B
2
6

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
8
16 — L
13
11-F-45

Digitized by Google

Coll: Rom Soc Jes: Cat Inscr.

Morale reductori/ um ſuper totã Bibliam: fratris Petri Berthorij Pictauienſis/

ordinis diui Benedicti: diui/
narũ literarũ ſtudioſiſſimi: quatuor et triginta libris cõſum
matũ: ſingulisq; (ſm materię exigentiam) capitibus aptiſſi/
me diſtinctũ: vbi notabiliorum/ hiſtoriarũ/ ac figurarũ vete
ris et noui teſtamentorũ: pręmiſſa compendioſa textus ſum
ma: Tropologica ſeu Allegorica/ atq; nõnunq; Anagogi
ca ſubnectitur explanatio: Adiectis Biblię cõcordantijs.

IN CIVITA BASILEA

ANNO M.D.XVII.

ADAM PETRI

Directoriũ precipuarũ ſenten
tiarum/ certo indice de nouo contextum.

ADAM PETRI DE LANGENDORFF, CIVIS BASILIENSIS, LECTORIBVS SALVTEM.

Quadrifariam diuinarum literarum interpretes ſacram ſcripturã exponunt, Literaliter, Tropologice, Allegorice, necnõ Anagogice. Sed neſcio quo pacto Tropologiæ, vt humanis rebus magis accommodatæ, ita multis partibus interdũ vtiliores videntur. Nam cum apud Moſem legimus, hæc in ſacrificijs animalia, vitulum, agnum, arietẽ, bouem, hircum, vaccam, capram, turturem & columbam, eſſe offerenda deo, quis non ad optimos mores incitetur, ſi iuxta Tropologiam, per ſacrificia virtutes varias intelligat, quas Chriſtiani fugatis antiquæ legis tenebris, Chriſto domino & deo noſtro, Euãgelicæ legis autori, ſedulo offerre debemus, & per vitulum qui ſeſe iugo non reluctanter applicat, obedientiam accipiat, per agnum innocentiã, per arietem fortitudinem, per bouem, ꝙ lente incedat, temperantiam, per hircum & capram, quorum villi ſunt duriuſculi, & manus ſi adhibeas pungunt, pœnitentiam, per vaccam, cuius excremẽta ſtercorandis agris conferunt, elemoſynam, per turturem, quam mortuo marito nunꝗ viridi ramo deinceps inſidere produnt, caſtitatem, per columbam modeſtiam cum ſimplicitate coniunctam intelligat. Eſt enim id peculiare ſacris Iudæorum literis, vt aliud dicant, aliud innuant, ac corticis ſint inſtar, interius ſuccum in ſe continentis, quẽ tum demum deprehendas, vbi mentis non corporis oculo fueris acrius ſpeculatus. Et certe niſi myſtice vetus teſtamentum multis in locis intelligamus, neſcio quid magnopere Chriſtianis vſui eſſe poſſit. Nõ igitur ab re ſanctiſſimi doctores olim apud nos Hieronymus, Ambroſius, Auguſtinus, Gregorius, Hilarius, apud Græcos in primis Origenes, Gregorius Nãçiançenus, Baſilius, Chryſoſtomus, veteris inſtrumenti libros, quadrantiſſimis tropologijs expoſuerũt. Ad quorũ exemplum Petrus Berthorius Pictauienſis, cũ in vinea domini, hoc eſt in ſacris literis exercere cœperet, hoc opus quod vtriuſ teſtamenti morale Reductorium nomen habet, congeſſit, ſi non tam feliciter ꝙ illi, certe non minus diligenter. Nã quo minus id feliciter præſtaret, ſæculum barbariſſimũ in cauſa fuit, vixit eñ abhinc annos centũ & quinquaginta, quo tẽpore neꝗ Græcæ neꝗ Latinæ literæ vigebant. Nã ex ſcriptis eius tã infatigabili ſacrarũ ſtudio literarũ ingenioſe conſarcinatis, talem eũ fuiſſe conijcimus, qui ſi hodie viueret, nullius omnino carere vellet linguæ diſciplinæve peritia, quæ ad Theologicũ ſtudiũ vtilis eſſe poſſet. Stylũ habet apertum. & quem Theologi huius æui maxime probent. Verbis eñ ſeſe multis explicat, nec quod quidam faciũt, dictionis obſcuritate lectori nebulas offundere ſtudet. Quod ad eruditionem vero attinet, Tritemium producam, uirũ ſane ꝙ magna apud Magiſtros noſtros autoritate, vt hi ſuo candore quibuſlibet abunde tribuũt. Is in opere ſuo de Eccleſiaſticis ſcriptoribus ſic infit. Petrus Berthorij, natione Gallus, patria Pictauienſis, prior monaſterij ſancti Eligij Parrhyſiẽſis, ordinis diui patris Benedicti, fuit in diuinis ſcripturis ſtudioſiſſimus & valde eruditus, atꝗ in ſæcularibus literis egregie doctus, in declamandis ſermonibus ad populum excellentis ingenij, philoſophus, hiſtoriologus, & coſmographus inſignis. Hactenus Tritemius. Meminit ibidum eius opera recenſet, & huius Reductorij Moralis, omnes Bibliæ libros cum nouo teſtamento complectentis, quod nunc in ſtudioſorum vtilitatem typis noſtris impreſſimus, indice per nos ornatum, quó citius quæ quæruntur inueniri poſſint. Quanto vero labore hoc ſit factum, & quantis impendijs, aliorum æſtimationi relinquo. Nos operam certe ſtrenuam nauauimus, vt ꝙ emendatiſſime vobis Berthorij Tropologias, quibus commode nõnunꝗ Allegorias admiſcuit, exhiberemus. Igitur grati eſtote, & Adamum veſtrum viciſſim amantes, bene valete. Baſileæ, ſexto Nonas Iunias. Anno M. D XVII.

Principaliū Sententiarū Annotatio

Materie ſingulares

operis reductorij moralis ſup totã Bibliã: ordine aptiſſimo ſecundū numerū librorū ac capitulorū necnō foliorū: vna cū elemētorū appoſitione hic colliguntur: vt facilius occurrat quod candidus lector optat.

Aa Aron et filij eius ad ſacerdotiū electi fuerūt.li.2.ca.20.fo.27.G
Arō virga floruit.lib.4.ca.14.fol.45.G.
Arō quō īterptat.ibi.G
Aaron dictum eſt ſeruare ſacerdotiū.lib.4 ca.15.fol.46.A
Ab ¶ Abiſac vgo pulcherrīa.li.11.ca.1.fo.80.D
Abimelech ſpurius gedeonis factus eſt rex libro.7.ca.8.fol.62.b
Abſalō amō interfecit.li.10.ca.10.fo.77.B
Abſalon patris faciem ad duos annos nō vidit.ca.11.ibidem.B
Abſalō ꝑcepit ſegetes cōburi.ibidē ca.11.D
Abſalon a ioab lanceis perfoſſus interijt.libro.10.ca.15.fol.78.f
Abiectes ſunt paupes.li.23.ca.12.fo.127.G
Abſtinētia adijciet vitā.li.24.ca.1.fo.131.F
Abel mūera accepta fuert deo.li.1.ca.4.fo. (3.F
Abrae ſacrificiū.li.1.ca.11.fol.5.H
Abrae prima vxor q̄ fuit.li.1.ca.12.fol.6.A
Abraam de ꝑcepto dñi ꝓpriū filiū immolare voluit.libro.1.ca.17.fo.7.G
Abſtinētie ſobrietas per beryllū intelligit li.2.ca.20.fol.29.B
Ac ¶ Actiui occupāt circa frena.li.1.c.5.fo.4. (B
Actiua vita cui cōpat.li.1.c.20.fo.9.B
Achates tempeſtatē auertit.li.2.ca.20.fol. (29.B
Accipiter.li.3.ca.4.fol.33.E
Achior princeps.li.18.ca.4.fol.114.F
Achitophel ſūm° ꝯſiliari° dauid: ille prim° dñm ſuū negauit.li.10.ca.14.fol.77.H
Achimaas nūciauit dauid regi mortē filij ſui abſalonis.li.10.ca.15.fo.78.D
Achab rex neqſſimus.li.12.ca.15.fol.102.C
Achab contra ſeipſum ſententiā tulit.li.11.ca.17.fol.94.H (172.G
Ad ¶ Aduerſitas aperit oculos.lib.33.ca.8.fol.
Adulator dicit imago.li.7.ca.4.fol.60.D
Adulatoria v̄ba p lac ītelligunt.li.9.c.1.fo. (65.G
Adulatores a principib° admitti nō debent.li.10.ca.1.fo.74.D
Adulteri ī ꝓprijs vxorib° puniūt.li.10.ca.9 (fol.76.G.
Adulatoris aſtutia rephendi tur.li.10.ca.13.fol.77.F
Adoniaſ ſenior fili° dauid.li.11.c.1.fo.80.F
Addo ꝓpheta vir dei nolatus/a leonib° interijt.li.11.ca.11.fol.90.E
Adulatores ꝓſpera dicere ſolēt.li.11.ca.19. (fol.95.b
Adonis iuuenis/filius martis. li.23.ca.4.fol.125.C
Adā in cāpo damaſceno creat°.li.23.ca.7. (fol.126.B
Aduocat° diues cōpat arie/ti.li.24.ca.7.fol.135.H
Adā ſexta die formatus.li.1.ca.3.fol.2.H
Ade generatio.li.1.ca.4.fol.3.F
Adulterini filij ſunt gigātes in eccleſia.lib.1.ca.5.fol.3.H
Aduerſitas a mūdo dat.li.1.ca.30.fo.11.G
Adipū tria gñia dñs voluit retinere.li.3.c.2 (fol.31.H
Adeps bone affectionis in igne charitatis ſolet nutriri.Ibidem.
Adulatiōis mel īterdicit nob.li.3.ca.3.fol. (32.H
Adulatoris officiū.li.3.c.4.fo.34.A
Adā mortalitatē intulit.li.3.c.7.fol.36.E
Adulator pilos diuitiarū ſecū rapit.libro 4.ca.4.fol.42.F
Adulteriū hebree mulieri p potū aque manifeſtabatur.li.4.ca.3.fol.42.C
Adonibeſech rex captus/in iſrael duct° eſt.li.7.ca.1.fol.58.H
Af ¶ Affectiones male ſunt q̄tuor.lib.26.ca.1. (fo.137.C
Affectiones cordis ſunt quatuor.li.3.ca.4.fol.33.G
Affectiones bone ſunt q̄tuor.li.11.ca.6.fo. (87.B
Ag ¶ Agricole intelligunt per vinū et oleum.li.34.ca.7.fol.179.D
Agar fuit ancilla abrae.li.1.ca.12.fol.6.A
Agar interpretat ſomniū vigilie.Ibidē.B
Agni paſchal eſus q̄lis fuerit.li.2.ca.6.fol. (14.F
Agn° paſchal qñ comedebat/p ſe ptē dies fermētū nō debebat ī hebreorū tabernaculis inueniri.li.3.ca.3.fol.32.G
Al ¶ Alexander hieremiā in alexandriā trāſtulit.li.22.ca.7.fol.122.H
Alexāder rex macedonū/reges ꝛ principes debellauit.li.27.ca.1.fol.138.A
Alchim° fuit de ſemine aarō.li.27.ca.8.fol. (143.A
Alchim° ſumm° ſacerdos iniqſſimus.li.27.ca.10.fol.144.B
Altare ſolet de terra fieri/ quid denotat.li.2.ca.12.fol.17.E
Altare ſignificat ecclaſticas dignitates.ibi
Altare holocauſtorū ꝑcepit domin° (dē. fieri.lib.2.ca.19.fol.25.F.
Altare debet habere q̄tuor cornua/q̄d moraliter ſignificat.Ibidem.H
Alexander ſeipſum adorari fecit ſicut deū,li.2.ca.22.fol.30.B
Aliet° q̄d ſignificat.li.3.ca.4.fol.33.F
Alienigena nūq̄ de ſanctificatis in lege comedere debebat.li.3.ca.14.fol.41.B
Am ¶ Amā fili° amadathi.li.19.ca.3.fo.117.C
Aman inuitatus ab heſter ad prandiū.lib.19.ca.4.fol.118.A.

Ambitio principũ.li.27.ca.1.fo.138.D
Ambitioſus in dolo verba pacifica loquit
ſib.27.ca.1.fol.138.G
Amalech pugnauit ɔ iſrl.li.2.c.11.fo.17.A
Amethyſtꝰ hominē vigilē facit.li.2.c.20.
fol.29.B
Ambitioſi cõpant feſto tabnaclo᷑.li.4.c.
Amorreus.li.5.c.1.fo.50.C (22.fo.49.A
Amicꝰ amicũ lędere nõ debet.li.5.ca.8.fol.
Amonites repulſũ eccliȩ patiebãt (52.F
in lege.li.5.ca.10.fo.53.B
Amicus anteꝗ̃ recipiat ad amicitiã/eſt p/
bandus.li.6.ca.4.fol.56.e
Ambitioſi nabuchodonoſor comparant.li
bro.18.ca.1.fol.113.F
Ambitioſus cõpat aioth regi.li.7.ca.2.fo.
Amicus falſus nõ niſi pſentē diligit (59.E
hominē.li.7.ca.13.fol.63.G
Amalechitarũ populus deſtrui mandaba/
tur a dño.libro.9.ca.11.fol.69.F
Amor qui ex corruptiõe naſcit/vertitur in
odium.li.10.ca.10.fo.76.H
Amon primogenitus dauid. Ibidem
Amaſias rex iudȩ.li.12.ca.14.fo.102.A
Amaſias iuſtus ex virtute dei idumȩos de
uicit.li.13.ca.5.fol.105.H
Ambitioſo᷑ duo ſũt genera.li.4.ca.13.fo.
Ambitioſi muneribus et adulatio (45.A
nibꝰ vtũtur. Ibidem.D
An ¶ Aia impedit a carne.li.4.c.17.fol.46.G
Antichriſtꝰ de diabolo veniet.li.34.ca.12.
Angelũ ſibi quilibet deputatũ (fo.183.B
habet.li.33.ca.9.fo.173.C
Angelus cõſolatꝰ eſt paſtores.li.31.ca.2.fo.
Antonius ſanctus a diabolo ver (163.D
beratus.li.29.ca.5.fo.151.G
Anima peccatrix non meretur dici filia dei
li.10.ca.10.fol.77.A
Anima chriſtiana per iudith intelligit.lib.
18.ca.6.fol.115.A
Anima peccatrix in cuſtodiã diaboli vadit
li.19.ca.2.fo.117.B
Aia p ſuſannã itelligit.li.24.c.9.fo.136.B
Antiochꝰ radix peccati ſibi impoſuit duo
diademata.li.27.ca.1.fol.138.B
Antiochꝰ ſpoliauit tēplũ.li.27.c.1.fo.138.F
Antiochus ordinauit/ꝙ ois populus vnꝰ
eſſet.li.27.ca.1.fo.139.B
Angelica creatura intelligit per lucē pmor
dialē creationis mũdi.li.1.ca.1.fo.1.G
Aialia mũda ſũt hõi hoies.li.1.c.5.fo.4.B
Anima hois dicit arca. Ibidem.D.
Animȩ conditiones. Ibidem
Anima per Sarã vxorem abraȩ intelligit.
libro.1.ca.12.fol.6.B
Angeli tres ſunt miſſi ad Sodomã deſtru/
endã.li.1.ca.14.fol.6.H
Aia ⁊ corpꝰ ɔtrariant.li.1.ca.20.fol.9.E
Aię ſeductio oſtendit.li.1.ca.23.fo.10.A
Aia nõ debet exire de domo ɔſciẽtię. Ibidē
Anima virtuoſa p tabernaculũ intelligitur
li.2.ca.18.fol.24.C
Animę virtuoſę ɔditiones. Ibidem
Aialia ruminãtia ⁊ ſciſſas vngulas habẽtia
ſolũ a filijs iſrl comedebant.li.3.ca.4.fol.
Aialia imũda i veteri lege tãgens/ (33.B
immũdus erat.li.3.ca.4.fol.33.H
Aialia ꝗ̃ offerebant in lege veteri/debebãt
eſſe integra.li.3.ca.14.fol.40.C
Annus iubileus apud hebręos pręcipit ſer
uari.li.3.ca.16.fol.40.H
Aia nupta carni/mũdo/diabolo/nõ debet
comedere de ſctificatis.li.3.c.14.fo.40.B
Anima p pęnitẽtiã redictõs/cibis cęleſtibus
Annus iubileus ſignificat (digna. Ibidē
gratiã.li.5.ca.3.fo.50.G
Aia peccatrix dr gẽtil.li.5.ca.8.fol.52.C
Angelica tuba mundi ruinã pręnũciet.lib.
6.ca.5.fol.57.B
Aia cõpat nauiculę.li.29.ca.10.fo.155.C
Aia dicit vinea.li.29.ca.15.fol.157.D
¶ Apſi varijs linguis loquẽtes/ebrij appel Ap
lati ſũt.li.33.ca.2.fol.171.B. (144.E
Appollonius dux demetrij. li.27.ca.11.fol.
Apoſtata p colũbã intelligit.lib.1.ca.6.fo.
Apoſtoli fuerunt flores mundi.lib. (4.F
2.ca.17.fol.22.F
¶ Aꝗ̃ ſupiores qd in mũdi creatione mora Aq
liter denotãt.li.1.ca.1.fol.1.D.et.H
Aꝗ̃ inferiores qd. Ibidē.D.G.et.H
Aqua per moyſen ɔuerſa eſt in ſanguinem
lib.2.ca.3.fol.13.D
¶ Arida terra quę.li.1.ca.1.fol.1.E Ar
Ariditas pęnitentię. Ibidem.E
Arca noe ex pcepto dñi facta.li.1.ca.5.fol.
Aries dux gregis.li.1.ca.11.fo.5.H (4.A
Arca ex lignis ſethim facta.lib.2.ca.17.fol.
¶ Aſtronomia habet ãnexã magnã (21.B Aſ
vanitatē.li.33.ca.1.fol.171.H
Aſahel curſor velociſſimꝰ fuit.li.10.ca.1.fo.
Aſſuerus ɔuiuiũ ſeptē diebꝰ cele (76.E
brauit ɔtinuis.li.19.ca.1.fol.116.B
Aſſuerus fuit rex aſſyriorum.libro.19.ca.1.
Aſſur rex comparat cedro.li/ (fol.115.G
bro.23.ca.15.fol.129.C
¶ Auari dicunt boues arãtes. lib.20. ca.1. Au
Auarus comparat amphorę.li (fol.119.G
bro.26.ca.3.fol.137.F
Aues volantes dicunt eſſe in homine tan
ꝗ̃ in minori mũdo/moraliter quid deno/
tat.li.1.ca.1.fol.1.F.et.G
Aurũ optimũ vbi reperit.li.1.ca.2.fo.2.E
Auarꝰ p cain intelligit.li.1.ca.4.fol.3.G
Auaricię incõmoda.li.1.ca.9.fo.5.F
Auſtralis pars eſt regio luminoſa. libro.2.
ca.17.fol.23.F

Auaricia p puluerē intelligit.li.2.ca.23.fol.
Aues gemebūde fūt deo accepte: et (30.F
qd p eas moraliť itelligit.li.3.c.1.fo.31.E
Auar⁹ talpe cōparat.li.3.ca.4.fo.34.C
Auari p moabites itelligūt.li.5.c.10.fo.53 C
Auaricia achā lapidauit.li.6.ca.6.fo.57.C
Auari religioſi achā comparat. Ibidē.D
Auaricia eccliaſticos viros dānat.ibidē
Auaricia veritatē amittere facit. lib.29.ca.
20.fol.161.C

Ba Baptiſmus flumi
nis.li.7.ca.24.fol. 49.E
Baptiſmus flaminis. Ibidem
Baptiſm⁹ eſt cā ſalutē.li.3.ca.7.fol.36.E
Baptiſm⁹ p iordanē fluuiū itelligit.li.6.c.2.
Bachides iterptat luct⁹ fortis.li. (fo.56.A
Bachides mltas ciuita (27.c.10 fo.143.H
tes muniuit.li.27.ca.10.fol.144.B
Balach rex moab.li.4.ca.19.fol.47.D
Balaam aſina locuta: ibidem
Balaam aſina ſignificat gentiles. ibidem
Baaſa occidit nadab filiū Hieroboā. li.11.
Babyloniȷ adorare ſolent (ca.13.fol. 91.A
ſolem.li.12.ca.19.fol.103.F
Be ¶ Belli victoria nō i multitudine exercitus
ſed de celo fortitudo.li.7.ca.6.fol.61.D
Bethſamite erāt de filijs iſrael.li.9.ca.6.fo.
Bethſan interptat dom⁹ dormien (67.D
tis.li.9.ca.24.fol.74.B
Bethſabee mř ſalomonis.li.11.c.1.fo.80.F
Beryll⁹ quāto pl⁹ pallet/tāto ē melior.li.2.ca.
Bti i padiſo deſignāt p alta/ (20.fo.29.B
re abſcōditū i ſāctuario.li.2.c.22.fol.29.F
Beati ꝗtuor dotes corpis habēt.ibidē.G
Beati habēt altare thymiamatis.ibidem
Benignitas p ſymeonē itelligit.li.4.c.1.fo.
Benedicere eſt nobile officiū.libro (41.H
5.ca.13.fol.54.H
Bella felicia data a deo ſuis fidelib⁹.li.6.c.
Beata vgo maria p iudith dat (9.fo.58.A
intelligi.li.18.ca.6.fol.115.B
Bel idolū babylonicū.li.24.ca.9.fo.136.D
By ¶ Byſſus quid deſignat.li.23.ca.12.fo.127
Byſſus ſignificat temperantiā. libro. (H
2. ca. 18.fol.25.B
¶ Bonos aliquādo de⁹ peccare permittit.
Bona tpalia ſunt vite (li.2.ca.2.fol.13.A
neceſſaria.li.2.ca.8.fol.15.G
Bos iugo ſubdit⁹ legē ſignificat. li.3.ca.11.
Bona temporalia p puluerē de (fol.38.C
ſignātur.li.5.ca.14.fol.55.D
Boni vtunt triplici cibo.li.6.c.4. fol.56.E
Bu ¶ Bubo.li.3.ca.4.fol.33.F
Ca Cades quō inter
pretat.li.4.ca.17.fol.46.F

Caro cōcupiſcit aduerſus ſpiritum/ et quō
lib.4.ca.17.fol.46.G
Caſtitas p turturē intelligit.li.4.ca.22.fol.
Carnalis affectus facit hoiem iniu (48.E
ſta petere.li.30.ca.4.fol.162.B
Caro deſignat p loth.li.7.ca.5.fol.61.B
Carnis amor ſpm̄ decipit.li.7.c.14.fo. 64.D
Cauſidic⁹ cōpat ſtatue.li.24.c.2.fo.132. B
Cato ſeipſū occidit.li.28.ca.8.fol.148.D
Carnis delectatiōes maria vocant.li.1.ca.1
Caro p euā itelligit.li.1.c.3.fo.3.C (fo.1.E
Cain mūera a deo ꝯtēpta.li.1.ca.4. fol.3.F
Cain occidit fratrē ſuū Abel.ibidem
Cain maledictus a deo.ibidem
Cain profugus factus eſt.ibidem
Capra macilenta que.li.1.ca.11. fo.5.H
Caro p ācillā abrae itelligit.ibi.li.1.c.12.fo.
Carnis tētatiōes dns cito a viri iuſti (6.B
nō delet/vt poſſint cū hūilitate viuere. li.
Carnis vexatiōes nō ſen (2.ca.15.fol.20.D
tientes/ſuperbiunt.ibidem
Cādelabrū quod tabernaculū illuminabat
erat aureū.li.2.ca.17.fol. 22.H
Caſſia ꝯfert pectori.li.2.ca.22.fol.30.A
Cauda in ſacrificijs nō offerebat/niſi qū de
ouibus erat hoſtia.li.3.ca.2.fol.31.G
Chameleō imūdū aial erat i lege. li.3.ca.4.
Caluiciū qd et quid p caluiciū (fo.34.B
intelligit.li.3.ca.6.fol.35.C.D
Caſtitas ficta eſt mala.li.3.ca.6.fol.35.D
Carnalis delectatio intelligit p leprā i car
ne.li.3.ca.6.fol.36.C
Carnal' ꝯcupiſcentia fedat animā.li.5.ca.9.
¶ Cham patrē ſuū denudatū de (fo.52.H Ch
riſit.li.1.ca.7.fol.4.H
Chanaan fili⁹ chā maledicit.li.1.c.7.fo.5.C
Charitas oīa pōt.li.2.ca.20.fol. 29.A
Charitas nulla maior/ꝗ̄ ꝙ chriſt⁹ p homie
pati voluit.li.3.ca.2.fol.32.B
Charitas ē ignis d celo dat⁹.li.3.c.3.fo.32.F
Charitas dicit fons viu⁹.li.3.c.14.fo.40.A
Chananeus interptat.li.5.ca.1.fol.50.C
Charitas dr dom⁹ nřa.li.5.ca.7.fol.51.F
¶ Cedrus arbor ſignificat prelatū. li.23. ca. Ce
Ceco ponere offendicula p (12.fol.127.G
hibemur.li.3.ca.11.fol.38.A
Ceci viſum a Chriſto receperūt.li.29. ca.15
Centurionis filius paralytic⁹ (fol.157.D
a Chriſto ſanatur. li.29.ca.5.fol.151.C
Centurio gentilis erat.ibidem
Cecos duos chriſt⁹ illuminauit.li.29.ca.6.
¶ Ciuitates ꝗnq philiſtinoꝝ (fol.152.H. Ci
a deo pcuſſe/et quare.li.9.ca.5.fol.66.H
Cyathi ſūt vaſa ruſticoꝝ.li.2.ca.17.fo.22.D
Ciſterna cōpat phie.li.3.ca.4.fol.34.F
¶ Cōuiuiū vñ deriuat.li.19.ca.1.fol.115.H Co
Cōtemplatiu⁹ p cedrū intelligit.li.23.ca.15
fol.129.F

Cor dominis dicitur mare inſcrutabile.lib.24.ca.6.fol.134.D
Conſtantis ducis qualis debeat eſſe. libro 27.ca.10.fol.143.G
Conſcientia viri iuſti intelligitur per paradiſum.lib.1.ca.2.fol.2.E
Cõfeſſio p quid intelligitur. Ibidem.F
Cõſiliari⁹ interptaꝛ p euã.li.1.ca.3.fol.3. A
Contemplatiui occupãtur circa celeſtia. li.1.ca.5.fol.4.B
Conſcientia redit ad patrẽ celeſtẽ per cõpũctionem.lib.1.ca.6.fol.4.E
Coꝛuini/id eſt carnales penitentiã procraſtinãt.lib.1.ca.6.fol.4.F
Cõſilia malorũ de⁹ diſſipat.li.1.ca.8.fo.5.D
Cõtẽplatiui dicũꝛ turtures.li.1.c.11. fo.5.H
Cõſenſus peti qd efficit.lib.11.ca.12. fo.6.C
Conſiliarij principuz intelliguntur per Saram vxorem Abrae. Ibidem
Coniugalis vita per Segor ciuitatem intelligitur.lib.1.ca.15.fol.7.D
Contemplatiua vita cui cõparatur.libro.1.ca.20.fol.9.G
Conſiliarius falſus per Thamar intelligiꝛ. li.1.ca.24.fol.10.G
Conſuetudo peccãdi intelligitur per ſepulchrum ioſeph.li.1.ca.29.fol.11.H
Columna nubis que.li.2.ca.7.fol.15.A
Columna ignis que.ibidem
Conſcientia bona quibus rebus conſtituitur.lib.2.ca.17.fol.21.A
Cõfeſſio extinguit vitia.li.2.ca.17. fo.23.G
Cortine tentoria dñi.li.2.ca.18.fol.25.B
Cõſiliarij malorum principum qui ſunt. li.2.ca.19.fol.26.D
Columne ſanctuarij.li.2.ca.19.fol.27.A
Columne tabernaculi.ibidem
Columne atrij.ibidem.B
Contritio per carbunculum intelligitur.libro.2.ca.20.fol.29.A
Cõfeſſio p ſapphirũ intelligiꝛ.ibidem.B
Cõtẽplatiui cogitãtes deuotionẽ habuiſſe/ ſepe ſupbi efficiunꝛ.li.2.ca.24.fol.25.G
Cõfeſſionis diſpoſitio deſcribitur.lib.3.ca.1.fol.31.C.D
Conſolatio exterior nõ a deo reprobatur/ſi affectus interior ad euz ordinatur. li.3.ca.2.fol.31.H
Correctio delinquentis quõ debet mitigari.li.3.ca.6.fol.35.F
Correctio plati debet eſſe benigna.ibidẽ.G
Cõfeſſio mundat lepram/ id eſt peccatum. li.3.ca.7.fol.36.D
Coniugati debẽt eſſe ſiccꝰ.li.3.c.11.fo.38. C
Corp⁹ dicitꝛ vir egyptius.li.3.ca.15.fo.40.G
Corrector vitiorũ delinquentẽ per manſuetudinem inducat.li.5.ca.7.fol.51.G
Confeſſio cordis i neceſſitate ſufficit.lib.5.ca.9.fol.52.A
Cõfeſſor audiens cõfeſſionem/nõ ignota p circumſtantias querat.li.5.ca.11.fol.54. C
Cogitationibus nõ immediate credendũ. li.6.ca.4.fol.56.E
Cõſiliariorũ vita deſcribitur.li.18.ca.7. fol.115.D
Cogitatio munda per quid intelligitur.li.4.ca.22.fol.48.E
Cõuerſatio honeſta intelligitur per colores indis.li.34.ca.11.fol.182.D
Color rufus ſignificat fraudem. libro. 34.ca.7.fol.179.A
Cornelius centurio gentilis italicus. lib.33 ca.8.fol.172.H
Cõſiliũ capiendi chriſtũ fuit in atrio principis ſacerdotum.li.29.ca.18.fol.160.B
Cõſciẽtie remorſus nõ ceſſat nos impugnare.li.29.ca.4.fol.150.G
Correctores aliorũ ſeipſos primo corrigãt. li.7.ca.17.fol.65.B
Cõſtãtinus imparator crimina epoꝝ ⁊ clericorũ iudicare noluit.li.9.ca.19.fol.72.H
Cõſiliariorũ infidelitas p Achitophel deſignatur.li.10.ca.14.fol.77.H
Contemplatio conſiſtit in quinqꝫ. libro.11. ca.5.fol.84.E
Cõtemplatio ſolitudinez debet querere.li.12.ca.2.fol.96.B
Cõuerſatio viri iuſti per pallium Helie intelligitur. Ibidem.C
¶ Crux chriſti per ſignum thau intelligitur li.23.ca.5.fol.125.F Cr
Creatione mundi deus ordine quid fecerit. li.1.ca.1.fol.1.B
Creatura angelica intelligiꝛ perlucem pꝛimordialem creationis mundi. Ibidem.G
Creationis mundi omnia opera de⁹ ſex diebus cõpleuit. Ibidem fol.2.B
Crudelitas per quid intelligitur.lib.2.cap.4.fol.13.F
Crucis chriſti memoria ẽ tribulationũ medicina.li.2.ca.9.fol.15.G
Criminoſi a ſtatu eccñe debent eijci et euelli.li.2.ca.13.fol.18.C
Chryſolith⁹ demones terret.li.2. ca.20.fol.29.B
Crapula fuit cauſa idolatrie.libro 2. ca.23.fol.30.D
Crocodilus immundũ animal erat in lege. libro.3.ca.4.fol.34.B
¶ Clibanus ardens quis.lib.1.ca.11.fo.6.A Cl
Clerici boni et religioſi inter ſeculares cõmorantes/nõ debent vitia eorũ colere/ſed deſtruere.li.2.ca.15.fol.20.A
Clangoris feſtũ.li.4.ca.22.fol.48.F
¶ Cuſtodes ſepulchri dñi erant quaſi mortui.li.29.ca.20.fol.161.B Cu
Culpe in mũdo nõ ſemper correſpõdent penis, li.31.ca.6.fol.165.A

Curijs principū vitia culpare nemo audet. li.22.ca.5.fol.122.D

Da Dalila vxoꝛ ſamſonis.li.7.ca.10.fol.62.H
Dauid poſuit arma Golie in tabernaculo ſuo.li.9.ca.13.fol.71.B
Dauid inimicū Saulē occidere noluit cum potuit.lib.9.ca.19.fol.72.G
Dauid valde gaudebat ducēdo arcā dñi in domū ſuā.li.10.ca.6.fol.76.A
Dauid humilitas laudat. Ibidem
Dauidis regis ⁊ pphete peccata enumerā/tur.li.10.ca.8.fol.76.F
Dauid pctm̄ ſuū cognouit humiliter.Ibi/
Darius rex ſumme dilexit Danie (dem.G
lem.li.24.ca.4.fol.133.F
Daniel in palacio regis darij inuidos prin/cipes habuit.li.24.ca.5.fol.134.B

De ¶ Delectationes carnis maria vocātur.lib.1.ca.1.fol.1.E
Delectatio.tēpoꝛalis p pomū vetitū para/diſi intelligit.li.1.ca.3.fol.3.C
Delectationem malā diabolus carni repre
Deus p Adā allegoꝛice itel (ſentat.Ibidē
ligit.li.1.ca.4.fol.3.F
Deitas nil paſſa eſt.li.1.ca.17.fol.7.H
Deꝰ p iacob intelligit.li.1.ca.22.fol.9.F
Deꝰ pſonaꝝ nō ē acceptoꝛ.li.1.c.29.fo.11.D
Detractoꝛes intelliguntur per ranas loquaces.li.2.ca.4.fol.13.H
Detractoꝛes dicūt fures. li.2.c.14.fo.18.G
Decimas deo dare obligamur.lib.2. ca. 14
Deus petit ab homine tria.lib. (fol.19.A
2.ca.15.fol.19.G
Deꝰ qd petat ab hoīe.li.2.ca.17.fol.21.A
Deuotiōis hōīe ꝯditōes.li.2.ca.22.fo.30.A
Deuotio eſt ex diuina gratia.Ibidē
Deus i ſacrificio eligebat interioꝛa.li.3. ca.2.fol.31.H
Delectatio generat pctm̄.li.3.c.4.fo.34.F
Deus in coꝛde nō vult habere ſociuꝫ. lib.3.
Decima data fuit in lege/ (ca.11.fol.38.D
⁊ quō.li.3.ca.17.fol.41.E
Debita anno ſeptimo nō repetebantur.li.5.ca.3.fol.50.F
Decē virgines ſignificāt vniuerſitatem animarū fideliū.li.29.ca.17.fol.159.A
Detractoꝛes per idolum zeli intelligunt.li.23.ca.4.fol.125.D
Dei filiꝰ dicit aqla.li.23.ca.8.fo.126.E
Detractoꝛis lingua dicitur gladius.lib.23.ca.10.fo.127.C.
Demetrius infoꝛtunia que accidere potuerūt/ꝑuidit.li.27.ca.12.fol.144.H

Di ¶ Diebus ſeptē in mūdi creatione deus qd fecerit.li.1.ca.1.fol.1.B
Die ſexta chriſtꝰ moꝛtuꝰ ē.li.1.ca.1.fo.2.B
Dies ſeptimus quis ſit.ibidem.D
Die ſexta creatus eſt homo/ quid denotat. Ibidem.
Diligentia bonoꝝ operū per tygrim fluuiū intelligit.li.1.ca.2.fol.2.F
Diuites huius mundi cōcoꝛditer habitare nō poſſunt.li.1.ca.10.fo.5.G
Diabolus quō vincit.li.1.ca.20.fol.9.B
Diabolus cādida oſtēdit.li.1.ca.21.fo.9.E
Dina filia Jacob ſignificat animam. libꝛo 1.ca.23.fol.10.A
Diuitum ſucceſſoꝛes per quid intelliguntur.li.1.ca.28.fol.11.C
Diuina ſapientia in coꝛde humiliū reperit. li.1.ca.28.fol.11.F
Diabolus per Pharaonem intelligitur.li.2.ca.1.fol.12.A
Diabolus homines in tribus ſpecialiter occupat.Ibidem
Diabolus odio habet filios dei. Ibidē.B
Dignitas hominis eſt vxoꝛ eiꝰ. libꝛo.3. ca.13.fol.39.C
Dignitatis gradus.Ibidem.
Dilectionis probatio eſt operis exhibitio. li.5.ca.7.fol.51.F
Diabolus cōſtruit domū vitioꝝ in cōſcientia pctōꝛis.li.6.ca.5.fol.36.G
Diabolus a chꝛiſto ⁊ prophetis victus.lib.6.ca.7.fol.57.D
Diabolus ſignificatur per Enachim. libꝛo 6.ca.12.fol.58.E
Diabolus datur intelligi per Nabuchodonoſoꝛ regem.lib.18.ca.1.fol.113.H
Diabolus ſemper eſt inter bonos. libꝛo.2. ca.1.fol.119.E
Diuites huius mundi dicuntur dꝛacones. li.23.ca.14.fol.129.A
Diabolus ſub ſpecie bonitatꝭ ad homines intrat.li.22.ca.6.fol.122.E
Diuites p cedrum intelligunt.lib.23.ca.15.
Diabolus dicitur rex babylo (fol.129.D
nis.li.24.ca.3.fol.132.D
Diues cum moꝛtuus fuerit/nil ſecum affert li.24.ca.4.fol.132.H
Diſcoꝛdes ſignificantur per Jonam pphetam.li.25.ca.1.fol.136.H
Diabolus intelligitur per Antiochum. libꝛo.27.ca.1.fol.138.E
Diſcoꝛdes non debent eſſe pꝛelati.libꝛo.4 ca.21.fol.48.D
Diuitis hiſtoꝛia deſcribitur ſepulti in inferno.li.31.ca.9.fol.166.G
Diabolꝰ tētauit pmo hoiem de tribꝰ. li.29.
Diſcretio p oculū intelligi (ca.3.fo.150.E
tur.li.29.ca.4.fol.150.H
Diabolus dicitur rex ſuper omnes filios ſuperbie.li.7.ca.2.fol.59.F

Diabolum quatuoꝛ hominū genera nō vin
cunt.li.7.ca.4.fol.60.E
Cū diabolo pꝛęliū ingrediunt̄ quatuoꝛ ge/
nera hominū. Ibidem.D
Diabol⁹ dicit̄ ſpuri⁹ dei.li.7.ca.8.fo.62.B
Do ¶ Dn̄s hois eſt mūd⁹.li.2.ca.13.fo.17.H
Doloſus muſtelę cōpat̄.li.3.ca.4.fo.34.B
Dn̄o ſe offerēs ſine macl'a ſit.li.3.ca.14.fol.
Dona iniquoꝝ deus reprobat.lib. (40.C
5.ca.10.fol.60.H
Doctores intelligūtur p ęs. li.24.ca.2.fol.
Docens aliū/montē pfectę vitę aſcē (131.G
dere debet.li.29.ca.4.fol.150.E

Ec **Eccleſia homini**
nō ferę cōmitti debet.li.1.ca.2.fo.2.
Eccl'ia p euā intelligit̄.li.1.ca.3.fo.2.H (E
Eccleſia militās p arcā noe intelligit̄.lib.1.
Eccleſia habet oſtiū/quod (ca.5.fol.4.A
eſt fides.li.1.ca.5.fol.4.D
Eccleſia habet feneſtrā/hoc eſt viſionis ſpe
cies.li.1.ca.5.fol.4.D
Eccleſia puella nobilis.li.1.ca.18.fo.8.B
Eccleſię incōmoda tradunt̄ moꝛaliter.li.1.
Eccleſia p hebręā mulierē (ca.18.fol.8.F
intelligit̄.li.2.ca.1.fol.13.E
Eccl'aſtici ſūt pleni pctō.li.2.ca.4.fo.13.C.
Eccl'ia p geſſen terrā intelligit̄.li.2.ca.5.fo.
Eccleſię tres ſunt gradus ꝛ ſtatus. (14.C
li.2.ca.16.fol.20.G
Eccl'ię pmitiuę oꝛdiatio.li.2.c.16.fo.20.H
Eccleſia itelligit̄ p mūdi creationē.li.1.ca.
Eccl'iaſtici viri debēt eſſe p cha/ (1.fo.1.G
ritatē ꝛ ſanctitatē ſplēdidi.li.2.ca.17.fol.
Eccleſia dicit̄ cādelabꝝ.li.2.c.17. (21.C
fol.23.E
Eccl'ia hꝫ diuiſa bn̄ficia ꝛ dignitates.ibidē.
Eccleſia debet hr̄e multa inſtrumenta/quō
moꝛaliter intelligit̄.li.2.ca.19.fol.26.E
Eccl'ia eſt duplex/militās ꝛ triumphās. ibi/
Eccleſia nō claudit gremiū pn̄i/ (dem.F
tenti.li.2.ca.19.fol.27.D
In eccl'a nō debet eē pſonaꝝ acceptio.ibid
Eccl'ię miſtri debēt eſſe ꝯfoꝛmes i ſtatu.li.
Eccl'iaſtici dicunt̄ calci (2.ca.19.fol.30.G
amēta tpaliū bonoꝝ deponere.ibidem
Eccl'ia eſt mater nr̄a.li.3.ca.12.fo.38.H
Eccl'iaſtici multi accipiūt fructū eccl'ię/nō
miniſtrātes eccl'ię.li.3.ca.13.fol.39.F
Eccleſie miniſtri debent eſſe mūdi/ſancti et
integri: ꝛ quō.li.3.ca.14.fol.40.D
Eccleſię inobedientes puniunt̄.li.5.c.8.fol.
Eccleſię ingreſſus q̄tuoꝛ pſonis phi (52.E
bebat̄ in lege.li.5.ca.10.fol.53.B
Eccleſiaſticus ſtatus intelligit̄ p nuptias.
li.29.ca.17.fol.160.F
Eccl'ia dr̄ hierl'm/ꝛ quō.li.18.ca.3.fo.114.E
Eccl'ia romana p heſter itelligit̄. li.19.ca.2
Eccl'ię pꝛimus ſtatus in capite (fo.117.B
ſignificat̄.li.24.ca.2.fol.131.G
Eccleſia dicit̄ vinea domini ſabaoth.li.21.
ca.2.fol.120.H
Eccl'ia dr̄ firmamētū.li.23.ca.1.fo.124.E
Eccl'ia militans intelligit̄ p ciuitatē q̄ naui
cōpat̄.li.23.ca.12.fol.127.G
In eccl'ia primitiua oīa erāt cōia.li.33.c.4.
Eccl'iaſticoꝝ verba factis ꝯſo/ (fo.171.G
na eſſe debēt.li.7.ca.6.fol.61.E
Eccl'ia p maioꝛi pte ex gentibus eſt aſſum/
pta.li.7.ca.13.fol.63.G
Eccleſia romana eſt vxoꝛ Chriſti legitima.
li.7.ca.13.fol.64.A
Eccl'ię nemo magis nocet q̄ q̄ pūerſe agēs
oꝛdinē ſanctitatis habet.li.9.c.2.fo.66.A
Ed ¶ Edom rex denegauit pplo iſrl' ire p terrā
ſuā.li.4.ca.17.fol.46.F
Eg ¶ Egypti plaga d̄ſcribit̄.li.2.ca.4.fo.14.A
Egyptioꝝ pꝛimogenita occidere de⁹ decre/
uit.li.2.ca.6.fol.14.D
Egyptij mare rubꝛum tranſgredi nō potu/
erunt.li.2.ca.8.fol.15.E
Egyptioꝝ voluntas quō per dominū imu/
tata.li.2.ca.8.fol.15.F
Eglon rex oppꝛimebat populum iſrael vio
lenter.li.7.ca.2.fo.59.B
Egypt⁹ baculo arūdineo cōpat̄.li.25.ca.14
Eglon interpꝛetatur feſtiuitas (fol.129.B
inutilis.lib.7.ca.2.fol.59.C
El ¶ Elemoſyna p vaccā intelligit̄.li.4.ca.22
Elemoſyna in gentibus deo eſt (fo.48.E
grata.li.33.ca.8.fol.172.H
In elemoſynis deus magis attēdit affectū
q̄ effectū.li.31.ca.13.fol.167.G
Elemoſyna p q̄d interp̄tat̄.li.1.c.2.fol.2.F
Eleaçar ſeruus abrahę.li.1.ca.17.fol.8.A
El'yna intelligit̄ p aq̄s.li.2.ca.4.fol.13.B
El'yna a q̄b⁹ fieri debet.li.2.ca.19.fol.27.F
El'yna alijs bonis opib⁹ p̄ualet. Ibidem
Eloquentia peccatoꝛis immunda reputat̄
libꝛo.3.ca.4.fol.34.D
Elemoſyna multiplicat tempoꝛalia. libꝛo
29.ca.10.fol.154.H
Elemoſyna ab angelo cōmendatur. libꝛo
17.ca.7.fol.113.E
Em ¶ Emoꝛ.li.1.ca.22.fol.10.A
En ¶ Enachim ſignificat diabolū.libꝛo.6.ca.
12.fol.58.E
Eq ¶ Eq̄tas ſimulata.li.3.ca.11.fol.38.E
Es ¶ Eſau fili⁹ fuit rebeccę.li.1.ca.17.fol.8.G
Eſau pꝛimo nat⁹ ꝛ venatoꝛ fuit. ibidē
Eſaias d̄ q̄ pgenie nat⁹.li.21.ca.1.fo.120.F
Eſculapius pater medicoꝝ/fulmine periſt
li.10.ca.15.fol.78.F
Eſaias ſerra lignea diuiſus.libꝛo.12.ca.19.
folio.103.G

Eſdras ſcriba velociſſim⁹.li.14.c.1.fo.106.c
Eſdras vidit ſomniū valde mirabile.li.16.
Eſdras legē dñi ꝛ ꝓphetię (ca.9.fol.109.e
libros reparauit.libro.16.ca.10.fo.111.C

Eu ¶ Per euangelia quatuor chriſtus aquam ſuę gratię nobis fundit.li.1.ca.2.fol.2.E
Euphrates fluui⁹.li.1.ca.2.fol.2.F
Eua de coſta adā formata.li.1.ca.3.fo.2.D
Eucharistię digna ſumptio quomodo pręparatur.li.2.ca.6.fol.14.G
Circa eucharistię inquiſitionē nō debet hō
Eucharistiā nemo ſumat (moran. Ibi.D
niſi ꝑ penitentiā purgat⁹ a vitijs. Ibidē
Eugus.li.5.ca.1.fol.50.C
Eunuchus repulſam eccleſię dei in lege patiebatur.li.5.ca.10.fol.53.B

Ex ¶ Excōmunicatio maior priuat hoīez a cōmuniōe ſacramentoꝝ.li.3.ca.4.fol.34.B
Excōmunicationis minoris pęna. libro.3.capi.6.fol.35.C
Excōmunicationis maioris pęna. Ibidem
Excōmunicat⁹ ꝑ domū intelligit.li.3.ca.6.
Ex cineribꝰ aquā expiationis in (fol.36.E
lege faciebāt.li.3.ca.9.fol.37.B
Exemplū malorū accipere prohibemur.libro.3.ca.11.fol.38.B
Excōmunnicat⁹ ad eccleſiā nō itret/nec officijs eccłię miniſtret.li.3.ca.13.fol.39.G
Exploratores terrę ſanctę pater et ſpūſſanctus.li.4.ca.10.fol.44.B
Exploratores boni.li.4.ca.10.fol.44.D
Exploratores mali qui fuerunt.li.4.ca.10

Ez ¶ Ezechias obtinuit qndecim (fol.44.C
annos vitę.li.21.ca.4.fo.121.D
Ezechielis viſio.li.23.ca.1.fol.123.A
Ezechieli pręceptū fuit in viſu vt hieruſalē oppugnaret.li.23.ca.3.fol.125.A
Ezechias ↄfuit ſtatuas.li.12.c.18.fo.103.E
Ezechias legatos babylonicos multū honorauit.li.12.ca.19.fol.103.F
Ezechias peſſimū filiū habuit Manaſſen li.12.ca.19.fol.103.G

Fa F Ama mala difficile tollit.li.33.ca.8.fo.172.G
Fatuorum eſt ſecreta ſua extraneis ꝛ ignotis reuelare.li.12.ca.19.fol.103.G
Fallax migali aīali cōpat.li.3.c.4.fo.34.E
Fauor humanus per mellis dulcedinem intelligit.li.3.ca.3.fol.33.D
Falco ſicut primaz gruē primo inuadit/ſic diabolus clerū.li.27.ca.2.fol.139.E

Fe ¶ Ferę ſunt nobiles/ q libere ꝑ mūdi ſyluā ambulant.li.1.ca.1.fol.1.D
Fermentū malicię interdicitur nobis.libro 3.ca.3.fol.32.D

Fi ¶ Firmamentū in mundi creatione qd denotat moraliter.li.1.ca.1.fol.1.E
Fidei lux hoī neceſſaria. Ibidem
Per firmamētū ſpes deſignatur homini neceſſaria. Ibidem
Per firmamētū ſtat⁹ plato ꝝ ſignificat. li.1.ca.1.fol.1.D
Filij dei q.li.1.ca.10.fo.3.D
Filij hominū qui. Ibidem
Filij eccłię boni ꝛ mali.li.1.ca.16.fo.7.F
Fideliū nūer⁹ ꝑ chriſti martyres multiplica
Fidē anhelās terre (hat.li.2.ca.1.fo.12.B
na deponere debet.li.2.ca.1.fo.12.G
Filij iſrael i deſerto deo ſacrificare petebāt
Filij iſrł quō ꝑ deſertū (li.2.ca.4.fol.13.D
ducti.li.2.ca.7.fol.14.D
Fides nrā eſt ciſterna.li.2.ca.13.fol.18.F
Fidei fundamentū fuit ſanguis apoſtoloꝝ et martyrū.li.2.ca.16.fol.20.D
Filijs iſrł pceptū erat offerre auꝝ ꝛ argentū
Fides chriſtiana ē in (li.2.ca.17.fo.21.A
corruptibilis.li.2.ca.17.fol.22.E
Fideliū tria genera a chriſto ꝓceſſerūt.li.2
Fideles debēt habere opa (ca.17.fo.23.B
miſericordię.li.2.ca.17.fol.23.B
Fides deſignat ꝑ lucernā.li.2.c.19.fo.27.G
Filij iſrł madianitł qnq̄ reges occidert.li.
Fidel pl⁹ peccat i eodē (4.c.24.fo.49.D
genere pcti q̄ infidel.li.3.ca.4.fo.34.F
Fides bonis ꝛ mał concedit.li.3.c.14.fol.
Filius parentibus inobediēs lapi (40.A
dabatur.li.5.ca.8.fol.52.E
Filij iſrael in caſtris habuerunt locū deputatū ad purgandū ventres.li.5.ca.10.fo.
Filij iſrł ad terrā ꝓmiſſionis ꝑ ior (53.E
danē fluuiū intrarūt.lib.6.ca.2.fol.55.G
Filij iſrael triplici cibo vſi ſūt.li.6.c.4.fol.
Fides in homine debet eſſe fixa.li (56.E
bro.29.ca.10.fol.155.D
Ficus maledictio.li.29.ca.16.fol.157.F
Filij iſrael aſcenderunt in ſolitudinē/ne ſacrificarēt idolis.li.27.ca.2.fol.139.F
Filij ambri ioannem fratrē ionathę occiderunt.li.27.ca.10.fol.144.A
Fimbrias facere quid moraliter ſignificat.li.4.ca.12.fol.44.G
Filij iſrł ex mādato dei habuerūt in qtuor angulis palliorū hyacinthinas fimbrias.
Fides ſine operibus (li.4.ca.12.fo.44.F
mortua.li.4.ca.16.fol.46.E
Filijs iſrael ſcopuli lętitiā aduentus oſtenderunt.li.4.ca.18.fo.47.B
Fili⁹ hoīs dicit chriſt⁹.li.34.ca.1.fo.176.C
Filij iſrael fuerūt in manu madian ſeptem annis.li.7.ca.5.fol.60.E
Filij iſrael volentes gabaa ciuitatē deſtruere/in fletu/ieiunio et ſacrificio vicerunt.libro.7.ca.17.fol.65.A

Fo ¶ Fons miſericordię ꝟginis marię i quatuor partes eſt diuiſus.li.1.ca.2.fol.2.D

Fortunę reb⁹nullą ꝯſtātia.li.1.c.20.fo.9.F.
Fortuna miſerrima q̄ inimico caret.li.7.c.2.
Fortuna p reginā heſter intelli/ (fo.59.B
gitur.li.19.ca.4.fol.118.A
Fr ¶ Fratꝝ inimicitia oſtēdiť.li.1.ca.19.fo.8.E
Fructus iñ trib⁹primis annis creſcētes im/
mundi erant.li.3.ca.11.fol.38.F.
Fruges veteres quę.li.3.ca.16.fol.41.B
Frēz fris mortui vxorē ducere i lege ꝯceſſū
frať nt pmogenit⁹ (erat.li.5.c.12.fo.54.D
fuit lucifer.li.20.ca.1.fol.120.B

Ga Gad iterpretatur
accinctus.li.6.ca.3.fol.56.C
Gabaonitę qnq; reges aduerſarios habue
runt.li.6.ca.9.fol.57.H
Gabel⁹ꝯſāguine⁹tobię.li.17.c.4.fo.112.A.
Gaza iterp̄tať fortitudo dei.li.27.ca.13.fo.
Gadiel arabs abſtulit alexādri ca (145.D
put.li.27.ca.12.fol.144.F
Galilęa interp̄tať trāſmigratio.li.32.c.1.fo.
Gabaa ciuitas.li.7.c.16.fol.64.H (168.C
Ge ¶ Gergeſeus. li.5.ca.1.fol.50.C
Gen⁹hūanū p ezechielē itelligiť.li.23.ca.2.
Gen⁹hūanū p gabelū tobię ꝯſā (fo.124.G
guineū intelligiť.li.17.ca.4.fo.112.B
Gētilꝭ ppl̄s p raguelē dať itelligi.li.17.ca.7
Gi ¶ Giō fluui⁹.li.1.ca.2.fol.2.F (fol.113.D
Gigātes i cāpo ſennaar turrim ędificarūt.
Gl ¶ Gloriātes ſe de generis (li.1.c.8.fo.5.C
nobilitate rep̄hēdunť.li.29.c.2.fol.149.H
Gloria paradiſi per annū iubilęū intelligiť
libro.3.ca.16.fol.40.H
Gladi⁹iuſticiā ſignificat.li.1.ca.3.fol.3.E
Gladi⁹iuſticię debet eſſe verſatilis.li. 1.ca.
Go ¶ Golias a dauid rege occiſus (3.fol.3.E
libro.9.ca.13.fol.70.E
Godolias p̄fectus.li.22.ca.6.fo.122.E
Gorgias dux antiochi.li.27.c.3.fo.140.D
Gr ¶ Gratia dei oēs egēt.li.4.ca.21.fo.48.C
Grāz bñti dabiť gl̄a.li.29.ca.17.fo.159.H.
Gratia diuina p tunicā ſaluatoris intelli/
gitur.li.30.ca.5.fol.162.F
Grę tp̄s p octauā circūciſiōis diē intelligiť
Grāz nō habēs pctōr eſ (li.1.ca.13.fol.6.E
ficitur.li.2.ca.2.fol.13.C
Gr̄a diuina bonis dať.li.21.ca.1.fo.120.F
Gratia eſt manna.li.6.ca.4.fol.56.F
Gr̄a gratiſ data i pctōre.li.29.c.10.fo.155.E
Gu ¶ Guloſi ieiunātes reputāt hypocritas. li.
29.ca.7.fol.153.B
Guloſus muri cōparať.li.3.ca.4.fol.34.B
Gulę ingluuies intelligiť per leprā in cute.
li.3.ca.6.fol.36.C

Ha Hay rex ciuitatis
hierico.li.6.ca.7.fol.57.D

Halietus quid ſignificat.li.3.ca.4.fo.33.F.
He ¶ Heliodorus erariū tēpli ſpoliabat.li.28.
ca.3.fol.146.G
Helidor⁹iterp̄tať deo meo generat⁹. ibidē
Herbę i mūdi creatōe moraliť qd ſignificēt
Herbę virētes i mūdi cre (li.1.ca.1.fo.1.D
atione qd denotāt.li.1.ca.1.fol.1.G
In helim duodecim fuerūt fōtes/qd ſignifi
Hebręi mare rubꝝ (cāt.li.1.ca.24.fo.10.E
ſine periculo trāſierūt.li.2.ca.8.fol.15.E
Helim interpretať fortis.li.2.ca.9.fol.15.H
Herodes ꝑpter honorem quem ſibi vt deo
attribuit/conſumptus a vermibus expira
uit.li.2.ca.22.fol.30.C
Heli filios ſuos ſi correxit.li.3.c.4.fo.34.A
Hęreſis debet diligenť iueſtigari.li. 3.ca. 6.
Hęreſis p ſentētiā p̄lati debet dā (fo.35.B
nari.li.3.ca.6.fol.35.F
Hęreſis ſtatim debet e medio tolli.li.3.ca.6
Hebręi anno ſeptimo nō ſemi (fol.36.A
narūt.li.3.ca.16.fol.41. A
Hebron ciuitatē tres gigātes inhabitabāt
Heliachim ſūm⁹ſacer (li.6.ca.12.fo.58.D
dos.li.18.ca.3.fol.114. D
Hęretic⁹malā doctrinā ſeminat.li.3.ca.8.fo.
Hęretici a p̄fonis eccl̄iaſticis ſūt ſu (35.A
giendi.li.3.ca.13.fol.39.A
Hęretic⁹nō debet eccl̄iaſtica ſacramēta p/
cipere.li.3.ca.14.fol.40.C
Hęreticorū opera & exempla a fidelibus nō
debent recipi. Ibidem
Hęreditatis partitio in lege de hoīe habēn
te duas vxores.li.5.ca. 8.fol.52. D
Heſter quō i reginā eligiť.li.19.c.2.fo.116 G
Heſter ieiunijs & lachrymis ſe dedit. lib.19.
Heli ſacerdos duos filios (ca.4.fo.117.E
habuit peſtiferos.li.9.ca.2.fol.65. H
Heli filij mala morte interierunt. Ibidē
Heli nō poterat videre lucernā dñi.li.9.c.3
Helias ſępe ſubcinericiū panē (fo.66.B
comedit.li. 11.ca.14.fol.92. F
Helias in deſerto nō dormiuit.lib.11.ca. 16.
Helias theſbytes fuit homo pi (fol.93.F
loſus.li.12.ca.1.fol.95.F
Hi ¶ Hydropicus a chriſto ſanatus in ſabba/
to.libro.31.ca.7.fol.165.C
Hypocriſis bonis operibus aſcribiť a ma/
lis.libro.30.ca.1.fol.161. D
Hypocritę mali bñ docēdo pctōreſ ꝯuertūt
Hiram rex ſidoniorū (li.30.ca.3.fol.162.A
libro.11.ca.4. fol. 82. E
Hypocrita habitum conuerſationis mutat
libro.11.ca.12.fol.90.H
Hieroboam octoginta milia hominū con/
tra abiā congregauit.li.11.ca.12.fol.90. H
Hieremias iterp̄tať excelſus dño. li.28. ca.
Hiſmael ferus homo fuit.li/ (2.fol.146.D
bro.1. capitulo.16. fol. 7. E

hiſmael odio pſeqbaẗ fratrē iſaac. li.1.c. 16
hypocritę cui ſil'eſ.li.1.c.19.fo.9.A (fo.7.E
hypocritę verba.Ibidem
hypocritę ꝑ virgā aarō intelligūẗ.li.2.ca.3
hieruſalē ꝓimo dicta fuit iebus (fo.13.E
li.2.ca.19.fol.27.C
hypocritę faciē ꝯuerſatiōis ſplēdidā hñt/ꝑ
manū oꝑatiōis leproſā.li.2.ca.24.fo.30.h
hypocritę ꝑ gabaonitas itelligūẗ. li.6.c.8.
hypocritaꝝ vita ⁊ moꝛes de/ (fol.57.G
ſcribuntur.Ibidem
hypocritę cōparāẗ fatuis ꝟginibꝰ.li.29.ca.
hieremias ꝯtra hieruſalē ꝓdi (17.fo.169.C
cauit.li.22.ca.4.fo.122.B
hieremias i egypto dedit idoloꝝ ſacerdo/
tibꝰſignū qñ virgo pareret.li.22.ca.7.fol.
hirci in veteri lege in ſoꝛtē mitte (122.h
bantur.libꝛo.3.ca.9.fol.37.B
hircus emiſſariꝰ qd denotat.ibidem.C
hircus quare dictus.ibidem.C
hierico ciuitat' deſtructio.li.6.c.5.fo.56.G
hierico interpꝛetaẗ luna.ibidem
hieremię ꝓceptū.li.22.ca.1.fol.121.F
hieremię viſio.li.22.ca.2.fol.121.h
hieremias ꝓdicabat pꝛicipes hierl'm capti/
uādos a nabuchodonoſoꝛ.lib.22.c.5.fol.
hierl'm facta eſt habitatio exteroꝝ/ (12.C
⁊ qñ hoc factū eſt.li.27.c'.1.fol.138.G
hierl'z ciuitat' deſcꝑtio.li.23.c.7.fo.125.h
ho ¶ hō exiſtēs in tenebꝛis pctōꝝ/ad ſtatū grę
ꝓperare debet.li.29.ca.1.fol.149.E
hoibꝰ alienis nō bonū eſt magnā familiari
tatē ꝯtrahere.li.7.ca.13.fol.63.G
hō ſępe ꝯuertiẗ in ipſo actu malę volunta/
tis.li.9.ca.15.fol.71.h
hō cōparaẗ ſtatuę.li.24.ca.2.fol.132.B
holes magnę reputatiōis ꝓ aliijs abſtinere
debēt a malis.li.28.ca.5.fol.147.F
homini q̄ ſint neceſſaria.li.1.ca.1.fol.1.E
hō creatur ad imaginē dei/ quō intelligiẗ.
Ibidem.F
hō interioꝛ quis.ibidem.F
hō ad imaginē dei factus qs ſit.ibidem.h
hoīs mali vita cōpaẗ piſcibꝰ mar'.ibi.fo.2.
hoꝛa ſexta chꝛiſtꝰ moꝛtuꝰ. ibidē.B (A
hō naturaliẗ nitiẗ i vetitū.li.1.ca.3.fo.2.F
hō immūdꝰ ꝑ coꝛuū intelligiẗ.li.1.ca.6.fol.
hō offerens deo ſacrificiū/facere qd (4.F
debeat.li.1.ca.14.fol.6.h
hō virtutibus deditus diabolū timere de/
bet.li.1.ca.19.fol.9.C
hō malꝰ ꝑ nubeā colūnā q̄ filios iſrl' ꝓcede/
bat i deſerto deſignaẗ.li.2.ca.7.fo.15.C
hō de mundi ⁊ diaboli ſeruitute egrediẗ ꝑ
ſeptē ſacramēta.li.2.ca.13.fol.18.A
homicida ſecretꝰ veneno holem necās/ pe/
ioꝛ eſt apto.li.2.ca.14.fol.18.G
hō nūq̄ eſt ſine hoſte.li.2.ca.15.fo.20.D
homini quę neceſſaria/vt accipiat legē do
mini.li.2.ca.16.fol.20.F
hō candelabꝝ ꝑfectiōis in templo dñi col/
loceẗ.li.2.ca.17.fol.23.G
holocauſtū qd.li.3.ca.1.fol.31.B
holocauſtū vñ originē duẋ.li.3.c.1.fo.31.C
holes ſe deo totos offerētes/ ꝑ holocauſtū
intelliguntur.Ibidem
holocauſtū de auibꝰ fiebat/ de turturibꝰ vł
pulis colūbaꝝ.li.3.ca.1.fol.31.D
holocauſtū ꝺ auibꝰ quō ꝑ ſacerdotē offere
holocauſtū totū cōbu (baẗ.li.3.c.1.f.31.B
ſtū iuſtū ſignificat.li.3.ca.2.fol.32.D
holm peccātiū duo ſunt genera. Ibidē.E
hō quando reputatur mundus.libꝛo.3.ca/
pitulo.4.fol.33.B
hō obſtinatus comparatur vaſi terreo. li/
bꝛo.3.ca.4.fol.34.D
hō cupiens ſaluari/facere quid debeat.li.3.
ca.7.fol.36.D
homicida nō habebat niſi tria remedia.li/
bꝛo.4.ca.26.fol.49.G
hō terrenum ſe reputet et vilem.libꝛo.5.ca/
pitulo.10.fol.53.E
hō cum aduerſitate pꝛemitur/cogitet iuſte
hec fieri.li.7.ca.1.fol.59.A
hō peregre pꝛoficiſcens eſt ſaluatoꝛ noſter
li.29.ca.17.fol.159.E
hō debet diabolum per bona opera inua/
dere.li.17.ca.5.fol.112.G
holofernes omnia ſuo dominio ſubiuga/
uit.li.18.ca.2.fol.113.h
hō de virtutibus nō ſuperbiat. libꝛo.6. ca/
pitulo.13.fol.58.h
hō ſępius meretur a deo id maluz qđ aliijs
fecit.li.7.ca.1.fol.59.A
homo in vita dicitur cęcus.libꝛo.29. capi/
tulo.15.fol.157.E
hō ad mūdi negocia ſe deflectēs/ ꝑ Tobiā
intelligiẗ moꝛaliter.li.17.ca.5.fol.112.G
holofernes pꝛinceps militię aſſyrioꝛū. lib.
18.capitulo.7.fol.115.C
¶ hūilitas eſt velamen virtutis.libꝛo.3.ca/ hu
pitulo.13.fol.39.B (fol.41.h
humilitas ꝑ beniamin intelligiẗ.li.4. ca.1.
hūilis itelligiẗ ꝑ aſinā.li.4.ca.19.fo.47.G
humilitas peccatoꝛis deo plus placet q̄ ſe
ueritas pręſumptoꝛis.li.31.c.11.fol.167. C
humilis petitio cito a deo exaudiẗ. libꝛo
29.capitulo.5 .fol.151.c

IAcob fuit filius Ja
rebeccę.lib.1.ca.18.fol.8.C
Jacob dictꝰ eſt iſrael.li.1.ca.20.fol.9.D
Jacob duodeci fueꝛt filij.li.1.c.24.fo.10.E
Jaſpis ſāguinē ſtringit.li.2.ca.20.fo.29.B
Jaſon frater onię.li.28.ca.4.fo.147.A

Jacob fuit agricola.li.3.ca.18.fol.8.C
Jacob hiſtoria recitať.li.1.ca.19.fol.8.E
Jaſon ꝓpriũ fratrẽ a ſacerdotio repulit.lib.
28.ca.4.fol.147.C
Jaſpis oclos clarificat.li.23.ca.13.fo.128.F
Jabin rex chanaan.li.7.ca.3.fol.59.F
Jahel vxor aber. Ibidem.G
Ib ¶ Ibis.li.3.ca.4.fol.33.F
Id ¶ Idolatrie crimẽ in amicis fuit vindicatũ
li.2.ca.23.fo.30.D (122.G
Idolatria a hieremia culpata.li.22.c.7.fol.
Je ¶ Jebuſe⁹ quõ interptať.li.5.ca.1.fol.50.C
Jechonias fili⁹ ſaphan.li.12.c.17.fol.103.B
Jezabel interptať flux⁹ ſanguinis.li.34.c.2.
Jeiunãte chriſto diabol⁹ affuit (fo.176.H
libro.29.ca.3.fol.150.B
Jepte illegitim⁹ fuit.li.7.ca.9.fo.62.E
Jepte filia eſt caro nr̃a. Ibidem.G
Jebus ciuitas gentiliũ.li.7.ca.16.fo.64.H
Ig ¶ Ignis altar[is] dñi fuit ꝑpetu⁹.li.3.c.3.fo.32
Ignis mũdan⁹ ẽ ardor auaricie. Ibidẽ (F
Im ¶ Immolatio ſpũalis.li.1.ca.11.fol.5.H
Impatientia oſtendiť ꝑ murmur filiorũ iſ-
rael in deſerto.li.2.ca.10.fol.16.A
Immũd⁹ qs ſit apud deũ.li.3.ca.4.fo.33.H
Impedimẽta tredecim fuerũt ĩpedĩetes ho-
minẽ, ne ĩ tabernaculo miniſtraret in ſacer-
dotali officio.li.3.ca.13.fol.39.E
Imago duplex põt imprimi in numiſmate
anime noſtre.li.29.ca.16.fol.158.G
Impatiẽtia deo odibiľ.li.4.ca.8.fo.43.D
In ¶ Ingratitudo duriſſime vĩdicať.li.10.c.7.
Indignos ſe ad officia reputan- (fo.76.C
tes digni habẽdi ſunt.li.4.ca.8.fo.43.H
Inuidus dolet de gratia ꝓximi. Ibidem
Inuidia nõ parcit frib⁹.li.4.ca.9.fo.44.A
Inuidia aarõ moyſen opprimere decreuit.
Inuidia nõ poteſt pati ꝓſperita- (Ibidẽ
tem.li.4.ca.13.fol.45.A
Inuidia multos inimicos parit. Ibidem.
Inuidia ꝓprio bñfactori nõ parcit. li.9.ca.
Inuidi ꝓprio gladio trãſfixi (14.fo.71.C
ſunt.li.9.ca.24.fol.73.H
Innocẽtia ꝑ agnũ intelligiť.li.4.ca.22.fol.
Inuidia ſcipionẽ romanũ exulem (48.E
fecit.li.31.ca.3.fol.163.G
Cũ inimico ſolũ remanere fatuũ ẽ.li.7.ca.2
Cũ inimico nemo tutus in grati- (fo.59.C
am redit. Ibidem (fol.3.G
Inclinati oẽs naturaliť ad mala.lib.1.ca.4
Intellect⁹ ꝑ abraã ĩtelligiť.li.1.ca.13.fo.6.F
Intellect⁹ debet creſcere et quomodo.li.1.
capitulo.13.fol.6.F
Incarnatio humanũ genus liberauit.li.2.
ca.1.fol.12.G
Infern⁹ ꝑ egyptũ ĩtelligiť.li.2.c.5.fo.14.C
Inimici occulti ſunt peiores apertis.lib.2.
ca.14.fol.18.G
Iuuentus debet ſe deo per bona oꝑa offer-
re.li.3.ca.1.fol.31.D
Infamia ĩtelligiť ꝑ leprã ĩ domo.li.3.ca.62
Inſtabiles celebrãt feſtũ paſche (fo.36.C
quõ intelligiť.li.4.ca.52.fo.48.H
In cõſtãtẽ melius eſt ĩ ſeculo manere, q̃ ad
religionẽ intrare.li.5.ca.7.fo.51.E
Inimicos habere hoĩez aliqñ vtile eſt.li.7.
Iniq̃tatẽ null⁹ ĝrat ĩ domo (ca.2.fo.59.B
iuſti.li.5.ca.11.fol.54.C
Intẽtio mala ẽ fũdamẽtũ mũdane ꝯuerſa-
Inuidia a mal[is] de (tiõis.li.6.ca.5.fo.57.A
ſcendit.li.22.ca.1.fol.120.B
Ingrati bñfactorẽ deſerũt.lib.23.ca.7.fol.
Inuidia nocet ſepe homini a quo (126.E
emittitur.li.24.ca.5.fol.134.C
Infern⁹ ẽ filiis vaſo.li.24.ca.6.fo.134.G
¶ Joab ex mãdato ſalomonis occiſus.li.11 Jo
Joãnis baptiſte ꝟtutes de (ca.2.fol.81.A
ſcribunť.li.12.ca.1.fol.95.H
Joiada ſũm⁹ ſacerdos erat.lib.12.ca.12.fol.
Joas rex iſrľ.li.12.ca.13.fol.101.F (101.B
Joſias rex.li.12.ca.20.fol.103.A
Joathan fact⁹ ẽ rex.li.12.ca.20.fol.104.A
Joachim rex.li.12.ca.21.fol.104.C
Joas rex iuda.li.13.ca.3.fol.105.D
Joãnes ꝺ fact[is] chriſti maiora aliis ſcripſit.
Joſeph ab arimathia (li.32.c.1.fo.168.B
corp⁹ chriſti ſepeliuit.li.29.c.19.fo.161.A
Joãnes euãgeliſta relicta ſindõe fugit.li.30
Joãnes vox clamãtis ĩ de (ca.5.fo.162.E
ſerto.li.29.ca.2.fol.149.F
Joãnes redarguit q̃ſdã dicentes ſe eſſe na-
tos de ſemine abraã.li.29.ca.2.fo.149.G
Joãnes dñi verticẽ tãgere timuit. Ibidẽ.H
Joãnis diſcipuli ieiunabãt.li.29.ca.6.fol.
Joãnes ñ mãducãs neq̃ bibẽs.li. (152.E
29.ca.7.fol.153.A
Jonathas a pr̃e ſuo morti adiudicat⁹.li.9
ca.10.fol.69.E
Joſeph fili⁹ iacob.li.1.ca.24.fol.10.B
Joſeph ſõniũ deſcribiť.li.1.ca.24.fo.10.B
Joſeph ꝯuiuiũ frib⁹ ſuis fecit.li.1.ca.29.fo.
Joſeph defectuoſus fuit prelatus. (14.D
Job ꝑcuſſus in corꝑe fuit.li. (Ibidem.F
bro.20.ca.2.fol.120.C
Joſue fact⁹ ꝑnceps ppľi iſraelitici.li.6.ca.1
Joſue filius nun fuit. Ibidẽ.H (fo.55.D
Joſue edificauit altare dño.li.6.c.7.f.57.e
Joſue ex mãdato dei duaſ ciuitates deſtru-
Joſue a deo ĩpetrauit (xit.li.6.c.8.fo.57.F
ne ſol ad occaſũ trãſiret.li.6.c.9.fol.57.H
Joſue vigintiquatuor reges cũ exercitu in-
terfecit.li.6.ca.10.fol.58.b
Job ſimplex et rect⁹.li.20.ca.1.fo.119.A
Jonas ꝓpheta.li.29.ca.1.fo.136.F
¶ Jſboſeth rex iſrľ.li.10.ca.5.fol.74.H Jſ
Jſaac fili⁹ abrae bon⁹.li.1.c.16.fol.7.B

Iſaac ſenex fuit.li.1.ca.19.fol.8.E
Iſrl' interpretaſ vidēs deū. li.1.ca.19.fol.9.D
Iſachar iterptaſ memorāſ.li.4.c.1.fo.41 G
Iu ¶ Iudaic⁹ ppl's itelligiſ p cbam.li.1.c.7.fol.
Iudex ad ingrēdā veritatē crimis de/ (5.B
bet pſonaliſ deſcēdere.li.1.ca.14.fol.6.G
Iuſtus non debet orare p iniuſto ꝙ liberetſ
a pena.li.1.ca.14.fol.6.H
Iuſti pauci ſunt cauſa ſaluatōis magni po
puli. Ibidem
Iudex quomō muneribus corrumpitur.li/
bro.1.ca.19.fol.8.H
Iudas patriarcha.li.1.ca.25.fol.10.F
Iudicis corruptio per thamar intelligitur.
li.1.ca.25.fol.10.G
Iudex iniquus per iudam patriarcham in
telligitur. Ibidem
Iudicis correctio metas excedere non de/
bet.li.2.ca.14.fol.18.A
Cum iudeis amicitiam contrahere non de/
bemus.li.2.ca.15.fol.20.E
Iuſti cōditiones.li.2.ca.17.fol.23.C
Iuſtus debet eſſe apertus ſacerdoti per cō/
feſſionē.li.2.ca.19.fol.27.D
Iuſtus quatuor habet affectiones.libro.2.
ca.20.fol.29.A
Iudicis mali officiū.li.3.ca.4.fol.34.A
Iubileus apud hebreos maxime erat priui
legiatus.li.3.ca.16.fol.40.H
Iubileus vnde dicitur.ibidem
Iudas interptaſ ↄfeſſio.li.4.ca.1.fo. 41. G
Iudas machabe⁹ cū quatuor milibus excē
tū milia debellauit.li.9.ca.10.fol.69.C
Iuſti ex conſortio malorum iniuſti fiunt.li.
4.ca.4.fol.42.F
Iuſti quadruplicem tranſitū celebrare no
ſcuntur.li.4.ca.6.fol.43.A
Iuuentutis primitias deo offerentes luxu/
riando pentecoſtes feſto cōparantſ. lib.4.
Iuge ſacrificium quale (ca.22.fo.48.H
erat in lege.li.4.ca.22.fol.49.A
Iuſti vitia omnia expellere nō poſſunt/ ſed
aliqua remanent.li.6.ca.13.fol.58.G
Iudith ſe placabilem Holoferni reddit.lib.
18.ca.6.fol.115.A
Iuſtus plenus ſapientia diciſ candelabrū
eccleſie.li.26.ca.2.fol.137.D
Iudas machabeus purificauit templū pol
lutū ab antiocho.li.27.ca.4.fol.140.G
Iudas machabe⁹ elegit ſacerdotes ſine ma
cula.li.27.ca.4.fol.140.G
Iudicij dies per iordanem intelligitur.li.6.
Iuramentū caleph magis (ca.2.fol.55.G
ſeruauit ꝙ legē.li.6.ca.12.fol.58.D
Iuramentum aliquādo preferatur legi. li.6.
Iudices mali p hiſmaelē in (ca.12.fo.58.F
telliguntur.li.22.ca.6.fol.122.F
Iudicis ſtat⁹ deſcribiſ.lib.24.c.6.fo.134.G
Iuli⁹ ceſar pfoſſus in ſenatu obijt. li.10. ca.
Iuſticia diuina nemini par/ (15.fo.78.E
cit.li.11.ca.11.fol.90.D
Iudex in omni arduo caſu deū ↄſultorē ha
beat.li.4.ca.21.fol.48.B
Iuſt⁹ ſe iuſtū nō putet.li.9.ca.15.fol.71.F
Julian⁹ nō pmiſit chriſtianos artes libera/
les audire.li.9.ca.9.fol.68.G
Iuſt⁹ debet tria vincere.li.9.ca.13.fol.70.G

La **Lazarus a morte**
per Chriſtū ſuſcitat⁹.li.32.ca.6.fol.
Laici in eodē genere pctī minus (170.B
peccant ꝙ clerici.li.9.ca.6.fol.67.E
Lauachrū i ingreſſu tabernaclī erat de ſpe/
culis mulierū.li.2.ca.22.fol.29.G
Labiū erum quid. Ibidem
Lauatoria tria erāt ī tabnaculō. ibidē.H
Lachrymarū genera i eccl'ia tria.li.2. ca.22.
Larus.li.3.ca.4.fol.33.F (fo.29.H
Lacerta immundū animal erat in lege.li.3.
Laſciuus ſtellioni cōpara (ca.4.fol.34.B
tur.libro.3.ca.4.fol.34.C
Laban promiſit filiā ſuā Jacob pro ſerui/
tio.li.1.ca.21.fol.9.E
Le ¶ Lepra multiplex in ſcriptura manifeſta/
tur.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepre ſigna.li.3.ca.6.fol.35.D
Lepre veſtimenta.li.3.ibidem.E
Legem quomodo deus dedit in monte ſi/
nai.li.2.ca.12.fol.17.C
Lepra in capillis.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepra in cute.ibidem
Lepra in carne.ibidem
Lepra in veſte.ibidem
Lepra in domo.ibidem.
Lepra quomodo dicitur eſſe in domo/ mo/
raliter exponitur.ibidem
Lepre apparentia vel ſuſpicio vnde orieba
tur.li.3.ca.6.fol.35.B
Lepra quō a ſacerdote iudicabaſ.ibidē.B
Lepra aliqñ oriſ in caluicio.ibidem.C
Leproſus in lege mandabatur extra caſtra
eijci.li. 3.ca.6.fol.35.B
Leproſi os debebat in lege veteri ↄtegi. ibi
Leproſi caput debebat eſſe nudū (dem.H
li.3.ca.6.fol.35.H
Leproſi veſtimenta diſſuta.ibidem.
Leproſum oportebat clamare ſeipſum ſor/
didum. Ibidem
Lepre macula parietib⁹ ſignabaſ.ibidē.H
Leproſe dom⁹ examiatio.li.3.ca.6.fo.36. B
Lepre genera ꝗtuor inueniebanſ.ibidē.C
Lepre mundatio quō fiebat. lib.3.ca.7.fol.
Ad leproſi mundationē requirebāſ (36.C
tur duo.li.3.ca.7.fol.36.D
Leproſus mundatus ſacerdoti quid obtu/

Iacob fuit agricola.li.3.ca.18.fol.8.C
Iacob hiſtoria recitať.li.1.ca.19.fol.8.E
Iaſon ꝓpriũ fratrẽ a ſacerdotio repulit.lib.
28.ca.4.fol.147.C
Iaſpis oclos clarificat.li.23.ca.13.fo.128.F
Iabin rex chanaan.li.7.ca.3.fol.59.F
Iahel vxor aber. Ibidem.G
Ib ¶ Ibis.li.3.ca.4.fol.33.F
Id ¶ Idolatrię crimẽ in amicis fuit vindicatũ
li.2.ca.23.fo.30.D (122.G
Idolatria a hieremia culpata.li.22.c.7.fol.
Ie ¶ Iebuſeꝰ quõ interp̄tať.li.5.ca.1.fol.50.C
Iechonias filiꝰſaphan.li.12.c.17.fol.103.B
Iezabel interp̄tať fluxꝰſanguinis.li.34.c.2.
Ieiunãte chriſto diabolꝰaffuit (fo.176.H
libro.29.ca.3.fol.150.B
Iepte illegitimꝰfuit.li.7.ca.9.fo.62.E
Iepte filia eſt caro nr̃a. Ibidem.G
Iebus ciuitas gentiliũ.li.7.ca.16.fo.64.H
Ig ¶ Ignis altarꝭ dñi fuit ꝑpetuꝰ.li.3.c.3.fo.32
Ignis mũdanꝰẽ ardor auaricię. Ibidẽ (F
Im ¶ Immolatio ſpũalis.li.1.ca.11.fol.5.H
Impatientia oſtendiť p murmur filiorũ iſ/
rael in deſerto.li.2.ca.10.fol.16.A
Immũdꝰ qs ſit apud deũ.li.3.ca.4.fo.33.H
Impedimẽta tredecim fuerũt ipediẽtes ho
minẽ/ ne i tabernaculo miniſtraret in ſacer
dotali officio.li.3.ca.13.fol.39.E
Imago duplex põt imprimi in numiſmate
animę noſtrę.li.29.ca.16.fol.158.G
Impatiẽtia deo odibiľ.li.4.ca.8.fo.43.D
In ¶ Ingratitudo duriſſime vīdicať.li.10.c.7.
Indignos ſe ad officia reputan/ (fo.76.C
tes/digni habẽdi ſunt.li.4.ca.8.fo.43.H
Inuidus dolet de gratia ꝓximi. Ibidem
Inuidia nõ parcit fribꝰ.li.4.ca.9.fo.44.A
Inuidia aarõ moyſen opprimere decreuit.
Inuidia nõ poteſt pati ꝓſperita/ (Ibidẽ
tem.li.4.ca.13.fol.45.A
Inuidia multos inimicos parit. Ibidem.
Inuidia ꝓprio bñfactori nõ parcit. li.9.ca.
Inuidi ꝓprio gladio trãſfixi (14.fo.71.C
ſunt.li.9.ca.24.fol.73.H
Innocẽtia p agnũ intelligiť.li.4.ca.22.fol.
Inuidia ſcipionẽ romanũ exulem (48.E
fecit.li.31.ca.3.fol.163.G
Cũ inimico ſolũ remanere fatuũ ẽ.li.7.ca.2
Cũ inimico nemo tutus in grati/ (fo.59.C
am redit. Ibidem (fol.3.G
Inclinati oẽs naturaliť ad mala.lib.1.ca.4
Intellectꝰ p abraã itelligiť.li.1.ca.13.fo.6.F
Intellectꝰ debet creſcere et quomodo.li.1.
capitulo.13.fol.6.F
Incarnatio humanũ genus liberauit.li.2.
ca.1.fol.12.G
Infernꝰ p ęgyptũ itelligiť.li.2.c.5.fo.14.C
Inimici occulti ſunt peiores apertis.lib.2.
ca.14.fol.18.G
Iuuentus debet ſe deo per bona opa offer/
re.li.3.ca.1.fol.31.D
Infamia itelligiť p leprã i domo.li.3.ca.62
Inſtabiles celebrãt feſtũ paſchę (fo.36.C
quõ intelligiť.li.4.ca.52.fo.48.H
Incõſtãtẽ melius eſt i ſeculo manere/ ꝙ ad
religionẽ intrare.li.5.ca.7.fo.51.E
Inimicos habere holez aliqñ vtile eſt.li.7.
Iniqtatẽ nullꝰ ꝙrat i domo (ca.2.fo.59.B
iuſti.li.5.ca.11.fol.54.C
Intẽtio mala ẽ fũdamẽtũ mũdanę ꝯuerſa/
Inuidia a malꝭ de (tiõis.li.6.ca.5.fo.57.A
ſcendit.li.22.ca.1.fol.120.B
Ingrati bñfactorẽ deſerũt.lib.23.ca.7.fol.
Inuidia nocet ſepe homini a quo (126.E
emittitur.li.24.ca.5.fol.134.C
Infernꝰẽ filiis vrſo.li.24.ca.6.fo.134.G
¶ Ioab ex mãdato ſalomonis occiſus.li.11 Io
Ioãnis baptiſtę ꝟtutes de (ca.2.fol.81.A
ſcribunť.li.12.ca.1.fol.95.H
Ioiada ſũmꝰſacerdos erat.lib.12.ca.12.fol.
Ioas rex iſrľ.li.12.ca.13.fol.101.F (101.B
Ioſias rex.li.12.ca.20.fol.103.A
Ioathan factꝰ ẽ rex.li.12.ca.20.fol.104.A
Ioachim rex.li.12.ca.21.fol.104.C
Ioas rex iuda.li.13.ca.3.fol.105.D
Ioãnes ꝺ factꝭ chriſti maiora aliis ſcripſit.
Ioſeph ab arimathia (li.32.c.1.fo.168.B
corpꝰchriſti ſepeliuit.li.29.c.19.fo.161.A
Ioãnes euãgeliſta relicta ſindõe fugit.li.30
Ioãnes vox clamãtis i de (ca.5.fo.162.E
ſerto.li.29.ca.2.fol.149.F
Ioãnes redarguit qſdã dicentes ſe eſſe na/
tos de ſemine abraã.li.29.ca.2.fo.149.G
Ioãnes dñi verticẽ tãgere timuit. Ibidẽ.H
Ioãnis diſcipuli ieiunabãt.li.29.ca.6.fol.
Ioãnes ñ mãducãs neq bibẽs.li. (152.E
29.ca.7.fol.153.A
Ionathas a pře ſuo morti adiudicatꝰ.li.9
ca.10.fol.69.E
Ioſeph filiꝰiacob.li.1.ca.24.fol.10.B
Ioſeph ſõniũ deſcribiť.li.1.ca.24.fo.10.B
Ioſeph ꝯuiuiũ fribꝰſuis fecit.li.1.ca.29.fo.
Ioſeph defectuoſus fuit prelatus. (11.D
Iob ꝑcuſſus in corpe fuit.li. (Ibidem.F
bro.20.ca.2.fol.120.C
Ioſue factꝰ p̄nceps ppli iſraelitici.li.6.ca.1
Ioſue filius nun fuit. Ibidẽ.H (fo.55.D
Ioſue ędificauit altare dño.li.6.c.7.f.57.e
Ioſue ex mãdato dei duaſ ciuitates deſtru
Ioſue a deo ipetrauit (xit.li.6.c.8.fo.57.F
ne ſol ad occaſũ trãſiret.li.6.c.9.fol.57.H
Ioſue vigintiquatuor reges cũ exercitu in
terfecit.li.6.ca.10.fol.58.b
Iob ſimplex et rectꝰ.li.20.ca.1.fo.119.A
Ionas ꝓpheta.li.29.ca.1.fo.136.F
¶ Iboſeth rex iſrľ.li.10.ca.3.fol.74.H Iſ
Iſaac filiꝰabraę bonꝰ.li.1.c.16.fol.7.B

Iſaac ſenex fuit.li.1.ca.19.fol.8.E
Iſrl' iterpretat' vidēs deū. li.1.ca.19.fol.9.D
Iſachar iterꝑtat' memorās.li.4.c.1.fo.41 G
Ju ¶ Iudaic⁹ ppl's itelligit' p cham.li.1.c.7.fol.
Iudex ad inq̄rēdā vitatē crimis de- (5.B
bet ꝑſonalit' deſcēdere.li.1.ca.14.fol.6.G
Iuſtus non debet orare ꝓ iniuſto q̄ liberet'
a pena.li.1.ca.14.fol.6.H
Iuſti pauci ſunt cauſa ſaluatōis magni po
puli. Ibidem
Iudex quomō muneribus corrumpitur.li-
bro.1.ca.19.fol.8.H
Iudas patriarcha.li.1.ca.25.fol.10.F
Iudicis corruptio per thamar intelligitur.
li.1.ca.25.fol.10.G
Iudex iniquus per iudam patriarcham in
telligitur. Ibidem
Iudicis correctio metas excedere non de-
bet.li.2.ca.14.fol.18.A
Cum iudęis amicitiam contrahere non de-
bemus.li.2.ca.15.fol.20.E
Iuſti cōditiones.li.2.ca.17.fol.23.C
Iuſtus debet eſſe apertus ſacerdoti per cō-
feſſionē.li.2.ca.19.fol.27.D
Iuſtus quatuor habet affectiones.libro.2.
ca.20.fol.29.A
Iudicis mali officiū.li.3.ca.4.fol.34.A
Iubileus apud hebręos maxime erat priui-
legiatus.li.3.ca.16.fol.40.H
Iubileus vnde dicitur.ibidem
Iudas interꝑtat' ꝯfeſſio.li.4.ca.1.fo. 41. G
Iudas machabe⁹ cū quatuor milibus ſexcē
tū milia debellauit.li.9.ca.10.fol.69.C
Iuſti ex conſortio malorum iniuſti fiunt.li.
4.ca.4.fol.42.F
Iuſti quadruplicem tranſitū celebrare no
ſcuntur.li.4.ca.6.fol.43.A
Iuuentutis primitias deo offerentes luxu-
riando pentecoſtes feſto cōparant'. lib.4.
Iuge ſacrificium quale (ca.22.fo.48.H
erat in lege.li.4.ca.22.fol.49.A
Iuſti vitia omnia expellere nō poſſunt/ ſed
aliqua remanent.li.6.ca.13.fol.58.G
Iudith ſe placabilem holoferni reddit.lib.
18.ca.6.fol.115.A
Iuſtus plenus ſapientia dicit' candelabrū
eccleſię.li.26.ca.2.fol.137.D
Iudas machabęus purificauit templū pol
lutū ab antiocho.li.27.ca.4.fol.140.G
Iudas machabę⁹ elegit ſacerdotes ſine ma
cula.li.27.ca.4.fol.140.G
Iudicij dies per iordanem intelligitur.li.6.
Iuramentū caleph magis (ca.2. fol.55.G
ſeruauit q̄ legē.li.6.ca.12.fol.58.D
Iuramentum aliquādo prefertur legi. li.6.
Iudices mali ꝑ hiſmaelē in (ca.12.fo.58.F
telliguntur.li.22.ca.6.fol.122.F
Iudicis ſtat⁹ deſcribit'.lib.24.c.6.fo.134.G
Iuli⁹ cęſar ꝯfoſſus in ſenatu obijt. li.10. ca.
Iuſticia diuina nemini par- (15.fo.78.E
cit.li.11.ca.11.fol.90.D
Iudex in omni arduo caſu deū ꝯſultorē ha
beat.li.4.ca.21.fol.48.B
Iuſt⁹ ſe iuſtū nō putet.li.9.ca.15.fol.71.F
Julian⁹ nō ꝑmiſit chriſtianos artes libera-
les audire.li.9.ca.9.fol.68.G
Iuſt⁹ debet tria vincere.li.9.ca.13.fol.70.G
LAzarus a morte La
per Chriſtū ſuſcitat⁹.li.32.ca.6.fol.
Laici in eodē genere pctī minus (170.B
peccant q̄ clerici.li.9.ca.6.fol.67.E
Lauachrū i ingreſſu tabernacli erat de ſpe-
culis mulierū.li.2.ca.22.fol.29.G
Labiū ęreum quid. Ibidem
Lauatoria tria erāt añ tabnaculū. ibidē.H
Lachrymarū genera i eccl'ia tria.li.2.ca.22.
Larus.li.3.ca.4.fol.33.F (fo.29.H
Lacerta immundū animal erat in lege.li.3.
Laſciuus ſtellioni cōpara (ca.4.fol.34.B
tur.libro.3.ca.4.fol.34.C
Laban promiſit filiā ſuā Iacob pro ſerui-
tio.li.1.ca.21.fol.9.E
¶ Lepra multiplex in ſcriptura manifeſta- Le
tur.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepræ ſigna.li.3.ca.6.fol.35.D
Lepræ veſtimenta.li.3.ibidem.E
Legem quomodo deus dedit in monte ſi-
nai.li.2.ca.12.fol.17.C
Lepra in capillis.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepra in cute.ibidem
Lepra in carne.ibidem
Lepra in veſte.ibidem
Lepra in domo.ibidem.
Lepra quomodo dicitur eſſe in domo/ mo-
raliter exponitur.ibidem
Lepræ apparentia vel ſuſpicio vnde oriеba
tur.li.3.ca.6.fol.35.B
Lepra quō a ſacerdote iudicabat'.ibidē.B
Lepra aliqñ orit' in caluicio.ibidem.C
Leproſus in lege mandabatur extra caſtra
eijci.li. 3.ca.6.fol.35.B
Leproſi os debebat in lege veteri ꝯtegi. ibi
Leproſi caput debebat eſſe nudū (dem.H
li.3.ca.6.fol.35.H
Leproſi veſtimenta diſſuta.ibidem.
Leproſum oportebat clamare ſeipſum ſor-
didum. Ibidem
Lepræ macula parietib⁹ ſignabat'.ibidē.H
Leproſę dom⁹ examiatio.li.3.ca.6.fo.36. B
Lepræ genera q̄tuor inueniebant'.ibidē.C
Lepræ mundatio quō fiebat. lib.3.ca.7.fol.
Ad leproſi mundationē requirebā (36.C
tur duo.li.3.ca.7.fol.36.D
Leproſus mundatus ſacerdoti quid obtu-

lit.li.3.ca.7.fol.39.G.
Leuitarum conſecratio quomõ fiebat.li.4.
ca.5.fol.42.G
Lrena beſtia luxurioſa.li.24. ca.6.fo.134.
Li ¶ Lignum vitę.li.1.ca.2.fol.2.C (F.
Lignum ſcientię. Ibidem
Lignum vitę eſt ſacra ſcriptura. libro.1.ca/
pitulo.3.fol.2.H
Lignũ ſcientię eſt mũdi ſcientia. Ibidem
Lilia ſignificant innocentiam et caſtitatẽ.
li.2.ca.17.fol.23.C
Liguri⁹ fluxum ventris ſtringit.libro. 2. ca
pi.29.fol.29.B
Libamen in omni animali ſacrificato offe/
rebatur.li.3.ca.3.fol.32. G
Libidinoſi ſolam delectationem quęrunt.
li.17.ca.6.fol.113.B
Liber ſacrę ſcripturę quomõ ſcriptus.li. 23.
ca.2.fol.124.H
Lingua vnde ſumit originẽ.li.23. ca.10.fo.
Lo ¶ Loquacitas p euã intelligitur (127.D
quę formata eſt de oſſibus.li.1. c.3.fol.3.A
Loth diuiſus ab abraam.li.1.ca.10. fol.5.F
Loth regionẽ circa iordanẽ elegit. Ibidem
Loth interpretat̃ declinãs. Ibidem.G
Loth ſodomitis obtulit ſuã vxorẽ & filias
ad ſatiandã libidinẽ.li.1.ca.14.fo.7.A
Loth dictũ fuit q cũ ſorore & filiabus ſodo
mę ciuitatẽ exiret.li.1.ca.15.fol.7.B
Loth vxor in ſtatuã ſalis pp̃ter inobedien/
tiam verſa eſt.li.1.ca.15.fol.7.C
Loth fugit de ſegor ciuitate. li.1.ca.15. fol.
Lu ¶ Lucis primordialis materia in ſo/ (7.D
lem ceſſit.li.1.ca.1.fol.2.B
Per lu cẽ intelligit̃ maria virgo. Ibidẽ. B
Per lucem quõ factus ſol iuſticie. li.1. ca.1.
Lux quę pręceſſit ſolem/quid ſi (fol.2.B
gnificat.li.1.ca.1.fol.2.B
Lucernę ſeptem ſunt ſeptem dona ſpiritus/
ſancti.li.2.ca.17.fol.25.G
Luxurię peccatum intelligitur per vitulũ.
li.2.ca.23.fol.30.D
Luxurię famulans conuiuijs intendit.lib.
2.ca.23.fol.30.E
Luxurioſus lacertę comparatur. li.3. capi.
4.fol.34. C
Lumina tria ſunt animę neceſſaria.li.2. ca/
pi.19.fol.27.G
Luxurioſus per mulierem menſtruoſam in/
telligitur.li.3.ca.8.fol.36.H
Lucrum denotatur per Dan.lib.4.capitu/
lo.1.fol.42.A
Luxurioſi per Amonites intelliguntur. li.
5.ca.10.fol.53.C
Lunaticus quidam Chriſto eſt pręſentat⁹.
li.29.ca.13. fol.156.D
Luxurioſus per hircũ fętidum intelligitur.
li.24.ca.7.fol.135.G

Maria virgo quo Ma
modo per paradiſum intelligit̃.
Maria vñ dicunt̃/& quõ (li.1.ca.2.fo.2.D
pctõres p maria itelligunt̃.li.1.c.1.fo.1. H
Matrimonio copulati quõ viuere debent.
li.1.ca.13.fol.6.F
Manna de cęlo pluit filijs iſrael.li.2.ca.10.
Mali nõ cõtinentur ſub nume/ (fo.16.B
ro.li.2.ca.22. fol.29. H
Malum minus tolerandũ eſt p maiori ma
lo vitando.li.1.ca.14.fol.7.B
Manna quid ſit.li.2.ca.10.fol.16.B
Manna ẽ ſacra ſcptura.li.2.ca.10.fo.16. E
Mali p ſuperiores debent puniri.li.3.ca.6.
Manaſſes obſeruabat ſomnia (fol.35.F
li.3.ca.11.fol.38.B
Maculã corpis qui habebat/in lege phibe
bat̃ nõ offerre panes deo/nec accedere ad
miniſteriũ eius.li.3.ca.13. fol.39.E
Mandata dei ſernãs dño cõſecrat̃.li.3. ca:
Mãſeres repulſam ecclię dei (17.fo.41.E
in lege patiebãtur.li.5.ca.10.fo.53.B
Mali homines occulta dei puidentia pu/
niunt̃. li.6.ca.10.fol. 58.C
Maria ṽgo dicit̃ thron⁹ ſapphire⁹. li.23.c.
Matathias cũ filijs ſuis vi/ (1.fol.124.F
ros impios pcuſſit.li.27.ca.2.fol.139.D
Maledictio filiorum iſrael quę fuit.libro.5
ca.13.fol.54.G
Mardoche⁹ qs fuerit.li.19.ca.2.fol.116.G
Mardocheus interpretatur mala cõtritio.
li.19.ca.5.fol.118.F
Maria ſoror moyſi locuta eſt contra moy
ſen.li.4.ca.9.fol.44.A
Maria ſoror moyſi pcuſſa eſt lepra. Ibidẽ.
Matthias loco iudę electus fuit in apl̃m.
li.33.ca.1.fol.171.A
Magdalenę Chriſtus in hortulani ſpecie
apparuit.li.32.ca.7.fol.170.E
Mali ſub ſpecie boni innocẽtes pdere quę
runt.li.29.ca.1.fo.149.C
Maria virgo per vellus Gedeonis intelli/
gitur.li.7.ca.5.fol.60.H
Maria virgo per thronum Salomonis in
telligitur.li.11.ca.8.fol.88.E
Martyres Chriſti quinq habuerunt.li.7.
Maria virgo diabolum ſu (ca.6.fol.61.H
perauit.li.7.ca.8.fol.62.C
Manue habuit vxorem ſterilem.li.7.capi.
Macharius petijt a ſarace (10.fo.62.H
no mortuo/quis in inferno grauius puni/
retur.li.9.ca.6.fol.67.E
Malorum mors magis q̃ bonorũ eſt deflen/
da.li.10.ca.15.fol.78.E
Malis pmiſſis fides nõ eſt ſeruanda. lib.
11.ca.2.fol.81.B

Malus per malū punitur permittente deo. li.11.ca.13.fol.91.b.
Manasses rex iuda.li.12.ca.19.fo.103.G
Me ¶ Mēsa q̄ christū refic̄ q̄.li.12.c.4.fol.98.A
Mēs a vita nō discordet.li.2.c.20.fo.28.F
Mensiū duodecim descriptio et moraliça/tio.li.34.ca.23.fol.193.G
Mergulus.li.3.ca.4.fol.33.F
Mi ¶ Migale immundum animal erat in lege li.3.ca.4.fol.34.B
Misericordia dei magna.li.1.c.25.fo.10.F
Milites ꝯsumptuosi victoriā sibi ꝓmittūt. li.27.ca.3.fol.140.D
Milites antiochi regi.li.27.c.5.fol.141.D
Michol fuit filia regis.li.6.c.12.fol.58.F
Misert⁹ est christ⁹ sup turbā famelicā.li.29
Mo ¶ Moysi legē spernere (ca.12.fo.156.A nō debemus.lib.1.ca.12.fol.6.E
Moyses percussit petrā oreb/⁊ egresse sunt aque viue.li.2.ca.11.fol.16.G
Moribus bonis vita cōcordare debet.lib. 2.capi.20.fol.28.F
Moysi facies ꝓpter glīa3 ex ꝯsortio domini cornuta videbat.li.2.ca.24.fo.30.F
Moyses velamē aū faciē posuit. Ibidem
Moysen manum leprosam habuisse legit. li.2.ca.24.fol.30.H
Morticiniū q̄s comedit.li.3.ca.4.fol.33.H
Mortale peccatu3 faciens indignus est ad paradisi gloriā.li.3.ca.4.fol.34.A
Moyses quō aquis a matre cōmissus.lib.2
Moyses cur tarde lingue (ca.1.fol.12.C fuit. Ibidem.E
Morēs duo debet attēdere.li.2.ca.13. fol.
Moyses q̄draginta dieb⁹ ⁊ noctib⁹ (18.A ieiunauit/⁊ q̄re hoc fecit.li.2.c.16.fol.20.F
Moabites repulsum ecclesie dei in lege pa tiebantur.lib.5.ca.10.fol.53.B
Mola superior que farina tenet/moraliter quid significat.li.5.ca.11.fol.54.C
Monachi (fm opinionem aliquoꝝ) habuerūt originē a iudeis.li.22.ca.3.fol. 122.A
Mors dicit gladi⁹.li.23.ca.10.fo.127.C
Mors dicit ferox vrsa.li.24.ca.6.fo.152.H
Moab rex vidit ciuitatē suā a trib⁹ regibus impugnari.li.12.ca.3.fol.97.A
Modestia p columbā intelligit.li.4.ca.22
Mors apl'orum valde ꝓfuit no (fo.48.E bis.lib.33.ca.12.fol.174.B
Mortuos tres christ⁹ suscitauit.li.31. ca.5.
Mu ¶ Murmuratio est magnū cri (fo.164.D men.lib.4.ca.9.fo.44.A
Murmurantem ppl'm dn̄s delere voluit. li bro.4.ca.11.fol.44.D
Murmurantes cōtra moysen incendiū passi sunt.lib.4.ca.13.fol.44.H
Pro murmure dn̄s misit i ppl'm ignitos ser/ pentes.li.4.ca.18.fol.47.A
Mundus dicitur Judas ꝓditor. li.30.ca.5
Mūdana ꝓsperitas ꝓbat boni (fo.162.D nem.li.7.ca.6.fo.61.F
Mundi leticia facit animam peccatricem. lib.7.ca.9.fol.62.G
Mundus per Jabes ciuitatem intelligi/ tur.lib.9.ca.8.fol.68.B
Mundus p appolloniū qui interpretat mirabilis/intelligit.li.27.ca.3.fol.140.B
Mulier facta est de viri latere: et moraliter quid significat.lib.1.ca.3. fol.2.H
Mūdus cādida ostēdit.li.1.ca.21.fol.9.E
Mundi ꝓsperitas per aquam intelligitur. li.2.ca.4.fol.13.B
Mulier ornata vagari delectatur. li.2.ca.
Mulieres vagantes includi (13.fol.18.D debent. Ibidem
Mūd⁹ q̄s iudicari debet.li.3.ca.4. fo.33.B
Mustela immundum animal erat in lege. li.3.ca.4.fol.34.B
Mund⁹ biuius dicit.li.1.ca.24.fol.10.F
Mulierū fallacia describit.li.1.ca.25.fo.10.
Mundi rector per regem egypti intel (G ligitur.li.2.ca.1.fol.12.C
Mulier mala dicit fouea.li.2.c.15.fo.19.G
Mulier que peperit/immunda erat septem diebus.li.3.ca.5.fol.34.G
Mundus dicit leprosa dom⁹. li.3.ca.6.fol.
Mulier in lege veteri nō poterat (36.B votū facere.li.4.ca.23. fol.49.B
Mundus habet tria genera serpentū/quid moraliter significat.li.5.ca.2.fol.50.E
Mulieres viros regentes describūtur. lib. 5.capi.9.fol.52.F
Mulieres perside signum pedis supra caput p ornatu portant. Ibidem.G
Mund⁹ cōparat lune.li.6.ca.5.fo.57.A
Mūd⁹ cōpat statue.li.24.ca.2.fol.132.B
Mundi rectores per nabuchodonosor regem intelliguntur.li.24.ca.3.fol.132.C
Mūd⁹ dicit babylō.lib.24.ca.5.fol. 134.A
Mundi fluxibilitas intelligitur per iordanem fluuium.lib.6.ca.2.fol.55.H
Mūd⁹ intelligit p hebrō.li.6.ca.12.fol.58.E

Nachor ciuitas: li

Na bro.1.ca.17.fol.8.A
Nabuchodonosor regis imperium quale erat.li.18.ca.1.fol.113.F.
Nabuchodonosor solus deus haberi in terris optauit.li.18.ca.2.fol.114.A
Nazarei q̄/⁊ coꝝ religio.li.4.c.4.fo.42.D
Nabuchodonosor subiugauit hierusalem. li.24.ca.1.fol.131.E.
Nabuchodonosor rex factus fuit bestia sine sensu.li.24.ca.4.fol.133.E
Nathan ꝓpheta.li. 11.ca.1.fol.80.F

Naaman leproſus ab heliſeo curatus.li.12.
Nabuzardan princeps.li. (ca.6.fol.98.F
12.ca.22.fol.104.E
Ne ¶ Neomenia.li.4.ca.22.fol.48.F
Neomeniã quãdo celebramus. Ibidem. G
Neptalim ciuitas.li.17.ca.1.fol.111.D
Ni ¶ Nichanor dux ãtiochi.li.27.c.5.fo.140 D
No ¶ Noe emiſit columbã de arca.li.1.ca.6.fo.
Noe moraliter eſt deꝰ pater. Ibidẽ (4.E
Noe fuit agricola.li.1.ca.7.fol.4.H
Noe fuit inebriatus vino. Ibidem
Noe decimus ab Adã/chriſtum ſignificat.
li.1.ca.7.fol.5. B
Noe vinea eſt domus iſrael. Ibidem
Noctua.li.3.ca.4.fol.33.F
Nouitates diligentes celebrãt neomeniã.
li.4.ca.22.fol.48.B
Nu ¶ Nubes q̃ pcedebat filios iſrael in deſerto
facta erat ad modũ columnę.li.2.ca.15.fo.
Numularij ſedebãt i circũitu tẽpli (16.F
ſalomonis.li.11.ca.6.fol.85.E

Ob OBſtinatus cro/
codilo cõpat.li.3.ca.4.fo.34.B
Obediẽtia p vitulũ intelligit.li.4.c.22.fo.
Obſtinati pctõris correctio quõ fi (48.E
eri debeat.li.33.ca.7.fo.172.E
Obedientia plus deo placet q̃ elemoſyna.
li.29.ca.18.fol.160.D
Oc ¶ Ochozias rex iſrael.li.12.ca.1.fol.95.F
Occiſio hominis cum caſu et ſine delibera/
tione/magis debet eſſe diuine prouiden/
tie aſcribendum q̃ malicię occidentis.li.
2.ca.13.fol.18.C
Occidere ſeipſum antiquitus virtuoſiꝰ re/
putabat q̃ aliũ.li.28.ca.8.fol.148.D
Of ¶ Officiales principũ et regũ p chriſti mili
tes crucifixores intelliguntur.li.39.capi.5.
Officiales auari per quid intel (fo.162.E
liguntur.li.1.ca.28.fol.11.C
Officiales per virgam Aaron intelligũtur.
li.2.ca.3.fol.13.E
Officiales principum dicuntur leones.lib.
23.ca.9.fol.126.H
Og ¶ Og rex amorreorũ.li.4.ca.19.fol.47.D
Ol ¶ Oleum in ſacra ſcriptura denotat elemo/
ſynam.li.2.ca.19.fol.27.F
On ¶ Onychinus imagines more ſpeculi repre
ſentat.li.2.ca.20.fol.29.B
Onias ſummꝰ ſacerdos.li.28.c.3.fo.146.E
Onias interptat mẽrẽs dño.li.28.ca.8.fol.
Op ¶ Opera q̃ vera intẽtiõe nõ fiũt/ou (148.F
rare nõ poſſunt.li.33.ca.4.fol.172.A
Ophni filꝰ heli.li.9.ca.2.fol.65.H
Operatio bona per manum intelligitur.li.
2.ca.2.fol.13.B
Opera bona debent ad laudem dei ordina
ri.li.2.capi.14.fol.19.C
Opera bona quę ex vana gloria fiunt/ſunt
primogenita aſinina. Ibidem
Opus bonum mala intentione factũ/deo
nõ placet. Ibidem
Opera noſtra nõ debent diuina gratia di/
gna iudicari.li.3.ca.14.fol.40.F
Oppreſſoris puellarũ pęna.li.5.c.9.fo.53.A
Operariꝰ dignꝰ mercede.li.5.ca.12.fo.54.F
Opera plus ſunt conſyderanda q̃ verba.
li.29.ca.16.fol.157.H
Or ¶ Oratione moyſes amaritudinẽ aquę in
dulcedinem mutauit.li.2.ca.9.fol.15.G
Oratio plati pficit ſubditis.li.2.ca.11.fo.17
Oratio iuſti multum valet. Ibidem (B
Oratio intelligit p incenſum.li.2.ca.22.fo.
Originale peccatũ per Adam trãſ (30.B
miſſum.li.3.ca.4.fol.34.D
Oratione ad deũ clamare debemꝰ.li.5.ca.9
Oratione Eſaias multa impe/ (fol.53.A
trauit.li.21.ca.1.fol.120.F
Oratione Hieremias aſpides fugauit.li.22
Oratio vnius boni eſt cau (ca.7.fo.122.G
ſa ſalutis multorum.li.33.ca.18.fo.175.E
Orõnibꝰ ſanctus Gregoriꝰ paganũ ab infer
no ſuſcitauit.li.33.ca.8.fol.172.H
Oratio eſt ad fidem manuductiua.lib.33.
Oratio deum placat.li (ca.6.fol.172.D
bro.9.ca.12.fol.70.D
Oratiõe Helias ignẽ d̃ celo ptulit.li.11.ca.
Orationis magna eſt effica/ (15.fol.92.E
cia.li.12.ca.18.fol.105.D
Os ¶ Os dicitur immundum/ſi nõ per loquen
di moderantiã ſit ligatum.libro.4.capi.
Oſia lepra percuſſus in facie (16.fol.46.E
li.3.ca.6.fol.35.E
Ot ¶ Othoniel frat caleph.li.6.ca.12.fol.58.D
Oz ¶ Ozias mĩta bona fecit.li.13.c.6.fo.106.A
Ozias lepra percuſſus. Ibidem.

Pa PAradiſus quid.
li.1.ca.2.fol.2.D
Paradiſi fons/ꝛ quõ i quatuor flumina di/
uiditur.li.1.ca.2.fol.2.D
Palęſtini qui dicunt.li.1.ca.18.fol.8.D
Pauperes vbiq̃ crudelitatẽ inueniũt.li.2.
Paradiſus per ieſſen terrã (ca.4.fol.13.B
intelligitur.li.2.ca.5.fol.14.C
Paſſio chriſti moraliter deſcribit.li.2.ca.6.
Patres noui ꝛ veteris teſtamẽti (fo.14.E
tres fuerũt.li.2.ca.17.fol.23.B
Patres veteris teſtamẽti fuerunt diuine le/
gis ſuſtentatores.li.2.ca.18.fol.22.G
Paxilli in tabernaculo neceſſarij.li.2.ca.19.
Partus cum libidine cõcipitur (fo.27.E
ꝛ in immũdicia naſcit.li.3.ca.5.fol.34.H
In paſſionis memoria conſiſtit vita animę

libꝛo.3.ca.10.fol.38.A
Pauperibus eſt tribuendum.li.3.ca.11.fol.38.E
Patri maledicens moꝛti adiudicatus fuit.li.3.ca.12.fol.38.G
Panuz tria genera apud iudeos.libꝛo.3.capitulo.14.fol.39.G.
Panes ꝓpoſitionis. Ibidem
Panes oblati a populo. Ibidem
Paſchatis celebꝛatio in lege quomō fiebat li.4.ca.6.fol.43.A
Paſche feſtum quadruplex celebꝛatū apud antiquos.li.4.ca.6.fol.43.A
Paſcha in egypto. Ibidem
Paſcha in deſerto. Ibidem
Paſcha in galgalis. Ibidem. B
Paſcha in hieruſalem. Ibidem.
Pax a filijs iſrael ciuitati impugnande dabatur.li.5.ca.7.fol.52.A
Panes quinqȝ hoꝛdeacei vetus teſtamētū ſignificāt.li.29.ca.16.fol.154.G
In paradiſo offerunt varia genera perſonarum.li.4.ca.22.fol.48.E
Patientia ꝑ manaſſen intelligit. li.4.ca.1.fol.41.H
Paſcha quādo celebꝛamus.libꝛo.4.ca.22.fol.48.G
Pauper ad diuitias aſcendens/ filijs iſrael cōparat.li.5.ca.10.fol.53.D.
Paupertatis ſtat⁹ ꝑ partē aquilonis frigidā intelligit.li.23.ca.20.fol.131.A
Pathmos inſula.li.34.ca.1.fol.175.H
Paul⁹ in ſeditiōe fuit capt⁹. li.33.ca.16. fol.174.H
Paulus demones ab obſeſſis coꝛpoꝛib⁹ expellebat.li.33.ca.14.fo.174.E
Paulus circūcidit timotheū.li.33.ca.12.fo.173.H
Paulus claudū pedibus ex vtero matris ſanauit.li.33.ca.10. fol.173. E
Paulus apertis oculis ad terrā ꝓſtratus nihil vidit.li.33.ca.7.fol.172.G
Pauli ꝯuerſio mirabil. Ibidem. E
Paralyticus a chꝛiſto ſanat⁹.li.31. ca.4.fo.104.A
Pe ¶ Pena vni⁹ debet eſſe terroꝛ multoꝛum.li.4.ca.13.fol.45.D
Perfectus vir plus debet facere ꝙ promittere.li.4.ca.14.fol.46.A
Penitentia per aquā expiatiōis in lege intelligitur.li.4.ca.16.fol.46.D
Penitētia moꝛit in ꝓſperitate humana.li.4.ca.17.fol.46.F
Penitentiā ꝓſperitas interficit. Ibidē
Peccatoꝛ publicus publice debet culpari.li.4.ca.20.fol.48.A
Penitentia per hircū intelligit.li.4.ca.22.fol.48.E.
Peccatoꝛ quo ipſe peccat/ punietur.li.11.ca.13.fol.91.C
Peccatoꝛes dicuntur putei abyſſi. lib.34.capi.10.fol.181.B
Perfecti ſūt moꝛtui.li.34.ca.1.fol.176.B
Petr⁹ capt⁹ ab herode.li.33.ca.9.fol.173.B
Petrus claudum in nomine Ieſu ſanauit.li.33.ca.3. fol.171. E
Peccatoꝛ moꝛtuus quō ſeipſum reſuſcitare debeat.li.12.ca.4.fol.98.D
Pentecoſtes die apli erant congregati in vnū.li.33.ca.2.fol.171.B
Pctōꝛ per contritionem moꝛtus ſuſcitatur.li.32.ca.6.fol.170.C
Pecunie obediūt oīa.li.29.ca.20.fol.161.C
Peccatoꝛes ſunt ſurdi et muti.li.30. capi.2.fol.161.E
Peccatum facit hominem ſurdum.li.30.ca.3. fol.161.F
Pctōꝛ obſtinatus et cecus facere quid debeat.li.30.ca.4.fol.162.C
Peccatoꝛū animus per paralyticū intelligitur.li.31.ca.4.fol.164.B
Peccatoꝛ eſt ſteriles ficulnea.li.31.ca.6.fol.165.B
Pctōꝝ ſocietatē viri ſancti abhoꝛrere nō debēt.li.29.ca.6.fo.152.D
Pctōꝛ debilis et cecus per Samſonem datur intelligi.li.7.ca.14.fol.64.F
Peccatum iuxta conſcientiā ſtare non poteſt.li.9.ca.4.fol.66.G
Peccatoꝛes indigni ſacramenta tāgere nō debēt.li.9.ca.5.fol.66.H
Pctā omnia ad tria vitia capitalia reducūtur.li.9.ca.9.fol.69.A
Peccatoꝛ poſt penitentiā nō cito deo aſſociatur.li.10.ca.11.fol.77.C
Peccatoꝛ per Adā et Euam intelligitur.li.1.ca.3.fol.3.A
Peccatoꝛ veniā nō petens/ſed ſe excuſans: glie3 paradiſi nō intrabit.li.1.ca.3.fo.3.D
Perſona ſimplex per columbā intelligitur li.1.ca.6.fol.4.E
Peccanti prelatus miſericoꝛdiā concedere debet.li.1.ca.6.fol.4.F
Penitētie partes.li.1.ca.11.fol.6.A.
Peccati contra naturam cecitas.libꝛo.1.ca.14.fol.7.A
Penitens facere quid debeat.li.1.ca.15.fol.7.C
Peccatoꝛ per gratiā dei et Mariā vginē a mundi fluuio liberat.li.2.ca.1.fol.12.D
Penitens per Moyſen intelligitur.libꝛo.2 capi.1.fol.12.F
Perſone iuſte terrena miniſtrātes crudeles aliqñ efficiunt.li.2.ca.2.fol.13.A
Penitētis ꝯuerſio.li.2.ca.2.fol.13.B
Penitētis ſacrificiū.li.2.ca.4.fol.14.A
Peccatoꝛes per egyptios intelligunt.li.2.ca.5.fo.14.B
Pctōꝛes debēt moꝛtis eterne ſubire periculū.li.2.ca.6.fol.14.D
Pctōꝛes ſanguinis chꝛiſti immemoꝛes nō ſaluātur. Ibidem. E
Peccatoꝛ ad penitentiam conuerſus debet ſe a ſtrepitu mundi cauere.libꝛo.2.capi.7.fol.15.D
Peccata ſubiugāt animas hominū.li.ca.8.fol.15.E

Pctōꝝ via penitētie dura.li.2.c.9.fol.15.G
Pctm̄ debet abſcōdi/ne malū exemplū pa
riat.li.2.ca.13.fol.18.E
Pctā ſpūalia que.li.2.ca.15.fol.20.E
Penitētia p lauatoriū tabernacli denotaṫ.
Perſona q̄ dn̄o vult of (li.2.c.22.fo.29.G
ferri/i tria debet diuidi.li.3.ca.2.fo.31.F
Perſeuerātia p caudā intelligitur.li.3.ca.2
Pellis eſt ſcientia temporalis.li. (fol.31.G
3.ca.2.fol.32.A
Pcti redēptio quō debet fieri.li.3.c.2.fo.32
Penitens magis debet timere tormē (C
ta q̄ ſperare p̄mia.li.3.ca.2.fol.32.D
Penitētis oblatio.li.3.ca.3.fol.32.H
Pennule piſcis denotāt virtutē ꝯtemplati/
onis.li.3.ca.4.fol.33.C
Pctōres ſunt in duplici differentia.li.3.ca.
Pctōr eſt animal immundū. (4.fol.33.D
li.3.ca.4.fol.33.E
Penitentia debet correſpōdere delicto.li.3
Pctōres ceteris ſe pꝛeferūt (ca.5.fo.34.H
li.3.ca.6.fol.35.E
Pctm̄ eſt macula qua hō corrūpiṫ.lib.3.ca.
Pctōr debet a ꝯſortio homi (6.fol.35.G
num ſepari. Ibidem.H
Pctōr immūdus a pctis debet ſibi ipſi time
re ne ſe p̄ſumat.li.3.ca.7.fol.36.H
Penitentē iuſtū tria debēt ꝯcomitare.li.3.
Pctōr diciṫ peregrinus ⁊ (ca.9.fol.37.G
pauper.li.3.ca.11.fol.38.E
Penitētes debēt eſſe humiles: et cōparātur
gabaonitis.li.6.ca.9.fol.58.A
Pentecoſtes feſtum p annū iubileū intelli/
gitur.li.3.ca.16.fol.41.A.
Perſeuerātia ſanctitatē augmētat.li.4.ca.
Perfectorū vita qualis de/ (4.fol.42.G
beat eſſe.li.4.ca.5.fol.42.H
Perfectoꝝ requies vbi ⁊ qn̄. Ibidem
Penitētia tarda cōpaṫ feſto ꝓpitiationis.
li.4.ca.22.fol.48.H
Pctōꝝ mortē de⁹ nō petit.li.5.c.7.fo.52.A.
Penitētia eſt ſic̄ farina.li.6.c.4.fo.56.F
Pctm̄ vni⁹ ē aliqn̄ ruina multoꝝ.li.6.ca.6.
Pctōri magnū clemētie ſignū oñ (fo.57.D
diṫ/qn̄ v̄ga correctiōis ad eū extēdiṫ.li.19
Perfect⁹ vir intelligiṫ p Iob (c.4.fo.117.H
Perfecti dicūṫ arare i (li.20.ca.1.fo.119.B
agro ſcripturarū.li.20.ca.1.fo.119.H.
Penitēs q̄tuor ꝯſyderare debet.li.23.ca.16
Pctōr per Iob intelligitur.li. (fol.130.A
20.ca.2.fol.120.D
Pctōr p hieremiā intelligiṫ.lib.22.ca.5.fol.
Pctōr p ſpem penitētie future ad (122.D.
infernū deferṫ.li.23.ca.6.fol.125.H
Pctōr beſtia fit.li.24.ca.4.fol.133.D
Pi ¶ Piſces qui.li.1.ca.2.fol.2.A
Pincerna pharaonis.li.1.ca.27.fo.10.H
Piſtor pharaonis. Ibidem
Piſcis pinnas ⁊ ſquamas q̄ nō habebat/im
mūdus erat in lege.li.3.ca.4.fol.33.C
¶ Phariſe⁹ ꝯtēnebat publicanū.li.33.ca.8. Ph
Pharao rex egypti.li.12.ca.20 (fo.173.A.
Phil⁹ philoſoph⁹ a fauilla ar/ (fo.104.A
dētis mōtis ꝯſumpt⁹.li.10.ca.15.fo.78.F
Phinees fili⁹ heli ſacerdotiſ.li.9.c.2.fo.65.H
Philiſtei erāt idolatre.li.9.ca.6.fo.67.E
Philoſophia ē vtiſ eccl'ie.li.2.c.8.fol.15.G
Pharaōis regis mādatū.li.2.ca.1.fo.11.H
Phiale qd.li.2.ca.17.fol.22.H
Phaſe eſt trāſit⁹ dn̄i.li.4.ca.6.fol.43.A
Phereſeus.li.5.ca.1.fo.50.C
Philoſophica ſciētia nō eſt ex toto repudi/
anda.li.6.ca.5.fol.57.B
Philoſophica diſciplina intelligiṫ p ciuita
tē capiendā.li.5.ca.7.fol.51.H
¶ Poteſtas hoīs i paradiſo.li.1.ca.3.fol.2.F Po
Ppl's deo nō ſeruiēs demōib⁹ cōmittiṫ.li.4
Ppl's iudaic⁹ itelligiṫ p vel (c.18.fo.47.A
lus gedeonis.li.7.ca.5.fol.61.A
Ppl's iudaic⁹ a fide icarnatiōis fugitiu⁹.li.
Ppl's debet ſe bono p̄lato (2.ca.2.fol.13.A
ꝯformare.li.2.ca.7.fo.15.B
Ppl's p̄latū ſequiṫ.li.2.ca.7.fol.15.C
Ppl's fidelium debet pctōꝝ ꝯſortia fugere.
Pōtifex ſumm⁹ periculū incur/ (Ibidē.D
rebat/ſi ſon⁹ nō audireṫ in tabernaculo cū
intrabat.li.2.ca.20.fol.28.C
Pōtifex ſūm⁹ habebat tria ſpecialia orna/
Porphyrio.li.3.c.4.fo.33.F (mēta. Ibi.D.
Ppl's quō i veteri lege a pctis expiabaṫ.li.
Pomoꝝ germina ſūt bono/ (3.c.9.fo.37.F
rū initia.li.3.ca.11.fol.38.F
Pollutus immūd⁹ nō debet ad ſacramentū
accedere.li.4.ca.6.fol.43.A
Populi ſeptē de terra ꝓmiſſionis ex p̄cepto
dn̄i fuerūt eiecti.li.5.ca.1.fol.50.A
Pollutio nocturna repulſā extra caſtra pa
tiebaṫ.li.5.ca.10.fol.53.E
Ppl's iudeorū p tobiā intelligiṫ.li.17.ca.3.
¶ Princeps intelligiṫ allegori (fol.111.H Pr
ce p Adā.li.1.ca.3.fol.3.A
Pꝛelat⁹ diciṫ angelus cui cōmittiṫ eccl'ia.li.
Pꝛelatus debet habere gla (1.ca.3.fo.3.B
dium ſeuere iuſticie. Ibidem
Pꝛelat⁹ delinquentē ex charitate corrigere
Pꝛelatus malus p noe intel (debet. Ibidē
ligitur.li.1.ca.7.fol.4.H
Pꝛelato p ſcelera ſbditi tegāt.li.1.c.7.fo.5.A
Pꝛelat⁹ itelligiṫ p ſarā vxorē Abrae.li.1.ca.
Pꝛelatus quō virtute creſcere (12.fol.6.D
debet.li.1.ca.13.fol.6.B
Pꝛelat⁹ indoct⁹ p Iſaac ſenē intelligiṫ.li.1.
Pꝛomiſſa nō reddētes p la/ (ca.19.fo.8.F
ban intelliguntur.li.1.ca.21.fol.9.E
Prouidētia dei diuerſos occultos modos
habet ſua opa faciēdi.li.1.ca.24.fo.10.D.

Prelatus a quō cognoſcere debet ſuos ſubdi
tos.li.1.ca.29.fol.11.E
Proſperitas a mūdo daſ.li.1.ca.30.fol.11.G
Principes mali intelliguntͩ p regē egypti.
li.2.ca.1.fol.12.A
Principū maloꝝ regimē deſcribiſ. Ibidē.
Prelati mali eccl'ie p obſtetrices egypti in/
telliguntͩ.li.2.ca.1.fol.12.B
Primogenita filioꝝ iſrael deus intacta di/
miſit.li.2.ca.6.fol.14.D
Prelat⁹ intelligiſ p nubē q̄ ꝑcedebat filios
iſrael in deſerto.li.2.ca.7.fol.15.B
Proſpitas mūdi p mare rubꝝ itelligiſ. li.2.
Prouidētia dei occulta mu (ca.8.fol.15.E
tat volūtatē hoīs.li.2.ca.8.fol.15.F
Primogenita noſtra ſūt bona opa. li.2. ca.
Primogenita omniū anima/ (14.fol.19.C
lium ꝑcepit offerri deus. Ibidem.B
Prelati debēt ſe deo offerre p bona opa et
exempla.li.2.ca.14.fol.19.D
Prelati mali ſūt i eccl'a tolerādi/ne eccleſia
miniſtris viduetͩ.li.2.ca.15 fol.20.C
Premiū eſſentiale ē q̄tuor digitoꝝ:ꝛ habet
q̄tuor genera p̄ncipalia p̄miorū.li.2.ca.17.
Predicatoris correctio qualis (fol.22.H
debeat eſſe.li.2.ca.17.fol.23.G
Princeps mal⁹ itelligiſ p altare holocauſto
Predeſtinatio itelli (rū.li.2.ca.19.fo.26.D
giſ i ſcriptura p numeꝝ/q̄ſi i veteri lege po
pulū nūerari ꝯtingebat. li.2.c.22.fo.29.H
Prelatoꝝ bonoꝝ abſentia reddit ſubditos
ad peccādū ꝓcliuos.li.2.ca.23.fol.30.D
Predicatores nulli oīno parcere debēt.lib.
Prodinio p leprā ſignifi (2. ca.23.fol.30.E
caſ. li.3.ca.6.fo.36. B
Prelat⁹ debet eſſe deo dicat⁹.li.3.c.9.fo.37.
Proditoria falſitas intelligiſ p veſtē la (D
na ꝛ tela ꝯtextā.li.3.ca.11.fol.38.D
Prelat⁹ eſt pater noſter.li.3.ca.12.fol.38.H
Predicatio ꝓcedit a vita ꝛ doctrina.li.3.c.
Predicator eſt tuba.li.4.ca. (14.fo.40.D
Prelat⁹ de ſua patria eligi de/ (7.fo.43.B
bet/ſi ſufficiēs inueniſ.li.5.ca.5.fol.51.B
Prelat⁹ tria debet fugere. Ibidem
Prelatus tria debet facere. Ibidē.C
Propheta' ꝓphetiçās nō miſſus a deo inter
fici iubebatur.li.5.ca.6.fol.51.D
Predicator cōpaſ ioſue.li.6.ca.9.fo.58.B
Premiū iuſtorū q̄ſq̄ differſ. li.19.ca.5.fol.
Prudens debet habere veritatē. (118.E
Proſperitates mundi di (li.4.c.1.fo.41.G
cunſ maledicte.li.4.ca.3. fol.42.C
Propitiationis feſtū.li.4.ca.22.fol.48.F
Prelati miti a ſubditis reguntͩ.li.5.ca.9.fo.
Princeps mūdi p holofernē intelli/ (52.G
giſ.li.18.ca.7.fol.155.C
Prelati duplici monitione debent vti. lib.
19.ca.4.fol.118.A
Prelatus debet habere cōditiones Iob.li.
20.ca.1.fol.119.B
Principes tria genera ꝑſonarū in amorē ra
piunt.li.20.ca.1.fol.120.A
Proſperitas mūdana cōpaſ baculo harun
dineo.li.23.ca.14.fol.129.B
Principes mali ſūt vaſo ſ͂lices.li.24.c.6.fol.
Proditores aliq̄ñ occupāt dignita (134.F
tes alioꝝ.li.27.ca.12.fol.144.G
Ptolemē⁹ traditor diabolū ſignificat.li.27
Ptolemē⁹ rex egypti.li. (ca.14.fol.145.F
27.ca.1.fol.138.B
¶ Purificatio mulieris.li.3.ca.5.fol.34.G Pu
Purificatio ꝓ partu femineo plus tpis req/
rebat q̄ ꝓ puero maſculo. Ibidē.H

R
Aſtrio intelligitur Ra
per Adā.li.1.ca.3.fol.3.C
Rane terrā egypti occupauerunt.li.2.ca.4
Raptor occult⁹ eſt peior publico (fol.13.C
li.2.ca.14.fol.18.G
Rationale iudicij q̄d.li.2.ca.20.fo.28.H
Raab meretrix.li.6.ca.1.fol.55.E
Ramothaim vna dictio eſt ſm̄ hieronymū
ꝛ nomē ciuitatis.li.9.ca.1.fo.65.D
¶ Religioſoꝝ anim⁹.li.1.ca.15.fo.7.D Re
Religioſoꝝ ſtatus.li.1.ca.15.fol.7.E
Rebecca.li.1.ca.17.fol.8.A
Religioſoꝝ penitētia.li.2.ca.2.fol.13.C
Religio p dſertū itelligiſ. li.2.c.4.fo.14.A
Religio debet eſſe ſanctuariuꝫ ſanctitatis
li.2.ca.19.fol.27.B
Religioſi ſemper habent aduerſarios. lib.
20.ca.1.fol.119.E
Rechabite fuerunt quedam familie iudeo
rum.li.22.ca.3.fol.121.H
Religioſus bonus aliquādo ſuperbus cre/
ditur.li.2.ca.24.fol.30.G
Reges mali per grifones intelliguntur.lib.
3.ca.4.fol.33.F
Reptile ſup terrā abominabile erat in lege
Religioſi debēt obedi (li.3.ca.4.fol.34.E
entie ſubdi.li.3.ca.9.fol.37.E
Religioſi nullū defectū debēt habere.lib.3.
Religioſi per naçareos in (ca.14.fo.40.F
telliguntͩ.li.4.ca.4.fol.42.E
Religioſi non debent vinum delicatum bi
bere. Ibidem.F
Rex nullus in caplonca indie inſula elige
batur pater.li.5.ca.5.fol.51.C
Reges nō debēt vagari. Ibidem.D
Religionis ſtatus per iordanē fluuiū inter
pretatur.li.6.ca.2.fol.55.G
Regis p̄mi ſcꝫ chriſti/p̄ma vxor fuit ſy/
nagoga.li.19.ca.1.fol.116.E
Recidiuū hoīs.li.1.ca.15.fol.7.C
Religioſi itelliguntͩ p ꝓphi q̄ exierat d egy/

pto ad terrã pmiſſiõis.li.4. ca.8.fo.43. E
Reges ſuper populum ex ira dei venerunt. li.9.ca.9.fol.68.E
Rex quidã pro filio ſuo in adulterio cõpre/ henſo ſibi vnum oculum/ʒ filio alterũ erui fecit.li.9.ca.10.fol.69.F
Ro ¶ Romani ſepius bello victi:ſed certare bel lo nõ ceſſantes/finaliter triũphabãt.lib.11.
Romulus frẽʒ occidit p/ (ca.17.fol.94.F pter edicti tráſgreſſuʒ.li.4.ca.12.fo. 44.F
Romanoꝝ potẽtia deſcribit.li.27.ca.9. fo.
Ru ¶ Rubo ardẽti dñs Moyſi appa (143.D ruit.li.2.ca.1.fol.12.G
Ruben interptat videns filiũ.li.6.ca.3.fol.
Ruth mulier alienigena/viro iſrae (56.C litico fuit nupta.li.8.ca.1.fol.65.B

Se **Sabbatum. libro** 4.ca.22.fol.48.F
Sabbatũ qñ celebram⁹ moralit. Ibidẽ.G
Sabbatũ ſignificat requiẽ mortiſ.li.2.ca.10
Sacerdotes in lege iudicium po (fol.16.F pulo dederunt.li.5.ca.5.fol.51.A
Sacerdotum cõſilia nõ accipiens in nego/ cijs emergentibus/interfici in lege manda batur. Ibidem.
Sacerdotibus eſt obediendum. Ibidem
Sara filia raguelis.li.17.ca.6.fol.113.B
Sacerdos ſanctã debet habere conuerſati/ onẽ.li.23.ca.18.fol.130.D
Sacra ſcriptura ſignificat ppꝛie per mãna. li.6.ca.4.fol.56. F
Sacerdos debet habere ſcripturã/ʒ bonoꝝ operũ opulentiã.li.6.ca.7.fol.57.F
Sabei interptant eloquẽtes.li.20.ca.1.fol.
Sapientes mundi habent coꝛ altũ. (119.H li.23.ca.13.fol. 128.D
Sara vxoꝛ Abrae.li.1.ca.12.fol.6.A
Sacre ſcpture difficultaſ.li.1.ca.20.fo.9.B
Sacre ſcripture mentem frequentare nemo dignus/niſi cuius caſtitas eſt pꝛobata. li. 2.ca.12.fol. 17.D
Sacre ſcripture cõmendatio.li.2.ca.17.fo.
Sacerdotes debẽt eſſe aurei per ſan (22.G ctitatẽ.li.2. ca.17. fol.23.F
Saga aſperã penitentiã ſignificãt. libꝛo.2. ca.18.fol.24.D
Sacerdotio ſi qui fungi volunt/ pbari de/ bent.li.2.ca.20.fol.27.H
Sacerdotes minoꝛes i veteri lege qtuoꝛ oꝛ namentis vtebãtur.li.2.ca.20.fol.28.A
Sacerdotes debent habere feminalia linea quid ſignificat. Ibidem
Sacerdotes debent habere tunicã lineam/ quid ſignificat. Ibidem
Sacerdos debet habere balthеum/ quid ſi gnificat. Ibidem.B
Sacerdotes debent habere qtuoꝛ oꝛnamẽ ta/ moꝛaliter deſcribit. Ibidem. B
Sacerdos ſumm⁹ multa habebat oꝛnamen ta. Ibidem. C
Sacerdos ſumm⁹ anabarch⁹ dicit. Ibidẽ
Sacerdos dicit habere ſcientiã ʒ patientiã li.2.ca.20.fol.28.E
Sacerdos debet habere memoꝛiã ſanctoꝛũ patrũ. Ibidem.F
Sacerdos debet habere ſuoꝛũ ſubditoꝛum memoꝛiã. Ibidem.G
Sapphir⁹ oſtia clauſa apit.li.2.c.20.fo.29.
Satiſfactio p iaſpidẽ intelligit. Ibidẽ (B
Stabilitas p achatẽ intelligit. Ibidem
Sacerdotes quõ cõſecrati ex pꝛecepto do/ mini. Ibidem.C
Sacerdotũ conſecratio qualis erat in lege veteri.li.2.ca.21.fol.29.D
Sacerdotes quõ debent conſecrari domio: ʒ quid habere deceat. Ibidem.E
Sacerdotũ oblatio ad altare thymiamatis que fuit.li.2.ca.22.fol.29.F
Sacerdotes ſacrificia oblaturi/manus ʒ pe des añ tabernaculũ lauabãt. Ibidem.G
Sacra ſcriptura ſignificat per labiũ eneum
Sacerdotes in veteri lege per (Ibidem Moyſen ex pcepto dñi vnctionis oleũ ac/ ceperunt.li.2.ca.22.fol.30.A
Sacerdos p pctõ confitentis debet interce dere p oꝛatiões.li.3.ca.1.fol.31.D
Sacrificia votiua quomodo diuidebãtur. li.3.ca.2,fol.31.F
Sacerdos pctõreʒ conuertens/ tempoꝛalia accipere debet,li.3.ca.2.fol.32.A
Sacerdotis pctõris immolatio. Ibidẽ
Sacerdotis pctm faciliter a populo trahit in exemplũ.li.3.ca.2.fol.32.D
Sacerdos tenetur legem dei ſcire. libꝛo.3. ca.2.fol.32.D
Sapientia per barbam intelligitur. libꝛo.3. ca.6.fol.35.E
Sacrificium magnũ fiebat in feſto expiatio nis.li.3.ca.9.fol.37.B
Sacerdos ſacra docẽs debet habere memo riã martyꝛ.li.3.ca.9.fol.37.F
Sacra ſcriptura comparatur fontibus. lib. 3.ca.4.fol.34.F
Sacramentoꝛum virtus dependet a deo. Ibidem.G
Sãguis chꝛiſti ppiciatio noſtra. li.3. ca.9.
Sãguinis eſus phibitus in lege (fol.37.C li.3.ca.10.fol.37.H
Sacerdoti in lege moꝛtuũ tãgere pꝛohibe/ batur.li.3.ca.13.fol.38.H
Sacerdotem non accipere ſcoꝛtũ/pꝛeceptũ erat in lege.li.3.ca.13.fol.39.A
Sacerdotis officiũ ex pcepto quale erat in lege.li.3.ca.13.fol.39.B

Sacerdos ꝛ vbo ꝛ exẽplo debet populum
Sacerdotes debẽt ſan/ (ducere. Ibidẽ.
ctitatẽ moꝛibus obſeruare. Ibidem
Sacerdos nõ debet publica officia petere.
li.3.ca.13.fo.39.D
Sacerdos non debet cõmiſcere ſtirpẽ gene
ris ſui cũ vulgo gentis ſuę. Ibidem
Sacerdotẽ impedĩẽtia.li.3.ca.13.fo.39.E
Sacerdotis filia in lege alteri nupta ppl'o/
nõ poterat comedere de ſctificatis. li.3.ca.
Sacrificiũ ex voto debet eſſe (14.fo.40.A
ſine macula.li.3.ca.14.fol.40.E
Sacerdotes onera eccleſię ppꝛijs humeris
debẽt poꝛtare.li.4.ca.2.fol.42.B
Sacerdotes vnde dicunt. Ibidem
Sabbato quidã ligna in lege colligebat/ et
carcere incluſus.li.4.ca.12.fol.44.E
Sabbatum violans lapidibus oppꝛimeba
tur. Ibidem.
Sabbata nõ cuſtodiẽs/ punietur. Ibidẽ.F
Sabbatũ eſt ſtatus religionis. Ibidem
Sacerdotium multi in lege ambiebant. li.
4.ca.13.fol.44.H
Sacerdotũ iuſticia quomõ pꝛobari debet.
li.4.ca.14.fol.45.G
Sacrificiũ vaccę rufę.li.4.c.16.fo.46.B
Sacerdotes aliquãdo alios mũdos faciũt
ſeipſos immundos reddentes. li.4. ca.16.
Salphaad moꝛtuus eſt in de/ (fol.46.D
ſertõ.li.4.ca.21.fol.48.A
Sacrificia in veteri lege q̃ fuerũt.li.4.ca.22
Sacramẽtoꝝ miniſtratio nõ de/ (fo.48.E
bet p muneribꝰ fieri.li.12.ca.6.fol.99.A
Sagar cũ vomere ſexcentos homines inter
fecit.li.7.ca.2.fol.59.F.
Sacrificium Gedeonis quale erat.libꝛo.7.
ca.5.fol.60.E
Samſon leonem occidit.libꝛo.7.ca.10. fol.
Samſon leonem manibus lacera/ (62.H
uit.li.7.ca.11.fol.63.A
Samſon mandibula aſini mille viros inter
fecit.li.7.ca.12.fol.63.D
Sãſon p dalilã deceptꝰ.li.7.c.14. fo.64.C
Samſon a muliere deceptus/ hoſtibus eſt
traditus. Ibidem.E
Samſon plurimos moꝛiens q̃ viuens occi
dit. Ibidem.F
Saul per ſamuelẽ in regem vnctus. li.9.ca.
Saul arreptus a diabolo in/ (7.fol. 67.F
ſaniuit.li.9.ca.14.fol.71.C
Saul vulneratus ſe occidi popoſcit ab ar/
migero ſuo.li.9.ca.24.fol.73.H
Sadoch ſacerdos.li.11.ca.1.fol.80.F
Salomon diuitijs et ſapientia pꝛęditus. li.
11.ca.3.fol.81.F
Salomon tres perſonas occidit.libꝛo.11.ca
pi.2.fol.81.E
Salomonis iudicium quod dedit duabus
meretricibus.li.11.ca.3.fol.81.F
Salomõ duodecim habuit duces qui cibo
ria menſę miniſtrabãt.li.11.ca.4.fol.82.E
Salomon edificauit domũ domini ſeptem
annis.li.11.ca.6. fol.87. D
Salomõ edificauit q̃tuoꝛ domos. Ibi.E
Salomõ ſuper omnes reges terrę magnifi/
catus.li.11.ca.7.fol.82. H
Salomonẽ vniuerſa terra deſyderabat vi/
dere.li.11.ca.8.fol.88.B
Salomõ fecit thꝛonũ de eboꝛe. Ibidem.D
Salomonis ciuitas ſcutis aureis munita
erat.li.11.ca.8.fol.89.A
Salomonẽ mulieres ſeduxerũt. Ibidẽ.D
¶ Scientia gentium in bonis moꝛibus eſt Sc
ſeruãda.li.5.ca.7.fol.51.H
Scientia eccleſię deſignatur per pluuiam.
li.5.ca.14.fol.55.C
Scala iacob.li.1.ca.20.fol.9.B
Scala iacob eſt beata virgo. Ibidem.C
Scala iacob eſt crux chꝛiſti. Ibidem.D
Scriptura ſacra dicitur monſ.li.2.ca.12.fo.
Scripturam ſacram non debet ſe (17.C
nex ſubditus per ſcrupuloſam indaginem
tangere.li.2.ca.12.fol.17.D
Scientia mũdi ſignificat p aquã.li.2. c.23.
Scientię ſubtilitas intelligitur (fol.30.F
per capillos.li.3.ca.6.fol.35.B
Scientię ſeculares ſunt panes alienigenę.
li.3.ca.14.fol.40.C
Scientia intelligitur per Ruben.li.4.ca.1.
¶ Senectutis opera debẽt eſſe (fol. 41.G Se
meliora.li.4.ca.22.fol.49.B
Serpentum tria genera filij iſrael in deſer/
to inuenerant.li.5.ca.2.fol.50.E
Seruitus anno ſeptimo remittebatur. li.5.
Seruitus alioꝛum deoꝛum (ca.3.fol.50.H
moꝛte punitur.li.5.ca.5.fol.51.A
Sęculares qui religioſos ad peccãdum tra
hunt/ punient.li.28.ca.7.fol.148.B
Serpens decepit pꝛimos parentes.li.1.ca.3.
Septenarius numerus quid de (fol.3.A
notat.li.1.ca.28.fol.11.B
Semine qui fluebat/ immundus erat in le/
ge.li.3.ca.8.fol.36.H
Seueritas p gad itelligit.li.4.c.1.fol.41.H
Seõ rex amoꝛreoꝝ.li.4.ca.19.fol.47.C
Seruoꝛum duo genera cõſtituit dominus/
li.31.ca.5.fol.164.F
Sedechias cęcus in babylonem ductus.li.
12.ca.22.fol.104.E
Sęculares eccleſiaſtica officia exercentes
peccãt.li.7.ca.7.fol.62.A
Seneca ab apertione venę in balneo defe/
cit.li.10.ca.15.fol.78.F
Sennacherib rex aſſyrioꝛum.li.12.ca.18. fo.
¶ Simoniaci per ſpurios intelligũ (103.D Si
tur.li.5.ca.10.fol.53.C

Simoniacus clericus Achan cōparatur.li.
6.ca.6.fol.57.D
Simonia principes modernos infatuat. li.
18.ca.7.fol.115.F
Simō ſūm⁹ſacerdos.li.27.ca.14.fo.145.E
Simplices homines per oues intelligūtur.
lib.1.ca.22.fol.9.H
Sicchem. Ibidem.fol.10.A
Simplicē hominē a bono ope ſeducens/p
eo in foro cōſcientię ſatiſfacere debet. lib.
2.ca.13.fol.18.D
Siclus viginti obulos habet.li.2.ca.22.fo.
Synagogę peccatricis immolatio (30.A
oſtenditur.li.3.ca.2.fol.32.B
Signa ſiue maculę/quę hominē reddebant
indignū miſterio ſacerdotalis officij/ſunt
tredecim.li.3. ca.13.fol.39.E
Silla truſus ē i carcerē.li.33. c.12.fo.174. B
Simō magus inuidebat aplis ꝓpter mira/
cula.li.33.ca.6.fol.172.B
Simō leproſus ſuſcepit chriſtū in domum
ſuam.li.29.ca.18.fol.160.C
Simōis leproſi ſocr⁹ magnis tenebaẗ febri/
bus/ꝛ a chriſto ſanata.li.29.c.5.fo.151. D
Similes ſimilibus aſſociantur. lib.29. ca.6
Synagoga dicta eſt phenen/ (fol.152.E
na.li.9.ca.1.fol.65.E
Sm ¶ Smaragdus viſum recreat.li.23.ca.13.fo.
So ¶ Somnium Nabuchodonoſor re (128.F
gis.li.24.ca.2.fol.131.G
Sodomitę populi peſſimi dicebantur. lib.
1.ca.14.fol.6.G
Sodomitę nō intrabunt regnum dei. lib. 1.
Sodomitę in extremo iu/ (ca.14.fol.7.B
dicio erunt muti. Ibidem
Sodomę ciuitates mundum ſignificant. li
bro.1.ca.15.fol.7.C
Somnium Pharaonis deſcribitur. li.1. ca.
28.fol.11.B
Societatis malę reprobatio.lib.3.ca.4.fol.
Somnia obſeruare prohibemur (34.A
lib. 3.ca.11.fol.38.A
Societas debet eſſe inter ſimiles.li.3. ca.11.
Solitudo intelligitur per partē (fol.38.C
aquilonarem.li.4.ca.1.fol.42.A
Solēnitates legales apō iudęos erāt ſeptē.
Societas mala vitio (li.4.ca.22.fol.48.F
rū eſt occaſio.li.4.ca.20.fol.47.H
Solitudo omnia mala docuit/ quō intelli/
gitur.li.29.ca.3.fol.150.D
Sp ¶ Spūs vbi vult ſpirat. li.4.ca.8.fo.43.G
Spiritusſanctus debita peccatorum dimit
tit.li.3.ca.16.fol.41.A
Spurij a natura mali.li.3.ca.15.fol. 40.G
Spes omnib⁹ ꝯcediẗ.li.3.ca.14.fo.40.A
Spūſſancti ignē aquę tribulationis extin/
guere nō potuerūt.li.27.ca.1.fol.146.C
Spes eſt ſpūalis mola.li.5.ca.11.fo.54.B
Spes tollit vitiū deſperationis. Ibidem
Spurij repulſum eccleſię dei in lege patie/
bantur.li.5.ca.10.fol.53.B
¶ Squamę piſcis patientiam ſignificant. li Sq
bro.3.ca.4.fol.33.C
¶ Struthio hypocritas ſignificat. libro. 3. St
capitulo.4.fol.33.F
Stacten ē myrrha electa.li.2.c.22.fo.30.C
¶ Superiores primo corrigendo nō debēt Su
eſſe auſteri.li.5.ca.10.fo.53.H
Subditi bōi rorę dicūẗ.li.23.c.1.fo.124. B
Superbia Nabuchodonoſor regis. li.24.
capitulo.4.fol.133.C
Suſanna pomeriū viri ingreſſa.li.24.ca.9.
Superbi per gigantes intelli/ (fol.136.B
guntur.li.1.ca.8.fol.5.C
Subditi per vaccā iugo ſubditam intelli/
guntur.li.1.ca.11.fol.6.H
Subditus pręlato quō viuere debet. lib.1.
Subditorum duplex condi (ca.13.fol.6.F
tio.lib.1.ca.19.fol.8.F
Subdit⁹ malus diciẗ bos.li.2.c.13.fo.18.D
Supb⁹ chameleoni cōpaẗ.li.3.c.4.fo.34.C
Superbia intelligitur per lepram.li.3.capi/
tulo.6.fol.35.B
Superbus dici meretur/qui de mentis im/
mundicia gloriatur.li.3.ca.6.fol.35.D
Surdo maledicere ꝓhibemur.li.3.ca.11. fo.
Subditi nō debent ſemper ſuperio/ (38.A
rum iniurias portare.li. 4.ca.19.fo.47.G
Sudor Chriſti factus eſt vt guttę ſangui/
nis.li.31.ca.14.fol.167.D
Surdus miraculoſe a Chriſto auditum re/
cepit.li.30.ca.2.fol.161.D
Superbus ſeipſū iudicare neſcit.li.7.ca.4
Suſpicio eſt cauſa multorū ma (fol.60.D
lorum.li.10.ca.7.fol.76.C
Superior nō debet eſſe nimis credulus. li.
10.ca.13.fol.77.F

Taciturnitas per Ta
vix de terra factū intelligiẗ.li.1. ca.
Tabernaculi candelabrū eſt fi/ (3.fol.3.A
des noſtra.li.2.ca.17.fo.22.H
Tabernaculum in deſerto factū eſt a filijs
iſrael.li.2.ca.18.fol.23.H
Tabernaculum ex quibus lignis. Ibidem.
Tabernaculū in deſerto eſt ecclia. Ibidem
In tabernaculo quatuor erant principali/
ter.li.2.ca.18.fol.24.C
Tabernaculū eſt virgo maria. Ibidē.F
Tabernaculū eſt ecclia vel religio. ibidē
Tabernaculi cōpoſitio qualis fuit/et quid
per eam intelligitur. Ibidem.
Tabernaculum eſt paradiſus. Ibidem.
Tabernaculum fęderis duas habebat par/
ticulas. Ibidem. G

Tabernaculum tegebatur varijs rebus. li.
2.ca.18.fol.25.E
Tabernaculi quatuoꝛ opertoꝛia quid ſigni
ficant. Ibidem. D
Tabernaculi tentoꝛiũ quale erat. Ibidē D.
Tabernaculi tẽtoꝛiũ ē lex diuina. Ibidē. E
Tabernaculi atriũ.li.2.ca.19.fol.26.G
Tabernaculi erectio quō facta.lib. 2. capi.
2.fol.30.H
Tardi ꝑ bouē intelliguntᷓ.li.3.ca.2.fo.31.G
Per talentum quid intelligitur. li.29. capi.
17.fo.160. A
Te ¶ Terrenoꝛum cura reddit aliquādo deuo
tos carnales.li.2.ca.3.fol.13.D
Tenebrę factę in ęgypto/moꝛaliter q̄d de/
notāt.li.2.ca.5.fol.14.B
Tentatio foꝛtis eſt amara aqua.libꝛo.2.ca.
9. fol.15. G
Terrena diligens immundus apud deum.
li.3.ca.4.fol.33.F
Terra in lege ad perpetuitatē nō vendeba/
tur.li.3.ca.16.fol.41.B
Temperātia per partē occidentalē intelligi
tur.li.4.ca.1.fo.41.F
Terribiles quo ad mundũ/abominabiles
ſunt quo ad deũ.li.17.ca.5.fol.112.H
Teſtamentoꝛum executoꝛes repꝛobantur.
li.24.ca.5.fol.134.B
Temperātia per bouem intelligitur. lib. 4.
ca.22.fol.48.E
Templi Salomonis ędificatio.li.11.capitu
lo.5.fol.82.H
Templũ ſalomonis tria habebat cenacula
ſeu interſtitia.li.11.ca.5.fol.83.H
Tēplũ ſalomonis duas partes habebat in
lōgitudine.li.11.ca.5.fol.84.C
Th ¶ Theologia ſacra nō debet ſęcłariũ nego
cioꝝ vſibꝰ dari.li.29.ca.11.fo.155.H
Theologica ſcientia compaꝛ mānę in de/
ſerto.li.6.ca.4.fol.56.F
Thymiama ex quibꝰ ſpeciebꝰ aromaticis cō
fectũ.li.2.ca.22.fol.30.B
Thamar meretrix.li.1.ca.25.fol.10.F
Ti ¶ Timoꝛ dñi alijs virtutibus ſupereminet.
li.2.ca.20.fol.28.B
Timoꝛ eſt duplex. Ibidē fol.28.H
Tyrānus ſeuit in ſubſtātiā tpalē et perſonā
li.5.ca.9.fol.52.H
Timoꝛ eſt ſpũalꝛ mola.li.5.ca.11.fol.54.B
Timoꝛ domini tollit vitium pręſumptio/
nis. Ibidem
Tyrāni huius mundi per regem Hay intel/
liguntur.li.6.ca.7.fol.57.E
Tyrānoꝝ ſuperbia moꝛaliter explicatur.li.
18.ca.2.fol.114.C
Tyrānis nō ſufficit vna crudelitas.li.19.c.
Tyrāni dicuntur gladij.lib. (5.fol.118.D
23.ca.10.fo.127.C
Timoꝛ dñi expellit pctm̄.li.7.c.8.fo.62.C
¶ Tobias vñ natꝰ.li.17.ca.1.fo.111.D To
Tobias fugiebat cōſoꝛtia hoim. Ibidē.F
Tobias didicit filiũ ſuũ timere deũ.ibi.E
Topacius lunā ſequitur.lib.23.capi.13.fol.
¶ Tramuth filia Pharaonis.libꝛo (128.F Tr
2.ca.1.fol.12.C
Tribulatos ⁊ oppreſſos defendere quilibet
debet.li.2.ca.1.fol.12.F
Tribulationes per hoſtes intelliguntur. li.
2.ca.15.fol.20.B
Tribulatio viro iuſto vtilis. Ibidem.C
Tres calami tres partes pęnitentię.li.2.ca.
17.fol.23.C
Tribus aliquę iſrael reputabantur ignobi/
les.li.5.ca.13.fol.54.G
Triphō nitebaꝛ dñm interficere/q̄d ſignifi/
Triphō regis an (cat.li.27.ca.13.fo.145.C
tiochi pꝛinceps maioꝛ. Ibidem.B
Tribulationũ flagellũ ad duo ꝓficit pctōꝛi
¶ Tunica ſaluatoꝛ (li.28.ca.3.fol.146.H Tu
ris incōſutilis.li.30.ca.5.fol.162.E

Va Vana gloꝛia ali/
quādo ex operibꝰ ſępe ꝓuenit. li.
3.ca.5.fol.34.G
Vaniloquus habet tria genera verboꝛũ in
oꝛe.li.24.ca.6.fol.134.H
Ve ¶ Veritas finaliter vincit.lib.1.ca. 26. fol.
Veſtium curioſitas intelligiꝛ per le (10.H
pꝛā in veſte.li.3.ca.6.fol.36.C
Vela tria fuerunt in tabernaculo. lib.2.ca.
19.fol.27.B
Velum tabernaculi ſepties ſanguine fuit
aſperſum.li.3.ca.2.fol.32.A
Veſper eſt finis vitę.li.3.ca.4.fol.34.A
Verba nō ſemper ſm̄ literam ſunt intelli/
genda/ſed ſm̄ ſenſum quem habent. li.5.
ca.9.fol.52.G
Verba ſacra cātilenis mũdanis nō ſunt mi
ſcenda.li.5.ca. 10.fol.53. H
Verboſus per vicum intelligitur.libꝛo. 29.
ca.16.fol.157.F
Verbi dei auditoꝛ debet eſſe ſicut filia Ca/
leph.li.6.ca.12.fo.58. G
Vi ¶ Vita hominis mali compaꝛ piſcibus ma
ris.li.1.ca.2.fol.2.A
Virtutes magiſtro indigēt: vitia ſine magi
ſtro diſcunꝛ.li.1.ca.4.fol.3.G
Via ꝑfectionis requiriꝛ quietē a mundi tu
multu.li.1.ca.20.fol.9.B
Virgines iuuenculę per Dinā intelligũtur
li.1.ca.23.fol.10.B
Viri nimis mulieribus credentes deſcribũ/
tur.li.1.ca.25.fol.10.H
Vita boni religioſi quomodo debet eſſe.li
bꝛo.2.ca.1.fol.12.E

Vir perfectus dicitur eſſe lingue tardioris li.2.ca.1.fol.12.E
Virga moyſi verſa eſt in colubrũ.li.2.ca.2.fol.12.H
Virga aaron pcuſſit aquã/⁊ in ſanguinẽ cõuerſa eſt.li.2.ca.3.fol.13.D
Viri iuſti per mare huius ſeculi ſine periculo tranſire poſſunt.li.2.ca.8.fol.15.E
Vita pſens ſeptem diebus ſignificatur.libro.2.ca.14.fol.19.E
Virgõ maria dicitur arca.libro.2.capi.17.fol.21.G
Vitiorum emũctoria que.libro 2.ca.17.fo.23.G
Viri iuſti conditiones moraliter deſcribũtur.li.2.ca.19.fol.25.G
Vir iuſtus debet habere duplicem iuſticie rectitudinem.li.2.ca.19.fol.26.B
Virtus bene operandi deſignatur p humeros.li.2.ca.29.fol.28.E
Vita bonis moribus debet ꝯcordare.Ibidem.F
Virtus generatiua conſiſtit i renibus.libro.3.ca.2.fol.31.H
Virtutes theologice ſunt tres.li.3.ca.3.fol.33.A
Virtutes cardinales ſunt quatuor mundi partes.li.4.ca.1.fol.41.F
Vir iuſt⁹ pugnat ꝯ vitia.li.6.c.9.fo.58.A
Vinea dñi ẽ eccl'ia.li.29.ca.16.fol.158.B.
Viſiones danielis explicant.li.24.ca.6.fo.135.D
Vir perfectus comparat pardo.lib.24.ca.6.fol.135.A
Vir bon⁹ p arietẽ intelligit.lib.24.ca.7.fol.137.F
Viſio zacharie.li.26.ca.1.fo.137.B
Victoria dependet ab occulta dei ordinatione.li.27.ca.3.fol.140.C
Virib⁹ pprijs ꝯfidẽs decipit.li.4.ca.11.fol.44.E
Viri iuſti p p̃dicationẽ demonia ab hoibus expellũt.li.30.ca.1.fol.161.D
Vite eterne ingreſſus fit per mandata dei.li.30.ca.4.fol.162.A
Vitijs debellare nemo poteſt delicijs dedi tus.li.7.ca.6.fol.61.F
Vir prudens vindictam non debet petere. li.10.ca.13.fol.77.G
Virtutes ppter vanam gloriã oſtẽdere nõ debemus.li.12.ca.19.fol.103.G
¶ Voluntas per Balaã intelligitur moraliter.li.4.ca.19.fo.47.E Vo
Voluntatẽ domini ſcientes ⁊ nõ facientes/ damnabuntur.li.31.ca.5.fol.164.G
Vocatio peccatoris.li.29.ca.3.fol.150.F
Voluntas ſemper debet ſe in actu rationabiliter moderare.li.1.ca.13.fol.6.F
Voluntarie peccãtes per ſe ſunt mortui.li.3.ca.4.fo.33.E
Votũ a vouẽte debet impleri.li.3.ca.17.fol.41.E
¶ Vr ciuitas chaldeoꝝ.li.1.ca.9.fol.5.D Vr
Vr mundum ſignificat.Ibidem.
¶ Vxores viri ppter difformitatẽ in lege dimittere potuerunt.li.5.ca.11.fol.53.H
Vxorem vir accipiens ad bellum ire prohibebatur.li.5.ca.11.fol.54.A

Xerxes malum iudicem excoriari fecit.li.4.ca.13.fol.45.D Xe

Zareth torrens ſic vocatus.li.4.ca.18.fol.47.B Za
Zache⁹ princeps publicanoꝝ deſyderabat videre ieſum.li.31.ca.12.fol.167.D
Zacharias pater Ioãnis baptiſte.li.30.ca.1.fol.163.D
¶ Zedechias rex mal⁹.li.12.c.11.fo.104.C Ze
Zedechias fecit iuramentum regi Babylonis.li.12.ca.22.fol.104.E
¶ Zizara pnceps exercit⁹.li.7.ca.3.fo.59.G Zi
Zizara a muliere interfectus.Ibidem.

¶ Finit precipuarũ materiarũ operis reductorij moralis ſuper totam Bibliam/Petri Berthorij ſummaria Annotatio: quo faciliori tramite diligenti lectori ad ſingulas ſentẽtias via pateat: Illo fauente (qui eſt finis ⁊ principium) deo benedicto in ſecula.

PROLOGVS TOTIVS LIBRI, AVTORIS SVI EXPRIMENS INTENTVM.

CVM IAM PER OPACAM NATVRAE SYLuam, flores proprietatum lecturus percurrerim, & ipſius rerum naturæ maieſtate ſcrutata, poſt laborum & ſudorum moleſtias, iam appropinquem ad litus, Reſtat poſt moraliçatas proprietates creaturarũ, figuras, necnon ſuperadditas expoſitiones morales ænigmatum poetarum, moraliçare & exponere figuras & parabolas ſcripturarum. Quia enim ſcriptum eſt, ꝙ auditor ſapiens animaduertet parabolam & interpretationem, verba ſapientum et ænigmata eorum, occultaq; prouerbiorum exquiret, & in abſconditis parabolarum conuerſabitur. Prouer. 1. a. Eccli. 39. Dignum mihi uiſum eſt unum tractatulum de moraliçatione aliquarum figurarum Bibliæ huic operi meo inſerere, & paucas e multis eligere, & præter expoſitiones omnes quæ poſitæ ſunt a doctoribus & a glo. aliquam moralem expoſitionẽ, ad creatoris laudem & gloriam ordinare. Proteſtor igitur, ꝙ non intendo me intromittere uel curare de uero & literali intellectu figurarum, hiſtoriarum & ænigmatum. Cum reuera tenuitatem ingenij mei non deceat, ꝙ mittat ad tam ardua manum ſuam, præſertim cum ſancti doctores nihil intactum uoluerunt dimittere, nec iuſtum ſit ꝙ nitar ſolem facibus adiuuare. Solum ergo aliquas figuras magis notabiles eligere intendo, quas ſolum ſuperficialiter quantum ad ſimplicium informationem utiles iudicauero, ad mores applicare propono. Nec omnia quæ ponam hic, mihi attribuo, quinimmo multorum dicta me confiteor, & in multis paſſibus ipſorum me uerbis uel ſententiis uti humiliter recognoſco. Nunq; enim mihi placuit alienam gloriam mihi attribuere, nec aliorum ingenijs derogare. Scio enim D
ꝙ unuſquiſq; in ſuo ſenſu abundat, ſecũdũ Apoſtolũ. Et ideo non ignoro, ꝙ homini Rom. 14. a.
naturaliter diſplicet, ſi alius eius labores & opera ſibi attribuat & aſcribat, & alieno pallio ſeſe tegat.

Opus reductorij moralis ſuper totam Bibliam, fratris Petri Berthorij Pictauienſis: ordinis diui patris Benedicti: viri diuinarũ humanarumq; litterarum eruditiſſimi.

¶ Libri Geneſis primũ Capitulum textus: In principio creauit de⁹ celũ et terram. Autoris moralitatum

Capitulum I

DEus ĩ mũdi creatione ante oĩa tã ꝙ magis neceſſariã, primo dierũ olim lucẽ fecit virtute cui⁹ tenebras effugauit. Tandẽ ſ͡ᵒ die ſecunda firmamentũ in medio aquarũ cõſtituit quo aquas ſuperiores ab inferiorib⁹ diuiſit. Aq̃s eciã die tertia in locũ vnũ coercuit: ⁊ aridã apparere mãdauit. Et aridã vocauit terrã: aq̃s autẽ q̃ cõgregatas, maria noĩauit. Poſtea aũt incepit terra herbã virentẽ, ⁊ ligna fructifera germinare: lignaq; ⁊ herbe ceperũt fruct⁹ ⁊ ſemina procreare. Deinde die quarto de⁹ duo luminariã magna in firmamẽto poſuit. Duoq; luminaria magna: ſcʒ ſolẽ et lunã: vt alter diei, alter nocti preeſſet, formauit. Quinta ſ͡ᵒ die in aq̃s creauit piſces, q̃ in aqua remanſerũt: et volucres, q̃ ſurſum ad aera volauerũt. Sexta vero die de⁹ in terra iumẽta, reptilia ⁊ beſtias, ⁊ tãdẽ hoĩem creauit: ipſumq; in paradiſo locauit: ⁊ ſic in ſex diebus ſua opa cõſummauit: ⁊ mundũ ſ͡m creaturarũ diſtinctionẽ formauit. In ſeptimo ſ͡ᵒ die legit̃ quieuiſſe: et nihil p̃ter illũ diẽ ⁊ ei⁹ ſanctificationẽ feciſſe. ¶ Recte videt̃, ꝙ ſicut de⁹ ſe habuit in iſtius mũdi maioris creatione: ſic quotidie ſe habet ĩ minoris mũdi, ſcʒ hominis creatione, et mortalis hoĩs cõpoſitione. Moralitas
Dico ergo ꝙ lux eſt fides: firmamentũ eſt ſpes. Aque ſuperiores ſunt a deo imiſſe tribulatiões: Aque vero inferiores, ſunt a carne naſcẽtes tentationes. Terra eſt corpus: herbe ⁊ arbores ſunt bona opera: fruct⁹ ⁊ ſemina ſunt virtutes ⁊ merita: luminaria ſignificãt diſcretionẽ. Sol eternorũ ſapientiã: luna, eternorũ noticiã. Piſces qui ſemp̃ ſunt in aqua, ſignificãt deuotionẽ. Volucres vero celeſtiũ cõtemplationẽ. Iumẽta pauperũ adiutoriũ ⁊ ſubuẽtionẽ. Reptilia aliorũ dolorũ cõpaſſionẽ. Beſtie ſignificant demonum et vitiorũ cõſyderationẽ. Homo ſ͡ᵒ ad imaginem

E deí factus/ deſignāt moralis hoīs cōpoſitionē:
⁊ mentis moralē ꝑfectionē. Paradiſus vō de-
notat finalē beatificationē/ et glīe conſecutio-
nē3. Dico ergo ꝙ ad hoc ꝙ minor mūdus.i. vir
ꝑfectus moraliter conſtituat̄: primo neceſſaria
eſt lux fidei: vt ſc3 mentē illuminet/ ⁊ veritatem
oſtēdat: et errorē ⁊ tenebras diſſipet et confun-
Act.9.a. dat. Vñ dicit̄: Circūfulſit eū lux de celō. Secū
do debet in ipſo fieri firmamentum.i. ſpes: que
ſc3 firma et ſolida debet manere: ⁊ inter aquas
ſuperiores tribulationū/ ⁊ inter aquas inferio-
res temptationū3 immobilis ꝑdurare. Spes eñ
Eccl.34.c. in deū vero hīc3 iuuat: quia ſicut dicit̄: Qui ti-
met dñm/ nihil trepidabit: qm̄ ipſe eſt ſpes eius
Sequitur: Protector ſapientie/ firmamentum
virtutis/ regnū ardoris/ vmbraculū meridianū
Tertio ibi debet apparere arida: id eſt/ peniten
tie ariditas: et aquarū: id eſt deliciarū carnali-
um debet cohiberi fluxibilitas: q2 ꝓ certo aque
inferiores/ id eſt carnis delectatiōes maria vo-
cantur: ꝓ eo ꝙ ipſas multe amaritudines con-
comitātur: ſicut patet in luxurioſis: qui pro car
nis delectationibus habendis multas moleſti
Apoc.8.d. as patiūtur. Vnde dicit̄: Et multi hominū mor
tui ſunt ex aquis: quia amare facte ſunt. Arida
vero terra: q̄ naturaliter et ſolida dicit̄: pro eo
ꝙ penitentie ariditas in mētis ſoliditatē muta
tur: inq̄tū ſc3 vt cōmuniter ille qui ꝑ abſtinen-
tiā et penitentiā a carnis voluptatibus eſt ari-
Pſal.103.a. dus/ fortis eſt ⁊ ſtabilis. Pſ. Fundauit terra3
F ſup ſtabilitatē ſuā. Quarto debēt in iſto mūdo
ſc3 homine/ poni luminaria clare ⁊ lucētis diſ-
cretionis: q2 ſc3 ibi debet eſſe ſol.i. ſapiētia de
ſpūalibus: luna.i. ſcientia de tēporalibus: ſtel-
le.i. ſciētie de naturalibus. Ad virū ꝑfectū ꝑti-
net/ ꝙ ipſe ſit illuminatus ⁊ inſtructus in ſpūa-
Abac.3. libus ⁊ tēpalibus ⁊ naturalibus. Vñ dicit̄: Sol
⁊ luna ſteterūt in habitaculo ſuo. Quinto dico
ꝙ ibi debēt eſſe piſces: q̄ valde ſunt vigiles.i.
diligentia vite actiue: aues volātes: id eſt/ ſubli
mitas contemplatiue: quia pro certo iſte debet
eſſe diligens et mobilis/ quantū ad miniſtrati-
onem virtuoſe actionis: altus vero volucris et
ſublimis/ quantū ad volatū contemplationis.
Pſal.8.b. Pſal. Volucres celi et piſces maris: qui ꝑam
bulāt ſemitas maris.i. ꝑambulare debent ſemi
tas conſcientie amare et deuote. Sexto debēt
eſſe iumenta: id eſt/ adiutrix ꝑximorū compaſ-
ſio: reptilia.i. vitiorū q̄ in nobis repūt: medita-
tio beſtie: id eſt/ demonū crudeliū timor et con-
Pſal.49.b. ſyderatio: vt ſic dicat homo illud Pſal. Mee
ſunt om̄es fere ſyluarū: iumēta in montibus ⁊
boues. Talibus etiā creaturis ſpūalibus pre-
ambulis frequēter creat̄ homo ad imaginē dei
homo dico interior: id eſt/ interior ratio et mo-
ralis ꝑfectio/ chriſtiq3 imago et imitatio: qui fi
naliter ponit̄ in paradiſo: id eſt in eccleſie mili
tantis ſtatu ⁊ officio: ⁊ finaliter in paradiſi cele
Gen.2.b. ſtis gaudio ⁊ ſolatio. Vñ dicit̄: Plātauerat do
min9 deus paradiſum voluptatis a principio:
in quo poſuit hominē quē formauerat. Et ſic ſe
quitur ſeptima dies: id eſt mentis trāquillitas G
et quietatio/ ⁊ etiā eterna requies et conſolatio.
Sex enī diebus: id eſt/ ſex ꝑfectionis gradibus:
oīa q̄ ad minoris mūdi/ id eſt interioris hoīs cō
ſtitutionē ſpectāt/ poſſunt ſpūaliter fieri. Et ſic
dies ſeptima: id eſt/ quies mētis in hac vita/ vel
eterna trāquillitas in patria poteſt ſeq̄. Vñ ho
mini dicit̄: Sex diebus operaberis: ſeptimo aūt Exo.23.b.
die ceſſabis. Et ibidē dicit̄: Sex annis ſemina-
bis terrā: ſeptimo autem dimittas vt quieſcat.
¶ Vel dicamus ꝙ mūdus eſt eccleſia: in cuiꝰ Aliter
ſc3 cōpoſitione cōcurrūt multa genera creatu-
rarū: id eſt/ ꝑſonarū. Et primo quidē eſt ibi lux:
id eſt/ natura angelica: que habet hoīes illumi
nare/ ⁊ errorū obſcuritatē fugare. Sūt ibi aque
inferiores ⁊ ſuperiores: id eſt/ ſancti qui ſunt in
patria: et iuſti qui degunt in via. Eſt etiā ibi fir-
mamentū inter vtraſq3 aquas mediū.i. ſtatꝰ ꝓ-
latorū ⁊ eccleſiaſticorū: qui ſc3 inter deum ⁊ po
pulū medius currit: et inter ſuperiora et inferio
ra firmus in fide et moribus ꝑſiſtit. Itē ibi ſunt
herbe virentes: id eſt/ ſimplices populares: ar-
bores fructificātes: id eſt/ boni actiui et ſecula-
res: ſtelle lucentes/ id eſt clerici atq3 doctores:
piſces natātes.i. viri deuoti. Aues volātes.i. vi
ri cōtemplatiui. Ibi eſt ſol.i. chriſtus/ q̄ ꝑ cha-
ritatē calefacit: luna/ id eſt beata virgo: que ſīo
ctē.i. peccatores ꝑ pietatē humectat ⁊ rigat: ter
ra ſeu arida: id eſt/ viri ſicci ſeu abſtinentes: me-
ria: id eſt/ viri amari ⁊ penitētes. Ibi ſunt iumē H
ta: id eſt/ illi qui ꝑ elemoſynas alios iuuāt. Re-
ptilia.i. illi qui circa terrā repunt: ſc3 illi q̄ agri
culture vacant: beſtie et fere: id eſt/ nobiles q̄ li
beri ꝑ mūdi ſyluā ꝑambulāt: homo ad imaginē
dei factus.i. iuſti qui ꝑfectionē chriſti et mores
in ſe et ſuis actibus repſentāt. Iſte eſt ergo ille
mūdus de quo dicit dñs: Quādiu ſum in mun- Joan.9.a.
do/ lux ſum mundi. Et illud: Mūdus per ipſu3 Joan.1.a.
factus eſt. ¶ Vel dic ꝙ firmamentū eſt bonus Aliter
prelatus: qui ſc3 debet eſſe ſolidus et firmus in-
ter aquas ſuperiores: id eſt inter deū/ angelos
⁊ ſanctos: et aquas inferiores: id eſt fideles et
ſubditos eſt mediator ⁊ medius: ⁊ duobus ma-
gnis luminaribus.i. duabus ſpūalibus virtuti
bus/ ſc3 ſole indefectibili.i. iuſticia: luna muta-
bili: id eſt/ clemētia: ⁊ ſtellis lucētibꝰ: id eſt/ pru-
dentia debet eſſe munitus. Iſte ergo debet eſſe
firmamentū per cōſtantie firmitatē: medius in
ter deū ⁊ populū ꝑ orationis ſuffragiū/ ⁊ ꝑ prel
lationis auctoritate3: mediator vero inter alios
per concordiā et charitatē illuminatus: et ſtel-
latus per ſapientiā ⁊ ſagacitatē/ ꝑ iuſticiā ⁊ pie-
tatē/ necnō ꝑ multiplicitatē virtutū. Vnde: Fi- Gen.1.b.
ant luminaria in firmamēto celi. ¶ Vel dic/ ꝙ Aliter
aque ſuperiores que ſunt cryſtalline/ ſolide ⁊ lu
cide: ſunt viri iuſti/ qui ſup celos ſpe et contem
platione morant̄: ⁊ qui ꝑ ſapientiā lucidi/ et per
conſtantiā ſolidi dinoſcūtur. Pſal. Benedi- Pſal.148.a. et Dan.3.f.
cite aque que ſup celos ſunt dño. Aque aūt in-
feriores que in vnū ſunt congregate: et maria
ab amaritudine ſunt dicte/ ⁊ fluctuoſe/ ⁊ tumul-

B rioſe: ſignificant peccatores/qui ſcȝ per mala3
amicitiā inuicē cōgregari: p inuidiā amaricant:
per inconſtantiā ſunt fluctuoſi: ⁊ p diſcordiam
Eſa. 57. d tumultuoſi. Unde dicit: Impij quaſi mare fer
uens: quod quieſcere nō valet. Firmamentum
igit. i. bonus prelatus debet iſtos ab inuicē diui
dere: ⁊ inter eos diiudicare ⁊ diſtinguere: et ab
Mat. 25. d. inuicem eos ſeparare. Uñ: Diuidet agnos ab
hedis: ⁊ ponet agnos a dextris/hedos autē a ſi
Aliter niſtris. ¶ Uel dic ꝙ aque de quib⁹ tam piſces
ꝙ volucres ſunt creati: ſignificāt iſtā mortalem
vitā: vel etiā iſtius ſeculi voluptatē: que ſcilicet
eſt principiū ⁊ origo piſciū. i. maloꝝ: ⁊ volucrū
. i. bonorū: ſed pro certo piſces. i. voluptuoſi: in
iſtis aquis per complacentiā remanſerūt: volu
cres vero. i. cōtemplatiui ⁊ iuſti: ſurſum ad bona
ſpūalia ⁊ eterna per affectū euolauerūt: ⁊ aquas
voluptatis ſeculi in quibus fuerant nati/reliquer
runt. Mali enim nō ſolent locū natiuitatis ſue
ſcilicet mundū dimittere: ſed ibi gaudent more
Abac. 1. d. piſciū enatare. Unde dicitur: Facies hominis
ſicut piſces maris. Boni vero iſtū locū ſolēt fu
gere: ⁊ ad paradiſi gloriam euolare. Unde cani
tur in hymno: Qui ex aquis ortū genus partim
Aliter remittis gurgiti: partim leuas in aera. ¶ Uel ſi
vis: dic ꝙ illi qui ſunt volucres. i. ſcientifici et
ſpirituales: libenter relinquunt patriā ſuā ⁊ nati
Lu. 4. d. uitatis ſue locū: ſcientes illud: ꝙ nemo propheta
ta acceptus eſt in patria ſua. Piſces autē. i. vo
luptuoſi/imbecilles ⁊ ignari: neſciunt patriam
Aliter ſuam dimittere vel exire ⁊c̄. ¶ Uel dic ꝙ deus i
D principio fecit lucē primordialē: de qua dicit hi
ſtoria ſcholaſtica: ꝙ ipſius materia in ſolē ceſſit
itaqȝ de ea ſol poſtea factus fuit. Iſta igitur ꝙ
uis ſole eſſet prior in tempore/ fuit tamē minor
in opere: quia licet non erat ita clara iſta lux pri
maria que preceſſit/ſicut ſol poſtea qui ſucceſ
ſit. Talis lux videtur eſſe beata virgo: que rece
Gen. 1. a. ra fuit puriſſima more lucis. Unde dicitur: Ui
dit deus lucē ꝙ eſſet bona. De iſta enim fuit fa
ctus ſol iuſticie chriſtus: quia ab ipſa fuit huma
nitus incarnatus. Illa ergo ꝙuis in tēpore ipſo
ſole chriſto homine fuit prior: in virtute tamen
⁊ efficacia fuit minor. Unde de iſta poteſt dici:
Heſt. 10. c Fons paruus creuit in fluuiū magnum: ⁊ in lu
Aliter cem ſolemqȝ cōuerſus eſt. ¶ Uel dic ꝙ iſta lux
que preceſſit ſolem: ⁊ ante ſolis creationem vi
ces ipſius exercebat: ſignificat legem ante gra
tiam: Ioannē ante chriſtum: gratiā ante glām:
initiū ante perfectionem: Ioannē ante ſaluato
rem: quia ſcȝ iſta tanꝗ minora ⁊ imperfectiora
preceſſerunt: illa vero tanꝗ maiora ⁊ magis vti
lia ſucceſſerunt. Unde Auguſtinus in homilia:
Premittitur inquit ioannes ante chriſtū/para
nymphus ante ſponſum/ſeruus ante dominum
⁊c̄. Senarius numerus in hoc videtur priuile
giatus: quia deus omnia opera cōſtitutionis ⁊
creationis mundi ſex diebus cōpleuit. In hoc
etiam ꝙ chriſtus ſexto die ⁊ ſexta hora diei mor
tuus fuit: ⁊ quia etiam homo ſexto die fuit crea
tus. Et quia dies iſte ſeptime diei que ſignificat
requiem/fuit cōiunctus: per iſtū numerū poſſum D
intelligere laborē bone operationis. Unde dici
tur: Sex diebus operaberis: quia pro certo iſte Exo. 23. b
numerus. i. bonus labor bene numeratus ⁊ mē
ſuratus nobis in hoc cōmendat: quia de⁹ ipſum
mundū creando ſacrauit: ⁊ ipſum recreādo per
ſue paſſionis miniſteriū benedixit: Iſtum etiam
dies ſeptimus. i. eterna requies immediate ſeq
tur: quia ſcilicet poſt honeſtum laborem iuſtum
eſt ꝙ celi requies habeatur. Unde dicitur: Amo Apoca. 14. c
do iam dicit ſpiritus vt requieſcant a laborib⁹
ſuis. Sexta ergo die fuit creatus homo: ad de
notandū ꝙ ipſe debet eſſe labori bonoꝝ operum
deditus: quia dicitur: Sex dies ſunt/ in quibus Lu. 13. c
operari oportet. Et Iob: Homo naſcitur ad la Iob. 5. b
borem.

¶ Capitulum ſecundum Text⁹: Igitur perfecti ſunt celi et terra. Moralitatum Capitulum II

Sicut dicit in Geneſi: Dominus a prin Gen. 2. b
cipio paradiſum voluptatis in orienta
li plaga plantauerat: ⁊ ibi poſuit homi
ne quē formauerat. Erat aūt paradiſus ille ter
reſtris locus ameniſſimus prope globū lunarē
poſitus: ⁊ in ſecreta mūdi parte locatus: diuer
ſis arboribus conſitus: fontibus ⁊ fluminibus
irrigatus. Ibi enim eſt fons qui aſcendebat de
terra/irrigans ſuperficiem paradiſi: qui tandem
in quatuor flumina diuidit: ꝗ ad diuerſas mun
di partes mittunt. Ibi erat lignū vite: de cuius
eſu vita poterat continuari. Ibi etiam erat li
gnum ſcientie boni ⁊ mali: per cuius eſum itel D
lectus poterat illuminari/⁊ mens ſciētijs infor
mari. Homo igit formatus ibi ponit: ⁊ vt vide
tur/paradiſum operet ⁊ ſeruet: ⁊ ibi domin⁹ de
putat. ¶ Paradiſus poteſt ſignificare virginē Moralitas
glorioſam: que proculdubio in oriēte lucis gra
tie fuit ſita: ſurſum ad celeſtia per affectū ⁊ con
templationē erecta: a mūdo per contemptū di
uiſa: in ſe ſolitaria ⁊ ſecreta: aquis gratiarum ir
rigata/⁊ virtutū arboribus fecundata. In ipſa
enim ⁊ in eius medio fuit lignū vite. i. charitas:
lignū ſcientie. i. veritas: fons cuncta irrigans. i.
pietas: quadruplex fluuius. i. ſue pietatis ꝗdru
plex ꝓprietas. Fons enim miſericordie ꝟginis
benedicte in quatuor partes eſt diuiſus/⁊ in ꝗ Quatuor
tuor flumina diſpertitus: quia ſcȝ vnus de ſuis flumina.
fluuijs vadit ad angelos ⁊ ad ſanctos/vt letificē
tur: alius ad miſeros/vt in tribulationibus con
ſolentur: alius ad iuſtos/vt in bono fortificētur:
alius ad peccatores/vt a criminibus releuētur.
Bernardus eñ dicit: ꝙ iſta omnibus omnia fa
cta eſt: ⁊ ꝙ in ipſa inuenit angelus leticiā/iuſtus
gratiam/miſer cōſolationē/peccator veniā. Un
de legitur: Flumina eius manabant in circuitu Ezech. 31. a
tu eius. In iſto ergo horto deliciaꝝ poſuit de⁹
pater hominē quē formauerat. i. chriſtū: ⁊ ipſū
fecit ipſum principalem cuſtodem ⁊ dominum:
quod ſcilicet factum eſt/cum verbum extitit in
carnatum. Pſalmiſta: Homo natus eſt in ea: ⁊ Pſal. 86. a
ipſe fundauit eam altiſſimus. ¶ Uel dic ꝙ pa Aliter

E radiſus eſt eccleſia ſancta ⁊ alta: ⁊ ſuꝑ ſectas ali
lias eleuata; ⁊ in oꝛiente fidei ꝯſtituta: vbi ſcȝ ē
fons ſapie / verbū dei ſcilȝ chꝛiſtus: q̄ ꝑ quatuoꝛ
flumina. i. quatuoꝛ euāgelia aquam ſue gratie
nobis fundit: vbi lignum vite. i. crux q̄ viuificat
peccatoꝛes: vbi lignū ſciētie. i. fides / que ſcien-
ficat ignoꝛātes. Ibi igitur ponit homo. i. quili-
bet fidelis / vt nutriat ⁊ viuat: quia alibi non eſt
ſalus. Vel etiā ibi debet poni ⁊ pfici in plātum ⁊
dominū homo. i. perſona rationabilis ⁊ iuſta:
vt eum operetur ⁊ exerceat / vt eum ſeruet ⁊ cu-
ſtodiat. Homo enim debet eſſe / ⁊ non fera. i. ra
tionalis ⁊ humanus cui paradiſus committitur
cui cuſtodia ⁊ regnū eccleſie cōmendat. ¶ Uel
Aliter dic q̄ paradiſus eſt ꝯſcientia viri iuſti alta / ſecre
ta / illuminata / irrigata; ibi eſt fons ſcȝ gratie: et
quatuoꝛ flumina. i. quatuoꝛ virtutes cardinales
lignum vite. i. memoꝛia crucis: etiam lignuȝ ſci-
entie. i. virtutis fidei ⁊ diſcretionis: atq̄ ſic ho-
mo: i. chꝛiſtus / iſtum paradiſum ꝑ gratiam libē-
ter intrabit: ipſumq̄ cuſtodiet ⁊ ſeruabit. Pſ.
Pſ. 120 Dominus cuſtodit te / dominus ꝓtectio tua: ſu
per manum dexteram tuam. ¶ Quatuoꝛ flumi
na fuerunt in paradiſo terreſtri: que per diuer-
ſas oꝛbis partes ſe vndiq̄ diffundebant. Pri-
mum enim flumen erat Phiſon / qui circūit ter-
ram euilath: vbi eſt aurum optimum / bdellium
⁊ onychinus. Secundum eſt Gion / qui circūit
Ethiopiam. Tertium flumē eſt tigris: quod va
dit contra aſſyrios. Quartum autem eſt Eufra
F tes. Iſta quatuoꝛ flumina poſſunt ſignificare q̄
tuoꝛ virtutes que in paradiſo coꝛdis noſtri eſſe
debent. Phiſon enim qui interꝑtatur oꝛis mu-
tatio / ſignificat confeſſionem: que ſcȝ terram eui
lat / qui interꝑtatur dolens. i. contritionē debet
circūire: vbi ſcȝ aurum. i. ſapientia: bdelliū ſtrin
gens. i. abſtinentia: onychinus / qui oculos fa-
cit tremulos. i. timoꝛ ⁊ triſticia debet eſſe. Gion
qui interꝑtatur luctatio. i. conſyderatio: que ſcȝ
contra ſpūales hoſtes debet luctari: que debet
ethiopiam. i. vitioꝝ ⁊ inferni caliginem circūire
Tigris qui interꝑtatur velocitas / eſt diligentia
que debet opera bona velociter exercere. Eufra
tes qui interpꝛetat frugifer / eſt elemoſyna q̄ fru
ge ſua debet paupes enutrire. Iſta eīn q̄tuoꝛ flu
mina. i. iſte quatuoꝛ virtutes debent a fonte pe-
nitentie deriuari: vt inde poſſit paradiſus cōſci
Eccl. 37. c entie irrigari. Unde dicitur: Ex coꝛde quatuoꝛ
oꝛiuntur.

¶ Capitulū ſecundum textus: Sed et ſerpens erat callidioꝛ. Moꝛalitatum Capi. III

Homo poſitus in paradiſo / omīa ligna
habuit in ſua poteſtate: ⁊ ipſum lignū
vite / quod erat in medio paradiſi: exce-
pto tamē ligno ⁊ fructu ſcientie boni ⁊ mali: et
quod ſolum ſibi deus interdixit. Verūtamen ſic
factum eſt / q̄ de nullo legitur comediſſe niſi de
Moꝛalitas illo quod fuerat ſibi interdictum. ¶ Quod ad
hoc poteſt applicari / q̄ homo naturaliter niti-
tur in vetitum. Minus enim appetit homo illa
que ſibi ſunt libera et cōceſſa: licet plus valeant. G
q̄ illa q̄ fuerūt denegata: quinimmo res eo ipſo Negata appe-
concupiſcit quo denegat. Sicut narrat de quo- titur magis.
dā qui cētenarius vixerat: nec vnq̄ ciuitatē ſuā Narratio
exiuerat. Quod rex admirās / vocauit eū: et ſibi
interdixit exitū ciuitatis. Qui ſtatim exire ten-
tatus fuit: nec quieuit / quouſq̄ rex exeūdi licen-
tiā ſibi dedit. Unde dicit: Stulti ea que ſibi ſūt Prouer. 1. e
noxia cupiunt. Unde apl's: Occaſione accepta Rom. 7. b
peccatū per mandatū operatuȝ eſt in me omnē
concupiſcentiā. ¶ Uel dic q̄ lignum vite eſt di- Aliter
uina gratia: lignum ſcientie eſt rerum noticia:
que ſcȝ pro eo homini interdicit: quia ſcȝ nō eſt
bonū q̄ circa ſcientias animus plus debito oc-
cupetur: quinimmo neceſſe eſt q̄ a nimio ſcien-
tie appetitu per debitam prudentiā refrenetur.
Apoſtolus: Nō plus ſapere q̄ opoꝛtet ſapere: ⁊ Roma. 12. a.
hoc: quia ſcientia inflat: charitas autē edificat: 1. Co. 8. a.
ſicut dicit alibi. Ueruntamen quidā ſunt ſicut
Adam: qui plus diligunt ſcire q̄ viuere: et citi-
us ad ſcientiā q̄ vitam vel gratiam currunt: et
potius appetunt fieri docti q̄ boni eſſe: ſicut ſūt
illi qui querunt ſcientias curioſas et damna-
tas. Sicut etiam ſunt illi qui pro ſcientia dimit-
tunt hoꝛas vel ſimilia: et ꝓpter hoc tales de pa
radiſo / id ē de ſtatu ſalutis eyciuntur: et a ligno
vite quā contempſerūt / id eſt a vita eterna: gla-
dio diuine ſcientie / et igne gehenne finaliter ex-
cludūtur. Apl's: Non plus ſapere q̄ neceſſe eſt. Ro. 12. a
¶ Uel dic q̄ lignum vite eſt ſacra ſcriptura: li- Aliter
gnum vero ſcientie eſt mundi ſcientia ⁊ doctri- H
na: hoc eſt verū q̄ Adam et Eua qui erant in pa
radiſo et ī ſtatu eccleſie militantis citꝰ cucurre
runt ad lignum ſcientie mundane et lucratiue /
q̄ ad lignum vite ſacre ſcripture et gratie diui-
ne: propter quod digni fuerunt abinde eijci / et
bonis eccleſiaſticis ſpoliari. Iuxta illud: Quia Oſee. 4. b
tu ſcientiam repuliſti / expellam te ne ſacerdotio
fungaris mihi. ¶ Deus de vtero / id eſt de limo Textus
terre ſine ſemine virili ſexta die foꝛmauit Adā: ca. II. c
quem quia nolebat eſſe ſolum / decreuit ſibi da-
re ſimile adiutoꝛiū: et ideo in ipſum ſopoꝛem mi
ſit: et de coſta eius Euam foꝛmauit: quam vxo-
rem et ſociam ſibi dedit. ¶ Terra iſta inuiola- Moꝛalitas
ta eſt virgo immaculata / de qua ſcilicet ſecundꝰ
Adā chꝛiſtus ſine virili ſemine: ſexta die / id eſt
ſexta etate fuit factus. Unde illud Ezechielis
Illa terra inculta eſt quaſi hoꝛtus voluptatis. Eze. 36.
Tandē vero ſopoꝛ moꝛtis in ipſo immittitur: et
Eua / id eſt ſancta mater omniū fideliū eccleſia:
de eius coſta / id eſt de eiꝰ latere conſtituit ⁊ foꝛ-
matur: que cū ipſo per fidem ſocialiter deſpon-
ſatur. Unde: Sponſabo te mihi in fide. ¶ Uel Oſee. 2. d
dic q̄ in hoc q̄ mulier facta eſt de viri latere / nō Aliter.
de capite vl' de pede: datur intelligi q̄ vir debet
vxoꝛem ſuam tanq̄ ſibi collateralē et ſociam di
ligere: ⁊ eam nō ſibi pꝛeficere / nec ei obedire: q̄a
de viri capite nō eſt facta: nec eam plus debito
vilipendere debet: quia de pedibus nō eſt crea-
ta: ſed eam debet quaſi ſibi ſimileȝ honoꝛare: et
eam ſociāȝ reputare: quia de medio / ſcilicet de

A latere eſt formata. Unde dicitur: Mulier quam
Gen.3.c. dediſti mihi ſociam/dedit ⁊c̃. ¶ Uel ſi vis alle-
Aliter ga contra loquacitatẽ mulierum: ꝙ vir creatus
Loquacitas mulierum eſt de terra/que eſt muta ⁊ non ſonora. Mulier
vero facta ẽ de oſſe: de re ſcꝫ q̃ eſt ſonora ⁊ dura.
Plenꝰ enĩ saccꝰ terre ſonat: plenꝰ vero saccꝰ oſſi
bꝰ tumultuat: ⁊ inde fit ꝙ mulieres q̃ de oſſibꝰ fa
cte ſunt/ſunt loq̃ces. Uiri vero de terra formati
Textus Ca.III.a ſunt taciturni. ¶ Cum adam ⁊ eua eſſent in pa-
radiſo poſiti: ⁊ ad producendũ prolem inuicem
coniugati: ſerpens qui erat ſapiẽtior cũctis ani-
mantibꝰ terre/accepit de fructu ligni vetiti. Et
primo decepit mulierem: promittens ei ſi come
Gen.3.a. deret/ſcientiam ⁊ aliqualiter deitatẽ/dicẽs: Eri-
tis inquit ſicut dij/ſcientes bonum ⁊ malũ. Mu
lier enim decepta comedit: ⁊ viro ſuo pomũ co-
medendũ tradidit: que etiam ad mulieris vocẽ
contra preceptum domini mãducauit: propter
quod vterqꝫ maledictionem incurrit: et de pa-
radiſo eiectus fuit: ⁊ deus etiam ante paradiſuꝫ
angelum ⁊ ignem.i.murum igneum ⁊ gladium
verſatilem ad cuſtodienduꝫ ianuam collocauit.
Allegoria ¶ Allegorice per adam principem vel prelatuꝫ
magnũ intelligo: per Euam vxorem eius aliquẽ
cõſiliariũ et collateralem ipſius aſſumo: ſerpẽs
autem inferiores balliuos denotat: pomũ vero
vetitum ſubſtantiã deſignat. Dico ergo ꝙ adã
eſt quandoqꝫ in paradiſo.i.princeps vel prelatꝰ
in ſuo deliciarum palatio/vel ſue autoritatis fa
ſtigio: vbi pro certo ſemper vt cõmuniter habet
Euam coniugem.i.aliquem magnum conſilia-
rium.i.collateraleꝫ: ſibi igitur et collaterali ſuo
B a deo omnis rapina interdicitur: et ne comedãt
poma ligni ſcientie.i.ne deuorent vel rapiãt bo
na ſubditorum: et maxime clericorum/ religio-
ſorum/et ſcientificorum virorum/eiſdem dene-
Ezech.45.c. gatur. Unde dicitur: Sufficiat vobis principes
iſrael: iniquitatem et rapinas intermittite: iudi
cium et iuſticiam facite. Sed quid? pro certo ſer
pentes venenoſi.i.inferiores balliui: lignũ ſciẽ-
tie cum fructu ſuo pulchro: et ad veſcendũ ſua-
ui.i.diuites ſubditos cũ ſuis diuitijs primo Eue
.i.illi principali conſiliario magiſtri ſui deferũt
et ad poma.i.ad bona eorum rapienda eos in-
ducunt: occaſioneſqꝫ faciendi exactiones et af-
fligendi populum ipſis ſignificant: et oſtendũt
illis dicentes ipſis illud quod ibidem ſequitur:
Si comederitis/nequaq̃ moriemini.i. ſi rapue
ritis bona talium/nequaq̃ peccabitis: quia ſci
licet in hoc et in hoc deliquerunt: quia etiam bo
na ſubditorum in neceſſitate ſunt veſtra ⁊c̃. Hu
iuſmodi vero inquiunt: ſi ſic feceritis/eritis ſicut
dij.i. apparebitis aliorum domini et magiſtri.
His ergo ablatis et delatis/Eua.i.malus con-
ſiliarius: Ade viro ſuo.i.principi vel prelato/ il-
ludipſum loquitur: et ſic de comedendo pomo
vetito.i.de exigendo a ſubditis indebita ſubſi-
dia/de imponendo falſo crimine inter eos con-
ſeritur. Quapropter et ſerpens deferens/et eua
conſulens/et adam conſentiens/et autoritatem
preſtans.i. balliui et cõſiliarij et magiſtri a deo C
maledicuntur: erumnis culpe et pene finaliter
ſupponuntur: et a paradiſi gaudijs excludũtur. Apoca.22.b
Et ſi vis/dilata etiam contra ſeculares offici-
ales et principes: qui conſilia facere nõ ceſſant/
quomodo bona clericorum (que tamen ſunt eis
vetita) comedant et conſumant. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
Adam eſt ratio vel ſpiritus: Eua ſibi coniuncta
eſt caro/ſenſualitas ſiue corpus: pomũ eſt tem-
poralis delectatio: ſerpens vero eſt diabolus ⁊
tentatio. Igitur dico ꝙ Adam et Eua.i. ſpiri-
tus et caro inuicem coniunguntur: vt prolẽ bo-
norum operum Eua.i.caro pariat: cuꝫ caro ſeu
corpus ſit principium operandi/inuicẽ deſpon
ſantur. Sed pro certo ſerpens.i.diabolus: po-
mũ vetitum.i.malam delectationem: primo mu
lieri.i.carni preſentat: que viro ſuo.i. ſpiritui vt
conſentiat ſtatim portat. Sic ergo Adam Eua
mediante comedit: quando animus carne inſti
gante male delectationi conſentit: quapropter
vterqꝫ paradiſum.i. ſalutis et gratie ſtatum per
dit: et maledictionem vterqꝫ incurrit: quia ⁊ ſpi
ritus amaritudinẽ/caro vero miſeriam inde ſen
tit. Ignis vero et gladius.i.concupiſcentia et
deſperatio ipſis opponitur: propter que ab in-
greſſu paradiſi.i.a reditu ad gratiam ſeclудun-
tur. Pſalmiſta: In ignem deycies eos: et in mi Pſal.139.c
ſerijs non ſubſiſtent. Conſtat enim ꝙ Adam et
Eua.i.anima et caro poſtq̃ ſerpenti diabolo cõ
ſentiunt/et pomũ vetitum comedunt.i.opus ꝓ
hibitum faciunt: non ſolum paradiſum.i. ſtatũ
ſalutis ⁊ gratie perdunt: immo miſeriam mẽtis D
⁊ corporis/concupiſcentiam ⁊ iracundiam tãq̃
ignem ⁊ gladium incurrunt: necnon difficulta-
tem penitendi/⁊ ad paradiſum gratie reuerten-
di ſentiunt: ita ꝙ laboribus ⁊ miſerijs extra ſub
ſunt.i.incurrunt. Unde: Abraam autem porta- Gen.22.b.
bat in manibus ſuis ignem ⁊ gladiũ. ¶ Poſt- Textus
q̃ Adam ⁊ Eua peccauerũt/aperti ſunt oculi eo Ca.III.b
rum: ⁊ cognouerunt ſe nudos: ⁊ ad vocẽ domi-
ni timuerunt: ⁊ ſe quia nudi erant/abſconderũt:
⁊ folijs ficꝰ ſuas turpitudines abſconderunt.
Reprehenſi autem a domino veniam non pe-
tierunt: ſed ſe excuſantes: Eua in ſerpentẽ/Adã
vero in Euam/⁊ etiam in deum culpas ſuas re-
torſerunt: propter que paradiſi palatium perdi-
derunt. ¶ Sic vero peccator videns ſe rephen Moralitas
ſum/⁊ cunctis gratijs viduatum ⁊ nudatum: vo
cem ⁊ conſortium bonorum metuit: quapropter
quantum poteſt ſe excuſare contendit: et ſub di-
uerſarum palliationum folijs ſe abſcondit: nec
vero dum redarguitur/veniam petit: ſed pecca
tum ſuũ in alium repercutit ⁊ refundit: quapro-
pter veniam non meretur/immo paradiſi glo-
riam perdit iuſte: quia proculdubio qui turpitu
dines ſuas occultat et celat: et de peccatis ſuis
veniam non petit/ſed ea potius operit et excu-
ſat: iuſtum eſt ꝙ paradiſi gloriam amittat ⁊ per-
dat. Unde dicitur: Qui abſcõdit ſcelera ſua/ nõ Prouer.28.b
dirigetur a domino. Qui autem confeſſus fue-

E rit ⁊ dimiſerit ea/ miſericoꝛdiam conſequetur.
Textus ¶ Angelus qui cuſtodiebat viam ligni vite ⁊ ia
Ca.III.b nuam paradiſi: habebat gladium igneum ⁊ ver
ſatilem/ad ꝓhibendum ne Adam poſt peccatū
de ligno vite ſumeret/⁊ ne aliquis peccatoꝛ pa-
Moꝛalitas. radiſum intraret. ¶ Sic vero angelus.i.p̄la-
tus/cui cōmittitur cuſtodia paradiſi terreſtris
id eſt eccleſie militātis: ſumme debet cauere ne
Adam poſt peccatum: id eſt ne quicunq̄ pecca-
toꝛ aut indignus ingrediatur ibidem: et ne quo
cunq̄ modo ſumat de ligno vite: id eſt de offi-
cijs vel beneficijs que ſunt in paradiſo eccleſie:
⁊ pꝛopter hoc talis angelus vel pꝛelatus debet
habere gladium ſeuere iuſticie: que tamen debꝫ
eſſe ignea/id eſt charitatiua: ⁊ debet eſſe verſati
lis/id eſt vertibilis ⁊ diſcreta: vt ſcilicet poſſet in
dignos ab ingreſſu eccleſie cohibere: ⁊ ipſis li-
gnum vite/id eſt fructus eccleſie denegare. Gla
dius enim iuſticiam ſignificat/ qua delinquen-
tes punit ⁊ truncat. Iſta tamē debet eſſe ignea
per charitatem: verſatilis vero per mutationis
diuerſitatem. Pꝛelatus enim quando iuſticiaꝫ
vel ſeueritatem facit: vel quando aliquē gladio
percutit: ſemper hoc debet ex charitate facere
ipſumq̄ gladium iuſticie non ſemper equaliter
infligere: immo vertibiliter/nūc vno modo/nūc
alio/nunc interimendo/nunc remittēdo: debet
enim variare/ſic ꝙ gladius iuſticie verſatilis di
citur/quando ſm̄ conditionem locoꝛum/tem-
poꝛum/cauſarum ⁊ perſonarūꝫ diuerſimode va
.i. Reg.10.b riatur. Unde dicitur: Uarius eſt euentus belli:
F et nunc hunc/nunc illum ꝯſumit gladius.

¶ Capitulū quartū Textus: Adā vero cognouit vxoꝛem ſuam Euaꝫ/que concepit et peperit Cain/dicēs: Poſſedi hominem per deū. Moꝛalitatum Ca. IIII

A Dam ⁊ Eua pꝛimo genuerunt Cain/
qui fuit malus: poſtea Abel/qui fuit
bonus. Deus enim munera Cain con
tempſit: ad Abel vero et ad eius munera reſpe
xit. Tandem vero Cain inuidia motus/Abel oc
cidit: pꝛopter quod ipſum deus maledixit/et ſi-
gnum ſcilicꝫ tremoꝛem capitis in facie eius po
ſuit. Ipſe vero extunc vagus ⁊ pꝛofugus factus
Moꝛalitas fuit. ¶ Adam eſt pater noſter deus: Eua eſt ſy-
nagoga/que fuit pꝛimaria eius vxoꝛ. Cain pri-
mogenitus fuit populus iudeoꝝ: de quo dicitur
Exo.4.f Pꝛimogenitus meus iſrael. Abel vero innocēs
Allegoꝛia fuit chꝛiſtus. ¶ Dico allegoꝛice: ꝙ Adam/id eſt
deus: pꝛimo Euam/id eſt ſynagogam habuit in
Oſee.1.a vxoꝛem: de qua dicitur: Accipe tibi vxoꝛem foꝛ-
nicariam/⁊ fac filios foꝛnicationum. Et pꝛimo
in iſta vxoꝛe ſua peſſimum Cain filium/id eſt du
riſſimum populum iudaicum genuit: tandem ve
ro fratrem ipſius Cain/ſcilicet Abel/id eſt chꝛi-
ſtum innocentiſſimuꝫ pꝛoduxit: ad cuius ſcilicet
opera/ſacrificia ⁊ munera reſpexit deus: ipſaq̄
pꝛo redemptione humani generis acceptauit.

Cain vero/id eſt ipſius populi iudaici munera: G
id eſt ſacrificia et opera/que neminem iuſtifica-
bant/contempſit. Unde Eſaias: Non offera- Eſa.1.b.
tis mihi ſacrificium fruſtra: incenſum abomi-
natio eſt mihi. Cain igitur/ id eſt populus iu-
daicus/Abel fratri ſuo: id eſt Chꝛiſto/eiuſq̄ ſan
ctitati et miraculis inuidet: dum de Pilato ſcri
ptum eſt: Sciebat enim ꝙ per inuidiam tradi- Mat.27.b.
diſſent eum: ipſumq̄ per crucem occidit ⁊ moꝛ-
det. Quapꝛopter iſte Cain/ iudaicus populus
vagus et pꝛofugus ſuper terram ad litteram ef-
ficitur: et ſignuꝫ in eius facie ponitur/vt ab om-
nibus cognoſcatur. Iudei enim ad literam co-
gnoſcuntur in facie: et pꝛopter peccatum moꝛ-
tis fratris ſui Chꝛiſti/vagi et pꝛofugi ſunt in oꝛ
be. Unde dicitur per pꝛophetā: Abiecit eos do Oſee.9.b
minus deus: quia non audierunt eum: et vagi
erunt in nationibus. ¶ Uel ſi vis: dic ꝙ Adaꝫ Aliter
eſt ſpiritus/Eua caro. Iſti ergo ante Abel pꝛo-
ducunt Cain: quia ſcilicet pꝛius faciunt mala
opera ꝙ̄ bona: et magis naturale eſt mala face-
re ꝙ̄ honeſta. Unde Seneca dicit: ꝙ virtutes
magiſtro indigent: ſine magiſtro vitia diſcun-
tur. ¶ Uel dic generaliter contra inuidos: qui Aliter
ſcilicet quandoq̄ vident alios magis acceptos Cōtra inuidos
inuident eis/et dolent: vnde quantum ad vitam
vel famam occidunt eos. ¶ Uel dic ꝙ Cain/ Aliter
qui interpꝛetatur poſſeſſio/eſt auarus: cuius ca-
put eſt tremulum: quia ſcilicet auarus ſemper
eſt in timoꝛe. Iuxta illud Senece: Quantum ac
ceſſimus ad ſucceſſum/tantū acceſſimus ad me- H
tum. Tales etiam ſunt vagi ſuper terram: quia
nunꝙ̄ ſunt ſolidi/nec in aliquo ſtatu fixi. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ Adam eſt deus: pꝛimogenitus eius eſt lu
cifer: qui eſt pꝛincipium viarum dei. Iſte ergo Job.40.c.
inuidens/ſecundum filium/id eſt hominem oc-
cidit. Ipſe vero nūc vagus et pꝛofugus ꝑ hunc
mundum diſcurrit.

¶ Capitulum ſextum Textus: Cum qꝫ cepiſſent homīes multiplicari ſuper terram et filias pꝛocreaſſent: videntes filij dei filias. Moꝛalitatū Capitulum V.

G Eneſis ſexto dicitur/ ꝙ videntes filij
dei filias hominum ꝙ eſſent pulchꝛe:
acceperūt vxoꝛes ex omībus quas ele
gerāt. Exinde aūt geniti ſunt gigātes: q̄ ī ſeculo Moꝛalitas
fuerūt viri famoſi ⁊ potētes. ¶ Filij dei ſunt vi
ri eccleſiaſtici: q̄ ꝑ ſpūalē vocationē a deo ſūt in
eccleſia generati. Iſti tamē quādoq̄ vident fili
as hoīm eſſe pulchꝛas: ⁊ exinde accipiūt concu
binas: filij aūt ſui adulterini gigātes ſunt/inq̄n
tū ſcꝫ patres eoꝝ de bonis eccl'ie aliquotiēs di
tant eos: ita ꝙ in ſeculo magni ſūt. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ filij dei ſunt quicunq̄ fideles: filij hominum
ſunt carnis delectationes: quas pꝛo certo dum
in vxoꝛes accipiunt: gigantes/id eſt mala ⁊ mō
ſtruoſa opera generāt ⁊ pꝛoducūt: quia pꝛo cer
to omnis filius/id eſt omne opꝰ quod a carnis
delectatione ꝓuenit: naturā gigāteā/id ē enoꝛ-

A mem ꝛ irrationabilē ſapit. ¶ Cum diluuiū im-
Textus mineret ſup terram/p̄cepit dominus Noe ꝙ fa
Ca.VI.c ceret arcam de lignis leuigatis: vt ſaluaret vni-
uerſum ſemen in ea. Facta eſt ergo cum manſi
unculis ꝛ triſtegis ſuis. Et habuit tricentos cu
bitos in longitudine/quinquaginta cubitos in
latitudine/ꝛ triginta in altitudine. Linita fuit
bitumine intrinſecus ꝛ extrinſecus: oſtium fuit
inferius in latere: ſurſum vero fuit feneſtra cry
ſtallina in ſummitate. Arca etiaʒ deorſum erat
lata: ſurſum autem ſtricta/ ꝛ in cubito conſum-
mata erat. De omni viuentium genere fructuʒ
atqꝫ ſeminū in arcam introducuntur. Verunta-
men deorſum animalia/ſurſum vero volatilia ſta
tuuntur: de iſtis etiam viuentibus poſita ſunt in
arcam de mundis ſeptena/ de immūdis autem
bina: ſcilicet maſculus ꝛ femina/tam de volucri-
bus/reptilibus ꝗ de iumentis. Eſce autem con
gregate ſunt in arcam pro animalibus nutrien
dis. Sicqꝫ factum eſt ꝙ animalia que in arca fu
erunt/ſunt ſaluata: cuncta alia in aquis diluuij
ſunt deleta. Tandē vero diluuiū quod quadra-
ginta diebus inceſſanter durauerat/ omnemqꝫ
carnem conſumpſerat/ceſſare incepit. Arca au-
tem ſuper montes armenie requieuit: ſicut oīa
ponuntur Gen. vij. cum explanatione: quā po-
Allegoria nit magiſter in hiſtoria ſcholaſtica. ¶ Dicam⁹
igitur allegorice/ꝙ arca iſta ſignificat eccleſiaʒ
militantē: que ſcilicet de lignis leuigatis.i. de ꝑ
B ſonis bonis dolatis/ꝛ a ſuperfluitatibus vitioꝝ
abſterſis conſtituit: ꝛ in qua Noe cum filijs.i.
chriſtus/vel aliquis bonus prelatus cū ſuis ſub
ditis dominat: ꝛ ab ipſo prelato pro virib⁹ ad
ſaluationem efficitur fidelium ꝛ format: que ꝑ-
culdubio bitumine charitatis ꝛ gratie interius
quantum ad affectionē/ꝛ exterius quantum ad
Exo.25.d. operationē inungitur ꝛ linitur. Unde dicit: Fa
cies enim arcam de lignis ſethim: interi⁹ ꝛ exte
rius deaurabis eam. Iſta arca habet cenacula/
manſiunculas ꝛ triſtegā.i. diuerſas ſtatuū diſtin
ctiones: ſcilicet officia/beneficia/dignitates/cō-
uentus/collegia/religiones ꝛc̄. quia ſicut dicit
Joā.14.a in euangelio: In domo patris mei manſiones
multe ſunt. In iſtis tamen triſtegis poſiti ſunt
ex omni genere animaliū ꝛ volatiliū idem ex om
ni genere perſonaꝝ: quia ſcilicet ibi inueniūtur
animalia munda ꝛ immūda.i. boni ꝛ mali: ſcili-
cet volatilia viri cōtemplatiui. Iumenta.i. viri
actiui: reptilia.i. peccatores ꝛ defectiui. Sʒ de
iſtis iſtud eſt certum/ꝙ in triſtegis.i. in ſtatibus
eccleſie animalia reptilia debent eſſe deorſuʒ in
ſtatu ſubiectionis: volatilia vero.i. viri ſpūales
ꝛ contemplatiui/debent eſſe ſurſum in ſtatu pre-
lationis: quia reuera dignum eſt ꝙ in gradibus
eccleſiaſticis ille qui plus valet/ſit ſuperior: ille
Aliter vero qui minus/ſit inferior. ¶ Vel etiaʒ anima-
lia ſunt actiui/qui occupātur deorſum circa ter-
rena: volucres ſunt contemplatiui/qui occupā-
tur circa celeſtia ꝛ ſuprema: vnde in Prouerbi.
Pro.25.d Celum ſurſum ꝛ terra deorſum. Item iſta arca
eccleſie habet oſtium inferius per quod intrat/
hoc eſt fides: ꝛ feneſtram ſuperius/ per quā lux C
veritatis videtur: hec eſt viſionis ſpecies. Hic
enim inferius ambulamus per fidem: ſurſuʒ au
tem in patria ambulamus per ſpeciem: quia ſcʒ
nunc videmus per ſpeculum ꝛ in enigmate: tūc 1.Co.13.d.
autē facie ad faciem in claritate: ſicut dicit apo-
ſtolus. Item iſta arca habebat longitudinem fi
dei: que habet tricentos cubitos propter trini-
tatem quam credit: altitudinem ſpei: que habet
triginta cubitos propter fructum triceſimum/
ſexageſimū ꝛ centeſimū.i. propter triplex cele-
ſte premium/quod expectat: latitudinem chari
tatis: que habet quinquaginta cubitos/propter
ſpiritum ſanctum qui datus eſt die quinquage-
ſima/qui eam inflammat. Apoſtolus: Poſſitis Ephe.3.d
intelligere que ſit longitudo/latitudo/ ſublimi-
tas ꝛ profunditas. Item iſta arca eccleſie inferi
us fuit lata/ꝛ ſurſum ſtricta: ibi notatur ꝙ deor-
ſum eſt lata in militante/inquantum multi ſunt
vocati: ſurſum ſtricta in triumphante/ inquan-
tum pauci ſunt electi. ¶ Vel etiā dic/ꝙ iſta de- Aliter
orſum eſt lata in militante/inquantū multi ſunt
ſubditi/multi actiui/multi imperfecti. Surſum
vero ſtricta/inquantum pauci ſunt prelati con-
templatiui/pauci perfecti. Eſaias: Multi filij Eſa.54.a
deſerte magis ꝗ eius que habet virum. Breui-
ter arca iſta eccleſie continet volucres contem-
platiuos/animalia actiua: maſculos perfectos
feminas imperfectas: ꝛ mundos bonos/immū-
dos malos. Cibum tamen bonorū temporaliuʒ
ꝛ ſcripture ꝛ gratie habet pro omnibus nutriē- D.
dis/ꝛ pro electis ꝛ reprobis educandis. Unde
dicitur: Eſca vniuerſoꝝ in ea. Iſta eſt ergo que Dan.4.a
in cubito.i. in chriſto conſummat ꝛ perficitur: ꝛ
que in diluuio tribulationū ꝛ contemplationū ꝑ
quadragenam vite preſentis fluctuat ꝛ concuti-
tur: vbi etiam quicūqꝫ in futuro per fidem ꝛ gra
tiam inuentus fuerit/ſaluabit: quicūqꝫ vero per
perfidiā vel peccatū extra manſerit/peribit ꝛ dā
nabit: finaliter tamen ſuper montibus ſituabit
ꝛ quietabit/ſcilicet in iudicio: quādo preſens tri
bulationū diluuiū auferet. Pſalmiſta: Funda- Pſal.86.a
menta eius in montibus ſanctis ꝛc̄. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ anima eſt arca/vel etiam vir perfectus: qui de
bet habere longitudinē fidei/altū ſpei/latū cha-
ritatis ꝛc̄. ſicut ſupra que bitumine diuine gra-
tie debet eſſe linita: intus in conſcientia/et exte-
rius in apparentia: que de lignis leuigatis.i. de
bonis affectionibus debet conſtitui: inferi⁹ q̄n-
tū ad alios debet per elemoſynā eſſe lata: ſurſuʒ
vero quantū ad ſe per abſtinentiam debet ſtrin
gi. Inferius debet habere oſtiū hoſpitalitatis
ad pauperes introducendos. Surſum vero de-
bet habere feneſtrā diſcretionis ad lucem veri-
tatis ſpeculandā. In hac ergo debent eſſe volu
cres/id eſt munde cogitationes: animalia/id eſt
viue operationes: femina/ id eſt ſcientie et vir-
tutes: ꝛ ſic diluuium tribulationum ꝛ tentatio-
num iſtam arcam non ſubuertet: ſed finaliter
in ſupernis montibus requieſcit. Allegatur vt
ſupra.

e ¶ Capitulũ octauũ Textus: Recor-
datus autem dominus noe. Mora-
litatum Capitulum VI

Cum diluuiũ quieuiſſet/dimiſit noe co
lumbã: que cum ſit munda auis/ et nõ
inueniſſet vbi requieſceret pes eius: ni
ſi ſuper fetentia cadauera: que ſcʒ tangere non
volebat: reuerſa eſt ad noe iterũ: qui aperta fene
ſtra ipſam introduxit in arcã. Tandẽ emiſit cor
uũ: qui inueniẽs humani generis cadauera/ ad
arcã redire noluit: ſed cũ cadaueribꝰ foris man
Moralitas ſit. ¶ Noe ſignificat deũ patrẽ/qui reuera colũ
bam ꝛ coruũ.i. bonos ꝛ malos p creationẽ emit
tit. Ipſoſꝗ ad huius mundi diluuiũ.i. ad fluctũ
tentationũ vel tribulationũ dirigit ꝛ trãſmittit:
verũtamẽ quia mediante iſto tentationũ vel tri
bulationũ diluuio/quaſi totus mundus plenus
eſt cadaueribus.i. immundicijs ꝛ carnalitatibꝰ:
ideo columba.i. perſona ſimplex/bona ꝛ colũ-
bina: non inueniens in mundo.i. in mundanis
negocijs ꝛ delitijs: vbi pes affectionis eius req-
Mich.2.c. eſcere debeat: iuxta illud Michee: Surgite ꝛ ite
quia non habebitis hic requiem. Voluntarie re
dit ad patrem ſuũ deum/ſcʒ ad ſecreta conſcien-
tie per compunctionẽ ad bona eterna: per con-
templationẽ/affectionẽ ꝛ orationẽ: refugiẽs de-
litiarum cadauera: negociorumꝗ ꝛ vitiorũ dilu
Joh.16.f uiũ vilipendens: dicens illud Joannis: Exiui a
patre/ꝛ veni in mundũ: iterum relinquo mundũ
ꝛ vado ad patrem. Sed reuera coruus.i. homi-
nes coruini/carnales ꝛ imundi: de reditu ad deũ
f vel ad conſcientie ſecretũ non curant: immo ex-
terius in cadaueribus.i. in mundi imundicijs ꝛ
carnalitatibus ſe delectant: quapropter in arcã
ſalutis ꝛ paradiſi vnde exiuerant/ nunꝗ intrãt:
ꝛ ad noe.i. ad deum qui ipſos per creationẽ emi
ſerat/redire p penitentiã refutant: dicentes illud
Hiere.5.a. Hieremie: Indurauerunt faciem ſuam ſuper pe
tram: noluerunt reuerti. Iſti igitur arcam para-
diſi ſeu ſtatum ſalutis intrare refutant: ꝛ in ſuis
delectationibus ꝛ vitijs extrauagantur. Pſal-
Pſal.94.b miſta: Quibus iuraui in ira mea: ſi introibũt in
requiem meã. Iſta potiſſime apparent de reli-
gioſis/qui de arca.i. de clauſtris emittuntur ad
temporalia miniſtranda. Carnales vero ꝛ corui
ni: qui ſcilicet more corui ſemper procraſtinant
penitentiã/dicentes: Cras/cras: ex toto manẽt
in mundo: boni vero in mundi negocijs aut de-
litijs requiem aut delectationẽ non inueniunt:
quandoꝗ redeunt ad deuotionẽ ꝛ ad clauſtruʒ/
qui ſecũ deferunt ramũ oliue.i. miſericordie bo-
Aliter num opus. ¶ Vel dic de apoſtatis: quorũ quidã
ex toto remanent circa cadauera.i. circa immun
diciã luxurie. Alij vero redeunt ad noe.i. ad pre-
latum in arcam.i. in eccleſiam vel in clauſtrum.
Tales igitur ramũ oliue (qui miſericordiam ſi
gnificat) ſecum portare dicunt: pro eo ꝙ iſti q
ad penitentiã redeunt/miſericordiã ꝛ pacẽ merẽ
Lu.15.d tur. Unde dicitur: Surgam ꝛ ibo ad patrẽ meũ
ꝛ dicam: Pater peccaui in celum ꝛ coram te. Et
ideo dicitur ꝙ noe extenſa manu apprehẽdit co-
lumbã: pro eo ꝙ prelatus debet tales miſericor- g
diter recipere/ꝛ ipſis concedere veniã ꝛ tutelã:
dicens illud Hieremie: Reuertere/ꝛ ego ſuſci- Hiere.3.a.
piam te. Et illud Canticorũ: Ueni electa mea ꝛc. Cãt.2.d
¶ Columba fuit emiſſa ante ad videndũ/ſi ceſ- Ca.VIII.b.
ſaſſent aque diluuij ſuper terram. Que veſpere
redijt ad noe/ferẽs ramũ viridis oliue in ore ſuo
ꝛ diluuiũ ceſſaſſe ſignans: ꝛ pacem redditã hu-
mano generi deſignans. ¶ Si vero dudum cũ Moralitas
iam diluuiũ peccati ꝛ damnationis genus con-
ſumpſiſſet humanum: miſſus eſt a Noe.i. a deo
patre de ipſa arca paradiſi columba.i. chriſtus
benigniſſimus atꝗ mitis: qui ſcilicet in hoc mũ
do ramum oliue virẽtis.i. portionem noſtre hu-
manitatis aſſumpſit: quam tandem in aſcenſio-
ne in arcam paradiſi ad noe.i. deum patrem de
tulit: ꝛ eius virtute ceſſaſſe ꝛ conſummatũ fuiſſe
vitiorum diluuiũ intimauit/dicẽs illud Tobie:
Tempus eſt vt reuertar ad eum qui miſit me. Tob.12.d.
¶ Volens deus inire pactum cum genere hu- Ca.IX.b
mano: ꝙ de cetero non eſſet futurum diluuium:
nec per diluuiũ conſumenda omnis caro: pmi-
ſit arcum ſuum ponere in nubibꝰ: vt eſſet ſignũ
federis preſibati. Arcum inquit meum ponã in
nubibus: ꝛ erit ſignum federis inter me et inter
terram. ¶ Sic deus volens humanum genus Moralitas
aſſecurare: ꝙ diluuiũ eterne damnationis nun-
ꝗ amplius inuolueret mundũ vniuerſum: arcũ Pſal.7.c
ſuum tetendit ꝛ parauit illum/ſcilicet filium be-
nedictum: ipſumꝗ in nubibus.i. in puriſſimis
marie viſceribus poſuit: ibiꝗ colores duos prin-
cipales/rubeũ ſcilicet ꝛ celeſtem aſſumpſit. Ru- h
beus vero color ſignificat carnem: celeſtis vero
ſignificat animã. Sic ergo fuit deus pater me-
diante iſto arcu humano generi confederatus;
homo vero a damnationis diluuio eſt liberatꝰ.
Unde de chriſto dicitur: ꝙ ipſe eſt quaſi arcus Eccl.50.b
refulgẽs inter nebulas glorie. Et ſicut arcꝰ iſte
deſignat pluuiã. Uide in titulo ſuo.

¶ Capitulũ nonum Textus: Benedi
xitꝗʒ deus noe et filijs eius. Mora-
litatum Capitulum VII

Noe cepit eſſe vir agricola/ et exercere
terram: plantauitꝗ vineam: bibit vi-
num et inebriatus eſt: et nudatus ia-
cuit in tabernaculo ſuo. Quod cum vidiſſet
Cham filius eius/ verenda patris non coope-
ruit: ſed deridens patrem nudatum: hoc Sem
et Japhet ſuis fratribus nunciauit. Qui ſta-
tim pallium humeris ſuis imponentes: auerſa
facie vſꝗ ad patrem retro ceſſerũt/ipſumꝗ ope-
ruerunt: et eius turpitudinem non viderunt.
Propter quod cum euigilaſſet: Cham cum po
ſteritate ſua ſeruitute ꝛ maledictione damnatus
eſt ab ipſo. Sem vero et Japhet a deo benedi-
ctionis gratiam meruerunt. ¶ Iſtud poteſt ap Moralitas
plicari/ꝙ vtile eſt quandoꝗ vitia ꝛ defectꝰ ho-
minũ diſſimulare: periculum vero ipſa detegere
vel videre. Quandoꝗ vero noe.i. aliquis prela-
tus vel princeps vino in quo eſt luxuria.i. vitijs
ꝛ carnalitatibus ebrius/ in tabernaculo domꝰ

A ſue requieſcit/⁊ delectaꝰ: turpitudineq́ʒ luxurie
ſue ⁊ alioꝝ vitiorum ita omnibus manifeſtat/ꝙ
nudus ſine velamēto iacere videtur:⁊(quod de-
terius eſt)ab alijs ſe videri nullatenus opinaꝰ:
cum tamē vitia eorum nuda ab omnibus vide-
Hiere.13.d. antur. Hieremias: Nudaui femora tua ante fa-
ciem tuam:⁊ apparuit ignominia tua. Sed pro
certo tales nullo modo volunt videri nec explo
rari:quinimo ſi ad noticiam ſuam veniat ꝙ ali-
quis homo defectꝰ ſue turpitudinis viderit: ſo-
lent dolere/⁊ ipſis publice vel occulte maledicti
onem vel punitionē inferre: ⁊ maxime quando
ſciunt ꝙ ille qui videt/deridet talia facta ſua:⁊ ni
Eccl.3.e titur alijs publicare. Unde dicitur: Non eſt eni
neceſſe tibi ea que abſcondita ſunt/videre ocu-
lis tuis. Et ideo qui ſunt ſapiētes filij:tales tur-
pitudines ⁊ infamias de magnatibꝰ/⁊ maxime
de ſuis patribus.i.de ſuis prelatis ⁊ principibꝰ
audiant:ipſas videre vel explorare nō querant.
Iuxta illud Michee: Non queras iniquitates
in domo impij. Immo palliū diſſimulatiōis in-
duunt:⁊ ab inquiſitione retrocedunt:ipſoſq́ʒ ꝙn
tum poſſunt excuſant atq́ʒ tegunt/ne appareant
propter quod tales a talibus defectuoſis magi
ſtratibus benedictiones ⁊ glorias acq̄rūt. Ma-
li enim ſuperiores illos potiſſime ſolent dilige-
re/qui erumna ſua ſtudent abſcondere ⁊ celare:
⁊ ſub diſſimulationis pallio tranſire/⁊ ne appa-
Aliter reant excuſare. ¶ Uel dic ꝙ Noe eſt pater et p-
B latus noſter:qui ſcilicet ſi i delitijs dormiat:ita
ꝙ turpitudo ſuorum defectuū in aliquo appare
at:ſem ⁊ iaphet.i.boni filij ⁊ ſubditi ipſum ope
rire ⁊ excuſare nituntur. Cham vero.i.mali ⁊ p-
terui ſubditi ipſum deridere:⁊ turpitudines de-
fectuū ſuorum alijs prodere:⁊ eas in libellis et
appellationibus reuelare conantur:quapropter
tales ſeruitute ⁊ aduerſitate damnantur. Boni
vero ⁊ pacifici proſperitate fruuntur: cum ſcri-
Leui.18.a ptum ſit in Leuitico:ꝙ qui reuelauerit turpitudi
Aliter nes patris ſui/morte moriaꝰ. ¶ Uel dic ꝙ noe
decimus ab adam (qui interpretatur requies)
chriſtum ſignificat:qui decalogum legis imple-
uit:⁊ requiem paradiſi donauit. Uinea eni quā
Eſa.5.a. plātauit/domus iſrael eſt: vt dicit Eſaias: Iſta
enim eſt que expectata eſt vt faceret vuas: fecit
autem ſpinas:quia ſcilicet iſta vinū conſolatio-
nis domino debuit offerre:ipſa tamē ipſum ſpi-
nis voluit coronare:⁊ acetum mordacis tribu-
lationis eidem ſtuduit propinare:⁊ eum in cru-
Pſal.68.e ce aceto potare. Pſalmiſta: In ſiti mea pota-
uerunt me aceto. Una pro certo iſta eſt ꝙ ipſuʒ
creatorem ⁊ plantatorem ſuū chriſtum vino tor
mentorū inebriauit:ita ꝙ ipſum in lecto crucis
per mortem nudū dormire fecit:ita ꝙ cham fili-
us eius.i.malus populus iudaicus videns tur-
pitudinē eius.i.humanitatē eius mortuā: ipſuʒ
Mat.27.e deriſit/cum dicꝰ: Uah qui deſtruis templū dei
ſalua temetipſum. Ueruntamen boni filij eius/
ſem ⁊ iaphet.i.apoſtoli ⁊ chriſtiani: verenda pa
tris.i.mortem ⁊ mortalitatē ipſius operuerunt:
inquantum ipſam dignis rationibus eſſe neceſ-
ſariam monſtrauerunt:quapropter chanaan fi- C
lius cham maledicitur:quia iudeoꝝ poſteritas
propter chriſti paſſionē maledictione damnaꝰ:
ſicut ipſimet dixerūt: Sanguis eius ſuper nos Mat.27.e.
⁊ ſuper filios noſtros. Boni vero filij.ſ.chriſti-
ani ⁊ apoſtoli/benedictione tam temporali ꝙ p-
petua perfruuntur. Ideo de iſta vinea conqueri
tur dominus: Ego plantaui te vineam meā ele- Hiere.2.d
ctam omne ſemen verum: quomodo ergo con-
uerſa es in prauū vinea aliena?

¶ Capitulum vndecimum Textus: Erat autem terra labij vnius. Moralitatum Capitulum VIII

CUm gigantes eſſent ſuper terrā/decre-
uerunt in campo ſennaar edificare tur-
rim: cuius ſummitas celuʒ tangeret: vt
ſcʒ in celū aſcenderent:⁊ nomen ſuum inter ho
mines celebrarent. Habuerunt ergo lateres p
ſaxis/⁊ bitumen pro cemento. Igiꝰ cum edifica Turris
rent:⁊ iam turrim illā in ciuitate babylonica vſ- babylon
q́ʒ ad duoꝝ miliarioꝝ extuliſſent altitudinē/ſm
Oroſium ⁊ ſm Hieronymū ſup Eſa.xiij. Indi
gnatus dñs linguas eorū cōfudit:ita ꝙ alter al-
terius verba nullatenus intellexit. Quapropter
ab inuicē ſeparati ſunt:⁊ per mundū ſm lingua
rum diſtinctiones ſe diuerſimode diuiſerunt.
¶ Tales gigantes ſunt ſuperbi/ qui turrim.i. Moralitas
faſtigioſum ⁊ altū ſtatū in campo ſennaar:ꝙ in
terpretatur fetor.i.in iſto mundo fetido edifica
re nituntur:ſurſumq́ʒ ad altitudinē celi.i. altos D
gradus ⁊ ſtatus vltra ꝙ requirūt ipſoꝝ merita i
aſcendere moliuntur. Et hoc vt melius faciāt i
plures quandoq́ʒ in eandē ſocietatē conueniūt:
⁊ ad hoc cōmuniter occupantur. Quapropter
ſepe fit ꝙ dñs cōtra eos indignaꝰ:ipſorūq́ʒ ma-
lam concordiā rumpit:⁊ ipſos per mortem vel p
infortunia diuidit:⁊ ſic occulte faciente domino
opus malū quod ceperant impediꝰ. Unde Iob
Diſſipat conſilia malignoꝝ: ne poſſint manus Iob.5.b
eorū implere quod ceperant.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Dixit autē dominus ad abraam: Egredere. Moralitatū Caplm IX

CUm abraam eſſet in vr:que eſt ciuitas
chaldeoꝝ:apparuit ei dominus/dicēs:
Egredere de cognatione tua/et de do-
mo patris tui:⁊ veni in terrā quā monſtrauero
tibi:⁊ faciam te in gentē magnam. Abraam igi-
tur in terrā chanaan ducitur: vbi altare domino
edificauit:⁊ vbi dilatatio ſui ſeminis/totiuſq́ʒ il-
lius terre poſſeſſio ſibi promittitur atq́ʒ datur.
¶ Ur qui interpretaꝰ ignis/ſignificat mundū: Moralitas
qui ſcʒ vr chaldeoꝝ dicitur: pro eo ꝙ igne con-
cupiſcentie mūdus continue inflammaꝰ. Abraā
aūt eſt homo: cuius terra eſt terrena poſſeſſio.
Cognatio eſt carnalis delectatio. Domus pa-
tris ſiue parentū eſt amicoꝝ affectio. Terra ſo
quam deus nobis oſtendit:eſt vita ſpiritualis/
religio ⁊ perfectio. Dico igitur ꝙ abrae.i. cuili
bet peccatori: qui in vr chaldeorum.i. in mun-
do vel in igne cōcupiſcentie habitat:a deo pre-

G cipitur/ꝙ inde quantū ad affectum exeat: ꝙ terram.i. terrenoꝝ amoꝛem: cognationē.i. pꝛopꝛie carnis delectationē: ⁊ decoꝛē domus patris ſui .i. pꝛopꝛij generis nobilitatē ⁊ honoꝛē contemnat penitus ⁊ dimittat: ꝙꝙ ad terrā quam ipſe deus monſtrat.i. ad ſtatum penitentie vel ad vitam ſpiritualem ſe transſerat ⁊ tranſducat. Sic enī ſibi pꝛomittit dilatatio gratie/ pꝛomotio et exultatio glorie/ ⁊ poſſeſſio celeſtis patrie. Si-
Mat.19.d. cut etiā patet Chꝛiſto dicente: Uos qui reliqui-
Aliter ſtis omnia: ⁊ ſecuti eſtis me ⁊c. ¶ Uel dic allegorice/ ꝙ abꝛaam eſt chꝛiſtus: terra eſt iudea: cognatio eius fuit iudeoꝝ populus: domus ſua templum ⁊ ſynagoga. Igitur pꝛedicta verba potuerunt eſſe patris dei ad chꝛiſtū dicentis: Egredere/ quantū ad fidem ⁊ quantū ad credulitatē: de terra tua/ cognatiōe ⁊ domo.i. de ſynagoga/ de templo ſeu iudaico populo: ⁊ veni in terrā chanaan.i. populū gentilem: quā monſtrauero tibi vbi ſcȝ altare tuū.i. eccleſiā edificabis: et vbi ꝑ
Eſa.19.e fidem dilataberis ⁊ valebis. Unde dicit: In il-
Aliter lo tēpoꝛe erit altare dn̄i in egypto. ¶ Uel dicit ꝙ talia verba dicit diabolus homini/ quē videt in ſtatu religionis vel gratie. Monet enī hominē ꝙ terram ſuam.i. ſtabilitatē ſuā deſerat: et ꝙ cognationē ſuam.i. bonoꝝ ſuoꝝ ſocietatē dimittat: ⁊ de domo patris ſui.i. de religione per apoſtaſiam fugiat ⁊ recedat: ⁊ ad terram chanaan.i. ad mundū mente ⁊ coꝛpoꝛe ſe deflectat: ⁊ ibi pꝛomittit ſibi diabolus per vanā ſpem/ ꝙ faciet eū
F in gentem magnā.i. ꝙ faciet ipſum totaliter diuitem ⁊ potentem: ꝙꝙ ipſum in tēpoꝛalibus dilatabit: ⁊ ꝙ terram chanaan.i. mundū in poſſeſſionibus cōtinuo ſibi dabit: ſicut ſupꝛa videbat
Gen.3.a. dixiſſe mulieri: Quacūꝙ die comederitis eritis
Textus ſicut dij. ¶ Fame inualeſcente in terra chana-
Ca. XII. c an: deſcendit abꝛaam in egyptum/ vt peregrinaretur ibidem. Pharao autem rex ſibi ſuam mulierem abſtulit: ſed tandem immunē ſibi eam reſtituit. Ipſe vero fame ceſſante in terram ꝓmiſ-
Moꝛalitas ſionis rediit. ¶ Sic vere cum quis vrgente fame auaricie: terram ꝓmiſſionis.i. clauſtrum vel deuotionē dimittit: ⁊ in egyptū.i. in mundū et mundi negocia deſcendit: ſtatim adeſt pharao rex egypti.i. diabolus pꝛinceps mundi: qui vxorem eius.i. diuinā gratiam ſibi tollit. Uerumtamen quandoꝙ deus ipſum ad penitentiā reducit: ⁊ vxoꝛem ſuā/ ſcȝ gratiam ſibi reddit: ⁊ ceſſante fame auaricie/ iterum in terram pꝛomiſſiōis.i. ſtatum ſalutis vel religionis/ vel ad clauſtrum ꝑ
1. Reg. 2. a. ducit: ita vt dicere poſſit illud pꝛophete: Dominus moꝛtificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos et reducit.

¶ Capitulū decimumtertiū Textus Aſcēdit ergo abꝛaā de egypto. Moralitatum Capitulum X

LOth ⁊ abꝛaam cū⁹ eſſent amici ⁊ fratres: nequibant tamē habitare cōmuniter: quia erat poſſeſſio eoꝝ nimia. Loth igitur diuiſus ab abꝛaam/ regionē circa ioꝛdanem que irrigabat vt paradiſus elegit: vbi cito poſt cum alijs captus fuit. Quatuoꝛ enim re-
G ges contra zodomā vbi habitabat/ venerunt: Ca. XIIII. a qui ipſum cum populo captiuauerunt. Abꝛaam tamē occurrens aduerſarijs obuiauit: ⁊ loth de eoꝛum manibus liberauit. ¶ Sic vero quoti- Moꝛalitas die fit/ ꝙ illi quoꝝ eſt poſſeſſio nimia/ ſcȝ diuites huius mundi: ſimul ſeu cōcoꝛditer habitare nō poſſunt: immo ab inuicē per lites ⁊ controuerſias diuiduntur. Terrena enim poſſeſſio eſt diuiſionis occaſio. Sepe enim fit ꝙ loth qui interpꝛetatur declinās.i. aliquis qui ab abꝛaam.i. a bonoꝝ vicinoꝛum ſocietate declinat: ⁊ ex hoc circa ioꝛdanem mundane pꝛoſperitatis poſſe habitare ſe putat: qui tamē ab hoſtibus.i. a vitijs ⁊ tribulatiōibus captiuatur: ita ꝙ opoꝛtet ꝙ ab abraam quem dimiſerat.i. ab illo fratre/ ſocio vel amico/ cuius ſocietatem dereliquerat ⁊ contempſerat/ adiuuetur. Igitur non eſt bonum/ bonā ſocietatē ⁊ concoꝛdiā dimittere: nec ſolū ſeu ſolitariū manere: nec mundi pꝛoſpera vltra debitum affectare: ſed ſimul per concoꝛdiam quieſce re ⁊ manere. Unde dicitur: Non eſt bonum ho- Gen. 2. e minē eſſe ſolum.

¶ Capitulū decimūquintū Textus: His itaqȝ trāſactis factus eſt ſermo domini. Moꝛalitatū Caplm XI

DOminus pꝛecepit abꝛae ꝙ ſacrificaret ſibi vaccam/ capꝛam ⁊ arietē triennes/ columbāꝙ ⁊ turturē. Abꝛaā ergo animalia diuiſit: volucres ſine diuiſione ad partē
H poſuit. Tandē aues celi cadauera ſacrificij volebant comedere: ſed abꝛaam eas abegit. In ſero vero clibanus ardens apparuit: qui ſacrificiū conſumpſit: dn̄s vero multa bona abꝛae pꝛomiſit: ⁊ ſibi ſecreta plurima reuelauit. ¶ Reuera Moꝛalitas videtur ꝙ in iſtis ſacrificijs ſignificant omnes illi quos ſibi dominus vult ſpiritualiter imolari. Ibi enim ſunt aues.i. cōtemplatiui: animalia .i. actiui. Aues igitur pꝛecipiunt nō diuidi: pꝛo eo ꝙ contemplatiui nec per mundi negocia/ nec per affectiones varias ſunt diuiſi: immo ꝑ contemplationē in deum tendunt integri ⁊ ꝑfecti. Unde dicitur: Auem nō ſecabit/ nec ferro diui- Leui. 1. d det. Iſte etiam aues ſcȝ cōtemplatiui/ dicuntur turtures pꝛopter caſtitatē quā ſeruant: dicūtur columbe pꝛopter ſimplicitatē quam amāt. Iſti etiā pꝛo domino dicunt oblati/ ſcȝ par turturū aut duo pulli columbaꝝ. Animalia autem (ſicut dictū eſt) ſunt actiui: qui ſcilicet circa terram.i. circa terrena negocia ſolent occupari ⁊ manere. In iſtis vero eſt vacca iugo ſubdita/ que ſignificat ſubditos: aries dux gregis/ qui ſignificat ꝑlatos: capꝛa macilenta/ que ſignificat penitētes laboꝛioſos. Igitur quilibet iſtoꝝ debet eſſe triennis: quia videlicet vacca.i. ſubditi/ debēt eſſe triennes per fidē trinitatis quā debent ſimpliciter credere. Uel per tria vota religionis: obediētiam ſcȝ/ paupertatē ⁊ caſtitatem: que debent firmiter continere. De quo dicitur: Funicul⁹ tri- Eccle. 4. b plex difficile rumpitur. Aries.i. pꝛelati debēt eſſe triennes/ per tres virtutes theologicas: fidem

A ſpem ⁊ charitatē: quas debent habere veraciter
1.Co.13.d de quibus apoſtolus: Nunc aūt manent fides/
ſpes ⁊ charitas tria hec. Capra tho.i. penitētes
debent eſſe triennes/ſm tres partes penitentie:
ſcʒ contritionē/confeſſionē ⁊ ſatiſfactionem: q̄s
Exo.3.f debent veraciter implere: de quibus dicit: Ui-
am trium dierum ibimus in ſolitudinē. Ut ⁊ ſic
Eccl.25.a quilibet iſtoꝝ dicat illud: In tribus beneplaci-
tum eſt ſpiritui meo. Talia igitur ſacrificia.i. ta
les perſone ab ambus.i. a demonibus tentanti
bus impetūtur: ſed ab abraam.i. a deo vel a bo
no prelato defendunt. Clibanus etiam ardens
.i. charitas perfecta tales inflāmat: ipſoſq; deo
immolat ⁊ preſentat.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Igitur ſarai vxor abraam. Moralitatum Capitulum XII

Cum ſara vxor abrae ſterilem ſe videret
tradidit ancillam ſuaʒ abrae viro ſuo/
vt ſibi in ea filium generaret: que tan-
dē inter genua ſua pareret ⁊ aſcriberet ſibi par
tum. Agar aūt concepiſſe ſevidens/contempſit
dominā: quā cum affligeret/ fugam init agar:
quā tamē in deſerto angelus vagantē ⁊ fugien
tem inuenit/ſibiq; dixit: Agar ancilla ſarai vn-
de venis/⁊ quo vadis? Cōſulit ergo angelus ꝙ
rediret: ⁊ ꝙ ſub manu domine ſue ceruicē ſup-
poneret: ⁊ ne amplius ſuperbiret contra eam.
Filiū etiam ex ea generandū predixit: ⁊ ab ipſo
Moralitas duodecim duces proceſſuros ꝓmiſit. ¶ Iſtud
B poteſt exponi moraliter: ⁊ dici ꝙ abraam eſt ho
mo/qui reuera habet vxorē ⁊ ancillā: qꝛ ſcʒ ſara
vxor ſua ſignificat animā. Agar vero ancilla ſi-
gnificat carnē. Sara ergo.i. anima de ſe eſt ſteri
lis: quia ſcʒ anima de ſe/nec per ſe nihil poteſt
ōpari vel facere: nec partū cuiuſcūq; boni ope-
ris generare: cū nō habet organa: ⁊ ideo opor-
tet ꝙ ancilla eius ſcʒ caro/pariat filium.i. faciat
bonū opus; qꝛ licet a mente procedat boni ope
ris ordinatio ſicut a domina: tamē a carne ꝓce-
dit executio boni operis ſicut ab ancilla. Uerū
tamē quia iſta ancilla.i. caro: ꝯcepiſſe/⁊ aliquid
boni feciſſe ſe videns: quandoq; in ſuperbiā eri
gitur: domināq; ſuā cōtemnens/in deſerto mū
di circa bona terrena vagat: ideo angelus.i. de9
vel bonus predicator/vel prelatus: ipſam repre
hendit tam de ꝯtemptu domine q̄ ſcʒ de fuga.
Dicit ergo ſic: Agar ancilla ſarai vnde venis/⁊
Moralitas quo vadis? ¶ O tu agar que interpretaris ſom
nū vigilie.i. o caro que ſemper ſomnias vigili-
as ⁊ ludibria huius mundi: que es ancilla Sa-
rai.i. anime: rogo vnde veneris aduerte: et quo
vadis: ⁊ qualis eſt natiuitas tua/⁊ qualis mors:
vnde naſceris: qualiter morieris: q̄ vilis ingre-
diendo/⁊ q̄ flebilis moriendo: ⁊ caue ꝙ de cete-
ro animā tuam dominā non contemnas: ſed ei
ſeruias/obedias ⁊ intendas: quia ſcilicet dicitur.
Pſal.122.a. in pſalmo: Oculi ancille debent eſſe in manib9
Aliter domine ſue. ¶ Uel dic ꝙ quando domina ani-
ma laxat frenum ancille.i. carni: ita ꝙ ipſam do-
mina permittit concumbere carnaliter cū abra-

am.i. aliq̄ carnali vel temporali voluptate: tunc C
ſtatim concipit hiſmaelem.i. malū propoſituʒ:
quod ſcʒ contra iſaac.i. contra virtutes quoti-
die facit bellum: cōcipit etiā quandoq; diuitias/
delitias/⁊ ſeculares ſcientias/⁊ alia mūdi bona
ita ꝙ tunc iſta ſuperba efficitur: intantū ꝙ domi-
ne ſue anime nequaq̄ obedire dignatur: quinim
mo ſi domina anima ipſam velit a ſuperbia re-
primere/⁊ per abſtinentiā affligere: ſtatim ſolet
ad deſertum vitioꝝ tranſire: ⁊ a iugo virtutū fu-
gere ⁊ abire. Unde dicit: A ſeculo confregiſti iu Hiere.2.d
gum: rupiſti vincula: dixiſti nō ſeruiā. Iſta etiaʒ
per angelū.i. predicationē vel religionē vel con
feſſorē eſt reducenda: ⁊ ſibi dicēdū eſt: Agar an-
cilla ⁊c. per omnia ſicut ſupra. ¶ Uel dic recte Aliter
Sara ſignificat mihi aliquos magnos conſilia
rios principū vel magnatum: qui quandoq; ha
bent aliquē ancillam.i. aliquā perſonā vilem et
ſeruilem/ſcʒ de humili plebe natā: quā diligunt:
⁊ ipſam abraam viro ſuo ſupponunt: ⁊ in eius
ſeruitio ponunt: ⁊ vt ipſi exinde filium ſuſcipi-
ant.i. vt exinde lucrū ⁊ obſequiū habeant: ipſos
cum magiſtris promouent ⁊ extollunt: q̄ tamen
ſtatim vt ceperint per diuitias impregnari/inci
piunt ſuperbire: ⁊ ſaram dominā ſuam illum q̄
ipſas ad officia promouent/ ingrate ſolent con
temnere: ⁊ de eo non curare: quapropter ſepe fit
ꝙ tales ſolent eos affligere: ⁊ propter ingratitu-
dinem ad fugam.i. ad amiſſionem ſtatus/quem
eis procurauerunt compellere ⁊ vrgere. Et ideo
recte poteſt talibus conſuli/ꝙ erga dominaʒ.i. D
benefactorem humilient: ⁊ contra ipſum inſur-
gere nō conent. Unde dicit: Magnato humi- Eccl.4.e
lia caput tuū. ¶ Uel dic ꝙ ſara ſignificat prela- Aliter
tum: qui ancillā ſuam.i. ſubditum ſuū permittit
imo etiam ꝓcurat diuitijs ⁊ beneficijs aliquo-
tiēs impregnari: quapropter ſepe fit/ꝙ talis cō
cepiſſe ſe videns/⁊ diuitias vel ſcientias acqui-
ſiuiſſe: contra eum ſuperbit: ipſummet et eius
mandata contemnit: intantum ꝙ ſi ſara vel ipſm
affligere vel corrigere nititur: ſtatim per apoſta
ſiam/vel per appellationē ad deſertum mundi ⁊
ad romanā curiam cito fugit: ⁊ vagabūdus per
mundū perambulat ⁊ incedit. Angelus igitur.i.
quicūq; bonus debet talibus conſulere/ꝙ redē
ant: ⁊ ꝙ ſare.i. prelato ſuo obtemperent: ⁊ ꝙ hu
militate preuia ipſius pacem querant: dicendo
illud Hieremie: Reuertere ad ciuitates tuas vſ Hiere.31.d
qquo delitijs ſolueris filia vaga. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
prima vxor abrae fuit ſynagoga: que a principio
fuit ſterilis: ⁊ in fine iſaac.i. chriſtum: qui inter-
pretatur gaudium/generauit. Ancilla ſua eſt gē
tilitas vel eccleſia collecta de gentibus: que ſe
concepiſſe ſpiritum ſalutis videns: dominā ſu-
am.i. eccleſiam de iudeis natam: pro eo ꝙ domi
nū crucifixerunt/contemnebat: ſicut dicit apo-
ſtolus. Illam ergo tanq̄ dominā alij honorare
iubentur: ⁊ contra eam ſuperbire vetantur. Un
de poſtq̄ apl's dixit/ꝙ in eccleſia nō eſt differē- Roma.3.a
tia greci ⁊ iudei: ſequit: quid ergo habet iude9
greco amplius? multum per omnia. ¶ Uel dic ꝙ Aliter

etiā nos qui ſumus ex gentibus/nō debem⁹ ſy-
nagogā/ ꝗuis induratā ⁊ ſterilē/ vilipēdere: ſed
eā in quādā reuerentiā bohorare: ꝓ eo ꝙ ab illa
ſcripture ⁊ fidei principia babuimus. Que etiā
papā facere dicit: q2 ſcȝ rotulā legis moyſi a iu-
deis oblatā in die cōſecrationis ſue oſculari nul-
latenus dedignatur.

Capitulū decimūſeptimū textus, Poſtꝗ vero nonaginta et nouē annorū. Moralitatū Caplm XIII

Abraam ꝓceptū fuit/ ꝙ octaua die oē
maſculinū circūcideret: ⁊ ꝙ certa por-
tio de ſui carne ꝓputij auferret: vt ſic
Moralitas ppl's dei a gentib⁹ diſtingueret. ¶ Octaua di-
es ē tēp⁹ grē: quod poſt ſabbatū legis ſuccedit.
Nos igit̄ q̄ ſum⁹ i iſto octonario.i. in ſtatu ⁊ tpe
grē: debem⁹ eſſe a cūctis ſupfluitatib⁹ circūciſi:
⁊ maxime a ꝓputio carnis nr̄e.i. a ꝯcupiſcentia
carnali: ⁊ ſicut ſoli maſculi/ nō femine circūcide
bant: ſic etiā hodie maſculi.i. pfecti: nō feminei
.i. imꝑfecti ſe a vitijs circūcidūt: ⁊ ſicut in circū
ciſiōe nomē imponebāt: ſic boni q̄ a vitijs circū
ciſi ſunt/ nomē bone fame ꝓ alijs cōſequūt. Vñ
Eccl.15.b dicit: Noie eterno hereditabit illū dñs de⁹ nr̄.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ octonarius eſt tp̄s future reſurre-
ctionis: vbi ꝓ certo caro nr̄a a cunctis ſupfluis
paſſionib⁹ circūcidet: a cunctis defectib⁹ ſecln
Lu.2.c. det. Vñ: Octaua die venerūt circūcidere puer.
Textus ¶ Anteꝗ abraam ⁊ ſarai iſaac generarēt: prece
Ca.XVII.a pit dñs ꝙ nomen ſuū creſceret/ ⁊ diceret abraā:
et.c. ſarai quoq; nomē ſuū minueret ⁊ diceretur ſara.
Moralitas ¶ Per abraam intelligit intellectus: per ſarai
aūt vxoiē intelligo voluntatē. Iſti enim duo ſcȝ
abraam ⁊ ſarai debēt ſimul iſaac.i. bonā ꝓlem ⁊
bona opa parere: ⁊ fructū virtutū dño genera-
re. Sed reuera ad hoc requirit/ ꝙ abraam.i. in-
tellectus creſcat/ veritatē cognoſcendo. Sarai
.i. volūtas decreſcat/ ſe a cōcupiſcētijs refrenā-
do. Intellectus eñ quātū poteſt debet in actu
ſuo.i. in agnitione veritatis creſcere. Voluntas
aūt in actu ſuo.i. in cōcupiſcentia boni debet ſe
Eccl.18.d rationabiliter moderare. Scriptū eſt eñ: Poſt
cōcupiſcentias tuas non eas: ⁊ a voluptate tua
auertere. Si preſtas anime tue cōcupiſcentias
ſuas: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Debet
ergo dicere ſarai de abraam.i. voluntas de in-
Joā.3.d tellectu/ illud Joānis: Illū oportet creſcere: me
Aliter aūt minui. ¶ Vel dic de cōiugibus: ꝙ quando
vir creſcit ꝑ bonitatē: mulier vo decreſcit ꝑ hu
militatē: tunc faciūt iſaac.i. riſum ⁊ gaudiū ꝑ cō-
munē iocunditatē: tunc enim cōiugiū proſpera
tur/ quando mulier ſubijcitur/ ⁊ homo domina
tur ⁊c. Quod tamē eſt contra multas dominas
hodiernas/ que viris dominari nitunt. Vñ di-
Eſa.3.d. citur: Mulieres dñate ſūt eis. ¶ Vel dic ꝙ vir
Aliter eſt ꝓlatus: q̄ debet creſcere virtute ⁊ autoritate:
mulier eſt ſubditus: q̄ debet minui humilitate:
vt ſic ſimul generēt iſaac.i. riſum: hoc eſt dictu:
vt ſic pſeuerēt in gaudio ⁊ proſperitate. Debet
enim prelatus creſcere/ ⁊ ſe magnū oſtēdere: ne
familiaritas pariat contemptū. Subditus ve-
ro debet humiliari ⁊ minui: ne ſuperbia pariat
deſpectū: vnde dicitur: Humilia te ſub manu Eccl.10.c
domine.

Capitulū decimūoctauū Textus: Apparuit aūt ei dominu⁹ in conualle mabre. Moralitatū Caplm XIIII

Sodomite populi peſſimi dicebantur: q̄
ſcȝ per horribilē infectionē luxurie/ vi-
ris abutebant: aduenas ⁊ pauperes re-
cipere dedignabantur: ⁊ abundātia panis/ ⁊ vi-
te ſuperbia fruebantur. Propter quod q2 ipſos Ezech.16.f
deus delere decreuerat: locutus fuit dominus
abraam/ dicens: ꝙ deſcendere volebat/ vt vide-
ret ſi crimē illoꝝ fame ⁊ clamori hominū reſpō-
debat. Abraam autē audita dñi voluntate/ pro
loth nepote ſuo qui habitabat in ſodomis ſol-
licitus: cū dño allegare incepit/ ꝙ non decebat
deum ꝙ perderet iuſtū cū impio. Sibi vero di-
cit dñs/ ꝙ propter decē iuſtos ſi inuenirent ibi
ciuitati toti parceret: benignitatē igitur repro-
miſit. ¶ Iſta autē poſſunt exemplariter allega- Moralitas
ri: quōmodo mundi proſperitas cauſa eſt mul-
torum maloꝝ: quia ſicut dicitur in Ezech. Hec Ezech.16.f
fuit iniquitas ſodome ſororis tue/ abundantia
panis/ ⁊ ſuperbia vite: ⁊ manū pauperi nō por
rigebant. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iudex non Aliter
debet verbis credere/ imo ad inquirendū verita
tem criminis debet perſonaliter deſcendere: li
cet tanꝗ priuatam perſonā conſtaret veritatē
facti ipſum ſcire: ſicut ſcȝ cōſtat/ ꝙ dominus cri-
men iſtorum ſciebat: ⁊ tamen velle deſcendere
pro veritatis ſcrutinio ſe dicebat. ¶ Item po- Aliter
teſt allegari: ꝙ quando infortunium eſt futurū/ D
q̄libet debet eſſe ſollicitus pro amicis: exemplo
abraam/ qui amore Loth cum domino diſputa
bat. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iuſtus nō debet Aliter
orare pro iniuſto ꝙ liberetur a pena/ quanꝗ ſit
propinquus: quia abraam non legitur oraſſe ꝓ
loth/ nec pro eo allegaſſe: niſi inquantū ſuppo-
nebat eum iuſtum. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ Aliter
pauci iuſti ſunt quādoq; cauſa ſaluationis ma-
gni populi: ſicut patet hic: vbi dominus ꝓmit-
tit ſe ciuitati parcere/ ſi decem iuſti inuenirentur
ibidē. Iſta aliter exponere nō oportet. ¶ Tres Textus
angeli miſſi a deo pro ſodoma deſtruenda/ in- Ca.XVIII.
uenti ſunt ab abraam: ⁊ ad conuiuium inuitati. a.
Qui ſcilicet ſub arbore quieuerunt: pedes laue
runt: ⁊ panes ſubcinericios ⁊ vitulum comede
runt: qui tandem ſibi generationem Iſaac pro-
miſerunt. ¶ Sic vero quando abraam.i. ho- Moralitas
mo offert deo ſacrificium ⁊ conuiuium ſpiritua
le.ſ. loturam pedum.i. confeſſionem mundifica
tiuam: vmbram arboris.i. crucis memoriam re
frigeratiuam: ſubcinericium panem.i. mortis
conſyderationem incineratiuam: lac.i. deuotio-
nem: vitulum.i. ſpiritualem cordis exultatio-
nē: tunc pro certo Iſaac.i. riſus eterne glorie ſi-
bi ꝓmittitur: ⁊ ſibi a deo ⁊ angelis eternū gau-
diū ⁊ leticia ꝓpinat. Unde dicitur: Leticia ſem- Eſa.35.d
piterna erit eis: gaudiū ⁊ exultationē obtinebūt.
¶ Vel dic ꝙ abraā eſt de⁹ pater vel ꝓlatus: q̄ ſcȝ Aliter

Lauat angelos.i. viros angelicos ⁊ iuſtos ad
cōfeſſionis loturā:ad arboris.i.crucis memoriā
ad lac deuotionis:ad recordationē future inci-
nerationis/⁊ comeſtionē vituli chriſti in ſacramē
Textus to altaris. Lauent(inquit)pedes veſtri/⁊ requi-
ca.XIX.a eſcite ſub arbore ⁊c. ¶ Cum duo angeli ī forma
iuuenū/zodomā aduenissent/⁊ in platea manſiſ
ſent: Loth recepit eos hoſpitio. Sed cū viri ci-
uitatis/vt ipſi iuuenibus abuterent: fores dom⁹
irrumperēt: Loth vero ꝓ angelis quos credebat
homines/a tanta immūdicia liberandis/vxorē
⁊ filias ꝟgines ipſis malis hōibus ad ſatiandā
ſuam libidinē obtulit:quas recipe nō volebant:
immo fores ipſius confringebant:tandē ꝑcuſſi
ſunt ab angelis cecitate:ita ꝙ oſtiū inuenire nō
valebant. In craſtino ꝟo angeli ipm Loth/vxo
rem ⁊ filias eduxerūt:ſed duo generi loth/ſub-
merſionē vrbis future credere noluerūt: imo cū
eis diceret a Loth ꝙ exirēt:ipſum loqui delyrato
rie crediderūt:ꝗpropter ⁊ ciuitas ⁊ ipſi cū pplo/
Moralitas igne ⁊ ſulphure in craſtino perierunt. ¶ Iſtud
eciā poterit allegari ſine altera expoſitiōe ad tria
videlʒ ꝙ in pcō contra naturā mēs hōis plus
ꝙ alijs vitijs excecat. Tales eñ homines dicū
tur cecitate ꝑcuſſi: ꝓ eo ꝙ ſup omnes homines
hi ſunt ceci. Iſti etiam malefici oſtiū non inue-
niūt:quia ꝓ certo iſti oſtium paradiſi/vbi ſunt
Eſa.56.b Loth ⁊ angeli/non intrabūt. Eſa. Palpauim⁹
B quaſi ceci parietē. Et ꝓpter hoc zodoma bene ī
terꝑtatur muta:qꝛ ſcʒ tales in iudicio erunt mu
ti: ꝓ eo ꝙ excuſationē aliquā nō habebūt. Ps.
Ps.30.e Muta fiāt labia doloſa. Itē allegari pt ꝙ min⁹
malū tolerandū eſt ꝓ maiori malo vitādo:ſicut
Loth ꝑmiſſionē vxoris ⁊ filiaꝝ ſuſtinere vole
bat/vt crimen ſodomiticū vitaret. Item poteſt
allegari ꝙ impoſſibile eſt eum a morte eripere/
quem etiā occulta dei ꝓuidentia decreuerat pu
nire:ſicut patet de iſtis generis Loth:qui nolue
runt credere vt exirent diſponēte dño/ꝙ cū alijs
Eccle.7.b cū qbus deliqrant interiret. Unde dicit: Nemo
pōt corrigere quē de⁹ deſpexerit. Hoc eñ quoti
die ꝑcipit:quaſi ſcʒ homo voluntari⁹ in fata ru
it:ita ꝙ non obſtante ꝯſilio ꝯtrario ad infortu-
nia let⁹ currit:ſm ꝙ occulta dei iuſticia ſeu ꝓui
uidentia ipſum ducit. Uel allega iſta exemplari
ter ad bonū hoſpitalitatis:que liberationē ſui ⁊
Heb.13.a ſuoꝝ meret. Uñ apl's: Hoſpitalitatē nolite obli
uiſci:per hāc qdam placuerunt angelis hoſpi-
tio receptis.

¶ Capitulū decimūnonuʒ Textus: Ueneruntqʒ duo angeli zodomā ve ſpere. Moralitatū Ca. XV.

Cum deus ciuitatē zodome cū alijs qua
tuor ꝓpter horrenda crimina ſua igne
⁊ ſulphure delendas decreuiſſet:dictuʒ
fuit Loth/ꝙ vna cū vxore ⁊ filiabus ciuitatem
exiret:ꝙqʒ in omni circa regione nullatenus re-
maneret:ſed in monte potius ſe ſaluaret. Dictū
etiā fuit eis/ꝙ nō reſpicerēt retro cū incederēt:ſʒ
ꝙ ad montē recto itinere ꝓperarēt: verūtamen
quū iam micarēt fulgura/⁊ audirent tonitrua:et
ignis ⁊ ſulphur de celo mitterent in vrbē:ſicut C
teſtat Solinus/q de zodoma loquens dicit ꝙ
ipſam de celo tactam teſtat humus nigra. Uxor
Loth reuerſa retro reſpexit:quapropter quia in-
obediens fuit/ſtatim in ſalis ſtatuam verſa fuit.
¶ Ciuitates iſte mūdum deſignant/⁊ etiā mun- Moralitas.
di ſtatus: vbi quia plurima crimina abūdare no-
ſcunt: ꝓpter que deus ſubuerſionē ⁊ ignem ⁊ dā
nationē eiſdē cōminat: ꝯſulit dñs deuotis hoī-
bus ſuis/ꝙ inde quātū ad effectū exeant/⁊ in mō
tē religionis ⁊ ꝑfectiōis ⁊ etiam ꝯtemplationis
aſcēdant: ꝙqʒ in omni circa regione.i.in mundi
negocijs ⁊ officijs ⁊ delicijs non maneant/ſed re
cedant: ⁊ ꝙ oīno caueant/ne retro ſe reſpiciant:
⁊ ꝙ ſcʒ ad vitia que ꝯfeſſi fuerunt/ꝑ recidiuatio-
nē non redeant:nec ad mūdi bona qbus renūci-
auerūt/ꝑ deſyderia retrocedant:nec ꝑ apoſtaſiā
ſe ab itinere ſalutis/quā ꝓfeſſi ſunt/retrouertāt
Quia ſicut dicitur: Nemo mittens manum ad Luce.9.g
aratrum ⁊ reſpiciens retro/aptus eſt regno dei.
Retro eñ non debet reſpicere penitens recidi-
uādo/religioſus apoſtatando/ꝯtemplatiuus in
mūdi ſe negocijs implicando: ꝗnimmo ipe de-
bet ꝯtinuare iter ſuum in bonū ꝓficiendo. Sed
ꝓ certo qdam ſunt ſicut vxor Loth: qui ſcʒ toni-
trua tentationū audientes/ignē ꝯcupiſcentie ſen
tientes/vulgura tribulationū videntes/ retro re
ſpiciunt:ad vitia ſeu bona tꝑalia que dimiſerant D
ſe conuertunt:iter quod inceperāt dimittūt: ⁊ ꝑ
inconſtantiā vite retrocedūt. Sicut etiā de infi-
delibus amicis patet: q ſcʒ audita modica tribu
latione vel difficultate/ab incepta fidelitate de-
ſiſtūt. Tales eñ ſunt religioſi/qui ſcilʒ ad bona
mūdi qbus renūciarūt/libēti animo retrocedūt
ꝯtempto religionis ⁊ ꝯtemplationis mōte/ver-
ſus vallē mūdi negocioꝝ reſpiciūt ⁊ accedunt.
Tales igitur in ſtatuā ſalis mutant: inquātū ſcʒ
pctōres inſenſati/duri ⁊ obſtinati efficiunt: ⁊ in-
quantū in viros iniquos vertunt. Ideo dicit do
minus: Qui in agro eſt/non reſpiciat retro: me- Luce.17.g
mores eſtote vxoris loth. ¶ Cuʒ loth de zodo Textus
mis fugeret/ne igne ⁊ ſulphure deperiret: petijt ca.XIX.c.
a dño ꝙ liceret ſibi ciuitatē Segor paruulā intro
ire: ſed qꝛ ibi fiebat creberrim⁹ terre motus: ne-
ceſſe habuit exinde fugere/⁊ ad montē aſcēdere
⁊ ibi ſe ſaluare: ¶ Zodoma eſt vita carnalis/que Moralitas
igne ⁊ ſulphure luxurie fetet. Segor vita ꝯiuga-
lis/que terremot⁹ multaꝝ ſollicitudinū ſuſtinet:
mons vero eſt vita ꝯtemplatiua ⁊ eccleſiaſtica
vel clauſtralis/que ſtabilis ⁊ tuta manet. Loth
igitur qui interꝑtatur declinans: ē ille qui iuxta
pſalmiſte ꝯſilium/declinat a malo vt faciat bo- Ps.36.e
nū: qui ſcʒ ignem ⁊ ſulphur carnalis vite fugit:
⁊ in Segor.i.in ſtatu ꝯiugali tutus manere cre-
dit. Sed finaliter attento motu tentationū/tribu
lationū ⁊ miſeriarum iſtius ciuitatis: ad monteʒ
religionis vel eccleſie aſcendit: ⁊ ſic a carnali in-
flammatione ſe liberat ⁊ euadit. Eſa. Uenite ad Eſa.2.a
montē dñi. ¶ Loth in zodomis legit bonus fu Textus
iſſe: nec vnqꝫ luxurie ⁊ ebrietati vacauiſſe: in mō ca.XIX.g
te tñ vbi ꝓ ſe ſaluādo fugā inijt/legit ſe inebri-

E aſſerꝫ cū ꝓprijs filiabus inceſtū ꝛ adulteriū com
Moralitas miſiſſe. ¶ Sic ꝟo hodie ſūt multi alij q̄ de val-
le ad montē.i.de mūdo ad religionē/vel de ſecu
lari ſtatu ad eccliaſticū aſcēdūt:ꝛ ſic ꝑiculū dā-
nationis euadere/ꝛ ibidē ſe ſaluare credūt:qui
tñ ibidem ebrietati ꝛ luxurie vacātes/deteriores
fiunt:ꝛ dānatōis ꝑiculū plus incurrūt. De hoc
Hiere.11.c ꝯqueritur dñs: Quid eſt(inquit)ꝙ dilectus me-
us in domo mea facit ſcelera multa?

¶ Capitulū vigeſimūprimū Textus: Uiſitauit aūt dominus Sarā ſicut promiſerat:et impleuit. Moralitatū Capitulum XVI

Abraam duos filios habuit:ſcꝫ Iſaac de libera/ꝛ Hiſmael de ancilla. Hiſmael aūt fuit ferus homo/venator ꝛ ſagittarius: de quo dicit̃ ſupra.xvi.ꝙ manus eius cōtra oēs:ꝛ manus oīm ꝯtra eū:ꝛ e regione fratrum ſuoꝝ figet tabernacula. Iſaac aūt fuit bonus ꝛ māſuetus. Uerūtamē Hiſmael(ſm̄ Pau
Gal.4.d lū apl̃m)ſemꝑ fratrē ſuū Iſaac opp̄mebat:ꝛ eidē moleſtias magnas inferebat:quapropter cū Sara mater Iſaac hoc quadā die cerneret:dixit ad Abraā: Eijce ancillā ꝛ filiū eius: Non eñ erit heres filius ancille cū filio libere. Igit̃ Agar cū filio hiſmael eijcit̃: vter aque ꝛ panis ſibi ab abraam in ſcapulis imponit̃:ꝛ dimiſſa ꝑ deſerta/ſitienſq̄ vagat̃ aqua ꝯſumpta. Angelus ꝟo dñi apparens/oſtendit puteū ſitienti:ꝛ ſic eam ꝯſolat̃
Moralitas. ¶ Abraā ſignificat bonū ꝓlatū: q̄ reuera in do-
F mo ſua.i.eccleſia habet duo genera filioꝝ:quoſdam bonos more Iſaac/quos.ſ.diuina gratia generauit:quoſdam vero malos more hiſmael/quos ſibi vxor ancilla.i.diabolus/vel ſimoniaca ambitio/vel carnalis affectio ꝓcreauit. Sed reuera inter iſtos ſemꝑ ſolēt eſſe iurgia:q꞉ hiſmael q̄ ſignificat malos ꝛ maxime diſcolos ꝛ ꝑuerſos:q̄ reuera ꝑ ꝯtradictionē ꝛ rebellionē/inuidiā ꝛ detractionē olbus ſe obijciunt:ꝛ e regione fratrum ſuoꝝ tabernacula ſua figunt: inquantum olm alioꝝ voluntatibus ꝯtradicunt:ita ꝙ manꝰ eoꝝ ꝯtra omnes/ꝛ manus olm eis obſint. Un-
1.Thes.2.d de apoſtolus: Deū nō amant/ꝛ cunctis hominibus aduerſant̃. Iſti dico ſemꝑ ſolent ꝑſequi iſaac:q꞉ ſcꝫ mali ſemꝑ ſunt ſolliciti bonos offende
Eccli.13.b re ꝛ eis inimicari. Ideo dicit̃: Contra bonū malū eſt/ꝛ contra vitam mors:ſic ꝛ contra virū iuſtū peccõr. Sed quid?pro certo iſti non debēt eſſe heredes in eccl̃ia:nec quantū ad bñficia temꝑalia/nec quātū ad bona ſpūalia. Ideo abraam.i. ꝓlatus/debet eos eijcere:ꝛ vna cum matre ſua ſimonia vel affectione carnali ab eccl̃ia ſegrega-
Iud.11.a re:dicēs illud Iudicū: Heres in domo noſtra eē
Aliter ſe non poteris:q꞉ de adultera natus es. ¶ Uel dic etiā moraliter loquēdo/ꝙ due iſte mulieres/Sara libera/Agar ancilla/ ſignificant animam ꝛ carnē:ꝛ Iſaac filius ſignificat opera bona/q̄ ab anima ꝓducunt̃. Hiſmael aūt filius ancille/ſignificat opera mala/ q̄ a carnis ꝯcupiſcētia ꝓcreant̃. Iſaac igit̃ ad hiſmaeli impugnari dicit̃: q꞉ conſtat ꝙ carnis opera ſolent ſpūalibus operibus inimicari/ꝛ ꝯtra ea ꝓliari. Unde apl̃us: G
Caro concupiſcit aduerſum ſpūm/ꝛ ſpūs aduerſus carnē:hec eñ ſibijnuicem contrariant̃. Sequitur:manifeſta ſunt opera carnis. Abraam.i. homo/qñ videt iſtos duos filios.i.hiſmael ꝛ iſaac.i.malos affectus/cogitatus/ꝛ opera ꝯfligere contra bonos:ꝛ in domo cordis ſui videt ipſa opera carnis/opera ſpūs moleſtare:ſtatim oportet ancillā ꝛ filiū eius.i.carnē ꝛ opera carnalia eijcere ꝛ deprimere:ꝛ ad deſertū penitentie mittere:ꝛ panem ꝛ aquā ꝑ abſtinentiā ſibi imponere ꝛ ſic ibi angelū teſtamenti chriſtum poterit inuenire: qui puteum miſericordie ſibi poterit demonſtare. Gal.5.e

¶ Capitulū vigeſimūſecūdū Textus: Que poſtq̄ geſta ſunt/tētauit deus. Moralitatū Ca. XVII

Uolens deus tētare Abraam/ꝓcepit ſibi ꝙ filiū ſuum quem diligebat Iſaac tolleret/ipſumq̄ ſuꝑ quēdam montē quē ibi oſtenderet/ occideret/ꝛ ei immolaret. Tulit ergo Abraam ſecum filiū ſuū Iſaac vna cum duobus iuuenibus ꝛ aſino:quos ſcꝫ ad pedem montis dimiſit. Ipſe aūt Abraam ꝛ filius eius/q̄ ligna q̄bus erat ſacrificandus portabat/ montem aſcendit:ignē ꝛ gladiū in manibus tenuit:ꝛ ligna ſacrificio ꝓparauit. Succenſis aūt lignis/accepit abraā filiū ſuum/ꝛ ꝓiecit ſuꝑ arā Cumq̄ manū ad gladiū extenderet ꝓ filio occidendo ꝛ domino immolādo:ſtatim affuit angelus q̄ ꝓhibuit:ꝛ q̄ arietē q̄ herebat in monte inter vepres cornibus/ loco pueri interficere ſibi H
iubet. Sic ergo fit ꝙ dū aries occidit̃/Iſaac liberat̃:ſanuſq̄ ad iuuenes reuertit̃:a q̄bus inferius aduētus ipſius expectabatur. ¶ Abraam Moralitas
eſt deus pater: Iſaac dei filius:aries ipſius dei filij corpus:ligna/vepres/ ara/crucē deſignant: gladius ꝛ lanceā ꝛ clauos: ignis etiā paſſionis ardorē ſignificat:duo iuuenes remanētes/duos ꝑpl̃os ſignificant nō credentes/iudeos ſcꝫ ꝛ gentiles:aſinus aūt qui eos comitat̃/ſignificat ſtulticiā qua increduli hebetant̃. Dico igit̃ ꝙ Abraam q̄ interꝓtat̃ deꝰ pater/iſaac filiū ſuū:in immolandū in ara crucis decreuit:ita ꝙ gladiū ꝛ ignē id eſt ipſius paſſionis aſꝑitatem ꝯtra eum ꝓparauit:accidit tñ ꝙ iſaac.i.filij deitas nil patit̃:aries vero.i.chriſti ſola hūanitas immolat̃:dū ſcꝫ cornua eius.i.manus ad modū cornuū extente inter vepres.i.inter ligna crucis clauotenus alligant̃:ꝛ crucis cornibus aſtringunt̃. Uñ dicitur
Cornua in manibꝰ eiꝰ. Duo ꝟo iuuenes.i.duo Abac.3.e
ꝑpl̃i/iudei videlꝫ ꝛ gētiles:in infidelitate ſua ꝑ maiori ꝑte manſerūt:inquantum ad montem ſ. dei non aſcenderunt:nec incarnatiōis aut paſſionis myſteriū cognouerūt. Qui etiā aſinū.i.ſtulticiā habuiſſe dicunt̃: ꝓ eo ꝙ iſti in ſua ſtulticia obſtinati legunt̃:nec credidiſſe q̄ credenda fuerant ꝓbant̃. Uñ: O ſtulti ꝛ tardi corde ad credē Luc.24.d
dū in his q̄ locuti ſunt ꝓphete. Apl̃s: Dicentes Rom.1.c
ſe eſſe ſapiētes/ſtulti facti ſunt.

¶ Capitulū vigeſimūquartū Textus

A Erat autẽ abraã ſenex dierũq₃ multorum. Moralitatẽ Ca. XVIII.

Poſtq̃ Abraam de Sara vxore ſua filium ſuũ iſaac genuiſſet: ipſumq₃ filium immolare tẽtaſſet: ⁊ in loco filij arietez occidiſſet: filius ṽo nihil mali paſſus fuiſſet: ac-
Gen.24.a cidit q̃ Sara eiꝰ vxor mortua eſt. Quod videns Abraã/ſicut dicitur hic: Seruũ ſuũ eliezer miſit in meſopotamiã/terrã ſc₃ gentiliũ: vt ⁊ filio ſuo iſaac pcuraret vxorẽ. Uenit igiẽ in ciuitatẽ Nachor: vbi erat puella pulcherrima ſc₃ rebecca/filia bathuelis: q̃ deſcẽdit ad fontẽ/vt impleret hydriã ſuam. Ab illa igiẽ puella aquã ſibi dari petijt. Que nõ eũ ſolũ/ſed etiã ⁊ camelos ſuos adaquauit. Iſte ergo ſeruꝰ cauſam legatiõis ſue rebecce parẽtibꝰ apuit: ⁊ eã filio dñi ſui tanq̃ procurator/duxit in ꝯiugẽ: datiſq₃ ſibi armillis ⁊ ornamẽtis/ad domũ dñi ſui ducit: vbi iſaac meditantẽ in agro reperit: q̃ viſo eo ſtatim de camelo deſcẽdit/⁊ pallio ſe inuoluit: ipſe ṽo puellam factis nuptijs ſibi matrimonialr copulauit: eãq₃ in tabernaculo ſare matris ſue introduxit: et eã tantũ dilexit/q̃ amore eiꝰ mortẽ matris ſue obliuioni dedit: ⁊ tandẽ duos filios/eſau ſc₃ et iacob generauit: quoꝝ Eſau malꝰ fuit: Jacob vero
Moralitas ro ſciũs ⁊ optimꝰ homo fuit. ¶ Sic ṽo poſtq̃ abraã deꝰ pater de vxore ſua ſara.i.de ſynagoga genuiſſet iſaac.i. chriſtũ filiũ bñdictũ: aries q₃.i. chriſti hũanitas imolata fuiſſet in cruce: ip-
B ſeq₃ iſaac.i. ipſa filij diuinitas nihil paſſa fuiſſet: accidit q̃ vxor ſua ſynagoga ꝑ infidelitatẽ mortua fuit: in q̃tum ſc₃ fidẽ incarnatiõis filij nõ re-
Joã.1.a cepit. Uñ dicit: In ꝓpria venit: ⁊ ſui eũ non rece-
Ezech.24.e perũt. Et Ezechiel: Mortua eſt vxor veſpe: q̃propter abraã deꝰ miſit ſeruũ ſuũ.i. apl̃oꝝ ⁊ p̃dicatoꝝ cetũ ad terrã ⁊ ciuitates gẽtiles: vt ſc₃ puellam nobilẽ/ſc₃ ipſam eccliam de ipſa gẽtilitate natã/filio ſuo chriſto in vxorẽ acciperet: q̃ ſc₃ hãc p̃dicãdo rogant vt de puteo ⁊ hydria naturalis philoſophie quã habebat: ⁊ de aqua ſciaꝝ quaz ꝯtinue hauriebat/camelos ſuos.i. fideles pplos adaquaret: q̃a reuera ecclia collecta de gẽtilibꝰ puteo ſuo.i. ſciẽtijs phyſicis multũ adaquauit fideles: ⁊ multũ etiã fugauit hereticos infideles ſicut i Auguſtino apparuit: q̃ etiã añ fidẽ clericꝰ inter gentiles magnꝰ fuit. Igiẽ iſte ſeruꝰ.i. p̃dicatoꝝ cetꝰ: iſti puelle.i. eccl̃ie p̃mitiue armillas ⁊ ornamẽta grãꝝ ⁊ virtutũ donauerũt. Iſaac ṽo .i. chriſtus/q̃ iã ad meditãdũ in agro paradiſi ꝑ aſcẽſionẽ aſcẽderat: ipſam puellã ſibi matrimonialr copulauit: eãq₃ in tabernaclo mr̃is ſue.i.ꝑ ſacrã ſcripturã q̃ fuit tabernaculum ſynagoge/ matrimonialr introduxit: inq̃tũ ſibi ſcripturaꝝ dogmata reuelauit. Ipſa vero eccl̃ia.i. puella/viſo iſaac.i. cognita chriſti maieſtate: de camelo/id ẽ de ſupbia gẽtilis faſtꝰ ſe hũiliando deſcẽdit: et pallio bonoꝝ opeꝝ ſe inuoluit/exẽplo heſter: q̃
Heſter.15 viſo Aſſuero dicebat: Uidi te dñe ſicut angelum dei/ꝯturbatũq₃ ẽ cor meũ p̃ timore glie tue: valde es admirabilis dñe: ⁊ facies tua plena ẽ grãꝝ. Sic igiẽ fit q̃ ab Iſaac ⁊ rebecca.i. a chriſto ⁊

eccl̃ia plures filij.i. plures chriſtiani gignuntur C
quoꝝ q̃dam iacob/q₂ boni: alij ṽo Eſau/q₂ mali/dici merent: q₂ reuera filij chriſti ⁊ eccl̃ie diuidunt in duo: q₂ q̃dam ſunt iacob.i. boni ⁊ deo amabiles. Alij ṽo ſunt eſau.i. mali/⁊ deo odibiles. Unde Malachias: Jacob aũt dilexi: eſau Malac.1.a
ṽo odio habui. ¶ Cum Rebecca ſm̃ q̃ dicitur Textus
hic ca.xxv. duos filios ꝯcepiſſet/ſc₃ eſau malũ/et ca.XXV.c
iacob bonũ: ⁊ tempus partus inſtaret: collidebant pueri in vtero ſuo acſi inuicem dimicarẽt quis eoꝝ naſceret prius: tamẽ factum eſt q̃ eſau qui malus eſt/natus eſt p̃mus: Jacob vero bonus/natus eſt vltimus. Fuit ergo eſau venator et ideo pater ipſum amabat: eo q̃ de venationibus ſuis comedebat. Jacob ṽo q̃ erat ſimplex et agricola/q̃ venationes nõ portabat: a patre non intantũ dilectus erat. ¶ Pater iſte Iſaac Moralitas
eſt p̃latus: mater vero eſt eccleſia vxor ſua. Igiẽ dico q̃ iſta mater eccleſia in vtero ſuo.i. in collegio vel in clauſtro q̃nq₃ concipit plures filios.i. plures ſubditos: quoſdam ſc₃ Eſau.i. malos: ⁊ quoſdam vero ſimiles iacob.i. bonos. Sic ergo fit q̃ q̃ñ tempus appropinquat/vtpote q̃ñ vacat aliquod bñficiũ: ita q̃ aliquis ꝓmoueaẽ/et q̃ exteriꝰ pariaẽ: et ꝑ ꝓmotionẽ ad exterius bñficiũ emittaẽ: incipiunt in lucẽ iſti pueri/ſcilz ſubditi collidere/et parentes alter alteꝝ impugnare: et hoc q₂ vult q̃libet primus ad ꝓmotionẽ exire. Sed q̃d? Pro certo Eſau q̃ fuit piloſus/p̃mus D
exiſſe dicit: q₂ ſc₃ hodie illi qui p̃ores exeunt/dũ tamen ſint piloſi.i. diuites: p̃mi ad bñficia ꝓmouent. Illi vero qui ſunt iacob.i. boni et ſimplices/impromoti in clauſtri vtero dimittunẽ: vel ſaltẽ alijs poſtponunẽ. Breuiter enĩ iſtud eſt verum hodie: q̃ illi qui ſunt mali/dum tamen ſint venatores et exactores: et de venatiõibus diuitiaꝝ ſuaꝝ ipſis ſuis magiſtris muneꝝ oblatores ſunt ab eis p̃dilecti. Illi ṽo q̃ more iacob ſunt ſimplices/et pilis diuitiaꝝ nudi: nec venationi rapinaꝝ dediti/ab eis ſunt neglecti. Prelati enĩ et p̃ncipes nullũ ſubditũ et officialẽ vel familiarẽ diligũt: niſi illũ de cuiꝰ venatione comedunt/ vel a quo lucra vel munera ac emolumẽta ꝑcipiunt: et de cuiꝰ rapina ptem ſuã aſſumũt: nec aliũ in officijs ſuis libẽter tenẽt/ꝓmouẽt vel extollũt
Uñ Michee: Si quis nõ dederit in ore eoꝝ q̃ppiam: ſcificãt ſup eum p̃liũ. Uide ſupra cap. de Michee.3.b
vipera. De quibus fit mentio Gen.xxvi. ¶ De Textus
puteis quos abraam et ſerui eius/Iſaac et ſerui ca.XXVI.d
eius foderunt/quos ei philiſtei ꝑ viribꝰ obſtruebãt: Põt dici q̃ abraã eſt deꝰ pater: ſerui eius fuerunt prophete: Iſaac dei filius: ſerui eius fuerũt apl̃i et euãgeliſte. ¶ Igiẽ dico q̃ iſti pu- Moralitas:
teos ſcripturaꝝ fecerũt: q₂ ſc₃ illi vetꝰ teſtamẽtũ/ iſti ṽo nouũ cõpoſuerũt. Sed ꝑ certo paleſtini .i. iudei iſtos puteos noſtros nitũẽ terra obſtruere: dum intellectum ſcripturarum per terrenum ſenſum et peruerſum exponendo conantur occupare.

¶ Capl̃m viceſimũſeptimũ Textus:
Senuit autẽ Iſaac/et caligauerunt

E oculi eius. Moralitatū Ca. XIX

Iſaac ſenex ⁊ cecutiēs/dum duos filios
haberet: ſcȝ Eſau pmogenitū/⁊ Jacob
vltimo genitū: ⁊ pmogenito ſuo bñdice
re decreuiſſet: vocauit eū/pcipiēs ꝙ arcū ⁊ pha
retrā ſuā ſumeret/⁊ ꝙ in venationē iret/⁊ cibos
ſibi gratos pararet: de qbus comedēs/bñdicti-
onis grām ſibi daret. Igiẗ dū Eſau piloſus ad
venationē foris pperās/iuſſa pris exeqẗ: Jacob
frater eꝰ iunior domi remanēs/bñdictionē ſuā
ſurripit ⁊ furaẗ: de ꝯſilio eīn matris rebecce du-
os hedos pparat: veſtibꝰ optimis eſau ſe ornat
⁊ manꝰ ſuas vt videaẗ piloſus/hedoꝝ pelliculis
circūligat/⁊ ſic cibos noīe Eſau patri pſentat:
q̄ tangēs manꝰ eꝰ piloſas eſſe ſentiēs/filiū pmo
genitū ipm putat dicens: ꝙ licȝ haberet vocem
iacob/ꝙ tñ manus erāt Eſau: ⁊ cū cibū comediſ
ſet paratū: bñdictionē ſibi ⁊ ſuo ſemini ſtatim do
nat: pmogenitus vero q̄ iuſſu patris venabaẗ in
agro: poſtea veniēs nil reportat. Sic ergo factū
eſt/ꝙ virtute bñdictiōis iunior pmogenito eſt p
latus/⁊ minori fratri pmogenitus eſt ſubditus:
quoꝝ pater cecutiens/dū minorē filiū pmogenitū
credidit: vnū p alio bñdixit: ⁊ ſic iacob bñdicti-
onē eſau a patre habuit: virtute cuius in terra p-
miſſionis/ q̄ de iure debebaẗ pmogenito/maior
ſucceſſit: ⁊ ſic iacob.i. ſupplantator dictus eſt: qꝛ
ſupplantauit fratrē taliter. Juſte(inqt)vocatum
Moralitas eſt nomē eꝰ iacob. ¶ Per iſtū iſaac cecutientem
poſſum intelligere platū carnalē ⁊ ignorātem/⁊
F paꝝ p rōnem videntē: p vxorē eīn rebeccā q̄ in-
terptaẗ/multū accepit: intelligiẗ carnis affectio
ſeu ambitio/q̄ ſcȝ hodie accipit vniuerſum. Vñ
Abac.1.d Abacuk: Totū in hamo ſubleuauit. Per duos
vero filios intelligiẗ ſubditoꝝ ſuoꝝ duplex ꝯditio
qꝛ ſcilȝ qdam ſunt pmogeniti.i. boni/q̄ ſunt filij
eccłie ſenes ⁊ maturi/exterius venatiōi dediti.i.
in negocijs eccleſie occupati. Quidam vero ſunt
iuuenes ⁊ inſcij: ſicut ſunt cognati ⁊ nepotuli in
tus in domo eccleſie quieſcentes: ⁊ circa pa-
trem ⁊ platum in aliqbus officijs cōmorantes.
Igiẗ dico ꝙ qñqꝫ accidit ꝙ iſaac.i. malus platꝰ
p carnis affectionē/vel p ignorantiā cecus factꝰ
vult aliquā bñdictionē.i. pmotionē impēdere: ⁊
pmogenitū filiū.i. aliquē antiquū q̄ ſatis ſerui-
uit eccłie: intēdit pma facie pmouere: ita ꝙ ſibi p
cipit ꝙ venatiōi ⁊ negocioꝝ adminiſtratiōi va-
cet/vt bñdictionē.i. pmotionē reportet: dicēs il
2.Tim.2.a lud ap̄ł: Labora ſicut bonꝰ miles chriſti. Quia
Sap.3.c ſicut diciẗ in libro ſapie: Bonoꝝ laboꝝ glorio-
ſus eſt fructus. Verūtamē ſepe fit/ꝙ dū tales p
mogeniti exteriꝰ iuſſa patris ⁊ vtilitatē eccłie fa
ciunt: tūc inſtigāte matre ſua.i. carnali affectiōe
⁊ ambitiōe: iuuenes domi remanētes pmogeni-
tos eſſe dicūt: inqͣtū ſcȝ ſibi debere dari pmoti
ones aſſerūt: qꝛ cibos.i. munera ſimoniace: pa-
tri.i. plato offerūt: ⁊ manus.i. opa obſequiaqꝫ ⁊
ſeruitia q̄ fecerūt/oſtendūt vna cū pelle carnalis
affectiōis/vel ꝯſanguinee ꝯiunctiōis quā pten-
dunt. Sic ergo fit ꝙ taliter decipiunt patrē.i. p-
latum: q̄ ſe faciūt pmogenitos.i. magis bñ me-

ritos credere: ⁊ ſic ſolēt bñdictionē.i. pmotionē G
que debebaẗ pmogenitis ⁊ antiquioribus reporta
re. Sicqꝫ iuniores antiquioribus pferūẗ. Primo
geniti vero boni ⁊ laborioſi/q̄ poſt venatiōis ⁊ la
boꝝ ſtudia p remuneratiōe reuertunẗ ad patrē
in ſubiectiōe remanent: ⁊ ſupplantatores ⁊ im-
pij pmouenẗ: ⁊ terrā pmiſſionis.i. bona ⁊ pin-
guia bñficia ꝯſequunẗ. Vñ Eccłs: Vidi ſeruos Eccłs.10.d
in equis/⁊ pncipes ambulantes ſicut ſeruos ſu
p terrā. Mater eīn eoꝝ.i. ambitio q̄ optime pa-
rare cibos nouit: qbus plati libēter veſcunẗ: du
os hedos.i. munera duplicata ⁊ magna accipi
mādat: veſteſqꝫ optimas.i. exteriorē pompā re-
cipi ꝯſulit: ⁊ tādem manꝰ pilis.i. diuitijs ⁊ mune
ribus circūuolui pcipit. Quibus tactis manua-
liter.i. apphenſis/iſte pater.i. platus: ipm eſſe p
mogenitū aſſerit atqꝫ dicit: Nunqd tu es filius
meus pmogenitus eſau? Tu es filꝰ meꝰ dilectꝰ Mat.3.c
in quo mihi bñ cōplacui. Tactui eīn magis cre-
didit q̄ auditui: qꝛ iſti plus volūt munera tāge-
re/q̄ pmiſſiones audire. Fili(inqt)accede ad
me/vt tangā te. Acceſſit ⁊c. Statimqꝫ vt ſenſit
veſtimentoꝝ eius fragrantiā/bñdicens illi ait:
Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui bñ-
dixit dñs: Seruiant tibi tribus: eſto dñs fratrū
tuoꝝ. Vide ibi. ¶ Vel dic ꝙ iſaac.i. malus pla Aliter
tus qñ vult dare bñdictionē.i. bñficiū vel pben
dā/vocat pmogenitū pdilectū ⁊ ab eo pelectum
⁊ ſibi dicit/ꝙ ad venationē vadat/⁊ ſibi cibos of
ferat.i. ꝙ munera ſibi pcuret: ⁊ grat vbi bñficiū
quod vacat/det ſibi p bñdictione p munere. Ve D
rūtamē ſepe fit ꝙ dum pcurat venationē ſuā.i.
munera q̄ debet ſibi offerre/ab alio anticipeẗ: q̄
oblatis hedis.i. muneribus p pmogenito acce-
ptaẗ/⁊ alius ſpe fraudaẗ. Sicqꝫ fit ꝙ ille q̄ priꝰ
cibos offert/et qui prius munera ſimoniaca pa
tri profert/bñdictionē ⁊ pmotionē ab eo priꝰ
refert: vt q̄ prior apportat/prior habeat: ⁊ q̄ pri-
or offerat/reliquias prior tāgat. Solent ergo iſti
mali et peſſimi ſupiores alijs ſupuenientibus ſe
excuſare. Venit(inqt)germanus tuꝰ fraudulen
ter/⁊ abſtulit bñdictionē tuā. Benedixi ei ⁊ erit
bñdictus. ¶ Vel dic ꝙ iſte pater eſt iudex: qꝛ re- Aliter
uera illū nō vere cognoſcit: quē mediāte pilo.i.
mediantibus muneribꝰ vel affectiōe examinat
atqꝫ tāgit: ⁊ ideo fit ꝙ talis bñdictionē alterius
reportat/dū p ipſa iudex iniuſte iudicat: ⁊ alteriꝰ
iuſticiā ſibi donat. Cōtra quod Eſa. Ve q̄ iuſtifi Eſa.5.f
catis impiū p muneribus/⁊ iuſticiā iuſti aufer-
tis ab eo. ¶ Vel dic ꝙ iſaac eſt deꝰ/q̄ ſcilȝ duos Aliter
filios habuit.i. duos populos/ſcȝ iudaicū pplm
primogenitū. Ozee: Primogenitꝰ meus iſrael/ Oſee.11.a
⁊ gentilē etiā iuniorē. Sȝ dū eſau.i. pplꝯ iudaicꝰ
exterius circa ſenſum lralem ſcripture remanet
iunior gētilis domi remanēs.i. interius ſenſum
ſcripture penetrās: patris bñdictionē/ſcȝ fidem
chriſtianā habet: ⁊ celi bñdictionē pcipiet. Iſte
eīn dū patri ſuo deo ad inſtinctū matris ſue gra
tie cibū virtutū cū pellibꝰ bonoꝝ exēploꝝ pſen-
tat: benedictionē fidei ⁊ glorie que fratri ſuo pri
mogenito.i. populo iudaico debebatur/repor-

A tat. Unde dicitur. Multi venient aboriente ⁊ oc-
Mat.8.b cidente/⁊ recumbent cum abraā iſaac ⁊ iacob: fi
lij aūt regni eijcient foras. Eſau aūt ꝑſequit̄ Ja
Aliter cob benedictū: ⁊ iudaicus ppl's odit ⁊ ꝑſequit̄
chriſtianū. ¶ Uel iſtud poteſt allegari de occul
ta dei ꝓuidentia: q̄ ꝓter ⁊ ꝯtra voluntatē ⁊ ſpem
hominū ſuū introducit effectū. Decreuerat eñ
deus ſe Jacob benedictionē daturū: quapropter
ipſe fecit ꝙ ꝯtra ꝓpriā intentionē ipm̄ Jſaac be
nediceret: ⁊ ꝙ frater ſuus tunc temporis foris
eſſet: q2 ſcz ſepe fit ꝙ deus hoīem ꝓpter intenti
onē tanq̄ inſtrumento ſuo vtitur/vt finis quem
Aliter intendit/efficaciter ꝯſeq̄tur. ¶ Uel allega ꝯtra
hypocritas: qui ſimiles ſunt Jacob: q2 ſcz ma-
nus.i.opera ſua cooperiūt pellibus.i.fictis pal-
liationibus: quapropter ſepe fit ꝙ bn̄dictionē.i.
Aliter ꝓmotionē reportant. ¶ Uel dic ꝙ de hypocri
ta pōt dici/ꝙ vox inq̄t vox iacob ē/ſʒ man᷒ man᷒
ſunt eſau: q2 ſcz vocē hn̄t bonā ⁊ v̄ba honeſta/ſi
cut iacob q̄ fuit bon᷒: manus autē impias hn̄t
⁊ opera mala/ſicut eſau q̄ fuit malus.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Textus
Uocauit itaqʒ Jſaac Jacob. Mora-
litatū Ca. XX

S Jcut dicit̄ Gen̄.xxviij. Jacob fugiens
iram Eſau fratris ſui/receſſit in Meſo-
potamiā ad Laban auunculū ſuum/vt
ſic a fratris impetu ſaluaret̄. Dū igit̄ eſſet in via
ſuppoſito lapide capiti ſuo/obdormiuit: ⁊ i ſom
nis ſcalā celū tangentē aſpexit/⁊ angelos ꝑ ſca-
B lam aſcendētes ⁊ deſcēdentes/ dn̄mqʒ innixum
ſcale vidit. Tandem vero venit ad puteum: cu-
ius os grandi lapide claudebat̄/vbi oues ⁊ ca-
meli adaquabant̄: poſt hoc Lyam ⁊ Rachelem
vxores accepit: ⁊ ipſi Labā multas diuitias ac
Moralitas quiſiuit. ¶ Reuera ſic debet facere iacob ſup-
plantator.i. q̄libet qui vult diabolū ſupplanta-
re. Si enim videt ꝙ Eſau frater ſuus.i.diabol᷒
vel etiā corpus ꝓpriū ipm̄ ꝑſequat̄ in patria
patris/ſcz in mūdo: ⁊ eū ꝑ diuerſa vitia conetur
occidere: debet ſtatim patriam ⁊ mūdū ꝑ contē
ptū exire: ⁊ ad Laban.i.ad deum ꝑ orationē/⁊ ad
matris ſue.i.diuine gratie mandatū debet in ter
ram alienā/ſcz ad religionē vel eccleſiam/vel ad
moꝝ ꝑfectionē trāſire. Supra.xij. Egredere de
terra tua ⁊ de cognatione tua/⁊ veni in terram
quā monſtrauero tibi. Dum ergo talis viam ꝑ-
fectionis aggredit̄: neceſſe eſt ꝙ a mūdi tumulti
bus q̄ſcere volēs/capiti ſuo ſupponat̄ lapidem
.i.chriſtū: q̄ eſt petra firma/ſcz ipſi ꝑ ſpem ⁊ de-
ſyderiū innitat̄: quod ſi fecerit: in pace ꝑ mentis
tranq̄llitatē quieſcet: ſcalam plenā deo ⁊ ange-
lis ꝑ quā in celū aſcendit̄.i. viā virtutū q̄ chriſt᷒
eſt: vbi ⁊ viri angelici aſcēdūt i celū/cognoſcet:
tādē puteum ſacre ſcripture: qui grandi lapide/
id eſt grandi difficultate clauſus eſt: ⁊ qui pro
adaquādis ⁊ potādis camelis ⁊ ouib᷒.i. magnis
⁊ ꝑuis ordinat᷒ eſt reperiet: ⁊ tandē duas filias
Laban/ſcz Rachelē ⁊ Lyam.i. duas vitas filij
dei/ꝯtemplatiuā ⁊ actiuam in vxores accipiet: ⁊
ipſius Laban diuitias.i. virtutes ⁊ merita vel

gloriam eternam a deo ꝑcipiet ⁊ acquiret: ⁊ ſic C
poterit dicere illud Gen̄. Creſcere me fecit dn̄s Gen̄.41.g
in terra paupertatis mee. Sed ſicut videmus ꝙ ia
cob q̄uis eſſet valde ditatus. Eſau tn̄ fratrē ſu
um ſibi occurrētem timebat: nec ipſum habere
voluit ſociū vel vicinū. Sic dato ꝙ homo v̄tu-
tibus ſit ditatus/ſemꝑ debet fratrē ſuū ſcz corp᷒
vel diabolū timere/⁊ occurſum eius ſcz tentatio
nū ſuaꝝ impetū formidare: ꝓpter quod debet
dn̄m exorare/dicēs illud Gen̄. Libera me dn̄e Gen̄.32.c
de᷒ de manib᷒ fratris mei: q2 valde ipm̄ timeo.
¶ Uel dic ꝙ Jacob eſt chriſtus: q̄ ſcz ad inſtin Aliter
ctū ⁊ ad ꝑces matris ſue.ſ. ſynagoge/ patriā ſu
am ſcz paradiſum dimiſit: ⁊ ad Laban.i.ad mū
dū ꝑ incarnatōem venit: vbi ſcalam q̄ celos tan
git.i. crucē inuenit: ⁊ ibi ſuppoſito lapide ſepul
chri dormiuit. Factūqʒ eſt ꝙ duas filias mūdi
.ſ. aīam ⁊ carnē ſibi copulauit vxores: ⁊ duas tur
mas omū.i. gentes duplicis ppl'i acq̄ſiuit/iude
os.ſ. ⁊ gētiles ⁊c. Jſte eſt eñ q̄ dicit: Jn baculo Gen̄.32.c
meo trāſiui iordanē iſtū/⁊ nūc cū duab᷒ turmis
regredior. Quia ſcz chriſt᷒ iordanē mortis trāſi-
uit: ⁊ tandē cū duab᷒ turmis.i. cū fidelib᷒ vtri-
uſqʒ ppl'i ad patrē in aſcēſione rediuit/dicēs il-
lud Luc. Surgā ⁊ ibo ad patrē meū. ¶ Uel dic Luce.15.d
ꝙ ſcala quā vidit Jacob/eſt btā v̄go: q̄ ſtans in Aliter
terra corꝑalr̄/celos tāgebat cordialr̄: ꝑ quā ⁊ q̄
mediāte angeli ad nos deſcēdere noſcunt̄: ⁊ cui
dn̄s ꝑ btām incarnationē innixus fuiſſe cōpro-
bat̄. ¶ Uel dic ꝙ ſcala iſta eſt crux/cui ſcilʒ dn̄s Aliter
ꝑſonalr̄ fuit innixus: ⁊ q̄ angelos.i. viros auge D
licos in ipā ꝑ deuotionē deambulātes ꝯtinet: ⁊
ſtans in terra celos ſp̄ualiter tangit ⁊ obtinet.
¶ Angelus volēs dare ꝯſtātiā Jacob/ne eſau C.XXXII.f
formidaret ꝑ noctē/cū eo luctat᷒ eſt. Sed cum
ipm̄ ſuperare nō poſſet/ſicut facietenus ꝓtende
bat: tetigit angelus femur eius/⁊ ſtatim emar-
cuit.ſ. neruus ſuus: ita ꝙ extunc Jacob fact᷒ fu-
it claudus: ⁊ q2 angelū viderat/de Jacob iſrael
fuit dictus: ⁊ ne timeret eſau/ꝑ angelū eſt moni
tus. Dictū eſt eñ ſibi: Nō vocaberis vltra iacob
ſʒ iſrael erit nomē tuū: ſi inq̄t ꝯtra deū fortis fu-
iſti/quātomagis ꝯtra hoīes fortis eris? ¶ Jſ- Moralitas
rael q̄ interꝑtat̄ vidēs deū/ſignificat illū q̄ habʒ
ꝯtemplationē vel btificā viſionē. Jacob v̄o illū
q̄ adhuc habet pñtē luctā ⁊ hui᷒ vite tribulatio
nes. Jgit̄ dico ꝙ quādo Jacob.i. hō mortalis ⁊
penitēs/q̄ ſcz eſt ſollicit᷒ de euadēdo ꝑiculo ⁊ tē
tatione Eſau.i. diaboli fratris ſui/ab eodē ꝑſe
geniti ⁊ creati: plerūqʒ accidit ꝙ angelus.i. de᷒
luctatur cū eo.ſ. aliquas tribulatiōes immittit:
⁊ ſic dū neruū ſui femoris.i. carnis ei᷒ potētiam
marceſacit/ipſamqʒ debilitat ⁊ reſtringit: ⁊ ita q̄-
tum ad corꝑis v̄tutē ipm̄ claudicare cōpellit: for
titudinē ad reſiſtendū eſau diabolo ſibi tradit:
eumqʒ finaliter de iacob i iſrael mutat/q̄ſi poſt
luctā hui᷒ vite/celi viſionē ſibi donat: vel inq̄tū
ꝑ ꝯtemplationē ipm̄ ad deū vidēdū eleuat ⁊ mu
tat. Tunc eñ hō de iacob iſrael.i. de viatore cō
ꝓhenſor/vel de actiuo ꝯtēplator efficit̄: q̄ſi ner-
uus femoris.i. fortitudo carnis ⁊ voluptatis ip

E ſuus macerat. Apl's: Cū eñi infirmoꝛ/tūc foꝛtis
2.Coꝛ.12.d ſum. ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt anim⁹ iacob coꝛ
Aliter pus: que inuicē ꝓpugnant. Quia ſicut dicit apl's:
Gal.5.c hec ſibỹ inuicē ꝯtrariant. Ueruntamē angelus .i.
ſpūſſctūs carnē ſuperat: qñ femur eius .i. carnis
voluptatē debilitat: tunc etiā Jacob iſte iſrael
dicit: ⁊ ad videndū deū ꝑ fidem ⁊ ꝯtemplatio-
nē inſtruit: qñ neru⁹ femoꝛis .i. voluptas carnis
Roñ.8.c ipſius macerat. Apl's: Si ſpū facta carnis moꝛ
tificaueritis/ viuetis.

¶ Capitulū vicesimūnonū Textus: Profect⁹ ergo iacob venit in terram orientalē. Moꝛalitatū Capi. XXI

Cum Laban ꝓmiſiſſet Jacob filiam ſu-
am pro ſeruitio ſeptem annoꝛum quod
fecerat: ſic factū eſt ꝙ cū die nuptiaꝝ cū
Rachelē ſibi deberet reddere/ q̄ erat pulcherri
ma: ſuppoſuit ſibi Lyam/ q̄ erat turpis ⁊ lippa:
in aliỹs etiā mercedibus ſcʒ in ouibus ſibi pro-
miſſis fuit ſibi merces mutata: ita ꝙ Laban nū-
ꝗ̄ libēter volebat reddere q̄ ꝑ ipm̄ fuerāt repro-
Geñ.31.f miſſa. Jmmutaſti eñi inq̇t mercedem meā decē
Moꝛalitas vicib⁹. ¶ Laban q̄ interꝑtat candidatio/ ſigni
ficat mūdū: q̄ moꝛe rei candide viſum diſcretio-
nis obtūdit: vel etiā eſt diabolus/ q̄ ꝑ delectamē
ta dulcē ⁊ candidū ſe oſtēdit. Jgit̄ iſti ſunt q̄daʒ
dñi/ qui nunꝗ̄ quod ꝓmiſerunt ꝯſueuerūt redde
re: immo ſeruitoꝝ vel laboꝛatoꝝ ſuoꝝ ſolēt ſtipē
dia cōmutare: q2 ſcilʒ ꝓ Rachele reddūt Lyam:
G ꝓ ꝑmio reddūt penā/ ꝓ albis ouib⁹ reddunt ni-
gras/ ꝓ v̄tutib⁹ reddūt culpas. Et reuera quo-
tidie ꝑcipit̄ ꝙ ille q̄ mūdo ſeruit/ nūꝗ̄ attigit ad
bonū quod ab eo ſperabat. Nulla eñi ē in reb⁹
foꝛtune ꝯſtantia: immo cōmuniter fit/ ꝙ vbi arri-
dēdo bona ꝓmiſerit/ reddit mala. Jdeo tales
Eſa.59.b mūdi dilectoꝛes pñt dicere illud Eſa. Expectaui
Hier.13.d mus lucē/ ⁊ ecce tenebre ⁊c. Et alibi: Nunquid
Aliter reddet̄ ꝓ bono malū? ¶ Uel ſi vis iſtud allega
ꝯtra modernos dños/ q̄ ſeruitoꝛib⁹ raro reddūt
ꝓmiſſa: q2 ſcʒ cū homo ſeruierit ꝓ Rachele .i.
ꝓ bono bñficio: finalr̄ recipit Lyam .i. aliquod
bñficiū paꝝ valēs: ⁊ qñq3 quod eſt deteri⁹/ ⁊ qñ-
q3 nihil habet: ita ꝙ iam ꝓprie pōt dicere illud
Eſa.49.a Eſa. Jnuacuū laboꝛaui/ ſine cauſa ⁊ vane ꝯſum
Eodē ca. pſi foꝛtitudinē meā. ¶ Cū Jacob ꝑmo ſeruiſſet
Textus.e. ꝓ Lya/ ⁊ tandē ꝓ Rachele/ dicit̄ ibi ꝙ amoꝛē ſe-
Moꝛalitas quētis ꝑoꝛi ꝑtulit. ¶ Sic v̄o hodie cōe eſt cui-
q3 ꝙ ſi habeat aliquam vxoꝛem/ id eſt aliquem
amicū vel familiarē: ⁊ ſibi ſuꝑueniat ali⁹ magis
nouus/ ꝑmū quodammodo reſpectu alteri⁹ ꝯtem
Heb.10.b net: ⁊ vltimū ꝑdiliget atq3 volet. Apl's: Aufert ꝑ
Eccl.9.c mū vt ſequēs ſtatuat. Cōtra quos dicit̄: Ne de
relinquas amicū antiquū: nou⁹ eñi nō erit ſimi
Aliter illi. ¶ Uel dic ꝙ Lya lippa ſed fecunda/ eſt vita
actiua/ q̄ eſt fructuoſa. Rachel pulchra eſt vita
ꝯtemplatiua/ q̄ eſt ꝑcioſa. Jgitur dico ꝙ qñ Ja-
cob .i. moꝛtalis hō q̄ eſt in hoc mūdo/ luctat̄ de
Lye ꝯnubio: tranſit ad Rachelis amplexus .i. de
vita actiua trāſit ad vitā ꝯtemplatiuam: ⁊ de ſe-
culi negociỹs ad celeſtia ꝯtemplanda transfert.
Conſtat ꝙ pꝛimam vxoꝛem .i. vitam actiuā ⁊ ſe-
cularem paꝝ reputat: qñ ad Rachelē .i. ad vite
ꝯtemplatiue brachia ſe tranſpoꝛtat: parūq3 re-
putat terrena/ qñ guſtat q̄ ſunt celeſtia: viliپen-
ditq3 vite ſecularis bona/ qñ ꝑ ꝯtemplationem
Leui.26.b celeſtia guſtat dona. Uñ dicit̄: Nouis ſuꝑuenientibus vetera ꝓỹcietis ⁊c.

¶ Capitulū triceſimū Text⁹: Cernēs autē Rachel ꝙ infecūda eſſet. Moꝛalitatū Capi. XXII

Cum Laban ꝯceſſiſſet ſocero ſuo ꝓ pre
mio ſui ſeruitỹ oues: q̄ in grege ſuo qñ
q3 naſcebant̄ nigre/ qñq3 naſcebant̄ al-
be/ qñq3 naſcebāt̄ varie: ſicut dicit̄ Geñ. xxx. Ja
cob magna cautela vſus eſt: q̄ ſcʒ cū oues t̄pe ꝑ-
gnationis ad canales aquaꝝ adaquare venirēt: ſi
volebat ꝙ fetus albos ꝯciperēt/ virgas ex toto
decoꝛticabat/ ipſaſq3 in canalib⁹ ante oculos cō
ſpicientiū ponebat: ⁊ ſic ouis ad aſpectū albe vir
ge fetuʒ albū ꝯcipiebat. Ecōtra quādo volebat
fetus nigros ꝓducere/ tūc ſolebat v̄gas cū pelle
in canalib⁹ ponere. Si v̄o varias habere cupie
bat/ v̄gas partim decoꝛticabat/ ⁊ partim cū coꝛ
tice dimittebat. Jmaginatio eñi aīalis ad aſpe-
ctum virge mouebat̄: ⁊ ſic qualis erat virga/ ta-
lis part⁹ ꝯcipiebat̄. ¶ Dic ꝙ Jacob ſignificat Moꝛalitas.
deū: v̄ga qua mediāte de⁹ paſtoꝛ regit mūdū/ ſi-
gnificat ꝑlatū: oues v̄o ſignificāt eccl'iaʒ vel col
legiū: filỹ v̄o ouiū deſignāt ſubiectū populum.
Jdeo dico ꝙ a q̄litate v̄gaꝝ .i. ꝑlatoꝝ ſeq̇t̄ qua- K
litas agnoꝝ ſubiectoꝝ. Oues eñi .i. eccl'ie tales
part⁹ .i. tales ſubditos ꝯcipiūt/ quales v̄gas .i. q̄-
les ꝑlatos ꝯſpiciūt: q2 reuera agni .i. ſubditi ta-
les efficiunt̄ quales v̄ge .i. quales ꝑlati vel ſupi-
oꝛes vel eccl'iaſtici eoꝝ aſpectibus offeruntur.
Cum virgis eñi nigris ſunt nigri: cum albis al-
bi/ ⁊ cum varỹs varỹ/ cum bonis boni/ cū malis
mali/ cū mediocribus mediỹ. Pſ. Cum ſancto
Pſ.17.d ſctūs eris. ¶ Uel dic ꝙ oues ſunt ſimplices: q̄
Aliter reuera dū ad canales .i. ad ꝑdicatoꝛes ſacre ſcri-
pture veniūt: vtputa qñ ad audiēdos ſermones
accedunt: ſolēt tales fetus .i. talia ꝓpoſita ⁊ opa
ꝯcipere/ quales v̄gas .i. quales exemplares regu
las ibi ſolent videre: ſm̄ eñi virgam .i. ſm̄ exem-
plum quod in canali .i. in ꝑdicatoꝛe cernit̄: fetus
operis vel ꝓpoſiti in auditoꝛib⁹ generat̄. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ ſi virga .i. ꝑdicatoꝛ vel prelatus ſit coꝛtice
bonoꝝ tempoꝛalium/ ⁊ omnis male cōuerſatio-
nis nudatus: ⁊ omni affectu terrenoꝛum priua-
tus: ſolent oues .i. auditoꝛes ſimplices qui taleʒ
aſpiciunt/ concipere albos fet⁹ .i. facere bonos
actus. Econtra vero quando ꝑlati male cōuer-
ſatiōis coꝛtice ſunt veſtiti: tunc fetus ⁊ act⁹ oui
um .i. ſimpliciuʒ ſubditoꝝ/ vitioꝝ nigredine ſunt
Reg.2.c fedati. Unde dicitur: Facies eoꝝ ſicut nigredo
Aliter olle. ¶ Uel dic ꝙ virge ſignificant opa ⁊ rigo-
rem diuine gratie ⁊ iuſticie/ q̄bus verberat fili-
Pſ.109.a os peſtilētes. Pſ. Uirgā virtutis ſue emittet do
minus ex ſion. Jſte eñi virge qñq3 ſunt nude et
decoꝛticate/ inꝗ̄tum manifeſta eſt dei iuſticia:
quandoq3 coꝛtices ſunt operte/ inꝗ̄tum dei iu-

A dicia ſunt occulta. Dico igiť ꝙ ſolo aſpectu ta-
liũ virgaꝝ/ id eſt ex ſola cõſyderatiõe iudicioꝝ
dei ⁊ ſue iuſticie operũ; oues. i. boni ſimplices:
debẽt bonũ ꝓpoſitũ cõcipe/⁊ bona opa ꝑturire
ſolus eñ aſpectꝰ iuſticie ⁊ virge rigoris ſui/⁊ tri
bulationũ q̃s imittit: facit hoieʒ cõcipe ſpm̃ ſa-
lutis: ⁊ finaliter parere opa gratie ⁊ veritatis ſi-
ue virtutis: quod etiã de bonis ſubditis apparet:
qꝛ ſcʒ nõ debẽt expectare ꝙ a prelato virga ꝑcu-
tiant̃: imo ſolo aſpectu bene opari tenent̃. Eſa.
Eſa. 26. c. Domine a timore tuo cõcepimus.

ℭ Capitulũ triceſimũquartũ Textꝰ:
Egreſſa eſt autẽ dina filia Lye. Mo
ralitatum Capitulum XXIII

D Ina filia iacob volẽs videre mulieres
regionis chananeoꝝ/ exiuit ad vidẽdũ
Quã cũ vidiſſet ſichẽ filiꝰ emoꝛ princi
pis terre/ adamauit eã: rapuitq; ⁊ doꝛmiuit cuʒ
Moralitas illa/ vi opprimẽs virginẽ. ℭ Reuera dina filia ia
cob ſignificat aiaʒ filiã dei patris: regio iſta eſt
mũdus: vbi ſcʒ chananei gẽtiles/ id eſt pctõꝛes
morant̃. Sichẽ aũt eſt diabolꝰ: ⁊ emoꝛ ẽ lucifer
pater eiꝰ/ q̃ in hoc ſeculo principat̃. Vñ dicit̃:
Jo. 14. d Venit eñ princeps mũdi huiꝰ ⁊c. Igiť dico/ ꝙ
qñ filia iacob/ id eſt aia chꝛiſtiana/ vel etiã aliq̃
ꝑſona religioſa cupit videre mlĩeres chananeo
rũ/ id ẽ delectatiões/ ludibꝛia et mollicies pctõ
rũ: et ſic de domo religiõis/ id ẽ de ſecreto ꝯſciẽ
tie ad mũdi regionẽ ꝑ aliquã malã cõplacẽtiaʒ
trãſit: et i aliq̃bꝰ mũdi negocijs/ nõ credẽs male
B facere/ ſed bñ: eſtimans ſuã ſeruare virginitatẽ:
id eſt ſue cõſcie integritatẽ/ ſe igerit ⁊ imittit: ſta
tim adeſt ſichẽ/ id eſt diabolꝰ: q̃ ꝑ malos cõſen-
ſus eã rapit: et ꝑ mala opa violat ⁊ coꝛrũpit: et
virginitatẽ ſpũalis pudicitie ſibi tollit: eãq; ſe-
cũ ad domũ patris ſui/ ſcʒ ad ĩfernũ ꝓtrahit at
q; ducit. Vnde ergo ẽ ꝙ aĩa domũ cõſcie nõ exe
at: ꝙq; exterius ad mũdi negocia nõ trãſeat: ne
foꝛte diabolus ipſã rapiat et coꝛrũpat. Vñ Lu.
Lu. 9. a In quãcũq; domũ intraueritis/ ibi manete: ⁊ in
Aliter de nõ exeatis. ℭ Vel dic ad litterã cõtra iuuen
culas/ q̃ domũ patris exeũt ꝓ vidẽdis mũdi lu-
dibꝛijs: ad mũdi feſta ⁊ cõuiuia vadũt: vbi ſcʒ a
iuuenibꝰ luxurioſis facile decipiunt̃: et mẽte vel
coꝛꝑe coꝛrũpunt̃. Idẽ vo ẽ de monialibꝰ: q̃ plꝰ
volũt ꝑ mũdũ penes amicos circuire/ ꝙ in clau
ſtro manere. Vñ ſepe fit ꝙ coꝛrũpunt̃/ ⁊ caſtita-
1. Tim. 5. b. tis pudoꝛe priuant̃. Apls: Diſcunt circuire do-
mos: ⁊ cũ luxuriate fuerint/ querũt nubere.

ℭ Capitulũ triceſimũſeptimũ Textꝰ
Joſeph cum ſedecim eſſet annoꝝ.
Moralitatum Capitulum XXIIII

C Um Joſeph filius Jacob iunioꝛ a pa-
tre plus alijs fratribꝰ diligeret̃: ꝓpter
quod tunicã talarẽ ei fecerat: ipſumq; ſe-
cũ domi/ cũ fratres irent ad paſcua/ detinebat.
Et factũ eſt ꝙ ſomniauit/ ꝙ ſol et luna et ſtelle
vndecim ipſum venerabãtur/ ⁊ ꝙ manipuli fra
trũ ſuoꝝ ſuũ manipulũ adoꝛabãt: ꝓpter quod
ipſi fratres ſibi ꝙplurimũ inuidebant: quapro-
pter cũ pater ipſũ in paſcuis ad fratres viſitan
dos miſiſſet: ipſumq; de Sichem in dothaim C
tranſiuiſſe cõperiſſet: ſtatim quãdo eũ viderũt/
in moꝛtẽ ipſius cõſpirare ceperũt. Ipſum ergo
talari tunica exuerũt/ et in ciſterna veteri eũ in-
cluſerũt: et tunicã eius in hedi ſanguine ſtatim
tingunt: et eã ad patrẽ mittentes/ puerũ a feris
occiſum fingunt. Ipſuʒ vero puerũ hiſmaelitis
mercatoꝛibus vendũt: qui tandẽ ad egyptũ eũ
deferũt: ibi deo operãte dñs egypti efficit̃: ita ꝙ
pater et fratres ꝓpter famẽ ſuã releuandaʒ/ ad
eũ finaliter deſcendũt/ et vadũt: et iuxta ſomnij
viſionẽ ſibi obediũt et ſeruiũt. ℭ Iſta allegoꝛi Allegoꝛia
ce exponũtur cõmuniter de chꝛiſto. Iſte eſt Jo
ſeph filius iacob/ id eſt dei patris/ ab ipſo ſuper
oia predilectꝰ. Vnde dicit: Hic eſt filius meꝰ di- Mat. 3. d.
lectus. Et tunica talari/ id eſt humanitate veſti
tus: ab eterno ſomniãs et ꝓuidẽs ꝙ a ſtellis et
fratribus/ id eſt ab angelis ⁊ hominibꝰ erat me-
rito adoꝛãdꝰ. Fratres igiť iſtiꝰ quos pater ad
paſcẽdos greges miſerat/ erant phariſei: quos
ſcʒ deꝰ ad ſimplices inſtruẽdos in ſcripture pa-
ſcuis oꝛdinauerat. Iſti iñ de ſichẽ/ quod iterꝓtat̃
cauſa: in dothaim/ quod interꝓtat̃ defectio/ trãſi
uerãt: inq̃tũ de bona cauſa in defectũ/ de lege i
peccatũ/ de bono intellectu in malũ/ improbe ſe
mutarunt. Miſſus ergo ioſeph/ id eſt chꝛiſtus/
in paſcua mũdi huiꝰ: ꝓ ſuis fratribꝰ viſitãdis/
et ꝓ hominibꝰ redimẽdis/ ipſos in dotaim rep-
perit: inq̃tũ ſcʒ in defectione pluriũ vitioꝝ eos
immerſos inuenit. Vnde: Inuenit eos in terra Deute. 32. b.
deſerta: i loco hoꝛroꝛis ⁊ vaſte ſolitudinis. Iſti D
inuidentes ſibi/ tunica humanitatis ipſum exu
unt occidẽdo: et eã ſanguine cruentãt ipſum fla
gellãdo: in ciſterna euʒ ponũt coꝛpus ſepelien-
do: hiſmaelite tamẽ/ id eſt apoſtoli/ eum emunt
ipſũ ꝑ fidẽ recipiẽdo: qui in egyptũ/ id eſt in gẽ-
tilitatis populũ eũ deferũt predicãdo: vbi tan-
dẽ dñs efficit̃/ fidẽ ſuã ⁊ eccleſiaʒ dilatando: ita
ꝙ fratres ſui ſcʒ iudei/ qui prius eũ vendiderãt/
finaliter ad ipſum venient/ ſe ſcʒ ad eũ conuertẽ
do: et hoc quãdo fame/ id eſt pauꝑtate ⁊ inopia
laboꝛauerũt per mundũ vagãdo. Pſal. Famẽ Pſal. 58. b.
patiẽtur vt canes: ⁊ circuibũt ciuitatẽ. Ipſi cõ-
uertẽtur ad mãducandũ. ℭ Vel allegari poſ- Aliter
ſunt exemplariter: quomõ ꝓuidentia dei habet
diuerſos modos occultos ſua opera faciendi: ⁊
quõ nõ eſt poſſibile ꝙ poſſint ꝑ holem imitari:
q̃nimo ſepe fit ꝑ eaſdẽ vias quibus hõ dei oꝛdi
nationẽ impedire nitit̃/ ad plenũ effectũ ipſiꝰ ꝑ
uenit̃. Iſti eñ viſionẽ ſomnij ſui/ ne adoꝛarent
eũ impedire volẽtes/ ipſum exterius vendide-
runt. Vbi tandẽ poſt laboꝛes et carceres domi
nus egypti factus eſt: ita ꝙ ipſum vbi nõ ſpera-
bant/ adoꝛauerunt. Dominꝰ eñ multas tribula
tiones et miſerias quãdoq; immittit: nec curat
ſi hominẽ vel ad peccatũ laxari vel tribulatio-
nibus fatigari ꝑmittit: qꝛ q̃d et qualis finis cõ
conſequi debeat/ ipſe ſentit. Excelſus eñ do- Pſal. 137. b
minus/ et humilia reſpicit: et alta a longe cog-
noſcit. Vñ etiã ipſe Joſeph dicit fratribus ſu-
is: Nolite timere inquit: nũquid poſſumus re- Geñ. vl. c.

E ſiſtere dei voluntati: vos cogitaſtis de me malū ꝛ
dñs vertit illud i bonū/ vt exaltaret me. Duodeci
fuerūt filij iacob: duodecim fōtes i helim: duo-
deci lapides ꝑcioſi i veſte aarō. xij. lapides inſe-
cti i altari. xij. panes ꝑpoſitionis. xij. lapides de
iordane ſūpti/ ꝛ i ſignū poſiti. xij. boues ſub ma
ri eneo cōſtituti. xij. ſtelle i corona mulieris. xij.
porte. xij. anguli. xij. fundamēta noue ciuitatis.
xij. hore diei. xij. mēſes anni. xij. fruct⁹ ligni. xij. ſi
Moralitas gna celi. ¶ Reuera p iſtū numerū. xij. pñt intel
ligi. xij. aplī/ vel etiā q̄cūq̄ fideles. xij. aplis cre-
dentes/ ꝛc. xij. aplos imitātes: q꞉ ꝑ certo iſti ſunt
xij. pharche/ q̄ alios ſpūalit̄ generauerūt. Sunt
xij. fōtes: q̄ alios gratia ꝛ doctrina irrigauerūt.
Sūt. xij. ꝑcioſi lapides/ q̄ veſtes ſacerdotis/ id ē
eccliaȝ ornauerūt. Sūt. xij. iſecti altaris eccleſie
lapides/ q̄ ipſū altare. i. fidē eccle ſuſtinuerunt.
Sūt. xij. panes/ q̄ famelicos ſatiauerūt. Sūt. xij
boues/ q̄ ſub mari ſacre ſcr̄pture triturauerunt.
Sūt. xij. ſtelle/ q̄ mūdū illuminauerūt/ ꝛ i corona
mulieris. i. eccle reluxerūt. Sūt. xij. anguli/ q̄ fū
damēta ciuitatis eccle ſtabilierūt. Sūt. xij. fun
damēta/ q̄ eccliaȝ fortificauerūt. Sunt. xij. hore
diei: q̄ die diuine gratie diſtinxerūt. Sūt. xij. mē
ſes/ q̄ ſolē/ id ē chriſtū ꝑ gratiā cōtinuerūt. Sūt
xij. fruct⁹/ q̄ doctrina ſua ſana alios nutrierūt.
Sūt. xij. ſigna/ q̄ gloriā bonis/ penā reprobis ſi-
gnificauerunt. Iſti ergo potuerunt dicere illud
Gen. 42. c. Gen. Fratres ſumus filij viri vnius.

¶ Capitulū triceſimūoctauū Textus Eodē tpe. Moralitatū Ca. XXV

F Cum thamar i habitu meretricū ſederet
i biuio: accidit ꝙ pharcha iudas trāſiēs
cū ea ꝯcubuit: q̄ ꝑ arrabone anulū ꝛ ar
millā ꝛ baculū ꝑpriū ſibi dedit: q̄ ſcȝ duplicē ꝑlē
phares ꝛ ſarā i ea genuit. Et cū ꝑpter adulteriū
duceret̄ ad ignē: oñdēdo ꝑdicta pignora q̄ ſibi
iudas dederat/ liberata fuit: de viro inq̄t cuius
hec ſūt ꝯcepi ꝛc. vide pleni⁹ hiſtoriā Gen. xxxviij
Moralitas ¶ Iudas iſte ſignificat chriſtū: q̄ leo de tribu
iuda dicit̄. Iſta vō mlier ſignificat aīaȝ: q̄ cū ha
bitu meretricis. i. cū multiplici pctō: et cū male
ꝯuerſationis cōtagio i biuio mūdi ſedet: q̄ mūd⁹
recte dicit̄ biuiū: q꞉ ibi hō facile deuiat. Sȝ q̄dꝫ
ꝑ certo plerūq̄ cōtigit ꝙ ver⁹ nr̄ iudas. i. chri-
ſtus/ iſtā ꝑ miſericordiā reſpiciens inuenit: ſecūq̄ ꝑ
grāȝ cohabitat ꝛ ꝯcūbit: anulūq̄ fidei ꝛ baculū
ſpei/ ſeu mēorie crucis chriſti/ ꝛ armillā charita
tis ſibi ꝑ arrabone cōcedit: duplicē q̄ fetu. ſ. bo
na affectiōe iteri⁹/ ꝛ bona oꝑatōe exteri⁹ eā impꝛe
gnat. Et vbi demones iſtā ad ignē pene ꝛ culpe
nitūt̄ trahere/ miſericordit̄ ipſā ſaluat: q꞉ ꝑ cer
to nūq̄ aīa igne male cōcupiſcētie i ꝑſenti cōbu
rit̄: vel etiā igne gehēne nūq̄ poſt mortē dānat̄
dū tñ ꝑdictā arrabonē/ ſcȝ anulū/ armillā ꝛ ba-
culū oſtēdere mereat̄: Ita ꝙ tūc poterit dicere
Gen. 32. c. illud: In baculo iſto trāſiui iordanē ꝛc. In ba-
culo eñ crucis vel ſpei/ Iordanis/ id eſt fluxus
mortalitatis noſtre pōt tute trāſire aīa: ꝛ duplex
partus duplexq̄ turma bonoꝝ operū/ ſcȝ inte-
Aliter riorū et exteriorū/ poterit i ea parturiri. ¶ Uel

dic ꝙ tal̄ mulier eſt falſus cōſiliari⁹ vl̄ hypocri- G
ta: qui ne cognoſcat̄/ pallio falſaꝝ palliationū ꝛ
fraudū ſe velat: vt ſic cōcubitū iudex/ id ē familia
ritatē dñoꝝ habeat: ꝛ vt diuitijs ipregnet̄: ꝛ pa-
ſtorali baculo ꝛ anulo epālí/ armillaq̄ dignita-
tis ditet̄. ¶ Ul̄ dic ꝙ hodie dato ꝙ aliq̄ ꝑſona Aliter
cōburi meruerit: ſi tñ arrabonē oſtēderit/ id ē ſi
bōa mūera iudicib⁹ obtulerit/ ſalua erit. Eſt eñ
vn⁹ lapis ꝑcioſus/ q̄ cōburi vl̄ puniri hoiem nō
ꝑmittēs: dicit illud Eſa: Cū ābulaueris ꝑ aquā/ Eſa. 43. a
tecū ero: cū pertrāſieris per ignē/ nō cōbureris.
¶ Uel dic ꝙ iudas eſt iniquus iudex: q̄ ſepe ali Aliter
os punire nitit̄ de eo crimine quo ipſemet inno
dat̄. Uerūtñ quādo crimē in ipm inflectit̄: ꝙuis
hō ſit culpabilis/ ipſum conat̄ liberare.

¶ Capitulū triceſimūnonū Textus: Igitur Ioſeph ductus eſt i egyptū. Moralitatum Capitulum XXVI

Legit̄ ꝙ cūſtos phutifaris oculos inie
ciſſet in ioſeph/ ita ꝙ ipſi⁹ petiſſet cōcu-
bitū: quod cū ꝛ ille negaſſet: ꝛ fugiens
palliū dimiſiſſet. Illa vō ſe vidēs cōtēptā: cō-
trariū viro ſuo dixit: et ꝙ eā Ioſeph opprime-
re voluerat/ accuſauit: ꝛ palliū dimiſſū in argu-
mētū fidei oſtēdiſſet: ꝑpter quod vir ille nimis
vxori credulus/ ioſeph carceri mancipaſſet: de
quo tandem dñs miraculoſe eum expediuiſſet.
¶ Pōt allegari cōtra fallaciā mulieris: q̄ nō ti Moralitas
met q̄ſq̄ impudice libidinē appetere: nec timet
falſū crimē iponere: ꝛ argumēto fidei multa fin
gere ꝛ ꝑtēdere: nec facit ꝯſciētiā inocētē dānare H
Uñ dicit̄: Nō eſt malicia ſup maliciā mulieris. Eccli. 25. e
¶ Pōt etiā allegari cōtra viros modernos: q̄ Aliter
ſcȝ nimis ſuis credūt vxorib⁹: ꝛ maxīe vbi agit̄
de pudicitia cōiugali. ¶ Pōt etiā allegari/ ꝙ q̄ Aliter
cūq̄ iuſt⁹ exēplo ioſeph ſe debet poti⁹ ꝑmittere
diffamari ꝛ icarcerari/ q̄ legē dñi ꝑterire: ꝛ maxi
me q꞉ dñs ſolet tales expedire/ ꝛ ad maiorē glo-
riā ꝑmouere: ſicut apparuit i Suſanna et iſto.
¶ Uel pōt allegari ꝑ veritate ꝛ ꝑ innocētia: q̄ Aliter
ꝙuis aliq̄ñ ſupprimitur/ finaliter tamen vincit.
Unde dicit̄: Sup oīa vincit veritas. 3. Eſdre. 3. c.

¶ Capitulū quadrageſimū Textus His itaq̄ geſtis accidit vt peccarēt. Moralitatum Capitulum XXVII

Uo familiares Pharaōis regis egy-
pti in carcere regis poſiti cū Ioſeph/
ſcȝ magiſter pincernaꝝ/ ꝛ magiſter pi
ſtorū/ viderūt ſomniū vna nocte. Magiſter eñ
pincernarū videbat coram ſe vitē/ in qua erant
tres ꝑpagines/ in quibus vue florebāt ꝛ matu-
reſcebant: ita ꝙ ciphū Pharaonis accipiebat
et ibi vuas exprimebat/ et poculum regi dabat.
Magiſter vero piſtoꝝ tria caniſtra farine por
tare ſe ſomniabat: et in ſuperiori quod oēs cibos
qui fieri ſolēt arte piſtoria/ cōtinebat: alijſq̄ ex-
celſius ꝑeminebat: aues cibos comedere ꝯſpi-
ciebat. Iſta ergo ſomnia fuerūt a ioſeph expo-
ſita/ taliter ꝙ pincerna infra tres dies debebat
ad priſtinū officium reſtitui: ꝛ potū regi porri-
gere: Piſtor vero debebat ſuſpēdi: et aues car-

B tres ei⁹ comedere. ¶ Pharao rex egypti deū ſi
Moralitas. gnificat celi regē. Carcer aūt eius ſignificat iſtū
mūdū: q̄ ſcȝ ptinet pincernā ⁊ piſtorē. i. pplm bo
nū ⁊ malū: pincernā ppt defectū pmi parētis bo
ni ⁊ mali: de domo pharaōis. i. de padiſo fuerūt
eiecti / ⁊ ī hui⁹ mūdi carcere vīculati. Sȝ p certo
vterq̄ ſomniat ī carcere. i. vterq̄ cogitat de futu-
ris. Boni eñ q̄ ī pincerna figurāt: vidēt vitē / id ē
deū: q̄ habet tres ppagines. i. tres pſonas: q̄b⁹
accipiūt vuas. i. fidē: de q̄ ſcȝ ipſi exprimūt vinū
. i. bona opa / q̄ īfundūt ī calice regis chriſti / in
Pſal.103.b q̄tū iſta letificāt regē chriſtū. Pſal. Vinū letifi
cat cor hoīs. Mali v̄o q̄ p piſtorē deſignant / vi
dēt q̄ ipſi hn̄t tria caniſtra. i. triplicē ɔcupiſcen
tiā ⁊ gen⁹ ciboꝝ. i. carnis ⁊ oris ingluuiē: ⁊ aues
Deut.3.b. deſup volātes. i. ⁊ vanitatē ⁊ ſupbiā. Vñ: In aui
bus celi ludūt. Quis ergo finis āboꝝ? pculdu-
bio ſm expoſitionē ioſeph. i. ſm ſctoꝝ doctrinā
boni ſūt pmiādi: q2. ſ. pincerna. i. cet⁹ bonoꝝ poſt
tres dies. i. poſt tria tp̄a hui⁹ vite / ſcȝ ī die iudi-
cij ad gradū p̄ſtinū. ſ. ad beatitudinē ⁊ īmortalita-
tē reſtituent: ⁊ ī domo regis. i. ī padiſo recipiēt:
⁊ ad ppinādū vinū leticie cū angel' admittent.
Ecōtra v̄o mali poſt eoſdē tres dies / ſcȝ ī die iu
dicij / ī īferni patibulo ſuſpēdēt: ⁊ eoꝝ aīe ab aui
Deut.32.d bus. i. a demonib⁹ comedēt. Vñ dicit: Cōſumēt
fame: ⁊ deuorabūt eos aues morſu amariſſimo

¶ Capi. quadrageſimūprimū Text⁹
Poſt duos annos vidit pharao ſom
niū. Moralitatū Capitulū XXVIII

B Vidit pharao ſomniū: ſcȝ ſeptē vaccas
pinguiſſimas / q̄ paſcebant ī locis pa-
luſtrib⁹. Poſt q̄s erūpebāt ſeptē alie
macie cōfecte: q̄ cōſūptis ⁊ deuoratis priorib⁹ /
nullū ſaturitatis dedere veſtigiū: ſȝ ſimil macie ⁊
ſqualore torpebāt. Vidit etiā q̄ ſeptē ſpice pul
lulabāt e culmo vno plene atq̄ pulcherrie. Alie
v̄o ſeptē pcuſſe vredine oriebāt e ſtipula: q̄ prio
Moralitas rū pulchritudinē deuorabāt ¶ Primo ſciēdū ē
q̄ numer⁹ ſeptenari⁹ vniuerſitatē ſignificat / ſm
Greg. eo q̄ vniuerſa tp̄a p ſeptenariū dierū cur
rūt: ⁊ ſic dicā q̄ ſeptē vacce pingues ſignificant
vniuerſos diuites. Septē v̄o ſpice plene ſignāt
vniuerſa eoꝝ tp̄alia bona. Vacce vero ſignāt de
monū vniuerſitatē. Septē vero ſpice ſqualide de
ſignāt illā quā ⁊ iſerūt / vniuerſalē aduerſitatē: ⁊
ſic igit dico / q̄ ī ripa flumīs pſpitatis mūdane
inueniunt hodie ſeptē vacce / mūdi diuites diui
tijs ipregnati: q̄ ſeptē ſpicis. i. vniuerſitate bono
rū tp̄aliū ſūt refecti. Sed reuera ex alia pte / ſcȝ
poſt mortē / iſti īueniūt ſeptē vaccas macras. i.
vniuerſitatē tormētoꝝ: a q̄b⁹ iſte vacce pingues
cū ſpicis ſuis deuorabūt: ⁊ eternalr ɔſumēt. De
mōes eñ diuites deuorabūt: ⁊ ſeq̄ntes aduerſi-
tates pcedētē pſpitatē vaſtabūt: vñ ſequit ibidē
Veniēt ſeptē anni tāte ſterilitatis: ita q̄ obliuiōi
det cūcta retro abūdātia. Jō ɔtra iſtas vaccas
Amos.4.a loquit Amos dicēs: Audite v̄bū dñi vacce pin
gues / q̄ eſtis ī mōte ſamarie: q̄ calumniā facitis
egenis: ⁊ cōfringitis paupes / dicētes: afferte vt
bibam⁹: q2 ecce dies venient dicit dñs: ⁊ eleua-
būt vos ī cōtis / et reliq̄as v̄ras ī ollis feruētib⁹. C
¶ Vel dic q̄ iſte vacce pmo ſignificāt aliquos Aliter
hoīes pigues / diuites ⁊ ſibi ſufficiētes: ſicut ſūt
q̄dā q̄ ī ripa hui⁹ mūdi tenuerūt de ſuis redditi
bus bonos ſtat⁹. Septē vero macre ſeq̄ntes / ſi
gnificāt malos eoꝝ filios ⁊ ſucceſſores: q̄ ſcȝ q̄ñ
q̄ ita ſūt paupes / macri ⁊ īfortunati: q̄ pigūedi
nē pdeceſſoꝝ ſuoꝝ / ⁊ bona q̄ acq̄ſierūt / cōſumūt
deuorāt atq̄ vēdūt: ⁊ tñ nullā ſacietatē atq̄ ſuffi
ciētiā pinde recipiūt aut acq̄rūt: ⁊ ſic fit q̄ ſqua-
lor ⁊ vredo / macies ⁊ infortuniū ipſoꝝ / vacuitas
q̄ ſtipulaꝝ. i. paupertas ⁊ tenuitas bonoꝝ ſuoꝝ /
alioꝝ plenitudinē deuorat: ⁊ q̄cq̄d boni alij pde
ceſſores ſui cumulauerūt / maloꝝ ſucceſſoꝝ īfor-
tunitas deuaſtat. Vñ dicit: Alij laborauerūt: et Joan.4.e.
vos ī labores eoꝝ introiſtis. ¶ Vel dic q̄ vacce Aliter
iſte macre ſūt auari / balliui ⁊ officiales vl' pnci
pes / raptores ⁊ voratores: q̄ ſcȝ tāte ſūt tenuita
tis ⁊ paupertatis / tātarūq̄ expēſaꝝ ⁊ īſatiabilita-
tis / q̄ nihil penit⁹ ſufficit eis: q̄nimo dato q̄ oēs
vaccas pingues patrie. i. oēs diuites hoīes ſibi
ſubiectos ſoleāt rapinis ⁊ exactiōib⁹ deuorare ⁊
ɔſumere ⁊ vaſtare: nullū tñ ſaturitatis vl' ſuffici
entie veſtigiū ī eis appet: imo paupertate ⁊ miſe-
ria ſp ſūt repleti. Vñ dr: Alij diuidūt ppria ⁊ di Prouer.11.c
tiores ſūt: alij rapiūt nō ſua: ⁊ ſp ī egeſtate ſunt.

¶ Capi. quadrageſimūtertium Te-
xtus: Interim fames oēm terrā ve-
hemēter. Moralitatū Ca. XXIX

GEneſis. xlij. dicit: cū frēs Joſeph ad
ipſū in egyptū vbi dominabat veniſ D
ſent: ipſe ibi frēs ſuos cognoſcēs / nō
eſt agnit⁹ ab eis. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et q̄a
ſciebat qui erāt primogeniti: fecit eos ad men-
ſam priores ſedere / ſm q̄ erāt antiquiores: ⁊ da
to q̄ ibi eſſet Beniamin adoleſcentulus / ab eo
precipue pdilectus: eo q̄ frater erat ipſius vteri
nus: ipſū tamē antiquiorib⁹ fratrib⁹ nō prepo-
ſuit: immo q2 erat iunior / locū vltimū ſibi dedit
¶ Talis Joſeph eſt Chriſt⁹. Vñ dicit: Filius Moralitas
accreſcēs Joſeph. Fratres ſui ſunt oēs chriſti Gen.49.c.
ani. Apl'us: Primogenit⁹ in multis fratribus. Roma.8.f.
Vterini et magis dilecti ſunt religioſi et clerici:
qui ſibi ſpūaliter ſunt cōiuncti. Dico igit q̄ Jo
ſeph / id eſt chriſtus: q̄uis hodie ſit a fratribus
id eſt a fidelib⁹ abſcōdit⁹ ⁊ ignotus: ipſos tñ in
inuicē diligit ⁊ cognoſcit: et q̄ ſit eoꝝ etas. i. eoꝝ
pfectio / optime iudicat et diſcernit. Etas eñ vir
tutē et pfectionē ſignificat: in qua quāto q̄s eſt
pfectior / tāto honore paradiſi eſt dignior. Vn-
de dicit: Cani ſunt ſenſus hominis / et etas ſene Sap.4.b.
ctutis vita īmaculata. Quādo igit iſti fratres
chriſtifideles in cōuiuio Joſeph / id eſt in para-
diſū ſūt locādi: optime cōſyderat ipe chriſt⁹ eta
tē / id eſt merita ſinguloꝝ: ipſoſq̄ ſm primogeni
ta ſua / id eſt ſm virtutes q̄s habēt / ſolet ordina-
re / ⁊ pmos vl' vltimos collocare: ⁊ hoc ſine q̄cun
q̄ acceptione pſonaꝝ: q2 p certo fratres vterini /
id eſt viri eccleſiaſtici nequaq̄ preferunt: q̄nim-
mo ſi in morib⁹ ſint ceteris minores / vltimiores
ponuntur. Ibi enim nō eſt acceptio ſeu diſtin-

etiã nos qui ſumus ex gentibus/nõ debem⁹ ſy-
nagogã/ quis induratã ⁊ ſterilẽ/ vilipẽdere: ſed
eã in quadã reuerentia honorare: p eo q ab illa
ſcripturẽ ⁊ fidei principia habuimus. Que etiã
papã ſacere dicit: q ſcʒ rotulã legis moyſi a iu
deis oblatã in die cõſecrationis ſue oſculari nul-
latenus dedignatur.

¶ Capitulũ decimũſeptimũ textus.
Poſtq̃ vero nonaginta et noue an-
norũ. Moralitatũ Capitulum XIII

Gen.17 Abraam pceptũ fuit/ q octaua die oẽ
maſculinũ circũcideret: ⁊ q certa por
tio de ſui carne pputij auferret: vt ſic
Moralitas pplŝ dei a gentib⁹ diſtingueret. ¶ Octaua di-
es ẽ tẽp⁹ gr̃e: quod poſt ſabbatũ legis ſuccedit.
Nos igit q ſum⁹ i iſto octonario .i. in ſtatu ⁊ tpe
gr̃e: debem⁹ eſſe a cũctis ſupfluitatib⁹ circũciſi:
⁊ maxime a pputio carnis nr̃e .i. a ɔcupiſcentia
carnali: ⁊ ſicut ſoli maſculi/ nõ femine circũcide
bant: ſic etiã hodie maſculi .i. pfecti: nõ feminei
.i. impfecti ſe a vitijs circũcidũt: ⁊ ſicut in circũ
ciſiõe nomẽ imponebat: ſic boni q a vitijs circũ
ciſi ſunt/ nomẽ bone fame p alijs cõſequũt. Vñ
Eccl.15.b dicit: Noĩe eterno hereditabit illũ dñs de⁹ nr̃.
Aliter ¶ Vel dic q octonarius eſt tps future reſurre-
ctionis: vbi p certo caro nr̃a a cunctis ſupfluis
paſſionib⁹ circũcidet: a cunctis defectib⁹ ſeclu
Lu.2.c. det. Vñ: Octaua die venerũt circũcidere puer.
Textus ¶ Anteq̃ abraam ⁊ ſarai iſaac generarẽt: prece
Ca.XVII.a pit dñs q nomen ſuũ creſceret/ ⁊ diceret abraã:
et.c. ſarai quoq nomẽ ſuũ minueret ⁊ diceretur ſara.
Moralitas ¶ Per abraam intelligit intellectus: per ſarai
aũt vxorẽ intelligo voluntatẽ. Iſti enim duo ſcʒ
abraam ⁊ ſarai debẽt ſimul iſaac .i. bonã plem ⁊
bona opa parere: ⁊ fructũ virtutũ dño genera-
re. Sed reuera ad hoc requirit/ q abraam .i. in-
tellectus creſcat/ veritatẽ cognoſcendo. Sarai
.i. volũtas decreſcat/ ſe a cõcupiſcẽtijs refrenã-
do. Intellectus eñ quãtũ poteſt debet in actu
ſuo .i. in agnitione veritatis creſcere. Voluntas
aũt in actu ſuo .i. in cõcupiſcentia boni debet ſe
Eccl.18.d rationabiliter moderare. Scriptũ eſt eñ: Poſt
cõcupiſcentias tuas non eas: ⁊ a voluptate tua
auertere. Si preſtas anime tue cõcupiſcentias
ſuas: faciet te in gaudiũ inimicis tuis. Debet
ergo dicere ſarai de abraam .i. voluntas de in-
Joã.3.d tellectu/ illud Joãnis: Illũ oportet creſcere: me
Aliter aũt minui. ¶ Vel dic de cõiugibus: q quando
vir creſcit p bonitatẽ: mulier vo decreſcit p hu
militatẽ: tunc faciũt iſaac .i. riſum ⁊ gaudiũ p cõ-
munẽ iocunditatẽ: tunc enim cõiugiũ proſpera
tur/ quando mulier ſubijcitur/ ⁊ homo domina
tur ⁊c. Quod tamẽ eſt contra multas dominas
hodiernas/ que viris dominari nitunt. Vñ di-
Eſa.3.d. citur: Mulieres dñate ſũt eis. ¶ Vel dic q vir
Aliter eſt platus/ q debet creſcere virtute ⁊ autoritate:
mulier eſt ſubditus: q debet minui humilitate:
vt ſic ſimul generẽt iſaac .i. riſum: hoc eſt dictu:
vt ſic pſeuerẽt in gaudio ⁊ proſperitate. Debet
enim prelatus creſcere/ ⁊ ſe magnũ oſtẽdere: ne
familiaritas pariat contemptũ. Subditus ve-
ro debet humiliari ⁊ minui: ne ſuperbia pariat
deſpectuʒ: vnde dicitur: Humilia te ſub manu Eccl.i.
domine.

¶ Capitulũ decimũoctauũ Textus:
Apparuit aũt ei dominꝰ in conualle
mabre. Moralitatũ Capitulum XIIII

Sodomite populi peſſimi dicebantur: q
ſcʒ per horribilẽ infectionẽ luxurie/ vi-
ria abutebant: aduenas ⁊ pauperes re-
cipere dedignabantur: ⁊ abundãtia panis/ ⁊ vi-
te ſuperbia fruebantur. Propter quod q ipſos Ezech.16.f
deus delere decreuerat: locutus fuit dominus
abraam/ dicens: q deſcendere volebat/ vt vide-
ret ſi crimẽ illoꝝ fame ⁊ clamori hominũ reſpõ-
debat. Abraam autẽ audita dñi voluntate/ pro
loth nepote ſuo qui habitabat in ſodomis ſol-
licitus: cũ dño allegare incepit/ q non decebat
deum q perderet iuſtũ cũ impio. Sibi vero di-
cit dñs/ q propter decẽ iuſtos ſi inuenirent ibi
ciuitati toti parceret: benignitatẽ iugiter repro-
miſit. ¶ Iſta autẽ poſſunt exemplariter allega- Moralitas
ri: quomodo mundi proſperitas cauſa eſt mul-
torum malorũ: quia ſicut dicitur in Ezech. Hec Ezech.16.f
fuit iniquitas ſodome ſororis tue/ abundantia
panis/ ⁊ ſuperbia vite: ⁊ manũ pauperi nõ por
rigebant. ¶ Item poteſt allegari: q iudex non Aliter
debet verbis credere/ imo ad inquirendũ verita
tem criminis debet perſonaliter deſcendere: li
cet tanq̃ priuatam perſonã conſtaret veritatẽ
facti ipſum ſcire: ſicut ſcʒ cõſtat/ q dominus cri-
men iſtorum ſciebat: ⁊ tamen velle deſcendere
pro veritatis ſcrutinio ſe dicebat. ¶ Item po- Aliter
teſt allegari: q quando infortunium eſt futurũ/ D
quilibet debet eſſe ſollicitus pro amicis: exemplo
abraam/ qui amore Loth cum domino diſputa
bat. ¶ Item poteſt allegari: q iuſtus nõ debet Aliter
orare pro iniuſto q liberetur a pena/ quanq̃ ſit
propinquus: quia abraam non legitur oraſſe p
loth/ nec pro eo allegaſſe: niſi inquantũ ſuppo-
nebat eum iuſtum. ¶ Item poteſt allegari: q Aliter
pauci iuſti ſunt quãdoq cauſa ſaluationis ma-
gni populi: ſicut patet hic: vbi dominus pmit-
tit ſe ciuitati parcere/ ſi decem iuſti inuenirentur
ibidẽ. Iſta aliter exponere nõ oportet. ¶ Tres Textus
angeli miſſi a deo pro ʒodoma deſtruenda/ in- Ca.XVIII.
uenti ſunt ab abraam: ⁊ ad conuiuium inuitati. a.
Qui ſcilicet ſub arbore quieuerunt: pedes laue
runt: ⁊ panes ſubcinericios ⁊ vitulum comede
runt: qui tandem ſibi generationem Iſaac pro-
miſerunt. ¶ Sic vero quando abraam .i. ho- Moralitas
mo offert deo ſacrificium ⁊ conuiuium ſpiritua
le .ſ. loturam pedum .i. confeſſionem mundifica
tiuam: vmbram arboris .i. crucis memoriam re
frigeratiuam: ſubcinericium panem .i. mortis
conſyderationem incineratiuam: lac .i. deuotio-
nem: vitulum .i. ſpiritualem cordis exultatio-
nẽ: tunc pro certo Iſaac .i. riſus eterne glorie ſi-
bi pmittitur: ⁊ ſibi a deo ⁊ angelis eternũ gau-
diũ ⁊ leticia ppinat. Vnde dicitur: Leticia ſem- Eſa.35.d
piterna erit eis: gaudiũ ⁊ exultationẽ obtinebũt.
¶ Vel dic q abraã eſt deꝰ pater vel platus: q ſcʒ Aliter

B Inuitat angelos.i. viros angelicos ⁊ iuſtos ad cõfeſſionis lotura͂:ad arboris.i.crucis memoriã ad lac deuotionis:ad recordationẽ future incinerandis/⁊ comeſtionẽ vituli chriſti in ſacramẽto altaris. Lauent(inquit)pedes veſtri/⁊ requieſcite ſub arbore ⁊c.

Textus ca.XIX.a ¶ Cum duo angeli i forma iuuenũ/zodomã aduenissent/⁊ in platea manſiſſent: Loth recepit eos hoſpitio. Sed cũ viri ciuitatis/vt ipſi iuuenibus abuterent: fores dom⁹ irrumperẽt: Loth vero ꝑ angelis quos credebat homines/a tanta immũdicia liberandis/vxorẽ ⁊ filias v̓gines ipſis malis hoibus ad ſatiandã ſuam libidinẽ obtulit:quas recipe nõ volebant: immo fores ipſius confringebant:tandẽ ꝑcuſſi ſunt ab angelis cecitate:ita ꝙ oſtiũ inuenire nõ valebant. In craſtino v̓o angeli ipm̃ Loth/vxorem ⁊ filias eduxerũt:ſed duo generi loth/ſubmerſionẽ vrbis future credere noluerũt: imo cũ eis diceret a Loth ꝙ exirẽt:ipſum loqui delyratorie crediderũt:q̄propter ⁊ ciuitas ⁊ ipſi cũ ꝑplo/

Moralitas igne ⁊ ſulphure in craſtino perierunt. ¶ Iſtud eñ poterit allegari ſine altera expoſitiõe ad tria videlz ꝙ in pctõ contra naturã mẽs hoĩs plus ꝙ alijs vitijs excecat. Tales eñ homines dicũtur cecitate ꝑcuſſi: ꝑ eo ꝙ ſup omnes homines hi ſunt ceci. Iſti etiam malefici oſtiũ non inueniũt:quia ꝑ certo iſti oſtium paradiſi/vbi ſunt

Eſa.56.b Loth ⁊ angeli/non intrabũt. Eſa. Palpauim⁹

B quaſi ceci parietẽ. Et ꝑpter hoc zodoma bene interꝑtatur muta:q2 ſcꝫ tales in iudicio erunt muti: ꝑ eo ꝙ excuſationẽ aliquã nõ habebũt. Ps.

Ps.30.e Muta fiãt labia doloſa. Itẽ allegari pt ꝙ mĩm⁹ malũ tolerandũ eſt ꝑ maiori malo vitãdo:ſicut Loth ꝓſtitutionẽ vxoris ⁊ filiaꝝ ſuſtinere volebat/vt crimen ſodomiticũ vitaret. Item poteſt allegari ꝙ impoſſibile eſt eum a morte eripere/ quem etiã occulta dei ꝓuidentia decreuerat punire:ſicut patet de iſtis generis Loth:qui noluerunt credere vt exirent diſponẽte dño/ꝙ cũ alijs

Eccs.7.b cũ q̄bus deliq̄rant interirẽt. Unde dicit: Nemo põt corrigere quẽ de⁹ deſpexerit. Hoc eñ quotidie ꝑcipit:quaſi ſcꝫ homo voluntari⁹ in fata ruit:ita ꝙ non obſtante ꝯſilio ꝯtrario ad infortunia le⁹ currit:ſm ꝙ occulta dei iuſticia ſeu ꝓuidentia ipſum ducit. Uel allega iſta exemplariter ad bonũ hoſpitalitatis: que liberationẽ ſui ⁊

Heb.13.a ſuoꝝ meret. Uñ apl̃s: Hoſpitalitatẽ nolite obliuiſci:per hãc q̄dam placuerunt angelis hoſpitio receptis.

¶ Capitulũ decimũnonuꝫ Textus: Ueneruntq; duo angeli zodomã veſpere. Moralitatũ Ca. XV.

Cum deus ciuitatẽ zodome cũ alijs quatuor ꝑpter horrenda crimina ſua igne ⁊ ſulphure delendas decreuiſſet: dictuꝫ fuit Loth/ꝙ vna cũ vxore ⁊ filiabus ciuitatem exiret:ꝙq; in omni circa regione nullatenus remaneret:ſed in monte potius ſe ſaluaret. Dictũ etiã fuit eis/ꝙ nõ reſpicerẽt retro cũ incederẽt:ſꝫ ꝙ ad montẽ recto itinere ꝓperarẽt: verũtamen quũ iam micarẽt fulgura/⁊ audirent tonitrua:et ignis ⁊ ſulphur de celo mitterent in vrbẽ:ſicut C teſtat Solinus/q̄ de zodoma loquens dicit ꝙ ipſam de celo tactam teſtat humus nigra. Uxor Loth reuerſa retro reſpexit: quapropter. quia inobediens fuit/ſtatim in ſalis ſtatuam verſa fuit.

¶ Ciuitates iſte mũdum deſignant/⁊ etiã mundi ſtatus: vbi quia plurima crimina abũdare noſcunt: ꝑpter que deus ſubuerſionẽ ⁊ ignem ⁊ dãnationẽ eiſdẽ cõminat: ꝯſulit dñs deuotis hoibus ſuis/ꝙ inde quãtũ ad effectũ exeant/⁊ in mõtẽ religionis ⁊ ꝑfectiõis ⁊ etiam ꝯtemplationis aſcẽdant: ꝙq; in omni circa regione.i.in mundi negocijs ⁊ officijs ⁊ delicijs non maneant/ſed recedant: ⁊ ꝙ oĩno caueant/ne retro ſe reſpiciant: ⁊ ꝙ ſcꝫ ad vitia que ꝯfeſſi fuerunt/ꝑ recidiuationẽ non redeant: nec ad mũdi bona q̄bus renũciauerũt/ꝑ deſyderia retrocedant: nec ꝑ apoſtaſiã ſe ab itinere ſalutis/quã ꝓfeſſi ſunt/retrouertãt Moralitas.

Quia ſicut dicitur: Nemo mittens manum ad aratrum ⁊ reſpiciens retro/aptus eſt regno dei. Luce.9.g Retro eñ non debet reſpicere penitens recidiuãdo/religioſus apoſtatando/ꝯtemplatiuus in mũdi ſe negocijs implicando: q̄nimmo ipſe debet ꝯtinuare iter ſuum in bonũ ꝓficiendo. Sed ꝑ certo q̄dam ſunt ſicut vxor Loth: qui ſcꝫ tonitrua tentationũ audientes/ignẽ ꝯcupiſcentie ſentientes/vulgura tribulationũ videntes/ retro reſpiciunt: ad vitia ſeu bona ꝑpalia que dimiſerant D ſe conuertunt: iter quod inceperãt dimittũt: ⁊ ꝑ inconſtantiã vite retrocedũt. Sicut etiã de infidelibus amicis patet: q̄ ſcꝫ audita modica tribulatione vel difficultate/ab incepta fidelitate deſiſtũt. Tales eñ ſunt religioſi/qui ſcilꝫ ad bona mũdi q̄bus renũciarũt/libẽti animo retrocedũt ꝯtempto religionis ⁊ ꝯtemplationis mõte/verſus vallẽ mũdi negocioꝝ reſpiciũt ⁊ accedunt. Tales igitur in ſtatuã ſalis mutant: inquãtũ ſcꝫ pctõres inſenſati/duri ⁊ obſtinati efficiunt: ⁊ inquantũ in viros iniquos vertunt. Ideo dicit dominus: Qui in agro eſt/non reſpiciat retro: memores eſtote vxoris loth. Luce.17.g

¶ Cuꝫ loth de zodomis fugeret/ne igne ⁊ ſulphure deperiret: petijt a dño ꝙ liceret ſibi ciuitatẽ Segor paruulã introire: ſed q2 ibi fiebat creberrim⁹ terre motus: neceſſe habuit exinde fugere/⁊ ad montẽ aſcẽdere ⁊ ibi ſe ſaluare. Textus ca.XIX.c.

¶ Zodoma eſt vita carnalis/que igne ⁊ ſulphure luxurie fetet. Segor vita ꝯiugalis/que terremot⁹ multaꝝ ſollicitudinũ ſuſtinet: mons vero eſt vita ꝯtemplatiua ⁊ eccleſiaſtica vel clauſtralis/que ſtabilis ⁊ tuta manet. Loth igitur qui inteꝑtatur declinans: ẽ ille qui iuxta pſalmiſte ꝯſilium/declinat a malo vt faciat bonũ: qui ſcꝫ ignem ⁊ ſulphur carnalis vite fugit: ⁊ in Segor.i.in ſtatu ꝯiugali tutus manere credit. Sed finaliter attento motu tentationũ/tribulationũ ⁊ miſeriarum iſtius ciuitatis: ad monteꝫ religionis vel eccleſie aſcendit: ⁊ ſic a carnali inflammatione ſe liberat ⁊ euadit. Eſa. Uenite ad montẽ dñi. Moralitas Ps.36.e Eſa.2.a

¶ Loth in zodomis legit bonus fuiſſe: nec vnq̄ luxurie ⁊ ebrietati vacauiſſe: in mõte tñ vbi ꝑ ſe ſaluãdo fugã inijt/legit ſe inebri- Textus ca.XIX.g

E aſſet: ⁊ cū ppriis filiabus inceſtū ⁊ adulteriū commiſiſſe.
Moralitas ¶ Sic vero hodie ſūt multi alii q̄ de valle ad montē .i. de mūdo ad religionē / vel de ſeculari ſtatu ad eccleſiaſticū aſcēdūt: ⁊ ſic piculū dānationis euadere / ⁊ ibidē ſe ſaluare credūt: qui tñ ibidem ebrietati ⁊ luxurie vacātes / deteriores fiunt: ⁊ dānationis piculū plus incurrūt. De hoc
Hiere. xi. e ↄqueritur dñs: Quid eſt (inquit) q̄ dilectus meus in domo mea facit ſcelera multa?

¶ Capitulū viceſimūprimū Textus: Uiſitauit aūt dominus Sarā ſicut promiſerat: et impleuit. Moralitatū Capitulum XVI

Abraam duos filios habuit: ſcʒ Iſaac de libera / ⁊ Hiſmael de ancilla. Hiſmael aūt fuit ferus homo / venator ⁊ ſagittarius: de quo dicit ſupra .xvi. q̄ manus eius cōtra oēs: ⁊ manus oīm ↄtra eū: ⁊ e regione fratrum ſuoꝝ figet tabernacula. Iſaac aūt fuit bonus ⁊ māſuetus. Uerūtamē Hiſmael (ſm Pau
Gal. 4. d lū aplm) ſemꝑ fratrē ſuū Iſaac opp̄mebat: ⁊ eidē moleſtias magnas inferebat: quapropter cū Sara mater Iſaac hoc quadā die cerneret: dixit ad Abraā: Eiice ancillā ⁊ filiū eius: Non eñ erit heres filius ancille cū filio libere. Igit Agar cū filio hiſmael eiicit: vter aque ⁊ panis ſibi ab abraam in ſcapulis imponit: ⁊ dimiſſa ꝑ deſerta / ſitienſq; vagat aqua ↄſumpta. Angelus vero dñi apparens / oſtendit puteū ſitienti: ⁊ ſic eam ↄſolat.
Moralitas. ¶ Abraā ſignificat bonū ꝑlatū: q̄ reuera in do-
F mo ſua .i. eccleſia habet duo genera filioꝝ: quoſdam bonos more Iſaac / quos .ſ. diuina gratia generauit: quoſdam vero malos more hiſmael / quos ſibi vxor ancilla .i. diabolus / vel ſimoniaca ambitio / vel carnalis affectio ꝓcreauit. Sed reuera inter iſtos ſemꝑ ſolēt eſſe iurgia: q2 hiſmael q̄ ſignificat malos ⁊ maxime diſcolos ⁊ ꝑuerſos: q̄ reuera ꝑ ↄtradictionē ⁊ rebellionē / inuidiā ⁊ detractionē oībus ſe obiiciunt: ⁊ e regione fratrum ſuoꝝ tabernacula ſua figunt: inquantum oīm alioꝝ voluntatibus ↄtradicunt: ita q̄ manꝰ eoꝝ ↄtra omnes / ⁊ manus oīm eis obſint. Un-
i. Theſ. 2. d de apoſtolus: Deū nō amant / ⁊ cunctis hominibus aduerſant. Iſti dico ſemꝑ ſolent ꝑſequi iſaac: q2 ſcʒ mali ſemꝑ ſunt ſolliciti bonos offende
Eccli. 13. b re ⁊ eis inimicari. Ideo dicit: Contra bonū malū eſt / ⁊ contra vitam mors: ſic ⁊ contra virū iuſtū peccator. Sed quid? pro certo iſti non debēt eſſe heredes in eccl'ia: nec quantū ad bñficia tempalia / nec quātū ad bona ſpūalia. Ideo abraam .i. ꝑlatus / debet eos eiicere: ⁊ vna cum matre ſua ſimonia vel affectione carnali ab eccl'ia ſegrega-
Jud. 11. a re: dicēs illud Iudicū: Heres in domo noſtra eſſe non poteris: q2 de adultera natus es.
Aliter ¶ Uel dic etiā moraliter loquēdo / q̄ due iſte mulieres / Sara libera / Agar ancilla / ſignificant animam ⁊ carnē: ⁊ Iſaac filius ſignificat opera bona / q̄ ab anima ꝑducunt. Hiſmael aūt filius ancille / ſignificat opera mala / q̄ a carnis ↄcupiſcētia ꝓcreant. Iſaac igit ad hiſmaele impugnari dicit: q2 conſtat q̄ carnis opera ſolent ſpūalibus operibus inimicari / ⁊ ↄtra ea ꝓliari. Unde aplus: B
Gal. 5. c Caro concupiſcit aduerſum ſpūm / ⁊ ſpūs aduerſus carnē: hec eñ ſibiinuicem contrariant. Sequitur: manifeſta ſunt opera carnis. Abraam .i. homo / qñ videt iſtos duos filios .i. hiſmael ⁊ iſaac .i. malos affectus / cogitatus / ⁊ opera ↄfligere contra bonos: ⁊ in domo cordis ſui videt ipſa opera carnis / opera ſpūs moleſtare: ſtatim oportet ancillā ⁊ filiū eius .i. carnē ⁊ opera carnalia eiicere ⁊ deprimere: ⁊ ad deſertū penitentie mittere: ⁊ panem ⁊ aquā ꝑ abſtinentiā ſibi imponere ⁊ ſic ibi angelū teſtamenti chriſtum poterit inuenire: qui puteum miſericordie ſibi poterit demonſtrare.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus: Que poſtq̄ geſta ſunt / tētauit deus. Moralitatū Ca. XVII

Uolens deus tētare Abraam / ꝓcepit ſibi q̄ filiū ſuum quem diligebat Iſaac tolleret / ipſumq; ſuꝑ quēdam montē quē ibi oſtenderet / occideret / ⁊ ei immolaret. Tulit ergo Abraam ſecum filiū ſuū Iſaac vna cum duobus iuuenibus ⁊ aſino: quos ſcʒ ad pedem montis dimiſit. Ipſe aūt Abraam ⁊ filius eius / q̄ ligna q̄bus erat ſacrificandus portabat / montem aſcendit: ignē ⁊ gladiū in manibus tenuit: ⁊ ligna ſacrificio ꝑparauit. Succenſis aūt lignis / accepit abraā filiū ſuum / ⁊ poſuit ſuꝑ arā. Cumq; manū ad gladiū extenderet ꝓ filio occidendo ⁊ domino immolādo: ſtatim affuit angelus q̄ ꝓhibuit: ⁊ q̄ arietē q̄ herebat in monte in- D
ter vepres cornibus / loco pueri interficere ſibi iubet. Sic ergo fit q̄ dū aries occidit / Iſaac liberat: ſamuſq; ad iuuenes reuertit: a q̄bus inferius aduētus ipſius expectabatur.
¶ Abraam Moralitas
eſt deus pater: Iſaac dei filius: aries ipſius dei filii corpus: ligna / vepres ⁊ ara / crucē deſignant: gladius ⁊ lanceā ⁊ clauos: ignis etiā paſſionis ardorē ſignificat: duo iuuenes remanētes / duos ꝑplos ſignificant nō credentes / iudeos ſcʒ ⁊ gentiles: aſinus aūt qui eos comitat / ſignificat ſtulticiā qua increduli hebetant. Dico igit q̄ Abraam q̄ interꝑtat deꝰ pater / iſaac filiū ſuū immolandū in ara crucis decreuit: ita q̄ gladiū ⁊ ignē id eſt ipſius paſſionis aſꝑitatem ↄtra eum ꝑparauit: accidit tñ q̄ iſaac .i. filii deitas nil patit: aries vero .i. chriſti ſola hūanitas immolat: dū ſcʒ cornua eius .i. manus ad modū cornuū extente inter vepres .i. inter ligna crucis clauotenus alligant / ⁊ crucis cornibus aſtringunt. Uñ dicitur
Abac. 3. a Cornua in manibꝰ eiꝰ. Duo vero iuuenes .i. duo ꝑpli / iudei videlʒ ⁊ gētiles: in infidelitate ſua ꝓ maiori ꝑte manſerūt: inquantum ad montem ſ. dei non aſcenderunt: nec incarnatiōis aut paſſionis myſteriū cognouerūt. Qui etiā aſinū .i. ſtulticiā habuiſſe dicunt: ꝓ eo q̄ iſti in ſua ſtulticia obſtinati legunt: nec credidiſſe q̄ credenda fuerant ꝓbant. Uñ: O ſtulti ⁊ tardi corde ad credē- Luc. 24. d
dū in his q̄ locuti ſunt ꝓphete. Apls: Dicentes Rom. 1. c
ſe eſſe ſapiētes / ſtulti facti ſunt.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

A Erat aūt abraā ſener dierūq; multo-
rum. Moralitatū Ca. XVIII.

Poſtq̄ Abraam de Sara vxore ſua fili-
um ſuū iſaac genuiſſet: ipſumq; filium
immolare tētaſſet: & in loco filij arietē
occidiſſet: filius vero nihil mali paſſus fuiſſet: ac
Gen.24.a cidit q̄ Sara eius vxor mortua eſt. Quod videns
Abraā / ſicut dicitur hic: Seruū ſuū eliezer miſit
in meſopotamiā / terrā ſcʒ gentiliū: vt & filio ſuo
iſaac ꝓcuraret vxorē. Venit igit̄ in ciuitatē Na
chor: vbi erat puella pulcherrima ſcʒ rebecca / fi
lia bathuelis: q̄ deſcēdit ad fontē / vt impleret hy-
driā ſuam. Ab illa igit̄ puella aquā ſibi dari pe-
tijt. Que nō eū ſolū / ſed etiā & camelos ſuos ad-
aquauit. Iſte ergo ſeruꝰ cauſam legatiōis ſue re
becce parētibꝰ aperuit: & eā filio dn̄i ſui tanq̄ pro
curator / ducit in ꝯiugē: datiſq; ſibi armillis & or
namētis / ad domū dn̄i ſui ducit: vbi iſaac medi-
tantē in agro reperit: q̄ viſo eo ſtatim de came-
lo deſcendit / & pallio ſe inuoluit: ipſe vero puellam
factis nuptijs ſibi matrimonialr̄ copulauit: eā-
q; in tabernaculo ſare matris ſue introduxit: et
eā tantū dilexit / q̄ amore eiꝰ mortē matris ſue
obliuioni dedit: & tandē duos filios / eſau ſcʒ et
iacob generauit: quoꝝ Eſau maiꝰ fuit: Iacob ve
Moralitas ro ſerꝰ & optimꝰ homo fuit. ¶ Sic vero poſtq̄
abraā deꝰ pater de vxore ſua ſara .i. de ſynago-
ga genuiſſet iſaac .i. chriſtū filiū bn̄dictū: aries
q; .i. chriſti hūanitas imolata fuiſſet in cruce: ip
B ſeq; iſaac .i. ipſa filij diuinitas nihil paſſa fuiſſet:
accidit q̄ vxor ſua ſynagoga ꝑ infidelitatē mor-
tua fuit: inq̄tum ſcʒ fidē incarnatiōis filij nō re-
Ioā.1.a cepit. Vn̄ dicit̄: In ꝓpria venit: & ſui eū non rece
Ezech.24.c perūt. Et Ezechiel: Mortua eſt vxor veſpere: q̄-
propter abraā deꝰ miſit ſeruū ſuū .i. apl̄oꝝ & p̄di
catoꝝ cetū ad terrā & ciuitates gētiles: vt ſcʒ pu
ellam nobilē / ſcʒ ipſam eccl̄iam de ipſa gētilitate
natā / filio ſuo chriſto in vxorē acciperet: q̄ ſcʒ hāc
p̄dicādo rogant vt de puteo & hydria naturalis
philoſophie quā habebat: & de aqua ſciaꝝ quaꝫ
ꝯtinue hauriebat / camelos ſuos .i. fideles ppl̄os
adaquaret: q̄a reuera eccl̄ia collecta de gētilibꝰ
puteo ſuo .i. ſciētijs phyſicis multū adaquauit fi
deles: & multū etiā fugauit hereticos infideles
ſicut i Auguſtino apparuit: q̄ etiā añ fidē dericꝰ
inter gentiles magnꝰ fuit. Igit̄ iſte ſeruꝰ .i. p̄di-
catoꝝ cetꝰ: iſti puelle .i. eccl̄ie ꝓmitiue armillas &
ornamēta gr̄aꝝ & virtutū donauerūt. Iſaac vero
.i. chriſtus / q̄ iā ad meditādū in agro paradiſi ꝑ
aſcēſionē aſcēderat: ipſam puellā ſibi matrimo-
nialr̄ copulauit: eāq; in tabernaclo m̄ris ſue .i. ꝑ
ſacrā ſcripturā q̄ fuit tabernaculum ſynagoge /
matrimonialr̄ introduxit: inq̄tū ſibi ſcripturaꝝ do
gmata reuelauit. Ipſa vero eccl̄ia .i. puella / viſo
iſaac .i. cognita chriſti maieſtate: de camelo / id ē
de ſupbia gētilis faſtꝰ ſe hūiliando deſcēdit: et
pallio bonoꝝ operꝝ ſe inuoluit / exēplo heſter: q̄
Heſter.15 viſo Aſſuero dicebat: Vidi te dn̄e ſicut angelum
dei / ꝯturbatūq; ē cor meū p̄ timore gl̄ie tue: val-
de es admirabilis dn̄e: & facies tua plena ē gr̄a-
rū. Sic igit̄ fit q̄ ab Iſaac & rebecca .i. a chriſto &
eccl̄ia plures filij .i. plures chriſtiani gignuntur C
quoꝝ q̄dam iacob / q̄ꝛ boni: alij vero Eſau / q̄ꝛ ma-
li / dici merent̄: q̄ꝛ reuera filij chriſti & eccl̄ie diui-
dunt̄ in duo: q̄ꝛ q̄dam ſunt iacob .i. boni & deo
amabiles. Alij vero ſunt eſau .i. mali / & deo odibi
les. Vnde Malachias: Iacob aūt dilexi: eſau Malac.1.a
vero odio habui. ¶ Cum Rebecca ſm̄ q̄ dicitur Textus
hic ca.xxv. duos filios ꝯcepiſſet / ſcʒ eſau malū / et ca.XXV.c
iacob bonū: & tempus partus inſtaret: collide-
bant pueri in vtero ſuo acſi inuicem dimicarēt
quis eoꝝ naſceret̄ prius: tamē factum eſt q̄ eſau
qui malus eſt / natus eſt p̄mus: Iacob vero bo-
nus / natus eſt vltimus. Fuit ergo eſau venator
et ideo pater ipſum amabat: eo q̄ de venationi-
bus ſuis comedebat. Iacob vero q̄ erat ſimplex
et agricola / q̄ venationes nō portabat: a patre
non mt̄antū dilectus erat. ¶ Pater iſte Iſaac Moralitas
eſt p̄latus: mater vero eſt eccleſia vxor ſua. Igit̄
dico q̄ iſta mater eccleſia in vtero ſuo .i. in colle-
gio vel in clauſtro q̄ſq; concipit plures filios .i.
plures ſubditos: quoſdam ſcʒ Eſau .i. malos: &
quoſdam vero ſimiles iacob .i. bonos. Sic ergo
fit q̄ q̄ñ tempus appropinquat / vtpote q̄ñ vacat
aliquod bn̄ficiū: ita q̄ aliquis ꝓmoueat̄ / et q̄ ex
teriꝰ pariat̄: et ꝑ ꝓmotionē ad exterius bn̄ficiū
emittat̄: incipiunt in lucē iſti pueri / ſcilʒ ſubditi
collidere / et parentes alter alteꝝ impugnare: et
hoc q̄ꝛ vult q̄libet primus ad ꝓmotionē exire.
Sed q̄d? Pro certo Eſau q̄ fuit piloſus / p̄mus D
exiſſe dicit̄: q̄ꝛ ſcʒ hodie illi qui p̄ores exeunt / dū
tamen ſint piloſi .i. diuites: p̄mi ad bn̄ficia ꝓmo
uent̄. Illi vero qui ſunt iacob .i. boni et ſimpli-
ces / impromoti in clauſtri vtero dimittunt̄: vel
ſaltē alijs poſtponunt̄. Breuiter eñ iſtud eſt ve
rum hodie: q̄ illi qui ſunt mali / dum tamen ſint
venatores et exactores: et de venatiōibus diui
tiaꝝ ſuaꝝ ipſis ſuis magiſtris muneꝝ oblatores
ſunt ab eis p̄dilecti. Illi vero q̄ more iacob ſunt
ſimplices / et pilis diuitiaꝝ nudi: nec venationi
rapinaꝝ deditit / ab eis ſunt neglecti. Prelati eñ
et p̄ncipes nullū ſubditū et officialē vel familia-
rē diligūt: niſi illū de cuiꝰ venatione comedunt /
vel a quo lucra vel munera ac emolimēta ꝑcipi-
unt: et de cuiꝰ rapina ꝑtem ſuā aſſumūt: nec aliū
in officijs ſuis libēter tenēt / ꝓmouēt vel extollūt
Vñ Michee: Si quis nō dederit in ore eoꝝ q̄p Michee.3.b
piam: ſcrificāt ſup eum p̄liū. Vide ſupra cap. de
vipera. De quibus fit mentio Gen. xxvi. ¶ De Textus
puteis quos abraam et ſerui eius / Iſaac et ſerui ca.XXVI.d
eius foderunt / quos ei philiſtei ꝑ viribꝰ obſtru
ebāt: Pōt dici q̄ abraā eſt deꝰ pater: ſerui eius
fuerunt prophete: Iſaac dei filius: ſerui eius
fuerūt apl̄i et euāgeliſte. ¶ Igit̄ dico q̄ iſti pu Moralitas.
teos ſcripturaꝝ fecerūt: q̄ꝛ ſcʒ illi veꝰ teſtamētū /
iſti vero nouū cōpoſuerūt. Sed ꝑ certo paleſtini
.i. iudei iſtos puteos noſtros nitūt̄ terra obſtru
ere: dum intellectum ſcripturarum per terrenum
ſenſum et peruerſum exponendo conantur oc-
cupare.

¶ Capl'm viceſimūſeptimū Textus:
Senuit autē Iſaac / et caligauerunt

C oculi eius. Moralitatū Ca. XIX

Isaac ſenex ⁊ cecutiēs/dum duos filios
haberet: ſcȝ Eſau ꝑmogenitū/⁊ Jacob
vltimo genitū: ⁊ ꝑmogenito ſuo bñdice
re decreuiſſet: vocauit eū/ꝓcipiēs ꝙ arcū ⁊ pha
retrā ſuā ſumeret/⁊ ꝙ in venatione iret/⁊ cibos
ſibi gratos pararet: de q̄bus comedēs/bñdicti-
onis grām ſibi daret. Jgit̄ dū Eſau piloſus ad
venationē foris ꝓperās/iuſſa pr̄is exeq̄t̄: Jacob
frater eꝰ iunior domi remanēs/bñdictionē ſuā
ſurripit ⁊ furat̄: de ꝯſilio eīn matris rebecce du-
os hedos ꝑparat: veſtibꝰ optimis eſau ſe ornat
⁊ manꝰ ſuas vt videat̄ piloſus/hedoꝝ pelliculis
circūligat/⁊ ſic cibos nōie Eſau patri ꝑſentat:
q̄ tangēs manꝰ eꝰ piloſas eſſe ſentiēs/filiū ꝑmo
genitū ipm putat dicens: ꝙ licȝ haberet vocē
iacob/ꝙ tñ manus erāt Eſau: ⁊ cū cibū comediſ
ſet paratū: bñdictionē ſibi ⁊ ſuo ſemini ſtatiȝ do
nat: ꝑmogenitus v̄o q̄ iuſſu patris venabat̄ in
agro: poſtea veniēs nil reportat. Sic ergo factū
eſt/ꝙ virtute bñdictiōis iunior ꝑmogenito eſt ꝓ
latus/⁊ minori fratri ꝑmogenitus eſt ſubditus;
q̄ꝛ pater cecutiens/dū minorē filiū ꝑmogenitū
credidit: vnū ꝓ alio bñdixit: ⁊ ſic iacob bñdicti-
onē eſau a patre habuit: v̄tute cuius in terra ꝓ-
miſſionis/ q̄ de iure debebat̄ ꝑmogenito/moꝝ
ſucceſſit: ⁊ ſic iacob. i. ſupplantator dictus eſt: q̄ꝛ
ſupplantauit fratrē taliter. Juſte (inq̄t) vocatū
Moralitas eſt nomē eꝰ iacob. ¶ Per iſtū iſaac cecutientē
poſſum intelligere ꝓlatū carnalē ⁊ ignorātem/⁊
F paꝝ ꝑ rōnem videntē: ꝑ vxorē eīn rebeccā q̄ in-
terpͤtat̄ /multū accepit: intelligit̄ carnis affectio
ſeu ambitio/q̄ ſcȝ hodie accipit vniuerſum. Vñ
Abac. i. d Abacuk: Totū in hamo ſubleuauit. Per duos
v̄o filios intelligit̄ ſubditoꝝ ſuoꝝ duplex ꝯditio
q̄ꝛ ſcilȝ q̄dam ſunt ꝑmogeniti. i. boni/q̄ ſunt filij
eccl̄ie ſenes ⁊ maturi/exterius venatiōi dediti. i.
in negocijs eccleſie occupati. Quidam v̄o ſunt
iuuenes ⁊ inſcij: ſicut ſunt cognati ⁊ nepotuli in
tus in domo eccleſie quieſcentes: ⁊ circa pa-
trem ⁊ ꝓlatum in aliq̄bus officijs cōmorantes.
Jgit̄ dico ꝙ q̄n̄qȝ accidit ꝙ iſaac. i. malus ꝓlatꝰ
ꝑ carnis affectionē/vel ꝑ ignorantiā cecus factꝰ
vult aliquā bñdictionē. i. ꝓmotionē impēdere: ⁊
ꝑmogenitū filiū. i. aliquē antiquū q̄ ſatis ſerui-
uit eccl̄ie: intēdit ꝑma facie ꝓmouere: ita ꝙ ſibi ꝓ
cipit ꝙ venatiōi ⁊ negocioꝝ adminiſtratiōi va-
cet/vt bñdictionē. i. ꝓmotionē reportet: dicēs il
c 2. Tim. 2. a lud apl̄i: Labora ſicut bonꝰ miles chriſti. Quia
Sap. 3. c ſicut dicit̄ in libro ſapie: Bonoꝝ laboꝝ glorio-
ſus eſt fructus. Verūtamē ſepe fit/ꝙ dū tales ꝑ
mogeniti exteriꝰ iuſſa patris ⁊ vtilitatē eccl̄ie fa
ciunt: tūc inſtigāte matre ſua. i. carnali affectiōe
⁊ ambitiōe: iuuenes domi remanētes ꝑmogeni-
tos eſſe dicūt: iniq̄tū ſcȝ ſibi debere dari ꝓmoti
ones aſſerūt: q̄ꝛ cibos. i. munera ſimoniace pa-
tri. i. ꝓlato offerūt: ⁊ manus. i. opa obſequiaqȝ ⁊
ſeruitia q̄ fecerūt/oſtendūt vna cū pelle carnalis
affectiōis/vel ꝯſanguinee ꝯiunctiōis quā ꝓten-
dunt. Sic ergo fit ꝙ taliter decipiunt patrē. i. ꝓ-
latum: q̄ ſe faciūt ꝑmogenitos. i. magis bñ me-
ritos credere: ⁊ ſic ſolēt bñdictionē. i. ꝓmotionē E
que debebat̄ ꝑmogenitis et antiquioribus reporta
re. Sicqȝ iuniores antiquioribus ꝓferūt̄. Primo
geniti v̄o boni ⁊ laborioſi/q̄ poſt venatiōis ⁊ la
boꝝ ſtudia ꝓ remuneratiōe reuertunt̄ ad patrē
in ſubiectiōe remanent: ⁊ ſupplantatores ⁊ im-
pij ꝓmouent̄: ⁊ terrā ꝓmiſſionis. i. bona ⁊ pin-
guia bñficia ꝯſequunt̄. Vñ Eccl̄s: Vidi ſeruos Eccl̄s. 10. b
in equis/⁊ pncipes ambulantes ſicut ſeruos ſu
ꝑ terrā. Mater eīn eoꝝ. i. ambitio q̄ optime pa-
rare cibos nouit: q̄bus ꝓlati libēter veſcunt̄: du
os hedos. i. munera duplicata ⁊ magna accipi
mādat: veſteſqȝ optimas. i. exteriorē pompā re-
cipi ꝯſulit: ⁊ tādem manꝰ pilis. i. diuitijs ⁊ mune
ribus circūuolui ꝑcipit. Quibus tactis manua-
liter. i. apphēnſis/iſte pater. i. ꝓlatus: ipm eſſe ꝑ
mogenitū aſſerit atqȝ dicit: Tunq̄d tu es filius
meus ꝑmogenitus eſau? Tu es filiꝰ meꝰ dilectꝰ Mat. 3. c
in quo mihi bñ cōplacui. Tactui eīn magis cre-
didit q̄ auditui: q̄ꝛ iſti plus volūt munera tāge-
re/q̄ ꝓmiſſiones audire. Fili (inq̄t) accede ad
me/vt tangā te. Acceſſit ⁊c. Statimqȝ vt ſenſit
veſtimentoꝝ eius fragrantiā/bñdicens illi ait:
Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui bñ-
dixit dñs: Seruiant tibi tribus: eſto dñs fratrū
tuoꝝ. Vide ibi. ¶ Vel dic ꝙ iſaac. i. malus ꝓla Aliter
tus q̄ñ vult dare bñdictionē. i. bñficiū vel ꝓben
dā/vocat ꝑmogenitū ꝓdilectū ⁊ ab eo ꝓelectum
⁊ ſibi dicit/ꝙ ad venationē vadat/⁊ ſibi cibos of
ferat. i. ꝙ munera ſibi ꝓcuret: ⁊ q̄rat vbi bñficiū
quod vacat/det ſibi ꝑ bñdictionē ꝓ munere. Ve D
rūtamē ſepe fit ꝙ dum ꝓcurat venationē ſuā. i.
munera q̄ debet ſibi offerre/ab alio anticipet̄: q̄
oblatis hedis. i. muneribus ꝓ ꝑmogenito acce-
ptat̄/⁊ alius ſpe fraudat̄. Sicqȝ fit ꝙ ille q̄ priꝰ
cibos offert/et qui prius munera ſimoniaca pa
tri profert/bñdictionē ⁊ ꝓmotionē ab eo priꝰ
refert: vt q̄ prior apportat/prior habeat: ⁊ q̄ pri-
or offerat/reliquias prior tāgat. Solent ergo iſti
mali et peſſimi ſuꝑiores alijs ſuꝑuenientibus ſe
excuſare. Venit (inq̄t) germanus tuꝰ fraudulen
ter ⁊ abſtulit bñdictionē tuā. Benedixi ei ⁊ erit
bñdictus. ¶ Vel dic ꝙ iſte pater eſt iudex: q̄ꝛ re- Aliter
uera illū nō vere cognoſcit: quē mediāte pilo. i.
mediantibus muneribꝰ vel affectiōe examinat
atqȝ tāgit: ⁊ ideo fit ꝙ talis bñdictionē alterius
reportat/dū ꝓ ipa iudex iniuſte iudicat: ⁊ alteriꝰ
iuſticiā ſibi donat. Cōtra quod Eſa. Ve q̄ iuſtifi Eſa. 5. f
catis impiū ꝓ muneribus/⁊ iuſticiā iuſti aufer-
tis ab eo. ¶ Vel dic ꝙ iſaac eſt deꝰ/q̄ ſcilȝ duos Aliter
filios habuit. i. duos populos/ſcȝ iudaicū pplm
primogenitū. Ozee: Primogenitꝰ meus iſrael/ Oſee. 11. a
⁊ gentilē etiā iuniorē. Sȝ dū eſau. i. ppl̄s iudaicꝰ
exterius circa ſenſum l̄ralem ſcripture remanet
iunior gētilis domi remanēs. i. interius ſenſum
ſcripture penetrās: patris bñdictionē/ſcȝ fidem
chriſtianā habet: ⁊ celi bñdictionē ꝑcipiet. Jſte
eīn dū patri ſuo deo ad inſtinctū matris ſue gra
tie cibū virtutū cū pellibꝰ bonoꝝ exēploꝝ ꝓſen-
tat: benedictionē fidei ⁊ glorie que fratri ſuo pri
mogenito. i. populo iudaico debebatur/repor-

B tur. Unde dicitur. Multi venient ab oriente ⁊ oc-
Mat.8.b cidente/⁊ recumbent cum abraã iſaac ⁊ iacob: fi
lij aũt regni eijcient foras. Eſau aũt pſequit̃ Ja
Aliter cob benedictũ: ⁊ iudaicus pplˢ odit ⁊ pſequit̃
chriſtianũ. ¶ Uel iſtud poteſt allegari de occul
ta dei pvidentia: q̃ pter ⁊ ɔtra voluntatẽ ⁊ ſpem
hominũ ſuũ introducit effectũ. Decreuerat eñ
deus ſe Jacob benedictionẽ daturũ: quapropter
ipſe fecit ꝙ ɔtra ppriã intentionẽ ipm̃ Iſaac be
nediceret: ⁊ ꝙ frater ſuus tunc temporis foris
eſſet: qꝛ ſcꝫ ſepe fit ꝙ deus hoiem pꝑter intenti
onẽ tanꝙ inſtrumento ſuo vtitur/ vt finis quem
Aliter intendit/efficaciter ɔſeq̃tur. ¶ Uel allega ɔtra
hypocritas: qui ſimiles ſunt Jacob: qꝛ ſcꝫ ma-
nus.i.opera ſua cooperiũt pellibus.i.fictis pal-
liationibus: quapropter ſepe fit ꝙ bñdictionẽ.i.
Aliter pmotionẽ reportant. ¶ Uel dic ꝙ de hypocri
ta põt dici/ꝙ vox inq̃t vox iacob ẽ/ſꝫ man⁹ man⁹
ſunt eſau: qꝛ ſcꝫ vocẽ hñt bonã ⁊ v̾ba honeſta/ ſi
cut iacob q̃ fuit bon⁹: manus autẽ impias hñt
⁊ opera mala/ ſicut eſau q̃ fuit malus.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ Textus Uocauit itaqꝫ Iſaac Jacob. Moralitatũ Ca. XX

Sicut dicit̃ Geñ. xxviij. Jacob fugiens
iram Eſau fratris ſui/receſſit in Meſo-
potamiã ad Laban auunculũ ſuum/ vt
ſic a fratris impetu ſaluaret̃. Dũ igit̃ eſſet in via
ſuppoſito lapide capiti ſuo/obdormiuit: ⁊ i ſom
B nis ſcalã celũ tangentẽ aſpexit/⁊ angelos p ſca-
lam aſcendẽtes ⁊ deſcẽdentes/ dñmqꝫ innixum
ſcale vidit. Tandem vero venit ad puteum: cu-
ius os grandi lapide claudebat̃/vbi oues ⁊ ca-
meli adaquabant̃: poſt hoc Lyam ⁊ Rachelem
vxores accepit: ⁊ ipſi Labã multas diuitias ac
Moralitas quiſiuit. ¶ Reuera ſic debet facere iacob ſup-
plantator.i. q̃libet qui vult diabolũ ſupplanta-
re. Si enim videt ꝙ Eſau frater ſuus.i.diabol⁹
vel etiã corpus pꝑrium ipm̃ pſequat̃ in patria
patris/ſcꝫ in mũdo: ⁊ eũ p diuerſa vitia conetur
occidere: debet ſtatim patriam ⁊ mũdũ p contẽ
ptũ exire: ⁊ ad Laban.i.ad deum p orationẽ/⁊ ad
matris ſue.i.diuine gratie mandatũ debet in ter
ram alienã/ſcꝫ ad religionẽ vel eccleſiam/vel ad
moꝝ pfectionẽ trãſire. Supra.xij. Egredere de
terra tua ⁊ de cognatione tua/⁊ veni in terram
quã monſtrauero tibi. Dum ergo talis viam p-
fectionis aggredit̃: neceſſe eſt ꝙ a mũdi tumulti
bus q̃ſcere volẽs/capiti ſuo ſupponat lapidem
.i.chriſtũ: q̃ eſt petra firma/ſcꝫ ipſi p ſpem ⁊ de-
ſyderiũ innitat̃: quod ſi fecerit: in pace p mentis
tranq̃llitatẽ quieſcet: ſcalam plenã deo ⁊ ange-
lis p quã in celũ aſcendit̃.i.viã virtutũ q̃ chriſt⁹
eſt: vbi ⁊ viri angelici aſcẽdũt i celũ/cognoſcet:
tãdẽ puteum ſacre ſcripture: qui grandi lapide/
id eſt grandi difficultate clauſus eſt: ⁊ qui pro
adaquãdis ⁊ potãdis camelis ⁊ ouib⁹.i.magnis
⁊ puis ordinat⁹ eſt reperiet: ⁊ tandẽ duas filias
Laban/ſcꝫ Rachelẽ ⁊ Lyam.i.duas vitas filij
dei/ɔtemplatiuã ⁊ actiuam in vxores accipiet: ⁊
ipſius Laban diuitias.i.virtutes ⁊ merita vel

gloriam eternam a deo pcipiet ⁊ acquiret: ⁊ ſic C
poterit dicere illud Geñ. Creſcere me fecit dñs Geñ.41.g
in terra paupertatis mee. Sed ſicut videmus ꝙ ia
cob q̃uis eſſet valde ditatus. Eſau tñ fratrẽ ſu
um ſibi occurrẽtem timebat: nec ipſum habere
voluit ſociũ vel vicinũ. Sic dato ꝙ homo v̾tu-
tibus ſit ditatus/ſemp debet fratrẽ ſuũ ſcꝫ corp⁹
vel diabolũ timere/⁊ occurſum eius ſcꝫ tentatio
nũ ſuaꝝ impetũ formidare: pꝑter quod debet
dñm exorare/dicẽs illud Geñ. Libera me dñe Geñ.32.c
de⁹ de manib⁹ fratris mei: qꝛ valde ipm̃ timeo.
¶ Uel dic ꝙ Jacob eſt chriſtus: q̃ ſcꝫ ad inſtin Aliter
ctũ ⁊ ad p̃ces matris ſue.ſ. ſynagoge/ patriã ſu
am ſcꝫ paradiſum dimiſit: ⁊ ad Laban.i.ad mũ
dũ p incarnatõem venit: vbi ſcalam q̃ celos tan
git.i.crucẽ inuenit: ⁊ ibi ſuppoſito lapide ſepul
chri dormiuit. Factũqꝫ eſt ꝙ duas filias mũdi
.ſ.aiam ⁊ carnẽ ſibi copulauit vxores: ⁊ duas tur
mas oiũ.i.gentes duplicis ppl̃i acq̃ſiuit/iude-
os.ſ.⁊ gẽtiles ⁊c. Iſte eſt eñ q̃ dicit: In baculo Geñ.32.c
meo trãſiui iordanẽ iſtũ/⁊ nũc cũ duab⁹ turmis
regredior. Quia ſcꝫ chriſt⁹ iordanẽ mortis trãſi-
uit: ⁊ tandẽ cũ duab⁹ turmis.i.cũ fidelib⁹ vtri-
uſqꝫ ppl̃i ad patrẽ in aſcẽſione rediuit/dicẽs il-
lud Luc. Surgã ⁊ ibo ad patrẽ meũ. ¶ Uel dic Luce.15.d
ꝙ ſcala quã vidit Jacob/eſt btã v̾go: q ſtans in Aliter
terra corpalr̃/celos tãgebat cordialr̃: p quã ⁊ q̃
mediãte angeli ad nos deſcẽdere noſcunt̃: ⁊ cui
dñs p btãm incarnationẽ innixus fuiſſe cõpro-
bat̃. ¶ Uel dic ꝙ ſcala iſta eſt crux/cui ſcilꝫ dñs Aliter
pſonalr̃ fuit innixus: ⁊ q̃ angelos.i.viros ange D
licos in ipſa p deuotionẽ deambulãtes ɔtinet: ⁊
ſtans in terra celos v̾tualiter tangit ⁊ obtinet.
¶ Angelus volẽs dare ɔſtãtiã Jacob/ne eſau C.XXXII.f
formidaret p noctẽ/cũ eo luctat⁹ eſt. Sed cum
ipm̃ ſuperare nõ poſſet/ſicut facietenus p̃tende
bat: tetigit angelus femur eius/⁊ ſtatim emar-
cuit.ſ.neruus ſuus: ita ꝙ extunc Jacob fact⁹ fu-
it claudus: ⁊ qꝛ angelũ viderat/de Jacob iſrael
fuit dictus: ⁊ ne timeret eſau/p angelũ eſt moni
tus. Dictũ eſt eñ ſibi: Nõ vocaberis vltra iacob
ſꝫ iſrael erit nomẽ tuũ: ſi inq̃t ɔtra deũ fortis fu-
iſti/quãto magis ɔtra hoies fortis eris? ¶ Iſ- Moralitas
rael q̃ interptat̃ vidẽs deũ/ſignificat illũ q̃ habꝫ
ɔtemplationẽ vel btificã viſionẽ. Jacob v̾o illũ
q̃ adhuc habet pñtẽ luctã ⁊ hui⁹ vite tribulatio
nes. Igit̃ dico ꝙ quãdo Jacob.i.hõ mortalis ⁊
penitẽs/q̃ ſcꝫ eſt ſollicit⁹ de euadẽdo piculo ⁊ tẽ-
tatione Eſau.i.diaboli fratris ſui/ab eodẽ pſe
genti ⁊ creati: plerũqꝫ accidit ꝙ angelus.i.de⁹
luctatur cũ eo.ſ.aliquas tribulatiões immittit:
⁊ ſic dũ neruũ ſui femoris.i.carnis ei⁹ potẽtiam
marceſacit/ipmqꝫ debilitat ⁊ reſtringit: ⁊ ita q̃-
tum ad corpis v̾tutẽ ipm̃ claudicare cõpellit: for
titudinẽ ad reſiſtendũ eſau diabolo ſibi tradit:
eumqꝫ finaliter de iacob i iſrael mutat/qñ poſt
luctã hui⁹ vite/celi viſionẽ ſibi donat: vel inq̃tũ
p ɔtemplationẽ ipm̃ ad deũ vidẽdũ eleuat ⁊ mu
tat. Tunc eñ hõ de iacob iſrael.i.de viatore cõ
p̃henſor/vel de actiuo ɔtẽplator efficit̃: qñ ner-
uus femoris.i.fortitudo carnis ⁊ voluptatis ip

E ſius macerat. Apl's: Cū3 eñi infirmoꝛ/tūc foꝛtis
2 Coꝛ.12.d ſum. ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt anim⁹/iacob coꝛ
Aliter pus: que inuicē pugnant. Quia ſicut dicit apl's:
Gal.5.c hec ſibinuicē ꝯtrariant. Ueruntamē angelus.i.
ſpūſſctūs carnē ſuperat: qñ femur eius.i.carnis
voluptatē debilitat: tunc etiā Jacob iſte iſrael
dicit: ꝛ ad videndū deū ꝑ fidem ꝛ ꝯtemplatio-
nē inſtruit: qñ neru⁹ femoꝛis.i.voluptas carnis
Roō.8.c ipſius macerat. Apl's: Si ſpū facta carnis moꝛ
tificaueritis/ viuetis.

¶ Capitulū vicesimūnonū Textus: Profect⁹ ergo iacob venit in terram oꝛientalē. Moꝛalitatū Capi. XXI

Cum Laban ꝓmiſiſſet Jacob filiam ſu
am pro ſeruitio ſeptem annoꝛum quod
fecerat: ſic factū eſt ꝙ cū die nuptiaꝝ cū
Rachelē ſibi deberet reddere/q̄ erat pulcherri
ma: ſuppoſuit ſibi Lyam/q̄ erat turpis ꝛ lippa:
in alijs etiā mercedibus ſcʒ in ouibus ſibi pro-
miſſis ſunt ſibi merces mutata: ita ꝙ Laban nū-
ꝗ̄ libēter volebat reddere q̄ ꝑ ipm̄ fuerāt repro-
Geñ.31.f miſſa. Immutaſti eñi inqͬ mercedem meā decē
Moꝛalitas vicib⁹. ¶ Laban q̄ interp̄tat candidatio/ ſigni
ficat mūdū: q̄ moꝛe rei candide viſum diſcretio-
nis obtūdit: vel etiā eſt diabolus/q̄ ꝑ delectamē
ta dulcē ꝛ candidū ſe oſtēdit. Igit̄ iſti ſunt q̄daʒ
dñi/qui nunꝗ̄ quod ꝓmiſerunt ꝯſueuerūt redde
re: immo ſeruitoꝝ vel laboꝛatoꝝ ſuoꝝ ſolēt ſtipē
dia cōmutare: qꝛ ſcilʒ ꝓ Rachele reddūt Lyam:
G ꝓ p̄mio reddūt penā/ ꝓ albis ouib⁹ reddunt ni-
gras/ ꝓ v̄tutib⁹ reddūt culpas. Et reuera quo-
tidie ꝓpapit ꝙ ille q̄ mūdo ſeruit/nūꝗ̄ attigit ad
bonū quod ab eo ſperabat. Nulla eñi ē in reb⁹
foꝛtune ꝯſtantia: immo cōmuniter fit/ꝙ vbi atti-
dēdo bona ꝓmiſerit/reddit mala. Ideo tales
Eſa.59.b mūdi dilectoꝛes pñt dicere illud Eſa. Expectaui
Hier.11.d mus lucē/ꝛ ecce tenebre ꝛc. Et alibi: Nunquid
Aliter reddet ꝓ bono malū? ¶ Uel ſi vis iſtud allega
ꝯtra modernos dños/q̄ ſeruitoꝛib⁹ raro reddūt
ꝓmiſſa: qꝛ ſcʒ cū homo ſeruierit ꝓ Rachele.i.
ꝓ bono bñficio: finalr̄ recipit Lyam.i.aliquod
bñficiū paꝝ valēs: ꝛ q̄nq3 quod eſt deteri⁹/ꝛ q̄n-
q3 nihil habet: ita ꝙ iam ꝓprie pōt dicere illud
Eſa.49.a Eſa. Innacuū laboꝛaui/ſine cauſa ꝛ vane ꝯſum
Eodē ca. pſi foꝛtitudinē meā. ¶ Cū Jacob p̄mo ſeruiſſet
Textus.c. ꝓ Lya/ꝛ tandē ꝓ Rachele/dicit̄ ibi ꝙ amoꝛē ſe-
Moꝛalitas quēns p̄oꝛi p̄tulit. ¶ Sic v̄o hodie cōe eſt cui-
q3 ꝙ ſi habeat aliquam vxoꝛem/id eſt aliquem
amicū vel familiarē: ꝛ ſibi ſupueniat ali⁹ magis
nouus/p̄mū quodammō reſpectu alteri⁹ ꝯtem
Heb.10.b net: ꝛ vltimū p̄diliget atq3 volet. Apl's: Aufert p̄
Eccl.9.c mū vt ſequēs ſtatuat. Cōtra quos dicit̄: Ne de
relinquas amicū antiquū: nou⁹ eñi nō erit ſilis
Aliter illi. ¶ Uel dic ꝙ lya lippa ſed fecunda/eſt vita
actiua/q̄ eſt fructuoſa. Rachel pulchꝛa eſt vita
ꝯtemplatiua/q̄ eſt p̄cioſa. Igitur dico ꝙ qñ Ja-
cob.i.moꝛtalis hō q̄ eſt in hoc mūdo/luctat̄ de
lye ꝯnubio: tranſit ad Rachelis amplexus.i.de
vita actiua trāſit ad vitā ꝯtemplatiuam: ꝛ de ſe-
culi negocijs ad celeſtia ꝯtemplanda transfert.
Conſtat ꝙ pꝛimam vxoꝛem.i.vitam actiuā ꝛ ſe-
cularem paꝝ reputat: qñ ad Rachelē.i.ad vite
ꝯtemplatiue brachia ſe tranſpoꝛtat: parūq3 re-
putat terrena/qñ guſtat q̄ ſunt celeſtia: vilipen-
ditq3 vite ſecularis bona/qñ ꝑ ꝯtemplationem
celeſtia guſtat dona. Uñ dicit̄: Nouis ſupuenie Leui.26.b
tibus vetera ꝓijcietis ꝛc.

¶ Capitulū triceſimū Text⁹: Cernēs autē Rachel ꝙ infecūda eſſet. Moꝛalitatū Capi. XXII

Cum Laban ꝯceſſiſſet ſocero ſuo ꝓ pre
mio ſui ſeruitij oues: q̄ in grege ſuo qñ
q3 naſcebant̄ nigre/qñq3 naſcebant̄ al-
be/qñq3 naſcebāt̄ varie: ſicut dicit̄ Geñ.xxx. Ja
cob magna cautela vſus eſt: q̄ ſcʒ cū oues tp̄e ꝯ-
gnatiōis ad canales aquaꝝ adaqnare veni rēt: ſi
volebat ꝙ fetus albos ꝯciperēt/ virgas ex toto
decoꝛticabat/ipſaſq3 in canalib⁹ ante oculos cō
ſpiciētiū ponebat: ꝛ ſic ouis ad aſpectū albe vir
ge fetuʒ albū ꝯcipiebat. Ecōtra quādo volebat
fetus nigros ꝓducere/tūc ſolebat v̄gas cū pelle
in canalib⁹ ponere. Si v̄o varias habere cupie
bat/v̄gas partim decoꝛticabat/ꝛ partim cū coꝛ
tice dimittebat. Imaginatio eñi aīalis ad aſpe-
ctum virge mouebat̄: ꝛ ſic qualis erat virga/ta-
lis part⁹ ꝯcipiebat̄. ¶ Dic ꝙ Jacob ſignificat Moꝛalitas.
deū: v̄ga qua mediāte de⁹ paſtoꝛ regit mūdū/ſi-
gnificat p̄latū: oues v̄o ſignificāt eccl'iaʒ vel col
legiū: filij v̄o ouiū deſignāt ſubiectū populum.
Ideo dico ꝙ a q̄litate v̄gaꝝ.i.p̄latoꝝ ſeq̄t̄ qua- H
litas agnoꝝ ſubiectoꝝ. Oues eñi.i.eccl'ie tales
part⁹.i.tales ſubditos ꝯcipiūt/quales v̄gas.i.q̄
les p̄latos ꝯſpiciūt: qꝛ reuera agni.i.ſubditi ta-
les efficiunt̄ quales v̄ge.i.quales p̄lati vel ſupi-
oꝛes vel eccl'iaſtici eoꝝ aſpectibus offeruntur.
Cum virgis eñi nigris ſunt nigri: cum albis al-
bi/ꝛ cum varijs varij/cum bonis boni/cū malis
mali/cū mediocribus medij. Pſ. Cum ſancto Pſ.17.d
ſctūs eris. ¶ Uel dic ꝙ oues ſunt ſimplices: q̄ Aliter
reuera dū ad canales.i.ad p̄dicatoꝛes facre ſcri-
pture veniūt: vtputa qñ ad audiēdos ſermones
accedunt: ſolēt tales fetus.i.talia ꝓpoſita ꝛ opa
ꝯcipere/quales v̄gas.i.quales exemplares regu
las ibi ſolent videre: ſm̄ eñi virgam.i.ſm̄ exem-
plum quod in canali.i.in p̄dicatoꝛe cernūt: fetus
operis vel ꝓpoſiti in auditoꝛib⁹ generat̄. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ ſi virga.i.p̄dicatoꝛ vel prelatus ſit coꝛtice
bonoꝝ tempoꝛalium/ꝛ omnis male cōuerſatio-
nis nudatus: ꝛ omni affectu terrenoꝛum priua-
tus: ſolent oues.i.auditoꝛes ſimplices qui taleʒ
aſpiciunt/concipere albos fet⁹.i.facere bonos
actus. E contra vero quando p̄lati male cōuer-
ſatiōis coꝛtice ſunt veſtiti: tunc fetus ꝛ act⁹ oui
um.i.ſimpliciuʒ ſubditoꝝ/vitioꝝ nigredine ſunt
fedati. Unde dicitur: Facies eoꝝ ſicut nigredo Naū.2.c
olle. ¶ Uel dic ꝙ virge ſignificant opa ꝛ rigo- Aliter
rem diuine gratie ꝛ iuſticie/q̄bus verberat fili-
os peſtilētes. Pſ. Uirgā virtutis tue emittet do Pſ.109.a
minus ex ſion. Iſte eñi virge qñq3 ſunt nude et
decoꝛticate/inq̄ꝝtum manifeſta eſt dei iuſticia:
quandoq3 coꝛtices ſunt operte/inq̄ꝝtum dei iu-

A dicia ſunt occulta. Dico igiť ꝙ ſolo aſpectu ta-
liũ virgaꝝ/ id eſt ex ſola cõſyderatiõe iudicioꝝ
dei ⁊ ſue iuſticie operũ: oues .i. boni ſimplices:
debẽt bonũ ꝓpoſitũ cõcipere ⁊ bona opa ꝑturire
ſolus eñ aſpectꝰ iuſticie ⁊ virge rigoris ſui/ ⁊ tri
bulationũ q̃s īmittit: facit hoīez cõcipe ſpm̃ ſa-
lutis: ⁊ finaliter parere opa gratie ⁊ veritatis ſi-
ue virtutis: quod etiã de bonis ſubditis apparet:
q̃ ſcʒ nõ debẽt expectare ꝙ a prelato virga ꝑcu-
tiant: imo ſolo aſpectu bene opari teneanť. Eſa.
Eſa.26.c. Domine a timore tuo cõcepimus.

¶ Capitulũ triceſimũquartũ Textꝰ: Egreſſa eſt autẽ dina filia Lye. Moralitatum Capitulum XXIII

D Ina filia iacob volẽs videre mulieres
regionis chananeoꝝ exiuit ad vidẽdũ
Quã cũ vidiſſet ſichẽ filiꝰ emor princi
pis terre/ adamauit eã: rapuitq̃ ⁊ dormiuit cuʒ
Moralitas illa/ vi opprimẽs virginẽ. ¶ Reuera dina filia ia
cob ſignificat aīaʒ filiã dei patris: regio iſta eſt
mũdus: vbi ſcʒ chananei gẽtiles/ id eſt pctõres
moranť. Sichẽ aũt eſt diabolꝰ: ⁊ emor ẽ lucifer
pater eiꝰ/ q̃ in hoc ſeculo principať. Vñ diciť:
Jo.14.d Venit eñ princeps mũdi huiꝰ ⁊c. Igiť dico/ ꝙ
q̃ñ filia iacob/ id eſt aīa chriſtiana/ vel etiã aliq̃
ꝑſona religioſa cupit videre mulieres chananeo
rũ/ id ẽ delectatiões/ ludibria et mollicies pctõ
rũ: et ſic de domo religiõis/ id ẽ de ſecreto ꝯſciẽ
tie ad mũdi regionẽ ꝑ aliquã malã cõplacẽtiaʒ
trãſit: et ī aliq̃bꝰ mũdi negocijs/ nõ credẽs male
B facere/ ſed bñ: eſtimans ſuã ſeruare virginitatẽ:
id eſt ſue cõſcie integritatẽ/ ſe īgerit ⁊ īmittit: ſta
tim adeſt ſichẽ/ id eſt diabolꝰ: q̃ ꝑ malos cõſen-
ſus eã rapit: et ꝑ mala opa violat ⁊ corrũpit: et
virginitatẽ ſpũalis pudicitie ſibi tollit: eãq̃ ſe-
cũ ad domũ patris ſui/ ſcʒ ad īferiũ ꝑtrahit at
q̃ ducit. Vtile ergo ẽ ꝙ aīa domũ cõſcie nõ exe
at: q̃q̃ exterius ad mũdi negocia nõ trãſeat: ne
forte diabolus ipſã rapiat et corrũpat. Vñ Lu.
Lu.9.a In quãcũq̃ domũ intraueritis/ ibi manete: ⁊ iñ
Aliter de nõ exeatis. ¶ Vel dic ad litterã cõtra iuuen
culas/ q̃ domũ patris exeũt ꝓ vidẽdis mũdi lu-
dibrijs: ad mũdi feſta ⁊ cõuiuia vadũt: vbi ſcʒ a
iuuenibꝰ luxurioſis facile decipiunť: et mẽte vel
corꝑe corrũpunť. Idẽ dico ẽ de monialibꝰ: q̃ plꝰ
volũt ꝑ mũdũ penes amicos circũire/ ꝙ in clau
ſtro manere. Vñ ſepe fit ꝙ corrũpunť/ ⁊ caſtita-
1.Timo.5.b. tis pudore priuanť. Apls: Diſcunt circũire do-
mos: ⁊ cũ luxuriate fuerint/ querũt nubere.

¶ Capitulũ triceſimũſeptimũ Textꝰ Joſeph cum ſedecim eſſet annorũ. Moralitatum Capitulum XXIIII

C Um Joſeph filius Jacob iunior a pa-
tre plus alijs fratribꝰ diligereť: ꝓpter
quod tunicã talarẽ ei fecerat: ipſũq̃ ſe-
cũ domi/ cũ fratres irent ad paſcua/ detinebat.
Et factũ eſt ꝙ ſomniauit/ ꝙ ſol et luna et ſtelle
vndecim ipſum venerabãtur/ ⁊ ꝙ manipuli fra
trũ ſuorũ ſuũʒ manipulũ adorabãt: ꝓpter quod
ipſi fratres ſibi ꝙ plurimũ inuidebant: quapro-
pter cũ pater ipſũ in paſcuis ad fratres viſitan
dos miſiſſet: ipſumq̃ de Sichem in dothaim C
tranſiuiſſe cõperiſſet: ſtatim quãdo eũ viderũt/
in mortẽ ipſius cõſpirare ceperũt. Ipſum ergo
talari tunica exuerũt/ et in ciſterna veteri eũ in-
cluſerũt: et tunicã eius in hedi ſanguine ſtatim
tingunt: et eã ad patrẽ mittentes/ puerũ a feris
occiſum fingunt. Ipſuʒ vero puerũ hiſmaelitis
mercatoribus vendũt: qui tandẽ ad egyptũ eũ
deferũt: ibi deo operãte dñs egypti efficiť: ita ꝙ
pater et fratres ꝓpter famẽ ſuã releuandaʒ/ ad
eũ finaliter deſcendũt/ et vadũt: et iuxta ſomnij
viſionẽ ſibi obediũt et ſeruiũt. ¶ Iſta allegori Allegoria
ce exponitur cõmuniter de chriſto. Iſte eſt Jo
ſeph filius iacob/ id eſt dei patris/ ab ipõ ſuper
oĩa predilectꝰ. Vnde diciť: Hic eſt filius meꝰ di- Mat.3.c.
lectus. Et tunica talari/ id eſt humanitate veſti
tus: ab eterno ſomniãs et ꝓuidẽs ꝙ a ſtellis et
fratribus/ id eſt ab angelis ⁊ hominibꝰ erat me-
rito adorãdꝰ. Fratres igiť iſtiꝰ quos pater ad
paſcẽdos greges miſerat/ erant phariſei: quos
ſcʒ deꝰ ad ſimplices inſtruẽdos in ſcripture pa-
ſcuis ordĩauerat. Iſti tñ de ſichẽ/ quod īterꝑtať
cauſa: in dothaim/ quod interꝑtať defectio/ trãſi
uerãt: in q̃tũ de bona cauſa in defectũ/ de lege ī
peccatũ/ de bono intellectu in malũ/ improbe ſe
mutarunt. Miſſus ergo ioſeph/ id eſt chriſtus/
in paſcua mũdi huiꝰ: ꝓ ſuis fratribꝰ viſitãdis/
et ꝓ hominibꝰ redimẽdis/ ipſos in dotaim rep-
perit: in q̃tũ ſcʒ in defectione pluriũ vitioꝝ eos
immerſos inuenit. Vnde: Inuenit eos in terra Deute.32.b.
deſerta: ī loco horroris ⁊ vaſte ſolitudinis. Iſti D
inuidentes ſibi/ tunica humanitatis ipſum exu
unt occidẽdo: et eã ſanguine cruentãt ipſum fla
gellãdo: in ciſterna cuʒ poſuũt corpus ſepelien-
do: hiſmaelite tamẽ/ id eſt apoſtoli/ eum emunt
ipſũ ꝑ fidẽ recipiẽdo: qui in egyptũ/ id eſt in gẽ-
tilitatis populũ eũ deferũt predicãdo: vbi tan-
dẽ dñs efficiť/ fidẽ ſuã ⁊ eccleſiaʒ dilatando: ita
ꝙ fratres ſui ſcʒ iudei/ qui prius eũ vendiderãt/
finaliter ad ipſum venient/ ſe ſcʒ ad eũ conuertẽ
do: et hoc qñdo fame/ id eſt pauꝑtate ⁊ inopia
laborauerũt per mundũ vagãdo. Pſal. Famẽ Pſal.58.b.
patiẽtur vt canes: ⁊ circuibũt ciuitatẽ. Ipſi cõ-
uertẽtur ad mãducandũ. ¶ Vel allegari poſ- Aliter
ſunt exemplariter: quomõ ꝓuidentia dei habet
diuerſos modos occultos ſua opera faciendi: ⁊
quõ nõ eſt poſſibile ꝙ poſſint ꝑ hoīem immutari:
q̃nimo ſepe fit ꝑ eaſdẽ vias quibus hõ dei ordi
nationẽ impedire nitiť/ ad plenũ effectũ ipſiꝰ ꝑ
ueniť. Iſti eñ viſionẽ ſomnij ſui/ ne adorarent
euʒ impedire volẽtes/ ipſum exterius vendide-
runt. Vbi tandẽ poſt labores et carceres domi
nus egypti factus eſt: ita ꝙ ipſum vbi nõ ſpera-
bant/ adorauerunt. Dominꝰ eñ multas tribula
tiones et miſerias quãdoq̃ immittit: nec curat
ſi hominẽ vel ad peccatũ laxari vel tribulatio-
nibus fatigari ꝑmittit: q̃ q̃d et qualis finis cõ
conſequi debeat/ ipſe ſentit. Excelſus eñ do- Pſal.137.b
minus/ et humilia reſpicit: et alta a longe cog-
noſcit. Vñ etiã ipſe Joſeph dicit fratribus ſu-
is: Nolite timere inquit: nũquid poſſumus re- Geñ.vl.c.

E ſiſtere dei volūtati. Vos cogitaſtis de me malū ⁊ dñs vertit illud i bonū/ vt exaltaret me. Duodeci fuerūt filij iacob: duodecim fōtes i belim: duodeci lapides ꝑcioſi i veſte aarō. xij. lapides inſecti i altari. xij. panes ꝓpoſitionis. xij. lapides de iordane ſūpti/ ⁊ i ſignū poſiti. xij. boues ſub mari eneo cōſtituti. xij. ſtelle i coꝛona mulieris. xij. poꝛte. xij. anguli. xij. fundamēta noue ciuitatis. xij. hoꝛe diei. xij. mēſes anni. xij. fruct9 ligni. xij. ſigna celi.

Moꝛalitas ❡ Reuera ꝑ iſtū numerū. xij. pñt intelligi. xij. apl'i/ vel etiā q̄cūq; fideles. xij. apl'is credentes/ ⁊. xij. apl'os imitātes: q2 ꝑ certo iſti ſunt xij. pñarche/ q̄ alios ſpūalit generauerūt. Sunt xij. fōtes: q̄ alios gratia ⁊ doctrina irrigauerūt. Sūt. xij. ꝑcioſi lapides/ q̄ veſtes ſacerdotis/ id ē eccl'iā oꝛnauerūt. Sūt. xij. īſecti altaris eccleſie lapides/ q̄ ipſū altare. i. fidē eccl'ie ſuſtinuerunt. Sūt. xij. panes/ q̄ famelicos ſatiauerūt. Sūt. xij boues/ q̄ ſub mari ſacre ſc̄pture triturauerunt. Sūt. xij. ſtelle/ q̄ mūdū illumiauerūt/ ⁊ i coꝛona mulieris. i. eccl'ie relupcerūt. Sūt. xij. anguli/ q̄ fūdamēta ciuitatis eccl'ie ſtabilierūt. Sūt. xij. fundamēta/ q̄ eccl'iā fortificauerūt. Sunt. xij. hoꝛe diei: q̄ diē diuine gratie diſtinxerūt. Sūt. xij. mēſes/ q̄ ſolē id ē chꝛiſtū ꝑ gratiā cōtinuerūt. Sūt xij. fruct9/ q̄ doctrina ſua ſana alios nutrierūt. Sūt. xij. ſigna/ q̄ gloꝛiā bonis/ penā repꝛobis ſignificauerunt. Iſti ergo potuerunt dicere illud

Gen. 42. c. Gen. Fratres ſumus filij viri vnius.

❡ Capitulū triceſimūoctauū Textus
Eodē tpe. Moꝛalitatū La. XXV

F Cum thamar i habitu meretricū ſederet i biuio: accidit q̄ pñarcha iudas trāſiēs cū ea ꝯcubuit: q̄ ꝑ arrabone anulū ⁊ armillā ⁊ baculū ꝓpꝛiū ſibi dedit: q̄ ſcʒ duplicē ꝓlē phares ⁊ ſarā i ea genuit. Et cū ꝓpter adulteriū duceret̄ ad ignē: oñdēdo ꝑdicta pignoꝛa q̄ ſibi iudas dederat/ liberata fuit: de viro inq̄t cuius hec ſūt ꝯcepi ⁊c. vide pleni9 hiſtoꝛiā Gen. xxxviij.

Moꝛalitas ❡ Iudas iſte ſignificat chꝛiſtū: q̄ leo de tribu iuda dicit̄. Iſta vero mlier ſignificat aīaʒ: q̄ cū habitu meretricis. i. cū multiplici pctō: et cū male ꝯuerſatiōis cōtagio i biuio mūdi ſedet: q̄ mūd9 recte dicit̄ biuiū: q2 ibi hō facile deuiat. Sʒ q̄d̄ ꝑ certo plerūq; cōtigit q̄ ver9 iudas. i. chꝛiſtus/ iſtā ꝑ miſericoꝛdiā reſpiciat ⁊ inuenit: ſecūq; ꝑ grāʒ cohabitat ⁊ ꝯcūbit: anulūq; fidei ⁊ baculū ſpei/ ſeu mēoꝛie crucis chꝛiſti/ ⁊ armillā charitatis ſibi ꝑ arrabone cōcedit: duplicīq; fetu. ſ. bona affectiōe īteri9/ ⁊ bona oꝑatiōe exteri9 eā impꝛegnat. Et vbi demones iſtā ad ignē pene ⁊ culpe nitūt̄ trahere/ miſericoꝛdit̄ ipſā ſaluat: q2 ꝑ certo nūq; aīa igne male cōcupiſcētie i ꝑſenti cōburit̄: vel etiā igne gehēne nūq; poſt moꝛtē dānat̄ dū tñ ꝑdictā arrabonē/ ſcʒ anulū/ armillā ⁊ baculū oſtēdere mereat̄: Ita q̄ tūc poterit dicere

Gen. 32. c illud: In baculo iſto trāſiui ioꝛdanē ⁊c. In baculo eñi crucis vel ſpei/ Ioꝛdanis/ id eſt fluxus moꝛtalitatis noſtre pōt tute trāſire aīa: ⁊ duplex partus duplex q; turma bonoꝝ operū/ ſcʒ interioꝝ et exterioꝝ/ poterit i ea parturiri.

Aliter ❡ Vel dic q̄ tal' mulier eſt falſus cōſiliari9 vl' hypocrita: qui ne cognoſcat̄/ palliō falſaꝝ palliationū ⁊ fraudū ſe velat: vt ſic cōcubitū iudeid ē familiaritatē dñoꝝ habeat: ⁊ vt diuitijs īpꝛegnet̄: ⁊ paſtorali baculo ⁊ anulo epali/ armillaq; dignitatis dotet̄.

G Aliter ❡ Vl' dic q̄ hodie dato q̄ aliq̄ ꝑſona cōburi meruerit: ſi tñ arrabonē oſtēderit/ id ē ſi bōa mūera iudicib9 obtulerit/ ſalua erit. Eſt eñi vn9 lapis ꝑcioſus/ q̄ cōburi vl' puniri hoīem nō ꝑmittēt̄: dicit illud Eſa: Cū āmbulaueris ꝑ aquā/

Eſa. 43. a tecū ero: cū ꝑtrāſieris per ignē/ nō cōbureris.

Aliter ❡ Vel dic q̄ iudas eſt iniquus iudex: q̄ ſepe alios punire nitit̄ de eo crimine quo ipſemet innodat̄. Verūtñ quādo crimē in ipm inflectit̄: q̄uis hō ſit culpabilis/ ipſum conat̄ liberare.

❡ Capitulū triceſimūnonū Textus:
Igitur Ioſeph ductus eſt i egyptū.
Moꝛalitatum Capitulum XXVI

Legit̄ q̄ cū vxoꝛ pñutifaris oculos iniecíſſet in ioſeph/ ita q̄ ipſi9 petiſſet cōcubitū: quod cū ⁊ ille negaſſet: ⁊ fugiens palliū dimiſiſſet. Illa vero ſe vidēs cōtēptā: cōtrariū viro ſuo dixit: et q̄ eā Ioſeph oppꝛimere voluerat/ accuſauit: ⁊ palliū dimiſſū in argumētū fidei oſtēdiſſet: ꝓpter quod vir ille nimis vxoꝛi credulus/ ioſeph carceri mancipaſſet: de quo tandem dñs miraculoſe eum expediuiſſet.

Moꝛalitas ❡ Pōt allegari cōtra fallaciā mulieris: q̄ nō timet q̄nq; impudice libidinē appetere: nec timet falſū crimē īponere: ⁊ argumēto fidei multa fingere ⁊ ꝑtēdere: nec facit ꝯſciētiā inocētē dānare

H Ecci. 25. c Vñ dicit̄: Nō eſt malicia ſup malicīā mulieris.

Aliter ❡ Pōt etiā allegari cōtra viros modernos: q̄ ſcʒ nimis ſuis credūt vxoꝛib9: ⁊ maxie vbi agit̄ de pudicitia cōiugali.

Aliter ❡ Pōt etiā allegari/ q̄ q̄cūq; iuſt9 exēplo ioſeph ſe debet poti9 ꝑmittere diffamari ⁊ īcarcerari/ q̄ legē dñi ꝑterire: ⁊ maxime q2 dñs ſolet tales expedire/ ⁊ ad maioꝛē gloꝛiā ꝓmouere: ſicut apparuit i Suſanna et ī iſto.

Aliter ❡ Vel pōt allegari ꝑ veritate ⁊ ꝑ innocētia: q̄ q̄uis aliq̄ñ ſuppꝛimitur/ finaliter tamen vincit.

3. Eſdre. 3. c. Vnde dicit̄: Sup oīa vincit veritas.

❡ Capitulū quadrageſimū Textus
His itaq; geſtis accidit vt peccarēt.
Moꝛalitatum Capitulum XXVII

Duo familiares Pharaōis regis egypti in carcere regis poſiti cū Ioſeph/ ſcʒ magiſter pincernaꝝ/ ⁊ magiſter piſtoꝛū/ viderūt ſomniū vna nocte. Magiſter eñi pincernarū videbat coꝛam ſe vitē/ in qua erant tres ꝓpagines/ in quibus vue floꝛebāt ⁊ matureſcebant: ita q̄ ciphū Pharaonis accipiebat et ibi vuas exꝓꝛimebat/ et poculum regi dabat. Magiſter vero piſtoꝝ tria caniſtra farine poꝛtare ſe ſomniabat: et in ſupioꝛi quod oēs cibos qui fieri ſolēt arte piſtoꝛia/ cōtinebat: alijſq; excelſius ꝑeminebat: aues cibos comedere ꝯſpiciebat. Iſta ergo ſomnia fuerūt a ioſeph expoſita/ taliter q̄ pincerna infra tres dies debebat ad pꝛiſtinū officium reſtitui: ⁊ potū regi poꝛrigere: Piſtoꝛ vero debebat ſuſpēdi: et aues car-

A tres ei⁹ comedere. ¶ Pharao rex egypti deū ſi
Moralitas. gnificat celi regē. Carcer aūt eius ſignificat iſtū
mūdū: q̄ ſcʒ ꝯtinet picernā ꝛ piſtorē. i. pplm bo
nū ꝛ malū: picernā ꝑpt̄ defectū ꝑmi parētis bo
ni ꝛ mali: de domo pharaōis. i. de ꝑadiſo fuerūt
eiecti/ ꝛ ī hui⁹ mūdi carcere vīculati. Sʒ ꝑ certo
vterq̄ ſomniat ī carcere. i. vterq̄ cogitat de futu-
ris. Boni eñ q̄ ꝑ pincerna figurāt: vidēt vitē/ id ē
deū: q̄ habet tres ꝑpagines. i. tres ꝑſonas: q̄b⁹
accipiūt vuas. i. fidē: de q̄ ſcʒ ipſi exprimūt vinū
.i. bona oꝑa/ q̄ īfundūt ī calice regis chriſti/ in
Psal. 103. b quo iſta letificāt regē chriſtū. Pſal. Vinū letifi
cat cor hois. Mali vō q̄ ꝑ piſtorē deſignant/ vi
dēt q̄ ipſi hn̄t tria cauiſtra. i. triplicē ꝯcupiſcen
tiā ꝛ gen⁹ ciboꝝ. i. carnis ꝛ oris ingluuiē: ꝛ aues
Baruch. 3. b. deſupvolātes. i. ꝛ vanitatē ꝛ ſupbiā. Vn̄: In aui
bus celi ludūt. Quis ergo finis āboꝝ: ꝑculdu-
bio ſm̄ expoſitionē io ſeph. i. ſm̄ ſctoꝝ doctrinā
boni ſūt ꝑmiādi: q2. ſ. picerna. i. cet⁹ bonoꝝ poſt
tres dies. i. poſt tria tꝑa hui⁹ vite/ ſcʒ ī die iudi-
cij ad gradū ꝑſtinū. ſ. ad beltudinē ꝛ īmortalita-
tē reſtituent: ꝛ ī domo regis. i. ī ꝑadiſo recipient:
ꝛ ad ꝑpinādū vinū leticie cū angel' admittent.
Ecōtra vō mali poſt eoſdē tres dies/ ſcʒ ī die iu
dicij/ ī īferni patibulo ſuſpēdēt: ꝛ eoꝝ aīe ab aui
Deut. 32. d bus. i. a demonib⁹ comedēt. Vn̄ dicit: Cōſumēt
fame: ꝛ deuorabūt eos aues morſu amariſſimo

¶ Capi. quadrageſimūprimū Text⁹ Poſt duos annos vidit pharao ſomniū. Moralitatū Capitulū XXVIII

B Vidit pharao ſomniū: ſcʒ ſeptē vaccas
pinguiſſimas/ q̄ paſcebant ī locis pa-
luſtrib⁹. Poſt q̄s erūpebāt ſeptē alie
macie cōfecte: q̄ cōſūptis ꝛ deuoratis priorib⁹/
nullū ſaturitatis dedere veſtigiū: ſʒ ſimi' macie ꝛ
ſqualore torpebāt. Vidit etiā q̄ ſeptē ſpice pul
lulabāt e culmo vno plene atq̄ pulcherrie. Alie
vō ſeptē ꝑcuſſe vredine oriebāt e ſtipula: q̄ prio
Moralitas rū pulchritudinē deuorabāt ¶ Primo ſciēdū ē
q̄ numer⁹ ſeptenari⁹ vniuerſitatē ſignificat/ ſm̄
Greg. eo q̄ vniuerſa tꝑa ꝑ ſeptenariū dierū cur
rūt: ꝛ ſic dicā q̄ ſeptē vacce pingues ſignificant
vniuerſos diuites. Septē vō ſpice plene ſignāt
vniuerſa eoꝝ tꝑalia bona. Vacce vero ſignāt de
monū vniuerſitatē. Septē vero ſpice ſqualide de
ſignāt illā quā ꝛ īferūt/ vniuerſalē aduerſitatē: ꝛ
ſic igit' dico/ q̄ ī ripa fluminis ꝓſpitatis mūdane
inueniunt hodie ſeptē vacce/ mūdi diuites diui
tijs ip̄regnati: q̄ ſeptē ſpicis. i. vniuerſitate bono
rū tꝑaliū ſūt refecti. Sed reuera ex alia ꝑte/ ſcʒ
poſt mortē/ iſti īuenīūt ſeptē vaccas macras. i.
vniuerſitatē tormētoꝝ: a q̄b⁹ iſte vacce pingues
cū ſpicis ſuis deuorabūt: ꝛ eternalit' ꝯſumēt. De
mōes eñ diuites deuorabūt: ꝛ ſeq̄ntes aduerſi-
tates ꝓcedētē ꝓſpitatē vaſtabūt: vn̄ ſeq̄nt ibidē
Veniēt ſeptē anni tāte ſterilitatis: ita q̄ obliui di
det cūcta retro abūdātia. Idō ꝯtra iſtas vaccas
Amos. 4. a loquit' Amos dicēs: Audite vbū dn̄i vacce pin
gues/ q̄ eſtis ī mōte ſamarie: q̄ calumniā facitis
egenis: ꝛ cōfringitis paupes/ dicētes: afferte vt
bibam⁹: q2 ecce dies venient dicit dn̄s: ꝛ eleua-
būt vos ī cōtis/ et reliq̄as vr̄as ī ollis feruētib⁹. C
¶ Vel dic q̄ iſte vacce ꝑmo ſignificāt aliquos Aliter
hoīes pigues/ diuites ꝛ ſibi ſufficiētes: ſicut ſūt
q̄dā q̄ ī ripa hui⁹ mūdi tenuerūt de ſuis redditi
bus bonos ſtat⁹. Septē vero macre ſeq̄ntes/ ſi
gnificāt malos eoꝝ filios ꝛ ſucceſſores: q̄ ſcʒ q̄ſi
q̄ ita ſūt paupes/ macri ꝛ īfortunati: q̄ piguedi
nē ꝑdeceſſoꝝ ſuoꝝ/ ꝛ bona q̄ acq̄ſierūt/ cōſumūt
deuorāt atq̄ vēdūt: ꝛ tn̄ nullā ſatietatē atq̄ ſuffi
ciētiā ꝑinde recipiūt aut acq̄rūt: ꝛ ſic fit q̄ ſqua-
lor ꝛ vredo/ macies ꝛ infortuniū ipſoꝝ/ vacuitas
q̄ ſtipulaꝝ. i. pauꝑtas ꝛ tenuitas bonoꝝ ſuoꝝ/
alioꝝ plenitudinē deuorat: ꝛ q̄cq̄d boni alij ꝑde
ceſſores ſui cumulauerūt/ maloꝝ ſucceſſoꝝ ifor-
tunitas deuaſtat. Vn̄ dicit': Alij laborauerūt: et Joan. 4. e.
vos ī labores eoꝝ introiſtis. ¶ Vel dic q̄ vacce Aliter
iſte macre ſūt auari/ ballitū ꝛ officiales vl' ꝑnci
pes/ raptores ꝛ voratores: q̄ ſcʒ tāte ſūt tenuita
tis ꝛ paupꝑtatis/ tātarūq̄ expēſaꝝ ꝛ īſatiabilita-
tis/ q̄ nihil pēit⁹ ſufficiat eis: q̄nimo dato q̄ oēs
vaccas pingues patrie. i. oēs diuites hoīes ſibi
ſubiectos ſoleāt rapinis ꝛ exactiōib⁹ deuorare ꝛ
ꝯſumere ꝛ vaſtare: nullū tn̄ ſaturitatis vl' ſuffici
entie veſtigiū ī eis appet: imo paupꝑtate ꝛ miſe-
ria ſꝑ ſūt repleti. Vn̄ dr̄: Alij diuidūt ꝑpria ꝛ di Prouer. 11. c
tiores ſūt: alij rapiūt nō ſua: ꝛ ſꝑ ī egeſtate ſunt.

¶ Capi. quadrageſimūtertium Textus: Interim fames oēm terrā vehemēter. Moralitatū Ca. XXIX

G Eneſis. xliij. dicit': cū frēs Joſeph ad D
ipſū in egyptū vbi dominabat' veniſ
ſent: ipſe ibi frēs ſuos cognoſcēs/ nō
eſt agnit⁹ ab eis. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et q̄a
ſciebat qui erāt primogeniti: fecit eos ad men-
ſam priores ſedere/ ſm̄ q̄ erāt antiquiores: ꝛ da
to q̄ ibi eſſet Beniamin adoleſcentulus/ ab eo
precipue ꝑdilectus: eo q̄ frater erat ipſius vteri
nus: ipſū tamē antiquiorib⁹ fratrib⁹ nō prepo-
ſuit: immo q2 erat iunior/ locū vltimū ſibi dedit
¶ Talis Joſeph eſt Chriſt⁹. Vn̄ dicit': Filius Moralitas
accreſcēs Joſeph. Fratres ſui ſunt oēs chriſti Gen. 49. c.
ani. Apl'us: Primogenit⁹ in multis fratribus. Roma. 8. f.
Vterini et magis dilecti ſunt religioſi et clerici:
qui ſibi ſpūaliter ſunt cōiuncti. Dico igit' q̄ Jo
ſeph/ id eſt chriſtus: q̄uis hodie ſit a fratribus
id eſt a fidelib⁹ abſcōdit⁹ ꝛ ignotus: ipſos tn̄ in
uicē diligit ꝛ cognoſcit: et q̄ ſit eorū etas. i. eorū
ꝑfectio/ optime iudicat et diſcernit. Etas eñ vir
tutē et ꝑfectionē ſignificat: in qua q̄ato q̄s eſt
ꝑfectior/ tāto honore paradiſi eſt dignior. Vn-
de dicit': Cani ſunt ſenſus hominis/ et etas ſene Sap. 4. b.
ctutis vita īmaculata. Quādo igit' iſti fratres
chriſtifideles in cōuiuio Joſeph/ id eſt in para-
diſū ſūt locādi: optime cōſyderat ip̄e chriſt⁹ eta
tē/ id eſt merita ſinguloꝝ: ipſoſq̄ ſm̄ primogeni
ta ſua/ id eſt ſm̄ virtutes q̄s habēt/ ſolet ordina-
re/ ꝛ ꝑmos vl' vltimos collocare: ꝛ hoc ſine q̄cun
q̄ acceptione ꝑſonaꝝ: q2 ꝑ certo fratres vterini/
id eſt viri eccleſiaſtici nequaq̄ preferunt': q̄nim-
mo ſi in morib⁹ ſint ceteris minores/ vltimiores
ponuntur. Ibi enim nō eſt acceptio ſeu diſtin

E ctio iudei et greci: ꝙnimo ſepe fit/ꝙ greci q̄ p̄-
Aliter mi ſunt/ſunt nouiſſimi: ⁊ nouiſſimi pmi. ¶ Uel
dic ꝙ Joſeph eſt prelatus: q̄ reuera ſūme debet
cognoſcere et atēnd eſt merita ſubditoꝝ: ⁊ dato
ꝙ ipſi eū nō cognouerūt/ id eſt nō viſitauerunt
nec obtulerūt munera: nec adulando applauſe-
rūt: ipſe tñ debet eos cognoſcere/ ⁊ eoꝝ ſufficiē-
tias cogitare. Ergo qñ ipſe facit ↄuiuiū. i. puiſi
onē aliquā: ipſe debet ī mēſa beneficioꝝ eccleſie
ipſos collocare priores/ q̄ ī etate/ id ē ī ꝟtutib⁹
ſūt maiores: q2 vere dato ꝙ beniamin/ id ē ꝙ il-
li habeāt aliquos frēs vterinos/ id ē aliquos cō-
ſanguineos/ nepotes vł amicos: ſi tñ ſint iunio-
res/ id ē moꝛib⁹ impfectiores: nūq̄ debet eos bo
nis ⁊ puectis ꝓponere: ſed ꝓmiſſis melioribus
Pſal. 67. f. ipſis vltimū locum dare. Pſal. Jbi beniamin
Heſter. 1. b. adoleſcētul⁹ ⁊c. Uñ Heſter: Bibebāt oēs in au-
Eodē ca. reis pocul' ⁊c. ¶ Dato ꝙ Joſeph fratres ſuos
Textus. g ordinate ſm etates ſuas collocaſſet ad mēſā: et
ſic beniamin ꝓdilect⁹ ⁊ vterin⁹/ eo ꝙ eſſet iunior
vltim⁹ locaret: nihil tñ ꝓpter hoc ſibi deperijt:
imo portio ciboꝝ quā ſibi ioſeph dedit/ portio-
Moralitas nē alioꝝ fratꝝ ī q̄nq̄ ptib⁹ excellit. ¶ Sic ꝟo cū
frēs ioſeph. i. fideles eccłie/ nūc ī locis gradiuū ⁊
dignitatū diuerſimode ſint locati: ita ꝙ ſepe fit
ꝙ illi q̄ ſūt vterini/ id eſt chriſto magis ꝑ chari-
tatē cōiūcti/ ⁊ ab eo potiſſime ꝓdilecti: ī mēſa bo
noꝝ eccłie ſunt vltimi cōſtituti: q2 vero hodie
plerūq̄ accidit: ꝙ illos quos chriſt⁹ ver⁹ ioſeph
plus diligit: ⁊ quos ſibi charitas ſeu ſanctitas
F magis īſigit: vltimos ī eccłia vel mūdi dignita-
Lu. 14. b tib⁹ ponit/ dicēs illud Lu. Recūbe ī nouiſſimo
loco. Ex hoc tñ nihil ſibi deperit ꝓpter iſta: q2
ꝓ certo poſt mortē qñ chriſtus diſtribuet cibos
glie paradiſi/ iſti alijs ꝓficient: ⁊ portio gle quā
habebūt/ alioꝝ glie preferet: q2 reuera Chriſt⁹
illos q̄ ſunt mō vltimi/ depreſſi ⁊ paupes: alijs q̄
mō ſunt alti ⁊ diuites ꝓferet: ita ꝙ glia eis data
Mat. 21. b. alioꝝ gloriā precellet. Uñ dicit: Erunt nouiſſi-
Aliter mi pmi ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ talis tal' ioſeph eſſe vi-
det defectuoſus prelatus: q̄ reuera de bonis ec
cleſie ſolet ſuis fratrib⁹ vterinis/ id eſt filijs/ ne-
potib⁹ et cōpatriotis et familiarib⁹ magis dare
dato ꝙ alij antiq̄ores et meliores noſcant' eſſe:
Ephe. 5. f. ſicut dicit apłs: ꝙ nemo vnq̄ carnē ſuā odio ha
buit/ ſꝫ nutrit ⁊ fouet eā. Ciph⁹ ioſeph īuēt⁹ fuit
ī ſacco beniamin iunioris frīs et mīoris: ad de
notādū ꝙ ciph⁹ diuine ſapīe in ſacco. i. ī corde
humiliū inuenit': q2 quāto quis eſt ꝑ humilita-
tē minor/ ⁊ ꝑ puritatē iunior: tāto calice ſapiētie
plus potat'. Exemplū de b. Joāne: q̄ erat apłs
Pſal. 67. f. iunior: et tñ intellectu fuit altior. Pſal. Benia
Ca. xxxvij. e. min adoleſcētulus in mentis exceſſu. ¶ Sicut
dicit' in Geñ. Joſeph emit populū egypti ī ſer-
uitutē regis/ dando eis frumentū regis. ¶ Sic
Moralitas ꝟo ꝓdicator: qui eſt diſpēſator frumēti/ id ē ſcri-
pture ⁊ ſciētie chriſti regis: pplm fideliū ī ipſius
regis chriſti acq̄rit ſeruitute: dū frumētū ſuū/ id
Pſal. 80. c. eſt doctrinā ſuā vel etiā eucharīſtiā ei pandit.
Aliter Pſal. Ex adipe frumēti ſaturauit eos. ¶ Uel
dic ꝙ ppłs pharaonis/ id eſt diaboli ſeru⁹ effici

tur: dū frumēto ei⁹/ id eſt bonis tꝑalib⁹ ſatiat'. G
Uñ ī Prouer. Qui accipit mutuū/ ē fenerator. Prouer. 22. b.

¶ Capitulū quadrageſimūoctauum Textus: His itaq3 trāſactis/ nūciatu eſt. Moralitatum Ca. XXX

Jacob in breui moritur⁹/ voluit bñdicere
duob⁹ filijs ioſeph/ ſcꝫ ephraī ⁊ manaſ-
ſe: vñ cū eēt ī lecto decūbens: adduxit eos
ioſeph ſibi bñdicēdos ad lectū. Cū ergo pmo-
genitū poſuiſſet ad dexterā/ ⁊ ſecūdo genitū ad
ſiniſtrā: pater man⁹ ſuppoſitur⁹ cācellauit: ⁊ de-
xterā genito ſecūdo/ q̄ erat ſiniſter antepoſuit. F
Siniſtrā ꝟo ſup primogenitū aſſignauit: et ſic
cācellādo ⁊ mutādo man⁹/ dexter filioꝝ ſiniſter
ſiniſter ꝟo dexter fact⁹ eſt: ⁊ bñdictionē pmoge
niti reportauit. ¶ Reuera iſte Jacob patriar Moralitas
cha pōt mihi ſignificare deū: Joſeph ꝟo ſigni
ficat mundū/ vel quēcūq̄ q̄ habet alios ꝓmoue
re/ ꝓncipē vł ꝓlatū: ꝑ dexterā intelligit' ꝓſpitas/
ꝑ ſiniſtrā ꝟo aduerſitas: ergo iſtud ↄſtat/ ꝙ io-
ſeph. i. mūd⁹ aliquos ponit ad dexterā/ aliquos
ↄſtituit ad ſiniſtrā: q2 ſcꝫ diuites pōit ī dextera
ꝓſpitatis/ paupes ꝟo ī ſiniſtra aduerſitat'. Sꝫ
reuera iacob. i. chriſt⁹ ī die iudicij/ qñ bñdictiōēꝫ
dabit legiſlator: ⁊ ibūt de ꝟtute ī ꝟtutē: et vide- Pſal. 83. b.
bit' de⁹ deoꝝ ī ſion: tūc man⁹ ſue munificētie cā
cellabit/ ⁊ etiā eos ꝑmutabit. Sicq̄ fiet ꝙ dexte-
rā ꝓſperitatis ill' dabit/ q̄ nūc ſunt ī aduerſitati-
tis ſiniſtra. Siniſtrā ꝟo aduerſitatis his dabit/
q̄ nūc ſūt ī ꝓſpitatis dextera: ⁊ ſic fiet ꝙ dexteri fi D
ent ſiniſtri/ ⁊ econuerſo: ⁊ ꝙ pmi erūt nouiſſimi/ ⁊ Mat. 20. b
nouiſſimi primi. Eſuriētes īpleuit bonis: ⁊ diui- Lu. 1. e
tes dimiſit inanes. Joſeph ꝟo noluit ſepeliri ī Geñ. 50. d
egypto: imo rogauit frēs/ ꝙ ī terrā ꝓmiſſionis Exo. 3. d.
portarēt: quod finalit' factū ē. Sic ꝟo nec nos de
bem⁹ velle ſepeliri ꝑ malā ↄſuetudinē ī peccō: im
mo debem⁹ rogare frēs. i. religioſos ⁊ iuſtos/ ꝙ
inde ſuis doctrinis/ exēplis ⁊ orōnib⁹ nos edu-
cāt. Pſal. Educ de carcere animā meā Pſal. 141. d.
¶ Moralitatū ſuper Geneſim finis.

Moralitatum liber ſecundus ſuper Exodum.

¶ Capitulum primū Textus: Hec ſunt nomina filiorum Jſrael. Moralitatum Capitulum I

Surrexit rex
nouus ſup egyptū/ q̄ nō no
uerat opa Joſeph ſeu bñfi
cia q̄ egypto cōtulerat: pro-
pter quod filios iſrael ꝑ ma
giſtros operum q̄pluribus
opprimebat: ipſoſq̄ ſibi ſeruire ī luto et latere et
paleis/ ad edificationē ſuarum vrbiū faciebat.
Uerūtñ ſic fiebat/ ꝙ quāto plus opprimebat/ tā
to plus eoꝝ ppłs creſcebat. Quapropt' aliud
gen⁹ oppſſionis cogitauit: q2 ſcꝫ vocatis obſte
tricibus: omnes quot naſcebantur maſculini ſe
xus/ ſubmergi fecit: feminas ꝟo reſeruari mā-

A· dauit. ¶ Tales videntur eſſe reges noſtri/ prelati iu-
Moralitas dices et principes noui/ de nouo promoti: vel noui
iuuenes et inſcij: vel noui/ bonis predeceſſoribus ſu-
is diſſimiles/ et in vitijs innouati: quia reuera iſtorum to-
ta cura eſt/ filios iſrael .i. bonos ſubditos ſuos ra-
pinis et exactionibus et tributis et ſeruitutibus op-
primere: et eos per ſuos iniquos magiſtros ope-
rum/ ſcilicet balliuos et officiales affligere: et ſi que bene-
ficia a Joſeph .i. ab aliquibus eorum amicis: ipſi vel
eorum progenitores receperint: ſolent per ingratitudi-
nem cuncta obliuioni dare. Jſtud patet de multis
principibus: qui ſi habuerint aliquem Joſeph
id eſt aliquem magnum conſiliarium vel ingenium/ a quo re-
ceperunt ſeruitia vel obſequia: hunc ſolent dum viuit/ ſu-
is amicis ab exactionibus parcere: ſed eo mortuo/ ſo-
lent illos de eius genere plus quam alios infeſtare. Et hec
inter mali ſuperiores hodie in regno et iuriſditione
ſua/ maſculos filios .i. bonos et virtuoſos nituntur
ſubmergere et extirpare. Feminas vero .i. molles
et defectuoſos/ et ad bene operandum inhabiles/ ſolent
ſeruare: et eos plus quam alios ſupportare. Unde dicitur:
Num. 31. b Cur feminas reſeruaſtis? ¶ Uel dic quod pharao
Aliter eſt diabolus: qui ſcilicet iſrael .i. fideles quos per peccatum
ſubiugat/ in tribus ſpecialiter occupat: videlicet in
luto in faciente: id eſt/ in luxuria: et in palea de leui
volante: id eſt/ ſuperbia: et in latere in igne durante
.i. in auaricia. Jſtos enim prefectos malorum ope-
rum .i. capitalia vitia vel per malos prelatos vel
predicatores hereticos ſolet affligere: et ſeruus ma-
ſculos: id eſt/ bona opera in eis deſtruere: ipſaque in
B flumine carnalis voluptatis ſubmergere. Femi-
nas vero: id eſt/ molles actus et reprobos/ ſolet in
hoſte vegetare. Uult enim diabolus/ quod mala ope-
ra in nobis pullulent et ſuccreſcant: bona vero de-
Aliter ficiant et decreſcant. ¶ Uel dic ad litteram: quod pha-
rao diabolus per obſtetrices egypti/ id eſt per malos
prelatos de eccleſia hodie eradicat maſculos: id
eſt homines virtuoſos. Ibi vero fouet/ nutrit et plan-
tat feminas: id eſt carnales et defectuoſos: vnde
Num. 31. c iſte videtur dicere illud Num. Interficite quicquid
Aliter eſt generis maſculini. ¶ Uel dic quod pharao eſt
diabolus: qui ſemper habet odio filios iſrael: id eſt
chriſtifideles: potiſſime maſculos/ id eſt probos
homines et virtuoſos: ipſos in primitiua eccleſia vi-
dens et inuidens multiplicari: per prefectos operum/ id
eſt per mundi tyrannos faciebat affligi: et ſic nomen
chriſti et fidem eius putabat poſſe deſtrui vel ſub-
uerti: veruntamen ſic fiebat: quod quanto plures affli-
gebantur: id eſt/ quanto plures pro chriſti martyrio
moriebantur/ tanto fidelium numerus amplius mul-
tiplicabatur: et ſtatus eccleſie in melius augeba-
Prouer. 21. d tur. Sicut enim dicitur in Prouerbijs: Non eſt ſapi-
entia/ non eſt ſcientia/ non eſt conſilium contra deum.
Et in hiſtoria tripertita legitur: quod Julianus apoſta-
ta volens chriſti ſectam deſtruere: ſciens quod conſueue-
rat in tribulationibus proficere: decreuit non tribula-
tionibus/ ſed oblectationibus factorum alios immutare.
Aliter ¶ Uel poſſet allegari proverbio generali quod
dicitur contra ruſticos: quia ſi premuntur/ talliantur
et ſuppeditantur/ melius fructificant: et ad modum vi-
Ex. ca. 8. a nec computantur etc. ¶ Cum Pharao rex egypti

mandaſſet omnes hebreorum filios ſubmergen- C
dos: accidit vt Moyſes naſceretur: quem cum ma-
ter iam tribus menſibus occultaſſet: et ipſum am-
plius ſeruare non poſſet: fiſcellam compoſuit/ in qua
vagientem ligauit: ipſumque per fluuium fluctuare
permiſit. Quem cum Tramuth filia Pharaonis:
que ad flumen lauandi ſe gratia venerat/ inue-
niſſet: et eum corpore elegantem vidiſſet: matremque
pueri ſpectabat in litore/ vocauit: ſibique paruu-
lum nutriendum commiſit: ipſum Moyſen/ id eſt de
aquis aſſumptum vocauit: quem tandem adultum in fi-
lium adoptauit. ¶ Per regem egypti intelligitur re- Allegoria
ctor mundi: qui ſcilicet a principio propter peccatum
Ade/ decreuit cunctos filios humani generis ori-
ginali vulnere perimendos. Per mulierem hebre-
am intelligo ſanctam eccleſiam matrem: que ſcilicet
hebrea/ id eſt tranſiens dicitur: pro eo quod non habet
hic manentem ciuitatem/ ſed ad futuram mouetur. Igi-
tur dico/ quod quotiens iſta noſtra eccleſia parturit
Moyſen/ id eſt aliquem nouerit natum: primo de-
bet eum tribus menſibus tenere/ id eſt in tribus vir-
tutibus theologicis inſtruere: tandem debet eum
in fluuio baptiſmi mergere: et fiſcelle ſpei et di-
uine miſericordie committere: et tunc proculdubio
ſtatim adeſt filia regis/ id eſt diuina gratia: que
ſcilicet fluuium baptiſmi frequentat: que ipſum de pe-
riculo liberat/ et in filium recipit et adoptat: et ma-
tri ſue proprie/ ſcilicet eccleſie: lacte doctrine nutrien-
dum committit: et ſic moyſen/ id eſt de aquis aſſum-
ptum/ et per aquas baptiſmi ſaluatum/ merito ipſum vo- D
cat. ¶ Uel dic quod mater ſignificat carnalem concu- Aliter
piſcentiam: que filium ſuum peccatorem tribus menſi-
bus ſeruat: in quantum peccatis ſuperbie/ luxurie et aua-
ricie ipſum ligat. Tandem vero ipſum in fluuium
ponit: quando fluxui mundi negociorum/ et tempora-
lis proſperitatis ipſum exponit. Filia vero regis .i.
gratia vel etiam beata virgo: ipſum de fluuio mundi
liberat/ quaſi a mundi fluxu ipſum detrahit: et per pe-
nitentiam ipſum ſaluat: et in filium per charitatem ado-
ptat: et lacte ſane doctrine nutriendum procurat: et
mulieri hebree .i. penitentie vel religioni: que
tranſit de hoc mundo ad patrem/ nutriendum aſſi-
gnat: vt dicamus diuine gratie illud Joan. Muli- Joan. 19. c.
er/ ecce filius tuus: et filio: ecce mater tua. ¶ Uel Aliter
dic quod paruulus iſte ſignificat humilium vulgus ſub-
ditorum. Filia regis eccleſiam ſignificat: que ſcilicet in
flumine diuine gratie vel penitentie lachrymoſe
ipſum balneare non ceſſat. Iſta ergo filium ſuum .i. fide-
lium vulgus: matri eorum/ ſcilicet rectoribus et curatis cete-
ris nutriendum/ ſcilicet lacte doctrine et ſubuentionis
terrene committit: et mercedem eterne glorie promit-
tit: Unde iſta eſt que dicit ibidem: Accipe puerum Secundum
ad nutriendum: ego reddam tibi mercedem. ¶ Se- Joſephum
cundum Joſephum: cum filia pharaonis Moyſen
inuentum in flumine/ primo cuidam mulieri egy-
ptie dediſſet: puer de lacte ipſius bibere non vole-
bat: quapropter vocata eſt mater eius hebrea: que
finem rei expectans/ in litore reſidebat: ideo ſoror eius
dixiſſe legitur: Uis vt vocem mulierem hebream/ vt Exo. 2. b
nutrire poſſit infantulum? Ponit etiam ibidem: quod
dum puer creuiſſet: pharao diadema ſuum ſuper

E caput Moyſi poſuit: qui ſtatim illud de capite
precit: quod pditioſe factū rex conſyderans ip
ſum occidere voluit. Sed ad pbandū vtrū pueri
liter hoc feciſſet: carbonē ardentē ſibi dedit: qui
nutu diuino ipm in ore poſuit: ⁊ linguā ſibi cō-
buſſit: ⁊ inde factū eſt / ꝙ ſp impeditionis et tar-
Exo.4.c de lingue fuit: ſicut infra legit: Obſecro te dñe /
non ſum eloquēs. ¶ Sic vere debet facere bo-
nus moyſes. i. bonus religioſus: de aqua mūda
ne ſuſcibilitatis aſſumpt⁹: qꝛ reuera lac egyptia
rū mulierū. i. dulcedines mūdi ſclarū / deliciarū / ver
borū / adulatorū aut delectationū nō debet ſuge-
Prouer.1.b re. Juxta illud: Fili ſi te lactauerint pctōres: ne
acquieſcas eis. Sed lac mulieris hebree matris
ſue. i. dulcedinē deuotionis / doctrine ⁊ gratie:
quā ſibi dedit eccleſia vel religio mater ſua: de
1.Pet.2.a bet ſugere ⁊ guſtare. Vñ dicit: Lac ꝯcupiſcite /
rōnabile ⁊c. Diadema etiā. i. honorē ⁊ dignita-
tē qua pharao. i. mundus vel diabolus ſibi p vi
as iniuſtas vult imponere / debet ſimiliter refuta
re: ⁊ carbonē. i. ardorē charitatis ſeu diuini timo
ris et penitētie debet eligere: ⁊ linguā ſuā cū eo
Heb.11.d debet temꝑare. Vñ de moyſe legit: ꝙ ipſe beati⁹
reputauit improperiū chriſti theſauris egypti-
orū. Jdeo ſm aliā lrām Eſa. xlvij. dicit: hñs car-
bones ignis ſede ſup eos: ⁊ erūt tibi in refrige-
rio. Debet ergo talis vir pfectus eſſe lingue tar-
Jaco.1.c dioris. Juxta illud: Sit ols homo velox ad au-
Textus diendū: tardus aūt ad loquendū ⁊c. ¶ Cū moy
ca.II.b ſes videret quadā die vnū egyptiū / q vnū hebre
F um ꝑcutiebat / ⁊ eidem iniuriā faciebat: occidit
eū / ⁊ in ſabulo eū ſepeliuit: verum qꝛ rumor exi-
uit in publicū / fugit in terrā Madian: vbi Jetro
ſacerdotis madiā oues pauit: cui⁹ filiā in vxorē
accepit. Et dū iſte oues ſacerdotis de madian
in deſerto paſceret: mirabiles viſiones ibidē vi-
Moralitas. dit. ¶ Jſtud exponit ſic: Moyſes q interꝑtat
aſſumptus ex aquis: ſignificat hoīem penitētem
qui ſcꝫ in aquis lachrymoſe cōpunctiōis debet
iugiter inueniri: ⁊ ibi a matre ſua / id eſt penitē
tia: vt a filia regis / id eſt a diuina gratia recipia
tur / debet ꝯſtitui ⁊ imponi. Egyptius ſignifi-
cat peccatū vel carnē: Hebreus vero ſignificat
aīam vel mentē. Jgit dico / ꝙ qñ moyſes. i. peni
tens / videt ꝙ frater ſuus ſpūs ſeu animus / q de
bet dici hebreus. i. tranſiens / p eo ꝙ ad deū et
ad paradiſum debet tranſire feſtinus: opꝑimitur
vel iniuriat ab aliquo egyptio. i. pprio corpo-
re vel a pctō: ſtatim debet contra eū inſurgere:
⁊ ipm p ꝯfeſſionē occidere: ⁊ p ſatiſfactionē ſub
ſabulo ⁊ aſperitate penitētie abſcōdere vel cela-
re: ⁊ tunc poterit fugere ad Jetro ſacerdotē. i. ad
deū p deuotionē: ⁊ filiā eius in vxorē accipe: ſcilꝫ
ſcientiā ⁊ diſcretionē / ſeu gratiā / ſeu deuotionē
⁊ ſic poterit oues. i. chriſtifideles paſcere p pdi-
cationē ⁊ eruditionē: ⁊ viſiones celi videre p ce-
Ezech.8.b leſtiū ꝯtemplationē. Unde dicit: Eleuauit me
Aliter ſpūs / ⁊ duxit in hieruſalēm viſione dei. ¶ Uel
allega iſta generaliter / ꝙ de lege nature qlibet te
netur opꝑſſos ⁊ tribulatos defendere: ⁊ eis con
Pro.24.b tra impios ſubuenire. Vñ in Prouerb. Eos q

ducunt ad mortē / ⁊ eos q ducunt ad interitū / li G
berare nō ceſſes. ¶ Moyſes paſcens gregē / cū Textus
duxiſſet oues ad deſerti interiora: apparuit ſibi ca.III.a
dñs in rubo ardente: vidit eñ in monte Oreb
rubū ardentē q nō cōburebat: quo cū appropin
quare vellet / vt qd hoc eſſet videret: pcepit ſibi
dñs ꝙ calciamēta de pedibus ſuis tolleret / eo ꝙ
locus ille terra ſancta eſſet. ¶ Reuera ſic videt Moralitas.
feciſſe dñs pater: qꝛ qñ filios iſrael. i. fideles ſu-
os de imperio Pharaonis. i. diaboli: ⁊ de egy-
pto. i. de inferno liberare decreuit: vnū ſignū mi
rabile pmitus demōſtrauit / ſcꝫ ſignū beatiſſime
incarnationis: quo mediāte populū ſuū libera-
uit. Jpſe eñ tunc in rubo arbore ſpinoſa. i. bea-
ta virgine ſpinis penitentie circūſepta: moyſi. i.
humano generi vel iudeorū populo apparuit: ip
ſamqꝫ arborē igne ſanctiſpūs inflammauit: ⁊ mi
rabiliter impregnauit. Nunqꝫ tamen iſta arbor
beata virgo ab integritate virginitatis fuit nu-
data / nec p incendiuꝫ carnalitatis cōbuſta: ſed
ſemꝑ virgo ⁊ integra reſeruata. Verūtamen ad
hoc ꝙ moyſes. i. iudaic⁹ populus mereat iſtā in
viſionē cernere / ⁊ incarnationis ſacramētū cog
noſcere: neceſſe eſt vt de pedib⁹ affectionū ſuarū
calciamēta carnalis cognitionis / ſenſuſqꝫ litera
lē auferat: ⁊ ꝙ inde p fidei cognitionē incedat.
Qui eñ calciamēto carnalis ſapiētie inuoluit:
ad tantā viſionē / ⁊ ad tanti ſacramēti cognitio
nē ptingere nō meret. Neceſſe eſt ergo p fidem
calciamentū tale ſoluere / ⁊ omnē mūdi ſapien- H
tiā amouere: quia ſcꝫ terra in qua ſum⁹ / ſancta
eſt. i. eccleſiā ſanctā catholicā conſtat eſſe. Vñ
dicit: Solue calciamentū de pedib⁹ tuis: locus Joſ.5.d
eñ in quo ſtas / ſanct⁹ eſt. ¶ Uel dic ſi vis: ꝙ ad Aliter
hoc ꝙ homo diuinas reuelatiōes videat / neceſ-
ſe eſt ꝙ ad interiora deſerti: id eſt / ad ſecreta cō-
ſcientie gregē affectionū ſuarū ducat: ⁊ ꝙ cal-
ciamenta terrenorū bonorū de pedibus affecti
onum ſuarū tollat.

¶ Capitulū quartū Textus: Reſpō-dens moyſes ait: nō credent mihi.

Moralitatū Capitulum II

Inter ſigna q fiebāt corā pharaone p li-
beratione populi iſraelitici: primuꝫ fuit
de virga verſa in colubrū. Vñ Exo. iiij.
dicit: ꝙ virga quā tenebat moyſes / ꝓiecta in ter
rā / ſtatim verſa eſt in colubrum: ita vt timebat
moyſes nō ſolū virgā illā recipere / ſed etiā hāc
videre. Dñs tamē ſibi pcepit / ꝙ caudā draconis
acciperet: quod cū feciſſet / in virgā iterū eſt cō-
uerſa. ¶ Jſtud applicat ad ſtatū populi iudeo Moralitas
rū. Virga eñ qua mūdus regit / ſignificat filiū
dei patris. Pſal. Reges eos in virga ferrea: ⁊ Ps.2.c
tanqꝫ vas figuli cōfringes eos. Moyſes vero q
iſtā tenet / populū iudaicū ſignificat: qui reuera
in pncipio iſtā virgā / ſcꝫ deū / in manu ſua tenuit
inqꝫtū ipſum credidit ⁊ amauit. Per colubrū / q
eſt res corpalis ⁊ viua / intelligit chriſti humani
tas: q ſcꝫ fuit corporea ⁊ mortalis. Dico igitur
ꝙ quādo virga quā tenebat moyſes. i. de⁹ / quē
credebat ppls iudeorū / in terrā miſſus fuit: tūc

A proculdubio in dracone.i.in mortalē hoſtem eſt
ꝯuerſus: ita ꝙ Moyſes iſte ſcȝ pp̄ls iudeoꝝ fa-
ctus eſt tremebund⁹: ⁊ a fide incarnatiōis dn̄i
fugiunus. Judeus eñ virgā in colubꝝ mutauit
dum dei filij ꝑſonā hoſtem factā abhorruit: ⁊ eā
credere ⁊ accipe ⁊ recipe recuſauit. Ubi dicitur:
Joh.i.a.et.b Sui eum nō receperūt: ⁊ verbū caro factum eſt
Ueruntamē de diuino diſpenſatiōis mādato ſic
fiet: ꝙ moyſes iſte.i.iudaicus pp̄lus iſtū ſerpen
tem chriſtū: cauda.i.in fine ꝑ credulitatē accipi
et: ⁊ tunc ſibi vertet in virgā/in xp̄ū ipm̄ finali-
ter deum credet: ita ꝙ tunc ꝓprie poteſt dici il-
Pſ.109.a lud Pſ. Uirgā virtutis tue emittet dn̄s ex ſion:
dominare i medio inimicoꝝ tuoꝝ. In medio ini
micoꝝ tuoꝝ.i.in medio iudeorum: q̄ modo ſunt
Aliter chriſti ⁊ fidei inimici. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt
deus/q̄ q̄ſꝗȝ in manu ſua tenet virgā.i.aliquā
bonā ꝑſonā: quā ſcȝ in ſtatu gratie manu tenet:
⁊ eum in bono retinet atq̄ȝ fouet. Ueruntamē ſe-
pe accidit ꝙ deus laxat manū ſuā/⁊ ſm̄ occulta
ſue diſpēſationis iudicia ipm̄ peccare ꝑmittit: ⁊
in terra eum ꝓijcit: dum ad amorē terrenoꝝ per
auariciā vel apoſtaſiā cadere eum ſinit: qui reue
ra in draconē vertit̄/in xp̄ū in viꝝ peſſimū cōmu
tat̄. Quod vtiq̄ȝ ad lr̄am videmus de multis ho
minib⁹/q̄ in eccleſia vel religione anteꝗ̄ in ter-
rā ꝓijcerent̄.i.anteꝗ̄ ad terrena adminiſtranda
ꝓmouerent̄: erant vᵉge.i.ꝑſone iuſte ⁊ recte/ad
regendū alios optime diſpoſiti: q̄ tñ poſtꝗ̄ ad
B terrā.i.ad miniſtranda terrena dimittunt̄: vtpo
te qñ ad aliquod officiū vel dignitatē ꝓmouen-
tur: tūc dracones.i.rapaces ⁊ crudeles efficiunt̄
⁊ in malos hoīes commutant̄. Quid refert (in-
qt Tullius) an qs in beluam ſe ꝯuertat: aut ꝑ ini
q̄tatē ferinos mores induat? Fit tñ de talib⁹ qñ-
q̄ȝ/ꝙ moyſes.i.deus ipſos in cauda.i.in ſenectu
te ad miſericordiā recipit: ⁊ eos ꝑ penitētiā ad
ſtatū ſalutis reducit: ⁊ ſic in vᵉgas.i.in viros iu
ſtos mutant̄: ⁊ a draconina ſeuitia ⁊ neq̄tia ꝯuer
Treñ.i.e tunt̄. Unde dicit̄: Ipſa gemēs ꝯuerſa eſt retror-
Aliter ſum. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt ꝓlatus/de cuius
manu q̄ſꝗȝ vᵉga.i.religioſus apoſtatando/⁊ ad
terram.i.ad ſeculum redeūdo/fit draco veneno-
ſus multiplr̄ peccādo: ita ꝙ moyſes.i.ꝓlatus:
ipſum timet recipe/malā vitā ipſi⁹ abhorrēdo:
ꝑ caudā tñ in fine iſte ꝑ moyſen.i.ꝑ prelatū capit̄
ab ipſoq̄ȝ punit̄: ita ꝙ ſepe fit ꝙ iterū in virgam
i.Reg.10.b .i.in bonū viꝝ mutat̄. Unde dicit̄: Mutat⁹ eſt
Ca.IIII.b. in viꝝ alteꝝ. ¶ Moyſes faciens ſigna corā pha
raone/manū ſuam in ſinū mittebat: ⁊ ꝗ̄diu ibi
ſtabat/ſana erat: qñ aūt ipſam corā pharaone ex
trahebat/tunc leproſa fiebat. Si vero ipſam ite-
rum in ſinū retrahebat/ad ſanitatē priſtinā redi
Moralitas bat. ¶ Manus in ſcriptura ſignificat bonam
oꝑationē: ſinus eſt ꝯſcie ſecretū ⁊ intentio. Dico
ergo ꝙ qñ moyſes.i.vir iuſtus/tenet manū ſuā
.i.bona opa ſua in ſinū ſuo.i.in ꝯſcie ſecreto: ip
ſaq̄ȝ in abſcōdito ⁊ occulto facit: tūc ipſa opa ꝑ-
ſeuerāt vtilia atq̄ȝ ſana. Si vero ipſa de ſinu ſe-
creti ſui ꝑ oſtentationē extrahat: ⁊ coram Pha
raone.i.corā mūdo demonſtrare ipſa gaudeat
tūc lepra inanis glīe polluunt̄/⁊ ꝑ iactantiā de-
prauant̄. Quapropter neceſſe eſt ꝙ manus ope C
ratiōis noſtre ad ſinū noſtꝝ.i.ad ſecretū redeat:
aliͦs in ſanitate ⁊ mūdicia nunꝗ̄ apud deū ꝑſeue
rat: ⁊ ideo hō q̄ gaudet facere opa ſua bona co-
ram hominibus/vt videant̄ ab eis: repꝛhendit̄ in
Pſ. vbi dicit̄: Ut q̄d auertis manū tuā ⁊ dexte Pſ.73.c
ram tuā/de medio ſinu tuo in finem? ¶ Uel dic Aliter
ꝙ moyſes eſt ꝓlatus: ſinus eſt clauſtꝝ: ⁊ membꝝ
eius eſt q̄libet ſubditus. Igit̄ dico: dato ꝙ moy
ſes habeat manus ſuas.i.ſubditos ſuos ⁊ ſerōs
ſpūaliter ſanos ⁊ mūdos: qñ tñ ipſos emittit de
ſinu clauſtri ſui exterius ad terrenas miniſtrati-
ones: vel inter ſeculares eos mittendo/faciliter
ſolēt leprā luxurie ⁊ auaricie incurrere: et ꝗ̄diu
extra fuerint/immundi et luxurioſi manere. Sed
pro certo tunc iteꝝ ſani efficiunt̄/qñ ad ſinum
clauſtri ꝑ ꝓlati induſtriā retrahunt̄. Ideo dicat
bonus religioſus/foris in temꝑalibus occupa-
tus illud Luce: Reuertar in domū meā vnde exi Luce.11.d
ui. ¶ Uel dic ꝙ iſta manus eſt homo/q̄ de ſi- Aliter
nu diuine gratie et charitatis emiſſus/leproſus
efficit̄ et pctōr: q̄ tamē tūc tpis ſpūaliter ſanatur
qñ ꝑ penitentiā ad hūc ſinum reuertit̄. Unde di
citur: Reuertere ad vaginam tuam o mucro. Hiere.47.d.
¶ Uel dic de apoſtatis: qui tunc leproſi et pec- Aliter
catores ſiūt/qñ de ſinu moyſi.i.de clauſtro apo
ſtatando/vel in publico inter ſeculares ꝓdeūt.
Tunc vero ecōuerſo ſpūaliter ſani efficiunt̄/qñ
ad clauſtrū/vel ad chriſti vel prelati ſui gremiū
reuertunt̄. Sicut ad lr̄am patet de religioſis et D
ſanctimonialibus: q̄ qñ nimis frequētant dom⁹
parentū/et etiā curias ſeculares/vel domos pre
latoꝝ: ſtatim ſolēt lepram auaricie et adulatiōis
et ſupbie incurrere. Ideo talib⁹ dicit̄. Reuerte Hiere.31.d
re ad ciuitates tuas: Uſq̄ȝquoq̄ȝ delicijs diſſol-
ueris filia vaga?

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Dixit q̄ȝ dn̄s ad moyſen: Ecce conſtitui te deum Pharaonis: et frater tuus. Moralitatū Capl. III

Ertiū ſignū quod ꝓcepit dn̄s ꝑ Moy
ſen/fuit de aqua cōuerſa in ſanguinē.
Accepit eñ aquā de flumie/⁊ fudit ſu
ꝑ aridā: ⁊ facta eſt ſanguis. ¶ Sic vero loquē- Moralitas
do ſpūalr̄/ſepe fit ꝙ dum aqua.i.aliqua ſimplex
ꝑſona de ſuo flumine.i.de ſtatu religionis/deuo
tionis vel cōpūctionis extrahit̄: ⁊ ſup aridā effū
dit̄.i.ad miniſtrationē terrenoꝝ conſtituit̄: tunc
ꝓbo ſanguis.i.carnalis ⁊ luxurioſa efficit̄: niſi cū
diligentia ꝓcaueat ne labat̄. Pſ. Cōuertit aquā Pſ.104.c
eoꝝ in ſanguinē. Uel expone ſicut Apocalypſis
viij.et.xvi. dicit̄ ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ talis aqua ſi- Aliter
gnificat vſurarios ⁊ auaros/malos officiales ⁊
balliuos: q̄ ſup terrā dum effundunt̄.i.qñ in ter
ra vel patria dominant̄: in ſanguinem.i.in ꝑſo-
nas crudeles ⁊ ſanguineas cōmutant̄. ¶ Poſt Eodē ca.b
ꝗ̄ Aaron ꝓiecit virgam ſuam in terrā corā pha
raone/⁊ verſa eſt in colubrum: vocauit pharao
incantatores ⁊ maleficos ⁊ ſapientes ſuos: ⁊ ꝑ
fecerunt ſinguli virgas ſuas/⁊ ſimiliter in colu-

E bros ſunt cōuerſe: virga tamē Aaron virgas de
Moralitas uorabat magoꝝ. ¶ Iſtud allegari pōt / ꝙ magi
id eſt hypocriti homines et ficti / qñq; ita bona
opera in apparentia faciunt / ſicut aaron: id eſt.
ſicut boni. Ueruntamē iſta eſt differētia: ꝙ vir-
ga Aarō ſupſtat alijs deuoratis. i. opera iuſtoꝝ
pſeuerant / opibus hypocritaꝝ ꝯſumptis: q2 re-
uera miracula. i. mirabilia ⁊ ſingularia opa que
faciūt iuſti / ſunt mirabilia. Illa vero que faciūt
hypocrite ſeu mali homes / ſunt defectibilia. Un
de Seneca: Nihil quod fictum eſt / eſt diuturnū
Aliter ¶ Uel dic ꝙ Aaron ſummus ſacerdos ſignifi-
cat magnos dñs ⁊ platos. Magi vo ſignificāt
inferiores / ballíuos ⁊ vaſallos. Cū igit vterq;
habeat virgas verſas in colubꝝ. i. in rapacē fa-
miliā; vel cū vterq; virgā iuriſditionis ſue in co
lubꝝ. i. in rapacitatē ꝯuertat: inq̄tū tam maioꝛ
ꝙ minoꝛ rapinis ⁊ exactionib9 vacat: virga ta-
mē Aaron vgas magoꝝ deuorare dicit: inq̄tū
officiales maioꝝ / officialibus minoꝝ inimicant
⁊ inq̄tū ad iuriſditionē pape vel regis vaſalloꝝ
dominia quotidie reþmunt: ⁊ tūc pprie draco-
nē deuorat / qñ vnus malus aliū malum grauat.
Unde illud: Ferrū ferro tollit ⁊c.

¶ Ex caplo ſeptimo Textus. c. Dñs deus hebreoꝝ miſit me ad te. Moralitatū Ca. IIII.

Recepit dñs Aaron / dicēs: Tolle vir-
gam tuam / ⁊ extēde ſup riuos ⁊ lac9 et
paludes egypti: ⁊ ꝯuertant in ſangui-
F nem: ⁊ ſit cruoꝛ in omi terra egypti / tam in ligne
is vaſis ꝙ in lapideis. Percuſſitq; aquas / ⁊ ver
ſe ſunt in ſanguinē: ⁊ cōputruit fluuius / ⁊ piſces
q̄ erant in fluuio / mortui ſunt: ⁊ nō poterāt egy
ptij bibere aquā fluminis: ⁊ foderūt ſibi aquam
Moralitas. p circuitum fluminis ad bibēdū. ¶ Per aquā
in ſcriptura poſſumus intelligere elemoſynam.
Eccl. 3. b Uñ dicit: Sicut aqua extinguit ignē / ſic elemo-
ſyna extinguit peccatū. Per cruorē itelligo cru-
Deut. 32. f delitatē / rapināq; ⁊ aduerſitatē. Unde: Inebria
bo ſagittas meas ſanguine ⁊c. Dicam9 igit ꝙ
hodie p totam egyptū. i. p totū mundū tota aq̄
pietatis cōuerſa eſt in ſanguinē crudelitatis: et
hoc non ſolū in lacubus ⁊ paludibus. i. in ſtati-
bus ſecularibus: immo etiam in riuis et flumi-
nibus. i. in eccliaſticis ⁊ regularibus. Uaſa eñi
lignea. i. plati eccliaſtici: vaſa lapidea. i. pncipes
ſeculares / et laici pleni ſunt crudelitatis cruore:
nihilq; habent de cuiuſcunq; pietatis aut beni
gnitatis hñore. Piſces eñi. i. viri flexibiles / de-
uoti et pij: q̄ erāt in flumine eccle / mortui ſunt:
ipſumq; flumen quaſi iam eſt factū putridū per
pctā. Et vt breuius ꝯcludā / quocūq; ſe vertant
egyptij. i. pauperes / ſiue ad clericos / ſiue ad lai-
cos / ſiue ad officiales pncipū ſiue platoꝝ: totum
inueniūt crudelitate ⁊ cruore plenū: ita ꝙ nō in-
ueniunt quid poſſint bibere. i. a quo poſſint cu-
iuſcūq; bñficij refrigeriū reportare. Ideo omni
Iſa. 1. e bus talibus poteſt dici: Man9 veſtre plene ſan
Aliter guine ſunt. ¶ Uel dic ꝙ aqua ſignificat pſpe-
ritatē mundi / que fluit ⁊ defluit ſicut aqua: quia
reuera in ſanguinē carnalis infectionis hodie G
vertit: ita ꝙ piſces huius fluminis ſalz mūdani
diuites / p pctm luxurie moriunt. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
q2 fluuius religionis / vaſaq; lignea et lapidea:
id eſt eccliaſtici debiliores et fortiores / ſunt ple-
ni ſanguine. i. pctō: ita ꝙ iam totū eſt putridū et
corruptū: piſceſq;. i. viri pij / molles et benigni ⁊
deuoti iam penit9 deficiūt. Ideo egyptij. i. ſecula
res iam non inueniunt q̄d ibi de aqua bone do-
ctrine / vel de bonitate exemplaris vite ibidē poſ
ſint bibere vel haurire: quapropter iam neceſſe
eſt eos deficere vel perire / et ppter mala exēpla
eccliaſticoꝝ multipliciter eſurire. Sanguis enī
et nō aqua. i. carnalis vita et nō pura / mala do-
ctrina et non bona / exempla inutilia et non ſa-
na / poſſunt hodie in flumine eccleſie reperiri / et
in vaſis. i. in ꝯſcientijs homi. Unde Apocal. Et Apoc. 14. d
exiuit ſanguis de lacu vſq; ad frenos equorum.
Egyptij aūt. i. religioſi et penitētes iam non in-
ueniūt in flumine huius mūdi q̄d poſſent tute
bibere. q̄nimmo neceſſe eſt eis terrā pprij corpo
ris per penitentiā fodere: vt aquam viuā. i. gra-
tiam diuinā valeant repire. Ideo de diabolo pt
dici illud Pſ. Qui ꝯuertit aquas eoꝝ in ſangui Pſ. 104. e
nem / et imbres eoꝝ ne biberent. Secūda plaga Textus ca. VIII. b
fuit de ranis. Preceptū eſt eñi Aaron / ꝙ exten-
deret manū ſuam ſup flumia / et ſup riuos et pa
ludes Pharaonis / dicēs: Sic ebulliet (inq̄t) flu
uius ranas: et aſcendent domū tuā et cubiculū
lecti tui / et ſup ſtratū tuū: ingredient domos ſer H
uoꝝ tuoꝝ / necnō et in populū tuum et in furnos
tuos ⁊c. Et in reliq̄as cibōꝝ tuoꝝ. Sicq; factuz
eſt ꝙ rane terrā egypti occupauerūt: et vſq; ad
lectos et cubilia hominū intrauerūt. ¶ Rane Moralitas
loquaces ſignificant detractores: qui reuera ho
die quaſi totū occupāt mūdū. In domibus eñi
regū et ſuperioꝝ / pncipū / platoꝝ et maioꝝ etiam
et minoꝝ / imo in ipſis cubiculis et ſecretis came
ris eorūdē hodie ebulliūt tales rane. i. viri detra
ctores et garruloſi adulatores / magniloq̄ et ver
boſi. Fluuius eñi mūdane pſperitatis ranas p-
creat: inq̄tū filios magniloquos / detractores / li
tigioſos et clamoroſos generat. Ideo in libro
Sapie dicit: ꝙ p piſcibus eructauit flumi9 rana Sap. 19. c
rū multitudinē. ¶ De puluere terre pcuſſe nati Eodē ca. VIII. d
ſunt cyniphes in tanta quātitate / ꝙ totam ter-
ram occupauerūt: et regē et populū mirabiliter
afflixerūt. Muſce etiam alia vice in egypto in tā
ta quātitate nate ſūt / ꝙ domos egypti quaſi pe-
nitus īpleuerūt. ¶ Sic vo de puluere ipſo terre Moralitas
id eſt de miſero ſtatu et humili plebe naſcuntur
qñq; cyniphes et alie muſce. i. parui balliui et p-
curatores: q̄ ꝗuis nullius ſint valoris / ſolent ta
men omne genus hoim infeſtare: et regez et po-
pulū. i. maiores et minores indebite flagellare.
¶ Uiam triū dierū petebant filij Iſrael ire in Ca. V. a
deſertū / vt ſacrificarēt domino in ſolitudine: q̄a
ſcz ſacrificiū non audebant in egypto inter ido-
latras deo immolare: et ideo ſe volebant p deo
digne ſacrificādo in ſolitudine elōgare. ¶ Sic
vero ſi tute et digne volumus ſacrificare domi-

B mo laudis ⁊ ſpūs ꝯtribulati eidem ſacrificium
immolare: ante omnia debemus appetere/ ꝙ de
egypto.i.de peccato vel mundo mentalr̄ exea-
mus: ⁊ ꝙ ꝑ viam trium dieꝝ.i.ꝑ cordis contri-
tionē/ oris confeſſionē/ ⁊ operis ſatiſfactionem/
deſertū penitētie ſubintremꝰ/ ⁊ ibi deo ꝑ bona
opa īmolemus: homo eni minꝰ digne dn̄o im-
molat/ q̄ ſe pharaonis.i.diaboli dominio ꝑ die
rum iſtoꝝ triū ſpaciū non elongat: ⁊ q̄ deſertū
Pſ.54.b penitētie non ſubintrat/ dicēdo illud Pſ. Ecce
Aliter elongaui fugiēs/ ⁊ manſi in ſolitudīe ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ egyptus eſt mūdꝰ/ deſertū religio: triū di
erum via/ tria religionis vota: qꝛ ꝓ certo dū ho
mo eſt in egypto.i.in mūdo: ⁊ mundi negocijs
egyptijs peccatoribꝰ ſociatus/ vix poteſt ꝑ bona
opa dn̄o immolare: ⁊ ideo neceſſe eſt/ ꝙ egyptū
.i.mundū ⁊ ſua negocia fugiat: ⁊ ꝙ ꝑ viam triū
dieꝝ.i.ꝑ tria religionis vota/ ꝑ obediētiā cōtra
ſupbiam/ ꝑ paupertatē contra auariciā/ ꝑ caſtita-
tem ꝯtra luxuriā/ ad religionis penitētiā ⁊ ſoli-tu
Jone.3.b dinē ſe cōuertat. Unde dicit: Cepit Jonas introire
in ciuitatē itinere triū dierum.

¶ Capitulū nonū Textus: Dixit aūt dominus ad Moyſen: Ingredere. Capitulū decimum Textus: Et dixit dominus ad moyſen. Moralitatū Capitulum V

Plage S Icut ponitur Exo.ix.et.xij. inter cete-
diuerſe ras egypti plagas vna fuit animalium
B ꝑ tempeſtatē occiſio. Altera fuit vlceꝝ ⁊
veſicaꝝ ꝑ cineris aſpſionem inductio: alia toni-
truorum ⁊ grandinū emiſſio: alia locuſtaꝝ om̄e
viride ꝯſumentiū introductio: alia tenebrarum
oculos excecantiū ꝑ triduum obſcuratio: alia tā
Moralitas. dem ꝓmogenitoꝝ mors ⁊ ꝯſumptio. ¶ Sic ve
ro egyptij.i.pctōres plaga multiplicū vitioꝝ le
dunt: qꝛ ſcʒ ante oīa tempeſtas tentationis occi
dit in eis animalia.i.animalitatē ſpūalem.ſ.diſ
cretiōis ſenſum ⁊ motū bone oꝑationis. Secū
do cineris in ventū ſparſio.i.bonoꝝ opeꝝ ſi que
habent in ventū elatio/ ſeu vētoſa oſtentatio: ef
ficit in eis veſicas tumoris.i.ꝓſumptiōis. Ter-
tio accidit in eis tonitruoꝝ/ ignīū ⁊ grandinum:
id eſt diſcordiaꝝ/ inuidiaꝝ/ iniuriarum turbatio.
Tandem ꝑ locuſtas.i.ꝑ motus carnales: acci-
dunt in eis omnis rei viridis.i.oīm virtutū ⁊ vi
roris bone conuerſatiōis ꝯſumptiones. Quar-
to ſuccedūt tenebre.i.mentis excecatiōes ⁊ obſti
natiōes. Ultimo moriunt ꝓmogenita eoꝝ.i.ale
ꝑ eternas damnationes ⁊ afflictiōes. Et ſic pa-
Pſ.31.c tet ꝙ veꝝ eſt quod in Pſ. ſcribit: Multa flagel
la peccatoris: ſperantes aūt ⁊c. Sic dicit dn̄s il-
Hiere.30.c lud Hiere. Plaga inimici pcuſſi te caſtigatiōe
Aliter crudeli. ¶ Uel dic ꝙ tenebre facte ſunt in egy-
pto tribꝰ diebus/ ita vt nemo videret triduo fra
trē ſuum. Triduum tenebrarum ſignificat tri-
plicem mentis excecationem: illam ſcʒ qua ho
mo non ꝑmittitur videre celeſtium felicitatem/
terreſtrium vanitatem ⁊ inſtabilitatem/ inferno
rum periculum ⁊ acerbitatem. Quando enim in
egypto/ id eſt in corde peccatoris/ iſti tres dies
tenebrarum.i.iſta triplex excecatio mentis ꝓce- C
dit: reſtat ꝙ ꝓmogenitus eius.i.anima per vi-
tia moriatur: ⁊ ab angelo ꝑcutiente.i.a dei ſen-
tentia eternaliter occidatur. In plagis egypti
vbi aqua cōuerſa eſt in ſanguinē/ animalia mor
tua/ tenebre facte/ ꝓmogenita occiſa ⁊c. ¶ Ter Eodē ca.f
ra ieſſen vbi erant filij iſrael/ de his omnibꝰ fuit
immunis: qꝛ ſcʒ ibi erat claritas/ cum egyptꝰ ob
tenebraret: ibi erat tranquillitas/ cum egyptus
turbinibus premeret: ibi erat ſanitas/ cum ꝓmo
geniti egypti necarent. ¶ Terra ieſſen poteſt ſi Moralitas
gnificare eccleſiam/ vel ſtatum eccleſie/ vel reli-
gionis: q̄ reuera ab egypti.i.a mundi cladibꝰ eſt
immunis: qꝛ ꝓpter filios iſrael.i. ꝓpter iuſtos
qui ibi ſunt/ iſta terra non patit tribulatiōes ⁊ tē
tationes/ excecationes ⁊ cordis obtenebratiōes
necnō ꝓmogenitoꝝ.i.animaꝝ mortē ⁊ damnati-
ones/ quas patit egyptus.i.mundus: q̄nimmo
ſepe fit ꝙ iſti habent quietē/ cum alij tribulant:
ſcientie ſplendorē/ cū alij habeant obſtinatio-
nē ⁊ ignorantiam: ſanitatē ⁊ pacem/ cum alij tri
bulatiōibus infeſtant. ¶ Uel dic ꝙ ꝑ egyptum Aliter
infernꝰ/ ⁊ ꝑ ieſſen intelligit paradiſus/ vbi ſunt
filij.i.angeli ⁊ ſancti/ qui deū ꝯtemplant ⁊ vidēt
q̄ ſcʒ nulla egypti tribulatiōe vel tētatiōe ledūt:
imo in luce ⁊ ꝓſperitate ꝑpetua cōuerſant: ideo
egyptijs.i.mundanis pctōribus ⁊ damnatis vi
det dn̄s dicere illud Eſa. Ecce ſerui mei come- Eſa.65.b
dent/ ⁊ vos eſurietis: ſerui mei bibent ⁊ vos ſitie
tis: ſerui mei letabunt/ ⁊ vos ꝯfundemini: ſerui D
mei laudabunt pre exultatione/ ⁊ vos clamabi-
tis pre dolore. Et breuiter/ magna eſt diuiſio in
ter bonos ⁊ malos/ inter ſaluos ⁊ damnatos.
Unde dicitur: Magnuʒ chaos firmatum eſt in Luce.16.g
ter nos ⁊ vos.

¶ Capitulum duodecimū Textus: Dixit quoqʒ dominus ad moyſen et Aaron in terra egypti. Moralitatum Capi. VI

C Um deus decreuiſſet ꝓmogenita egy-
ptioꝝ tam hoīm q̄ iumentoꝝ occidere
ꝓmogenita ꝟo filioꝝ iſrael intacta di-
mittere/ ⁊ a morte eripere ⁊ ſaluare: ipſoſq; fili-
os iſrael de egypto ad terram ꝓmiſſionis educe
re: ꝓcepit agnū ſeu hedū occidi/ ⁊ domos ipſoꝝ
hebreoꝝ in ſupliminaribꝰ ⁊ vtroq; poſte ſigna-
ri. Sicq; factū eſt ꝙ angelus domos ſignatas
ſanguine/ non tetigit: nec in eis ꝓmogenita occi
dit: immo ppl̄m ibi habitantem de pharaonis
dominio per mare rubrum eduxit ad deſertum:
domos ꝟo egyptioꝝ que ſanguine tacte vel ſi-
gnate non fuerant/ angelus inuaſit: ⁊ ibi primo
genita interfecit. Ipſos vero tandem egyptios
in mari rubro ſubmerſit. ¶ Sic vero cūʒ a deo Moralitas
ſit ordinatū ⁊ decretum/ ꝙ ꝓmogenita egyptio-
rum.i.pctōres mortis eterne debeant ſubire pe
riculum: conſtat ꝙ ab hac ſententia illi ſolum
merebuntur ſaluari/ qui ſanguine agni immacu
lati chriſti voluerint per ſue paſſionis memoriā
conſignari. Sole enim perſone que domos cor
dium ſuoꝝ ſanguine iſto conſignauerunt: et per

E mortis chriſti recordationē ſup vtrunqꝫ poſtem
cordis ⁊ oris iſtum ſanguinē habuerũt: a ꝑcutiē
te angelo.i.a iudicante chriſto/ꝑ damnationez
non tangent: ſed potius a mortis eterne ꝑiculo
ſaluabunt. Egyptij vero.i.peccatores/qui ni-
hil de iſto ſanguine habuerũt: ⁊ mortis ⁊ ſangui-
nis chriſti memoriã ⁊ deuotionē ⁊ conſignatio-
nē non acceperũt: ab iſto angelo.i.a dura chri-
ſti ſentētia ferient/⁊ mortis eterne periculo ſup
ponent. Deus eñ illos ſolos a morte eterna ſal
uabit: in quoꝝ domibus.i.cordibus/ſanguinez
agni.i.ſanguinis chriſti memoriã videbit. Un-
Ezech.16.a de dicit: In ſanguine tuo viue: ipſoſqꝫ de pha-
raonis diaboli imperio liberabit: ⁊ ad terrã ꝓ-
miſſionis ſcꝫ paradiſum ꝑ deſertũ penitētie de-
ſtinabit. Illos vero q̄ iſto carent ſanguie: in ma
ri rubro.i.in inferni amaritudie ſuffocabit. Un
1.Pe.1.d de dicit: Precioſo ſanguine agni redēpti eſtis.
Aliter ¶ Uel iſtud applica realiter ad paſſionē chri-
ſti: ⁊ dic ꝙ in egypto.i.in mũdo agnus chriſtus
de dei mãdato ⁊ ordinatione occiſus eſt: vt ſcilꝫ
virtute ſui ſanguinis hebrei/ q̄ interꝑtant trãſeū
tes: qui ſcilꝫ manentē ciuitatē non habent: a ꝑ-
cuſſione mortis eterne ſaluarent: ⁊ mediãte ma
ri rubro.i.amara compunctiōe deſertoqꝫ peni-
tentie adiuuãte/ad terram ꝓmiſſionis.i.ad celi
gloriã ducerent: egyptij aũt.i.infideles/q̄ iſtius
agni ſanguinē.i.chriſti paſſionis fidem nolunt
recipe/neceſſe habebũt eterne damnatiōis ⁊ ꝑ-
cuſſionis ꝑiculũ ſuſtinere. Uñ Ezech.xij. ꝙ an-
F gelus omnes ꝑcuſſit quos non ſignatos inue-
Aliter nit. ¶ Uel dic ꝙ egyptij ſunt vitia que tunc tē-
poris ſubmergunt/qñ filij iſrael.i.boni/ꝑ mare
rubꝝ.i.ꝑ memoriã dñice paſſionis/vel per ama-
ritudinem penitētie tranſducunt: filij iſrael fari
nam de egypto tulerunt: ⁊ inde panes azymos
confecerũt: ſic vero catholici de farina ⁊ gentili
um ſcientia verã doctrinã ꝯficiunt: ⁊ panes azy
Eodē ca.a mos theologie inde coquunt. ¶ Cum filij iſra-
el mare rubrum deberent tranſire/⁊ ad terram ꝓ
miſſionis venire: precepit dñs ꝙ domus ⁊ fami
lia inſimul ꝯuenirent: ⁊ ꝙ agnũ paſchalem co
mederēt. Erant tamen in comedēdo agnũ mul-
te cerimonie neceſſarie: quia ſcꝫ non debebant
cõminui: nec aliq̄d vſqꝫ ad mane ſeruari. Igne
debebat eſſe aſſatus: ⁊ cum lactucis agreſtibus
accinctis renibus manducari: calciamēta in pe-
dibus/⁊ baculi in manibus debebant haberi:
poſtes domus ſanguine debebant inungi: ⁊ ipſe
agnus cū inteſtinis/capite ⁊ pedibus debebat
Moralitas. feſtinantiſſime mãducari. ¶ Iſta omnia poſ-
ſunt applicari ad eſum agni immaculati.i.ad re-
ceptionē corꝑis ieſu chriſti: q: reuera ad hoc ꝙ
nos qui debemus eſſe veri hebrei.i.ꝑ mundum
tranſeūtes/⁊ non manentes: etiã debem⁹ eſſe fi
lij iſrael.i.deum ꝑ fidem ⁊ ꝯtemplationē viden-
tes: iuxta illud quod ſcribit in epl'a: dudũ nos
huius mundi non ſumus incole/ſed aduene: ſed
ad hoc in mundũ venimus/vt nobis ibidem nō
liceat ꝑſiſtere. Si tranſire poſſumus mare rubꝝ
.i.mortis amaritudinē ſecure tranſire: ⁊ ꝑ deſer

tum purgatorij ad terram ꝓmiſſam/ſcꝫ ad pa G
radiſum ꝑtingere: neceſſe eſt ꝙ ſimul ꝑ charitatē
⁊ vnitatē fidei cõmunicem⁹: ⁊ ꝙ agnum paſcha-
lem chriſtum in ſacramēto altaris digniſſime co
medamus. Eſt igit neceſſariũ ad ipſius dignaꝫ
ſumptionē/ꝙ oſſa ipſius non cõminuant: ⁊ ꝙ
nihil de eo ſupfluum reſeruet: ⁊ ꝙ nihil credat
de eo ſupfluum/nec aliq̄d diminutũ. Oſſa enim
integra ſeruant/qñ quicq̄d eſt neceſſarium/credi
tur: nihil vero ſupfluũ ſeruat/quando nullus er
ror ſupuacuus admiſcet. Unde dicit: Neqꝫ ad Eccl.42.d
iectum eſt/neqꝫ minuit. Iſte igit debet mandu-
cari aſſatus in igne ꝑ feruorē dilectiōis: cum la-
ctucis agreſtibus.i.dolore ꝯtritiōis: cum accin
ctis renib⁹.i.cum moderatione continētie/⁊ lu-
xurie reſtrictiōe: cum pedibus calciatis.i.cum
mortis meditatione: cum baculis in manibus/
id eſt cum crucis ſpe ⁊ deuotione: cũ ſanguine i
oſtio.i.mortis chriſti ⁊ ſue paſſionis ⁊ ſanguis
recordatione ⁊ compaſſione. Calciamēta aũt q̄
fiunt de pellibus animaliũ mortuoꝝ/ſignificãt
mortis memoriã: baculus ſignificat crucē/ſan-
guis crucē dñice paſſionis. Manducari etiã et
recipi debet iſte agnus.i.ſacramentũ cũ capite
.i.cum deitate. Unde Apoſtolus: Caput chriſti 1.Cor.11.a
deus. Cum inteſtinis.i.cum humanitate: cũ pe
dibus.i.cum ſacramentoꝝ ⁊ articuloꝝ ſequela
⁊ vniuerſitate. Iſte enim agnus nunq̄ digne re
cipit/niſi humanitas ⁊ articuloꝝ veritas ꝑ fidē
integre comedat. Unde: Omnē eſcam mãduca Eccl.36.a
bit venter. Feſtinanter aũt debet comedi: ad de H
notandũ ꝙ circa inq̄ſitionem iſtius ſacramenti
non debꝫ homo immorari: nec etiam circa miſ
ſe celebrationē/vel eucharistie ſumptionem: ne
forte vane cogitationes vel dubitatiōes poſſint
inſurgere: quibus poſſit fidei veritas vacillare:
ſicut null⁹ niſi eſſet circūciſus/debebat de iſto
agno comedere: ſic nec de ſacramēto altaris de
bemus guſtare/niſi fuerimus ꝑ penitētiã a viti
orum ſupfluis circūciſi. Unde: Scindite corda Iohe.2.b
veſtra ⁊c.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus: Locutus eſt autem dñs ad moyſen. Moralitatum Ca. VII

Cum filij iſrael mari tranſacto ꝑ deſer-
tũ tranſirēt/voluit eis dñs ꝯtra oĩa in-
cõmoda de remedio ꝓuidere: ⁊ q: afflu-
gebant eſtu ꝑ diem/obſcuritate ꝑ noctē: ⁊ q: eti
am viam neſciebãt/⁊ poterãt errare: panē nō ha
bebant/⁊ poterãt eſurire: aquas nō inueniebant
⁊ oportebat ſitire. Cum ſcꝫ illa patria talis eſſet
put cõiter dicitur: ꝙ nec panis ibi creſceret/nec
aqua flueret/nec etiã arbor vireſceret: cum eſſet
patria ſterilis atqꝫ ſicca: quatuor ſpecialia reme
dia ꝯceſſiſſe videt: q: ſcꝫ iſte ꝓuidit eis de colũ
na nubis ꝑ diē/q̄ eſtum obſcuritate ſua tēpera
ret: ⁊ de colũna ignis ꝑ noctem/q̄ ſua claritate
totum illuminaret: ſicut dicit Exodi.xiij. Item
ꝓuidit eis de mãna/q̄ famem releuaret: ſicut di-
cit infra.xv. de aqua a petra fluente/q̄ ſitim tēpe
raret: ſicut Exo.xvij. Itē de angelo q̄ eos ꝯduce

B ret/r ne errarent caueret: ſicut dicit Exodi. xiij.
Moralitas ¶ Sic vere cũ filij iſrael. i. ſancti r pbi viri in
deſerto huius mũdi: dnm ad terrã pmiſſionis/
id eſt ad paradiſũ pegrinãdo pcurrũt: r multa r
plura r magna habeãt incõmoda. i. ardorẽ ma-
le ↄcupiſcẽtie/tenebras aũt ignorãtie: famẽ vo r
ſitim auaricie/necnõ ignorantiã vie recte. i. iuſti
cie: r ergo puidit eis dñs de remedijs opportu
nis: qr ſcʒ ipſis miſit nubẽ. i. chriſtũ filiũ ſuũ pu-
rũ r nubeũ: q pdicãdo refrigerauit ↄcupiſcẽtie
ardorẽ. Ignẽ. ſ. ſpiritũſctm/q illũinauit errorẽ r te
nebrarũ horrorẽ: mãna. i. sacrm altaris/quo ſatia
uit deſyderiorũ amorẽ: aquã de petra ſacre ſcptu
re qua tẽperauit mali appetit9 feruorẽ: angelũ
ducẽ. i. diuinã grãm/qua demonſtrauit vie veri
Aliter tatis ſplendorẽ. ¶ Uel dic moralr q nubes eſt
roriſluũ pietatis: ignis incẽdiũ charitatis: man
na dulcedo deuotiõis: aqua lachrymoſe cõpun
Malach. 3. a ctiõis: angel9 intellectus clare cognitiõis r diſ-
cretiõis. Uñ dicit: Ecce ego mitto angelũ meũ/
q pparabit viam ante faciẽ tuã. Nubes q pcede
bat filios iſrael in deſerto/facta erat ad modum
colũne: vnde iſta dicebat colũna nubis de die/
ad refrigerãdũ contra ardorẽ: colũna ignis de
nocte/ad illuminandũ contra tenebrarũ horro-
rẽ: ſicut dicit Exo. xiij. Stabat aũt iſta nubes ſu
per pplm: r qñdiu ſtabat/immobilis ppls fixis tẽ-
torijs qeſcebat. Cũ aũt nubes iſta mouebat et
eleuabat/r ppls ſimilr tentorijs motis nubẽ ſe-
D quẽs pficiſcebat. Quo facto iterũ vbi ipſam vide
bãt ſtare/ipſi ſinalr ſiſtebant: ſicut dicit Nume
ri. ix. Uñ ibidẽ dicit: Ad imperiũ dñi figebant tẽ
toria: r ad imperiũ dñi deponebant rc. Per iſtã
nubẽ põt intelligi platus: qr pro certo iſte dat9 eſt
filijs iſrl. i. fidelibus ſubditis r in pncipẽ r in du
cem: q ſcʒ ipſos per deſertũ hui9 mũdi dirigat: r ad
terrã pmiſſionis. i. ad paradiſum verbis r exẽ-
plis ↄducat: qr pro certo iſte debet eſſe colũna rõ
ne ſtabilis firmitatis: nubes rõne roriſine pieta
tis: ignis illuminãs rõne limpidiſſime ſcientie r
veritatis: qr columna debet alios ſpũalr r tpali
ter ſuſtentare: qr nubes debet alios doctrinis et
bñficijs irrigare: qr ignis debet alios per charita-
tẽ incendere/r per ſapiam illuminare. Ideo de
Pſ. 104. b tali plato dicit in Pſ. Expandit nubẽ in ptecti-
one eorũ/r ignẽ vt luceret eis per noctẽ. Quid er-
go? pro certo iſte debet pplo. i. ſubditis ſupſtare/
r cũ eis pſonaliter cõmanere: r per iuriſdictionis
eminentiã peminere: r per exemplorũ dationẽ ſup
eos r corã eis pſentialr ſe monſtrare. Popul9
vo ſubditorũ ſe debet ↄformare penitus iſti nu-
bi. i. bono plato diſcreto r ſpũali: r ideo cũ ipſo
moto per bona opa debet moueri: cũ ipſo eleuato
debet leuari per ↄtẽplationẽ: cũ pficiſcẽte debʒ vir
tutib9 pficiſci: cũ ipſo ſtante r manente. ſ. in bo-
no pposito/debet ſimilr ppls in fide r morib9
ſtabiliri. Unde de ſanctis alalib9. i. de platis/et
Ezech. 1. e de rotis. i. de ſubditis dicit Ezech. Cum eunti-
bus ibant/cum ſtantibus ſtabant/r cũ eleuatis
a terra pariter eleuabant: r cum ambularẽt q pri-
Aliter ma erãt/ſequebant rc. ¶ Uel dic q colũna eſt
chriſtus/q ſcʒ in die pſentis vite nube9/pluuio E
ſus r miſericors inuenitur. In nocte vo. i. in fu-
turo iudicio vel in morte igneus. i. ſeuerus r iu
ſtus r rigidus. In nocte. i. erga impios et obſcu
ros. Ipſe eſt eñi qui ſm diuerſas pſonas/et ſm
diuerſa tempa diuerſificat ſeipm: r ita eſt nũc nu
bes miſericordiã pluendo/nunc ignis iuſticiam
exequẽdo: ita q ſibi ppꝛie poteſt dici illud Ec-
cli. Ecce ego in altiſſimis habito: et thron9 me Eccl. 24. a
us in columna nubis. De ipſo etiam dicit: De- Deut. 4. d
us noſter ignis conſumẽs eſt. ¶ Uel ſi vis dic Aliter
in malo: q nubes eſt malus qui dicit columna
nubea/ppter inſtabilem vanitatẽ: columna nu-
bea igne ppter ardentem cupiditatẽ. Et dicitur
ſequi a populo ppter facilem malorũ ſuorũ exem
plorum conformitatẽ: populus enim nubem. i.
prelatum qui ſibi premiũ pmittit/ſolet ſequi: et
eius malis moribus conformari. Quia ſicut di-
citur: Qualis rector ciuitatis/talis populus qui Eccli. 10. a
habitat in ea. Tales enim duces inueniunt ho
die multi/ſcʒ qui hodie tenent preminentiã hui9
mundi rc. ¶ Cum populus dñi in egyptũ trãs Ca. XIII. d.
mare rubrum eductus/videlicet ad terram pro-
miſſionis/hieruſalẽ pcederet: et vt per regionem
philiſtinorũ breuius et facilius et plenius ince-
dere poſſet/dñs noluit: ne forte populus phili-
ſtinorũ ſibi bella moueret/et tedio affectus iterũ
in egyptum rediret. Duxit igit eos dñs per de-
ſertum/qñuis difficilis eſſet via: pro eo q ibi non
erant homines/non timebant prelia ſeu bella: D
¶ Sic vero popul9 nouitiorũ/et nouiter de egy Moralitas
pto. i. de ſtatu infidelitatis vel de pctõ ſeu de mũ
do egreſſorũ/et ad fidem ſeu penitentiã cõuerſo-
rum: debet a via philiſtinorũ. i. a ſtrepitu mũda-
norum et peccatorũ ſubmoueri: ne forte per ma
lorũ ipſorũ exempla/dicta et facta/bella tentatio-
nũ inſurgant: que iſtos faciant ad egyptum. i. ad
vitia retrouerti. Nouiter eñi ad fidem/ad religi-
onem ſeu etiam ad penitentiã conuerſus/bellis
tentationũ inſurgentibus/ad vomitũ reuertit:
ſi philiſteis. i. peccatorib9 et infidelibus miſce-
atur. Et ideo neceſſe eſt q tales ad inferiora de-
ſerti ducant. i. in clauſtris et cõuentibus/necnõ
cum alijs bonis et fidelibus et in ipſis vijs peni
tentie difficilibus teneant vt ad celeſtem hieru-
ſalem ſine periculo perducant. Et inde eſt q re-
ligioſi ſolẽt nouitios ſuos de via philiſtinorũ. i.
ſecularium et carnalium amicorum tollere: et eos
quãtum poſſunt ab eis abſcondere et elongare
ne forte ipſis contingat ad egyptum. i. ad ſeculũ
retroire: ſcientes q ſm doctrinã chriſti Luce. ix.
Nemo mittens manũ ſuã ad aratrũ et reſpiciẽs
retro/aptus eſt regno dei. ¶ Uel ſi vis dic q Aliter
populus fidelium qui per mare rubrum. i. per ba
ptiſmũ/pharaonis. i. diaboli euaſit dominium
debet philiſtinorũ. i. mundanorũ vel peccatorum
conſortia fugere/et per deſertum religionis vel
penitentie ad pmiſſionẽ paradiſi venire/dicen-
do illud Pſalm. Elongaui fugiens: et manſi in Pſ. 54. b.
ſolitudine.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus:

E Perſequēteſqȝ egyptij / igreſſi ſunt
poſt eos: et omnis equitatus Pha-
raonis/currus eius et equites. Mo
ralitatū Caplm VIII

EGyptij vt filij iſrael intrauerūt mare ru
brum: ⁊ hoc qꝛ egyptij pſequētes hebre
os/ipos occidere voluerūt. Verūtamē
ſic actum eſt ꝙ hebrei ꝑ mare ſine periculo aper
tis aquis/⁊ ab vtroqȝ latere reſtrictis ⁊ diuiſis
Moralitas tranſierūt: egyptij vero remanſerūt. ¶ Dic mo
raliter ꝙ egyptij q̄ hebreos nitūt in ſeruitute te
nere/ſunt peccata que nitunt animas ſubiuga-
re. Verūtamē iſti hebrei ad mare rubrum.i.ad
penitentie amaritudinē tranſeunt: ſic ꝙ iſti libe-
ri ⁊ ſalui euadūt: aquis vere compūctionis me-
diantibus/egyptij.i.peccata ibidē pereūt ⁊ ſuc
Aliter cumbunt. ¶ Vel dic ꝙ mare rubꝝ eſt mundi ꝓ
ſperitas/vel etiā vita pſens vel mūdus: qui dici-
tur mare ꝓpter fluctuoſitatem: rubꝝ/ꝓpter car
nalitatem. Hebrei igit.i.viri iuſti ꝑ iſtud mare
poſſunt ſine periculo tranſire: qꝛ ſcȝ aqua volu-
ptatum nō ſolet iſtos qȝtum ad affectionē tan-
gere: quinimmo iſti ſolent per ſiccitatē paupꝛtatis
⁊ penitentie penetrare/⁊ illeſi ad celeſtē hieruſa-
Exo.15.e lem felicitans ptranſire. Unde dicit: Filij autē
iſrael ambulauerūt ꝑ ſiccū in medio mari. Egy
ptij aūt.i.mali/nō ſic: qꝛ iſti mare rubꝝ vite pſen
tis ſine periculo non tranſeunt: quia videlicet
aque deliciaꝝ ⁊ voluptatū ipſos inuoluūt: ⁊ ſic
F ꝑ diuerſa vitia ipſos deſtruunt ⁊ ꝯfundūt. Pſ.
Ps.77.f Inimicos aūt eoꝝ dimerſit in mare: qꝛ breuiter
illud eſt veꝝ/ꝙ boni ⁊ diſcreti viri ſolent qn̄qȝ ꝑ
mundi fluxum ⁊ tempalia negocia bene vtendo
illeſi tranſire: vbi tamē mali q̄ bene pſperis vti
neſciunt/ſolent ꝑ vitia ſuccūbere ⁊ perire. Soli
aūt filij iſrael.i.diſcreti viri ſolum deū videntes
⁊ ꝑ deuotionē ⁊ ꝯtemplationē ad deū mētaliter
tēdentes/a mari fluctuoſi ſeculi non leduntur: vbi
tamen alij naufragant in ipo actu pſecutionis/
quo egyptij filios iſrael cōpellebant exire/dicen
Ca.XII.f tes: Omnes morimur. ¶ Immutauit dn̄s egy-
ptioꝝ voluntatē: deditqȝ filijs iſrael gratiam in
conſpectu eoꝝ: ita ꝙ vaſa aurea ⁊ argentea que
ab eis petierūt hebrei/ipſis libenti animo egy-
ptij ꝯceſſerunt: ⁊ ſic vltra mare rubrum/⁊ ipſis
egyptijs compellentibus/cum egyptioꝝ ſpolijs
Moralitas receſſerūt. ¶ Iſtud poteſt exemplariter appli-
cari ad occultam dei ꝓuidentiā: que occulte po
teſt voluntatē hominū mutare: ⁊ etiā contra ꝓ-
poſitum in cōtrariū applicare: que etiā bonos
de bonis maloꝝ ſolet aliquotiens ditare: ⁊ mer-
cedem quam meruerāt/ex alio latere q̄ ſperaba
tur eiſdem procurare. Conſtat enim ꝙ filij iſrael
ſeruierant egyptijs multis tempꝛibus/nec rece-
perant aliquid ꝓ mercede: ⁊ ideo quādo receſſe
runt; voluit dominus ꝙ per talem modū ex va-
ſis egyptiorum fieret eis ſatiſfactio/vt haberēt
Sap.10.b mercedē de ſeruitio. Unde dicit: Iuſti tulerūt
Aliter ſpolia impioꝝ. ¶ Vel dic ꝙ idcirco voluit do-
minus ſpolia deportari: vt tabernaculū quod fi
eri decreuerat/poſſet exinde fabricari. Sic vero
quando ſpolia egyptij ſcȝ ſcientie mundi/philo-
G ſophia ſcȝ ⁊ poetria ⁊ alia ſimilia/ad compoſiti
onem eccleſie ſunt vtiles: ideo vult dn̄s ꝙ a fide
Aliter libus ſtudeant ⁊ in animo reportēt. ¶ Vel dic
de bonis tꝑalibus: q̄ qꝛ ꝓ vita pſenti ſunt neceſ
ſaria/ideo pmittit dn̄s ꝙ a filijs iſrael.i.religio-
ſis ⁊ eccleſiaſticis acq̄rantur.

¶ Capitu. decimūquintū Textus. D
Tulit aūt moyſes iſrael de mari ru-
bro. Moralitatum Ca. IX

EGreſſi filij iſrael de mari rubro/ambu-
lauerūt ꝑ deſertū/⁊ venerūt in marath:
vbi aque erant ita amare ꝙ ipſas bibe-
re pꝛe amaritudine non valebant: de quo cum
populus murmuraret/orauit Moyſes ad domi
num. Qui oſtendit eis lignum: quod cum miſiſ
ſet in aquas/in dulcedinem ſunt mutate. Exin-
de aūt venerunt helim: vbi erant duodecim fon
Moralitas tes/⁊ ſeptuaginta palme. ¶ Sic vero cum q̄s
de mari.i.de mundo vel de peccato egrediēs/de
ſertum religionis vel penitentie ꝑambulat: con-
ſtat ꝙ ibi inuenit aquas amaras plurium tribu-
lationū ⁊ diſplicentiaꝝ: q̄ ſcilȝ ſunt ſibi amare.i.
difficiles atqȝ dure/ꝙ ipſas nequit bibere.i. pe-
nitentiam ſuſtinere: ꝓpter quod ſolet de ſtatu il
lo conqueri: ⁊ ꝙ deſertū huius intrauerūt mur-
murare. Talibus debet dari in conſilio/ꝙ lignū
ſcȝ crucis chriſti ꝑ conſyderationē accipiant: et
ꝙ tormenta ⁊ amaritudines tormentoꝝ ipſi9 vi H
deant: ipſumqȝ in aqua amara quā bibunt.i.in
tribulationū amaritudine quam ſentiunt/miſce
ant: vnūqȝ cum alio recompenſent: ⁊ ſic pro cer-
to huius amaritudo in dulcedinē eis vertitur: ⁊
quicquid erat difficile/leue ⁊ facile repeꝛit. Un-
de dicit: A ligno obdulcata eſt aq̄ amara. Qua Iudith.5.c.
ſm Grego. Dulce eſt quod toleramus/ſi conſy
deramus quid bibit ad patibulū chriſt9. Qua
enim noſtre amaritudines quas in deſerto peni
tentie vel religionis ſuſtinemus/reſpectu ama-
ritudinis crucis ⁊ paſſionis chriſti nihil ſunt:
ideo ſi hoc lignum apponit/dulces fiūt. ¶ Sic Narratio
de nouitio legit/cui aſperitas ordinis dura fuit
volenti igitur recedere/apparuit in cruce chri-
ſtus/oſtendens plagam lateris/⁊ dicēs: Ex his
ſalſa panem tuum hordeaceum quem comede-
re non potes. Et extunc receſſit tentatio de receſ
ſu. Benedictū ergo lignū per quod fit iuſticia. Sap.14.a
Sic ergo veniet homo finaliter in helim/quod
interꝑtatur fortis.i.ad fortitudinem ⁊ conſtanti
am mētis: vbi.ſ. duodecim fontes/id ē duodecī
apl̄os: ſeptuaginta palmas.i.ſeptuaginta chri-
ſti diſcipulos poterat inuenire: quoꝝ virtus et ſo
liditas ſuā incōſtantiā poterit ſtabilire. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ amara aqua eſt fortis tentatio/vel gene-
raliter quecunqȝ tribulatio: que tunc facilius ſu
ſtinetur/quando ad lignū.i.ad crucis memoriā
recurrit: et quando ad chriſti paſſionem et deuo
tionem venitur.

¶ Capitulum decimūſextū Textus:
Profectiqȝ de helim/venit omnis
multitudo. Moralitatum Capi. X

A Populus adhuc carnalis videns ꝙ panes et
carnes ad comedendū nō habebat: ce
pit ꝯtra dn̄m murmurare: egyptiacꝫ quꜭ
ia dimiſerat delicias memorare / dicēs: Cur edu
xiſti nos ĩ ſolitudinē / vt interficeres nos fame?
Utinā mortui eſſem⁹ ĩ egypto / qn̄ ſedebam⁹ ſup
ollas carniū / ⁊ comedebam⁹ panes ĩ ſaturitate.
Quod audiēs dn̄s / pluit illis ⁊ carnes ⁊ panes.
Coturnices em̄ ſup caſtra eoꝝ ꝑ multitudinē ce
ciderūt: de qb⁹ ſinguli quātū voluerūt / acceperūt;
mānā ad modū pruine de celo cecidit: quod po
pul⁹ ꝓ pane habuit ⁊ collegit: ⁊ murmurare cō-
Moralitas. tra deū ceſſauit: ¶ Sic vero plerū ꝯtigit ꝙ poſt
aggreſſionē alicui⁹ ardui ꝓpoſiti: poſtꝙ ĩgreſſū
deſerti religionis ꝑ p̄ls adhuc carnal' dolet de
eſu carnium dimiſſo / ⁊ de panis defectu. i. de fa
mis vel abſtinētie ĩfortunio aliquotiēs ĩmiſſo:
recordaturꝙ carnes et panē. i. carnales delici-
as ⁊ tꝑales / qs ĩ egypto mūdi dimiſit: murmu-
rat ꝯtra ſterilitatē / pauꝑtatē ⁊ penuriā quā ĩtra
uit. Dn̄s igiꝰ qn̄ꝙ tali b⁹ ex ſua ineffabili gratia
mittit volatilia ꝓ carnib⁹. i. celſitudinē ꝯtēpla-
tiōis: mittit etiā mānā dulciſſimū ꝓ panib⁹ / id ē
dulcedinē deuotiōis: ⁊ ſic iſti filij iſrl' deſertū pe
nitētie aſſueſcūt: deſyderiaꝙ carniū. i. deliciaꝝ
carnaliū diſſueſcūt: et cōtēti ſtatu ſuo / a deſerto
penitētie nullaten⁹ reſipiſcūt: ſed ibidē pacifice
Pſal.77.e ꝯtētꝰ viuūt. Pſ. Pluit eis mānā ad māducādū
cibaria miſit eis ĩ abūdātia. Et ibidē: Pluit il
Aliter lis ſicut arenā maris volatilia pēnata. ¶ Uel ſi
B vis / dic ꝙ carnes ſignificāt eucharistiā: manna
vero ſacrā ſcripturā: q ſunt cibi viuētiū ĩ deſerto
Māna quod pluit dn̄s filijs ĩ deſerto / erat qdaꝫ
tibus q ad modū pruine albe terraꝫ operiebat.
Eratꝙ qſi ſemē coriādri albū; guſtuſꝙ eius qſi
ſimile cuꝫ mellei coloris videlicet bdellij: ſicut
Nu.11.b dicit hic: et ſicut dicit alibi. Popul⁹ igiꝰ iſtud
colligēs / in mortario cōterebat: et panes vel ci
bos inde faciebat ſiue conficiebat. Erat aūt ci-
bus iſte dulciſſim⁹ et mirabilis: qꝛ ad quemcūꝙ
ſaporē volebat hō / cōuertebatꝰ: ſicut dicit Sap.
xvi. Erat etiā in hoc mirabilis: qꝛ cū ſinguli iu-
xta certā menſurā gomor dictā: qn̄ꝙ aliq plus /
aliq minus colligerēt: ſic fiebat / ꝙ nec qui ma-
gis parauerat / magis repperit: nec q min⁹ col-
legerat / repperit minus. Reſiduū igiꝰ quod re-
manebat in cāpo / oriēte ſole diſſoluebatꝰ: quod
vſꝙ mane ſeruari nō debebat: quicqd vero recol
lectū vſꝙ mane ſeruabāt / ſcaturiēs vermibus pu
treſcebat. Preceptū eſt igiꝰ aarō / ꝙ vrnā aureā
māna impleret: et ꝙ eā ad ꝑpetue rei memoriā ĩ
tabernaculo ſeruaret. Sume inqt vas vnū ⁊ po
ne in mari. Iſtū igiꝰ cibū ĩ deſerto filij iſrael ha
buerūt: ipſum vero qn̄ in terrā habitabilē eis ꝓ
miſſam venerūt: ⁊ de terre fructib⁹ guſtauerūt /
Joſue.5.c. cōtinuo ꝑdiderūt: ſicut patet hic / et etiā Joſue
Moralitas. ¶ Sicut ſācti doctores exponūt: iſte cibus ſcꝫ
māna / ſignificat corp⁹ chriſti ĩ ſacramēto alta-
ris: ⁊ hoc primo rōne nois. Man em̄ ſeu manhu
ĩterꝑtatꝰ qd eſt hoc: qꝛ ſcꝫ ſicut dicit hic / hebrei
videntes māna de celo deſcēdere / dixerūt: manhu
id eſt / qd eſt hoc / admiratiue loquēdo. Sic vero C
quicūꝙ bn̄ cōſyderat cibū iſtū / ſcꝫ chriſtū in ſa
cramēto altaris: merito pōt mirari ⁊ dicere: ma
hu id eſt qd eſt hoc: qꝛ ibi ſunt tot mirabilia / ꝙ
merito pōt fieri queſtio de eodē. Unde ĩ pſal. di-
citꝰ: ꝙ a dn̄o factū eſt illud: ⁊ eſt mirabile in ocu- Pſal.117.c
lis noſtris. ¶ Itē per māna intelligitꝰ euchari
ſtia rōne loci: qꝛ ſurſum de loco venit a ꝑtāte di
uina / non humana. Unde dicitꝰ: Pater dat vo Joan.6.d.
bis panē de celo verū. ¶ Itē rōne modi: qꝛ tā-
tū habebat q multū / ſicut q parū colligebat: qꝛ
ſcꝫ in qlibet ꝑticula eſt totū corp⁹ chriſti: ⁊ ĩ oi-
bus nō eſt niſi vnū. Un̄ dicitꝰ: Neꝙ adiectū eſt / Eccl.18.a.
neꝙ minuitꝰ. Qui em̄ plures hoſtias ꝯſecratas
recipit: nō magis habet de chriſto / ꝙ ille q ſolū
modo ſumit vnā. Un⁹ tātū recipit ſicut centū / et
ecōuerſo. Et idō canitꝰ: Sumit vn⁹ ſumūt mille /
qn̄tū vn⁹ tantū ille. ¶ Itē rōne virtutis: qꝛ ſcꝫ
māna oēm ſaporē habebat: ⁊ qcqd volebat co-
medēs ſapiebat: Sic eucharistia oēm habet v'-
tutē: et ad oīa quecūꝙ homo voluerit / pōt vale
re: dū tamē homo ſciat ipſum debite ⁊ digne re
cipere et tractare. Unde dicitꝰ: Omnē habens Sap.7.c.
virtutē / oīa pſpiciēs. Unde eſt illud: Simila cū
melle: id eſt caro cū diuinitate: vel panis ſpeci-
es cū chriſti corpore ⁊ humanitate. Un̄ Ezech.
Similā et mel et oleū comediſti. ¶ Itē ratio- Eze.16.b.
ne finis: qꝛ tantū durauit qdiu fuerūt in via / id
eſt in deſerto: et defecit eis in termino. Sic etiā
ſacramentū altaris eſt inſtitutū ꝓ via hui⁹ vite:
id eſt ꝓ tranſitu deſerti hui⁹ mundi: quia reuera D
qn̄ veniem⁹ ad terminū hui⁹ vie: id eſt ad termi-
nū ꝓmiſſionis / ⁊ ad habitaculū paradiſi: tūc de
ficiet nobis nubes ⁊ māna: id eſt ignorātie ob-
ſcuritas / et ſacramēti huius velata difficultas.
Nā qꝛ tūc comedemus de fructib⁹ terre ꝓmiſſi
onis: id eſt qꝛ tūc guſtabim⁹ ſuauitatē glie para
diſi: incipiem⁹ videre ꝑ ſpeciē q nūc videm⁹ ꝑ fi
dē: et tūc amittem⁹ vmbrā / qn̄ plene videm⁹ ve-
rā lucē. Unde aplꝰs: Uidemus nūc ꝑ ſpeculū et 1.Co.13.d.
in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. ¶ Itē rōne
ſilitudinis: qꝛ ſcꝫ manna erat ſimile ſemini co-
riādri / quod eſt mors canibus. i. malis: ⁊ medi-
cina hominib⁹ / id eſt rōnabilib⁹ ⁊ bonis. Sic
eſt de bdellio: quod ē gutta amara / ꝓpt̄ cōtriti
onis amaritudinē / quā comedēs debet habere:
et ſimile pani oleatico / ꝓpter dei miſericordiā /
quā recipiēs debet habere ⁊ ſperare. Quid igi
turꝰ Pro certo duo erāt circa iſtud māna neceſ-
ſaria: ſcꝫ ꝙ vſꝙ mane nihil reſeruaretꝰ: et ꝙ ad ꝑ
petuā memoriaꝫ in vrna aurea poneretꝰ. Sic ꝙ
vero de iſto ſacramēto neceſſe eſt / ꝙ ipſum vſꝙ
mane ꝓ comedēdo nō reſeruemus: id eſt ꝙ ĩ ſpi
rituali maſticatione / diſputatione et ꝑſcrutati-
one ipſius nō nimiū immoremur: ne forte vermes
erroꝝ et dubitationū circa illud ĩ noſtris cor-
dibus oriātur. Aplꝰs: Nō plus ſapere ꝙ oportet Roma.12.a.
ſapere. Et alibi: Nō remanebit de eo quicꝙ vſ Exo.12.b.
ꝙ mane. Debet igiꝰ veraciter comedi: id eſt ſim
pliciter cōſiteri: ⁊ in vrna aurea. i. in corde mun
do ⁊ ſancto per fidē ⁊ deuotionē reponi. Unde

E ctio iudei et greci:q̃nimo ſepe fit/ꝙ greci q̃ p̃-
Aliter mi ſunt/ſunt nouiſſimi:ꝛ nouiſſimi p̃mi. ¶ Uel
dic ꝙ Joſeph eſt prelatus:q̃ reuera ſũme debet
cognoſcere etatẽ/id eſt merita ſubditorũ:ꝛ dato
ꝙ ipſi eũ nõ cognouerũt/ id eſt nõ viſitauerunt
nec obtulerũt munera:nec adulando applauſe-
rũt:ipſe tñ debet eos cognoſcere/ꝛ eoꝝ ſufficiẽ-
tias cogitare. Ergo qñ ipſe facit ꝯuiuiũ.i. puiſi
onẽ aliquã:ipſe debet i mẽſa beneficioꝝ eccleſie
ipſos collocare priores/q̃ i etate/ id ẽ i virtutib⁹
ſũt maiores:q: vere dato ꝙ beniamin/id ẽ ꝙ il-
li habeãt aliquos frẽs vterinos/id ẽ aliquos cõ-
ſanguineos/nepotes vl' amicos:ſi tñ ſint iunio-
res/id ẽ morib⁹ imꝑfectiores:nũq̃ debet eos bo
nis ꝛ puectis ꝓponere:ſed ꝓmiſſis melioribus
Pſal.67.f. ipſis vltimũ locum dare. Pſal. Ibi beniamin
Heſter.1.b. adoleſcẽtul⁹ ꝛc. Uñ Heſter: Bibebãt oẽs in au-
Eodẽ ca. reis pocul' ꝛc. ¶ Dato ꝙ Joſeph fratres ſuos
Textus.g ordinate ſm etates ſuas collocaſſet ad mẽſã: et
ſic beniamin ꝓdilect⁹ ꝛ vterin⁹/eo ꝙ eſſet iunior
vltim⁹ locaret':nihil tñ ꝓpter hoc ſibi deperijt:
imo portio ciboꝝ quã ſibi ioſeph dedit/portio-
Moralitas nẽ alioꝝ fratꝝ i q̃nq̃ ptib⁹ exceſſit. ¶ Sic ꝟo cũ
frẽs ioſeph.i.fideles eccl'ie/nũc i locis gradũũ ꝛ
dignitatũ diuerſimode ſint locati:ita ꝙ ſepe fit
ꝙ illi q̃ ſũt vterini/id eſt chriſto magis ꝑ chari-
tatẽ cõiũcti/ꝛ ab eo potiſſime ꝓdilecti:i mẽſa bo
noꝝ eccl'ie ſunt vltimi cõſtituti: q: vero hodie
plerũq̃ accidit:ꝙ illos quos chriſt⁹ ver⁹ ioſeph
plus diligit:ꝛ quos ſibi charitas ſeu ſanctitas
F magis iũgit: vltimos i eccl'ia vel mũdi dignita-
Lu.14.b tib⁹ ponit/dicẽs illud Lu. Recũbe i nouiſſimo
loco. Ex hoc tñ nihil ſibi deperit ꝓpter iſta: q:
ꝓ certo poſt mortẽ qñ chriſtus diſtribuet cibos
gl'ie paradiſi/iſti alijs ꝓficient':ꝛ portio gl'e quã
habebũt/alioꝝ gl'ie preferet':q: reuera Chriſt⁹
illos q̃ ſunt mõ vltimi/depreſſi ꝛ paupes:alijs q̃
mõ ſunt alti ꝛ diuites ꝓferet:ita ꝙ gl'ia eis data
Mat.21.b. alioꝝ gloriã precellet. Uñ dicit': Erunt nouiſſi-
Aliter mi p̃mi ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ talis tal' ioſeph eſſe vi-
det' defectuoſus prelatus: q̃ reuera de bonis ec
cleſie ſolet ſuis fratrib⁹ vterinis/id eſt filijs/ ne-
potib⁹ et cõpatrionis et familiarib⁹ magis dare
dato ꝙ alij antiq̃ores et meliores noſcant' eſſe:
Ephe.5.f. ſicut dicit apl's:ꝙ nemo vnq̃ carnez ſuã odio ha
buit/ſꝫ nutrit ꝛ fouet eã. Ciph⁹ ioſeph inẽt⁹ fuit
i ſacco beniamin iunioris frĩs et minoris: ad de
notãdũ ꝙ ciph⁹ diuine ſapi'e in ſacco.i. i corde
humiliũ inuenit':q: quãto quis eſt ꝑ humilita-
tẽ minor/ꝛ ꝑ puritatẽ iunior:tãto calice ſapiẽtie
plus potat'. Exemplũ de b. Joãne: q̃ erat apl's
Pſal.67.f. iunior:et tñ intellectu fuit altior. Pſal. Benia
Ca.xxxvij.e. min adoleſcẽtulus in mentis exceſſu. ¶ Sicut
dicit' in Geñ. Joſeph emit populũ egypti i ſer-
uitutẽ regis/dando eis frumentũ regis. ¶ Sic
Moralitas ꝟo ꝓdicator:qui eſt diſpẽſator frumẽti/id ẽ ſci-
entie ꝛ ſciẽtie chriſti regis:pplm fideliũ i ipſius
regis chriſti acq̃rit ſeruitutẽ:dũ frumẽtũ ſuũ/ id
Pſal.80.c. eſt doctrinã ſuaz vel etiã eucharıſtiã ei pandit.
Aliter Pſal. Ex adipe frumẽti ſaturauit eos. ¶ Uel
dic ꝙ ppl's pharaonis/id eſt diaboli ſeru⁹ effici
tur:dũ frumẽto ei⁹/ id eſt bonis tp̃alib⁹ ſatiat'. G
Uñ i Prouer. Qui accipit mutuũ/ẽ ſeruus feneratoris. Prouer.22.b

¶ Capitulũ quadrageſimũoctauum Textus: Pīo itaq̃ʒ trãſactis/ nũciatu eſt. Moralitatum Ca. XXX

IAcob in breui moritur⁹/voluit bñdicere
duob⁹ filijs ioſeph/ ſcʒ ephraim ꝛ manaſ-
ſe:vñ cũ eẽt i lecto iacens: adduxit eos
ioſeph ſibi bñdicẽdos ad lectũ. Cũ ergo p̃mo-
genitũ poſuiſſet ad dexterã/ꝛ ſecũdo genitũ ad
ſiniſtrã:pater man⁹ ſuppoſitur⁹ cãcellauit:ꝛ de-
xterã genito ſecũdo/ q̃ erat ſiniſter antepoſuit.
Siniſtrã ꝟo ſuꝑ primogenitũ aſſignauit: et ſic
cãcellãdo ꝛ mutãdo man⁹/dexter filioꝝ ſiniſter
ſiniſter ꝟo dexter fact⁹ eſt:ꝛ bñdictionẽ ꝓmoge
niti reportauit. ¶ Reuera iſte Jacob patriar Moralitas
cha põt mihi ſignificare deũ: Joſeph ꝟo ſigni
ficat mundũ/vel quẽcũq̃ q̃ habet alios ꝓmoue
re/ꝑncipẽ vl' p̃latũ: ꝑ dexterã intelligit' ꝓſꝑitas/
ꝑ ſiniſtrã ꝟo aduerſitas:ergo iſtud ꝯſtat/ ꝙ io-
ſeph.i.mũd⁹ aliquos ponit ad dexterã/ aliquos
ꝯſtituit ad ſiniſtrã: q: ſcʒ diuites põit i dextera
ꝓſꝑitatis/paupes ꝟo i ſiniſtra aduerſitat'. Sꝫ
reuera iacob.i.chriſt⁹ i die iudicij/qñ bñdictiões
dabit legiſlator:ꝛ ibũt de ꝟtute i ꝟtutẽ: et vide- Pſal.83.b.
bit' de⁹ deoꝝ i ſion:tũc man⁹ ſue munificẽtie cã
cellabit/ꝛ etiã eos ꝑmutabit. Sicq̃ fiet ꝙ dexte-
rã ꝓſperitatis ill' dabit/ q̃ nũc ſunt i aduerſitã-
tis ſiniſtra. Siniſtrã ꝟo aduerſitatis his dabit/
q̃ nũc ſũt i ꝓſꝑitatis dextera:ꝛ ſic fiet ꝙ dexteri fi H
ent ſiniſtri/ꝛ ecõuerſo:ꝛ ꝙ p̃mi erũt nouiſſimi/ꝛ Mat.20.b
nouiſſimi primi. Eſuriẽtes iple uit bonis:ꝛ diui- Lu.1.e
tes dimiſit inanes. Joſeph ꝟo noluit ſepeliri i Geñ.50.d
egypto:imo rogauit frẽs/ꝙ i terrã ꝓmiſſionis Exo.3.d.
portarẽt:quod finalit' factũ ẽ. Sic ꝟo nec nos de
bem⁹ velle ſepeliri ꝑ malã ꝯſuetudinẽ i pctõ:im
mo debem⁹ rogare frẽs.i.religioſos ꝛ iuſtos/ꝙ
inde ſuis doctrinis/exẽplis ꝛ orõnib⁹ nos edu-
cãt. Pſal. Educ de carcere animã meã Pſal.141.b
¶ Moralitatũ ſuper Geneſim finis.

Moralitatum liber ſecundus ſuper Exodum.

¶ Capitulum primuʒ Textus: Hec ſunt nomina filiorum Iſrael. Moralitatum Capitulum I

SUrrexit rex noũus ſuꝑ egyptũ/ q̃ nõ no
uerat opa Joſeph ſeu bñfi
cia q̃ egypto cõtulerat: pro-
pter quod filios iſrael ꝑ ma
giſtros operum ꝯplurimũ
opprimebat:ipſoſq̃ ſibi ſeruire i luto et latere et
paleis/ad edificationẽ ſuarum vrbiũ faciebat.
Uerũtñ ſic fiebat/ꝙ quãto plus opprimebat/tã
to plus eorũ ppl's creſcebat. Quapropt' aliud
gen⁹ oppꝛeſſionis cogitauit:q: ſcʒ vocatis obſte
tricibus: omnes quot naſcebantur maſculini ſe
xus/ſubmergi fecit;feminas ꝟo reſeruari mã-

A dauit. ¶ Tales videntur eſſe reges noſtri/plerũq;
Moralitas duces ⁊ principes noui/de nouo pmoti: vel noui
iuuenes ⁊ inſcij: vel noui/bonis p̄deceſſoribus ſu
is diſſiſes/⁊ in vitijs innouati: q2 reuera iſtorũ to/
ta cura eſt/filios iſrl'.i. bonos ſubditos ſuos ra-
pinis ⁊ exactionibus ⁊ tributis ⁊ ſeruitutibus op
primere: et eos p ſuos iniquos magiſtros ope-
rũ/ſc3 balliuos et officiales affligere: ⁊ ſi q̄ bñ-
ficia a Joſeph.i. ab aliquibus eorũ amicis: ipſi vel
eorũ pgenitores receperunt: ſolẽt p ingratitudi
nẽ cũcta obliuioni dare. Iſtud patet de multis
principibus: qui ſi habuerint aliquem Joſeph
id ẽ aliquẽ magnũ pſiliariũ vel ingñi/a quo re-
ceperũt ſeruitia vel obſeq̄a: hũ ſolẽt dũ viuit/ ſu
is amicis ab exactiõibus parcere: ſ3 eo mortuo/ſo
lẽt illos de eius genere plus q̄ alios infeſtare. Et hu
iuſter mali ſupiores hodie in regno ⁊ iuriſditione
ſua/maſculos filios.i. bonos ⁊ virtuoſos nitunt̄
ſubmergere ⁊ extirpare. Feminas vo.i. molles
⁊ defectuoſos/⁊ ad bñ operandũ inhabiles/ ſolẽt
ſeruare: et eos plus q̄ alios ſupportare. Uñ dicit̄:
Num.31.b Cur feminas reſeruaſtis? ¶ Uel dic q̄ pharao
Aliter eſt diabolus: q̄ ſc3 iſrael.i. fideles quos p pctm̄
ſubiugat/in tribus ſpecialiter occupat: videlicet i
luto inficiẽte: id eſt/in luxuria: et in palea de leui
volãte: id eſt/ſuperbia: et in latere in igne durã-
te.i. in auaricia. Iſtos em̄ p̄fectos malorũ ope-
rũ.id eſt/capitalia vitia vel p malos p̄latos vel
predicatores hereticos ſolet affligere: ⁊ feti9 ma
ſculos: id eſt/bona opa in eis deſtruere: ipſaq; i
B flumine carnalis voluptatis ſubmergere. Femi
nas vero: id eſt/molles actus et reprobos/ſolet in
bole vegetare. Uult em̄ diabolus/q̄ mala ope-
ra in nobis pullulẽt et ſuccreſcãt: bona vero de
Aliter ficiãt et decreſcãt. ¶ Uel dic ad litterã: q̄ pha-
rao diabolus p obſtetrices egypti/id ẽ p malos
p̄latos de eccleſia hodie eradicat maſculos: id
eſt boles virtuoſos. Ibi vero fouet/nutrit ⁊ plã
tat feminas: id eſt carnales ⁊ defectuoſos: vnde
Num.31.c iſte videt̄ dicere illud Num. Interficite quicq̄d
Aliter eſt generis maſculini. ¶ Uel dic q̄ pharao eſt
diabolus: qui ſemp habet odio filios iſrael: id ẽ
chriſtifideles: potiſſime maſculos/ id eſt pbos
boles ⁊ virtuoſos: ipſos in primitiua eccleſia vi
dẽs et inuidẽs multiplicari: p p̄fectos operũ/id
eſt p mũdi tyrannos faciebat affligi: ⁊ ſic nomẽ
chriſti et fidẽ eius putabat poſſe deſtrui vel ſub
uerti: verũtamen ſic fiebat: q̄ quãto plures affli
gebãtur: id eſt/quãto plures p chriſti martyrio
moriebãtur/tanto fideliũ numerus amplius mul-
tiplicabatur: ⁊ ſtatus eccleſie in melius augeba-
Prouer.21.d tur. Sicut em̄ dicit̄ in Prouerbijs: Nõ eſt ſapi
entia/nõ eſt ſcientia/nõ eſt conſiliũ contra deũ.
Et in hiſtoria tripertita legit̄: q̄ Julianus apoſta
ta volens chriſti ſectã deſtruere: ſciẽs q̄ cõſueue
rat in tribulatiõibus pficere: decreuit nõ tribula-
tionibus/ſed oblectatiõibus ſctõꝝ aios immutare.
Aliter ¶ Ul' poſſet allegari p generali puerbio quod
dicit̄ cõtra ruſticos: quia ſi premũtur/talliantur
⁊ ſuppeditant̄/melius fructificãt: ⁊ ad modũ vi-
Cex.ca.ij.a nec compiʒtãtur ⁊c. ¶ Cu3 Pharao rex egypti

mandaſſet omnes hebreorũ filios ſubmergen- C
dos: accidit vt Moyſes naſceret̄: quem cũ ma-
ter iam tribus menſibus occultaſſet: ⁊ ipſũ am-
plius ſeruare nõ poſſet: fiſcellã cõpoſuit/ in qua
vagientẽ ligauit: ipſumq; per fluuiu3 fluctuare
pmiſit. Quem cũ Tramuth filia Pharaonis:
que ad flumen lauandi ſe gratia venerat/ inue-
niſſet: et eũ corpore elegantẽ vidiſſet: matremq;
pueri ſpectabat in litore/vocauit: ſibiq; paruu-
lũ nutriendũ cõmiſit: ipſum Moyſen/ id eſt de
aquis aſſumptũ vocauit: quẽ tandẽ adultũ in fi-
liũ adoptauit. ¶ Per regẽ egypti intelligit̄ re- Allegoria
ctor mundi: qui ſc3 a principio propter peccatũ
Ade/decreuit cũctos filios humani generis ori
ginali vulnere perimendos. Per mulierẽ hebre
am intelligo ſanctam eccleſiã matrẽ: que ſcilicet
hebrea/id eſt tranſiẽs dicit̄: pro eo q̄ nõ habet
hic manentẽ ciuitatẽ/ſed ad futurã mouet̄. Igi
tur dico/ q̄ quotiẽs iſta noſtra eccleſia parturit
Moyſen/id eſt aliquẽ nouerit natũ: primo de-
bet eũ tribus menſibus tenere/id eſt in tribus vir-
tutibus theologicis inſtruere: tandẽ debet eu3
in fluuio baptiſmi mergere: ⁊ fiſcelle ſpei et di-
uine miſericordie cõmittere: et tunc pculdubio
ſtatim adeſt filia regis/id eſt diuina gratia: que
ſc3 fluuiũ baptiſmi frequẽtat: que ipſum de pe-
riculo liberat/et in filiũ recipit ⁊ adoptat: et ma
tri ſue ppue/ſc3 eccleſie: lacte doctrine nutrien-
dũ cõmittit: et ſic moyſen/id eſt de aquis aſſum
ptũ/⁊ p aquas baptiſmi ſaluatũ: merito ipſũ vo D
cat. ¶ Uel dic q̄ mater ſignificat carnalẽ cõcu- Aliter
piſcentiã: que filiũ ſuũ peccatorẽ tribus menſi-
bus ſeruat: in q̄tũ peccatis ſupbie/luxurie ⁊ aua
ricie ipſum ligat. Tandẽ vero ipſum in fluuium
ponit: quãdo fluxui mũdi negocioꝝ/et tẽpora-
lis pſperitatis ipſum exponit. Filia vo regis.i.
gratia vel etiã beata virgo: ipſũ de fluuio mũdi
liberat/qſi a mũdi fluxu ipſum detrahit: ⁊ p pe-
nitentiã ipſũ ſaluat: ⁊ in filiũ p charitatem ado-
ptat: ⁊ lacte ſane doctrine nutriendũ pcurat: et
mulieri hebree.i. penitentie vel religioni: que
trãſit de hoc mũdo ad patrem/ nutriendũ aſſi-
gnat: vt dicamus diuine gratie illud Joã. Muli- Joan.19.c.
er/ecce filius tuus: et filio: ecce mater tua. ¶ Uel Aliter
dic q̄ paruulus iſte ſignificat humiliũ vulgus ſub
ditorũ. Filia regis eccleſiã ſignificat: que ſc3 in
flumine diuine gratie vel penitẽtie lachrymis ſe
ipſũ balneare nõ ceſſat. Iſta ergo filiũ ſuũ.i. fide
liũ vulgus: matri eoꝝ/ſc3 rectoribus ⁊ curatis cete-
ris nutriẽdũ/ſc3 lacte doctrine et ſubuentionis
terrene cõmittit: et mercedẽ eterne glorie pmit-
tit: Unde iſta eſt que dicit ibidẽ: Accipe pueru3 Secundũ
ad nutriendũ: ego reddam tibi mercedẽ. ¶ Se- Joſephũ
cundũ Joſephũ: cum filia pharaonis Moyſen
inuentũ in flumine/primo cuidã mulieri egy-
ptie dediſſet: puer de lacte ipſius bibere nõ vole
bat: quapropter vocata eſt mater eius hebrea: q̄
finẽ rei expectãs i litore reſidebat: ideo ſoror eius
dixiſſe legit̄: Uis vt vocẽ mulierem hebream/vt Exo.2.b
nutrire poſſit infantulũ? Ponit etiã ibidem: q̄
dum puer creuiſſet: pharao diadema ſuũ ſuper

E capuᵗ Moyſi poſuit: qui ſtatim illud de capite
piecit: quod ꝓditioſe factũ rex conſyderans/ ip
ſum occidere voluit. Sed ad ꝓbandũ vtꝝ pueri
liter hoc feciſſet: carbonẽ ardentẽ ſibi dedit: qui
nutu diuino ipſm in oꝛe poſuit: ⁊ linguã ſibi cõ
buſſit: ⁊ inde factũ eſt/ ꝙ ſꝑ impeditioꝛis et tar-
Exo.4.c de lingue fuit: ſicut infra legiᵗ: Obſecro te dñe/
non ſum eloquẽs. ❡ Sic vere debet facere bo-
nus moyſes. i. bonus religioſus: de aqua mũda
ne ſtupibilitatis aſſumpt⁹: qꝛ reuera lac egyptia
rũ mulieꝝ. i. dulcedies mũdi ſclaꝝ/ deliciaꝝ/ ver
boꝝ/ adulatoꝝ aut delectationũ nõ debet ſuge-
Prouer.1.b re. Juxta illud: Fili ſi te lactauerint pctõꝛes: ne
acquieſcas eis. Sed lac mulieris hebꝛee matris
ſue. i. dulcedinẽ deuotionis/ doctrine ⁊ gratie:
quã ſibi dedit eccleſia vel religio mater ſua: de
1.Pet.2.a bet ſugere ⁊ guſtare. Vñ diciᵗ: Lac ꝯcupiſcite/
rõnabile ⁊c. Diadema etiã. i. honoꝛẽ ⁊ dignita-
tẽ qua pharao. i. mundus vel diabolus ſibi ꝑ vi
as iniuſtas vult imponere/ debet ſimiliter refuta
re: ⁊ carbonẽ. i. ardoꝛẽ charitatis ſeu diuini timo
ris et penitẽtie debet eligere: ⁊ linguã ſuã cũ eo
Heb.11.d debet tempare. Vñ de moyſe legiᵗ: ꝙ ipſe beati⁹
reputauit improperiũ chꝛiſti theſauris egypti-
oꝝ. Jdeo ſm aliã lrãm Eſa.xlvij. diciᵗ: hẽs car-
bones ignis ſede ſuꝑ eos: ⁊ erũt tibi in refrige-
rio. Debet ergo talis vir ꝑfectus eſſe lingue tar-
Jaco.1.c dioꝛis. Juxta illud: Sit oĩs homo velox ad au-
Textus diendũ: tardus aũt ad loquendũ ⁊c. ❡ Cũ moy
ca.II.b ſes videret quadã die vnũ egyptiũ/ q̃ vnũ hebꝛe
F um ꝑcutiebat/ ⁊ eidem iniuriã faciebat: occidit
eũ/ ⁊ in ſabulo eũ ſepeliuit: verum qꝛ rumoꝛ exi-
uit in publicũ/ fugit in terrã Madian: vbi Jetro
ſacerdotis madiã oues paũit: cui⁹ filiã in vxoꝛẽ
accepit. Et dũ iſte oues ſacerdotis de madian
in deſerto paſceret: mirabiles viſiones ibidẽ vi-
Moꝛalitas. dit. ❡ Jſtud exponiᵗ ſic: Moyſes q̃ interꝑtaᵗ
aſſumptus ex aquis: ſignificat holem penitẽtem
qui ſcꝫ in aquis lachꝛymoſe cõpunctiõis debet
iugiter inueniri: ⁊ ibi a matre ſua/ id eſt peniten
tia: vt a filia regis/ id eſt a diuina gratia recipia
tur/ debet ꝯſtitui ⁊ impoñi. Egyptius ſignifi-
cat peccatũ vel carnẽ: Hebꝛeus vero ſignificat
aiam vel mentẽ. Jgiᵗ dico/ ꝙ qñ moyſes. i. peni
tens/ videt ꝙ frater ſuus ſpũs ſeu animus/ q̃ de
bet dici hebꝛeus. i. tranſiens/ ꝓ eo ꝙ ad deũ et
ad paradiſum debet tranſire feſtinus: opꝑmitur
vel iniuriaᵗ ab aliquo egyptio. i. ꝓpꝛio coꝛpo-
re vel a pctõ: ſtatim debet contra eũ inſurgere:
⁊ ipſm ꝑ ꝯfeſſionẽ occidere: ⁊ ꝑ ſatiſfactionẽ ſub
ſabulo ⁊ aſperitate penitẽtie abſcõdere vel cela-
re: ⁊ tunc poterit fugere ad Jetro ſacerdotẽ. i. ad
deũ ꝑ deuotionẽ: ⁊ filiã eius in vxoꝛẽ accipe: ſcꝫ
ſcientiã ⁊ diſcretionẽ/ ſeu gratiã/ ſeu deuotionez
⁊ ſic poterit oues. i. chꝛiſtifideles paſcere ꝑ ꝑdi-
cationẽ ⁊ eruditionẽ: ⁊ viſiones celi videre ꝑ ce-
Ezech.8.b leſtiũ ꝯtemplationẽ. Unde diciᵗ: Eleuauit me
Aliter ſpũs/ ⁊ duxit in hieruſalẽm viſione dei. ❡ Uel
allega iſta generaliter/ ꝙ de lege nature q̃libet te
netur opꝑſſos ⁊ tribulatos defendere: ⁊ eis con
Pro.24.b tra impios ſubuenire. Vñ in Prouerb. Eos q̃
ducunᵗ ad moꝛtẽ/ ⁊ eos q̃ ducunᵗ ad interitũ/ li G
berare nõ ceſſes. ❡ Moyſes paſcens gregẽ: cũ Textus
duxiſſet oues ad deſerti interioꝛa: apparuit ſibi ca.III.a
dñs in rubo ardente: vidit eñ in monte Oreb
rubũ ardentẽ q̃ nõ cõburebaᵗ: quo cũ appꝛopin
quare vellet/ vt q̃d hoc eſſet videret: ꝑcepit ſibi
dñs ꝙ calciamẽta de pedibus ſuis tolleret/ eo ꝙ
locus ille terra ſancta eſſet. ❡ Reuera ſic videᵗ Moꝛalitas.
feciſſe dñs pater: qꝛ qñ filios iſrael. i. fideles ſu-
os de imperio Pharaonis. i. diaboli: ⁊ de egy-
pto. i. de inferno liberare decreuit: vnũ ſignũ mi
rabile ꝑmitus demõſtrauit/ ſcꝫ ſignũ beatiſſime
incarnationis: quo mediãte populũ ſuũ libera-
uit. Jpſe eñ tunc in rubo arboꝛe ſpinoſa. i. bea-
ta virgine ſpinis penitentie circũſepta: moyſi. i.
humano generi vel iudeoꝝ populo apparuit: ip
ſamqꝫ arboꝛẽ igne ſancti ſpũs inflammauit: ⁊ mi
rabiliter impꝛegnauit. Nunq̃ tamen iſta arboꝛ
beata virgo ab integritate virginitatis fuit nu-
data/ nec ꝑ incendiũ carnalitatis cõbuſta: ſed
ſemꝑ virgo ⁊ integra reſeruata. Uerũtamen ad
hoc ꝙ moyſes. i. iudaic⁹ populus mereaᵗ iſtã in
viſionẽ cernere/ ⁊ incarnationis ſacramẽtũ cog
noſcere: neceſſe eſt vt de pedib⁹ affectionũ ſuaꝝ
calciamẽta carnalis cognitionis/ ſenſuſqꝫ litera
lẽ auferat: ⁊ ꝙ inde ꝑ fidei cognitionẽ incedat.
Qui eñ calciamẽto carnalis ſapiẽtie inuoluiᵗ:
ad tantã viſionẽ/ ⁊ ad tanti ſacramẽti cognitio
nẽ ꝑtingere nõ mereᵗ. Neceſſe eſt ergo ꝑ fidem
calciamentũ tale ſoluere/ ⁊ omnẽ mũdi ſapien- H
tiã amouere: quia ſcꝫ terra in qua ſum⁹/ ſancta
eſt. i. eccleſiã ſanctã catholicã conſtat eſſe. Vñ
diciᵗ: Solue calciamentũ de pedib⁹ tuis: locus Joſ.5.d
eñ in quo ſtas/ ſanct⁹ eſt. ❡ Uel dic ſic: ꝙ ad Aliter
hoc ꝙ homo diuinas reuelatiões videat/ neceſ-
ſe eſt ꝙ ad interioꝛa deſerti: id eſt/ ad ſecreta cõ-
ſcientie gregẽ affectionũ ſuarũ ducat: ⁊ ꝙ cal-
ciamenta terrenoꝝ bonoꝝ de pedibus affecti
onum ſuarũ tollat.

❡ Capitulũ quartũ Textus: Reſpõdens moyſes ait: nõ credent mihi.

Moꝛalitatũ Capitulum II

Jnter ſigna q̃ fiebãt corã pharaone ꝓ li-
beratione populi iſraelitici: primũ fuit
de virga verſa in colubꝛũ. Vñ Exo.iiij.
diciᵗ: ꝙ virga quã tenebat moyſes/ ꝓiecta in ter
rã/ ſtatim verſa eſt in colubꝛum: ita vt timebat
moyſes nõ ſolũ virgã illã recipere/ ſed etiã hãc
videre. Dñs tamẽ ſibi ꝑcepit/ ꝙ caudã draconis
acciperet: quod cũ feciſſet/ in virgã iterũ eſt cõ-
uerſa. ❡ Jſtud applicaᵗ ad ſtatũ populi iudeo Moꝛalitas
rũ. Uirga eñ qua mũdus regiᵗ/ ſignificat filiũ
dei patris. Pſal. Reges eos in virga ferrea: ⁊ Pſ.2.c
tanq̃ vas figuli cõfringes eos. Moyſes vero q̃
iſtã tenet/ populũ iudaicũ ſignificat: qui reuera
in ꝑncipio iſtã virgã/ ſcꝫ deũ/ in manu ſua tenuit
in q̃tũ ipſum credidit ⁊ amauit. Per colubꝛũ/ q̃
eſt res coꝛpalis ⁊ viua/ intelligiᵗ chꝛiſti humani
tas: q̃ ſcꝫ fuit coꝛpoꝛea ⁊ moꝛtalis. Dico igitur
ꝙ quãdo virga quã tenebat moyſes. i. de⁹/ quẽ
credebat ppl's iudeoꝝ/ in terrã miſſus fuit: tũc

A proculdubio in diaconē.i.in mortalē hoſtem eſt
ꝯuerſus:ita ꝙ Moyſes iſte ſcꝫ ppl's iudeoꝝ fa-
ctus eſt tremebund⁹:⁊ a fide incarnatiōis dn̄i
fugiunus. Judeus em̄ virgā in colubꝝ mutauit
diuī dei filij ꝑſonā hoſtem factā abhorruit:ⁱ eā
credere ⁊ accipe ⁊ recipe recuſauit. Uñ dicitur:
Jo. 1.a.et.b Sui eum nō receperūt:ⁱ verbū caro factum eſt
Ueruntamē de diuino diſpenſatiōis mādato ſic
fiet:ꝙ moyſes iſte.i.iudaicus pplus iſtū ſerpen
tem chriſtū:cauda.i.in fine ꝑ credulitatē accipi
et:ⁱ tunc ſibi vertet in virgā/in Xpū ipm̄ finali-
ter deum creder:ita ꝙ tunc ꝓprie poteſt dici il-
Pſ.109.a lud Pſ. Uirgā virtutis tue emittet dn̄s ex ſion:
dominare i medio inimicoꝝ tuoꝝ. In medio ini
micoꝝ tuoꝝ.i.in medio iudeorum:q̄ modo ſunt
Aliter chriſto ⁊ fidei inimici. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt
deus/q̄ q̄ndoq̄ in manu ſua tenet virgā.i.aliquā
bonā ꝑſonā:quā ſcꝫ in ſtatu gratie manu tenet:
⁊ eum in bono retinet atq̄ fouet. Ueruntamē ſe-
pe accidit ꝙ deus laxat manū ſuā/ⁱ ſm̄ occulta
ſue diſpēſationis iudicia ipm̄ peccare ꝑmittit:ⁱ
in terra eum ꝓijcit:dum ad amorē terrenoꝝ per
auariciā vel apoſtaſiā cadere eum ſinit:qui reue
ra in draconē vertit/in q̄tū in viꝝ peſſimū cōmu
tat. Quod vtiq̄ ad lr̄am videmus de multis ho
minib⁹/q̄ in eccleſia vel religione anteq̄ in ter-
rā ꝓijcerent.i.anteq̄ ad terrena adminiſtranda
ꝓmouerent:erant vḡe.i.ꝑſone iuſte ⁊ recte/ad
regendū alios optime diſpoſiti:q̄ tn̄ poſtq̄ ad
B terrā.i.ad miniſtranda terrena dimittunt:vtpo
te q̄ñ ad aliquod officiū vel dignitatē ꝓmouen-
tur:tūc dracones.i.rapaces ⁊ crudeles efficiunt
⁊ in malos hoſtes commutant. Quid refert(in-
quit Tullius)an q̄s in beluam ſe ꝯuertat:aut ꝑ ini
q̄tatē ferinos mores induat? Fit tn̄ de talib⁹ q̄ñ-
q̄/ꝙ moyſes.i.deus ipſos in cauda.i.in ſenectu
te ad miſericordiā recipit:ⁱ eos ꝑ penitētiaꝫ ad
ſtatū ſalutis reducit:ⁱ ſic in vḡas.i.in viros iu
ſtos mutant:ⁱ a draconina ſeuitia ⁊ neq̄tia ꝯuer
Exod.1.c tunt. Unde dicit: Ipa gemēs ꝯuerſa eſt retror-
Aliter ſum. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt ꝑlatus/de cuius
manu q̄ndoq̄ vḡa.i.religioſus apoſtatando/ⁱ ad
terram.i.ad ſeculum redeūdo/fit draco veneno-
ſus multiplr̄ peccādo: ita ꝙ moyſes.i.ꝑlatus:
ipſum timet recipe/malā vitā ipſi⁹ abhorrēdo:
ꝑ caudā tn̄ in fine iſte ꝑ moyſen.i.ꝑ prelatū capit
ab ipſoq̄ punit:ita ꝙ ſepe fit ꝙ iterꝫ in virgam
1.Reg.10.b .i.in bonū viꝝ mutat. Unde dicit: Mutat⁹ eſt
Exo.IIII.b. in viꝝ alteꝝ. ¶ Moyſes faciens ſigna corā pha
raone/manū ſuam in ſinū mittebat:ⁱ q̄ndiu ibi
ſtabat/ſana erat:q̄ñ aūt ipſam corā pharaone ex
trahebat/tunc leproſa fiebat. Si vero ipſam ite-
rum in ſinū retrahebat/ad ſanitatē priſtinā redi
Moralitas bat. ¶ Manus in ſcriptura ſignificat bonam
opationē:ſinus eſt ꝯſcie ſecretū ⁊ intentio. Dico.
ergo ꝙ q̄ñ moyſes.i.vir iuſtus/tenet manū ſuaꝫ
.i.bona opa ſua in ſinu ſuo.i.in ꝯſcīe ſecreto:ip
ſaq̄ in abſcōdito ⁊ occulto facit:tūc ipſa opa ꝑ-
ſeuerāt vtilia atq̄ ſana. Si vero ipſa de ſinu ſe-
creti ſui ꝑ oſtentationē extrahat:ⁱ coram Pha
raone.i.corā mūdo demonſtrare ipſa gaudeat
tūc lepra inanis glīe polluunt/ⁱ ꝑ iactantiā de- C
prauant. Quapropter neceſſe eſt ꝙ manus ope
ratiōis noſtre ad ſinū noſtꝝ.i.ad ſecretū redeat:
alr̄ in ſanitate ⁊ mūdicia nunq̄ apud deū ꝑſeue
rat:ⁱ ideo hō q̄ gaudet facere opa ſua bona co-
ram hominibus/vt videant ab eis:reꝑhendit in
Pſ. vbi dicit: Ut q̄d auertis manū tuā ⁊ dexte Pſ.73.c
ram tuā/de medio ſinu tuo in finem? ¶ Uel dic Aliter
ꝙ moyſes eſt ꝑlatus:ſinus eſt clauſtꝝ:ⁱ membꝝ
eius eſt q̄libet ſubditus. Igit dico:dato ꝙ moy
ſes habeat manus ſuas.i.ſubditos ſuos ⁊ ſcōs
ſpūaliter ſanos ⁊ mūdos:q̄ñ tn̄ ipſos emittit de
ſinu clauſtri ſui exterius ad terrenas miniſtrati-
ones:vel inter ſeculares eos mittendo/faciliter
ſolēt leprā luxurie ⁊ auaricie incurrere:et q̄diu
extra fuerint/immundi et luxurioſi manere. Sed
pro certo tunc iteꝝ ſani efficiunt/q̄ñ ad ſinum
clauſtri ꝑ ꝑlati induſtriā retrahunt. Ideo dicat
bonus religioſus/foris in tempalibus occupa-
tus illud Luce: Reuertar in domū meā vnde exi Luce.11.d
ui. ¶ Uel dic ꝙ iſta manus eſt homo/q̄ de ſi- Aliter
nu diuine gratie et charitatis emiſſus/leproſus
efficit et pctōi:q̄ tamē tūc tpis ſpūaliter ſanatur
q̄ñ ꝑ penitentiā ad hūc ſinum reuertit. Unde di
citur: Reuertere ad vaginam tuam o mucro. Hiere.47.d.
¶ Uel dic de apoſtatis:qui tunc leproſi et pec- Aliter
catores ſiūt/q̄ñ de ſinu moyſi.i.de clauſtro apo
ſtatando/vel in publico inter ſeculares ꝓdeūt.
Tunc vero econuerſo ſpūaliter ſani efficiunt/q̄ñ
ad clauſtrū/vel ad chriſti vel prelati ſui gremiū
reuertunt. Sicut ad lr̄am patet de religioſis et D
ſanctimonialibus:q̄ q̄ñ nimis frequētant dom⁹
parentū/et etiā curias ſeculares/vel domos pre
latoꝝ:ſtatim ſolēt lepram auaricie et adulatiōis
et ſupbie incurrere. Ideo talib⁹ dicit. Reuerte Hiere.31.d
re ad ciuitates tuas: Uſq̄quo delicijs diſſol-
ueris filia vaga?

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Dixit q̄ꝫ dn̄s ad moyſen: Ecce conſtitui te deum Pharaonis: et frater tuus. Moralitatū Capi. III

T Ertiū ſignū quod ꝑcepit dn̄s ꝑ Moy
ſen/fuit de aqua cōuerſa in ſanguinē.
Accepit em̄ aquā de flumie/ⁱ fudit ſu
ꝑ aridā:ⁱ facta eſt ſanguis. ¶ Sic. vero loquē- Moralitas
do ſpūalr̄/ſepe fit ꝙ dum aqua.i.aliqua ſimplex
ꝑſona de ſuo flumine.i.de ſtatu religionis/deuo
tionis vel cōpūctionis extrahit:ⁱ ſup aridā effū
dit.i.ad miniſtrationē terrenoꝝ conſtituit:tunc
vḡo ſanguis.i.carnalis ⁊ luxurioſa efficit:niſi cū
diligentia ꝑcaueat ne labat. Pſ. Cōuertit aquā Pſ.104.c
eoꝝ in ſanguinē. Uel expone ſicut Apocalypſis
viij.et.xvi.dicit ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ talis aqua ſi- Aliter
gnificat vſurarios ⁊ auaros/malos officiales ⁊
balliuos:q̄ ſup terrā dum effundunt.i.q̄ñ in ter
ra vel patria dominant:in ſanguinem.i.in ꝑſo-
nas crudeles ⁊ ſanguineas cōmutant. ¶ Poſt Eodē ca.b
q̄ Aaron ꝓiecit virgam ſuam in terrā corā pha
raone/ⁱ verſa eſt in colubrum:vocauit pharao
incantatores ⁊ maleficos ⁊ ſapientes ſuos:ⁱ ꝑ
fecerunt ſinguli virgas ſuas/ⁱ ſimiliter in colu-

E bꝛos ſunt cōuerſe: virga tamē Aaron virgas de
Moꝛalitas uoꝛabat magoꝝ. ¶ Iſtud allegari pōt, ꝙ magi
id eſt hypocriti homines et ficti, qͥcꝗ ita bona
opera in apparentia faciunt, ſicut aaron: id eſt.
ſicut boni. Ueruntamē iſta eſt differētia: ꝙ vir-
ga Aarō ſupſtat alijs deuoratis. i. opera iuſtoꝝ
pſeuerant, opibus hypocritaꝝ ꝯſumptis: qꝛ re-
uera miracula. i. mirabilia ⁊ ſingularia opa que
faciūt iuſti, ſunt mirabilia. Illa vero que faciūt
hypocrite ſeu mali hoīes, ſunt defectibilia. Un
de Seneca: Nihil quod fictum eſt, eſt diuturnū
Aliter ¶ Uel dic ꝙ Aaron ſummus ſacerdos ſignifi-
cat magnos dñs ⁊ plātos. Magi vō ſignificāt
inferioꝛes, balliuos ⁊ vaſallos. Cū igiẗ vterꝗ
habeat virgas verſas in colubꝛ. i. in rapacē fa-
miliā: vel cū vterꝗ virgā iuriſditionis ſue in co
lubꝛ. i. in rapacitatē ꝯuertat: inqͣtū tam maioꝛ
ꝗ̄ minoꝛ rapinis ⁊ exactionib⁹ vacat: virga ta-
mē Aaron vgas magoꝝ deuoꝛare dicit: inqͣtū
officiales maioꝝ, officialibus minoꝝ inimicant
⁊ inqͣtū ad iuriſditionē pape vel regis vaſalloꝝ
dominia quondie repmunt: ⁊ ſic ꝓpꝛie draco-
nē deuoꝛat, qͣ vnus malus aliū malum grauat.
Unde illud: Ferrū ferro tollit ⁊c.

¶ Ex capl'o ſeptimo Textus. c. Dñs deus hebꝛeoꝝ miſit me ad te. Moꝛalitatū Ca. IIII.

Recepit dñs Aaron, dicēs: Tolle vir-
gam tuam, ⁊ extēde ſup riuos ⁊ lac⁹ et
paludes egypti: ⁊ ꝯuertant in ſangui-
F nem: ⁊ ſit cruoꝛ in omi terra egypti, tam in ligne
is vaſis ꝗ̄ in lapideis. Percuſſitꝗ aquas, ⁊ ver
ſe ſunt in ſanguinē: ⁊ cōputruit fluuius, ⁊ piſces
ꝗ erant in fluuio, moꝛtui ſunt: ⁊ nō poterāt egy
ptij bibere aquā fluminis: ⁊ foderūt ſibi aquam
Moꝛalitas. p circuitum fluminis ad bibēdū. ¶ Per aquā
in ſcriptura poſſumus intelligere elemoſynam.
Eccl. 3. b Uñ dicit: Sicut aqua extinguit ignē, ſic elemo-
ſyna extinguit peccatū. Per cruoꝛē itelligo cru-
Deut. 32. f delitatē, rapinaſꝗ ⁊ aduerſitatē. Unde: Inebꝛia
bo ſagittas meas ſanguine ⁊c. Dicam⁹ igiẗ ꝙ
hodie p totam egyptū. i. p totū mundū tota aqͣ
pietatis cōuerſa eſt in ſanguinē crudelitatis: et
hoc non ſolū in lacubus ⁊ paludibus. i. in ſtati-
bus ſecularibus: immo etiam in riuis et flumi-
nibus. i. in eccliaſticis ⁊ regularibus. Uaſa eñ
lignea. i. plāti eccliaſtici: vaſa lapidea. i. pncipes
ſeculares, et laici pleni ſunt crudelitatis cruoꝛe:
nihilꝗ habent de cuiuſcunꝗ pietatis aut beni
gnitatis hōoꝛe. Piſces eñ. i. viri fluxibiles, de-
uoti et pij: ꝗ erāt in flumine eccl'ie, moꝛtui ſunt:
ipſumꝗ flumen quaſi iam eſt factū putridū per
pctā. Et vt breuius ꝯcludā, quocūꝗ ſe vertant
egyptij. i. pauperes, ſiue ad clericos, ſiue ad lai-
cos, ſiue ad officiales pncipū ſiue plātoꝝ: totum
inueniūt crudelitate ⁊ cruoꝛe plenū: ita ꝙ nō in-
ueniunt quid poſſint bibere. i. a quo poſſint cu-
iuſcūꝗ bñficij refrigeriū repoꝛtare. Ideo omni
Iſa. 1. c bus talibus poteſt dici: Man⁹ veſtre plene ſan
Aliter guine ſunt. ¶ Uel dic ꝙ aqua ſignificat pſpe-
ritatē mundi, que fluit ⁊ defluit ſicut aqua: quia

reuera in ſanguinē carnalis infectionis hodie G
vertit: ita ꝙ piſces huius fluminis ſal3 mūdani
diuites, p pctm̄ luxurie moꝛiunt. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
qꝛ fluuius religionis, vaſaꝗ lignea et lapidea:
id eſt eccliaſtici debilioꝛes et foꝛtioꝛes, ſunt ple-
ni ſanguine. i. pctō: ita ꝙ iam totū eſt putridū et
coꝛruptū: piſceſꝗ. i. viri pij, molles et benigni ⁊
deuoti iam penit⁹ defecerūt. Ideo egyptij. i. ſecula
res iam non inueniunt ꝗd ibi de aqua bone do-
ctrine, vel de bonitate exemplaris vite ibidē poſ
ſint bibere vel haurire: quapꝛopter iam neceſſe
eſt eos deficere vel perire, et ꝓpter mala exēpla
eccliaſticoꝝ multipliciter eſurire. Sanguis eni3
et nō aqua. i. carnalis vita et nō pura, mala do-
ctrina et non bona, exempla inutilia et non ſa-
na, poſſunt hodie in flumine eccleſie reperiri et
in vaſis. i. in ꝯſcientijs hoim. Unde Apocal. Et Apoc. 14. d
exiuit ſanguis de lacu vſꝗ ad frenos equoꝛum.
Egyptij aūt. i. religioſi et penitētes iam non in-
ueniūt in flumine huius mūdi ꝗd poſſent tute
bibere. quinimo neceſſe eſt eis terrā ꝓpꝛij coꝛpo
ris per penitentiā fodere: vt aquam viuā. i. gra-
tiam diuinā valeant repire. Ideo de diabolo pt
dici illud Pſ. Qui ꝯuertit aquas eoꝝ in ſangui Pſ. 104. e
nem, et imbꝛes eoꝝ ne biberent. Secūda plaga Textus
fuit de ranis. Preceptū eſt eñ Aaron, ꝙ exten- ca. VIII. b
deret manū ſuam ſup flumia, et ſup riuos et pa-
ludes Pharaonis, dicēs: Sic ebulliet (inqͣt) flu-
uius ranas: et aſcendent domū tuā et cubiculū
lecti tui, et ſup ſtratū tuū: ingredient domos ſer H
uoꝝ tuoꝝ, necnō et in populū tuum et in furnos
tuos ⁊c. Et in reliqͣs cibos tuoꝝ. Sicꝗ factu3
eſt ꝙ rane terrā egypti occupauerūt: et vſꝗ ad
lectos et cubilia hominū intrauerūt. ¶ Rane Moꝛalitas
loquaces ſignificant detractoꝛes: qui reuera ho-
die quaſi totū occupāt mūdū. In domibus eñ
regū et ſuperioꝝ, pncipū, plātoꝝ et maioꝝ etiam
et minoꝝ, imo in ipſis cubiculis et ſecretis came
ris eoꝛūdē hodie ebulliūt tales rane. i. viri detra
ctoꝛes et garruloſi adulatoꝛes, magniloꝗ et ver
boſi. Fluuius eñ mūdane pſperitatis ranas p-
creat: inqͣtū filios magniloquos, detractoꝛes, li
tigioſos et clamoꝛoſos generat. Ideo in libꝛo
Sapie dicit: ꝙ p piſcibus eructauit flum⁹ rana Sap. 19. e
rū multitudinē. ¶ De puluere terre pcuſſe nati Eodē ca.
ſunt cyniphes in tanta quātitate, ꝙ totam ter- VIII. d
ram occupauerūt: et regē et populū mirabiliter
afflixerūt. Muſce etiam alia vice in egypto in tā
ta quātitate nate ſūt, ꝙ domos egypti quaſi pe-
nitus iplẽuerūt. ¶ Sic vō de puluere ipſo terre Moꝛalitas
id eſt de miſero ſtatu et humili plebe naſcuntur
qͥcꝗ cyniphes et alie muſce. i. parui balliui et p-
curatoꝛes: ꝗ ꝗ̄uis nullius ſint valoꝛis, ſolent ta
men omne genus hoim infeſtare: et rege3 et po-
pulū. i. maioꝛes et minoꝛes indebite flagellare.
¶ Uiam triū dierū petebant filij Iſrael ire in Ca. V. a
deſertū, vt ſacrificarēt domino in ſolitudine: qͣ
ſc3 ſacrificiū non audebant in egypto inter ido-
latras deo immolare: et ideo ſe volebant p deo
digne ſacrificādo in ſolitudine elōgare. ¶ Sic
vero ſi tute et digne volumus ſacrificare domi-

A mortlaudis ⁊ ſpūs ꝯtribulati eidem ſacrificium
immolare: ante omnia debemus appetere/ ꝙ de
egypto.i.de peccato vel mundo mentalr exea-
mus: ⁊ ꝙ ꝑ viam trium dieꝝ.i.ꝑ cordis contri-
tionē/oris confeſſionē/⁊ operis ſatiſfactionem/
deſertū penitētie ſubintrem⁹/⁊ ibi deo ꝑ bona
opa immolemus: homo eñ nunꝙ digne dño im-
molat/q̄ ſe pharaonis.i.diaboli dominio ꝑ die
rum iſtoꝝ trium ſpaciū non elongat: ⁊ q̄ deſertū
Ps.54.b penitētie non ſubintrat/dicēdo illud Ps. Ecce
Aliter elongaui fugiēs/⁊ manſi in ſolitudie ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ egyptus eſt mūd⁹/deſertū religio: triū di
erum via/tria religionis vota: q: ꝑ certo dū ho
mo eſt in egypto.i.in mūdo: ⁊ mundi negocijs
egyptijs peccatorib⁹ ſociatus/vix poteſt ꝑ bona
opa dño immolare: ⁊ ideo neceſſe eſt/ꝙ egyptū
.i.mundū ⁊ ſua negocia fugiat: ⁊ ꝙ ꝑ viam triū
dieꝝ.i.ꝑ tria religionis vota/ꝑ obediētiā cōtra
ſupbiam/ꝑ pauptatē contra auariciā/ꝑ caſtita-
tem ꝯtra luxuriā/ad religionis penitētiā ⁊ ſolitu
Jone.3.b dinē ſe cōuertat. Uñ dicit: Cepit Jonas introire
in ciuitatē itinere triū dierum.

¶ Capitulū nonū Textus: Dixit aūt dominus ad Moyſen: Ingredere. Capitulū decimum Textus: Et dixit dominus ad moyſen. Moralitatū Capitulum V

Plage diuerſe B
SIcut ponitur Exo.ix.et.xij. inter cete-
ras egypti plagas vna fuit animalium
ꝑ tempeſtatē occiſio. Altera fuit vlcerꝝ ⁊
veſicaꝝ ꝑ cineris aſpſionem inductio: alia toni-
truorum ⁊ grandinū emiſſio: alia locuſtaꝝ oīne
viride ꝯſumentiū introductio: alia tenebrarum
oculos excecantiū ꝑ triduum obſcuratio: alia tā
Moralitas. dem ꝓmogenitoꝝ mors ⁊ ꝯſumptio. ¶ Sic ve
ro egyptij.i.pctōres plaga multiplicū vitioꝝ le
dunt: q: ſcȝ ante oīa tempeſtas tentationis occi
dit in eis animalia.i.animalitatē ſpūalem.ſ.diſ
cretiōis ſenſum ⁊ motū bone opationis. Secū
do cineris in ventū ſparſio.i.bonoꝝ opeꝝ ſi que
habent in ventū elatio/ſeu vētoſa oſtentatio: ef
ficit in eis veſicas tumoris.i.ꝓſumptiōis. Ter-
tio accidit in eis tonitruoꝝ/igniū ⁊ grandinum:
id eſt diſcordiaꝝ/inuidiaꝝ/iniuriarum turbatio.
Tandem ꝑ locuſtas.i.ꝑ motus carnales: acci-
dunt in eis omnis rei viridis.i.oīm virtutū ⁊ vi
ridis bone conuerſatiōis ꝯſumptiones. Quar-
to ſuccedūt tenebre.i.mentis excecatiōes ⁊ obſti
natiōes. Ultimo moriunt ꝓmogenita eoꝝ.i.aīe
ꝑ eternas damnationes ⁊ afflictiōes. Et ſic pa-
Ps.31.c tet ꝙ verꝝ eſt quod in Ps. ſcribit: Multa flagel
la peccatoris: ſperantes aūt ⁊c. Sic dicit dñs il
Hiere.30.c lud Hiere. Plaga inimici pcuſſi te caſtigatiōe
Aliter crudeli. ¶ Uel dic ꝙ tenebre facte ſunt in egy-
pto trib⁹ diebus/ita vt nemo videret triduo fra
trē ſuum. Triduum tenebrarum ſignificat tri-
plicem mentis excecationem: illam ſcȝ qua ho
mo non ꝑmittitur videre celeſtium felicitatem/
terreſtrium vanitatem ⁊ inſtabilitatem/inferno
rum periculum ⁊ acerbitatem. Quando enim in
egypto/id eſt in corde peccatoris/iſti tres dies
tenebrarum.i.iſta triplex excecatio mentis ꝓce- C
dit: reſtat ꝙ ꝓmogenitus eius.i.anima per vi-
tia moriatur: ⁊ ab angelo ꝑcutiente.i.a dei ſen-
tentia eternaliter occidatur. In plagis egypti
vbi aqua cōuerſa eſt in ſanguinē/animalia mor
tua/tenebre facte/ꝓmogenita occiſa ⁊c. ¶ Ter Eodē ca.f
ra ieſſen vbi erant filij iſrael/de his omnib⁹ fuit
immunis: q: ſcȝ ibi erat claritas/cum egypt⁹ ob
tenebraret: ibi erat tranquillitas/ cum egyptus
turbinibus premeret: ibi erat ſanitas/cum ꝓmo
geniti egypti necarent. ¶ Terra ieſſen poteſt ſi Moralitas
gnificare eccleſiam/vel ſtatum eccleſie/vel reli-
gionis: q̄ reuera ab egypti.i.a mundi cladib⁹ eſt
immunis: q: ꝓpter filios iſrael.i.ꝓpter iuſtos
qui ibi ſunt/iſta terra non patit tribulatiōes ⁊ tē
tationes/excecationes ⁊ cordis obtenebratiōes
necnō ꝓmogenitoꝝ.i.animaꝝ mortē ⁊ damnati-
ones/ quas patit egyptus.i.mundus: q̄nimmo
ſepe fit ꝙ iſti habent quietē/cum alij tribulant:
ſcientie ſplendorē/cū alij habeant obſtinatio-
nē ⁊ ignorantiam: ſanitatē ⁊ pacem/cum alij tri
bulatiōibus infeſtant. ¶ Uel dic ꝙ ꝑ egyptum Aliter
infern⁹/⁊ ꝑ ieſſen intelligit paradiſus/vbi ſunt
filij.i.angeli ⁊ ſancti/qui deū ꝯtemplant ⁊ vidēt
q̄ ſcȝ nulla egypti tribulatiōe vel tētatiōe ledūt:
imo in luce ⁊ ꝓſperitate ꝑpetua cōuerſant: ideo
egyptijs.i.mundanis pctōribus ⁊ damnatis vi
det dñs dicere illud Eſa. Ecce ſerui mei come- Eſa.65.b
dent/⁊ vos eſurietis: ſerui mei bibent ⁊ vos ſiti
tis: ſerui mei letabunt/⁊ vos ꝯfundemini: ſerui D
mei laudabunt pre exultatione/⁊ vos clamabi-
tis pre dolore. Et breuiter/magna eſt diuiſio in
ter bonos ⁊ malos/inter ſaluos ⁊ damnatos.
Unde dicitur: Magnū chaos firmatum eſt in Luce.16.g
ter nos ⁊ vos.

¶ Capitulum duodecimū Textus: Dixit quoqȝ dominus ad moyſen et Aaron in terra egypti. Moralitatum Capi. VI

CUm deus decreuiſſet ꝓmogenita egy-
ptioꝝ tam hoīm ꝙ iumentoꝝ occidere
ꝓmogenita vō filioꝝ iſrael intacta di-
mittere/⁊ a morte eripere ⁊ ſaluare: ipſoſqȝ fili-
os iſrael de egypto ad terram ꝓmiſſionis educe
re: ꝓcepit agnū ſeu hedū occidi/⁊ domos ipſoꝝ
hebreoꝝ in ſupliminarib⁹ ⁊ vtroqȝ poſte ſigna-
ri. Sicqȝ factū eſt ꝙ angelus domos ſignatas
ſanguine/non tetigit: nec in eis ꝓmogenita occi
dit: immo ppl'm ibi habitantem de pharaonis
dominio per mare rubrum eduxit ad deſertum:
domos vō egyptioꝝ que ſanguine tacte vel ſi-
gnate non fuerant/angelus inuaſit: ⁊ ibi primo
genita interfecit. Ipſos vero tandem egyptios
in mari rubro ſubmerſit. ¶ Sic vero cū a deo Moralitas
ſit ordinatū ⁊ decretum/ꝙ ꝓmogenita egyptio-
rum.i.pctōres mortis eterne debeant ſubire pe
riculum: conſtat ꝙ ab hac ſententia illi ſolum
merebuntur ſaluari/qui ſanguine agni immacu
lati chriſti voluerint per ſue paſſionis memoriā
conſignari. Sole enim perſone que domos cor
dium ſuoꝝ ſanguine iſto conſignauerint: et per

E mortis chriſti recordationē ſuꝑ vtrunqꝫ poſtem cordis ⁊ oris iſtum ſanguinē habuerūt: a ꝑcutiē te angelo.i.a iudicante chriſto/ꝑ damnationē non tangent: ſed potius a mortis eterne ꝑiculo ſaluabunt. Egyptij vero.i.peccatores/qui nihil de iſto ſanguie habuerūt: ⁊ mortis ⁊ ſanguinis chriſti memoriā ⁊ deuotionē ⁊ conſignationē non acceperūt: ab iſto angelo.i.a dura chriſti ſentētia ferient/⁊ mortis eterne periculo ſupponent. Deus enī illos ſolos a morte eterna ſaluabit: in quoꝝ domibus.i.cordibus/ ſanguinē agni.i.ſanguinis chriſti memoriā videbit. Unde dicit: In ſanguine tuo viue: ipſo ſcꝫ de pharaonis diaboli imperio liberabit: ⁊ ad terrā ꝓmiſſionis ſcꝫ paradiſum ꝑ deſertū penitētie deſtinabit. Illos vero q̄ iſto carent ſanguie: in mari rubro.i.in inferni amaritudīe ſuffocabit. Unde dicit: Precioſo ſanguine agni redēpti eſtis. — *Ezech.16.a* — *1.Pe.1.d*

Aliter ¶ Uel iſtud applica realiter ad paſſionē chriſti: ⁊ dic ꝙ in egypto.i.in mūdo agnus chriſtus de dei mādato ⁊ ordinatione occiſus eſt: vt ſcilꝫ ꝟtute ſui ſanguinis hebrei/ q̄ interꝑtant trāſeūtes: qui ſcilꝫ manentē ciuitatē non habent: a ꝑcuſſione mortis eterne ſaluarent: ⁊ mediāte mari rubro.i.amara compunctiōe deſertoqꝫ penitentie adiuuāte/ad terram ꝓmiſſionis.i.ad celi gloriā ducerent: egyptij aūt.i.infideles/q̄ iſtius agni ſanguinē.i.chriſti paſſionis fidem nolunt recipe/neceſſe habebūt eterne damnatiōis ⁊ ꝑcuſſionis ꝑiculū ſuſtinere. Uñ Ezech.ix. ꝙ angelus omnes ꝑcuſſit quos non ſignatos inuenit.

F

Aliter ¶ Uel dic ꝙ egyptij ſunt vitia que tunc tēporis ſubmergunt/qñ filij iſrael.i.boni/ꝑ mare rubꝝ.i.ꝑ memoriā dñice paſſionis/vel per amaritudinem penitētie tranſducunt: filij iſrael farinam de egypto tulerunt: ⁊ inde panes azymos confecerūt: ſic vero catholici de farina ⁊ gentilium ſcientia verā doctrinā ꝯficiunt: ⁊ panes azymos theologie inde coquunt. — *Eodē ca.a*

¶ Cum filij iſrael mare rubrum deberent tranſire/⁊ ad terram ꝓmiſſionis venire: precepit dñs ꝙ domus ⁊ familia inſimul ꝯuenirent: ꝙqꝫ agnū paſchalem comederēt. Erant tamen in comedēdo agnū multe cerimonie neceſſarie: quia ſcꝫ non debebant cōminui: nec aliq̄d vſqꝫ ad mane ſeruari. Igne debebat eſſe aſſatus: ⁊ cum lactucis agreſtibus accinctis renibus manducari: calciamēta in pedibus/⁊ baculi in manibus debebant haberi: poſtes domus ſanguine debebant inungi: ⁊ ipſe agnus cū inteſtinis/capite ⁊ pedibus debebat feſtinantiſſime māducari.

Moꝛalitas. ¶ Iſta omnia poſſunt applicari ad eſum agni immaculati.i.ad receptionē corꝑis ieſu chriſti: q2 reuera ad hoc ꝙ nos qui debemus eſſe veri hebrei.i.ꝑ mundum tranſeūtes/⁊ non manentes: etiā debem9 eſſe filij iſrael.i.deum ꝑ fidem ⁊ ꝯtemplationē videntes: iuxta illud quod ſcribit in epl'a: duduꝫ nos huius mundi non ſumus incole/ſed aduene: ſed ad hoc in mundū venimus/vt nobis ibidem nō liceat ꝑſiſtere. Si tranſire poſſumus mare rubꝝ .i.mortis amaritudinē ſecure tranſire: ⁊ ꝑ deſertum purgatorij ad terram ꝓmiſſam/ſcꝫ ad paradiſum ꝑtingere: neceſſe eſt ꝙ ſimul ꝑ charitatē ⁊ vnitatē fidei cōmunicem9: ⁊ ꝙ agnum paſchalem chriſtum in ſacramēto altaris dignifice comedamus. Eſt igit neceſſariū ad ipſius dignaꝫ ſumptionē/ꝙ oſſa ipſius non cōminuant: ⁊ ꝙ nihil de eo ſuꝑfluum reſeruet: ⁊ ꝙ nihil credat de eo ſuꝑfluum/nec aliq̄d diminutū. Oſſa enim integra ſeruant/qñ quicq̄d eſt neceſſarium/creditur: nihil vero ſuꝑfluū ſeruat/quando nullus error ſuꝑuacuus admiſcet. Unde dicit: Neqꝫ additum eſt/neqꝫ minuit. Iſte igit debet manducari aſſatus in igne ꝑ feruorē dilectiōis: cum lactucis agreſtibus.i.dolore ꝯtritiōis: cum accinctis renib9.i.cum moderatione ꝯtinētie/⁊ luxurie reſtrictiōe: cum pedibus calciatis.i.cum mortis meditatione: cum baculis in manibus/id eſt cum crucis ſpe ⁊ deuotione: cū ſanguine ī oſtio.i.mortis chriſti ⁊ ſue paſſionis ⁊ ſanguinis recordatione ⁊ compaſſione. Calciamēta aūt q̄ fiunt de pellibus animaliū mortuoꝝ/ſignificāt mortis memoriā: baculus ſignificat crucē/ſanguis crucē dñice paſſionis. Manducari etiā et recipi debet iſte agnus.i.ſacramentū cū capite .i.cum deitate. Unde Apoſtolus: Caput chriſti deus. Cum inteſtinis.i.cum humanitate: cū pedibus.i.cum ſacramentoꝝ ⁊ articuloꝝ ſequela ⁊ vniuerſitate. Iſte enim agnus nunq̄ digne recipit/niſi humanitas ⁊ articuloꝝ veritas ꝑ fidē integre comedat. Unde: Omnē eſcam māducabit venter. Feſtinanter aūt debet comedi: ad denotandū ꝙ circa inq̄ſitionem iſtius ſacramenti non debꝫ homo immorari: nec etiam circa miſſe celebrationē/vel eucharistie ſumptionem: ne forte vane cogitationes vel dubitatiōes poſſint inſurgere: quibus poſſit fidei veritas vacillare: ſicut null9 niſi eſſet circūciſus/debebat de iſto agno comedere: ſic nec de ſacramēto altaris debemus guſtare/niſi fuerimus ꝑ penitētiā a vitiorum ſuꝑfluis circūciſi. Unde: Scindite corda veſtra ⁊c. — *G* — *Eccl.42.d* — *1.Cor.11.a* — *Eccl.36.d* — *H* — *Iohe.2.b*

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Locutus eſt autem dñs ad moyſen. Moꝛalitatum Ca. VII

Cum filij iſrael mari tranſacto ꝑ deſertū tranſirēt/voluit eis dñs ꝯtra oīa incōmoda de remedio ꝓuidere: ⁊ q2 affligebant eſtu ꝑ diem/obſcuritate ꝑ noctē: ⁊ q2 etiam viam neſciebāt/⁊ poterāt errare: panē nō habebant/⁊ poterāt eſurire: aquas nō inueniebant ⁊ oportebat ſitire. Cum ſcꝫ illa patria talis eſſet ꝓut cōiter dicitur: ꝙ nec panis ibi creſceret/nec aqua flueret/nec etiā arbor vireſceret: cum eſſet patria ſterilis atqꝫ ſicca: quatuor ſpecialia remedia ꝯceſſiſſe videt: q2 ſcꝫ iſte ꝓuidit eis de colūna nubis ꝑ diē/q̄ eſtum obſcuritate ſua tēperaret: ⁊ de colūna ignis ꝑ noctem/q̄ ſua claritate totum illuminaret: ſicut dicit Exodi.xiij. Item ꝓuidit eis de māna/q̄ famem releuaret: ſicut dicit infra.xv. de aqua a petra fluente/q̄ ſitim tēperaret: ſicut Exo.xvij. Itē de angelo q̄ eos ꝯduce

A ret/⁊ ne errarent caueret: ſicut dicit Exodi.xiij.
Moralitas ¶ Sic vere cū filij iſrael.i.ſancti ⁊ ꝓbi viri in
deſerto huius mūdi: dum ad terrā ꝓmiſſionis/
id eſt ad paradiſū ꝑegrinādo ꝑcurrūt: ⁊ multa ⁊
plura ⁊ magna habeāt incōmoda.i.ardorē ma-
le ꝯcupiſcētie/tenebras aūt ignorātie: famē vo ⁊
ſitim auaricie/necnō ignorantiā vie recte.i.iuſti
cie: ⁊ ergo ꝓuidit eis dn̄s de remedijs opportu
nis: qꝛ ſcꝫ ipſis miſit nubē.i.chriſtū filiū ſuū pu-
rū ⁊ nubeū: q̄ ꝑdicādo refrigerauit ꝯcupiſcētie
ardorē. Ignē.ſ.ſpm̄ſctm̄/q̄ illūinauit errorē ⁊ te
nebrarū horrorē: māna.i.ſacrm̄ altarꝭ/quo ſatia
uit deſyderioꝝ amorē: aquā de petra ſacre ſcꝑtu
re qua tēperauit mali appetit⁹ feruorē: angelū
Aliter ducē.i.diuinā grām/qua demonſtrauit vie veri
tatis ſplendorē. ¶ Uel dic moralr̄ ꝙ nubes eſt
rorifluū pietatis: ignis incēdiū charitatis: man
na dulcedo deuotōis: aqua lachrymoſe cōpun
Malach.3.a ctiōis: angel⁹ intellectus clare cognitiōis ⁊ diſ-
cretiōis. Uñ dicit: Ecce ego mitto angelū meū/
q̄ ꝑparabit viam ante faciē tuā. Nubes q̄ ꝑcede
bat filios iſrael in deſerto/facta erat ad modum
colūne: vnde iſta dicebat colūna nubis de die/
ad refrigerādū contra ardorē: colūna ignis de
nocte/ad illuminandū contra tenebrarū horro-
rē: ſicut dicit Exo.xiij. Stabat aūt iſta nubes ſu
ꝑ ppl̄m: ⁊ q̄diu ſtabat/immobilis ppl̄s ſ(ꝑ)is tē-
torijs ꝗeſcebat. Cū aūt nubes iſta mouebat et
eleuabat/⁊ ppl̄s ſimilr̄ tentorijs motis nubē ſe-
B quēs ꝓficiſcebat. Quo facto iterū vbi ipſam vide
bāt ſtare/ipſi finalr̄ ſiſtebant: ſicut dicit Nume
ri.ix. Uñ ibidē dicit: Ad imperiū dn̄i figebant tē
toria: ⁊ ad imperiū dn̄i deponebant ⁊c. Per iſtā
nubē pōt intelligi ꝑlatus: qꝛ ꝓ certo iſte dat⁹ eſt
filijs iſrl̄.i.fidelibus ſubditis ⁊ in ꝑncipē ⁊ in du
cem: q̄ ſcꝫ ipſos ꝑ deſertū hui⁹ mūdi dirigat: ⁊ ad
terrā ꝓmiſſionis.i.ad paradiſum verbis ⁊ exē-
plis ꝯducat: qꝛ ꝓ certo iſte debet eſſe colūna rō
ne ſtabilis firmitatis: nubes rōne roriflue pieta
tis: ignis illuminās rōne limpidiſſime ſcientie ⁊
veritatis: qꝛ columna debet alios ſpūalr̄ ⁊ tꝑali
ter ſuſtentare: qꝛ nubes debet alios doctrinis et
bñficijs irrigare: qꝛ ignis debet alios ꝑ charita-
tē incenderere/⁊ ꝑ ſapiām illuminare. Ideo de
Ps.104.b tali ꝑlato dicit in Ps. Expandit nubē in ꝓtecti-
one eorū/⁊ ignē vt luceret eis ꝑ noctē. Quid er-
go? ꝓ certo iſte debet ppl̄o.i.ſubditis ſuꝑſtare/
⁊ cū eis ꝑſonaliter cōmanere: ⁊ ꝑ iuriſdictionis
eminentiā ꝑeminere: ⁊ ꝑ exemploꝝ dationē ſuꝑ
eos ⁊ corā eis ꝑſentialr̄ ſe monſtrare. Popul⁹
vo ſubditoꝝ ſe debet ꝯformare penitus iſti nu-
bi.i.bono ꝑlato diſcreto ⁊ ſpūali: ⁊ ideo cū ipſo
moto ꝑ bona oꝑa debet moueri: cū ipſo eleuato
debet leuari ꝑ ꝯtēplationē: cū ꝓficiſcēte debꝫ vir
tutib⁹ ꝓficiſci: cū ipſo ſtante ⁊ manente.ſ.in bo-
no ꝓpoſito/debet ſimilr̄ ppl̄s in fide ⁊ morib⁹
ſtabiliri. Unde de ſanctis alalib⁹.i.de ꝑlatis/et
Ezech.1.c de rotis.i.de ſubditis dicit Ezech. Cum eunti-
bus ibant/cum ſtantibus ſtabant/⁊ cū eleuatis
a terra pariter eleuabant: ⁊ cum ambularēt q̄ ꝓ-
Aliter ina erāt/ſequebant ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ colūna eſt

chriſtus/q̄ ſcꝫ in die ꝑſentis vite nube⁹/pluuio C
ſus ⁊ miſericors inuenitur. In nocte vo.i.in fu-
turo iudicio vel in morte igneus.i.ſeuerus ⁊ iu
ſtus ⁊ rigidus. In nocte.i.erga impios et obſcu
ros. Ipe eſt enī qui ſm̄ diuerſas ꝑſonas/et ſm̄
diuerſa tempa diuerſificat ſeipm̄: ⁊ ita eſt nūc nu
bes miſericordiā pluendo/nunc ignis iuſticiam
exequēdo: ita ꝙ ſibi ꝓprie poteſt dici illud Ec-
cli. Ecce ego in altiſſimis habito: et thron⁹ me Eccli.24.a
us in columna nubis. De ipſo etiam dicit: De- Deut.4.d
us noſter ignis conſumēs eſt. ¶ Uel ſi vis dic Aliter
in malo: ꝙ nubes eſt malus qui dicit columna
nubea/ꝓpter inſtabilem vanitatē: columna nu-
bea igne ꝓpter ardentem cupiditatē. Et dicitur
ſequi a populo ꝓpter facilem maloꝝ ſuoꝝ exem
plorum conformitatē: populus enim nubem.i.
prelatum qui ſibi premiū ꝓmittit/ſolet ſequi: et
eius malis moribus conformari. Quia ſicut di-
citur: Qualis rector ciuitatis/talis populus qui Eccli.10.a
habitat in ea. Tales enim duces inueniunt ho
die multi/ſcꝫ qui hodie tenent ꝑeminentiā hui⁹
mundi ⁊c. ¶ Cum populus dn̄i in egyptū trās Ca.XIII.d.
mare rubrum eductus/videlicet ad terram pro-
miſſionis/hieruſalē ꝓcederet: et vt ꝑ regionem
philiſtinoꝝ breuius et facilius et plenius ince-
dere poſſet/dn̄s noluit: ne forte populus phili-
ſtinoꝝ ſibi bella moueret/et tedio affectus iterū
in egyptum rediret. Duxit igit eos dn̄s per de-
ſertum/q̄uis difficilis eſſet via: ꝓ eo ꝙ ibi non
erant homines/non timebant prelia ſeu bella: D
¶ Sic vero popul⁹ nouitioꝝ/et nouiter de egy Moralitas
pto.i.de ſtatu infidelitatis vel de pctō ſeu de mū
do egreſſoꝝ/et ad fidem ſeu penitentiā cōuerſo-
rum: debet a via philiſtinoꝝ.i.a ſtrepitu mūda-
norum et peccatoꝝ ſubmoueri: ne forte per ma
loꝝ ipſoꝝ exempla/dicta et facta/bella tentatio-
nū inſurgant: que iſtos faciant ad egyptum.i.ad
vitia retrouerti. Nouiter enī ad fidem/ad religi-
onem ſeu etiam ad penitentiā conuerſus/bellis
tentationū inſurgentibus/ad vomitū reuertit:
ſi philiſteis.i.peccatorib⁹ et infidelibus miſce-
atur. Et ideo neceſſe eſt ꝙ tales ad inferiora de-
ſerti ducant.i.in clauſtris et cōuentibus/necnō
cum alijs bonis et fidelibus et in ipſis vijs peni
tentie difficilibus teneant vt ad celeſtem hieru-
ſalem ſine periculo perducant. Et inde eſt ꝙ re-
ligioſi ſolēt nouitios ſuos de via philiſtinoꝝ.i.
ſecularium et carnalium amicorū tollere: et eos
quātum poſſunt ab eis abſcondere et elongare
ne forte ipſis contingat ad egyptum.i.ad ſeculū
retroire: ſcientes ꝙ ſm̄ doctrinā chriſti Luce.ix.
Nemo mittens manū ſuā ad aratꝝ et reſpiciēs
retro/aptus eſt regno dei. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ Aliter
populus fidelium qui per mare rubrū.i.per ba
ptiſmū/pharaonis.i.diaboli euaſit dominium
debet philiſtinoꝝ.i.mundanoꝝ vel peccatorum
conſortia fugere/et per deſertum religionis vel
penitentie ad ꝓmiſſionē paradiſi venire/dicen-
do illud Pſalm. Elongaui fugiens: et manſi in Ps.54.b
ſolitudine.

¶ Capitulū decimūquartū Textus:

E Perſequēteſq; egyptij / īgreſſi ſunt poſt eos: et omnis equitatus Pharaonis / currus eius et equites. Moralitatū Capl'm VIII

Egyptij vt filij iſrael intrauerūt mare rubrum: ⁊ hoc q2 egyptij pſequētes hebreos / ipſos occidere voluerūt. Verūtamē ſic actum eſt ꝙ hebrei p mare ſine periculo apertis aquis / ⁊ ab vtroq; latere reſtrictis ⁊ diuiſis

Moralitas tranſierūt: egyptij vero remanſerūt. ¶ Dic moraliter ꝙ egyptij q̄ hebreos nitūt in ſeruitute tenere / ſunt peccata que nitunt animas ſubiugare. Verūtamē iſti hebrei ad mare rubrum. i. ad penitentie amaritudinē tranſeunt: ſic ꝙ iſti liberi ⁊ ſalui euadūt: aquis vere compūctionis mediantibus / egyptij. i. peccata ibidē pereūt ⁊ ſuccumbunt.

Aliter ¶ Vel dic ꝙ mare rubꝝ eſt mundi pſperitas / vel etiā vita pſens vel mūdus: qui dicitur mare ꝑpter fluctuoſitatem: rubꝝ / ꝑpter carnalitatem. Hebrei igit. i. viri iuſti p iſtud mare poſſunt ſine periculo tranſire: q2 ſcʒ aqua voluptatum nō ſolet iſtos q̄tum ad affectionē tangere: quinimmo iſti ſolent per ſiccitatē paupꝫtatis ⁊ penitentie penetrare / ⁊ illeſi ad celeſtē hieruſa-

Exo. 25. c lem felicitatis ptranſire. Unde dicit: Filij autē iſrael ambulauerūt p ſiccum in medio mari. Egyptij aūt. i. mali / nō ſic: q2 iſti mare rubꝝ vite pſentis ſine periculo non tranſeunt: quia videlicet aque deliciaꝝ ⁊ voluptatū ipſos inuoluūt: ⁊ ſic

F p diuerſa vitia ipſos deſtruunt ⁊ ꝯfundūt. Pſā.

Pſ. 77. f Inimicos aūt eoꝝ dimerſit in mare: q2 breuiter illud eſt verꝝ / ꝙ boni ⁊ diſcreti viri ſolent q̄ſiq; p mundi fluxum ⁊ tempalia negocia bene vtendo illeſi tranſire: vbi tamē mali q̄ bene pſperis vti neſciunt / ſolent p vitia ſuccūbere ⁊ perire. Soli aūt filij iſrael. i. diſcreti viri ſolum deū videntes ⁊ p deuotionē ⁊ ꝯtemplationē ad deū mētaliter tēdentes / a mari fluctuoſi ſeculi non ledunt: vbi tamen alij naufragant in ipō actu pſecutionis / quo egyptij filios iſrael cōpellebant exire / dicen

Ca. XII. f tes: Omēs morimur. ¶ Immutauit dn̄s egyptioꝝ voluntatē: deditq; filijs iſrael gratiam in conſpectu eoꝝ: ita ꝙ vaſa aurea ⁊ argentea que ab eis petierūt hebrei / ipſis libenti animo egyptij ꝯceſſerunt: ⁊ ſic vltra mare rubrum / ⁊ ipſis egyptijs compellentibus / cum egyptioꝝ ſpolijs

Moralitas receſſerūt. ¶ Iſtud poteſt exemplariter applicari ad occultam dei ꝓuidentiā: que occulte poteſt voluntatē hominū mutare: ⁊ etiā contra ꝓpoſitum in cōtrariū applicare: que etiā bonos de bonis maloꝝ ſolet aliquotiens ditare: ⁊ mercedem quam meruerāt / ex alio latere q̄ ſperabatur eiſdem procurare. Conſtat enim ꝙ filij iſrael ſeruierant egyptijs multis tempibus / nec receperant aliquid ꝓ mercede: ⁊ ideo quādo receſſerunt; voluit dominus ꝙ per talem modū ex vaſis egyptiorum fieret eis ſatiſfactio / vt haberēt

Sap. 10. d mercedē de ſeruitio. Unde dicit: Iuſti tulerūt

Aliter ſpolia impioꝝ. ¶ Vel dic ꝙ idcirco voluit dominus ſpolia deportari: vt tabernaculū quod fieri decreuerat / poſſet exinde fabricari. Sic vero quando ſpolia egyptij ſcʒ ſcientie mundi / philoſophia ſcʒ ⁊ poetria ⁊ alia ſimilia / ad compoſitionem eccleſie ſunt vtiles: ideo vult dn̄s ꝙ a fidelibus ſtudeant ⁊ in animo reportēt.

G

Aliter ¶ Vel dic de bonis tpalibus: q̄ q2 ꝓ vita pſenti ſunt neceſſaria / ideo pmittit dn̄s ꝙ a filijs iſrael. i. religioſis ⁊ eccleſiaſticis acq̄rantur.

¶ Capitu. decimūquintū Textus. Tulit aūt moyſes iſrael de mari rubro. Moralitatum Ca. IX

Egreſſi filij iſrael de mari rubro / ambulauerūt p deſertū / ⁊ venerūt in marath: vbi aque erant ita amare ꝙ ipſas bibere pre amaritudine non valebant: de quo cum populus murmuraret / orauit Moyſes ad dominum. Qui oſtendit eis lignum: quod cum miſiſſet in aquas / in dulcedinem ſunt mutate. Exinde aūt venerunt helim: vbi erant duodecim fontes / ⁊ ſeptuaginta palme.

Moralitas ¶ Sic vero cum q̄s de mari. i. de mundo vel de peccato egrediēs / deſertum religionis vel penitentie pambulat: conſtat ꝙ ibi inuenit aquas amaras pluriū tribulationū ⁊ diſplicentiaꝝ: q̄ ſcilʒ ſunt ſibi amare. i. difficiles atq; dure / ꝙ ipſas nequit bibere. i. penitentiam ſuſtinere: ꝑpter quod ſolet de ſtatu illo conqueri: ⁊ ꝙ deſertū huius intrauerūt murmurare. Talibus debet dari in conſilio / ꝙ lignū ſcʒ crucis chriſti p conſyderationē accipiant: et ꝙ tormenta ⁊ amaritudines tormentoꝝ ipſi9 videant: ipſumq; in aqua amara quā bibunt. i. in

H tribulationū amaritudine quam ſentiunt / miſceant: vnūq; cum alio recompenſent: ⁊ ſic pro certo huius amaritudo in dulcedinē eis vertitur: ⁊ quicquid erat difficile / leue ⁊ facile repent. Un-

Judith. 5. c de dicit: A ligno obdulcata eſt aq̄ amara. Moraſm Grego. Dulce eſt quod toleramus / ſi conſyderamus quid bibit ad patibulū chriſt9. Quia enim noſtre amaritudines quas in deſerto penitentie vel religionis ſuſtinemus / reſpectu amaritudinis crucis ⁊ paſſionis chriſti nihil ſunt: ideo ſi hoc lignum apponit / dulces fiūt.

Narratio ¶ Sic de nouitio legit / cui aſperitas ordinis dura fuit volenti igitur recedere / apparuit in cruce chriſtus / oſtendens plagam lateris / ⁊ dicēs: Ex his ſalſa panem tuum hordeaceum quem comedere non potes. Et extunc receſſit tentatio de receſſu.

Sap. 14. a Benedictuʒ ergo lignū per quod fit iuſticia. Sic ergo veniet homo finaliter in helim / quod interpꝛtatur fortis. i. ad fortitudinem ⁊ conſtantiam mētis: vbi. ſ. duodecim fontes / id ē duodecim apl'os: ſeptuaginta palmas. i. ſeptuaginta chriſti diſcipulos poterat inuenire: quoꝝ v̄tus et ſoliditas ſuā incōſtantiā poterit ſtabilire.

Aliter ¶ Vel dic ꝙ amara aqua eſt fortis tentatio / vel generaliter quecunq; tribulatio: que tunc facilius ſuſtinetur / quando ad lignū. i. ad crucis memoriā recurrit: et quando ad chriſti paſſionem et deuotionem venitur.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Profectiq; de helim / venit omnis multitudo. Moralitatum Capi. X

A P Opulꝰ adhuc carnaľ vidẽs ꝙ panes ꝛ
carnes ad comedendū nõ habebat: ce
pit ꝯtra dñm murmurare: egyptiq; q̃ſ
ia dimiſerat delicias memorare/dicẽs: Cur edu
xiſti nos i ſolitudinẽ/ vt interficeres nos fame?
Utinã mortui eſſemꝰ i egypto/ qñ ſedebamꝰ ſup
ollas carniū/ ꝛ comedebamꝰ panes i ſaturitate.
Quod audiẽs dñs/ pluit illis ꝛ carnes ꝛ panes.
Coturnices eñ ſup caſtra eoꝝ ꝑ multitudinẽ ce
ciderũt: de q̃bꝰ ſinguli q̃ntū voluerũt/ acceperũt:
mãna ad modū pruine de celo cecidit: quod po
pulꝰ ꝓ pane habuit ꝛ collegit: ꝛ murmurare cõ
Moralitas. tra deū ceſſauit: ¶ Sic vero plerũ ꝯtigit ꝙ poſt
aggreſſionẽ alicuiꝰ ardui ꝓpoſiti: poſtq̃ igreſſū
deſerti religionis ꝓpls adhuc carnaľ dolet de
eſu carnium dimiſſo/ ꝛ de panis defectu. i. de fa
mis vel abſtinẽtie iſfortunio aliquotiẽs imiſſo:
recordaturq; carnes et panẽ. i. carnales delici
as ꝛ tꝑales/ q̃s i egypto mũdi dimiſit: murmu
rat ꝯtra ſterilitatẽ/ paupertatẽ ꝛ penuriã quã itra
uit. Dñs igiť q̃nq; talibꝰ ex ſua ineffabili gratia
mittit volatilia ꝓ carnibꝰ. i. celſitudinẽ ꝯtẽpla
tiõis: mittit etiã mãna dulciſſimū ꝓ panibꝰ/ id ẽ
dulcedinẽ deuotiõis: ꝛ ſic iſti filij iſrľ deſertū pe
nitẽtie aſſueſcũt: deſyderiaq; carniū. i. deliciaꝝ
carnaliū diſſueſcũt: et cõtẽti ſtatu ſuo/ a deſerto
penitẽtie nullatenꝰ reſipiſcũt: ſed ibidẽ pacifice
Pſal. 77. c cõquieuerũt. Pꝫ Pluit eis mãna ad mãducãdū
cibaria miſit eis in abũdãtia. Et ibidẽ: Pluit il
Aliter lis ſicut arenã maris volatilia pẽnata. ¶ Uť ſi
B vis/ dic ꝙ carnes ſignificãt euchariſtiã: manna
vero ſacrã ſcripturã: q̃ ſunt cibi viuẽtiū i deſerto
Mãna quod pluit dñs filijs i deſerto/ erat q̃daꝫ
ribus q̃ ad modū pruine albe terraꝫ operiebat.
Eratq; q̃ſi ſemẽ coriãdri albũ: guſtuſq; eius q̃ſi
ſimile cuꝫ mellei coloris videlicet bdellij: ſicut
Nũ. xi. b dicit hic: et ſicut dicit alibi. Populꝰ igiť iſtud
colligẽs/ in mortario cõterebat: et panes vel ci
bos inde faciebat ſiue conficiebat. Erat aũt ci
bus iſte dulciſſimꝰ et mirabilis: q2 ad quemcũq;
ſaporẽ volebat hõ/ cõuertebať: ſicut dicit Sap.
xvi. Erat etiã in hoc mirabilis: q2 cū ſinguli iu
xta certã menſurã gomor dictã: q̃nq; aliq̃ plus/
aliq̃ minus colligerẽt: ſic fiebat/ ꝙ nec qui ma
gis parauerat/ magis repperit: nec q̃ minꝰ col
legerat/ repperit minus. Reſiduū igiť quod re
manebat in cãpo/ oriẽte ſole diſſoluebať: quod
vſq; mane ſeruari nõ debebat: quicq̃d vero recol
lectū vſq; mane ſeruabãt/ ſcaturiẽs vermibus pu
treſcebat. Preceptū eſt igiť aarõ/ ꝙ vrnã aureã
mãna impleret: et ꝙ eã ad ꝑpetue rei memoriã i
tabernaculo ſeruaret. Sume inq̃t vas vnū ꝛ po
ne in mari. Iſtū igiť cibū i deſerto filij iſrael ha
buerũt: ipſum vero q̃ſi in terrã habitabilẽ eis ꝓ
miſſam venerũt: ꝛ de terre fructibꝰ guſtauerũt/
Joſue. 5. c. cõtinuo ꝑdiderũt: ſicut patet hic/ et etiã Joſue
Moralitas. ¶ Sicut ſãcti doctores expoſuerũt: iſte cibus ſcꝫ
mãna/ ſignificat corpꝰ chriſti i ſacramẽto alta
ris: ꝛ hoc primo rõne nois. Man eñ ſeu manhu
iterꝑtať q̃d eſt hoc: q2 ſcꝫ ſicut dicit hic/ hebrei
vidẽtes mãna de celo deſcẽdere/ dixerũt: manhu
id eſt/ q̃d eſt hoc/ admiratiue loquẽdo. Sic vero C
quicũq; bñ cõſyderat cibũ iſtũ/ ſcꝫ chriſtū in ſa
cramẽto altaris: merito põt mirari ꝛ dicere: ma
hu id eſt q̃d eſt hoc: q2 ibi ſunt tot mirabilia/ ꝙ
merito põt fieri queſtio de eodẽ. Unde i pſal. di
cit: ꝙ a dño factū eſt illud: ꝛ eſt mirabile in ocu Pſal. 117. c
lis noſtris. ¶ Itẽ per mãna intelligiť euchari
ſtia rõne loci: q2 ſurſum de loco venit a ꝑtãte di
uina/ non humana. Unde dicit: Pater dat vo Joan. 6. d.
bis panẽ de celo verū. ¶ Itẽ rõne modi: q2 tã
tū habebat q̃ multū/ ſicut q̃ paruū colligebat: q2
ſcꝫ in q̃libet ꝑticula eſt totū corpꝰ chriſti: ꝛ i oi
bus nõ eſt niſi vnũ. Uñ dicit: Neq; adiectũ eſt/ Eccľi. 18. a.
neq; minuiť. Qui eñ plures hoſtias ꝯſecratas
recipit: nõ magis habet de chriſto/ q̃ ille q̃ ſolū
modo ſumit vnã. Unꝰ tãtū recipit ſicut centũ/ et
ecõuerſo. Et iõ canit: Sumit vnꝰ ſumũt mille/
q̃ntū vnꝰ tantū illi. ¶ Itẽ rõne virtutis: q2 ſcꝫ
mãna oĩm ſaporẽ habebat: ꝛ q̃cq̃d volebat co
medẽs ſapiebat: Sic euchariſtia oĩm habet vir
tutẽ: et ad oĩa quecũq; homo voluerit/ põt vale
re: dũ tamẽ homo ſciat ipſum debite ꝛ digne re
cipere et tractare. Unde dicit: Omnẽ habens Sap. 7. c.
virtutẽ/ oĩa ꝓſpiciẽs. Unde eſt illud: Simila cũ
melle: id eſt caro cũ diuinitate: vel panis ſpeci
es cũ chriſti corpore ꝛ humanitate. Uñ Ezech.
Similã et mel et oleū comediſti. ¶ Itẽ ratio Eze. 16. b.
ne finis: q2 tantū durauit q̃diu fuerũt in via/ id
eſt in deſerto: et defecit eis in termino. Sic etiã
ſacramentū altaris eſt inſtitutū ꝓ via huiꝰ vite:
id eſt ꝓ tranſitu deſerti huiꝰ mundi: quia tenera D
q̃ſi veniemꝰ ad terminū huiꝰ vie: id eſt ad termi
nū ꝓmiſſionis/ ꝛ ad habitaculū paradiſi: tũc de
ficiet nobis nubes ꝛ mãna: id eſt ignorãtie ob
ſcuritas/ et ſacramẽti huius velata difficultas.
Nã q2 tũc comedemus de fructibꝰ terre ꝓmiſſi
onis: id eſt q2 tũc guſtabimꝰ ſuauitatẽ gľie para
diſi: incipiemꝰ videre ꝑ ſpeciẽ q̃ nũc videmꝰ ꝑ fi
dẽ: et tũc amittemꝰ vmbrã/ q̃ſi plene videmꝰ ve
rã lucẽ. Unde apľs: Uidemus nũc ꝑ ſpeculũ et 1. Co. 13. d.
in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. ¶ Itẽ rõne
ſimilitudinis: q2 ſcꝫ manna erat ſimile ſemini co
riãdri/ quod eſt mors canibus. i. malis: ꝛ medi
cina hominibꝰ/ id eſt rõnabilibꝰ ꝛ bonis. Sic e
eſt de bdellio: quod ẽ gutta amara/ ꝓpť cõtriti
onis amaritudinẽ/ quã comedẽs debet habere:
et ſimile pani oleatico/ ꝓpter dei miſericordiã/
quã recipiẽs debet habere ꝛ ſperare. Quid igi
tur? Pro certo duo erãt circa iſtud mãna neceſ
ſaria: ſcꝫ ꝙ vſq; mane nihil reſeruareť: et ꝙ ad ꝑ
petuã memoriaꝫ in vrna aurea ponereť. Sicq;
vero de iſto ſacramẽto neceſſe eſt/ ꝙ ipſum vſq;
mane ꝓ comedẽdo nõ reſeruemus: id eſt ꝙ i ſpi
rituali maſticatione/ diſputatione et ꝑſcrutati
one ipſius nõ nimiū imoremur: ne forte vermes
errorũ et dubitationū circa illud i noſtris cor
dibus oriãtur. Apľs: Nõ plus ſapere q̃ oportet Roma. 12. a.
ſapere. Et alibi: Nõ remanebit de eo quicq̃ vſ Exo. 12. b.
q; mane. Debet igiť veraciter comedi: id eſt ſim
pliciter cõfiteri: ꝛ in vrna aurea. i. in corde mun
do ꝛ ſancto per fidẽ ꝛ deuotionẽ reponi. Unde

E dicit: Joſeph autē mercatꝰ ſindonē / inuoluit
Mat.17.s eū / et poſuit in monumēto. ¶ Uel ſi vis: dic ꝙ
Aliter māna eſt deuotio / vel celeſtis gratia / ꝗ de celo
venit: et ꝗ ſi nimis ſine comeſtiōe / id eſt ſine bo
ni operis execucione ſeruet̄ / putreſcere: ⁊ vermi
bus / id eſt vitijs et mal' cogitatiōibꝰ deficere cō/
ſueuit. ¶ Uel dic ꝙ tūc māna deuotiōis ⁊ cele/
ſtis dulcedinis filijs iſrael. i. chꝛiſtifidelibꝰ deſi
cit: quādo fructꝰ terre / id eſt q̄ꝛ bonoꝝ terrenoꝝ
ſuauitas eis ſapit: ſtatimq̄ʒ ſpūaliū dulcedinē ꝑ
dūt: q̄ꝛcūq̄ʒ fructꝰ terre. i. terrenarū deliciaꝝ ⁊ di
uitiarū dulcedinē affectu ꝑcipiūt et attingunt.
Pro.28.a. Unde l Prouer. Anima ſatiata calcabit fauū.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ aarō. i. deꝰ pater l vrna aurea / id eſt
in vtero virginis: māna de celo miſſū / id eſt fili/
um ſuū poſuit: ipſūq̄ʒ l tabernaculo eccl'ie perpe
Aliter tuo ꝑ fidē cuſtodiendū mādauit. ¶ Uel dic ꝙ
māna eſt ſacra ſcriptura: ꝗ ꝑ ſtudiū terit̄ / ꝑ diſ/
putationē et verā expoſitionē / per doctrinaʒ in
toꝛculari exponit̄. Iteʒ iſta eſt ſil'is bdellio per
aſperitatē ⁊ amaritudinē repꝛehenſionis: ſil'is pa
ni oleatico ꝓpter dulcedinē cōſolatiōis. Iſta
eſt ſimilis coꝛiandro: ꝓpter hoc ꝙ iſta eſt moꝛs
iudeis et hereticis ipſam male intelligentibus
et eſt etiam vita bonis: quia ſcʒ ſemen coꝛiādri
moꝛs eſt canibus / ⁊ medicina hominibus. Iſta
de celo deſcendit / inq̄ꝛtū ſcʒ inſpirata eſt a deo
Pſal.77.d. et ab angelis. Pſal. Panē angeloꝛū manduca
Eodē ca.a. uit homo. ¶ Cū deus conſtituiſſet ſabbatū cu
ſtodire / et in eo requieſcere decreuiſſet: voluit die
F veneris duplicem poꝛtionē filijs iſrael manne
in deſerto mittere et pluere: et duplicē poꝛtio/
neʒ mandauit eis colligere: vt ſic poſſent in die
ſabbati quieſcere: et a quocunq̄ʒ manuali exer/
citio ceſſare. Ipſa vero die ſabbati manna de/
ſcendere ceſſabat. Quapꝛopter l die veneris in
duplo ppl's colligebat. Ipſa etiam die veneris
quicq̄d erat coquendū / coquebāt: ⁊ quicq̄d fieri
debuerat / faciebāt: et poſt in die ſabbati penitꝰ
Moꝛalitas quieſcebāt / ſicut ponit̄ hic. ¶ Poteſt illud ap/
plicari generaliter: ꝙ bonū eſt bonos laboꝛes
pꝛeoccupare: anteq̄ꝫ veniat tp̄s quo laboꝛandū
nō eſt / et bono laboꝛe foꝛtiꝰ inſudare. Quapꝛo
pter ante ſabbatū / id eſt ante feſta debemꝰ actꝰ
noſtros accelerare: ⁊ etiā ſi ſit neceſſe / duplicare
laboꝛes: vt l feſto poſſimꝰ q̄eſcere / ⁊ tranquilli/
Aliter ter deo ſeruire. ¶ Uel dic ꝙ ſabbatū ſignificat
requiē moꝛtis: ſexta vero dies ſignificat laboꝛē
Exo.31.d. et exercitiū huiꝰ mūdi: iuxta illud: Sex diebus
oꝑaberis. Igit̄ cuʒ ſabbatū requiei moꝛtis fu
ture nō ſit tempꝰ merēdi vel operādi: q2 etiā tūc
dn̄s ceſſabit manna / id eſt dulcedinē gratie no/
bis mittere: noſq̄ʒ ex tūc neceſſe habebimꝰ ab oī
oꝑe meritoꝛio quieſcere et ceſſare: opoꝛtet ꝙ cū
durat iſta ſexta dies / id eſt tēpus vite p̄ſentis: ci
bos duplices colligamꝰ: id eſt ꝙ grāʒ ꝓ p̄ſenti /
et glīaʒ ꝓ futuro nobis ꝑ bona oꝑa acq̄ramus
ſic vt in iſto ſabbato / id eſt in tp̄e poſt moꝛtē ha
beamꝰ quo in patria viuere valeamus. Nūc enī
eſt tēpus quo ꝑ cōtritionē et charitatem coqua
mus delicta: ⁊ faciamꝰ bona oꝑa: colligamuſq̄ʒ
māna deuotionis / ſcʒ in duplici menſura p̄ſen G
tis et future ſaluationis. Quia vero niſi māna
celeſtis dulcedinis nūc per bona opera et me/
rita colligat̄: certe tūc cū ſabbatū moꝛtis vene
rit / nō inueniet̄. Ideo bene conſulit̄: Quodcūq̄ʒ Eccl's.9.c.
pōt manꝰ tua / ante moꝛtē oꝑare: q2 nec opꝰ / nec
ratio eſt apud inferos quo tu ꝓperas.

¶ Capitulū decimūſeptimū Tertius Igitur pꝛofecta oīs multitudo filio rū iſrael. Moꝛalitatum Ca. XI

CUm populus iſrael ꝑ deſertū vſq̄ʒ in ra
phidim penetraſſet: ⁊ pꝛe aque penuria
murmurare cepiſſet: ꝑcuſſit moyſes de
p̄cepto dn̄i petrā oꝛeb: ⁊ egreſſe ſunt aque viue.
Sic ponit̄ in lib. Num. ꝙ in deſerto ſyn indi/ Nume.20.b
gēs aqua ppl's murmurabat cōtra Moyſen di
cēs: Cur eduxiſti eccleſiā dn̄i in ſolitudinē / vt et
nos ⁊ iumēta noſtra moꝛiamur? Cur aſcendere
feciſti nos de egypto: ⁊ duxiſti nos in locū peſſi
mū iſtū: ꝗ nec ſeri pōt / nec ficū gignit: nec vine/
as / nec malogranata: nec inſuꝑ aquā ad bibēdū
habet? Quod vidēs dn̄s / p̄cepit ꝙ loqueret̄ ad
petrā: ⁊ ppl'o daret aquā. Percuſſit igit̄ Moy/
ſes ſilicē: ⁊ egreſſe ſūt aq̄ largiſſime: ita vt popu
lus biberet et iumēta. ¶ Per deſertum raphi/ Moꝛalitas.
dim / quod interpꝛetat̄ tentatio: et ꝑ deſertū ſyn
quod interpꝛetat̄ mēdacium / pōt cōmode ſumi
mundꝰ: vbi ſcʒ mēdacia et tētationes abūdāt: ⁊
vbi ficus charitatis et dilectionis / vinea ꝯſola
tionis / malogranata ſacre ſcripture et lectiōis
necnon aqua gratie ⁊ deuotionis deficiunt atq̄ʒ H
ceſſant. Uñ dicit̄: Adulteriū / mēdaciū / furtū ꝑ/ Ozee.4.a.
iuriū inundauerūt ſuꝑ terrā. Petra oꝛeb quod
interpꝛetat̄ ardoꝛ vel ſiccitas: ⁊ petra ſyn / quod
interpꝛetat̄ odiū / ſignificat chꝛiſtū: ꝗ reuera fu/
it petra ratione firmitatis / ardoꝛ rōne charita/
tis / ſiccitas ratione paupꝛtatis / odiū ſcʒ iudeoꝛū
rōne ſue inuidioſe prauitatis. Uñ ap'ls: Petra 1.Co.10.b.
aūt erat chꝛiſtus. Igit̄ dico ꝙ ſi in deſerto huiꝰ
mundi ſitis ardoꝛū maloꝛū et tentationū / penu
riaq̄ʒ bonoꝛū ſpūaliū nos affligant: non reſtat
niſi ꝙ ad petrā oꝛeb / id eſt ad chꝛiſtū ꝑ deuotio
nē curramꝰ: ipſumq̄ʒ cū virga rationis bis vel
ter percutiamus: q2 reuera aquas gratie ⁊ deuo
tionis / aquāq̄ʒ beneficioꝝ tēꝑaliū et ſpūaliū no/
bis fundet: ita ꝙ boues ⁊ iumēta. i. ſapiētes ⁊ ſim
plices / donis et gratijs ibuet et infundet. Pſal.
Percuſſit petrā et fluxerūt aque: et toꝛrētes in/ Pſal.77.c.
undauerūt. ¶ Uel dic ꝙ q̄ñ tempꝰ ſiccitatis et Aliter
ſterilitatis abundat: illi qui volūt aquā aut plu
uiā impetrare: debēt ad petrā / id eſt ad Chꝛiſtū
vel beatā virginē recurrere: ipſoſq̄ʒ ꝟgis / id eſt
oꝛationibꝰ ꝑcutere: ⁊ ſic ab ipſis poterimꝰ aquā
et pluuiā impetrare. Uñ dicit̄: Oꝛauit: ⁊ celū de Jaco.5.d.
dit pluuiā. ¶ Uel ꝑ petrā intelligo beatū Pe/ Aliter
truʒ / vel etiā quemlibet ſanctū: a quo pꝛo certo
aqua gratie ſpūalis ⁊ tēpoꝛalis extoꝛquet̄ / quā
do cū virga affectionis ⁊ oꝛationis ſepiꝰ ſtimu
lat̄. Uñ: Percuſſoq̄ʒ latere petri / excitauit eum. Act.12.b.
¶ Uel dic ꝙ petra eſt peccatoꝛ durꝰ ⁊ obſtina/ Aliter
tus: quē q̄ñ Moyſes / id eſt deus / p̄latꝰ vel p̄di/

A catoꝛ/virga tribulatiõis ⁊ correctiõis percutit: ipſm aquã lachꝛymoſe cõpũctiõis/vl' elemoſyne vl' ſubueñtiõis emittere cogit. Aliq̃ etiã eũ aquã doctrine⁊ eruditiõis diſtillare cõpellit: ſicut apparuit i Paulo: ita q̄ boies et iumẽta.i. bonos et malos inebriat ⁊ ꝯfundit. Cõſtat eñ q̄ pcuſſio tribulatiõis vel occulte inſpiratiõis ꝗtũ ad deũ: ꝑcuſſio correctionis ꝗtũ ad ꝑlatũ: ꝑcuſſio redargutionis et monitiõis ꝗtũ ad ꝑdicatoꝛẽ diſcretũ: diſcretã facit petrã.i. duros et obſtinatos pctõꝛes aq̃s lachꝛymarũ fluere/ aq̃s elemoſynarũ emittere/et aq̃s ſcientiarũ aliquotiẽs diſtillare: et maxime qñ bis.i. pluries frequẽtaſ ꝑcuſſio ante dicta: ita q̄ ab ipſo tã boies q̄ iumẽta potanſ.i. boni et mali diuites elemoſynis et

Pſal.106.d. ſcientijs recreanſ. Pſal. Poſuit deſertũ in ſtagna aquarũ: terrã ſine aqua in exitus aquarũ.

Aliter ¶ Uel dic q̄ petra eſt ſacra ſcriptura: cui⁹ difficultas ⁊ duricia nõ ſtatim cõſueuit aquã doctrine fundere: imo opoꝛtet bis vel pluries ſtuden

Eodẽ ca.c do et exponẽdo ſudare. Ibidẽ ſupra. ¶ Subiũgiſ hiſtoꝛia/quõ Amalech venit ad pugnandũ cõtra Iſrael in raphidim. Moyſes aũt et Aaron et Ur/aſcẽderũt ſuꝑ verticẽ collis ad dñm ꝑ bellãtibus deprecandũ. Cũq̄ leuaret manus moyſes/vincebat iſrael: ſi vero manũ paululũ remiſiſſet/tunc iſrael vincebatur. Quapropter Moyſen ſuꝑ lapidẽ ſedere fecerũt: vr*o ⁊ aarõ manus ei⁹(q: graues erant)vſq̄ ad veſperã ſuſtẽtauerunt. Sic factũ eſt victis amalechitis/fi

Moralitas lij iſrael victoriã habuerunt. ¶ Amalech q̃ in

B terpretaſ ppl's lambens ſanguinẽ: ſignificat demones/vel etiã quoſlibet homines malos: vel etiã quoſlibet motus carnis malos/et coꝛdis: qui ſanguinẽ crudelitatis lãbere ⁊ affectare noſcunſ. Iſti etiã contra iſrael/id eſt cõtra populum/ nõ ceſſant bellum facere: ⁊ ipſum in raphidim/ quod interꝑtaſ tẽtatio: id eſt in mũdo tri

Eccli.33.b bulationibus impugnare. Uñ dicit: Cõtra malũ bonũ/et contra vitã moꝛs/et contra virũ iuſtũ pctõꝛ. Moyſes ſignificat bonũ ꝑlatũ. Ur et Aaron ſignificãt viros iuſtos: q̃ ſcʒ verticẽ collis.i. celſitudinẽ cõtẽplationis aſcẽdũt/ vt ꝑ fideli pplo deſcenſ. Ideo iſtud eſt verũ/q̄ multũ ꝓficit oratio moyſi iſraeliticis.i. oratio prelati ſubditis/ oratio iuſti pugnãtib⁹ deſolatis. Uñ

Iaco.5.d. dicit: Multum valet deprecatio iuſti aſſidua. Quia videlicet q̄diu prelat⁹ et alij iuſti orãt/tãdiu alij cõtra inimicos ſpũales victoꝛiʒant. Si vero oꝛare remittunt/tunc aduerſarij ſuos vincunt. Stet igiſ Moyſes/id eſt prelatus: ſuꝑ lapidẽ/id eſt ſuꝑ boni ꝓpoſiti firmitatẽ. Iuuent eũ vr et aaron/id eſt viri iuſti per mutuã charitatẽ: et eleuẽt manus inceſſanter ꝑ oꝛationis cõtinuitatẽ. Sic vincet popul⁹ eius hoſtiũ ſpũalium vanitatẽ. Bene igiſ dicit: Oꝛate ꝑ inuicem

Ibidem
Aliter vt ſaluemini. ¶ Uel dic moralit'/ q̄ q̄diu moyſes.i. ratio et volũtas: ad verticẽ montis/ id eſt ad deſyderiũ eternoꝝ preparãt/ et manus per oꝛationẽ ad deũ leuãt: iſrael/id eſt motus ſpirituales in coꝛde carnales ſuperãt. Si vero eleuationẽ manuũ.i. oꝛationẽ remittũt: tũc amalechite.i. mot⁹ carnales ſpũales ſuperãt atq̄ vincũt. C

In decioctauo ca. nõ poniſ niſi de ietro moyſi cõſtitutione pluriũ iudicũ cõſulẽte: et hoc tamen taliũ qui timeãt deũ/⁊ oderint auariciã ⁊c. Quod magis videſ moꝛale q̄ figurale: Iõ obmitto/et inde tranſeo.

¶ Capitulum decimũnonũ Textus Menſe tertio egreſſionis iſrael de terra egypti. Moꝛalitatũ Ca. XII

CUm dñs vellet dare legẽ ſuo pplo ſcʒ i mõte ſynai ardẽte et fumãte: vocibuſq̄ et tonitruis et voce tube paulatim creſcẽte: duo ꝑncipaliter ſunt eis iniũcta.ſ. q̄ ſctificarẽt/⁊ veſtimẽta ſua lauarẽt: ⁊ q̄ terminos ipſis circa mõtẽ aſſignarẽt/quos nullaten⁹ ꝑterirẽt. Soli eñ moyſi ⁊ aarõ licitũ fuit aſcẽdere/⁊ i caligine cũ dño ſurſũ ſtare: pplo v*o in mõtis pede ſunt termini poſiti: quos trãſire nullaten⁹ ſũt dimiſſi. Cõteſtare inq̃t pplm/ne velit trãſcẽdere terminos ad vidẽdũ dñm/⁊ pereat. Sacerdotes aũt q̃ ad dñm accedũt/ſctificenſ. Sequiſ: Recede sacerdotes ⁊ pplſos/ne trãſeãt terminos: nec accedant ad dñm/ne foꝛte interficiat illos.

¶ Mõs ſignificat ſacrã ſcꝑturã vel etiã ecclãʒ Moralitas
in q̃ ſcʒ dñs dat nobis legẽ/ꝑ quã incedere nos
debem⁹. De q̃ dicit: Uenite aſcẽdam⁹ i montẽ Eſa.2.a
dñi/et ad domũ dei iacob: ⁊ docebit nos vias ſuas. Iſte eñ eſt mõs alt⁹/ꝑ difficultatẽ: mõs caliginoſus/ꝑ obſcuritatẽ: mõs ardẽs/ꝑ alioꝝ inflãmationẽ: mõs fumãs/ꝑ lachꝛyma ꝝ in ocul' coꝛ
dis inductionẽ: mõs tonãs/ ꝑ cõminationem: D
mõs tubãs/ꝑ doctrine eruditionẽ. Igiſ dico/q̄ illi q̃ de iſto mõte ſcripture volũt legere ⁊ eruditionẽ accipere/duo debẽt ꝑncipaliter facere: ſcʒ veſtimẽta ꝯſciẽtie lauare/⁊ datos ſibi terminos nõ trãſire. Nõ eſt eñ dign⁹ hõ mõtẽ diuine ſcripture frequẽtare/niſi cui⁹ mũdicia et cui⁹ caſtitas eſt ꝓbata. Uñ dicit: Lauamini/mũdi eſto Eſa.1.e
te. Et Pſal. Quis aſcẽdet in montẽ dñi: aut q̃s Pſal.23.a
ſtabit in loco ſancto eius: Innocẽs manibus ⁊ mũdo coꝛde: q̃ nõ accepit in vano ⁊c. Sacerdotes igiſ/id eſt viri eccleſiaſtici: qui aſcendũt ad dñm.i. ad montẽ eccleſie vl' ſcripture: debẽt ſanctificari: ne foꝛte puniri poſſent vel argui. Iſti etiã terminos aſſignatos nõ debẽt tranſcẽdere: ne foꝛte poſſint ꝑiculũ repoꝛtare. Circa montẽ etiã eccl'ie habet q̃libet terminũ certũ ſibi datũ .i. certũ gradũ/officiũ ſeu ſtatum. Iſtos igiſ terminos nõ licet quẽq̄ trãſire: q: nec eccl'iaſtic⁹ debet ad maioꝛa ãbire: nec ſimplex ſubditus debet fidei ⁊ ſcripture mõtẽ.i. arduitatẽ ꝑ ſcrupuloſaʒ indaginẽ tangere: nec ad videndũ dñm.i. ad inquirendũ ſecreta fidei plus debito ſe leuare: iuxta illud apl'i: Nõ plus ſapere q̄ opoꝛtet ſape Roma.12.a.
re/ſed ſapere ad ſobꝛietatẽ. Alſ q̃ ꝑſũptuoſe volũt mõtẽ aſcẽdere.i. ſcripture alta ſecreta inquirere: faciliter poſſunt ꝑ hoꝛroꝛẽ et hereſim deperire. Illi etiam q̃ ꝑ ambitionẽ terminos ſibi datos et gradus ⁊ ſtatus in mũdo ſibi conceſſos aſcendere querũt: per moꝛtem eternã pereunt et

E ſuccumbūt. Sol eſt moyſi ⁊ aarō. i. ſol viris ſci-
entificis/iuſtis ⁊ dignis: licitū eſt mōtē iſtū aſcē-
dere/ſcripture difficultates et eccl'ie dignitates
tāgere/⁊ ſurſū cū deo poſſidēdo vel contēplādo
ꝑſiſtere. Alij vo q̄ ad iſta ſūt indigni/debent ad
pedē mōtis. i. i infimis in ſtatu ſubiectiōis/vel
infra terminos ſimplicis credulitatis humiliter
Pro. 22. d remanere. Vñ igit̄ dicit̄: Ne trāſgrediaris ter-
minos antiquos/quos poſuerūt patres tui. In
Exo. 20. a. b. Exo. ponunt̄ decē mādata: ſed iſta ꝓprie moꝛa-
Eodē ca. d lia ſūt: ⁊ ideo nō ſūnt moꝛalizāda. ¶ In fine th'
iſtius capl'i/p̄cipit ſibi dñs altare de terra vel
inſectis vel impolitis lapidib⁹ fieri: q̄ ſcȝ ferre-
is iſtrumētis nō ſūt ſecti. Voluit etiā ꝙ ad aſcē-
dendū ad altare nulli grad⁹ ꝯſtituerent̄: ne foꝛ-
te turpitudo miniſtrātiū. i. ſua genitalia viderē-
tur: cū iſti miniſtri/⁊ foꝛte etiā alij tūc nullis fe-
Moꝛalitas moꝛalib⁹ vterent̄. ¶ Per altare poſſū intellige-
re vitā eccl'iaſticū ⁊ ꝑlatū: i quo ſcȝ debet ſacrifi-
ciū laudis et iuſticie ꝓ ceteris imolari: q: reuera
iſte debet eſſe de terra ꝑ humilitatē: de lapide ꝑ
cōſtātie firmitatē: inſect⁹ et ipolit⁹ ꝑ geſtus ⁊ ha-
bitus ruditatē/⁊ ꝑ bone fidei ſimplicitatē: ſine
gradibus factus ꝑ acceſſus facilitatē. Ferrū eñ
crudelitatis nō debet iſtū tāgere: nec multi gra-
dus/id eſt multi itermedij familiares/ianitoꝛes
vel cubicularij/debēt acceſſū ip̄ſi⁹ ipedire: q̄ni-
mo ſemꝑ ſe debet ad audiēdū cōquerētes/et ad
ſubueniēdū indigētibus ꝓmptū et facilē exhibe-
re. Nā turpitudo miniſtrātiū/ſcȝ ſimonia ⁊ ſuꝑ-
F bia ꝑſonarūq; acceptio quotidie conſpicit̄/ qñ
multi gradus ianue et diuerticula ſunt añ alta-
re: id eſt qñ ad ꝑlatū vel principē acceſſus diffi-
cilis inuenit̄. Quilibet eñ iſtoꝝ ſolet ꝓ dando
ingreſſu aliq̄d extoꝛq̄re: et ſic ſolēt ſimoniā vel
auariciā cōmittere: et ita neceſſe eſt miniſtran-
Aliter tiū turpitudinē videre vel apparere. ¶ Vel al-
lega hic ꝙ altare de terra et de inſectis lapidi-
bus et de impolitis lapidib⁹ ſolet fieri: ad deno-
tandū ꝙ de⁹ in electionib⁹ vel aſſumptiōib⁹ ſuo-
rū ſeruitoꝝ vel clericoꝝ generis nobilitatē vel
veſtiū venuſtatē/ſeu alicui⁹ curioſitatē nullaten⁹
vult attēdere. Illos eñ q̄ ſūt de terra. i. de infi-
mo ſtatu ⁊ pauꝑe: ⁊ illos q̄ ſūt ipoliti ⁊ inſecti. i.
rudes/ſimplices ⁊ ignari: q̄ſq; ad altaria ſua. i.
i ꝑlatos vult eligi/⁊ alijs aſtutioꝛib⁹ et nobilio-
ribus antepōi: Sicut apparuit i apl'is et in ec-
cleſie fūdatoꝛib⁹ ꝓmitiuis. Illos etiā i paradi-
ſo ſibi vēdicat/quos mūd⁹ ampl⁹ vilipēdit ⁊ cal-
1. Co. 1. d cat. Jō dicit apl's: Videte frēs vocationē vr̄āȝ
q: nō multi ſapiētes ſm̄ carnē: nō multi poten-
tes/nō multi nobiles: ſȝ q̄ ſtulta ſūt mūdi/elegit
dñs vt cōfūdat ſapiētes: infirma elegit/vt ꝯfū-
dat foꝛtia: cōtēptibilia ⁊ ea q̄ nō ſūt ⁊c. Nō eñ
vult dñs ꝙ tale altare ſcȝ ꝑlat⁹/grad⁹ habeat. i.
ꝙ grad⁹ cōſāguinitatis vel mūdane nobilitatis
attēdat: ſed ſine ꝑſonaꝝ acceptiōe et affectione/
ad iuſticiā ⁊ ad eccl'ie ꝓmotiōes oēs faciliter ⁊
Deute. 1. c. indifferēter admittat. Vñ dicit̄: Siue ciuis ſit il-
le ſiue peregrinus/nulla erit diſtinctio ꝑſonaꝝ.
Aliter ¶ Vl' dic ꝙ altare ſignificat eccl'iaſticas digni-
tates: ad quas ſcȝ nō eſt ꝑ grad⁹ cōſāguinitatis G
aſcēdendū: nec ꝑ grad⁹ nobilitatis/familiarita-
tis vel tp̄alis poteſtatis attēdēdū: q̄uis hodie
multis magis placet canticū graduū q̄ quod-
cūq; aliquod diuinū officiū. ¶ Vel dic ꝙ altare Aliter
ſignificat mentē humanā/vbi ſacrificiū laudis
et ſp̄us cōtribulati dño imolat̄: lapides vo q̄ il-
lud altare cōſtituūt/ſūt opa. Sectio aūt ſeu po-
litio/q̄ ſolū ad hoc ſiūt vt videant̄: cui⁹ ſignū eſt
q: fundamēti lapides q̄ videri nō habēt/nulla-
tenus poliunt̄: ſignificat appetitū humane lau-
dis. Vult igit̄ dñs/ꝙ altare ſuū. i. cōſciētia viri
iuſti/lapides ſectos nō habeat: id eſt ꝙ opa ocu-
lis holm placētia nō req̄rat: ſed pot⁹ de terra et
de inſectis lapidibus/id de humilib⁹ ſine curi-
oſa vanitate operib⁹ altare hm̄ōi ſibi fiat. Vñ
Mat. Attendite ne iuſticiā veſtrā faciatis corā Mat. 6. a
hominibus/vt videamini ab eis. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
altare eſt fides: ad quā ſcilicet nō eſt per gra-
dus aſcendendū: inquantū ſcilicet gradus ma-
ioꝛitatis ⁊ minoꝛitatis nō ſunt in trinitate ponē-
di. Sicut fecit Arrius: qui poſuit patrē deū/ et fi-
liū creaturā. Cuius ſcȝ turpitudo apparuit: in-
quantū ſcȝ ſm̄ hiſtoꝛiā tripertitā/Conſtantino-
polis in latrina vēter eius crepuit vel pꝛorupit.
Vel cuius turpitudo taliū/id eſt hereſis mani-
feſtat̄/et coꝝ vituperiū compꝛobat̄.

¶ Capitulū viceſimūprimū Textus
Hec ſunt iudicia que pꝛopones eis.
Moꝛalitatum Capitulum XIII

Receptū fuit in lege/ꝙ ſerui poſtq̄ ſex D
annis ſeruiſſent: in ſeptimo liberi gra-
tis dimitterētur: ꝙ ꝗ cū quali veſte in-
trauerant/cū tali remitterētur. Et ſicut alibi di- Deute. 15. c
cit̄: Nequaq̄ vacuos/ſed cū viatico et bñdictio-
ne dñi eoꝝ ipſos dimittere tenebant̄. Vxorem
aūt ſi quā a pꝛincipio habuerāt/ poterant ſecū
ducere: et etiā liberos ſuos/quos vxoꝛ ſua ante
ſeruitutē poterat ſibi peperiſſe. In ſcriptura p'
numerū ſenariū intelligit̄ laboꝛ et opera. Vnde
Exo. Sex diebus operaberis. Per ſeptenariū Exo. 31. d.
vero intelligit̄ quies et conſolatio. Vnde dicit̄:
Requieuit deus die ſeptimo ab omi ope. Per Geñ. 2. a.
ſeruitutē vo aſſignat̄ vel culpe vel miſerie ſub-
iugatio: Vnde Apl's: Vanitati ſubiecta eſt oīs Roma. 8. d.
creatura. ¶ Dicamus igit̄/ ꝙ ſeruus eſt hō in Moꝛalitas
moꝛtali miſeria cōſtitutus: dñs igit̄ ſu⁹ eſt mun-
dus/vel etiam ꝓpꝛiū coꝛpus/ vel etiā tēpoꝛalis
dñs vel ꝑlatus. Iſtud eſt igit̄ verū ꝙ ſex anni ſūt:
id eſt q̄diu durat tempus laboꝛis et opationis
ſcȝ q̄diu durat miſera vita ꝓſens: neceſſe eſt ꝙ
ſeruus/id eſt homo moꝛtalis ſeruiat dño ſuo/
id eſt pꝛelato ſuo/ ꝓpꝛio coꝛpi ſiue mūdo: inq̄-
tū ſcȝ neceſſe eſt ꝙ coꝛpis paſſionib⁹ et mūdi tri-
bulationibus/ꝑlatiq; tp̄alis iuriſdictionibus ſe
ſubmittat. Verūtñ qñ ſeptim⁹ ann⁹. i. q̄es moꝛ-
tis vel future vite venerit: tunc huiuſmōi ſer-
uitus ceſſabit: et ſpiritus et animus a cūctis paſ-
ſionibus carnis/et a cūctis mūdi tribulatiōib⁹
liber erit. Apl's: Creatura liberabitur a ſeruitu- Roma. 8. d
te corruptionis. Talis igitur de ſeruitute ſub-

A di ꝛ corpis ꝑ mortē exiēs duo debet attēdere: vt
ſcꝫ viaticū.i.diuinā grāꝫ ſeu eucbariſtiā ſecū ba
beat: ꝛ vt veſtē qualē in mūdo portauit poſt ba
ptiſmū et attulit/ſcꝫ innocētiā ſecū tollat. Cū q̄
li cū veſte innocētie mediāte baptiſmo ipſū cō
tigit ingredi: cū tali neceſſe eſt eū mediāte peni-
tētia egredi: vt ſic egreſſus nō deuiet ab ingreſ-
ſu: ꝛ vt ad baptiſmalē innocētiā quā in ingreſſu
habebat/redeat ꝑ penitētiā i egreſſu. Uñ dicit:
Deute.28.a. Benedict⁹ eris ingrediēs et egrediēs. Uxor au
tē eius/id eſt grā ſeu etiā culpa/ſcꝫ cū filijs.i. cū
opib⁹: quos dū i hac vita ſeruiret/habuit: eum
poſt mortē ſequant: inq̄tū ꝓpt grāꝫ vel culpā/
vel ꝓpter bona vel mala opa penā vel p̄miū aſ-
Apo.14.c. ſequent. Unde apoc. Opa eñ illoꝝ ſequūt illos
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſeptim⁹ ann⁹ eſt ſtatus q̄etis ꝛ cō-
tēplatiōis. Sex vo anni deſignant ſtatū actiue
vite/et laboris ſeu opatiōis. Sic igit fit ꝙ hōis
mēs de actiōis ſeruitute eripit/qñ ad cōtēplati-
onis ſeptenarium peruenit. Uxor tñ ſua ſecū re
manet/qñ priſtina grā et charitas cū ſuis filijs/
id eſt cū virtutib⁹ ꝛ meritis ſecū manet. Seruus
hebre⁹ debebat eſſe liber anno ſeptimo/vt dictū
eſt: vxorēq̄ ſuā quā habuerat/ꝛ liberos cū ſeru⁹
fact⁹ fuerat/debebat ſecū ducere. Si vo dñs ſu
us ſibi vxorē dederat: illa cum ſuis liberis debe
bat dño remanere. Sic vero cū hō de mundi et
diaboli ſeruitute.i. de ſtatu pctī anno ſeptimo/
id ē ꝑ ſeptē ſacramēta egredit: debet p̄mā vxorē
B quā ante ſeruitutē pctī habuerat/ſcꝫ grāꝫ ꝛ cha
ritatē: et ei⁹ liberos/ſcꝫ bona opa ſecū trahere
ad libertatē. Et illa q̄ ꝑ ſeruitutē pctī mortifica-
ta fuerant/reuiuificatiōis cocedere dignitatem.
Uxor eñ quā habuerat q̄ libera erat.i. grā ꝛ bo
na opa/q̄ habebat añ ſeruitutē pctī: mortifica-
ta fuerāt/nō mortua/ſꝫ q̄tū ad meritū. Et ideo
iſta ſibi facto libero reſtituūt/inq̄tū ꝑ peniten
tiā reuiuiſcere cōprobant. Uxorēꝫ vero quā ſibi
dedit dñs iſte/ſcꝫ diabol⁹ ſeu mūdus/ſcꝫ carnis
cōcupiſcētiā cū opibus malis: debet iſtis dñis di
mittere: ꝛ liber egredi ꝛ exire/dicēs diabolo vel
Mat.20.b. mūdo: Tolle quod tuū ē ꝛ vade. ¶ Cū ſeru⁹ he-
Eodē ca.a brerus poſſit libere ſeptimo anno egredi ſi vel-
let: ſi ipſe diligēs dñm ſuū egredi nollet/ſꝫ ma-
gis i ſeruitute manere vellet: debebat ad oſtiuꝫ
tabernaculi corā dijs adduci: et debebat ꝑfora-
ri auris ei⁹ ſubula: ꝛ ſic fiebat ſeru⁹ ei⁹ ſempiter-
Moralitas nus. ¶ Sic vero cū religioſus/q̄ i ſeruitutē dñi
intrauit: poſſit poſt annū ꝓbatiōis exire liber: ꝛ
veſtes et vxorē quā pri⁹ habuerat.i. libertatē et
q̄cūq̄ bona q̄ ſecū apportauerat/reportare. Si
tñ vult remanere i ſeruitio dñi: nec velit ad mū
dū retroire: debet applicari ad deos.i. ſctōs pa
tres ꝛ ꝑlatos: q̄ debēt eū ad oſtiū tabernaculi ſi
ſtere.i. ad ꝯſyderationē ꝛ affectionē igreſſus pa
radiſi inuitare: aurēq̄ ei⁹ debēt ſubula diuini ti
moris ꝑ p̄dicationē ſuere: et ſic voto emiſſo ꝓ-
feſſiōis/debet ſeruus ꝑpetuus dei eſſe. Unde di
Exo.29.b cit: Erant ſacerdotes dñi in religiōe perpetua
Eodē ca.b ¶ Hic videt ſupponere/ꝙ cū q̄s caſu vel ſine
ꝯlibertatiōe occidit hoīeꝫ: magis debet eſſe di-

uine occulte ꝓuidētie aſcribēdū/ꝙ malicie occi- C
dētis. Si q̄s ꝑcuſſerit hoīem volēs occidere eū/
morte moriat. Si vero nō eſt inſidiat⁹ ei: ſed de-
us tradidit eū i manib⁹ eius: cōſtituā locū ha-
bebit vbi fugere debeat. Acſi vero diceret: ꝙ
tal nō debet capitaliter puniri. Uñ videtur ſup
ponere/ꝙ deus vtit tanq̄ inſtrumēto: q̄propter
iſte debet carere iniuria vel tormēto. ¶ Hic p̄ Eodē ca.b
cipit/ꝙ ſi furatus fuerit hoīem: cōuictus noxe/
morte moriat. Precipit etiā ꝙ q̄ ꝑ induſtriā et
ꝑ inſidias hoīem occiderit: ab altari debebit vt
moreret auelli. ¶ Sic vero heretici ꝛ incredu- Moralitas
li/qui ſimplices dño furant: ꝑ eo ꝙ i ſeruitutē
pctī deprimēt: quod etiā de alijs mal ſuggeſtori
bus poſſit dici: quales ſunt vetule ruffiane: que
verbis et inductionibus furant iuuēculas caſti
tati/et ſubijciūt voluptati. Apls: Per blandos Ro.16.c
ſermones decipiūt mētes innocentiū. Et alibi: Jo.10.b
Fur nō venit niſi vt furet. Altare etiā.i. ſtat⁹ ec-
cleſiaſticus/nō debet a correctiōe ſeu a puniti-
ne hoīem eripere: qui fratrē ſuū.i. ꝓpriū ſpiri-
tū vel ꝓximū ꝑ mala exempla cōſueuit perime-
re vel criminaliter necare. Criminoſi etiā debēt
ab altari.i. a ſtatu eccleſie cha ꝛ euelli: ꝛ ab eccle
ſiaſticis beneficijs deſtitui et deponi. Lu. De- Lu.1.e
poſuit potētes de ſede: ꝛ exaltauit hūiles. ¶ Si Eodē ca.c
quis habebat bouē cornupetā/debebat eum re
cludere: alſ ſi hoīem occideret/tenebatur: bos
vo lapidib⁹ obrui merebat. ¶ Tal bos eſt ma Moralitas
lus ſubditus/et diſcipulus ꝓteru⁹ et ceruico- D
ſus: quē ꝑ certo domin⁹ ſuus/ſcꝫ ꝑlatus ꝛ iudex
debet recludere infra clauſtrū laqueis ſtatuto-
rū regulariū: vel etiā ſi ſit neceſſe/in bono ꝛ for-
ti carcere ne noceat coercere: alſ ſi ſuis exem-
plis et factis alijs nocuerit/vel ſpūaliter vel tē-
poraliter occiderit/ſcādalizauerit vel leſerit: do
min⁹ ei⁹ ſcꝫ iudex vel ꝑlat⁹/de pctō tenebit: et a
deo qꝛ ipſuꝫ nō recluſit aut manutenuit/punret.
Ipſe vero bos cornupeta/id eſt malus ſubdit⁹
lapidibus obrui/id eſt tꝑaliter ꝛ eternaliter caſti
gari nihilominus ꝓmeret: exēplo Heli: qui ꝑ fi 1.Re.4.d.
liorū ſuoꝝ criminibus eſt punitus. Uñ tali do-
mino videt dñs loq̄: Ipſe iniquus ſi in iniq̄ta- Eze.3.e.
te ſua moriat: animā autē eius de manu tua re-
quirā. ¶ Uel dic ꝙ talis bos eſt mulier cornu- Aliter
ta/ceruicoſa et ornata: que vagari et diſcurrere
delectat: vt aſpiciētes ei⁹ pulchritudineꝫ/malis
tētatiōib⁹ ꝛ cōplacētijs feriant. Dñi igit taliuꝫ
parētes vel mariti debent tales recludere: et ne
diſcurrāt pro libito ad feſta ꝛ cōuiuia/ vicos et
plateas/et ſpectacula coercere: alſ ſi quos per
ſuas tētationes ſpūaliter occiderint/apud deū
tenebunt. Ipſe vero bos mala aut fatua muli-
er/ eterne damnationis lapidibus obruetur.
¶ Si quis mulierē pregnantē ꝑcutiebat/et ab- Eodē ca.c
ortiri faciebat: tenebat noxe quantuꝫ maritus
ipſius expetiſſet. ¶ Sic vero ſi q̄s verbis vel fa Moralitas
ctis ꝑcuſſerit cōſcientiā mulieris p̄gnātis.i. ali-
cui⁹ ſimplicis fetum boni ꝓpoſiti impregnatis:
partūq̄ boni opis impedierit/ꝛ abortū pecca
ti procurauerit/tenebitur de facto: et iuxta ma-

C. riti.i. ꝑlati vel ſuperioris arbitriū: iſte tenebiꝛ
in foro cōſciētie ſoluere ⁊ ſatiſfacere ꝑ penitēti
am de delicto. Magnū enī peccatū eſt/ ſimpli-
ces ſcādalizare: ⁊ fetū boni ꝓpoſiti quod cōce-
Mat.18.a. perint enecare. Vn̄ dicit: Qui ſcandalizauerit
vnū de puſillis iſtis minimis q̄ in me credūt: expe
dit ei vt ſuſpēdaꝛ mola aſinaria i collo ei⁹ ⁊ ſub
mergaꝛ in mare: id eſt neceſſe eſt ei ꝙ mola diui
ni timoris premaꝛ: ⁊ vt i mare/id eſt i amaritu-
Eodē ca.d. dine penitētie ſubmergaꝛ. ¶ Si q̄s foderit fo
ueā/ vel aꝑuerit ciſternā/ ⁊ nō operuerit eā: ſi ce
ciderit bos vel aſin⁹ in eā: reddet q̄ fecit foueā ꝓ
Moralitas ciū iumētoꝝ. ¶ Ciſterna vel fouea eſt peccatū
quod dato ꝙ null⁹ debeat facere: ſed cū fecerit
ipſū debet abſcōdere ⁊ celare: ⁊ a ꝯſpectu hoīm
ne ſcādalū vel malū exemplū pariat/ operire: q̄a ſi
cōtrariū fecerit: foueāq; ꝓprij pctī publice reue
lauerit: ⁊ ciſternā alteri⁹ delicti diffamādo ⁊ de
trahēdo aperuerit: ⁊ ei⁹ occaſiōe/ et ſui mali exē
pli oſtēſiōe aliq̄s bos vel aſin⁹.i. aliq̄s ſimplex
im⁹ ceciderit/ id eſt ei⁹ exemplo deliq̄rit: mortis
⁊ dānationis ipſi⁹ re⁹ erit. Ille enī q̄ foueā aper
tā dimittit.i. q̄ pctm̄ publice facit: nō ſolū tene
tur de pctō quod cōmittit: immo etiam de pctō
quod exēplo ⁊ occaſione ipſi⁹ ali⁹ hō fecit. Utile
igiꝛ eſt nō ſolū pctā nō facere: ſʒ etiā ſi facta ſūt
ipſa a cōſpectu hoīm/ ne forte ſcādalū pariāt/
Apo.16.c. operire. Vn̄ dicit: Beat⁹ q̄ cuſtodit veſtimenta
ſua/ ne nud⁹ ambulet. Quod tn̄ nō faciūt multi
q̄ pctā ſua nō ſolū nō operiūt neq; celāt: immo
F ipſa ex īduſtria publicāt atq; iactāt. Eſa. Pec
Eſa.3.b. cata ſua ſicut zodoma ꝑdicauerūt/ nec abſcōde
Aliter rūt. ¶ Uel dic ꝙ ciſterna eſt ſacra ſcriptura vꝛ
fides noſtra: cui⁹ ſcʒ interiora ſecreta/ nō debēt
bob⁹ et aſinis.i. ſimplicib⁹ manifeſtari ⁊ apiri:
ſʒ poti⁹ ꝑ ſimplicē expoſitionē aliq̄liter operiri:
alſ ſi ꝑ ſcrupulū erroris ibi periclitenꝛ atq; ca-
dant/ de morte et dānatione earū tenebiꝛ q̄ ſcʒ
occaſionē delinquēdi ipſis dediſſe videꝛ. Pre
P ſal.146.b. dicator igiꝛ vel doctor debet ſm̄ Pſ. operire
celū nubibus: et dare terre pluuiam. Nō eſt enī
tutū ciſternam fidei talibus apire: ⁊ de ſecretis
dei corā eis diſputare: imo neceſſe eſt cū quodā
operculo ſimplicis doctrine talibus ꝑdicare: iu-
1.Co.3.a xta illud Apl̄i: Tanq̄ paruulis in chriſto lac de
Eodē ca.d. di vobis edere/ nō eſcā. ¶ Si bos alicui⁹ bouez
alterius occiderit: vēdeꝛ bos viuus: et ꝓciū eius
cū cadauere bouis mortui inter vtrūq; dn̄m di
Moralitas uideꝛ. ¶ Sic vero ſi ſubdit⁹ vnius ſubditū alte
ri⁹ offenderit: debēt duo dn̄i ſine acceptiōe cōi-
ter ad faciēdā iuſticiā intēdere: cadauerq;.i. illū
q̄ leſus eſt/ ꝑ cōpaſſionē inter ſe diuidere: illū ve
ro q̄ leſit debēt vēdere/ id eſt punitioni ſubmitte
re: et etiā de cōi aſſenſu preciū mortis vel leſiōis
alterius inter ſe partiri: et in executione iuſticie
cōiter cōſentire: qr reuera duo dn̄i principes vel
prelati: vtriuſq; factū/ ſcʒ cōparationē a pte patiē
tis iniuriā/ et punitionē a parte faciētis debent
cōiter ꝓſeq̄: ad cōmunē executionē iuſticie cō-
muniter inclinari. Illeq; cuius eſt bos cornu-
peta/ id eſt ſubditus qui fecit iniuriā: nō debet
ipſum defendere/ ſed venditioni et punitioni ex
ponere. Unde Auguſtinus dicit/ ꝙ iuſticia cō-
munis eſt virtus ⁊c.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus Si quis furatus fuerit bouem aut ouem. Moralitatum Ca. XIIII

Cum q̄s furari veniebat nocte: ſi depre
hēdebaꝛ/ et vulneratus moriebaꝛ: per-
cuſſor de homicidio nō tenebaꝛ. Si ve
ro fur volebat de die furari/ ſi q̄s eū occideret/
debebat tanq̄ homicida puniri. Et ſic apparet
ꝙ min⁹ parciꝛ furi nocturno q̄ diurno: ⁊ ꝙ ma-
gis priuilegiaꝛ latro public⁹ q̄ occult⁹. ¶ Sic Moralitas
vero etiā inter nos ſunt multi ſpūales fures:
ſcilicet detractores qui furanꝛ famā: homici-
de qui furanꝛ pſonā: raptores q̄ furanꝛ ſubſtan
tiā: heretici q̄ furanꝛ fidē vel hoīem. Iſtud ē ve
rū/ ꝙ magis ſunt rephenſibiles q̄ occulti ſunt/
q̄ illi q̄ ſunt manifeſti. Et ſic dico/ ꝙ magis eſt
vituꝑabilis detractor occultus q̄ iniuriator ma
nifeſtus. Quia ſicut dicit: Quēadmodū ſi mor Eccle.10.c
deat ſerpēs in abſcōdito: nihil eo min⁹ habet q̄
occulte detrahit. Itē raptor abſcōdit⁹/ ſicut eſt
vſurarius vel exactor/ dn̄s vel prelat⁹: q̄ ſcʒ cau
te/ id eſt ſub ſpecie iuſticie aliena rapit: magis
eſt rephenſibilis q̄ raptor publicus. Itē homi
cida ſecretus/ ſicut eſt ille qui occidit veneno/ q̄
alius apert⁹. Itē occulte ſcʒ nocēs/ vt heretic⁹
q̄ q̄cūq; infidelis vel pctōr notori⁹. Itē predica
tor incognitus/ q̄ q̄libet notori⁹ inimic⁹. Quia
breuiter a q̄bus nō pōt caueri: ⁊ q̄ ſcʒ neſciūtur D
eſſe inimici: ⁊ q̄ ꝓprie de nocte furanꝛ/ nō de die:
id eſt q̄ nocē abſcōdite/ nō apte: ſunt magis pe
riculoſi: ⁊ ideo debent eſſe deo magis odioſi et
hoībus. Et ideo dicit de iſtis: Pacē cū amico Hiere.9.c.
ſuo loquiꝛ: et occulte ponit ei inſidias. ¶ Itē Eodē ca.a.
ibidē dicit: ꝙ ſi q̄s voluerit ſpinas cōburere: et
poſuerit ibi ignē: et ignis egreſſus ſegetes ſeu
ſpicas cōbuſſerit: damnū q̄ ignē poſuit/ emēda-
re debebit. ¶ Sic vero ſi ꝑlat⁹ vel iudex vult cō Moralitas
burere ſpinas.i. pctōres: ſūme debet cauere/ ne
ignis correctionis metas iuſticie trāſcēdat: et ꝙ
segetes cū ſpinis.i. iuſtos cū pctōrib⁹ inuoluat.
Meli⁹ eſt enī malꝭ parcere/ q̄ bonos cū malꝭ uol
uere. Vn̄ dicit: Ne forte colligētes zizania/ era- Mat.13.d.
dicetis ſimul ⁊ triticū. ¶ Uel dic ꝙ ſpine ſūt vi Aliter
tia: q̄ ſi cōburere ⁊ euellere cū igne correctionis
cupias: caue ꝙ correctiōis terminos nō excedas
alſ ſegetē virtutū poſſes i eo ꝑ deſpationē com
burere: et ſic dn̄s eius.i. de⁹/ dānificationis ſue
damnū poſſet a te repetere: ⁊ ſic te oporteret de
dānatiōe eius ꝑ exceſſū correctionis tue facta in
die iudicij reſpondere: q̄nimo melius eſſet aliq̄
vitia in hoīe dimittere/ q̄ ipſū nimis aſpere cor
rigēdo ad deterius prouocare. Allega vt ſupra.
¶ Si q̄s alteri mutuauerat vel cōmodauerat/ Eodē ca.b.
vel ꝓcio cōduxerat aliq̄d: ⁊ ꝓſente dn̄o rei debili
tatū fuerat vel aliq̄liter peioratū: nō tenebaꝛ qui
mutuo acceperat emēdare. Si vero ꝓſens nō erat
dn̄s dicte rei: tūc reſartire dānū mutuarius tene
baꝛ. ¶ Iſtud pōt allegari/ ꝙ cuilibet pōt eſſe Moralitas

A cura de rē ſua: ꝛ ꝙ magis puniꝛ ille q̄ ſcienter et
p̄ſentialiter pmittit rē ſuā dāmnificari/ꝙ q̄ abſen-
Aliter ter vel ignoranter. ❡ Uel poteſt allegari ꝙ pl9
Moralitas qn̄qʒ valet abſentia ꝙ p̄ſentia. ❡ Uel iſtud a q̄
buſdā exponiꝛ moraliter. Sic eni deus accōmo
dat rē ſuā/ſcʒ hominē ſubditū cuilibet p̄lato ſub
tali pacto/ꝙ eā debet cuſtodire: ꝛ de aīa ipſius
3.Re.20.f. reſpondere: iuxta illud: Cuſtodi virū iſtū: q̄ ſi la-
pſus fuerit/erit aīa tua p aīa eius. Uerumtā
mē ſi iſte cōmodatari9.i. p̄latus facit tm̄ ꝙ dn̄s
ſit p̄ſens: vtpote q2 timorē dn̄i incutit in cor ipſi
us pctōris: ꝛ annūciat ei vitia ꝛ virtutes: ꝛ etiam
ipm̄ admonet ne delinquat: ſi tūc cōtingit ipm̄
ſubditū p vitia deteriorari: nō tenebiꝛ iſte p̄lat9
iſti p̄ſenti dn̄o.i. ipſi deo ſic malo ſubdito preſen
tato de aīa ipſius nō tenebiꝛ reſpōdere. Si ve
ro iſta res ſit cōmiſſa.i. ſubditi aīa piclitaꝛ per
vitia dn̄o nō p̄ſente.i. deo p ipſum p̄latū ſubdi-
to nō p̄ſentato: vel timore ipſius nō incuſſo: vt
pote q2 p̄latus eū nō docuit/redarguit/nec corre
pit: tunc reuera tenebiꝛ: ꝛ ad emendandum/ꝛ ad
penitendū vel hic vel in futuro cogetur. Uñ dici
Eze.33.b tur ſic: Si dicente me impio/morte morieris: nō
annūciaueris ei: ipſe in iniquitate ſua morietur:
animā aūt eius de manu tua requirā. Si v̄o an
nūciaueris ei/ipſe in iniquitate morietur: tu aū-
Eodē.ca.d. tē animā tuā liberaſti. ❡ Dn̄s p̄cepit ꝙ pmitie
ꝛ decime olim fructuū noſtroꝝ eidē offerrēꝛ. De-
cimas tuas ꝛ primitias tuas nō tardabis offer
re. Decimā ergo partē debemus dn̄o dare: no-
B nē vero partes poſſumus nobis licite retinere.
Moralitas ❡ Primitie ſignificant bonoꝝ operū inchoa-
tionē: denarius q̄ eſt numerus pfect9/deſignat
opeꝝ cōplementū ꝛ pfectionē. Nonenarius aūt
q̄ denariū nō attingit/ſignificat impfectionem.
Igitur dico ꝙ primitie ꝛ decime rerū noſtrarū
.i. inchoatio ꝛ pfectio bonoꝝ opeꝝ/deo ſunt of-
ferende: ꝛ eidē penitus aſcribende: quia reuera
nullus poteſt vel bene incipere vel bene perfice-
Phil.2.b re/niſi a deo fuerit ſibi datū. Unde apl̄s: Deus
eſt q̄ operaꝛ in nobis velle ꝛ pficere. Cui9 cōtra
riū credidit Pelagius: q̄ dicebat ꝙ homo pote
rat inchoare/ꝛ dn̄s ꝯſūmare: ita ꝙ iſte q̄ crede-
bat deo decimas ꝛ nō primitias offerebat: cū ta
Leui.3.c mē dicaꝛ/ꝙ caput cū cauda hoſtie.i. principiū et
finis opis deo debeꝛ offerri: ꝛ deo tribui ꝛ aſcri
Roñ.9.c. bi: q2 ſicut dicit apl̄s: Nō eſt volentis/neqʒ cur-
Phil.1.a rentis: ſed dei miſerētis. Et alibi: Qui cepit i no
bis/opus bonū pficiet. Nonenariū numeꝝ.i. im
perfectionē noſtroꝝ opeꝝ nobis retineam9/ꝛ no
bis aſcribam9. Decimā v̄o.i. cōplementū ꝛ pfe-
Deu.12.a ctionē corā dn̄o offeram9. Uñ dicꝛ: Offeretis
Eodē ca.d. holocauſtū dn̄o/decimas ꝛ primitias. ❡ Pre-
cepit dn̄s offerri ſibi oīa primogenita aīaliū: ſe-
ptē tñ dieb9 debebāt eſſe cū matre ſua: die autē
octaua debebāt dn̄o offerri. Si v̄o eſſet aīal im
mūdū ſicut aſinus: debebat cū oue huiuſmodi p
mogenitū cōmutari. Si v̄o ille cui9 eſt pmoge
nitū aſini/redimere vl̄ cōmutare nolebat: ſtatim
ipm̄ aſim primogenitū interfici vel necari debe
Exo.34.c bat. Unde ſupra: Primogenitū aſini mutabis
oue: quod ſi non redimeris/interficies. ❡ Per C
pmogenita noſtra poſſum intelligere bona ope Moralitas
ra: q̄ p ea primogenita noſtra dicunꝛ: q2 heredi
tas eterne glorie talib9 opib9 ſicut veris ꝛ pmo
genitis heredib9 debeꝛ. Talia ergo primogeni-
ta.i. bona opa noſtra debēt deo offerri.i. ad dei
laudē ꝛ gloriā ordinari. Si aūt contigerit ꝙ ha
beamus pmogenitū aſini.i. aliquod bonū op9
quod habet aliquā aſinitatē vel ſtoliditatē ad-
mixtā: vtpote q2 factū eſt indiſcrete/vel cū alicu
ius vane glorie intētione: pculdubio nos tene-
mur ipm̄ cū oue.i. cū bono ꝛ ſimplici ope cōmu
tare: ꝛ bonā omnīā ꝛ ſimplicē intētionē ſibi ap-
ponere: ꝛ ſic poterit illud quod aſininum fuerat
dn̄o cōplacere. Si v̄o ipm̄ cōputare noluerim9:
ipm̄ p certo interficere/id eſt penitus ſubmoue-
re debem9. Uerbi gratia: Si q̄s ieiunat vel ali-
ud bonū opus facit ad vanā gloriā: illud eſt pri-
mogenitū aſininū: ſi v̄o mala ꝛ vanis intentio
ſubmoueꝛ: tūc aſini primogenitū cū oue ſpūali-
ter cōmutaꝛ. Si v̄o malā intentionē tollere re-
nuit: tunc ſuū aſinū primogenitū/ id eſt bonum
opus ſtolide ꝛ inaniter factū redimere non di-
gnaꝛ. Quapropter iſtud opus tanꝙ̄ in nullo me-
ritoriū ꝛ penitus nihil valēs debet interfici: id
eſt deſtrui ꝛ cōfundi: ꝛ apud deū ꝛ hoīes condē-
nari: q2 reuera aſinus nō eſt offerendus/niſi mu
tatus cū oue: nec bonū opus mala intētione vel
ſine diſcretione factū/deo placere dinoſciꝛ/niſi
fulciaꝛ bona ꝛ ſimplici volūtate: q̄ ſcʒ p ouem in
ſacra pagina deſignaꝛ. Unde de amicis Iob di D
ciꝛ: Dederūt ſibi vniſquiſqʒ ouem vnā. ❡ Uel Iob.vlt.c.
dic ꝙ primogeniti p̄latoꝝ ſunt illi/q̄ ſe debent p Aliter
bona exempla/opa ꝛ documēta deo offerre. Si
v̄o habēt aliquod primogenitum aſini: id eſt ali
quē malū ſubditū: ipſi p certo debent eū p viri
bus p oue mutare: id eſt bonū ſimplicē efficere.
Quod ſi nequeant/debent eū interficere: id eſt
dure corrigere ꝛ punire. Uel etiaʒ ſi ſua crimina
exigant: ipm̄ debēt occidere/ vel carceri manci-
pare. Uñ ſup eodē ca. Maleficos nō patieris vi
uere ſup terrā. Dign9 ē eñ de medio tolli/q̄ ſua
ſtulticia ꝛ malicia noluerit cōmutari: vt poſſit
ſpūalr̄ dn̄o īmolari: ꝛ digne ad ipi9 fruitū appli
cari: ſicut de chananeis dicꝛ Sap.xij. Nequā eſt
natio illoꝝ naturalꝛ malicia eoꝝ: vt ſi poſſit mu
tari in ppetuū. ❡ Uel dic ꝙ ſi aliq̄s prior vel re- Aliter
ligioſus habeat primogenitū aſini.i. aliquē ma-
lū ſubditū vel ſociū: debet ſi poteſt/ipm̄ mutare
cū oue.i. cū aliquo ſimplici vel honeſto: quod ſi
p̄latus ſuperior noluerit facere: tūc poteſt ad eius
interfectionē.i. ad eius rigoſam punitionē ꝛ cor
rectionē vacare. Tuti9 eñ eſt ſi pōt / ꝙ de eo ſe
expediat. Quod ſi nō poſſit/neceſſe eſt ꝙ ſuam
aſinitatē cōfundat. ❡ Dn̄s p̄cepit non comedi Eodē ca. d.
carnē q̄ a beſtijs fuerit p̄guſtata: ſed canibus re
linquendā. Nō comedetis (inquit) carnē q̄ a be
ſtijs fuerit p̄guſtata: ſʒ pijcietis canib9. ❡ Per Moralitas
comedere in ſcriptura intelligiꝛ imitatio. Ille
eñ aliū comedere diciꝛ: q̄ vitā ꝛ exēpla eius ſibi
mētaliter incorporat: ꝛ q̄ etiā mores ipſius imi-

E tatur. Per beſtias ītelligunť motus bꝛutales ꝛ
carnales. Per carnē vero intelligiť ꝑſona luxu-
rioſa. Igiť caro.i.carnalis vel luxurioſa ꝑſona:
quā beſtie.i.motus carnales ꝑ luxuriā ſuffoca-
uerūt ꝛ ſpūalr̄ occiderūt/non debet a nobis co-
medi.i.ꝑ imitationē recipi ꝛ aſſumi; ꝗnimmo ta
lis ꝑſona debet canibus.i.alijs pctōꝛibus come
denda ꝛ imitāda relinq: ꝛ canibꝰ etiā.i.inferni
demonibus ꝯdēnari. Et reuera iſtud eſt verꝫ:ꝙ
tales ſic carnales ꝛ immūdi nō ſunt digni mādu
cari.i.amari vel imitari ab hoībus/ſed potius
a beſtijs ꝛ a canibus:qꝛ ſcꝫ moꝛes eoꝝ non ſunt
rōnabiles aut humani:ſed potiꝰ beſtiales/inuti
3.Reg.21.f les ꝛ canini. Uñ diciť:Canes comedēt Jezabel
Aliter in agro ieſrael. ¶ Uel dic ꝙ beſtie ſunt heretici
vel alij peccatoꝛes:q̄ ſi quē attrectauerint ꝛ coꝛ-
ruperint/nō eſt dignus ab alijs māducari ꝛc.ſi-
Eodē ca.d cut ſupꝛa. ¶ Cū oīa ꝑmogenita eſſent dñi/ꝯceſ
ſit dñs ꝙ quodlibet animal ꝑmogenitū poſſit ſe
ptem diebꝰ cū matre ſua eſſe:octaua die pꝛecepit
Moꝛalitas ipm ſibi adduci ꝛ reddi. ¶ Septem dies ſignifi
cāt vitā p̄ſētē/que.ſ.ſeptē dieꝝ circulo voluitur:
octaua vero dies eſt tp̄s futuri ſeculi:vbi ſcꝫ coꝛ-
poꝝ reſurrectio celebrať:q̄ in octaua etate com-
plebiť:ſicut ꝛ chꝛiſtus octaua die reſurrexiſſe ꝓ-
bať. Igiť cū oīa ꝑmogenita.i.oēs iuſti deo de
beant immolari/ꝛ ſibi ſpūalr̄ dedicari: iſtud p̄-
cipue fiet in octaua die in reſurrectione/qñ ſcꝫ
coꝛpa ꝛ anime ſimul gloꝛificabunť. Septē enim
diebus.i.ꝑ decurſuꝫ ſeptē etatū cū matre noſtra
F .i.cū mūdo viuimus:in octaua vero die.i.in futu-
Aliter. ra reſurrectiōe cū dño erimꝰ. ¶ Uel dic ꝙ octa-
ua dies ſignificat circūciſionē vitioꝝ.ſ.penitētiā
in q̄ ſcꝫ hō deo offerť ꝛ reddiť:q ꝑ ſeptē dies.i.ꝑ
ſeptē pctā cū mr̄e ſua.i.cū mūdo moꝛabať: qꝛ
ſcꝫ niſi hō ſeptē dies q̄bus fuit cū matre ſua.i.
cū mūdo.i.in vita p̄ſēti:ꝛ ſeptē peccata moꝛtalia
trāſierit/ad octauā diē.i.ad circūciſionē peniten
tie attigerit:offerri deo tam in eccl̄iaſticis ꝓmo
tionibꝰ q̄ in celi ꝓlationibus nō poterit nec de-
Leui.22.d bebit. Uñ diciť: Septē diebꝰ erūt ſub vbere:octa
Aliter ua aūt die offerri poterūt deo. ¶ Uel dic cōtra
nimis iuuenes:q̄ non ſunt ꝓmouēdi/vel in ſta-
tu eccl̄ie quouſq ſeptenariū ꝯtutū cōpleuerint/
ꝛ octauam circūciſionem penitentie attigerint/
offerendi ꝛc.

¶ Capitulū viceſimūtertiū Textus: Non ſuſcipies vocē mendacij. Moralitatum Capi. XV

NRecepit dñs ꝙ ſi q̄s inueniat aſinū vel
bouē inimici ſui errātē/debet eū redu-
cere. Si vero ipm in foueā cecidiſſe repe
rit/debet eū ſubleuare. Inimicꝰ noſter eſt diabo
Mat.13.d lus vel pctm̄. Uñ diciť: Inimicus hō hoc fecit
Moꝛalitas ¶ Bos vel aſinus ſignificat pctōꝛē:q̄ ſcꝫ qñq
diciť errare/qñ per ignoꝛantiā vel infidelitatem
peccat:qñq diciť eſſe in fouea/qñ ſcꝫ per ꝓfun-
dam obſtinationē delinq̄t. Si quē ergo talē bo
uem vel aſinum.i.ſi quem diaboli ſeruū vel pec
catoꝛem erroneum vel in vitijs ꝓfundatum vi-
derimus/ipſum pro certo expedite ſubleuare/ꝛ
a vitijs liberare debemꝰ:qꝛ ſcꝫ exemplis/ moni- G
tis ꝛ inductionibꝰ ipſū debemꝰ de fouea vitioꝝ
eruere/ꝛ adiuuare monitis ꝛ inductiōibꝰ/et a d
viā reducere veritatis. ¶ Uel dic ꝙ talis fouea ē Aliter
mala mulier. Uñ diciť: Fouea ꝓfunda os alie- Prouer.22.b
ne cui iratus eſt dñs/incidet in illā. Talibꝰ ergo
ſic infoueatis/ꝛ in pctō luxurie cauernatis ꝛ ob
ſtinatis/debemꝰ cōpati: ꝛ eos iuuare ꝓ viribꝰ/ꝙ
poſſint ad viā ſalutis reuerti. Unde in Prouer. Pro.24.b.
Erue eos q̄ ducunť ad moꝛtē. Multa ꝑicula-
ria p̄cepta iniūcta ſunt filijs iſrael/tā affirmati
ue q̄ negatiue:ꝛ ideo hic diciť ſic. ¶ Ter in an- Eodē ca.c
no apparebit oē maſculinū tuū corā dño deo
tuo:tribꝰ vicibꝰ ꝑ ſingulos annos mihi feſta ce-
lebꝛabitis. Nō imolabis ſuꝑ fermentū ſangui-
nē victime mee:nō coques hedū in lacte matris
ſue:non apparebis in conſpectu meo vacuus.
¶ Reuera talia mādata ſpūaliter danť nobis. Moꝛalitas
Deus eñ vult ꝙ ter in anno corā ipſo cōparea-
mus: ſcꝫ in cōtritione coꝛdis/ in cōfeſſiōe oꝛis/
in ſatiſfactione oꝑis:de quo diciť ſupꝛa: Uiam Exo.5.a
triū dierū ibimꝰ/vt ſacrificemus dño. Itē ꝙ tri
bus vicibus ſibi feſta celebꝛemꝰ/ſcꝫ in fidei ſyn
ceritate/in charitatis veritate/ꝛ in ſpei iocūdi-
tate. Uñ diciť: In tribus beneplacitū eſt ſpiri- Eccl.25.a
tui meo. Itē neceſſe eſt ꝙ ab hoſtia dñi/id eſt ab
imolatione bonoꝝ operū noſtroꝝ fermētū he-
reſis/malicie ꝛ hypocriſis deponamus:offera-
muſq hedū.i.animū noſtrū nō in lacte matris
ſue/id eſt i oblectatiōe carnis ꝯcupiſcētie nō co H
quamꝰ:ꝙ vacui virtutibꝰ corā dño nō apparea-
mus/ſed ꝙ ſemꝑ pleni et opulēti virtutibus et
meritis ꝑſtamus. Unde Ruth: Nolo te vacu Ruth.3.c.
am reuerti ad ſocrū tuā. ¶ Uel dic ꝙ hedus eſt Aliter
chꝛiſtus: qui ſcꝫ in lacte matris ſue/ id eſt in iu-
uentute nō debebat decoqui vel occidi:ſed tem
pus virilis etatis potius expectari. Uñ ipſemet
dicit: Nondū venit hoꝛa mea. ¶ Uel dic ꝙ he- Jo.2.a
di.i.religioſi/nō debēt nimis iuuenes ad religi- Aliter
onem adduci/ quouſq habeant diſcretionem.
¶ Promiſit dñs populo ſuo dare angelū du- Eodē ca.c
ctoꝛē/dicens ſic: Ecce ego mitto angelū meū/
qui pꝛecedet te et cuſtodiet/et introducet ad lo-
cū quem paraui:obſerua eū/et audi vocē eius.
Nec contemnendū putes:qꝛ non dimittet te cū
peccaueris:et eſt nomen meū in illo. Si aūt au
dieris eū/et feceris que ego loquoꝛ:inimicꝰ ero
inimicis tuis/ꝛ affligā affligētes te. ¶ Quāuis Moꝛalitas
iſtud poſſit intelligi de chꝛiſto/ qui eſt angelus
teſtamenti: ꝓ eo ꝙ a patre miſſus in mundū fi-
deles cuſtodit:et eos ad paradiſū p̄ceſſit/ et eos
virtualiter ibi introducit: ad p̄ſens tamen ꝑ an
gelū intelligo pꝛelatū angelicū et deuotū: q̄ ſcꝫ
a deo dať ꝛ mittiť:vt ꝑ ipſū ppl̄s exēplariter p̄-
cedať/virtualiter cuſtodiať: ꝛ ad locū paratū/id
eſt ad paradiſū finaliter introducať:qꝛ reuera ta
lis debet eſſe a deo miſſus ꝛ datꝰ: nō affectione
vel ſimonia ꝓcreatꝰ. Debet etiā ppl̄m p̄cedere
in oībus virtuoſis oꝑibus/ꝛ exēplariter anteire
Debet inſuꝑ ppl̄m ab aduerſarijs.i.a demoni-
bus ꝛ hereticis ꝛ tyrānis defendere/ꝛ viā ſalu-

A tis omni populo pparare: ⁊ ſic ipſos ad paradi-
ſum introducere: ⁊ ſuis monitis ⁊ pdicationib⁹
necnõ ſuis deuotis oratiõib⁹/celeſte habitaculũ
Mal.3.a pcurare. Uñ dicit: Ecce ego mitto angelũ meũ
q pparabit viã ante faciẽ tuã. Et ideo pro cer-
to iſte angelus.i. platus angelicus debet a po-
pulo obſeruari: vox eius cũ reuerentia audiri/ ⁊
nullo mõ ↄtẽni: ſed ſibi humiliter obediri. No-
mẽ eñ dei in ipſo eſſe dicit: inquantũ pſonã dei
repſentat: ⁊ inqtũ ob dei reuerentiã eidẽ obedi
tur: ⁊ inqtũ cũ qs peccat/ ad puniẽdũ crimina
ordinat. Nõ dimittet inqt cũ peccauerit. Iſta
eſt etiã ↄcluſio: ꝙ cũ populus bene audit ange
lũ iſtũ pceſſorẽ.i. cũ quis bene obedit ⁊ reuerẽt
ſuũ prelatũ ⁊ rectorẽ: deus efficit inimicis ſuis
inimicus/ eũqꝫ ab afflictione liberat: ⁊ tuetur ab
affligentibus ⁊ iniquis. Bene ergo dicit apl's:
Col.3.d. Filij obedite parentibus.i. prelatis veſtris: hoc
Eodẽ ca.c eñ iuſtũ eſt. ¶ Cũ filijs iſrael eſſet pmiſſum ꝙ
terras euei/ gergezei ⁊ chananei/ ⁊ alioꝝ infide-
liũ adire ⁊ occupare poſſent: ſup oĩa preceptum
eſt eis/ ꝙ deos eoꝝ nõ colerent: ⁊ ꝙ fedus cũ eis
nõ inirent: qꝫ opera eoꝝ nõ facerent: ſed ꝙ lu-
cos/ deos ⁊ ſtatuas ipſoꝝ chananeoꝝ infideliũ
Moralitas deſtruerent ⁊ delerent. ¶ Sic reuera cũ contin
git ꝙ filij iſrael.i. boni clerici vel religioſi ad ter
ras chananeoꝝ.i. maloꝝ hoĩm peccatoꝝ deſti-
nãt: vtpote qꝛ ad aliquod officiũ vel aliquod be
neficiũ inter ſeculares pmouent: in quo neceſ-
D. ſe eſt cũ ſecularib⁹ viuere: ⁊ eorũ negocia gere-
re/ ⁊ ipſoꝝ ↄſortia frequẽtare: ſumme cauere de
bent/ ne deos taliũ.i. vitia q̃ colunt/ velint cole
re: ac opa eoꝝ facere vel fouere: ⁊ eis federa ma
le ſocietatis iungere vel ligare: qñimmo iſti de-
bent deos eorũ.i. vitia deſtruere: ⁊ eos mediãn-
te iuſticia ſubmouere. Quod tamẽ eſt cõtra mul
tos pdicatores/ q̃ mittunt ad chananeos.i. ad
peccatores delendos ⁊ cõuertendos ⁊ corrigen
dos: q̃ tamẽ deos eoꝝ adorant.i. vitia eoꝝ diſſi-
mulant: opa eorũ faciũt: ita ꝙ quantũ ad auari-
ciã ⁊ adulationẽ ipſis ſecularibus deteriores ſi
unt. Fedus cũ eis ineunt/ inquantũ nihil aliud
Ozee.12.a q̃ diuitũ familiaritatẽ querunt. Uñ dicit: Fed⁹
cũ aſſyrijs inijt: oleum in egypto ferebat. Item
dic de platis q̃ nõ curant chananeos ⁊ tyrãnos
eradicare/ imo ſtudent ſe eis cõfederare: ⁊ eiſdẽ
in oĩbus cõplacere: p ſuorũ nepotũ matrimonia
Eodẽ ca. d. ſe cũ eis familiariter colligare. ¶ Dicit dñs po
pulo iſraelitico: ꝙ hoſtes eius nõ intẽdebat ſta
tim vno anno delere: ne forte terra in ſolitudinẽ
redigeret/ ⁊ beſtie cõtra eũ multiplicarent: ſicut
Iudic.2.a etiã dicit Iudic. Dñs totũ populũ chananeum
a facie filioꝝ iſrael delere noluit: vt in ipſis filij
iſrl' ad vſum armoꝝ exercitarent: ſed tñ hoc pce
Moralitas pit/ vt ſub tributo viuere cogerent. ¶ Per ho
ſtes tribulatiões intelligo/ q̃ ſcꝫ cõtinue nos mo
leſtãt. Per beſtias aũt motus carnales aſſumo
q̃ brutaliter nos infeſtant. Illud eſt ergo verũ
ꝙ deus de terra noſtra/ ſcꝫ de corpore hoſtes no
ſtros/ ſcꝫ mundi tribulationes penitus ⁊ ſubito
nõ euellit: quinimo ipas nobiſcum viuere ⁊ ma

nere permittit: quod vtiqꝫ facit/ ne beſtie carna- E
lium motuũ ⁊ tentationũ cõtra nos creſcant: et
ne virtutum ſolitudo ⁊ carentia in terra nñ cor-
poris inualeſcant. Conſtat eñ ꝙ cum quis ſine
tribulatione in pſperitate viuit: terra ſua.i. pſo-
na ſua ad ſolitudinẽ ⁊ ſterilitatẽ virtutum facili
ter tendit: ⁊ beſtia deuorans.i. carnis tentatio
ipm faciliter corrumpit ⁊ inuadit: ita ꝙ diabo-
lus dicit illud Deu. Dentes beſtiarũ immittaꝫ Deu.32.d
in eos: cũ furore trahentiũ ſup terrã atqꝫ ſerpen
tiũ. Utile eſt ergo viro iuſto habere tales ſcili-
cet mundi tribulationes/ vt in eis exerceat: ⁊ ne
peiores hoſtes/ ſcꝫ beſtie.i. carnis beſtialitates
⁊ immũdicie cõtra eũ augmentent. Ideo i pſal-
mo dicit: Multe tribulationes iuſtorũ. ¶ Uel Pſal.33.d
iſta poſſunt allegari/ ꝙ melius eſt pmoueri ma Aliter
los q̃ nullos: ⁊ in terra pmiſſionis.i. in eccleſia
chananeos.i. peccatores ad tẽpus dimittere/ q̃
beneficia vacua relinquere: qꝛ ſcꝫ beneficia in ſo
litudinẽ redigunt/ qñ ſine cultore diutius dimit-
tunt. Paulatim ⁊ etiam ſucceſſiue debent mali
de eccleſia eijci: qꝛ ſcꝫ melius eſt ibidẽ malos mi
niſtros ad tẽpus dimittere: ⁊ eoꝝ vitia ſub diſſi-
mulatione tranſire/ q̃ miniſtris eccleſiã totaliter
viduari. Quod vtiqꝫ eſt cõtra multos prelatos/
q̃ ſcꝫ beneficia vacantia diu dimittunt: p eo vt
aiunt/ qꝛ nullũ dignũ inuenire poſſunt: ita ꝙ p-
pter defectum rectoris ipſa beneficia deſtruun
tur ⁊ pereunt. ¶ Uel dic ꝙ cũ filij iſrael.i. con- Aliter
templatiui ⁊ viri iuſti vadunt ad occupandũ ter D
rã ſuã: ad domandum ⁊ ſubiugandũ carnẽ ſuã:
dñs hoſtes eoꝝ.i. carnis tentationes nõ ſtatim
delere vult: vt ſic poſſint cũ humilitate viuere: ⁊
virtutẽ ſue cõſtantie cõtra eas exercere: quia ſcꝫ
nulla virtus ſine hoſte regnat: ipos tñ hoſtes.i.
carnis tentationes vult cũ eis ſub tributo ⁊ ſub
iectione viuere ⁊ manere. Uñ dicit: Sub te erit Gen.4.a
appetitus tuus: ⁊ tu dñaberis ipſius. Quia alĩs
beſtie.i. peccata ſpũalia: ſicut eſt ſupbia/ elatio/
inanis gloria: cõtra tales multiplicarent: ⁊ ſic in
ſolitudinẽ ſpũalem redigerent: ⁊ virtutũ opulẽ-
tia priuarent: qꝛ reuera ſepe fit/ ꝙ illi qui carnis
tribulationes nõ ſentiunt/ de ſua caſtitate ſuper-
biunt: ⁊ ſic multiplicatis in eis beſtijs.i. ſpiritu-
alibus vitijs/ nouiſſima eorũ peiora priorib⁹ fi-
unt. Utile eſt ergo hoſtes.i. tribulationes ⁊ tẽ-
tationes ſentire: vt diſcam⁹ humiles fieri/ ⁊ nul-
latenus ſuperbire. Iuxta illud apli: Didicit ex Heb.5.c
his q̃ paſſus eſt obedientiã. Et alibi: Quos tra 1.Co.5.b
didi ſathane in interitũ carnis ſue: vt ſpũs ſal-
uus fiat. ¶ Uel dic ad litterã: ꝙ diuina pvidẽ- Aliter
tia nunq̃ dimittit hoĩem ſine hoſte: vt ſemp ha-
beat quod timeat: ⁊ exercitatior et cautior inde
fiat. Sicut etiã videm⁹ de altis dominijs et re-
gnis: q̃ vt cõiter ſemp habent aliquos ppetuos
hoſtes/ cũ qb⁹ q̃ſi ppetua gerũt bella. Sicut pa
tet de hiſpanis/ q̃ pugnãt cum aphricis: de lati
nis/ q̃ pugnãt cũ ſiculis: de anglicis/ q̃ pugnant
cũ ſcotis: de gallicis/ q̃ pugnãt cũ flamingis: et
ſic de alijs. Uidit eñ diuina pvidẽtia ꝙ virtus
torpeſceret: ſi pplo hoſtes ↄtra quos vires exer

E ceat non haberet: quapropter hoſtes hominibus
occulte ſuſcitat: ⁊ hoc regnis ⁊ ꝑſonis bonum ⁊
vtile putat fore: ſicut ponit Oroſiꝰ de Cartha-
gine vrbe romanis rebelliſſima: quā cū romani
poſt īfinitas cedes ⁊ clades viciſſent ⁊ cepiſſent
diu deliberatū ē a ſenatu romano/ vtꝝ illa vrbs
deleri deberet: aſſerentibꝰ plurimis nō eſſe vti-
le ꝙ deleret: vt in vrbe rebellionibus dedita/ vir
tus romana in bellis exercitaret: qui alˀs ſi ſine
hoſte ⁊ timore viueret/ ꝑ torporē ⁊ deſidiam faci
liter laxaret. Quia ſicut dicit Vegetius: Sine
exercitio ingenia in artibꝰ/ ⁊ brachia in corpibꝰ
Eodē ca. d irrigeſcit. ¶ Hic ꝑcipitur ppl'o iſraelitico/ ꝙ cū
chananeis ppl'is. ſ. peccatoribꝰ ⁊ iniqͥs fedus nō ine
at: ⁊ ꝙ in terra ſua eos manere nullatenus ſinat.
Nō habitēt inqͭ in terra tua/ ne forte peccare te
Moralitas. faciant in me ſi ſeruieris dijs eoꝝ. ¶ Sic vere ⁊
nos nunq̄ debemus infidelibus ſcȝ iudeis/ ſa-
racenis ⁊ hereticis ꝯfederari/ vel cū eis amicitias
ꝯtrahere/ vel nobiſcū morari ꝑmittere: ne forte
ꝯtingat ſimplices erroribꝰ eoꝝ decipi/ ⁊ ad ado
randū deos eoꝝ. i. ad credendū eoꝝ ꝑfidiā incli
nari. Idē dic de vſurarijs ⁊ alijs publicis peccatori
Pſ. 100. b bus. Pſ. Nō habitabit in medio domus mee
qui facit ſupbiam.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus Moyſi quoqȝ dixit: Aſcende ad dominū. Moralitatū Ca. XVI

Cum Moyſes eſſet accepturus leges a
F domino/ aſcēdit in mōtē ipſe ⁊ Aaron ⁊ Na
dab ⁊ Abiu filij Aaron ſacerdotes fu-
turi/ ⁊ ſeptuaginta ſeniores ex iſrl'. Sicq; factū ē
ꝙ moyſes ſurſum ad montis verticē aſcendit:
ꝑdicti vero in montis latere manſerūt: vniuer-
ſus vero iſrael ꝓcul in pede montis. Moyſes
ergo ſolus aſcendit/ vbi quadraginta diebus et
noctibus ieiunauit: ⁊ in duabus tabulis legem
ſcriptā dei digito reportauit. Predicti aūt Aa-
ron ⁊ filij ⁊ ſeniores deum iſrael viderunt: ⁊ ſub
eius pedibus quaſi opus lapidis ſaphiri ad mo
dum celi dum ſerenū eſt/ aſpexerūt: ſup populū
etiam facta eſt manus domini/ ⁊ viderūt domi-
Moralitas ni maieſtatem: ⁊ cum leticia comederūt. ¶ Sic
vero ad hoc ꝙ aliqͥs digne mereat accipe leges
dei/ ⁊ fieri legifer ⁊ ꝑlatus/ inter deū ⁊ populū ſe
queſter ⁊ medius/ multa ſunt neceſſaria: qꝛ ſcilȝ
ipſe debet dici Moyſes/ aſſumptus ex aquis: qꝛ
debet eſſe de aquis inſtabiliū delectationum ab
ſtractus: ⁊ ꝑ ipſaꝝ abdicationē debet aſcendere
in montē celeſtiū ꝯtemplationū: debȝ habere ſe
cum Aaron ⁊ ſeniores. i. viroꝝ prudentiū aſſoci
ationē. Debet intrare caliginē nubis. i. cordis
conſcie ꝯtritionē: debet duas tabulas habere. i. in
tellectū ⁊ volūtatē/ ſeu rōnē ⁊ affectionē: vt ſcilȝ
poſſit ibi deus ꝟtutes ⁊ ſcias ſcribere ꝑ grām ⁊
inſpirationē. Debet q̄draginta diebꝰ ⁊ noctibꝰ
ieiunare/ ꝑ ꝓprie carnis macerationē. Sic enim
faciēs/ legē dn̄i ſuſcipiet: inq̄ntū diuinā volūtatē
agnoſcet. Deū etiā iſrl' videbit: ⁊ ſapphirū qui ſub
pedibꝰ eiꝰ eſt. i. ſcabellū pedū ſuoꝝ. ſ. hūanitatē
xp̄i ſic ꝯtēplabit ⁊ guſtabit. Nulꝰ eīm videre deū
in patria/ nec cognoſcere legē in via merebit: niſi G
q̄ abſtinētiā/ ⁊ ꝯtēplationē: ⁊ ſenioꝝ. i. bonaꝝ ꝑ-
ſonarū aſſociationē ſectet. Ezech. Sedebā in Eze. 8. a
domo mea: ⁊ ſenes iuda ſedebāt corā me. ¶ Vl' Aliter
ſi vis allega illud: ꝙ tres ſunt principales gra-
dus et ſtatꝰ eccl'ie/ ſcȝ ſupremꝰ/ mediꝰ et infimꝰ.
Supremꝰ eſt ꝑlatoꝝ: q̄ figurant i moyſe ſurſum
aſcēdente. Mediꝰ eſt clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ: q̄ fi-
guratꝰ eſt i aaron i latere mōtis cū ſuis remanē-
te. Infimꝰ eſt laicoꝝ: q̄ figuratꝰ eſt i ppl'o infe-
rius reſidēte. Vnuſq̄ſq; eīm ſm̄ exigentiā debet
deo appropinq̄re/ ⁊ montē ꝑfectiōis aſcēdere: ⁊
ſm̄ magis et minꝰ viſionē dei iſrael participare
et legis diuine noticiā acq̄rere et habere. Per-
fecti eīm ſurſum ad verticē ꝯtemplationis noue
runt aſcēdere. Mediocribus ꝟo ſufficit laterali
ter circuire. Infimis ꝟo ſecularibꝰ neceſſe eſt in
ferius circa tp̄alia reſidere/ et parū de tp̄alibus
deguſtare. Vnuſquiſq; tamē ſm̄ gradū ſuū/ ſo-
let ꝯſolationē ſuā a dn̄o ꝑcipere/ et fidei notici
am poſſidere. Apl's. Diuiſiones gratiarū ſunt. 1. Co. 12. a
¶ Idē autē dic de ſacra ſcriptura: ſicut ſummū Aliter
apicē ſoli ſcientifici in ipſa caligine myſterioꝝ
intrāt. Alij autē in latere. i. literaliter circa corti
cē hiſtoriarū immorant. Alij ꝟo ſicut ſeculares
de longe remanēt et verſant: oēs tamen exinde
conſolationes plurimas ꝯſequunt. Idē dic de
monte eccleſie dignitatū: in quibus ſcȝ alij ſunt
ſupiores/ alij medij/ alij inferiores. ¶ Vel etiaȝ Aliter
idem dic de monte paradiſi/ et de dignitatibus
glorie ſempiterne. Vn̄ dicit: In domo patris Jo. 14. a
mei manſiones multe ſunt. ¶ Moyſes legē ac Eodē ca. v
cepturus/ fedus inter deū et populū inire voluit D
et ideo duodecim vitulos imolari fecit: eoꝝq;
ſanguine populū aſperſit: et ſic ꝯfederatus eſt
dn̄o ppl's: et legē eius ſuſcepit: et quicq̄d dn̄s ꝑ
ceperat/ ſe facturū ꝑmiſit. Omnia inquit q̄ locu-
tus eſt dn̄s/ faciemus. ¶ Sic ꝟo in eccleſia pri Moralitas
mitiua/ moyſes. i. chriſtus/ volens leges a patre
acceptā ppl'o fideliū dare: fedusq; cū eis face-
re: duodecim vitulos. i. duodecim apl'os: vl' ge
neraliter multos apl'icos viros occidi/ ⁊ ꝑ mar
tyriū imolari voluit: inq̄ntū ſcȝ ipſos duodecim
apl'os loco Ioannis/ paulo ſubſtituto ꝑ marty
riū ad ſe vocauit. Sic ergo factū eſt/ ꝙ populus
iſtorū ſanguine perfuſus. i. apl'oꝝ et martyrum
morte et paſſione firmatus/ fedus ⁊ fidelitatem
accepit: legē et fidelitatē credidit et ſuſcepit: et
volūtati dn̄i obediuit. Maximū eīm fidei funda
mētū fuit ſanguis apoſtoloꝝ et martyꝝ: qꝛ re-
uera ex hoc populus in fide firmat/ ⁊ deo fede-
rat: quādo videt et ꝯſyderat/ ꝙ taliū/ tot et tan-
toꝝ ſanguis ꝑ fide dn̄o imolat: inq̄ntum ſcȝ nō
eſt veriſimile/ imo nec poſſibile/ ꝙ tot homies ꝑ
fide voluntarie morerētur: niſi ipſa fides et lex
chriſti ſuper veritatē ſolidā fundarent. Vn̄ dici
tur: Hic eſt calix ſanguinis mei noui teſtamenti Lu. 22. b
myſteriū fidei: qui pro multis effundetur.

¶ Capi. viceſimūquintū textꝰ: Locutuſq; eſt dominꝰ ad moyſen/ dicens: Loquere filijs. Moralita. Ca. XVII

A Dominus volens tabernaculū federis edificare: p̄mo voluit certas materias ꝓ edificatione ſibi ſpūaliter dedicari: p̄cepit ergo ꝙ filij iſrael ſibi vltro et voluntarie offerrent aurū ꝛ argentū: es/hyacinthū/purpuram/coccū bis tinctū/byſſum/pilos caprarū/ pelles arietū/rubricatas pelles hyacinthinas/ligna ſethim/oleum ad luminaria/aromata l vnguēta/ꝛ thimiamata boni odoris: lapides autē onichinos ꝛ gēmas ad ornandū ephot ꝛ rōnale ꝛ ſuphumerale. De iſtis aūt vltro oblatis ꝓmittit ſe dn̄s velle ſanctificationē ſibi edificare vt ſic poſſit inter hoīes habitare. Exēplar vero iſtius dom⁹ edificāde moyſi deus in mōte ſinai

Moralitas oſtendit qn̄ dn̄i gloriā vidit. ¶ Sic ꝟo ad ſpūalem edificationē tabernaculi anie/cōſcientie vel eccleſie: in quo ſcꝫ deus ſpūaliter cōmoraꝫ: neceſſe eſt plura concurrere/ſcꝫ plures virtutes: q̄ ipſi deo vltro ꝛ voluntarie debemus offerre/ et ſpūaliter dedicare. Iſte ergo a nobis petit aurū .i. ſapientie claritatē: argentū .i. eloquentie ſuauitatē: es .i. p̄dicationis ꝛ orōnis ſonoritatē. Vel argentū quod dulciter ſonat .i. ſuauitatē monitionis: es quod aſpere reſonat/duriciā ſeuere reprehenſionis: hyacinthū .i. celeſtis cōuerſationis ꝛ apparentie venuſtatē: purpurā .i. verecundie groſſitatē: coccū bis tinctū .i. duplicem dei ꝛ ꝓximi charitatē: byſſuꝫ retortā .i. cordis ꝛ carnis candidā caſtitatē. Itē debemus habere capillos caprarū .i. exēpla penitentiū ꝛ eremitaruꝫ:

B pelles rubricatas arietū .i. exēpla chriſti martyrū ꝓ fide occiſorū. Pelles hyacinthinas/q̄ ſcꝫ coloris ſunt celeſtis .i. exempla chriſti cōfeſſorū et celeſte viuentiū. Itē nos debem⁹ habere ligna ſethim: q̄ erant incremabilia ꝛ imputribilia .i. ꝑſeuerantie ſtabilitatē: oleū oliuarū .i. ſuauitatem pietatis ꝛ clemētie: aromata .i. thimiamata fragrantia bone fame ꝛ ſpūalis redolentie: lapides onichinos/qui reſpecti oculos tremere faciunt .i. conſyderationē mortis ꝛ diuine iuſticie. His enī rebus ꝛ virtutib⁹ tabernaculū federis .i. ſancta ꝛ mūda cōſcientia cōſtituiꝫ: ꝛ inde rationale iudicij .i. vita rationalis ornaꝫ: ꝛ ſic ibi deo gratiſſime immolaꝫ: dū tamē iſta vltro ꝛ volūtarie a nobis dn̄o offeranꝫ: q꞉ ſcꝫ nihil eſt meritoriū niſi quod eſt vltroneū ꝛ voluntariū. Ideo dice

Pſal. 53.b bat David in pſal. Voluntarie ſacrificabo tibi.

Eodē ca.a ¶ Precepit dn̄s fieri arcā de lignis ſethim: q̄ ſm̄ ſanctos erāt ligna ad ſimilitudinē albe ſpine: q̄ nec aqua poterant putrefieri/nec igne cremari: q̄ erant etiā alba ꝛ leuia/ ꝛ albe ſpine ſimilia. Erat iſta arca quadrangularis: ꝛ ſine pedibus intus ꝛ exterius deaurata/ ſm̄ Ioſephum: quadā corona ſeu quodam circulo ſeu labio aureo deſuꝑ circūcincta: quatuor circulos in quatuor angulis habebat: in q̄bus mittebanꝫ ꝛ vectes/qn̄ eā aliq̄s deportabat: q̄dā tabula aurea q̄ dicebaꝫ ꝓpiciatoriū/arcā tegebat: ꝛ hoc l lōgitudine duos cubitos cū dimidio/in latitudine cubitū cū dimidio poſſidebat: ꝛ infra ſe tabulas legis/vrnā cū māna/librum deuteronomij

C virgā q̄ floruerat cōtinebat. Duo ꝟo cherubin deſuꝑ ſedebant: q̄ alas alterius ad alterū extēdebant: ſicut diciꝫ hic/ꝛ infra. xxxvij. ꝛ Deut. x. Et ſic patet ꝙ iſta arca quo ad materiā erat aurea ꝛ ſethinea: quo ad formā q̄drangula/quadriarcula ꝛ coronata: quo ad cōcomitantia habebat ꝓpiciatoriū ꝛ cherubin: quo ad cōtenta habebat tabulas/māna ꝛ librū ꝛ virgā. Iſta aūt arca infra altare lateranenſe ſm̄ quoſdam eſt incluſa.

Allegoria ¶ Allegorice iſta arca eſt eccleſia: q̄ ꝓ tāto arca diciꝫ/ꝙ infra eā cuncta q̄ ad ſalutē ꝑtinent reponunꝫ. Vn̄ diciꝫ: Facies tibi arcā de lignis le

Geñ. 6.c uigatis/vt ſalueꝫ vniuerſum ſemē. Iſta igiꝫ de lignis ſethim .i. de ſanctis hoībus: quos ſcꝫ aq̄ voluptatum nō corrumpat: ꝛ ignis cupiditatis nō vrat: ꝛ quos albedo caſtitatis/leuitas paupertatis/ꝛ ſpinoſitas aſperitatis induat: debet eſſe cōſtructa ꝛ intus ꝛ exterius .i. affectione ꝛ ꝯuerſatione debet eſſe ꝑ ſapientiā ꝛ ſanctimoniā deaurata: q꞉ ꝑſone eccleſiā cōſtituētes debent eſſe ꝑ ſapientiā ſplendentes ꝛ auree: ꝑ indefectibilē firmitatē debent eſſe ſethinee: vt habeꝫ in Can

Cañ. 3.d ticis: Reclinatoriū aureū fecit ſibi rex ſalomō. Iſta igiꝫ debet eſſe quadrata ꝑ cōſtantiā immutabilē: quadrangula per quatuor virtutes cardinales: quatuor habet circulos .i. quatuor euāgeliorū doctrinā: in quibus ſcꝫ vectes q̄ erant de lignis ſethim ꝛ ſpinoſis: ꝛ q̄ erant exterius deaurati .i. p̄dicatores ꝛ doctores/q̄ doctrinā habēt aureā ꝛ correctionē ſpineā/ꝑſeuerantiam ſethi

D neā: iugiter debent inſeri/inq̄ntū ſcꝫ ipſi habēt in euāgeliorū doctrinā cōtinue meditari. Iſtiſqꝫ mediantibus arca portabaꝫ: ad denotandum ꝙ ꝑ ſanctos p̄dicatores eccleſia in fide ꝛ in moribus ſuſtentaꝫ: ꝗuis de multis vectib⁹ .i. modernis p̄dicatoribus poſſit hodie dici/ꝙ ipſi nō ſūt vectes fortes ꝛ ſethinei: ſed viles/debiles et fer

Eſa. 45.a. rei. De quib⁹ diabolus dicit: Portas ereas conteram .i. malos p̄latos: vectes ferreos confringam .i. p̄dicatores ꝛc̄. Itē arca diciꝫ habere triplicē dimenſionē: ſcꝫ longitudinē fidei/altitudinē ſpei/ꝛ latitudinē charitatis. Verūtamē quelibet iſtarū habet aliquid perfectū/ꝛ aliquid imꝑfectum. Cubitus ꝑfectionē ſignificat: dimidius ꝟo cubitus imperfectionem deſignat: q꞉ reuera longitudo fidei duos habet cubitos .i. duplicēꝫ perfectionē: inquantū ſcꝫ deitatē ꝛ humanitatē credit: vnā tamen dimidietatē .i. imperfectiōem habet: inquantū ſcꝫ non faciliter/ſed enigmatice cognoſcit. Charitatis etiam latitudo imperfectionē importat/inquantum toto corde ꝛ tota anima deū et proximū ſuum nunq̄ amat. Spes etiā cum ſua altitudine dimidiū cubitū .i. imperfectionē patiꝫ: inquantū ſcꝫ ſpes noſtra ſemper cum aliquo timore miſcetur. Et breuiter non eſt aliqua menſura ꝑfectionis/q̄n habeat aliquem defectū imꝑfectionis. In paradiſo vero noſtra defectio ſupplebiꝫ: qn̄ ꝑ btitudinē oīa cōplebuntur. Vn̄ apl's: Ex ꝑte cognoſcim⁹/ꝛ ex ꝑte ꝓphe

1.Co. 13.d tam⁹: cū aūt venerit quod ꝑfectū eſt/ euacuabiꝫ quod ex ꝑte eſt. Itē iſta arca .i. eccl'ia/habet ſuꝑ

IOTECA NA... ROMA ...ITTORIO EM...

E ſe ꝓpiciatoꝛiū:inquantū in ipſa inuenit̃ propi-
ciatio et remiſſio peccatoꝝ:habet etiā coꝛonam
aureā/inquantū in ipſa inuenit̃ coꝛona merito-
rū:habet cherubin.i.ſocietatē ſanctoꝝ ⁊ ange-
loꝝ/⁊ cōſoꝛtiū ſapiētū ⁊ iuſtoꝝ. Cherubin que
ſm Joſephū erāt: foꝛme volatiliū nulli alteri aſ
ſimulantiū:quas moyſes in ſede dei vidit:q̄ ſciē-
tie plenitudo interpꝛetant̃:ſignificant viros iu-
ſtos/ſcientificos/diſcretos/volatiles ⁊ contem
platiuos: ⁊ in ſede dei ꝑ cōtēplationē aſſuetos:
quos reuera arca eccleſie et religionis debet ſu
per ſe in ſtatu plationis habere:et ſecū vt eoꝛuꝫ
Eze.10.e regat̃ cōſilio ꝯtinere. Vñ Ezechi. Eleuauerunt
cherubin alas ſuas/et exaltata ſunt. Itē iſta ar-
ca debet cōtinere tabulas ⁊ libꝛū.i.legē diuinā ⁊
ſactā:māna dulciſſimū quod de celo pluerat.i.
deuotionē ⁊ clementiā:virgā aaron q̄ floruerat
.i.ſeuerā correctionē ⁊ iuſticiā:legē ſcꝫ ad ſimpli
Hiere.31.f. ces erudiendū. Vñ dicit̃: Dabo legē meā in vi-
ſceribus eoꝝ. Māna dulcedinis/ad delinquēti
bus cōpatiendū/et indigētibus dulciter ſubue-
Pſal.77.c niendū. Pſal. Pluit illis māna ad mādūcādū.
Virgā ꝟo iuſticie ad ꝑuerſos corrigendū/⁊ ad
Pſal.44.b oues diuine paſcue dirigendū. Pſal. Virga di
Aliter rectionis virga regni tui. ❡ Vel dic ꝙ arca iſta
ſignificat aīam bonā vel quālibet bonā ꝑſonā:
⁊ maxime eccleſiaſticū vel platum:qꝛ ſcꝫ talis de
bet eſſe ſetbineus/vel imputribilis ꝑ cōſtantiā ⁊
patientiā:debet eſſe aureus intus ꝑ diuinā ſapiē-
tiā/⁊ extra ꝑ honeſtatē ⁊ ꝑ bonā apparētiā. Iſti
F debent habere quatuoꝛ angulos.i.quatuoꝛ affe
ctiones bonas:ſcꝫ doloꝛē de p̄ſentibꝫ malis cō-
miſſis:gaudiū in ſpūſancto de p̄ſentibus boniſ
factis:ſpem in deo de futuris p̄miis: timoꝛē de
Eccl.37.c futuris penis. Vñ dicit̃: Ex coꝛde quatuoꝛ oriū-
tur:ſcꝫ bonū et malū/vita ⁊ moꝛs. Bonū inq̄t
et malū/et virtus et vitiū:in p̄ſenti quantum ad
gaudiū et doloꝛē:vita ⁊ moꝛs.i.p̄miū ⁊ toꝛmē
tū/quantū ad ſpem et timoꝛē. Itē iſte debet ha-
bere quatuoꝛ circulos.i.quadruplicē cardinalē
virtutē. Debet habere duos vectes deauratos
.i.duplicē foꝛtitudinē et firmitateꝫ: ſcꝫ in coꝛde
cōtra tentationes/et in coꝛpoꝛe cōtra tribulati-
ones. Etiā debet habere labiū aureū.i. verbum
cōtinēs mundiciā ⁊ veritatē:debet habere ꝓpi-
ciatoꝛiū aureū.i.clementiā et pietatem:et debet
habere cherubin aurea.i.viroꝝ ſapientū ſocie-
tatē. Vel cherubin/qui interp̄tat̃ plenitudo ſciē
tie.i.ſcientiā ⁊ ſubtilitatē. Iſta eñ oīa pertinent
ad platū/vel etiā ad quēlibet virū eccleſiaſticū ſi
ue iuſtū:videlicet ꝙ penitētibꝫ faciliter ꝓpicie-
Pſal.129.a. tur. Pſal. Apud te ꝓpiciatio eſt. Quod cheru-
bin.i.viris ꝯtēplatiuis ⁊ ſcientificis cōcomitet̃:
Eccl.9.d Vñ Eccl. Cū ſapientibꝫ ambula. Quod a qua-
Eze.1.b. tuoꝛ virtutibꝫ cardinalibꝫ dotet̃. Ezech. Qua-
tuoꝛ facies vni. Et duobꝫ vectibꝫ.i. duobꝫ late-
ribus foꝛtitudinis/ſcꝫ a dextris ⁊ a ſiniſtris.i.in
Nu.13.e ꝓſperis ⁊ in aſperis roboꝛet̃. Vñ dicit̃: Palmi
tē poꝛtauerūt i vecte duo viri. Itē iſta arca.i. p̄-
latꝫ debet ꝯtinere tria:ſcꝫ tabulas cū libꝛo.i. di
uine legis eruditionē:māna dulce.i.elemoſynā

et ſubuētionē/vel benignitatē et ꝯſolationem ⁊ G
cōpaſſionē:virgā floꝛidā.i.iuſticiā ⁊ correctionē.
Iuxta illud apſi: Corripite inq̄etos:cōſolamini 1.Theſ.5.c
puſillanimes:ſuſcipite infirmos:qꝛ ſcꝫ p̄latꝫ de-
bet rudes infoꝛmare:inq̄etos corripe:puſillani-
mes ꝯſolari/et afflictoꝝ miſereri. ❡ Vel ſi vis/ Aliter
allega de hoc ſicut ſupꝛa eodē. Debet etiam ha
bere triplicē dimēſionē.i.tres virtutes theolo-
gicas:ſcꝫ lōgitudinē fidei/altitudinē ſpei/et lati
tudinē charitatis:qꝛ ſicut dicit apl̄s: Nūc autē 1.Co.13.d
manēt tria hec:fides/ſpes et charitas ⁊c̃. Dila-
ta vt ſupꝛa. ❡ Vel dic ꝙ arca eſt chꝛiſtꝫ/q̄ ex au Aliter
ro et ligno.i.ex deitate et hūanitate ꝯſtat: q̄ ſcꝫ
ſecū habet cherubin.i.angelos q̄bus ↄ̄ſiat̃. Vñ
dicit̃: Facta eſt cū eo multitudo celeſtis exercitꝫ Lu.2.b
⁊c̃. Propiciatoꝛiū pietatis cum dixit adultere: Joā.8.b
Dimittunt̃ tibi pctā tua. Quatuoꝛ circuli.i.qua
tuoꝛ euāgeliſte: duo vectes.i.duo ppl̄i pendētes
in circulis.i.in euāgelijs cōtinue cōmoꝛātes ⁊c̃.
Expone oīa alia vt ſupꝛa. ❡ Vel dic ꝙ arca eſt Aliter
btā virgo:cuiꝫ lignū.i.aīa fuit imputribilis na-
ture:inquantū nullā pcti ſenſit coꝛruptelaꝫ:que
ſcꝫ in ſe cōtinuit tria.i.chꝛiſtū. Nam ſcꝫ ibi fuit
māna de celo veniēs.i.deitas:tabula legē conti
nēs.i.aīa:virga de terra naſcēs.i.coꝛpus. Iſta
ergo fuit aurea.i.ſancta intꝫ et extra.i. in coꝛde
et coꝛpe ⁊c̃. Dic ꝑ oīa ſicut ſupꝛa. ❡ Precepit Eodē.ca. b
dñs fieri duos cherubin aureos ꝑductiles:non
fuſiles/ſed malleo factos:q̄ iuxta arcā tegentes
ꝓpiciatoꝛiū ex vtroq; latere ponerent̃:et ꝙ due
ale ſinguloꝝ alterꝫ ad alterꝫ iūgerent̃:ita ꝙ ipſis H
ſe mutuo tangentibꝫ arca et ꝓpiciatoꝛiū tange-
rent̃:p̄cipiebat̃ etiā ꝙ iſti mutuo ſe reciperēt:et
ꝙ vultꝫ ſuos ad ꝓpiciatoꝛiū verterent:quod ſcꝫ
alis duabꝫ (vt dictū eſt) operirent. Alias ꝟo du-
as alas exterius extenderent et leuarent. Prout
ꝟo dicit Joſephus:cherubin erāt alalia q̄dam
quaꝝ figura nunq̄ erat viſa/ſed a moyſe in ſede
agni cōſpecta fuerat. ❡ Per cherubin platos Moꝛalitas
vel viros eccleſiaſticos poſſumus intelligere:q̄
ſcꝫ duo debēt eſſe ꝑ charitatē et ſanctitatē ſplen
didi:ꝑductiles.i. malleis tribulationū ꝑducti:
ad malleationē ꝑ correctionē et patientiā aſſue
ti:et iuxta arcā.i.iuxta religionē vel eccleſiā ad
eius protectionē et regimē cōſtituti. Unde dicit̃
in libꝛo Regū: Fecit in oꝛaculo duos cherubin 3.Re.6.e
de lignis oliuarū decē cubitoꝝ altitudinis: texit
quoq; auro:quia reuera tales debent eſſe in oꝛa
culo ſcꝫ eccleſie per deuotionē:duo ꝑ dilectionē
cherubin:qui interpꝛetat̃ plenitudo ſciētie/ per
ſcientiā et diſcretionē: de lignis oliuaꝝ ꝑ pieta-
tem et cōpaſſionē:decē cubitoꝝ per decē māda-
toꝝ impletionē:cooperti auro ꝑ ſplendentem et
lucidā cōuerſationē. Quid vltra: Reuera dico:
ꝙ iſti cherubin videlicet viri eccleſiaſtici ſeu iu-
ſti/debēt eſſe animalibꝫ.i.alijs hominibus diſſi
miles ꝑ ſancte vite ſingularitatē:ip ſoꝛumq; ſi-
militudo in ſede debet inſpici et inueniri ꝑ dei
exēplarē ſimilitudinē et cōfoꝛmitatē. Ale.i.affe-
ctiones iſtoꝝ ſe debēt inuicē tangere ꝑ amicitiam
et ſocietatē:et alter alteꝝ debet reſpicere ꝑ vni-

A tuam dilectionē ⁊ charitatē: vultuſq̧ mentis ſue
debēt ad ꝓpiciatoriū.i.ad dei ꝓpiciationē ⁊ mi
ſericordiā vertere ꝑ ſpem ⁊ intentionē bonā/ et
Heb.12.a ordinatā ad dei voluntatē. Apoſtolus: Reſpici-
Ezech.1.c entes in autorē fidei ⁊ ꝯſummatorē ieſum. Eze-
Pſal.24.c chie. Due ale ſingulorū iungebant. Pſ. Oculi
mei ſemꝑ ad dn̄m: qm̄ ipſe euellet de laqueo pe-
des meos. Iſti ergo quaſdā alas affectionū ſu-
arū ad ꝓpiciatoriū.i.ad deum: ⁊ ad cooperien-
dū.i.ad ꝓtegendū arcā eccl'ie debent extendere.
Alas etiam ad exteriora.i.ad regimē exterioruʒ
negociorū/necnō ad amorem ⁊ vtilitatē ꝓximo-
rum debēt ſimiliter dilatare: q2 reuera tales che-
rubin/id eſt viri ſcientifici ⁊ contemplatiui non
debent ſolum propiciatoriū.i. deū ꝑ ꝯtempla-
tionē reſpicere: nō ſolū debet alter alterū per di-
lectionē tangere: necnō ad tangēdū ipm̄ oracu-
lum ꝓtendere: immo etiam ipſi debent alas ſue
diſcretionis ⁊ affectiōis exterius ad ꝓximorū vti
litatē extendere/ ⁊ ad amorē ſubditorū: necnon
ad tēpaliū negociorū regimē dilatare: ⁊ ſic cuili-
Ezech.28.b bet dicet illud Ezech. Tu cherub extent⁹ ⁊ ꝓte-
gens/plen⁹ ſapia ⁊ ꝑfect⁹ decore: in delicijs pa-
Aliter radiſi dei fuiſti ⁊c. ¶ Dic etiā ſi vis/ꝙ iſta duo
cherubin poſſunt ſignificare Petrū ⁊ Paulū/vel
alios quoſcūq̧ duos ſctōs q̄ duciles ꝓpt mar-
Aliter tyriū ꝑſit dici. ¶ Uel dic ꝙ iſti cherubin.i.ple-
ni ſcia ꝑſit dici: q2 reuera iſti alas ꝯtemplandis
ſue ſuꝑ ꝓpiciatoriū.i. ſuꝑ ipm̄ deū eleuāt: ipſaſq̧
alas mutuo iungunt/inq̄tum ad ꝯtemplationē
B veritatis ſimul ꝯueniunt ⁊ intendunt. Alas vero
exterius dicuntur extendere/inq̄tum ad nos et
ad exteriorum dei iudiciorū regimen operatio-
nes ſuas ꝓtendunt. Uultus ſue cognitiōis ⁊ af
fectionis in ꝓpiciatoriū.i.in deum vertunt/⁊ ſe
Aliter mutuo reſpiciunt/diligunt atq̧ volunt. ¶ Uel
Pſ.102.a dic ſi vis/ꝙ ꝓpiciatoriū fuit chriſt⁹/qui ſm̄ Pſ.
ꝓpiciat omnib⁹ iniq̄tatibus tuis: ⁊ ſanat om̄es
infirmitates tuas: qui ſcʒ circa ⁊ ſupra ſe cheru-
bin.i.angelos habuit/quos ſcilʒ deus in cuſto-
Pſ.90.c diam ⁊ miniſteriū deputauit. Pſ. Angelis ſuis
mandauit de te: vt cuſtodiāt te in oībus vijs tu-
Eodē ca.c. is. ¶ Precepit dn̄s ꝙ fieret menſa in taberna-
culo/dicens ſic: Facies mēſam de lignis ſethim
habentē duos cubitos longitudinis: ⁊ in latitu
dine cubitū/⁊ in altitudine cubitū ac ſemiſſem:
⁊ inaurabis eam auro puriſſimo: facieſq̧ illi la-
biū aureū ꝑ circuitum: ⁊ ipſi labio coronā inter-
raſilem.i.intercellatā q̄tuor digitorū: ⁊ ſuꝑ illam
aliā coronā dictā aureolā: ⁊ in q̄tuor angulis q̄-
tuor circulos ꝓcepit in ſingulis pedib⁹ fieri/vt
vectib⁹ impoſitis poſſet mēſa portari: vectes ꝙ̄o
de lignis ſethim fieri voluit/quos auro puriſſi-
mo deaurari mādauit. Poni aūt voluit mēſa in
tabernaculo ad aquilonē: ⁊ panes ꝓpoſitionis
cū thure imponi mādauit. Inſuꝑ ⁊ vaſa libami
nū.ſ. acceptacſa/phialaſ/thuribula ⁊ cyathoſ or
Moralitas dinauit/⁊ menſe ſimilr ſupponi. ¶ Per mēſam
ſm̄ doctores intelligit ſacra ſcriptura: q̄ ſcʒ in ta
bernaculo eccleſie ad aquilonē.i. contra frigus
tribulationū ponit: vt ſcʒ mūdi tribulationes ⁊

miſerie ꝑ contemplationē et cōuerſationē ſcꝑtu &
rarū temperet. Pſal. Paraſti in cōſpectu meo Pſal.22.b.
menſam/aduerſus eos q̄ tribulāt me. Iſta ergo
eſt de lignis ſethim: q2 eſt imputribilis ꝑ perpe
tuā durationē. Pſal. In eternū dn̄e permanet Pſal.118.m.
verbū tuum. Auro puriſſimo dicit deaurata/ꝓ-
pter excellentē conditionē: quia ſcʒ aurū artiuʒ
liberaliū eſt purū: aurū ethice ſeu moralis ſciē
tie eſt purius: aurū vero ſacre ſcripture eſt purif
ſimū. Unde dicit: Primi ⁊ puriſſimi fruct⁹ ei⁹. Prouer.3.b.
Labio aureo/id eſt mūda doctorū et ꝓdicatoruʒ
eloq̄ntia dicit circūcincta. Et alibi: Labia mea Prouer.8.a.
deteſtabūtur impiū. Quatuor angulis et qua-
tuor pedib⁹/id eſt quatuor exponēdi generib⁹
dicit adornata: ſcʒ hiſtorico/ myſtico/ allegori-
cō ⁊ tropologico. Ezech. Quatuor facies vni Ezech.1.b.
Et q̄tuor circul.i. q̄tuor doctrine partib⁹ inue-
nit diſtincta: q̄ ſcʒ ſunt docere/quod pertinet ad
veritatē: erudire/quod ꝑtinet ad vtilitatē: argu
ere/quod eſt male dictū: corrigere/ quod eſt ma-
le factū. Un̄ Apl's dicit/ ꝙ oīs doctrina diuini- 2.Timo.3.b.
tus inſpirata/vtilis eſt ad docendū/ad arguen-
dū/ad erudiendū ⁊ ad corrigendū. Sed quid vl
tra? Reuera iſta debet habere coronā auream:
inq̄tū ipſam ſcientib⁹ ꝓmitti ꝑmiū eſſentiale.
Dicit etiā habere coronā aureolā: inq̄tū ipſam
docētibus ꝓmittitur vltra hoc premiū acciden-
tale. Un̄ Pſal. dicit: Corona aurea ſuper caput Pſal.20.a.
eius. Corona tn̄ iſta aurea/id eſt ꝑmiū eſſentia-
le ⁊ dignitas glorie paradiſi/ q̄tuor eſt digitorū
inq̄tū ſcʒ iſta habet quatuor genera pn̄cipalia D
ꝑmiorū: q̄ ſcʒ ſunt viſio/fruitio/tētio/et hūanita
tis chriſti cōtēplatio. Un̄ Ezech. Quatuor pē- Eʒe.1.b.
ne vni. Et iterū: Per q̄tuor partes eūtes ibāt. Ibidem.c.
Quid vltra? Reuera iſta mēſa diuine ſcripture
habet ſuā mēſurā: ſcʒ lōgitudinē duorū cubito-
rū/id eſt ſcīaʒ noui ⁊ veteris teſtamēti: ⁊ latitudi
nē vni⁹ cubiti/⁊ ſemiſſem: id eſt deuotionē ſctōꝝ
q̄ ſcʒ cubitū habet inq̄tū veraciter credit: ſemiſ
ſem tenet/inq̄tū ſcʒ de bonis futuris aliq̄d vltē-
ri⁹ ſentit: quod tn̄ nō eſt cōpletū/ſʒ imꝑfectū exi-
ſtit. Un̄ apl's: Ex ꝑte cognoſcim⁹/⁊ ex ꝑte pro- 1.Cō.13.c.
phetam⁹. Iſta eſt igit q̄ cōtinet duodecim pa-
nes duodecim articulorū fidei/q̄ ꝓ vita fideliuʒ
ſunt neceſſarij. Habet etiā libamina ſctūarū et
ſacramētorū: vaſa ꝙ̄o ſubſeruiētia habet multa
id eſt multitudinē doctorū/ſcʒ ad libamia ſacra
mentorū miniſtrāda/⁊ ad libamina doctrinarū
fundēda: q̄ a deo ſunt ordinata: dū etiā ibi erāt
acetabula/q̄ dicunt vaſa ꝓ aceto ſeruādo: ⁊ iſti
ſūt q̄ docēt cū acredie correctiōis. Cyathi q̄ ſūt
vaſa ruſticorū: ⁊ iſti ſignificāt illos qui docēt in
firmos cū quadā ſupportatiōe cōpaſſiōis: phi
ale q̄ erāt vaſa vitrea: dicta a philin quod eſt vi
trū: ⁊ iſti ſunt illi q̄ cōſolant puſillanimes/ q̄ ſūt
fragilis et vitree cōditionis: thuribula que erāt
ad thurificādum aptata: et ſunt illi qui docent
alios/monēdo ad officiū orationis ⁊ deuotiōis
Ideo de iſtis quatuor generibus vaſorū/id eſt
doctorū/videt Apl's dicere: Rogamus vos fra 1.Theſ.5.d.
tres/corripite inquietos/ſuſcipite infirmos/cō-

E ſolamini puſillanimes. Patiētes eſtote ad oēs:
ſemꝑ gaudete: ſine intermiſſiōe orate ⁊c̄. Et ſic
Mat.15.c eſt menſa dn̄i/vbi deuoti nutriunt. Vñ dicitur:
Quia catelli edunt de micis q̄ cadunt de mēſa
dominoꝝ ſuoꝝ: vbi ſupbi iudei eſuriē patientur:
Pſal.68.c Pſalmiſta: Fiat menſa eoꝝ corā ipſis in laque
Aliter um. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ menſa iſta ſignificat q̄-
tuor genera vaſoꝝ.i. quatuor genera doctrinaꝝ
Aliter ⁊c̄. ſicut ſupra. ¶ Uel dic ꝙ in iſta menſa ſunt q̄
tuor vaſa.i. libri prophetaꝝ minoꝝ: quatuor pe-
des.i. quatuor ꝓphete maiores. Due corone.i.
Aliter iob ⁊ pſalmiſta/ſeu lex ⁊ hiſtoriarū libri. ¶ Uel
dic ꝙ menſa eſt fides noſtra/q̄ eſt ſethinea ⁊ in-
Lu.22.c corruptibilis: q꞉ nūq̄ deficiet. Unde dicit̄: Nō
deficiet fides tua. Deaurata: q꞉ ſemꝑ miraculis
ſplēdet. Quatuor habet circulos: quia quatuor
euangelia cōtinet cū vectibus impoſitis.i. cum
fortiſſimis cultorib⁹ quos habet. Iſta etiā du-
odecim habet panes.i. vniuerſitatē articuloꝝ fi-
dei: vaſa libaminū.i. vniuerſitatē ſacramentoꝝ:
coronā interceſſatā.i. multitudinē virtutū ⁊ me-
ritoꝝ: coronulā reſplendentē.i. certitudinē pre-
Apoca.2.c miorū. Unde etiā homini fideli dicit̄: Eſto fide-
lis vſq꞉ ad mortem: ⁊ dabo tibi coronam vite.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ menſa tabernaculi ſignificat pie-
tatē/quā debēt habere veri chriſtiani ⁊ viri eccle
ſiaſtici: q꞉ ſcʒ iſti debent habere panes ad eſuriē
tes cibandū: vaſa libaminū ad ſitientes potan-
dū: thus odoriferum.i. verba odorifera ⁊ dulcia
ad triſtes cōſolandū: coronā aureā.i. beneficen-
tiā ad dignos premiādū: q̄ ſcʒ in parte aq̄lona
F ri.i. in frigore tribulationis ⁊ in ſterilitate pauꝑ
tatis debet principaliter inueniri ad indigenti-
Pſal.77.c bus ſubueniendū. Vñ in pſal. Nunq̄d poterit
parare mēſam in deſerto? Uel dic ꝙ talis men-
Eodē ca.c: ſa eſt hō pius ⁊ miſericors ⁊c̄. ſicut ſup̄. ¶ Sicut
Leui.24.a ꝑcipit̄ hic ⁊ Leui. Duodecim panes de ſimila
puriſſima/de duabus decimis debebat fieri: qui
igne cocti ſuꝑ mēſam puriſſimā ſex ⁊ ſex altrin-
ſecus debebant ſtatui: ⁊ patena aurea cum thu-
re limpidiſſimo ſuꝑ quēlibet debebat poni: q̄li-
bet ꝟo die ſabbati debebāt mutari: ⁊ nouis ſub
ſtitutis panib⁹ ⁊ incenſo/primi panes a ſacerdo
tibus in loco ſancto debebāt comedi: thus vero
Moralitas ſuꝑ altare debebat incendi. ¶ Duodecim pa-
nes ſunt duodecim apoſtoli: q̄ ſcʒ fuerunt de ſi-
mila/q̄ eſt flos farine frumēti: inq̄tū ipſi fuerunt
Cañ.2.c flos ⁊ electio tot⁹ mūdi. Unde in Cañ. Flores
Ioh.15.c apparuerunt in terra noſtra. Et iterū: Ego ele-
gi vos de mūdo. Igne eñ tribulationum cocti
ſunt: inquantū tormēta ⁊ ſupplicia ſuſtulerunt.
Eſa.44.c Vñ dicit̄: Calefactus ſum ⁊ coxi panes. In mē-
ſa etiā eccleſie ſex ⁊ ſex alternatim ſunt poſiti: in
quantū ꝑ charitatē ſemꝑ erāt cōiuncti: ⁊ nunq̄
ꝑ hereſim aut ſchiſmata ab inuicē ſunt diſiūcti.
Vñ cantit̄: Hec eſt vera fraternitas: q̄ nullo po-
tuit ſeparari certamine ⁊c̄. Igit̄ iſti ſunt q̄ thus
deuotionis ⁊ orōnis habuerūt: ⁊ in menſa legis
diuie ꝯtinue ꝑſeuerauerūt: quouſq꞉ aduenīēte ſab
bato.i. eterne requiei ꝓmio exinde ꝑ mortē ſub-
trahi meruerunt: q̄ñ ſcʒ ſacerdotes.i. ſancti an-
geli: in loco.i. in paradiſo ꝑ charitatē eos come G
derunt: ⁊ ſibi vicitmauerūt/ipſoſq꞉ in ſuū beatū
collegiū receperunt. Alij vero panes.i. alij viri
ſancti martyres ⁊ cōfeſſores: poſt eoꝝ deceſſum
loco eoꝝ in menſa eccleſie vel fidei ſucceſſerūt.
Vñ apl̄s: Aufert primū vt ſeq̄ns ſtatuat. ¶ Uł Heb.10.b
dic ꝙ duodecim panes fuerūt patres veteris te- Aliter
ſtamenti: qui duodecim patriarcharuʒ ſucceſſo
res fuerunt. Alij ꝟo q̄ ſubſtituebant̄/ſignificant
ſanctos noui teſtamēti: q̄ duodecim dicti ſunt:
q꞉ duodecim apoſtolis ſucceſſerunt: vel q꞉ duo-
decim articulos fidei crediderunt. Igitur iſtud
eſt verū: ꝙ in mēſa ſacre ſcripture/legis diuine ⁊
fidei orthodoxe primo fuerunt duodecim primi
panes.i. patres veteris teſtamēti/q̄ ſcʒ ibi ſtete-
runt: ⁊ vſq꞉ ad ſabbatū.i. ad requiē ⁊ libertatem
noue legis chriſti inibi ꝑmanſerūt: ⁊ thus orati-
onis habuerūt/igneq꞉ deſyderioꝝ cocti ⁊ exuſti
fuerunt. Sed vere aduenīente ſabbato noue le-
gis vel libertate gratie: tūc iſti panes ⁊ eorū ſe-
cta deficit: ⁊ alioꝝ nouoꝝ panū.i. noui teſtamēti
appoſitio ⁊ ordinatio mox ſucceſſit: quoꝝ ſcʒ ſe-
cta ⁊ traditio vſq꞉ ad aliud ſabbatum.i. vſq꞉ ad
paradiſi requiē eſt duratura: ⁊ tunc vmbris ſub
latis eſt glorie claritas ſucceſſura. Pſalmiſta:
Pro patrib⁹ tuis nati ſunt tibi filij. Et Leuiti. Pſal.44.b
Nouis ſupuenientibus vetera ꝓiicietis. ¶ Uł Leui.26.b
ſi vis dic ꝙ iſti panes erāt de ſimila excocti cum Aliter
thure ⁊c̄. ſic iſti ⁊c̄. ſicut ſupra. ¶ Uel ſi vis dic Aliter
ꝙ panes primi ſunt doctrine ⁊ cerimonie ꝓmo
rū patrū/q̄ duodecim dicūt̄: q꞉ a duodecim pa-
triarchis natis/ſcʒ a iudeis obſeruate: ⁊ eiſdem H
date fuerūt: ⁊ alij duodecim ſunt doctrine ⁊ tra
ditiones aplōꝝ ⁊ ſuoꝝ ſequaciū: q̄ ſcʒ loco ꝓoꝝ
ſucceſſerūt: ⁊ menſam ſacre ſcripture ⁊ fidei im-
pleuerūt ⁊c̄. ¶ Precepit dn̄s fieri candelabruʒ Eodē ca.c.
ad tabernaculū illuminandū/ꝓductile de auro
puriſſimo: cuius ſcʒ figura erat erecta in ꝑte au-
ſtrali tabernaculi: ⁊ habebat vnū haſtile in me-
dio: ⁊ a quolibet latere tria brachia ſurſuʒ refle-
xa/q̄ a moyſe calami ſunt vocata: eo ꝙ de cala-
mis aureis ꝯcauis ſimul iunctis erāt ꝑdicta bra
chia fabricata. In quolibet ꝟo brachio in tri-
bus ſui ꝑtib⁹ ciphi erāt ad nucis modū: ⁊ ſphe-
rule volubiles: ⁊ lilia q̄ in iuncturis calamoruʒ
ad ornatū ⁊ pulchritudinē erant poſita. In ipſo
ꝟo haſtili in q̄tuor locis ciphi/ſpherule ⁊ lilia ſi
militer erāt ſita. Iſtud ergo candelabrū ſepteʒ
lucernas ſeu lampades deſuꝑ habebat: in q̄b⁹
oleū ꝯtinue ardebat. Habebat etiā emunctoria
⁊ vaſa ad extinguēdū emūcta: q̄ oīa ex auro pu
riſſimo erāt facta. ¶ Iſtud cādelabrū quod ta- Moralitas
bernaculū illuminat/ſignificat fidē: q̄ eccleſiam
ſeu mētē lumie ꝟitatis illuſtrat: q̄ ſcʒ de auro pu
riſſimo facta dicit̄: eo ꝙ nihil inq̄natū aut erro-
neū in ea repit̄. Ad auſtrū etiā poſita dicit̄ vbi ē
claritas: ꝓ eo ꝙ in hac nihil eſt ꝑterq̄ ꝟitas.ij.
Para.xiij. Et apud nos cādelabrū luminis et lu-
cerna et⁹. Iſta eñ duas hʒ ꝑtes/ſcʒ diuinitatē
⁊ humanitatē: ⁊ ideo ab vtraq꞉ parte tres habʒ
calamos ſeu brachia in haſtili poſita; q꞉ ſcʒ de-

A ꝑtera diuinitatis habet tres ꝑſonas in vna na-
tura: ſiniſtra vero humanitatis habet tres natu
1. Joh. 5. b. ras in vna ꝑſona. Et ſic bene dicit: Tres ſunt q̄
teſtimoniũ dant in celo. i. in diuinitate: Pater/
verbũ ⁊ ſpũſſanctus: ⁊ hi tres vnũ ſunt. Et tres
ſunt q̄ teſtimoniũ dant in terra. i. in chriſti hu-
manitate: Spũs/aqua ⁊ ſanguis. Spũs dico. i.
deitas: aqua ſpeculans. i. aĩa: ſanguis. i. corpꝰ
q3 ſcʒ in chriſto ſunt in vna ꝑſona filij tres natu
re ſuppoſiti: ſcʒ diuinitas/aĩa ⁊ corpꝰ. Iſta eſt
etiã q̄ habet haſtile in medio. i. certitudinẽ ⁊ re-
ctitudinẽ veritatis: habet ciphos in oĩ ſua par
te. i. plenitudinẽ iuſticie ⁊ bonitatis: habet ſphe
rulas. i. circulos aureos. i. ſpem future eternita
tis: q̄ ſcʒ in circulo carente fine ⁊ principio deſi
gnat. Habet etiã lilia. i. candorẽ innocẽtie ⁊ pu
ritatis: habet etiã ſeptẽ lampades. i. ſeptẽ eccle-
ſiaſtica ſacramenta. Habet ſeptẽ lucernas. i. ſe-
ptẽ ſpũſſancti dona: habet oleũ diuine grẽ: ha-
bet emunctoria. i. doctores q̄ ſuꝑfluitates errorꝫ
⁊ dubiorꝫ/q̄ poſſunt occurrere/ ſolent abſterge-
re: habet etiã vaſa plena aqua ſcientie. i. ſanctos
aplos ⁊ ꝓphetas/vel eorꝫ libros: in q̄bus ſuper
fluitates iſtas errorꝫ poſſumꝰ extinguere: inq̄n
tum in ipſis poſſumus veritatẽ omniũ reperire.
Iſtud eſt ergo candelabrũ de quo dicit Zacha-
Zach. 4. a. rie: Ecce candelabrũ aureũ totũ: ⁊ lampas eius
Aliter ſuꝑ caput eius: ⁊ ſeptẽ lucerne ſuꝑ illud. ¶ Uel
dic ꝙ candelabrũ illud ſignificat chriſtũ quan-
tũ ad ſuũ corpus myſticũ/ſcʒ eccleſiã militantẽ.
B Et ſic dico ꝙ iſtud candelabrũ habet haſtile. i.
ipſam ꝑſonã chriſti tanq̄ fundamentũ ⁊ caput
Ephe. 5. c eccleſie: q3 ſm apoſtolũ: Caput eccleſie chriſtꝰ.
Habet duas partes: ſcʒ tẽpus ante legẽ/⁊ poſt.
Et ſic dico ꝙ iſte habet tria brachia ab vtraq3
parte. i. patres ⁊ fideles veteris ⁊ noui teſtamẽ
ti: q̄ ſcʒ tres dicunt/ ꝓ eo ꝙ fidẽ trinitatis habe
re noſcunt: vel ꝓ eo ꝙ tribꝰ virtutibꝰ theologi-
cis: ſcʒ fide/ſpe ⁊ charitate ſuffulti fuerunt. Uel
ꝓ eo ꝙ de triplici ſtatu eccleſie: doctorꝫ ſcʒ cõti-
Eze. 14. c nentiũ ⁊ nubentiũ: q̄ ſcʒ figurant in noe/daniel
Gen. 6. b ⁊ iob cõſtitiſſe merẽt. Et alibi: Noe genuit tres
filios. Et ſic dico ꝙ ab vtraq3 parte ſcʒ ⁊ ante in
carnationẽ ⁊ poſt tres calami ſicut tria brachia
. i. fidelium tria genera ab iſto haſtili/ſcʒ a chri
ſto ꝑ fidẽ ꝓceſſerunt: q̄ ſurſum ꝑ ſpem ⁊ deſyde-
rium erecti/ſe ad ipm chriſtũ ꝑ charitatẽ iterꝫ re
flexerunt: ⁊ ſic ſinguli calami. i. ſancti fidẽ/ſpem
⁊ charitatẽ ex ſue diſpoſitionis ordine habue-
runt. Ideo de iſta reflexiõe/qua ſcʒ ſancti ad ha
ſtile ſuũ chriſtũ vnde ꝑ creationẽ exierunt reuer-
tunt: et per deuotionẽ ⁊ charitatẽ reflectuntur:
Eccs. 1. b poteſt dici illud Eccs. Ad locũ vnde exeunt flu
Eze. 1. b mina reuertunt/vt iterũ fluant. Ezechiel: Alia
ibant ⁊ reuertebant. De iſtis brachijs candela
bri. i. de iſtis fidelibus ⁊ ſanctis aduertamus: ꝙ
iſti dicunt tribus calamis ꝯfecti: tribus ciphis
ornati: tribus ſpherulis volubilibꝰ circũcincti:
⁊ in qualibet iunctura repanſis lilijs vallati.
Tres calami tres ptes pnie ¶ Circa quod ſciendũ/ꝙ iſti tres calami q̄ erãt
concaui/reſonantes ⁊ ſolidi: vtpote q3 aurei: ſi-
gnificant tres partes penitentie: ſcʒ cõcauitatẽ C
interioris contritionis: hec eſt eñ q̄ cauat et ꝑ-
forat cor humanum: reſonantiã confeſſionis/⁊
duriciã aſpere ſatiſſactionis. Iſti eñ ſunt illi
tres dies/de q̄bus dicit: Poſt tres dies reuerti 2. Para. 10. a
mini. Itẽ tres ciphi/q̄ de ſua natura habẽt ca-
pere liquores et effundere: ſignificant tres ptes
ſalutaris doctrine/philoſophice/moralis ⁊ the
ologice. Iſti eñ ſunt tres ciphi/quibꝰ boni ſtu
dendo inebriant: ⁊ ſimplices inebriant: dum lo
quit Pſal. Calix meus inebrians q̄ ꝑclarꝰ eſt. Pſal. 22. b
Ciphus enim doctrinam ſignificat: que ſcilicet
inebriat atq3 potat. Uñ iſti ſunt illi tres panes/
de q̄bꝰ dicit in ꝑſona ſimplicis indigẽtis: Ami- Lu. 11. a
ce/accõmoda mihi tres panes. Tres ſpherule/
anuli ſeu circuli/principio et fine carentes/⁊ vo
lubiliter calamos ambientes/ſignificãt tres par
tes beate ſpei: q̄ ſcʒ verſat erga eternitatẽ/ prin
cipio ⁊ fine carentẽ: ſcʒ ſpem beate viſiõis /ſpem
beate fruitionis/ſpem beate tentionis. Iſta eñ
ſunt tria ſperanda/et in corde voluenda/et cõti-
nue meditanda. Ezechiel: Ipſas rotas coram Eze. 10. c
me vocauit volubiles. Lilia que ſunt pura et
candida/ ſignificant innocentiam ⁊ caſtitatem
quã ſcʒ debent viri iuſti in cunctis ſuis partibꝰ
habere: vt in oĩbus q̄ dicunt aut faciunt/poſſit
caſtitas ſeu mũdicia quãtũ ad ſe/innocẽtia q̄n-
tũ ad ꝓximũ relucere. Uñ Can. En dilectꝰ meꝰ Can. 2. d
paſcit inter lilia. Et ſic ergo dico/ꝙ brachia cã-
delabri noſtri. i. fideles tam veteris q̄ noui teſta
mẽti debent habere tres calamos. i. tres partes D
penitentie: tres ciphos/id eſt tres ſcientias ſa-
lutares: tres ſpherulas/ id eſt tres ſpecies tri-
plicis felicitatis: lilia/id eſt candorem omnimo
de puritatis. Iſta debent habere iuſti exemplo
ſui haſtilis chriſti: q̄ etiã calamos/ciphos/ſphe
rulas. i. predictas virtutes habuit exemplariter
ſicut iſti: dicens illud Joã. Exemplũ enim dedi Joã. 13. b
vobis: vt quemadmodũ ego feci/ ita et vos fa-
ciatis. Quid plura? Procul dubio dico ꝙ iſtud
candelabrũ. i. eccleſia cum brachijs. i. cum per-
ſonis ⁊ fidelibus ſuis debet lampades bonorũ
exemplorꝫ: oleum compaſſionis/pietatis et ele-
moſynarum et beneficiorũ: lucernas bonorum
documentorꝫ habere: quibus poſſint tabernacu
lũ eccl'ie ſpũalr illuſtrare. Uñ dicit: Prudẽtes Mat. 25. a
ꝟgines acceperunt oleũ in vaſis ſuis cũ lampadi
bus. Iſti etiã debẽt hẽre emũctoria. i. largitatis
⁊ miſericordie opa: q̄ ſcʒ emũdãt et abſtergũt ſuꝑ
flua diuitiarꝫ ſuarꝫ: nec nõ vaſa aurea plena aq̄. i.
bonos paupes plenos miſeria ſeclĩ debẽt hẽre: i q̄-
bꝰ extinguãt et expẽdãt diuitiarꝫ ſuꝑflua ſic emũ
cta: ne ſi inextincta et inexpẽſa ſeruẽt/poſſint co
rã deo et hoĩbꝰ fetere: et cũctis hoc vidẽtibꝰ diſ
plicere: ꝙ tenera ſuꝑfluitas lucernarꝫ iſtiꝰ cande
labri/et ſuperflue diuitie eccleſiaſticorꝫ fetere in
mẽtibꝰ hoim noſcunt: q̄ñ in aqua miſeriarꝫ pau
ꝑũ nullatenus extinguunt. Unde illud Joã.
Pauperes ſemꝑ habetis vobiſcũ: et cum volueri Joã. 12. b
tis/poteſtis eis bñfacere. Quis ꝓ certo eccliaſtici
miſti habeãt hodie ſuarꝫ ſuꝑfluitatũ et diuitiarꝫ

E Inſulā q̄ mari circūdat/penitētie amaritudinē
⁊ aſperitatē. Dico ergo ꝙ ad cōſtitutionē moꝛa
lis tabernaculi.i.cōſcientie viri iuſti debent cō-
currere multa. Aur̄.i. ſapiētie limpitudo: ligna
ſethim imputribilia.i.patientie foꝛtitudo: tabu
le ſurſum erecte.i.cōtemplationis altitudo: ve-
ctes recti/foꝛtes ⁊ longi.i.iuſticie rectitudo: ve-
lū byſſinū interius.i.innocentie puritas ⁊ ſancti
tudo: coꝛtine ſeu tentoꝛia variata exterius.i.cō-
tinētie mūdicia ⁊ pulchꝛitudo: q̄ ſcʒ debet eſſe q̄
tuoꝛ coloꝝ.i.inquantū ibi debet apparere q̄tuoꝛ
virtutū cardinaliū multitudo: ⁊ ideo anie ſic cō
poſite poteſt dici illud in pſona dn̄i dicentis ſic
Ezech.16.b Indui te byſſo: calciaui te hyacītho. Indui te
ſubtilibus: veſtiui te diſcoloꝛib⁹: ſimilam ⁊ mel
⁊ oleū comediſti: ⁊ decoꝛa facta es vehementer.
Itē intus in coꝛde ſuo debet eſſe arca cum che-
rubin.i.dei angeloꝝ ſpecies/memoꝛia ⁊ deuotio.
altare incenſi.i.feruens apud deū oꝛatio: cande
labꝛū luminis.i.ſcia ⁊ diſcretio: mēſa cū panib⁹.i.
pietas/elemoſyna ⁊ cōpaſſio: vt ſic de deo et de
tali tabernaculo dicat illud quod dicit Exodi:
Exo.4.c Cū intuliſſet arcā in tabernaculū/appendit an-
te ipſam velū: poſuit ⁊ menſam ⁊ candelabrum ⁊
Aliter altare aureū ſub tecto. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ taber
naculū eſt beata virgo: q̄ arcā teſtamenti.i. chꝛi-
ſtū cōtinuit: ⁊ candelabꝛū cū ſeptē lucernis.i. ſpi
ritūſanctū cū ſeptē donis habuit: altare deuoti
F oīs/menſamq̄ʒ cōpaſſionis ⁊c̄. ſicut ſupꝛ habet:
Allegoꝛia ¶ Vel dic allegoꝛice/ꝙ iſtud tabernaculuʒ eſt
eccleſia vel religio: quod debet eſſe retro clauſū
ante apertū/de tabulis deauratis factū/pellib⁹
⁊ ſagis opertū. Vide textū in capitulo ꝓcedēti.
¶ In huius ergo cōpoſitione debent cōcurre
re multa genera reꝝ.i. ſpūaliū pſonaꝝ: ſcʒ tabu-
le plane/recte ⁊ deaurate. Iſti ſunt illi q̄ in recti-
tudine iuſticie/⁊ in fulgoꝛe ſapiētie ſunt ſplendē
tes. Itē velū de byſſo retoꝛta. Iſti ſunt illi/q̄ ho
neſta ꝯuerſatione ⁊ exemplis ſunt aliis placen-
tes. Aliud coopertoꝛium de pellib⁹ rubꝛicatis.
Iſti ſunt martyres ſeipſos ꝓpꝛio ſanguine ru-
bricātes. Aliud opertoꝛiū de pellib⁹ hyacinthi
nis.i.ꝯfeſſoꝛes celeſtia tm̄modo appetētes. Ali-
ud de ſagis.i. de pilis capꝛinis. Iſti ſunt illi/qui
de fetoꝛe ſuoꝝ peccatoꝝ ſunt penitētes. Itē iſti
debent eſſe arca.i. viri celeſtis gratie cōtentiui.
Cherubin.i. viri celeſtiū ꝯtēplatiui. Altare incē-
ſi.i. viri oꝛationū emiſſiui. Candelabꝛū.i. viri lu
centes ⁊ alioꝝ eruditiui. Menſa.i. viri pii ⁊ alio
rū nutritiui. Tales igit̄ res.i. tales perſone/de-
bent tabernaculū eccleſie cōſtituere/⁊ in eo ha-
Pſal.14.a bitare. Pſalmiſta: Quis habitabit dn̄e i taber
naculo tuo: aut q̄s requieſcet in monte ſctō tuo?
Qui ingredit̄ ſine macula/⁊ operatur iuſticiaʒ:
Aliter ¶ Vel dic ꝙ tabernaculū eſt paradiſus: vbi ſūt
tabule volate/id eſt martyres: vela ⁊ tētoꝛia/ id
eſt virgines: quatuoꝛ opertoꝛia/id eſt multimo-
di ꝯfeſſoꝛes: ſcʒ byſſini/id eſt ꝓpꝛie carnis moꝛ
tificatoꝛes: rubꝛicati/id ē charitatiui: hyacinthi
ni/id eſt celeſtes ⁊ cōtemplatiui: de pilis capꝛa-
rū/id eſt penitētie ꝑpeſſiui. Ibi eſt arca/id ē eter-
ni theſauri infinitas: cherubin/id eſt angeloꝛuʒ G
ſocietas: altare/id eſt deuotionis ſanctitas: can
delabꝛū/id eſt beate viſionis claritas: menſa/id
eſt beate fruitionis ſacietas: ⁊ ligna ſethim ipu-
tribilia/id eſt in oībus indefectibilibus eterni-
tas: ⁊ ideo iſtud eſt illud tabernaculū/de quo di
cit ap̄lus: ꝙ illud eſt ꝑamplius ⁊ ꝑfectius taber Heb.9.c
naculū nō manufactū: id eſt nō huius creationis.
Tabernaculum federis duas habebat particu-
las: quandā ſcʒ vltimā ⁊ interioꝛē a ꝑte occiden
tis: q̄ decē cubitos habebat in longū/ ⁊ totideʒ
in latū/⁊ totidē in altū: ⁊ ſic quadrata eſſe noſce
bat̄: ⁊ iſta ſanctaſanctoꝝ cōmuniter vocabat̄.
In qua ſcʒ arca cū cherubin ⁊ ꝓpiciatoꝛio mā-
na/⁊ virga cū tabulis legis continebant̄. Iuxta
quā etiā altare incenſi ſtatuebat̄: ad quod ſolus
ſummus ſacerdos ⁊ indutus/ ⁊ nō ſine thure vl̄
ſanguine ingredi videbat̄. Exterioꝛ ṽo ⁊ pꝛima
pars/q̄ in duplo longioꝛ erat ꝙ̄ iſta: oībus ſacer
dotibus erat ꝑuia: ⁊ ꝑ velū inter medium erat a
ſanctiſſanctoꝝ diſtincta. Ibiq̄ʒ erat candelabꝛū
cū ſuis lucernis a meridie: mēſa ṽo cū ſuis pa-
nibus ab aquilone. ¶ Per iſtud tabernaculuʒ Aliter
poteſt etiā intelligi ſancta dei eccleſia: q̄ ꝑaldu
bio duas habet partes: ſcʒ militantē: q̄ eſt in in-
greſſu ⁊ oꝛiente: q̄ ſancta debet dici ⁊ eſſe: trium
phantem ṽo/q̄ eſt in egreſſu ⁊ occidente.i. poſt
moꝛtē: q̄ ſcʒ ſanctaſanctoꝝ ꝑ excellentiā pōt di-
ci. Iſte eñ ſunt due partes diſtincte: quarū pꝛi-
ma in duplo maioꝛ eſt ꝙ̄ ſecūda: pluribuſq̄ʒ lici- H
tū erit ingredi eccleſiā militantē ꝙ̄ eccleſiam tri-
umphantē: qr ſcʒ boni ⁊ mali nūc intrāt ſimul:
ibi ṽo ſoli intrabunt boni: q̄ ſacerdotes.i. ſacri
duces dici poſſunt: ⁊ q̄ virtutib⁹ erūt oꝛnati: ſā-
guine.i. chꝛiſti paſſionis memoꝛia: ⁊ thure.i. oꝛa
tionis fragrātia ꝓmuniti: ⁊ ideo oēs ſacerdotes
ſancta poterāt intrare: vnus ṽo ſolus ſine ſocio
in ſanctaſanctoꝝ poterat introire: ad denotan-
dū ꝙ multi ſunt vocati/pauci vero electi. Iſtas Mat.20.b
eñ duas habitationes velū depictū/ id eſt celū
ſtellatū diuidit: illucq̄ʒ nullus penetrat/ niſi qui
iſtud velū tranſcendit. Cōtinet ergo illa interi-
oꝛ.i. domus paradiſi: altare aureū/id eſt diuini-
tatē: arcā teſtamēti/id eſt humanitatem: ⁊ duos
cherubin/id eſt angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ ſocietatem:
ꝓpiciatoꝛiū/id eſt peccatoꝛū remiſſionē. Iſtud
aūt anterius oꝛaculū ꝯtinet candelabꝛū fidei cū
ſeptē lucernis donoꝝ ſpūſſancti: mēſam ſcriptu
re cū duodecim panibus/id eſt cum duodecim
apoſtoloꝝ ⁊ articuloꝝ fidei doctrinis: cum vaſis
libaminū/id eſt cū oībus eccleſiaſticis ſacramē
tis. Propiciatoꝛiū aūt interius ⁊ nō exterius ſer
uat̄: ad denotandū ꝙ peccatoꝝ ꝓpiciatio et re-
miſſio ab eccleſia triumphāte/q̄ eſt interius in-
ter velū pꝛincipaliter deriuat̄. Quia ſicut in pſal
mo dicitur: Apud dn̄m miſericoꝛdia: ⁊ copioſa Pſal.129.
apud eū redemptio. ¶ Vel dic ꝙ tabernaculuʒ Aliter
eſt bonus diues: q̄ quantū ad duas ꝑtes.i. ad du
os ſtatus poteſt cōſyderari: videlicet quantum
ad meridiē ꝓſperitatis: vel q̄tū ad aquilonē ad
uerſitatis. Iſtud eſt veꝝ ꝙ iſtud tabernaculū.i.

B bonus diues: debet habere ad meridiẽ.i. quãdo
viget proſperitatis ꝛ opulentie tẽpus: candela-
brũ.i. virtutẽ prudentie: ad aquilonẽ ꝟo/ quãdo
viget frigus paupertatis cõmunis ꝛ cariſtie tem-
pus: debet habere mẽſam cũ panibus.i. virtutẽ
pietatis ꝛ clementie: vt ſic ꝑ prudentiã regat in
pſperis: ꝑ clementiã ꝟo ſuſtẽtet alios in aduer
ſis: vt ſic de pietate taliũ dicat paup iſtud Pſal
Pſal.22.b miſte: Paraſti in cõſpectu meo mẽſam/ aduer-
Eodẽ ca.f ſus eos q̃ tribulant me: ¶ Velũ inter ſanctã ſan
ctoꝝ ꝛ ſancta appenſum/ factũ eſt de quatuor ꝑ
cioſis coloribus: ſcʒ byſſo retorta/ purpura/ hya
cintho ꝛ cocco bis tincto ꝛ cõtexto: ꝛ ſm̃ Joſe-
phũ/ cunctis floꝝ ꝛ herbaꝝ generib⁹/ nulloꝛũq̃
Moralitas tñ aialiũ imaginib⁹ picturatũ. ¶ Velũ iſtud ſi-
gnificat virũ iuſtũ/ ꝛ maxime eccleſiaſticũ vel ꝑ-
latũ: q̃ ſcʒ quatuor coloribus.i. de quatuor car-
dinalibus virtutib⁹: videlicet byſſo temperãtie/
purpura iuſticie/ ꝛ cocco bis tincto fortitudĩs/
hyacintho celeſtis prudentie debet eſſe compo-
ſitus ꝛ ornatus: inter celũ ꝛ terrã ꝑ celeſtiũ con
tẽplationẽ ſuſpẽſus: inter ſanctuariũ ꝛ ſancta.i.
inter eccleſiã triumphantẽ ꝛ eccleſiã militantẽ/
vel inter deũ ꝛ populũ medius: inquantũ ſcʒ li-
cet iſte corporaliter ſit in terris/ tñ mẽtaliter eſt
Sap.18.c in celis. Vñ dicit: Vſq; ad celos attingebat ſtãs
Deu.5.a in terra. Et Deute. Ego aũt ſequeſter ꝛ medius
fui ꝛc̃. Acubus.i. cõpunctionibus timoris diui
ni/ vel cũ mundi tribulationibus debet eſſe ꝑpi
Pſal.33.d cturatus: qꝛ ſicut in pſal. dicit: Multe tribulati
ones iuſtoꝝ. Byſſus eñ ſeu linũ q̃ de terra naſci
B tur/ ꝛ cura viroꝝ.i. eruditas ꝑ artificiũ tẽperatur/ ſi
gnificat tẽperantiã: purpura q̃ decet reges/ ſigni
ficat iuſticiã: coccus coloris ignei: q̃ fortiſſimuʒ
eſt elementũ/ ſignificat fortitudinẽ. Hyacinth⁹
ꝟo coloris celeſtis/ ſignificat prudentiã: q̃ ſcʒ in-
ter alias virtutes magis appropinquat ad cele-
ſtem ꝛ ſpũalẽ naturã. Tales ergo colores debẽt
velũ tabernaculi.i. ꝑlatũ vel quẽlibet iuſtũ cõpo
nere: acus diuini timoris vel mundane tribula-
tiõis/ debet eũ pungere ꝛ depingere: ꝛ in ipſo flo
res virtutũ inſerere: aĩalia ꝟo.i. beſtialia ꝛ car
nalia vitia abdicare: cõtemplatio debet eũ in al
tũ ſuſpendere: charitas ꝟo ꝛ cõcordia debẽt eũ
mediũ inter deũ ꝛ ppl̃m collocare: ꝛ ſic eccl̃ie po
terit dicere illud Ezech. vbi dñs loquens eccle-
Eze.27.b ſie dicit ſic: Byſſus varia de egypto texta eſt ti-
bi in velũ vt poneret in malo. Hyacinth⁹ ꝛ pur-
pura de inſulis eliſa/ facta ſunt operimẽtũ tuũ.
Velũ eñ hyacinthinũ ꝛ byſſinũ in malo nauis
ponit/ qñ iuſtus ad ꝯtẽplationẽ erigit/ vel ꝑ cõtem-
Aliter plationẽ leuat. ¶ Vel ſi vis/ dic q̃ byſſus candi
da eſt caſtitas: coccũ bis tinctuʒ eſt charitas: q̃
ſcʒ debet eſſe bis tincta/ inquantũ ad deũ et ꝓxi
mũ eſt extenta. Purpura roſacea eſt patientia:
q̃ more roſe quanto plus teritur/ tãto magis fra
grat. Hyacinthus celeſtis coloris/ eſt celeſtis cõ
uerſatio ſeu honeſta apparentia: et cetera ꝑ oĩa
ſicut ſupra. Cortine que et tentoria quandoq; di
cuntur/ ſunt decem facte de quatuor dictis co-
loribus: que ſcilicet ſimul cũ anſulis hyacinthi/
nis ꝛ anulis aureis inuicem iuncte erant: ita q̃ ſe. C
immediate cõtingebant. Iſta autem ſaga cilici-
na vndecim immediate ſuppoſita ſequebant a
quibus ſimul iunctis tabernaculũ iterum tege-
batur. Sed quia de modo tegendi varie iter do
ctores ſcribit: igitur obmitto hoc ſolũ addens:
q̃ cortine que decẽ ſimul erant: quelibet fuit mẽ-
ſure decemocto cubitoꝝ in longitudine/ ꝛ q̃tuor
in latitudine. Saga vero que erant vndecim nu
mero triginta cubitos longitudinis habebant:
quatuor vero in latitudine cõtinebãt. Iſta duo
ſcʒ cortine ꝛ ſaga/ ſignificant vel ſignificare poſ
ſunt duos ſtatus hominũ/ qui ſunt in taberna-
culo eccleſie militantis: videlicet ꝑfectos ꝛ imꝑ-
fectos. Viri aũt perfecti ſunt quaſi cortine: qui
ſcʒ de quatuor coloribus.i. de quatuor ꝑdictis
virtutibus cõponunt. Vide ſupra capitulo ꝑce
denti. Qui ſcʒ decẽ dicunt/ eo q̃ decẽ mandato-
rũ opera proſequunt. Dicunt etiã habere octo-
decim cubitos longitudinis: q̃ numerus cõſtat
ex duodecim ꝛ ſex: ad denotãdũ q̃ duodecim ar
ticulos fidei debent credere/ et ſex miſericordie
oꝑa facere. Quatuor etiã cubitos habent latitu
dinis/ inquantũ iſti ſolẽt q̃tuor euangelioꝝ cõſi-
lia adimplere. Iſti etiam anſulas hyacinthinas
.i. bonas ꝛ celeſtes affectiones habere noſcun-
tur: quibus anulis aureis.i. deſyderijs charitati
uis mediantib⁹ ſibĩuicẽ ꝑ pacẽ ꝛ cõcordiã vni
untur: ꝛ ꝑ perfectã amicitiã coniungunt. Unde
Job: Una vni cõiungit ꝛ nec ſpiraculũ q̃dẽ in- Job.41.b
cedit ꝑ eas. Viri aũt imꝑfecti/ rudes ꝛ incõpoſi-
ti deſignant ꝑ ſaga hiſpida atq; groſſa: q̃ bene D
ꝑ numeꝝ q̃ tranſgredit decalogũ.i. ꝑ vndenariũ
deſignant: ꝓ eo q̃ iſti mãdata pleruq; tranſgre
diunt: triginta tñ habẽt cubitos longitudinis:
ꝓ eo q̃ fidẽ credunt ſimpliciter trinitatis: qua-
tuor vero cubitos in latitudine habuiſſe dicun-
tur/ ꝓ eo q̃ quatuor euangelioꝝ doctrinam ſim
pliciter profitent. Iſti ergo erant exterius oper
toriũ/ quod plus q̃ cortine ventis ꝛ pluuijs erat
expoſitũ: pro eo q̃ tales ſimplices agriculturis
ꝛ laboribus exterius exponunt. Cortine vero.i.
ꝑfecti viri/ ſcʒ religioſi ꝛ clerici: intus ad ꝯtẽpla
tionis officiũ retinent. Iſta aũt ſaga ſimul iun-
cta dicunt eſſe/ ꝓ eo q̃ tales ꝑ charitatis iunctu
ram debẽt ſe inuicẽ colligare. Quia breuiter ſi-
ue ſit cortina ſiue ſagum.i. ſiue ſit quis perfect⁹
ſiue imperfectus/ vel laicus vel religioſus vel ſe
cularis/ ꝯtẽplatiuus vel actiuus/ ꝑ charitatẽ de-
bent ſimul iungi: ꝛ ꝑ pacẽ et cõcordiã copulari.
Vñ dicit: Pueri mei mecũ ſũt in cubili. ¶ Vel Lu.11.a
dic q̃ quatuor opertoria tabernaculi: ſcʒ corti- Aliter
ne/ ſaga/ pelles rubee/ pelles hyacinthine: ſigni-
ficãt quatuor fideliũ ſtat⁹. Cortine eñ ſignificãt
virgines ꝛ innocẽtes. Saga deſignãt penitentes
ꝛ eremitas: pelles rubee martyres ꝛ pro chriſto
ſanguinẽ fundẽtes: pelles ꝟo hyacinthine ꝯfeſ-
ſores ꝛ doctores ꝛ celeſtia ꝯtẽplãtes. ¶ Prece- Eodẽ ca.g
pit dñs fieri tẽtoriũ in introitu tabernaculi a ꝑte
orientis.i. velũ aliud de q̃tuor ꝑdictis colorib⁹.ſ.
purpura/ cocco bis tincto/ hyacintho ꝛ byſſo re

E toꝛta: ꝓcepitq; fieri qnq; columnas de lignis ſe-
thim: aſq; auro veſtiri ꝓcepit: ipſaꝝ capita mā
dauit fieri aurea/baſes eneas: veluq; aū colum
Moralitas naſ appēdi ꝛ duci ꝓcepit. ¶ Dic ꝙ ꝑ iſtud ten-
toꝛiū intelligiť lex diuina vel etiā ſacra ſcriptura
que ſcilicet ex quatuoꝛ conſtat coloꝛibus: eo ꝙ
quatuoꝛ exponitur intellectibus. Quinq; vero
columne patres veteris teſtamēti/et omnes iude
os deſignāt: qui quinq; libroꝝ moyſi doctrinā
ꝯſiteñť ꝛ tenent: qui ſcꝫ de lignis ſethim.i. foꝛtes
ꝛ imputribiles fuerūt: ꝛ auro tecti dicunť/ꝑ eo
ꝙ ꝑ ſapiam ſplenduerūt. Iſti ergo ſunt qui in in
troitu tabernaculi.i. in ꝓncipio eccl̄ie militātis
fuerūt tentoꝛia.i. legis diuine ſuſtentatoꝛes: ſed
ꝑ certo modo ſunt ipſius improbi deſertoꝛes:
qꝛ ſcꝫ iudei ꝓmitus fuerūt boni/nūc ꝟo mali et
obſtinati ſunt facti: et propter hoc bene dicitť/ꝙ
iſte colūne habuerūt capita aurea.i. bonū ꝓnci-
pium et ingreſſum: baſes aūt habuerūt eneas/
inqꝫtū habent reprobū terminū et egreſſum. Ca
put enī aureū in baſes eneas terminať: qꝛ q bn̄
incepit/minus bn̄ finiť. Ideo iudeis pōt dici il-
Gal.3.a lud Apl̄i: Sic ſtulti eſtis inſenſati galathe/vt cū
Aliter ſpū̄ ceperitis carne ꝯſumaimini. ¶ Uel dic ꝙ
qnq; colūne ſignificāt ꝓlatos vel ꝑdicatoꝛes q
ſcꝫ qnq; ſenſus coꝛꝑales bn̄ cohibent et regunt
qnq; libꝛos moyſi ſpūaliter intelligūt et expo-
nunt: chꝛiſti qnq; vulnera deuote meditanť ꝛ re
1.Mach.2.a colunt. Uñ de Mathathia q chꝛiſtum deſigna
bat/dicitť ꝙ ipſe habebat qnq; filios. Iſti etiam
F colūne dicunť/ꝑ eo ꝙ ipſi ad modū colūne per
ſtabilitatē firmi/ꝑ veritatē pleni/ꝑ iuſticiā recti
ꝑ patientiā tribulationū ſcripti/ꝑ exempla ſctōꝝ
imaginibus picti eſſe tenenť: vt ꝑ eos aliĳ in fi-
de et moꝛibus firmiter ſuſtententur. Pſalm̄.
Ps.74.a Ego ꝯfirmaui colūnas eius. Igiť dico ꝙ ante
tabernaculū eccl̄ie debēt qnq; colūne.i. ꝓlati et
ꝑdicatoꝛes ſtare/et tentoꝛiū ſcripture legis vel
etiam dei ſuſtinere: ita ꝙ capita eoꝝ.i. ꝓncipia/
debent eſſe aurea.ſ. ꝑ ſapiam: baſes ꝟo.i. fines
debent eſſe erei/ꝑ doctrinā et eloquētiā. In ꝓn-
cipio enī eſt ſapia colligenda: tandē ꝟo doctri-
na et eloquentia eſt habenda. Aurū enī ſapiam
ſignificat: es ꝟo quod ſonoꝝ eſt/eloquētiam ſi-
gnificat: ſicut de ſtatua Nabuchodonoſoꝛ in
Daniele diciť: ꝙ caput habuerat aureū: ventrē
Dan.2.c ꝟo habebat ereū. Uelū ergo in talibus colūnis
debet pēdere.i. innocētia et mūdicia/ꝑ eo ſcꝫ qꝛ
ꝑdicatoꝛ et prelatus teneñť pre aliĳs mūdi/caſti
Ezech.27.b et innocētes eſſe. Uñ Ezechie. Byſſus varia de
egypto texta eſt tibi in velū. Cōtrariū tñ ꝓhdo-
loꝛ pōt hodie dici de multis: iuxta illud Matt.
Mat.27.f Uelū templi.i. caſtitas/ſciſſum eſt a ſummo vſ-
q; deoꝛſum.

¶ Capitulū viceſimū ſeptimū tertius
Facies et altare de lignis ſethim.
Moralitatū Ca. XIX.

Precepit dñs fieri altare holocauſtoꝝ/
ſcꝫ ꝓpe ingreſſum tabernacl̄i ad oꝛientē
intrātū: put dicit Comeſtoꝛ: ꝙ ſacrificā
tes poterāt videre ad iteriora tabernacl̄i. Uſq;
ad velū. Erat enī iſtud altare ad modū vni⁹ ar- G
ce q̄drate factū: ꝛ q̄tuoꝛ ligneis parietib⁹/ſcꝫ de
lignis ſethim cōpoſitū/laminis ereis circūq;
veſtitū. Erat etiā qnq; cubitoꝝ ī lōgū/ꝛ qnq; cu
bitoꝝ ī latū/triū ꝟo cubitoꝝ interi⁹ cōcauū/in-
ane ꝛ vacuū ꝛ nō ſolidū: ī q̄tuoꝛ angulis q̄tuoꝛ
recuruis coꝛnib⁹ ex ipſo ꝓcedētib⁹ inſignitū: et q̄-
tuoꝛ circulis ereis ex vtraq; pte q̄bus vectib⁹ im
poſitis poꝛtareť/oꝛnatū. Infra ꝟo erat craticu-
la ferrea q ī medio pēdebat. A pte vero oꝛiētis
erat ī altari feneſtrula ꝑ quā ligna imponebanť
et ignis fiebat: q ſcꝫ ſacrificia.i. carnes impoſi-
tas cōburebat. Ignis etiā ibi iugiter ardebat.
Et ſicut diciť Leui. Sacerdos ipſū de lignis Leui.6.b.
impoſitis ꝑ dies ſinglos nutriebat. ¶ Igiť di- Moralitas
cam⁹ moraliter/ꝙ altare ſignificat viꝝ iuſtū/vel
etiā coꝛ ꝛ mentē ſeu cōſciaꝫ viri iuſti. Et ꝓmo q-
dē illud debet eſſe aſi tabernaculū paradiſi ꝑ
cōtēplationē et affectionē. Debet eſſe de lignis
ſethim īcremabilib⁹ ꝛ imputribilib⁹ ꝑ patiētiā/
ꝑ ꝑſeuerātiā ꝛ ꝑ durationē. Debet eſſe factus ad
modū arce ꝑ charitatē/capacitatē ꝛ ꝯtētionē: qꝛ
ſcꝫ charitas cōtinet īfra ſe deū ꝛ ꝓximū. Debe
eſſe cōcauū ꝑ ꝓfundā humilitatē ꝛ ſubiectionē. ꝛ
Debet eſſe vacuū ꝑ ſpūalē paupertatē ꝛ terrenoꝝ
abdicationē. Debet eſſe nō ſolidū ꝑ ſcꝛitatis ꝓ-
ſumptionē: ſꝫ poti⁹ inane ꝑ timoꝛē ꝛ ꝑ ſuꝑpſius
iudiciū/ſcꝫ q̄tum ad ꝓpriā reputationē. Debet D
eſſe laminis ereis veſtitū ꝑ ſonoꝛā alioꝝ reꝓhēſi
onē/ad bonoꝝ vocationē ꝛ ꝑdicationē. Ad iſtud
enī ſonare ꝑtinet/alios ad iuſticiā ꝑdicādo tra
here ꝛ vocare: exēplo philippi/q vocauit natha Jo.1.f
naelē: ꝛ marthe q vocauit mariā. Uñ illud Hie Joan.11.d.
re. Coꝛ meū ad moab quaſi fiſtula eris ſonabit Hiere.48.f.
Iſtud altare q̄tuoꝛ debet habere coꝛnua.i. q̄tu-
oꝛ virtutū cardinaliū laudē ꝛ gl̄iaꝫ: que ſcꝫ ex eo
debēt eſſe ꝓcedētia/inq̄tū coꝛnua ſue virtutis ꝛ
gl̄ie inſunt ei ꝓpter ꝓpriā iuſticiā/nō ꝓpter hy-
pocriſim aut fallaciā. Recurua debēt eſſe.i. in ſe
reflexa ꝑ ſui reductionē ad ꝓpriaꝫ cōſciētiā.ī. ꝑ
oīs elatiōis repſſionē et tēperantiaꝫ. Quatuoꝛ
debet habere anulos.i. q̄tuoꝛ euāgelioꝝ doctri
nā et ſciētiā: ꝛ ſic q̄dratū debet eſſe ꝑ ſtabilitatē
et cōſtātiā: qꝛ reuera coꝛnua iuſtoꝝ.i. gl̄ia et ho-
noꝛ eoꝝ: de q̄bus ī Pſal. diciť: Exaltabūť coꝛ- Pſal.74.d.
nua iuſti: debēt ab ipſo ꝛ a ꝓpria virtute et iuſti
cia ꝓcedere/ꝛ nūq̄ ad mūdi laudē ſe extēdere: ſꝫ
in ſeipſam ad cōſcientiā reflectere: et ī ſeipſo q̄e
ſcere/ꝛ abſcōdēdo ſuā iuſticiā ſe curuare: decoꝛ
enī tabernaculi erat ſub ſagis: ꝛ oīs gl̄ia filie re-
gis ab intꝰ. Uñ dicit Pſal. Cōſtituite diē ſolen Pſal.117.b.
nē in condenſis/vſq; ad coꝛnu altaris. Uñ illud
Auguſ. in ſermo. Tūc vnuſquiſq; tñ in ſeipſo ha
bebit gloꝛiā/ꝛ nō in altero. Itē iſtud altare de-
bet habere craticulā ferreā ad modū retis: id ē
doloꝛē cōtritionis: q tñ debet ſuſpendi catenu
lis ſpei/venie et remiſſionis. Debet habere fe-
neſtrā ab oꝛiēte.i. apturā fidei ꝛ diſcretionis: vt
ſcꝫ ibi recipianť ligna bone doctrine ꝛ exempla
ris aliene ꝯuerſatiōis: ꝛ vt ſic ibi accēdať ignis
diuie charitatis ꝛ dilectiōis: ꝛ vt ſic ibi cremenť

B ⁊ caſtigent carnes cuiuſcūq; carnalis delectati-
onis: homoq; in altari ꝓprij cordis de ſeipſo fa
ciat holocauſtum ſpūalis oblationis: de quo in
Ps. 50. d. pſal. dicit: Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹. Cra
ticula eī ſupra quā carnes aſſant: dolorē cōtri
tionis deſignat: q̄ ad modū retis oculata dicit:
eo ꝙ purgata q̄ſi ſpūales feras inuoluit: ⁊ diſtri
cte venat ⁊ ligat. Hanc catene ſpei ⁊ diuine mi-
ſericordie ſuſtinēt: ne ꝑ deſperationē cadat: exē-
plo Laurentij q̄ dicebat: In craticula deū non
negaui. Itē neceſſe eſt ꝙ iſtud altare cordis ha-
beat debitas dimenſiones virtutū: vt ſcȝ babe-
at q̄nq; cubitos in longitudine. i. quinq; plagaꝝ
chriſti memoriā ⁊ cōpaſſionē: q̄nq; cubitos in
latitudine. i. quinq; ſenſuū corporaliū debitū re-
gimē ⁊ cohibitionē: tres vero cubitos in altitu-
dine. i. ſancte trinitatis fidē vel triū virtutū theo
logicaꝝ ordinē ⁊ ꝑfectionē. Talibus ergo circū-
ſtantijs debet eſſe edificatū altare cordis noſtri
⁊ talibus virtutibus ꝑparatū: vt ibi fiat ſacrifi-
Gen. 35. a cium bonoꝝ opeꝝ deo gratū. Vñ in Gen. Edi-
ficauit iacob altare ibi dño: ⁊ appellauit nomen
loci illius dom⁹ dei. In iſto ergo altari. i. in cor
de ⁊ cōſcientia viri iuſti debet ignis charitatis
ꝑpetuo viuere: et nūq̄ ibi deficere. Quod vt me
lius fiat: ſacerdotes et plati ⁊ ꝑdicatores debēt
ligna. i. exēpla et documēta: vel etiā ſubuentiōis
et elemoſynaꝝ beneficia cōtinue miniſtrare: vt
Leui. 6. c ſcȝ poſſint iſtum charitatis ignē in maloꝝ cordi
B bus enutrire. Leuiti. Ignis in altari meo ſemꝑ
ardebit: quē nutriet ſacerdos ſubijciēs ligna per
ſingulos dies. Et ſicut vectes recti imittebātur
ab vtraq; parte in angulis altaris q̄bus porta-
bat altare: ſic vere iuſtus debet habere duplicē
vectē. i. duplicē iuſticie rectitudinē: vnā ſcȝ ad ꝑ
miandū bonos: aliā ad puniendū malos: ⁊ hoc
a dextris ⁊ a ſiniſtris. i. indifferenter reſpectu di
uitū ⁊ reſpectu pauperꝝ: ſine acceptione ꝑſonaꝝ
vt ſic a miniſtris. i. angelis in celū facilius defe-
ratur: q2 reuera iſti duo vectes. i. duplex iuſticia
q̄ſi in anulis affectionū cordis inſerit ⁊ radicat:
facit hominem in celū portari: ⁊ corā deo ab ange-
lis ꝑſentari: ⁊ etiā in ꝑſentia principū ⁊ magna-
tū ꝑ famā et opinionē deferri: ⁊ in ſtatu ſuo de-
Psal. 90. c. bito ſine offendiculo ſuſtineri. Pſal. In mani-
bus portabunt te: ne vnq̄ offendas ad lapidem
pedē tuū. Lapidē dico. i. ad dānatiōis duriciā.
Eodē ca. a ¶ Circa altare holocauſtoꝝ erāt multa inſtru-
menta neceſſaria: ſcȝ vectes ad altare portādū:
forcipes ad ignē ꝑparandū ⁊ faciendū: igniū re
ceptacula ad ignē ad altare thymiamatis defe-
rendū: lebetes ad cineres colligendū: fuſcinule
ſeu tridentes ad carnes ſacrificioꝝ ſuꝑ ignem re
gendū ⁊ ordinandum: necnō ad eas de caldario
Moralitas extrahendū. ¶ Sic vero circa altare cordis no
ſtri multa inſtrumenta ſpūalia. i. multe virtutes
neceſſarie eſſe probant. Et primo quidem forci
pes: q̄ ſignificant dolorē contritionis: q̄ ſcȝ duo
habet more forcipis brachia: inquantū dolet de
cōmiſſione mali ⁊ de omiſſione boni. Vnum er
go clauū in medio. i. ſpem venie ſeu propoſitum
non reiterandi. Hiere. Duplici cōtritione cōte- C
re eos domine. Secundo debēt ibi eſſe recepta Hiere. 17. c.
cula igniū: q̄ ſignificāt memoriā charitatis ſan-
ctoꝝ martyrū: et maxime Laurentij: et aliorum
igne ꝓ deo cōbuſtorū. Vel etiā memoriā ignis
. i. paſſionis chriſti et alioꝝ. Dicit ibi tertio: fu-
ſcinule ſeu tridentes: q̄ ſignificant virtutē diui-
ni timoris: et etiā exterioris carnis afflictionē:
q2 ſcȝ timor et penitētia carnes. i. carnis volu-
ptates ſolent pungere: et eas de caldario concu
piſcentie extrahere: et in ignē ſpūalis contritio-
nis cōcremare. Et etiā tres dentes habere dicit
inquantū penitētie tres ptes tenere ꝓbat: ſcȝ cō
tritionē: cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē: q̄bus ſicut q̄-
buſdā dentibus carnes. i. carnales de caldario
diaboli extrahunt. Quarto neceſſarie ſunt lebe
tes: q̄ ſignificant memoriā mortis: quia ſcȝ cine
res noſtre reſolutionis debent ꝑ memoriā recol
ligi: ⁊ in loco mundo. i. mūda cōſcientia reponi.
Quinto ibi ſunt neceſſarij vectes ad ipm portā
dum: ſcȝ ſpes eterne ſaluationis: q̄ ſcȝ duplex ē:
inquantū ſcȝ neceſſe eſt ſperare euaſionē pene in
ferni: et acq̄ſitionē glorie paradiſi. Et ſic ſi alta-
re cordis noſtri habet iſta quinq; inſtrumenta:
ſcȝ dolorē ⁊ cōtritionē paſſionis chriſti: et ſctōꝝ
recordationē: penitentiā ſeu carnis maceratio-
nē: mortis noſtre conſyderationē: ſalutis future
ſpem et affectionē: digne poterunt ibi ſacrificia
ſpūs cōtribulati offerri: et bona opa dño imola
ri: et igne charitatis et ſancti ſpūs concremari.
Ita ꝙ tunc poterimus dño dicere illud Pſal. D
Lauabo inter inocentes manus meas: et circū Psal. 25. b
dabo altare tuū dñe. ¶ Vel ſi vis: dic ꝙ altare ē Aliter
vir iuſtus: ad imolationē bonoꝝ opeꝝ ſpūaliter
dño dedicatus: ⁊ cetera ꝑ oīa ſicut ſupra. ¶ Vl Aliter
ſi vis dic ī malo: ꝙ altare poteſt ſignificare ma-
lū principē vel ꝑlatū: in quo vel ꝑ quē carnes ali
orum cremant ⁊ penis et afflictionib⁹ affligun-
tur. Iſti ergo habent multos ſubſeruiētes ſibi:
⁊ primo quidē forcipes. i. paruos balliuos: qui
nō conant niſi ignē rapinaꝝ. i. exactionū ⁊ accu
ſationū ſuccēdere. Alij vero ſunt igniū recepta-
cula. i. iudices vel maiores: q̄ accuſationes acce
ptas ſolent audire et recipe: et ad maiores refer
re. Alij vero ſunt ſicut fuſcinule. i. mali determi-
natores: qui carnē. i. ſubditoꝝ ſubſtātias habēt
extrahere ⁊ rapere. Alij ſunt ſicut lebetes: ſcȝ no
tarij vel cōſiliarij: q̄ cineres habēt ſeruare. i. me-
moriā accuſationū habēt inregiſtrare: vt nō ob
ſtante punitiōe iā facta: poſſint alās ſi neceſſe ſit:
ipſos ꝓpter hoc iterꝝ impugnare. Finaliter aūt
veniūt alij q̄ ſūt ſicut vectes q̄ portāt eos. i. adu-
latores ⁊ mali confeſſores: qui ſcȝ iſtos nō ſolēt
corrigere: ſed pot⁹ ſupportare: ⁊ mala facta eo-
rū vel diſſimulare vel cōmendare: ⁊ ſic ſolēt eos
ſuauiter tranſducere ad infernum et reportare.
Vnde zacha. Quo iſte deferunt amphoraꝫ: Et Zach. 5. d
dixit ad me: vt edificet ei locus in terra ſennaar.
Et ſic igitur iſtud altare diaboli multis malis
inſtrumētis inſtruitur: ⁊ a multis ac malis fami
liaribus frequentat. Iſtud eſt ergo altare comu

E toꝛta: ꝑcepitq̄ fieri q̄nq̄ columnas de lignis ſe-
thim: quaſq̄ auro veſtiri ꝑcepit: ipſarū capita mā
dauit fieri aurea/baſes eneas: vel/q̄ aū colum
Moralitas nas appēdi ⁊ duci ꝑcepit. ¶ Dic ꝙ ꝑ iſtud ten-
toꝛiū intelligit lex diuina vel etiā ſacra ſcriptura
que ſcilicet ex quatuoꝛ conſtat coloꝛibus: eo ꝙ
quatuoꝛ exponitur intellectibus. Quinq̄ vero
columne patres veteris teſtamēti/⁊ omnes iude
os deſignāt: qui quinq̄ libroꝝ moyſi doctrinā
ꝯfitent ⁊ tenent: qui ſcʒ de lignis ſethim.i. foꝛtes
⁊ imputribiles fuerūt: ⁊ auro tecti dicunt/ꝓ eo
ꝙ ꝑ ſapiam ſplenduerūt. Iſti ergo ſunt qui in in
troitu tabernaculi.i. in ꝑncipio eccl̄ie militātis
fuerūt tentoꝛia.i. legis diuine ſuſtentatoꝛes: ſed
ꝓ certo modo ſunt ipſius improbi deſertoꝛes:
qꝛ ſcʒ iudei ꝑmitus fuerūt boni/nūc ꝟo mali et
obſtinati ſunt facti: et propter hoc bene dicit/ꝙ
iſte colūne habuerūt capita aurea.i. bonū ꝑnci-
pium et ingreſſum: baſes aūt habuerūt eneas/
inꝗtū habent reprobū terminū et egreſſum. Ca
put eīn aureū in baſes eneas terminat: qꝛ q̄ bn̄
incepit/minus bn̄ finit. Ideo iudeis pōt dici il-
Gal.3.a lud Apl̄i: Sic ſtulti eſtis inſenſati galathe/vt cū
Aliter ſpū ceperitis carne ꝯſummamini. ¶ Uel dic ꝙ
q̄nq̄ colūne ſignificāt ꝑlatos vel ꝑdicatoꝛes q̄
ſcʒ q̄nq̄ ſenſus coꝛꝑales bn̄ cohibent et regunt
q̄nq̄ libꝛos moyſi ſpūaliter intelligūt et expo-
nunt: chriſti q̄nq̄ vulnera deuote meditant ⁊ re
1.Mach.2.a colunt. Uñ de Mathathia q̄ chꝛiſtum deſigna
bat/dicit ꝙ ipſe habebat q̄nq̄ filios. Iſti etiam
F colūne dicunt/ꝓ eo ꝙ ipſi ad modū colūne per
ſtabilitatē firmi/ꝑ veritatē pleni/ꝑ iuſticiā recti
ꝑ patientiā tribulationū ſcripti/ꝑ exempla ſctōꝝ
imaginibus picti eſſe tenent: vt ꝑ eos aliꝗ in fi-
de et moꝛibus firmiter ſuſtententur. Pſalm̄.
Ps.74.a Ego ꝯfirmaui colūnas eius. Igit dico ꝙ ante
tabernaculū eccl̄ie debēt q̄nq̄ colūne.i. ꝑlati et
ꝑdicatoꝛes ſtare/et tentoꝛiū ſcripture legis vel
etiam dei ſuſtinere: ita ꝙ capita eoꝝ.i. ꝑncipia/
debent eſſe aurea.ſ. ꝑ ſapiam: baſes ꝟo.i. fines
debent eſſe erei/ꝑ doctrinā et eloquētiā. In ꝑn-
cipio eīn eſt ſapia colligenda: tandē ꝟo doctri-
na et eloquentia eſt habenda. Aurū eīn ſapiam
ſignificat: es ꝟo quod ſonoꝝ eſt/eloquētiam ſi-
gnificat: ſicut de ſtatua Nabuchodonoſoꝛ in
Daniele dicit: ꝙ caput habuerat aureū: ventrē
Dan.2.c ꝟo habebat ereū. Uelū ergo in talibus colūnis
debet pēdere.i. innocētia et mūdicia/ꝓ eo ſcʒ ꝙ
ꝑdicatoꝛ et prelatus tenent pre aliꝗs mūdi/caſti
Exod.27.b et innocētes eſſe. Uñ Ezechie. Byſſus varia de
egypto texta eſt tibi in velū. Cōtrariū tñ ꝑh dolo-
loꝛ pōt hodie dici de multis: iuxta illud Matt.
Mat.27.f Uelū templi.i. caſtitas/ſciſſum eſt a ſummo vſ-
q̄ deoꝛſum.

¶ Capitulū viceſimū ſeptimū tertius
Facies et altare de lignis ſethim.
Moralitatū Ca. XIX.

Precepit dn̄s fieri altare holocauſtoꝝ/
ſcʒ ꝓpe ingreſſum tabernaculi ad orientē
intātū put dicit Comeſtoꝛ: ꝙ ſacrificā
tes poterāt videre ad īteriora tabernacli. Uſq̄
ad velū. Erat eīn iſtud altare ad modū vnꝰ ar- G
ce q̄drate factū: ⁊ q̄tuoꝛ ligneis parietibꝰ/ſcʒ de
lignis ſethim cōpoſitū/laminis ereis circūq̄q̄
veſtitū. Erat etiā q̄nq̄ cubitoꝝ ī lōgitu/⁊ q̄nq̄ cu
bitoꝝ ī latū/triū ꝟo cubitoꝝ interiꝰ cōcauū/in-
ane ⁊ vacuū ⁊ nō ſolidū: ī q̄tuoꝛ angulis q̄tuoꝛ
recuruis coꝛnibꝰ ex ipſo ꝓcedētibꝰ inſignitū: et q̄-
tuoꝛ circulis ereis ex vtraq̄ pte q̄bus vectibꝰ im
poſitis poꝛtaret/oꝛnatū. Infra ꝟo erat craticu-
la ferrea q̄ ī medio pēdebat. A pte vero oriētis
erat ī altari feneſtrula ꝑ quā ligna imponebant
et ignis fiebat: q̄ ſcʒ ſacrificia.i. carnes impoſi-
tas cōburebat. Ignis etiā ibi iugiter ardebat.
Et ſicut dicit Leui. Sacerdos ipſū de lignis Leui.6.b.
impoſitis ꝑ dies ſinglos nutriebat. ¶ Igit di- Moralitas
camꝰ moraliter/ꝙ altare ſignificat virū iuſtū/vel
etiā coꝛ ⁊ mentē ſeu cōſciāʒ viri iuſti. Et ꝑmo q̄-
dē illud debet eſſe aū tabernaculū paradiſi ꝑ
cōtēplationē et affectionē. Debet eſſe de lignis
ſethim īcremabilibꝰ ⁊ imputribilibꝰ ꝑ patiētiā/
ꝑ ꝑſeuerātiā ⁊ ꝑ durationē. Debet eſſe factus ad
modū arce ꝑ charitatē/capacitatē ⁊ ꝯtētionē: qꝛ
ſcʒ charitas cōtinet īfra ſe deū ⁊ ꝓximū. Debe
eſſe cōcauū ꝑ ꝓfundā humilitatē ⁊ ſubiectionē. ⁊
Debet eſſe vacuū ꝑ ſpūalē paupertatē ⁊ terrenoꝝ
abdicationē. Debet eſſe nō ſolidū ꝑ ſcīitatis ꝑ-
ſumptionē: ſʒ potꝰ inane ꝑ timorē ⁊ ꝑ ſuipſius
iudiciū/ſcʒ q̄tum ad ꝓpriā reputationē. Debet D
eſſe laminis ereis veſtitū ꝑ ſonorā alioꝝ reꝑhēſi
onē/ad bonoꝝ vocationē ⁊ ꝑdicationē. Ad iſtud
eīn ſonare ꝑtinet/alios ad iuſticiā ꝑdicādo tra
here ⁊ vocare: exēplo philippi/q̄ vocauit natha Jo.1.f
naelē: ⁊ marthe q̄ vocauit mariā. Uñ illud Hie Joan.11.d.
re. Coꝛ meū ad moab quaſi fiſtula eius ſonabit Hiere.48.f.
Iſtud altare q̄tuoꝛ debet habere coꝛnua.i. q̄tu-
oꝛ virtutū cardinaliū laudē ⁊ gl̄iaʒ: que ſcʒ ex eo
debēt eſſe ꝓcedētia/inꝗtū coꝛnua ſue virtutis ⁊
gl̄ie inſunt ei ꝓpter ꝓpꝛiā iuſticiā/nō ꝓpter hy-
pocriſim aut fallaciā. Recurua debēt eſſe.i. in ſe
reflexa ꝑ ſui reductionē ad ꝓpꝛiaʒ cōſciētiā.i. ꝑ
oīs elatiōis repſſionē et tēperantiaʒ. Quatuoꝛ
debet habere anulos.i. q̄tuoꝛ euāgelioꝝ doctri
nā et ſciētiā: ⁊ ſic q̄dratū debet eſſe ꝑ ſtabilitatē
et cōſtātiā: qꝛ reuera coꝛnua iuſtoꝝ.i. gl̄ia et ho-
noꝛ eoꝝ: de q̄bus ī Pſal. dicit: Exaltabunt coꝛ- Pſal.74.b.
nua iuſti: debēt ab ipſo ⁊ a ꝓpꝛia virtute et iuſti
cia ꝓcedere/⁊ nūq̄ ad mūdi laudē ſe extēdere: ſʒ
in ſeipſam ad cōſcientiā reflectere: et ī ſeipſo q̄
ſcere/⁊ abſcōdēdo ſuā iuſticiā ſe curuare: decoꝛ
eīn tabernaculi erat ſub ſagis: ⁊ oīs gl̄ia filie re-
gis ab intꝰ. Uñ dicit Pſal. Cōſtituite diē ſolen Pſal.117.b.
nē in condenſis/vſq̄ ad coꝛnu altaris. Uñ illud
Auguſ. in ſermo. Tūc vnuſquiſq̄ tm̄ in ſeipſo ha
bebit gloꝛiā/⁊ nō in altero. Itē iſtud altare de-
bet habere craticulā ferreā ad modū retis: id ē
doloꝛē cōtritionis: q̄ tñ debet ſuſpendi catenu
lis ſpei/venie et remiſſionis. Debet habere fe-
neſtrā ab oriēte.i. apturā fidei ⁊ diſcretionis: vt
ſcʒ ibi recipiant ligna bone doctrine ⁊ exempla
ris aliene ꝯuerſatiōis: ⁊ vt ſic ibi accēdat ignis
diuine charitatis ⁊ dilectiōis: ⁊ vt ſic ibi crementꝰ

A ⁊ caſtigent carnes cuiuſcūq; carnalis delectati-
onis: homoq; in altari ꝓprij cordis de ſeipſo fa
ciat holocauſtum ſpūalis oblationis: de quo in
Pſ.50.d. pſal. dicit: Sacrificiū deo/ſpūs ꝯtribulatꝰ. Cra
ticula eni ſupra quā carnes aſſant/dolorē cōtri
tionis deſignat: q̄ ad modū retis oculata dicit:
eo ꝙ purgata q̄ſi ſpūales feras inuoluit: ⁊ diſtri
cte venat ⁊ ligat. Hanc catene ſpei ⁊ diuine mi-
ſericordie ſuſtinēt: ne ꝑ deſperationē cadat: exē-
plo Laurentij q̄ dicebat: In craticula deū non
negaui. Itē neceſſe eſt ꝙ iſtud altare cordis ha-
beat debitas dimenſiones virtutū: vt ſcȝ habe-
at q̄nq; cubitos in longitudine.i. quinq; plagaꝝ
chriſti memoriā ⁊ cōpaſſionē: q̄nq; cubitos in
latitudine.i. quinq; ſenſuū corporaliū debitū re-
gimē ⁊ cohibitionē: tres vero cubitos in latitu-
dine.i. ſancte trinitatis fidē vel triū virtutū theo
logicaꝝ ordinē ⁊ ꝑfectionē. Talibus ergo circū-
ſtantijs debet eſſe edificatū altare cordis noſtri
⁊ talibus virtutibus ꝓparatū: vt ibi fiat ſacrifi-
Gen.35.a ciuni bonoꝝ opeꝝ deo gratū. Vn̄ in Gen. Edi-
ficauit iacob altare ibi dn̄o: ⁊ appellauit nomen
loci illius domꝰ dei. In iſto ergo altari.i. in cor
de ⁊ cōſcientia viri iuſti debet ignis charitatis
ꝑpetuo viuere/et nūq̄ ibi deficere. Quod vt me
lius fiat/ſacerdotes et ꝓlati ⁊ ꝓdicatores debēt
ligna.i. exēpla et documēta/vel etiā ſubuentiōis
et elemoſynaꝝ beneficia cōtinue miniſtrare: vt
Leui.6.c ſcȝ poſſint iſtum charitatis ignē in maloꝝ cordi
B bus enutrire. Leuit. Ignis in altari meo ſemꝑ
ardebit: quē nutriet ſacerdos ſubijciēs ligna per
ſingulos dies. Et ſicut vectes recti imittebātur
ab vtraq; parte in angulis altaris q̄bus porta-
bat altare: ſic vere iuſtus debet habere duplicē
vectē.i. duplicē iuſticie rectitudinē: vnā ſcȝ ad ꝓ
miandū bonos: aliā ad puniendū malos: ⁊ hoc
a dextris ⁊ a ſiniſtris.i. indifferenter reſpectu di
uitū ⁊ reſpectu pauperꝝ/ſine acceptione ꝑſonaꝝ
vt ſic a miniſtris.i. angelis in celū facilius defe-
ratur: q2 reuera iſti duo vectes.i. duplex iuſticia
q̄ſi in anulis affectionū cordis inſerit ⁊ radicat/
facit hōiem in celū portari: ⁊ corā deo ab ange-
lis ꝓſentari: ⁊ etiā in ꝓſentia principū ⁊ magna-
tū ꝑ famā et opinionē deferri: ⁊ in ſtatu ſuo de-
Pſal.90.c. bito ſine offendiculo ſuſtineri. Pſal. In mani-
bus portabunt te: ne vnq̄ offendas ad lapidem
pedē tuū. Lapidē dico.i. ad dānatiōis duriciā.
Eodē ca.a ¶ Circa altare holocauſtoꝝ erāt multa inſtru-
menta neceſſaria: ſcȝ vectes ad altare portādū:
forcipes ad ignē ꝓparandū ⁊ faciendū: ignū re
ceptacula ad ignē ad altare thymiamatis defe-
rendū: lebetes ad cineres colligendū: fuſcinule
ſeu tridentes ad carnes ſacrificioꝝ ſuꝑ ignem re
gendū ⁊ ordinandum: necnō ad eas de caldario
Moralitas extrahendū. ¶ Sic vero circa altare cordis no
ſtri multa inſtrumenta ſpūalia.i. multe virtutes
neceſſarie eſſe probant. Et primo quidem forci
pes: q̄ ſignificant dolorē contritionis: q̄ ſcȝ duo
habet more forcipis brachia: inquantū dolet de
cōmiſſione mali ⁊ de omiſſione boni. Vnum er
go clauū in medio.i. ſpem venie ſeu propoſitum
non reiterandi. Hiere. Duplici cōtritione cōte C
re eos domine. Secundo debēt ibi eſſe recepta Hiere.17.c.
cula ignium: q̄ ſignificāt memoriā charitatis ſan-
ctoꝝ martyrū: et maxime Laurentij/et aliorum
igne ꝓ deo cōbuſtorū. Vel etiā memoriā ignis
.i. paſſionis chriſti et alioꝝ. Dicit ibi tertio: fu-
ſcinule ſeu tridentes/q̄ ſignificant virtutē diui-
ni timoris/et etiā exterioris carnis afflictionē:
q2 ſcȝ timor et penitētia carnes.i. carnis volu-
ptates ſolent pungere: et eas de caldario concu
piſcentie extrahere: et in ignē ſpūalis contritio-
nis cōcremare. Et etiā tres dentēs habere dicit
inquantū penitētie tres ptes tenere ꝓbat: ſcȝ cō
tritionē/cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē: q̄bus ſicut q̄-
buſdā dentibus carnes.i. carnales de caldario
diaboli extrahunt. Quarto neceſſarie ſunt lebe
tes/q̄ ſignificant memoriā mortis: quia ſcȝ cine
res noſtre reſolutionis debent ꝑ memoriā recol
ligi: ⁊ in loco mundo.i. mūda cōſcientia reponi.
Quinto ibi ſunt neceſſarij vectes ad ipſm portā
dum/ſcȝ ſpes eterne ſaluationis: q̄ ſcȝ duplex ē:
inquantū ſcȝ neceſſe eſt ſperare euaſionē pene in
ferni/et acq̄ſitionē glorie paradiſi. Et ſic ſi alta-
re cordis noſtri habet iſta quinq; inſtrumenta:
ſcȝ dolorē ⁊ cōtritionē paſſionis chriſti/et ſctōꝝ
recordationē: penitentiā ſeu carnis maceratio-
nē: mortis noſtre conſyderationē: ſalutis future
ſpem et affectionē: digne poterunt ibi ſacrificia
ſpūs cōtribulati offerri: et bona opa dn̄o imola
ri/et igne charitatis et ſancti ſpūs concremari.
Ita ꝙ tunc poterimus dn̄o dicere illud Pſal. D
Lauabo inter inocentes manus meas: et circū Pſal.25.b
dabo altare tuū dn̄e. ¶ Vel ſi vis/dic ꝙ altare ē Aliter
vir iuſtus/ad imolationē bonoꝝ opeꝝ ſpūaliter
dn̄o dedicatus: ⁊ cetera ꝑ oīa ſicut ſupra. ¶ Vel Aliter
ſi vis dic i malo: ꝙ altare poteſt ſignificare ma-
lū principē vel ꝓlatū: in quo vel ꝑ quē carnes ali
orum cremant/⁊ penis et afflictionibꝰ affligun-
tur. Iſti ergo habent multos ſubſeruiētes ſibi:
⁊ primo quidē forcipes.i. paruos balliuos: qui
nō conant niſi ignē rapinaꝝ.i. exactionū ⁊ accu
ſationū ſuccēdere. Alij vero ſunt igniū recepta-
cula.i. iudices vel maiores: q̄ accuſationes acce
ptas ſolent audire et recipe/et ad maiores refer
re. Alij vero ſunt ſicut fuſcinule.i. mali determi-
natores: qui carnē.i. ſubditoꝝ ſubſtātias habēt
extrahere ⁊ rapere. Alij ſunt ſicut lebetes: ſcȝ no
tarij vel cōſiliarij/q̄ cineres habēt ſeruare.i. me-
moriā accuſationū habēt inregiſtrare: vt nō ob
ſtante punitiōe iā facta/poſſint als ſi neceſſe ſit/
ipſos ꝓpter hoc iteꝝ impugnare. Finaliter aūt
veniūt alij q̄ ſūt ſicut vectes q̄ portāt eos.i. adu-
latores ⁊ mali confeſſores: qui ſcȝ iſtos nō ſolēt
corrigere/ſed potiꝰ ſupportare: ⁊ mala facta co-
rū vel diſſimulare vel cōmendare: ⁊ ſic ſolēt eos
ſuauiter tranſducere ad infernum et reportare.
Vnde zacha. Quo iſte deferunt amphoraȝ? Et Zach.5.d
dixit ad me: vt edificet ei locus in terra ſennaar.
Et ſic igitur iſtud altare diaboli multis malis
inſtrumētis inſtruitur: ⁊ a multis ac malis fami
liaribus frequentat. Iſtud eſt ergo altare comu

E tū ꝑ ſupbiā/inane ꝑ vanā gl'iā/vacuū ꝑ virtutū
carētiā/ereū et ſonoꝝ ꝑ iactātiā et impatientiā/
igne repletū ꝑ auariciā/carnib⁹ cōburēdis ap-
tatū ꝑ carnalē luxuriā ꝛc. Uide textū ca. ꝑcedēti
Ideo de tēplo et altarib⁹/id eſt de moderna ec-
cleſia et multis malis pꝛincipibus/pōt dici illud
1. Mach. 6. a. Macha. Templū luxuria plenū erat ꝛ comeſſa
tionib⁹: et altare illicitis ꝗ lege ꝓhibebant ple-
Aliter nū erat. ¶ Uel dic ꝙ altare ſignificat eccleſiā: ꝗ
debet habere ꝗtuoꝛ angulos/ꝗtuoꝛ coꝛnua ꝛc.
Pone oīa ꝗ ſunt ſupꝛa capitulo ꝑcedēti. Et cir
ca ſe debet habere multa inſtrumēta/id eſt mul-
tarū ꝑſonarū genera: ſcʒ foꝛcipes/id eſt ꝑdicato
res: qui ignē charitatis habēt facere in aliꝭ ar
dere et lucere: ꝗ habēt duo bꝛachia/ id eſt ſcien-
tiā vtriuſqꝫ teſtamēti cū vno clauo/id eſt ꝯſonā-
tiaʒ vtriuſqꝫ. Ignium receptacula ſunt illi/ꝗ ignē
tribulationis chꝛiſti et martyrū/ignēqꝫ inferna
liū toꝛmētoꝛū recolūt. Lebetes ſunt illi/ ꝗ cine-
res ꝓpꝛie moꝛtis accēdūt. Fuſcinule ſunt boni
iudices/qui carnes. i. carnales pungūt et extra-
hūt de caldario pcti. Uectes ꝟo ꝗ oīa ſuppoꝛ-
tant/ſunt ꝑlati: qui altare eccleſie ſuſtinent atqꝫ
poꝛtāt. Ꝺēs autē iſti debēt eſſe erei/id eſt firmi ꝛ
ſolidi/inqꝫtū in bono ſemꝑ perſeuerare debent.
Job. 37. b. Unde Job: Nūquid cū eo fabꝛicatus es celos/
qui ſolidiſſime quaſi ere fundati ſunt. Talia er-
go inſtrumēta/id ē tales ꝑſone/debēt altare dñi
Pſal. 42. b. id eſt eccleſiā frequētare: dicētes illud pſal. In
troibo ad altare dei/ad deuʒ ꝗ letificat iuuētutē
Eodē ca. meā. ¶ Cū dñs duo altaria fieri mandaſſet/ſcʒ
F altare holocauſti et thymiamatis: pꝛimū exteri
us vbi carnes imolabantur et cremabant. Se
cundū ſcʒ infra tabernaculū/vbi incēſuʒ ꝛ thy
miamata adolebant: ſic tū fiebat ꝙ de altari ex
terioꝛi poꝛtabat ignis ad interi⁹/vt ibidē adole
Moꝛalitas ret incēſum. ¶ Sic ꝟo cū dñs oꝛdinauerit duo
altaria. i. duplicē eccleſiā: ſcʒ militantē/vbi car
nes noſtras habem⁹ ꝑ penitētiā cōburere ꝛ affli
gere: et interioꝛē ꝗ eſt in tabernaculo paradiſi:
id eſt eccl'iaʒ triūphantē: vbi thus oꝛōnis ꝛ thy
miama odoꝛoſe deuotiōis dño offerunt. Iſtud
tū verum eſt: ꝙ ignis charitatis et dilectionis
de exterioꝛi trāſfert ad interioꝛē/et de altari ho
locauſtoꝛū ad altare thymiamatū et odoꝛoſoꝛū
1. Co. 13. c. qꝛ ſcʒ charitas ſm apſm/ nunꝗ̄ excidit: imo il-
la eadē ꝗ hic in coꝛdib⁹ fideliū incipit/ibi durat
et perficit: et que in eccl'ia militāte naſcit/in tri-
umphāte complet. Et nota ſi vis/ꝙ multa fue
runt ꝗ iſtā duplicē eccleſiā ſignificabāt: ſcʒ Pꝛi
mo deſertū et terra ꝓmiſſionis. Secūdo taber-
naculū in deſerto laboꝛis: et templū tādē factū
in loco pacis et ꝗetis. Tertio ipm tabernaculū
ſignificat vtrāqꝫ: videlʒ ꝗtū ad duas ſuas ptes
ſcʒ ſancta et ſancta ſctoꝝ. Quarto duo altaria/
ſicut hic. Quinto atriū exteri⁹/et tabernaculum
interi⁹: ſicut hic patebit: et multa alia valde ꝛc.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ talis dualitas ſignificat duplicēʒ
ſtatū eccl'ie militātis: ſcʒ ſtatū laicoꝝ/ ꝗ eſt exte-
ri⁹: et ſtatū clericoꝝ/ꝗ eſt interi⁹. Uel etiā dupli
cē clericoꝝ ſtatū: ſcʒ clericos ſeculares/et cleri-
cos regulares. ¶ Uel dic ꝙ iſta ſunt duo man- G
data charitatis/vel etiā duo teſtamēta: quoꝝ Aliter
ſcʒ vnū eſt altero ꝑſtantius: ꝛ vnū ſe habet ad ꝓ
ximū ſicut exterius: aliud ad deū ſicut interius.
De teſtamēto etiā vet⁹ ſe habet ſicut exteri⁹ ꝛ ꝑ
cedēs/ꝗtū ad ſenſū l'ralē. Nouū ꝟo ſicut interi⁹
ꝛ digni⁹ ꝛ ſuccedēs/ꝗtū ad intelligētiā ſpūalē.
Iſta ſūt etiā duo cherubin ꝛc. Et bꝛeuit ſicut dr Mat. 22. d
In his duob⁹ pēdet tota lex ꝛ ꝓphete. ¶ Pꝛe- Eodē ca. b
cepit dñs fieri atriū iuxta tabernaculū ad meri-
diē cētū cubitoꝝ in lōgitudie/ꝛ ꝗdraginta cubi
toꝝ in latitudine cōpoſitū. ſ. de tētoꝛijs ꝛ colum
nis. Erāt aūt tentoꝛia ꝑ circuitū de byſſo retoꝛ-
ta: ꝗ. ſ. ꝑ circuitū ſuꝑ colūnas ſtabāt: ꝛ a ſummo
vſqꝫ deoꝛſum ꝗnqꝫ cubitis depēdebāt. In cir-
cuitu ꝟo ab vtroqꝫ latere cētū cubitis: ꝛ ab vtro
qꝫ capite ꝗnquaginta circuibāt. Ab vtroqꝫ vero
latere viginti colūne laminis argenteis coopte
capitibus argēteis cū celaturis varijs adoꝛna-
te: baſibus aūt ereis ſuſtētate: ꝛ in altū ꝗnqꝫ cu-
bitis menſurate. In latū ꝟo decē colūne ſtatue
bant: quatuoꝛ in introitu oꝛiētali ceteris ꝑemi-
nebant: in ꝗbus quoddā velū de ꝑdictis quatu
oꝛ coloꝛibus ponebat. ¶ Dic ſi vis/ꝙ atriū iu- Moꝛalitas
xta tabernaculū ſignificat religionē iuxta eccl'ie
ſancte ſedeʒ. Colūne eius ſignificāt ꝑlatos. Coꝛ-
tine ꝟo ſeu tentoꝛia/ſignificāt ſubditos. Debēt
ergo iſte coꝛtine eſſe de byſſo retoꝛta: ꝓpter can-
doꝛē ꝛ nitoꝛē duplicis caſtitatis. Debet circun-
dare atriū religionis ꝑ officiū bone ſedulitatis.
Debēt depēdere a colūnis. i. a ꝑlato ꝑ ſubiectio H
nē oīs hūilitatis. Debēt habere ꝗnqꝫ cubitos i
altū ꝑ ꝗnqꝫ ſenſuū cuſtodiā. Debēt habere cētū
cubitos in longū. i. ꝑfectam ꝑſeuerantiā. Debēt
habere ꝗnquaginta cubitos in latū. i. in iubilei
ſeu eterne ꝗetis ſpem ꝛ leticiā. Ante ꝟo iter eos
debet eſſe velū depictū. i. pictura totius honeſta
tis: ꝗ ꝗtuoꝛ coloꝝ. i. ꝗtuoꝛ virtutū cardinaliū ha
bet pulchꝛitudinē ꝛ decentiā: ita ꝙ de iſtis religi
oſis poſſit dici illud ſuꝑ ca. ꝑcedenti/vbi dicitur
Facies coꝛtinas de byſſo retoꝛta/hyacintho ꝛ
purpura/coccoqꝫ bis tincto variatas. Columne
aūt iſte ſcʒ ꝑlati/vel ꝑfectioꝛes ꝛ firmioꝛes reli-
gioſi/debent eſſe veſtiti laminis argētea ꝑ pure
intentiōis nitoꝛē: baſi ꝟo erea ꝑ ꝯſtantis firmita
tis vigoꝛē: ꝗnqꝫ cubitoꝝ altitudinis ꝑ ꝗnqꝫ ſen-
ſuum cuſtodiā ꝛ tenoꝛē: celaturas etiā virtutum
debēt habere ꝑ bonoꝝ exemploꝝ oſtenſionē et
ſplendoꝛē. Inter ipſos etiā ꝑlatos debēt eſſe ꝗ-
tuoꝛ altioꝛes. i. aliꝗ alijs eminētioꝛes ꝛ perfectio-
res. In quibus ſcʒ velū variatū diuerſaꝝ virtu-
tū. i. regula/lex vel diſcipline obſeruantia debet
ꝑncipaliter pēdere ꝑ omnimodā iuſticiā ꝛ rigo-
rem: vt ſic cuilibet tali colūne. i. cuilibet ꝑlato vł
eccleſiaſtico ſolido vel firmo dicat illud Hiere.
Hiere. 1. d Dedi te hodie in ciuitatē munitā/ꝛ in colūnam
ferreā/ꝛ in muꝝ ereū ſuꝑ oēm terram: ꝛ ꝑliabun
tur aduerſus te: ꝛ ꝑualere non poterunt. In ta-
bernaculo erant columne in tribus locis. i. qua
tuoꝛ interius in ſanctuario/ꝗ ſuſtinebāt velum.
Item quinqꝫ exterius in tabernaculi oſtio/que

A ſuſtinebant tentoriū. Itē ſexaginta foris ī atrio
que ſuſtinebāt cortinaꝝ byſſinaꝝ ambitū. Iſtud
tamē aduerte/ ꝙ prime quatuor columne ſanctu
arij q̄ erant quatuor/ erant deaurate cū capitib⁹
aureis: ⁊ baſes habebant argenteas. Secunde
que erant columne tabernaculi q̄ erant quinqꝫ/
erant deaurate cū capitibus aureis: ⁊ baſes ha-
bebant ereas. Tertie columne atrij erāt eree in
dute cū capitibus ereis: ⁊ baſes habebāt ereas.
Ubi aduertendū/ ꝙ columne quanto erāt in lo-
co digniori ⁊ ſecretiori: tanto erant numero pau
ciores: ſed tanto erant numero p̄cioſiores/ quod
patet: q2 prime columne ſanctuarij non fuerunt
plus ꝙ̄ quatuor/ tabernaculi quinqꝫ/ atrij ſexagi
ta. Prime etiā baſes habebant argenteas. Se-
cunde ereas. Tertie tote ereate vel eree fuerūt.
Igit̄ dicamus ꝙ columne ſignificant viros iu-
Apoca. 3. c ſtos. Unde Apoca. Qui vicerit faciā illū columnā
in templo dei mei. Sed p certo ſcī ꝙ ſūt tres lo
coꝝ diſtinctiones: ſcī hoc ſunt iſtaꝝ columnaꝝ
ſcꝫ iuſtoꝝ diuerſe cōditiones: ⁊ ideo cū tria ſūt
p̄cipue iuſtoꝝ loca: ſcꝫ ſanctuariū/ paradiſus/ ta
bernaculū exterius. i. religio: atriū. i. eccleſia ſe-
cularis: cōſtat ꝙ pauciores ſunt in primo ꝙ̄ ī ſe
cundo ⁊ tertio/ ⁊ in ſecūdo ꝙ̄ in tertio: q2 ſcꝫ in
ſanctuario paradiſi nō ſunt niſi quatuor. i. niſi il
li q̄ quatuor euangeliorū doctrinā tenuerunt: q̄
quatuor virtutes cardinales habuerūt: ⁊ qui q̄-
tuor dotes corporis meruerunt. In tabernaculo
B p̄fectionis ſeu p̄fecte religionis ſunt plures/ ſcꝫ
quinqꝫ: ſcꝫ oēs illi q̄ quinqꝫ ſenſus debite cohi-
bere nouerunt: vel qui quinqꝫ libros moyſi ſpūa
liter impleuerunt. Uel q̄ chriſti qnqꝫ vulnera in
memoria tenuerūt. In atrio aūt eccleſie ſunt ſe-
xaginta. i. generaliter oēs illi q̄ ſexies decē habēt
. i. qui ſex pietatis opa habent. Uel q̄ ſex diebus
bonos labores ſuſtinēt: ⁊ q̄ denarium decalogi
bene viuēdo cōplent. Iſtud igit̄ eſt verū/ ꝙ primi
ſunt precioſiores ſecūdis ⁊ tertijs: ⁊ ſecundi ter
tijs: licet plures ſint tertij ꝙ̄ ſecūdi/ ⁊ ſecūdi etiā
ꝙ̄ primi: q2 ſcꝫ plures cōtinet eccleſia ꝙ̄ cōtinet
patria: ⁊ plures habet ſecularis cōditio etiam ꝙ̄
Eſa. 54. a p̄fectionis religio. Eſa. Multi filij deſerte ma-
Mat. 20. b gis ꝙ̄ eius q̄ habet virū. Et alibi: Multi ſūt vo
Ca. XVI. cati/ pauci v̄o electi. ¶ Sicut patet hic ⁊ in ca-
c. XXVII pitulo p̄cedenti: fuerunt tria vela de quatuor co-
lorib⁹ p̄cioſis facta: ſcꝫ byſſo retorta/ cocco bis
tincto/ purpura ⁊ hyacintho: ſcꝫ vnū quod pen-
debat ante arcam ſanctuarij. Secūdū/ quod pē-
debat retro menſam ⁊ candelabrū/ ſcꝫ ad taber
naculi introitū. Tertiū quod pendebat ſuper q̄-
tuor altas columnas ad atrij exterioris īgreſſū.
Moralitas ¶ Sic v̄o cū eccleſia militans habeat tres par
tes. ſcꝫ ſanctuariū/ tabernaculū/ ⁊ atriū. i. religi-
onem/ q̄ debet eſſe ſanctuariū ſanctitatis cū ar-
ca clauſe humilitatis ⁊ altari diuini cultus/ ora-
tionis ⁊ bonitatis. Itē eccleſiam q̄ debet eſſe ta
bernaculū: q̄ debet continere menſam pietatis/
⁊ candelabrū doctrine ⁊ veritatis. Item ſecula-
rium ſtatum/ qui debet eſſe atriū exterius: qui ſcꝫ
debet habere columnā/ ſcꝫ fidei firmitatē: ⁊ ten

toria byſſina. i. conſcientie ⁊ mundicie puritatē. C
Illud tamē eſt verum/ ꝙ in vtroqꝫ ſtatu/ gradu
⁊ loco inueniunt̄ vela picta ⁊ coloribus p̄cio-
ſis cōſcripta. i. viri p̄fecti/ quatuor cardinalibus
virtutibus adornati: q2 ſcꝫ ⁊ apud religioſos et
apud clericos ⁊ apud laicos poſſunt vela q̄dri-
coloria reperiri: ⁊ viri virtuoſi/ honeſti quotidie
inueniri: ſicut patet: q2 de quolibet ſtatu fuerunt
martyres: ⁊ etiā cōfeſſores: ſicut dicit apl's: Nū- Ro. 3. d.
quid iudeoꝝ tm̄ eſt deus? Nōne ⁊ gentiū? Imo
etiā gentiū: quaſi diceret: nō poteſt vnus ſtat⁹
cōtra aliū p̄ſumere: q2 vbiqꝫ potens eſt deus ſuā
gratiā influere: ⁊ ſua vela quadricoloria ſemina
re. ¶ Uel dic ꝙ iſta tria ſignificant tres ſaluan- Aliter
doꝝ ſtatus: ſcꝫ cōtinentes/ p̄latos ⁊ coniuga-
tos: vel religioſos/ doctores ⁊ laicos ⁊c̄. ſicut ſu
pra. ¶ Uel dic ꝙ iſta tria/ ſcꝫ tabernaculū/ ſan- Aliter
cta ⁊ ſanctaſanctoꝝ/ ſignificāt tres ſaluandorū
ſtatus: ſcꝫ ſtatū penitentie/ ſtatū iuſticie/ et ſtatū
glorie: exēplo ciuitatis hieruſalē: q̄ p̄mo fuit di-
cta iebus. i. cōculcatio quo ad eccleſie penitētes
tandē ſalē. i. pax eccleſie quo ad iuſtos: tandē hie
ruſalē. i. viſio pacis eccl'ie quo ad beatos. Et ſic
quo ad iſta tria ſumſit aliqui illud Eſa. Si reuer Eſa. 30. d
tamini ⁊ quieſcatis/ ſalui eritis. Reuerti enim ſi-
gnificat penitentiā: quieſcere iuſticiā: in qua ſcꝫ
homo quieſcit a vitijs in cōſcientie tranquillita
te: ſaluatio aūt ſignificat gloriā: ſalui inquit eri
tis. Et ſi vis dilata ſicut ſupra eodē mō. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ iſta vela q̄ in ingreſſu ſuper columnas ſta- D
bant/ ſignificant prelatos q̄ cuſtodiunt eccleſiā
ingreſſum: inquantū ſcire debēt q̄ ingredit̄ vel
q̄ exit. Iſti ergo ſiue in religione ſiue in mūdo ſi-
ue in eccleſia debēt eſſe virtutib⁹ picti/ ⁊ quatuor
virtutibus cardinalibus decorati. ¶ Nota ꝙ Eodē ca.
tabernaculū nullū habebat oſtiū: imo ab orien-
te erat apertū: vbi pendebat vnū coloratū velū.
¶ Sic v̄o eccleſia q̄ nō claudit gremiū penitē- Moralitas
ti: ſemp ſe debet ⁊ intrantib⁹ ⁊ redeuntibus ⁊ in
digentib⁹ aperire: ⁊ nulli beneficiū vel miſericor
diā denegare. ¶ Uel dic ꝙ iuſtus debet eſſe ap Aliter
tus ſacerdoti p cōfeſſionē: ⁊ pauperi p elemoſy-
nā/ hoſpitalitatē ⁊ cōpaſſionē: oibus vēo p nul-
lā ficticiā inuolutionē: dicens illud Iob: Foris Iob. 31. d
nō manſit pegrinus: viatori oſtiū meū manife-
ſte patuit. ¶ Hic dicit̄ ꝙ in atrio quantus erat Eodē ca. b.
paries aquilonaris/ tantus erat auſtralis: ī quo
notat̄ ꝙ in eccleſia debet eſſe nulla p̄ſonaꝝ acce
ptio: ⁊ ꝙ̄ tantū debet reputari/ ⁊ ita bene p̄mo-
ueri paup vt diues/ ruſticus vt nobilis ⁊c̄. Itē ſi
cut oēs columne atrij eiuſdē erāt fabrice vel ſche
matis/ etiā oēs tabule vel cortine: q2 ſcꝫ oīa que
erant in tabernaculo/ inter ſe erant ſimilia ⁊ cō-
formia in genere ſuo. Sic vere ī tabernaculo ec-
cleſie illi q̄ ſunt eiuſdē p̄feſſionis ⁊ gradus/ de-
bent eſſe eiuſdē cōformitatis ⁊ ſtatus: vt ſcilicet
in moribus ⁊ habitib⁹ inter ſe cōueniant: et oīa
in vnū cōcurrant. Undem caplo p̄cedenti dicit̄
ꝙ vna menſura erat ſagoꝝ oīum. Et in Apocal'.
dicit̄: ꝙ latera ciuitatis erāt equalia: quod tamē Apoca. 21. c
eſt hodie contra multos: q̄ ſcꝫ tam in eccleſia ꝙ̄

E in religione/alijs nō curant eſſe in bono ſiles:
ſed magis ꝛ in morib⁹ ꝛ in geſtibus ſunt ipſis
diſſiles ꝛ diſformes: ꝛ potiſſime bonis pſonis q̄
eos in ſuis ſtatib⁹ pceſſerūt. Contra quos dici
Dan.7.b tur: Beſtia quā vidi/diſſilis erat beſtijs quas añ
viderā. ¶ Paxilli ꝛ ola vaſa altaris erāt erea/
vt hic. In quo ꝛ oēs paxilli q̄ tabernaculū ec-
cleſie mediātib⁹ charitatis funib⁹ p ſtabilitate ꝛ
firmāt.i.plati: vaſaq; alia.i.religioſi vel clerici:
debēt eſſe erea.i.p ꝓfeſſionē/pdicationē ꝛ gratia-
rū actionē ſonora ꝛc. ¶ Et nota ꝙ paxilli in ta-
bernaculo erāt neceſſarij ad ſuſpēdendū ꝛ ad di
latandū ſeu extēdendū/ad ſtabiliendū ſeu figē-
dū. Sic vo pdicatores vel plati debēt alios p
ꝯtemplationē ꝛ ſpem celeſtiū ſurſum ſuſpēdere
Col.3.a dicētes illud apli: Que ſurſum ſunt q̄rite: eccle-
ſiam augere ꝛ extendere: ꝛ etiā p charitatē dila-
Eſa.54.a tare ꝛ diffundere: dicētes illud Eſa. Dilata lo-
cū tentorij tui: ꝛ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extē-
de. Debēt etiā ꝛ eccliam et pſonā figere: et in fi-
de et in moribus ꝯfirmare: et ſtatū eoꝝ ſpualr et
Ibidem tempaliter ſolidare/ dicētes illud: Longos fac
Eſa.22.g funiculos tuos: et clauos tuos conſolida. Et de
tali paxillo dicitur illud Eſa. Figat paxillus in
loco fideli: quaſi diceret: talis paxillus debz eſſe
in fide et in fidelitate fixus: vt alios melius figat
Eodē ca.d. et firmet ¶ Per dnm dictum eſt moyſi ſic: Pre
cipe filijs iſrael vt afferant mihi oleū oliuarum
puriſſimum/piloq; contuſum: et ardeat lucerna
in tabernaculo meo iugiter extra velum: et collo-
F cabunt eum Aaron et filij eius p dies ſingulos
vſq; mane. In veſpe añt accendebat lucerna in
tabernaculo: et p totā noctē ardebat/ et taber-
naculum illuſtrabat. In mane vo adueniēte lu-
Moralitas mine extinguebat. ¶ Per oleū in ſacra ſcriptu
ra intelligit elemoſyna/ vel quodlibet opus pie-
tatis: q2 ſicut oleū alijs liquoribus ſupnatat: la-
pſos ꝯfortat: eſuriētes cibat: lumini pabulū pre
ſtat: tumores ſedat: pugnatores inungit: et ex
amara radice oliue ſurgit. Sic elemoſyna alijs
bonis opibus ſupnatat et pualet: lapſos et eſuri
entes reficit et refouet: lumen boni exēpli alijs
pbet: tumorē aliene ſupbie contra ſe ſedat: et ad
pugnādū ꝯtra diabolū ſumme iuuat: dum tñ ex
radice amare.i.ex cordis dolore et cōpaſſione p
cedat: vt ſic hō pus mentē ſup pauperē effundat
q̄ manū ad ſubueniendū extendat. Dico igit ꝙ
moyſes.i. platus vel pdicator debet pcipe filijs
iſrael.i. chriſtifidelib⁹/ꝙ ipſi offerant oleū dño/
id eſt opa pietatis: et ꝙ inde fiat lucerna bonoꝝ
exemploꝝ in tabernaculo eccle militātis: quā
ſcz Aaron et ſubditi eius.i. eccleſiaſtici viri de-
bēt pcipue accēdere: et p elemoſynaꝝ ſubuētio-
nē quā faciūt/debēt totū tabernaculū eccleſie/lu
mine bonoꝝ exemploꝝ decorare: ꝛ alioꝝ oculos
illuſtrare: q2 ſcz tpe nocturno.i. in tpe tribulatio
nis et paupertatis debet pcipue fieri: q2 ſcz qñ di-
es pſpitatis vel fertilitatis euenit: tunc poteſt
iſta lucerna intercipi et ſecludi/ quouſq; iterum
noctē.i. tps neceſſitatis ꝯtigerit ſubinferri: q2.ſ.
iuſti debent in nocte.i. in neceſſitatis tempe ele-
moſynas facere: de die vo.i. qñ nō eſt neceſſe/ G
poſſūt ſine periculo abſtinere. Unde: Nō extingue Prouer.31.d
tur in nocte lucerna eius. Uel dic ꝙ lucerna ex Aliter
ſignificat fidē: q̄ vo ſole oriente extinguit: q2 fi-
des euacuabit lumine pateſcēte: ꝛ a ſplēdore ve
ritatis q̄ erit in gl'ia abſorbebitur. In nocte eñ
hui⁹ vite neceſſaria eſt lucerna fidei. Tūc eñ cū
eterna dies effulſerit/ nō erit neceſſe credere: ſz
cūcta clara luce poterim⁹ cognoſcere et videre.
Eſa. Nō erit tibi ſol ampli⁹ ad lucēdū: nec ſplē- Eſa.60.d.
dor ignis illuminabit te: ſed erit tibi dñs in lu-
cē ſempiternā ꝛc. Nō occidet vltra ſol tu⁹: et lu-
na tua nō minuet. ¶ Hic ſuent notatū: ꝙ mōs Mōs oliue-
oliueti antiquit⁹ mōs triū luminū vocabat: pro ti mōs triū
eo ꝙ ibi naſcebat oleū quo luminaria nutriunt luminū
ꝛ p eo ꝙ ibi refulgēt luminaria tēpli: et p eo ꝙ il
le mōs rōne altitudinis a ſole plus ceteris illu-
minabat. Sic vere tria lumina ſunt ale neceſſa
ria: ſcz lux ſcientie/q̄ p oleū: lux gratie/q̄ p lumē tē
pli: lux gl'ie/que p lumen loci notant.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Textus
Preceptū eſt moyſi ꝙ applicaret ad
ſe aaron. Moralitatū Capi. XX

Receptū eſt moyſi ꝙ applicaret ad ſe
aarō ꝛ filios ei⁹ de medio filioꝝ iſrl/ vt
ſacerdotio fungerent. In lib. Nuṁ. p Num.6.a.
cipit/ vt leuite de medio alioꝝ ſepent/ et oblati
dño cōſecrent. ¶ Sic aliq̄ ſacerdotio habēt fū Moralitas
gi/ ꝛ in ſtatu religiōis vl' eccle dño ꝯſecrari/ ꝛ ſi
bi ſpecialiter dedicari: ſicut eſt aarō ꝛ filij ei⁹/ et
etiā oēs leuite. Hoc eſt dictu/ꝙ epi et clerici et H
q̄cūq; religioſi ꝛ eccliaſtici: debēt añ ola ſepari
de medio alioꝝ/p ſancte vite ſingularitatē/ ꝛ p
pſtātiorē ſanctitatē ꝛ bonitatē: ꝛ etiā ad literā p
ſtatus et moꝝ/ꝛ etiā p habitus ꝛ geſt⁹ ꝛ ſocieta
tis diſformitatē: q2 ſcz iſti debēt alijs meliores
eſſe: et ſic ſe debēt a cōmuni via ꝛ vita alioꝝ ſe-
parare. Uñ petro dictū eſt: Diligis me pl⁹ his: Ioan.21.
Aplis etiā dictū eſt: Niſi abūdauerit iuſticia ve Mat.5.c.
ſtra plus q̄ ſcribarū et phariſeoꝝ/ nō intrabi-
tis in regnū celoꝝ. Munera etiā q̄ miſit iacob Gen.43.c.
legunt fuiſſe de optimis frugibus terre. Lecti- Cā.3.c.
lū etiā Salomōis ambiſſe legunt fortiſſimi de
fortibus. Sic ꝛ iſti/ſicut ſepant de ſecularib⁹ in
ſtatus pfeſſione/ita ꝛ ſepent in moꝝ pfectiōe.
Uñ dicitur: Separamini de medio multitudinis. Num.16.c.
Iſti debēt ad moyſen.i. ad platū ſuperiorē ap-
plicari p examinationē: vt ſcz cognoſcat iſtoꝝ
ſcientiā/vitam et diſcretionem: et ſi digni ſunt
aſcendere ad huiuſmodi plationē: quia ſcz illi ſi
eſſent luſci/mutilati et male formati/ a ſacerdo-
tio repellebantur: et ideo applicabantur et exa-
minabantur. Sic viri eccleſiaſtici ſi ſunt in mo-
rib⁹ male formati: a miniſterio beneficioꝝ ꝛ of
ficioꝝ eccleſiaſticoꝝ debēt repelli: et ideo ne-
ceſſe eſt eos ad ſuperiores applicari/ et diligenter Exo.29.a.
examinari. Unde Aaron et filios eius applica
ad tabernaculi oſtiū. Hic eñ agitur de veſtib⁹
ſacerdotū. ¶ Uerſitamē ſicut dicit Comeſtor/
et ſicut elicit ab hoc loco: minores ſacerdotes ꝛ
maiores: quedā habebant cōmunia: ꝛ quedam

B differentia veſtimēta. Uñ ait generaliter: ꝙ oēs ſacerdotes quatuoꝛ veſtimentis vtebanł. Qui cūqꝫ em̄ ſacerdos pꝛimo ⁊ ante oīa aqua man⁹ lauabat: deinde femoꝛalia linea induebat: qb⁹ ſmiſſis pedibus ⁊ ſtrictis circa renes pudibunda celabat: quod quidē indumentū ſolū vſqꝫ ad genua deſcendebat. Tandē ꝟo induebał tunica linea longa vſqꝫ ad talos ꝓtenſa: et coꝛpe et bꝛachijs adaptata. Poſtea vero habebat balthei ſeu cingulū quatuoꝛ digitis latū: floꝛibus purpureis / coccineis ⁊ hyacinthinis intextum: quo ſcꝫ ſacerdos cingebatur: ⁊ quo tunica linea ne defflueret ſtringebał. Quartū ꝟo indumentū erat tiara: q̄ quaſi medietatem capitis operiēs / vitta erat vndiqꝫ circūſtricta: ⁊ quodā byſſino velamine vſqꝫ ad barbā deſup coopta. Iſtis ergo q̄tuoꝛ ornamētis ſacerdotes minoꝛes induebanł: ⁊ q̄ſi miniſtrabāt in tabernaculo parabantur. ¶ Reuera iſti poſſunt cōmunitatē ſacerdotū noſtroꝝ ⁊ generaliter oīm eccleſiaſticoꝝ ſignificare: qꝛ ꝓ certo iſti debent ⁊ ante oīa feminalia linea qbus genit[alia] regebanł. i. virtutem puriſſime caſtitatis habere: q̄ ſcꝫ et renes et genua et oēs actus venereos debet tegere et ſtringere: et ne turpitudo alicuius inhoneſtatis appareat: ante oīa debet caſtitas opire. Itē iſti debent habere tunicā lineā longā exterioꝛis honeſtatis: q̄ vſqꝫ ad pedes. i. vſqꝫ ad finem vite attingat ꝑ pſeuerantiā cōtinentie et longanimitatis vt ſic de iſta duplici veſte linea / femoꝛalib⁹ ⁊ tunica. i. interioꝛi caſtitate ⁊ exterioꝛi honeſtate et mūdicia dicał illud Leuiti. Tunica linea veſtietur ſacerdos: femoꝛalib⁹ lineis verēda celabit. Itē iſti debēt habere balthcū ſeu cīgulū pictoratū de q̄tuoꝛ ꝓcioſis coloꝛibus factū / et q̄tuoꝛ digitis menſuratū: ſignificantē quatuoꝛ virtutū cardinaliū ligaturā: qbus ſcꝫ tota moꝝ cōpago cingił / ſtringił et oꝛnał: et inde quicq̄d eſt ſuperfluū cohibeł / ſicut patet. Iuſticia ſtringit iniquitatē: et foꝛtitudo ſtringit lapſitatē: prudētia ſtringit leuitatem: temperātia ſtringit voluptatē. Et vide ſupra / aurū quare applicabał ad q̄tuoꝛ coloꝛes. Uñ dicił: Indues lineis tunicis: cingeſqꝫ balthco aaron et liberos eius. Iſte etiā balthe us q̄tuoꝛ virtutū dicił eſſe mēſura q̄tuoꝛ digitoꝝ inquantū debet iuiti veritati q̄tuoꝛ euāgelioꝝ: vel inq̄tū ꝑ iſtas virtutes quatuoꝛ menſuranł ⁊ ſtringunł ſupfluitates q̄tuoꝛ affectionū. Tandē mitra linea iſtis oībus ſupeminenſ. i. timoꝛ dei in capite coꝛdis et intentionis ponił: ibiqꝫ virtus charitatis ſtringił: vt ſit timoꝛ filialis nō ſeruilis: et velamento byſſino / ſcꝫ innocētia ſeu coꝛdis mūdicia deſup p̄munił: a quo ipſum caput intentiōis oꝛnał. Timoꝛ em̄ alijs virtutib⁹ ſupeminet: ⁊ ipm̄ caput cū ſenſibus. i. ipſam mentē cū affectib⁹ velat et cohibet: capilloſqꝫ et cogitationes ne ſupfluāt / manu tenet. Uñ dicił: Timoꝛ dñi ſup oīa ſe ſuppoſuit. Et Prouer. Per timoꝛē dñi declinat oīs a malo. Et ſic ergo dico ꝙ eccleſiaſtici debent habere quatuoꝛ oꝛnamēta: ſcꝫ caſtitatē ꝑ feminalib⁹ / honeſtatē ꝑ tunicā / q̄tuoꝛ virtutes ꝑ zonā / timoꝛē dñi pro mitra. C

Uñ dicił: Impones eis mitras: eruntqꝫ ſacerdotes mei religiōe ꝑpetua. ¶ Ultra indumēta ꝓmiſſa ſcꝫ feminalia / tunicā lineā et balthcū: magn⁹ archus. i. ſūmus ſacerdos plura habebat alia oꝛnamenta: ſcꝫ tunicā hyacinthinā: q̄ coꝛp⁹ vſqꝫ ad pedes tegebat: q̄qꝫ deſup capitiū et in fine limbū ſeu oꝛā foꝛtē ⁊ ꝯtextā: quēadmodū (vt ait text⁹) fieri ſolet in extremis ꝑtib⁹: ne facile rūpał habebat: vbi ſcꝫ tintinabula aurea cū malis punicis / auro et q̄tuoꝛ coloꝛib⁹ cōtextis vndiqꝫ dependebāt: q̄ pōtifice tabernaculū intrante et dño miniſtrāte ſonitū dare debebāt. Pontifex em̄ moꝛtis periculū incurrebat: ſi ſonus nō audireł in tabernaculo cū intrabat. ¶ Sic ꝟo dico ꝙ epūs vel ſacerdos / vel q̄cūqꝫ in gradu eccleſiaſtico ꝯſtitut⁹: vltra feminalia caſtitatis / tunicā lineā inocentie ⁊ puritatis / balthcū ſeu cingulū charitatis / tiaram diuini timoris et humilitatis debet habere vnā tunicā hyacinthinā. i. coloꝛe fulgidā ⁊ celeſtē ꝯuerſatione habere curet / q̄ ſcꝫ celeſtem coloꝛē habeat: vt inter hoīes celicā vitā ducat. Apls: Cōuerſatio noſtra in celis eſt. Quā ſcꝫ tunicā ꝯuerſationis honeſte plura debent ꝯcomitare: ſcꝫ oꝛa ſeu limbus foꝛtiter cōtext⁹ in extremitate. Hec eſt virtus pſeuerantie: q̄ ſcꝫ debet eſſe foꝛtis ⁊ ſolida / et vſqꝫ ad extremū vite ꝓtenſa: ne ſcꝫ rumpał nře pfectionis tunica. Unde dicił: Attingit a fine vſqꝫ ad finē foꝛtiter. Item in iſta tunica bone cōuerſatiōis / debent eſſe malogranata. i. bona opera et exēpla / auro ſapientie et quatuoꝛ coloꝛibus. i. quatuoꝛ virtutibus cardinalibus circūſtantionata et picta: vt ſic iſte ſit illa terra frumenti vini et olei / in q̄ ficus et malogranata naſcunł. Itē debent eſſe aurea tintinabula. i. aurea documenta ⁊ verba ad eruditionē alioꝛum / ſonum per p̄dicationē dantia: ⁊ ad dei laudē ⁊ gratiaꝝ actionē dulciter modulantia: qꝛ ꝓ certo quicūqꝫ eccleſiaſticus ⁊ maxime platus indigne tabernaculū eccleſie ingredił: niſi ſonitus diuine laudis ⁊ ꝑdicationis apud eum audiał: quinimmo neceſſe eſt ꝙ moꝛtem culpe ⁊ pene incurrat / qui ſine tali ſonitu iudiciū dei cōſpectibus hoīm adminiſtrat. Pſal. Ut audiam vocem laudis tue: et enarrē vniuerſa mirabilia tua. Igitur patet ꝙ tunica hyacinthina conuerſationis celeſtis debet habere limbum perſeuerantie ⁊ durationis: malogranata ſeu fructus bone operationis / ſonitū diuine laudis et p̄dicatiōis. ¶ Ultra premiſſa habebat ſummus pontifex tria ſpecialia oꝛnamenta: ſcꝫ ſuphumerale / ratiōale iudicij / ⁊ cidarim ſeu mitrā. Erat aūt ſuphumerale quoddā paramentū humeroꝝ pōtificis de auro byſſo retoꝛta / coccobis tincto / purpura ⁊ hyacintho contextū: anulis ⁊ catenulis aureis circūq̄qꝫ munitū: ⁊ cū rōnali iudicij quod erat oꝛnamētū pectoꝛiſ colligatū. In iſto ergo ſuphumerali duo erāt lapides onychini: in qb⁹ duodecim filioꝝ iſrł noīa erāt ſculpta: ⁊ ibi ſm̄ oꝛdinē ꝓmogeniture ſue appoſita ⁊ ꝯſcripta. Hoc aūt fiebat / vt ſumm⁹ pōtifex

Marginalia: Moꝛalitas (left, at "Reuera iſti poſſunt"); Leuit. 16. a. / D (left, at "mūdicia dicał illud Leuiti."); Exo. 29. b (left, at "loꝛes. Uñ dicił"); Eccl. 25. b / Pro. 15. d (left, at "tationes ne ſupfluāt" / "moꝛ dñi ſup oīa"); Exo. 29. b (right, at "Uñ dicił: Impones eis mitras"); Moꝛalitas (right, at "Sic ꝟo dico"); Phil. 3. d (right, at "Apls: Cōuerſatio noſtra"); Sap. 8. a (right, at "Attingit a fine"); D (right, at "virtutibus cardinalibus"); Deu. 8. b (right, at "terra frumenti"); Ps. 25. b (right, at "Ut audiam vocem"); Eodē ca. a (right, at "Ultra premiſſa").

E memoriā filioꝝ iſrael ſecū ſemꝑ gereret: ⁊ vt pa
triarcharū exēpla imitari ſtuderet: ⁊ vt ppl's vi
dens patrū ſuoꝝ noīa in humeris pontificis/ad
ipoꝝ virtutes imitādas totis viribus inhiaret.
Rōnale ꝟo iudicij erat pānus q̄dratus ad orna
mentū pectoris ordinat⁹: q̄tuor colorib⁹ predi
ctis ⁊ auro tex⁹: ⁊ duodecim p̄cioſis lapidibus
inſignit⁹: in q̄b⁹ ꝑ q̄tuor ordines nomia duode
cim filioꝝ iſrl' erant ſculpta. Illud etiā iſta duo
vocabula iudiciū ⁊ veritas ꝯtinebat: ⁊ cū ſuꝑhu
merali quod erat retro ſuꝑ humeros/ cum cate
Moralitas nis ⁊ anulis aureis iunctū erat. ¶ Chariſſimi/
ꝑ humeros in ſcriptura (ꝓ eo ꝙ ab eis depēdet
fortitudo brachioꝝ) ſignificat fortitudo et virt⁹
bene opandi. Pect⁹ vbi eſt cor/ſignificat ampli
tudinē bñ cogitandi. Igit' ꝑ humerale ornamē
tū humeroꝝ pōt intelligi bona vita ⁊ patientia:
ꝑ rōnale ꝟo pōt intelligi bona ſciētia ⁊ doctri/
na: q2 ꝓ certo ſacerdos ſeu pontifex vel eccleſia
ſticus/debet habere p̄ncipaliter iſta duo orna/
menta: ſcʒ patientiā ad ſuſtinendū/ſeu virtutem
ad bene operandū/⁊ ſcientiā ad bene iudicādū:
vt ſic in pectore ſit ſcientia/iudiciū ſeu rō: in hu/
meris ꝟo patientia/ ⁊ bonoꝝ operum executio.
Nu.7.a Vñ dicit': Onera portent in proprijs humeris.
Igit' iſta duo debēt cōſtare de q̄nqꝫ: ſcʒ de auro
diuine ſapientie/de purpura iuſticie/de byſſo tē
perantie/de cocco vel igne fortitudinis/⁊ de hy/
acintho vere prudentie: q2 reuera iſtis q̄nqꝫ vir
tutib⁹ debet ornari pect⁹. i. ſacerdotis vita ⁊ pa
F tientia. Debent etiā iſta duo catenis ⁊ anulis ſi
bi iungi. i. cōmuni cōſonātia ⁊ cōcordia: q2 ſcili/
cet tūc rōnale pectoris cū ſuꝑhumerali iūgitur:
qñ cōſcientia ⁊ vita/cogitatio ⁊ opatio/ſenſus ⁊
actus inuicē cōcordant: ⁊ qñ tale bonū quod ſcʒ
ſcitur ⁊ docet'/opere ꝑficit'. Iuxta illud quod ca
nit': Mens a vita nō diſcordet: nā ſi vitam mēs
remordet/nō eſt cōſonātia. Et ꝓculdubio in ſu/
perhumerali ſūt duo lapides onychini: q2 ſcili/
cet bona vita cōſiſtit in duobus: ſcʒ in declinan
do a malo/ ⁊ faciēdo bonū. Onychinus autē la/
pis eſt ad modū vnguis: qui eſt corpoꝝ extremi
tas/habens viuacē colorē: ad denotandū ꝙ iſta
duo ad extremitatē vite ꝑ ꝑſeuerantiā debēt du/
rare/⁊ nunq̄ deſiſtere vel ceſſare. Vel etiā ad de
notandū ꝙ ad vnguē ⁊ diſtincte debent iſta duo
ſeruari: ſcʒ bonū fieri/a malo caueri. Aduerten/
dū etiā ꝙ iſti duo lapides debebāt includi auro
⁊ auro mediāte cū ſuꝑhumerali firmiter ſtabili/
ri: q2 aurū diuine ſcripture debet iſta duo tenaci
ter ꝯſtringere: ne poſſint ꝑ pctm̄ cadere vel per/
Psal.33.c. ire. Pſal'. Declina a malo ⁊ fac bonū: inq̄re pa
cē ⁊ ꝑſequere eā. Pacē dico. i. ꝑſeuerantie ſtabi/
litatē. In rōnali ſeu in ornamēto pectoris duo/
decim erāt lapides p̄cioſi: q2 ſcʒ in mēte ⁊ ratiōe
pōtificis debēt inueniri duodecim articuli fidei:
ibidē ſcʒ ſculpti ⁊ tenaciter incluſi. Vñ in Apo/
Apoca.12.a cal'. In capite eius. i. in corde corona ſtellarum
duodecim. Et ſic fiet ꝙ ſacerdos vel p̄lat⁹ debet
ſecū in pectore ſeu in corde portare noīa patri/
archaꝝ ⁊ memoriā ſctōꝝ patrū/vt eos imitetur:
noīaqꝫ filioꝝ iſrl'. i. ſubditoꝝ: vt de eoꝝ regimie G
curet: ⁊ ꝓ eis ad deū inclinet'. In humeris etiā
ſuis. i. in vita et ꝯuerſatiōe debet patriarcharū
portare noīa: ſcʒ ſctōꝝ opa ⁊ exēpla: vt ſic popu
lo ſubdito exēplariter demōſtrēt: ⁊ imitāda etiaꝫ
p̄ſentent. Vñ dicit': Habebat portas duodeci/ Apoca.21.b
⁊ duodeci noīa inſcripta: q̄ ſūt noīa duodeci tri
buū filioꝝ iſrl'. Iſte eñ i ſuo pectore ſeu in ſui pe
ctoris rōne/debet h̄re iſta duo noīa ſcripta: ſcʒ
iudiciū ⁊ ꝟitas: vt ſcʒ ſemꝑ habeat in corde iudi
ciū q̄tū ad ꝓximū: ꝟitatē q̄tū ad ſeipm̄. Iudi/
ciū iuſte iudicādo: veritatē recte diſcernēdo. Iu
diciū/quo malū puniat: ꝟitatē/q̄ bonū eligat: vt
ſic de tali pōtifice poſſit dici illud Pſal'. Opa Psal.110.b
manuū ei⁹ veritas ⁊ iudiciū. Et ſic ergo breui/
ter recapitula/ꝙ ſacerdos/ pontifex vel prelat⁹
debet habere rōnale iudicij. i. rōnem ⁊ diſcreti/
onem: vt ſit ſcripta veritas ⁊ iudiciū: ꝙ etiā du/
odecim lapides habeat. i. duodecim articuloꝝ
fidē/ꝟitatem et cognitionē: q̄ ⁊ q̄tuor ordinib⁹
⁊ q̄tuor colorib⁹ incluſa ſint. i. vt habeat q̄tuor
virtutū cardinaliū ꝑfectionē: ꝙ etiā anulos ⁊ ca
tenā. i. charitatē ⁊ dilectionē habeat. Itē iſte de
bet habere ſuꝑhumerale. i. op⁹ bone vite/ quod
ſuꝑ hūeros portat': vbi ſunt duo onychini. i. bo
ni factio/et mali declinatio: q̄ p̄ncipalr' mādant'
cū noīb⁹ filioꝝ iſrl'. i. cū bonis ſctōꝝ patrū exem
plis/q̄ imitāda alijs demonſtrauit'. Et ſic de iſta
dicet' illud Sap. ꝙ in veſte poderis ſcripi⁹ erat Sap.18.d.
tot⁹ orbis terraꝝ: et parentū magnalia in qua/ H
tuor ordinib⁹ lapidū erāt ſculpta. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
onychin⁹ q̄ facit oculos tremulos/ eſt timor vel
ꝯſyderatio: q̄ ſcʒ duplex eſſe ꝑcipit': vt ſcilicet de
amiſſiōe glorie/incurſioneqꝫ miſerie timeatur.
Rōnale etiā diſcretionem ſignificat/que ſcʒ du
plex eſſe debet: ꝓ eo ꝙ p̄lat⁹ diſcret⁹ in ſpūalib⁹
et tēꝑalibus debet eſſe. ¶ Rōnale iudicij quod Eodē ca.c
ornabat ſacerdotis pect⁹/duodecim lapides p̄/
cioſos habebat: q̄ q̄tuor diſtinguebāt' ordinib⁹
ſcʒ vt in p̄mo ꝟſu h̄ret ſardiū/topaziū ⁊ ſmara/
gdū: i ſecūdo carbūculū/iaſpidē et ſapphirū: in
t'tio ligurū/achatē ⁊ amethyſthū: i q̄rto chryſo
lithū/onychinū ⁊ beryllū. In iſti ſ ergo lapidib⁹
noīa duodecim filioꝝ iſrl' ſculpebant': et ibi or/
dinate ſ'm etatis ſue ordinem ponebant': ita ꝙ p̄
mogeniti in p̄mo ꝟſu et i poriib⁹ lapidib⁹ ꝑ ordi
nem locabant'. ¶ Sacerdos iſte pōt ſignificare Moralitas
p̄latū: q̄ reuera tot habet p̄cioſoꝝ lapidū gene/
ra/quot habet officia vel bñficia: et tot habet ſe
cū filios iſrael/quot habet bonos ſubditos ⁊ ꝑ
fectos. Igit' cū iſte habet in veſtimento poſſeſ
ſionū ſuaꝝ iſtos ſuos lapides p̄cioſos. i. iſta ſua
beneficia diuerſimode diſtincta: ita ꝙ in q̄tuor
verſibus. i. varijs ordinibus ſint diuiſa. Verum
tamen illud debet eſſe verū/ꝙ primogeniti. i. ſe/
niores/prudentiores et meliores filioꝝ iſrael. i.
ſubditorum debent in ipo pectore et affectione
prelati primi ſedere/et in primis lapidib⁹ ſculpi:
et primis officijs et beneficijs aſſignari: et in p̄/
mis honorum et dignitatum verſibus et gradi
bus collocari: ubiqꝫ ſ'm ordinem etatis et perfe

A ctionis ⁊ virtutis quã habẽt/ p̃mus vel poſteri⁹
Deu.1.b. collocari. Heſter. Bibebãt oẽs in aureis pocu-
lis/ vnuſq̃ſq; ſm ordinẽ etatis ſue: ſcʒ q2 illud de
bet eſſe veꝝ ꝙ p̃lat⁹ in affectiõe ⁊ mẽte ſua debet
p̃mo ⁊ principaliter habere ⁊ proponere melio-
res: ⁊ eos etiã in dignitatib⁹ ⁊ gradib⁹ cõſtitue
Aliter re priores/ ⁊ facere potẽtiores. ¶ Vel dic ꝙ q̃-
tuor ordines ſeu verſus in rõnali ſeu in pontifi-
cis pectore ſunt q̃tuor affectiones in cuiuſlibet
iuſti corde: videlicet/ gaudium de p̃ſenti merito
ſeu bono: ⁊ dolor de p̃ſenti vitio ſeu malo: ſpes
de futuro p̃mio: ⁊ timor de futuro tormẽto. Du-
odecim lapides p̃cioſi ſunt duodecim virtutes: q̃
ſcʒ in pectore ⁊ in mẽte cuiuſlibet debent eſſe: q̃
ſm dictos quatuor verſus.i. ſm q̃tuor affectio-
nes p̃dictas ab inuicẽ ſunt diſtincte. Igit̃ p̃m⁹
verſus/ ſcʒ gaudium ⁊ leticia ſpũalis habet tres
lapides.i. tres theologicas virtutes: ſcʒ ſardiũ
q̃ eſt ſpes: q2 ſard⁹ pellit timorẽ. Smaragdũ q̃
eſt fides: q2 ſcʒ ſmaragd⁹ acuit viſus ſplendorẽ:
topazion q̃ eſt charitas: q2 topazion excedit oẽʒ
Pſal.118.q. valorẽ. Pſal. Dilexi mãdata tua ſup aurũ ⁊ to-
pazion. Quaſi diceret: Nihil in theſauris regũ
(ſm Pliniũ) p̃cioſi⁹ repit̃. De charitate etiã di
1.Co.13.b cit apl's: ꝙ charitas oĩa põt. Secũdus v̄ſus: ſcʒ
dolor vel triſticia penitẽtialis ſilr̃ habet tres pre
cioſos p̃ticulares lapides vel virtutes: videlicet
carbunculũ/ q̃ igneũ habet colorẽ: hec eſt contri
tio. Sapphirũ/ q̃ (ſm Diaſcoridẽ) oſtia clauſa
B aperit: hec eſt ꝯfeſſio. Jaſpidẽ/ q̃ ſãguinẽ: hoc ẽ
voluptatẽ ſtringit: hec eſt ſatiſfactio ſeu abſtinẽ
tie maceratio. Cõtritio eñ ſicut ignis vrit: cõfeſ-
ſio oſtiũ oris ⁊ cordis apit: ⁊ ſatiſfactio vel affli
ctio voluptatẽ ꝯſtringit. Terti⁹ verſus/ ſcʒ ſpes:
habet ſilr̃ tres virtutes: ſcʒ liguriũ/ q̃ fluxũ ven-
tris ſtringit: hec eſt caſtitas ſeu mũdicia. Acha
tẽ q̃ tẽpeſtatẽ auertit/ ⁊ p̃icula vincit: ⁊ hec eſt ſta
bilitas vl' patiẽtia. Amethiſthũ/ q̃ hoiem vigilẽ
facit/ ⁊ malã cogitationẽ tollit: hec ẽ ꝯtẽplatiõis
ſublimitas/ ⁊ celeſtiũ ſapiẽtia: q2 reuera virtutẽ
ſpei debẽt cõcomitari cordis mũdicia/ patiẽtia
⁊ celeſtiũ cõtemplatio ⁊ noticia. Quart⁹ v̄ſus/
ſcʒ timor tormẽtoꝝ: debet ſilr̃ habere tres virtu
tes: videlicʒ cryſolithũ/ q̃ demones terret: hec ẽ
humilitas. Onychinũ/ q̃ imagines more ſpecli
rep̃ſentet: hec eſt veritas. Berillũ/ q̃ quãto plus
pallet/ tanto eſt melior: hec eſt abſtinẽtie ſobrie
tas. Iſtos ergo duodecim lapides.i. iſtas duo-
decim virtutes debet ꝯtinere veſtis pontificis.i.
ꝯuerſatio ⁊ p̃fectio cuiuſlibet ſacerdotis. Iſtoſ
ꝙ debet in ſuo pectore gerere: vt poſſint exẽpla
riter relucere. Et ſi vis applica nomĩa patriar-
chaꝝ ſm interp̃tatiões ſuas ad nõia lapidum ⁊
virtutũ. Ideo de talib⁹ duodecim lapidib⁹ dici
Apoca.21.b tur in Apoca. ꝙ murus ciuitatis.i. vir iuſt⁹ habe
bat duodecim fundamẽta. Cidaris erat ornamẽ
tũ capitis pontificis: ⁊ erat facta de byſſo ad mo
dũ pyramidis ſurſum erecta: in fronte autẽ erat
lamina aurea ad modũ lune medie figurata: cu-
ius cornua erãt ſup⁹ eleuata: q̃ ſcʒ ſup frõtẽ põti
ficis pẽdebat: ⁊ nomẽ dei tetragrãmaton cõtine

bat. Iſtud põt allegari ꝙ q̃cũq; eccliaſtic⁹ põti- C
fex vl' ſacerdos debet i capite cordis ſui hr̃e duo
ſpũalia ornamẽta: ſcʒ vitã byſſinã.i. ꝯſcie puri-
tatẽ: ⁊ laminã aureã.i. ſapie claritatẽ. Iſta vero
mitra mũdicie ſurſũ debet ꝑ ꝯtẽplationẽ intẽde
re: ⁊ ab ipſo debet ipa diuie ſapie lamina depẽde
re: q̃ videlicʒ nomẽ dei.i. reuerẽtiã ⁊ timorẽ ip⁹
debet ꝑpetuo ꝯtinere: cornuaq; elationis ⁊ glie
ſi q̃ habet/ debet ſurſum in deũ reducere ⁊ leua-
re. Pſal. Exaltabunt̃ cornua iuſti. Pſal.74.b.

¶ Capitulũ viceſimũnonũ Textus:
Sʒ et hoc facies vt mihi in ſacerdo-
tio cõſecrẽtur. Moralitatũ Ca. XXI

Quando ſacerdotes ꝯſecrari debuerũt
p̃ceptũ eſt ꝙ ad moyſen applicarẽtur/
aq̃ lauarent̃: p̃dictis indumẽtis oĩbus
veſtirent̃ ⁊c̃. Nõia veſtimẽta ſic ſup̃/ ſicut ptʒ hic Leui.8.a
⁊ Leuit̃. Si vis dic ad lr̃am vel hiſtoriã. ¶ Sic Moralitas
v̄o viri eccl'iaſtici ſi volũt dño ꝯſecrari: debẽt p̃
mo ad tabernaculũ applicari ꝑ maioꝝ examia-
tionẽ: debẽt lauari ꝑ lachrymationẽ: debẽt tuni
ca linea indui ꝑ inocẽtiã ĩteriorem: debẽt hr̃e fe-
minalia ꝑ ꝯtinẽtiã exteriorẽ: debẽt hr̃e balthcũ
⁊ tenuias ⁊ vittas.i. ꝯcordiã ⁊ vnionẽ/ charitatẽ ⁊
dilectionẽ: ⁊ debẽt hr̃e tunicã hyacinthinã.i. ce
leſtẽ ꝯuerſationẽ: q̃ ſcʒ habet tintinabula.i. diui
nã laudẽ/ orõnem/ ꝯfeſſionẽ ⁊ gr̃arũ actionẽ. Itẽ
hr̃e debẽt rõnale.i. prudẽtiã ⁊ diſcretionẽ: ſcʒ ꝙ
habeãt q̃nq; colores.i. q̃nq; ſenſuũ coercionẽ: ⁊ D
ſit duplex ꝑ ſpũaliũ ⁊ tp̃aliũ circũſpectionẽ: ⁊ q̃-
drata ſit ꝑ iuſticiã ⁊ equalẽ ſui ⁊ alioꝝ mẽſurã cõ
munem: ⁊ habeat duodecim lapides p̃cioſos.i.
duodecim articuloꝝ fidẽ et cognitionẽ: et nõia fi
lioꝝ iſrael.i. ſanctoꝝ patrũ exẽpla et dicta ⁊ imi-
tationẽ: et cõtineant iudiciũ/ veritatẽ et rõnem.
Itẽ debent habere ſuphumerale.i. virtutẽ forti
tudinis et cõſtantie cuʒ duplici onychino: q̃ fa-
cit oculos tremere.i. cum duplici timore/ culpe
ſcʒ et miſerie: et cũ noĩbus filioꝝ iſrl'.i. cũ recor-
datione et cõpaſſiõe aliene et fraterne indigen-
tie. Tandẽ vngat̃ oleo leticie et vnguẽto diuine
grẽ ꝑ lenitatẽ et deuotionẽ: aſpergaturq; vituli
ſanguie ꝑ chriſti paſſiõis recordationẽ: ⁊ ſic erit
dño ꝯſecrat⁹ ꝑ ſctitatẽ ⁊ ꝑfectionẽ: et ſic erit di-
gnus portare mitrã.i. hr̃e honorẽ et p̃lationẽ: et
laminã nomẽ dei ꝯtinentẽ.i. ſpũalem dedicatio
nẽ. Poſt q̃ poterit dñs dicere illud Ezech. La- Ezech.16.b
ui te aqua: cinxi te byſſo: calciaui te hyacintho:
indui te ſubtilib⁹: veſtiui te diſcolorib⁹ ⁊c̃. Oleũ
etiã gratie/ leticie et miſericordie ſup iſtoꝝ capi-
ta debebat poni: et hoc ritu debebãt conſecrari
dño: et ad miniſtrandũ in tabernaculo.i. in offi-
ciis eccleſie: offerendũq; carnẽ et ſanguinẽ: ſcʒ i
ſacramẽto altaris poterũt dño dedicari: nunc ꝑ
ſacroꝝ miniſtrationẽ/ et poſt in celũ p̃latũ fruiti
onis et longẽ tentionis. ¶ Itẽ ideo bene dicit̃ Eodẽ ca. a.
Exo. Cũ laueris eos aq̃/ indues eos veſtimẽtis
ſuis: oleumq; ſanctũ infundes ſup caput eius: et
hoc ritu cõſecrabitur. Volens dñs dedicare et
ꝯſecrare ſibi ſacerdotes ſuos: p̃cepit occidi vnũ
vitulũ ⁊ duos arietes: et altaris cornua ipſoꝝ

E ſanguine tingi. Aaronq; ⁊ filioꝝ autem dexte-
rā/pollicēq; pedis ⁊ manus dextre ſanguine per
fundi: et veſtes eoꝝ ſanguine aſpergi: ⁊ reliquū
Moꝛalitas ſanguinē iuxta baſim altaris effundi: ipſe ꝟo vi-
tulꝰ foꝛis extra caſtra debebat cremari. ¶ Sic
vero deus pater qñ voluit ſacerdotes.i. fideles
ſpecialiter dedicari: fecit occidi chꝛiſtū ꝑ moy-
ſen.i. ꝑ populū iudeoꝝ: qui ſcʒ chꝛiſtus dicit̄ vi-
tulus ſingulariter/ ꝓpter vnitatē ꝑſone. Dicitur
etiā duplex aries ꝓpt biformitatē nature. Iſtuʒ
etiā voluit dñs coꝛpaliter occidi: ⁊ extra caſtra.i.
extra hieruſalē immolari. Igitur ſi domino cō
ſecrari ſpiritualiter voluerimus: neceſſe ē ꝙ ſan-
guine paſſionis ſue ꝑ compaſſionē tingamur: ⁊
ꝙ pollex pedis.i. affectio: pollex manus.i. opa-
tio: extremū auris.i. attētio: veſtis exterioꝛ.i. cō-
uerſatio inde ſpiritualiter aſpergant̄: ⁊ ꝙ iſte ſā
guis.i. iſta ſanguinis cōpaſſio: ſuꝑ coꝛnua alta-
ris.i. ſuꝑ affectiones ⁊ deſyderia coꝛdis: vel ſuꝑ
coꝛnua.i. ſuꝑ baſim ipſius.i. ſuꝑ ſubditos ⁊ infe
rioꝛes generaliter effundat̄. Sic enim erimꝰ do
mino conſecrati: et ad miniſtrandū ſibi in eccle
ſia/ſeu ad immolationē bonoꝝ operū digni fa-
Heb.9.d cti. Ideo bene ſcribitur/ꝙ ſanguis chꝛiſti emū-
dauit cōſcientias noſtras ab opibꝰ moꝛtuis.

¶ Capl'm triceſimū Tertiū: Facies quoq; altare ad adolendū thymiama. Moꝛalitatū Capl'm XXII

F PRecepit dñs fieri altare thymiamatis
ſeu incēſi de lignis ſethim ex auro mū-
diſſimo: vno cubito longū latumq;: et
ſic nō omnē partē quadratū: in altitudine tamē
duobus cubitis menſuratū. Habebat illud al-
tare quatuoꝛ coꝛnua: craticulā aureā in medio: ⁊
in circuitu coronā aureā ſeu labium poſſidebat.
Illudq; in ſanctuario latebat: ⁊ deſuꝑ ſacerdos
thymiama ſeu thus ſingulis diebus mane ⁊ ve
ſpere offerebat: quandoq; etiā cū ſanguine ad
hoc altare intrabat: et coꝛnua eiꝰ ſanguine cō-
tingebat/ſcʒ ſemel in anno: ſicut dicitur Leuit.
Moꝛalitas ¶ Dic ꝙ iſtud altare eſt hō iuſtus/⁊ maxime re
ligioſus: qui de lignis ſethim.i. imputribilis ꝑ
ꝑſeuerantiā debet eſſe: et auro ſapientie cooper
tus/ſanctitateq; et ſapientia totus clarus. Igi
tur iſte debet eſſe quadratus ꝑ cōſtantiā: lōgus
ꝑ fidē: latus ꝑ charitatē/⁊ altus ꝑ ſpem: et qua-
tuoꝛ habēs coꝛnua/ſcʒ quatuoꝛ virtutum cardi
naliū opulentiā: aureolā ſcʒ in medio.i. inflāma
tā et ardentē cōſciētiā: coronā deſuꝑ.i. future re-
tributionis ↄfidentiā. Iſte ergo debet eſſe ī ſan
ctuario paradiſi ꝑ bonā affectionē ⁊ ↄtēplatio-
nē: in ſeipſo debet offerre thymiama et thus.i.
deuotionē et oꝛationē: et qñq; etiā ſanguineʒ.i.
diuini ſanguinis cōpaſſionē/et ſue paſſionis re-
coꝛdationē. Sic eñ erit altare dñi/⁊ ara ſpiritu-
alis dñi dei noſtri. Si vis dilatare vide ſupꝛa de
altari holocauſti ca. xxvi. Et dic ſi vis ꝙ altare
Aliter ſignificat coꝛ ⁊c. vide ibi. ¶ Uel dic ꝙ iſtud al-
tare quod erat abſconditū in ſanctuario/ſigni-
ficat beatos qui ſunt in paradiſo: q̄ ſcʒ ſunt au-
rei/clari ⁊ ſpectabiles: ſethinei/imputribiles/im

moꝛtales: qui ſcʒ triplicē dimenſionem/ſcʒ tres G
anime dotes: ſcʒ altū viſionis/latū fruitionis/lō
gū tentiōis habent. Itē quatuoꝛ coꝛnua.i. qua-
tuoꝛ coꝛpis dotes: ſcʒ agilitatē/claritatē/ſubtili-
tatē/impaſſibilitatē. Illud ergo altare thymia
matis dicit̄: q2 ſancti eterne glorie odoꝛibus re-
creantur. ¶ Precepit dñs fieri lauachꝛū ſeu la Eodē ca.b
uatoꝛiū in ingreſſu tabernaculi de ſpeculis mu-
lierū q̄ ante foꝛes tabernaculi excubabāt: quod
intellexit comeſtoꝛ/ꝙ ſpecula cireſiquaq; illi la-
uatoꝛio ereo erāt inſerta: vt dū ſacerdotes ſe la
uarēt/poſſent videre ſi foꝛte haberēt in facie ali-
quid inhoneſtū. Erat ergo illud labiū ereuʒ: in
quo ſcʒ ſacerdotes manus ſcʒ ſacrificia oblatu-
ri: et manus pedeſq; ante tabernaculū federis ī-
greſſum lauabāt. ¶ Reuera illud labiū ſacram Moꝛalitas
ſcripturā ſignificat: que ſcʒ de ſpeculis mulierū
ante tabernaculū excubantiū.i. de ſentētijs ſan-
ctaꝝ animaꝝ ſeu ꝑſonaꝝ nūc in paradiſo quie-
ſcentiū conſtat: q2 ꝓ certo iſta eſt quoddā lauato
riū: vbi q̄libet poteſt maculas defectuū ſuoꝛum
ſpeculariter cognoſcere/et eas mundare et ab-
ſtergere: nullatenuſq; debet ad altare accedere:
nec in eccleſie tabernaculo ſubintrare/niſi ꝓmo
ibi ſtuduerit ſe lauare. ¶ Uel dic ꝙ illud laua- Aliter
toꝛiū ſignificat penitentiā ſeu etiā lachꝛymatio-
nē/ſeu coꝛdis cōpunctionē: q2 ſcʒ qñ quis intra-
re vult ad altare dei/ſeu ad ſacramentū altaris/
ſeu etiā ad ſecretariū coꝛdis ſui ꝑ deuotionem:
vel etiā ad tabernaculū paradiſi ꝑ cōtemplatio- H
nē: vl' ad tabernaculū eccl'ie ꝑ ꝓmotionē: ꝓ cer
to lauachꝛo lachꝛymaꝝ ante oīa ſe debet laua-
re: et ſpeculis bonoꝝ exēploꝝ ſe debet videre ꝑ
cōpūctionē/et ſuipſiꝰ ↄſyderationē. Iuxta illud
Pſal. Lauabo īter īnocētes manꝰ meas: et cir Pſ.25.b.
cūdabo altare tuū dñe. Et ſicut ſm Comeſtoꝛē
tria erāt lauatoꝛia añ tabernaculū: ſcʒ vnū ſacer
dotū/⁊ aliud viroꝝ/⁊ aliud mulieꝝ: ſic ꝟo etiā ī
eccl'ia tria ſūt gña lachꝛymaꝝ: ſcʒ vnū quod eſt
mulieꝝ ſcʒ īꝑfectoꝝ ⁊ īcipiētiū: quod fit ex timo
re pene. Aliud quod eſt viroꝝ.i. ꝓficiētiū: quod
fit ex culpe cōmiſſe doloꝛe. Aliud quod eſt ſacer
dotū.i. hoīm ꝑfectoꝝ: quod fit ex ſpōſi amoꝛe et
ex ꝓmiſſi deſyderio et ardoꝛe/necnō ex īcolatꝰ ꝓ
lōgatiōe et lāguoꝛe. Pſal. Heu mihi q2 īcolatꝰ Pſ.119.b
meꝰ ꝓlōgatꝰ ē. Sic etiā ponit iſte/ſacerdos ta-
bernaculū īgrediēs: nudis et lotis pedibꝰ ſubin
trabat: ad denotādū ꝙ eccl'iaſtici debent calcia-
mēta tpaliū bonoꝝ de pedibꝰ affectionū depone
re/et ſe ꝑ penitentiam abluere: vt ſic poſſint in iſto ta
bernaculo digne eſſe. Uñ Ioſ. Tolle calciamē Ioſue.5.d
ta de pedibꝰ tuis: locꝰ eñ in quo ſtas terra ſctā
eſt. ¶ Dñs p̄cepit ꝑplm (qñ ipm nūerari ↄtin- Eodē ca.b
gebāt) dare p̄ciū ꝓ aīabꝰ ſuis/ſcʒ mediū ſicli ꝓ
ꝑplo q̄ ad nomē trāſibat: et ſic ipſos a plaga ſal-
uādos ꝓmittebat. Quod q2 nō fecit dauid/ma
gna ꝑs ꝑpli nūerati ꝑijt. ¶ Per nūeꝝ ī ſcriptu- Nu.28.c
ra ītelligit̄ p̄deſtinatio diuina/et ſue diſpoſitio Moꝛalitas
volſitatis. Unde dicitur: Capilli capitis veſtri Mat.10.d
omnes numerati ſunt. Et vide ꝙ in ſcriptura
mali non dicunt̄ in nūero contenti. Pſalmiſta:

A Multiplicati ſunt ſup numeꝝ. Et Ecci. Stulto
Pſal.39.b rũ infinitus eſt numerus. Ecõtra de iuſtis dici
Ecci.1.b tur: Ecce quõ cõputati ſunt. i. noiati inter filios
Sap.5.a dei. Igit dico ꝙ oẽs illi q̃ a deo ſũt nominati. i.
electi et ꝑdeſtinati / debent preciũ bonoꝝ operũ
ꝓ aiab⁹ ſuis ſoluere: ꝛ dimidiũ ſicli / quod cõſtat
ex decẽ obolis: q2 ſiclus viginti obolos habꝫ. i.
decẽ mãdatoꝝ legis impletionẽ debet ꝓ precio
aie ſue dare: vt ſic ipm velit dñs a plaga dãna
Eodẽ ca.c tiõis ꝑpetue liberare et ſaluare. ¶ Sicut hic di
cit: Dñs ꝑcepit moyſi oleũ vnctiõis fieri ad ſacer
dotes vngendũ / et ad tabernaculũ ꝯſecrandũ:
ſcꝫ de myrrha ꝑma ꝛ electa / calamo / cinamomo /
caſſia et oleo oliuaꝝ: et voluit ꝙ nullus alius ta
le vnguentũ faceret: q2 caro hũana ſe tali vn
guento nõ vngeret: ſed ꝓ tabernaculo / arca vel
altari / aaron et filijs ſuis vngendis et cõſecran
Moralitas dis ipm attenti⁹ cuſtodiret. ¶ Reuera tale vn
guentũ eſt deuotio: q̃ ſcꝫ ꝯſtat ex myrrha amare
Pſal.44.a. ꝯtritiõis: ex calamo affabilis orõniſ. Pſal. Lin
gua mea calam⁹ ſcribe. Ex cinnamomo odoro
ſe et famoſe vaporationis et opinionis. Uñ dici
Eccl.24.b tur: Sicut cinamomũ aromatizãs odorẽ dedi.
Ex caſſia q̃ ſm Pliniũ ꝯfert pectori: ardore cha
ritatis et dilectionis / et oleo pietatis et cõpaſſi
Pſal.44.b onis. Pſal. Myrrha et gutta et caſſia a veſtimẽ
tis tuis / a domib⁹ eburneis. Qui eñ iſtas q̃nꝗ
ſpecies habuerit: ſcꝫ cõpaſſionẽ / dilectionẽ / et fa
moſam opinionẽ / orõnem / et amarã cõtritionẽ:
ipſe ꝓ certo poterit in corde ſuo vnguentũ de
B uotiõis ꝯficere: quo tabernaculũ mentis poterit
inungere: et ſacerdotẽ cũ ſuis filijs. i. orõnem cũ
opibus ſuis bonis poterit dño ꝯſecrare. vñ dici
Pro.27.b tur: Unguẽto et varijs odorib⁹ delectatur cor.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ vnguentũ illud ſignificat ꝑfectio
nẽ diuine doctrine: q̃ ꝓ certo caro hũana. i. car
naliũ vel ſeculariũ vita nõ eſt ꝑ adulationem vn
gẽda: imo in vſus tabernaculi / et in vtilitatẽ ec
cleſie / et laudẽ dei et ſctõꝝ eſt ſoliſmodo expen
Aliter dẽda. ¶ Uel dic ꝙ vnguentũ deuotiõis et diui
ne gratie nõ eſt cuiuſlibet volẽtis: ſed q̃b⁹ datuꝫ
fuerit deſuꝑ. Sacerdotes eñ / tabernaculũ et va
ſa. i. viri ſancti tali vnguẽto vnguntꝰ: alij vo ad
Eodẽ ca. d. hoc nullaten⁹ admittuntꝰ. ¶ Precepit dñs fie
ri thymiama odoris ſuauiſſimi de diuerſis aro
maticis ſpecieb⁹: ſcꝫ ſtacten / thure / onicha / gal
bano: mãdãs oia in puluerẽ redigi: et exinde in
cẽſum ſibi fieri: ipſumꝗ ſibi ſup altare aureũ in
ſanctuario offerri: et noluit ꝙ talis incẽſatio vel
talis puluis in vſus humanos cederet: q̃nimmo
Moralitas ꝑcepit ꝙ q̃cunꝗ tali odore ſe delectari vellet / de
Apoca.8.a. ſuo populo deperiret. ¶ Per incẽſum intelligi
tur oratio vel diuini cultus exhibitio: quã ſcꝫ ſi
bi dñs ſpecialiter vult reſeruari / et nulli alteri cõ
Eſa.42.b municari. Eſaias: Gloriã meã alteri non dabo:
nec laudẽ meã ſculptilibus. Nõ vult ergo ꝙ hu
mana caro. i. quicũꝗ homo mortalis tali incen
ſo. i. cultu diuino ſibi exhibito vtatur: nec in eo
quomodolibet delecteꝰ: quẽadmodũ fecit alexã
der / qui fecit ſe ſicut deũ adorari: et gaius ceſar /
qui ſtatue ſue fecit thurificari: quia reuera oĩs
talis merito perit: ipſumꝗ deus deſtruit ꝛ con C
fundit: exemplo herodis de quo dicitꝰ / ꝙ cõtinu
ante populo / et ſibi voces dei ꝛ nõ hominis ac Act.12.d
clamante. i. laudes diuinas ſibi dicente / ꝛ eo i ta
libus gloriante: percuſſit eũ angelus dñi / ꝛ con
ſumptus a vermibus expirauit. Aduerte autẽ ꝙ
illud incenſum orationis ꝛ latrie cõſtare habet
ex thure: cuius fumus ſurſum aſcendit. i. ex con
templatione: ex galbano / cuius gutta ignee ẽ na
ture. i. ex feruenti delectatiõe: ex ſtacten / que idẽ
eſt quod myrrha electa. i. ex amara cõſyderatio
ne ꝛ cõtritione: ꝛ onicha / q̃ ſm Comeſtorem eſt
oſtreola modica ad ſimilitudinẽ hũani vnguis:
q̃ ſcꝫ eſt corporis extremitas. i. ex ꝑſeuerantie cõ
tinuatione: iuxta illud apli: Semper ꝛ ſine inter 1.Teſ.5.d
miſſione orate. Et ſic de tali thymiamate diciꝰ
illud Ecci. Unguentarius faciet pigmẽta ſuaui Eccl.38.a
tatis. Et bene dicitꝰ ſuauitatis: q2 vere talis ora
tio dño eſt ſuauis.

¶ Capſm triceſimũſecundũ Textus: Uidens autẽ populus ꝙ morã faceret moyſes. Moralitatũ Ca. XXIII

CUm moyſes eſſet in monte cũ dño le
gẽ accepturus: ibiꝗ quadraginta dieb⁹
ꝛ noctibus ieiunaſſet; videns populus
ꝙ nõ redibat / petijt ab aaron ꝙ faceret ſibi de
os / qui ſcꝫ eos ꝑcederent in deſerto. Acceptis er
go inauribus mulieꝝ ꝛ liberoꝝ ꝓiecit in ignem:
ꝛ ſm quoſdã opere diabolico vitul⁹ cõflatilis /
vel ſaltẽ caput vituli in igne formabatꝰ. Quod
videns populus ipſum adorat ꝛ letatꝰ: ꝛ luſibus D
ꝛ cõuiuijs delectatꝰ. Sedit inquit populus man
ducare ꝛ bibere: ꝛ ſurrexerunt ludere. Moyſes
ergo populũ videns idolatraſſe: ꝛ ſuis veſtibus
nudatũ eſſe: vitulũ in puluerẽ cõminuit: ꝛ in aq̃s
impoſitũ populũ bibere precepit. Et ſm Come
ſtorẽ / ſtatim in barbis viroꝝ qui principali⁹ rei
erant: ſignũ ſue idolatrie apparuit: ꝓpter quod
moyſes vocatis leuitis / ipſos ad occidẽdos fra
tres ſuos / ſcꝫ illos qui miraculoſe ſignum idola
trie ſue portabãt / miſit. Ponat inquit vir gladi
um ſuꝑ femur: ꝛ tranſeat ꝑ mediũ caſtroꝝ: ꝛ oc
cidat fratrem ꝛ amicum ſuũ ꝛc. Iſti ergo ꝓprijs
amicis ꝛ fratribus non parcentes / eos occide
runt: ꝛ ſic crimẽ idolatrie vindicauerũt. ¶ Per Moralitas
iſtum vitulũ moraliter loquendo intelligitꝰ pec
catum luxurie: quia ſcꝫ vitulus animal eſt laſci
uũ. Per moyſen intelligitꝰ prelatus ſuperior: ꝑ
fornacem intelligitur diabolica tẽtatio: ꝑ inau
res mulierum intelliguntur imaginationes et
oblectamina feminaꝝ. Et ergo dico ꝙ cũ moy
ſes. i. prelatus bonus eſt abſens: ita ꝙ ꝑ quadra
ginta dies / id eſt magna tempora moratꝰ ꝙ non
viſitat plebem ſuam: reuera ſepe ſit ꝙ populus
ſubditoꝝ conuertit ſe ad deos alienos / id eſt ad
vitia et peccata: ipſoſꝗ adorat ꝛ diligit / ꝛ cultuꝫ
domini derelinquit. Conſtat eñ ꝙ abſentia bo
norum ꝑlatoꝝ: dato ꝙ ex cauſa legitima ſint
abſentes: tamẽ eſt ſepiſſime cauſa criminis ſub
ditoꝝ: quia nec iſte populus vitulum adoraſſet /
ſi ſemper moyſes preſens fuiſſet. Tũc enim ma

E rime diabolus in fornace tentationis ex inauri
bus.i.mulierꝝ tentationibus: vitulū.i. peccatū
luxurie eis cōflat: quē ſcꝫ populus libenter ado
rat: ita ꝙ ludis ꝛ cōuiuijs vacat: ꝛ virtutum ve-
ſtibus ſe denudat. Quia reuera q̄ luxurie famu-
laꝫ ꝛ ſeruit/libenter cōuiuijs ꝛ ludis intendit: et
virtutū ꝛ honeſtatis veſtimenta relinquit: ſuaſqꝫ
ignominias ꝓpalat: faciliter etiā oſtendit: vnde
ipſa luxuria pōt ipſi dicere luxurioſo illud Hie-
Hiere.13.d. remie: Nudaui femora tua cōtra faciē tuā: ꝛ ap-
paruit ignominia tua/adulteria tua/ꝛ hinnitus
tuus/et ſcelus fornicationis tue. Moyſes ergo.
.i. plātus rediēs: ꝛ ſubditū ppl'm in abſentia de-
liquiſſe vidēs: ſolet vitulū.i. pctm̄ luxurie vilipē
dere/puluerizare/et etiā viliꝰ puluere demon-
ſtrare: populūqꝫ debet ad aquā.i. ad potum la-
chrymaꝝ inuitare: ꝛ ſic facere ꝙ in barbis eoruꝫ
.i. in exteriori apparētia poſſit eoꝝ pctm̄ ſcꝫ per
penitentiā ꝛ diſplicentiā apparere: ꝛ ſic debet le
uitas.i. pdicatores mittere: q̄ fratres ſuos q̄ deli
querunt/debēt gladio verbi dei ꝑcutere: ꝛ carnē
.i. carnalitatē in eis occidere: vt poſſint ſpūm ſu
ſcitare. Iſti etiā leuite.i. pdicatores/nulli omni-
no debēt parcere: nec fratrē aut amicū palpare:
ſed oēs in q̄bus ſignū peccati viderūt/debent ar
Ezech.9.b guere vel punire. Vn̄ Ezech. Tranſite ꝑ ciuita
tē ſequentes eū/et ꝑcutite: nō parcat oculus ve-
ſter neqꝫ miſereamini. Senē/adoleſcentē/virgi
Aliter nē/paruulū/et mulieres interficite. ¶ Vel dic ꝙ
F vbi de fide agiꝫ/nullus etiā debet ꝓpinquis in-
dulgere: ſed ꝓ fide zelare/ꝛ ꝓ iuſticia dimicare:
Aliter ¶ Vel dic ꝙ aqua ſignificat mūdi ſciētias: q̄.ſ.
puluerē vituli.i. auariciā ꝛ elationē ſupbie ſecuꝫ
portant. Puluis eīn auariciā/vitulus vero ſup-
biā ſignificat. Illi ergo q̄ talibus aquis.i. mūdi
ſcientijs inebriaūt: ſtatim eoꝝ barba.i. eoꝝ pru
dentia ſigno ſupbie ꝯſignaꝫ: q̄propter a fratri-
bus ſuis.i. ab angelis i iudicio finali occidenꝫ.

¶ Capitulū triceſimūquartū textus: Ac deinceps: precide ait tibi duas ta bulas. Moralitatū Capl. XXIIII

Cum moyſes aſcendiſſet in montem ad
dn̄m/ꝛ legē ab eo ſuſcepiſſet/et tandem
ad ppl'm deſcenderet: tanta gl'ia in vul
tu ſuo apparuit/ꝙ ppl's ip̄m reſpicere non vale-
bat: q̄nimmo facies eius cornuta erat ex conſor
tio dn̄i: quod tn̄ ipſe moyſes ignorabat. Radij
eīn ſplendoris de vultu ipſiꝰ emicabāt/q̄ cornu-
tā ſilitudinē ꝑtendebāt. Quapropter moyſes ve
lamen ante faciē ſuā poſuit/cū pplo loquebaꝫ:
ne ſcꝫ tā mirabili claritate intuentiū facies lede
Moralitas renꝫ: ſicut dicꝫ Exo. xxxiiij. ¶ Si vis dic ꝙ ac-
cidit qn̄qꝫ loquēdo ſpūaliter moyſi: q̄ interꝑtaꝫ
aſſumptus de aqua.i. illis q̄ de aquis mundane
fluxibilitatis ad religionē vel eccleſiā aſſumunꝫ/
ſcꝫ viris ꝑfectis ꝛ religioſis. Quia reuera ſepe
fit ꝙ ad montē cōtemplationis aſcendūt: ꝛ cum
deo ꝯſortiū ꝛ familiaritatē cōtrahūt: et quēdam
ſplendorē alte ꝛ honeſte ꝯuerſatiōis exinde ſu-
ſcipiūt et acq̄runt: ꝓpter quod ita fit/ꝙ ppl'i.i. ſe
culares in valle ſeculi remanētes/talē ſplendo-
rē inſolite ꝯuerſatiōis reſpicere nō pn̄t: ſed poti G
us ip̄os cornutos.i. ſupbos ꝛ elatos/hypocritaſ
ꝛ ſupſtitioſos eſſe credunt: q̄uis in veritate ipſi
cornua ſupbie nō habeāt: nec ſe cornutos eſti-
mēt ſeu credant: imo ſine ſupbia radios virtutū
de ſe ejiciāt ꝛ emittāt. Quia ꝓ certo illud eſt ve
rū/ꝙ homo religioſus ꝛ humilis qn̄qꝫ ſupbus
crediꝫ/qn̄ virtuoſe ꝛ ſingulariter cōuerſaꝫ: ſicut
de Ioāne bap. dicebaꝫ/vbi dicꝫ: Venit ioānes Mat.11.c
nō manducās neqꝫ bibēs/ꝛ dicūt: demoniū ha
bet. Quid ergo? Pro certo talis moyſes.i. ta-
lis vir ꝑfectus ad cauendū mala/ꝛ maloꝝ iudi-
cia: debet ſplendorē cōuerſationis ꝛ virtutū ſua
rū abſcondere: et pallio cuiuſdā affabilis exteri
oris vite induere: vt ſic poſſit ſe alijs cōformare:
et ſplendorē ſue ſanctitatis abſcondere vel ve-
lare: dicēs de talibꝰ male iudicantibꝰ illud Deu
tero. Abſcondā faciē meā ab eis: et cōſyderabo Deu.32.c
eorum nouiſſima. ¶ Vel dic ꝙ multi ſunt ſicut Aliter
moyſes: q̄ ſcꝫ qn̄ aſcendūt in montē cōtemplati
onis/et diuinū cōſortiū ſe ſentiūt ꝑ deuotionem
habuiſſe/ſolent cornuti effici et ſupbi: intantum
ꝙ alios ſolent ꝯtēnere/et ſe ſanctos pre alijs re-
putare: et pallio pompe exterioris vultū ſuū ope
rire. Alij igiꝫ tales nō ſolent libenter reſpicere/
ſed eos potius abhorrere. ¶ Vel dic ꝙ moyſes Aliter
ſignificat legē/q̄ ſcꝫ duo cornua.i. duo teſtamē
ta cōtinet: q̄ tn̄ populus iudeoꝝ nō videt: q̄nimo
gloriā ꝛ miniſteriū legis videre nō potuit: ſꝫ po
tius incredulitatis velamine ſe veſtiunt. Vnde H
apl's: Vſqꝫ in hodiernū diē cū legiꝫ moyſes: ve- 2.Co.3.d
lamē eſt poſitū ſup corda eoꝝ. ¶ Moyſes legi Eodē ca.d
tur habuiſſe faciē ſplendidā ꝛ pre ſplendore cor-
nutaꝫ: manū tn̄ legiꝫ habuiſſe leproſam. ¶ Sic Exo.4.b
vo hypocrite faciē cōuerſationis habent ſplen Moralitas
didā ꝛ honeſtā: et pre ſplendore conuerſatiōis
quā habēt cornua ſupbie ꝑtendentē: ꝛ alios etiā
ſupbe cōtemnentē: ꝛ alios ꝓterue cornibꝰ feriē-
tē: ꝛ tn̄ conſtat ꝙ manū opationis habent lepro
ſam/et impiā/et immūdā: ſicut patet ad litteraꝫ
de multis malis eccleſiaſticis et alijs: q̄ quanto
ſunt in facie.i. in apparentia pulchriores: vel in
mente quo ad cōſcientiā clariores: tanto ſūt in
manibus.i. in operationibꝰ turpiores. Vn̄ dici
tur: Vox q̄dem vox iacob eſt: ſed manus/ manꝰ Gen.27.a
ſunt eſau.

¶ Capl'm quadrageſimū textꝰ: Locu tuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen/dicēs: Mē ſe primo. Moralitatū Capl. XXV

Exodi.xl. dicꝫ: ꝙ tabernaculo cōpleto
ꝑceptū ē ꝙ ip̄m tabernaculū erigereꝫ:
quoqꝫ vnctionis oleo vngereꝫ. Poſuit
ergo moyſes in erecto tabernaculo arcā cū ꝓpi
ciatorio ꝛ duobꝰ cherubin/ꝛ altare incēſi: velū et
candelabrū luminis ꝛ mēſam ꝓpoſitiōis. Vn̄ ta-
bernaculū vo poſuit labiū cū aq̄: altare cū igne:
atriū cū tētorijs ꝛ colūnis. Quibꝰ factis / opuit
nubes tabernaculum: ꝛ gl'ia dn̄i impleuit illud.
Moralitas ¶ Dic ꝙ tabernaculū eſt aīa beata/q̄ ſcꝫ poſt
ꝙ eſt cōpleta virtutibꝰ: Moyſes.i. deus ip̄ſam
in celo erigit: ꝛ oleo perpetue cōſolationis inun

A gīt. Pſal. In ſole poſuit tabernaculū ſuū. Igit
Pſ.18.b. iſti adiungitur altare.i.chriſtus: arca.i. btā vir-
go: cherubin.i.angeli: ꝓpiciatoriū/id eſt dei mi
ſeratio: velū/id eſt dei ꝓtectio: candelabrum/ id
eſt dei cognitio: menſa/id eſt beata fruitio: laua
toriū/id eſt ꝑpetua refrigeratio: altare cū igne/
id eſt feruens dilectio: tentoriū ſeu atriuꝫ/ id eſt
Aliter eterna manſio ꝛ habitatio. ¶ Uel dic ꝙ taber-
naculū eſt homo iuſtus: vbi eſt arca ꝓfunde hu
militatis/propiciatoriū pietatis/ altare incenſi
orationis/cherubin cōtēplationis/ candelabrū
diſcretionis/menſa elemoſyne ꝛ fraterne cōpaſ
ſionis/lauatoriū cōtritionis ꝛ cōfeſſionis/atriū
hoſpitalitatis/columne cōſtātie ꝛ firmitatis ꝛc.
Aliter ſicut ſupra. ¶ Uel dic ꝙ tabernaculū eſt eccl'ia:
vbi ſcꝫ eſt arca/id eſt boni ꝑlati: tabulis legis/
virga iuſticie ꝛ māna deuotionis replen: ꝛ pro-
piciatorio miſerationis operti. Altare incēſi ho
mines deuoti: cherubin hoīes ſcientifici: cande
labrū viri luminoſi: ꝛ menſa viri pij pauperū nu
tritiui: lauatorium/id eſt cōfeſſores: altare holo
cauſti vbi carnes cremabanť/id eſt penitentes:
atriū/id eſt alios hoſpitantes. Tale ergo taber-
naculū/id eſt talis ꝑſona ſancta ꝛ ꝑfecta: a moy
ſe/id eſt a deo vel ꝑlato mereť ꝑ ꝓmotionē tē-
poralē ꝛ eternā erigi: ꝛ oleo cōſolationis vngi: ꝛ
ꝑ honorē ꝛ reuerentiā coli: ita ꝙ gloria dñi taleꝫ
implebit: ꝛ iſta mediante alijs apparebit: ita ꝙ
Apoca.21.a de eodē dici poterit illud Apocaľ. Ecce taber-
naculū dei cū hominibus.

B ¶ Libri Exodi Moralitatū finis.

Liber Tertius Moralitatum ſuper Leuiticum.

¶ Capitulum primū Textus: Uocauit autē moyſen: et locutus eſt ei dominus de tabernaculo teſtimonij/dicens: Loquere filijs iſrael et dices ad eos: Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam domino de pecoribus.

Moralitatum Capitulū I

LIber Leuitic⁹ agit de ſacrificijs ꝛ holocauſtiſ. Holocauſtū aūt dicebať antiquit⁹ ſacrificiū illud quod totū offerebať: ita ꝙ nihil ſacerdotib⁹ relinqbať aut diuidebať. Debebat ergo eſſe aīal mūdū et ſine macula corꝑis ḡlicūqꝫ: q̄ ſcꝫ nō cecū/nō fractū/ nō impetiginoſū ꝛc. ſicut infra. Debebatqꝫ ante oīa ſacerdoti offerri: pelle ſua excoriari: ꝑ mēbra debebat diuidi: ꝛ ipſa mēbra cū capite/ pedibus/cauda ꝛ inteſtinis debebāt lauari: ꝛ tādem
Moralitas ſuper altari cremari. ¶ Per tale holocauſtum quod dicit ab holon quod eſt totū/ꝛ cauma in-
cendiū/q̄ſi totū incēſum: ꝑ ſit intelligi illi qui ſe C
deo totos offerūt: ꝛ q̄ de ꝓpria voluntate ſua ni-
hil ſibi retinēt: ſed totū cor ꝛ corp⁹ deo tribuūt
ꝛ cōmittūt: ſicut ad lrām ſunt boni religioſi ꝛ ꝑ
fecti: q̄ reuera ꝑmo debēt eſſe mūdi ꝑ purā inte-
tionē: nullā ꝓſus ſub vellere ꝯuerſatiōis habē
tes maculā.i. hypocriſim vel infectionē: ꝛ tales
debēt offerri ſacerdoti ꝑ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯfeſſionē.
Pellē debēt deponere.i. oēm malā ꝑcedentē cō-
uerſationē: ꝛ mēbra ſua.i. mēbra ſue vite debēt
cōcidere ꝛ diuidere ꝑ cōſyderationē ꝛ contritio-
nē/ ꝛ ꝑ oīm mēbroꝝ ſuoꝝ occupationē: oīa de-
bēt lauare ꝛ purificare ꝑ lachrymoſam compū-
ctionē: caput cogitatiōis/pedes affectiōis/inte
ſtina delectationis: caudā mali ꝓpoſiti ꝛ dura-
tionis debēt adiungere: ꝛ oīa a pcti ſorde laua-
re ꝛ abſtergere: ꝛ cūcta ſup cordis altare ꝑ cha-
ritatē dño cōcremare. Holocauſtum em̄ dño in
odorē ſuauitatis reddiť/q̄ſi tota vita hoīs in al-
tari religionis ꝑ penitentiā dño dedicať: ꝛ q̄ſi ſi-
bi nihil retinet ꝑ manum ſacerdotis.i. ꝑlati: ſed
deo totaliter dedicať. Pſal. Holocauſta medul Pſal.65.c
lata offerā tibi cū inceuſo arietū: offerā tibi bo-
ues cū hircis. ¶ Uel dic ſicut hic dicit: oblato Aliter
aīali ſacerdotib⁹/ipſi ſacerdotes debēt manum
ſup caput hoſtie imponere: ſanguineꝫ fundere:
pellē detrahere: artus in fruſta cōcidere: et ſup
ſtruem lignoꝝ oīa dño concremare ꝛc. ſicut ſup.
Sic vere q̄ñ quis ſe offert ſacerdoti/vt manū ꝑ
abſolutionem ſibi imponat: vtpote q̄ñ venit ad
cōfeſſionē/ ꝓculdubio ſacerdos ante oīa debet D
facere: ꝙ ſanguis.i. pctm̄ ꝑ cōfeſſionē fundať: ꝙ
pellis.i. oīs excuſatio tollať: ꝙ oīa mēbra pecca
ti ſcindanť ꝛ diuidanť/ ꝛ diſtinctim inueſtigēť:
ꝙ ſup ligna.i. ſup crucis memoriā/vel ſup ſctōꝝ
exēpla hō. cōſtituať: ꝛ ꝙ caput intentiōis/pedes
affectionis/inteſtinum interioris delectationis
emundetur: ꝛ ꝙ hic totus domino totaliter of-
feratur: et per charitatis incēdiū comburatur.
¶ Uel dic ꝙ ſacerdos ſanguinem hoſtie debet Aliter
ſuper altare fundere: inquantū pro peccato con
fitentis debet corā altari per deuotionē ꝛ oratio
nem intercedere ꝛ inſtare. Infra quarto: Hau-
riet ſacerdos de ſanguine/inferens illū in taber
naculū. Quando de capris ꝛ ouibus fiebat ho-
locauſtū: neceſſe erat ꝙ fiebat de animali maſcu
lo et anniculo. Sic ꝟo quando ſimplices in re
ligione ſe holocauſtū deo volunt facere: ipſi de
bent anniculi.i. iuuenculi ſe dño offerre/et religi
onem intrare: vel ad quecūqꝫ bona opa ab iuuē
tutis primordijs ſe donare. Unde Eccs. Ma- Eccs.11.c
ne ſemina ſemen tuū: et veſpere ne ceſſet manus
tua. ¶ Quādo de auibus fiebat oblatio ſeu ho Eodē ca.d
locauſtū dño/ſemper debebat fieri vel de turtu-
ribus vel de pullis columbaꝝ: que ſunt aues ge
mebunde. Nulla em̄ altera auis diuinis ſacrifi-
cijs erat apta: nullaqꝫ alia inter ſacrificia nomi
nať. ¶ Sic ꝟo nulla auis volans.i. nulla perſo Moralitas
na in altitudine ſcientie vel mūdi eminentia eſt
deo grata: nec ſibi offerri ſeu ꝑſentari digna: ni-
ſi ſit columba ꝑ ſimplicitatē/turtur ꝑ caſtitatē

E gemebunda ꝑ ꝯtritiōis ⁊ timoꝛis acerbitatem.
Sole eñ aues gemebūde domino ſunt accepte
q̄ ſcꝫ ſoli illi qui de peccatis libēter gemūt/do-
Ps.50.d mino ſiunt grati. Ps. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtri
Ezech.9.b. bulatus ⁊c. Ezech. Signa thau ſuꝑ frontē viro
rū gementiū ⁊c. ¶ Qñ de auibus fiebat holo-
cauſtū/ſeu etiā quodcūq̄ ſacrificium: ſacerdos
debebat auem ad altare referre/caput ad collū
retoꝛq̄re: pellem ꝓ parte rūpere: ⁊ ſanguinē ſuꝑ
crepidinē altaris effundere: ⁊ plumas ⁊ veſicā
extra ꝓijcere: ⁊ in loco vbi reponebant̄ cineres
iuxta altare reponere. Aſcellas etiā auis debe-
bat ꝯfringere ⁊ caſſare: ferroq̄ ſuꝑ auem nō de-
bebat leuare/nec eam diuidere vel ſecare: ſꝫ ma
Moꝛalitas gis integrā dño immolare. ¶ Per aues charis
ſimi intelliguntur viri ſpūales/ſurſum ꝑ ꝯtempla-
tionē volantes: q̄ ꝓ certo in oblatiōe qua ipi ſe
ipſos offerūt dño/multa ſunt attendenda: q̄ vi-
delꝫ iſti p̄mo caput coꝛdis ſui retoꝛquēt ⁊ refle-
ctunt ꝑ ſuiꝑſius ꝯſyderationē ⁊ diſcuſſionē/pel-
lem coꝛꝑis ſui rumpunt ꝑ penitētiā ⁊ afflictio-
nē: ſanguinē delicia⁊ ⁊ peccati defluere faciūt ꝑ
abſtinentiā vel ꝑ compaſſionē: plumas diuitia-
rum deponunt ꝑ elemoſynā ⁊ affectionē/vel ꝑ
ꝯtemptū ⁊ abdicationē. Veſiculā ſuꝑbie ꝓijci-
unt ꝑ humilitatē ⁊ ſubiectionē. Et hec omnia in
loco cineris deponūt ꝑ ſue moꝛtis ⁊ incineratio
nis meditationē: aſcellas ⁊ brachia affectuū ſu
oꝛum ꝯfringunt ꝑ temperantiā ⁊ modificationē
F ſeipſos nō diuidūt ꝑ affectionū ſua⁊ ad diuerſa
appetibilia diſꝑſionē: nec ꝑ amoꝛis ſui ad mū-
dum/carnē ⁊ amicos diſꝑſionē: ſꝫ magis ſemet
ipſos integros immolāt ꝑ totalē ſui deo oblati-
onē/⁊ ꝑ generalē coꝛdis ⁊ coꝛꝑis ad diuinū ſer-
Ps.53.b. uitiū dedicationē. Ps. Voluntarie ſacrificabo
tibi: ⁊ ꝯfitebor nomini tuo domine/quoniā bo
num eſt.

¶ Capitulum tertium Textus: Qđ ſi
hoſtia pacificoꝛum fuerit eius obla
tio: et de bobus voluerit offerre ma
rem ſiue feminā/immaculata offeret
coꝛam domino. Moꝛalita. Ca. II

De ſacrificijs votiuis quedam dño da-
bantur: quedam ſacerdotibus aſſigna
bantur: quedam vo ipſis ſacrificanti-
bus dimittebant̄: dominus habebat renes/ſan
guinē ⁊ adipem: ſacerdos habebat armum ⁊ pe
ctuſculum: ſacrificans vero ꝓ ſe ⁊ ſuis habebat
Moꝛalitas reſiduum: ſicut patet Leuit. iij. et. vij. ¶ Sic ve
ro de omnibus bonis noſtris debemus genera
liter facere tres partes: q̄ ſcꝫ vnā partem debe-
mus deo offerre: ⁊ in vſus altaris ſiu ſeu paupe
rum ſuoꝛum expendere. Partem debemus ſa-
cerdotibꝰ tribuere: ⁊ chriſti miniſtris decimas
⁊ p̄mitias erogare. Partem vo debemus no-
bis retinere/⁊ noſtris ⁊ famulis noſtris reſerua
Aliter re. ¶ Vel dic ꝙ iſta hoſtia. i. illa ꝑſona que do
mino vult offerri ⁊ ſpecialiter dedicari/debet in
tria diuidi: q̄ ſcꝫ deꝰ debet habere renes ipſius
ꝑ caſtitatē/ſanguinē crudelitatis ſue ꝑ benigni-
tatem/⁊ pinguedinem delectationis ⁊ volupta-
tis ſue per abſtinētiā et macerationē. Sacerdo- G
tes vo ⁊ miſtri dei debēt de eo habere armū de-
xterū/id ē ſubſidiū et ſuſtētationē: et pectuſculū
vbi eſt coꝛ/id eſt amoꝛem et dilectionē. Reſidu-
um debent habere dñi et amici ſui per ſeruitiū
et ſubuentionē: quia ꝓ certo quilibet homo de-
bet ſe in tria diuidere/id eſt laboꝛes et obſequia
ſua in tria diſtinguere: et de ſeipſo debet partē
deo/partem ſacerdoti/id eſt p̄lato: et partē ſi-
bi vel ꝓximo erogare. Unde de talibus dicitur:
Jn tribus beneplacitū eſt ſpiritui meo. ¶ Cau Eccl.25.a
da nō p̄cipit̄ offerri/niſi quādo de ouibꝰ erat Codē ca.c
hoſtia. Non eñ fit mentio ꝙ deberet offerri cau
da boum vel hircoꝛū: ſed ſolūm odo arietū vel
agnoꝛū: ſicut apparet Leuit. iij. ¶ Boues poſ Moꝛalitas
ſunt ſignificare tardos et negligētes: hirci vero
fetidos et peccatoꝛes. Oues vero ſimplices ſi-
gnificant et innocentes. Jtem dicas/ꝙ cauda q̄
eſt finis/cōmuniter ſignificat ꝑſeuerantiā ope-
ris: que pro certo tunc a domino acceptat̄/quā
do circa opus virtuoſum verſatur: ⁊ ꝓpter hoc
caudam bouis et hirci/id eſt perſeuerantiā ne-
gligentiū et immundoꝛū reꝓbat. Ouium ve-
ro/id eſt ſimpliciū et innocentiū perſeuerantiā
approbat et acceptat: quia videlicet deus perſe
uerantiam in bono diligit: perſeuerantiā vero
in malo odit. ¶ Vel dic ꝙ bos ſignificat negli Aliter
gentiam/hircus immundiciā: quoꝛum perſeue
rantie nō ſunt bone: ouis vero ſignificat inno-
centiā: cuius perſeuerantia eſt optima. Unde
Exo. Tolles de ariete adipem et caudam ⁊ arui Exo.29.a
nam. ¶ Deus ſpecialiter omnē adipem hoſtia- D
rum ſibi voluit retinere: et potiſſime tria gene- Codē ca.c
ra adipum: ſcꝫ adipē vitalium/adipē iecoꝛis/et
renum. Jſtos eñ adipes voluit deus de ſacrifi-
cio omni ſibi dari: et inde ignem ſuum in altari
nutriri. Renes etiā ilia ⁊ ſanguinē ſibi retinu
it: ⁊ hec omnia ſibi concremari mandauit: cun-
cta vero alia alijs dereliquit. Et ſic patet ꝙ de-
us in ſacrificio eligebat hoſtiarū interioꝛa: et
alijs dimittebat exterioꝛa. ¶ Sic reuera deꝰ in Moꝛalitas
homine interioꝛa eligit: exterioꝛa vo faciliter ꝑ
termittit: quia ſi interioꝛa noſtra dño concedi-
mus/ſatis de exterioꝛibꝰ noſtris voluntatē no-
ſtrā facere poſſumus. Nec indignatur dñs ſi ex-
terius recipimus aliquā conſolationē: dum ta-
men oꝛdinemus ad deum omnē interioꝛem affe
ctionem. Jſte ergo vult/ꝙ illi offeramus om-
nem adipē vitaliū/id eſt amoꝛē vite ꝓprie: adi-
pem renum/id eſt amoꝛē filioꝛū a nobis genera
toꝛum. Uirtus eñ generatiua conſiſtit in reni-
bus: adipē iecoꝛis/quod ſcꝫ amare cogit: id eſt
affectionē ⁊ amoꝛē ſuoꝛū ⁊ amicoꝛum. Et breui
ter quicquid interius amamus/totū dño offer-
re/⁊ ad eum oꝛdinare debemus. Renes etiā/id
eſt carnis delectatio: ſanguis inſuper/id eſt qui
cunq̄ iracundie motus et inflāmatio: debent ꝑ
penitentiā cremari: et igne diuini timoꝛis/con-
tritionis et doloꝛis/ac ardoꝛe diuine dilectio-
nis comburi/et domino offerri/et ad eum oꝛdi
nari. Adeps eñ bone affectionis ignem chari-

A ratis in altari cordis ſolet nutrire: ⁊ ideo ipſum
ſibi vult dñs ſpecialiter reſeruare. Unde ibidē
Leui.3.d dicitur in libro Leuitī. Omnis adeps dñi erit
iure ꝑpetuo in generationibus ⁊ cūctis habita-
culis veſtris: nec ſanguinē nec adipē comedetis.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ triplex pinguedo triplicē cōcupi-
ſcentiā denotat: quā ſcꝫ dño immolat / quicunqꝫ
eā amore dei dimittit: ⁊ inde per charitatis in-
cendiū ſeſe priuat. Leuitici ſexto ⁊ alijs pluribꝰ
locis dicit: ꝙ ſacerdos qui offert ſacrificiū de-
Leui.7.a bet habere pellē eius. Et infra etiā dicit: ꝙ pa-
nes q̄ offeruntur / ſiue fuerint in ſartagine / ſiue
in craticula / ſiue ī clibano cocti: ſacerdotis erūt
a quo offeruntur. Pellis eſt ſubſtātia tempora-
Miche.3.a lis. Unde dicit: Uiolenter tollitis pelles eorū
deſup eis: ⁊ carnē eorū deſuper oſſibus eorum:
Qui comederunt carnem populi mei: ⁊ pellē eo
rum deſuper excoriauerūt: ⁊ oſſa eoꝝ cōfregerūt
et cōciderunt ſicut in lebete: ⁊ quaſi carnē in me-
dio olle. Ergo quando aliquis ſacerdos. i. ali-
quis ſacra dans / ſuis ꝑdicationibus ⁊ inductio
nibus: deo offert aliquod ſacrificiū. i. conuertit
ad deum aliquē peccatorē: reuera ipſe debet ha
bere ⁊ ab eo percipere pellem ſubſtantie tempo
1.Co.9.b. ralis: quia ſm apoſtolū: Qui ſpiritualia ſeminat
non eſt magnū ꝙ pro ſuſtentatione ſua tempo-
Ca.IIII.a. ralia metat. ¶ Cū ſacerdos peccabat / ⁊ deū pla
care volebat / accipiebat vitulū et eum immola-
bat: ſanguinē eius intincto digito velū ſepties
aſpergebat: ⁊ eadē cornua altaris incenſi interiꝰ
B intingebat: reliquū vero ſanguinis ſuper altare
holocauſti fundebat: ⁊ vna cū renibus et adipi
bus cōburebat: carnē vero cū pelle ⁊ fimo extra
caſtra portabat: ⁊ ea ibi in loco mundo vbi in-
fundebant cineres incendebat. Idem autē per
omnia fiebat quando ſynagoga vel populus de
linquebat: ⁊ ſic quotiens ſanguis hoſtie in ſan-
ctuariū inferebatur / nihil de hoſtia relinqueba
Allegoria tur / ſed totū dño cremabatur. ¶ Allegorice ꝑ ſa
cerdotē poteſt intelligi adā: ꝑ ſynagogā popu-
lus ab eo deriuatus: ꝑ vitulū vero intelligit chri-
ſtus. Iſtud igitur certū eſt / ꝙ pro tollendo pec-
cato ſacerdotis et ſynagoge. i. ade ⁊ populi: ne-
ceſſe fuit occidi vitulū. i. chriſtum: ſanguinemqꝫ
eius ſuꝑ altare crucis fundi: ⁊ ibi adipē et renes
ſue interioris affectionis igne charitatis accen-
di. Nulla enī charitas fuit maior q̄ ꝙ vellet pa
ti deus ꝓ homine / innocens ꝓ peccatore / iuſtus
Ioh.15.b ꝓ iniuſtis / bonus ꝓ malis. Unde dicitur: Ma-
iorem charitatē nemo habet / q̄ vt animā ſuam
ponat quis ꝓ amicis ſuis. Uelū etiā tabernacu
li. i. ipſm tabernaculum paradiſi iſto ſanguine ſe-
pties fuit aſperſum: inquantū ipſum celū ꝑ chri
ſti ſanguinē mediāte ſpiritu ſeptēplici fuit a rui
na angelica reparatū. Inde etiā altare incēſi. i.
deus pater tangitur: inquantū iſto mediāte ſan
guine peccatoribus cōplacat. Unde dicit apo
Col.1.c ſtolus: Pacificans ꝑ ſanguinē crucis eius / ſiue
que in terris ſunt / ſiue q̄ ī celis. Iſte ergo extra
caſtra. i. extra ciuitatē fuit per paſſionē crematꝰ:
⁊ ibi igne. i. ſole fuit aſſatus. Et quia in omnibꝰ

membris paſſus eſt: ideo dicit fuiſſe totus incē- C
ſus et cōbuſtus. Unde dicit Eſaias: A plāta pe- Eſa.1.b.
dis vſqꝫ ad verticē nō eſt in eo ſanitas. ¶ Uel Moralitas
dic moraliter / ꝙ quando quis vult peccatū ſuū
redimere / et dominū placare: ipſe pro certo de-
bet vitulū. i. abſtinentiā carnis ſue deo per peni
tentiā immolare: ſanguinē ſuū. i. peccatū per cō-
feſſionem fundere: velū. i. deū: ſepties. i. ꝑ ſeptē
miſericordie opera: iſto ſanguine. i. ꝓ iſto pecca
to aſpergere: ⁊ altare incenſi. i. orationē iſto ſan
guine inquantū debet / ꝓ ſuo peccato orationis
locum et officiū frequentare: quia ſcꝫ iſte altare
incenſi ꝓ ſanguine tangit / q̄ pro peccato ſuo ad
altare accedit / ⁊ orationē facit. Igit talis debet
renes totius voluptatis / adipē totius affectio-
nis / ⁊ ſanguinē peccati et infectionis ſuꝑ altare
holocauſti. i. ſuper cor ſuū ꝑ cōſyderationē po-
nere. i. totū ibi per contritionē incendere. Pel-
lem vero fimū ⁊ carnes. i. malam priorē cōuerſa-
tionē / que eſt pellis: malā primā infamiā / que eſt
fimus: malā primā vitā / que eſt caro: debet extra
caſtra eccleſie ꝓijcere: ⁊ totū igne penitentie ibi
cōcremare: ⁊ ſic peccatū ſuū poterit expiare ⁊ ſe
dño concordare. ¶ Uel dic ꝙ tunc ſacerdos Aliter
peccatū ſuū et populi expiat / qn̄ ſanguinē vituli
. i. memoriā ſanguinis et paſſiōis dñice. i. ſacra-
mentū euchariſtie dño imolat: ⁊ in altari cordis
ſui ꝑ cōpaſſionē cremat: ⁊ qn̄ carnē et pelles ex-
tra caſtra portat. i. qn̄ ipſm extra ciuitatem fuiſſe
paſſum memorat. Apoſtolus: Exeamus ad deū Heb.13.c
extra caſtra / improperiū eius portantes. Ubi fit D
mētio de pctō ſacerdotis. Dicit ſi ſic ſacerdos
q̄ inunctus eſt peccauerit / faciēs delinquere po
pulū ⁊c̄. Itē ibidē nō ponit ſi peccauerit ꝑ igno-
rātiā: ſicut fit qn̄ agit de peccato ſynagoge. Itē
ibi nō ponit qn̄ aliquis ꝓ eo orare debeat: de ſy
nagoga vero dicit / ꝙ ſacerdos ꝓ eo orare debeat.
In iſtis ergo notatur grauitas pcti ſacerdotis.
Primo q2 peccare facit ppſm / inquantū pecca-
tū ſacerdotū a populo faciliter trahit in exēplū.
Secūdo: q2 ignorantia nō pōt eū excuſare / inquā
tū ſcꝫ iſte tenet legē dei ſcire: ⁊ inter leprā diſtin
guere: quod tn̄ nō eſt ſic de populo: quē quādo-
qꝫ poteſt ignorantia excuſare. Tertio: q2 ꝓ ipſo
nō eſt qui orationē vel oblationē faciat: qn̄ ipſe
qui ꝓ alijs orare debebat peccat. Unde: Quis Eccli.12.a
medebit incantatori a ſerpente ꝑcuſſo? Unū vi-
detur hic ſupponere / ꝙ in hoſtia ꝓ peccato non
debebat poni nec thus nec oleum. Sic vero ipſe
qui ſeipſum deo pro peccatis immolat. i. ille q̄
penitet pro peccato: non debet habere oleū. i. le
ticiam: ſed magis dolorem ⁊ contritionem: nec
thus. i. ſpem ſuauitatis eterne: ſed potius tormē
ti timorem et conſyderationem: videlicet ꝙ pe-
nitens magis debet triſtari q̄ letari. i. magis ti-
mere tormenta / q̄ ſperare premia. Unde dicit:
Si maleféceris / time. Unum ſatis notabile ſcri Ro.13.b
bitur hic et etiam infra capite ſexto: quia ſcilicꝫ
vbi holocauſtum ſolebat immolari: potuit etiā
immolari victima pro delicto. Holocauſtū au-
tem totum combuſtū / iuſtū ſignificat: hoſtia vero

f ij

E pro peccato penitentes deſignat. Idem ergo di
citur eſſe locus immolationis amboꝝ: ad deno-
tandū ꝙ ad eundē gradum gratie vel glorie po-
teſt penitēs poſt lapſum attingere ſicut iuſtus
qui nunꝙ inuentus eſt enormiter peccaſſe. Et
iſta eſt expoſitio interlinearis. De peccato autē
ꝑncipis ⁊ alme dimitto ꝓpter ꝓlixitatē. ¶ Hic
ponit ꝙ vas vbi coquit hoſtia ꝓ peccato/ ſcʒ ps
q̄ ſacerdotibus debebat/ ſi erat fictile/ debebat
confringi: ſi vero erat ereū/ debebat lauari ⁊ frica
Moralitas ri. ¶ Sic vero cū carnes q̄ ſunt ꝓ pctō. i. carnis
delectationē: duo genera vaſoruʒ. i. duo genera
hominū contineant/ ⁊ ꝑ concupiſcētiā decoquāt
vt q̄dam fictilis/ hoc eſt dictu/ malus/ obſtinat⁹
fragilis: alius ereus ſcʒ ille qui eſt magis fortis
⁊ ad cadendū difficilis: iſtud debet fieri/ ꝙ ficti-
lis. i. ille q̄ ꝑ fragilitatē ſolet quotidie reciduare
debet frangi ꝑ tribulationē ⁊ aſꝑe caſtigari: ere-
us vero. i. bonus: ſi ipſum extra ꝯſuetudinē pec-
care ꝯtingat/ debet lauari ꝑ ꝯfeſſionē/ ⁊ fricari ꝑ
moderatā correctionē. Plus em̄ eſt puniēdus fi
ctilis. i. aſſuetus ꝙ̄ ereus/ q̄ eſt als ſolid⁹: ⁊ poſt
lotionē penitētie erit fortis ⁊ bonus.

¶ Capitulū ſextū Tertius: Locutus
qʒ eſt dn̄s ad moyſen/ dicēs: Anima
que peccauerit. Moralitatū Ca. III

Dominus volēs habere in altari ſuo ignē
ꝑpetuū/ ꝓcepit ſic: Ignis ī altari meo
ſemꝑ ardebit: quē nutriet ſacerdos li-
gna ſubijciēs ꝑ ſingulos dies. Iſpe etiā ignis de
F altari debebat eſſe/ nō aliūde venire: ſed ſemꝑ de
illo ꝯtinuari debebat/ q̄ de celo debebat eis da
Leui. 9. d ri: ſicut ponit infra: Nam in miniſterio altaris
null⁹ ignis poni debebat/ niſi q̄ deſuꝑ dat⁹ erat:
Vn̄ Nadab ⁊ Abiu filij Aaron/ q̄ ignem alienū
. i. ignē cōem in thuribulo continue poſſederūt
ſtatim ꝑcuſſi fuerunt: ⁊ igne egrediēte a dn̄o pe-
Moralitas rierūt. ¶ Ignis de celo dat⁹ eſt charitas. Alta-
re vero eſt cor hoīs ſeu eccl̄ie integritas: q₂ reue-
ra dn̄s vult ꝙ in altari ſuo. i. in eccl̄ia/ vel in ho-
minis ꝯſcīa: ſꝑ iſte ignis ardeat: ⁊ ꝙ ſacerdos. i.
ꝓlatus vel predicator ipſum lignis/ id eſt exem-
plis ⁊ documētis foueat. Alienū vero ignē mūda
nū/ qui magis venit de inferno ꝙ̄ de celo: hoc ē
dictu: ardorē auaricie/ iracundie/ diſcordie/ inui
die ⁊ luxurie: nō vult in hoc altari poni/ ſed po
tius inde penitus abdicari: quapropter ſacer-
dos/ id eſt eccleſiaſtici/ qui in thuribulo cordis
ſui vel in altari eccleſie/ ſtudent ignem alienū ꝓ-
dictū/ ſcʒ mūdi et carnis cōcupiſcētias ponere
neceſſe habēt a dn̄o percuti: et mala morte fina
liter per ignis infernal' incendiū perire. Ezech.
Eze. 15. b De igne egredieī: et ignis cōſumet eos. Ignis
em̄ inferni egreſſus a dn̄o/ id eſt a diuina ſenten
tia: illū deuorat qui ī thuribulo cordis ſui ignē
alienū portat: et quē ignis concupiſcentiarū in-
Eodē ca. b. flāmat. ¶ Quādo cineres in altari abūdabant
vnus de ſacerdotib⁹ ſe ſacris veſtib⁹ induebat:
⁊ cineribus recollectis ꝓdictas veſtes depone-
bat: ⁊ extra caſtra cineres deportabat: ipſoſqʒ in
Moralitas loco mūdo reponebat. ¶ Hic ꝙ ligna que ī al-

tari cordis cremabant in pabulū igne charita- G
tis/ ſunt bona opera: cui⁹ cinis eſt ipſoꝝ memo
ria. Sacerdos/ id eſt quiſqʒ iuſtus: ſe debet ve-
ſtibus ſacris/ id eſt virtutib⁹ induere: ⁊ de altari
cordis ſui cineres/ id eſt bonorū operū ſuoꝝ me
moriaʒ recolligere: ⁊ ne inde ſuꝑbiat/ depoſitis
ſanctis veſtibus/ id eſt amota omni exhibitio-
ne ſanctitatis ſue: debet tales cineres/ id eſt ta-
lē bonorū operū ſuorū memoriam extra ferre/ ⁊
de corde penitus abdicare. Iuxta illud Lu. Cū Lu. 17. c
oīa benefeceritis/ dicite: inutiles ſerui ſumus Eodē ca. d.
¶ Si ſanguis hoſtie ceciderit ſuper veſtem ſa
cerdotis/ debebat eā lauare: ⁊ a tactu ⁊ immun- Moralitas
dicia ſanguinis depurare. ¶ Sic vero qn̄ hoſtia
id eſt pctōr corā ſacerdote fundit: ⁊ confitet ſan
guinē ſuū/ id eſt pctm̄ ſuū: quādoqʒ contingit ꝙ
veſtis ſue ꝯſcientie. i. affectionis: tali ſanguine
ꝑ aliquā malā delectationē ⁊ imaginationē tan
git ⁊ inficit: q̄propter ipſe ſe lauare ꝑ cōfeſſio-
nē tenet. Hic facit mētionē de libamētis ſacrifi-
ciorū. Circa quod nota ꝙ in oīm animali ſacrifi
cato offerebat libamē. i. aliq̄d liquidū cū eodē/
ſcʒ oleū ⁊ farina ⁊ vinū/ vel farina oleo diſtēpe-
rata/ ⁊ in ſartagine durata: ſicut etiā ſupra ſecū-
do. In oīm ſacrificio erat ponēdū ſal: thus etiā
qnqʒ cū ſacrificio offerebat. Nunꝙ autē fermen
tū aut mel ī dei ſacrificio ponebat/ ſʒ inde amo
ueri penit⁹ iubebat. Quia etiaʒ ſicut dicit Exo.
Quādo comedebat agn⁹ paſchalis/ ꝑ ſeptē di- Exo. 12. c.
es fermentū non debebat in hebreorū taberna
culis inueniri: ſed ſolū de pane azymo debebat H
popul⁹ tūc nutriri. Reuera ſic debet eſſe in oīm
ſacrificio boni opis quod patram⁹: vel qn̄ nos
ipſos in eccl̄ia vel in religione dn̄o imolamus
multa nos debēt cōcomitari: ſcʒ ſal diſcretiōis/
oleū charitatis ⁊ dilectiōis/ farina diuine legis
⁊ ſue meditationis/ vinū ſpūalis gaudij ⁊ conſo
lationis/ necnō thus oīōnis ⁊ deuotionis. Sa
crificiū em̄ cuiuſqʒ boni opis ineptū reddit ⁊ in
acceptū efficit/ niſi cū ſale. i. cū diſcretione ⁊ ſa-
piētia condiat: ⁊ niſi oleo charitatis vngat: q̄n
immo oīe op⁹/ ꝙuis de ſe ſit bonū ⁊ virtuoſuʒ
ſi tamē ſal ⁊ oleū. i. diſcretio et charitas defece-
rint: efficitur inſipidū ⁊ inſulſum. Vn̄ dicit: Si Mat. 5. b
ſal euanuerit/ in quo ſalietꝰ: ad nihilū valet vltra
⁊c. Duo autē ꝑncipaliter nobis interdicunt: ſcʒ
fermentū malicie/ ⁊ mel adulatiōis ⁊ blandicie:
q₂ reuera quicquid boni fecerimus/ ab iſtis duo
bus ꝓcauere debemus: vt ſcʒ ſacrificio. i. operi
noſtro fermentū malicie internus/ vel adulatio-
nis mel externus nullatenus miſceamus: ſed ve-
re ⁊ ſimpliciter ⁊ ſine adulatiōe ⁊ mala intētiōe
q̄cquid fecerimus faciam⁹. Vnde apl's: Non in 1. Cor. 5. c
fermēto malicie ⁊ nequitie/ ſed in azymis ſynce
ritatis ⁊ veritatis. ¶ Vel dic ꝙ mel ſignificat dul Aliter
cedinē fauoris humani: fermentū intentionē ali
cuius mali erroris. Iſta enim duo ſunt ab oīm
opere bono ꝓpellenda ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ quādo Aliter
quis ſeipſum deo offert in altari ꝑ penitentiam
concremandū/ debet adiungere ſal mordacis
contritionis/ ſimilam bone ⁊ munde affectiōis/

A oleũ cõpaſſionis et thus orõnis. Sicut hic pa-
tet/hec tria genera panũ dño pcipiebant̃ offer-
ri: ſcʒ cocti in clibano: cocti in ſartagine: cocti i
Moralitas craticula. ¶ Dic ſi vis ꝙ tres iſti panes ſũt tres
theologice virtutes: ſcʒ fides/q̃ eſt panis coct9 i
craticula: q2 ibi ſunt multi oculi.i.multi articuli:
ſpes q̃ eſt panis coctus in ſartagine: q2 ſcʒ ibi eſt
ardor deſyderij et oleum cõſolationis: charitas
que eſt panis coctus in clibano: quia ſcʒ ibi ẽ ar
dor perfecte et generalis dilectiõis: et ſic iſti ſũt
illi tres panes/de quibus dñs dicit cuilibet no-
Lu.11.a ſtrum illud Lu. Amice accõmoda mihi tres pa
Aliter nes. ¶ Vel dic ꝙ panis in clibano eſt doloro-
ſa cõtritio: in craticula vbi ſunt foramina et ap-
ture/eſt adaperiens vulnera cõfeſſiõis: ſartago
vero vbi eſt oleum opeꝝ pietatis/eſt ſatiſfactio.
Iſtos ergo tres panes deo offerimus. Allega
vt ſupra. ¶ Volens dñs conſecrare aaron et fi
lios eius: pcepit eos lauari/indui ꝛc̃. vide Exo.
xxix. vbi inueniunt̃ oĩa poſita a deo mandata et
cõpetenter expoſita: que hic Leui. viij. et. ix. fue
Leui.12.a. rũt per moyſen executa. De nadab et abiu igne
combuſtis vide ca. ſexto.

¶ Capitulũ vndecimũ Textus: Lo-
cutus ẽ dñs ad moyſen et aaron/di-
cens. Moralitatũ Ca. IIII

Animal non reputabat̃ immundũ in le
ge moyſi niſi ruminabat/et vngulã di-
uidebat. Animalia vero que non rumi
nabant/nec vngulas ſciſſas habebant: non de-
bebãt a filijs iſrael comedi: nec eoꝝ cadauera tã
B gi: ſicut ſus et lepus erant immũda: p eo ꝙ vnũ
licet ruminet/vngulas tamẽ nõ diuidit: aliud ve
ro q2 dato ꝙ etiã vngulas ſcindat/ruminare ta-
Moralitas mẽ nõ nouit. ¶ Chariſſimi p ruminationẽ intel
ligit̃ circũſpectio/deliberatio et peccatoꝝ cõtri
tio: vngula aũt que ornatus eſt et extremitas pe
dum et manuũ/eſt bona opatio et affectio. Diui
ſio vero ipſius/operatio ſagax diſcretio et diſti-
ctio. Igit̃ iſtud eſt veꝝ/ꝙ nullus debet reputari
mũdus: nec ab alio comedi p imitationẽ/vel tã-
gi p aſſociationẽ eſt dignus: niſi qui per delibe-
rationẽ poſſet ruminare: et per diſcretionẽ ope-
ra ſua diuidere/diſtinguere et tractare. Ad hoc
enim ꝙ quis a filijs iſrael.i.a perſonis bonis co
medi/incorporari/imitari/tangi et freqñtari di-
gnus habeat̃: neceſſe eſt ꝙ ſit homo deliberati-
uus et ruminans: ꝛ ꝙ vngues ſui.i. opa per diſ
cretionẽ diſtinguant̃ debitam. Ats ſi vnũ iſto-
rum duoꝝ deficiat: dignũ eſt ꝙ ipſum hõ ſpũali
ter nõ comedat nec tangat: ſed tanꝙ immundũ
fugiat et dimittat: et talis pro certo debet repu-
tari ſus ſeu porcus.i. quilibet luxurioſus et imũ
dus/et lepus et cuniculus.i. quilibet timidus et
1.Co.5.d in terris p auariciã tumulatus. Vnde apls: Si
quis inter vos nominat̃ fornicator/aut auarus/
aut idolis ſeruiens/maledicus/ebrioſus: cũ hu-
Aliter iuſmodi nec cibũ ſumere ꝛc̃. ¶ Vel dic ꝙ rumi-
natio ſignificat cõtritionẽ/et pprij peccati ma-
ſticationẽ: vngule vero diuiſio/apertio et diſtin
ctio ſignificãt maloꝝ opeꝝ ꝯfeſſionẽ/ et diſtictã
ſacerdoti reuelationẽ: q2 reuera q̃ in iſtis duob9 C
tacuerit/nunꝙ mũdus apud deũ erit ꝛc̃. ſicut ſu
pra. ¶ Vel dic ꝙ vngula q̃ eſt extremitas ꝛ pſe- Aliter
uerantiã ſignificat ꝛc̃. ſicut ſupra. ¶ Piſcis qui Eodẽ ca. b.
pinnas ꝛ ſquamas nõ habebat/immundus erat ĩ
lege reputatus: ꝛ ſic tanꝙ immundus nec tangi
nec comedi merebat̃. Piſces vero viſcoſi ꝛ longi
ſicut ſunt anguille ꝛ congri/erãt phibiti: ita ꝙ
nullo mõ debebãt comedi. Morticinũ vero eorũ
nõ debebat tangi: ſed magis abominabile ꝛ tã-
ꝙ execrandũ haberi. ¶ Pẽnule chariſſimi q̃b9 Moralitas
ſcʒ piſcis vel ſaltat vel natat/ſignificat virtutem
contẽplationis: q̃ ſcʒ aiam per quietẽ mentis fa-
cit natare: ꝛ ipſam ſpũaliter ſaltare: ꝛ vſqʒ ad ce-
leſtẽ celſitudinem tranſuolare. Squame q̃ duri
ciã ꝛ fortitudinẽ maiorẽ habere vident̃: ꝛ quib9
mediantib9 corpus defendit̃ ꝛ fouetur/patien-
tiã poſſunt ſignificare: q2 ſcʒ corp9 interioris ani
mi hominis/ne ledat̃ a tribulationibus ſolet de
fenſare: quia ſm Senecã: Doloris remediũ eſt
patientia. Piſces igit̃.i. homines: qui in aq̃ dul
cis deuotionis/vel in mari amare cõtritiõis vel
religionis habent viuere: tunc pprie iudicãtur
mũdi/qñ pennulis contemplationis ꝛ ſquamis
patientie ſunt muniti: vt ſcʒ poſſint ad celeſtia in
terius volare: ꝛ aduerſa terreſtria exterius forti
ter ac tranquillo corde tolerare: quia reuera pi-
ſces.i. religioſi vel clerici: q̃ per voluptatem ſũt
viſcoſi/fragiles/flexibiles ꝛ ignaui: qui pennu-
lis contemplationis et ſquamis fortitudinis ꝛ
patientie ſunt priuati: non debent ab alijs p imi D
tationem comedi: nec per frequentationem tan
gi: ꝛ ideo de ſquamis fortitudinis et patiẽtie bo
ni religioſi/ poteſt exponi illud Job: Corpus
eius quaſi ſcuta fuſilia compactum ſquamis ſe Job.41.a
prementibus. Hic videtur ſupponere/ꝙ anima
lia immunda ſiue eſſent greſſibilia/ſiue natati-
lia/ſiue volatilia: q2 dicit̃ ꝙ nõ debebant come-
di: nec morticinia eoꝝ tangi: poterat dupliciter
cõſyderari: inquantũ viua/ vel inquantum mor
tua: ꝛ ꝙ dũ viua erant/tangi q̃dẽ poterant: man
ducari vero nõ debebant/imo etiã nec manu tan
gi. Iſta poſſunt applicari ad virũ iuſtũ: quia ſcʒ
animal ſignificat hominẽ/q̃ ſcʒ debet eſſe p gra
tiã animatus: p bonã actionẽ greſſibilis: p con-
tẽplationẽ volatilis: p deuotionem natatilis. Et
ſic dico ꝙ animal imundũ ſignificat peccatorẽ:
animal vero mundũ ſignificat virũ iuſtũ. Verũ
tamẽ aialia immũda/ſcʒ peccatores in duplici
ſunt differentia: q2 ſcʒ aliqui adhuc viuũt/ qui.ſ.
cõmunioni fideliũ adhuc cõiuncti ſunt: ꝛ vitã.i.
eccleſiaſtica ſacramẽta participare poſſunt. Alij
vero iã ſunt mortui.i. p excõicationẽ a corpe eccle
ſie dimiſi: ꝛ a ſacramẽtoꝝ vita p cenſurã eccleſia-
ſticã ſeparati. Igit̃ iſtud pcipit̃ nobis/ꝙ ſcʒ aia
lia imũda/viua tñ.i. petõres/fideles tñ ꝛ eccleſie
pticipes: bñ tãgere.i. aſſociare/ꝛ cũ eis pticipa-
re poſſum9: ipos tñ comedere.i. eoꝝ vitã nobis
p malã cõplacẽtiã ꝛ imitationẽ incorpare aliq̃-
liter nõ debem9. Ex quo tñ nobis conſtat ꝙ iſti
mortui ſunt: ipos oĩno debem9 fugere: ipſoſqʒ p

E aſſociationē aut frequentationē / pter q̄ in caſib⁹
licitis / declinare: eos viles ⁊ abominabiles repu
Nu.16.c tare. Unde dr̄: Separamini de tabernaculis
Aliter hominū impioꝝ. ¶ Uel dic q̄ animal immūdū
viuens / eſt peccator: adhuc vitā.i. famā ſuā re-
tinens. Animal vero immundū mortuū / ſignifi-
cat peccatorē: cui vita.i. bona fama puatū. A p-
mis ergo nō phibemur tactū.i. ſocietatē vita-
re: ip ſos tñ iubemur nō comedere.i. ab eoꝝ imi-
tatione cauere: nec colloquiū aut cōſortiū ſine
iniuria denegare: a ſecūdis vero debem⁹ ⁊ vitā fu-
Aliter gere / ⁊ colloq̄a ⁊ cōſortia declinare. ¶ Uel dic
q̄ morticinū quod p ſe erat mortuū / ſignificat il-
los q̄ volūtarie ⁊ q̄ſi ex pposito peccāt: q̄ ſcʒ ſū-
me ſunt cauēdi. Alij vero q̄ aliter moriunt: et q̄ p
violētiā tētatiōis vel tribulatiōis vita gr̄e ſpoli-
ant: nō ſunt ita execrādi / ſed pot⁹ ſupportandi.
Gal.6.a Un̄ apl's: Si p̄occupat⁹ fuerit frater tuus in ali-
quo delicto: ſupportare debes ⁊c̄. Sequit: cōſy-
Eodē ca.b derās temetipſum / ne ⁊ tu tēteris. ¶ Uolatilia
oīa erāt mūda p̄ter has viginti ſpēs: ſcʒ p̄ter aq̄lā
gryphonē / halietū / miluū / vulturē / iuxta gen⁹ ſuū
⁊ oē aīal coruini generis: ſtruthionē / noctuā / larū
⁊ accipitrē i genere ſuo: bubonē / mergulū / ibim /
pauonē / onocrotalū / porphyrionē / herodionem /
caladrion / iuxta genus ſuū: vpupam ⁊ veſperti
lionē. Et nota / q̄ multe ponunt hic ſpēs auium
vbi ſubiungit iuxta genus ſuū: in quo notat q̄ i
F vno eodēq; auiū genere multe ſunt ſpecies ſub-
alterne: ſicut exēplificat Plinius de accipitre ⁊
Moralitas vulture: q̄ tñ oēs generalr̄ ſunt imūde. ¶ Dic ſi
vis / q̄ p iſtas viginti auiū ſpēs intelligunt diuer
ſe cōditiones hoīm pctōꝝ. Aquile eñ q̄ alte vo-
lant / ⁊ gryphones q̄ hoīes deuorāt: ſunt mali re
ges ⁊ ſupiores: q̄ ſcʒ altiori p̄eminent dignitate:
etiā excellūt in ſupbia ⁊ crudelitate. Halietus q̄
alaudas rapit / ⁊ miluus q̄ pullos inuadit: ſigni
ficāt malos ballinos ⁊ raptores inferiores: qui
ſcʒ magnos nō audent inuadere: pullos tñ.i. in
nocentes ⁊ paupes ſolent ↄtinue laceſcere. Acci
piter / q̄ columbas odit: herodius / q̄ pectore le-
dit: onocrotalus / q̄ roſtro corrodit: ſignificāt in-
uidos atq; detractores: q̄ ſcʒ pectore.i. animo ſo-
lent alios ledere: columbas.i. ſimplices odire / ⁊
oēs dentibus ⁊ labijs comedere. Uultur / qui ca
dauera ſentit. Upupa / q̄ in ſtercorib⁹ nidum fa
cit: ſignificat luxurie ⁊ imūdicie ſectatores. Bu-
bo / noctua ⁊ veſpertilio / q̄ de nocte volāt: ſignifi
cant hereticos ⁊ latrones / ⁊ occultos criminū
opatores. Ibis / larus ⁊ mergulus / q̄ aquas fre-
quentāt: ſignificāt delitiaꝝ ⁊ gaſtrimargie pro-
feſſores: cui⁹ exēpla extra candida / intus nigra.
Et ſtruthio alas habēs ⁊ nūq̄ volās / ſignificat
hypocritas ⁊ ſimulatores. Et oē quod eſt corui
ni generis / quod ſemper dicit cras: ſignificat pi-
gros pcraſtinātes ⁊ penitētie dilatores. Por-
phyrio.i. pellicān⁹ / q̄ pro filijs ſuis ſe vulnerat:
ſignificat nepotū / filioꝝ ⁊ amicoꝝ carnaliū imo-
deratos dilectores. Caladrion q̄ ad ſanādū du-
cta / homini nō moriturо faciē vertit: a morituro
vero vultū auertit: ſignificat falſos hoīes / q̄ in p
ſperitate ſūt hoīm amatores / ſed in aduerſitati- G
bus deſertores. Oēs igit tales aues ſūt imūde:
q̄ tāgi ⁊ imitari a ſctis hominib⁹ nō ſūt digne.
¶ Omne volatile quod q̄tuor pedib⁹ graditur Eodē ca.c
imūdū erat: niſi forte pedes poſteriores p quos
ſalit / eſſent anteriorib⁹ lōgiores: ſicut habet lo-
cuſta: tūc eñ erat aīal comeſtibile ⁊ nō abomina-
bile. ¶ Quatuor pedes / q̄tuor ſūt cordis affecti- Moralitas
ones: ſcʒ dolor ⁊ gaudiū / q̄ ſūt anteriores: q̄ cō-
cernūt p̄ſentia. Spes et timor / q̄ ſūt poſteriores
q̄ cōcernūt futura. Apl's: Prius quod aīale / de 1.Co.15.f
inde quod ſpūale eſt. Igit dico q̄ oē volatile.i.
oīs hō cōtēplatiōi dat⁹ / ⁊ ad volandū mētaliter
ad celeſtia elect⁹: ſicut eſt religioſus vel clericus
imūdus debet iudicari q̄ q̄tuor pedib⁹ gradit.i.
q̄tuor cordis affectionib⁹ circa terrā videt occu
pari. Nō debēt i religioſis ⁊ clericis magis abū
dare pedes q̄ ale.i. affectio q̄ ↄtēplatio: nec de-
bēt tñ circa terram ⁊ terrena negocia currere / ſi
cut ſurſum circa celeſtia volitare: ⁊ ideo illi cle-
rici imūdi merito iudicant / q̄ plus gradiunt q̄
volāt: ⁊ pl⁹ in terrenis negocijs q̄ in celeſtibus
deſyderijs occupant. Uerūtñ ne oīno ↄtēnam⁹
actiuos / ⁊ circa terrena negocia occupatos: ſci
endū q̄ ſi pedes.i. affectiōes poſteriores ⁊ deſy-
deria futuroꝝ anteriorib⁹ pedib⁹.i. p̄ſentiū ter-
renoꝝ affectiōib⁹ p̄ferunt: ⁊ amplius p pſeuerā-
tiā plōgant / ⁊ p excellētiā exaltant: tūc iſti imun
di nō iudicabunt: ſed apud deū ⁊ hoīes comeſti- H
biles.i. imitabiles ⁊ tāgibiles.i. freq̄ntabiles de
cernent: q̄ reuera anim⁹ circa terrena gradiēs /
tūc bonus ⁊ mūdus exiſtit: qñ in eo amor futuro
rū amorē p̄ſentiū ſupat: ⁊ q̄ſi ſaltendo ſupius per
deſyderiū eternoꝝ rōe ſenſualitatē p̄cedit. Apoc. Apoc.2.e
Nouiſſima tua plura prioribus. ¶ Uel dic q̄ pes Aliter
prior ſignificat ſenſualitatē: poſterior rōnē. Iſta
eſt ergo q̄ debet p̄cellere ad hoc q̄ hō mūd⁹ poſ-
ſit apud deū eſſe. Maiora enim debēt eſſe in no
bis poſteriora prioribus / ⁊ ſpūalia tēporalib⁹.
Apoc. Poſteriora tua plura prioribus. ¶ Uel Apoc.2.e
dic q̄ poſteriora ſignificant ſenectutē / anteriora Aliter
ſignificāt iuuētutē: q̄ ſi volumus mūdi eſſe / bo-
na opa ſenectutis debēt iuuētutis opibus p̄pol-
lere. ¶ Oē aīal q̄drupes quod ſup manus am- Eodē ca.d
bulat / imūdū erit. Ubi nota q̄ ille q̄ ſup manus
vult ambulare / neceſſe habet ſe ad terram incur
uare: ⁊ manus ad terrā inferius iclinare. ¶ Sic Moralitas
ergo dic moralr̄: q̄ ille q̄ manus.i. opatiōes ſuas
ad terrā.i. ſolū ad murū terrenū applicat: ⁊ qui
terram.i. terrena amplexat / diligit ſeu tractat: ⁊
ad terrena ſe extēdit totalr̄ ⁊ inclinat / imundus
apud deum dicit: ⁊ bonoꝝ tactu ⁊ cōſortio indi-
gnus iudicat. ¶ Qui tāgebat aīalia imūda / vel Eodē ca.d
q̄ ea mortua deportabat ⁊c̄. imūd⁹ erat / ⁊ extra
caſtra ire debebat. ¶ Chariſſimi / iſte videt imū Moralitas
dus ſeu morticinū comedit / q̄ ipm ⁊ ipſius vitaʒ
ſibi incorpat imitādo. Ille vero eū tāgit / q̄ talem
frequētat ſibi aſſociādo. Illū portat q̄ ipm ſuſti
net defendēdo: vel q̄ ſibi fauet ſeu eū fouet: ipſi⁹
iniq̄tatē nō reprobādo / vel excuſando / vel nō pu
niēdo vel arguēdo. Sicut ad ſram faciūt adula-

A toreſ/ꝙ malos et morticinos diuites portant.
Sicut etiã faciunt mali iudices ⁊ ſupiores/ꝙ ſu-
os morticinos familiares ⁊ amicos defendũt cõ
tra iuſticiã ⁊ adiuuant: ipſoſqꝫ nõ puniũt/ſed ini-
i. Re. 2. c quitatẽ eoꝝ ſupportant: exemplo heli/ꝙ filios ſu
os nõ corrigebat: ſed eos pot⁹ ſuſtinebat. Oẽs
ergo tales comeſtores/tactores ſeu portatores
immũdoꝝ ⁊ iniquoꝝ/ſunt immũdi: ⁊ bonorũ ta-
Nu. 19. b ctu/frequẽtia ⁊ cõſortio ſunt indigni. Vñ: Quic
quid tetigerit immũdũ/imũdũ fiet. Talis igitur
ꝙ tactu aliene ſocietatis vel alieni mali/verbi et
exẽpli imũdus et peccator fact⁹ eſt: debet extra
caſtra. i. extra ciuitatẽ ſpei aliqꝺiu manere: ⁊ aq̃
lachrymaꝝ. i. penitẽtie ſe lauare: et ſic in veſpere
. i. in obſcuritate timoris poterit caſtra/ſcꝫ ꝑ ſe-
curitatẽ intrare: et cõſcientie mundiciã rehabe-
re. Nullus eñ qui imundus exiſtit ꝑ morticinũ
. i. ꝑ pctm̃ mortale ꝑpetratũ: vel ꝑ malũ et morti
cinũ cõſortiũ: debet ſtatim caſtra intrare. i. ſe di
gnũ intrandi caſtra paradiſi ſperare: imo prius
ſe tenet ꝑ confeſſionẽ lauare: et ſic manere vſqꝫ i
veſpeꝝ: i. in aliqua timoris et cõtritionis caligi-
ne anteꝗ ad caſtra. i. ad celeſtiũ ſpem audeat ſe
Ezech. 12. c transferre. Ezech. Perfode tibi parietẽ. In hu
Aliter meris portaberis: in caligine efferens. ¶ Vel
dic ꝙ veſper ſignificat finẽ vite: qꝛ ſcꝫ vſqꝫ ad ve
ſperã debemus immũdi eſſe. i. vſqꝫ ad mortẽ de
bemus nos imũdos reputare: et intrãdi taber-
nacula paradiſi indignos eſſe. Quod contingit
quotiens nos imundũ comedere. i. aliquã imũ
B dicitiã facere: vel morticinũ pcti mortalis tãgere
Aliter ꝯtingit. ¶ Vel iſta poſſunt applicari ad excõi-
cationẽ maiorẽ vel minorẽ. Animal immũdum
vel morticinũ ſignificat illũ/ꝙ maiori excõica-
tione ligat: et vita gr̃e ⁊ ſacramẽtoꝝ cõione pri-
uat. Ille vo ꝙ eſt cũ talibus in pticipatiõe/imũ
dus. i. excõicatus minori excõicatione efficit: et
vna cũ alio extra caſtra. i. extra cõionẽ fideliũ iu
dicat. Quia iſtud eſt veꝝ/ꝙ imũdi ſe tangentes
immundos faciũt: et ꝙ excõicati alios excõicatos
reddũt. Ideo bñ dicit hic: Ne tangatis ꝗcꝙ eo
Eodẽ ca. e rũ/ne imundi ſitis. ¶ Aliqua aĩalia imũda nu
merant hic: ſcꝫ muſtela/mus/crocodilus/miga-
le/chameleõ/ſtellio/lacerta/talpa. Iſta eñ imun
da erãt/et morticina eoꝝ immũda: intantũ ꝙ ꝗc
ꝗd morticinũ de iſtis aĩalibus ſuꝑ quodcunqꝫ
vas ligneũ vel fictile/ſiue etiã ſuꝑ veſtẽ vel pelles
vel cilicia cadebat/totũ immũdũ faciebat: ꝗnim
mo etiã quicqꝫ liquor vel cibus in talibus va-
ſis ponebat: anteꝗ aqua lota vſqꝫ ad veſperam
ſteriſſet/totũ imundũ reddebat. Terrea autẽ va
ſa vbi talia cadebãt/frangi et deſtrui iubebant.
Illa vo ꝙ erant lignea/ vna cũ veſtibus dictis
et pellib⁹/aq̃ lauari mãdabãt: et ſic mũda ad ve-
Moralitas ſperã reddebant. ¶ Sic vo dico/ꝙ in hoc mũ
do inueniunt multa aĩalia imunda. i. multa ge
nera pctõꝝ: videlicet/muſtela: ꝙ valde flexibilis
eſt nature/et fraudulenter rapit: ꝙ ſignificat do-
loſos. Mus qui ſemꝑ comedit/ſignificat gulo-
ſos. Crocodilus quẽ iaculũ non ledit/ſignificat
obſtinatos et ceruicoſos. Migale quod eſt cru

dele/et mite ſe fingit: ſignificat fallaces et prodi C
toſos. Chameleon ꝙ vẽto viuit/ſignificat ſuper
bos et inaniter glorioſos. Stellio ꝙ pellẽ habet
pictã/ſignificat laſciuos et curioſos. Lacerta ꝙ
ſepulchra inhabitat/ſignificat imũdos et luxu-
rioſos. Talpa ꝙ ſub terra manet/ſignificat aua-
ros et terrenoꝝ ambitioſos. Oẽs iſti ſunt imun
di et ab hoib⁹ execrandi: et mores eoꝝ vilipen-
dẽdi et fugiẽdi. Quia ꝺcunꝙ ꝙ tales imitãdo
comedit: vel morticinũ eoꝝ. i. eoꝝ vitã mortiferã
ꝑ aſſociationẽ vel ꝑ affectionẽ tangit: ſtatim eo-
rũ imũdiciã in ſe ſentit: et imũdũ et pctõrem eo-
rũ exẽplo et vbo faciliter ſeſe facit. Igit ſiue ſit
vas ligneũ. i. ſpũaliter leuis ꝑ voluntariã paupꝫ-
tatẽ: ſiue ſit vas terreũ. i. ſpũaliter grauis ꝑ timo
rẽ et humilitatẽ: ſiue ſit veſtis. i. hõ alios veſtiẽs
vel pellis. i. hõ alios calcians ꝑ elemoſynã et pi
etatẽ: ſiue ſit ciliciũ. i. hõ alios pungẽs ꝑ iuſticiã
et ſeueritatẽ: vel ſeipm̃ aculeans ꝑ penitentie au
ſteritatẽ: cũ tñ tangit morticinũ/et frequẽtat pec
catorẽ corruptũ et infectũ/ et maxime hereticũ:
faciliter imundus efficit. Et ꝗuis a ꝑncipio bo-
nus eſſet: eius tamẽ tactu/ſocietate et auditu de
facili maculat. Eccl. Qui tetigerit picẽ/ inqna- Eccl. 13. a
bit ab ea. Quin etiã liquor inferioris affectiõis
ſeu ſcientie vel locutionis taliũ vaſoꝝ. i. talium
hoim qui ſimili tactu morticinoꝝ. i. hereticoꝝ ⁊
pctõꝝ quandoqꝫ corrupti fuerint: tam imũdi fi-
unt/ita ꝙ nõ eſt dignũ a bonis recipi: nec audiẽ
do guſtari. ¶ Morticinũ eñ vas quod tãgit fe Eodẽ ca. E
dat: vas vo liquorẽ/liquor poſtea potatorẽ: ⁊ ſic
talis immũdicia ꝑ multas ſucceſſiones de vno
ad aliũ transfundit: et de vno imundo multi alij D
immũdi cõſtituunt. ¶ Sic vn⁹ infect⁹ heretic⁹ Moralitas
vel peccator corruptus multos alios corrũpit:
et imundiciã ſucceſſiue ad plurimos trãſmit-
tit. Vnde apls: Ex vno hoie pctõres conſtituti Ro. 5. d
ſunt multi. ¶ Iſtud etiã põt applicari ad pctm̃ Aliter
originale: quod ſcꝫ de adam in alios ſucceſſiue
tranſmittit: ita ꝙ natura filij ꝑ tactũ nature pa-
terne/et ꝑ ſucceſſionẽ generis vitiat. Iſta debẽt
ergo lauari ꝑ cõpunctionẽ et lachrymationeꝫ ſi
ꝯtraxerint imũdiciã pcti actualis: et etiam per
baptiſmi ablutionẽ/ſi ſit tñ immũdicia pcti ori-
ginalis: et ſic in veſpere mortis mũda reputabũ
tur: et in caſtris paradiſi in vſus filioꝝ iſrael. i.
ſanctoꝝ et angeloꝝ purificata ꝑdicabũt. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ liquor vel cibus immũdi vaſis/ſignificat
ſcientiã vel eloquentiã pctõris: que ſcꝫ immũda
et abominabilis reddit/qñ ab immũdo vaſe ꝑ-
fertur. Quia ſm̃ Grego. Cuius vita deſpicit/re
ſtat vt eius ꝑdicatio cõtemnat ⁊c. ¶ Vas ficti Eodẽ ca. f.
le in quod morticinũ cadebat polluebat: ⁊ ideo
frangi ꝗ cito iubebat. Vas vo ligneũ lauabat/
⁊ mundũ efficiebat: ⁊ in vſus filioꝝ iſrael iteruꝫ
vertebat. ¶ Vas terreũ quod eſt ſine humore Moralitas
⁊ firmitate/ſignificat hominẽ in pctõ obſtinatũ/
nullo humore cõpunctionis cõtritũ: ſed in cliba
no cõcupiſcentiaꝝ decoctũ: fragilitati obnoxiũ
⁊ ſubiectũ. Vas vo ligneũ ſignificat hominem
magis firmũ/quodã naturali hũore humectuꝫ.

C Igiť ſi in vas terreū.i.in hoīe obſtinato et im-
penitēte cadat moꝛticinū peccati alicuius moꝛ-
talis/ꝛ maxime hereſis:illud ꝓculdubio debet
frangi:ꝛ ꝑ punitionē de medio tolli/vel etiā foꝛ-
titer caſtigari. Si vo iſtud vas ſit ligneū.i. pe-
nitēs:etiā ſi cōtritus fuerit: tunc per cōfeſſionē/
eruditionē ꝛ lachꝛymationē purificari debebit:
ꝛ facta penitētia iterato ſicut pꝛius mūdus erit.
Eodē ca.f ¶ Omne enī quod reptat ſup terrā/ abomina-
bile erit:nec aſſumeť in cibū. Quicquid etiā ſup
pectus quadrupes graditur:ꝛ multos habet pe
des:ſiue per humeros trahiť: non comedeť/ſed
Moꝛalitas abominabile erit vobis. ¶ Talia reptilia ſigni
ficant auaros:qui ſcꝫ ꝛ coꝛpe ꝛ pectoꝛe tangunt
terrā:terrenaqꝫ tractant ꝛ diligūt tā coꝛpe ꝙ af-
fectu. Quia reuera tales q̄ nō ceſſant ꝑ auariciā
circa terrā.i.circa terrena repere:ꝛ pectoꝛe coꝛ-
dis ꝛ affectu terrā ꝛ ipa terrena tangere:ꝛ ꝑ hu
mū terrene cupiditatis pedes ſuos multiplices
.i.ſuos filios ꝛ famulos poſt ſe ducere/ erudire
ꝛ trahere:non ſunt comeſtibiles ꝛ tangibiles.i.
imitabiles ꝛ frequētabiles:ſed ꝓ certo ipſi poti
us debēt eſſe abominabiles ꝛ deteſtabiles:ſicut
ad lrām patet de vſurarijs ꝛ auaris:quos d̄ubet
abominať/ꝛ quos de⁹ ꝛ ppl's deteſtať. Ut habe
Pro.8.a tur in Prouer. Labia mea deteſtabunť impiū.
Eodē ca.f ¶ Si morticinū cadebat ſup ſemētē:ſi erat ſe-
mētis/nō pollueba ex moꝛticino. Si vo aqua
erat madida:tunc ex tactu moꝛticini efficiebať
Moꝛalitas immundū. ¶ Sic vero ſi ſemē affectionis no-
ſtre humoꝛe deliciaꝝ aſpergiť ꝛ imbibiť:reſtat ſi
moꝛticinum.i.aliqua moꝛtifera tētatio/ locutio
F vel exempli mali datio:vľ alicuius male perſone
ſocietatis delectatio ipſum tetigerit:ꝙ per ma-
lū ꝯſenſum faciliter pollua. Si vero iſta hume
ctatio deficiat:ꝛ ſiccitas abſtinētie vel pauperta
tis abundat:tunc immūdicia tentationis ꝛ ma
li cōſenſus ita faciliter nō ſubintrat:ſed mūdū ꝛ
ſine macula ꝑſeuerat. Cōſtat enī ꝙ ille q̄ diuitijs
aſpergiť:tactu moꝛtue tentationis facilius infi-
ciť/ꝙ ille qui in ſiccitate paupꝛtatis et abſtinētie
Aliter cōmoꝛať. ¶ Uel dic ꝙ moꝛticinū ſignificat pec
catū:aqua vo ſignificat delectationē in pctō: qꝛ
ſcꝫ moꝛticinū.i.act⁹ peccati mentē nō inficit: ni
ſi aqua.i.delectatio cōſenſus et cōplacentia ſub
ſit. Peccatū enī adeo eſt volūtariū:quod ſi non
Aliter eſt voluntariū/nō eſt peccatū:ſm Aug. ¶ Uel
dic ſm glo.ꝙ aqua eſt baptiſmus: qꝛ ſi illi q̄ aq̄
baptiſmatis nō ſūt loti/ſcꝫ infideles:tāgūt moꝛ
ticina.i.ſi cōmittūt pctā moꝛtalia:nō tantū pol
luūť:nec ita ꝓfūde delinquūt/ſeu tāto pctō infi-
ciunť ſicut illi q̄ aqua baptiſmatis abluunť: qꝛ
ſcꝫ in eodē pctī genere plus peccat fidelis ꝙ in-
fidelis/baptizat⁹ ꝙ gentilis:qꝛ ſcꝫ infideles pro
pter excuſat ignoꝛātia:fideles vo excuſat cōſcīē-
Eodē ca.f tia. ¶ Fontes et ciſterne et oīs aquaꝝ cōgrega
tio nō polluebať:dato ꝙ a moꝛticino tangereť.
Moꝛalitas ¶ Sic vero fontes ſacre ſcripture/ciſterne phi
loſophie/aquaꝝ cōgregatio moꝛalis ſapientie
non inficitur:nec mala aut immunda reddiť/ ſi
a moꝛticino.i.a malo doctoꝛe vel ꝑdicatoꝛe tan
gať. Conſtat enim ꝙ iſte fons ſapientie ꝛ ſacraꝝ
ſcripturaꝝ quantū de ſe eſt/nō poteſt pollui vel
infici:ꝙuis cōtingat eā ꝑ hereticū male exponi
vel ꝑ malū hominē ꝑdicari. ¶ Uel dic ꝙ fōs ta Aliter
lis ſignificat grāꝫ ſacramētalē: quā ꝓculdubio
moꝛticinum tangens.i.malus miniſter admini
ſtrans/nunꝙ poteſt inficere:quinmo ſemꝑ ſo-
let munda et ſyncera manere. Uirtus enī ſacra-
mentoꝝ dependet a deo/non a miniſtro: ꝛ ideo
nunꝙ minuitur aut inficitur miniſtri immundi
cia vel delicto.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen/dicēs: loquere. Moꝛalitatū Caplm V

Mulier q̄ peperit/ſepte dieb⁹ imūda ma-
nebat:ꝛ ſi fuit part⁹ maſculus/ipm in
die octaua circūcidebat:et ꝑ q̄dragin
ta dies in domo ſtans/tandē ex toto ad cōmuni
onē redibat:et atriū cū alijs ſubintrabat: et pro
purificatione ſua ſacrificiū/ſcꝫ agnū aut colum
baꝝ pullos aut turtures offerebat. ¶ Sic vere Moꝛalitas
quando mulier.i.anima peperit aliquod bonum
opus:exinde ſolet imūdiciam ſupbie vel manis
glie cōtrahere:ꝙpꝛopter nō ſtatim eſt munda.i.
nō ſtatim debet ſe mūdā.i. ſanctam reputare:ſi
cut phariſeus/dicēs: Ieiuno bis in ſabbato ꝛc. Lu.18.b
q̄nimo ipa debet partū ſuū circūcidere et exami
nare:et oēm inanē gloriā abinde ꝑſcindere vel
fugare:et ſic ꝑ ſeptē dies.i.ꝑ toti⁹ hui⁹ vite cir-
culū/vel ꝑ ſeptē pctā moꝛtalia ſemꝑ ſe debet vi-
lē.i.imūdū reputare:iuxta illud: Cū oīa bn̄ fece- Lu.17.c
ritis/dicite: Serui inutiles ſum⁹:quouſqꝫ ſcꝫ ꝑ q̄ D
draginta dies.i.ꝑ ſtatū penitētie in domo ꝓpꝛie
cōſciētie recluſa:agnū inocētie/turturē caſtimo
nie/columbā ſimplicitatis ꝛ modeſtie deo pote
rit imolare. Quod cū fecerit/tunc purificata et
mūda poterit atrium paradiſi feliciter introire.
Ideo diciť: Purificate coꝛda duplices animo. Iaco.4.b
¶ Uel dic ꝙ partus pōt ſignificare maloꝝ ope Aliter
rū facinoꝛa:a quo ſi purificari volum⁹/q̄dragin
ta dies/ſcꝫ ꝑ tēp⁹ penitētie vel q̄drageſime nos
recludere in domo ꝯſciētie:et tādē oblatis agno
turture et colūba.i.inocētia et caſtitate ꝛ ſimpli
citate:mūdi et purificati eſſe poterim⁹:et tēplum
ſeu atriū paradiſi cū mūdis.i.ſctis et angelis in
troire. ¶ Per tātū ſpaciū ſtabat mulier anteꝙ
purificaret/ꝑ q̄tū part⁹ in vētre ſteterat anꝙ vi
uificareť: ſcꝫ ſi eſſet maſculus/ꝑ quadraginta di
es:et ſi eſſet femina/ꝑ octoginta dies. Maiuſqꝫ
tēp⁹ reqrebať ad purificādū ꝓ partu feminea ꝙ
ꝓ puero maſculo. ¶ Part⁹ q̄ cū libidine ꝯcipiť Aliter
et cū imūdicia naſciť/ſignificat pctm̄: quod ſcꝫ
facit cōcipi libido delectatiōis:et quod facit cō-
pleri et ꝑfici imūdicia opatiōis. Igiť iſtud ē ve
rū:ꝙ quāto ſtetit iſte fet⁹ i vētre volūtatis et ma
le cōplacētie diuti⁹:tāto ꝓ certo purgatio peni
tētie debet durare lōgi⁹. Et quāto mr.i.aīa pl⁹
voluit fetum pcti ſecū retinere:tāto debet diuti⁹
ꝑ penitentiā affligere:et purgationem penitētie
diutius tolerare:qꝛ reuera quanto maioꝛ eſt mo
ra et obſtinatio/ tardioꝛqꝫ cōfeſſionis ꝑuntio:

B tāto difficilioꝛ eſt purgatio ⁊ mūdatio: vt ſic de
ꝓpoꝛtione culpe ⁊ pene dicatur de aīa penitēte il-
Apoca.18.b lud Apocal. Quantū gloꝛificauit ſe ⁊ in delitijs
fuit: tantū date ei toꝛmentū ⁊ luctū. De viuifica
tiōe ⁊ tardioꝛe et citioꝛe / vide ſupra hic tertio ca
Aliter pitulo de puero. ¶ Uel dic ꝙ puer hic eſt hō / q̄
octo dierū. i. in tpe reſurrectiōis vltime a cūctis
moꝛtalitatis defectibus circūcidetur ⁊ mundabitur
⁊ ſic quadragenario inde tranſacto ad tēplū pa
radiſi ꝑducetur / vbi immūdus nō offertur.

¶ Capitulū decimūtertium Textus Locutuſq; eſt dominus ad moyſen et aaron / dicens: Homo in cuius cute. Moꝛalitatū Ca. VI

Lepra multiplex nobis in ſcriptura ma
nifeſtatur: ſcʒ lepra in capillis / lepra in cu
te / lepra in carne / lepra in veſte / lepra in
domo. Quelibet iſtarū leprarū erat immūda: et a
Moꝛalitas tactu ⁊ a frequētia hominū euitāda. ¶ Poteſt
lepra ſignificare quodcūq; peccatum / ⁊ maxime
peccatū luxurie: que quidē luxuria inficit nō ſo-
lum ꝓpriū ſubiectū / immo etiā alios circūſtan-
tes. Sʒ reuera lepra luxurie peccati vel infamie
quandoq; in capillis. i. in cogitatione: quando
q; in carne. i. in delectatiōe: qñq; in cute. i. in ex-
terioꝛi opꝛatione inuenitur. Qñq; inficit veſtē. i. ex-
terioꝛē cōuerſationē: qñq; etiā corrūpit domū. i.
Aliter totū vicinū ⁊ regionē. ¶ Tūc enī lepra nr̄a eſſe
in veſte vel in domo dicitur: qñ luxuria noſtra vel
auaricia vel peccatū in exterioꝛi cōuerſatiōe ma
nifeſtatur: ⁊ qñ in domo religionis vel eccleſie per
B infamiā diuulgatur: ⁊ ꝑ mali exēpli dationē in ali-
Aliter os dilatatur. ¶ Uel dic ꝙ lepra eſt ſuꝑbia / que
ad modū lepre tumoꝛē / ⁊ mentis indignationeʒ
. i. inflaturā parit. Iſta ergo qñq; in capillis / qñ
ſcʒ hō ſuꝑbit ⁊ gloꝛiatur in crinibus: qñq; in car-
ne / qñ gloꝛiatur in delitijs carnalib9: quandoq; in
cute / qñ gloꝛiatur in cutis pulchritudine: qñq; in
Aliter veſte / quando gloꝛiatur in generis valoꝛe. ¶ Uel
dic ꝙ capilli ſignificant ſcientie ſubtilitatē: caro
ſanguinis nobilitatē: cutis coꝛpꝛis foꝛmoſitatē:
veſtes virtutū amenitatē / ſeu etiā bonoꝝ tempo
raliū fecunditatē: domus ſtatus ſeu dignitatis
quā obtinet ſublimitatē. In iſtis enī oībus pōt
lepra creſcere: ⁊ ꝓ his omnibus poteſt ſuperbia
vel inanis gloꝛia ꝓuenire: ⁊ mentē inficere ⁊ fe
Eodē ca.a dare. ¶ Proceſſus q̄ fit cōtra hereticos / videtur
habuiſſe oꝛtū a ꝓceſſu qui fiebat antiquitus cō-
tra leproſos. Dicitur enī ꝙ ſi ſuſpitio lepre appa-
reat in aliquo: foꝛte qꝛ eſt ſcabioſus: vel quia cu-
tis apparebat humilioꝛ / ⁊ pilus albioꝛ: debebat
eum ſacerdos recludere ſeptem diebus: ⁊ ſi vide
ret ꝙ huiuſmodi lepra nō creſceret: ſed etiam ꝙ
poſt incluſionē alijs ſeptē diebus ſeſe nullaten9
augmentaret: debebat eum dimittere / ⁊ mundū
hominē carnē habere ꝑdicare. Lauabit inq̄t ho
mo veſtimenta ſua ⁊ mūdus erit: quia ſcabies ē.
Quod ſi foꝛte lepra creſcebat: ipſum leproſum
Moꝛalitas ⁊ eum extra caſtra pellere tunc debebat. ¶ Sic
vero audita ſuſpitione lepre. i. hereſis contra ali
quem: debet eum ſacerdos ad eſt iudex diligēter

inueſtigare: ⁊ etiam ſi ſit neceſſe capere et inclu C
dere. Si vero videt ꝙ nō ꝑſeuerat / ſed ceſſat: ipm
tanq̄ mundū debet abſoluere / ⁊ inde liberare: ⁊
eſſe potius ſcabiem q̄ leprā. i. aliquem leuem er
roꝛem q̄ hereticum iudicare. Quelibet enim ſcabi
es nō facit leproſum: nec quilibet erroꝛ facit he-
reticū. Sed ꝓculdubio ſi viderit huiuſmodi ma
culam creſcere / ipſumq; in erroꝛe perſiſtere: tūc
debet eum leproſum vel hereticū iudicare: ⁊ a cō
ſoꝛtio fidelium ſegregare. Unde dicitur: Sepa- Mat.25.c
rabit malos de medio iuſtoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ ſca- Aliter
bies vel lepra ſunt due ſpecies excōmunicatio-
nis / ſcʒ minoꝛ ⁊ maioꝛ. Propter ſcabieʒ ergo. i.
ꝓpter minoꝛē excōmunicationē: nō debet quis
a canonica fidelium cōmunione ſegregari: ſed
tm̄ veſtem conſcientie ſue debet lauare per con-
feſſionem / ⁊ a ſacerdote mundari. Per lepram
vero / id eſt ꝑ maioꝛē excōmunicationē: homo de
bet ab alioꝝ conſoꝛtio diuidi: ⁊ ab ipſis tanq̄ le
proſus neceſſario reputari. Eſaias: Nos autē re- Eſa.53.b
putauimus eū quaſi leproſum. ¶ Uir de cuius Eodē ca.f
capite pili fluunt / caluus ⁊ mundus eſt: ⁊ ſi etiaʒ
a fronte ceciderint / mundus ⁊ recaluaſter ē. Si
vero in caluitio lepra oꝛitur / immūdus iudicabi
tur. ¶ Caluitiū quod nihil aliud eſt q̄ caſus et Moꝛalitas
nuditas capilloꝛum: poteſt ſignificare volunta-
riam pauꝑtatē: quam ꝓ certo qui debite ample
ctitur / mundus ⁊ ſanctus apud deū efficitur: intā-
tum / ꝙ quanto quis plus capillos diuitiaꝝ ſua-
ruʒ pauꝑibus ꝑ elemoſynas dimittit fluere: ita
ꝙ caluitium pauꝑtatis ipm ex hoc contingit in-
currere: nunq̄ ꝓpter hoc debet vilis ⁊ immun- D
dus reputari: ſed magis mūdus ⁊ honoꝛabilis
apud deū ⁊ homines credi. Uerūtamen quādo
q; contingit ꝙ in caluitio oꝛitur lepra: quia ſcili
cet de pauꝑtate quandoq; oꝛitur ſuperbia ⁊ ina
nis gloꝛia: quia illi qui diuitias dimittendo vel
pauperibus erogando ſunt pauꝑes: exinde quā
doq; ſuperbiunt: ⁊ fiunt arrogantes ⁊ alios con
temnentes / ⁊ perperam iudicantes: cōtra illud
apoſtoli: Is qui non manducat / manducantem Ro.14.a.
non iudicet. Et ſic in caluitio eoꝝ lepra naſcitur
inquantū de pauꝑtate ſua gloꝛiari ⁊ alios contē
nere cōpꝛobantur. Et tamē ſicut apparet: Pauꝑ Eccl.25.a
ſuperbus inter ea que deo diſplicēt / numeratur.
¶ Uel dic ſi vis / ꝙ caluitiū eſt fluxus ⁊ abraſio Aliter
vitioꝝ: qui ſcʒ ꝑ confeſſionē ⁊ penitentiā efficitur:
ita ꝙ homo mūdus ⁊ ſanctus creditur ⁊ habetur.
Uerūtamē quia quandoq; de tali mundicia ſuꝑ
bit ⁊ gl'iatur: ideo leproſus dici meretur: ſuaq; mun
dicia in leprā / ⁊ ſua ſanctitas in culpā cōuertitur.
Unde dicitur: Maria apparuit candens lepra q̄ſi Nu.12.c
nix. ¶ Sicut hic supponitur / lepre ſigna erant co Eodē ca.f
loꝛ rufus ⁊ albus ꝑ coꝛpus diffuſus: ⁊ cutis hu-
milioꝛ / in capillis flauus. Unde etiā ſicut hic pa
tet / in capite ⁊ in barba et in fronte lepra genera
batur: et ibi cognoſcibilius videbatur. ¶ Sic vero Moꝛalitas
quando in hoīe apparet albedo ficte caſtitatis:
rubedo malicioſe voluntatis: flauedo duplici-
tatis: et depꝛeſſio exceſſiue humilitatis: ſignum
eſt ꝙ ille qui habet talia / non eſt bonus: ſed ma-

E gis eſt leproſus ſpūaliter ⁊ coꝛruptus: qꝛ reuera
illi qui ſunt leproſi/aut peccatoꝛes ⁊ coꝛrupti: vt
cōmuniter fingunt ſe eſſe ceteris magis humi-
les atq₃ caſtos: ⁊ amplius apparēt ſubtiles/ ſciꝰ
Eccli.19.d tifici ⁊ aſtuti. Vñ dicit: Eſt qui neq̄ter ſe humi-
liat: ⁊ interioꝛa eius plena ſunt dolo. Et ſic dico
ꝙ iſti habēt leprā ficte humilitatis in capite/in-
quantū alijs inclināt: leprā malitie in barba/in-
quantū ſe habere diuinā ſapiētiā ſimulāt. Bar
ba enī ſapientiā ſignificat: leprā ficte caſtitatis
in fronte.i.in apparentia honeſta quā oībꝰ ma-
2.Pa.26.d nifeſtāt: ſicut de Oſia/de quo dicit: ꝙ ſtatim oꝛ
Eodē ca.f ta eſt lepra in facie eius. ¶ De iſtis ſicut hic di-
cit: veſtis ſiue pellis ſupponebat ſubire lepram:
⁊ erat talis lepra q̄dā alba macula vel rufa hu-
mili ſupꝼicie cetera coꝛrodens/vel inficiēs ipſam
veſtē. Iſta ergo ſi manifeſta erat/ ſacerdos de-
bebat eā videre: ⁊ ipſam veſtē cōburere. Si ṽo
dubia eſſet lepra/debebat eā includere: ⁊ ſi non
creſceret dimittere. Si ṽo creuiſſe reputabatur
Moꝛalitas ipſam ꝗ̄ cito cōcremare. ¶ Sic ṽo ſi aliqua ve-
ſtis.i.aliqua ꝑſona lepra hereſis icurrerit: ⁊ cla-
rū ꝑſpicuūq₃ fuerit: ꝓculdubio ꝑ ſententiam ſa-
cerdotis.i.ꝓlati vel iudicis cōcremari debet. Si
ṽo fuerit aliquod dubiū/debet intra clauſuram
abiurationis recludi: ⁊ ſi vltra non creuerit/ ſic
dimitti. Sic vero poſt recluſionem: i.poſt here
ſis abiurationē inuenta eſt lepra creuiſſe: ⁊ talis
veſtis/id eſt talis perſona in hereſim relapſa fu
iſſe: tunc ṽo debet cōburi ⁊ ſeculari poteſtati de
Mat.3.c mādari vel cōmitti. Unde dicit: Paleas cōbu-
Aliter ret igni inextinguibili. ¶ Vel dic de punitione
F maloꝝ: qꝛ iudex vel p̄latus ſi videt aliquā ve-
ſtē.i.aliquā ꝑſonā vitioſam: ſi ſit talis lepra.i.ta
le crimē ꝙ nō poſſit nec celari nec emendari: de
bet iſtā veſtē cōburere.i.perſonā ipſam ꝑ aliquā
penā coꝛpoꝛis cōdemnare. Si ṽo ſit non adeo
euidens lepra criminis: vtpote quia nullā ſcāda-
lū ſunt ibi: vel qꝛ ſpes eſt ꝙ delinquēs ſe coꝛriget
⁊ ꝙ lepra ipſius criminis ad deterius non pꝛoce
det: debet in loco penitētie vel in bono carcere
eū recludere: ⁊ vſq₃ ad tēpꝰ p̄finitū ab eo: ipſm
debet penitentie vinculis alligare: ita ꝙ ſi videt
leprā ipſiꝰ criminis nō ꝓcedere/ ſed ceſſare: de-
bet talē patientē mundū iudicare: ⁊ de clauſura
carceris liberare. Si ṽo videt ꝙ talis clauſura
ſeu talis iniuncta penitētia nō ꝓficit: tunc ipſuȝ
cōburere.i.ſententialiter cōdemnare debet. Iſtū
etiā modū ſeruat deus: qꝛ illos q̄ ex toto ſunt le
pꝛoſi obſtinati/incoꝛrigibiles atq₃ mali: de quo
rū ſalute deſperat: ſepe ꝑ moꝛtē ſubitaneā inter
ficit/⁊ in inferno cōburit: alios ṽo de quoꝛū ſa-
lute ſperat/ſolet in carcere tribulationū include
re: ⁊ eos caſtigando mūdare/⁊ mūdi ꝓſperitati
reſtituere. Si ṽo ipſos ꝑ clauſurā tribulationū
videt nō poſſe coꝛrigi/ſolet eos finaliter in infer
Jo.15.a no cremare: vt ſic de quolibet tali dicat: Omnē
palmitē nō afferentē fructū/tollet eū: ⁊ omnē qui
Eodē ca. g fert fructū/purgabit eū ⁊c. ¶ Si lepra appare-
bat in aliqua pte veſtis: debebat illa veſtis inclu
di: ⁊ ſi nō creſceret/debebat aqua lauari. Si ṽo
locus ipſiꝰ macule adhuc obſcurioꝛ apparebat G
debebat ipſa macula a ſoliditate veſtis abꝛūpi.
Quod ſi tunc adhuc in aliqua pte veſtis alia ſi-
milis macula naſcebat: tunc qꝛ lepra erat vola-
tilis/tota veſtis ignibus mancipari iubebatur.
¶ Veſtis eſt peccatoꝛ: qua ſcȝ diabolus ſe indu Moꝛalitas
it/quando ipſm ſibi cōglutinat ⁊ adiungit: macu
la eſt pctm̄ quod lepra dicit: ꝓ eo ꝙ per ipſm hō
coꝛrumpit ⁊ fedat. Igit ſi cōtingit leprā ſeu ma
culā peccati in aliqua ꝑſona generari ⁊ naſci: ꝓ
culdubio ſacerdos.i.ꝓlatus debet ipſm ꝓmo be
nigniter coꝛrigere: ⁊ in clauſurā ⁊ in ſtatutoꝛum
obedientiā ponere: ⁊ ꝑ ꝯfeſſionē ⁊ penitentiam
emēdare. Si ṽo poſt loturā penitētie adhuc ap
pareat in iſta veſte.i.in iſta ꝑſona veſtigiū macu
le ꝓcedentis in aliq̄ mala cōſuetudine/ vel aliq̄
mala cōditione: ⁊ reliquijs ꝓmiſſoꝝ criminū: iſta
ꝓm debet ſacerdos illā maculā abꝛumpere: ⁊ il
lud vitiū penitꝰ ab eo ſeparare. Sed ſi iſte recidi
uando talē maculā iterat: ita ꝙ itex ſimilis cul-
pa in eo appareat: ita ꝙ ſpem coꝛrectionis de
ipſo amplius nō habeat: tunc vere igne tribula
tionis ⁊ aſpere punitiōis debet cōburi. Vel eti-
am ad lrām ſi crimē hoc req̄ſierit/debet ignibꝰ
cōcremari: ſicut ſi eſt hereticus ⁊ relapſus: qꝛ re
uera q̄ ꝑ benignā locutionē/monitionē ⁊ caſtiga
tionē nō coꝛrigit: ſed reciduat ſeu quotidie i ſi-
milia relabit: neceſſe eſt vt aſperius coꝛrigat:
qꝛ vbi nō ꝓficit coꝛrectio in facto fidei/ignis in-
cēdiū apponat. Vñ dicit dñs: Si q̄s i me nō mā Jo.15.a
ſerit/mittet foras ſicut palmes ⁊ areſcet: ⁊ i ignē
mittet ⁊ ardet. ¶ Leproſus mādabat extra ca- Eodē ca.f
ſtrā eijci: ⁊ a mūdoꝝ cōſoꝛtio ad ſacerdotis arbi H
triū ſeparari. Os eius debebat veſte cōtegi: ne
ipſiꝰ anhelitu poſſent alij infici vel coꝛrumpi: ca
put eiꝰ debebat eſſe nudū/veſtimētū eiꝰ diſſutū:
⁊ ipſe ſeipſm debebat clamare vilē/ſoꝛdidū ⁊ im-
mūdū: Solus extra ſolebat manere: ⁊ a mūdoꝝ
ꝯſoꝛtio iubebat penitꝰ abſtinere. ¶ Reuera ta Moꝛalitas
lis leproſus videt eſſe pctōꝛ: ⁊ maxime ille q̄ ma
ioꝛibꝰ criminibꝰ eſt infectus: ⁊ fetoꝛibꝰ infamie
maculatꝰ: ⁊ potiſſime hereticus ⁊ excōmunica-
tus: qꝛ reuera talis a cōſoꝛtio charitatis diuidit
ꝑ inuidiā: ſolꝰ ⁊ ſine bone ſocietatis copula ſe-
iungit ꝑ diſcoꝛdiā: caput ſue intētiōis nudū effi-
citur ꝑ iactantiā: veſtis ꝯuerſatiōis tota diſſuit
ꝑ inſolentiā. Os ṽo ſiue locutiōis eſt ita fetiduȝ
⁊ imūdū/ꝙ alios coꝛrūpit ⁊ inficit ꝑ detractoꝛi
am infamiā: q̄re ꝓpter hoc cōtegi meretur ⁊ rep
mi: ne anhelituꝰ ſuaꝝ malaꝝ locutionū alios coꝛ-
rumpat ꝑ nequitiā. Vilē ergo ⁊ imūdū ſe pōt di-
cere ꝑ vniuerſalē coꝛruptionē ⁊ ſpurcitiā/ dicēs
illud quod ſcribit: Quaſi plaga lepre videt eſſe Leui.14.e
in domo. Quia vero leproſi.i.pctōꝛes ſolēt ſin-
gularitatis ſolitudinē diligere: ⁊ ſocietates bo-
noꝝ fugere: intētionis caput ꝑ iactantiā mūda-
re: os ſuū ꝑ verſutias locutiōis contegere: et ve
ſtes ꝯuerſatiōis ꝓpꝛie laniare: ꝯtra illud ſuꝑ.x.
Capita veſtra nolite nudare: ⁊ veſtimēta veſtra
nolite ſcindere. ¶ In domo quando oriebatur
lepra: Erat aūt macula coꝛroſiua lapidi vel pa-

A rieti impreſſa ceteris partib⁹ parietis magis pſ
ſa. Igit ſi talis lepra apparebat in domo q̄buſ
adherebat: debebāt lapides de pariete ſubmo-
ueri: tota domus debebat radi/ et dom⁹ alio lu-
to liniri: lapideſq̄ʒ ⁊ puluis abraſus debebat ex-
tra ciuitatē pijci et portari. Quod ſi talis lepra
in aliqua parte domus oriebat/ alia lepra pſeue-
rans iudicabat: ⁊ ideo tota domus deſtruebat;
Moralitas ⁊ ligna ⁊ lapides extra oppidū l locū imūdū ili-
co portabant. ¶ Sic v̄o ſi lepra alicuius here-
ſis vel pditionis in aliqua domo vel in aliq̄ vil
la vel collegio naſcit: ſtatim ſubmouēdi ⁊ eme-
dio tollendi ſunt lapides. i. pſone q̄ macula hu-
iuſmodi corrodunt: ne forte p alios alij lapſu tē
poris macula ſimili corrumpant. Secundū em̄
beatū Bernardū: Melius eſt ꝙ pereat vn⁹/ ꝙ
vnitas tota. Et domus iſta debet p correctionē
radi: ⁊ puluis male et heretice doctrine abinde
eijci: ⁊ luto alio. i. alia bona doctrina ipſa dom⁹
inſtrui vel liniri. Alijſq̄ʒ lapides. i. alie bone pſo-
ne loco priorū: ſcʒ in officijs/ dignitatib⁹ ⁊ be-
Job. 34. c neficijs ſubſtitui ⁊ reponi. Unde Job: Cōteret
multos ⁊ innumerabiles: ⁊ regnare faciet alios p
eis. Quod ſi talis lepra nec ſic velit ceſſare/ im-
mo ad alios inueniat tranſire: et iterū in alijs la-
pidibus. i. pſonis ſubcreſcere ⁊ venire: tunc non
pigeat ſacerdotē vel prelatū talē domū. i. talem
villā vel collegiū de medio tollere: et extra oppi
dū. i. extra cōmunionē fideliū excōmunicādo de
B ijcere: et etiā ex toto ſi ſit neceſſe/ inuocato bra-
Aliter chio ſeculari ſubuertere ⁊ delere: ſicut factuʒ eſt
de ordine templarior̄. ¶ Uel ſiuis dic/ ꝙ lepra
eſt vitiū pditionis: quā ſi iudex in aliqua domo
vel villa reppent: ſtatim ipſos lapides q̄bus ad
heret. i. ipſos pditores deſtruere ⁊ euellere: et in
loco et officio quod tenebant/ alios ſubſtituere
debet: ⁊ alio luto ſcʒ cemēto charitatis/ reconci
liatiōis et amoris debet talem domū ſeu patriā
vngere: vt ſic in fidelitate dn̄i ſui poſſit de cete-
ro pmanere. Quod ſi cōtingat talē domū/ villā
vel patriā ex toto corruptā eſſe: ⁊ leprā iſtam ſcʒ
pditionē p oēs partes eius venire: tūc tota ipſa
domus ſeu villa ruine ſeu periculo debet peni-
tus ſubijcere: vt ſic quos alior̄ pena nō terruit/
poſſit ppria pena ſua coercere. Lepra em̄. i. he-
reſis vel pditio pſeuerans alio mō nō tollit/ ni-
ſi tota domus leproſa. i. tota villa vel patria pro
ditrix vel heretica deſtruat. ¶ Quando dom⁹
leproſa examinabat/ ſolebat claudi: ⁊ introitus
habitatorib⁹ denegari: quā q̄ tūc tēporis intra-
bat vel ibi dormiebat/ immundus efficiebat: et la
Moralitas uare veſtimēta ſua tenebat. ¶ Domus leproſa
et infecta eſt mūdus: q̄ tunc tpis a dn̄o fuit clau
ſus/ qr̄ eius ingreſſus et amor fuit nobis p dn̄m
Joā. 2. b interdictus. Unde dicit: Nolite diligere mūdū
⁊c̄. Qui ergo in iſta domo leproſa. i. in mūdo p
malā cōplacētiā intrat: ⁊ ibi dormit/ ⁊ tpaliter ſe
delectat: p certo faciliter immūdiciā culpe/ ⁊ maxi
me auaricie ⁊ luxurie ſolet incurrere: quapropt̄
neceſſe habet p cōfeſſionē ⁊ penitentiā ſe laua-
Eſa. 1. d re. Unde Eſa. Lauamini/ ⁊ mūdi eſtote. ¶ Uel

dic ꝙ iſta domus ſignificat excōmunicatū: qui C
tunc alijs claudit/ qr̄ occaſione iſtius lepre com Aliter
municatio eius alijs denegat. Sic igit tunc ali-
q̄s talē domū introierit/ et cū tali participauerit
immūdus. i. excōmunicatus/ ſcʒ minori excōmu
nicatione et ipſe erit. Unde dicit: Quicq̄ʒ tetige Nu. 19. d
rit immūdū/ immundū fiet. ¶ Uel dic ꝙ ſicut patet Aliter
ex pmiſſis/ q̄tuor genera lepre inueniebant: vi-
delicet lepra in veſte/ lepra in cute/ lepra in carne
et lepra in domo ſeu in ede. Sic v̄o dico in ho-
minib⁹ inueniunt quatuor genera vitior̄: ſcʒ le-
pra in veſte/ hoc eſt curioſitas veſtiū ſeu laſciui-
oſitas: lepra in cute/ hoc eſt gule ingluuies ſeu
gaſtrimargia: lepra in carne/ hoc eſt carnal̄ de-
lectatio ſeu luxuria: lepra i domo ſeu in ede/ hoc
eſt rumor malus ſeu infamia/ q̄ ſcʒ apparet i do
mo et in lapidibus. i. in exteriori vicinia. Un̄ vi-
detur ꝙ iſta quatuor lepre poſſunt ſignificari in
iſtis quatuor leproſis: de q̄bus dicitur in li. Re-
gum: Quatuor viri erant leproſi iuxta introituʒ 4. Re. 7. a
porte.

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Locutuſq̄ʒ ē dn̄s ad moyſen/ dicēs: Hic eſt rit⁹. Moralitatū Capl̄m VII

Quando leproſus cū aliquo mūdabat/
ad reſtitutionē ipſi⁹ multa reqrebant:
Debebat em̄ ante oīa ad oſtia caſtro-
rū venire: et ſacerdoti ſe oſ̄dere: ſacrificia offer-
re: et ſanguine paſſeris occiſi debebat eū ſacer-
dos aſpergere: extra ppriū tabernaculum debe
bat aliq̄diu manere: oēs pilos corpis ⁊ barbaʒ
⁊ ſupcilia radere: veſtes ⁊ corp⁹ lauare: ⁊ ſic obla D
tis duob⁹ agnis poterat mūdus caſtra mūdor̄
intrare. ¶ Sic v̄o pctōr qr̄ vult a lepra munda Moralitas
ri: et fideliū reſtitui cōmunioī: tūc debet ante oīa
p ɔfeſſionē ſacerdotib⁹ oſtēdi. Un̄ Lucas: Ite Lu. 17. c
oſtēdite vos ſacerdotibus. Et oblato ſacrificio
ſpūs cōtribulati ſanguinē paſſeris. i. chriſti: de-
bet p ſue paſſionis memoriā aſpergi: capillos
malar̄ cogitationū et affectionuʒ a ſe radere et
euellere: barbā fatue ſapiētie ⁊ ſupcilia ſuperbie
deponere: et lachrymis cōtritionis ſe lauare et
abſtergere: extra ppriū domiciliū aliq̄diu pere
grinando manere: et tandē duos agnos. i. dupli
cē ignorantiā cordis et corpis dn̄o offerre: et ſic
mūdus poterit fieri/ et ad ſanitatē gratie reueni-
re. Ideo dicit: Ceci vidēt: ſurdi audiunt: claudi Mat. 11. a
ambulāt: leproſi mūdant. ¶ Ad mūdationē le- Eodē ca. a
proſi reqrebātur duo paſſeres in aq̄ viua in va-
ſe fictili: lignū cedrinū/ hyſop⁹/ v̄micul⁹. i. filius
coccine⁹. Un⁹ ergo iſtor̄ paſſer̄ occidebatur:
et ſanguis ei⁹ ſup illas aquas in vaſe illo fictili
ſtillare pmittebatur: et tandē paſſer alius viu⁹:
et hyſop⁹ in ligno cedrino cū filio coccineo per
modū aſperſorij ligabatur: q̄b⁹ in aq̄s rubrica-
tis intinctis/ leproſus ſepties intingebatur: ⁊ ſic
paſſer ille viu⁹ abire in campū pmittebatur: ra-
ſiſq̄ʒ pilis et lotis corpe ⁊ veſtib⁹/ hō etiā p ſeptē
dies extra ppriū tabernaculū morabat. Octa-
ua v̄o die duos agnos ſacerdotib⁹ offerebat: et
mūd⁹ effect⁹ caſtra igrediebat. ¶ Lepro⁹ ſigni Moralitas

E ficat genus humanū:quod ſcꝫ in adā fuit infe-
ctū:de caſtris.i.de paradiſo eiectum:ita ꝙ veſti
mentū ſue moꝛtalitatis fuit diſſutū. Caput vero
ſui coꝛdis fuit crinibus virtutū nudatū. Unde
Job.1.d Job: Nudus egreſſus ſum de vtero matris. Ad
hoc ergo ꝙ ille leproſus mundaret / ⁊ in caſtra
paradiſi reduceret: plura neceſſaria ↄcurrerunt.
Neceſſe em̄ fuit ꝙ interuenirent duo paſſeres.i.
duplicis chꝛiſti nature vnitas ⁊ veritas. Aq̄ vi-
ua.i.baptiſmi puritas. Uas fictile.i.chꝛiſti natu
re moꝛtalitas. Hyſopus q̄ tumores ſedat.i.ipꝰ
chꝛiſti humilitas. Coccus ſeu vermiculus / filū
ſcꝫ ignei coloꝛis.i.ipſius chꝛiſti ardens amoꝛ et
charitas. Lignū cedrinū.i.ipſius chꝛiſti crux et
ſue paſſionis auſteritas. Sanguis paſſeris occi
ſi.i.ſanguinis effuſi vtilitas. Iſta em̄ oīa huma-
nū genus leproſum purificauerūt: ⁊ caſtroꝝ pa
radiſi eidē aditū reddiderūt. De iſtis em̄ duobꝰ
paſſeribꝰ.i.de iſta duplici chꝛiſti natura / huma-
na ⁊ diuina: vna ſola fuit occiſa / ſcꝫ natura hu-
mana in vaſe fictili humane moꝛtalitatis moꝛ-
tua. Nihil paſſus fuit hō ſm̄ diuinitatē. In de-
ſertū euolare dictus eſt / inquātū ſemꝑ illeſus per
manſit: ⁊ inquantū paſſionis acerbitas ipm̄ ali-
qualiter nō afflixit. Diuinitas tamē iſta in ſan-
guine paſſeris moꝛtue intincta dicit̄ fuiſſe / inq̄
tū ꝑ paſſionē ipſius chꝛiſti hoīs noſat̄ eius diui
nitas ↄſenſiſſe. Cedro etiā cum coccino charita
tis ⁊ hyſopo humilitatis alligata dicit̄ / inquā-
tū ipſius deitatis charitas ⁊ humilitas in ipſo
F cedro.i.in ipſo ligno crucis ſumme apparuiſſe
Ephe.5.a monſtrat̄. Ideo apl's dicit: ꝙ ꝓpter nimiā cha-
ritatē qua dilexit nos deus / filiū ſuum tradidit.
Phil.2.a Et alibi dicit: ꝙ humiliauit ſemetipſum / factus
obediens vſq; ad moꝛtē: moꝛtē aūt crucis. Oīa
tn̄ iſta / ſcꝫ paſſer viuus / ⁊ ſanguis paſſeris occi-
ſi / ⁊ lignū cedrinū: in aqua īmerſa dicunt̄ / inquā
tū ſcꝫ ipſe aque baptiſmi a ſanguine et paſſione
chꝛiſti ⁊ ipſius deitate ⁊ cruce virtutē ꝓpꝛiā ſoꝛ-
tiunt̄. Iſte ergo aque mixte cum ſanguine.i.ba
ptiſmus ⁊ chꝛiſti paſſio iuncte ſimul: ſepties / id
eſt mediantibꝰ ſeptē donis ſpūſſancti: leproſuꝫ
iſtū ſcꝫ genus humanū aſperſerūt / ⁊ a lepra pec
cati lauerunt: ſic vt poſt ſeptē dies.i.poſt curri-
culū vite huius: ſcꝫ in octaua future reſurrectio
nis ex toto mundus efficit̄: q̄ſi raſis ⁊ abſterſis
oībus moꝛtalitatis ſuꝑfluitatibus: caſtra para-
diſi ingredit̄: ⁊ ad illos de quoꝝ ſocietate ceci
derat / ſcꝫ ad filios iſr̄l.i.ad beatos angelos ad-
iungit̄. Poſt mūdationē eni leproſi / ⁊ ipſiꝰ mū-
dificationē ꝓmiſſam: ſeptē diebꝰ debebat extra
ꝓpꝛiū tabernaculū manere: qꝛ ſcꝫ dato ꝙ huma
nū genus ꝑ chꝛiſti paſſionē / baptiſmū / ⁊ crucē a
lepra pc̄ti oꝛiginalis mūdet̄: nō tn̄ propter hoc
ſtatim tabernaculū paradiſi ingredit̄: imo extra
ſcꝫ in hac valle miſerie ſeptē diebꝰ.i. ꝑ totā vitā
iſtā / q̄ ꝑ ſeptenariū dieꝝ ſluit / ꝑmanere iubet̄: vſ
q; quo veniat octaua.i.futura reſurrectio: vbi li-
ter mūdos (vt ꝓmiſſum eſt) in coꝛꝑe ⁊ aīa celeſte
habitaculū ſoꝛtiet̄: ⁊ ſic de hoīe videat̄ dictū il-
Exo.22.d lud Exo. Septē diebꝰ ſit cū matre ſua.i.cū iudꝛe

tali vita: die vero octaua dabit eū dn̄o. ¶ Uel ſi G
vis / dic ꝙ ad hoc ꝙ leproſus.i.hō pc̄tōꝛ mūde- Aliter
tur: neceſſe eſt ꝙ ſacerdoti ꝑ ↄfeſſionē ſe oſ͞dat: ⁊
ꝙ deo duos paſſeres / ſcꝫ coꝛpꝰ ⁊ aīam offerat:
⁊ ꝙ lignū cedrinuꝫ.i.crucis memoꝛiā: coccum
charitatis / ⁊ hyſopū humilitatis / necnō vas fi-
ctile cū aqua.i.coꝛ ↄtritū cū lachꝛymis ſecū fe-
rat: vt ſic duꝝ vnus paſſeꝝ ſuoꝝ / ſcꝫ coꝛpus ꝑ pe-
nitentiā imolat̄: alius paſſer ſcꝫ aīa / liber euo-
let ⁊ recedat. Nā cū ſanguis.i.peccatū: in aqua
viua lachꝛymaꝝ: et vaſe fictili.i.coꝛde humili ꝑ
cōfeſſionē fundit̄: et tali lachꝛymaꝝ delicijs pro-
prijs rubꝛicata / mediante humilitatis hyſopo
leproſus pc̄tōꝛ aſpergit̄ ⁊ lauat̄: ab omni conta-
gio mundat̄: et ad caſtra chꝛiſti / ſcꝫ ad gratiā in
ꝓſenti / et gloꝛiā in futuro tanq̄ mūdus et inno
cens acceptat̄. Pſal. Aſperges me dn̄e hyſopo Pſal.50.b
et mūdaboꝛ: lauabis ⁊c̄. ¶ Hic ponit̄ ꝙ lepro- Eodē.ca. b.
ſus mūdatꝰ debebat duos agnos offerre ſacer-
doti: q̄ de ſanguine debebat aurē dexterā / polli
ces / manus ⁊ pedes dextri ipſius leproſi tinge-
re ⁊c̄. Et ſimile habes Exo.xxx. vide et expone
ſicut ibi. ¶ Hic ponit̄ de illo q̄ a lepra: et infra Eodē ca.e
capi.ſeq̄nti de illo q̄ a fluxu imūdi ſeminis mun
dabat̄: ꝙ ingredi ſtatim non debebat ꝓſumere:
ſed ꝑ ſeptē dies indignū ſe ꝓpter ꝓcedentē imū
diciā reputare: et a caſtroꝛum ingreſſu ceſſare.
¶ In quo figuratiue notat̄: ꝙ q̄ſi notabilē imū Moꝛalitas
diciā et infamiā incurrit: dato ꝙ inde mūdet̄ et
emendet̄: et ad gratiā ſeu mundiciā priſtinā re-
paret̄: ſemꝑ debet quadā naturali verecundia ſi H
bipſi timere: et nō preſumptuoſe in caſtra.i. in
ſocietates mundoꝝ ſeu maioꝝ ſe iungere: ſed in
de aliq̄diu ſe trahere / quouſq; ꝑfecta mundicia
ſeu fama ipm̄ ꝑmittat ſubintrare: exēplo illiꝰ pu
blicani / q̄ nō audebat oculos ad celū leuare: ſed
ꝑcutiebat pectꝰ ſuū / ⁊ dicebat: Dn̄e / ꝓpiciꝰ eſto Lu.18.c
mihi pc̄tōri. Dato em̄ ꝙ lepra culpe tollat̄ / leſa
tamē opinio: neceſſe eſt ꝙ aliq̄diu retrahat̄ / ⁊ ꝓ
ſumptio et audacia repꝛimat̄. ¶ Uel dic cōtra Aliter
infames: q̄ dato ꝙ culpa trāſierit / remanet tamē
infamia: q̄ ipſos caſtra eccleſie / bn̄ficia / dignita
tes eccl'ie: ſine ampliori ſacrificio.i. ſine ſpeciali
diſpēſatiōe egredi nō ꝑmittit. Unū in canone di
cit̄: ꝙ poꝛte dignitatū infamibꝰ nō patebūt.

¶ Capitulū decimūquintū textꝰ: Locutuſq; eſt dominus ad moyſen et aaron / dicēs. Moꝛalitatum Ca. VIII

Ⅎ Ille q̄ fluebat ſemine / imūdus erat: et ex-
tra caſtra eijci debebat: oīa q̄cuq; cōtin-
gebat / imūda erant: quinīmo oēs q̄ car-
nē eius / ſaliuā eius / veſtimenta eius: ſagma ſuꝑ
quod ſederat / ⁊ lectū eiꝰ tangebāt: ꝓtiꝰ imūdi
ciā cōtrahebāt: et ideo ſe lauare debebāt. Si eti
am tangebat vas fictile / frangebat̄. Si v̄o vas
ligneū / lauabat̄: talis erat fluens ſemine. Idē in
dictū per oīa erat de muliere q̄ menſtrua patie-
batur. ¶ Talis ſemine fluens / ſignificat luxuri- Moꝛalitas
oſum et de ſe vilem / abominabilē et immūdum:
ꝑ menſtruoſam, etiam mulierē intelligo feminā
luxurioſam: quia vere talium carnes.i. carnalia

B vita:ſaliua defluens.i.carnalis ſecta:lectus.i.
carnalis delectatio:veſtis.i.inhoneſta cõuerſa-
tio/penitus ſunt immũda:intantum ꝙ q̃ talia
tangũt,i.q̃ talia frequẽtant ⁊ imitant/immũdi-
tiã luxurie ⁊ infamie ꝯtrahere dinoſcunt. Qua-
propter lotura ꝯfeſſionis ⁊ penitẽtie ſe abluere
tenebunt:⁊ ideo tutũ eſt ꝙ tales viles ꝑſone nõ
tãgant aut frequẽtent:ſed ꝙ poti⁹ de alioꝝ con
Gen.21.a. ſortijs expellant. Vñ dicit:Ejice ancillã ⁊ filium
4.Reg.5.c ei⁹. Et alibi:Uade/lauare ſepties ĩ iordane ⁊c.
De vaſe ṽo ligneo ⁊ fictili/dic vt ſup̃ capi.iiij.
Aliter ¶ Uel ſi vis dic/ꝙ ſemine fluens eſt hereticus
q̃ q̃ ſemẽ inmũdũ.i.malã doctrinã ſeminat:id
ſctã eccl̃ia ipm̃ repudiat:⁊ de ſocietatibus alioꝝ
fugat. Igit caro.i.carnalis vita:ſaliua.i.immũ
da doctrina:lectus.i.iniqua ſecta taliũ nõ debet
tangi/nec aliqualiter frequẽtari:ſed magis effu-
Tit.3.c gi ⁊ vitari. Vñ Aplſ:Hereticũ hoiem poſt ter-
tiã monitionem deuita:ſciẽs qm̃ corruptus eſt.
Eodẽ ca.b ¶ Talis immũd⁹ qñ mũdabat/debebat ſeptẽ
diebus expectare:tandẽ ſeipm̃ in aq̃s viuis laua
re:⁊ poſtea turtures ⁊ pullos colũbaꝝ offerre:et
Moralitas ſic caſtra in veſpere poterat ſubintrare. ¶ Sic
ṽo ille q̃ a fedo humore carnalitatis ſanat/deb;
ſeptẽ dieb⁹ expectare.i.de ſeptẽ pctis mortali-
bus ſe deliberare ꝑ ꝯtritionẽ:ſe totũ lauare ꝑ cõ
feſſionẽ:colũbas offerre.i.ſimplicitatem:turtu-
res.i.caſtitatẽ:⁊ ſic mũdus erit ꝑ ſctitatem:⁊ ta
bernaculũ paradiſi intrare poterit per beatam
felicitatem.

D ¶ Capitulũ decimũſextũ textus: Lo-
cutuſq; eſt dñs ad moyſen poſt mor
tem duoꝝ. Moralitatum Capi. IX

Inter cetera ſacrificia vnũ magnũ ⁊ ſolẽ
ne fiebat in feſto expiationis:in quo.ſ.ci
neres fiebant/de q̃bus aquã expiatiõis
faciebãt:⁊ ꝑ totũ annũ immũdos purificabant
accipiebant eñi q̃tuoꝛ alalia.ſ.vnus aries/vna
vitula triẽnis rufa/⁊ duo hirci:q̃ oĩa ad oſtiũ ta
bernaculi offerebant:⁊ ritu mirabili immola-
bant. Mittebãt eñi ſortes ſup̃ hircos/vt.ſ.vn⁹
deo/ali⁹ ꝓplo aſſignaret:⁊ ꝙ ille q̃ in ſortẽ dño
cadebat/imolabat. Ille ṽo q̃ ꝓplo aſſignabat/
in ꝓſcriptis pctis ꝓpli ſup̃ capite ei⁹ ꝑ nũciũ ad
hoc deputatũ ĩ deſertũ emittebat:⁊ ibi liber ab
ire ꝑmittebant;⁊ lupis ⁊ leonib⁹ exponebat. Ali
us ṽo hirc⁹ vna cũ vitula rufa mandabat ꝑ ſa-
cerdotẽ occidi:⁊ ſanguie ipſi⁹ ipm̃ tabernaculũ
interius ⁊ exteri⁹ expiari:⁊ hoc.ſ.ꝑ ſacerdotẽ
linea tunica/feminalib⁹ lineis/zona linea ⁊ cida
ri linea indutũ:⁊ tã ꝓpiciatoꝛiũ ꝙ altare aureũ/
ꝙ etiã velũ cũ digito tincto ſanguie ſepties aſp̃
gi:cornu altaris ſanguine tãgi:⁊ vtrũq; pauimẽ
tũ interi⁹ ⁊ exterius iubebat ſanguine cũ digito
aſp̃gi. Sacerdos eñi illa die cũ ſanguie ſol⁹ ſan-
cta ſctoꝝ intrabat:⁊ ne viſa maieſtate dñi moꝛe
ret/magnã copiã thuris in thuribulo ſecũ poꝛ-
tabat/quo totũ ſanctuariũ obnubilabat. Qui-
bus cõpletis ſacerdos egrediebat:⁊ depoſitis
dictis veſtib⁹/veſtimẽtis ſacerdotalib⁹ indue-
bat:arietẽq; cũ adipib⁹/ſanguie ⁊ renũculis hir

ci occiſi ⁊ vitulis/dño ſup̃ altare imolabat:⁊ ſic C
ipm̃ altare ab immũdicijs filioꝝ iſrael expiabat
vitule ṽo ⁊ hirci carnes/ fim⁹ ⁊ pelles extra poꝛ
tari faciebat:⁊ vſq; ad cineres cõburebat:⁊ in
ignẽ lignũ cedrinũ/hyſopũ ⁊ coccũ bis tinctum
cõburenda cũ carnib⁹ imittebat. Et ſic ꝓplus
a ſuis pctis expiabat:tabernaculũ emundabat:
cinis ꝓ faciẽda aq̃ expiandõis efficiebat:q̃ ꝑ to-
tũ annũ ſeruabat. ¶ Dicim⁹ allegoꝛice ꝙ iſta Allegoria
alalia chriſtũ figurare vident:q; ſcȝ hirc⁹ emiſ-
ſari⁹ q̃ illeſus dimittebat/deitatẽ ſignificat/q.ſ.
impaſſibilis ꝑſeuerat:alia ṽo tria alalia deno-
tãt ipſi⁹ humanitatẽ/ꝓ eo.ſ.ꝙ tres naturas cõ
tinet.ſ.alam/ſanguinẽ ⁊ carnẽ:vñ etiã ⁊ iſte dici
tur aries ductoꝛ gregis. Dicit hirc⁹ ꝓpterea/q̃a
in ſimilitudinẽ carnis fuit fact⁹. Dicit vitula ru
fa triẽnis/inq̃tũ fragilitas moꝛtalitat' ſue/quã
ſexus feminꝯ deſignat:triginta annis ꝑus vixit
⁊ poſt trib⁹ annis et amplꝯ ꝓdicauit. Sãguis
igit iſti⁹ effuſus.i.ṽtus ſui ſanguis et paſſiõis:
interioꝛa.i.celeſtia:exterioꝛa.i.terreſtria tetigit
et expiauit:inq̃tũ ſcḿ aplm̃/illa q̃ in celis ſunt Coloſ.1.c
et in terris ꝑ ſanguinẽ ſuũ pacificauit:qñ.ſ.ſcḿ
aplm̃ ipe q̃ eſt ſacerdos et hoſtia/ꝑ ꝓpriũ ſan- Heb.9.c.
guinẽ ſemel in ſctã intrauit. Propiciatoꝛiũ eniȝ
.i.diuina ꝓpiciatio et miſericoꝛdia iſto ſanguie
aſp̃git:inq̃tũ ipe de⁹ ꝑ chriſti ſanguinẽ hũano
generi placat. Altare etiã.i.ipe amoꝛ patris/in
iſto ſanguine fuit tactus:inq̃tũ ad pacẽ huma-
ni generis inclinat⁹. Uelum eñi.i.ipm̃ celũ:ſan- D
guine iſto videt tactũ:inq̃tũ eius ṽtute homi-
nibus fit aptũ. Pauimentũ interi⁹.i.natura an-
gelica:et pauimẽtũ exterius.i.tota natura hũa-
na/iſto ſanguine fuit tacta:inq̃tũ vna natura fu
it alteri recõciliata/et mediãte chriſti ſanguine
ꝯcoꝛdata:et ruina angelica ꝑ hoies reformata.
Vñ Aplſ: Uos qui eratis aliqñ lõge/facti eſtis Ephe.2.c
ꝓpe in ſanguine chriſti. Ipe eñi eſt pax noſtra
q̃ fecit vtraq; vnũ. Iſta eñi aſꝑſio mẽſe ſeptimo
facta dicit/ꝓ eo ꝙ ipſam ſpũs ſeptuplex nobis
impartit. Igit iſtud eſt veꝝ ꝙ coꝛpus iſti⁹ hir-
ci atq; vitule.ſ.chriſti/extra caſtra.i.extra ciuita
tẽ hierlm̃ fuit poſitũ:⁊ ibi cũ appoſitiõe ligni ce
drini,i.crucis paſſione crematũ.i.afflictũ:⁊ vſq;
ad cinerẽ.i.vſq; ad ſummã humilitatẽ ſeu coꝛ-
pis defoꝛmitatẽ redactũ. Eſa. Uidim⁹ eũ/⁊ nõ Eſa.53.a
eſt ei aſpectus. In ipo eñi paſſionis igne inter-
uenit cedrus.i.crucis chriſti aſꝑitas:hyſop⁹.i.
humilitas:coccus bis tinct⁹.i.ipſius chriſti cle
mẽtia ⁊ ꝑfecta charitas. Cinis ergo.i.paſſionis
chriſti vir⁹ cũ aqua baptiſmi miſcet:⁊ ſic in ec-
cleſia ſeruat/⁊ inde quotidie populus purifi-
catur:et ab originali crimine expiatur. Unde Heb.9.d
Apoſtolus: Sanguis tauroꝝ aut hircoꝝ ⁊ ci-
nis vitule aſꝑſus/inq̃natos mundificat. ¶ Uel Aliter
dic aliter/ꝙ iſte tres ſpecies alalium/ſignificare
poſſunt tria genera ꝑſonaꝝ. Aries enim dux gre
gis ſignificat prelatos. Uitula iugo ſubdita/ſi-
gnificat religioſos et clericos. Duo hirci ſigni-
ficant ſeculares bonos ⁊ malos. Iſte enim ari-
es in holocauſtum oblatus dicitur:quia ſcȝ pre

E lati toti deo offerri tenentur. Holocauſtū enim
erat illa ſpecies ſacrificij de quo non licebat reti
nere aliquid: ſed totū oportebat deo offerre: nec
pplus nec ſacerdos poterāt ſibi aliqḋ retinere
vel reſeruare. Et ideo dicit̄ ab holon quod ē to-
tū / τ cauſtos quod eſt incēdiū: ꝑ eo ꝙ totū dn̄o
cremebat̄. Anima reuera ꝓlatus debꝫ eſſe ita deo
dedicatus / ꝙ tot⁹ debet eſſe ꝑ charitatē dn̄o aſ-
ſociatus: τ nulli alteri. ſ. nec carni / nec mūdo / nec
diabolo mācipatus. Vitula ṽo. i. clerici τ religi-
oſi / iugo obedientie debēt more vitule ſubijci / et
deo ꝑ penitētiā ꝯcremari. Et dato ꝙ corpus eo-
rum extra caſtra. ſ. exteri⁹ in mūdi negocijs cre-
met̄ aliquotiēs ꝑ vitam actiuā: adeps tñ τ renun
culus ſue interioris affectiōis in tabernaculo. ſ.
ſuꝑ altare paradiſi cremat̄ τ incendit̄ ꝑ contem-
platione: q̄ꝛ ſcꝫ tam de vitula ꝙ̄ de hirco bono
deo retēto. i. tam de bonis ecc̄laſticis ꝙ̄ laicis /
illud debet eſſe verū / ꝙ interiora deus ꝑ affectio-
nē τ contemplationē habeat: dato ꝙ carnes / pel
lem τ fimū. i. dato ꝙ corpa mūd⁹ exterius in ne-
gocijs detinebat. Hirci ṽo. i. chriſtiani ſecula-
res in duo diuidunt̄: q̄ꝛ ſm ſortē occulte dei diſ-
poſitiōis aliq̄ deo reſeruant̄ / τ ſibi ꝑ penitentiā
ꝯcremant̄: alij ṽo cū pctis τ iniq̄tatibus ſuis τ
aliorū ꝑ deſertū mūdi vagari ꝑmittunt̄. i. aliqui
in ꝑſentib⁹ finiunt̄ / τ lupis τ canibus exponunt̄
Ps. 80. c Ps. Dimiſi eos ſm deſyderia cordis eorū: ibūt
in adinuentionibus ſuis. Quia breuiter iſta eſt
ſors occulte dei iuſticie / vt de hircis. i. de mūdi
F fetētib⁹ pctōꝛibus aliquos habeat deus / q̄ ſcꝫ ſe
ꝑ penitentiā ſibi offerūt: alios habeat ppl̄s ſi-
ue mūdus / q̄ ſcꝫ mundi deſerta circūeunt / τ ꝑ ꝑ
Lu. 17. s ſentibus eterna ꝑtermittūt. Vñ dicit̄: Erūt duo
in lecto vno: vnus aſſumet̄ τ alter relinquetur.
Igit̄ ſiue agamus de hirco. i. de penitēte / vel de
vitula. i. de religioſo τ clerico ſe diuino iugo ſub
iugante: iſtud eſt verū ꝙ ſanguis. i. pena / ſudor τ
labor / vel etiā martyriū taliū vſq̄ ad īteriora ve
laminis / τ vſq̄ ad paradiſum trāſit: velū celi pe
netrat τ tranſcēdit: pauimentū ecc̄le ornat τ co
lorat: τ aſꝑgit ipm altare diuine charitatis: τ ip
ſum ꝓpiciatoriū diuine pietatis tāgit / inq̄ntū ꝑ
ſe τ ꝑ alijs veniā impetrat: τ attingit (ſicut ad li
terā apparuit) in ſangule martyrū / q̄ ſcꝫ deo pla-
cuit: τ ipos τ alios a criminibus expiauit. Apl̄s
Heb. 9. f Omnia pene in ſanguine mundant̄. Quicunq̄
ergo ſacerdos. i. q̄cunq̄ iuſtus ſacra docens in-
trare vult tabernaculū mentis ſue τ penetrare
ſicut ꝑ ꝯtemplationē vſq̄ ad ſanctuariū para-
diſi: ſemꝑ debet talē ſanguinē. i. memoriā pene
martyrū τ ſanctorū ſecū habere / vt ſic poſſit ſibi τ
ppl̄o deū placare. Thus etiā orōnis portare te
net̄: vt ſic ꝓpiciatoriū diuine miſericordie ob-
nubilet̄ τ adoret̄: τ quicq̄d petit̄ impetret̄. Apl̄s
Ibidem Tabernaculū nō ſine ſanguine dedicatū eſt: et
abſq̄ effuſione ſanguinis nō fit remiſſio. ¶ Ad
Nume. 19. a vnū tamen aduertendū eſt: q̄ꝛ q̄n̄do alalia iſta
ſcꝫ vitula τ hircus extra caſtra comburebantur
lignum cedri / coccus bis tinctus / τ hyſopus in
igne ponebāt̄. ¶ Ad denotādū ꝙ q̄ñ iuſti in pe-

G nitentie vel tribulatiōis cremant̄ incendio: tria
ꝑncipaliter debēt eos ꝯcomitare: ſcꝫ cedrus al-
ta. i. ſpei celſitudo: coccus coloris ignei. i. chari-
tatis feruor et amplitudo: et hyſop⁹ mūdificās
. i. fidei certitudo. Iſta enim tria. ſ. fides / ſpes et
charitas / ſunt illis qui cremant̄ ꝑ tribulationē
τ penitentiā neceſſaria: vt ſcꝫ ꝑ fidem fortius / ꝑ
ſpem facilius / τ ꝑ charitatē libentius ſuſtineant
ꝓ chriſto grauia. Quibus factis / cinis. i. memo
ria vite / taliū erit mundificatiuus: τ ſi aqua la-
chrymarū affuerit / totius immundicie abſterſiu⁹
Ps. 50. b Ps. Aſperges me dn̄e hyſopo τ mundabor: la-
Aliter uabis me τ ſuꝑ niuem dealbabor. ¶ Vel dic ꝙ
cinis eſt memoria mortis: qui ſcꝫ ſi aque lachry-
marū adiungit̄ / mens immundata peccatrix expi
Aliter atur: τ ab oīm reatus macula liberatur. ¶ Vel
dic ꝙ ſacerdos facilius ppl̄m expiat / quādo ſan-
guinem chriſti in altari ꝑ miſſe celebrationem li
bat. Omnia tamen veſtimenta linea debet ha-
bere: ad denotandū ꝙ puritatē in capite intenti-
onis / in tunica conuerſatiōis / τ femoribus car-
nis / τ in zona iuſticie ſumme profiteri iubetur.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ dn̄s nebulā in ſanctuario ſuo vult
abundare: ne maieſtas ſua nuda poſſit homini
apparere: ne ſcꝫ pre terrore ipm oporteret peri-
re: ſicut etiam ſupra Exodi. xix. et. xxxiij. τ in mul
tis alijs locis oſtendit̄ dn̄s in caligine appari-
iſſe: τ in fumo glorie τ nebula legem dediſſe: ad
denotandū ꝙ de⁹ vult ꝙ in ſanctuario mentis
ſꝑ aliquā nebulā ignorātie habeamus. Nec vult
H ꝙ tempꝛe huius vite maieſtatē eius intuitiue vi-
deamus: aut ꝙ ſecreta deitatis τ rerū plenarie co
gnoſcamus: q̄ꝛ ſcꝫ tunc fides noſtra meritū non
haberet: τ mens noſtra ꝑ ꝓſumptionē forſitā in
teriret. Dn̄s ergo τ in nebula loqui τ in nebula
habitare dicit̄: ꝓ eo ꝙ dn̄s mentē ſcrām ꝯtritā
τ obſcuram diligit: τ ibi habitare ſpūaliter dele
3. Reg. 8. b ctat̄. Vñ dn̄s dixit ꝙ habitaret in nebula. Ps.
Ps. 17. b Caligo ſub pedibus eius. Illa q̄ ad ſalutē perti
nēt / in tali nebula cordis ꝯtriti melius a deo re-
Exo. 24. b uelant̄. Vñ dicit̄: Vocauit dn̄s moyſen de me-
dio caliginis ꝛc. De modo ṽo purificandi cū ci-
Num. 19. b nere / vide in lib. Num.

¶ Capitulū decimūſeptimū Textus
Et locutus eſt domin⁹ ad moyſen di
cēs: Loquere Aaron. Moralitatuꝫ
Capitulum X

Hic ſupponit moyſes aīam oīs carnis
in ſanguine eſſe: τ ideo ſanguinis eſuꝫ
oīno ꝓhibet: ſed ipm dn̄o mandat of-
ferri: vt ſic aīa q̄ viuit in ſanguine / poſſit a pctis
Moralitas ſuis ꝑ ſanguinē expiari. ¶ Dic ꝙ ſanguis ſpūa
lis eſt affectio ſeu amor: q̄ꝛ reuera talis ſanguis
eſt ꝓprie aīe noſtre vita. Aug⁹. Scio aīa mea ꝙ̄
amor eſt vita. Ideo ſanguinē non debemus co-
medere. i. amorē τ affectionē noſtrā nō debem⁹
in noſipſos reducere: nec ad nutrimentū carnis
noſtre ꝯuertere: ſed ſoli deo offerre / τ ad deū or
dinare: q̄ꝛ reuera ſanguis affectiōis aīam natu-
raliter viuificat τ delectat: τ ideo ſi deo offerat̄ /
ipſam ſpūalr̄ purificat atq̄ mundat. Vñ Ezech.

A In ſanguine tuo viue. ¶ Vel dic ꝙ ſanguis iſte
Ezech.16.d eſt ſanguis chriſti in ſacramēto altaris; vel etiā
Aliter memoria ⁊ cōpaſſio paſſionis ⁊ ſanguinis ieſu
chriſti: qui reuera in iſto ⁊ ex illo ꝯſtat ſpūalis vi-
ta anime noſtre: ⁊ ideo talē ſanguinē nō debem⁹
comedere. i. nō recolēdo abſorbere ⁊ abſcōdere
ſed ipm miſſas celebrādo / ⁊ paſſionē eꝰ recordā
do offerre: vt ſic poſſimus aīas noſtras expiare
Job.16.d Vñ Job: Terra nō operies ſanguinē meū.

¶ Capitu. decimūnonū Textus: Locutus eſt dñs ad moyſen dicēs: Loquere ad oēm. Moralitatū Ca. XI

Hic pcipiunt hominī multa pcepta / et dicit: Non maledices ſurdo: ⁊ corā ceco nō pones offendiculū. Nō obſeruabitis ſomnia. Nō facietis vobis figuras aut ſtigmata. Nō radetis barbā: nec in rotūdo attōdebitis comā: nec ſup mortuo incidetis carnē. Nō
Moralitas. pſtitues filiā tuā ⁊c. ¶ Iſta nobis oīa ſpūaliter
inhibent. Et pmo qdem ſurdos ⁊ cecos. i. pſo-
nas ſimplices ⁊ ignorātes: q. ſ. vbū dei nec au-
diūt / nec intelligūt: nō debemus maledicere vel
cōtemnere: vel offendiculū alicui⁹ mali ſcandali
vel exēpli corā eis ponere vel facere / ne forte oc
caſione accepta poſſint ruinā peccati incurrere
Tales eñ ſimplices q neſciūt pcauere / facilr ca
dunt: qn offendiculū. i. occaſionē mali in verbis
aut factis noſtris inueniūt. Ideo bñ dicit: Q̄,
Mat.18.a q ſcādalizauerit vnū de puſillis iſtis q in me cre
dunt: expedit ei ꝙ ſubmergat in mare. Itē ſom
B nia. i. falſas opiniōes nō debem⁹ credere: nec fri
uola p veris recipere: nec ariolis nec diuinis. i.
hereticis aut adulatoribus fidē dare: nec etiā
ad auguria ſeu garritus auiū. i. ad vba ⁊ garru
latiōes perſonaꝝ attēdere vel vacare / ſicut fecit
4.Reg.21.a Manaſſes: de quo dicit / ꝙ obſeruabat ſomnia
⁊ ſectabat auguria ⁊c. Itē nō debem⁹ barbā. i.
virilitatē animi radere: nec comā capitis. i. vtu
tē cordis aliqualr decurtare: q2 ſcʒ virilitas ani
mi quā barba ſignificat / nō eſt abijciēda: nec co
Num.6.a ma vtutū aliqualr decīdenda. Vñ dicit: Noua
cula nō aſcēdet ſup caput ei⁹. Rotūditas autē
q figura eſt valde mobilis / inſtabilitatē mentis
denotat: q2 tūc coma in rotundū tondet: cū in-
conſtātia mētis vtutū ceſariē in nobis truncat
Itē figuras ⁊ ſtigmata nō debemus nobis face
re. i. malas maloꝝ imagines ⁊ exempla nō debe
mus accipe: nec in noſtris cordibus aut morib⁹
p imitationē impmere / nec p retinentiā aut cō-
Aliter placentiā adorare. ¶ Vel dic etiā / ꝙ iſta dicunt
ꝯtra quoſdā diuites: q ſcʒ quoſdā familiares cō
ſtituunt / ſic ꝙ eos quaſi p dijs colūt / incḡtū eis
plus debito credūt. Tales ergo figuras ſtatuere
vt ſtigmata nobis phibent: ⁊ eoꝝ adorationes
vetant. Itē carnē noſtrā nō debem⁹ ſuper mor
tuo. i. ſup pctō luxurie vili ⁊ fetido incidere ⁊ di
uidere: nec de ſanguine delectationis carnalis
aliqd ſibi dare. Nec filiā noſtrā ſcʒ aīam diabo-
lo pſtituere: nec ſibi eam p diuerſa vitia macu-
landā offerre. Caro eñ p luxuriā nō eſt inciden-
da / ſed integra ⁊ caſta ſeruāda. Anima etiā non
debet pſtitui: nec p pctm̄ diabolo ſubiugari: ne C
forte poſſimus de ea illud dicere: Filia mea ma Mat.15.c
le vexat a demonio. ¶ Hic pcipit ꝙ aīalia di- Eodē ca.d.
uerſi generis ſimul ꝯuenire vel cohabitare non
faciāt: ⁊ ꝙ veſtimēta ex lana ⁊ lino non texant: et
ꝙ agrum ſuū diuerſo ſemine non ſeminēt ſeu ſe
rant: quod etiā pcipit Deute. xxij. ¶ In vbis Moralitas.
iſtis chariſſimi videt tangi / ꝙ illi q eiuſdē cōdi-
tionis ſunt ⁊ ſtatus / ſicut pauperes ⁊ diuites / ſicut
clerici vel laici: debēt ſimul cohabitare / ⁊ ſocie-
tatē alter alteri⁹ frequētare: copulā vo ⁊ ſocieta-
tē pſonaꝝ diſſimiliū fugere: ⁊ iſtoꝝ q ſunt diuer-
ſe ꝯditiōis ⁊ ſtatus / ꝯſortia nō amare. Vñ dicit
ſapiens: Q̄, pond⁹ ſup ſe tollit q altiori ſe cō- Eccl.13.a
municat: Quid cōicabit cacabus ad ollā: qm̄ ſi
ſe colliſerint / ꝯfringent. Sequit: Omne aīal di- Ibidem.c
ligit ſibi ſimile. Iſtud potiſſime debet ſeruari in
ꝯiugijs: vbi p certo paritas ꝯditionū ſūme de-
bet attēdi: q2 ſcʒ diuerſe ꝯditiōis aīalia nō de-
bēt inuicē copulari: nec ruſticus nobili mulieri
nec ruſtica cū nobili ꝯiugari. Facile ē eñ ꝙ qñ
ager. i. lect⁹ tali diuerſo ſemine ſerit / ꝙ alter ab
altero faciliter ꝯtemnat. Vnde ibidē: Que cōi- Ibidē
catio homini ſctō ad canem / aut que pars bona
diuiti ad pauperē. Et ad idē p oīa poteſt appli-
cari illud quod dicit: Non arabis in boue ⁊ aſi- Deute.2.b
no. ¶ Vel ſi vis aplica ꝯtra quoſdam / qui ita Aliter
fidem euāgelicā aſſumebāt / ꝙ cerimonias legis Gal.2.c
nullatenus relinqbant: ſed vtrunqȝ ſeruare vo- Act.15.a
lebant. Bos eñ iugo ſubdita / ſignificat legem
aſinus vo quē chriſtus eqtauit / ſignificat euan D
gelicā diſciplinā. Talis ergo cōbinatio repellit
⁊ duplex ritus a deo reprobat. Allega vt infra.
¶ Vel dic ꝙ boni nō debēt cum malis / fideles Aliter
cū infidelibus ⁊ hereticis / religioſi cū laicis cōi
care: ne eos ꝯtingat malos eorū mores diſcere
vel habere. Pſ. Cum ſctō ſctūs eris ⁊c. ¶ Vel Pſ.17.d
dic ꝙ ager ē cor: quod ſcʒ diuerſo ſemīe ſerit / qñ Aliter
diuerſis ꝯtrarijs negocijs occupat: ⁊ qñ deo et
mundo vacare conatur: quod vtiqȝ phibitum ē
Deus eñ in corde noſtro non vult habere ꝯtici
pem / nec ſociū: ſed in ſolidū poſſidere. Tāu enim
vt ſolus poſſideret: q2 ſcʒ ſicut dicit in euāgelio:
Nemo poteſt duob⁹ dñis ſeruire ⁊c. Ideo de ta Mat.6.c
li cordis diuiſione dicit: Fili mi / non in multis Eccl.11.b
ſint actus tui. Et alibi: Ve duplici corde: ⁊ ho- Eccl.2.c
mini ingredienti terrā duabus vijs. Igitur in
hoc reprobat omnis duplicitas / ⁊ cōmendatur
vnitas ⁊ ſimplicitas: ꝙ qñ ſcʒ agit cor diuerſo ſe
mine. i. duplici vel multiplici intentiōe vel fictio
ne: vna ſcʒ apparenti / ⁊ alia exiſtenti ſerit: tunc
iſtud mandatū preterit ¶ Vel dic ꝙ veſtis lana Aliter
⁊ lino contexta / ſignificat pditorā ⁊ hypocritā
falſitatem: que ſcʒ lanā. i. ſimplicitatē oſtendit ex
terius: linū vo ſubtile. i. maliciā / interius celat.
Tali ergo veſte. i. talis hypocriſis duplicitate
nō debemus indui: ſed potius vel corpalr vno
vel alio debemus veſtiri. Melius eñ eſt vel ꝙ ſi
mus ex toto lanei / vel ex toto linei. i. ex toto bo-
ni / vel ex toto mali: q̄ ꝙ p hypocriſim boni exte
rius appareamus / ⁊ interius mali ſimus. Sicut

E enim dicit Comeſtor: Simulata equitas non eſt equitas/ſed duplex iniquitas. Unde Chryſoſtomus: Hypocrita appare quod es: aut eſto quod
Codē ca. b appares. ¶ Dominus fuit maxima cura de peregrinis ⁊ aduenis fouēdis/⁊ nō vituperādis aut non ↄtriſtandis: ⁊ ideo p̄cipit q̄ ſcȝ ſegetes uſq̄ ad ſolū nō tonderent: nec grana racemoꝝ decidētia colligerent: ſed pegrinis ⁊ aduenis dimitterent. Precipit etiā ipſis non exprobrari: ſed ſicut ſeipſos diligi ⁊ foueri. Quod ſcȝ potiſſime p̄cipit filijs iſrael: q̄ aduene ⁊ pegrini i egypto fuerūt: ideo aduenaruȝ miſerias cognoſcebant. Quare concludit q̄ eis amplius miſereri debe
Moralitas bant. ¶ Iſta oīa poſſunt exemplariter adduci ad inducēdū ad pietatē ⁊ miſerationē egenoꝝ ⁊ pauperꝝ ⁊ peregrinoꝝ: q̄ ſcȝ iſtis eſt cōpatiēdū ⁊ de ſuis bonis tribuendū. Et maxime hoc debent facere illi qui qn̄q̄ paupes fuerūt: ⁊ q̄ alienas terras pambulauerūt/⁊ q̄ p experiētiā quid
Exo. 23. a patiant alij didicerūt. Unde dicit: Peregrinis moleſtus non eris: ſcitis eñ aduenaꝝ animas: nam ⁊ ipſi pegrini fuiſtis in terra egypti. Quod tamen eſt cōtra multos diuites: qui cū ꝑius aliqñ fuerſit egeni ⁊ paupes: ipſi tamen pegrinis ⁊ pau
Aliter peribus pre ceteris ſunt crudeles. ¶ Uel dic q̄ pauper vel peregrinus eſt peccator: cui p certo non eſt detrahendū/ſed potius miſerandū. Oēs eñ a deo pegrini. i. pctōres ſumus: ⁊ ideo humanā fragilitatē cogitare debemus: iuxta illud
Eccli. 31. b Eccli. Diſce ex teipſo q̄ ſunt pximi tui. Quod tamē eſt cōtra multos: q̄ ſcȝ illi q̄ pre alijs fuerūt pauperes ⁊ peregrini/⁊ qui aliunde fuerunt nati: vl̄ q̄ etiā per pctm̄ a deo fuerūt alieni: ſolēt qñ ad pſperitatē venūt/ eſſe aduenis ⁊ alienis magis duri/⁊ contra delinquentes plus ſeueri.
Codē ca. e ¶ Itē ibidē p̄cipit ſic: Quādo ingreſſi fueritis terrā: ⁊ plātaueritis ligna pomifera: ⁊ auferetis p̄putia eoꝝ: poma q̄ germināt immūda erūt vobis: nec comedetis ex eis. Nam vt dicit ſcholaſtica hiſtoria: oēs fructus qui in p̄mis tribus annis creſcebant/ immūdi erant: fructus aūt q̄rti anni ⁊ deinde/dn̄o ↄſecrabant: ⁊ fructus q̄nti anni ⁊ deinceps/ad vſus pprios reſeruabant.
Moralitas ¶ Arbor pomifera ſignificat hoīem: qui poma bonoꝝ opeꝝ/⁊ germina boni pp̄oſiti pducit. Unde pprie pomoꝝ p̄putia ſeu germina/ſunt bonoꝝ opeꝝ initia: q̄ p certo immunda cenſere debemus: eo q̄ bona noſtra initia nō ſtatim approbare/ſed potius vilipēdere/⁊ immūda eſſe et inutilia reputare tenemur. In vſus eñ noſtros nō debēt ſtatim cedere: nec ea quouſq̄ ſolida et viuificata ſint/debemus noſtris vſibus. i. nr̄is approbatiōibus applicare. Primo eñ ſunt oīa q̄ſi immūda vilipēdēda: ⁊ tādeȝ ſi pſeuerāt in bono/dn̄o ↄſecranda ⁊ attribuēda: ⁊ finaliter in noſtros vſus. i. in noſtrā cōplacentiā ſunt vertēda. Nimia eñ p̄cipitatio reprobat: ⁊ iō multi ſunt doctores iuuenes ⁊ etiā nouitij/q̄ in bonis ſuis p̄mordijs plus debito gloriāt: ita q̄ ſe magis ſcire/vel plus bonoꝝ opeꝝ poſſe facere q̄ ceteri ar
Pro. 20. c bitrant: ↄtra illud: Subſtantia ad quā feſtinat in p̄ncipio/in fine benedictione carebit. ¶ Uel
S aduerte/q̄ vt dicit ſcholaſtica hiſtoria ſup Leuiti. xx. ca. Qȝ poma triū annoꝝ vinee immunda erāt: p eo q̄ natura min⁹ p̄ceps vim videbat feciſſe. Quod ad hoc poteſt applicari: q̄ poma. i. opa neophytoꝝ ⁊ nouitioꝝ/q̄ ſcȝ indiſcrete contra naturā qn̄q̄ aggrediūtur opa valde ardua ⁊ mirāda: debent immūda reputari. i. nō approbari: q̄ ſcȝ faciliter ſolēt perire/⁊ apud deū ⁊ homines reprobari. Sicut eñ dicit philoſophus: Acres in p̄ncipio/frangunt in fine. Tales enim vinee. i. tales pſone que in iuuentute alios vitiperare in bonis opibus vident/aſi tēpus deſiſtere ⁊ deficere comprobant. Uñ dicit: Iſte ho- Lu. 14. f
mo cepit edificare/⁊ non potuit ↄſummare. Et ideo talia poma. i. talia iuuenū opa nō ſunt multum approbāda: ſed potius immunda ⁊ inutilia reputanda.

¶ Capitulū viceſimū tertius: Locutuſq̄ eſt dominus ad moyſen/dicēs Hec loqueris. Moralitatum Capitulum XII.

Precepit dn̄s ſupra. xviij. cap. multa genera immūdiciaꝝ vitari: hic aūt ſub pena mortis illa mādat totaliter declinari. Dicit eñ q̄ homo nō debebat turpitudinem patris aut matris/fratris aut ſororis reuelare: alr̄ merebat mortē incurrere ⁊ ſubire. Qui etiam patri ⁊ matri maledicebat/ſine remedio mori debebat. Alie etiā carni immūdicie multiplices reprobant: ⁊ ſub mortis p̄iculo p̄hibentur. D
Uide ſi vis textū: ⁊ allega ↄtra diuerſas ſpecies luxurie. ¶ Uel dic q̄ pater noſter eſt p̄lat⁹: ma- Aliter
ter noſtra eſt eccleſia vel religio: frēs ⁊ ſorores ſunt ſocij ⁊ vicini/⁊ maxime illi q̄ nobis p pfeſſiōnē ⁊ familiaritatē ſunt iuncti: q̄ reuera taliuȝ turpitudines. i. vilitates/infamias vel enormia crimina/ſi qua ſcimus/nullo mō detrahēdo reuelare debemus: q̄ p certo q̄ tales amicos ſuos/q̄bus. ſ. fidelitatem et reuerentiam exhibere tenetur/diffamauerit: ⁊ eorum turpitudines reuelauerit: mortis eterne p̄iculū ſuſtinere debebit. Non debȝ eñ eccleſiaſtic⁹ patri vel matri maledicere ſeu detrahere: vel turpitudines p̄lati vl̄ eccl̄ie ſue/necnō ſocioꝝ ſuoꝝ apud laicos reuelare: nec ſecreta ſuoꝝ alijs publicare: ſed poti⁹ ipſa tenet abſcondere ⁊ celare: niſi forte pp̄ter correctionē ſit neceſſe ipſa maiorib⁹ declarare.
Uñ dicit: Que viderūt oculi tui/ne cito pferas in iurgio: ne emēdare nō poſſis cū dehoneſtaueris amicum tuum. Prouer. 25. a

¶ Capl'm viceſimumprimū Tertius Dixit quoq̄ dominus ad moyſen: Loquere ad ſacerdotes. Moralitatum Capi. XIII

Sacerdos nullū mortuū debebat tangere: nec in alicu⁹ mortui exequijs intereſſe: etiā dato q̄ eſſet p̄nceps ppl'i ſui: niſi dūtaxat eſſet pater vel mater/filius vel ſoror virgo. Et adhuc iſta confeſſio non fiebat niſi ſacerdotibus minoribus: q̄ ſcȝ ſacerdos q̄ in ſūā⁹

K. erat/ad nullū pꝛſus moꝛtuū accedere/nec alicu
Moꝛalitas ius exequijs intereſſe debebat. ¶ Ex iſto poſſu-
mus oſtēdere quāto quis eſt maioꝛ in eccl'ia/tā-
tomagis debet moꝛtuos.i.excōicatos ⁊ pctōꝛes
⁊ tactū ⁊ ſocietatē maloꝝ ſummopere declinare.
Soli eñ ꝯiūcti ⁊ ꝯſanguinei excipiunt̃:q: ſcꝫ vi-
ri chꝛiſtiani ⁊ eccl'iaſtici tāgere ⁊ ſociare ſe pmit
tunt̃. Sūmi vero ſacerdotes.i.illi q̄ ſpecialr̃ deo
ſunt iūcti ⁊ ꝯſecrati:ſicut ſunt viri religioſi ⁊ pfe
cti:ex toto debēt moꝛtuos.i.pctōꝛes imꝑfectos
excōicatos ⁊ hereticos abhoꝛrere:⁊ dato ꝙ ſint
pꝛincipes ſeu magni ⁊ ꝯſanguinei/etiā ⁊ ꝓpinq̄:
ipſos tñ debēt fugere ⁊ vitare:q̄uis talis tact⁹ ⁊
acceſſus ſit generalr̃ oib⁹ ꝓhibit⁹/iſte tñ ſtrict⁹
eſt ſacerdotib⁹.i.eccl'iaſticis ⁊ maxime ſūmis ſa
cerdotib⁹.i.p̄latis ⁊ maioꝛib⁹ interdict⁹:⁊ ma-
xime hoc debꝫ eſſe in religioſis ⁊ pfect̃:q̄ de pa
rētib⁹ carnalib⁹/maxime q̄ ſunt pctōꝛes/nō de
bēt curare/ſed eos ꝓ chꝛiſto dimittere ⁊ hoꝛre-
re. Quod tñ eſt ꝯtra multos eccl'iaſticos:q̄ plus
debito diligūt ꝯſanguineos ⁊ amicos:q̄b⁹ dici
Luce.14.f tur in euāgelio: Qui nō odit patrē ⁊ matrē aut
vxoꝛē ⁊ filiū ⁊ fratres:nō pōt meꝰ eſſe diſcipulus
Multi ſunt eccl'iaſtici q̄ dū malos parētes plus
debito dilexerūt/ꝓpꝛias aīas ꝑdiderūt. Jō dr̃ ſu-
Leui.11.g p̄: Nolite ꝯtaminare aīas veſtras:nec tāgatis q̄c
Eodē ca.c q̄ eoꝝ/ne immūdi ſitis. ¶ Sacerdos nō debet
accipe aliquā vilē aut inhoneſtā vxoꝛē/ſcoꝛtū/ca
ptiuā/ancillā/viduā/repudiatā/ſoꝛdidā aut me
D retricē:ſed poti⁹ vginē aut puellā de ꝑplo ſuo
natā. Quia breuiter ſicut hic dicit̃/ſacerdos ſeu
pontifex ſuꝑ cuius caput fuſum eſt oleū vnctio
nis:⁊ cui⁹ man⁹ in ſacerdotiū ꝯſecrate ſunt/ve
ſtitus q̄ eſt ſanctis veſtib⁹:nō debet caput ſuum
diſcoopꝛire/veſtimēta ſua ſcindere/ad moꝛtuū
intrare/⁊ inhoneſtā mulierē in vxoꝛē accipe:ſed
puelle vgini de ſuo ꝑplo nubere/⁊ ſtirpē gene-
Moꝛalitas ris ſui vulgo gētis ſue nō miſcere. ¶ Sacerdos
dux ⁊ pōtifex ſeu pōtē faciēs/eſt p̄lat⁹:q̄ ſcꝫ pon
tē ad celū debet facere/⁊ illuc ſubditos vbo ⁊ ex
emplo ducere. Uxoꝛ ipſi⁹ eſt vita ſua ⁊ mox ſuo-
rū cōpago:q: ſcꝫ iſte nūc alicui vxoꝛi ſpūalr̃ nu-
bit:qñ aliquā vitā ſpūalē accipit ⁊ cuſtodit. Igit̃
ſicut hic dicit̃/ſacerdos.i.p̄lati ⁊ clerici/ſumme
debent dici ſctī:⁊ ſctitatē moꝛib⁹ obſeruare. Sā
Leui.21.b. cti inq̄t erūt deo ſuo:⁊ nō polluent nomē ei⁹. Et
iſti quoꝝ man⁹ ſacrate ⁊ oꝛdinate ſunt ad actus
bone opatiōis:⁊ q̄ induti ſunt veſtib⁹ ſacris ho-
neſte couerſatiōis/nō debēt barbā radere.i.di-
mittere animi virilitatē:caput mētis diſcoopꝛire
.i.deponere humilitatē:humilitas eñ velat ⁊ ce
lat interioꝛis mētis vtutes:veſtimēta ſcindere
.i.deſtruere exterioꝛē humilitatē:ad moꝛtuū in-
trare.i.freq̄ntare malā ſocietatē:vilē vxoꝛē du-
cere.i.ꝓfiteri vel ſectari alicuius male vite ſoꝛdi
dā vilitatē. Uxoꝛ eñ ſua.i.vita ⁊ cōditio ſtatus
ſui debet eſſe vgo.i.pura ⁊ mūda:q̄ ſcꝫ nō ſit vi-
dua:nec a ꝑplo repudiata aut cōtempta:nec ca
ptiuitati timoꝛis ſeruilis ſubiecta:nec ſeruituti
pctī aliq̄ualr̃ ſubiugata:nec in ſe vilis meretrix
aut immunda:nec etiā de alieno ꝑplo.i.ꝑ ſimoniā

ſingularitatē ſubditis totaliter aliena. Sic enim C
erit ſctūs ⁊ mūdus:⁊ ſctō dei ſeruitio ſctē ⁊ mun
de dedit⁹ ⁊ ſacrat⁹:ſuꝑ eodē ca. Incenſum ⁊ pa
nes offerūt deo ſuo:⁊ ideo ſancti erunt. ¶ Uel Allegoꝛia
dic allegoꝛice ꝙ ſacerdos eſt chꝛiſt⁹ ſpū leticie
vnct⁹:⁊ ſacra veſte.i.puriſſima humanitate ve-
ſtit⁹:q: reuera iſte ꝓ ſpeciali cōiuge/cū ſcꝫ in be
ata incarnatiōe ſe nobis ꝯiūxit:nō accepit muli
erē vilē/ſed nobilē:nō coꝛruptā/ſed vginē:nō ho
minū ancillā/ſed vtutū dñam:nō ſub pctō capti
uā/ſed liberā elegit vginē glioſam:cui ſe carnē
aſſumēdo cōiunxit:q̄ etiā de ꝑplo dei yſraelitico
nata ſuit. ¶ Uel dic ꝙ vxoꝛ.i.mēs vbi eſt aīa: Aliter
quā ſcꝫ ſi ſit vgo.i.pura/ſctā ⁊ immaculata:de
ꝑplo ſuo.i.de chꝛiſtianitate ⁊ fide nata libenter
chꝛiſtus ducit. Si vero vilis/repꝛoba ⁊ imūda fu
erit:ipaꝫ nō accipit/ſꝫ ꝯtēnit. ¶ Uel dic ꝙ vxoꝛ Aliter
hoīs eſt dignitas/officiū vl' bñficiū ſeu dioceſis
vel eccl'ia cui cōiungit̃:⁊ ad quod in hoc ſeculo
ꝓmouet̃/ſiue ſit eccl'iaſtica ſiue ſecl'aris. Sꝫ vere
de talib⁹ vxoꝛib⁹ aliq̄ ſunt vgines.i.ille eccl'ia-
ſtice dignitates q̄ mūde ⁊ ſctē/nullo ſimonie vi-
tio vel nullo carnali affectu viciate vl' coꝛrupte.
Aliq̄ vero ſunt coꝛupte ⁊ immūde/⁊ ꝑ aliquo ad
iūcto vitio maculāte fedate:ſicut ſūt multe ſecl'i
dignitates:quaꝝ q̄dā ſunt q̄ magis dān annua
tim vendunt̃:alie ſunt ſicut repudiate/q: ſcꝫ ab
oībus bonis hoīb⁹ refutāt̃. Alie ſūt ſicut capti
ue vel ancille/q̄ ſcꝫ ſeruituti ⁊ ꝑiculo ſubmittūt̃
ſicut ſūt gñalr̃ ille q̄ hodie ſunt altioꝛes ⁊c. Igit̃
iſtud ēuerꝫ ꝙ ſacerdos.i.q̄cūq̄ eccl'iaſtic⁹ hō vīū D
q̄ talia publica officia debꝫ petere:nec tales im
mūdas/⁊ imūdicie vitioꝝ ꝑmixtas vxoꝛes ſeu ſe
culi dignitates diligere:ſꝫ magē vginē.i.aliquā
mūdā/q̄uis pauperē ⁊ ſterilē ꝑeligere:cū q̄ poſſit
mūde ⁊ ſctē viuere ⁊ manere. Uñ dr̃: Diſcedite 3.Eſdre.9.b
a gētib⁹ terre/⁊ ab vxoꝛib⁹ alienigenis:q̄uis aliq̄
hodie nō curāt q̄lē vxoꝛē habeāt: q̄nimo vxoꝛē
foꝛnicariā.i.bñficiū vel dignitatē foꝛnicarie.i.ſi
moniace acq̄ſitū/libēter accipiūt ⁊ ꝓcurāt. Jō
dicit̃: Accipe tibi vxoꝛē foꝛnicariam/⁊ fac filios Oſee.1.a
foꝛnicationū. ¶ Uel dic ꝙ nō lꝫ alicui eccl'iaſti- Aliter
ſtico vxoꝛē alteri⁹ gētis.i.dignitatē vel bñficiū
alteri⁹ ſecte vel eccl'ie aſſumere vel cōcupiſcere:
ſed de populo ſuo.i.de papa/eccl'ia vel patriar-
cha debet ſibi vxoꝛē ſeu bñficiū ꝓcurare. Uñ di- Mar.6.c
cit̃: Nō licꝫ tibi habere vxoꝛē fratris tui. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ vxoꝛ aliena eſt dignitas ſeu officiū ſecula-
re:quā ſcꝫ nō licꝫ ſacerdoti ⁊ eccl'iaſtico accipe-
re vel ad eā anhelare:ſed ſolū de ꝑplo ſuo.i.de
ſtatu eccl'iaſtico vxoꝛē ⁊ ꝓmotionē acq̄rere vel
habere/cōtra multos clericos in curijs regū et
ſecularib⁹ officijs cōſtitutos:de q̄b⁹ dicit̃: Inue Neem.13.e
ni iudeos ducētes vxoꝛes moabitidas. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ ſacerdos non debet cōmiſcere ſtirpē gene
ris ſui cū vulgo gētis ſue:q: illos q̄ ſunt de gene
re ſuo/patria et cōſanguinitate:nō debet ſibi cō
miſcere:nec in bñficijs nec officijs eccl'ie ſue po-
nere:nec etiā eos ibidē cū diuitib⁹ et nobilibus
patrie ꝯiugare:ſicut quotidie faciunt multi p̄la
ti/q̄ aliūde venientes totā eccl'iam ſuam et patri

E am ſibi cōmiſſam de ſuis ↄſanguineis jmplent:
ꝛ ſtirpē generis ſuis cum vulgo ppl̄i ſui miſcent.
Codē ca.c ¶ Item dicit ꝙ omnis q̄ habuerit maculā/nō
offeret panes deo:nec accedet ad miniſteriū ei⁹
opoꝛtet erg: vt nō ſit cecus/nec claud⁹:ſi habu
erit paruū naſūȝ vel grandē/vel fractā manū:ſi
gibboſus/ſi lippus/ſi albuginē habens in ocu
lo/ſi iugē ſcabiē/ſi impetiginē habēs in coꝛpe/ſi
hernioſus. Iſte enī ſunt tredeciȝ macule ſeu im
pedimēta/q̄ hominē reddebāt indignū/ne mini
ſtraret in tabernaculo in ſacerdotali officio. Ve
rūtamen dato ꝙ panes ꝛ incenſum nō pmitte
tur offerre:de panibus tñ que offerebant in ſa
Moꝛalitas crificio/pmittebat comedere. ¶ Sic v̄o moder
ni ſacerdotes ꝛ clerici a dei miniſterio reddunt
indigni/qñ ſpūalibus maculis ſunt fedati. Te
ſte enim beato Gregoꝛio: Iſte tredecim macu
le peccata deſignāt. Unde dicō ꝙ cecus eſt qui
non videt p cōtemplationē. Claudus q̄ vacillan
do icedit/ꝛ p maliciā ꝛ cauillationē. Parui na
ſi/q̄ naſum.i.ſenſum diminutū habet p ſublatā
debitā diſcretionē. Naſi grādis/q̄ ſenſu nimis
Rom.12.a abūdat p pſumptionē. Apoſtolus: Non plus ſa
pere/ꝙ̄ opoꝛtet ſapere. Toꝛti naſi/toꝛtū ꝛ puer
ſum ſenſum p hereſim vel p inuidie machinatio
1.Coꝛ.14.d nē. Contra quos Apoſtolus: Nolite pueri effici
ſenſibus/ꝙ̄tum ad naſum paruum: ſed malicia
paruuli eſtote:ꝙ̄tū ad naſum toꝛtū ꝛ magnum:
Pedem etiam habet fractū ille/q̄ debilē ꝛ fragi
lem habet affectionē. Fractā v̄o manū ille/qui
F habet remiſſam ꝛ laxam operationē:vt ſic de tali
ſic excecato/ clando ꝛ pedibus manibuſq; ↄtra
Mat.22.b cto/dicat illud Mat. Ligatis manib⁹ ꝛ pedib⁹
mittite eū in tenebꝛas exterioꝛes ꝛc. Itē lippus
eſt ille/q̄ licet clarus p ſciam ꝛ diſcretionē vide
at:oculis tamen coꝛdis ſui infect⁹ eſt p immun
diciā ſimonie. Albuginē habet ille q̄ mēte ꝛ affe
ctu habet cādoꝛē mūdane gloꝛie. Gibbus eſt q̄
patit tumoꝛē ſeu gibbū ſupbie. Scabiem habet
iugem/q̄ quotidie v̄ſatur in immūdicia luxurie.
Impetiginē patit/q̄ pruritū ꝛ ardoꝛē ſuſtinet li
bidis. Hernioſus ſeu ponderoſus eſt/ cuius hu
moꝛ interioꝛis affectiōis ad genitalia fluit p de
ſyderia carnis. Breuiter ergo iſtud eſt verū/ꝙ
illi q̄ talia patiunt/indigni ſacerdotio vel quo
cūq; eccleſie miniſterio reputant. Holes enī be
ne foꝛmatos.i.bonis moꝛibus inſtructos/non
vitioſos vel maculatos vult dñs miniſtros ſu
os habere:malos v̄o infoꝛmes/vitioſos ꝛ incō
Leui.22.c poſitos ſolet abijcere ꝛ hoꝛrere. Unī dicit: Ani
mal cicatricē/papulas/ſcabiē aut impetiginem
habēs/nō offeretis dño. Sed q2 p certo vnū re
ſtat de iſto capitulo:q2 ſcȝ dato ꝙ iſti ꝓpter in
dignitatē nō debebāt panes offerre vel in eccle
ſia miniſtrare:tñ oblatos nō vetabant cū alijs
manducare. Sic v̄o ꝓh doloꝛ hodie multos vi
demus eccleſiaſticos:q̄ ſcȝ licȝ eccleſie nō deſer
uiant aut miniſtrēt:nec digni ſunt etiā miniſtra
re ꝓpter vitioꝝ maculas quas continēt:panes
tamen oblatos ab alijs.i.fructus eccleſiaſtico
rum beneficioꝝ ꝛ alioꝝ laboꝛes p̄cipere nunꝙ̄
ceſſant:quinimmo tales habēt abundātius eccle G
ſie panes/ꝙ̄ illi q̄ quotidie in dei ſeruitio ꝛ mini
ſterio offerūt ꝛ laboꝛāt:ita ꝙ iſtis ꝓprie poteſt
dici illud Ioā. Alij laboꝛauerunt/ꝛ vos in labo Ioan.4.e
res eoꝝ introiſtis. ¶ Uel dic ꝙ ille q̄ habet ma Aliter
culā/ē ille q̄ nō debet ad altare accedere/nec in
ſacerdotis officio miniſtrare: quouſq; a tali ma
cula voluerit p penitētiā ſe purgare:quicunq; ſe
ſenſerit talibus vitijs ſeu vinculis irretitū. Et ma
xime qñ ſe ſcit p excōicationem maculatū:tunc
debet ſe ab introitu tabernaculi.i.eccl̄ie retrahe
re:ꝛ in officijs eccl̄iaſticis nullatenus miniſtra
re:ſed indignū ſe reputās/debet ꝛ a miniſterio
ceſſare. Unī Leuit. Omnis homo in quo fuerit Leui.22.a
immūdicia/ꝛ acceſſerit ad ea q̄ ſanctificata ſunt
peribit de populo ſuo.

¶ Capl'm viceſimumſecūdū Textus Locutus quoq3 ē dominus ad moyſen/dicens: Loquere. Moꝛalitatū Capitulum XIIII.

TRia genera panū erant apud iudeos
ſcȝ panes ꝓpoſitiōis/quos ſoli ſacer
dotes q̄ erāt ſine macula/debebant co
medere:ꝛ in loco ſancto. Itē panes alij q̄ a po
pulo offerebant/ꝛ in ſacerdotū partē cedebant:
ꝛ de iſtis licebat comedere oībus q̄ erāt leuitici
generis:etiā ſi haberēt maculā:etiā ſi eſſet filia
ſacerdotis/vidua vel repudiata/ꝛ ad domū pr̄is
reuerſa. Uerūtamē q̄cūq; alienigena/vel etiam H
filia ſacerdotis/dū tñ adhuc alicui alieno de po
pulo actualr̄ eſſet nupta:de talibus panib⁹ non
comedebāt:ſed tanꝙ̄ extranei a talib⁹ abſtine
bāt. Itē panes laici:q̄ ppl'o ꝛ clero cōes erāt:et
ꝛ de quib⁹ oēs gñalr̄ comedebāt. ¶ Per iſtas Moꝛalitas
tres ſpēs panū pn̄t intelligi tria gn̄a bonoꝝ ec
cleſiaſticoꝝ.ſ.panes ꝓpoſitiōis:ꝛ iſta ſunt bona
ſpūalia.ſ.v̄tutes ꝛ merita:q̄ ſcȝ nullus pōt acci
pe maculoſus. Itē panes oblati a ppl'o:ꝛ iſti ſi
gnificant bñficia eccleſiaſtica:q̄ etiā multi macu
lati ꝛ repudiati.i.multe male pſone pn̄t haberē:
dū tñ de gn̄e ſacerdotali.i. pſonas eccl̄iaſticas
ↄtigerit eas eſſe. Itē panes laici.i.bona munda
na ꝛ ſecularia:q̄ ſcȝ bonis ꝛ malis/mūdis ꝛ im
mūdis/laicis ꝛ clericis cōes eſſe cenſent:in q̄ꝝ
ab ipſoꝝ pceptiōe nulla generatio hoīm impe
ditur. ¶ Uel dic ꝙ dato ꝙ hoīes habeant ma Aliter
culas diuerſoꝝ vitioꝝ:ꝛ nomina eoꝝ ſi vis ſicut
in capitulo pcedēti. Dato etiā ꝙ ſint pſone re
pudiate a deo ꝛ a mūdo:nihilominus ſi ſint de
genere ſacerdotali.i.ſi ſint de cōſanguinitate p
latoꝝ:nō ſolēt a comeſtione panū.i.a pceptiōe
eccleſiaſticaꝝ pbendaꝝ ꝛ beneficioꝝ repelli/ſȝ in
de ampli⁹ ſatiari. Ps. Ecce ipſi pctōꝛes ꝛ abū Ps.72.b
dātes in ſeculo/obtinuerūt diuitias. Dato etiaȝ
ꝙ ipſi non miniſtrēt nec ſeruiāt:bona tñ eccleſie
pticipant ꝛ abundant. ¶ Uel tres panū ſpeci Aliter
es ſunt tres virtutes theologice. Unī dr: Amice Lu.11.a
accōmoda mihi tres panes. Sed de iſtis vnus
eſt ſolis ſacerdotibus mūdis ꝛ immaculatis.i.
ſolis bonis pſonis ↄceſſus/ſcȝ charitas. Nullus

A eſt maculoſus aut peccator pōt comedere pa-
nem iſtū. Charitas eīm eſt fons viuus/quē non
participat alienus/ſm Auguſ. Alius eīm eſt nō
ſolū mundis et immaculatis/immo etiā macu-
loſis cōceſſus et repudiatis: nō tamē ſint de ge
nere ſacerdotū/id eſt chriſtianoꝝ: et iſte eſt fides
que ſcʒ bonis et malis conceditꝛ: nō tamen ſa-
cerdotū/id eſt chriſtianorū ꝓpago habeatꝛ. Ali
us autē omibꝰ eſt cōmunis generaliter/ſcʒ ſpes
quia fideles et infideles/boni ꝛ mali aliquid ſpe
rant poſt hanc vitā. Et ſic dico ꝙ charitas ſola
eſt bonorū chriſtianorū: bonorū tamen et macu
latorū eſt fides: ſpes vero eſt cōmunis vniuer-
Aliter ſorū. ¶ Vel dic ꝙ primi ſunt virtutes: ſecundi
Aliter ſunt ſcientie: tertij ſunt tēporalia. ¶ Vel dic ꝙ
tres panes ſunt tres ſciētie: moralis/phyſica et
Eodē ca. b. ciuilis ꝛc. Dilata ſi vis. ¶ Hic ponitꝛ ꝙ filia ſa
cerdotis nupta alteri populo/nō poterat come
dere de ſanctificatis: ꝙdiu extra maneret/et ꝙ-
diu cū viro eſſet. Verū qn̄ repudiabatꝛ/vel viro
mortuo viduabatꝛ/ꝛ ad domū patris reuerteba
tur: tūc poterat ſanctificatos comedere vt priꝰ.
Moralitas. ¶ Sacerdos eſt chriſtus: filia eius eſt aīa: de q̄
Leui. 21. b. ſcʒ ſupra precipitꝛ: ꝙ ſacerdotis filia ſi dēprehē
ſa fuerit in ſtupro/flāmis exuretꝛ: qꝛ ſcʒ anima fi-
Ezech. 18. a. lia dei/ſi in morte dep̄rehēſa fuerit in peccato/
flāmis perpetuis incendetꝛ. Unde Ezech. Anima
que peccauerit/ipſa morietꝛ. Iſta ergo qn̄ ꝙ exit
domū patris ſui/id eſt chriſti eccleſiā vel ſtatuʒ
gratie: et nubit ꝑ deſyderiū et amorē viri extra-
B neo de pplo: ſcʒ diabolo/carni vel mundo. Vn̄
Lu. 15. c. dicitꝛ: Adheſit vni de ciuibꝰ regionis. Et tūc ꝑ
certo ꝙdiu ſtat tale nefandū matrimoniuʒ: iſta
filia nō debet comedere de ſanctificatis: ꝛ nō eſt
digna ꝑcipere bona ſpūalia et eterna/ſed terre
na. Si vero tale matrimoniū ceſſauerit: ꝛ iſta vi
dua facta: vel a mūdo ꝛ eius ꝓſperitate ꝑ infor-
tunium ita repudiata/ꝙ ad domuʒ patris. i. ad
gratiā vel eccleſiā ꝑ penitentiā redierit: tūc vero
cibis celeſtibꝰ et ſpūalibꝰ digna erit. Filia ergo
id eſt anima vel fragilis ꝑſona: q̄ a viro ſuo. i. a
mūdo repudiatꝛ: vtpote quia ꝑ paupertatē ꝛ in-
fortunia omi ꝓſperitate priuatꝛ: debet in domū
patris ſui/id eſt ad cōſcientiā ſeu eccleſiā reue-
nire/fortune inſtabilitatē cognoſcere: ꝛ ſe patri
ſuo chriſto reddere: vt ſic de ſanctificatis. i. de
bonis ſpūalibus et eternis partē ſuā poſſit per
cipere et habere: exemplo filij ꝓdigi qui a mun-
do repudiatus/ꝛ infortunijs compulſus ad pa-
trē rediJt: ꝛ vitulū ſaginatū comedit. Et ideo tali
Can. 6. d. filie loquitur dominꝰ in Can. Reuertere reuer-
tere ſunamitis: reuertere reuertere/vt intuea-
Hiere. 31. d. mur te. Et illud Hiere. Reuertere ad ciuitates
tuas: Uſqꝫquo delicijs diſſolueris filia vaga?
Eodē ca. b. ¶ Alienigena nunq̄ debebat comedere de ſan
ctificatis/dato ꝙ in domo ſacerdotis mane-
ret: niſi forte eſſet ſeruus perpetuus ſacerdotis
et eius vernaculus emptitius cōſtituꝰ. De ma-
nu etiā alienigene nō debebāt ſacrificia accipi/
et domino immolari: ſed omnia corrupta et in-
utilia iudicari. De manu inquaʒ alienigene nō
offeretis panes domino deo veſtro: nec quicq̄ C
aliud quod dare voluerit: quia corrupta et ma-
culata ſunt oīa. ¶ Alienigena ſignificat here Moralitas.
ticū vel quemlibet infidelē a fide chriſti alienū.
Iſte ergo nō debet de ſcīficatis comedere: id
eſt eccleſiaſtica ſacramēta ꝑcipere: niſi forte ver
naculū ſeu perpetuū eccleſie ſeruū ipſum per fi-
dem et penitentiā contigerit factū eſſe. Panes
etiā. i. doctrine et alia opera ꝛ exempla que ta-
les offerūt/a fidelibus nō debēt recipi neqꝫ cre-
di: ſed magis omnia debēt heretica et corrupta
reputari. Et ſimplices etiā ſumme debēt cauere
ab illis que ab hereticis et infidelibus predicā-
tur et offerūtur: ne forte per errorē aliquem cor
rumpantur. Unde Leuit. Non tangatis quic- Leui. 11. a.
q̄ eorū/ne immūdi ſitis. ¶ Vel ſi vis/dic ꝙ pa Aliter
nes alienigene ſunt ſcientie ſeculares: que ſcʒ a
ſacerdotibus nō debent recipi vel ſectari: ꝛ ma-
xime leges ꝛ medicina ꝛc. ¶ Alalia que offere- Leui. 22. c.
bantur deo/debebant eſſe integra/ſana/et nulla
macula viciata: alꝰs a ſacerdote debebāt repudi-
ari/ꝛ nunq̄ dn̄o immolari: vnde hic dicitꝛ/ꝙ om
nis macula nō erit in eo: ſi cecū/ſi fractum/ſi ci-
catricē habens/ſi papulas/ſcabiē vel impetigi-
nē: nō offeretis eū/ſed repudiabitꝛ. Etiā animal
quod teſticulos tōſos/fractos/ſectos et albatos
haberet: ſi lingua careret: ꝛ ſi aurē vel caudā ei
dē aliq̄s amputaſſet. ¶ Sic vero illi qui offerū Moralitas
tur dn̄o: et eidē in ipſius ſeruitio/ſcʒ in ſtatu ec-
cleſiaſtico ꝓſentantꝛ: mūdi/ſancti ꝛ immaculati
eſſe iubentꝛ. Igitꝛ nō debēt eſſe ceci ꝑ ignoranti- D
am/nō fracti ꝑ incōſtantiā/nō cicatricē malorū
exemplorū et malorū moꝝ habētes ꝑ inſolētiā:
non papulas/ſcabiē ſeu impetiginē. i. pruritū ꝛ
immūdiciā carnis ſentiētes ꝑ luxuriā: ꝛ nō ſcaſ-
ſis veſtibus ſeu teſticulis per virilitatis amiſſi-
onē/ſeu ꝑ mētis effeminationē: nō ꝑdita lingua
ꝑ bone locutionis laudē ꝛ cōfeſſionis ꝑditionē
nō truncata cauda/ꝑ finalis ꝑſeuerātie depoſi-
tionē: quia ꝑ certo viri eccleſiaſtici debēt per diſ
cretionem clare videre: debent per conſtantiaʒ
et fortitudinē integre manere: debēt ſine cicatri-
ce/id eſt ſine male cōſuetudinis vulnere/vel ſi-
ne inuidie vlcere mentem habere: debent in ſue
conuerſationis pelle/ſcabie/id eſt vitijs maiori-
bus: ꝛ impetigine ſeu papulis. i. vitijs minoribꝰ
ſemꝑ carere: teſticulos/id eſt virtutē bonoꝝ ge-
neratiuā: Aurē/id eſt ꝓmptitudinē auditiuam ꝛ
obedientiā: Caudā/id eſt virtutē ꝑſeueratiuā
et completiuā: Linguā/id eſt predicatiuā vel di
uine laudis ꝛ confeſſionis depromptiuā/debēt
iugiter continere. Si vero omnibꝰ iſtis vel ali-
quibus iſtorū caruerint: non ſunt digni coram
domino cōparere: nec in eccleſia triumphante
locuʒ debent aliqualiter obtinere. Unde dicitꝛ:
Qui vocati fuerant/nō erant digni. De illis eīm Mat. 22. a.
qui teſticulos. i. generationē bonoꝝ operuʒ vel Lu. 14. c.
etiam generationē fidelium que per predicatio-
nem efficitur: que ſcʒ a duobus teſticulis predi-
catorum procedit/ſcilicet a vita et doctrina: po
teſt dici illud Deute. Non intrabit eunuchus Deute. 23. a.

amputatis teſticulis/abſciſo verretro in eccleſi
Mal.i.c. am dei. De alijs vero dicitur: Si offertis domi
no claudū et languidum/ nōne malū eſt? quia
breuiter illi qui domino offerūtur/ ſine peccati
Apoc.14.a macula eſſe tenētur. Apocal. Sine macula ſunt
Deute.17.a. ante thronum dei. Unde Deutero. Non immo
labis domino bouem et ouem in quo eſt ma
Aliter cula/aut quippiā vitij. ¶ Vel ſi vis/ allega hec
omnia contra ſeculares: qui filios cecos/ clau-
dos et male morigeratos et formatos offerunt
deo/faciendo eos religioſos et clericos: bene au
tem formatos retinent ſibi vt ſeruiant mundo:
et vt eos faciant cupidos et mundanos. Con-
Malach.1.d. tra quos dicitur: Maledictus doloſus qui ha-
bet in grege ſuo maſculum: et votum faciēs im-
Eodē ca.c molat debilē domino. ¶ Aduerte hic/ꝙ quan-
do quis offerebat ſacrificiū ex voto: oblatū de-
bebat eſſe ſine quacunqꝫ macula: ſicut premitti
tur in capitulo precedēti. Quando vero quis of
ferebat voluntarie/ſcꝫ oblationē pacificorū/vel
huiuſmodi: tunc potuit offerre animal: dato ꝙ
haberet aliquam de maculis ſupradictis ſcꝫ: et
maxime aurem vel caudam amputatā. Unde
ibidem dicit ſic: Ouem et bouem aure ⁊ cauda
Moralitas. amputatis/voluntarie offerre quis pōt. ¶ Sic
cū in mundo ſunt duo genera pſonarū que deo
offerūtur: ſcꝫ boni eccleſiaſtici qui tenent ex vo
to/vel tacito vel expreſſo: et boni laici qui vidē-
tur tm̄ voluntarie teneri: iſtud eſt verū: quia illa
animalia/id eſt iſte pſone que p voto ſoluendo
⁊ complēdo domino immolātur/et in eius ſer-
uitium deputantur: ſicut ſunt religioſi et cleri-
ci: debent eſſe perfectiores/et ab omni macula
criminū mundiores: ꝙ illi qui voluntarie offe-
runtur/id eſt ꝙ ſeculares/qui ſupererogationis
opera voluntarie exequūtur. In iſtis eni͂ mul-
te macule ⁊ multi defectus ſolent ſuſtineri: que
in religioſis et clericis eſſet neceſſariū reproba
ri. Et multa ſunt vitia que apud deū religioſos
⁊ clericos indignos facerēt/que ſecularibus nō
nocerēt: quia ſcꝫ illi tenētur eſſe pfecti ex voto ⁊
neceſſitate/iſti autē ex voluntate. Ideo clericis
Mat.5.c. dicitur: Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus ꝙ
ſcribarū et phariſeorū/nō intrabitis in regnū
Eodē ca.d celorū. ¶ Hic precipit ꝙ nullū animal ſibi of-
ferri debeat/quouſqꝫ ſeptē dierū in etate tranſe
at ſpacium ⁊c. Hic precipit domin⁹/ꝙ ſiue ille
bos ſit/ſiue illa ouis: nō immolabit vna cū fe-
Moralitas tibus ſuis. ¶ Iſtud exponūt aliqui ſic: ꝙ ma-
ter eſt miſericordia: fetus eius ſunt bona opera
Iſta ergo mater ⁊ fetus ſui nō debēt domino of
ferri: inquantū ſcꝫ ſtatim ꝙ a penitentia incipi-
tur/opera eius nō debent pfecta putari: nec di-
gna gratia diuina adhuc putari: nec ante con-
ſpectū domini offerēda tanꝙ perfecta et digna
Allegoria iudicare debemus. ¶ Vel iſtud expone allego-
rice de chriſto/q̄ eſt mater miſericordie: de quo
dicit/ꝙ ppter nimiam charitatē qua diligit vni
2.Reg.1.d uerſos/paſſus eſt ⁊c. Unde dicit: Sicut mater
vnicum amat filiū/ita te diligebam. Principa
les ergo fetus iſti⁹ matris fuerūt apoſtoli. Igi
tur iſtud fuit verū/ꝙ eadem die nō fuerunt im- G
molati nec paſſi mater ⁊ filij: id eſt chriſtus ⁊ di
ſcipuli. Quinimmo iudeis qū et diſcipulos cū
chriſto apprehendere voluerūt/ ipſe dixiſſe le-
git: Si me queritis/ſinite hos abire. Joan.18.b.

¶ Capitulū viceſimūtertiū Tertius: Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen dicens: Loquere filijs iſrael/et dices ad eos. Moralitatū Capi. XV

Hic ponūtur feſtiuitates legis: ſed ad
pſens omitto: quia forte in Numerorū
libro aliquid de his dicam. ¶ Mulier Ca.XXIIII.a.
iſraelitica cōceperat filiū de viro egyptio: qui
iurgatus cū viro iſraelitico/ blaſphemauit no-
men dn̄i/maledixitqꝫ ei: ergo ipſe incluſus a moy
ſe/fuit a populo lapidatus. ¶ Allega exempla Allegoria
riter cōtra ſpurios: q̄ nati de egyptio.i. de adul
terio vel fornicatione: ſiunt quādoqꝫ blaſphe-
mi et rixoſi/⁊ male morigerati ⁊ iniuriati: ꝙpro
pter aliqū incarcerātur/et etiā ſupplicijs expo-
nunt. ¶ Vel dic moraliter/ꝙ mulier hebrea eſt Moralitas
volūtas vel anima/vir egyptius eſt corpus: a
quo tūc p certo blaſphemū cōcipit/qū malum
animū ſeu malū deſyderiū per corporis ſugge-
ſtionē ⁊ tentationē incurrit: malus eni͂ affectus
deū videt maledicere/inquātū ſemp nititur ſuis
iuſſionib⁹ cōtraire: ⁊ ideo tal' blaſphem⁹/ id eſt
talis malus affect⁹ debet in carcere timoris in-
cludi: ⁊ lapidib⁹.i. diuine ſcripture ſententijs ⁊
reprehēſionib⁹ cōprehēdi. Unde ſupra: Lapidi- Leui.20.b.
bus obruetur ⁊ mechus ⁊ adultera. D.

¶ Capitulū viceſimūquintū tertius. Locutuſqꝫ eſt domin⁹ ad moyſen in mōte ſinai. Moralitatū Ca. XVI

Annus iubileus apud hebreos precipi
tur obſeruari. Erat aūt iſte annus qn
quageſimus ab egreſſu filiorū iſrael ex
egypto: ⁊ extūc de quinquageſimo in q̄nquage-
ſimū obſeruabat: quia ſcꝫ iudei oīa ſeptena-
ria obſeruare voluerunt: et ſic ſeptimū diem et
ſeptimū annū ſeruauerunt: ⁊ tandem iubileum
tanꝙ vltimū annum in fine ſeptē hebdomada-
rum annorū. Erat ergo ille annus valde priui-
legiatus: quia ſcꝫ tunc oīs ſeruus liber efficie
batur: omne debitū tunc dimittebat: ⁊ oīs he
reditas vendita ad priſtinū dominū reuerteba-
tur: ⁊ ideo iſte annus iubileus a iubilando dice
batur: pro eo ꝙ ibi tubis canebat/ ſummiſqꝫ le-
ticijs annus huiuſmodi colebat. ¶ Per iſtū Moralitas
annū poteſt intelligi tēp⁹ glorie paradiſi: quod
ſcꝫ p numerū quinquageſimū intelligit: p eo ꝙ
in fine ſeptē hebdomadarū annorū.i. in fine hui⁹
vite/que fluit per ſeptenariū dierū et etatū: an-
nus iſte iubile⁹/id eſt eterna gloria cū ſuis eter-
nis iubilis celebrat. Pſal. Iubilate deo omnis Pſal.99.a.
terra: ſeruite dn̄o in leticia. In iſto eni͂ anno ⁊ tē
pore/ſcꝫ in paradiſo: oīa debita humane natu-
re/ſcꝫ timor/lāguor ⁊ mors ⁊ cetera ſilia erūt ſo
luta: ſeruitus corruptionis erit dimiſſa: ⁊ here-
ditas glorie q̄ dudū p adā vendita ⁊ perdita fue
rat/erit plenarie hūano generi reſtituta. Pſal.

B Dñs pars hereditatis mee ⁊c. In iſto ergo an- cuperare. Quod ſi ipſe facere noluerit: proxi- C

Pſal.15.b. no et in iſto feſto ſumma iubilatio/ ſumma lau
datio/⁊ gratiarũactionis exultatio. Unde cuili
Zach.9.c. bet anime dicit̃: Exulta ſatis filia hieruſalẽ: iu-
Aliter bila filia ſion. ¶ Uel dic ꝙ iſte ann⁹ ſignificat
feſtũ pentecoſtes: quod ſcꝫ a tp̃e quo nos exiui-
mus de egypto: ſcꝫ a tẽpe paſche quo ſancti pa
tres ſunt egreſſi de inferno/ die quinquageſimo
celebrat̃: qꝛ reuera iſtud eſt tp̃s ⁊ feſtũ valde pri
uilegiatũ: qꝛ ſcꝫ ibi eſt remiſſio debitoꝝ.i.pctõꝝ.
ibi eſt hereditatis reſtitutio/id eſt repatio gra-
tiarũ ⁊ meritorũ: ibi ſeruitutis abolitio: ibi liber-
tas ſpũalis chariſmatũ et donorũ: ibi ẽ iubila-
tiõis decãtatio.i.exultatio laudis vel p̃dicatio
nis et ꝯfeſſiõis/et quorũcũqꝫ ſpũaliũ cãticorũ.
Sũct⁹ enĩ ſpũs q̃ iſto die fuit emiſſus/ habet de
bita pctõꝝ dimittere/hereditatẽ virtutũ reſtitu
ere/libertatẽ donorũ diſtribuere: et iubiluꝫ lau-
dis/p̃dicatiõis et gratiarũactiõis inſpirare ⁊ in
fluere. Iſte eſt ergo iubile⁹/ a iubilãdo dict⁹: qꝛ
ſcꝫ iſta die debem⁹ iubilare/⁊ laudes dño decan
Pſal.80.a. tare. Pſal. Iubilate in neomenia tuba/in inſi-
Aliter gni die ſolẽnitatis veſtre. ¶ Uel ſi vis/ dic ola
de penitẽtia/vel diuina miſericordia/ vł de chri
ſti paſſiõe/ ſeu etiã de gr̃a: qꝛ ſcꝫ quelibet iſtarũ
pctã ſoluit: libertatẽ anĩe concedit: ⁊ hereditatẽ
Eodẽ ca.a gratie ⁊ gl̃ie reſtituit ⁊c. ¶ Quia dñs precepit
ꝙ hebrei anno ſeptimo requieſcerẽt/⁊ ꝙ nõ ſemi-
narẽt: nec etiã ſponte naſcentia colligerẽt: ordi-
nauit ꝙ anno ſexto fructus duplices ꝓuenirẽt/
D de quib⁹ anno ſeptimo ⁊ octauo viuere poſſent
Uoluit etiã ꝙ veteres fruges comederent/ vſqꝫ
quo anno nono fruges noue ꝓcederẽt et proue
nirent. Donec inquam noua naſcantur/edetis
Exo.16.e. vetera. ¶ Iſta expone ſicut ſupra de manna:
Aliter cui ꝯduplex portio ſexta die deſcẽdebat. ¶ Uel
ſi vis/dic ꝙ fruges veteres ſunt precepta et ceri
monie veteris legis: que edi/recipi et teneri de-
bebant: quouſqꝫ noue fruges/ id eſt noua lex et
noua p̃cepta venirẽt. Et qꝛ iã nouũ teſtamẽtũ ve-
niſſe videmus: ideo vetuſtatẽ legis ꝫ abijcere: et
antiquas fruges nõ comedere ſeu recipere/ſed
Leui.26.b. abdicare debemus. Unde dicit̃: Nouis ſuperueni-
Roma.7.b. entibus vetera ꝓijcietis. Et Apl̃s dicit: Nõ am
bulemus in vetuſtate litere/ ſed in nouitate ſpi-
Eodẽ ca.b. ritus. ¶ Hic precipit̃ ꝙ terra nõ vendatur ad
perpetuitatẽ. Terra inquit nõ vendet̃ in perpetu
um: qꝛ mea eſt. Itẽ ſi aliqs vendebat poſſeſſio-
nem ſuã: ſemꝑ vel ipſe vel ꝓximus eius poterat
ipſam infra annuꝫ redimere. Alioquin ſi nequi-
ret: oportebat ꝙ tandẽ in iubileo/et vna cum li-
beris ſuis liber exiret. Sic igit̃ erat ꝙ gentiles
hereditatẽ ſuam et ſeipſos abſolute ⁊ ſine cõdi-
tione vendebãt: filij vero Iſrael annexã conditio
nem habebãt: et nec ſe nec hereditatẽ ſuã ad ꝑ-
Exo.21.b. petuitatẽ vendere poterant aut debebant. Unde
Moralitas ſupra. ¶ Uel dic ꝙ iſte annus ſignificat vitam
preſentẽ: in qua q̃diu durat/licitũ eſt cuilibet ſi
peccando ſe ante diabolo vendiderat/ ſeipſum
per penitentiã redimere/et hereditateꝫ paradi-
ſi vel gratie quã perdiderat vel obligauerat re-

mus eius ſcꝫ prelatus vel predicator/ quilibet
homo iuſtus debet ipſum predicãdo vel oran-
do redimere/et a peccati ſeruitio liberare: exem
plo Chriſti: qui quia ꝓximus noſter erat per in-
carnationẽ: ideo nos redemit/et hereditatẽ pa-
radiſi nobis reſtituit ⁊ emit. Pſal. Tu es qui re Pſal.15.b
ſtitues hereditatẽ meam mihi. ¶ Et ſi vis/dic Aliter
ꝙ hebrei ſignificant bonos: gẽtiles vero ſigni-
ficant malos: hereditas eſt gratia ſeu gloria: vẽ
ditio ẽ peccati cõmiſſio ſeu culpa. Igitur illud
eſt verũ ꝙ et hebrei et pagani id eſt boni et ma
li quãdoqꝫ hereditatẽ gratie et glorie: id eſt il-
lud ius quod ad illã hereditatẽ habebãt/ diabo
lo peccãdo vendũt: et a ſe alienãt atqꝫ perdunt.
Diuerſi tamen diuerſimode: qꝛ ſcꝫ hebrei/id eſt
boni/ſi eos quãdoqꝫ peccare/et hmõi venditi
onẽ celebrare contingat: illud nõ fit ad ꝑpetuita
tẽ: qꝛ ſcꝫ iſti nõ deſperãt/ſed potius de reſtituti-
one et de penitẽtia cogitare ſperãt. Terra enim
cordis humani dñi eſt: et ideo ipſam ad ꝑpetui
tatẽ nõ debemus deſperãdo vendere: ſed quic-
quid accidenti/ſemꝑ debem⁹ de iubileo/id eſt de
diuina miſericordia ſperare/ et de penitẽtia co
gitare: dicentes illud: Abſit a me vt vendã tibi 1.Regũ.21.a.
hereditatẽ patrũ meorũ. Sed reuera contrariũ
eſt de malis: qꝛ ſcꝫ illi q̃ vendũt.i.q̃ delinquũt
ſine cõditione ad perpetuitatẽ ſolẽt vendere: qꝛ
ſcꝫ per deſperationẽ ſolẽt ſe ex toto diabolo ex
ponere/ et de reſtitutiõe penitẽtie nullaten⁹ co-
gitare: ⁊ ideo hereditatẽ iſtam mõ poſſũt amplius D
rehabere. Unde dicit̃: Unuſquiſqꝫ ad illud quod Ezech.7.b.
vẽdidit nõ reuertet̃ ampli⁹. ¶ Uel ſi vis/dic ꝙ Aliter
chriſtiani ⁊ infideles in hoc differũt: qꝛ chriſti
ani ſi peccãt/ſpem certã ꝙ reſtitui poterũt ꝑ pe-
nitentiã ſemꝑ gerũt: infideles aũt non ſic: qꝛ iſti
hereditatẽ gratie et glorie cõtinue delinquendo
vendũt ⁊ perdũt: ⁊ cũ ratione infidelitatis in qua
ſunt/ipſam recuperare nõ poſſũt. Iſti enĩ ſine con
ditione et abſolute vident̃ paradiſum perdere:
mali vero chriſtiani ſemꝑ dũ ſunt in via/habent
conditionẽ annexam: inquantũ poſſunt per pe
nitentiam ad ſtatum gratie reuenire.

¶ Capitulũ viceſimũſeptimũ textus
Locutus eſt domin⁹ ad moyſen di-
cens. Moralitatum Capi. XVII

De maledictionibus et bñdictionibus
que ponũtur hic ca.xxvij. omitto gra-
tia breuitatis: qꝛ forte Deuter.xxviij.
aliquid de his dicaꝫ. In iſto vltimo ca. agit̃ de
decimis. Et dicit̃ hic ꝙ decimũ animal eo or-
dine quo venit/ ꝓ decima debet dari: ita ꝙ illud
ſiue eſſet bonũ ſiue malum/non poterat cũ alio
cõmutari. Idem autẽ fiebat de voto: quia ſcꝫ ſi
quis dño aliquod aĩal vel rem aliã deuouerat
ſine mutatione: illud cum alio ſiue deteriori ſi-
ue meliori permutari nequibat: ſed illud idem
quod vouerat/ſine mutatione reddebat: q̃nimo
ſicut ibidẽ dicit̃: quicq̃d vel de votis dño con-
ſecrabat̃: ſi offerens id cum alio mutare vellet/
vtrũqꝫ dño dedicabat̃: et illud ſcilicet quod mu-

E tatū eſt/ ꝛ illud cū quo mutabaẜ. Et ideo ſubdit
Oẽe inquit quod ꝯſecraẜ/ ſiue hõ ſiue aĩal ſiue
ager fuerit: nõ vẽdeẜ / nec redimi poterit: q̃cq̃d
Moralitas ſemel fuerit ꝯſecratū/ſcm̃ſcõꝝ erit dño. ¶ Il
lud ſi vis/applica ad litterã de illis aĩalib⁹: id ẽ
de illꝰ ꝑſonis q̃ ꝑ votū obediẽtie l religione deo
deuouenẜ ꝛ cõſecranẜ: qꝛ ſcꝫ neceſſe eſt ꝙ ipſi in
ꝓpriis ꝑſonis/nõ aũt ꝑ ſubſtitutos dño famulẽ
tur. Qui em̃ dño ad religionẽ vel ad ſacerdoti
um eſt aſtrictus: nõ poteſt aliū loco ſuivt cõiter
ſubſtituere: ſed ipſe in ꝓpria ꝑſona teneẜ bñfi
cio deſeruire. Hõ em̃ ſiue debilis ſiue fortis fue
rit/nõ debet mutari: ſed vnuſq̃ſq; ſm̃ vires ſuas
Gal.6.b. debet dño famulari: iuxta illud apl̃i: Unuſq̃ſq;
on⁹ ſuū portabit. Qui ergo cõſecrat⁹ eſt dño/ ꝛ l
ordine vel religione deuotus/ nõ põt ampli⁹ nõ
cõſecrat⁹ fieri: nec ad mũdū redire/ ſeu a clerica
li ſtatu retrahi: ſed ibi debet perpetuo/ ex quo ſe
mel deuouerit/ vel tacite vel expreſſe: ꝛ profeſſi
Aliter onem fecerit/ deo conſecrari. ¶ Uel dic/ ꝙ h̃c
quid eſt decimū: id eſt quicũq; ſeruat decẽ man
data: dño cõſecraẜ/ ꝛ ſibi ſpũaliter dedicaẜ. Qñ
aliq̃s agrū vel aliq̃d aliud deuouerat deo: ſi il
lud volebat redimere: quintã partẽ vltra cõmu
ne preciū adhibere debebat. Uñ ad finẽ ꝙ offe
rẽs rei oblate affectionẽ deponeret: ꝛ ne penitẽ
tia duct⁹/ a ꝓmiſſione quã ſpopõderat reſiliret:
ordinauit dñs ꝙ extrane⁹ i emẽdo ꝓferreẜ: et ꝙ
amplius ſolueret ipſe qui obtulerat q̃ alius te
nereẜ. Hoc poteſt allegari cõtra illos/ q̃ facili
F ter de illis q̃ dño facere ꝓmittũt/ ſolẽt penitere:
vtpote q̃ñ penitentiã vel peregrinationẽ ꝓmit
tunt facere: ſe ſi redimere vel mutare oportue
rit/ debent aliquid amplius addere: et votū nõ
in deterius/ ſed in melius cõmutare.

¶ Moralitatū ſuper Leuiticū Finis.

Moralitatū liber quartus libri Numerorum.

¶ Capitulum ſecundū text⁹: Locutus eſt dominus ad moyſen et aaron/ dicens: Singuli per turmas.

Moralitatum Capitulum I

CIrca ordia
tionẽ tabernaculi ſciendū:
ꝙ tabernaculū l deſerto cõ
ſtitutū/ ꝓcepit dñs ꝙ ppl̃s l
q̃tuor ptib⁹ circuiret: ꝛ ꝙ cir
ca ipſū excubaret: Uñ prece
pit ꝙ trib⁹ Juda/ Jſachar et Zabulon excuba
rẽt ad orientẽ. Ruben/ Symeõ ꝛ Gad ad meri
diẽ. Dan/ Aſer et Neptalim ad aq̃lonẽ. Ephra
im/ Beniamin ꝛ Manaſſe ad occidẽtẽ. ¶ Si
Moralitas. cut iã multotiẽs dixi: ꝑ tabernaculū moraliter
intelligiẜ cor hũanū. Quatuor ṽo mũdi ptes ſi
gnificãt q̃tuor cardinales virtutes: qꝛ ſcꝫ oriens
lucẽs eſt prudẽtia: meridies feruẽs eſt iuſticia:
occidẽs humid⁹ eſt tẽperãtia: aquilo gelid⁹ ſeu
ſolidus eſt fortitudo et conſtãtia. Igiẜ dico/ ꝙ
circa tabernaculū cordis debẽt excubare et vi G
gilare ꝑ iſtas q̃tuor partes duodecim trib⁹ iſra
el. i. duodecim ſpeciales virtutes: qꝛ ſcꝫ ꝑs oriẽ
talis. i. prudentia/ debet habere ſecū iudam/ iſa
char et zabulõ. i. veritatẽ in affectu/ memoriã l
intellectu/ firmitatẽ in opere vel in actu. Judas
em̃ interpretaẜ confeſſio: et ſignificat verbi ve
ritatẽ. Jſachar interpretaẜ memorans vel me
moratio: et ſignificat illorū que ad ſalutẽ perti
nẽt/ noticiã et ſagacitatẽ. Zabulõ interꝓtaẜ ha
bitaculū fortitudinis: et ſignificat operū firmi
tatẽ/ et ꝓmiſſoꝝ ſtabilitatẽ. Quia ꝓculdubio ori
ens/ id eſt hõ prudens/ debet habere veritatẽ in
ore/ memoriã ſeu noticiã l mẽte/ ſtabilitatẽ ꝛ fir
mitatẽ in ope: et ſic de iſta claritate oriẽtali. i. de
prudẽtia cũ ſua triplicitate/ poterim⁹ dicere il
lud: Et vidim⁹ ſtellã ei⁹ in oriẽte. Jtẽ dico ꝙ ꝑs Mat.2.a.
meridionalis/ id eſt feruẽs iuſticia: debet ſilr ha
bere tres alios patriarchas ſeu triū ꝑriarcha
rū tribus: ſcꝫ ruben/ ſymeon et gad: et iſti nihil
aliud ſignificãt niſi tres ſpeciales virtutes/ que
debẽt iuſticiã cõcomitare: id eſt ſciẽtia in exami
nãdo/ benignitas in audiendo/ ſeueritas in exe
quendo. Sciẽtia em̃ intelligiẜ ꝑ ruben: q̃ interꝓ
taẜ vidẽs ꝑ mediū: qꝛ ſcꝫ iuſtus iudex debet ſe l
ſine intellect⁹ ſui ꝑ mediū negocioꝝ fingere: vt
ſic poſſet veritatẽ et merita cauſarū ſentire. Jn
terpretaẜ etiã ruben videns filiū: qꝛ ſemꝑ debet
iudex filiū dei ꝓ oculꝭ habere: et ad ipm̃ ſicut ad
iuſticie regulã reſpicere et videre: ꝛ timor ei⁹ ab
infantia debet in eo ſemꝑ eſſe. Uñ Job: Semꝑ Job.31.c.
em̃ quaſi tumẽtes ſuper me fluctus deū timui: ꝛ H
põdus eius ferre nõ potui. Jnterꝓtaẜ etiam vi
dẽs in medio: qꝛ ſcꝫ iuſt⁹ iudex debet in medio
ꝑ equitatẽ ſedere: et nõ plus ad vnã partẽ q̃ ad
aliã pẽdere: ꝛ ſe etiã mediū et mediatorẽ inter
deū et pplm̃ cognoſcere: et inter ꝑtes debet ſi
cut mediator cõcordiaꝫ generare/ dicens illud:
Ego aũt in medio veſtrū ſuꝫ. Benignitas ꝑ ſy Luce.22.c.
meonẽ intelligiẜ: q̃ ſcꝫ audiens meroiẽ ſeu audi
tio interꝓtaẜ: qꝛ videlicet ad iuſticiã ꝑtinet ꝙ ꝛ
querimonie ꝑtiū audianẜ: ꝛ ꝙ iudex ad audiẽdū
cauſas ꝛ negocia benign⁹ ꝛ affabilis habeatur
Pſal. Audite oẽs q̃ iudicatis terrã. Uñ tñ de ſci Pſal.2.c.
entia q̃ de audiẽtia ipſoꝝ diciẜ: Audite reges/ ꝛ Sap.6.a.
intelligite iudices ſiniū terre: ꝓbete aures vos
q̃ cõtinetis multitudĩes. Seueritas ꝑ gad ſigni
ficaẜ: qꝛ ſcꝫ gad interꝓtaẜ accinct⁹: ſignificãs iu
ſtū iudicẽ/ q̃ ſe debet armare ꝛ accingere: vt ma
los poſſit punire/ ꝛ innocẽtes liberare. Uñ diciẜ
Gad accinct⁹ ꝓliabiẜ. Jtẽ dico ꝙ ꝑs occidentis Gen.49.c.
eſt tẽperãtia. Occidẽs em̃ tẽperat⁹ eſt in frigore
ꝛ calore. Et iſta ꝑs ſilr debet habere tres ꝑriar
chas: ſcꝫ ephraim/ beniamin ꝛ manaſſen: et iſti
ſũt: pietas paupes nutriẽdo/ hũilitas a faſtu ab
ſtinẽdo: patiẽtia q̃ ſit iniurias remittẽdo. Ephra
im em̃ q̃ interꝓtaẜ fertilitas/ ſignificat clemẽtiã
cuius fertilitas paupes habet nutrire. Benia
min interpretaẜ fili⁹ aſininus/ ſignificãs humili
tatẽ: que more aſini ſolet obedire. Manaſſes in
terpretatur obliuioſus: ꝛ ſignificat patientiam:

q̄ alioꝝ iniurias ſolet obliuiſci: ⁊ nō ſeruare. Uir
tus eni͂ tēperantie ſolet nō ſolū a ſupfluitatib⁹
abſtinere vt paupib⁹ ꝓuideat: ſed etiā humilita
tē ⁊ patiētiā tenere/ vt a ſupbia ⁊ ab ira tēperet/
Exod.4.8.b. ⁊ ſe reſtringat. Unde de iſto occidēte dicit: Ad
plagā occidētalē ptes tres. Itē dico ꝙ ps aqlo
naris q̄ dura eſt ⁊ ſolida/ ſignificat ſolitudinē: q̄
etiaz habet tres patriarchas/ ſcʒ Dan et aſer ⁊
neptalim: q̄ ſcʒ ſignificāt tria q̄ fortitudinē nſaʒ
tuuāt. ſ. cauſe rectitudo/ lucri magnitudo/ ⁊ amo
ris amplitudo. In dan q̄ interptat cā/ lucrū de
notat. In aſer q̄ interptat btitudo ei⁹ ſcʒ ſpes/ q̄
facit hoīem magis fortē/ amor deſignat. In ne
ptalim q̄ dilatatio interptat: q̄ ſcʒ latitudo cha
ritatis fortificat ꝓpugnātē. Iſti ergo duodecim
patriarche p iſtas ptes q̄tuor/ debēt tabernacu
lū cordis circūire: ⁊ circa ipſū fortiter excubare.
Unde dicit: Per q̄tuor ptes erant oſtiarij.

Capitulū quartum Textus: Locutuſq; eſt domin⁹ ad Moyſen et aaron dicens: Tolle ſummam filioꝝ. Moralitatum Capitulum II

N Recepit dn̄s ꝙ populus leuitarū por
tare onera tabernaculi deberet ⁊c. Ue
rūtamē ſic erat/ ꝙ pter ſacerdotes nul
lus audebat illa q̄ erāt infra velū in ſanctuario
videre: et ideo ſacerdos oīa q̄ erāt i ſanctuario
ſcʒ arcā/ ꝓpiciatoriū/ cherubin et altare/ velo ⁊
pallijs inuoluebat: et ſic leuite ꝓprijs humeris
deferebāt. Nulli⁹ ergo pter ſacerdotes iſta nu
D da videre debebat: qnimmo ſi anteq̄ inuolue
rent/ ab aliquo nō ſacerdote videbant/ mortē q̄
citius incurrebat. Igit leuite oīa onera taber
naculi trāſferebant: alia in humeris/ alia in ve
Moralitas hiculs tranſigebāt. ¶ Iſta ſi vis applica: ꝙ nos
qui ſum⁹ leuite. i. viri eccliaſtici/ et in ecclie bñ
ficijs et officijs cōſtituti/ debem⁹ onera taberna
culi/ id eſt onera eccleſie officioꝝ̄q; et bñficioꝝ
noſtroꝝ in ꝓprijs humeris portare: et in ꝓprijs
ꝑſonis noſtris pncipaliter exercere/ ⁊ nō ſubſti
tis aut vicarijs cōmēdare. Un̄ aplſ: Unuſq̄ſ
Gal.6.b. q; onus ſuū portabit. ¶ Uel dic ꝙ illa q̄ in ſan
Aliter ctuario erāt abſcōdita: ſignificāt chriſtiane fi
dei ſecreta/ ⁊ ſcpture ſacre ſeu deitatis ſacramē
ta. Sacerdotes q̄ dicit q̄ſi ſacri duces/ vl q̄ſi ſa
cra docētes/ ſignificāt viros ſciētificos. Alij ho
leuite vel pplares/ ſignificāt hoīes ſimplices et
indoctos. Iſtud ergo veꝝ eſt/ ꝙ ſacerdotib⁹ ſol
id eſt ſol viris ſciētificis et ſapiētib⁹/ licitū ē va
ſa ſanctuarij interioris fidei noſtre ſecreta inue
ſtigare/ tractare/ tāgere vel videre. Alijs aūt nō
licet iſta nude cōſyderare/ nec ꝑſcrutādo cernere
ne forte errores ⁊ hereſes icurrāt: ⁊ ſic mori ha
beāt neceſſe ſpūaliter. Sacerdotes ergo. i. ſacri
doctores ⁊ ꝑdicatores/ ſemꝑ debēt iſta fidei mi
niſteria pallio et velo alicui⁹ figure vel v̄bi diſſi
mulatiui inuoluere: et niſi q̄ nuda ſimplicibus
portāda vel credēda tradere. Alioqn imo ſepe
ſic/ ꝙ cōceptis erroꝛib⁹/ morte culpe ⁊ pene ſolēt
faciliter deperire: ⁊ ideo hic dicit/ ꝙ alij nulla cu
rioſitate videāt que ſunt in ſanctuario/ prius q̄
inuoluant: alioquin moriētur. ¶ Uel dic ꝙ iſta C
ſignificāt eccleſie ſacramēta vel etiā beneficia: Aliter
quia ſcʒ horū tractatio et adminiſtratio ſol ſa
cerdotib⁹/ id eſt ſolis ſacris ducib⁹: dignis ſcʒ
ꝑſonis et ſufficiētibus debet cōmitti: alijs vero
indignis et ignorantibus interdici: q: ſcʒ boni
iſta adminiſtrādo nō leduntur: mali vero et indi
gni iſta tractādo/ mortis eterne periculū conſe
quētur. Unde ſupra dicitur: ꝙ extraneus qui ad
miniſtrandū acceſſerit/ morietur.

Capitulum quintum Textus: Locutuſq; eſt dominus ad moyſen/ dicens: Precipe filijs iſrael. Moralitatum Capitulum III

N Ic ponit ꝙ vxor hebrea ſi culpabilis
erat de adulterio: et bibebat aq̄s ma
ledictas ⁊ amaras/ vbi puluis pauimē
ti miſcebat: et ſcriptura nōis dn̄i delebat: vēter
ei⁹ tumeſcebat/ et femur ipſi⁹ putreſcebat: et ſic
ipſius adulteriū clarū erat. Si aūt adulterij rea
nō erat/ tūc potus ipſi⁹ aque eidē penitus nō no
cebat. ¶ Aq̄ iſte maledicte ſignificāt mūdi ſci Moralitas
entias/ delicias et pſperitates: q̄ dicunt maledi
cte: q: maledictionē eterne damnatiōis pcurāt.
Dicunt amare: q: plura amara q̄ dulcia conti
nent. Dicunt puluerē pauimēti ɔtinere: q: trāſi
toria bona et puluerē ſolū habēt: ſcripturā ve
ro nominis dn̄i/ et ipſius dei memoriā de arca
cordis deſtruūt atq; delēt. Et breuiter iſte ſunt
aque de quibus dicit: Homines mortui ſunt ex Apoc.8.b.
aquis: q: amare facte ſunt. Igit dico/ ꝙ mulier D
id eſt aīa: que erga virū ſuum/ erga chriſtū fide
lis eſt et caſta: nec cū adultero diabolo per mor
tale peccatū adulterata: ſi cōtingat ipſaʒ aquas
huius mūdi/ id eſt diuitias/ delicias ⁊ alias ꝓ
ſperitates guſtare et bibere: ipſe p certo cū ipſis
bene vti ſciat/ nocere ei nō poterūt. Si vero pec
catrix et adultera eſt: tunc ſi tales aquas bibe
rit: et mūdi ꝓſpera/ ſcʒ delicias corpales/ diuiti
as temporales/ eminētias mundanas et ſcien
tias ſeculares habuerit et obtinuerit: tunc ve
re culpe et pene periculū mox ſubibit: quia ſan
cte ꝑſone ex mūdi proſperis nō ledūtur: pro eo
ſcʒ ꝙ ipſis diſcrete et tēperate vtūtur: vt habe
tur in Cāticis: Aque multe nō potuerūt extin Cant.8.?.
guere charitatē. Mali vero cū ipſis temperate
vti neſciāt/ per ea ſpūaliter occidūtur: q: ſcʒ ven
tres ſuoꝝ cordium per ſuperbiaʒ tumeſcunt: et
femora eoꝝ per luxuriā faciliter corrumpūtur.
Unde: Proſperitas ſtultoꝝ pdet eos. Unde re Prouer.1.d.
cte iſte ſunt aque/ quibus boni et mali proban
tur: q: ſcʒ mali ibidē pereunt: boni vero immu
nes et liberi permittūtur. Unde dicit: Duc po Judicū.7.a.
pulum ad aquas vt probem eos ⁊c.

Capitulū ſextū Text⁹: Locutuſq; eſt dominus ad moyſen dicens: Loquere. Moralitatū Capitulū IIII

A Pud iudeos antiquitus erat quedaʒ
religio viroꝝ ⁊ mulierum qui nazarei
vocabātur: et erat quando vir vel mu
lier ſe domino deuouebant: et perpetuo vel ad

C tempus ſe a communi ritu et vita populi ſepa-
rabāt/ꝛ dño cōſecrabāt: erat eñi ritus deuotio-
nis ſeu cōſecrationis: qꝛ ſcꝫ ꝙdiu ad tēpus dura
bat ſtatutū/ nō debebat nouacula ſup eius capi
ta aſcēdere/nec barbā radere: vinū/ acetum aut
ſycerā/aut oīne quod inebꝛiare pōt/ nō bibere:
vuas recētes ſeu etiā ſiccas nō comedere: nec ali
quid quod de vua naſcit/degustāre. Nō debe-
bat tāgere moꝛtuū: nec ad patrē vel matrē/fra-
trē aut ſoroꝛē ſi moꝛiebātur accedere: et ſic vſqꝫ
ad tēpus finitū debebāt ſanctificationē ſuā ſer-
uare/ꝛ ſe dño cōſecrare: et a cūctis ꝙ ſupꝛa dixi
mus abſtinere: et tandē finito tēpoꝛe raſis capil
lis/oblato ſacrificio templum poterāt introire.
Moꝛalitas. ¶ Reuera tales nazarei poſſūt mihi ſignifica-
re religioſos/ꝛ quoſlibet viros ꝑfectos: qui ſcꝫ
deo ſūt cōſecrati ꝛ deuoti/et eidē ſpecialiter de
dicati: qꝛ ꝓ certo iſti nunꝙ debēt de capite men
tis ſue capillos bonarū cogitationū vel affecti-
onū radere: nec barbā virilitatis et virtutis per
dere: nec nouaculā fraudis et doli in capite mē-
tis admittere vel habere. Et hoc/ ne foꝛte dica
Pſal.51.a. tur nobis illud Pſal. Sicut nouacula acuta fe-
ciſti dolū. Itē iſti nō debent moꝛtuos.i. pctōꝛes
et homies coꝛruptos et luxurioſos/ hereticos
et infectos ſibi aſſociare vel tāgere: quīmmo da
to ꝙ ſint parētes/amici et conſanguinei: nō de-
bent ſe ſup eos inquinare: nec eoꝛū malā vitam
diligere/nec eoꝛū conſoꝛtiū frequētare. Vñ di-
Leui.21.a. cit: Nō contaminet ſacerdos in moꝛtib⁹ ciuiū
F ſuoꝛū. Cōſtat eñi ꝙ multi nazarei.id eſt multi vi
ri ſancti et iuſti/immūdi ꝛ peccatoꝛes efficiunt/
quādo moꝛtuoꝛū et peccatoꝛū tactus et ſocieta
Eccl.13.a tes ſectant. Unde: Qui tetigerit picē/ inquina-
bit ab ea. Itē iſti nō debēt comedere vel bibere
id eſt ſibi ꝑ cōplacentiaꝫ incoꝛpare aliqd quod
poſſit inebꝛiare: id eſt quod poſſit ſenſum/rati-
onē et diſcretionē auferre. Et ideo iſti nō debēt
diligere vinū deliciarū coꝛpoꝛaliū/ſycerā ſcien
tiarū ſecularium/vuas ſeu grana diuitiarū tēpo-
raliū. Iſti eñi ſunt ꝙ ſenſum et diſcretionē tol-
lunt: et ebꝛietatē obliuionis et inſipientie indu-
cunt. Quapꝛopter viri ſpirituales debēt iſta fuge
re: et a cūctis mundi bonis que hmōi ebꝛietatē
Nu.6.b. poſſunt inducere/ſe abſcindere. Ideo dicit: Vi
nū et ſycerā nō bibet: ſed nazarei⁹ erit oīb⁹ die
bus vite ſue. Iſta igit ſi vſqꝫ ad ſtatutū tempus
id eſt vſqꝫ ad moꝛtē ſeruauerit/mox templū pa-
radiſi ſanctificat⁹ intrare poterit et debet: dicēs
Pſal.5.b. illud Pſal. Introibo in domū tuam: adoꝛabo
Aliter ad templū ſanctū tuum. ¶ Uel dic ꝙ nouacula
eſt adulatoꝛ: qui inſenſibiliter pilos diuitiarū
Pſal.51.a ſecuꝫ rapit. Pſal: Sicut nouacula acuta feciſti
dolū. A quo ſcꝫ vir iuſtus debet abſtinere/ſi ve-
rus nazareus.i. ſanct⁹ ꝛ floꝛidus cupit eſſe. Vñ
Iudicū.13.a. dicit: Nouacula nō aſcendet ſuper caput eius.
Ca.VI.b ¶ Quādo nazare⁹ erat in abſtinētia/in voto et
cōſecratione ſua: ſi cōtingebat coꝛā eo aliquem
moꝛi/vel ipſum aliquē moꝛtuū tangeret: tota ſua
ſctificatio polluebat: ꝛ ideo pilos ſuos radere
et ſanctificationē reincipere denuo tenebatur.

¶ Sic ⁊ vo cū quis eſt in ſua abſtinētia/voto/re G
ligione vel penitētia: ſi moꝛtuū tāgit/id eſt pec- Moꝛalitas
catū moꝛtale faciat/vel ipſum ꝑ cōplacentiā vi
deat: cōſtat ꝙ tota ſua ſanctificatio ꝓcedēs.i.
omnis virtus ꝛ bona opatio moꝛtificat et pol-
luit: et apud deū inutilis reputat. Vñ dicit: Si Ezec.18.f.
cōuerſus iuſtus fecerit iniquitatē: oim iuſticiaꝝ
quas fecerat/non recoꝛdaboꝛ. Tales ergo tenet
de nouo reincipere: pilos veteres/id eſt ſupflui-
tates et peccata ꝑ cōfeſſionē radere: et alios pi-
los nouos/ſcꝫ virtutes/naſci ꝓcurare ꝛ permit
tere. Et ſic poterit/ſi ſine interruptiōe cōtinua-
uerit: templū paradiſi intrare/et ſacrificiū lau-
dis dño offerre/ꝛ ſanctus ꝛ ꝯſecratus dño ſem-
per eſſe. Interruptio eñi bonoꝛū operuꝫ qū per
peccatū fit/virtutes vita moꝛtificat. Perſeue-
rātia ⁊ vo ſanctitatē augmētat. Vñ dicit: Qui ꝑ- Mat.24.b
ſeuerauerit vſqꝫ in finē/hic ſaluus erit ꝛc.

¶ Capitulū octauū Textus: Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen dicēs Loquere. Moꝛalitatū Ca. V

Leuitarū cōſecratio ſic fiebat: Aſperge-
bant eñi aqua expiandis: radebāt coꝛ-
poris ſui pilos: lauabāt veſtimēta ſua:
offerebant in cōſpectu domini aarō ſacerdoti.
Ipſi ⁊ vo offerebāt bouē cū oleo ꝛ farina: ꝛ ſic fie
bāt dño conſecrati/et in tabernaculo a viginti
quinqꝫ annis vſqꝫ ad quinquageſimū annū ſer-
uiebāt: ꝛ tandē cōpleto qnquagenario quieſce-
bant. ¶ Reuera talis conſecratio ſpūaliter in
tellecta/debet eſſe in oībus leuitis: id eſt i vi- H
ris oībus eccleſiaſticis ꝛ ꝑfectis quotidie fi-
eri et cōpleri. Igit dico ꝙ ante oīa aqua expia-
tionis.i. cōpūctionis/nos debem⁹ aſpergere ꝑ
cōpunctionē: ꝛ poſt pilos noſtros/id eſt ſupflui
tates et vitia debemus radere ꝑ cōtritionē ſeu
diſcuſſionē. Tandē veſtes noſtras debemus la
uare et mūdare per cōfeſſionē: ꝛ coꝛā deo/id eſt
in cōfeſſionis ſecreto/ſacerdoti nos ꝓſentare et
oſtēdere/etiā ꝑ vitioꝛū noſtroꝝ reuelationē. Vñ
dicit: Ite et oſtendite vos ſacerdotibus. Et tan Lu.17.b.
dē debemus offerre deo bouē/id eſt carnem no
ſtrā ꝑ penitentie macerationē: et adhibere oleū
et farinā/id eſt elemoſynā et cōpaſſionē: ꝛ ſic eri
mus dño cōſecrati per ſanctitatē et ꝑfectionē: ꝛ
in tabernaculo eccleſie miniſtrare poterim⁹ per
ꝓbationē. Unde Leui. Hoc ritu conſecrabit aa Leui.23.c
ron. Tales igitur ꝑſone ſic cōſecrate/et ſic ſan-
ctificate: cū vigintiquinqꝫ annos/ qui conſtant
ex quinario quinquies ducto: id eſt quinqꝫ ſen-
ſuū cohibitionē et cuſtodiā habent/ digni ſunt
dño miniſtrare: ꝛ ꝑ alios vigintiqnqꝫ annos.i.ꝑ
libroꝛū legis ſpūalē adimpletionē dño deſerui-
re. Quod cū fecerint/digni ſunt ad qnquagena
riū numerū/ꝛ ad iubileū ꝑpetue quietis attinge
re: ꝛ a cūctis hui⁹ mūdi laboꝛib⁹ in paradiſo de Apoc.14.c.
ſcere et ceſſare. Apoca. Amodo eñi iā dicit ſpiri
tus/vt requieſcant a laboꝛibus ſuis.

¶ Capitulū nonū Textus: Locut⁹ eſt dominus moyſi in deſerto ſynai. Moꝛalitatum Capitulum VI

A Hic dicit̄ ꝙ cum paſcha celebrareẗ/in-
uenti ſunt plures q̄ fuerāt immūdi/nec
ita cito poterāt mūdari:qꝛ ſcꝫ in eoruꝫ
mūdatione temp᷒ ſeptē dieꝝ aliquotiens requi-
rebat. Igit̄ cum iſti ꝓpter immūdiciā paſcha ce-
lebrare nequirēt:⁊ cū iſtis tūc caſtra ingredi nō
liceret:mandatū eſt eis ex pte dñi:ꝙ tūc q̄dem a
celebratiōe paſchatis abſtinerēt: ſed ꝙ ipm̄ in ſe
Moralitas quenti mēſe ritu ſuo celebrarēt. ¶ Iſta poſſunt
applicari/ꝙ qñ quis ſe ſentit immūdū.i.in ali-
quo pctō pollutū: non debet ad celebrationem
paſche.ſ.ad ſacramētū altaris accedere; ſed niſi
ſit ſcandalū/poteſt diſſimulare ⁊ differre:⁊ tādē
recuperata mūdicia ꝑ confeſſionē ⁊ penitentiam
debet iſtū agnū paſchalem digne manducare.
Quod etiam de immūdicia pollutionis noctur
ne poteſt intelligi: ꝓpter quā celebratio miſſe
Job.14.c poteſt aliq̄n differri. Vñ Job: Expecto donec
Paſcha qua- ueniat immutatio mea. ¶ Hic inueni notatū ꝑ
druplex quēdā doctorē:ꝙ filij iſrael legunt̄ paſcha qua-
Exo.12.d. druplex celebraſſe. Vnū in egypto: aliud in de-
Exo.12.a ſerto:aliud in galgalis in deſerti exitu:aliud in
Joſue.5.c hierlm tpe Joſie:quod fuit ſolēniſſimū paſcha
3.Eſdre.1.a
Moralitas ¶ Sic vere cū paſcha ſeu phaſe interꝑtat̄ tran
ſitus/ſciendū eſt ꝙ iuſti quadruplicē tranſitū ce
lebrare noſcunt̄. Eſt enim paſcha in egypto:⁊
iſte eſt trāſit᷒ de vitijs ad penitētiā. Eſt paſcha
in deſerto.i.in penitētie ſtatu:quod fit cum trāſi
tur de virtute in ꝟtutē/vel de bono in meli᷒. Eſt
B paſcha in galgalis:q̄ interꝑtat̄ releuatio: ⁊ eſt
trāſitus de vita hac ad ſtolā aīe:quod fit in mor
te. Eſt paſcha in hierlm:q̄ interꝑtat̄ viſio pacis
⁊ eſt trāſitus q̄ fiet ad ſtolā corꝑis/⁊ de morte ad
vitā in reſurrectiōe. In egypto.i.i pctī ſtatu pec
cati ſtatū dimittim᷒. In ſecūdo ꝑ deſertū.i.ꝑ ꝑ
fectiōis ⁊ penitētie ſtatū ꝓficiſcimur ⁊ incedim᷒
In tertio eterna beātudo nobis reuelat̄:⁊ deum
facie ad faciem cernim᷒. In quarto iam reſum
pto corꝑe/in celeſti hierl̄ꝫ pacifice q̄eſcim᷒. Ita
Exo.12.b. ꝙ tranſeamus vſq; in bethleem. Phaſe eñ eſt
tranſitus dñi. Hic ponit̄ quō nube mota taber-
naculū mouebat̄ ⁊ ppl̄s ꝓficiſcebat̄ ⁊c. ſꝫ de hoc
Exo.14.b. vide ſupra vbi poſui.

¶ Capitulū decimū Textus: Locu-
tuſqꝫ eſt domin᷒ ad moyſen/dicens
fac tibi duas tubas. Mora. Ca. VII

Preceptū eſt moyſi vt faceret duas tu-
bas albas argēteas ⁊ ductiles q̄b᷒ cō-
uocaret multitudinē. Et erat vſus tu-
baꝝ (ſicut hic dicitur) ad pplm̄ cōuocādum ad
bella/⁊ ad cōuiuia ⁊ ad feſta domini. Tubis eñ
ppl̄i ꝯuocabant̄: bellātes excitabant̄: feſta dñi
Moralitas denūciabant̄:ꝯuiue letificabāt̄. ¶ Tube iſte ſi-
gnificāt ꝑdicatores:q̄ ideo duo dicūt̄/qꝛ duo te-
ſtamēta ſcire debere noſcunt̄: vel qꝛ duplici cha
ritate in inuicē cōbinant̄. Iſti ergo debent eſſe
argētei ꝑ eloquētiā. Ductiles/ hoc eſt malleis
facti ꝑ patientiā: vel ꝑ malleoꝝ.i.tribulationum
tolerantiā. Qui ſcꝫ ad quatuor dicunt̄ in eccl̄ia
valere: videlꝫ ad pplm̄ ad fidē ꝯuocandū:ad fe
ſtū paradiſi nūciandū:ad bella ꝯtra vitia ꝑpa-
randū/ſeu ad bellatores cōtra vitia excitanduꝫ C
⁊ ad ꝯuiuas.i.fideles eccl̄ie ꝑ ſpem ꝯſolandū et
letificandū. Tube enim noſtre.i.ꝑdicatores po
pulū ad fidem ⁊ ad iuſticiā ꝯuocant. Vñ dicitur
Vocate pplm̄:coadunate cetū:canite tuba in ſi Johe.1.c
on ⁊c. Itē milites.i.fideles ad bellādū cōtra vi-
tia ⁊ cōtra tribulatiōes excitāt. Vñ Amos: Mo Amos.2.a
rieẗ in ſonitu moab/in clangore tube. Itē feſtū
ꝑparari ꝓnūciat Ps. Buccinate in neomenia Ps.80.a
tuba. Itē ꝯuiuas eccl̄ie ꝑ ſpem ⁊ ꝯſolationē leti-
ficant. Eſdre: Clamauerūt multi cū tubis ⁊ gau 3.Eſdre.5.g
dio magno: Vide ſuꝑ lib. ꝗq̄. vltimo ca. ꝓmo/
vbi multa inuenies. ¶ Hic aduerte vnū nota- Eodē ca.a.
bile:ꝙ qñ ꝓncipes ⁊ capita multitudinis erant
ꝯuocandi:tube vnico ſonitu pulſabant̄. Quan-
do ppl̄s cōuocabat̄ vel ad ꝓficiſcendū excita-
bat̄:tunc tubaꝝ ſonitus in longū ꝓtendebatur
qñqꝫ plan᷒/qñqꝫ interciſus fieri iubebat̄. ¶ In Moralitas
quo poteſt notari/ꝙ ꝓncipes ⁊ capita multitudi
nū.ſ.ꝓncipes/iudices ⁊ ꝑlati:facil᷒ debēt tubis
.i.ꝑdicatiōibus obedire ꝙ alij:qꝛ ſcꝫ vnica vox
debet ſufficere ad tales vocādū: vbi tñ vox pluri
or ſeu ꝑdicatio vel monitio interceſſior et graui
or et diuturnior eſt neceſſaria ad pplm̄ excitan-
dū/vel ad ꝟtutes vel ad bona opa ꝓuocandum
Quia reuera boni ſuꝑiores cito et faciliter obe-
diunt/vbi ppl̄s.i.duri et ruſtici ac rurales diffi
cilius et tardius ad bona opa ire velint. Et de pe
tro et andrea apl̄is et ꝑlatis dicit̄:ꝙ cum a chri Mat.4.d
ſto vocati eſſent/ꝙ ſtatim relictis retib᷒ et patre D
ſecuti ſunt eū. De difficultate ꝯuerſionis popu-
laris dicit̄: Vocaui et renuiſtis:extēdi man᷒ me Prouer.1.c
as/⁊ nō fuit qui aſpiceret.

¶ Capitulū vndecimū textus: Inte-
rea ortū eſt murmur populi. Mora-
litatum Capi. VIII

Ortum eſt murmur populi quaſi dolen
tiū ꝓ labore contra. Quod cū audiſſet
dñs/iratus eſt:et accenſus eſt in eos
ignis dñi:et deuorauit extremā partē caſtroruꝫ.
Sed orāte moyſe abſorptus eſt ignis. ¶ Illud Moralitas
pōt allegari ꝙ deus ſumme odit vitiū impatien
tie et murmuratiōis:et maxime qñ q̄s de labo-
re quē ꝓ deo ſuſtinet/murmurat et triſtat̄:nam
ignē.i.maiorē tribulationē ſolet in talibus accē
dere:et eos tpal̄r et eternal̄r ꝯcremare:et ſic de
dolore murmuratiōis ad ignē tribulatiōis neceſ
ſe eſt eos ꝑtranſire. Vñ dicit̄: De igne egredien Ezech.15.b
tur:et ignis conſumet eos. ¶ Vel ſi vis allega Aliter
quō oñō iuſti ꝓficit tribulatis. Vñ dicit̄: Mul- Jac.5.d.
tū valet deꝑcatio iuſti aſſidua. ¶ Vel dic ꝙ illi Aliter
q̄ erāt in caſtris vltimi vl̄ extremi/fuerūt igne ac
cenſi. In quo pōt notari ꝙ ignes.i.tribulatio-
nes nō inuadūt hodie illos q̄ in exitu eccl̄ie ſūt
ꝓmi.i.ꝓncipales dñi et magiſtri:ſꝫ ſolū illos q̄
ſunt extremi.i.pauꝑes/miſerabiles et mendici:
qꝛ hodie mūdi tribulatiōes illos ſolēt inuolue-
re/quos extremos in mūdi gradibus vidēt eſſe:
Primi ꝟo.i.ſuꝑiores et diuites:tribulationum
ignibus nō tāgunt̄: ſed potius honoribus et di
uitijs extollunt̄:ita ꝙ general̄r miſerie et tribu-

E lationes ad illos qui ſunt tribulati ⁊ miſeri de-
1.Reg.15.b noluunt. Vñ dicit: Pepercerūt pinguioꝛibus
Amalech: quicq̄d vero vile ⁊ reprobū fuit/demo
Aliter liti ſunt. ¶ Vel dic ꝙ extremi ſunt negligētes: q̄
ſcʒ in oīb⁹ ſuis factis tardi et vltimi volūt eſſe.
Iſtos ergo ſolet ignis tribulationis inuadere.
Pꝛimos v̄o.i. diligētes ⁊ celeres ſolet nō tāge-
Eodē ca.b re. ¶ Vulgus ꝑmiſcuū dicit flagrare deſyderio
carniū: cepitq̄ māna cibū dulciſſimū abhoꝛrere
egypti cibos appetere: ⁊ pre alioꝝ ciboꝝ deſyde
rijs talit̄ ꝓclamare: Quis dabit (inquiunt) nobis
carnes? Recoꝛdamur piſcium quos comedeba-
mus in egypto. In mentē nobis veniūt cucume
res ⁊ pepones ⁊ poꝛri ⁊ cepe ⁊ allia. Anima no-
ſtra arida eſt: oculi noſtri nō vident niſi manna.
Moꝛalitas. ¶ Reuera chariſſimi/iſte popul⁹ q̄ erat in deſer
to/⁊ exierat de egypto ad terrā ꝓmiſſionis/⁊ in
tabernaculis habitabat: ⁊ de celo māna dulciſ
ſimū māducabat: ſignificat viros religioſos ⁊ ꝑ-
fectos: q̄.ſ. egyptū.i. mūdū vel pctm̄ exierūt: ⁊ vt
terrā ꝓmiſſionis.i. paradiſum haberēt/deſertū
penitētie vel religionis ſubintrarūt: vbi ſcʒ mā-
na deuotiōis ⁊ ſcripture poſſūt comedere: ⁊ vbi
ſint pegrini ⁊ hoſpites: cū hic manentē ciuitatē
nō habeāt/debēt in iſto ſeculo tranſitoꝛie habi-
tare. Sed quid eſt? Pꝛo certo multi ſunt q̄ iſtā
vitā ꝯtemnūt: ⁊ egypti.i. mūdi quē dimiſerāt re
coꝛdātes: carnes.i. carnis delicias ꝯcupiſcunt.
In mētem eñ eis veniūt carnes ⁊ piſces.i. deli-
F cie carnales/cucumeres ⁊ pepones: q̄ frigidita-
tē indeuotionis inducūt.i. eminētie ſeculares:
poꝛri/cepe ⁊ allia/q̄ cholerā.i. auaricie ardoꝛē ge
nerāt: ⁊ q̄ lachrymari faciūt: ⁊ cure ſeculi ſeu ne-
gocia ⁊ diuitie temꝑales. Et breuiter iſti aīmas
ſuas aridas.i. ꝯſumptas repñſentant: manna ſa-
cre ſcꝑture ⁊ deuotiōis/dulcedinē bonoꝝ ſpūa-
lium abominant̄ ⁊ refutant: ⁊ illa q̄ nihil valent
Pꝛo.27.a ſcʒ mūdi bona deſyderāt ⁊ affectant. Vñ Sap̄.
Iob.30.a Aīma ſatiata calcabit fauū. Et Iob: Et eſſe ſub
Eodē ca.g ſentibus delicias cōputabant. ¶ Cum filij iſra
el in deſerto māna ꝯtemnerēt/⁊ egypti carnes et
cibos appeterēt: irat⁹ dñs dedit eis carnes mul-
tas: ⁊ eoꝝ ingluuiē ſatiauit. Fecit eñ volare co-
turnices circa eoꝝ caſtra ad duos cubitos ꝓpe
terrā: in tanta abūdantia/ꝙ ppl's ꝑ menſem de
ipſis quantū volebat accipiebat: ⁊ in abundan-
tia manducabat. Sed dū adhuc carnes eſſent in
dentib⁹ eoꝝ/ꝑcuſſit eos dñs plaga magna: ⁊ vo
catus eſt loc⁹ ille/ſepultura ꝯcupiſcētie. Ibi eñ
ſepelierūt populum qui deſyderauerūt carnes.
Moꝛalitas ¶ Iſta poſſunt applicari/ꝙ interdū dñs in ma
lū hominis malā eius petitionē exaudit: ⁊ ma-
lis eius deſyderijs cōdeſcēdit. Vñ ſepe fit ꝙ cū
videt hominē manna.i. cibos ſpūales ꝯtemne-
re: ⁊ carnes ⁊ egypti fructus.i. carnis delicias ⁊
mūdi diuitias appetere: ſolet ei omnia ad votū
ꝓcedere: ⁊ cum in mūdi ꝓſperis ampliare: oīaq̄
mala ſua deſyderia ſolēt ꝓ libito ꝑuenire. Pſ.
Pſal.80.c Dimiſit eos ſm̄ deſyderia coꝛdis eoꝝ: ibunt in
adinuentionib⁹ ſuis: ⁊ eiſdē talia commodare.
Quia reuera dum iſti adhuc carnibus vtuntur
.i. delicijs ⁊ ꝓſperis ſibi ꝯceſſis a domino dele- G
ctant̄: ſepe accidit ꝙ ſubito a deo ꝑ mortē ⁊ infoꝛ-
tunia ꝑcutiunt̄/⁊ plaga damnatiōis ꝑpetue feri-
unt̄: ⁊ ſic mūdus ſepultura ꝯcupiſcētie dr̄/ꝑ eo
ſcʒ ꝙ ibi carnes.i. delicie carnales ꝯcupiſcunt̄:
ꝓpter quas hoīes finaliter ſepulture tradunt̄.
Pſ. Concupierūt ꝯcupiſcētias in deſerto/⁊ plu Pſal.105.c
it eis ſicut puluerem carnes. Adhuc eſce erāt in
oꝛe ipſoꝝ/⁊ ira dei aſcendit ſuꝑ eos. ¶ Ad finem Eodē ca.e
ꝙ Moyſes poſſet melius onera populi ſuppoꝛ
tare: elegit dñs ſeptuaginta viros ſenioꝛes de
populo: q̄bus dedit de ſpū ſuo/vt poſſent ad gu
bernandū populū moyſen adiuuare: qui ſcʒ ſta
tim ceperūt v̄tute ſuſcepti ſpūs ꝓphetare. Ac-
cidit aūt ꝙ ex illis ſeptuaginta deſcriptis duo
ſcʒ Heldad ⁊ Medad decrant/q̄ ad tabernacu
lū non venerant: ſed in caſtris reſederāt: q̄ etiaʒ
in ipſa datione ſpūs ꝓphetare ceperunt: ⁊ ſic ab
ſentes ſicut p̄ſentes ſpiritum domini receperūt
¶ Item poſſunt allegari/ꝙ ſpūs vbi vult ſpirat Moꝛalitas
⁊ non p̄ſentiam plus q̄ abſentiā requirit: quin- Ioh.3.b
immo ita bene fluit ſuꝑ abſentes q̄ in domibus
ſuis ⁊ in caſtris huius ſeculi remanſerūt: q2 ſcʒ
fieri poteſt ꝙ boni ſeculares q̄ in ſeclo remanēt
aliquādo tantā poꝛtionē ſpūs recipiūt: ⁊ ita be
ne de futuris ꝓphetant ⁊ p̄noſticāt: hoc eſt di-
ctu: ita bene ad bona vel mala futura/vel ad oc-
culta dei iudicia inuigilāt ⁊ attendūt/ſicut reli-
gioſi ⁊ clerici qui deo in eccl'ia ſpecialiter ſe de- Roma.3.d.
derūt. Apud deū enim non eſt diſtinctio iudei ⁊ H
greci: vnus eñ dñs eſt omniū. ¶ Vel dic ꝙ illi Aliter
duo nō remanſerūt ex contemptu: ſed quia indi
gnos ſe ad populi regimē iudicabāt. Et ideo di
co ꝙ iſti ita bene inuēti ſunt ꝓphetaſſe ſicut alij:
ad denotādū ꝙ illi q̄ ſe indignos reputant/nō
ſunt repudiandi ex hoc: ſed vna cum alijs ſpū.ſ.
ꝑ oꝛdinationē ⁊ ꝓmotionē implendi. Quia ſciliʒ
ſm̄ Grego. Ad eccl'iaſticas ꝓmotiones ſunt il-
li q̄ ſe retrahūt impellēdi: ⁊ illi q̄ ſe ingerunt re-
pellendi. ¶ Vel ſi vis poteſt iſtud dici ꝓ illis q̄ Aliter
a tabernaculo.i. a ꝓprijs bñficijs ſe ex cauſa le-
gitima abſentāt: ⁊ in caſtris.i. alijs mūdi nego-
cijs ſeu etiā in ſtudijs vel in ꝓprijs miſtionijs
ſe occupāt: q2 ſcʒ ſi cauſam iuſtā habeant/ſpūm
ſanctum ad diuinā grām recipe nunq̄ ceſſant.
¶ Hic ponit̄ ꝙ cum Ioſue videret Heldad ⁊ Eodē.ca.f
Medad ꝓphetare in caſtris: viſus fuit exinde
dolere: ita ꝙ pre inuidia quam habebat ſuꝑ ſuꝑ
nā grām/dicit Moyſi ꝑ hec v̄ba: Domine mi
Moyſes ꝓhibe eos. Quod tñ non fecit: ſed ip-
ſum potius de inuidia quā habebat ſuꝑ ſupnaʒ
gratiā repñhendit. ¶ Sic vere multi ſunt q̄ do- Moꝛalitas
lēt ſi vidēt alios aliqua ſpeciali gratia p̄pollere
q̄ reuera ſunt repñhendendi/⁊ ad conſyderatio-
nem diuine miſericoꝛdie inducendi. Vnde moy
ſes ait: Quis tribuat vt omnis populus ꝓphe
tet: ⁊ tribuat ei dominus ſpiritūſanctum: Quaſi
ſi diceret: Omnibus placeret ꝙ ſic fiat ⁊c.

¶ Capitulū duodecimū Tertus: Lo
cutaq̄ʒ eſt maria et aaron cōtra moy
ſen propter vxoꝛem. Moꝛa. Ca. IX

B Hic ponit ꝙ aaron ⁊ maria inuidebant Moyſi fratri ſuo: ⁊ locuti ſunt contra eum ꝓpter vxorem eius ethiopiſſam: dixeruntq̄: Per ſolum Moyſen locutus eſt dominus: Nonne ⁊ nobis ſimilr̄ locutus eſt? Et ſi recte viderent ſibi inuidere de hoc ꝙ ſibi dominus loquebatur: ⁊ ꝙ princeps ⁊ rector populi habebatur. Quapropter maria lepra ꝑcuſſa fuit: ⁊ ꝑ ſeptem dies incluſa: ⁊ tandē ad ꝑces moyſi q̄ erat mitiſſimus ſuꝑ omnes homines/q̄ morabantur in terra: ⁊ in tota domo domini fideliſſim⁹
Moralitas reputatus: poſt ſeptē dies eſt ſanata. ¶ Iſtud applica/ꝙ inuidia non parcit fratribus aut propinquis: q2 ſcȝ frater vel ſoror ſi viderit fratrē ſuum in aliquo ꝓſperari: vel in honore vel gradu ipſos ꝓcellere vl̄ eis anteferri: ſolēt inuidere eis
Aliter ⁊ quandoq̄ contra deum murmurare. ¶ Vel ſm̄ origenē/iſtud poteſt allegari: ꝙ detractor vnde nocere credit/aliq̄n ꝓficit: ⁊ vbi famam alterius obnubilare intendit/ipſam potius augmētat ⁊ extendit: ſicut hic patet: q2 nunq̄ dominus inuenit laudaſſe moyſen ſicut hic/vbi cōtra eū murmurabatur: ac nunq̄ talis ſeruus fuit ſicut Moy
Aliter ſes: q̄ in tota domo mea ita fideliſſim⁹ ē. ¶ Vel poteſt allegari/quō murmuratio eſt magnū crimē: ⁊ maxime q̄n detrahit moyſi ⁊ fratri: amico fideli pariter atq̄ miti: ꝓpter quod ſcȝ tanta pu
Aliter nitio .ſ. lepre percuſſio eſt ſecuta. ¶ Vel allega quomodo mulieres ſunt multotiēs cauſa rixe:
B ꝓpter vxorem enī eius locuti ſunt contra eum.
Aliter ¶ Vel ſi vis dic ꝙ moyſes eſt ꝑlatus: q̄ reuera nō debet curare ſi frēs/ſocios ſuos ⁊ vicinos videt ↄtra ſe murmurare: ſed oīa debet benignit ſupportare: ⁊ ſi infortuniū eis accidat/debet pro eis exorare: exēplo Tyberij ceſaris: cui cū q̄dam adulator diceret/ꝙ multi de eo obloquebantur. Nō curo (inq̄t) q2 in libera ciuitate libere dēt eē
Leui.19.d mentes ⁊ lingue. Bene ergo dicit: Non queres vltionē: nec memor eris iniurie ciuiū tuorum.

¶ Capitulū decimūtertium Textus: Profectuſq̄ eſt ppl's de aſereth fixis tentoriis. Moralita. Ca. X

Cum Caleph ⁊ Ioſue terrā ꝓmiſſiōis exploraſſent: ⁊ ad illā occupādā filios iſrl̄ inducere decreuiſſent: palmitē cum vua ſua collegerūt/⁊ cum in vecte pendentē ꝑ duos hōies in deſertū portari fecerūt: ⁊ vt ppl'm ſic allicerēt/ſibi fructū eius demonſtrauerūt. Verum
Num.13.d tn̄ ſicut ibi dicit: Mundā de exploratorib⁹ turbauerūt ppl'm/⁊ acq̄ſitionē terre impoſſibilē eſſe dixerūt: ꝓpter quod ad retrocedēdū ppl'm in egyptū cōmouerūt/dixerūtq̄: Conſtituam⁹ nobis ducem/⁊ reuertamur in egyptū. De quo īdignatus dn̄s/ꝓpos exploratores ꝑcuſſit: ppl'm ꝟo ad
Moralitas moriendū in ſolitudine ↄdemnauit. ¶ Sic ꝟo duo beati exploratores terre ſancte paradiſi .ſ. pater ⁊ ſpūſſanctus: volentes ꝙ populus fidelium qui in deſerto huius mūdi vacabat/ad iſtā terram ⁊ poſſeſſionē acq̄rendā inuitaret: ⁊ nō obſtantibus gigantibus qui impediebant .i. demonibus: ordinauerūt ꝙ duo homines ſeu perſone ſcȝ Gabriel ⁊ maria palmitē cum vua .i. dei fi- C
lium cum humanitate in hoc deſertum deferrent: vt ꝑ huius benedicti fructus ꝓſentiā corda populi ad ↄcupiſcentiā iſtius patrie cōmouerent: ⁊ maxime cum iſtum fructum in vecte .i. in cruce pro redemptiōe ſua pendentem conſpicerēt ⁊ viderēt/dicētes illud quod hic dicit. Iſta reuera fluit lacte ⁊ melle: ſicut ex his fructib⁹ cognoſcit. ¶ Vel dic ꝙ palmes abſciſa cum vua Aliter
pendēs in vecte eſt chriſtus ⁊ eius ſanguis/abſciſus ⁊ mortuus pēdens in cruce. Duo portantes ſunt duo populi/iudiacus ſcȝ ⁊ gentilis: ⁊ illi ſcȝ qui de duobus populis crediderunt/⁊ maxime ſancti patres. Increduli ſignificāt iudeos et gentiles q̄ credere noluerunt: quia reuera ſic factū eſt ꝙ iſti baiuli .i. apoſtoli ⁊ ꝑdicatores vtriuſq̄ ppl'i/ſeu ꝓfeſſores duplicis teſtamēti: palmitem ſeu botrꝫ .i. chriſtū pendentē ⁊ crucifixum .i. chriſti crucifixi fidē ꝑdicauerūt: portando vſq̄ ad deſertum huius mūdi: vt ſcȝ populū inducerent ad credendū: ⁊ ad terrā ꝓmiſſionis .i. paradiſum appetendū ⁊ ↄcupiſcendū. Sed reuera mediantibus aliq̄bus exploratoribus .i. ↄtradicentibus aliquibus iudeorum phariſeis/⁊ aliq̄bus gentilium philoſophis/multi in incredulitatis vitio remāſerunt: ⁊ egyptū .i. mūdū poti⁹ elegerūt. Quopropter in deſerto inferni cū ſuis exploratorib⁹ .i. cū ſuis malis ⁊ hereticis doctorib⁹ perierūt. Pſ. Pro nihilo habuerūt terrā Pſ.105.c
deſyderabilē. Nō crediderūt ꝟbo ei⁹: ⁊ murmu D
rauerūt in habitatiōibus ſuis. ¶ Vel dic ꝙ ex- Aliter
ploratores boni fuerūt apl'i. Mali fuerūt phariſei ⁊ heretici. Iſti ergo populū ad terrā ꝓmiſſionis .i. ad paradiſum inducūt: illi ꝟo totis viribus ↄtradicūt. Sed q2 magis malis q̄ bonis credit: igit increduli pctōres morti ꝑpetue in inferni ſolitudine ↄdemnant. Illi enī q̄ ꝑlia filiorum enachim gigantū .i. demonū tentationes metuunt/et ꝓ terra ꝓmiſſionis et ꝓ paradiſo laborare et militare renuūt in deſerto penitētie vl̄ religionis ſed potius ad egyptū .i. ad mūdum vel ad pctm̄ retronerti ↄtendūt: non ſunt digni dictam terram ꝓmiſſionis ingredi vel videre: ſed potius tempalr̄ neceſſe habent ex diuino iudicio deperire. Vnde hic dicit: Non videbūt terram ꝓ qua iuraui patribus eorum: nec quiſq̄ ex illis qui detraxerunt mihi/intuebit eam. Et alibi
Nuptie q̄dem parate ſunt: ſed q̄ inuitati fuerāt Mat.22.a.
nō fuerūt digni ⁊c. vt patet ibidem.

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Igitur vociferās omnis turba fleuit nocte illa. Moralitatum Ca. XI

Videns dn̄s ppl'm murmurantē voluit ipſm̄ delere et ꝑcutere: moyſen ꝟo diuitem et potentē facere: et alteri populo maiori ꝓficere. Moyſes ꝟo noluit: ſed fuſa oratione/ꝓ ppl'o interceſſit: et iram dei ne deleret populū/temperauit. ¶ Sic ꝟo ꝑlatus non debet Moralitas
populū ꝓpter quodcūq̄ delictū dimittere: nec in eorum damnatione cōſentire: ſed potius ꝓ ipſis dominū exorare: q̄nimmo quācunq̄ vtilita-

C. tem tempalem debet contemnere/ vt poſſit ſalu
tem populo ꝓcurare: populiqꝫ ſalutē et vtilita-
tem debet ꝓprie et priuate ſue vtilitati ꝑponere
et ꝑferre. Unde iſte debet dicere illud Apl'i: Om
1.Coꝛ.10.g nibus ꝑ omnia placeo non querēs quod mihi vti
Eodē ca.g le eſt/ ſed quod multis ⁊c. ¶ Filij iſrael ꝯtene-
brati voluerūt contra voluntatē Moyſi chana
neum inuadere: dato ꝙ Moyſes diceret eis/ ꝙ
d'ns cum eis nunꝙ eſſet: ⁊ ideo qꝛ tunc ex ꝓprijs
viribus confidere videbant᷑/ victi fuerunt/ ⁊ mul
Allegoꝛia ti ex eis ceciderūt. ¶ Quod ad hoc allegari po
teſt/ ꝙ ille q̄ in ꝓprijs viribus plus debito confi
dit: ⁊ ſe contra hoſtes ſuos diabolū ⁊ carnē ꝑ-
ualere credit/ faciliter a tentationib9 vincitur: ⁊
ab hoſtibus ſpūalibus ſuperat᷑: maxime quādo
d'ns non eſt cum eo. i. quādo ipſum diuina gra-
Joā.15.a tia nullatenus comitat᷑. Unde dicitur: Sine me
2.Coꝛ.3.b nihil poteſtis facere. Et Apl's: Non ſumus ſuf
ficientes aliquid cogitare a nobis tanꝙ ex no-
bis: ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt ⁊c.

¶ Caplm decimumquintū; Textus:
Locutus eſt dominus ad moyſen/
dicens: Loquere ad filios. Moꝛali
tatū Capitulum XII

Hic ponit᷑ ꝙ q̄dā inuentus eſt q̄ ſabba-
to ligna cedebat ⁊ colligebat: qui inclu
ſus eſt in carcere quouſqꝫ ſciret᷑ de eo
quid dominus imperaret. Precepit ergo domi
nus ꝙ lapidaret᷑: ⁊ ꝙ ꝓpt violationē ſabbati la-
Moꝛalitas pidibus opprimeret. ¶ Iſtud applica contra
F illos qui ſabbata ⁊ feſta non cuſtodiunt: ſed in
eis opera ſeruilia/ ⁊ maxime peccata faciunt et
cōmittunt/ ⁊ errant: tales enī in inferno lapida-
bunt᷑: ⁊ lapidibus duris. i. ꝑpetuis tribulationi-
Aliter bus obruentur. ¶ Uel dic ꝙ ſabbatum ſignifi
cat ſtatum religionis: vbi debet eſſe quies. i. trā
quillitas affectionis ⁊ tribulationis. Qui igitur
tale ſabbatū. i. religionis ſtatū violauerit: ⁊ ibi
ligna collegerit. i. mūdana negocia tractare ꝓ-
ſumpſerit/ lapidibus dure dei ſententie finaliter
Exo.20.b ceſus erit. Unde dicit᷑: Memēto ergo vt diem
Aliter ſabbati ſanctifices. ¶ Uel ſi vis iſtud allega/
ad oſtendendū ꝙ legis tranſgreſſores acrius in
ꝑncipio puniunt᷑/ vt ſic ipſa lex obſeruari diſcat᷑:
ſicut etiam plurimis antiquoꝝ exemplis patet/
ſcꝫ de Romulo: q̄ fratrem ſuum occidit/ ꝓ eo ꝙ
contra edictum ipſe muros vrbis tranſiliīt: ⁊ de
illo qui filium ꝓpꝛium peremit/ ꝓ eo ꝙ contra
Aliter hoſtes pugnaſſet/ licet victoꝛ extitiſſet. ¶ Iſtud
etiā poteſt allegari/ ad ꝓbandū ꝙ deus antiq-
tus erat valde rigoꝛoſus ⁊ punitiuus: qui tamen
modo in tempoꝛe legis noue eſt plus/ patiens ⁊
benign9: qꝛ lex antiqua dicit᷑ lex rigoꝛis ⁊ timo-
ris. Lex aūt noui teſtamēti d'r lex gratie ⁊ amo-
Eodē ca.d. ris. ¶ Hic ꝑcepit dominus ꝙ filij iſrael ex qua
tuoꝛ angulis pallioꝝ ſuoꝝ faciant ſibi fimbrias
de vittis hyacinthinis: vt cum eas viderint (in-
quit) recoꝛdent᷑ mandatoꝝ domini: ⁊ nō ſequā-
tur cogitationes ſuas/ ⁊ oculos per res varias
foꝛnicantes: ſed recoꝛdent᷑ ꝑceptoꝝ domini/ et
faciant ea: ſintqꝫ ſancti deo. Quod ſm Come-

ſtoꝛē ita ſtricte ſeruauerūt phariſei/ ꝙ in ſingu- G
lis pallioꝝ ſpinas ponebant/ vt eoꝝ punctioni-
bus legem domini memoꝛarēt. Et adhuc in pal
lio quo vtunt᷑ in ſynagoga in quatuoꝛ angulis
vitte ſunt hyacinthine: qui quidem pannus co
loris celeſtis eſt/ ad recoꝛdationē legis/ que de ce
lo eis extitit data. ¶ Per palliū intelligit᷑ con- Moꝛalitas
uerſatio: ꝑ quadraturā intelligit᷑ quatuoꝛ virtu-
tū cardinaliū ꝑfectio: ꝑ vittā hyacinthinā intel-
ligit᷑ celoꝝ vel celeſtiū dei mandatoꝝ adimple-
tio: ꝑ extremitatē pallij intelligit᷑ ꝑſeuerātia ſan-
cte ꝯuerſatiōis ⁊ ꝯtinuatio: ꝑ ſpinas intelligitur
diuini timoꝛis punitio ⁊ ſtimulatio. Igit᷑ dico ꝙ
quilibet debet in pallio ꝯuerſationis ſue habe-
re quatuoꝛ angulos. i. quatuoꝛ v'tutes cardina-
les: necnō cum extremitate ꝑſeuerantie: cum vit
tis hyacinthinis. i. cum cōſyderatiōe celeſtis vi-
te ⁊ manſionis: ⁊ cum ſpinis. i. cum timoꝛe ⁊ cō-
punctione infernalis damnationis. His enī mā
datis dei recoꝛdamur ⁊ ea ꝑficimus: ⁊ cogitatio-
nes malas ⁊ vagas non ſequimur/ ſed reꝑmim9
⁊ oculos coꝛdis ne ꝑ res varias diuerſis deſyde
rijs foꝛnicent᷑/ cohibemus ⁊ reꝑmimus. Sic eti
am deo noſtro ſancti ſumus atqꝫ viuimus. Con
ſtat enim ꝙ ꝑ ſpinas diuini timoꝛis/ ⁊ per hya-
cinthū celeſtis amoꝛis/ ſenſus noſtros a malis
appetitibus cohibemus: ⁊ mandata dei recoꝛ-
damur facilius ⁊ implemus.

¶ Capitulū decimumſextū Textus:
Ecce aūt Choꝛe filius Iſnar/ filij Ca-
ath: Moꝛalitatū Ca. XIII H

Choꝛe quidā magnus leuitici generis: ⁊
adiunctis ſibi ducētis q̄nquaginta vi-
ris/ cum dathan ⁊ abiron q̄ erant inter
rubenitas maioꝛes/ murmurauerūt contra moy
ſen ⁊ aaron contribules ⁊ fratres ſuos: ⁊ inuidē-
tes ꝙ aaron ꝓpter ſacerdotiū/ moyſes propter
ducatū/ plus ceteris honoꝛabant᷑: ſe ⁊ dictos cō
plices ſuos leuitas dignos ſacerdotio aiebant.
Dathan vero ⁊ Abiron qꝛ erant de genere Ru
ben ꝑmogeniti/ duces debere fieri ꝓtendebant.
Igit᷑ dathan ⁊ abiron ad moyſen venire contē-
pſerūt vocati: ſed potius ad reſiſtendū ſibi/ ſe ⁊
affines ſuos cōtribules parauerūt: quapꝛopter
oꝛante ⁊ flente moyſe/ ⁊ eoꝛum inuidiam puniri
poſtulāte: factus eſt vehemēs terremotus. Pre
cepit itaqꝫ moyſes populo/ ꝙ ſepararēt ſe a ta-
bernaculis hominū impioꝝ: ſtatimqꝫ aperta eſt
terra/ ⁊ ipſos cum vniuerſo ſupellectili ⁊ fami-
lia ⁊ congregatiōe deuoꝛauit et abſoꝛbuit: et tā
dem iterum ipſa voꝛago patula ſe recluſit. Tūc
etiam Choꝛe et illi ducēti qui ſacerdotiū ambi
ebant/ a moyſe vocati fuerunt: hauſto igne in
thuribulo ſuo/ aaron ſimilr in ſuo/ coꝛam domi-
no ſtabant: et quem eligeret dominus in ſacer-
dotē/ expectabant. Reꝑhenderat enī eos moy-
ſes de huiuſmodi ambitione/ dicēs: Multū eri
gimini filij leui. Nunquid parum vobis eſt/ ꝙ ſe
parauit vos dominus ab omni populo: et iūxit
ſibi et oꝛdinauerit/ ꝙ quilibet cuꝫ thuribulo ſuo
coꝛam domino ſtaret: et volūtatem domini vtꝫ

B illi vel ipſorum aliquis vel aaron eligi deberet
ad ſacerdotiū/expectaret. Tunc ergo cum terra
dathan ⁊ abiron abſorbuiſſet: ⁊ iſti qui cum ſu-
is thuribulis ſtabant/igne ab ipſis thuribulis
exeunte/ſunt coram domino deuorati: aaron ve-
Moralitas. ro inter ignes illeſus ꝑmanſit. ¶ Iſta poſſunt
allegari literaliter: ꝙ in quo peccat quis/in hoc
etiam punit̄: iſti enim peccabāt appetendo rem
ſpūalem/ſcꝫ ſacerdotiū: ideo igne tanꝗ re ma-
gis ſpūali conſumpti ſunt. Dathan vero ⁊ abi-
ron peccauerunt appetendo rem terrenā ⁊ ſpūa
lem/ſcꝫ populi ducatum: ⁊ ideo a terra puniti ⁊
Aliter abſorpti fuerūt. ¶ Uel dic generaliter contra in
uidiam/que non poteſt pati ꝓſperitatē alterius
etiam bonoꝝ vel melioꝝ/vl̄ a deo ſpecialiter ele
ctoꝝ: ꝗꝗ in nullo eos ledentiū vel nocentiū: ſi-
cut etiam hic moyſes legit̄ dixiſſe: Ne reſpicias
(inqͭt) ſacrificiū ipſorum: tu dn̄e ſcis/ꝙ nec aſel-
lum qdem acceperim ab eis: nec affixerim quē-
piam ipſoꝝ. Unde Seneca dicit: ꝙ ſi nullos ini
micos facit iniuria: multos tn̄ facit inuidia. Iſti
ergo igne ꝓprij thuribuli. i. dolore ꝓprij cordis
⁊ corroſione inuidie comburunt̄ in hac vita: fi-
Aliter nalr̄ vero abſorbent̄ in infernali miſeria. ¶ Uel
dic ꝙ iſte due ſecte ſignificāt duo genera ambiti
oſoꝝ: quidam eñ ambiunt ad ſacerdotiū. i. ad ec
cleſiaſticū ſtatum: ſicut ſunt religioſi ⁊ clerici: et
iſti figurant̄ in Chore ⁊ ſuis ſequacibus/q̄ erant
leuite. Alij ambiunt ad ducatū. i. ad iudicaturas
B ꝓpoſituras ⁊ ſingularem ꝓncipatū: ⁊ iſti figurā-
tur in dathan ⁊ ſuis complicibus. Omnes eñ
tales de ſuis ſufficientijs ꝓſumunt: ⁊ ſe dignos
talibus officijs ⁊ ſtatibus eſſe credunt. Illos ve
ro qui talia officia ex dei volūtate tenent/deſpi
ciunt ⁊ ꝯtemnunt: ⁊ ſe eis ꝓficere/ipſoſqꝫ de ſuis
ſtatibus abijcere conant̄/ſatagunt ⁊ ꝯtendunt:
⁊ eos habere dominos vilipendunt. Tales er-
go ꝓſumptuoſi ⁊ rebelles ⁊ inuiti ac ambitioſi:
qui etiam vocati a moyſe. i. a ſuꝑioribus/ venire
noluērūt: ſed potius murmurant/rebellant ⁊ con-
tradicunt: ſolet dn̄s terribiliter punire. Ignisqꝫ
rixe ⁊ diſcordie de ſuis ꝓprijs thuribulis. i. de
ſuis cordibus et domibus: iter ſe ſolet aliquoti
ens exire: ⁊ ipſos ⁊ eoꝝ ſtatum ſolet conſumere
ledere ⁊ vorare. Terra finaliter eos deuorat: ⁊ in
fernus eos deglutit/deſtruit atqꝫ dānat. Et nō
ſolum ipſos/ſed ⁊ eoꝝ ſequaces ⁊ complices ſic
Pſal. 105. c caſtigat. Pš. Aperta ē terra ⁊ deglutiuit dathā:
⁊ operuit ſuꝑ ꝯgregationem abiron. Quia igit̄
ſequaces taliū cum talibus pereūt: ꝓcepit dn̄s
vt talium ꝯſortia fugiamus: ⁊ ꝙ ab eoꝝ taberna
culis ⁊ familiaritatibus recedamus/ne forte cū
eis pereamus: qꝛ reuera quādo videmus conſpi
ratores vel detractores contra moyſen ⁊ aaron
. i. contra bonos ꝓlatos ⁊ ꝓncipes congregatos
⁊ ad detrahendū ⁊ machinandū compoſitos:
non eſt tutū talibus ſe adiungere: qꝛ ſcilꝫ ꝓlatis
vel principibus ꝓualentibus contra tales/ſolēt
eorum ſequaces ⁊ complices penas ſimiles lue
Num. 16. d re vl̄ deflere. Bene ergo dicit: Recedite a taber
naculis impioꝝ hominū/⁊ nolite tangere q̄ ad

eos ptinēt: ne inuoluamini cum eis. ¶ Uel dic C
ꝙ terra que Dathan ⁊ ſuos ſuſcipiebat: ſignifi- Aliter
cat ambitioſoꝝ terrenam proſperitatē ⁊ ſtatum
vel etiam illam terram vel patriam quam occu-
pant: que pro certo ipſos quandoqꝫ deuorat in
ꝙtum ſcꝫ damnationis ⁊ tribulationis eoꝝ ma-
teriam adminiſtrat. Quod quidē videmus ſpi
ritualiter in multis: qui eſſent boni ⁊ virtuoſi:
niſi terra. i. terre ꝓſperitas ⁊ fructus negociorū
ipſos per vitia deuoraret: ⁊ ſenſum eorum ⁊ in-
genium abſorberet. Unde Seneca in epiſtola
xx. Ingenioſus fuit Mecbenas: magnum exē-
plum eloquentie daturus: niſi eum felicitas in-
uoluiſſet. Quod etiaꝫ temporaliter videmus in
alijs. Conſtat eñ ꝙ de tyrannis ⁊ malis dicim᷒
ꝙ ꝓpria terra in q̄ ſtant/ꝓpria ciuitas vel patria
quam occupant/ipſos finaliter occidit ⁊ deuo-
rat: ⁊ eos quādoqꝫ cum ſuis ſequacibus ita tol-
lit de medio/ꝙ nullum veſtigium reſtat. Supra
xiij. Terra quam vidimus/deuorat habitatores
ſuos. ¶ Uel iſtud allega ſi vis/contra aliquas Aliter
abbatias vel etiam ciuitates/que ſcilꝫ prelatum
vel iudicem ſuſtinere nequeūt: ſed om̄es qui ibi
ſtant/etiam cum afflictionibus deuorare contē
dunt: ſicut patet de cultoribus vinee: qui ſeruos
patriſfamilias vnum poſt alium occiderunt ⁊c. Mat. 21. d
¶ Uel dic ꝙ Chore ⁊ ſui ſequaces ſacerdotium Aliter
ambientes/ignem ⁊ thuribula habuiſſe legunt̄
ad denotandū/ꝙ ambitioſi pro habēdis digni-
tatibus/thuribulis ⁊ ſuffragijs. i. adulationib᷒
⁊ igne. i. muneribus/alios per auariciā inflam- D
mantibus vtuntur: ⁊ in eis confidere dinoſcunt̄
Cum Chore ſuiqꝫ ſequaces ſacerdotiū ambien-
tes/⁊ ante deum thurificare volētes: iuſto ⁊ mi
rabili dei iudicio igne de ſuis proprijs thuribu-
lis exeūte fuiſſent combuſti/⁊ propter ambitio-
nem puniti. ¶ Precepit dominus ꝙ illa thuri Eodē ca. f
bula in laminas fabricarent̄: ⁊ altari holocau-
ſtorum affigerentur: vt ſic quicunqꝫ ſacrificātes
⁊ videntes laminas terrerent̄ ex punitione dicti
criminis: et a ſimili ambitione metu ſimilis ſup
plicij retraherent̄. ¶ Iſta autem poſſunt appli Moralitas
cari ꝙ pena vnius debet eſſe terror multorum.
¶ Poteſt etiam allegari pro cōſuetudine illo-
rum qui ſceleratos in locis publicis ſuſpendūt:
vel in locis eorum aliquod ſignum ſue punitio-
nis et nequitie conſtituunt: vt omnes qui talia
ſigna vident/timeant: et a ſimili delicto caueāt.
Et inde etiā eſt ꝙ hiſtorie antique maloꝝ homi
nū depinguntur: pro eo ꝙ ex eoꝝ aſpectu homi
nes a criminibus coerceant̄. Unde etiā de Xer
xe rege legimus/ꝙ quēdam malū iudicē fecit ex-
coriari: et pelle eius ſedē iudicialē coopiri: filiū-
qꝫ eius loco ei᷒ iudicē ꝯſtituit: et vt in dicta ſede
ſuꝑ coriū patris ſedendo/iuſta iudicia redderet/
imperauit. Hoc ergo fecit: vt quotiēs aliquam
ſententiam daret/punitiōis patris ſui memori-
am haberet: et ſic ab iniuſticia deuiaret. Igitur
dico ꝙ in altari eccleſie debent maloꝝ et ambi-
tioſoꝝ pene ſcribi et depingi: vt ſcꝫ terrore ſup-
plicioꝝ poſſint alij a ſimilibus nequitijs retardꝭ

E ri. Quod etiā de altari ſacre ſcripture dici po-
teſt:in quo p certo multoꝝ maloꝝ hominū τ ſu-
arum punitionū ſigna τ hiſtorie recitāt: vt oēs
qui in tali altari ſacrificāt.i.qui in ſacra ſcriptu
ra ſtudent. dum hec aſpiciant/terreant.i.a illi-
Apoc.18.e bus arceant. Apoca. Qui in mari operant lon
ge ſteterūt τ clamauerūt/videntes locū incēdij
eius. Aaron qui erat iuſte pmotus τ a deo elect⁹
q̄uis eſſet in medio eoꝝ qui ppter ſuam ambiti-
onē incēdio pclitabant:tñ non legit eſſe leſus.
Sic vero iuſti q̄uis ſint in medio maloꝝ igne ſue
cupiditatis τ auaricie:tñ nullaten⁹ ledūtur:ſed
ſeipſos bonos τ ſynceros ſeruātes/innocēter vi
Eodē ca. f uere comprobant. ❡ Hic dicit ꝙ cum popul⁹
ppter mortem Chore/Dathan τ Abiron τ ſuo
rum/vellent Moyſen τ Aaron lapidare: ſtatim
apparuit gloria domini:que ipſos fugientes ad
tabernaculum/cooperuit τ ptexit:populum ve
ro murmurantē τ ad ſeditionē mouētem/ira dei
Num.14.b puniuit:ipſoſq incēdiū mox inuaſit. Simile po
nitur ſupra:vbi cū populus vellet lapidare moy
ſen/apparuit gloria dñi:que τ populū terruit/τ
Moralitas moyſen de manibus populi liberauit. ❡ Iſtud
etiam allega/ꝙ tunc ſumma apparet dei beni-
gnitas/quando magis inſtat periculū et neceſſi
tas:tuncq magis ſolet auxiliari/quando videt
bonos ab impijs moleſtari. Solet enim quan-
doq in ipſo actu pſecutionis bonos ptegere:
τ malos incēdio/tribulatione et infortunio mo
1.Co.10.c. leſtare. Unde Apoſtolus: Facit cū temptatione p
F uentū. Quod ſcz in paſſionibus martyrum cō-
Pro.11.b probatur pluries accidiſſe. Unde dicit: Iuſtus
de anguſtia liberabit:et tradetur impius p eo.
Eodē ca.g ❡ Cum populus combureret/et incendiū pate
retur/ p eo ꝙ contra Moyſen murmurauerūt:
Aaron ex pcepto Moyſi ad locum incendij cu-
currit:et ſtans inter mortuos et viuentes/thy-
miama deo obtulit:et orans p populo/incendi-
Moralitas um diminuit et extinxit. ❡ Sic vero quando in
cendiū vitiorum vel tribulationū vaſtat popu-
lum ſubditoꝝ/ſtatim debet adeſſe aaron.i.prela
tus vel eccleſiaſticoꝝ populus:qui p certo deb3
contra huiuſmodi incendium concurrere:et ſe
inter mortuos et viuentes.i.inter peccatores et
iuſtos mediū ponere:vt ſcz mortuos poſſit ad
gratiā reſuſcitare:viuos vero.i.iuſtos ne tali in
cendio pereāt liberare. Debet ergo thymiama
orationis p populo domino offerre:et ſic pote-
rit vitioꝝ vel infortunioꝝ incendiū ſuperare.
Et ſic de bonis platis poteſt dici illud Apoſtoli
Heb.11.g Obturauerūt ora leonum:extinxerūt impetum
ignis:effugauerūt gladij aciem.

❡ Caplm decimūſeptimum Tertius Et locut⁹ eſt dñs ad moyſen/dicēs: Loquere ad fi. Mora. Ca. XIIII

Volens dñs ſacerdotium Aaron ꝯfir
mare/et murmur populi ſedare:et vo
lens oſtēdere ipm Aaron ſpecialiſſi-
mum electum ſuū eſſe: Precepit ꝙ ſingulas vir
gas aridas ſingule tribus cum ſuꝑſcriptione
ſinguloꝝ nominū tribuum in tabernaculū po- G
nerent: Aaron autē ſuā virgā ſiccā cum inſcripti
one pprij nominis ſue tribus poneret cum eiſ-
dem. Cumq omnes ille virge coram domino p
noctem fuiſſent dimiſſe/et in craſtinū pducte:in
uenta eſt virga aaron germinaſſe:necnon fron-
des et flores τ fruct⁹.ſ.amygdala ptuliſſe. Quo
ſigno ſacerdotiū aaron fuit a dño ꝯfirmatum.
Uirga quoq ſicca q̄ floruit/eſt in tabernaculo
et in arca ad ppetuum monimentum repoſita.
❡ Sic vero ſi tu vis ſcire q̄ ſacerdotes.i.ſupio- Moralitas
res et plati debēt eſſe a deo pelecti:reſpice virgas
eoꝝ.i.iuſticiā vel iuriſdictiōes q̄bus regūt ppl'm:
τ ille cuius virga.i.iuſticia erit arida ſine humore
carnalis affectionis:recta ſine curuitate vel de-
clinatione pſonalis acceptionis:germinās per
bonā cogitationē/frondēs p latā dilectionē/flo
rēs p bonā ꝯuerſationē/fructificās p bonā ope
rationē. Talis p certo erit aaron dei elect⁹.i.p-
latus iuſtus τ bon⁹/dign⁹/ſufficiēs τ acceptus.
Alij vero quoꝝ virgo ſeu iuridica iuſticia remanet
ſicca:τ a germine/frōde/flore/fructu pdictis ſte
rilis τ vacua:digni ſunt repudiari a ſacerdotio
platiōe τ pmotiōe vel officio retropelli:τ ſic po
terit illis dici illud: Uirga eq̄tatis virga regni Ps.44.a
tui τc. Et dic ꝙ aaron interptat mōs fortis:ad Heb.1.b
denotandū ꝙ platus q̄ tali virga iudicat/eſt vt
cōmuniter mons.i.altus τ honorat⁹:τ fortis.i.
ſolidus τ ꝯfirmat⁹:q: ſcz tales quoꝝ iuſticia ta-
lis eſt/vt pmiſſi ſunt apud hoīes alti τ honorati
τ in ſtatu ſuo timere debet/q̄ ſcit τ vult iuſticiam H
exercere/τ virgā floridā τ fructiferā dño pſtare.
Un dicit: Facte ſunt ex eo virge ſolide ſceptꝝ do Ezech.19.e
minantiū. ❡ Uel dic ꝙ Aaron ſignificat ppl'm Aliter
iudaicū. Uirga ſicca ſignificat virginē benedi-
ctā Mariā/ab omni humore carnalis volupta-
tis penitus alienā. Iſta ergo ſicca germinauit/
floruit/fronduit/fructificauit.i.virgo ꝯcepit/pe-
perit τ generauit illū q̄ eſt germē grē/fons leti-
cie/flos mūdicie/fruct⁹ iuſticie.i.dei filiū bndi-
ctū chriſtū. Chriſt⁹ amygdalū pōt dici:q̄ eſt fru-
ctus medicinalis: p eo ꝙ iſte mūdum ſanat:τ re
dimit a morbo peccati et nequitie. Et breuiter
alijs virgis/id eſt alijs virginibus ſiccis et ſteri
libus manentibus:iſta ſola floruit/τ ſine ſemi-
ne viri deum τ hominem parturiuit. Unde dici
tur: Egredietur virga de radice Ieſſe/τ flos de Eſa.11.a
radice eius aſcendet/τ requieſcet ſuper eum ſpi-
ritus domini. Iſta enim ad litterā fuit de radi-
ce.i.de genere ieſſe/qui fuit pater dauid:et de ra-
dice.i. de corpore huius virge aſcēdit flos iuſti
cie dei filius: ſuper quem requieuit ſpiritusſan-
ctus. ❡ Aduerte hic ſi vis/quod dixit dominus
Moyſi: Illius quem elegero germinabit virga
τ tamen ipſe plus reddidit ꝙ promiſit:quia ſci-
licet virga illa non ſolum germinauit/immo frō
duit/floruit τ fructificauit:ad denotandum ꝙ de
us ſuperabundantius premiat ꝙ promittit:ſi-
cut apparuit in Salomone:qui ſolū petebat ſa- 3.Reg.3.b
pientiam:ſed dominus nō ſolū ſapiētiā/immo
etiā diuitias et gl'iaz ſibi dedit. Un dicit/ꝙ ipſe

A dat oībus affluēter/et nō īproperat. ¶ Uel dic
Jaco.1.a. φ exemplo ei⁹ qlibet vir pfect⁹plus debet face
Aliter re φ pmittere:et abūdātꝰ bñfacere φ auſus fu
it dicere vł aſſerere. Quod eſt cōtra multos/qui
multa pmittūt ⁊ pauca reddūt: de qbus dicitur
Eccl.20.b. Exigua dabit/et multa improperabit. Et alibi:
Prouer.14.c Ubi verba ſunt plurima/ibi frequēter egeſtas.

¶ Capitulum decimumoctauū Tercius: Dixit dominus ad Aaron: Tu et filij tui et domus patris tui. Moralitatum Capitulum XV

Dictū eſt Aaron: Tu et filij tui cuſtodi
te ſacerdotiū veſtrū:et oīa que ad cul
tum altaris pertinēt/ſacerdotes illud
miniſtrabūt. Si quis extraneus acceſſerit/occi
detur. Ponit etiā hic/φ leuite debebāt habere
decimas de oībus bonis filioꝝ iſrael. Ipſi vo
leuite de decimis pceptis debebāt pcipere deci
mā partē/et dare ſacerdotib⁹: nihilqꝫ debebāt
hereditatis habere in pplo/decimarū oblatiōe
Moralitas cōtenti. ¶ Sic vo ſacerdotes.i.ſacri duces/ſcʒ
boni et ſancti viri:debent circa altare dñi ſcʒ in
officijs eccleſiaſticis miniſtrare: nulluſqꝫ extra
neus id eſt nullus peccator/ſimoniac⁹vel indi
gnus ſe debet ad hoc ingerere quoquo modo.
Leuite etiā et clerici et religioſi nō debēt mūda
nas hereditates et opes querere: ſed decimarū
oblatiōe/id eſt ſuoꝝ pventuū eccleſiaſticorū perce
ptiōe debēt cōtēti eſſe:⁊ ad hec de illꝰ debēt ſuis
B ſacerdotib⁹.i.ſuis maiorib⁹/pmitias.i.ſubuēti
ones ⁊ ſeruitia debita miniſtrare: quod tamē eſt
contra multos ambitioſos clericos:quibus de
cimeuō eſt beneficia eccleſiaſtica nō ſufficiunt
imo tēporales dignitates/regūqꝫ officia ambi
unt atqꝫ cupiūt:⁊ terrenas poſſeſſiōes p ſe⁊ ſuis
Lu.3.e accumulāt et acqrūt. Cōtra quos dicit: Contēti
eſtote ſtipēdijs veſtris. Et hic dicit etiā ſic: In
terra eoꝝ/ſcʒ ſecularū/nihil poſſidebitis: nec
habebitis partē inter eos. Ego enī hereditas ve
Eodē ca.d ſtra ſum in medio filiorū iſrael. ¶ Hic dicit φ
oīa que offerebant dño vel miniſtris eius/ſi
ue eſſent decime ſiue donaria/debebāt eſſe opti
ma electa deo. Et debebant meliora dare/⁊ nō
Moralitas egregia et pinguia reſeruare. ¶ Quod tamē eſt
contra illos/qui deo et religioni dant filios de
formes/fatuos et pteruos. Hic etiaʒ contra il
los qui deteriores fructus p decima ſoluūt dete
riorē denariū offerunt:et de veſtibus ac victua
libus deteriora pauperib⁹ p chriſto tribuūt: et
quicquid eſt egregiū vel electū/ſibi retinēt et aſ
ſumūt. Debēt tñ iſti attendere illud Malach.
Mal.1.d. Maledictus qui habet in grege ſuo maſculū:⁊
offert domino debile.

¶ Capitulum decimumnonum tercius: Locutuſqꝫ eſt domin⁹ ad moyſen et aaron dicens: Iſta eſt religio. Moralitatum Capitulum XVI

Hic ponitur ⁊ replicat de ſacrificio vac
ce ruffe: ſed de hoc vide Leui.xvi. Hic
vo attende vnū mirabile. Dicitur enī
hic/φ de cineribus vacce cōbuſte fiebat aq̄ expi C
ationis:ex qua ſcʒ omnes immūdi purificaban
tur:et cū tali aqua mundare immūdos a domi
no iubebatur. Uerūtamen ſic fiebat/φ vir mū
dus qui carnes comburi faciebat:⁊ ille q̄ colle
ctos et mūdificatiuos cineres in loco mūdo re
ponebat: vel qui immūdū aqua mundificati
ua aſpergendo mūdabat/immūdus fiebat:et rē
mundā et mundificantē tangēdo/ et immundo
mundiciā dando etiā immundiciā cōtrahebat
Propter quod vt mūdus fieret/in veſpere ſal
uabatur. ¶ Per cineres mūdificatiuos/q̄ erāt Moralitas
de cineribus vitule combuſte/intelligo myſteri
um paſſionis chriſti/vel altaris ſacramentū/vł
alia ſacramēta:que mixta cū aqua lachrymarū
mūdāt immūdos.i.de pctōrib⁹ faciunt iuſtos.
Cinis enī remanet poſt cōbuſtionē: Sic et me
moria poſt paſſionē ⁊ ſacramentū eucharíſtie/⁊
alia ſacramēta poſt chriſti mortē ⁊ reſurrectio
nē. Igit illi q̄ tractāt illos cineres.i.ſacramēta
eccleſie:et q̄ iſtis mediātibus immūdos et pctō
res mūdificāt: q̄ vitulā cōburūt.i.qui chriſti cō
buſtionē ⁊ paſſionē cōſyderāt:et q̄ cineres iſtos
cū aqua ſacre ſcripture ⁊ doctrine i alios aſper
gūt ⁊ pdicāt:⁊ imūdi efficiunt ad tactū mundi
cie quā miniſtrāt/indignos et immūdos ſe pu
tant:quicūqꝫ φφ mūdus et ſanctus ſacramēta
eccleſie adminiſtrat: ſeu q̄ onus mūdificādi ali
os in cōfeſſione portat: ſeu q̄ ſacrā ſcientiā alijs
pdicat:et inde aſpergit alios atqꝫ rigat:procul
dubio in ſua exercitatione debet imundiciā cō D
trahere/inq̄tū ſe non digne adminiſtraſſe ſemp
debet credere ⁊ timere:⁊ ideo p imūdicia.i.p ta
li indignitate ſe debet p confeſſionē abſtergere
⁊ lauare. Uñ: Cū oīa bene feceritis/dicite: ſerui Lu.17.c
inutiles ſumus. ¶ Uel dic contra malos ſacer Aliter
dotes:qui dum alios predicando et ſacramenta
miniſtrādo mundificāt a peccatis/ipſi immun
di peccatores efficiūtur/inq̄tū ſcʒ indigne ſuū
miniſteriū exequūtur. Conſtat enī φ multi ſim
plices ex ſimplicitate ſua mūdi ⁊ boni ſunt:qui
tamen ſi cineres tangere/id eſt ſacramēta eccle
ſie miniſtrare preſumpſerint:vel officiū eccleſi
aſticū/⁊ potiſſime officiū plature cū ad hoc in
digni ſunt/immūdi ⁊ peccatores fiunt:⁊ ſic fit φ
ille qui in minoribus erat mūdus/dū ad maio
ra vehit/fit immūdus. Allega ſicut vis. ¶ Hic Eodē ca.b
dicitur φ quicunqꝫ tangebat mortuum/ vel do
mū eius intrabat: vel aliquid de domo ſua tan
gere pſumebat/immūdus erat:et tertio ⁊ ſepti
mo die abſtergere ſe debebat. Qui enim tertio
die nō aſpergebat/nunq̄ in die ſeptima mūda
bat. ¶ Numerus ternarius ſignificat fidē tri Moralitas
nitatis. Septenarius vo numerus ſignificat ſe
ptē ſacramēta/vł etiā ſeptē virtutes/vel ſeptē opa
miſericordie. Aqua expiatiōis que habebat/ſi
gnificat penitentiā/et mortis memoriā lachry
moſam. Igit illud eſt verū/φ illi q̄ ex tactu mor
tui/id eſt ex cōſenſu ⁊ opatione mortalis pecca
ti efficiunt imūdi: nūq̄ p aquā expiatiōis/id eſt
p penitentiā mūdantur/ niſi die tertio.i.in fidē

E trinitatis: ꝛ in die ſeptimo .i. ſeptenario ſacramē toꝛ/virtutū ꝛ opeꝝ: iſta expiatio ꝛ ablutio .i. mū dificatio pagat. Nihil eñ valet ternari⁹ ſine ſeptenario/ꝛ ecōuerſo. Anima ſcȝ nihil valet ad ſalutē fides/niſi habeat opa: nec etiā ſacramenta
Jaco.2.d. vel opa valēt aliq̄d ſine fide. Vñ dicit: Fides ſi
Hebr.11.a. ne opib⁹ moꝛtua eſt. Et apl's: Sine fide impoſſi
Eodē ca.c bile eſt placere deo. ¶ Item hic dicit ſic: Vas quod nō habuerit operculū vel ligaturā deſup/
Moralitas immūdū erat. ¶ Sic vere vas cordis reputat immūdū: qñ p cuſtodiā vel charitatē nō eſt ligatū/nec per timoꝛē dñi coopertū/vel per timoꝛeȝ domini abſcondiū vel velatū: et ideo illi q̄ coꝛ ſuū omnibus manifeſtant: qui per iactantiā vł per vanā gloꝛiā/vel p iracūdiā interioꝛa ſua dilatant: et affectus ſuos cohibēt/nec moderant:
Aliter immūdi merito dicēdi ſunt. ¶ Vel dic etiā ꝙ vas iſtud ſignificat os: quod ſcȝ p loquendi moderantiā nō fuerit ligatū: vel p verecūdie reuerētiam nō fuerit coopertum: dici debet p certo ꝙ eſt fetidum et immundū. Os eñ quod ſemp eſt ad loquendū apertū et deligatū/id eſt a termino temperātie ſolutū: neceſſe habet eſſe in mul-
Prouer.25.d tis immūdū ꝛ diſſolutū. Vñ dicit: Sicut vrbs patens et abſqȝ muroꝝ ambitu: ſic homo qui neſcit in loquendo ſpiritū ſuum cohibere. Pſal.
Pſal.5.c. Sepulchꝛum patens eſt guttur eoꝛum ꝛc.

¶ Capitulū viceſimū text⁹: Venerūt qȝ filii iſrael et oīs multitudo in deſertū ſin. Moralitatū Capi. XVII

F CUm populus vēniſſet i cades/ moꝛtua eſt ibi maria: ꝛ defecit aqua pplo: et cō-
Moralitas tra deū murmurauit. ¶ Cades interpͣtat cōmutata vel mare tollēs: et ſignificat mundi pſperitatē: que mare/id eſt moꝛtis amaritudinē de mente tollit: ꝛ faciliter mutat ꝛ deperit Maria interpꝛetat amara: que ſignificat penitentiā/q̄ p contritionē amaricat atqȝ rodit. Igitur iſtud eſt verū/ꝙ qñ homo venit ad cades/id eſt ad ſtatū mundane et mutabilis pſperitatis: p certo ſtatim maria/id eſt penitētia ſibi moꝛit quia nunq̄ penitentie amaritudinē amplexat: ꝛ et ppter hoc aqua diuine gratie tūc deficit: propter quod murmur et cōtentio ſepe venit. Pſperitas eñ penitentiā interficit: ꝛ p moꝛtē penitentie aqua gratie deficit: ꝛ ppter eius defectuȝ murmur et diſcoꝛdia in populo vel in mente naſcit atqȝ creſcit. Et ideo de maria matre ieſu di-
Joan.2.b. cit/ꝙ in nuptiis vbi ipſa fuit/aqua nō defuit: im
Eodē ca.b. mo etiā in vinū mutata fuit. ¶ Hic ponit quō aqua de petra pducitur/vt biberēt homines et iumēta: ſed vide Exo.xvii. vbi ſiſe ponit: quod
Eodē ca.c. ibi expoſui. ¶ Populus iſrael volens tranſire p compendiū ad terram pmiſſionis: rogauit regē edom/ꝙ ipſum p terrā ſuam tranſire pmitteret: pmittēs ꝙ p viā tritā/publicā ꝛ regiā pgeret: nec ad dexterā nec ad ſiniſtram diuerteret: aquā de ſuis puteis nō biberet: agros ꝛ vineas nō lēraret. Quod ſi de bonis terre ſue accipere ipm aliq̄d contingeret/ mox iuſtū p̄ciū ſibi daret. Rex aūt edō hec oīa denegauit: et dare tranſitū fratri ſuo iſrł noluit/ſed ad p̄liādū ɔtra eū ſe pa- G
rauit. Propter quod Iſrł ab eo ſe diuertit: et p viā aliā magis longā ad terrā hieruſalē pperauit. ¶ Iſrael et edom/iacob et eſau/qui fuerūt Moralitas
fratres/pñt ſignificare aīam et carnē: q̄ ſicut fratres inuicē ſunt cōiūcte. Iſrł eñ vidēs deū: edō aūt ſanguine⁹ interpͣtat: qꝛ ſcȝ anima pōt deū cognoſcere: caro vero ex ſanguine dinoſcit vivere et cōſtare. Cū ergo iſrł .i. aīa habeat ire i terrā pmiſſionis/id eſt in paradiſum/vel etiā in pfectionis ſtatū: ꝛ neceſſe habeat p terraȝ fratris ſui/ſcȝ coꝛpis ſiue carnis trāſire: valde timet ꝙ ab eo impediat: et ꝙ a carne a virtutū itinere retardet. Iſte ergo iſrael/id eſt ſpūs: p viā recte penitentie/vel p viam publice miſericoꝛdie vel elemoſyne/p viaȝ regiā iuſticie pponit ire. Aquas deliciarū nō pponit bibere: p agros et vineas/id eſt p extrema negocia nō intēdit ledere: nec p aliquā iniuſticiā pponit ad ſiniſtrā ſeu ad dexterā declinare. Quod ſi aliquid de bonis ipſius terre/id eſt de mundi deliciis guſtauerit: pmittit ſatiſfacere/ꝛ p penitentiā emēdare. Sed quid? Reuera iſte Edom/id eſt caro cū populo ſuo/id eſt cū gula et vitiis carnalib⁹/talia pacta renuit: et iſrael/id eſt anime ſeu mētis cōtēplatiue tranſitū preſtare cōtradicit: immo ad ei obuiādū ſe cōtinue pparat et pmunit. Non tranſibis inquit p me: alioquin armat⁹ occurrā tibi. Inde ergo ſepe fit/ꝙ mēs ſeu anima neceſſe habet aliam viā magis latā et cōmunē querere: et ipſe H
edom .i. carnis impugnatiōes/a via cōpēdii .i. a ſtatu et vita pfectionis et abſtinentie retroire.
Ideo bñ dicit Apl's/ꝙ caro cōcupiſcit aduerſus ſpiritū/ꝛ ſpiritus cōcupiſcit aduerſus carnē Gal.5.c.
¶ Hic pcipit dominus ꝙ Aaron vadat ad patres ſuos: et ꝙ ſanctis veſtibus denudet: ꝛ ipſis Eodē ca. d
filius eius Eleazar induat in monte hoꝛ. Eleazar igit a Moyſe ducit: et ibi ſacris veſtibus induit/et ſumm⁹ ſacerdos cōſtituit. Aaron aūt ibidē moꝛitur/qui triginta diebus a populo deplorat. ¶ Sic vere cum quis ad ſacerdotiū ſumendus eſt: ꝛ loco patris/id eſt prelati ſubſtituēdus debet ſupciliū montis/id eſt mētis cōtēplationē aſcēdere: veſtes ſacras/id eſt virtutes induere et ſic mediāte moyſe/id eſt adiuuāte diuina lege digne poterit ſacerdotiū et eccleſiaſticū gradū ſeu officiū obtinere. Hoꝛ eñ interpͣtat lumē ſeu mōs: qꝛ p certo iſte lumē cōtemplatiōis et montē pfectionis aſcēdit/qui digne aaron/id eſt ſancto plato vel epo pdeceſſoꝛi ſuccedere q̄rit. Vñ Moralitas
ergo dicit: Circūda tibi decoꝛē ꝛ in ſublimi erigere: et eſto gloꝛioſus: et ſpecioſis induere veſtibus. Aaron moꝛtuus eſt/et p triginta dies eſt a populo deploꝛatus. Sic et nos in religione terrena p moꝛtuis facimus: et p triginta dies miſſas p moꝛtuis facimus ꝛ decantamus. Job.40.a.

¶ Capitulū viceſimūpꝛimū Textus: Quod cum audiſſet chananeus rex Arad qui habitabat ad meridiem/veniſſe ſcȝ iſrael per exploratoꝛum viā. Moralitatū Capitulū XVIII

A Populū circuientem terram edom / ce
pit tedere itineris ꝛ laboris: dicebatq
moyſi: Cur eduxiſti nos de egypto / vt
moreremur i ſolitudine? Deeſt panis: nō eſt aq̄
Aīa noſtra nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo: ſicut
ante fecerat ille pplſ ſimilē murmurationē / di-
Nume.21.b. cēs: Quare nos aſcēdere feciſti de egypto: ꝛ ad
duxiſti in hunc locū peſſimū q̄ ſeri nō pōt: q̄ nec
ficū gignit / nec vineas / nec malogranata: inſup
ꝛ aquā nō habet ad bibendū. Jgit indignatus
dñs / ꝓ murmure miſit in populū ignitos ſerpē
tes: ad quoꝝ plagas morteſq̄ plurimoꝝ: venit
populus ad moyſen dicēs: Peccauimus: qua-
propter ꝓ ipſis ſanandis precepit dñs fieri ſer-
pentē eneum / ꝛ eum in palo ſuſpendi: vt percuſ-
ſi a ſerpentibus dū in iſtū ſerpentē aſpicerēt / ſa
narētur. Sic ergo fiebat q̄ illos quos aliq̄s ſer-
pēs viuus et venenoſus mordebat / ſerpēs inno
cuus mortuꝰ ꝛ ereus in palo ſuſpēſus / dū reſpi-
Moralitas ciebaſ ſanabat. ¶ Jſte populꝰ murmurās ge-
nus humanū deſignat: qui ſcʒ i ſolitudine huiꝰ
mūdi: qui reuera eſt locus peſſimus: qui ꝑ pre-
dicationem nō ſeritur: pane verbi nō reficitur:
aq̄ gratie nō bibiſ: ficubꝰ / malogranatis. i. bo-
nis ſpūali bꝰ ꝛ virtutibꝰ nō dītaſ: a principio nō
ceſſauit cōtra dñm murmurare / et eidem ꝑ mala
opera repugnare. Quapropter ignitis ſerpenti
bus. i. a demonibus et vitijs ipſum ꝑmiſit do-
minus ꝑcuti: qui nō ceſſauerūt eos ab Adaʒ vſ-
B q̄ ad chriſtū miſerabiliter mordere / ꝛ ſpūaliter
necare: tamē ꝑpter plagas tribulationū ꝛ vitio
rum / cum antiqui populares plangerent et cla-
marent: voluit dominus q̄ ſerpēs eneus / id eſt
Chriſtus: q̄ more eris ꝑdicādo reſonaret / in vir
ginis vtero ſicut in quadā fornace conflareſ: et
q̄ ꝑ moyſen. i. ꝑ pplm iudaicū: i palo / id ē i cru-
ce ſuſpenderet / etiā inſup moreref: et q̄ ꝑcuſſi a
ſerpētibus / id eſt demonibꝰ / vitijs et tentationi
bus: ꝑ aſpectū et per fidē ipſius ſanarētur. Jſte
etiā ſerpens mortuus / viſus et creditꝰ: humanū
genus ab illis plagis ſanauit: quibꝰ antiquꝰ ſer-
pens / id eſt lucifer / in ꝑſona Ade totū genꝰ hu-
manū lethaliter vulnerauit. Et quod loquēdo
moraliter quotidie efficitur / q̄ illi qui ab ignitis
ſerpētibus / ſcʒ a mundo / carne ꝛ a diabolo igne
triplicis concupiſcentie inflāmanſ / ſi ſerpenteʒ
in palo pendentē / id eſt Chriſtū ꝛ eius humani-
tatē in cruce morientē / ꝑ compaſſionē et deuoti
oneʒ aſpiciunt: ſani et liberi ſtatim fiunt. Jdeo
Apoſtolus monet nos ad hunc aſpectū dicens:
Heb.12.a. Aſpicientes in auctorē fidei et cōſummatorē Je
ſum: qui ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucē / cō
fuſione contempta. Cōſyderate eū ꝛc. ¶ Sicut
hic innuiſ: filijs iſrael terrā edom circūeuntibꝰ
iuxta terminos Moab duo mirabilia contige-
runt. Unū de flumine ſeu de torrēte zareth / qui
ante eos eſt ſiccatus: et ſicut mare rubrū coraʒ
euntibus eſt diuiſus. Aliud iuxta arnon de qui-
buſdā rupibus et ſcopulis / qui ad eorū aduen-
tū geſtierunt: et ſignum leticie dantes / ſaxos in
clinauerant / et tranſeundi ſpaciū prebuerūt: et
ideo ſm ſcholaſticā hiſtoriaʒ / et ſm iudeos hic C
diciſ: ſcopuli torrētiū. Et in Pſ. diciſ: Mōtes Pſ.113.a.
exultauerūt vt arietes: et colles ſicut agni ouiū
¶ Jſta pñt exponi myſtice: ꝛ dici q̄ filij Jſrl ſi- Moralitas
gnificāt religioſos: q̄ ſcʒ ꝑ ſolitudinē religiōis
circūeūdo terrā edom. i. mundū: ꝓperāt ad ter-
rā future ꝓmiſſionis. Sed ꝓ certo iſti duo inue-
nerūt nocumenta: ſcʒ fluuiū zareth / q̄ ſignificat
carnis fragilitatē: ꝛ montes arnō / qui ſignificāt
penitentie difficultatē. Et reuera iſta duo ſolēt
nos a progreſſu bonorū operū impedire: ſcʒ fra
gilitas / et voluptatis fluxibilitas ex ꝑte noſtra /
et aſperitas et difficultas ex parte rei. Sed q̄d?
Pro certo ſi fuerimus veri filij iſrael. i. veri con
templatiui et iuſti: iſta duo impedimēta tollen-
tur: q: ſcʒ fluuiꝰ noſtre fragilitatis ſiccabitur ꝛ
ſolidabiſ. Scopulus vero aſꝑitatis et difficul-
tatis nobis geſtiet et letabiſ: ꝛ facilis ꝛ meabi-
lis efficieſ: q: reuera boni inuenūt in ſolitudi-
ne religionis et penitentie difficilia eſſe leuia / et
facilia eſſe fortiſſima. Unde diciſ: Jugū eñ me Mat.11.d.
um ſuaue eſt / et onus meū lene.

¶ Capitulum viceſimum ſecundum Textus: Profectiq3 et caſtrametati ſunt in campeſtribus moab. Moralitatum Capitulum XIX

Hic poniſ de morte Og et Seō regis
amorreorū: ſed nihil ibi notabile iudi-
caui. Uidēs Balach rex Moab / quō
victi ꝛ deſtructi fuerūt amorrei / timuit pplm iſ- D
rael: ꝛ ideo ꝓ maledicēdo ſibi / Balaaʒ ariolum
adiuit. Dū ergo Balaaʒ ad balach ꝓperat: ſpe
munerū (vt dicunt aliqui) ꝛ cōtra dei voluntatē
predictū populū maledicere ꝓponeret: occurrit
ſibi angelus in via euaginato gladio cōtra eū.
Quem videns aſina / diuertit ab itinere: et fuſte
ceſa angelo cum gladio occurrēte / et in ſtricto
quodam loco q̄ declinare nequibat aſſiſtente:
tantū adheſit parieti / q̄ pedē ſedentis attriuit.
Aſina vero angelū cū gladio videbat: ipſe vero
Balaā nō videbat angelū. Jncepit ergo aſina
loqui: aperuit eñ dñs os illius / ꝛ cepit ꝓphetaʒ
reprehendere: ꝛ de hoc q̄ ipſam fuſte ꝑcuſſerat
vituperare: Quare me percutis ecce iam ter-
tio? Statim etiā dominus oculos ꝓphete aperu-
it / et angelū cū gladio vidit. Qui viam ipſius re
prehendit: ꝛ ne populū domini malediceret / im
perauit. ¶ Jſta allegorice pñt dici de iudeis et Allegoria
gentibus. Balaam eñ ꝓpheta poteſt ſignifi-
care iudeos / qui legem et ꝓphetas habuerunt.
Aſina vero ſignificat gentiles: qui beſtialiter ꝛ
brutaliter vixerūt. Angelus ſignificat chriſtum
vel etiam eius fidem: qui gladiū ſue ſeueritatis
et iuſticie ſecum portat. Jſta ergo eſt veritas / q̄
aſina prius vidit angelū q̄ ꝓpheta. i. gētiles ꝑ-
mo crediderūt chriſto: ꝛ ipm citius ꝑ fidē vide-
rūt q̄ iudei: quia ſcʒ gentiles ipm ꝑ fidem vide-
runt: ꝛ iudei in perfidia remanſerunt: qui prius
erāt beſtiales ꝛ ceci / fuerūt illuminati: et illi qui
priꝰ clare viderāt / ſunt excecati: iuxta illud quod
dicitur: Ego in hunc mundum veni / vt qui non Joan.9.g.

E vidēt videāt:et q̄ vidēt/ceci fiāt. In fine tñ bala
am angelū videt:q2 iudaicꝰ pplˀs finaliter ꝯuer-
Eſa.60.a. tet/et credet in Chꝛiſtū:et eiꝰ fidē ꝑcipiet ⁊ cog-
Aliter noſcet. Vñ Eſa. Tūc videbis et afflues. ¶ Vel
dic ꝙ Balaā ꝓpheta/ qui interpꝛetat̃ turbans
eos/vel deuoꝛās populū/ſiue ſubſtātia eoꝝ: ſi-
gnificat mūdi ſuperioꝛes/id eſt pꝛelatos pꝛinci-
pes/et etiā clericos vel diuites:quia ſcꝫ iſti licet
ſint ꝓphete/id eſt ſapiētes et ſcientifici reſpectu
alioꝝ: ipſi tñ ꝑ diſcoꝛdias populū turbāt. Pa-
tet de aduocatis/q̄ nutriūt oēs lites: ꝓpter rapi
nas ppl̄m deuoꝛauit:et tamē ſine ſubſtātia eoꝝ
ſunt finaliter:inquantū ſcꝫ tales rapinarū diui
tie nunq̄ diu apud eos perſeuerāt:ſicut patet ta
les vt cōmuniter ſunt paupes: aduocati vero ⁊
alij fraudulēti/q̄q̄ de ſubſtātia populi ſint diui-
tes:tamē apud heredes eoꝝ minime diu reſtāt
Prouer.11.d. Quia ſm̄ Prouer. Alij cōgregāt nō ſua:⁊ ſem-
per in egeſtate ſunt. Aſina vero poteſt populum
ſubditū/beſtialem et ſimplicē ſignificare: quam
ſcꝫ Balaā/id eſt ſuperioꝛes nō ceſſant equitare
cōtemneret calcare. Igitur dico/ꝙ aſina hodie
melius videret angelū q̄ ꝓpheta:quia ꝓ certo
hodie inferioꝛes et ſubditi melius vident deū/
et melius cōſyderāt gladiū ſue ſentēt:e q̄ ipſi ſui
equitatoꝛes:id eſt q̄ clerici/ꝓphete ⁊ religioſi/
pꝛincipes et q̄cūq3 ſupioꝛes. Gladius eñ diui-
ne ſentētie hodie ꝓterq̄ a ſimplicibus nō timet
et angelus teſtamēti Chꝛiſtus ab ipſis/nō a mū
di ſapientibus et potentibꝰ contemplat̃. Unde
Eſa.38.b. Eſa. Non videbo dominū deū in terra viuen-
F tiū. Aſine ergo/id eſt ſimplices per aſpectū gla-
dij diuine ſententie:quādo ſcꝫ in arto loco moꝛ
tis inter parietes finalis neceſſitatis/a quo de-
clinare nō poſſunt: Chꝛiſtū cū gladio expectare
cōminantē conſpiciunt:a mala via iniuſticie di-
uertunt:et verberari tribulationibꝰ citiꝰ ſe per-
Iob.19.d. mittunt q̄ peccare:iuxta illud Iob: Fugite er-
go a facie gladij:quoniā vltoꝛ iniquitatū gladi
us eſt:et ſcitote eſſe iudiciū. Mali vero ꝓphete
id eſt mali clerici et ſuperioꝛes: quia deū nō vi-
dent neq3 cogitāt:audacter contra ipſum pec-
cando pꝛoperāt:et gladiū ſue ſentētie nō foꝛmi
dant. Sic ergo fit ꝙ aſine ꝓphetas repꝛehēdūt/
dū ſimplices meliꝰ q̄ literati:laici melius q̄ cle
rici:ſubditi melius q̄ pꝛelati operātur ⁊ viuūt.
Unde iſti hodie contra naturam loqui/ deum
laudando videntur/vbi maioꝛes tacere noſcun-
tur. Unde de beato Antonio legitur: ꝙ cuꝫ per
deſerta videre Paulū pergeret: et homincio-
nem ſecū loquacē reperiſſet/dixiſſe fert̃: Ve tibi
alexādria:q2 beſtie chꝛiſtū loquunt̃:hoīes vero
Aliter ipm̄ ignoꝛāt. ¶ Vel ſi vis:dic ꝙ ſi hō ducit/aſi
nā ſuā/id eſt aliquē familiarē vel ſubditū ad ali
quod malū opus/ſcꝫ ad maledicenduꝫ populo
domini/ſcꝫ ad pauperes moleſtādū: ſi videt an
gelum cū gladio/id eſt Chꝛiſtum cum ſua dura
ſententia contra ſe ſtare:et viā illaꝫ ſeu opus il
lud angelo/ id eſt deo diſplicere cognoſcat ſibi
rebellē et contrariū eſſe deū:ſtatim debet a tali
itinere vel opere reſilire:nec pꝛopter dñi ſui mi

nas aut penas debet vltra ꝓcedere: imo debet G
pēden/id eſt affectū et voluntatē domini ſui atte-
rere et affricare: et eidem potius diſplicere/ di-
cens illud: Obedire opoꝛtet deo magis q̄ ho- Actuū.5.e.
minibus. ¶ Vel dic ꝙ aſina ſignificat hominē Aliter
humilē et patientē: qui licet habeat ſuſtinere a
ſuperioꝛe:tamē cū nimis ꝓuocatur: et ꝑ iniuri-
as a ſeſſoꝛe ſuo/id eſt a ſupioꝛe vel pꝛelato plus
debito ſtimulat̃:nō eſt mirū ſi eius patientia di
rumpat̃: et ſi contra dñm ſuū murmuret et loq̄-
tur. Subditi eñ q̄q̄ patiētes:nō tamē poſſunt
ſem ꝑ iniurias ſuperioꝝ tolerare: imo qñ nimis
cōminant̃/neceſſe habēt contra eos reclamare.
Quare inquit me ꝑcutis ecce iā tertio? Vñ iſti
dicunt illud Iob: Que eſt eñ foꝛtitudo mea vt Iob.6.b
ſuſtineā?aut quis finis meus vt patiens agam?
Nec eñ foꝛtitudo mea vt foꝛtitudo lapidū:nec
caro mea enea eſt. ¶ Vel ſi vis dic moꝛaliter ꝙ Aliter
balaā eſt volūtas/q̄ eſt potētia libera/et tñ ceca.
Aſina vero eſt potētia cognitiua/et tamē ſubdita
et ſerua. Que ſcꝫ vidēs ꝙ angelus.i. deꝰ/gladio
infirmitatū vel infoꝛtunioꝝ ipſam ꝑſequit̃:ipſaꝫ
vexat:et ad mūdi ꝓſpera ꝑtranſire depꝛehendit
Balaā/id eſt voluntatē ad iſtum gladiū nō at-
tēdentē/ſed ad ſuas ꝯcupiſcentias ꝓperātem
monet vt declinet a via mala. Vñ dicit̃: Infir- Eccl.31.a.
mitas grauis ſobꝛiā facit animā ⁊c̃.

¶ Capitulū viceſimūquintū Textꝰ: Moꝛabatur autē eo tēꝑe iſrael in ſethim. Moꝛalitatū Capitulum XX

H
Ilij iſrael exiſtentibꝰ in ſethim: vene-
rūt in caſtra mulieres madianite ſeu fi-
lie moab: cū quibꝰ foꝛnicatꝰ eſt pplˀs:⁊
vocauerunt eos ad ſacrificia ſua:⁊ adoꝛauerunt
etiā deos ſuos: ꝓpter quod iratus dñs/ ꝑcepit
ꝙ quilibet fratrē ſuū occideret/et idolatriā vin-
dicaret. Pꝛincipes etiā populi q̄ populū nō pu
nierant/pꝛecepit dñs ſuſpendi/ et contra ſolē in
patibulis poni. ¶ Allega exemplariter ſi vis/ Moꝛalitas
ꝙ vnum pctm̄ ad aliud trahit. Mala eñ ſocie-
tas et cohabitatio maloꝝ/vitioꝝ eſt occaſio.
Luxuria enim traxit iſtos ad foꝛnicationē/ foꝛ-
nicatio ad idolatriam: idolatria vero traxit ad
moꝛtem. Quia ſm̄ Grego. Pctm̄ quod ꝑ peni
tentiā nō diluit̃/ mox ſuo pondere ad aliud tra-
hit. ¶ Vel allegari pōt cōtra pꝛelatos/ pꝛinci- Aliter
pes ſiue iudices negligētes:qui reuera ſi popu-
lū nō puniunt cū delinquit: et ſi peccare ipſum
nō impedit qñ poſſet/in inferno ſuſpēdi meren-
tur:et ibi ad ſolē/id eſt ad ardoꝛē perpetuū expo
nent̃. ¶ Vel poteſt illud allegari: ꝙ vbi de fide Aliter
agit̃/quilibet zelare iubet̃: intantū ꝙ nulli parē
ti vel amico parcere tūc tenet̃. Amicus eñ ami
cū/et frater fratrē debet occidere:quando videt
eū in deū impie agere:et per idolatriā vel here-
ſim ſibi ī via moꝝ ⁊ fidei obuiare. Vñ Deut. Si Deute.13.b.
tibi ꝑſuaſerit frater tuus vt ſeruias dijs alienis
nō acquieſcas ei:ſed ſtatim interficias eū. Que
tamen intelligo cū iudicis autoꝛitate/vel quan-
do eſt bellum cōmune contra hereticos vel infi-
deles. ¶ Hic ponit̃ de illo filio iſrael/qui coꝛā Eodē ca.b

A moyſe et alijs tabernaculū ingrediens/ vna cū
meretrice cohabitauit. Quē phinees ſubſecut⁹
gladio cōfodit: ⁊ ideo ſacerdotiū ſempiternū a
Moralitas deo ſibi pollicitū eſt. ¶ Quod vtiqꝫ ad hoc al-
legari pōt/ ꝙ viri chriſtiani ⁊ fideles/ et maxime
eccleſiaſtici ⁊ ſacerdotes: ꝓ fide et morib⁹ debent
zelare: ⁊ publice fornicātes/ vł quoſlibet in ſcā-
dalū publice delinqn̄tes debēt redarguere ⁊ pu
nire. Et ſic ꝓ certo poterūt ſacerdotiū ꝑpetuū/
id ē honorē eternū: et hoc ī alio ſeculo poſſide-
Pſ. 109. b. re. Pſal. Tu es ſacerdos ī eternū ſm ordinem
melchiſedech. Nihil em̄ ita ꝑpetuat ſacerdotia
.i. dignitates eccleſiaſticas ⁊ mūdanas ſicut zel⁹
iuſticie ⁊ fidei cū habēt. Zelo ergo iſti⁹ fuit dn̄s
placat⁹/ ⁊ pp̄ls ab vlterioꝛi plaga liberat⁹: qꝛ re
Pſal. 105. c. uera zel⁹ et iuſticia etiā malos punit. Pſal. Ste
tit phinees et placauit: et ceſſauit quaſſatio ⁊c.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū Text⁹: Acceſſerūt autē filie ſalphaad. Moralitatum Capitulum XXI

Salphaad mortuus eſt ī deſerto: ⁊ cū nō
haberet filios q̄ ſibi poſſent ſuccedere:
precepit dn̄s ꝙ filie ſue ſuccederēt loco
eius. Ubi etiā legē ſuꝑ hoc dn̄s promulgauit di
cēs: ꝙ homo cū mortu⁹ fuerit abſqꝫ filio/ ad fili-
Moralitas am trāſibit ſucceſſio. ¶ Filij ſignificant viros
perfectos: femine ſignificāt imꝑfectos. Igiť qn̄
pater/ id ē aliqs ꝓlat⁹ moriť: tūc ſi habet aliquē
filiū. i. aliquē ſubditū ꝑfectū/ prudū ⁊ diſcretum
hereditas ſua/ id eſt ꝓlatio vel dignitas/ debet ſi
B bi diſtribui et cōcedi: ⁊ ad illā debet talis eligi ⁊
aſſumi. Uerūtamē ſi talis fili⁹/ id eſt talis perfe-
ctus deficiat: tūc neceſſariū eſt ꝙ ī hereditate vł
ꝓlatura: filia/ id eſt ſubditus ſimplex et imperfe
ctus ſuccedat. Melius eſt em̄ filiā/ id eſt minus
ſufficientē/ imperfectū ſeu ſimplicē eligere: ꝙ̄ he
reditatē eccleſie/ beneficij vel officij ſine guber-
natore diu dimittere. Quod tn̄ eſt cōtra illos q̄
hereditates eccleſiaſticas etiā viris/ id eſt ꝑfe-
ctis et ſufficiētib⁹ cōmittere noluāt: ſed ipſas va-
cātes diuturnis ꝑib⁹ ꝑmittūt. Quod eſt etiā cō
tra illos/ q̄ dato ꝙ filios/ id eſt viros ſufficiētes
ꝑfectos habeāt: feminas tn̄/ id eſt ignorantes ⁊
imꝑfectos/ ſcꝫ nepotes ſuos et amicos ꝓmouēt
et exaltāt: et hereditatē q̄ debebať nō filiab⁹ ſed
Mat. 15. c. filijs/ eis donant: cū tamē ſcriptū ſit: ꝙ nō eſt bo
nū dare panē filiorū canibus ad mādūcandū.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſic in bonis magis debet eligi mu
lier: dū tamen ſit filia/ ꝙ̄ quicūqꝫ maſculus alie-
nus. Sic vere ī bn̄ficijs eccleſie quādoqꝫ debet
mulier/ id eſt minus ꝑfectus eligi: dū tamē ſit fi
lius eccleſie/ id eſt de dioceſi vel patria: ꝙ̄ ma-
ſculus/ id eſt quicūqꝫ magis ꝑfectus de alia gē-
Aliter te natus. ¶ Uel iſta pōt allegari/ ꝙ nullus po-
teſt eſſe ita mirabilis ꝑſona/ que a bonis pater
nis debet exheredari ⁊c. Aduerte hic ꝙ Moy-
ſes in om̄ibus arduis cauſis cōſulebat dominū
ſicut patet hic de ſucceſſione iſtarū filiarum/ de
Leui. 24. c. blaſphemo/ et ſupra de colligente ligna ⁊c. In
quo notari poteſt/ ꝙ iudex vel ꝓlatus/ ī omni fa
cto arduo debet ad deū mentaliter recurrere: et
ſibi ante om̄ia negociū cōmendare: et ſic pote C
rit tutius iudicare. ¶ Moyſi morituro dictum
fuit a dn̄o/ ꝙ montē altū aſcēderet: et ꝙ terrā ꝓ-
miſſionis ꝯtemplareť et cerneret: ꝙqꝫ loco ſuo
Joſue filiū nun ducē popli ſubſtitueret: et ꝙ ad
patres ſuos relicto corpore trāſmearet. ¶ Sic Moralitas
vere ꝓlat⁹ vel vir iuſtus/ in monte/ ſcꝫ in perfe
ctionis ſtatu moriť: inꝙ̄tū a valle/ id eſt a popu
li morib⁹ ſegregať. Moritur⁹ tamē ſūme debet
terrā ꝓmiſſionis paradiſi cōtemplari et reſpice-
re/ et eā totis niſibus affectare: de ſubſtituendo
etiā Joſue/ id eſt bono ſucceſſore: ſi ſit ſibi poſſi
bile debet curare/ et ꝓ hoc dn̄m exorare: dicen-
do cū iſto Moyſe illud quod dicit: Prouideat Eodē ca. c
dn̄s deus ſpirituū om̄is carnis hominē/ qui ſit
ſuꝑ multitudinē hanc: vt poſſit exire et intrare
ā eos. ¶ Itē aduerte hic/ ꝙ qꝛ Moyſes ⁊ aa-
ron in dn̄m peccauerūt ad aquas ꝯtradictiōis/
inquantū ipſum ſanctificare corā populo nolue
runt: ideo ne intrarēt terrā ꝓmiſſionis/ et ne in
ducerēt illuc pplm/ ꝯdemnati fuerūt. Joſue er-
go q̄ nō peccauerat: electus fuit/ et ibi pplm in
troduxit. ¶ Dic ſi vis allegorice: ꝙ Moyſes ⁊ Allegoria
aaron ſignificāt veterē legē/ vel generaliter oēs
patres veteres. Joſue v̄o qui interpretať ſalua
tor/ ſignificat gratiā vel etiā chriſtū: qꝛ ꝓ certo
illi primi oēs pctōres fuerūt: et oēs in dn̄m deli
querūt: ⁊ ideo populū dei in terrā ꝓmiſſionis. i.
in paradiſum ſeu etiā in ꝑfectionis ſtatū intro-
mittere nequiuerūt. Omnes em̄ peccauerūt/ et Hebre. 3. c.
egēt gratia dei. Apl's. Nihil em̄ ad perfectū ad Hebre. 7. c.
duxit lex. Neceſſe ergo fuit iſtos ī deſerto/ id eſt D
in inferno remanere: qꝛ ꝓpter Ade pctm̄ ad ter
rā paradiſi nequerat penetrare. Pſal. Quibus Pſal. 94. b.
iuraui in ira mea: ſi introibunt in requiem meā
Quid ergo? Proculdubio neceſſe fuit holeꝫ in
nocentē/ ſcꝫ ioſue: ſaluatorē/ id eſt chriſtū vł dei
gratiā querere: qui pplm poſſet in paradiſuꝫ in
tromittere/ ſeu introducere et ſaluare. Chriſtus
em̄/ nō moyſes: gratia/ nō lex: nouitas/ nō vetu-
ſtas: eccleſia/ non ſynagoga: nos introducit ad
gloriā et ad vitā. Apl's: Nō ex operib⁹ legis iu- Roma. 3. c.
ſtificabiť omnis caro. Et alibi: Juſtificati gra ad Titū. 3. b.
tia ipſius heredes ſimus. ¶ Uel dic generali- Aliter
ter/ ꝙ pctōres etiā ſufficientes: et maxime illi q̄
peccauerunt ad aquas ꝯtradictionis: vt diſcor-
des/ dyſcoli/ et rebelles: nō debent populi duces
fieri et ꝓlati/ dn̄i vel rectores: ſed potius Joſue/
id eſt innocētes/ prouidi et fideles. Apl's. Talis Hebre. 7. d.
decebat vt nobis eſſet pontifex ſanctus/ inno-
cens et impollutus/ ſegregatus a peccatorib⁹/
et excelſior celis factus. Hic nota ſi vis/ ꝙ moy
ſes nō rogauit ꝓ aliquo in ſpeciali/ nec de ꝯſan-
guineis/ nec amicis curauit: ſed in genere ꝓ ſuf-
ficienti ſucceſſore rogauit.

¶ Capitulū viceſimūoctauū text⁹: Dixit quoqꝫ domin⁹ ad moyſen: Precipe filijs Iſrael. Capitulum viceſimūnonū Textus: Menſis etiam ſeptimi prima dies venerabilis. Moralitatum Capitulum XXII

E In .xviij. ⁊ .xix. capitulis agit̃ generali-
ter de feſtis ⁊ ſacrificijs eorundē/⁊ de li-
bamētis. Circa quod nota: ꝙ ſm̄ ꝙ poſ-
ſumus colligere: dn̄o offerebat̃ de animalibus/
agnus/aries/vitulus/bos/hircus/vacca/ capra
agna/turtur/colūba ⁊ paſſer. Itē de rebus nō li
quidis offerebāt ſimilā/panē/thus/ſal. De re-
Moꝛalitas bus ṽo liq̄dis oleū ⁊ vinū. ¶ Reuera iſta ſacri
ficia pñt ſignificare diuerſas virtutes/ q̄ ſunt a
nobis domino offerēde. Debem⁹ eñ ſibi offerre
agnū.i.innocētiā: bouē qui tarde incedit/ id eſt
tēperantiā: hedū q̄ libēter ludit/id eſt bonā leti
ciā: hircū ⁊ caprā/quoꝝ pilus pūgit.i. penitēti
am: vaccā ⁊ agnū/quarū fimus ſterilibus agris
ꝓficit/id ē elemoſynā: vitulū q̄ iugo ſe ſubijcit/
id eſt obediētiā: turturē q̄ eſt auis caſta/id ē mū-
diciā: columbā q̄ eſt auis ſimplex.i. modeſtiam
Itē debem⁹ ſibi offerre farinā/id eſt mundā co
gitationē: panē/id eſt eucbariſtie deuotionē: ſal
id eſt ſapiētiā ⁊ diſcretionē: thus.i.charitatem ⁊
orationē: oleū.i.miſericoꝛdiā ⁊ cōpaſſionē: vinū
id eſt ſpūalē ſpem ⁊ ↄſolationē. Et breuiter iſta
debēt eſſe ſacrificia ſpūalia: q2 ſacrificiū deo ſpi
rit⁹ cōtribulatus: q̄ a deo ſunt acceptabilia atq3
grata. Hō eñ de ſeipſo facit agnū/bouē ⁊ arie-
tē/⁊ ſilia: qñ ipſe offert deo innocētiā/foꝛtitudi-
Pſal.59.b nē/iuſticiā/⁊ bona ſpūalia. Ps. Sacrificiū lau
Aliter dis honoꝛificabit me. ¶ Vel dic ꝙ in paradiſo
dn̄o offerũtur varie res/id eſt varia genera ꝑſo
narū/ſc3 agnus.i. holes innocētes: aries/id eſt
F holes iuſticiā diligētes: vitulus.i. ſpūalib⁹ gau-
dētes ⁊c. Dic ⁊ refer oĩa ad ꝑſonas. ¶ Nota
hic/ꝙ apud iudeos erāt ſeptē ſolēnitates lega-
les: ſc3 Sabbatū/vbi ab operib⁹ ceſſabat̃. Neo
menia/vbi principiū mēſis ⁊ noue lune principi
um celebꝛabat̃. Et dicebat̃ a neo quod eſt no-
ua/⁊ mene quod eſt luna/q̄ſi nouilunū. Phaſe
id eſt paſcha/in quo agnus paſchalis comede
bat̃: ⁊ dicit̃ phaſe.i. trāſitus dn̄i. Pentecoſtes/a
die quinquageſima poſt paſcha: dicta a pente-
con quod eſt quinq̄ginta: in qua de frugib⁹ no-
uis pꝛimitie offerebant̃. Feſtū clāgoꝛis in ꝓn-
cipio mēſis ſeptimi/in quo cū coꝛnibus pecoꝝ
bucinabat̃. Feſtū ꝓpiciationis/decima die mē
ſis ſeptimi: in quo vitula rufa cōcremabat̃: ⁊ ci
nis ei⁹ p immūdis expiādis ad totū annū reſer-
uabat̃. Et feſtū tabernaculoꝝ/q̄ntadecima mē
ſis hui⁹/quo ppl's ſepte3 dieb⁹ in tabernaculis
moꝛabat̃. Et aduerte/ꝙ iſta ſeptē feſta ſuas ra-
tiones habebant. Nā celebꝛabat̃ ſabbatū/quia
dn̄s req̄euerat. Neomenia/q2 tūc mēſis legalis
incipiebat. Paſcha/q2 tunc ppl's mare rubꝛu3
trāſierat. Pētecoſtes/ q2 tunc ſc3 die quinqua-
geſima ab exitu de egypto ppl's legē acceperat.
Feſtū clāgoꝛis/q2 ea die Iſaac liberat⁹ fuerat:
⁊ ideo cū coꝛnib⁹ arietinis clāgebāt/ ꝓpter arie
tē quē pater loco eius imolauerat. Feſtū ꝓpici-
ationis: q2 ea die poſt vitulū cōflatilē Moyſes
de mōte deſcendēs/ ꝓpiciatū eis dn̄m nūciaue
rat. Feſtū tabernaculoꝝ/ p eo ꝙ popnlus ī de
Moꝛalitas ſerto in tabernaculis habitauerat. ¶ Dic mo

raliter loquēdo/ ꝙ talia ſeptē feſta celebꝛabant G
ſpūaliter fideles ī eccl'ia. Et ſic dicam⁹ ꝙ ſabba
tū celebꝛam⁹/q̄ſi a malis opibus quieſcimus et
ceſſamus. Neomeniā/id eſt lune nouitatē coli-
mus/cū noſtrā cōuerſationē in bonis moꝛibus
innouamus. Paſcha facim⁹ cū de mūdo ad re
ligionē/de egypto in hieruſalē/de pc̄ō ad grati
am/de amaro ſeculo ad celi amicitiā ꝑtrāſimus
Pentecoſten celebꝛam⁹/cū legē dei/ſcientiā ⁊ fi
dē accipim⁹: cū pꝛimitias bonoꝝ operū ſibi da
mus. Feſtū clāgoꝛis agim⁹/cū deū pura mente
laudam⁹: ⁊ cū de arietis imolatione ⁊ iſaac libe
ratione/id eſt de chꝛiſti paſſione et reſurrectiōe
eidē gratias agimus. Feſtū ꝓpiciationis reco-
limus/q̄ſi de venia impetrata ꝑ vacce rufe cō-
buſtionē/id eſt ꝑ chꝛiſti paſſionē gaudem⁹. Fe
ſtum ṽo tabernaculoꝝ ꝑficimus/qñ nos eſſe in
hoc mūdo peregrinos et aduenas cogitam⁹: ⁊
quādo nos nō habere hic manentē ciuitatē cer
nimus: ⁊ ad futurā patriā mētaliter ꝓperamus
Iſta ſunt ergo feſta/q̄ nos debem⁹ ſpūaliter co
lere: ⁊ in tēplo coꝛdis noſtri mētaliter celebꝛa-
re. Vñ Naū: Celebꝛa iuda feſtiuitates tuas: red Naū.1.d.
de altiſſimo vota tua. Q̄̃us hodie lamentando
poſſet dici illud Treñ. Obliuioni tradidit dn̄s Treñ.2.b
in ſion feſtiuitatē ⁊ ſabbatū. ¶ Vel dic ꝙ multi Aliter
ſunt mali q̄ videnẗ adhuc iudaizare/feſta iudai
ca ſpūaliter celebꝛare. Quidā eñ celebꝛāt ſabba
tū: ⁊ iſti ſunt illi q̄ ſemꝑ volūt q̄eſcere/⁊ nullum
opus bonū facere: nec ſunt ī aliquo laboꝛe. De
quibus dicit Pſal. In laboꝛe hoīm nō ſunt: ⁊ Pſ.72.a
cū hoībus nō flagellabunẗ. Ideo tenuit eos ſu D
perbia ⁊c. Alij ſunt q̄ celebꝛāt neomeniā/ id eſt
nouā lunā: ⁊ iſti ſunt illi q̄ ſolent nouitates dili
gere: nouos ritus/moꝛes ⁊ ſtatuta introducere
noua ⁊ curioſa querere: et ſemꝑ aliq̄d nouitatis
appetere/dicere vel facere. Unde dicit̃: Nouo Act.17.d.
rū demonioꝝ denūciatoꝛ videtur eſſe. Alij cele
bꝛāt feſtū paſche/quod interpꝛetat̃ trāſitus: et
⁊ ſunt illi q̄ inſtabilitatis vitio ſolēt laboꝛare:
nec vnq̄ in aliquo ꝓpoſito perſiſtere: ſed de bo
no ad malū/de malo ṽo ad deterius cōtinue ꝑ-
trāſire. Vñ Hiere. Tranſierūt de mōte in collē: Hiere.50.b
obliti ſunt cubilis ſui. Alij celebꝛāt feſtū pente-
coſtes/dictū a pēte quod eſt q̄nq3: et iſti ſunt illi
q̄nq3 qui ſuꝑfluis deſyderijs obediunt: ⁊ q̄ legē
carnis ſuſcipiūt: ⁊ pꝛimitias ſue iuuentutis ſibi
luxuriādo offerūt/dicētes illud Lu. Iuga boū Luce.14.b.
emi q̄nq3. Alij celebꝛāt feſtū clāgoꝛis: ⁊ iſti ſunt
illi q̄ nō ceſſant tubicinare ⁊ clāgere: ⁊ cū canti-
cis ⁊ cithara mūdi leticiam frequētare: ⁊ tales
ſunt etiā ꝓiatoꝛes ⁊ venatoꝛes/q̄ tubis ⁊ clamo
ribus vtunẗ ⁊c. Vñ Iob: Tenēt tympanū ⁊ ci Iob.21.b.
tharā: et gaudēt ad ſonitū oꝛgani. Alij celebꝛāt
feſtū ꝓpiciationis: quod etiā dicit̃ feſtū afflicti-
onis et expiationis: et iſti ſunt illi q̄ ſperāt ī fine
penitere/et dei miſericoꝛdia3 habere/ et ſeipſos
ꝑ penitentiā affligere/⁊ pc̄ōꝝ ſuoꝝ expiatio-
ne et veniā obtinere. Propter quod nō ceſſant
q̄diu viuūt peccare: dicētes ꝙ ſatis eſt de tēpo
poꝛe quo poſſint veniā impetrare: dicētes illud

B Eccli. Miſericordia dñi magna: delictorum meo
Eccli.7.b rum nõ recordabit altiſſimus. Alij celebrant feſtũ
tabernaculorum: et iſti ſunt illi q in nullo ſtatu vel
bñficio figunt pedẽ: ſicut ſunt ambitioſi/ q ſcʒ in
nullo officio vel bñficio quod habeant/ limites
greſſuum et affectuũ ſuorum firmant: immo in omi
bñficio tanq̃ pegrini/ et etiã tanq̃ in tabernacu-
lis habitant: et ſemp ad aliqd aliud ambiũt et an
4.Reg.13.b helant. Unde dicit: Habitauerunt filij iſrael in
tabernaculis. Iſta ſunt ergo feſta mala malorum
qbus in hoc mundo tripudiant et feſtiuant: de
Eſa.1.d qbus dicit: Solennitates veſtras odiuit aĩa
Ibidẽ mea. Et iterum: Neomeniã et ſabbatũ et feſtiuita-
Amos.5.f tes alias non feram. Et alibi: Odim et pieci fe-
ſtiuitates veſtras. Cum omni die deberet fieri iu
ge ſacrificiũ. ſ. vnus agnus mane/ et alius veſpe-
re cum libamẽtis ſuis: iſtud erat verum/ q in dieb9
feſtiuis et ſolennibus plura et maiora fiebant ſa-
crificia/ q̃ in diebus cõibus. Sic vere licet omi
die debemus iuge ſacrificiũ. i. iuge bonorum ope-
rum exercitiũ facere: et mane et veſpe. i. in iuuẽtu-
te et ſenectute agnũ immaculatũ. i. vitã puram et
immaculatã offerre: in diebus tñ feſtiuis debe-
mus purat meliora ſacrificia. i. opa bona et pci
pua exercere. Inq̃tum eñ feſtum eſt ſolennius
debet ſacrificiũ bonorum operum eſſe maius. Unde
Io.13.e Ioan. Eme ea que opus ſũt ad diẽ feſtũ. Quod
tñ eſt contra multos/ q diebus feſtiuis non plu-
ra bona/ ſed potius faciũt plura mala. Ubi dicit
1.Mach.1.e Cõuerſi ſunt dies feſti eius in luctum. ¶ Sicut
D ponit hic ſcholaſtica hiſtoria: Iuge ſacrificium
Hiſtoria veſptinum pinguius erat q̃ matutinũ. Cuius
ſcholaſtica cauſa erat (vt ait) qr multi ponebãt de die ſacrifi
cia in altari/ vnde ſacrificiũ pinguius reddebat
Moralitas ¶ Sic etiã ſacrificiũ noſtrum veſptinũ/ id ẽ bona
opera ſenectutis debẽt eſſe meliora/ et p elemo-
ſynas pinguiora q̃ opera matutina iuuentutis.
Quia ſcʒ quãto plus ad veſperã ſenectutis pro
peramus/ tãto meliora opa exercere debemus:
vt in nocte mortis odore virtutũ noſtrarum domi
nũ delectemus: et ipſe cremationẽ noſtre peniten
Pſal.140.a tie ſpũaliter odoret. Pſ. Eleuatio manuũ mea
rum ſacrificiũ veſptinum.

¶ Capitulum triceſimũ Textus: Narra-
uitq; moyſes filijs iſrael omnia que
ei dominus imperarat. Moralitatũ
Capitulum XXIII

Quiter nõ poterat votũ facere. Si vo
ipſa ſiue filiafamilias votũ faceret: ſta
tim quãdo vir vel pater votũ audie-
bat/ contradicere poterat: et ſic votũ quod fecerat
nõ tenebat. Si vo vir vel pater ſtatim nõ contra-
diceret ſed taceret: et quaſi vota aſſociãdo aliqn
tutũ expectabat: ipſm ampli9 tollere nõ valebat
Filia vo vidua vel repudiata q in patris pote-
ſtate nõ erat/ ſi votum vouebat/ neceſſario obli-
gata manebat: et ipſm votũ pater ſuus nullo mõ
Moralitas tollebat. ¶ Iſtud ſi vis allega moralr: et dic q
pater et mater eſt anim9 rõnalis: filia vo et vxor
eius ſenſualitas carnalis. Igit dico q quando
talis filia ſeu vxor. ſ. caro vel ſenſualitas: vult ali
quod votum facere. i. vult ex voluntate ſua age- C
re: neceſſe habet viri ſeu patris ſui. ſ. animi rati
onalis conſenſum et conſilium reqrere: et ſi contradi-
cat/ debet qeſcere et ceſſare. Iſte etiam vir vel pa
ter/ quando filiã iſtam. ſ. carnem/ videt votum
emittere. i. aliquid mali concupiſcere: poteſt in pri
cipio ſibi reſiſtere/ et votũ ipſius refrenare. Q, ſi
aliquantulũ tardauerit/ et a contrãdicẽdo et carnali
appetitui repugnãdo paulatim ſemp ceſſauerit/
ipſam amplius a tali voto. i. a tali malo deſyde
rio retardare non poterit: qr ſcʒ mala carnis vo
ta et deſyderia/ dum adhuc ſunt in pncipio. i. in
cogitatiõe/ poſſunt p rõnem repmi et auferri. Si
aũt conualeſcere pmittunt: vix aut nunq̃ poſſunt
deſtrui vel auelli. Ubi dicit: Niſi pueneris eos/
paulatim maiora his faciẽt: et non poteris obti-
nere eos. ¶ Uel dic q vir vel pater eſt de9: filia Aliter
vel coniux eſt anima: quã p certo a fatuis votis
ſuis repmit: et tribulãdo vl inſpirãdo ipſam a ma
lo cuſtodit. Illud tamen fallit in repudiata vel
vidua. i. in anima reprobata et dãnata: qr talẽ ſo
let pater ſuus ſcʒ deus et a malis votis ſuis non
trahere/ ſed eam ꝓprie volũtati dimittere: et tã-
q̃ correctiõe indignam ſibi in ſuis malis deſyde
rijs nullatenus obuiare. Ubi: Non viſitabo fili Ezec.4.a
as veſtras cum fuerint fornicate. ¶ Uel dic ſi Aliter
vir de plato/ q bonos ſubditos corrigit/ et eorum
malis deſyderijs contradicit: repudiatos vo et
ꝓteruos tanq̃ incorrigibiles ſue volũtati dimit
tit. Pſ. Dimiſi eos ſm deſyderia cordis eorum Pſ.80.c
ibunt in adinuentiõibus ſuis. D

¶ Capitulũ triceſimũprimũ Textus
Locutuſq; eſt dominus ad moyſen
dicens: Ulciſcere prius filios iſrael
Moralitatum Capi. XXIIII.

Cum filij iſrael de madianitis triũphaſ
ſent/ et quinq; eorum reges occidiſſent: muli-
eres et viros captiuos ad caſtra duxerũt
Quibus ait moyſes p hec vba: Cur mulieres re
ſeruaſtis? Nõne iſte ſunt q peccare fecerũt iſrael
Uiros igit et mulieres corruptas occidit/ et ſo-
lũ virgines reſeruauit. ¶ Per madian quod in Moralitas
terptat contradictio/ intelligit caro/ q ſemp contra-
dicit ſpiritui. Et p quinq; reges eius intelligo qn
q; ſenſus: p mulieres corruptas itelligo malas
delectatiões et cogitationes. Per vgines vero
intelligo puras et ſctãs affectiões. Igit moralr
loquẽdo ſepe contingit q filij iſrael. i. filij ſpũales
contra madian. i. contra ꝓpriã carnẽ militãt: et ipſam
cum quinq; ſuis regibus. i. cum quinq; carnalibus
ſenſibus vincunt/ ſuperant et expugnant: mulie
res vo cuſtodiunt et reſeruant. Iſtos vo domi
nus rephendit: et tales corruptas mulieres. i. co
gitationes et delectationes occidi et deſtrui pre
cipit: ſolas vero virgines. i. puras et mundas
affectiones reſeruari pmittit. Nonne inquit ille
ſunt q peccare fecerunt iſrael? qr p certo male
cogitationes ſunt ille/ q iſrael. i. virum iuſtũ vel
etiam rationalẽ animam faciunt peccare: qr per
uerſe cogitationes ſeparant a deo: et ꝓpterea Sap.1.a.
ipſas oportet deſtruere. ¶ Predam quam filij Eodẽ ca.
i

E In .xviij. ⁊ .xix. capitulis agit generaliter de feſtis ⁊ ſacrificijs eoꝛundē/⁊ de libamētis. Circa quod nota: ꝙ ſm ꝙ poſſumus colligere: dño offerebat̃ de animalibus/ agnus/aries/vitulus/bos/hircus/vacca/ capra agna/turtur/colūba ⁊ paſſer. Itē de rebus nō liquidis offerebāt ſimilā/panē/thus/ſal. De rebus v̄o liq̄dis oleū ⁊ vinū.

Moꝛalitas ¶ Reuera iſta ſacrificia pñt ſignificare diuerſas virtutes/ q̄ ſunt a nobis domino offerēde. Debem⁹ eñi ſibi offerre agnū.i.innocētiā: bouē qui tarde incedit/ id eſt tēperantiā: hedū q̄ libēter ludit/id eſt bonā leticiā: hircū ⁊ caprā/quoꝝ pilus pūgit.i. penitētiam: vaccā ⁊ agnā/quarū ſimus ſterilibus agris pficit/id ē elemoſynā: vitulū q̄ iugo ſe ſubijcit/ id eſt obediētiā: turturē q̄ eſt auis caſta/id ē mūdiciā: columbā q̄ eſt auis ſimplex.i. modeſtiam Itē debem⁹ ſibi offerre farinā/id eſt mundā cogitationē: panē/id eſt eucbariſtie deuotionē: ſal id eſt ſapiētiā ⁊ diſcretionē: thus.i. charitatem ⁊ oꝛationē: oleū.i.miſericoꝛdiā ⁊ cōpaſſionē: vinū id eſt ſpūalē ſpem ⁊ ꝯſolationē. Et breuiter iſta debēt eſſe ſacrificia ſpūalia: q2 ſacrificiū deo ſpiritus cōtribulatus: q̄ a deo ſunt acceptabilia atq3 grata. Hō eñi de ſeipſo facit agnū/bouē ⁊ arietē/⁊ ſilia: qñ ipſe offert deo innocētiā/foꝛtitudinē/iuſticiā/⁊ bona ſpūalia. Pſ. Sacrificiū laudis honoꝛificabit me. Pſal.49.d

Aliter ¶ Uel dic ꝙ in paradiſo dño offerūtur variе res/id eſt varia genera pſonarū/ſc3 agnus.i.boles innocētes: aries/id eſt boles iuſticiā diligētes: vitulus.i. ſpūalib⁹ gaudētes ⁊c. Dic ⁊ refer oīa ad pſonas.

F ¶ Nota hic/ꝙ apud iudeos erāt ſeptē ſolēnitates legales: ſc3 Sabbatū/vbi ab operib⁹ ceſſabat̃. Neomenia/vbi principiū mēſis ⁊ noue lune principium celebrabat̃. Et dicebat̃ a neo quod eſt noua/⁊ mene quod eſt luna/qñ nouiluniū. Phaſe id eſt paſcha/in quo agnus paſchalis comedebat̃: ⁊ dicit̃ phaſe.i. trāſitus dñi. Pentecoſtes/a die quinquageſima poſt paſcha: dicta a pente con quod eſt quinq̄ginta: in qua de frugib⁹ nouis primitie offerebant̃. Feſtū clāgoꝛis in pn̄cipio mēſis ſeptimi/in quo cū coꝛnibus pecoꝝ buccinabat̃. Feſtū ꝓpiciationis/decima die mēſis ſeptimi: in quo vitula rufa cōcremabat̃: ⁊ cinis eı⁹ p immūdis expiādis ad totū annū reſeruabat̃. Et feſtū tabernaculoꝝ/q̄ntadecima mēſis hui⁹/quo ppl's ſepte3 dieb⁹ in tabernaculis moꝛabat̃. Et aduerte/ꝙ iſta ſeptē feſta ſuas rationes habebant. Nā celebrabat̃ ſabbatū/quia dñs req̄euerat. Neomenia/q2 tūc mēſis legalis incipiebat. Paſcha/q2 tunc ppl's mare rubꝝ trāſierat. Pētecoſtes/ q2 tunc ſc3 die quinquageſima ab exitu de egypto ppl's legē acceperat. Feſtū clāgoꝛis/q2 ea die Iſaac liberat⁹ fuerat: ⁊ ideo cū coꝛnib⁹ arietinis clāgebāt/ ꝓpter arietē quē pater loco eius imolauerat. Feſtū ꝓpiciationis: q2 ea die poſt vitulū cōflatilē Moyſes de mōte deſcendēs/ ꝓpiciatū eis dñm nūciauerat. Feſtū tabernaculoꝝ/ p eo ꝙ populus ī deſerto in tabernaculis habitauerat.

Moꝛalitas ¶ Dic moraliter loquēdo/ ꝙ talia ſeptē feſta celebrabant ſpūaliter fideles ī eccła. Et ſic dicam⁹ ꝙ ſabbatū celebram⁹/qñ a malis opibus quieſcimus et ceſſamus. Neomeniā/id eſt lune nouitatē colimus/cū noſtrā cōuerſationē in bonis moꝛibus innouamus. Paſcha facim⁹ cū de mūdo ad religionē/de egypto in hieruſalē/de pctō ad gratiam/de amaro ſeculo ad celi amicitiā ptrāſimus Pentecoſten celebram⁹/cū legē dei/ſcientiā ⁊ ſidē accipim⁹: cū pmitias bonoꝝ operū ſibi damus. Feſtū clāgoꝛis agim⁹/cū deū pura mente laudam⁹: ⁊ cū de arietis imolatione ⁊ iſaac liberatione/id eſt de chriſti paſſione et reſurrectiōe eidē gratias agimus. Feſtū ꝓpiciationis recolimus/qñ de venia impetrata ꝑ vacce rufe cōbuſtionē/id eſt ꝑ chriſti paſſionē gaudem⁹. Feſtum v̄o tabernaculoꝝ pficimus/qñ nos eſſe in hoc mūdo peregrinos et aduenas cogitam⁹: ⁊ quādo nos nō habere hic manentē ciuitatē cernimus: ⁊ ad futurā patriā mētaliter ꝓperamus Iſta ſunt ergo feſta/q̄ nos debem⁹ ſpūaliter colere: ⁊ in tēplo coꝛdis noſtri mētaliter celebrare. Uñ Nau: Celebra iuda feſtiuitates tuas: redde altiſſimo vota tua. Nau.1.d. Qꝫ̄ius hodie lamentando poſſet dici illud Tren. Obliuioni tradidit dñs in ſion feſtiuitatē ⁊ ſabbatū. Tren.2.b

Aliter ¶ Uel dic ꝙ multi ſunt mali q̄ videnť adhuc iudaizare/feſta iudaica ſpūaliter celebrare. Quidā eñi celebrāt ſabbatū: ⁊ iſti ſunt illi q̄ ſemꝑ volūt q̄eſcere/⁊ nullum opus bonū facere: nec ſunt ī aliquo laboꝛe. De quibus dicit Pſal. In laboꝛe hoīm nō ſunt: ⁊ cū hoībus nō flagellabunt̃. Ideo tenuit eos ſuperbia ⁊c. Pſ.72.a D Alij ſunt q̄ celebrāt neomeniā/ id eſt nouā lunā: ⁊ iſti ſunt illi q̄ ſolent nouitates diligere: nouos ritus/moꝛes ⁊ ſtatuta introducere noua ⁊ curioſa querere: et ſemꝑ aliq̄d nouitatis appetere/dicere vel facere. Unde dicit̃: Nouorū demonioꝝ denūciatoꝛ videtur eſſe. Act.17.d. Alij celebrāt feſtū paſche/quod interpretat̃ trāſitus: et ⁊ ſunt illi q̄ inſtabilitatis vitio ſolēt laboꝛare: nec vnq̄ in aliquo ꝓpoſito perſiſtere: ſed de bono ad malū/de malo v̄o ad deterius cōtinue ptrāſire. Uñ Hiere. Tranſierūt de mōte in collē: obliti ſunt cubilis ſui. Hiere.50.b Alij celebrāt feſtū pentecoſtes/dictū a pēte quod eſt q̄nq3: et iſti ſunt illi q̄nq3 qui ſuꝑfluis deſyderijs obediunt: ⁊ q̄ legē carnis ſuſcipiūt: ⁊ pmitias ſue iuuentutis ſibi luxuriādo offerūt/dicētes illud Lu. Iuga boū emi q̄nq3. Luc.14.b. Alij celebrāt feſtū clāgoꝛis: ⁊ iſti ſunt illi q̄ nō ceſſant tubicinare ⁊ clāgere: ⁊ cū canticis ⁊ cithara mūdi leticiam frequētare: ⁊ tales ſunt etiā hiſtriones ⁊ venatoꝛes/q̄ tubis ⁊ clamoribus vtunt̃ ⁊c. Uñ Iob: Tenēt tympanū ⁊ citharā: et gaudēt ad ſonitū oꝛgani. Iob.21.b. Alij celebrāt feſtū ꝓpiciationis: quod etiā dicit̃ feſtū afflictionis et expiationis: et iſti ſunt illi q̄ ſperāt ī fine penitere/et dei miſericoꝛdia3 habere/ et ſeipſos ꝑ penitentiā affligere/⁊ pctōꝝ ſuoꝝ expiationē et veniā obtinere. Propter quod nō ceſſant q̄diu viuūt peccare: dicētes ꝙ ſatis eſt de tēpoꝛe quo poſſint veniā impetrare: dicētes illud

A Eccl. Miſericordia dñi magna: delictoꝝ meo
Eccl.7.b rum nō recordabiť altiſſim⁹. Alij celebrant feſtū
tabernaculoꝝ: ⁊ iſti ſunt illi q̄ in nullo ſtatu vel
bñficio figunt pedē: ſicut ſunt ambitioſi/q̄ ſcȝ in
nullo officio vel bñficio quod habeant/limites
greſſuum ⁊ affectuū ſuoꝝ firmant: immo in omi
bñficio tanꝙ ꝑegrini/⁊ etiā tanꝙ in tabernacu-
lis habitant: ⁊ ſemꝑ ad aliq̄d aliud ambiūt ⁊ an
4.Reg.13.b helant. Unde diciť: Habitauerunt filij iſrael in
tabernaculis. Iſta ſunt ergo feſta mala maloꝝ
q̄bus in hoc mundo tripudiant ⁊ feſtiuant: de
Eſa.1.d q̄bus diciť: Solennitates veſtras odiuit aīa
Ibidē mea. Et iteꝝ: Neomeniā ⁊ ſabbatū ⁊ feſtiuita-
Amos.5.f tes alias non feram. Et alibi: Odiui ⁊ ꝓieci fe-
ſtiuitates veſtras. Cum omni die deberet fieri iu
ge ſacrificiū. ſ. vnus agnus mane/⁊ alius veſpe-
re cum libamētis ſuis: iſtud erat veꝝ/ꝙ in dieb⁹
feſtiuis ⁊ ſolennibus plura ⁊ maiora fiebant ſa-
crificia/ꝙ in diebus cōibus. Sic vere licet omi
die debemus iuge ſacrificiū. i. iuge bonoꝝ ope-
rum exercitiū facere: ⁊ mane ⁊ veſpe. i. in iuuētu-
te ⁊ ſenectute agnū immaculatū. i. vitā puram ⁊
immaculatā offerre: in diebus tñ feſtiuis debe-
mus puras meliora ſacrificia. i. opa bona et ꝑci
pua exercere. Inq̄tum eñ feſtum eſt ſolennius
debet ſacrificiū bonoꝝ opeꝝ eſſe maius. Unde
Joh.13.e Joan. Eme ea que opus ſūt ad diē feſtū. Quod
tñ eſt contra multos/q̄ diebus feſtiuis non plu-
ra bona/ſed potius faciūt plura mala. Uñ diciť
1.Mach.1.e Cōuerſi ſunt dies feſti eius in luctum. ¶ Sicut
D ponit hic ſcholaſtica hiſtoria: Iuge ſacrificium
Hiſtoria veſꝑtinum pinguius erat ꝙ matutinū. Cuius
ſcholaſtica cauſa erat (vt ait) q2 multi ponebāt de die ſacrifi
cia in altari/vnde ſacrificiū pinguius reddebať
Moralitas ¶ Sic etiā ſacrificiū noſtꝝ veſꝑtinū/id ē bona
opera ſenectutis debēt eſſe meliora/⁊ ꝑ elemo-
ſynas pinguiora ꝙ opera matutina iuuentutis.
Quia ſcȝ quāto plus ad veſperā ſenectutis pro
peramus/tāto meliora opa exercere debemus:
vt in nocte mortis odore virtutū noſtraꝝ domi
nū delectemus: ⁊ ipſe cremationē noſtre peniten
Psal.140.a tie ſpūaliter odoreť. Pš. Eleuatio manuū mea
rum ſacrificiū veſꝑtinum.

¶ Capitulū triceſimū Tertius: Narra-
uitq3 moyſes filijs iſrael omnia que
ei dominus imperarat. Moralitatū
Capitulum XXIII

Mulier nō poterat votū facere. Si ꝟo
ipſa ſiue filiafamilias votū faceret: ſta
tim quādo vir vel pater votū audie-
bat/ꝯtradicere poterat: ⁊ ſic votū quod fecerat
nō tenebat. Si ꝟo vir vel pater ſtatim nō ꝯtra-
diceret ſed taceret: ⁊ quaſi vota aſſociādo aliq̄n
tulū expectabat: ipſm ampli⁹ tollere nō valebat
Filia ꝟo vidua vel repudiata q̄ in patris pote-
ſtate nō erat/ſi votum vouebat/neceſſario obli-
gata manebat: ⁊ ipſm votū pater ſuus nullo mō
Moralitas tollebat. ¶ Iſtud ſi vis allega moraľr: ⁊ dic ꝙ
pater ⁊ mater eſt anim⁹ rōnalis: filia ꝟo ⁊ vxor
eius ſenſualitas carnalis. Igiť dico/ꝙ quando
talis filia ſeu vxor. ſ. caro vel ſenſualitas: vult ali
quod votum facere. i. vult ex voluntate ſua age- C
re: neceſſe habet viri ſeu patris ſui. ſ. animi rati
onalis conſenſum ⁊ ꝯſilium requirere: ⁊ ſi ꝯtradi-
cat/debet q̄eſcere ⁊ ceſſare. Iſte etiam vir vel pa
ter/quando filiā iſtam. ſ. carnem/videt votum
emittere. i. aliquid mali ꝯcupiſcere: poteſt in ꝓn
cipio ſibi reſiſtere/⁊ votū ipſius refrenare. Q, ſi
aliquantulū tardauerit/⁊ a ꝯtrādicēdo ⁊ carnali
appetitui repugnādo paulatim ſemꝑ ceſſauerit/
ipſam amplius a tali voto. i. a tali malo deſyde
rio retardare non poterit: q2 ſcȝ mala carnis vo
ta ⁊ deſyderia/dum adhuc ſunt in ꝓncipio. i. in
cogitatiōe/poſſunt ꝑ rōnem reꝑmi ⁊ auferri. Si
aūt ꝯualeſcere ꝑmittunť: viꝫ aut nunꝙ poſſunt
deſtrui vel auelli. Uñ diciť: Niſi ꝓueneris eos/
paulatim maiora his faciēt: ⁊ non poteris obti-
nere eos. ¶ Uel dic ꝙ vir vel pater eſt de⁹: filia Aliter
vel ꝯiunx eſt anima: quā ꝑ certo a fatuis votis
ſuis reꝑmit: ⁊ tribulādo vł inſpirādo ipſam a ma
lo cuſtodit. Illud tamen fallit in repudiata vel
vidua. i. in anima reprobata ⁊ dānata: q2 talē ſo
let pater ſuus ſcȝ deus ⁊ a malis votis ſuis non
trahere/ſed eam ꝓprie volūtati dimittere: ⁊ tā-
ꝙ correctiōe indignam ſibi in ſuis malis deſyde
rijs nullatenus obuiare. Uñ: Non viſitabo fili Ezec.4.a
as veſtras cum fuerint fornicate. ¶ Uel dic ſi Aliter
vis de ꝓlato/q̄ bonos ſubditos corrigit/⁊ eoꝝ
malis deſyderijs contradicit: repudiatos ꝟo et
ꝓteruos tanꝙ incorrigibiles ſue volūtati dimit
tit. Pš. Dimiſi eos ſm deſyderia cordis eoꝝ Pš.80.c
ibunt in adinuentiōibus ſuis. D

¶ Capitulū triceſimūprimū Textus
Locutuſq3 eſt dominus ad moyſen
dicens: Ulciſcere prius filios iſrael
Moralitatum Capi. XXIIII.

Cum filij iſrael de madianitis triūphaſ
ſent/⁊ q̄nq3 eoꝝ reges occidiſſent: muli-
eres ⁊ viros captiuos ad caſtra duxerūt
Quibus ait moyſes ꝯ hec ꝟba: Cur mulieres re
ſeruaſtis? Nōne iſte ſunt q̄ peccare fecerūt iſrael
Uiros igiť ⁊ mulieres corruptas occidit/⁊ ſo-
lū virgines reſeruauit. ¶ Per madian quod in Moralitas
terꝑtať ꝯtradictio/intelligiť caro/q̄ ſemꝑ ꝯtra-
dicit ſpiritui. Et ꝑ q̄nq3 reges eius intelligo q̄n
q3 ſenſus: ꝑ mulieres corruptas itelligo malas
delectatiōes et cogitationes. Per ꝟgines vero
intelligo puras et ſctās affectiōes. Igiť moraľr
loquēdo ſepe ꝯtingit ꝙ filij iſrael. i. filij ſpūales
ꝯtra madian. i. ꝯtra ꝓpriā carnē militāt: et ipſam
cum q̄nq3 ſuis regibus. i. cum q̄nq3 carnalibus
ſenſibus vincunt/ſuperant et expugnant: mulie
res ꝟo cuſtodiunt et reſeruant. Iſtos ꝟo domi
nus reꝑhendit: et tales corruptas mulieres. i. co
gitationes et delectationes occidi et deſtrui pre
cipit: ſolas vero virgines. i. puras et mundas
affectiones reſeruari ꝑmittit. Nonne inquit ille
ſunt q̄ peccare fecerunt iſrael? q2 ꝑ certo male
cogitationes ſunt ille/q̄ iſrael. i. virum iuſtū vel
etiam rationalē animam faciunt peccare: q2 per
uerſe cogitationes ſeparant a deo: et ꝓpterea Sap.1.a.
ipſas oportet deſtruere. ¶ Predam quam filij Eodē ca. D
i

E iſrael madianitis tulerant/ p̄cepit moyſes pur-
gare: aur̃ ⁊ omnia talia q̃ ignẽ ſuſtinere poterãt
igne p̄cepit purificari. Jlla vero q̃ ignẽ ſuſtinere
non poterãt/ ſicut veſtes ⁊ ſimilia/ p̄cepit aqua
Moralitas expiatiõis mũdari. ¶ Preda iſta ſignificat ani
mas/ q̃ a madian. i. a diabolo ꝑ penitentiam ſub
trahunt̃: ⁊ quotidie ꝑ dñm ⁊ eius p̄latos ⁊ p̄di-
catores ſpũalr̃ rapiunt̃. Sed reuera de iſtis ſic
raptis/ ⁊ ad fidem vel penitẽtiã ↄuerſis/ duo ſũt
genera: qr̃. ſ. q̃dam ſunt infirmi ⁊ debiles/ q̃ ignẽ
tribulatiõis nequnt ſuſtinere: q̃dam vero ſunt for
tes/ ⁊ ignem iſtum cõpetenter tolerare poſſunt.
Et ideo moyſes. i. deus/ illos quos fortes ⁊ per-
fectos videt/ ꝑ ignẽ dure tribulatiõis ꝓbat/ pu-
Ps. 16. a rificat ⁊ exercet. Ps. Jgne me examinaſti ⁊c.
Eccl. 2. a Et Eccli. Jn igne ꝓbat̃ aur̃ ⁊c. Jllos vero quos
debiles et infirmos videt/ aqua expiatiõis. i. dul
cedine ſue miſericordie lauat: ⁊ cum ipſis miſe-
ricorditer agẽdo/ eos ab igne tribulationũ p̄ſer-
uat: ſicut pa; et in q̃buſdam quos ꝑ martyriũ ſi
cut ꝑ ignẽ ad ſe vocat: ⁊ in aliq̄s quos ꝑ ſimplicẽ
ↄfeſſionẽ ſicut ꝑ aquã expiat atq̃ purgat. Ps.
Ps. 65. c Tranſiuimus ꝑ ignẽ et aquã: et eduxiſti nos in
Aliter refrigeriũ. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ aqua expiationis
Aliter eſt lachrymoſa cõpunctio ⁊c. ſicut ſupra. ¶ Vel
dic ꝙ ignis et aqua ſignificãt duplicẽ baptiſmũ
. ſ. flaminis et fluminis: quoꝝ. ſ. altero neceſſe eſt
alam purgari et purificari/ priuſq̃ a madian. i. a
diabolo abſtrahi vel auferri poſſit. Allegavi ſ.

F ¶ Capitulũ triceſimumſecũdum Te
xtus: Filij autem Ruben et Gad ha
bebant pecora multa. Moralitatu3
Capitulum XXV

Tribus Gad et Ruben et Manaſſe/ vi
dentes terrã Seon regis ammorreoꝝ
et Og regis baſan/ q̃ erat circa iorda
nẽ/ ꝙ ipſa paſcuis abũdabat/ et ꝙ ipſi multa pe-
cora poſſidebant: illam terrã ꝓ hereditate ꝓ alẽ
dis ſuis gregibus a moyſe petierũt: et totã aliaʒ
Moralitas q̃ erat vltra iordanẽ penitus ↄtauerunt. ¶ Sic
vere tres tribus. i. tria genera hoĩm. ſ. Ruben/
q̃ patris cubile fedauit. i. luxurioſi. Gad q̃ inter-
p̄tat̃ accinctus. i. auari: q̃ ad laborandũ ꝓ mũdo
ſemꝑ ſunt accincti. Manaſſes q̃ interp̄tat̃ obli-
uio. i. ſupbi: q̃ dei et ſui ꝓximi et ſuiꝑſiꝰ ſunt ob
liti: nõ curãt vltra iordanẽ. i. vltra fluuiũ iudicij
. i. vltra mortẽ ſcʒ in paradiſo poſſeſſionẽ accipe-
re: immo ſumme curãt hic habere citra iordanẽ
. ſ. in hoc mũdo/ diuitias et poſſeſſiones: quibus
poſſint pecora ſua. i. vxores ſuas et filios alere
et ditare. Jſtam ergo terram a Moyſe. i. a deo
videntur ꝑ portione et hereditatem accipere: et
terram ꝓmiſſionis. i. paradiſum/ qui vltra ior-
danem mortis latitat/ prorſus dimittere et ↄtã-
re: et ↄtenti p̄ſentibus/ de ꝑpetuis temporibus
non curare.

¶ Capitulũ triceſimũquintum Te-
xtus: Hec quoq3 locutus eſt dñs in
campeſtribus moab. Moralitatu3
Capitulum XXVI

Ordinauit dñs ꝙ certe vrbes leuitarũ G
ꝓ refugio illoꝝ qui hominẽ occidiſſẽt
ordinarent̃/ et ꝙ ibi tranſfuge ab occi
ſi amicis ſaluarent̃/ quouſq̃ ſummus ſacerdos
moreret̃: et tunc liberi penitus efficiebant̃: ſi ta-
men nõ voluntarie/ ſed a caſu hominẽ occidiſſe
repiebant̃. ¶ Sic vero ſi q̃s hoiem. i. rõnem/ vel Moralitas
etiã chriſtũ/ vel etiã gratiã in ſeipo occiderit per
peccatũ: ↄſtitute ſunt ſibi ciuitates refugij. i. di-
uerſi penitẽtie et religionis ſtatus: ad quos fu-
giens liberat̃: ne ab amicis occiſi. i. a deo et ab
angelis penitus occidat̃. ¶ Vel dic ꝙ ciuitas Aliter
refugij eſt eccl'ia: qr̃. ſ. ille q̃ eſt homicida ſuiꝑſi-
us ꝑ pctm̃/ nõ habet remediũ niſi ad ciuitatẽ re
fugij. i. eccl'ie fidem et diſciplinã: et ad mortẽ ſũ-
mi pontificis. i. chriſti paſſionẽ et mortẽ. Ps.
Ps. 45. a Domine refugiũ factus es nobis. ¶ Vel dic ꝙ
Aliter homicida non habebat niſi tria remedia. ſ. pa-
cem cum amicis/ ciuitatẽ refugij/ et mortẽ pon
tificis. Sic vere pctõr q̃ ſuiꝑſius (vt dictũ eſt) ẽ
homicida/ nõ habet remediũ niſi tria. ſ. ciuitatẽ
refugij/ hoc eſt beata vgo: mortẽ põtificis. i. chri
ſti paſſio: pacẽ cum amicis/ hoc eſt penitentie ſa
tiſfactio/ et chriſti et ſanctoꝝ ꝑ penitẽtiam pla-
catio. Penitẽtia eñ iudicẽ placat: paſſio ſemꝑ
ſaluat: maria tranſfugam ꝓtegit atq̃ ſeruat. Vñ
canit̃: Sub tuum p̄ſidium confugimus ſancta
dei genitrix ⁊c.

¶ Capitulum triceſimũſextum Te-
xtus: Acceſſerũt aũt et principes fa-
miliarum Galaad. Moralitatũ Ca
pitulum XXVII H

Ad finem ꝙ ſortiũ diſtributio non con
funderet̃/ p̄cepit dñs occaſione filiarũ
Salphaad/ ꝙ q̃libet de tribu ſua vxo-
rem acciperet: et q̃libet mulier in tribu ſua nube-
ret: et ſicut diſtincta tribus/ ſic ⁊ hereditas in ſu
is familijs ꝑmaneret. ¶ Hoc ſi vis applica con Moralitas
tra illos q̃ in alijs tribubus. i. in alienis eccleſijs
vxores. i. bñficia cupiũt accipe: et nõ ↄtenti pro-
pria tribu. i. ꝓpria dioceſi/ religione vel collegio
vxorẽ. i. bñficiũ alibi vẽdicare non verent̃. Pre-
cepit ergo dñs ꝙ nemo aliũde ↄiugem accipiat
et ꝙ ꝑ ambitionẽ ad aliã tribum. i. ad aliam ec-
cleſiam vel collegiũ ſe ſine cauſa nõ trãſferat/ ſeu
vxorẽ vel bñficiũ ibi q̃rat. Vñ dicit̃: Cõtentꝰ eſto 4. Reg. 14. a
glorie tue: et ſede in loco tuo. De vxoribꝰ etiã. i. de
dignitatibꝰ/ officijs et bñficijs vult/ ꝙ de tribu
ſua. i. de gremio ꝓprio vir vel p̄latꝰ vel rector ip
ſis aſſignet̃: et ꝙ de aliena patria vel eccl'ia ipſis
nullatenꝰ ordinet̃. Quod tñ hodie male ſeruat̃:
qr̃. ſ. illi q̃ ſunt de ꝓpria tribu. i. de collegio vl' de
patria: et q̃ ſunt ꝓprij filij eccl'ie/ hodie repellun
tur. Alij vero q̃ aliũde veniũt. ſ. nepotes et famili-
ares p̄latoꝝ: talibꝰ vacãtibus vxoribꝰ. i. bñficijs
dotant̃. Vñ illi de patria pñt dicere illud Eſaie: Eſa. 1. b
Hereditates noſtras corã oculis noſtris alieni
deuorãt. Quia reuera ſicut dr̃ in euãgelio: Mul Mat. 8. b
ti veniũt ab oriẽte et occidẽte. i. aliũde: et recum
bũt cũ abrahã/ yſaac et iacob. i. cũ p̄ncipibꝰ et p̄la-
tis: filij aũt regni eijciunt̃ foras. Quod eſt ↄtra

B iniquos pncipes noſtros: q in domib⁹ ſuis/ſer-
uitijs ꝛ officijs/alienos de alienis terris ꝛ tribu
bus aduocāt: filios aūt regni. i. poles terre ꝛ pa
trie ſue eijciūt ꝛ repudiant ꝛ nō amāt. De hiſto-
ria Deuteronomij pauca pono: ꝓ eo ꝙ ꝑ maio
ri pte nō facit niſi q ſupra poſita ſunt recapitu-
lare: ꝛ ꝓ eo ꝙ cōiter non ſolēt ꝟba ſua inducti-
ue vel litaliter recitari ꝛc.

¶ Moralitatū ſup libꝝ Numeroꝝ finis.

¶ Liber quintus moralitatum libri Deuteronomij.

¶ Capl'm ſeptimum Textus: Cū vero introduxerit te domin⁹ deus tuus in terrā. Mora. Ca. I

Recepit domi
nus fi
lijs iſrl/ ꝙ ſeptē pplos de
terra ꝓmiſſionis eijciāt et
ſubuertāt. ſ. Etheū/ Jebu
ſeū/ Amorreū ꝛ Phereſeū/
Chananeū/ Eueū ꝛ Ger-
gezeū: ꝛ ꝙ ipſos pemt⁹ in-
terimāt ꝛ ꝯfundāt: quoꝝ cū
eis pacta nō teneāt: nec ꝯiugia ſimul faciāt: nec-
nō ꝙ filijs ſuis illoꝝ filias nō accipiāt: ꝛ ꝙ filios
ſuos cū eoꝝ filiabus nubere nō ꝑmittāt: ſed po-
B tius ꝙ aras eoꝝ deſtruāt: ꝛ ꝙ lucos eorum ſucci
dant/ ꝛ idola ꝯterant ꝛ euertāt. Et cauſam ſub-
iūgit ibidē: Popul⁹ (inqͫt) ſctūs es dño deo tuo
Moralitas. te elegit dñs deus tuus. ¶ Moraliter loquēdo
iſti ſeptē populi ſignificāt ſeptē vitia. Si vis vi-
de interptatiōes infra/ ꝛ applica ſingulos po-
pulos ſingulis vitijs. Filij iſtoꝝ maloꝝ populo
rum ſignificāt malos actus ꝛ opatiōes. Filie ve
ro ſignificāt malas cogitatiōes: ppl'i aūt iſrael
ſunt viri iuſti. Filij eoꝝ ſunt boni affectus. Filie
aūt ſunt bone ſpūales delectationes ꝛ ꝯſenſus:
iſtud eſt veꝝ ꝙ populus iſraeliticus. i. populus
fidelis ꝛ eccleſiaſtic⁹: debet de terra ꝓmiſſionis
. i. de mente ſua: ſeptē populos. i. ſeptem genera
vitioꝝ mortaliū eijcere: ꝛ cum eis familiaritatem
ſeu ꝯiugiū male ꝯſuetudinis non debet ꝯtrahe
re: nec filias eoꝝ. i. malas delectatiōes debet fi-
lijs ſuis. i. interiorib⁹ affectibus copulare: nec
etiā ecōtra filias ſuas. i. mētis ſpūales delecta-
tiōes debet cū iſtoꝝ filijs. i. cū malis vitioꝝ opi-
bus maritare: quinimmo aras eoꝝ. i. malas cogi
tatiōes: idola eoꝝ. i. malas opatiōes: lucos vm-
broſos. i. malas excuſatiōes debꝫ totaliter extir
Gen. 35. a pare. Vñ dicit: Abijcite deos alienos q ſunt in
medio veſtri/ ꝛ mūdamini: ꝛ veſtimēta veſtra mu
tate. Quia eñ chriſtiani ſancti ſunt ꝛ electi: ideo
Aliter debēt eſſe a talibus ꝯſortijs alieni. ¶ Vel dic ꝙ
terra ꝓmiſſionis eſt eccl'ia vel religio: a qua ſcꝫ
eijciendi ſunt ſeptē ppl'i. i. ſeptē genera hominū
pctōꝝ. Etheus eñ q interptat ſtupidus/ ſignifi
Pſal. 13. b cat imbecilles ꝛ timoroſos: de qbus dicit/ ꝙ tre-
pidauerūt timore vbi non erat timor. Gergeze⁹
q interptat colonū eijciēs/ ſignificat raptores ꝛ C
vſurarios: q paupes eijciunt de domibus ꝛ poſ
ſeſſionib⁹ eoꝝ. Vñ Job: Vulgū pauperē ſpolia- Job. 24. b
uerūt ꝛc. Amorreus q amara loquēs interptat/
ſeu amaricās/ ſignificat inuidos: q de ꝓſpitate
alioꝝ amaricant/ ꝛ ꝯtra alios libenter eloquun
tur. Vñ dicit: Loquar in amaritudine aie mee. Job. 10. a
Chananeus q interptat poſſidēs vel negocia-
tor/ ſignificat auaros: q poſſidēt male ſeruādo/
ꝛ negociant male acqͥrendo. Ezech. In multi- Ezech. 28. d
tudine negociatiōis tue impleta ſunt interiora
tua iniqͥtate. Phereſeus qui interptatur ſepa-
rans/ ſignificat detractores: qui ſeparant ami-
citias alioꝝ. Prouer. Vir ꝟboſus ſeparat pnci Prouer. 16. d
pes. Jebuſeus q interptat ꝓſepia vel ꝯculcatꝰ/
ſignificat luxurioſos ꝛ guloſos: q ſcilꝫ beſtijs. i.
morib⁹ ꝛ delectatiōib⁹ carnis ſunt pabulū ꝛ ꝓſe
pe. Vñ zachꝛ. Paſce pecora occiſionis. Eue⁹ zachꝛ. 11. b
q interptat ferus vel peſſimus/ ſignificat crude-
les ꝛ ſupbos: de qbus dicit Gen. Hic erit ferus Gen. 16. d
ꝛ figet tabernacula e regione fratꝝ ſuoꝝ. Jſta
ergo eſt veritas ꝙ populus iſrael. i. viri iuſti: nō
debent talib⁹ malis populis. i. pctōribus ꝯfede
rari: nec eoꝝ ꝯſortia/ familiaritates vel ꝯnubia
diligere vel ſectari: ſed potius tales debet de ter
ra ꝓmiſſionis. i. de eccl'ia eijci: ꝛ are ꝛ idola. i. vi
tia eorūdē deſtrui ꝛ ſubuerti: vt ꝛ ſic ipſi filij iſra
el. i. viri eccleſiaſtici ſint ſancti dño ꝛ electi. Vñ
dicit Leui. Sancti eſtote/ qm̄ ego ſanctus ſum. Leui. 19. a
¶ Vel dic ꝙ ethe⁹ eſt timor: gergezeus eſt rapi Aliter
na: amorreus eſt inuidia: chananeus eſt auari- D
cia: phereſeus eſt ira vel detractio: iebuſeus eſt
luxuria: eueus ē ſupbia: q ſcꝫ populi ſunt de ter-
ra ꝓmiſſionis mētis noſtre eijciēdi: ꝛ ibidē filij
iſrl. i. ꝟtutes ꝛ merita ſubſtituenda.

¶ Capl'm octauum Textus: Omne mandatum quod ego precipio tibi. Moralitatum Capi. II

Sicut dicit Deute. viij. filioꝝ iſrael non
fuerūt veſtimēta ꝯſumpta: ꝛ calciamē-
ta nō ſunt attrita. Et dicit ibi: ꝙ terra
ꝓmiſſionis eſt terra frumēti/ olei ꝛ mellis ꝛ vine
arū: in cuius campis fluunt flumioꝝ abyſſi: cuiꝯ
lapides ferrei ſunt: ꝛ de cuius mōtib⁹ eris metal
la fodiunt: in qua abſqꝫ penuria viuit: ꝛ reꝝ oim
abundantia cumulat. ¶ Dic ſi vis/ ꝙ talis de- Moralitas
bet eſſe eccl'ia vel religio: qꝛ videlꝫ ibi debēt eſſe
fluuij gratiaꝝ: oleū miſericordiaꝝ: hordeū dñi/ ꝛ
groſſaꝝ ꝑ ſimplicibus doctrinaꝝ: frumēta ſub
tiliū ꝛ vtiliū ſclaꝝ: mella deuotiōis: vina ꝯſola-
tionis. Jtem ibi debet eſſe ferrū ꝑ ꝯſtātie firmi-
tatē: debet eſſe ibi es. i. viri pdicatores: q tamen
ibi nō debēt atterere veſtimēta ſua: qꝛ ſcꝫ culto-
res iſtius terre debēt habere exteriorē honeſta-
tē ꝛ decentie ꝑpetuitatē: nec etiā calciamēta/ q
ſcꝫ ſunt de pellib⁹ aialiū mortuoꝝ: qꝛ iſti etiam
debent habere ꝑpetuā mortis ꝯſyderationē et
humilitatē. Jdeo iſta eſt terra que a filijs iſrl. i.
viris ꝯtemplatiuis. ſ. deum videntibus/ debet in
habitari: q a chananeis. i. malis hominibꝰ de
bet purgari. Breuiter ergo iſta debet eſſe terra

E de qua dicitur ſupra Exo. Vos tranſibitis ⁊ poſſi-
Exo.4.c debitis terrā egregiam. ¶ Hic dicit ꝙ in deſer
Eodē ca.c to ꝑ quod filij iſrael ad terram ꝓmiſſionis ibāt
tria genera ſerpentū inuenerūt: q̄ ipſos filios iſrl̄
multiplr̄ infeſtauerūt ⁊ vulnerauerūt.ſ. ſerpens
flatu vrens/ſcoꝛpio ⁊ diſpas: q̄ ſcꝫ ſiti interficit
quē ꝑcuſſerit. Ibi etiā(vt ait)nulla penitus erat
Moꝛalitas aqua. ¶ Sic vere etiā in deſerto hui⁹ mūdi/per
quod ad eterne ꝓmiſſionis habitaculū ꝓpera-
mus/ſunt ſpecialr̄ tria mala.ſ. ſcoꝛpio(faciē vir
gini habēs ſimilē)capite blādiēs/⁊ cauda pun-
gēs: hoc eſt carnis fallacia: ſerpēs flatu vrens/
hoc eſt hoſtis malicia: diſpas ſiti occidēs/hoc
eſt mūdi auaricia ⁊ auiditas: aquā nō habens/
hoc eſt diuine gratie carētia. Caro eñ in pꝛimo
blādit: ſed in fine pungit ⁊ damnat. Diabolus
ſuggerēdo ⁊ tentādo ad pctm̄ vrit ⁊ inflammat.
Mundus v̄o cū diuitijs ſuis/ſtatū auaricie pro
uocat: ⁊ vtiq̄ aquā diuine gratie deſtruit ⁊ deſic
5 Eſa.5.b cat. Vñ Eſa. Nobiles interierūt fame: multitu-
Aliter do eoꝝ exaruit ſiti. ¶ Vel dic ꝙ deſertū eſt reli-
gio/in qua ꝓ certo hodie inueniunt̄ aque.i. diui
ne gratie penuria: ſerpentū v̄o.i. maloꝝ hoim
abundantia. Ibi eñ abūdant ſerpentes/q̄ flatu
verboꝝ alios vrūt.i. detractoꝛes: ſcoꝛpiones q̄
retro ledūt/⁊ añ blādimēta faciūt.i. adulatoꝛes.
Diſpades v̄o q̄ ſiti interficiūt.i. mali familia-
res aliene auaricie incitatoꝛes. Ideo hñ dictuꝫ
Ezech.2.b eſt illud Ezech. Fili(inq̄t)hoſtes impij ⁊ ſubuer
F ſoꝛes ſunt tecum: ⁊ cum ſcoꝛpionibus habitas.

¶ Caplm̄ decimumquintū Textus: Septimo anno facies remiſſionem que hoc oꝛdine celebꝛabitur. Moꝛalitatū Capi. III

Deuteronomij.xv. fit mētio de anno ſe-
ptimo remiſſiōis/⁊ de ſeruis libertati
Exo.21.a donandis. Sed de hoc vide in Exodo
Eodē ca.d Vnum añt dicit hic: Nō opaberis(inq̄t)in pꝛi-
mogenito bouis: nec tōdebis ꝓmogenitū ouis
in ꝓſpectu dñi dei tui/ſed comedes ea ꝑ annos
Moꝛalitas ſingulos in loco quē elegerit. ¶ In ſcriptura ſa
cra loquēdo moꝛalr̄/ꝑ ouē intelligit̄ ſimplex ⁊ in
firma innocētia. Per bouē v̄o intelligit̄ foꝛtitu-
do vel iuſticia. Pꝛimogenita autē iſtoꝝ/bona
opa ſunt: q̄ q̄nq̄ a ſimplicitate/q̄nq̄ a foꝛtitudi-
ne mentis ꝓcedunt. Sed reuera ſic debet eſſe/ꝙ
iſta ꝓmogenita.i. iſta bona opa non debent in
publicū deduci: nec ꝑ inanem gloꝛiam manife-
ſtari: nec velamine ſecrete humilitatis ꝓuari: co
ram dño eñ debēt talia ꝓmogenita.i. talia bo-
na opa noſtra comedi.i. ad ſolam dei gloꝛiā oꝛ-
dinari: ⁊ nulla vana gloꝛia q̄ꝛi q̄dlibet vel ſepa
Mat.6.a rari. Vñ dicit: Attēdite ne iuſticiā veſtrā facia-
tis corā hoībus ⁊c. Vñ dicit Grego. In ꝓmoge
nito bouis operari ꝓhibemur: ⁊ a ꝓmogenitis
ouiū detondendis ꝯpeſcimur. Quia ſi q̄d robu
ſtum exercere incipim⁹: in aperto oſtēdere ciu⁹
non debemus: ſꝫ et cum vita noſtra ſimplex q̄d
⁊ innocuū inchoat: dignū eſt vt ſecreti ſui vela-
mina non relinquat: nec nudū humanis oculis
Aliter q̄ſi ſubducto vellere ſe oſtēdat. ¶ Vel dic ꝙ ꝓmo
genita ſignificāt viros religioſos ⁊ clericos/tam G
ꝙ inter ceteros magis dignos: ſed iſtoꝝ q̄dam
ſunt ꝓmogeniti bouis.i. viri foꝛtes atq̄ ꝑfecti:
q̄dam ꝓmogeniti ouis.i. viri ſimplices ⁊ infirmi
Iſta eſt ergo v̄itas ꝙ nō eſt in talibus opandū 2.Co.11.4.
q̄ꝛ ſcꝫ ꝑfecti iſti ad publica mūdi opa ⁊ negocia
non ſunt trahendi/nec in eis occupādi. Pꝛimo
genita v̄o ouis.i. ſimplices non ſunt tondendi
nec vellere bonoꝝ tempaliū penitus denudan-
di: q̄ꝛ breuiter iſtud eſt veꝝ/ꝙ lana bonoꝝ tempa
lium debet ſimplicibus ⁊ imꝑfectis ꝓ ſuſtentati
one dimitti: ⁊ ꝙ viri ꝑfecti ⁊ ſancti nunq̄ debēt
in tempalibus negocijs occupari: ſed coꝛam do
mino comedi.i. in ſolo dei ſeruitio mancipari.
Aplus: Pꝛecio magno empti eſtis: nolite fieri 1.Coꝛ.6.d
ſerui hoim.i. ad dei ſeruitiū oꝛdinati eſtis: noli
te appetere mūdi ſeruitiū ⁊ officiū. ¶ Hic dici Comeſtoꝛ
tur ꝙ anno ſeptimo debita non repetebant̄: ſed
eoꝝ repetitio ad ſequentē annū differebat̄: vt ex
ponit Comeſtoꝛ. Et ſic iſta erat differētia inter
annū remiſſionis ſeptimū/⁊ annū iubileū quin-
quageſimū: q̄ꝛ ſeptimus annus debita non tolle
bat/ſed differebat: iubileus v̄o oīa remittebat.
¶ Iſti duo anni ſignificāt duos ſtatus/ſcꝫ gra- Moꝛalitas
tiam ⁊ gloꝛiam. Septim⁹ v̄o gratiā deſignat ꝓ
pter ſeptifoꝛmē ſpm̄ quē miniſtrat: Iubileus au
tem gloꝛiā/ ꝓpter hereditatē paradiſi ꝑditam/
quam reſtaurat. Iſtud eſt veꝝ/ꝙ debita.i. pecca
ta ſeptimo anno.i. ꝑ gratiā non ex toto tollunt̄
q̄ꝛ ſcꝫ adhuc reatus ⁊ obligatio ad penā rema- H
net: q̄ anno ſequēti/ſcꝫ poſt moꝛtē in purgatoꝛio
repent̄. Sed reuera iubileus/id eſt gloꝛie ſtatus
oīa debita totalr̄/etiā q̄tum ad penā dimittit: ⁊
hoiem liberꝝ pꝛoꝛſus reddit. ¶ Et ſi vis adhuc Aliter
dic/ꝙ in anno ſeptimo ſeruitus ex toto remitte-
bat̄: ⁊ homo liber efficiebat̄. Debitū tñ ex toto
non q̄rebat̄: ſed vſq̄ ad annū ſequentē differeba
tur. Sic vere ꝑ ſeptenariū gratie ⁊ ſacramentoꝝ
remittit̄ ſeruitus/id eſt culpa: nō tñ remittit̄ de-
bitū.i. pena: immo ſi ipſum homo ꝓ anno ꝓſen
tis vite ſoluere differt/neceſſe eſt ꝙ ſoluat in alio
⁊ tūc dicetur ſibi illud Matthei: Redde quod Mat.18.d
debes ⁊c.

¶ Caplm̄ decimumſextum Textus: Obſerua menſem nouarum frugū Moꝛalitatū Capitulum IIII.

Hic ꝓcipit̄ de luco.i. de nemoꝛe circa al
tare nō plantādo: ⁊ ad tollēdū ritū gen-
tiliū/q̄ lucos dijs ſuis dedicabant: ⁊ id
dicit̄ ſic: Nō plātabis lucū ⁊ oēm arboꝛē iuxta
altare. ¶ Altare eſt eccl'ia vel religio: lucus ſeu Moꝛalitas
arboꝛ vmbꝛoſa vitioꝝ excuſatio. Statua q̄ dici
tur a ſtando/⁊ q̄ erat imago facta ad laudē ⁊ cul
turā diaboli: eſt pctī obſtinatio ⁊ ꝯfirmatio ⁊ di
aboli imitatio. Iſta ergo ab altari eccl'ie debēt
remoueri: q̄ꝛ ſcꝫ luc⁹.i. vitioꝝ ſtat⁹ ⁊ obſtinatio/
nunq̄ debēt in religioſis ⁊ eccl'iaſticis inueniri
ſꝫ poti⁹ ſi peccare ꝯtingat/oīa debēt a ꝓlato re
ſecari: ⁊ a ſtatua id eſt obſtinatiōe liberari: vñ ſu
ꝑ dicitur: Cōfringite ſtatuas/lucoſq̄ ſuccidite. Deu.7.b
¶ Vel dic ꝙ ſtatua eſt diaboli imago: lucus.i. Aliter

B ignorantia ⁊ veritatis obumbratio/ſunt ab altari eccleſie repellẽda. Uel dic ꝙ altare eſt cor: vt ſupra. C

¶ Capitulũ decimumſeptimũ Text⁹
Non immolabis dño deo tuo bouẽ et ouem. Moralitatũ Capi. V

Iudices ꝑcipiunt̃ in portis ſedere. Q₃ ſi ambiguũ aut aliquod negociũ emergeret: debebat ad ſacerdotes recurrere/et eoꝝ iudiciũ q̃rere ⁊ tenere. Quod ſi q̃s ſupbiẽs tenere dedignabat̃: ſtatim interfici iubebat̃. Cũctus (inq̃t) pp̃ls audiens timebit: vt nullus de-

Moralitas inceps intumeſcat ſupbia. ¶ Allega hoc ꝙ habes hic exemplũ de appellãdo de minori iudice ad maiorẽ: ſeu etiã ad eum recurrẽdo q̃ñ de negocio vel de ſentẽtia dubitat̃. Itẽ hic allega exẽplariter quõ ſacerdotib⁹.i. ꝑlatis eſt obediendũ ⁊ quõ obedire dedignãs ⁊ ſupbiens grauiter pu-

Aliter niebat̃: ⁊ allega ſiſr̃ ⁊c. ¶ Uel ſi vis dic quõ

Codẽ ca. a pena vni⁹ eſt terror multoꝝ. ¶ Hic ponit̃ ꝙ ſi q̃s aliũ ad ſeruiendũ diis alienis induceret/interfici ⁊ obrui deberet lapidibus: ⁊ quod etiã ſicut

Deute. 13. a ſupꝫ ponit̃/hoc non ſolũ erat de extraneis/immo etiã de fratribus/ vxoribus ⁊ ꝓpinquis. Sit (inq̃t) manus tua p̄mũ ſup eum: ⁊ poſt te oĩs pp̃ls

Moralitas mittat manũ. ¶ Iſtud poteſt allegari/ꝙ pietas fidei eſt pietati parentũ ꝑferenda: ⁊ ꝙ ꝯſanguinitatis vinculũ ſoluit̃/vbi q̃s in idolatriã vl̃ he-

D reſim labit̃: intãtũ ꝙ frater a fratre ⁊ filius a patre occidi iubebat̃. Et allega general̃r ꝯtra hereticos q̃ alios mouẽt ad idolatrãdũ ⁊ ad male credendũ: q̄ ſcʒ ſtatim debent de medio tolli ⁊ la-

Codẽ ca. c pidari.i. duris ſentẽtiis caſtigari. ¶ Doctrinaʒ regis eligẽdi ponit hic dñs dicẽs: Non poteris alterius generis hoiem regẽ facere q̃ nõ ſit frater tu⁹. Cumq₃ ꝯſtitutus fuerit rex/non multiplicabit ſibi equos: nec reducet pp̃lm in egyptum equitatus numero ſubleuat⁹. Non habebit vxores plurimas q̃ illiciãt cor eius: neq₃ argẽti/neq₃ auri imẽſa põdera. Legat Deut. leges: Nõ eleuet̃ cor ſuũ ſup fratres ſuos p ſupbiã: nec de-

Moralitas clinet ad dexterã ſiue ad ſiniſtrã. ¶ Iſta omnia competũt vel ꝑncipi vel ꝑlato: q̄ reuera iſte ſp debet effici/eligi ⁊ aſſumi de gremio/de ſecta vl̃ de patria: dum tñ ſufficiẽs inueniat̃. Non eñ debet ꝑfici hereticus orthodoxis/laicus clericis/ſecularis clericus religioſis/extrane⁹ domeſticis ſed de collegio ⁊ de gremio debet aſſumi/ cui⁹ vita ⁊ mores meli⁹ poſſunt aliis ꝯformari. Un-

Num. 35. c de dicit̃: Cuncte femie.i. cũcte eccleſie maritos de eadẽ tribu accipiãt/vt hereditas ꝑmaneat in familiis. Et bene dicit/vt hereditas ꝑmaneat in familiis: q̄ ꝓ certo quãdo rex vel ꝑlatus de aliena tribu.i. de aliena patria ſumit̃/hereditas beneficioꝝ nõ remanet in familiis ſuis: immo etiã ad illos q̃ ſunt de illi⁹ ꝑlati ptib⁹ deriuat⁹: q̄ ſcʒ illi beneficiãtur ⁊ ꝓmouent̃: filii ꝟo eccl̃ie dimit-

Treñ. 5. a tunt̃. Ideo poſſunt dicere illud Treñ. Hereditas noſtra verſa eſt ad alienos: dom⁹ noſtre ad extraneos. Talis ergo rex/index vel ꝑlatus debet generaliter tria fugere ⁊ tria facere. Fugere debet dico tria.ſ. pompam ⁊ elationẽ: ⁊ hoc eſt quod dicit̃: Non multiplicabit ſibi equos. Iteʒ auariciã ⁊ ambitionẽ: ⁊ hoc eſt quod dicit̃/ꝙ nõ ꝯgregabit ſibi auri ⁊ argẽti immenſa pondera. Item amicoꝝ carnaliũ affectionẽ: ⁊ hoc ẽ quod dicit̃: Non multiplicabit ſibi vxores.i. carnales parẽtes: de q̃bus ſcʒ filios ⁊ nepotulos ꝯcipiat: ꝓpt̃ quoꝝ affectionẽ iuſticiã derelinq̃t. Cõſtat aũt ꝙ iſta tria deſtruũt reges hodie.i. ꝑlatos et ſupiores noſtros.ſ. pompa in qua expendũt pl⁹ ꝙ liceat: auaricia ꝑ quã ꝯgregãt plus ꝙ deceat carnalis affectus/ꝑ quẽ nepotulos aggregãt et diligũt plus ꝙ oporteat. Et ideo dicit Solinus ꝙ in capionea indie inſula/mos fuit nullũ regeʒ eligere q̃ pater eſſet: q̃nimmo ſi liberos educare vellet/exuebat̃ regia poteſtate. Hoc aũt ꝑ prudentiã (vt ait) fiebat: ne regnũ fieret hereditariũ. Itẽ alia tria debet facere.ſ. ſtudere prudentiam/ humilitatẽ ſeruare/iuſticiã cuſtodire. Decet eñ regẽ vel ſupiorẽ ꝙ habeat prudentiã ⁊ ſciam: et ideo hñ dicit ꝙ ipſe debet legere libꝝ legis. Itẽ decet ꝙ habeat humilitatẽ ⁊ modeſtiã. Ideo dicit̃/ꝙ nõ eleuet̃ ꝑ ſupbiã ſup fratres ſuos. Iteʒ decet ꝙ ſeruet eq̃tatẽ vl̃ iuſticiã. Iõ dr̃ ꝙ ꝑ acceptionẽ ꝑſonaꝝ aut muneꝝ/nõ debʒ declinare ad dexterã vel ad ſiniſtrã.i. ad vnã ptem plus ꝙ ad

aliã: iuxta illud: Hec eſt via: ambulate in ea: ⁊ nõ Eſa. 30. e
declinetis neq₃ ad dexterã neq₃ ad ſiniſtram. Et Hiere. 23. a
alibi: Regnabit rex ⁊ ſapiẽs erit: ⁊ faciet iudiciũ D
⁊ iuſticiã i terra. ¶ Et aduerte ꝙ hic dr̃/ꝙ poſt- Codẽ ca. v
ꝙ ſederit in ſolio regni ſui/deſcribet ſibi volumẽ legis ⁊ accipiẽs exẽplar ⁊c. ¶ In quo notat̃ ꝙ Moralitas
regis ⁊ ſupioris eſt ſedere ⁊ in vno loco ſtare/nõ vagari. Et etiã dum ſedet.i. dum eſt in ocio ⁊ q̃ete/in libris debet legere ⁊ ſtudere: exemplo antiquoꝝ regũ/qui vt communiter fuerũt philoſophi et literati. Exẽplo etiã Karoli magni qui tabulas portabat/et in ocio ſcribere non ceſſabat. Uñ dr̃: Sede cito et ſcribe q̃nquaginta ⁊c. Lu. 16. b
¶ Uel dic ꝙ rex iſrael eſt iuſtus: q̃ vxores pluri- Aliter
mas.i. delectatiões carnales vl̃ ſollicitudines tẽpales nõ debet habere: ne forte animũ eius poſſint allicere vel turbare ⁊c.

¶ Capitulũ decimũoctauũ Textus:
Non habebunt ſacerdotes et leuite et omnes qui de eadem tribu. Moralitatum Capitulum VI

Unum notabile ponit̃ hic in Deut. ꝙ ſi Codẽ ca. v.
q̃s fingens ſe ꝓphetã/nõ miſſus a domino/et tñ voluerit loqui in noie dñi/et ſine precepto ipſius aliq̃d dicere: interfici iube-
bat̃. ¶ Quod allegari poteſt ꝯtra malos offi- Moralitas
ciales et balliuos dominoꝝ: qui ſine mandato maiorum faciunt multa mala: et nomine eorum ꝑcipiunt et loquunt̃ et exequunt̃ multa iniuſta: que tamen ab ipſis dominis non fuerunt ꝑcep-
ta vel dicta. Unde dicitur: Non mittebam ꝓ- Hiere. 23. d
phetas/et ipſi currebant: non loquebar eis/et ipſi ꝓphetabant. Tales ergo merentur puniri: q̃nimmo ſepius videmus eos interfici et ſuſpẽ-
di. ¶ Uel allega contra hereticos: qui in nomi- Aliter

E ne domini/⁊ ſub vmbꝛa ⁊ titulo vere fidei loquūtur ⁊ ꝓdicant multa falſa: ꝓpter que merent incurrere multa ſupplicia ⁊ toꝛmenta. Vñ dicitur
Sap.1.c Os quod mentit/occidit aīam ⁊c.

¶ Caplm viceſimum Tertius: Si exieris ad bellum contra hoſtes tuos. Moꝛalitatum Capitulum VII

DOminus mandat ꝓceſſuros ad bellū foꝛtiter agere/hoſtes nō timere: ſed in dño ſolū ſperare. Verūtamē quatuoꝛ genera ꝑſonaꝝ remittunt a bello. ſ. q̄ edificauerūt domū: ſed necdū eā dedicauerūt ſeu initiauerūt/q̄ deſpōſauerūt vxoꝛē: ſed eā necdū duxerāt q̄ plantauerūt vineā: ⁊ necdū ipſam cōmunē fecerāt/q̄ coꝛde pauidi erant/⁊ foꝛmidinē incurrerant. Oēs eñ iſti deſyderio reuertēdi poterant coꝛda alioꝝ diſſoluere: ⁊ ideo melius erat eis ante pugnā redire/ꝙ a pugna fugere/⁊ alios ener-
Moꝛalitas uare. ¶ Iſta ꝑñt generalr̄ applicari/ꝙ melius eſt in minoꝛibus agere/ꝙ in maioꝛib⁹ aggredi ⁊ ſuccūbere: meliuſq; eſt in actiua viuere/ꝙ in cōtēplatiua deficere. Meliuſq; eſt in ſeclo ſub latioꝛi diſciplina manere/ꝙ ad religionē aſcēdere ⁊ ꝑ inconſtātiā retroire. Per bellum eñ in ſcriptura ſtatus religionis/ꝯtēplatiōis ⁊ ꝑfectionis ſignificat: in quo ſcʒ ꝯtra vitia magis ardua
Job.7.a dimicat. Unde Job: Militia eſt vita hoīs ſup terrā. Per locū ꝓpꝛium ſeu patriam intelligit mundi ſtatus/vel cōmunis cōditio ſeu gradus.
F Iſtud igit eſt veꝝ/ꝙ a bello ꝯtēplatiue ⁊ ꝑfecte vite quatuoꝛ genera hoīm imꝑfectoꝝ remittunt: ip ſiſq; ꝯſulit ꝙ in ſeculo remaneāt: ⁊ ꝙ arduam bellandi ꝯtra vitia vitā nullatenus aggrediant: ⁊ iſti ſunt illi q̄ domū ſuā que omnia ꝯtinet. ſ. charitatē/necdūʒ ꝑ execūtionē bonoꝝ operum initiauerūt: q̄ vxoꝛem ſcʒ gratiā necdū ꝑfecte duxerūt: nec ſibi eam ꝑ ꝑſeuerātis ꝑfectiōis ꝓpoſitum acceperūt: q̄ vineā ſuam. i. bona ſua tꝑalia necdūʒ cōem ꝑ elemoſynā fecerūt: q̄ foꝛmidinē aggrediēdi difficilia ⁊ ſuſtinēdi grauia/ necdum totaliter dimiſerūt. Domus eñ noſtra eſt charitas: que bonis affectibus edificatur/et bonis opꝫibus initiatur. Quia ſm Gregoꝛium Pꝛobatio dilectiōis/exhibitio ē operis. Vxoꝛ eſt gratia q̄ ꝑ bonū ꝓpoſitū deſponſat/⁊ ꝑ perfectā ꝯſtantiā accipit: ⁊ nobis matrimonialr̄ co-
Mat.1.c pulat. Vñ dicit: Joſeph fili Dauid/noli timere accipe Mariā cōiugē tuā. Iſta eſt vxoꝛ qua mediante bonos filios. i. bona opa generam⁹: qꝛ ſi-
Pſal.127.a cut dicit in Pſ. Vxoꝛ tua ſicut vitis abūdans in lateribus dom⁹ tue. Vinea noſtra eſt bonoꝝ tꝑaliū vbertas: q̄ ſcʒ ꝑ acq̄ſitionē plantat/⁊ per elemoſynā ⁊ alioꝝ miſericoꝛdie opeꝝ exercitium efficit cōis: ⁊ ad vſus hoīm applicat. Opoꝛtet ergo ꝙ domus noſtra. i. charitas ꝑ bona opera dedicet: ꝙ vxoꝛ noſtra. i. gratia ꝑ firmitatē ꝓpoſiti vendicet: ꝙ vinea noſtra. i. tempoꝛalitas alijs ꝑ elemoſynā cōmunicetur: ⁊ ꝙ etiam timoꝛ. i. imbecillitas a nobis penitus abdicetur: ſi ad ſpūale ꝑmium contra vitia ⁊ ardua contempla-

tiōnis opa volumus ſufficientes haberi: et a retroceſſione incōſtantie eſſe tuti. Als eñ poſſem⁹ G
faciliter deficere/et ab aſſumpto bono ꝓpoſito retroire/⁊ ſic poſſemus fugere: et preterea alijs hoc videntibus/peccati cauſam dare: quia pro certo ſm doctrinam ſancti Petri: Melius eſt ardua non aggredi/ꝙ poſt cognitionē retrouerti. Verūtamē ex quo bellum iſtud aggreſſi ſum⁹ et ex quo ſtatum ꝑfectionis accepimus: neceſſe eſt ꝙ foꝛtiter dimicemus: et ſperantes in domino nunꝙ de noſtris viribus ꝓſumamus. Pſal.
Ps.30.f Viriliter agite ⁊ ꝯfoꝛtet coꝛ veſtrum. ¶ Vel ſi
Aliter vis dic ꝙ vinea noſtra eſt ſcia q̄ ꝑ ꝓdicationem alijs debet cōmunicari ſicut ſupꝛa. ¶ Vel dic ꝙ
Aliter bellū ſignificat diſputationē ⁊ pugnā cōtra hereticos: q̄ non eſt aggrediēda homini imꝑfecto/ necdū in ſcīa domificato/cōiugato vel adhuc inhabituato: qꝛ ſcʒ ſi vinceret ⁊ ſuccūberet/fuga ſua alijs ſimplicib⁹ ſcandalū faceret ⁊ eoꝝ incre-
Eodē ca.D dulitatis aut ꝑiculi cauſa eſſet. ¶ Domin⁹ ꝓcepit ꝙ dum aliqua ciuitas expugnatur: fructuoſe arboꝛes que ſunt circa eam/nullatenus ſuccidātur: ſed ſteriles ſyluestres pꝛo machinis ſuccidi iubentur. Ciuitas eſt peccatoꝛ: qui tunc tēpoꝛis expugnatur/quando a pꝛelato redarguit ⁊ increpatur. Arboꝛes fructuoſe ſunt aliqua bona que ſunt in ipſo: infructuoſe vero ſunt ipſius vitia ⁊ mala. Iſta ergo eſt veritas ꝙ ꝑlatus vel q̄cunq; correctoꝛ q̄ vult aliquam ciuitatē. i. aliquam ꝑſonam impugnare ⁊ coꝛrigere/ſumme
H cauere debet ne in ipſa ſuccidat arboꝛes fructuoſas. i. conditiones virtuoſas: ſed ſolū ſteriles/ ſyluestres ⁊ vitioſas: qꝛ ſcilʒ multū debet cauere coꝛrectoꝛ/ne ꝑ incautam coꝛrectionē ⁊ auſteram punitionē/hominem ad deterius ꝓuocet: ⁊ ſic in eo virtutes ⁊ non vitia eradicet. Unde dicit:
Mat.13.d Ne foꝛte colligētes ʒiʒaniam/eradicetis ſimul ⁊ triticum. Ex pꝛopꝛijs ſuis arboꝛibus ſyluestribus. i. ex iſtoꝛum maloꝝ iniquitatibus fiunt contra eos machine ad eos deſtruendos/quādo mala ipſoꝛum teſtimonia ſunt cauſa ad eos puniendum. Unde: Iniquitates ſue capiunt impium/
Pro.5.d et funibus peccatoꝛum ſuoꝛum trahitur. ¶ Vel
Aliter illud allega ad diabolum/qui peccatorē confundit cum pꝛopꝛijs ſuis malis. ¶ Vel dic ꝙ ciui-
Aliter tas capienda eſt ſcientia gētiū ⁊ doctrina philoſophica ad vſus catholicos conuertenda. In iſta ergo arboꝛes fructifere/id eſt bona documenta et bona dicta ſunt ſeruanda. Arboꝛes vero ſyluestres/ id eſt mala et erronea dicta ſunt penitus extirpanda. Unde dicitur: Elegerunt
Mat.13.f bonos in vaſa ſua: malos autem foꝛas miſerūt. Veruntamen ſi eſt poſſibile de ipſis arboꝛibus ſyluestribus ipſius ciuitatis/id eſt de ipſis malis documentis ⁊ ſentētijs ipſius philoſophie vel gētilis vel ſecte: licitum eſt facere machinas ⁊ argumenta ad eum confundendum: quia ſcilʒ nunꝙ erroꝛ infidelium melius confunditur/ꝙ quando ex pꝛopꝛijs ſuis libꝛis et erroꝛibus contra eum machine eriguntur: ⁊ ipſius ſcripto cōuincuntur: Ita ꝙ tunc poteſt illi dici illud: Ex
Mat.19.d

B ore tuo te iudico ſerue nequam. ¶ Hic ponitur/ q
Eodē ca. c quādo ppl's iſrael ibat ad impugnandū aliquā
ciuitatē: ante oīa debebat ſibi pacem offerre:
que pacē recipiebat et portas aperiebat: ipſam
ſub tributo viuere dimittere debebat: ſi aūt no-
lebat obedire/ſ3 bellū potꝰ parare moliebatur:
tunc impugnari/ſpoliari ac deſtrui iubebatur.
Moralitas ¶ Sic vere chariſſimi/ ſi quis plat' vel correctoꝛ
ꝯtra aliquā ciuitatē.i.cōtra aliquā pſonā puniē-
dā pperat: iuſtū eſt q añ oīa pacē ſibi offerat; et
q miſericorditer ipm inducat: ꝛ q ſi pōt/ p man
Mat.10.b. ſuetudinē ipm trahat. Vñ dicit: Primū dicite:
Pax huic domui. Quod ſi pacē recipiat/ et ſe
emēdare pmittat: ſub tributo.i. ſub obediētia ꝛ
diſciplina ipm viuere tūc dimittat: ꝛ ab auſtera
impugnatione ꝛ correctioe manū ſuā cōpeſcat
Ezech.18.g. et hoc ſicut dicit i Ezech. Nō vult deus mortē
pctōris/ ſed magis vt conuertatur et viuat. Si
vero noluit pacē recipere: nec ſub tributo et obe-
dientia quod iuſtū eſt facere: tūc neceſſe eſt ipm
ſeuenter caſtigare: et ſi ſit neceſſe/ deſtruere vel
grauare: vt ſic illum qui verbo nō vult corrigi/
poſſint verbera frangere vel domare. Unde di-
Eccl.33.d. cit: Seruo maliuolo tortura ꝛ compedes. Tali
modo videtur etiā dominus cōtra impios pce
dere: quia quotidie nō ceſſat ipſis pacē et miſeri
cordiā p ſcripturas offerre: ſed qui recipe nō cu-
rant/ illos ſolet ppetuo condemnare.

¶ Capitulum viceſimumprimū Textus: Quando inuentū fuerit in terra/ quā domin' deus tuus daturus eſt tibi. Moralitatū Capi. VIII

B Cum quis mulierem pulchrā gentilē ca
ptiuā ſuā in vxorē volebat accipe: ipſam
primo in domū ſuā debebat introduce
re: que ad hoc q vxor iſraelitica poſſet fieri/ iſta
p ordinē debebat facere: quia ſ3 pmo debebat
ceſariē capillorū ſuorū radere; deinde debebat
vngues ſuos circūcidere: tandē debebat veſti-
menta ſua in quibus capta erat deponere: et fi-
naliter in domo ſedens/ debebat patrē ſuum p
vnū menſem deflere: et ſic poterat ab iſraelitico
Allegoria accipi: et viri ipſius vxor eſſe. ¶ Hic allegori-
ce/ q talis mulier gētilis ꝛ captiua ſignificat ſci
entias gentiliū et philoſophicā diſciplinā: que
ſ3 a nobis captiua ducit/ quando p ſubtilitatē
intellectus in vtilitatē eccleſie vertit: ita q qua-
ſi cōpulſa fidei famulat. Igit ſi aliquis filiꝰ iſra
el videns deū/ id eſt aliquis theologus viderit
huiuſmodi vxorē/ id ē philoſophicā diſciplinā
delectabilē et pulchrā: placueritq ſibi ipſam le-
gere/ ſtudere vel ſcire: ante oīa neceſſe habet ſu-
perfluitatē ipſiꝰ/ id eſt ipſos errores gentiliū im
mixtos eidē penitus amouere: et vngues/ capil
los et veſtes/ et quicqd exterius gentile et here-
ticum ſapere videbatur: deo ſ3/ ſacre ſcripture
ꝛ fidei contrariū/ debet totaliter refutare. Et ſic
erit licitū iſtā vxorē ſibi ſumere: ꝛ ipſam ſcienti
am gentiliū poterit iſraeliticā facere/ ꝛ ad vſū
Deu. 12.d veritatis ꝛ fidei applicare. Vñ dicit: Ecce vxor
Aliter tua: vtere ea vt libet. ¶ Vel dic q iſta mlier eſt
anima peccatrix: que ſ3 pulchra dicit/ p eo q C
in pulchritudinē naturalē a deo conſtituit ꝛ cre-
atur. Per capillos/ vngues ꝛ veſtes: q ſunt que-
dā res quaſi nō naturales/ ſed accidētales: nō vi-
ue/ ſed mortue: nō neceſſarie/ ſed ſuperflue: intel-
liguntur ipſius mali mores/ et peccata morta-
lia/ que tunc habet. Unde capilli ſignificāt ma-
las cogitationes: vngues manuum ſignificant
malas operationes: veſtimēta cū quibus capta
eſt/ ſignificant male cōuerſationis mores et cō-
ditiones. Igitur quādo de muliere gētili debet
fieri iſraelitica/ de ancilla vxor/ de ſerua libera/
de aīa peccatrice aīa ſancta: et quādo ad chri-
ſti ꝯnubiū/ quod fit in pſenti p gratiā/ ꝛ i futuro
p gloriā/ eſt admittēda: quatuor ſunt ſibi neceſſa
ria: ſ3 q p penitentiā ꝛ confeſſionē radat capil-
los capitis ſui/ id eſt omnē cordis immūdā co-
gitationē: circūcidat vngues/ id eſt omnē ſupbi
am ꝛ mortuā operationē: mutet gentilitatis ve-
ſtes/ id eſt omnē malā cōuerſationē: ſedeat i do-
mo ꝯſcientie p ſuipſius cōſyderationē: ꝛ defleat
patrē ꝛ matrē/ id eſt mundū et carnē/ et oēm quā
exinde contraxit maculā et infectionē: dicendo
illud Hiere. Ve mihi mater mea: quia genuiſti Hiere.15.b
me ꝛc. Et ſic poſt triginta dies/ qui cōſtāt ex de-
nario ter ducto/ id eſt poſt cōpletionē decē man
datorū et trinitatis fidē: vir ille qui in crucis p-
lio eā ceperat et acquiſiuerat/ ſ3 chriſtus: tūc ſi
bi eā p gratiā deſpōſabit: ꝛ corpori ſuo myſtico D
ſpūaliter adiungēs/ vxorē et ſponſam ſpūaliter
cōſecrauit. Unde: Vade ꝛ accipe vxorē fornica- Oſee.1.a.
riā. Et alibi: Sponſabo te mihi in fide. ¶ Vel Oſee.2.d.
dic q iſtud poteſt dici ad literā de anima genti Aliter
li p predicatorē cōuerſa: quia ad hoc q corpori
noſtro.i. eccleſie coniūgat: neceſſe eſt q quatu-
or faciat que ſuperius exponitur ꝛc. ſicut ſupra
habet. ¶ Homo qui habet duas vxores: vnā Eodē ca. c.
pdilectā/ et alterā odioſam: ꝛ fuerit filius odio-
ſe primogenitus/ et voluerit diuidere heredita-
tē inter filios ſuos: nō poterit filiū predilecte p-
mogenitū facere: ſed filiū odioſe primogenitū
faciet/ dabitq ſibi de omnibus que poſſidet cū
cta duplicia. Ipſe eīn eſt principiū liberorū eiꝰ;
et ei debētur primogenita. ¶ Hic q homo po- Moralitas
teſt ſignificare prelatū. Due vxores eiꝰ ſunt car-
nalis affectio predilecta et ppria: eccleſia odio-
ſa primogeniti filij ſunt eccleſie: ꝛ illi qui ſunt de
eccleſia vel patria pcreati: qui videnk hodie fi-
lij odioſi: ſecundo geniti ſunt carnales amici:
quos ſ3 vxor eorū pdilecta/ ſ3 carnis affectio
generauit. Igit iſtud eſt verū/ q quādo hō iſte/
id eſt plat' vult inter filios ſuos ꝛ ſubditos bo-
na ſua.i. bñficia diuidere: nō debet pmogenitos
id eſt eccleſie filios poſtponere: nec carnalit di
lectos iſtis pmogenitis afferre.i. pncipales fa-
cere: nec primogenita.i. bñficia pinguiora q de-
bebant alijs/ eis debet tribuere: ſed iſtis pmoge
nitis filijs.i. viris ſufficiētibꝰ ꝛ bonis ab eccliā
pcreatis: cūcta duplicia.i. i duplo meliora alijs
debet dare. Iſti eīn ſunt principiū liberorū eius
id eſt iſti ſunt pprie filij eccleſie.i. prelati: et ideo

E primogenita et pinguia: id eſt principalia bñfi
cia talib⁹ debēt dari. Cui⁹ tñ cõtrariū mõ faci-
unt multi: qui filios corporales ſpūalibus ante
ponunt: Jta ꝙ ipſi plangendo poſſunt dicere il
Trel.5.a. lud: Hereditas noſtra conuerſa eſt in alienos.
Gen.27.f. Et illud: Primogenita mea autetulit: nūc etiā
Aliter ſurripuit benedictionē meā. ¶ Uel dic ꝙ due
vxores ſunt: anima que oditur/ et caro que dili-
gitur. Uir tamē ſapiens nõ debet filios/ id eſt af
fectus et opa carnis: filijs.i. anime affectibus ꝛ
Eodē ca.a opibus anteferre ꝛc̄. ¶ Si genuerit quis filiū
ꝓteruū et cõtumacē/ qui nõ audiat patris et ma
tris imperiū: debebāt pater et mater eū apphē
dere: et ad ſeniorū iudiciū ducere/ et dicere: Fili-
us iſte noſter ꝓteruus ꝛ cõtumax/ mandata no-
ſtra audire contemnit: comeſſationibus vacat/
ꝛ luxurie atq; conuiuijs: lapidibus obruet eū vni
Moralitas uerſa multitudo. ¶ Jſtud allega cõtra malos
ꝛ ꝓteruos ſubditos: q̄ ſcʒ patri ſuo.i. eccl'ie obe-
dire nolūt: ſed ꝓterui/ ꝯtumaces ludis ꝛ comeſſa
tionib⁹ intendūt: q̄re ſcʒ parētes.i. ꝑlati eorū: la
pidib⁹/ id eſt duris correctionib⁹ merito ipſos
obruūt ꝛ cõfundūt. Jſta eñ eſt veritas/ ꝙ oēs
debēt eū lapidare ꝛ obruere/ ꝛ caſtigare ꝛ corri-
gere/ increpare ꝛ arguere: q̄ parētib⁹ ſuis/ ſcʒ tā
carnalibus ꝙ̄ ſpūalibus/ in iuſtis ꝛ licitis dedi
gnant̄ obedire: et magis ſtudēt comeſſatiõibus
et luxurie intēdere ꝛ vacare: quod potiſſime de
apoſtatis dici debet: q̄ reuera q̄ ı iugo obedīē-
tie ſe ſubtrahūt/ ꝓmerent̄ ab oībus lapidari.
Eodē ca.c. ¶ Hic ꝑcipit̄ ꝙ ille q̄ captiuā duxit vxorē: ſi ſi
F bi tandē diſpliceret/ poterat eā dimittere: nõ tñ
poterat ı ſeruitut̄ reducere: nec ꝑ potētiā opp-
Moralitas mere: ſed liberā ꝑmittebat abire. ¶ Sic etiā ve
re ſi qs habeat aliquē amicū ſibi coniugio.i. fa-
miliaritate et amicitia cõiunctū: nullo mõ ipm
debet oppmere vel turbare/ nec eū ꝑ potētiā le-
dere vel grauare: ſʒ poti⁹ ſi ſibi nõ placet/ debet
eū gratis dimittere: ꝛ ſe ab eius cõſortio ſegre-
gare: q̄ ſicut dicit Seneca: Turpe ē cū illo bel-
lū gerere/ cū quo familiariter vixeris ante.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū textus: Non videbis bouem fratris tui aut ouē errantē. Moralitatū Capi. IX

Myſes nolens ꝙ mixta inuicē ſint re-
rum negocia: fecit ꝓhibitionē gene-
ralē/ ꝙ vir non vteret̄ veſte muliebri.
Moralitas ¶ Quod ad hoc allegari põt: ꝙ null⁹ debet al-
terius officiū vſurpare: q̄ ſcʒ inter cõiuges viri
nõ debēt muliebria officia facere: nec taliter ef-
feminari aut emolliri/ ꝙ ſe velint ı reb⁹ femine-
is occupare: iuxta illud Sen̄. Si te maritū ꝛ vi
rū habere cõtigerit/ cogita. Mulier nūq̄ in tā
tā veſaniā debet irrūpere/ vt viro cõtēpto nita-
tur exteriora negocia ꝓtractare: q̄nimo femine
in domeſticis muliebrib⁹: viri v̄o in arduis et
virilibus debēt ſe iugiter exercere. Quod tamē
eſt cõtra viros effeminatos/ ꝛ cõtra feminas ſu-
ſumptuoſas: que veſtē virilē nitunt̄ induere: in-
q̄tū oīa negocia ꝛ regimē etiam domus/ et alia
q̄ viros cõcernūt/ volunt viris poſtpoſitis ordi
nare. Uñ ꝓuerbiū gallicū eſt de talib⁹ domina- B
b⁹/ ꝙ ipſe portāt brachas dom⁹. Jtaq; de talib⁹
dominab⁹ q̄ viros regūt/ et viroꝝ negocia face
re volūt: poteſt dici illud Hiere. Faciet dñs no Hiere.31.d.
uū ſup terrā: femina circūdabit virū: contra il-
lud Apl̄i: Mulierē docere in eccleſia nõ ꝑmitto 1.Timo.2.d.
nec dominari ı virū. Et merito: quia femina nõ
debet eſſe viri domina/ ſed ancilla. Jn cuius ſi-
gnū mulieres ꝓſide ſignum pedis ſupra caput
ꝓ ornatu portāt: quod etiā et ꝑcioſis lapidibus
ornaut. Hoc autem faciunt/ vt eſſe ſubiectas/ et
ſub viroꝝ pedib⁹ ſe oſtendant: iuxta illud: Sub Gen.3.c.
viri ꝑtāte eris: et ipſe dominabit̄ tui. Uerba ſūt
dei ad mulierē. ¶ Uel dic ꝙ illud ſpūaliter ꝑti Aliter
net ad ꝑlatos: qui viri nomine continent̄: q̄ ſcʒ
multi ſunt ita hebetes et effeminati/ ꝙ a femina
bus/ id eſt a ſuis ſubditis ſe ꝑmittūt gubernari
et regi. Ecõtra multe femine/ id eſt multi ſubdi-
ti tātis ſupbijs induunt̄/ ꝙ viros ſuos.i. ꝑlatos
gubernare nitūtur: et ſic viri femineis/ femle ve-
ro virorū veſtibus induunt̄. Uñ dicit̄: Mulie- Eſa.3.c.
res dominate ſunt eis. ¶ Si quis ꝑ viā incedēs Eodē ca. a.
auiculā ſup pullos inueniret cubantē/ nõ debe
bat vtrūq; ſimul capere: ſed matrē captis filijs
debebat liberā ꝑmittere. ¶ Jſtud exponūt do Moralitas
ctores ſic: Aiunt eñ ꝙ mater iſta ſignificat lite-
rā ſacre ſcripture: q̄ in multis paſſib⁹ habet ſub
ſe occultos pullos/ id eſt ſenſus et intellect⁹ ſpi-
rituales abſcõditos. Jgit̄ nos de matre iſta/ id
eſt de hiſtoria vel litera nõ debemus curare: ſed
pullos q̄ ſubtus latitāt/ id eſt intelligētias ſpūa D
les debemus aſſumere ꝛ tenere: q̄ ſcʒ nõ eſt ma
gna vis de literali hiſtoria/ dū tamē habeat̄ ſpi
ritualis intelligētia. Aliqui aūt literā ſectant̄: et
ſic filios dimittere/ et matrē retinere conant̄: cõ-
tra illud Apl̄i. Nõ ambulem⁹ in vetuſtate litere/ Roma.7.b.
ſed ı nouitate ſpūs. ¶ Uel iſtud põt allegari cõ Aliter
tra duros ꝛ crudeles: qui nõ ſolū ſeuiunt in ꝑſo
nis/ ſed etiā in rebus. Sufficere debet eis ſi pul-
los noſtros/ id ē bona poſſent habere: ꝛ ſic ma-
trē/ id eſt ꝑſonā liberā deberēt dimittere/ ꝛ eam
captis hm̄ōi filijs nõ curare. Cui⁹ tamē contra-
riū multi faciūt: qui ſcʒ ꝛ bona rapiūt/ et perſo-
nas premūt vel affligunt. Uñ Job: Nudos di- Job.24.b.
mittūt hoīes veſtimenta tollentes. Sequit̄: De
ciuitatibus fecerūt viros gemere: et aīa vulne
ratorū clamanit: ꝛ deus abire inultū nõ patit̄.
¶ Uel ſm aliquos dic/ ꝙ mater iſta eſt carna- Aliter
lis cõcupiſcētia: pulli eius ſunt carnalis affect⁹
et actus. Jlla ergo eſt que oīno teneri ꝛ eradi
cari nõ põt. Uerūtamē pulli ei⁹/ ſcʒ mali affect⁹
ꝛ cõſenſus tenēdi ſunt ꝛ reprimēdi: et ne ad effe-
ctū veniant cõpeſcendi. Jſta eñ eſt auicula/ q̄ ı
nido carnis noſtre cubat. Jſta eſt que abrae ſa-
crificiū fedat: et que oculos tobie excecat et of-
fuſcat. Jſtā neceſſe ē ꝙ nõ ꝑmittam⁹ ı carne no-
ſtra viuere: ſufficit tamē ꝙ pullos eius poſſim⁹
ꝑ temperantiā retinere. Ad hoc videtur facere
illud Leuit. ꝙ mater et filius nõ debebāt in die
eadē immolari.i. ꝙ cõcupiſcentia carnis et ipſius
mali actus/ nõ poſſunt ſimul ꝑ hominem exer-

B mari. Hic ponit illud: Nō arabis in boue et aſi
Leui.19.d. no. Itē: Nō indueris veſtimēto lino lanaq̄ cō-
Eodē ca. d texto: ſʒ de hoc habet ſupra. ¶ Hic dicit/ ꝙ ſi
quis oppſſerit puellā et clamauerit: dato ꝙ nō
audita fuerit ipſa/ nullatenus puniet. Si vero
nō clamauerit/ dato ꝙ audita nō fuerit: tunc cū
Moralitas ſuo oppſſore occidetur. ¶ Dic ꝙ clamor eſt cō-
feſſio: que quādoq̄ nō auditur/ q̄ conſtat in ſo
la cordis cōtritione: quādo autē audit/ conſtat
in verborū ꝓlatione. Iſtud eſt ergo verū/ ꝙ quā
doq̄ diabolus aliquā puellā/ id eſt aliquā pſo
nam ꝑ peccatū oppmit: tūc vere ſi ꝑ confeſſionē
clamauerit: dato ꝙ ſacerdotē aliquem qui eam
audiret non inuenerit: mortem ꝑpetuam nō in-
currit. Sufficit enī anime peccatrici clamor cor
dis/ ſi non ſit ſacerdos qui audiat verbum oris.
Psal.106.a. Pſal. Clamauerūt ad dn̄m cū tribularentur: et
de neceſſitatibus eorū eripuit eos. Verūtamen
ſi ſit peccato oppſſa/ ⁊ nō clamauerit: nec vocem
cordis aut oris contra diabolū oppſſorē emiſe-
rit: tunc vna cum dicto ſuo oppſſore in eternū
Aliter peribit ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ clamor orationē ſignifi
cat. Quotiens ergo diabolus/ caro vel mundus
ꝑ tentationē vel tribulationē nos nititur oppri
mere/ et ꝑ malum conſenſum corrūpere: totiēs
debemus ad deū ꝑ orationē clamare. Et tunc ſi
deuote clamauerimus/ et dei auxiliū implorauerimus:
dato ꝙ nos nō exaudiat/ et in peccatū labi/
⁊ a diabolo corrūpi ꝑmittat: punitionem tamē
ſeu damnationē nō incurrim⁹: q2 ſcʒ quod in no-
D bis erat fecimus: ſed q̄ nos exaudiret nō inueni
mus. Sepe enī occulta dei diſpēſatione agit/ ꝙ
hō clamās ⁊ repugnās in pctm̄ collabi ꝑmitta
tur: vt dū fragilitatē ſuā experimēto diſcit/ humili
Hebr.5.c. or habeat. Unde Apls: Cū eſſet filius dei/ didi-
cit ex his que paſſus eſt obedientiam. Ac ſi dice
ret: ꝙ filius dei/ id eſt iuſtus et ꝑdeſtinatus quā-
doq̄ tentationē vl̄ peccatū patitur/ vt humilis
et obediens effici mereatur.

¶ Capitulū viceſimūtertiū text⁹: Nō intrabit eunuch⁹ attritis vel amputatis teſticulis. Moralitatū Ca. X

In iſto. xxiij. cap ſo ponuntur q̄tuor gene
ra pſonarū: quib⁹ ingreſſus in eccleſiā
dei vel ꝑpetuo vel ad tp̄s negabat. Pri
mi ſunt q̄ in mēbris generatiuis erāt vel attriti
vel trūcati/ ceu eunuch⁹ vl̄ cōciſi. Secūdi erāt
illi q̄ defectū natalium patiebant: ſcʒ manſeres/
ſpurij/ ⁊ alij de illegitimo mr̄imonio procreati.
Tertij erāt amonites/ q̄ interꝑtant ppl̄s turbi-
dus: q̄ ſcʒ de ſtirpe amon filij loth fuit genitus.
Et moabites/ q̄ interꝑtant ppl̄s merois: q̄ ſcʒ
de genere moab alteri⁹ filij loth fuit natus. Iſti
enī duo populi filijs iſrael de egypto venientib⁹
⁊ fame et ſiti pereūtibus/ vel occurrere/ vl̄ panē
⁊ aquā cōcedere noluerūt: ſed potius ad maledi-
Allegoria cendū eis balaā excitauerunt. ¶ Dicam⁹ ergo
allegorice/ ꝙ iſti p̄mi ſignificāt hoſtes ignoran-
tes ⁊ inſcientificos: qui ſcʒ neſciūt alios ꝑdicā-
do cōuertere ſeu ſpūaliter generare. Secūdi ſi-
gnificāt ſimoniacos: quos nō legitim⁹ vir eccle

ſie chriſtus vel bonus ꝓlatus genuit vel ꝓduxit: C
ſed poti⁹ quos adulter diabolus/ carnis affect⁹
vel malus ꝓlatus illegitim⁹ voluit introducere
vel creare. Tertij ſunt luxurioſi: qui turbi: i ſunt
populi: inq̄tū res fedas et turbidas ſolent ꝑ ce
teris exercere. Quarti vero ſunt auari: q̄ populi
ſunt merois/ inq̄tū ꝑ ſollicitudinē et timorem
ſemꝑ ſolēt in amaritudine cordis ꝑ ceteris perō
ſtibus viuere et manere. Igit iſta eſt veritas/ ꝙ
eccleſiā dei/ ſtatū eccleſiaſticū/ officia et benefi-
cia eccleſie nō debēt habere iſta quatuor gene-
ra peccatorū: ſcʒ eunuchi/ q̄ nō generāt ꝑ ꝑdica-
tionē. Illegitime nati/ ſcʒ ſimoniaci: qui adul-
terine ꝓcedūt ad ꝓmotionē. Amonites ſcʒ luxu
rioſi: q̄ ſunt populi turbidi ꝑ carnis infectionē.
Moabites populus merois/ ſcʒ auari: q̄ ſemꝑ
habēt ſollicitudinē/ merorē et deſolationē. Ta-
les ergo nō debent ſtatū eccleſie ingredi: nec ad
beneficia eccleſiaſtica ꝓmoueri. Pſal. Quibus Psal.94.b.
iuraui in ira mea/ ſi introibūt in requiem meā.
Iſti enī auari ſcʒ/ filijs iſrael/ id eſt paupibus in
deſerto huius mūdi eſurientibus: cū pane et aqua/
id eſt cū elemoſynis nō occurrūt: ſed potius ba
laā malū ꝓphetā ⁊ ariolū/ id eſt aduocates ⁊ bal
liuos cōtra eos/ ⁊ ad eoꝝ exheredationem ꝓuo
cāt ⁊ inducūt. Cōtra quos dicit: Qui habitatis Esa.21.d.
terrā auſtri/ occurrite cū panib⁹ fugiēti. ¶ Moy- Eodē ca.b
ſes ꝓcepit populo iſrael/ ꝙ ipſe nō abominetur
egyptū/ in qua fuit aduena vel colon⁹: nec etiā
idumeū: qui de Eſau fratre Iacob fuit nat⁹: q2
inquit ipſe eſt frater tu⁹. Alios vero populos/ ſcʒ D
moabites ⁊ amonites ꝓcepit abominari: ⁊ nul-
lū fedus voluit cū eis iniri. ¶ Per filios iſrael Moralitas
q̄ de ſeruitute ad libertatē venerāt/ intelligo eos
qui de paupertate ad diuitias aſcēdūt. Per egy-
ptios vero intelligo eos/ q̄ ipſos dū erāt paupes
aliquotiēs nutrierūt. Per idumeū vero fratrē ſu-
um intelligo eos qui de eorū ꝓpria parētela ad
paupertatē veniunt. Igit o tu popule iſrael/ id eſt
populus diuitū: qui de ſeruitute miſerie ad ſta-
tū pſperitatis veniſti: caue ne abomineris egy-
ptium/ id eſt illum ruſticum apud quem adue-
na aliquando fuiſti: et a quo nutritus et benefi-
ciatus dū eras paup/ aliquotiēs extitiſti: ſed po
tius ipſum recognoſcere et diligere debes: ⁊ ne
habeas verecundiā quia pauperiem habuiſti:
ſed potius reputa tibi ad gloriā/ ꝙ pauperē ha-
bes conſanguineū: et noli eum contemnere vel
fugere: Quis nūc ſit paupior ꝙ̄ prius eū vidiſti.
Cuius tamē ſepe fit cōtrariū: quia multi ſunt q̄
dum ad pſperitatē veniunt/ nunq̄ amplius ali-
quem pauperem parentē videre volunt: et illos
apud quos aliquādo egeni fuerāt/ vilipendūt.
Unū dicit: Fratres pauperis hominis oderūt eū. Prouer.19.a
¶ Vl̄ dic ꝙ filij iſrael ſunt religioſi. Idumei ve Aliter
ro ⁊ egyptij ſunt ſeculares ⁊ laici: qui ſalicet ab
ipſis nō debent abominari: ſed potius in chari-
tate et beniuolentia ſupportari. Unde Apoſto-
lus: Infirmū in fide ſuſcipite. Amonites vero et Rom.14.a.
moabites/ pctōres et heretici dicūtur: et debent
ꝑpetuo deteſtari: nec eorum conſortium aliquo

E modo debet frequentari. ¶ Cum quis noctur-
Eodē ca. b. no polluebatur ſomno/vel aliquam immundiciā
contrahebat: ſtatim extra caſtra exire debebat;
et in veſpere lotus aqua iterū redibat: ſicut hic
et ſupra in multis locis et paſſibus continetur.
Moralitas ¶ Sic etiā ſtatim quando quis aliquo pctō mor
tali polluitur/caſtra paradiſi exire per conſyde-
rationē tenetur: quia ſtatim debet ſe immundū repu
tare/et a cohabitatiōe ſanctorum indignum ſe eſſe
iudicare/et a tabernaculis paradiſi dignū expel-
li et eijci cogitare: quouſqȝ ſcȝ aqua compūctio-
nis et cōfeſſionis ſit lotus: et quouſqȝ in ipſo ve
ſpere venit/id eſt quouſqȝ ardor cōcupiſcētie ſit
in eo diminutus: tūc enī poteſt caſtra mūdatus
Ps. 114. b intrare/et de ingreſſu paradiſi ſperare. Pſal. In
gredere in requiē meam: quia dñs benefecit tibi
Eodē ca. b ¶ Hic precipitur ꝙ filij iſrael cū eſſent in caſtris
deberēt habere locū deputatū ad requiſita na-
ture/ſcȝ ad purgandū ventres. Verūtamē ſem-
per vnum paxillū debebant in baltheo portare;
quo debebāt terrā fodere/et ſtercus quod egeſ-
ſerāt operire: ne forte poſſet dominū/qui caſtra
iſraelis circūibat/feditas offendere et grauare.
Moralitas ¶ Sic vero loquēdo moraliter: homo pctōr de
bet extra caſtra/id extra cōmunionē ſanctorum ſe
reputās: certo loco vel corā ſacerdote feditatem
ſuorum vitiorum per cōfeſſionē egerere: et paxillo acu-
te cōpūctionis terrā humilitatis fodere/et terre
nitatē vilitatis ꝓprie cogitare: et ſic per ſatiſfacti
onē immūdiciā vitiorum debet a dei oculis/qui ca
F. ſtra cordis noſtri circūit et cōſyderat contegere
et ea a punitione ſue iuſticie celare. Tunc enī fe
ditas pctōrum noſtrorum a dei conſpectu tegitur
quādo quod per confeſſionē egeſtū eſt: per terrā/id
eſt per mortis memoriā vel per ſatiſfactiuā peniten
tiā operitur. Terra enī eſt ſubiacēs humilitas vel
penitētie grauitas/vel noſtra cōſyderata terre-
ſtreitas: que ſcȝ oīa dei oculis de noſtris pctīs ſa-
tiſfaciūt: et ipſā ne amplius videantur/ſepeliūt at-
Ps. 31. a. qȝ tegūt. Pſal. Beati quorum remiſſe ſunt iniqta-
tes: et quorum etc. Et ſic exponit Stephanus de lon
Eodē ca. c gotono in ſua poſtilla. ¶ Itē adhibetur manda-
tū/vbi dicitur ſic: Non tradas ſeruū dño ſuo qui ad
te confugit: ſed habitabit tecū/et in vna vrbium
tuarum requieſcet: nec contriſtes eum. Nec offe-
res mercedem ꝓſtibuli/nec preciū canis in do-
mo dei tui. Vineā ꝓximi tui ingreſſus/tolle de
vuis quantum tibi placuerit: foras autem por-
tare nō licebit. Segetē etiam amici tui ſi intra-
ueris/manu etiā potes terere et comedere: fal-
ce autē nō poteris aliquid diſcerpere vel aufer-
Moralitas re. ¶ Iſta poſſunt applicari ad multa: ſcȝ ꝙ cū
quis ſeruus diaboli vel mūdi/ſcȝ ſecularis vel
infidelis/ad religioſum vel fidelē/ad fidē vel re
ligionē confugerit: vtpote quia relicta gentili-
tate fidelis/vel relicto mūdo religioſus factus
fuerit: procul dubio talis ſic nouiter cōuerſus aut
fugiens/nō eſt exaſperandus/nec ſcandalis aut
iniurijs moleſtandus: vel per turbationē vel ſcā
dalū iterū ad manus dñi ſui mundi vel diaboli
reducendus: ſed potius ſupportandus eſt in vna
vrbium noſtrarū/ſcȝ in eccleſia vel religiōe pa-
cifice viuere permittēdus. Cuius tamē contrari
um multi faciūt auſteri plati in religione: qui ſub
ditos ſuos cōpellūt per auſteritate ſuam ad primos
dominos ſuos/ſcȝ ad mundū vel diabolum per
apoſtaſiam retroire. Quod etiam faciunt mali
chriſtiani: quia ſcilicet per ſua mala exempla et
ſcandala quādoqȝ faciunt nouiter cōuerſos ad
fidem/iterū ad vſum gentilitatis redire. Cū ta-
men dicit dñs: Quod ſi quis ſcandalizauerit vnū Mat. 18. a.
de puſillis iſtis qui in me credunt: expedit ei ꝙ
ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius etc. Quan
tum ad illud preceptum de mercede meretricis/
vel de pcio canis nō offerendo: poteſt dici ꝙ in
hoc videtur dominus dona iniquorum penitus re-
probare. Canis enī rapinam ſignificat: meretrix
vero luxuriam deſignat. Ne igitur mala mulier
poſſet dicere ſe velle meretricari/vt de lucro ob
lationem faciat: et ne dicat homo ſe velle reci-
pere/vt exinde deum honoret/vel pauperē enu-
triat: reprobat dominus vtrūqȝ/ſcȝ mercedē mere
tricis/et preciū rapacitatis vel canis. Ac ſi dice-
ret: ꝙ ſibi nō erat accepta elemoſyna vel obla-
tio que fiebat lucro vel coitu. Nō enī ſunt fa-
cienda mala vt inde veniāt bona. Sequitur: Do- Eccī. 34. c.
na iniquorum non ꝓbat altiſſimus. De vinea ve-
ro intus comedēda et nō extra portanda/poteſt
dici ꝙ vinea fratris noſtri chriſti eſt ſacra ſcriptu
ra: de cuius vuis/id eſt de cuius ſentētijs et doctri
nis licitū eſt cuilibet ſe ſatiare et delectari. Verū
tñ nō extra portare: hoc eſt dictu: iſtas vuas di-
uinarū ſcripturarū ad exteriora mundi negocia
applicare nulli eſt licitū vel ɔceſſū. Nō vult enī
dñs/ꝙ illa que ad ſalutē aīarum ordinantur/i ſecularium
negociorum vſibus expēdantur: vel ob mūdi vanitatē
ſtudeantur vel addiſcantur: quod eſt cōtra illos qui in
mūdanis cātilenis et alijs dictaminibus vtuntur ſa
cris verbis. Cōtra illos etiā qui ad mūdi laudē et
temporalē vtilitatē theologiā pdicāt ſeu docēt.
¶ De ſegete vero vicini manu terēda/nō falce Eodē ca. d.
truncāda: poſſumus dicere ꝙ ſegetes vicini eſt
conditio vel conuerſatio proximi: quā tunc platus
latus dicitur intrare/quādo ipſam incipit viſita-
re/examinare/corrigere vel punire. Sed reuera
ipſe nō debet falcē dure et auſtere punitiōis ſta-
tim apponere: imo per dulces monitiōes ipſe de-
bet manu terere vel fricare/quaſi blandiēdo et nō
exacerbādo primū caſtigare. Hoc autē intendo
in illis qui penitēt: de quorum emēdatiōe plati ſpe-
rant: quia alias ſi eſſet obſtinatus vel ꝓteruus: poſſet
auſtere punire/et falce iuſticie ſegetes vitiorum
truncare. Iuxta illud Apoc. Mitte falcē tuam et Apoc. 14. d.
mete: quoniam maturauit meſſis.

¶ Capitulum viceſimumquartū textus: Si acceperit homo vxorem: et habuerit eam. Moralitatum Capitulum XI

Hic ponitur/ꝙ ſi quis habeat vxorem
etc. que ꝓpter aliquā feditatem oculis
ipſius diſpliceret: poterat libellū repu
dij ſibi dare/et ipſam viro alteri dimittere: et aliā

N loco eius pulchriorē accipere. Verūtamen ſic
erat/ꝙ ipſam ſic repudiatā/et ſic corā dño vilē
factā/nō poterat amplꝰ rehabere: Nec ſi vellet/
iterū eā recipere licebat: nec ſibi eā amplꝰ copu
Moralitas lare. ¶ Vxor feda eſt ſecularis vita/vel etiā car
nis cōcupiſcētia. Vxor vero pulchra eſt vita cō
templatiua vel penitētia. Quia iſtud eſt verū ꝙ
qr vxor noſtra pma/ſcʒ vita ſecularis vel concu
piſcentia carnalis/multas cōtinet l ſe feditates
ꝗ propter viris ſpūalibꝰ diſplicet/ et eorū offen-
dit multipliciter voluntates. Iſtis ideo licitū eſt
talē vxorē repudiare ⁊ dimittere: ⁊ ad pulchrio-
rē vxorē/ſcʒ ad vitā religioſā et cōtēplatiuā euo-
lare. Et Lya lippa et fedoſa omiſſa/ad rachelis
cōnubia trāſmeare: ⁊ iſtā fedā vxorē/ſcʒ carnis
cōcupiſcētiā et ſecularē vitā: alijs viris/ſcʒ ſecu-
laribꝰ dimittere et ꝗtare. Verūtū ſi ſit ſic ꝙ ipſe
poſtea peniteat: ⁊ ꝙ ſecūda vxor ſcʒ penitētia vł
religio quā aſſumpſit/ſibi diſpliceat: et ad pmā
vxorē et vitā dimiſſaʒ redire ſtudeat/nō poterit
qr nullus illi vite quā dimiſit: ⁊ ꝗ corā deo ⁊ hoī
bus apparuit ſibi feda/iterato cōiungere ſe va-
lebit: qr ſcʒ homini nō licet retrocedere/ nec ab
aſſumpto arduo ꝓpoſito retroire: q̄a ſicut dicit
Luc.9.g. Lu. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ reſpiciēs
Aliter retro/aptus eſt regno dei. ¶ Vel dic ꝙ vxor fe
da eſt culpa: et pulchra eſt gratia. Si igit ꝓ gra
tia culpā dimiſeris/ ipſam amplius recuperare
Eodē ca.a nō debea ⁊c. ſicut ſupra. ¶ Dominus precepit
ꝙ cū quis vxorē accipiebat/ ire ad preliū nō de-
Moralitas bebat: ſʒ cū vxore ſua libere q̄eſcebat. ¶ Quod
B ad hoc poteſt allegari: ꝙ ille qui nouam vxorē
ſcʒ gratiam vel religionē accipit: a bello/id eſt
a ſecularium negociorū tumultu debet ceſſare: et
Aliter quieti contemplationis vacare. ¶ Vel dic ecō
tra: ꝙ illi qui vxores accipiunt: et qui in carnis
operibus ſe ingerūt: nunꝗ ad bellandū contra
Aliter vitia vtiles ſunt. ¶ Vel dic ꝙ vxor eſt mūdi ꝓ-
ſperitas/vel etiā carnalis affectio ⁊c. Sicut di-
i.Co.7.f. cit Apoſtolus: Qui cum vxore eſt/ ſollicitus eſt
Eodē ca.b que ſunt mundi ⁊c. ¶ Itē hic ponit vnū aliud
mandatū prohibitiuū/vbi dicitur: Non accipi
es loco pignoris inferiorē et ſuperiorē molam:
Moralitas Animā eñ ſuam appoſuit tibi. ¶ Iſtud cōmu-
niter exponit per doctores de timore et ſpe. Ti-
mor eñ et ſpes ſunt due ſpirituales mole. Ti-
mor mola inferior conſyderans infernū/que eſt
pigra et immobilis. Spes vero ſuperior conſy-
derans paradiſum: que eſt mobilis/leuis et agi-
lis. Inter iſtas eñ molas mēs noſtra voluit et
molitur: et a furfure.i. a ſuꝑfluitate criminū ex-
purgat. Iſta ergo duplex mola/ſcilicet ſpes ⁊ ti
mor/ nō debet impignorari: nec ꝑ peccatū vſu-
rario diabolo obligari: qr ſcʒ ſine timore mens
preſumeret: ⁊ ſine ſpe penitus deſperaret. Et ſic
dico ꝙ vtilis eſt timor ꝗ tollit vitiū ꝓſumptio-
nis: et vtilis eſt ſpes ꝗ tollit vitiū deſperationis.
Predicatori ergo vel ꝑlato videt iſta ſcriptu-
ra dicere/ꝙ neutrā velit a peccatore tollere: ſed
potius ꝙ vtrāqʒ ſtudeat in eo cōſeruare. Vnde
Judicū.i.c. dicit: Dedit ei pater ſuus irriguū ſuperiꝰ et irri
guū inferiꝰ. ¶ Vł dic ꝙ mola ſuperior ꝗ tenet fari Ce
nā ne ſurſum euolet/ſignificat timorē: qui tenet Aliter
mentē ne volet ꝓſumēdo. Mola vero inferior ꝗ
tenet farinā ne inferius cadat/eſt ſpes que tenet
mentem/ne in infernū corruat deſperādo. Neu-
tra ergo iſtarū molarū eſt ab homine tollenda
ſed vtraqʒ in quolibet cōſeruāda: cuiꝰ tamē ꝯtra
riū faciunt adulatores: qui auferūt homini mo
lam timoris dū ꝑmittūt impunitatē. Et etiā qui
dam heretici deſolatores: ꝗ tollūt ab homine
molā ſpei/dū predicāt ſalutis impoſſibilitatē: ꝗ
les eiā fuerūt nouatiani: ꝗ dicēt ēēimpoſſibile
eſſe lapſū poſt baptiſmū ꝑ penitentiā ad eandē
gratiā reſurgere. ¶ Vel dic ꝙ mola ſuperior eſt Aliter
nouū teſtamentū/inferior antiquū: cuiꝰ ſcʒ vtrū
qʒ eſt neceſſariū/ et neutrū per ſe ſufficiēs et fir-
mū. ¶ Precepit dominus ꝙ cū quis pignus Eodē ca.b
pauperis habebat accipere/domū eiꝰ nō debe-
bat intrare: ſed quod ſibi offerret pignus/debe
bat expectare. ¶ Iſtud inueni ſic expoſitum: qr Moralitas
ſcʒ per pignꝰ confeſſor ꝯfeſſio intelligit delicto
rū: quā cū ſacerdos vult accipe/nō debet pctō-
ri violētiaʒ facere: ſed potiꝰ ꝙ volūtarie pignus
offerat expectare: domū cōſcientie ſue nō debet
intrare/de peccatis nimis ꝓfunde inquirendo:
nec circumſtantias ignotas inueſtigare: ne ſcʒ
ipſum ad ſimilia moueat peccata que nō nouerat
ꝑſcrutādo. Meliꝰ ergo eſt ꝙ illud quod ꝗs no-
bis offert expectemꝰ: ꝗ ꝙ nimis ꝓfūde indage-
mus. Vnde dicit: Nō ꝗras iniquitatē in domo Pro.24.b.
iuſti. Multa alia ponunt hic: ſed vide ca Leui. D
xix. et alibi ſupra tacta ⁊c.

¶ Capitulum viceſimumquintū te-rtius: Si fuerit cauſa inter aliquos et interpellauerit iudices. Moralitatum Capitulum XII

CUm aliqs ſine liberis decedebat: frat Eodē ca.b
ipſiꝰ debebat vxorē eiꝰ accipe: ⁊ ſemē fra
tris ſui mortui ſuſcitare. Vxor eñ ipſa
quod generabat: nō ſibi/ſʒ mortuo fratri ſuo at
tribuebat: ipſiuſqʒ adoptatiuꝰ filiꝰ dicebat/ ꝗ in
hereditate ipſiꝰ ſuccedebat. Si vero ipſe frater no
lebat vxorē fratris ſui accipe/vel ſemē ipſiꝰ ſuſci
tare: tūc ipſa mulier calciamēta ipſiꝰ debebat ſol
uere/et in faciē eius ſpuere: et ſic licebat ipſi ad
viri alteriꝰ copulā euolare. ¶ Dic ſi vis allego- Allegoria
rice: ꝙ iſte vir primꝰ eſt prelatꝰ. Vxor eiꝰ eſt pre
latio: ſemē eius ſunt ſubditi: fratres eiꝰ ſunt bo-
ni fratres et ſocij. Iſta ergo eſt veritas: ꝙ quā-
do aliqs vir/id eſt aliqs prelatꝰ vel bñficiatꝰ mo-
rit: tūc neceſſe eſt ꝙ vxor eiꝰ viduata/eccłia vł ꝑ-
latio fratri vel ꝓpinquo ipſiꝰ/id eſt alicui qui ſit
de gremio ⁊ ꝯfraternitate ipſiꝰ/ ipſi adiūgat: et
ꝙ nō extraneꝰ/ſʒ magis cōpatriota/ꝯfrater/cō-
canonicꝰ vel viciniꝰ ad iſtiꝰ vxoris regimē et con
nubiū aſſumat: a quo ſcʒ ſemē fratris.i. ſubditi
et defuncti: ꝗ cū mortuo cōmortui erāt/ l fide et
moribꝰ ſuſcitent. Quia ſcʒ ſicut dicit l Prouer.
Frater ꝗ adiuuat a fratre/quaſi ciuitas firma. Prouer.18.c.
Nūꝗ eñ debet extraneꝰ ad aliquā eccleſiā pro-
moueri: dū tamē in gremio et confraternitate.

C collegꝭ poſſit aliquis idone⁹ repiri. Si vero fra
ter hmōi/videlicet bonus ſubdit⁹/ noluerit vxo
rē ducere/nec ad ꝑlaturā ꝓmoueri: ſi forte non
poſſit tūc ibidē aliqs idone⁹ repiri: tūc alius re
motioꝛ poterit eligi et aſſumi. Verūtamen ipſa
mulier/id eſt eccleſia: talē ſe refutātē merito de
bet cōtemnere et cōſpuere: et eū calciamēto pꝛi
uilegioꝝ nudare: q̄ ſcꝫ ſemē fratris.i. ſubditos
Aliter defuncti ꝑlati noluerit ſuſcitare. ¶ Vel dic ꝙ
vir moꝛtuus eſt malus pꝛelat⁹: frater ei⁹ viu⁹ eſt
bon⁹ ⁊ gnar⁹: q̄ videns fratrē ſuū.i. ꝑlatū: eſſe moꝛ
tuū/id eſt inſciū et ignarū: et ꝓpter defectū gene
rationis.i. ꝑdicatiōis ſemine denudatū: debet
vxoꝛē eius/id eſt eccleſiā/ parochiam vel dioce
ſim ipſi⁹ ibidē pꝛedicādo accipere/et negociū ꝓ
ſuo fratre ſumere: ⁊ ſemē filioꝝ nouoꝝ ipſi fra
tri ſuo moꝛtuo ſpūaliter generare. Quod ſi fa
cere noluerit: calciamenta bonoꝝ tpaliū/ ⁊ ſub
uentionē elemoſynarū iuſte poterit ipſa vxoꝛ ta
li fratri vel ꝓximo.i. tali doctoꝛi vel pꝛedicatoꝛi
ſubtrahere: ⁊ in ipſius faciē cōſpuere.i. ip ſuꝫ pu
Aliter blice poterit increpare. ¶ Vel dic ꝙ pꝛim⁹ vir
eſt Moyſes: qui de vxoꝛe / ſeu ſynagoga/ſeu le
ge antiqua: liberos/id eſt homines in grā con
ſtitutos generare nō potuit: immo ſine tali ſemi
Hebre.7.c. ne diſceſſit: qꝛ ſicut dicit Apl̄s: Nihil ad perfe
ctū adduxit lex. Quapꝛopter frater ei⁹ chꝛiſtus
vxoꝛē ei⁹ ſcꝫ ſynagogā ſeu antiquā legē duxit/te
nuit/tradidit/expoſuit ⁊ accepit: dicēs illud euā
Math.5.b. ge. Nō veni ſoluere legē/ſed adimplere. Et iſtā
F vxoꝛē antiquā i nouā nuptā ſuā/ id eſt in eccleſi
am cōmutauit: ⁊ ſic fratri ſuo moyſi ſemē.i. fili
os ſuſcitauit: inq̄tū nr̄os filios iſrael filijs gra
tie cōfoꝛmauit: ⁊ fideles ⁊ catholicos eſſe fecit.
Mat.3.b. Vn̄ dicit: Potēs eſt eñ deus de lapidib⁹ ſuſci
Aliter tare filios abꝛae ⁊c̄. ¶ Vel dic ꝙ chꝛiſt⁹ fuit pꝛi
mus vir/q̄ ſine liberis.i. fidelib⁹ dicit diſceſſiſſe
eo ꝙ paucos fideles legit dū viueret cōuertiſſe.
Sed reuera fratres eius apl̄i ⁊ ꝑdicatoꝛes: vxo
rē ei⁹/id eſt eccleſiā ⁊ ei⁹ regimē acceperūt: ⁊ ipſi
fratri ſuo moꝛtuo/id eſt chꝛiſto/plurimos genu
erūt: illos ſcꝫ quos ad fidē et ad iuſticiā conuer
Eodē ca.a terunt. ¶ In iſto capl̄o ꝑcepit dn̄s/ꝙ os bouis
triturātis in area meſſis alicuius non debebat
alligari. Nō alligabis inquit os bouis tritu
rātis in area. Unde videt ex ſcriptura ſuppone
re: ꝙ in illis partib⁹ nō cū flagellis/ſed cū aiali
Moꝛalitas bus ſegetes triturabāt. ¶ Iſta videtur apl̄s de
pꝛedicatoꝛib⁹ exponere: qui ſcꝫ eſt quaſi bos in
area dn̄i ꝓ ſegete fideliuꝫ triturāda/et verbis et
increpationib⁹ coꝛrigenda: ⁊ a paleis: id eſt vi
tijs ſegregāda: qꝛ reuera talis nō debet os alli
gatū habere/ne aliquid comedat. Sed poti⁹ li
citū eſt et iuſtū vt os liberū habeat/ id eſt vt ab
illis qb⁹ ꝑdicat/victū ⁊ ſtipēdia vite (teſte pau
1.Timo.5.c. lo apl̄o) ſumat: qui dicit: Dignus eſt operarius
1.Co.9.c. mercede ſua. Nullus tenet ꝓpꝛijs ſtipēdijs mi
Ibidem.b. litare. Et: Qui ſeruit altari/debet viuere de al
Ibidem tari. Et: Nō magnū eſt/ſi is qui ſpūalia ſemiat
Aliter tēpoꝛalia ⁊ neceſſaria ſibi metat. ¶ Vl' iſtud po
teſt generaliter allegari de quolibet ſeruitoꝛe vl'
operario; cui ſcꝫ eſt in neceſſarijs ꝓuidendū ⁊ ī ra G
tionabilibus ſtipēdijs cōpēſandū. ¶ Hic etiaꝫ Eodē ca.e
ponit: ꝙ cū quis per iudicē ad verbera cōdem
nādus erat: numerus plagarū ad quadragena
riū numerū attingere nō debebat. De quo etiā
dicit apl̄s: ꝙ quinquies quadragenas plagas/ 2.Co.11.e.
vna tamē min⁹ acceperat: qꝛ ſcꝫ ꝙ vna de q̄dra
ginta ſola deficeret/ſufficiebat. Quod allegari
poteſt/ꝙ nunq̄ eſt crudeliter contra homē ꝓce
dendum: ſed ꝙ ſemper conſyderanda eſt natu
ra/et ei compatiendū.

¶ Capitulum viceſimumoctauum Text⁹: Si aūt audieris vocē domi ni dei tui. Moꝛalitatū Ca. XIII

Hic cōſequēter ponit de altari de lapi
dibus infoꝛmib⁹ edificādo: de hoc vi
de in lib. Joſue. Itē de bñdictionib⁹ ⁊ Joſue.8.f.
maledictionib⁹ imprecādis. Circa hoc aduerte/
ꝙ hic imprecant aliq̄ bñdictiōes legē ſeruātib⁹
et aliq̄ maledictiones legē nō ſeruātib⁹. Itē ſci
endū/ꝙ alique tribus iſrael reputabant ignobi
les: qꝛ deſcēderāt de ancillis ⁊c. Verūtamen (vt
ponit Comeſtoꝛ) et ruben et zabulō/q̄ꝗ erāt de
liberis vxoꝛibus/etiam tñ q̄ꝗ inter ignobiles
habebant. Ruben autē qꝛ cubile patris fedaue
rat: ⁊ zabulon qꝛ vltim⁹ ſyſe fuerat. Iſta igit fuit
veritas/ꝙ tribus nobilioꝛes cōſtitute ſunt ſup
montē garizim/ quod interpꝛetat diuiſio: vt fa
ctiones legis benedicerēt. Ignobiles ſteterunt
ſup montē ebal/ vt legis trāſgreſſoꝛes maledice
rēt. ¶ In quib⁹ moꝛaliter notari pōt/ꝙ nobi Moꝛalitas
lius officiū eſt bñdicere q̄ maledicere: et ꝙ viri H.
ſpūales ⁊ nobiles ⁊ ꝑdicatoꝛes/et qui ſunt ſpūa
les iudices: magis ſtudēt ſubditos ſuos ad ob
ſeruantiā diuine legis inducere ꝓmittēdo ⁊ alli
ciendo amoꝛe ⁊ ſpe ꝓmij/q̄ cōminando timoꝛe
ſupplicij. Ecōtra vō ignobiles trib⁹/ id eſt iudi
ces tpales magis ad hoc nitunt ſubditos com
pellere et a malo coercere maledictiōe q̄ bene
dictione/pena q̄ gratia/timoꝛe q̄ amoꝛe. Bo
ni ergo ſtāt in moꝛe garizim/ q̄ interꝑtat diui
ſio: quia ſcꝫ iſti a mūdi tumultibus/vitijs et con
cupiſcentijs ſe diuidūt. Mali vō ſtant in mon
te ebal/q̄ interpꝛetat voꝛago: qꝛ per auariciam
oīa voꝛāt et cōſumūt: qꝛ iſti ſcꝫ balliui et iudi
ces ſeculares/q̄ alios cōpellūt ad bonū: hoc ſo
lū faciunt ad devoꝛandū/et ad emēdas et ad lu
cra tpalia emungendū. Unde: Deuoꝛabūt eum Deute.32.d.
moꝛſu amariſſimo.

¶ Ex capitulo viceſimooctauo Textus: Percutiat te dominus egeſta te/febꝛi et frigoꝛe. Moꝛalitatū Capitulum XIIII

Inter malas imꝑcatiōes ſeu maledictio
nes q̄ filijs iſrl' niſi legē ſeruauerint pro
mittunt/dicit ſic: Percutiat te dn̄s. ege
ſtate/frigoꝛe/febꝛi ⁊ ardoꝛe/coꝛrupto aere ⁊ ru
bigine. Sit celū quod ſupꝛa te eſt eneuꝫ/et terra
quā calcas ferrea. Det dn̄s t're tue imbꝛē pulue
rē de celo: deſcēdat ſuper te cinis: tradat te do
min⁹ coꝛruentē ante hoſtes tuos. Per viā vnā

B ingrediaris ad eos/ꝛ ꝑ ſeptē fugias: omī tpe ca lumniā ſuſtineas: nec habeas q̄ liberet te. Vxo rē accipias/ꝛ ali⁹ dormiat cū ea. Domū edifices et ali⁹ habitet ī ea. Vineā plantes/ꝛ nō vindemi es eā: ſementē multū iacies ī terra/ꝛ modicū cō gregabis. Oliuas habebis/ꝛ nō vngeris oleo. Aduena q̄ tecū ꝟſaꝛ ī terra/aſcēdet ſuꝑ te/et erit ſublimior: tu aūt deſcēdes/ꝛ eris inferior. Iſte ꝛ multe alie maledictiones impcanꝛ hic male ſer

Moralitas — uātib⁹ legē dei. ¶ Sic reuera hodie partim ſpi ritualiꝛ/partim lrāliꝛ intellecte/iſte maledictōes impcanꝛ illis q̄ mādata dñi vilipendūt: qꝛ ꝓ cer to ſicut videmus/iſti ꝑcutiūtur egeſtate et fame auaricie/febre male ꝯcupiſcētie/frigore indeuo tiōis ꝛ deſidie/ardore īmūdicie ꝛ iracūdie/rubi gine inuidie: ꝛ ideo ipm celū ereū/et terrā ferreā et pluuiā puluereā habēt: q2a celū efficiꝛ eis ereū .i. durū/et nullius influētie emiſſiuū: ꝛ terra etiā ipſis efficiꝛ ferrea et inutiliſ/ſterilis atqꝫ ſicca. Aer etiā efficiꝛ puluere⁹.i. ſicc⁹/turbine⁹ ꝛ vētoſus: ꝛ ſic habēt puluerē ꝓ pluuia/ſiccitatē ꝓ humidita te/paupꝫtatē ꝓ opulentia. Quia ꝓ certo dū petō res ab obſeruātia legis et mādatoꝝ ſe retrahūt oīa bona tp̄alia eis deficiūt. Nec a celo influen tia/nec ab aere pluuia/nec a terra fructuū copia

Hiere.3.a — ſicut eſſet neceſſe ꝓueniūt. Vn̄ Hiere. Polluiſti terrā ī fornicatiōib⁹ tuis. Ideo ꝓhibite ſūt ſtel le pluuiarū/et ſerotin⁹ imber nō fuit: ꝛ ſic ſequiꝛ ꝙ illi q̄ hñt oliuas/nō vngunꝛ oleo: illi q̄ multū frumentū ī terra iaciūt/parū recolligunt. Illi q̄

B habēt vxores/vituperia incurrūt. Sic etiā fit ꝙ tales a ſuis hoſtib⁹ ad literā ſuppeditāꝛ: ꝛ ipſis depauperatis/aduene q̄ ſunt cū eis/ſcꝫ vſurarij et extranei de bonis eoꝝ ditanꝛ. Quia breuiter concludēdo/pctā noſtra cauſa ſunt q̄re paupta tes/lites/guerras et vitupeia incurrim⁹: et to tū fit ꝓ eo/ꝙ diuine legis mādata nō cuſtodim⁹

Hiere.5.f. — Hiere. Iniq̄tates veſtre declinauerūt hec: ꝛ pec cata veſtra ꝓhibuerūt bonū a vobis: q2 inuenti

Allegoria — ſunt in populo meo impij. ¶ Iſta pñt morali ter ꝛ allegorice allegari cōtra illos malos eccle ſiaſticos: q̄ cū ſint filij iſrl̄.i. deū ꝑ fidē ꝛ ſcientiā clare videntes/et hereditatē eccl'ie tanq̄ filij legiti mi poſſidētes: ipſi tn̄ legē ꝛ mādata dei nō cuſto diūt: q̄propter multa mala tp̄alia et ſpūalia in currunt. Et inde eſt ꝙ iſti hodie patiunꝛ eſuriē auaricie/ febrē concupiſcētie ꝛc. ſicut ſupra. Et ideo fit ꝙ celū quod ſuꝑ ipſos eſt/eſt ereū: id eſt ſuꝑiores ſui/ ſcꝫ principes et ꝓlati: ſunt eis duri et crudeles/ꝛ clamoroſi pariter ꝛ brigoſi. Terra etiā quā calcāt eſt ferrea: q2 ſcꝫ inferior pplꝰ q̄ ꝑ terrā intelligiꝛ/eſt eis dur⁹/indeuot⁹/ ferre⁹ et auſter⁹: et quod plus eſt: iſti recipiūt puluerē ꝓ pluuia.i. tp̄alia q̄ ſunt hic puluis aū faciē venti recipiūt ꝓ celeſti gr̄a: terrena expectāt vel acce ptāt ꝓ ſpūali influētia et ꝓ eterna gl'ia. Finaliter de celo deſcēdet ſuꝑ eos cinis.i. inferni ardor ꝛ incendiū. Iſta enī ꝓ dolor ſe habēt ꝑ ordinē q2 ſcꝫ legē dei nō cuſtodim⁹. Ideo multa vitia incurrimus: crudeles ꝛ malos ſuperiores/et re belles inferiores inuenim⁹; et quod deteri⁹ eſt/

ſpūalia cum terrenis/eternalia cum tēpalibus C cōmutamus. Ecce igitur ꝙ iam ante hoſtes no ſtros.ſ. diabolū/carnē ꝛ mundū/ſpūalr corrui mus: ꝛ ꝙꝙ ꝑ vnam viam.ſ.ꝑ gr̄am/vel baptiſ mum/vel ꝑ penitentiā contra eos veniamus: ip ſos tn̄ non vincimus/immo eos ꝑ ſeptē vias.i. ꝑ ſeptem mortalia vitia fugiētes/corā eis ſuccū bimus ꝛ perimus: Ita ꝙ iam de nobis poteſt diabolo dici illud quod poniꝛ in capitulo ꝓce denti: Per viam vnam veniēt ꝯtra te/ꝛ ꝑ ſeptē fugiēt a facie tua. Et breuiter omni die patimur calumniā/ꝛ a ſpūalibus ꝛ tp̄alibus inimicis: et nullus eſt q̄ liberet nos. Quia ad lrām/domos noſtras/vineas ꝛ armēta/ꝛ boues ꝛ aſinos ſecu lares rapiūt: vxores noſtras.i. eccl'iam ꝛ bñficia alieni.i. ambitioſi ꝛ ſimoniaci auferūt a nobis: ꝛ cum eis dormiunt: ꝛ aduene q̄ nobiſcum ꝯuer ſanꝛ.i. laici minoris ſtatus hoſtes ſuꝑ caput no ſtrum aſcēdunt: ꝛ nos ſibi ſubijciunt ꝛ ſubmit tunt/q̄.ſ. oīa pctā noſtra faciūt. Vn̄ Ezech. Sce

Ezech.23.e — lus tuū et fornicationes tue fecerunt tibi hoc.

Aliter — ¶ Vel dic alio modo/ꝙ iam in eccl'ia celū.i. de us noſter eſt ereus.i. dur⁹ ꝛ ſiccus ꝑ ſue gr̄e ſub tractionē. Terra.i. populi ſubditi/videnꝛ ferrei/ ꝑ obſtinationē ꝛ indeuotionē. Pluuia.i. doctri na videꝛ puluerea ꝛ cinerea/ꝑ auaricie finalē in tentionē. Scientie enī ꝛ doctrine eccl'ie q̄ ꝑ plu uiam deſignanꝛ/pulueree ſunt: in q̄tū.ſ. ad ag gregandū puluerē diuitiaꝝ ordinanꝛ: vt paꝫ de

D ſcientijs ciuilibus ꝛ mūdanis: Ita ꝙ eccl'ia iam

Iob.7.d — poteſt dicere illud Iob: Ecce nūc in puluere dor

Aliter — mio. ¶ Vel etiā ꝑ puluerē accipe poſſumus bo na tp̄alia: q2.ſ. ita eſt ꝙ tota pluuia.i. tota ꝯſola tio noſtra eſt in puluere acq̄rendo/ꝛ terrenoꝝ

Esa.65.d — cinere colligēdo. Eſa. Serpēti puluis panis ei⁹ Quid plura? Iam videmus ꝙ in eccl'ia ꝓdicato res multū ſemen bone doctrine ſemināt: paꝝ ta mē de fructu ſalutis animaꝝ reportāt. Multas habet eccl'ia oliuas ꝛ vineas.i. multos diuites pingues: q̄ tamē oleū elemoſynaꝝ/ꝛ vinū conſo

Abac.3.d — lationū alijs nō diſtillant. Vnde Abacuk: Nō erit germen in vineis: Mentieꝛ opus oliue: ꝛ ar ua non afferent cibum.

¶ Moralitatū libri Deuteronomij finis.

¶ Liber ſextus moralitatum ſuper Ioſue.

¶ Capl'm ſecundum Textus: Miſit igitur Ioſue fili⁹ Nun de ſethim du os viros explora. Morali. Ca. I

CVm mortuo Moyſe/Ioſue fa ctus ꝓnceps ppl'i iſra elitici/ppl'm ꝑ iordanē vellet traducere in ter rā ꝓmiſſiōis: ꝛ aū oīa ꝓponeret ciuitatē hie rico deſtruere: miſit il

E hic certos exploꝛatoꝛes. Qui cū a rege ciuitatis
quererēt ad moꝛtē: raab meretrix ipſos in domo
recepit/⁊ ſub ſtipula lini ipſos in ſolario abſcon-
dit: ⁊ ſic inueſtigantes illuſit: ⁊ ipſos fugiſſe diſſi-
mulās/ipſos ꝓſequi ꝑſuaſit. Quibus factis ex-
ploꝛatoꝛes montana aſcēderunt: ⁊ ibi triduo ſte-
terūt: ⁊ tandē redeūtibus alijs ꝑſecutoꝛibus et
non inuenientibus eos/ipſi ad Joſue ſine ꝑiculo
redierūt. Unde quia raab iſtos ſaluauerat/ſignū
ſibi dederūt: ꝙ qñ caperet̄ ciuitas/funiculū coc
cineū in feneſtra domus ſue poneret: ⁊ ſecum fa
miliam ⁊ amicos aggregaret/⁊ ſic ſe ⁊ ſuos a ꝑi
culo liberaret. Quod vtiqꝫ factū eſt: Quia ſicut
Joſue.6.d dicit̄: Cum caperetur ciuitas/viſo fune ad fene-
ſtrā eius pendente/non fuit combuſta: ſed ipſa
cum amicis fuit liberata: ⁊ ad dei populū in per
Allegoꝛia petuum aggregata. ¶ Allegoꝛice moyſes ſigni
ficat legem/Joſue Jeſum. Hierico q̄ interꝑtat̄
luna/ſignificat defectibilē mundū: exploꝛatoꝛes
ꝑdicatoꝛes: Joꝛdanis baptiſmū: Terra ꝓmiſſi-
onis paradiſum. Raab ꝟo meretrix eſt anima
vel gentilitas peccatrix. Funis ꝟo coccineus ſi-
gnificat paſſionē chꝛiſti/vel eius ſanguinē rubi-
cundū. Dico ergo ꝙ moyſe moꝛtuo.i. lege ceſ-
ſante: Joſue filius Nun.i. ieſus filius dei patris
regimen populi iſrahelitici.i. populi fidelium aſ-
ſumpſit. Quem ſcꝫ ꝑ fluuium ioꝛdanis.i. per ba
ptiſmum in terram ꝓmiſſionis.i. in paradiſum
traducere deſtinauit. Uerūtamē qꝛ ꝓphana ciui
tas Hierico.i. mundus ⁊ maloꝝ hominū conge
F ries: iſti fideli populo dabat impedimentū: volu
it ante omnia ciuitatē iſtā tollere: congeriē ma-
loꝝ deſtruere: ⁊ ſic eos ꝙtum ad eſſe infidelita-
Pꝛo.12.a tis ⁊ pctī penitus extirpare. Unī in Pꝛouer. Uer
te impios ⁊ non erūt. Et ideo exploꝛatoꝛes iſti⁹
ciuitatis.i. apl̄os ⁊ ꝑdicatoꝛes miſit: quos raab
meretrix.i. gentilitas ꝑ credulitatē ⁊ fidem ſuſce
pit: ⁊ eos.i. ipoꝝ doctrinā ſub ſtipula lini.i. ſub
coꝛdis humilitate celauit: ⁊ tandē qꝛ iſtos rece-
perat/et eis dederat funē rubeū.i. memoriā ſan-
guinis ⁊ paſſionis chꝛiſti in feneſtra coꝛdis ſui
ſuſpendens/ſe ⁊ ſuos ab eterne damnatiōis inte
Exo.12.b ritu liberauit. Exo. Non ſine ꝑcuſſoꝛem ingredi
viſo ſanguie in ſuꝑliminari domos ledere. Iſti
tres exploꝛatoꝛes.i. ſancti ꝑdicatoꝛes: a ſpicula
toꝛibus.i. a demonibus ⁊ tyrannis liberati ⁊ ſal
uati fuerūt: dū mōtana.i. vite cōtemplatiue emi
nētiā aſcēderūt: ⁊ dum ibi ꝑ tres dies.i. ꝑ tria re-
ligiōis vota cōtra triplicē mūdi cōcupiſcētiā ꝑ-
māſerūt: qꝛ reuera ꝑdicatoꝛ vl̄ religioſus ab ho
ſtib⁹ ſpūalib⁹ eripit̄/cū ꝑ tria vota religiōis ad
Gen.19.b mōtē ꝑfectiōis eleuat̄. Jdeo bñ dicit̄ Gen. Nō
maneas in om̄i circa regiōe: ſed in mōte ſaluū
Moꝛalitas te fac. ¶ Uel dic moꝛalr̄/ꝙ dum ieſus saluatoꝛ
noſter ciuitatem diaboli ⁊ congeriem vitioꝛum
vult in nobis deſtruere: ⁊ ꝑ ioꝛdanē.i. ꝑ fluuiū la
chꝛymaꝝ nos ad terrā ꝓmiſſionis.i. ad cōtēpla
tionē paradiſi traducere: ſolet pꝛīus exploꝛato-
res ſuos.i. bonas inſpiratiōes ad ciuitatem coꝛ
dis mittere. Hos ergo qñ raab meretrix.i. volū
tas peccatrix recipit: ⁊ ſub ſtipula lini.i. ſub hu

militate ⁊ puritate cuſtodit: ⁊ ad montana cō- G
tēplationis trāſmittit: ⁊ ibi ꝑ tres dies/id eſt in
fide/ſpe et charitate ipſos manere ꝑcipit: ſatelli
tes regis hierico/id eſt moꝛ⁹ malos et tētatiōes
qui iſtos bonos exploꝛatoꝛes/id eſt bonas affe-
ctiones ⁊ inſpiratiōes occidere querunt/ caute
la ſalubꝛi deludit. Quapꝛopter iſta tādē oſten-
ſo fune coccineo ſeu rubeo/id eſt recoꝛdato diui
ne paſſiōis myſterio: ſeipſā a moꝛte pene et cul-
pe defendit: ⁊ ciuitas hierico in q̄ ipſa māſerat/
id eſt vitioꝝ congeries/de: virtute deſtruit̄ atqꝫ
Heb.11.f perit. Unde apl̄s: Fide raab meretrix nō perijt
ſuſcipiens exploꝛatoꝛes cum pace ⁊c̄.

¶ Capitulum tertium Textus: Igi-
tur Joſue de nocte conſurgens mo-
uit caſtra. Moꝛalitatū Capitulū iii

AD hoc ꝙ filij iſrael terrā ꝓmiſſiōis in
trarēt/ioꝛdanē fluuiū neceſſario trāſi
re habuerūt: ſed ſic virtute diuina fa-
ctū eſt: ꝙ dū ſacerdotes q̄ poꝛtabāt arcam fede
ris/pedes ſuos merſerūt in alueo: ipſa aq̄ ſicca-
ta eſt ꝑ trāſuerſum: retroceſſerūtqꝫ aque ſupio-
res/⁊ a fluxu ſteterūt. Aque ꝟo inferioꝛes i ma-
Moꝛalitas re moꝛtuū deſcēderūt. ¶ Fluuius ioꝛdanis qui
interꝑtat̄ riu⁹ iudicij/ſignificat religiōis vel ec-
cleſie ſtatū: i quo q̄libet tenet̄ ſeipſm̄ tāq̄ in riuo
purificare/⁊ tāq̄ i iudicio examinare/⁊ ad peni
1.Co.11.g tentiā ꝯdēnare. Apl̄s: Si noſmetipſos dijudica-
remus/ nō vtiqꝫ iudicaremur. Sic ergo fit ꝙ filij
H iſrl̄/religioſi et clerici: q̄ dei patris ſpūales ſunt
filij: qui in terrā ꝓmiſſionis/id eſt in paradiſum
trāſire volūt: ⁊ ideo ꝑ ioꝛdanē religionis tranſe-
unt: et ꝑ ſiccitatē penitentie/veſtigia ſacerdotū/
id eſt ſanctoꝛū patrū/ qui arcam fidei catholice
detulerunt ſequentes/diuine pꝛouidentie ſe cō-
mittunt. Sed ꝓ certo iſta eſt veritas/ꝙ cū i iſto
flumine/id eſt eccleſia vel religiōe ſint multe aq̄
id eſt multe ꝑſone: quia ſicut dicitur in Apocal.
xvij. aque multe ſunt populi multi: quidam ſcꝫ
ſupioꝛes/id eſt boni ⁊ iuſti: q̄dā iferioꝛes/ id eſt
mali: ſic fit ꝙ ſupioꝛes et iuſti dū i iſto flumine/i
fluxu ſcꝫ moꝛtalis vite ſtāt: in ſeipſis retrocedūt
et manēt: et fluxū maloꝝ ſuoꝝ appetituū cohi-
bent et refrenant: et ſic in dulcedine deuotionis
Pſ.113.a et gratie ſemꝑ manēt. Pſal. Joꝛdanis ꝯuerſus
eſt retroꝛſum. Inferioꝛes ꝟo aque/id eſt mali ⁊
carnales/religioſi ⁊ clerici: nō ſolēt ſtare/ ſed flu
ere: ⁊ fluxui ſuoꝝ deſyderioꝝ nō reſiſtere/ ſed
obedire: ⁊ ideo ad mare moꝛtuū/id eſt ad amari
tudinē peccati ⁊ inferni ſolēt deſcēdere/et ibidē
Eze.47.b coꝛde ⁊ coꝛꝑe declinare. Unde Eze. Aque iſte q̄
egrediunt̄ ad riuulos ſabuli oꝛiētalis: ⁊ aſcēdūt
Aliter ad plana deſerti/intrabūt mare. ¶ Uel dic ꝙ
ioꝛdanis ſignificat fluxibilitatē hui⁹ moꝛtalis
vite; vel etiā iſtū mundū/ in quo ſunt duo gene-
ra aquarū/ſcꝫ ſecularium populoꝝ: quidam vide
licet ſuperioꝛes boni: Alij inferioꝛes carnales
et mali. Pꝛimi igitur ſunt boni actiui: qui ſtant
et in bono perſeuerant/ et gratie dulcedinē in ſe
ſeruant. Secundi ſunt carnales ⁊ mali: q̄ ad ma
re peccati/⁊ tandē inferni defluunt ⁊ declinant.

R. Sed ꝓ certo ſacerdotes ꝟtute arce federis quã
portant.i.ſancti patres virtute ſancte fidei et re
gule quã obſeruant: necnõ filij iſrael.i. boni reli
gioſi et clerici: qui poſt eos ſub eadẽ profeſſione
ꝑambulant: inter iſtas duas aquas.i.inter bo
nos ⁊ malos ſeculares mirabili diſtinctiõe per
ſiccitatẽ religionis vel penitentie ſeu etiã paupꝫ
tatis ſiccitatẽ tranſeunt: ⁊ pedes ſuarũ affectio
nũ in iſto mundi flumine per aquã.i.malã com
placentiã non immergũt: ſed ad terrã ꝓmiſſio
nis.i.ad vitã ſpũalem ⁊ eternã/ſic eo veſtigio vl
Exo.14.c tra ꝓtendunt. Unde dicit: Diuiſa eſt aqua: ⁊ in
greſſi ſunt filij iſrael ꝑ mediũ ſicci maris: eratqꝫ
Aliter aqua quaſi murus a dextris ⁊ a ſiniſtris. ¶ Uel
dic ꝙ iordanis riuus diẽ iudicij ſignificat: vbi ꝓ
certo arca teſtamẽti chriſtus mirabilẽ diuiſionẽ
faciet ⁊ diſtinctionẽ inter aquas ſuperiores ⁊ in
feriores.i.inter bonos ⁊ malos: qꝛ ſcꝫ alios fa
ciet ſurſum cũ angelis in gloria ſtare: alios ꝟo
faciet in amaritudinẽ inferni deſcendere. Et bo
nos ſeruabit ne defluant: malos ꝟo cõpellet vt
corruant. Unde tũc poterit dñs dicere populo
Deu.28.e iuſto ⁊ populo peccatori illud Deute. Ipſe aſcẽ
det ſuꝑ te/⁊ erit ſuperior: tu aũt deſcendes et eris
Aliter inferior. ¶ Uel dic ꝙ iordanis ſignificat bapti
ſmũ: ꝑ quẽ ſcꝫ neceſſe habent tranſire qui terraꝫ
paradiſi cupiunt poſſidere. Sed vere de aqs flu
minis.i. de iſtis qui baptizant in baptiſmi flumi
ne/boni ⁊ electi: dulcedinẽ gratie cuſtodiunt: re
N probi ꝟo in amaritudinẽ peccati tranſeunt: ita
ꝙ illi tanꝗ̄ ſuperiores ſtant in gratia: mali vero ſi
cut inferiores deſcendunt ad maris naufragia:
hoc eſt ad mũdi delectabilia/⁊ ad vitiorꝫ flagi
tia: ⁊ finaliter ad inferni amaritudinem ⁊ ſuppli
Aliter cia. Allega vt ſupra. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ dum ſa
cerdotes.i.viri eccleſiaſtici ⁊ ꝓlati ſub arca te
ſtamẽti chriſto ꝑ deuotionẽ ⁊ orationẽ aſſiſtũt:
populi ſubditorꝫ aquarꝫ fluxus ⁊ ſeculi periculũ
nõ incurrunt. Sed dũ iſti de flumio exeunt: tunc
aque iſte ad curſum cõmunẽ ⁊ ſolitũ reuertunt:
que ꝑ eorꝫ penitentiã arcebant. Multũ enim ꝓ
ficit ꝓſentia bonorꝫ in ſtatu periculi. Ipſorꝫ eñi
meritis quandoqꝫ ꝓhibent aque tentationũ et
tribulationũ: qui ſi preſentes non fuerint/ſta
tim fluent.

¶ Capitulum quartũ Textus: Quibus tranſgreſſis/dixit dominus ad Joſue: Elige duodecim viros. Moralitatũ Caplm III

Filij iſrael tranſacto iordane ad terram
ꝓmiſſionis procedentes: ruben/gad/ ⁊
manaſſes ſicut ꝓmiſerant ꝓceſſerunt:
ipſi vero filij iſrael duodecim lapides de medio
alnei ꝑ duodecim viros ſingulorꝫ tribuũ ſuſtule
runt: ⁊ in loco caſtrorꝫ depoſuerũt: ⁊ ibi in ſignũ
ſiccati iordanis ⁊ facti miraculi cõſtituerũt: ⁊ ali
os duodecim lapides loco iſtorꝫ in loco vbi ſa
cerdotes cũ arca ſteterãt: tranſeũte ꝑplo ad ꝑpe
tuã rei memoriã poſuerũt. Tandẽ ꝟo ſicut hic
dicit ca. ſequẽti: lapideis cultris circũciſi fuerũt
⁊ paſcha celebrauerũt. Oẽs eñi ꝗ in deſerto nati
fuerãt/incircũciſi erãt: ⁊ ꝓpter hoc ante terre ꝓ C
miſſionis obtentũ/⁊ poſt iordanis tranſitũ a io
ſue circũciſi fuerũt. ¶ Iſta ponũt a ſctis docto Allegoria
ribus allegorice ſic. Ruben ꝗ interꝑtat videns fi
liũ: Gad ꝗ interꝑtat accinctꝰ: Manaſſes qui in
terpretat obliuio: ſignificãt pr̃es ſctõs noui te
ſtamẽti ⁊ veteris: ꝗ ſcꝫ viderũt filiũ dei ꝑ fidem ⁊
cõtẽplationẽ: accincti fuerũt ꝑ obediẽtiã et boni
opis executionẽ: obliti ſcꝫ mũdi ꝑ tpalium cõtem
ptũ ⁊ abdicationẽ. Pſal. Obliuiſcere populũ Ps.44.c
tuũ ⁊ domũ pr̃is tui. Iſti ſunt igit ꝗ armati vir
tutibus filios iſrael.i. fideles chriſtianos ad ter
rã ꝓmiſſiõis.i.ad celi gloriã ꝓceſſerũt: ⁊ viã ſa
lutis alijs oñderũt. Uñ iſti ſunt ꝗ dixerũt: Nos Nu.32.c
etiã armati ⁊ accincti ꝑgemꝰ ad bellũ ante fili
os iſrl': donec introducamꝰ eos in loca ſua. Du
odecim viri ſignificãt duodecim aplos: duode
cim ꝟo lapides ſignificant duodecim fidei arti
culos de alueo ſacre ſcripture aſſumptos: ꝗ pro
tanto lapides dicunt: qꝛ ex ipſis tota fidei ma
china fabricat: ⁊ ſuꝑ ipſis ſtructura virtutũ om
niũ tanꝗ̄ ſuꝑ fundamẽta ſolida ſituat. Uñ iſta ẽ
ciuitas ꝗ habebat duodecim portas: ꝗ cõſtãt ex
duodecim lapidibꝰ ꝓcioſis: ⁊ nomĩa duodecim
aplorꝫ in eis ſcripta erãt/vt dicit in Apoca. La Apoca.21.d
pides alij duodecim loco iſtorꝫ in fluuio repoſi
ti/ſignificãt doctorꝫ fidelium expoſitiones: ⁊ li
bros ſacre ſcripture fluuio fidei additos ⁊ adiũ
ctos. Dico igit ꝙ tranſacto iordane.i. recepto
baptiſmo: ſi terrã ꝓmiſſionis.i.paradiſum acꝗ D
rere volumꝰ: neceſſe eſt ꝙ rubẽ/gad ⁊ manaſſes
.i.patres ſctõs ⁊ bonos ꝓlatos ꝓdeceſſores ha
beamꝰ: ⁊ ꝙ eorꝫ exẽpla/vitam ⁊ veſtigia retinea
mus: necnon ꝙ duodecim lapides.i. duodecim
fidei articulos: quos ſcꝫ duodecim viri.i. duode
cim apl'i de ſcripturarꝫ alueo extraxerunt/fide et
opꝫe aſſumamus: ⁊ ꝙ noſipſos cultris lapideis
.i.duris penitẽtie opibꝰ a vitijs circũcidamꝰ: et
oportet ꝙ paſcha eucharíſtie.i.corpis chriſti aſ
ſumptionẽ loco ⁊ tpe celebremꝰ. Sic eñi terram
iſtã obtinere poterimꝰ: ⁊ a ioſue.i.a ieſu ſalua
tore poſſeſſionẽ celeſtis glĩe capere. Deu. Jorda Deu.4.f
nẽ vos trãſibitis: ⁊ poſſidebitis terrã egregiaꝫ.
¶ Uel dic moraliter/ꝙ ad hoc ꝙ hõ ad terraꝫ Aliter
ꝓmiſſionis.i.ad vitã ſpiritualẽ tranſacto iorda
ne.i.contẽpto ſeculo ꝑueniat: neceſſe eſt ꝙ duo
decim articulos fidei credat: ⁊ ꝙ ꝑ cõtinentiam
carnẽ ſuꝑcircũcidat: ⁊ paſcha.i.ſacramẽta alta
ris celebret ⁊ aſſumat.

¶ Capitulũ quintũ Textus:: Poſtꝗ̄ ergo audierunt oẽs reges amorreorum. Moralitatũ Caplm IIII

De ꝑpſo quõ/vbi de fructibus terre co
mederunt/mãna eiſdẽ defecit ⁊c. Uide
ſupra Exo.xvi. vbi expoſui. Et quod
hic agit de celebratione paſche/ vide ſupra Nu
me.ix. vbi de quadruplici paſcha inuenies. Hic
habes ꝙ cũ ioſue vidiſſet angelũ euaginato gla
dio: ipſm eſſe angelũ nõ recognouit ſtatim: imo
an nr̃/an aduerſariorꝫ eſſet/ꝓmitꝰ inꝗſiuit. Qui
ſtatim ſe eſſe ꝓncipẽ exercitꝰ dñi aſſeruit: ⁊ cal

E ciamēta de pedibꝰ ſolui iuſſit/dicēs: Solue (in-
quit) calciamēta de pedibus tuis: locus in quo
Moralitas ſtas/ſanctus eſt. ¶ Sic vere quādo aliqs ange-
lus.i.aliqua affectio/cogitatio vel inſpiratio no
bis de nouo apparet: nō ſtatim debemꝰ ſibi cre-
dere/nec ipſam recipe: ſed potꝰ ipſam debemꝰ
examinare ⁊ diſcutere: ne forte angelus ſathan ī
angelū lucis.i.ne forte mala imaginatio ī bonā
ſe ſtuduerit transformare. Sibi igitˀ dicendū eſt
an noſter es an aduerſarioꝝ ⁊c. Et ſi nobis ino
tuerit ꝙ angelꝰ dñi fuerit/⁊ ſancta cogitatio vel
ſanctū ꝓpoſitū: ſic ſtatim debemus eis obedi-
re: ⁊ calciamenta vitioꝝ ⁊ carnaliū affectionum
i.Ioh.4.a. a pedibus abdicare: vnde dicitˀ: Nolite credere
omni ſpiritui: ſed ꝓbate ſpiritus an ex deo ſint.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ angelus eſt nr̄ amicꝰ: q̄ ꝓ certo ſta
tim nō eſt ad amicitiā recipiendus/ſed ante oīa
examinādus ⁊ ꝓbandus: ⁊ ne forte aduerſarius
ſub amici ſpecie recipiatˀ/ante oīa eſt ꝑſcrutādꝰ:
Eccl.6.a vnde dicitˀ: Si habes amicū in tentatione poſſi
Eodē ca.c. de eū: ⁊ non facile credas ei ipm ſibi. ¶ Hic vbi
dicitˀ: ꝙ cū guſtaſſent filij iſrael de fructibus ter-
re/māna defecit: inueni notatū ꝑ magiſtrū ſte-
phanū de longotono: ꝙ filij iſrˀ triplici cibo vſi
Exo.12.c ſunt: ſcꝫ farina cōſperſa in exitu de egypto. Itē
Exo.16.a māna de celo deſcendēte. Itē de fructibꝰ terre
Moralitas ꝓmiſſiōis in deſerti termino: de quo hic. ¶ Sic
ꝟo boni generaliter viuūtˀ triplici cibo ſciētie:
⁊ primo farina ſublata de egypto: hoc eſt ſciētia
philoſophica/q̄ ab ipſis egyptijs.i.ab ipſis pa-
ganis philoſophis eſt inuēta: ⁊ de egypto.i. de
F mūdo ad nos tranſlata. Māna in deſerto: hoc
eſt ſcientia theologica/q̄ de celo fuit deriuata ⁊
inſpirata. Itē fructu terre ꝓmiſſiōis: hoc eſt ſci
entia beatifica/q̄ ſcꝫ habetˀ in terra ꝓmiſſiōis.i.
in paradiſo. Iſti ergo ſunt tres panes/de quibꝰ
dicere poſſumus amico noſtro chriſto illud Lu
Lu.11.a ce: Amice/accōmoda mihi tres panes. Manna
eīn ꝓut ait/ ꝓprie ſacrā ſcripturā ſignificat: q̄
ſicut ille cibus omnē ſaporē habebat: vt dicitˀ ī
Sap.16.c libro Sap. ſic ſcriptura oēm virtutē ꝯtra pecca-
Pro.3.b tū ꝯtinet atq; ſeruat. Vñ ſi auarꝰ es/lege ibi: De
ſubſtātia tua da pauperibus. Si luxurioſus/lege
Lu.12.e ibi: Sint lumbi veſtri precincti. Si iracūdus es/
Pſal.36.b lege ibi: Deſine ab ira/⁊ dimitte furorē. Si mē-
Eccl.7.b dax/lege ibi: Noli mentiri omne mēdaciū. Si ſu
Eccl.3.c perbus/lege ibi: Quanto maior es/humilia te ī
oībus. Et ſic de alijs: q̄ breuiter illud manna in
omnē saporē vertitˀ: inquantū in ipſa ꝯtra oīa
Sap.7.d pctā remediū inuenitˀ. Vnde dicitˀ: Habēs oēm
Aliter virtutē ⁊ oīa ꝓſpiciens. ¶ Vel dic ꝙ iſti tres ci
bi ſignificant penitentiā/gratiā ⁊ gloriā. Peni-
tentia enim eſt ſicut farina q̄ aqua lachrymaꝝ
aſpergitˀ: q̄ primū de egypto.i. de pctō exitur.
Pſal.41.a Pſal. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac
nocte. Gratia ꝟo eſt māna que de celo mittitur/
Sap.16.c dum in hoc deſerto viuimus. Vñ: Panē de ce-
lo p̄ſtitiſti eis ⁊c. Gloria ꝟo eſt fructus terre/qui
in terra ꝓmiſſionis.i.in paradiſo guſtatˀ et co-
Lu.14.c meditur: de quo dicitˀ: Beatus q̄ manducat pa-
nem in regno celoꝝ.

¶ Capitulū ſextū Textus: Hiericho 6
autem clauſa erat timore filiorū iſra-
el. Moralitatum Capi. V

DOminus volens ciuitatē hiericho de
ſtruere: ꝑcepit ioſue ꝙ arca dñi tollere-
tur: ſacerdotibusq; eam portantibus
ciuitas ſeptē diebꝰ ⁊ voce ſubmiſſa ⁊ tacite a po-
pulo circumiretur. In die vero ſeptimo ciuita-
tē ſeptem vicibus circuirent/⁊ ſeptē tubis forti
ter clangerent: ⁊ alta voce omnes pariter vlula-
rent: ⁊ promiſit ꝙ ſic muri hiericho funditꝰ cor-
ruerent/⁊ ciuitatē delerent: ⁊ ipſam igne cōbure
rent/⁊ in cinerē cōmutarent. Precepit etiā dñs
ꝙ nullus aliquid de bonis ciuitatis ſibi accipe-
ret: ſed potius omnia anathematizaret ⁊ reſpu
eret: ſed aurū ⁊ argentū ⁊ es illius ciuitatis ī the
ſauros dñi ꝯſecraret: que tamē prius igne deter
geret ⁊ purgaret. Mandauit etiaꝫ ꝙ illa ciuitas
amplius nō reedificaretˀ: atq; maledictionē ſub-
iungens/nunciauit ꝙ ſi quis eam reedificare ꝑ-
ſumeret/in primogenito ſuo fundamenta eiꝰ ia-
ceret/⁊ in nouiſſimo liberorum porte ipſius cō-
plerentur. Quod ad litterā factum eſt: quia duꝫ
abiel ciuitatē iſtam reedificauit/fundamentum 3.Re.16.g
eius ponendo primogenitū ſuū perdidit: et dū
valuam in portis poneret/nouiſſimū liberoꝝ
amiſit. ¶ Moraliter hiericho que interpretatˀ Moralitas
luna/ſignificat illam diaboli ciuitatē/ et ipſius
habitaculum ſpirituale: quod ſibi cōſtruitur in
conſcientia peccatorum: hoc eſt dictu/congeriē
vitiorum: in qua ſcꝫ diabolus ponit vitia ſicut H
ciues: ponit malas excuſationes ſicut muros.
Ponit malos appetitus ſenſuū ſicut portas: q̄
ſcilicet proprie hiericho dicitur: eo ꝙ ad modū
lune eclipſim ⁊ defectū luminis gratie ſepe pa-
titur: ⁊ eo ꝙ per ignorantiam multotiens obſcu
ratur. Vnde dicitur: Ve ciuitati ſanguinum ol- Ezech.24.b
le: cuius rubigo in ea. Iſta eſt igitur nefanda ci
uitas/quam dominus mandat omnino deſtrui:
⁊ quam non vult perpetuo reedificari. Et ideo
ante omnia neceſſe eſt: ſi ipſam volumus deſtru
ere/ꝙ eam per ſeptem dies circuieamus: id eſt
ꝙ per iordanem ſeptem mortalium peccatorꝫ/
ipſam conſcientie vel anime ciuitatem conſyde-
rando ſecrete videamus: ⁊ ꝙ in iſto circuitu no
ſtro arcam domini/id eſt charitatem vel gratiā
vel etiam ſpem venie deferamus. Vnde Eſaias
Surge/circumi ciuitatem meretrix obliuiōi tra Eſa.23.d
dita. Quod cum factum fuerit/neceſſe eſt vt ſe-
ptemplici tuba/id eſt ſeptemplici gemitu ꝓ ipſis
ſeptem mortalibus peccatis perſonemus: et ꝙ
tandem per confeſſionem vocaliter vlulemus: ⁊
ꝙ tandem muris/id eſt omnibus excuſationi-
bus vitiorum corruentibus ⁊ ceſſantibus: ipſaꝫ
ciuitatem impie voluntatis per ſatiſfactionem
penitus deſtruamus/⁊ igne penitentie combu-
ramus/⁊ in cineribus redigamus.i.ꝙ nos con
uertendos in cinerē cogitemus. Vñ Iob: Ipſe Iob.42.a
me reprehendo: ⁊ ago penitentiam in fauilla et
cinere. Et ꝙ etiam per recidiuum peccati ipſam
nunquam amplius reparemus. Qui eīn iſtā ciuita

A tē.i.ipſam vitioꝝ congeriē in ſeipſo recidiuãdo reparat: graue ſalariū inde reportat: ꝙ videlicet primogenitū ſuū.i.corpus: ⁊ vltimogenitū ſcili-
Eſa.25.a cet ſpiritū dãnat. Vñ Eſa. Nō ſit vltra ciuitas:
Aliter ⁊ in eternū nō reedificet. ¶ Vel dic ꝙ primogenitus eſt gratia baptiſmalis: vltimogenitus eſt. vltimū remediū.i.penitētia: vtrūqꝫ igit̃ hō pdit/ dū ciuitatē hiericho.i.vitioꝝ cōgeriē reedificare
Aliter intendit. ¶ Vel dic ꝙ illius ciuitatis diabolice ſcꝫ cōgeries vitioꝝ vel cōuerſationis mundane fundamentū eſt mala intētio/vel mali opis inceptio. Edificatio ṽo portaꝝ eſt opis cōſūmatio. Cū igit̃ homo habeat duos liberos/ſcꝫ gratiã primogenitū/⁊ penitentiã vltimū: cōſtat ꝙ gratia tunc amittit̃/quando ciuitas diaboli.i.cōgeries vitioꝝ concipit̃: vltimogenitus ṽo.i. penitentia tunc morit̃/quando cū obſtinatiōe vitia
Allegoria cōſumunt̃. ¶ Vel dic allegorice/ꝙ hiericho eſt mundus/qui fluit ⁊ refluit ſicut luna. Iſtuꝫ igit̃ voluit dñs quantū ad malas ſuas cōditiōes deſtruere: ⁊ ideo populū cū arca.i.ſubditos ⁊ plałatos precepit ꝑ cōſyderationē circa ciuitatē iſtã ⁊ malas cōditiones ipſius circūire. Vñ in Canti.
Cã.3.a Surgã ⁊ circūibo ciuitatē. Et tubicines etiaꝫ.i. predicatores ⁊ ſanctos ordinauit cōtra eam ꝓclamare: quorum clamor/oratio ⁊ ꝑdicatio muros.i.philoſophos ⁊ mūdi defenſores facit qñqꝫ corruere/⁊ eos conuertendo cadere: ⁊ ſic faci-
B mus populos ſubditoꝝ cōtra ciuitatē iſtã.i.contra mundū ⁊ mundi vitia preualere. Iſta igit̃ eſt ciuitas cuius bona nō ſunt concupiſcenda: nec a filijs iſrl̃.i.a viris eccleſiaſticis ⁊ chriſtianis affectanda/ſed potius anathematizãda ⁊ deteſtãda: nec etiã ipſa ciuitas.i.ipſa mūdana vita: cuꝫ
Pſal.27.b deſtructa eſt amplius reparãda. Pſal. Deſtrues illos/⁊ nō edificabis eos. Qui eñ ciuitatem hiericho.i.ſecularē cultū in eccleſia reedificat: ꝑmogenitū ſcꝫ naturã: ⁊ nouiſſimū liberoꝝ ſuoꝝ
Eodē ca.c .i.gratiã perdit ſpūaliter ⁊ necat. ¶ Aduerte tamē ꝙ aurū ⁊ argentū/ferrum ⁊ es: q̃ inuēta ſunt in ciuitate: nō ſūt repudiata/ſed in theſauris domini cōſecrata: qꝛ ſcꝫ aurū philoſophice ſapientie/argentū eloquentie/ferrū ⁊ es ciuilis ſeu terrene ſciētie/nō ex toto repudiant̃. Verūtamē in theſauris dñi cōſecrari iubent̃: quod ſit qñ iſte ſcientie ad dei laudē ⁊ gloriã ordinant̃: ⁊ ad regimē eccleſie vel ad animaꝝ ſalutē ſpūaliter reducunt̃: ⁊ qñ a vanitate ⁊ inani gloria/q̃ talibus annexa eſt/igne ſpūſſancti expiant̃. Unde Ecci
Eccl.18.d Argentū tuū ⁊ auꝝ tuū conſla. De raab aūt libe
Aliter rata vide ſupra ca.ij. ¶ Vel dic ꝙ ciuitas hui⁹ mūdi totaliter corruet/qñ in ſeptimo die.i.in ſeptima etate tubaꝝ angelicaꝝ ſonitus inualeſcit.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ dū tuba ꝑdicationis ſeptemplicis .i.cōtra ſeptē vitia audit̃: tūc hiericho.i.peccatoꝛ ꝯcutit̃: ⁊ muri excuſationis ſuoꝝ vitioꝝ ſoluunt̃: ⁊ ſic filij iſrael.i.bone affectiones et virtutes ingrediunt̃: et aurū et argentū.i.ipſius peccatoris ſapientia et eloquentia a dño cōſecrant̃: ⁊ ad laudē fidei ordinant̃: ſicut apparuit de Dionyſio ⁊ alijs philoſophis cōuerſis; quoꝝ ſapientia et eloquētia ꝓficit chriſtianis: ideo de tali C
tuba ⁊ taliū ꝯuerſione dicit apl's: Canet enim tu 1.Co.15.g
ba/et mortui reſurgent incorrupti.

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Filij autem iſrael preuaricati ſunt mandatū. Moralitatū Capi. VI

Cum dominus precepiſſet ꝙ nullus de bonis hiericho aliquid caperet: ſed potius omnia tanꝙ anathematizata ⁊ execrata reſutaret: achan quidã de filijs iſrael cupiditate ductus/regulã aureã et palliū coccineū retinuit et abſcondit: ꝓpter quod peccatū populus iſrael ꝯtra hay pugnaturus/ſuccubuit: ⁊ fugiens retroceſſit: quapropter idem achan cum ſortibus deprehenſus fuiſſet: ex dei mandato lapidatus fuit: bona ṽo eius oia vorax flãma con
ſumpſit. ¶ Sic cū dñs filijs iſrael.i. religioſis Moralitas
et eccleſiaſticis ꝓhibuerit/ne bona hiericho.i. mundi diuitias et vitia ꝯcupiſcant: ſed poti⁹ ꝙ ipſa tanꝙ interdicta repudient et ꝯtemnãt: ſemper eſt ibi achan/qui interpretat̃ cōuerſio.i.ſemper ſunt ibi aliqui impij et peruerſi: qui ſcꝫ auream regulã.i.mundi diuitias et poſſeſſionem ꝑ auariciã furantur: et palliū mundane ꝯuerſationis per luxuriã aſſequunt̃: ſicut ad litterã patꝫ de ꝓprietarijs religioſis et luxurioſis: q̃ ſcꝫ auariciã et luxuriã ſuã abſcondere conant̃: cum tamen dicat ſcriptura: Qui abſcondit ſcelera ſua Pro.28.b
non diriget̃ in terra. Sepe igit̃ ſit ꝙ ꝓpter pctm̃ D
talium qui hodie contra mandatū dñi/mūdi bona et vitia retinent/et auaricie et luxurie ſtudēt: oēs filij iſrael.i.omnes eccleſiaſtici multa dãna ſuſtinent. Et viri hay/id eſt ſeculares ꝯtra eos preualent: quapropter ꝓ certo iſti in valle inferni lapidari merent̃: et oia bona eoꝝ.i.corpus et anima igne ꝑpetuo ꝯdemnant̃. Vñ Ecci. Vin- Eccl.7.c
dicta carnis impij ignis et vermis. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ achan qui interpretat̃ tentatio/eſt ſimoniac⁹ clericus vel religioſus: ſicut dicit̃ in Prouerb. Cōturbat domū ſuã qui ſectat̃ auariciam. Iſte Pro.15.d
eñ quandoqꝫ furat̃/et ſimoniace et occulte acq̃rit regulã aureã/id eſt aliquam diuitē abbatiam regularē: et palliū coccineū/id eſt aliquã dignitatē epiſcopalē/archiepiſcopalē vel eccleſiã: pro q̃ tamē poſt mortē in valle inferni merito lapidet̃.
¶ Vel ſi vis allega illud: ꝙ pctm̃ vnius eſt qñqꝫ Aliter
ruina multoꝝ: qꝛ ſcꝫ propter pctm̃ achan multi de filijs iſrael ceciderunt.

¶ Capl'm octauū Textus: Dixit autē domin⁹ ad Jo. Moralitatū Ca. VII

Ioſue volens ſupare regē ciuitatis hay/⁊ capere ciuitatē: poſuit certos milites in inſidijs/et aggreſſus eſt ciuitatē. Cū autē rex cū exercitu ſuo ſibi obuiam occurriſſet/ diſſimulauit ſe fugere: et ſic ipm regē cū populo ſuo longe ab vrbe diſtraxit. Tandē vero clypeū erigēs/ſignū inſidijs fecit: q̃bus ciuitatē intrãtib⁹/ et ſe inter regē et ciuitatē ponētibus/ipm cū ſuo pp'lo trucidauerūt. ¶ Hocinuem allegorice ſic Allegoria
expoſitū. Ioſue q̃ interp̃tat̃ ſaluator.i.chriſt⁹: a principio regem hay.i.principē mundi diabo-

E lum debellare ꝓpoſuit: ⁊ a principio cōtra eum
milites in inſidijs latentes poſuit .i. prophetas
cū ſuis occultis enigmatibus oꝛdinauit. Tandē
xp̄o carnē aſſumendo/ſe infirmū ⁊ fugitiuū diſſi
mulauit: ⁊ ſe ab iſto rege diabolo ⁊ mēbꝛis eius
inuadi ⁊ crucifigi ꝑmiſit: ſed tandē ꝑ reſurrecti-
onē reuertens/⁊ fidei ſcutū erigens: ſuis fideli-
bus ſignū fecit: ⁊ ſic de iſto rege diabolo trium-
phauit: ⁊ ciuitatē ſuā/ſcꝫ gentilitatē igne chari
tatis ſuccendit: et ipſam ꝑ fidē ſpūaliter occupa
Aliter uit. ¶ Uel dic ꝙ iſte rex ſignificat mūdi tyrānos
q̄ nunc cōtra ioſue .i. cōtra chriſtū ⁊ bonoꝝ exer
citū audacter ꝓgrediunt᷑: quos chriſtus nunc fu
gere/⁊ peccata eoꝝ diſſimulare videt᷑: ⁊ ipſe etiā
fideliū ⁊ bonoꝝ exercitus tunc ab eis ſuperat᷑.
Sed ꝓ certo iſti nō aduertūt de canda .i. nō co-
gitant de inſidijs q̄ latitant poſt ſe/ſcꝫ de moꝛ-
te/iudicio vel inferno: qꝛ ſcꝫ finalit᷑ ioſue .i. chri-
ſtus/ſcutū penitentie ſue ꝯtra eos eriget: et di-
ctas inſidias q̄ prius latuerunt/in publicū veni-
re faciet: ⁊ ipſe magno impetu ꝯtra eos ꝓſiliens
tēpoꝛaliter ⁊ eternaliter eos puniet: ⁊ eoꝝ ciuita-
tē/ſtatū ⁊ magnificentiā deſtruet ⁊ ꝯfundet. Un̄
Eſa. 42. c dn̄s ꝯtra tales videt᷑ dicere illud Eſa. Silui/pa-
tiens fui: quaſi parturiens loquar: diſſipabo et
Eodē ca. f abſoꝛbebo ſimul. ¶ Joſue edificauit altare do
mino de lapidibus impolitis: quos ferrū nō te-
tigit: etiā ſuꝑ illud deuteronomiū legis ſcripſit/
⁊ ſuꝑ illud holocauſta ⁊ pacifica immolauit: et ad
benedicendū legiſſactoꝛibus/⁊ maledicendū le-
F gis tranſgreſſoꝛibus: tribus nobiles ⁊ ignobi-
les ſuꝑ montes ebal ⁊ garizim altrinſecus oꝛdi-
nauit: ſed oīa iſta iā ſuꝑius ſunt moꝛalizata: ſcꝫ
de altari faciendo de lapidibus impolitis: ⁊ de
Deu. 28. a benedictionibus ⁊ maledictionibus ⁊c̄. Hoc ſo
lū adde hic ꝙ altare iſtud cōtinebat duo: ſcꝫ ſcri
pturā interi⁹ ſculptā/⁊ ſacrificia exteri⁹ oblata:
ſignificans ꝙ p̄latus vel eccleſiaſticus/q̄ ꝑ alta-
re intelligit᷑: debet habere interius ſcripturā .i.
diuine legis ſcientiā ⁊ noticiā: exterius xp̄o de-
bet habere ſacrificia/id eſt bonoꝛum opeꝝ opu
Ezech. 2. d lentiam. Unde Ezech. Erat liber ſcriptus int⁹
⁊ foris ⁊c̄.

¶ Capitulū nonū Textus: Quib⁹ au
ditis/cūcti re. Moꝛalitatū Ca. VIII

Gabaonite audiētes quō ioſue duas ci-
uitates deſtruxerat: et ꝙ ex dei manda
to nulli ꝑſone vel ſexui parcebat: et ꝙ
ipſi erant de populo quē dn̄s occidi mādauerat
cogitauerūt quō callide ꝯfederarēt ſe ſibi. Ac-
ceperunt igit᷑ vtres veteres: et pannis veterib⁹
et antiquis calciamētis ſe induerūt: panē cōmi-
nutū et ſiccū in ſuis ciſtarcijs habuerūt: et ſic de
terra longinqua ſe veniſſe/pacēq꜄ cū ipſis q̄rere
ex his preſumptidibus ꝯfinxerūt. Quapꝛopter
pactū cū eis de ipſis nō occidendis ioſue et filij
iſrael fecerūt/⁊ iurauerūt. Uerūtamē cautela co
gnita de pacto et iuramēto/penituerūt: quapꝛo-
pter nō ipſos ſocios/ſed ſeruos habere volue-
runt: et ad cedenda ligna ꝓ ſacrificijs/necnō et
ad aquā poꝛtandū ipſos ꝑpetue oꝛdinauerunt:
et eos nathinneos appellauerūt: et ſic ſub iugo G
ſuo viuere ꝑmiſerūt. ¶ Iſti gabaonite ſignifi- Moꝛalitas
cant hypocritas: qui reuera ſunt de illis q̄ a do-
mino exterminari mandant᷑: et q̄ cū filijs iſrael .i.
cū bonis in eccleſia vel paradiſo pacē habere ⁊
hereditatē vetant᷑: et q̄ a ioſue .i. a bono prelato
recipi vel diligi ꝓhibent᷑. Unde Job: Innocēs Job. 17. b
ꝯtra hypocritā ſuſcitabit᷑. Sed quid? Pꝛo cer-
to iſti inueniunt modū mirabilē ſe cū ioſue .i. cū
prelatis et filijs iſrael .i. cū viris iuſtis ꝯfederan-
di. Uadunt eñ ad eos adulando/dicentes: De
terra longinqua venimus ſerui tui: pacē vobi ſcū
facientes et facere cupientes. Aſſumūt enim ve
ſtes veteres .i. pretendūt humilitatē in cōuerſa-
tione. Calciamēta antiqua .i. pretendūt maturi-
tatē in pedibus .i. in interioꝛi affectiōe. Panes
ſiccos .i. pretēdunt abſtinentiā in cibo et in refe
ctione. Utres veteres .i. pretēdunt prudentiā .i.
ſcientiaꝝ exuberationē. Quibus factis/ita fit ꝙ
in ioſue et alioꝝ .i. prelati et maioꝝ amicitiā reci-
piunt᷑: et ꝙ a punitione liberi efficiunt᷑/dū boni
ab oībus exiſtimant᷑. Per tales eñ ficticias .i.
diſſimulationes/acq̄runt ſibi amicitias ꝑncipū
et populoꝝ: et ideo bn̄ dicunt᷑ gabaonite: q̄ in-
terpretāt᷑ valles meſticie: ꝓ eo ſcꝫ/qꝛ iſti meſtos
et ꝯtritos ſe fingūt: et qꝛ valles .i. humiles ſe ꝑ-
tendūt. Uerūtamē ioſue .i. bon⁹ prelat⁹: qn̄ ipſos
.i. fictiones eoꝝ depꝛehēdit: debet ipſos ad ſer-
uiendū alijs ꝯdemnare: et ne ſint alioꝝ ſocij/ſeu
ne hereditatē bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ cū filijs ꝑci-
piant/preſeruare: vt et ſic q̄ dn̄ari alijs mediante H
hypocriſi querūt/cogant᷑ alijs ſubiacere. Unde
Job: Spes hypocrite peribit ⁊c̄. Job. 8. c

¶ Capitulū decimū textus: Que cū
audiſſet adoniſodech rex hieruſalē.
Moꝛalitatū Capi. IX

Gabaonite filijs iſrael ꝯfederati / et ta-
bernaculi vſibus deputati/ et a moꝛte
preſeruati fuerunt: ꝓpter quod q̄nq꜄
reges gentiles cōtra eos inſurrexerūt: et eos de-
ſtruere et debellare cū ſuis exercitibus tentaue-
runt. Quod timētes gabaonite/auxiliū a ioſue ⁊
a filijs iſrael inuocant. Qui ſtatim occurrentes/
aduerſarios extermināt: et ipſos q̄nq꜄ reges in
ſpelunca occultari cōpellunt: vbi cū ſaxis ingen
tib⁹ ad os ſpelunce deuolutis: ipſos vt non exe
ant includētes: mane in patibulis ſuſpēdunt᷑: ⁊
ſic gabaonitas liberāt et defendūt. Uerū tñ hic
accidit valde mirabile: qꝛ ſcꝫ dū filij iſrl̄ prelio
ꝯtra reges eſſent: et ſol ad occaſū appꝛopinq̄ret:
ꝓpter quod ne nocte ſuꝑueniēte hoſtes euade-
rēt/ioſue dubitaret: rogauit dn̄m ne ſol ad occa
ſū trāſiret: ſol inq̄t ꝯtra gabaon ne mouearis: et
luna ꝯtra vallē haalon: quod et factū eſt: qꝛ ſcꝫ
ſol et luna ī locis ſuis in celi medio ꝑ vnius diei
ſpaciū ſteterūt: et ſic obediēte deo voci hoīs vi-
dicādi ī hoſtes ſpaciū habuerūt: q̄pꝛopter diei
lumīe ꝓlōgato/hoſtes totalr̄ deſtruxerūt. Dn̄s
etiā lapidib⁹ grādinis multos hoſtiū interfecit
et ſic nō ſolū lumē ſuis fidelib⁹ prebuit: ſed etiā
ipſos iuuit mirabilr̄/et etiā ꝓtexit. ¶ Dic ꝙ iſti Moꝛalitas

A gabaonite/ꝗ interꝑtanť valles meſticie/ ſignifi
cāt penitētes:ꝗ ſcꝫ debēt eſſe valles.i. hūiles at
ꝗ depſſi necnō ꝯtriti/flebiles atqꝫ meſti:qꝛ reue
ra vbi iſti de nouo cōfederanť cū ioſue ⁊ cū filijs
iſrľ.i.cū chriſto ⁊ angelis:ſtatim aſſunt qnqꝫ re
ges gētiles/id ē qnqꝫ corꝑis ſenſus: ꝗ cū exerci-
tibꝰ diuerſoꝝ maloꝝ appetituū ipſos debellare
nitūť. Quod vidētes iſti/ſtatim debēt ad ioſue⁊
ad filios iſrľ.i.chriſtū⁊ ad ſctōs ꝑ orōnē recurre
re/⁊ eoꝝ auxiliū iplorare. Qui reuera ſtati ade-
rūt ⁊ veniēt:⁊ iſtos qnqꝫ reges.i.qnqꝫ corꝑoꝝ
appetitꝰ ī ſpelūca hūilitatis ⁊ ꝓprie cōſyderatio
nis recludēt:et os ſpelūce/id ē cor cū ſaxis.i. cū
cōſyderatōe dure dei ſentētie ⁊ iuſticie obſtruēt
⁊ tandē eos ꝑ cōtēplatonē ſuſpendent: ⁊ ſolē di
uine gratie/⁊ lunā diuine miſericordie continue
aſtare faciēt:⁊ ſic exercitibꝰ vitioꝝ ⁊ temtationū
deuictis:gabaonitis/id eſt ipſis penitentibꝰ pa
cē reddēt. Bonū ē igiť a ioſue/ꝗ īterꝑtať ſalua-
tor/id eſt a chriſto ſaluatore nr̄o:⁊ a filijs iſrľ/id
ē a ſctis auxiliū petere:qꝛ reuera al̄s nō poſſumꝰ
Prouer.18.b. ab hoſtibꝰ ſpūalibꝰ ſalui eſſe. Vñ diciť: Turris
fortiſſima nomē dñi:et ad ipſā currit iuſtꝰ/⁊ exal
Aliter tabiť. ¶ Vel dic ꝙ Ioſue ꝗ pugnat cōtra cha-
naneos/eſt vir iuſtꝰ ꝗ pugnat cōtra vitia/⁊ con
tra malignos ſpūs:ꝗ reuera ſūme debet curare
ꝙ ſol ⁊ luna.i.chriſtꝰ⁊ btā vgo ſibi velint aſtare
et ſue gr̄e lumē ſibi miniſtrare: vt ſic poſſit qnqꝫ
reges.i.qnqꝫ ſenſuū cōcupiſcētiā cū exercitu vi-
tioꝝ⁊ demonū ſupare:ne forte ſi nox pctī ſupue
B nerit/⁊ lux gr̄e defecerit:nō poſſit cōtra eos ꝓua
lere. Iſti igiť inuocati et deuote exorati/ ſtatim
voci hōis obediūt:et ad occaſum ꝓcedere renu
entes/ſibi aſtāt benigniter ⁊ intēdūt:⁊ lumē ſue
gratie ſibi nō denegāt/ſed impendūt:et ſic iſtis
ſtātibꝰ et aſtātibꝰ:iſti hoſtes ſcꝫ tētatiōes/vitia
et mūdꝰ/caro ⁊ demonia: neceſſario pereunt et
ſuccūbūt: et maxime qñ lapides de celo mittun
tur/id eſt qñ ſpecialia adiutoria a deo veniūt et
Abac.3.c. deſcēdūt. Vñ Abac. Sol et luna ſteterūt ī habi-
taculo ſuo:in luce ſagittarū tuarū ibūt: ī ſplēdo
Aliter re fulgurantis haſte tue. ¶ Vel dic ꝙ Ioſue eſt
ꝑdicator:qui tūc contra hoſtes pugnat/qñ con
tra eos predicat: ſed qꝛ noctē ignorātie et culpe
ſumme debet timere:et ideo ſolem et lunā/id eſt
chriſtū ⁊ beatā virginē mariā debet añ oīa exo-
rare/ vt ſibi velint aſtare: et vt illa duo ꝗ predi-
catori ſunt neceſſaria/ſcꝫ lucē ſcientie et ſolē gra
tie:velint ipſe ſol intelligētie chriſtus/⁊ ipſa lu-
na roriſue miſericordie beata vgo ſibi benigni
Gen.37.c. ter miniſtrare. Unde in Gen. Uidebam ſolem
et lunam et ſtellas vndecim adorare me ⁊c.

¶ Capitulū vndecimū textꝰ: Que cū audiſſet Iabin rex aſor: miſit ad Iobab regē madan. Moralitatū Ca. X

I D ue ſimili fortuna vigintiquatuor re-
ges cōtra ipſum cōgregatos in preliū/
cū eoꝝ exercitibꝰ interfecit:et terras eo
rū obtinuit ⁊ poſſedit. Et diciť ibidē/ꝙ dñi ſen-
tētia fuerat/vt indurarenť corda eoꝝ/⁊ pugna-
rēt ⁊ caderēt:et nō mererenť vllā clementiā acci
pere. ¶ Illud pōt allegari quō occulta dei ꝓui C
dentia opať in rebus:⁊ quō corda hoim interiꝰ Moralitas
ab ipſo mouenť:⁊ ſm ſua demerita ⁊ infortunia
deducunť:vt ſic ſm ſua demerita puniant. Me
ruerant enī iſti cū eſſent peſſimi/interfici:⁊ ideo
cū iuſtū ſit veniā petētibꝰ indulgere:iuſto dei iu
dicio ⁊ occulto factū eſt:ꝙ dum iſti de viribus ⁊
multitudine ꝓſumerēt:ꝙ contra iſrael dimican-
tes ipſoꝝ gladijs interirēt:vt ſic miſericordiam
quā nō ꝗſierāt/nullatenus inuenirēt. Forte enī
timore ducti veniā petiuiſſent/niſi iuſto dei iudi
cio indurati fuiſſent. Iſta enī ꝯtinue ꝑpendimꝰ/
qñ hoiem obſtinatū ⁊ induratū ad damnū ſuū
currere cernimus: quod ꝓculdubio ab occulta
dei iuſticia fieri nullatenus dubitamus. Vñ le-
giť: Indurauit aūt dñs cor Pharaonis/⁊ non Exo.10.d
dimiſit populū ⁊c.

¶ Caplm duodecimum Textus: Hi ſunt reges quos percuſſerūt filij iſrael/et poſſederūt terrā eorum. Moralitatum Capi. XI

I Oſue terrā acqſitā filijs iſrael diſtribuit
⁊ in oībus tribubꝰ iſrľ vrbes leuitis aſſi
gnauit: ſicut infra dicitur: Poſtꝗ vero Joſue.21.a
omnia diſpēſaſſet/vltimo poſſeſſionē ſibi elegit.
¶ Sic vere bonꝰ ꝑlatꝰ vel diſpēſator/debꝫ bo Moralitas
na ſibi cōmiſſa bonis ꝑſonis ſingulis ſm ſtatu-
um ſuoꝝ exigētiā diuidere:⁊ nō in ꝓmis/ſed vlti
mis ꝑtem ſuā ⁊ ſuoꝝ accipe:ne forte videať infi
delr̄ diſpēſare/⁊ ſibi maius vel minꝰꝗ deceat re D
tinere. In oī aūt tribu.i.in oī laicoꝝ patria vel ce
tu debet leuitis ⁊ eccliaſticis habitationem aſſi
gnare:vt ꝗ ſpūalia tribuūt/poſſint de laicoꝝ tē-
poralibꝰ vtcūqꝫ nutriri:⁊ vt etiā ipſi laici vbicū
qꝫ ſpūales viros inuenīūt/ab eis poſſint inſtrui
⁊ doceri. Vñ Apľs: Si nos ſpūalia vobis ſemi- 1.Co.9.b.
nauimꝰ/nō magnū eſt ſi veſtra tēpalia meta-
mus. ¶ Vel dic ꝙ terra cordis noſtri filijs iſrľ Aliter
.i.vtutibꝰ habitāda tradiť/qñ chananei.i.vitia
exinde penitus expellūtur.

¶ Caplm decimūquintum Textus: Igitur ſors filioꝝ iude ꝑ cognationes ſuas. Moralitatū Ca. XII

C Aleph vo volens accipe ciuitatem he-
bron/quā tres gigātes.ſ.filij enachim/
inhabitabāt:edictū ⁊ iuramentū ꝓpo-
ſuit/ꝙ ꝗ ꝑus vrbē percuteret ⁊ caperet/filiā eius
Axam in vxorē haberet. Cepit ergo vrbē othO
niel frater caleph:⁊ ſic filiā eꝰ in vxorē accepit.
In quo patet ꝙ caleph magis iuramētū ꝗ le-
gē ſeruari voluit. Cū igiť caleph ciuitatē percuſ
ſis tribus gigātibꝰ filijs enachim poſſediſſet/et
filiā ſuā Axam ꝓprio fratri ſuo maritaſſet: ſug-
geſta a viro ſuo/et ſedens in aſino ſuſpirauit:et
terram irriguam a caleph poſtulauit/dicēs: Ter
ram arentem dediſti mihi:iunge ⁊ irriguā. Pa
ter autem eius ſuſpirijs annuens/ſibi dedit irri
guum ſuperius ⁊ inferius. ¶ Caleph ꝗ interꝑ- Moralitas
tatur quaſi omne/deum patrem ſignificat: cui
omne cor patet/⁊ omnis lingua loquiť. Otho-

E niel frater eius/qui interpꝛetaꝛ ſignū dei:ſignifi
cat dei filiū: qui etiā in ſcriptura dicitur dei ſi-
Eſa.7.c gnū. Eſa. Dabit domin⁹ vobis ſignū: Ecce vir
go cōcipiet filiū/qui vocabiꝛ emanuel: Axa que
interpꝛetaꝛ furibūda/ſignificat animā rationa-
lē: cui naturaliter ineſt furoꝛ iracūdie ꝛ concupi
ſcentie: nihilominus iſta eſt ratione imaginis fi-
lia dei patris. Hebꝛon q̄ interpꝛetaꝛ incantatio
ſignificat mundum: qui ſcꝫ incātat ꝛ decipit coꝛ
humanū. Enachim qui īterpretaꝛ terribilis/ſi
gnificat diabolū: cui⁹ tres gigantes filij enachꝫ
ſignificāt triplicē concupiſcentie appetitū. Aſi-
nus vō laboꝛib⁹ dedit⁹/ſignificat coꝛp⁹ huma-
nū. Dico igiꝛ q̄ Caleph deus pater a pꝛincipio
ſtatuit ꝛ ꝓpoſuit: q̄ q̄ ciuitatē mūdi caperet/et q̄
eā ſue fidei ſubiugaret: ꝛ tres filios enachim di
aboli.i. tria pctā pn̄cipalia/ſcꝫ luxurie/ ſupbie et
auaricie exinde tolleret et deleret. Uerūtn̄ q2 nō
inueniebaꝛ aliq̄s cōueniēs ad illud opus tā ar-
duū faciendū/nec ad ſalutē humani generis ꝓ-
curandā: opoꝛtuit q̄ ꝓpꝛius fili⁹ ſuus/ſcꝫ Jeſus
chꝛiſtus fil⁹ dei illud faceret: ciuitatēq̄ mūdi ꝑ
fidē caperet: ꝛ deſtructis trib⁹ p̄dictis giganti-
bus/ipſam patris dominio ſubiugaret. Qui q2
carnē aſſumēdo et crucē ſubeūdo cōpleuit: ideo
axā filiā dei patris.i. aīaꝫ humanā ł vxoꝛē acce-
pit: et eā bellādo contra gigantes hebꝛon/id eſt
cōtra mundū et demones acquiſiuit. Uñ dicitꝛ:
Oſee.2.d. Spōſabo te mihi in fide. Et alibi: Michol de-
2.Reg.3o.c. ſpondi mihi centū p̄putijs philiſtijm. Michol
F autē filia regis erat. Quid ergo? Pro certo iſta
axa/id eſt anima: ſedēs mō in aſino coꝛpoꝛis dū
hic viuit: ad inſtinctū viri ſui chꝛiſti debet a pa-
tre ſuo deo ſpūale irriguum poſtulare/ dicens:
Terrā arentē/id eſt coꝛ indeuotū et ſiccū dediſti
mihi: iunge et irriguū/id eſt da mihi mentē hu-
milē devotā: ꝛ ſic ipſe pater ſu⁹ deus dabit ſibi
irriguū ſuperi⁹ et inferi⁹.i. deuotas lachꝛymas
ꝓ dilatiōe patrie ſupioꝛis/et ꝓ incolatu miſerie
inferioꝛis: vel ꝓ bonis omiſſis/ꝛ ꝓ malꝭ cōmiſſis
vel ꝓ amiſſione gloꝛie/ꝛ acq̄ſitione infernaꝭ pe-
Aliter ne. ¶ Uel illud duplex irriguū/ſignificat dul-
cedinē cogitationis in intellectu/ dulcedinē di-
lectiōis in affectu. Uel duplex irriguū.i. duplex
ḡra: ſcꝫ ſupꝛioꝛ q̄ fuit bona: et inferioꝛ q̄ inclinat
ad mala. Uel iſta ſūt duplex mādatū dilectiōis
ſcꝫ ſuperi⁹/quod eſt amoꝛ dei: et inferius/quod
eſt amoꝛ ꝓximi. Uel iſta ſunt viſio deitatis ꝛ vi
ſio hūanitatis. Iſta em̄ ſunt q̄dā irrigua: ꝓ qui
bus habēdis deuota dei filia gemebūda ſuſpi-
rat: ꝛ ip̄a toto coꝛde deſyderat ꝛ affectat. Unde
Job.3.d. Job: Anteq̄ comedā ſuſpiro: et q̄ſi inundantis
aque rugitus meus ꝛc. Et ſic de iſta filia ſcꝫ de
aīa et de ſuis irriguis/poterit dici illud Hiere:
Hiere.31.b. Erit aīa eoꝝ q̄ſi hoꝛt⁹ irrigu⁹: ꝛ vltra nō eſuriet.
Aliter ¶ Uel pōt iſta allegari/ q̄ iuramētū q̄nq̄ p̄ferꝛ
legi: ꝛ q̄ tolerabili⁹ eſt q̄nq̄ frāgere legis oꝛdi-
nationē q̄ ꝓprij iuramēti fidē/vt patet: q2 lex ꝓ-
hibuit ne frater filiā fratris acciperet ł vxoꝛē. De⁹
etiā mādauerat q̄ tot⁹ ppłs chananeoꝝ deleret
Et tñ hic habes q̄ ꝓpter reuerētiā iuramēti ca
leph filiam ſuā fratri ſuo deſponſauit. Et ſicut G
ſup̄ dictū eſt/ppłs iſrł gabaonitis pepcit: ꝛ Je- Joſue.9.c
pte etiā ſicut diciꝛ/ꝓpꝛiā filiā immolauit ꝓpter Judicū.11.g
ipſi⁹ iuramēti reuerentiā. ¶ Uel dic q̄ q̄libꝫ au Aliter
ditoꝛ vbi dei debꝫ eſſe ſicut iſta filia caleph: q2
ad vocē ꝛ exhoꝛtationē viri ſui.i. p̄dicatoꝛis: de-
bet ꝑ ꝯfeſſionē gemere: ꝛ a patre ſuo duplex irri-
guū poſtulare: ſupius ſcꝫ ḡram ꝓ p̄dicatoꝛe vt
bene loquaꝛ: ꝛ irriguū inferius.i. ḡram ꝓ quoli-
bet auditoꝛe/vt bene recipiat bonū quod ei p̄di
catur: ꝛ ideo ꝓ iſto duplo irriguo habendo ro-
gabimus ꝛc.

¶ Capitulū decimūſextum Textus: Cecidit quoq3 ſoꝛs filioꝛū ioſeph ab ioꝛdane contra hierico. Moꝛalitatū Capitulum XIII

Hic in iſto caplo ꝛ Judicū fit mētio/q̄ Judic.1.e
filij iſrł ex toto chananeos nō interfe-
cerūt: ſꝫ eos ſecū viuere ꝑmiſerūt: ip̄os
tamen ſibi ſubiecerūt/ ꝛ tributarios fecerūt: ꝛ ſi-
bi ſeruire coegerūt. ¶ Sic vere cū filij iſrł.i. vi- Moꝛalitas
ri iuſti de terra mētis ſue eliminare habeāt oēs
ppłos gentiles.i. oēs actus vitioſos ꝛ moꝛta-
les: ſepe fit q̄ oēs nō poſſunt penitus extingue-
re: immo p̄ncipalioꝛibus vitijs interfectis/ ne-
ceſſe eſt aliquos chananeos.i. aliqua vitia in ho
mine remanere. Conſtat aūt q̄ mot⁹ coꝛpoꝝ.i.
iracūdiam coꝛdis/leuitatē opis/q̄ quaſi ſunt cō
naturalia homini/nō poteſt hō penit⁹ abijcere
ip̄a: debꝫ tñ rōnis ſeruile ſubiugare: ꝛ ip̄a ſibi ſer H
uire/cōpellere/ꝛ tributū vtilitatis impēdere ſeu
dare. Uitia em̄ q̄ in nobis ſentimus/nobis tri-
butū ꝛ vtilitatē impēdūt: q̄ñ humilitatē ꝛ noſtre
ꝓpꝛie fragilitatis ꝯſyderationē in nobis gene-
rāt ꝛ inducūt: ꝛ q̄ñ de ꝓpꝛio caſu nos eſſe timi-
dos faciūt: ꝛ ſic ab elatione ꝛ ſupbia nos cōpe-
ſcūt: vt ſic iuxta doctrinā Grego. homo de vir
tutibus nō ſupbiat/q̄ adhuc viuere in ſe hoſtes
ꝯſpicit/a q̄bus vinci foꝛmidat. Et ſic ꝯcludi po
teſt q̄ deus iſtos hoſtes nobiſcū ꝑmittit viuere:
vt diſcamus de ꝓpꝛijs viribus nō p̄ſumere/ſed
potius in humilitate ꝛ timoꝛe manere. Pſ. Ne Pſal.58.e
occidas illos: ne q̄ñ obliuiſcanꝛ ppłi mei ꝛc.

¶ Moꝛalitatū libꝛi Joſue finis.

Liber ſeptimus Moꝛalitatum libꝛi Judicum.

¶ Caplm̄ pꝛimū Textus: Poſt moꝛtē ioſue/cōſuluerūt filij iſrael dn̄m dicētes. Moꝛalitatū Capi. I

FIlij iuda
cōp̄hēderūt adonibe
ſech regē: abſciderūt ſū-
mitatē pedū ꝛ manuum
ei⁹: ꝛ captū in iſrł deduxe
rūt. Qui ſtatim dixit/q̄
illud merito ſuſtinebat
q2 hoc ip̄m fecerat ſeptuaginta regib⁹; q̄ collige

A dāt ſub mēſa eī ciboꝝ reliq̄as. ¶ Iſtud allega
Moralitas exēplariter: ꝙ in quo peccat q̄s in hoc puniť: qꝛ
Sap.11.c ſcȝ ſepe diuino iudicio fit ꝙ hō idē malū ſuſcipi-
Hiere.50.c. āt ab aliquo quod iniuſte aliīs ĩpetrauit: iuxta
Aliter illud: Sicut fecit facite ei. ¶ Uel illud pōt alle-
gari: qꝛ q̄libet aliq̄d patiť/ debet ſua ꝓpria deli
cta recognoſcere: ⁊ ſe iuſte pati aduertere: et di-
Gen.42.d. cere illud: Merito hec patimur/ qꝛ peccauimus
in fratrē noſtrum. Eſt eī ꝯſolatio patiēti qñ co
Aliter gitat ſe digne pati. ¶ Uel dic ꝙ multi tales re-
ges videnť eſſe hodie in mūdo: q̄ ſcȝ de mēſa dia
boli reliq̄as. i. diuitias recolligūt: ⁊ ideo ſūmita
tē pedū et manuū. i. rectitudinē affectionū ⁊ ope
rū perdūt. Et etiā dic ꝙ iudas eſt ꝑdicator vel ꝑ
latꝰ: q̄ qñ vult adonibeſech regem. i. pctōrem cō
prehēdere/ punire ⁊ corrigere: debet ipſuȝ in ex-
tremitate manuū et pedū ledere et ꝑſcindere: in
ꝗtū finē et extremitatē maloꝝ ſuoꝝ affectuum et
operꝝ debet ei oſtēdere/ nec vitare: et extremita-
tē etiā pene eterne q̄ ipſum expectat/ ꝟbaliť de-
Pro.14.b clarare: dicēs illud: Extrema gaudiȷ luctꝰ occu-
pat: ⁊ poterit ipm̄ in hierlm̄. i. in ſtatu grē capti
Aliter uare. ¶ Uel dic ꝙ extremitas ē vana ſpes: quā
de pedibꝰ ⁊ manibꝰ. i. affectibꝰ ⁊ opibꝰ ſperanꝰ
reportare: quā q̄dē vanā extremitatē debet ꝑdi-
cator hol ꝑſcindere: ⁊ vanitatē ꝑſumptionis ab
affectibꝰ ⁊ actibꝰ ſuis reſecare: vt ipm̄ poſſit in
hierlm̄. i. in paradiſū hūilē ⁊ obedientē habere.

¶ Capitulū ſecundū Textus: Aſcen
ditq̄ȝ angelus dñi de galgalis ad lo
cū flentiū. Moralitatu Capi. II

B De iebuzeis ⁊ aliīs infidelibꝰ nō interfe
ctis/ ſed ſub tributo redactis: vide Io-
Joſue.17.d ſue. De hoc ꝙ arguente angelo popu-
lū ꝓ eo ꝙ chananeos nō extirpauerunt/ incepe
Moralitas runt flere: vt ponitur hic. ¶ Quod vtiq̄ȝ ad hoc
poteſt applicari: ꝙ cū angelus. i. predicator loq̄
tur: ⁊ peccata noſtra nobis improperat: pecca-
tor flere ⁊ penitere teneť: tranſeo illud ꝙ domi-
nus etiā multos chananeos delendos reliq̄t:
vt in ipſis filiȷ iſrael exercitarenť: vt factū armo-
rū experirenť: cū ſm̄ Senecā/ miſerrima ſit for-
Aliter tuna q̄ inimico caret. ¶ Uel ad hoc poteſt ap-
plicari/ ꝙ vtile eſt quandoq̄ȝ homini inimicos
habere: vt dū habeat quid timere debeat/ diſcat
ſe cautius cuſtodire: ⁊ vt virtutē ſuā poſſit cōtra
Exo.34.d eos exercere. Similiter pretermitto: ſed vide in
Joſue.8.b Exo. vbi de hoc/ ⁊ Joſue. ¶ Eglon rex moab
Ca.III.b pinguiſſimus opprimebat populū iſrael violen
ter. Nam quia dño peccauerant/ tradiderat eos
dñs iſti regi: quia per aioth filiū gera qui vtraq̄ȝ
manu vtebatur pro dextera: volens liberare po-
pulū/ fecit gladiū ancipitē/ ⁊ captis muneribꝰ ad
regem acceſſit: vt ſic ſub amicitie ſpecie facilꝰ
ipȝ regē occideret. Offert igiť regi munera ⁊ ab
eo gratioſe recedit: ſed cito poſt/ dimiſſis ſociīs
ſolꝰ reuertēs/ regē ĩ eſtiuo cubiculo reppit. Cui cū
ꝟbū ſecretū ſe velle ei dicere aſſereret: rex vniuer
ſos emiſit. Quē aioth ſolū inuēs/ ipm̄ gladio an
cipiti trāſfixit/ ⁊ occidit: ⁊ clauſis fortiť oſtiīs/ ꝑ
poſteriorē ptē domꝰ fugit: ⁊ tādē clangēs bucci-
na/ moabitas plurimos interfecit. ¶ Iſtud pōt C
allegari exēplariter: ꝙ valde fatuū eſt cū inimico Moralitas
ſolū remanere: ⁊ illū amicū credere/ quē violen-
ter afflixeris. Quandoq̄ȝ eī potuerit ⁊ voluerit
dāna tibi dare: dato ꝙ ipm̄ videas munera tibi
offerre ⁊ amicitiā ſimulare. Cōſtat eī ꝙ ſi ocū
⁊ tēpus opportunū inuenerit: ꝯtra te ſtatim ſur
get ⁊ inimicitiā tibi oſtendet. Ideo bene dicit il
le: Uerūtamē cū maleficeris nō credas. Unde
Sene. in ꝓuerbiīs: Cū inimico nemo tutꝰ ĩ gra
tiā redit. Et Eccī. Nō credas inimico tuo ĩ eter Eccl.12.b
nū. In oculis ſuis lachrymabiť inimicus: et ſi
inuenerit tēpꝰ/ non ſatiabiť ſanguine tuo. Illud
male audiuerat ille rex ꝑſaꝝ: q̄ dato ꝙ cuidā ꝑn-
cipi ꝓpriū filiū comedendum dediſſet: ipſum ta
mē ducē exercitus ſui fecit/ q̄ ꝑſuadens militibꝰ
tyrū in regē cōſtitui: deſtitui regē aliū procura-
uit. ¶ Uel dic ſpūaliter: ꝙ eglon q̄ interꝑtať fe- Aliter
ſtiuitas inutilis/ eſt caro eius cuiꝰ ſcȝ feſtū ⁊ dele
ctatio nō valet: q̄ tamē filios iſrael. i. chriſtianos
⁊ fideles ſibi ſubiugat: ⁊ eos ſuis imundis ſug-
geſtionibꝰ opprimit iugiter atq̄ȝ grauat. Aioth
q̄ interꝑtať laudabilis/ ſignificat virū iuſtū ⁊ ma
xime bonū eccleſiaſticū vel prelatū. Gere q̄ in-
cola interpretať/ filius dicit: ꝓ eo ꝙ iſte ꝑegrinū
⁊ incolā ſe reputans in hoc mūdo: nō tanq̄ poſ
ſeſſor/ ſed tanq̄ incola cōuerſať: ꝓpterea a dño
laudabilis iudicať. Unde dicit: Laudemus viros Eccl.44.a
glorioſos parentes noſtros. Ille eī vtraq̄ȝ ma
nu debet vti ꝓ dextera: qꝛ ſcȝ nulla debet in eo
inueniri ſiniſtra vel vitioſa operatio/ ſed cūcta de-
xtera ⁊ virtuoſa. Dato eī ꝙ vir ꝑfectus vtrāq̄ȝ D
manū habeat/ tā dexterā q̄ ſiniſtram. i. dato ꝙ
vtrāq̄ȝ diſcretionē habeat/ ſcȝ ad miniſtrādum
ſpūalia ⁊ terrena: vel dato etiā ꝙ duo opera exerce
at/ ſcȝ ꝯtēplationis ⁊ actiōis. Uel dato ꝙ dupli-
ci ſcientia polleat/ ſcȝ ſpeculatiua ⁊ practica: ni-
hilominus tamē vtraq̄ȝ debet vti ꝓ dextera: in-
quantū etiā opera ſua q̄ ſiniſtra. i. minus idonea
videbanť/ ad dei laudē ⁊ anime ſalutē ordinat: et
ſic ipſa facit eſſe dextera atq̄ȝ ſancta. Apľs: Si Ro.2.d
ꝑputiū iuſticias legis cuſtodiat: nōne ꝑputium
illius in circumciſione reputabiť? ⁊ ſic fit de illis
de q̄bus dicit: ꝙ in gabaa erant ſeptingenti vi- Iudic.20.b
ri ita ſiniſtra vt dextera ꝑliantes. Gladius an-
ceps quē iſte habet/ ſignificat penitentiā: que eſt
anceps ꝑ quos interius ꝑ ꝯtritionē ſcindit: ⁊ ex-
terius ꝑ ſatiſfactionē ledit. Et etiā iſte gladius
eſt oratio/ q̄ ꝓ eo dicit biceps: qꝛ deū recōciliat:
hoſtes ꝟo ſpūales impugnat. ¶ Dico igitur ꝙ
quādo aioth. i. vir ꝑfectus q̄ pōt dici laudabi-
lis ⁊ ꝑegrinus: ⁊ qui vtraq̄ȝ manu. i. in omni ſuo
opere inueniť dexter ⁊ ꝟtuoſus: vult ſupare eglon
. i. inutilē feſtiuitatē ⁊ gloriā carnis ſue: ⁊ de eiꝰ
poteſtate filios iſrľ. i. affectiōes ⁊ motꝰ animi li-
berare: debet ipm̄ ſecrete ꝑcutere ⁊ afficere gla-
dio ancipiti orōnis vel penitētie: ita ꝙ pinguedi
nē deliciaꝝ ſuaꝝ debet reſtringere: ⁊ ſtercora vi-
tioꝝ extra ꝓiīcere ⁊ horrere: ⁊ tandē oſtia ſen
ſuū a mūdi delectabilibꝰ claudere: ⁊ ipm̄ mortu
um. i. ipſam carnē mortificatā dimittere ⁊ abire.

L Talieñ gladio caro moꝛtificaꝑ ꝛ ſpūaliter occi-
dit:et iſrael.i.mens a peccati ſeruitutibus libe-
Ro.6.d raꝑ. Un̄ apls: Liberati a pctō/ſerui autem facti
Aliter deo. ¶ Uel dic ꝙ rex iſte eſt ꝑlat⁹: aioth eñ eſt
ambitioſus:qui regē ſuū.i.ꝑlatū occidere et ca-
pere cupiens/gladiū ancipitē.i.linguā adulatri
cē ſibi acuit:ipſamqȝ ad vtrāqȝ partē nunc ꝑ pri
mo/nunc cōtra ſecūdū:quod magis credit pla-
cere ſcindere:ꝛ loq̄ inſtruit vtrāqȝ manū ad dili
gēdū:obſequēdū in dexterā cōuertit:ꝛ etiā ſe eſſe
totū dextrū ꝛ virtuoſum/et nihil habere ſiniſtꝝ
vel vitioſum diſſimulat ꝛ ꝑtendit:munera etiā ꝑ
parat/q̄ ante oīa ꝑmittere nō poſtponit: tādem
ꝰo oblatis muneribꝰ iſte ſolet ſecretū colloquiū
petere:et tunc ſolet regē.i.ꝑlatū gladio lingue
ancipitis ꝛ adulatricis ꝑcutere:et ipm gladiū in
coꝛ ipſiꝰ infigere:et ita ſolet eū decipere/ꝛ ſpūa-
liter occidere:et ſe libertati(obtēto bñficio vel di
Tob.1.d gnitate)reſtituere vel ambire. Un̄ Tob. Occa-
derunt regē filij eius. Uidemꝰ eñ hodie mltos
reges.i.multos magnates et ꝑlatos moꝛtuos
effeminatos iacētes:et ꝑ gladios ancipites lin-
guā adulatoꝝ et maloꝝ cōſiliatoꝝ ſuoꝝ/miſeros
et languētes et nulla virtute pollētes: ſed in vi-
tijs moꝛtuos ꝛ fetētes. Cōſtat eñ hodie ꝙ tales
gladij ſunt cauſa moꝛtis et ꝑditiōis oīm ſupioꝝ.
Ps.149.b Un̄ in pſal. Gladij ancipites in manibꝰ eoꝝ/ſcȝ
adulatoꝝ. Ad alligādos reges eoꝝ in cōpedibꝰ:
Aliter et nobiles eoꝝ in manicis ferreis. ¶ Uel dic ꝙ
aioth eſt laudabilis predicatoꝛ:q̄ cū gladio anci
piti verbi dei preliaꝑ cōtra eglon.i.cōtra pecca-
F toꝛē/vt eū occidat ſpūaliter et cōuertat:ꝑmo ta-
mē debet vti muneribus/vt ipm ad gloꝛiā allici
endo:tandē gladio aſpere coꝛrectionis ipm per
Heb.4.c toꝛmēta inferni deterrēdo. Unde apls: Uiuus
eſt ſermo dei et efficax:et penetrabilioꝛ oīni gla
Aliter dio ancipiti. ¶ Uel dic ꝙ iſte rex eſt diabolus:
qui dicit rex ſup oēs filios ſupbie. Cōtra quē pu
Iob.41.d gnat ꝑdicatoꝛ gladio verbi dei:et etiā iuſtus cū
Ca.III.d gladio penitētie et oꝛōnis ꝛc̄. ¶ Sicut hic patȝ
ſangar q̄ iudicabat iſrl̄:nō legiꝑ cum gladio ali-
quē holem occidiſſe:et tñ cū vno vomere quod
eſt inſtrumētū hebes/rude et nō acutū/dicit ſex-
Moꝛalitas centos holes ꝑemiſſe. ¶ Et hoc ad hoc pōt ap
plicari/ꝙ quandoqȝ in coꝛrectione vel ꝑdicatio
ne plus ꝑficit ad alios occidendū.i. coꝛrigēdū
vel cōuertendū hebes verboꝝ ruditas/ꝙ̄ acuta
ſcientiaꝝ ſubtilitas:et plus iuuat benignitas re
ſecata/ꝙ̄ ſeueritas exacuata. Ita ꝙ plerūqȝ vtile
imo neceſſariū eſt excōmunicationis vel aſpere
coꝛrectionis gladium recondere:et cum vome-
re dulcis et blandientis exhoꝛtatiōis hoſtes.i.
vitia et demones/ac etiā ipſos peccatoꝛes et im
Mat.26.e pios impugnare. Ideo petro paſtoꝛi eccleſie di
ctum eſt: Pone gladium tuum ꝛc̄.

¶ Capitulū quartū textus: Addide-
runtqȝ filij iſrael facere malū in con-
ſpectu dn̄o. Moꝛalitatū Capl'm III

D Elboꝛa ꝑphetiſſa vxoꝛ lapidoth iudi
cabat populū iſrael/ſedēs ſub palma.
Cūȝ igitur iabin rex chanaan miſiſſet
ziȝarā principē exercitus ſui cōtra populū dñi:
vocauit delboꝛa barach filiū abinoem: et cōſti-
tuit eū principē populi vt cōtra ziȝarum dimica-
ret. Adiecit tamē et dixit ſibi ꝙ victoꝛia ſibi nō
aſcriberetꝰ/ſed ꝙ mulier de ziȝara triumpharet.
Quod ſcȝ factū eſt:qꝛ tandē cōmiſſo ꝑlio ziȝara
pedes fugiebat. Iabel aūt vxoꝛ aber cinei ipm
recepit:aquā petenti lac dedit/et doꝛmientē oc-
cidit:et caput eius clauo tabernaculi cum mal
Allegoria leo ꝑfoꝛauit. ¶ Illud quidā exponunt allegoꝛi
ce. Dicunt eñ ꝙ delboꝛa q̄ interpretatꝰ loquens
ſeu apex:ſignificat legē diuinā/q̄ de fidei et vir-
tutū apice loquitꝰ. Que ꝑphetiſſa dicitꝰ:pꝛo eo ꝙ
de futuris ꝑphetare dinoſcitꝰ:et ſub palma ſe-
det:eo ꝙ palmā celeſtis gloꝛie repꝛomittere cō-
pꝛobatꝰ. Uxoꝛ etiā dicitꝰ lapidoth/q̄ interpretatꝰ
fulguratio:pꝛo eo ꝙ in ea fulgoꝛ et ſplendoꝛ fi-
dei reuelatꝰ. Per barach q̄ interpretatꝰ coꝛuſca-
tio/accipitꝰ populus iudeoꝝ: qui reuera ad mo-
dicū virtutibus coꝛuſcauit:qꝛ ſubito euanuit et
defecit. Per ziȝarā q̄ interꝑtatꝰ excluſio gaudij/
intelligitꝰ diabolus:qui ſcȝ a gaudio paradiſi fu
it excluſus:et hic in triſticia poſitus et incluſus.
Iſte eñ cū exercitu ſuo.i.vitioꝝ nō ceſſat cōtra
filios iſrl̄.i. iuſtos continue debellare:vt ſic eos
poſſit a paradiſi gaudio excludere. Per Iabel
ꝰo mulierē gētilē iſraeliticis cōfederatā et adiū
ctam/intelligitꝰ eccleſia de gentilitate aſſumpta.
Quia ꝑ certo iſta eſt veritas:ꝙ a principio del-
boꝛa ꝑphetiſſa.i. lex diuina:vel etiā ipſe deꝰ le-
gis factoꝛ:vel etiā ipſe moyſes legiſlatoꝛ/miſit
D contra ziȝaram et exercitum ſuū.i.contra diabo
lum et vitia q̄ filios iſrael.i.patriarchas graua-
bat:barach.i.populum iudaicū:vt ſcȝ ꝯtra ipm
pugnaret:et vt eius potentiā eneruaret. Sȝ q̄d̄.
Pꝛo certo iſti nō fuit victoꝛia data:nec victi di
aboli gloꝛia attributa:qꝛ reuera nō populus iu-
daicus/nec ipſius ſynagoga diabolū ſuperauit:
ſed iabel gentilis mulier.i.eccleſia chꝛiſtiana ex
gentilitate ꝑ maioꝛi preſumpta/cōtra ipm ꝑua
luit:et cū malleo ligneo et clauo tabernaculi.i.
mediante ligno crucis et clauis quibus fuit do
minus cōclauatus:necnō lacte quo fuit ſm̄ car
nē nutritus:hoc eſt dictu:mediante fide/quā de
chꝛiſti incarnatione et paſſione credit et tenet/
ipſum turpiter ꝑſtrauit: et virtutē ipſius ener-
uauit:et filios iſrael.i.fideles de ipſius manibꝰ
Iudic.9.f liberauit. Iudic. Ecce vna mulier fragmentum
mole deſup iaciens:illi ſit capiti abimelech:ꝛ cō
Aliter fregit cerebrū eius. ¶ Uel dic ꝙ talis mulier ē
beata virgo:q̄ reuera iabel.i.dei aſcenſio dicitꝰ:
ꝑ eo ꝙ in ipſa deus carnē aſſumēdo aſcendiſſe
Eſa.19.a. ꝑbatꝰ. Eſa. Aſcendet dñs ſup nubē leuē/et igre-
dietꝰ egyptū. Iſta eñ lacte ſuo mediāte/quo ſcȝ
nutriuit chꝛiſtū:in ligno crucis cū clauis et lan
cea ſuffragante/quibus ipſe chꝛiſtus moꝛtem ſu
ſtinuit:ipſum ziȝaram.i.diabolū ſuperauit:et id
victoꝛiā contra ipſum ſibi ſoli ſancta matꝰ eccle-
Iudit.14.c ſia attribuit. Iudith: Una mulier hebꝛea fecit
confuſionem in domo nabuchodonoſoꝛ regis.
Aliter ¶ Uel illud allega:ꝙ quandoqȝ melius vincitꝰ

B ziʒaram coruſcantem .i. diabolum/ carnem vel
mundū in fatuoꝝ cordibus rutilantē: ⁊ preliū di
uerſaꝝ tentationū cōtra nos ſuſcitantē: iabel/ ꝙ
ziʒara: femina/ ꝙ vir: ſimplex/ ꝙ litteratus: laic⁹/
ꝙ clericus: ſecularis/ ꝙ religioſus: qꝛ reuera ſe-
pe fit ꝙ iſti ſimplices cū lacte elemoſynaꝝ quas
faciunt: ⁊ cū malleo crucis/ cuius memoriā .i. de
uotionē deferunt: ⁊ cū clauo diui timoris/ ꝙ ad li
terā totū mentis tabernaculū retinet ne labatur:
quo cor ſuū pforant atqꝫ pungūt: ipm ziʒarā .i.
diabolū/ carnē vel mūdū taliter pcutiūt: ꝙ ipm
ſuperāt atqꝫ pſternunt. Barach vero dux exerci-
tus .i. ſupiores ⁊ clerici ipſum ita non verberant
Iudic. 5. b aut deuincunt. Ideo bene dicit Iob. Infirm⁹
Eodē ca. c dicat ꝙ ego fortis ſuꝫ. ¶ Iabel vxor abercinei
vidēs ziʒarā principē ſitibundū ⁊ prelio fatiga-
tum: vocauit eum in tabernaculo/ dicēs: Intra
ad me domine/ ne timeas. Que ſtatim aperuit vtrem
lactis: ⁊ dato ꝙ aquā petiiſſet/ ſibi tamē lac de-
dit vt dormiret. Iſto igit̄ fortiter dormiente/ ce
pit iſta mulier clauū tabernaculi ſui: ⁊ cum mal
leo tempora eius tranſfixit: ipſumqꝫ in terra po
ſuit/ ⁊ interfecit: ⁊ ſic ſoporē morti ſocians/ miſe
Moralitas rabiliter obijt ⁊ defecit. ¶ Iſta etiā aliter poſ-
ſunt exponi ꝙ in pcedenti capitulo: ſcꝫ ꝙ p iſtuꝫ
ziʒarā intelligo aliquē in tribulationib⁹ fatiga-
tū/ ⁊ p diuitiaꝝ inopiā ſitibundū: vel aliquē no-
bilē et clericū pauperē beneficiatū vel patrimo-
natū. Per iabel vero vſurariū/ intelligo aliquē
B ꝙ lacte tēporalis ſubſtantie abundat multiplici
ter in hoc mūdo: qꝛ reuera qñ iſta deceptrix mu-
lier/ ſcꝫ vſurarius videt iſtū ziʒarā .i. pauperē ſi-
tire .i. bonis tēporalibus indigere: ſolet eū in ta
bernaculū dom⁹ ſue ſecrete introducere: ⁊ vtrē
lactis .i. arcā ſue auaricie aperire. Et dato ꝙ nō
petat niſi aquā .i. aliqd modicū p tēpore tranſe-
undo: ipſe tamē largiſſime lac bonoꝝ ſuoꝝ .ſ. bla-
dum vel pecuniā: ſolet ſibi ad vſurā cōcedere: et
eū ad tēpus ſatiare: ⁊ ſomnū delectationis ⁊ cō
placentie in ipo generare. Quia p certo iſti vſu
rarij etiā plus ꝙ homo indigent: liberaliter tri
buūt/ qñ ſibi bonā hereditatē ſentiūt. Vñ Exo.
Exo. 36. a Plus offert pplˢ ꝙ neceſſariū ſit. Sed qd eſt?
Pro certo dū dormit .i. dū nō aduertit/ cōtra eū
ſolet inſurgere: ⁊ malleū ſue crudelitatis in ipm
inuehere: ⁊ clauo crudelis punitionis ⁊ vſurarie
capacitatis ipm tranſfigere: ⁊ p exheredatio-
nē ipm mortuū ⁊ depauperatuꝫ: ⁊ ad terrā .i. ad
miſeriā pfoſſum ⁊ infixū dimittere ⁊ abire. Pro
Pro. 16. d uer. Vir iniquus lactat amicū ſuū: ⁊ ducit euꝫ p
Aliter viā nō bonā. ¶ Vel dic ꝙ talis mulier eſt blan-
dus adulator/ vel malus cōſiliarius ſeu fautor: ꝙ
reuera ziʒare principi militie regis iabin .i. mun
di principibus ⁊ ſupioribus: lac p aqua .i. dulce
dinē adulationis p veritate offerūt. Et ſic duꝫ
eos in malo dormire ⁊ delectari faciunt/ ipſos
ſpiritualiter interficiunt: ⁊ clauis diuerſoꝝ vitio
Iudic. 5. d. rum tranſfigunt. Iudic. Aquā petenti lac dedit
Aliter atqꝫ in phiala principū obtulit butyrū. ¶ Vel
dic ꝙ talis mulier eſt diabolus/ vel caro/ vl̄ ma-
la mulier; ſꝫ de hoc vide ſup li. ij. ca. de aſpide.

¶ Capitulū quintū Textus: Cecine-
runtqꝫ delbora et barach filius abi-
noem. Moralitatū Ca. IIII

C Delbora prophetiſſa cum barach ad p
lium miſiſſet contra ziʒarā proceden-
tem/ multi de filijs iſrael cum eo nō fue
runt: quapropter iſtos hic in ſuo carmine repre
hendit: ⁊ iſti fuerūt ruben qui inter duos termi-
nos habitans/ gregium ſibilos audiebat. Ga-
laad qui trans iordanē quieſcebat: ⁊ dan qui in
nauibus vacabat: ⁊ aſer qui in portubus mora-
bat̄ ⁊ in littore maris habitabat. E cōtra vero alij
qui cum eo ad preliū acceſſerunt. Et ideo cōmē
datur iſacbar: cuius principes fuerūt cū delbo-
ra ⁊ ʒabulon ⁊ neptalim: ꝙ animas ſuas dederūt
diſcrimini. Et ſicut hic dicit̄: de celo dimicatum
eſt p iſtis: ⁊ ſtelle manētes in ordine ⁊ curſu ſuo/
aduerſus ziʒaram pugnauerūt. ¶ Sic vero mul Moralitas
ti ſunt hodie qui cū prophetiſſa .i. cum ſanctis
perſonis non curant contra ziʒaram .i. ꝯtra ho
ſtes ſpirituales pugnare: ⁊ potiſſime tales ſunt
quatuor genera perſonaꝝ. Primus iſtorum eſt
ruben videns per mediū: qui ſignificat ſubtiles
clericos ⁊ aduocatos. Qui cum aſtute qd ſit fa-
ciendum videant: ipſi tamē ad bella contra vitia
non pperant: ſed inter duos terminos/ ſcꝫ diui-
tiaꝝ ⁊ honoꝝ habitant: vbi ſibilos gregū .i. ver-
ba adulatoꝝ ⁊ voces blandas: eorumqꝫ fauores
dominoꝝ maioꝝ libenter audiunt ⁊ auſcultant.
Vnde ipſi poſſunt dicere de adulatoribus illud D
Iob: Stetit quidā cuius nō cognoſcebā vultū; Iob. 4. c
imago corā oculis meis: ⁊ vocē quaſi aure lenis
audiui. Adulator eñ imago dicit̄: qꝛ habet ami
ci ſimilitudinē/ nō veritatē: cuius licet audiamus
vocē lenē ⁊ blandā loquacitatē: nō propter hoc
cognoſcimus vultū eius .i. interiorē voluntateꝫ.
Secundus iſtorum eſt galaad: qui interpretatur
cumulus teſtis: qui ſignificat ſuperbos: qui di-
recte cumulus teſtis dicuntur: pro eo ꝙ cumul⁹
⁊ tumor preſumptionis ⁊ inflate elationis ſue in
teriorē ſuperbiā atteſtant̄. Et ibi trans iordanē
qui interpretatur riuus iudicij/ dicūtur quieſce-
re: quia ſeipſos neſciūt iudicare. Sed vltra ſui
ipſius verā cognitionē ſolent quieſcere ⁊ mane-
re: cum tamen dicat apoſtolus: Si noſmetipſos 1. Co. 11. g
dijudicaremus/ nō vtiqꝫ iudicaremur. Tertius
illorum eſt dan/ qui interpretat̄ cauſa: ⁊ qui ī na-
uibus dicit̄ vacare: et ſignificat illos qui in cau-
ſis et litigijs necnon in nauibus .i. in fluctuoſis
mundi negocijs ſe ſolent plus ꝙ deceat occupa
re. Unde dicitur: Nauicula in medio mari iacta Mat. 14. c
batur fluctibus. Quartus iſtorum eſt aſer/ ꝙ in-
terpretatur diuitie ſeu beatus: ⁊ ſignificat mun-
di diuites: et in littore maris huius mūdi p affe-
ctum manentes: et tpali beatitudine pre ceteris
gaudētes. Vñ Abac. Viā feciſti in mari eqs tu- Abac. 3. d
is. Iſta igit̄ quatuor genera perſonaꝝ: ſcꝫ illi ꝙ
in diuitijs ampliantur: iſti qui in litigijs ⁊ nego
cijs occupantur: illi qui per ſuperbiam inflant̄:
⁊ iſti qui p vanā ſapientiā illuſtrant̄; non curant
hodie ſpiritualiter pugnare: nec cōtra diabolū

E collegꝗ̄ poſſit aliquis idone⁹ reperiri. Si vero fra
ter hmōi/videlicet bonus ſubdit⁹/ noluerit vxo
rē ducere/nec ad ꝑlaturā ꝓmoueri: ſi forte non
poſſit tūc ibidē aliqs idone⁹ reperiri: tūc alius re
motior poterit eligi et aſſumi. Verūtamen ipſa
mulier/id eſt eccleſia: talē ſe refutātē merito de-
bet cōtemnere et cōſpuere: et eū calciamēto pri
uilegiorū nudare: q̄ ſcʒ ſemē fratris.i. ſubditos
Aliter defuncti ꝑlati noluerit ſuſcitare. ¶ Vel dic q̄
vir mortuus eſt malus prelat⁹: frater ei⁹ viu⁹ eſt
bon⁹ et gnar⁹: q̄ vidēs fratrē ſuū.i. ꝑlatū: eſſe mor
tuū/id eſt inſciū et ignarū: et ꝓpter defectū gene
rationis.i. ꝑdicatiōis ſemine denudatū: debet
vxorē eius/id eſt eccleſiā/ parochiam vel dioce
ſim ipſi⁹ ibidē predicādo accipere/et negociū ꝓ
ſuo fratre ſumere: et ſemē filioꝝ nouorū ipſi fra
tri ſuo mortuo ſpūaliter generare. Quod ſi fa-
cere noluerit: calciamenta bonorū tēpaliū/et ſub
uentionē elemoſynarū iuſte poterit ipſa vxor ta
li fratri vel ꝓximo.i. tali doctori vel predicatori
ſubtrahere: et in ipſius faciē cōſpuere.i. ipſuʒ pu
Aliter blice poterit increpare. ¶ Vel dic q̄ prim⁹ vir
eſt Moyſes: qui de vxore/ſeu ſynagoga/ſeu le-
ge antiqua: liberos/id eſt homines in gr̄a con-
ſtitutos generare nō potuit: immo ſine tali ſemi
Hebre.7.c. ne diſceſſit: q̄ ſicut dicit Apl's: Nihil ad perfe-
ctū adduxit lex. Quapropter frater ei⁹ chriſtus
vxorē ei⁹ ſcʒ ſynagogā ſeu antiquā legē duxit/te
nuit/tradidit/expoſuit et accepit: dicēs illud euā
Math.5.b. ge. Nō veni ſoluere legē/ſed adimplere. Et iſtā
F vxorē antiquā i nouā nuptā ſuā/ id eſt in eccleſi
am cōmutauit: et ſic fratri ſuo moyſi ſemē.i. fili-
os ſuſcitauit: inq̄ntū multos filios iſrael filiꝫs gra
tie cōformauit: et fideles et catholicos eſſe fecit.
Mat.3.b. Vñ dicit: Potēs eſt enī deus de lapidib⁹ ſuſci-
Aliter tare filios abrae ꝛc̄. ¶ Vel dic q̄ chriſt⁹ fuit pri
mus vir/q̄ ſine liberis.i. fidelib⁹ dicit diſceſſiſſe
eo q̄ paucos fideles legiſ dū viueret cōuertiſſe.
Sed reuera fratres eius apl'i et ꝑdicatores: vxo
rē ei⁹/id eſt eccleſiā et ei⁹ regimē acceperūt: et ipſi
fratri ſuo mortuo/id eſt chriſto/plurimos genu
erūt: illos ſcʒ quos ad fidē et ad iuſticiā conuer
Eodē ca.a terunt. ¶ In iſto capl'o ꝑcepit dñs/q̄ os bouis
triturātis in area meſſis alicuius non debebat
alligari. Nō alligabis inquit os bouis tritu-
rātis in area. Vnde videt ex ſcriptura ſuppone
re: q̄ in illis partib⁹ nō cū flagellis/ſed cū aiali-
Moralitas bus ſegetes triturabāt. ¶ Iſta videtur apl's de
predicatorib⁹ exponere: qui ſcʒ eſt quaſi bos in
area dñi ꝓ ſegete fideliuʒ triturāda/et verbis et
increpationib⁹ corrigenda: et a paleis: id eſt vi
tijs ſegregāda: q̄ reuera talis nō debet os alli-
gatū habere/ne aliquid comedat. Sed pot⁹ li-
citū eſt et iuſtū vt os liberū habeat/ id eſt vt ab
illis qb⁹ ꝑdicat/victū et ſtipēdia vite (teſte pau-
1.Timo.5.c. lo apl'o) ſumat: qui dicit: Dignus eſt operarius
1.Co.9.a. mercede ſua. Nullus tenet ꝓprijs ſtipēdijs mi-
Ibidem.b. litare. Et: Qui ſeruit altari/debet viuere de al-
Ibidem tari. Et: Nō magnū eſt/ſi is qui ſpūalia ſeminat
Aliter tēporalia et neceſſaria ſibi metat. ¶ Vl' iſtud po
teſt generaliter allegari de quolibet ſeruitore vl'
operario; cui ſcʒ eſt in neceſſarijs ꝓuidendū/et i ra G
tionabilibus ſtipēdijs cōpēſandū. ¶ Hic etiā Eodē ca.a
ponit: q̄ cū quis per iudicē ad verbera cōdem-
nādus erat: numerus plagarū ad quadragena
riū numerū attingere nō debebat. De quo etiā
dicit apl's: q̄ quinquies quadragenas plagas/ 2.Co.11.c.
vna tamē min⁹ acceperat: q̄ ſcʒ q̄ vna de q̄dra-
ginta ſola deficeret/ſufficiebat. Quod allegari
poteſt/q̄ nunq̄ eſt crudeliter contra hoiem ꝓce
dendum: ſed q̄ ſemper conſyderanda eſt natu-
ra/et ei compatiendū.

¶ Capitulum viceſimumoctauum Text⁹: Si aūt audieris vocē domi- ni dei tui. Moralitatū Ca. XIII

Hic cōſequēter ponit de altari de lapi-
dibus informib⁹ edificādo: de hoc vi-
de in lib. Ioſue. Itē de bñdictionib⁹ et Joſue.8.f.
maledictionib⁹ imprecādis. Circa hoc aduerte/
q̄ hic imprecant aliq̄ bñdictiōes legē ſeruātib⁹
et aliq̄ maledictiones legē nō ſeruātib⁹. Itē ſci
endū/q̄ alique tribus iſrael reputabant ignobi
les: q̄ deſcēderāt de ancillis ꝛc̄. Verūtamen (vt
ponit Comeſtor) et ruben et zabulō/q̄uis erāt de
liberis vxoribus/etiam tū q̄nq̄ inter ignobiles
habebant. Ruben autē q̄ cubile patris fedaue-
rat: et zabulon q̄ vltim⁹ lye fuerat. Iſta igit fuit
veritas/q̄ tribus nobiliores cōſtitute ſunt ſup
montē garizim/ quod interpretat diuiſio: vt fa-
ctiones legis benedicerēt. Ignobiles ſteterunt
ſup montē ebal/ vt legis trāſgreſſores maledice
rēt. ¶ In quib⁹ moraliter notari pōt/q̄ nobi- Moralitas
lius officiū eſt bñdicere q̄ maledicere: et q̄ viri H.
ſpūales et nobiles et ꝑdicatores/et qui ſunt ſpūa
les iudices: magis ſtudēt ſubditos ſuos ad ob-
ſeruantiā diuine legis inducere ꝓmittēdo et alli
ciendo amore et ſpe ꝓmij/q̄ cōminando timore
ſupplicij. Ecōtra vero ignobiles trib⁹/ id eſt iudi
ces tēpales magis ad hoc nitunt ſubditos com
pellere et a malo coercere maledictiōe q̄ bene-
dictione/pena q̄ gratia/timore q̄ amore. Bo
ni ergo ſtāt in mōte garizim/ q̄ interꝑtat diui-
ſio: quia ſcʒ iſti a mūdi tumultibus/vitijs et con
cupiſcentijs ſe diuidūt. Mali vero ſtant in mon
te ebal/q̄ interpretat vorago: q̄ per auariciam
oīa vorāt et cōſumūt: q̄ iſti ſcʒ balliui et iudi-
ces ſeculares/q̄ alios cōpellūt ad bonū: hoc ſo-
lū faciunt ad deuorandū/et ad emēdas et ad lu
cra tēpalia emungendū. Vnde: Deuorabūt eum Deute.32.d.
morſu amariſſimo.

¶ Ex capitulo viceſimooctauo Textus: Percutiat te dominus egeſtate/febri et frigore. Moralitatū Capitulum XIIII

Iter malas impꝓcatiōes ſeu maledictio
nes q̄ filijs iſrl' niſi legē ſeruauerint pro
mittunt/dicit ſic: Percutiat te dñs. ege
ſtate/frigore/febri et ardore/corrupto aere et ru-
bigine. Sit celū quod ſupra te eſt eneuʒ/et terra
quā calcas ferrea. Det dñs t're tue imbrē pulue
rē de celo: deſcēdat ſuper te cinis: tradat te do-
min⁹ corruentē ante hoſtes tuos. Per viā vnā

B ingrediaris ad eos/ꝛ ꝑ ſeptē fugias: omī tꝑe ca
lumniā ſuſtineas:nec habeas q̄ liberet te. Uxo
rē accipias/ꝛ ali⁹ dormiat cū ea. Domū edifices
et ali⁹ habitet ī ea. Uineā plantes/ꝛ nō vindemi
es eā: ſementē multū iacies ī terra/ꝛ modicū cō-
gregabis. Oliuas habebis/ꝛ nō vngeris oleo.
Aduena q̄ tecū 9ſat ī terra/aſcēdet ſuꝑ te/et erit
ſublimioꝛ:tu aūt deſcēdes/ꝛ eris inferioꝛ. Iſte ꝛ
multe alie maledictiones imꝑcant̄ hic male ſer
Moꝛalitas uātib⁹ legē dei. ❡ Sic reuera hodie partim ſpi
ritualit̄/partim līalit̄ intellecte/iſte maledictōes
imꝑcant̄ illis q̄ mādata dn̄i vilipendūt:qꝛ ꝓ cer
to ſicut videmus/iſti ꝑcutiūtur egeſtate et fame
auaricie/febꝛe male ꝯcupiſcētie/frigoꝛe indeuo-
tiōis ꝛ deſidie/ardoꝛe luxūdicie ꝛ iracūdie/rubi-
gine inuidie:ꝛ ideo ipm celū ereū/et terrā ferreā
et pluuiā puluereā habēt: q2 celū efficit̄ eis ereū
.i. durū/et nullius influētie emiſſiuū:ꝛ terra etiā
ipſis efficit̄ ferrea et inutilis/ſterilis atq̄ ſicca. Aer
etiā efficit̄ puluere⁹.i. ſicc⁹/turbine⁹ ꝛ vētoſus: ꝛ
ſic habēt puluerē ꝓ pluuia/ſiccitatē ꝓ humidita
te/pauꝑtatē ꝓ opulentia. Quia ꝓ certo dū peccā-
res ab obſeruātia legis et mādatoꝝ ſe retrahūt
oīa bona tꝑalia eis deficiūt. Nec a celo influen
tia/nec ab aere pluuia/nec a terra fructuū copia
Hiere.3.a ſicut eſſet neceſſe ꝓueniūt. Uñ Hiere. Polluiſti
terrā ī foꝛnicatiōib⁹ tuis. Ideo ꝓhibite ſūt ſtel-
le pluuiarū/et ſerotin⁹ imber nō fuit: ꝛ ſic ſequit̄
ꝙ illi q̄ hñt oliuas/nō vngunt̄ oleo: illi q̄ multū
frumentū ī terra iaciūt/paꝝ recolligunt. Illi q̄
B habēt vxoꝛes/vituperia incurrūt. Sic etiaꝫ fit ꝙ
tales a ſuis hoſtib⁹ ad literā ſuppeditāt̄: ꝛ ipſis
depauperatis/aduene q̄ ſunt cū eis/ſcꝫ vſurarij
et extranei de bonis eoꝝ ditant̄. Quia breuiter
concludēdo/pctā noſtra cauſa ſunt q̄re pauꝑta
tes/lites/guerras et vituꝑia incurrim⁹: et to-
tū fit ꝓ eo/ꝙ diuine legis mādata nō cuſtodim⁹
Hiere.5.f. Hiere. Iniq̄tates veſtre declinauerūt hec: ꝛ pec
cata veſtra ꝓhibuerūt bonū a vobis: qꝛ inuenti
Allegoꝛia ſunt in populo meo impij. ❡ Iſta pñt morali-
ter ꝛ allegoꝛice allegari cōtra illos malos eccle
ſiaſticos: q̄ cū ſint filij iſrl̄. i. deū ꝑ fidē ꝛ ſcientiā
clare vidētes/et hereditatē eccle tanq̄ filij legiti
mi poſſidētes: ipſi tñ legē ꝛ mādata dei nō cuſto
diūt: q̄ꝓpter multa mala tꝑalia et ſpūalia in-
currunt. Et inde eſt ꝙ iſti hodie patiunt̄ eſuriē
auaricie/ febꝛē concupiſcētie ꝛc. ſicut ſupꝛa. Et
ideo fit ꝙ celū quod ſuꝑ ipſos eſt/eſt ereū: id eſt
ſuꝑioꝛes ſui/ ſcꝫ pꝛincipes et ꝑlati: ſunt eis duri
et crudeles/ꝛ clamoꝛoſi pariter ꝛ brigoſi. Terra
etiā quaꝫ calcāt eſt ferrea: qꝛ ſcꝫ inferioꝛ ppl's q̄
ꝑ terrā intelligit̄/eſt eis dur⁹/indeuot⁹/ ferre⁹ et
auſter⁹: et quod plus eſt: iſti recipiūt puluerē ꝓ
pluuia.i.tꝑalia q̄ ſunt hic puluis quē facit̄ venti
recipiūt ꝓ celeſti grā: terrena expectāt vel acce
ptāt ꝓ ſpūali influētia et ꝓ eterna glīa. Finaliter
de celo deſcēdet ſuꝑ eos cinis.i.inferni ardoꝛ ꝛ
incendiū. Iſta eñ ꝓh dolor ſe habēt ꝑ oꝛdinē
qꝛ ſcꝫ legē dei nō cuſtodim⁹. Ideo multa vitia
incurrimus: crudeles ꝛ malos ſuperioꝛes/et re
belles inferioꝛes inuenim⁹: et quod deteri⁹ eſt/

C ſpūalia cum terrenis/eternalia cum tempoꝛalibus
cōmutamus. Ecce igitur ꝙ iam ante hoſtes no-
ſtros.ſ. diabolū/carnē ꝛ mundū/ſpūalr̄ coꝛrui-
mus: ꝛ ꝗ̄ꝗ̄ ꝑ vnam viam.ſ.ꝑ grām/vel baptiſ-
mum/vel ꝑ penitentiā contra eos veniamus:ip
ſos tñ non vincimus/immo eos ꝑ ſeptē vias.i.
ꝑ ſeptem moꝛtalia vitia fugiētes/corā eis ſuccū
bimus ꝛ perimus: Ita ꝙ iam de nobis poteſt
diabolo dici illud quod ponit̄ in capitulo ꝑce-
denti: Per viam vnam veniēt ꝯtra te/ꝛ ꝑ ſepteꝫ
fugiēt a facie tua. Et breuiter omni die patimur
calumniā/ꝛ a ſpūalibus ꝛ tꝑalibus inimicis: et
nullus eſt q̄ liberet nos. Quia ad lrām/domos
noſtras/vineas ꝛ armēta/ꝛ boues ꝛ aſinos ſecu
lares rapiūt: vxoꝛes noſtras.i. eccliam ꝛ bñficia
alieni.i. ambitioſi ꝛ ſimoniaci auferūt a nobis:
ꝛ cum eis doꝛmiunt: ꝛ aduene q̄ nobiſcum ꝯuer
ſant̄.i.laici minoꝛis ſtatus hoſtes ſuꝑ caput no
ſtrum aſcēdunt: ꝛ nos ſibi ſubijciunt ꝛ ſubmit-
tunt/q̄.ſ. oīa pctā noſtra faciūt. Uñ Ezech. Sce
Ezech.23.e lus tuū et foꝛnicationes tue fecerunt tibi hoc.
Aliter ❡ Uel dic alio modo/ꝙ iam in ecclia celū.i. de
us noſter eſt ereus.i. dur⁹ ꝛ ſiccus ꝑ ſue grē ſub-
tractionē. Terra.i. populi ſubditi/vident̄ ferrei/
ꝑ obſtinationē ꝛ indeuotionē. Pluuia.i. doctri
na videt̄ puluerea ꝛ cinerea/ꝑ auaricie finalē in
tentionē. Scientie eñ ꝛ doctrine eccle q̄ ꝑ plu
uiam deſignant̄/pulueree ſunt: inq̄ntū.ſ. ad ag-
gregandū puluerē diuitiaꝝ oꝛdinant̄: vt patꝫ de
ſcientijs ciuilibus ꝛ mūdanis: Ita ꝙ ecclia iam
D
Job.7.d poteſt dicere illud Job: Ecce nūc in puluere doꝛ
Aliter mio. ❡ Uel etiā ꝑ puluerē accipe poſſumus bo-
na tꝑalia: qꝛ.ſ. ita eſt ꝙ tota pluuia.i. tota ꝯſola
tio noſtra eſt in puluere acq̄rendo/ꝛ terrenoꝝ
Eſa.65.d cinere colligēdo. Eſa. Serpēti puluis panis ei⁹
Quid plura? Iam videmus ꝙ in ecclia ꝑdicato
res multū ſemen bone doctrine ſemināt: paꝝ ta-
mē de fructu ſalutis animaꝝ repoꝛtāt. Multas
habet ecclia oliuas ꝛ vineas.i. multos diuites
pingues: q̄ tamē oleū elemoſynaꝝ/ꝛ vinū conſo
Abac.3.d lationū alijs nō diſtillant. Unde Abacuk: Nō
erit germen in vineis: Mentiet̄ opus oliue: ꝛ ar
ua non afferent cibum.

❡ Moꝛalitatū libꝛi Deuteronomij finis.

❡ Liber ſextus moꝛalitatum ſuper Joſue.

❡ Capl'm ſecundum Textus: Miſit igitur Joſue fili⁹ Nun de ſethim duos viros exploꝛa. Moꝛali. Ca. I

CUm moꝛ
tuo Moyſe/Joſue fa
ctus ꝑnceps ppl'i iſra
elitici/ppl'm ꝑ ioꝛdanē
vellet traducere in ter-
rā ꝓmiſſiōis: ꝛ añ ola
ꝓponeret ciuitatē hie
rico deſtruere: miſit il-

E huc certos exploratores. Qui cū a rege ciuitatis
quererēt ad mortē: raab meretrix ipos in domo
recepit/ ⁊ ſub ſtipula lini ipos in ſolario abſcon-
dit: ⁊ ſic inueſtigantes illuſit: ⁊ ipos fugiſſe diſſi-
mulās/ ipos pſequi pſuaſit. Quibus factis ex-
ploratores montana aſcēderunt: ⁊ ibi triduo ſte-
terūt: ⁊ tandē redeūtibus alijs pſecutoribus et
non inuenientibus eos/ ipſi ad Joſue ſine piculo
redierūt. Unde quia raab iſtos ſaluauerat/ signū
ſibi dederūt: q̄ qn̄ caperet ciuitas/ funiculū coc
cineū in feneſtra domus ſue poneret: ⁊ ſecum fa
miliam ⁊ amicos aggregaret/ ⁊ ſic ſe ⁊ ſuos a pi
culo liberaret. Quod vtiq̧ factū eſt: Quia ſicut
Joſue.6.d dicit: Cum caperetur ciuitas/ viſo fune ad fene-
ſtrā eius pendente/ non fuit combuſta: ſed ipſa
cum amicis fuit liberata: ⁊ ad dei populū in per
Allegoria petuum aggregata. ¶ Allegorice moyſes signi
ficat legem/ Joſue Jeſum. Hierico q̄ interptat
luna/ significat defectibilē mundū: exploratores
pdicatores: Jordanis baptiſmū: Terra pmiſſi-
onis paradiſum. Raab vero meretrix eſt anima
vel gentilitas peccatrix. Funis vero coccineus ſi-
gnificat paſſionē chriſti/ vel eius ſanguinē rubi-
cundū. Dico ergo q̄ moyſe mortuo. i. lege ceſ-
ſante: Joſue filius Nun. i. ieſus filius dei patris
regimen populi iſraelitici. i. populi fidelium aſ-
ſumpſit. Quem ſcʒ p fluuium iordanis. i. per ba
ptiſmum in terram pmiſſionis. i. in paradiſum
traducere deſtinauit. Uerūtamē qr̄ pphana ciui
tas Hierico. i. mundus ⁊ maloꝝ hominū conge
F ries: iſti fideli populo dabat impedimentū: volu
it ante omnia ciuitatē iſtā tollere: congeriē ma-
loꝝ deſtruere: ⁊ ſic eos q̄tum ad eſſe infidelita-
Pro.12.a tis ⁊ pctī penitus extirpare. Un̄ in Prouer. Uer
te impios ⁊ non erūt. Et ideo exploratores iſti⁹
ciuitatis. i. apl̄os ⁊ pdicatores miſit: quos raab
meretrix. i. gentilitas p credulitatē ⁊ fidem ſuſce
pit: ⁊ eos. i. ipoꝝ doctrinā ſub ſtipula lini. i. ſub
cordis humilitate celauit: ⁊ tandē qr̄ iſtos rece-
perat/ et eis dederat funē rubeū. i. memoriā ſan-
guinis ⁊ paſſionis chriſti in feneſtra cordis ſui
ſuſpendens/ ſe ⁊ ſuos ab eterne damnatiōis inte
Exo.12.b ritu liberauit. Exo. Non ſine pcuſſorem ingredi
viſo ſanguie in ſuplimiari domos ledere. Jſti
tres exploratores. i. ſancti pdicatores: a ſpicula
toribus. i. a demonibus ⁊ tyrannis liberati ⁊ ſal
uati fuerūt: dū mōtana. i. vite cōtemplatiue emi
nētiā aſcēderūt: ⁊ dum ibi p tres dies. i. p tria re-
ligiōis vota cōtra triplicē mūdi cōcupiſcētiā p-
māſerūt: qr̄ reuera pdicator vl̄ religioſus ab ho
ſtib⁹ ſpūalib⁹ eripit/ cū p tria vota religiōis ad
Gen.19.d mōtē pfectiōis eleuat. Jdeo bn̄ dicit Gen. Nō
maneas in oīni circa regiōe: ſed in mōte ſaluū
Moralitas te fac. ¶ Uel dic moralr̄/ q̄ dum ieſus ſaluator
noſter ciuitatem diaboli ⁊ congeriem viciorum
vult in nobis deſtruere: ⁊ p iordanē. i. p fluuiū la
chrymaꝝ nos ad terrā pmiſſionis. i. ad cōtēpla
tionē paradiſi traducere: ſolet prius explorato-
res ſuos. i. bonas inſpiratiōes ad ciuitatem cor
dis mittere. Hos ergo qn̄ raab meretrix. i. volū
tas peccatrix recipit: ⁊ ſub ſtipula lini. i. ſub hu
militate ⁊ puritate cuſtodit: ⁊ ad montana cō- G
tēplationis trāſmittit: ⁊ ibi p tres dies/ id eſt in
fide/ ſpe et charitate ipſos manere pcipit: ſatelli
tes regis hierico/ id eſt mor⁹ malos et tētatiōes
qui iſtos bonos exploratores/ id eſt bonas affe-
ctiones ⁊ inſpiratiōes occidere querunt/ caute
la ſalubri deludit. Quapropter iſta tādē oſten-
ſo fune coccineo ſeu rubeo/ id eſt recordato diui
ne paſſiōis myſterio: ſeipſā a morte pene et cul-
pe defendit: ⁊ ciuitas hierico in q̄ ipſa māſerat/
id eſt vitioꝝ congeries/ dei virtute deſtruit atq̧
perit. Unde apl̄s: Fide raab meretrix nō perijt Heb.11.f
ſuſcipiens exploratores cum pace ⁊c̄.

¶ Capitulum tertium Textus: Igi-
tur Joſue de nocte conſurgens mo-
uit caſtra. Moralitatū Capitulū III

AD hoc q̄ filij iſrael terrā pmiſſiōis in
trarēt/ iordanē fluuiū neceſſario trāſi
re habuerūt: ſed ſic virtute diuina fa-
ctū eſt: q̄ dū ſacerdotes q̄ portabāt arcam fede
ris/ pedes ſuos merſerūt in alueo: ipſa aq̄ ſicca-
ta eſt p trāſuerſum: retroceſſerūtq̧ aque ſupio-
res/ ⁊ a fluxu ſteterūt. Aque vero inferiores I ma-
re mortuū deſcēderūt. ¶ Fluuius iordanis qui Moralitas
interptat riu⁹ iudicij/ significat religiōis vel ec-
cleſie ſtatū: I quo q̄libet tenet ſeipm̄ tāq̄ in riuo
purificare/ ⁊ tāq̄ I iudicio examinare/ ⁊ ad peni
tentiā cōdēnare. Apl̄s: Si noſmetipos dijudica- 1.Co.11.g.
rem⁹/ nō vtiq̧ iudicaremur. Sic ergo fit q̄ filij
iſrl̄/ religioſi et clerici: q̄ dei patris ſpūales ſunt H
filij: qui in terrā pmiſſionis/ id eſt in paradiſum
trāſire volūt: ⁊ ideo p iordanē religionis tranſe-
unt: et p ſiccitatē penitentie/ veſtigia ſacerdotū/
id eſt ſanctorū patrū/ qui arcam fidei catholice
detulerunt ſequentes/ diuine prouidentie ſe cō-
mittunt. Sed p certo iſta eſt veritas/ q̄ cū I iſto
flumine/ id eſt eccleſia vel religiōe ſint multe aq̄
id eſt multe pſone: quia ſicut dicitur in Apocal.
xvij. aque multe ſunt populi multi: quidam ſcʒ
ſupiores/ id eſt boni ⁊ iuſti: q̄dā Iferiores/ id eſt
mali: ſic fit q̄ ſupiores et iuſti dū I iſto flumine/ I
fluxu ſcʒ mortalis vite ſtāt: in ſeipſis retrocedūt
et manēt: et fluxū maloꝝ ſuoꝝ appetituū cohi-
bent et refrenant: et ſic in dulcedine deuotionis
et gratie ſemp manēt. Pſal. Jordanis cōuerſus Ps.113.a.
eſt retrorſum. Inferiores vero aque/ id eſt mali et
carnales/ religioſi ⁊ clerici: nō ſolēt ſtare/ ſed flu
ere: ⁊ fluxui ſuorum deſyderioꝝ nō reſiſtere/ ſed
obedire: ⁊ ideo ad mare mortuū/ id eſt ad amari
tudinē peccati ⁊ inferni ſolēt deſcēdere/ et ibidē
corde ⁊ corpe declinare. Unde Eze. Aque iſte q̄ Eze.47.b.
egrediunt ad riuulos zabuli orientalis: ⁊ aſcēdūt
ad plana deſerti/ intrabūt mare. ¶ Uel dic q̄ Aliter
iordanis significat fluxibilitatē hui⁹ mortalis
vite; vel etiā iſtū mundū/ in quo ſunt duo gene-
ra aquarū/ ſcʒ ſecularium populoꝝ: quidam vide
licet ſuperiores boni: Alij inferiores carnales
et mali. Primi igitur ſunt boni actiui: qui ſtant
et in bono perſeuerant/ et gratie dulcedinē in ſe
ſeruant. Secundi ſunt carnales ⁊ mali: q̄ ad ma
re peccati/ ⁊ tandē inferni defluunt ⁊ declinant.

R. Sed ꝑ certo ſacerdotes ỽtute arce federis quã
portant.i.ſancti patres virtute ſancte fidei et re
gule quã obſeruant:necnõ filij iſrael.i.boni reli
gioſi et clerici:qui poſt eos ſub eadẽ profeſſione
ꝑambulant:inter iſtas duas aquas.i.inter bo-
nos ꝛ malos ſeculares mirabili diſtinctiõe per
ſiccitatẽ religionis vel penitentie ſeu etiã paupꝫ-
tatis ſiccitatẽ tranſeunt:ꝛ pedes ſuarũ affectio-
nũ in iſto mundi flumine per aquã.i.malã com
placentiã non immergũt:ſed ad terrã ꝓmiſſio-
nis.i.ad vitã ſpũalem ꝛ eternã/ſic eo veſtigio vl
Exo.14.c tra ꝓtendunt. Unde dicit̃: Diuiſa eſt aqua:ꝛ in-
greſſi ſunt filij iſrael ꝑ mediũ ſicci maris:erat qꝫ
Aliter aqua quaſi murus a dextris ꝛ a ſiniſtris. ¶ Uel
dic ꝙ iordanis riuus diẽ iudicij ſignificat:vbi ꝑ
certo arca teſtamẽti chriſtus mirabilẽ diuiſionẽ
faciet ꝛ diſtinctionẽ inter aquas ſuperiores ꝛ in
feriores.i.inter bonos ꝛ malos: q3 ſc3 alios fa-
ciet ſurſum cũ angelis in gloria ſtare: alios ỽo
faciet in amaritudinẽ inferni deſcendere. Et bo
nos ſeruabit ne defluant:malos ỽo cõpellet vt
corruant. Unde tũc poterit dñs dicere populo
Deu.28.e iuſto ꝛ populo peccatori illud Deute. Ipſe aſcẽ-
det ſuꝑ te/ꝛ erit ſuꝑior:tu aũt deſcendes et eris
Aliter inferior. ¶ Uel dic ꝙ iordanis ſignificat bapti
ſmũ:ꝑ quẽ ſc3 neceſſe habent tranſire qui terra3
paradiſi cupiunt poſſidere. Sed vere de aqs flu
minis.i.de iſtis qui baptizant̃ in baptiſmi flumi
ne/boni ꝛ electi:dulcedinẽ gratie cuſtodiunt: re
N probi ỽo in amaritudinẽ peccati tranſeunt: ita
ꝙ illi tanꝗ̃ ſuꝑiores ſtant in gratia:mali vero ſi-
cut inferiores deſcendunt ad maris naufragia:
hoc eſt ad mũdi delectabilia/ꝛ ad vitioꝝ flagi-
tia:ꝛ finaliter ad inferni amaritudinem ꝛ ſuppli
Aliter cia. Allega vt ſupra. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ dum ſa
cerdotes.i.viri eccleſiaſtici ꝛ ꝓlati ſub arca te-
ſtamẽti chriſto ꝑ deuotionẽ ꝛ orationẽ aſſiſtũt:
populi ſubditoꝝ aquaꝝ fluxus ꝛ ſeculi periculũ
nõ incurrunt. Sed dũ iſti de fluuio exeunt:tunc
aque iſte ad curſum cõmunẽ ꝛ ſolitũ reuertunt̃:
que ꝑ eoꝝ penitentiã arcebant̃. Multũ enim ꝓ-
ficit ꝓſentia bonoꝝ in ſtatu periculi. Ipſoꝝ eñ
meritis quandoqꝫ ꝓhibent aque tentationũ et
tribulationũ:qui ſi preſentes non fuerint/ ſta-
tim fluent.

¶ Capitulum quartũ Textus: Qui-
bus tranſgreſſis/dixit dominus ad
Joſue:Elige duodecim viros. Mo
ralitatũ Capl'm III

Filij iſrael tranſacto iordane ad terram
ꝓmiſſionis procedentes:ruben/gad/ ꝛ
manaſſes ſicut ꝓmiſerant ꝓceſſerunt:
ipſi vero filij iſrael duodecim lapides de medio
alueí ꝑ duodecim viros ſinguloꝝ tribuũ ſuſtule
runt:ꝛ in loco caſtroꝝ depoſuerũt:ꝛ ibi in ſignũ
ſiccati iordanis ꝛ facti miraculi cõſtituerũt:ꝛ ali
os duodecim lapides loco iſtoꝝ in loco vbi ſa-
cerdotes cũ arca ſteterãt:tranſeũte ppl'o ad ꝑpe
tuã rei memoriã poſuerũt. Tandẽ ỽo ſicut hic
dicit̃ ca. ſequẽti:lapideis cultris circũciſi fuerũt
ꝛ paſcha celebrauerũt. Oẽs eñ q̃ in deſerto nati
fuerãt/incircũciſi erãt:ꝛ ꝓpter hoc ante terre ꝓ- C
miſſionis obtentũ/ꝛ poſt iordanis tranſitũ a io-
ſue circũciſi fuerũt. ¶ Iſta ponũt a ſctis docto Allegoria
ribus allegorice ſic. Ruben q̃ interꝓtat̃ vidẽs fi
liũ: Gad q̃ interꝓtat̃ accinct⁹: Manaſſes qui in
terpretat̃ obliuio:ſignificãt p̃res ſctõs noui te-
ſtamẽti ꝛ veteris: q̃ ſc3 viderũt filiũ dei ꝑ fidem ꝛ
ↄtẽplationẽ:accincti fuerũt ꝑ obediẽtiã et boni
oꝑis executionẽ:obliti ſc3 mũdi ꝑ tꝑaliũ cõtem
ptũ ꝛ abdicationẽ. Pſal. Obliuiſcere populu3 Ps.44.c
tuũ ꝛ domũ pr̃is tui. Iſti ſunt igit̃ q̃ armati vir-
tutibus filios iſrael.i.fideles chriſtianos ad ter
rã ꝓmiſſiõis.i.ad celi gloriã ꝓceſſerũt:ꝛ viã ſa-
lutis alijs oñderũt. Uñ iſti ſunt q̃ dixerũt: Nos Nu.32.c
etiã armati ꝛ accincti ꝑgem⁹ ad bellũ ante fili-
os iſrl'. donec introducam⁹ eos in loca ſua. Du-
odecim viri ſignificãt duodecim apl'os: duode-
cim ỽo lapides ſignificant duodecim fidei arti-
culos de alueo ſacre ſcripture aſſumptos: q̃ pro
tanto lapides dicunt̃: q2 ex ipſis tota fidei ma-
china fabricat̃:ꝛ ſuꝑ ipſis ſtructura virtutũ om
niũ tanꝗ̃ ſuꝑ fundamẽta ſolida ſituat̃. Uñ iſta ẽ
ciuitas q̃ habebat duodecim portas: q̃ cõſtãt ex
duodecim lapidib⁹ ꝓcioſis:ꝛ nomia duodecim
apl'oꝝ in eis ſcripta erãt/vt dicit̃ in Apoca. La- Apoca.21.d
pides alij duodecim loco iſtoꝝ in fluuio repoſi-
ti/ſignificãt doctoꝝ fidelium expoſitiones:ꝛ li-
bros ſacre ſcripture fluuio fidei additos ꝛ adiũ-
ctos. Dico igit̃ ꝙ tranſacto iordane.i. recepto
baptiſmo:ſi terrã ꝓmiſſionis.i.paradiſum acq̃ D
rere volum⁹:neceſſe eſt ꝙ rubẽ/gad ꝛ manaſſes
.i.patres ſctõs ꝛ bonos ꝓlatos ꝓdeceſſores ha-
beam⁹:ꝛ ꝙ eoꝝ exẽpla/vitam ꝛ veſtigia retinea
mus:necnon ꝙ duodecim lapides.i. duodecim
fidei articulos: quos ſc3 duodecim viri.i. duode
cim apl'i de ſcripturaꝝ alueo extraxerunt/fide et
oꝑe aſſumamus:ꝛ ꝙ noſipſos cultris lapideis
.i.duris penitẽtie oꝑib⁹ a vitijs circũcidam⁹: et
oportet ꝙ paſcha eucharistie.i.corporis chriſti aſ
ſumptionẽ loco ꝛ tꝑe celebrem⁹. Sic eñ terram
iſtã obtinere poterim⁹:ꝛ a ioſue.i.a ieſu ſalua-
tore poſſeſſionẽ celeſtis gl'ie capere. Deu. Iorda- Deu.4.c
nẽ vos trãſibitis:ꝛ poſſidebitis terrã egregia3.
¶ Uel dic moraliter/ꝙ ad hoc ꝙ hõ ad terra3 Aliter
ꝓmiſſionis.i.ad vitã ſpiritualẽ tranſacto iorda
ne.i.contẽpto ſeculo ꝑueniat:neceſſe eſt ꝙ duo-
decim articulos fidei credat:ꝛ ꝙ ꝑ cõtinentiam
carnẽ ſuꝑcircũcidat:ꝛ paſcha.i.ſacramẽta alta-
ris celebret ꝛ aſſumat.

¶ Capitulũ quintũ Textus: Poſtꝗ̃
ergo audierunt oẽs reges amorreo-
rum. Moralitatũ Capl'm IIII

Ne ppl'o quõ/vbi de fructibus terre co
mederunt/mãna eiſdẽ defecit ꝛc̃. Uide
ſupra Exo.xvi. vbi expoſui. Et quod
hic agit̃ de celebratione paſche/ vide ſupra Nu
me.ix. vbi de quadruplici paſcha inuenies. Hic
habes ꝙ cũ ioſue vidiſſet angelũ euaginato gla
dio:ipſm eſſe angelũ nõ recognouit ſtatim: imo
an nr̃/an aduerſarioꝝ eſſet/ꝑmit⁹ inq̃ſiuit. Qui
ſtatim ſe eſſe ꝓncipẽ exercit⁹ dñi aſſeruit: ꝛ cal-

E ciamēta de pedibꝰ ſolui iuſſit/dicēs: Solue (in-
quit) calciamēta de pedibus tuis: locus in quo
Moꝛalitas ſtas/ſanctus eſt. ¶ Sic vere quādo aliqˢ ange-
lus.i. aliqua affectio/cogitatio vel inſpiratio no
bis de nouo apparet: nō ſtatim debemꝰ ſibi cre-
dere/nec ipſam recipe: ſed potꝰ ipſam debemꝰ
examinare ꝛ diſcutere: ne foꝛte angelus ſathan ī
angelū lucis.i. ne foꝛte mala imaginatio ī bonā
ſe ſtuduerit transfoꝛmare. Sibi igit̄ dicendū eſt
an noſter es an aduerſarioꝝ ꝛc̄. Et ſi nobis ī no
tuerit ꝙ angelꝰ dn̄i fuerit/ꝛ ſancta cogitatio vel
ſanctū ꝓpoſitū: ſic ſtatim debemus eis obedi-
re: ꝛ calciamenta vitioꝝ ꝛ carnaliū affectionum
1. Joh.4.a. a pedibus abdicare: vnde dicit̄: Nolite credere
omni ſpiritui: ſed ꝓbate ſpiritus an ex deo ſint.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ angelus eſt nr̄ amicꝰ: q̄ ꝓ certo ſta
tim nō eſt ad amicitiā recipiendus/ſed ante oīa
examinādus ꝛ ꝓbandus: ꝛ ne foꝛte aduerſarius
ſub amici ſpecie recipiat̄/ante oīa eſt ꝑſcrutādꝰ:
Eccl.6.a vnde dicit̄: Si habes amicū in tentatione/poſſi
Eodē ca.c. de eū: ꝛ non facile credas teipm̄ ſibi. ¶ Hic vbi
dicit̄: ꝙ cū guſtaſſent filij iſrael de fructibus ter-
re/mā̄na defecit: inueni notatū ꝑ magiſtrū ſte-
phanū de longotono: ꝙ filij iſrl̄ triplici cibo vſi
Exo.12.c ſunt: ſcꝫ farina cōſperſa in exitu de egypto. Itē
Exo.16.a māna de celo deſcendēte. Itē de fructibꝰ terre
Moꝛalitas ꝓmiſſiōis in deſerti termino: de quo hic. ¶ Sic
ꝟo boni generaliter vtunt̄ triplici cibo ſciētie:
ꝛ pꝛimo farina ſublata de egypto: hoc eſt ſciētia
philoſophica/q̄ ab ipſis egyptijs.i. ab ipſis pa-
ganis philoſophis eſt inuēta: ꝛ de egypto.i. de
F mūdo ad nos tranſlata. Māna in deſerto: hoc
eſt ſcientia theologica/q̄ de celo fuit deriuata ꝛ
inſpirata. Itē fructu terre ꝓmiſſiōis: hoc eſt ſci
entia beatifica/q̄ ſcꝫ habet̄ in terra ꝓmiſſiōis.i.
in paradiſo. Iſti ergo ſunt tres panes/de quibꝰ
dicere poſſumus amico noſtro chꝛiſto illud Lu
Lu.11.a ce: Amice/accōmoda mihi tres panes. Manna
eīn ꝓut ait/ ꝓpꝛie ſacrā ſcripturā ſignificat: qꝛ
ſicut ille cibus omnē ſapoꝛē habebat: vt dicit̄ ī
Sap.16.c. libꝛo Sap. ſic ſcriptura oēm virtutē ꝯtra pecca-
Pꝛo.3.b tū ꝯtinet atqꝫ ſeruat. Vñ ſi auarꝰ es/lege ibi: De
ſubſtātia tua da paupibus. Si luxurioſus/lege
Lu.12.e ibi: Sint lumbi veſtri pꝛecincti. Si iracūdus es/
Pſal.36.b lege ibi: Deſine ab ira/ꝛ dimitte furoꝛē. Si mē-
Eccl.7.b dax/lege ibi: Noli mentiri omne mēdaciū. Si ſu
Eccl.3.c perbus/lege ibi: Quanto maioꝛ es/humilia te ī
oībus. Et ſic de alijs: qꝛ breuiter illud manna in
omnē ſapoꝛē vertit̄: inquantū in ipſa ꝯtra oīa
Sap.7.b pctā remediū inuenit̄. Unde dicit̄: Habēs oēm
Aliter virtutē ꝛ oīa ꝓſpiciens. ¶ Vel dic ꝙ iſti tres ci
bi ſignificant penitentiā/gratiā ꝛ gloꝛiā. Peni-
tentia enim eſt ſicut farina q̄ aqua lachꝛymarū
aſpergit̄: qſi pꝛimū de egypto.i. de pctō exitur.
Pſal.41.a Pſal. Fuerūt mihi lachꝛyme mee panes die ac
nocte. Gratia ꝟo eſt māna que de celo mittitur/
Sap.16.c dum in hoc deſerto viuimus. Vñ: Panē de ce-
lo ꝑſtitiſti eis ꝛc̄. Gloꝛia ꝟo eſt fructus terre/qui
in terra ꝓmiſſionis.i. in paradiſo guſtat̄ et co-
Lu.14.c meditur: de quo dicit̄: Beatus q̄ manducat pa-
nem in regno celoꝝ.

¶ Capitulū ſextū Textus: Hiericho G
autem clauſa erat timoꝛe filioꝝ iſra-
el. Moꝛalitatum Capi. V
Dominus volens ciuitatē hiericho de
ſtruere: ꝑcepit ioſue ꝙ arca dn̄i tollere-
tur: ſacerdotibuſqꝫ eam poꝛtantibus
ciuitas ſeptē diebꝰ ꝛ voce ſubmiſſa ꝛ tacite a po-
pulo circumiretur. In die vero ſeptimo ciuita-
tē ſeptem vicibus circūirent/ꝛ ſeptē tubis foꝛti
ter clangerent: ꝛ alta voce omnes pariter vlula-
rent: ꝛ pꝛomiſit ꝙ ſic muri hiericho funditꝰ coꝛ-
ruerent/ꝛ ciuitatē delerent: ꝛ ipſam igne cōbure
rent/ꝛ in cinerē cōmutarent. Pꝛecepit etiā dn̄s
ꝙ nullus aliquid de bonis ciuitatis ſibi accipe-
ret: ſed potius omnia anathematizaret ꝛ reſpu
eret: ſed aurū ꝛ argentū ꝛ es illius ciuitatis ī the
ſauros dn̄i ꝯſecraret: que tamē pꝛius igne deter
geret ꝛ purgaret. Mandauit etiaꝫ ꝙ illa ciuitas
amplius nō reedificaret̄: atqꝫ maledictionē ſub-
iungens/nunciauit ꝙ ſi quis eam reedificare ꝑ-
ſumeret/in pꝛimogenito ſuo fundamenta eiꝰ ia-
ceret/ꝛ in nouiſſimo liberoꝛum poꝛte ipſius cō-
plerentur. Quod ad literā factum eſt: quia dñꝫ
abiel ciuitatē iſtam reedificauit/ fundamentum 3.Re.16.g
eius ponendo pꝛimogenitū ſuū perdidit: et dū
valuam in poꝛtis poneret/nouiſſimū liberoꝛuꝫ
amiſit. ¶ Moꝛaliter hiericho que interpꝛetat̄ Moꝛalitas
luna/ſignificat illam diaboli ciuitatē/ et ipſius
habitaculum ſpirituale: quod ſibi cōſtruitur in
conſcientia peccatoꝛum: hoc eſt dictu/congeriē
vitioꝛum: in qua ſcꝫ diabolus ponit vitia ſicut H
ciues: ponit malas excuſationes ſicut muros.
Ponit malos appetitus ſenſuū ſicut poꝛtas: q̄
ſcilicet pꝛopꝛie hiericho dicitur: eo ꝙ ad modū
lune eclipſim ꝛ defectū luminis gratie ſepe pa-
titur: ꝛ eo ꝙ per ignoꝛantiam multotiens obſcu
ratur. Unde dicitur: Ve ciuitati ſanguinum ol- Ezech.24.b
le: cuius rubigo in ea. Iſta eſt igitur nefanda ci
uitas/quam dominus mandat omnino deſtrui:
ꝛ quam non vult perpetuo reedificari. Et ideo
ante omnia neceſſe eſt: ſi ipſam volumus deſtru
ere/ꝙ eam per ſeptem dies circumeamus: id eſt
ꝙ per ioꝛdanem ſeptem moꝛtalium peccatoꝛuꝫ/
ipſam conſcientie vel anime ciuitatem conſyde-
rando ſecrete videamus: ꝛ ꝙ in iſto circuitu no
ſtro arcam domini/id eſt charitatem vel gratiā
vel etiam ſpem venie deferamus. Unde Eſaias
Surge/circumi ciuitatem meretrix obliuiōi tra Eſa.23.b
dita. Quod cum factum fuerit/neceſſe eſt vt ſe-
ptemplici tuba/id eſt ſeptemplici gemitu ꝓ ipſis
ſeptem moꝛtalibus peccatis perſonemus: et ꝙ
tandem per confeſſionem vocaliter vlulemus: ꝛ
ꝙ tandem muris/id eſt omnibus excuſationi-
bus vitioꝛum coꝛruentibus ꝛ ceſſantibus: ipſaꝫ
ciuitatem impie voluntatis per ſatiſfactionem
penitus deſtruamus/ꝛ igne penitentie combu-
ramus/ꝛ in cineribus redigamus.i. ꝙ nos con
uertendos in cinerē cogitemus. Vñ Job: Ipſe Job.42.a
me repꝛehendo: ꝛ ago penitentiam in fauilla et
cinere. Et ꝙ etiam per recidiuum peccati ipſam
nunꝙ amplius reparemus. Qui eīn iſtā ciuita

A tē.i.ipſam vitioꝝ congeriē in ſeipſo recidiuādo
reparat: graue ſalariū inde reportat: ꝙ videlicet
primogenitū ſuū.i.corpus: ꝛ vltimogenitū ſcili-
Eſa.25.a cet ſpiritū dānat. Vñ Eſa. Nō ſit vltra ciuitas:
Aliter ꝛ in eternū nō reedificet̃. ❡ Vel dic ꝙ primoge
nitus eſt gratia baptiſmalis: vltimogenitus eſt.
vltimū remediū.i.penitētia: vtrūq̄ igit̃ hō ꝑdit/
dū ciuitatē hiericho.i.vitioꝝ cōgeriē reedificare
Aliter intendit. ❡ Vel dic ꝙ illius ciuitatis diabolice
ſcʒ cōgeries vitioꝝ vel cōuerſationis mundane
fundamentū eſt mala intētio/vel mali opis ince
ptio. Edificatio ṽo portaꝝ eſt opis cōſumatio.
Cū igit̃ homo habeat duos liberos/ſcʒ gratiā
primogenitū/ꝛ penitentiā vltimū: cōſtat ꝙ gra
tia tunc amittit̃/quando ciuitas diaboli.i.cōge
ries vitioꝝ concipit̃: vltimogenitus ṽo.i. peni-
tentia tunc morit̃/quando cū obſtinatiōe vitia
Allegoria cōſumunt̃. ❡ Vel dic allegorice/ꝙ hiericho eſt
mundus/qui fluit ꝛ refluit ſicut luna. Iſtuʒ igit̃
voluit dñs quantū ad malas ſuas cōditiōes de-
ſtruere: ꝛ ideo populū cū arca.i.ſubditos ꝛ ꝑla-
tos precepit ꝑ cōſyderationē circa ciuitatē iſtā ꝛ
malas cōditiones ipſius circuire. Vñ in Canti.
Can.3.a Surgā ꝛ circuibo ciuitatē. Et tubicines etiaʒ.i.
predicatores ꝛ ſanctos ordinauit cōtra eam ꝓ-
clamare: quorum clamor/oratio ꝛ ꝑdicatio mu
ros.i.philoſophos ꝛ mūdi defenſores facit q̄ſi
q̄ corruere/ꝛ eos conuertendo cadere: ꝛ ſic faci-
B mus populos ſubditoꝝ cōtra ciuitatē iſtā.i.con
tra mundū ꝛ mundi vitia preualere. Iſta igit̃ eſt
ciuitas cuius bona nō ſunt concupiſcenda: nec
a filijs iſrl̃.i.a viris eccleſiaſticis ꝛ chriſtianis af
fectanda/ſed potius anathematizāda ꝛ deteſtā-
da: nec etiā ipſa ciuitas.i.ipſa mūdana vita: cuʒ
Pſal.27.b deſtructa eſt amplius reparāda. Pſal. Deſtru-
es illos/ꝛ nō edificabis eos. Qui em̃ ciuitatem
hiericho.i.ſecularē cultū in eccleſia reedificat: ꝑ
mogenitū ſcʒ naturā: ꝛ nouiſſimū liberoꝝ ſuoꝝ
Eodē ca.c .i.gratiā perdit ſpūaliter ꝛ necat. ❡ Aduerte ta
mē ꝙ aurū ꝛ argentū/ferrum ꝛ es: q̄ inuēta ſunt
in ciuitate: nō ſūt repudiata/ſed in theſauris do
mini cōſecrata: q2 ſcʒ aurū philoſophice ſapien-
tie/argentū eloquentie/ferrū ꝛ es ciuilis ſeu ter
rene ſciētie/nō ex toto repudiant̃. Verūtamē in
theſauris dñi cōſecrari iubent̃: quod fit q̄ñ iſte
ſcientie ad dei laudē ꝛ gloriā ordinant̃: ꝛ ad re-
gimē eccleſie vel ad animaꝝ ſalutē ſpūaliter re-
ducunt̃: ꝛ q̄ñ a vanitate ꝛ inani gloria/q̄ talibus
annexa eſt/igne ſpūſſancti expiant̃. Unde Eccl̃i
Eccl.28.d Argentū tuū ꝛ auꝝ tuū confla. De raab aūt libe
Aliter rata vide ſupra ca.ij. ❡ Vel dic ꝙ ciuitas hui⁹
mūdi totaliter corruet/q̄ñ in ſeptimo die.i.in ſe-
ptima etate tubaꝝ angelicaꝝ ſonitus inualeſcit.
Aliter ❡ Vel dic ꝙ dū tuba ꝑdicationis ſeptemplicis
.i.cōtra ſeptē vitia audit̃: tūc hiericho.i.pecca-
tor ꝯcutit̃: ꝛ muri excuſationis ſuoꝝ vitioꝝ ſol-
uunt̃: ꝛ ſic filij iſrael.i.bone affectiones et virtu
tes ingrediunt̃: et aurū et argentū.i.ipſius pec-
catoris ſapientia et eloquentia a dño cōſecrant̃:
ꝛ ad laudē fidei ordinant̃: ſicut apparuit de Di-
onyſio ꝛ alijs philoſophis cōuerſis: quoꝝ ſapi-
entia et eloquētia ꝓficit chriſtianis: ideo de tali C
tuba ꝛ taliū ꝯuerſione dicit apl̃s: Canet enim tu 1.Co.15.g
ba/et mortui reſurgent incorrupti.

❡ Capitulū ſeptimū Textus: Filij au
tem iſrael preuaricati ſunt mandatū.
Moralitatū Capi. VI

CUm dominus precepiſſet ꝙ nullus de
bonis hiericho aliquid caperet: ſed po
tius omnia tanq̄ anathematizata ꝛ exe
crata refutaret: achan quidā de filijs iſrael cu-
piditate ductus/regulā aureā et palliū coccineū
retinuit et abſcondit: ꝓpter quod peccatū popu
lus iſrael ꝯtra hay pugnaturus/ſuccubuit: ꝛ fu-
giens retroceſſit: quapropter idem achan cum
ſortibus deprehenſus fuiſſet: ex dei mandato la
pidatus fuit: bona ṽo eius oīa voraꝝ flāma con
ſumpſit. ❡ Sic cū dñs filijs iſrael.i. religioſis Moralitas
et eccleſiaſticis ꝓhibuerit/ne bona hiericho.i.
mundi diuitias et vitia ꝯcupiſcant: ſed poti⁹ ꝙ
ipſa tanq̄ interdicta repudient et ꝯtemnāt: ſem
per eſt ibi achan/qui interpretat̃ cōuerſio.i.ſem
per ſunt ibi aliqui impij et peruerſi: qui ſcʒ au-
ream regulā.i.mundi diuitias et poſſeſſionem ꝑ
auariciā furantur: et palliū mundane ꝯuerſati
onis per luxuriā aſſequunt̃: ſicut ad litterā patʒ
de ꝓprietarijs religioſis et luxurioſis: q̄ ſcʒ aua
riciā et luxuriā ſuā abſcondere conant̃: cum ta-
men dicat ſcriptura: Qui abſcondit ſcelera ſua Pro.28.b
non diriget̃ in terra. Sepe igit̃ fit ꝙ ꝓpter pctm̃ D
talium qui hodie contra mandatū dñi/mūdi bo
na et vitia retinent/et auaricie et luxurie ſtudēt:
oēs filij iſrael.i.omnes eccleſiaſtici multa dāna
ſuſtinent. Et viri haꝝ/id eſt ſeculares ꝯtra eos
preualent: quapropter ꝓ certo iſti in valle infer
ni lapidari merent̃: et oīa bona eoꝝ.i.corpus et
anima igne ꝑpetuo ꝯdemnant̃. Vñ Eccl̃i. Vin- Eccl.7.c
dicta carnis impij ignis et vermis. ❡ Vel dic Aliter
ꝙ achan qui interpretat̃ tentatio/eſt ſimoniac⁹
clericus vel religioſus: ſicut dicit̃ in Prouerb.
Cōturbat domū ſuā qui ſectat̃ auariciam. Iſte Pro.15.d
em̃ quandoq̄ furat̃/et ſimoniace et occulte acq̄-
rit regulā aureā/id eſt aliquam diuitē abbatiam
regularē: et palliū coccineū/id eſt aliquā dignita
tē epiſcopalē/archiepiſcopalē vel eccleſiā: pro q̄
tamē poſt mortē in valle inferni merito lapidet̃.
❡ Vel ſi vis allega illud: ꝙ pctm̃ vnius eſt q̄ñq̄ Aliter
ruina multoꝝ: q2 ſcʒ propter pctm̃ achan multi
de filijs iſrael ceciderunt.

❡ Capl̃m octauū Textus: Dixit autē
domin⁹ ad Io. Moralitatū Ca. VII

IOſue volens ſuperare regē ciuitatis haꝝ/ꝛ
capere ciuitatē: poſuit certos milites in
inſidijs/et aggreſſus eſt ciuitatē. Cū autē
rex cū exercitu ſuo ſibi obuiam occurriſſet/ diſſi
mulauit ſe fugere: et ſic ipm̃ regē cū populo ſuo
longe ab vrbe diſtraxit. Tandē vero clypeū eri-
gēs/ſignū inſidijs fecit: q̄bus ciuitatē intrātib⁹/
et ſe inter regē et ciuitatē ponētibus/ipm̃ cū ſuo
pplo trucidauerūt. ❡ Hoc inueni allegorice ſic Allegoria
expoſitū. Ioſue q̄ interꝑtat̃ ſaluator.i.chriſt⁹: a
principio regem haꝝ.i.principē mundi diabo-

E lum debellare ꝓpoſuit: ⁊ a principio cōtra eum milites in inſidijs latentes poſuit. i. propheras cū ſuis occultis enigmatibus ordinauit. Tandē ſꝰo carnē aſſumendo / ſe infirmū ⁊ fugitiuū diſſimulauit: ⁊ ſe ab iſto rege diabolo ⁊ mēbris eius inuadi ⁊ crucifigi ꝑmiſit: ſed tandē ꝑ reſurrectionē reuertens / ⁊ fidei ſcutū erigens: ſuis fidelibus ſignū fecit: ⁊ ſic de iſto rege diabolo triumphauit: ⁊ ciuitatē ſuā / ſcʒ gentilitatē igne charitatis ſuccendit: et ipſam ꝑ fidē ſpūaliter occupauit.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ iſte rex ſignificat mūdi tyrānos q̄ nunc cōtra ioſue. i. cōtra chriſtū ⁊ bonoꝝ exercitū audacter ꝓgrediunt: quos chriſtus nunc fugere / ⁊ peccata eoꝝ diſſimulare videt: ⁊ ipſe etiā fideliū ⁊ bonoꝝ exercitus tunc ab eis ſuperat. Sed ꝓ certo iſti nō aduertūt de cauda. i. nō cogitant de inſidijs q̄ latitant poſt ſe / ſcʒ de morte / iudicio vel inferno: qꝛ ſcʒ finalr̄ ioſue. i. chriſtus / ſcutū penitentie ſue ꝯtra eos erigit: et dictas inſidias q̄ prius latuerunt / in publicū venire facit: ⁊ ipſe magno impetu ꝯtra eos ꝓſiliens tēporaliter ⁊ eternaliter eos punit: ⁊ eoꝝ ciuitatē / ſtatū ⁊ magnificentiā deſtruit ⁊ ꝯfundit. Unde

Eſa. 42. c dn̄s ꝯtra tales videt dicere illud Eſa. Silui / patiens fui: quaſi parturiens loquar: diſſipabo et

Eodē ca. f abſorbebo ſimul. ¶ Joſue edificauit altare domino de lapidibus impolitis: quos ferrū nō tetigit: etiā ſuꝑ illud deuteronomiū legis ſcripſit / ⁊ ſuꝑ illud holocauſta ⁊ pacifica immolauit: et ad benedicendū legiſfactoribus / ⁊ maledicendū legis

F tranſgreſſoribus: tribus nobiles ⁊ ignobiles ſuꝑ montes ebal ⁊ garizim altrinſecus ordinauit: ſed oīa iſta iā ſupius ſunt moralizata: ſcʒ de altari faciendo de lapidibus impolitis: ⁊ de

Deu. 28. a benedictionibus ⁊ maledictionibus ⁊c̄. Hoc ſolū adde hic ꝙ altare iſtud cōtinebat duo: ſcʒ ſcripturā interiꝰ ſculptā / ⁊ ſacrificia exteriꝰ oblata: ſignificans ꝙ ꝓlatus vel eccleſiaſticus / q̄ ꝑ altare intelligit: debet habere interius ſcripturā. i. diuine legis ſcientiā ⁊ noticiā: exterius ſꝰo debet habere ſacrificia / id eſt bonorum opeꝝ opu

Ezech. 2. d lentiam. Unde Ezech. Erat liber ſcriptus intꝰ ⁊ foris ⁊c̄.

¶ Capitulū nonū Textus: Quibꝰ auditis / cuncti re. Moralitatū Ca. VIII

Gabaonite audiētes quō ioſue duas ciuitates deſtruxerat: et ꝙ ex dei mandato nulli ꝑſone vel ſexui parcebat: et ꝙ ipſi erant de populo quē dn̄s occidi mādauerat cogitauerūt quō callide ꝯfederarēt ſe ſibi. Acceperunt igit vtres veteres: et pannis veteribꝰ et antiquis calciamētis ſe induerūt: panē cōminutū et ſiccū in ſuis ciſtarcijs habuerūt: et ſic de terra longinqua ſe veniſſe / pacēq; cū ipſis q̄rere ex his preſumptiōibus ꝯfinxerūt. Quapropter pactū cū eis de ipſis nō occidendis ioſue et filij iſrael fecerūt / ⁊ iurauerūt. Uerūtamē cautela cognita de pacto et iuramēto / penituerūt: quapropter nō ipſos ſocios / ſed ſeruos habere voluerunt: et ad cedenda ligna ꝓ ſacrificijs / necnō et ad aquā portandū ipſos ꝑpetue ordinauerunt: et eos nathinneos appellauerūt: et ſic ſub iugo

G ſuo viuere ꝑmiſerūt. ¶ Iſti gabaonite ſignificant hypocritas: qui reuera ſunt de illis q̄ a domino exterminari mandant: et q̄ cū filijs iſrael. i. cū bonis in eccleſia vel paradiſo pacē habere ⁊ hereditatē vetant: et q̄ a ioſue. i. a bono prelato recipi vel diligi ꝓhibent. Unde Job: Innocēs ꝯtra hypocritā ſuſcitabit. Sed quid? Pro certo iſti inueniunt modū mirabilē ſe cū ioſue. i. cū prelatis et filijs iſrael. i. cū viris iuſtis ꝯfederandi. Uadunt enī ad eos adulando / dicentes: De terra longinqua venimus ſerui tui: pacē vobiſcū facientes et facere cupientes. Aſſumūt enim veſtes veteres. i. pretendūt humilitatē in cōuerſatione. Calciamēta antiqua. i. pretendūt maturitatē in pedibus. i. in interiori affectiōe. Panes ſiccos. i. pretēdunt abſtinentiā in cibo et in refectione. Utres veteres. i. pretēdunt prudentiā. i. ſcientiaꝝ exuberationē. Quibus factis / ita fit ꝙ in ioſue et alioꝝ. i. prelati et maioꝝ amicitiā recipiunt: et ꝙ a punitione liberi efficiunt / ⁊ ū boni ab oībus exiſtimant. Per tales enī ficticias. i. diſſimulationes / acq̄runt ſibi amicitias ꝑncipū et populoꝝ: et ideo bn̄ dicunt gabaonite: q̄ interpretāt valles meſticie: ꝓ eo ſcʒ / qꝛ iſti meſtos et ꝯtritos ſe fingūt: et qꝛ valles. i. humiles ſe ꝓtendūt. Uerūtamē ioſue. i. bonꝰ prelatꝰ: qn̄ ipſos. i. fictiones eoꝝ deprehēdit: debet ipſos ad ſeruiendū alijs ꝯdemnare: et ne ſint alioꝝ ſocij / ſeu ne hereditatē bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ cū filijs ꝑcipiant / preſeruare: vt et ſic q̄ dn̄ari alijs mediante

H hypocriſi querūt / cogant alijs ſubiacere. Unde

Job. 8. c Job: Spes hypocrite peribit ⁊c̄.

¶ Capitulū decimū textus: Que cū audiſſet adoniſodech rex hieruſalez. Moralitatū Capi. IX

Gabaonite filijs iſrael ꝯfederati / et tabernaculi vſibus deputati / et a morte preſeruati fuerunt: ꝓpter quod q̄nq; reges gentiles cōtra eos inſurrexerūt: et eos deſtruere et debellare cū ſuis exercitibus tentauerunt. Quod timētes gabaonite / auxiliū a ioſue ⁊ a filijs iſrael inuocant. Qui ſtatim accurrentes / aduerſarios extermināt: et ipſos q̄nq; reges in ſpelunca occultari cōpellunt: vbi cū ſaxis ingentibꝰ ad os ſpelunce deuolutis: ipſos vt non exirent includētes: mane in patibulis ſuſpēdunt: ⁊ ſic gabaonitas liberāt et defendūt. Uerūtn̄ hic accidit valde mirabile: qꝛ ſcʒ dū filij iſrl̄ prelio ꝯtra reges eſſent: et ſol ad occaſū appropinq̄ret: ꝓpter quod ne nocte ſupueniēte hoſtes euaderēt / ioſue dubitaret: rogauit dn̄m ne ſol ad occaſū trāſiret: ſol inq̄t ꝯtra gabaon ne mouearis: et luna ꝯtra vallē haalon: quod et factū eſt: qꝛ ſcʒ ſol et luna ī locis ſuis in celi medio ꝑ vnius diei ſpaciū ſteterūt: et ſic obediēte deo voci hoīs vindicādi ſe hoſtes ſpaciū habuerūt: q̄propter diei lumīe ꝓlōgato / hoſtes totalr̄ deſtruxerūt. Dn̄s etiā lapidibꝰ grādinis multos hoſtiū interfecit et ſic nō ſolū lumē ſuis fidelibꝰ prebuit: ſed etiā ipſos iuuit mirabilr̄ / et etiā ꝓtexit. ¶ Dic ꝙ iſti Moralitas

A gabaonite/q̄ interp̄tant valles meſticie/ ſignificāt penitētes: q̄ ſcʒ debēt eſſe valles. i. hūiles at q̄ depſſi necnō ptriti/flebiles atq̄ meſti: q2 reuera vbi iſti de nouo cōfederant cū ioſue et cū filijs iſrl. i. cū chriſto et angelis: ſtatim aſſurgūt q̄nqʒ reges gētiles/id ē q̄nqʒ corpis ſenſus: q̄ cū exercitib9 diuerſoꝝ maloꝝ appetitū ipſos debellare nitūt. Quod vidētes iſti/ſtatim debēt ad ioſue et ad filios iſrl. i. chriſtū ad ſctōs p ordinē recurrere/ et eorū auxiliū implorare. Qui reuera ſtatī aderūt et veniēt: et iſtos q̄nqʒ reges. i. q̄nqʒ corporū appetit9 i ſpelūca hūilitatis et pprie cōſyderatiōis recludēt: et os ſpelūce/id ē eoꝝ cū ſaxis. i. cū cōſyderatōe diure dei ſentētie et iuſticie obſtruēt et tandē eos p cōtēplationē ſuſpendent: et ſolē diuine gratie/et lunā diuine miſericordie continue aſtare faciēt: et ſic exercitib9 vitioꝝ et tentationū deuictis: gabaonitis/id eſt ipſis penitentib9 pacē reddēt. Bonū ē igit a ioſue/q̄ iterp̄tat ſaluator/id eſt a chriſto ſaluatore uſo: et a filijs iſrl/id ē a ſctis auxiliū petere: q2 reuera aſs nō poſſum9 ab hoſtib9 ſpūalib9 ſalui eſſe. Vñ dicit: Turris fortiſſima nomē dñi: et ad ipſā currit iuſt9/ et exaltabit. ¶ Vel dic q̄ Joſue q̄ pugnat cōtra chananeos/eſt vir iuſt9 q̄ pugnat cōtra vitia/ et contra malignos ſpūs: q̄ reuera ſūme debet curare q̄ ſol et luna. i. chriſt9 et btā vgo ſibi velint aſtare et ſue gře lumē ſibi miniſtrare: vt ſic poſſit q̄nqʒ reges. i. q̄nqʒ ſenſuū cōcupiſcētiā cū exercitu vitioꝝ demonū ſupare: ne forte ſi nox pcti ſupuenerit/ et lux gře defecent: nō poſſit cōtra eos pualere. Iſti igit inuocati et deuote exorati/ ſtatim voci hois obediūt: et ad occaſum pcedere renuentes/ſibi aſtāt benigniter et intēdūt: et lumē ſue gratie ſibi nō denegāt/ſed impendūt: et ſic iſtis ſtātib9 et aſtāib9: iſti hoſtes ſcʒ tētatiōes/vitia et mūd9/caro et demonia: neceſſario pereunt et ſuccūbūt: et maxime q̄ſi lapides de celo mittuntur/id eſt q̄ſi ſpecialia adiutoria a deo veniūt et deſcēdūt. Vñ Abač. Sol et luna ſteterūt l habitaculo ſuo: in luce ſagittarū tuarū ibūt: i ſplēdore fulgurantis haſte tue. ¶ Vel dic q̄ Joſue eſt p̄dicator: qui tūc contra hoſtes pugnat/ q̄ſi contra eos predicat: ſed q2 noctē ignorātie et culpe ſumme debet timere: et ideo ſolem et lunā/id eſt chriſtū et beatā virginē mariā debet añ oīa exorare/ vt ſibi velint aſtare: et vt illa duo q̄ predicatori ſunt neceſſaria/ſcʒ lucē ſcientie et ſolē gratie: velint ipſe ſol intelligētie chriſtus/ et ipſa luna roriſiue miſericordie beata vgo ſibi benigniter miniſtrare. Unde in Geñ. Videbam ſolem et lunam et ſtellas vndecim adorare me ⁊c.

Prouer. 18. b.

Aliter

B

Abač. 3. c.

Aliter

Geñ. 37. c.

¶ Capitulū vndecimū tert9: Que cū audiſſet Jabin rex aſor: miſit ad Jobab regē madan. Moralitatū Ca. X

[J]Oſue ſimili fortuna vigintiquatuor reges cōtra ipſum cōgregatos in prelio/cū eorū exercitib9 interfecit: et terras eorū obtinuit et poſſedit. Et dicit ibidē q̄ dñi ſententia fuerat/ vt indurarent corda eorū/ et pugnarēt et caderēt: et nō mererent vllā clementiā acci pere. ¶ Illud pōt allegari quō occulta dei iudicia operat in rebus: et quō corda holm interi9 ab ipo mouent: et ſm ſua demerita et infortunia deducunt: vt ſic ſm ſua demerita puniant. Me ruerant eni iſti cū eſſent peſſimi/interfici: et ideo cū iuſtū ſit veniā petētib9 indulgere: iuſto dei iudicio et occulto factū eſt: q̄ dum iſti de viribus et multitudine p̄ſumerēt: q̄ contra iſrael dimicantes ipſoꝝ gladijs interirēt: vt ſic miſericordiam quā nō q̄rerāt/nullatenus inuenirēt. Forte eni timore ducti veniā petiuiſſent/niſi iuſto dei iudicio indurati fuiſſent. Iſta eni ptinue ppendim9/ q̄ſi holem obſtinatū et induratū ad damnū ſuū currere cernimus: quod pculdubio ab occulta dei iuſticia fieri nullatenus dubitamus. Vñ legit: Indurauit aūt dñs cor Pharaonis/ et non dimiſit populū ⁊c.

C

Moralitas

Exo. 10. g

¶ Capitm duodecimum Tertius: Hi ſunt reges quos percuſſerūt filij iſrael et poſſederūt terrā eorum. Moralitatum Capi. XI

[T]Oſue terrā acq̄ſitā filijs iſrael diſtribuit et in olbus tribub9 iſrl vrbes leuitis aſſignauit: ſicut infra dicitur: Poſtq̄ vero omnia diſpēſaſſet/vltimo poſſeſſionē ſibi elegit. ¶ Sic vere bon9 plat9 vel diſpēſator/debʒ bona ſibi cōmiſſa bonis pſonis ſingulis ſm ſtatum ſuoꝝ exigētiā diuidere: et nō in pmis/ſed vltimis ptem ſuā et ſuoꝝ accipe: ne forte videat inſidele diſpēſare/ et ſibi maius vel min9 q̄ deceat retinere. In oi aūt tribu. i. in oi laicoꝝ patria vel cetu debet leuitis et eccliaſticis habitationem aſſignare: vt q̄ ſpūalia tribuūt/poſſint de laicoꝝ tēporalib9/vtcūq̄ nutriri: et vt etiā ipſi laici vbicūq̄ ſpūales viros inueniūt/ab eis poſſint inſtrui et doceri. Vñ Apls: Si nos ſpūalia vobis ſeminauim9/nō magnū eſt ſi veſtra tēpalia metamus. ¶ Vel dic q̄ terra cordis noſtri filijs iſrl . i. virtutib9 habitāda tradit/q̄ chananei. i. vitia exinde penitus expellūtur.

Joſue. 21. a

Moralitas

D

1. Co. 9. b.

Aliter

¶ Capitm decimūquintum Tertius: Igitur ſors filiorū iude p cognationes ſuas. Moralitatū Ca. XII

[C]Alepb ido volens accipe ciuitatem hebron/quā tres gigātes. ſ. filij enachim/inhabitabāt: edictū et iuramentū pponuit/ q̄ q̄ p̄us vrbē percuteret et caperet/filiā eius Axam in vxorē haberet. Cepit ergo vrbē othoniel frater calepb: et ſic filiā ei9 in vxorē accepit. In quo patet q̄ calepb magis iuramētū q̄ iegē ſeruari voluit. Cū igit calepb ciuitatē percuſſis tribus gigātib9 filijs enachim poſſediſſet/ et filiā ſuā Axam pprio fratri ſuo maritaſſet: ſuggeſta a viro ſuo/ et ſedens in aſino ſuſpirauit: et terram irriguam a calepb poſtulauit/dicēs: Terram arentem dediſti mihi: iunge et irriguā. Pater autem eius ſuſpirijs annuens/ſibi dedit irriguum ſuperius et inferius. ¶ Calepb q̄ interp̄tatur quaſi omne/ deum patrem ſignificat: cui omne cor patet/ et omnis lingua loquit. Otho-

Moralitas

E niel frater eius/qui interpꝛetaꝛ ſignū dei:ſigniſi
cat dei filiū: qui etiā in ſcriptura dicitur dei ſi-
Eſa.7.c gnū. Eſa. Dabit domin⁹ vobis ſignū: Ecce vir
go cōcipiet filiū/qui vocabiꝛ emanuel. Axa que
interpꝛetaꝛ firribūda/ſignificat animā rationa-
lē:cui naturaliter ineſt furoꝛ iracūdie ꝛ concupi
ſcentie: nihilominus iſta eſt ratione imaginis fi-
lia dei patris. Hebꝛon ꝙ interpꝛetaꝛ incantatio
ſignificat mundum:qui ſcȝ incātat ꝛ decipit coꝛ
humanū. Enachim qui iterpꝛetaꝛ terribilis/ſi
gnificat diabolū:cui⁹ tres gigantes filij enachi
ſignificāt triplicē concupiſcentie appetitū. Aſi-
nus ꝟo laboꝛib⁹ dedit⁹/ſignificat coꝛp⁹ huma-
nū. Dico igiꝛ ꝙ Caleph deus pater a principio
ſtatuit ꝛ ꝓpoſuit:ꝙ ꝗ ciuitatē mūdi caperet/et ꝗ
eā ſue fidei ſubiugaret:ꝛ tres filios enachim di
aboli.i.tria pctā ꝑncipalia/ſcȝ luxurie/ ſupbie et
auaricie exinde tolleret et deleret. Verūtn̄ qꝛ nō
inueniebaꝛ aliqͥs cōueniēs ad illud opus tā ar-
duū faciendū/nec ad ſalutē humani generis ꝓ-
curandā:opoꝛtuit ꝙ ꝓpꝛius fili⁹ ſuus/ſcȝ Jeſus
chꝛiſtus fili⁹ dei illud faceret:ciuitatēqꝫ mūdi ꝑ
fidē caperet:ꝛ deſtructis trib⁹ ꝑdictis giganti-
bus/ipſam patris dominio ſubiugaret. Qui qꝛ
carnē aſſumēdo et crucē ſubeūdo cōpleuit: ideo
axā filiā dei patris.i.aīaȝ humanā ī vxoꝛē acce-
pit:et eā bellādo contra gigantes hebꝛon/id eſt
cōtra mundū et demones acquiſiuit. Vn̄ diciꝛ:
Oſee.2.d. Spōſabo te mihi in fide. Et alibi: Michol de-
2.Reg.30.c. ſpondi mihi centū ꝑputijs philiſtijm. Michol
F autē filia regis erat. Quid ergo? Pꝛo certo iſta
axa/id eſt anima:ſedēs mō in aſino coꝛpoꝛis dū
hic viuit:ad inſtinctū viri ſui chꝛiſti debet a pa-
tre ſuo deo ſpūale irriguum poſtulare/ dicens:
Terrā arentē/id eſt coꝛ indeuotū et ſiccū dediſti
mihi: iunge et irriguū/id eſt da mihi mentē hu-
milē ꝛ deuotā:ꝛ ſic ipſe pater ſu⁹ deus dabit ſibi
irriguū ſuperi⁹ et inferi⁹.i. deuotas lachꝛymas
ꝓ dilatiōe patrie ſupioꝛis/et ꝓ incolatu miſerie
inferioꝛis: vel ꝓ bonis omiſſis/ꝛ ꝓ malꝭ cōmiſſis
vel ꝓ amiſſione gloꝛie/ꝛ acqͥſitione infernalꝭ pe-
Aliter ne. ¶ Vel illud duplex irriguū/ſignificat dul-
cedinē cogitationis in intellectu/ dulcedinē di-
lectiōis in affectu. Vel duplex irriguū.i. duplex
grā:ſcȝ ſupioꝛ ꝗ fuit bona: et inferioꝛ ꝗ inclinat
ad mala. Vel iſta ſūt duplex mādatū dilectiōis
ſcȝ ſuperi⁹/quod eſt amoꝛ dei:et inferius/quod
eſt amoꝛ ꝓximi. Vel iſta ſunt viſio deitatis ꝛ vi
ſio hūanitatis. Jſta em̄ ſunt ꝗdā irrigua: ꝓ qui
bus habēdis deuota dei filia gemebūda ſuſpi-
rat:ꝛ ipſa toto coꝛde deſyderat ꝛ affectat. Vnde
Job.3.d. Job: Anteꝗ̄ comedā ſuſpiro:et ꝗſi inundantis
aque rugitus meus ꝛc. Et ſic de iſta filia ſcȝ de
anima et de ſuis irriguis/poterit dici illud Hiere.
Hiere.31.b. Erit aīa eoꝝ ꝗſi hoꝛt⁹ irrigu⁹:ꝛ vltra nō eſuriet.
Aliter ¶ Vel pñt iſta allegari/ ꝙ iuramētū qn̄qꝫ ꝑferꝭ
legi:ꝛ ꝙ tolerabili⁹ eſt qn̄qꝫ frāgere legis oꝛdi-
nationē ꝗ̄ ꝓpꝛij iuramēti fidē/vt patet: qꝛ lex ꝓ-
hibuit ne frater filiā fratris acciperet ī vxoꝛē. Deꝰ
etiā mādauerat ꝙ tot⁹ ppl's chananeoꝝ deleretꝛ
Et tn̄ hic habes ꝙ ꝓpter reuerētiā iuramēti ca
lepb filiam ſuā fratri ſuo deſponſauit. Et ſicut G
ſup̄ dictū eſt/ppl's iſrl' gabaonitis pepcit:ꝛ Je- Joſue.9.e
pte etiā ſicut diciꝛ/ ꝓpꝛiā filiā immolauit ꝓpter Judicū.11.g
ipſi⁹ iuramēti reuerentiā. ¶ Vel dic ꝙ ꝗlibȝ au Aliter
ditoꝛ ꝟbi dei debȝ eſſe ſicut iſta filia caleph:qꝛ
ad vocē ꝛ exhoꝛtationē viri ſui.i. ꝑdicatoꝛis: de-
bet ꝑ ꝯfeſſionē gemere:ꝛ a patre ſuo duplex irri-
guū poſtulare:ſupius ſcȝ grām ꝓ ꝑdicatoꝛe vt
bene loquaꝛ:ꝛ irriguū inferius.i. grām ꝓ quoli-
bet auditoꝛe/vt bene recipiat bonū quod ei ꝑdi
catur:ꝛ ideo ꝓ iſto duplo irriguo habendo ro-
gabimus ꝛc.

¶ Capitulū decimūſextum Textus:
Cecidit quoqȝ ſoꝛs filioꝝ ioſeph ab
ioꝛdane contra hierico. Moꝛalitatū
Capitulum XIII

H Jc in iſto caplo ꝛ Judicū fit mētio/ꝙ Judic.1.e
filij iſrl' ex toto chananeos nō interfe-
cerūt:ſȝ eos ſecū viuere ꝑmiſerūt: ipſos
tamen ſibi ſubiecerūt/ꝛ tributarios fecerūt:ꝛ ſi-
bi ſeruire coegerūt. ¶ Sic vere cū filij iſrl'.i. vi- Moꝛalitas
ri iuſti de terra mētis ſue eliminare habeāt oēs
ppl'os gentiles.i. oēs actus vitioſos ꝛ moꝛta-
les:ſepe fit ꝙ oēs nō poſſunt penitus extingue-
re:immo ꝑncipalioꝛibus vitijs interfectis/ ne-
ceſſe eſt aliquos chananeos.i. aliqua vitia in ho
mine remanere. Conſtat aūt ꝙ mot⁹ coꝛpoꝝ.i.
iracūdiam coꝛdis/leuitatē oꝛis/ꝗ quaſi ſunt cō
naturalia homini/nō poteſt hō penit⁹ abijcere
ipſa: debȝ tn̄ rōnis ſeruile ſubiugare:ꝛ ipſa ſibi ſer H
uire/cōpellere/ꝛ tributū vtilitatis impēdere ſeu
dare. Vitia em̄ ꝗ in nobis ſentimus/nobis tri-
butū ꝛ vtilitatē impēdūt: qn̄ humilitatē ꝛ noſtre
ꝓpꝛie fragilitatis ꝯſyderationē in nobis gene-
rāt ꝛ inducūt:ꝛ qn̄ de ꝓpꝛio caſu nos eſſe timi-
dos faciūt:ꝛ ſic ab elatione ꝛ ſupbia nos cōpe-
ſcūt:vt ſic iuxta doctrinā Grego. homo de vir
tutibus nō ſupbiat/ꝗ adhuc viuere in ſe hoſtes
ꝯſpicit/a ꝗbus vinci foꝛmidat. Et ſic ꝯcludi po
teſt ꝙ deus iſtos hoſtes nobiſcū ꝑmittit viuere:
vt diſcamus de ꝓpꝛijs viribus nō ꝑſumere/ſed
potius in humilitate ꝛ timoꝛe manere. Pſ. Ne Pſal.58.c
occidas illos: ne qn̄ obliuiſcanꝛ ppl'i mei ꝛc.

¶ Moꝛalitatū libꝛi Joſue finis.

Liber ſeptimus Moꝛalitatum libꝛi Judicum.

¶ Capl'm pꝛimū Textus: Poſt moꝛ-
tē ioſue/cōſuluerūt filij iſrael dn̄m di
cētes. Moꝛalitatū Capi. I

F Jlij iuda
comꝑhenderūt adonibe
ſech regē: abſciderūt ſū-
mitatē pedū ꝛ manuum
ei⁹:ꝛ captū in iſrl' deduxe
rūt. Qui ſtatim dixit/ꝙ
illud merito ſuſtinebat
qꝛ hoc ipſm fecerat ſeptuaginta regib⁹:ꝗ collige

A bāt ſub mēſa eiꝰ ciboꝝ reliq̄as. ¶ Iſtud allega
Moralitas exēplariter: ꝙ in quo peccat q̄s / in hoc punit: q:
Sap. 11. c ſcʒ ſepe diuino iudicio fit / ꝙ hō idē malū ſuſcipi-
Hiere. 50. c. ãt ab aliquo quod iniuſte aliis īpetrauit: iuxta
Aliter illud: Sicut fecit / facite ei. ¶ Uel illud pōt alle-
gari: q̄ quilibet aliq̄d patit / debet ſua ꝓpria deli
cta recognoſcere: ⁊ ſe iuſte pati aduertere: et di-
Gen. 42. d. cere illud: Merito hec patimur / q: peccauimus
in fratrē noſtrum. Eſt eñ ꝯſolatio patiēti q̄ co
Aliter gitat ſe digne pati. ¶ Uel dic ꝙ multi tales re-
ges videnť eſſe hodie in mūdo: q̄ ſcʒ de mēſa dia
boli reliq̄as .i. diuitias recolligūt: ⁊ ideo ſūmita
tē pedū et manuū .i. rectitudinē affectionū ⁊ ope
rū perdūt. Et etiā dic ꝙ iudas eſt p̄dicator vel p̄
latꝰ: q̄ q̄ vult adonibeſech regem .i. pctōrem cō
prehēdere / punire ⁊ corrigere: debet ipſuʒ in ex-
tremitate manuū et pedū ledere et p̄ſcindere: in
q̄tū finē et extremitatē maloꝝ ſuoꝝ affectuum et
operꝝ debet ei oſtēdere / nec vitare: et extremita-
tē etiā pene eterne q̄ ipſum expectat / vbalit de-
Pro. 14. b clarare: dicēs illud: Extrema gaudii luctꝰ occu-
pat: ⁊ poterit ipm in hierlm .i. in ſtatu grē capti
Aliter uare. ¶ Uel dic ꝙ extremitas ē vana ſpes: quā
de pedibꝰ ⁊ manibꝰ .i. affectibꝰ ⁊ opibꝰ ſperamꝰ
reportare: quā q̄dē vanā extremitatē debet p̄di-
cator hol p̄ſcindere: ⁊ vanitatē p̄ſumptionis ab
affectibꝰ ⁊ actibꝰ ſuis reſecare: vt ipm poſſit in
hierlm .i. in paradiſū hūilē ⁊ obedientē habere.

¶ Capitulū ſecundū Textus: Aſcen
ditq; angelus dñi de galgalis ad lo
cū flentiū. Moralitatū Capi. II

B De iebuzeis ⁊ aliis infidelibꝰ nō interfe
ctis / ſed ſub tributo redactis: vide Io-
Joſue. 17. d ſue. De hoc ꝙ arguente angelo popu-
lū p̄ eo ꝙ chananeos nō extirpauerunt / incepe
Moralitas runt flere: vt ponitur hic. ¶ Quod vtiq; ad hoc
poteſt applicari: ꝙ cū angelus .i. predicator loq̄
tur: ⁊ peccata noſtra nobis improperat: pecca-
tor flere ⁊ penitere teneť: tranſeo illud ꝙ domi-
nus etiā multos chananeos delendos relinq̄t:
vt in ipſis filii iſrael exercitarenť: vt factū armo-
rū experirenť: cū ſm Senecā / miſerrima ſit for-
Aliter tuna q̄ inimico caret. ¶ Uel ad hoc poteſt ap-
plicari / ꝙ vtile eſt quandoq; homini inimicos
habere: vt dū habeat quid timere debeat / diſcat
ſe cautius cuſtodire: ⁊ vt virtutē ſuā poſſit cōtra
Exo. 14. d eos exercere. Similiter pretermitto: ſed vide in
Joſue. 8. b Exo. vbi de hoc / ⁊ Joſue. ¶ Eglon rex moab
Ca. III. b pinguiſſimus opprimebat populū iſrael violen
ter. Nam quia dño peccauerant / tradiderat eos
dñs iſti regi: quia per aioth filiū gera qui vtraq;
manu vtebatur p̄ dextera: volens liberare po-
pulū / fecit gladiū ancipitē / ⁊ captis muneribꝰ ad
regem acceſſit: vt ſic ſub amicitie ſpecie facilꝰ
ipſʒ regē occideret. Offert igiť regi munera ⁊ ab
eo gratioſe recedit: ſed cito poſt / dimiſſis ſociis
ſolꝰ reuertēs / regē i eſtiuo cubiculo reppit. Cui cū
vbū ſecretū ſe velle ei dicere aſſereret: rex vniuer
ſos emiſit. Quē aioth ſolū inuēs / ipm gladio an
cipiti trāſfixit / ⁊ occidit: ⁊ clauſis fortiť oſtiis / p̄
poſteriorē ptē domꝰ fugit: ⁊ tādē clangēs bucci-
na / moabitas plurimos interfecit. ¶ Iſtud pōt C
allegari exēplariter: ꝙ valde fatuū eſt cū inimico Moralitas
ſolū remanere: ⁊ illū amicū credere / quē violen-
ter afflixeris. Quandoq; eñ potuerit ⁊ voluerit
dāna tibi dare: dato ꝙ ipm videas munera tibi
offerre ⁊ amicitiā ſimulare. Cōſtat eñ ꝙ ſi ocū
⁊ tēpus opportunū inuenerit: ꝯtra te ſtatim ſur
get ⁊ inimicitiā tibi oſtendet. Ideo bene dicit il
le: Uerūtamē cū maleſeceris nō credas. Unde
Sene. in p̄uerbiis: Cū inimico nemo tutꝰ i gra
tiā redit. Et Eccl. Nō credas inimico tuo i eter Eccl. 12. b
nū. In oculis ſuis lachrymabiť inimicus: et ſi
inuenerit tpˢ / non ſatiabiť ſanguine tuo. Illud
male audiuerat ille rex p̄ſaꝝ: q̄ dato ꝙ cuidā p̄n-
cipi ꝓpriū filiū comedendum dediſſet: ipſum ta
mē ducē exercitus ſui fecit / q̄ p̄ſuadens militibꝰ
tyrū in regē cōſtitui: deſtitui regē aliū procura-
uit. ¶ Uel dic ſpūaliter: ꝙ eglon q̄ interp̄tať fe- Aliter
ſtiuitas inutilis / eſt caro eius cuiꝰ ſcʒ feſtū ⁊ dele
ctatio nō valet: q̄ tamē filios iſrael .i. chriſtianos
⁊ fideles ſibi ſubiugat: ⁊ eos ſuis immundis ſug-
geſtionibꝰ opprimit iugiter atq; grauat. Aioth
q̄ interp̄tať laudabilis / ſignificat virū iuſtū ⁊ ma
xime bonū eccleſiaſticū vel prelatū. Gere q̄ in-
cola interp̄etať / filius dicit: p̄ eo ꝙ iſte p̄egrinū
⁊ incolā ſe reputans in hoc mūdo: nō tanq̄ poſ
ſeſſor / ſed tanq̄ incola cōuerſať: ꝓpterea a dño
laudabilis iudicať. Vñ dicit: Laudemus viros Eccl. 44. a
glorioſos parentes noſtros. Ille eñ vtraq; ma
nu debet vti p̄ dextera: q: ſcʒ nulla debet in eo
inueniri ſiniſtra vel vitioſa opatio / ſed cūcta de-
xtera ⁊ virtuoſa. Dato eñ ꝙ vir p̄fectus vtrāq; D
manū habeat / tā dexteraʒ q̄ ſiniſtram .i. dato ꝙ
vtrāq; diſcretionē habeat / ſcʒ ad miniſtrādum
ſpūalia ⁊ terrena: vel dato etiā ꝙ duo opa exerce
at / ſcʒ ꝯtēplationis ⁊ actiōis. Uel dato ꝙ dupli-
ci ſcientia polleat / ſcʒ ſpeculatiua ⁊ practica: ni-
hilominus tamē vtraq; debet vti p̄ dextera: in-
quantū etiā opera ſua q̄ ſiniſtra .i. minus idonea
videbanť / ad dei laudē ⁊ aĩe ſalutē ordinat: et
ſic ipſa facit eſſe dextera atq; ſancta. Apłus: Si Ro. 2. d
p̄putiū iuſticias legis cuſtodiat: nōne p̄putium
illius in circumciſione reputabiť? ⁊ ſic fit de illis
de q̄bus dicit: ꝙ in gabaa erant ſeptingenti vi- Judic. 20. c
ri ita ſiniſtra vt dextera p̄liantes. Gladius an-
ceps quē iſte habet / ſignificat penitentiā: que eſt
anceps p̄ quos interius p̄ ꝯtritionē ſcindit: ⁊ ex-
terius p̄ ſatiſfactionē ledit. Et etiā iſte gladius
eſt oratio / q̄ p̄ eo dicit biceps: q: deū recōciliat:
hoſtes vero ſpūales impugnat. ¶ Dico igitur ꝙ
quādo aioth .i. vir p̄fectus q̄ pōt dici laudabi-
lis ⁊ p̄egrinus: ⁊ qui vtraq; manu .i. in omni ſuo
ope inueniť dexter ⁊ virtuoſus: vult ſupare eglon
.i. inutilē feſtiuitatē ⁊ gloriā carnis ſue: ⁊ de eiꝰ
poteſtate filios iſrł .i. affectiōes ⁊ motꝰ animi li-
berare: debet ipm ſecrete penitere ⁊ afficere gla-
dio ancipiti orōnis vel penitētie: ita ꝙ pinguedi
nē deliciaꝝ ſuaꝝ debet reſtringere: ⁊ ſtercora di-
uitiaꝝ extra ꝓiicere ⁊ horrere: ⁊ tandē oſtia ſen
ſuſ a mūdi delectabilibꝰ claudere: ⁊ ipm mortu
um .i. ipſam carnē mortificatā dimittere ⁊ abire.

C Talī em̄ gladio caro moꝛtificaꝛ ꝛ ſpūaliter occi-
dit: et iſrael. i. mens a peccati ſeruitutibus libe-
Ro. 6. d raꝛ. Vñ apſs: Liberati a pctō ſerui autem facti
Aliter deo. ¶ Vel dic ꝙ rex iſte eſt ꝑlat⁹: aioth eīn eſt
ambidextus: qui regē ſuū. i. ꝑlatū occidere et ca-
pere cupiens/ gladiū ancipitē. i. linguā adulatri-
cē ſibi acuit: ipſamqꝫ ad vtrāqꝫ partē nunc ꝓ pri-
mo/ nunc cōtra ſecūdū: quod magis credit pla-
cere ſcindere: ꝛ loq̄ inſtruit vtrāqꝫ manū ad dili-
gēdū: obſequēdū in dexterā cōuertit: ꝛ etiā ſe eſſe
totū dextrū ꝛ virtuoſum/ et nihil habere ſiniſtꝝ
vel vitioſum diſſimulat ꝛ ꝑtendit: munera etiā ꝑ-
parat/ q̄ ante oīa ꝑmittere nō poſtponit: tādem
vō oblatis muneribꝰ iſte ſolet ſecretū colloquiū
petere: et tunc ſolet regē. i. ꝑlatū gladio lingue
ancipitis ꝛ adulatricis ꝑcutere: et ipſm gladiū in
coꝛ ipſiꝰ infigere: et ita ſolet eū decipere/ ꝛ ſpūa-
liter occidere: et ſe libertati (obtēto bñficio vel di-
Tob. 1. d gnitate) reſtituere vel ambire. Vñ Tob. Occi-
derunt regē filij eius. Videmꝰ em̄ hodie m̄ltos
reges. i. multos magnates et ꝑlatos moꝛtuos
effeminatos iacētes: et ꝑ gladios ancipites lin-
guā adulatoꝝ et maloꝝ cōſiliatoꝝ ſuoꝝ/ miſeros
et languētes et nulla virtute pollētes: ſed in vi-
tijs moꝛtuos ꝛ fetētes. Cōſtat em̄ hodie ꝙ tales
gladij ſunt cauſa moꝛtis et ꝑditiōis oīm ſupioꝝ.
Ps. 149. b Vñ in pſal. Gladij ancipites in manibꝰ eoꝝ/ ſcꝫ
adulatoꝝ. Ad alligādos reges eoꝝ in cōpedibꝰ:
Aliter et nobiles eoꝝ in manicis ferreis. ¶ Vel dic ꝙ
aioth eſt laudabilis predicatoꝛ: q̄ cū gladio anci-
piti verbi dei ꝑliaꝛ cōtra eglon. i. cōtra pecca-
F toꝛē/ vt eū occidat ſpūaliter et cōuertat: ꝑmo ta-
mē debet vti muneribus/ vt ipſm ad gloriā allici-
endo: tandē gladio aſpere correctionis ipſm per
Heb. 4. c tormēta inferni deterrēdo. Unde apſs: Viuus
eſt ſermo dei et efficax: et penetrabilioꝛ oīni gla-
Aliter dio ancipiti. ¶ Vel dic ꝙ iſte rex eſt diabolus:
qui dicīꝛ rex ſup oēs filios ſupbie. Cōtra quē pu-
Job. 41. d gnat ꝑdicatoꝛ gladio verbi dei: et etiā iuſtus cū
Ca. III. d gladio penitētie et oꝛōnis ꝛc̄. ¶ Sicut hic patꝫ
ſangar q̄ iudicabat iſrl̄: nō legiꝛ cum gladio ali-
quē hoīem occidiſſe: et tñ cū vno vomere quod
eſt inſtrumētū hebes/ rude et nō acutū/ diciꝛ ſex-
Moꝛalitas centos hoīes pemiſſe. ¶ Et hoc ad hoc pōt ap-
plicari/ ꝙ quandoqꝫ in correctione vel ꝑdicatio-
ne plus ꝓficit ad alios occidendū. i. corrigēdū
vel cōuertendū hebes verboꝝ ruditas/ q̄ꝫ acuta
ſcientiaꝝ ſubtilitas: et plus iuuat benignitas re-
ſecata/ q̄ꝫ ſeueritas exacuata. Ita ꝙ pleriſqꝫ vtile
imo neceſſariū eſt excōmunicationis vel aſpere
correctionis gladium recondere: et cum vome-
re dulcis et blandientis exhoꝛtatiōis hoſtes. i.
vitia et demones/ ac etiā ipſos peccatoꝛes et im-
Mat. 26. e pios impugnare. Ideo petro paſtoꝛi eccleſie di-
ctum eſt: Pone gladium tuum ꝛc̄.

¶ Capitulū quartū textus: Addide-
runtqꝫ filij iſrael facere malū in con-
ſpectu dō. Moꝛalitatū Capl'm III

Delboꝛa ꝓphetiſſa vxoꝛ lapidoth iudi-
cabat populū iſrael/ ſedēs ſub palma.
Cū igitur iabin rex chanaan miſiſſet
zizarā principē exercitus ſui cōtra populū dñi: G
vocauit delboꝛa barach filiū abinoem: et cōſti-
tuit eū principē populi vt cōtra zizaram dimica-
ret. Adiecit tamē et dixit ſibi ꝙ victoꝛia ſibi nō
aſcriberetꝛ/ ſed ꝙ mulier de zizara triumpharet.
Quod ſcꝫ factū eſt: qꝛ tandē cōmiſſo ꝑlio zizara
pedes fugiebat. Jahel aūt vxoꝛ aber cinei ipſm
recepit: aquā petenti lac dedit/ et doꝛmientē oc-
cidit: et caput eius clauo tabernaculi cum mal-
leo ꝑfoꝛauit. ¶ Illud quidā exponunt allegoꝛi- Allegoꝛia
ce. Dicunt em̄ ꝙ delboꝛa q̄ interpretaꝛ loquens
ſeu apex: ſignificat legē diuinā/ q̄ de fidei et vir-
tutū apice loquiꝛ. Que ꝓphetiſſa dicīꝛ: pro eo ꝙ
de futuris ꝓphetare dinoſciꝛ: et ſub palma ſe-
det: eo ꝙ palmā celeſtis glorie repromittere cō-
probaꝛ. Vxoꝛ etiā dicīꝛ lapidoth/ q̄ interpretaꝛ
fulguratio: pro eo ꝙ in ea fulgoꝛ et ſplendoꝛ fi-
dei reuelaꝛ. Per barach q̄ interpretaꝛ coruſca-
tio/ accipiꝛ populus iudeoꝝ: qui reuera ad mo-
dicū virtutibus coruſcauit: qꝛ ſubito euanuit et
defecit. Per zizarā q̄ interꝑtaꝛ excluſio gaudij/
intelligiꝛ diabolus: qui ſcꝫ a gaudio paradiſi fu-
it excluſus: et hic in triſticia poſitus et incluſus.
Iſte em̄ cū exercitu ſuo. i. vitioꝝ nō ceſſat cōtra
filios iſrl̄. i. iuſtos continue debellare: vt ſic eos
poſſit a paradiſi gaudio excludere. Per Jahel
vō mulierē gētilē iſraelitici cōfederatā et adiū-
ctam/ intelligiꝛ eccleſia de gentilitate aſſumpta.
Quia ꝓ certo iſta eſt veritas: ꝙ a principio del-
boꝛa ꝓphetiſſa. i. lex diuina: vel etiā ipſe deꝰ le-
gis factoꝛ: vel etiā ipſe moyſes legiſlatoꝛ/ miſit
contra zizaram et exercitum ſuū. i. contra diabo- D
lum et vitia q̄ filios iſrael. i. patriarchas graua-
bat: barach. i. populum iudaicū: vt ſcꝫ ꝯtra ipſm
pugnaret: et vt eius potentiā eneruaret. Sꝫ qd̄?
Pro certo iſti nō fuit victoꝛia data: nec victi di-
aboli gloꝛia attributa: qꝛ reuera nō populus iu-
daicus/ nec ipſius ſynagoga diabolū ſuperauit:
ſed iahel gentilis mulier. i. eccleſia chꝛiſtiana ex
gentilitate ꝓ maioꝛi pte ſumpta/ cōtra ipſm ꝑua-
luit: et cū malleo ligneo et clauo tabernaculi. i.
mediante ligno crucis et clauis quibus fuit do-
minus cōclauatus: necnō lacte quo fuit ſm̄ car-
nē nutritus: hoc eſt dictu: mediante fide/ quā de
chꝛiſti incarnatione et paſſione credit et tenet/
ipſum turpiter ꝓſtrauit: et virtutē ipſius ener-
uauit: et filios iſrael. i. fideles de ipſius manibꝰ
liberauit. Judic̄. Ecce vna mulier fragmentum Judic̄. 9. g
mole deſup iaciens: illiſit capiti abimelech: ꝛ cō-
fregit cerebrū eius. ¶ Vel dic ꝙ talis mulier ē Aliter
beata virgo: q̄ reuera iahel. i. dei aſcenſio diciꝛ:
ꝓ eo ꝙ in ipſa deus carnē aſſumēdo aſcendiſſe
ꝓbaꝛ. Eſa. Aſcendet dñs ſup nubē leuē/ et igre- Eſa. 19. a
dieꝛ egyptū. Iſta em̄ lacte ſuo mediāte/ quo ſcꝫ
nutriuit chꝛiſtū: in ligno crucis cū clauis et lan-
cea ſuffragante/ quibus ipſe chꝛiſtus moꝛtem ſu-
ſtinuit: ipſum zizaram. i. diabolū ſuperauit: et iō
victoꝛiā contra ipſum ſibi ſoli ſancta maꝛ eccle-
ſia attribuit. Judith: Vna mulier hebꝛea fecit Judit. 14. d
confuſionem in domo nabuchodonoſoꝛ regis.
¶ Vel illud allega: ꝙ quandoqꝫ melius vincitꝛ Aliter

B ziſaram coruſcantem .i. diabolum/ carnem vel
mundũ in fatuoꝝ cordibus rutilantẽ: et preliũ di
verſaꝝ tentationũ cõtra nos ſuſcitantẽ: iahel/ ꝗ
ziſara: femina/ ꝗ vir: ſimplex/ ꝗ litteratus: laic9/
ꝗ clericus: ſecularis/ ꝗ religioſus: qꝛ revera ſe-
pe fit ꝙ iſti ſimplices cũ lacte elemoſynaꝝ quas
faciunt: et cũ malleo crucis/ cuius memoriã .i. de
votionẽ deferunt: et cũ clavo diũi timoris/ ꝗ ad li
terã totũ mentis tabernaculũ retinet ne labatur:
quo cor ſuũ pforant atq̃ pungũt: ipm ziſarã .i.
diabolũ/ carnẽ vel mũdũ taliter pcutiũt: ꝙ ipm
ſuperãt atq̃ pſternunt. Barach vero dux exerci-
tus .i. ſupiores et clerici ipſum ita non verberant
Jobe.3.b aut devincunt. Ideo bene dicit Joba. Inſirm9
Eodẽ ca.c dicat ꝙ ego fortis ſũ. ¶ Jahel vxor abercinei
vidẽs ziſarã pricipẽ ſitibundũ et prelio fatiga-
tum: vocauit eum in tabernaculo/ dicẽs: Intra
ad me dñe/ ne timeas. Que ſtatim aperuit vtrem
lactis: et dato ꝙ aquã petiiſſet/ ſibi tamẽ lac de-
dit vt dormiret. Iſto igit fortiter dormiente/ ce
pit iſta mulier clavũ tabernaculi ſui: et cum mal
leo tempora eius tranſfixit: ipſumq̃ in terra po
ſuit/ et interfecit: et ſic ſoporẽ morti ſocians/ miſe
Moralitas rabiliter obiit et defecit. ¶ Iſta etiã aliter poſ-
ſunt exponi ꝗ in pcedenti capitulo: ſcz ꝙ p iſtuz
ziſarã intelligo aliquẽ in tribulationib9 fatiga-
tũ/ et p divitiaꝝ inopiã ſitibundũ: vel aliquẽ no-
bilẽ et clericũ pauperẽ beneficiatũ vel patrimo-
niatũ. Per iahel vero vſurariũ/ intelligo aliquẽ
B ꝗ lacte tẽporalis ſubſtantie abundat multiplici
ter in hoc mũdo: qꝛ revera qñ iſta deceptrix mu-
lier/ ſcz vſurarius videt iſtũ ziſarã .i. pauperẽ ſi-
tire .i. bonis tẽporalibus indigere: ſolet eũ in ta
bernaculũ dom9 ſue ſecrete introducere: et vtrẽ
lactis .i. arcã ſue auaricie aperire. Et dato ꝙ nõ
petat niſi aquã .i. aliqd modicũ p tẽpore tranſe-
undo: ipſe tamẽ largiſſime lac bonoꝝ ſuoꝝ .ſ. bla-
dum vel pecuniã: ſolet ſibi ad vſurã cõcedere: et
eũ ad tẽpus ſaturare: et ſomnũ delectationis et cõ
placentie in ipo generare. Quia p certo iſti vſu
rarii etiã plus ꝗ homo indigent: liberaliter tri
buũt/ qñ ſibi bonã hereditatẽ ſentiũt. Vñ Exo.
Exo.36.a Plus offert pplˢ ꝗ neceſſariũ ſit. Sed qd eſt?
Pro certo dũ dormit .i. dũ nõ advertit/ cõtra eũ
ſolet inſurgere: et malleũ ſue crudelitatis in ipm
invehere: et clavo crudelis punitionis et vſurarie
capacitatis ipm tranſfigere: et p exhereditatio-
nẽ ipm mortuũ et depauperatuz: et ad terrã .i. ad
miſeriã ꝯfoſſum et infixũ dimittere et abire. Pro
Pro.16.d uer. Vir iniquus lactat amicũ ſuũ: et ducit euz p
Aliter viã nõ bonã. ¶ Vel dic ꝙ talis mulier eſt blan-
dus adulator/ vel malus cõſiliarius ſeu fautor: ꝗ
revera ziſare principi militie regis iabin .i. mun
di principibus et ſupioribus: lac p aqua .i. dulce
dinẽ adulationis p veritate offerũt. Et ſic duz
eos in malis dormire et delectari faciunt/ ipſos
ſpiritualiter interficiunt: et clavis diverſoꝝ vitio
Judic.5.d. rum tranſfigunt. Iudic. Aquã petenti lac dedit
Aliter atq̃ in phiala principũ obtulit butyrũ. ¶ Vel
dic ꝙ talis mulier eſt diabolus/ vel caro/ vl ma-
la mulier; ſz de hoc vide ſup li. xii. ca. de aſpide.

¶ Capitulũ quintũ Textus: Cecine- C
runtq̃z delbora et barach filius abi-
noem. Moralitatũ Ca. IIII

Delbora prophetiſſa cum barach ad p
lium iniſſet contra ziſarã proceden-
tem/ multi de filiis iſrael cum eo nõ fue
runt: quapropter iſtos hic in ſuo carmine repre
hendit: et iſti fuerũt ruben qui inter duos termi-
nos habitans/ gregum ſibilos audiebat. Ga-
laad qui trans iordanẽ quieſcebat: et dan qui in
navibus vacabat: et aſer qui in portibus mora-
bat et in littore maris habitabat. E cõtra vero ali
qui cum eo ad preliũ acceſſerunt. Et ideo cõmẽ
datur iſachar: cuius principes fuerũt cũ delbo-
ra et zabulon et neptalim: ꝗ animas ſuas dederũt
diſcrimini. Et ſicut hic dicit: de celo dimicatum
eſt p iſtis: et ſtelle manẽtes in ordine et curſu ſuo/
adverſus ziſaram pugnauerũt. ¶ Sic vero mul Moralitas
ti ſunt hodie qui cũ prophetiſſa .i. cum ſanctis
perſonis non curant contra ziſaram .i. ꝯtra ho
ſtes ſpirituales pugnare: et potiſſime tales ſunt
quatuor genera perſonaꝝ. Primus iſtorum eſt
ruben videns per mediũ: qui ſignificat ſubtiles
clericos et advocatos. Qui cum aſtute qd ſit fa-
ciendum videant: ipſi tamẽ ad bella contra vitia
non pperant: ſed inter duos terminos/ ſcz deli-
tiaꝝ et honoꝝ habitant: vbi ſibilos gregũ .i. ver-
ba adulatoꝝ et voces blandas: communiq̃ fauores
dominoꝝ maioꝝ libenter audiunt et auſcultant.
Unde ipſi poſſunt dicere de adulatoribus illud D
Job: Stetit quidã cuius nõ cognoſcebã vultũ; Job.4.c
imago corã oculis meis: et vocẽ quaſi aure lenis
audivi. Adulator enĩ imago dicit: qꝛ habet ami
ci ſimilitudinẽ/ nõ veritatẽ: cuius licet audiamuſ
vocẽ lenẽ et blandã loquacitatẽ: nõ propter hoc
cognoſcimus vultũ eius .i. interiorẽ voluntatez.
Secundus iſtorum eſt galaad: qui interpretatur
cumulus teſtis: qui ſignificat ſuperbos: qui di-
recte cumulus teſtis dicuntur: pro eo ꝙ cumul9
et tumor preſumptionis et inflare elationis ſue in
teriorẽ ſuperbiã atteſtant. Et ibi trans iordanẽ
qui interpretatur rivus iudicii/ dicũtur quieſce-
re: quia ſeipſos neſciũt iudicare. Sed vltra ſui
ipſius verã cognitionẽ ſolent quieſcere et mane-
re: cum tamen dicat apoſtolus: Si noſmetipſos 1.Co.11.g
diiudicaremus/ nõ vtiq̃ iudicaremur. Tertius
illorum eſt dan/ qui interpretat cauſa: et qui in na-
vibus dicit vacare: et ſignificat illos qui in cau-
ſis et litigiis necnon in navibus .i. in fluctuoſis
mundi negociis ſe ſolent plus ꝗ deceat occupa
re. Unde dicitur: Navicula in medio mari iacta Mat.14.c
batur fluctibus. Quartus iſtorum eſt azer/ ꝗ in-
terpretatur divitie ſeu beatus: et ſignificat mun-
di divites: et in littore maris huius mũdi p affe-
ctum manentes: et tpali beatitudine pre ceteris
gaudẽtes. Vñ Abac. Viã feciſti in mari eqs tu- Abac.3.d
is. Iſta igit quatuor genera perſonaꝝ: ſcz illi ꝗ
in divitiis amplicantur: iſti qui in litigiis et nego
ciis occupantur: illi qui per ſuperbiam inflant:
et iſti qui p vanã ſapientiã illuſtrant: non curant
hodie ſpiritualiter pugnare: nec cõtra diabolũ

E aut vitia debellare: nec delboraꝫ ſeu barach.i.
ſanctos viros ⁊ mulieres ꝓperantes ad illud ꝑ-
liū comitari. Unde de populo moderne eccleſie
Eze.7.d dicit ſcriptura: Nō eſt qui vadit ad pꝛeliū. Ira
enī in eo ⁊ ſup populū eius. Sed revera ad illud
pꝛeliū vadūt tria genera pſonaꝝ bonaꝝ: ſcilicet
iſachar q̄ interp̄tat dn̄m memoꝛans: Neptalim
q̄ interp̄tat cōuerſatio vel dilatatio: zabulon/ q̄
interpꝛetat habitaculū foꝛtitudinis: qꝛ ꝓ certo
illi qui habent dei memoꝛiā ⁊ cognitionē: iſti q̄
habent charitatiuā dilatationē ⁊ honeſtā ꝯuer
ſationē: illi qui habent foꝛtitudinē ⁊ mentis ro-
boꝛationē: quales ſcꝫ fuerūt ſancti doctoꝛes/ cō
feſſoꝛes ⁊ martyres: tales dico contra diabolūꝫ
pꝛeliant: ⁊ vitas ſuas diſcriminī ⁊ laboꝛib⁹ ex-
ponentes/ de celo ⁊ ꝑ ſtellas.i.a deo ⁊ ab ange-
lis adiuuari merent. Unde iſti ſunt illi de quib⁹
Baruch.3.e dicit Baruch: Ibi fuerunt gigantes/ viri nomi
nati a pꝛincipio ſtatura magna/ ſciētes bellū ⁊c̄.

¶ Capitulum ſextū Textus: Fecerūt autē filij iſrael malū in cōſpectu domini. Moꝛalitatū Capl'm V

Peccātib⁹ filijs iſrael/ tradidit eos do-
minus in manū madian ſeptē annis: q̄
quolibet anno cū ſuis gregibus in ter
ram iſrael venientes/ ſata moꝛe locuſtaꝝ vaſta-
bant. Cū igit gedeon triticum in toꝛculari virga
excuteret/ apparuit ſibi angelus dn̄i: ꝓmittens
ꝙ in foꝛtitudine ſua populū dn̄i liberaret. Cui
cū gedeon ſacrificium.i.azymos panes/ ⁊ agni
F carnes/ ⁊ ius carniū offerret: angelus ſupꝛa pe-
tram oīa fundi iuſſit. Quo facto angel⁹ carnes
cū virga tetigit: ⁊ ſtatim de petra flāma ꝓrupit/
q̄ ſacrificiū ꝯſumpſit. Angelus vero in flāma aſcē
Moꝛalitas dit celū. ¶ Iſta ſequendo beatū Gregoꝛium ex
pone moꝛaliter ſic: ꝙ cū quis in toꝛculari coꝛdiſ
cū virga recte diſcuſſionis triticū a paleis.i.vir-
tutes a vitijs ſegregat: ⁊ pꝛe timoꝛe madianitaꝝ
.i.demonū: q̄ cū gregibus tentationū ſuaꝝ cun-
cta viridia.i.cuncta honeſta ⁊ virtuoſa ꝯſumūt
in hoſte: in coꝛdis ſui latebris ſe occultat: vt ſibi
triticū interioꝝ affectionū diſcutiat atꝗ terat:
ſtatim ſolet adeſſe angelus.i.diuina reuelatio ⁊
inſpiratio: q̄ reuera pꝛomittit madian.i.diaboli
exercituſꝗ ſui ſuperationē: ⁊ populi dei.i.bono-
rū ante moꝛtū liberationē. Et ideo q̄d debet fa
cere talis gedeon/ q̄ interpꝛetat circūiens in vte
ro.i.hō talis ſe diſcutiens ⁊ circūiens in vtero:
qn̄ videt talē angelū ſibi aſtare ⁊ inſpirare? Re
uera ad monitionē eius ipſe debet agnū ſuū.i.ꝓ
pꝛiam carnē ꝑ penitentiā ⁊ cōtritionē coquere:
panes azymos.i.bona opa ſine fermēto inanis
gloꝛie facere: ⁊ ius carniū.i.ipſas carnales cogi
tatiōes fundere: ⁊ hec oīa ſupꝛa petrā.i.chꝛiſtū
ꝑ bonā intentionē ⁊ deuotionē/ ⁊ per ipſius imi
tationem ponere: ⁊ oīa ad ipm̄ mētaliter oꝛdina
re. Quod ſi oīa fecerimus: ⁊ ius ⁊ carnes ⁊ pa-
nes.i. cogitationē/ delectationē ⁊ bonum opus
deo obtulerimus ⁊ decoxerimus: ſtatim flāma
ſpūs ſcꝫ charitatis et dilectionis de petra.i. de
chꝛiſto ꝓrumpet: q̄ huiuſmodi ſacrificium acce
ptabit ⁊ aſſumet: ⁊ oīa carnalia in nobis exicca G
bit ⁊ vret. Et ſic madian diabolus a facie noſtra
ſuccumbet: ⁊ angelus noſtre deuotionis in celū
ꝑ cōtemplationē aſcendet. Eccl. Vapoꝛ ignis Eccl.38.c
vret carnes eius ⁊c̄. ¶ Vel dic ꝙ cū angelus.i. Aliter
ꝑlatus vel ꝑdicatoꝛ: virga coꝛrectionis vel mo-
nitionis petrā cū carnibus.i.coꝛ peccatoꝝ du-
rū/ petrinū ⁊ carnale tangit: in ipſo flāma cōtri-
tionis ⁊ dilectionis incendit: q̄ carnes et ius.i.
carnales cogitationes ⁊ actus attenuat ⁊ cōſu-
mit. Et ſic ipm̄ gedeonē.i.peccatoꝛē: madian.i.
diabolū ſuperare facit: ipſe angel⁹ ꝑdicatoꝛ vel
ꝑlatus: ⁊ hic aſcendit inquantū celeſte meritum
hic acquirit. ¶ Vel dic ꝙ cū angelus ad litterā Aliter
vel etiā chꝛiſtus: petrā.i.coꝛ dn̄ū per inſpirati-
onē tangit ⁊c̄. ſicut ſupꝛa pꝛoximum: vel vide ſu
pꝛa li.iiij.ca.xlix. de miraculis ignis/ capl'o.v.
¶ Dn̄s gedeoni ꝓmiſit ꝙ ꝑ manū ei⁹ filios iſ- Eodē ca.c
rael de madian liberaret. Quod vt facilius cre-
deret ⁊ ſperaret/ vnū ſignū mirabile dedit; quia
ſcꝫ vellus de nocte in area dimiſit: roſꝗ de celo
deſcendens vellus infudit/ ⁊ area ſicca manſit:
ita ꝙ expꝛeſſo vellere cōcham roꝛe impleuit. E cō
tra vero gedeon aliud ſignū petijt: qꝛ vellus ſiccū
eſſe voluit: cadente celitus roꝛe totā areā q̄ pꝛimo
ſicca fuerat/ irroꝛari popoſcit. Quod cū ꝑ oꝛdi-
nē factum fuiſſet/ madianitas foꝛtiter expugna-
uit. ¶ Tale ſignū noſtre ſalutis ⁊ liberationis a Moꝛalitas
demonibus ⁊ vitijs: qui madianite iniqui ⁊ con
tradicentes dicunt: factū fuit ⁊ nobis datum in
chꝛiſti incarnatione. Vellus enim quod de car- H
ne naſcens neſcit paſſiones carnis/ beatā virgi
nē ſignificat: q̄ quis a carne nata fuerit/ carnis
tamē paſſiones ⁊ vitia ignoꝛauit: ⁊ in carne pꝛe-
ter carnē virginaliter ſemꝑ vixit. Iſta eſt igitur
q̄ in area ſicca huius mūdi poſita/ roꝛē celeſtē.i.
chꝛiſtū cōcepit: ⁊ eo expꝛeſſo ⁊ parturito/ ⁊ in cō
cha.i.in coꝛde fidelium ꝑ fidē recepto: iſta ſicca.i.
virgo ſicut ante fuit/ ꝑmanſit: ſicut vellus pꝛius
ſiccū factū eſt roꝛidū: ⁊ in ſecūdo ſigno illud vel
lus roꝛidū inuentū eſt ſiccū. Sic vero maria q̄ pꝛi
us erat virgo/ ⁊ a carnalitate ſicca: facta fuit ꝑ-
gnans ⁊ roꝛida: qꝛ ſcꝫ chꝛiſtus deſcendit in ea ſi Pſ.71.a
cut pluuia in vellus: ⁊ ſicut ſtillicidia ſtillantia
ſup terrā. Tamē ſecūdario iterū apparuit virgo in
tegra atꝗ ſicca. Et ſicut etiā factum eſt/ ꝙ area
mundi q̄ pꝛius ſicca fuerat ⁊ a gratia nuda: vir-
tute ſiccitatis iſtius velleris.i.virtute virginita
tis iſtius matris/ fuit ꝑ gratiā roꝛida ⁊ humecta
ta: qꝛ pꝛo certo ros iſte chꝛiſtus de iſto vellere.i.
de vtero matris expꝛeſſus/ ⁊ in concha eccl'ie re
ceptus/ ꝑ areā mundi.i.ꝑ fidē ⁊ gratiā eſt diſper
ſus: ⁊ ſic totus mūdus eſt ſpūaliter madefact⁹.
Unde ipſe dicit Ozee: Ero quaſi ros. Et iſrael Ozee.14.c
.i.beata virgo germinabit quaſi liliū: vt etiaꝫ de
iſto ſigno ſalutis dicat illud Eſaie: Pꝛopt hoc Eſa.7.c.
dabit dn̄s ipſe vobis ſignum. Ecce virgo conci
piet ⁊c̄. ¶ Vel dic aliter: ꝙ ꝑ vellus ⁊ areā intel- Aliter
ligunt duo genera matrū: ſcꝫ maria ꝑ vellus/ et
alie matres ꝑ areā. Sed reuera iſta ſic ſe habēt:
qꝛ vellere roꝛe facto area ſicca manſit; hoc eſt ꝙ

B ſm modum quo btã vgo ↄcepit/nulla alia cõci-
pere potuit: ſed oĩs maternitas quo ad hoc ſte-
2.Reg.1.e rilis ⁊ ſicca fuit; qꝛ ſcꝫ ſm iſtũ modũ/mõtes gel-
boe nec ros nec pluuia veniet ſup vos. Ecõtra
vo qñ area fuit hũectata/vellꝰ fuit ſiccũ: qꝛ.ſ.ſm
illũ modũ quo cetere matres ↄcipiũt.ſ.p carna-
lẽ copulã btã vgo fuit ſicca: ⁊ ab illo ↄceptionis
Aggei.1.c gr̃e ſp ſalua: qꝛ ſm iſtũ carnis modum ſicut ſcri
ptũ eſt: Prohibiti ſunt celi ne darẽt rorẽ ſuum.
Iſte ergo due matres ꝙꝙ in roris fuſiõe.i.ↄce-
ptione ↄueniant: in mõ tñ ↄcipiẽdi variantur: ⁊
Allegoria nunꝙ ſimul.i.in ſimili mõ generãt: immo alter-
natim modũ partꝰ ⁊ ſeriẽ in ſemutãt. ¶ Uel dic
Hiere.13.b allegorice aliter/ꝙ vellꝰ ſignificat ppl̃m iudaicũ
q̃ in pncipio ꝑ fidẽ adheſit deo. Uñ dicit̃: Sicut
adheret lũbare ad lumbos viri/ſic agglutinaui
mihi domũ iſrael. Per areã aũt gẽtilitatẽ/q̃ ſcꝫ
Hiere.51.d ad modũ aree totã mũdi ſupficiẽ ↄtinebat. Hie-
re. Filia babylonis q̃ſi area manẽs ſicca. Quia
ſcꝫ ples iudaica pmo fuit rore diuine gratie ꝑfu
ſa: gentilitas vo fuit ſterilis ⁊ mala. Sed reue-
ra mõ ↄuerſus ẽ ordo: qꝛ ſcꝫ vellꝰ eſt ſiccũ/⁊ area
rorida/inꝙtũ ros.i. fides ⁊ gratia a iudeis defe
cit: ⁊ gẽtilibus ppl̃is eſt ↄceſſa: ⁊ inꝙtũ ppl̃s iu
Joan.9.g daicꝰ ſiccus/infidelis ⁊ incredulꝰ factꝰ eſt/fide
in gẽtibus ſuſcitata. Uñ dicit̃: Chriſtꝰ ad hoc
Aliter venit in mũdũ: vt q̃ nõ vidẽt/videãt: ⁊ q̃ vidẽt/ce
ci fiant. ¶ Uel expone de clericis ⁊ laicis: qꝛ re
uera eccl̃iaſtici q̃ more velleris dño ſunt ↄiuncti
B ⁊ eſſe debẽt molles/humiles ⁊ benigni: ſolebãt
eſſe rore diuine gratie ꝓ ceteris madefacti. Area
vo.i.ppl̃i ſeculares reſpectu ipoꝝ erãt iudeiori
aridi ⁊ duri. Sed vẽ hodie videmꝰ ↄtrariuꝫ. Si
gnũ eñ iſtud retrouerſum eſt: qꝛ.ſ. area magis ẽ
rorida ꝙ vellus: ſeculares deuotiores ſunt ꝙ re
gulares/laici ꝙ clerici/ſubditi ꝙ ꝓlati: vt comꝑ-
tum eſt. Unde Gregoriꝰ exponens illud Apl̃i:
1.Co.9.c Qui ſtat/videat ne cadat: dicit: Timẽdũ (inq̃t)
nobis ſtãtibꝰ irridet̃. Quotidie eñ fit ſicut ſen-
Aliter ſibiliter videmꝰ/ꝙ boni efficiuntur mali: ⁊ mali
ecõtrario fiunt boni. ¶ Uel dic ꝙ vellꝰ ⁊ area
ſignificãt aĩam ⁊ carnem/q̃ ꝓ certo viceuerſa ſe
habẽt: qꝛ ſcꝫ qñ anima eſt rore ſuo.i. celeſti gra-
tia ⁊ deuotione plena: tunc neceſſe eſt ꝙ area/id
eſt caro: rore ſuo.i. carnalitate/voluptate ⁊ aſpe
ritate ſit vacua atqꝫ ſicca: ⁊ ecõtra quãdo area.i.
caro: rore ſuo.i. carnali ⁊ tẽporali voluptate hu-
mectat̃: tunc neceſſario vellꝰ.i. anima: rore ſuo
.i. diuina gratia deſiccat̃: ⁊ in ſiccitatẽ ſue [i]deuo
tionis ⁊ incõpaſſionis mutat̃. Unde videt̃ ꝙ ca
Gen.13.b ro ⁊ anima poſſunt ſibi dicere mutuo illud Ge-
ne. Si ad ſiniſtrã ieris/ego dexterã tenebo. Si
dexterã elegeris/ego ad ſiniſtrã pergã. Uerbuꝫ
fuit abrae ad Loth: qꝛ reuera caro deſignat̃ per
loth/q̃ interꝑtat̃ declinans: ꝓ eo ꝙ quando ab
iſta via virtutum faciliter declinet/⁊ teneat ſini-
ſtrã aduerſitatis in hac vita/⁊ careat rore ꝓſpe-
ritatis: tunc anima ad ſiniſtrã vitioꝝ ⁊ tormento
Aliter rũ mutat̃: ⁊ ſiccitatẽ ⁊ ſterilitatẽ ſpũſ ſortitur.
¶ Uel dic ꝙ iſta duo ſigna/primũ ſcilꝫ ⁊ ſecun-
dum/ſignificant duo tempora/ꝓſens ſcꝫ ⁊ futu-
rum. Iſta etiam duo ſignificãt duo genera ꝑſo- C
naꝝ: vellus roratũ diuites/area nuda paupes.
Iſti igit̃ ſunt q̃ ↄtrario modo ſe habẽt: qꝛ ſcꝫ vel
lus.i. ipſi diuites in pmo ſigno.i. in ꝓſenti tem-
pore/ rore ꝓſꝑitatis ⁊ diuitiaꝝ ſunt pleni: area
vo.i. pauperes ab iſto rore ſunt ſicci: ⁊ ꝑ bono-
rum tenuitatẽ ſunt aridi atqꝫ macri. Sed vo qñ
venit ſecundũ ſignum.i. tempus futuꝝ: tunc mu
tabit̃ ordo rerum: qꝛ ſcꝫ area erit rorida/⁊ vellus
ſiccum.i. pauperes erunt bonis oĩbus hume-
ctati: mali vo diuites bonis omnibus deſiccati.
Tunc eñ qui modo ſunt diuites/erunt paupe-
res: illi vo qui nũc ſunt pauperes/erũt diuites.
Unde dicit̃: Depoſuit potẽtes de ſede: ⁊ exalta- Lu.1.e
uit humiles. Eſurientes impleuit bonis: ⁊ diui
tes dimiſit inanes. Et ſic qñ loth ꝑgit in dexte-
rã/abraam tenet ſiniſtraꝫ/⁊ ecõtra: qꝛ videlꝫ loth
peccator eſt nunc in dextera ꝓſperitatis: ⁊ econ-
tra abraam iuſtus in ſiniſtra paupꝑtatis ⁊ aduer
ſitatis. Ecõtra vo in alio ſeculo erit/vt patet in
euangelio vbi dicitur: ꝙ illis qui erũt ad dexte-
ram dicet̃: Uenite: ⁊ illis ad ſiniſtrã: Ite ⁊c. Mat.25.d.e

¶ Capl̃m ſeptimum Textus: Igitur Hieroboal qui et gedeon/de nocte conſurgens. Moralitatũ Capi. VI

CUm Gedeon ad ꝓliũ contra madia-
nitas ire decerneret: ⁊ ad hoc magnuꝫ
ppl̃m congregaret: noluit dñs ꝙ habe
ret ꝓliatores plures/ſed paucos ⁊ electos. Mul
tus (inq̃t) eſt ppl̃s tecum: nõ tradet̃ madian in
manus eius: ne forte glorieť iſrael/⁊ dicat: Me
is viribus liberatus ſum. Precepit ergo ꝙ mili D
tes ſic ꝓbaret: ꝙ ſcꝫ omnes ipos ad aquã duce
ret: ⁊ ꝙ illos q̃ flexo poplite aquã inclinati bibe
rẽt/repudiaret. Illos vo q̃ genua flectere nõ de
dignarent̃/ſed manu aquã ad os ꝓiectã ſicut ca
nes lambẽdo biberẽt/eligeret. Sic igit̃ factũ eſt
ꝙ de decẽ milibꝰ trecẽti ſolũ fuerũt/q̃ aquã ma
nu ⁊ lingua biberãt: qui cũ eo ad ꝓliuꝫ ierunt
⁊ madian deuicerũt: alij vo tanꝙ reprobi ad ꝓ-
pria receſſerũt. ¶ Gedeõ q̃ interꝑtat̃ circuiens Moralitas
in vtero/ſignificat chriſtũ: q̃ ſcꝫ in vtero vginis
nouẽ mẽſibus circuiuit. Ille igit̃ cum exercitu fi
deliũ ↄtra madian.i. ↄtra diabolũ ꝓliat̃: ⁊ maxi-
me ad illud ꝓlium faciendũ/vniuerſitatẽ ꝓliato-
rum/ꝓdicatoꝝ eccl̃iaſticoꝝ aduocat ⁊ hortatur:
ita ꝙ ad ipm iam infiniti ↄfluere inceperũt: ſed
ad ſtatũ ꝑfectionis nũc pauci venire cõproban-
tur. Sed q̃d? Reuera deꝰ nõ delectat̃ in iſta mul
titudine bellatoꝝ: qꝛ ſicut dicit̃ in li. Machabe
orũ: Non in multitudine exercitꝰ victoria belli/ 1.Mach.3.b
ſed de celo fortitudo eſt. Eſa. Multiplicaſti gẽ
tem: nõ magnificaſti leticiã. Quia ꝓ certo da- Eſa.9.a
to ꝙ chriſtus multos habeat hodie in eccleſia
bellatores/multos religioſos/clericos ⁊ ꝓdica
tores: pauci tñ inueniunt̃ ſufficiẽtes ad madian
ſcꝫ ad diabolum debellandũ/⁊ ad ipm verbis ⁊
operibus impugnandũ: qꝛ ſicut dicitur: Mul- Mat.20.b
ti ſunt vocati/pauci vero electi. Si igitur bonos
a malis/⁊ vtiles a vanis cognoſcere volueris:
oportet reſpicere qualiter in aquis ſcripturaruꝫ

E lachꝛymarum ꝛ miſericoꝛdiarum ſe habeant:et inuenies ꝙ ad faciendū ꝛ implendum illa que ꝑdicant/aquas lachꝛymaꝝ ꝛ penitentie/cōpaſſionis ꝛ miſericoꝛdie/ſolū cum lingua tangunt: inquantū ſcripturaꝝ verba libenter ꝛ diuine legis mandata lingua ꝑdicant ꝛ dicunt:ꝛ inſuꝑ de aquis lachꝛymaꝝ/compaſſionis ꝛ deuotionis multa loquunt ꝛ diſſerūt:qnimmo etiam(ſicut ex eoꝝ verbis videt)genua coꝛdis ꝛ affectionis ſue ad iſtas aquas deꝑmunt ꝛ deflectunt. Sed ꝓ certo ſi ipſoꝝ manus.i.opa reſpicis:tu inuenies ꝙ ad faciendū vel implendū illa que ꝑdicant ſeu dicunt/manū apponere nunꝗ volūt ꝛ ſic nunꝗ cum manu/ſed cum lingua ſoluz aqs

Mat.23.a tangunt. De quibus dicitur: Dicunt eñ ꝛ nō faciunt. Alligant eñ onera grauia ꝛ impoꝛtabilia ꝛ imponunt ea humeris hominū:digito enim ſuo nolūt ea mouere. Quapꝛopter iſti oēs a domino repꝛobant:ꝛ ad ꝑliandū ꝯtra diabolū ꝛ vitia indigni ꝛ inutiles reputant. Sed reuera aliq pauci ſunt ibi.ſ.trecenti inter decem milia:qui non ſolum cum lingua/ſed etiam cum manu tāgunt huiuſmodi aquas:illi ſcȝ q non ſolū predicando loquunt:ſed etiam que ꝑdicant/manualiter opant:ꝛ ad modū canum/q nō ſolū cum lingua/ſed immo etiā opere cuſtodiūt gregem:et ꝑ fidelē cuſtodia quod verbaliter docēt/exem

2.Para.6.c plariter exequunt: Juxta illud: Oꝛe locutus es ꝛ opere ꝑfeciſti. Et iſti ꝓ certo ad dictum ſpūale ꝑlium appꝛobant:ꝛ ipſis mediantibus madian cum exercitu ſuo.i.diabolus cū vitijs ſuperatur

Aliter ¶ Uel dic ꝙ aqua qua ꝓbantur chꝛiſti milites

F eſt mūdana ꝓſperitas/vel terrena tempalitas: qꝛ ſcȝ iſta tpalia fluūt ꝛ refluūt ſicut aqua:qꝛ reuera mali toto affectu iſtas aquas appetūt:ꝛ genua coꝛdis ſui.i.mētis affectionē ad eas deprimūt ꝛ deflectūt. Et ideo iſti a diuino ꝑlio repꝛobi ſunt:qꝛ in ſtatu eccleſie vbi eſt locus ſpūalis ꝑlij/indigne remanēt ꝛ ꝑſiſtunt. Boni vero ecōtra genua affectionis et coꝛdis ad aquas mundi delectationū nō deflectūt:ſed ſtātes et ad celeſtia erecti/lambēdo ſicut canes.i.ſicut fecerūt ſancti apoſtoli et ꝑdicatoꝛes:ſolū quod neceſſariū eſt/inde ſumūt:et ꝓpter hoc iſti ſunt digni ꝛ electi/ꝗuis ſint pauci. Ad ꝑlia chꝛiſti vadunt/et hoſtes anime deſtruunt et ꝯfundunt:qꝛ nullꝰ eccleſiaſticꝰ q ad mūdi diuitias et delicias genua coꝛdis flectit/dignꝰ eſt ꝯtra vitia ꝑliare:ſed ſolū ille q ſolū ad neceſſitatem de iſtis aſſumit:ita ꝙ de tali ꝓbatiōe facta in aqua/poteſt dñs dicere

Ps.80.b illud Ps. Jn abſcondito tempeſtatis ꝓbaui te apud aquas contradictiōis.i.apud aquas tempoꝛaliū/que cauſa ſunt contradictionis et litis.

Aliter ¶ Uel ſi vis dic iſta ad lrām:ꝙ in bellis meliꝰ eſt habere paucos milites et electos et bonos/ꝗ multos incompoſitos et indoctos:exemplo Xerxis. Unde ponit Oꝛoſius de quo dicit:ꝙ cū infinitam haberet multitudinē:ipm tamen pauci ſpartani deuicerūt. Jdeo bene dicit Seneca in li. de moꝛibus: Non vt multis placeas/ſed q

Eodē ca.b ſiter ſtude. ¶ Gedeone cum madian cū trecentis electis q aquas manu et lingua lamberūt ꝓſperante:non legitur eis alia arma contuliſſe ꝗ

G tubas/lagenas vacuas et lampades. Jſti eñ de gedeonis mandato lagenas vacuas et infra ardentes fregerunt/et tubis clamauerūt:et lāpadibus lucētibus hoſtes taliter terruerunt:ꝙ ip-

Moꝛalitas ſis fugientibus eos foꝛtiter deuicerunt. ¶ Sic vere dico/ꝙ trecēti chꝛiſti milites.i.eccliaſtici boni ꝛ fideles:q ſcȝ trecēti dicūtur:qꝛ fidē trinitatis credūt:aquā manu ꝛ lingua tāgūt:qꝛ manu operant quod dicūt:arma ſpūalia ꝯtra madian diabolū debent aſſumere/ſi volūt de eo triumphare. Unde Apłs: Jn carne ambulantes 2.Co.10.b non ſm carneȝ militamus. Arma eñ militie noſtre non ſunt carnalia. Habere debēt igit lagenas terrenas vacuas.i.coꝛpa ſua vacua ꝑ abſtinentiā ciboꝝ:vt habeāt interius lāpades ardētes.i.ſplēdoꝛē ꝟtutū ꝛ exemploꝝ/ꝛ etiā miraculoꝝ:habeant tubas.i.ꝑdicationē ꝛ doctrinā diuine legis ꝛ mādatoꝛum:ꝛ ſic ꝓ certo ſi lagenas coꝛpoꝝ ſuoꝝ abſtinētia ꝛ penitētia/vel etiā moꝛte ꝓ chꝛiſto fregerint:ſi ſplendoꝛe bonoꝝum exemploꝝ emicuerint:ſi tubas oꝛationis/predicationis diuine laudis/ꝯfeſſionis vel gratiarūactionis ꝑſonuerint:hoſtes anime ꝓculdubio terrebunt/ꝛ ab eoꝝ aſpectibus fugabunt:vt dicatur de ſanctis q tubis ꝑdicationis coꝛpa ſua penitētia ꝛ abſtinētia fregerint:ꝛ ea etiā moꝛti tradiderint ſeu expoſuerint:ꝛ tunc poſt moꝛtē ꝟtutibꝰ ꝛ miraculis claruerint:ꝛ ideo demones terruerint:ſicut habet in li. Regū: Cecinit tuba ꝛ receſ 2.Reg.20.g ſerunt ab vrbe.ſ.demones ab eccłia vel anima.

H Et etiā ipſi tyranni ꝛ crudeles q eos occiderāt/vel impugnauerāt:viſis tantis miraculoꝝ ſplendoꝛibus/crediderūt. Jſta eñ fuerūt in martyribus qnqꝫ ꝑ oꝛdinē.ſ.tuba fidei/confeſſio ꝛ ꝑdicatio:poſtea moꝛs.i.lagene coꝛpoꝝ fractio:poſtea lux.i. miraculoꝝ coruſcatio: poſtea hoſtiū .i.demonū fugatio/ꝛ tyrannoꝝ ſuperatio/ꝛ ad fidem ꝯuerſio. Jſta eñ expoſuit ſic Stephanus de longotono:ꝛ etiā multi alij doctoꝛes. Jlli q cum Gedeone cum lagenis ꝛ tubis ad ꝑlium cōtra madian ibant:lagenas in ſiniſtris/tubas vero in dextris poꝛtabāt. Jn quo notat ꝙ chꝛiſti ꝑdicatoꝛes de tubis.i.de ꝑdicatiōis gratia/qm ipſam ſe habere vidēt et exercere ſciunt/multum debent curare:de lagenis ꝟo.i.de coꝛpibus paꝝum debet eis eſſe:et inde eſt ꝙ tubas in dextera/lagenas ꝟo in ſiniſtra/tanꝗ illa de qbus minus curat/dicebant tenere. Jtem ſi vis dic de doctoꝛibus et doctrina. ¶ Hic ſomniauit qdaȝ Eodē ca.a ꝙ panis ſubcinericiꝰ et boꝛdeaceus caſtra madian intrabat:et caſtra et exercitū deſtruebat:ꝑ quod dictum fuit gedeoneȝ ſignificari:qui ꝗꝗ ſubcinericius.i.vilis et ruſticus eſſet/madianitas tñ deuicit. ¶ Et hoc ſi vis allega/ꝙ qñqꝫ et Moꝛalitas in bellis coꝛpalibus et in factis ſecularibus/nec non in ꝑlijs ſpūalibus.ſ.in pctōꝝ et demonū et vitioꝝ impugnationibꝰ/magna et ardua ꝑ ruſticos et ſimplices fiūt:qꝛ dato ꝙ ſint ſubcinericij et boꝛdeacei.i.rudes/ſimplices et indocti/et de

A büili plebe nati: ſpūs tñ dñi induit gedeonē: ſi
Judi.6.c cut dicitur ſupra: ⁊ qñqꝫ maiora faciūt ꝙ illi q̄
1.Cor.1.d gñe ⁊ ſcia ſunt puecti. Uñ Aplſ: Et īfirma mū
di elegit deꝰ vt ꝯfundat forcia.

℃ Capitulū octauum Textus: Dixe
runtqꝫ ad eum viri ephraim: Quid
eſt hoc quod facere voluiſti. Mora-
Judi.8.e litatum Capitulum VII

Gedeō petijt a pplo inaures aureas q̄s
tulerat de p̄da madianitaꝝ: de quo fe
cit ephot grauiter peccās: q2 fornica-
tus eſt in eo oīs pplſ iſrl. Erat eñ indumētum
ſacerdotale/ quo mediāte dñs interrogabaꝉ: cu
ius vſus leuitis ⁊ ſacerdotibus ſolūmodo ꝯcede
Moralitas baꝉ. ¶ In quo poteſt notari ꝙ ſeculares q̄ ec-
cleſiaſtica officia volūt exercere/ peccāt: dato ꝙ
Aliter bona intentiōe illud faciant. ¶ Uel poteſt alle
gari ꝙ auꝝ gentiliū non debet fieri ephot eccle
ſiaſticū. i. ſapiens ſecularis nō debet ꝑpter mū-
danā ſapiam fieri p̄latus eccleſiaſticus vel re-
Aliter gularis. ¶ Uel poteſt allegari ꝯtra illos religi
oſos qui ſub ſpecie faciēdi ephot. i. aliquod ſpū
ale/ vtpote elemoſynā vel eccl̄iam vel ꝯſimile: ac
cumulāt auꝝ gentiliū: exigūt diuitias ſeculariū
vel rapinas paupeꝝ ſubditoꝝ. Et ſicut dꝛ Eccl̄i
Eccl.34.c Immolantis ex iniquo oblatio eſt maculata.
Roma.3.b Et Aplſ dicit: ꝙ nō ſunt faciēda mala/ vt veni-
ant bona.

℃ Capitulū nonū Textus: Abijt aūt
B abimelech filius hieroboal in ſychē
Moralitatū Capi. VIII

Hic ponitur quō abimelech filius ſpuriꝰ
gedeonis factus eſt rex a viris ſichimi
tis: qui ſtatim ꝯtra fratres ſuos filios
Gedeonis ſurrexit: ⁊ tot de eis ſup lapidē vnum
occidit: ita ꝙ vnus ſolūmodo remāſit: poſtea ve
ro illoſmet q̄ ipſum regē fecerāt interfecit: ⁊ ciui
tatē eoꝝ combuſſit ⁊ deſtruxit. Ipſum tñ finali-
ter dum quādā turrim capere niteretur/ ⁊ ignē im-
ponere moliretur: q̄dam mulier fragmentū mole
iaciēs/ in capite ꝑcuſſit: ⁊ eum ad mortē vulnera
tū deiecit: q̄ mori ſe ſentiens: ne a muliere dicere
Moralitas tur occiſus: ꝑ armigeꝝ interfici ſe fecit. ¶ Per
iſtum abimelech intelligitur diabolus: q̄ reuera
gedeonis. i. dei patris filius ſpurius/ ⁊ etiā crea
tura peſtifera pōt dici. Ille ē eñ q̄ filios patris
ſui legitimos/ ⁊ viros ſanctos ⁊ iuſtos/ qui ſunt
filij dei patris: ⁊ maxime ſanctos martyres ſuꝑ
lapidē vnū. i. ſupra chriſtū in quē credebant occi
dit: ⁊ ſup ſichem q̄ interꝑtatur robur. i. ſup mūdū
regnū accepit: ⁊ ipſos ſup quibus regnat. ſ. ſuper
pctōres ⁊ mūdanos diuerſis vitijs interficit: et
ipſius mūdi ciuitatē flamma ꝯcupiſcētie ſuccen
Pro.28.b dit: ita ꝙ iſte eſt rex de quo dicitur: Regnātibꝰ im
pijs ruine hoīm. Finaliter iſte malus rex iſtā ſu
am ciuitatem ⁊ plebē igne ꝑpetuo in inferno ſuc
cēdet: ⁊ ſic ipſis q̄ illū regē faciūt/ ꝑmiū triſte red
Eccl.10.a det. Uñ Eccl̄i. Rex inſipiēs ꝑdet pplm ſuū. Sz
ſi queris quō iſte malus rex ſuperatur: Ecce con-
tinue eñ accidit/ ꝙ iſte turrē thebes. i. arcā mē-
tis noſtre inuidie ⁊ auaricie ignem in ea accen-
dere molitur: ⁊ tunc ꝑ certo nō reſtat niſi ꝙ muli- C
er q̄ ē in iſta turri. i. volūtas bene docta: fragmē
mole. i. pondus diuini timoris cōtra eum iaciat:
⁊ ꝙ in capite. i. in p̄ncipio: dum. ſ. eſt adhuc ten
tatio in cogitatione/ ipſm ꝑcutiat: q2 vere ſic erit/
ꝙ victus deficiat atqꝫ cadat. Timor enim domi Eccl.1.c
ni expellit peccatū. Si eñ iſta mulier ſcꝫ volun-
tas debitū ſuum fecerit: ⁊ ſi timor dei iſtum reꝑ
cuſſerit: ſtatim armiger. i. chriſtus aderit: q̄ ipſm
in ꝯſpectu noſtro ꝓſternet. ¶ Uel dic ꝙ muli- Aliter
er eſt beata vgo cum lapide quē emiſit. i. cū chri
ſto lapide angulari quē peperit/ abimelech dia-
bolū ſuꝑauit: ⁊ ꝙ armiger. i. Paulus vel q̄libet
ſctūs ſibi quotidie auxiliū facit: q̄ tñ diabolus
fratres ſuos legitimos. i. ſanctos patres occide
rat: ⁊ ꝑ magna tempa ſuꝑ mundū regnauerat.
Uñ Judith: Quedam mulier hebrea fecit ꝯfuſi Judith.14.d
onē in domo Nabuchodonoſor regis. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ iſte ſignificat ambitioſum: q̄ ꝑ certo ſta-
tim vt ad regnū ⁊ regimen ciuitatis. i. tꝑalis offi
cij vel eccleſie dignitatē ꝓmotus fuerit: p̄mum
quod facere nititur eſt/ ꝙ fratres ſuos legitimos
.i. bonos confratres ⁊ ſocios deſtruere: ⁊ q̄ntum
ad mūdi ꝓſperitatē ꝑdere ⁊ occidere/ impugna
re ⁊ deponere: ⁊ ſuꝑ lapidē ſue crudelitatis ꝑ ra-
pinam ⁊ auariciam bonis eoꝝ acq̄ſitis conatur.
Non ſufficit ſibi ꝙ ciuitatē. i. eccleſiam habeat:
immo ꝑ certo turrim. i. aliam aliquam altiorem
dignitatē ⁊ pinguius beneficiū/ ſeu ditiorem ec-
cleſiam oīmode acq̄rere ſtudet: ⁊ ideo cum exer-
citu omniū amicoꝝ ſuoꝝ ad acq̄ſitionē eius la- D
borat: ⁊ ignem auaricie ꝑ oblationē muneꝝ ad
oſtium turris. i. ꝑ ingreſſu iſtius dignitatis of-
fert ⁊ p̄ſentat. Sed q̄dꝫ ꝑ certo mala mulier for-
tunaqꝫ turres ſeculi dignitatū tenet ⁊ regit: ipſm
intrare talem turrim/ hoc eſt talem dignitatem
aliq̄ñ nō ſinit: immo ſubito fragmē mole. i. fra-
ctionē ⁊ pondus mortis/ vel etiā pondꝰ infortu
nioꝝ ⁊ tribulationū immittit: ⁊ eum ad terrā de
trahit ⁊ ꝓſternit. Cui ſtatim adeſt armiger ſuus
diabolꝰ: q̄ ſcꝫ ſibi hactenus fauerat ⁊ ſeruierat:
q̄ ipſm poſt ꝑcuſſionē mole. i. poſt mortē corpo-
ris gladio eterne damnatiōis interficit: ⁊ ſic an-
teq̄ attingit ad ſtatū quē optabat: mediāte muli
ere/ mola ⁊ armigero. i. mediāte fortuna/ morte
⁊ diabolo deſtructionē corpis ⁊ anime incurrit:
Illud eñ eſt veꝝ/ ꝙ iſta mulier fortuna/ q̄ñ videt
ꝙ homo nō eſt contentus ſtatu ſuo/ ſed ad ma-
iorē inceſſanter anhelat: mola tribulationū tꝑa
lium/ vel mola mortis infirmitatūqꝫ corpalium
aliq̄ñ ꝑcutit: ⁊ ipſm vel tempaliter vel corpali-
ter ꝓſternit. Armiger autem diabolus ipſm ſpū-
aliter vel eternaliter occidit. Uñ breuiter de iſta
muliere. ſ. de fortuna dici pōt illud Eccl̄i. Pla- Eccl.25.d
ga mortis mulier nequā. Et ideo alibi monet
a tali muliere cauendū/ dicēs: Auerte faciem tu- Eccl.9.b
am a muliere compta. Et ideo ſubdiꝉ: Quia in
qꝛit ſpeciē mulieris admirati multi/ reprobi fa-
cti ſunt. ¶ Hic ponitur parabola de arboribus Eodē ca.b
volentibus eligere regē: a quoꝝ regimine ficus
vitis ⁊ oliua ſe excuſauerunt: ramnus vero acce-

E prauit ꝛc. Uide etiã ſupra li. xj. ca. de ramno.

¶ Capitlm vndecimum Tertius: Fuit itaqȝ illo in tp̃e Jepte / Galaadites vir fortiſſimus atqȝ pugnator. Moralitatum Capi. IX

Jepte filius galaad a ↄcubina vir fortiſſimus fuit: quẽ fratres ſui legitimi eiecerunt: ſibiqȝ talia ṽba dixerũt: Heres in domo noſtra eſſe nõ poteris: qꝛ de adultera natus es. Quo audito iepte a fratribus ſuis fugit ꝛ in thob habitauit: ꝛ ↄgregati ſunt ad eum viri inopes ꝛ latrones: ꝛ quaſi pͥncipẽ eum ſequebãtur. Tandẽ ṽo ſic factũ eſt / ꝙ cum filij amon pugnabant ↄtra iſrael: quapropter maiores natu de galaad / iepte quẽ pͥus eiecerãt / in auxiliũ ſuũ ↄuocauerũt / ꝛ eum pͥncipẽ ſuum ↄſtituerũt. Jepte igiꝛ vadẽs ad pͥeliũ / deo vouit / ſi victoriã ſibi daret: ꝗcꝗd pͥmũ de domo ſua ſibi poſt victoriam occurreret / eidem immolaret. Iſti igiꝛ obtẽta victoria / redeũti vnica filia ſua cum tympanis ꝛ organis gaudẽs occurrit: qua viſa ſtatim ſciſſis veſtibus votũ quod vouerat / ſibi dixit: Filia mea decepiſti me / ꝛ ipſa decepta es. Que mortis ↄditionẽ libẽter ſuſcipiẽs / duos menſes plorãdi ſuã ṽginitatẽ cũ ſuis ſodalibus poſtulauit. Quibus ↄceſſis .i. expletis: deo pater virginẽ immolauit.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exemplariter ad multa: ꝛ pͥmo ↄtra mũdanos: qui cõſanguineos ꝛ amicos deſpiciũt: ipſoſqȝ ſecũ heredes vel bonoꝝ ſuorum participes eſſe nolũt.
F Sed quãdo ipſis ↄtingit aliqua neceſſitas: tũc ſolent ipſos quos pͥus cõtemnebant / libẽter recipere et diligere: et maxime qñ vident eos tẽpali
Pro. 14. c pſperitate fortuna ꝑpollere: iuxta illud Prouer. Etiã pximo ſuo odioſus erit paup: Amici ṽo diuitũ multi.
Aliter ¶ Uel poteſt allegari ꝑ baſtardis ꝙ ſcȝ illi ꝗ illegitimo matrimonio ꝓcreanꝛ / ſiũt aliquãdo fortes et boni milites: ꝗ etiã ita ṽtuoſe et ſtrenue ſe habẽt / ꝙ inter amicos et notos ho-
Aliter norẽ ꝛ ſtatum merenꝛ et obtinẽt. ¶ Uel põt allegari de iuramẽto qualiter eſt obſeruandũ / qñ eſt licitũ: ex quo vir iſte tãto damno ſeruauit illi
Allegoria citũ. ¶ Uel exponamus allegorice de chriſto. Dicam⁹ itaqȝ ꝙ iſte Jepte ſignificat chriſtũ: ꝗ re-uera qñ ex ↄcubina naſciꝛ: ꝑ eo ꝙ ex deo pr̃e et ṽgine matre / ꝗ erat alterius thori ꝛ thori generatus videꝛ. Iſtum igiꝛ ꝓpꝛij fratres ſcȝ iudei / repudiãt: ꝛ velut de adulterio natũ abominantur
Pro. 19. a ꝛ fugãt. Uñ diciꝛ: Fratres paupis hoĩs oderũt eum. Inopes ṽo ꝛ latrones .i. piſcatores publicani et pctõres ipm̃ tanꝗ ducẽ ſequunꝛ: ꝛ fidem
Mat. 9. b eius recipiũt ꝛ affectãt. Unde: Non eñ veni vocare iuſtos / ſed pctõres. Iſte igiꝛ xp̃us repudiatus a iudeis: tñ contra amon .i. diabolũ: pͥnceps ꝛ dux filioꝝ iſrael .i. fideliũ ↄſtituiꝛ: ꝛ ꝑ victoria obtinenda ꝓpꝛiã filiam .i. humanitatẽ deo patri immolauit: ꝛ ipſa ꝑ ſalute humani gn̄is ꝛ ꝑ victoria mortẽ patiꝛ: ꝛ amon ꝛ ꝓpl̃s ſuus .i. diabolus ꝛ vitia ſuperanꝛ: ꝛ filij iſrael .i. fideles ꝓpl̃i li-
Mat. 9. c beranꝛ. Uñ tũc iſta põt dicere illud Matth. Fi-
Aliter lia mea mõ defuncta eſt. ¶ Uel dic ꝙ Jepte eſt hõ / cui⁹ filia eſt ꝓpꝛia caro: quã ſ. deo debet vo- G
uere / ꝛ ꝑ pniam deo immolandã ꝑmittere: vt cõtra amon .i. ↄtra diabolũ ꝛ pctã poſſit obtinere victoriã. Quãdo igiꝛ ↄtingit ꝙ hõ victoriã contra vitia vel ↄtra tribulationes habuit: vel ꝙ a deo donũ ſpũale repoꝛtauit: ꝛ videt filiã .i. ꝓpꝛiam carnẽ cũ tympanis ꝛ organis .i. cũ delicijs ꝛ delectatiõibus occurrere: ꝛ ſibi in via moꝝ obuiare: ſtatim ꝑ certo debȝ dicere ꝛ clamare: Filia mea decepiſti me / ꝛ ipſa decepta es. Decepiſti me dico / vitia ſuggerẽdo: ſȝ tu ipſa decepta es / ꝑ pctm̃ ꝛ penitẽtiã ꝓmerẽdo. Iſtã igiꝛ ſtatim debet deo ꝑ penitẽtiã immolare: ꝛ ſibi fletũ ꝓpꝛie ṽginitatis .i. cõpunctionẽ ꝛ ṽtutũ ſterilitatẽ iniũgere: ꝛ tãdem ṽginitate ſeu ſterilitate deplorata / debet eam ꝑ charitatẽ cõburere / ꝛ ꝑ laboꝝ fatigationẽ ꝛ penitẽtiã deo ſacrificare vel offerre: dicẽs illud quod ſupͣ dictũ eſt: decepiſti me filia .ſ. mihi occurrẽdo ꝛ ↄtrariãdo / ꝛ cũ tuis organis ꝛ mũdanis leticijs obuiãdo: tu ṽo decepta
Pſal. 136. d es / penã debitam ſuſtinẽdo. Pſ. Filia babylonis miſera: btũs ꝗ retribuet tibi retributionem
Aliter quã tribuiſti nobis. ¶ Uel dic ꝙ filia eſt aĩa peccatrix: ꝗ ſcȝ cum inani mũdi leticia tũc videꝛ applaudere / ꝛ feſtũ facere diabolo patri ſuo: ꝗ tamẽ ex hoc ſibi nõ parcit: immo ipſam in inferno
Hiere. 31. d immolat ꝛ occidit. Hiere. Uſqȝquo delicijs diſ-
Hiere. 46. f ſolueris filia vaga. Et iterum: Confuſa eſt filia egypti ꝛc.

¶ Capitlm decimumtertium Tertius Ruſumqȝ filij iſrael fecerũt maluȝ in cõſpectu dñi. Moralitatũ Capi. X D

Quidam vir nõĩe manue / vxorẽ habuit ſterilẽ: cui quadã die angel⁹ dñi apparuit / ſibiqȝ nũciauit ꝙ filiũ pareret qui ab vtero matris nazare⁹ eſſet: ꝛ ſupͣ caput ei⁹ nouacula nõ aſcẽderet: nec vinũ nec aliquod imũdum comederet aut guſtaret: ꝗ etiã ꝓpl̃m iſrael de manib⁹ philiſtinoꝝ liberaret. Et in flãma ſacrificij angelus in celũ aſcẽdit. Puer ṽo natus Sanſon appellatus fuit: ꝗ leonẽ tandẽ occidit: fauum mellis de ore eius accepit: vxorẽ alienigenã .ſ. dalilã duxit: portas gaze in montẽ portauit: mille viros cũ mãdibula aſini interfecit: ꝛ tandẽ plures philiſtinoꝝ moriẽs ꝙ̃ viuẽs occi-
dit. ¶ Allegorice ꝑ Sanſonẽ ꝗ interpͣtaꝛ ſol eoꝝ intelligiꝛ ſol iuſticie chriſtus deus noſter: Allegoria
ꝗ ꝑ certo matri ſue ꝗ erat ſterilis .i. ṽgo: fuit ꝑ angelũ nũciatus: ꝛ ad literã ꝙ nazare⁹ .i. ſanct⁹ debebat eſſe: ꝛ ꝙ ab omni immũdo .i. pctõ ſicut ſceluſ ꝛ mũdus haberet ſe cauere: ꝛ ꝙ vinũ ꝛ ſiceram .i. carnis delicias ꝗ inebriãt / non erat guſtaturus: ꝛ ꝙ nouacula .i. adulatiões nõ eſſet admiſſurus: ſed ꝓpl̃m ſuũ ſanctificatur⁹: ꝛ a philiſteis .i. demonib⁹ liberatur⁹ / eidẽ matri extitit pͥ-
nunciat⁹: vt patet in ṽbis angelicis: Erit inꝗt Lu. 1. d
puer magn⁹ coram dño. Quod eñ naſceꝛ ex te ſctm̃. Ipſe eñ ſaluũ faciet ꝓpl̃m ſuũ ꝛc. vide ibi. Iſte eſt ꝗ leonẽ diabolũ ſupauit: fauum mellis .i. humanũ gen⁹: de faucib⁹ eius .i. de īferno accepit ꝛ liberauit: vxorẽ alienigenã .i. eccliam de

A gentibus deſpõſauit. Segetes philiſtinoꝝ.i.ſe-
ctas infideliũ ⁊ hereticoꝝ ↄſumpſit: ⁊ igne vere
fidei inflammauit: ⁊ mediãte mandibula aſini.i.
ipſa chriſti hũanitate multos ſpũales inimicos
pſtrauit: portas ciuitatis inferni aſportãs ⁊ frã
gens: in mõtẽ gaze.i.paradiſi aſcẽdit: ⁊ plures
hoſtiũ.i.infideliũ/ moriẽs ꝙ viuẽs ſpũalr occi-
dit: inꝙtũ poſt chriſti paſſionẽ ⁊ mortẽ mediãti-
bus aplĩs plures ꝙ an̄ ↄuerterit. Ut dicitur: In
Eccl. 48.b. vita ſua fecit monſtra: ⁊ in morte mirabilia ope-
ratus eſt.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus: Deſcẽdit ergo ſanſon in thãnata: vidẽſqʒ ibi mulierẽ. Moralita. Ca. XI

Sanſon deſcẽdẽs in thãnata philiſtino-
rum/ vidit ibi mulierẽ ꝙ placuit oculis
ei⁹: ad quã deſpõſandã deſcẽdẽs/ catulũ
leonis rugientẽ ⁊ ſeuũ obuiã habuit: ⁊ irruente
in ſe ſpũ dñi/ leonẽ manib⁹/ cũ olno careret gla-
dio/ lacerauit. Poſt aliquos ꝟo dies deſcẽdẽs/
vt duceret mulierẽ quã deſpõſauerat: declinauit
vt videret cadauer leonis: ⁊ ecce examẽ apum in
ore ei⁹ erat/ ⁊ etiã fauus mellis: ⁊ accipiẽs come-
dit: ⁊ patri ⁊ matri ſue ptem dedit: ⁊ tñ vnde mel
habuerat nõ oſtẽdit. Tandẽ ꝟo ↄuiuis nuptia-
rum pblema de hoc fecit. De comedẽte inq̃t ci-
Moralitas bus/ ⁊ de forti dulcedo exiuit. ¶ Iſta pñt appli
cari ad chriſtũ. Catulus ꝟo leonis ſeu⁹ ⁊ rugiẽs
ſpirãs minaꝝ ⁊ cedis in diſcipulos dñi fuit Pau
D. lus: q̃ reuera q̃ſi ſanſon.i.ſol iuſticie chriſt⁹ vxo-
rem alienigenã.i.eccliam de gẽtib⁹ p fidẽ deſpõ-
ſare voluit: ⁊ ꝑpter hoc pſonalr in thãnata.i.in
mũdũ deſcẽdit: catul⁹ leonis ſeuus.i.paul⁹: ſibi
fortiter reſiſtit ⁊ occurrit: ꝗpropter iſtũ an̄ oĩa p
ſtrauit ↄuertẽdo: ⁊ ipm̃ ſpũalr lacerauit ⁊ occi-
dit: inꝙtũ in ipo vitã carnalẽ ⁊ vitia interfecit.
Quo ſcʒ mortuo.i.mortificato ⁊ ↄuerſo/ examen
apũ.i.laboꝝ ſedulitatẽ: fauum mellis.i.ſcie dul-
cedinẽ: ⁊ fidei ſynceritatẽ in ore ſuo eloquẽtie ⁊ p
dicatiõis inuenit: ita ꝙ ꝑprie dicit̃: De comedẽ
te exiuit cibus: ⁊ de forti dulcedo ꝓrupit: q2 ſcʒ
iſte q̃ an̄ ↄuerſionẽ eccliam comedebat ⁊ deuora
bat/ ipſam poſt ↄuerſionem melle doctrine refe-
Gen. 49.d cit. Uñ de iſto exponit̃ illud Gen. Beniamin lu
pus rapax. Mane comedet p̃dam: et veſpe diui
Aliter det eſcas. ¶ Uel ſi vis/ iſta dic de Dionyſio vel
Auguſtino: vel de quolibet philoſopho docto-
Aliter re ad fidem ↄuerſo. ¶ Uel dic ꝙ Sanſon eſt fi-
lius dei p vxore alienigena.i.pro humanitate vł
eccl̃ia de gentib⁹ deſpõſanda: deſcẽdẽs leonem
diabolũ proſtrauit: et examẽ apũ.i.collegiũ ſan
ctoꝝ patꝝ cum melle deuotionis et ſpei quã in
aduentu eius habebãt: in ore iſtius leonis.i.in
inferno repperit: quos patri ſuo deo rediẽs pre
Aliter ſentauit. ¶ Uel dic: de comedẽte diabolo vel in
ferno/ dulcedo quã abſorbuerat tunc exiuit. Uñ
Job. 20.b Job: Diuitias quas deuorauit euomet: et de vẽ
Aliter tre eius extrahet eas deus. ¶ Uel dic ꝙ ſanſon
eſt religioſus: q̃ q̃ſi vult vxorẽ.i.grãm et gliam
accipe: neceſſe habet patrẽ et matrẽ.i.oẽm affe-
ctum carnalẽ dimittere a via communi.i.a mũ-
di communi vita/ et ad religionis ſemitã decli- C
nare. Quod ſi fecerit/ leonem mortuũ.i.chriſtũ
inueniet: et in ore eius.i.in verbis eius mel dul-
cedinis et conſolationis reperiet: examen etiam
apum.i.cõmunitatẽ bonoꝝ et ſanctoꝝ collegas
et ſocios habebit: et ſic vxorẽ iſtam.ſ.dei grãm
et gliam ſibi deſponſabit. ¶ Uel dic ꝙ quando Aliter
homo patre et matre relictis/ et parẽtib⁹ et mũ
do ſpretis/ ſemitã religionis ingredit̃: leonẽ ſi-
bi obuiũ.i.propriã carnem occidere.i.ieiunijs
macerare tenet̃. Quod ſi fecerit/ in ore ei⁹ mel in
ueniet: inꝙtum in ſua tribulatiõe vel penitentia
dulcedinẽ et ↄſolationẽ ꝑpendet. Uel leo ſignifi
cat ferocitatẽ alicui⁹ tribulatiõis. In cuius ore
mel inuenit̃/ q̃ſi in ipſo tormento diuina ↄſolatio
ſentit̃. Et ſic ad lrãm de comedente cibus/ et de
forti dulcedo recipit̃: vt habet̃ ſicut apparet/ in
martyribus: qui dicebant illud Pſal. Secũdũ Pſal. 93.d
multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in corde meo: conſo-
latiões tue letificauerũt aĩam meam. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ leo ſignificat aliquẽ diuitẽ tyrannũ/ vel offici
alẽ rapacẽ/ vſurariũ vel crudelẽ: q̃ reuera quãdo
a ſanſone.i.a deo p mortẽ corpalẽ occidit̃: fauus
mellis.i.diuitiaꝝ copia in ore eius.i.in ſuis ſub
ditis repit̃: a quo ſaltẽ ipſe ſanſon.i.chriſtus in
pſona paupeꝝ recreat̃. Ut cõmuniter eñ tales
nunꝙ proficiũt alijs/ niſi q̃ſi moriunt̃: et tũc ſal-
tem neceſſe eſt/ ꝙ de bonis q̃ dimittũt/ alij recre-
ent̃. Et ſic de comedẽte cib⁹ exit/ inꝙtũ de iſtis
D deuoratorib⁹ morientib⁹ aliqualis vtilitas re-
portat̃: et inꝙtũ multi clerici paupes de eoꝝ bñ
ficijs ditant̃/ et alij de eoꝝ diuitijs recreant̃. Uñ
Seneca in prouerbijs: Auarus niſi cum morit̃/
nihil recte facit.

¶ Capitm̃ decimũquintum Textus: Poſt aliquantulũ aũt tpis/ cũ dies triticee. Moralitatũ Capitulũ. XII

Cum exercitus philiſtinoꝝ pro ligando Judic. 15.c
ſanſone veniſſet: et filij iuda vt philiſte
is traderet̃/ duobus nouis funib⁹ eũ al
ligaſſent: irruit in ipm̃ ſpũs dñi: ⁊ diruptis funi
bus apphẽdit mãdibulam aſini q̃ in terra iace-
bat: et occidit cum ea mille viros: et philiſtino-
rum exercitũ cõuertit in fugã. Poſt quod maxil
lam in terrã proiecit: et cũ ſup̃ modũ ſitiret/ cla-
mauit ad deũ ne ſiti ĩter incircũciſos piret. Tũc
dñs miſert⁹ ei/ molarẽ dentẽ de mãdibula proie
cta aperuit: et inde in abũdantia aqua exiuit: q̃
ſpm̃ ei⁹ refocillauit/ et vires defecti corpis repa-
uit. ¶ Iſtud exponit Grego. de chriſto et p̃di- Moralitas.
catorib⁹. Cõſtat eñ ꝙ p̃dicatores ſunt maxilla
aſini: q2.ſ. maxilla q̃ eſt ps oris/ ipoꝝ eloquẽtiam
ſignificat: aſin⁹ ꝟo aĩal onerifeꝝ ipoꝝ laborẽ de
notat: ⁊ ꝙ ipſa iacebat mortua/ ipſoꝝ humilitatẽ
et mortificationẽ deſignat. Ps. Propt̃ te mor- Ps. 43.d
tificamur tota die. Dico igit̃ ꝙ cũ philiſtei.i.de
mones: ſanſonẽ.i.chriſtũ ligare/ ipſiuſqʒ p̃dica-
tionẽ ⁊ miracula/ ꝟtuteſqʒ ⁊ opa impedire vel-
lent: filij iuda.i.ipſi iudei in hoc philiſteis.i.de-
monibus ↄſentiẽtes: ipm̃qʒ pmitus ligauerunt:
eiuſqʒ p̃dicationẽ impediuerũt: duoſqʒ funes.i.

E tribulationē atq̄ mortē adhibuerūt. Sed vere
iſte Sanſon/chriſtus: ſpū dñi ſup eū irruente/
iſtos duos funes reſurgēdo dirupit: poſtq̄ ma-
xillam aſini mortui. i. p̄dicatores eloquētes/pa-
tiētes ⁊ mortificatos accepit: ⁊ ipſis mediātib⁹
mille viros. i. multiplices p̄pl'os philiſtinoꝝ et
infideles ſpūaliter occidit: ⁊ in eis vitā carnalez
gladio ſpūs interfecit: inq̄tū ipſos ad ꝟitatē fi-
Pro. 12. a dei ꝯuertit. Un̄ dicit̄: Uerte impios ⁊ nō erunt.
Tandē ꝟo iſtā maxillā. i. ſctōs p̄dicatores ⁊ apo
ſtolos in terrā p̄iecit/inq̄tū p̄ ipſis nō curare ē
viſus: ⁊ in mortē eos ⁊ tyrannoꝝ p̄ſecutionem
tradidit ⁊ dimiſit. Sed reuera cum ſalutem inſi
deliū ſitiret: in iſtis ſic p̄iectis dentem molarē. i.
virtutē ⁊ potentiā miraculoꝝ aperuit: ⁊ ab ipſis
fontem aque viue. i. bñficioꝝ copiam effluere fe-
cit: q̄ extunc fidelibus concedere non ceſſauit.
Iſta maxime apparuerūt in Paulo: quo mediā
te multi ꝯuerſi ſunt: et quo p̄iecto et moriēte/de
dente molari aque eloq̄ntie ſue/ſciāꝝ et doctri
ne effluere nō ceſſauerūt: q̄ chriſtū ſitibundū in
p̄ſona fideliū refecerūt: q̄ꝛ reuera aqua doctrine
q̄ adhuc de iſta maxilla. i. de btō Paulo et Dio-
nyſio/et aliis ſimilibus emanat: chriſtū ſitientē
reficit ⁊ ꝯfortat: inq̄tū membra eius. i. fideles hu
iuſmodi doctrina recreat ſpūalr̄ et delectat. Un̄
Zach. 13. a zach. Erit fons patens domui Jacob ⁊c. Eſai.
Eſa. 55. a Oēs ſitiētes venite ad aquas. ¶ Uel dic q̄ ſan
Aliter ſon ſignificat aliquē tyrannū impiū et p̄eruum
F qui cū aliqua maxilla aſini mortui. i. aliqua vili
mala et iniqua p̄ſona et humili aſinina ſeu ruſti
ca plebe nata: vtpote aliquo malo ꝯſiliario vel
balliuo vtitur: ad philiſteos. i. ad paupes ſubdi
tos occidendū et damnandū et moleſtandū: ſꝫ
p̄ certo ſepe fit q̄ talis ſanſon. i. talis princeps
ſeu tyrannus talem maxillā ſuā. i. talem balliuū
officialem vel cōſiliariū de officio vel ſtatu ſuo
deponit et p̄iicit: et ipſum exheredat et depaupe-
rat/atq̄ punit: et fontē aque viue. i. diuitiaꝝ co-
piam apud eum inuenit: qua ſitim auaricie ſue
tēperat/dum ipſm ebibit atq̄ rapit. Iſtud enim
eſt cōmune/q̄ ad hoc tales p̄iiciunt̄ et deponū
tur: vt ab ipſis ſitibundis et auaris p̄ncipibus
fons diuitiaꝝ ſuaꝝ poſtmodū ebibat̄. Un̄ dicit̄
Job. 5. a Cuius meſſem famelicus comedet/et ipſm rapiet
armatus: et bibēt alieni diuitias eius ⁊c.

¶ Ex eodē cap̄lo decimoquinto Textus: Poſt aliquantulū aūt tēporis Moralitatum Capitulum XIII

Uxor alienigena quā duxit Sanſon in
thānata inuito patre: q̄ ipſm arguerat
de hoc/q̄ dimiſſis filiabus populi ſui/
vxorē alienigenā accipiebat: ſtatim poſtq̄ rediit
ad paternā domū/duxit aliū vir̄. ſ. vnū de p̄nu-
bis: de quo ſanſon ad ipſam viſitandā iterū ve-
niens/⁊ hedū ſibi de grege offerēs: ⁊ cubiculum
eius intrare volens/niſi ſcꝫ pater ⁊ mater eū im
pediuiſſent/ſumme iratus fuit: quapropter tre-
centas vulpes cepit ⁊ ipſas vulpes p̄ caudas liga
uit ſimul: ⁊ faces ardētes ad caudas eoꝝ accen-
dit: ⁊ ipſas per segetes philiſtinoꝝ dimiſſis/eas 45
Moralitas ſuccendit penitus ⁊ vaſtauit. ¶ Iſtud eñ pōt
allegari exemplariter/q̄ non eſt tutū ꝯtrahere
aliquā magnā familiaritatē cum alienis/p̄p̄riis
dimiſſis cōpatriotis ⁊ vicinis. Iſti eñ facili oc-
caſione hominē dimittūt/⁊ ad aliud ſe ꝯuertunt
ſicut de ſtipēdiariis cernimus ꝯtinue. Sicut eti-
am accidit de quodā rege francie: q̄ non p̄priis
hominibus/ſed alienis militibus pecunias da-
bat: ⁊ eos ſibi ꝟbis ⁊ p̄miſſionibus alligabat.
Sed cum ſurrepiſſet tribulatio/oēs eum reliquerūt/⁊ inimicis ipſius adheſerūt: ⁊ ſoli cōpatrio-
te quos p̄us ꝯtemnere videbat̄/ipſm viriliter ad
iuuerūt. Talis igit̄ vxor. i. talis extraneus ami-
cus/hominē p̄fecte nō diligit: ⁊ ad alios facili-
ter ſe cōuertit. De quo Eccl'i. Eſt amicus ſm̄ tē Eccl. 6. a
pus ſuum/⁊ nō p̄manebit in tempe neceſſitatis.
¶ Uel dic generaliter contra falſos amicos q̄ Aliter
ad modū illius vxoris non diligunt hominem
niſi ſit preſens. i. niſi bñfaciendo ſe exhibeat p̄-
ſentē: q̄ talis ſtatim vertit dorſum: ⁊ ad domus
ſuam vel ad alia negocia redit: ipſm obliuiſcitur
⁊ cum alio maritatur. i. aliuꝫ amicū querere mo-
litur. ¶ Uel dic contra malas mulieres/que re Aliter
uera de abſentibus parum curāt: ſed ſtatim ali-
os eligunt ſibi ⁊ procurant. ¶ Uel dic q̄ talis Aliter
vxor alienigena dicitur eſſe eccl'ia chriſti: q̄ vxor
de gētibus p̄ maiori parte eſt aſſumpta/⁊ San
ſoni chriſto p̄ fidem deſponſata. Iſta eſt eniꝫ q̄
poſt aſcenſionē ⁊ receſſum viri ſui chriſti ad do- D
mū patris. ſ. ad paradiſum: vnde in thamnata
. i. in mundū apud gentiles pctōres p̄ iſta acci-
pienda deſcenderat: parum in amore eius ſtetit
q̄nimmo potius cito alteri viro. ſ. mundo/carni
vel diabolo/p̄ diuerſa vitia ſe tradidit: ⁊ iſtius
copulam ⁊ amorē dimiſit. Quapropter iſte ſan-
ſon chriſtus/ꝯtra eam indignatus: iam vulpes
cum facibus. i. tyrannos cum crudelitatis igni-
bus: in eius ſegetes. i. in eius bona tp̄alia cur-
rere p̄mittit: ⁊ populū iſtius vxoris ſue adultere
. i. clericos philiſteos poculo vtentes. i. poculis
⁊ ebrietati vacantes: mediantibus huiuſmodi
vulpibus malis ſecularib⁹ ꝯtra eos colligatis/
vaſtat/depauperat ⁊ ꝯfundit. Pſ. Tradidit eos Pſ. 105
in manus gentium: ⁊ dominati ſunt eoꝝ qui ode
runt eos. ¶ Uel ad literā illud poteſt allegari Aliter
contra eccleſiaſticos ſchiſmaticos: qui q̄ꝛ viruꝫ
ſuum chriſtum/q̄tum ad veram eius fidem reli
querunt/⁊ diabolo p̄ hereſes ⁊ ſchiſmata adhe
ſerunt: ergo tradidit eos ipſe ſanſon chriſtus vul
pibus. i. hereticis ⁊ falſis doctoribus: facib⁹ ma
le doctrine eos illuminantibus: ⁊ ſegetes virtu-
tum poculoꝝ ſuoꝝ calice exterminantibus. Un
de in Cant. Capite nobis vulpes p̄uulas q̄ de- Can. 2. d
moliunt̄ vineas. ¶ Uel dic q̄ p̄nt cōmuniter Aliter
iſte adultere eccleſie ſeu ſecte ⁊ eoruꝫ populi vni
uerſi a vulpibus/id eſt a tartaris ⁊ paganis in-
feſtantur: ⁊ ſegetes ⁊ bona eorum ab ipſis infi-
delibus/quibus vt communiter ſubiecte ſunt:
depredantur. Patet in grecis/qui moleſtan-
tur a turcis. In armenicis et georgianis/qui

A ſubijciunt partibus. In ruthenis/ qui obediunt
romanis. In neſtorianis/qui captiui tenent ab
Indis. In ſurianis ⁊ iacobinis/ q̄ violēter ſerui
unt egyptijs. In nubianis/ q̄ iniurias patiūtur
ab ethiopib⁹ cōuicinis. Ecce ergo quō adultera
chriſti vxor/ cū ſuis philiſteis/ id eſt cū ſuis infi-
delibus chriſtianis a vulpib⁹ infeſtat: et quō ab
infidelibus ſubiugat: qꝛ reuera ſicut i Pſal. di-
Ps.62.c. cit: Tradent in manus gladij/ ꝑtes vulpiū erūt.
Ecōtra aūt videm⁹ de vxore legitima/ q̄ thoꝛū
chriſti non fregit/ ſed fidē inuiolatā ſeruauit/ ſcꝫ
de romana eccleſia vel latina: q̄ cū populis ſibi
ſubiectis/ quā nulla vulpes ſeu infidelis ſuppe-
ditat: quin potius ipſa eas quotidie ſubijcit at-
qꝫ calcat: ſicut ad literā videmus de polonis/ vn
garis et hiſpanis: q̄ q̄uis infideles habeant cō
uicinos: illis tamē nō obediūt/ ſꝫ diuino mune-
Aliter re ipſos quotidie ſubijciūt atqꝫ vincunt. ¶ Uel
dic ꝙ iſta vxor eſt anima/ quā chriſt⁹ fide et gra-
tia ſibi copulat: que tamen ꝑ peccatū alteri viro
ſcꝫ diabolo ſe donat: ita ꝙ dato ꝙ vir ſuus Sā-
ſon/ id eſt chriſtus fideliū ſol: hedū ſibi offerat/
id eſt fetorē ſui peccati ad memoriaꝫ reducat: et
cubiculū cordis eius ꝑ gratiā intrare cupiat: pa
ter tñ ⁊ mr̄ vxoris iſti⁹/ id eſt mūd⁹ ⁊ caro introi-
tū iſtū vetant: quo indignat⁹ vulpib⁹. i. demoni-
bus et vitijs vniuerſis/ nocēdi ſibi ⁊ populo ſuo
Aliter licentiam adminiſtrat. ¶ Uel dic ꝙ vulpes iſte
ſunt vſurarij et alij fraudulenti/ et heretici ⁊ fal-
ſi ſocij et amici: quos ſcꝫ Sāſon diabolus per
B caudas ligat/ et eos inuicē aſſociat: et faces ar-
dentes auaricie eis adminiſtrat: et ſic ſegetes/
id eſt ſubſtātias philiſtinoꝝ. i. pauperū ꝑ iſtos
deuorat et deuaſtat: vt patet ad literā de ſocieta
tibus vſurarioꝝ: q̄uis mali diuerſas faces/ id
eſt varios nocēdi colores habeāt: i cauda tamē
id eſt in fine et in intētione illis cōueniunt: ⁊ ad
nocenduꝫ philiſteis. i. pauperib⁹ ſimul volūt: vt
etiā patet de balliuis et aduocatis/ q̄ ignē rapi-
ne cōtra ſubditos et paupes ſimul portāt. Uñ
Tren.5.d. de talibus ſic ligatis pōt dici illud Tren. Pro-
pter montē ſion qꝛ diſperijt/ vulpes ambulaue-
Aliter runt in eo. ¶ Uel dic ꝙ iſte vulpes ſunt auari.
Mat.8.c. Uñ dicit: Uulpes foueas habēt. Iſti igit i cau-
dis faces habere dicunt: ꝓ eo ꝙ circa finē vite
q̄ in cauda intelligit/ magis ardētes et amplius
auari eſſe noſcunt: ⁊ philiſteos. i. paupes ⁊ eoꝝ
ſegetes/ id eſt eoꝝ tꝑales ſubſtātias ampli⁹ cō-
burere et ledere cōprobant. Uñ Seneca dicit/
ꝙ cū cetera vitia ſeneſcūt/ ſola auaricia iuuene-
Apoca.9.b. ſcit. Uñ Apoc. Aculei erāt i caudis eoꝝ. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ poſtq̄ Sāſon chriſt⁹ alienigenā vxorē ſu-
am aſſumpſit: vulpes. i. aſtutos ꝑdicatores ac-
2.Co.12.c. cepit: q̄lis ſcꝫ erat Paulus/ q̄ dicebat: Cū eſſem
aſtutus/ dolo cepi vos. Ipſos qꝫ ſimul ꝑ charita
tē ligauit: ⁊ caudas ad caudas. i. eoꝝ intētiones
ſimul iunxit: et ſic philiſtinoꝝ/ id eſt demonū ſe
getes et poſſeſſiones/ id eſt infideles et pctōres
igne ſancti ſpūs et fidei inflāmauit/ dicens illud
Lu.12.f Lu. Ignem veni mittere in terram: et quid vo-
lo niſi vt ardeat?

¶ Capitulū decimūſextū text⁹: Abijt C
quoqꝫ in gazā: et vidit ibi mulierem
meretricē. Moralitatū Capi. XIIII

Samſon in gazā philiſtinoꝝ ciuitatem
deſcendēs/ ad quandā mulierē meretri-
cē intrauit: quē ſtatim detinere ⁊ occide
re philiſthijm voluerunt. Ipſe vero portas ciuita
tis fregit et aperuit: ⁊ ꝑ eās ſecū i mōtē portauit.
¶ Sic vero cū chriſt⁹ in ciuitatē philiſtinoꝝ. i. in Moralitas
infernū ciuitatē demonū deſcēdiſſet: et mulierē
meretricē. i. naturā hūanā peccatricē ibidē viſi-
taſſet: philiſtei/ id eſt demōes ipm̄ ibidē detine
re nequerūt: qꝛ ſcꝫ fractis et apertis ianuis illi⁹ ci-
uitatis/ i mōtē paradiſi receſſit. Pſal. Quia cō Ps.106.b.
triuit portas ereas: et vectes ferreos confregit.
¶ Samſon amauit mulierē q̄ morabat in val- Eodē ca.a.
le ſoreth/ que dalila vocabat. Ad quā philiſtei
veniētes/ ſuggeſſerūt ei ꝙ Samſonē deciperet:
et vbi eſſet fortitudo eius diſceret: ipſumqꝫ ipſis
traderet: ꝓmittētes ꝙ ab eiſdē ꝓmiū reportaret
Iſtū igit dalila primo ſeptē funib⁹/ tandē alijs
nouioꝛib⁹ ligauit: et poſtea ſeptē crines cū licia
torio in terrā infixit. Que oīa cū clamaret/ phi-
liſthijm ſuꝑ te ſamſon/ faciliter dirupit. Cui tan-
dē finaliter cū gemere nō ceſſaret/ fortitudinē in
ſuis crinibus eſſe dixit. Hec igitur Samſonē ſu
per genua ſua dormire fecit: et vocato tonſore
ſeptem crines ſibi abraſit. Quo facto fortitudo
eius defecit: ⁊ domin⁹ ab eodē receſſit. Nazare
us eñ erat ſamſon: et nouacula ſuꝑ caput ei⁹ nō
aſcēderat: ⁊ ideo ſummā fortitudinē obtinebat. D
Ubi igit ſeptē capillos amiſit/ fortitudinē etiaꝫ
ꝑdidit: et in philiſtinoꝝ manib⁹ vxoris ſue frau
dulētia dat⁹ eſt. ¶ Samſon moraliter eſt ſpūs. Moralitas
Dalila vero q̄ interꝑtat ſitula/ habitās in valle
ſoret/ que interpretat optima vinea/ eſt caro: q̄
ſcꝫ delicias ſitire cognoſcit: ⁊ in vinea ebrieta-
tis habitare vt cōmuniter delectat. Quādo igi-
tur accidit ꝙ Samſon/ id eſt ſpūs: adamat iſtā
mulierē meretricē/ ſcꝫ carnē ꝓpriā: et in eius cō-
ſentit laſciuiā: ſtatim aſſūt philiſtei/ id eſt demo
nes ſuggerētes iſti meretrici/ ꝙ ipm̄ ſuū virū/ id
eſt ſpm̄ decipiat: ⁊ ꝙ ad delectationes ſuas ipm̄
taliter trahat/ ꝙ ſpūalē fortitudinem ſibi tollat.
Quib⁹ libēter iſta meretrix obediēs/ ſtatim nitit
ipm̄ ſeptē funib⁹ ligare. i. vniuerſis mal cōpla
cētijs oblectare: tādē ſtudet nouos funes. i. no
uas delectatiōes ⁊ cōplacētias adhibere: ⁊ poſt
ea crines. i. affectiōes ⁊ cogitatiōes ipſi⁹ i tra. i.
i trenoꝝ conat affectiōe infigere. Que tñ oīa Sā
ſon/ id eſt fortis ſpūs ſolet rūpere: ⁊ ſe de malis
cogitationibus/ delectationibus et affectioni-
bus faciliter liberare. Pſal. Laqueus cōtritus Ps.123.a.
eſt: et nos liberati ſumus. Quia ꝓcerto q̄diu ce
ſaries capilloꝝ/ id eſt multitudo virtutū ⁊ dono
rū i hoīe ꝑſeuerat: tādiu etiā durat ipſi⁹ fortitu-
do: ita ꝙ nullus funis alicui⁹ male concupiſcen
tie vel complacentie ipm̄ tenet aut ligat. Unde
Job: Nūquid ligabis rhinocerōtē ad arandum Job.39.b.
loco tuo? Et ideo iſta mulier caro/ intantū facit
finaliter ꝙ Samſon/ id eſt ſpūs conſentiēdo in

E pctō: ſup genua ſua dormire delectaſ: ⁊ ſic ſeptē
crines. i. ſeptē dona ſpūſſcti ſibi ſubtrahit et fu-
raſ. Quo facto ſtatim dñs ab eo recedit/ ⁊ reſi-
ſtēdi fortitudinē ꝑdit: ⁊ a philiſteis. i. demōibꝰ
capiſ ⁊ ligaſ: ⁊ ſic vxoris ſue meretricis /id ē car
Ecc̄.35.c. nis fraudulētia decipiſ ⁊ dāňaſ. Uñ dicitur: Bre
Eodē ca.c. uis oīs malicia ſup maliciā mulieꝝ. ¶ Hic ha-
beſ ꝙ poſtꝙ ſāſon mediāte mala muliere Dalila
fuit ceſarie tōſus/ ⁊ ꝑ ꝯſequēs fortitudīe ꝓuatꝰ:
ſtatim philiſtei ipm ceperūt/ et captū excecaue-
rūt: ⁊ excecatū in carcere poſuerūt: ⁊ incarceratū
molere/ ⁊ coraȝ ſe ludere fecerūt: ſed tñ poſt hoc
factū eſt/ ꝙ ſamſon a philiſteis excecatꝰ: q̄ ipm
excecauerāt/ ſimul in domo ſui cōuiuij ruina do-
Moralitas micilij facta ſup eū/ oēs perierūt. ¶ Sic ⁊ ve qñ
ſamſon/ id eſt aliq̄s fortis ⁊ v̄tuoſus hō mediā
te mala muliere/ ſcȝ carne ꝓpria: ceſariē v̄tutū/
et ꝑ cōſequēs reſiſtēdi fortitudinē ꝑdit: ſtatim a
philiſteis. i. a demonibꝰ ꝑ diuerſa pctā capiſ: et
ocuł diſcretiōis orbaſ: ⁊ ſic excecatꝰ/ obſtinatꝰ
et hebetatꝰ in carcere male cōſuetudinis inclu-
diſ: et tandē molere/ id eſt ad mūdi labores ⁊ ne
gocia circuire cōpelliſ: et ſic corā philiſteis/ id
eſt demonibꝰ: ipſoꝝ volūtati obediēs/ ludere/ ⁊
ludos diuerſorū pctōrū facere cōprobaſ. Fina-
liter tñ i eorū cōuiuio/ ſcȝ i inferno: vna cū ipſis
moriſ et damnaſ: ⁊ ſic hō ꝑ fraudulentiā mulie
ris quā amabat/ id eſt ꝓprie carnis: nō ſolū exce
caſ/ imo etiā vita ſpūali et eterna priuaſ. Unde
3.Regū.21.g. dicitur: Concitauit Achab regem ieſabel vxor
Eodē ca.g. ſua: et abominabilis factꝰ eſt. ¶ Hic habes ꝙ
F ſamſon mediāte dalile fraudulētia factꝰ cecus:
dū corā philiſteis luderet: a puero q̄ ipm rege-
bat/ petijt ꝙ pauliſper deſcēdo/ ipm ad colūnas
domꝰ inniti ꝑmitteret. Quod cū factū eſſet/ colū
nas fortiter cōcuſſit: et totā domū q̄ colūnis in-
nitebaſ/ ſup ſeet ſup philiſteos q̄ ibi cōuiuebāt
excuſſit: et ſic ſe ſimul et eos oppſſit: capillis eñ
ſuis excreſcētibꝰ/ fortitudo eiꝰ recreuerat: ⁊ ideo
faciliter colūnas ſtrauit: et ſic plures moriēs ꝙ̄
Moralitas viuēs occidit. ¶ Si vis dic ꝙ ſamſon eſt pctōr
debilis et cecus: q̄ tūc tēporis fortis efficiſ/ qñ ꝑ
penitentiā ceſaries virtutū in eo recreſcere com
probaſ: q: ſcȝ hō poſt lapſum magis ꝙ̄ ante ro-
boraſ: ita ꝙ colūnas principaliū vitiorū cōcuti
ens/ philiſteos/ id eſt demones vincere cōpro-
baſ: et ad maiorē triumphū poſt caſum reſerua
1.Co.12.e tur. Apls: Cū eñ infirmor/ tūc fortis ſum. Uide
de dalila quō excecauit Samſonē/ expoſitū ſu-
Aliter pra li. xij. ca. de aranea. ¶ Uł ſi vis/ applica iſta
allegorice ad chriſtum: qui moriendo vicit ad-
uerſarium noſtrum diabolum ⁊c̄.

¶ Capitulū decimūſeptimū Tertius fuitqȝ eo tēpore vir quidā de mōte ephraim. Moralitatum Capi. XV

Sicut in multis paſſibꝰ huiꝰ libri ſepiſſi
me replicaſ illud verbū: In diebꝰ illꝰ nō
erat rex in iſrael: ſed vnuſq̄ſq; faciebat
quod ſibi recte videbaſ. Et ſubdiſ in multis lo
cis/ ꝙ filij iſrael deū dimittebāt/ et idola adora-
bāt: et ſe diuerſis vitijs implicabāt. Hic aūt in
primo. xvij. et. xviij. ca. fit ſpecialiſ mētio de quo G
dā micha nole ephratheo: q̄ de pecunia ſua fe-
cit idolū: et in domo ſua cōſtituit ſacerdotium: ⁊
quendaȝ leuitam fecit ſacerdotē: ⁊ poſtea a filijs
dan extitit ſpoliatus. ¶ Hic ſiſr ꝙ qñ in iſrael Moralitas
id eſt in eccleſia vel patria vel collegio vel clau
ſtro/ officio vel bñficio/ nō eſt rex/ iudex vel ꝓla-
tus vł rector: ſed quilibet permittiſ facere ꝓ libi
to volūtatis ſue: tūc reuera filij iſrael/ id eſt ſub-
diti ipſi faciliter deū obliuiſcunſ et deſerūt: ⁊ ad
idola/ id eſt ad mūdi bona ficticia appetenda et
adorāda: vel ad idola/ id ē ad mulieres et ad luxu
riā ſe cōuertūt/ multaq; peccata cōmittūt et fa-
ciūt. Regulariter eñ ē verū/ ꝙ abſentia iudicis
boni vel ꝓlati multoꝝ maloꝝ eſt cauſa: ⁊ ideo ꝓ-
lati vel ſuperiores non bene faciūt/ qñ ꝓpter defe
ctū ꝓuiſionis officia et beneficia dimittunt va-
care: et quādo ipſorū rectores alibi ꝙ̄ in locis
ſuis ſine cauſa permittūt vagari vł vacare. Hie
re. Paſcat vnuſquiſq; eos q̄ ſub manu ſua ſunt. Hiere.6.a.

¶ Capitulum decimūnonum tertius fuit quidaȝ vir leuites habitans in latere. Moralitatum Capi. XVI

Uit vir vnus leuites de mōte Ephraim
habens vxorē de bethleem: quā ad do-
mū paternā recedentē ſecutꝰ eſt vir ſuꝰ
vt reducere poſſet eā. Cū igitur reduceret eam: ⁊ D
iuxta Jebus ciuitatē gentiliū die aduesperaſcē-
te trāſiret/ ibidē remanere noluit: ſed ad ciuitatē
gabaa q̄ erat iſraelitarū/ ſcȝ filioꝝ beniamin ho
ſpitatū tranſiuit: vbi tamē male ſibi ſucceſſit: q:
mali viri ciuitatis illiꝰ/ vxore eiꝰ nocte taliter ſūt
abuſi: ꝙ dū tandē ad virū ſuū rediret/ añ hoſpi-
tis ianuā expirauit. Tandē tantū faciꝰ videns/
vxorē ſcȝ ſuā taliter mortuā: ipſaȝ i duodecim ꝑ-
tes diuidēs/ per vniuerſos filios iſrł miſit: et ad
vindictā criminis oēs filios iſrael cōtra gabaa
etiā inuitauit. ¶ Illud allega ꝙ quādoq; eſt tu Moralitas
tius ſtare in ſtatu et gradu ſeculari vel inferiori/
ꝙ̄ aſcēdere ad maiorē/ et ꝙ̄ arduā vitā eligere et
dimittere cōmunē. Ille eñ vxorē ſuā/ id eſt car-
nē ſeu voluntatē ad vitā reducere volens: et ob
hoc gentilē ciuitatē dimittēs/ ad iſraeliticā ciui
tatē aſcēdēs/ ibidē deluſionē accepit: et ab huiꝰ
ciuitatis inhabitatoribꝰ ſummā iniuriā incurrit
q: ꝓ certo ſepe fit/ ꝙ hō i ſtatu laicali publico vł
gentili/ nō digna∫ manere: ſȝ ad iſraeliticā/ id eſt
ſpūalē gentē/ id eſt eccleſiā vł religionē nitiſ aſcē
dere: et ab inhabitatoribꝰ illiꝰ ciuitatis/ ſcȝ reli-
gioſis: tot ⁊ tanta ſuſtinet/ ꝙ meliꝰ ſibi fuiſſet ꝙ
in inferiori ſtatu et gradu māſiſſet. Loth eñ nec
in Sodomis nec in ſegor inueniſ peccaſſe: et ta
men in mōte in quo ſaluare ſe credidit/ legiſ cū
ꝓprijs filiabꝰ inceſtū turpiter cōmiſiſſe. Sic ve
re multi ſunt q̄ mūdū deſerūt/ et in mōte religio
nis ſe ſaluare credūt: Uerūtamē tot filios beli-
al/ id eſt tot hoſtes ſpūales inueniūt/ ꝙ ibi grani
us delinquūt. Ideo bene diciſ Ecc̄i. Altiora te Ecc̄i.3.c.
ne queſieris. ¶ Uel dic ꝙ iſte leuites ſignificat Aliter
ſpiritū/ et vxor eius carnē: que reuera ſpūs diſci
plinā fugiēs/ libēter redit ad domū patris. i. in

N mūdū ad mūdi diuitias ⁊ ad ſecli dignitates et voluptates. Ad hāc igiť qñqꝫ vir ſu⁹.i. ſpūs: vxo rē.i. carnē reducere querit: ⁊ de mūdo ad domū ſſe ꝑ penitētiā ipſā trahit: ſed reuera filij belial .i. demones qñqꝫ ſibi occurrūt: ⁊ eā ꝑ diuerſa cri mīa pſternūt: ⁊ erga eā abominationē faciūt ⁊ cō mittūt. Sic igiť fit ꝙ fatigata vitijs / ad viruꝫ ſcꝫ ſpm̄ vel ad chriſtū redire qrit: cui virille cōpati ens / mortuā.i. peccatricē inuenit: ꝗpropť ipſā ꝑ fruſta.i. ꝑ diuerſas ſatiſfactionū ꝑtes diuidit: ⁊ ꝑ oēs fines iſrľ.i. ad oēs ſctōs / et ad oīa ſatiſfa ctionis opa ipſaꝫ mittit: vt ſcꝫ quot in ſe habu it carnalia delectamenta / tot de ſe faciat holo cauſta: ſicut de magdalena dicit Grego. Juxta
Apoca. 18.b. illud Apocaľ. Quantū glorificauit ſe et in deli cijs fuit / tantū date ei de tormentis.

¶ Capi. viceſimū tert⁹: Egreſſi itaqꝫ ſūt oēs filij iſrael. Mora. Ca. XVII.

Cum filij iſrľ eſſet ꝯgregati ꝯtra gabaa ꝑ ipſa deſtruēda / ⁊ ꝑpť crimē adulterij pu niēdū: de mādato dñi iudas fuit dux eo rū. Sed cū plures iniſſēt bellū ꝯtra gabaa: ſic fa ctū ē ꝙ pͥma vice nō leguntur fleuiſſe / ⁊ victi ſūt: et ſecūda vice fleuerūt ⁊ cōuicti ſūt: tertia ꝟo vice ſederūt / fleuerūt ⁊ ieiunauerūt ⁊ ſacrificauerūt: et
Moralitas tūc vicerunt. ¶ Jſtud ſic exponiť: ꝙ ad hoc ꝙ hoſtes ſpūales debellare poſſim⁹ / tria ſunt ne ceſſaria: ſcꝫ ꝙ iudas ꝗ interpretať ꝯfeſſio / ꝑcedat ꝙ luct⁹ et cōtritio ſuccedat: et ꝙ ieiuniū et ſatiſ factio accedat. Nō enī ſufficit iudas ſol⁹ / id eſt
D cōfeſſio: nec luctus ſuperadditus / id eſt cōtritio: ſꝫ neceſſe eſt ꝙ interſit ieiuniū et carnis macera tio: ſeſſio.i. mētis qes et ꝑſeuerās ſtatio: ſacri ficiū / id eſt bonoꝝ operū executio: tūc enī ſi oīa illa aſſunt: ciuitas gabaā.i. mala ꝯſcīētia deſtrui
Aliter tur: et ab hoſtib⁹ ſpūalib⁹ triūphať. ¶ Uel ſm gloſſā Gregorij: ſupponit enī ꝙ iſti ꝗ volebāt ali os ꝑ delicto punire / pctōres erāt: ⁊ ideo quouſ qꝫ ſe correxiſſent: et delicta ſua aqs lachrymarū lauiſſent / alios vincere vel corrigere nō poſſent Nec ad hoc digni inuēti ſūt quouſqꝫ fleuerūt / ⁊
Joan. 8.a. de ꝓprijs criminib⁹ penituerunt. Uñ dicit: Qui ſine pctō eſt / pri⁹ in ipſaꝫ lapidē mittat. Uñ Gre go. idē dicit: Reuocenť ad conſcientiā vt prius corrigāt ꝓpria: et tunc reprehendent aliena.

¶ Moralitatum libri Judicum Finis.

Moralitatū liber octa uus libri Ruth.

¶ Capitulum primum Textus: Jn diebus vnius iudicis. Moralitatū Capitulum Unicum

Ruth mu lier alienigena viro iſra elitico fuit nupta: ſꝫ eo mortuo inť ꝓpinquos viri mortui ſermo habi tus eſt de ruth in vxorē accipienda. Unꝰ igiť ꝓ pinquoꝝ agrū defuncti mariti ipſi⁹ ruth hñ poſſidere volebat: ſed vxorē C accipere nō curabat: ꝗpropter qꝛ vnū ſine alte ro habere nō potuit / iure agri ⁊ mulieris ceſſit. Quapropter ſm legē ipa mulier calciamēta ei⁹ ſoluit / et in facieꝫ eius ſpuit: et dom⁹ eius dom⁹ diſcalciati dicta fuit: qꝛ ſemē fratris ſui mortui ſuſcitare noluit. Alius aūt ꝓpinquus Booz no mine / ipſam Ꝉ vxorē accepit: et ſic agrū defuncti
Moralitas poſſedit. ¶ Jſta gētilis mulier eſt de gētib⁹ ſū pta eccľia: ꝗ viro iſraelitico Noemi / ꝗ interpretať pulchra.i. chriſto filio ꝟginis ꝗ pulcherrima ē ⁊ formoſa / extitit deſpōſata. Sꝫ reuera poſt mor tē ipſi⁹ viri ſui / iā videm⁹ duos ꝓpinquos / id eſt duo genera ꝑlatoꝝ: de iſta vxore / id ē de eccľia ducēda et obtinēda ad inuicē diſceptare. Sunt enī qdā mali ꝑlati / ꝗ bene volūt habere agrū: ſꝫ vxorē nō curāt: id eſt qui bene querūt emolumē tū et lucrū: ſed de eccleſia vel ipſius ſpūali regi mine parū tractant. De qui b⁹ dicit Apoſtolus:
Phil. 2.a. Omnes ꝗ ſua ſunt querūt / nō que Jeſu chriſti Et ideo tales ꝗ magis querūt tēporalia ꝗ̃ ſpūa lia: ſunt diſcalciādi et cōſpuēdi / id eſt calciamen tis bñficioꝝ eccľiaſticoꝝ priuādi ⁊ vituperādi / ⁊ alij loco eoꝝ ſubſtituēdi. Apľs: Aufert primū vt
Hebre. 10.b. ſequēs ſtatuat. Tales enī qui ſuſcitare ſemē fra tris ſui mortui / ſcꝫ chriſti: id eſt facere vtilitatem animarū ſuarū renuūt: ſed ſoluꝫ tēporalia lucra querūt: repudiari / cōſpui ⁊ vituperari merentur: ⁊ alij ſubſtitui et ſubrogari iubētur. Alij autē ſunt boni prelati ſignati in booz: qui interpretať / in
D quo virtus / ſeu in quo fortitudo: quia ſcꝫ iſti pri mo vxorē / id eſt eccleſiā querūt: et ſecūdario agꝛ id eſt tēporale cōmodū habere volūt: et ſic vtrū qꝫ habere digni ſunt: quapropter vxorē iſtā re cipiunt atqꝫ ducūt. Dignū eſt enī ꝙ illi ꝗ princi paliter querunt ſpiritualia / habeāt ſecūdario tē poralia et terrena: et ꝙ ꝗ ſemen fratris ſui / id eſt chriſti / ꝑdicādo et pctōres cōuertēdo ſuſcitant: etiā agrū / id eſt tpalium ſubuētionē: vel etiā agrū id eſt beneficioꝝ ꝓuiſionē habeāt et acquirant. Apľs: Si ſpūalia ſeminauimus vobis / non ma
1. Corin. 9.b. gnum eſt ſi carnalia veſtra metamus.

¶ Moralitatum libri Ruth Finis.

Moralitatū liber nonus libri primi Regum.

¶ Capitulum primum Textus: Fu it vir vnus de Ramathaim ſophim de monte Ephraim. Moralitatum Capitulum I

Fuit vir quidam de Ramathaim ſophim helchana noīe: ꝗ habuit duas vxores / annā ſcꝫ et phenēnā: quarū vna erat ſteriľ ſcꝫ anna: phenēna aūt fecūda: et iſta fecūda ſterili improperabat: ꝗpro pter iſta anna triſtis ⁊ flebiľ ꝓlē a dño petebat: ꝑmogenitū ſuū ſi maſcul⁹ eēt / offerre dño ꝓmit

E tebat. Sic igit factū eſt ꝙ iſta prius ſterilis peperit
et poſt hoc multos filios parturiuit. Illa vero
emula q̄ fecūda fuerat/ſterilis facta fuit: ſicut in-
1.Reg.2.a. fra dicit: Donec ſterilis pepit plurimos: et q̄ mul
Moralitas tos habebat filios/infirmata eſt. ¶ Helchana
q̄ interptat poſſeſſio/eſt chriſtus filius dei patris: q̄
vir vnus p eo dicit/ꝙ vna pſona vir deus in natu-
ra duplici/vnus chriſtus cēſet et credit: de rama-
tha etiā quod excelſum interptat/dicit eſſe: p eo
ꝙ iſte de excelſo celoꝝ habitaculo noſcit adue-
Joan.8.c. niſſe. Unde ipſe dicit: Ego de ſurſum ſum. Unde in
Deute.33.d. Deute. Habitaculū eius ſurſum. Iſte igit in hoc
mundo duas habuit vxores.i. duas ſectas fidē
tenētes et cōfitētes/et p fidē et gratiā ipſius matri
moniū affectātes. Prima fuit ſynagoga: q̄ i pri
cipio nō fuit ſterilis/ſed multoꝝ ſanctoꝝ geni
trix atq3 mater. Secūda fuit eccleſia de gētibus
q̄ ſc3 ante ſui cōuerſionē ſterilis erat: et nullū virū
ſanctum penitus generabat. Synagoga igit di-
cta eſt phenēna: q̄ interptat conuerſio: quia iſta fi
naliter cōuerſa eſt in arcum prauū. Eccleſia vero
dicit Anna: que īterptat gratia ſaluatoris: que
eſt in tempore gratie: quia ſc3 iſta meruit grati-
am ſaluatoris. Quid igit dicam? Pro certo di
cam/ꝙ iſta prima vxor/ que primo fecunda vir-
tutibus et ſanctis hominibus erat: et que ſocie ſue
id eſt gentilitati primitus tanq̄ vili peccatrici et
ſterili illudebat: facta eſt igit modo peccatrix et
Eſa.47.b. ſterilis. Unde Eſa. Uenerunt tibi duo hec ſimul/
ſterilitas et viduitas. Gētilitas vero poſtq̄ p pe-
F nitentiā flens et lugēs ad fidem fuit cōuerſa: fa-
cta eſt fertilis/et in bonis pſonis et virtutibus et
meritis abundās/copioſa et pinguis. Unde ipſa
eſt que poteſt dicere illud Apocal. Sedeo vt re
Apoc.18.b. gina/et vidua non ſum: et ſterilitatē ignorabo.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ due vxores Chriſti ſunt due ſecte/
clericoꝝ et laicoꝝ. Prima igit vita eccleſiaſti-
ca primo fuit virtutibus abūdās et fertilis: ſed
p certo modo facta eſt ſterilis et inanis. E con-
tra vero ſecularium vita modo eſt in virtutibus fer-
tilior/que antiquitus fuit ſterilior: quia vt cōmu-
niter plures inueniunt ceteris paribus boni ſe
culares q̄ boni eccleſiaſtici vel boni regulares.
Unde Grego. dicebat in perſona eccleſiaſtico-
rū. Timendū eſt ne nobis cadentibus ſurgat/q̄
Aliter nobis ſtantibus irridet. ¶ Uel dic ꝙ iſte due vxo
res ſignificant duo genera pſonarū: ſc3 quoſdā
fructuoſos et fertiles: de ſua tamē virtute preſu
mētes/et aliis irridētes: qualis fuit phariſeus ille
qui ſeipſum cōmendabat/et publicanū cōdem-
nabat. Itē alios ſteriles et pctores: flētes tamē
et penitētes/ et de ſterilitate ſua dolētes/ et pro
partu bonoꝝ operū deum exorantes/et ſpiritū
contribulatū ſacrificātes. Iſta eſt ergo veritas
q̄ tales pſumptuoſi faciliter in peccatū cadunt
et ita ſteriles ſunt: flebiles vero et penitētes a vi-
tiis reſurgunt: et ſic fructuoſi et virtuoſi exiſtūt
Aliter Allega illud Grego. ſupra dictū. ¶ Uel dic ꝙ
helchana eſt platus: qui dicit vir a virtute/vnus
a ſimplicitate: de ramatha a vite et ſciētie ſubli
mitate: cuius ſc3 duplex eſt vxor/ſc3 actiua et cō
templatiua etc. ¶ Uel dic ꝙ anna ſterilis eſt be G
ata virgo: q̄ ſamuelē.i. chriſtū miraculoſe pepe- Aliter
rit: quē ablactatū in tēplo obtulit: qui etiā tan-
dem magnus ppheta factus fuit in iſrl. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ anna que nō prius ſamuelē dño reddidit
ſeu etiā in templo obtulit/quouſq3 ablactatus fu-
it: ſicut dicit hic/eſt eccleſia: que ſamuelē.i. quē-
cūq3 ſubditū nō debet ad miniſtrandū in tēplo
id eſt in aliqua platura vel officio adducere vl
pficere: quouſq3 ipſum ablactatū.i. a lacte volu
ptatis carnalis abſtractū viderit eſſe. Unde Co-
meſtor videtur innuere ſup Gen. vbi de ablacta Gen.21.a.
tione Iſaac loquit: vbi et Abraam conuiuiū fe-
ciſſe legitur/ꝙ puer nō prius ad menſam patris
ſedebat/quouſq3 ablactatus erat: et tunc ſibi cō
uiuiū parabat/et ad menſam patris admitteba-
tur: ad denotandū ꝙ nullus ad menſam patris
chriſti.i. ad beneficia eccleſiaſtica debet admit
ti/donec a lacte carnalitatis cōtigerit ipſum ab-
lactari. Quia ſicut dicit Apls: Ois q̄ lactis eſt Hebr.5.d.
particeps/expers eſt ſermonum iuſticie. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ lac ſignificat verba adulatoris: a quo pro
certo ſumme debet ablactari et recedere: qui in
tēplo dñi vult viuere vel manere: et ibi in aliquo
officio vel beneficio miniſtrare/vel in mēſa ec-
cleſiaſtice dignitatis aſcēdere vel ſedere. Unde
dicitur: Creuit puer et ablactatus eſt etc. Gen.21.a.

¶ Capitulum ſecundū Textus: Exultauit cor meum in domino. Moralitatum Capitulū II

Heli ſacerdos habebat duos filios pe- 1.Reg.2.c.
ſſimos/ſc3 Ophni et phinees: qui in D
templo in ſacerdotis officio miniſtra
bāt: et tamē dominū neſciebāt: et ſacerdotis of
ficiū ignorabāt: qui cū mulieribus dormiebant
et cū fuſcinula carnes coctas de ſacrificantiū le
betibus capiebāt: et nihilominus carnes crudas
ab ipſis petebant: et ipſos ad dandū etiā com-
pellebant: et ſic populū a ſacrificio retrahebāt.
Que oīa ſciret Heli pater eoꝝ: ipſos tamē p
pter hoc non caſtigauit/nec ab officio amouit.
Et q̄uis verbis ipſos legat rephēdiſſe: ipſos tñ
actualiter nō correxit: quapropter ipſe pater et
filii vna die perierūt: quia ſc3 pr ſenex et cecutiēs/
de ſella cecidit/et cōfractis ceruicibus expirauit:
duo vero filii eius in bello ceciderunt/ q̄n arca dñi
quā portabant/a philiſtiinis capta fuit. ¶ Iſte Moralitas
heli q̄ interptat extraneus a dño/de quo dictū eſt
Erat ſenex et cecutiēs: et tñ ſummus ſacerdos: ſignifi
cat malos ſupiores/dños et prelatos. Iſti eñ a
dño ſūt extranei: et ſenes.i. negligētes et pigri/et
p ignorātiā cecutiētes et obſcuri. Filii iſtius ſigni
ficāt malos īferiores eccl'iaſticos/ ad miniſtrā-
dū i tabernaculo eccl'ie ꝯſtitutos. Iſti eñ dicun
tur ophni/quod īterptat inſania cōuerſatiōis: et
phinees q̄ īterptat oris obturatio: quia ſc3 iſti ho
die habēt cor inſanū et i cōcupiſcētiis effrena-
tū: et os ad deū laudādū mutū et obturatū. Eſa. Eſa.56.d.
Uniuerſi canes muti/nō valētes latrare. Et bre
uiter iſti ſunt qui dominū vident neſcire: et offi-
ciū ſacerdotis vidētur penitus ignorare. Hiere;

A Sacerdotes nō dixerūt/ vbi eſt dñs:⁊ tenētes le
Diſt.2.a. gē neſcierūt me. Et iſtud patet: q2 iſti cū mulie-
ribus luxurioſe dormiūt: cibos alienos ꝑ auari
ciaꝫ rapiūtet cū fuſcinula rapine illud quod ad
ſe nō ꝑtinet/ eleuāt et tollūt violenter. Vñ Job:
Job.24.a. Agrū ſuū nō demetūt ⁊c. Carnes etiaꝫ crudas/
id eſt malas mulieres habere volūt: nec nō etiā
carnes crudas/ id eſt ꝑſonas iuuenes ⁊ carnales
ſecū habere eligūt: coctas vero/ id eſt eruditas ⁊
3.Reg.12.b. maturas repudiāt et dimittūt. Exemplo roboā
qui reiectis ſenibus iuuenes eſt ſecutꝰ. Et ſic ſu
is malis ſcādalis ſeculares a ſacrificādo.i. a col
latione bonoꝝ tꝑaliū eccleſijs impediūt: et etiā
eos a ſacrificio bonorū operū ſuis malis exem-
plis repellūt. Unde beatus Gregorius dicit in
paſtorali: Nemo amplius in eccleſia nocet ꝙ q
ꝑuerſe agens ordinē ſanctitatis habet. Heli igi
tur.i. ſuperior ꝑlatꝰ/ iſtos nō caſtigat: ſed quia
ſunt nepotuli vel amici eius/ vitia eoꝝ diſſimu-
lat: quapropter omnes ſimul mors eterne dam
nationis arripit:⁊ diuinū iudiciuꝫ eos damnat:
q2 reuera nō ſolū ille qui peccat puniri meretur
immo etiā ꝑlatus vel pater/ vel quicūq3 alius ad
quē ſpectat correctio: ſi nō corripit/ reus crimi-
nis iudicat̄: ꝓpter taliū eni culpā arca teſtamen
ti quā portabāt/ id eſt eccleſiaſticꝰ miniſter: a phi
liſteis.i. a gētibus ſecularibꝰ capit̄ et deprimit̄:
ipſi vero qui delinquūt/ ⁊ pater eorū/ id eſt ſuperi
or qui non punit/ caſu mortis eterne damnātur.
Unde Auguſtinꝰ ad macedoniū epiſtola. cliij.
B Sicut ſemꝑ eſt miſericorditer puniendū/ ita nec
ſemꝑ crudeliter parcendum.

¶ Capitulum tertium Textus: Puer autem Samuel miniſtrabat domino coram Heli. Moralitatum Capitulum III

Moralitas Senuerat Heli ſacerdos:⁊ caligauerunt
oculi eiꝰ/ intantū ꝙ non poterat videre
lucernā dñi anteꝙ extingueret̄. ¶ Quā
uis iſtud poſſetītelligi literaliter/ ꝙ ſc3 iſte erat
cecutiēs ꝙ nō poterat videre lucernā dñi/ etiam
anteꝙ extingueret̄: ſuꝑficialiter tñ videt̄ textus
dicere/ ꝙ ipſe melius videbat lucernā extinctaꝫ
ꝙ accenſam: quod etiam poſſibile fuit ꝓpter vi
ſus debilitatē: ſicut patet in noctua: que non po
teſt videre lumen ſolare/ ſed lunare. Igit̄ dicaꝫ
myſtice/ ꝙ iſte heli q̄ interꝑtat̄ extraneus a dño:
pōt ſignificare malos principes mundi et ꝑla
tos/ qui a dño ſunt remoti: quia reuera oculi ſc3
iudicij taliū principū et prelatoꝝ: ita hodie ꝑ
carnalē affectionē a dño ꝑ gratiā ſunt remoti/ ⁊
nō vidēt bonos: intantū ꝙ valet dici/ ꝙ eorum
oculi caligant: ita ꝙ lucernas ardētes.i. bonas
et honeſtas et ſciētificas ꝑſonas nō cōſyderant
neq3 vidēt. Lucernas vero extinctas/ id eſt igna-
ras et inſufficientes ꝑſonas/ ſc3 nepotulos vel
familiares ſuos ſolēt miſericorditer videre:⁊ de
eorum ꝓmotione ſubtiliter cogitare. Lumē eñ
clarū/ id eſt bonarū ꝑſonarū claritas videt̄ tali
bus odioſa: lumē vero lunare vel obſcurū.i. cōdi
tio inſufficientiū ꝑſonarū/ talibꝰ eſt amabilis et
accepta. Unde de tali viſu poteſt dici illud Exo. C
Filij iſrael viderūt egyptios mortuos ſuꝑ litꝰ Exo.14.g.
maris. ¶ Vel dic ꝙ lucerna accenſa ſignificat Aliter
chriſtū viuū: lucerna vero extincta ſignificat chri
ſtū mortuū. Lucerna vero dicit̄ q̄ſi lux in teſta: q2
ſc3 chriſtus habuit lucē diuinitatis in teſta hu-
manitatis. Lucerna igit̄ extīcta ſignificat chri-
ſtū mortuū. Heli ſignificat populuꝫ iudaicū/ et
ſacerdotū et phariſeorū ſtatū: qui reuera fuerūt
cecutientes et parū diſcrete vidētes: q2 pro cer-
to ꝙdiu lucerna noſtra Chriſtus fuit accenſus
et viuus/ ipſum videre aut agnoſcere nequiue-
rūt. Unde: Mūdus ꝑ ipſum factus eſt:⁊ mun- Joan.1.a.
dus eū nō cognouit. Tandē vero ipſo extincto.i.
mortuo/ ſc3 viſis miraculis in paſſione factis:⁊
tandē ꝑ manus apl'orum ꝑpetratis: inceperunt
ipſum videre/ et in ipſo credere: virtutem ſue ſi
dei agnoſcere et ſentire: ſicut apparuit in illo cē
turione: qui vidēs eclipſim ſolis et alia miracu-
la paſſiōis dixit: Vere filiꝰ dei erat iſte. Iſta etiā Mat.27.f.
ad ſanctos et martyres applicari poſſunt: quo
rū virtutē et ſanctitatē dū viuerēt/ populi cog-
noſcere nequerūt. Unde dicit̄: Oculi eoꝝ tene- Lu.24.c.
bant̄ ne eū agnoſcerēt. Poſt mortē vero eoꝝ ap-
parētibus miraculis fuerūt viſi et cogniti/ ⁊ etiā
ꝑ fidem et deuotionē conſpecti.

¶ Capitulū quartū Textus: Et factū eſt in diebus illis: cōuenerunt philiſtijm. Moralitatum Capitulū IIII

Cum arca teſtamēti ſub Heli ſummo ſa- D
cerdote cecutiēte ⁊ caligāte/ ab ophni
et phinees malis ipſiꝰ filijs regeret̄: et
vt ſaluarēt populū/ in ꝑliū ꝯtra philiſteos duce
ret̄: ab ipſis philiſteis infidelibꝰ fuit capta/ et in
eorū iuriſditione in azotū adducta:⁊ ī loco Da
gon ipſorū dei fuit in tēplo iuxta eum ꝯſtituta.
Sicq3 factū eſt: ſicut dicit̄ ī capl'o ſequēti/ ꝙ vir
tute arce idolū dagon cecidit: et ꝓnuꝫ de mane
ante arcaꝫ reꝑtū fuit:⁊ iterū reuera altero mane
ſuꝑ limē oſtij tēpli trūcatꝰ capite ⁊ manibꝰ iacēs
apparuit. ¶ Iſtud exponūt aliq̄ ſic: ꝑ arcam te Moralitas
ſtamēti intelligit̄ lex diuina ſeu etiā fides catho
lica. Per heli vero et filios iſrael/ intelligit̄ ppl's
iudaicus. Per philiſteos vero intelligit̄ popu
lus gētilis: quibus dagon/ q̄ interpretat̄ piſcis
triſticie/ id eſt diabolus/ erat dñs atq3 deꝰ. Iſta
ergo fuit veritas/ ꝙ cū bellum et ꝯtrouerſia fuit
ſemꝑ inter iſrael et philiſteos.i. inter iudeos et
gentiles: ita ꝙ ipſi iudei in arca teſtamēti/ id eſt
in legee fide gloriarent̄:⁊ eius virtute ſe eſſe ſal
uādos et liberādos opinarētur: nutu dei factuꝫ
eſt/ ꝙ iſta arca/ ſc3 lex et fides: ad philiſteos/ id ē
gētiles tranſiuit: inquantū ſc3 iſti fidem Chriſti
quā iudei abnegauerāt/ ſuſceperunt:⁊ loco dei
ſui poſuerūt: inquātū loco ſue ꝑfidie fidē catho-
licā habuerūt: et Chriſtū loco dagon/ id eſt lo-
co diaboli crediderūt. Dagon enim diabolus
tunc apud gentes/ id eſt apud eccleſiā ſumptaꝫ
de gētibꝰ/ occubuit: quādo arca teſtamēti q̄ eſt
fides catholica/ ad ipſos trāſlata fuit. Et dato
quandoq3 ꝙ fuit reuelatus etiam cultus idolo-

E rum interpolatis tēpoꝛibus apud chꝛiſtianos ꝛ
reſtitutus: ſicut apparuit ſub Juliano impera-
toꝛe: finaliter tamē ſtante arca/ et ꝑſeuerāte fide
catholica/apud eos fractus eſt et penitus deſti
tutus dagon/id eſt diabolus: capite.i.intentio-
ne: et manib⁹/id eſt idolatrie operatione priua-
Eſa.19.a tus. Eſa. Dñs ingredieꝛ egyptū: ꝛ mouebūtur
Aliter ſimulachꝛa eius. ¶ Uel dic ꝙ arca eſt eccleſia:
que reuera tūc tēpoꝛis a philiſteis capiꝛ: id eſt a
ſecularibus deprimiꝛ/et a tyrannis et principi-
bus affligiꝛ: quādo ab Heli ſene ꝛ cecutiente: ꝗ
lucernā extinctā videt melius ꝙ accēſam/ regiꝛ
id eſt qſi a prelato ſene/negligente/ cecutiēte et
ignoꝛante: affectuꝙ etiā malos meli⁹ ꝙ bonos
vidente et ꝑmouente/gubernaꝛ: et quādo a ma
lis ſuis filijs/id eſt a malis ſacerdotibus et cle-
ricis/et alijs eccleſie ſubditis cōduciꝛ et tracta-
tur: qꝛ reuera credo/ꝙ nulla eſt hodie cauſa qua
re eccleſia a tyrannis et ſecularibus oppꝛimiꝛ:
niſi qꝛ Heli et filij ſui/id eſt prelati et ſubditi ec-
cleſiaſtici erga deū delinquere compꝛobanꝛ. Et
ſi vis de iſtis malis filijs/ et de iſto malo patre
ſuo qui nō coꝛrigebat illos: pone illud quod ſu
pra eſt poſitū ca.ij. Et allega de ꝑſſione eccleſie
Pſ.105.f. et eccleſiaſticoꝝ. Pſal. Tradidit eos in manus
gentiū: et dominati ſunt eis qui oderunt illos.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ Dagon/id eſt diabolus ſedēs in
templo honoꝛifice iuxta arcā: ſignificat malum
eccleſiaſticū vel prelatū/qui ſcꝫ in tēplo eccleſie
ad aliquod altū beneficiū erigiꝛ et ibi honoꝛaꝛ:
et iuxta arcā coliꝛ.i. iuxta Chꝛiſtū et ſanctos in
eccleſia cōmoꝛaꝛ. Tales ergo dicunꝛ idolū Da
gon: qui interpretaꝛ piſcis inutilis/piſcis iniqu⁹
piſcis meroꝛis. Quia vere iſti ꝓprie ſunt idolꝫ
1.Co.8.a. ꝓpter fictionē hypocritā. Apl's: Idolū nihil
eſt. Sunt piſces ꝓpter carnalitatis remollitio-
Abac.1.d. nē. Abacuk: Facies hoīs ſicut piſces maris/et
quaſi reptile nō habēs principē. Sūt piſces in-
utiles/ ꝓpter omnimodā imꝑfectionē. Sunt pi
ſces meroꝛis/ ꝓpter triſticiā ꝛ detractionē. Sūt
piſces iniqui/ ꝓpter iniuſticiā ꝛ equitatis ſuffo
cationē/et ꝓpter rapinā/crudelitatē et exactio-
Jone.2.a. nē. Unde Joñ. Preparauit deus piſcē grandē
vt deglutiret Jonā.i.pauperē. Iſti ergo ſunt ꝗ
inueniunꝛ hodie ad terrā/id eſt ad bona terrena
ꝑ auariciā cecidiſſe: et caput recte intētiōis/nec
nō et manus bone operationis penit⁹ ꝑdidiſſe.
Judith.14.d. Juxta illud Judith: Ecce Holofernes iacet in
Aliter terra: et caput eius in eo nō eſt. ¶ Uel dic ꝙ ar
ca teſtamēti nunꝙ patiꝛ dagon iuxta ſe: qꝛ reue-
ra Chꝛiſtus nunꝙ pōt pati iuxta ſe in tēplo vel
in ſtatu/gradu vel ꝑlatura idolum dagon/ id eſt
malū eccleſiaſticū vel prelatū. Dic de dagon ſi
cut ſupra immediate. Neceſſe em̄ eſt/ ꝙ ꝑ infoꝛ-
tuniū a ſtatu ſuo cadat: vel ꝙ poſt ꝑ apoſtaſiā a
religione recedat: vel etiā ꝙ ꝑ moꝛtē coꝛruat et
ſuccūbat. Quinimmo nos videmus/ꝙ dato ꝙ
iſti quādoꝙ a ſuis caſib⁹ releuanꝛ: et ꝑ adiuto-
riū amicoꝝ ad gradū priſtinū reſtituunꝛ. Sap.
Sap.13.d Imago em̄ ei⁹ eſt: et op⁹ eſt illi adiutoꝛiū: opoꝛ-
tet tamē ꝙ finaliter decidāt: et ꝙ per infoꝛtunia
vel ꝑ moꝛtē a loco iſto ſublimi deſtituantur: et ꝛ
ꝯſoꝛtio arce finaliter deponanꝛ: qꝛ breuiter nul
lū idolū/id eſt nullus fict⁹ poteſt diu iuxta arcā/
id eſt chꝛiſtū in ſtatu religionis vel eccleſie ꝑſi-
ſtere: ꝗnimmo neceſſe eſt ipſum cito a tali ficta
ꝑfectiōe/vel a tali obrēta ꝑlatione deficere ꝛ ca-
dere/et ipſi⁹ nequitiā apparere. Et iterū: Spūs Sap.1.b.
ſanct⁹ diſcipline effugiet fictū. Et Seneca dicit
ſic: Nihil quod ſimulatū eſt et fictū/pōt eſſe diu
turnū. Uñ Eſa. Dñs ingredieꝛ egyptū: ꝛ coꝛru- Eſa.19.a.
ent ſimulachꝛa ei⁹. Uñ etiā dicit Seneca i lib.
de moꝛib⁹: ꝙ bone honeſtatis nunꝙ eſt lōga ſi-
mulatio. ¶ Uel dic ꝙ dagon iuxta arcam eſt in Aliter
templo/qſi in coꝛde noſtro eſt auaricia iuxta ſci
entiā/inanis glīa iuxta bonā oꝑationē/ ſeclaris
negociatio iuxta religionē/diabol⁹ iuxta aiam/
pctm̄ iuxta cōſcientiā. Iſta em̄ in ſimul ſtare nō
pñt: ꝗnimmo ſi arca ſtat/id eſt ſi bonū in coꝛde
ꝑſeuerat: neceſſe eſt dagon.i. vitiū cadere ꝛ ceſ-
ſare. Fatui ſunt igiꝛ quidaꝫ religioſi ꝛ clerici/ꝗ
ſeruire deo et mūdo volūt: et ſacrā ſcripturā ad
lucrū tꝑale cōuertūt: et bona oꝑa ad mūdi glo-
riā faciūt: et ſic diuerſimode dagon iuxta arcā/
diabolū iuxta chꝛiſtū/malū iuxta bonum/idola
triā hereſim vel ſoꝛtilegiū iuxta fidē/ delicias iu
xta penitētie crucē/ ſciētias ciuiles iuxta theolo
gicā/vitiū iuxta virtutē ponunt: et tamē cōſtat
ꝙ iſta ſimul habitare nō poſſunt: et dñs cōque-
riꝛ ꝑ Eſa. dicēs: Juxta me diſcooꝑuiſti te: et ſuſ Eſa.57.b.
cepiſti adulterū: pepigiſti cū eis fedus. Et iterū
Coanguſtatū eſt ſtratum/ita vt alter decidat: et Eſa.28.f.
et palliū breue vtrūꝙ operire nō poteſt. D

¶ Capitulū quintū text⁹: Philiſtijm autē tulerūt arcā dei: et aſpoꝛtauerut eam. Moꝛalitatum Capitulum V

POſt dagon de iuxta arcaꝫ depoſitū/ et
capite et manib⁹ detrūcatū: vt ſupra vi
ſum eſt: philiſtei arcā dñi detinebāt: et
tamē ipſam habere (cū eſſent idolatre) nullate-
nus digni erāt. Percuſſit eos dñs i poſterioꝛa
ita ꝙ opꝛtuit vt pellicias facerēt ſibi ſedes. Eru-
perūt etiā mures inter eos in maxima quātita-
te: ita vt ebullirēt ville ꝛ agri i medio regionis:
et quocūꝙ arca ducebaꝛ/ꝑpl's grauiſſima pla- Moꝛalitas
ga ꝑcutiebaꝛ. ¶ Iſtud pōt allegari/ ꝙ gentiles
id eſt indigni pctōꝛes nō debēt ſancta dei ſacra
menta vel etiaꝫ eccleſiaſtica beneficia detinere.
Seu etiā contra ſeculares/ꝙ nō debēt decimas
vel eccleſiarū poſſeſſiōes et iura tāgere/ nec ipſa
apud ſe poſſidere: ſꝫ poti⁹ ipſa filijs iſrael/ id eſt
eccleſiaſticis remittere/et etiā bonis ꝑſonis et
ſufficiētibus aſſignare. Tales igiꝛ detētoꝛes ar
ce/et decimarū/et eccleſie iuriū/et etiā benefici-
oꝝ eccleſie/ duplici malo percutiunꝛ: ſcꝫ malo
culpe/et malo pene. Malo dico culpe: qꝛ circa
poſterioꝛa putreſcūt: quod facit peccatuꝫ luxu-
rie quo inficiunꝛ: et per quod gratia et fama pri
uanꝛ. Pſal. Percuſſit inimicos ſuos in poſte- Pſ.77.a.
rioꝛa: et oppꝛobriū ſempiternū dedit illis. Ma-
lo etiā pene: qꝛ mures/id eſt raptoꝛes/tyrāni et
principes ſeculares: mali etiā ꝑlati vł officiales

B contra iſtos debacchãtur; ⁊ apud eos q̄dam eccleſie iura vel beneficia iniuſte retinent/ebulliré noſcunt: a quibus quaſi omnes taliū ſubſtantie
2. Mach. 1. c deuorant: vnde dicit: Antiochus em̄ ebullire fecit de perfide eos qui pugnauerunt cōtra nos. Sicut ad litterā videmus de ruſticis/ qui iniuſte decimas et iura eccleſie detinent: quos tandē officiales et principales depauperant atq̄ gra-
Iudit. 14. c uant: vnde Judith: Egreſſi mures de cauernis ſuis auſi ſunt ad preliū nos vocare. Bene ergo ſequit/ q̄ quia percuſſi ſunt in poſteriora: ⁊ quia luxurioſi facti ſunt ⁊ immundi: ideo ſedes pelliceas ſibi faciunt: quia ſcʒ viri carnales molliter ⁊ ſuauiter ſedere ⁊ viuere ſemꝑ querunt: vn̄ Eze.
Ezech. 23. f Sediſti in lecto pulcherrimo: ⁊ menſa ornata ē
Aliter ante te. ¶ Vel dic q̄ talis arca vocat terra ſancta: que ſuos poſſeſſores ⁊ detentores indignos ſcʒ iam iudeos q̄ chriſtianos quādo peccabāt flagellabat: ⁊ ſe ab eoꝝ manibus ſubtrahebat:
Nu. 13. d vnde Nuꝫ. Terra quā vidimus /deuorat habi
Eodē ca. d tatores ſuos. ¶ Cū quinq̄ ciuitates philiſtinorum a deo ꝓpter arce detentionē plaga ignominioſa circa poſteriora fuiſſent ſic ꝑcuſſe: ⁊ ꝑ mures etiā q̄plurimū infeſtate: illud remediū inuenerunt/ q̄ ſcʒ arcam dn̄i nō vacuā remitterent: ſed q̄ quinq̄ anos aureos ſibi darent: quod cū
Moralitas feciſſent/plage huiuſmodi ceſſauerunt. ¶ Sic ꝟo quādo peccatores quinq̄ ciuitatū. i. quinq̄
B cōcupiſcentijs ſubditi volunt placare arcam federis. i. deū: neceſſe eſt q̄ quinq̄ anos ⁊ q̄nq̄ mures. i. corpoꝝ ſenſus in aurū ꝯuertant: ⁊ de corporalibus ſpirituales faciant: ⁊ q̄ ꝑ penitētiam ipſa deo offerant. Quinq̄ em̄ ſenſus ani dicunt ⁊ mures; pro eo q̄ vitioꝝ feces in ipſis reperiūtur: ⁊ quia mens ⁊ cōſcientia ab iſtoꝝ cōcupiſcētijs ſicut a muribus corrodunt: ideo iſta aurea ⁊ ſancta dn̄o offeramus: et ſic plagā vitiorum ⁊
Eodē ca. c tormentoꝝ ſalubriter euadem⁹. ¶ Hic habes q̄ philiſtei percuſſi ⁊ tribulati dicebāt: Nō maneat arca dei apud nos: quoniā dura eſt manus
Moralitas eius apud nos ⁊ ſuꝑ nos. ¶ Iſta videt vox quorundā peccatoꝝ: qui ſcʒ arcā dei iſrael. i. bonum prelatū vel quēlibet virū ſanctū ꝑdicatorem vel correctorē ſeueꝝ nolunt apud ſe manere: quādo ſe vident ꝑ ipſum corrigi/et iuxta demerita
Pro. 15. b. ſuſtinere: vn̄ in Prouer. Nō amat peſtilens euꝫ q̄ ſe corripit. Iſtud dic ꝯtra quoſdā nautas ⁊ eorū ſimiles: de quibus audiui q̄ inſurgente tēpeſtate/duos religioſos quos habuerūt in naui/voluerunt in mare ꝓijcere: dicentes q̄ demones ſolent magis bonos q̄ malos impugnare: et q̄ ꝓpter illoꝝ religioſoꝝ odium credebant naufragium imminere.

¶ Capitulū ſextū Textus: Fuit ergo arca domini in regione philiſtinorū ſeptē mēſib⁹. Moralitatum Ca. VI

Hic habemus q̄ philiſtini tollentes duas vaccas que lactabant vitulos: iunxerūt eas ad plauſtrū nouū/ſuꝑ quod arca dn̄i poſita erat. Vitulosq̄ earundē domi recluſerūt: ⁊ arcā apud bethſames ducere decreuerūt. Ibāt ergo i directū vacce ꝑ viā q̄ ducit beth- C
ſames/⁊ itinere vno ꝑgebāt: nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā declinabāt: nec propter vitulos q̄ domi remāſerāt/a cepto itinere deuiabant: ſed ſolū ꝓpter eos mugiebāt/⁊ plauſtrū cum arca dn̄i recto itinere deferebāt. ¶ Per bethſames q̄ Inter- Moralit
pretat dies ſolis/intelligo paradiſuꝫ: vbi ſol iuſticie chriſtus regnat. Eſa. Ciuitas ſolis voca- Eſa. 19. e
bitur. Per iſtas vaccas religioſos ⁊ catholicos accipio: q̄ ſcʒ iugo dn̄i ſunt ſuppoſiti/⁊ ad plauſtrū religionis ⁊ eccleſie corrigijs votoꝝ ⁊ ſtatutoꝝ ligati. Per vitulos iſtoꝝ parētes aſſinno: q̄ ſcʒ in domo/id eſt in ſeculo remāſerūt: ⁊ ab iſtis dū erāt cū ipſis /lactari ⁊ fetari ꝯſueuerūt. Igit ſit ꝟitas/q̄ poſtq̄ vacce. i. religioſi et clerici ad plauſtrū religionis ſunt ligati/⁊ ad dei ſeruitiuꝫ ordinati: ⁊ ad deferendū arcā dei. i. fidē ⁊ regulā deputati: necnō ad eundē in bethſames. i. in domū ſolis iuſticie paradiſum ſpecialiter cōbinati: directe et iuſte ꝑ viā iuſticie debēt ad iſtā ciuitatē īcedere: nec ad dexterā ꝑ amorē delectabiliū nec ad ſiniſtrā ꝑ timorē terribiliū debent de via huiōi diuertere: ſed iter ſuū ꝑ bona opa ꝯtinuare: vt in bethſames. i. in domū ſolis ſcʒ paradiſū poſſint ſe feliciter applicare. Pſal. Pes meꝰ Pſal. 25. c
ſtetit in directo: in eccleſijs tuis benedicā te domine. Et dato q̄ iſti in domibus paternis/vitulos quos lactabāt. i. parētes vel conſanguineos quos nutriebāt dimiſerūt: nihilominꝰ nunq̄ ꝓ- D
pter eos debēt a cepto itinere virtutū retrocedere: quimmo ſufficit eis cōpaſſionis mugitū emittere: ⁊ de ipſis alias nō curare. Iſtud potiſſime debet eſſe veꝝ de ꝑlatis: q̄ reuera vitulos. i. nepotulos: q̄ remanſerūt in domo paterna/nō debēt ꝑ carnalē affectū aliq̄d in mēte gerere: nec ꝓpter eius amorē a charitatis ſemita declinare.
Pſal. Obliuiſcere populū tuū/et domū patris Pſal. 44. c
tui. ¶ Vel dic q̄ philiſtei ſunt mali ſupiores: q̄ Aliter
reuera ad trahendū plauſtrū arce dn̄i. i. ad regēdū eccleſiā dei ſeu obtinēdū eccl'iaſtica bn̄ficia: nō alligant nec ꝓmouēt hodie niſi vaccas. i. niſi ꝑſonas carnales ⁊ luxurioſas: q̄ ſcʒ vitulos. i. filios et cōbinarios domi habēt: ꝓpter quoꝝ affectū mugire/loq̄ et curam gerere nunq̄ ceſſant.
Pſal. Imponēt ſuꝑ altare tuū vitulos. Vituli Pſal. 50. d
em̄ ſuꝑ altare dn̄i ponunt/q̄ñ a malis eccleſiaſticis ſpurij in eccleſia generant: ⁊ q̄ñ ignorantes ꝑſone ad ſtatū eccleſiaſticū generant: vel q̄ndo ignorātes ꝑſone ad ſtatū eccleſiaſticū ꝓmouētur. Et ideo ꝯtra tales vaccas trahētes arcam
dn̄i videt loqui ſcriptura/dicēs: Audite verbuꝫ Amos. 4. a
dn̄i vacce pingues q̄ eſtis in mōte ſamarie: q̄ calumniā facitis egenis: et dicitis dn̄is veſtris: afferte ⁊ bibam⁹. Sequit: ꝓpter quod eleuabunt vos in contis: et reliquias veſtras in ollis feruentibus: per aperturas exibitis/ altera ꝯtra alteram. Expone ſi vis quomodo iſti in olla inferni finaliter ponentur: et quomodo nunc alter cō
tra alteruꝫ debacchatur. ¶ Hic dicitur q̄ cum Eodē ca. c
philiſtei deducerent ⁊ reſtituerent arcam domini quā ceperant: viri bethſamite qui erant de ſ

E lijs iſrael: metebant triticū in valle: ⁊ eleuantes
oculos viderunt arcam dn̄i: ⁊ gauiſi ſunt cū vi-
diſſent: ⁊ ſacrificia etiā ei obtulerunt. Ueruntā-
mē quia ꝓhibitū erat ꝙ populus nullatenus ar-
cam dn̄i videret: percuſſi ſunt a dn̄o plaga ma-
gna: ⁊ mortui ſunt de populo ſeptuaginta viri:
de plebe vero quinquaginta milia. Hoc videt̄ ibi
mirabile: ꝙ philiſtei cū eſſent idolatre/ nec arce
nec veri dei cultores/ videndo arcā non fuerunt
mortui: filij vero iſrael viſione eius perierunt.
Cuiꝰ cauſa potuit eſſe: q̄r videre arcā gentibꝰ
nō erat ꝓhibitū: ſed filijs iſrael (niſi eſſent ſacer-
Re.4.b. dotes) fuit ſpecialiter denegatū: vt patet ſupra.
Moralitas ¶ Illud igit̄ poteſt applicari: ꝙ ille qui facit cō-
tra ꝓhibitionē/ peccat multo plus q̄ alius: da-
Aliter to ꝙ ſit eadē ſpecies delicti. ¶ Poteſt etiā alle-
gari ꝙ gentiles minus peccant in eodē genere
peccati q̄ filij iſrl̄: iudei q̄ chriſtiani: laici q̄ cle-
rici ⁊ religioſi: minuſq̄ꝫ debet homini diſplice-
Pſal.54.b re delictū extranei q̄ propinqui. Pſal. Quid ſi
inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem
vtiq̄ꝫ. Tu vero hō vnanimis dux meus ⁊ notꝰ me-
us: qui ſimul mecum dulces capiebas cibos ⁊c̄.
Narratio Etiā ſicut de facto legit̄/ ꝙ a ſaraceno mortuo
petijt macharius quis in inferno grauius punie-
bat̄: q̄ reſpondit/ ꝙ mali chriſtiani: q̄r ſcꝫ illi ve-
rā legem habebant: ⁊ ergo cōtra voluntatem
dn̄i facientes/ grauius delinquebant: ac per hoc
Lu.12.f grauiores penas ſuſtinebant. Unde Luc. Ser-
uus ſciens voluntatē dn̄i ⁊ non faciens/ plagis
Aliter vapulabit multis. ¶ Uel dic ꝙ iſta arca ſignifi-
F cat terrā ſanctā: q̄ reuera magis videt̄ ſecū dili-
gere malos gētiles q̄ malos chriſtianos: quod
patet: q̄r illos nō occidit/ ſed nutrit: iſtos vero ſta-
tim vt mali fiunt/ affligit flagellationibus et ex-
pellit. Grauius eni̇̄ offendit̄ deus qn̄ proprij fi-
lij cōtra ꝓhibitionē ⁊ legē in terra ⁊ domo ſua
peccant/ q̄ quando alieni populi ipſm vituperāt
Hiere.11.c atq̄ꝫ turbant. Unde Hiere. Quid eſt ꝙ dilectus
Aliter meus in domo mea ſcelera multa facit? ¶ Uel
dic ꝙ populus nō debet videre arcā nudā: ſicut
Nuṁ.iiij. vbi exponit̄.

¶ Capitm̄ nonū Textus: Et erat vir de beniamin nomē cis filius abiel. Moralitatū Capitulum VII

Saul miſſus a patre querere aſinas ꝑdi-
tas/ venit ad ſamuelē: qui eum vnxit in
Moralitas regē ſup̄ iſrael. ¶ Saul eſt chriſtꝰ: quē
deus pater miſit in mundū querere aſinas. i. ſal-
uare animas peccatoꝝ: quē ſamuel ꝓpheta ī re-
gem vnxit: inquantū ꝓphetarū cetus ipſum re-
Hiere.23.b gē futurū predixit. Un̄ Hiere. Regnabit rex et
ſapiens erit. Hic ꝙ ſaul eſt ꝑdicator/ quē pater
ſuus chriſtus miſit aſinas querere i. aīas pecca-
trices cōuertere ⁊ ſaluare: q̄r ꝓ certo qn̄ diligen-
ter exequit̄/ inungi prius ꝑ gratiam in animo/ ⁊
ad regē ꝑlationis in mundo/ ⁊ ad regimen para-
Ca.X.a diſi in futuro ꝓmoueri meret̄. ¶ Iuxta prophe-
tiā ſamuelis anteq̄ ſaul in regē inunctus ad re-
gnū ꝑtingeret: plura legunt̄ ei ꝯtigiſſe. Primo
ꝙ inuenit duos homines magnos foueas ſalientes.
Secūdo ꝙ ad q̄rcū thabor inuenit tres viros: quo- G
rū vnus portabat tres hedos/ alius tres panes/
alius vini lagenā: qui etiā duos panes eidē cōtu-
lerunt. Tertio q̄r poſt hoc obuiū habuit cuneū
ꝓphetaꝝ: ⁊ ſtatim dedit ei dn̄s cor aliud: ⁊ mu-
tatus eſt in virū alterū: ⁊ inſiliente in eo ſpū dn̄i
cū eis ꝓphetauit. His igit̄ factis cōgregatꝰ eſt
populus in maſphat: ⁊ quia in iſrael quis meli-
or iſto nō erat: q̄r etiam ab humero ſurſum/ toti
populo ꝑeminebat: ideo ſorte ſup̄ eum cadente/
ſup̄ populū rex factus eſt: ⁊ ex ꝑcepto dn̄i eſt ele-
ctus. ¶ Hic moraliter ꝙ ſaul q̄ interpretat̄ ab- Moralitas
utens. i. quilibet peccator ⁊ dei miſericordie ab-
uſor: rex. i. ſuꝑpſius diſcretus rector ſi efficiatur
vel ꝙ ad celeſte regimē ꝓmoueat̄: vel ad hoc ꝙ
ad tēporalis cure vel prelature regimen eligat̄/
plura neceſſario requirunt̄. Debet eni̇̄ ante oīa
de oleo diuine gratie interius vnctionē recipe.
Debet ſecūdo duos viros ſalictes foueas. i. du-
plicē charitatē/ dei ſcꝫ ⁊ ꝓximi: q̄ ſola foueā in-
ferni tranſilit ⁊ euadit/ obuiam inuenire. Poſt
hoc iuxta quercū thabor. i. iuxta memoriam cru-
cis tres viros. i. tres penitentie partes: ſcꝫ con-
tritionē/ cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē ſimiliter repe-
rire. Contritio enim portat vinū: q̄r inebriat per
cōpunctionē. Unde Eſa. Sup̄ hoc plorabo ī fle- Eſa.16.c
tu iazer vineam ſabama: inebriabo te lachrymа
mea. Cōfeſſio portat tres hedos: ꝑ quos fetores
peccati triplex cōfeſſio denotat̄: ſcꝫ qn̄ ꝯfitet̄ hō
pctm̄ cordis/ peccatū oris/ peccatū opis. Un̄ de
iſtis tribus partibus ꝯfeſſionis/ poteſt dici illud
Paral. Poſt tres dies reuertimini. Satiſfactio 2.Para.10.c
vero portat tres panes. i. tria opera ſatiſfactoria H
ſcꝫ elemoſynā/ orōnem ⁊ ieiuniū: etiā corpis af-
flictionem: de quo dicit̄: Amice/ accōmoda mihi Lu.11.a
tres panes. Iſti igitur tres viri: ſcꝫ ꝯtritio/ con-
feſſio ⁊ ſatiſfactio/ quos penitens inuenit: duos
panes ſolent ſibi cōcedere: inquantū ſcꝫ deuoti-
onem ⁊ cōpunctionē ſibi ſolent conferre. Pſal.
Fuerūt mihi lachrymе mee panes die ac nocte. Pſal.41.a
Et ſic ſequit̄ reſiduū: ſcꝫ ꝙ iſte nouū cor a deo re-
cipiens/ mutabit̄ in virū alteꝝ: ⁊ ꝓphetaꝝ id eſt
bonaꝝ ꝑſonaꝝ cōſortio ſe cōiungens/ ſpū domi-
ni dotabit̄: ⁊ ꝓphetare incipiet inquantū de oc-
cultis ⁊ futuris ꝑdicabit ⁊ meditabit̄: ⁊ ſic ꝓ cer-
to iam ceteris maior effectus/ ⁊ alijs etiā in vir-
tutibus ꝑeminens ad regnū tēporale/ morale et
eternale digne promerebit̄: ⁊ ad ſeipm̄ debite re-
gendum/ ⁊ ad temporalē dignitatē iuſte guber-
nandā/ ⁊ ad celeſtis regni gloriā obtinendam di-
gne ⁊ meritorie aſſumet̄: et de ipſo dicetur illud
Exo. Surrexit rex nouus ſup̄ egyptū. ¶ Uel dic Exo.1.b
ꝙ ſumme proficit bona ſocietas: q̄r reuera ſaul Aliter
abutens id eſt peccator nō faciliter in virum al-
terum mutatur/ ⁊ de malo in bonum cōuertitur:
ſpirituq̄ꝫ diuino celitus inſpiratus ⁊ propheta
id eſt vir ſpiritualis ⁊ cōtemplatiuus/ ⁊ futuroꝝ
meditatiuus efficitur: quando prophetarum/ id
eſt bonarum ⁊ ſanctarū perſonarū ſocietatē ſe-
ctatur. Pſalmiſta: Cū ſancto ſanctꝰ eris. Mu- Pſal.17.d
tatus eſt in virum alterum. Apoſtolus: Uino iā Gal.2.b

non ego. Ita ꝙ facilius poteſt hō ad regnū ſeu
regni apicē eligi. Alij videntes ſaul ſubito mu-
tatū in ꝓphetā: inuidendo ⁊ deridēdo dicebāt
1.Re.10.c Num ⁊ ſaul inter prophetas? Sic vero ſtatim qñ
aliquis diuina gratia imbuit: vel ad aliquē bo-
num ſtatū deo mediante erigit: nunꝙ deſinunt
mundi detractores: imo iuſtū deridere conant.
Aliter ¶ Uel ſi vis vide formā electionis: q2 elect⁹ de
bet eſſe ſaul/qui interpretat expeditus: q2 nō ſo-
lum ſe nō debet igerere/ſed expectare quod ab
Heb.5.a alijs expectatur. Apoſtolus: Nemo aſſumat ſibi
honorē/niſi qui vocat a deo ⁊c. Item debet eſſe
alijs in virtutibus maior: ⁊ in toto populo null⁹
debet eſſe melior. Et ſicut ſaul ſe abſcondit/ita
ꝙ a ſamuele fuit reqſitus: ita iſte debet hono
rē fugere/⁊ inuitus trahi ⁊ aſſumi. Unde Grego.
Sicut indigni ſe ingerentes ſunt repellendi: ita
⁊ digni qui fugiunt/inuiti ad regimē ſunt trahē
di. Dic ꝙ ſaul prius intelligit propheta ſſe ꝙ ad
regimē electus fuiſſet: ad denotandū ꝙ ad regi-
men plature nō debet eligi/niſi qui propheta. i.
vir ſcientificus/⁊ in futuris meditandis prudēs
⁊ circūſpect⁹ poterit inueniri: ⁊ tamē hodie po-
Pſ.73.b teſt dici illud pſal. Signa veſtra nō vidimus: iā
non eſt propheta ⁊c.

¶ Capitulum vndecimū textus: Et
factū eſt poſt menſem/aſcendit naas.
Moralitatū Capl'm VIII

Naas princeps amonitarū venit ad ob-
ſidendū iabes galaad: populus aūt ci-
uitatis voluit ipſi ſeruire: dū tamē cū
ipſis vellet fedus inire. Sed iſte cū illis nullum
D fedus facere/nec eorū ſeruitiū recipere voluit/ni
ſi oculos dextros eis erueret: ⁊ ſic eos viuere p-
mitteret/ac in ſeruos reciperet ⁊ haberet. Iſti igit
cōditionē huiuſmodi formidantes/auxilium a
ſaul/ qui nouiter in regem electus fuerat/petie-
rūt: qui tunc actualiter de agro ſequens boues
veniebat: quiꝗ dictos boues occidit/⁊ in fruſta
diuiſit: ⁊ per totū iſrael ſub intimatione ꝙ ſic fie
ret bobus ſingulorū/niſi venirent ad preliū: per
nuncios fruſta miſit. Cōgregati igit trecenta et
triginta milia virorū ad ſaul ⁊ ad ſamuelē vene-
runt: qui in tres partes populū diuidētes/naas
⁊ amonitas debellauerunt: ⁊ populū iabes ga-
laad liberauerunt. Unde iſtorū fuit illud verbū:
Moralitas Cras erit vobis ſal⁹/cū incaluerit ſol. ¶ Ciui-
tas iabes que interpretat dolens ſeu ſiccitas/ſi-
gnificat mundū. Naas qui interpretat ſerpens/
ſignificat diabolū. Saul vero qui interpretat ex-
peditus/ſignificat chriſtū: boues eius ſignificāt
martyres: ⁊ filij iſrael ſignificant omes fideles:
ocul⁹ dexter aīam/ſiniſter carnē denotat. Amon
q̄ interpretat popul⁹ meroris/peccatores ⁊ dā-
natos ſignificat. Cū igit naas ſerpens antiqu⁹
diabolus/princeps amonitarū. i. populi mero-
Job.41.d ris omniū peccatorū: qui ſcʒ ē rex ſup oēs filios
ſuperbie: a principio obſederit iabes ciuitatem
huius mundi: que reuera dolens/ſicca vel ſteri-
lis pōt dici: non ſufficiebat ſibi ꝙ ei in diuerſis
peccatis ſeruiret: quimmo habitatorū oīm iſtius
ciuitatis/ſcʒ omniū mortaliū oculos dextros/
id eſt alas volebat eruere: ⁊ ad dānationē eter-
nā ſecū in inferno portare. Unde dicit: Nunqd Nu.16.b
oculos noſtros vis eruere? Illud enī erat horrē
dum pactū/quod in iſta ciuitate pepigerat: q. ſ.
oēs ciues ipſius oculos dexteros. i. animas per-
dere oportebat: dicens diabolo illud Geñ. Da Geñ.14.d
mihi animas: cetera tolle tibi. Sed reuera ſaul
expeditus ⁊ expectatus a deo. i. dei filius benedi
ctus: boues ſuos. i. apoſtolos ⁊ martyres marty
rio ⁊ occiſioni ſuppoſuit: ipſiſꝗ ⁊ eorū ꝑdicatiōe
mediantibus/ꝑplm fideliū ad fidē ⁊ ad peniten
tiā cōuocauit: cū eſſent trecēta ⁊ triginta milia. i.
cū ad fidem trinitatis eſſent ꝯuerſi: ipos in tres
ꝑtes. i. in tres eccleſie ſtatus: ſcʒ in ꝑlatos/conti
nētes ⁊ cōiugatos ꝯſtituit ⁊ diuiſit. Sicꝗ factū
eſt ꝙ cū iſto triplici ordine militū ⁊ fideliū ſuorū:
ſaul naas. i. diabolū ſuꝑauit: et iugum idolatrie
ſue de iabes. i. de mūdo abſtulit: ⁊ populū qui i
periculo ſeruitutis ⁊ damnationis et ꝑditionis
oculorū dexterorū. i. animarū erat: de iſtius mani-
bus liberauit. Unde dicit: Uenit iudas cū trib⁹ 1.Mach.5.d
ordinibus poſt eos. Sic igit fuit eis ſalus cum
ſol incaluit. i. cū charitas imēſa ſolē iuſticie chri
ſtū pro redēptione humani generis inflāmauit/
inquantū ꝑſonaliter ꝑ liberatione deſcēdit. Unde
Malach. Orietur vobis ſol iuſticie. ¶ Uel dic ꝙ Mal.4.a
ciuitas iabes ſignificat eccleſiā militantē: q2 ꝑ Moralitas
certo iſta eſt hodie ſicca quantū ad bonorū ſpiri
tualiū fertilitatē: dolens vero ⁊ triſtis ꝓpter tri-
bulationū temporaliū immenſitatē. Unde illud
Treñ. Quō ſedet ſola ciuitas plena populo: ſe- Treñ.1.a
det in triſticia domina gētiū. Iſta enī ciuitas ty
rannis ⁊ vitijs ſeruit: et ideo merito dolet et ge
mit. Unde ſequit: Ipſa aūt gemēs cōuerſa eſt re D
trorſum. Serpēs igit antiquus/ naas princeps
populi meroris. i. peccatorū diabolus/iſtā ciuita
tē hodie obſidet: ⁊ cū populo ſuo. i. cū viris ec-
cleſiaſticis pactū vult facere: dū tamē eis oclos
dextros. i. verum iudiciū eruat: ⁊ ꝙ oculos ſini-
ſtros. i. carnalē affectū vel iudiciū ipſis ſolum di
mittat. Unde Job: Nunquid oculi carnei tibi Job.10.a
ſunt: aut ſicut videt homo/⁊ tu videbis? Etiā re
uera iam multi ſunt in ciuitate eccleſie: qui iſtud
pactū cū diabolo iam vident feciſſe: q2 ſcʒ verū
iudiciū rationis ⁊ diſcretionis vident ꝑdidiſſe:
⁊ ſiniſtrū oculū. i. carnis affectionem ⁊ malicie
ſubtilitatē ⁊ iniuſticie iniquitatē vident ſolūmo
do retinuiſſe: quod patet: q2 nō vident nec cōſy-
derant ſpūalia bona/ſufficientes perſonas/iuſti
ciam partiū/⁊ cetera huiuſmodi: q̄ oīa ſūt dexte-
ra/imo ſolū vident cōſyderare ⁊ videre bona tē
poralia/carnis parētes/dona ⁊ munera iniquo-
rū ꝑ iuſticia ſubuertenda: q̄ omnia peſſima ⁊ ſi-
niſtra ſunt. Unde de illo pacto cū diabolo/car-
ne ⁊ mūdo inito/poſſunt dicere tam mali indi-
ces ꝙ mali eccleſiaſtici illud Eſa. Pepigimus Eſa.28.d
fedus cū morte: ⁊ cū inferno fecimus pactū. Unde
Zacha. Brachiū eius dextrum ariditate ſiccabi Zach.11.d
tur: ⁊ oculus eius dexter tenebreſcēs obſcurabi
tur. Et dic generaliter de omnib⁹. Duo enī ocu

E li dati ſunt homini: ſcʒ duplex cōſyderatio ꝛ diſcretio / ſcʒ ad tēporalia ꝛ ad eterna. Spiritualem igiť et dextrū ꝑdidimus: tēporalē ꝛ ſiniſtrū pl⁹ ꝙ deceat retinemus.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Dixit autē ſamuel ad vniuerſum iſrael: Ecce audiui vocem veſtrā. Moralitatū Capitlm IX.

Cum populus regem ſupra ſe petiſſet: ꝛ dñs eis ſaul in regē dediſſet: voluit illis oſtendere / ꝙ ſibi nō placebat ꝙ regē poſtulaſſent: et ꝙ ipſis regē in ira ꝛ nō in beniuolētia ꝯtuliſſet. Fecit igiť dñs fieri tonitrua / voces / pluuias et tēpeſtates: et timuit popul⁹ vehementer. Moralitas ¶ Illud poteſt allegari / ꝙ regiminē mūdi et iuriſdictio quam aliꝗ ſup alios reges ꝛ principes ſunt adepti: a principio deo nō placuit / imo propter peccata hominū hoc euenire ꝑmiſit: ꝛ potius tale ſuperioritatis regimē magis ex tyrānide ꝙ ex iuſticia venit: et magis ex dei ꝙ miſericordia ꝓceſſit. Osee.13.c Unde Oſee: Dabo tibi regē in furore meo. Ca.XIII.c ¶ Cum populus philiſtinoꝝ cōgregat⁹ eſſet cōtra filios iſrael in preliū: non ſunt inuenti in vniuerſo populo dñi ꝗ in die belli haberent gladiū / preter ſaul ꝛ ionathas. Unde etiā aliqui timentes fugerūt. Aliꝗ ad hoſtes transfugerunt: ꝛ aliꝗ in ſpeluncis ſe abſconderūt: ita ꝙ cū ſaul pauciſſimi remanſerūt. Philiſtini aūt ꝗ dominabanť filiꝗs iſrael / cauerant ne arma ſibi facerent: ꝛ ideo nullū fabrū in terra dimiſerant: F quin immo oportebat ꝙ filiꝗ iſrael ꝓ ferramētis exacuendis et pro ſtimulo / vomere vel ſecuri / ſarculo vel ligone qñ hebetabanť / ad philiſteos cōdeſcenderent: quapropter in die belli gladios ꝛ lāceas nō habebāt. Moralitas ¶ Per philiſteos qui infideles erant / demones ſeu heretici dicunť: ꝑ filios vero iſrael catholici: cōtinuū enim preliū ſeu cōtrouerſia eſt inter iſtos: quia reuera filiꝗ iſrael. i. chriſtiani ita hodie per iſtos hoſtes ſpūales diuerſis tentatōibus impugnanť: ꝙ quidam eis cōſentientes ad eos transfugiunt: aliꝗ ꝑ auariciā in cauernis terre. i. in bonis tēporalib⁹ ſe abſcōdunt: ita ꝙ in die belli ꝛ tentatōis cum chriſto Psal.77.b rege pauci remaneant aut ſubſiſtunt. Pſal. Filiꝗ effrem intendētes arcū / cōuerſi ſunt i die belli. Si etiā contra hereticos diſputando bellare oporteat / pauci inueniunť cū gladio verbi dei: imo prohdolor quaſi omnes muti et inermes exiſtunt. Et ſi querať / quare hoc? Pro certo in toto exercitu fideliū pauciſſimi ſunt qui gladiꝗs aut lanceis. i. virtutibus et operibus bonis / ſeu ſanctoꝝ patrū doctrinis et ſcientiꝗs ſunt muniti: ideo ad ſtandū in prelio tribulationis / tentationis vel diſputationis cōtra demones vel hereticos / nō ſunt apti. Iſti enī philiſtei. i. demones vel heretici: ſumme cauent ne fabri ꝗ arma fabricant. i. boni doctores vel ꝑdicatores / ꝗ doctrinis ſuis alios armāt: ꝛ arma virtutū et fidei documētoꝝ ꝓpinant: inueniant in iſrł. i. in eccleſia: ſed eos quantū poſſunt impediūt ꝛ retardāt et ꝙ oēs ad fabros ſuos ꝓprios. i. ad hereticos doctores / diuinos aut ariolos vel etiam ad legiſtas. i. mundi ſapientes recurrerēt et eoꝝ cōſiliꝗs G ſe regere velint / quantū poſſunt ꝓcurant: ꝛ ꝙ qñ ferramenta ſua. i. intellectus eoꝝ eſt ꝑ ignorātiā duplex vel hebetatus / ab ipſis conſiliū peterēt: et fabros iſrael. i. theologos dimitterēt: ſciētiāqꝫ euangelicā cōtemnerēt: et ſcientiā poeticā cōmēdare ſūme captant: vt ſic in bello tentationū ꝓpter defectū armoꝝ ſpiritualiū deficiant ꝛ ſuccūbant. Et breuiter propter defectū fabroꝝ. i. bonoꝝ ꝑdicatoꝝ / doctoꝝ vel prelatoꝝ: multi ſūt hodie chriſtiani ꝗ ad fabros philiſtinoꝝ. i. ad hereticos recurrunt: ꝓpter quod ſchiſmatici et mali ſiunt: ſicut ad litterā patet de grecis / ſclauis / ſurianis et iacobinis / et nubianis / et ceteris ſchiſmaticis chriſtianis: quibus pro certo defect⁹ fabroꝝ et bonoꝝ doctoꝝ fuit cauſa recurſus ad doctrinas hereticoꝝ / et fabros demonū philiſtinoꝝ: et per cōſequēs eſt eis cauſa damnatōis et periculoꝝ: et ideo ꝓpter defectū veroꝝ fabroꝝ dicitur: Tranſtulit nabuchodonoſor fabrū et inclusorē de hieruſalem: et adduxit eos in babylonē. 4.Re.24.a Et ad hoc facit quod legiť in hiſtoria tripartita: ꝙ ſcʒ pagani cū Iuliano apoſtata impetrauerunt: ꝙ chriſtiani nō audirēt artes liberales ſeu philoſophiā: vt ſic dū arma ſcientie nō haberēt nō poſſent cōtra eos diſputando ſe defendere. Arriani etiā epiſcopos catholicos mitti in exiliū ꝓcurabant: vt ſic dū fabri deficerēt / populū H armis carentē liberius debellarēt. Ad hoc enim facit exēplū de ciuitate athenaꝝ: quā ꝗdam rex obſederat: et pactū cū ciuib⁹ volebat facere: dū tñ ſeptē philoſophos ꝗ erant in ciuitate / in obſides ſibi darent. Cui parabolice quidā philoſophoꝝ reſpōdit: ꝙ lupi gregē oiū obſidentes / cū paſtoribus pactū et pacē facere ꝓmittebāt: ſed ante oīa canes gregis ſibi dari petebāt. Paſtores hoc videntes / ꝙ ſi canes deficerēt: lupi libere oues comedere poſſent: pactū hmōi reſpuerunt. Ciues etiā ciuitatis eadē de cauſa dare hoſti philoſophos: ne populus ſublatis rectorib⁹ faciliter deperiret / dare noluerūt. ¶ Sic hodie diabolus et heretici gregē et ciuitatē eccleſie impugnātes: canes philoſophos. i. doctores ꝑdicatores et viros ſcientificos / bonos iudices ꝛ ꝑlatos ante oīa nituntur tollere: vt ſic tentationib⁹ et erroribus poſſint fideles leui⁹ debellare: dū nō ſit qui poſſit ipſos inſtruere vel iuuare. Unde Dan. Rex nabuchodonoſor in furorē et irā Dan.2.b magnā verſus / ꝑcepit vt perirēt oēs ſapientes babylonis. ¶ Uel dic ꝙ in ciuitate aīe faber eſt Aliter diſcretio: quā ꝓhiliſtei. i. demōes añ oīa tollūt: ꝛ ſic populi illius ciuitatis. i. motus et affect⁹ ſibi penitus ſeruiunt et obediunt. Unde in Prouer. Ubi nō eſt gubernator / populus corruet: ſalus aūt vbi multa cōſilia. Prouer.11.b ¶ Hic ponitur ꝙ cōtra Eodē ca.d filios iſrael venerunt tres cunei philiſtinorum: ſcʒ vnus qui ibat contra viam ephraim: alius ꝗ ibat betheron: alius qui ibat ad iter termini.

¶ Sic vere dico / ꝙ philiſtini. i. peccata que cōtra filios iſrael / id eſt fideles pugnāt; ad tres cu- Moralitas

A neos.i.ad tria peccata capitalia ꝛ vitia genera-
liter reducunt. Unū eniꝫ eoꝝ eſt auaricia: ꝛ illa tē-
dit ad ephraim: qui interꝑtat frugifer.i.ad mun
di fructus. Et ſecundus cuneus eſt ſupbia: ꝛ illa
tendit ad bethoron: quod interpretat domꝰ va-
nitatis: ſignificās mūdi diuitias / honores atq̧
glorias. Tertius cuneus eſt luxuria: ꝛ iſta tēdit
ad iter termini.i.ad carnis delectationes ꝛ deli-
tias. Caro eniꝫ iter termini dicit: pro eo ꝙ iſta ad
modū terre q̄ eſt in terra ꝛ cōfinijs alioꝝ / diffici
Dan.7.b. lius cuſtodit. Ideo de iſtis tribus cuneis poſſu
mus dicere illud Dan. ꝙ beſtia illa.i.diabolus
habebat tres ordines dentiū in ore ſuo.

Capitulū decimūquartū Textus: Et accidit in quadā die vt diceret ionathas. Moralitatū Caplm X

Hic ponit ꝙ ionathas ꝛ armiger ſuꝰ vi
dētes ſtationē philiſtinoꝝ: ſortē ſui pe
riculi vel ſalutis in dictis hoſtiū po-
ſuerunt: ꝓponētes ſcꝫ / ꝙ ſi hoſtes dicerēt: Aſcē-
dite: ꝙ aſcendere debebāt / ꝛ vincere. Si vero ho
ſtes dicerent: expectate: tunc nec vincere nec aſcē
dere ꝓponebāt: et illud quaſi ſignū in ſortem a
deo ſibi dari credebant. Sicut igit dixit / factuꝫ
eſt: ꝙ philiſtini dixerūt / aſcendite: q̄ ſtatim aſcē-
derūt: ꝛ manibꝰ ꝛ pedibꝰ reptando / prius iona-
thas / poſtea armiger cōtra eos ꝑrexerunt: et ho
ſtes fortiter inuaſerunt: ꝛ in fugā cōuerſos: et ſe
mutuis cedibus occidentes mirabiliter occide-
runt. Quod videntes filij iſrael / q̄ priꝰ ad hoſtes
fugerant ꝛ tranſierant: cōtra eos ſurrexerunt: ꝛ
B ionathā ꝛ iuuenē aduenerūt. Alij etiā qui ante fu
gerant / et ſe abſconderāt: audita victoria redie-
runt: et manibꝰ et pedibꝰ reptando: prius iona-
thas / poſt armiger ꝯtra eos ꝑrexerunt / et ſe cuꝫ
ꝑſequentibꝰ fugiētes philiſtinos adiunxerunt.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exēplariter: ꝙ aliq̧ per
ſortē inquirit voluntas dei / ꝛ veritas caſus fu-
turi: q̧ꝫ occulta dei ꝓuidentia qñ videt ꝙ hō ſi-
bi cōmittit: ꝛ veritatē alicuius negocij ab eo de
uote querit: ipſam quandoq̧ ſibi oſtendit: ſicut
habent exēpla infinita de achan ꝑ ſortē depꝛhē-
Joſue.7.d. ſo: de ſaul ꝑ ſorteꝫ manifeſtato: de matthia per
1.Re.10.a. ſortē electo: ꝛ de alijs infinitis. Non deficit eniꝫ
Act.1.d occulta dei ꝓuidētia homini maxime in arto cō
ſtituto: et ideo multi mirantur quare voluntas
dñi hodie etiā per ſortes nō requirit / ſicut tūc ſie
bat: quia forte ita reſponderet hodie ſicut tunc.
Non eniꝫ abbreuiata eſt manus domini vt ſalua
re nō poſſit: ſed iſta ſunt hodie ꝓhibita: ne aliq̄
ſuperſticioſa miſcerent: et ne ſimplices ad idola
triam traherent. Hic etiam aduerte / ꝙ tunc q̄li
bet poterat pro voto cōſtituere ſibi ſortem: ꝛ ſi-
gnū rei fiende et nō fiende ad libitum ordinare.
Aliter ¶ Uel illud poteſt allegari / ꝙ in factis bellicis
audaces fortuna iuuat: et ꝙ melius eſt inuade-
re ꝙ expectare. Hic enim aſcenſus ꝛ inuaſio ſi-
gnū fuit victorie et ſalutis: expectare ſignū erat
Aliter ꝑditionis. ¶ Uel dic ꝙ diuina ꝓuidentia liben-
tius iuuat hominē prouocatū ꝙ illū qui ꝓuocat:
quia ſcꝫ iſti fuit dictū: Aſcendite: ꝛ ideo ꝓuocatꝰ
aſcendit et vincit: ꝓuocantes vero victi ſunt et C
fugerunt. Quia reuera ad virum iuſtū pertinet /
ꝙ ex leuitate bellum nō gerat: nec lites / nec con
trouerſias ſibi foueat: ſed potius ꝙ ꝓuocatus ꝛ
neceſſitate cōpulſus ad talia ꝓcedat: q2 vt com
muniter tūc ad talia ipſe ꝓualet et triumphat: exē
plo iepte / q̄ ꝓuocatꝰ cōtra amon obtinuit victo
riā / dicēs illud Iudic. Igit ego nō pecco in te: Iudi.11.c
ſed tu in me iniuſte agis indicens mihi bella iniuſta: iudicet
dñs. ¶ Uel dic ꝙ ita eſt facile deo iuuare i pau- Aliter
cis ſicut in multis: ꝛ occulta dei ꝓuidentia ope-
rante / pauci aliquotiens vincūt multos / debiles
fortes / nudi armatos. Exemplū de iuda macha
beo duce: q̄ ꝯtra xerxen q̄ cū quatuor milibus ve
nit / ſexcenta milia debellauit ſm Oroſiū. Unde
dicit: Facile eſt includi multos in manibꝰ pau 1.Mach.3.b
coꝝ: et nō eſt differētia in cōſpectu dei celi libera
re in multis an in paucis: q2 non in fortitudine
exercitus victoria belli / ſed de celo fortitudo ē.
¶ Uel dic ꝙ nō eſt tutū in hoſte cōfidere: q2 da Aliter
to ꝙ victus tibi obediat: ꝛ ſe amicū tuū fingat /
et ad te tranſfugiat: ſi tñ viderit locū ſuū / ſtatim
nocere nitit atq̧ tētat: vt patet hic de trāſfugis:
q̄ viſa ſuoꝝ victoria / ꝯtra philiſteū ſurrexerūt / ꝛ
filios iſrael inuerſūt. Ideo dicebāt ꝑncipes phi-
liſtinoꝝ de dauid: Reuertat vir in locū ſuū: non 1.Re.29.b
deſcēdat nobiſcū ad prelium: ne fiat nobis aduer-
ſarius cū ꝑliari ceperimꝰ. ¶ Uel allega vltimū Aliter
quod reſtat: ſcꝫ de illis q̄ primo fugerant: et vi-
dentes victoriā / ſe ionathe adiunxerūt: contra
multos q̄ reuera optime ſciunt ſe homini tpe vi
ctorie / ſed nō tpe fuge adiungere: et aduerſitatis D
tpe latere: cū vero hoſtes ſupati fuerit: ac ſi forti-
ter aliquid fecerint: ſolent ad amicos redire / ꝛ vi
ctoribꝰ ſe ſociare. Unde dicit: Populus qui fuge- 2.Re.23.b
rat / reuerſus eſt ad ceſorum ſpolia detrahenda.
¶ Uel dic allegorice: ꝙ ionathas qui interꝑtat Allegoria
columba / ſignificat virū religioſum vel catholi
cū chriſtianū: q̄ ꝑ aſperā et artā viam penitētie /
et ꝑ arduā virtutū viam debet ꝯtra philiſteos.i.
ꝯtra demones ꝛ hereticos aſcendere: et niſi pro
uocatus nō debet cōtra eos diſputare: et ſic me-
diāte armigero ſuo.i.fide vel gratia de ipſis po
terit triumphare. ¶ Saul ſequēs philiſteos fu Eodē ca.d
gientes / adiurauit populū: ne quis vſq̧ ad no-
ctē comederet: vt ſic in hoſtes vindicare valeret
dicēs: Maledictus vir q̄ comedit panē vſq̧ ad
veſperā. Populus igit veniēs ad ſaltū: in quo
erat fluēs mel ſup faciē agri: nō applicuit manuꝫ
ad os. De melle eniꝫ comedere noluit / timēs ad
iurationē: ſed ꝑſequendo hoſtes vlterius inta-
cto melle trāſiuit. De iſto autem melle credo ꝙ
erat māna / ſcꝫ impſſio aeris dulcis / pinguis ꝛ al
ba: qualis nuꝑ circa amionē cadebat. Iſta eniꝫ i
regno georginico dicit in tāta quantitate ſuper
herbas / arbores ꝛ lapides in eſtate cadere: ꝙ
multas ſarcinas ſolēt quotidie colligere. Qua-
lecūq̧ igit fuerit mel: ionathas adiurationē pa-
tris ignorans et ſummitatē virge / mel intingēs
comedit: et illuminati ſunt oculi eius: quapropt
quia cōtra adiurationē patris fecerat: cum dñs

E ad tranſgreſſionē iuramenti reſpondiſſe nollet:
ſorte deprehenſus a patre adiudicatus morti fu
it: ipſumq; pater occidere voluit: ſed cū populꝰ
Moralitas liberauit. ¶ Per mel intelligit dulcedo ꝓſpe-
ritatis mūdane: quia reuera illi qui philiſteos. i.
demones ⁊ vitia pſequunt/ a tali melle abſtine-
re iubent: ⁊ ꝑ abſtinentiā cū rege ſuo chriſto ho
ſtes morū ⁊ fidei pſequunt: quinimo ſepe fit ꝙ
ſi ionathas filius regis q̄ cauſa victorie fuerat/
id eſt aliq̄s religioſus vel deuotus q̄ alīs multa
bona fecerat: ad comedendū de tali melle/ et ad
guſtandū de mundi dulcedine reperit a pr̄e ſuo
rege chriſto/ morti adiudicabit: niſi meritis ⁊ ꝓ-
cibus populi exigentibꝰ. i. ſanctoꝝ precibꝰ libe-
ret. Illi enī q̄ mūdi delitias guſtāt: ⁊ maxime il-
las quas pater eoꝝ chriſtus prohibuit: carnales
delectationes amant/ q̄ ſcꝫ ꝓprie deſignantur in
Pro. 5. a melle: q: fauus diſtillans labia meretricis. Niſi
ſanctoꝝ precibꝰ adiuuent: ⁊ niſi ipſis alia ope-
ra bonoꝝ ſuffragent: mortis ꝑpetue penā por-
Apoca. 10. b tant. Vñ Apoca. Erat in ore meo tanq̄ mel dul
ce: ⁊ cū comediſſem/ amaricatus eſt venter meꝰ.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ mel eſt ſacra ſcriptura: in qua qn-
do virga intellectus intingit/ ⁊ ꝑ ſtudiū comedi
tur: oculi mētis ꝑ diſcretionē illuminant. Idem
Aliter dic de melle deuotiōis ⁊ cōpaſſionis ⁊c̄. ¶ Vel
allega quō reges inuiolabiliter debēt ſeruare ver
bum ſuū: ⁊ quō in caſu iuſticie nō debēt parcere
cuicūq;/ etiā filio delinquēti: ſicut iſte q̄ propter
F tranſgreſſionē filiū volebat occidere: ⁊ maxime
Dañ. 6. c q: iurauerat. Simile habet in Dañ. Scito rex
q: decretū medoꝝ eſt atq; perſaꝝ: vt omne illud
quod cōſtituerit rex/ nō liceat mutari. Exēplo re-
gis iuſti q̄ pro filio ſuo in adulterio deprehenſo
ſibi vnū oculū ⁊ filio aliū fecit erui: ne legē quaꝫ
cōtra adulteros fecerat/ de ꝑdendis duobꝰ ocu-
lis cōtingeret imutari: ⁊ ne delictū impunitum
Eodē ca. g aliquo mō maneret. ¶ Hic habes ꝙ quēcunq;
viderat ſaul virū fortē ⁊ aptū ad ꝓliandū/ ſocia-
Moralitas bat eū ſibi ¶ Sic vere ꝓlatus ſibi debet aſſocia
re cōſiliatores ſuos: ſocios ⁊ familiares facere:
⁊ in beneficijs ⁊ officijs ⁊ dignitatibꝰ cōſtituere
⁊ ꝓferre: quos ad preliandū cōtra demones/ vi-
tia atq; hereticos cognouerit fortes eſſe: ⁊ quoſ
in ſcientijs et moribꝰ viderit alijs ꝓpollere. Vñ
Iudic. De vniuerſis aūt vrbibꝰ accepit ſibi au
xiliatores viros fortes ad bellum.

¶ Capitulū decimūquintū textuſ: Et dixit ſamuel ad ſaul: Me miſit dominus. Moralitatum Capl'm XI

Dominus mandauit (vt hic habetur) ppl'm amalechitaꝝ deſtrui: ⁊ oīa ipſorū bona/ oues ⁊ boues/ et ſupellectilia anathematizari: oīa demoliri: ⁊ nihil ꝓrſus ad vitā ſeruari: nec de bonis eiꝰ aliquid cuſtodiri. Nocuerat enī ppl's amalechitaꝝ filijs iſr'l aſcendētibꝰ de egypto: ⁊ ideo dixerat ꝙ deleret amalech de ſub celo: vt patet Exod. xvij. Saul ergo recenſito pplo cōtra amalech ꝓperauit: populumq; eius in ore gladij interfecit: ⁊ agag regeꝫ ipſiꝰ viuum cepit. Pepercit enim ſaul ⁊ pplus
agag regi amalechi/ et optimis gregibus ouium G
⁊ armentis/ ⁊ omnibꝰ q̄ pulchra erant: nec volu
erunt diſperdere ea: ſed quicquid vile et reprobū
fuit/ demoliti ſunt. Reprehenſi igit ſunt ſaul et
ppl's/ ꝙ iſta nō ꝯſumpſerant/ ſed reſeruauerant:
auariciā ſuā palliare volentes: dixerūt ꝙ iſta ī me
hora ad ſacrificandū dño cuſtodierāt. Quo do-
minus indignatus/ ſaul ad ꝑdendū regnū cōdē-
nauit: ⁊ obedientiā eſſe meliorem victimis dixit:
Melior eſt obedientia q̄ victima: et auſcultare
magis q̄ offerre adipē arietū. ¶ Saul rex ſigni Moralitas
ficat mūdi ꝓncipes ⁊ ꝓlatos: ppl's vo ſuus ſigni
ficat inferiores iudices et balliuos: q: reuera dñs
vult ꝙ ppl's amalech: q̄ interpretat lambēs ſan-
guinē. i. ppl's pctōꝝ: ſanguinē. i. delitias carna-
les lambentiū: vel etiā in ſanguine crudelitatis
ſe delectantiū qui filijs iſr'l. i. hominibꝰ in deſer
to huius vite: quo de egypto tendunt in hieru-
ſalē/ et de mūdo ad patrē: nō ceſſant officere vel
nocere: vel alīs in virtutum itinere impedire/ de-
ſtruat: ⁊ ordinauit ꝙ ſaul et ppl's ſuꝰ. i. ꝓncipes/
prelati/ iudices ⁊ officiales/ illos malos extirpēt:
et ꝙ mediante iuſticia ipſos de medio iuſtoꝝ tol
lant: et ꝙ eos puniant/ corrigant et caſtigēt: q̄q;
de bonis ipſoꝝ nihil penitꝰ cōcupiſcāt: ⁊ ꝙ iuſti-
ciā faciendo/ ad bona punitoꝝ ꝑ auariciā nō re-
ſpiciant aut attendāt. Mat. Exibunt angeli/ et Mat. 13. g
ſeparabūt malos de medio iuſtoꝝ: et mittēt eos
in caminū ignis ardētis. Sed reuera iſte ſaul et H
ppl's ſuus/ quibꝰ facta eſt iſta cōmiſſio. i. ſuꝑio-
res et iudices inter iſtos malos puniēdos/ diſti-
ctionē faciūt: q: ſcꝫ pinguioribꝰ et ditioribꝰ par
cunt: quicq̄d vo vile et reprobū eſt. i. pauperes
et viles ꝑſonas demoliunt/ cōſumūt et puniūt.
Propter quod ꝓculdubio regnū ſpūale et eter
nale amittūt. Quia breuiter illud eſt verū: ꝙ no-
ſtri ſuꝑiores et iudices pauperes impotētes qui
ſe defendere nequeunt deprecando/ demoliunt:
pingues vero et diuites ſuſtinent: et eis etiā de-
linquentibus parcunt. Vnde Innocētꝰ: Pau- Innocētius
perū cauſas cū mora negligitis: diuitū cū inſtā
tia ꝓmouetis: et illis rigorē oſtēditis: in iſtis et
manſuetudine diſpenſatis ⁊c̄. Vnde ſi vis in ma
nipulo curatoꝝ/ ca. de ambitione. Nec valet ex-
cuſatio iſtoꝝ q̄ ſequit: q: ſcꝫ iſti nō debent vt ſa-
crificent dño/ ſibi ſpolia amalech reſeruare: et vt
dent elemoſynas/ paupeꝝ diuitias congregare:
q: reuera deus nō approbat iſta. Non enī ſunt
faciēda mala vt eueniāt bona: nec ſub colore iu
ſticie vult deꝰ laxare habenas auaricie: nec vult
q̄ quis inobediēs ſibi fiat/ vt acquiſitis diuitijs
ſe velle elemoſynas facere dicat. Cuius tamē cō
trarium quaſi omnes faciunt: qui pro bona cau
ſa ſe aggregare diuitias dicunt: vt patet in reli-
gioſis: qui ſcꝫ velle edificare monaſteria ſe di-
cunt: in vſurarijs et cupidis qui ſe velle elemoſy
nas dare aſſerunt et pretendunt: cum tamē dica
tur in li. Eccli. Qui offert ſacrificium de ſubſtan Eccli. 34. a
tia pauperis: quaſi qui immolat filium in con-
ſpectu patris. ¶ Si vis allega de ſeueritate/ q̄ Aliter
eſt de ſeua veritate dei: que quandoq; punit pec-

A acta patrum in filios vſq; in tertiā & quartā ge-
nerationē. Tranſierūt eñ plus ꝙ quatuor gene
rationes/ex quo patres amalechitaꝝ nocuerāt fi
lijs iſrael i deſerto: quoꝝ tñ neqtiam iſti coꝝ fi-
Treñ.5.b lij nūc planxerūt: iuxta illud Treno. Patres no
ſtri peccauerūt & nō ſunt: & iniqtates eoꝝ porta-
uimus. Verūtamē ſupponendū eſt ꝙ iſta ſunt
vera/ꝙ iſti filij fuerūt imitatores neqtie patꝝ: vt
1.Reg.15.g patet de iſto agag: cui dixit ſamuel: Sicut gladi
us tuus matres abſq; filijs fecit: ita fiat ſine libe
ris mater tua.

¶ Capl'm decimūſextū Textus: Dixit
q; dñs ad Samuelem: Vſq; quo tu
luges ſaul cū ego proiecerim. Mo
ralitatum Capi. XII

Hic habes ꝙ dauid fuit minor fratꝝ/de quo nō ſperauit pater: quod pater: q̄a fratres ſuos oēs p ordinē Samueli obtulit: q̄ & in paſcuis erat/vbi oues paſcebat: qui inſuꝑ pcutere cithará & ꝑpulſare demonē nouerat: & q̄ fortis robore/vir bellicoſus/prudens in ꝟbis/& pulcher viſu/decoruſq; facie erat: in regem fuit electus & vnctus: & ad regnū iſrael per dñm ordinatus: ad regis ſaulis ſeruitiū aſſumptus: & eidē poſtea ſubſtitut⁹. Sauli eñ citharīſtā petēti fuit dictū de dauid: Vidi bethleemitē virū fortē/bellicoſum/prudentē ꝟbis & pulchꝝ viſu & ſcientē pſallere: & dñs eſt cum eo: quapropt eū accerſiēs rex aduocauit/& armigeꝝ ſuū fecit

Moralitas ¶ Sic ꝟo dico/ꝙ illi q̄ ſunt ceteris minores ꝑ humilitatē: & q̄ a patre.i.a parētib⁹ carnalibus
B nō ꝓponunt ꝑ carnis affectuoſam ſedulitatē: ſed q̄ gregē paupeꝝ ſtudēt paſcere ꝑ pietatē/& ꝑ elemoſyne largitatē: q̄ ſciūt citharā ſcripture pulſare ꝑ ꝓdicationē: q̄ ſciūt demones.i.pctā ſeu vitia de cordibus hoim expellere/ꝑ ꝯuerſionē ad penitētiā: q̄ ſunt fortes ad reſiſtendū: q̄ ſunt bellicoſi ad hereticos & impios/necnō ꝯtra demones & vitia ꝑpugnandū: q̄ ſunt prudētes verbis ad diſcrete loquēdū: cū q̄bus ſcꝫ eſt dñs ꝑ gratiā ad eos adiuuandū: & q̄ ſunt pulchri viſu ad honeſte ꝯuerſandū. Tales dico digni ſunt ad ſeruitiū regis chriſti aſſumi: illi⁹ ſubſtituti & vicarij in eccleſie dignitatib⁹ & beneficijs fieri: & in reges & ꝓ
Dañ.1.a latos eligi & inungi. Vñ mandatū fuit eunucho ꝑ regē nabuchodonoſor/ꝙ introduceret de filijs iſrael pueros de ſemine reglo/decoros facie/eruditos ſapiā/cautos ſciā/doctos diſcipli-
Moralitas na: q̄ ſtarēt i palatio. ¶ Vel ſi vis allega ꝙ ille q̄ eſt minor & cōtemptibilior/& de quo min⁹ ſperat/q̄nq; in regē vel ꝓlatum eligit: vel ad aliquā dignitatē vel gradum erigit: & illi q̄ digniores & meliores eſſe credunt: & q̄ a patre ſuo mundo tā ꝙ ꝓmogeniti ꝓferuntur/in electionibus repudi
Eccl.11.b. ant/& a deo poſtponunt. Eccl. Multi tyranni ſederunt in throno: & inſuſpicabilis portauit diadema. Multi potentes oppſſi ſunt valide &c.
Eodē ca.c. ¶ Spiritus domini receſſit a Saul: & exagitabat eū ſpiritus nequam: quapropter Dauid q̄ ſciebat pſallere/queſierunt: quo percutiente citharam: refocillabatur ſaul & melius habebat: &

ſpirit⁹ malign⁹ ab eo fugiebat. ¶ Dauid eſt pre C
dicator: cithara eſt ſacra ſcriptura. Pſal. Exur- Moralitas
ge pſalterium et cithara. Qua re vera ſi Saul Pſ.56.b.
qui interꝓtat abutēs: id eſt ſi aliq̄s ꝓpter abuſū rerū tēporaliū efficiat furibūd⁹/vel ꝓpter malā cōcupiſcentiā: vel exagitet ſpiritu nequā ꝑ ſupbiam vel inuidiā/vel ꝑ aliquā malā complacentiā: ſpūſq; dñi/id eſt ſpūſſanct⁹ vel dei gratia ab eo recedat ꝓpter iniquitatē & maliciā: ſepe fit ꝙ dum Dauid/id eſt predicator citharam ſcripture tāgit et dicit: et ſonū bone inſtructionis emittit: ipm Saulē/id eſt peccatorē conuertit: ita ꝙ ſpirit⁹ mal⁹/id eſt mala volūtas ab eo recedit: et morb⁹ ſui peccati alleuiat et ſiſtit. Et idē dic de ſono orōnis: cui⁹ melodia ſi a Dauid.i.a viro iuſto fiat/diabol⁹ ſuſtinere nō poteſt: dicēs illud
Geñ. Vocē tuā dñe audiui i paradiſo/id eſt ora Geñ.3.b.
tionē tuā quā facis ad dominū tuū. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ cithare ſonus ſignificat memoriā paſſionis chriſti &c. vt ſupra. Diabolus eñ valde odit talē ſonū: ideo viro ſancto ſolet dici illud Amos:
Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ: cantica lyre Amos.5.g.
tue nō audiā. ¶ Vel dic ꝙ Dauid eſt Chriſtus Aliter
qui ſcꝫ mediāte cithara crucis ſpiritū malignū/ſcꝫ luciferū fugauit: et Saulē/id eſt Adā: quē ꝓpter abuſum pomi vetiti obſederat/ liberauit.
¶ Vel dic ꝙ cithara eſt caro noſtra: quā dū ꝑ Aliter
penitentiā tāgim⁹: ſpiritū malignū.i. pctm̄ ſeu etiā malā voluntatē a Saule abutēte/id eſt aīa
peccatrice fugam⁹. Vñ Job: Verſa eſt in luctū Job.30.d.
cithara mea. ¶ Vel dic ꝙ cithara eſt plectrum Aliter
lingue: quā ꝑ certo ſi ꝑ cōfeſſionē ſonuerim⁹/ſta D
tim abutēs aīa ſana erit. Et ideo bñ dicit Eſa.
Sume citharā/circūi ciuitatem meretrix obliui Eſa.23.d.
oni tradita: bñ cane/frequenta canticū. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ Saul inſaniens ſignificat aliquē diuitem ſeu principē iracundū. Quē ꝑ certo ſi furentē et ꝓuocatū viderim⁹/neceſſe eſt ꝙ ipſum cū cithara/id eſt cū dulcis locutionis melodia leniam⁹: et ſpiritū malignū iracūdie ab ipſo fugere faciamus. Vñ in Prouer. Patiētia lenit princeps Prouer.25.b
Illud eñ generalit dic: qꝛ ꝑ certo qñ homo eſt plen⁹ maligno ſpū et volūtate: et qñ inſanit/ vel ꝑ cōcupiſcentiā ſpūalē vel ꝑ iracundiā actualit meli⁹ vt cōmuniter alleuiat/ſanat et corrigit/ qñ prelat⁹ vel predicator ſeu quecūq; caſtigatio cū melodia/id eſt cum verboꝝ dulcedine/ cū dulciq; inductione circa eū modulatur. Vñ i Pro
uer. Reſpōſio mollꝭ frangit irā: ſermo dur⁹ exci Prouer.15.a.
tat furorē. Quia ſicut dicit Eccl. Verbum dulce Eccl.6.a.
multiplicat amicos: & mitigat inimicos. Iſta aūt potiſſime ptinēt ad dauid reſpectu ſaul.i.ad ſubditū reſpectu dñi/ꝓlati ſeu regis. Vel ad filiū reſpectu patris: qꝛ ſcꝫ irā taliū debet mulcere: et
cū humilitate et patiētia ꝯtraſire. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
Saul rex iſrael/deū videntiū eſt de⁹: q̄ ꝑ certo ſi ꝯtra nos ꝓpter peccata inſaniat: cithara noſtra id eſt crucis memoria/oratioq; vel ꝯfeſſio ipm placat: vt ſupra. Hic iterū notatū/ꝙ licet aſin⁹ ſonū cithare libenter audiat: ſi tñ ipſam in via inueniat/cū pedib⁹ frangit et calcat. Sic mul-

E ti ſunt qui verbū dei libenter audiūt: ipſum ta-
men tranſgrediendo frangunt: et vilipendēdo
1. Reg. 18. c calcant et premunt. Unde infra quomō ſaul ſuū
Eodē ca. d citbariſtā voluit cōfodere ⁊c. ¶ In hoc capi-
tulo ponit ꝙ quando dauid ad ſeruitium ſaulis
regis iſrael ſe tranſtulit: ſibi vnū aſinū plenū pa
Moꝛalitas nibus preſentauit. ¶ Sic vere religioſus ꝗ ſer-
uitium regis chꝛiſti. i. ſtatū religionis digne ci
pit intrare: debet ſibi illū aſinū. i. coꝛpus ſuum
ꝓpꝛiū laboꝛibus penitentie deditū/cum pani-
bus. i. cū bonis operibus vel cū elemoſynaꝝ ſub
uentione ſeu lachꝛymoſis ſingultibus preſenta
Pſal. 41. a re: dicēs illud Pſal. Fuerūt mihi lachꝛyme mee
panes die ac nocte.

¶ Capitulū decimūſeptimū Tertius: Congregātes aūt philiſtym agmina ſua in pꝛeliū. Moꝛalitatū Ca. XIII

Philiſtini ꝯtra filios iſrael congregati/
goliā gethꝛeū pꝛincipalioꝛē ⁊ foꝛtioꝛem
in ſuo exercitu habuerūt: qui ſcꝫ in alti
tudine ſex cubitos cum palma habebat: ⁊ armis
ereis armatus erat. Cū igit̄ iſte populū dei mo-
leſtaret: accidit ꝙ iſai filiū ſuū dauid ad viſitan-
dum fratres ſuos qui erant in exercitu mitteret:
vt ſcꝫ illis ephi polente: ephi dico. i. tres modi-
os/decēq́ꝫ panes ⁊ decē foꝛmulas caſei depoꝛta
ret. Dauid igit̄ videns gigantē cōtinuo popu-
lo dei maledicere: accēſus zelo/baculū ſuū ſum-
pſit: ⁊ quinq́ꝫ limpidiſſimos lapides de flumine
F eligens in pera ſua repoſuit: et tres ipſoꝝ cōtra
goliam iaciens/ipm̄ in fronte percuſſit: ⁊ tertio
ictu ꝓſtrauit: ꝓpꝛiumq́ꝫ gladiū eius extrahens/
Allegoꝛia caput eius abſcidit. ¶ Allegoꝛice iſta exponun-
tur de chꝛiſto ⁊ diabolo. Sic enī eſt ꝙ a pͥncipio
philiſtini. i. demones pugnauerūt contra filios
iſrael. i. cōtra homines habentes goliā: ꝗ inter-
pretat̄ robuſtus. i. lucifeꝝ victoꝛē: qui ſcꝫ ita ro
Job. 41. d buſtus erat ⁊ foꝛtis: quia ſicut dicit̄: Nō eſt po-
teſtas ſuꝑ terrā ꝗ cōparet̄ ei. Factus eſt enī vt
nullū timeret. Iſte enim eſt ꝗ populū dn̄i. i. ſan-
ctos patres ⁊ totū humanū genus grauauit: et
eidē continuo inſultauit: quapꝛopter ſic accidit/
ꝙ dauid manu foꝛtis. i. chꝛiſtus: fuit in locū cer
taminis. i. in mundū a deo patre ſuo deſtinatꝰ ⁊
miſſus: vt fratres ſuos. i. fideles/tam p̄ſentes ꝗ̄
futuros ꝑſonaliter viſitaret: ⁊ tres modios po-
lente. i. fidē ſancte trinitatis: necnō decē panes ⁊
decē foꝛmulas caſei. i. p̄cepta legis: ꝗ ſcꝫ panes
vite et moꝛū foꝛmule poſſunt dici: eiſdē concede
Lu. 19. b. ret atq́ꝫ daret. Unde dicit̄: Hō quidā abijt in re
gionē longinquā accipere ſibi regnū. Et ſequit̄
Et ſeruis ſuis tradidit decē mnas. Iſte igit̄ ze-
lo ſalutis ꝑpl'i ſui ⁊ animaꝝ cōtra goliā. i. diabo
lū: baculū crucis accepit: ⁊ q̄nq́ꝫ lapides. i. quin-
q́ꝫ p̄cioſa vulnera i toꝛrēte paſſiōis recepit: quo
rū virtute golias iſte ꝑcuſſus eſt ⁊ ꝓſtratꝰ: ⁊ po-
Lu. 1. g. pulus fideliū liberatꝰ. Ideo dicit̄: In qbꝰ viſita
uit nos oꝛiēs ex alto: vt de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ
liberati/ſeruiamꝰ illi. Tādē ꝓ̄o iſte diabolꝰ gla
dio ꝓpꝛio occidit̄: inq̄ꝫ rū mūdi philoſophi ⁊ he
retici qbꝰ mediātibꝰ diabolꝰ aīas occidit: chꝛiſti
inſpiratiōe ꝯuerſi ſūt: ita ꝙ in caput pꝛimi magi G
ſtri ſui diaboli/ſeipſos retoꝛſerūt: iniq̄tatē cōtra
eū p̄dicauerūt: ⁊ eiꝰ malicias detexerūt: ⁊ eū ca-
pite. i. intentiōe ſua fraudauerūt: qualis ſcꝫ gla-
dius fuit Dionyſius ⁊ Auguſtinꝰ. Pſal. Gladi Pſal. 36. c
us eoꝝ intret in coꝛda ipſoꝝ. Et ſi vis dic de ar-
mis eius golie. i. de malis clericis ⁊ religioſis: ꝗ
ſunt arma diaboli. Dic ꝙ oīa erant erea: quia
es habet ſonū bone locutionis: ſed nō habet ſen
ſum deuotionis vel cōpaſſionis. ¶ Uel etiā ma Aliter
li: qui ſunt diaboli arma erei/poſſunt dici: ꝗ ſunt
detractatoꝛes et clamoꝛoſi et brigoſi. Unde iob
Oſſa behemoth ſicut fiſtule eris. ¶ Hic habes Job. 40. b.
ꝙ dauid ante victoꝛiā golie/dixit ſeviciſſe leonē Eode ca. d.
⁊ vrſum: et gigantē (ſicut dicit̄ hic) ipſe dauid vi-
cit. Sic vere vir iuſtus debet vincere ſpūaliter
tria: ſcꝫ goliam magnum ruſticū. i. mundum: vr
ſum ꝗ diligit dulcia. i. carnē: leonē. i. ſuperbum
diabolū. Iſtud potiſſime debet eſſe in religio-
ſo: qui mundū vicit per votū paupertatis: carnem
ꝑ votū caſtitatis: diabolū ꝑ votū obedientie et
humilitatis. ¶ Uel gigas cū magno ventre eſt Aliter
inſatiabilis auaricia: vrſus lambēs eſt luxuria:
leo erecto collo incedens eſt ſuꝑbia: etiā vt ſuꝑ.
¶ Uel dic ꝙ dauid. i. p̄latus quādo videt ꝙ leo Aliter
et vrſus vel diabolus veniūt ad gregē fideliū
ſubditoꝝ deuoꝛandū: ſtatim debet occurrere p̄-
dicando. Idē de philiſtino ⁊c. qꝛ ſcꝫ p̄latus iſta
tria: ſcꝫ leonē. i. diabolū: vrſum lambentē. i. here
ticos: goliam armatū. i. tyrānos debet vincere:
ipſiſq́ꝫ ſe oppōnere: ne gregē vel populū domi- H
ni poſſint ꝑ vitia deuoꝛare. Uel iſti ſignificāt ty-
rānos ⁊c. ſicut ſupꝛa. ¶ Cū dauid ꝯtra goliā gi Eodē ca. e
gantē ſingulare certamē intrare vellet: ſaul ar-
mis ſuis/ſcꝫ galea/loꝛica/⁊ alijs veſtimētis ſuis
ipm̄ induit: ſed qꝛ nō habebat cōſuetudinē poꝛ-
tandi arma/ iſta ſtatim depoſuit: ⁊ baculū ⁊ pe-
rā/necnō q̄nq́ꝫ lapides de toꝛrēte accepit: quoꝝ
tribus ꝓiectis/in tertio ictu goliā in fronte per-
cuſſum ꝓſtrauit. ¶ Sic vere ſi cōtra goliā. i. di Moꝛalitas
abolū: qui cōtinue ꝑ tentatiōes nobis inſultat/
preualere volumus: neceſſe eſt ꝙ arma et veſtes
ſaulis. i. bona tꝑalia huiꝰ mūdi: ꝗ ſcꝫ ſaul. i. abu
tens dicit̄: mētaliter dimittamus: ꝙq́ꝫ baculū. i.
crucis memoꝛiā aſſumamꝰ: et q̄nq́ꝫ lapides toꝛ-
rentis. i. q̄nq́ꝫ chꝛiſti vulnera de ſue paſſiōis toꝛ
rente in pera ꝯſcientie reponamꝰ. Quia reuera
ſi ipm̄ cū iſtis. i. cū paſſionis chꝛiſti memoꝛia in
fronte: hoc eſt dictu/ in pͥncipio: qn̄ ſcꝫ tētare in
cipit: vtpote qn̄ tentatio adhuc eſt in cogitatio
ne ꝑcutimꝰ/ꝯtra ipm̄ faciliter p̄ualemus: qꝛ pꝛo
certo qn̄ hō in pͥncipio tētationis/chꝛiſti paſſio
nē crucēq́ꝫ ipſius ⁊ vulnera adducit ad memoꝛiā
faciliter de hoſte repoꝛtat triūphū ⁊ victoꝛiam.
Ideo bene dicitur: Deponentes omne pōdus/ Heb. 12. a
⁊ circūſtans nos peccatum: ꝑ patientiam curra
mus ad pꝛopoſitum nobis certamen: aſpicien-
tes in autoꝛem fidei et cōſummatoꝛē ieſum: ꝗ ꝓ
poſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ tres lapides quibus diabolus ſeu eius tenta-
tio pꝛoſternitur/tres partes penitentie ſignifi-

B cant.ſ.ↄtritionē:que diabolū ꝛ pctm̄ in capite ꝑ
cutit:ↄfeſſionē que ipm̄ in eodē veniēs loco/ictū
alium ſibi addit: ſatiſfactionē/que tertio ſucce-
dens/ipm̄ ex toto ↄſternit:dum tn̄ in fronte.i.
in pncipio iuuētutis vel tētationis iſta veniant
ꝛc.vt ſupra. Ipſe etiā diabolus cū gladio ꝓprio
occidit/qm̄ pctm̄/vel tētatio qua ipſe credit hoīez
occidere/facit hoīem magis humilē/inq̄tū ipſe
ſe videt ſuccūbentē ꝛ fragilē:ꝛ ſic ꝓpriū telū ſuū
Pſal.36.c in caput ipſius retorq̄tur. Pſ. Gladius eoꝝ in-
Aliter tret corda eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ iſti tres lapides ſūt
fides/ ſpes ꝛ charitas:q2 ſcꝫ fides pcutit fortiter
Aliter ſpes forti9/charitas fortiſſime. ¶ Uel dic quō
ꝓuidētia dei facit ita bene vincere inermem ſi-
Aliter cut armatū. ¶ Uel dic ↄtra illos q̄ excuſant ſe
de armis portādis.i. de actibus ꝟtuoſis facien
dis ꝓpter inconſuetudinē/ſicut dauid: Nō poſ-
Aliter ſum(inq̄t)ſic incedere:q2 nec vſū habeo. ¶ Uel
dic ꝙ religioſus q̄ vult ꝓualere ↄtra carnē ꝛ dia-
bolū/arma carnalia debet dimittere/ꝛ ſpūalia
accipe.ſ.crucis memoriam ꝛc.dicēs illud Apl'i:
2.Co.10.a In carne ambulātes/non ſm̄ carnē militemus.
Aliter Arma eīm̄ militie noſtre nō ſūt carnalia. ¶ Uel
dic quo ad hoc moraliter:ꝙ dauid manu fortis/et
vultu deſyderabilis/eſt p̄latus:q̄ debet eſſe for-
tis bene operādo:ꝛ vultu deſyderabilis/amica-
biliter ↄuiuēdo ꝛ honeſte ↄuerſando. Iſte igitur
ad preliū contra philiſtym.i.ↄtra demones/vi-
tia ꝛ hereticos debet currere:fratres ſuos ſubdi
tos.i. conſocios debet viſitare:ꝛ victualia ſpūa-
B lia ꝛ tp̄alia eiſdē portare:arma ſaulis.i.ſeculi pō
pā debet dimittere:baculū paſtoralē debet acci-
pe:ꝛ de torrēte ſacre ſcripture debet quinq3 lapi
des.i.ↄtinentiā q̄nq3 ſenſuum/vel etiā diuine le-
gis doctrinā eligere:ꝛ ſic poterit ↄtra goliam.i.
contra diabolū/vel contra carnē/hereticos vel
Eodē ca.g tyrannos viriliter triūphare. ¶ Hic dicit̄ ꝙ da-
uid poſuit arma golie quē occiderat /in taberna
culo ſuo. In quo notat̄ ꝙ qm̄ q̄s de carne vel di
abolo ꝓualuit:arma eius.i.pctā a q̄bus impu-
gnatus extiterat:in tabernaculo cordis ſui debꝫ
reponere:vt ſcilꝫ pctā ſtudeat ꝑpetue memorie
cōmendare:ꝛ recidiuum cōtinue formidare:vel
adeptā victoriā ad gloriā dei ordinare: Uñ Ec
Eccl.5.b cli. De ꝓpiciatu pctōꝝ noli eſſe ſine metu.

¶ Capl'm decimūoctauū Textus: Et
factū eſt cū compleſſet loqui ad ſaul.

Moralitatum Capitulum XIIII

C Um vidiſſet Jonathas ꝙ dauid victo
riam habuerat contra hoſtes/ↄglutina
nata eſt aīa eius cū aīa dauid:expolia-
uitq3 ſe tunica ſua ꝛ veſtimēta ſua vſq3 ad gladiū
Moralitas arcum ꝛ balthceum/ꝛ dedit ſibi. ¶ Sic vere bo-
nus religioſus debet ꝑ ꝑfectā charitatē dauid
.i.chriſto ↄglutinari:ꝛ ideo veſtimentis honorū
temporaliū ſe debet ꝑ cōtemptū ꝛ abdicationez
ſpoliare:gladium oīs crudelitatis dimittere:ar
cum potentie ꝛ iuriſditionis ſecularis cōtēne-
re:balthceum glorie ꝛ magnificentie temporalis
totaliter abdicare:ꝛ omnia chriſto dare.i.omo
re ipſius de ipſis nō curare:ꝛ ſic Jonathas.i.co

lūba ſimplex ꝛ humilis David: q̄ fecit victoriā C
in iſrl'.i. chriſto:poterit in ſtatu religionis vel ec
cleſie digniſſice adherere:maxime qm̄ ↄſyderat ꝙ
iſte eſt q̄ goliā/id eſt diabolum voluit vincere/ꝛ
ꝑplm̄ liberare/dicēs cū petro: Ecce nos relīq- Mat.19.d
mus oīa/et ſecuti ſum9te ꝛc. ¶ Hic dicit̄ ꝙ cū Eodē ca.c
Saul arreptꝰa diabolo inſaniret/ dauid citha-
rā pcutiebat/ vt eū de demonio liberaret. Qui lā
ceā arripiēs/voluit David ad parietē transfige
re:ſed dauid ſciuit prudenter lanceā declinare.
Audierat eīm̄ Saul ꝙ mulieres ſibi dauid p̄ſule
rāt/qm̄ redeūti de ꝑlio acclamauerūt: Saul per-
cuſſit mille/et dauid decē milia. A die aūt illa nō
rectis oculis ipſum aſpiciebat: ſed ipm̄ oīnino
occidere ꝓponebat:dato ꝙ ipſe David hoſtes
ipſi9 ↄtinue vincebat. ¶ Illud allega/ꝙ inuidia Moralitas
ꝓprio bn̄factori nō parcit:et maxime qm̄ in lau-
de ſibi p̄fert̄:ꝛ qm̄ virtus ei9 pullulat atq3 creſcat.
Nō pōt eīm̄ inuidus talē hoīem reſpicere/ dato
ꝙ ab ipſo plurima bn̄ficia recipiat:q̄nimo dato
q̄ i p̄ſentia ei9 citharā melodioſe tāgat.i. dato
ꝙ dulcit̄ tāgat:hoc eſt/loquat̄ ꝛ reſpōdeat:ꝛ ad
votū ſibi ſeruire ſtudeat:lancea tn̄ ipm̄ ꝑforare
id eſt tribulationib9ꝛ iniurijs fatigare nitit̄ ꝛ tē-
tat. Uñ Sen. Si nullos inimicos facit iniuria/
multos tn̄ facit inuidia. ¶ Uel dic ꝙ ſaul inſa- Aliter
niēs eſt pctōr:qui ſcꝫ citharīſtā qui eū a diabo:
lo liberare nitit̄/id eſt p̄dicatorē qui citharā ꝟ-
bi dei ſibi tāgit:et ꝑ ipſo ſanādo/et a poteſtate
diaboli.i.vitioꝝ ſaluādo eidē predicat/et affat̄:
quādoq3 trāſfigere/diffamare atq3 iniuriari/ꝛ ſi D
bi etiam inuidere conat̄. Unde dicitur in Pro
uerb. Non amat peſtilens eum qui ſe corripit. Prouer.15.b
¶ Uel dic ꝙ Saul eſt diabolus:qui ſcꝫ citha- Aliter
riſtas/id eſt p̄dicatores: ſumme nitit̄ ad parie-
tē/id eſt ad carnē per luxuriam cum lancea ten-
tationis trāſfigere:ne officiū predicandi et ſpi-
ritualiter citharizādi valeat impedire: quapro-
pter iſte debet a tali lancea quantū poterit pre-
cauere:et ideo tā diabolus q̄ homo dur9et ob-
ſtinatus/videntur dicere illud Amos: Aufer a Amos.5.f.
me tumultū canticorū tuorū: carmina lyre tue
non audiā. ¶ Uel dic ꝙ David q̄ erat pulcher- Aliter
rimus et rufus/ſignificat hiſtriones: quorū ſcꝫ
cātus rex iſrael/id eſt p̄lat9 vel religioſus nō de-
bet eligere:ſed eos et oēm inanē leticiā abdica-
re. ¶ Uel dic ꝙ iſte ſignificat adulatores :q̄ in Aliter
auribus hoīm citharizāt/et ſemꝑ verba melo-
dioſa ꝛ placētia eis cantant. Iſtos igitur debet
rex iſrael/id eſt bonus princeps vel p̄latus lan-
cea reꝑhēſionis ꝑcutere/et a ſe penitus ſubmo-
uere/dicens illud: Aufer a me ꝛc. ¶ Saul mali- Amos.5.f.
gno ſpiritu exagitatus/ ꝓphetauit in medio do Eodē ca.c.
mus ſue. ¶ Illud exponūt q̄dā ſic:ꝙ aliq̄ ſunt Moralitas
p̄dicatores/q̄ ꝓphetāt.i. p̄dicāt amore terreno-
rū :in medio domus ſue/id eſt ꝓpter cōmodū ꝓ
uatū:nō ſicut iuſtus de quo dicit̄/ꝙ in medio ec- Eccl.15.a
cleſie aperuit os ſuum. Iſti igit̄ a ſpiritu mali-
gno exagitant̄/q̄ ſcꝫ de ſpūali negocio lucrū ter
renū adipiſci conātur. Apl's: Omnes q̄ ſua ſūt/ Phil.2.c
querunt/nō que Jeſu chriſti.

E ¶ Capitulũ decimũnonum Textus:
Locutus eſt aũt ſaul ad ionatham fi
liũ ſuũ. Moꝛalitatũ Capitulũ XV

David maritus michol filie regis de le
cto in quo credebat̃ eſſe/aufugit: vt irã
ſaul declinaret. Vxoꝛ vero eius ſtatuã
in lecto dauid loco ipſius poſuit: pelleſq; capra
rũ poſuit ſup caput ipſius: ⁊ ipſam opuit veſtimẽ
tis. Cũ igit̃ rex mandauit ꝓ dauid/venientes ap
paritores eius crediderunt inuenire dauid in le
cto: ⁊ loco eius ſtatuã cũ veſtibus ⁊ pellibus inue
Moꝛalitas nerũt. ¶ Per iſtã regis filiã intelligit̃ eccleſia/
q̃ eſt filia regis chꝛiſti: ꝑ dauid vero bonus eccle
ſiaſticus ⁊ ꝓlatus. Per lectũ dauid ſpũalem pre
laturã ⁊ beneficiũ intelligo: in q̃bus dauid.i. bo
nus ꝓlatus quieſcit. Iſta eſt igit̃ veritas/ꝙ rece
dente ⁊ fugiente dauid.i. bono ꝓlato de hoc mũ
do ad patrẽ: ⁊ lectũ ſuũ.i. prelaturã vel bñficium
vacuũ dimittente: ſepe fit/ꝙ vxoꝛ eius.i. eccl̃ia po
nit ſtatuã.i. prefert aliquã ſtatualẽ ꝑſonã in loco
⁊ lecto.i. in ſtatu/gradu ⁊ officio ipſius q̃ receſ
ſit. Qui ſcʒ ad modũ ſtatue nec motũ bone opa
tionis/nec ſenſum diſcretionis habet: ſed potius
q̃ circa caput mẽtis pellibus carnalis affectiõis
tegat̃: ⁊ veſtibus tẽpoꝛalis poſſeſſionis ꝑ auari
ciã inuoluat̃. Et ideo breuiter hodie fit/ꝙ ille q̃
in lecto eccl̃ie dauid.i. illũ q̃ bonũ ⁊ prudentẽ pre
latũ inuenire ſe credunt: ibi ꝓ certo ſtatuã cum
pellibus caprinis ⁊ veſtibus.i. ꝑſonã ignoꝛantẽ
plenã carnali affectione ⁊ ſolũ inuolutã aliqua
li honeſte cõuerſatiõis veſte: vel aliquali poſſeſ
F ſione inueniũt: q2 hodie ꝓlati circũeunt in melo
Heb.11.g tis q̃ ſunt pelles viliſſime/ſignificãtes diuitias:
⁊ in pellibus caprinis/q̃ ſunt pelles fetidiſſime:
ſignificantes carnis delitias et delectationes.
Aliter ¶ Vel dic ſm̃ aliquos moꝛaliter: ꝙ dauid.i. vir
iuſtus debet a lecto cõſcientie ⁊ imaginationis
ſue recedere: inquantũ ſcʒ ſe nõ debet iuſtũ repu
tare. Vxoꝛ enim ſua prudẽtia debet in lecto coꝛ
dis ponere ſtatuã cũ pellibus caprinis: quod fit
qñ facit hominẽ ſe peccatoꝛẽ ignoꝛantẽ caſurũ
⁊ fetidũ exiſtimare: ⁊ ſic qñ lictoꝛes.i. demones
veniũt: vt dauid.i. virũ iuſtũ de ꝓſumptione ten
tent/mirant̃ qñ loco dauid ſtatuã inueniũt: ⁊ qñ
loco peccatoꝝ/virtutis timoꝛẽ ⁊ peccatoꝝ conſy
deratiõnẽ attendũt: ⁊ ſic illuſi ſine damno rece
Eodẽ ca.c dunt. ¶ Videns dauid ꝯſummatã maliciã ſau
lis ꝯtra ſe/fugit ad ſamuelẽ. Ad quẽ cuʒ miſiſſet
ſaul nuncios/vt dauid raperent ⁊ adducerẽt: mi
ſit illi venientes in naba ioth: dauid cũ ſamuele
⁊ etiã ꝓphetaꝝ cuneũ cum eis inuenerũt. Sicq;
factũ eſt/ꝙ qñ ipſi lictoꝛes q̃ ad rapiendum da
uid fuerant miſſi: irruente in ſe ſpiritu ad ꝓphe
tandũ cũ alijs ſunt conuerſi: quibus moꝛam tra
hentibus/ſaul alios lictoꝛes miſit: qui ⁊ ipſi pro
phetare ceperunt: quod etiam tertij ſimiliter fe
cerunt: ita ꝙ nulli ad ſuũ dñm redierũt: ſed cuʒ
ſamuele ⁊ dauid ꝓphetando remanſerunt. Ad
vltimũ vero ⁊ ipſe ſaul perſonaliter venit: et ſta
tim facto ſup ſe ſpiritu domini/veſtimentis ſuis
ſe expoliauit: ⁊ nudus tota die ⁊ nocte cum alijs

prophetauit. ¶ Illud poteſt allegari/quomo G
do valde proficit ſocietas bonoꝝ religioſoꝝ: et Moꝛalitas
illos videre ⁊ frequentare: ⁊ verba eoꝝum atten
dere ⁊ audire: quia reuera ſepe accidit/ꝙ etiam
ipſe ſaul ⁊ lictoꝛes/id eſt ipſi mali mundi princi
pes ⁊ tyranni in ipſo actu male voluntatis ſue:
quando bonos religioſos ⁊ ſanctos proſpiciũt
⁊ vitam ⁊ moꝛes eoꝝ attendunt: ⁊ eoꝝ ꝓphetias
⁊ laudes ⁊ doctrinas ⁊ ꝑdicationes audiunt: ſta
tim ſpiritu dei tangunt̃/⁊ in alios viros ſe ꝯuer
tunt: ita ꝙ ſepe fit ꝙ ipſi cum prophetis ꝓphe
tare.i. cũ eis religioſe viuere volũt: ⁊ depoſitis
veſtimẽtis bonoꝝ tẽpoꝛaliũ/⁊ etiã habitus ſecu
laris: chꝛiſto nudi ⁊ pauꝑes laudes reddunt. Si
cut de quodã rege francoꝝ legit̃: ꝙ cũ romã ad
peregrinandũ iuiſſet/ꝑ montẽ caſſinũ tranſiuit:
⁊ viſa cõuerſatione ſanctoꝝ monachoꝝ/ſpiritus
dñi in eum inſiluit: ⁊ depoſito regio cultu/ſum
ptoq; monachico habitu/ibi cum ipſis religio
ſe vixit. Quod etiam de lictoꝛibus tyrannoꝝum
miſſis pro martyribus capiendis quotidie fiebat:
quia ſcʒ audius eis conuertebant̃: ⁊ cũ eis mar
tyrium patiebant̃. Vnde de chꝛiſto legit̃: ꝙ mi Joh.7.e
niſtri miſſi vt eum cõprehenderent: cũ hoc face
re auſi non fuiſſent/phariſeis increpantibus ꝙ
eũ nõ adduxerunt: reſponderunt dicentes: Nũq̃
ſic locutus eſt homo. Vnde ⁊ ipſi phariſei dixe
runt: Nunquid ⁊ vos ſeducti eſtis? ¶ Vel iſta Aliter
poſſunt etiã allegari: ꝙ ſpiritus vbi vult ſpirat: Joh.3.a
quia etiam quandoq; in ipſo actu male volunta
tis homo cõuertit̃: ⁊ propheta dñi efficit̃: vt de H
paulo exemplariter inuenit̃. Potens eſt enim deus Lu.3.b
de lapidibus ſuſcitare filios abrae. ¶ Ad finem Ca.XX.a
ꝙ dauid poſſet ſcire voluntatẽ ſaulis vtrũ eſſet
cõtra ſe cõfirmata: ionathas amicus ſuus certuʒ
ſuper hoc dedit ſignũ: hoc ſcʒ ꝙ dauid in agro
iuxta lapidẽ fecit abſcõdi: oꝛdinans ꝙ poſt prã
dium ipſe ad ſpaciũ ad muros aſcẽderet: ⁊ tres
ſagittas verſus illam partẽ traijceret: ⁊ puerum
ad querendũ ſagittas mitteret: ⁊ ſi cognoſceret
patrẽ ſibi placatũ/puero diceret: Intra te ſunt.
Si vero patris videret cõſummatã maliciã: tũc
diceret/vltra te ſunt. Videns aũt ionathas ſau
lem in prandio contra dauid furiẽtẽ: ſtatim poſt
prandiũ ad muros iuit: ⁊ ſagittas duas in agrũ
vbi dauid latebat proiecit: ⁊ pueꝝ ignoꝛantẽ ad
querendũ ſagittas miſit: ⁊ cũ diceret: nõ ſunt ibi
ſagitte vltra te ſunt: faciendi ſignũ ⁊ recedendi
ſpaciũ dauid dedit. ¶ Iſtud inueni expoſitũ al Allegoꝛia
legoꝛice ſic: Per ionatham intelligitur deus pa
ter: per dauid eius filius chꝛiſtus: ſaul vero rex
qui inter epulas dauid moꝛtẽ deſyderabat: cetũ
ſacerdotum ⁊ principum iudeoꝝum ſignificat: q̃
in epulis paſchalibus chꝛiſti moꝛtẽ tractabãt.
Puer vero ionathe turbam iudaici populi l eta
te puerili ⁊ ignoꝛantie ſignificat. Jonathas igi
tur/id eſt deus pater: duas ſagittas/id eſt duo ge
nera diuinoꝝum eloquioꝝum ad dauid abſcondi
tum in agro/id eſt ad chꝛiſtum latentem ſub lit
tera legis/ſcʒ pſalmos ⁊ prophetas noſcitur di
rexiſſe: ⁊ ad ſagittas huiuſmodi colligendas pue

A rũ ſuũ/id eſt puerũ iudaicũ trãſmiſiſſe: qui ſcʒ ſa
gittas diuinorũ eloquiorũ receperunt ⁊ ſcripſe-
runt: et in auariciam ſynagoge reduxerunt. Ue
rũtamen Dauid/id eſt chriſtuʒ: qui ſub lapide
tabularum legis latitabat: et in agro huius mũ
Eſa.46.c. di occultus venerat: Eſa. Uere tu es de⁹ abſcõ
ditus: nõ potuerunt cognoſcere: nec etiaʒ quem
ſagitte huiuſmodi/id eſt litere ſcripturaꝝ quas
colligebant/ſignificarent Dauid/id eſt chriſtuʒ
ſciuerunt animaduertere: immo abſqʒ eo ꝙ in-
ipſum per fidem caperent atqʒ crederent/dimi
Joan.1.a ſerunt abire. Unde dicitur: In propria venit: ⁊
ſui eum non receperunt. In mundo erat: ⁊ mun
Aliter dus eum non cognouit. ¶ Uel dic ꝙ Dauid
eſt peccator/qui fugit ab ira Chriſti: ſaluat̃ etiã
a lapide/id eſt a cordis duricia in qua latuerat:
et per penitentiam egreditur: quando Jona-
thas/id eſt columbinus predicator et ſimplex/
ſagittas diuinorum eloquiorum ad ipſum diri-
git: et quando verbis et reprehenſionibus ip-
Ca.XXI.a. ſum ſagittat/arguit atqʒ ferit. ¶ Hic habes ꝙ
Dauid fugiens Saulẽ/venit I nobe ad Achime
lech ſacerdotem: petijtqʒ ab eo panes pro ſe et
pueris ſecũ ductis. Cui cũ dixiſſet ſacerdos: nõ
habeo panes laicos ad manum/ſed tñ panem
ſanctum: ſi mundi ſunt pueri comedant/maxi-
me a mulieribus: Dixit Dauid/ꝙ vaſa puerorꝫ
ſancta ſunt/porro via polluta: ſed dante domi-
no ſanctificabit̃. Sibi ergo dedit ſacerdos pa-
nem ſanctificatũ: gladiũqʒ Golie/ qui inuolut⁹
B pallio in tabernaculo a die quo goliam occide-
Moralitas rat/ſemp̃ fuerat reſeruatus. ¶ Sic vere quãdo
Dauid ⁊ pueri ſui/id eſt chriſtiani veniũt ad ſa-
cerdotẽ in paſchate/p̃ pane euchariſtie ſumen-
do: ante omĩa ſacerdos debet curare ſi ſint mũ
di atqʒ caſti: debet eis dicere ꝙ iſte panis nõ eſt
laicus/imo ſanctus: et ſolũ a ſanctis ⁊ mundis
hominib⁹ aſſumẽdus. Quos cũ ſanctos ⁊ mun
dos ⁊ bñ cõfeſſos eſſe cognouerit: debet eis pa
nem ſanctũ tradere: necnõ et gladium timoris
diui/⁊ etiã memoriã crucis/ quo ſcʒ golias/id eſt
diabolus iugulatus extitit/debet eis aſſignare:
qꝛ p̃ certo ſicut puero datur panis/⁊ baculus vt
panẽ a cane defendat: ſic etiã chriſtiano gladi-
us crucis vel diuini timoris cũ pallio humilita-
tis traditur: vt panem iſtum ſeu etiã ſacramen
tum ⁊ eius virtutẽ/diabolus ab eo nunꝙ tollat
Iſti tamen ꝙꝙ ſancti ſint: viã ſuam pollutã di
cere/ inquantũ reſpectu tãti ſacramenti ſemp̃ ſe
debẽt immũdos ⁊ inutiles exiſtimare. Unñ Jac.
Jaco.3.a. In multis eñ offendim⁹ omnes. ¶ Uel dic (ſi
Aliter cut allegat ſaluator) ꝙ iſtos panes ſactos quos
non licebat laicis comedere: ſicut patet in libro
1.Regũ.21.a. Regũ: Dauid laic⁹ famelic⁹ comedit: qꝛ neceſſi
Aliter tas nõ habet legem. ¶ Uel dic ꝙ gladi⁹ golie
eſt detractor: qui eſt gladius diaboli: ſm̃ ꝙ in
Pſal.56.a. Pſal. dicit̃: Lingua eorũ gladius acut⁹ nuncu-
patur. Iſti ſunt igit̃ qui in tẽplo religionis ha-
bitãt: ⁊ inuoluti pallio.i.habitu religioſo v̄l diſ
ſimulato/humilitatis et charitatis zelo boſes
feriunt et cruentãt. Iſte eñ eſt gladi⁹ q̃ propriũ

dñm occidit: ⁊ detractor eſt ille q̃ p̃prio dño.ſ. C
p̃prio p̃lato nõ parcit. Pſ. Gladius eorꝫ intret in Pſal.36.b
corda ipſorꝫ. ¶ Doech idumeus fortiſſimus pa-
ſtorꝫ Saulis/de quo nõ cauebat̃: erat in taber-
naculo qñ ſacerdos panes ⁊ gladiũ dedit dauid
q̃ cum Sauli hec retuliſſet/interfecti ſunt ſacer-
dotes. Ex hoc nota ꝙ ſemp̃ ab inſidijs eſt p̃ca-
uẽdum: ⁊ maxime qñ negocia tangunt p̃ncipes
vel magnates: vbi.ſ. nõ aduertit̃/adeſt aliqs qui
loquit̃: p̃pter quod multa mala ſequunt̃. Ideo
bñ dicit̃ Eccl's. In cogitatiõe tua non detrahes Eccs.10.d
regi. Aues eñ celi deferũt illi. Quilibet eñ gau-
det referre p̃latis ⁊ p̃ncipibus q̃cq̃d videt. Ideo
bñ dicit̃: Corã extraneo ne facias ꝯſiliuʒ: neſcis Eccl.8.d
eñ quid pariet ⁊c.

¶ Capl'm viceſimũprimũ Text⁹: Ue-
nit aũt dauid in nobe ad achimelech
ſacerdotẽ. Moralitatum Ca. XVI

Dauid fugiens achis regem geth/ cum
ꝑpendiſſet ſe eſſe cognitum: timens ne
quid a Philiſteis/qui inimici erant fi
liorꝫ iſrael/pateret̃: finxit ſe in regis p̃ſentia furi-
oſum: mutauitqʒ os ſuuʒ: ⁊ impingebat in oſtia
parte clauſa: ⁊ defluebant ſaliue de ore ei⁹. Que
videns achis/ipm̃ fore dauid nullaten⁹ credidit
ſed ipm̃ tanꝙ furioſum expulit: ⁊ ſic ſub colore
inſanie periculũ euaſit/⁊ in ſpeluncam odollam fu
git atqʒ venit: vbi ſcʒ fratres eius ad eum ꝯgre-
gati ſunt: ⁊ illi q̃ erant in anguſtia ⁊ amaro ani-
mo: ⁊ q̃ p̃mebant̃ ere alieno/ad eum ꝯuenerunt; D
⁊ factus eſt eorꝫ p̃nceps: eiqʒ adheſerũt. ¶ Dic Allegoria
allegorice/ꝙ dauid eſt chriſtus: achis v̄o deſi-
gnat pplm̃ iudeorꝫ: qꝛ reuera dauid dei filius in
geth/q̃ interp̃tat̃ torcular vel oppinens: in opp̄ſ
ſionem mundi ⁊ miſerie veniẽs/ſe in aliam p̃ſo-
nam.ſ.in hominẽ carnem aſſumendo mutauit:
in torculari paſſionis more inſani/volũtarie ſcʒ
mortẽ aſſumendo apparuit: p̃pter quod ⁊ hero-
des eum tanꝙ inſanũ veſte alba illuſit: quapro-
pter achis iudaicus ppl's ipm̃ eſſe deũ.i.dei fili-
um ſeu meſſiam nõ credidit: ſed ipm̃ ⁊ eius fideʒ
expulit: ⁊ eum expellẽdo occidit/dicẽdo.ſ.illud
Nolumus hunc regnare ſup̃ nos. Et illud: Tol Lu.19.c.
le eum ⁊c. Ita ꝙ iſte in ſpeluncã ſepulchri deſcẽ Joã.19.a
dit. Fratres igitur eius.i.apoſtoli ⁊ diſcipuli ad
eum p̃ fidem deſcenderũt: ⁊ oẽs q̃ erant ere alie-
no preſſi.i.debitis pctõꝝ conſtricti. Omnes illi
etiã q̃ in anguſtia tribulationis/⁊ in amaro ani
mo tribulatiõis ⁊ contritiõis erãt poſiti.ſ.genti
les ⁊ alij peccatores plurimi ad eum ꝯuenerunt
fidemqʒ eius ſuſceperũt: ⁊ fact⁹ eſt eorꝫ p̃nceps:
eum tanꝙ deum ⁊ dominũ crediderũt: dicẽtes il
lud Eſa. Ueſtimentũ tibi eſt: p̃nceps eſto noſter Eſa.3.a
¶ Uel dic ꝙ qñqʒ expedit ſtulticiam ſimulare. Aliter
Unde Cato: Stulticiam ſimulare loco/prudẽ- Cato
tia ſumma eſt. Et in Prouer. Reſpondeas ſtul- Pro.26.a
to iuxta ſtulticiam ſuam: ne ſibi ſapiẽs videatur
¶ Uel dic ꝙ hodie ſolum illi qui ſunt inopes/ Aliter
anguſtiati et tribulati: ad dauid.i.ad chriſtum/
vel ad ſpeluncam odollam.i.ad religionis ſta-
tum cõueniunt: ipſumqʒ pro duce eligunt. Dui

E tes vero nec de dauid.i.de deo/nec de religione
Jaco.2.a ſua ptendūt: vnde Jaco. Pauperes elegit de⁹.
1.Co.1.d Apl's: Uidete fratres vocationē veſtrā: q̄ñ non
multi potentes/nō multi nobiles ſm carnē: ſed
Aliter infirma mundi elegit deus. ¶ Uel dic q̄ p cer
to illi q̄ ſunt fratres dauid charitatē ſectando/z
fraternitatē diligendo: z illi qui ſunt inopes/ſcʒ
voluntarie diuitias cōtemnēdo: et illi q̄ ſunt in
amaro animo/de peccatis penitēdo: et illi q̄ ſūt
in anguſtia/tribulationes ſuſtinendo: et illi qui
ſunt preſſi ere alieno.i.q̄ ſunt boni diuites: mun
di era et diuitias/onus et preſſurā reputādo: ad
dauid/id eſt ad chriſtū p gratiā veniunt: et ī ſpe
lunca paradiſi diſcipuli eius fiunt: taliſq̄ꝫ pſo-
naꝝ dux z rex efficit̄: et ipſi ſibi tanq̄ principi p-
Isa.66.a petuo famulāt̄: vnde ipſe ē qui dicit: Ad quē re-
ſpiciam niſi ad pauperculū et contritū ſpiritu z
timentē ſermones meos?

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus
Abiit ergo dauid inde: et fugit ī ſpe-
luncā. Moralitatū Capl'm XVII

1.Re.22.d Hic habes quō doech interfecit ſacer-
dotes dn̄i/ſcʒ octogintaq̄nq̄ꝫ viros in
dutos ephot lineo: et q̄ ſol⁹ abiathar
Moralitas aufugit z euaſit. ¶ Sic vere doech qui interp-
tat̄ motu⁹.i.peccatū carnis quod fetet: vel do-
ech qui interpretat̄ ſollicitus.i.diabolus q̄ cir-
cuiens querit quem deuoret: ſacerdotes/id eſt
viros eccleſiaſticos qui lino cōtinētie ſunt indu
ti/ſumme nititur occidere: a cuius occiſione ſo-
lum abiathar/qui interpretat̄ ros.i.ſoluʒ illos
qui diuine gratie rore ſunt imbuti/cōtingit mi
rabiliter ſe ſaluare.

¶ Capitulū viceſimūtertiū textus: Et
annunciauerunt dauid dicētes: Ecce
philiſtiim. Moralitatū Ca. XVIII

Hic itaq̄ꝫ habes/q̄ ionathas cū dauid
in deſerto fedus iniuit: et ſic legit̄ cum
1.Re.18.a dauid ter iniiſſe fedus: ſcʒ ſemel in do-
1.Re.20.g mo: ſecundo in agro: tertio hic/ſcʒ in deſerto.
1.Re.23.c ¶ Sic ꝟo deus cū iuſto hoīe tripliciter fedus
Moralitas facit: ſcʒ in domo ꝯſcientie p ꝯtritionē: in agro
eloquentie p ꝯfeſſionē: in deſerto penitentie per
Aliter ſatiſfactionē. ¶ Uel dic q̄ ionathas cū dauid
viro iuſto ꝯfederat̄ z iungit̄: q̄ñ ipm̄ inuenit ī do
mo cordis et cogitationis p ſuipſius ꝯſydera-
tionē. Quādoq̄ꝫ in agro opulēto p actiue vite fe
cundā opationē. Quādoq̄ꝫ in deſerto religionis
vel vite ꝯtēplatiue p ſecretā ſeculi abdicationeʒ.
Aliter ¶ Uel dic q̄ p̄mū pactū fit p fidē in domo cor-
dis et cogitationis. Secundū p charitatē bone
opationis. Tertiū p ſpem in deſerto tribulatio-
nis. Quando enī hō cū deo illi triplici mō iun-
git̄: cōſtat q̄ ſibi firmiter copulat̄: vnde dicitur:
Eccle.4.b Funiculus triplex difficile rumpit̄ zc̄.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus
Aſcēdit ergo dauid inde et habitauit
in locis. Moralitatū Ca. XIX

Cum ſaul actualr̄ ꝑſeq̄ret̄ dauid accidit
q̄ p vētre purgādo ſpelūcā intraret: in
cui⁹ ꝑfundiori pte dauid cū viris ſuis
fugerat/z latebat. Dauid igit̄ ſibi q̄ꝫ ꝑſecuto- G
ri miſert⁹/ipm̄ occidere noluit: ſed orā chlamy
dis ei⁹ ꝑſcindēs/z de hoc cor ſuū pcutiēs/peni-
tuit ipm̄. Abſit inq̄t vt extendā manū meā ī chri
ſtū dn̄i. Quo facto ipſe inimicū ſuū ſaulē ad fle-
tū puocauit. ¶ Iſtud pt allegari quō hō nobil' Moralitas
corde nō debet occulte vel pniciose aliquē pcu-
tere/ſed poti⁹ publice debellare: q̄nimmo ſi ho-
ſtē in ptāte ſua inuenit/debet ſibi parcere: z ma
xime q̄ñ videt ex caſu et a fortuna/z ex dei pui-
dentia/et nō ex ppriis viribus ſubiectionem hu
iuſmodi factā eſſe. Quia ſicut dicit Sene. Suffi
cere debet victori/vindicare potuiſſe. Et idē de
moribus: Magnaꝝ virū eſt ledentē negligere.
Tali enim mō inimicus melius vincit̄: et ad fle-
tū et dolorē puocat̄. Ideo dicit Seneca: q̄ par
cendo melius vinces. Sicut poteſt haberi exē-
plū de iulio z anthonio/de beneficiis Sene. vn
de in Prouer. Si ſitierit inimicus tuus/potum Pro.25.a
da illi zc̄. Sic enī faciēs/carbones ꝯgeres ſuper
caput eius. ¶ Uel dic q̄ in ſpelunca religionis Aliter
vel eccleſie q̄ſq̄ꝫ inuenit̄ ſaul malus rex.i. mal⁹
platus: q̄ ſolū querit ventrē ſuū purgare.i. malā
voluntatē implere: et ſtercora diuerſoꝝ vitioꝝ et
criminū p opis executionē exteri⁹ reuelare. Si-
cut ad lrām patet de multis: q̄ ſolū ad hoc ſpelū
cā religionis vel eccleſie intrare q̄runt: z ad hoc
ibi dominant̄ z pſunt: vt fetorē diuerſoꝝ vitioꝝ
emittāt: et vt ſupbiā/luxuriā/vindictā et auari-
ciā exerceant et cōmittant. Quiq̄ꝫ etiā in iſta in-
uenit̄ dauid.i. bonus ſubditus: q̄ ſolū ibi querit
latere/z a mūdi tumultu ſe abſcondere/et orōni
et deuotiōi vacare: vnde Matth. Intra cubi- Mat.6.b
culū tuū/et ora patrē tuū in abſcōdito. Quid igi
tur? Pro certo talis dauid.i. bon⁹ ſubdit⁹: licet
videat regē/ſcʒ ſupiorē ſuū talia facientē/ et ma-
la opa ſic exeq̄ntē: dato q̄ etiā ſit inimic⁹ z per-
ſecutor ſuus z ſuoꝝ: nō debet tñ ī eū manū mit-
tere: nec eū īpugnare vel diffamare/z ſpūalr̄ oc-
cidere: ſed poti⁹ ī patiētia diſſimulare: z defect⁹
ſuos benign⁹ quo poterit ſupportare: q̄nimo ſi
q̄d de chlamyde fame ſue detrahēdo ꝑſciderit z
ſi oblōq̄ndo de ꝑlato linguā ſuā laxauerit: ſaltē
redarguere/et cor ſuū pcutere debet: vn̄ Exod.
Diis nō detrahes/et pncipi ppl'i tui nō maledi Exo.22.d
ces. Sicut etiā de oza dicit̄: q̄ morte percuſſus in- 2.Re.6.b
teriit: q̄ manū ad arcā vacillantē miſit: ad deno
tandū q̄ ſubdit⁹ nō debet etiā ꝑlatū vacillātem
vel delinquentē detrahēdo tangere: cū ad ipm̄
nō ptineat de maiorib⁹ iudicare. Exēplo Cōſtā-
tini impatoris: qui in concilio generali libellos.
eoꝝ/vbi eoꝝ crimina vel accuſatiōes ꝯtinebā-
tur/ꝯcremari mādauit: dicēs q̄ maioꝝ vitia non
ſunt a minoribus iudicanda.

¶ Capitulum viceſimūquintum te-
xtus: Mortuus eſt autem ſamuel: et
congregatus eſt vniuerſus iſrael.
Moralitatum Capl'm XX

Nabal quidā diues z magnus: cui⁹ poſ-
ſeſſio erat magna/ morabatur in car-
melo. Iſte tñ erat peſſim⁹ z malicioſ⁹

B Vxor ſvo eius abigail erat prudentiſſima ⁊ pul-
chra. Factū eſt igit̄ ꝙ cū iſte oues ſuas tōderet:
⁊ tonſoribus cōuiuiū faceret: miſit ad eum Da-
uid qui latebat tūc tēporis in deſerto / ꝓ ſe ⁊ ſo-
cijs ſuis benedictionē ⁊ gratiā. i. cibos ſeu viati
cum petiturus. Ille aūt non ſolū noluit ipſis da-
re aliquid: ſed incepit obloqui de dauid ⁊ iniu-
rias dicere: ⁊ ipſum ſeruū fugitiuū vocare. Quo
audito dauid iratus / ſtatim ipſum cū oībus ſu-
is q̄ habebat voluit ꝑdere: niſi ſapiens vxor eꝰ
abigail occurriſſet. Iſta eñ audita fatua reſpō-
ſione viri ſui: ſtatim munera parauit: ⁊ in occur
ſum dauid cucurrit: ⁊ verbis prudentiſſimis ſi-
mul ⁊ muneribus ante miſſis / irā eius placauit.
Iſta igit̄ tunc viro ſuo ebrio indicare noluit: ſʒ
in craſtino periculū in quo fuerat indicauit ſibi /
⁊ dixit: ꝓpter quod emortuū eſt cor eius intrin-
ſecus: ⁊ factū eſt quaſi lapis: ⁊ poſt decē dies de
Moralitas fecit / ⁊ mortuus eſt. ¶ Iſte nabal qui interp̄tat̄
ſtultus / ſignificat aliquē malū diuitē: ⁊ maxime
prelatū / principē vel ſuperiorē: q̄ in deſerto huiꝰ
mundi / licet ſit malicioſus ⁊ peſſimꝰ / diuitijs ta
Pſ. 72. b. mē abundat. Pſal. Ecce ipſi peccatores ⁊ abū-
dantes in ſeculo / obtinuerunt diuitias. Iſti igit̄
ad tondendas oues. i. ad excoriādos ſimplices
⁊ pauꝑes cōtinue vacant: ⁊ etiā tonſoribus ſuis
. i. balliuis ⁊ familiaribus ſuis: ad iſtam rapine
tonſionē ſeruientibus cōuiuia ⁊ feſta preparāt:
⁊ ipſis beneficia ⁊ officia / ⁊ alia lucra tēporalia
D ſubminiſtrant: et inde dauid. i. chriſto: qui in ꝑ-
ſona pauperꝫ clamat ⁊ petit pro elemoſynis / ni-
hil donāt: ſed potiꝰ ipſos ſeruos dauid. i. ipſos
pauperes vituperant atq̄ moleſtant: ⁊ murmu-
rando ⁊ maledicendo ipm dauid. i. chriſtū blaſ-
Iudic. 9. d. phemant. Unde dicit̄: Inter epulas maledice-
bant abimelech. Quid igit̄? Pro certo non re-
ſtat / niſi ꝙ dauid ⁊ viri ſui. i. chriſtus cū angelis
ſuis cōtra tales irruat: niſi forte vxor eorꝫ ſapiēs
. i. prudentia ipſos arguat: ⁊ dona ⁊ elemoſynas
chriſto ⁊ pauperibus eius tribuat: ⁊ ꝑ humilitatē
et patientiā ipſi dauid chriſto obuiet ⁊ occurrat
q̄ irā eius impediat et cōpeſcat. Ideo bene dicit̄
Eccli. 26. a. Mulieris bone beatus vir. ¶ Uel illud allega
Aliter ꝙ nabal. i. p̄latus tunc debet magnū cōuiuiū fa
cere ⁊ magnū gaudium habere: qñ oues ſuas. i.
ſubditos poteſt tondere: et nudos et pauperes
mentaliter et ſpiritualiter facere: ⁊ vellus bono
rum tēporaliū de affectione ipſorꝫ auferre: exem
plo abrahe / q̄ tunc magnū cōuiuiū fecit / quando
Gen. 21. a filiū ſuū iſaac ablactauit. i. a lacte bonorꝫ terre-
norꝫ ꝑ contemptū abſtraxit. Uel econtra dic de
malis p̄latis ⁊ dñis: qui tunc tēporis ſumme gau-
dent / qñ ſubditos ſuos excoriare / et bonorꝫ tem
poraliū vellere priuare poſſunt: ⁊ qñ ſufficientē
occaſionē excoriandi ⁊ deprędādi eos inuenīūt.
Iob. 3. d Unde Iob: Gaudentq̄ vehemēter cū inuenīūt
ſepulchrū. Et loquit̄ de illis q̄ fodiunt aurum:
Aliter ¶ Uel illud allega / ꝙ q̄diu homo eſt ebrius / et
in ipſo feruore male volūtatis: nō debet exaſpe-
rari vel corrigi: ſed potius diſſimulari ⁊ ſuppor
tari; ſed in craſtino cū ira aut ebrietas ceſſauerit
debet tangi. Unde: In cōuiuio ne ꝓximū argu C
as. Et ſequit̄: Nō premas eū in repetendo. Nō Eccl. 31. d.
ſolet eñ homo ebrius vel iratus obiurgationi
acquieſcere: q̄ tamē refrigeratus ſolet patienter
cū corrigit̄ ſuſtinere. ¶ Uel dic ꝙ nabal q̄ inter Aliter
pretat̄ ſtultus / eſt peccator: qui eſt peſſimꝰ et ma
licioſus / immiſericors / iniurioſus / ingratus / obli-
uioſus / obſtinatus et ceruicoſus. Dauid eñ pa-
ſtores eius et greges eius defenderat: et ideo fu
it ingratus ⁊c. Talis igit̄ cuius cor emorit̄ et la-
pidificat̄ per obſtinationē: poſt decē dies. i. de-
cē mandatorꝫ tranſgreſſionē morit̄ et morti tem
porali et ꝑpetue cōdemnat̄. Unde Ezech. Ania Ezech. 18. a.
que peccauerit / ipſa morietur.

¶ Capitulum viceſimūſextū Tertius
Et venerunt ziphei ad ſaul in gabaa
dicentes. Moralitatū Caplm XXI

Cum ſaul ꝓſequeret̄ dauid: et in medio
exercitus ſui in tabernaculo quieſceret
et dormiret: ciphūq̄ aque et haſtā ad
caput ſuū haberet: ⁊ dauid de monte deſcende-
ret: caute tabernaculū regis intrauit: ipmq̄ dor
mientē inueniens / haſtā et ciphū abſtulit: et re-
diens in montē iterꝫ aſcendit: et clamare incipi-
ens huiuſmodi verba dixit: Nōne reſpondebi-
tis verbū? Ingreſſus eſt vnus de turba vt inter
ficeret regē. Uiuit dñs / q: filij mortis eſtis vos:
qui nō cuſtodiſtis dñm veſtrū chriſtū. Ubi inq̄t
eſt haſta regis / ⁊ vbi ciphus? ⁊c. Abner igit̄ me-
rito reprehendit̄: q̄ dñm ſuū non cuſtodiuit / ſed
dormiēs ipm in ꝑiculo dimiſiſſe ꝓbat̄. ¶ Per Moralitas
dauid q̄ in montibus morabat̄ / et interp̄tat̄ ma- D
nu fortis: in hoc loco poſſumus diabolū intelli
gere / q̄ ſcʒ valde eſt fortis: et in hoc loco in mon
tibus. i. in ſuꝑbia vel in elatione ſuꝑbie ſemper
dinoſcit̄ habitare. Uñ Iob: Ipſe eſt rex ſuper Iob. 41. d
oēs filios ſuꝑbie. Et alibi: Huic mōtes herbas Iob. 40. c
ferunt. Per regē iſrael chriſtū intelligo: ꝑ abner
vo q̄ interpretat̄ patris lucerna / intelligitur ra-
tio. Iſta eſt igit̄ veritas / ꝙ rex iſrael chriſtus cō
tra dauid manu fortē. i. cōtra diabolū ſuperbuꝫ
et montoſum militans: quandoq̄ in ſacramēto
altaris / vel etiā ſpūaliter ꝑ gratiā in tabernacu-
lo cordis humani recipit̄: vt ibi quieſcat / habi-
tet et moret̄. In nullo eñ loco chriſtus dulcius
dormit / ꝙ quādo in mūdo corde ꝑ gratiā requie
ſcit. Unde in Cañ. Dū eſſet rex in accubitu ſuo: Cant. 1. d.
nardus mea dedit odorē ſuum. Sed reuera ad
hoc ꝙ rex iſte ī corde humano poſſit ſuauiter re
quieſcere: tria debent eū ſociare / ſcʒ abner prin-
ceps exercitus virtutū. i. lucerna rōnis que vigi
let: haſta. i. memoria crucis que ſuſtentet: ciphꝰ
aque. i. humor deuotionis / cōpaſſionis et com-
punctionis qui irriget. Sed reuera quādoq̄ fit
ꝙ iſte vigil. i. rō ita mundi delicijs delectat̄: ꝙ a
cura diligentie tepeſcit / ita ꝙ dormiēs hebetat̄.
Et tunc ꝓculdubio venit vnus de terra / ſcʒ dia-
bolus: q̄ in tabernaculū ꝑ tentationes ſe inge-
rit: ⁊ haſtā et aquā. i. crucis memoriā ſeu diuini
timoris lanceā deuotionēq̄ et cōpunctionē tol-
lit: et clamoribus malarꝫ cogitationū regem in-

E quietat: ⁊ in corde quieſcere nõ permittit. Quis es tu inquit q̃ clamas ⁊ inquietas regẽ? Cõcludi igit̃ poteſt: ꝙ abner.i. ratio q̃ nõ vigilat: ſʒ ad re gẽ latronẽ diabolũ intrare/et ipſum ſpoliare ꝑmittit: merito debet redargui/et mortis filia nũ
Mat.24.d capari. Uigilate igitur: q: ſi ſciret paterfamilias qua hora fur veniret/vigilaret vtiq̃.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ Text⁹: Factum eſt autẽ in diebus illis: congregauerunt philiſtijm. Moralitatũ Capitulum XXII

HIc ponit/ꝙ cũ dauid ad achis regem geth fugiſſet: ⁊ omni die a conuicinis gẽtilibus multas raperet predas: ⁊ cũ ipſi regi gentili predicaret ꝙ dictas ꝑdas nõ a gentilibus/ſed a filijs iſrael apportaret: de quo idẽ rex ſumme gaudebat: idẽ dauid tali vtebaẽ cautela: q: ſcʒ nec viro nec mulieri parcebat: ſʒ ne contra eũ loquerent̃/oẽs generaliter occidebat. Iſta cautela generaliter vtũtur multi latrones: quia ſcʒ eo ſolo q: timent reuelari poſtq̃ rapuerunt occidũt: et qui alias parcerẽt/nulli parcunt. Mortuo ſamuele cũ philiſtini cõgregarẽtur ⁊ inſurgerent contra ſaul: ⁊ dñs ſibi reſpõdere nollet per ſomnia/nec ꝑ ſacerdotes/ nec ꝑ ꝓphetas: mulierẽ phitoniſſam adijt: ⁊ ſamuelẽ ſuſcitare popoſcit. Qui ſtatim phitonice ꝑ ſcientiã ſuſcitatus/euentũ belli ſibi ꝑdixit: ⁊ ꝙ in craſtino cũ filijs ſuis moriturus eſſet ſibi certiſſime
F reuelauit. Quod etiã euentus rei poſtea cõprobauit. De iſta ſuſcitatione/ſcʒ vtrũ fuerit vera anima ſamuelis: quod ponit Augu. ⁊ Eccli. xlvi. Inſup vtrũ fuerit ſpũs malignus: vt ponit Beda i gloſſa Act. xvi. nõ eſt ꝑſentis negocij diſputare.
Moralitas ¶ Hic ſolũ moraliter dico: ꝙ ſaul ſignificat rumoꝝ inueſtigatores: q̃ ſcʒ multotiẽs ſolẽt audire illud quod nunq̃ voluiſſent euenire: q: ꝓ certo ſepe fit ꝙ dũ ſuſpicioſus diligenter inquirit: ⁊ a viuis ⁊ a mortuis ꝑſcrutari cõtendit: ſepe infortuniũ inuenit: ꝓpter quod diſplicentiã
Eccl.3.c. mox incurrit. Ideo dicit̃: Non eſt neceſſarium ea que abſcõdita ſunt videre oculis tuis: in ſup-
Aliter uacuis reb⁹ noli ſcrutari. ¶ Ul' dic ꝙ ſamuel ꝓpheta/et tñ mortuus: ſignificat virũ ſcientificũ ⁊ peccatorẽ: q̃ reuera multa vera et bona ſolet dicere ⁊ ꝑdicare: licet non faciat: ita ꝙ non reſtat
Mat.23.a. niſi hoc quod dicit̃: Quod dicunt facite ⁊c.

¶ Capitulũ triceſimũ Tertius: Cumq̃ veniſſent dauid et viri e⁹ in ſicelech. Moralitatũ Capitulũ XXIII

DAuid ſequens amalechitas/ꝓ eo ꝙ ſicelech ſuccenderant: ⁊ viros et mulieres captiuos ducebant: puer egyptiũ quẽ infirmantẽ ⁊ lapſum dñs ſuus dimiſerat/inuenit. Quẽ in ductorẽ eligens/amalechitas diſcumbentes ⁊ edentes ⁊ bibentes: et quaſi feſtũ facientes inuenit: quos occidens/predã quã tulerant reportauit: et captiuatũ populum liberauit: et etiã de bonis acquiſitis in illo bello equã portionẽ illis q̃ in bellũ deſcẽderant/ et illis qui
Moralitas lapſi ad ſarcinas remãſerãt/diſpẽſauit. ¶ Iſte puer egyptius quẽ dñs ſuus lapſum ⁊ infirmuʒ
G dimiſerat: ſignificat quoſdã paupes homĩes tenebris tribulationũ et miſeriaꝝ obtectos: q: ſcʒ egyptius interpretat̃ tenebra: infirmitatib⁹ ⁊ miſerijs fatigatos.i. a dño ſuo/ſcʒ a mundo cõtemptos et ꝑtermiſſos: q: reuera ſepe fit/ꝙ cum dauid.i. deus: amalechitas qui interpretant̃ terrã lambẽtes.i. homines terrena diligẽtes/vult cõprehendere et cõuertere: quandoq̃ de vno paupere homine ſolet ductorẽ.i. prelatũ vel predicatorẽ facere: quo ſcʒ tandẽ mediante ⁊ cooperãte ſolet tales mũdanos/carnales et auaros capere: et eos ꝑ penitentiã mortificare: et vitã carnalẽ in eis occidere: et eos virtutib⁹ et fidei ſubiugare. ¶ Uel pone ꝙ ſicut egyptius cooperat̃ Aliter
dauid ad amalechitas vincẽdos et inueniẽdos ſic mali cooperãtur quandoq̃ bonis ad demones vincẽdos/vel ad malos alios puniẽdos: vt patet de bonis ꝓlatis et principib⁹: q̃ malis officialibus et ſtipendiarijs vtuntur ad iuſticiã exequendã. Apls: Diligentib⁹ deũ omnia cooperã Ro.8.e
tur in bonũ. ¶ Uel dic exẽplariter de liberalitate Aliter
et curialitate boni principis: qui ſcʒ lapſis et remanẽtibus debet cõpati/ et omnib⁹ equaliter cõdiuidere et partiri. Unde dicit̃: Cunctis filijs Leui.6.d
aaron equaliter ꝑ ſingulos diuidetur. ¶ Uel ſi Aliter
vis allega cõtra malos tyrãnos: qui nunc letantur et luxuriant̃ in predis: quas a filijs iſrael.i. a bonis chriſtifidelibus rapuerunt. Sed dauid.i. chriſtus/ſubito quandoq̃ dũ nõ aduertunt irruit ſup eos: et eos per mortẽ et infortunia interfi- D
cit: et illa q̃ rapuerunt mũdi bona/ipſis ſubtrahit. Uñ Lu. Stulte hac nocte repetẽt animã tu- Lu.12.c
am a te: q̃ aũt paraſti/cuius erũt? ⁊c.

¶ Capitulũ triceſimũprimũ textus: Philiſtijm aũt pugnabãt aduerſum iſrael. Moralitatũ Capitulum XXIIII

SAul vulneratus a ſagittarijs/pro eo ſcʒ totũ pondus prelij verſum fuit ad ſaul: ab armigero ſuo ſe occidi popoſcit: timens ꝙ philiſtini venientes ipſum occiderent illudentes. Cũ igit̃ armiger ipſm occidere nollet: ipſe ſaul ſup gladiũ ſuũ incubuit: quod et armiger ſuus ſimiliter ſtatim fecit: et ſic vterq̃ ꝓprio gladio interijt ⁊ defecit. ¶ Saul rex ſignificat Moralitas
ſuperiorẽ et rectorẽ: in quẽ ꝓ certo totũ pondus prelij.i. tota ſarcina tentationũ vertit̃: inquãtuʒ diabolus debellare ſupiores pre ceteris conat̃: vt ſcʒ eoꝝ exẽplo alij faciliter deuincant̃. Sepe igit̃ fit/ꝙ poſtq̃ iſte ſuperior a ſagittarijs.i. a demonibus ꝑ tentationes eſt vulneratus: proprio gladio.i. ꝓprio conſenſu ſeipſum interficit: inquantũ peccato voluntarie cõſentit: ⁊ in preſentia armigeri.i. in cõſpectu ſubditoꝝ ſuoꝝ ſeipſm per vitia tranſuerberat ⁊ tranſfigit: cuius exemplo procuidubio armiger ille.i. ſubditus q̃cũq̃ ſtatim ad ſimile ꝓuocatur: et etiam morte ſimili per vitia ingulatur. Sicut enim dicit Grego: Uitiũ rectoris facile trahitur a ſubditis in exẽ- Gregorius
plum. ¶ Uel dic ꝙ iſti qui proprijs gladijs trãſ Aliter
fixi ſunt/inuidos ⁊ detractores deſignant: q̃ re-

A nere ꝓprio gladio.i. ꝓpria inuidia vel odio ſe-
ipſos ante oīa vulnerant: ⁊ doloris ſui iaculo ſe
Pſal.36.c. cruentant. Pſal. Gladius eoꝝ intret in corda
Aliter eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ armiger ſaulis ē adulator ṗn
cipis: qui ſcʒ magiſtrū ſuū noluit interficere: qꝛ
iſti dn̄os ſuos nolunt corrigere/vel gladio veri
percutere: ⁊ ideo iſti dn̄i ꝓprio gladio.i. propria
vindicta ⁊ poteſtate quā habent/ ſeipſos occidūt
inquantū ſeducti a ſuis armigeris ⁊ adulatori-
bus/officialibus ⁊ ballius: dicto gladio ſeu do
minio abutunt̄. Ipſi tamē armigeri.i. adulato-
res ſeu mali cōſiliarij/imunes nō euadunt: quia
ſcʒ ipſi ꝓprijs gladijs pereunt: inquantū ꝓpter
abuſum poteſtatis ſibi cōmiſſe/ſpūaliter ⁊ eter
naliter ſe occidūt. Iſtud etiā dici poteſt contra
cōfeſſores ⁊ ṗdicatores frequentantes curias
principū: qui ſcʒ libentius ſolent adulari ꝙ veꝝ
dicere: q̄ nec audent magnates reprehendere: ⁊
ſic vterqʒ ſolet perire: ſicut bene patʒ in Ezech.
Ezech.3.c Ipſe impius in iniq̄tate ſua quā operat⁹ eſt mo
riet̄: ſanguinē aūt eius de manu tua requirā. Et
Eſa.3.b ideo talibus ſupioribus loquit̄ ſcriptura: Po-
pule meus/q̄ te beatū dicunt: ipſi te decipiūt. Et
Eſa.9.c ſequit̄ ibidē: Et erunt q̄ beatificant ſeducentes
Eodē ca.c ⁊ q̄ beatificant̄ ṗcipitati. ¶ Mortuis ſaule ⁊ fi-
lijs eius ſup monte gelboe: venerunt philiſtini
ad ſpoliandū mortuos: ⁊ inuenerūt ſaulē et tres
filios eius mortuos ⁊ interfectos iacētes i mon
B te gelboe: ⁊ preſciderūt caput ſaul: et ſpoliaue-
runt cū armis ſuis: ⁊ miſerunt ꝑ terrā philiſtino
rū per circuitū: vt annūciaret̄ in templis ido-
loꝝ ⁊ in populis. Et poſuerunt arma eius in tē-
plo aſtaroth: ⁊ ſuſpenderunt corpus eius in tē-
plo bethſan. Sʒ viri iabes galaad de nocte ve
nientes/cadauera ſaulis ⁊ filioꝝ eius mortuorū
de muro tulerūt: ⁊ ſuccenſa ciuitate ſecū appor-
tauerunt: ⁊ iuxta iabes ciuitatē ꝓpriā ſepelierūt.
Moralitas ¶ Philiſtini qui interpretant̄ poculo ruentes/
ſunt demones: qui ſcʒ poculo ſupbie inebriati/
de empyreo celo corruerūt. Poſtꝙ igit̄ iſti ſup
montē gelboe/vbi nec ros nec pluuia deſcendit
.i. ſup mundi altas dignitates ⁊ excellētias: ſaul
⁊ tres filios eius.i. animā ⁊ tres potentias eius:
gladijs tentationū ꝑcuſſerunt: vtpote/qꝛ primū
filiū ſcʒ intellectū/occiderūt ꝑ ignorantiā. Secū
dū vō filiū/ſcʒ affectū ꝑ cōcupiſcentiā. Tertium
filiū ſcʒ memoriā/ꝑ ingratitudinis obliuiſcētiā:
ita ꝙ iſte cū filijs ſuis in bello iā mortuis iacet i
terra ꝑ terrenoꝝ affectū ⁊ auariciā: ſtatim ꝓcul-
dubio cōuertunt̄ ad caput recte intētionis ſibi
tollendū: ⁊ ad eos armis.i. virtutibus alijs ſpo
liandos: ⁊ ad eoꝝ mortē.i. peccata denūciandū
publicandū ⁊ diffamandū: ipſos quoqʒ in mu-
ro bethſan.i. in mūdo ꝑ affectionē affigunt: et ꝑ
elationē ſuſpendūt. Bethſan eīm interpretat̄ do
mus dormientis/domus ſecuritatis/dom⁹ abū
dantie ⁊ fertilitatis: ſignificās ſatis ꝓprie mun-
dū iſtū: q̄ reuera eſt dom⁹ dormientiū.i. delitio-
ſoꝝ: dom⁹ ſecuroꝝ.i. ſuperboꝝ obſtinatoꝝ: do-
mus abundantie.i. diuitū ⁊ opulentoꝝ. In iſta
igitur ciuitate.i. mundo: mortui peccatores ſu-
ſpendunt̄: ⁊ ibi per affectionē nimiā affigantur. C
Unde dicit̄: Suſpendite caput holofernis ſup Iudit.14.e
muros. Uiri vō iabes galaad.i. iuſti/cadauera
taliū tollunt: inquantū ſcʒ malā maloꝝ vitam et
mortem memoriter recipiunt: ⁊ in corde ſuo ſe
peliunt ⁊ abſcondunt: ⁊ ſic ex cōſyderatione ma
loꝝ ſeipſos corrigunt ⁊ cōuertunt. Unde in Pro
uer. Per agrū pigri hominis tranſiui: et ecce totū Pro.24.d
operuerant vepres ⁊ ſpine. Quod cum vidi/ad-
hibui cor: ⁊ exēplo didici diſciplinā. ¶ Uel etiā Aliter
de cadauere.i. de morte pene pōt intelligi: qꝛ re-
uera quando aliquis tyrannus a demonib⁹ oc-
ciditur/ſuſpenditur/⁊ in inferno necatur: a iuſti
corde ſepeliend⁹ eſt: vt pena talis caueat̄. Pſal.
Letabitur iuſtus cū viderit vindictā: manus ſu- Pſal.57.b
as lauabit in ſanguine peccatoris.
¶ Moralitatū primi libri Regū finis:

¶ Liber decimus moralitatum ſecundi libri Regum.

¶ Capitulū primū Textus: factum eſt autem poſtꝙ mortuus eſt Saul Moralitatum Capitulum I

PRetermit-
to adulationē amalechite
q̄ ſaulis coronā portabat D
⁊ armillā: q̄ etiam ſaulem
ſe occidiſſe iactabat: ex q̄-
bus dauid gratiā ſe adipi
ſci ſperabat: ſed tamen da
uid ipſm ꝓpri⁹ interfecit.
¶ In quo notari poteſt/ꝙ rex/princeps vel pre Moralitas
latus nō debet adulatores audire vel recipe: nec
eos etiā ſi munera offerant: et ſi etiam inimicos
ſuos ſe grauaſſe aſſerant/diligere: ſed pot⁹ cor-
rigere vel punire. ¶ Uel dic ꝙ quādoqʒ hō cre- Aliter
dit reportare ṗmia/vnde reportat damnum vel
vituperiū. Unde Hiere. Expectauimus pacē/et Hiere.14.d
ecce turbatio. Pretermitto etiā de planctu da-
uid ⁊ maledictione montiū gelboe: necnō de ad
uētu dauid in hebron cū duab⁹ vxorib⁹: ꝑ quod
deſignāt q̄dā chriſtū ad eccleſiā cū duobus po-
pulis venientē/⁊ ibi etiā regnantē ⁊c̄. Et etiam
tranſeo de morte azahelis curſoris velociſſimi.
Uerūtamē ſterilitas per mōtes/vbi nec ros nec
pluuia cadebat. Poſt imprecationē iſtā ſm̄ ali-
quos accidit: q̄nimmo extunc ſteriles fuerunt q̄
ante fertiles fuerant: ceteri vō montes a domi-
no fuerunt viſitati. Iſti vero a viſitatione domi
ni deſtituti/poſſunt intelligi quidā obſtinati/in-
corrigibiles peccatores: in quibus ſcʒ nec ros
deuotiōis/nec pluuia miſericordie aut cōpaſſio
nis poteſt cadere: q̄nimmo ſemꝑ ſicci/indeuo-
ti: ⁊ quo ad bona opera ſteriles ꝑmanere volūt:
ceteriſqʒ vicinis ⁊ ſocijs ꝓſperantibus ⁊ letan
tibus/⁊ virtutū ⁊ opeꝝ copia exuberātibus: iſti
ſoli ꝯſueuerūt ſteriles ꝑmanere: ita ſcʒ ꝙ eos do-
minus quaſi deſperans de ipſoꝝ ſalute/nō viſi-

E tat.ſ.inſpirando vel corrigendo:immo ipos in
ꝓpria ſterilitate dimittit:de eoꝝ ſalute/vt appa
ret pma facie nō curādo. Unū iſtis videt dicere il
Oſee.4.c lud Oſee: Non viſitabo ſup filias veſtras cū fu
erint fornicate. Iſta etiā ꝯtrā ad quoſdam miſe-
ros poſſunt applicari:q ſcȝ in tpalibus ſunt in-
fortunati:ꝙ nullū bonū poteſt eis euenire. Un-
Eze.35.c. de talibus pōt dici illud Ezech. Letare vniuer-
Ca.II.d ſa terra:in ſolitudinē te redigaȝ. ¶ Dicit in iſto
ſecūdo capitulo:aſabel erat curſor velociſſim⁹/
ſicut vnus ex capreis q eſt in cāpis. Iſte igit ꝑ-
ſequebat abner pncipē exercitus iſrael:ꝛ ꝗuis
ipm abner dulcibus verbis a pſecutione retra-
beret:ceſſare tñ noluit/nec ad dexterā nec ad ſi-
niſtrā declinauit. Quo viſo abner auerſa haſta
ipm in inguine pcuſſit:ꝛ ſtatim mortuus cecidit
Moralitas ¶ Iſtud exponit moraliter de platis ꝛ ſubditis
qꝛ abner dux q interptat patris lucerna intelli-
git bon⁹ plat⁹:p azabel vo curſorē intelligit in-
ſtabilis/ſubditus ꝛ ꝓteruus: vel aliquis malus
pnceps:qꝛ ꝓ certo qñqꝫ ꝯtingit ꝙ azahel.i.ali-
quis malus ꝛ ꝓteru⁹ ſubditus/principem et du
cem eccleſie platum pſequitur:ꝛ tunc pmo de-
bet ipm dulciter monere:ꝛ a cepto malo ꝓpoſi
to benigniter refrenare. Qui ſi ceſſare noluerit
tunc haſta ſeuere ſententie debȝ adhiberi:vtpo
te qꝛ tunc debet excōicari vel acrius caſtigari.
Uerūtamē iſta haſta dicit auerſa fuiſſe:qꝛ reue-
ra platus debet caute quāto plus poteſt/ꝛ quaſi
haſtā viriū aduertēs/peccatorē ex obliquo pcu
F tere vel arguere:vt ſic poſſit a ſupbia ſua cade-
re ꝛ a furore maloꝝ opeꝝ ceſſare. Qui ſi ex dire-
cto pcuteret/poſſet faciliter amplius inſanire.
Quod potiſſime in correctiōe pncipū debȝ eſſe
qꝛ ꝓ certo niſi iſti ex obliquo ꝛ ex indirecto pcu
tiant:ſed potius aperte ꝛ euidenter aggrauent:
ſtatim in furiam ꝯuertunt:ꝛ ſic nullaten⁹ ſupe-
rant. Lignū eñ ꝛ non ferrū debet ad iſtos verti
ꝛ obtuſa correctiōe/non aſpa debent pcuti:ꝛ ſic
ſolent facilius p humilitatē cadere/ꝛ p penitēti
am mortificari/ꝛ p diſciplinā debitā ſupari. Un
Aliter Seneca dicit: Parcēdo melius vinces ꝙ puni
endo. ¶ Uel dic ꝙ abner eſt diabolus:q patris
lucerna ꝓ eo dicit:qꝛ luce limpidi intellectus vi
gere dinoſcit. Azabel aūt q interptat videns de
um/vir iuſtū ſignificat:q deū p ꝯtemplationem
videt:ꝛ cōtra diabolū diligēter currit ꝛ pugnat
Igit ſepe ſit ꝙ azahel iſte.i.homo iuſtus ꝓpriā
fragilitatē non attēdēs:ſed de curſu bonoꝝ ope
rum ſuoꝝ plus debito pſumens:abner.i.diabo
lum nimis ardēter inſequit:ꝛ ex viribus ꝓpriis
contra ipſum preualere conatur. Quod videns
diabolus/ſtatim auerſa haſta.i.aliqua tentatio-
ne indirecta ipſum percutit:vtpote quia prete-
ritas carnis delicias ſibi ad mentem reducit:ꝛ
in inguine.i.in genitalibus per luxuriam ipſum
ledit:ꝛ ſic ſpiritualiter occiditur/qui indiſcrete ꝛ
vltra vires diabolum impugnare ſe credit:ꝛ q
de ꝓpriis viribus vltra poſſe confidit. Quod
potiſſime ad nouitios religioſos ꝛ conuerſos ꝑ
tinet:qui in principio plus debito ſunt feruen-
tes:quapropter faciliter delinquunt/ꝛ maxime G
per luxuriā inquā cadūt. Ideo docet btūs Apls: 1.Co.9.d
Sic currite vt cōphēdatis. ¶ Uel dic ꝙ dia- Aliter
bol⁹ hoīem auerſa haſta in inguine pcutit/qñ
de pctō contra naturam ipſum tentat et ledit.

¶ Capitulū tertiū text⁹: Facta ē ergo lōga cōcertatio inter domū dauid et inter domū ſaulis. Morali. Ca. II

ABner qui interpretat patris lucerna
ad dauid vxorē ſuaȝ michol reducēs
quā vir ſu⁹ ſequebat plorās:p ioab ad
mediū porte reducit:a quo in dolo loquēte/per
cuſſus in inguine occidit. ¶ Sic vere dū lucer Moralitas
na fidei/id eſt pdicator nitit ad dauid.i.ad chri-
ſtū/vxorē ſuā/id eſt eccleſiaȝ reducere:ꝛ eā a viro
carnali/id eſt a mūdo ꝛ a mūdi amore ſeiūgere:
et oēs tribus iſrael/et oīa genera hoīm cuȝ ipſo
cōfederare:ſepe ſit ꝙ Ioab diabolus ipm dolo
ſe p tentationē ad ſe reducit:et in inguine ipm
p luxuriā pcutit:et ſic eū in medio porte ſpūali-
ter occidit/dū medietatē virtutū ſuarū/ſcȝ bonā
vitā ſibi ſubtrahit:aliā vo medietatem ſcȝ do-
ctrinam ſolū dimittit ſibi:ita ꝙ ille ſic dimidia-
tus ꝛ in medio poſitus poteſt dicere illud Eſa. Eſa.38.b.
Ego dixi in dimidio dierū meorū/vadā ad por
tas inferi. Iuſtus ex duobus conſtat/ex vita ſcȝ
et doctrina:ſed quādo vnū illorū tollitur:tunc
in medio conſtituit/et ſpiritualiter mediatur.

¶ Capitulū quartū text⁹: Audiuit autem Iſboſeth filius ſaul/ꝙ cecidiſſet abner in hebrō. Moralitatū Ca. III H

ISboſeth rex Iſrael dormiebat ſuper le
ctū ſuū in meridie. Oſtiaria aūt domus
purgans triticū/obdormiebat dū pur-
gabat. Habebat aūt idē duos viros principes
latronū/rechab et banaa fratres:q tollētes ſpi
cas/et vidētes dormire regē: domū eius latēter
intrauerūt/ſpicas tritici aſſumētes/et i inguine
pcuſſerunt:et eū impie iugulātes/caput ei⁹ he-
bron ad dauid detulerūt:et exinde reportare p-
miū crediderūt. Uerūtñ dauid iuſte ipoꝝ facin⁹
abhorruit:et qꝛ innocentē occiderāt/ipſos ſta-
tim interfici fecit. ¶ Iſta exponūt ſancti mora- Moralitas
liter ſic. Dicunt eñ ꝙ Iſboſeth rex Iſrael ſigni
ficat ſpm ſeu animā:qꝛ ꝓ certo ille ſemp habet
in cuſtodia ſua virū et mulierē.i.rationē feruidā
vel inertē. Iſta igit eſt veritas/ꝙ qñ Iſboſeth/
id eſt anim⁹ noſter cōſtituit ſibi cuſtodē oſtiorū
id eſt ſenſuū:nō virū/ſed mulierē.i.nō rōnē viri
lē et diſcretā/ſed magis tepidā atqꝫ mollē. Re-
uera ſepe ſit/ꝙ dū iſta ancilla oſtiaria.i. tepida
ratio:triticū debet purgare/id ē ꝟtutes a vitiis
ſepare:ipſa i delectatiōib⁹ dormit: et curā ſolli
citudinis et vigilātie p negligētiā derelinquit:ꝛ
ſtatim veniūt latrones.i. demōes vel tētatiōes
q ſpicas/id eſt ꝟtutes depdant:ꝛ domū mentis
id eſt ianuas ſenſuū ingrediunt:ꝛ regē iſtum ſcȝ
alaȝ lapſā/dormientē et remollitā/p calorē meri
dianū et p cōcupiſcētie feruorē inuenientes/ſtati
cōtra eū debacchant. Et qꝛ hō citi⁹ inclinat ad
luxuriā ꝙ ad alia vitia:ideo ipm dicunt pmo in

A inguine/id eſt in carne ꝑ luxuriā ꝑcutere: ⁊ ſic ꝑ
cōſenſum caput.i.mentē ſolent ſibi ſubtrahere:
⁊ ꝑ diuerſa vitia ipſum cape ⁊ grauare. Et ſic iſbo.
ſeth q̄ interpretaᷓ vir ꝯfuſionis/cuſtode femīa
mortē: qſi animus q̄ ad ſui cuſtodiā nō virū/ ſed
feminā.i.nō virtutē/ſed molliciē poſuerat: a ſpi
ritualibus hoſtibus iugulaᷓ. Fortis eñ et vigil
ſenſus vigilans/nō dormiēs: nec negligens ſeu
muliebris apponi debet/vt fores cordis cuſto
diat: quē ſcʒ nec negligentie ſomnus opprimat:
Mor.13.d. nec ignorātie error fallat ſm Gregoriū. Vñ ia
nitori precipit vt vigilet. ¶ Vel dic ꝙ rex eſt ꝑ
Aliter latus malus/vir ꝯfuſionis ⁊ vanus: q̄ ſcʒ in do
mo ſua et in ſtatu ſuo dormiens: ⁊ in honore ſu
ſcepto plus debito ſe delectās: in portis dom⁹
ſue.i.in curis ⁊ negocijs hoſpitij ſui/necnon in
beneficijs eccleſie vel in iudicijs q̄ antiquit⁹ fie
bant in portis: qñꝙ ponit ⁊ aſſignat mulieres/
⁊ nō viros: ꝑſonas molles/⁊ nō homines virtuo
ſos: qui etiā in delitijs dormiūt: nec ad opa ſibi
iniuncta inuigilant per diligentiā aut attēdunt.
Sic ergo fit ꝙ latrones ⁊ tyrāni/⁊ eorū officia
les ⁊ balliui: iſtoꝝ domos.i.eccleſiaꝝ poſſeſſio
nes intrant: et ſpicas.i.diuitias eoꝝ rapiunt et
deuaſtant: caputꝙ.i.capitale iſtius regis aufe
runt ⁊ detraxerunt. Et qꝛ ſic dormientes ⁊ negli
gentes eos inueniūt: ideo bona ipſoꝝ tam pre
latoꝝ q̄ ſubditoꝝ rapiunt ⁊ deuaſtāt. Nō debet
ergo ſuꝑior negligenter dormire: nec in eccleſi
arū ianuis/ officijs ⁊ bñficijs muliebres et ſom
nolentos et deſides inſtituere et etiā locare: ſed
B potius viros.i.virtuoſos et vigiles ibi ordina
Lu.2.b re. Bene ergo dicit Luc. ꝙ paſtores erant in re
gione eadē vigilantes: ⁊ cuſtodiētes vigilias no
Aliter ctis ſup gregē ſuū. ¶ Vel dic ad litterā/ꝙ mul
ti ſunt hodie eccleſiaſtici vel prelati: qui ad cu
ſtodiā cameraꝝ ſuaꝝ non habent viros/ſed mu
lieres: quapropter latrones.i.vitia iſtos oppri
munt: et etiam latrones mundi.i.ſeculares ꝑn
Aliter cipes eos per rapinas cōfundūt. ¶ Vel dic cō
tra proditores: quos ſcʒ dauid.i.bonus prelat⁹
nō debet diligere: Imo dato etiam ꝙ in fauorem
eius ꝓditionē faciant: debet tamē eoꝝ facin⁹ ab
horrere/et eos ſeueriter caſtigare: exemplo ale
xandri magni: qui duos principes darij/q̄ ipſm
fugientē occiderant: ⁊ inde gloriā ab alexandro
ſperabant: ſuper ſepulchrum ipſius darij fecit
ſuſpendi: ſicut ſcribitur in libro philoſophorū
Aliter moraliū ca. de alexādro. ¶ Vel ſi vis allega cō
tra eos qui tenent ſecū malos homines/homi
cidas et latrones: qꝛ iſti quandoꝙ in ſuū ꝓpriū
magiſtrum inſurgunt: ⁊ eum depredantur/ vel
perimunt ⁊ occidunt. Exemplū de athеon/ quē
canes ſui comederunt. Exemplū etiam iſtis no
ſtris temporibus de duce athenaꝝ: quē ſui pro
prij ſtipendiarij proditionaliter occiderūt. Iſte
eñ niſi ſecū latrones tenuiſſet: nunq̄ per eos oc
Eccl.9.d ciſus fuiſſet. Bene ergo docet Eccl. Iuſti viri
ſint tibi conuiue.

¶ Capitulum quintū tertius: Et vene
runt vniuerſe tribus iſrael ad dauid

Moralitatū Capl'm IIII C

D Auid cū iret debellare populū hiebu
zeum q̄ habitabat in hieruſalē/dictum
eſt ſibi ſic: Nō ingredieris huc: niſi ab
ſtuleris cecos ⁊ claudos. Promiſit ergo dauid
ducatū ſeu principatū illi qui prius hiebuzeum
ꝑcuteret: ⁊ qui fiſtulas domatū tangeret: et q̄ ce
cos ⁊ claudos qui odiebant animā dauid abſtu
liſſet. Que omnia ioab feciſſe legit: ⁊ ideo ex tūc
exercitus princeps fact⁹ fuit: ſicut hic ⁊ alibi re
peritᷓ. Cepit igiᷓ dauid arcē ſion: ⁊ eā edificauit/ 1.Para.11.b
⁊ in ea habitauit. ¶ Dic ſi vis myſtice: ꝙ dauid Moralitas
eſt prelatus ſuperior: cuius ſcʒ cura debet eſſe hie
ruſalem.i.eccleſiā vendicare: ⁊ eā de manu hie
buzeoꝝ ⁊ tyrannoꝝ vel vitioſoꝝ penitus libera
re: ⁊ exinde claudos.i.vacillātes in fide et mori
bus/⁊ cecos et ignorantes et obſtinatos penit⁹
abdicare: ⁊ ab eccleſie ꝓmotionibus effugare.
Unde hic dicitᷓ: Cecus ⁊ claudus nō ingredien 2.Re.5.b
tur in templum dñi. Quid ergo debet facere iſte
dauid/ſcʒ prelatus ſuꝑior? Pro certo ipſe debet
edictū ꝓponere: ꝙ ille ſubditoꝝ ſuoꝝ in exerci
tu eccleſie erit dux ⁊ prelatus ⁊ beneficiat⁹ ⁊ pre
miat⁹: q̄ ad huiuſmodi opa erit primus: ipſmꝙ
debet ducē.i.prelatū/officialē vel beneficiatū in
eccleſia facere: q̄ hiebuzeos.i.tyrānos et pecca
tores ſciuerit per predicationē ꝑcutere: fiſtulas
⁊ aqueductus malaꝝ ſcientiaꝝ reprehendere et
tangere: cecos ⁊ claudos.i.malas perſonas ob
ſtinatas ⁊ malicioſas: que ſcʒ alam dauid.i.bo
nū prelatū vt cōmuniter odiunt: eradicare peni
tus ⁊ auferre: et ſic iſte talis poterit Ioab/ q̄ in D
terpretaᷓ pater/cōparari: quia ſcʒ pater ⁊ ſupe
rior merebitᷓ ab alijs appellari: ⁊ tanq̄ paſtor et
pater maior pre alijs ordinari. Eſa. Pater futu Eſa.9.b
ri ſeculi/princeps pacis. Patrē vocabis me: et Hiere.3.f
poſt me ingredi nō ceſſabis. ¶ Si vis dic mo Aliter
raliter: q̄ dauid eſt de⁹ q̄ hieruſalē.i.animam a
hiebuzeis.i.a malis cogitationibus mundat: et
fiſtulis male doctrine eam euacuat: claudos.i.
claudicationē malicie vel inconſtantie: cecos.i.
cecitatē ignorantie inde fugat: et ipſam virtuti
bus edificat: ⁊ in arce ſion.i.in ſpelunca mentis
ſpiritualiter habitat: et ibi ꝑ gratiā perſeuerat.
Pſal. Nō cōmouebitᷓ in eternū/qui habitat in Pſal.124.a
hieruſalem. ¶ Vel dic de chriſto: qui vt habi Aliter
taret i arce ſion.i.in vtero ꝟginis glioſe: voluit
inde hiebuzeū ⁊ cecos et claudos auferre ⁊c̄. vt
ſupra. ¶ Vel dic allegorice: ꝙ hieruſalē eſt ec Allegoria
cleſia: a qua chriſtus hiebuzeū.i.gentilitatē per
cuſſit et deſtruxit: cecos et claudos.i. phariſeos
et ſcribas abſtulit: fiſtulas omnis falſe ſcientie
et male doctrine fregit: et eā virtutibus ⁊ bonis
ꝑſonis edificauit: et ibi per fidē et gratiā habita
uit: et ioab.i.patres ſpūales/prelatos ⁊ predica
tores eſſe maiores i eccleſie exercitu ordinauit.
Vñ in Apoca. Ecce tabernaculū dei cū homini Apoca.21.a
bus: et habitabit cū illis: et ipſi popul⁹ ei⁹ erūt.
¶ Vel arx ſion eſt religio: que magis eſt alta et Aliter
ſpeculatrix eternoꝝ: que interpretatur ſpecula.
Iſtam igitur chriſtus in hieruſalem.i.in eccle

E ſiam edificauit:et eam habitationi proprie de- obededom/id eſt veris martyribus relinq̄bant. G
Pš.131.c putauit. Dicēs illud pſal. Hec requies mea i ſe
Eodē ca.a culū ſecl'i: hic habitabo/qm̄ elegi eam. ¶ Hic
habes quomodo dauid fuit inunctus ſup totū
iſrael: ⁊ dico q̄ legitur dauid ter inunctus fuiſſe.
1.Re.16.c Primo in bethleem/in ſignū regis futuri:ſicut
2.Re.2.a hic patet. Secundo in hebron ſupra iudā. Ter-
2.Re.5.a tio ſuper totū iſrael etiam in hebron: ſicut hic pa
Moralitas tet. ¶ Sic dico/de/q̄ electi tripliciter a deo oleo
cōſolationis vngunť. Primo per gratiā: ſecun
do per anime gloriā: tertio in reſurrectione per
Pſal.44.b corpis ſtolā. Pſal. Unxit te deus deus tu⁹ oleo
leticie pre cōſortibus tuis.

¶ Capitulū ſextū Textus: Congrega
uit aūt rurſum dauid oēs electos ex
iſrael. Moralitatū Capitulum V

D Auid ducente arcā dn̄i in hieruſalem:
⁊ eam cum vniuerſo populo ⁊ inſtru-
mentis muſicis inducente:contigit q̄
boues calcitrarent/⁊ arcam plus debito declina
rent. Quod videns oza ſacerdos/manū ad tenē
dum appoſuit:et ſtatim indignatus dn̄s ipſum
in temeritate ſua percuſſit: qui continuo mortu
us perijt et defecit. Cauſas autē iſtius percuſſio
nis aſſignat ſcholaſtica hiſtoria/dicens:q̄ aliq
dicunt q̄ illud accidit ſibi:quia tetigerat arcam
cum non eſſet ſacerdos. Alij dicunt:quia poſue
rat arcam ſup plauſtrū/cū ipſam humeris por-
tare deberet. Alij dicunt/q̄ nocte illa dormierat
F cū vxore ſua: ⁊ ideo a tactu arce debuerat abſti-
nere. Videns igiť dauid ozam percuſſum/intro
ducere arcam in domū ſuam timuit:quapropter
ipſam in domū obededom declinauit:quapropť
quia illi dn̄s benedixit: ipſam poſtea dauid i p-
Allegoria priam domū introduxit. ¶ Allegorice arca iſta
chriſtū ⁊ eius fidem ſignificat. Dauid v̄o popu-
lum iudaicū deſignat:quia vero dato q̄ dauid.i.
populus iudaicus arcam iſtā.i.dei filiū in prin-
cipio deduceret: ⁊ cū iubilis et canticis in ipſo
crederet ⁊ ſperaret:et de aduentu ipſius cōgau-
deret. Verūtamē ſic factum eſt q̄ dauid.i.popu
lus iudaicus/quando iſtā arcā.i.dei filiuz ſuper
plauſtrū nouū.i.in pura humanitate portatum
vidit poſitū: ⁊ deū factū hominē predicari audi-
uit: ſtatim huiuſmodi arcā.i.chriſti incarnati fi-
dem recipere formidauit: quapropter ad alienaz
domū.i.ad gentilē populū iſta arca/ſcʒ chriſtus
cū fide ſua tranſijt: propter quod ipſe dn̄s conti
nue benedicit ipſum. Finaliter tamē dauid.i.iu
daicus populus/iſtā arcā.i.chriſtū ⁊ eius fidē re
cipiet:et eū in domū ſuam introducet: cū ſcʒ iu-
Ro.11.d xta verbū apoſtoli/intrauerit plenitudo gentiū:
Aliter tunc omnis iſrael ſaluus erit. ¶ Vel ſi vis alle-
ga hic cōtra mundanos amicos: qui ſcʒ amici
ſunt q̄diu vident pſpera: dimittūt vero hominē
quando inſtant pericula ⁊ aduerſa. Iſtud potiſ-
ſime eſt cōtra eccleſiaſticos: qui ſcʒ more dauid
videntes q̄ arca in eccleſia homines occidebat
ſcʒ in principio: quando ſcʒ quaſi oēs epiſco-
pi et clerici martyrizabanť: ipſam dimittebant/
⁊ de eius ſtatu ⁊ beneficio non curabant: ⁊ eam

obededom/id eſt veris martyribus relinq̄bant. G
Nunc aūt quia vident q̄ iſta arca ſcʒ eccleſia: nō
occidit homines/ſed potius eos in tēporalibus
benedicit. Ideo quilibet eam exemplo dauid ha
bere cōtendit: ipſamq̄ ⁊ eius dignitates iocūde
recipit et admittit. Breuiter ergo: multi ſūt qui
onera et pericula ſolent alijs dimittere: lucra ve
ro et cōmoda quando accidunt/ ſolent pro viri
bus vendicare. ¶ Vel iſta allegant de corpore Aliter
chriſti quod ſignificať in arca: quia ſcʒ q̄ndo ab
indignis recipiť/ſepe fit q̄ mortē anime ⁊ corpo
ris ſortiunť. Unde apl's: Qui mādūcat ⁊ bibit 1.Co.11.g
corpus ⁊ ſanguinē dn̄i indigne: iudiciū ſibi mā-
ducat et bibit. Indignus aūt reputatur ille/ q̄ p
carnis delectationē ſe maculat: et ille qui ſacer-
dotis.i.ſacri ducis mores et ſanctitatē repudi-
at: et ille qui onus penitētie impoſitū quod por-
tare debuerat: non p ſe/ſed p aliū circumpor-
tat: qui ſcʒ alijs penitētie onus imponit: et illud
mouere cū digito nūq̄ curat. Tales igiť ſup te-
meritate et indignitate ſua a deo pcutiunť: et a
tactu ſacramēti corpis dn̄i indigni reputantur;
et quandoq̄ miraculoſe occiduntť. Quod cōſy-
derans dauid.i.iuſtus: debet timere: et quādoq̄
ex reuerētia a receptione arce.i.a pceptione ſa-
cramēti ceſſare: ⁊ penas indigne recipientiū vl-
tra formidare. Celebrare eīn quotidie nec lau-
do nec vitupero/dicit Auguſtin⁹. Unde de tali
timore poteſt dici illud Pſal. Juſtus cū viderit Pſal.57.b
vindictā/manus ſuas lauabit in ſanguine pecca- H
toris. ¶ Vel dic q̄ arca ſignificat prelatū: vt vi Aliter
ſum eſt Exo.xxv. Boues qui trahunt arcā/ car
nales parētes ſignificant/ſeu q̄ncūq̄ carnalem
affectum. Plauſtrū v̄o nouū deſignat ipſi⁹ pla
ti dignitatē ⁊ ſtatū/et maxime nouiter ſibi datū:
Oza q̄ ſacerdos nō erat/et cū vxore dormierat:
ſignificat carnalē ſubditū ⁊ inſufficientē et imp
fectū: a ſacerdotio.i.a ſacerdotū morib⁹ alienuz.
et a ſacerdotali dignitate ſemotū. Si igiť cōtin
gat arcam ſup plauſtrū nouū poſitā.i.prelatum
ſup nouā dignitatē cōſtitutū in moribus vacilla-
re/p recalcitrationē boum interioꝝ.i. motuum
carnalium: et boum exterioꝝ.i.amicoꝝ carnaliū
et ſecularių a rectitudine iuſticie declinare: non
intereſt oze p̄mo.i.cuilibet ſubditi: ⁊ maxime q̄
nō eſt ſacerdos.i.hō ſcientificus vel pfect⁹: ſed
potius q̄ cū vxore iacuit.i.quādo eſt carnalis/lu-
xurioſus vel infectus: in iſtā arcā.i.in prelatum
manū mittere.i.ipſum corrigere vel arguere/vľ
obloquendo de eius vacillatione ſe intromitte-
re: q̄nimmo magis debet ſub diſſimulatiōis di-
uerticulo ptranſire. Alı's ſi irreuerēter illam arcā
tangeret: mortē eternā pro temeritate p̄ſumptio
nis ſue facile poterit reportare. Ad quod facit il
lud de hiſtoria triptita: q̄ ſcʒ cōſtantinus impe-
perator de criminibus epiſcoporum noluit iudi
care: ſed potius libellos contra eos oblatos vo
luit cōcremare. Cuilibet igiť oblocutori pōt dici
illud ſupra: Quare nō timuiſti manū mittere in 2.Re.1.c
chriſtū dn̄i? Siſr etiā habes ſup. Et ſicut ibi di- 2.Re.26.b
cit: q̄ dauid fecit illū occidi/q̄ manū i regē ſaulē 2.Re.1.c

A iactauerat ſe miſiſſe: ad denotãdũ ꝙ illi ſubditi
digni ſunt pena: q̄ ꝑ rebelliones ⁊ diffamatiões
ꝯtra ꝑlatos ꝓprios mouent bella. Iſta tñ ſunt
contra multos ſubditos: q̄ ꝗuis ſint peſſimi / nõ
ceſſant tamen ꝑlatos ſuos tãgere / ⁊ obloquẽdo
Exo.22.d. ſeu moleſtando vexare: cum dicaꝛ in Exo. Dijs
non detrahes. et pncipi ppli tui nõ maledices.

¶ Ex eodẽ capl'o ſexto c. Text⁹: Nũci
atũqȝ eſt regi dauid ꝙ benedixiſſet
dñs obededom. Mo: Ca. VI

CUm dauid duceret arcã dñi i domũ ſuã
mira exultatiõe gaudebat: ⁊ accinct⁹ e-
phot lineo / organa manu tãgebat: ⁊ cũ choris ⁊
bucculis corã dño ſaltabat: ⁊ ad quoſlibȝ ſex paſ
ſus bonẽ ⁊ ouẽ deo imolabat: ⁊ ſic honorẽ regiũ
humilitate ſua in laudẽ dñi captiuabat. Quez
vxor ſuo Michol filia regis Saul vilipẽdens /
cepit redarguere: ⁊ triſtis v̾bis leticiã eius incre-
pare. Quã (inq̄t) glorioſus fuit rex iſrael diſcoo
periẽs ſe ante ancillas ſeruoꝝ ſuorum: ⁊ nudat⁹
eſt quaſi nudetur vnus de ſcurris. Cui Dauid le
gitur reſpondiſſe dicens: Ludam ⁊ vilior fiam:
⁊ humilis ero in oculis meis ⁊ in conſpectu do-
Moralitas mini qui elegit me. ¶ Iſta poſſunt allegari ex-
emplariter / quomodo nulla poteſt eſſe tanta
potentia / tanta maieſtas / tanta ſublimitas / tan-
taqȝ felicitas vel ꝓſpitas: quin quando de reb⁹
diuinis agitur / ⁊ quando ad cultum dei ⁊ eius
honorẽ venitꝛ: ſtatim debet humiliari / veſtibus
ꝓſperitatis mundialis exui / ⁊ ꝑ compaſſionem
B ⁊ contritionẽ mundari: ephot lineo.i.mũdicia
cordis indui / ⁊ leticia mentis repleri: ſaltus bo-
norum affectuum facere / ⁊ ſacrificia bonoꝝ ope
rum adimplere: ouemqȝ innocẽtie / ⁊ bouem for-
titudinis ⁊ conſtantie ꝑ ſingulos ſex paſſus.i.ꝑ
ſenariũ opeꝝ miſericordie domino offerre ⁊ im-
molare. Et dato ꝙ Michol filia regis.i.q̄cũqȝ
nobiles ꝑſone / actus ⁊ humilitatẽ ipſius rep̄hẽ
dãtꝛ: nõ debet tñ ꝓpter hoc ceſſare: ſed gloriã ſi-
bi datã deo attribuẽs / debet deuotionẽ ⁊ humi
litatem mundi.ſ. feſtiuitatibus anteferre: ⁊ ſic in
Eccl.3.c eo verificabiꝛ illud Eccl. Quanto maior es / hu-
milia te in omnibus. Conſtat enim ꝙ ſupbi hu
miles vilipẽdunt. Michol dauid in corde ſuo
Job.12.a deſpicit / q̄ſi faſtũ ſupbie ꝑmittit. Job: Deridetꝛ
Aliter iuſti ſimplicitas. ¶ Uel dic ꝙ mulieres q̄ñqȝ vi
ros ſuos qui ſunt deuoti ⁊ humiles / deſpiciunt:
⁊ eos q̄ſi ſunt ſupbi ⁊ faſtidioſi / ampli⁹ diligũt
Uide hic ſi vis pulchrã gloſſã Gregorij de hu
militate Dauid.

¶ Capl'm decimum Textus: Factuȝ
eſt autem poſt hec vt moreretur rex
filiorum amon. Moralitatum Ca-
pitulum VII

DAuid cũ miſiſſet ſeruos ſuoſ ad ꝯſolan
dum amon regem ſup morẽ patris ſui
qui de nouo deceſſerat: Ille credẽs ꝙ
ad explorandũ veniſſet / nuncios illos valde vitu
perauit. Barbas enim medias raſit: ⁊ veſtes me
dias vſqȝ ad nates ꝑſcidit: ⁊ ſic eos ad Dauid
dñm eorum remiſit. Quod dauid cognoſcens /
miſit eis obuiã: et quouſqȝ barbe eoꝝ recreuiſſẽt C
manerẽt i hierico ipſis mãdauit: quos tñ ſeue-
riter poſtea vindicauit: q̄ ſcȝ amõ regẽ occidit:
ciuitatẽ ei⁹ rabath deſtrũxit: ⁊ ſibi ſuũ pplm ſub
iugauit. ¶ Illud põt allegari exẽplariter / ꝙ vi- Moralitas
tiũ ingratitudinis duriſſime vindicaꝛ. Iſte eñ
cõſolatorẽ deriſit / et ſeruos ipſi⁹ cõfudit: q̄ ꝓpro-
pter ip̄e ⁊ ppl's ſuus finaliter perijt. ¶ Uel dic Aliter
quõ mala ſuſpitio multotiẽs eſt cã multoꝝ ma
loꝝ: q̄ ſcȝ iſte ꝓpter malam ſuſpitionẽ / explora
tores iſtos ſeruos dauid legiꝛ dehonoraſſe: ⁊ ex
hoc dãnũ / nõ p̄miũ reportaſſe. ¶ Ul' dic ꝙ ma Aliter
li ꝯſiliarij ſunt q̄ñqȝ cã multoꝝ maloꝝ: pncipes
eñ iſtius leguntꝛ ſibi cõſiliũ illud dediſſe: ꝓpter
quod ip̄e et pncipes ſui leguntꝛ penas lugubres
ꝑſoluiſſe. ¶ Uel dic moraliꝛ ꝙ dauid eſt chriſt⁹ Aliter
ſerui ſui ſunt eccliaſtici / vel etiã q̄libet chriſtia-
ni: amon aũt q̄ interp̄taꝛ dolor / diabolũ ſignifi
cat: ⁊ ppl's amonitarũ q̄ interp̄taꝛ ppl's meroris
⁊ maloꝝ ſpirituũ / pctõres ſignificat. Iſta igiꝛ ẽ
v̾itas / ꝙ amõ rex filioꝝ amõ.i. diabol⁹ rex oĩm
malignoꝝ / meroꝝ eterne triſticie dãnatoꝝ ſpi
rituũ: ſeruos dauid / id eſt eccliaſticos vl' fideles
ſũme nitiꝛ ſpũaliter deturpare: ⁊ in ꝑſona eoꝝ
ipſũ dauid.i. chriſtũ offẽdere ⁊ grauare. Cũ eñ
ſeruoꝝ chriſti formoſitas i duob⁹ cõſiſtat: ſcȝ i
barba prudẽtie ⁊ virilitatis / et i veſtib⁹ honeſte
apparẽtie ⁊ hoẽſtatis: diabol⁹ i iſtis duob⁹ ipſos
detrũcare ſatagit / ⁊ eos ꝑ tẽtatiões ⁊ delectatio
nes i virilitate et honeſtate dimittit. Sic eñ fit
ꝙ iſtos a virilitate effeminat / ⁊ a ſapiẽtia hebetat D
⁊ ſic barbã dimidiã eis trũcat. Quod potiſſime
fit / q̄ſi diſcretionẽ q̄ ꝑ barbã intelligiꝛ / eis dimi-
diat: vtpote q̄ diſcretionẽ tpalẽ eis dimittit: et
ſpũalẽ eis penit⁹ cecat. Eſa. Oĩs barba radeꝛ i Eſa.15.a.
triuijs. Ultra hoc etiã veſtes honeſtatis miſtis
ꝑſcindit: ⁊ eos ꝑ luxuriã inficiẽs / nates eoꝝ / id ẽ
ipſas ptes verecundas: hoc eſt dictu / ꝙ ipſa opa
ſue luxurie denudat oĩbus et oſtẽdit: et ſic hodie
diabol⁹ ſeruos dauid.i. multos viros eccliaſti-
cos vitupat et cõfundit / et vituperabiles eos red
dit / inꝗtum barbã prudẽtie / ⁊ veſtes decẽtie eis
tollit. Uñ Eſaias. Ambulauit ſeru⁹ me⁹ Eſaias Eſa.2.a.
nud⁹ ⁊ diſcalciatus. Et ibidẽ: ⁊ diſcoop̄tis nati Ibidem.b.
bus. Iſta potiſſime dici pñt de hypocritis: qui
ſcȝ barbas et veſtes medias ꝑdiderũt / inꝗtũ vi
rilitatẽ et honeſtatẽ exteri⁹ retinẽt: illaȝ v̾o q̄ in-
tus in cõſcientia debet eſſe / penitus amiſerunt:
ita ꝙ iſti ſic dimidiati poſſunt dicere illud Eſa.
Ego dixi in dimidio dierũ meoꝝ ⁊c. Quia igi Eſa.38.b.
tur ꝓ certo tales ſic denudati / nõ ſunt digni co-
ram Dauid / id eſt coram chriſto: nec in eccleſia
militante nec triumphãte apparere: ideo in hie
rico que interpretatur odor eius / id eſt in peni-
tẽtia (qua nihil ſuauius redolet deo) debẽt ma-
nere: vt ſic barbã amiſſam / id eſt virilitatẽ ⁊ vir
tutẽ poſſint acquirere: et ſic ſe digne deo ꝑſen
tare: et corã deo in paradiſo / vel etiam in bene-
ficijs eccleſiaſticis miniſtrare. Unde Exo. Nõ Exo.23.b.
apparebis in conſpectu meo vacuus. Iſte autẽ
dauid / id eſt chriſtus finaliter cõtra iſtũ regem

E amon.i.diabolum in iudicio dimicabit:et ciui-
tatē.i.reproboꝝ congeriē igne perpetuo cōcre
mabit:⁊ eum interficiet ⁊ damnabit:et ſic electo
rum ſuoꝝ caſus ⁊ iniurias quas diabolus nunc
Aliter attente pſequit/ vindicabit: ¶ Uel dic ꝙ iſti ſe
miberbes ſignificant proditoꝛes ⁊ fallaces:qui
ſcȝ mediā barbam non habent/inquantū bona
Aliter intentione carent. ¶ Uel dic cōtra incōſtantes
qui ſcȝ pro media parte ſunt feminei ⁊ imbecil-
les:inquantuȝ ſunt nunc deſides/ nunc viriles.
Jſtā figurā credo me expoſuiſſe in ſermone: Le
Aliter tare hieruſalē. ¶ Uel dic ꝙ barba.i. virilitas
ſeruoꝝ dauid.i. viroꝝ eccleſiaſticoꝝ duas partes
debet habere:ſcȝ ſanctā vitā/et bonā doctrinā.
Sed pro certo diabolus vnā iſtaꝝ partium mul
tis ſolet auferre:inq̄ātū ſcȝ bonam vitā ſolet ab
eis tollere:ſanam ꝟo doctrinam ſolet eis dimit
tere:et ſic iſti valde a diabolo deturpati dicunt:
q2 pro certo nihil eccleſiaſtico turpius q̄ ꝙ ma
le viuat/⁊ prudenter ⁊ ſcientifice predicet et loq̄
tur. Non eſt enim ita turpe nihil ſcire ⁊ male vi-
uere/ſicut male viuere ⁊ multa ſcire. Jdeo dicit
Jaco.4.d. Jaco.ꝙ ſcienti bonū facere ⁊ nō facienti/pecca-
Eodē ca.d tū ē illi. ¶ Jn iſto capitulo habes ꝙ multe na-
tiones quibus filij iſrael aliquando ſeruierant/
id eſt philiſtini/edom et amon ipſis ſubiecte fa-
Moꝛalitas cte fuerunt:et eis verſa vice ſeruierunt. ¶ Hoc
ad fortunā reꝝ poteſt applicari:que ſcȝ ita volui
tur/ꝙ illi qui aliquando dominati fuerant ſub-
F iugant:et qui ſeruierāt dominant:ſicut in mūdi
Hiere.49.a nationibus plurimis inuenit. Un̄ Hiere. Poſ-
Aliter ſidebit iſrael poſſeſſoꝛes ſuos. ¶ Uel dic moꝛa
liter:ꝙ virtute dauid/ id eſt gratia chꝛiſti acci-
dit:ꝙ homo qui aliquando aliquibus malis na
tionibus ⁊ varijs peccatis ſeruierat/ ipſis ſubie
ctis ſuperioꝛ efficit:ita ꝙ ſibi ſpūaliter famulan
tur:inquantū recoꝛdatio ipſoꝝ ipſius humilita
Eſa.14.a tē pficit:⁊ ſic ad bonū ipſius oꝛdināt. Eſa. Erūt
capientes eos qui ſe ceperant/⁊ ſubhcīēt exacto
res ſuos.

¶ Capitulū vndecimum Textus: Factum eſt aūt vertēte anno eo tempore quo ſolēt reges ad bella procedere. Moꝛalitatū Caplm VIII

Hic habes de peccatoꝝ dauid gradib9.
Deambulabat enī in ſolario domus.
Ecce ocioſitas. Uidit balneantem ſe
berſabee. Ecce curioſitas. Cupiuit. Ecce male
cōſentiens voluntas. Jmpꝛegnauit. Ecce luxu-
rie voluptas. Uirū eius reuocans /ipm ad doꝛ-
miendū cū ea inducit. Ecce excuſationis falla-
citas. Tandē ipm pꝛopꝛias litteras meroꝛis ſui
deferentē interfici iuſſit. Ecce proditionis et ho
micidij temeritas. Sic igit patet/quō vnū pctm̄
ad aliud trahit:et quō de modico ad maius per-
Hiere.9.a tranſit. Hiere. De malo ad malum egreſſi ſunt.
Urias occiſus eſt ꝓpter litteras quas poꝛtauit
ſic chꝛiſtus ⁊ ſancti ꝓpter doctrinā euangelicā
Aliter quā docebant. ¶ Uel dic ꝙ diabolus illū ꝑ tē-
tationes libenter occidit:quē cū lr̄is vel ſcietijs
Aliter eſſe cognoſcit. ¶ Uel dic ꝙ vrias ſignificat in-
deos/vel etiā malos ſciētificos:q̄ ſcȝ poꝛtāt lit- G
teras moꝛtis ſue:inquantū ſcȝ ex lr̄is quas no-
uerūt/moꝛs illis ſempiterna ducat. Sicut patȝ
in malis ꝑlatis vel ꝑdicatoꝛib9/q̄ ſemꝑ ſolēt cō-
tra ſe ꝑdicare. Uel etiā de iudeis q̄ nolunt crede
re quod ſcriptura ſua docet. Et ſic moꝛtē eter-
nā merebunt ex ſuis lr̄is repoꝛtare. Apl̄us: Lr̄a 2.Co.3.b
occidit. Uide ſupꝛa libꝛo.vij.de columba.

¶ Capitulū duodecimū textus: Miſit ergo dominus nathan ad dauid. Qui cū veniſſet ad eum. Moꝛalitatū Capitulum IX

Hic habes quō dauid fuit a nathan re-
pꝛehenſus ſub figura ouis ſubꝛepte.
Peccatū ſuū humiliter recognouit: ⁊ ꝓpꝛiarū
ſuaꝝ vxoꝝ ſibi futura adulteria indicauit/dicēs
Uxoꝛes tuas in oculis tuis dabo ꝓximo tuo:⁊
doꝛmiet cū eis in cōſpectu ſolis hui9. ¶ Jllud Moꝛalitas
allega exēplariter/ꝙ nullus quāq̄ ſit rex vel ma
gnus/debet eſſe ita ꝓteruus:quin q̄n peccaſſe ſe
cognoſcit:⁊ ſuꝑ hoc a nathan ꝓpheta.i.ab ali-
quo ꝑdicatoꝛe vel ꝑlato/vel alio bono viro re-
darguit/debeat ſe humiliter habere:et peccatū
ſuū recognoſcere/et emēdationē ꝓmittēs veniā
poſtulare. Un̄ dicit: Quāto maioꝛ es/ humilia Eccl̄i.3.c.
te in oībus. ¶ Uel dic ꝯtra adulteros: q̄bus iu- Aliter
ſto dei iudicio ſepe cōtingit:ꝙ ſicut alioꝝ vxoꝛes
maculāt/ſic ⁊ alij vxoꝛes eoꝝ fedant:iuxta illud
Sap. Jn quo peccat quis/in hoc punit. ¶ Jl- Sap.11.c
lud quod ponit hic:ſcȝ ꝙ ioab videns ꝙ capiē- Eodē ca.g
da erat vrbs aquaꝝ/ſcȝ rabath:mādauit dauid H
ꝙ veniret:⁊ ne ſibi victoꝛia aſcriberet/ciuitatem
caperet ⁊ deleret. ¶ Ad hoc pōt allegari ꝙ ioab Moꝛalitas
miles.i.quicūq3 iuſt9/nūq̄ debet ſibi victoꝛiā cō
tra diabolū aſcribere:ſed totū dauid.i.deo attri
buere:⁊ dato ꝙ ꝑ ſe poſſit tentationē vincere:de
bet tū dauid.i.chꝛiſti auxiliū implorare: ⁊ ei/nō
ſibi victoꝛie laudē dare. Ad quod etiā applicant
aliq̄ illud Apoc. Uigītiq̄tuoꝛ ſenioꝛes coꝛonas Apoca.4.b.
ſuas accipiebāt:⁊ l ꝯſpectu thꝛoni ponebāt: ad
denotādū ꝙ coꝛona nr̄a.i.glīa victoꝛie nr̄e ſi quā
habem9/deo eſt attribuēda:⁊ in ꝯſpectu thꝛoni
maieſtatis ſue ꝑ humilitatē ꝓpꝛio capiti tanq̄ nō
habita ex ꝓpꝛio capite deponēda: ⁊ ei q̄ eā de-
dit reddēda/⁊ ꝑ ſatiſfactionē aſcribenda:q2 ſcȝ
ipſe ē q̄ dat coꝛonā glīe triūphāti. Pſal. Poſui Pſ.20.a
ſti in capite ei9 coꝛonā de lapide precioſo.

¶ Capitulū decimūtertiū textus: Factū eſt aūt poſt hec vt abſalon filij dauid ſoꝛoꝛē. Moꝛalitatū Ca. X

Amon pꝛimogenit9 dauid thamar ſo-
roꝛem ſuā fingēs ſe infirmū: pꝛo faci-
endis ſibi ſoꝛbitiunculis a patre pe-
tijt. Quā repertā de cōcubitu requiſiuit/et renu-
entē oppꝛeſſit. Qui tandē poſt cōcubitū/ ipſam
mirabiliter odiuit:et a ſe coꝛruptam et violataȝ
eiecit. ¶ Talis amoꝛ qui ex coꝛruptione naſcit/ Moꝛalitas
faciliter in odium vertit:et nunq̄ ꝑſeuerare pꝛo
bat: vt ſepe videmus/ꝙ matrimonia que ex tali
amoꝛe ꝓueniūt/malo fine multotiens terminā
tur: vnde dicit; Oīs plantatio quam nō plauta Mat.15.b.

B nit pater me⁹ celeſtis/ eradicabit. ¶ Uel dic ꝙ
Aliter iſte primogenit⁹ dauid eſt lucifer/ q̄ fuit princi-
Job.40.c piū viaꝝ dei. Quia ꝑ certo ſororē ſuā.i.aīam rō-
nalē libēter ꝑ pctm̄ mortale corrūpit: et cōcubi-
tū maledictōis et ꝯſenſus ab ea petit: ꝛ ſub ſpe-
cie fraternitatis.i.ſub colore boni ipſam opp̄-
mit et cōfundit. Quia cū vſus ad diuerſa vitia ꝑ
libito fuerit/ ipſam de domo ſua.i. de mūdo per
mortē eijcit et excludit: et ita falſo amore quē ꝓ-
tendit/ in ꝑpetuū odiū cōmutato/ ipſam vilem in
infernū expellit. Ideo bene dicit ꝙ maius fuit
odiū quo oderat eā/ amore quo ante diligebat.
Eodē ca.d ¶ Iſta igit̄ ꝑ ianitorē expulſa/ talarē tunicam
q̄ erat veſtis filiaꝝ regis/ legit̄ cōſcidiſſe: et poſi
tis manib⁹ ſuꝑ caput cinere ꝯſperſum/ clamās
Moralitas et eiulans receſſiſſe. ¶ Sic miſera aīa pecca-
trix ꝛ corrupta/ nunꝙ̄ de cetero digna dici regis
chriſti filia virgo: talarē tunicā.i. gratiā et chari
tatē ſcindit: cinerē.i. acerbitatē ꝑpetui remorſus
induit: clamās et eiulans.i. dolens et deſperans
Eſa.47.a de hoc mūdo recedit. Eſa. Deſcēde/ ſede in pul
uere virgo filia babylonis: nō eſt ſoliū filie chal
Aliter deoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ thamar.i. anima peccatrix a
diabolo corrupta: qſi ad domū abſalon/ id ē ad
chriſti gratiā ꝑ penitentiā reuertit̄: tunicā tala-
rē.i. malā ꝑſeuerantiā: q̄ talū.i. finē attingit/ de-
bet ꝑ cōtritionē rumpere: cinerem.i. mortis me-
moriā capiti mētis imponere: ꝛ ꝑ cōfeſſionē cla
mare ꝛ rugire. Uel vide iſtā figurā cōtra am bi-
B tioſos aliter expoſitā in repertorio morali/ titu-
Eodē ca.d lo de accumbere/ in lra.f. ¶ Dauid audito faci
nore filij ſui amon ſuꝑ violatione ſororis/ non
corripuit eū: ſuꝑ hoc nolens eū ꝯtriſtare: cū ſu-
pra modū eū diligeret: eo q2 primogenitus ſu⁹
erat. Quod quia punire noluit/ ipſm amon abſa-
lon frater thamar ſatis cito poſt interfecit.
Moralitas ¶ Sic ꝟo ſepe fit/ ꝙ dū parētes ſeu ꝑlati ſubdi
toꝝ/ nepotuloꝝ ꝛ filioꝝ ſcelera nō corrigūt: ꝑdi-
tionis ipſoꝝ cauſa ſunt: q2 deo ordināte qb⁹ im-
pie parcit̄/ in aliquod magnū infortuniū cadūt:
ꝛ ſic tā ipſi ꝙ̄ parētes triſticiam maiorem incur-
Pro.13.d runt. Ideo bene dicitur: Qui parcit virge/ odit
filium.

¶ Capitulū decimūquartū Textus:
Intelligēs aūt Ioab filius ſaruie ꝙ
cor regis verſum eſſet. Moralitatū
Capitulum XI

Abſalon q̄ ꝓpter mortē fratris ad ter-
rā alienigenaꝝ fugerat: ꝑ ſolertiā ioab
ꝛ mulieris thecuie reuocat⁹ a patre da
uid/ manſit in hierlm: faciē tamē patris vſq3 ad
duos ānos nō vidit. Ait aūt hic ſcriptura de ei⁹
pulchritudine: ſc3 ꝙ a planta pedis vſq3 ad ver
ticē nō erat in eo aliq̄ macula: qꝫ q2 grauabat
eū ceſaries/ ſingl'is ānis capillos tōdebat: ꝛ eos
ducētis ſiclis pōderiſ publice pōderabat. Poſt
hoc aūt fuit abſalon ad patrē introduct⁹: ꝛ da-
Moralitas to ſibi oſculo/ ad gradū pſtinū reſtitut⁹. ¶ Sic
ꝟe dico/ qſi pctōr de terra lōginq̄.i. de ſtatu pec
cati: ioab.i. ꝑdicatore vel ꝑlato ꝓcurāte: ꝛ mulie
re thecuite.i. btā virgine vel diuina gr̄a ſuffragā

te/ ꝑ penitētiā redit ad patrem: nō tn̄ ꝓpter hoc C
ſtatim faciē patris videt: nec ſtatim de⁹ arridet:
ſed adhuc ꝯtēplatiōi ꝛ ſpūali ꝑguſtationi diſſue
tus/ a deo aliq̄liter longe manet. Poſt hoc tn̄ la
pſu tpis/ ſua hebetudo acuit̄: ꝛ ad ſpūalia paula
tim aſſueſcēs/ ad oſculū charitatis admittit̄/ et
ad ſpeculationē ꝛ viſionē paterne glorie ſuble-
uat̄: ꝛ ſic verificat̄ illud Eccs. Si hebetatum fue Eccs.10.b
rit ferrū. Et hoc nō vt prius multo labore acue
tur. Sicut etiā de illo ceco dicit̄: ꝙ ſtatim clare
nō vidit: imo ipſe dicebat: Uideo hoīes ſicut ar Mar.8.a
bores: ſed tandē reſtitutus eſt: ita vt videret cla
re oīa: q2 ꝑ certo viſus mētis nō ſtatim ex toto
illuminat̄: imo ꝑ gradus ꝛ paulatim ad ꝑfectio-
nē iſtā ꝑuenit̄: ꝛ ſic poſt lapſum ꝛ reditū abſalo-
nis.i. poſt penitentiā peccatoꝝ eius pulchritu-
do deſcribit̄: vt ſic hō poſt peccatum poſſe fieri
formoſus ꝛ pulcher diceret̄ in moribus. Dicit̄
igit̄ eſſe abſalon/ q̄ interꝑtat̄ pater pacis.i. pec-
cator deo ꝑ baptiſmū ꝛ penitentiā pacificatus
habere pulchritudinē virtualē: ꝙ a plāta pedis
vſq3 ad verticē capitis.i. ab affectu ad rōnē3/ vel
a principio vſq3 ad finē: nō debet in ipſo aliq̄ pcti
macula reꝑiri: ꝛ q2 ceſaries cogitationū/ q̄ ſc3 ca
piti.i. mēti adheret: ipſm qñq3 poſſet grauare: ꝛ i
capite mētis calorē ꝯcupiſcētie generare: debet
ſingulis ānis ad min⁹ ipſam ꝑ ꝯfeſſionē tondere
ꝛ ipſos pilos vitioꝝ ꝛ malaꝝ cogitationū ꝑ diſ-
cretionē mēſurare ſeu pōderare: ꝛ ſic ſpūalē pul
chritudinem retinere vel ꝯſeruare: ꝛ capitis ſeu D
mētis mūdiciā ꝓcurare. Uñ Dan. Appēſus es Dan.5.g
in ſtatera: et inuētus es min⁹ habens. Et alibi:
Et alibi: Quodcūq3 dederis.i. q̄cq̄d ꝯtuleris Eccl.42.b
munera appende. ¶ Uolēs abſalon vocare ad Eodē ca.g
ſe ioab amicū ſuū/ cū venire recuſaret: ꝑcepit ſe
getes eius cōburi: quo facto ſtatim ioab ad eū
venit: et quod ꝑcepit abſalō adimpleuit. ¶ Ab Moralitas
ſalon q̄ interpretat̄ pater pacis/ eſt deus: q̄ ſcili-
cet amicū ſuū.i. hoīem ad ſe melius aduocat et
inuitat quādo ſegetes eius cōcremat.i. quando
tēporalia ſibi ſubtrahit/ et tribulationib⁹ ipſum
grauat. Pſal. Multiplicate ſūt infirmitates eo Pſal.15.b
rum: poſtea accelerauerunt. ¶ Uel dic ꝙ abſa- Aliter
lon viſus/ eſt vna cautela/ qua plerūq3 aliq̄ vtun
tur: quia ſc3 quandoq3 alteri ex certo propoſito
nō malo animo iniuriant̄: vt ſaltē ſub titulo fa-
cte iniurie eius colloquio ſeu noticia ꝑfruerent̄:
ſicut Iob de ſeipſo ꝛ de deo dicit: Os meū im- Job.23.a
plebo increpationibus: vt ſciam verba q̄ reſpō-
deat mihi. Ioab vero ad abſalon non veniſſet:
nec eius negociū feciſſet/ niſi prius ipſum abſa-
lon offendiſſet. ¶ Uel dic ꝙ ioab princeps/ id Aliter
eſt deus: quandoq3 ad abſalon/ id eſt ad pecca
torem poſtꝙ̄ multū offendit eum: et ſegetem fi-
delium igne tribulationis afflixit: vel ſegetē vir
tutē in ſeipſo igne concupiſcentie conſumpſit:
libentius quandoq3 venit: ꝛ eum miſericorditer
conuertendo negocium ſalutis et expeditionis
ſue procurat efficaci⁹. Et facit exemplū de pau-
lo ꝛ magdalena. Ideo bene dicit̄: Ubi ſuꝑabun Ro.5.d
dauit delictū/ ſuꝑabundat ꝛ gratia.

E ¶ Capitulum decimumquintum textus: Igitur poſt hec fecit ſibi abſalon currus et equites. Moꝛalitatū Capitulum XII

Abſalon filius dauid fecit ſibi currus et equites ⁊ quinquaginta viros qui precederent eum: ⁊ quia ambiebat ad regnū: ideo in poꝛta palatij ſtabat: ⁊ cunctis de longe ad iudicia venientibus applaudebat: ⁊ patri ſuo detrahens ſe iuſte iudicaturū iactabat: et extenſa manu ſua illos q̄ ipm̄ ad ſalutādū venerant apprehendebat: ⁊ oſculū eis dabat / ⁊ dicebat: Videnꝰ ſermones tui recti: ſed nō eſt qui te audiat cōſtitutus a rege. Quis me cōſtituat iudicē ſup terrā / vt recte iudicē. Sic igiꝰ ipſe abſalon coꝛ populi ad ſe traxit: ⁊ inuenta opportunitate regnū inuaſit: ⁊ ꝓpꝛiū genitoꝛē a regno depulit: cōcubinas eius fedauit: ⁊ ipſum occidere

Moꝛalitas attentauit. ¶ Reuera ſic faciūt ambitioſi l collegijs ⁊ in clauſtris. Currus enī ⁊ equites. i. mūdi pompā ſibi aggregant: iuſtos iudices ſe eſſe ſimulant: omniū ſocioꝝ ſuoꝝ ſibi amicitias applaudēdo ⁊ adulando / oſculando ⁊ familiaritatē oſtendendo ꝓcurant: ⁊ ſic cōtra patrē. i. contra prelatū vel ſuperioꝛē cōiurationē ſeu conſpirationē facientes / ipſum litibus ⁊ accuſatiōib⁹ impugnāt: ita ꝙ quandoqꝫ de ꝓpꝛia ſede et dignitate ipm̄ eijciunt atqꝫ fugant. Cōcubinas eꝰ. i. amicos et familiares eius vituperāt atqꝫ grauant: ⁊ quod deterius eſt / quandoqꝫ moꝛtē illius

F machinanꝰ ⁊ tractant: et ſic finaliter loco ipſi⁹

3. Re. 16. c imperant atqꝫ regnant. Vñ dicitꝰ: Irruens zambri percuſſit ⁊ occidit hela regē iſrael: et regna-

Miche. 7. b uit pꝛo eo. Ideo bene dicitꝰ: Filius ꝯtumeliam facit patri. Sequitur: Et inimici hominis domeſtici eius.

¶ Capl'm decimumſextum Textus: Cūqꝫ dauid tranſiſſet paululū montis verticem / apparuit ſiba. Moꝛalitatū Capitulum XIII

Hic habes ꝙ ſiba videns dauid regem fugitiuū / ⁊ i deſerto peregrinū: panes / vinū ⁊ alia encenia attulit: ⁊ miphiboſeth magiſtrū ſuū accuſauit: ⁊ ſic rex poſſeſſiōes miphiboſeth ſibi dedit. Semei autē de genere ſaul regi maledicebat: ⁊ de crepidine montis lapides in eū iaciebat: ⁊ multis iniurijs laceſſēs

Moꝛalitas ipm̄ vir ſanguinis appellabat. ¶ Iſtud poteſt allegari cōtra quoſdā adulatoꝛes: qui quādo vident punctū ſuū: et maxime quando vident pꝛincipem vel pꝛelatū in aliqua neceſſitate conſtitutū: ſolent ſibi adulari / ⁊ ꝑ ſe ei munera ꝓſentare ⁊ offerre: et ſic regē vel ſuperioꝛē amicū ſibi facere ⁊ placare: tandē ꝟo ſolent detrahendo alios accuſare: ⁊ eos deponi et grauari ꝑ virib⁹ ꝓcurare: et ſic hereditatē Inocentis. i. beneficiū vel officiū abſentis ſolent quandoqꝫ cū fraudulētia

Gen. 27. e. repoꝛtare. Vñ in Gen. Venit german⁹ tu⁹ fraudulenter et ſurripuit benedictionē tuā. Malūꝫ igiꝰ et periculoſum eſt / ꝙ rex vꝰ ſupioꝛ ſit nimis credulus: ⁊ maxime niſi ꝓſens ſit accuſat⁹: ſicut in illa ciuitate antiq̄ antiq̄tus ſcribebaꝰ / vbi iudicia reddebanꝰ: Audi alterā partē. Si enī Da- G

uid miphiboſeth ꝓus audiuiſſet: hereditatē ſuam ſibi nō abſtuliſſet: nec eius aduerſario credidiſſet. ¶ Aliud de ſemei pōt allegari ꝯtra mali- Aliter

cioſos: q̄ ſcꝫ odiū / inuidiā ⁊ maliciā quā habent ꝯtra aliquē q̄diu ipm̄ viderint ꝓſperari / diſſimulare: quē tandē cū in tribulatiōe viderint poſitū: ſolent cōtra eū inſurgere / ⁊ ipm̄ iniurijs verbalibus ⁊ realibus impugnare: ⁊ ideo bene dici-

tur in li. Ecc̄i. In oculis ſuis lachꝛymabitur ini- Eccli. 12. d

micus: et ſi inuenerit tēpus / nō ſatiabiꝰ ſanguine. Si incurrerint tibi mala: inuenies eum illic

poꝛ͛. ¶ Vꝰ ſi vis / dic illud ꝙ dauid ipediuit occi- Aliter

di ſemei maledicētē ſibi / dicēs: Quid ſi dñs ꝓcepit ſibi: vade et maledic dauid ⁊c̄. Pt allegari / ꝙ vir prudēs q̄n infoꝛtunijs videt ſe tribulatū: nō debet ſtatim ad vindictā ꝯtra iniuriātes ꝓrumpere: ſed potius cōſyderare ꝙ talis tribulatio ex dei puidētia ꝓuenit: et ꝙ ꝓpter ſua demerita a

dño hec ꝓcedit. Vnde Amos: Non eſt malum Amos. 3. b

in ciuitate quod nō facit dñs. ¶ Vel pñt iſta de Allegoꝛia

ſemei et dauid allegoꝛice applicari ad chꝛiſtuꝫ: qui exiens hieruſalē / ⁊ poꝛtans crucē: contumelijs / iniurijs / oppꝛobrijs / ꝟberib⁹ ⁊c̄. laceſſitus ⁊ ſatiatus: nudis pedibus ad locum paſſionis et moꝛtis pꝛoperauit ⁊c̄.

¶ Capl'm decimūſeptimum Textus: Dixit ergo achitophel ad Abſalon: Eligam mihi duodecim milia viroꝛum. Moꝛalitatū Capi. XIIII H

Achitophel ſummus cōſiliari⁹ dauid: cui⁹ cōſiliū in illo tp̄e erat / q̄ſi ſi qs cōſuluerit dñm: fuit pꝛimus q̄ dñm ſuum negauit: et q̄ abſalon adheſit: et q̄ intrare ad patris ꝯcubinas ſibi cōſuluit: et q̄ dauid occidere voluit / et ꝓmiſit. Cui⁹ cōſiliū ſup oppꝛeſſiōe dauid / cuſi arathites impediuit: quare idē achitophel doloꝛe et inuidia ſtimulat⁹ / abiēs laqueo

ſe ſuſpendit: vt dicitꝰ in ca. ſequēti. ¶ Illud pōt Allegoꝛia

allegoꝛice dici de iuda; q̄ ſcꝫ ꝑ iſtū achitophel figuraꝰ: q̄ interꝓtaꝰ frater meus irruēs / frater meus tractās / frater meus deuoꝛari cogitās. Ille enī iudas cū dauid. i. cū chꝛiſto familiarioꝛ cōſiliarius fuit ſeu apl's: et tñ q̄ꝛ moꝛtē eius excogitauit et tractauit: et cū turbis iudeoꝝ ſup ipm̄ irruit: ideo a ſocietate ipſius ⁊ a gr̄a et a gloꝛia cecidit et receſſit. Iſte enī abſalon peſſimo dauid filio. i. ꝑp'o iudaico noſciꝰ adheſiſſe: et dauid. i. magiſtrū ſuū chꝛiſtū negaſſe: et de eo occidēdo cōſiliū ꝓbuiſſe: et finaliter ad litterā laqueo ſe ſu-

ſpendiſſe. Vnde dicitꝰ: Suſpenſus crepuit me- Act. 1. c

dius. ¶ Vel iſta pñt allegari: ꝙ illi q̄ in domoꝛ Aliter

familiaritate et cōſilio alicui⁹ ſunt maioꝛes: et q̄ ſibi videnꝰ ꝓpinq̄oꝛes et fidelioꝛes / fama ⁊ reputatione apud pplm̄ potioꝛes: ſūt q̄nqꝫ in ſuo amoꝛe incōſtātioꝛes: ⁊ ſi infoꝛtunia ſibi accidūt ad recedēdū ab eo ꝓmptioꝛes: et ad ꝑſecutionē

ipſi⁹ acrioꝛes ſiūt. Pſal. Qui edebat panes me- Pſal. 40. c

os / magnificauit ſup me ſupplātationē. ¶ Vel Aliter

iſtud dic cōtra ſuperbiam vel inuidiam: que ſcꝫ

A iſtum tanto dolore affecerũt: q̃ vidit conſili
um ſuum repudiari/ ⁊ alterius approbari/ ip-
Aliter ſum ad ſuſpẽſiõis laqueũ attraxerũt. ¶ Uel dic
moralr contra malos eccliaſticos vel plãtos:
ſcȝ in domo dauid chriſti q̃ eſt eccl'ia/ alijs ꝓpo-
nunt:⁊ in ſenſu ⁊ cõſilio ⁊ mundana ſapia apud
hoies exaltant:⁊ ſicut ad lrãm videmus de mul
tis aduocatis ⁊ clericis/ ⁊ de multis plãtis ⁊ ſci
entificis/ quoꝝ dicta ⁊ cõſilia dei ꝓſagia eſſe re-
putant: q̃ tñ in moribus ſunt ipſi magiſtro ſuo
chriſto infideles:⁊ ad ꝑſecutionẽ ipſius/ que ſit
ꝑ vitia ⁊ peccata/ alijs ꝓniores: in tantum ſcȝ iſti
vt cõmuniter alijs ſunt peiores. Iſti enim dicun
tur achitophel.i. fratres cogitantes. Unde di-
Sophon.3.b cit: Diluculo ſurgentes corruperũt oẽs cogita-
tiones ſuas: caduca ⁊ terrena tractãtes ꝑ nego-
cioꝝ mundialiũ diligẽtiã: q2 ſcȝ oĩa tractamẽta
Ezech.11.a ⁊ mũdi negocia tranſeũt ꝑ man9 eoꝝ. Uñ Ezec.
Fili hoĩs hi viri q̃ cogitant iniq̃tatẽ/ ⁊ tractant
conſiliũ peſſimũ in vrbe hac. Itẽ fratres irruen-
tes ꝑ rapinã ⁊ ſeuitiã/ ſicut patet: q2 iſti nemini
ꝑcunt: ſed ꝑ exactiões cõtra paupes ⁊ ſubditos
Job.6.d irruũt atq; currũt. Uñ Job: Sup pupillũ irru-
itis/ ⁊ ſubuertere nitimini amicũ veſtrum. Item
dicunt fratres cadentes: q2 ſcȝ iſti cadunt a ſta-
tu gratie ſpũaliter/ ⁊ cadũt a ſtatu ſecularis emi
nentie: quãdoq; in infortunia temꝑaliter cadũt
a ſtatu huius vite per mortem corporaliter ⁊ fi-
naliter: cadunt ab obtentu eterne glorie in infer
num eternaliter: vbi ſcȝ ad patibulũ inferni ſuſ-
F pendunt: et ad extremũ ſuppliciũ condemnant
Esa.24.c crudeliter ⁊ perenniter. Uñ Eſa. Qui fugit a vo-
ce fortitudinis/ cadet in foueã: et q̃ ſe explicuerit
a fouea/ tenebit laqueo.

¶ Capitulũ decimũoctauũ Textus:
Igitur conſyderato dauid populo
ſuo/ conſtituit ſuper eos tribunos.

Moraliſatum Capi. XV

Abſalon contra patrẽ inſurrexerat: in
ꝑlio victus fuerat. Nam cũ in mulo ſe
deret/ et ſub quercu frondoſa trãſiret:
caput eius ſicut dictũ eſt/ cui9 ceſaries erat ma-
gna/ adheſit quercui: ⁊ in illo ſuſpẽſus eſt inter
celũ et terrã: mulus aũt cui inſederat/ ꝑtranſiuit
Quod vidẽs ioab/ tres lãceas in corde abſalon
infixit: quẽ adhuc palpitantẽ decem iuuenes ar
migeri dauid occiderũt: et tandẽ ipm in foueaȝ
magnã ꝓiecerũt: et magnã lapidũ congeriẽ de-
Moralitas ſuꝑ portauerũt. ¶ Per abſalon intelligit am-
bitioſus vel quicũq; peccator: q̃ ſcȝ regnũ tem-
porale et mũdi ꝓſꝑitatẽ deſyderat: contra patrẽ
ſuum deum/ et cõtra plãtum ꝓliat et certat: et in
mulo carnalis voluptatis et hebetate mẽtis ed-
tat: ceſaries capilloꝝ.i. cogitationũ et curaꝝ ſol-
licitudinẽ multã habȝ: quercui.i. mũdane digni
tati et glorie ſecularis per deſyderiũ adheret: et
ex toto conatu mẽtaliter ibi pẽdet. Et bene iter
celũ et terrã pendere dicit: q2 ſcilȝ ambitioſus
nec in terra.i. in inferiori ſtatu manere ẽ ꝯtẽtus:
nec ad celũ.i. ad altitudinẽ quã appetit venire po
teſt/ nec eam conſequit; immo ſemꝑ in vana ſpe

et in pendulo cõmorat. Uñ Zacha. Eleuane- C
runt amphorã inter celũ et terrã. Joab igit qui Zacha.5.b
interp̃tat inimic9/ id eſt diabol9/ inueniẽs hoiem
ſic pendentẽ/ et inſtabiliter manentẽ: et ad illa q̃
cõſequi neq̃t carnaliter anhelantẽ: ipſuȝ tribus
lãceis/ id eſt tribus principalib9 vitijs/ ſcȝ luxu-
ria/ ſuꝑbia et auaricia/ ſolet confodere: et poſtq̃
mulus.i. corpus ſuũ ꝑ mortẽ trãſierit et eũ dimi
ſerit: ſolet eũ diabolus in manus decẽ iuuenũ/
id eſt in manus oĩm demonũ tradere: q̃ ſcȝ decẽ
dicunt/ ꝓ eo ſuꝑ trãſgreſſores decẽ mãdatoꝝ
machinant: vt patet de beſtia abyſſi/ que decẽ Apoc.13.a
habebat cornua. Quem ſcȝ palpitantẽ et dolen
tẽ ipſum in inferno ſolent occidere et punire: et
ſic ſolet Abſalon.i. pctõr ambitioſus de rebelli
one et ambitione ſua/ quã ſcȝ cõtra deum patrẽ
ſuum vel prelatũ facere nititur/ triſte ſalariũ re-
portare. Unde dicit: Contra dominũ pugnare Eccl. 46.b
nõ eſt facile. ¶ Uel dic moraliter: Abſalon q̃ Aliter
inſurgit contra patrẽ/ eſt caro que inſurgit con
tra ſpiritũ: vel peccator qui inſurgit ꝑ inobediẽ
tiã contra deũ: quia ꝓ certo iſte debet adherere
quercui.i. cruci ꝑ penitentiã et ꝑ paſſionis deuo
tionẽ: debet ab eo mula/ id ẽ carnalitas fugari
ꝑ abſtinentie macerationẽ: debet in altũ ſuſpen
di/ ꝑ ſpem et cõtemplationẽ: debet a Joab.i. a ꝑ
lato/ trib9 lãceis/ id eſt triplici reꝑhẽſione cõtra
tria principalia vitia trãſfigi ꝑ correctionẽ et re-
darguitionẽ: et ſic debet decẽ iuuenib9/ id eſt de
cẽ mãdatis legis tradi ꝑ executionẽ: et ab eis in
terfici et occidi ꝑ carnalis vite interruptionẽ et D
deſtructionẽ: et in foueã mortis vel inferni de-
bet ꝓijci ꝑ futuroꝝ tormentoꝝ cõſyderatio-
nẽ: et cumulus lapidũ/ id eſt congeries bonoꝝ
documentoꝝ debet ſuꝑ eũ aggregari ꝑ ꝓdicati-
onẽ. Uñ illud Treñ. Lapſa eſt i lacũ vita mea: Tren.3.f.
poſuerũt lapidẽ ſupra me ⁊c. ¶ De duob9 nun- Eodẽ ca. g
cijs qui regi victoriã ⁊ mortẽ abſalõ nũciauerũt
chuſi ſcȝ et achimaas: dicit achimaas qui vl
timus cucurrit: quia ꝑ viã compendij ſciuit ire:
prius ad regẽ ꝑuenit. ¶ Sic vere multi ſunt q̃ Moralitas
tardius incipiũt: et tamẽ ꝑ compendiũ religio-
nis/ pauꝑtatis vel penitẽtie tranſeunt: et ſic ali-
os qui vadunt per viaȝ mũdi cõmunẽ/ ꝓcedunt
et ad regẽ chriſtũ primi perueniũt. Ideo hñ de
ipſis dicit: Erunt nouiſſimi primi/ et primi no- Math.20.b
uiſſimi. Hic aduerte/ q dato Abſalon actuali
ter patrẽ impugnaret/ mortẽq; ei9 ꝓ virib9 appe
teret: ipſe tñ Dauid caput paterne miſericordie
nõ eſt oblitus: imo ipſum peſſimũ filiũ ſuũ dili-
gebat/ et mortem illius ꝓhibebat. Uñ ⁊ de ipſo
mortuo ſũme doluit: et ipm etiã miſerabilitẽ fle-
uit dicẽs: Abſalõ fili mi/ fili mi abſalon: quis mi
hi det vt moriar ꝓ te. In hoc notari põt/ q quã
do plãtus videt filiũ.i. ſubditũ ſuum errantem
et ſe etiã aliquotiẽs impugnantẽ: non debet ad
vindictã moueri/ ſed potꝰ ſibi cõpati: ⁊ de mor-
te ſpũali et eternali ipſius flere pariter ⁊ contri-
ſtari. Dolendo eñ et cõpatiẽdo debet ipſuȝ pu-
nire/ ⁊ puniẽdo deflere/ ⁊ ꝓ eo dolere. Quod etiã
facit dominus: qui ſcȝ nõ vult mortem peccato- Ezech.18.e

E rio: ſed vt magis cōuertat̄ ꝛ viuat ꝛc. q2 ſcȝ ſibi,
nō placet ꝙ opoꝛtet eū bolem in eternum puni-
Sap.1.d re. Unde dicit̄: Deus moꝛtē nō fecit: nec letatur
in ꝑditione viuoꝝ. Quod etiā ad pꝛimū factum
applicari pōt: dato ꝙ a filio iniuriet̄/ ſibi tamen
compatit̄: ꝛ de eius infoꝛtunio cōtriſtat̄. Pſal.
Ps.102.c Quomodo miſeret̄ pater filioꝝ/ miſert⁹ eſt dn̄s
timentibus ſe. Recoꝛdatus eſt qm̄ puluis ſum⁹
2.Re.12.c. ꝛ hō ſicut fenū et flos agri. ¶ Hic nota ꝙ Da-
uid fleuit ꝓ iniquo filio moꝛtuo: ꝛ tamē non fle-
uit pꝛo innocente filio defuncto: vt patet ſupꝛa.
Moralitas ¶ Hic notat̄ ꝙ magis eſt flenda moꝛs maloꝝ
ꝙ̄ bonoꝝ: q2 ſcȝ illi moꝛtui vadunt ad eternam
gloꝛiā: iſti vero tendūt ad eternā miſeriā. Ideo
Ecli.22.b. bene dicit̄: Modicū ploꝛa ſuꝑ moꝛtuū/ quoniaȝ
requieuit: nequiſſimi aūt nequiſſima vita ſuper
moꝛtē fatui. ¶ Quāuis abſalon fuit pulcherri-
mus: fuit tamē nequiſſimus ꝛ moꝛte turpiſſima
cōſummatus. Hoc etiā nō ſolū in ipſo videtur/
imo etiā in oībus qui magis gratijs pꝛe ceteris
ꝓfulſerunt: q̄ ſcȝ vt cōmuniter pꝛe ceteris delīq-
runt: vel moꝛte magis miſera deceſſerunt; ſicut
apparuit de pꝛimo angelo qui cecidit: de pꝛimo
hoīe qui peccauit: de ſalomone qui idolatrauit:
de dauid qui adulteriū et homicidiū cōmiſit: de
iſto abſalone qui cōtra patrē ambiuit: de ſanſo-
ne qui cecus in ruina domus defecit: de iulio ce
ſare/ qui confoſſus in ſenatu perijt: de milone q̄
a beſtijs deuoꝛatus fuit: de ſeneca qui ab aper-
F tione venein balneo defecit: de plinio philoſo-
pho quē fauilla ardentis montis cōſumpſit: de
illo philoſopho dicto quē turma canū comedit:
de eſculapio patre medicoꝝ/ qui fulmine perijt:
de alexandro magno veneno perempto: de iu-
lio in cōſilio gladijs cōfoſſo: de cyro gladio trū-
cato/ capite eius in ſanguine voluto. Et tamē
cōſtat ꝙ lucifer fuit ſubtiliſſimus: adā in ſciētijs
ꝑfectiſſimus: ſalomon ſapientiſſimus: dauid ꝓ-
pheta maximus/ ꝛ in virtutibus ſanctiſſim⁹: ab
ſalon pulcherrimus: ſanſon foꝛtiſſim⁹: milo ro
buſtiſſimus: ſeneca moꝛaliſſimus: plini⁹ ſtudio-
ſiſſimus: et iulius impatoꝛ ſtrenuiſſimus: alexan
der magnus potentiſſimus ꝛc. In iſtis igit̄ no-
tari poteſt/ ꝙ nō eſt bonū gratijs ꝛ gloꝛijs/ viri-
bus et virtutibus pꝛe ceteris aliquotiens abun-
dare: quia ſcȝ tales dum exinde ſuꝑbiunt/ ſolent
dies ſuos miſerabiliter cōſummare. Meli⁹ eſt
igit̄ mediocrē ꝙ̄ ſummū in gratijs naturalibus
4.Re.14.c tenere ſtatū: infimū ꝙ̄ ſupꝛemū. Unde dicit̄: Cō
tentus igit̄ eſto gloꝛie tue: ꝛ ſede in domo tua.

¶ Capitulū decimumnonū Textus:
Nunciatum eſt autem ioab/ ꝙ rex fle
ret et lugeret filium ſuum. Moꝛali-
tatum Capi. XVI

Cum dauid reduceret̄ a populo: miphi-
boſeth filius ionathe: qui ſcȝ cum eſſet
infans: de manibus nutricis ſue cecide
rat/ ꝛ ideo claudus erat: ꝓpter quod rege fugiē-
te nō inierat: q2 ſeruus ſuus ipm̄ cōtempſerat: et
ſibi ſternere aſinū noluerat: regi reuertēti obuiā
venit: et ſibi illotis manibus et intonſa barba
occurrit: veſteſq3 ſuas non lauerat poſtꝙ̄ fuerat
rex reiect⁹. Iſte igit̄ cū ſe excuſaret: ꝛ ſeruū ſuū
qui ſe cōtempſerat/ accuſaret: rex q̄ hereditatem
eius eidē ſeruo dederat: ſicut pꝛius dictū eſt ſu-
pꝛa: eandē hereditatē inter eos dimidiauit: ꝛ di
midietatē hereditatis dicto miphiboſeth reli-
quit: aliā vo medietatem dedit ſeruo ſuo/ dicēs: 2.Re.16.a
Fixū eſt quod locut⁹ ſum: tu ꝛ ſiba diuidite poſ-
ſeſſiones. ¶ Miphiboſeth q̄ interpꝛetat̄ os cō- Moralitas
fuſum/ ſignificat peccatoꝛē: qui bene dicit̄ os cō-
fuſum: q2 os eius confiteri peccata ſua nolēs cō
fundit̄. Ille eſt igit̄ qui ſemꝑ in moꝛibus claudi
cat: ꝛ per inconſtantiā nunꝙ̄ in rectitudine ſtat/
imo ſemꝑ ꝑ inconſtantiā vacillat: et ꝑ maliciam
nunc ad vnā partē/ nunc ad aliā ſe dilatat. Un-
de dicitur: Uſq3 quo claudicatis in duas partes? 3.Re.18.d
Quando eīm nutrix noſtra/ ſcȝ beata virgo vl' di
uina gratia: hominē in peccato cadere ꝑmittit:
ſtatim diabolus in eo claudicationē incōſtantie
et malicie introducit. Nullus eīm in rectitudine
iuſticie ꝑſeuerat: niſi nutrix ſua. i. diuina gratia
ipm̄ manu teneat ꝛ cōducat. Ille etiā toto tēpo
re vite ſue claudus incōſtās et delicioſus i mo-
ribus efficit̄: q̄ tempoꝛe infantie ꝛ iuuentutis de
manibus nutricis ſue/ ſcȝ diuine gratie per pec-
catū cadit: vel de manibus nutricis. i. de manu-
tenentia ꝑlati ꝑ apoſtaſiā vel obſtinationē rece-
dit. Un̄ in Pꝛouer. Adoleſcens iuxta viam ſuā/ Pro.22.a
etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea. Iſte eſt igitur H
cui ſeruus. i. coꝛpus ꝓpꝛiū obedire recuſat: ſȝ po
tius ꝑ carnales motus cōtra ipſum murmurat
ꝛ rebellat: et aſinū hſulitatis ſibi non ſternit aut
ꝓparat; ſed potius hereditatē ſuā/ ſcȝ eternā glo
riā ſibi ſubtrahit: ꝛ apud regē chꝛiſtū eū odibi-
lem reddit. Quia igit̄ iſte miphiboſeth. i. pecca
toꝛ cū rege chꝛiſto ꝑ imitationē nō iuit: ſed po-
tius ipſe pctōꝛ indigne ꝛ in pannis vilibus regi
chꝛiſto ad eū in altaris ſacramento in paſchate
reuertenti/ vel in iudicio ad mundū vt oēs iudi-
cet redeunti occurrit: ita ꝙ pedes affectiōis nō
lauit: barbā mūdane ſapientie vel pilos tēpoꝛa
lis opulentie nō raſit: veſteſq3 exterioꝛis cōuer-
ſationis et apparentie nō mundauit. Ideo a re
ge repꝛehendit̄: ꝛ hereditas ſeu pꝛoſperitas ſua
dimidiat̄ ſibi: inquantū ſcȝ vna pars/ hoc ē coꝛ
poꝛalis opulentia ſeu coꝛꝑalis vita ſibi dimitti-
tur. Alia vo ꝑs/ ſcȝ eterna vita et gloꝛia ſibi pe-
nitus denegat̄: q2 reuera q̄ chꝛiſto ad futurū iu-
diciū venienti/ vel ſacramēto altaris appꝛopin-
quanti: vel etiā in ramis palmaꝝ in hieruſalem
intranti: vel inſuꝑ in incarnatione ꝛ natiuitate
vel aduētu impurus ꝛ illaqueatus et immūdus
deo occurrerit: medietatē bonoꝝ ſuoꝝ/ ſcȝ bona
anime/ gratiā ꝛ gloꝛiā ſibi tollit: poꝛtionēq3 ſuā
ſibi truncat/ dimidiat et ꝑſcindit. Un̄ Dan. Di Dan.5.g
uiſum eſt regnū tuū: et datū eſt perſis ꝛ medis.
Et ideo dicit̄: Tolle tecū munera/ et vade in oc- 4.Re.8.c
curſum viri dei: munera inquit ibidē. i. virtutes.
¶ Illud quoq3 ꝙ miphiboſeth cōmenſalis re- Eodē ca.d
gis dauid cū rege fugitiuo ſeu in tribulatiōe po
ſito nō iuit: ſibi tamē ad pꝛiſtinā gloꝛiā reſtituto

A obuiam venit. ¶ Ad hoc poteſt allegari ꝙ mū
Moralitas dani amici dato ꝙ ſint alicuius commenſales ⁊
domeſtici: ⁊ dato ꝙ in mēſa ſua ꝯſueuerūt aſſi-
ſtere/⁊ tanꝙ ſpeciales amici ꝯſtituti: ſi tñ ipm ad
tribulationē venire ꝯſpiciūt/ſtatim eum fugiūt
⁊ dimittūt: ⁊ cū eo ire renuūt. Sed ꝓ certo qñ ad
ꝓſtinū ſtatū ſeu gradū reſtituūt: tūc ſibi occurre
re ⁊ applaudere ꝑhibēt: acſi in vera ꝑmāſiſſent
amicicia/ipm in ꝓſꝑitate repoſitū comitant: ⁊
de ingratitudine ⁊ incōſtantia ſe excuſare ꝑ vi-
Eccl.6.b ribus moliūt. De iſtis igit bene dicit: Eſt ami-
cus ſocius in mēſa: ⁊ nō ꝑmanebit in tpe tribu-
Eodē ca.c lationis. ¶ Itē quod hic dicit/ꝙ Semei q̄ ꝓmo
regi fugiēti īſultauit/⁊ maledixit: ipſe ꝓus de do
mo ſua occurrit/cū ipſum in ꝓſtinā gloriā reſti-
Moralitas tui vidit. ¶ Hoc poteſt allegari/ꝙ qui homini
in tribulatiōe poſito iniuriant: ſi rurſum ad ſta-
tū ꝓmotiōis venerit/ipſi occurrūt/applaudāt
et adulantur.

¶ Capitulū viceſimū Textus: Accidit quoqꝫ vt ibi eſſet vir belial noīe Siba. Moralitatū Capi. XVII

Populus iſrael q̄ ꝓus a dauid ſequēdo
peſſimū/ſed pulcherrimū filiū eiꝰ Ab-
ſalon receſſerat: finaliter victo abſalō
ad dauid eſt reductꝰ: ſed cū altercatio eſſet inter
populū q̄s eſſet ꝓpinquus ipſi dauid regi: ꝯti-
git ꝙ Siba filius Bochri tuba cecinit/⁊ popu-
lū iſrl ad ſequēdū dauid diuertit: ⁊ magnā ppli
multitudinē ad ſe traxit/dicēs: Nō eſt nobis ꝑs
B in dauid/nec hereditas in filio iſai. Reuertere
ad tabernacula tua iſrl. Poſt iſtum autē miſit
dauid milites. ſ. ioab ⁊ abiſai: q̄ ſiba īterfecerūt
⁊ caput ei abſtulerūt: ⁊ vniuerſum ppl'm iſraeli
Moralitas ticū ad dauid reduxerūt. ¶ Sic vere qñ vniuer-
ſus mūdi populus in ꝓncipio a dauid. i. a deo re
ceſſit: ⁊ pulchꝛ eius filiū/licꝫ peſſimū. ſ. lucifer ꝑ
idolatriā diuturnis tꝑalibus ſecutus fuit: iuxta
Job.21.b illud Job: Qui dixerūt deo/recede a nobis: ſci-
entiā viaꝝ tuaꝝ nolumus. Tandē abſalon. i. lu-
cifero in arbore ſuſpēſo. i. in cruce victo: ad regē
ſuū deū ꝑ fidem rediȷt: ⁊ ipm recepit ⁊ credidit.
Verꝫ qꝛ in ꝓncipio fuit inter iſtos redeūtes que-
dam cōtrouerſia: qꝛ ſcꝫ aliq̄ ſe alijs ꝓferebant: et
apud regem. i. apud deum ſe digniores dicebāt
vt patet: qꝛ iudei grecos cōtemnebāt/⁊ greci iu-
deos. i. ex iudeis cōuerſis inuidebāt: vt dicit in
Actuū.6.a Act. apſoꝝ: ꝙ factus eſt murmur grecoꝝ aduer
1.Cor.1.b ſus hebreos: Ita ꝙ aliq̄ dicebāt: Ego ſum pau
li: alij autē/⁊ ego apollo: ⁊ ſic inter eos diuiſus
diuiſus erat chꝛiſtus. Ideo occaſiōe huiꝰ diſſen
ſionis/ſiba filius bochri. i. cetus hereticoꝝ: tuba
ſue ꝑdicationis incepit canere: ⁊ a ſequela veri
dauid. i. a fide chꝛiſti populuꝫ retrahere. Siba
egreſſio/bochri ꝓmogenitꝰ interꝑtat: qꝛ q̄ ſunt
heretici/a deo recedūt ⁊ egrediūtur: ⁊ eſſe filij bo
chri. i. luciferi/q̄ dei fuit ꝓmogenitꝰ/creatura no
ſcunt. Iſti igit inter ceteros fuerunt arrius/ne-
ſtorius/donatus/mahometus/⁊ alij ſimiles: qui
tanꝙ filij diaboli ppl'm ꝑuertūt: nouas ſectas ⁊
hereſes inuenerūt: ⁊ magnā partē mūdi ad ſe ⁊
ad ſuos errores traxerunt: ⁊ ad literam patet de C
grecis/ſclauis/vngaris/ruthenis/georgianis/
armenijs/neſtorianis/nubianis ⁊ alijs ſchiſma
ticis chꝛiſtianis: q̄ ſcilꝫ Sibe. i. hereticoꝝ bucci-
nas audiētes: a vera fide chꝛiſti/et a ſua eccleſia
receſſerūt: et dauid regem ſuum chꝛiſtum ⁊ eccle
ſiam dimiſerunt. Unde iſti heretici bene equi-
parant illi draconi/de quo in Apoca. dicitur: ꝙ Apoc.12.a
cauda eius traxit ſecum tertiā partem ſtellarum
⁊ miſit eos in terram. Et vt dicit Hiere. Dixit Hiere.2.f
populus meus: Receſſimus/non veniemus vl-
tra ad te. Dauid igitur noſter chꝛiſtus/milites
ſuos. i. auguſtinū/gregoriū/ambroſium/⁊ alios
doctores et predicatores poſt illos miſit: ita ꝙ
iſtis mediantibus capita erroris eoꝝ in magna
parte abſtulit/et ad veram fidem multos cōuer
tit: qꝛ ſcꝫ ꝑ iſtos et ipſoꝝ doctrinā plurimi ſchiſ
matici quotidie cōuertunt. Unde dicit: Reuer- Joſue.4.d
ſe ſunt aque in alueū ſuum.

¶ Ex caplo viceſimo Textus. c. Dixit itaqꝫ ioab ad amaſam: Salue mi frater. Moralitatū Capitulū XVIII

Illud aūt quod hic ponit/q̄ interrogant
interrogent in abele: in quo dat intelli-
gi ꝙ illa ciuitas erat antiquitus locꝰ con
ſilij: qꝛ ſcꝫ abela lugēs ſeu miſerabilis interꝑtat
¶ Igit locꝰ cōſilij dicit: qꝛ ꝑ certo cōſiliū ⁊ ſa- Moralitas
piētia apud lugētes et triſtes. i. apud hoīes con
ſyderatiōi et ſollicitudini deditos/a mundi deli-
cijs abſtractos/melius ꝙ apud ceteros inuenit Eccle.7.a
Unī dicit: Coꝛ ſapientū vbi eſt triſticia. ¶ De Eodē ca.c
amaſa aūt ꝓditioſe a ioab interfecto/ꝑ eo ꝙ da D
uid ꝓmiſerat ſibi ducatū populi/quē ioab amit
tere metuebat: ad hoc poteſt adduci quō ambi-
tio hominis aliquotiens eſt ſibi cauſa mortis.
Iſte nequaꝙ occiſus fuiſſet/nec Joab eum vn-
ꝙ occidiſſet: niſi officiū ſuum. ſ. populi ꝓncipa-
tū ꝓpter eū amittere timuiſſet. Non ambiat igi
tur homo alijs imperare: et maxime alioꝝ offi-
cia vſurpare: et ꝓcipue ſi ꝓpter ſuam ꝓmotionē
neceſſe eſt aliū a ſtatu ꝓprio declinare: qꝛ ille q̄
videt ſtatum ſuū propter eum deficere/ſolet qñ
qꝫ contra eum inſanire/dicens: Qui noſtra tol-
lit/inimicus eſt. Apls: Nolumus expoliari/ſed 2.Co.5.a
ſuperueſtiri.

¶ Caplm viceſimūprimum Textus: Facta eſt quoqꝫ fames in diebus dauid tribus annis iugiter. Moralitatum Capitulum XIX

Cum fames triennio in terra iſrl ꝑſeue-
raſſet: dauid conſuluit dñm/q̄ poterat
eſſe cauſa famis. Qui reſpondit: Pro-
pter ſaul et domū eiꝰ: q̄ iniuſte gabaonitas occi
derat/et ſub fictione zeli fidei: pro eo ſcꝫ ꝙ gaba
onite nō erāt de pplo iſraelitico: iuſiurādū Jo-
ſue et patꝝ irritū fecerat: de q̄bus oībus habet Joſue.9.c
ſuꝑ: fames hmōi facta erat: et ideo dauid cū ga
baonitas q̄ remāſerāt; q̄d ꝑ ſatiſfactiōe peterēt/
interrogaſſet: et ipſi ſeptē viros crucifigēdos de
ſtirpe Saul poſtulaſſent: ſeptē viros ipſiꝰ ſaulis
nepotes vel filios ipſis tradidit: quos gabaoni-

E tarum ppl's ilico crucifixerūt: ⁊ ſic fames in ter
ra ceſſauit/⁊ fertilitas ſuperuenit. Reſpha vero
mater aliquoꝝ ipſoꝝ/iuxta cruces lectulū ſuꝑ pe
trā ſibi ſtrauit: ⁊ aues ⁊ beſtias de cadaueribus
abigēs/diebus pluribus ſociauit: quos tādē da
uid de crucib⁹ poni iubēs/honorifice ſepeliuit.
Attēde tñ ꝙ dicat hiſtoria/ꝙ iſti filij ſaul fuerāt
Moralitas in culpa de gabaonitis occidēdis ❡ Allega iſta
ꝙ qñq3 pctō vni⁹ puniūt multi. Solū enim ſaul
peccauerat/⁊ dom⁹ ei⁹ peccauerat: ⁊ tñ fames to
Aliter tū ppl'm affligebat. ❡ Uel allega illud/ ꝙ quā
do aliq̄ ps eſt iniuriata/tūc iudex pōt remittere
penā/qñ ipſi pti iniuriate videt factā cōpetentē
ſatiſfactionē: nullo tñ mō debet relaxare suppli
ciū/quouſq3 pti leſe fuerit ſatiſfactū: ſicut hic vi
dem⁹: ꝙ de⁹ famē nō legit relaxaſſe/quouſq3 ga
Aliter baonitis ꝯſtitit ſatiſfactū fuiſſe. ❡ Uel allega
illud/ꝙ pietas ꝓuocat pietatē. Pietas eñ ma
tris ꝓuocat pietatē regis ad ipſa cadauera depo
Aliter nēda ⁊ ſepeliēda. ❡ Uel dic ꝙ Saul ſignificat
adā: ꝑpter cuius culpā fames. i. carentia diuine
gratie erat in mūdo. Ad placandū igit deū/⁊ ad
fertilitatē gratie ⁊ ꝟtutū impetrādā/neceſſe fuit
ꝙ ſeptē viri de ſtirpe ſua. i. chriſt⁹ ⁊ vniuerſitas
martyꝝ crucifigerēt: ⁊ ꝑ martyriū ⁊ in ſatiſfacti
onem hui⁹ delicti vl' malefacti occiderent: vt ſic
dei patris iuſticia placaret/⁊ ꝟtutū ⁊ bonoꝝ co
pia redderet. Mater igit iſtoꝝ crucifixorum ⁊
martyꝝ. ſ. ſctā mater eccl'ia: ipſos debet ꝑ cōpaſſi
onē deflere. Rex ꝟo deus pater ipſos ſolet in ce
Eodē ca. d li cemiterio ſepelire. ❡ Dauid nolat hic adeo
F datus/fili⁹ ſalt⁹/polimitari⁹/bethleemites. Et
2. Reg. 23. a infra: Egregi⁹ pſaltes iſrl'/tenerrim⁹ ligni ver
miculus. Et dicit p̄mo adeodat⁹: qꝛ a deo fuit
electus: filius ſaltus/qꝛ de ſaltu vbi cuſtodiebat
oues aſſumpt⁹ fuit: polimitarius/qꝛ in aſpectu
fuit pulcher atq3 politus: bethleemites/qꝛ in ci
uitate bethleē fuit natus: egregi⁹ pſaltes/qꝛ ad
pſallēdū in organo/cithara ⁊ pſalterio fuit edo
ctus: tenerrimus ligni vermicul⁹/qꝛ ſuꝑ oēs fu
it tener/mitis ⁊ miſericors ⁊ manſuet⁹: ⁊ tñ ad
modū illius vermis q̄ teredo dicit/dinoſcit fu
iſſe dur⁹: vñ l3 in ſe tenerrimus/tñ ad ꝑforandū
ligna durus. i. ad impugnandū cōtra ꝓteruos
Moralitas holes fuit fortis ⁊ durus. ❡ Oia iſta noīa poſ
ſunt cōpetere ꝑlato: qꝛ reuera iſte debet eē a deo
datus: nō a carnali affectiōe/nec ꝑce/nec mune
rum oblatiōe: ſed ꝑ ſpēalem vocationē ⁊ canoni
Eſa. 9. b cā electionē. Eſa. Paruul⁹ datus eſt nobis: et
erit p̄ncipatus eius ſuꝑ humeꝝ eius ⁊c. Debet
eſſe fil⁹ ſaltus ꝑ altā ⁊ eleuatā ꝯtemplationē: ⁊ ꝑ
oīm ſubditoꝝ diſcretā gubernationē: ſaltus eñ
ſunt loca alta ⁊ p̄rupta in deſertis ⁊ ſyluis/in q̄
Eſa. 29. f bus animalia ſolent paſci. Uñ Eſa. Chermel in
ſaltū reputabit. Debet eſſe polimitarius. i. ſeip
Gen. 37. b ſum poliens ꝑ honeſtā ꝯuerſationē. Uñ: Fece
rat ſibi iacob tunicā polimitā. Debet eē bethlee
mites: quod interp̄tat domus panū ⁊ refectio
nū: qꝛ ipſe deb3 alios reficere ꝑ doctrine ⁊ elemo
ſynaꝝ ſubuētionē: vt poſſint ſic alij dicere de ip
Lu. 2. c ſo illud Luce: Tranſeamus vſq3 ad bethleem ⁊

videamus hoc verbum ⁊c. Debet eſſe egregius G
pſaltes ꝑ melodioſam dei laudē ⁊ p̄dicationem
Ps. Pſallā ⁊ intelligā in via immaculata. De Pſal. 100. a
bet eē tenerrimus ligni ꝟmiculus: qꝛ ſc3 ꝙtū3
ad ſe/ipſe debet habere piam ⁊ benignā affectio
nem: ꝙtum ꝟo ad ꝓteruos/debet eſſe durus ꝑ
ſeuerā iuſticiā ⁊ correctionē. Uermiculo eñ ni
hil mollius dum tangit/⁊ nihil durius dum tā
git: qꝛ etiā fortia ligna ꝑforat ⁊ corrodit. Sic ꝑ
latus quando tangit. i. qñ req̄rit: debet inueniri
pius/benignus ⁊ mollis: qñ vero neceſſe eſt ꝙ
aliquē ꝑ correctionē tangat/debet inueniri du
rus/rigidus atq3 fortis. Uñ dicit: Elegit eū do 1. para. 29. a
minus adhuc pueꝝ ⁊ tenellū. Et ſic iſte ꝓprie di
cit dauid/q̄ interp̄tat manu fortis/⁊ vultu deſy
derabilis: qꝛ ſc3 ipſe debet ſe exhibere amicabilē
⁊ deſyderabilē/benigniter ⁊ liberaliter ſe habē
do. Ps. Memēto dñe dauid: ⁊ oīs māſuetudi Pſal. 131. a
nis eius. Et fortē atq3 ſtabilē ⁊ virilē tribulatiōi
bus ⁊ tentatiōibus reſiſtendo: ⁊ demones. i. he
reticos tyrannos/malos ſubditos potēter ⁊ ſeue
riter reprimēdo. Hiere. Suſcitabo dauid germē Hiere. 23. a
iuſtū/⁊ regnabit rex ⁊ ſapiens erit. ❡ Banaias 1. para. 11. e
vnus de fortib⁹ dauid/inueniēs leonē in ciſter
nam cecidiſſe: ⁊ ne ratione niuis cito exire poſ
ſit/ad ipſm cum baculo potenter ꝓſiliit/⁊ eum in
fouea interfecit. ❡ Sic vere chriſtus cum bacu Moralitas
lo crucis inuaſit ⁊ interfecit leonē diabolū: ⁊ in ci
ſterna niuis tempe. i. in tempe frigoris ⁊ paſſio
nis ꝑſonaliter deſcēdit: vbi ipſum ligauit/ꝓſtra
uit ⁊ vicit. ❡ Uel dic ꝙ ſi q̄s vult vincere leonē Aliter
diabolū/debet ꝑ cōſyderationē in ciſternā infer H
ni deſcēdere: ⁊ baculū crucis ꝑ ſpem et deuotio
nē ſecum habere: et ꝯtra eum ꝑ bona opa inſur
gere: et ſic in niue. i. in diuini timoris frigore de
ipſo poterit triūphare. Uñ ipſe tunc dicere pōt
illud Regū: Nunq̄d ego canis ſum: qꝛ tu venis 1. Reg. 17. f
ad me cum baculo? ❡ Cum philiſtini eſſent cū C. XXIII. c
exercitu ſuo circa bethleem: deſyderauit dauid
de aqua ciſterne/q̄ erat ad portā bethleē: Si q̄s
(inq̄t) mihi daret potū de aqua ciſterne q̄ eſt ad
portā bethleē ⁊c. Quod audiētes tres robuſtiſſi
mi viri. ſ. Jonathas/Abiſai et Sobeth/ꝑ caſtra
philiſtinoꝝ irruperūt/et aquam hauſtam de ci
ſterna obtulerūt regi. Qui. ſ. audaciā eorum ad
mirans/aquā bibere noluit: ſed fundēs eam ſu
ꝑ terrā/dño libauit. Non (inq̄t) ſanguinē iſtoꝝ
hoīm q̄ ꝓfecti ſunt in animaꝝ ꝑiculum/bibam.
❡ Jſtud allega quō ſerui magnoꝝ dominoꝝ3 Moralitas
qñq3 ſe magnis exponūt periculis: vt faciāt vo
lūtatem dñoꝝ3 ſuoꝝ. ❡ Uel allega/ quō auda Aliter
ces fortuna iuuat. ❡ Uel dic moralr'/ꝙ dato ꝙ Aliter
dauid. i. q̄cunq3 ſuꝑior qñq3 deſyderet aquā tem
ꝑaliū diuitiaꝝ: ſi tñ ꝯtingat ꝙ aliq̄ fortes ſui. i.
aliq̄ ipſius officiales et balliui in ꝑiculū anima
rum ſuaꝝ talē aquā diuitiaꝝ ꝑ rapinas et exacti
ones de ciſterna/q̄ eſt in medio philiſtinoꝝ: de
burſa paupeꝝ ſubditoꝝ abſtrahāt et auferāt re
gi/p̄ncipi vel ꝑlato dño ſuo: ꝓ certo ipſe non de
bet bibere/nec recipe talē aquā. i. talem tpalem
ſubſtantiā: cum mortis et eterne damnatiōis pe

riculo a ſuis malis familiaribus raptā vel acq̄-
ſitā/non debet aliqualr degiſtare. Abſit(inq̄t)a
me vt ſanguinē.i.ſanguinolētā rapinā ⁊ anima
rum p̄iculū iſtoꝝ bibam bibam. Debet igit̄ talis
dicere ſuis malis officialibus:q̄ ſcꝫ nō timēt p̄i-
culo eterne damnatiōis ſe exponere: vt poſſint
magiſtris ſuis pecuniā congregare/q̄ſi talia ſibi
Ps.49.c valēt offerre. Ps. Nunq̄d manducabo carnes
tauroꝝ:aut ſanguinē hircoꝝ potabo? Ac ſi dicat
nō debeo comedere carnes.i. diuitias paupeꝝ
ſubditoꝝ:nec debeo potare ſanguinē.i.pctm̄ ve
ſtroꝝ fetidoꝝ hircoꝝ. Cuius tamen ↄtrarium fa
ciunt multi:q̄ꝛ non curāt cū quāto pctō vel peri
culo diuitie a ſuis malis iudicibus ⁊ exactorib⁹
acq̄rant̄:dum tamē eis offerant̄/ipſas non reſu
tant/ſed potius amplexant̄:⁊ ſic de raptis ⁊ ma
le acq̄ſitis libēter comedūt ⁊ veſcunt̄:iuxta do-
1.Co.10.f ctrinā Apl̄i/vbi dicit̄: Om̄e quod in macello ve
nit/mādūcate:nihil interrogātes ꝑpter ↄſciam
Quinimmo q̄ſi ipſi ſciunt q̄ talia ſunt male ac-
q̄ſita:ipſi vident̄ dicere ipſis q̄ talia offerunt/il-
Mat.27.a lud quod iudei dixerūt iude dicēti: Peccaui/tra-
dens ſanguinē iuſtū. Quid ad nos?tu videris.
Aliter ¶ Uel dic q̄ dauid.i.homo q̄ appetit aquam
ciſterne bethleem.i.gratiam ⁊ gloriā ꝑadiſi:q̄
ꝓprie dicit̄ bethleē.i. domus panis:ſtatim tres
fortis ſui.ſ.ↄtritio/ↄfeſſio ⁊ ſatiſfactio.i.fides/
ſpes ⁊ charitas:debent exercitū vitioꝝ irrūpe:
⁊ talē aquā fortiter ꝓcurare. Uñ hic dicit̄: Hoc
fecerūt tres robuſtiſſimi.

B ¶ Capl̄m viceſimūquartū Textus:
Et addidit furoꝛ dñi iraſci cōtra iſra-
el. Moralitatum Capitulum XX

Addidit furoꝛ dñi iraſci ↄtra iſrael. Fa
ctū eſt q̄ dauid tumēs ⁊ gloriās de mul
titudine ſubditoꝝ/ꝑceperat ppl̄m nu-
merari. Quod dum ioab exequitur iratus/dño
octoginta milia plebis occidit:ita q̄ dauid an-
gelum ꝑcutientē euaginato gladio/vt extēderet
manū in hierl̄m vidit. Cui ꝑ hec ꝟba flebiliter
dixit: Ego ſum(inq̄t)q̄ peccaui:ego q̄ iniq̄ geſ-
ſi:iſti q̄ oues ſunt/q̄d fecerūt? Uertatur obſecro
manus tua ↄtra me. Quibus ꝟbis dño placat⁹
angelum ceſſare fecit:⁊ de eius mādato ibidē al
tare ↄſtruxit:in quo etiā loco abraam ꝑus filiuꝫ
ſuum immolare voluerat. Salomō poſtea etiaꝫ
Moralitas ibi templū fecit. ¶ Quod tractat Gregorius ſa
tis diffuſe:⁊ ſupponit q̄ ꝑ qualitatib⁹ ſubdito-
rum diſponat̄ vita regentiū:vt ſcilꝫ ſepe ꝑ malo
gregis delinquat etiā vita paſtoris:⁊ ſm̄ merita
plebiū/diſponāt̄ corda rectoꝝ. Uide ibi gloſſaꝫ
Sic igit̄ ſupponit Gregori⁹/q̄ ppl̄s iſte merue
rat/q̄ dauid rector eoꝝ peccaret: vt ſic ex pecca
to eius nō ipſe/ſed ppl̄s q̄ al̄s meruerat penā poꝛ
Aliter taret. ¶ Adhuc poteſt illud allegari:q̄ non ſo-
lum mala vita ſuperioꝝ ſubditos inficit:immo
etiā pctm̄ ſubditoꝝ ſuperiores ledit. Et hoc qui-
dem mirꝫ/quomodo occulta dei iuſticia ad hoc
ſe poſſit extendere/q̄ peccatum ſubditi populi
poſſit apud dei iuſticiā talit̄ demereri:q̄ ex hoc
ꝑlati bonitas poſſit ad culpam lapari:vt occaſio
ne dilecti ꝑlati/poſſit delinquens populus caſti C
gari. Mangna igit̄ apud deū videt̄ eſſe inter ꝑ
latos ⁊ ſubditos ↄnexio/quando vnius in alteꝝ
redundat iniq̄tas. ¶ Uel allega iſta/quomodo Aliter
ꝑnceps vel ꝑlatus ſi videt populū ſuum ꝑpter
eius peccata puniri/debet ſumme dolere:⁊ pro
omnibus ſuis velle penā ſubire:⁊ potius in ꝑſona
ſua q̄ delinq̄t/penā appetere ⁊ ſuſtinere:cum pe-
na ſuos exactores debeat tenere. ¶ Uel dic mo Aliter
raliter/q̄ in lege ꝑceptū erat. Mꝫ quotienſ po- Exo.30.b
pulus numeraret/q̄ q̄libet ſolueret certū cenſuꝫ
.ſ.dimidiū ſicli:qui q̄dem cenſus dño applica-
ret̄:⁊ in vſus tabernaculi poneret̄:quo facto nul
la plaga in populo ſequeret̄. ¶ Duo igit̄ inue- Num.1.a
niunt̄ populū numeraſſe.ſ.moyſes. Sed q̄ꝛ cen
ſum ſoluit/plaga in populo nulla fuit. Itē Da-
uid hic:ſed q̄ꝛ ex ſuꝑbia numerauit/⁊ cēſum do-
mino nō ſoluit:ideo plaga ſecuta eſt q̄ populuꝫ
minorauit. ¶ Sic vere quotiēs aliq̄s numerat ⁊ Moralitas
recogitat ſuum interiorē populū.i.ſuaꝝ gratiaꝝ
⁊ virtutū cumulū:ſtatim debet cenſum.ſ.gratia-
rūactiones deo offerre:⁊ cum moyſe pro quali-
bet ꝑſona.i. ꝑ qualibet ꝟtute ⁊ gratia debet ſpe
cialem cenſum.i.ſpecialē regratiationē offerre:⁊
ſic nō ↄtingit ꝑ iſtum ſuum populū diminui vel
perire. Si ꝟo homo in ſuꝑbiam ⁊ ꝑſumptioneꝫ
erectus/populū meritoꝝ ſuoꝝ numerat ⁊ ↄſyde
rat:ſi cenſum gratiarumactionis nō ſoluat/nec
totū tribuat deo:ſed ſicut dauid ex hoc gloriam
ſibi querat:neceſſe eſt vt contra eum plaga diui-
ne punitionis veniat in iſtū ppl̄m ſuum.ſ.virtu D
tum ſuarum cumulum diminuat. Neceſſe igitur
eſt cenſum gratiarūactionis ſoluere:al̄s non li-
cet homini numerare ſua merita:exemplo Iob Iob.31.p totū
⁊ Pauli/q̄ ſua merita numerant:ſed ex hoc nō 2.Co.12.a.b.
ſuꝑbiunt:ſed potius actiones gratiarum propi-
nant:ſicut de Paulo patet vbi dicit: Non ſum⁹ 2.Co.3.b
ſufficiētes cogitare aliquid a nobis quaſi ex no-
bis:ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt. ¶ Uel dic q̄ Aliter
tunc angelus.i.diuina ſententia gladium tribu-
lationis reponit:quando dauid.i.peccator ſe hu
miliat:⁊ ſe dignū puniri recognoſcit:⁊ ſe ꝑcuti-
endum iudicat ⁊ exponit:⁊ maxime quando in
loco templi.i.in eccleſia: vota ⁊ ſacrificia.i.ora-
tiones ⁊ bona opera ſoluit.

¶ Moralitatū libri Regum ſcđi finis.

Liber Undecimus Moralitatum libri Regum tertij.

¶ Capitulum primum Textus: Et
rex Dauid ſenuerat: habebatq̄ꝫ eta-
tis plurimos dies. Mora. Ca. I

Rex dauid
ſenuerat:habebatq̄ꝫ e-
tatis plurimos dies.
Cūq̄ꝫ cooperiret̄ veſti-
bus/nō calefiebat: qua
propter ſerui eius quā-
dā ſunamitē abiſac no-

E mine adoleſcentulā / virginē pulcherrimā de cū
ctis filiabus iſrł que fuerūt ad hoc vt ſtaret co-
ram eo / τ foueret eum: dormiretq; cum eo τ cale
faceret: ipſe vero rex in ſinu puelle dormiret: ipſa au
tē eidem p omnia miniſtraret ſibi: τ eam adduxe
rūt. Adducta igiť ad regē / ola pmiſſa fecit: τ q̄-
uis ipſaʒ rex diligeret / ipſaʒ tñ carnalr nō cogno
Moralitas. uit ¶ Rex iſte ſignificat chriſtū: q̄ ſcʒ etatis ha
Mich.5.a bebat plurimos dies: qꝛ ſicut dr: Egreſſus eius
a diebus eternitatis: q̄ tñ dato q̄ multis veſtib⁹
.i. multis ſanctoꝝ bonis operib⁹ a pncipio ope-
ireť: nunq̄ tñ adhuc p charitatis incendiū ad
aſſumptionē carnis calefiebat / quouſq; p omes
fines iſrael virgo ceteris pulchꝛioꝛ τ mundioꝛ .ſcʒ
abiſac / q̄ interptať patris incendiū: ſunamitis
q̄ interptať moꝛtificata τ beneficiata .i. virgo ma
ria: q̄ ſcʒ iſtū dñm patrē τ creatoꝛē ſuum p cha-
ritate incēdit: τ ſe p penitētiam τ humilitatē moꝛ
tificauit: q̄ ſibi diuinitus fuit q̄ſita: τ ad eius ob
ſequiū ordinata. Iſta enim coꝛā eo ſtetit p ora-
tionē: ſibi miniſtrauit p ſubiectionē: ipm fouit p
deuotionē: cum ipſo dormiuit p contēplationem
τ ſic eum calefecit p dilectionē: τ hoc intantum q̄
eum inclinauit ad btām incarnationē. Iſta igiť
pprie abiſac .i. patris incēdium dicta fuit: qꝛ pa
trē ſuum deū p amoꝛis incendiū intantū calefecit
q̄ ipſm regē celi τ dei filiū in ſinu ſuo .i. vtero vir-
ginali p btām incarnationē dormire τ reclinare
coegit: τ abſq; hoc q̄ carnalr cognoſcereť / in ſe
ipſa deū hoīem / τ hoīem deum fecit. Ideo bene
Pſ.44.c dicit Pſ. Audi filia τ vide τc. Et infra: Concupi
Aliter uit rex decoꝛē tuū: q̄m ipſe eſt dñs de⁹ tu⁹. ¶ Vel
applica ad quālibet virginē / vel quālibet aīam:
q̄. ſ. ad dei miniſteriū τ ſeruitiū eligiť: τ ad ſtan-
dum coꝛā eo in religione vel in eccłia ordinať: qꝛ
ſcʒ iſta debet eū p deuotionē fouere / τ p charita
tē calefacere: τ ad doꝛmiendū e q̄ſcendū p gra-
tiā in ſinu ꝯſcientie debet eum p bona opa incli
nare. Virgo tñ integra mente τ coꝛpe ſemp de-
bet manere: τ caſtitatē ppetuā ſeruare τ cuſtodi
2.Co.11.a re. Vñ aplś: Deſpondi vos vni viro / virginē ca
Eodē ca.a ſtā exhibere chriſto. ¶ Adonias ſenioꝛ inter fili
os dauid eleuabať dicēs: Ego regnabo: fecitq;
ſibi currus τ eq̄tes: τ ꝯfederatus eſt cū ioab pn-
cipe / τ abiathar ſacerdote: victimas immolauit:
filios regis τ multos de populo ad ꝯuiuiū voca
uit: τ ſe regē eſſe τ vocari abſq; mādato et ſcien-
tia patris ſui tunc tempis ordinauit: deo tñ ordi
nāte ꝯtrariū factū eſt: qꝛ ſcʒ ipſo cū ſuis ꝯuiuiuʒ
celebrāte / frater ſuus ſalomon iunioꝛ / q̄ ab ipſo
vocatus nō fuerat: mediāte interceſſiōe matris
ſue bethſabee / τ nathan pphete / τ ſadoch ſacer-
dotis: quos etiā ꝯtempſerat adonias: p ipm da
uid in regē fuit ſublimat⁹: τ ſup mulā regis poſi
tus: τ in ſion in regē p ſadoch ſacerdotē inunct⁹
in throno dauid cum magno gaudio conſtitut⁹
Salomon enim matrē ſuam / ſadoch τ nathan /
τ totum robur exercitus ſecum habuit: τ ideo re
gnum a patre citius impetrauit. Adonias vero
τ conuiue ſui audito q̄ alius regnabat / fugerūt:
τ ſic regni ambitio τ conuiuiū leticia in triſticiam
verſe fuerūt. ¶ Illud poteſt applicari exēplari- R
ter contra ambitioſos: qui ſcʒ contra volūtatē Moralitas
dauid dei regna .i. platuras / officia τ beneficia
ambiunt: τ ad finem q̄ ipſa citius obtineant: io-
ab / abiathar .i. pncipes τ platos ſibi ꝯfederant
τ adiungunt. Feſta τ ꝯuiuia celebrāt: τ ſe regnū
τ regimen obtenturos optinanť τ credunt. De
Salomone vero ſapientes / τ de nathan ppheta
τ de ſadoch ſacerdote / τ de pſonis ſapientibus
et ſanctis pphetis τ deum colētibus non curā-
tes: ipſos non aduocāt / ſed repellunt. Vex ſepe
fit q̄ ſalomon pacificus filius dauid iunioꝛ .i. ali
qua ſimplex pſona inter alias iunioꝛ: de qua ſcʒ
non ſperabať: τ que ad regnū τ platurā non ma
chinabať: q̄ ſcʒ habet p ſe matrē .i. virginē glorio
ſam: robur exercitus .i. martyres: nathan pphe
tā τ ſadoch ſacerdotē .i. pphetas τ confeſſoꝛes.
Iſtis mediantibus a patre dauid deo ſuo / in
regē / platum et ſuperioꝛē eligiť: gratia dei inun-
giť: et in throno ſeu cathedra .i. in dignitate / offi
cio vel beneficio collocať. Alius vero q̄ omnino
ſperabat / repelliť: ita q̄ eius feſta τ ꝯuiuia in tri
ſticiā ꝯuertunť. Ideo bene diciť: Q, multi po- Eccl.11.a
tentes oppſſi ſunt valide: et inſuſpicabilis poꝛ-
tabat diadema. Illud eñ quādoq; fit / q̄ qui mi-
nus ſupbit τ ambit / et min⁹ ſperat / obtinet: ma
gis vero ſperans et ambiens ſupſedet. ¶ Vel il- Aliter
lud allega ſic / q̄ adonias q̄ pocupauit regnare /
fuit puatus regno: ſalomon vero qui expectabat
ad regnum fuit aſſumptus: bonos τ malos ſigni H
ficant. Quia ſcʒ mali q̄ nūc regnare volunt τ in
tendunt / cito poſt moꝛtē mūdi regno puanť: bo-
ni vero qui patienter expectant / ad celi regna po-
ſtea pmouenť. Bene igiť diciť: Q, bonū eſt p- Treñ.3.e
ſtolari cum ſilentio ſalutare dei. ¶ Vel dic q̄ ſa Aliter
lomon iunioꝛ ſignificat perſonas ſimplices et
ignoꝛantes: quia reuera ſepe fit q̄ licet regnū et
regimen eccleſie ſeu beneficiū debeať pmogeni-
to filio .ſ. adonie .i. pſonis antiquoꝛibus et pue-
ctis: nihilominus ſepe fit q̄ iuuenis et infa⁹ ad
patrem et ad prelatū ſuperioꝛē mittit dominaʒ
matrem ſuam .i. carnalem affectionem: vel ad li
teram / aliquam ipſius ꝯcubinaʒ: que bene beth
ſabee .i. eſt puteus ſatiās dicitur: p eo q̄ tales p
lati oblectamētis taliū ſatianť: mittit etiā ad eū
pphetas et ſacerdotes / aliquos maioꝛes domi-
nos cum quibus ante fecerat pactū ſuum. Sic
ergo fit q̄ talibus fautoꝛibus intercedentibus
mulaq; carnalis amoꝛis ſeipſum ferente: iſte in
regem .i. prelatum vel beneficiatum eligitur vel
inungitur. Adonias vero qui interpꝛetatur do-
minus .i. iuſtus et prudens ſubditus / cui de iu-
re debebatur dominium / reprobatur. Unde dici
tur: Vidi ſtultuʒ in dignitate ſublimi: et diuites Eccle.10.b
ſedere deoꝛſum. Vidi ſeruos in equis / et princi-
pes ambulātes quaſi ſeruos ſuper terrā. ¶ Vel Aliter
dic q̄ dauid .i. bonus prelatus non debet cura-
re de iuuenili etate: dū tñ pcedat alios in ſenſus
maturitate: debetq; in pmotiōibus iuuenē pre-
ferre antiq̄s: dū tñ ipſe iuuenis ſit ſalomon .i. ſa
piens / pacificus et mitis.

A ¶ Capitulū ſecundum Tertius: Ap-
propinquauerunt autem dies Da-
uid vt moreretur. Moralitati Ca-
pitulum II

Dauid conſtituto Salomone in regno/
cum videret diem mortis ſue appropin
quare/voluit facere ſuum teſtamentū
precepitq; ſalomoni filio ſuo: ꝙ ioab ꝗuis ſibi
ſemꝑ fuerit fideliſſimus/cognatuſq; ſuus germa
manus: et pro eo ꝙ duos principes iſrael/abner
ſcʒ et amaſan ꝓditorie occiderat/faceret occidi:
ſemei q̄ ſibi maledixerat/a facie abſalon fugiēti
ꝑcepit puniri: filios vero berzellai galaadite/q̄
ſibi cum victualibus occurrerāt in deſerto/mā
dauit ꝑmiari: ⁊ conuiuas menſe ſalomonis in an
Moralitas tea ordinari. ¶ Per dauid intelligit deus pa-
ter: Per ſalomonē vero dei filꝰ/ ab ipſo rex iſra
el.i. rex fideliū conſtitutus. Igit iſti ſalomon pu
nitionem maloꝝ ⁊ ꝑmiationē iuſtoꝝ mandauit:
qꝛ ꝓ certo deus pater chriſto filio ſuo omne iu-
dicium dedit: ad puniendū malos/ ꝓmouendū
Joan.5.d q; bonos ordinauit. Unde dicitur: Pater nō iu
Aliter dicat quēq̄: ſed omne iudiciū dedit filio. ¶ Uel
dic ꝙ dauid bonus prelatus qui reuera propter
familiaritatē quācunq; vel conſanguinitatem
quam habebat cum ioab.i. cum aliquo ſcelera-
to: non debet ipſm impunitū dimittere: quinim-
mo cum ſalomone quem regem conſtituit.i. cū
iudicibus ſuis quos alijs prefecit/debet de puni
Exo.22.c tione ipſius ordinare: dicēs illud Exo. Malefi-
D cos non patieris viuere. ¶ Uel iſta allega con-
Aliter tra teſtamentū vſurarioꝝ ⁊ raptorum: q̄ ſcʒ ꝗdiu
viuunt/iuſticiā facere nec de bonis nec malis re
ſtituendo quod debent volunt: ſed heredibus ⁊
Mat.23.a ſucceſſoribus ſuis ſolēt omnia demandare. Iſti
enī ſunt qui imponunt onera grauia ſuꝑ hume-
ros filioꝝ: digito autem ſuo nolunt ea mouere.
Unde q̄dam nugatorie de vſurarijs dicebat/ꝙ
in tota vita parentela non poterit damnari/niſi
vnus: ⁊ hoc qꝛ pater cōmittit emēdas ſuas filio
⁊ ille onus teſtamēti ſuſcipiēs/⁊ ꝑ tpe vite ſue ni
hil inde faciēs: cū ad mortē venit/mandat etiā fi
lio: ⁊ ille ſimiliter filio ſuo: ⁊ ſic deinceps. Et ſic
(vt dicebat) ſolus vltimus q̄ non habet cui man
dat/damnabit. Alij vo q̄ ſucceſſores onerāt/ſal
Eodē ca.d uabunt. ¶ Adonias abiſac ſunamitē in vxorē
appetēs/⁊ ex hoc caute ad regnū ambiens: ꝗꝗ
ſuꝑ hoc mater regis interccderet: ⁊ ꝗꝗ rex petiti
onē matris i genere ꝯceſſiſſet quod petebat: ta-
men non ꝯſequitur: ſed occaſione ambitionis a
Moralitas ſalomone occidi mandat. ¶ Hoc allegat ꝙ nul
la ꝑſona ita ꝓpinqua nobis/ſiue mater fuerit/
ſiue frater: ſi tamen petat a nobis vel malicioſe
vel ſimpliciter/rem nobis inutilem vel nocuā
quin eam refutare debeamus: ⁊ dato ꝙ ꝑus in
genere conceſſerimus/quin adhuc illud debeat
reſcindere: ⁊ quinetiam quēcūq; fratrē vel ami
cum contra ſtatum noſtrū ambientē debeamus
corrigere vel punire: iuxta illud: In male ꝓmiſ
Eodē ca.c ſis reſcinde fidem. ¶ Uolens adonias abiſac ſi
bi pari a rege in vxorē: ꝑmo ad berſabee matrē

ſalomonis recurrit: ad intercedendū pro ſe ad C
ꝓprium filium ſuum ipſam miſit. Bene (inquit)
illa loquar pro ꝑ te regi. Uenit igitur berſabeē
ad ſalomonē regem vt loqueret ei ꝓ adonia: et
ſurrexit rex in occurſum eius: ſeditq; ſuper thro-
num ſuum: poſituſq; eſt thronus matri regis q̄
ſedit ad dexterā eius. Dixitq; ei rex ſalomō: Pe
te mater mea: Neq; faseſt vt auertā faciem tuā
Que ait: Detur obſecro Abiſac ſunamitis Ado
nie fratri tuo vxor. ¶ Adonias de regno exclu- Moralitas
ſus moraliter deſignat peccatorē aut genus hu-
manū: quod a paradiſo fuit expulſum: ſunami-
tis ſignificat diuinā gratiam. Rex vero ſalomon
ſignificat chriſtū: mater vo eius berſabee ſigni
ficat benedictā virginē mariā. Iſta igit eſt veri-
tas/ꝙ ſi adonias.i. peccator vult ſunamitē.i. di-
uinam gratiam/vxorem ⁊ amicā a rege chriſto
impetrare: ante omnia ipſe debet matrē regis.i.
beatam virginē ꝑ orationē ⁊ deuotionē adire: et
eam inter ſe ⁊ deum intercelſitricē ⁊ intermedi-
am ponere: ⁊ pro certo rex chriſtꝰ petitionē ma-
tris neſcit denegare. ¶ Uel allega de aſſumpti Aliter
one beate marie virginis: qꝛ ſcʒ tunc mater regis
.i. beata virgo venit ad ipſum in celum: qui ſibi
aſſurgens ſtatim iuxta ſe conſtituit ſibi thronū:
⁊ ad dexteram ſuam conſedit dulciter: qui ibi ip
ſam ordinauit honorifice. Iſta igitur ꝓ adonia
.i. ꝓ humano genere: quod regnum ſuum.i. pa-
radiſum amiſerat: pro eo ꝙ ante tempus regna-
re voluerat/continue poſtulat. Cui ſcʒ rex chri- D
ſtus petitionē ſuam exaudit dulciter/⁊ cōfirmat
Pete (inq̄t) mater mea: nec fas eſt vt auertā fa-
ciem meam. ¶ Hic habemus ꝙ cum ioab pro Eodē ca.e
pter homicidia q̄ cōmiſerat/ſemei vo ꝓpt male
dictionem quā in dauid intulerat/ex ordinatio-
ne dauid occidendi eſſent: voluit occulta dei ꝓ-
uidentia alias cauſas exhibere extrinſecas: vt
ſub colore alio poſſet illos iniquos de his cri-
minibus caſtigare. Joab enī contra ſalomonē
cum adonia ſe poſuit: cuius occaſione metuens
ad tabernaculū fugit: ⁊ cornu altaris tenens/ex
mandato ſalomonis occiſus fuit. Semei vero a
ſalomone conceſſum fuerat: ꝙ domū in hieru-
ſalē ſibi faceret: ⁊ ꝙ in illa manēs viuere poſſet: ⁊
ꝙ quacunq; die exiret hieruſalem/ interiret: ſed
poſt triduū annoꝝ cum dictam ſententiā obliui-
oni dediſſet/audito ꝙ ſerui eiꝰ fugerēt ad achis
regem geth: ad reducendos ſeruos ſuos iuit et
hieruſalē exiuit. Sed cum rediret ad ſalomonē
ſtatim occiſus eſt. Et ſic diuina ꝓuidētia viam ⁊
occaſionē ꝑbuit/ꝙ ipſm ꝑ ſalomonē iuſte puniuit
⁊ quod maledicendo dauid meruit/ſibi dedit.
Hoc exemplariter patet/quō iuſticia dei occul-
ta/ſub occaſione vnius peccati quandoq; punit
aliud: ⁊ quō dato ꝙ aliquod crimen videbat ali-
cui dimiſiſſe: deus ſcit loco ⁊ tempe cauſas alias
ſubiūgere: quarum occaſione ⁊ illud quod alꝭ
deliquerat/ſcit punire. Unde Job: Deus iniu- Job.34.b
tum abire non patit. ¶ Uel dic ꝙ hieruſalē eſt Aliter
religio vel eccleſia: in qua dum per fidem mane
mus/ꝑ gratiā viuere poſſumus. Si aūt inde per

E peccatum vel apoſtaſiam eximus: mortis culpe
Aliter ⁊ gehēne nos periculo ſubiugamus. ¶ Uel dic
ſm ſtephanū de longotono ꝯtra illos qui in hie
ruſalē.i.in clauſtri vel in eccleſijs vel beneficijs
ſuis pſonaliter reſidere nolunt: ſed in geth.i.in
mundo vagantur ⁊ incedunt: q̄a ſcꝫ iſti moꝛtem
culpe ⁊ pene multotiens incurrūt: exemplo Di-
Gen.34.a ne/q̄ domū patris egrediens coꝛrupta fuit. Et
Gen.27.d de eſau/q̄ ad venationē exiens/benedictionem
Aliter amiſit. ¶ Uel dic ꝙ ſemei eſt diſcretus platus/
q̄ cum immoderato zelo ſeruos ⁊ ſubditos ſuos
a hieruſalem.i.a ſtatu gratie fugitiuos quādoq̄
reducere nititur: ſed dum ipſe etiam de hieruſalē
ꝑ immoderatū zelū ⁊ ꝑ auſteritatē egredit̄/moꝛ
te eterna multat̄: ⁊ ſic ſepe fit ꝙ dum ſemei.i.ꝓ-
latus: ſeruos fugientes.i.ſubditos delinquētes
ꝑ nimiā auſteritatē reducit: ipſe ſcꝫ q̄tum ad ani
mam moꝛtē vitioꝝ incurrit. Melius eſt ergo ꝙ
tales impuniti dimittant̄/q̄ ꝙ eos nimis indiſ-
crete reducēdo in hieruſalē exeatur/⁊ moꝛs ꝑpe
Mat.8.c tua incurrat̄. Unde dicitur: Sinite moꝛtuos ſe-
Aliter pelire moꝛtuos ſuos. ¶ Uel dic ꝙ ille ſeruis ſu
is hieruſalē fugientibus/eos in geth ſequit̄: qui
malorum ſubditoꝝ vitam imitatur: ꝓpter quod
Aliter moꝛs ꝑpetua repoꝛtat̄. ¶ Uel dic ꝙ ſalomon
tres pſonas occidit: in quo ſcꝫ notat̄ ꝙ bon⁹ rex
⁊ rectoꝛ ſuppſius debet in ſeipo tria vitia.ſ.pec-
catū voluptatis/quod ſignificat̄ in adonia: q̄ cū
ſunamite ꝯtrahere voluit: pctm̄ oꝛis/quod ſigni
ficat̄ in ſemei: q̄ oꝛe ſuo dauid maledixit: pecca-
F tū opis/quod deſignat̄ in ioab: q̄ manualr du-
os innoxios fecit occidere.

¶ Capitulum tertiū Textus: Confir-
matū eſt igitur regnum in manu ſalo
monis. Moꝛalitatū Capitulū III

DEus apparēs ſalomoni in excelſo ga-
baon/ꝯceſſit ſibi ꝙ peteret q̄cq̄d vellet
Et quia nō petijt diuitias/nec longā
vitā/aut inimicoꝝ vindictā/ſed ſapientiā: Ideo
dn̄s non ſolam ſapientiā ſibi dedit/immo etiam
Moꝛalitas diuitias ⁊ gloriā ſibi ſupaddidit ⁊ adiūxit. ¶ In
quo notari pōt/ꝙ q̄ petit iuſta ⁊ neceſſaria/ē di-
gnus obtinere ⁊ recipe: nō ſolū illa/ſed etiam ſu
Aliter pabundantia. ¶ Uel dic ꝙ ſapia diuitijs ante-
fert̄: quod patet: q2 ſalomō de eius poſtulatiōe ma
Pro.3.b gis q̄ diuitiaꝝ ꝯmendat̄ a dn̄o. Ūn̄ dicit̄: Pre-
Eodē ca. c cioſioꝛ eſt cunctis opibus ⁊c. ¶ Due mulieres
meretrices venerunt ad ſalomonē/petētes iudi-
cium: pepererāt ambe in eadē domo: ſed cum no
cte vna illarum doꝛmiēs ꝓpꝛium filiū oppſſiſſet
caute puerꝝ moꝛtuū alteri meretrici doꝛmiēti ſup
poſuit/⁊ infantē eius viuū cepit. Que tandē eui-
gilans ⁊ infantem moꝛtuū clara luce intuens/ſu
um non eſſe comperit: quapꝛopter viuentē pue-
rum a ſalomone ſibi reddi popoſcit. Salomon
igitur volens pꝛobare que viui mater eſſet: affer
ri ſibi gladiū imperauit: ⁊ infantem viuum per me
dium ſcindi/⁊ matrum cuilibet dari partem oꝛ-
dinauit ac mandauit. Matris igitur pueri viui
ſuper filium diuidendū ac occidendū ſtatim viſ-
cera ſunt commota: ⁊ incepit a rege petere ꝙ
non occideret̄/ſed potius alteri matri daretur.
Obſecro(inq̄t) dn̄e mi rex/date huic infantē vi-
uum/⁊ non occidatur. Altera autem econtrario
clamabat: Nec mihi/nec tibi ſit: ſed diuidatur.
Ex his igitur cognitū eſt matrē pueri eſſe illam
que ipſam nolebat occidi: quapꝛopter ſalomon
ꝓcepit filium ei reddi. ¶ Iſta exponunt q̄dam Allegoꝛia
allegoꝛice de ſynagoga ⁊ gentilitate: que ſcꝫ am
be mulieres meretrices dici potuerunt: ꝓ eo ꝙ
ambe idola aliquotiens coluerūt: ⁊ virum ſuum
legitimū.ſ.deum ⁊ fidem ipſius aliquotiens di-
miſerunt. Unde Ezech. Fili hominis: Due mu Ezech.23.a
lieres filie matris vnius fuerunt/que foꝛnicate
ſunt in egypto. Ille igit̄ ambe ad ſalomonem
.i.ad deum per fidem venerunt: ⁊ in vna domo
que eſt eccleſia/ꝑ bona opera pepererunt: ſed re
uera de iſtis matribus vna ſcꝫ ſynagoga filium
.i.populū ſuum ꝑ erroꝛē ⁊ incredulitatē ſuffocat:
⁊ filiū alterius.i.populū gentilē ad chꝛiſtū con-
uerſum/vel ſibi attribui vel occidi ꝓclamat: in
q̄tum totum mundū iſtū vel ad fidem ſuam de-
bere conuerti/vel alias damnari exiſtimat: ⁊ nul
lam gentem ꝓpter ſe ſaluari ſperat. Sed gladi⁹
ſalomonis.i.dei ſententia contrariū inuenit: q̄
viuentē filium.i.ſaluandum populū alteri.ſ.gē-
tilitati credenti ⁊ nō ſibi aſſignat. ¶ Uel dic ꝙ Tropologi
iſta vba que hic ponunt̄/poſſunt eſſe verba gen cus ſenſus
tilitatis cōuerſe. Ego ⁊ mulier iſta habitabam⁹
in domo vna.ſ.in hieruſalē vbi.ſ.gentilitas pri
mo credidit q̄ alibi: ſicut patet in centurione/q̄
dixit: Uere filius dei erat iſte. Cumq̄ peperiſſem Math.27.f
peperit ⁊ hec: q2 ſcꝫ poſt credulitatē gentilitatis
in centuriōe multi de hieruſalē crediderūt. Sꝫ
iſta doꝛmiens in lege/ſcilicet filium ſuum/id eſt
credentes ſuos ſcꝫ Iacobum ⁊ Stephanū moꝛ-
ti tradidit: filium vero meum ſcilꝫ conuerſos ex
gentibus per erroꝛes furari ⁊ occidere conten-
dit. ¶ Uel dic melius/ꝙ due mulieres que ad ſa Aliter
lomonem veniunt: ſunt due ſecte hominū que
ſunt catholica ⁊ ſchiſmatica/que chꝛiſtum cre-
dunt: ⁊ maxime pꝛima iſtarum ſignificat eccleſi
am grecam ⁊ oꝛientalem: apud quam alia muli-
er.i.latina ⁊ occidentalis eccleſia dicitur pepe-
riſſe: in q̄tum iſta mediante chꝛiſto noſcitur cre
didiſſe/et fidem ab ea ſuſcepiſſe. Sed pꝛo certo
iſta pꝛima mulier/id eſt pꝛimitiua ⁊ oꝛientalis
eccleſia: ⁊ illa que pꝛimo credidit grecia/iam eſſe
cta heretica ⁊ ſchiſmatica: filium ſuum.i.populū
ſuum ꝑ erroꝛes ſuffocat: filium vero viuentem/
id eſt populum alterius mulieris ſeu eccleſie oc-
cidentalis ſane credentem: ſubtrahere et ad er-
roꝛes ſuos cōuertere tentat: filiūq̄ ſuum moꝛtu-
um/id eſt populum ſuum hereticum et damna-
tum: ad vbera alterius matris/id eſt ad pꝛouin
cias et terras eccleſie catholice in q̄tum poteſt
apponit et dilatat. Salomon tamen/id eſt chꝛi-
ſtus: gladio ſue occulte iuſticie iſtud impedit: q2
viuentem populum eſſe filium occidentalis ec-
cleſie oſtendit: ⁊ grecie ſuum moꝛtuum derelin-
quit. Unde dicitur: Sinite moꝛtuos ſepelire Mat.8.c

B mortuos ſuos. ¶ Vel dic q̄ iſta mulier que
Aliter mortuum filium alteri voluit attribuere/et vi-
uentem infantem ſibi aſcribere/ſynagogam vel
ſchiſmaticā eccleſiā deſignat: quarū vtraqȝ ſcʒ
filiū/id eſt populū ſuum/qui in veritate eſt mor-
tuus/dicit viuum/et in vita gratie conſtitutum:
filiū vero ſeu populū alterius/ſcʒ eccleſie catho-
lice: qui in veritate eſt viuus et ſanct9/dicit eſſe
mortuū/id eſt incredulū et damnatum. Ezech.
Ezech.13.d. Interficiūt animas que nō moriuntur: et viuifi-
Aliter cant animas que nō viuūt. ¶ Vel dic ſm Gre
goriū: q̄ mater iſta que filium quē lactabat occi
dit/malū predicatorē ſignificat: qui ſcʒ ſubditos
quos ꝑ doctrinā lactauerat: in delicijs torpens
et dormiens/per malam vitam occidit et necat.
Aliter ¶ Vel illud applica ꝯtra quoſdā/q̄ ſcelera ſua
alijs imponūt: et aliorū bona ſibi attribuunt et
aſcribūt: et ſic filiū ſuū mortuū alijs tradūt: ꝛ al-
terius filium viuentē furātur et ſurripiūt. Dicūt
enī: filius tuus mortuus eſt: meus autem viuit.
Aliter ¶ Vel dic q̄ ille due mulieres ſunt mund9 et re
ligio: quia ſcʒ mundus filios ſuos per vitia ſuf-
focat: religio vero viuentes et iuſtos ſeruat: mū
dus tamen ad vbera eccleſie/id eſt ad bñficia re
ligionis: filios ſuos mortuos/id eſt peccatores
et malas perſonas nō ceſſat apponere: ꝛ ab ip-
ſis vberibus viuentes filios/id eſt bonas perſo
nas nō ceſſat ſubtrahere: et ipſas ad ſe/id eſt ad
mundana vitia pro poſſe attrahere. Quos quā
do habere nō poteſt: ſolet eos Salomonis gla
B dio/id eſt cunctis tribulationibus eſſe dignos
Aliter dicere. ¶ Vel dic q̄ ad Salomonē/id eſt ad ꝑ-
latum veniunt hodie due mulieres: vna ſcʒ eccle
ſia bona: que quandoqȝ filios et ſubditos ſuos
vt cōmuniter habet viuentes et bonos. Alia eſt
carnalis affectio ſeu etiam carnalis parentela
q̄ vt cōmuniter habet filios mortuos/id ē igno-
rantes et imperfectos. Inter iſtas ergo magna
eſt apud Salomonē/id eſt apud prelatum alter
catio: quia quelibet dicit filium ſuum viuere/et
alterius filium mortuū eſſe: quia quelibet alle-
gat illos quos ꝓponit eſſe meliores/et alios de
teriores/ſicut patet: quia carnalis parentela pre
latorū illos quos ſibi offert/aſſerit ſufficientes
eſſe et dignos. Illos vero quos eccleſia vel ca-
pitulum promouere nititur/aſſerit mortuos et
ineptos. Iſta ergo mala mulier: carnis ſcʒ affe-
ctio/vel carnalis parentela: Salomonis/id eſt
prelati: omnino ab vberibus matris alterius/
id eſt a bonis bñficijs eccleſie: viuentes filios ſu
os/id eſt bonas perſonas ipſius elongat ꝛ ſub-
trahit: et ſuos malos mortuos/ſcʒ ignorantes
nepotulos ibi ponit. Salomon tamen/id eſt ſa
piens prelatus mediante gladio iuſticie: debet
alteri mulieri/ſcʒ eccleſie: filium viuentē/ſcʒ bo-
nas perſonas tribuere/et ad ipſius bñficia ſeu
vbera apponere: male vero mulieri/ſcʒ carnali
parentele vel affectioni: debet paruulos mortu
os aſſignare/et eos ipſi nutriendos dimittere/
vl' de eis nō curare: dicens ſcʒ quod ſequit᷑: Da
te huic infantē viuum. Hec enim eſt mater eius

Iuxta illud: Dimittite mortuos ſepelire mortu C
os ſuos. ¶ Vel dic q̄ iſta mulier mala eſt dia- Mat.8.c.
bolus: de quo ſcʒ poteſt dici illud: Breuis om- Aliter
nis malicia ſuꝑ maliciam mulieris. Iſta enī eſt Eccl.25.c.
que omnes filios ſuos per culpam ꝛ penam oc
cidit. Unde dicitur: Nunquid comedunt mulie- Tren.2.g.
res paruulos ſuos ad menſuraȝ palme? Filios
vero viuentes/id eſt ſanctos viros: qui ſunt fi-
lij alteri9 matris/ſcʒ eccleſie vel chriſti: ſibi ſub-
trahere nititur/et eos ꝑ peccatum in filios ado-
ptare: et vberib9 mundane delectationis lacta-
re conat᷑: ſuos vero mortuos peccatores/id eſt
filios ſceleratos: ad vbera alteri9 matris/id ē ad
dignitates et beneficia eccleſie furtiue et ſimo-
niace introducit: et ſic de filijs ſuis filios eccle-
ſie facit: et de bonis filijs dei ꝛ eccleſie/filios ſu
os/id eſt peccatores facere nitit᷑ et contēdit: di-
cēs eccleſie illud quod ſcriptū eſt: Populus me Ruth.1.c.
us et tu9 vnū ſunt. Quos qñ ſuos facere nequit
tunc ſaltē ipſos diuidēdos ꝑ diſcordiā/inuidiā
et ſollicitudinē ꝓcurat: ꝛ gladio Salomonis .i.
tribulationib9 ipſos detrūcādos et affligendos
ꝓclamat. Dicit igit᷑: Nec mihi nec tibi ſit/ſʒ di-
uidat᷑. Aċſi diceret᷑: Ex quo nō poteſt mala mu-
lier totū habere/nec ex toto ad peccatū ꝯuerte-
re: ipſm tamē poteſt ꝑ ſollicitudineȝ diuidere: vt
quod pōt/ſibi profecto valeat ꝓcurare: vt patet
de religioſis et clericis in temporalib9 implica
tis: qui q2 diuiſi ſunt/partim dei et partim dia-
boli ſūt. Unde dicit᷑: Tu et ſiba diuidite poſſeſ 2.Reg.19.c.
ſiones. ¶ Vel dic q̄ ille mulieres ſignificāt re- Aliter
ligiones mendicātes: q̄ ſcʒ corā deo cōtendūt: ꝛ D
alie alijs ſe ꝓferūt: et ſuos filios viuētes/et alio
rū mortuos eſſe dicūt. Cui9 ſcʒ veritatē gladius
Salomonis .i. diuina ſententia in iudicio cōperi
et/qñ ſingulorū meritū patefiet ꝛc. ¶ Vel dic q̄ Aliter
talis altercatio videt᷑ eſſe inter mundū ꝛ religi-
onem: q2 ſcʒ religio dicit filios mūdi eſſe mortu
os/et ſuos ſolos eſſe viuos: vt patet de multis
ꝓſumptuoſis religioſis/qui oēs alios preter ſu-
os exiſtimant ꝑ peccatum mortuos et deiectos
eſſe: Ecōtra vero mūd9 filios religionis ꝑditos
et mortuos ꝑaliter reputat: et ſuos ſolos in ꝓ-
ſperitate viuere gloriat᷑ et clamat. ¶ Vel dic q̄ Aliter
due mulieres ſunt veritas et hypocriſis: quarū
vna ſcʒ hypocriſis habet filiū mortuū .i. opa vi-
tioſa: et tñ dicit et fingit ſe habere filium viuū .i.
opa ꝟtuoſa. Et ecōtra de ꝟitate ꝛ iuſticia: quo
rū ſcʒ fili9 viuit .i. quorū ſūt opa bona: ſepe dicit᷑
ab ipſis quod hic dicitur: fili9 tu9 mortu9 eſt .i. q̄
alia habeat opa inutilia: q̄ ſcʒ nulla debeāt ꝯſe
qui ꝓmia. Iſta igit᷑ altercatio mō nō bñ depre-
hendit᷑: q2 quicq̄d ſit viuū/q̄d mortuū/et que hy
pocriſis/q̄ veritas/mūc neſcit᷑: in fine tamē ſcʒ in
iudicio/gladi9 diuine ſententie iſtud inueniet/ qñ
merita et demerita ſingulorū vniuerſis de9 oſtē
det. Unde Apl's: In igne declarabit᷑ vniuſcu- 1.Co.3.c.
iuſqȝ opus quale ſit ꝛc.

¶ Capitulum quartū Textus: Erat
autem rex Salomon regnās ſuper
omnē iſrael. Moralitatū Ca. IIII

E Duodecim duces habuit Salomõ: qui
ꝑ ſingulos menſes adminiſtrabant ci
baria menſe ſue: ⁊ habebat Salomon
equoꝛum curriculũ/ ⁊ equeſtriũ/ ⁊ onera portan
tiũ infinitam multitudinẽ: ⁊ ꝓcedebat ſapiẽtia
oẽs oriẽtales: fecitq́ꝫ tria milia parabolarum/
⁊ quinq́ꝫ milia carminũ: ⁊ diſputauit de natura
arboꝛũ ⁊ herbarum: de naturis etiã piſciũ/ aui
um ⁊ beſtiarũ: vt dicit̃ in capitulo iſto. Et Sa
lomõ cũ vellet edificare domũ dñi: miſit ſibi Hy
rã rex ſidonioꝝ cedros ⁊ abietes de libano: ꝓpa
rauerunt q́ꝫ biblij ⁊ artifices ligna ⁊ lapides ad
edificandum domũ domini: ita ꝙ in monte do
labãtur/ quadrabãtur et pꝛeparabãtur: ⁊ dein
de in Hieruſalẽ poꝛtabantur/ ſicut hic dicit̃. Et
3. Regũ. 5. d. ſic actum eſt/ ꝙ dũ templũ in hieruſalẽ edifica
retur/ vox ſecuris vel mallei nõ eſt audita: ⁊ hoc
Moꝛalitas q꞉ materia aurea fuerat ꝓparata. ¶ Reuera ta
lis Salomon fuit Chꝛiſtus: q̇ ſcꝫ fuit rex ſapi
ens ⁊ pacificus/ ⁊ ſup oẽs homines ſapiẽtia inſi
Coloſ. 2. a. gnitus. Apl's: In quo ſunt oẽs theſauri ſapien
Eccl. 1. a. tie ⁊ ſciẽtie abſcõditi. Et alibi: Fons ſapientie
verbũ dei. Iſte igit̃ duodecim ꝓfectos .i. duode
cim apl'os habuit/ q̇ ſibi fide ⁊ ope ſeruierũt: vt
mẽſe ſue/ id eſt fidei vł eccl'ie cibos/ id eſt fideles
Pſ. 127. a. multiplices miniſtrarẽt. Pſal. Filij tui ſicut no
uelle oliuarũ/ in circũitu menſe tue. Tria etiã ge
nera equoꝛũ/ id eſt bonoꝛũ ſubditoꝝ habet: ſcꝫ
equos curules .i. religioſos/ q̇ currui/ id ẽ regule
ſunt aſtricti: equeſtres/ id eſt ꝑlatos ⁊ clericos: q̇
F ſpũali militie ſunt dedicãdi: onera poꝛtãtes/ id ẽ
ſeculares/ qui oneribus negocioꝛũ mundialium
Abac. 3. d. ſunt ſubiecti. Unde Abacuk: Feciſti viã equis
tuis. Hyraꝫ igitur rex gentilis gentilitatẽ deſi
gnat: que ſcꝫ cedros et abietes/ id eſt altos ⁊ ſub
limes philoſophos ad Salomonẽ/ id ẽ ad chꝛi
ſtũ et ad fidẽ ipſius: de libano/ id eſt de mundo
miſit: de quibus ꝓ magna parte domus dei/ id
Can. 3. d. eſt eccleſia edificata fuit: vt patet in Cant. Fer
culũ fecit ſibi rex Salomon de lignis libani ⁊c̃.
Serui etiã ipſius regis Hyrã/ ligna et lapides/
id eſt ſanctos viros ꝑ martyria dolauerũt: ⁊ in
monte huius mũdi ꝓparauerũt: ⁊ ad Salomo
nẽ regẽ/ id eſt ad Chꝛiſtũ: in Hieruſalẽ/ id eſt in
paradiſum celeſtẽ miſerũt: ⁊ ſic ſibi ad edificati
onẽ celeſtis templi materiã pꝛeparauerunt: ⁊ ei
1. para. 22. a. dem obſequium pꝛebuerunt. Unde: Conſtitu
it lathomos ad cedendos lapides. Et in euage
Jo. 16. a. lio: Erit (inquit) vt omnis qui interficit vos/ ar
bitret̃ obſequiũ ſe ꝓſtare deo. In Hieruſalẽ igi
tur celeſti/ vbi chꝛiſtus edificat templũ ſuũ: vox
ſecuris vel mallei nõ auditur: nec pena vel tri
bulatio ſentit̃: q꞉ pꝛo certo lapides/ id eſt ſancti
qui ſunt materia huius tẽpli/ pꝛius ĩ hoc mun
do ꝑ tribulationes dolãtur/ et ꝑ virtutes q̇drã
tur et ſculpũtur. Igitur qñ ibi aſcẽdũt/ nequaq̃
amplius turbabunt̃: ſed in trãquillitate in dei ſã
Apoc. 7. d. ctuario collocãtur. Unde Apoc. Nõ eſuriẽt ne
q́ꝫ ſitiẽt amplius: neq́ꝫ cadet ſup eos ſol neq́ꝫ vl
Aliter lus eſtus: quoniã pꝛioꝛa trãſierunt. ¶ Uel iſta
allega contra litigioſos clericos: qui ſcꝫ dũ tem
plum eccleſie in pꝛeſenti edificatur et regit̃: nul
la vox murmurationis aut querele/ diſſenſionis
aut diſcoꝛdie debet audiri: ſed omnia trãquille
et pacifice fieri: et q̇libet lapis/ id eſt quelibet ꝑ
ſona patienter ĩ loco et gradu ſibi debito collo
Eſa. 10. d. cari. Eſa. Non fuit qui moueret pennã/ et ape
Aliter riret os et ganniret. ¶ Uel dic ꝙ ſecuris et mal
leus ſignificãt miniſtros crudeles. Ictus vero
iſtoꝛũ ſignificãt illatas tribulationes: voces ve
ro taliũ denotãt terroꝛes et cõminationes. Qñ
igit̃ Salomon/ id eſt ꝑlatus/ edificat et regit tẽ
plum eccleſie ſibi ſubiecte: valde debet curare ꝙ
oĩa trãquille pagãtur: ⁊ ꝙ ſecuris ⁊ malleus/ id eſt
crudelis miniſter ⁊ officialis ꝓcul tollatur: ⁊ ꝙ
vox et ictus oĩs tribulationis ⁊ turbationis ta
liũ ibi nullatenus audiat̃: nec aliq̃ crudelis exa
Job. 3. c. ctio ſimplicib' inferat̃. Unñ Job: Uincti pariter
ſine moleſtia/ non audierunt vocem exactoꝛis.
Ca. V. b. ¶ Hyrã rex gentilis adminiſtrauit materiã ſa
lomoni ad templũ edificandũ: Salomon vero ole
um et triticũ ſibi dabat/ et domũ ipſius nutrie
bat: ſerui etiã Hyrã cũ ſeruis Salomonis tem
plũ edificauerunt: ligna et lapides parauerũt.
Moꝛalitas ¶ Hyrã eſt mũdus: Salomon eſt chꝛiſtus: q̇a
vere mũdus adminiſtrat chꝛiſto materiã/ id ẽ ꝑ
ſonas de quib' tẽplũ eccl'ie cõſtituit̃. Salomon
vero/ id eſt chꝛiſtus/ adminiſtrat mundo cibaria
id eſt triticũ doctrine/ ⁊ oleũ gratie ⁊ miſericoꝛ
die: quib' mũdus ſpũaliter alimentat̃. Serui vero
Hyrã et ſalomonis .i. ſerui mũdi ⁊ chꝛiſti .i. ho
P. mines boni et mali paſſim tẽplũ edificãt eccl'ie:
inq̃tũ cũ ſeruis chꝛiſti multi hypocrite ⁊ mali
Phil. 1. c. verbũ dei pꝛedicãt atq́ꝫ docẽt. Unñ Apl's: Quid
inquit duꝫ omni modo ſiue ꝑ occaſionẽ ſiue per
2. Timo. 2. c. veritatẽ chꝛiſtus annũciatur. Unde idẽ dicit/ ꝙ
in domo magna nõ ſolum ſunt vaſa aurea et ar
gentea/ ſed etiã lignea et fictilia.

¶ Capitulum ſextum Textus: Factũ eſt ergo quadringenteſimo et octo geſimo anno egreſſionis filioꝛum iſrael. Moꝛalitatũ Capitulum V

Edificauit Salomon domum domini
de dolatis lignis et ſectis lapidibus: ⁊
diſtinxit eã in tres diſtinctiones: in al
tum/ quarũ inferioꝛ domus in duo diuidebat̃/
ſcꝫ ĩ interioꝛi oraculo et exterioꝛi domo. Sic igi
tur factuꝫ eſt/ ꝙ oẽs parietes templi inferioris
tabulis cedrinis/ pauimentũ vero abietinis ope
riebat̃: ⁊ deſup tabulas laminis aureis oĩa ꝑ cir
cũitum tegebãtur: nihilq́ꝫ erat in tẽplo quod nõ
auro vndiq́ꝫ tegeret̃. Fecit quoq́ꝫ Salomõ ana
glipha/ id eſt celaturas ⁊ toꝛnaturas ĩ tabularũ
iũcturis: vt nec q̇dẽ aliq̃ rima ſeu diſtinctio de
pꝛehẽdi poſſet. In medio vero tabularꝫ ſculpſit
imagines ꝓminẽtes/ ſcꝫ cherubin atq́ꝫ palme.
Moꝛalitas ¶ Sic vere qñ ver' Salomõ de templũ eccle
ſie facere voluit: ipſũq́ꝫ de lapidib' ſectis ⁊ qua
dratis .i. de ꝑſonis ſanctis/ foꝛtib' et ſolidis edi
ficauit. Templuꝫ eñ illud de q̇druplici materia
conſtabat: ſcꝫ de lapidib' ſectis ⁊ tabulis cedri
nis/ abietinis et laminis aureis. Sic vere eccl'ia

A chriſti habuit viros/ſcʒ martyres: qui ꝑ marty-
ria fuerūt fecti: tabulas cedrinas/id eſt cōfeſſo
res/qui ꝑ cōtemplationē fuerūt alti: ⁊ qui ꝑ vir
tutes fuerūt ſculpti: tabulas abietinas/que mi-
noris ſunt valoris/ id eſt bonos ſeculares: q̄ in
pauimēto/id eſt in infimis i mūdo fuerūt poſiti:
laminas aureas.i.doctores/ q̄ ſplēdore ſapiētie
fuerunt lucidi: in quib⁹ ſcʒ omib⁹ erāt virtutum
imagines/picture ⁊ ſcientiarū characteres/ ſcri
pture et cōcordie/ligamina ⁊ iuncture: qꝛ ſcʒ in-
ter tabulas templi/et inter ꝑſonas eccleſie ana-
glipha/id eſt tornature erant charitatis: q̄ nul-
lā rimā diſſenſionis aut diſcordie apparere per
Job.41.b. mittebāt. Unde Job: Una vni ꝯiungitur: ⁊ nec
ſpiraculū quidē incedit ꝑ eas. In ipſis etiā de-
bent ſculpi inter cetera due ſpeciales figure: ſcʒ
palma/que ſignificat victoriā: ⁊ cherubin/quod
ſignificat ſcientiā: qꝛ ſcʒ cherubin interpretatur
ſcientie plenitudo: ad denotandū ꝙ oēs perſone
eccleſie et fideles debēt habere palmā/id eſt vi-
te perſeuerantiā et victoriā/diſcretionē/ſcientiā
Apoca.7.c et ſapientiā. Uñ Apocal. Amicti ſtolis albis/et
palme in manib⁹ eorū. Et breuiter in tēplo iſto
nō debet eſſe aliq̄d q̄̄ auro charitatis et ſapiē-
tie veſtiatur: vt ſictā tectū/q̄ parietes ⁊ pauimē
tū: id eſt tā ſuperiores q̄ mediocres/q̄ etiā infe
riores fide ⁊ moribus ſplēdere videanꝰ. Apo-
Apoca.21.f. ca. Ipſa ciuitas aurū mundū. Tres autē partes
habuit iſtud templum: quia eccleſia tres ſpecia
les habuit ſtatus: ꝑlatorū ſcʒ/cōiugatoꝝ ⁊ con
B tinentiū ſeu eccleſiaſticorū: qui etiā in duos ſta-
tus ſubdiuidiꝰ: ſcʒ in ſancta ſanctorum et in ſan
cta/id eſt in eccleſiā regularē et ſecularem. Iſti
Ezech.14.a. enī ſunt tres ſtatus ſaluandorū: qui in Noe ꝑla
to/Job ꝯiugato/et Daniele cōtinente ſignificā
Gen.29.a. tur. Ideo bene poteſt dici illud Gen. Uidit pu
teū i agro/treſq̄ greges ouiū accubātes. Quod
autē templū in monte fuit factū: fuit ad denotā
dum ꝙ eccleſia Chriſti ſurſum in mōte paradiſi
debet mētaliter manere: ⁊ manentē ciuitatē hic
nō querere/ſed de futura poti⁹ cogitare: dicens
Phil.3.d. illud Apl̄i: Noſtra cōuerſatio i celis eſt. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ templū eſt anima: cui⁹ tres ꝑtes ſunt tres
potētie: ſcʒ ratio/memoria ⁊ volūtas. Una vero
iſtarum ſcʒ ratio/duplex eſt: qꝛ ſcʒ eſt dare ratio
nē ſuperiorē et inferiorem/et intellectū ſpecula-
tiuum et practicū. Componi igitur debet iſtud
templū conſcientie vel anime ex lapidibus qua
dratis/ id eſt ex conſtantie ſtabilitate conſtare.
Eſa.54.c. Unde Eſa. Sternam per ordinem lapides tu-
os et tabulas ex cedrinis/id eſt ex contemplati-
onis ſublimitate: quia cedrus alta libani. Unde
Ezech.27.a. dicit Ezech. Cedrum de libano tulerunt/ vt fa-
cerent tibi maluʒ. Malus enī nauis/ altitudinē
ꝯtemplationis deſignat: ex tabulis abietinis.i.
ex iuſticie rectitudine ſeu eq̄tate: abies enī arbor
Ibidem. eſt rectiſſima. Unde Ezech. Abietes de ſanir do
lauerūt in remos tuos. Ex laminis aureis/id eſt
Ezech.28.c. ex ſapientie claritate. Idem: Aurum opus deco
ris tui. Debet etiā eſſe in mōte/id eſt in paradi-
Pſal.23.a. ſo ꝑ affectionē. Pſal. Quis aſcendet in montē

dñi? Debet habere celaturas ⁊ ſculpturas/id ē C
multiplicitatē virtutū ⁊ ꝑfectionē: inter quas ſcʒ
ſpūaliter debet habere imaginem cherubin/id
eſt ſciētiā ⁊ diſcretionē: et imaginē palme/id eſt
ꝑſeuerantiā ⁊ cōſummationē. Et breuiter nihil
in ea debet eſſe/quin totū auro tegaꝰ ꝑ ſplendi-
dam conuerſationē: et ſic dicetur de ea illud Apl̄i:
Templū dei ſanctū eſt/quod eſtis vos. Qui igiꝰ 1.Corin.3.d.
templū dei violauerit/deſtruet illū deus. In in-
teriori oraculo facta ſunt duo oſtia de lignis oli-
uarū: ⁊ ſculpta erāt i eis cherubin ⁊ palme: que
oīa auro cooperta erant. Poſtes autē oſtio-
rum quinq̄ angulos habebāt. Quia ꝑ templuʒ
eccleſia intelligiꝰ: hñ videꝰ ꝙ ꝑ domū exterio-
rē que erat maior/intelligiꝰ ſtatus laicoꝝ. Per
interius ṽo oraculū deſignaꝰ ſtatus et congre-
gatio clericorū. Oſtia igitur iſtius oraculi/ꝑla-
tos ſignificāt: per quos alij ad fidē/ad eccleſiā/
necnon ad eccleſiaſtica beneficia intrāt. Unde
dicitur: Ego ſum oſtiū: Qui non intrat ꝑ oſtium Joan.10.b.
in ouile ouiū/ſed aſcendit aliunde (ſicut faciunt
ſimoniaci ⁊ intruſi) ille fur eſt ⁊ latro. Uideam⁹
igiꝰ qualia debeāt eſſe oſtia domus dei/ſcʒ ꝑe-
lati. Dico igitur ꝙ debent eſſe duo: quia debent
eſſe combinati per charitateʒ: debent eſſe de li-
gnis oliuarū: quia oleum elemoſynarū debent
fundere per pietatē: habere poſtes cū quinq̄ an
gulis/id eſt virtutes: que faciunt quinq̄ ſenſuū
diſcretam ſagacitatē ⁊ continentiā: debent ha
bere cherubin/id eſt ſciētie plenitudinē: debent
habere palmas/id eſt victorie ⁊ ꝑſeuerētie lōgi- D
tudinē: debent habere anaglipha ſeu celaturas
id eſt virtutū pulchritudinē: debētq̄ ad moduʒ
oſtij eſſe volubiles ꝑ diligētie ſollicitudinē: et ꝑ
omnia debēt eſſe cooperti ſpūali auro ꝑ ſplēdi-
dam conuerſationis ſanctitatem: q̄uis ꝓh dolor
hodie multi magis conenꝰ ſe cooperire au-
ro naturali ꝑ auaricie turpitudinē. Unde ſupra
ibidē dicitur: ꝙ nihil erat in templo quod non au
ro tectuʒ erat. Ideo de talibus eccleſie oſtijs ſeu
ꝑlatis poteſt dici illud Ezech. Bina oſtia erāt Ezech.41.d.
in templo: et in ipſis oſtijs celatura erat cheru-
bin et ſculpture palmaꝝ. ¶ Uel ſi vis/oīa iſta Aliter
expone de predicatoribus/ quibus mediātibus
ad mores ⁊ ad fidē intraꝰ: ⁊ de ſacerdotib⁹ ⁊ re-
ctoribus/per quos laici ad ſacramenta eccleſie
admittunꝰ. Domus etiam exterior templi duo
habebat oſtia de lignis abietinis: que habebāt
poſtes de lignis oliuarū cum quatuor angulis
quodlibet ṽo illorū oſtiorū erat duplex: ⁊ ſe in-
uicē tenēs apiebaꝰ: ipſaq̄ oſtia auro ope q̄dra
to ad regulā operiebanꝰ: ⁊ palme ⁊ cherubin in
eis ſculpebātur. Quia ſicut dictum eſt/domus
templi exterior ſtatum laicorum deſignat: ideo
bene poſſunt per oſtia domus huius ſeculares
principes ⁊ iudices denotari: qꝛ reuera iſti de-
bēt eſſe duo ꝑ cōmunē ſui ⁊ aliorū diligentiam:
quia ſcʒ nō debēt eſſe vnus/ſcʒ toti ſui ꝑ proprij
lucri auariciam/ et ꝑ ſingularitatis parſimoni-
am. Debet etiam eſſe quilibet duplex/ ꝑ dei ⁊ ꝑ
chriſti charitatē binariam: ⁊ debent ſe inuicem

E tenere ꝑ pacem/amorem et concordiã:et ad ſe
inuicē conuerti et applicari per mutui adiuto
Ezech.41.d. riȷ̄ conuenientiã. Unde Ezech. Ab vtraq̄ parte
bina erãt oſtiaria/que in ſe inuicē applicabãtur
Iſti igit̄ debent eſſe de lignis abietinis/que ſūt
recta:quia debent in ſe habere poſtes oliuarū:
que ſignificãt pietatis ⁊ miſericordie dulcedinē
que q̄tuor debent habere angulos/ id eſt con-
ſtantie et ſtabilitatis quadraturã et fortitudinē
Res em̄ quadrata non faciliter voluitur: ſic ve
re nec prudens homo faciliter a verbo vel a ꝓ-
poſito ſuo mutatur:nec prece nec ꝑcio/aduerſi
tate vel ꝓſperitate/adulatione vł detractione a
rectitudine variat̄. Et ideo tale oſtiū/id eſt talis
ſuperior opere quadrato ad regulã dicitur for-
matus:ad denotandū ꝙ ipſe debet eſſe per con
ſtantiã quadratus/et ꝑ temperantiã regulatus.
Apoc.21.c. Unde Apoca. Ciuitas in q̄dro poſita eſt. Ope
riūtur iſti auro/id eſt honeſte cōuerſationis ful
gore:ſculpãtur imagine cherubin/id eſt ſciētie
ſplendore:et decorent̄ pictura palme/id eſt ꝑſe-
uerãtie ſeu victorie potētia vel vigore. Apocal.
Apoc.7.c. Palme in manib⁹ eorū. ¶ Uel oīa iſta potes
Aliter allegare de quolibet viro regulato charitate: ꝓ
Eodē ca.a. iuſto ad alia dilata/vt ſupra. ¶ Hic dicit̄ ꝙ in
templo erãt feneſtre oblique:q̄ exterius erãt ſtri
cte:interi⁹ vero late: ꝓpter palme interius rece-
ptū dilatabat̄:et multo plus q̄ videret̄/ inti⁹ de
Moralitas lumine fundebat̄. ¶ Sic ẜo dico/ꝙ in templo
F ecclesie illi q̄ ſunt ꝑlati ſuperiores/vel illi qui ſunt
feneſtre ꝑ quas templū illuminat̄: vt predicato
res/doctores/⁊ ceteri:debēt exteri⁹ quo ad aſpe-
ctū exteriorē eſſe ſtricti:interi⁹ vero quo ad aſpe-
ctū bonoꝝ ſpūaliū debēt eſſe lati ⁊ obliq̄.i. occa
ſionaliter lux bonoꝝ exemplorū ſuorū templū
eccleſie illuminabit: ⁊ oblique.i.inductiue ⁊ cir-
cūſtabiliter lux ſuorū documentorū alios ſpūa
Aliter liter illuſtrabit. ¶ Uel dic ꝙ feneſtra/id eſt in-
greſſus in templū paradiſi ꝑmo eſt arti⁹/deinde
Mat.7.b. latus:q: arta eſt via que ducit ad vitã:et ideo ob
liqu⁹ poteſt dici/ pro eo ꝙ cū difficultate poteſt
Aliter intrari. ¶ Uel dic ꝙ ingreſſus in templū eccle
ſie/vel ad eccleſiaſtica beneficia/ſtricti⁹ et difficil̄
eſt in principio. Poſtq̄ autem homo introierit
gaudioſus eſt et latus: ⁊ ideo obliqu⁹ dicitur:q:
ꝑ multas circūuolutiones et circumſtãtias ibi
Aliter ſubintratur. ¶ Uel dic de feneſtra cordis/q̄ de-
bet eſſe ſtricta ad exteriora/lata ẜo ad interio-
ra:q: parum ⁊ ſtricte debet exteriora diligere/⁊
de ipſis accipere: late ẜo et humiliter debet ad
cōſyderationē ſuorū interiorū ſe dilatare/⁊ ob-
lique circuire:id eſt ꝑ cōſyderatiōes diuerſas de
bet lucē graue in templū ꝯſcientie introducere:
⁊ plus q̄ appareat debet de iſto lumine poſſide
Aliter re. ¶ Uel dic ꝙ feneſtre ille ſunt religioſi:q̄ ſcʒ
a ꝑte exteriorū et mundanorū ſe debent ſtrictifi-
care:a ꝑte aūt interioꝝ/ſcʒ quãtū ad illa q̄ ad re
ligionē et dei cultum pertinēt/ſe debent ſpūali
Pſal.17.c. ter dilatare. Pſal. Eduxit me in latitudinē:ſal
Aliter uū me fecit/qm̄ voluit me. ¶ Uel dic ꝙ tales fe
neſtre ſunt malicioſi et iniuſti iudices:q: ꝓ cer-
to iſti e parte aliorū/id eſt a ꝑte cōmodi exterio- G
rū ſubditorū ſunt ſtricti:q: ſcʒ de illis paruʒ cu-
rant:a ꝑte tñ interiorū/id eſt quantum ad ꝓpriã
vtilitatē lati ſunt:q: ſcʒ ad oīa deuorãda ꝑ ra-
pinã ⁊ auariciã ſe dilatãt. Unde Abac. Quia di Abac.2.a.
latauit quaſi infernus animã ſuaʒ: et ipſe quaſi
mors/et nō adimpletur. ¶ Trabes templi exce Eodē ca.a.
ptis ſolis capitibus exterius nō apparebãt:la-
tebãt em̄ interius infra domū/⁊ auro vndiq̄ te
cte erãt: parietes etiã tabulis cedrinis tegeban-
tur:ita ꝙ de lapidibus parietū nullus penit⁹ vi
debatur. ¶ Trabes que ſurſuʒ in edificio ſunt Moralitas
ſuſpēſe/⁊ de pariete in parietē ꝓtenſe:ſignificãt
viros cōtemplatiuos:in altū/id eſt in paradiſū
ꝑ affectionē ſuſpēſos:⁊ ꝑ charitatem ad vtrūq̄
parietē ad deū et ad ꝓximū extenſos. Uñ dicit̄:
Attingit a fine vſq̄ ad finē fortiterē. Parietes Sap.8.a.
ẜo ſignificãt bonos ſubditos vel actiuos:q: re
uera tã de iſtis parietibus q̄ trabibus/id eſt de
iſtis cōtemplatiuis vel actiuis/religioſis vł cle-
ricis/ſuperiorib⁹ vel ſubditis: nullus debet bo-
na ſua exteri⁹ ꝑ inanem gloriã ꝓpalare: ſed po-
tius virtutes ſuas /ſanctãq̄ affectionem ſuã de-
bet ab aliorū viſib⁹ abſcondere. Uñ Apoc. Be Apoc.16.a.
atus qui cuſtodit palliū ſuū ne nudus ambulet.
Sola em̄ capita/id eſt bona exteriora: eoꝝ ope-
ra/⁊ tabule cedrine q̄ ſunt imputribiles.i. verba
indefectibilia ⁊ hōeſta debēt apparere: lapides
ẜo/id eſt interiores ⁊ fortiores virtutes/q̄ ma-
gis ſunt ſpeciales: debēt oculos hominū fuge-
re ⁊ latere. Unde dicit̄: Attendite ne iuſticiã ve- Mat.6.a.
ſtrã faciatis corã hominib⁹ vt videamini ab eis H
¶ Cum templū habeat tria cenacula ſeu inter- Eodē ca.b
ſtitia: ſic fiebat ꝙ ꝑ cochleaʒ aſcendebat̄ de in-
feriori ad mediū/⁊ de medio ad tertiū vel ad ſu-
premū. Eſt autē cochlea via vel ſcala gradualis
circūuolutaʒ tortuoſa/que ſcʒ vitis dicit̄: que oc
culta erat in parietib⁹: ⁊ ſolum oſtiū videbatur.
¶ Sic vere cū templū ⁊ eccleſia in ſuo vniuer- Moralitas
ſo habeat tres ſtat⁹: ſcʒ inferiorē/qui ē vita pre-
ſens: medium/qui eſt ſtatus anime ſepate:poſt
mortē vltimū et ſuperiorē/qui eſt ſtatus homi-
nū poſt reſurrectionē/id eſt poſt reſūptã cor-
porū ſtolã: ſic eſt ꝙ ꝑ cochleã purgatorij: cuius
ſcʒ ſola ianua/videlicet mors ꝑ quaʒ ibi intrat̄
eſt nobis nota. Ipſa ẜo via qualis eſt/ dubita-
mus ⁊ ambigim⁹: circūuoluta eſt nobis penit⁹
⁊ ignota/⁊ incerta de inferiori ad mediū.i. de ſta-
tu mortalitatis ad ſtatū beatitudinis animarū
aſcendit̄: ⁊ tandem ꝑ reſurrectionē corporuʒ de
iſto medio ad tertiū ꝑuenit̄. Unde Hiere. De Hiere.50.b.
monte in collē trãſierunt: obliti ſunt cubilis ſui
id eſt mūdi. ¶ Uel dic ꝙ cū iſtud tēplū eccleſie Aliter
militãtis tres habeat partes: ſcʒ ſtatum incipi-
entiū/ꝓficientiū et perfectorū: conſtat ꝙ medi-
ante cochlea virtutū ⁊ bonorū operū: cuius ſcʒ
ianua eſt baptiſm⁹ vel penitētia/que cunctis pa
tet/de vno ad aliū aſcēdim⁹: ⁊ de inceptione ad
ꝑfectionis cumulū peruenim⁹. Pſal. Aſcenſi- Pſal.83.b.
ones in corde ſuo diſpoſuit in valle lachryma-
rū. ¶ Uel dic ꝙ cū eccleſia habeat tres ꝑtes/ſcʒ Aliter

A illos qui hic ſunt l miſeria: et illos q̄ ſunt l pur-
gatoꝛiȝ anguſtia: et illos q̄ ſunt ſuperius in cele
ſti leticia: ſic eſt ꝙ per cochleā ꝑfectiōis: vbi ſcȝ
ſunt multe reuolutiōes/multi gradus/multe vir-
tutes: que tamen ab oculis alioꝝ debēt eſſe ab
ſcondite et ignote/ de iſto infimo ad mediuȝ/ de
mundo ad purgatoꝛiū/de purgatoꝛio ad para-
Pſ.83.b. diſum debet q̄libet ꝑuenire. Pſal. Ibunt de vir
tute ad virtutem: videbit deus deoꝛum in ſion.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ cochlea ſignificat dei prouiden-
tiā: q̄ reuera multis circūuolutionib⁹ nobis eſt
ambigua/et aſpectibus humane noticie multū
Roma.11.d. incognita et ignota. Apl's: O altitudo diuitia-
rū ſapientie et ſcientie dei: ꝙ̄ incompꝛhenſibilia
ſunt iudicia eius/et inueſtigabiles vie ei⁹. Solū
enī oſtiū illius cochlee/id eſt ſolū quedā exterio
res cauſe/vel occaſiōes diuinoꝝ iudicioꝝ nobis
apparēt. Que ſint aūt interioꝛes vie vl̕ cauſe/vl̕
quot et quantis circūſtātijs illud agaꝛ de tem-
plo ecc'lie militātis/quātū ad interſtitia ſeu gra-
dus ꝓmotionū: ſiue agaꝛ de templo conſcientie
q̄tū ad gradus virtutū ⁊ ꝑfectionū: ſiue agatur
de templo celeſtis patrie quantū ad gradus ſal
uationū: iſtud eſt verū/ꝙ ſola cochlea/id eſt ſola
diuina ꝓuidentia ⁊ gratia eſt via per quā aſcēdi
tur. Et queriꝛ quomodo de vno ſtatu ad alium
⁊ de imo ad ſupremū veniꝛ: q2 ſcȝ nullus eſt qui
tempoꝛaliter ſiue ſpūaliter poſſit aſcendere/ ni-
ſi inquantum occulta dei ꝓuidentia decreuerit
Ioh.14.a viaȝ dare. Unde dicitur: Ego ſum via/ veritas
Ca.VII. et vita. ¶ In tēplo facta ſunt tria tabulata ſeu
B deambulatoꝛia circūquaq3: et in quolibet facte
ſunt luricule/id eſt appodiatoꝛia: in quibus pſſēt
inniti inferius reſpicientes: ſicq3 erat ſm̄ Bedā/
ꝙ ſuperi⁹ medio et ſupꝛemo erat lati⁹: ſupꝛemuȝ
Moralitas vero ceteris erat ſtricti⁹ et breui⁹. ¶ Sic vere cū
in eccleſia ſint plures ꝑfectionis grad⁹: vtpote
inferioꝛ/in quo ſignificaꝛ mūdus. Medius/in
quo deſignaꝛ ſtatus eccleſie. Et ſupioꝛ/i quo de
ſignaꝛ ſtat⁹ religioſoꝝ. Iſtud debet eſſe/ꝙ quā
to ſtat⁹ eſt ſupioꝛ/tanto debet eſſe ſtrictioꝛ et ar
tioꝛ: et quāto homo vult ad ſuperioꝛē ꝑfectio-
nis ſtatū aſcēdere/tanto debet artioꝛē vitam du
cere et tenere. Quod etiā ad illos qui ad grad⁹
honoꝛis aſcendunt/referri poteſt: quia ꝓ certo
quanto altioꝛē gradū in eccleſia obtinēt/ tāto ꝑ
ſtrictius deambulatoꝛiū/id eſt ꝑ artioꝛē penitē-
tie viā deambulare debēt: vt ſic in mūdo qui in-
ferioꝛ eſt/ſit vita latioꝛ: in eccleſia ſtrictioꝛ/ in re
ligione vero ⁊ in pꝛelatura artioꝛ. In quocunq3
deambulatoꝛio ſeu ſtatu debent eſſe luricule/ id
eſt appodiamēta ſpei et fiducie/quib⁹ hō innita-
tur: ne ꝑ peccatū et deſperationē coꝛruere cōpel
latur. Sed ꝓ certo videꝛ ꝙ templū modernū in
contrariū verſuȝ eſt: quia ſcȝ inferioꝛa ſunt ſtri-
ctioꝛa q̄ media/et media q̄ ſuperioꝛa: laici plus
q̄ clerici/clerici plus q̄ religioſi vel ꝑlati. Quin
immo quanto in eccleſia aſcenditur altius/tan-
to ibi viuitur lautius atq3 letius. Unde iſtud eſt
Ezech.41.b. hodie templū illud quod vidit Ezechiel: Itaq3
Aliter: in ſuperioꝛibus latius erat templū. ¶ Uel dic
ꝙ de illo templo Ezechiel/ poteſt dici ꝙ tem- C
plum eccleſie ſtrictū ſit hic in hac vita per tribu
lationes: ſurſum vero in patria latū erit per cō-
ſolationes. ¶ Malleus et ſecuris nō ſunt audi Eodē ca.
ta in templo cū edificareꝛ ⁊c. Unde ſupꝛa: Pa-
uimentū et parietes de triplici conſtabāt mate-
ria: ſcȝ de lapidib⁹/tabulis ligneis/⁊ auro.
¶ Sic vero iuſti ex tribus cōſtare debēt: ſcȝ ex la Moralitas
pide.i. ex fidei ſoliditate: ex tabulis/id eſt ex ſpei
ſublimitate: ex auro/id eſt ex charitatis precioſi
tate. Apl's: Nūc aūt manēt tria hec: fides/ſpes ⁊ 1.Co.13.d.
charitas: maioꝛ enī hoꝝ eſt charitas. ¶ Tem- Eodē ca.
plū l longitudine duas partes habebat: ſcȝ pri-
oꝛem et cōmunioꝛē/que erat ad oꝛientē: poſteri-
oꝛem et ſecretioꝛē/que erat ad occidentē. Per
partē enī oꝛientalē in primā domū egrediebaꝛ/
et deinde in ſanctuariū/id eſt l domū occidēta-
lē: vbi erat arca/altare/cherubin: et vbi ꝓpitia
toꝛiū accēdebaꝛ: ⁊ vna domus ab alia ꝑ quendā
ligneū parietē diuidebaꝛ. ¶ Sic vero dñi eccle- Moralitas
ſia habeat duas partes/ſcȝ militanteȝ et trium-
phantē: illud eſt verū ꝙ in oꝛiente/id eſt ꝓ tēpo
re huius vite eſt prima domus/ſcȝ eccleſia mili
tans: tandē vero in occidente/id eſt in tp̄e poſt
moꝛtē ſuccedit precioſū ſanctuariū paradiſi/ſcȝ
eccleſia triumphās. Ideo de illis duab⁹ mane-
rieb⁹ poteſt intelligi illud Pſal. In die mandā Pſal.41.b.
uit domin⁹ miſericoꝛdiā ſuam: et nocte canticuȝ
eius. Acſi dicat: In die ꝑſentis vite debet acq̄ri
miſericoꝛdia et gratia l eccleſia militāte. In no-
cte vero vel in occidente moꝛtis percipieꝛ can- D
ticū et gloꝛia in eccleſia triumphante. ¶ Fecit Eodē ca.
Salomon in oꝛaculo duo cherubin de lignis
oliuarū: que habebāt decē cubitos l altitudine/
et decē in latitudine. Quelibet enī ala cuiuſlibet
q̄nq3 cubitos habebat: ⁊ ſic alarū extēſio decem
cubitoꝛuȝ erat. Poſuit igiꝛ cherubin in medio
oꝛaculi: ita ꝙ quelibet cherubin vnā alā vſq3 ad
parietē oꝛaculi protendebat. Alia vero ala alter
alterū contingebat. Opus autē vnū in duobus
cherubin: ita ꝙ quilibet in omnib⁹ alteri ſimi-
lis erat: et vnuſquiſq3 faciē ſuam ad domū alteri
us vertebat. ¶ Iſta poſſūt applicari ad viros Moralitas
ſcientificos ac ꝑfectos: a ſalomone/ id eſt a deo
⁊ oꝛaculo eccleſie cōſtitutos/⁊ maxime ad eccle
ſiaſticos ⁊ ꝑlatos. Cherubin enī interpꝛetaꝛ ple
nitudo ſcientie. Dico igiꝛ ꝙ iſti debent duo eſſe
ꝑ mutuā charitatē: de lignis oliuarū/ ꝑ dulciſſi-
mā pietatē: alter alteri ſimiliꝛ ꝑ moꝝ cōfoꝛmita-
tem/⁊ per abdicatā omnē cerimonicā ſingulari
tatē: debet alter alterū attingere/ꝑ concoꝛdiā ⁊
vnitatē. Parietes.i. ſocios ⁊ vicinos debēt con
tingere/per amicitiā ⁊ liberalitatē: et vultū ſuū/
.i. conſyderationē ⁊ curā ſuā debēt ad exterio-
rē domū/id eſt ad populū vertere ꝑ boni regimi
nis executionē/ſeu oꝛationē ſeu ꝑdicationē. Au-
ro vero debent eſſe cooperti/per bonā et fulgen
tem conuerſationē: et ſic habebunt in latitudi-
ne decē cubitos/id eſt decē pꝛeceptoꝝ comple-
mentum ⁊ perfectionē. In altitudine vero eter-
ne ſublimitatis finaliter habebunt decem cubi-

E tos/id eſt denariū retributionis ſupne: et ita iſti
Eze.28.c. cherub dicet illud: Plenus ſapientia et perfe-
ctus decoꝛe ī delicijs paradiſi dei fuiſti. Sequi
tur: Aurū opus decoꝛis tui: cherub extētꝰ et pte-
Aliter gēs poſui te in mōte ſctō dei. ¶ Uel dic ꝙ due
ale viri pfecti/maxime boni et ſacrificia prelati/
ſunt vita cōtemplatiua et actiua. Ala q̄ contin-
git parietē/id eſt deū/eſt cōtemplatio: q̄ ſcʒ qnqȝ
habet cubitos: qꝛ ſcʒ cōtemplatio ſeu cōſydera
tio cōſiſtit ī qnqȝ: ſcʒ ī meditatiōe ſui/mūdi/iudi
cij/inferni et paradiſi. Sui: ꝙ vilis in ingreſſu/
ꝙ miſer in pgreſſu/ꝙ flebilis in egreſſu. Itē ꝙ
impugnatus a demonibus/ꝙ laceſſitus tentati
onibus/ꝙ allectus delectationibus/deiectꝰ tri-
bulationibus/ꝙ implicatus criminibꝰ/ depau-
peratus virtutibus/irretitus malis cōſuetudi-
nibus. Mundi etiā: ſcʒ ꝙ fallax/ꝙ vanus/ꝙ in
ſtabilis/ꝙ inſanus: iudicij/ꝙ terribilis: inferni
ꝙ triſtabilis: paradiſi/ꝙ conſolabilis ⁊c. Dic de
quolibet circūſtantias: vt ſic de iſtis qnqȝ cubi
tis/ſcʒ quinqȝ pennis illius ale poſſet dici illud
Exo.38.a. Exo. Facies altare holocauſti qnqȝ cubitoꝝ.
Holocauſtū quaſi totū incēſum/ſignificat con-
templationē ſeu cōtemplatiuā vitā: in qua ſcʒ
homo totū ſeipm offert. Ala aūt qua cherubin
cōtingit aliud cherubin ſociū ſuū/ſignificat vi-
tā actiuā: qua ſcʒ alius alterū pficit: et qua alter
cū altero iuſte viuit: et qua hō pximū ſuū ſpūa-
liter et tpaliter diligit atqȝ tangit: et illa quinqȝ
habet cubitos ſeu pennas. Prima eſt docere.
F Secūda eſt coꝛrigere. Tertia nutrire. Quarta
cōſolari. Quinta ſuppoꝛtare. Ala igit̄ actiue vi-
te ſeu etiā ſupni amoꝛis cū iſtis pennis ad pro-
ximū debet volare/et ipm qntupliciter tāgere et
Joan.6.a. iuuare. Unde bñ dicit̄: Eſt puer hic q̄ habet qn
qȝ panes hoꝛdeaceos. ¶ Uel dic ꝙ duplex ala
eſt duplex charitas/dei ſcʒ ⁊ pximi: qꝛ ſcʒ ala q̄
diligimus deū/habet qnqȝ pennas: in q̄tuʒ ſcʒ
deus a nobis dilig̃ pp̄ter qnqȝ/ſcʒ pp̄ter vul-
Aliter nera qnqȝ q̄ pp̄ter nos tulit. ¶ Uel pp̄ter quin
qȝ beneficia q̄ nobis contulit: q̄ ſunt creatio/re-
demptio/a pctō cōuerſio/culpe remiſſio/ gloꝛie
cōceſſio. Ala vō charitatis ſupne habet alia qn
qȝ/q̄ ſuperius ſunt dicta ⁊c. Et ſic vide de cheru
Compeſtoꝛ. bin Exo xxv. vbi multa dixi. ¶ Hic ponit Co-
meſtoꝛ/ꝙ latomi quendā lapidē quē habebant
multotiēs voluerāt ponere in diuerſis locis tē-
pli: ſed virtute diuina ſic fiebat/ꝙ lapis ille ī nul
lo loco poterat adaptari: qꝛ cōtingebat illū la-
pidē maioꝛē vel minoꝛē vel incōpoſitioꝛē inue-
niri: quapropter ad partē fuerat reiectꝰ/⁊ ab edi
ficatoꝛibꝰ repꝛobatus. In fine tñ cū murus ⁊ pa
ries templi pficeret̄/et in ſupioꝛi angulo defice-
ret lapis vnus: tentauerūt magiſtri/ ſi foꝛte ille
lapis q̄ totiēs fuerat repꝛobatꝰ/ ibidē aliq̄liter
cōueniret. Quod vtiqȝ cū grādi oīm admiratio
ne cōtigit: qꝛ ſcʒ ille lapis cōuenientiſſime fuit ſi-
tus/ acſi factus fuiſſet ex certo pponito/in illo ſu
Moꝛalitas perioꝛi angulo poſitꝰ ⁊ adaptatꝰ. ¶ Illud expo
nit̄ de chꝛiſto tā hiſtoꝛice ꝙ pphetice. Hiſtoꝛi-
ce eñ chꝛiſtus exponit hoc de ſeipſo impletuʒ
fuiſſe: vbi dixit iudeis/ſe eſſe lapidē repꝛobatū/ B
et tñ in angulo conſtitutū: qꝛ p certo iſti q̄ tunc Mat.20.d.
erāt artifices tēpli/ſynagoge ſcʒ: phariſei et pn
cipes iudeoꝝ: qñ viderūt iſtū lapidem viuū/ſcʒ
chꝛiſtū deū et hoīem: ipm ſtatim repudiauerūt
et ad nullū bonū opꝰ vtilē iudicauerūt: ſed ipm
et fidē eius penitus repꝛobauerūt: et tamen ille
contra ſpem oīm/ nutu dei factꝰ eſt lapis angu
laris/cōſummatoꝛ tēpli eccleſie dei: duos parie
tes in vnū angulū/id eſt duos populos in vnā
fidē colligans: et ipſum templū eccleſie cui reſi-
det oꝛnans/pficiēs et cōſummās. Crediderunt
eñ iudei/ꝙ qñ chꝛiſtū repudiauerunt ⁊ occide-
runt/ꝙ de ipſo amplius mētio nō fieret: ⁊ ꝙ no-
men eius eo moꝛtuo deperiret: et tamē in capi-
te eccleſie ipſe poſitus/et totiꝰ religionis et gra
tie caput factꝰ eſt. Uñ dicit̄: A dño factū ē iſtud:
et eſt mirabile in oculis noſtris: Lapidē quem Pſ.117.c.
repꝛobauerūt edificātes ⁊c. ¶ Uel dic myſtice Aliter
ꝙ artifices ſeu edificatoꝛes tēpli/eccleſie vel pa
trie: ſignificāt p̄latos/pꝛincipes/iudices et ma-
giſtros: qꝛ reuera ſepe fit ꝙ quando aliq̄s lapis
alicubi eſt locādus: vtpote qñ vacat aliquod be
neficiū vel officiū/ad manus eoꝝ venit: aliquis
lapis/id eſt aliqua pſona bona q̄ eis p̄ſentatur/
vel de qua fit eis mentio ſpecialis: p certo lo-
cū p ipſo nunꝙ repire poterūt: ipſoſqȝ nūꝙ con
gruos vel vtiles p aliquo beneficio reputabūt:
ſed potius poſtponunt et repꝛobāt: et alios mi
nus idoneos pmouebūt: ⁊ in edificatione eccle
ſie collocabūt: ꝙuis illud ex malicia faciant/de- D
us tamē occulte illud vult et pmittit fieri: qꝛ oꝛ-
dinat talē ſic reiectū ad melius tempus reſerua-
ri: iuxta illud Job: Deridet̄ iuſti ſimplicitas/lā Job.12.a.
pas cōtempta apud cogitationes diuitū para-
ta ad tēpus ſtatutū. Quid ergo? Pꝛo culdubio
ſepe fit ꝙ tandē contra ſpem oīm ſolo nutu diui
ne pꝛuidentie/locus illiꝰ lapidis ſic reiecti adue
nit: et ꝙ in angulo ſupioꝛi/id eſt ī officio vel bñ
ficio excellētioꝛi: ab edificatoꝛibꝰ/id eſt electoꝛi
bus et pmotoꝛibꝰ: p lapide angulari/id eſt p p̄
lato conſtituit̄: et tūc magna admiratione oīm
ad ſtatū arduū pmouet̄: et q̄ ab omnibꝰ cōtem-
ptus ⁊ reiectus fuerat/ſup oēs ſublimat̄. Pſal.
Suſcitās a terra inopem: et de ſtercoꝛe erigens Pſ.112.a.
pauperē: Ut ſedeat cū pꝛincipibꝰ. Fatui igitur
ſunt q̄ bonas pſonas nitunt̄ reijcere et contem
nere: qꝛ neſciūt quid de ipſis deꝰ decreuit oꝛdia-
re. Et ſepe fit ꝙ ille qui amplius calcat̄ et repꝛo
batur/magiſter repꝛobāciū ſepe efficit̄: et ſuper
eos dñs exaltatur. Unde dicit̄: Oculus dei re- Eccl.11.b.
ſpexit pauperē: et erexit eū ab humilitate ipſiꝰ:
et exaltauit caput eius: et mirati ſūt multi/⁊ ho
noꝛificauerunt deū. ¶ Uel ſi vis/dic ꝙ aliq̄ la- Aliter
pides/id eſt aliq̄ homines ſunt ita pteruī ī pꝛin-
cipio/ꝙ ad nullum bonū ſunt vtiles: nec ad ali-
quod officiū vel beneficiū ſunt habiles: q̄libuo
neceſſe eſt ꝙ ab artificibus/id eſt a p̄latis repꝛo
bent̄: et p nihilo inter alios cōputent̄: qui tamē
qñqȝ nutu dei taliter cōuertunt̄/ꝙ finaliter in tē
plo religionis vel eccleſie: in angularē lapidem

B .i. in prelatū vel oīm ꝓmouent̄: vel ſaltē ꝙ ꝑſona bona ⁊ ſolennis efficit̄: ita ꝙ lapis angularis apud alios reputet̄. Allega vt ſupra.

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Domū aūt ſuā edificauit ſalomon tredecim annis. Moralitatū Ca. VI

Fecit ſalomon porticū ante faciē templi ſuꝑ colūnas ereas cōſtitutū: inter quas due erant columne eree ceteris eminentiores: que in altitudine vigintiocto cubitis ꝑtendebant̄: ⁊ inferius baſibus ereis ſuſtentabantur. Habebāt deſuꝑ erea epiſtilia: a quibus ꝑ gyrū dependebant ducenta malogranata: ſuꝑ epiſtilia vero erea capitella quinqꝫ cubitoꝝ collocabant̄: q̄ vndiqꝫ lilijs ereis coronabant̄. Latera autē columnarū ⁊ epiſtiloꝝ retibus ⁊ catenulis ereis vndiqꝫ dependentibus ad ornatū cingebātur: ⁊ linea duodecim cubitorū columna q̄libet ambiebat̄: ⁊ altera columna alteri ſimilis in oībus habebat̄. Una aūt earū iachim .i. firmitas: altera ꝟo booz .i. robur appellabat̄: ⁊ inter duas iſtas in porticuꝫ ſeu in atriū intrabatur. In quolibet aūt capitello colūne ſeptē verſus ſcripturaꝝ in circuitum ſculpti erant/ q̄ columne cacumen ornabant.

Moralitas ¶ Templū ſignificat eccleſiam triumphantē. Porticus vero qui ante eſt/ ſignificat eccleſiā militantē. Cū enim in iſto porticu fuerint multe columne .i. multe bone ꝑſone ad ſuſtentandū eccleſiā cōſtitute: inter ceteras fuerunt due principales/ petrus ſcꝫ ⁊ paulus/ vel ſi-

B mon ⁊ iudas/ vel quicūqꝫ duo ſancti: de quib⁹ in ſimul predicet̄ vel ſolēnizet̄. Uel etiā generalr̄/ quicūqꝫ boni prelati ⁊ ꝑfecti: q̄ ſcꝫ duo fuerunt ꝑ binariā charitatē: inuicē ſimiles ꝑ morū cōmunē cōformitatē: qui ſcꝫ baſes ⁊ fundamēta ſancte ⁊ ſolide fidei/ haſtile ſpei/ epiſtilium charitatis/ ⁊ capitellū quinqꝫ cubitoꝝ .i. diſcretā cuſtodiā quinqꝫ ſenſuū habuerunt: ſeptē verſus ſcripturaꝝ .i. virtutes vel ſeptē dona ſpūſſancti: i capite columne .i. in mēte iuſtoꝝ fuerunt: qb⁹ ꝓ ceteris claruerūt. In iſtis etiā fuerūt malogranata: que ſub duro cortice grana cōtinent ⁊ liquorē .i. virtutū ⁊ gratiaꝝ vbertas. Lilia .i. caſtitatis mundicia ⁊ puritas. Retia ſeu catenule .i. bona amicitie/ ⁊ cōcordie cōfederata colligatio. Linea tota ambiens/ eſt diuine legis meditatio: q̄ etiā duodecim habebat cubitos: inquantum in ipſa refulgebat duodecim articuloꝝ vera credulitas ⁊ agnitio. Et ſic iſti bene dicunt̄ iachim ⁊ booz .i. infirmitas ⁊ robur: inquantū ad tollendū mala ſunt infirmi: ad faciendū bona robuſti: ⁊ ſic ad ſuſtinendū eccleſiā/ columne .i. viri ſtabiles ſunt inuenti. Oīa iſta ex ere dicunt̄ facta: ꝓ eo ꝙ in oībus moribus ⁊ actib⁹ eoꝝ ſonus diuine laudis ⁊ gratiarūactionis/ cōfeſſionis ⁊ ꝑdicationis fuit inuētus: ⁊ ad eruditionē fraternaꝫ in omnē terrā ꝓbat⁹. Ideo breuiter cuilibet ta-

Hiere. i. d li columne poteſt dici illud Hiere. Ecce dedi te ī columnā ferreā ⁊ in murū ereū: ⁊ preliabunt̄ aduerſus te: et ꝑualere nō poterunt. Si vis dilata

Eodē ca. melius/ quia tranſeo. ¶ Circa templū plura facta ſunt domicilia ſeu atria: ſcꝫ atriū interi⁹ vndiqꝫ circa templū: in quo erat altare ereum: ⁊ in quo ſacrificabat̄: ⁊ in quo pſallebant cantores/ et ad populū loquebant̄. Cuius ſcꝫ formula quadrangula templum ex omni latere ambiebat: ⁊ ipm atriū murus circūquaqꝫ cingebat: qui tres ordines lapidū diuerſoꝝ coloꝝ/ ⁊ tres in altitudine cubitos cōtinebat: qui columnas edificij ꝑ circuitū ſuſtentabāt. Pauimentū aūt hui⁹ atrij marmoribus erat ſtructū/ et diuerſis imaginib⁹ picturatū. Illud igit̄ atriū populus nō intrabat ſed ꝑ quatuordecim gradus aſcendens/ ſacrificia ſua ad oſtium atrij ſacerdotibus offerebāt: ſicut ꝑ oīa dicit liber Regū et Paral. et expoſuit Comeſtor extra illud atriū: ſed circa templuꝫ vndiqꝫ deſcendendo ꝑ decliuum collis tria alia erant: talia videlicet: atrium mundoꝝ hominuꝫ exterius: quod multo maius erat atrio interiori: poſtea atriū mulieꝝ: poſtea vero in parte inferioris montis atrium omniū immūdoꝝ: in quo ſcꝫ imundi tā hoīes ꝙ mulieres et gentiles adorabant: et tamē oēs illi q̄ erant in oīb⁹ atrijs/ licet muros haberent altiſſimos: templum quod erat in montis cacumine/ videre poterant: ⁊ etiā illos q̄ miniſtrabāt in interiori atrio.

Moralitas ¶ Si volumus iſta exponere myſtice/ poſſum⁹ dicere ꝙ templū ſignificat eccl̄iam triumphantē: atria vero q̄ ſunt extra templū paradiſi in decliuo hui⁹ vallis miſerie/ deſignant eccl̄iam militantē per

D ſpem ⁊ deuotionē/ ipſum templū paradiſi circūſtantē: ⁊ in tria atria/ ſcꝫ interius et exterius ⁊ inferius .i. in ſtatū clericoꝝ/ bonoꝝ ſecularium ſeu actiuorū carnaliū/ etiā ⁊ maloꝝ generalr̄ ſubdiſtinctū. Status eīn clericoꝝ ſignificat̄ ꝑ atrium interius/ quod erat miniſtroꝝ. Status bonorū actiuoꝝ ſignificat̄ per atriū exterius/ quod erat mundoꝝ. Status eīn omniū maloꝝ ſignificat̄ ꝑ atriū inferius/ quod erat immūdoꝝ. Igit̄ dico ꝙ atriū interius .i. ſtatus eccl̄iaſticus cōtinet altare .i. cultū religionis chriſtiane vbi adorat̄: cōtinet ad litterā miniſtros/ a quib⁹ ſacrificium eucharíſtie quotidie immolat̄: cōtinet doctores a quib⁹ pp̄ls erudit̄. Debet ergo atriū religionis vel eccl̄ie ꝑ quatuor virtutes cardinales q̄dratū ⁊ muro regularis obſeruantie eſſe circūſeptū vbi ſcꝫ tres ordines lapidū .i. tria religionis vota/ vel tres theologice virtutes/ vel tres penitentie partes/ vel ſancte trinitatis fides reluceant: ⁊ ſuꝑ quē murū columne atrij .i. bone ꝑſone eccleſie ſtare et ꝑſeuerare debeant. Pauimentum aūt iſtius atrij inferiores eccl̄iaſticos ſignificat: quia pro certo debent ꝑ cōſtantiā eſſe marmorei: et ad reſiſtendū vitijs fortes: necnō ad labores penitentie tolerandos ſtabiles atqꝫ firmi: et imaginibus et picturis virtutū et cōuerſationis honeſte vndiqꝫ venuſtati. Iſtud ergo atrium .i. ſtatū eccl̄iaſticū nullus niſi eſſet de genere leuitaꝝ .i. nullus niſi eſſet bonus ⁊ ſanctus debet intrare: ſed ſufficere debet pp̄lo laicoꝝ/ ꝙ ꝑ q̄tuordecim gradus .i. ꝑ ſeptē ꝟtutes ⁊ ꝑ ſeptē ſpūſſancti dona poſſint ad ꝑfectionē aſcendere: ⁊ ſacri-

ficia ⁊ oblatiōes ſuas ſacerdotibus ⁊ eccleſiaſti-
cis offerre: ⁊ ꝑ eos dn̄o miniſtrare. Igit̄ de iſto
Pſal.133.a atrio dicit̄ illud Pſ. Qui ſtatis in domo dn̄i: in
atrijs domus dei noſtri. In noctibus extollite
Moralitas manus veſtras in ſancta. ¶ Uel dic moralr̄ ꝙ
atriū interius ſignificat cor: quod ſcʒ debet eſſe ꝑ
quatuor ꝟtutes cardinales quadratū: tribus or-
dinibus lapidū. i. tribus ꝟtutibus theologicis
circūcinctū: colūnis. i. ꝟtutibus roboratū: paui
mēto marmoreo. i. hūilitate ſtabili ⁊ firma ſtra-
tum: ⁊ imaginib⁹. i. honeſtis exēplis pictū: ⁊ cir-
ca templū paradiſi ꝑ deuotionē ⁊ deſyderiū con
ſtitutum. In ipſo eīn debet eſſe altare. i. oratio:
miniſtri. i. ſubiectio: cantores. i. gratiarūactio:
Pſ.50.d doctores. i. diſcretio: ſacrificiū. i. ꝯtritio: qꝛ ſacri
ficiū deo ſp̄us ꝯtribulatus: ⁊ in eo nullus de po
p̄lo debet intrare. i. ꝙ ab eo debeat excludi oīm
maloꝝ cogitationū ꝯtentio: ⁊ ſic dicet̄ atriū ſa-
cerdotū: qꝛ ſacerdotes ⁊ viri eccl̄iaſtici debēt ha
bere talia atria. i. talia corda ⁊ ꝯſcias. Uñ dicit̄:
2.para.7.b Sanctificauit ſalomon mediū atrij ante templū
Eodē ca. ¶ Atrium exterius erat qͣdam maxima baſilica
ſeu domus in circuitu templi: in qua viri mūdi
ad orandū ꝯueniebāt: in cuius aliqua parte nū-
mularij ſedebant: ⁊ in alia parte alalia volatilia
ꝑ ſacrificijs vendebant̄. Erāt etiam intra illud
atriū circa porticū gazophylacia. i. domus in q̄
bus ſacrificanda reponebant̄: circa latera erant
paſtoforia. i. domus in qua ſacrificātes de ſacri
ficioꝝ partibus corā dn̄o comedebāt: erāt etiam
ibi cathedre in q̄bus ſedebāt doctores: ſicut in
gymnaſio ſuedre: in q̄bus ſedebāt auditores / ſi-
cut in conſiſtorio: exedre in q̄bus ſedebāt acceſ-
ſores ſeu iudices / vt in locutorio ſeu iudicio.
Moralitas. ¶ Si vis dic ꝙ illud atriū ſtatum bonoꝝ laico-
rum deſignat: in quibus ſunt nūmularij ⁊ merca
tores animaliū. i. iuſte ⁊ licite negociantes: pa-
ſtoforia. i. hoſpitales refectiones: gazophylacia
. i. ſacrificioꝝ bonoꝝ repoſitiōes: cathedre. i. ſtu-
dia doctrine ⁊ lectiones: ſuedre. i. auditoꝝ obe-
dientia ⁊ ſubiectio: exedre. i. iudicia / ꝯſilia ⁊ bo-
Comeſtor ne ciuiles ordinatiōes ⁊c. tranſeo. ¶ Atriū muli
erū ſm̄ Comeſtorē / erat ſub atrio viroꝝ. ſ. in de-
cliui mōtis / quod ab occidēte clauſuʒ erat: quod
etiam ab aquilone ⁊ meridie ⁊ oriente tres por-
tas habebat / ꝑ quas intrabat̄: ⁊ muro alto vndi-
qꝫ cingebat̄: ⁊ ibi mulieres munde ⁊ nō alie / ado
Moralitas rare ⁊ ingredi ꝑmittebant̄. ¶ Sic vere circa tē-
plum ſancte eccl̄ie ſunt atria mulieꝝ. i. ſtatus / re-
ligiones ⁊ collegia ſanctimonialiū feminarum
Talia eīn atria: debēt eſſe in decliui ⁊ deſcenſu / ꝑ
humilitatē ⁊ ſubiectionē: debēt circūire tēplum
ſcʒ paradiſi / ꝑ affectionē ⁊ deuotionē: debēt ha-
bere murū altū. i. regularē obſeruātiā ⁊ ꝓfeſſio
nem: debēt habere tres portas. i. triū votoꝝ ia-
nuas / ꝑ q̄s intrare habēt ad ꝑfectionē ⁊ ſaluati-
onē. Clauſe debēt eſſe in occidēte. i. a ꝑte munda
noꝝ bonoꝝ ꝑ terrenoꝝ contemptū ⁊ abdicatio-
nē. A ꝑte ꝟo auſtri. i. a ꝑte bonoꝝ ſpūaliū: debēt
eſſe apte ꝑ bonoꝝ affectionē: ⁊ a ꝑte aq̄lonis. i. a
parte infernaliū tormentoꝝ / ꝑ timorem ⁊ medi-
tationē: et a parte oriētis / id eſt a parte ſpūaliuʒ
gaudioꝝ / ꝑ amorē et cōtemplationē. Mūde igit̄
tur mulieres / ſcʒ caſte ⁊ ꝟgines / debēt ī tali atrio
id eſt ī tali religione eſſe. Alie ꝟo immūde ⁊ indi
gne ibidē īgredi nō debēt. Treñ. Recedite pol- Treñ.4.c.
luti clamauerūt eis: recedite / abite / nolite tange-
re. ¶ Uel allega hic / ꝙ atriū feminarū erat ſub Aliter
atrio viroꝛuʒ: ad denotādum ꝙ mulieres debēt
eſſe ſubiecte viris. Ap̄ls: Mulieres ſubiecte ſint Col.3.c.
viris ſuis. Et illud: Sub viri poteſtate eris: et Gen.3.c
ipſe dominabit̄ tui. Inter atria tēpli erat vnuʒ /
quod erat atriū īmūdoꝝ: ī quo ſcʒ immūdi tā vi-
ri ꝙ mulieres / ꝙ etiā gētiles cōueniebant: et ibi
dn̄m adorabāt. ¶ Sic vero añ tēplū eccleſie vi-
demus quedā atria ꝑ īmūdis / id eſt ſectas chri
ſtianoꝛū / ſchiſmaticoꝛū / peccatoꝛū et heretico-
rū: q̄ oēs ſe dicunt de corꝑe eccleſie eſſe: ⁊ ibi nī
tunt ſm̄ ſectā ſuā dn̄m adorare. Per quod atri
um ſtat⁹ peccatoꝛū q̄ ſunt in eccleſia / poſſunt in
telligi / q̄ ſunt abomiabiles ⁊ immūdi. Uñ Apo-
cal. Atriū aūt quod eſt foris templū / eijce foras: Apoc.11.a.
et ne menſuraris illud: qm̄ datū eſt gentib⁹: ⁊ ciui-
tatē ſanctā calcabūt ⁊c. qꝛ ſcʒ illi īter infideles
q̄ magis calcāt (quando ꝑñt) eccleſiā / ſunt iſti q̄
ſunt in illo atrio: ſchiſmatici chriſtiani vel do-
meſtici / impij vel tyranni. De altari holocauſti
quod fecit Salomō in interiori atrio: ⁊ de can-
delabris ac menſa et multis alijs ſilib⁹ tranſeo:
quia ſupra in Exodo fuit dictū. Einſdē eīn for-
me erāt illa ſicut ⁊ iſta: excepto ꝙ iſta fuerūt ma
ioris quātitatis ꝙ illa. ¶ Sed aduerte hic / ꝙ ī Eodē ca.
atrio interiori fecit Salomon mare ſeu lauato- IV
riū eneum fuſile: quod ſcʒ decem cubitos habe-
bat in latitudine / quinqꝫ in ꝓfunditate ſeu alti-
tudine / tres vero digitos ī ſpiſſitudine. Erat aū
tē in parte inferiori ſtrictū / a parte vero ſupio-
ri lat⁹. Uñ ſuperi⁹ circa labiū quod erat ī latuʒ
diffuſum: quod ⁊ erat ad modū calicis ſeu repā
di lilij factū: reſticula triginta cubitoꝛū ipſm cin
gebāt: in fundo ꝟo reſticula decē cubitoꝝ ſuffi
ciebāt. Superius igit̄ circa labiū ſeu limbū erāt
duo hiſtoricarū ſcripturaruʒ ordines: ſub ipſa
vero erat baſis erea: q̄ duodecim ereos ſeu fuſi
les habebat boues: boues eīn duodecim enei et
fuſiles mare portabāt: quoꝝ tres ad oriētē / tres
ad occidentē / tres ad meridiē / tres ad aquilonē:
⁊ ſic ꝑ quatuor mūdi ꝑtes vult⁹ ſuos conuerte-
bāt: poſteriora ꝟo int⁹ ſub mare mittebāt: faci-
es vero eoꝛū ꝑ quatuor ternaria exteri⁹ appare-
bant. In illo igit̄ mari miniſtri altaris pedes ⁊
man⁹ lauabāt: et ſic puri et mūdi dn̄o ſacrificiū
offerebāt. ¶ Iſta multipliciter poſſūt exponi: Moralitas
et ꝑmo quedā moraliter placet exponere. Nam
qꝛ ſuper⁹ per atriū interius cor ſeu cōſcientiā in
tellexi: ideo per illud mare ſeu lauatoriuʒ quod
erat in atrio / volo penitentiam ſeu cordis ama-
ram compunctionē vel lachrymarū lauatoriuʒ
deſignare. Neceſſe eſt enim ꝙ cor bonum laua
torium habeat: vt ſacerdos noſter / ſcʒ affectus
per lachrymas purificatus et lotus / ad altare
dignus immolaturus accedat. Pſal. Lauabo Pſal.25.b

B inter innocētes manus meas ⁊c̄. Dico igiť ꝙ il-
lud mare.i.amara ⁊ lachrymoſa cōtritio: debet
habere decē cubitos in latitudine: inquantū de
bet dolere de decē legis mādatis non adimple-
tis. Itē quinqʒ cubitos in altitudine: inquantū
debet triſtari de quinqʒ ſenſibus nō diſcrete cu-
ſtoditis. Itē tres digitos in ſpiſſitudine: inqn-
tū debet plorare de tribus virtutibus theologi-
cis/nō habitis vel obtentis. Itē labiū ſeu lim-
bus eius ſupior/debet eſſe ad modū calicis vel li
lij: inquantū debet dolere de calice.i. diuina paſ
ſione nō recordata: de lilio.i. de caſtitatis mun-
dicia nō reſeruata: ⁊ ibi etiam debēt eſſe ſculpte
imagines hiſtorice: inquantū et ipſe debet dole
re de vita ⁊ hiſtoria ſanctoꝝ nullatenus imita-
ta. Et ſic debet eſſe in vna parte ſtrictū/⁊ in alia
latū: inquantū de ſterilitate parſimonie ⁊ de la-
ta rapacitate auaricie plus debito frequētata.
Duodecim etiā boues in trinitates diuiſas de-
bet habere: inquātū debet lugere de fide ſancte
trinitatis: quā debito modo nō habuit: ⁊ fide du
odecim articuloꝝ ꝑfecte nō credita vel retenta/
cū reſticula triginta cubitoꝝ: ⁊ decē ipm cinge-
re debent: inquantū triſtari debet de fructu trice
ſimo ⁊ de denario ꝑditis.i. de eterna mercede ꝑ
peccatis amiſſa. Si igiť lauatoriū noſtrū lachry
moſe cōpunctionis oēs iſtas cōpunctiones ha-
beat: bene poteſt ibi homo ⁊ pedes ⁊ manus la-
uare.i. affectus ⁊ opera mundificare: ⁊ ſic poteſt
digne ſacrificia ſua ſeu eucharistiā/vľ bona ope
Joā.9.b ra imolare. Bene igiť diciť: Uade lauare in na-
4.Re.5.c tatorio ſiloe. Et alibi: Uade lauare ſepties ī ior-
Aliter dane/⁊ recipies ſanitatē. ¶ Uel dic ſi vis ꝙ laua
B toriū illud eſt penitētia q̄ hoīes mundificat: que
ſcʒ diciť mare: qꝛ eſt amara ꝑ cōtritionē: et diciť
eſſe fuſilis: qꝛ fundiť ⁊ diſſoluiť ꝑ cōpunctionē.
Diciť enea: qꝛ ſonat ⁊ clamat ꝑ cōfeſſionē. Dici
tur decē cubitoꝝ: qꝛ decē mādata facit adimple-
re ꝑ ſatiſfactionē. ¶ Itē iſta habet in ꝓfundis
quinqʒ cubitos: qꝛ iſta reparat quinqʒ ſenſus ſpi
rituales: ſcʒ viſum diſcretionis/auditū ſubiecti-
onis/tactū cōpaſſionis/guſtū deuotionis/odo-
ratū cōſyderationis: tres digitos habet in ſpiſ-
ſum/inquantū ſcʒ iſta delet tres culpas principa
les: ſcʒ peccatū cordis/oris ⁊ opis. Dic ſicut ſu
pra ex toto/ꝙ illud de quo cōtritio diciť dolere
penitētia facit in illo ditare: ⁊ hoc recuperare et
4.Re.4.b habere. Porro in mari ſacerdotes lauabātur:
⁊ tn̄ hodie videť poſſe dici illud quod de chalde
is.i. de vitijs diciť Hiere. ꝙ mare eneum quod
Aliter erat in domo dn̄i/ cōfregerunt. ¶ Uel dic ꝙ ma
re eſt vir ꝑfectus: ꝑ penitētiā amarus: ꝑ ꝑdicati-
onē eneus ⁊ ſonorus: aquis ſcētiaꝝ plenus: ob-
ſeruantia decē mādatoꝝ: cōtinentia quinqʒ ſen-
ſuū: efficacia triū virtutū/vel triū religionis vo-
toꝝ menſuratus: hiſtorijs bonoꝝ exemploꝝ pi-
ctꝰ: decimo ⁊ triceſimo retiaculo.i. denario eter
ne retributiōis/⁊ fructu triceſimo/et ſpe tripli-
cis dotis ale fretus: et duodecim bobus.i. duo-
decim apl'is/et eoꝝ vite/fidei ⁊ doctrine ꝑ imita
tionem immixtus. Si quis aūt talis fuerit/ma-
re ſeu lauatoriū dici poterit: qꝛ ad lauandum ſeu C
purificandū alios documētis et exēplis merito
dignus erit: vt ſic de viris iuſtis exponať illud
Ezech. Aſpectus rotaꝝ ⁊ opus earū q̄ſi viſio ma Ezech.1.b
ris. ¶ Uel dic ꝙ mare ſignificat ſacrā ſcriptu- Aliter
rā: q̄ in atrio eccleſie ad oſtēſionē criminū poni-
tur: vt ibi ſacerdotes.i. viri eccl'iaſtici a ſuis ma
culis expienť. Eſt igiť illud mare fuſile: qꝛ a deo
fuit fuſum.i. in igne ſpūſſancti conflatū ꝑ inſpi-
rationē. Ereum quod eſt durū metallū et forte:
quia eternā fortē/verā ⁊ immutabilē habet du-
rationē. Decē cubitoꝝ in latitudine: propter de-
cē mandatoꝝ que cōtinet inſtitutionē. Quinqʒ
cubitoꝝ in profundo/propter quinqʒ ſenſuū ex-
hibitionē. Duoꝝ ordinū hiſtoriā.i. duoꝝ teſta-
mentoꝝ narrationē. Tres digitos in ſpiſſum: in
quātū continet trinitatis fidem. Triginta cubi-
tos habet in ſuperiorē/et decē in inferiorē ambi-
tū: inq̄ntū eterne glorie q̄ cōſiſtit in denario ꝑfe-
ctionis/⁊ in ternario viſionis/fruitionis et tētio
nis cōtinet repromiſſionē. Labiū habet ad for-
mā calicis: inq̄ntū iſta potat et inebriat in ſe ſtu
dētes ꝑ diuinā eruditionē. Et eſt illud labiū ad
modū repandi lilij: qꝛ habet purā et caſtā locu-
tionē. Pſal. Eloquia dn̄i/eloquia caſta. Stri- Pſ.11.b
ctū eſt inferꝰ/latū ſupius: inq̄ntū hic inferiꝰ ꝑ tē-
pore huiꝰ vite ſtrictā habet et obſcurā expoſitio
nē. Surſum ꝟo in patria clarā habebit ſuoꝝ ſe-
cretoꝝ cognitionē. Duodecim boues ꝑ ternaria
copulatos ſub ſe cōtinet: inq̄ntū duodecim patri-
archas vel duodecim apl'os ſub ſe habet/q̄ per
quatuor mūdi partes portauerūt trinitatis fidē
et deuotionē. Boues em̄.i. apl'i et viri apoſtoli- D
ci ꝑ ternariū copulati dicunť: inq̄ntū in fide tri-
nitatis ꝯuenitūt: quā ꝑ quatuor mūdi ꝑtes ꝑdica
re noſcunť. Iſti aūt partim latent et partim ap-
parent: qꝛ ſcʒ viri ſancti partim ꝑ virtutū ſuarū
occultationē latitant: ⁊ partim ꝑ bonoꝝ exterio
rū et documētoꝝ oſtenſionē ſe mōſtrāt: ⁊ ſic ſub
mari ſacre ſcripture ſtudendo/⁊ eā implendo cō
tinue ꝑſeuerant: et ipſam ꝓ viribꝰ ſuſtinent atqʒ
portant. Pſal. In mari via tua ⁊c̄. ¶ Uel etiaʒ Pſal.76.d
iſti quo ad faciē.i. quo ad exteriora opera nobis Aliter
apparēt: ſed quo ad futura et poſteriora ꝑmia/a
nobis abſcōdunť et latēt. Pſal. Quam magna Pſal.30.c
multitudo dulcedinis tue dn̄e ⁊c̄. Iſti aūt bn̄ bo
ues erei dicunť: qꝛ ſicut fortiſſimi boues terram
coluerūt: et tādē ꝑ martyriū imolati fuerunt: et
ad modū eris ſonū ꝑdicatiōis emiſerūt: qꝛ ſicut
in Pſal. diciť: In omnē terrā exiuit ſonus eo- Pſal.18.a
rum ⁊c̄. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ iſti boues erei q̄ ſo- Aliter
nū habebāt et nō ſenſum: ſunt carnales ꝑdicato
res: q̄ ſub mari ſacre ſcripture ꝑambulant: et eā
ſe portare gloriantes/ſonū bonoꝝ viroꝝ ꝑdicā-
do emittūt: ſenſum tamē deuotionis nō habēt.
Un̄ Ezech. Nerui et carnes aſcenderūt: et extē Ezech.37.b
ſa eſt ſup eos cutis: et ſpiritū nō habebant. Iſti
em̄ ſunt q̄ poſteriora ſua celāt/et facies oſtēdūt:
et poſteriora.i. carnalia ſua opa a mēbris poſte
rioribꝰ depēdētia ꝓ viribꝰ celāt et ꝯtegūt: faciē
ꝟo ſuā.i. exteriorē ꝯuerſatiōis pulchritudinem/

E ſcȝ quā habēt/libenter manifeſtāt: ⁊ ſe etiā ꝑ ter
nario colligāt inquātū ſub triplici voto/vel ſub
fide trinitatis/vel in trib⁹ virtutib⁹ theologicis
ſe viuere diſſimulāt ⁊ fingūt. Ut cōiter enim ſiue
hypocrite/ſiue vſurarij/ſiue proditores/vel falſi
amici: faciē nō dorſum nitunẜ oſtendere: inquā
tū exteriorē applauſum (qui ꝑ faciē innuiẜ) conā
tur alijs oſtendere. Imūda vo poſteriora ſua
.i. malā intentionē/⁊ turpiū opeꝝ ſuoꝝ vilitatē:
a viſibus alioꝝ ſemꝑ vellent latere: ſimules illis
Mat. 23. c. ſepulchris dealbatis: q̄ (ſicut diciẜ) apparēt ho
minibus ſpecioſa: intus aūt ſunt plena oſſibus
mortuorum. Et ſicut iſti boues ab inuicē auerſi
erant: ita ꝙ dorſa ſibi inuicē / nō facies conuerte
bant. Sic ⁊ tales mali hoīes non ſolent ꝑ dile
ctionē ſe reſpicere/ſed facies cordis ab inuicem
diuertere: dorſum vero obliuionis/deſpectus ⁊
odij alter ad alteꝝ applicare: inquantū ſcȝ alter
Hiere. 18. c ſolet alteꝝ fugere ⁊ odire. Unde Hiere. Uerte
Aliter rūt dorſum et nō faciē. ¶ Uel dic ꝙ mare iſtud
ſignificat baptiſmū: quod diciẜ eſſe rotundū: qꝛ
quēadmodū orbis in eo debet ablui. Fuſile: qꝛ
diuina gratia ibidē ſolet infundi. Ereum: qꝛ per
ſonū ꝑdicationis debet virtus ipſius vndiqꝫ cir
cūfundi. Liliatum etiam labiū: qꝛ per iſtū ſolēt
anime ad modū lilij dealbari. Calicis etiam ha
bet formā .i. inquantū virtus paſſionis chriſti/
que calix eſt ab eodē dicta/ ſolet in eo mōſtrari.
Iſte ergo decē cubitos in latū/ quinqꝫ in altū/
tres digitos in ſpiſſum diciẜ habere: inquātum
F quicquid contra decē mandata cōmittiẜ: vel per
abuſū quinqꝫ ſenſuū delinquitur: quicq̄d ꝑ tria
principalia vitia: ſcȝ ſuperbiā/auariciā/luxuriam
incurriẜ: totū in baptiſmi lauatorio depuratur.
Funiculo vero vel reticulo triginta cubitoꝝ ſu
perius/ ⁊ decē inferius cingebaẜ: inquantum in
baptiſmo ſpes eterne retributionis ⁊ denarij ꝓ
mittiẜ. Denarius enim numerus ter ductus/tri
ginta cōſtituit: qꝛ ꝓ certo denari⁹ ꝑfecte et eter
ne retributionis q̄ daẜ in vinea dñi laborātib⁹:
in tribus/ſcȝ in fruitione/viſione ⁊ tentione cōſi
ſtit. Duodecim etiā boues .i. q̄tuor ternaria di
uiſim iſti mari ſubſunt: inquantū duodecim arti
culi in fide ſancte trinitatis ꝑ quatuor mūdi pla
gas diffuſi baptiſmali gr̄e annexi ſunt: ⁊ inquā
tū baptizati ꝑ vniuerſa mūdi climata fidem ſan
cte trinitatis credunt. In iſto igiẜ mari ſacerdo
tes lauabanẜ: qꝛ ꝓ certo omnes q̄ baptiſmo pu
rificanẜ/ſacerdotes .i. ſacri duces efficiunẜ: ſicut
bene patet vbi petrus loquens fidelib⁹ dicebat:
1. Pe. 2. b Uos eſtis genus electū/regale ſacerdotiū/gens
ſancta/populus acquiſitionis. Iſtud eſt enī ma
re in quo oēs macule vitioꝝ ſtringunẜ: ⁊ in quo
oīa peccata ſubmergunẜ / ⁊ obliuioni traduntur.
Pſal. 135. b Pſal. Submerſit pharaonē ⁊ exercitū eius in
Eodē ca. mari rubro. ¶ Fecit ſalomon tres luteres ſeu
vrnas ereas/rotundas ⁊ fuſiles: quarum orificia
erāt ſtricta. Uenter vo ⁊ fundū aliquantulū ma
gis lat: eratqꝫ latitudo interior vni⁹ cubiti ⁊ di
midij: altitudo vo quatuor cubitoꝝ: habebat au
tē quelibet luter baſem eream ſibi deputatā/ mi
ro artificio fabricatā: erāt aūt iſti luteres i atrio B
ſacerdotū ante portā poſiti: quinqꝫ a dextris/ et
quinqꝫ a ſiniſtris depoſiti: ⁊ ad intingēdos ⁊ la
uandos pedes/inteſtinaqꝫ lauanda ⁊ ſacrifican
da erant ſpecialiter deputati. ¶ Sic vere dico/ Moralitas
ꝙ in atrio eccleſie militantis ad finē vt hoſtie im
molande .i. penitētes ſeipſos dño in altari peni
tentie ſacrificātes haberēt. vbi a ſuis ſordib⁹ ſeu
criminib⁹ lauarenẜ: neceſſe ſuit ibidē luteres .i.
ſacerdotes ſeu ꝯfeſſores ꝯſtituere: et ipſos in pu
blico a dextris ⁊ a ſiniſtris .i. diuitib⁹ ⁊ pauperi
bus aſſignare: vt ſic quicūqꝫ eis idigeret/ꝙ poſ
ſit eos ꝓ libito reperire: ⁊ culpā ſuā cōfitēdo ab
ſtergere vel lauare. Unī diciẜ: Erat fons patens Zach. 13. a.
domui dauid ⁊ habitatoribus hieruſalē/in ab
lutionē peccatoris ⁊ menſtruate. Et ꝓ certo il
le debet habere ventrē latū et os ſtrictū. Uēter
enī illius eſt voluntas vel affect⁹: qꝛ ſcȝ affectio
ſua debet eſſe lata ꝑ charitatē ⁊ largitatem. Os
tamē ipſius debet eſſe ſtrictū ꝑ abſtinētie parci
tatē/⁊ ꝑ ſecreti abſconſionē/et loquendi rarita
tē et maturitatē. Illud enī ſūme confeſſorē decet
et etiā quēlibet virū perfectū/os paruū et ſtrictū
habere: et verba pauca et matura dicere: ⁊ ſecre
tum ſcire abſcondere et celare. Unde Eccl. Ori Eccl. 28. b
tuo facito oſtia: et ſeras auribus tuis. Tales igi
tur luteres .i. ſacerdotes et cōfeſſores/debēt eſſe
decē: inquantū ſub decalogo mandatoꝝ debent
viuere. Unde diciẜ: Ecce decē mūdati ſunt. De Lu. 17. c
bent eſſe quinqꝫ hinc et quinqꝫ inde/ inquantum
diſcretionē quinqꝫ ſenſuū ad dexterā et ſiniſtrā
in ꝓſperis et aduerſis debēt habere: et quatuor
cubitos in ꝓfundo/inquantū quatuor cardina
les virtutes debēt interi⁹ poſſidere: vnū vo cu
bitū latitudinis in ſummo/inquantū vnū deum
debēt credere: latitudini tamē iſti medius cubi
tus adiungiẜ/inquantū fidei de diuinitate/fidem
etiā de humanitate debēt ſupaddere: et ſic ſuper
baſem locandi ſunt/inquantū ꝑ fidei et ſpei fir
mitatē ſuꝑ chriſtū debēt tanꝗ ſuꝑ ſolidū firma
mentū inſiſtere et ſedere. Unde apl̄s: Funda 1. Co. 3. d
mentū aliud nemo pōt ponere/ ꝑter illud quod
poſitū eſt: quod eſt ieſus chriſt⁹. ¶ Baſes eree Eodē ca.
ſuper quib⁹ ponebanẜ luteres/ mirabilis fuiſſe
ſchematis deſcribunẜ. ¶ Sicut enī hic ſcribiẜ Moralitas
et Comeſtor exponēdo declarat: baſes iſte ex q̄
tuor tabulis ad inuicē adunatis cōſtabāt: q̄ qua
tuor cubitos in longitudinē/et quatuor in latum
faciebant: tres vero cubitos in altū ſe eleuabāt:
et ſic formā quadratā poſſidebant baſis huius.
Harꝝ vo tabularū anguli eminētes/q̄tuor colū
nas q̄dratas cōſtituebāt: q̄ colūne in ſummita
te ſui quoſdam humeros habebāt: q̄ ſimilitudi
nē manus hoīs et pedis aquile ꝑtendebant: ſuꝑ
quos collocate erāt tabule trāſuerſales/in q̄bus
luteres inſidebāt. In pte vo inferiori/et in qua
tuor angulis baſis/q̄tuor rote fuſiles inſereban
tur: q̄ axes/cāthos/radios et medulos habebāt
et vndiqꝫ ꝓprias ſculpturas habētes/ſibi inuicē
in omnibus aſſimilabantur. Igiẜ quelibet ba
ſis ꝓprias ſculpturas habebat: quia in colum

A nis figuras auiū/hominū ⁊ arbor̄: in lateribus
vero tabular̄ formas boum/leonum/coronar̄ |
ſeu etiā plectarū ⁊ cherubin cōtinebat. Iſti ta-
mē leones ⁊ boues ſunt ſculpti: lora ſeu cathe-
dras/ac ſi eſſent ligati ad tabulas ⁊ ad colla ha
bebant: q̄ inferius dependebāt. Iſte baſes p̄ñt
diuerſos ſtatus eccl̄ie. i. diuerſar̄ pfectionū ordi
nes ſignificare: que ſcȝ plures luteres plenas aq̄
.i. lauacrū ſcientiar̄/ gratiarū ⁊ lachrymarum
ſuſtinent: q̄bus oſ̄ie. i. ſeculares ſe balneāt atq̄
mūdāt. Dico igit̄ ꝙ q̄libet tal' baſis. i. q̄libet reli
gio vel q̄libet eccleſie ſtat⁹ debȝ habere q̄tuor cu
bitos in longū. i. obſeruantiā q̄tuor euāgelior̄:
quatuor cubitos in latū. i. cōtinentiā q̄tuor vir-
tutum cardinaliū: tres cubitos in altū. i. poſſeſ-
ſionē triū virtutū theologicar̄. Igitur talis ba-
ſis cōſtabat ex quatuor rotis/ex quatuor tabu-
lis/ex quatuor columnis/ ⁊ ex ſuperiori tabula trāſ
uerſali cū ſuis quatuor angulis ⁊ multiplicibus
figuris/imaginibus ⁊ ſculpturis. Columne igit̄
ille ſignificant in eccleſia prelatos ⁊ ſuperiores:
tabule deſignant collaterales ⁊ mediocres. Ro-
te vero q̄ inferius ſunt/denotant ſubditos ⁊ in-
feriores. Columne igit̄. i. p̄lati debent eſſe q̄dra-
ti p̄ conſtantiā: eleuati per vite eminentiam: hu
meros debent habere. i. fortitudinē ⁊ patiētiam
que ſcȝ cōtinuant manus hominis. i. actiuā bo-
nor̄ operū efficaciā. Pedes aquile. i. cōtempla
tiuam ſcientiā. Manus eñ operationem deno-
D tat/que ptinet ad actiuā vitam. Pes vero aqui-
le que clariſſime videt/ſapientiā deſignat: q̄ per-
tinet ad cōtemplatiuā vitā: q̄ duo ſcȝ debēt eſſe
in p̄lato. Iſte etiam columne. i. prelati: debēt ha
bere ſculpturas virtutū ⁊ morum: q2 pro certo in
eis debent inueniri ſubuentio ⁊ nutritio. Figu
re auiū. i. ſuperior̄ eleuatū deſyderiū ⁊ affectio.
Figura homis. i. rōnis ⁊ ſcientia dijudicās diſ-
cretos. Iſte enim ſunt ſex ſculpture. i. ſex virtu-
tes: q̄ columnas noſtras. i. p̄latos ſumme decēt:
ſcȝ patientia/fortitudo/bona operatio/cōtēplatio/
elemoſynar̄ largitio/celeſtiū affectio ⁊ diſcretio
q̄ videlicet manus hois/pedes aquile/ arbores/
aues/boies ſignificāt: q̄ etiā q̄tuor debēt eſſe/in-
quantū in quadruplicitate virtutū cardinalium
manere debēt: ⁊ ſic de talibus columnis poterit
Hie.1.d. dici illud Hiere. Dedi te in columnā ferream ⁊c̄.
Exo.36.d Et illud Exod. Fecit colūnas de lignis ſethim:
Aliter ¶ Vel dic ꝙ baſis iſta poteſt ſignificare virum
perfectū: q2 (vt ſupra dictū eſt) debet cōſtare ex
multis: ſcȝ ex quatuor columnis/ex quatuor ta-
bulis/ex quatuor rotis/ ex quatuor humeralis:
ex multiplicibus imaginib⁹ ⁊ ſculpturis: ex mul
tiplicibus dimenſionib⁹ et menſuris. Habeat
igit̄ quatuor columnas. i. quatuor virtutes car-
dinales: que ſcȝ in edificio mor̄ ſunt p̄me ⁊ p̄n-
cipales columne: ſcȝ iuſticiā/fortitudinē/tempe
Exo.36.d rantiā ⁊ prudentiā. Unde Exo. Columnas ha-
bebit quatuor cum baſibus totidē. ¶ Itē habe
bant quatuor rotas. i. quatuor bonas affectio-
nes: gaudiū de bono/dolorē de malo/ ſpem de p̄
Ezech.1.d mio/timorem de ſupplicio. Ezech. Apparuit ro

ta vna ſuper terrā habens quatuor facies. Iſti C
enim ſicut in axa cordis debent voluere ⁊ diſcur
rere: modulos tamen. i. modum ⁊ temperantiā:
radios/id eſt claritatē ⁊ prudentiā: cātbos q̄ cur
ui ſunt. i. humilitatē ⁊ reuerentiā/debent habe-
re: vt ſic gaudiū a diſſolutione/timorē a deſpera
tione/dolorē ab impatientia et murmuratione/
ſpem a p̄ſumptione poſſint defendere et ſerua-
re. Ezech. Ecce q̄tuor rote iuxta cherubin. Itē Ezech.10.b
habent quatuor tabulas. i. quatuor charitatis
latitudines: ſcȝ amorem dei/amorē ſui/ amorem
amici/et dilectionē inimici. Unde ſupra eodem
Fecit ſalomō quatuor deambulatoria inter co
lumnas cedrinas. Sequit̄: Tabulatis cedrinis
veſtiuit totā camerā. Itē habebant quatuor ro-
tas. i. quatuor humeros ad ſimilitudinē manus
homis ⁊ pedis. Aquile. i. quadruplicis grē ſoli-
ditates: ſcȝ gratiā p̄uenientē/gratiā adiuuantē/
gratiā pficientē/⁊ gratiā cōſummantē. Iſte eñ
quatuor gratie dicunt̄ humeri: q2 portant one-
ra. Manus: q2 faciunt opera. Pedes aquile: q2
rapiunt eterna munera: ⁊ ideo de iſta quadrupli
ci gratia operatiua pōt exponi illud Ezech. Qua- Ezech.1.b
tuor manus ſub pennis eor̄ in quatuor partib⁹.
Itē habebant imagines ⁊ ſculpturas: ⁊ ſic pro
certo dico/ꝙ debent habere leonē. i. ſeueritatē
aſpere punientē: bouem. i. manſuetatem dulciter
corrigentē: cherubin q̄ ſcȝ habeat alas. i. cōtem
plationē ſublimiter volitantē: coronā. i. p̄ſeuerā
tiam/premiū ⁊ victoriā reportantē: formā hois D
.i. diſcretionē et ſapientiā: formā arboris/id eſt
vigorē honeſtatis ⁊ bonā apparētiā: formā auis
q̄ ſcȝ nō cogitat de craſtino/id eſt terrenor̄ con-
temptū et diſplicentiā: lora dependentia. i. cha-
ritatis vinculū ⁊ colligantiā. Unde de talib⁹ vir
tutū ſculpturis pōt dici illud: Sculptura ſubt⁹ 3.Re.7.d.
labiū ābiebat illud. Duos ordines ſculpturar̄
hiſtoriatar̄: vt de viris eccleſiaſticis dicat ſcptu
ra illud Eſa. Ponā in iaſpidē ꝓpugnacula tua: Eſa.54.c
et oēs lapides tuos in lapides ſculptos. ¶ De
mēſuris vo quatuor ⁊ triū cubitor̄ dic vt ſupra.
¶ Vel ſi vis dic/ꝙ in baſi eccl̄ie tā leones q̄ bo Aliter
ues. i. tā p̄lati q̄ ſubditi: loris diſcipline debēt li-
gari: et eiſdē ſubiacere/⁊ humiliter ſe ſubiugare.
Un̄ Eccl̄i. Iugū ⁊ lorū curuāt collū durū. ¶ Si Eccl̄i.33.d.
cut hic in p̄ncipio huius ca. dicit̄: ſalomon ante Eodē cap̄.
oīa edificauit domū dñi ſeptē ānis: ⁊ octauo an
no cōpleuit: poſtea ad edificandū domū ſibi/do
mū vxori/domū ſaltus q̄ſi cōtrarie ſe ꝯuertit: ⁊ do
mū ſuā ānis tredecim cōſummauit. Maiore igi
tur tp̄e edificata eſt dom⁹ dñi: et anteq̄ alie do-
mus ſeculares: q̄uis difficilioris ⁊ ſumptuoſio-
ris fabrice in oīb⁹ extitiſſet. Et hoc (vt dicit co-
meſtor) q2 in edificatiōe dom⁹ dñi tā rex q̄ ppl's
feruebat: ⁊ in edificatiōe aliar̄ remiſſius labora
bat. ¶ Iſta p̄ñt exēplariter allegari: ꝙ illa q̄ pti- Moralitas
nēt ad deū et dei cultum/ſūt oīno faciēda: q̄uis
ſint difficiliora q̄ nr̄a negocia. Maledict⁹ q̄ facit Hiere.48.b
op⁹ dñi fraudulēter. Alia lr̄a habet/neglig ēter.
Rex eñ ſalomon. i. q̄cūq; diſcrete et pacifice ſe-
ipſm regēs: p̄us et ante oīa debet edificare in ſe

E ipſo domū deo ꝑ gratias ꝛ virtutes. Poſtea vo.
ſibi ꝛ vxori ꝛ populo pōt licite ꝓuidere: ꝛ de vti-
litate tā ſui ꝙ alioꝝ attētius cogitare: chriſtꝰ eni
valde eſt feſtinꝰ: vult eni ꝙ ſibi anteꝙ nobis ſer
uiamus: ꝛ ꝙ honorē ipſiꝰ ſpūalē noſtris tēpora
libus cōmodis ꝑferamꝰ. Unde ipſius videt eſſe
3.Re.17.b. illa vox: Fac mihi primū ſubcinericios panes:
tibi aūt ꝛ filio tuo facies poſtea: qꝛ ꝑ certo ꝓſpe
rius noſtra facimus/qñ de illis ꝑmo ꝙ ad deum
Mat.6.d ꝑtinēt cogitamꝰ. Uñ: Primū querite regnū dei
z eodē ca. ꝛ hec oīa adijcient vobis. ❡ Salomon edifica-
uit ꝗtuor domos ſcȝ domū deo: domū filie pha
Moralitas raonis: domū ſibi/ꝛ domū ſaltus. ❡ Sic vˀ ho
mo in ſe debet moraliter edificare ꝑ deuotionē
ꝛ iugē memoriā domū deo/ipſum ꝑ gratiam ho
ſpitando: domū regine.i. beate virgini/ipſam ꝑ
deuotionē in mente habendo: domū ſibi ipſi/de
ſalute propria cogitando: domū ſaltus.i. peni-
tentiā per eam de mundo ad patrem ſaltando.
Aliter ❡ Uel dic ꝙ quilibet debet in hieruſalem.i. in
mente ſua quatuor domos edificare: et eas ſibi
per magnā memoriā cōplanare: ſcȝ domum dei
paradiſum: domū ſaltus ſeu precipitij.i. infernū
domū regine ſcȝ anime.i. corpus propriū: do-
mū ſuam.i. mundum. Habe igitur in mente/ et
conſydera quanta ſit domus paradiſi felicitas.
Baruch.3.c Unde Baruch: O iſrael ꝙ magna eſt domꝰ dei:
Quanta eſt domus inferni periculoſitas. Iſta
eſt eni domꝰ ſaltꝰ: in ꝗ ꝗ ꝑcipitant/rūpūt ſibi col
Job.30.c lū: vnde Job: Scio ꝙ morti trades me: vbi con-
F ſtituta eſt domus oīs viuentis. Quāta ſit domꝰ
Job.4.d anime.i. ꝓprij corporis fragilitas/dicitur: Qui
habitant domos luteas: ꝛ terrenū habēt funda-
mentū. Quanta ſit domus ſue/ſcȝ mundi vani-
Mat.7.d tas ꝛ ruinoſa debilitas/dicit: Deſcendit pluuia
ꝛ venerunt venti: ꝛ ruerunt ſuꝑ domū illā.

❡ Capitulū nonū Textus: Factū eſt autem cum perfeciſſet ſalomon edificium domus domini.

Moralitatum Caplm VII

Hic dicit ꝙ ſalomon populū qui remā-
ſit de chananeis/quos filij iſrael ſubiu-
gare nequierant/ſubiugauit: ꝛ tributa-
rios fecit: de filijs vero Iſrael neminē ſeruire coe
git: ſed eos bellatores et duces ꝛ miniſtros ſu-
Moralitas os fecit. ❡ Sic vero noſter ſalomon chriſtꝰ/nō
vult ꝙ aliquis filius iſrael.i. aliquis chriſtianꝰ
fidelis ſeruitute peccati premat: ſed potius ꝙ in
nobilibus officijs/ſcȝ in virtutū ꝛ bonoꝝ exerci
tijs eidem famulet: gentiles vero.i. malos et pec
catores ſibi tributarios ꝛ ſeruos efficit: inquan-
tum dei prouidentia ipſos ad ſeruiendū ꝛ profi-
ciendū bonis cōpellit: ꝛ inquantū eoꝝ malicijs
ad ſalutē fidelium vtitur: et ipſoꝝ nequitias ad
bonū electorum ordinat ꝛ diſponit. Et inde eſt
Hiere.25.b ꝙ dn̄s nabuchodonoſor peſſimū ſeruū ſuū vo-
cat: pro eo ꝙ ipſe contra ſeruos peſtilentes eo
2.Re.8.b tanꝙ pro baculo vſus fuit: vnde dicit: Facta ē
Ezech.29.d ſyria ſeruiens dauid ꝛc. Unde ꝛ dn̄s dicit Ezec:
Nabuchodonoſor ſeruitute ſeruiuit mihi ad-
Aliter verſus tyrū. ❡ Uel dic ꝙ filij iſrael ſunt viri ec-
cleſiaſtici: qui ꝑ certo nō debent ſeruire: nec ope G
ra ſeruilia facere: nec ſe in ſeruilibus mundi offi
cijs occupare: ſed duces alioꝝ/ſcȝ ꝑ ſcientiam et
eruditionē: ꝛ bellatores cōtra vitia: ꝛ miniſtri ꝗri
tum ad ſpūalia obſequia debent eſſe. Seruitiuȝ
vero huiuſmodi debent chananeis.i. ſecularibꝰ
dimittere: qui regi ſalomoni chriſto debēt in hu
iuſmodi officijs/negocijs ꝛ litigijs deſeruire: vn
de bene dicit apl's: Precio magno empti eſtis: 1.Co.7.d
nolite fieri hominū ſerui. Ideo bene dicit idem
apl's: Secularia iudicia ſi habueritis/cōtempti- 1.Co.6.a
biles qui ſunt in eccleſia/ illos cōſtituite ad iudi
candū. Cuius tamē cōtrariū faciūt hodie filij no
ſtri iſrael.i. clerici religioſi ꝛ prelati: qui ſcȝ ſerui
re principibus ꝛ officijs ꝛ negocijs ſecularibus
gloriant: ꝛ libertatē ſpūalem qua ſeruire deo de
berēt/dedignant: qui tamē deberēt attendere il
lud Actuū: Non eſt equū nos dimittere verbuȝ Act.6.a
dei ꝛ miniſtrare menſis. ❡ Hic dicit ꝙ rex ſalo z eodē ca.c
mon fecit claſſem in aſiongaber: qui eſt portus
maris rubri: ꝛ adiunctis ſeruis hyram regis ty
ri viris vtiqꝫ nauticis ꝛ gnaris maris cū ſeruis
ſuis: miſit eos in ophir/ꝗ eſt inſula maris indi-
ci: vt inde afferrent ſibi aurum. Qui ſcȝ primo
anno quadraginta viginti auri talēta: ſicut hic
dicit caplo ſequenti: ſemꝑ illic de termino i ter-
minū deferētes redibāt: ꝛ ſalomoni aurū ꝛ argē
tū/dentes elephantoꝝ/pauones ꝛ ſimias deferre
bant. Magnificatuſqꝫ eſt rex ſalomon diuitijs
ꝛ ſapiētia ſuper oēs reges terre: ꝛ vniuerſa terra
deſyderabat videre faciē ſalomonis/ꝛ audire ſa H
pientiā eius. Et ſinguli deferebāt ei munera: va
ſa ſcȝ argentea ꝛ aurea: veſtes ꝛ arma bellorum:
equos ꝛ mulos/ſicut hic dicit: In diebꝰ eiꝰ tan 2.Pa.9.a
tū fuit argētū in hieruſalē/ſicut ꝛ lapidū ꝛ cedro-
rū: ſicut etiā ſycomorū. Ita ꝙ argentū in hieru
ſalē tūc tpis nullius valoris reputabat: cum au-
ri ſumma copia haberet. ❡ Iſta poſſunt expo- Allegoria
ni allegorice de chriſto: Cōſtat eni ꝙ ſalomō.i.
chriſtus claſſem ſeu nauiū multitudinē.i. diuer-
ſoꝝ ſtatuū eccleſie turbā in mari penitētie ſtatu-
it: ꝛ ibi cū ſeruis ſuis.i. cū ſanctis ꝛ catholicis vi
ris ſeruos hyram regis gentilis.i. ſeruos mun-
di videlicet philoſophos viros et nauticos: et
maris.i. nature rerum fluxibilis ſapiētes ꝛ gna-
ros/qualis fuit dionyſius adiunxit: inquantum
ipſos ad fidem cōuertens ſuis fidelibꝰ ſociauit.
Iſti igit ꝑ mare penitētie nauigātes/de ophir.i.
de mūdo ad ipm ſalomonē.i. chriſtū multas di-
uitias ſpūales ad ipſum detulerūt: et ipm ꝛ ciui
tatē hierlm.i. eccl'iam tā militātē ꝙ triūphantē
multipliciter bonis ꝑſonis/virtutibꝰ et ſcientijs
ditauerūt. Cōſtat eni ꝙ iſti naute tā hyrā ꝙ alij
adiūcti attulerūt ad chriſtū aurū.i. ſapiētiā: et ar
gētū.i. eloquētiā: dentes elephātoꝝ: hoc ē ebur.i.
caſtimoniā: pauones ſcȝ aues pictas.i. honeſtā
apparētiā: ſimias/beſtias ſūme agiles.i. laboꝝ ꝛ
opeꝝ diligētiā. ❡ Uel alio mō iſti naute attule- Aliter
rūt chriſto: inꝗtū ſcȝ eos ad fidem ꝯuerterunt:
aurū.i. philoſophos et ſapiētes: argentū.i. poe-
tas et eloquētes: dētes elephātoꝝ.i. crudeles ty-

A rinos ꝛ ꝑncipes oĩa deuorātes: pauones/curi-
oſos/et in pēnis.i.i exteriori pulchritudine ſeu
ꝓſperitate gl'iantes: ſimias.i.hypocritas: hoc
eſt hoim rationabiliū et ſctōꝝ ꝑſonarū nō rem
ſed effigiē.i.ſilitudinē ꝑtendētes. Sic igit̃ Sa-
lomō noſter fuit i eccleſia ditat⁹: et ſup oēs re
Ps.96.b ges.i.ſup oēs deos magnificatus. Ps. Nimis
exaltat⁹ eſt ſup oēs deos. Sibi eñ quotidie offe
runtur munera/id eſt boni religioſi: q̃ volūtarie
deo donant̃. Veſtes/id ē viri miſericordes: q̃ ali
os fouere et calefacere dinoſcunt̃: arma bellica
id ē viri ſciētifici: q̃ corp⁹ eccl'ie macul' heretico
rū ꝓtegere cōprobant̃: eq̃.i.boni obediētes/qui
ſupne diſcipline ſubijciunt̃: et muli.i.boni ruſti-
ci ꝛ laici/q̃ oĩb⁹ laborib⁹ ſecularib⁹ expo nunt̃
vaſa etiā argētea ꝛ aurea/ id eſt viri q̃ ſapiētiā et
eloquētiā ꝓfitent̃. Talib⁹ igit̃ munerib⁹ chriſt⁹
ditat̃: et in hieruſalē/id eſt eccl'ia ſpūaliter fecū
Ps.71.b. dat̃: et ſic verificatū eſt illud Pſal. Reges thar
Aliter ſis ꝛ inſule munera offerent ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ qñ
Salomō/id ē ſapiēs ꝑlat⁹ regnat i hieruſalē.i. i
eccl'ia: tūc vere ab hoibus honorat̃ et diligit̃: ꝛ
a regib⁹ et nautis.i.a maiorib⁹ ꝛ mīorib⁹ donis
Job.41.d. et diuitijs fecūdat̃. Vñ Job: Sternet ſibi aurū
Aliter q̃ſi lutū. ¶ Vel dic ꝙ q̃diu Salomō.i.chriſt⁹: i
hieruſalē/id eſt in religione vel eccleſia ꝑ deuo
tionē regnauit/ſcʒ in eccleſia ꝑmitiua: tanta co
pia auri/id eſt bonorū ſpūaliū i bi fuit: ꝙ argen
tū ardēs gentē.i.diuitie mūdane nihil ibidē re-
D putabant̃: et a viris eccleſiaſticis ꝓ nihilo ha-
bebant̃. Quapropter tūc reges terre ꝛ naute.i.
ꝑncipes et populares ipſi chriſto et ciuitati ſue
hierlin/id ē eccl'ie vndiq̃ mūera offerebāt: red-
dit⁹ et ꝓuēt⁹ dabāt: et ſic eccl'iaʒ diuitijs cumula
bāt: eo ſcʒ ꝙ ipſas nō amare nec reputare diui-
tias tūc videbant̃. Nūc ṽo econtrario: q2 apud
nos argentū diuitiarū diligit̃: ideo a regib⁹ et a
nautis/id eſt ab ipſis ſecularibus nō ſolū nihil
nobis offert̃: imo etiā quod ꝑdeceſſores ſui no-
bis dederūt/ ꝑ eos ſurripit̃. Eccl'ia eñ diuitijs
q̃ñ ipſas nō diligebat/ſolebat abūdare: nūc aūt
cū ipſas appetit/ad ſufficiētiā nō pōt de eis lue-
Eccl.11.b. nire. Vñ Eccl: Si ſecut⁹ fueris/ nō apprehēdes
Aliter ꝛc. ¶ Vl' dic ꝙ Salomō cū eſſet ditiſſim⁹/oēs
offerebāt ſibi. Sic ṽe hodie illis q̃ plus habēt
Mat.25.c. vt cōmuniter magis dat̃. Ideo dicit̃: Habenti
dabit̃ et abundabit ꝛc.

¶ Capitulū decimū Textus: Sed et regina ſaba audita fama Salomonis. Moralitatum Capitulū VIII

Hic dicit̃ ꝙ cū Salomō eſſet ſapientiſſi
mus/vniuerſa terra deſyderabat vide-
re faciē eius/et audire ſapienā ei⁹. Vñ
et regina ſaba venit in noīe dñi audita fama ipi
us/tentare eum in enigmatib⁹ ſuis. Intrauitq̃
hieruſalē cū comitatu multo/et cū infinito au-
ro et lapidib⁹ precioſis/aromatib⁹ et chamelis
Et inſtructa a rege ſup oĩb⁹ q̃ petiuit: videns
ſapientiā ei⁹/cibos mēſe ſue/habitacula ſeruoꝝ
ordinē miniſtrantiū/veſteſq̃ eoꝝ et pincernas:
domūq̃ quā edificauerat/et holocauſta q̃ offe-
rebat/non habebat vltra ſpūm pre ſtupore: qua C
propter admirando dixit ad regē: Verus eſt ſer
mo quē audiui: Non credebā narrātibus mihi
Ipſa veni ꝛ vidi. Maiora ſunt opera tua/ꝙ ru-
mor quem audiui. Beati ſunt ſerui tui qui ſtant
corā te: ꝛ audiunt ſapiam tuam. Deditq̃ ſalo
moni aurū ꝛ aromata ꝛ lapides ꝑcioſos. ¶ Il Moralitas
lud exponunt doctores de eccleſia de gētilitate
collecta: q2 ſcʒ regina ſaba que gentilis erat.i.ip
ſa gentilitas: vbi ꝑ fidem venit ad ſalomonē chri
ſtum/cum comitatu plurimo ꝛ multitudine con
uerſoꝝ: ꝛ fidei ſecreta cognouit: q̃plurimū mi-
rata eſt de ſapia eius.i.de ṽbo incarnato/quod
eſt ſapientia dei patris: vel de ſapia ꝛ ſcientia ſa-
cre ſcripture/ꝛ doctorū eccl'ie ſagacitate ꝑclara
mirata eſt: ꝛ de cibis menſe ſue.i.de ſacramento
eucharıſtie: de veſtibus ſeruorū.i.de honeſtate
virtualis apparentie: de habitaculis ſeruorum/
id eſt de diuerſis ſtatibus eccleſiaꝝ: de ordīe mi-
niſtroꝝ.i.diuerſis eccleſiaſticorūʒ gradibus: de
pincernis qui vina ſcientiaꝝ ꝓpinant.i.de eccle
ſie doctoribus: de domo edificata.i.fideliū con-
gregatione: de ſacrificijs oblatis.i.de bonorūʒ
opeꝝ execuīone. Hoc eñ videns ꝛ ꝯſyderans
hec gentilitas.i.populos de gentilitate conuer-
ſos/obſtupuit: ꝛ ſtatim in dei laudē exultando ꝓ
rupit. Non credebā inquit narrantibus mihi/
donec ipſa veni ꝛ vidi: quia ad literam gentiles
nō poſſunt credere bonas virtutes ꝛ ꝑfectiones
que ſunt apud chriſti fideles/donec veniant/cre- D
dant ꝛ videāt vniuerſa: ꝛ tunc ꝓ certo chriſto di
cūt: Beati ſerui tui qui ſtant coram te. Sic etiā
iſta regina.ſ.gentilitas/ꝑ fidem a ſalomone chri
ſto edocta/auꝝ philoſophie ei obtulit: ꝛ lapides
ꝑcioſos diuerſaꝝ virtutū ſibi ꝯtulit: ꝛ aromata
ſanctitatis ꝛ bone fame in hieruſalē.i.in eccl'ia
militante ꝓtulit ꝛ diffudit: que etiā ab ipſo vice
reciproca dona ꝛ munera gratie ꝛ glorie repor- Luc.6.f
tauit. Vñ dicit̃: Date ꝛ dabit̃ vobis. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iſta regina eſt anima: que a vitijs purgata/ad
ſalomonē chriſtū in hieruſalē celeſtē cū comita-
tu multo.ſ.angeloꝝ: necnō cum auro ꝛ lapidib⁹
ꝑcioſis diuerſaꝝ virtutum finaliter ingreditur:
ꝛ regis chriſti ſapientiā/ac miniſtroꝝ.i.ſancto-
rum ꝛ angeloꝝ ordinem: ciboꝝ mēſe.i.eterne re-
fectiōis plenitudinē ꝛ dulcedinē: veſtium.i.cor-
poꝝ glorificationē: pulchritudinē domus.i.celi
magnitudinē: ſacrificioꝝ.i.dei laudū multitudi
nē nō immerito admirat̃: ſe non potuiſſe credere
quod ocul⁹ vidit aſſerit: ꝛ ſeruos dei/q̃.ſ.faciē ei⁹
vidēt: ꝛ coram ipo ꝑ immortalitatē ſtant ꝛ ma-
nēt/btōs ꝛ glıoſos ꝑdicat ꝛ fatet̃. Beati inquit
ſerui tui.i.ſcti q̃ ſtāt corā te: ꝛ vidēt faciē tuā/ꝛ au
diūt ſapiam tuā: q2 ſicut dr̃: Et tñ dixerūt ꝓplm Ps.143
cui hec ſūt: btūs ꝓpl's cui⁹ dñs de⁹ ꝛc. ¶ Fecit 3 Reg. ca.10
ſalomō rex thronū de ebore: ꝛ veſtiuit ipm̃ auro
fuluo nimis: ꝛ fecit ſublimitatē throni rotūdam
a parte poſteriori: ꝛ duas manus hincinde tenē
tes ſedile: ꝛ duo leones iuxta ſingulas man⁹ ſta-
bāt: ſex quoq̃ gradib⁹ aſcēdebat ad thronū: et
duodecim leūculi ſuper gradus: ꝛ ſex hinc ꝛ ſex

E inde ſedebant. ¶ Per iſtū thronū poteſt intel-
Moralitas ligi beata virgo: quā ſalomon pacificus dei fili⁹
ſibi edificauit: ⁊ in ea pſonaliter habitauit et ſe-
Ezech.1.g. dit. Unde Ezech. Sup ſimilitudinē throni ſimi
litudo hominis deſup. Iſta eñ dicit eſſe de ebo
re: qui ſignificat caſtitatis candorē: opta fuit au-
ro: quod ſignificat ſanctitatis ſplendorē: vnum
ſedile in ſe habuit: quod ſignificat humilitatis
decorē: q: ſcʒ humilitas fuit ꝓprium ſedile: quo
Pſal.46.b. mediante dei filius ſedit in virgine. Pſal. De⁹
ſedet ſup ſedē ſanctā ſuam. Habuit igit̃ iſtas du
as manus / ſcʒ timorē ⁊ amorē: que ſedile humili
tatis tenuerūt: habuit duos leones / ſcʒ ioſeph
⁊ ioannē: qui iſtū thronū cuſtodierūt: habuit du
odecim leunculos. i. duodecim apl̃os: q̃ ſibi ob-
ſequendo ſubſeruierūt: habuit ſex gradus. i. ſex
pietatis opa / que ipſam in altū per pfectiōis ſan
ctitudinē eleuauerunt. In poſteriori v̾o parte /
ſcʒ poſt hanc vitā: rotunditatē. i. coronā eterne
glorie: quā ſibi angeli ꝑparauerunt / accepit. Un
1.Para.9.d de: Fecit rex ſoliū eburneū grande: ⁊ veſtiuit il-
Aliter lud auro mūdiſſimo. ¶ Uel dic q̃ iſte thron⁹ ſi-
gnificat celſitudinē eccleſiaſtice dignitatis / vel
ſublimitatē cuiuſlibet iudice poteſtatis: i quo
ſcʒ ſalomon rex. i. prelatus / ꝑnceps vel iudex ha
Pſal.9.a bet ſedē ⁊ iuſticiā facere ⁊ tenere. Pſal. Sediſti
ſup thronū qui iudicas equitatē. Igit̃ dico q̃ in
throno multa debent cōcurrere: ſcʒ ebur mūdū
⁊ candidū / hoc eſt munda intentio vel innocen-
tia. Aurū / hoc eſt clara diſcretio vel ſapiētia. Se
dile. i. mentis tranquillitas ⁊ tēperantia. Ma-
F nus he ſunt / porrecta largitas et munificentia.
Leones hi ſunt / fortis ſeueritas et iuſticia. Sex
gradus hi ſunt opeꝝ ſex pietatis / benignitas at
q̃ clementia. Duodecim leunculi hi ſunt / bono
rū officialiū cōſiliarioꝝ ſocietas ⁊ cōcomitātia.
Poſterior v̾o rotūditas hec eſt / finalis / breuis
⁊ rotunda expeditionis celeritas et feſtinantia.
Omnia iſta debent in throno ꝑlature ſeu pote-
ſtatis iudiciarie cōcurrere: ⁊ ille qui in throno ſe-
det / debet his oībus ꝑpollere: ⁊ ſic de tali iudice
Pſal.88.f vel prelato dicet dñs illud Pſal. Thronus ei⁹
ſicut ſol in cōſpectu meo: ⁊ ſicut luna perfecta in
eternū: et teſtis i celo fidelis. Et ſi vis / dic q̃ ma
nus iſtius dicant̃ eſſe due: q: ſcʒ munificentia ꝑ
lati ad duo ſe extendit: ſcʒ ad indulgendū et ad
tribuendū. Leones aūt iſti dicunt̃ duo: q: iuſti-
cia prelati in duobus cōſiſtit: ſcʒ in abſoluendo
⁊ ꝯdemnādo. Duodecim leunculi eſſe feruntur:
q: ſcʒ officiales ⁊ aduocati / qui ante thronū. i. in
curia dominoꝝ in diuerſis officiȷ̆s ſedēt: debent
duodecim articulos credere: ⁊ doctrinā duode-
cim apl̃oꝝ tenere: duodecim fructus ſpūs por-
tare: ⁊ coronā duodecim ſtellaꝝ ꝓmereri ⁊ expe
Apoca.14.b. ctare: q: ſcʒ de eis debet dici illud Apoca. Sine
Aliter macula ſunt ante thronū dei. ¶ Uel ſi vis / dic
q̃ duo leones magni / ſunt duo acceſſores: leuncu
Aliter li v̾o iudices inferiores. ¶ Uel ſi vis dic in ma-
lo: q̃ thronus curie ⁊ ſtatus prelatoꝝ / iudicum ⁊
principū modernoꝝ / eſt hodie deauratus p diui-
tiarum cumulationē: quia ſcʒ hodie nō queritur

niſi aurum. Eſt etiam ibi ſedile vbi ſedet Salo G
mon manibus ſuſtentatū per multiplicem adu-
latoꝝ obſecutionē. Eſt a duobus leonibus aſſo
ciatū / per crudelē conſiliatoꝝ atq̃ acceſſoꝝ am-
bitionē. Ibi ſunt diuerſi grad⁹ ⁊ oſtia multa in-
termedia per que trāſire oportet: qui faciūt a di-
tus difficultatē: ⁊ hoc q: ibi ſedent leunculi. i. of
ficiales balliui: q̃ auariciā diligunt ⁊ rapacitatē.
¶ Uel etiā diuerſi gradus ſunt diuerſa inferio Aliter
ra officia huius curie: in qb⁹ ſcʒ leunculi ſedēt /
id eſt crudeles iudices / q̃ oīmodā ſectant̃ iniqui
tatē. Pſal. Catuli leonū rugientes vt rapiant: ⁊ Pſal.103.e
querant a deo eſcam. Quia breuiter circa thro-
nos ⁊ curias dominoꝝ / tria genera pſonaruʒ in
diuerſis gradibus ⁊ officiȷ̆s habitare noſcitur:
ſcʒ manus / leones et leunculi. i. adulatores falſi
ſuſtentantes: magni cōſiliariȷ̆ cuncta leonice de-
uorantes: inferiores et maiores balliui et leſcu-
li / quicquid poſſunt crudeliter rapiētes: vt ſic de
tali iudice in tali throno ſedēte / vel de tali malo
ꝑlato in ꝑlationis culmine ꝑſidente / exponat̃ il-
lud Ezech. Mater tua leena cubauit inter leo- Ezech.19.a
nes: in medio leunculoꝝ nutriuit catulos ſuos.
Unde etiā talis ꝑlatus ſic aſſociat⁹ poteſt dice-
re illud Dan. Qui ſedebat in medio leonū. i. in Dan.14.g
medio crudeliū ſeruitoꝝ. Iudex eñ vel ꝑlat⁹ de
beret dici mater iſta; cū mat̃ hodie ſit leena ⁊c̃.
¶ Uel dic q̃ thronus in quo ſedet rex nr̃ chri- Aliter
ſtus / eſt eccleſia: q̃ debet habere ebur / ſcʒ viros ca
ſtitate nitentes: aurū. i. viros ſanctitate fulgen
tes: ſedile. i. viros equitate pollentes: manus. i.
viros bonis opibus abundātes: leones. i. viros H
virtute et gratia ꝑeminētes: et gradus. i. ſtat⁹ ſu
os cuſtodiētes et eccleſiā defendētes. Unde di-
cit̃: Sculpſit inter coronas ⁊ plectas / leones / bo 3.Re.7.e.
ues et cherubin. ¶ Uel dic q̃ thron⁹ iſte ſignifi Aliter
cat eterne glorie ſedē ⁊ dignitatē: ad quā ſcʒ per
gradus ſex opeꝝ miſericordie aſcendit̃: ⁊ in quo
in auro eterne ſapientie et ebore mūdicie ſedet̃: ⁊
cū leonibus ⁊ leunculis. i. cū ſanctis maioribus
et minoribus habitat̃. ¶ Uel dic q̃ ad thronū Aliter
ꝑlature nō cito quis ꝓhibendus eſt: ſed per gra
dus diuerſoꝝ officioꝝ ſuperius eſt trahendus.
¶ Uel dic q̃ thronus dei eſt viri iuſti cōſcien- Aliter
tia: q̃ ꝓ certo debet habere ebur cōtinētie / auriʒ
ſapiētie / ſedile iuſticie / leones fortitudinis ⁊ cō-
ſtantie / manus bone opationis / gradus prudē-
tie et ordinationis / leunculos obedientie ⁊ ſub-
iectionis / rotunditateʒ ſimplicitatis et virtutis /
ſeu carentiā oīs anguloſitatis et deceptionis: ⁊
ſic de tali ſolio ſiue ſede poteſt dici illud Apoca- Apoc.21.a
li. q̃ ſedes dei et agni eſt in illa / ſcʒ in aīa viri iu
ſti. Quia ſicut dicit ſapiens: Anima iuſti ſedes ē
ſapientie. Ita q̃ tunc dicet dominus illud Eſa.
Celum mihi ſedes eſt: terra autem ſcabellū pe- Eſa.66.a
dum meorum. ¶ Uel ſi vis dic / q̃ ad altare do- Eodē ca.
mini prohibebatur aſcenſus per grad⁹: ad thro
num tamen ſalomonis regis habebatur aſcen-
ſus. ¶ Sic vere dico q̃ licet ad promotiones et Moralitas
dignitates ſecularium principum per grad⁹ cō
ſanguinitatis et affinitatis / id eſt per acceptio-

A nem perſonarū habeat acceſſus:ad altare tamē
chriſti.i.ad dignitates eccleſie/nō debēt inueni
ri tales gradus:ſed nulla ꝯſanguinitatis affe-
ctione ſeruata/omnibus iuſtis indifferēter faci
Eodē ca. c lis debet patere ingreſſus. ¶ Fecit ſalomon ad
magnificentiā regni ſtatus arma aurea/ꝛ vaſa
aurea/ꝛ ſupellectilē aureā.In domo em̄ ſaltus
fecit ducenta aurea/ſcuta ꝛ vaſa aurea:ꝛ quodli
bet ſicloꝝ ſexcētoꝝ/trecētas plectas aureas pō
derum laminaꝝ auri per ſingulas/ꝛ ducētas lā-
1.para.9.d ceas aureas:vt dicitᷣ in li. Paral. Iuuenes igitᷣ
flaui iſta arma flaua atq; aurea ante regem quā
do equitabat/ad decorē portabāt:ꝛ poſt in do-
mo ſaltus ipſa ponebant. Scutis igitᷣ aureis ſa-
lomon ſuam ciuitatē muniuit:ſed ſicut infra di-
3.Reg.11.g citᷣ:Filius eius roboam iuuenis ꝛ fatuus/poſt
ipſm regnauit:ꝯtra quē aſcēdit rex egypti ſeſach
ꝛ depopulatis theſauris domus dn̄i etiā ſcuta
1.Reg.14.g aurea inde tulit: loco quoꝝ roboam ſcuta erea
fabricauit:peccauerat em̄ populus iuda domi-
no:ꝛ fecerat ſibi ſtatuas/lucos effemiatos:ꝛ cul-
2.para.12.a tores cybele q̄ erant in terra: ꝓpter quod de⁹ ad
uerſus eos ſeſach ſuſcitauit:q̄ in hieruſalem in-
trans cuncta diripuit ꝛ vaſtauit. Etiā vt ponit
Comeſtor Comeſtor ſicut aiūt hebrei/auis ꝑ quinquaginta
annos ſuꝑ hieruſalem non volauit:ita ꝙ fere po
Moralitas pulus iudaicus deſperauit ¶ Salomon eſt bo
nus ꝑlatus/ſapiens ꝛ fidelis ꝛ pacificus:q̄ reue-
ra quando regnat in hierlm.i.in eccleſia ſancta
dei:ipſam ſolet in omnibus bonis temporalib⁹
B ꝛ ſpūalibus ditare:ꝛ vaſa aurea ꝛ veſtes aureas
.i.ſcientias ꝛ v̄tutes ibi fabricare:et arma aurea
.i.ſctōs ꝛ fortes v̄tuoſos viros ibidē ꝯſtituere
2.para.9.c ꝛ locare. Unde dicitᷣ:Cuncta vaſa domus ſalt⁹
libani erant ex auro puriſſimo. Sed pro certo ſe
pe fit ꝙ populus iuda.i. populus eccleſiaſticus
contra deum peccat:ꝛ ſtatuas ꝛ mundi bona per
auariciā:lucos ſeu alta nemora/hoc eſt mundi
honores per ſuꝑbiam adorant:ꝛ ſe per luxurias
effeminant ꝛ eneruant: quapropter deus ſalo-
mone.i.bono ꝑlato ipſos priuat:ꝛ loco eius robo-
am/q̄ interꝑtatᷣ ineptus vel diſſipās populos.i.
malum vel impetuoſum prelatum eoꝝ peccatis
Job.34.d creat. Unde Job: Regnare facit hominē hypo
critam ꝓpter peccata populi. Talia igitur vi-
dens deus/manū ſuam ſolet laxare:ꝛ regem/po-
pulum et ciuitatē hierlm.i.prelatos/ſubditos et
totā eccleſie ciuitatē ſolet in manu ſeſach regis
egypti qui interꝑtatᷣ tenebre.i.manu regis tene
braꝝ.i.diaboli ſolet dimittere:q: ſcȝ mediāte ex-
ercitu vitioꝝ et tyrannorum theſauros domus
domini i.v̄tutes ſpeciales et diuitias tempora-
les eccleſie ſolent diripere:arma aurea.i.bonas
et aureas perſonas:que reuera arma eccleſie ſūt
ſolet ſurripere et auferre:ita ꝙ iam ceſſat auis/
id ē vir cōtemplatiuus et ſpiritualis ſuper hieru
ſalem/id eſt totam eccliam volitare. Unde Hie
Hiere.4.f remi. Omne volatile celi iam receſſit. Unde de
1.Mach.1.c Antiocho dicitur:ꝙ ipſe accepit altare/vaſa au
rea/et ornatum aureum/et theſauros occultos
de domo domini. Quid igitur? Pro certo quia
diabolus arma aurea/id eſt viros ſanctos de ec C
cleſia ſuſtulit:iam videmus ꝙ Roboā/id eſt ma
li prelati arma non aurea/ſed erea faciunt:id eſt
malas perſonas inſufficientes/ non gnaros in
eccleſia conſtituunt atq; ponunt:et loco bono-
rum hominū ereos/id eſt imbecilles/clamoro-
ſos/litigioſos et impatiētes/rubiginoſos ī hie-
ruſalem/id eſt in officijs et dignitatibus eccle-
ſie ꝓmouent et extollūt. Et breuiter(ſicut actū
eſt)ꝙ diabolus ꝛ vitia pro magna parte bonas
perſonas de eccleſia ſuſtulerunt: etiam prelati
loco bonorum impias ſubſtituerunt perſonas.
Quod etiā apud principes cernimus:quia ſcȝ
de eorum officijs et curijs boni quotidie euellū
tur:mali vero conſtituūtur/et pro eis in officijs
ingerūtur. Unde dicit Pſal. Retribuebant mi- Pſ.34.b
hi mala ꝓ bonis/ſterilitatē anime mee. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ Roboam/id eſt malus eccleſiaſticus:ſi cō
tigerit ꝙ Seſach/id eſt diabolus arma aurea/
id eſt virtutes et ſcientias: que ſcȝ arma Salo-
mō/id eſt boni prelati antiquitus in eccleſia fa
bricabant:et eam talibus armis contra hoſtes
ſpirituales muniebant(dicentes illud Apoſto-
li: Non ſm̄ carnem militamus/ ſed ſm̄ ſpiritū. 1.Corin.10.a
Arma em̄ milicie noſtre nō ſūt carnalia)ſibi au
ferat/et inde ipſū euacuet:ꝛ hieruſalē/id ē eccle
ſiam ſuam talibus ſpoliet et denudet: non ſtu-
det nec curat talia arma aurea/ſcȝ virtutes ꝛ ſci D
entias reficere/nec eas in ſua eccleſia reſtitue-
re:ſed potius ſtudet arma erea/id eſt era pecuni
arū recolligere/et oblitis ſpūalib⁹ tēporalia cō-
gregare. Et ſic proculdubio hodie videmus in
hieruſalē/id eſt in eccleſia es ꝓ auro/bona terre
na pro ſpūalibus/diuitias pro virtutibus abū-
dare. Unde dicitᷣ: Et erit ꝓ ſuaui odore fetor ꝛc. Eſa.3.d
Ideo bene dicit hodie ſapiens illud Eccleſia-
ſtes: Uidi in loco iudicij impietatē/et in loco iu Eccle.3.c
ſticie iniquitatem.

¶ Capitulū vndecimū Tercius: Rex
autē Salomon adamauit mulieres
alienigenas. Moralitatū Ca. IX

Cum Salomon in ſumma ꝓſperitate vi
xiſſet/ꝛ iā ad ſenium declinaſſet:adama
uit mulieres alienas/que traxerūt eū ad
deos ſuos:ꝛ auerterūt cor ei⁹ cū iam ſenex eſſet:
et adorauit deos alienos:et fecit eis phana ꝛ al
taria in excelſis:ſcȝ altare dee ſidoniorū/que in
terpretatᷣ preſepe: Chamos deo amonitarum/
qui interpretatᷣ ꝯgregās:et Moloch deo moa-
bitarū/qui interpretatur rex. Quapropter ipſo
adhuc viuente/hoſtes ſibi dominus ſuſcitauit
ꝛ poſt mortē eius regnū eius diuiſit:et filio eius
ſolā decimā partem dedit. ¶ Sic vere ſepe fit Moralitas
hodie/ꝙ illi qui maiori ꝓſperitate fruūtur/ꝛ am
pliori mūdi ſapientia dotantᷣ: quandoq; facili-
us per luxuriam decipiuntur/ꝛ per mulieres ad
mala plurima trahūtur. Quod etiā facilius ac-
cidit quando homines ſenectute corporali pre-
muntur: vel ſenectute ſpirituali/id eſt mala cō-
ſuetudine ac diſcretionis hebetatione grauantᷣ
q: ſcȝ tunc ad adorandum altare dee ſidonioꝝ

E rum.i.ꝓſepe luxurie: chamos.i.cōgregationem
auaricie: moloch.i.regnū ſupbie facilius incli-
Pro.6.c. nant. Bene igit̃ dicit ipſemet in Prouer. Mu-
Aliter lier precioſam viri aīam capit. ¶ Uel iſta alle-
ga/ ꝙ nullus ꝑ tēpore vite huius de ꝓpria ſan-
ctitate debet ꝓſumere: ſed potius occulta dei iu
dicia debet formidare: qm̄ ſcȝ videt ſalomonem
poſt infuſam ſapientiā a deo: poſt executā con-
tra malos iuſticiā: poſt domū dei edificatam: et
poſt diuini cultus latriā dilatatā/ tā enormiter
cadere: vt etiā cōtra legē alienigenas diligens/
deos eoꝝ nō abhorruit adorare. Ita ꝙ tam ꝓ-
pter peccatū quod cōmiſiſſe legit̃: ⁊ cōtra ꝓſpe-
ritatē quā habuit viuens/ tam abundāter afflu-
xiſſe dinoſcit̃: ⁊ ꝓ eo ꝙ de eius penitentia nihil
penitus inuenit̃: neceſſe ſit de dānatione ipſius
1.Co.10.c dubitare. Bene igit̃ dicit apl̃s: Qui ſtat videat
Eodē ca.e ne cadat. ¶ Abias ꝓpheta indutus pallio no-
uo/ hieroboam de hieruſalē exeunti obuians co
ram eo palliū ſuū ſcidit in duodecim partes: di-
uidens decimā partē hieroboam dedit: ⁊ regnū
iſrael diuidendū/ et decē tribus ſibi dandos ex
parte dn̄i nunciauit. Quod vtiqꝫ factū eſt: quia
poſt mortē ſalomonis decē tribus a roboam ſa
lomonis filio receſſerunt/ ⁊ hieroboam adheſe-
runt. Nam cū populus cōueniſſet mortuo ſalo/
mone: ipſumqꝫ regē cōſtituere vellet: et ſibi pau
lulū relaxari de iugo ꝑ ſalomonē impoſito po-
ſceret: et roboam ſenū ſpreto conſilio/ q̄ ſibi con
ſulebant populo acquieſcere: et iuuenū qui ſecū
F nutriti fuerant cōſilio vſus/ petitionē populi nō
audiret: ſed grauius iugū cōminatus verba du-
ra potius reſponderet. Pater meus inquiēs ce
cidit vos flagellis: ego aūt vos cedā ſcorpioni-
bus. Minor digitus me⁹ groſſior eſt dorſo pa-
tris mei. Populus decē tribuū indignatus ab
eo receſſit: et emulū eius hieroboam regē ſuper
ſe cōſtituit et elegit. Que inquiūt nobis pars in
dauid: aut q̄ hereditas in filio iſai? Nūc vade in
tabernacula tua iſrael: ſicut infra ca. ſequēti repe
Moralitas rit̃. ¶ Iſta poſſunt allegari/ ꝙ iuuenes ṗncipes
atqꝫ reges magis diligunt iuuenes ꝙ̄ ſenes: ⁊ il
los qui ſecū ſunt nutriti/ ꝙ̄ ꝓuectiores qui ſen-
ſu ⁊ fide a ſuis principibus ſunt ꝓbati: quapro-
pter quandoqꝫ talibus male accidit: ita ꝙ ꝓpter
tale iuuenile conſiliū/ populus cōtra eos inſur-
git: ⁊ ab ipſis fugit ⁊ recedit. A ſenibus igit̃/ nō
a iuuenibus conſiliū eſt petendū: ⁊ ab ipſis qui
ſteterant corā dauid.i.ab illis qui ſapientibus
adheſerunt: et quos patres noſtri fideles ⁊ pru-
dentes cōpererunt: eſt conſiliū ⁊ auxilium inqui
Tob.4.d rendū. Un̄ Tob. Cōſiliū a ſapiēte require. ¶ Uel
Aliter illud allegari pōt cōtra duriciā ⁊ crudelitatē ṗn
cipis vel prelati: et cōtra minas et iactantiā eo-
rundem: q̄ qm̄qꝫ odiū ꝑplī generat: et ꝯtra ſe po-
pulū ſubditoꝝ excitat: ita ꝙ ad eū dimittendū et
deponēdū/ ⁊ ad aliū ſubſtituēdū anhelat: ſicut vi
demus quotidie ad litterā fieri ꝯtra crudeles iu
dices et ꝓlatos: q̄ tamē ſi minus agerent/ ⁊ de ri-
gore ſuo aliquid ꝑtermitterēt: pacifice viuerent/
Pro.3.a et honorifice imperarēt. Ideo bene dicit̃: Mi-

ſericordia et veritas cuſtodiunt regem. G

¶ Capitulū duodecimū Textus: Ue
nit roboā in ſichē: illuc enim congre-
gatus erat. Moralitatū Capl̄m X

Hic dicit̃ ꝙ cū roboam miſiſſet ad adu-
rā principē tributoꝝ ad ꝑplm̄ reducen
dū/ occiderūt eū. Lapidauit enī eū oīs
populus iſrl̄ et mortu⁹ eſt. ¶ Illud pōt allega- Moralitas
ri de beato ſtephano: q̄ fuit princeps.i.ṗmo in-
cipiens: q2 ṗmus martyr. Qui cū vellet filios iſ
rael/ ſcȝ iudeos/ q̄ a rege chriſto receſſerāt: ꝓdicā
do ⁊ diſputādo ad ipm̄ reducere et ꝯuertere: ab
ipſis fuit crudeliter lapidat⁹. Ipſe vͦo iſraelitaꝝ
.i.iudeoꝝ ꝑpl̄s/ a ſuo rege chriſto penit⁹ ſegre-
gatus: et alteri regi ſcȝ hieroboā/ q̄ interpretat̃
diuiſio ꝑplī.i.diabolo eſt colligat⁹. Un̄ dicitur: 1.Pa.10.b
Lapidauerūt a durā filij iſrl̄/ et mortu⁹ ē. ¶ Uel Aliter
expone aliter vt ad propoſitū. Noli credere omi 1.Jo.4.a.
ſpiritui: ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint. ¶ Uel ex- Aliter
pone aliter ſicut ſup̄ ca.x. de lapidib⁹ ꝛc. ¶ Hic Eodē ca.f
dicit̃ ꝙ cū filij iſrl̄ recedētes a domo dauid/ hie-
roboam inunxiſſent in regē: timuit ipſe rex ne oc
caſione tēpli ꝑpl̄s orōnis et oblationis cauſa in
hieruſalē reuerteret̃: et ab eius dominio dilabe-
ret̃. Fecit ergo duos vitulos aureos et cōflauit:
et ipſos in bethel facto altari cōſtituit: et cōuo-
cato populo dixit: Nolite inquit in hieruſalem
aſcendere: ecce dij tui iſrl̄ q̄ eduxerūt te de terra
egypti. Et facta ſolēnitate/ hoſtias imolauit: et
ſic populū ad idolatriā traxit: et ne regnū amit
teret/ ſe ⁊ ſubditos ſuos demonibus ſubdidit: et H
a vero deo ⁊ tēpli frequentia deuiauit. ¶ Iſtud Moralitas
allega/ quō dn̄i ꝑ terrenis regnis et diuitijs acq
rendis vel ſeruandis/ qm̄qꝫ nō veren̄t horrenda
crimina cōmittere: et deo dimiſſo demonibus
obedire. Ideo bene dicit apl̄s: ꝙ eſt idoloꝝ ſer- Ephe.5.b
uitus. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ hieroboam ſignificat Aliter
demones vel hereticos: qui ſcȝ de pallio nouo/
ſeu de regno iſrael.i. de eccleſia decem trib⁹ ſeu
decē ſciſſuras tollunt: qm̄ cultores decalogi a do
mino ſuo ſcȝ a deo ꝯuertūt: vna vͦo ſola ꝑs regi
remanet: ꝑ eo ꝙ electoꝝ modicus numerus cū
chriſto remanet ⁊ adheret. Un̄ dicit̃: Multi ſūt Mat.20.b
vocati: pauci vͦo electi.

¶ Capl̄m decimūtertiū text⁹: Et ecce
vir dei venit de iuda in ſermone dn̄i i
bethel. Moralitatū Capl̄m XI

Cum hieroboā in bethel ſuper altare no
uum vitulis aureis ſacrificaret: ecce vir
dei venit de iuda: ⁊ exclamauit ī ſermo-
ne dn̄i contra altare dicens: ꝙ de domo dauid fi
lius ioſias nomine naſceret̃: q̄ ſacerdotes excel
ſoꝝ ſup eū immolaret: et oſſa hūana cōbureret.
In ſignū cuius dixit/ ꝙ ſtatim altare frangeret̃:
⁊ cinis de ipſo caderet: quod ⁊ factū eſt. Rex ve
ro extenſa manu contra prophetam ipſum capi
iuſſit: manus vero eius extenſa ſtatim aruit: ſed
ꝑ ꝓces viri dei ad ſanitatē priſtinā rediit. Tandē
vͦo lapſu temporis/ oīa iſta cōpleta fuerūt: quia
ſicut dicit̃ infra: oſſa ſacerdotum baal et excelſo 4.Re.23.b
rum/ deſuper iſtud altare combuſta per ioſiam

A regē iuda fuerūt. ¶ Iſtud pōt allegari: ꝙ ī quo.
Moralitas peccat quis in hoc ⁊ punit᷑. Quia eñ ſacerdo-
Soph. ii. c. tes in altari ꝑ idolatriā peccauerunt: ideo in eo-
Aliter dem ꝑ ioſie iuſticiā perierūt. ¶ Uel dic ꝙ altare
iſtud ſignificat curiā principū vel ꝓlatorū: in
quo ſcꝫ vituli aurei. i. ipſi laſciuiētes diuites ado
rant᷑ / et ab oībꝰ honorant᷑: ſacerdotes qui iſta
idola in altari iſto colunt / ſunt taliū officiales ⁊
ſeruitores: q̄ ſcꝫ in altari ⁊ curia idoli ſui. i. mali
dñi ſui hoſtias. i. pauperes imolant: ⁊ eorū car-
nes ſeu ſubſtantiā tēporalem ſuis idolis. i. ſuis
malis dñis offerunt ⁊ p̄ſentant: ⁊ de rapinis ſub
ditoꝝ oblationes largas ⁊ cōuiuia ſupflua eis
Eccl. 34. d parant. Unde iſti ſunt de quibꝰ dicit᷑: Qui offert
ſacrificiū de ſubſtātia paupis: q̄ſi q̄ offert filium
in cōſpectu patris. Et bene dicit / filiū in cōſpe-
ctu patris: q: mali officiales offerunt patribus
deuorandos filios: q̄ſi magiſtris ſuis exhibent
ſubditos depredandos: carneſqꜭ ꝓprioꝝ filioꝝ
eis offerunt / q̄ſi de ſubſtantijs ſubditoꝝ ſuorū q̄
rapiunt eos paſcunt. Sed quid? Pro certo ſepe
occulto dei iudicio / ⁊ ioſie. i. alicuiꝰ boni viri mi
niſterio: q̄ſqꜭ fit ꝙ iſti verſa vice in eodem altari
in quo pecudes imolauerunt: ꝙ etiā ibidē eorū
oſſa. i. eoꝝ fortitudo ⁊ diuitie ꝑ rapinā poſtea cō
cremenf. Iſtud eñ quotidie videmus / ꝙ ſacer-
dotes vituloꝝ ⁊ idoloꝝ. i. mali officiales ⁊ balli-
ui maloꝝ principū ⁊ dominoꝝ: poſtq̄ in ipoꝝ al
tari. i. in eoꝝ officio ⁊ curia cui p̄ſidebāt: multas
pecudes. i. multos paupes occiderint ⁊ depreſ-
ſerint ⁊ vaſtauerint: ⁊ ꝑ falſas accuſatiōes ⁊ acti
B ones deuorandos ⁊ exheredādos magiſtris ſu-
is obtulerunt: ipi ſimili cauſa ab alijs poſtmodū
imolant᷑: q: ſcꝫ quandoqꜭ ſimili caſu venit aliq̄s
ioſias. i. aliquis iuſtꝰ iudex / q̄ ipſoꝝ iniquitates
repent: ⁊ ſic ipſos depoīt / depredari ⁊ tribulari
in eodē altari. i. in eodē officio ⁊ curia vbi alios
Eſa. 33. a moleſtauerūt ꝓcurat. Ideo bene dicit Eſa. Ue
qui p̄daris / nōne ⁊ ipſe p̄daberis? q: cū cōſuma
Eodē ca. b ueris depredationē / dep̄daberis. ¶ Hic habes
ꝙ ꝓphete qui venit de iuda ad increpandū hie
roboam / fuerat a dño ꝓhibitū: ꝙ illic nō come
deret / nec aquā biberet: nec ꝑ viam qua venerat
rediret. Cū igit᷑ per aliā viā in hieruſalē recede-
ret: audiuit quidā falſus ꝓpheta q̄ in bethel ſe-
nex in lecto iacebat / q̄ vir dei dixiſſet: ⁊ qualiter
oſſa ꝓphetarū ⁊ ſacerdotū cōcremanda p̄dixiſ
ſet: ⁊ quō altare fractū eſſet decidentibꝰ cineri-
bus: manꝰ iꝯo regis exaruiſſet: ⁊ ad preces eius
ſana facta eēt. Aſinū ſibi ſterni fecit / vadēs poſt
virū dei / ipſum ſubter terebinthū inuenit: et ad
reuertendū ⁊ comedendū in domū ꝓpriā inui-
tauit. Cui cū reſponderet ſe nō poſſe cū a domi-
no ſibi eſſet prohibitū: ſupaddidit ꝓpheta / di-
cens: Et ego ꝓpheta ſum ſicut ⁊ tu: ⁊ p̄cepit mi
bi dñs ꝙ comedendi gratia te reducā. Igit᷑ vir
dei deceptus poſt eū redijt. Et dum comederet /
apud eū ſermo dei ad ipm malū ꝓphetā factus
eſt: ⁊ viro dei ſic intulit ac dixit: Quid inq̄t ino-
bediens fuiſti verbo dñi: ⁊ reuerſus panē in hoc
loco comediſti? Ecce nō infereſ cadauer tuū in

ſepulchrum patrū tuoꝝ. Quod ⁊ factū eſt: quia C
ſcꝫ dū poſt prandiū recederet / a leone occiſus fu
it: ⁊ in bethel delatus extitit ⁊ ſepultꝰ. ¶ In his Moralitas
poſſunt multa notari. Et primo quidē / ꝙ nulli ē
cito cōſentiendū: maxime nulli quantūcūqꜭ pro-
pheta vel ſanctus appareat / cōtra dei precepta
⁊ ꝓhibitiones credendū: cuius tamē contrarium
faciunt illi / qui hypocritis ⁊ hereticis credunt: ⁊
ſimpliciter dei mandata ꝓpter eoꝝ ſuggeſtio-
nes p̄tereunt: ⁊ a veritatis itinere retrocedunt:
⁊ ipſis credunt fatue / q̄ſi ſeipſos eſſe prophetas
dñi. i. iuſtos ⁊ catholicos eſſe dicunt: quapropē
ſepe fit ꝙ ꝓinde a leone. i. a diabolo deuorant᷑:
⁊ ꝙ triſte premiū inde recipiūt ⁊ acquirūt. Ideo
bene dicit᷑: Nolite credere omni ſpiritui: ſed ꝓ- i. Ioh. 4. a
bate ſpiritus ſi ex deo ſint. Sic enim videnf de
cepti ſchiſmatici ꝑ hereticos: q: ſcꝫ ipſos eſſe ꝓ-
phetas ⁊ dei nuncios eſtimauerūt: ꝓpter quod
ipſis ſimpliciter crediderunt. Sic etiā quotidie
decipiunt᷑ ſimplices ꝑ hypocritas ⁊ inocētes ⁊c.
¶ Uel dic ꝙ iſte vir dei ſigni ficat p̄dicatorem: Aliter
q̄ ad redarguēdū idolatras. i. pctōres: ⁊ ad oſtē-
dendū eis penā futurā mittit᷑: ⁊ ꝙ hic nō come-
dat ſeu bibat. i. de mundi diuitijs ⁊ delitijs nihil
cupiat: ⁊ ꝙ ꝑ viā qua venit / nō redeat. i. ꝙ a via
ſumpte ꝓfeſſionis ⁊ penitētie nullatenus retro-
cedat / ſibi in ſcriptura a dño prohibet᷑ / dicente
Qui in agro eſt / non reſpiciat retro. Memores Lu. 17. f
eſtote vxoris loth. Sed q̄d? Pro certo talis bo-
nus ꝓpheta ⁊ predicator quandoqꜭ inuenit fal-
ſos ꝓphetas ⁊ p̄dicatores / honoꝝ huius ſeculi
amatores: qui ſcꝫ comedere ⁊ bibere. i. bona tē-
poralia diligere ſibi ſuggerūt: ⁊ ſic a via ꝑfectio- D
nis ipm retrocedere faciunt ⁊ ꝑuertunt: et ſic in
manus leonis diaboli finaliter ipſum tradūt: et
a ſepulchris patrū ſuoꝝ. i. a gloria paradiſi ipm
priuant occaſionaliter ⁊ repellunt. Igit᷑ tali mō
ſuggeſtori nō eſt credendū. Unde: Non audies Deu. 13. a
verba illius prophete aut ſomniatoris. ¶ Uel Aliter
iſta allega ad oſtendendū quāta eſt ſeueritas di
uine iuſticie: q̄ iſti ꝓphete ꝓpter ſimplicitatem
nō pepercit: ſed ꝓpter inobedientiā ipſum leo-
ni occidendū cōceſſit. Quid ergo vbi nō ex ten-
tatione vel ex ſimplicitate delinquit᷑; ſed ſciēter
mandatū dñi preterit᷑? Si enim in viridi hoc fa- Lu. 23. d
ciunt / in arido q̄d fiet? ¶ Uel iſtud allega ꝙ ſpi- Aliter
ritus ſanctus quādoqꜭ ꝑ os maloꝝ / ſicut hic pa
ter ꝑ iſtum malū prophetā / penā viri dei ꝓphe-
taf: vt ſcꝫ qui per os eius deceptus fuerat / ꝑ os
eius etiā puniref. ¶ Uel iſtud allega ſm gloſſā Aliter
Gregorij: ꝙ iſte vir dei inobediendo grauiī pec
cauit: quod ſubſecuta pena monſtrauit. Inobe
dientia tamē eiuſdē prophete in morte eius pur
gata fuit: quod ex hoc apparet vt ait: quia poſt
mortem leo non comedit de cadauere / nec aſi-
nū leſit. ¶ Uel iſtud allega / ꝙ modica ſūt apud Aliter
deum mors vel afflictio iuſtoꝝ in vita iſta: dum
tñ ſpūale cōmodū ſubſequat᷑: q̄ſi ſcꝫ propter vnā
ĩobedītiā dei / virū leoni occidēdū voluit trade-
re: vt ipm poſſet a reatu cōmiſſe inobedientie: q̄
etiam non ex malicia cōmiſſa fuerat: extirpare.

E Bene ergo dicit̄: ꝙ hoꝛrendū eſt incidere in ma-
Heb.10.f nus dei viuentis. Tradidi eū ſathane in interitū
1.Co.5.b carnis/vt ſpūs ſaluꝰ fiat. ¶ Uel illud allega cō
Aliter tra inanē gloꝛiā: q: ſcʒ ſm quoſdā iſte vidēs mi-
racula ꝑ ſe facta/inani gloꝛia intumuit: quapro-
pter deus manū ſuam lapauit vt inobediens fie
Eodē ca.6. ret: ⁊ ſic ipſm poſtea puniuit. ¶ Uir dei recedēs
de bethel ſup aſinū/leonē in itinere obuiam ha
buit: q̄ in eū irruens moꝝ occidit: poſtꝙ ꝟo oc-
cidiſſet eū/cadauer eius nō tetigit: imo iuxta coꝛ
pus ſedens/nec de eo comedit/nec etiā aſinum
leſit. Quod videns malus ꝓpheta qui eū dece
perat/vt predictū eſt: ⁊ qui ſm Joſephū pnceps
ſacerdotū idoloꝝ erat: cadauer eꝰ in ſepulchꝛo
ſuo ſepeliuit: ⁊ filijs ſuis ꝙ ſe cū moꝛeret̄ in eodē
ſepelirent/diſtrictius imperauit. Cū moꝛtuꝰ in-
quit fuero/in ſepulchꝛo in quo vir dei ſepultꝰ eſt
me ſepelite. Predixerat eñ vir dei/ ꝙ oſſa ſacer
dotū idoloꝝ de ſepulchꝛis ſuis extracta ſup al-
4.Re.23.d. tare cōburent̄ finaliter ꝑ ioſiam/ſicut ꝑdictum
eſt. Cōtra quod iſte malus ꝓpheta voluit ſibi ꝓ
uidere. Quod ⁊ factū eſt: q: ſicut dicit̄ infra: Jo
ſias oſſa maloꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ ſacerdotum in altari
bethel in quo idolis ſacrificauerāt/cōbuſſit. Ue
rūtamē oſſibus iſtius mali ꝓphete/ ꝓ eo ꝙ cum
oſſibus viri dei ſepulta erant pepercit: itaqꝫ nec
Moꝛalitas tetigit nec cōbuſſit. ¶ Jſte vir dei q̄ ꝓpter leuē
culpā inobedientie ſeu vane gloꝛie fuit leoni tra
ditus: ſignificat ꝓpꝛie ſanctos martyres/ q̄ ſcʒ
vel ad maioꝛē cumulū meritoꝝ/vel ad purgatio
nē aliquoꝝ q̄ precellerant delictoꝝ: leoni.i. mun
F di tyrānis occidendi a dño traditi ſunt. Sed in
multis ſic factū eſt: ꝙ poſt moꝛtē eius viſis mi-
raculis/ipſi leones ⁊ tyrāni ipſos ꝑſequi ceſſaue-
runt: quinimmo iuxta eos ꝑ fidē ſederūt: et quos
uiuentes ꝑſecuti ſunt/moꝛtuos honoꝛauerunt:
⁊ eiſdē a ſe occiſis/necnō eoꝝ aſinis.i. ip ſoꝝ de-
uotis ⁊ ſeruitoꝛibꝰ obſequiū ⁊ cuſtodiā prebue-
runt: ſicut patuit de multis/q̄ ad honoꝛē eoꝝ ec-
cleſias edificauerunt: ⁊ religiones etiā dotaue-
Aliter runt. ¶ Uel iſtud allega ad cōmendationē ani-
mi generoſi: qui ſcʒ nō dignat̄ ſeuire in hominē
moꝛtuū/ſed in viuū.i. in inimicū ſuū pauperē et
depꝛeſſum: ſed potius ꝙdiu videt eū viuū.i. po-
tentē ſe defendere vel robuſtum: quinimmo ſic de-
bet eſſe/ꝙ poſtꝙ leo.i. aliquis generoſius homo
aliquē dum viuit.i. dū inuenit eū potentē et re-
bellē ⁊ recalcitrantē/impugnauerit: ſi contingit
ꝙ eū occidat.i. ꝙ eū ſupet atqꝫ vincat: ſtatim de-
bet ab impugnatione ceſſare: ⁊ in ipſm amplius
nō ſeuire. Quod eſt cōtra multos: q̄ non ſolū ſe-
uiunt in viuos/imo etiā in moꝛtuos inimicos.
Et hoc q: cadauer eoꝝ.i. filios ⁊ ſuperſtites eo-
rundē: ⁊ aſinū.i. bona eoꝝ tēpoꝛalia: vel ſeruitoꝛ
res ⁊ familiares deuoꝛant.i. eos rapinis ⁊ mo-
1.Re.24.f. leſtijs lacerant atqꝫ grauant. Uñ dicit̄: Quē ꝑſe
queris rex iſrael: quē ꝑſequeris? Canē moꝛtuū et
⁊ pulicē vnū? Quaſi diceret: Nō eſt gloꝛia ꝑſeq̄
Aliter hoīem impotētē. ¶ Uel ſi vis dic/ꝙ leo eſt bo-
nus princeps vel pꝛelatus: qui reuera nō debet
de cadauere vel de aſino comedere vel ledere.i.

nō debet pauperes rapiendo ledere vel grauа G
re: ſed potꝰ iuxta eos ſedere ⁊ eos defendere/re-
gere ⁊ iuuare. Unde Eſa. Leo ⁊ agnus ſimul mo Eſa.11.b.
rabunt̄. Quia breuiter/dato ꝙ leo.i. princeps le
oninus inuadat viuos.i. diuites ⁊ potentes: ca-
dauera tamē ⁊ aſinos.i. depꝛeſſos ⁊ paupēs mi-
ſeros nunꝙ debet grauare/ſed potius defende
re ⁊ facere liberos ⁊ immunes. Quod tamē eſt con
tra iguaros principes: q̄ ſcʒ ſunt ad inuadendū
hoſtes ſuos viuos ⁊ potentes deſides: cōtra ta-
mē miſeros ſubditos ſūt rapaces. ¶ Uel ſi vis Aliter
allega iſta de bona ſocietate/q̄liter proficit. Se-
pe eñ fit ꝙ deus ꝓpter bonoꝝ ſocietatē malis
parcit: ⁊ ioſias oſſa mali ꝓphete nō tetigit: quia
ipſm cū ſancto viro cumulatū inuenit. Sicut etiā
patet: vbi ꝓpter decē bonos ſi inuenirent̄ in ſo Ge.18.d
doma/toti ciuitati dñs ſe parcere pꝛomittit. Si-
cut etiā in paulo apparuit: pꝛopter quē dñs oēs Act.27.f
animas q̄ erāt in nauі/a ſubmerſiōe ſaluauit. Bo
nū eſt igit̄ bonis aſſociari: ⁊ cū ipſis ꝑſonaliter
copulari: q: ſcʒ ex inde homo bonus efficit̄: ⁊ eo
rū oꝛationibus adiuuat̄. Pſal. Cū ſancto ſanctꝰ Pſ.17.d
eris/⁊ cū ꝑuerſo ꝑuerteris ⁊c̄. ¶ Uel etiā de ſe- Aliter
pulchꝛis allega: q: ſcʒ bonū eſt in eccleſijs et ce-
miterijs vbi ſancti hoīes ſepulti ſunt ſepeliri: vt
cū ioſias rex.i. chꝛiſtus iniquos in iudicio cōbu-
ret: ſibi ex ſocietate ſanctoꝝ ⁊ precibꝰ poſcit par
cī. Uñ dicit̄: Pꝛoiecerunt moꝛtuū in ſepulchꝛū 4.Re.13.d
heliſei: At vbi tetigit coꝛpus ꝓphete/reuixit hō
⁊ ſtetit ſupꝛa pedes ſuos.

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Jn illo tpe egrotauit abia filius hie- roboam. Moꝛalitatū Capitulū XII H

Nic ca.xiiij.⁊.xv. ponit̄/ quō ſeſach rex
egypti cōtra roboam aſcendit: ⁊ ſcuta
aurea abſtulit: loco quoꝝ roboam erea
fabꝛicauit. Sed de hoc vide ſupꝛa: vbi plene de 3.Re.14.f.
hoc dixi. ¶ Hic ponit̄ de vxoꝛe hieroboam/ q̄ Eodē ca.a
habitū cōmutauit: ⁊ de filio moꝛibundo abiam
ꝓphetā interrogauit. Qui ꝙuis videre neq̄ret/
ipſam tñ in ſpū ſtatim cognouit: ⁊ ſibi filij moꝛ-
tem ⁊ domus deſtructionē ꝑdixit: Jngredere in
quit vxoꝛ hieroboā. Quare te alienam ſimulas?
Ego aūt ad te miſſus ſuʒ durus nūciꝰ. ¶ Jſtud Moꝛalitas
poteſt allegari contra hypocritas: qui ſcʒ habi-
tum cōuerſationis ſue mutant: ⁊ alios ꝙ ſint ſe
eſſe ſimulant/vt alios decipiant ⁊ ſeducant: pro
phetā tamē chꝛiſtū decipere nequeunt: quiā ſcʒ
nō ad veſtes/ſed ad perſonā.i. nō ad cōuerſatio-
nē/ſed ad cōſcientiā: non ad famā/ſed ad vitam
ſolet aſpicere: ⁊ ideo ipſos aperte cognoſcit: ip-
ſiſqꝫ nūciū moꝛtis eterne nunciū ſolet finalit̄ re-
poꝛtare. Nihil eñ valet apud eū diſſimulatio q̄
liſcūqꝫ: q: ſicut dicit apl's: Oīa nuda ⁊ apta ſunt Heb.4.d
oculis eiꝰ. ¶ Hic ca.xv. fit mētio de bello abia Ca.XV.a
regis iuda cōtra hieroboā: ſed de hoc pleniꝰ vi
de.ij. Paral. Jbi etiam dicit̄ ꝙ hieroboā octo 2.Para.13.a
ginta milia hoīm cōtra abiam cōgregauit: ſed
abia ad dñm recurrens/etiam de cultu diuino q̄
in templo fiebat/⁊ de candelabꝛo altaris ⁊ mini
ſtris gloꝛiatus: ⁊ ipſum hieroboam ⁊ populum

A. eius qui a deo receſſerat vilipendēs/bellū cōmi
Moralitas ſit:et octoginta milia īterfecit. ¶ Quod ad hoc
allegari pōt: ꝙ ille qui in multitudine exercitus
gloriantur: faciliter ab illis q̄ cōfidūt in dño (ꝗ
4. Re. 13. a uis pauci ſint) ſuperant. ¶ Ibidē ⁊ hic ſupra
xiiij. ca. dicit quod q̄cunq; ipſi hieroboā regi iſ
rael munera apportabat / ſacerdos idolorū fie-
Moralitas bat. ¶ Sic vo hodie apud malos reges. i. apud
malos prelatos: iſti q̄ manus ſuas implēt. i. qui
manib⁹ plenis nō vacuis ad eos veniūt/ac mu-
nera offerūt ⁊ promittūt/ſacerdotes ⁊ benefici
Lu. 6. f ati ab eis fiūt. Unde Luc. Date ⁊ dabit vobis:
1. Corin. 9. b. Uñ ſimoniaci plati vident dicere illud apli: Si
ſpūalia ſeminauim⁹ vobis: nō magnū ē/ſi veſtra
carnalia metam⁹. i. ſi beneficia/ officia ſpūalia
et eccleſiaſtica cōferimus: etiā munera carnalia
vel temporalia habeamus.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Factus eſt aūt ſermo dñi ad Jehu filiuz Anani. Moralitatū Ca. XIII

Baaſa occidit Nadab filiū Hieroboā re-
gem iſrael/⁊ omnē domum Hieroboā vſ
q; ad mingentem ad parietem: et regna-
uit pro eo. Tandem vero quia iſte peſſimus fuit
et quendam prophetam ſibi cōminantē occidit
Ideo zambri filiuz ei⁹ hela q̄ poſt ipſum regna
uit/ebrium et temulentum occidit: ⁊ pro eo in iſ
rael imperauit: et totam parentelā Baaſa inter
B fecit. Uerūtamen ſatis cito poſt/ cū populus ꝓ
pter occaſionē necis dñi ſui contra eū inſurge-
ret: ad palaciū fugit: et ſe cū palacio concrema-
Moralitas uit. ¶ Iſta poſſunt allegari/ quō de⁹ punit ma
los per malos: ⁊ quō deus vtit miniſterio malo
rū hominū ad malos alios puniēdos: q̄nimmo
et deus vt cōiter iudicia ſua rationabilia ꝑ ma-
los angelos exequit: et ſic homo malus ꝑ ma-
lū angelū punit. Ideo de punitione egyptiorū
Pſal. 77. e dicit in Pſal. ꝙ dominus miſit in eos iram in
dignationis ſue: immiſſionē et irā per angelos
malos: ſicut etiā hic patet: vbi domū hierobo
am fuiſſe deſtructā: et deus domū Baaſa ꝑ zam
Aliter bri deſtruxit. ¶ Uel allega ꝙ iuſticia dei q̄ñq;
punit filios pro peccato patrū: et maxime quan
do ſunt paternorū criminū ſucceſſores: ſicut pa
tet de hieroboam ⁊ baaſa/ quibus dominus cō
minatus eſt: et tamē nō ipſos/ ſed eorū filios diſ
Tren. 5. b ſipauit. Patres noſtri peccauerūt et non ſunt: ⁊
Aliter nos iniquitates eorū portauim⁹. ¶ Uel dic ꝙ
dato ꝙ deus aliquē puniēdū decernat: ⁊ ex hoc
in manus alicuius peſſimi ipſum tradat: ipſe ta
men malus qui eū occidit propter hoc nō min⁹
punitur: quia ſcȝ deus malā voluntatē occiden
di ſibi non dedit: cū deus non ſit autor mali: ſed
male voluntati ſue ipſum occidēdū applicat at-
q; tradit: ſicut patet ꝙ dato ꝙ ex dei iudicio he
la ceciderit/ ⁊ a zambri occiſus fuerit: tamē ipſe
zambri ex hoc nō excuſat: q: ſcȝ ad dominū ſuū
occidendū nō amor diuine iuſticie/ ſed regni am
bitio ipſum mouit: deus vero malicia ⁊ ꝓditiōe
ipſius ad occidēdū aliū vſus fuit: ⁊ idō iſte in tali
regno ꝓſperitatē nō inuenit/ ſed turpiter periit

et deceſſit. Et ſic duo in iſto actu cōcurrunt: ſcȝ C
dei iuſticia/ q̄ occulte ordinat iſti mortē: et ma-
la voluntas alterius/ q̄ vlterius aliā inuenit ſibi
cauſam. Unde dicit: Erunt duo molētes in mo Luc. 17. f
la vna/ ſcȝ deus ⁊ homicida: vnus aſſumet. i. ex-
cuſabitur: et alter relinquet in culpa/ ſcȝ homo
malus. ¶ Uel dic ꝙ iſta poſſunt allegari: ꝙ in Aliter
quo peccat q̄s ꝑ hoc ⁊ punit: q: videlicet ſepe fit Sapi. 11. c.
ꝙ ille qui aliuz ledit/ eodē gladio leſionis per ali
um tandem perit: ſicut patet hic ꝙ baaſa domuȝ
hieroboam deſtruxerat: ⁊ multos iniuſte occide
rat. Ideo iuſto dei iudicio factū ē: vt alter domū
eius deſtrueret/ et amicos et filios enecaret. Idō
bene dicit: Eodē iudicio quo menſi fueritis/ re- Mat. 7. a
metiet vobis. Unde quotidie videmus ꝙ ambi
tioſi qui contra regē iſrael. i. cōtra aliquē prela-
tū vel beneficiatū inſurgūt/ vt regnēt loco eius:
et vt obtineant ſtatū eius/ ipſumq; occidūt. i. ac
cuſant/ infamant et deponi ꝓcurant: et ſic locū
eorū malicioſe occupant et vſurpant: ſicut fecit
baaſa de nadab. Tandē inueniūt in ſe vel in ſu-
is q̄ ſimile eis faciant: ⁊ qui de regno vel officiō
eos expellant et inſurgant: vt patet hic de zam
bri q̄ regnū baaſa ipſo occiſo poſſedit. Idō bene
dicit Seneca in ꝓuer. Ab altero expecta quod
alteri feceris. ¶ Uel iſta contra ambitioſos ge Aliter
neraliter: qui ſcȝ nō ceſſant. i. more zambri con
tra regem iſrael. i. contra aliquē bonū prelatum
inſurgere: vt ſic poſſint regnum ⁊ prelationem D
ipſius obtinere. Quod cuȝ obtinere poſſint/ ſcȝ
regnum et ꝓlationē ipſius: tamen vix aut nunq̄
ibi proſpere viuunt: quinimmo palacium ſuum
eccleſiā vel officium vel cellarium ſibi commiſ
ſum/ rapinis et exactionib⁹ comburunt: ſeipſos
ꝑ auariciā ⁊ luxuriā in ꝓſenti/ et per gehennaȝ
perpetuā in futuro ſuccendunt. Et etiā ad litte
rā quandoq; fit ꝙ talis populus ſubditorū con
tra tales inſurgit: ꝓpter quod etiā tēporales pe
nas habent. Unde dicit: Aliquid par poteſt eſ 4. Re. 9. g
ſe zambri/ q̄ interficit dominū ſuū: Dieſq; ſuos
in triſticia et dolore finiūt ⁊ conſumunt. ¶ Cū Eodē ca. D
enim in populo iſraelitico ageret de rege eligē-
do: populus diuiſus eſt in duas partes: et vna
pars ſequebat zambri: alia vero ſequebat Thebin:
finaliter tamen zambri q̄ interpretat: ama-
ricans/ ꝓualuit: thebin vo qui interpretat bon⁹ Moralitas
mihi/ ſuccubuit. ¶ Sic vero quotidie fit in ele
ctionib⁹ prelatorū: q: videlicet populus eligēs
in duas partes diuidit: et vna pars vnū/ alia ali
um ſequitur. Ita ꝙ vix aut nunq̄ in vnum con
ſentire videntur. Unde: Diſperſi ſunt/ ita ꝙ nō 1. Re. 11. c.
inuenirent duo pariter. Uerūtamē ſic fit finali-
ter ꝙ amaricans. i. ille qui eſt amarus et malus
preualet: thebin vero. i. ille qui bonus eſt aliūs/
dimittit impromotus: q: pro certo ſepe fit ꝙ de
teriores plures pro parte ſua reperiunt: melio-
res vero deficiunt ⁊ ſuccūbunt. Unde in Gene. Gene. 25. e
Maior ſeruiet minori. Hic agit de reedificatio 3. Regū. 16. g.
ne hierico: ſed hoc quō factū eſt vide.

¶ Capitulū decimū ſeptimū textus: Et dixit helias theſbites de habitato

E nb⁹galaad ad achab. Moꝛ. Ca. XIIII

CUm Jezabel vxoꝛ achab ꝓphetas do-
mini occidiſſet: ⁊ ipſe Achab rex iſrael
idolū baal feciſſet: ꝓpter quod helias
ſiccitatē multū annoꝝ futurā in terra iſrael predixit
⁊ dn̄s volēs eū ab impietate achab ⁊ iezabel ſer-
uare/ vba talia ſibi dixit: Recede hinc (inqt) et
vade ꝯtra oꝛientē: ⁊ abſcōdere in toꝛrēte carith/
q̄ eſt ꝯtra ioꝛdanē: ⁊ de toꝛrēte ibi bibas: coruis
q̧ precepi vt paſcāt te. Quod factū eſt: Quia ſcȝ
cū illic abſcōditus moꝛaret/ coꝛui offerebāt ſibi
panē ⁊ carnes mane ⁊ veſpe: ⁊ bibebat de toꝛrē-
te. Poſtea vo ſiccat⁹ eſt toꝛrēs: nō eīn pluerat
dn̄s ſup terrā: ⁊ ideo neceſſe habuit de loco illo
recedere: ⁊ in ſareptā ſydonioꝝ vt ibi nutriret
a muliere vidua ꝯtranſire. Quā ſcȝ colligētem
duo ligna inuenit: q̄ ipſum in domo ſua recepit: ⁊
de mandato dn̄i ipſū pauit. Uade (inquit dn̄s)
in ſareptā ſydonioꝝ: ibi enim ꝑcepi mulieri vi
Allegoria due vt paſcat te. ¶ Iſtud exponit̄ aliq̄ allegoꝛi
ce. Dicūt eīn q̧ helias eſt chꝛiſtus: toꝛrēs carith
qui interpretatur conciſio/ diuiſio vel cognitio/
chꝛiſti paſſionem deſignat: in qua etiam trans
toꝛrentē legis acceſſiſſe: ⁊ in q̄ caro ſua fuit ꝯciſa
⁊ ſynagoga ab eo diuiſa: ⁊ charitas eius ad nos
quāta fuerit cognita eſt ⁊ viſa. Igit̄ chꝛiſtus ve
rus helias. ſ. ab iſto mūdo receſſit: ⁊ ad toꝛren-
tē. i. ad fluct⁹ paſſionis/ ⁊ ad fluxū noſtre moꝛtali
tatis acceſſit: vbi ſcȝ abſcōdit⁹ extitit/ in q̄tū diui
nitatis ſue potētia ibidē ſub moꝛtalitatis imagi
Abac. 3. a ne latitauit. Abacuk: Ibi abſcōdita ē foꝛtitudo
f eius. Et ibi etiā de toꝛrēte noſtre moꝛtalitatis et
Ps. 109. b fluxibilitatis guſtauit. Ps. De toꝛrēte in bibet
Tūc vo coꝛui. i. pctōꝛes ad eum ꝑ fidē venerūt: ⁊
eum pane ⁊ carnib⁹. i. ꝓpꝛijs elemoſynis ⁊ bo-
nis opib⁹/ necnō eucharistie fide ⁊ ſacrificio pa-
uerūt ⁊ recreauerūt: ⁊ ipſum ꝑ deuotionē ꝓpꝛi-
am nutriūt. Qualis coru⁹ niger fuit Paulus: q̄
ꝑus carnes martyꝝ deuoꝛauit/ ⁊ poſtea ipſas ꝑ
dicādo alijs ꝑ fidem comedēdas tradidit: ⁊ deo
carnes immaculati agni obtulit. Uel carnes. i.
carnales: panes. i. iuſtos ad fidem eius ꝯuertit:
⁊ ſic pane ⁊ carnibus iſte coruus heliā chꝛiſtum
pauit. Quod etiā ad elemoſynarios referri pōt
ꝑ quos i ꝑſona paupeꝝ dn̄s ſe nutriri dicit. Uñ
Esa. 28. c Eſai. Reficite laſſum: ⁊ hoc meū refrigerium.
Iſtum etiā ali⁹ coru⁹. ſ. ethiops/ q̄ ꝑ Philippū
Act. 8. f credidit: ſicut dicit̄ in act. aplō. Pꝛopꝛijs carni
bus ipſum pauit: in q̄tum ꝓpꝛiā vitā carnalem
Job. 31. d. eius fidei ⁊ ſeruitio ſubiugauit. Uñ Job: Quis
det de carnibus ſuis vt ſaturemur? Uel de alie-
nis carnibus. ſ. carnalib⁹ pctōꝛibus: quos tandē
idem ethiops ad fidē dicit̄ ꝯuertiſſe. Finalit̄ ta
men iſte helias chꝛiſtus/ ſiccato toꝛrēte moꝛtali
tatis ꝑ reſurrectionē ad viduā gentilē. i. ad gen
tilitatē iam diu a gratia dei viduatā: ſicut dicit̄:
2. Reg. 14. b Heu/ mulier vidua ego ſum: moꝛtuus eſt eīn vir
meus: ꝑ fidē trāſiuit: q̄ ipſum ⁊ fidē ei⁹ recepit: ⁊
duo ligna. i. crucē ⁊ paſſionē collegit ⁊ credit: et
eum fide ⁊ operibus in domo. i. in ꝯſcia vel pa-
Mat. 15. c tria aluit ⁊ refecit. Unde iſta ſydoniſſa videt̄ fu-
iſſe illa que a finibus tyri et ſydonis egreſſa cla b
mabat (et intellige mulierē de illa ꝓgenie) Mi
ſerere mei fili dauid. Hic ꝙ iſta mulier gētilis ē
ala peccatrix: quā ꝑ certo cū verus helias Chꝛi
ſtus colligentē ligna/ id eſt habentē memoꝛiā ⁊
deuotionē ad crucē ⁊ ad paſſionē reppit: libēter
ad eā ꝑ gratiā venit: et de farina ſue deuotionis
⁊ de oleo ſue cōpaſſionis comedit: ⁊ ipſā in lecy-
tho coꝛdis multiplicat ⁊ cuſtodit: quouſq̧ de⁹ pa-
ter pluuiā eterne cōſolationis eidē tribuit atq̧
mittit. Hydria inquit farine nō deficiet/ nec le
cyth⁹ olei minuet̄/ quouſq̧ deſuper det̄ pluuia.
¶ Uel iſta exponant̄ myſtice: et dicat̄ ꝙ Heli- Aliter
as ꝓpheta/ qui ſe ſtare in cōſpectu dn̄i dicebat:
Uiuit inquit domin⁹ in cuius cōſpectu ſto: ſigni 4. Reg. 3. b.
ficat eccleſiaſticū bonum vel religioſū: qui ſcȝ
Achab peſſimū regem diabolū/ et Jezabel peſſi
mam mulierē/ ſcȝ carnem vel mundi proſperi-
tatem: que ſcȝ ꝓphetas dn̄i/ id eſt ſanctos viros
nō ceſſat ſpiritualiter occidere: foꝛmidās et me-
tuens/ ex domini mandato ad toꝛrentē deuoti-
onis et religionis in clauſtro vel cauerna humi
litatis latibulo ſe abſcōdit: et a mundi gloꝛia ⁊
turba negocioꝝ ſecularīū ſe ſubtrahit ⁊ ſub
ſtollit: vbi ꝓculdubio ex diuina prouidentia ſi
bi nō deficit aliquid: quia ſcȝ ꝑ ipſos coruos. i.
ꝑ ipſos ſeculares et peccatoꝛes/ et ꝑ ipſos etiā
crudeles principes ſeculares aliquotiēs eos de-
us nutrit: in q̄tū ſcȝ ipſos malos homines ad
ꝓuidendū et compatiendū ſuis ſanctis ſeruito-
ribus occulte inſpirat ⁊ inducit. Ad quod facit
exemplū de egyptijs: qui filijs iſrael nutu dei va Exo. 3. e.
ſa aurea accōmodauerūt/ et eos de theſauris ꝓ D
pꝛijs ditauerūt. Et in li. Sap. Juſti tulerūt ſpo Sap. 10. d.
lia impioꝝ. Multa eīn monaſteria fundauerunt
multi peſſimi vſurarij: elemoſynas ⁊ lautas ꝓuē
tas religioſis dederūt: ⁊ coꝛui Heliā latitātē in
dei nutu ſpūaliter nutriuerūt. Nō timeat igitur
aliquis ꝓpter inopiā in religione ſe abſcōdere:
q̧ potēs eſt de⁹ ꝑ coruos et ꝑ viduā ſareptanā
id eſt ꝑ malos ⁊ bonos eidē neceſſaria miniſtra
re. Ideo de abſcōſione noſtra a mūdi glīa dici
tur: Lauare igit̄ ⁊ vngere/ ⁊ induere cultioꝛibus Ruth. 3. a.
veſtimētis/ ⁊ deſcēde in areā booz: Nō te videat
hō. ¶ Sicut dicit̄ hic: vidua ſareptana cui ꝑce Eodē ca. b
perat dn̄s ꝙ Heliam nutriret: nō habebat niſi
modicū farine in hydria/ ⁊ modicū olei in lecy-
tho: q̄nimo ſicut i textu dicit̄: ipſa duo ligna col
ligebat/ vt panē ſubcinericiū faceret/ et inde vna
cū filio māducaret. En inq̄t colligo duo ligna/
vt faciā illud mihi ⁊ filio meo/ vt comedamus ⁊
moꝛiamur: quaſi diceret: Neceſſe erit moꝛi iſtis
cōſumptis/ cū nō habeam⁹ ampli⁹ quod come
dam⁹. Igit̄ Helias quādo venit ⁊ inuenit ipſā
petiuit aquā petijt: Da mihi inquit paululū
aque vt bibā. Ad quā appoꝛtandā vidua pꝛope
rante/ clamās poſt eam ſubiūxit: Affer mihi in-
quit et buccellā panis in manu tua. A quo cum
ipſa ſe excuſaret/ ꝙ illud quod habebat/ ſibi ⁊ fi
lio ſuo nō ſufficiebat: Reſpōdit: Primū inquit
mihi de ipſa farina fac ſubcinericiū panē: tibi au

E tem ꝛ filio tuo poſtea. Hoc em̄ dicit dñs/ ꝙ hy-
dria farine nō deficiet: ꝛ lecythꝰ olei nō minuet:
quouſq; dederit dñs pluuiā ſup terrā. Quo au-
dito vidua ſubcinericiū panē ꝓphete fecit: ꝛ ex-
tūc ꝗdiu durauit ſterilitas/ tā farina ꝙ oleū nō
Moralitas defecit. ¶ Iſta poſſunt allegari exēplarit ꝛ my-
ſtice ad plura. Et primo exēplariter ad hoc pōt
induci: ꝙ ſi facis ſtulto aliquā gratiā: nō ↄtentꝰ
ipſe/ ſtatim īportune petit aliā. Sic hic fecit he-
lias: cui nō ſuffecit impetraſſe ſolā aquā quā pe
tierat: imo ꝛ buccellā panis ꝓtinus poſtulauit.
Ideo inter ruſticos eſt ꝓuerbiū. Si dans ſtulto
caſeū/ queret a vobis panē. Et in hoc etiā quod
ſequit/ tales īportuni helie ↄparant: qꝛ ſcꝫ non
curāt quantū hoī remaneat: dū tñ ſibi ante oīa
quod appetūt/ ↄcedat. Fac mihi ꝓmū inquiūt:
tibi aūt ꝛ filio tuo poſtea facies: cū tñ nullus ab
alio debet petere illud quod neceſſariū videt ſi-
bi eſſe: quinimo in oī gratia ſemꝑ eſt rō/ ne egeat
attēdēda. Cōtra quos importunos dicit Sene.
Aliter Nihil petaſ quod negaturꝰ fuiſti ¶ Uł etiā iſta
exēplariter pñt allegari: ꝙ qñ aliqua vidua. i. ali
qua ꝑſona heliā. i. bonos religioſos et ſctōs vi-
ros/ ſeu chriſtū in ꝑſona pauperū nutrit: ꝛ in vſu
pietatis bona ſua: farinā ꝛ oleū. i. cibos ꝛ victu
alia libenter expēdit: ꝛ ꝗuis par habeat: manū
tñ ad miſerandū alijs ꝑſonis demēter extendit.
Et ergo diuia ꝓuidētia ſibi nō deficit: ſed potꝰ
bona ſua ex hoc multiplicat. Ideo hñ dicitur:
Lu. 5. f Date ꝛ dabit vobis. Et prouer. Qui dat paupi
Pro. 28. d. nō indigebit. Sicut de ioāne elemoſynario legi
F tur: ꝙ cū oīa paupibꝰ tribuiſſet: ita ꝙ nihil in ar
cis remāſiſſet ſibi: nihilominꝰ ſperans in deū/ in
craſtinū ad arcas rediȷt: ꝛ ipſas plenas frumētis
inuenȷt: et ideo nunꝗ debet virū miſericordē pe
nuria bonoꝝ terrere: ſed potiꝰ debet paupibus
largiter dare: qꝛ potēs eſt deꝰ ꝛ ipſi bona ſua mo-
dica multipliciter facere abundare. Uñ in pro-
Pro. 11. d. uer. dicit: Q, alij diuidunt ꝓpria ꝛ ditiores fiūt:
alij ṽo rapiūt non ſua: et ſemꝑ in egeſtate ſunt.
2. Co. 9. b Unde Apls: Potēs eſt em̄ deꝰ oēm gratiā abū-
dare facere in vobis ꝛc̄. Et iterū: Hilarē datorē
Aliter diligit deus. ¶ Uel dic myſtice: ꝙ iſta vidua eſt
eccleſia vel aīa: que ſcꝫ duo ligna. i. crucē chriſti:
que ↄſiſtit ad minꝰ ex duobꝰ lignis: ꝑ deuotionē
colligit farinā ſacre ſcripture/ oleūq; diuie gra-
tie habet in hydria ꝛ in lecytho cordis: cuſtodit
ꝛ filiū ſuū. i. fidelem populū inde nutrit. Ab iſta
igit helias. i. chriſtus plura petit: ſcꝫ ꝓmo aquā
que faciliter ſoibet. i. opera facilia: deinde ſi ad
huc ipſam obedientē videat: petit ab ea panem
qui cū difficultate maſticatur. i. opera magis ꝑ-
fecta ꝛ difficilia: que ſcꝫ ſubcinericia debēt eſſe:
et ſub cinere. i. ſub cōſideratione noſtre inquina
tionis ꝛ mortis/ debent eſſe repoſita et decocta.
3. Re. 19. a Infra eodē: Reſpexit helias: et ecce ad caput ſu
um ſubcinericius panis. Helias em̄ in pluribꝰ
locis panē ſubcinericium comediſſe legit: ad de
notandū ꝙ helias noſter chriſtus in operibus
ſubcinericijs. i. in illis que ſūt cauſa mortis me
Iob. 42. a morie ꝗpluimū delectat. Dicat igit quilibet il
lud Iob: Ago penitentiā in fauilla ꝛ cinere. Sic G
igitur talia chriſtus imperat: cū farinam ꝛ oleū
. i. ſcientiā ꝛ gratiā bonaq; ſpūalia augmentat/
et cōtinuat quouſq; pluuia eterni refrigerij ſuꝑ
ipſam veniat et deſcendat. Illud em̄ eſt verū/ ꝙ
qui bene obedit deo in aqua. i. in minoribus: di
gnus eſt exerceri in pane. i. in difficilioribus: ꝛ ſi
bene ſe habeat inquantū ad ſpūalia: et tempora
lia multiplicant: et finaliter ipſe pluuia eterni re
frigerij conſolatur. Iſta em̄ que hic vel ſpūali-
ter vel temporaliter a deo multiplicant/ ſolum
vſq; ad deſcenſum pluuie durare permittuntur:
qꝛ ſcꝫ adueniente gloria/ bona tēporalia noſtra
ex toto pereunt: gratie ṽo et virtutes in melius
cōmutantur. ¶ Uel dic ꝙ mulier eſt eccleſia: ꝗ Aliter
farinam et oleum. i. corpus chriſti et ſanguinē
pro ſe ꝛ filio ſuo. i. ſubiecto populo nutriēdo: cū
duobus lignis. i. cum crucis memoria decoquit
ꝛ in hydria ꝛ lecytho cordis cuſtodit: ipſuꝫ quo
q; helie. i. bono ſacerdoti cōmunicat et diſſon-
dit. Huius igitur farine et olei. i. corporis ꝛ ſan
guinis chriſti tanta eſt virtus: ꝙ dato ꝙ ↄtinue
comedatur/ ſine defectu/ perpetue tamen conti
nuū et integrum reperitur. Ideo in proſa cani-
mus: Sumit vnus/ ſumūt mille: quantū iſti tan
tum ille ꝛc̄. Illud etiā nunc vſq; ad tēpus nobis
datur: ſcꝫ ſolū pro tempore huius vite: quouſq;
pluuie eterne glorie diſtillent: tunc em̄ aduen-
ente lumine/ ceſſabit vmbra: et habita veritate fi
gura penitꝰ ſuſtollet. Unde Ioſue: Defecit mā Ioſue. 5. d
na poſtꝗ comederūt de frugibꝰ terre. ¶ Mor- H
tuus eſt filius vidue mulieris/ apud quā helias Eodē ca. c
hoſpitabat: cuius mortē in heliam retorquēs:
turbūda mater incepit dicere viro dei: Quid mi
hi (inquit) et tibi vir dei? Ingreſſus es ad me/ vt
rememorarent iniquitates mee: et interficeres fi
lium meū. Quod videns helias: filiū vidue mor
tuum in cenaculū vbi manebat/ detulit: ipſumq;
ſupra lectulū ſuū poſuit: et ſe ſupra puerū tribus
vicibus expandit: et ſic rogādo dominū ipſum
a mortuis ſuſcitauit: et viuum matri ſue cōmen-
dauit. ¶ Iſta poſſunt exēplariter allegari pro Moralitas
quadā opinione quorundā: qui ſcꝫ ſecum nollēt
habere viros ꝑfectos et iuſtos: timentes deum:
ne ex cōparatione ſue male vite ad eoꝝ ſanctā vi
tā deus de ipſoꝝ iniquitatibꝰ recordet: et ad oc-
cidendū filiū eoꝝ. i. ad puniendū eos ampliꝰ ex-
citetur. Unde etiā de quibuſdā nautis audiui:
ꝙ duos religioſos quos in naui ſua habebant:
imminēte tēpeſtate in mare voluerūt proijcere/
dicētes: ꝙ ꝓpter eoꝝ iuſticiā deus volebat ipſo
rū nautarū iniquitates punire. ¶ Dic allegori Allegoria
ce/ ꝙ mater iſta eſt ſynagoga: que ſcꝫ heliam nu
triuit: in aduentu tñ eius illius filius. i. populus
ꝗ ante viuꝰ fuerat ꝑ gratiā: ꝓpter ſuā increduli-
tatē mortē ſpūalem et eternā incurrit. Finaliter
tñ chriſtꝰ in cenaculū eccl'ie eos ducet: et ſuꝑ le-
ctū fidei ſue ↄſtituet: et tribꝰ vicibus. i. ꝑ fidē tri
nitatis cuā eis inſpirabit/ ſuꝑ eos incūbet: et ſic
eos viuificabit per gratiā: ꝛ matri eoꝝ. i. eccleſie
viuos reddet. Unde dicit: Uiuificabit nos poſt Oſee. 6. a

C duos dies: tertia die ſuſcitabit nos. ¶ Uel dic
Aliter ꝙ mulier eſt humana natura: cuius filius.ſ. adā
cū poſteritate ſua mortuus fuit: ſed helias deus
filiū iſtum ſcꝫ hoīez/ ꝑ incarnationē aſſumpſit: ⁊
euꝫ in cenaculo ſuo.i. in hieruſm ſuꝑ lectū crucis
expandit: ⁊ tribus vicibus.i. tribus diebus ſuꝑ
eum in ſepulchro incubuit: ⁊ ſic eū a culpa/ q̄ euꝫ
Moralitas peremerat/ ſuſcitauit. Allega vt ſupra. ¶ Uł dic
moraliter: ꝙ mater iſta eſt cōſcientia: que filium
ſuū.i. cor vel animā videns mortuū ꝑ peccatum:
debet ad heliā.i. ad deū concurrere: qui ſcꝫ ſolet
mortuos tales in cenaculū portare.i. ſurſum ad
bona eterna porrigere: ⁊ eos ſuꝑ lecto ſuo.i. ſuꝑ
requiē felicitatis eterne ꝑ deſyderiū collocare: ⁊
ſic ſemꝑ ſolet gratiarū largitionē ſuper tales ex-
pandere: ⁊ tribus vicibus/ ſcꝫ ꝑ ſpem/ fidē ⁊ cha-
ritatē ſe eis applicare: ⁊ ſic ſolet eos a morte pec
cati ſuſcitare: ⁊ viuos et ſanctos cōſcientie man-
3.Re.17.d dare: ita ꝙ tūc poterit dicere illud ſupra: Filius
meus viuit.

¶ Capim decimūoctauū tertꝰ: Poſt dies multos factū eſt verbuꝫ dñi ad heliam. Moralita. Ca. XV

Uidens helias poſt ſiccitatē triennalē ⁊
ſemeſtrē pluuiā dare terre: ꝓphetas lu
corū ⁊ idoloꝝ vocauit: et ſic cū ipſis co-
ram populo pactum fecit: ꝙ ſi turba ꝓphetarū
bouē occideret: et ſuꝑ ligna in altari poneret: et
ꝙ helias de alio boue ſimiliter faceret: ita ꝙ ille
de dño ⁊ de baal diceretꝰ deus: qui de celo ignem
ad vocē ſuoꝝ ꝓphetarū mitteret/ qui ſacrificiuꝫ
5 deuoraret. Igitꝰ ꝓphete baal ignē de celo impe
trare nequiuerūt: qui innumo ſe incidētes ⁊ ſangui-
nē ꝑfundentes/ ⁊ deū ſuū inuocantes/ inuanū la-
borauerūt. Helias vero oratione ſua ignē de ce-
lo protulit: qui oblatū deo ſacrificiū deuorauit.
Moralitas ¶ Helias ꝓpheta dñi ſignificat catholicos et
viros ꝑfectos ⁊ bonos: ꝓphete vero baal ſigni-
ficāt hereticos et hypocritas hoīes ⁊ malignoſ
q̄ ſcꝫ baal q̄ interꝑtatꝰ deuoratio.i. ꝓpriū vētris q̄
guloſe deuoratꝰ/ ꝓphete ſunt: et eū tanq̄ deū re
Phil.3.d. uerentꝰ et colūt. Apſus: Quoꝝ deus vēter eſt ⁊c̄.
Igitꝰ ſi volumus ſcire q̄ iſtoꝝ ſunt boni et iuſti:
videamus q̄d ſunt illi q̄ de celo faciūt ignē deſcē
dere.i. q̄ ſpiritū et diuinā gratiā poſſunt a deo ꝓ
ſe et ꝓ alijs ſuis orationibus impetrare: qꝛ pro
certo illi q̄ de celo nihil impetrant: dato ꝙ lance
olis.i. penitentijs ſe exterius incidant: et dato ꝙ
multis orationibus clament: et ꝙ bouē.i. carnē
ꝓpriā ꝑ auſteritatē imolent atqꝫ macerent: ſicut
ad litterā faciunt heretici et hypocrite: nō ſunt
tñ boni ꝓphete/ nec boni nec iuſti: ſed reuera he
lias.i. ſancti viri et nō ficti: q̄ ſunt fideles catho-
lici: ignē ſpūſſancti et charitatis de celo trahūt:
et ſic veri dei cultores ſe oſtēdunt. Ideo dicitur:
Joan.9.f Scimus ꝙ deus pctōres nō exaudit: ſed ſi quis
dei cultor eſt/ hunc audit. ¶ Uel ſi vis/ ꝑ ignem
intellige ſerenitatē tēpoꝝ: ad quē petendū et im-
Eodē ca.f petrandū ꝓceſſiones fiunt: vt ſupra. ¶ Uolens
helias ignē de celo a dño obtinere: altare de du-
odecim lapidibus fecit: et bouē viuū ꝑ fruſta cō-

cidens: ſtrue lignoꝝ ſuppoſita/ ſuꝑ altare mēbra B
cōpoſuit: ⁊ i circuitu altaris duas aruncul as.i.
aq̄ductū ꝑ duo loca (ſm comeſtorē) etiā ordina
uit: et tūc q̄tuor hydrias aq̄ nō ſolū ſemel/ imo
ſecūdo ⁊ tertio ſupra ligna ⁊ ſacrificiū fūdi iuſ-
ſit/ ita ꝙ aq̄ductū ipleuit. Tūc ipſo orante ignis
de celo cecidit: q̄ holocauſtū lignaqꝫ et lapides
deuorauit/ puluerēqꝫ et aquā lābuit. Mortvero
ꝓphetas baal/ q̄ ignē de celo īpetrare nequerāt
apphēdit: ⁊ eos ad torrentē ciſon viriliꝰ interfe
cit. ¶ Sic v̄o dico moraliꝰ loquēdo: q̄ſi helias Moralitas
.i. animꝰ vult bouē ſuū/ id ē ſuā carnalē vitā dño
imolare: et ignē diuini amoris ⁊ ſuꝑne beniuo-
lētie de ſurſū a pr̄e luminū īpetrare: plura ſunt ſi
bi neceſſaria: qꝛ ꝓ certo ipſe debet de duodecī la
pidibꝰ.i. de duodecim articulꝰ fidei altare ſue cō
ſcientie ꝯſtruere: et duplicē aq̄ductū.i. duplicē
lachrymoſā cōpūctionē: vnā ſcꝫ q̄ fiat amore/ ⁊
aliā q̄ fiat timore/ debet fabricare. Pſal. Aſcēſi Psal.83.b.
ſiōes ī corde ſuo diſpoſuit in valle lachrymaꝝ.
Debet ligna.i. ſctōꝝ patrū exempla apponere: ⁊
bouē ſue carnalꝰ vite debet ꝯſitēdo ꝑ mēbra diui
dere: et ꝑ iugē memoriā ī altari cordis ⁊ ꝯſciētie
ordinare. Uñ Leui. Detracta pelle hoſtie artꝰ ī Leui.1.b
fruſta cōcidēt: et ſubijciēt in altari ignē ſtrue li-
gnorū ante cōpoſita: et mēbra q̄ ceſa ſunt deſuꝑ
ordinātes. Tūc v̄o debet hō q̄tuor hydrias aq̄/
id eſt q̄tuor lachrymarū genera: ſcꝫ ꝓ malis cō-
miſſis/ et ꝓ bonis omiſſis/ et ꝓ incolatu miſerie/
et ꝓ dilatiōe glīe ſuꝑfundere: q̄ ſcꝫ tribꝰ vicibꝰ:
hoc eſt dictu: ꝓ pctō cordis/ ꝓ pctō oris/ ꝓ pec D
cato opis debet ſacrificiū ſpūs cōtribulati ablu
ere: ita ꝙ cōductū cōſciētie etiā debet humiliter
implere. Uñ dicitꝰ: Implete hydrias aq̄. Quia Joan.2.a.
ꝓ certo ſi iſta fecerit/ ignis diuine charitatis et
bñplaciti et gratie de celo/ id eſt deſurſuꝫ a deo
deſcēdet: q̄ ſacrificiū et bouē carnalis vite cōſu-
met: et ligna bonorū exemploꝝ/ aquā lachryma
rū/ et lapides fidei articulorū/ necnō puluerē/ id
eſt cōſyderationē mortis et futuroꝝ q̄ in hoc ſa-
crificio adhibita ſunt/ cū beniuolētia recipiet et
aſſumet. Placebit deo ſacrificium iuda. Etiam Malach.3.a
ignis interioris charitatis cū de celo inſpiratꝰ ⁊
mittitꝰ/ a quo oēs partes cordiales ſacrificiū con
flagrantꝰ. Treñ. De celo miſit ignē in oſſibꝰ me- Treñ.1.c.
is. Et tūc etiā oēs ꝓphete baal/ id eſt male cogi
tationes/ ꝑſumptiōes et imaginatiōes ⁊ opini-
ones/ de corde ſicut de terra iſrael extirpantur.
¶ Cū Helias aſcēdiſſet ad verticē carmeli: ⁊ ꝓ Eodē ca.g.
nus in terrā faciē ſuā inter genua poſuiſſet: mi-
ſit puerū ſuū/ vt ſepties reſpiceret contra mare:
ſeptima vice vidit nubeculā paruā quaſi veſti-
giū hominis aſcendentē de mari: et tūc celi ob-
tenebrati ſunt: et nubes et vēti ſurrexerūt: et fa-
cta eſt pluuia grādis valde. ¶ Nubes iſta cu- Moralitas
ius aſcēſus pluuiā miſit ī mundū/ chriſtū ſigni-
ficat: q̄ ſcꝫ fuit nubecula ꝑ puritatē/ parua ꝑ hu
militatē: quaſi veſtigiū hoīs ꝑ aſſumptā huma-
nitatē: aſcendēs de mari huiꝰ mūdi ꝑ ingreſſum
ad eternā felicitatē: qꝛ reuera ſeptē reſpectꝰ ama
re vite in eo fuerūt/ qui aſcēſuꝫ huiꝰ cōpleuerūt.

B Primus fuit natiuitas: Secundus circuncisio:
Tertius baptiſmus: Quartus paſſio: Quintus
ad inferos deſcēſio: Sextus reſurrectio: Septi-
mus aſcēſio: quē ſcꝫ ſecutus eſt octau⁹. ſ. nubes
ꝛ vētus. ſ. ſpūſſancti flatus ꝛ inſpiratio: ꝛ pluui-
arum. i. donoꝝ ꝛ chariſmatū in penthecoſte lar-
ga donatio. Poſt aſcēſum eīm huius nubis / plu
uia gratiaꝝ multiplicū fuit ſecuta: ꝑ quaꝫ terra
humani generis fuit irrigata / ꝛ bonis fecūdata
Ps.146.b Pſ. Operit celū nubibus: ꝛ parat terre pluuiā
Aliter ¶ Uel dic ſi vis de aſſumptiōe vel aſcenſione
glorioſe vginis / pure / parue / hūilis ꝛ dulcoroſe
q̄ ſcꝫ poſt ſeptenariū donoꝝ ꝛ vtutū / celos aſcē-
dit: ꝛ nobis pluuiaꝝ. i. gratiaꝝ ſpūaliun copiaꝫ
Aliter ꝓcurauit. ¶ Uel dic ꝙ q̄ſi ꝑ mandatū vel do-
cumentū helie. i. boni ꝑdicatoris ꝛ ꝓlati: puer. i.
pctōr q̄ eſt infirmus ꝛ ignarus: more pueri ad
mare. i. ad cor ſuum amaꝝ ꝛ compūctū reſpici-
at: ꝛ ſepties. i. ꝑ ꝯſyderationē ſeptē pctōꝝ morta
lium faciē ibi vertit: nubecula pure affectionis ꝛ
cogitatiōis inde ſurgit: ꝛ pluuiā lachrymaꝝ ge
nerat: ꝛ fecunditatē virtutū ꝓducit. Unde dicit
2.Reg.23.a Pluuijs germinat herba. ¶ Helias ꝓphetas
Eodē ca.g. baal eſſe falſiſſimos ꝛ mēdaces ꝓbauit: ꝛ poſtea
Moralitas ipſos interfecit. ¶ Sic ꝓlatos vel iudex ꝑmo de
bet malos ꝯuincere: ꝛ demū ad eoꝝ interfectio-
nē ſeu punitionē debet ꝓcedere. Quod vtiqꝫ de
falſis ꝓphetis. i. falſis hereticis debet fieri: quos
iudex debet poti⁹ q̄ alios pctōres extirpare. Un
Exo.22.c de: Maleficos nō pacieris viuere ſup terrā.

D. ¶ Capitulū decimūnonum Textus:
Nunciauit autem achab iezabel oīa
que fecerat Helias. Moralitatum
Capitulum XVI

Cum Helias vir conſtans ꝛ fortis eſſet
ita ꝙ Achab impium regē redarguere
nō timuiſſet: ꝛ ꝓcib⁹ ſuis mortuū ſuſci-
taſſet: ꝛ de celo ignē ꝛ pluuiā impetraſſet: ꝓphe-
tas baal occidiſſet / ꝛ ad puniendū iudicē a deo
Mala.4.b fuiſſet ꝓordinatus: ſicut patet Mal. A facie ta-
mē vni⁹ mulieris viue iezabel regine timuit: pro
pter quod (relicto puero ſuo) i deſertū fugit: vbi
tedio affectus / anime ſue petijt ꝙ moreretur: et
mortē quā ſibi a iezabele inferri timuerat / a do-
mino poſtulauit: obſecro (inq̄t) dn̄e / aufer aīam
meā: ꝛ in vmbra iuniperi ſe ſubijciēs obdormi-
uit. Angel⁹ vō dn̄i eum dormientē inueniens / a
ſomno excitat: ꝛ ad comedendū panē ſubcineri-
ciū / ꝛ ad bibēdū aquā inuitat. Qui poſtq̄ come
diſſet ꝛ bibiſſet / rurſum obdormiuit: ꝛ angel⁹ ite
rū ipſm tāgit: ꝛ ad ampli⁹ comedēdū ipſm inui-
tat forti⁹ ꝛ inducit. Surge inq̄t comede: grādis
eīm tibi reſtat via. Hic igit ſurgēs iterato come-
dit ꝛ bibit: ꝛ q̄draginta dieb⁹ ꝛ noctib⁹ vſqꝫ mō
Moralitas. tē dei oreb i ip̄⁹ cibi fortitudīe ambulauit ¶ Ex-
ponēdo moralr / helias ſignificat viꝝ ſanctum:
achab rex impius diabolū ſignificat: iezabel q̄
fuit eius vxor / ſanguinē / carnē ſeu luxurie ſigni
cat fluxū: deſertū vō / penitētie vel religionis ſi-
gnificat ſtatū. Iuniper⁹ arbor pūgitiuaꝝ diffi-
cultatū ſignificat ſtimulū: vmbra vō q̄ delecta-
bilis eſt / honores ꝛ excellētias denotat: angelus
aūt pctōrem / vel diuinā inſpirationē / vel ſacram
ſcripturā / vel timorē / vel circūſpectionem ſignifi C
cat: panis vō ſubcinericius mortis ſignificat ꝯſy
derationē: aqua lachrymaꝝ cōpunctionē: mōs
oreb ꝑadiſi ꝯſolationē. Interꝑtat eīm oreb mē-
ſa. Igit iſta eſt vitas / ꝙ dato ꝙ helias. i. hō iu-
ſtus ꝛ vtutib⁹ ꝑfect⁹ / multis polleat vtutibus:
ita ꝙ habeat ꝯſtantiā ad achab. i. ad ipſos ꝓnci-
pes redarguendū: prudētiā ad falſos ꝓphetas ꝛ
hereticos ꝯfutādū / ꝛ ad ſuperādum: ſeritatē ad
ignē diuini amoris / ꝛ pluuiā bñficioꝝ celi⁹ im-
petrādū: eloquētiā ad pctōres mortuos de mor
te culpe reſuſcitādū: nihilominꝰ tñ reſtat ꝙ de-
bet ſummope formidare: hoc eſt / debet fugere ꝛ
vitare ꝑſecutionē iezabel. ſ. meretricē. i. carnē ꝓ-
paā vel luxurie mollicieē ꝛ charitatē / ꝛ ſanguinis
corruptelā. Iſta eſt eīm q̄ ſctōs viros ꝑſeq̄t: ꝛ cū
oīa vicerint / ab hac tanq̄ a regina potētiſſima ſu
perant. Un̄ Apoc. Permittis mulierē iezabel Apoc.2.f.
ſeducere ſeruos meos / ꝛ docere fornicari ꝛ man
ducare. Et ideo cū cōtra iſtam vnicū ſit remediū
. ſ. fugere / ꝛ occaſiōes vitare: ergo iſte helias. i.
homo iuſtus: relicto puero. i. q̄cunqꝫ pueriſi im
becillitate ꝛ ignorātie: deſertū penitētie vel ſta-
tū religionis q̄ſqꝫ ingredit: vt ibi ſub iunipero
. i. ſub pūctiōibus diuini timoris / ꝛ diſcipline re-
gulis degēs: a iezabel. i. a luxuria vel carnis peri
culis euadat: ſicut ad lſam fecerūt eremite: de q̄- Job.30.a
bus dicit: ꝙ egeſtate ꝛ fame ſteriles recubāt in
ſolitudine: ꝛ manducabāt herbas ꝛ arboꝝ corti D
ces. i. radix iuniperoꝝ erat cibus illoꝝ. Sꝫ q̄d?
Pro certo ſepe fit ꝙ poſtq̄ homo ad deſertū re
ligionis ꝯfugit: ꝛ difficultates ꝛ diſciplinas / ob-
ſeruātias / obediētiā / et alia grauia reperit: ꝛ etiā
tentatiōes et ſtimulos carnis ſentit: q̄ſqꝫ tedio
affectus / ꝛ quaſi de ingreſſu penitēs / mortē ſibi
expoſtulat ꝛ req̄rit: dicēs cū filijs iſrl carnalibus
illud Exo. Utinā mortui eſſemus in egypto: vbi Exo.16.a
ſedebamus ſup ollas carniū ꝛc. Et ideo talis ſic
affect⁹ / vmbrā iuniperi. i. ſtatū eminētie ꝓſpita
tiſqꝫ refrigeriū / ꝛ ꝓlatiōis officiū in religiōis de
ſerto aliquotiēs ſibi q̄rit. Quod cum obtinere
pōt / in delicijs ꝛ ſolatijs dormire incipit: ꝛ ſic de
ſertū penitētie quod elegerat / i delicias ſibi ver-
tit. Un̄ Eſa. Ponit deſertū quaſi delicias / ꝛ ſo- Eſa.51.a
litudinē quaſi hortū dn̄i. Sꝫ reuera tali ſic dor-
miēti / angel⁹ dn̄i. ſ. bona inſpiratio vel ꝯſydera-
tio / vel bona ſacre ſcripture lectio: vel bona ꝑdi
catoris vel ꝓlati / vel alicui⁹ alteri⁹ viri iuſti mo-
nitio: ſtatim debet adeſſe q̄ ipſm debet excitare / ꝛ
a ſomno torporis diſcutere ꝛ vrgere. Un̄ dr / ꝙ Act.12.b
angel⁹ ꝑcuſſo latere petri excitauit eum dicēs:
ſurge velociter. Qui ſibi debet dicere ꝙ ſurgat
ꝛ ꝙ panē ſubcinericiū. i. ſue mortis memoriā ꝓ
oculis habeat: ꝛ aquam lachrymaꝝ bibat: ꝛ ꝙ
cauſam quare intrauit deſertū penitētie attēdat
ꝛ ꝙ ad obſeruantiā diſcipline quā ꝓtermiſit / re
deat ꝛ accedat: dicēs illud Apoc. Memor eſto Apoc.2.b
vnde excideris: ꝛ pma opera fac. Igit ſepe fit ꝙ
homo ſic excitatus ꝛ monitus / a ſomno torpo-

E ris ſurgit: dicens illud ad Rom. Hoꝛa eſt iam
Roma.13.c. nos de ſomno ſurgere. Et ad ſubcinericiū panē
et aquā.i. ad moꝛtē cogitādū/ et ad pctā ſua plā
Pſal.102.b. genda ſe humiliter vertit. Pſal. Cinerē tāq̄ pa
nē manducabā: et poculū meū cū fletu miſcebā.
Sed ꝑ certo ſepe fit/ ꝙ ex fragilitate propria hō
iterū obdoꝛmit: et iterū ad vmbrā.i. ad mūdane
proſperitatis dulcedinem/ q̄ ſicut vmbra fluit/ ſe
cōuertit: ⁊ ideo angelus ſuꝰ.i. ratio vel conſyde
ratio mentis/ ipſum debet excitare: ⁊ q̄ lōga ſit
via/ ſcꝫ eundi de hoc mūdo ad patrē/ ſibi debet
oſtēdere/ et eū ad dietā priſtinā inuitare. Surge
inq̄t comede. grandis eñ tibi reſtat via: quia ſcꝫ
tūc ex toto ſuo conatu ſurgere tenet: ⁊ panem et
aquam ſibi oblatos/ ſcꝫ moꝛtis memoriā ⁊ la
chꝛymoſam cōpunctionē comedere: vt ſic ꝑ q̄
draginta dies.i. ꝑ laboꝛē vite p̄ſentis/ q̄ i nume
ro q̄dragenario deſignat/ poſſit ad montē dei
oꝛeb.i. ad menſam paradiſi foꝛtiter ambulare.
Eſa.2.a. Vñ Eſa. Venite aſcēdamus ⁊c. ¶ Vel ſi vis ꝑ
Aliter angelū intellige prelatū vel preſidē/ vl' etiā quē
libet virū iuſtuꝫ: et dic ꝑ oīa ſicut ſupra: q2 iſte
debet ſubditū deſidē excitare/ ⁊ ad penitentiā ⁊
Aliter diligentiā inuitare. ¶ Vel dic ꝙ helias eſt bo
nus p̄latus religioſus: qui Jezabel.i. carnis pe
ricula fugiens/ ad deſertū religionis venit: vbi
pro certo q̄tuoꝛ inuenit: quibꝰ mediātibꝰ ad mō
tem dei oꝛeb/ id eſt ad paradiſuꝫ pertingit. Iſta
igit quatuoꝛ ſunt vmbꝛa iuniperi: cuiꝰ cineres
ſeruāt ignē inextinguibilē ꝑ annū ſm Joſephū
F hoc eſt crucis pungitiua memoꝛia et compaſ
ſio: per quā in coꝛde noſtro ſeruat ignis.i. diui
Cañ.2.a. nus amoꝛ et dilectio. Vñ in Cant. Sub vmbꝛa
illius quē deſyderabā ſedi. Itē panis ſubcineri
cius eſt moꝛtis et incarnatiōis noſtre memoria
Job.24.a et recoꝛdatio. Vñ Job: Ago penitentiā in fauil
la et cinere. Item vas aque eſt lachꝛymarū fle
Pſal.79.a. tus et inundatio. Pſal. Potū dabis nobis i la
chꝛymis in menſura. Itē angelus incitās.i. bo
ni p̄lati coꝛrectio/ vel bonoꝝ ſocioꝝ monitio et
exhoꝛtatio/ vel ſacre ſcripture inſtructio/ ⁊ deuo
tionis et cōtemplationis meditatio. Vñ Tob.
Tobie.5.a Angelus eiꝰ comitet vobiſcū. Iſta eñ ſunt qua
tuoꝛ que cōcomitant heliā in deſerto.i. religio
ſum in clauſtro: ꝑ que ſcꝫ citius ꝑtingit ad mon
tē paradiſi in celi ſupcilio/ vel etiā ad montem
cōtemplationis in perfectionis faſtigio. Pſal.
Pſal.23.a Quis aſcendet in montē domini ⁊c. ¶ Vel dic
Aliter ꝙ helias in deſerto nō legit doꝛmiuiſſe niſi ſub
iunipero pūgitiua/ nec bibiſſe niſi de aqua/ nec
comediſſe niſi de ſubcinericio pane: nec locutꝰ
fuiſſe niſi cū angelo. In quibus ſcꝫ inſtruit reli
gioſus/ ꝙ nō debet delicias querere: nō ſocieta
tes ſeculariū vel vaniloquia frequentare: q̄nim
mo panē ſubcinericiū/ id eſt moꝛtis memoriā et
humiliationē/ ſuiipſiꝰ cōſyderationē: aquam la
chꝛymarū ⁊ cōpunctionē debet comedere: ⁊ cū
angelo.i. cū deo ⁊ angelis ꝑ oꝛationē/ vel cū mē
te ſua ꝑ meditationē debet colloquia ſua face
re: ⁊ alis ſilētiū obſeruare. Et ſi ipm ꝑ aliq̄s con
ſolatiōes et delectatiōes aliq̄liter doꝛmire con
tingat: hoc ſemꝑ debet eſſe ſub iunipero.i. ſub G
punctiōe diuini timoꝛis ꝑ penarū infernaliū co
gitationē: vel ſub iunipero.i. ſub memoꝛia cru
cis ⁊ paſſionis ꝑ cōpaſſionē ⁊ deuotionē: quia ꝑ
certo religioſus in clauſtro debet in abſtinentia
viuere: ſilentiū ſeruare: ⁊ ſi quid ꝯſolationis ha
buerit/ ſemꝑ debet illud ſub iunipero.i. in timo
re dñi/ ⁊ in cōpunctione cōtritionis/ ⁊ in cōſyde
ratiōe infernaliū toꝛmentoꝝ exercere. Vñ ezech. Ezech.12.c
Fili hoīs in cōturbatiōe comede. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
helias ſignificat pctōꝛem: qui in vmbꝛa mūdane
ꝓſperitatis doꝛmiēs: qñ ab angelo.i. a p̄dicato
re angelico excitat: faciliter redoꝛmire/ ⁊ in toꝛ
poꝛē ⁊ negligentiā recidere cōprobat: quapro
pter ille angelꝰ.i. predicatoꝛ vel prelatꝰ ipſum ite
rū tenet tāgere: ⁊ ad ſurgēdū de pctō/ ⁊ de toꝛpo
re negligētie ipſum ꝯcutere: ⁊ panē ⁊ aquā.i. de
liciarū abſtinentiā ſibi iniūgere: ⁊ longā viā ⁊ dif
ficilē quā poſt moꝛtē facturꝰ eſt/ ſibi intimare: vt
in cibi illius foꝛtitudine vſq̄ ad montē dei oꝛeb
.i. ad paradiſuꝫ venire poſſit: qui ꝓprie mōs dei
oꝛeb.i. menſa interpꝛetat: ꝓ eo ꝙ ibi eterne refe
ctionis mēſa bonis ⁊ laboꝛioſis hoībus prepa
ratur. Pſ. Paraſti in cōſpectu meo mēſam/ ad Pſal.22.a
uerſus eos q̄ tribulāt me. ¶ Vel dic ꝙ panis iſte Aliter
ſubcinericius ſignificat ſacramentū altaris: vbi
panis qui de celo deſcendit/ ſub cineribus acci
dentiū cōtinet: qui ſcꝫ peccatoꝛi a ſomno pecca
ti per penitentiā ſurgenti ab angelo.i. a ſacerdo
te poꝛrigit: vt in foꝛtitudine eius i quadragena
rio huiꝰ vite laboꝛioſe ambulet: ⁊ ad montē dñi H
ſcꝫ paradiſum attingere ⁊ progredi mereat. Pſ.
Panis coꝛ hoīs cōfirmet. ¶ Cum helias eſſet Pſal.103.c
in monte dñi oꝛeb/ ⁊ ſitiret in ſpelunca: dictū eſt Eodē ca.b
ſibi ꝙ exiret: ⁊ corā dño foꝛis ſtaret. Quid inq̄t
agis helia? Egredere et ſta corā dño in monte.
Ipſo igit ad oſtiū ſpelunce egrediēte ⁊ ſtante: et
ecce ſpūs foꝛtis ⁊ grandis cōterēs petras/ ⁊ ſub
uertens montes: tranſiuit ante dominū corā eo:
ſed nō in ſpiritu dominus. Poſt ſpiritū vero cō
motio: ⁊ non in cōmotione dominus. Poſt cō
motionē ignis: ſed nō in igne dñs. Poſt ignem
vero tranſit aura lenis: ⁊ tunc in aura fuit domi
nus: ꝓpter quod helias faciē ſuā pallio coope
ruit: ⁊ ſic domini locutionē audiuit. ¶ Iſta poſ Moꝛalitas
ſunt exponi diuerſimode. Helias eñ in ſpelūca
ſignificat peccatoꝛē latentem in ſpelunca carna
litatis/ vel in caverna mūdani amoꝛis: qui vere
eſt ſpelunca latronum. Deus eñ inſpiratiue lo
quitur quādoq̄ peccatoꝛi: ⁊ ad exeundū de ſtatu
peccati ipſum arguens/ excitat ⁊ hoꝛtatur. Quid
inquit hic agis helia.i. quid facis in ſtatu pecca
ti: necnō in caverna.i. in affectione bonoꝝ ſecu
li? Egredere et ſta foꝛtis in mōte corā domino.i.
egredere penitendo: ⁊ ſta in monte paradiſi cele
ſtia affectando. Iſte igit qui ad oſtium ſpelūce
egredit/ quādoq̄ ad cogitandū de ꝓpria ſalute
aliqualiter iclinat: ſed reuera ſtatum ꝓpter hoc
ſibi nō adeſt dñs: nec ſtatī redit ad ſtatū gratie:
quinimo tria ſunt q̄ p̄cedunt in coꝛde hoīs aduē
tum eius.i. gratie dei. Primo eñ opoꝛtet ꝙ re

B niat ſpūs conterens petras; iſte eſt timoꝛ dei q̄
petrā.i.obſtinationē ⁊ duricā cordis frāgit. Et
tādē venit cōmotio: ⁊ hoc eſt qn̄ homo de peni-
tēdo/⁊ ſe de malo ſtatu amouēdo cogitat ⁊ diſ-
ponit. Poſt vero venit ignis: ⁊ hoc eſt qn̄ inci-
pit fieri in corde aliqualis ad dei amorē caleſa-
ctio/⁊ de peccatis contritio: ſed pro certo nec in
ſpū timoris/nec in cōmendatione cogitationis
nec in igne impfecte dilectionis adhuc eſt deus
Sed reuera finaliter venit ſibilus aure tenuis.i.
mentis dulcedo ⁊ deuotio: ⁊ ipſius dei ꝑ inſpi-
rationē allocutio: ⁊ ad cōfeſſionē ipſoꝝ vitioꝝ hi
bilatio ⁊ reuelatio: ⁊ tunc ibi eſt dñs: qꝛ ꝓ certo
tunc eſſe deus cum penitente ꝑcipit̄: qn̄ pctōꝛ ꝓ
pria ſua peccata confitet̄. Unde in libro Regū:
3.Reg.9.b Tranſibit ꝑ eum ⁊ ſibilabit ⁊ dicet. Q, aūt dñs
ꝓpe ſit cū hoīe qn̄ erga eū ſibilus cōfeſſiōis au-
Eſa.58.c dit̄: patet ꝑ Eſa. vbi dicit̄: Clamabit ⁊ dicet: ecce
adſum. Et tunc debet homo cū pallio humilita-
tis faciē ſuā abſcōdere: ⁊ quaſi indignū gratia ſi
bi facta ⁊ pſentia dñi ſe putare: dicēs cum petro
Lu.5.b illud Luce: Exi a me dñe: quia pctōꝛ homo ſum.
Aliter ¶ Uel dic ſm̄ Gregoriū/ꝙ ſpelunca eſt noſtre
mortalitatis corruptio: a qua ꝓ certo homo ob
niā dño ad oſtiū egredit̄/qn̄ corporeas vires trāſ
cēdēs ad cōtemplationē ſpiritualiū eleuat̄. Iſte
igit̄ tūc ꝑcipit ꝙ tria ſunt in q̄bus nō inuenitur
dñs.ſ.ſpūs cōterens petras/⁊ ſubuertēs mon-
tes.i.ſupbia q̄ ſcʒ duros ⁊ obſtinatos cōterit.i.
B altos ⁊ eleuatos ſtatus ſubuertit. Item commo
tio/hoc eſt auaricia: q̄ ſcʒ hoīem ꝑ ſollicitudinē
Pſal.106.c cōmouet: ⁊ ipſum q̄eſcere nō ꝑmittit. Pſ. Tur-
bati ſunt ⁊ cōmoti ſunt ſicut ebrius. Item ignis
iſte eſt luxuria: que ſcʒ more ignis oīa corda q̄ꝫ
q̄ dura ⁊ ſtabilia/ſuccēdit ⁊ mollit. Unde Iob:
Iob.31.b Ignis eſt vſqꝫ ad fundamēta deuorās. Sed pro
certo quartū eſt vbi dñs reperit̄.ſ.ſpūs aure te-
nuis.i.ſpūs agilitatis aura puritatis ⁊ tenuita
tis.i.humilitatis: in quo dñs loquit̄: ⁊ a nobis
Aliter ſpūalr̄ inuenit̄. ¶ Uel ſi vis iſta allega/ꝙ deo
non placēt iſta tria genera iudicū ſeu ꝑlatorum
correctorū maloꝝ/vel hoīm iniquoꝝ: nec apud
eos dominus inuenit̄.ſ.ſpūs conterens petras
iſti ſunt ſupbi ⁊ crudeles furioſi: qui ſine diſcre
tione omnia volunt conterere et ſubuertere/⁊ ſi
ne moderamine punire: qꝛ pro certo apud illos
nō eſt dñs: qm̄ ſic nunq̄ placet domino deo cru
delitatis exceſſus: nec exinde ſequitur aliquis
vtilitatis fructus/nec emendationis ꝓuentus.
Amos.2.b Unde de talibus dicit̄/ꝙ ipſi conterūt ſup pul-
uerem terre capita paupeꝝ: ⁊ viam humiliū de-
clināt. Secundi ſunt cōmotio. Ipſi ſunt inſtabi
les ⁊ ambitioſi: q̄ de ſtatu ad ſtatum ſe volunt cō
tinue mouere: ⁊ nunq̄ in eodē ſtatu ⁊ gradu con
ſiſtere vel manere: ſed nec apud iſtos ē dñs. Uñ
Hiere.14.b Hieremi. Dilexit mouere pedes ſuos: ⁊ domino
non placuit. Tertij ſunt ignis: ⁊ iſti ſunt auari ⁊
luxurioſi: q̄ ſcʒ igne cupiditatis ⁊ carnalitat̄ ar
dent: ⁊ ideo ꝑ exactiones ſubditos incēdūt ⁊ cre
Pro.30.c mant. Unde in Prouer. Ignis nunq̄ dicit ſuf-
ficit. Sed nec apud iſtos eſt dñs; quinimmo de

talib⁹ dicit̄ illud Amos: Auaricia in capite oīm C
atqꝫ nouiſſimū eoꝝ gladio interficiā. Sed reue- Amos.9.a
ra quarti ſunt ſibilus aure tenuis.i. viri dulces
ꝯſolabiles ⁊ benigni deo/⁊ hoīb⁹ humiles. Et
ꝓ certo apud iſtos eſt dñs: qꝛ ſcʒ tales dñs dili-
git: ⁊ apud iſtos hoſpitat̄ ⁊ venit. Pſ. Diligēs Pſ.146.a
māſuetos dñs: humiliās aūt pctōꝛes vſqꝫ ad ter
ram ¶ Hic habemus/ꝙ dñs locut⁹ eſt helie in Eodē ca.b
oſtio ſpelunce: ⁊ ſtatim ſicut ante apparuerat Ge.18.a
abrae i oſtio tabernaculi cōmorāti. ¶ In quo Moralitas
notari pōt/qn̄ quis de cauerna male conſcie et
peccati egredit̄: q̄ ſtatim ad oſtiū.i.ad bonā co
gitationē ꝑuenit: dñs manū adiutricē porrigit:
⁊ ſibi ꝑ inſpirationē vt vlterius ꝓcedat/loquit̄:
⁊ ei ꝑ gratiā ſe oſtendit: dicēs illud Apoca. Ec- Apoc.3.a
ce ego ad oſtiū ſto ⁊ pulſo: Si q̄s aperuerit mihi
intrabo ad eum ⁊c. ¶ Hic dicit̄ ꝙ cum helias Eodē ca.c
credens ſe ſolū ꝓphetam in iſrael/dixiſſet dño:
zelo zelatus ſum ꝓ dño exercituū: altaria tua de
ſtruxerūt: ꝓphetas tuas occiderunt: ⁊ pactū tu-
um dereliq̄runt filij iſrael: ⁊ derelictus ſum ego
ſolus: audiuit a dño/ꝙ ſeptem milia hoīm erāt
in iſrael/qui genua coram baal non curuauerūt:
nec eum adorauerūt. ¶ Quod vtiqꝫ ad hoc pōt Moralitas
applicari/ꝙ multi ſunt boni hoīes: ⁊ inter boni
nes tales neſciunt̄ eſſe: quos ſcʒ dñs pſeruat/ne
cum impijs ad facinora ruant. ¶ Poteſt etiam Aliter
allegari/ꝙ ſepe fit ꝙ aliquis de ſe pſumit ꝙ ipſe
ſit ſolus ꝓpheta dñi.i. homo ſufficiens litterat⁹
D vel pfectus: nec aliquos alios ſimiles ſibi eē cre
dit. Quādo ergo in talibus virtutibus ſimiles et
pfectiores reperit: ⁊ vidit numeꝝ alioꝝ bonoꝝ
promptoꝝ ad virtutē/tunc talis faſtū pſumptio
nis deponit. Uñ de talibus poteſt dici/qui ſcʒ ſe
bonos credunt/illud Iob: Ergo vos eſtis ſoli Iob.12.a
hoīes: ⁊ vobiſcū moriet̄ ſapīa. Et mihi eſt coꝛ ſi
cut ⁊ vobis: ⁊ ſm̄ ſciam veſtrā ego noui. ¶ De Eodē ca.d
litas reperit heliſeū inter duodecim iuga boum
arantē: qui miſit palliū ſuū ſuper ipſum: qui ſta
tim bobus relictis/poſt eum cucurrit. Uerunta
men licentiam oſculandi patrem ⁊ matrem pe-
tijt/et impetrauit. Oſculer inquit oro te patrē
⁊ matrem: ⁊ ſic ſequar te. Cui ille dixit: Uade et
reuertere: quod meū erat/feci tibi. Iſte igit̄ ſta
tim vnum par boum in q̄bus arauerat/macta-
uit: ⁊ cum aratro ſuo coxit: ⁊ ad comedendū po-
pulo dedit: ⁊ ſecutus heliam/ſibi de cetero mini
ſtrauit. ¶ Illud poteſt allegari ad apl̄os Petꝛ Moralitas
⁊ Andreā ⁊ Mathiā/⁊ alios ſimiles.ſ. qui anti-
q̄tus inter duodecim iuga boum.ſ. inter patres
veteris legis/q̄ a duodecim patriarchis deſcē-
derāt/arauerunt: inq̄ntum terrena cū alijs dile-
xerunt. Sed reuera vbi ab helia.i. a chriſto fue
rūt vocati/⁊ pallio fidei induti: ſtatim poſt eū ſo
lēt currere: ⁊ patri ⁊ matri.i. cūctis amicis carna
libus vale ſtuduerūt facere. Boues ſuos ⁊ ara-
trum.i. totā ſuā tpalē ſubſtātiā populo.ſ. paupe
rum diſtribuerūt: ⁊ poſt iſtum heliam chriſtum
ſequi: ſcʒ imitando et credendo: et eidem obſe-
qui et ſeruire ſtuduerunt: vt patet in euangelio/
vbi dicit̄; Relictis retib⁹ ⁊ patre/ſecuti ſunt eū. Mt.4.c

E minū. Quod etiā ad quoſcūq; pōt referri ho-
mines religioſos: qui ſcilz vocati a deo/ z pallio
regularis habit⁹ induti/ ſummā gliam debēt re
putare: parētes carnales dimittere/ boues ꝑpe-
carnalitatis ꝑ penitētiā mactare: aratꝝ. i. animū
igne charitatis cōburere: z ſic ſeq̄ dn̄m/ z in reli
Mat.19.d gione ꝑpetuo miniſtrare. Uñ dicit: Reliquim⁹
oīa z ſecuti ſumus te zc.

Capitlm vicesimū Tertius: Porro benadab rex ſyrie cōgregauit oēm exercitū ſuū. Moralitatū Capitu. XVII

Hic habet ꝙ benedab rex ſyrie ꝑ pue-
ros ꝓncipū/ nō ꝑ ꝓncipes fuit ſuperat⁹
quimmo in illo ꝓlio nullus ꝓncipū eſt
inuentus. In ſequēti etiā anno ꝯſiliū benadab
fecit. ſ. ꝙ reges ab exercitu tolleret/ et ꝙ loco eo
rum ꝓncipes poneret/ z bellatorꝝ numerꝝ inſtau
Moralitas raret. Iſta pñt allegari/ ꝙ qn̄ magni viri/ re-
ges z ꝓncipes z dn̄i ad ꝓlia nō ſunt apti: z ꝙ ma
gis qn̄q; nocēt ꝙ̄ ꝓficiūt/ qn̄ in exercitū ſunt im-
miſti: Forte igit̄ vtile eſſet ꝙ null⁹ taliū ad exer
citū veniret: ſed ꝑ pueros ꝓncipū. i. ꝑ inferiorez
militiā ꝓliū fieret: q2 ſcz vt cōiter īferiores z pau
peres milites/ ſunt maiorib⁹ z ditiorib⁹ fortiores
z ad ꝓliorꝝ opa ꝓmptiores. Tales eñ reges et
magnates qꝛ ꝓ ceteris ſunt delicijs dediti: ꝓbe-
Gen.49.c. bit delicias regib⁹: ideo ꝓ ceteris ſunt inertes et
Ps.149.b faciliꝰ pñt vinci. Ps. Ad allegādos reges eo-
rum in cōpedib⁹ zc. Que etiā de ꝓlio ſpūali poſ
F ſunt intelligi: vbi plus ꝓficiūt paupes ꝙ̄ diui-
tes/ z magis infimi ꝙ̄ ſummi/ z magis ſubditi
Eodē ca. e ꝙ̄ ꝓlati. Syri victi in mōtib⁹ a filijs iſrl̄ dixe
runt: ꝙ dij montiū dij eorꝝ erant: z q2 ideo ꝓlia-
uerāt: quapropter in anno ſequēti pugnare con
tra filios iſrl̄ in valle decreuerunt: z ſic ipſos ſu
parare dijs eorꝝ in valle nihil valētibus/ ſperaue-
Moralitas. rūt. Sic ꝯ̄o ſyri q̄ interꝑtant̄ ſublimes, i. de-
mones q̄ ſublimia plus debito q̄ſierunt: añ oīa
nitunt̄ pugnare contra filios iſrl̄. i. contra fide-
les: in montib⁹. i. in negocijs z rebus ſpūalibus
ſcz monēdo eos ad ſupbiā/ z ad errorem in fidei
articulis/ z in alijs ſacramētalibus: vbi ꝓ certo
ſi vinci eos ꝯtingat/ ſtatim nitūtur in valle pu-
gnare. i. de peccatis inferiorib⁹/ q̄ ſcz tangūt cor
ꝑalia z terrena: ſicut eſt luxuria z auaricia tenta-
re: z ſic ſperant contra bonos facilius ꝓualere.
Iſtā eſt eñ cautela demonū/ ꝙ ſi in vno ꝓlio tē
tatiōe vincunt̄: ſtatim ad tentādū de alio ſe ꝯuer
Aliter tāt: z ſupare in alio conant̄. Uel dic ꝙ bena
dab in ꝓmo ꝓlio vict⁹/ non ꝓpter hoc deſtitit/
Aliter ſed ad ſequētis anni ſpaciū ſperat vincere. Al
lega ꝙ dato ꝙ aliq̄s ꝓnceps ſemel vel plurieſvi
ctus fuerit/ non ꝓpter hoc debet ceſſare: ſed toti
ens bellū inſtaurare/ ꝙ finalr̄ valeat ſuperare: ſi
cut ad lr̄am romani antiq̄tus faciebāt: quia da-
to ꝙ ab eodē plurieſvicti eſſent/ non ꝓpter hoc
frangebant̄: ſed iterꝝ atq; iterꝝ ꝓlia inſtaurantes
finaliter triūphabant. Unde dauid ioab ꝓncipi
exercitus ſui/ audita morte Urie/ ſcripſiſſe legit̄
2.Reg.11.d Non te frangat iſta res: varius eſt eñ euentus
belli/ z nunc hunc/ nūc illum conſumit gladius.

Hic habem⁹ ꝙ rex iſrael de clemētia repꝛhē- G
ditur. Nam cum benadab regem ſyrie cepiſſet Eodē ca. f
in bello/ z dato ꝙ eſſet neq̄ſſim⁹/ ipm nō tñ occi-
diſſet/ ſed ſub certo federe dimiſit: repꝛhēſus eſt
a ꝓpheta parabolice ſub figura: Captiuus inq̄t
dat⁹ eſt mihi in cuſtodiā ſub pacto: ꝙ ſi lapſus
fugeret/ anima mea ꝓ anima eius eſſet. Quo fu
giēte anima mea perit̄: vt loco captiui ꝑditi ſer-
uituti z periculo exponat̄. Quod cū rex iuſtum
fore diceret: mox ꝓpheta dimiſſionē benadab/
quē deus ſibi puniendū tradiderat/ in caput ei⁹
retorſit: anima eius loco anime alterius future
pene obnoxiā ſibi dixit: q2 dimiſiſti viruz dignū
morte de manu tua/ erit anima tua pro aīa eius.
Iſta poſſunt applicari contra iudices z ſupe Moralitas.
riores: qui ſceleratis z impijs parcunt: z recepto
federe. i. prece vel munere: illos de ſuis carceri-
bus liberos z impunitos abire permittūt: quia
pro certo iſti animas ſuas loco illorum periculo
damnatiōis exponūt: inq̄tū ipos qui morte vel
punitiōe digni ſunt/ dimittūt: z qui a dn̄o ꝑ oc-
cultā ꝓuidentiā ad ipſorꝝ manus puniēdi veni-
unt: z iſti non puniunt/ ſed dimittūt z impie par
cunt. Unde dicit̄: Nō accipietis ꝓcium ab eo q̄ Num.35.d
reus eſt ſanguinis. Et Eſa. Ue q̄ iuſtificatis im Eſa.5.e
pium ꝓ muneribus. Uel dic ꝙ ꝓpheta repꝛ- Aliter
hēdens regē/ parabolice loq̄tur: ad denotandū
ꝙ reges z ꝓncipes nō apte/ ſed oblique ꝑ circū-
locutiones indirectas ſunt arguēdi: ne forte ad
deteriꝰ ꝓuocent̄/ ſi apte vel publice arguant̄. H
Sicut etiā nathan dauid legit̄ repꝛhēdiſſe in pa- 2.Reg.12.a
rabola de oue pauperis. Et ſi vis/ vide ſupra.
Uel dic ꝙ illud quod hic ſcribit̄: cuſtodi vi- Aliter
rum iſtū: qm̄ ſi lapſus fuerit/ erit aīa tua ꝓ aīa
ei⁹: pōt referri ad ꝓlatos: q̄bus. ſ. dati ſunt ſub-
diti in cuſtodiā: q2 ꝓ certo ſi ꝓpter defectū cu-
ſtodie in dānatiōez labūt̄/ aīe ꝓlatorꝝ ꝓpter eos
ꝑiculo exponunt̄: inq̄tū ſcz de aīabus ſubdito-
rum reddere rōnē tenent̄. Et ergo bene dicit̄ ꝓ
lato illud Prouer. Diligēter agnoſce vultū pe- Pro.27.e
coris tui: tuoſq; greges ꝯſydera. Uñ Ezech. Ip Ezech.3.e
ſe impius in iniq̄tate eius quā opatus eſt morie
tur: aīam aūt eius de manu tua req̄ram. Uel Aliter
illud ꝙ achab ꝯtra ſeipm ignorās ſnīam tulit:
ſicut etiā dauid reſpōdēs nathā de oue paupis
ſubditi a diuite rapta/ dixerat: Uiuit dn̄s q2 fili- 2.Reg.12.b
us mortis eſt zc. Poteſt allegari ꝙ illi qui male
viuūt z bñ iudicāt z ꝓdicāt/ ꝯtra ſeipſos ſnīas or
dināt atq; dictāt. Uel etiam q̄cunq; mali eo ipo
ꝙ male agūt/ ſnīam dānatiōis ſue ꝯtractāt. Uñ
dicit̄: Serue nequā ex ore tuo te iudico. Illud Lu.19.d
quod hic ponit̄/ ꝙ leo occidit hominē/ q̄ ꝓphetā
ex ꝑte dn̄i ſe ꝑcuti ꝑcipiētē vulnerare noluit/ vel
timuit: pōt allegari ꝙ valde debem⁹ ꝓphetis. i.
ꝓdicatorib⁹ vel ꝓlatis in his q̄ ex ꝑte dn̄i. i. in vir
tute obediētie nobis ꝑcipiūt obedire: aliꝰ ꝯ̄o di
abol⁹ nos poterit deuorare. Quia dicit̄: Meli- 1.Reg.15.e
or eſt obediētia ꝙ̄ victima.

Capitlm vicesimūprimum Tertius: Poſt verba aūt hec tempe illo vinea erat naboth. Moralitatū Ca. XVIII

B Naboth noluit vēdere vineā ſuā achab
regi iniquo: q̄ inde volebat facere hor
tū olerū: quinimmo eidē ꝓſtino dixit: Ab
ſit a me vt vēdam hereditatē patrū meorū. Qua-
propter iezabel vxor achab/naboth ſubductis
falſis teſtib⁹ lapidari fecit: ⁊ ſic vineā ei⁹ achab
Moralitas ꝯtinuo occupauit. ¶ Achab eſt diabolus: Jeza
bel vxor ſua eſt carnis ꝯcupiſcētia: naboth vero
ſignificat virū iuſtū. Igit̄ ſepe fit/ꝙ dum achab
.i. diabol⁹: vineā .i. gratiā viri iuſti: q̄ ſcȝ ꝓpinat
vinū eterne ꝯſolatiōis ⁊ glorie/nitit̄ emere: ⁊ ab
ipſo ꝑ petm̄ tollere: ⁊ loco eius ꝓciū bonorū tp̄a
liū ſibi dare: tum naboth .i. vir iuſt⁹ ad hoc non
ꝯſentit: ſed hereditatē patrū ſuorū .ſ. gratiā a deo
iure hereditario dimiſſam/vendere cōtradicit.
Quod videns iezabel mulier impudica .i. caro
falſos teſtes .i. mūdi fallaces delicias adhibēs
lapidib⁹ tentationū ipm̄ obruit: ⁊ ſic ipſam vine-
am ſibi tollit: ⁊ ſic ꝑ luxuriā ipm̄ caro interficit:
quē diabolus in tentādo de magis arduis ſupa
re nequit. Vn̄ iſta ē q̄ dicit diabolo illud quod
iſta Jezabel dixit achab: Ego dabo tibi vineā
Aliter naboth. ¶ Vel ſi vis dic exēplariter de malicia
mulierū: q̄ audaciores ſunt ad negocia impia/ꝙ̄
Eccl.25.c viri. Ideo dicit̄ Eccī. Breuis oīs malicia ſuper
Aliter maliciā mulieris. ¶ Vel allega exēplarit̄ quo-
modo iudices officiales ad mandatū regum/re
ginarum vel ꝓncipū/nō verent̄ falſa iudicia face
re/⁊ innocētes occidere: vt ſic ipſis valeant cō-
Aliter placere. ¶ Vel etiā allega quō dn̄e ⁊ regine q̄ſi
B ꝙ dn̄is ſuis ignorātib⁹ ꝓcurāt fieri multa mala.

¶ Capitulū vicesimūſecūdū Tertus Tranſierunt igitur tres anni abſq̄ bello inter ſyriam et iſrael. Moralitatū Capl'm XIX

Cum achab ꝯuocaſſet ꝓphetas ad ſciē
dū q̄d deberet accidere: Oēs vna voce
bona ſibi ꝓdicarūt: ⁊ ſibi ꝓſpa ſuccedē
da mendaciter aſſerebāt: quinimmo vn⁹ iſtorū fal
ſorū ꝓphetarū ſedechias nolens/cornua ferrea ſibi
fecit: ⁊ ꝙ rex cum illis erat ventilatur⁹ ſyriā ex
parte dn̄i ſibi dixit. Igit̄ inter quadringētos ꝓ
phetas qui oēs vno ore regi ꝓſpa dicebāt/vni-
cus erat ver⁹ .ſ. Micheas ꝓpheta dn̄i: quē tn̄ rex
iſrael non libēter audiebat: ſed eum potius odi-
ebat: q2 nō ſibi ꝓſpera/ſed aduerſa ꝓphetabat
Odi (inq̄t) eum: q2 non ꝓphetat mihi bonū/ſȝ
malum omni tempe. Iſte igitur ſolus vera regi
dixit: ⁊ eum in ꝓlio moriturū ꝓdixit: ꝓpter quod
ipſum ſedechias falſus ꝓpheta ꝓdictus in faci
em ꝑcuſſit: Me ne (inq̄t) dimiſit ſpūs dn̄i/et lo-
cutus eſt tibi? Rex quoq̄ ipſum q2 contra volū-
tatē locutus erat/in carcerē mitti iuſſit: ⁊ euȝ pa
ne tribulatiōis ⁊ aqua anguſtie ſuſtentari prece
Moralitas pit. ¶ Illud allega ꝯtra adulatores/q̄ ſunt in
curijs ꝓncipū ⁊ magnatū: q2 reuera vt cōmuni-
ter omnes vno ore nitunt̄ ꝓſpera dicere: ⁊ men
daciter bona ⁊ placentia ꝓtendere/veritatē ſup
ꝓmere: ⁊ cum cornibus ferreis dn̄orū potentiam
cōmendare. Unde in ꝑſona regū vel ꝓncipum
Eſa.30.c dicit̄ ipſis adulatoribus: Loquimini nobis pla
cētia: videte nobis errores: diuinate nobis ſom C
nia: ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Et breui-
ter illud eſt verū/ꝙ inter quadringētos ꝯſiliari-
os vel ꝓphetas/vix eſt vnus q̄ ſit ꝓpheta verita
tis: ⁊ qui veritatē dicere velit vel audeat: vel qui
vbi de correctiōe vel increpatione agit̄/illud ꝓ-
ſumat dicere quod ſibi dictat ratio: quia reuera
q̄ſi aliquis talis eſſet ibi/q̄ ſcȝ ſit ſolit⁹ veritatē
dicere/non libēter a regibus ⁊ magnatibus au-
dit̄: ſed potius ꝯtemnit̄ ⁊ odit̄: ⁊ quod peius eſt
aliquotiēs ab ſedechia .i. ab adulatoribus quo-
rum mēdacia detegit ⁊ fallacias/ꝑ falſas accu-
ſationes ꝑcutit̄: ⁊ etiam ab ipſis magnatibus q̄-
bus verum dixit/tribulatiōibus ⁊ carcerib⁹ mā-
cipat̄. Vn̄ Apl's: Inimic⁹ fact⁹ ſum vobis vera Gal.4.c
dicēs. Vn̄ de duob⁹ idolis legit̄/in q̄bus demo
nes loquebant̄: in quorū .ſ. templis reponebātur
plura: ꝓ eo .ſ. ꝙ ſi q̄s furaret̄ ipſa/diabol⁹ ꝯtin⁹
reuelabat. Legit̄ ꝙ q̄dam iuuenis theſaurū a tē-
plo fuiſſet furat⁹/⁊ hoc vnū idolū reuelaſſet: ꝓ-
pter quod ille q̄ furtū fecerat/caput ipſi⁹ idoli cō
fregiſſet: accidit ꝙ aliq̄s ali⁹ ibi poſtea aliq̄d ꝑ-
didit: ſed tn̄ de reuelatiōe furis nunq̄ reſpōſum
habere potuit: quinimmo poſt multas oblatiōes
ꝟba hmōi ſibi dixit: Tempa inq̄t mala ſunt/et
hoīes deteriorant̄: ſȝ ⁊ ſi q̄s loquat̄ verū/caput ei
frangit̄. Vn̄ Sene. in q̄dam ep̄la dicit: Si mō-
ſtrabo tibi cui⁹ rei inopia laborent magnatū fa
ſtigia/eſt ꝙ oīa poſſidētib⁹ deſit vnū .ſ. q̄ eis ve-
rum dicat: dū nemo ex animi ſui ſnīa dicit aut
ſuadet: ſed adulari vnū eſt oīm amicorū officium D
Aliter ¶ Si vis allega/ꝙ bon⁹ hō nec ꝓce nec timore
debet veritate deuiare: ſed illud quod dixerit ſibi
dn̄s .i. ꝯſcia vel rō/debet ꝯſulere ⁊ narrare: ſicut
fecit iſte micheas ꝓpheta: cui cū oēs ꝯſulerent/
ꝙ bona regi cū alijs loq̄ret̄/r̄ndit: Viuit dn̄s: q2
quecunq̄ mihi dixerit dn̄s/hec loquar. ¶ Hic Eodē ca.c
habes ꝙ rex iſrael achab/nolēs cognoſci in pre
lio: in quo ſcȝ micheas ꝓdixerat ipm̄ moriturū:
habitū ſuū mutauit: ⁊ ioſaphat rex iuda arma
eius portabat: ꝓpter quod factū ſibi male ſuc-
ceſſit: q2 cū milites regis ſyrie ſolū regē iſrl̄ in ꝓ
lio q̄rerent/⁊ de alijs nō curarent: in ioſaphat q̄
īdutus erat armis regis iſrael/irruerūt fortiter
⁊ niſi ipſe clamaſſet/ipm̄ ſub alieno habitu pere
miſſent. Vn⁹ ꝟo militū in incertū ſagittā iaciēs/
achab in curru ꝑcuſſit ⁊ occidit: ita ꝙ mortu⁹ ē
veſpe: ⁊ canes linxerūt ſanguinē ei⁹: ⁊ ſic ꝟbū ꝓ
phete ꝟi quod audire noluerat/verū fuit: nec or-
dinationē diuini iudicij ꝓpt̄ mutationē habit⁹
impediuit. ¶ Hic applica exēplariter/ꝙ diuina Moralitas
iudicia ꝓpt̄ hūanā īduſtriā impediri nō pñt: q2
a caſu ⁊ a fortuna q̄ſq̄ ſagitta iacit̄: a q̄ ductus
dei ꝓuidētia ille q̄ ſe tutum crediderat/trucidatur
Nec pōt hō ſe aliqua circūſpectione defendere/
quē dn̄s decreuerit impugnare. Vn̄ Eccl̄i. Pu Eccl.46.b
gnare ꝯtra dn̄m nō ē facile. ¶ Vel allega ꝙ q̄ſi Aliter
quis ad fata ducit̄ propt̄ occultū dei iudiciū/et
ad infortuniū ruit/nō inde facile releuat̄: nec ꝓ-
pter dictū boni ꝓphete .i. ꝑ quodcūq̄ bonū ꝯſi-
liū: q̄n vadat vbi ipm̄ ducit impet⁹ ſpūs/⁊ nō re

C ꝯapies ⁊ paries. ¶ Uel dic ꝙ quādo videt ho
Aliter mo terrā cordis ſui ſterilē virtutib⁹ ⁊ inanē: pro-
pter aquā voluptaris/ pſperitatis vel ſapientie
ſecularis: ſtatim debet ſal diſcretionis adhibe-
re: ⁊ omnē ſterilitatē vel ſupfluitatē quā pfluuiū
dicte aque generat/ debet ꝑ acredinē penitētie
vel ꝑ ſalſedinē prudentie moderare. Nā ſi ſal et
vas nouū. i. ſi ſalſedinē ⁊ condimentū prudētie/
⁊ nouitatē puritatis/ mūdicie ⁊ innocentie adhi
buerit: huius aqua peſtifera nō nocebit: imo ecō-
trario terrā cordis ſterilē virtutib⁹ affluet: ⁊ nō
vitia/ ſꝫ virtutes effundet. Nunꝙ̄ eñ nocet mū-
di ſapiētia/ vel diuitiarū pſperitas/ ſi aſſit in vtē
do diſcretio: ⁊ nunꝙ̄ nocet delicarū ſocietas/ ſi
aſſit nouitas mūdicie ⁊ penitētie/ acredo vel ma
ceratio: ſed potius iſta iuuant: ⁊ terrā cordis fe-
cundant: dū ex earū debito vſu acquirit̄ merito-
Mar. 9. g rum cumulatio. Bene igit̄ dicit̄: Habete in vo
Aliter bis ſal: ⁊ pacē habete inter vos. ¶ Uel dic ꝙ ta-
lis fons poteſt ſignificare malos ꝑphetas atqꝫ
hereticos: etiā quoſcūqꝫ malos ſocios vel vici-
nos: qui ſcꝫ aquā male doctrine ⁊ male vite ſte-
rilitatē virtutū generāt in alios. Sepe igit̄ fit ꝙ
heliſeus. i. deus ſal gratie ⁊ fidei in talib⁹ immit
tit: ⁊ ſic illos q̄ erroris fons fuerūt/ fontes veri-
tatis ſunt: ⁊ q̄ ſterilitatē virtutū inducere facie-
bant/ iā doctrina ⁊ vita ſua alios virtutib⁹ irri-
gant ⁊ fecūdāt: ſal eñ diuine fidei ⁊ ſapiētie ma
los fontes qui corrūpebāt terrā religionis/ vel
f terrā. i. ꝯſcientiā maloꝝ/ ſolet in melius cōmutare.
Leui. 2. d Unde dicitur: In omni ſacrificio appones ſal.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ fons iſte eſt ſciētia noſtra: q̄ ꝓ cer-
to niſi ſal diſcretionis adiūctū habeat/ a virtu-
tibus nos vacuat ⁊ nō fecūdat. Ideo bene dici
Pro. 23. a tur: Prudētie tue pone modū. ¶ Hic habes ꝙ
Eodē ca. d cū heliſeus trāſiret ꝑ bethel: pueri ciuitatis in-
ceperūt illi illudere: ⁊ ipſum caluū vocare. Qui
cum eis maledixiſſet in noīe dñi: ſtatim duo vrſi
de ſaltu egreſſi fuerunt: qui q̄draginta duos de
Allegoria eis occiderūt. ¶ Illud exponūt quidā allegori-
ce dicētes: ꝙ heliſeus eſt chriſt⁹: cui ſcꝫ pueri. i.
iudei pueriles ⁊ inſenſati: ⁊ neſciētes quid face
rent/ illuſerunt: ⁊ eū caluū vocauerūt: inquantū
in loco caluarie ipſum crucifixerūt: ꝓpter quod
duo vrſi/ ſcꝫ titus ⁊ veſpaſian⁹: de ſaltu romane
ciuitatis immiſſi: ipſos vaſtauerūt ⁊ deſtruxerūt
⁊ iſti pueri quadraginta duo dicunt̄ pro eo ꝙ re-
uolutis annis quadraginta duob⁹ ab aſcēſione
Ps. 94. b. dñi vrſi iſti in iudeos irruerunt. Ps. Quadra-
ginta annis proxim⁹ fui generationi huic: ⁊ dixi
Aliter ſemꝑ hi errant corde ⁊c. ¶ Uel iſta allega ꝯtra
illuſores bonorū: qꝛ pro certo vrſi. i. diaboli de
ſaltu inferni prorūpēt: qui ipſos lacerabūt ſina
Pro. 19. d liter ⁊ cōfundēt. Unde in Prouer. Parata ſunt
deriſoribus ſupplicia: ⁊ mallei ꝑcutientes ſtul-
torum corporibus.

¶ Capitulū tertiū textus: Iorā vero
fili⁹ Achab regnauit ſuꝑ iſrael i ſamaria. Moralitatū Ca III

Cum rex moab quibuſlibet annis ſolue-
bat tributū regi iſrael/ ſcꝫ cētū milia arie
tū ⁊ agnoꝝ: ⁊ ab eo defeciſſet: ⁊ predictū tribu- G
tū negaſſet: factū eſt ꝙ iorā rex iſrael ⁊ ioſaphat
rex iuda/ ⁊ rex idumee/ per viā deſerti ad prelian
dū contra moab perrexerūt. Quib⁹ tñ cū peni-
tus aqua deficeret/ ꝓphetā dñi ſeū interrogaue
rūt: et ꝓ eo requirēdo verbū dñi/ tres reges ad eū
in ꝑſonis ꝓpriis deſcēderūt. Hic igit̄ ⁊ primo
regē iſrael de idolatria redarguēs/ pſaltē ꝑ ſuſci
tādo ſpūſctō venire fecit: quo pſallēte verbū dñi
factū eſt ſuꝑ eū: ⁊ de aqua dāda ⁊ de victoria ob
tinēda ꝓphetauit: Facite (inq̄t) foſſas ⁊ foſſas
⁊ nō videbitis ventū neqꝫ pluuiā: ⁊ īplebit̄ alue⁹
aq̄s: tradetqꝫ dñs moab in man⁹ vraſ. ¶ Alle- Moralitas
ga iſta quō reges ⁊ principes debēt ꝓphetas ⁊
ſeruos dei/ religioſos/ ſacerdotes/ ⁊ maxīe ſctōs
viros honorare: et nō ſolū ad eos honorabiles
ꝑſonas mittere: imo ſi ſit neceſſe/ in ꝓpriis ꝑſo-
nis ad ipſos deſcēdere. Supra ca. i. dictū eſt ꝙ 4. Re. 1. b.
ochozias/ qꝛ min⁹ idoneas perſonas/ ſcꝫ duos
malos quinq̄genarios ad heliā miſit: ⁊ ideo ipſi
igne celeſti ꝑcuſſi ſunt. Ipſe aūt reſpōſum mor-
tis reportauit. Hic autē qꝛ ipſi reges in ꝓpriis
ꝑſonis deſcēderūt: iō gratā miſſionē ⁊ vtilē repor
tauerūt. Bene igit̄ dicit̄: In tota aīa tua time Eccli. 7. e.
dñm: ⁊ ſacerdotes eius ſanctifica. ¶ Uel allega Aliter
quō ꝓpheta debet eſſe ꝯſtās ⁊ audax ad malos
principes redarguēdos: ſicut iſte qui iorā legit̄
dixiſſe: Si nō attenderē vultū regis iude: nō re-
ſpicerē inquit te. Un̄ de eo etiā legit̄: In dieb⁹ D
ei⁹ nō timuit principē: et potētia nemo vicit illū. Eccli. 48. b.
Nec ſuperauit illū verbū aliquod ⁊c. ¶ Uel illud Aliter
allega: ꝙ ſicut ſon⁹ melodie nō ſolū fugat ſpm̄
malū/ ſicut viſum eſt: imo excitat ſpm̄ bonū/ ſicut 1. Reg. 16. d.
hic: ſic verbo q̄ſi pſaltes. i. ꝑdicator pſallit melodiā
verbi dei: vel q̄ñ etiā ſerui dei pſallūt laudes ⁊ cā
tica creatoris: mal⁹ ſpūs ſcꝫ diabol⁹ ſolet fugere
⁊ terreri: bon⁹ vero ſpūs. i. bona deuotio ſolet in
hoīe ſuſcitari: q̄ ad ꝓphetandū ⁊ cogitādū de fu
turis ſolet ipm̄ ſpūaliter excitare. Audit⁹ eni ver
bi dei vel officij eccleſiaſtici ſpm̄ deuotionis exci
tat: ⁊ ad cogitandū de futuris/ ipm̄ eleuat ⁊ exal
tat. Un̄ in Apo. dicit̄: ꝙ cū q̄tuor aīalia honorē Apo. 4. c.
⁊ gloriā darēt deo: ſeniores adorabāt viuentē.
¶ Hic habes ꝙ cū dñs feciſſet pluuiā in remo- Eodē ca. e
tis mōtib⁹ ⁊ deſertis: q̄propt̄ alueus q̄ deſcēde
bat in moab: q̄ ante ſicc⁹ erat/ plen⁹ aquis rube-
is apparuiſſet: moabite exiſtimauerūt ꝙ reges
iſrael/ iuda ⁊ edom: q̄ ꝯtra eos veniebāt: ſeſe mu
tuis cedib⁹ ꝑemiſſent/ ⁊ ꝓprio ſanguine alueū re
pleuiſſent: q̄propt̄ auiditate ꝑde ad deſertū exie
rūt: vbi exercitus mortuos crediderūt/ dicētes:
Pugnauerūt reges ꝯtra ſe: ⁊ ceciderūt mutuis
cedib⁹: nūc vade ad predā moab. Quos tñ vi-
uos nō mortuos inuenerūt: qꝛ ſeipſis ꝯtra ſe cō
gredientib⁹ perierūt. ¶ Illud allega ꝯtra vitiū Moralitas
ꝑſumptiōis ⁊ inuidie: qꝛ ſepe fit ꝙ fatui modica
occaſiōe ſibi pſperitatē/ ⁊ aliis infortuniū diui-
nāt: vt ſi videāt aq̄s rubeas/ ſanguinē eſtimāt: ⁊
de inimicoꝝ ſuoꝝ morte gaudētes/ predam ⁊ lu
crū ꝓpriū eſſe putāt. Sed ꝓ certo ſepe fit/ ꝙ vbi
inimicos ſuos mortuos. i. defectos ⁊ miſeros eſ-

B et de hoc predam ⁊ lucrum reportare credunt:et
ipſos inuadere volunt: ipſos in ſui defenſione
ita viuos ⁊ fortes reperiunt/ꝙ ante faciem eo-
rum deficiunt ⁊ ſuccūbūt. Igiť non eſt ex facili
occaſione credendū/nec ꝓpriū lucrꝫ nec alioꝝ
diſfortuniū eꝑtimandū:qꝛ ſepe fit ꝙ illi ꝗ crede
banť mortui/reperiunť viui:⁊ ꝙ vbi ſperabatur
Iob.30.d lucrū/diſfortuniū reperiť. Vñ diciť: Expectabā
bona ⁊ venerūt mihi mala. Non debent aliȷ tā-
ꝗ̄ mortui vilipendi:noſtri ꝟo tanꝗ̄ viui lauda-
ri:ſed potius oēs ſunt diſcretiōe debito merēdi
qꝛ ſicut dicit Seneca:Inimicū(ꝗuis humilē)
Eodē ca.d bonū eſt timere ⁊c. ¶ Hic diciť ꝙ rex moab vi-
dens ciuitatē ſuā a trib⁹ regib⁹ impugnari:cuꝫ
fugere tētaſſet ⁊ nō potuiſſet/ filiū ſuum ꝗ poſt
eū regere debebat/ſupra murꝫ immolauit:⁊ vt a
dȷs ſuis eripeť/ ꝓprium filium ſacrificauit. Cu-
ius facti horror/regem iſrael cū ꝑplo ſuo ad re-
Moralitas. cedēdū coegit. ¶ Sic ꝟo ſepe fit/ꝙ pctōr vidēs
ſeſe in arto tribulatiōis poſitum:ſolet dȷs.i.de
monib⁹ ꝓmogenitū ſuū.i.aīam ſeu animū dare:
ꝗ ſcꝫ in ſolio paradiſi ſedere debuiſſet:vt ſic ſe a
tribulatiōis periculo liberare poſſit. Illud aūt
eſt verum de obſtinatis religioſis:ꝗ ſcꝫ qñ a re-
gib⁹ iſrael ⁊ iuda.i.a bonis ꝑlatis ⁊ correctori-
bus infeſtari ſe vidēt:ſolēt qñqꝫ ad deterius ꝓrū
pere:⁊ ꝓmogenitū ſuum.i.aīam ſuā diabolo de-
ſperādo.i.apoſtatādo ⁊ aīs grauiꝰ delinquēdo
offerre:quapropter ipſi ꝑlati debēt ab impugna
D tione vel correctiōe qñqꝫ ceſſare:ne ſcꝫ talem ob
ſtinatū poſſint ad deterius ꝓuocare:Et quādo
ex hoc vident eum deteriora facere/ab increpa
Eccl. 8.e tione deſiſtere. Unde bene diciť: Non incēdas
Aliter carbones pctōrum arguens eos. ¶ Uel dic ꝙ
rex moab diabolus:qui arietes cornutos.i.ſup
bos:agnos.i.ignorātes ⁊ carnales paſcit ⁊ nu-
trit:⁊ tū quādoqꝫ de ipſis regi iſrael chriſto fecit
tributū/inꝗ̄tum ipos ſuos malos ad honorꝫ im
pugnationē chriſto nutrit:⁊ inꝗ̄tū ad chriſtū fi-
Deut.32.b nalr̄ ꝯuertunť. Deut. Cum adipe agnoꝝ ⁊ arie-
tum filioꝝ baſan. Iſte eſt ꝗ ꝓmogenitos ſuos.i.
mundi malos diuites ⁊ potētes/ſupra murꝫ tem
poraliū dignitatū interficit:⁊ eos ꝑ diuerſa cri-
Mich.6.b mina in inferno immolat. Unde: Dabo ꝑ ſcele
Aliter re meo ꝓmogenitū meum. ¶ Uel dic ꝙ rex mo
ab eſt deus pater:cuius ciuitatē.i.eccl'iam:tres
reges.i.tria capitalia vitia a ꝓncipio infeſtaue-
runt:⁊ ideo ꝑ ciuitate eccl'ie liberanda/ꝓmoge
nitū filiū ſuū ſcꝫ chriſtū immolauit.i. immolari
Aliter ⁊ crucifigi ꝑmiſit:⁊ ſic eccl'iaꝫ liberauit. ¶ Uel
dic ꝙ rex moab/ꝗ interꝑtať ex patre/populū iu-
Ioh.8.f daicū ſignificat:cui dictū eſt: Uos ex patre dia-
bolo eſtis ⁊c. Iſte igiť ꝓmogenitū ſuū chriſtum
Rom.8.f ꝗ diciť ꝓmogenitus in multis fratribus/immo-
lauit:⁊ eum crucifigendo ſe a romanis liberari
Ioh.11.f credidit/qñ dixit: Ne forte veniant romani ⁊c.
Aliter Expedit vt moriať vn⁹ hō pro populo. ¶ Uel
dic ꝙ iſte rex eſt malus ꝑlatus/vel etiam malus
inferior iudex vel balliuus:ꝗ ſcꝫ vt poſſit regi-
bus ipm̄ impugnantibus.i.ſuis malis ſupiori-
bus ipm̄ forte deprimere vel corrigere volētib⁹
ſatiſfacere:ſtatim nitiť ad deos ſuos.i.ad illos C
maiores ꝯſiliarios qui ipm̄ ordinauerūt ⁊ ꝓmo
uerūt recurrere:vt ipſis mediātibus poſſit iraꝫ
ſuperioꝝ cauere:⁊ ꝓpter hoc ꝓmogenitos ſuos
.i.ſubditos/⁊ maxime eccl'iaſticos/ſolet ꝑ rapi-
nas occidere ⁊ grauare:⁊ eos dȷs ſuis ꝑdictis
immolare:⁊ carnes.i.ſubſtantias/eoꝝ vſib⁹ de
putare:ꝗ dȷ ⁊ fautores ſui ſacrificio ꝑdicto pla-
cati/totaliter ſolent facere/ꝙ ſupiores ab impu
gnatiōe taliuꝫ ſolēt ꝯſcere ⁊ ceſſare:ſtatim ꝙ cū
iſti balliui ⁊ officiales a maiorib⁹ impugnari ſe
ſentiūt:ad deos.i.ad fautores ꝓmotores ſuos
recurrūt:ꝗ ſcꝫ in curia maiores exiſtunt:⁊ ipſis
de carnibus ⁊ ſubſtantȷs paupeꝝ ſubditoꝝ mu
nera faciūt. Iſti taliter ordinant/vt ſupiores a
talibus nihil querūt:⁊ ab ipſoꝝ impugnatione
deficiunt ⁊ deſiſtunt. Unde iſti mali iudices vel
balliui/ſuoꝝ ſubditoꝝ ſcꝫ vel ꝓmogenitoꝝ depo
pulatores/poſſunt dicere illud Michee: Dabo Mich.6.b
ꝓmogenitū meuꝫ ꝑ ſcelere meo/fructū vteri mei
ꝑ peccato anime mee. Iſti eñ dant ꝓmogeni-
tos ſuos.i.ſubditos vel ſubditoꝝ carnes/vel ſub
ſtātias dȷs ⁊ fautorib⁹:ne hi ꝑ ſcelere ſuo puni
anť a ſuis dñis ⁊ ſupiorib⁹. ¶ Uel dic ꝙ iſte rex Aliter
eſt vſurarius:ꝗ ſcꝫ dȷs.i.aduocatis ⁊ balliuis ꝓ
mogenitos immolat/vt eum a regibus ⁊ ꝑlatis
defendant. ¶ Uel dic ꝙ iſti filios ſuos ad lr̄am Aliter
demōib⁹ ſacrificāt ⁊ ordināt:inꝗ̄tū ipos ad frau
dādū ⁊ vſurādū inſtruūt ⁊ īformāt. Pſ. Immo Pſal.105.f
lauerūt filios ſuos ⁊ filias ſuas demonȷs ¶ Ul' Aliter
dic ꝙ iſti vſurarȷ ⁊ ꝯſimiles pctōres ad lr̄am/fi D
lios ſuos ſacrificauerūt demonib⁹:inꝗ̄tum ſu-
os imitatores ⁊ ī malis diuitȷs ſucceſſores faci
unt. Pſ. Immolauerūt filios ſuos ⁊ filias ſuas Pſ.105.f
demonibus ⁊c. ¶ Hic habes ꝙ iſti reges non Eodē ca.b
petierūt niſi aquā:⁊ tamen dñs dedit eis aquaꝫ
⁊ victoriā. ¶ Ubi nota ꝙ dñs deus ſp̄ dat abū- Moralitas
dantius ꝗ̄ petiť:dum tñ quod iuſtū eſt requirať.
Vñ diciť: Dat dñs affluenter:⁊ nō improperat Iac.1.a
⁊c. ſicut volueris.

¶ Caplm̄ quartuꝫ Tertius: Mulier autem quedam de vxoribus prophetarum clamabat ad Helizeū. Moralitatum Capitulum IIII

Mulier quedā de vxoribus ꝓphetarū/
ꝗ cuidam creditori erat obligata:con
queſta eſt helizeo/ꝙ creditor occaſio-
ne debiti/ſuos duos filios volebat tollere/⁊ ſer-
uituti ſubiugare:⁊ cū in domo nihil haberet/ꝑ-
ter parū olei/quo aliquotiēs ſe vngebat:ꝑcepit
helizeꝰ ꝙ vaſa vacua reciperet/⁊ clauſis oſtȷs oleū
in vaſis infunderet/⁊ impleret. Hec igiť ſuꝑ ſe ⁊
filios oſtiū clauſit:⁊ filȷs offerentibus vaſa/ ole-
um infundere cepit:⁊ ad implēda oīa vaſa oleū
multiplicatū ſuffecit:⁊ ſic vendito oleo credito-
ri ſatiſfecit:de reſiduo ꝟo vna cū filȷs ſuis vitā
duxit. Uēde(inꝗt)oleū ⁊ redde debitori tuo. Tu
aūt ⁊ filȷ tui de reſiduo viuite ¶ Quia igiť iſtud Allegoria
exponiť multiplicit̄ a multis:nō eſt neceſſe ꝙ de
noſtro plurimū apponam⁹:ſed ſolū ꝙ alioꝝ di-
cta ſeu ſn̄iam inferam⁹. Dicūt igiť ꝗdā allegori

E et ignari doctores: vitem agreſtē .i. ſciam legalē ꝛ ꝓphenicā inuenīūt: ꝛ ipſas male intelligentes / colocīntidas .i. aliquas malas ſupficiales ꝛ apparētes ſcias collīgūt: ꝛ inde pulmentū amarꝝ .i. doctrinā hereticā cōponūt ꝛ ꝯficiunt. Iſtud ergo aduertētes fideles clamāt aliquotiēs: mors ī olla. Quapropt̄ heliʒe⁹ .i. bon⁹ ꝓlat⁹ / ſtatim debet occurrere ꝛ farinā ſacre doctrine ꝛ ſani intellectus adhibere: vt ſic poſſit oēm hereſis ꝛ male
Iudith. 5. c doctrine amaritudinē effugare. Vñ dicit̄: Fon
Aliter tes amari obdulcati ſunt. ¶ Vel dic ꝙ olla cū amaro pulmēto eſt mūdi ꝓſpitas / vel ipſe mūd⁹ cu⁹ .ſ. pulmētū .i. cui⁹ delicias ꝛ diuitias / filij ꝓphetaꝝ .i. viri ſcti amaras reputāre mortales. Mors eñ in olla vir dei. Iſte eñ ſūt ꝙ amaritudinē ac ſollicitudinē ꝯtinēt: ꝛ mortē vitioꝝ ꝛ tormentoꝝ abuſorib⁹ ꝓcurant: ꝙpropter ſcti viri ꝙꝙ fame ꝛ inopia vrgeant̄: ipſas comedere / habere vel ac
Iob. 6. a qrere nunꝙ amāt: dicētes illud Iob: Nunqd inſipidum comedi poterit inſulſum quod non eſt ſale ꝯditum: aut guſtari quod guſtatū affert mortē? Non reſtat igit̄ niſi ꝙ farina .i. diſcretio apponat̄: ꝛ niſi ꝙ hō huiꝰōi pulmēto .i. rebus tempalibus diſcrete ꝛ temperate vtat̄: q2 tunc nocere non poterit / licet comedat̄: ꝙnimmo ois amaritudo ꝙ ibi eſt / in dulcedinē ꝯuertet̄: inꝙtum .ſ. ex bono vſu talium merita ꝛ gratie augebuntur. Proſpītas eñ mundi nō nocet diſcrete vtentibus: ꝙnimmo ipſos delectat tam gratijs ꝙ vir
Pro. 27. a tutibus. Vñ in Prouer. Que amara ſunt / dulcia eſſe vident̄. ¶ Vel dic ꝙ olla cum pulmēto
Aliter. amaro eſt mundus cum tribulationibus ſuis: quod qñ filijs ꝓphetaꝝ .i. ſanctis viris apponit̄: ſepe fit ꝙ pre tribulationū amaritudine ad heliſeum .i. ad deum clamitare cogunt̄. Mors inquiunt in olla. Iſti igit̄ farinā .i. gratiā ſuā ꝛ interiorem ꝯſolationē adhibēt: ꝛ ſic illud quod eis primo videbat̄ amarꝝ / dulce ꝛ delectabile eſſe appa
Pro. 27. a ret. Vñ dr̄: Aīa eſuriens ꝓ dulci amarꝝ ſumet: ſicut in martyribus fuit viſum.

¶ Capitulum quintū Textus: Naaman princeps militie regis ſyrie. Moralitatum Capitulum VI

Naaman pnceps regis ſyrie fortis ꝛ diues / ſed leproſus erat: ꝙ veniēs ad heliſeum vt ab ipſo curaret̄ a lepra: ꝓceptū ab heliſeo accepit / ꝙ in iordane ſepties lauaret̄ ꝓmittēs ꝙ ita caro ipſius mundaret̄. Vade (inqt) ꝛ lauare ſepties in iordane: ꝛ recipiet ſanitatem caro tua. Indignat⁹ igit̄ naaman ꝙ ad ipſum nō egrediebat̄: ꝛ locū lepre tāgēdo dñm ſuū nō depcabat̄: incepit recedere: ꝛ loturā iordanis vilipēdens / fluuios damaſci ꝛ abana ꝛ farfar cepit laudare ſup iordanis fluuiū. Ad inſtantiā tamen ſeruoꝝ ſuoꝝ ad iordanē deſcendēs ſe lauit: ꝛ ſtatim ſanatus eſt a lepra caro eius: ꝛ vt caro pueri ſibi reſtituta fuit. Qui primus ad heliʒeum reuertens / idolatrie reſignauit: ꝛ duos burdones oneratos de terra iſraelitici ſoli in ſyriā deferens / extunc ſup terram illam dñm adorauit.
Allegoria. ¶ Quidam exponunt illud allegorice / dicētes ꝙ iſte Naaman ſyrus gentilis gentilitatē ſignificat: que ſcilicet fortis per temporalem potentiam: diues ꝑ philoſophicā ſapiam ſemꝑ fuit: leproſa tamen per errores ꝛ idolatriā erat. Hic igit̄ ad heliſeū .i. ad chriſtū ꝑ fidem venit: ad cuius doctrinā ꝛ mandatū in iordane .i. in baptiſmo: ſepties .i. ſeptem crimina ſua lauit: ꝛ ſic ſani
Ioan. 9. b tatē gratie reportauit. Unde dicit̄: Abij / laui ꝛ vidi. Idolatrie etiam tūc renūciauit: de terra vero iſrl̄ .i. de puluere ꝛ de doctrina ſacre ſcripture ꝙ mediāte deum iſrl̄ credidit / adorauit. ¶ Vel dic
Aliter ꝙ iordanis iſte ſignificat flumē penitentie ꝛ lachrymaꝝ / vel etiam fluuiū baptiſmi ꝛc. vide hoc ſupra lib. viij. ca. iiij. de iordane: ꝛ melius eodē lib. ca. xli. vbi agit̄ de abana: vbi iſta ſilia exponuntur de vtroꝗ. ¶ Vel illud dic ſi vis .ſ. ꝙ iſte na
Aliter aman recedebat indignās / ꝛ abſolutionē ſui cōtemnebat: ꝛ abana ꝛ farfar aquas iordanis baptiſmo ꝓferebat. Allega ꝯtra gentiles / ꝙ baptiſmū contemnunt: ꝛ aquas damaſci .i. ablutiones machomeri ꝓferūt. ¶ Vel allega ꝯtra regula
Aliter res ſeculares: ꝙ iordanē .i. ſacram ſcripturā vident̄ ꝯtemnere: ꝛ fluuios damaſci .i. ſcias mūdi ſcʒ leges ꝛ medicinā ꝛ hmōi ſibi vident̄ anteferre: q2 ſicut Apl's dicit: Animalis homo non pci
1. Cor. 2. d pit ea que ſunt ſpūs dei. ¶ Vel etiā allega ꝯtra
Aliter ſeculares / ꝙ iordanē fluuiū religionis / deuotionis / penitētie ꝛ compūctionis fugiūt ꝯtemnūt aquas vero damaſci .i. mundi delicias ꝛ diuitias anteponūt. Anime eſurienti etiā ea ꝙ amara ſunt
Pro. 27. b dulcia eſſe vident̄. Unde in Prouer. Cum tamē iſta aqua ſit ꝙ lepras vitioꝝ mundat: ꝛ ꝙ innocētiā reparat: vt ſup ſecundo: Sanaui aquas has: ꝛ nō erit mors neꝗ ſterilitas. Vide ſi vis ſupra li. viij. ca. iij. de abana. ¶ Vel dic ꝙ ſerui repreſſe
Aliter rūt indignationē naaman: ꝛ eum lauari fecerūt ꝛ ſic ſanitatis eius occaſio fuerunt. Poteſt ad hoc allegari ꝙ boni familiares nō debēt irā et indignationē dñoꝝ attēdere: ſed etiā potius mitigare / ꝛ ad illa ꝙ ſunt vtilia inclinare. ¶ Vel il
Aliter lud allega / ꝙ minorib⁹ qñꝗ reuelat illud quod maioribus denegat: ꝛ ꝙ qñꝗ minoribus inſpirat̄ quod maioribus vtile comprobat̄. ¶ Vel
Aliter allega / ꝙ ſicut naaman ad vocē puelle captiue ad ꝓphetā venit: ꝛ ad vocē ſeruoꝝ ſe in iordane lauit / ꝛ ſanitatē ſuſcepit. Sic vero ſepe accidit ꝙ ſerui ꝛ ancille dños ſuos ad virtutes ꝛ ad fidem inuitāt: vt ſcʒ ad prophetā chriſtū veniāt: ꝛ ad ipſaʒ ꝑ penitētiam redeāt: ꝛ ſic cauſa ſunt ꝙ ſani
Aliter tatē gratie recipiūt ꝛ ꝓcurāt. ¶ Vel etiaʒ ſerui ꝛ ancille .i. deſpicabiles ꝑſone .ſ. piſcatores / apoſtoli / pncipes mūdi ad fidem ꝛ ad baptiſmū vocauerūt: ꝛ ipſis mediātibus ſanitatē gratie receperūt. Unde Apl's: Infirma mūdi elegit de⁹ vt
1. Co. 1. b ꝯfundat fortia ꝛc. ¶ Naaman ſyrus fortis ꝛ di
Eodē ca. c ues: leproſus vero ſanatus a lepra heliſeo munera obtulit: ꝙ ſcilʒ heliſeus penitus refutauit. De quo gieſi puer heliſei indignās ꝛ dicens: pepercit dominus meus ſyro iſti / vt nō acciperet que portabat: poſt eum cucurrit / ꝛ talentum argenti ꝛ duo mutatoria veſtimenta nomine Heliſei pe

B rijs recepit. Quod Heliſeus in ſpiritu vidēs, Gieſi vbi fuerat requiſiuit. Quem mēdaciter excuſantē/cum ad ſubſidium leprā naaman ꝯdemnauit. Nonne inquit cor meū pſens erat qñ vir de curru ſuo rediit: ⁊ qñ cepiſti argentū ⁊ veſtes/vt emas oliueta/vineas/oues ⁊ boues/ſeruos ⁊ ancillas? Sed ⁊ lepra naaman adherebit tibi ⁊ ſemini tuo in ꝑpetuū. Et egreſſus eſt ab eo lepro-

Moralitas. ſus ſicut nix. ¶ Igiť hic aduerte/ꝙ dare munera volēs/a lepra curať: refutās munera/a ſpūſancto illuminať: accipiēs munera/lepra que alium dimiſerat maculať. In his igiť nota/ꝙ illi q̄ de mundi diuitiis ꝑ libertatē ⁊ elemoſynā ſe liberāt

Luc.11.f. lepra auaricie ſe expediūt. Unde Luc. Date elemoſynā: ⁊ ecce oīa mūda erūt vobis. Itē in hoc nota ꝙ viri q̄ dona ⁊ munera refutāt: ⁊ q̄ non ſolum ante/ſed poſt gratiā factā dona repudiant: ſpūſancto repleri merenť: ⁊ ad ꝑuidendū occulta illuminanť. Uñ in Prouer. Qui odit mune-

Pro.15.d ra/viuet. ¶ Item nota ꝙ ille qui ꝓ mūdatione lepre.i. ꝓ ſacramētoꝝ miniſtratiōe/vel ꝓ gratie collatiōe munera recipit: leprā ſimonie ⁊ auaricie incurrit: ⁊ ſe ſemēqꝫ ſuum.i. heredes ⁊ ſucceſſores ſuos/q̄ ſcꝫ ſibi in male acq̄ſitis ſuccedūt: lepre peccati ſubiicit ⁊ exponit. Uñ de talibus q̄ de ſimoniis vel de vſuris diuitias acq̄rūt/diciť:

Pro.15.c Conturbat domū ſuam qui ſectať auariciam.

Aliter ¶ Uel ſi vis allega/ꝙ familiares ꝑlatoꝝ qñqꝫ ipſis ignorātib⁹ pecunias accipiūt/⁊ magiſtrorum nomine munera recipiūt: ⁊ ſic lepraꝫ ſimo-

B nie committūt: ſuoſqꝫ magiſtros diffamari faciunt: ꝓpter quod indignationē coꝝ aliqñ incur-

Aliter runt. ¶ Uel dic quō mali officiales nulli extraneo reputāt parcendū: ſed oēs potius ſpoliandos: ſicut patet de iſto/qui murmurādo dicebat pepcit dñs ſyro illi ⁊c. viuit dñs: q2 curram poſt illum/⁊ accipiā ab illo aliq̄d. Iſti totū ꝑdidiſſe ſe reputāt/quod alij ad domos ſuas reportant. Uidetur eñ ſibi ꝙ alij oīa debent eis dimittere ⁊ nihil penit⁹ retinere. Quod vtiqꝫ veꝝ videť de officialibus curie romane: ⁊ etiam de curialib⁹

Iob.40.c dñoꝝ. Uñ de ipſis diciť: Abſorbebit fluuiū ⁊ nō mirabiť: habet fiduciam ꝙ influat iordanis in

Aliter os eius. ¶ Uel dic ꝙ gieſi in veteri teſtamento ⁊ ſimon in nouo/ſimoniā iam inuenerūt. Uñ ꝓ gratia ſpūali ꝑciū gieſi accepit: ⁊ ſic illam ven-

Act.8.c dere voluit. Simon vō ꝓ gratia emenda pecuniam obtulit: ſicut diciť in Act. apl̄oꝝ. Et ſic viri gr̄am vendentiū/aliꝰ ementiū pater fuit: vtra-

Ioh.2.c qꝫ tñ ſecta damnať. Quia ſicut diciť: Dominus emētes ⁊ vēdētes ꝓiecit de tēplo.

¶ Caplm ſextum Textus: Dixerunt autem filij prophetarum ad heliſeū.

Moralitatum Capitulum VII

Filij ꝓphetaꝝ q̄ cum heliſeo morabanť cum locum nimis anguſtū haberēt/ad ſyluam vt ibi ligna cederēt/⁊ habitatione facerēt latiorē/ꝑrexerunt. Factū eſt igiť ꝙ ferrum ſecuris vnius quā mutuo ceperat/in aquaꝫ cecidit; ꝓpter quod ad heliſeū nimis dolens ⁊ triſtis clamauit; heu heu heu (inquit) dñe mi: ⁊ hoc ipſum mutuo acceperā. Heliſeus igiť lignū

C ſuccidit/⁊ in aquam poſuit: ⁊ ſtatim ferrū quod in imo latebat/ſupernatauit. ¶ Iſtud a multis

Allegoria multipliciter exponiť. Dicunt eñ allegorice/ꝙ heliſeus eſt dei filius: ſecuris eſt homo aſſumptus: qui ſcꝫ ferrū ⁊ lignū.i. corpus ⁊ aīam in ſe habet: manubriū eñ.i. corp⁹ teneri potuit: ferrū vō.i. anima collabi/⁊ ab iſto manubrio ſeparari ⁊ decidere oportuit. Quod ſcꝫ factū eſt quando in morte ferrū iſtud.i. mortalis anima ad ꝓfundum fluminis.i. ad infernū deſcendit. Ferrum igitur iſtud virtute heliſei.i. aīa virtute verbi ꝑ reſurrectionē ſupnatauit: ⁊ ad manubriū.i. ad

Aliter corpus iteꝝ remeauit. ¶ Uel dic ſm̄ Hieronymū Marci.xv. Ferrum ponderoſum eſt genus humanū: manubriū eſt lignū vetitū: puer q̄ ſecurim tenebat/eſt adam: heliſeus eſt chriſt⁹: lignū quod in aqua ponitur/eſt crux; aqua vero eſt baptiſmus: fundus eſt infernus. Igiť iſta eſt veritas; ꝙ ferrū illud.i. genus humanū a ꝑncipio de manu pueri.i. de manutenētia adam ab ipſo manubrio.i. a ligno vetito in ꝓfundū inferni cecidit: ⁊ ſic adam ferrum ſuuꝫ quod male tenuerat tunc amiſit. Quod videns dei fili⁹ heliſeus/miſericordia motus/aliud lignū fecit.i. lignum ſancte crucis: quod cum aqua.i. cum baptiſmo cōiungens: iſtis duobus mediātibus ferrum illud .i. genus humanū de ꝓfundo inferni.i. de ſtatu damnatiōis reduxit: ⁊ ſurſum ad ſtatum gratie et glorie natauit. Lignū eñ ⁊ aqua.i. crux ⁊ paſſio

D chriſti ⁊ baptiſmus: genus humanū de ꝓfundo vitioꝝ eleuauit: ⁊ ꝑ virtutē chriſti ſurſum ad ſtatum glorie portauit: ⁊ ſic fit ꝙ illud quod ꝑ vnū lignū ꝑditur/ꝑ alterius ligni beneficia reparať. Uñ caniť: Ut q̄ in ligno vincebat/in ligno quoqꝫ vinceretť: vt vnde mors oriebať/inde vita re-

Aliter ſurgeret. ¶ Uel etiā eſt ipſe pctōr: q̄ ſcꝫ a manubrio gratie/⁊ manutenētia ſpei ⁊ fiducie/⁊ a manu pueri.i. ab auxilio ſue miſericordie/ꝑ pctm̄ decidit: ⁊ aliqñ ꝑ auariciā inferius in mūdana labiť: vel etiā quādoqꝫ ꝑ deſpatiōnē inferius ad in-

Tren.3.f fernū deſcendit. Unde diciť: Lapſa eſt in lacuꝫ vita mea: poſuerūt lapidē ſuꝑ me. Igiť ad hoc ꝙ iſtud ferrū pōderoſum.ſ. mens peccatrix depſſa vel deſperata ſurſum ad manutenētiā pueri chriſti redeat: ⁊ ad locum et manubriū ſuū.ſ. ad ſtatū gratie reueniat: neceſſe eſt ꝙ lignū notum apponať.i. ꝙ crucis memoria/ſpes ⁊ deuotio interceдat. Qñ eñ lignū in aqua poniť.i. qñ crucis deuotio aque lachrymaꝝ adiungiť: tunc vere neceſſe eſt ꝙ ferrū quod ceciderat.i. mēs q̄ perierat/ad ſtatū gratie releueť. Et de hoc videtur

Iob.14.b poſſe exponi illud Iob: Lignū habꝫ ſpeꝫ. Quia ſcꝫ ſi ꝑciſum fuerit.ſ. ferro ꝑdicto.ſ. mēs: ⁊ ſenuerit in terra radix eius: ad odorē aque germinabit: ⁊ faciet comā quaſi cū ꝑmū plantatum eſt.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ ferrū iſtud eſt pctōr ſubditus ⁊c. ſicut ſuꝑ. Qui ꝓ certo qñ a manu pueri.i. ab obedientia ꝑlati ꝑ inobediētiā ⁊ apoſtaſiam decidit: ⁊ ſe in ꝓfundū vitioꝝ immergit/et in aqua mūdanaꝝ deliciaꝝ labiť. Ad hoc ergo ꝙ iſte ad

E manubriū.i.ad manutenētiam ⁊ obedientiā pre
latiꝰ ⁊ ad ſtatū gratie reueniat/⁊ de ꝓfundo re-
ſurgat:neceſſe eſt ꝙ iſte puer ꝓlatus ad beliſeū
.i.ad deū ꝑ oratiōnē recurrat:⁊ ꝙ caſum ꝑditio-
nemq; illiꝰ quē mutuo acceperat:⁊ q̄ ſibi in cō-
miſſo ꝑ cuſtodiendo traditus fuerat/defleat:⁊ ꝙ
etiā lignum.i. vīga correctiōis:⁊ aqua/id eſt dul
cedo compaſſionis ſuccurrat. Quādo enim ⁊
lignū ⁊ aqua.i.ſeueritas ⁊ pietas ad inuicē iun-
gunt:facile fit ꝙ ferrū.i.pctōr ad ſtatū gratie re
Pro.23.b deat:⁊ a ꝓfundo vitioꝝ leuet. Vñ dicit:Tu vir-
ga ꝑcuties eum:⁊ aīam eiꝰ ab inferno liberas.
Sap.14.a. Bene igit dicit:Benedictū ſit lignū ꝑ quod fit
Aliter iuſticia. ¶ Vel ſi vis iſtud allega/ꝙ qñ qs ꝑdit
illud quod mutuo accepit/magis debet ɔtriſtari
ꝗ qñ illud quod ſuū eſt amittit. Heu inquit dñe
mi/⁊ hoc ipm mutuo acceperā:ſicut de nutrice
beati Benedicti legit:ꝙ capiſteriū fractum de-
Eodē ca. c. plorās/ipſiꝰ reparationē ꝓmeruit. ¶ Rex ſyrie
audiēs ꝙ beliſeus ꝓpheta eſſet in iſrl: q̄ oēs in-
ſidias ſuas filijs iſrael reuelabat:miſit exercituꝫ
ſuū in dothaim nocte/vt apphenderēt beliſeuꝫ
Cū igit nocte ciuitatem circūdediſſent:⁊ ex hoc
puer beliſei timuiſſet/dixit ei ꝓpheta:Noli ti-
mere:plures ſunt nobiſcū/ꝗ cum eis. Rogauit
igit beliſeus dñm/ꝙ oculos pueri aperiret:⁊ ꝙ
oculos.i.intelligentiā hoſtiū excecaret. Quod
factū eſt:qꝛ puer eius ſpū illuminatꝰ/totū mon-
tem plenū equis ⁊ curribꝰ igneis ꝑ defenſiōe be
F liſei vidit:exercitus aūt cecitate ꝑcuſſus/beliſeū
nō agnouit:immo ipm vſq; ad medium ſamarie
ſecutus fuit. Nō eſt (inquit) hec via/nec iſta ciui
tas:venite oſtēdā vobis viꝝ quē petitis:ſeqmi-
ni me. Qui ſcꝫ ipm ſamariā ſecuti ſunt:⁊ poſt cū
ad ꝓces beliſei oculi eoꝝ apti eſſent:ſe eſſe in me
dio ſamarie cognouerūt. Hos igit nō eſt paſſus
beliſeus a rege iſrl ꝑcuti:ſꝫ potius iſtos fecit ci-
bis refici/⁊ liberos ad dñm ſuū remitti. Nō ꝑcu
ties inqt eos. Nec eñ cepiſti eos gladio ⁊ arcu
Moralitas vt ꝑcutias. ¶ Iſta poſſunt allegari exemplari-
ter ad plura. Primo ꝙ angeli mittunt ad cuſto-
diam beatoꝝ:q̄ ſcꝫ hic in figura curruū ⁊ equoꝝ
Pſal.90.c. igneoꝝ venerūt. Pſ. Angelis ſuis mandauit de
Aliter te. ¶ Vel allega ꝙ ſoli pueri.i. ſoli innocētes et
pueri ſunt digni angelos videre:mali vō excecā
tur/ꝙ nō ſolum ſpūalia nō vidēt:immo ꝓſentia
Aliter tempalia pericula neſciunt ꝓcauere. ¶ Vel dic
myſtice ꝙ iſti ſerui regis ſyrie.i.ſerui diaboli:ſi-
gnificant generaliter peccatores:q̄ ſcilꝫ cecitate
ignorātie in vita iſta ꝑcutiunt:ita ꝙ voluntarie
in manus hoſtiū ſuoꝝ.i. demonū ꝓgrediunt:et
neſcientes vbi ſunt/aut quo vadūt:in manꝰ ho-
ſtium ſuoꝝ.i.demonū ſeu vitioꝝ ꝓlabunt. Verū
tamen ſepe fit/ꝙ ad ꝓces beliſei.i.ꝑdicatoris vl
prelati:oculi iſtoꝝ ꝑ ſui ɔſyderationē aperiunt:
⁊ a deo ꝑ tribulatiōes ⁊ īſpiratiōes ⁊ ꝑ ꝓdicatiōeſ
vel ſcꝑture eruditiōes ſtatꝰ eoꝝ ipſis reuelat. Vñ
Joā.9.e dr:Cū cecus eſſem modo video. Et tunc ſe eſſe
in medio ſamarie.i.in ſtatu pctī:⁊ inter hoſtes
ſuos/⁊ in ꝑiculo mortis eterne cognoſcunt:ſꝫ a
rege iſrael.i.chriſti miſericordia liberant:q̄ ſcilꝫ

ipſos ꝑ dānationē nō ꝑcutit:ſed pane doctrine G
et gratie eos reficit/⁊ liberos abire ꝑmittit. Tali
igit pctōr ſic excecato/et in medio hoſtiū ꝓſtitu-
to/dicat illud Hiere. Leua oculos in directū:et Hiere.3.a
vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. ¶ Vel dic ꝙ rex iſrael Aliter
.i.bonus ꝓlatus:nō ſolū debet paſcere ſuos/ſed
etiā alienos:nec ſolū debet benefacere bonis et
amicis:immo etiā inimicis extraneis ⁊ remotis
¶ Vel dic ꝙ nobiles ꝓncipes nunꝗ debēt ꝑcu- Aliter
tere illos quos a caſu et fortuna vident in ſuis
manibus cecidiſſe:ſed potius ipſos paſcere/hoc
eſt dimittere:ſi eos ɔtingit ad ipm ꝑ dei ꝓuiden
tiā aduenire. ¶ Hic habes ꝙ obſidente Bene Eodē ca. f
dab rege ſyrie ciuitatē ſamarie/facta eſt ibi tan-
ta fames/ꝙ mulieres paruulos ſuos comede-
bāt. Unde factū eſt/ꝙ due mulieres ɔuenerunt
inter ſe de filijs comedēdis:Da mihi inquit vna
filium tuum vt comedamus hodie/⁊ filium meū
cras. Cum igit ambe matres vnū de filijs come
diſſent:altera die cum reliqua dare filiū ſuuꝫ de-
beret/noluit:ſed filiū ſuum abſcōdit. Quo audi
to ioram rex iſrael/ꝗꝗ iniquꝰ/veſtimēta ſua ſci-
dit:⁊ contra beliſeū inſurgere voluit:⁊ ipm oc-
cidi mandauit. In craſtino tamen dei nutu tan
ta abundātia in vrbe facta eſt/ꝙ duo modij fari
ne ſtatere vno ꝑ illū in porta ſamarie venderent
et ſic puer ille bona hora fuit reſeruatus:quē ſe-
quens abundantia de matrū impiaꝝ dentibus
liberauit. ¶ Dic ꝙ iſta ſamarie ciuitas/que in- Moralitas
terpretatur cuſtos dñi/ſignificat eccleſiam:ꝗꝗ
ſcꝫ rex ſyrie qui interpretat excelſus.i.diabolus: H
qui cum ꝑ ſuꝑbiam eſt excelſus/cum exercitu vi
tioꝝ ⁊ demonū ſemꝑ pugnat. In iſta eſt igit ho
die tanta fames auaricie/ꝙ etiam matres.i.ꝓla-
ti eccleſiaſtici/q̄ deberent eſſe magis miſericor-
des ꝗ matres:ꝓprios filios.i.ꝓprios ſubditos
rapinis ⁊ exactiōibus comedūt ⁊ ɔſumūt. Quo
audito ipſi reges ſeculares ꝗꝗ mali/indignant
⁊ admirāt:⁊ veſtimēta ſua ſcindūt.i.eccleſiaſtico
rum crimina deteſtant:dicētes illud Treñ. Nun Treñ.2.e
qd comedūt matres filios ſuos ad menſurā pal
me? Iſti igit mali reges.i. ſeculares:videntes ta
liū matrum.i.eccleſiaſticoꝝ prelatoꝝ impietatē:
ſolent contra beliſeū.i.contra prelatos propter
ipſos bonos ſubditos inſurgere:et famem auari
cie que in vrbe eccleſie viget/nitunt in ipſis pu-
nire. Dicūt eñ:ſi matres ⁊ prelati eoꝝ comedūt
quare et nos nō habebimꝰ partem noſtram ⁊c.
¶ Vl dic ſi vis/ꝙ iſte due matres ſignificāt ma Aliter
los iudices/officiales et ꝓcuratores:qui ſcꝫ de
comedendis ſubditis ſuis depredādis et depau
perādis inter ſe paciſcunt:et in hoc ɔtra pauꝑe
res filios impie federant. Comedamꝰ filiū tuum
(inquiunt) hodie:et filiū meū comedamꝰ cras. Vñ
de malo federe iſtoꝝ aduocatoꝝ/ballinoꝝ ⁊ ꝓcu
ratoꝝ/quo.ſ.vnꝰ alteꝝ ad comedēdū alteꝝ adiu
uat:hoc eſt ad proꝑos filios.i.ad vicinos et ſub
ditos impugnandū/dicit:Ibi ɔgregati ſunt mil Iſa.34.d
ui/alter ad alteꝝ. ¶ Vel poſſemus dicere/ꝙ iſte Aliter
impie due matres/ſignificāt malū ꝓncipē et ma
lum prelatū:q̄ ſcꝫ inter ſe qñq; ɔfederāt/ad ſubꝫ

B ditos alter alteri⁹ deꝑdādos. Et breuiter hoc ē
veꝝ/ꝙ mali ſupiores ſe ſolēt inuicē adiuuare/vt
Aliter poſſint ꝑprios ſubditos rapiēdo grauare. ¶ Uel
ſi vis dic de falſis ſocijs et amicis: q̄ ſcʒ dato ꝙ
inter ſe ſocietatē faciāt: libēter tñ alios ad comedēdū
filiū ſuū.i. ad ꝯſulēdū patronū ſuū aſſociāt.
vbi ṽo ꝑ rata debēt cōuiuiū facere alijs/vel aliquid
ex ſuo expēdere: ſtatim videbis eos ſe abſcōdere/
et ſocietatis fidē nō ſeruare. Verſus: Sceuola
tu comedis apud oēs/nullus apud te. Aut
Aliter repēde vicē/aut deſine velle vocari. ¶ Uel allega
quō puidētia occulta vnū occidit/ ⁊ aliū cuſtodit:
et quō deus ordinat quādoqꝫ aliquē non
inueniri/vt ſibi a periculo poſſit parci: ⁊ hoc qſi
remediū videt i ꝑpinquos parari. Uidebat eñ
deꝰ ꝙ opulētia in vrbe die craſtino debebat eſſe
et voluit tūc abſcōdi/ne ab ipſis matrib⁹ vorarent.
Et ideo puerbiū eſt: Bñ cuſtodit quē deus
cuſtodiendū decreuerit. Sicut etiā de qbuſdaʒ
ſceleratis audiui: ꝙ cū patribꝰ ſuis ad patibuluʒ
adiudicati eſſent: factū eſt ꝙ in q̄driga i qua ad
ſuppliciū vehebant/oēs contineri nequibāt: vñ
vnus eorū repoſitus eſt in carcerē/vt in craſtinū
duceret. Cuʒ ergo aliq̄ amicorū cucurriſſent
ad regē/et appoitarēt relaxationē olim: iam alij
inuenti ſunt ſuſpenſi. Ille autē q̄ in q̄driga cōtineri
neq̄erat/exiuit liberat⁹. Diuina eñ iudicia
multis modis circa hoiem operant: et ad illos
ſaluādos/alios ṽo liberādos multiplicat variant.
Deute.32.f. Vñ dicit: Ego occidā/⁊ ego viuere faciam.
D ¶ Capitulum ſextum Textus: Dixit
autē Deliſeus: Audite verbū domini:
hec dicit domin⁹: In tēpoře hoc.
Moralitatum Capitulum VIII

Syri obſidētes ciuitatē ſamarie/ nocte
a dño territi ſunt/tumultū et ſonitū audiētes:
ac ꝑ hoc timuerūt taliter/ꝙ relicentis
tētorijs et cūcto ſupellectili/receſſerūt. Igitur
cū viri leproſi ex iſrael ad ſyrorū exercitū cōfugerēt:
ꝑ eo ꝙ ꝑpter famis inopiā i ſamaria remanere
nequirēt: factū eſt in caſtris ſyrie neminē
inuenerūt: ſed aurū ⁊ argentū inde tollentes
fugā ſyroꝝ in ciuitate nūciarēt: filijs iſrl̄ cuncta
diripiētib⁹ ⁊ i ciuitatē deportantib⁹: abūdantia
tāta ibi facta eſt/ꝙ duos modios hordei ꝑ vno
ſtatere argenti habebāt/qui pri⁹ ꝑprios filios
Moralitas mādūcabāt. ¶ Sic ṽo moraliter loquēdo/ qñqꝫ
cōtingit ꝙ viri leproſi.i. paupes religioſi: qui
leproſi.i. viles et abominabiles ab hoib⁹ ſecu-
Eſa.53.b. larib⁹ reputant: ſicut dicit de chriſto: Reputauim⁹
eū leproſum et ꝑcuſſum a deo ⁊ humiliatū
vadūt ad caſtra ſyrorū q̄ erāt gētiles.i. ad ſcientias
philoſophicas: in quib⁹ ſcʒ caſtris.i.i qb⁹
philoſophoꝝ gētiliū libris ⁊ ſciētijs: poſt ipſoꝝ
fugā/receſſū et mortē: iſti aurū ſapiētie ⁊ argentū
eloquētie inuenerūt. Quod recipiētes ꝑ humilitatē
abſcōderūt: nec ipſaʒ ꝑpalādo inanē gloriā
inde querūt: ⁊ tandē opulētiā ſciētiaꝝ quā in
iſtis caſtris inuenerūt/in vrbe eccle famelica ꝑdicādo
nūciāt: oēm famē ignorātie inde fugāt.
Iſti eñ q̄tuor fuiſſe dicunt: in ꝗbꝫ q̄tuor ṽtutibus

bus cardinalib⁹ inſigniti/⁊ q̄tuor euāgelioꝝ doctrinis
ibuti/ꝑ q̄tuor mūdi ptes ꝑdicare noſcūtur.
Vñ dicit: Inuētus eſt vir paup in ea: ⁊ liberauit
eā ſapiētia ſua. ¶ Hic ſcribit de illo principe/
q̄ dicēti heliſeo i craſtino ſummā fertilitatē
in ſamaria futurā: vbi tñ ꝑ fame matres filios
comedebāt/credere noluit: et q̄ſi deridendo cepit
dicere: et ſi dñs cataractas celi aperiret/impoſſibile
eſt quod tu dicis. Heliſeus autē ironice
reſpondēs ait: Uidebis inq̄t/ et nō comedes ex
eo. Quod factū eſt: qꝛ in craſtino fugiētib⁹ ſyris
q̄ ciuitatē obſederāt/ꝑpter victualia ab eis derelicta
opulētia nata eſt. Ille ṽo pinceps q̄ i porta
ciuitatis a rege fuerat conſtitut⁹: fuit a turba
ppli cōculcat⁹: ⁊ ſub pedib⁹ iterfec/⁹. ¶ Pōt aliter
legari/ꝙ fatuū eſt diuinis verbis contradicere:
ſed potius neceſſe eſt ipſa cū reuerentia credere/⁊
in euentu certifice cōfidere et ſperare.

Eccs.9.d.
Eodē ca.b

Moralitas

¶ Capitulū octauū Text⁹: Deliſeus
ait locutus ē ad mulierē cui⁹ viuere
fecerat filiū. Moralitatū Ca. IX

Hic habes ꝙ mulier illa ſunamitis/cuius
heliſeus filiū dederat ⁊ mortuū ſuſcitauerat:
poſtꝙ multis annis peregrinata
fuiſſet/ad terraʒ iſrael rediȷt: cui rex iſrael oīa
q̄ prius ſua fuerāt/reſtitui mādauit. ¶ Sic vere Moralitas
aīa cui⁹ filiū/id eſt cui⁹ animū heliſeus.i. deus ꝑ
creationē dat/et ꝑ baptiſmū reſuſcitat/ et poſtꝙ
diu eſt peregrinata ꝑ mundū in hac vita: peragrat
in iſrael/id eſt in paradiſū finaliter reuertit:
vbi rex iſrl̄ de⁹ pater hereditatē ſuā/ ſcʒ gloriā D
paradiſi ſibi reſtituit atqꝫ donat. Pſal. Tu Ps.15.b
es qui reſtitues hereditatē meā mihi ⁊c. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ mulier iſta poſt baptiſmuʒ qñqꝫ peccādo
a deo peregrinat; tandē tñ ꝑ penitentiā reuertit
et tūc ad poſſeſſiones virtutū quas antea habuerat/
reſtauratur. Penitētia eñ poſt luctū facit
gaudere: et oīa q̄ noſtra fuerāt/ſcʒ ṽtutes ⁊ gratias
q̄s hō habuerat ante pctm̄/facit rehabere
cui tñ nouatianus heretic⁹ credidit cōtrariū: vt
patet in hiſtoria tripertita. ¶ Hic habes ꝙ be- Eodē ca.c.
nadab rex ſyrie: q̄ prius in ꝓſpitate poſit⁹/ heliſeū
capi ⁊ occidi mādauerat: nūc ṽo in infirmitate
cōſtitutus/ipſm honorari/ et vtrū moritur⁹
eſſet mādat. ¶ In quo nota/ꝙ multi ſunt q̄ i ꝓ- Moralitas
ſperitate poſiti/ſanctos viros et religioſos contemnūt:
in infirmitate ṽo et tribulatiōib⁹ conſtituti/
et eos humiliter ⁊ reuerēter ad eoꝝ orōnes
requirūt. ¶ Iſtud etiā dic de q̄buſdā: q̄ quādo Aliter
ſunt ſani/de heliſeo.i. de medico parū curāt: cū
ṽo infirmi ſunt/ipſm cū munerib⁹ honorant et
viſitant. Vñ Ecci: Honora medicū ꝑpter neceſ- Ecci.38.a.
ſitatē. ¶ Hic habes ꝙ azahel dato ꝙ audiuiſ- Eodē ca.d.
ſet ab Heliſeo/ꝙ cū dñs ſu⁹ Benadab rex ſyrie
erat i infirmitate ſua moritur⁹: ad ipſm tñ rediēs
dixit ei ꝙ poti⁹ eſſet ſanādus: cui⁹ cōtrariū factū
eſt: qꝛ ipſemet azahel ſtragulū ſup faciē eꝰ poſuit/
et aquā infudit: et hoc eſt ſm Joſephuʒ/ꝙ
in lecto laqueo ipſum ſtrangulauit. Qui ſuffocatus
obijt: et ipſe Azabel loco eius regnauit.
¶ Iſte Azabel ſignificat adulatores: quia iſti Moralitas

E dato ꝙ ſciāt dn̄os ſuos infirmos pctōres ⁊ mor
ti eterne ꝓpinquos: ipſi tn̄ ꝑdicāt eos ſanādos/
⁊ tāꝙ iuſtos finalr̄ eſſe ſaluādos. Vn̄ iſti aquaꝫ
dulciū ꝟboꝝ ſemꝑ infundūt: ⁊ ſic laqueis ꝟbo-
rū etiā ipſos irretiūt: et ita dū eos i malis iuſtifi
Eſa.3.c. cāt/ mortē ſpūalē ſibi attribuūt. Vn̄ Eſa. Ppſe
me⁹ q̄ te btm̄ dicūt/ ipſi te decipiūt. Iſtiua ergo
bieuit ē vex: ꝙ cū q̄re adulator dn̄m ſuū regē ſcꝫ
ꝑlatū vel ꝑncipē ſuis adulationib⁹ interficit decī
piēdo: ad hoc ſolū eſt vt i curia ei⁹ regimen et di
gnitatē ⁊ officiū retinere poſſit: qꝛ etiā hodie vi-
dem⁹/ ꝙ adulatores q̄ dn̄os ſuos mētiēdo ⁊ fal-
ſe iuſtificādo/ et ꝟba placētia loq̄ndo ſuffocāt: ⁊
ad hec oīa ipos attrahūt et inclināt: et loco eo-
rūt vt cōiter imperāt atq̄ regnāt: ſcꝫ tales
ꝑ alijs diligunt: et a magiſtris ſuis i altis digni
tatib⁹ collocant: et etiā quod ampli⁹ eſt/ qꝛ q̄nq̄
poti⁹ ꝙ ipſi magiſtri ſui imparare noſcunt. Unde
3.Reg.16.c. de illis pōt exponi illud: Irruēs zambri occidit
hela/ et regnauit ꝓ eo: occidit dico adulādo: et
regnauit ꝓ eo/ domū et hoſpitiū gubernādo/ et
dignitatē ab eo obtinendo.

¶ Capitulum nonū text⁹: Heliſe⁹ aūt prophetes vocauit vnū de filijs prophetarū. Moralitatum Capi. X

N Ic.ix.ca. i fine habes: ꝙ cū iehu fuiſſet
inunct⁹ i regē/ et iorā et ochoziā reges
iſrl̄ ⁊ iuda occidiſſet: factū eſt ꝙ Jeza
bel mater iorā videns iehu ad palatiū venientē:
ſuos oculos ſtibio iniunxit/ et parata ⁊ ornata ie
F hu audacter alloquēs/ de hoc ꝙ filiū ſuū occide
rat increpauit. Qui ſtatim de palatio ipſaꝫ ꝑci
pitari fecit ⁊ iuſſit: int inctoq̄ ſanguine ei⁹ parie
te/ equoꝝ vngul' cōculcāda: tādē a canib⁹ come-
3.Reg.21.f ſta eſt: et iuxta verbū helie/ i loco vbi iezabel fe-
et.4.Re.9.g cit occidere naboth/ carnes ei⁹ canina rabies de
Moralitas uorauit. ¶ Si vis allega/ ꝙ i quo q̄s peccat i il
lo punit. Iſta eīn ibidē naboth iniuſte occidi fe
cerat/ ita ꝙ canes ſanguinē ei⁹ linxerūt: iō occi-
ſa ibi eſt: ⁊ canes ipſaꝫ penit⁹ ꝑter caluariā vora
Aliter uerūt. ¶ Vel dic ꝙ illę mulieres q̄ ſe ſuꝑbe or-
nāt: et vt placeāt hoīb⁹/ ſtibio facies ſuas ſophi
ſticāt: ex hoc q̄nq̄ diſplicēt: ⁊ nihilominus ca-
Hiere.4.b. nes inferni ipſas finaliter deuorāt. Vn̄: Cū pun
xeris ſtibio oclos tuos/ fruſtra cōponeris: cōtē-
pſerūt te amatores tui: alaꝫ tuā q̄rēt. ¶ Vel dic
ꝙ illud vngētū ſophiſticū hypocriſim ſignificat
q̄ inunctis hypocritis vt regi iſrl̄. i. ꝑlatis ⁊ ſupi
orib⁹ placeāt/ q̄nq̄ cōtingit cōtrariū: qꝛ ſcꝫ ꝓpt̄ hu
iuſmōi fictiōe/ nō ſolū nō honorant/ ſed de pala-
tio. i. de dignitate vl' officio/ domo/ curia vel ho
ſpitio ꝑcipitant: ⁊ canib⁹. i. officialib⁹ ⁊ balliuis
exponunt. Sene. Nihil quod ſimulatū ē ⁊ fictū
pōt eſſe diuturnū. ¶ Vel dic ꝙ rex iſrl̄ ē chriſt⁹
q̄ tales deſtruit ⁊ deponit: et canib⁹ infernalib⁹
exponit: ¶ Vel ſi vis allegorice/ dic ꝙ Jezabel
ſignificat impiā ſynagogā/ q̄ ſcꝫ ſanguinē ꝓphe
tarū et ſanctoꝝ fuderit: ⁊ multotiēs cū idolis for
nicata fuerit: et ſtibio/ id eſt exterioris legis ſo-
phiſticamēto/ et ſuꝑficiali intellectu circa men-
tis oculos picta erat. Hāc igit̄ Jehu ꝑnceps. i.
chriſtus depoſuit: et de palatio tēpli ⁊ legal' fa- E
ſtigij ꝑ principes gentiū detraxit: et canibus/ id
eſt iudei tyrānis vndiq̄ diſperſam ⁊ captiuā ex
poſuit et cōceſſit. Unde ⁊ de Jezabel dicit dn̄s: Apoc.2.f.
Mittā eā in lectū: et qui mechant ⁊c.

¶ Capitulum decimū Textus: Erāt autē Achab ſeptuaginta filij. Moralitatum Capitulum XI

N Ic ca. x. dicit/ ꝙ poſtꝙ iehu duos im-
pios regēs iſrael et iuda/ iorā ⁊ ocho-
ziā occidit: filios iorā ſeptuaginta de-
capitauit/ et capita deferri mādauit: necnon fra-
tres ahaſie quadraginta duos/ qui ad viſitandū
filios regis in ſamariā deſcēderāt/ interfecit: to-
tāq̄ domū Achab/ optimateſq̄ ⁊ principes/ no
tos et amicos/ ꝓphetas et ſacerdotes deſtruxit.
Voluit igitur ꝓphetas Baal occidere/ idoluꝫ
et cultum ipſius extirpare. Iſte igit̄ ſe fingens
velle colere Baal/ ſacrificiū fieri ordinauit. ⁊ ſic
ſub colore ſacrificij ſacerdotes et ꝓphetas ipſi-
us congregauit. Audientes igit̄ regem velle ſa-
crificare idolo ſuo: cōtinuo cōgregati ſunt: et a
rege munera et dona ſperauerunt: quinimo
et veſtes cuilibet ipſorū/ vt magis allicerentur ⁊
dari mandauit: et ne q̄s forte de ſeruis dn̄i eſſet
cū ſeruis Baal diſtricti⁹ imperauit. Dū igitur
circa ſacrificiū occupati cūcti in vna domo ſte
tiſſent ad hoc ordinatā: a militibus fores clau-
dunt/ oēs gladio perimunt/ ſtatuaq̄ Baal de-
ſtrunt/ et in templo eius latrine cōſtituunt: et ſic
cult⁹ baal de iſrael extirpat. ¶ Iſta poſſunt al- Moralitas
legari/ ꝙ mali vnde ſperant premiū/ q̄nq̄ acqui H
runt ſuppliciū: et ꝙ extrema gaudij luctus occu Prouer.14.b
pat. Unde ſi vis dic myſtice/ ꝙ Jehu ſignificat
deuꝫ: baal vero ſignificat diabolū: qꝛ ſcꝫ reuera
Jehu rex iſrael ſcꝫ deus: videt nūc ꝑ tēpore hu-
ius vite ſeruos Baal/ id eſt pctōres ſeruos dia-
boli diligere/ inquantū ſolet eos ad templuꝫ ec-
cleſiaſticarū dignitatū et beneficiorū aliquādo
vehere et ꝓmouere: et veſtes/ id eſt bona tempo
ralia ipſis dare: ſed procul dubio totū illud inſidi-
oſe facit: qꝛ ſcꝫ oēs iſtos ad victimā eterne mor-
tis cuſtodit: quod patebit: qꝛ finalr̄ milites ſu-
os. i. angelos mittet: ⁊ ſeruos dei a ſeruis baal/
id eſt bonos a mal' ſeiūget ⁊ ſeꝑabit: ⁊ ipos ma-
los deſtruet: tēplū etiā baal. i. mundū: ſtatuā ei⁹
id eſt corp⁹ reproboꝝ: cultū ei⁹. i. executionē vi-
tiorū diſſipabit totaliter et ſubuertet. Vn̄ Eſa.
Precipitabit dn̄s mortem in ſempiternuꝫ. Et Eſa.25.c.
Mat. Mittet filius hoīs angelos ſuos: ⁊ colli Mat.13.f.
gēt de regno ei⁹ ſcādala: ⁊ ſeꝑabūt malos de me
dio iuſtoꝝ: ⁊ mittēt eos i caminū ignis. ¶ Vel Aliter
dic/ ꝙ Jehu eſt bon⁹ ꝑlatus/ vel caut⁹ iudex: qui
q̄nq̄ ſolet ſe malū diſſimulare: vt ſic poſſet ma
los meli⁹ colligere: Exemplo Cōſtātini: de quo
legitur in hiſtoria tripertita lib. i. capi. vij. ꝙ vo
lens probare qui eſſent in domo ſua viri chriſti
ani: ſe velle gentilica plus ꝙ chriſtianos dilige-
re ſimulauit: quia munera et dona Chriſtuꝫ vel
idola adorantibus ꝓmiſit: et ſic veros a falſis
chriſtianis cognoſcēs/ bonos et ſtabiles bono

B ranit: ehos vo fallaces vilipendit. ¶ Uel dic ꝙ
Aliter iehu eſt bonus ꝓlatus: q̄ ſcȝ cultū baal. i. cultū
vitioꝝ et hereſim debet de regno ꝛ collegio ſuo
eradicare: ꝓphetas etiā baal/ id ē malos et am-
bitioſos clericos/ maxime hereticos: et ſeruos
baal. i. malos inferiores iudices debet deſtrue-
re et punire/ et eos caute inueſtigare: ꝛ ne tñ bo
nos cū malis inuoluat/ debet ipſos ab inimicis
ſegregare. Unde inq̄t ne q̄s forte nobiſcū ſit de
ſeruis dn̄i/ ſed vt ſint ſoli ſerui baal: et ſic filij iſ-
rael/ id eſt viri iuſti de tēplo baal debēt latrinas
facere/ inq̄tū mundi ſtatus ꝛ diuitias ꝛ eminēti
Phil. 3. b. as debēt cū apl'o ſtercora reputare. ¶ Uel dici
Aliter ꝙ Jehu eſt diabolus. Baal q̄ interpretat deuo
ratoꝛ/ ſignificat tria peccā: ſcȝ Superbiā/ q̄ deuo
rat honores ambiēdo. Auariciā/ q̄ deuorat diui
tias. Gulā ſeu luxuriā/ q̄ deuorat delicias. Di-
co igit ꝙ Jehu/ id eſt diabolus/ ꝓ tp̄e huius vi
te ſe eē amicū ſeruoꝝ baal olim peccātoꝝ ſimulat
ipſoſq; inſidioſe ad cultū illius Baal. i. ad elati
onē ſuperbie/ auaricie/ luxurie ꝛ gule ſollicitat: fi
naliter vero vbi nō cauēt/ ipſos ſpūaliter et eter
naliter percutit et occidit: et ſic gladiū eoꝝ ver
tit in luctū: et ſe eſſe inimicū oſtēdit. Bene igit
Eccl. 12. b. dicit: Nō credas inimico tuo in eternū. ¶ Hic
Eodē ca. f habes ꝙ Jehu qui oīa mādata dei contra do
mū Achab impleuerat: et cultū Baal ꝛ eius ꝓ-
phetas deſtruxerat/ multoſq; alios occiderat: a
vitulis tamē aureis adorādis nō abſtinuit: pro-
pter quod multa mala a rege ſyrie paſſus fuit.
Sic vere ſepe fit ꝙ prelat' diligēter ſe habet in
B his q̄ pertinēt ad iuſticiā ꝛ fidem: vtpote q̄ ma
los punit: hereſim et idolatriā euertit: Uerūta-
mē vitulos. i. florenos aureos adorat ꝛ diligit:
et ſic q̄ alīs bon' erat/ ꝑ auariciā perit. Propter
quod rex ſyrie/ id eſt diabol': ꝑ ſe ꝛ tyrānos ſu-
os/ ſibi et regno ſuo ſcȝ eccl'ie plura mala facit.
Aliter ¶ Uel dic generaliter cōtra quēcūq; auax alīs
Amos 9. a. bonū. Unde: Auaricia in capite oīm ꝛc.

¶ Capitulū vndecimū text': Athalia vero mater ochozie/ vidēs mortuū filiū ſuū. Moralitatū Capi. XII

Athalia mater ochozie/ vidēs filiū ſu
um mortuū/ ꝛ fratres ipſius a iehu re-
ge iſrael interfectos: occidit omne ſe-
mē regiū/ vt ipſa ſola regnaret in Hieruſalem.
Tūc tamē cū filij regis actualiter ab athalia ne-
carent: ioſaba regis ſoroꝛ filiū regis paruū ꝛ nu
tricē eius de triclinio furata eſt/ ꝛ abſcōdit eos
eratq; in tēplo dn̄i clā ſex annis. Cū igit nullus
ſupſtes de filijs regis crederet: Joiada ſumm'
ſacerdos/ vocatis cēturionibus ꝛ militib': par-
uulū regni heredē quē clā in templo nutrierat/
oſtendit eis: ꝛ ſecrete fedus inter eos ꝛ regē pepi
git: et occiſa impia athalia/ ipm̄ i regis ſolio cō
ſtituit. Qui ſtatim ꝑ lōga tp̄a iuſte vixit: pecuni-
aſq; de populo cōgregauit: ꝛ ſartatecta templi
induſtria reparauit. Quē tandem ſerui ſui occide
runt: qui etiā mortem condignā poſtea ſuſtinue
2. para. 24. e. runt: ſicut patet. ij. Paralipo. ¶ Iſta exponun
Allegoria tur a multis: ꝛ primo allegorice. Per athaliā q̄
interpretat dn̄is tp̄alis/ intelligit ſynagoga: que C
ſcȝ tēporaliter nō ꝑpetuo erat i ſuis cerimonijs
duratura: et q̄ etiā tēporaliter vſq; ad chriſti ad
uentū/ erat in terra iſrl' regnatura. Joas rex par D
uulus. i. humilis/ eſt chriſt'. Joiada ſacerdos/
q̄ interpretat memoria dn̄i vl' dilect' dn̄i/ eſt pre
dicatoꝝ cet'. Joſaba q̄ interpretat i quo eſt in
cenſum dn̄i/ gentilitatem ſignificat: in qua ſcȝ
cenſum dn̄i/ id eſt fides ꝛ oratio nunc ꝑſeuerat.
Igit iſta eſt veritas/ ꝙ athalia. i. impia ſynago
ga ſemē regiū/ id eſt chriſti fidē de q̄ dictū ē: In Gen. 22. d.
ſemine tuo benedicent oēs tribus terre: omeſq;
ipſi' ſectatores voluit occidere et delere. et etiā
ipm̄ Joas/ chriſtū ſcȝ cū ſuis ſeq̄cibus. i. apl'is ꝛ
martyribus/ vt ſola regnaret: ꝛ ne regnū perde
ret/ occidere tētauit: dicens ſcȝ in caipha: Expe Joan. 11. f.
dit vt vnus hō moriat ꝓ ppl'o: ne veniāt roma-
ni/ et tollant noſtrū locū et gentē. Sed ꝓ eiuſdu-
bio Joſaba/ id eſt humilis gētilitas: iſtū et nu-
tricē eius ſcȝ deuotionē et fidē/ credēdo rapuit:
et ꝑ humilitatē abſcōdēs/ in tēplo cordis poſuit
vbi ſcȝ Joiada/ id eſt predicatoꝝ turba/ ipm̄ pre
dicādo nutriuit: ꝛ corp' eius myſticū/ ſcȝ fideliū
cōgeriē/ vſq; ad virtutū ꝑfectionē deduxit. Un
Exo. Accipe puerū et nutri eū. Ipſumq; regē ſo Exo. 2. a.
per ſoliū eccleſie conſtituit: et regnum in manu
eius tradidit: inquantū conuerſis populis ipm̄
regem et dominū credi fecit: ꝛ inquantū ipſum
in iudicio regnaturū mōſtrauit. Quod ſcȝ nunc
vidēs Athalia/ id eſt ſynagoga/ triſtat: que etiā
ꝑ milites ſcȝ romanos confodit ꝛ turbat: tem D
plū vero eccleſie ab iſto rege Joas. i. a chriſto ꝛ
fideliū ppl'o: cū miniſterio ioiade/ id eſt cū ꝑdi-
catoꝝ auxilio reparat: et nūc ꝑ dei gratiā ſyna-
goga perdita/ ipſe ioas chriſt' in tēplo eccleſie/ ꝛ
in ſpūal' regni ſolio ꝓſperat. ¶ Uel dic ꝙ atha Aliter
lia timens perdere regnū/ ſignificat herodē: qui
ſemen regium/ id eſt pueros iſrael occidit: inter
quos ioas. i. chriſtū occidere credidit: quod nō
fecit: quia ſcȝ ad monitū ſororis regis/ id eſt ad
inſtinctū archangeli gabrielis: ioiada ſacerdos.
id eſt ioſeph nutricē: et puerū/ id eſt mariā et ie-
ſum tulit: et eū vſq; ad tēpus in egyptū abſcon-
dit: qui tandē ſe in iſrael regnās. i. publice ꝑdi-
cās oſtēdit: et ſe etiā regē iſrael nō negauit. Un
dicit: Tu dicis: q̄ rex ſū ego ꝛc. Poſt ipſa atha Joan. 18. g.
lia/ id eſt ipſe herodes mortu' fuit: quē tamē ſer-
ui ſui/ id eſt iudei finaliter occiderunt: de quo tñ
penā cito poſt perſoluerūt/ qñ ꝑ romanos Titū
et veſpaſianū tā mortē ꝙ exiliū ꝓpter necem ſui
domini pertulerūt. Unde: Nūquid pax erit ȝā- 4. Regū. 9. g.
bri/ qui interfecit dn̄m ſuū? ¶ Uel dic allegori- Allegoria
ce ꝙ ioas/ id eſt chriſt' quem occidiſſe credit ſy-
nagoga/ nūc in tēplo paradiſi cuſtodit: Finali-
ter tñ in die iudicij ſuꝑ ſolio iudicās ꝯtra eā ac-
cinget. ¶ Uel dic moraliter: ꝙ athalia q̄ inter- Moralitas
pretat inclinatio domini/ ſignificat mūdi ꝓſpe-
ritatē/ vel diabolū/ vel mētis iniquitatē: que vel
q̄ facit dominū fugere: et declinare ſemē regiū.
id eſt bonū ꝓpoſitū vel virtutū exercitum: ſolet
in hieruſalē/ id eſt in cōſciētia enecare: ꝛ ibi ſtu-

E minū. Quod etiā ad quoſcūq; pōt referri ho-
mines religioſos: qui ſcilʒ vocati a deo/ꝛ pallio
regularis habit⁹ induti/ſūmā gl̄iam debēt re
putare: parētes carnales dimittere/boues ꝑſe-
carnalitatis ꝑ penitētiā mactare: aratꝝ.i.animū
igne charitatis cōburere: ꝛ ſic ſeq̄ dn̄m/ꝛ in reli
Mat.19.d gione ꝑpetuo miniſtrare. Ūn̄ dicit: Reliquim⁹
oīa ꝛ ſecuti ſumus te ꝛc.

¶ Capitm̄ viceſimū Textus: Porro benadab rex ſyrie cōgregauit oēm̄ exercitū ſuū. Moralitatū Capitu. XVII

Hic habet̄ ꝙ benedab rex ſyrie ꝑ pue-
ros ꝑncipū/nō ꝑ ꝑncipes fuit ſuperat⁹
q̄nimmo in illo ꝑlio nullus ꝑncipū eſt
inuentus. In ſequēti etiā anno ꝯſiliū benadab
fecit.ſ.ꝙ reges ab exercitu tolleret/et ꝙ loco eo
rum ꝑncipes poneret/ꝛ bellatoꝝ numeꝝ inſtau
Moralitas raret. ¶ Iſta ꝑnt allegari/ꝙ q̄n magni viri/re-
ges ꝛ ꝑncipes ꝛ dn̄i ad ꝑlia nō ſunt apti: ꝛ ꝙ ma
gis q̄nq; nocēt q̄ ꝓficiūt/q̄n in exercitū ſunt im-
mixti: Forte igit̄ vtile eſſet ꝙ nullꝰ talū ad exer
citū veniret: ſed ꝑ pueros ꝑncipū.i.ꝑ inferiores
militiā ꝑliū fieret: qꝛ ſcʒ vt cōiter īferiores ꝛ pau
peres milites/ſunt maioribꝰ ꝛ ditioribꝰ fortiores
ꝛ ad ꝑlioꝝ opa ꝓmptiores. Tales em̄ reges et
magnates qꝛ ꝑ ceteris ſunt delicijs dediti: ꝑbe-
Gen.49.c. bit delicias regibꝰ: ideo ꝑ ceteris ſunt inertes et
Ps.149.b facilius ꝑnt vinci. Ps. Ad alligādos reges eo-
rum in cōpedibꝰ ꝛc. Que etiā de ꝑlio ſpūali poſ
F ſunt intelligi: vbi plus ꝓficiūt paupes q̄ diui-
tes/ꝛ magis infimi q̄ ſummi/ꝛ magis ſubditi
Eodē ca. e q̄ ꝑlati. ¶ Syri victi in mōtibꝰ a filijs iſrl̄ dixe
runt: ꝙ dij montiū dij eoꝝ erant: ꝛ qꝛ ideo ꝑlia-
uerāt: quapropter in anno ſequēti pugnare con
tra filios iſrl̄ in valle decreuerunt: ꝛ ſic ipſos ſu
ꝑare dijs eoꝝ in valle nihil valētibus/ſperaue-
Moralitas. rūt. ¶ Sic vero ſyri q̄ interꝑtant̄ ſublimes.i.de-
mones q̄ ſublimia plus debito q̄ſierunt: an̄ oīa
nitunt̄ pugnare contra filios iſrl̄.i.contra fide-
les: in montibꝰ.i.in negocijs ꝛ rebus ſpūalibus
ſcʒ monēdo eos ad ſupbiā/ꝛ ad errorem in fidei
articulis/ꝛ in alijs ſacramētalibus: vbi ꝑ certo
ſi vinci eos ꝯtingat/ſtatim nitunt̄ in valle pu-
gnare.i.de peccatis inferioribꝰ/q̄ ſcʒ tangūt cor
ꝑalia ꝛ terrena: ſicut eſt luxuria ꝛ auaricia tenta-
re: ꝛ ſic ſperant contra bonos facilius ꝑualere.
Iſta eſt em̄ cautela demonū/ꝙ ſi in vno ꝑlio tē
tatiōe vincunt̄: ſtatim ad tentādū de alio ſe ꝯuer
Aliter tāt: ꝛ ſupare in alio conant̄. ¶ Uel dic ꝙ bena
dab in ꝑmo ꝑlio vict⁹/non ꝓpter hoc deſtitit/
Aliter ſed ad ſequētis anni ſpaciū ſperat vincere ¶ Al
legā ꝙ dato ꝙ aliq̄s ꝑnceps ſemel vel pluries vi
ctus fuerit/non ꝓpter hoc debet ceſſare: ſed toti
ens bellū inſtaurare/ꝙ finalr̄ valeat ſuperare: ſi
cut ad lr̄am romani antiq̄tus faciebāt: quia da-
to ꝙ ab eodē pluries victi eſſent/non ꝓpter hoc
frangebant̄: ſed iteꝝ atq; iteꝝ ꝑlia inſtaurantes
finaliter triūphabant. Unde dauid ioab ꝑncipi
exercitus ſui/audita morte Urie/ſcripſiſſe legit̄
2.Reg.11.d Non te frangat iſta res: varius eſt em̄ euentus
belli/ꝛ nunc hunc/nūc illum conſumit gladius.

¶ Hic habem⁹ ꝙ rex iſrael de clemētia reꝑhē- G
ditur. Nam cum benadab regem ſyrie cepiſſet Eodē ca. f
in bello/ꝛ dato ꝙ eſſet neq̄ſſim⁹/ipm̄ nō tn̄ occi-
diſſet/ſed ſub certo federe dimiſit: reꝑhēſus eſt
a ꝓpheta parabolice ſub figura: Captiuus inq̄t
dat⁹ eſt mihi in cuſtodiā ſub pacto: ꝙ ſi lapſus
fugeret/anima mea ꝑ anima eius eſſet. Quo fu
giēte anima mea petit̄: vt loco captiui ꝑditi ſer-
uituti ꝛ periculo exponat̄. Quod cū rex iuſtum
fore diceret: mox ꝓpheta dimiſſionē benadab/
quē deus ſibi puniendū tradiderat/in caput ei⁹
retorſit: animā eius loco anime alterius future
pene obnoxiā ſibi dixit: qꝛ dimiſiſti virū dignū
morte de manu tua/erit anima tua pro aīa eius.
¶ Iſta poſſunt applicari contra iudices ꝛ ſupe Moralitas.
riores: qui ſceleratis ꝛ impijs parcunt: ꝛ recepto
federe.i.prece vel munere: illos de ſuis carceri-
bus liberos ꝛ impunitos abire permittūt: quia
pro certo iſti animas ſuas loco illorum periculo
damnatiōis exponūt: inq̄ꝛtū ipos qui morte vel
punitiōe digni ſunt/dimittūt: ꝛ qui a dn̄o ꝑ oc-
cultā ꝓuidentiā ad ipſoꝝ manus puniēdi veni-
unt: ꝛ iſti non puniunt/ſed dimittūt ꝛ impie par
cunt. Unde dicit̄: Nō accipietis ꝑcium ab eo q̄ Num.35.d
reus eſt ſanguinis. Et Eſa. Ue q̄ iuſtificatis im Eſa.5.c
pium ꝑ muneribus. ¶ Uel dic ꝙ ꝓpheta reꝑ- Aliter
hēdens regē/parabolice loq̄tur: ad denotandū
ꝙ reges ꝛ ꝑncipes nō apte/ſed oblique ꝑ circū-
locutiones indirectas ſunt arguēdi: ne forte ad
deterius ꝓuocent̄/ſi apte vel publice arguant̄. H
Sicut etiā nathan dauid legit̄ reꝑhēdiſſe in pa- 2.Reg.12.a
rabola de oue pauperis. Et ſi vis/vide ſupra.
¶ Uel dic ꝙ illud quod hic ſcribit̄: cuſtodi vi- Aliter
rum iſtū: q̄m ſi lapſus fuerit/erit aīa tua ꝑ anīa
e⁹: pōt referri ad ꝑlatos: q̄bus.ſ.dati ſunt ſub-
diti in cuſtodiā: qꝛ ꝑ certo ſi ꝓpter defectū cu-
ſtodie in dānatiōez labūt̄/aīe ꝑlatoꝝ ꝓpter eos
ꝑiculo exponunt̄: inq̄ꝛtū ſcʒ de aīabus ſubdito-
rum reddere rōnē tenent̄. Et ergo bene dicit̄ ꝑ
lato illud Prouer. Diligēter agnoſce vultū pe- Pro.27.e
coris tui: tuoſq; greges ꝯſydera. Ūn̄ Ezech. Ip Ezech.3.c
ſe impius in iniq̄tate eius quā opatus eſt morie
tur: aīam aūt eius de manu tua reqram. ¶ Uel Aliter
illud ꝙ achab ꝯtra ſeipſm ignorās ſnīam tulit:
ſicut etiā dauid reſpōdēs nathā de oue paupis
ſubditi a diuite rapta/dixerat: Uiuit dn̄s qꝛ fili- 2.Reg.12.b
us mortis eſt ꝛc. Poteſt allegari ꝙ illi qui male
viuūt ꝛ bn̄ iudicānt ꝑdicānt/ꝯtra ſeipſos ſnīas or
dināt atq; dictāt. Uel etiam q̄cunq; mali eo ipo
ꝙ male agūt/ſnīam dānatiōis ſue ꝓtractāt. Ūn̄
dicit̄: Serue nequā ex ore tuo te iudico ¶ Illud Lu.19.d
quod hic ponit̄/ꝙ leo occidit holem/q̄ ꝓphetā
ex ꝑte dn̄i ſe ꝑcuti ꝑcipiētē vulnerare noluit/vel
timuit: pōt allegari ꝙ valde debem⁹ ꝓphetis.i.
ꝑdicatoribꝰ vel ꝑlatis in his q̄ ex ꝑte dn̄i.i.in vir
tute obediētie nobis ꝑcipiūt obedire: als̄ vero di
abol⁹ nos poterit deuorare. Quia dicit̄: Meli- 1.Reg.15.e
or eſt obediētia q̄ victima.

¶ Capitm̄ viceſimūprimum Textus: Poſt verba aūt hec tempe illo vinea erat naboth. Moralitatū Ca. XVIII

N Aboth noluit vēdere vineā ſuā achab
regi iniquo: q̄ inde volebat facere hor
tū olerū: quinimmo eidē pſtano dixit: Ab
ſita me vt vēdam hereditatē patrū meorū. Qua-
propter iezabel vxor achab naboth ſubductis
falſis teſtib⁹ lapidari fecit: ⁊ ſic vineā ei⁹ achab
Moralitas ꝯtinuo occupauit. ¶ Achab eſt diabolus: Jeza
bel vxor ſua eſt carnis ꝯcupiſcētia: naboth vero
ſignificat virū iuſtū. Jgit̄ ſepe fit / ꝙ dum achab
.i. diabol⁹: vineā .i. gratiā viri iuſti: q̄ ſcʒ ꝓpinat
vinū eterne ꝯſolatiōis ⁊ glorie / nitit̄ emere: ⁊ ab
ipſo ꝑ pctm̄ tollere: ⁊ loco eius ꝓciū bonorū tēpa
liū ſibi dare: tum naboth .i. vir iuſt⁹ ad hoc non
ꝯſentit: ſed hereditatē patrū ſuorū .ſ. gratiā a deo
iure hereditario dimiſſam / vendere cōtradicit.
Quod videns iezabel mulier impudica .i. caro
falſos teſtes .i. mūdi fallaces delicias adhibēs
lapidib⁹ tentationū ipm̄ obruit: ⁊ ſic ipſam vine-
am ſibi tollit: ⁊ ſic ꝑ iniuriā ipm̄ caro interficit:
quē diabolus in tentādo de magis arduis ſupa
re nequit. Vn̄ iſta ē q̄ dicit diabolo illud quod
iſta Jezabel dixit achab: Ego dabo tibi vineā
Aliter naboth. ¶ Vel ſi vis dic exēplariter de malicia
mulierū: q̄ audaciores ſunt ad negocia impia / q̄
Ecc. 25. c viri. Jdeo dicit̄ Ecc̄i. Breuis ois malicia ſuper
Aliter maliciā mulieris. ¶ Vel allega exēplarit̄ quo-
modo iudices officiales ad mandatū regum / re
ginarum vel ꝓncipū / nō verent̄ falſa iudicia face
re / ⁊ innocētes occidere: vt ſic ipſis valeant cō-
Aliter placere. ¶ Vel etiā allega quō dn̄e ⁊ regine q̄ñ
B ꝙ dn̄is ſuis ignorātib⁹ ꝓcurāt fieri multa mala.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Tertius Tranſierunt igitur tres anni abſqʒ bello inter ſyriam et iſrael. Moralitatū Capl'm XIX

C Um achab ꝯuocaſſet ꝓphetas ad ſciē
dū q̄d deberet accidere: Oēs vna voce
bona ſibi ꝓdicarūt: ⁊ ſibi ꝓſpa ſuccedē
da mendaciter aſſerebāt: quinimmo vn⁹ iſtorū fal
ſorū ꝓphetarū ſedechias nolēs cornua ferrea ſibi
fecit: ⁊ ꝙ rex cum illis erat ventilatur⁹ ſyriā ex
parte dn̄i ſibi dixit. Jgit̄ inter quadringētos ꝓ
phetas qui oēs vno ore regi ꝓſpa dicebāt / vni-
cus erat ver⁹ .ſ. Micheas ꝓpheta dn̄i: quē tn̄ rex
iſrael non libēter audiebat: ſed eum potius odi-
ebat: q2 nō ſibi ꝓſpera / ſed aduerſa ꝓphetabat
Odi (inq̄t) eum: q2 non ꝓphetat mihi bonū / ſʒ
malum omni tempe. Jſte igitur ſolus vera regi
dixit: ⁊ cum in ꝓlio moriturū ꝓdixit: ꝓpter quod
ipſum ſedechias falſus ꝓpheta ꝓdictus in faci
em ꝑcuſſit: Me ne (inq̄t) dimiſit ſpūs dn̄i / et lo-
cutus eſt tibi? Rex quoqʒ ipſum q2 contra volū-
tatē locutus erat / in carcerē mitti iuſſit: ⁊ eū pa
ne tribulatiōis ⁊ aqua anguſtie ſuſtentari pcece
Moralitas pit. ¶ Jllud allega ꝯtra adulatores / q̄ ſunt in
curiis ꝓncipū ⁊ magnatū: q2 reuera vt cōmuni-
ter omnes vno ore nitunt̄ ꝓſpera dicere: ⁊ men
daciter bona ⁊ placentia ꝓtendere / veritatē ſup
ꝓmere: ⁊ cum cornibus ferreis dn̄orū potentiam
cōmendare. Vnde in pſona regū vel ꝓncipum
Eſa. 30. c dicit̄ ipſis adulatoribus: Loquimini nobis pla

cētia: videte nobis errores: diuinate nobis ſom C
nia: ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Et breui-
ter illud eſt verū / ꝙ inter quadringētos ꝯſiliari-
os vel ꝓphetas / vix eſt vnus q̄ ſit ꝓpheta verita
tis: ⁊ qui veritatē dicere velit vel audeat: vel qui
vbi de correctiōe vel increpatione agit̄ / illud ꝓ-
ſumat dicere quod ſibi dictat ratio: quia reuera
q̄ñ aliquis talis eſſet ibi / q̄ ſcʒ ſit ſolu⁹ veritatē
dicere / non libēter a regibus ⁊ magnatibus au-
dit̄: ſed potius ꝯtemnit̄ ⁊ odit̄: ⁊ quod peius eſt
aliquotiēs a ſedechia .i. ab adulatoribus quo-
rum mēdacia detegit ⁊ fallacias / ꝑ falſas accu-
ſationes ꝑcutit̄: ⁊ etiam ab ipſis magnatibus q̄-
bus verum dixit / tribulatiōibus ⁊ carcerib⁹ mā-
cipat̄. Vn̄ Apl's: Jnimic⁹ fact⁹ ſum vobis vera Gal. 4. c
dicēs. Vn̄ de duob⁹ idolis legit̄ / in q̄bus demo
nes loquebant̄: in quorū .ſ. templis reponebātur
plura: ꝓ eo .ſ. ꝙ ſi q̄s furaret̄ ipa / diabol⁹ ꝓtin⁹
reuelabat. Legit̄ ꝙ q̄dam iuuenis theſaurū a tē-
plo fuiſſet furat⁹ / ⁊ hoc vnū idolū reuelaſſet: ꝓ-
pter quod ille q̄ furtū fecerat / caput ipſi⁹ idoli cō
fregiſſet: accidit ꝙ aliq̄s ali⁹ ibi poſtea aliq̄d ꝑ-
didit: ſed tn̄ de reuelatiōe furis nunq̄ reſpōſum
habere potuit: quinimmo poſt multas oblatiōes
v̄ba hmōi ſibi dixit: Tempa inq̄t mala ſunt / et
holes deteriorant̄: ſʒ ⁊ ſi q̄s loquat̄ verū / caput ei⁹
frangit̄. Vn̄ Sene. in q̄dam ep'la dicit: Si mō-
ſtrabo tibi cui⁹ rei inopia laborent magnatū fa
ſtigia / eſt ꝙ oia poſſidētib⁹ deſit vnū .ſ. q̄ eis ve-
rum dicat: dūʒ nemo ex animi ſui ſnia dicit aut
ſuadet: ſed adulari vnū eſt oīm amicorū officium D
¶ Si vis allega / ꝙ bon⁹ hō nec ꝓce nec timore Aliter
debet a veritate deuiare: ſed illud quod dixerit ſibi
dn̄s .i. ꝯſcia vel rō / debet ꝯſulere ⁊ narrare: ſicut
fecit iſte micheas ꝓpheta: cui cū oēs ꝯſulerent /
ꝙ bona regi cū aliis loq̄ret̄ / r̄ndit: Viuit dn̄s: q2
quecunqʒ mihi dixerit dn̄s / hec loquar. ¶ Hic Eodē ca. c
habes ꝙ rex iſrael achab / nolēs cognoſci in pre
lio: in quo ſcʒ micheas ꝓdixerat ipſum moriturū:
habitū ſuū mutauit: ⁊ ioſaphat rex iuda arma
eius portabat: ꝓpter quod factū ſibi male ſuc-
ceſſit: q2 cū milites regis ſyrie ſolū regē iſrl̄ in ꝓ
lio q̄rerent / ⁊ de aliis nō curarent: in ioſaphat q̄
īdutus erat armis regis iſrael / irruerūt fortiter
⁊ niſi ipſe clamaſſet / ipm̄ ſub alieno habitu pere
miſſent. Vn⁹ v̄o militū in incertū ſagittā iaciēs /
achab in curru ꝑcuſſit ⁊ occidit: ita ꝙ mortu⁹ ē
veſꝑe: ⁊ canes linxerūt ſanguinē ei⁹: ⁊ ſic v̄bū ꝓ
phete v̄l quod audire noluerat / verū fuit: nec or-
dinationē diuini iudicii ꝓpt̄ mutationē habit⁹
impediuit. ¶ Hic applica exēplariter / ꝙ diuina Moralitas
iudicia ꝓpt̄ hūanā īduſtriā impediri nō pñt: q2
a caſu ⁊ a fortuna q̄ñqʒ ſagitta iacit̄: a q̄ ductus
dei ꝓuidētia ille q̄ ſe tueri crediderat / trucidatur
Nec pōt hō ſe aliqua circūſpectione defendere /
quē dn̄s decreuerit impugnare. Vn̄ Eccli. Ꝑu Eccl. 46. b
gnare ꝯtra dn̄m nō ē facile. ¶ Vel allega ꝙ q̄ñ Aliter
quis ad fata ducit̄ propt̄ occultū dei iudiciū / et
ad infortuniū ruit / nō inde facile releuat̄: nec ꝓ-
pter dictū boni ꝓphete .i. ꝑ quodcūqʒ bonū ꝯſi-
liū: q̄n vadat vbi ipm̄ ducit impet⁹ ſpūs / ⁊ nō re

E nocet. Unde Eccl. Uidi ꝙ nemo pōt corrigere
Eccl.7.b. quē de⁹ deſpexerit. ¶ Uel dic ꝙ q̄ arma ꝛ habi-
Aliter tū achab. i. ↄuerſationē maloꝝ poꝛtat: ſemꝑ ē in
piculo dānandōis ꝛ moꝛtis/niſi ꝑ ↄfeſſione cla-
Aliter met. ¶ Uel allega ꝙ piculū magnū eſt qn̄q̄ alie
nū habitū poꝛtare ꝛ aſſumere/vel alienū ſe finge
re: q2 ſub aliena ſpecie poteſt aliquotiens q̄s pe
Eodē ca.f rire a ſeruis regis ſyrie. ¶ Hic dicit ꝙ rex iſrael
mutauit habitū/ꝛ ingreſſus eſt bellū: in quo qui
dē bello a ſeruis regis ſyrie in curru ſuo ligneo
ſagitta ꝑcuſſus/occūbente ſole interijt: quē ſer-
ui ſui in domo ſua poꝛtauerūt: canes ṽo venien
Tropolo tes ſanguinē ipſius linxerūt. ¶ Sic ṽo rex iſra-
gia. el chꝛiſtus aſſumpto habitu alieno. ſ. humanita
te ꝑ incarnationē/igreſſus fuit locū certaminis
Phil.2.a huius mundi. Apl's: In ſimilitudinem hoīm fa
ctus: ꝛ habitu inuētus vt hō. Quem ſub habitu
alieno latentē/ſerui regis ſyrie. i. iudei ſerui dia-
boli in incertū ſagittā iacientes. ſ. in ipſum domi
Joh.1.a num gloꝛie: ignoꝛātes q2 in ꝓpꝛia venit/ꝛ ſui eū
non receperūt: ſupꝛa currū crucis occiderūt: ꝛ ſic
ſole iuſticie occūbente: cuius tamen ſanguinē. i.
cuius paſſionis fidem: nō ipſi/ſed canes. i. genti
Job.39.d les lambuerūt ꝛ receperūt. Unn̄ Job: Pulli ei⁹
3.Reg.22.c. lambūt ſanguinē. Et ſupꝛa: Lambuerūt canes
ſanguinē naboth. Et ideo de iſto incerto iactu ſa-
gitte. i. de iſta ignoꝛātia qua iudei chꝛiſtū igno-
Luc.23.f rantes occiderūt: dixit ipſemet dn̄s: Pater di-
1.Coꝛ.2.b mitte eis/q2 neſciūt qd faciūt. Et Apl's: Si eniꝫ
F cognouiſſent/nunq̄ dn̄m gloꝛie crucifixiſſent.

¶ Moꝛalitatū tertij libꝛi Regū finis.

Liber duodecimus Moꝛalitatum quarti libꝛi Regum.

¶ Capl'm pꝛimū Textus: Preuarica tus eſt autem moab in iſrael. Moꝛalitatum Capitulū I

Rex iſrl' ochozias de cancellis dom⁹ ſue cecidit/ꝛ egrotauit: ꝛ tūc nūcios ad ↄſulendū beelzebub deū acharon/ vtꝝ ſcꝫ de illa infirmitate poſſet ſurgere/miſit: ꝛ recurrēs ad demones dei iſrl' oꝛaculū ꝑtermiſit: ꝓpt' quod īdignatus dn̄s/ſibi ꝑ heliā dixit: ꝙ de lecto ſuo ſuꝑ quē aſcēderat/nō ſurgeret: ſed ibidē moꝛtē incurreret/
Moꝛalitas ꝛ ſubiret. ¶ Sic vere ſepe fit qn̄ homo de cācel
lis tempaliū dignitatū ꝑ infoꝛtuniū cadit/nō ad
deum iſrael ꝑ deuotionē recurrit: nec ſe ad deū ꝑ
ꝑctōꝝ ſuoꝝ ↄſyderationē ↄuertit: ſed potius deū
beelzebub. i. diabolū ꝑ diuinos ꝛ ariolos req̄rit
ꝓpter quod dn̄s indignatus/moꝛtem vel aliud
Eodē ca.b infoꝛtuniū maius ſibi mittit. ¶ Hic deſcribit
helias teſbites fuiſſe vir piloſus/zona pellicea
accinct⁹ renib⁹: de ipo etiā dicit/ꝙ regē iſrl' viri-
lit' reꝑhēdit: ꝛ ꝙ ṽitatē de ſuis infoꝛtunijs ſibi de
mandauit ꝛ dixit: Farinā ꝛ oleū multiplicauit: E
ꝛ vidue filiū moꝛtuū ſuſcitauit: ꝓphetas baal oc
cidit: duos ꝑncipes de ꝑncipib⁹ ei⁹ igne celeſti
a dn̄o impetrato ſuccēdit: ſicut in libꝛo ꝑcedēti
dictū eſt: pluuiā ſubtraxit/ꝛ ſubtractā iterꝫ ſuis ꝑ
cibus impetrauit: ignē de celo mitti ꝑ ſacrificiū
obtinuit: ꝛ achab regē impiū viriliꝫ increpauit:
ꝛ ſtare ſe coꝛam dn̄o in locis plurib⁹ ꝓbauit. Ui
uit (inq̄t) dn̄s in cui⁹ ↄſpectu ego ſto. Ad deſertū
etiā timēs iezabel fugit: vbi ꝑmo ſub iunipero
doꝛmiēs/ꝛ tandē panē ꝛ aquā comedēs/ad mon
tē oꝛeb trāſiuit: vbi deū iſrael audiuit ꝛ vidit: ſi-
cut hec oīa patēt ſuꝑ. Tandē ṽo ſicut dicit hic/ 3.Reg.17.a
in celū curru igneo rapt⁹ exiuit: ꝛ palliū ſuū diſ- 3.Reg.18.a
cipulo ſuo heliſeo dimiſit: in quo miracula mul 3.Reg.19.a
ta fecit ¶ Helias q̄ interꝑtat' robuſt⁹/ſignificat Moꝛalitas
virꝫ ꝑfectū: ꝛ maxime eccl'iaſticū vel ꝓlatū: q̄ ſcilꝫ
ſibi vel alijs debet dominari robuſte: q̄ etiā de-
bet dici teſbites/q̄ interꝑtat' ↄuertēs ꝛ feſtin⁹ ad
intelligēdū: eo ꝙ alios debet ꝑdicādo ↄuertere
ꝛ ad intelligēdū ṽitatē dei vel mādata ſuꝑioꝝ de
bet feſtin⁹ ꝛ diligēs ſemꝑ eſſe. Unde in Prouer.
Acceptus eſt regi miniſter intelligēs. Iſte igit' Pro.14.d
debet habere audaciā ad malos ꝑncipes redar-
guēdos: ꝛ ad veritatē eis dicēdā: ꝛ ad oſtenden-
dū iuſticiā ad malos ꝓphetas: ꝛ ad q̄nquagena
rios. i. ad hereticos ꝛ officiales impios punien-
dos/ꝛ igne ſeueritatis cremādos: clemētiā ad fa
rinā ꝛ oleū indeficiēter paupibus ꝛ viduis mini-
ſtrandū: ad conſtantiā coꝛā dn̄o ꝑſeuerāter ſtan D
dū: prudentiā ad pluuiā beneficioꝝ tempaliū vel
documētoꝝ ſpūaliū loco ꝛ tp̄e dandū vel retra-
hendū: ſciam ad moꝛtuos peccatoꝛes ꝑ ꝑdicati
onē ſuſcitādū: penitentiā in deſerto vel ſub iuni-
pero aſperitatis ad doꝛmiēdū: abſtinētiam ad
panē ꝛ aquā guſtandū: perſeuerantiam vſq̄ ad
montē dei oꝛeb. i. vſq̄ ad paradiſum ambulādū
ↄtemplationē ꝛ ſapiam ad deum videndū ꝛ allo
quendū. Que ſcꝫ oīa ſi habuerit/in curru igneo
charitatis in celū ad deū finalr' rapiet': ꝛ palliuꝫ
bone fame ꝛ ſctitatis ſue hic in mūdo remanēs
ſuis deuotis et diſcipulis relinquet. Unde: Ra- Apoc.12.b
ptus eſt filius ei⁹ ad deum et ad thꝛonū ei⁹. Sic
igit' q̄lilibet vir ꝑfectus helias poteſt dici/q̄ he
lie virtutes voluerit imitari: ꝛ potiſſime iſta ꝑñt
applicari ad ſctm̄ Nicolaū: qui ad literam fari-
nam ꝛ oleum et frumenta multiplicauit: moꝛtu
os ſuſcitauit: abſtinēs fuit et ieiunauit ꝛc. ¶ Ul' Aliter
iſta poſſunt dici de beato Joanne baptiſta: qui
ſcꝫ regē herodē impium redarguit: in deſerto in
abſtinētia et penitētia vixit: aquas ioꝛdanis ba
ptizādo diuiſit ꝛc. Unn̄ ſaluatoꝛ dicit de eo: Ipſe Mat.11.b
eſt helias q̄ venturus eſt. Et ſicut helias ꝑdican Mala.4.b
do ſicut dicit'/ſic iſti faciem dn̄i anteq̄ ꝑ grati-
am ad peccatōꝛes veniāt ꝑuenerūt: iniq̄tum ſcꝫ ꝑdi
cando/exempla dando et coꝛrigēdo ſibi viam ꝑ-
parauit et compoſuit. Unde dicit': Ipſe pꝛeibit Lu.1.b
ante ipſum in ſpūtu et virtute helie. ¶ Hic ha- Eodē ca.b
bes ꝙ duo q̄nquagenarij regis Ochozie/ helie
propbete irreuerenter et quaſi impatiue locuti
ſunt/dicentes; Homo dei rex precepit deſcende

A rete. Qui igne celitus deſcendente/ ad helie imperiū peruenit. Si inquit homo dei ſum: deſcendat ignis de celo: ꝛ deuoret te ꝛ quinquaginta tuos. Ultimus aūt ꝛ tertius quinquagenarius: qui dicit̃ fuiſſe abdias ꝓpheta/ ad eum miſſus: iudicio et morte alioꝝ territus/ genua ſua coraꝫ eo curuauit: miſericordiā implorauit: ꝛ humilit̃

Moralitas ꝙ ad regē deſcēderet ſupplicauit. ¶ Hoc exemplariter pōt exponi: ꝙ quinquagenarij.i. principes ſeculares/ balliui regū ꝛ principū officiales/ quantūcūqꝫ diu et magni: cū ꝓphetis.i.cū viris ſcientificis et religioſis et ſanctis loqui dure et impatienter nō debent/ ſed potius reuerenter et ſubiectiue: alˢ digni ſunt igne celeſti cremari: et a deo redargui et puniri. Nulla eñ t̃palis potentia ꝗ viris dei et ſcientie et ſanctitati hoīs digna ſit equiparāte: quapropter quilibet tales viros honorare et reuereri tenet̃: Exēplo Cnei pōpeij: qui poſſidoniū philoſophū adiēs/ nō eſt paſſus ꝙ lictores ad ianuā philoſophi percuterēt: ſꝫ potius voluit ꝙ ſubmiſſe pulſarēt: ſicut dicit Solinus. Numerandus inquit poſt deos Cneus pōpeius: intraturus poſſidonij domū tunc clariſſime ſapiētie profeſſoris percuti ex more a lictore fores vetuit: et ſentētie ꝓpꝛie orientis victor ceſſit

Leui.19.f. ianue litterarū. Bene igit̃ dicit̃: Honora faciē ſenis. ¶ Uel ſi vis allega ꝙ humilitas locutiōis

Aliter

Pro.15.a. ꝓficit: dura vero nocet. Unde dicit̃: Reſponſio mollis frangit irā: ſermo durus excitat furorē.

¶ Capitulū ſecundū textus: Factum eſt autē cū leuare vellet dñs heliam ꝑ

B turbinē in celū. Moralita. Ca. II

Cum dñs vellet heliā in turbine rapere: omino ſe voluit de helizeo antea diſcipulo ſuo expedire/ dicēs ſibi: Sede hic: qꝛ dñs mittet me in bethel/ tandē in hierico/ tandē ad iordanē. Helizeus aūt dicebat: Uiuit deus ꝛ viuat anima tua: qꝛ nō dimittā te. Igit̃ cū ad iordanem veniſſent: inuoluit helias palliū ſuum: et ꝑcuſſit aquas iordanis: et diuiſe ſunt: et tranſierunt ꝑ ſiccū. Qui cū dixiſſet helizeo: poſtula qd vis anteꝙ̃ tollar a te. Petijt helizeus/ ꝙ ſpiritꝰ eius duplex requieſceret apud ipm. Quod ꝗuis ipſi difficile foret: cōceſſit tñ ſibi/ dūmodo ipſum quādo raperet̃ videret. Ecce ergo currus igneꝰ et equi ignei diuiſerunt vtrūqꝫ. Aſcendit helias ꝑ turbinē in celū: cui ſcꝫ palliū ſuū cecidit: quod helizeus accipiēs/ et extremū aquas iordanis ꝑcutiens/ ipſas iterato diuiſit: ꝛ extūc ꝓpheta loco helie fuit. ¶ Hec allega qn̄ qˢ rapiendus eſt

Moralitas

in celū ꝑ cōtemplationē/ ꝛ ꝑ ſecretoꝝ celeſtiū degustationē: ſolitudinē debet querere: ꝛ ꝓpꝛioꝝ diſcipuloꝝ ꝛ alioꝝ ꝗuis ſanctoꝝ et bonoꝝ/ ſocietatē fugere: vt ſic poſſet ſecuriꝰ in curru igneo ſeruide charitatis in celū aſcēdere: ꝛ ad amorē ce

Aliter leſtiū ſe leuare. ¶ Uel allega de diligētia bonoꝝ diſcipuloꝝ: qui ſcꝫ bonos magiſtros/ dominos et prelatos ſuos nō debent vſqꝫ ad mortē dimittere: ſed etiā importune eos ſequi/ et eis ſeruire: donec ſpiritū ſcientie ꝛ palliū moꝝ ꝛ virtuoſe cōuerſationis ꝛ apparentie poſſint ab eo reportare dicētes illud Gen. Non dimittā te donec bene-

C dixeris mihi. Et benedixit ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ helie

Gen.32.f

Aliter

Palliū eſt cōuerſatio viri iuſti: ꝗ ſcꝫ inuolui dicitur: pro eo ꝙ iuſti ꝯuerſatio inuoluitur: lata et occulta ꝑ humilitatē eſſe tenetur: etiā aquas dicit̃ percuſſiſſe: qꝛ ſcꝫ iuſtoꝝ vita et cōuerſatio aquas deliciarū cōtēplando ꝑcutit: et ſic in mōte ſiccitatē.i. voluntariā paupertatē inducit: et ſic tranſeundo ad vitā liberū iter fecit. Itē poſt raptū eiꝰ palliū diſcipulis imitatoribus ipſius remanet: virtute etiā cuius aque deliciarū diuiduntur/ ſiccantur et condemnant̃: et ad celeſtē gloriā itur: quia pro certo palliū conuerſationis bone aq̄s deliciarū repudiat: ꝛ ſiccitatē abſtinentie ꝛ penitētie in ſe ꝛ ſuis imitatoribꝰ introducit ꝛ amat. Bene igit̃ videt̃ poſſe dicere ꝗlibet imitator bone ꝯuerſationis alteriꝰ illud Joſue: Uidi inter Joſue.7.d ſpolia palliū coccineū valde bonū: ꝛ cōcupiſcēs

Aliter

aſtuli ipm. ¶ Uel ſi vis/ dic ꝙ helias dicit̃ aſcēdiſſe in celū curru igneo/ in equis/ in turbine/ et cū dimiſſione ſui pallij. Sic ꝑo ad hoc ꝙ aliqs aſcēdat in celū: neceſſe eſt ꝙ interueniat currus igneus.i. charitas: equi ignei.i. angeloꝝ miniſterium ꝛ ſocietas: turbinis impetus.i. tribulatio ꝛ aduerſitas: ꝛ dimiſſio pallij.i. corporis mors ꝛ mortalitatis dimiſſa grauitas: Unde dicit̃: Qui Prouer.25.c mittat palliū ſuū in die frigoris. ¶ Cū heliſeus Eodē ca.d eſſet i hierico: viri ciuitatis dixerūt ei ſic: Uides (inquiūt) ꝙ habitatio ciuitatis eſt optima: ſed aque peſſime ſūt ꝛ terra ſterilis. Propter quod heliſeus vas nouū afferri fecit: ꝛ ſal in illud ꝑcepit mitti. Quē i fontē mittēs ſanauit: ꝛ mortē ꝛ

D

ſterilitatē ab aquis fugauit: ꝛ ſic terrā ſterileꝫ in fertilē mutauit. ¶ Hierico ꝗ interꝑtat̃ luna/ eſt Moralitas mūdus: qui ſcꝫ in ꝓſperis ꝛ aduerſis/ et in rerū naturaliū diſcurſu fluit ꝛ refluit ſicut luna. Iſta igit̃ eſt veritas/ ꝙ habitatio iſta optima dici poteſt: ꝑ eo ſcꝫ ꝙ ibi eſt locus merēdi/ ꝛ virtutes ꝛ merita ꝯgregādi: ſed ꝑ certo ibi fluit ab initio fons peſtifer mūdane ſapiētie: ꝛ potiſſime ſcientie gētilis/ heretice ꝛ poetice. ¶ Uel fons ꝓſpe- Aliter ritatis ꝛ abūdātie terrene: ꝗ ſcꝫ terrā cordiū humanoꝝ decipiebat: ꝑ malas ꝯplacētias inebriabat: ꝛ ſic eā inanē ꝛ ſterilē a virtutibus faciebat. Etiā heliſeus ꝓpheta.i. deꝰ pater: vas nouū.i. virginē benedictā/ purā/ nouā innocuā atqꝫ mūdā ꝑparauit: in ꝗ ſal diuine ſapie/ ſcꝫ verbū ſuū poſuit: ꝛ eo mediāte fontē peſtiferū mūdi ꝛ erroris et idolatrie/ que totū mundum potauit/ temperauit et ſanauit: et ſic terrā cordium humanorum virtutibus fecūdauit. Unde Exo. Nō erit Exo.23.d infecunda nec ſterilis terra tua. ¶ Uel dic ꝙ he- Aliter liſeus eſt prelatus: qui vidēs habitationē eccleſie vel religionis eſſe de ſe optimā et ſalubrem. Uerūtamen eo ꝙ aqua voluptatis et proſperitatis ibi abundat: terram eius.i. ſubditos: videt ſteriles virtutibus et inanes: debet vas nouū.i. morū nouitatē: et ſal.i. correctionis acredinem ꝛ aſperitatē adhibere: vt ſic ſterilitatē eoꝝ poſſit in vtilitatē mutare: ꝛ de malˢ bonos/ et de lanibꝰ virtuoſos ꝛ vtiles ꝑ̃are. Un̄ dicit̃: Sterileˢ/ ſed Judi.13.a

C ꝯcipies ꝛ paries. ¶ Uel dic ꝙ quādo videt ho
Aliter mo terrā cordis ſui ſterilē virtutib⁹ ꝛ inanē/pro-
pter aquā voluptatis/ꝓſperitatis vel ſapientie
ſecularis: ſtatim debet ſal diſcretionis adhibe-
re: ꝛ omnē ſterilitatē vel ſuꝑfluitatē quā ꝓfluuiū
dicte aque generat/ debet ꝑ acredinē penitētie
vel ꝑ ſalſedinē prudentie moderare. Nā ſi ſal et
vas nouū.i. ſi ſalſedinē ꝛ condimentū prudētie/
ꝛ nouitatē puritatis/ mūdicie ꝛ innocentie adhi
buerit: hui⁹ aqua peſtifera nō nocebit: imo ecō-
trario terrā cordis ſterilē virtutib⁹ affluet: ꝛ nō
vitia/ ſꝫ virtutes effundet. Nunꝙ eñ nocet mū-
di ſapiētia/ vel diuitiarū ꝓſperitas/ ſi aſſit in vtē
do diſcretio: ꝛ nunꝙ nocet deliciarū ſocietas/ ſi
aſſit nouitas mūdicie ꝛ penitētie/ acredo vel ma
ceratio: ſed potius iſta iuuant: ꝛ terrā cordis fe-
cundant: dū ex earū debito vſu acquirit̄ merito-
Mar.9.g rum cumulatio. Bene igit̄ dicit̄: Habete in vo
Aliter bis ſal: ꝛ pacē habete inter vos. ¶ Uel dic ꝙ ta-
lis fons poteſt ſignificare malos ꝓphetas atꝙ
hereticos: etiā quoſcūꝙ malos ſocios vel vici-
nos: qui ſcꝫ aquā male doctrine ꝛ male vite ſte-
rilitatē virtutū generāt in alios. Sepe igit̄ fit ꝙ
heliſeus.i. deus ſal gratie ꝛ fidei in talib⁹ immit
tit: ꝛ ſic illos q̄ erroris fons fuerūt/ fontes veri-
tatis ſunt: ꝛ q̄ ſterilitatē virtutū inducere facie-
bant/ iā doctrina ꝛ vita ſua alios virtutib⁹ irri-
gant ꝛ fecūdāt: ſal eñ diuine fidei ꝛ ſapiētie ma
los fontes qui corrūpebāt terrā religionis/ vel
f terrā.i. ꝯſcientiā maloꝝ/ ſolet in meli⁹ cōmutare.
Leui.2.d Unde dicitur: In omni ſacrificio appones ſal.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ fons iſte eſt ſciētia noſtra: q̄ ꝓ cer-
to niſi ſal diſcretionis adiunctū habeat/ a virtu-
tibus nos vacuat ꝛ nō fecūdat. Ideo bene dici
Pro.23.a tur: Prudētie tue pone modū. ¶ Hic habes ꝙ
Eodē ca.d cū heliſeus trāſiret ꝑ bethel: pueri ciuitatis in-
ceperūt illi illudere: ꝛ ipſum caluū vocare. Qui
cum eis maledixiſſet in noīe dñi: ſtatim duo vrſi
de ſaltu egreſſi fuerunt: qui q̄draginta duos de
Allegoria eis occiderūt. ¶ Illud exponūt quidā allegori-
ce dicētes: ꝙ heliſeus eſt chriſt⁹: cui ſcꝫ pueri.i.
iudei pueriles ꝛ inſenſati: ꝛ neſciētes quid face
rent/ illuſerunt: ꝛ eū caluū vocauerūt: inquantū
in loco caluarie ipſum crucifixerūt: ꝓpter quod
duo vrſi/ ſcꝫ titus ꝛ veſpaſian⁹: de ſaltu romane
ciuitatis immiſſi: ipſos vaſtauerūt ꝛ deſtruxerūt
ꝛ iſti pueri quadragintaduo dicunt̄ pro eo ꝙ re
uolutis annis quadragintaduob⁹ ab aſcēſione
Pſ.94.b. dñi vrſi iſti in iudeos irruerunt. Pſ. Quadra-
ginta annis proxim⁹ fui generationi huic: ꝛ dixi
Aliter ſemꝑ hi errant corde ꝛc̄. ¶ Uel iſta allega ꝯtra
illuſores bonoꝝ: qꝛ pro certo vrſi .i. diaboli de
ſaltu inferni prorūpēt: qui ipſos lacerabūt fina
Pro.19.d liter ꝛ cōfundēt. Unde in Prouer. Parata ſunt
deriſoribus ſupplicia: ꝛ mallei ꝑcutientes ſtul-
torum corporibus.

¶ Capitulū tertiū textus: Iorā vero
fili⁹ Achab regnauit ſuꝑ iſrael i ſama
ria. Moralitatū Ca III

Cum rex moab quibuſlibet annis ſolue-
bat tributū regi iſrael/ ſcꝫ cētū milia ari
etū ꝛ agnoꝝ: ꝛ ab eo defeciſſet: ꝛ predictū tribu- G
tū negaſſet: factū eſt ꝙ iorā rex iſrael ꝛ ioſaphat
rex iudae ꝛ rex idumee/ per viā deſerti ad prelian
dū contra moab perrexerūt. Quib⁹ tñ cū peni-
tus aqua deficeret/ ꝓphetā heli ſeū interrogaue
rūt: et ꝓ eo reqrēdo verbū dñi/ tres reges ad eū
in ꝑſonis ꝓpriis deſcēderūt. Hic igit̄ ꝛ primo
regē iſrael de idolatria redarguēs/ pſaltē ꝓ ſuſci
tādo ſpūſctō venire fecit: quo pſallēte vbū dñi
factū eſt ſuꝑ eū: ꝛ de aqua dāda ꝛ de victoria ob
tinēda ꝓphetauit: Facite (inq̄t) foſſas ꝛ foſſas:
ꝛ nō videbitis ventū neꝙ pluuiā: ꝛ ꝛplebit̄ alue⁹
aq̄s: tradetꝙ dñs moab in man⁹ vr̄as. ¶ Alle- Moralitas
ga iſta quō reges ꝛ principes debēt ꝓphetas ꝛ
ſeruos dei/ religioſoꝝ/ ſacerdotes/ ꝛ maxīe ſctōs
viros honorare: et nō ſolū ad eos honorabiles
ꝑſonas mittere: imo ſi ſit neceſſe/ in ꝓpriis ꝑſo-
nis ad ipſos deſcēdere. Supra ca.i. dictū eſt ꝙ 4.Re.1.b.
ochozias/ qꝛ min⁹ idoneas perſonas/ ſcꝫ duos
malos quinq̄genarios ad heliā miſit: ꝛ ideo ipſi
igne celeſti ꝑcuſſi ſunt. Ipſe aūt reſpōſum mor-
tis reportauit. Hic autē qꝛ ipſi reges in ꝓpriis
ꝑſonis deſcēderūt: iō gratā miſſionē ꝛ vtilē repor
tauerūt. Bene igit̄ dicit̄: In tota aīa tua time Eccl.7.e.
dñm: ꝛ ſacerdotes eius ſanctifica. ¶ Uel allega Aliter
quō ꝓpheta debet eſſe ꝯſtāns ꝛ audax ad malos
principes redarguēdos: ſicut iſte qui iorā legit̄
dixiſſe: Si nō attenderē vultū regis iuda: nō re-
ſpicerē inquit te. Unde de eo etiā legit̄: In dieb⁹ H
ei⁹ nō timuit ꝑncipē: et potētia nemo vicit illū. Eccl.48.b
Nec ſuꝑauit illū vbū aliquod ꝛc̄. ¶ Uel iſtud Aliter
allega: ꝙ ſicut ſon⁹ melodie nō ſolū fugat ſpm̄
malū/ ſicut viſum eſt: imo excitat ſpm̄ bonū/ ſicut 1.Reg.16.d.
hic: ſic vbo qſi pſaltes.i. ꝑdicator pſallit melodiā
vbi dei: vel qñ etiā ſerui dei pſallūt laudes ꝛ cā
tica creatoris: mal⁹ ſpūs ſcꝫ diabol⁹ ſolet fugere
ꝛ terreri: bon⁹ vo ſpūs .i. bona deuotio ſolet in
hoīe ſuſcitari: q̄ ad ꝓphetandū ꝛ cogitādū de fu
turis ſolet ipm̄ ſpūaliter excitare. Audit⁹ eñ ver
bi dei vel officii eccleſiaſtici ſpm̄ deuotionis exci
tat: ꝛ ad cogitandū de futuris/ ipm̄ eleuat ꝛ exal
tat. Unde in Apo. dicit̄: ꝙ cū q̄tuor aīalia honorē Apo.4.c.
ꝛ gloriā darēt deo: ſeniores adorabāt viuentē.
¶ Hic habes ꝙ cū dñs feciſſet pluuiā in remo- Eodē ca. f
tis mōtib⁹ ꝛ deſertis: q̄propt̄ alueus q̄ deſcēde
bat in moab: q̄ ante ſicc⁹ erat/ plen⁹ aquis rube-
is appaіuiſſet: moabite exiſtimauerūt ꝙ reges
iſrael/ iuda ꝛ edom: q̄ ꝯtra eos veniebāt: ſeſe mu
tuis cedib⁹ ꝑemiſſent/ ꝛ ꝓprio ſanguine alueū re
pleuiſſent: q̄propt̄ auiditate ꝑde ad deſertū exie
rūt: vbi exercitus mortuos crediderūt/ dicētes:
Pugnauerūt reges ꝯtra ſe: ꝛ ceciderūt mutuis
cedib⁹: nūc vade ad predā moab. Quos tñ vi-
uos nō mortuos inuenerūt: qꝛ ſeipſis ꝯtra ſe cō
gredientib⁹ perierūt. ¶ Illud allega ꝯtra vitiū Moralitas
ꝑſumptiōis ꝛ inuidie: qꝛ ſepe fit ꝙ ſatis modica
occaſiōe ſibi ꝓſperitatē/ ꝛ aliis infortuniū diui-
nāt: vt ſi videāt aq̄s rubeas/ ſanguinē eſtimāt: ꝛ
de inimicoꝝ ſuoꝝ morte gaudētes/ predam ꝛ lu
crū ꝓpriū eſſe putāt. Sed ꝓ certo ſepe fit/ ꝙ vbi
inimicos ſuos mortuos.i. defectos ꝛ miſeros eſ

B et de hoc predam ꝛ lucrum reportare credunt: et
ipſos inuadere volunt: ipſos in ſui defenſione
ita viuos ꝛ fortes reperiunt/ ꝙ ante faciem eo-
rum deficiunt ꝛ ſuccũbũt. Igit̃ non eſt ex facili
occaſione credendũ/ nec ꝓpriũ lucꝝ nec aliorꝫ
diſfortuniũ exiſtimandũ: q2 ſepe fit ꝙ illi ꝗ crede
bant̃ mortuũ/ reperiunt̃ viui: ꝛ ꝙ vbi ſperabatur
Job. 30. d lucrũ/ diſfortuniũ reperit̃. Vñ dicit̃: Expectabã
bona ꝛ venerũt mihi mala. Non debent aliꝗ tã-
ꝗ mortui vilipendi: noſtri ꝟo tanꝗ viui lauda-
ri: ſed potius oẽs ſunt diſcretiõe debito metuẽdi
q2 ſicut dicit Seneca: Inimicũ (ꝗuis humilẽ)
Eodẽ ca. d bonũ eſt timere ꝛc. ¶ Hic dicit̃ ꝙ rex moab vi-
dens ciuitatẽ ſuã a trib9 regib9 impugnari: cuꝫ
fugere tẽtaſſet ꝛ nõ potuiſſet/ filiũ ſuum ꝗ poſt
eũ regere debebat/ ſupra murꝫ immolauit: ꝛ vt a
diꝭ ſuis eriperet̃/ ꝓprium filium ſacrificauit. Cu-
ius facti horror/ regem iſrael cũ ꝓplo ſuo ad re-
Moꝛalitas. cedẽdũ coegit. ¶ Sic ꝟo ſepe fit/ ꝙ pctõꝛ vidẽs
ſeſe in arto tribulatiõis poſitum: ſolet diꝭ. i. de
monib9 ꝑmogenitũ ſuũ. i. alam ſeu animũ dare:
ꝗ ſcꝫ in ſolio paradiſi ſedere debuiſſet: vt ſic ſe a
tribulatiõis periculo liberare poſſit. Illud aũt
eſt verum de obſtinatis religioſis: ꝗ ſcꝫ qñ a re-
gib9 iſrael ꝛ iuda. i. a bonis ꝑlatis ꝛ correctori-
bus infeſtari ſe vidẽt: ſolẽt qñꝗ ad deterius ꝓrũ
pere: ꝛ ꝑmogenitũ ſuum. i. alam ſuã diabolo de-
ſperãdo. i. apoſtatãdo ꝛ alś grauiꝰ delinquẽdo
offerre: quapropter ipſi ꝑlati debẽt ab impugna
D tione vel correctiõe qñꝗ ceſſare: ne ſcꝫ talem ob
ſtinatũ poſſint ad deterius ꝓuocare: Et quãdo
ex hoc vident eum deteriora facere/ ab increpa
Eccl. 8. e tione deſiſtere. Unde bene dicit̃: Non incẽdas
Aliter carbones pctõꝝ arguens eos. ¶ Uel dic ꝙ
rex moab diabolus: qui arietes cornutos. i. ſup
bos: agnos. i. ignorãtes ꝛ carnales paſcit ꝛ nu-
trit: ꝛ tñ quãdoꝗ de ipſis regi iſrael chriſto fecit
tributũ/ inꝗtum ipſos ſuos malos ad honoꝝ im
pugnationẽ chriſto nutrit: ꝛ inꝗtũ ad chriſtũ fi-
Deut. 32. b nalr̃ ↄuertunt̃. Deut. Cum adipe agnoꝝ ꝛ arie-
tum filioꝝ baſan. Iſte eſt ꝗ ꝑmogenitos ſuos. ſ.
mundi malos diuites ꝛ potẽtes/ ſupra murꝝ tem
poraliũ dignitatũ interficit: ꝛ eos ꝑ diuerſa cri-
Mich. 6. b mina in inferno immolat. Unde: Dabo ꝓ ſcele
Aliter re meo ꝑmogenitũ meum. ¶ Uel dic ꝙ rex mo
ab eſt deus pater: cuius ciuitatẽ. i. eccłiam: tres
reges. i. tria capitalia vitia a ꝑncipio infeſtaue-
runt: ꝛ ideo ꝓ ciuitate eccłie liberanda/ ꝑmoge
nitũ filiũ ſuũ ſcꝫ chriſtũ immolauit. i. immolari
Aliter ꝛ crucifigi ꝑmiſit: ꝛ ſic eccłiaꝫ liberauit. ¶ Uel
dic ꝙ rex moab/ ꝗ interꝑtat̃ ex patre/ populũ iu-
Joh. 8. f daicũ ſignificat: cui dictũ eſt: Uos ex patre dia-
bolo eſtis ꝛc. Iſte igit̃ ꝑmogenitũ ſuũ chriſtum
Rom. 8. f ꝗ dicit̃ ꝑmogenitus in multis fratribus/ immo-
lauit: ꝛ eum crucifigendo ſe a romanis liberari
Joh. 11. f credidit/ qñ dixit: Ne forte veniant romani ꝛc.
Aliter Expedit vt moriat̃ vn9 hõ pro populo. ¶ Uel
dic ꝙ iſte rex eſt malus ꝑlatus/ vel etiam malus
inferior iudex vel ballinus: ꝗ ſcꝫ vt poſſit regi-
bus ipſm impugnantibus. i. ſuis malis ſuꝑiori-
bus ipſm forte deprimere vel corrigere volẽtib9

ſatiſfacere: ſtatim mitit̃ ad deos ſuos. i. ad illos C
maiores ↄſiliarios qui ipſm ordinauerũt ꝛ ꝓmo
uerũt recurrere: vt ipſis mediãtibus poſſit iraꝫ
ſuperioꝝ cauere: ꝛ ꝓpter hoc ꝑmogenitos ſuos
. i. ſubditos/ ꝛ maxime eccłiaſticos/ ſolet ꝑ rapi-
nas occidere ꝛ grauare: ꝛ eos diꝭ ſuis ꝑdictis
immolare: ꝛ carnes. i. ſubſtantias/ eoꝝ vſib9 de
putare: ꝗ dii ꝛ fautores ſuo ſacrificio ꝑdicto pla-
cati/ totaliter ſolent facere/ ꝙ ſuꝑiores ab impu
gnatiõe taliuꝫ ſolẽt deſcere ꝛ ceſſare: ſtatim ꝙ cũ
iſti ballini ꝛ officiales a maiorib9 impugnari ſe
ſentiũt: ad deos. i. ad fautores ꝓmotores ſuos
recurrũt: ꝗ ſcꝫ in curia maiores exiſtunt: ꝛ ipſis
de carnibus ꝛ ſubſtantiis paupeꝝ ſubditoꝝ mu
nera faciũt. Iſti taliter ordinant/ vt ſuꝑiores a
talibus nihil querũt: ꝛ ab ipſoꝝ impugnatione
deficiunt ꝛ deſiſtunt. Unde iſti mali iudices vel
ballini/ ſuoꝝ ſubditoꝝ ſcꝫ vel ꝑmogenitoꝝ depo
pulatores/ poſſunt dicere illud Michee: Dabo Mich. 6. b
ꝑmogenitũ meuꝫ ꝓ ſcelere meo/ fructũ ventri mei
ꝓ peccato anime mee. Iſti enĩ dant ꝑmogeni-
tos ſuos. i. ſubditos vel ſubditoꝝ carnes/ vel ſub
ſtãtias diꝭ ꝛ fautorib9: ne hi ꝓ ſcelere ſuo puni
ant̃ a ſuis dñis ꝛ ſuꝑiorib9. ¶ Uel dic ꝙ iſte rex Aliter
eſt vſurarius: ꝗ ſcꝫ diꝭ. i. aduocatis ꝛ ballinis ꝑ
mogenitos immolat/ vt eum a regibus ꝛ ꝑlatis
defendant. ¶ Uel dic ꝙ iſti filios ſuos ad lr̃am Aliter
demõib9 ſacrificãt ꝛ ordinãt: inꝗtũ ipſos ad frau
dãdũ ꝛ vſurãdũ inſtruũt ꝛ informãt. Pſ. Immo Pſal. 105. f
lauerũt filios ſuos ꝛ filias ſuas demoniis ¶ Uł Aliter
dic ꝙ iſti vſurarii ꝛ ↄſimiles pctõres ad lr̃am/ fi D
lios ſuos ſacrificauerũt demonib9: inꝗtum ſu-
os imitatores ꝛ in malis diuitiis ſucceſſores faci
unt. Pſ. Immolauerũt filios ſuos ꝛ filias ſuas Pſ. 105. f
demonibus ꝛc. ¶ Hic habes ꝙ iſti reges non Eodẽ ca. b
petierũt niſi aquã: ꝛ tamen dñs dedit eis aquaꝫ
ꝛ victoriã. ¶ Ubi nota ꝙ dñs deus ſꝑ dat abũ- Moꝛalitas
dantius ꝗ petit̃: dum tñ quod iuſtũ eſt requirat̃.
Uñ dicit̃: Dat dñs affluenter: ꝛ nõ improperat Jac. 1. a
ꝛc. ſicut volueris.

¶ Caplm̃ quartuꝫ Tertius: Mulier autem quedam de vxoribus prophetarum clamabat ad Helizeũ. Moralitatum Capitulum IIII

Mulier quedã de vxoribus ꝓphetarũ/
ꝗ cuidam creditori erat obligata: con
queſta eſt helizeo/ ꝙ creditor occaſio-
ne debiti/ ſuos duos filios volebat tollere/ ꝛ ſer-
uituti ſubiugare: ꝛ cũ in domo nihil haberet/ ꝑ-
ter parꝝ olei/ quo aliquotiẽs ſe vngebat: ꝑcepit
heliẜeꝰ ꝙ vaſa vacua reciperet/ ꝛ clauſis oſtiis oleũ
in vaſis infunderet/ ꝛ impleret. Hec igit̃ ſuꝑ ſe ꝛ
filios oſtiũ clauſit: ꝛ filiis offerentibus vaſa/ ole-
um infundere cepit: ꝛ ad implẽda oĩa vaſa oleũ
multiplicatũ ſuffecit: ꝛ ſic vendito oleo credito-
ri ſatiſfecit: de reſiduo ꝟo vna cũ filiis ſuis vitã
duxit. Uẽde (inꝗt) oleũ ꝛ redde debitori tuo. Tu
aũt ꝛ filii tui de reſiduo viuite ¶ Quia igit̃ iſtud Allegoꝛia
exponit̃ multiplicit̃ a multis: nõ eſt neceſſe ꝙ de
noſtro plurimũ apponam9: ſed ſolũ ꝙ alioꝝ di-
cta ſeu ſñiam inferam9. Dicũt igit̃ ꝗdã allegori

E ce/ꝙ mulier iſta eſt eccleſia:que ſcilꝫ duos filios .i. duos ppſos habuit:quos creditoꝛ diabolus quotidie occidere/ſubtrahere ⁊ ſubiugare ⁊ per diuerſos errores ⁊ ꝑ pctm̄ ꝯtēdit:⁊ ꝑ obligationē viri ſui mortui.ſ. Ade/ipām ⁊ eius filios ſibi ꝑ pctm̄ obligatos aſſeruit atq; dixit. Sed ꝓ certo iſta edocta ab Heliſeo.i.chꝛiſto:vaſa vacua.i. ſubditos ⁊ fideles ⁊ patres ſctōs eccľie ꝑmitiue q̄ ſcꝫ vacui fuerūt ⁊ pauꝑes ī terrenis ⁊ ab alijs ſectis/ꝑ ꝑdicationē mutuo accepit:⁊ modicum olei.i.ſcīe vel doctrine vel diuine ſcīe ⁊ gratie vſq; ad ſummū impleuit. Ita ꝙ iſta mulier.i.eccleſia de oleo ſcīe ⁊ ſanctitatis ⁊ gratie iſtoꝝ/iaꝫ creditori diabolo ⁊ eius mēbris hereticis ſatiſfecit ⁊ filios ſuos fideles de ſuꝑabūdātia ſpūalr̄ nutrit. Conſtat eñ ꝙ ſcīa ⁊ gratia Pauli ⁊ Auguſtini/q̄ aliqñ vaſa vacua fuerūt/ita eſt multiplicata:ꝙ nō ſolū ſuffecit ad maliciā diaboli ⁊ hereticoꝝ deludendā/⁊ ipoꝝ obiectiōibus ſatiſfaciendū:immo etiam ſuꝑabundat ad nos alios q̄ reſidui ſumus in bonis moꝛib⁹ nutriēdis. Uñ iſtis vaſis.i.ꝑmis doctoꝛibus poſſumus dicere
Mat.25.a nos ⁊ alij eccľie filij illud Mat. Date nobis de
Aliter oleo veſtro:q2 lāpades noſtre extinguūť. ¶ Uel dic ꝙ mulier iſta ſcilꝫ ſancta eccľia/habet hodie multa vaſa.i.multos ſctōs q̄ ꝑceſſerūt:qui oleo gratie ⁊ meritoꝝ ſctitate ita pleni ſunt/ꝙ ad liberādos ⁊ nutriēdos filios eccľie ſuffecerūt:plenitudo eñ ⁊ ſuꝑerogatio meritoꝝ ſctōꝝ/pōt de
F pena ⁊ culpa ꝓ filijs eccľie q̄bus a ꝑlato dať indulgētia ſatiſfacere:⁊ etiam vltra hoc nutrimētū meritoꝝ augere:⁊ ipos gratijs ⁊ v̄tutib⁹ enutrire. Igiť neceſſe eſt ꝙ eccľia vel aīa ad heliʒeū.i. ad papā recurrat:vt de oleo indulgētiaꝝ creditori ſuo.i.diuine iuſticie ſatiſfaciat ⁊ ꝑſoluat:dicē
Mat.25.a tes illud ꝑdictū:Date nobis de oleo veſtro ⁊c.
Aliter ¶ Uel iſtud allega de oleo meritoꝝ noſtroꝝ:ꝙ ꝑmo opꝫ de debito.i.de reatu ⁊ obligatiōe pene ſatiſfacere:⁊ de reſiduo poterim⁹ nutrimētuꝫ
Aliter eterne gľie accipe. ¶ Uel dic ꝙ creditoꝛ noſter eſt diuina iuſticia:q̄ ſcꝫ filios duos noſtros.i.coꝛpus ⁊ aīam ꝓ debito culpaꝝ noſtraꝝ nobis auferre minať:quapꝛopter neceſſe eſt vt ad heliʒeum.i.chꝛiſtū ⁊ ad dei miſericoꝛdiā recurrať:⁊ de oleo bonoꝝ noſtroꝝ opeꝝ iſti creditori.i.diuine iuſticie ꝑſoluať:et de reſiduo vita celeſtis gľie ꝑpareť. Oleū eñ bonoꝝ noſtroꝝ opeꝝ ꝑmo eſt debitoꝝ pene et culpe ꝑſolutiuū:reſiduū vero eſt ſpūalr̄ nutritiuū/et meritoꝝ cumulatiuū:q2 ſcꝫ ꝑmo neceſſe eſt ꝙ diuine iuſticie fiat ſatiſfactio et ſic deducto ere alieno poterim⁹ de reliquo viuere:et poterit fieri meritoꝝ cumulatio:et ꝓcurari eterna vita et refectio. Cuilibet ergo videť
3.Reg.17.b diuina iuſticia dicere illud:Fac mihi ꝑmū:tibi
Aliter aūt et filio tuo poſtea. ¶ Uel dic ꝙ ad chꝛiſtum debemus recurrere:vt ſcꝫ illud modicū olei.i.diuine gratie quod habem⁹:digneť multiplicare: vt ſue iuſticie merito creditori noſtro poſſim⁹ ſatiſfacere:et vitam eternam de reliquo ꝓcurare.
Aliter ¶ Uel allega de oleo elemoſyne:quod ſcꝫ non vaſis plenis/id eſt diuitibus:ſed vaſis vacuis

.i. pauꝑibus īfundi iubeť. Accipe(inq̄t)vaſa vacua nō pauca. Etiā ꝙ nō publice ad mūdi laudē ſed clauſo oſtio.i.in occulto infundi mādať. Ingredere(inq̄t)et claude oſtiū. Uñ diciť:Cū facis Mat.6.a
elemoſynā/neſciat ſiniſtra tua q̄d faciat dextera. Et reuera ſi iſta ſic fiant:oleum iſtud.i.bona tꝑalia taliter multiplicabunť/ꝙ nō ſolū ad infundēdū et pauꝑib⁹ dandū ſufficiēt:immo et inde ad laute viuēdū et opulēter excreſcent. Uñ diciť Lu.6.f
Date et dabiť vobis ⁊c. Et Apľs:Hilarē datorē diligit de⁹. ſeq̄tur:Augebit incremēta frugū 2.Co.9.b
iuſticie veſtre. ¶ Uel allega/ꝙ q̄ſi mulier.i.aliqua ꝑſona ab heliſeo chꝛiſto multiplicationem Aliter
olei ſui.i.augmētum gr̄e ſperat fieri:ꝑmo debet oſtiū ſenſuū ſuoꝝ claudere:et ab exterioꝛibus ſe delectatiōib⁹ ſecludere:et in ſecretario coꝛdis ꝑ ꝯſyderationē includi/et ꝑ humilitatē abſcondi. Quod ꝓ certo ſi fecerit/oleū gr̄e et meritoꝝ ſuoꝝ ſi multiplicabiť:et duo filij ſui.ſ.coꝛp⁹ et aīa a creditoꝛe diabolo liberabunť:et de reſiduo meritoꝝ nutrimentū cumulabiť:et vita glorie ꝯcedeť. Uñ Mat. Intra ī cubiculū tuū:et pater tu- Mat.6.b
us q̄ videt ⁊c. ¶ Cū heliʒe⁹ q̄nq; apud quādam Eodē ca.b
mulierē diuerteret/et panē comederet:dixiſſe legiť ipa mulier viro ſuo:Aduerto(inq̄t)ꝙ vir ſctūs dei eſt ille q̄ trāſit ꝑ nos frequēter. Faciamus igitur ei cenaculū paruū:et ponamus ei in eo lectulū/mēſam et cādelabꝝ:et cū venerit ad nos/maneat ibi:quod factū eſt. Heliʒeus eñ diuertit ſe ad cenaculum:requieuitq; ibi vna dieꝝ:et
H vocās pueꝝ ſuū/ꝑcepit ei vt loquereť ſunamiti illi et diceret:ecce ſedule miniſtraſti nobis:q̄d vis vt faciā tibi? Huic igiť q̄ liberos nō habebat/et vir ipſi⁹ ſenex erat/heliʒe⁹ filiū impetrauit:quē etiā tandē moꝛtuū ſuſcitauit ⁊c. ¶ Mulier iſta Moralitas
magna/q̄ etiā ſunamitē dr̄:quod interꝑtať coccinea/vel captiua:voluītatē ſignificat:q̄ reuera dr̄ magna/q2 magna pōt capē.ſ.deū. Eſa. Magn⁹ Eſa.12.b
in medio tui ſctūs iſrľ. Captiua dr̄:q2 potētia ceca:coccinea tamē et ardēs:q̄ ꝑ deſyderium et cōcupiſcentiam eſt feruida et inflāmata. ¶ Uel Aliter
etiā iſta eſt aīa q̄ magna eſt nobilitate:captiuata rō oꝛigiali culpa/et ꝯcupiſcētie ſeruitute:coccinea v̄o gratia et charitate:vľ ſāguinis chꝛiſti a quo redēpta eſt rubicūda venuſtate. Uñ diciť Eſa.52.a
Solue vincula colli tui filia hieruſalē. Iſta igiť debet dicere viro ſuo ſuo.i.v̄itati vel intellectui ꝙ viro heliſeo chꝛiſto qui frequēter eos viſitabit:et nūc ꝑ inſpirationē/nūc ꝑ ſcripture lectionē/nūc ꝑ tribulationē ⁊ coꝛrectionē/nunc ꝑ ſpūalem cōſolationē/nūc per tēpoꝛalē ſubuētionem ad ipſos venire et ꝑ eos trāſire nō ceſſat:et dudū ꝑ beatā incarnationē/nūc v̄o ꝑ doctoꝛuꝫ et ꝑlatoꝛū eruditionē:finaliter v̄o ꝑ extremi iudicij executionē ipſos viſitat et frequētat. Debent locuꝫ oppoꝛtunū parare:vt apud eos poſſit deſcere ꝑ gratiā et manere. Unde Luce: Mane nobiſcū dñe:qnoniā adueſperaſcit. Dico igitur ꝙ Luc.24.e
iſta mulier cū viro ſuo.i.anima cū animo virtuoſo debēt chꝛiſto cenaculū et habitaculū in coꝛde ꝯſtruere et locare. Ponāt igiť ibi lectum/vbi

A chriſt⁹ q̄eſcat:ipm ꝟtutib⁹ ſtudeāt edificare:ꝛ id
inter ceteras q̄tuor ꝟtutes ꝯſtituere ꝛ locare:hic
eſt mūdicia/innocētia ꝛ caſtimonia ꝛ ꝯtinentia.
Cā.1.d Lectulus noſter floridus. Menſa q̄ chriſtū in
ꝑſona pauꝑ reficiat/hec eſt pietas/elemoſyna
Pſal.22.b ꝛ clemētia. Pſ. Paraſti in ꝯſpectu meo mēſam
Sella q̄ chriſtū ſedentē ſuſtētet/hoc eſt mētis trā
Apoc.4.a q̄llitas ꝛ patiētia. Vñ in Apocal. Ecce in celo ſe
des poſita erat:ꝛ ſup ſedē ſedēs: cādelabꝝ quod
domū cordis chriſto illuminat/hoc eſt diſcretio
Zach.4.a ꝛ ſapia. zacha. Ecce cande labꝝ aureū totū:ꝛ ꝓ
culdubio ſi cenaculū cordis iſta q̄tuor habuerit
ꝛ ſi puritatē/pietatē/tranq̄llitatē ꝛ ſagacitatē ꝯti
nuerit/helize⁹ chriſt⁹ ibi libēter morabit:q̄ fili
os.i.bona opa nobis dabit:etiā ſi ꝑ pctm̄ mor
tua fuerint/ipa ꝑ penitētiā ſuſcitabit/dicēs illud
Pſal.131.c Pſ. Hec requies mea in ſeculū ſeculi. ¶ Vel il
Aliter lud dic ꝙ helizeus nō legit locutus fuiſſe ꝑſona
liter cū iſta muliere:ꝙꝙ ſctā fuerit ꝛ bona/ſed ꝑ
nūciū:q̄nimmo nomē ei⁹ ꝓpriū ſm Comeſtorē
neſcimr:ꝛ ideo ipam ſunamitē vocare gſiali no
Moralitas mine ꝯſueuit. ¶ Allega ꝙ ſcti viri ſumme debēt
mulierꝝ colloquia deuitare:dato ꝙ ſctē ſint:ꝛ ꝙ
ab eoꝝ ꝯſortijs abſtinere debeāt ꝛ eaꝝ nomina
Eccl.9.b ignorare. Vñ dicitur: Auerte faciē tuā a muliere
Aliter ¶ Vel allega ꝙ iuſtū eſt ꝙ ſeruitoribus ꝛ mini
ſtris ſm merita ſatiſfaciam⁹:ꝛ poſtꝙ ſedule mini
ſtrauerint/ſibi ſuū ſalariū ꝑſoluamus. Ecce(in
q̄t)ſedule miniſtraſti nobis:q̄d vis vt faciā tibi?
Eodē ca.d. ¶ Factū eſt ꝙ fili⁹ mulieris ſunamitis q̄ heliſe
B um hoſpitio ſuſceperat/adueniente calore ſup ca
put eo/moreret. Quo contriſtata mulier/ad pe
des heliſei ſe ꝓſtrauit:q̄ pietate mot⁹/puerꝝ ſuū
cū ꝟga ſeu baculo ſuo ad ponendū ſup mortuū/
vt ſic ſuſcitaret miſit. Quod cū feciſſet gieſi/fili⁹
mortu⁹ nō ſurrexit:ſed nec vox/nec ſenſus appa
ruit. Qui reuerſus obuiā heliſeo nūciauit. Heli
ſe⁹ igit in ꝓpria ꝑſona veniēs/ꝛ claudēs oſtiū/cu
biculū intrat:ꝛ ſup cadauer pueri ſup lectū incu
bat:ꝛ os ori/oculos oculis/mēbraq̄ mēbris ap
plicat:ꝛ vt caleſieret caro pueri/ſup eū ſe incur
uat. Tandē ꝟo per domū aliq̄ꝺiu deambulati
ꝛ iterꝝ aſcēdit ſup puerꝝ/ꝛ ſe inclinat. Qui aperi
ens oculos/ꝛ ſepties oſcitās/a mortuis ſuſcitat
Allegoria ꝛ ipm viuū matri ſue reſtituit atq̄ donat. ¶ Ad
litam videt eſſe ſm ꝙ aliq̄ allegorice exponūt/ta
lis ꝓceſſus factus:ꝛ in reſuſcitatiōe ꝛ reparatio
ne generis hūani. Mulier eñ iſta ſignificat eccle
ſiam:cui ſcꝫ vnicū filiū.ſ.humanū gen⁹ de⁹ a pri
cipio dedit:ſꝫ adueniēte calore ꝯcupiſcētie/iſte i
adā ꝑ pctm̄ occubuit ꝛ deceſſit:ſꝫ verus heliſe⁹
.i.de⁹ iſtū ſuſcitare/ꝛ ad vitā grē reducere volēs
baculū ſuū.ſ.legē ſcriptā:puero ſuo.ſ.moyſi tra
didit:q̄ tñ mediāte iſto baculo.ſ.ſeueritate legis
iſtū filiū.ſ.gen⁹ humanū a morte culpe nullatē
Heb.7.c nus ſuſcitauit. Apl's: Nihil eñ ad ꝑfectū ꝑduxit
lex. Quapropē ipe heliſe⁹.i.dei fili⁹ in ꝓpria ꝑ
ſona ad mortuū humanū gen⁹ venire voluit:et
intrās cubiculū vteri ꝟginalis:ꝛ cadaueri.i.car
ni humane.i.ꝑ btām incarnationē ſe ꝯiūxit ꝛ co
aptauit:ꝛ p̄dicādo ꝑ mūdum aliq̄ꝺiu deambu
lauit:ꝛ ſic ſup lectū crucis aſcēdēs:ꝛ carnē pueri C
.i.humanitatē aſſumptā in igne paſſionis cale
faciēs:ipm gen⁹ humanū ꝑ gratiā viuificauit:ꝛ
viuum.ſ.a morte culpe puerꝝ ſepties oſcitātē.i.
ꝑ ſeptē dona vel ſeptē ſacramēta reſpirantē/ma
tri ſue.ſ.eccleſie reſtituit. Vñ dicit: Depoſuit pu 3.Reg.17.d
erum de cenaculo:ꝛ tradidit eum matri ſue di
cēs:viuit fili⁹ tuus. ¶ Vel dic ꝙ heliſe⁹ eſt p̄la Aliter
tus:mater eſt eccl'ia:filius mortu⁹ eſt ſubdit⁹ po
pulus/pctis ꝛ erroribus ſubiugat⁹. Igit iſta ē ve
ritas/ꝙ filij mortui.i.pctōres ſubditi meli⁹ ſuſci
tant:ꝛ ad vitā grē reſtituunt/q̄ñ a ꝓprio p̄lato ꝑ
ſonalr viſitant:ꝛ q̄ñ ꝑ incubationē/ꝯſciētiam et
morā ipſi⁹ caleſiunt ꝛ fouent:ꝙ q̄ñ ſolū ꝑ nunci
os ꝛ vicarios portātes baculos.i.ad percutien
dū ꝛ exigēdum paratos/mortui ꝛ deſolati hmōi
frequētant. Male ergo faciūt p̄lati vel curati/q̄
ꝑplm ſuū p̄ncipalr nō viſitāt:ꝛ q̄ nuncios ꝛ vica
rios ibi mittūt ꝛ alibi trahūt. Dicat ergo q̄libꝫ
p̄latus illud euāgel. Ego veniā ꝛ curabo eum. Mat.8.a
Nuncij ꝛ vicarij in abſentia p̄lati vtunt baculo
dure ſeueritatis:dn̄s ꝟo ꝟbo vtit/ꝛ calefactiōe
ac aſſociatiōe pietatis ꝛ charitatis:ꝛ ideo illi cū
baculo iſto.ſ.cum ꝟga iuriſdictiōis eis cōmiſſa/
magis ſolēt ledere ꝙ iuuare. ¶ Vel dic ꝙ filius Aliter
.i.peccator:melius per calefactionē/ꝙ per ba
culum.i.melius per manſuetudinē ꝙ per ſeueri
tatem viuificat ꝛ emendat:ꝛ ideo illis qui bacu
lo dure correctionis vel punitionis vtunt/poſ
ſunt ſubditi dicere illud ſupra: Nunquid canis 1.Reg.17.f
ego ſum:quia tu venis ad me cum baculo? Acſi D
diceret: Contra canes.i.contra infideles hereti
cos ꝛ obſtinatos eſt cum ſeueritatis baculo ꝓ
cedendum:contra alios delinq̄ntes eſt cum be
nignitate et manſuetudine dimicādum. ¶ Vel Aliter
dic moraliter/ꝙ cum q̄s filiū ſuum mortuum.i.
peccatorē animum vult ſuſcitare/debet in cubi
culum per meditationeꝫ intrare:oſtia ſenſuum
per ſuam abſcōſionem ꝛ humilitatē claudere:ſu
per cadauer.i.ſuper animā peccato mortuā/per
contritionē/fletū ꝛ ſui diſcuſſionē incumbere:
per ꝯfeſſionē ꝛ orationē clamare:per ſatiſfactio
nem deambulare:ꝛ ſic i pm ad vitā gratie pote
rit ſuſcitare.

¶ Ex capitulo quarto Text⁹: Erat au
tē fames in terra:et filij prophetaruꝫ
habitabant coram eo. Moralitatuꝫ
Capitulum V

C Um fames eſſet in terra/dixit helizeus
vni de pueris ſuis/vt pulmentū coq̄ret
vt comederent filij ꝓphetaꝝ. Qui vitē
agreſtē inueniēs/ꝛ inde colloquintidas colligēs
in ollā ꝯcidit:ꝛ pulmentū decoquēs corā filijs ꝓ
phetaꝝ appoſuit. Qui amaritudinē ſufferre nō
valētes/mors in olla vir dei clamauerunt. Ipe
ꝟo heliſe⁹ farinā immiſcēs/amaritudinē tempe
rauit. ¶ Dic ꝙ iſta vitis agreſtis/veterē legem Moralitas
vel ſciam ꝓpheticā ſignificat:ꝛ ipſi⁹ Ihalem ſen
ſum deſignat. Igit q̄ñq̄ accidit ꝙ cū heliſe⁹.i.
de⁹ vel p̄lat⁹:filijs ꝓphetaꝝ.i.ſuis fidelib⁹/pul
mētū doctrine parare iubet:pueri ſui.ſ.pueriles

E et ignari doctores: vitem agreſtē .i. ſciam legalē
z ꝓphēticā inuenerūt: z ipſas male intelligentes/
coloquintidas .i. aliquas malas ſuꝑficiales z ap-
parētes ſcias collegerūt: z inde pulmentū amarū .i.
doctrinā hereticā cōponūt z ꝯficiunt. Iſtud er-
go aduertētes fideles clamāt aliquotiēs: mors ī
olla. Quapropt̄ heliſe9 .i. bon9 plat9/ſtatim de
bet occurrere z farinā ſacre doctrine z ſani intel
lectus adhibere: vt ſic poſſit oēm hereſia z male
Iudith .5.c doctrine amaritudinē effugare. Vñ dicit̄: Fon-
Aliter tes amari obdulcati ſunt. ¶ Vel dic ꝙ olla cū
amaro pulmēto eſt mūdi ꝓſpitas/vel ipſe mūd9
cu9 .ſ. pulmētū .i. cui9 delicias z diuitias/filij ꝓphe
tarū .i. viri ſcti amaras reputārēt mortales. Mors
eī in olla vir dei. Iſte eī ſūt q̄ amaritudinē ac
ſollicitudinē ꝯtinēt: z mortē vitiorū z tormentorū
abuſorib9 ꝓcurant: q̄propter ſcti viri ꝙꝙ fame
z inopia vrgeant̄: ipſas comedere/habere vel ac
Job .6.a qrere nunꝙ amāt: dicētes illud Job: Nunqd in
ſipidum comedi poterit inſulſum quod non eſt ſale
ꝯditum: aut guſtari quod guſtatū affert mortē?
Non reſtat igit̄ niſi ꝙ farina .i. diſcretio appo-
nat̄: z niſi ꝙ bō hmōi pulmēto .i. rebus tempa-
libus diſcrete z temperate vtat̄: qꝛ tunc nocere
non poterit/licet comedat̄: qñimmo oīs amari-
tudo q̄ ibi eſt/in dulcedinē ꝯuertet̄: inq̄tum .ſ. ex
bono vſu talium merita z gratie augebuntur.
Proſpitas eī mundi nō nocet diſcrete vtenti-
bus: qñimmo ipſos delectat tam gratijs ꝙ vir-
Prou.27.a tutibus. Vñ in Prouer. Que amara ſunt/ dul-
F cia eſſe videnē. ¶ Vel dic ꝙ olla cum pulmēto
Aliter. amaro eſt mundus cum tribulationibus ſuis:
quod qñ filijs ꝓphetarū .i. ſanctis viris apponit̄:
ſepe fit ꝙ pre tribulationū amaritudine ad heli
ſeum .i. ad deum clamitare coguntē. Mors inq̄-
unt in olla. Iſti igit̄ farinā .i. gratiā ſuā z interio
rem ꝯſolationē adhibēt: z ſic illud quod eis pri-
mo videbat̄ amarū/dulce z delectabile eſſe appa
Prou.27.a ret. Vñ dr̄: Aīa eſuriens ꝓ dulci amarū ſumet: ſi
cut in martyribus fuit viſum.

¶ Capl'm quintū Textus: Naaman princeps militie regis ſyrie. Moralitatum Capitulum VI

Naaman pnceps regis ſyrie fortis z di-
ues/ſed leproſus erat: q̄ veniēs ad heli
ſeum vt ab ipſo curaret̄ a lepra: ꝑceptū
ab heliſeo accepit/ꝙ in iordane ſepties lauaret̄
ꝓmittēs ꝙ ita caro ipſius mundaret̄. Vade (in
qt) z lauare ſepties in iordane: z recipiet ſanita-
tem caro tua. Indignat9 igit̄ naaman ꝙ ad ip-
ſum nō egrediebat̄: z locū lepre tāgēdo/dñm ſuū
nō depcabat̄: incepit recedere: z loturā iordanis
vilipēdens/fluuios damaſci z abana z farfar ce
pit laudare ſup iordanis fluuiū. Ad inſtantiā ta
men ſeruorū ſuorū ad iordanē deſcendēs ſe lauit:
z ſtatim ſanatus eſt a lepra caro eius: z vt caro
pueri ſibi reſtituta fuit. Qui ꝓtinus ad helizeū
reuertens/idolatrie reſignauit: z duos burdo-
nes oneratos de terra iſraelitici ſoli in ſyriā de-
ferens/extunc ſup terram illam dñm adorauit.
Allegoria. ¶ Quidam exponunt illud allegorice/ dicētes
ꝙ iſte Naaman ſyrus gentilis gentilitatē ſigni- G
ficat: que ſcilicet fortis per temporalem poten-
tiam: diues ꝑ philoſophicā ſapiam ſemꝑ fuit:
leproſa tamen per errores z idolatriā erat. Hic
igit̄ ad heliſeū .i. ad chriſtū ꝑ fidem venit: ad cu-
ius doctrinā z mandatū in iordane .i. in baptiſ-
mo: ſepties .i. ſeptem crimina ſua lauit: z ſic ſani
tatē gratie reportauit. Vnde dicit̄: Abij/laui z vi Iohan.9.b
di. Idolatrie etiam ſic renūciauit: de terra vero
iſrl' .i. de puluere z de doctrina ſacre ſcripture q̄
mediāte deum iſrl' credidit/adorauit. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iordanis iſte ſignificat flumē penitentie z la-
chrymarū/vel etiam fluuiū baptiſmi zc. vide hoc
ſupra lib. viij. ca. iiij. de iordane: z melius eodē
lib. ca. xli. vbi agit̄ de abana: vbi iſta filia expont
tur de vtroqꝫ. ¶ Vel illud dic ſi vis .ſ. ꝙ iſte na Aliter
aman recedebat indignās/z abſolutionē ſui cō-
temnebat: z abana z farfar aquas iordanis ba-
ptiſmo ꝑferebat. Allega ꝯtra gentiles/q̄ baptiſ-
mū contemnunt: z aquas damaſci .i. ablutiones
machomeri ꝑferūt. ¶ Vel allega ꝯtra regula- Aliter
res ſeculares: q̄ iordanē .i. ſacram ſcripturā vi-
dent̄ ꝯtemnere: z fluuios damaſci .i. ſcias mūdi/
ſcꝫ leges z medicinā z hmōi ſibi videnē antefer-
re: qꝛ ſicut Apl's dicit: Animalis homo non ꝑci- 1.Cor.2.d
pit ea que ſunt ſpūs dei. ¶ Vel etiā allega ꝯtra Aliter
ſeculares/q̄ iordanē fluuiū religionis/deuotio-
nis/penitētie z ꝯpunctionis fugiūt: ꝯtemnūt
aquas ꝯo damaſci .i. mundi delicias z diuitias
anteponūt. Anime eſurienti etiā ea q̄ amara ſunt D
dulcia eſſe videnē. Vnde in Prouer. Cum tamē Pro.27.b
iſta aqua ſit q̄ lepras vitiorū mundat: z q̄ innocē
tiā reparat: vt ſup ſecundo: Sanaui aquas has:
z nō erit mors neqꝫ ſterilitas. Vide ſi vis ſupra
li. viij. ca. iiij. de abana. ¶ Vel dic ꝙ ſerui repſſe- Aliter
rūt indignationē naaman: z eum lauari fecerūt
z ſic ſanitatis eius occaſio fuerunt. Poteſt ad
hoc allegari ꝙ boni familiares nō debēt irā ex
indignationē dñorū attēdere: ſed etiā potius mi-
tigare/z ad illa q̄ ſunt vtilia inclinare. ¶ Vel il Aliter
lud allega/ꝙ minorib9 qñqꝫ reuelat illud quod
maioribus denegat: z ꝙ qñqꝫ minoribus inſpi-
rat̄ quod maioribus vtile comprobat̄. ¶ Vel Aliter
allega/ꝙ ſicut naaman ad vocē puelle captiue
ad ꝓphetā venit: z ad vocē ſeruorū ſe in iordane
lauit/z ſanitatē ſuſcepit. Sic ꝯo ſepe accidit ꝙ
ſerui z ancille dños ſuos ad virtutes z ad fidem
inuitāt: vt ſcꝫ ad prophetā chriſtū veniāt: z ad
ipſā ꝑ penitētiam redeāt: z ſic cauſa ſunt ꝙ ſani Aliter
tatē gratie recipiūt z ꝓcurāt. ¶ Vel etiā ſerui
z ancille .i. deſpicabiles pſone .ſ. piſcatores/apo
ſtoli/pncipes mūdi ad fidem z ad baptiſmū vo-
cauerūt: z ipſis mediātibus ſanitatē gratie rece
perūt. Vnde Apl's: Infirma mūdi elegit de9 vt 1.Co.1.b
ꝯfundat fortia zc. ¶ Naaman ſyrus fortis z di Eodē ca.c
ues: leproſus ꝯo ſanatus a lepra heliſeo mune-
ra obtulit: q̄ ſcilꝫ heliſeus penitus refutauit. De
quo gieſi puer heliſei indignās z dicens: peper-
cit dominus meus ſyro iſti/ vt nō acciperet que
portabat: poſt eum cucurrit/z talentum argenti
z duo mutatoria veſtimenta nomine Heliſei pe

A tiſe: τ recepit. Quod Heliſeus in ſpiritu videns,
Gieſi vbi fuerat requiſiuit. Quem mēdaciter excu
ſantē/eum ad ſubeūdum leprā naaman ꝯdemna
uit. Nonne inquit cor meū p̄ſens erat qn̄ vir de
curru ſuo redijt: τ qn̄ cepiſti argentū τ veſtes/vt
emas oliueta/vineas/oues τ boues/ſeruos τ an
cillas? Sed τ lepra naaman adherebit tibi τ ſe-
mini tuo in ꝑpetuū. Et egreſſus eſt ab eo lepro-
Moralitas. ſus ſicut nix. ¶ Igit̄ hic aduerte/ꝙ dare mune-
ra volēs/a lepra curat̄: refutās munera/a ſpūſan
cto illuminat̄: accipiēs munera/lepra que alium
dimiſerat maculat̄. In his igit̄ nota/ꝙ illi q̄ de
mundi diuitijs ꝑ libertatē τ elemoſynā ſe liberāt
Lu.xi.f. lepra auaricie ſe expediūt. Unde Luc. Date ele-
moſynā: τ ecce oīa mūda erūt vobis. Itē in hoc
nota ꝙ viri q̄ dona τ munera refutāt: τ q̄ non ſo
lum ante/ſed poſt gratiā factā dona repudiant:
ſpūſancto repleri merent̄: τ ad ꝑuidendū occul-
ta illuminant̄. Uñ in Prouer. Qui odit mune-
Pro.15.d ra/viuet. ¶ Item nota ꝙ ille qui ꝓ mūdatione
lepre.i. ꝓ ſacramētoꝝ miniſtratiōe/vel ꝓ gratie
collatiōe munera recipit: leprā ſimonie τ auari-
cie incurrit: τ ſe ſemēqꝫ ſuum.i. heredes τ ſucceſ-
ſores ſuos/q̄ ſcꝫ ſibi in male acq̄ſitis ſuccedūt:
lepre peccati ſubijcit τ exponit. Uñ de talibus q̄
de ſimonijs vel de vſuris diuitias acq̄rūt/dicit̄:
Pro.15.c Conturbat domū ſuam qui ſectat̄ auariciam.
Aliter ¶ Uel ſi vis allega/ꝙ familiares ꝑlatoꝝ qñqꝫ
ipſis ignorātib⁹ pecunias accipiūt/τ magiſtro-
rum nomine munera recipiūt: τ ſic lepraꝫ ſimo-
B nie committūt: ſuoſqꝫ magiſtros diffamari faci
unt: ꝓpter quod indignationē eoꝝ aliqñ incur-
Aliter runt. ¶ Uel dic quō mali officiales nulli extra-
neo reputāt parcendū: ſed oēs potius ſpoliān-
dos: ſicut patet de iſto/qui murmurādo dicebat
pepcit dñs ſyro illi τc. viuit dñs: q2 curram poſt
illum/τ accipiā ab illo aliq̄d. Iſti totū ꝑdidiſſe
ſe reputāt/quod alij ad domos ſuas reportant.
Uidetur eñ ſibi ꝙ alij oīa debent eis dimittere
τ nihil penit⁹ retinere. Quod vtiqꝫ veꝝ videt̄ de
officialibus curie romane: τ etiam de curialib⁹
Job.40.c dñoꝝ. Uñ de ipſis dicit̄: Abſorbebit fluuiū τ nō
mirabit̄: habet fiduciam ꝙ influat iordanis in
Aliter os eius. ¶ Uel dic ꝙ gieſi in veteri teſtamento
τ ſimon in nouo/ſimoniā iam inuenerūt. Uñ ꝓ
gratia ſpūali ꝓciū gieſi accepit: τ ſic illam ven-
Act.8.c dere voluit. Simon vero ꝓ gratia emenda pecu-
niam obtulit: ſicut dicit̄ in Act. apl'oꝝ. Et ſic vn⁹
grām vendentiū/alius ementiū pater fuit: vtra-
Joh.2.c qꝫ tñ ſecta damnat̄. Quia ſicut dicit̄: Dominus
emētes τ vēdētes ꝑiecit de tēplo.

¶ Capl'm ſextum Textus: Dixerunt autem filij prophetarum ad heliſeū.

Moralitatum Capitulum VII

Filij ꝓphetaꝝ q̄ cum heliſeo morabant̄ cum locum nimis anguſtū haberēt/ad ſyluam vt ibi ligna cederēt/τ habitatio
nē facerēt latiorē/pexerunt. Factū eſt igit̄ ꝙ fer
rum ſecuris vnius quā mutuo ceperat/in aquaꝫ
cecidit: ꝓpter quod ad heliſeū nimis dolens et
triſtis clamauit: heu heu heu (inquit) dñe mi: τ
hoc ipſum mutuo acceperā. Heliſeus igit̄ lignū C
ſuccidit/τ in aquam poſuit: τ ſtatim ferrū quod
in imo latebat/ſupernatauit. ¶ Iſtud a multis Allegoria
multipliciter expoit̄. Dicunt eñ allegorice/ꝙ
heliſeus eſt dei filius: ſecuris eſt homo aſſum-
ptus: qui ſcꝫ ferrū τ lignū.i. corpus τ aīam in ſe
habet: manubriū eñ.i. corp⁹ teneri potuit: ferrū
vero.i. anima collabi/τ ab iſto manubrio ſepara-
ri τ decidere oportuit. Quod ſcꝫ factū eſt quan-
do in morte ferrū iſtud.i. mortalis anima ad ꝓ
fundum fluminis.i. ad infernū deſcendit. Fer-
rum igitur iſtud virtute heliſei.i. aīa virtute verbi
ꝑ reſurrectionē ſupnatauit: τ ad manubriū.i. ad
corpus iteꝝ remeauit. ¶ Uel dic ſcḋm Hierony- Aliter
mū Marci.xv. Ferrum ponderoſum eſt genus
humanū: manubriū eſt lignū vetitū: puer q̄ ſecu
rim tenebat/eſt adam: heliſeus eſt chriſt⁹: lignū
quod in aqua ponitur/eſt crux: aqua vero eſt ba
ptiſmus: fundus eſt infernus. Igit̄ iſta eſt veri-
tas: ꝙ ferrū illud.i. genus humanū a ꝓncipio de
manu pueri.i. de manutenētia adam ab ipſo ma
nubrio.i. a ligno vetito in ꝓfundū inferni ceci-
dit: τ ſic adam ferrum ſuuꝫ quod male tenuerat
tunc amiſit. Quod videns dei fili⁹ heliſeus/mi
ſericordia motus/aliud lignū fecit.i. lignum ſan
cte crucis: quod cum aqua.i. cum baptiſmo cō-
iungens: iſtis duobus mediātibus ferrum illud
.i. genus humanū de ꝓfundo inferni.i. de ſtatu
damnatiōis reduxit: τ ſurſum ad ſtatum gratie et
glorie natauit. Lignū eñ τ aqua.i. crux τ paſſio
chriſti τ baptiſmus: genus humanū de ꝓfundo D
vitioꝝ eleuauit: τ ꝑ virtutē chriſti ſurſum ad ſta-
tum glorie portauit: τ ſic fit ꝙ illud quod ꝑ vnū
lignū ꝑditur/ꝑ alterius ligni beneficia reparat̄.
Uñ canit̄: Ut q̄ in ligno vincebat/in ligno quoqꝫ
vinceret̄: vt vnde mors oriebat̄/inde vita re-
ſurgeret. ¶ Uel etiā eſt ipſe pctōr: q̄ ſcꝫ a manu- Aliter
brio gratie/τ manutenētia ſpei τ fiducie/τ a ma
nu pueri.i. ab auxilio ſue miſericordie/ꝑ pctīn de
cidit: τ aliqñ ꝑ auariciā inferius in mūdana la-
bit̄: vel etiā quādoqꝫ ꝑ deſpatiōnē inferius ad in
fernū deſcendit. Unde dicit̄: Lapſa eſt in lacuꝫ Treñ.3.f
vita mea: poſuerūt lapidē ſuꝑ me. Igit̄ ad hoc
ꝙ iſtud ferrū pōderoſum.ſ. mens peccatrix depſ
ſa vel deſperata ſurſum ad manutenētiā pueri
chriſti redeat: τ ad locum et manubriū ſuū.ſ. ad
ſtatū gratie reuertat: neceſſe eſt ꝙ lignū nonum
apponat̄.i. ꝙ crucis memoria/ſpes τ deuotio in
tercedat. Qñ eñ lignū in aqua ponit̄.i. qñ cru-
cis deuotio aque lachrymaꝝ adiungit̄: tunc ve
re neceſſe eſt ꝙ ferrū quod ceciderat.i. mēs q̄ pe-
rierat/ad ſtatū gratie releuet̄. Et de hoc videtur
poſſe exponi illud Job: Lignū habꝫ ſpeꝫ. Quia Job.14.b
ſcꝫ ſi ꝑciſum fuerit.ſ. ferro ꝑdicto.ſ. mēs: τ ſenu
erit in terra radix eius: ad odorē aque germina-
bit: τ faciet comā quaſi cū ꝑmū plantatum eſt.
¶ Uel dic ꝙ ferrū iſtud eſt pctōr ſubditus τc. ſi- Aliter
cut ſuꝑ. Qui ꝓ certo qñ a manu pueri.i. ab obe-
dientia ꝑlati ꝑ inobediētiā τ apoſtaſiam deci-
dit: τ ſe in ꝓfundū vitioꝝ immergit/et in aqua
mūdanaꝝ deliciaꝝ labit̄. Ad hoc ergo ꝙ iſte ad

E manubriū.i.ad manutenētiam ꝛ obedientiā pre
latiꝛ ad ſtatū gratie reueniatꝛ de pfundo re-
ſurgat:neceſſe eſt ꝙ iſte puer ꝑlatus ad heliſeuꝫ
.i.ad deū ꝑ orationē recurrat:ꝛ ꝙ caſum ꝑditio-
nemqꝫ illꝰ quē mutuo acceperat:ꝛ ꝙ ſibi in cō-
miſſo ꝑ cuſtodiendo traditus fuerat/defleat:ꝛ ꝙ
etiā lignum.i. ꝟga correctiōis:ꝛ aqua/id eſt dul
cedo compaſſionis ſuccurrat. Quādo enim ꝛ
lignū ꝛ aqua.i.ſeueritas ꝛ pietas ad inuicē iun-
gunt:facile fit ꝙ ferrū.i.pctōꝛ ad ſtatū gratie re
Pro.23.b deat:ꝛ a pfundo vitioꝝ leuet. Uñ dicit:Tu vir-
ga ꝑcuties eum:ꝛ aīam eiꝰ ab inferno liberas.
Sap.14.a. Bene igit dicit:Benedictū ſit lignū ꝑ quod fit
Aliter iuſticia. ¶ Uel ſi vis iſtud allega/ꝙ qñ qs ꝑdit
illud quod mutuo accepit/magis debet ꝯtriſtari
ꝙ qñ illud quod ſuū eſt amittit. Heu inquit dñe
mi/ꝛ hoc ipm mutuo acceperā:ſicut de nutrice
beati Benedicti legit:ꝙ capiſteriū fractum de-
Eodē ca. c. ploꝛās/ipſiꝰ reparationē ꝓmeruit. ¶ Rex ſyrie
audiēs ꝙ heliſeus ꝓpheta eſſet in iſrl: q oēs in-
ſidias ſuas filijs iſrael reuelabat:miſit exercituꝫ
ſuū in dothaim nocte/vt appꝛehenderēt heliſeuꝫ
Cū igit nocte ciuitatem circūdediſſent:ꝛ ex hoc
puer heliſei timuiſſet/dixit ei ꝓpheta:Noli ti-
mere:plures ſunt nobiſcū/ꝙ cum eis. Rogauit
igit heliſeus dñm/ꝙ oculos pueri aperiret:ꝛ ꝙ
oculos.i.intelligentiā hoſtiū excecaret. Quod
factū eſt:qꝛ puer eius ſpū illuminatꝰ/totū mon-
tem plenū equis ꝛ curribꝰ igneis ꝓ defenſiōe he
liſei vidit:exercitus aūt cecitate ꝑcuſſus/heliſeū
F nō agnouit:immo ipm vſqꝫ ad medium ſamarie
ſecutus fuit. Nō eſt (inquit) hec via/nec iſta ciui
tas:venite oſtēdā vobis virū quē petitis:ſeqmi-
ni me. Qui ſcꝫ ipm ſamariā ſecuti ſunt:ꝛ poſt cū
ad ꝑces heliſei oculi eoꝝ apti eſſent:ſe eſſe in me
dio ſamarie cognouerūt. Hos igit nō eſt paſſus
heliſeus a rege iſrl ꝑcuti:ſꝫ potius iſtos fecit ci-
bis refici/ꝛ liberos ad dñm ſuū remitti. Nō ꝑcu
ties inqt eos. Nec eñ cepiſti eos gladio ꝛ arcu
Moralitas vt ꝑcutias. ¶ Iſta poſſunt allegari exemplari-
ter ad plura. Primo ꝙ angeli mittunt ad cuſto-
diam beatoꝝ:q ſcꝫ hic in figura curruū ꝛ equoꝝ
Pſal.90.c. igneoꝝ venerūt. Ps. Angelis ſuis mandauit de
Aliter te. ¶ Uel allega ꝙ ſoli pueri.i. ſoli innocētes et
pueri ſunt digni angelos videre:mali ꝟo excecā
tur/ꝙ nō ſolum ſpūalia nō vidēt:immo ꝑſentia
Aliter temꝑalia pericula neſciunt ꝑcauere. ¶ Uel dic.
myſtice ꝙ iſti ſerui regis ſyrie.i. ſerui diaboli:ſi-
gnificant generaliter peccatores:q ſcilꝫ cecitate
ignorātie in vita iſta ꝑcutiunt ita ꝙ voluntarie
in manus hoſtiū ſuoꝝ.i. demonū ꝓgrediunt:et
neſcientes vbi ſunt/aut quo vadūt:in manꝰ ho-
ſtium ſuoꝝ.i.demonū ſeu vitioꝝ ꝓlabunt. Uerū
tamen ſepe fit/ꝙ ad ꝑces heliſei.i. ꝑdicatoris vł
prelati:oculi iſtoꝝ ꝑ ſui ꝯſyderationē aperiunt:
ꝛ a deo ꝑ tribulatiōes ꝛ iſpiratōes ꝛ ꝑ ꝑdicatiōeſ
vel ſcꝑture eruditiōes ſtatꝰ eoꝝ ipſis reuelat. Uñ
Joā.9.e dr:Cū cecus eſſem modo video. Et tunc ſe eſſe
in medio ſamarie.i.in ſtatu pctī:ꝛ inter hoſtes
ſuos/ꝛ in ꝑiculo mortis eterne cognoſcunt:ſꝫ a
rege iſrael.i. chriſti miſericordia liberant:q ſcilꝫ

ipſos ꝑ dānationē nō ꝑcutit:ſed pane doctrine G
et gratie eos reficit/ꝛ liberos abire ꝑmittit. Tali
igit pctōꝛ ſic excecato/et in medio hoſtiū ꝯſtitu-
to/dicit illud Hiere. Leua oculos in directū:et Hiere.3.a
vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. ¶ Uel dic ꝙ rex iſrael Aliter
.i.bonus ꝑlatus:nō ſolū debet paſcere ſuos/ſed
etiā alienos:nec ſolū debet benefacere bonis et
amicis:immo etiā inimicis extraneis ꝛ remotis
¶ Uel dic ꝙ nobiles ꝑncipes nunꝙ debēt ꝑcu- Aliter
tere illos quos a caſu et fortuna vident in ſuis
manibus cecidiſſe:ſed potius ipſos paſcere/hoc
eſt dimittere:ſi eos ꝯtingit ad ipm ꝑ dei ꝓuiden
tiā aduenire. ¶ Hic habes ꝙ obſidente Bene Eodē ca. f
dab rege ſyrie ciuitatē ſamarie/facta eſt ibi tan-
ta fames/ꝙ mulieres paruulos ſuos comede-
bāt. Unde factū eſt/ꝙ due mulieres ꝯuenerunt
inter ſe de filijs comedēdis: Da mihi inquit vna
filium tuum vt comedamus hodie/ꝛ filium meū
cras. Cum igit ambe matres vnū de filijs come
diſſent:altera die cum reliqua dare filiū ſuuꝫ de-
beret/noluit:ſed filiū ſuum abſcōdit. Quo audi
to ioram rex iſrael/ꝙꝙ iniquꝰ/veſtimēta ſua ſci-
dit:ꝛ contra heliſeū inſurgere voluit:ꝛ ipm oc-
cidi mandauit. In craſtino tamen dei nutu tan
ta abundātia in vrbe facta eſt/ꝙ duo modij fari
ne ſtatere vno ꝑ i liū in porta ſamarie venderent
et ſic puer ille bona hora fuit reſeruatus:quē ſe-
quens abundantia de matrū impioꝝ dentibus
liberauit. ¶ Dic ꝙ iſta ſamarie ciuitas/que in- Moralitas
terpretatur cuſtos dñi/ſignificat eccleſiam:ꝙꝙ
ſcꝫ rex ſyrie qui interpretat excelſus.i.diabolus: H
qui cum ꝑ ſuꝑbiam eſt excelſus/cum exercitu vi
tioꝝ ꝛ demonū ſemꝑ pugnat. In iſta eſt igit ho
die tanta fames auaricie/ꝙ etiam matres.i. ꝑla-
ti eccleſiaſtici/q deberent eſſe magis miſericor-
des ꝙ matres:ꝓprios filios.i. ꝓprios ſubditos
rapinis ꝛ exactiōibus comedūt ꝛ ꝯſumūt. Quo
audito ipſi reges ſeculares ꝙꝙ mali/indignant
ꝛ admirāt:ꝛ veſtimēta ſua ſcindūt.i.eccłiaſtico
rum crimina deteſtant:dicētes illud Treñ. Nun Tren.2.d
qd comedūt matres filios ſuos ad menſurā pal
me? Iſti igit mali reges.i. ſeculares:videntes ta-
liū matrum.i.eccleſiaſticoꝝ prelatoꝝ impietatē:
ſolent contra heliſeū.i.contra prelatos propter
ipſos bonos ſubditos inſurgere:et famem auari
cie que in vrbe eccleſie viget/nitunt in ipſis pu-
nire. Dicūt eñ:ſi matres ꝛ prelati eoꝝ comedūt
quare et nos nō habebimꝰ partem noſtram ꝛc.
¶ Uł dic ſi vis/ꝙ iſte due matres ſignificāt ma- Aliter
los iudices/officiales et ꝓcuratores:qui ſcꝫ de
comedendis ſubditis ſuis depredādis et depau
perādis inter ſe paciſcunt:et in hoc ꝯtra paupe
res filios impie federant. Comedamꝰ filiū tuum
(inquiunt) hodie:et filiū meū comedamꝰ cras. Uñ
de malo federe iſtoꝝ aduocatoꝝ/balliuoꝝ ꝛ ꝓcu
ratoꝝ/quo.ſ.vnꝰ alteꝝ ad comedēdū alteꝝ adiu
uat:hoc eſt ad ꝓpꝛios filios.i.ad vicinos et ſub
ditos impugnandū/dicit:Ibi ꝯgregati ſunt mil Eſa.34.d
ui/alter ad alteꝝ. ¶ Uel poſſemus dicere/ꝙ iſte Aliter
impie due matres/ſignificāt malū ꝑncipē et ma
lum prelatū:q ſcꝫ inter ſe qñqꝫ ꝯfederāt/ad ſubꝯ

A ditos alter alteri⁹ depꝺdādos. Et breuiter hoc ē
veꝝ/ꝙ mali ſupiores ſe ſolēt inuicē adiuuare/vt
Aliter poſſint ꝓprios ſubditos rapiēdo grauare. ¶ Uel
ſi vis dic de falſis ſocijs et amicis: q̄ ſcꝫ dato ꝙ
inter ſe ſocietatē faciāt: libēter tñ alios ad comē
dēdū filiū ſuū.i. ad ꝯſulēdū patronū ſuū aſſociāt.
vbi vero p rata debēt cōmuniū facere aliqs/vel ali
q̄d ex ſuo expēdere: ſtatim videbis eos ſe abſcō
dere/ꝛ ſocietatis fidē nō ſeruare. Uerſus: Sce-
uola in comedis apud oēs/nullus apud te. Aut
Aliter repēde vicē/aut deſine velle vocari. ¶ Uel alle-
ga quō ꝓuidētia occulta vnū occidit/ ꝛ aliū cu-
ſtodit: et quō deus ordinat quādoqꝫ aliquē non
inueniri/vt ſibi a periculo poſſit parci: ꝛ hoc qſi
remediū videt l ꝓpinquos parari. Uidebat eñ
deꝰꝙ opulētia in vrbe die craſtino debebat eſſe
et voluit tūc abſcōdi/ne ab ipſis matrib⁹ vora-
ret. Et ideo puerbiū eſt: Bñ cuſtodit quē deus
cuſtodiendū decreuerit. Sicut etiā de q̄buſdaꝫ
ſceleratis audiui: ꝙ cū patrbyſius ad patibulūꝫ
adiudicati eſſent: factū eſt ꝙ in q̄driga l qua ad
ſuppliciū vehebant/oēs contineri nequibāt: vñ
vnus eoꝝ repoſitus eſt in carcerē/vt in craſti-
nū duceret. Cuꝫ ergo aliq̄ amicoꝝ cucurriſſent
ad regē/et appoitarēt relaxationē olm: iam aliȷ
inuenti ſunt ſuſpenſi. Ille autē q̄ in q̄driga cōti-
neri neq̄erat/extunc liberat⁹. Diuina eñ iudicia
multis modis circa hoīem operant: et ad illos
ſaluādos/alios vero liberādos multiplicat vari-
Deute.32.f. ant. Uñ dicit: Ego occidā/ꝛ ego viuere faciam.
B ¶ Capitulum ſextum Textus: Dixit
autē Heliſeus: Audite verbū domi-
ni: hec dicit domin⁹: In tēpore hoc.
Moralitatum Capitulum VIII

Syri obſidētes ciuitatē ſamarie/ nocte
a dño territi ſunt/tumultū et ſonitū au
diētes: ac p hoc timuerūt taliter/ꝙ reli-
ctis tētorijs et cūcto ſupellectili/receſſerūt. Igi
tur cū viri leproſi ex iſrael ad ſyroꝝ exercitū cō-
fugerēt: p eo ꝙ ꝓpter famis inopiā i ſamaria re
manere nequirēt: factū eſt in caſtris ſyrie nemi-
nē inuenerūt: ſed aurū ꝛ argentū inde tollentes
fugā ſyroꝝ in ciuitate nūciarēt: filijs iſrl' cuncta
diripiētib⁹ ꝛ i ciuitatē deportantib⁹ abūdantia
tāta ibi facta eſt/ꝙ duos modios hordei p vno
ſtatere argenti habebāt/qui pri⁹ ꝓprios filios
Moralitas māducabāt. ¶ Sic vero moraliter loquēdo/ qñ-
qꝫ cōtingit ꝙ viri leproſi.i. paupes religioſi: qui
leproſi.i. viles et abominabiles ab hoīb⁹ ſecu-
Esa.53.b. larib⁹ reputant: ſicut dicit de chriſto: Reputa
uim⁹ eū leproſum et pcuſſum a deo ꝛ humiliatū
vadūt ad caſtra ſyroꝝ q̄ erāt gētiles.i. ad ſcien-
tias philoſophicas: in quib⁹ ſcꝫ caſtris.i. l q̄b⁹
philoſophoꝝ gētiliū libris ꝛ ſciētijs: poſt ipoꝝ
fugā/receſſū et mortē: iſti aurū ſapiētie ꝛ argen-
tū eloquētie inuenerūt. Quod recipiētes p hūi-
litatē abſcōderūt: nec ipſaꝫ ꝓpalādo inanē glo-
riā inde querūt: ꝛ tandē opulētiā ſciētaꝝ quā in
iſtis caſtris inuenerūt/in vrbe eccle famelica p
dicādo nūciāt: oēm famē ignorātie inde fugāt.
Iſti eñ q̄tuor fuiſſe dicunt: in q̄rꝫ q̄tuor virtuti-
bus cardinalib⁹ inſigniti/ꝛ q̄tuor euāgelioꝝ do- C
ctrinis i buti/p q̄tuor mūdi ptes ꝑdicare noſcū-
tur. Uñ dicit: Inuētus eſt vir paup in ea: ꝛ libe Eccl.9.d.
rauit eū ſapiētia ſua. ¶ Hic ſcribit de illo pn- Eodē ca.7
cipe/q̄ dicēti heliſeo l craſtino ſummā fertilita-
tē in ſamaria futurā: vbi tñ p fame matres filios
comedebāt/credere noluit: et q̄ſi deridendo ce-
pit dicere: et ſi dñs cataractas celi aperiret/im-
poſſile eſt quod tu dicis. Heliſeus autē ironice
reſpondēs ait: Uidebis inq̄t/ et nō comedes ex
eo. Quod factū eſt: qꝛ in craſtino fugiētib⁹ ſyris
q̄ ciuitatē obſederāt/ꝓpter victualia ab eis dere
licta opulētia nata eſt. Ille vero pnceps q̄ l por-
ta ciuitatis a rege fuerat conſtitut⁹: fuit a turba
ꝓpli cōculcat⁹: ꝛ ſub pedib⁹ īterfec/⁹. ¶ Pōt al Moralitas
legari/ꝙ fatuū eſt diuinis verbis contradicere:
ſed potius neceſſe eſt ipa cū reuerentia credere/ꝛ
in euentu certifice cōfidere et ſperare.
¶ Capitulū octauū Text⁹: Heliſeus
aūt locutus ē ad mulierē cui⁹ viuere
fecerat filiū. Moralitatū Ca. IX

Hic habes ꝙ mulier illa ſunamitis/cui
heliſeus filiū dederat ꝛ mortuū ſuſcita
uerat: poſtꝙ multis annis peregrina-
ta fuiſſet/ad terraꝫ iſrael rediȷt: cui rex iſrael oīa
q̄ prius ſua fuerāt/reſtitui mādauit. ¶ Sic pere- Moralitas
aīa cui⁹ filiū/id eſt cui⁹ animū heliſeus.i. deus p
creationē dat/et p baptiſmū reſuſcitat/ et poſt-
ꝙ diu eſt peregrinata p mundū in hac vita: per
agrat in iſrael/id eſt in paradiſū finaliter reuer-
tit: vbi rex iſrl' de⁹ pater hereditatē ſuā/ ſcꝫ glo- D
riā paradiſi ſibi reſtituit atqꝫ donat. Pſal. Tu Pſ.15.b
es qui reſtitues hereditatē meā mihi ꝛc. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ mulier iſta poſt baptiſmūꝫ qñqꝫ peccādo
a deo peregrinat; tandē m̄ p penitentiā reuertit
et tūc ad poſſeſſiones virtutū quas antea habu-
erat/reſtauratur. Penitētia eñ poſt luctū facit
gaudere: et oīa q̄ noſtra fuerāt/ſcꝫ virtutes ꝛ gra
tias q̄s hō habuerat ante pctm̄/facit rehabere
cui tñ nouatianus heretic⁹ credidit cōtrariū: vt
patet in hiſtoria tripertita. ¶ Hic habes ꝙ be- Eodē ca.8.
nadab rex ſyrie: q̄ prius in ꝓſpitate poſit⁹/ heli
ſeū capi ꝛ occidi mādauerat: nūc vero in infirmi
tate cōſtitutus/ipm honorari/ et vtrū moritur⁹
eſſet mādat. ¶ In quo nota/ꝙ multi ſunt q̄ l p- Moralitas
ſperitate poſiti/ſanctos viros et religioſos con-
temnūt: in infirmitate vero et tribulatiōib⁹ conſti
tuti/et eos humiliter ꝛ reuerēter ad eoꝝ orōnes
requirūt. ¶ Iſtud etiā dic de q̄buſdā: q̄ quādo Aliter
ſunt ſani/de heliſeo.i. de medico parū curāt: cū
vero infirmi ſunt/ipm cū munerib⁹ honorant et
viſitant. Uñ Eccli: Honora medicū ꝓpter neceſ- Eccli.38.a.
ſitatē. ¶ Hic habes ꝙ azahel dato ꝙ audiuiſ- Eodē ca.8
ſet ab Heliſeo/ꝙ cū dñs ſu⁹ Benadab rex ſyrie
erat l infirmitate ſua moritur⁹: ad ipm tñ rediēs
dixit ei ꝙ poti⁹ eſſet ſanādus: cui⁹ cōtrariū factū
eſt: qꝛ ipſemet azahel ſtrangulū ſup faciē e⁹ po-
ſuit/et aquā infudit: et hoc eſt ſm Joſephuꝫ/ꝙ
in lecto laqueo ipſum ſtrangulauit. Qui ſuffo-
catus obijt: et ipſe Azahel loco eius regnauit.
¶ Iſte Azahel ſignificat adulatores: quia iſti Moralitas

E dato ꝙ ſciāt dn̄os ſuos infirmos pctōres ⁊ mor
ti eterne ꝓpinquos: ipſi tñ ꝑdicāt eos ſanādos/
⁊ tāꝗ iuſtos finalr̄ eſſe ſaluādos. Vñ iſti aquā
dulciū ꝟboꝝ ſemꝑ infundūt: ⁊ ſic laqueis ꝟbo-
rū etiā ipſos irretiūt: et ita dn̄s eos ī malis iuſtifi-
Eſa.5.c. cāt/ mortē ſpūalē ſibi attribuūt. Vñ Eſa. Pple
me⁹ q̄ te btm̄ dicūt/ ipſi te decipiūt. Illud ergo
bicuit ē verū: ꝙ cū q̄re adulator dn̄m ſuū regē ſcʒ
ꝑlatū vel ꝑncipē ſuis adulatiōib⁹ interficit deci
piēdo: ad hoc ſolū eſt vt ī curia ei⁹ regimen et di
gnitatē ⁊ officiū retinere poſſit: q: etiā hodie vi-
dem⁹/ ꝙ adulatores q̄ dn̄os ſuos mētiēdo ⁊ fal-
ſe iuſtificādo/ et ꝟba placētia loq̄ndo ſuffocāt: ⁊
ad hec oīa ipſos attrahūt et inclināt: et loco eo-
rūt vt cōiter imperāt atꝗ regnāt: ꝗꝫtū ſcʒ tales
ꝑ alijs diligunt: et a magiſtris ſuis ī altis digni
tatib⁹ collocant: et etiā quod ampli⁹ eſt/ q: quꝗ
poti⁹ ꝗ ipſi magiſtri ſui imꝑare noſcunt. Unde
3.Reg.16.c. de illis pōt exponi illud: Irruēs zambri occidit
hela/ et regnauit ꝓ eo: occidit dico adulādo: et
regnauit ꝓ eo/ domū et hoſpitiū gubernādo/ et
dignitatē ab eo obtinendo.

¶ Capitulum nonū tert⁹: Heliſe⁹ aūt
propheres vocauit vnū de filijs pro
phetarū. Moralitatum Capi. X

Hic.ix.ca.ī fine habes: ꝙ cū iehu fuiſſet
inunct⁹ ī regē/ et iorā et ochoziā reges
iſrl̄ ⁊ iuda occidiſſet: factū eſt ꝙ Ieza
bel mater iorā videns iehu ad palatiū venientē:
ſuos oculos ſtibio iniunxit/ et paratā ornata ie
F hu audacter alloq̄ns/ de hoc ꝙ filiū ſuū occide
rat increpauit. Qui ſtatim dē palatio ipſā ꝑci-
pitari fecit ⁊ iuſſit: intinctoꝗ ſanguine ei⁹ parie
te/ equoꝝ vngul̄ cōculcāda: tādē a canib⁹ come-
3.Regū.21.f ſta eſt: et iuxta verbū helie/ ī loco vbi iezabel fe-
et.4.Re.9.f cit occidere naboth/ carnes ei⁹ canina rabies de
Moralitas uorauit. ¶ Si vis allega/ ꝙ ī quo q̄s peccat ī il
lo punit. Iſta eñ ibidē naboth iniuſte occidi fe
cerat/ ita ꝙ canes ſanguinē ei⁹ linxerūt: id occi-
ſa ibi eſt: ⁊ canes ipſā penit⁹ ꝑter caluariā vora
Aliter uerūt. ¶ Vel dic ꝙ ille mulieres q̄ ſe ſupꝑ or-
nāt: et vt placeāt hoīb⁹/ ſtibio facies ſuas ſophi
ſticāt: et hoc quꝗ diſplicēt: ⁊ nihilominus ca-
Hiere.4.b. nes inferni ipſas finaliter deuorāt. Vñ: Cū pun
xeris ſtibio oclos tuos/ fruſtrā cōponeris: cō̄tē-
pſerūt te amatores tui: aīā tuā q̄rēt. ¶ Vel dic
ꝙ illud vngētū ſophiſticū hypocriſim ſignificat
q̄ inunctis hypocritis vt regi iſrl̄. i. ꝑlatis ⁊ ſupi
orib⁹ placeāt/ quꝗ ꝯtingit ꝯtrariū: q: ſcʒ ꝑ ꝑpa
hmōi fictiōē/ nō ſolū nō honorant/ ſed de pala-
tio. i. de dignitate vl̄ officio/ domo/ curia vel ho
ſpitio ꝑcipitant: ⁊ canib⁹. i. officialib⁹ ⁊ ballinis
exponunt. Sene. Nihil quod ſimulatū ē ⁊ fictū
pōt eſſe diuturnū. ¶ Vel dic ꝙ rex iſrl̄ ē chriſt⁹
q̄ tales deſtruit ⁊ deponit: et canib⁹ infernalib⁹
exponit: ¶ Vel ſi vis allegorice/ dic ꝙ Jezabel
ſignificat impiā ſynagogā/ q̄ ſcʒ ſanguinē ꝓphe
tarū et ſanctoꝝ ſitierit: ⁊ multotiēs cū idolis for
nicata fuerit: et ſtibio/ id eſt exterioris legis ſo-
phiſticamēto/ et ſupficiali intellectu circa men-
tis oculos picta erat. Hāc igit̄ Jehu ꝑnceps. i.

chriſtus depoſuit: et de palatio tēpli ⁊ legal̄ fa- E
ſtigij ꝑ principes gentiū detraxit: et canibus/ id
eſt mūdi tyrānis vndiꝗ diſperſam ⁊ captiuā ex
poſuit et cōceſſit. Vnde ⁊ de Jezabel dicit dn̄s: Apoca.2.f.
Mittā eā in lectū: et qui mechant ⁊c.

¶ Capitulum decimū Textus: Erāt
autē Achab ſeptuaginta filij. Mo-
ralitatum Capitulum XI

Hic ca. x. dicit ꝙ poſtꝗ iehu duos im-
pios reges iſrael et iuda/ iorā ⁊ ocho-
ziā occidit: filios iorā ſeptuaginta de-
capitari/ et capita deferri mādauit: necnon fra-
tres abaſie quadragintaduos/ qui ad viſitandū
filios regis in ſamariā deſcēderāt/ interfecit: to-
tāꝗ domū Achab/ optimateſꝗ ⁊ principes/ no
tos et amicos/ ꝓphetas et ſacerdotes deſtruxit.
Voluit igitur ꝓphetas Baal occidere/ idolū
et cultum ipſius extirpare. Iſte igit̄ ſe fingens
velle colere Baal/ ſacrificiū fieri ordinauit. ⁊ ſic
ſub colore ſacrificij ſacerdotes et ꝓphetas ipſi-
us congregauit. Audientes igit̄ regem velle ſa-
crificare idolo ſuo: cōtinuo cōgregati ſunt: et a
rege munera et dona ſperauerunt: quinimmo
et veſtes cuilibet ipſoꝝ/ vt magis allicerentur ⁊
ſtari mandauit: et ne q̄s forte de ſeruis dn̄i eſſet
cū ſeruis Baal diſtricti⁹ imperauit. Dū igitur
circa ſacrificiū occupati oēs in vna domo ſte
tiſſent ad hoc ordinatā: a militibus fores clau-
dunt/ oēs gladio perimunt/ ſtatuāꝗ Baal de-
ſtruūt/ et in templo eius latrine cōſtituunt: et ſic
cult⁹ baal de iſrael extirpat. ¶ Iſta poſſunt al- Moralitas
legari ꝙ mali vnde ſperant premiū/ quꝗ acqui D
runt ſuppliciū: et ꝙ extrema gaudij luctus occu Prouer.14.b
pat. Unde ſi vis dic myſtice/ ꝙ Jehu ſignificat
deū: baal vero ſignificat diabolū: q: ſcʒ reuera
Jehu rex iſrael ſcʒ deus: videt nūc ꝑ tēpore hu-
ius vite ſeruos Baal/ id eſt pctōres ſeruos dia-
boli diligere/ inquantū ſolet eos ad templū ec-
cleſiaſticarū dignitatū et beneficioꝝ aliquādo
vehere et ꝓmouere: et veſtes/ id eſt bona tempo
ralia ipſis dare: ſed ꝓcul dubio totū illud inſidi-
oſe facit: q: ſcʒ oēs iſtos ad victimā eterne mor-
tis cuſtodit: quod patebit: q: finalr̄ milites ſu-
os. i. angelos mittet: ⁊ ſeruos dei a ſeruis baal/
id eſt bonos a mal̄ ſeiūget ⁊ ſeꝑabit: ⁊ ipſos ma-
los deſtruet: tēplū etiā baal. i. mundū: ſtatuā ei⁹
id eſt corp⁹ reproboꝝ: cultū ei⁹. i. executionē vi-
tioꝝ diſſipabit totaliter et ſubuertet. Vñ Eſa.
Precipitabit dn̄s mortem in ſempiternū. Et Eſa.25.c.
Mat. Mittet filius hoīs angelos ſuos: ⁊ colli Mat.13.f.
gēt de regno ei⁹ ſcādala: ⁊ ſeꝑabūt malos de me
dio iuſtoꝝ: ⁊ mittēt eos ī caminū ignis. ¶ Vel Aliter
dic/ ꝙ Jehu eſt bon⁹ ꝑlatus/ vel caut⁹ iudex: qui
quꝗ ſolet ſe malū diſſimulare: vt ſic poſſet ma
los meli⁹ corrigere: Exemplo Cōſtātini: de quo
legitur in hiſtoria tripertita lib. i. capi. vij. ꝙ vo
lens probare qui eſſent in domo ſua viri chriſti
ani: ſe velle gentilica plus ꝗ chriſtianos dilige-
re ſimulauit: quia munera et dona Chriſtū vel
idola adorantibus ꝓmiſit: et ſic veros a falſis
chriſtianis cognoſcēs/ bonos et ſtabiles bone

B runit: alios ꝟo fallaces vilipendit. ¶ Vel dic ꝙ
Aliter iehu eſt bonus ꝑlatus: q̄ ſcʒ cultū baal. i. cultū
vitiorū et hereſim debet de regno ꝛ collegio ſuo
eradicare: ꝓphetas etiā baal/id ē malos et am-
bitioſos clericos/maxime hereticos: et ſeruos
baal. i. malos inferiores iudices debet deſtrue-
re et punire/et eos caute inueſtigare: ꝛ ne tñ bo
nos cū malis inuoluat/ debet ipſos ab inimicis
ſegregare. Vide inq̄t ne q̄s forte nobiſcū ſit de
ſeruis dñi/ſed vt ſint ſoli ſerui baal: et ſic filij iſ-
rael/id eſt viri iuſti de tēplo baal debēt latrinas
facere/inq̄tū mundi ſtatus ꝛ diuitias ꝛ eminēti
Phil. 3. b. as debēt cū aplo ſtercora reputare. ¶ Vel dici
Aliter ꝙ Jehu eſt diabolus. Baal q̄ interpretaſ deuo
rator/ſignificat tria peccā: ſcʒ Superbiā/ q̄ deuo
rat honores ambiēdo. Auariciā/ q̄ deuorat diui
tias. Gulā ſeu luxuriā/ q̄ deuorat delicias. Di-
co igiſ ꝙ Jehu/id eſt diabolus/ ꝑ tpe huius vi
te ſe eē amicū ſeruorū baal oim peccōꝝ ſimulat
ipſoſq; inſidioſe ad cultū illius Baal. i. ad elati
onē ſuperbie/auaricie/luxurie ꝛ gule ſollicitat: fi
naliter vero vbi nō cauēt/ipſos ſpūaliter et eter
naliter percutit et occidit: et ſic gladiū eorū ver
tit in lucrū: et ſe eſſe inimicuʒ oſtēdit. Bene igiſ
Eccl. 12. b. dicif: Nō credas inimico tuo in eternū. ¶ Hic
Eodē ca. f habes ꝙ Jehu qui oīa mādata dei contra do
mū Achab impleuerat: et cultū Baal ꝛ eius ꝓ-
phetas deſtruxerat/multoſq; alios occiderat: a
vitulis tamē aureis adorādis nō abſtinuit: pro-
pter quod multa mala a rege ſyrie paſſus fuit.
Sic vere ſepe fit ꝙ prelat⁹ diligēter ſe habet in
B his q̄ pertinēt ad iuſticiā ꝛ fidem: vtpote qꝛ ma
los ꝑunit: hereſim et idolatriā euertit: Verūta-
mē vitulos. i. florenos aureos adorat ꝛ diligit:
et ſic q̄ alis hortaberat/ꝑ auariciā perit. Propter
quod rex ſyrie/id eſt diabol⁹: ꝑ ſe ꝛ tyrānos ſu-
os/ſibi et regno ſuo ſcʒ eccleſie plura mala facit.
Aliter ¶ Vel dic generaliter cōtra quēcūq; auax alis
Amos 9. a. bonū. Unde: Auaricia in capite oīm ꝛc.

¶ Capitulū vndecimū text⁹: Athalia
vero mater ochozie/vidēs mortuū fi
liū ſuū. Moralitatū Capi. XII

Athalia mater ochozie/ vidēs filiū ſu
um mortuū/ꝛ fratres ipſius a iehu re-
ge iſrael interfectos: occidit omne ſe-
mē regiū/ vt ipſa ſola regnaret in Hieruſalem.
Tūc tamē cū filij regis actualiter ab athalia ne-
careuſ: ioſaba regis ſoror filiū regis paruū ꝛ nu
tricē eius de triclinio furata eſt/ꝛ abſcōdit eos
eratq; in tēplo dñi clā ſex annis. Cū igiſ nullus
ſupſtes de filijs regis crederef: Joiada ſumm⁹
ſacerdos/vocatis cēturionibus ꝛ militib⁹: par-
uulū regni heredē quē claʒ in templo nutrierat/
oſtendit eis: ꝛ ſecrete fedus inter eos ꝛ regē pepi
git et occiſa impia athalia/ipm̄ i regis ſolio cō
ſtituit. Qui ſtatim ꝑ lōga tpa iuſte vixit: pecuni-
aſq; de populo cōgregauit: ꝛ ſartatecta templi
induſtria reparauit. Quē tandem ſerui ſui occide
runt: qui etiā mortem condignā poſtea ſuſtinue
2. para. 24. a. runt: ſicut patet. ij. Paralipo. ¶ Iſta exponun
Allegoria tur a multis: ꝛ primo allegorice. Per athaliā q̄
interpretaſ dñs tpalis/intelligiſ ſynagoga: que C
ſcʒ tēporaliter nō ꝑpetuo erat i ſuis cerimonijs
duratura: et q̄ etiā tēporaliter vſq; ad chriſti ad
uentū/erat in terra iſrl̄ regnatura. Joas rex par D
uulus. i. humilis/eſt chriſt⁹. Joiada ſacerdos/
q̄ interpretaſ memoria dñi vl̄ dilect⁹ dñi/eſt pre
dicatorū cet⁹. Joſaba q̄ interpretaſ i quo eſt in
cenſum dñi/ gentilitatem ſignificat: in qua ſcʒ
cenſum dñi/id eſt fides ꝛ oratio nunc ꝑſeuerat.
Igiſ iſta eſt veritas/ꝙ athalia. i. impia ſynago
ga ſemē regiū/id eſt chriſti fidē de q̄ dictū ē: In Gen. 22. d.
ſemine tuo benedicenſ oēs tribus terre: omeſq;
ipſ⁹ ſectatores voluit occidere et delere. et etiaʒ
ipm̄ Joas/chriſtū ſcʒ cū ſuis ſcq̄cibus. i. aplīs ꝛ
martyribus/vt ſola regnaret: ꝛ ne regnū perde
ret/occidere tētauit: dicens ſcʒ in caipha: Expe Joan. 11. f.
dit vt vnus hō moriaſ ꝑ pplo: ne veniāt roma-
ni/et tollant noſtrū locū et gentē. Sed ꝑauldu-
bio Joſaba/id eſt humilis gētilitas: iſtū et nu-
tricē eius ſcʒ deuotionē et fidē/ credēdo rapuit:
et ꝑ humilitatē abſcōdēs/in tēplo cordis poſuit
vbi ſcʒ Joiada/id eſt predicatorꝫ turba/ipm̄ pre
dicādo nutriuit: ꝛ corp⁹ eius myſticū/ſcʒ fideliū
cōgeriē/vſq; ad virtutuʒ ꝑfectionē deduxit. Vñ
Exo. Accipe puerū et nutri eū. Ipſumq; regē ſu Exo. 2. a.
per ſoliū eccleſie conſtituit: et regnum in manu
eius tradidit: inquantū conuerſis populis ipm̄
regem et dominū credi fecit: ꝛ inquantū ipſum
in iudicio regnaturū mōſtrauit. Quod ſcʒ nunc
vidēs Athalia/id eſt ſynagoga/triſtaſ: que etiā
ꝑ milites ſcʒ romanos confodiſ ꝛ turbaſ: tem D
plū vero eccleſie ab iſto rege Joas. i. a chriſto ꝛ
fideliū pplo: cū miniſterio ioiade/ id eſt cū ꝑdi-
catorū auxilio reparaſ: et nūc ꝑ dei gratiā ſyna-
goga perdita/ipſe ioas chriſt⁹ in tēplo eccleſie/ꝛ
in ſpūal̄ regni ſolio ꝓſperaſ. ¶ Vel dic ꝙ atha Aliter
lia timens perdere regnū/ſignificat herodē: qui
ſemen regium/id eſt pueros iſrael occidit: inter
quos ioas. i. chriſtū occidere credidit: quod nō
fecit: quia ſcʒ ad monitū ſororis regis/ id eſt ad
inſtinctū archangeli gabrielis: ioiada ſacerdos,
id eſt ioſeph nutricē: et puerū/ id eſt mariā et ie-
ſum tulit: et eū vſq; ad tēpus in egyptū abſcon-
dit: qui tandē ſe in iſrael regnās. i. publice ꝑdi-
cās oſtēdit: et ſe etiā regē iſrael nō negauit. Vñ
dicif: Tu dicis: qꝛ rex ſū ego ꝛc. Poſt ipſa atha Joan. 18. g.
lia/id eſt ipſe herodes mortu⁹ fuit: quē tamē ſer-
ui ſui/id eſt iudei finaliter occiderunt: de quo tñ
penā cito poſt perſoluerūt/qn̄ ꝑ romanos Titū
et veſpaſianū tā mortē ꝙ exiliū ꝓpter necem ſui
domini pertulerūt. Vnde: Nūquid pax erit zā- 4. Regū. 9. g.
bri/qui interfecit dñm ſuū! ¶ Vel dic allegori- Allegoria
ce ꝙ ioas/id eſt chriſt⁹ quem occidiſſe credit ſy
nagoga/nūc in tēplo paradiſi cuſtodiſ: Finali-
ter tñ in die iudicij ſup ſolio iudicās ꝯtra eā ac-
cingeſ. ¶ Vel dic moraliter: ꝙ athalia q̄ inter- Moralitas
pretaſ inclinatio domini/ſignificat mūdi ꝓſpe-
ritatē/vel diabolū/vel mētis iniquitatē: que vel
q̄ facit dominū fugere: et declinare ſemē regiū.
id eſt bonū ꝓpoſitū vel virtutū exercitum: ſolet
in hieruſalē/id eſt in cōſciētia enecare: ꝛ ibi ſtu-

E det ſolus imparẽ: ⁊ inde ioas .i. memoriã dñi to-
talit̃ extirpare. Iſta enĩ ſunt que memoriã dñi in
mẽte occidunt/ et q̃ hoiem a deo declinãt et di-
Gen. 40. g. uertũt. Unde illud Gen. Succedẽtib⁹ pſperis
oblitus eſt interpꝛetis ſui. Sed p certo Ioiada q̃
interpꝛetaꝛ dñi cognitio: ioas/ id eſt memoriaꝫ
dñi ſeruat: qꝛ quãdo homo cognoſcit q̃d ſit de⁹
ipm obliuioni faciliter nõ dat: ⁊ ipſum et nutri-
cẽ eius/ q̃ eſt gratiarũactio/ ibidẽ ꝓtegit. Finali
ter autẽ Ioas et ioiada/ id eſt dñi memoria in
hieruſalẽ preualẽt: et athaliã diabolũ/ iniquita
tẽ vel concupiſcentiã de regno cordis effugãt:
et p penitentiã ipm interficiunt: nũcq̃ enĩ põt re
gnũ cordis deſtrui/ q̃diu Ioas .i. dñi memoria
Tobie. 1. b. ibidẽ cõtigent reſeruari. Unde Tob. Quia do-
mini memor fuit in toto corde ſuo/ dedit ei gra
Aliter tiã. ¶ Vel dic q̃ Athalia ſignificat ambitioſũ/
effeminatũ/ mollẽ/ defectuoſum prelatũ: qui cu
piditate regnãdi ad finẽ/ ne inueniat repugnan-
tẽ/ ſtudet omẽ ſemẽ regiũ .i. bonos ſubditos oc
cidere et grauare/ ſuppeditare vel deponere: vt
ſic poſſit ſecure alijs imparẽ. Quod etiã ad lite
rã tyrãni facere ſolẽt: q̃ in pꝛincipio oẽs potentes
occidere ſtudẽt: ⁊ oẽs illos de quoꝝ potẽtia/ iu-
ſticia vel rebellione timẽt: vel ſaltẽ ipſos nituꝛ
ita deprimere ⁊ depauperare/ vt de eoꝝ rebelliõe
nõ formidẽt: ſed ſepe cõtingit q̃ aliq̃s ioas/ id ẽ
aliq̃s memorãs dñm: ſcꝫ aliq̃s ſubdit⁹ bonus a
deo abſconditꝛ: qui tandẽ de cõſilio ioiade ſacer-
dotis/ id eſt cũ adiutorio pape iſtũ accuſans ꝓ-
F ualet cõtra ipſum: ⁊ eo victo in loco ipſi⁹ pmo-
uetꝛ: q̃ iuſte regnãs ⁊ dominãs/ templũ eccl'ie vꝉ
Iob. 34. c. patrie releuare conaꝛ. Unde iob: Perdidit mltos
et innũerabiles: ⁊ regnare faciet alios p eis ⁊c.

¶ Capitulũ decimũtertiũ. Text⁹: Anno viceſimotertio ioas filij ochozie regis iuda. Moralitatũ Ca. XIII

IOas rex iſrꝉ deſcẽdit ad heliſeũ infirmã
tẽ. Cui pꝛecepit heliſe⁹ q̃ arcũ manu ſume
ret: ⁊ ꝑpoſitis manibus ſuis ſup man⁹ re
gis/ pꝛecepit q̃ feneſtrã aperiret ⁊ traheret. Quo fa
cto dixit heliſe⁹: Sagitta ſalutis dñi/ ſagitta ſa-
lutis ꝯtra ſyriã. Itẽ pꝛecepit ſibi q̃ iaculo terrã ꝑ-
cuteret: quod cũ ter ꝯcutiẽdo feciſſet: īdignat⁹ ẽ
heliſeus/ q̃ nõ q̃nq̃es aut ſepties ꝑcuſſiſſet: aſſe
rẽs q̃ tũc totiẽs ſyriã deuiciſſet. Si inq̃t ꝑcuſſiſ
ſes terrã q̃nq̃es/ ſexies aut ſepties: ſyriã ꝑcuſſiſ-
ſes vſq̃ ad ꝯſũmationẽ: nũc aũt trib⁹ vicib⁹ ꝑcu
Moralitas ties eã. ¶ Dic q̃ heliſeus ſignificat chꝛiſtũ: q̃ p
certo vult ⁊ pꝛecipit/ q̃ ioas q̃ interpꝛetaꝛ memoria
dñi: rex iſrꝉ .i. pꝛedicator vꝉ plãt⁹/ arcũ ſacre ſcriptu-
re manu bone opatiõis accipiat atq̃ tẽdat: ⁊ de
inde feneſtrã cordis ꝑ diſcretionẽ apiat: ⁊ ſic ſa-
gittas diuinoꝝ eloq̃oꝝ emittat. Pone inquit
manũ tuã ſup arcũ: aperi feneſtrã et iace ſagittã
Iſta enĩ ꝑ ordinẽ ſe debẽt habere: qꝛ ſcꝫ pꝛimo pꝛe-
dicator debet manũ ad implendũ quod ſcriptu
ra pꝛecipit apponere: deinde cor per diſcretioneꝫ
aperire: et ſic põt ſagittã diuini eloquij pꝛedicãdo
iactare: ⁊ maxime qꝛ tũc ſolet deus manũ ſuam
manibus ſuis adiũgere/ inq̃tũ opa eius ſolet ꝓ
tualiter adiuuare. Unde dicitꝛ: Cepit ieſus facere G
⁊ docere. Ita q̃ cũ talꝛ ſagitta .i. talꝛ pꝛedicatio/ ſa- Act. 1. a.
gitta ſalutis: cõtra ſyriã/ id eſt cõtra diabolũ ſo
let eſſe/ q̃ corda auditoꝝ põt vſq̃ ad intima pe-
netrare. Unde etiã poſſit tũc auditores dicere illud
Iob: Sagitte dñi ī me ſũt. Iſti ergo pꝛecipiꝛ quo Iob. 6. a.
iaculo repꝛehẽſionis terrã/ id eſt terrena ꝑcutiat:
quod cũ negligẽter exequitꝛ/ de⁹ q̃plurimũ ſe cõ
turbat: ⁊ hoc qꝛ quãto ſepius terrã/ id eſt terre-
nos arguit ⁊ ꝑcutit: tãto ſyriã q̃ interpꝛetaꝛ ſubli-
mitas .i. ſublimẽ ſupbiã diaboli/ amplius ſupe
rat atq̃ ledit. Et ideo de cõtinuatõe iſtius ſagit
Eſa. 58. a. tatõis ſiue pꝛedicatiõis dñi dicitꝛ: Clama/ ne ceſſes
quaſi tuba exalta vocẽ tuã: annuncia pplo meo
Aliter ſcelera eorum/ et domui iacob pctã eoꝝ. ¶ Vel
dic q̃ iaculũ iſtud ſignificat diuini timoris pu-
nitionẽ/ vel penitẽtie/ vel tribulationis/ vel etiã
cõtritionis/ vel cuiuſcũq̃ amaritudinis leſionẽ
Quia p certo terra noſtra/ ſcꝫ quãto mens inte
rior vel caro exterior percutitꝛ: tãto cõtra Syriã/
Aliter id eſt contra diabolũ fortius pꝛeualet/ ¶ Vꝉ dic
q̃ pꝛedicator terrã/ id eſt auditorẽ tribus vicib⁹ ꝑ-
cutit/ q̃ſi de fide trinitatis ipm erudit: q̃nq̃es eũ
ꝑcutit/ q̃ſi de ī cõtinẽtia q̃nq̃ ſenſuũ ipm redar-
guit: ſexies ꝑcutit/ q̃ſi de ſex operũ miſericordie
carẽtia ipm corrigit: ſepties ꝑcutit/ q̃ſi p ſeptem
peccatis mortalibus ipm ferit. Quãto ergo ad
hmõi ꝑcuſſiones amplius pceſſerit: tãto magis
cõtra Syriã/ id eſt cõtra diabolũ preualebit: et
Eodẽ ca. d. tanto victoria ſua maior erit. ¶ Hic dicitur/ q̃
H mortuo Heliſeo et ſepulto cõtigit/ q̃ quidã ſe-
pelie bat hominẽ prope ipm: ſed cum latrunculi
tranſiuiſſent: timentes ibi cadauer/ in pꝛopꝛio ſe-
pulchꝛo ſepelire nõ auſi fuerũt: vt fuge conſule
rent/ ipm in ſepulchꝛo Heliſei poſuerũt. Quod
vt corpus Heliſei tetigit: mox homo ille q̃ mor
Moralitas tuus fuerat/ reſurrexit. ¶ Sic vero ſi vis cada-
uer tuũ/ id eſt carnalẽ vitã ſepelire/ ⁊ ꝑ peniten-
tiã celare: ⁊ adhuc videas latrũculos/ id eſt de
mones et vicia tibi obſiſtere: neceſſe eſt q̃ ſepul
chꝛum Heliſei/ id eſt chꝛiſti ꝑ conſyderationẽ
aperias: et q̃ ꝑ paſſionis et mortis ſue memori-
am/ iſtud cadauer carnalis vite ibi ſepelias et
abſcõdas. Quod p certo ſi feceris/ virt⁹ corpo-
ris Heliſei mortui/ id eſt chꝛiſti/ talꝛ erit q̃ ipm
cadauer tuũ/ id eſt carnalẽ vitã a mortuis ſuſci-
tabit: inquantũ ipſam in vitaꝫ ſpiritualẽ muta-
bit: et de morte culpe et pene ſanabit. In tali igi
tur ſepulchꝛo ſepeliamur/ vt de morte culpe ad
3. Regũ. 13. f vitaꝫ ſpiritualiter reducamur. Unde dicitꝛ: Se-
pelite me in ſepulchꝛo/ in quo vir dei ſepult⁹ eſt.
Aliter ¶ Vel allega de bona ſocietate: quia ſicut cor-
pus ſanctũ ſiue cadauer eum quem tetigit/ fecit
reſurgere: ſic ſanctus homo quãdo a cadauere/
id eſt a peccatore aſſociaꝛ et tangitur/ facit eum
peccata renuere: et exemplis ſuis ad vitaꝫ gra-
Luce. 7. c. tie reuenire. Unde Lu. Quod ipe defuncti te-
Aliter tigit loculũ: Adoleſcens tibi dico ſurge. ¶ Vel
dic q̃ ſanctũ corpus alteri vitã pꝛebuit/ et nõ ſi-
bi: ad denotandũ q̃ ſancti viri beneficia tẽpo-
ralia alijs concedunt/ que ſibi nõ recipiunt: ſed

B potiꝰ ea ſpernũt. ¶ Uꝫ heliſeꝰ mortuꝰ ſignificat
Aliter ꝑdicatorẽ/doctorẽ aut correctorẽ: mortuũ.i.ma
lũ/infamẽ ꝛ iniquũ: qꝛ ſcꝫ iſte tactu ſuo.i. corre
ctiõe vł reꝑhẽſione ṽbali vł reali: alios mortu
os/id eſt alios pctõres cõuertendo ſuſcitat: ipſe
ṽo a morte criminũ nõ ſe leuat: ita ꝙ ſibi ꝓprie
Mat.17.c. põt dici illud Mat.: Uah q̃ deſtruis tẽplũ dei
ſalua temetipſum: alios ſaluos fecit ꝛc.

¶ Capitulum decimumquartũ Textus: In anno ſecũdo Joas filij Joachaz regis iſrael regnauit Amaſias. Moralitatũ Capi. XIIII

Cum amaſias rex iuda ꝑcuſſiſſet edõ et
filios ſeir/ꝛ decẽ milia occidiſſet/et ali
os decẽ milia cepiſſet: eleuatũ ẽ cor eiꝰ
ſuꝑbiã: ꝛ ioas regẽ iſrł multo ſe potẽtiorẽ ꝓuo
cauit ad bellũ. Joas aũt ꝑſũptionẽ eiꝰ repꝛimẽs/
parabolã de carduo ſibi ſcꝑſit: ꝙ beſtie ſaltꝰ in
dignati cõculcauerũt carduũ/ꝓ eo ꝙ filiã cedri
ꝑſũptuoſe filio ſuo petierat ĩ vxorẽ: metaphori
ce ſibi dixit: illũ carduũ/ſe autẽ cedrũ ſignificãs/
ſuꝑbiã eiꝰ increpauit. Carduꝰ inq̇t miſit ad ce
drũ q̃ eſt in libano: ita ꝙ filiã ſuã filio ſuo daret ĩ
vxorẽ. Quo indignãte/beſtie ſaltꝰ cõculcauerũt
carduũ. Percutiẽs inq̇t ꝑualuiſti ſuꝑ edõ: ꝛ ſub
leuauit te cor tuũ. Cõtẽtus eſto glie tue/et ſede ĩ
domo tua. Quare inq̇t ꝓuocas maluꝫ/vt cadas
tu et iudas tecũ? Nõ acq̇euit aũt amaſias/ſꝫ cõ
tra ipm ad bellũ ꝓrupit: ĩ quo ſibi male ꝑ oĩa
D ſucceſſit: qꝛ ibi ipſe fuit victꝰ/murꝰ hieruſalẽ de
ſtructus/ꝛ ppłs tributariꝰ factꝰ. Ipſe ṽo amaſi
as ꝓpter hmõi infortuniũ a ſuo ꝓprio pplo ex
Moralitas titit interfectus. ¶ Iſtud allega/ꝙ qñqꝫ accidit
qñ q̇s ĩ aliquo negocio fortuito ſe habuit/ꝛ ali
quã glorie vel victoriã obtinuerit: vel cõtra ali
quẽ minorẽ ꝑualuit: qñqꝫ in tantã ſuperbiã eri
giť/ꝙ ad aggrediendũ fortiora cor eiꝰ eleuať: ita
ꝙ q̃uis ipſe nõ ſit niſi carduꝰ/id eſt modicꝰ et de
preſſus: et ſe cũ cedris.i. altis ꝑſonis eq̇parare
conať: et ꝓpria fortuna vel glia nõ cõtentꝰ/ſed
ampliorẽ ambiẽs/cõtra arduos et ardua dimi
cat et luctať. Sed ꝓ certo deus ſuã ingratã ꝑſũ
ptionẽ humiliat ꝛ cõterit: ꝛ ipm a beſtijs ſaltꝰ.i.
a ſuꝑbis hoſtibꝰ cõculcari ꝑmittit: ipmqꝫ vinci/
capi/ſubijci: ciuitatẽ et regnũ eiꝰ deſtrui facit: et
finaliter ipm ꝑ ꝓprios ſubditos ſuos ꝑdi/occi
di/vł aľs moleſtare ſinit: et ſic qꝛ cõtẽtus nõ fue
rat glia ſibi data/aliud infortuniũ triſte ſibi red
Eccł.3.c dit: bñ igiť diciť: Altiora te ne q̇ſieris. Qui eñ
de data glia ingratꝰ extitit/ꝛ ad maiora indigne
Luce.3.c. ambiuit: vtrũqꝫ ꝑdere dignꝰ eſt. Uñ Lu. Cõtẽti
Aliter eſtote ſtipẽdijs vr̃is. ¶ Uł dic moraliť/ꝙ ſepe
fit ꝙ q̇ edõ q̇ interꝑtať ſãguineꝰ.i. terrena ꝛ car
nalia ſuꝑat: exinde de ſeipo ꝑſumẽs/regẽ iſrł/id ẽ
deũ ꝑ ſuꝑbiã impugnat: et ipm cõtra ſe ꝓuocat/
dum altiora cogitat atqꝫ tẽtat: ꝛ dũ magis ĩ dif
ficilibꝰ certaminibus ſtare ſperat. Sed reuera ſe
pe fit/ꝙ a beſtijs ſaltus.i. a demonibus vitijs et
tꝑalibus cõculcať: et dũ diuerſis maľ cõplacen
tijs captus eſt/ſubiugať: murus hieruſalẽ/id eſt
fortitudo ſue cõſciẽtie laniať: ita ꝙ finaliter per
mortẽ perpetuã ingloriať: et ſic quia minus me C
ritũ et minor gloria ſibi non ſufficit: ſed ꝓprias
vires metuens nõ ad difficiliora ꝓcedit: vtrũqꝫ
dignus eſt ꝑdere/et a virtutibus cadendo vitia
incurrere: et tandẽ ad mortẽ eternã flebiliter de
uenire. Tali igiť ꝑſũptuoſo põt dici illud Exo.
Stulto labore cõſumeris: vltra vires tuas ẽ ne Exo.18.c.
gociũ. Melius eſt igiť ĩ minori ꝑfectionis gra
du bonũ eſſe/ꝙ altiora aggredi et perire. Apľs:
Qui ſtat/videat ne cadat. 1.Corin.10.c.

¶ Capitulum decimumſextũ Textꝰ Anno decimoſeptimo Phacee filij romelie regnauit Achaz. Moralitatum Capitulum XV

Nic fit mẽtio de illo neq̇ſſimo rege iu
da Achaz: de quo inter cetera diciť: ꝙ
cũ quadã die damaſcũ ad regẽ aſſyrio
rũ deſcẽderet: volẽs ſibi placere/eo ꝙ ipſum de
manu regis iſrael et ſyrie liberaſſet: et occaſo re
ge ſyri/pplm eius in ſyrenẽ trãſtuliſſet: vidit ibi
altare damaſci: et accepto exẽplari eiꝰ/miſit il
lud ad ſacerdotẽ vriã in hieruſalẽ/ vt ad ſiĩtudi
nẽ eiuſ altare in templo dñi fabricaret. Quo fa
cto rex altare eneũ/mare ꝛ luteres templi q̃ fece
rat ſalomõ depoſuit: et ſuꝑ pauimentũ ad partẽ
aquilonarẽ poſuit: et extũc ſuꝑ altare nouũ reli
cto alio ſacrificare mãdauit. ¶ Si vis ꝑ fatuũ Moralitas
regẽ Achaz intellige quoſdã fatuos ꝑlatos vel
principes: q̇ ſcꝫ de ciuitate ſua/id eſt eccleſia vł
collegio deponunt altare/mare ꝛ luteres Salo
mõis.i. bonos viros antiquos ꝛ ꝓuectos: q.ſ. ſũt D
mare ꝑ amarã ꝯtritionẽ/luteres ꝑ ſatiſfactiuã
oꝑationẽ. Illos eñ quos ĩ eccleſia vł patria pa
tres ſui vel predeceſſores collocauerũt/et ꝑ cõ
ſiliarijs habuerũt: ac eos in honoribꝰ et officijs
tenuerũt: ſolẽt ſuꝑ pauimentũ ponere/et ad gra
dũ infimũ deponere: ꝛ altaria damaſci q̃ erãt al
taria idolorũ/id eſt malos hoĩes ꝛ alteriꝰ natio
nis loca eorũ ſubſtituere: et eos in ſuis curijs ꝛ
officijs ꝓmouere. Nouas eñ ꝑſonas ĩ officijs
ſuis ſtatuunt: et extraneos magis ꝙ ſuos dili
gunt: et eos ſuis et ſuorũ antiquis familiaribꝰ
dimiſſis/in ſuis domibꝰ et curijs introducunt.
Uñ diciť: Nouis ſuꝑuenientibꝰ vetera ꝓijciẽtur. Leui.26.b
Noua eñ diliguť/ꝛ antiqua faſtidiuť. Sicut 3.Reg.12.b.c
fecit Roboã: qui ſenes cõſiliarios Salomonis
dereliquit/ꝛ nouos et iuuenes ſubduxit: ꝛ ideo
regnũ ꝓ maiori ꝑte amiſit. Cõtra quos dicitur
Ne derelinquas amicũ antiquũ. Nouꝰ eñ non Eccł.9.c.
erit ſimiľ huic. ¶ Uel dic moraliť ꝙ achaz/id ẽ Aliter
diabolꝰ/ſumme nititť ꝙ in hieruſalẽ.i. in aĩa al
tare/mare ꝛ luteres ſalomonis/id eſt deuotie/cõ
tritio ꝛ cõfeſſio deponanť: ꝛ altare damaſci/id ẽ
mala intẽtio ꝛ cultus vitiorũ vbi fiat ſacrificiuꝫ
maloꝝ operũ inducať. ¶ Uel dic ꝙ malũ ẽ re Aliter
gi iuda.i. viris eccľiaſticis ꝛ religioſis aſſyrioꝝ
.i. mũdanoꝝ ꝑncipũ curias viſitare: cultꝰ idolo
rũ ꝛ eoꝝ altaria.i. cultꝰ ſecularium ꝛ eoꝝ mala exẽ
plaria reſpicere: ad damaſcũ.i. ad mũdana mũ
di negocia deſcẽdere: qꝛ ꝓ certo ſepe fit ꝙ ad cõ
placẽdũ regi aſſyriorũ.i. principibꝰ ſecularibus

E cũ quibꝰ degũt: nitunť ſe eis cõformare: ⁊ ſic ſtu
dent in hieruſalẽ/id eſt in eccleſia et in tẽplo cor
dis ſui: altare damaſci/id eſt ritꝰ ⁊ cõditiões/ cul
tus/pompas et vitia ſecularĩũ introducere: ⁊ al
tare Salomonis/id eſt cultũ religionis ⁊ deuo-
tionis dimittere et facere ceſſare. Uñ dicit: Al-
4.Reg.19.b. taria tua deſtruxerũt: et pactũ tuũ dereliquerũt
Quod patet de epis/clericis ⁊ religioſis: qui re
cte ſeculares eſſe videnť: ⁊ de eccleſiaſticis mori
bus nihil aut penitꝰ parũ imitanť. Altare eñ da
maſci exemplariter in hieruſalẽ introduciť/quã
do mores ſeclares ab eccleſiaſticis coluntť. Uñ
Judicũ.14.a. Judic. Samſon deſcendẽs in thamnata/vidit
mulierẽ de filiabꝰ philiſtinorũ/q̃ placuit oculis
eiꝰ: iõ ipſã in vxorẽ accepit. Quia reuera religi-
oſus i mundũ deſcẽdẽs/philiſtinã ⁊ ſecularẽ cõ
Exo.34.b uerſationẽ faciliter capit i vxorẽ: ⁊ ideo ꝓhibitũ
eſt/ne in iſrael vxores alienigenas introducãt.

Capitulum decimumſeptimũ Textuſ: Anno duodecimo achaz regis iuda/regnauit Ozee filiꝰ hela. Moralitatum Capitulum XVI

Poſtq̃ rex aſſyriorũ trãſtuliſſet filios iſ
rael apud medos: et in eorũ ciuitati-
bus medos et babylonios collocaſſet
et terrã iſrael ipſis in hereditatẽ dediſſet: factuz
eſt q̃ leones immiſſi a dño ipſos interficiebant: et
hoc q2 nõ dñm/ſed ſua idola colebãt/⁊ dñm nõ
timebãt. Scriptũ eſt igiť regi aſſyriorũ: q̃ quia
F gentes quas in iſrael et in ſamariã et vrbes eiꝰ
trãſtulerat/neſciebãt ritũ dei terre/a leonibꝰ oc
cidebanť: ⁊ q̃ vnꝰ de captiuis ſacerdotibꝰ q̃ ipſos
doceret colere dñm/de Babylonia mitteretur.
Unꝰ igiť ſacerdotũ in Bethel rediẽs/populuz
deum colere docuit: et ſic leonũ rabies quieuit.
Moralitas ¶ Sic ꝟo rex aſſyriorũ/id eſt diabolꝰ: mirabi-
lẽ videť cõmutationẽ in terra iſrael/ id eſt i eccle
ſia ⁊ in babylonia/id eſt in mũdo feciſſe: q2 ꝓ cer
to iam videť babylonios in iſraelitas/⁊ iſraeli-
tas in babylonios cõmutaſſe: terra eñ iſrael ec-
cleſiã deſignat: babylonia mundũ ſignificat: et
ſic iſraelitica bonos eccleſiaſticos: Babylonia
ꝟo malos et mũdanos denotat. Jſta eſt igiť ve
ritas/q̃ rege aſſyriorũ diabolo ꝓcurãte: terra iſ-
rael/id ẽ eccleſia: a viris iſraeliticis/ q̃ interpťã
tur vidẽtes deũ/id eſt a viris ſanctis et religio-
ſis clericis deũ cõtemplãtibꝰ viduať: et hoc q2
ꝓ certo illi q̃ iſraelite eſſe debuerant: in babylo
nicos/id eſt in ſeculares ⁊ mũdanos hodie con
uertunť/ inq̃tũ ſcz in negocijs ſecularibꝰ ſe im-
plicãt: et in babylonẽ/id eſt in mundũ/⁊ in curi-
as et officia principũ trãfferunť: ⁊ ſic ꝑpricipiũ q̃
ſunt in iſrael: nõ iſraelite/ſed potiꝰ medi vel ba-
bylonij nominãtur. De quibꝰ Apľs ad Rom.
Roma.9.b. dicit: Nõ eñ oẽs qui ex iſrael ſunt iſraelite.
Ecõtra illi q̃ ꝓprijs bonis/ſcz iſraeliticis viris/
id eſt ſanctis/in mũdo ſuccedũt: et de babylone
id eſt de mundo modernis tẽporibꝰ ad eccľie ſta
tũ veniunt: et terre ciuitates et caſtra.i. eccľie di
gnitates et beneficia detinẽt et regũt: nõ ꝓpter
hoc iſraelite/id eſt ſancti cõtemplatiui ⁊ diſcre-
ti ſũt: ſed potiꝰ babylonij/id eſt mali/confuſi et G
peccatores ꝑſiſtũt. Jſti eñ deũ celi nõ colũt nec
ſeruiũt/nec mãdata eiꝰ cuſtodiũt: ſed idolis ſu-
is bonis tẽpalibꝰ ꝑ auariciã: vel idoľ/id eſt igna-
ris nepotibꝰ ꝑ carnis affectionẽ: vel idoľ/id eſt
pictis et pulchris mulieribꝰ ꝑ luxurie infectionẽ
intendũt: q̃ꝓpter cũ ritũ dei terre/id eſt religi-
onis et deuotionis cultũ et diuinũ ſeruitiũ vide
anť neſcire: ſed potiꝰ cultũ deorum terre de qua
veniũt/et vſum vitiorũ ſeculi ſolẽt colere et ſen-
tire. Jdeo ſicut videmꝰ ad oculũ: iſti a leonibꝰ/
id eſt a tyrãnis et principibꝰ incurſanť/ et rapi-
nis et moleſtijs deuorãtur. Deus eñ nõ vult q̃
q̃s habitet i terra iſrael/id eſt i eccleſia ſua ſibi
ſeruiat: niſi ipm diligat atq3 colat. Alioq̃n ſi q̃s
ibi exiſtẽs/dijs alienis/id eſt demonibꝰ vľ vitijs/
vel tẽporalibꝰ diuitijs vel delicijs ſeruierit: pro-
culdubio a leonibꝰ/id eſt demonibꝰ vel tyran-
nis ſuppeditabiť ⁊ peribit. Hiere. Grex diſper Hiere.50.c.
ſus iſrael/leones deiecerũt eũ. Primꝰ comedit
eũ rex aſſur: Nabuchodonoſor nouiſſimꝰ exoſſa
uit eum. ¶ Uel dic q̃ Babylonij fiunt iſraelite Aliter
et econtra: inq̃tũ ſcz hodie ſeculares vident de-
um: ⁊ ſunt meliores q̃ clerici: et eccleſiaſtici ſũt
mundani/et deteriores q̃ laici. Uide Judicum
vi. de area/vbi melius.

Ex capitulo decimoſeptimo Textus. D. Cumq3 ibi habitare cepiſſent/ nõ timebant dominum. Moralitatum Capitulum XVII

Hic habes q̃ ſamaritani q̃diu fuerũt ſi- D
ne ſacerdote dñi/a leonibꝰ fuerunt infe
ſtati. At vbi ſacerdos dñi venit ad ip-
ſos/q̃ cultũ dei ipſos docuit/ira leonũ
erga ipſos cõquieuit. ¶ Jn quo notari põt/ q̃ Moralitas
ſacerdotis/id eſt curati/ ꝑlati/ boni doctoris vľ
clerici preſentia multũ eſt neceſſaria. Jn primo
eñ abſente populus cultũ dei terre/ id eſt cultũ
et executionẽ diuinorũ mandatorũ ignorat/ cũz
nõ habeat q̃ doceat: et ideo apud eos leonũ/ id
eſt demonũ/vitiorũ/hereticorũ/tyrannoruz vel
aliorũ malorũ copia abũdat/qui ipſos tẽporali
ter ⁊ eternaliter deuaſtat. Unde Prouer. Ubi Prouer.11.b
nõ eſt gubernator/ppľs corruet. Ecõtra vbi ſa-
cerdos dñi.i. bonꝰ ꝑlatꝰ/curatꝰ/ꝑdicator vel do-
ctor affuerit/q̃ edocet ppľm ea q̃ ſunt dei: ſolẽt
ꝑdicti leones cõquieſcere/et ppľs iuſte ac pacifi-
ce viuere et manere: ſicut de Daniele diciť: q̃ q2
ſanctꝰ erat/in medio leonũ ſedẽs/ab ipſis mini-
me ledebať. Uñ de talibꝰ ſacerdotibꝰ dicit apľs
Obturauerũt ora leonũ ⁊c. Hic habes q̃ cum Hebre.11.f.
rex aſſyriorum varias gẽtes de babylone/et de Eodẽ ca.f.
alijs gentiliũ ꝓuincijs in ſamariã et in terrã iſrľ
trãſtuliſſet: et vtraq3 gens fabricauit ſibi deũ ſu
um: fecerunt quoq3 ſibi ſacerdotes excelſorũ de
nouiſſimis populť: et ponebãt eos i phanis ſub-
limibꝰ: et exeuntes in terrã iſrľ/adorauerũt ſcul
ptilia: ſcɱ q̃ didicerãt in terra natiuitatis ſue: vſ
q3 in ꝑſentẽ diẽ ſequunť morẽ antiquũ: ⁊ dato q̃
iſte gẽtes dñm colerẽt: dijs tñ ſuis nihilominus
ſeruierũt: vñ iſti ſamaritani dicti ſunt/ q̃ i terra

A iſrael de babylonia tranſlati/cultum q̄dē dei re-
ceperūt: ſed cultū idoloꝝ nullaten⁹ dimiſerūt: ſʒ
potius vnū cū alio coluerūt: vñ ꝛ text⁹ dicit hic
ꝙ fuerunt q̄dā gētes iſte deū timētes: ſed nihil-
ominꝰ diis ſuis ſeruiētes. Iſti igiꝶ ſunt illi ſama
ritani de q̄bus euāgelia faciūt totiēs mentionē:
q̄ ſcʒ amotis iſraelitis in terra iſrael ſūt loco co-
Moralitas rum trāſlati. ¶ Iſta pñt allegari ad multa: ꝛ ex
emplariꝶ ꝛ myſtice: ꝛ ideo hic notari pōt/ꝙ ma-
lum eſt a malis ꝑentibus originē trahere: q̄a ꝑ
culdubio idolatrias.i.pctā ꝛ vitia q̄ apud eos di
dicerūt: ꝛ q̄bus iuuētutē ſuam imbuerūt/vix aut
nunꝗ̄ poſſunt dimittere. Sed dato ꝙ ad terraꝫ
iſrael vel religionē transferanꝶ: ꝛ ꝙ q̄ꝗ̄ in cul-
tu diuino ꝛ in bonis opibus occupēt: nihilomi
nus morē antiquū ꝛ ſecularē quē didicerūt ꝛ ri-
tū/ſolēt firmiter obſeruare. Illud videm⁹ de fi-
liis vſurarioꝝ: q̄ ſtatim fiunt vſurarii. Uidemus
etiam de ruſticis rudibus: Dato ꝙ fiant epiſco-
pi ꝛ clerici/ſemꝑ tñ modū antiquū illiberalita-
tis ſeruāt: ꝛ dato ꝙ partim deū terre iſrael colūt
.i. dato ꝙ in aliquibus viris iuſtis ꝛ nobilib⁹ cū
q̄bus habitāt/ſe ꝯformēt: idola tñ terre ſue.i.vi
Pro.22.a tia in q̄bus nutriti fuerūt/ſemꝑ tenēt. Uñ dicit:
Adoleſcēs iuxta viā ſuam/etiā cū ſenuerit/nō re
Aliter cedet ab ea. ¶ ¶ Uel dic ꝯtra illos q̄ vtrāꝗ̄ ri-
pā voluūt paſcere: ꝛ mūdani ꝛ religioſi eſſe/ſimul
deo ꝛ idolis ſeruire: ꝛ excūdo in terrā iſrael.i.in
eccleſiam vel religionē/vna cum cultu ꝛ ſeruitio
B diuino quod faciūt: volūt idola.i.mūdū/carnē
vel diabolū colere: vel mūdana negocia ꝑtracta
Mat.6.c re: cū tñ dicat dñs: ꝙ nemo pōt duob⁹ dñis ſer-
1.Reg.5.a uire. Sed de hoc vide alibi/vbi agiꝶ de illis qui
Aliter idolū dagon iuxta arcam dñi poſuerūt. ¶ Uel
dic ꝙ inter illos quos rex aſſyrioꝝ diabolus in-
troducit in terrā iſrael.i.in ecclīam: ſamaritani
q̄ interꝑtanꝶ cuſtodes.i.mali ꝑlati: ſolēt hodie
de nouiſſimis.i.de ꝑſonis indignis ſacerdotes
facere: ꝛ eos in ꝑhanis ſublimibus.i.in altis di-
gnitatibus exaltare: ꝛ ſic mali malos ſolēt vt cōi
3.Reg.13.g ter ꝑmouere. Unde dicit: Quicūꝗ̄ volebat im
plebat manum ſuā: ꝛ fiebat ſacerdos excelſoꝝ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ qñ aliquis in terra iſrael.i.ad ꝑla-
tionē eccleſiaſticam vel ad quancūꝗ̄ ſecularem
vel aliam dignitatē transfertꝶ: ꝛ ſamaritanus.i.
cuſtos/ꝑlatus/iudex vel officialis efficiꝶ: ꝯtinuo
idola ſue terre.i.hoſtes de patria ſua: amicos/co-
gnatos/vicinos ad modum idoli inſenſibiles ꝛ
ignaros ſecum trāſferre conaꝶ: ꝛ ipſos honora
re/ꝑmouere ꝛ in ꝑhanis excelſis ꝛ in altis digni
tatibus ꝯſtituere machinaꝶ: ꝛ plus ipſos ꝗ̄ de-
um colere ꝛ diligere aliquotiens gloriatur. Un-
Ezech.8.d de Ezech. Idola vniuerſe domus iſrael depicta
erāt in pariete/ꝛ in circūitu per totū: ꝛ ſeniores
iſrael offerebāt incenſum: ꝛ iechonias filius ſa-
phan ſtabat in medio eoꝝ ſtantiū ante picturas
ꝛ vnuſquiſꝗ̄ habebat thuribulū in manu ſua.
Et bene dicit in circūitu ꝑ totū: q: ſcʒ tota eccle
ſia vel collegiū plena ſunt talibus idolis ꝑlatoꝝ
Omneſꝗ̄ parietes ac omnia beneficia eccleſie ꝑ
eos occupanꝶ: ꝛ ideo non mirū/ſi tales a leo-
nibus.i.a malis ꝑncipibus infeſtanꝶ. ¶ Uel al- C
lega de ſchiſmaticis/q̄ partim colūt deum/ꝛ par Aliter
tim diabolū: inq̄ntum partim bene credūt ꝛ par-
tim male: ꝛ iō leones.i.gētiles eos deuorāt ꝛc.

¶ Capitulū decimūoctauū Textus:
Anno tertio ozee filii hela regis iſra-
el. Moralitatū Capitm XVIII

Ezechias rex iuda/q̄ interꝑtaꝶ confirma-
tus a dño/ꝯtriuit ſtatuas: diſſipauit ex-
celſa: ſuccidit lucos: ſperauit in dño: fe-
cit quod bonum eſt: rebellauit contra regem aſ-
ſyrioꝝ: ꝛ ſerpentem eneum quē fecerat moyſes/
ꝯfregit: ꝛ quia populus ſibi incenſum offerens/
hactenus/idolatrabat ipm in puluerē cōminuit
¶ Sic bonus ꝑlatus debet ab eccleſia euertere Moralitas
excelſa.i.ſuꝑbas ſtatuas/ꝛ in malo ſtabiles ꝛ ob
ſtinatos: lucos.i.in vanitate lucidos ꝛ curioſos
ſerpentē eneum.i. hypocritas/malicioſos/cla-
moroſos ꝛ litigioſos. Debet etiā bonū facere/ꝛ
ſemꝑ in domino ꝯfidere: ꝛ regi aſſyrioꝝ.i.dia-
bolo in omnibus repugnare. ¶ Uel dic ꝙ iſte Aliter
rex eſt deus: qui bene videt in tēplo eccleſie ali-
quem ſerpentē eneum.i.aliquē malicioſum ſer-
pentinum hypocritā: vel ad modū eris non ſen
ſum/ſed ſonū.i.non opera/ſed verba habentē: a
populo adorari ꝛ honorari: ꝛ tanꝗ̄ deū.i.tanꝗ̄
virum iuſtum coli ac venerari: indignans ſolet
quandoꝗ̄ eum frangere/ſeu etiam annihilare:
vt ſic qualis erat poſſit ab omnibus apparere vł D
frangere.i.reꝑhendere vel in puluerem ꝑ humi-
litatē reducere: ꝛ in torrentem cedron ꝓiicere.i.
ad lachrymas ꝓuocare. Eſa. Inebriabo te la- Eſa.16.c
chryma mea eſebon ꝛ eleale: ꝛ quoniā ſuꝑ vin-
demiā tuā ꝛ ſuꝑ meſſem tuam vox clamantiū ir-
ruit ꝛc. ¶ Sennacherib rex aſſyrioꝝ/aſcendēs Eodē ca.c
ſuꝑ terram iuda/cepit ꝛ vaſtauit ciuitates mu-
nitas: ꝛ hoc q: ezechias rex iuda a ſeruitute ei⁹
receſſerat: ꝛ in domino ſperans/tributū ſibi ne-
gauerat. Ezechias igiꝶ nuncios ad ipſum diri-
git: theſauros tēpli ꝛ theſauros regios ſibi mit
tit: q̄nimmo valuas templi laminis aureis ſpo-
liat: ꝛ oīa ſibi tradit: ꝛ nihilominus ira ſua non
flectiꝶ/ſed ad obſidendū etiā hieruſalē ſe cōuer-
tit. Quod videns ezechias/ad ꝑcandū dñm flē-
do ꝯuertiꝶ: cuius ꝑcibus dñs motus/cōtra ſen-
nacherib indignatur: ꝛ miſit angelum ſuum qui
centūoctoginta ꝛ quinꝗ̄ milia hoīm aſſyrioꝝ in
exercitu vna nocte peremit. Qui mane vidēs ca
dauera mortuoꝝ/timidus abiit in terrā ſuam ꝛ
receſſit: vbi in tēplo dei ſui adorans/a ꝓpriis fi-
liis interfectus extitit: ꝛ ſic illum quē Ezechias
muneribus non vicerat/orationibus ſuperauit
¶ Allega illud de efficacia orationis. Etiā quō Moralitas
deus ſolet tunc ꝑcipue iuuare/quādo omne hu-
manū ſolatiū ſolet deficere: ꝛ quādo toto affe-
ctu ſolet homo ſe ad deum ꝑ orationem dare.
¶ Uel dic ꝙ ille tyrannus ſignificat mundi ꝑn Aliter
cipes ꝛ tyrannos. Ezechias qui fidelis erat/ſi-
gnificat viros eccliaſticos ꝑlatos. Iſta eſt tunc
rei veritas/qñ ezechias bonus ꝑlatus ceſſat tri
buta/ſeruitia regibus tyrannis dare: ꝛ ab eoꝝ

E ſeruitio/iugo ⁊ obediētia ſe voluerit ſubtrahere:
et p̄retextu libertatis eccleſiaſtice liberare: ſtati
ad ipm̄ deuaſtandū currūt: vrbes et caſtra rapi-
unt: ⁊ tempalitates ſuas ad manus ſuas ponūt
et ipſis dare munera/nō ſolū de theſauris pro-
prijs/immo etiā de theſauris domus domini.i.
de bonis eccleſie ipm̄ cogūt: ⁊ q̄n̄q3 neceſſe eſt vt
portas eccleſie.i.eccleſie ſubditos talliando ſpo
liant: vt munera regi aſſyrioꝝ.i.p̄ncipibus ſecu-
laribus mittāt: vt ad literā videmus de multis
fatuis prelatis: q̄ p̄prios ſubditos grauāt/vt in
de p̄ncipum ſecularium amicitias ſibi q̄rant. Sz
reuera illud improbis tyrannis nō ſufficit: q2 ta
libus muneribus incitant/⁊ ad grauiora facien
da multotiens plus anhelant. Igit̄ iſta eſt veri
tas/q̄ p̄ libertate eccleſie obtinēda nō eſt vtile
p̄ncipū vel ſecularium amicitias q̄rere: nec diuiti
as eccleſie ipſis diſtribuere: cum ipſos magis
inde ſoleant irritare. Sed vnicū et ſolū eſt reme
diū/ad deum recurrere: orando fletus ⁊ ieiunia
facere: et cauſas eccleſie deo ſolūmodo cōmēda
re: q2 reuera ſi ezechias.i.prelatus illud fecerit:
deus pro ipſo pugnabit: potentias tyrannorū3
ſubuertet: et eccleſiā de ipſoꝝ manibus libera-
Pſal.43.b bit. Pſ. Liberaſti em̄ nos de affligentib9 nos
et odiētes nos diſp̄didiſti. Et alibi: Nō eſt ali9 q̄
pugnet p̄ nobis niſi tu deus noſter.

¶ Capitulū viceſimū Textus: In die bus illis: Egrotauit Ezechias vſq3 ad mortē. Moralitatū Ca. XIX

F De ſanatione Ezechie/et de additione
annoꝝ/et retroceſſione ſolis vide Eſa
ie.xxxviij. vbi expoſui. De hoc autē q̄
rex babylonis miſit nuncios cum munerib9 ad
ezechiam ſalutandū: et eum ſup̄ curatione ſua cō
gratulandū: ⁊ hoc ſm̄ Joſephum: q2 babylonij
adorare ſolēt ſolem: ⁊ q2 viderūt ſolem retroceſ
ſiſſe: et audiuerūt ab idolis ſuis hoc p̄pter mir
mitatē regis iuda factū eſſe: miſerunt ad eum/et
ipſum quē ſol deus eorum adorare decreuerat/
honorandū cenſuerūt. Quibus honoribus Eze
chias allectus/legatos q̄plurimū honorauit: ⁊
omnes theſauros ſuos/ cellas aromatū/ſepul-
chra regū ⁊ p̄phetaꝝ (ſm̄ Comeſtorem) et breui
ter omnia abſcondita/⁊ ſuas diuitias et gloriā3
oſtendit eis. De quo indignans dominus/ per
Eſaiā3 eum acriter reprehēdit: ⁊ q̄ theſauri ſui
adhuc eſſent deferendi in babylonē: ⁊ filij ſui a
babylonijs captiuandi ſibi cōminando predixit
Quibus auditis/Ezechias hoc ſolū reſpondiſ
ſe fert̄: Bonus eſt ſermo quē locutus eſt domin9
Moralitas. tm̄ ſit veritas ⁊ pax in diebus noſtris. ¶ Iſta
poſſunt allegari ad multa: ⁊ hoc primū3: Quia
ne ſimus peiores babylonijs/nos debemus il
los quos deus noſter ſol iuſticie chriſtus hono
rauit.ſ.pauperes/debiles/infirmos: ⁊ maxime re
ges hieruſalē.i. bonos ac virtuoſos viros eccle
ſiaſticos ⁊ religioſos prelatos honorare: ⁊ eos
cum muneribus ⁊ elemoſynis viſitare. Unde di
Deute.10.d citur: Deus amat peregrinum/⁊ dat ei victum:
Aliter ⁊ vos amate peregrinū ⁊c. ¶ Uel illud allega/

G q̄ fatuoꝝ ⁊ inſipientium eſt abſcondita ⁊ ſecre-
ta ſua extraneis ⁊ ignotis reuelare: quia inde ſo- Chryſoſto:
lent plura mala euenire: quia dum diuitias no-
ſtras alijs oſtendimus: ipſos ad furtum vel ad
rapinam ſolemus amplius incitare. Unde in p̄
uerbijs: Secretum tuum extraneo ne reueles: ne Pro.25.b.
forte inſultet tibi cum audierit/⁊ exprobrare nō
ceſſet. ¶ Uel dic q̄ theſauros noſtros.ſ.virtu- Aliter
tes interiores: vel etiam alia bona exteriora pro
palare/⁊ in publicū hominibus p̄pter inanem
gloriam alijs oſtendere ſeu reuelare non debe-
mus: alſ occaſionem ſurripiendi ⁊ ſubtrahen-
da ipſa demōibus daremus. Unde dicitur: Nō Eccl.8.b
omni homini cor tuum manifeſtes. Et hoc q̄a
ſm̄ Gregorium: Depredari deſyderat/qui the-
ſaurum publice in via portat. ¶ Uel allega/q̄ Aliter
quicunq3 rex debet reprehenſiones prophetaꝝ/
id eſt predicatorum ⁊ domini cōminationes pa
tienter audire: ⁊ euentum infortunioꝝ voluntati
dei ſupponere: ⁊ pro pace ſibi danda ſuppliciter
exorare. Dominus (inquit) eſt: quod bonum in
oculis ſuis ſit/fiat. ¶ Ezechias rex optimus/fi- Ca.XXI.a
lium ⁊ ſucceſſorem peſſimū habuit.ſ. manaſſen
regem iuda/⁊ idolatram/augurem/homicidam
qui ſc3 hieruſalē ciuitatē impleuit ſanguine vſq3
ad os: ⁊ Eſaiam ſerra lignea ſecuit. Tandē amō
filius ſuus peſſimus/iterꝝ bonum filium.ſ. Joſi
am genuit: qui inter optimos numeratus glori-
oſe regnauit. Qui iterꝝ ioachaꝫ/qui etiam mal9
extitit/ p̄creauit. ¶ Iſtud allega q̄ bonitas vel Moralitas
malicia a parētibus non p̄cedit: quia ſepe fit q̄ H
boni parentes generant malos filios: ⁊ mali
bonos ⁊c.

¶ Capl'm viceſimūtertiū Textus: Et renunciauerunt regi quod dixerat. Qui miſit/et congregati ſunt ad eu3 Moralitatū Capitulum XX

Hic habemus q̄ ioſias rex terraꝫ iuda
⁊ iſrael plenā idolis inueniēs/⁊ altaria
⁊ excelſa idoloꝝ deſtruxit: ⁊ ſacerdotes
idoloꝝ ⁊ excelſoꝝ occidit: ⁊ oſſa humana ſuper
altaria combuſſit: curr9 ſolis cremauit: ⁊ equos
ſoli dicatos abſtulit: ⁊ aruſpices ⁊ effeminatos/
⁊ eos qui adolebant incenſum baal/⁊ ſoli/⁊ lu-
ne/⁊ duodecim ſignis/⁊ vniuerſe militie celi ab-
ſtulit ⁊ amouit: cultūq3 dei p̄ditum reſtaurauit:
⁊ paſcha ſolenniſſimū in hieruſalem celebrauit.
¶ Dic q̄ ioſias eſt bonus prelatus: qui reuera Moralitas
de hieruſalē.i.de eccleſia ſibi cōmiſſa debet cul-
tum idoloꝝ.i.ritum omniū vitioꝝ eradicare: et
cultum dei ⁊ morum inſerere ⁊ plantare. Auſe-
rat igitur inde excelſa.i.ſup̄bos ⁊ p̄ſumptuoſos:
idola.i.fictos ⁊ ſup̄ſtitioſos: currus ſolis.i.aua
ros volubiles ⁊ in mundi negocijs laborioſos:
equos.i.laſciuos luxurioſos: incenſatores mili-
tie celi.i. diuitum adulatores: effeminatos.i. in-
conſtātes ⁊ imbecilles: ſacerdotes idolorum.i.
malos familiares/fautores ⁊ officiales: tales em̄
de eccleſia debent ſubtrahi: ⁊ bone perſone q̄
colant ⁊ timeant dominū/ſubrogari. Unde di-
citur: Malos male perdet: ⁊ vineam ſuā alijs lo Mat.21.d

B cabit agricolis. ¶ Hic habemus ꝙ pharao ne
Eodē ca.f chao rex egypti cū trāſire vellet ꝑ terrā iuda ad
ꝓliandū contra regem aſſyrioꝝ iuxta eufratem:
exijt ei obuiam ioſias rex: nec voluit acquieſce-
re ꝙ nō iret. Ab illo ergo occiſus eſt ioſias in ꝓ-
lio in campo magedo: ꝛ filius eius ioachaz/q̄
fuit malus eidem ſubſtitutus: quo a pharaone
amoto/filius eius ioachā rex eſt factus: q̄ a Na
buchodonoſoꝛ vict⁹/ſeru⁹ eſt effectus: quo moꝛ
tuo/filius ipſi⁹ ioachim cōtra nabuchodono-
ſoꝛ rebellis/ab ipſo captus eſt: ꝛ cum vxoꝛe ꝛ fi-
lijs ꝛ maioꝛibus populi in babyloniā ductus ꝛ
captiuatus: ꝛ ſolus populus pauper derelict⁹:
ſup quos fuit zedechias patruus ipſius ioachiz
rex creatus: quo ſcʒ tandem contra nabuchodo
noſoꝛ repugnante/ſub ipſo iſrael capit: ꝛ ipſe ex
cecatus/ꝛ vniuerſis ppl'ſ cū eo/in babyloniā ca
ptiuat: ꝛ ſic ꝑ diuerſas clades regnū iuda termi-
natur. Sicut enim dicit hic textus: deus om̄ino
populū iſtū a facie ſua ſubmouere decreuerat: et
maxime ꝓpter peccata manaſſes: q̄ cruoꝛe inno
centiū hieruſalē purpurauit: quapꝛopter nec ꝓ-
pter bonitatē ioſie fuit placatus: ſed potius pro-
pter pctā populi/rex iuſtus fuit eis ſubtractus.
4.Reg.23.f Juſtus eñ fuit ioſias/intantū ꝙ vt dicūt hebꝛei
vbi cum iuxta arboꝛē ꝛ fontē occiſus fuerit: fons
ꝛ arboꝛ ꝓtinus aruerūt. Similis illi nō fuit an-
te eum rex/q̄ reuerteret ad dn̄m ex omni coꝛde
ſuo/ꝛ in tota anima ſua/ꝛ vniuerſa ꝟtute ſua/iu
xta oēm legem moyſi: neqȝ poſt eum ſurrexit ſi-
B mili s illi: verūtñ non eſt auerſus dominus ab
ira furoꝛis ſui magni: quo iratus eſt furoꝛ ei⁹ cō
tra iudam/ꝓpter irritationes quib⁹ ꝓuocauerat
eum manaſſes. Dixit itaqȝ dn̄s: etiam iudam au
feram a facie mea ſicut abſtuli iſrael: ꝛ ꝓiciam
ciuitatem hanc quā elegi hieruſalē/ꝛ domū de q̄
ego dixi: Erit nomen meū ibi ꝛc. Reliqua autez
ſermonū ioſie ꝛ vniuerſa que fecerat/nōne hec
Moꝛalitas ſcripta ꝛc. ¶ Iſta ſi viſ ꝓſit exemplariter alle-
gari/ꝙ rex vel ꝓlatus ſunt qñqȝ cauſa ruine po-
puli: ꝛ econtra habemus hic de ioſia iuſto: q̄ ꝓ-
pter peccata populi moritur/ꝛ eis ſubtrahitur.
2.Reg.24.e Et alibi: De moꝛte populi iſrael/qui ꝓpter pec
catū dauid regis/q̄ numerauit populū/ab ange
Aliter lo trucidatur. ¶ Uel allega/ꝙ vltimū infoꝛtu-
nium ſolēt multa infoꝛtunia ꝓcedere: vt tribula
tio ꝓcedēs poſſit eſſe ſequentiū ſignū: ſicut pa
tet hic/vbi deſtructionē hieruſalē multe clades
ꝛ infoꝛtunia ꝓceſſerūt. Unde Grego. dicit in ho
mil. ꝙ vltima tribulatio multis tribulatiōibus
Aliter ꝓuenitur. ¶ Uel dic ꝙ fons miſericoꝛdie ꝛ gra
tie ꝛ arboꝛ fructificatiōis ꝛ opulētie in eccleſia vel
patria ſiccat: qñ ioſias. i. iuſtus ꝓlatus vel prin-
Aliter ceps ſubtrahit vel ab ea aufert. ¶ Uel qñ vide
mus ꝙ ioſias. i. rex noſter chꝛiſtus ꝓpter pplm
moꝛit: arboꝛ ꝛ viroꝛ toti⁹ laſciuie/fons ꝛ humoꝛ
carnalis toti⁹ ꝯcupiſcētie/debet in nobis areſce
re ꝛ ceſſare: et pro moꝛte eius debemus plange-
re et dolere.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

In dieb⁹ ei⁹ aſcēdit nabuchodono-
ſoꝛ rex babylonis. Moꝛa. Ca. XXI E

R Ex babylonis veniēs in hieruſalē: trāſ
tulit inde regē Joachim ꝛ matrē eius ꝛ
vxoꝛem/ꝛ eunuchos illius/iudices ꝛ vi
ros robuſtos ꝛ bellatoꝛes/artifices quoqȝ ꝛ inclu
ſoꝛes in babylonē traxit: oēs ꝑſonas nobiles de
hieřlm ſuſtulit: ꝛ exceptis paupib⁹ nihil in vrbe
reliqt. Ibiqȝ zedechiā peſſimū regē oꝛdinauit:
quē tādē captū excecauit: ꝛ filios ſuos añ eū in-
terfecit: ꝛ eum vinctū ꝛ cecū in babylonē dedu-
xit. ¶ Rex babylonis eſt diabol⁹: q̄ eſt rex ſuper Moꝛalitas
oēs filios ſupbie. Hieruſalē eſt eccleſia/ q̄ debet
eſſe pacificata ꝗeta. Pſ. Rogate q̄ ad pacē ſunt Pſ.121.b
hieřlm. Joachim q̄ interꝓtat ꝓparat⁹ dn̄o/eſt
bon⁹ ꝓlat⁹/ad mādata dn̄i ſemꝑ obediēs ꝛ para
tus. Pſ. Parat⁹ ſum ꝛ nō ſum turbat⁹: vt diſcā Pſ.118.b
mādata tua. zedechias vero q̄ rex fuit mal⁹/ma
lum ꝓlatū ſignificat. Igit iſta videt eſſe veritas
ꝙ hodiernis tempib⁹ rex babylonis dyabolus:
de hieřlm. i. de eccl'ia videt tranſtuliſſe ꝛ amouiſ
ſe ioachim. i. bonū ꝓlatū ꝛ diligentē: matrē eius
. i. pietatē oīa nutrientē: vxorē eius. i. charitatez
oīa ꝯiungentē: iudices eius. i. iuſticiā oīa iudicā-
tem: eunuchos ei⁹. i. caſtitatē impudicitie repu-
gnantē: viros robuſtos eius. i. foꝛtitudinē vitia
debellātē: artifices eius. i. diſcretionē prudenter
operantē: incluſoꝛes ei⁹. i. humilitatē oīa bona
celantē ꝛ includentē: ꝛ ſolū ibi dimiſit (vt videt)
pauꝑes ppl'i. i. auariciā omnib⁹ indigentē: et ibi
ꝓfecit zedechiā. i. malū prelatū oīa ſubuertentē.
D Recedēte eñ ꝛ deficiēte bono prelato ab eccl'ia
oīa deficiūt: et ſuccedente malo/oīa mala ſucce-
dūt: et ſic creſcūt. Uñ in Prouer. Regnantibus Pro.28.b
impijs ruine hominū. ¶ Uel dic ꝙ hieruſalem Aliter
eſt aīa: a qua ꝑ certo qñ nabuchodonoſoꝛ dia
bolus captiuat ꝛ transfert bonū regē ioachim
dn̄o preparatū. i. bonū et bene moꝛigeratū affe-
ctū: et ſubſtituit malū regē zedechiā. i. affectum
malū et inoꝛdinatū: tūc ē neceſſe ꝙ ſimul tota vir
tutū familia transferat/ſicut ſupꝛa: et ꝙ pauꝑes
. i. vitia ibi ſolūmodo relinquant. Ubi eñ nō eſt Pro.11.b
gubernatoꝛ/populus coꝛruet. ¶ Uel dic ꝙ rex Aliter
iſte. i. diabol⁹ videt ab eccl'ia abſtuliſſe ioachim
dn̄o preparatū. i. bonos ꝓlatos et diligētes: ma
tres. i. viros pios: vxorē. i. viros ſociales ꝛ chari
tatiuos: eunuchos q̄ ſcʒ ſe caſtrauerūt ꝓpter re-
gnū celoꝝ. i. viros caſtos: robuſtos. i. viros pati
entes: ſolidos bellatoꝛes. i. viros ꝓdicando vel
docēdo vel bene oꝑando ſtrenuos: artifices. i. do
ctoꝛes ſciētificos: incluſoꝛes. i. viros humiles et
abſcōſos: ꝛ breuiter oēs notabiles ꝟtuoſi ꝛ mo
rales vident ab eccleſia defeciſſe: ꝛ in babylonē
. i. in pctī captiui ducti fuiſſe: ꝛ oꝑante rege dia-
bolo periſſe. Unde dicit: Manū ſuam miſit ho- Tren.1.b
ſtis ad oīa deſyderabilia eius. Uñ eccleſia videt
iam lamentando dicere illud: Uirgines mee et Tren.1.g
iuuenes mei in captiuitatē abierūt: ſacerdotes
mei ꝛ ſenes mei in vrbe ꝯſumpti ſunt. Et breui-
ter non videntur ibi relicti niſi pauꝑes. i. viri vir
tutū diuitijs carētes: ꝛ ꝑ auariciā diuitijs tꝑali-
bus indigentes. zedechias rex. i. cetus maloꝝ ꝓ-

E latoꝝ ſubſtituiť: qui a diabolo diuerſis vitijs capiť: et ꝓpter ſuū defectū in pñtia ſua filij ſui. i. ſubditi per diuerſa peccata occidūtur. Ipſe vero per obſtinationē ⁊ ignoꝛantiā exceca: et finaliter a diabolo in babylonē. i. in infernū captiuať
Eſa. 42. c et miſerabiliter moꝛiť ⁊ necať. Unde Eſa. Quis cecus niſi ſeruus meus?

¶ Capitlm viceſimūquintū text⁹: Factum eſt aūt anno nono regni ei⁹ mēſe decimo. Moꝛalitatū Ca. XXII

Cum zedechias rex iuda q̄ iuramētū fecerat regi babylonis / ab eo receſſiſſet: ⁊ ob hoc exercit⁹ chaldeoꝝ hieruſalē obſideret: factū eſt ꝙ ꝑualeſcēte fame in ipſa ciuitate hieruſalē / interrupta eſt ciuitas: ⁊ viri bellatores fugerūt nocte ꝑ viā poꝛte / q̄ eſt inter duplicē murū ad oꝛtū regis: fugit ⁊ zedechias ꝑ viā q̄ ducit ad cāpeſtria ſolitudinis: ⁊ cōpꝛehendit eū exercit⁹ chaldeoꝝ: et bellatoꝛes q̄ erāt cū eo diſperſi ſunt: ⁊ reliquerūt eū. Quē cōpꝛehenſum ad regē babylonis in reblata duxerūt. Qui ſtatim in ɔſpectu eius filios ei⁹ occidit: ⁊ oculos eius effodiēs / ipſum vinctū catenis in babylonē captiuū duxit. Nabuzardā vero ꝑnceps exercit⁹ chaldeoꝝ hieruſalē ſuccendit: murū ei⁹ in circuitu diſſipauit: colūnas tēpli cōtriuit: mare eneū / baſes ⁊ lateres / vaſaq̄ tēpli q̄ fecerat ſalomon / ſecum in babylonē depoꝛtauit: et ppłm q̄ inuētus
Moꝛalitas eſt in hieruſalē captiuauit. ¶ Iſta poſſunt allegari ad felicitatē vel infelicitatē falſoꝝ amicoꝝ: q2 ꝓ certo q̄ diu rex iuda. i. quicūq̄ ꝑnceps mū-
F di eſt in ſuis palacijs / ꝓſperitatibus ⁊ ſolatijs: pꝛincipes ſui officiales / bellatoꝛes ⁊ amici cū eo libere moꝛanť: ⁊ ipſum ſibi aſſociāt: et comitiuā ei⁹ ſectanť. Si vere ɔtingat ꝙ exercitus chaldeoꝝ. i. mūdi infoꝛtunia ɔtra ipſum ꝑualeant: tūc ſtatim fugiūt ⁊ ipſum ſolū derelinquūt. Exēplū
Mat. 26. f eſt de apłis: qui dñm ſuū chꝛiſtū in cena aſſociauerūt: ⁊ cū a iudeis capt⁹ eſt / oēs eo relicto fuge-
Eccli. 6. b rūt. Unde Eccli. Eſt amicus ſocius mēſe: ⁊ nō ꝑ
Aliter manebit i die neceſſitatis. ¶ Uel dic ꝙ zedechias eſt pctōꝛ: qui infra muros ciuitatis ſue. i. infra ambitū coꝛpis reſidēs / ⁊ ibi in delicijs viuēs / parū curat de rege babylonis. i. de diabolo rege inferni: cui ſe peccando ɔmiſerit ei famulatū: ⁊ ei obediēdo viſus fuerit cū ipſo cōtrahere quod
Eſa. 28. d dā pactū: iuxta illud Eſa. Pepigimus fedus cū moꝛte: ⁊ cū inferno fecimus pactū. Sed ꝓ certo dū nō aduertit: iſte rex diabol⁹ ɔtra iſtū exercitū ſuū / ſcʒ infirmitatē / moꝛtē ⁊ infoꝛtunia mittit: et ciuitatē vbi habitat / ſcʒ coꝛpus / per moꝛtē laniat ⁊ ſubuertit. Igiť iſte exercit⁹ vrbe iſta coꝛꝑis diruta: iſtū ad regē babylonis. i. diabolū in infernū adducit: ⁊ viris bellatoꝛib⁹ q̄ intrabāt cū eo. i. cū fictis amicis eius ⁊ ſocijs ipm dimittētib⁹ ⁊ ab eo fugiētib⁹: ipſe excecat⁹ / ⁊ lumine gloꝛie ⁊ grē priuat⁹: ⁊ catenis eterne dānatiōis ligat⁹: in babylonē. i. in infernū deſcēdit. Unde dicit:
Mat. 22. b Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite eū in tenebras
Aliter exterioꝛes ¶ Uel dic ꝙ rex ⁊ ꝑnceps babylonis diabol⁹ / mediāte exercitu vitioꝝ: hieruſalē. i. ecclēſiā vel religionē / igne cupiditatū incēdit: mu- G
ros obſeruātie regularis ⁊ diuinoꝝ mādatoꝝ in ipſo deſtruit: et eā ꝑ nabuzardā pꝛincipē militie ſue. i. ꝑ mūdi tyrānos ⁊ impios / diuerſis tribulationib⁹ obſidet: et multipliciter laniat ⁊ ſubuertit. Regē eius. i. pꝛelatos excecat: ⁊ catenis. i. diuerſis carnalib⁹ cōplacētijs ipſos ligat: et finaliter in babylonē. i. in infernū cōplantat: ⁊ ppłm ipſi⁹ ꝑ pctm̄ diſſipat ⁊ captiuat. Etiā ab iſta ecclēſia tollit colūnas. i. viros foꝛtes ⁊ cōſtantes: mare eneū. i. viros amaros ɔtritos ⁊ penitētes: vaſa altaris / id ē viros deuotos dño ſeruiētes. Oia iſta ſolet diabol⁹ ab ecclīa tollere: et ipſaʒ deſtructā dimittere: ita ꝙ iā videť q̄ſi de bonis
ꝑſonis ⁊ de virtutib⁹ nuda eſſe. Uñ dicit: Poꝛte ei⁹ deſtructe: ſacerdotes eius gemētes: virgines ei⁹ ſqualide: et ipſa oppꝛeſſa eſt amaritudine. Treñ. 1. a.
¶ Uel dic moꝛaliť: ꝙ hierlm eſt aīa: quā ꝓ certo q̄ñ rex babylonis. i. diabol⁹ capit: ſtatī domū Aliter
dei. i. deuotionē ad deū: domū pꝛincipū. i. deuotionē ad ſctōs: muros. i. mādatoꝝ obſeruantiā: poꝛtas. i. ſenſuū capacitates deſtruit: ⁊ igne ɔcupiſcentie circūquaq̄ ſuccendit: regē eius. i. intellectū ꝑ ignoꝛantiā excecat: et eū ꝑ diuerſos erroꝛes alligat. Tandē iſtā miſerā ciuitatē oībus bonis ſpūalibus ſpoliat atq̄ priuat. Nā ſicut inde ſublate ſunt colūne ⁊ baſes: mare eneū / olle / trulle / phiale / moꝛtariola / tridentes / ciphi: ſm quod
H dicit hic: Sic diabol⁹ tollit ab aīa peccatrice colūnas firmitatis / baſes humilitatis / mare cōtritionis / ollas charitatis / trullas lenitatis / phialas deuotionis / moꝛtariola diuini timoꝛis / tridētes penitētie / ciphos ſpūalis ſcientie. Uñ dicit
Manū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſyderabilia eius. Colūna eñ debet eſſe ſtabilis / hoc eſt ɔſtantia: baſis infima / hoc eſt humilitas: mare ſonat amaritudinē / hoc eſt ɔtritio: olla ɔtinet ⁊ feruet hoc eſt dilectio: trulla parietes lenit / hoc eſt benignitas: phiala liquoꝛes cōtinet / hoc eſt deuotio: moꝛtariolū ſpecies ɔterit / hoc eſt timoꝛ dei: tridēs moꝛdet ⁊ tres dentes hʒ / hoc eſt penitentia: quib⁹ tres ꝑtes ſunt: ciphus vinū effundit / hoc eſt ſcientia. Oia eñ iſta ab ecclīa ꝑ diabolū ſubtrahunť / q̄ñ pꝛelatus vł rex ipſi⁹ vict⁹ excecať: Ab aīa etiā tolluntť / ⁊ a tēplo ɔſciētie ſubmouenť q̄ñ ꝑ vitia diabolo ſubiugať. ¶ Hic dicit comeſtoꝛ: ꝙ ſedechias rex iuda cecus ī babylonē ductus: dū nabuchodonoſoꝛ rex babylonis pꝛo victoꝛia feſtū ⁊ ɔuiuiū faceret: ⁊ in vaſis q̄ de tēplo hieruſalē appoꝛtauerat: quoꝝ partē mēſe ſue deputauerat / partē idolis dedicauerat / biberet: ꝓ ſpectaculo in mediū eſt adduct⁹: et cū potus cōuiuātib⁹ miniſtrareť: de mādato nabuchodonoſoꝛ iſti zedechie excecato / pot⁹ laxatus extitit miniſtratus: quo bibito in pñtia olim vituꝑabiliter eſt laxatus / ſeu etiā ɔcitatus: ⁊ reduct⁹ in carcerē. Ppť hmōi deriſionē / tāto doloꝛe affect⁹ eſt: ꝙ infra breue tēpus moꝛtuus eſt. Et audita cauſa moꝛtis eius / honoꝛifice ꝑ nabuchodonoſoꝛ eſt tumulatus. ¶ Iſta poſſunt applicari myſtice: quādo quis ꝑ ignoꝛantiā vel obſtinationē Comeſtoꝛ Moꝛalitas Treñ. 1. a.

B eſt ceccat⁹ a nabuchodonoſor.i.a diabolo in babylonē.i.in ſtatū peccati captiuat: et ſepe fit ꝙ ad ꝯuiniū bonoꝝ operū tpaliū adducit: vbi potus laxatiu⁹.i. vbi mūdi ꝓſperitas/diuitiarūq; ⁊ deliciarū vbertas: q̄ſq; ꝑ ipſum nabuchodonoſor diabolū ſibi dat.

Pſal. 72.b Pſal. Ecce ipſi pctōres in ſeculo obtinuerūt diuitias. Iſta eñ potus laxatiuus dicunt: q: ſcʒ quos tali potu diabol⁹ inebriat: faciliter ad oīa vitia/et maxie ad luxuriā/ auariciā ⁊ ſuperbiā relaxant: et ignominioſe coram alijs ꝑ vitia deſundant: ita ꝙ ſpectaculū et illuſio cūctis efficiunt. Quod potiſſime de iſto q̄ erat rex hieruſalē.i. de ꝓlatis eccleſie ⁊ viris eccleſiaſticis pōt dici: qui ꝓ alijs pctōrib⁹ ſpectaculū ⁊ deriſio alijs fiūt: qñ ad ignominioſa vitia ⁊ ad ſuperfluitates ⁊ vanitates ſeculi ſe reuoluunt.

Pſ. 21.b Pſ. Oēs videntes me/deriſerūt me. Qui finaliter in carcere male cōſuetudinis pereūt: quos tñ adulatores ſuꝭ bonū eis ꝓdicādo honorifice ſepeliūt ⁊ abſcondūt. Nabuchodonoſor diabol⁹ pctōrem honorifice ſepelit: qñ in finali penitentia ipſum inaniter ſperare facit: quod etiā facit ꝑ adulatores: q̄ recte poſſūt dici taliū ſepultores.

Mat. 8.c. Uñ dicit: Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.

Ezech. 39.c Et Ezech. In die illa dabo gog locū nolatū ſepulchrū in iſrael.

Aliter ¶ Uel ſi vis dic ꝙ nabuchodonoſor diabol⁹ vaſa tēpli.i. viros eccleſiaſticos/qñ ipſos de hieruſalē in babylonem.i. de ſtatu gratie in peccatū/vel de religione ad mundū tranſtulit: ipſos quādoq; idolis.i. mūdi principibus et eoꝝ curijs ⁊ officijs cōſecrat: ⁊ ad potandū mala doctrina cōuiuas eus.i. pctōres ipſos quādoq; ordinat ⁊ deſignat ⁊c̄.

B

¶ Moralitatū quarti libri regum finis.

Moralitatum liber decimuſtertius ſecūdi libri paralipomenō.

¶ Capitulu decimumquartu textus: Dormiuit aūt abia cū patribus ſuis. Moralitatū Caplm. I

Cum in libris Paralipomenon pauca recitabilia/preter illa q̄ in libris regū recapitulant: nihil de cōtentis in ipſis cū tā ex ſentētia q̄ū cūcta retigerim ea moralizare nō ꝓpono/preter ea pauca q̄ hiſtorie Regū ſuperaddita vident: que breuiter hic expono.

2. Pa. 14.c Igit obmiſſio libro pmo: videt in hoc libro ꝙ zara ethiops cōtra aza regē iuda veniēs/decies cētena milia hominū in exercitu ſuo habebat: quos timens fugit Aza ad dñm et orauit. Dñs exterruit ethiopes/⁊ fugerūt: et ſic cōtra eos aza ⁊ ſui nō armis/ſed ꝓcibus ꝓualuerūt.

Moralitas ¶ Illud allega quō de⁹ in neceſſitate ſuos filios nō deſerit: ⁊ quō qñ in ipſo per fidē ꝯfidit et ad ipm deuote recurrit: virtute ei⁹ hoſtes fugiūt ⁊ terrent: et ſic ſepe fit/ꝙ multi a paucis/diuites a pauperib⁹ ſuperant. Unde dicit: Facile eſt multos ꝯcludi in manib⁹ paucoꝝ: et nō eſt differētia in ꝯſpectu dei celi liberare in multis aut in paucis. C

1. Mach. 3.b

Aliter ¶ Uel dic ꝙ ethiopes ſunt demones ⁊ demonū tēptationes: q̄ ꝓ certo tot et tanti ſunt ꝙ vires noſtre ad eos ſuperandos non ſufficiunt. Uerūtamen faciliter vincitur/quādo ad orationes ⁊ diuinam ſpem recurritur: et quādo diuinū auxilium humiliter implorat.

¶ Capitulū viceſimū Textus: Poſt hec congregati ſunt filij moab et filij amon: et cū eis de ammonitis. Moralitatum Ca. II

Item eo. xx. ca. dicit: ꝙ filij amon ⁊ moab et ſeir ꝯtra ioſaphat regem iuda in ſtupēda multitudine ad ꝓliū aggregant. Quo ex toto corde ad dñm recurrēte/ ꝓpheta ꝯſolator ſibi mittit: ad cui⁹ ꝯſiliū cantores ꝓmi in exercitu ponunt: quib⁹ deū laudantib⁹/hoſtes in ſeipſis taliť ꝯturbant: ꝙ alter cōtra alterū ꝓliantes/vniuerſi mutuis cedib⁹ perimunt: ita ꝙ nullus eoꝝ euadere potuerit: ⁊ iudei ſpolijs hoſtiū ſine modū ditant.

Moralitas ¶ Si vis dic ſicut in ꝓcedēti caplo.

Aliter ¶ Uł dic ꝙ ille tres natiōes infideliū deſignāt tria ꝓncipalia vitia: ſcʒ ſuperbiā/luxuriā/auariciā q̄ cōtra nos in tāta fortitudine ꝯgregant: ꝙ niſi dñs nos liberet ⁊ defendat/ neceſſe eſt vt nobis impie dominent. Neceſſe eſt igiť ad orōnē recurrere: cātores.i. dei laudes preponere: ⁊ ſic ipſos poterim⁹ ſuperare. Qñ eñ cantores ſpūales: ſcʒ oratio/cōfeſſio/laus et gratiarū actio ꝓmittunt: neceſſe eſt ꝙ hoſtes ſpūales/ſcʒ demōes et vitia debellent. Unde: Cecinit tuba ⁊ receſſerunt ab vrbe. D

2. Re. 20.g

Aliter ¶ Uel dic ꝙ cantores ſunt ꝓdicatores vel laudis diuine ꝓnūciatores: qui q: ppłm ad deuotionē excitāt: cōtra hoſtes victoriā ſibi parāt.

Aliter ¶ Uel dic/ꝙ ſepe fit ꝙ mali q̄ ꝯtra bonos ſe cōgregāt: malicioſe nutu dei q̄ſq; ſimul diſſentiūt ⁊ diſcordāt: et ſic inter ſe pugnātes dū mutuo ſe debellāt: alios quos decreuerant occidere/liberant atq; ditāt. Conſtat eñ ꝙ dei ꝓuidētia ſolet q̄ſq; inter ſuperbos diſcordiā ſuſcitare: vt ſic occaſionaliter poſſit iuſtos de ſuis manibus liberare. Pſ. Gladius eoꝝ intret in corda eoꝝ ⁊c̄. Pſal. 36.c

¶ Caplm viceſimūquartū text⁹: Septē annoꝝ erat ioas cū regnare cepiſſet. Moralitatū Ca. III

Item ca. xxiiij. dicit: ꝙ Ioas rex iuda q̄ ꝑ ioiadā ſacerdotē fuerat enutrit⁹: et a ꝑſecutiōe ſpie athalie reſeruat⁹ ⁊ in regnū ſublimat⁹: ꝙdiu ioiada vixit/bon⁹ ⁊ ſctūs extitit deū coluit: tēplū reparauit: et iuſte et pacifice imperauit. Mortuo ꝟo ioiada/delinit⁹ obſequijs ⁊ adulationib⁹ principū ſuoꝝ: ipſe ⁊ ppłs ſuꝯ dñm dereliqrūt: templū dei ⁊ cultū ipſi⁹ contēpſerūt: ſculptilib⁹ ſeruierūt: ꝓ quib⁹ cū a zacharia ſacerdote filio dicti ioiade rephenderet: ipm iudei inter tēplū ⁊ altare lapidib⁹ obruerūt: ppter quod rex ⁊ ppłs in manib⁹ ſyroꝝ tradit: a q̄b⁹ hierłm ſpoliat: ipſe ꝟo rex ingrat⁹ in magnis laborib⁹ ab eo dimittit: ⁊ a ſeruis ſuis ꝓprijs in lecto ſuo

E dormiens iugulat. ¶ Iſta poſſunt allegari exẽ
Moralitas plariter: quõ valet ⁊ ꝓficit ꝑſentia viri iuſti ⁊ bo
ni cõſiliarij vel ꝑlati. Quãdiu enĩ rex iſte ioiadã
virũ vtiqȝ iuſtũ ⁊ prudentẽ ſecũ habuit: ⁊ eiꝰ cõſi
lio vſus fuit: tãdiu deũ timuit: tẽplũ ⁊ eccleſiã
honorauit: obſequijs ⁊ blãdicijs adulatoꝝ deci
pi nõ potuit: quo tñ mortuo ꝙplura mala fecit:
ita ꝙ opprobrioſe periͤt. Utile igit̃ eſt et maxĩe
principi/ ꝙ ſcrõs viros ⁊ bonos cõſiliarios ſecũ
habeat: ⁊ ꝙ adulatoꝝ obſequijs (ne forte ipſum
ad iniq̃tatẽ ꝓtrahãt) nunꝙ̃ credat. Unñ Eccĩ:
Eccl. 9. d. Uiri iuſti ſint tibi ꝯuiue. Tali igit̃ ꝑncipi ⁊ po
pulo põt ioiada. i. bonꝰ ꝑlatꝰ vel ꝯſiliarꝰ dicere
Deu. 31. f illud Deut. Noui ꝙ poſt mortẽ meã inique age
tis: et declinabitis cito de via quã oſtẽdi vobis.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſi in eccĩa iuſtꝰ ioiada ſacerdos ſẽp
viueret. i. ſi ibi bonꝰ et eccleſiaſticus ſemp̃ eſſet:
rex et ppl̃s. i. ipſi ſeculares ſemp̃ bene facerẽt/ ⁊
eoꝝ cõſilijs crederẽt: et exẽplarijs cõformarent:
deũ quoqȝ colerẽt: et tẽplũ eccl̃ie repararẽt. Unñ
2. para. 34. g dicit̃: ꝙ cũctis diebus ioſie nõ receſſerũt a dño.
Sed ꝓh dolor iã ioiada. i. eccleſia nõ inuenit̃
quinimo viri iuſti/ boni ⁊ prudẽtes ꝑlati ⁊ eccle
ſiaſtici exinde defeciſſe ꝓbant̃. Iuxta illud Ps.
Ps. 13. a. Oẽs declinauerũt: ſimul inutiles facti ſunt: nõ
eſt q̃ faciat bonũ: nõ eſt ⁊c̃. Ideo tã principes ꝙ̃
ppl̃i deũ vident̃ contẽnere: tẽplũ eccleſie ꝑſequi
⁊ derelinq̃re: idola. i. vitia colere: zachariã. i. ſa
cerdotes ⁊ predicatores ⁊ reprehẽſores vilipen
dere. Ipſos enĩ q̃nqȝ penis afficere cõputant̃: ꝓ
F pter quod guerris ⁊ tribulationibꝰ iuſto dei iudi
cio moleſtant̃: ⁊ a ſeruis ꝓprijs. i. a ſuis mal'of
ficialibꝰ/ adulatoribꝰ ⁊ miniſtris dũ dormiũt. i.
dũ nõ aduertũt/ occidunt̃: inquãtũ ſcȝ ſpũaliter
eoꝝ inſtinctu mala multa faciunt: et eoꝝ futuris
fallacijs ⁊ blãdicijs tp̃aliter depauꝑant̃. Sicut
ad literã videmꝰ de multis principibus: q̃ dato
ꝙ quicq̃d poſſunt eccleſiaſticis auferãt: ⁊ eccle
ſiam ꝑſequant̃ et odiãt: ipſi tñ mortui. i. pauꝑes
⁊ depreſſi dormiũt: et hoc: q2 ſerui eoꝝ. i. mali fa
miliares/ totũ quicq̃d habẽt/ ſubripiũt: et de eoꝝ
2. Para. 32 ſpolijs diuites ſiunt. Unñ infra dicit̃: Filij ſui ꝑ
Aliter cuſſerũt regẽ. ¶ Uel iſta allega: ꝙ ſepe fit ꝙ in
grati hoïes/ ⁊ maxĩe principes: dato ꝙ a ioiada
. i. ab aliquo prudente ⁊ iuſto familiari vel ꝯſilia
rio ſuo multa bona receperũt: ⁊ q ipſum in vita
ſua dilexerũt ⁊ honorauerũt: ipſo tamẽ mortuo
hmõi beneficia faciliter obliuiſcuntur: ⁊ contra
zachariã filiũ ioiade. i. cõtra filios ⁊ heredes ip
ſius debacchant̃: ipſo ſcȝ plꝰ ꝙ̃ alios aliquotiẽs
ꝑſequũtur: nec de beneficijs acceptis ab eoꝝ pa
Aliter rentibꝰ recordant̃. ¶ Uel dic generaliter: ꝙ ma
li ⁊ maxĩe diuites nolũt hodie aliquẽ qui ipſos
corrigit inuenire: quinimmo zachariã. i. bonũ
predicatorẽ vel correctorẽ: ſi eoꝝ crimina argu
at: ſolent eũ cum verbis et verberibus lapidare:
⁊ eũ diffamando occidere. Unde dicit̃: Oderũt
Amos. 5. b in porta corripientẽ: ⁊ loquentem perfecte abo
minati ſunt.

¶ Capitulũ viceſimũquintũ tertius:
Uigintiquinqȝ annorum erat amaſi
as cũ regnare cepiſſet. Moralitatũ
Ca. IIII

Hic ca. xxv. habes: ꝙ amaſias rex iudã
voluit pugnare cõtra filios edom: et cõ
duxit de iſrael centum milia robuſtoꝝ.
Sed q2 oẽs erant idolatre/ vir dei ipſos remitti
mãdauit: ⁊ dato ꝙ iã ſtipẽdia recepiſſent/ ipſos
remitti ad ꝓpria imꝑauit. Nõ ingrediat̃ inquit
tecũ exercitus iſrael. Nõ enĩ eſt dñs cũ illis. Q2
ſi putas in robore exercitus bella cõſiſtere: ſupe
rari te faciet dñs ab inimicis tuis. Dei eſt quip
pe adiuuare/ ⁊ in fugã ꝯuertere. Quod factũ eſt
q2 ſcȝ in deo ꝯfidens/ idolatras remiſit: ⁊ ſic ho
ſtes ſuos glorioſe deuicit. ¶ Iſtud allega/ ꝙ ſo Moralitas
cietas maloꝝ nõ eſt in prelio captãda: q2 ꝓpter
pctm̃ eorũ poſſet victoria retardari et impediri.
¶ Itẽ illud allega/ ꝙ nõ eſt in magno nũero cõ Aliter
fidendũ: et ꝙ victoria magis depẽdet ab occul
ta dei ꝓuidentia/ ꝙ̃ a numeroſa et forti militia.
¶ Nota etiã ꝙ hic dicit̃: ꝙ milites iſti repudia Eodẽ ca. d
ti ⁊ remiſſi/ dato ꝙ bene fuiſſent ſtipendiati: fue
runt tñ cõtra regẽ iuda multipliciter indignati:
cũ terrã occiſis pluribus ſunt ꝑdati. ¶ Quod Moralitas
ſimul ad hoc allegari põt: ꝙ mali ⁊ indigni quã
do ſe remitti/ ⁊ a ſocietate vel ꝓmotione repelli
cognoſcũt/ faciliter indignãtur: ⁊ per rixas ⁊ ap
pellationes cõtra regem iuda ſe repellentẽ. i. ꝙ
cõtra bonũ prelatũ ſe repudiantẽ inſurgũt. Un
de in Prouer. Non amat peſtilens eum qui ſe Pro. 15. b
corripit. Non conſyderat enĩ ſuã dignitatẽ/ ſed D
potius ambitionẽ ⁊ cupidam voluntatẽ.

¶ Ex eodẽ capitulo viceſimoquinto
tertius: Amaſias quoqȝ poſt cedem
idumeorũ/ et allatos deos filiorum
ſeir. Moralitatũ Ca. V

Hic habes ꝙ amaſias rex iuda q̃ prius
erat bonꝰ: ex dei virtute idumeos deui
cit/ ⁊ filios ſeir dei auxilio fugauit: ſȝ cũ
inter ſpolia deos eoꝝ in hieruſalẽ detuliſſet: er
rore ſeductus/ ipſos ſibi in deos ſtatuit: et ipſis
incẽſum adoleuit. Quẽ cũ ꝓpheta miſſus a deo
ſuꝑ hoc redargueret/ dicens: Cur adoraſti eos/
qui non liberauerũt ppl̃m ſuũ de manu tua? Ac
quieſcere noluit: ſed ſibi minas inferẽs/ ipſũ vt
quieſceret/ imꝑauit. Nõ inquit cõſiliarius regis
es: quieſce ne interficiã te. Quapropter cito poſt
a ioas rege iſrael fuit victus: ⁊ tandẽ a ſeruis ꝓ
prijs interfectus. ¶ Si vis applica iſtud ad ma Moralitas
los ſacerdotes: q̃ ſcȝ audito pctõ alicuiꝰ in ꝯfeſ
ſione/ ad ſiſẽ ꝓuocant̃. Iuda enĩ confeſſio inter
pretat̃: et iõ ſepe fit ꝙ rex iuda. i. bonꝰ ⁊ circũſpe
ctus cõfeſſor: pugnat cõtra edom. i. ꝯtra pctõrẽ
in cõfeſſione redarguẽdo/ et eũ ad obedientiã et
penitentiã inducendo: ita ꝙ dũ ſua occulta ſcru
tatur: ſepe fit ꝙ deos ſuos. i. aliqua occulta pctã
in quibꝰ ſe potius delectabit/ inuenit ⁊ rimat̃: vt
q2 de aliquo actu luxurie vel ſimili cõfitet̃: et tũc
ſepe fit ꝙ ipſos in deos ſibi ſtatuit: ſcȝ cũ in ſiſẽ
pctm̃ cõſentit: ⁊ inquantũ illud quod in alijs im
pugnauerat ⁊ reprehẽderat/ in ꝓpria ꝑſona cõmit
tit. Apl̃s: Si q̃ deſtruxi/ iterũ reedifico: ꝑuarica Gal. 2. d.

R toꝛē me cōſtituo. ¶ Uel dic ꝙ mali ſe repꝛehēdi a
Aliter ꝓphetis.i.a bonis viris ⁊ pꝛudētibus/nō ſuſti-
net:imo ſtatim turbati/minas eis tribuūt et in-
tentāt. Unn illud ēverbū ipſoꝝ: Nō cōſiliariꝰ rē.
Prouer.15.b qꝛ ſicut dicit̄ i Prouer. Nō amat peſtilēs eū q̄
ſe coꝛripit. Et io talis q̄ ſe redarguit vel veritatē
audire nō ſuſtinet/ſpūaliter et tpālit̄ ſepe perit.
Prouer.29.a Unn in Prouerb. Uiri coꝛripientē ſe dura ceruī
ce cōtemnit/ repētinꝰ ei ſuperueniet interitus.

¶ Capitulū viceſimūſertū textꝰ: Tulit
aūt populꝰ iuda filiū eiꝰ oziā annoꝝ
ſedecim. Moꝛalitatum Capi. VI

Ozias rex poſtq̄ multa bona tā ī villis
q̄ in alijs negocijs/et imēſaꝫ gl̄iaꝫ ac
quiſiuiſſet: ꝓſumptione ſeductꝰ/eleua-
tū eſt coꝛ eius ī interitū ſuū:cōtēpſit dn̄m deuꝫ
ſuū. Ingreſſus eñ templū dn̄i/ſacerdotis offi-
ciū voluit exercere et facere:et accepto thuribu
lo ſanctuariū intrare:et ſuper altare thymiama
tis incēſum ſicut pōtifex adolere: quod tn̄ ſolis
ſacerdotibꝰ cōſecratis/ſcꝫ filijs aarō licitū erat
qꝛ ſcꝫ nullus alius ſub interminatiōe locū illoꝝ
ingredi poterat aut etiā debebat. Unn ſummꝰ ſa
cerdos ſtatim ipſi ozie occurrit:et eū de ꝓſum-
ptionis dicte negocio repꝛehēdit. Nō eſt inqt of-
ficij tui ozia vt adoleas incēſū dn̄o: ſed ſacerdo
tū filiꝫ aarō/q̄ cōſecrati ſunt ad huiōi miniſteriū
Cū igit̄ nec ſic egrederet̄:ſed cōminās ſacerdo
tibus incēſum offerre moliret̄: ſtatim lepꝛa fuit
ꝑcuſſus:et a ſacerdotibꝰ a ſanctuario eiectus:
B et extūc lepꝛoſus ī domo ſepata habitās: q̄diu
vixit a ꝑplo eſt ſeiūctꝰ/regni ꝫ gubernaculo de
Moralitas ſtitutus. ¶ Iſta poſſunt applicari cōtra pꝛinci
pes ſeculares: q̄ reuera modernis tēpoꝛibꝰ non
ſunt cōtenti adminiſtratione ſecularū/niſi etiā
adminiſtrēt ſpūalia:qꝛ ꝓ certo ſicut patet/iā ni
tunt̄ de collatione beneficioꝝ/et ꝑ cōſequēs de
execūtione eccleſiaſticoꝝ officioꝝ ſe intromitte
re:et illud quod ſolis filijs aarō cōſecratis.i. bo
nis et dignis epīs et ꝓlatis cōceſſum eſt/volūt
aliquotiēs vſurpare:ſicqꝫ ſanctuariū intrare/et
incēſum offerre nitunt̄: inq̄tū de rebꝰ eccl'iaſti-
cis/et de illis q̄ ad ꝓlatos ꝑtinēt/ſe intromitte-
re moliunt̄:⁊ inde eſt ꝙ iā multi tales lepꝛoſi.i.
ſimoniaci efficiunt̄/inq̄tū ſcꝫ munera accipiūt
vt eoꝝ ꝓcibꝰ ⁊ impulſionibꝰ vel incurſionibꝰ ali-
qui ꝓmoueant̄. Lepꝛa eñ ſimonie q̄ in ſanctua
rio ꝯtrahit̄/ſolebat cōtingere ſolis eccl'iaſticis
ꝓlatis et ſacerdotibꝰ: Nūc vero contingit regi-
bus et pꝛincipibus:qꝛ ſcꝫ q̄ſqꝫ ſimonias contra-
hunt:et alios ꝓmouēdo ſeu ꝓmouere cōpellen
do/ꝓlatoꝝ officiū vſurpātes aſſumunt: ſicut in
multis regnis atqꝫ villis/nulli ad dignitates ⁊ ad
officia ꝓmouent̄/niſi q̄ a ſecularibꝰ pꝛincipibus ⁊
dn̄is ꝓſentent̄. Iſti ergo regni ſui moderantiā
ſolēt ꝑdere:et in domo ſepata/ſcꝫ in inferno le
pꝛoſi ⁊ abominabiles ꝑſiſtere: qui nō cōtenti ꝓ
pꝛia dignitate/iura et officia ꝓlatoꝝ l' hiis et ſili
bus conant̄ taliter vſurpare; qꝛ ꝓ certo dignū ē
ꝙ ꝑdat ꝓpꝛiū/q̄ ambitioſe vſurpat et expetit ali
ena. Nō eñ eſt ſuū officiū vt incēſum adoleant
id eſt vt ſacerdotū vel ꝓlatoꝝ miniſteria exerce
ant et aſſumāt. Unn: Externꝰ qui ad miniſtrādū Numer.3.b.
acceſſerit/moꝛiet̄. ¶ Uel dic ꝙ ſecularis q̄uis Aliter
ſit rex vel pꝛinceps vel famoſus iuſtus: nō eſt di-
gnus eccleſiaſtica officia aſſumere: ſed ſoli illi q̄
munus cōſecrationis dinoſcunt̄ habere. Digni
oꝛ eñ ad hoc eſt quicūqꝫ cōſecratus eccleſiaſti-
cus/q̄ꝫ malus: q̄ quiqꝫ ſecularis nō conſecra-
tus: q̄ꝫ iuſtus fuerit alīs et honeſtus.

¶ Moꝛalitatū libroꝝ paralipomenō Finis.

Moꝛalitatū liber Deci

muſquartus pꝛimi libꝛi Eſdre.
¶ Capitulū pꝛimū textꝰ: In anno pꝛi
mo cyri regis perſarū/vt cōpleretur
verbū domini: Moꝛalitatū Ca. I

SUb Eſ-
dra q̄ fuit ſcriba velo-
ciſſimꝰ ī lege dn̄i/datā
eſt licētia filijs iuda/q̄
captiui dudū fuerāt in
babylonē/ꝙ hieruſalē
redirent: et vaſa dn̄i q̄
nabuchodonoſoꝛ de-
tulerat/repoꝛtātes tēplū reedificare. Quod cuꝫ
facere cepiſſent: inuidētes finitimi/ſcꝛiptis epl'is
in perſidē ad regē impedierūt: ⁊ tēpli edificati
onē ꝑ multa tp̄a tardarūt. ¶ Sic vere q̄ſqꝫ cō Moralitas D
tingit/ꝙ captiui peccatoꝛes de ſpeciali licentia
ſeu gratia et indulgētia regis chꝛiſti de babylo
nia.i.de ſtatu peccati in iudeā/que interꝓtat̄ cō
feſſio: ⁊ in hieruſalē q̄ interpꝛetat̄ pacifica.i.per
cōtritionē et penitentiā ad ſtatū gloꝛie reuertun
tur:et templū dn̄i in ſua cōſcientia virtutibꝰ edi-
ficare conant̄: ſtatim aſſunt finitimi vl' vicini ſui
ſcꝫ motus carnales/q̄ in finibꝰ ſuis habitāt: vel
diaboli q̄ circa eos in mūda pagūt: qui ſuis tē-
tationibus impediūt/ne edificēt illud templū:⁊
ne in ꝯſcientia ſua faciāt deo domū. ¶ Hic ha Ca.IIII.a
bemus ꝙ cū filij iſrael reedificarēt templū: ſama
ritani de quibus dictū eſt quarto Regū.xvij.ꝙ
partim deū colebāt/et partim idola adoꝛabāt:
venerunt ad eos ꝓtendentes cū eis edificare: di
centes ſe dn̄m colere/et ſibi cū alijs velle deſerui
re. Filij aūt iſrael ipſos ſocios in edificādo ha-
bere noluerūt: ſed eos potiꝰ tanq̄ extraneos re-
ſpuerūt. ¶ Sic vere fit hodie: quādo filij iſrael Moralitas
id eſt boni chꝛiſtiani/templum eccl'ie catholice
virtutibꝰ et documētis cōſtruūt: nūq̄ deſunt ſa-
maritani/id eſt heretici et ſchiſmatici: q̄ licet cū
deo idola colāt.i. licet cū aliq̄bꝰ viris q̄ credunt
multa erronea teneāt: ſe tamen eſſe cultoꝛes dei
aſſerūt:et chꝛiſtiani nolari volūt:et templū pꝛe
dicando malā doctrinā ſuā edificare querunt.
Filij aūt iſrael.i. boni chꝛiſtiani/debēt tales re-
pudiare: ipſoꝝ edificationē contemnere:et eos
a cetu fidelium tanq̄ extraneos effugare. Et ſic
iſti repudiati poſtea moti ſunt contra iſrael:et
ipſoꝝ facti ſunt inimici:et edificationē templi

impediūt. ¶ Sic ꝓ̄ heretici et ſchiſmatici videntes / ꝙ filij eccleſie ipſos et ipſoꝝ errores abominant / ipſis ꝑ cunctis ꝓpſis hodie inimicant: et eos in cōſtructiōe tēpli / fidei et eccleſie impedire conant. Hīc ergo dicit / ꝙ periculū ē i falſis fratrib⁹: q2 ſicut dicit: Inimici hois domeſtici ei⁹. ¶ Uel dic ꝙ tales vident ꝓditores / qui ſub ſpecie volēdi edificare cū alijs / et ſub ſpecie alicuius boni nitunt ſocietatē cū alijs cōtrahere: vt ſic poſſint ampli⁹ et facili⁹ nocere. Quod ſi recipi nequeūt / tūc ſe ſolēt hoſtes publicos demonſtrare / et maliciā quā palliauerūt declarare.

Margin: Moralitas; 2. Corin. xi. f.; Mat. x. d.; Aliter

¶ Capitulum quartum Textus: Factum eſt autem cum audiſſet Sanaballath. Moralitatum Capi. II

N Eemie q̄rto dicit / ꝙ ꝓpter impugnationes hoſtiū vicinoꝝ / ſcʒ q̄ edificationē ciuitatis hieruſalē impediebāt: ordinauit Neemias ꝙ media ꝑs iuuenū edificaret / alia ꝓ̄ ꝑs armata hoſtibus obuiaret. Etiā de edificātib⁹ ſiebat ſic: ꝙ vna manu faciebāt op⁹ / alia ꝓ̄ manu gladiū tenebāt. ¶ Iſtud applica / ꝙ i ſpūali edificatione hieruſalē / ſcʒ eccleſie et aie: hoſtes noſtri demones cōtinue nos impugnāt: neceſſe fuit populū dñi in duo ſe diuidere / ſcʒ in bellatores et i cōtēplatiuos et religioſos / qui ꝓ ſe et alijs orationib⁹ pugnāt: et in operatores et i actores / qui ꝓ ſe et alijs in terrenis laborāt. Uerūtamen ſic eſt / ꝙ iſti ex toto nō debent operibus actiue vite intendere: immo ꝓ certo vna manu debent gladiū orationis tenere / et altera opus bonū actualiter exercere.

Margin: F

¶ Capitulum nonum Textus: Poſtq̄ autem hec completa ſunt. Moralitatum Capitulum III

P Opulus qui de captiuitate redierat / i vno dicit valde peccaſſe: q2 ſacerdotes et leuite et alij filij iſrael / nō ſtatim ſe ſeparauerūt a populis regionū: ſʒ poti⁹ ſemē ſuū cōmiſcuerūt cū ꝓpſis terrarū: ⁊ acceperūt ſibi filijs ſuis vxores de filiab⁹ chananeoꝝ / amonitarū / moabitarū ⁊ egyptioꝝ: manus etiā magiſtratuū principū fuerat in hoc prima. Quapropter Eſdras volēs / elemoſynas et ieiuniū ꝑdicauit: et vxores alienas cū ipſorū liberis eijci mandauit: et ſic filios iſrael a gentilib⁹ populis quib⁹ mixti erant / ſeparauit. ¶ Sic vere videt hodie: ꝙ noſtri ſacerdotes et leuite et viri eccleſiaſtici ſimili mō peccāt: q2 ſcʒ populis terrarū / id eſt ſecularibus negocijs ſe implicāt: et ſic ſemen ſanctū / ſcʒ ſeipſos / q̄ deberēt eſſe ſancti / cū populis cōmiſcere vident: inquantū ſecularium actibus et moribus ſe cōformāt. Unde Eſa. Sicut populus / ſic ſacerdos. Pſal. Cōmixti ſunt inter gentes: et didicerūt opa eoꝝ: et ſeruierūt ſculptilibus eoꝝ: et factū eſt illis in ſcādalū. Et quod plus eſt: iſti de filiab⁹ iſtoꝝ chananeoꝝ / id eſt ſeculariū / vxores et cōcubinas ſibi accipiunt: ex quibus cōtra legē dei et mandata filios adulterinos ꝓducūt. Et in hoc nō ſolū inferiores / imo etiā magiſtrat⁹ ⁊ principes. i. doctores et p̄lati ⁊ ſuperiores i trāſgreſſione hac primi ſūt: et in hoc ceteris pl⁹ delinquūt. Ut ſic iā3 pōt dici de talib⁹ illud Geñ. Uidētes filij dei filias hoim ꝙ eſſent pulchre / ceperūt ſibi vxores ex omnibus q̄s elegerūt ⁊c. Quid igit debet facere Eſdras. i. bon⁹ p̄latus: Pro certo ipſe debet tales vxores et eoꝝ liberos. i. tales cōcubinas et eaꝝ ſpurios: de iſraelitarū / id eſt de clericoꝝ domib⁹ eijcere: et ſic ſemē ſctm̄ ab alienigenis. i. clericos a ſecularib⁹ / et maxime a mulierib⁹ ſeparare. Dicat igit eſdras. i. bon⁹ p̄lat⁹ cuilibet tali fornicario illud Geñ. Eijce ancillā ⁊ filiū ei⁹. ¶ Uł dic ꝙ vxor alienigena eſt officiū vł dignitas ſecularis: cui ſcʒ hodie filij iſrł. i. viri eccleſiaſtici libēter nubūt: et ſe in negocijs et dignitatib⁹ ſeculariū atq; principū libenter implicant et mergūt.

Margin: Eſa. xxiv. a.; Pſal. cv. f.; B; Geñ. vi. a.; Geñ. xxi. b.; Aliter

¶ Moralitatum libri primi Eſdre Finis.

Moralitatū liber decimuſquintus tertij libri Eſdre.

¶ Capitulū tertiū text⁹: Rex Dari⁹ fecit cenā magnā omnibus vernaculis ſuis. Moralitatum Capitulū I

SIcut dicitur tertio eſdre ca. iij. Cubicularij tres regis perſaꝝ / ꝓmiſſo a rege ꝓmio meli⁹ reſpōdēti / de queſtione fortitudinis diſputauerūt: et q̄ res ſit i mūdo fortior / diuerſimode reſpōderūt. Un⁹ igit vini fortitudinē ꝑdicauit: ali⁹ regis potētiā fortiorē reb⁹ oib⁹ aſſeruit: ali⁹ mulieres fortiores reb⁹ ceteris eſſe dixit: veritatē aūt ſuꝑ oia ꝑualere aſſeruit. Iſte igit q̄ ꝓ mulierib⁹ locut⁹ eſt / ꝓmiū ꝓmiſſū obtinuit: et q̄cq̄d ſtatuit petere / reportauit. ¶ Iſta pōt allegari / ꝙ hodiernis tēꝑibus i curijs regū ⁊ ꝓncipū q̄libet certat regi ſapiētius rñdere et placētiora dicere / ad illū finē ꝙ poſſit ꝓmiū reportare. Sed ꝓ certo iſta videt hodie veritas: ꝙ illi q̄ cōmēdāt hodie mulieres. i. q̄ dñoꝝ acq̄rūt gratias et fauores / ceteris ꝑferunt: et ꝓmiū nō ſolū ab ipſis dñab⁹ / imo etiā ab ipſis regib⁹ et dñis ꝯſequunt. Unde verſificator dicit: Regna regūt vulue: clamat gēs tota ſimł ve. ¶ Dic ꝙ rex babylonis eſt diabol⁹: q̄ ſcʒ i hoc mūdo tres cubicularios habere dicit / eo ꝙ tria genera pctōꝝ ſibi ꝑcipue famulant: ſcʒ auari / q̄ cōmēdāt vinū / id ē diuitias / q̄ inebriāt et excecāt cor hūanū. Ambitioſi et ſuꝑbi / q̄ cōmēdāt regē. i. eminētias. Luxurioſi / q̄ cōmēdant mulieres. i. delicias. Uide ſupra libro. xv. ca. de deab⁹ et pomo diſcordie. ¶ Uel dic ꝙ inter ſeruos regis chriſti / ille q̄ mulieris. i. beate v̄ginis laudē et fortitudinē predicat: et q̄ veritatē diligit et cōmēdat / a rege chriſto amplius donū reportat. Mulieris autē bone bñdictus vir. ¶ Hic ca. tertio habes / ꝙ tres erant iuuenes cuſtodes corpis Darij: quibus

Margin: D; Moralitas; Aliter; Aliter; Eccl. xxvi. a.; Eodē ca.

A ꝓmiſſum erit a rege/ꝙ ille q̃ de vna q̄ſtiõe ſibi a
rege tradita ſapiẽtius reſpõderet/dona q̃plurĩ
ma reportaret. Cuiuſcunq̧ inq̈t apparuerit ſer
mo ſapientior/dabit ei Dari⁹ rex dona magna:
ſcꝫ purpura opꝑiri/in auro bibere/⁊ ſup auꝝ dor
mire: et currũ aureũ/frenũ et cydarim byſſinã/⁊
torquẽ circa collũ: et ſecũdo loco ſedebit a rege
ꝓpter ſapientiã: ⁊ cognat⁹ regis vocabit̃. Et ſe
quit̃ ꝙ zorobabel vn⁹ triũ q̃ veritatẽ cõmenda-
Moralitas uit/oĩa iſta a rege dario reportauit. ¶ Rex iſte
dari⁹ q̃ interpretat̃ fertil' vel augmẽtat⁹/ſignifi
3. Eſdre. 3. a. cat deũ/q̃ in oĩb⁹ eſt fertil' et abũdãs. Rex da-
rius fecit cenã magnã. Iſta eſt igit̃ vinus: ꝙ ille
q̃ veritatẽ diligite cõmẽdat: et cui⁹ ſapientiã ipſe
rex de⁹ approbat et acceptat: ſicut eſt bõ ſanct⁹/
q̃ nõ de vino et de rege/id eſt nõ de affluẽtia vel
eminẽtia ſpeciali tractat: ſed ad veritatẽ creatã
et increatã ſapientiã ſuam ordinat et dilatat: ab
iſto rege ſuo finaliter gloriã et honorẽ reportat.
Magna eſt inq̈t veritas ⁊ ꝑualet. Iſte em̃ fina-
liter purpura .i. regali dignitate veſtit̃: auro di-
uine ſapientie potat̃: et ſup illud auꝝ dormire ⁊
quieſcere ꝑpetuo cõprobat̃: currũ aureũ/ id eſt
corp⁹ glificatũ habebit: freno aureo .i. diuia lau
Eſa. 48. b de gaudebit. Eſa. Laude mea infrenabo te: cir
cũdari byſſina/id eſt mũda ⁊ clara maieſtate ful
Zach. 3. b. gebit. Zach. Ponite cydarim mũdã ſup caput
eius: torques aurea/id ẽ charitate feruẽti orna-
bit̃ in ſede ꝑpetue q̈etis ⁊ ſecuritatis: iuxta regẽ
chriſtũ locabit̃: cognat⁹ ⁊ amic⁹ ꝑpetuo vocabit̃
Joan. 15. b. Uñ dicit̃: Iaꝫ nõ dicã vos ſeruos/ſed amicos.
D Igit̃ vera ſapiẽtia q̃ eſt de eternis non de terre
nis: q̃ philoſophizat de veritate/et nõ de vani-
tate: et quã ſolã rex approbat ſcꝫ chriſt⁹: oẽs au
tẽ alios reprobat: tali ꝑmio dotat̃: et poſſeſſores
ſui ad talẽ gloriã ꝓmouent̃. Uñ ĩ Prouer. dicit̃
Prouer. 1. a. ꝙ ꝑ ſapientiaꝫ addet̃ capiti tuo grã ⁊c̃. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ modernis tẽporibus illi q̃ ſunt regũ cubi
cularij et familiares: illi qui apud eos reputan
tur ſapiẽtiores/diuitijs ⁊ honorib⁹ ꝑ alijs abun
dãt: in auro bibũt: et in auro ꝑ auariciã mẽtali-
ter cubãt: cydarim dignitatũ etiã obtinent: pur
pura/id ẽ veſtimẽtis ꝑcioſis ſe induunt: iuxta re
ges et ĩ altis officijs et dignitatib⁹ ſedẽt: cogna
ti et amici regũ vocant̃: et in omnib⁹ clari appa
rẽt. Ueruntamẽ ibi dicit̃ ꝙ iſti curru vehũtur/et
torque circa collũ ligant̃: ad denotãdũ ꝙ ſtat⁹ il-
lorũ nõ eſt ſtabil'/ſed ad modũ curr⁹ vertibilis ⁊
4. Regũ. 25. c. volubil'. Uñ dicit̃: Impij rotabunt̃ quaſi rota.
Torques etiã/id eſt tortura diuerſaꝝ ſollicitudi
Job. 17. c. nũ et timorũ iſtos ſtringit. Uñ Job: Cogitatio-
nes mee diſſipate ſunt/torquentes cor meũ. Et
ad literã finaliter etiã q̈nq̧ accidit: ꝙ torques ꝑ
ſuſpẽdiũ ipſos ſtringit: ſicut de multis ſapienti-
b⁹ regũ/officialibus/cõſiliarijs quotidie cerni
mus: quos q̈nq̧ poſt altas dignitates torqueri
et ſuſpẽdi videmus: ⁊ ſic torques aurea ĩ torquẽ
Eccl. 35. c. canabeũ trãſformatur. Eccĩ: Sermo maliuolo
Eodẽ ca. torturas cõpedes. ¶ Hic dicit̃ ꝙ nihil vino for-
ti⁹ et efficaci⁹. Habet em̃ vt ait: mẽtẽ decipe/mẽ-
tẽ effeminare/mẽtẽ ĩ ſecuritatẽ ꝓtere/mentẽ io-
cũdare/omnẽ triſticiã effugare. Fraternitatẽ et C
amicitiã facit obliuiſci: gladios ſumere/⁊ oĩa ꝑ
taliẽa loq̃. ¶ Iſta oĩa pñt applicari ad vinum Moralitas
male ſumptũ/ſcꝫ ad ebrietatẽ: q2 ꝓ certo iſta eſt
q̃ mentẽ ꝑ errorẽ et inſipientiã decipit: ⁊ q̃ verti
cẽ .i. ſapiẽtiã eneruat. Pſal. Turbati ſunt ⁊ mo Pſal. 106. c.
ti ſunt ſicut ebri⁹: et oĩs ſapiẽtia eorũ deuorata
eſt. Securitatẽ ꝑſumptionis parit: vanã leticiã
inducit: triſticiã et timorẽ effugat: ꝑſentiaq̧ ⁊ fu
tura infortunia obliuiſci facit: amicitiã facit frã
gi: gladios ꝑ furorẽ et iracundiã facit accipi: et
ad literã plus q̃ deceat facit loq̃. Ebrij em̃ ꝑ ta-
lẽta loq̃ dicunt̃/inq̈tũ q̃d dicãt nõ ꝑmeditant̃:
ſed q̃cq̃d habẽt in corde/ſimul eructãt et effant̃
Uñ in cõmuni dictũ gallicũ eſt de hõie q̃ effre-
nate et incõſyderate loquit̃: Il parlet atancletz
.i. ipſe loquit̃ ꝑ faſciculos. Uñ dicit̃: Totũ ſpm̃ Prouer. 19. b
ſuũ ꝓfert ſtult⁹: ſapiẽs aũt ſeruat in poſterum.
Eccĩ: Stult⁹ ꝟba multiplicat. ¶ Uel dic de vi Eccl. 10. d
no deliciarũ vel affluẽtia pſperitatis. ¶ Ul' dic Aliter
ꝙ vinũ eſt diuina ꝓuidẽtia ſeu ſpes: fides vel cõ Aliter
ſolatio ſpiritualis: q2 iſta eſt q̃ mentẽ decipit: in-
q̃tũ ſcꝫ facit ſperare vel credere quod nõ videt
mentẽ effeminat ꝑ timorẽ: aſſecurat ꝑ ſpem: le-
tificat ꝑ ſpũale gaudiũ et timorẽ/⁊ amicitiã ⁊ fra
ternitatẽ: et omnẽ ꝑſonarũ acceptionẽ facit ob-
liuiſci ꝓpter iuſticiã: gladiũ ꝟbi et oratiõis facit
ſumere/et ſpũalẽ audaciã: et ꝑ taliẽta facit loq̃ ꝑ
ſpũalẽ feruorẽ et eloquentiã. Uñ in Prouerb.
Da vinũ his q̃ amaro ſunt animo/vt bibant et Prouer. 31. a.
obliuiſcant̃ egeſtatis ſue. D.

¶ Capitulũ quartũ Tert⁹: Et inchoa-
atur ſequẽs dicere/qui dixit de forti-
tudine regis. Moralitatũ Ca. II

Hic agit̃ de potẽtia regis: et dicitur ꝙ
rex omib⁹ ꝑcellit: bellatores mittit: qui
miſſi vbicũq̧ voluerit ꝓperãt: mõtes
turres et muros lacerãt: ꝑdas rapiũt ⁊ accumu
lãt: quas tãdẽ ad regẽ portant. Iugulant̃ et iu-
gulãt: et ꝓ ſuis dñis mori ſe exponũt. Agrico-
le tributa/fruct⁹ regib⁹ afferũt: et cũ omnes pro
ipſis laborare nõ ceſſent ipſi tñ in leticia bibũt
dormiũt et recumbũt. ¶ Iſtud ad literã poteſt Moralitas
applicari ad modernos reges/ tam eccleſiaſti-
cos q̃ ſeculares: quia ꝓ certo iſti bellatores/ id
eſt balliuorũ multitudines nutriũt: qui montes
turres/muros/ id eſt generaliter omnes bonos
ſubditos ꝑ cõtemplationẽ altos/et ꝑ cõſtantiã
fortes et ſolidos impugnãt/ et exactionib⁹ diri-
piũt: predas et exactiones quas extorquent ab
alijs/ad magiſtros ſuos ferũt. Et ad literã ſepe
fit/ꝙ ꝓ mandatis magiſtrorũ ſuorũ exequẽdis
alios iugulant et affligunt: ſed finalit̃ ipſi iugu-
lantur. Quod etiã familiariter accipiẽdo vide-
mus/ꝙ iſti ſubditos ſcꝫ exactiõib⁹ ſuis iugulãt:
tamẽ ſepe fit ꝙ ipſi ſimiliter iugulant̃: ⁊ ꝑ infor-
tunia deficiunt et ſuccumbũt. Unde dicit̃: Ea- Mat. 7. a.
dem menſura qua menſi fueritis/remetietur vo
bis. Et breuiter iſta eſt veritas/ ꝙ taꝫ mulieres
q̃ agricole/tam pauperes q̃ diuites/ pro regi-
bus/ꝑlatis et ſuperioribus dominis/ ⁊ ipſorum.

E cũ quib⁹ degũt: nitunt̄ ſe eis cõformare: ⁊ ſic ſtu
dent in hieruſalē/id eſt in eccleſia et in tẽplo cor
dis ſui: altare damaſci/id eſt rit⁹ ⁊ cõditiões/ cul
tus/pompas et vitia ſecularĩũ introducere: ⁊ al
tare Salomonis/id eſt cultũ religionis ⁊ deuo-
tionis dimittere et facere ceſſare. Uñ dicit̄: Al-
3. Reg. 19. b. taria tua deſtruxerũt: et pactũ tuũ dereliquerũt
Quod patet de ep̄is/clericis ⁊ religioſis: qui re
cte ſeculares eſſe vident̄: ⁊ de eccleſiaſticis mori
bus nihil aut parũ imitant̄. Altare enĩ da
maſci exemplariter in hieruſalē introducit̄/quã
do mores ſeclares ab eccleſiaſticis colunt̄. Uñ
Judicũ. 14. a. Judic. Samſon deſcendēs in thamnata/vidit
mulierē de filiab⁹ philiſtinorũ/q̄ placuit oculis
ei⁹: id ipſã in vxorē accepit. Quia reuera religi-
oſus i mundũ deſcẽdēs/philiſtinã ⁊ ſecularē cõ
Exo. 24. b uerſationē faciliter capit i vxorē: ⁊ ideo ꝓhibitũ
eſt/ne in iſrael vxores alienigenas introducãt.

¶ Capitulum decimumſeptimũ Te-
xtus: Anno duodecimo achaz regis
iuda/regnauit Ozee fili⁹ hela. Mo-
ralitatum Capitulum XVI

Poſtq̃ rex aſſyriorũ trãſtuliſſet filios iſ
rael apud medos: et in eorũ ciuitati-
bus medos et babylonios collocaſſet
et terrã iſrael ipſis in hereditatē dediſſet: factũ
eſt ꝙ leones immiſſi a dño ipſos interficiebant: et
hoc q2 nõ dñm/ſed ſua idola colebãt/⁊ dñm nõ
timebãt. Scriptũ eſt igit̄ regi aſſyriorũ: ꝙ quia
F gentes quas in iſrael et in ſamariã et vrbes ei⁹
trãſtulerat/neſciebãt ritũ dei terre/a leonib⁹ oc
cidebant̄: ⁊ ꝙ vn⁹ de captiuis ſacerdotib⁹ q̄ ipõs
doceret colere dñm/de Babylonia mitteretur.
Un⁹ igit̄ ſacerdotũ in Bethel rediēs/ populũ
deum colere docuit: et ſic leonũ rabies quieuit.
Moralitas ¶ Sic vero rex aſſyriorũ/id eſt diabol⁹: mirabi-
lē videt̄ cõmutationē in terra iſrael/ id eſt i eccle
ſia ⁊ in babylonia/id eſt in mũdo feciſſe: q2 ꝓ cer
to iam videt̄ babylonios in iſraelitas/⁊ iſraeli-
tas in babylonios cõmutaſſe: terra enĩ iſrael ec-
cleſiã deſignat: babylonia mundũ ſignificat: et
ſic iſraelitica bonos eccleſiaſticos: Babylonia
vero malos et mũdanos denotat. Iſta eſt igit̄ ve
ritas/ꝙ rege aſſyriorũ diabolo ꝓcurãte: terra iſ-
rael/id ē eccleſia: a viris iſraeliticis/ q̄ interp̄tã
tur videntes deũ/id eſt a viris ſanctis et religio-
ſis clericis deũ cõtemplãtib⁹ viduat̄: et hoc q2
ꝓ certo illi q̄ iſraelite eſſe debuerant: in babylo
nicos/id eſt in ſeculares ⁊ mũdanos hodie con
uertunt̄/ inq̄tũ ſcʒ in negocijs ſecularib⁹ ſe im-
plicãt: et in babylonē/id eſt in mundũ/⁊ in curi-
as et officia principũ trãſferunt̄: ⁊ ſic ꝓpter iſti q̄
ſunt in iſrael: nõ iſraelite/ſed poti⁹ medi vel ba-
bylonij nominãtur. De qui b⁹ Ap̄ls ad Rom.
Roma. 9. b. dicit: Nõ enĩ omnes qui ex iſrael ſunt iſraelite.
Ecõtra illi q̄ ꝓprijs bonis/ſcʒ iſraeliticis viris/
id eſt ſanctis/in mũdo ſuccedũt: et de babylone
id eſt de mundo modernis tẽporib⁹ ad eccl'ie ſta
tũ veniunt: et terre ciuitates et caſtra. i. eccl'ie di
gnitates et beneficia detinẽt et regũt: nõ ꝓpter
hoc iſraelite/id eſt ſancti cõtemplatiui ⁊ diſcre-
ti ſũt: ſed poti⁹ babylonij/id eſt mali/confuſi et G
peccatores p̄ſiſtũt. Iſti enĩ deũ celi nõ colũt nec
ſeruiũt/nec mãdata ei⁹ cuſtodiũt: ſed idolis ſu-
is bonis t̄palib⁹ p auariciã: vel idol'/id eſt igna-
ris nepotib⁹ p carnis affectionē: vel idol'/id eſt
pictis et pulchris mulierib⁹ p luxurie infectionē
intendũt: q̄propter cũ ritũ dei terre/id eſt religi-
onis et deuononis cultũ et diuinũ ſeruitiũ vide
ant̄ neſcire: ſed poti⁹ cultũ deorum terre de qua
veniũt/et vſum vitiorũ ſeculi ſolẽt colere et ſen-
tire. Ideo ſicut videm⁹ ad oculũ: iſti a leonib⁹/
id eſt a tyrãnis et principib⁹ incurſant̄/ et rapi-
nis et moleſtijs deuorãtur. Deus enĩ nõ vult ꝙ
q̄s habitet i nterra iſrael/id eſt i eccleſia ſua ſibi
ſeruiat: niſi ipm diligat atq; colat. Alioq̄n ſi q̄s
ibi exiſtēs/dijs alienis/id eſt demonib⁹ vl' vitijs/
vel tẽporalib⁹ diuitijs vel delicijs ſeruierit: pro-
culdubio a leonib⁹/id eſt demonib⁹ vel tyran-
nis ſuppeditabit̄ ⁊ peribit. Hiere. Grex diſper Hiere. 50. c.
ſus iſrael/leone s deiecerũt eũ. Prim⁹ comedit
eũ rex aſſur: Nabuchodonoſor nouiſſim⁹ exoſſa
uit eum. ¶ Uel dic ꝙ Babylonij ſiunt iſraelite Aliter
et econtra: inq̄tũ ſcʒ hodie ſeculares vident de-
um: ⁊ ſunt meliores q̄ clerici: et eccleſiaſtici ſũt
mundani/et deteriores q̄ laici. Uide Judicum
vi. de area/vbi melius.

¶ Ex capitulo decimoſeptimo Te-
xtus. d. Cumq3 ibi habitare cepiſſent/
nõ timebant dominum. Moralita-
tum Capitulum XVII

H Ic habes ꝙ ſamaritani q̄diu fuerũt ſi
ne ſacerdote dñi/a leonib⁹ fuerunt infe
ſtati. At vbi ſacerdos dñi venit ad ip-
ſos/q̄ cultũ dei ipſos docuit/ira leonũ
erga ipſos cõquieuit. ¶ In quo notari põt/ꝙ Moralitas
ſacerdotis/id eſt curati/p̄lati/ boni doctoris vl'
clerici preſentia multũ eſt neceſſaria. In primo
enĩ abſente populus cultũ dei terre/ id eſt cultũ
et executionē diuinorũ mandatorũ ignorat/ cũ
nõ habeat q̄ doceat: et ideo apud eos leonũ/ id
eſt demonũ/vitiorũ/hereticorũ/tyrannorũ vel
aliorũ malorũ copia abũdat/qui ipſos tẽporali
ter ⁊ eternaliter deuaſtat. Unde Prouer. Ubi Prouer. 11. b
nõ eſt gubernator/ppl's corruet. Ecõtra vbi ſa-
cerdos dñi. i. bon⁹ p̄lat⁹/curat⁹/p̄dicator vel do
ctor affuerit/q̄ edocet ppl'm ea q̄ ſunt dei: ſolẽt
p̄dicti leones cõquieſcere/et ppl's iuſte ac pacifi-
ce viuere et manere: ſicut de Daniele dicit̄: q̄ q2
ſanct⁹ erat/in medio leonũ ſedēs/ab ipſis mini-
me ledebat̄. Uñ de talib⁹ ſacerdotib⁹ dicit ap̄ls Hebre. 11. f.
Obturauerũt ora leonũ ⁊c. Hic habes ꝙ cum Eodē ca. f.
rex aſſyriorum varias gẽtes de babylone/et de
alijs gentiliũ ꝓuincijs in ſamariã et in terrã iſr'l
trãſtuliſſet: et vtraq; gens fabricauit ſibi deũ ſu
um: fecerunt quoq; ſibi ſacerdotes excelſorũ de
nouiſſimis popul': et ponebãt eos i phanis ſub
limib⁹: et exeuntes in terrã iſr'l adorauerũt ſcul
ptilia: ſm ꝙ didicerãt in terra natiuitatis ſue: vſ
q; in p̄ſentē diē ſequunt̄ morē antiquũ: ⁊ dato ꝙ
iſte gẽtes dñm colerẽt: dijs tñ ſuis nihilominus
ſeruierũt: vñ iſti ſamaritani dicti ſunt/ q̄ i terra

A iſrael de babylonia tranſlati/cultum q̄dē dei re-
ceperūt: ſed cultū idoloꝝ nullaten⁹ dimiſerūt: ſꝫ
potius vnū cū alio coluerūt: vñ ⁊ text⁹ dicit hic
ꝙ fuerunt q̄dā gētes iſte deū timētes: ſed nihil-
ominꝰ dijs ſuis ſeruiētes. Iſti igiꝭ ſunt illi ſama
ritani de q̄bus euāgelia faciūt totiēs mentionē:
q̄ ſcꝫ amotis iſraelitis in terra iſrael ſūt loco co-
Moralitas rum trāſlati. ¶ Iſta pñt allegari ad multa: ⁊ ex
emplarit ⁊ myſtice: ⁊ ideo hic notari pōt/ꝙ ma-
lum eſt a malis pſentibus originē trahere: q̄a ꝑ
culdubio idolatrias.i.pctā ⁊ vitia q̄ apud eos di
dicerūt: ⁊ q̄bus iuuētutē ſuam imbuerūt/vix aut
nunq̄ poſſunt dimittere. Sed dato ꝙ ad terraꝫ
iſrael vel religionē transferantꝭ: ⁊ ꝙ q̄ſq̄ in cul-
tu diuino ⁊ in bonis opibus occupētꝭ: nihilomi
nus morē antiquū ⁊ ſecularē quē didicerūt ⁊ ri-
tū/ſolēt firmiter obſeruare. Illud videm⁹ de fi-
lijs vſurarioꝝ: q̄ ſtatim fiunt vſurarij. Uidemus
etiam de ruſticis rudibus: Dato ꝙ fiant epiſco-
pi ⁊ clerici/ſemꝑ tñ modū antiquū illiberalita-
tis ſeruāt: ⁊ dato ꝙ partim deū terre iſrael colūt
.i.dato ꝙ in aliquibus viris iuſtis ⁊ nobilib⁹ cū
q̄bus habitāt/ſe ꝯformēt: idola tñ terre ſue.i.vi
Pro.22.a tia in q̄bus nutriti fuerūt/ſemꝑ tenēt. Uñ dicitꝭ:
Adoleſcēs iuxta viā ſuam/etiā cū ſenuerit/nō re
Aliter cedet ab ea. ¶ ¶ Uel dic ꝯtra illos q̄ vtrāq̄ ri-
pā volūt paſcere: ⁊ mūdani ⁊ religioſi eſſe/ſimul
deo ⁊ idolis ſeruire: ⁊ excūdo in terrā iſrael.i.in
eccleſiam vel religionē/vna cum cultu ⁊ ſeruitio
B diuino quod faciūt: volūt idola.i.mūdū/carnē
vel diabolū colere: vel mūdana negocia ꝑtracta
Mat.6.c re: cū tñ dicat dñs: ꝙ nemo pōt duob⁹ dñis ſer-
1.Reg.5.a uire. Sed de hoc vide alibi/vbi agiꝭ de illis qui
Aliter idolū dagon iuxta arcam dñi poſuerūt. ¶ Uel
dic ꝙ inter illos quos rex aſſirioꝝ diabolus in-
troducit in terrā iſrael.i.in eccliam: ſamaritani
q̄ interꝑtantꝭ cuſtodes.i.mali plati: ſolēt hodie
de nouiſſimis.i.de pſonis indignis ſacerdotes
facere: ⁊ eos in phanis ſublimibus.i.in altis di-
gnitatibus exaltare: ⁊ ſic mali malos ſolēt vt cōi
3.Reg.13.g ter ꝓmouere. Unde dicitꝭ: Quicūq̄ volebat im
plebat manum ſuā: ⁊ fiebat ſacerdos excelſoꝝ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ qñ aliquis in terra iſrael.i.ad pla-
tionē eccleſiaſticam vel ad quancūq̄ ſecularem
vel aliam dignitatē transferꝭ: ⁊ ſamaritanus.i.
cuſtos/platus/iudex/vel officialis efficiꝭ: ꝯtinuo
idola ſue terre.i.proles de patria ſua: amicos/co-
gnatos/vicinos ad modum idoli inſenſibiles ⁊
ignaros ſecum trāſferre conaꝭ: ⁊ ipſos honora
re/ꝓmouere ⁊ in phanis excelſis ⁊ in altis digni
tatibus ꝯſtituere machinaꝭ: ⁊ plus ipſos q̄ de-
um colere ⁊ diligere aliquotiens gloriatur. Un-
Ezech.8.d de Ezech. Idola vniuerſe domus iſrael depicta
erāt in pariete/⁊ in circuitu per totū: ⁊ ſeniores
iſrael offerebāt incenſum: ⁊ iechonias filius ſa-
phan ſtabat in medio eoꝝ ſtantiū ante picturas
⁊ vnuſquiſq̄ habebat thuribulū in manu ſua.
Et bene dicitꝭ in circuitu ꝑ totū: q2 ſcꝫ tota eccle
ſia vel collegiū plena ſunt talibus idolis platoꝝ
Omneſq̄ parietes ac omnia beneficia eccleſie ꝑ
eos occupanꝭ: ⁊ ideo non mirū/ſi tales a leo-

nibus.i.a malis pncipibus infeſtanꝭ. ¶ Uel al- C
lega de ſchiſmaticis/q̄ partim colūt deum/⁊ par Aliter
tim diabolū: inq̄tum partim bene credūt ⁊ par-
tim male: ⁊ iō leones.i.gētiles eos deuorāt ⁊c.

¶ Capitulū decimūoctauū Tertus:
Anno tertio ozee filij hela regis iſra-
el. Moralitatū Capitulum XVIII

Ezechias rex iuda/q̄ interꝑtaꝭ confirma-
tus a dño/ꝯtriuit ſtatuas: diſſipauit ex-
celſa: ſuccidit lucos: ſperauit in dño: fe-
cit quod bonum eſt: rebellauit contra regem aſ-
ſirioꝝ: ⁊ ſerpentem eneum quē fecerat moyſes/
ꝯfregit: ⁊ quia populus ſibi incenſum offerens/
hactenus/idolatrabat ipm in puluerē cōminuit
¶ Sic bonus platus debet ab eccleſia euertere Moralitas
excelſa.i.ſupbos ſtatuas/⁊ in malo ſtabiles ⁊ ob
ſtinatos: lucos.i.in vanitate lucidos ⁊ curioſos
ſerpentē eneum.i. hypocritas/malicioſos/cla-
moroſos ⁊ litigioſos. Debet etiā bonū facere/⁊
ſemꝑ in domino ꝯfidere: ⁊ regi aſſirioꝝ.i.dia-
bolo in omnibus repugnare. ¶ Uel dic ꝙ iſte Aliter
rex eſt deus: qui bene videt in tēplo eccleſie ali-
quem ſerpentē eneum.i.aliquē malicioſum ſer-
pentinum hypocritā: vel ad modū eris non ſen
ſum/ſed ſonū.i.non opera/ſed verba habentē: a
populo adorari ⁊ honorari: ⁊ tanq̄ deū.i.tanq̄
virum iuſtum coli ac venerari: indignans ſolet
quandoq̄ eum frangere/ſeu etiam annihilare:
vt ſic qualis erat poſſit ab omnibus apparere vꝭ D
frangere.i.reꝑhendere vel in puluerem ꝑ humi-
litatē reducere: ⁊ in torrentem cedron ꝓijcere.i.
ad lachrymas ꝓuocare. Eſa. Inebriabo te la- Eſa.16.c
chryma mea eſebon ⁊ eleale: ⁊ quoniā ſuꝑ vin-
demiā tuā ⁊ ſuꝑ meſſem tuam vox clamantiū ir-
ruit ⁊c. ¶ Sennacherib rex aſſirioꝝ/aſcendēs Eodē ca.c
ſuꝑ terram iuda/cepit ⁊ vaſtauit ciuitates mu-
nitas: ⁊ hoc q2 ezechias rex iuda a ſeruitute ei⁹
receſſerat: ⁊ in domino ſperans/tributū ſibi ne-
gauerat. Ezechias igiꝭ nuncios ad ipſum diri-
git: theſauros tēpli ⁊ theſauros regios ſibi mit
tit: q̄nimmo valuas templi laminis aureis ſpo-
liat: ⁊ oīa ſibi tradit: ⁊ nihilominus ira ſua non
flectiꝭ/ſed ad obſidendū etiā hieruſalē ſe cōuer-
tit. Quod videns ezechias/ad pcandū dñm flē-
do ꝯuertiꝭ: cuius pcibus dñs motus/cōtra ſen-
nacherib indignatur: ⁊ miſit angelum ſuum qui
centūoctoginta ⁊ quinq̄ milia hoīm aſſirioꝝ in
exercitu vna nocte peremit. Qui mane vidēs ca
dauera mortuoꝝ/timidus abijt in terrā ſuam ⁊
receſſit: vbi in tēplo dei ſui adorans/a ꝓprijs fi-
lijs interfectus extitit: ⁊ ſic illum quē Ezechias
muneribus non vicerat/orationibus ſuperauit
¶ Allega illud de efficacia orationis. Etiā quō Moralitas
deus ſolet tunc pcipue iuuare/quādo omne hu-
manū ſolatiū ſolet deficere: ⁊ quādo toto affe-
ctu ſolet homo ſe ad deum ꝑ orationem dare.
¶ Uel dic ꝙ ille tyrannus ſignificat mundi pn Aliter
cipes ⁊ tyrannos. Ezechias qui fidelis erat/ſi-
gnificat viros eccliaſticos platos. Iſta eſt tunc
rei veritas/qñ ezechias bonus platus ceſſat tri
buta/ſeruitia regibus tyrannis dare: ⁊ ab eorū

E ſeruitio/iugo ⁊ obediẽtia ſe voluerit ſubtrahere: et pretextu libertatis eccleſiaſtice liberare: ſtatiꝫ ad ipm̄ deuaſtandū currūt: vꝛbes et caſtra rapiunt: ⁊ tempalitates ſuas ad manus ſuas ponūt et ipſis dare munera/nō ſolū de theſauris ꝓpꝛijs/immo etiā de theſauris domus domini.i. de bonis eccleſie ipm̄ cogūt: ⁊ qñqꝫ neceſſe eſt vt poꝛtas eccleſie.i. eccleſie ſubditos talliando ſpoliant: vt munera regi aſſyrioꝝ.i. pͥncipibus ſecularibus mittāt: vt ad literā videmus de multis factis prelatis: q̄ ꝓpꝛios ſubditos grauāt/vt inde pͥncipum ſecularium amicitias ſibi q̄rant. Sꝫ reuera illud improbis tyrannis nō ſufficit: qꝛ talibus muneribus incitant/⁊ ad grauioꝛa facienda multotiens plus anhelant. Igiꝉ iſta eſt veritas/ꝙ ꝓ libertate eccleſie obtinẽda nō eſt vtile pͥncipū vel ſecularium amicitias q̄rere: nec diuitias eccleſie ipſis diſtribuere: cum ipſos magis inde ſoleant irritare. Sed vnicū et ſolū eſt remedium/ad deum recurrere: oꝛando fletus ⁊ ieiunia facere: et cauſas eccleſie deo ſolūmodo cōmēdare: qꝛ reuera ſi ezechias.i. prelatus illud fecerit: deus pꝛo ipſo pugnabit: potentias tyrannoꝛuꝫ ſubuertet: et eccleſiā de ipſoꝝ manibus liberabit. Pſ. Liberaſti eñ nos de affligentibꝰ nos et odiẽtes nos diſꝑdiſti. Et alibi: Nō eſt aliꝰ q̄ pugnet ꝓ nobis niſi tu deus noſter. — Pſal. 43.b

Capitulū viceſimū Textus: In diebus illis: Egrotauit Ezechias vſqꝫ ad moꝛtē. Moꝛalitatū Ca. XIX

F De ſanatione Ezechie/et de additione annoꝝ/et retroceſſione ſolis vide Eſaie.xxxviij. vbi expoſui. De hoc autē ꝙ rex babylonis miſit nuncios cum muneribꝰ ad ezechiam ſalutandū: et eum ſuꝑ curatione ſua cōgratulandū: ⁊ hoc ſm̄ Ioſephum: qꝛ babylonij adoꝛare ſolēt ſolem: ⁊ qꝛ viderūt ſolem retroceſſiſſe: et audiuerūt ab idolis ſuis hoc ꝓpter infirmitatē regis iuda factū eſſe: miſerunt ad eum/et ipſum quē ſol deus eoꝛum adoꝛare decreuerat/honoꝛandū cenſuerūt. Quibus honoꝛibus Ezechias allectus/legatos q̄plurimū honoꝛauit: ⁊ omnes theſauros ſuos/cellas aromatū/ſepulchꝛa regū ⁊ ꝓphetaꝝ (ſm̄ Comeſtoꝛem) et breuiter omnia abſcondita/⁊ ſuas diuitias et gloꝛiaꝫ oſtendit eis. De quo indignans dominus/per Eſaiaꝫ eum acriter reprehēdit: ⁊ ꝙ theſauri ſui adhuc eſſent deferendi in babylonē: ⁊ filij ſui a babylonijs captiuandi ſibi cōminando predixit. Quibus auditis/Ezechias hoc ſolū reſpondiſſe ferꝉ: Bonus eſt ſermo quē locutus eſt dominꝰ
Moꝛalitas. tm̄ ſit veritas ⁊ pax in diebus noſtris. ❡ Iſta poſſunt allegari ad multa: ⁊ hoc primuꝫ: Quia ne ſimus peioꝛes babylonijs/nos debemus illos quos deus noſter ſol iuſticie chꝛiſtus honoꝛauit.ſ. pauperes/debiles/infirmos: ⁊ maxime reges hieruſalē.i. bonos ac virtuoſos viros eccleſiaſticos ⁊ religioſos prelatos honoꝛare: ⁊ eos cum muneribus ⁊ elemoſynis viſitare. Unde di
Deute.10.d citur: Deus amat peregrinum/⁊ dat ei victum:
Aliter ⁊ vos amate peregrinū ⁊c. ❡ Uel illud allega/ꝙ fatuoꝝ ⁊ inſipientium eſt abſcondita ⁊ ſecreta ſua extraneis ⁊ ignotis reuelare: quia inde ſolent plura mala euenire: quia dum diuitias noſtras alijs oſtendimus: ipſos ad furtum vel ad rapinam ſolemus amplius incitare. Unde in ꝓuerbijs: Secretum tuum extraneo ne reueles: ne foꝛte inſultet tibi cuꝫ audierit/⁊ exꝓbꝛare nō ceſſet. ❡ Uel dic ꝙ theſauros noſtros.ſ. virtutes interioꝛes: vel etiam alia bona exterioꝛa ꝓpalare/⁊ in publicū hominibus ꝓpter inanem gloꝛiam alijs oſtendere ſeu reuelare non debemus: alꝭ occaſionem ſurripiendi ⁊ ſubtrahendi ipſa demōibus daremus. Unde dicitur: Nō omni homini coꝛ tuum manifeſtes. Et hoc q̄a ſm̄ Gregoꝛium: Depꝛedari deſyderat/qui theſaurum publice in via poꝛtat. ❡ Uel allega/ꝙ quicunqꝫ rex debet reprehenſiones ꝓphetaꝝ/id eſt predicatoꝛum ⁊ domini cōminationes patienter audire: ⁊ euentum infoꝛtunioꝝ voluntati dei ſupponere: ⁊ pꝛo pace ſibi danda ſuppliciter exoꝛare. Dominus (inquit) eſt: quod bonum in oculis ſuis ſit/fiat. ❡ Ezechias rex optimus/filium ⁊ ſucceſſoꝛem peſſimū habuit.ſ. manaſſen regem iuda/⁊ idolatram/augurem/homicidam qui ſcꝫ hieruſalē ciuitatē impleuit ſanguine vſqꝫ ad os: ⁊ Eſaiam ſerra lignea ſecuit. Tandē amō filius ſuus peſſimus/iterꝫ bonum filium.ſ. Ioſiam genuit: qui inter optimos numeratus gloꝛioſe regnauit. Qui iterꝫ ioachim/qui etiam malꝰ extitit/generauit. ❡ Iſtud allega ꝙ bonitas vel malicia a parētibus non ꝓcedit: quia ſepe fit ꝙ boni parentes generant malos filios: ⁊ mali bonos ⁊c.

Chryſoſto. — Pꝛo.25.b — Aliter — Eccl.8.b — Aliter — Ca.XXI.a — Moꝛalitas. b

Capl̄m viceſimūtertiū Textus: Et renunciauerunt regi quod dixerat. Qui miſit/et congregati ſunt ad euꝫ Moꝛalitatū Capitulum XX

Hic habemus ꝙ ioſias rex terraꝫ iuda ⁊ iſrael plenā idolis inueniēs/⁊ altaria ⁊ excelſa idoloꝝ deſtruxit: ⁊ ſacerdotes idoloꝝ ⁊ excelſoꝝ occidit: ⁊ oſſa humana ſuper altaria combuſſit: currꝰ ſolis cremauit: ⁊ equos ſoli dicatos abſtulit: ⁊ aruſpices ⁊ effeminatos/⁊ eos qui adolebant incenſum baal/⁊ ſoli/⁊ lune/⁊ duodecim ſignis/⁊ vniuerſe militie celi abſtulit ⁊ amouit: cultūqꝫ dei ꝑditum reſtaurauit: ⁊ paſcha ſolenniſſimū in hieruſalem celebꝛauit.
❡ Dic ꝙ ioſias eſt bonus prelatus: qui reuera de hieruſalē.i. de eccleſia ſibi cōmiſſa debet cultum idoloꝝ.i. ritum omniū vitioꝝ eradicare: et cultum dei ⁊ moꝛum inſerere ⁊ plantare. Auferat igitur inde excelſa.i. ſuꝑbos ⁊ ꝓſumptuoſos: idola.i. fictos ⁊ ſuꝑſtitioſos: currus ſolis.i. auaros volubiles ⁊ in mundi negocijs laboꝛioſos: equos.i. laſciuos luxurioſos: incenſatoꝛes militie celi.i. diuitum adulatoꝛes: effeminatos.i. inconſtātes ⁊ imbecilles: ſacerdotes idoloꝛum.i. malos familiares/fautoꝛes ⁊ officiales: tales eñ de eccleſia debent ſubtrahi: ⁊ bone perſone que colant ⁊ timeant dominū/ſubꝛogari. Unde dicitur: Malos male perdet: ⁊ vineam ſuā alijs lo — Mat.21.b

Moꝛalitas (beside "Dic ꝙ ioſias")

A cabit agricolis. ¶ Hic habemus φ pharao ne
Eodē ca.f chao rex egypti cū trāſire vellet ꝑ terrā iuda ad
pliandū contra regem aſſyrioꝝ iuxta eufratem:
exijt ei obuiam ioſias rex:nec voluit acquieſce-
re φ nō iret. Ab illo ergo occiſus eſt ioſias in ꝑ-
lio in campo magedo:ꝛ filius eius ioachim/q̄
fuit malus eidem ſubſtitutus:quo a pharaone
amoto/filius eius ioachā rex eſt factus:q̄ a Na
buchodonoſor vict⁹/ſeru⁹ eſt effectus:quo mor
tuo/filius ipſi⁹ ioachim cōtra nabuchodono-
ſor rebellis/ab ipſo captus eſt:ꝛ cum vxore ꝛ fi-
lijs ꝛ maioribus populi in babyloniā ductus ꝛ
captiuatus:ꝛ ſolus populus pauper derelict⁹:
ſup quos fuit zedechias patruus ipſius ioachiz
rex creatus:quo ſcz tandem contra nabuchodo
noſor repugnante/ſub ipſo Iſrael capit:ꝛ ipſe ex
cecatus/ꝛ vniuerſus ppl's cū eo/in babyloniā ca
ptiuat:ꝛ ſic ꝑ diuerſas clades regnū iuda termi-
natur. Sicut enim dicit hic textus:deus omnino
populū iſtū a facie ſua ſubmouere decreuerat:et
maxime ꝓpter peccata manaſſes:q̄ cruore inno
centiū hierūſalē purpurauit:quapropter nec ꝓ-
pter bonitatē ioſie fuit placatus:ſed potius pro-
pter pctā populi/rex iuſtus fuit eis ſubtractus.
4.Reg.23.f Iuſtus em̄ fuit ioſias/intātuz φ vt dicūt hebrei
vbi cum iuxta arborē ꝛ fontē occiſus fuerit:fons
ꝛ arbor ꝓtinus aruerūt. Similis illi nō fuit an-
te eum rex/q̄ reuerteret ad dn̄m ex omni corde
ſuo/ꝛ in tota anima ſua/ꝛ vniuerſa ꝟtute ſua/iu
xta oēm legem moyſi:neqꝫ poſt eum ſurrexit ſi-
B milis illi:verūtn̄ non eſt auerſus dominus ab
ira furoris ſui magni:quo iratus eſt furor ei⁹ cō
tra iudam/ꝓpter irritationes quib⁹ ꝓuocauerat
eum manaſſes. Dixit itaqꝫ dn̄s:etiam iudam au
feram a facie mea ſicut abſtuli iſrael:ꝛ ꝓijciam
ciuitatem hanc quā elegi hierūſalē/ꝛ domū de q̄
ego dixi: Erit nomen meū ibi ꝛc. Reliqua autez
ſermonū ioſie ꝛ vniuerſa que fecerat/nōne hec
Moralitas ſcripta ꝛc. ¶ Iſta ſi viſpſit exemplariter alle-
gari/φ rex vel ꝓlatus ſunt qn̄qꝫ cauſa ruine po-
puli:ꝛ econtra habemus hic de ioſia iuſto:q̄ ꝓ-
pter peccata populi moritur/ꝛ eis ſubtrahitur.
2.Reg.24.c Et alibi: De morte populi iſrael/qui ꝓpter pec
catū dauid regis/q̄ numerauit populū/ab ange
Aliter lo trucidatur. ¶ Vel allega/φ vltimū infortu-
nium ſolēt multa infortunia ꝓcedere:vt tribula
tio ꝓcedēs poſſit eſſe ſequentiū ſignū:ſicut pa
tet hic/vbi deſtructionē hierūſalē multe clades
ꝛ infortunia ꝓceſſerūt. Unde Grego. dicit in ho
mil. φ vltima tribulatio multis tribulatiōibus
Aliter ꝓuenitur. ¶ Vel dic φ fons miſericordie ꝛ gra
tie ꝛ arbor fructificatiōis ꝛ opulētie in eccleſia vel
patria ſiccat:qn̄ ioſias.i.iuſtus ꝓlatus vel prin-
Aliter ceps ſubtrahit vel ab ea aufert. ¶ Vel qn̄ vide
mus φ ioſias.i.rex noſter chriſtus ꝓpter ppl'm
morit:arbor ꝛ viror toti⁹ laſciuie/fons ꝛ humor
carnalis toti⁹ ɔcupiſcētie/debet in nobis areſce
re ꝛ ceſſare:et pro morte eius debemus plange-
re et dolere.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

In dieb⁹ ei⁹ aſcēdit nabuchodono-
ſor rex babylonis. Mora. Ca. XXI C

Rex babylonis veniēs in hierūſalē:trāſ
tulit inde regē Ioachim ꝛ matrē eius/
vxorem/ꝛ eunuchos illius/iudices ꝛ vi
ros robuſtos ꝛ bellatores/artifices quoqꝫ ꝛ inclu
ſores in babylonē traxit:oēs ꝑſonas nobiles de
hierl'm ſuſtulit:ꝛ exceptis paupib⁹ nihil in vrbe
reliq̄t. Ibiqꝫ zedechiā peſſimū regē ordinauit:
quē tādē captū excecauit:ꝛ filios ſuos añ eū in-
terfecit:ꝛ eum vinctū ꝛ cecū in babylonē dedu-
Moralitas xit. ¶ Rex babylonis eſt diabol⁹:q̄ eſt rex ſuper
oēs filios ſupbie. Hierūſalē eſt eccleſia/ q̄ debet
Pſ.121.b eſſe pacifica ꝛ q̄eta. Pſ. Rogate q̄ ad pacē ſunt
hierl'm. Ioachim q̄ interꝑtat ꝓparat⁹ dn̄o/eſt
bon⁹ ꝓlat⁹/ad mādata dn̄i ſemꝑ obediēs ꝛ para
Pſ.118.b tus. Pſ. Parat⁹ ſum ꝛ nō ſum turbat⁹:vt diſcā
mādata tua. zedechias vero q̄ rex fuit mal⁹/ma
lum ꝓlatū ſignificat. Igit̄ iſta videt̄ eſſe veritas
φ hodiernis tempib⁹ rex babylonis diabolus:
de hierl'm.i.de eccl'ia videt̄ tranſtuliſſe ꝛ amouiſ
ſe ioachim.i.bonū ꝓlatū ꝛ diligentē:matrē eius
.i.pietatē oia nutrientē: vxorē eius.i.charitatez
oia ɔiungentē:iudices eius.i.iuſticiā oia iudicā-
tem:eunuchos e⁹.i.caſtitatē impudicitie repu-
gnantē:viros robuſtos eius.i.fortitudinē vitia
debellātē:artifices eius.i.diſcretionē prudenter
operantē:incluſores e⁹.i.humilitatē oia bona
celantē ꝛ includentē:ꝛ ſolū ibi dimiſit (vt videt̄)
paupes ppl'i.i.auariciā omnib⁹ indigentē:et ibi
ꝓfecit zedechiā.i.malū prelatū oia ſubuertentē.
D Recedēte eñ ꝛ deficiēte bono prelato ab eccl'ia
oia deficiūt:et ſuccedente malo/oia mala ſucce-
Pro.28.b dūt:et ſic creſcūt. Unñ in Prouer. Regnantibus
Aliter impijs ruine hominū. ¶ Vel dic φ hierūſalem
eſt aia: a qua ꝑ certo qn̄ nabuchodonoſor dia
bolus captiuat ꝛ tranſfert bonū regē ioachim
dn̄o preparatū.i.bonū et bene morigeratū affe-
ctū:et ſubſtituit malū regē zedechiā.i.affectum
malū et inordinatū:tūc ē neceſſe φ ſimul tota vir
tutū familia transferat̄/ſicut ſupra:et φ paupes
Pro.11.b .i.vitia ibi ſolūmodo relinquant̄. Ubi eñ nō eſt
Aliter gubernator/populus corruet. ¶ Vel dic φ rex
iſte.i.diabol⁹ videt̄ ab eccl'ia abſtuliſſe ioachim
dn̄o preparatū.i.bonos ꝓlatos et diligētes:ma
tres.i.viros pios:vxorē.i.viros ſociales ꝛ chari
tatiuos:eunuchos q̄ ſcz ſe caſtrauerūt ꝓpter re-
gnū celoꝝ.i.viros caſtos:robuſtos.i.viros pati
entes:ſolidos bellatores.i.viros ꝓdicando vel
docēdo vel bene opando ſtrenuos:artifices.i.do
ctores ſciētificos:incluſores.i.viros humiles et
abſcōſos:ꝛ breuiter oēs notabiles ꝟtuoſi ꝛ mo
rales vident̄ ab eccleſia defeciſſe:ꝛ in babylonē
.i.in pctm̄ captiui duci fuiſſe:ꝛ opante rege dia-
Treñ.1.b bolo periſſe. Unde dicit̄: Manū ſuam miſit ho-
ſtis ad oia deſyderabilia eius. Unñ eccleſia videt̄
Treñ.1.g iam lamentando dicere illud: Uirgines mee et
iuuenes mei in captiuitatē abierūt:ſacerdotes
mei ꝛ ſenes mei in vrbe ɔſumpti ſunt. Et breui-
ter non videntur ibi relicti niſi paupes.i.viri vir
tutū diuitijs carētes:ꝛ ꝑ auariciā diuitijs tpali-
bus indigentes. zedechias rex.i.cetus maloꝝ ꝓ-

E latoꝝ ſubſtituiſ: qui a diabolo diuerſis vitijs ca
pitꝰ: et ꝓpter ſuū defectū in pñentia ſua filij ſui.i.
ſubditi per diuerſa peccata occiduntur. Ipſe vo
per obſtinationē ⁊ ignorantiā excecatꝰ: et finali
ter a diabolo in babylonē.i.in infernū captiuatꝰ
Eſa.42.c et miſerabiliter moꝛiſ ⁊ necaſ. Unde Eſa. Quis
cecus niſi ſeruus meus?

¶ Capl'm viceſimūquintū textꝰ: Factum eſt autē anno nono regni eiꝰ mē ſe decimo. Moꝛalitatū La. XXII

Cum zedechias rex iuda q̄ iuramētū fe
cerat regi babylonis/ ab eo receſſiſſet: ⁊
ob hoc exercitꝰ chaldeoꝝ hieruſalē obſi
deret: factū eſt ꝙ ꝑualeſcēte fame in ipſa ciuita
te hieruſalē/interrupta eſt ciuitas: ⁊ viri bellato
res fugerūt nocte ꝑ viā poꝛte/ q̄ eſt inter duplicē
murū ad oꝛtū regis: fugit ⁊ zedechias ꝑ viā q̄ du
cit ad cāpeſtria ſolitudinis: ⁊ cōpꝛehendit eū ex
ercitꝰ chaldeoꝝ: et bellatoꝛes q̄ erāt cū eo diſper
ſi ſunt: ⁊ reliquerūt eū. Quē cōpꝛehenſum ad re
gē babylonis in reblata duxerūt. Qui ſtatim in
ꝯſpectu eius filios eiꝰ occidit: ⁊ oculos eius ef
fodiēs/ipſum vinctū catenis in babylonē capti
uū duxit. Nabuzardā vero ꝑnceps exercitꝰ chal
deoꝛū hieruſalē ſuccendit: murū eiꝰ in circuitu
diſſipauit: colūnas tēpli cōtriuit: mare eneū/ba
ſes ⁊ lutheres/vaſaq̄ꝫ tēpli q̄ fecerat ſalomon/ſe
cum in babylonē depoꝛtauit: et ꝑpl'm q̄ inuētus
Moꝛalitas eſt in hieruſalē captiuauit. ¶ Iſta poſſunt alle
gari ad felicitatē vel infelicitatē falſoꝝ amicoꝝ:
qꝛ ꝓ certo q̄diu rex iuda.i.quicūq̄ꝫ ꝑnceps mū
F di eſt in ſuis palacijs/ ꝓſperitatibus ⁊ ſolatijs:
pꝛincipes ſui officiales/bellatoꝛes ⁊ amici cū eo
libere moꝛanſ: ⁊ ipſum ſibi aſſociāt: et comitiuā
eiꝰ ſectanſ. Si vere ꝯtingat ꝙ exercitus chalde
oꝝ.i.mūdi infoꝛtunia ꝯtra ipſum ꝑualeant: tūc
ſtatim fugiūt ⁊ ipſum ſolū derelinquūt. Exēplū
Mat.26.f eſt de apl'is: qui dūm ſuū chriſtū in cena aſſocia
uerūt: ⁊ cū a iudeis captꝰ eſt/oēs eo relicto fuge
Ecci.6.b rūt. Unde Ecci. Eſt amicus ſocius mēſe: ⁊ nō ꝑ
Aliter manebit i die neceſſitatis. ¶ Uel dic ꝙ zedechi
as eſt pctōꝛ: qui infra muroſ ciuitatis ſue.i.infra
ambitū coꝛꝑis reſidēs/⁊ ibi in delicijs viuēs/pa
rū curat de rege babylonis.i. de diabolo rege
inferni: q̄uis peccando ꝓmiſerit ei famulatū: ⁊
ei obediēdo viſus fuerit cū ipſo cōtrahere quod
Eſa.28.d dā pactū: iuxta illud Eſa. Pepigimus fedus cū
moꝛte: ⁊ cū inferno fecimus pactū. Sed ꝓ certo
dū nō aduertit: iſte rex diabolꝰ ꝯtra iſtū exercitū
ſuū/ſcꝫ infirmitatē/moꝛtē ⁊ infoꝛtunia mittit: et
ciuitatē vbi habitat/ſcꝫ coꝛpus/ per moꝛtē lani
at ⁊ ſubuertit. Igiſ iſte exercitꝰ vrbe iſta coꝛꝑis
diruta: iſtū ad regē babylonis.i. diabolū in in
fernū adducit: ⁊ viris bellatoꝛibꝰ q̄ intrabāt cū
eo.i.cūctis amicis eius ⁊ ſocijs ipſm dimittētibꝰ
⁊ ab eo fugientibꝰ: ipſe excecatꝰ/⁊ lumine gloꝛie
⁊ grē priuatꝰ: ⁊ catenis eterne dānatiōis ligatꝰ:
in babylonē.i.in infernū deſcēdit. Unde dicif:
Mat.22.b Ligatis manibꝰ ⁊ pedibꝰ mittite eū in tenebras
Aliter exteriores. ¶ Uel dic ꝙ rex ⁊ ꝑnceps babylonis
diabolꝰ/mediāte exercitu vitioꝝ: hieruſalē.i. ec

cleſiā vel religionē/igne cupiditatū incēdit: mu G
ros obſeruātie regularis ⁊ diuinoꝝ mādatoꝝ in
ipſo deſtruit: et eā ꝑ nabuzardā pꝛincipē militie
ſue.i.ꝑ mūdi tyrānos ⁊ impios/diuerſis tribula
tionibꝰ obſidet: et multipliciter laniat ⁊ ſubuer
tit. Regē eius.i.pꝛelatos excecat: ⁊ catenis.i.di
uerſis carnalibꝰ cōplacētijs ipſos ligat: et fina
liter in babylonē.i.in infernū cōplantat: ⁊ ꝑpl'm
ipſiꝰ ꝑ pctm̄ diſſipat ⁊ captiuat. Etiā ab iſta ec
cleſia tollit colūnas.i.viros foꝛtes ⁊ cōſtantes:
mare eneū.i.viros amaros ꝯtritos ⁊ penitētes:
vaſa altaris/ id ē viros deuotos dn̄o ſeruiētes.
Oia iſta ſolet diabolꝰ ab eccl'ia tollere: et ipſaꝫ
deſtructā dimittere: ita ꝙ ipā videſ q̄ſi de bonis
ꝑſonis ⁊ de virtutibꝰ nuda eſſe. Unū dicif: Poꝛ Trēn.1.a.
te eiꝰ deſtructe: ſacerdotes eius gemētes: virgi
nes eiꝰ ſqualide: et ipſa oppꝛeſſa eſt amaritudine.
¶ Uel dic moꝛalit: ꝙ hieruſalē eſt aīa: quā ꝓ cer Aliter
to q̄ſi rex babylonis.i.diabolꝰ capit: ſtatī domū
dei.i.deuotionē ad deū: domū pꝛincipū.i.deuo
tionē ad ſctōs: muros.i. mādatoꝝ obſeruantiā:
poꝛtas.i.ſenſuū capacitates deſtruit: ⁊ igne ꝯcu
piſcentie circūquaq̄ꝫ ſuccendit: regē eius.i.intel
lectū ꝑ ignoꝛantiā excecat: et eū ꝑ diuerſos erro
res alligat. Tandē iſtā miſerā ciuitatē oībus bo
nis ſpūalibus ſpoliat atq̄ꝫ priuat. Nā ſicut inde
ſublate ſunt colūne ⁊ baſes: mare eneū/olle/trul
le/phiale/moꝛtariola/tridentes/ciphi: ſcḋm quod
dicif hic: Sic diabolꝰ tollit ab aīa peccatrice co
lūnas firmitatis/baſes humilitatis/mare cōtri
tionis/ollas charitatis/ trullas lenitatis/phia H
las deuotionis/moꝛtariola diuini timoꝛis/tridē
tes penitētie/ciphos ſpūalis ſcientie. Unū dicif
Manū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſyderabilia ei Trēn.1.e.
us. Colūna eñ debet eſſe ſtabilis/hoc eſt ꝯſtan
tia: baſis infima/ hoc eſt humilitas: mare foꝛtat
amaritudinē/hoc eſt ꝯtritio: olla ꝯtinet ⁊ feruet
hoc eſt dilectio: trulla parietes lenit/hoc eſt be
nignitas: phiala liquoꝛes cōtinet/ hoc eſt deuo
tio: moꝛtariolū ſpecies ꝯterit/hoc eſt timoꝛ dei:
tridēs moꝛdet ⁊ tres dentes hꝫ/ hoc eſt peniten
tia: cuiꝰ tres ꝑtes ſunt: ciphus vinū effundit/
hoc eſt ſcientia. Oia eñ iſta ab eccl'ia ꝑ diabolū
ſubtrahunſ/q̄ſi ꝑlatus vl' rex ipſiꝰ victꝰ excecaſ:
Ab aīa etiā tollunſ/⁊ a tēplo ꝯſciētie ſubmouenſ
q̄ſi ꝑ vitia diabolo ſubiugaſ. ¶ Hic dicit come Comeſtoꝛ
ſtoꝛ: ꝙ ſedechias rex iuda cecus i babylonē du
ctus: dū nabuchodonoſoꝛ rex babylonis pꝛo vi
ctoꝛia feſtū ⁊ ꝯuiuiū faceret: ⁊ in vaſis q̄ de tēplo
hieruſalē appoꝛtauerat: quoꝝ partē mēſe ſue de
putauerat/ partē idolis dedicauerat/biberet: ꝓ
ſpectaculo in mediū eſt adductꝰ: et cū potus cō
uiuātibꝰ miniſtrareſ: de mādato nabuchodono
ſoꝛ iſti zedechie excecato/potꝰ laxatiuus extitit mi
niſtratus: quo bibito in pñentia oīm vituꝑabili
ter eſt laxatus/ſeu etiā ꝯcitatus: ⁊ reductꝰ in car
cerē. Pꝛopt hmōi deriſionē/tāto doloꝛe affectꝰ
eſt: ꝙ infra breue tēpus moꝛtuus eſt. Et audita
cauſa moꝛtis eius/ honoꝛifice ꝑ nabuchodono
ſoꝛ eſt tumulatus. ¶ Iſta poſſunt applicari my Moꝛalitas
ſtice: quādo quis ꝑ ignoꝛantiā vel obſtinationē

A eſt cecat⁹ a nabuchodonoſoꝛ.i.a diabolo in babylonē.i.in ſtatū peccati captiuat᷑: et ſepe fit ꝙ ad ↄuiuiū bonoꝝ operū tēpaliū adducit᷑: vbi potus laxatiu⁹.i. vbi mūdi ꝓſperitas/diuitiarūq; ⁊ deliciarū vbertas: qnq; ꝑ ipſum nabuchodonoſoꝛ diabolū ſibi dat᷑. Pſal. Ecce ipſi pctōꝛes in ſeculo obtinuerūt diuitias. Pſal.72.b Iſta eñ potus laxatiuus dicunt᷑: qꝛ ſcꝫ quos tali potu diabol⁹ inebriat: faciliter ad oīa vitia/et maxie ad luxuriā/ auariciā ⁊ ſuperbiā relaxant᷑: et ignominioſe coram alijs ꝑ vitia defundant᷑: ita ꝙ ſpectaculū et alluſio cūctis efficiunt᷑. Quod potiſſime de iſto q̄ erat rex hieruſalē.i. de ꝓlatis eccleſie ⁊ viris eccleſiaſticis pōt dici: qui ꝓ alijs pctōꝛib⁹ ſpectaculū ⁊ deriſio alijs fiūt: qñ ad ignominioſa vitia ⁊ ad ſuꝑfluitates ⁊ vanitates ſeculi ſe reuoluunt. Pſ.21.b Pſ. Oēs videntes me/deriſerūt me. Qui finaliter in carcere male ↄſuetudinis pereūt: quos tñ adulatoꝛes ſuꝫ bonū eis ꝑdicādo honoꝛifice ſepeliūt ⁊ abſcondūt. Nabuchodonoſoꝛ diabol⁹ pctōꝛem honoꝛifice ſepelit: qñ in finali penitentia ipſum inaniter ſperare facit: quod etiā facit ꝑ adulatoꝛes: q̄ recte poſſūt dici taliū ſepultoꝛes: Mat.8.c. Uñ dicit᷑: Dimitte moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuos. Et Ezech. In die illa dabo gog locū nolatū ſepulchꝛū in iſrael. Ezech.39.c ¶ Uel ſi vis dic ꝙ nabuchodonoſoꝛ diabol⁹ vaſa tēpli.i. viros eccleſiaſticos/qñ ipſos de hieruſalē in babylonem.i. de ſtatu gratie in peccatū/vel de religione ad mundū tranſtulit: ipſos quādoq; idolis.i.mūdi principibus et eoꝝ curijs ⁊ officijs ↄſecrat: ⁊ ad potandū mala doctrina ↄuiuas eius.i.pctōꝛes ipſos quādoq; oꝛdinat ⁊ deſignat ⁊c̄. Aliter B

¶ Moꝛalitatū quarti libri regum finis.

Moꝛalitatum liber decimuſtertius ſecūdi libꝛi paralipomenō.

¶ Capitulū decimumquartū textus: Doꝛmiuit aūt abia cū patribus ſuis. Moꝛalitatū Capitulum. I

CUm in libris Paralipomenon pauca recitabilia/preter illa q̄ in libꝛis regū recapitulant᷑: nihil de ↄtentis in ipſis cū iā ex ſententia q̄ſi cūcta tetigerim ea moꝛalizare nō ꝓpono/preter ea pauca q̄ hiſtorie Regū ſuꝑaddita vident᷑: que breuiter hic expono. 2.Pa.14.c Igit᷑ obmiſſio libꝛo ꝓmo: videt᷑ in hoc libꝛo ꝙ zara ethiops ↄtra aza regē iuda veniēs/decies cētena milia hominū in exercitu ſuo habebat: quos timens fugit Aza ad dñm et oꝛauit. Dñs exterruit ethiopes/⁊ fugerūt: et ſic ↄtra eos aza ⁊ ſui nō armis/ſed ꝑcibus ꝑualuerūt. Moꝛalitas ¶ Illud allega quō de⁹ in neceſſitate ſuos filios nō deſerit: ⁊ quō qñ in ipſo per fidē ↄfidit᷑ et ad ipm deuote recurrit᷑: virtute ei⁹ hoſtes fugiūt ⁊ terrent᷑: et ſic ſepe fit/ꝙ multi a paucis/diuites a pauꝑib⁹ ſuꝑant᷑. Unde dicit᷑: Facile eſt multos ↄcludi in manib⁹ paucoꝝ: et nō eſt differētia in ↄſpectu dei celi liberare in multis aut in paucis. 1.Mach.3.b C ¶ Uel dic ꝙ ethiopes ſunt demones ⁊ demonū tēptationes: q̄ ꝑ certo tot et tanti ſunt ꝙ vires noſtre ad eos ſuꝑandos non ſufficiunt. Uerūtamen faciliter vincūtur/quādo ad oꝛationes ⁊ diuinam ſpem recurritur: et quādo diuinū auxilium humiliter imploꝛat᷑. Aliter

¶ Capitulū viceſimū Textus: Poſt hec congregati ſunt filij moab et filij amon: et cū eis de ammonitis. Moꝛalitatum Ca. II

ET em.xx.ca. dicit᷑: ꝙ filij amon ⁊ moab et ſeir ↄtra ioſaphat regem iuda in ſtupēda multitudine ad ꝓliū aggregant᷑. Quo ex toto coꝛde ad dñm recurrēte/ ꝓpheta ↄſolatoꝛ ſibi mittit᷑: ad cui⁹ ↄſiliū cantoꝛes ꝓmi in exercitu ponunt᷑: quib⁹ deū laudantib⁹/hoſtes in ſeipſis taliṫ ꝯturbant᷑: ꝙ alter ↄtra alterū ꝓliantes/vniuerſi mutuis cedib⁹ perimunt᷑: ita ꝙ nullus eoꝝ euadere potuerit: ⁊ iudei ſpolijs hoſtiū ſuꝑ modū ditant᷑. ¶ Si vis dic ſicut in ꝑcedēti capl'o. Moꝛalitas ¶ Uł dic ꝙ ille tres natiōes infideliū deſignāt tria ꝑncipalia vitia: ſcꝫ ſuꝑbiā/luxuriā/auariciā q̄ ↄtra nos in tāta foꝛtitudine ↄgregant᷑: ꝙ niſi dñs nos liberet ⁊ defendat/ neceſſe eſt vt nobis impie dominent᷑. Neceſſe eſt igit᷑ ad oꝛōnē recurrere: cātoꝛes.i. dei laudes pꝛeponere: ⁊ ſic ipſos poterim⁹ ſuꝑare. Qñ eñ cantoꝛes ſpūales: ſcꝫ oꝛatio/ↄfeſſio/laus et gratiarū actio ꝑmittunt᷑: neceſſe eſt ꝙ hoſtes ſpūales/ſcꝫ demōes et vitia debellent᷑. Unde: Cecinit tuba ⁊ receſſerunt ab vrbe. ¶ Uel dic ꝙ cantoꝛes ſunt ꝑdicatoꝛes vel laudis diuine ꝓnūciatoꝛes: qui qꝛ ppłm ad deuotionē excitāt: ↄtra hoſtes victoriā ſibi parāt. ¶ Uel dic/ꝙ ſepe fit ꝙ mali q̄ ↄtra bonos ſe ↄgregāt: malicioſe nutu dei qñq; ſimul diſſentiūt ⁊ diſcoꝛdāt: et ſic inter ſe pugnātes dū mutuo ſe debellāt: alios quos decreuerant occidere/liberant atq; ditāt. Conſtat eñ ꝙ dei ꝓuidētia ſolet qñq; inter ſuꝑbos diſcoꝛdiā ſuſcitare: vt ſic occaſionaliter poſſit iuſtos de ſuis manibus liberare. Pſ. Gladius eoꝝ intret in coꝛda eoꝝ ⁊c̄. Aliter D 2.Re.20.g Aliter Aliter Pſal.36.c

¶ Capitulum viceſimūquartū text⁹: Septē annoꝛū erat ioas cuꝫ regnare cepiſſet. Moꝛalitatū Ca. III

ITem ca.xxiiij. dicit᷑: ꝙ Joas rex iuda q̄ ꝑ ioiadā ſacerdotē fuerat enutrit⁹: et a ꝑſecutiōe impie athalie reſeruat⁹ ⁊ in regnū ſublimat⁹: ꝙdiu ioiada vixit/bon⁹ ⁊ ſctūs extitit deū coluit: tēplū reparauit: et iuſte et pacifice imperauit. Moꝛtuo vo ioiada/declinit⁹ obſequijs ⁊ adulationib⁹ principū ſuoꝝ: ipſe ⁊ ppl's ſu⁹ dñm dereliq̄rūt: templū dei ⁊ cultū ipſi⁹ contēpſerūt: ſculptilib⁹ ſeruierūt: ꝑ quib⁹ cū a zacharia ſacerdote filio dicti ioiade repꝛehenderet᷑: ipm iudei inter tēplū ⁊ altare lapidib⁹ obꝛuerūt: ꝓpter quod rex ⁊ ppl's in manib⁹ ſyroꝝ tradit᷑: a q̄b⁹ hierl'm ſpoliat᷑: ipſe vo rex ingrat⁹ in magnis laboꝛib⁹ ab eo dimittit᷑: ⁊ a ſeruis ſuis ꝓprijs in lecto ſuo

E dormiens iugulaꝶ. ¶ Iſta poſſunt allegari exē
Moralitas plariter: quō valet ⁊ pficit pſentia viri iuſti ⁊ bo
ni cōſiliarij vel plati. Quādiu eñ rex iſte ioiadā
virū vtiqꝫ iuſtū ⁊ prudentē ſecū habuit: ⁊ ei⁹ cōſi
lio vſus fuit: tādiu deū timuit: tēplū ⁊ eccleſiā
honorauit: obſeqñijs ⁊ blādicijs adulatoꝝ deci
pi nō potuit: quo tñ mortuo ꝙplura mala fecit:
ita ꝙ opprobrioſe perijt. Utile igiꝶ eſt et maxie
principi/ ꝙ ſctōs viros ⁊ bonos cōſiliarios ſecū
habeat: ⁊ ꝙ adulatoꝝ obſeqñijs (ne forte ipſum
ad iniqtatē ptrahant) nunꝙ credat. Uñ Ecci:
Ecci. 9. d. Uiri iuſti ſint tibi puiue. Tali igiꝶ pncipi ⁊ po
pulo pōt ioiada .i. bon⁹ plat⁹ vel pſiliari⁹ dicere
Deu. 31. f illud Deuꝶ. Noui ꝙ poſt mortē meā inique age
tis: et declinabitis cito de via quā oſidi vobis.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſi in eccl'ia iuſt⁹ ioiada ſacerdos ſp
viueret .i. ſi ibi bon⁹ et eccleſiaſticus ſemp eſſet:
rex et ppl's .i. ipſi ſeculares ſemp bene facerēt/ ⁊
eoꝝ cōſilijs crederēt: et exēplarijs cōformarent:
deū quoqꝫ colerēt: et tēplū eccl'ie repararēt. Uñ
2. para. 34. f dicitꝶ: ꝙ cūctis diebus ioſie nō receſſerūt a dño.
Sed proh dolor iā ioiada i eccleſia nō inueniꝶ
qñimo viri iuſti/ boni ⁊ prudētes plati ⁊ eccle
ſiaſtici exinde defeciſſe pbanꝶ. Iuxta illud Ps.
Ps. 13. e. Oēs declinauerūt: ſimul inutiles facti ſunt: nō
eſt ꝗ faciat bonū: nō eſt ⁊c̄. Ideo tā principes ꝙ
ppl'i deū videnꝶ contēnere: tēplū eccleſie pſequi
⁊ derelinqre: idola .i. vitia colere: zachariā .i. ſa
cerdotes ⁊ predicatores ⁊ repreheñſores vilipen
dere. Ipſos eñ qñqꝫ penis afficere cōputanꝶ: p
F pter quod guerris ⁊ tribulationib⁹ iuſto dei iudi
cio moleſtanꝶ: ⁊ a ſeruis pprijs .i. a ſuis mal'of
ficialib⁹/ adulatorib⁹ ⁊ miniſtris dū dormiūt .i.
dū nō aduertūt/ occidunꝶ: inquātū ſcꝫ ſpūaliter
eoꝝ inſtinctu mala multa faciūt: et eoꝝ furtiuis
fallacijs ⁊ blādicijs tpaliter depaupanꝶ. Sicut
ad literā videm⁹ de multis principibus: ꝗ dato
ꝙ quicqđ poſſunt eccleſiaſticis auferāt: ⁊ eccle
ſiam pſequanꝶ et odiāt: ipſi tñ mortui .i. paupes
⁊ depreſſi dormiūt: et hoc: qꝛ ſerui eoꝝ .i. mali fa
miliares/ totū quicqđ habēt/ ſubripiūt: et de eoꝝ
2. Para. 32 ſpolijs diuites fiunt. Uñ infra dicitꝶ: Filij ſui p
Aliter cuſſerūt regē. ¶ Uel iſta allega: ꝙ ſepe fit ꝙ in
grati ſolēt/ ⁊ maxie principes: dato ꝙ a ioiada
.i. ab aliquo prudente ⁊ iuſto familiari vel pſilia
rio ſuo multa bona receperūt: ⁊ ꝙ ipſum in vita
ſua dilexerūt ⁊ honorauerūt: ipſo tamē mortuo
hmōi beneficia faciliter obliuiſcuntur: ⁊ contra
zachariā filiū ioiade .i. cōtra filios ⁊ heredes ip
ſius debacchanꝶ: ipſo ſqꝫ pl⁹ ꝙ alios aliquotiēs
pſequūtur: nec de beneficijs acceptis ab eoꝝ pa
Aliter rentib⁹ recordanꝶ. ¶ Uel dic generaliter: ꝙ ma
li ⁊ maxie diuites nolūt hodie aliquē qui ipſos
corrigit inuenire: quinimmo zachariā .i. bonū
predicatorē vel correctorē: ſi eoꝝ crimina argu
at: ſolent eū cum verbis et verberibus lapidare:
Amos. 5. b ⁊ eū diffamando occidere. Unde dicitꝶ: Oderūt
in porta corripientē: ⁊ loquentem perfecte abo
minati ſunt.

¶ Capitulū viceſimūquintū tertius: Uigintiquinqꝫ annorum erat amaſi as cū regnare cepiſſet. Moralitatū Ca. IIII

N Ic ca. xxv. habes: ꝙ amaſias rex iuda
voluit pugnare cōtra filios edon: et cō
duxit de iſrael centum milia robuſtoꝝ.
Sed qꝛ oēs erant idolatre/ vir dei ipſos remitti
mādauit: ⁊ dato ꝙ iā ſtipēdia recepiſſent/ ipſos
remitti ad ppria impauit. Nō ingrediaꝶ inquit
tecū exercitus iſrael. Nō eñ eſt dñs cū illis. Q,
ſi putas in robore exercitus bella cōſiſtere: ſupe
rari te faciet dñs ab inimicis tuis. Dei eſt quip
pe adiuuare/ ⁊ in fugā puertere. Quod factū eſt
qꝛ ſcꝫ in deo pfidens idolatras remiſit: ⁊ ſic ho
ſtes ſuos glorioſe deuicit. ¶ Iſtud allega/ ꝙ ſo Moralitas
cietas maloꝝ nō eſt in prelio captāda: qꝛ pp̄ter
pctā eorū poſſet victoria retardari et impediri.
¶ Itē illud allega/ ꝙ nō eſt in magno nūero cō Aliter
fidendū: et ꝙ victoria magis depēdet ab occul
ta dei prudentia/ ꝙ a numeroſa et forti militia.
¶ Nota etiā ꝙ hic dicitꝶ: ꝙ milites iſti repudia Eodē ca. d
ti ⁊ remiſſi/ dato ꝙ bene fuiſſent ſtipendiati: fue
runt tñ cōtra regē iuda multipliciter indignati:
cū terrā occiſis pluribus ſunt pdati. ¶ Quod Moralitas
ſimul ad hoc allegari pōt: ꝙ mali ⁊ indigni quā
do ſe remitti/ ⁊ a ſocietate vel pmotione repelli
cognoſcūt/ faciliter indignātur: ⁊ per rixas ⁊ ap
pellationes cōtra regem iuda ſe repellentē .i. ꝙ
cōtra bonū prelatū ſe repudiantē inſurgūt. Un
de in Prouer. Non amat peſtilens eum qui ſe Pro. 15. b
corripit. Non conſyderat eñ ſuā dignitatē/ ſed D
potius ambitionē ⁊ cupidam voluntatē.

¶ Ex eodē capitulo viceſimoquinto tertius: Amaſias quoqꝫ poſt cedem idumeorū/ et allatos deos filiorum ſeir. Moralitatū Ca. V

N Ic habes ꝙ amaſias rex iuda ꝗ prius
erat bon⁹: et dei virtute idumeos deui
cit/ ⁊ filios ſeir dei auxilio ſupauit: ſꝫ cū
inter ſpolia deos eoꝝ in hieruſalē detuliſſet: er
rore ſeductus/ ipſos ſibi in deos ſtatuit: et ipſis
incēſum adoleuit. Quē cū ppheta miſſus a deo
ſup hoc redargueret/ dicens: Cur adoraſti eos/
qui non liberauerūt ppl'm ſuū de manu tua? Ac
quieſcere noluit: ſed ſibi minas inferēs/ ipſū vt
quieſceret/ impauit. Nō inquit cōſiliarius regis
es: qnieſce ne interficiā te. Quapropter cito poſt
a ioas rege iſrael fuit victus: ⁊ tandē a ſeruis p
prijs interfectus. ¶ Si vis applica iſtud ad ma Moralitas
los ſacerdotes: ꝗ ſcꝫ audito pctō alicui⁹ in pfeſ
ſione/ ad ſilē puocanꝶ. Iuda eñ confeſſio inter
pretaꝶ: et iō ſepe fit ꝙ rex iuda .i. bon⁹ ⁊ circūſpe
ctus cōfeſſor: pugnat cōtra edom .i. ptra pctōrē
in cōfeſſione redarguēdo/ et eū ad obedientiā et
penitentiā inducendo: ita ꝙ dū ſua occulta ſcru
tatur: ſepe fit ꝙ deos ſuos .i. aliqua occulta pctā
in qb⁹ ſe potius delectabit/ inuenit ⁊ rimaꝶ: vt
qi de aliquo actu luxurie vel ſimili cōfiteꝶ: et tūc
ſepe fit ꝙ ipſos in deos ſibi ſtatuit: ſcꝫ cū in ſilē
pctm̄ cōſentit: ⁊ in quantū illud quod in alijs im
pugnauerat ⁊ reprehēderat/ in ppria pſona cōmit
tit. Ap'ls: Si ꝗ deſtruxi/ iterū reedifico: puaricatorem me conſtituo. Gal. 2. d.

B torē me cōſilitio. ¶ Uel dic ꝙ mali ſe repꝛehēdi a
Aliter pphetis.i.a bonis viris ⁊ prudētibus/nō ſuſti-
net:imo ſtatim turbati/minas eis tribuūt et in-
tentāt. Uñ illud ēverbū ipſoꝝ: Nō cōſiliari⁹ rē.
Prouer.25.b qꝛ ſicut dicit̄ i Prouer. Nō amat peſtilēs eū q̄
ſe corripit. Et io talis q̄ ſe redargui vel veritatē
audire nō ſuſtinet/ſpūaliter et tpalit̄ ſepe perit.
Prouer.29.a Uñ in Prouerb. Qui corripientē ſe dura ceruī
ce cōtemnit/ repētin⁹ et ſuperueniet interitus.

¶ Capitulū viceſimūſextū text⁹: Tulit
aūt populꝰ iuda filiū ei⁹ oziā annoꝝ
ſedecim. Moralitatum Capi. VI

Ozias rex poſtꝙ multa bona tā ī villis
ꝙ in alijs negocijs/et īmēſaꝫ gl̄iaꝫ ac
quiſiuiſſet: pſumptione ſeduct⁹/eleua-
tū eſt cor eius ī interitū ſuū: cōtēpſit dñm deūꝫ
ſuū. Ingreſſus eñ templū dñi/ſacerdotis offi-
ciū voluit exercere et facere:et accepto thuribu
lo ſanctuariū intrare:et ſuper altare thymiama
tis incēſum ſicut pōtifex adolere: quod tñ ſolis
ſacerdotib⁹ cōſecratis/ſcꝫ filijs aarō licitū erat
qꝛ ſcꝫ nullus alius ſub interminatiōe locū illoꝫ
ingredi poterat aut etiā debebat. Uñ ſumm⁹ ſa
cerdos ſtatim ipſi ozie occurrit:et eū de pſum-
ptionis dicte negocio repꝛehēdit. Nō eſt inqt of-
ficiū tui ozia vt adoleas incēſū dño: ſed ſacerdo
tū filij aarō/q̄ cōſtituti ſunt ad hmōi miniſteriū
Cū igit̄ nec ſic egrederet̄: ſed cōminās ſacerdo
tibus incēſum offerre molirer̄: ſtatim lepra fuit
pcuſſus:et a ſacerdotib⁹ a ſanctuario eiectus:
B et extūc leproſus ī domo ſepata habitās: ꝙdiu
vixit a pplo eſt ſeiūct⁹/regimꝫ gubernaculo de
Moralitas ſtitutus. ¶ Iſta poſſunt applicari cōtra princi
pes ſeculares: q̄ reuera modernis tēporib⁹ non
ſunt cōtenti adminiſtratione ſeculariū/niſi etiā
adminiſtrēt ſpūalia: qꝛ p certo ſicut patet/iā ni
tunt̄ de collatione beneficioꝝ/et p cōſequēs de
execution e eccleſiaſticoꝝ officioꝝ ſe intromitte
re:et illud quod ſolis filijs aarō cōſecratis.i. bo
nis et dignis epīs et platis cōceſſum eſt/volūt
aliquotiēs vſurpare: ſicꝫ ſanctuariū intrare/et
incēſum offerre nitunt̄: inqꝫtū de reb⁹ eccl̄iaſti-
cis/et de illis q̄ ad platos ptinēt/ſe intromitte-
re moliunt̄: ⁊ inde eſt ꝙ iā multi tales leproſi.i.
ſimoniaci efficiunt̄/inqꝫtū ſcꝫ munera accipiūt
vt eoꝝ pcib⁹ ⁊ impulſionib⁹ vel incurſionib⁹ ali-
qui pmoueant̄. Lepra eñ ſimonie q̄ in ſanctua
rio ↄtrahit̄/ſolebat cōtingere ſolis eccl̄iaſticis
platis et ſacerdotib⁹: Nūc vero contingit regi-
bus et pncipibus: qꝛ ſcꝫ q̄nqꝫ ſimonias contra-
hunt:et alios pmouēdo ſeu pmouere cōpellen
do/platorū officiū vſurpātes aſſumunt: ſicut in
multis regnis atqꝫ villis/nulli ad dignitates et ad
officia pmouent̄/niſi q̄ a ſecularib⁹ pncipibus ⁊
dñis pſentent̄. Iſti ergo regni ſui moderantiā
ſolēt pdere:et in domo ſepata/ſcꝫ in inferno le
proſi ⁊ abominabiles pſiſtere: qui nō cōtenti p
pria dignitate/iura et officia platoꝝ l hīs et ſili
bus conant̄ taliter vſurpare: qꝛ p certo dignū ē
ꝙ pdat ppriū/q̄ ambitioſe vſurpat et appetit alī
ena. Nō eñ eſt ſuū officiū vt incēſum adoleant
id eſt vt ſacerdotū vel platorū miniſteria exerce
ant et aſſumāt. Uñ: Extern⁹ qui ad miniſtrādū Nume.3.b.
acceſſerit/morietur. ¶ Uel dic ꝙ ſecularis q̄uis Aliter
ſit rex vel pnceps vel famoſus iuſtus: nō eſt di-
gnus eccleſiaſtica officia aſſumere: ſed ſoli illi q̄
munus cōſecrationis dinoſcunt̄ habere. Digni
or eñ ad hoc eſt quicūqꝫ cōſecratus eccleſiaſti-
cus/ꝙꝙ malus: ꝙ quiqꝫ ſecularis nō conſecra-
tus: ꝙꝙ iuſtus fuerit alās et honeſtus.

¶ Moralitatū libroꝝ paralipomenō Finis.

Moralitatū liber Deci
muſquartus pꝛimi libꝛi Eſdre.

¶ Capitulū pꝛimū text⁹: In anno pꝛi
mo cyri regis perſarū/vt cōpleretur
verbū domini: Moralitatū Ca. I

Sub Eſ-
dra q̄ fuit ſcriba velo-
ciſſim⁹ ī lege dñi/datā
eſt licētia filijs iuda/q̄
captiui ducti fuerāt in
babylonē/ꝙ hieruſalē
redirent: et vaſa dñi q̄
nabuchodonoſoꝛ de-
tulerat/repoꝛtātes tēplū reedificare. Quod cū
facere cepiſſent: inuidētes finitimi/ſcriptis epl̄is
in perfidē ad regē impedierūt: ⁊ tēpli edificati
onē p multa tpa tardarūt. ¶ Sic vere q̄nqꝫ cō Moralitas
tingit/ꝙ captiui peccatores de ſpeciali licentia D
ſeu gratia et indulgētia regis chꝛiſti de babylo
nia.i.de ſtatu peccati in iudeā/que interptat̄ cō
feſſio: ⁊ in hieruſalē q̄ interpꝛetat̄ pacifica.i.per
cōtritionē et penitentiā ad ſtatū glorie reuertun
tur:et templū dñi in ſua cōſcientia virtutib⁹ edi-
ficare conant̄: ſtatim aſſunt finitimi vel vicini ſui
ſcꝫ motus carnales/q̄ in finib⁹ ſuis habitāt: vel
diaboli q̄ circa eos immūda pagūt: qui ſuis tē-
tationibus impediūt/ne edificēt illud templū: ⁊
ne in pſcientia ſua faciāt deo domū. ¶ Hic ha Ca.IIII.a
bemus ꝙ cū filij iſrael reedificarēt templū: ſama
ritani de quibus dictū eſt quarto Regū.xvij.ꝙ
partim deū colebāt/et partim idola adoꝛabāt:
venerunt ad eos ptendentes cū eis edificare: di
centes ſe dñm colere/et ſibi cū alijs velle deſerui
re. Filij aūt iſrael ipſos ſocios in edificādo ha-
bere noluerūt: ſed eos poti⁹ tanꝙ extraneos re-
ſpuerūt. ¶ Sic vere fit hodie: quādo filij iſrael Moralitas
id eſt boni chꝛiſtiani/templum eccl̄ie catholice
virtutib⁹ et documētis cōſtruūt: nūꝙ deſunt ſa-
maritani/id eſt heretici et ſchiſmatici: q̄ licet cū
deo idola colāt.i. licet cū aliqb⁹ viris q̄ credunt
multa erronea teneāt: ſe tamen eſſe cultores dei
aſſerūt:et chꝛiſtiani nolari volūt:et templū pre
dicando malā doctrinā ſuā edificare querunt.
Filij aūt iſrael.i. boni chꝛiſtiani/debēt tales re-
pudiare:ipſorū edificationē contemnere:et eos
a cetu fidelium tanꝙ extraneos effugare. Et ſic
iſti repudiati poſtea moti ſunt contra iſrael:et
ipſorū facti ſunt inimici:et edificationē templi

E impediũt. ¶ Sic ꝓ̃o heretici et ſchiſmatici vi-
Moralitas dẽtes/ ꝙ filij eccl̃ie ipſos et ipoꝝ errores abomi
nant/ ipſis ꝑ cunctis pp̃lis hodie inimicant: et
eos in cõſtructiõe tẽpli/ fidei et eccl̃ie impedire
2. Corin. 11. f. conant. Ubi ergo dicit/ ꝙ periculũ ẽ i falſis fra-
Mat. 10. d trib⁹: q: ſicut dicit: Inimici hoĩs domeſtici ei⁹.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ tales videnẗ ꝓditores/ qui ſub ſpe
cie volẽdi edificare cũ alijs/ et ſub ſpecie alicu-
ius boni nituntẗ ſocietatẽ cũ alijs cõtrahere: vt
ſic poſſint ampli⁹ et facili⁹ nocere. Quod ſi reci-
pi nequeũt/ tũc ſe ſolẽt hoſtes publicos demon
ſtrare: et maliciã quã palliauerũt declarare.

¶ Capitulum quartum Textus: Fa
ctum eſt autem cum audiſſet Sana-
ballath. Moralitatum Capi. II

Neemie q̃rto dicit/ ꝙ ꝓpter impugnati
ones hoſtiũ vicinoꝝ/ ſcȝ q̃ edificatio-
nẽ ciuitatis hieruſalẽ impediebãt: or-
dinauit Neemias ꝙ media ps iuuenũ edificaret
alia ꝟ̃o ps armata hoſtibus obuiaret. Etiã de
edificãtib⁹ fiebat ſic: ꝙ vna manu faciebãt op⁹/
alia ꝟ̃o manu gladiũ tenebãt. ¶ Iſtud appli-
ca/ ꝙ i ſpũali edificatione hieruſalẽ/ ſcȝ eccl̃ie et
aie: hoſtes noſtri demones cõtinue nos impu-
gnãt: neceſſe fuit populũ dñi in duo ſe diuidere
ſcȝ in bellatores et i cõtẽplatiuos et religioſos/
qui ꝑ ſe et alijs orationib⁹ pugnãt: et in operato-
res et i actores/ qui ꝑ ſe et alijs in terrenis labo-
rãt. Ueruntamen ſic eſt/ ꝙ iſti ex toto nõ debent
operibus actiue vite intendere: immo ꝑ certo vna
manu debent gladiũ orationis tenere/ et altera
opus bonũ actualiter exercere.

¶ Capitulum nonum Textus: Poſt
q̃ autem hec completa ſunt. Mora
litatum Capitulum III

Populus qui de captiuitate redierat/
i vno dicit valde peccaſſe: q: ſacerdo-
tes et leuite et alij filij iſrael/ nõ ſtatim
ſe ſeparauerũt a populis regionũ: ſȝ poti⁹ ſemẽ
ſuũ cõmiſcuerũt cũ pp̃lis terrarũ: et acceperũt ſi
bi et filijs ſuis vxores de filiab⁹ chananeoꝝ/ amo
nitarũ/ moabitarũ et egyptioꝝ: manus etiã ma-
giſtratuũ principũ fuerat in hoc prima. Qua-
propter Eſdras volẽs/ elemoſynas et ieiuniũ
ꝑdicauit: et vxores alienas cũ ipſoꝝ liberis eij
ci mandauit: et ſic filios iſrael a gentilib⁹ popu
Moralitas lis quib⁹ mixti erant/ ſeparauit. ¶ Sic vere videẗ
hodie ꝙ noſtri ſacerdotes et leuite et viri eccle
ſiaſtici ſimili mõ peccãt: q: ſcȝ populis terrarũ/
id eſt ſecularibus negocijs ſe implicãt: et ſic ſe-
men ſanctũ/ ſcȝ ſeipſos/ q̃ deberẽt eſſe ſancti/ cũ
populis cõmiſcere videnẗ: inquantũ ſecularium
Eſa. 24. a. actibus et moribus ſe cõformãt. Unde Eſa. Si
Pſal. 105. f cut populus/ ſic ſacerdos. Pſal. Cõmixti ſunt
inter gentes: et didicerũt opa eoꝝ: et ſeruierũt
ſculptilibus eoꝝ: et factũ eſt illis in ſcãdalũ. Et
quod plus eſt: iſti de filiab⁹ iſtoꝝ chananeoꝝ/
id eſt ſecularium/ vxores et cõcubinas ſibi accipi
unt: et quibus cõtra legẽ dei et mandata filios
adulterinos ꝑducũt. Et in hoc nõ ſolũ inferio-
res/ imo etiã magiſtrat⁹ et principes. i. doctores
et ꝑlati et ſuperiores i trãſgreſſione hac ꝑmi ſũt: et B
in hoc ceteris plꝰ delinquũt. Ut ſic iaȝ põt dici
de talib⁹ illud Gen. Uidẽtes filij dei filias hoĩm Gen. 6. a.
ꝙ eſſent pulchre/ ceperũt ſibi vxores ex oĩbus
q̃s elegerãt ₇c. Quid igiẗ debet facere Eſdras
. i. bon⁹ ꝓlatus? Pro certo ipſe debet tales vxo-
res et eoꝝ liberos. i. tales cõcubinas et eaꝝ ſpu-
rios: de iſraelitarũ/ id eſt de clericoꝝ domib⁹ eij-
cere: et ſic ſemẽ ſctm̃ ab alienigenis. i. clericos a
ſecularib⁹/ et maxime a mulierib⁹ ſeparare. Dicat
igiẗ eſdras. i. bon⁹ ꝓlat⁹ cuilibet tali fornicario
illud Gen. Eijce ancillã ₇ filiũ ei⁹. ¶ Uẗ dic ꝙ Gen. 21. a.
vxor alienigena eſt officiũ vẗ dignitas ſecularis: Aliter
cui ſcȝ hodie filij iſrl̃. i. viri eccleſiaſtici libẽter
nubũt: et ſe in negocijs et dignitatib⁹ ſecularium
atq; principũ libenter implicant et mergũt.

¶ Moralitatum libri primi Eſdre Finis.

Moralitatũ liber deci
muſquintus tertij libri Eſdre.

¶ Capitulũ tertiũ tex⁹: Rex Dari⁹ fe
cit cenã magnã omnibus vernacu-
lis ſuis. Moralitatum Capitulũ I

Sicut dici
tur tertio eſdre. ca. iij.
Cubicularij tres regis
perſaꝝ/ ꝓmiſſo a rege
ꝑmio meli⁹ reſpõdẽti/ D
de queſtione fortitudi
nis diſputauerũt: et q̃
res ſit i mũdo fortior/
diuerſimode reſpõderũt. Un⁹ igiẗ vini fortitudi
nẽ ꝑdicauit: ali⁹ regis potẽtiã fortiorẽ reb⁹ oĩb⁹
aſſeruit: ali⁹ mulieres fortiores reb⁹ ceteris eſſe
dixit: veritatẽ aũt ſup oĩa ꝑualere aſſeruit. Iſte
igiẗ q̃ ꝑ mulierib⁹ locut⁹ eſt/ ꝑmiũ ꝓmiſſũ obti-
nuit: et q̃cq̃d ſtatuit petere/ reportauit. ¶ Iſta Moralitas
pñt allegari/ ꝙ hodiernis tꝑibus i curijs regũ ₇
ꝑncipũ q̃libet certat regi ſapiẽti⁹ rñdere et placẽ
tiora dicere/ ad illũ finẽ ꝙ poſſit ꝑmiũ reporta-
re. Sed ꝑ certo iſta videẗ hodie veritas: ꝙ illi q̃
cõmẽdãt hodie mulieres. i. q̃ dñaꝝ acq̃rũt gra-
tias et fauores/ ceteris ꝑferunẗ: et ꝑmiũ nõ ſolũ
ab ipſis dñab⁹/ imo etiã ab ipſis regib⁹ et dñis
ꝯſequunẗ. Uñ ꝟſificator dicit: Regna regũt vul
ue: clamat gẽs tota ſimẗ ve. ¶ Dic ꝙ rex baby- Aliter
lonis eſt diabol⁹: q̃ ſcȝ i hoc mũdo tres cubicu
larios habere dicit/ eo ꝙ tria genera pctõꝝ ſibi
ꝑcipue famulant: ſcȝ auari/ q̃ cõmẽdãt vinũ/ id ẽ
diuitias/ q̃ inebriãt et excecãt cor hũanũ. Ambi-
tioſi et ſupbi/ q̃ cõmẽdãt regẽ. i. eminẽtias. Lu-
xurioſi/ q̃ cõmẽdant mulieres. i. delicias. Uide
ſupra libro. xv. ca. de deab⁹ et pomo diſcordie.
¶ Uel dic ꝙ inter ſeruos regis chriſti/ ille q̃ mu Aliter
lieris. i. beate ꝟginis laudẽ et fortitudinẽ predi
cat: et q̃ veritatẽ diligit et cõmẽdat/ a rege chri-
ſto amplius donũ reportat. Mulieris autẽ bo Eccl. 26. a.
ne bñdictus vir. ¶ Hic ca. tertio habes/ ꝙ tres Eodẽ ca.
erant iuuenes cuſtodes corporis Darij: quibus

A pmiſſum erſt a rege/ꝙ ille q̄ de vna q̄ſtiōe ſibi a
rege tradita ſapiētius reſpōderet/dona ꝙ̄plurī
mia reportaret. Cuiuſcunq̧ inq̄t apparuerit ſer
mo ſapientior/dabit ei Darius rex dona magna:
ſcꝫ purpura opiri/in auro bibere/ꝛ ſup aurū dor
mire:et currū aureū/frenū et cydarim byſſinā/ꝛ
torquē circa collū:et ſecūdo loco ſedebit a rege
ꝓpter ſapientiā:ꝛ cognatus regis vocabit̄. Et ſe
quit̄ ꝙ zorobabel vnus triū q̄ veritatē cōmenda-
Moralitas uit/oīa iſta a rege dario reportauit. ¶ Rex iſte
darius q̄ interpretat̄ fertil' vel augmētatus/ſignifi
3. Eſdre. 3. a. cat deū/q̄ in om̄ibus eſt fertil' et abūdās. Rex da-
rius fecit cenā magnā. Iſta eſt igit̄ virtus: ꝙ ille
q̄ veritatē diligit cōmēdat:et cuius ſapientiā ipſe
rex deus approbat et acceptat: ſicut eſt hō ſanctus/
q̄ nō de vino et de rege/id eſt nō de affluētia vel
eminētia ſpeciali tractat:ſed ad veritatē creatā
et increatā ſapientiā ſuam ordinat et dilatat:ab
iſto rege ſuo finaliter gloriā et honorē reportat.
Magna eſt inq̄t veritas ꝛ ꝑualet. Iſte eīm fina-
liter purpura.i.regali dignitate veſtit̄: auro di-
uine ſapientie potat̄:et ſup illud aurū dormire ꝛ
quieſcere ꝑpetuo cōprobat̄:currū aureū/ id eſt
corpus glificatū habebit:freno aureo.i.diuīa lau
Eſa. 48. b de gaudebit. Eſa. Laude mea infrenabo te: cir
cūdari byſſina/id eſt mūda ꝛ clara maieſtate ful
Zach. 3. b. gebit. Zach. Ponite cydarim mūdā ſup caput
eius:torques aurea/id ē charitate feruēti orna-
bit̄ in ſede ꝑpetue q̄etis ꝛ ſecuritatis:iuxta regē
chriſtū locabit̄:cognatus ꝛ amicus ꝑpetuo vocabit̄
Joan. 15. b. Vñ dicit̄: Iā nō dicā vos ſeruos/ſed amicos.
D Igit̄ vera ſapiētia q̄ eſt de eternis ꝛ non de terre
nis:q̄ philoſophizat de veritate/et nō de vani-
tate:et quā ſolā rex approbat ſcꝫ chriſtus: oēs au
tē alios reprobat: tali ꝑmio dotat̄: et poſſeſſores
ſui ad talē gloriā ꝓmouent̄. Vñ ī Prouer. dicit̄
Prouer. 1. a. ꝙ ꝑ ſapientiā addet̄ capiti tuo grā ꝛc. ¶ Vel
Aliter dic ꝙ modernis tēporibus illi q̄ ſunt regū cubi
cularij et familiares: illi qui apud eos reputan
tur ſapiētiores/diuitijs ꝛ honoribus ꝑ alijs abun
dāt: in auro bibūt: et in auro ꝑ auariciā mētali-
ter cubāt: cydarim dignitatū etiā obtinent: pur
pura/id ē veſtimētis ꝑcioſis ſe induunt: iuxta re
ges et ī altis officijs et dignitatibus ſedēt: cogna
ti et amici regū vocant̄: et in omnibus clari appa
rēt. Verūtamē ibi dicit̄ ꝙ iſti curru vehūtur/et
torque circa collū ligant̄: ad denotādū ꝙ ſtatus il-
lorū nō eſt ſtabil'/ſed ad modū currus vertibilis ꝛ
4. Reg. 25. e. volubil'. Vñ dicit̄: Impij rotabunt̄ quaſi rota.
Torques etiā/id eſt tortura diuerſaꝝ ſollicitudi
Job. 17. a. nū et timorū iſtos ſtringit. Vñ Job: Cogitatio-
nes mee diſſipate ſunt/torquentes cor meū. Et
ad literā finaliter etiā q̄nq̧ accidit: ꝙ torques ꝑ
ſuſpēdiū ipſos ſtringit: ſicut de multis ſapienti
bus regū/officialibus/cōſiliarijs quotidie cerni
mus: quos q̄nq̧ poſt altas dignitates torqueri
et ſuſpēdi videmus: ꝛ ſic torques aurea ī torquē
Eccl. 33. e. canabeū trāſformatur. Eccī: Seruo maliuolo
Eodē ca. tortura ꝛ cōpedes. ¶ Hic dicit̄ ꝙ nihil vino for
tius et efficacius. Habet eīm vt ait/mētē decipe/mē-
tē effeminare/mētē ī ſecuritatē erigere/mentē to-
cūdare/omnē triſticiā effugare. Fraternitatē et C
amicitiā facit obliuiſci: gladios ſumere/ꝛ oīa ꝑ
talēta loq̄. ¶ Iſta oīa pñt applicari ad vinum Moralitas
male ſumptū/ſcꝫ ad ebrietatē: q2 ꝓ certo iſta eſt
q̄ mentē ꝑ errorē et inſipientiā decipit: ꝛ q̄ verti
cē.i. ſapiētiā eneruat. Pſal. Turbati ſunt ꝛ mo Pſal. 106. c.
ti ſunt ſicut ebrius: et oīs ſapiētia eorū deuorata
eſt. Securitatē ꝑſumptionis parit: vanā leticiā
inducit: triſticiā et timorē effugat: ꝑſentia q̧ ꝛ fu
tura infortunia obliuiſci facit: amicitiā facit frā
gi: gladios ꝑ furorē et iracundiā facit accipi: et
ad literā plus ꝙ̄ deceat facit loq̄. Ebrij eīm ꝑ ta-
lēta loq̄ dicunt̄/inq̄ꝛtū q̄d dicāt nō ꝑmeditant̄:
ſed q̄cq̄d habēt in corde/ſimul eructāt et effant̄.
Vñ in cōmuni dictū gallicū eſt de hoīe q̄ effre-
nate et incōſyderate loquit̄: Il parlet a taneleis
.i. ipſe loquit̄ ꝑ faſciculos. Vñ dicit̄: Totū ſpm̄ Prouer. 19. b
ſuū ꝓfert ſtultus: ſapiēs aūt ſeruat in poſterum. Eccle. 10. b
Eccle: Stultus v̄ba multiplicat. ¶ Vel dic de vi Aliter.
no deliciarū vel affluētia ꝓſperitatis. ¶ Vl' dic Aliter
ꝙ vinū eſt diuina prudētia ſeu ſpes fides vel cō
ſolatio ſpiritalis: q2 iſta eſt q̄ mentē decipit: in-
q̄ꝛtū ſcꝫ facit ſperare vel credere quod nō videt
mentē effeminat ꝑ timorē: aſſecurat ꝑ ſpem: le-
tificat ꝑ ſpūale gaudiū et timorē/ꝛ amicitiā ꝛ fra
ternitatē: et omnē ꝑſonarū acceptionē facit ob-
liuiſci ꝓpter iuſticiā: gladiū v̄bi et oratiōis facit
ſumere/et ſpūalē audaciā: et ꝑ talēta facit loq̄ ꝑ
ſpūalē feruorē et eloquentiā. Vñ in Prouerb.
Da vinū his q̄ amaro ſunt animo/vt bibant et Prouer. 31. a.
obliuiſcant̄ egeſtatis ſue. D.

¶ Capitulū quartū Textus: Et incho- auit ſequēs dicere/qui dixit de forti- tudine regis. Moralitatū Ca. II

N Ic agit̄ de potētia regis: et dicitur ꝙ
rex omnibus ꝑcellit: bellatores mittit/qui
miſſi vbicūq̧ voluerit ꝓperāt: mōtes
turres et muros lacerāt: ꝑdas rapiūt ꝛ accumu
lāt: quas tādē ad regē portant. Iugulant̄ et iu-
gulāt: et ꝑ ſuis dñis morti ſe exponūt. Agrico-
le tributa/fructus regibus afferūt: et cū omnes pro
ipſis laborare nō ceſſent ipſi tñ in leticia bibūt
dormiūt et recumbūt. ¶ Iſtud ad literā poteſt Moralitas
applicari ad modernos reges/ tam eccleſiaſti-
cos ꝙ̄ ſeculares: quia ꝓ certo iſti bellatores/ id
eſt hallinorū multitudines nutriūt: qui montes
turres/muros/ id eſt generaliter omnes bonos
ſubditos ꝑ cōtemplationē altos/et ꝑ cōſtantiā
fortes et ſolidos impugnāt/ et exactionibus diri-
piūt: predas et exactiones quas extorquent ab
alijs/ad magiſtros ſuos ferūt. Et ad literā ſepe
fit/ꝙ ꝓ mandatis magiſtrorū ſuorū exequēdis
alios iugulant et affligunt: ſed finalit̄ ipſi iugu-
lantur. Quod etiā familiariter accipiēdo vide-
mus/ꝙ iſti ſubditos ſcꝫ exactiōibus ſuis iugulāt:
tamē ſepe fit ꝙ ipſi ſimiliter iugulant̄: ꝛ ꝑ infor-
tunia deficiunt et ſuccumbūt. Unde dicit̄: Ea- Mat. 7. a.
dem menſura qua menſi fueritis/remetietur vo-
bis. Et breuiter iſta eſt veritas/ ꝙ tā mulieres
ꝙ̄ agricole/tam pauperes ꝙ̄ diuites/ pro regi-
bus/platis et ſuperioribus dominis/ꝛ ipſorum

negocijs ſeu vtilitatibꝰ laborāt: ipſi vō ſine la-
Pſal.72.a. bore viuūt/dormiūt et triumphāt. Pſ. In labo-
ribus hoim nō ſunt: et cū hoibus nō flagellabū-
tur. Ideo tenuit eos ſupbia: operti ſunt iniqui-
Aliter tate et impietate ſua. ¶ Vel dic ꝙ rex eſt chriſtꝰ
cuiꝰ milites fuerūt apoſtoli et martyres: qui pre-
dicādo pctōres iugularūt: inquātum exteriorē ho-
minē et vitā carnalē in eis occiderunt: preda ſcz
id eſt animas quas a diabolo rapuerūt/ad eum
per fidē et penitentiā detulerūt: qui tamē finali-
ter ꝑ tyrānos corꝑaliter iugulati fuerūt: qui gla-
dio peramit/gladio ꝑibit. Apli em̄ et ꝑmi eccleſie
fundatores: qui gladio verbi dei pctōres ꝑcuſſe-
runt/gladio ꝑ tyrānos et impios corꝑaliter pe-
rierūt. Agricole etiā/id eſt fideles ꝓfeſſores/do-
ctores: tributa virtutū et bonorū operū de agro
ſacre ſcripture/tributa bonarū doctrinaruꝫ ad
regē chriſtū ſuū deferunt: et ipſo i paradiſo qui-
eſcente/hic ꝓ ipſo laboribus ſe exponūt. Pſal.
Pſal.43.c. Propter te mortificamur tota die.

¶ Ex capitulo quarto textus: Terti-
us qui dixerat de mulieribus et veri-
tate. Moralitatum Capitulū III

Hic dicitur/ꝙ mulieres ceteris rebꝰ for-
tiores ſunt. Et ad hoc probandū ad-
ducitur/ꝙ mulieres reges et ſubditos
generant/plantatores vinearuꝫ: educunt telas
ac ſtolas pro veſtiendis hominibꝰ faciunt: glo-
rie ſunt hominū: et ab ipſis nequaꝙ̄ homines ſe
ſeparāt: ſed auro et argēto dimiſſo mulieribus
formoſis ſe precipue delectāt. Iſtas etiā patri-
bus et matribus ꝓferūt: et ꝓ ipſis latrocinia et
rapinas facientes/et in magnis periculis ſe po-
nentes/ad vxores et amicas predas deferunt.
Multiqꝫ ꝓpter mulieres iugulati perierunt/et
peccauerūt. Et cōcludit ibidem: ꝙ pinde ſcire
nos oportet ꝙ mulieres dominantur. ¶ Iſta
Moralitas poſſunt exemplariter allegari de potētia et fal-
lacia mulierū: quia iſta eſt veritas/ꝙ iſte hodi-
ernis tēporibus viris dominanť: et ꝙ ipſos ad
amorē taliter alliciūt ſuuꝫ/ꝙ nec ab eis faciliter
Gen.2.d. ſeparanť: ſed potius patrē et matrē ꝓ eis dimit-
Aliter tētes/mulieribꝰ adherere noſcunť. ¶ Ad literaꝫ
etiā patet ꝙ mulieres ſuꝑ ola dilectores ſuos at-
trahūt: ꝓ ipſiſqꝫ enutriendis multi furta ac la-
trocinia faciūt: multaqꝫ ſcelera pro ipſis cōmit-
tunt: inſaniqꝫ et demētes ꝓ eis fiūt: et varijs pe-
riculis ſe exponūt: ita ꝙ tēporaliter et ſpirituali-
ter ꝓ eis pereunt et ſuccumbūt. Unde illud Eccli.
Eccli.9.b. Propter ſpeciē mulieris multi perierūt et perie-
runt. Iſte igiť hominibꝰ ſcz fatuis dominantur
quod maxime patet inter cōiuges/vbi plerūqꝫ
maritis ſuis principanť. Ideo Theophraſtus
ad ſociū ſuū ſcribit: Det tibi omnipotens deus
omnipotētes femine fallacia nō falli.

¶ Ex capitulo quarto textus: Et in-
choauit loqui de veritate. Morali-
tatum Capitulum IIII

Hic ſuperaddiť de veritate: et diciť ꝙ ve-
ritas manet et viuit inualeſcit/et obti-
net magna. Fortior eſt em̄ ꝑ omnibus:
et nō eſt in ea quicꝙ̄ iniquū/nec acceptio perſo- G ii
narū nec differētia: que iuſta ſūt facit iniuſtis/et
omia beniguiter in opibus eius. Ols igiť ter-
ra ꝓut ait/veritatē inuocat: et celum etiā ipſam
benedicit. ¶ Iſta omnia poſſunt ad literā di- Moralitas
ci de illo q̄ ē via/veritas et vita: ſcz de chriſto/vl' de
quolibet iuſto et vero iudice et ꝑlato. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ hic ꝓprie deſcribunť conditiones verita-
tis. Iſta enim manet et inualeſcit/viuit/obti-
net atqꝫ manet/vt ſupra. Super omnia vincit
veritas: et iſta fortior omnibus dicitur: quia ve-
ritas et innocentia quadam occulta veritate/
ꝙ̄ꝙ̄ tardent/finaliter ꝑualere noſcunť. Ueritas
igiť abhorret omnē iniquitatē/acceptionēqꝫ ꝑ-
ſonarū/et oēm duplicitatē: et omibꝰ ꝙ̄ꝙ̄ iniuſtis
et pctōribus/cōſueuit facere iuſticiā et eq̄tatē.
Iuſticia em̄ veritatē habet ꝓ directiōe: veritas
vero iuſticiam habet ꝓ executione. Ueritas eſt
lucerna et regula directiua: iuſticia vero execu-
trix eſt vis regule executiue. Pſ. Ueritas de ter- Pſal.84.b.
ra orta eſt: et iuſticia de celo ꝓſpexit. Nunꝙ̄ em̄
poteſt benefieri iuſticia: niſi veritas ſciatur/et ni-
ſi ſcita ſequať. Unū tamen attende quod diciť:
ꝙ ſcz omia benignanť i operibꝰ veritatis: quia
ſcz tanta eſt veritatis virtus/ꝙ inimici verita-
tis benignātur/et complacent ſibi in veritatis
operibꝰ: et dato ꝙ mediāte veritate cōtra ipſos
aliquid agať: ipſā tamē veritatē occulte appro-
bant/et eius ꝑualentiā magnificant. Bene igiť
ſequiť/ꝙ omis terra veritateꝫ inuocat/et celum
ipſam benedixit: bn̄dictus deus veritatis: ſeq-
tur ergo: Magna eſt veritas/et preualet.
¶ Moralitatū Tertij libri Eſdre Finis.

Moralitatū liber Deci-
muſſextus quarti libri Eſdre.

¶ Capitulū ſecundū Textus: Hec di-
cit dominus: Ego eduxi populū iſtū
de ſeruitute. Moralitatum Ca. I

Vincētius in ſuo ſpeculo hiſtoria-
li i ſcribit: ꝙ ꝑter duos li-
bros Eſdre/q̄ in ſacre
ſcripture canōe ꝯtinenť
tres alij eiuſdē libri in-
ueniūť: q̄ inť ſcripturas
apocryphas numerāť
Quia tn̄ vt ait: aliq̄ ſancti doctores i ſcripturis
ſuis/verbis ibidē cōtētis q̄ńqꝫ inueniunť vſi fu-
iſſe: ſicut eſt illud quod Auguſtinus i homilijs
recitat: Moriet filius meꝰ ieſus ec. Ideo Uin-
centius de dicto libro aliquid voluit excerpere/
et predicto ſuo operi aggregare. Ego etiam ali-
quas figuras ibidē et viſiones poſitas morali-
zo: et ipſa i hoc volumine ſupaddo. Quia i iſtis
ſupra tertio et q̄rto libris Eſdre/ſupponit ipſuꝫ
de multis et varijs ꝓphetaſſe: nō videť mihi mi-
rabile/ſi ꝓpheta fuiſſe crediť: qui legem domini
a chaldeis ſuccēſam diuinitus reparauit: mo-
dū ſcribēdi a dextra in leuā inuenit: et notas li-

A teras hebreis tradidit. Ubi etiā ſcriba velociſſi
mus in lege dñi dict⁹ fuit. Iſte igit ca. ij. hui⁹ q̄r-
ti introduxit dñm ad hieruſalē ſic loquētē: Ma
ter cōple filios tuos: et cōfirma pedes eorum/ q̄
elegi eos/ et educā eos: ⁊ ſuſcitabo de monumē
tis ſuis: et mittam tibi adiutoriū pueros meos/
Eſaiā et Hieremiā: ad quoꝝ conſiliū ſanctifica
ui tibi et cōparaui duodecim arbores oneratas
diuerſis fructib⁹/ et duodecim fontes lac et mel
fluētes: ⁊ ſeptē mōtes immēſos habentes roſas
et lilia: in quibus replebo gaudio filios tuos.
Moralitas ¶ Uere ſic videt ꝙ deus alloquitur eccleſiam
matrem noſtrā. Monet eni vt filios ſuos/ id eſt
fideles in virtutibus compleat: ⁊ ꝙ pedes eorū
id eſt affectus et deſyderia in bono cōfirmet: p-
mittēs ꝙ ſi hoc fecerit: ipſos de ſepulchris/ id eſt
de oppreſſione paupertatis et tribulatiōis: vel de
ſepulchris/ id eſt de fecib⁹ vitiorū carnalis imp-
fectionis leuabit: et ad ſtatū gratie ac glorie tā
tēporalis ꝙ ppetue ſuſcitabit. Si eni mater ec-
cleſia in virtutib⁹ filios confirmaret: ſtatim ad-
eſſet dominus qui ipſos tēporaliter ⁊ ſpūaliter
Pſal. 112. b. ſuſcitaret. Pſal. Suſcitās a terra inopē. Tali-
bus igitur ſuſcitatis et cōfirmatis/ cōpletis ⁊ p-
fectis pmittunt duodecim arbores/ id eſt duo-
decim articuli fidei: qui duodecim fructib⁹ ſpiri
Gal. 5. d. tus/ quos ſcꝫ Apls nominat/ ſunt empti. Apoc.
Apoc. 22. a. Ex vtraqꝫ parte fluminis lignū vite/ afferēs fru-
ctus duodecim p menſes ſingulos. Promittit
etiam fontes duodecim/ id eſt duodecim opera
B pietatis: ſex corporalia et ſex ſpiritualia: que la-
cte et melle/ id eſt dulcedine cōſolationis et cō-
Exo. 15. c. paſſiōis ſunt plena. Exo. Uenerūt in helim vbi
erāt duodecim fontes ⁊ ſeptuagita palme. Itē
iſtis pmittunt ſeptē mōtes immenſi/ id eſt ſeptē
ſacramēta vel dona ſpūſſancti: q̄ ſcꝫ roſas et li-
lia dicunt habere: inquantū roſis et ſanguine/
id eſt patiētia martyrū et apoſtolorū: liliis vo. i.
mūdicia caſtitatis et nitore virginū et cōfeſſoꝝ
Pſal. 124. a. ſunt multipliciter decorati. Pſal. Mōtes ī cir
cūitu eius. Sic igit dico/ ꝙ deus iſti matri eccle
ſie et filiis ſeu deuotis fidelibus ſuis dat duode
cim arbores quib⁹ cibant: duodecim fontes q̄
bus potāt: mōtes vt ī eis int roſas ⁊ lilia ſpacie
Eſa. 12. a. tur. Unde Eſa. Haurietis aquas in gaudio de
Aliter fontib⁹ ſaluatoris. ¶ Uel dic ꝙ duodecim ar-
bores ſunt plati/ q̄ duodecim aplorū ſunt imita
tores: et fructibus bonorū operū/ exemplorū et
elemoſynarū ſunt ſubditorū et pauperum nutri
tores. Duodecim fontes ſunt pdicatores et do
ctores eccleſiaſtici. i. duodecim articulos credē
tes: lac et mel/ id eſt dulcedinē ſcientiarū diffun
dentes. Septē mōtes ſunt viri religioſi cōtem-
platiui/ ſurſum in celo mētaliter manētes/ ⁊ ro-
ſis patiētie liliiſ ꝙ caſtitatis nitētes. Iſti ſūt igit
q̄ filios eccle/ ſcꝫ fideles ſeculares ſimplices v̄
bo ⁊ exemplo nutriūt: ipſos potant doctrinis ⁊
erudiunt/ et eos recreant et reficiunt. Unde de
Ezech. 34. b. ipſis dicit: In riuis ⁊ cunctis ſedibus terre: in
paſcuis vberrimis et in mōtibus excelſis iſrael
Eodē ca. b. erunt paſcua eorū. ¶ Hic docētur plura ope-
ra pietatis tā negatiue ꝙ affirmatiue. Uiduā in C
q̄t iuſtifica: pupillo iudica: egēti da: orphanū
tuere: nudū veſti: cōfractū ⁊ debilem cura: clau
dum noli irridere: tutare mancum: et cecū ad vi
ſionē claritatis mee admitte: ſenē etiā et iuuenē
intra muros tuos conſerua: mortuos ſepeli: et
dabo tibi ſeſſionē primā. Breuiter quicūqꝫ ope
ra predicta pietatis exequit in prima ſeſſione/
id eſt in eterna gloria premiari meret. Unde di
citur in Apocalypſi: Beatus qui habet partem Apoca. 20. b.
in reſurrectione prima.

¶ Capitulum quintum textus: De ſignis autem: Ecce dies venient/ in quibus apprehendentur qui inhabitant terram in cenſu multo. Moralitatum Capitulum II

Inter cetera que archangelus reuela-
uit Eſdre pphete/ hec quoqꝫ dixit: Re
luceſcet ſol ſubito noctu/ et luna meri-
die: et de ligno ſanguis ſtillabit: et lapis dabit
vocem ſuam: et populi cōmouebuntur: et ſpe-
rabunt in quem nō ſperant qui habitant ſuper
terram: et volatilia commutationem facient: et
mare ſodomiticum piſces reiiciet: ignis frequē-
ter remittetur: beſtie agreſtes tranſmigrabunt
regionē ſuam. ¶ Iſta prophetia videtur pro- Moralitas
prie pertinere ad Chriſtum et ad tempora eius
quia tunc ſol iuſticie Chriſtus dei filius noctu
naſcendo emicuit: luna perfecta in eternum/ id
eſt ipſius Chriſti humanitas meridie/ id eſt per
longum vite ſue ſignis et miraculis reſplendu- D
it: lignum crucis in paſſione ſanguinem ſtilla-
uit: lapis qui in morte eius fixus eſt: vocem/ id
eſt ſtrepitum dedit: et tandem ille de quo non
ſperauerunt habitantes ſuper terram/ id eſt iu-
dei: chriſtus dei filius regnauit: inquantū fidem
multiplicans in regno eccleſie imperauit. Un-
de Eccli: Inſuſpicabilis portauit diadema. Et Eccli. 11. a.
Hiere. Regnabit rex ⁊ ſapiēs erit: et ignis cha Hiere. 23. a.
ritatis per mundū erupit: volatilium/ id eſt apo
ſtolorum cetus de iudea ad gentes tranſiuit: et
ſic de propriis ſedibus tranſmigrauit. Ipſum
mare ſodomiticum/ id eſt iudea/ mutata erit et
amara: et piſces/ id eſt viros deuotos: et ſan-
ctos/ id eſt apoſtolos repulit: et tunc grex fera-
rum ſylueſtriū et gentiliū de regione ſua/ ⁊ de
infidelitatis ſtatu ad fidem catholicā trāſmi-
grauit. Unde Hiere. A volucre celi vſqꝫ ad pe- Hiere. 9. a.
cora tranſmigrauerunt. ¶ Uel dic moraliter/ Aliter
quando ſol diē fidei et intelligentie/ et luna ſue
rorifue gratie noctē ignorantie peccatorem il-
luminat: et meridiem/ id eſt ardorem ſue con-
cupiſcentie refrigerat et humectat: tunc lapis/
id eſt cordis ſui duricia vocem cōfeſſionis emit
tit: lignum ſue clementie ſanguinem benigni-
tatis et elemoſyne in paupes effundit: mare ſo-
domiticū/ id eſt ſua caro immūda: piſces ſuos/
id eſt delicias carnales reiicit: volatile autem
eius/ id eſt omnis vanitas ⁊ ſupbia ab ipſo rece
dit: ignis charitatis in eo ſuccēdit: ⁊ beſtie agre
ſtes/ id eſt beſtiales mores ab eo elōgant. Unde

E illud Daň. Fugiãt beſtie que ſub ea ſunt/et vo-
Dan.4.b. lucres de ramis eius. ¶ Hic dicit ꝙ in aq̃s dul
Eodē ca.c cibus ſalſe inueniunt: et amici cõtra ſe inuicem
pugnabũt: et abſcondet ſenſus/et intellectꝰ ſe-
Moꝛalitas parabit ꝛc. ¶ Iſta hodie vident impleta: quia
ſemꝑ in aquis dulcibꝰ ſalſe inueniunt: id eſt cũ
pſonis bonis mali/cũ fidelibꝰ heretici/cũ dome
ſticis ꝓditoꝛes/cũ ſimplicibꝰ detractoꝛes: iã igi-
tur amici inuicē cõtendũt: ſenſus ꝛ ratio cõfun
dunt: intellectus et ſapiẽtia hebetant. Vñ dicit
Eſa.29.c. Eſa. Peribit eñ ſapientia a ſapientibus eius:
et intellectus prudentiũ eius abſcondet.

¶ Ex eodem capitulo Textus: Dominatoꝛ domine/ ex omni ſylua terre et omnibus arboꝛibus eiꝰ. Moꝛalitatum Capitulum III

Eſdras miro mõ alloquit dñm/ dicẽs:
Dominatoꝛ inquit dñe/ ex omni ſylua
terre/ex omnibus arboꝛibꝰ elegiſti tibi
arboꝛē vnã: ex omnibꝰ vineis elegiſti tibi vineã
vnam: ex omni terra oꝛbis elegiſti tibi foueam
vnam: ex omnibꝰ floꝛibꝰ elegiſti tibi liliũ vnũ:
ex omnibus abyſſis maris repleuiſti tibi riuum
vnũ: ex omnibꝰ edificatis ciuitatibꝰ elegiſti tibi
ſion: ex omnibꝰ creatis volatilibꝰ nominaſti ti-
bi columbã vnã: ex cunctis plaſmatis pecoꝛibꝰ
ꝓuidiſti tibi ouē vnã: et ex cũctis multis popu-
lis elegiſti tibi populũ vnũ: et ab omnibus ꝓba
tã legē donaſti huic quaſi deſyderãti populũ vt
Moꝛalitas populo. ¶ Iſte vnitates vident poſſe applica-
ri et exponi de vnitatibꝰ noſtre legis: qꝛ dñs ad
F literã de cũctis mundi ſyluis elegit ſibi arboꝛē
vnã ſcʒ crucē/vt in illa ſuſpenderet. Unde Iob:
Iob.7.c. Elegit ſuſpendiũ aĩa mea/et moꝛtem oſſa mea.
Unde de cruce canit: Nulla ſylua talē ꝓfert ꝛc.
Itē de omnibꝰ vineis .i. de om̃ibus mũdi ſectis
elegit vineã/id eſt ſectã vnã/chꝛiſtianoꝛũ ſcʒ: vt
Pſ.79.b. in ea ſalutē operaret. Pſal. Uineã de egypto
trãſtuliſti: eieciſti gētes et plantaſti eã. Dux iti-
neris fuiſti in cõſpectu eius/et impleuiſti terrã.
Itē de omni terra foueã vnã/id eſt ſepulchꝛum
Pſ.131.c. vt in eo ſepeliret. Vñ Pſal. Hic habitabo/qm̃
elegi eã. Itē ex omnibus floꝛibus liliũ vnũ/ id ē
virginē glorioſã: vt ſub ea obumbꝛaret/ꝛ in ea
Cañ.2.a. delectaret: qui canit in Cant. Ego flos campi ꝛ
liliũ conuallium. Itē ex abyſſis ſcientiarũ elegit ri
uũ vnũ/ſcʒ ſacrã ſcripturã: vt in ea populus ipſi
Pſal.35.b. us ſatiaret. Pſal. De toꝛrēte voluptatis tue po
tabis eos ꝛc. Uel riuũ/id eſt ioꝛdanē vt in eo ba
4.Reg.5.c. ptizaret. Unde dicit: Uade lauare ſepties ĩ ioꝛ-
dane. Itē ex om̃ibꝰ volucribus columbã/id eſt
ex oĩbꝰ eccleſijs eccleſiã/ ſcʒ catholicã romanã
Cañ.6.c. vt in ea collocaret. Vñ dicit in Cañ. Una ē co-
lumba mea. Itē ex om̃ibꝰ pecoꝛibꝰ ouē .i. ex om̃i
bus animabꝰ animã chꝛiſtianã/vt ab ea amare
2.Reg.12.a tur. Unde dicit: Pauꝑ aũt nihil habebat niſi
ouē vnã. Itē ex mũdi populis elegit ppl̃m vnũ
ſcʒ populũ iſrael vt ab eo crederet. Vñ Amos:
Amos.3.a. Filij iſrael tm̃modo vos cognoui. Item elegit
vnã legē/ſcʒ fidē catholicã/vt mũdo notificare-
Ephe.4.b. tur. Unde Aplš: Unus deꝰ/vna fides. ¶ Hic
habemus ꝙ angelus loquēs Eſdre reꝑhende- G.
bat eũ/eo ꝙ hoc ꝙ ſecreta dei nitebat inueſtigare
de dño et de ꝓſperitate gentiũ cõquerī/et de fili-
oꝛũ iſrl̃ captiuitate/laboꝛe et doloꝛe: maxime cũ
ipſe gētes nõ eſſent filijs iſrael melioꝛes/ſed po
tius nequioꝛes. Hic igit circa hoc alloquit an
gelus Eſdrã/dicēs: Nũquid magis diligis po-
pulũ tuũ ꝙ̃ deus qui creauit illũ? Acſi diceret:
Nõ ¶ Illud põt induci cõtra illos qui nõ con Moꝛalitas
ſyderant occulta dei iudicia: et qui de miſerijs
pauperũ/et de moleſtijs innocentũ/et de ꝓſperi
tate maloꝛũ cõtra dñm cõqueruntur: qꝛ illi debēt
cogitare ꝙ ille q̃ creauit illos/ dñs multo plus
diligit/ꝙ̃ aliqua creatura: et ideo non debet hõ
ipſis magis cõpati q̃tũ ad ꝓfundã meditatio-
nē/ꝙ̃ ille eis compatit qui ipſoꝛũ habet curã et
creationē. Unde dicit Eccleſiaſtes: Si videris Eccſ.5.b.
inquit calumnias egenoꝛũ/nõ mireris: qꝛ excel
ſo excellentioꝛ eſt.

¶ Ex capitulo quinto. D. Interroga eam que parit et dicet tibi. Moꝛalitatum Capitulum IIII

Angelus loquens Eſdre/volēs oſten
dere quãto mũdus amplius ſeneſcit/
tanto holes ſunt coꝛpe minoꝛes/vir-
tute debilioꝛes/et in moꝛibꝰ nequioꝛes: Intro
duxit exemplũ de muliere/ que in iuuẽtute filios
foꝛtioꝛes generat ꝙ̃ in ſenectute: quoniãquidē
mulier diuturni partꝰ debilitat in ſenectute: et
ꝑ cõſequēs debilioꝛes pueri generant. Et ſic di
cit/ꝙ mũdus iuuenis melioꝛes et maioꝛes ho- H
mines ꝓduxit ꝙ̃ nũc mũdus ſenex. Ideo ad idē
dicit/ꝙ ipſa pꝛioꝛa melioꝛa fuerũt. Ideo Bern.
dicit/ꝙ quãto plus viuimꝰ tanto plus peccamꝰ
Idē ꝗ̃o Eſdras dicit: ꝙ quanto inualidũ ſecu- 4.Eſdre.13.b
lum ad ſenectutē tendet/ tanto multiplicabun-
tur mala ꝛc.

¶ Capitulum ſextum Textus: Et dixit ad me: Initio terreni oꝛbis/et antequã ſtarent exitus ſeculi. Moꝛalitatum Capitulum V

Capitulo iſto agitur de futura reſurre-
ctiõe/et dicit ſic: Anniculi infantes lo-
quunt vocibus ſuis: pꝛegnãtes imma-
turos parient fetus: ſubito ſeminata loca appa
rebunt: nõ ſeminata et pulchꝛa ꝓmptuaria ſubi
to apparebũt vacua: amici cõtra amicos ꝓlia-
bunt: vene fontiũ ſiccabunt. ¶ Iſta tēpoꝛa vi- Moꝛalitas
dent ſpiritualiter adueniſſe: qꝛ iã videmꝰ ꝙ pu-
eri anniculi/id eſt iuuenes homines et ignari/
iã ſumũt autoꝛitatē loquendi: multiloquio/ſtul
tiloquio ꝓ ceteris abundãt: cũ tamē dicat Eccl:
Adoleſcēs in cauſa tua loq̃re vix. Pꝛegnãtes Eccl.32.b.
id eſt matres noſtre pꝛelati: iam immaturos fe
tus/id eſt inſufficientes et inſipiētes pſonas pa
riunt: ſeminata loca et ꝓmptuaria plena/id eſt
ſubditos diuites ꝑ rapinas vacuant. Iãq̃ ad
literã amici contra amicos diſcoꝛdant: et vene
fontium/id eſt fluenta miſericoꝛdie et gratie ſic-
cantur et hauriũtur. Pſal. Dirupiſti fontes ꝛ Pſal.73.c.
toꝛrentes: tu ſiccaſti fluuios ethan.

A ¶ Ex eodem capitulo ſexto Textus b. Et videbunt qui recepti ſunt homines. Moralitatum Ca. VI

Hic cõſequẽter dicit/ φ finaliter delebitur malũ: extinguet dolus: florebit fides: vincetur corruptela: oſtendet veri-
Moralitas taſ/ que ſine fructu fuit tẽporib9 tantis. ¶ Iſta fuerũt verificata in tẽpore primitiue eccłie: nũc vero receſſerunt. Ad illa tamen allegare potes ſi vis: φ iſta debent inueniri in nobis chriſtia-
Mat. 5. c. nis/et maxime eccleſiaſticis: quibus dicit: Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus φ ſcribarũ et phariſeorũ/nõ intrabitis in regnum celorum.

¶ Ex capitulo ſexto. c. Et die ſecundo creaſti ſpiritum firmamẽti. Moralitatum Capitulum VII

Hic ponit Eſdras alloquendo dñm/ φ deus ſic dixit: Congregent aque in locum vnũ: poſuit aquas cõgregatas in ſexta parte terre: ſuppoſuit terrã eſſe ſepties maiorẽ: quod eſt falſũ. Itẽ poſuit φ deus creauit duas maximas animas a principio: nomen vni enoch/nomen alteri leuiathan. Enoch autẽ dedit in habitationẽ partẽ terre ſicce/vbi ſunt mille mõtes. Leuiathan vo in habitationẽ dedit ſeptimã partem aque. Neſcio quid vult dicere: et ideo tranſeo. Credo tamen/ φ ex iſtis verbis potuerunt iudei accipere occaſionẽ errãdi: qui
Iudeis hal lucinatio ponũt Leuiathan eſſe piſcem totũ mundũ circũeuntem: quẽ eis Meſſias comedendũ dabit:
B nec diminuet tamẽ (vt aiunt) aut ceſſabit. Iſta igitur ſunt aliter exponenda: ſed nihil ad pñs de ſenſu litere: quia nõ quero niſi mores et mo-
Moralitas ralizationes perſcrutari atq3 moralia. ¶ Hic videtur ponere angelus loquens Eſdre: φ futurum ſeculũ/id eſt paradiſus ſeu hereditas beatorũ ſimilis eſt mari ſpacioſo/ꝑruptis iaz rupibus circũſepto: vbi tamẽ eſt ſtrictus introitus/ad modũ fluminis factus: ad quod ꝑ iter anguſtum plenũ periculis neceſſario habet intrare/q cunq3 ad iſtud mare voluerit nauigare. Cõparat etiã iſtam hereditatẽ cuidaz ciuitati in pulchra et ſpacioſa planicie conſtitute: ab vna tamen parte aqua circũdate/et ab altera ignib9 circumſepte: vbi ſolus patet ingreſſus ſolũ ad veſtigiũ vnius hominis: vel diſtrictus inter ignẽ et aquã per mediũ cõſtitutus: et cũ quiſq3 voluerit hereditatẽ/ciuitatẽ vel planiciẽ ſubintrare: neceſſe eſt per iſtud anguſtũ periculũ pertranſire. Quod declarãdo poſſumus addere: q2 pro certo paradiſus dicit mare/propter inexhauſtibilẽ abundantiã: dicit ciuitas. i. ciuiũ vnitas/ ꝓpter indiuiſibilẽ charitatis amicitiã/et concordie colligantiã: dicit planicies/ ꝓpter delectabilem amenitatẽ: dicit ſpacioſa/ ꝓpter inexter-
Baruch. 3. c. minabilẽ quantitatẽ. Unde: O Iſrael φ magna eſt dom9 dei. Sed reuera ad illud mare ſeu ad illam ciuitatẽ valde difficilis eſt acceſſus. Eſt enĩ neceſſe tranſire per artã ſemitam iuſticie/inter ſcopulos ꝛ aſperitatẽ tribulationũ/inter gẽtes cupiditatũ ꝛ malarũ inflãmationũ/ et inter aquas voluptatũ et malaruz delectationũ. Unñ
C
Eccli. 15. d. dicit: Ignẽ et aquã appoſui tibi: ad quod volueris extende manum. Oportet igit φ hõ ſit cautus/vt ꝑ artã ſemitã iuſticie tranſeat: ne forte in aliquod ꝓdictorũ periculũ incidat: et ad hereditatẽ glorie nõ attingat: ſicut dicit in euãgel. Ar-
Mat. 7. b. ta eſt via que ducit ad vitã: et pauci ingrediuntur per eam. ¶ Uel dic φ pericula q facultatez
Aliter vie celeſtis ꝛ ſalutis impediũt: ſignificãt eminentias/diuitias et delicias. Scopuli enĩ eminentias ſignificãt: ad quas difficilis eſt aſcẽſus: facilis tamẽ et periculoſus eſt caſus. Ignis ſignificat diuitias: q ſcz ſuos poſſeſſores vrũt: et eos ꝑ auariciã fatigant et incendũt. Aqua vo ſignificat delicias/q ſuos amatores mergũt: et eos ꝑ vitia putrefaciũt et corrumpũt. Caue igitur qui artã ſemitã religionis/iuſticie et penitẽtie progrederis: vt ita recte trãſeas: et vt ita iuſte ꝛ ſancte viuas: φ iſta pericula per affectũ et deſyderium nõ impingas: ne forte ꝑ ſuperbiã/ auariciaz et luxuriã pereas/et ab ingreſſu glorie retroce-
Eſa. 30. e. das. Unñ Eſa. Hac via ambulate: nõ declinetis ex ea/nec ad dexteraz nec ad ſiniſtram. ¶ Nota etiã φ hic dicit/ φ introit9 hui9 ſeculi ſũt ꝑiculoſi dolẽtes/mali ꝛ ꝑiculoꝝ pleni. Iſtud applicat ad vitã ꝓſentẽ/ ꝑ quã ingrediunt i hũc mundũ.

¶ Capitulum ſeptimum Textus: Et factum eſt cum finiſſem loqui verba hec. Moralitatum Capitulũ VIII

Hic ponit illa prophetia de chriſto: q a pluribus doctorib9 allegat: Ecce in-
D
quit tẽp9 veniet/et apparebit ciuitas: et oſtendet que nũc ſubducit terra: reuelabit filius me9 Ieſus cũ his qui cũ illo iocundabunt: q relicti ſunt in annis quadringẽtis: et erit poſt annos illos/morietur fili9 meus ieſus: et hõies q ſpiramẽ habent omnes: et cõuertet ſeculũ in antiquũ ſilentiũ diebus ſeptẽ: vt fuit in diebus prioribus initijs: et poſt ſeptẽ dies excitabit quod nondũ viuit ſeculũ/et moriet corruptũ: ꝛ promptuaria reddent que eis cõmendata ſunt animae et reuelabit altiſſimus ſup ſedẽ iudicij: et ꝑtrãſibunt miſerie/et fides cõualeſcet: ꝛ poſt ſubſequetur/et merces oſtendet: iuſticie vigebunt/ꝛ iniu-
Moralitas ſticie nõ dominabunt. ¶ Iſta ad litterã videntur dicta de aduentu chriſti: qi φtum ad primũ aduentũ ſcz in carne/numerat tẽpus quod fluxit a tẽpore illius viſionis vſq3 ad tps incarnationis/ſcz quadringentorũ annoꝝ: ꝛ videt idez
Dan. 9. f. eſſe tẽpus quod numerat a Daniele. Sub Na-
Dan. ı.p totũ buchodonoſor ꝛ Baltaſar ꝓphetauit. Iſte autẽ Eſdras ſub Cyro iſta vidit: ꝛ qui poſt Nabuchodonoſor cito regnauit. Iſta eſt igit veritas φ poſt quadringẽtos annos a tẽpore iſtius viſionis dei: filius Ieſus chriſtus fuit reuelatus ꝛ natus: ꝛ tandẽ fuit mortuus et occiſus. Finaliter aũt omnis hõ ſpirãs ꝛ viuẽs moriet: et cor-
Eccli. 14. c. ruptibile ſeculũ diſſoluet. Unñ illud Eccl. Omne opus corruptibile in fine deficiet: ita φ ꝓpter carentiã hoim ſilentiũ antiquũ quod fuit aũ creationẽ animaliũ aũ ſeculũ reuertet. Unde legit:

t

E Multi morient:in omi loco proijcient ſilentiū.
Amos.8.a. Tandē poſt ſeptē dies/ forte ad literā quod nō
aſſero: vel ſaltē poſt ſeptē dies.i. in fine ſeptime
etatis nouū ſeculū ſuſcitabit:et pmptuaria/id
eſt repoſitoria aīarū.i.paradiſus/ purgatoriū ꝛ
infernus aīas cōmēdatas ad reſurrectionē euo
mēt:ꝛ ſic i iudicio ſedebit altiſſim⁹:ꝛ merces ſu-
as ſingulis oſtēdet:ꝛ opus pmiū ſubſequet:tūc
aūt fides ꝛ iuſticia in cōſciētia pualebunt:ꝛ oēs
iniuſticie damnabunt. Iſta tn̄ de numeratione
tēporis et annoꝝ/que fuerunt inter Eſdram ꝛ
chriſtū/preciſe nō aſſero: ſed lectorē ad Bedam
ſup Dan. et gloſſas doctorum remitto.

Capitulum octauum Textus: Et reſpondit ad me et dixit: Hoc ſecu- lum fecit altiſſimus propter multos futurū autem propter paucos. Moralitatum Capitulum IX

Hic in hoc capitulo dixit angelus ad
Eſdram conquirentē de damnatione
generis humani:ꝙ preſens ſeculū fa-
ctum eſt pro multis:futurū vero factum p pau-
cis:quemadmodū inqt de magna gleba ter-
re fit vas fictile: modicus puluis accipitur de
quo fit aurū:acſi diceret:Multi ſūt peccatores
fictiles atqꝫ mali:pauci vero erūt aurei et ſalua
Mat.20.b ti. Unde dicit Matth. Multi ſunt vocati:pau-
4.Eſdre.9.d. ci vero electi. ¶ Uidit Eſdras mulierē i dexte-
ra parte campi:que diſſutis veſtibus ꝛ effuſo ci
nere ſuper caput/triſtis et flebilis deplorabat
cui cauſam luctus inquirenti/reſpondens dixit
F ſe ſterilē triginta annis cū viro ſuo fuiſſe:et tan-
dem a deo filiū magnis cum lachrymis impe-
traſſe:ipſumqꝫ cū laboribus nutriuiſſe/ et tan-
dem ad annos nubiles perduxiſſe. Cūqꝫ ſibi ꝑ-
quiſiuiſſet vxorē: die qua ipſam deſponſaturus
erat/mortuus cecidit:et ideo ppter eius mortē
ſe miſeram et flebilē eſſe dixit. Tandē vidit Eſ-
dras ſubito faciē mulieris dicte fulgentē:et ſic
ſubito diſparentem. Poſt hec vero ſtupidus/
vidit quoddam edificiū ciuitatis cōſtrui:et fun-
Moralitas damenta ſurſum erigi et oſtendi. ¶ Dic mora
liter/ꝙ iſta mulier ſignificat animā chriſtianā:
que triginta annis/id eſt in fide trinitatis cū vi-
ro ſuo permanēs/ſterilis quo ad bona opa per
ſeuerat: vnūqꝫ filium/id eſt vnū bonū opus ge-
nerat: ſicut ad literam de multis patet: qui licet
fidem trinitatis habeant: in multis tamen bo-
nis operibus ſe exercent:ſic cū quandoqꝫ filiū/
id eſt bonū opus a deo impetrāt: quem etiā in
Iudicū.13.a. ſeipſis nutriunt atqꝫ fouent. Unde legit: Ste-
rilis es/ſed concipies et paries filiū. Uerūtamē
ſepe fit/ꝙ vbi vtor diuine gratie et future glorie
iſti filio/id eſt bono operi et pposito ſperatur ꝛ
procreat:ſubito peccato interueniēte iſte filius
morit:et ſic anima magis ſterilis ꝙ antea repe-
Eſa.47.b. ritur. Unde dicit Eſa. Uenerunt tibi ſimul duo
hec/ſterilitas et viduitas. Ideo p certo iſta de-
bet tunc ꝑ contritionē dolere/ꝑ confeſſionē cla-
mare/et ꝑ ſatiſfactionē plorare. Quod procul-
dubio ſi fecerit:ſtatim ꝑ diuinā gratiā in ea rece
ptam/facies ſue conſcientie relucebit:et edifici- B
um paradiſi ſibi reedificabit et patebit. ¶ Ui- 4.Eſdre ca.11
dit Eſdras ſomniū valde mirabile: vidit enim
quandā aquilā que tria capita habebat:quorū
mediū ceteris maius erat: quodlibet tamē iſto-
rum quieſcebat. Uox autē de illis capitib⁹ nul
la exibat:ſed vox magna de medio corpis aqui
le reſonabat:habebat etiā duodecim alas: qua
rum a contrario penne multe oriebant: que tā-
dem in octo pennacula modica diſtinguebant-
tur. Ille igit aquile ſucceſſiue vigilabāt et dor-
miebant:et ſingule tempori⁹ ſuis regnabāt:et
vna poſt aliā deficiebat:et nunꝙ amplius com
parebat. Ipſa etiā pēnacula/id eſt que ale ſub-
alares ſucceſſiue defecerūt:et ſic ſoluz tria capi
ta quieſcentia in corpe aquile remanſerunt: tan
dē vero vnū dictorū capitū euigilauit:et ſup to-
tam terram regnauit. ¶ Dicamus allegorice: Allegoria
ꝙ iſta aquila ſignificat Chriſtū: qui trium fuit
naturarū. Habuit enī naturā diuinā animē et
corporis in vna ꝑſona:et ſic habuit tria ſpecia-
lia capita in ſeipſo quieſcentia et manētia: quo-
rum tamē mediū/ſcꝫ natura diuinitatis/ maius
ꝛ nobilius fuit ceteris. Iſte igit duodecim alas
habuit/id eſt duodecim apoſtolos in ſuo cor-
pore myſtico conſtitutos. Octo etiā minores
alas habuit:inquantū ſeptuaginta duos diſci-
pulos/qui conſtāt ex octonario nonies ducto:ſi
bi cū apoſtolis adiūxerit. Unde Luc. Deſigna Luce.10.a.
uit Jeſus poſt hoc alios ſeptuaginta duos di-
ſcipulos:quibus mediantibus vox pdicationis D
euāgelice in omnē terrā exiuit et pduxit. Iſte igi-
tur tā ale ꝙ ſubalares/id eſt tā apoſtoli ꝙ diſci-
puli ſuis tēporibus vigilauerūt/ et ſup eccleſi-
am regnauerūt: Tandē vero vnus poſt aliū de-
fecerunt per martyriū/ vel aīs receſſerūt: finali-
ter tamen mediū caput/id eſt ſua diuina poten-
tia/que nūc dormire videt/euigilabit/ ſcꝫ in iu-
dicio: et tunc ſup terrā in perpetuo imperabit:
ſanguinēqꝫ et labores ſanctorū ſuorū quos diſ-
ſimulauerat/vindicabit: maloſqꝫ puniet et dam
nabit: bonos ſaluos faciet et iuuabit. Unde di-
cit Pſ. Excitatus eſt tanꝙ dormiens dñs:ꝛ tā Pſ.77.g.
ꝙ potēs crapulatus a vino. Et alibi: Cū exurge Pſal.75.b.
ret dñs in iudicio: vt ſaluos faceret omēs man
ſuetos terre. Quoniā cogitatio hoīs confitebi
tur tibi:ꝛ reliquie cogitationis diē feſtū agēt ti-
bi. ¶ Uel dic moraliter/ꝙ aquila eſt aīa: que Moralitas
ſcꝫ habet tria capita/id eſt tres potētias/ſcꝫ in-
tellectū/memoriā et voluntatē: que tandē ad fi-
dem veniēs/duodecim alas/id eſt duodecim ar
ticulos fidei acquirit: octo pēnacula/id eſt octo
ſpūales beatitudines quibus ad celū volari re-
cipit: de corpe aūt eius/id eſt de interiori pecto
re vox cōtritionis emanat et exit. Fit tamē qn̄-
doqꝫ ꝙ alas virtutū ſuarū p peccatū amittit: ita
ꝙ pter tria capita/id eſt pter tres naturales po
tentias/nihil boni retinet aut cuſtodit. Uerūta-
men quādoqꝫ fit ꝙ mediū caput ſcꝫ voluntas ꝑ
penitentiā euigilat: et regnū virtutū pditū recu
perat et reſtaurat: et ad celeſtia ꝑ contēplationē

A et deſyderiū tanq̄ regina et libera/calcatis infe
Job.39.d. rioribus ſe exaltat hec aquila. Vñ Job: Eleua-
Aliter bit aquila: et in arduis ponet nidū ſuū. ¶ Uel
dic q̄ aquila eſt eccleſia: cui⁹ tria capita q̄ dor-
miebant/nec ſonum aliquem emittebāt: ſed fi-
naliter quodlibet eorū perijt: et dextrū quod le-
uū fuerat deuorauit: ſignificant p̄latos ſide tri-
nitatis imbutos: duodecim vero ale ſignificant
mediocres ſubditos i doctrina duodecim apo-
ſtolor̄ fundatos: octo ṽo ſubalares/ſignificant
inferiores in octaua future reſurrectionis ſperā
tes. Igit̄ iſta eſt veritas/q̄ cū aquila/id eſt eccle
ſia habeat capita/alas et ſubalaria. i. habeat p̄-
latos ꝛ ſubditos mediocres et infimos: ipſa ca-
pita. i. ipſi capitanei ꝛ p̄lati/nō faciūt hodie niſi
quieſcere/et in delicijs dormire: nec ſonū predi-
catiōis aut diuine laudis et eruditionis ſciunt
emittere: quapropter neceſſe eſt ipſos finalit̄ de
perire. Ad hoc eñ ſolū attendūt/q̄ illi qui ſunt
ad dexterā/id eſt i ſtatu p̄ſperitatis: illos q̄ ſunt
ad leuā. i. in ſtatu aduerſitatis/deuorāt. i. impel
lunt. Iſta ergo eſt veritas: q̄ ale legunt̄ vigila-
re/et capita dormire: q2 ſubditi ſc3 ſunt magis
ad bonū vigiles q̄ p̄lati/ dicētes illud apoſtoli:
1.Theſ.5.a. Nō dormiamus ſicut ceteri: ſed vigilemus et ſo
brij ſimus. Cui⁹ tamē cōtrariū legit̄ de chriſto:
Mat.26.e. quia ſc3 ipſe vigilabat/ꝛ diſcipuli dormiebant.
Aliter ¶ Uel dic q̄ aquila eſt princeps vel rex: q̄ ſc3 i
corpe ſuo. i. in curia ſua habet et capita et alas
et ſubalaria. i. magnos capitaneos vel cōſiliari
B os mediocres/iudices et īferiores balliuos. Igi
tur hoc eſt verū/q̄ dū capita dormiūt/ale vigi-
lant: quia dū ipſi ſuperiores capitanei et magi-
ſtri nō cogitāt/ſed quieſcūt: ale. i. inferiores bal-
liui p̄ ipſis ad rapiendum vigilāt et intendunt.
Luce.12.e. Unde Luc. Beati ſunt ſerui illi: quos cū vene-
rit dñs/inuenerit vigilātes/ ſc3 ad predandum.
Aliter ¶ Uel dic etiā/q̄ iſti officiales dū domini ſui
hebetes in delicijs delectant̄: ꝛ de regimine ter-
re ſue nihil aut modicū meditant̄: iſti ad vtilita
tē p̄pria vigilātes/ad predā preparāt panē libe-
Eodē ca. ris. ¶ Uidit Eſdras aquilā magnā que tria ha
bebat capita/duodecim alas/ et octo ſubalaria:
que ſc3 a contrario alarū penne ſunt orte: q̄ tan-
dem in octo paruas alulas/quas vocat octo pē
nacula/ſunt diſtincte: ꝛ expandebat aquila alas
ſuas ſuper omnē terrā: et omnes venti terre in-
ſufflabant ad eā. Factū eſt q̄ omnes iſte penne
temporib⁹ ſuis regnauerunt: et tandē ſucceſſiue
vna poſt aliā3 defecerunt. Ipſa etiā capita tria
quieſcebant: et vnū erat maius alijs: quod eui-
gilans p̄ totū mundū regnauit: et poſt hoc non
comparuit: de alijs vero duobus vnū quod ad
dexteram erat/reliquū deuorauit: de corpe vero
aquile/nō de capitib⁹ vox exibat. Poſt hoc au-
te3 exiuit leo de ſylua rugiens: et vocē hominis
ad aquilā mittens dicebat: Nonne tu es qui ſe-
paraſti de quatuor animalib⁹: et totū mundum
tenēs/poteſtatē cū labore et dolore poſſediſti:
et tribulaſti manſuetos: leſiſti quieſcentes: dile
xiſti mendaces: deſtruxiſti fructificantes: afflixi-

ſti tibi non nocentes: et ideo aſcendit contume C
lia tua ad altiſſimū/ et reſpexit ſuperba tēpora:
et ecce finita ſunt. Propter quod non appareas
aquila/et ale tue horribiles/et pēnacula tua peſ
ſima/et capita tua maligna/et vngues tui peſſi-
mi/et totū corpus tuū vanū/pereūt: vt refrige-
retur terra liberata de manu tua. Quib⁹ dictis/
ecce totū corpus aquile incendebat̄: et ipſa ne-
quaq̄ ampli⁹ videbat̄. ¶ Quāuis iſta mirabi- Moralitas
lis aq̄la multa ſignificare poſſit: ſed tamē ex ſe-
quēti expoſitione pōt innui iſtā eſſe romanū im
periū: cuius initiū/progreſſum et terminū deſi-
gnauit. Illud eñ imperiū p̄prie cōparat̄ aqui-
le: tū q2 rapaciter vixit: et per ſuā rapacē violen-
tiā altius ceteris volauit: et cūctis mūdi auib⁹/
id eſt cūctis hominib⁹ imperauit: ita q̄ omnes
venti celi ad eā inſufflabant: hoc eſt/ q̄ omnes
iuriſdictiones ſeculi ab hoc imperio depēdebāt
Pſal. Dominabit̄ a mari vſq3 ad mare: ꝛ a flu- Pſal.71.b.
mine vſq3 ad terminos orbis terrarū. Iſta igit̄
habuit capita peſſima/alas horribiles/ſubala-
ria maligna/vngues etiā acutos. Et reuera im-
periū romanū habuit quoſdam imp̄atores mo
narchas/qui fuerūt ſicut capita: quoſdā habuit
minores ad currendū p̄ mundū/ et acquirendū
terras/et ad populos ſubiugandū agiles ꝛ fero
ces/q̄ fuerūt ſicut ale: habuit etiā inferiores p̄n-
cipes/ſub alis. i. ſub imperatorib⁹ militātes: qui
dici poterant merito ſubalares. Et forte qui bñ
vellet deducere/inueniret tria capita. i. tres ſolos
monarchas fuiſſe: duodecim alas. i. duodecim D
magnos imp̄atores ſucceſſiſſe: ſicut etiā Sueto
nius fecit librū de duodecim ceſaribus: nūc ṽo
ſubalaria/id eſt modice virtutis imperantes re-
ſtare. Sed quicquid fuerit de numero: cōſtat q̄
oēs terribiles ꝛ horribiles fuerūt: vngues ra-
pacitatis ꝛ violētie acutiſſimos habuerūt: qua-
propter populus ſup̄ quem regnauerūt/ tēpore
ſuo defecerūt/et vt cōmuniter gladio perierūt:
et vnū caput reliquū deuorauit/inquātū inter ſe
qn̄q3 preliū habuerūt: ſicut patet de Julio con
tra Caiū/et de Pompeio contra Antoniū. Vox
eñ. i. lis et cōtrouerſia de corpe ipſius imperij
ſepe prodijt: ſicut in bellis ciuilib⁹ apparuit: p̄-
pter quod ipſa aquila ſemp̄ in deterius p̄ceden
do ſucceſſu: ꝛ ſua potētia ſemp̄ decreſcēdo defe
cit/ſicut patet: q2 de capitib⁹ ad alas/de alis ṽo
ad ſubalares trāſiuit. Vñ Dan. Habebat alas Dan.7.a.
aquile ſup̄ ſe: et reſpiciebā donec euulſe ſūt ale
ei⁹. S3 p̄ certo leo de tribu iuda dei fili⁹/de ſyl-
ua inculta. i. de ṽgine maria p̄ueniēs: iſtā fortē
aquilā/romanū ſc3 imperiū redarguit ꝛ rep̄hen
dit: ꝛ eius potentiā violentā/q̄ totū orbē turba-
uerat ꝛ opp̄ſſerat/a tēpore aduētus ſui rep̄ehen
dit/ꝛ terrā de ſuis manib⁹ liberauit: ita q̄ iā ſi-
cut videmus/totū corpus eius tribulatiōib⁹ in-
cenditur: et ipſa quaſi penitus euaneſcēs/vix in
ter imperia hodie computat̄. Vñ Dan. Lapis Dan.2.e.
eñ de mōte cadēs/ſtatuā3 babylonis deſtruxit:
quia chriſtus de celo veniēs/hui⁹ imperij poten-
tiā eneruauit: ꝛ ideo de illo leone bene dicitur:

E Uicit leo de tribu Juda radix David. ¶ Uel
Apoc.5.b. dic ꝙ aquila ſignificat rapaces et ſupbos prin-
Aliter cipes et tyrannos: qui habent capita/id eſt ma-
los capitaneos et conſiliarios: alas/ id eſt ſup-
bos iudices et officiales: ſubalares/id ē malos
domeſticos et familiares. Omnes eñi dicūtur
peſſimi/terribiles/horribiles et maligni: oēs
etiā dicunt̄ vnguibus et rapinis/cōpūctionib⁹
et crudelitatibus cōmuniti. Sed ꝑ certo iſti par
uo tēpore ꝑſeuerant: qꝛ poſtꝙ aliꝗdiu regnaue
runt: id eſt poſtꝙ officia ſua aliꝗdiu tenuerunt/
vel multa cōmiſerūt/oēs ſucceſſiue percūt: et
ſpūaliter immo etiā tēporaliter cito deficiunt ꝛ
Pſal.54.d. ſuccumbūt. Pſal. Uiri ſanguinū ꝛ doloſi nō di
midiabūt dies ſuos. Ipſa etiā capita.i.ipſi ma
iores et capitanei inter ſe inuicē ꝑ ambitionē et
inuidiā diſcordant: et ſe alternatim aliquotiens
deſtruūt et impugnāt. Ipſa etiā rapax aqla.i.
ipſe tyrānus finaliter tribulationib⁹ ſuccendit̄:
et mediāte leone chriſto et eius occulta iuſticia
de medio tollit̄: ita ꝙ de ipſo capitib⁹ alis ſub-
alaribus/id eſt de ipſo et ſuis rapacibus et ini-
quis fautoribus/miniſtris et familiaribus ni-
Pſal.36.g. hil penit⁹ reperit̄. Pſal. Uidi impiū ſuperexal-
tatū et eleuatū ſicut cedros libani: trāſiuit ecce
nō erat: queſiui eū/et nō eſt inuētus locus eius.

¶ Capitulum decimumtertium Textus: Et factum eſt poſt dies ſeptem et ſomniaui ſomnium nocte. Moralitatum Capitulum X

F Eſdras de nocte ſomniās/vidit quēdā
hominem aſcendentē de mari/et ſurſuꝫ cū
celi nubibus aduolanteꝫ: et vidit ꝙ hō
iſte cōualeſcebat: et vbicūꝗ vertebat vultū/tre-
mebāt oīa: et vbicūꝗ exibat vox eius/exardeſce
bāt omnes qui vocē eius audiebāt. Et cū innu
merabilis multitudo contra illū cōueniſſet: ſcul
pſit ſine manibus montē vnū: et volauit conti-
nuo ſup iſtū. Et cū nō haberet in manu vas ali
quod bellicoſum/emiſit de ore ſuo flatuꝫ ignis/
de labijs ſuis ſpiritū flāme/de lingua ſua ſcin
tillas et tēpeſtates: ꝛ ſuccēdit hos ſubito: ita ꝙ
ſolū cinis/puluis et odor fumi de ipſis omnib⁹
apparet: et vocat ad ſe multitudinē aliaꝫ pacifi-
cā: et ducebant̄ ad eū multi alij qui triſtes venie
Allegoria bāt: alij qui ligati erāt. ¶ Recte videt̄ ꝙ iſte hō
ſic nocte viſus/eſt chriſtus dei filius nocte na-
tus. Ille eñi de mari.i.de maria virgine nat⁹: ꝛ
nubibus celi.i.puriſſima humanitate velatus/
mire potētie ꝑ mundū volitans apparuit: ita ꝙ
quicꝗd ſeueriter reſpexit/tremore mirabili per-
Mat.21.b. cuſſit. Sicut apparuit quādo in templo vendē-
tes et emētes eijciebat: vbi ſm doctores ſplen-
dor et maieſtas ei⁹ vultus alios deterrebat. Si-
Joan.18.a. cut etiaꝫ apparuit in ei⁹ captiōe: vbi audita voce
Amos.3.b ei⁹ ſatellites territi ceciderūt. Uñ Amos: Leo ru
giet/qs nō timebit? Uox etiā et ꝑdicatio ei⁹ au-
ditores ꝑ charitatē inflāmabat: et eos ꝑ deſyde
Luce.24.e ria bona ardeſcere faciebat. Uñ Luc. Nōne cor
noſtrū ardens erat in nobis ꝛc̄. Poſt tamē mul
titudo iudeorū innumerabilis contra eum con

uenit: ita ꝙ morte interueniente ipſum ad mon
tem ſculptū et politum/ſcꝫ ad paradiſuꝫ ꝑ aſcē-
ſionē recedere et euolare fecerunt. Ubi cū vide-
rat multitudinē maximā/id eſt vniuerſos/tā iu-
deos ꝙ gentiles contra ſe per infidelitatē inſiſte
re/legem eius repellere/et euꝫ in ſuis fidelibus
multipliciter impugnare: ignē ſpiritusſancti in
die pentecoſtes de ore eius miſit: virtute cui⁹ ini
micos ſuos infideles conuertēs/ipſos in cinerē
et puluerē per humilitatē mutauit. Unde Luc.
Ignem veni mittere in terraꝫ: et quid volo niſi Luce.12.h
vt ardeat? Et ſic finaliter ad eum multi ducti fu
erunt per ſanctorū predicationē: quidaꝫ videli-
cet gaudentes ꝑ ſpei conſolationē: quidā triſtes
per timorē et contritionē: quidā ligati ꝑ chari-
tatem et dilectionē: et iſtorū multitudo pacifica
dicit̄ per vnitatem et concordiam. Unde dicit
Paulus apoſtolus: Quaſi triſtes/ ſemꝑ autē 2.Corin.6.b
et gaudentes. Et Eſa. Uincti manibus poſt te Eſa.45.c.
current. ¶ Uel dic ꝙ talis homo ſignificat bo Aliter
nū prelatū: qui a vere ad ipm ptinet ꝙ habeat in
vultu venuſtā autoritatē: quā videntes ꝑ reuerē-
tia terreant̄ in verbis/ore et labijs ardentē/ fer-
uentē verboſitatē: quā audientes ad bonū inflā
ment̄. Requirit̄ etiā ꝙ a facie impugnationū ſu
arū/ſcꝫ tribulationū et tētationū/aſcēdat in mō
tē paradiſi/ſcꝫ cōtemplādo ꝛ orādo/vt ab ipis
liberet̄. Itē ꝙ ignē ſeueritatis aſpere correctio-
nis ꝛ rephenſionis de ore ſuo: etiā ſi neceſſe ſit/
tēpeſtatē tribulationū mittat in talib⁹/vt corri-
gant̄ ꝛ puniant̄: et vſꝗ ad cinerē ꝛ puluerē.i. vſ- H
ꝗ ad ſui cōſyderationē/et ſue reſolutiōis medi-
tationē humilient̄: et ꝙ cōgregationē pacificaꝫ
tā gaudentiū ꝙ triſtiū ꝙ etiā ligatorū.i. congre-
gationē bonorū tā deſolatoꝝ ꝙ letantium ad ſe
cōuocet/vt ſecū gaudeant et letent̄. Uñ dicit̄: ꝙ
ſpiritu oris ſui interficiet impiū: et arguet in iu- Eſa.11.a.
ſticia pro māſuetis. Unde Dañ. Fluui⁹ igneus Dan.7.c.
rapiduſꝗ egrediebat̄ a facie eius. Ad quod vide
tur etiā facere illud quod infra ſcribit̄: vbi eſdre
in ꝑſona ꝑlati vel cuiuſcūꝗ iuſti dicit̄ ſic: Corri 4.Eſdr.14.b
pe ppl̄m tuū: cōſolare humiles eorū: renūcia iaꝫ
eoꝝ procelle: dimitte mortales cogitationes: eij
ce a te pondera humana: feſtina tranſmigrare a
tēpibus his. ¶ Hic ponit̄ vnū quod de decē tri
bubus iſrael/q̄ ꝑ Salmanaſar regē aſſyrioꝝ an-
tea fuerant captiuate/dicit̄. Hic eñi populus in
Babylonē et in Mediā tranſlatus/ ꝓpter ſuaꝫ
idolatriā et peccata: dolens et penitens diſpo-
ſuit inter gentes nō habitare: ſed in quandā re-
gionē remotiſſimā/ que ſcꝫ ꝑ iter vnius anni et
dimidij diſtabat: et in qua nullus hominuꝫ ad-
huc intrauerat/ſe trāſferre: vt ſepati a gentibus
poſſent ſua legitima q̄ in terra ſua nō ſeruaue-
runt/cuſtodire. Iſti igit̄ multis diebus pagrā-
tes regionē obſitā mōtibus inuenerunt: in qua
nullus patebat ingreſſus/niſi ꝑ euphratē fluui-
um intra anguſta montiū trāſeuntē introierūt:
ſed diuina potentia fluui⁹ ſtetit ſeu areſcebat: ꝛ
ſic ppl̄s inter⁹ ſubintrauit: ſtatim ꝟo fluui⁹ ad
ſuū alueū reuerſus/ppl̄m in locū illū montibus

A obſitū intercluſit: ppl's ibi māſit. Jn fine tñ tē-
porū (vt ait) iterato vene illi⁹ fluuij ſcaturient: et
iter eis diuina virtute aperiet/ et ad filiū dei pa-
cifice colligent: regio aūt illa vbi nūc ſunt/ arza
ret nūcupat. Quāuis iſta vident pati eclipſim:
et hoc ꝙ vel ort⁹ fluminis Euphrates nō diſtat
a medio vbi ppl's ille trāſlat⁹ fuerat: non ſolū ꝑ
annū cū dimidio/ imo nec ꝑ mēſem: cū i monti-
bus caſpijs ꝓpe arcā noe dicat oriri. Quinim-
mo etiā nec tot⁹ mundus ꝑ iter anni cū dimidio
duraret in longū/ dū tñ homo poſſet continue ⁊
quotidie dieb⁹ cōpetētib⁹ pagrare: de hoc tñ ni
hil ad pñs. Joſephus aūt de decē tribub⁹ ali-
ter videt ſentire: ſicut recitat Comeſtor in ſcho
laſtica hiſtoria. Dicit eñ/ ꝙ dū Alexander ꝑtes
ꝑſidis et medie pagraret: venerunt ad ipm ppl'i
a'io redeūdi ad terrā iſrl' de qua trāſlati erāt/ licē
tiā poſtulātes: q̄ audita cauſa trāſlatiōis: ⁊ quō
deū ſuū q̄ tot ſibi cōtulerat bñficia/ reliquerant
indignat⁹/ nō ſolū licentiā nō dedit/ ſed eos in-
ter mōtes caſpios intercluſit: ⁊ muris validiſſi
mis de mōtib⁹ ad mōtes ptenſis/ ipſos include
re attētauit. Verū vt dicit ibidē: labor human⁹
ad pmiſſa nō ſufficiebat: ergo rogabat deū quē
ipſi dereliquerāt/ vt implere vellet quod deſyde
rabat. Sic igit dei potētia factū eſt/ ꝙ in cōſpe-
ctu pncipis terremotu facto mōtes ad montes
acceſſerūt: et ingrati ppl'i ſunt inter mōtes inclu
ſi: et inter gog ⁊ magog. i. inter caſtra ſic nolata
vſq ad tēpora iudicij ſedes ſuas acceperūt. De
B iſtis aūt caſtris gog ⁊ magog/ vbi ſita ſunt non
legi: niſi q: in deſcptiōe ſphere ſeu i tractatu de
theorica planetaꝝ recolo legiſſe me/ ꝙ hec ſunt
i ſeptimo climate i ſeptētriōali ſita latere: quod
etiā videt ſcriptū in deſcriptione mappe mūdi.
Moralitas ¶ Sed cū de iſtis nihil ad ſenſū moralē poſſit
deſeruire: et ꝓpter hoc ſi vis moralizare illud p-
miū quod hic ſcribit: Dic ꝓ certo ꝙ ſic debet fa-
cere penitēs ſicut iſte. Videns eñ pctōr ppl's/ q̄
de terra iſrl' ꝑplatus eſt i babylonē. i. de ſtatu gr̄e
in pctm̄: debet dolere ⁊ penitere/ ⁊ ꝑ penitentiā
de medio gētiū. i. de ptāte demonū ſe ſubtrahe-
re: ⁊ regionē remotā. i. deſertū penitētie et reli
gionis q̄rere/ et ꝑ fluuiū lachrymaꝝ intrare: ⁊ ſi-
ne exitu ibi ſtabilit ꝑmanere: ⁊ ſic q̄libet tal' pōt
Luce.19.b. cōpari illi de quo dicit: ꝙ hō quidā abijt i regio-
nē lōgiquā accipere ſibi regnū. Jn fine aūt iſte
fluui⁹ lachrymaꝝ et tribulationū penitentiū ſic
cabit: ⁊ iter ad altitudinē paradiſi parabit: ⁊ de
anguſto loco mūdi vl' corꝑis penitēs ad celeſtia
Prouer.11.b deferet. Vñ: Juſt⁹ de anguſtia liberabit. ¶ Jl-
Aliter lud aūt aūt quod dicit Joſeph⁹/ pōt allegari ad
hoc: ꝙ iſti q̄ de bñficijs acceptis ingrati ſunt: ⁊
bñfactores ſuos ſiue ſit de⁹ ſiue ſit hō/ effugiunt
relaxationē ſeu gratiā habere nō debēt: ſꝫ pon⁹
Aliter arti⁹ cludi ⁊ puniri merent. ¶ Vel illud appli
ca ad bñficiū orōnis: q: ſcꝫ de⁹ ad pces vni⁹ pa-
gani mōtes trāſtulit: et pncipis crudel' pcib⁹ ſa
tiſfecit: multo forti⁹ fideliū pces exaudit/ qñ cor
deuotorū preces huiuſmodi ſibi fundit. Jdeo di-
Math.21.c. xit Mat. Amē dico vobis: quicq̄d credētes pe-

titis/ accipietis ⁊c̄. Ad illud quod Raban⁹ lib: C
ſuo de naturis rerū lib. v. ca. iiij. et multi alij do-
ctores dicūt de Eſdra: ꝙ legem dñi et ꝓphetie li-
bros q̄ ꝑ chaldeos ſucceſi fuerāt/ reparauit: facit
quod hic legit ca. xxiij. ¶ Dicit hic/ ꝙ Eſdras
q̄rēs/ qualiter poſt mortē ſuā naſcitur⁹ ppl's mā
data dei faceret/ cū lex dei incenſa fuiſſet: ꝓpter
quod q̄d faciēdū: ⁊ q̄ fuiſſent opa dei/ de cetero
null⁹ ſciret: rogauit dñm vt ſibi ſpūm ſcm̄ imit
teret: ita vt leges ⁊ libros ꝑditos diuit⁹ recupa-
re valeret. Angel⁹ igit lucernā intellect⁹ ſibi da-
re pmittit: et ꝑ q̄draginta dies a ppl'o ſe abſcō-
dit: vna cū ſcriptoribus ſibi dixit. Quo facto ca
lix plen⁹ aq̄ coloris ignei/ eſdre ꝑ angelū porri-
git: quo bibito/ ſtatim intellect⁹/ ſapiētia ⁊ me-
moria ſibi dat. Sic igit Eſdra dictāte/ ⁊ in ſpū
loquēte: lex et ꝓphete a q̄nq: ſcriptorib⁹ ſcribun
tur: et ſic infra q̄draginta dierū ſpaciū plenarie
reſortit. Angelus aūt in lege ppl'm iubet edoce-
ri/ et quedā iubet palā fieri. Quedā inq̄t palam
facies: quedā ſapiētib⁹ abſcōdite trades. Scri-
ptores igit ꝑ diē ſcribebant/ nocte xō comede-
bāt. Eſdras aūt ꝑ diē loquebat et dictabat: no-
cte etiā non tacebat. ¶ Jſta poſſunt applicari Moralitas
ad hoc: ꝙ neceſſe eſt vt intellectū/ ſapientiā et
memoriā ſpiritualē quis habeat: ad hoc ꝙ legē
diuinā/ id eſt diuine legis intelligentiā cōſequa
tur: q: ſcꝫ hō ſe debet a cōmuni tam hoim q̄ ne
gocioꝝ/ q̄ etiā cogitationū more ſecernere/ ⁊ ſe-
cretū ſolitudinis mētalis intrare. Debet etiā q̄-
draginta dieb⁹: ꝑ quos ſtat⁹ penitētie innuit ibi D
dē: ⁊ in ſtatu penitētie ⁊ abſtinētie ꝑſeuerare: q:
reuera illi ſoli diuinas reuelatiōes ꝑcipiūt/ q̄ q̄-
dragenā penitētie obſeruare nouerūt: ſicut exē-
plū de moyſe habem⁹: q̄ quadā vice q̄draginta
diebus in mōte cū dño ſtetit: et legē dñicā acce-
pit. Aſcēde ad me in mōtē/ ⁊ eſto ibi q̄draginta
diebus. Alia aūt/ ſcꝫ quō angelus inſpiratiue lo
quit: ⁊ quō etiā quedā ſunt i lege et i ſcriptura q̄
publice pñt dici oībus: alia q̄ ſecrete ſunt dicē-
da ſoli ſapiētib⁹/ ꝑ ſe patet. Jn capl'is q̄ ſequun
tur/ multa de futuro iudicio ꝑtinent. Sed quia
nil ponit ꝑ modū viſiōis: ideo nō inueni quod
ad aliquid applicabile iudicauerim.

¶ Moralitatū libri quarti Eſdre Finis.

Moralitatū liber decimuſſeptimus ſuper Tobiam.

¶ Capitulū primum textus: Tobias ex tribu et ciuitate neptalim/ que eſt in ſuperioribus. Moralitatū Ca. I

TObias de
tribu ⁊ ciuitate nepta-
lim: cū eſſet iunior/ et
oēs irēt ad vitulos au-
reos adorādos: hic ſo
lus fugiebat conſortia
hoim: et ꝑgebat dñm
adorare ad tēplū ſuū i

E hieruſalē. Cū vō factus fuiſſet vir/accepit vxo-
rē de tribu ſua/et genuit ex ea filiū: quē ab infan
tia timere deū docuit/ꝛ abſtinere ab omi pctō:
ꝛ finaliter i captiuitate poſit⁹/de cibis gentiliū
nō comedit: ꝛ cū cōtribules et amici ei⁹ paſſim
comederēt: ipſe/vxor et filius abſtinebāt: deſola
tos cōfortās circuībat/monita ſalutis dando.
Cūq; monita ſalutis ſuis captiuis daret: eſuri-
entes alebat: mortuis ſepulturā prebebat: ꝙpro
pter in cōſpectu Salmanazar regis gratiā inue
nit: qui ipſum plurimū honorauit: a Sēnacbe-
rib vō crudeli tyrāno tribulatiōes plurimas ſu
Moralitas ſtinuit: et occidi etiā iuſſus fuit. ¶ Tobias qui
interptat̄ cōuerſus: in omībus iſtis typuz gerit
boni ſecularis/ q ad vniuerſa pietatis opa ſe cō-
uertit: qꝛ licet iſte ſit inter idolatras. i. inter ma-
los ſeculares/q idola et boues aureos. i. pecca
ta/et aurū et argentū p auariciā colunt: ipſe tñ
deū colit ꝛ diligit: templū eius p deuotionē fre
quētat: et idolatriā cōtribuliū. i. viciorū cultū fu
git et ſpernit: et filios ſuos in timore dei inſtru-
it: ciboſq; gentilium. i. delicias carnales abhor-
ret: et ſe immaculatū cuſtodit: et dato ꝙ qñq; cō
tingat ipſum captiuitatē et tribulationē incurre
re: nō ceſſat tñ captiuos ꝛ turbatos cōſolari/in
digētibus neceſſaria largiri/mortuis ſepulturā
dare/et pietatis opa ꝑparare. Quapropter pro
certo ſepe ad literā puenit/ꝙ regū et principuz
deo faciēte gratiā et beniuolētiā acqrit: et econ-
tra qñq; ad maiorē ſui pbationem/ ſennacherib
id eſt tyrānoꝝ maliuolentiā et tribulationē in-
Ps.33.d. currit. Multe eñ tribulatiōes iuſtoꝝ ſunt: ſicut
Tobie.12.c. et iſti dictū fuit infra p angeluz: qꝛ accept⁹ eras
deo/neceſſe fuit vt tentatio pbaret te.

¶ Capitulū ſecūdū tertus: Poſt hec vero cū eſſet dies feſt⁹ domini. Moralitatum Capitulum II

Cum quadā die Tobias fatigat⁹ de ſe-
pulturis occiſoꝝ/quos p plateas nini-
ue iugulatos īueniēs abſcōdebat: ꝛ no
cte cōtra mādatū regis ſepeliebat: ꝑpter quod
interfici iuſſus fuerat/iuxta parietē obdormiuiſ
ſet: accidit ꝙ ex nido hirundinū ſtercora calida
ſup oculos eius caderēt: et ipm penitus exceca-
rēt. Qui plaga cecitatis ꝑcuſſus/nō eſt iracun-
dia mot⁹: ſed magis p patientiā ad gratiarūacti
Moralitas onē puect⁹. ¶ Iſta allega exēplariter/ꝙ iuſt⁹ tri
bulationib⁹ nec fortuitis ſeu infortunatis caſi-
bus nō debet turbari: ſed poti⁹ quicqd ſibi acci
dat/debet i dei iuſticiaz reducere/et ſe iuſte pati
dicere: et patiēter cū gratiarūactiōe oīa ſuſtine-
Job.1.d re: exēplo Job q dicebat: Dñs dedit/dñs abſtu
lit. Nō eñ cōtriſtabit iuſtū quicqd ei acciderit.
Sepe etiā accidit/ꝙ iuſt⁹ vltra volūtatē tyrāno
rū opa miſericordie exequit̄: dicēs ipſi ſennache
Actuū.5.e. rib. i. ipſi tyranno illud Act. Obedire deo opor
tet magis ꝙ hoīb⁹. Et tñ talis vt cōmuniter ci-
Prouer.3.b. ti⁹ et facili⁹ infortunijs flagellat̄. Quez eñ dñs
diligit/corripit: ꝛ quaſi pater i filio/ſicut dicit ſa
Aliter piēs/i eo delectat̄. ¶ Uel dic ꝙ Tobias eſt bō:
qui qñq; aduertēs ad parietes. i. ad mūdi nego-
cia ſe deflectit; qñq; in delicijs ꝛ pſperitatib⁹ de E
lectat̄ et dormit. Hirūdo vō diabolus/ q more
hirūdinis in aere. i. in ſupbia paſcit̄: hō hoc vi
dēs/ſtercora diuitiaꝝ i oculis cordis eius p co
cupiſcētiā pijcit: ꝛ ſic viſum ſpūalis viſionis ſeu
diſcretionis et ſapiētie/necnō lumē diuine gra-
tie ſibi tollit: et eū per auariciā excecatꝛ peruer
tit: ita ꝙ in illis que ad deū et ad ſalutē pertinēt
ipſum totaliter cecū reddit. Unde tales qui iu-
xta parietē terrenarū poſſeſſionū per auariciam
excecant̄/vident̄ poſſe dicere illud Eſa. Pal- Eſa.59.b.
pauimus quaſi ceci ad parietē: et quaſi ſine ocu
lis attrectauimus. Ille eñ qui fatigatus ad ſe-
pulturas dormitionē acceperit. i. ille q i bonis
opibus difficultatē et laſſitudinē delectabilium
querit: et ab hmōi bonis et pijs operib⁹ ceſſat ꝛ
quieſcit: talis dico cecitatē vitioꝝ incurrit/ꝛ lu
mē gratie perdit: quod tamē nullaten⁹ ꝑdidiſſet/
ſi infatigabiliter in bonis operibus vigilaſſet.
Nō oportet igitur in bonis operibus fatigari/
nec per malā cōplacentiā dormire/ aut in vitijs
et in pſperis delectari. Apls: Non dormiamus 1.Theſ.5.a.
ſicut ceteri/ſed vigilemus et ſobrij ſimus.

¶ Capitulum tertium tertus: Tunc Tobias ingemuit. Moralitatum Capitulum III

Tobias vt ſupra inter idolatras domi
nū querebat: et bonis operib⁹ deo in-
ſiſtebat: q poſtꝙ filiū habuit/excecat⁹
eſt. Filius vō eius aſſociato ſibi raphaele ange
lo/i rages ciuitatē medorū p recuperādis decē
argēti talētis deſcēdit: vbi Sarā filiā raguel/q
ſcꝫ ſeptē viros habuerat: quos tamē demoniuz
noīe aſmodeus occiderat/in vxorē aſſumpſit: et
eā a demonis poteſtate liberauit: et eā in domū
patris ceci cū magna ſubſtātia ſecuz duxit: quē
canis aſſocians reuertentē preceſſit. Ille etiam
piſcē qui euz deuorare voluerat occidit: et cum
felle eius patrē cecū ad conſiliū angeli finaliter
illuminauit: ſicut omnia illa apparent infra. vi.
xi. et. xij. ca. ¶ Et hic Beda per Tobiā allego- Allegoria
rice populū iudeorū intelligit: qui in principio
ſolus deuz coluit et amauit: et inter gentiles et
idolatras ſolus fide et bonis operibus deo ſer-
uiuit. Amos: Tantūmodo vos cognoui ex om- Amos.3.a.
nibus gentibus dom⁹ Iſrael. Uerūtamen iſte
poſtꝙ filiū ſuū/id eſt Chriſtū de iſrael ſm carnē
natū pduxit aut genuit/p infidelitatē excecatus
eſt: inquantū ſcꝫ fidē Chriſti recipere recuſauit.
Sara vō que in rages medorū habitabat/id eſt
gētilitas que in mūdo vagabat̄: cui⁹ viros ꝛ do-
ctores et magiſtros p infidelitatē et idolatriaz
diabolus occiderat: ab ipſo iuniore Tobia ꝛ an
gelo ſecū iuncto. i. ab illo chriſto cū angelo/ id
eſt cū dei filio copulato fuit liberata: ꝛ in domo
Tobie ceci/id eſt in eccleſiā loco excecati iudai-
ci ppli ſubſtituta. Cañ. Apprehendā te/et ducā Cañ.8.a.
in domū matris mee/ꝛ cubiculū genitricis mee
id eſt ſynagoge. Sic igit̄ factū eſt/ ꝙ piſcis/id ē
diabolus q in flumine paſſionis ipſum Tobiā
iuuenē. i. chriſtū deuorare voluit/ab ipſo victus

B quiuit. Fuit etiā p ipſum euiſceratus ⁊ apertus:
inquantū ſui cordis malicias holbus reuelauit
et fel ſue malicie in ſcripturis repoſuit ad illumi-
natonē legentiū et locauit: et quicqd de corpe
eius.i. de mēbris ipſius/ſcʒ de pctōribus cōuer-
tēdo accepit: igne charitatis aſſauit: et ſale ſa-
piētie codiuit: et ad vſus ꝓprios reſeruauit. Fi-
naliter tamē pater eius cecus.i. pplſs iudaicus/
per ipſum illuminabiꝭ: in fine ſcʒ tēporū/quādo
Aliter totus iſrael ſaluus erit. ¶ Uel dic ꝙ ſeptē viri
ſare ſunt ſeptē ſacramenta vel ſeptē dona ſpiri-
tusſancti cōceſſa anie chriſtiane: que ꝓculdubio
diabolus ſibi per peccatū ſubtrahit: ⁊ eā viduā
et miſerā derelinquit. Ueruntamen poſtꝙ oratio
nibus ⁊ fletibus ſe vult dare: ſolet ſibi thobias
iunior.i. chriſt⁹ ipſe perſeuerāter per gratiā iun-
gere: quē diabolus non poterit ſuperare: matri
moniū eni virtutum cū anima nō perſeuerat/niſi
fletus et oratio precedāt. Tunc ꝟo perſeuerāter
virū accipit: cū lachrymis ſuis ſtratū ſuū ſpar
git: ⁊ cū ꝑ orationē depoſitū ſuum deo cōmittit.

¶ Capitulū quintū text⁹: Tūc reſpō-
dit thobias patri ſuo/et dixit: Omīa
quecūqꝫ. Moralitatū Ca. IIII

Thobias pater qui dudū gabelo cōſan-
guineo ſuo egenti decē argenti talenta
mutuo dederat: filium ſuū vna cū ange
lo quē ductorem ſibi dederat/in rages ciuitatē
medorū miſit: qui in via deſponſauit ſibi ſaram:
D cuius mariti ſeptem fuerant a diabolo interfecti
Piſcē qui ipſum deuorare voluerat/interfecit
⁊ exenterauit: et de ventre eius medicinale mē-
brum extraxit: demonium quod maritus vxoris
ſue occiderat/angelus in deſerto ligauit: patriā
recuperauit: canem patris ſecū ſocium habuit:
Allegoria ⁊ rediens vxorē in domū patris duxit. ¶ Recte
videtur ꝙ iſte thobias poteſt ſignificare deū pa-
trem: filius autē eius vna cum angelo chriſtum
dei filiū ſignificat: in quo angel⁹ ⁊ homo/diuini
tas ⁊ hūanitas ſocianꝭ. Nec eſt incōueniens: cū
ſm ſanctoꝝ doctrinā chriſtus inquātū ad ſuas
naturas in iſaac ⁊ in ariete figuraꝭ. Gabelus cō
ſanguineus thobie ſignificat genus humanū:
quod de genere thobie.i. de genere patris diciꝭ
pro eo ꝙ ad ſimilitudinē eſt creatū quod etiā ege
nū ⁊ inops fuit: ꝓpter ade peccatū fuit de para
diſo captiuatū: ⁊ dono immortalitatis nudatū:
Gen.3.b gratijs ⁊ virtutib⁹ ſpoliatū: ſicut bene apparuit
in adam et eua/ quādo poſt peccatū cognouerūt
ſe eſſe nudos. Decē talenta ſignificant decem le
gis mādata iſti gabelo.i. humano generi ꝓ ſub
leuāda paupertate mutuata. Sara ꝟo gentilitatē
ſignificat: cui⁹ viros.i. cui⁹ populos aſmodeus
.i. idolatria perimebat. Piſcis ſignificat diabo
lū: venter ſignificat infernū. Fel amarū ⁊ medi
cinale/quod exinde extractum eſt: ſignificat ſan-
ctorū patrum collegiū. Igiꝭ iſta fuit veritas/ꝙ
thobias deus pater qui a principio per moyſen
gabelo.i. humano generi indigēti ⁊ pauperi tra
diderat decē talenta argenti.i. decē legis māda-
ta: thobiam minorē filium ſuum cū ductore an-
gelo.i. chriſtū deum et hoīem filium eius bene- C
dictū in rages medoꝝ.i. in mundū deſtinauit: ⁊
canem.i. predicatores eidē adiunxit: qui in illo
itinere ſaram.i. eccleſiam de gentilitatibus ſibi
iure hereditario debitā deſponſauit. Piſcē dia
bolū qui in torrēte paſſionis deuorare credide-
rat: ⁊ ob hoc mortē ⁊ paſſionē eius ꝓcurauerat
et ꝓſtrauit ⁊ ſupauit: et de vētre eius.i. de infer-
no fel amarū ⁊ medicinale.i. ſanctos patres qui
in amaritudine languebāt/extraxit: decē talenta
.i. decē mandatoꝝ executionē: et opera a gabelo
.i. ab humano genere reportauit: ⁊ vxorē aſſum
ptā.i. eccleſiam i domū patris ſui in paradiſum
ꝑduxit: et hoc eſt quod dicit apl̄s: M, miſit de⁹ Gal.4.a
filiuꝫ ſuū natū de muliere/factū ſub lege: vt eos
qui ſub lege erant/ redimeret ¶ Hic habemus Eodē ca.a
ꝙ thobias volēs dare ductorē filio ſuo: inuenit
quendā angelū noie raphaelē: qui ſub humana
ſpecie latitabat. Inuenit igiꝭ eum quaſi quendā
iuuenē ſplendidū ⁊ tanꝙ precinctū/ et quaſi pa-
ratū ad ambulandū. Huic igiꝭ filium ſuū cōmi
ſit: qui ipſum in itinere cōduxit: vxorē ſibi acce-
pit: ⁊ cū magna ſua ſubſtantia ipſum ditauit: de
cem talēta argenti ſibi recuperauit: piſcē qui ip
ſum vorare voluerat/ipſum ſupare fecit/ ⁊ ipſuꝫ
patrē ſuū illuminare fecit. ¶ Sic reuera ſuper Moralitas
ola chariſſimi cura debet eſſe thobie ſenioꝛ.i.
prelato ſupiori/ꝙ filio ſuo.i. ſubditorū pplo: de
bono ductore.i. de bono curato vel rectore pro D
uideat: et ꝙ bonū prelatū ſibi aſſignet ⁊ ꝑficiat:
qui in via huiꝰ mūdi ipſum cuſtodiat atqꝫ regat:
ille etiā debet querere ſibi ⁊ ꝑficere aliquē ange-
lum latentē ſub hole: vt aliquē virū ſanctū ⁊ an-
gelicū: ſanctitatē tamen ſuā occultantē ſub hūa
na benigna ⁊ cōmuni effigie: qꝛ quicqꝫ alijs ꝑfi
citur in prelatū: in vita angelicus/human⁹ in cō
uerſatiōe benigna eſſe teneꝭ. Unde de bono re-
ctore diciꝭ: M, ipſe angel⁹ dn̄i eſt: ſicut in Apoc. Malach.2.b
diciꝭ. Septē (inquit) ſtelle/angeli ſūt ſeptē eccle Apoca.1.d
ſiarū. Ille igiꝭ debet inueniri iuuenis ꝑ fortitudi
nē vigoroſam: ſplendid⁹ ꝑ iuſticiā gratioſam:
ſtans ꝑ conſtantiā virtuoſam: ꝑcinctus ꝑ dilige
tiā curioſam: parat⁹ ad ambulandū ꝑ obediētiā
ſtudioſam: debet dici raphael.i. medicus ꝑ fru-
ctuoſam ſapientiā: vt ſic de tali angelo dicaꝭ il-
lud Apoca. Uidi angelū dei fortē. Igiꝭ ille poſt Apoc.18.b
ꝙ curā/ducatū/ꝑlaturā et officiū ſup iſtū filium
.i. ſuper ſubditos accepit: ille ꝓculdubio debet
eos vna cū cane.i. vna cū bonis ꝑdicatorib⁹ re-
gere ⁊ cōducere: decē talenta argenti .i. decē mā
data ſibi debet recuperare: ſaram vxorē .i. diui-
nam gratiā debet ſibi cōiungere: ⁊ diuitias vir
tutū ſibi debet cū ea ꝓcurare: piſcem.i. carnem
docere/apprehēdere/ꝯſyderare: et ſic ꝑ ꝯſequēs
faciet ad patrē ſuum deū letanter cū vxore ſua ⁊
diuitijs.i. cū diuina gratia ⁊ virtutib⁹ reuenire:
ita ꝙ tunc poterit patrē ſuum ſuperiorem illumi
nare.i. ſpūali leticia recreare: qꝛ ſicut diciꝭ i pro-
uer. Gloria patris eſt fili⁹ ſapiēs. Ideo breuiter Prouer.15.a
de tali āgelo poterit dn̄s dicere illud Exo. Ecce
ego mitto angelū meū: q ꝑcedet te/ et cuſtodiet Exo.23.c

E in via ꝛc. ¶ Vel ſi vis per thobiã ſeniorẽ intel-
Aliter lige deũ: per angelũ prelatũ: ⁊ per minorẽ ſubdi
tum populũ/ ſicut ſupra.

¶ Capl'm ſextum textus: Profectus eſt autẽ thobias: et canis ſecutus eſt eum. Moralitatũ Ca. V

Cum angel⁹ thobiã iuniorẽ conduceret cõtigit ꝙ circa tigrim fluuiũ prima mãſione maneret. Volens igitur iuuenis pedes ſuos lauare in fluuio: ⁊ ecce piſcis immanis exiuit ad deuorandũ eũ. Quo timẽte inuadi/ dixit angel⁹ ad eũ: Apphẽde branchiã ei⁹/ ⁊ trahe eũ ad te. Piſcẽ igitur in ſiccũ traxit: ⁊ ſtatim palpitare cepit: et ex mandato angeli piſcẽ exenterauit: fel/ cor ⁊ iecur repoſuit ⁊ ſeruauit: cetera vero aſſauit ⁊ ſaliuit: et ꝓ viatico cuſtodiuit. Angel⁹ vero ſibi dixit/ ꝙ fum⁹ cordis illius piſcis ſup carbones poſiti/ oĩa demonioꝝ genera ab hoĩe fugat: fel vero oculis cecis ⁊ albuginoſis ĩpoſitũ/ ipſos
Moralitas illuminat. ¶ Quãuis videat ſatis mirabile/ ꝙ res corpalis agat in ſpm̃: et ꝙ fum⁹ piſcis fuget
i. Re. 16. d diabolũ: vel ꝙ ſon⁹ cithare faciat recedere ſpm̃ immũdũ/ ſicut ſup̃ poſitũ eſt: q2 tñ ad moralia tẽdimus: de diſputãdo ſup hmõi nõ curem⁹. Igitur dico ꝙ iſte piſcis põt pctm̃ ſignificare: vel etiaz carnẽ fluxibilẽ atq3 mollẽ: quod ſc3 ſub aqua mũdane pſperitatis ⁊ voluptatis abſconditur: vbi thobie. i. cuicũq3 hoĩ inſidiat: vt ſc3 ipſuz p culpã ⁊ penã abſorbeat et ꝑdet. Unde in Prouer.
Pro. 23. c. Inſidiat in vijs q̃ſi latro: ⁊ quos incautos viderit/ interficiet. Iſta eſt ergo veritas: ꝙ qñcq3 hõ
accipit mãſionẽ ſuã ſup tigrim fluuiũ: qui interp̃
F tat ſagitta: p eo q2 ſicut ſagitta velocit̃ currit. i. in mundi fluxibilitate q̃ cito deperit atq3 fluit: ⁊ in aqua voluptatis et pſperitatis vult recreari: ꝙ ſibi pma facie ſperet ⁊ intẽdat ablui ⁊ mũdari: ſtatim tñ adeſt piſcis iſte: ſc3 pctm̃ vel tentatio ſupbie/ luxurie vel auaricie: vel etiaz ipſa caro q̃ ſibi inſidiat: ipſumq3 attrahere ⁊ deuorare ſatagit et molit: ſed reuera ad ↄſiliũ angeli teſtamenti/ ſc3 chriſti vel boni predicatoris: ipſe debet iſtũ piſcẽ/ ſc3 peccatũ vel carnẽ vel tentationẽ p cõſyderationẽ apprehẽdere: ⁊ ad ſiccitatẽ abſtinẽtie et penitentie trahere: et ipm̃ debet exenterare. i. qualis ſit ⁊ q̃d infra ipſum eſt reſpicere ⁊ videre Quod ꝓ certo ſi fecerit/ in ipſo tria reperiet: vnde contra vitioꝝ infirmitatẽ remedia multa ſumet. Inueniet enĩ ꝙ in ipſo eſt cor/ iecur ⁊ fel. i. vanus amor ⁊ falſa delectatio: et finaliter inueniet ꝙ eſt ibi fel. i. amara deſolatio ⁊ damnatio. Igitur ſi iecur. i. peccati delectatio cũ carbonib⁹ deſolatorijs. i. cũ cõſyderatiõe ignis infernalis iungit: fiet ꝙ fumus ille cõpunctionis ⁊ memorie exinde ꝓueniens/ demões et demonũ tentationes fugabit. Unctura vero fellis/ cogitatio. i. timor amaritudinis albuginem carnalitãtis de oculo mẽtis curabit. Nihil enĩ pficit magis cõtra vitia et demonia/ ꝙ cogitare ꝙ falſa ſunt carnis et peccati oblectamenta: et ꝙ dura et fellea ſubſequitur tormenta. Fel igitur. i. conſyderatio nẽ amaritudinis eterne debet hõ in ocul' patris

ſui/ ſc3 intellectus apponere: vt ſic poſſit eũ per G
gratiã illuſtrare: dicens illud Hiere. Ecce pota Hiere. 23. c
bo eos ꝛc. ¶ Vel dic ſi vis/ ꝙ iſte piſcis eſt dia- Aliter
bolus: qui ꝓ certo illis qui in flumine religionis deuotionis vel cõpũctionis ſe balneãt: ⁊ in tigri. i. ſagitta diuini timoris et cõtritionis ſe mũdificant: et ibidẽ affectuũ pedes lauant: piſcis diabol⁹ inſidiat: et qui per peccatũ ipſos ſi poteſt/ deuorat et predat. Sed reuera hõ debet ipſum viriliter ꝑ bona opera inuadere: ⁊ ipſum ꝑ cõſyderationẽ exenterãdo ⁊ aperiendo/ quid in ventre ⁊ in corde ſuo habeat diſcernere: et ꝓ certo ibi inueniet cor. i. maliciã: iecur quod amare cogit. i. delectationis fallaciã: vel etiã fel quod eſt amarũ. i. prauã intentionis nequitiã ⁊ future dãnationis amarã anguſtiã. Que ꝓ certo ſi bene cogitauerit: ⁊ carbones ignis eterni/ fumiq3 lachrymarũ ⁊ obſcuritatẽ tenebrarũ q̃ in inferno ſunt/ adhibuerit: ſibi ad ſpũalẽ cecitatẽ tollendã ⁊ ad demoniũ effugandũ ꝙplurimũ pficiet ⁊ valebit. Allega vt ſup̃. ¶ Vel dic ꝙ thobias iſte Aliter
eſt chriſt⁹: piſcis vero diabol⁹: ſed de hoc vide ſupra ca. v. ¶ Vel dic ꝙ iſte piſcis imanis ſignifi Aliter
cat diuitẽ magnũ vſurariũ ⁊ tyrannũ: qui in fluuio mũdane pſperitatis verſat: et ibidẽ tanꝙ in
ꝓprio domicilio morat. Ezech. Ecce ego ad te Ezech. 29. a
draco ꝛc. Igitur ſi ↄtingat ꝙ thobias. i. aliq̃s pauper appropinquet ad iſtũ fluuiũ. i. ad pſperitatis ſtatũ: vel ad alicuius diuitis domũ vel locũ: ſtatim cũ tales piſces. i. tyranni/ vſurarij ⁊ diuites ipm̃ velle ditari/ vel ſe velle iuxta ſe locari vel
edificari vidẽt: ſibi imediate detrahũt ⁊ inuidẽt H
et eũ deuorare/ et rapinis ⁊ exactionibus impugnare feſtinãt: ita ꝙ ipſos cõpellunt ad angelũ. i. ad dñm clamare: et cõtra eos auxiliũ implora
re. Dñe inquiſit/ inuadit me. Iob: Anie vulnera Iob. 24. d
toꝝ clamabũt. Periculoſum eſt igitur talib⁹ appropinq̃re: ⁊ eoꝝ habitationib⁹ ⁊ eoꝝ domib⁹ et poſſeſſionib⁹ vicinare: q2 fluuiũ mũdane pſperitatis ſolum ſibi volũt appropriare: et ideo ſolẽt omes vicinos ⁊ ſocios impugnare: nec patiunt aliquẽ quẽ impedire valẽt/ pedes ſuos lauare. i. recreationẽ aliquã obtinere. Videt enĩ dicere il
lud Ezech. Nobis data eſt terra in poſſeſſionẽ. Ezech. 11. c
Thobias igitur. i. paup: ab angelo. i. a deo ↄſulit/ ꝙ iſtũ piſcẽ. i. iſtum diuitẽ per cõſyderationẽ apprehendat: et ꝙ ipm̃ de fluuio mũdane pſperitatis p cõſyderationẽ extrahat: ⁊ ad ſiccum. i. ad mortis auſteritatẽ ⁊ ſterilitatẽ imaginãdo deducat. Hoc eſt dictu: ꝙ ſtatũ vite eius cito defecturum et ſtatũ mortis ſue cito ſucceſſurũ cogitet ⁊ attẽdat: et ſic ꝓ certo ipſum cogitare poterit palpitantẽ. i. dubiũ/ miſerũ ⁊ timentẽ. Unde de di-
uitibus dicit Sapiẽ. Q3 ipſi turbabunt timore Sap. 5. a
horribili/ dicẽtes intra ſe/ penitẽtiã agentes/ ⁊ p̃ anguſtia ſpũs gementes. Conſilium etiã eſt ꝙ paup qui videt gloriã iniquoꝝ/ ipſos ꝑ cõſyderationẽ exenteret: hoc eſt ꝙ q̃les ſunt interius ↄſyderet: vt ſc3 nõ gloriã ſuã exteriorẽ/ ſed iniq̃tatẽ interiorẽ cogitet atq3 ſpectet: q2 ſc3 tunc videt ꝙ illi q̃ ſunt terribiles quo ad mundũ/ ſunt abomi

B nabiles quo ad deū. Juxta illud Lu. Quod hoī
Lu.16.d bus altū eſt/abominatio eſt apud deū. Talē ꝯſy
derationē videt habere dauid in pſ. vbi de ꝓſpe
Pſ.72.b ritate maloꝝ ſic dicit: Ecce ipſi peccatores in ſeculo
obtinuerūt diuitias ꝛc. Et dixi: Ergo ſine cauſa
iuſtificaui cor meū ꝛc. Donec intrē ſanctuariū
Aliter dei: ꝛ intelligā in nouiſſimis eorū. ¶ Uel ſi vis
dic ꝙ thobias iſte eſt de⁹; quē ꝓ certo piſcis ima
nis.i.aliqs mal⁹ diues in pſona paupeꝝ ꝛ religi
oſoꝝ deuorat: ꝛ eū in mēbris ſuis fatigat ꝛ infe
ſtat. Sed ꝓ certo de⁹ talē de fluuio ꝓſpitatis ad
ſiccitatē mortis extrahit: et eū exenterat/ꝛ ꝓſter
nit: ꝛ ſup carbones inferni aſſat ꝛ cōburit: et de
vētre eius.i.de ſuis intrinſecis ꝛ abditis: medi
cinas paupeꝝ ſcʒ diuitias qͣs diu abſcōderat/ex
trahit: ꝛ de his cecos.i.inopes qſqꝫ illūinat: in
ꝗrū de auaroꝝ ſubſtātijs ipſos poſt mortē taliū
cōſolat ꝛ ditat: caneſqꝫ.i.tꝑales ſubſtātias: iſto
rūqꝫ officia ꝛ bñficia q̄ tenebat: ſibi ꝛ angelo re
ſeruat: inquantū in perſona pauperū ſe nutriri
Eſa.58.c predicat. Eſa. Refice laſſum: ꝛ ecce hoc meū re
frigeriū. Impios ꝛ tyrannos tollit de medio: vt
ſaltē poſt eoꝝ mortē de eorū diuitijs iuſtos alat:
et vt eoꝝ bona q̄ auare aggregauerat/ꝑ plurios
diſtribuat ꝛ diſtinguat: vt pʒ ad lrāʒ de clericis
tenentib⁹ plura bñficia: ꝛ auaris habentib⁹ plu
res diuitias: qꝛ ſcʒ poſt mortē eoꝝ plures ditant
ꝛ bñficiant. ꝛ thobias ꝛ angel⁹.i.paupes ꝛ iuſti
vel ipſe de⁹ in pſona pauperū multipliciter recre
Sap.10.d ant. Igit dicit Sap. 10. iuſti tulerūt ſpolia im
Pro.13.d pioꝝ. Et alibi dicit: 13. reſeruat iuſto ſubſtātia
Joan.10.c peccatoꝝ. Uñ dicit de malo diuite: Qui ꝯfrīgēs nu
dauit paupes: domū rapuit ꝛ non edificauit eā:
nec eſt ſatiat⁹ venter ei⁹. Educet egrediēs de va
gina ſua: vadēt ꝛ venient ſup eū horribiles: ꝛ de
uorabit eū ignis q̄ nō ſuccendet: ꝛ de eodē dicit
ibidē/ꝙ diuitias quas deuorauit/euomet ꝛc.

¶ Capitulū octauum textus: Poſtq̄
vero cenauerūt/introduxerunt iuue
nem ad eā. Moralitatum Ca. VI

Hic dicit/ꝙ cū ſara filia raguelis ſeptē
viros habuiſſet: ꝛ eos diabol⁹ occidiſ
ſet: thobias ipſaʒ ducere timuit: tñ ad
angeli ꝯſiliū ipſam duxit: nec eū diabol⁹ nocuit
ſeu leſit. Nā ad ꝯſiliū angeli iecur piſcis mortui
ſup carbones poſuit: ꝛ odore fumi ei⁹ demones
fugauit. Quē raphael accipiēs/in deſertū ſupio
ris egypti relegauit. Tādē vero in timore dei vxo
rē inſtruēs: et ad orōnē inuitās: cū ipſa trib⁹ die
bus orōni vacauit: et ſic intrās ad puellā/in dei
bñdictione ſine nocumēto eā ſuſcepit. Sicut em̄
angel⁹ ſibi dixerat: demoniū ſolū ſup illos pote
ſtatē habebat: q̄ ſicut equ⁹ ꝛ mul⁹ ſine timore dei
cū ſuis vxorib⁹ habitāt: ꝛ q̄ i actu ꝯiugali nihil
Moralitas ꝑter delectatiōʒ amāt. ¶ Iſta exēplarit ad lrāʒ
pñt allegari ꝯtra libidinoſos: q̄ ſcʒ ſicut bruta ſi
ne dei timore ſolā delectationē q̄rūt: qꝛ ꝓ certo
tales ꝑ ſpm̄ fornicationis pereūt: inq̄rū etiā cū
ꝓprijs vxorib⁹ fornicationē cōmittūt. Iuſti vero
cū dei timore ꝛ bona intētione ꝛ orōne debēt ꝯiu
giū celebrare; ꝛ ſic nō habēt demoniū.i. ſpm̄ lu

C xurie formidare: et potiſſime ſi piſcis mortui ie
cur.i. ſi chriſti morientis mortē ſup carbones fer
uētis charitatis ꝑ ꝯſyderationē voluerint adhi
bere. Dicat igit hō⁹ ꝯiunx vxori ſue illud quod
iſte dixit hic: Filij ſctōꝝ ſum⁹: ꝛ nō poſſum⁹ con
iūgi ſicut gētes q̄ ignorāt deū ¶ Uł dic ꝙ vxor
Aliter noſtra eſt beneficiū vel eccleſia nobis data: qꝛ ꝓ
certo qcūqꝫ iſti vxori hurtalit: et ſolūmō ꝓpter
lucrū ꝛ delectationē ꝛ vtilitatē tꝑalē ꝯiungit: ꝛ ei
deʒ ꝑ ꝓmotionē ꝯiugat: neceſſe eſt ꝙ a diabolo
ſpūaliter et tꝑaliter perimat. Ille vero qui taliter
vxorē accipit: nō vt pſit/ſed vt ꝓſit: nō vt libidi
ni ꝛ voluptatib⁹ vacet: ſed vt cū timore diuino ꝛ
orōni diuine laudi ſe applicet: a demōe non ledit
ſed ſan⁹ ꝛ incolumis ſpūaliter repit: et cū vxore
hmōi/ꝓle bonorū operū iocūdat: ꝛ diuitijs tꝑa
libus et ſpūalibus ꝓſperat. Pſ. Uxor tua ſicut Pſ.127.b
vitis abundās in laterib⁹ domus tue.

¶ Ex eodē capl'o octauo text⁹ b. Et fa
ctum eſt circa pullorū cantū acceſiri
iuſſit raguel. Moralitatū Ca. VII

Hic habet ꝙ raguel pr ſare: poſtq̄ tho
bias filiā ſuā i vxorē acceperat: ꝛ ad eā in
trauerat: timuit ne forte ſibi ſicut alijs
accidiſſet: hoc eſt/ne forte a demōe ſuffocat⁹ fu
iſſet: fecit de nocte in domo ſua foueā facere/vt
ipm̄ poſſet terre cōmēdare: ꝛ ſicut alios ſepelire
diſpoſuerat: ſed ipm̄ ſanū reperiēs/in laudes dei
ꝓperat ꝛ exultat: ꝛ duas vaccas ꝛ q̄tuor arietes
occidēs/nuptias ꝑparat et inſtaurat. Thobias D
igit angelū ad gabelū mittit: q̄ pecuniā recupat
ꝛ ipm̄ ad nuptias adducat. Tādē vero raguel me
dietatē bonoꝝ ſuoꝝ filie tradidit: ꝛ ſic cū magna
ſubſtātia thobias ꝯiugē ſecū duxit. Qui ꝑcedēs
felle piſcis oculos patris illūinauit: et cadēte al
bugine qͣſi mēbrana oui/viſum recupat: ꝛ vidēs
filiū ſuū/dñm bñdixit. ¶ Iſta expoſuūt q̄dā alle Allegoria
gorice. Dicūt em̄ ꝙ raguel eſt pp'ls gentilis: cu
ius filiā.i.ipſam gentilitatē ſeu gentiliū cōitateʒ
thobias.i.chriſt⁹ in vxorē duxit: inquantū ipam
ad fidē conuertēs/de ea eccleſiā ſuā fecit: ſed re
uera in principio ille raguel/ſcʒ gētilis pp'ls du
bitauit: et timuit ne forte ille eſſet verus marit⁹:
et ne forte mūdum decipiendo fuiſſet a demone
mortu⁹ vel oppreſſus: quapropter ipſuʒ ſepelire
diſpoſuit: inquantū in pſona tyrānoꝝ nomē chri
ſti et eius fidē opprimere ꝛ tollere feſtinauit: ſed
finaliter cantu galloꝝ.i.doctrina ꝑdicatorū in
ſtante: ipſum verū eccleſie maritū/virū ſcm̄ ꝛ le
gitimū repit et cognouit: et tūc nuptias vere et
firme fidei ſtatuit et induxit: in quib⁹ ꝓculdubio
vaccas et arietes.i.martyres et ꝯfeſſores de po
pulo ſuo ꝑparat ꝛ exponit. Cōſtat aūt ꝙ de pp'lo
gētili cōuerſo/multi in ꝑmitiua eccl'ia more vac
carū agrū dominicū coluerūt: et tandē ꝑ marty
riū obierūt. Multi arietes et plati ꝛ duces in ec
cleſia fuerūt/q̄ mortē ꝓ dño ſubierūt. Tūc in nu
ptijs thobie ꝛ ſare.i.chri ꝛ eccl'ie de ſeipſis ence
niū ꝑbuerūt. Uñ mat. Tauri mei et altilia mea Mat.22.a
occiſa ſunt: et oīa parata ſunt: venite ad nupti
as.i.ad fidē chriſti. Gabelus ꝑ angelū adducit

E qꝛ ſcꝫ ad fidē chꝛiſti chꝛiſti quotidie nouꝰ pplſ
per pdicatoꝛes angelicos aggregaſ. Sara em̄ .i.
gentilitas: cū magna ſubſtātia thobie tradiſ: qꝛ
etiā de gētibus cū diuitijs diuerſarū ſcientiarū
ad fidē veniens/ dn̄o deſponſaſ. Et finaliter tn̄
iſte thobias ſcꝫ chꝛiſtꝰ: patrē ſuū cecū .i. populū
iudaicū excecatū/ p fidē illuminat: inquantū in fi
ne tp̄is lumē ſue fidei ſeruat: qꝛ tūc exultādo cla
mabit ⁊ dicet: Ecce video thobiaꝫ filiū meū: qn̄
albugo infidelitatis de oculis eiꝰ ceciderit: ⁊ qn̄
ſe erraſſe fatebiſ ⁊ cognoſcet: ⁊ qn̄ ſe media eta/
Joan. 9.c te illuminatū aduertet/ dicēs illud Joā. Cum ce
cus eſſem/ mō video. Albugo em̄ pp̄rie cecitatē
ppl̄i iudaici ſignificat: qui ſe albū et iuſtū credit
⁊ eſtimat. Et iſta etiā cecitas ⁊ albugo q̄ſi mem/
brana oui eſſe diciſ: pꝛo eo ꝙ adhuc chꝛiſtū tan
q̄ de ouo naſciturū expectat: ſed tūc talis albu/
go de oculo ſue mētis cadet: qn̄ chꝛiſtū iā veniſ/
2. Coꝛ. 3.d. ſe cognoſcēs/ ſe erraſſe pcipiet. Unde ap̄ls: Ue
lamen eſt poſitū ſup coꝛ eoꝝ. Cū autē auerſi fue
rint/ auferet velamē. ¶ Hic poteſt ſubdere exē/
plariter: quō angelus elemoſynā/ oꝛationē ⁊ ieiu
niū cōmēdat: ⁊ quō ex hoc pmeruit thobias ꝙ a
Thobie. 12.c deo tentareſ/ ⁊ tentatus cōſolareſ. Uide ca. xij.
Nihil videſ in alijs capl̄is huiꝰ libꝛi figurale.

¶ Moꝛalitatū ſuper Thobiam finis.

Moꝛalitatum liber deci/
F musoctauus ſup iudith.

¶ Capitulū pꝛimū textus: Arphaxat
itaqꝫ rex medoꝝ ſubiugauerat mul
tas gentes. Moꝛalitatū Ca. I

Nabucho/
donoſoꝛ rex aſſyrioꝝ:
cū ꝯtra arphaxat regē
medoꝝ victoꝛiā obti/
nuiſſet: eleuatū eſt coꝛ
eius in ſupbiā: et oēm
terrā voluit ſuo impio
ſubiugare. Na nō ſuffecit ſibi regnū medoꝝ ac/
quiſiuiſſe: quinimo nuncios ſuos ad libanū/ ſici
liam/ ſyriā ⁊ damaſcū vſqꝫ in hieřlm miſit: vt tri
buta ſibi ſoluerēt: ⁊ vt eū in regē reciperēt per nū
cios imꝑauit. Et qꝛ omnes vno anio contradi/
xerunt ei: ⁊ remiſerūt nūcios vacuos: ⁊ ſine ho/
noꝛe abierūt: indignatꝰ ipſos ꝑ potentiā oppꝛi/
mere ⁊ ſubiugare voluit. Jō holofernē pꝛincipē
militie cū exercitu infinito cōtra regionē occidē
tis miſit: ⁊ omnes terrā ſibi ſubiugari mādauit.
Qui mādatis eius obtēperās/ multas ciuitates
⁊ terras cōfregit: multoſqꝫ ipſum volūtarie reci
piētes in dn̄m in deditionē recepit. Terras que
pꝛius mādata nabuchodonoſoꝛ contēpſerant/ ꝑ
violentiā et imperio ſubiugauit. ¶ Iſta poſſūt
Moꝛalitas applicari cōtra ambitioſos ⁊ pſumptuoſos. Il
le em̄ nabuchodonoſoꝛ: qui interpꝛetaſ ſedens
in anguſtia: pſumptuoſos ⁊ ambitioſos ſignifi/
cat: qui per ſollicitudinē ſemꝑ anguſtianſ/ vt ad
Eccl. 1.a ſtatū altioꝛē pmoueanſ. Eccl̄. Sedet i anguſtia
dn̄a gentiū .i. ambitio cōtra arphaxat .i. facit ali G
quod factū notabile: ꝓpter quod regnū medoꝝ
.i. aliquā dignitatē obtinet ⁊ acq̄rit: non ſufficit
ſibi ꝙ rex ſit aſſyrioꝝ: et ꝙ efficiaſ rex medoꝝ .i.
nō ſufficit ſibi dignitas quā ab antiquo habuit
vel quā de nouo acq̄ſiuit: quinimo ad altioꝛa aſ
cendit: et ad altas dignitates ⁊ officia ambire/ ⁊
ea vſurpare moliſ. Quod potiſſime fit/ qn̄ videt
aliquod beneficiū vel dignitatē vacare: quia ſcꝫ
tūc magis ſolet ad dignitatē aſpirare. Adonias 3. Re. 1.a
aūt filius agith eleuabaſ/ dicēs: Ego regnabo.
Quid igiſ fit? Pꝛo certo iſti tunc qn̄ vident ele
ctionē inſtare/ ſolent nūcios ꝓlocutoꝛes ⁊ pſeu
dꝛes ſuos mittere: ⁊ nūc ad vnū/ nūc ad aliū diſ/
currere: multa et magna ꝓmittere: vt ad regnan
dū ſup ipſos/ et ad pꝛelaturā vel officiū obtinen
dū ipſos valeāt inclinare: dicentes cū abſalone
illud quod diciſ: Quis me cōſtituat iudicem ſup 2. Re. 15.a
terrā/ vt ad me veniant oēs: vt iuſte iudicē? Sed
reuera iuſto dei iudicio fit: ꝙ oēs vno anio con/
tradicūt ei: et nuncios ꝓlocutoꝛes/ ⁊ ſuos ſecre
tos repudiāt ⁊ contēnunt: et ꝙ in die electionis
vbi ſe eligi foꝛſan exiſtimabat/ oēs electioni ip/
ſius ſe opponūt/ dicētes illud Luce: Nolumus Lu. 19.c
hūc regnare ſup nos. Quod vidēs ille/ ad holo
fernē pꝛincipē militie .i. ad pꝛincipū ⁊ laicoꝝ po
tentiā ſe cōuertit: totqꝫ ꝑ eos tribulationes exci/
tat cōtra iſtos/ ꝙ ciuitates ⁊ munitiones .i. tēpo H
rales poſſeſſiones iſtoꝝ impedit ⁊ ſubuertit: di/
cens illud Luce: Illos aūt qui noluerunt me re Lu. 19.d
gnare ſup ſe/ adducite huc ⁊ interficite. Et ſic ꝑ
violentiā ad cōſentiendū in eū ipſos cogit: Ita
ꝙ breuiter iſti cōpelluntſ dicere illud quod etiaꝫ
iſti dixerūt: Deſinat obſecro ira tua cōtra nos.
Sequiſ: Ueni nobiſcū pacificus dn̄s: ⁊ utere ſer
uitio noſtro ſicut placuerit tibi. ¶ Uł allega ꝙ Aliter
nabuchodonoſoꝛ .i. diabolꝰ: qui vidēs ſe ſupaſſe
arphaxat cū exercitu .i. cū maloꝝ multitudine:
nō ſufficit ſibi/ niſi in alios .i. ꝑ malos pncipes ⁊
eoꝝ officiales nō ſibi ſubiectos .i. in bonos ⁊ re
ligioſos manū mittat: qui pmo nūcios ſuos .i. tē
tationes leues ad eos mittēs/ repulſam patiſ: qꝛ
ſcꝫ ſtatim holes a pncipio obedire vel ſubdi dia
bolo dedignanſ. Ideo ſepe fit ꝙ pncipē militie
ſue holofernē: qui interptaſ infirmans vitulū ſa
ginatū .i. pctm̄ luxurie: quod inter alia vitia ob/
tinet pncipatū: ⁊ quod impinguatos/ delicioſos
vitulos/ iuuenes et laſciuos infirmat: cōtra ipſos
dirigit: quo mediāte multos ſupat: paucos ḣo
qui in auxilio ſancte mulieris vidue .i. beate vir
ginis ipſum vincāt/ inueniſ. Ubi em̄ aliq̄ nūcij .i.
alia vitia deficiunt: holofernes .i. luxuria pꝛinci/
patur. Uñ diciſ/ ꝙ cecidit timoꝛ holofernis ſup
oēs habitantes terrā.

¶ Capl̄m tertiū textus: Tūc miſerūt
legatos ſuoſ vniuerſarū vꝛbiū Mo
ralitatū Ca. II

Hic diciſ ꝙ cum holofernes omnē ter/
ram ſuo dominio ſubiugaſſet: et quoſ/
dam virtute armoꝝ/ quoſdā volunta/
rie cum hymnis ⁊ canticis obuiantes eiſdem: in

B [illegible]pitionē ſuā ſumpſiſſet: de vniuerſis vrbibus vi-
ros fortes ſibi in auxiliatores accepit:cū quorū
Moralitas adiutorio leuius ceteros ſupauit. ¶ Sic vero di
abolus: qui quoſdā virtute armoꝝ.i. violētia ten
tationū ſuperat: quoſdā vero volūtarie ꝛ quaſi ex
Job.34.c. induſtria peccantes: de quib9 dicit: Quaſi ex in-
duſtria receſſerūt a deo: ſibi ſubiugauit de om-
nibus vrbibus/ ꝛ de oībus ſtatibus quoſdā for-
tes auxiliatores.i. quoſdā hereſiarchas vel ali-
orum peccatoꝝ patronos ſibi aggregauit: qui-
bus mediātibus de alijs facili9 victoriʒat. Iſti
eñ qui alios ad peccatuʒ incitant/ diaboli ſunt
auxiliatores: quoꝝ opere vincit facilius peccato
Eodē ca.d res. ¶ Hic habes ꝙ nabuchodonoſor ꝑcepe-
rat holoferni principi militie ſue: ꝙ oēs deos
terre deſtrueret ꝛ demoliret: vt ipſe ſolus deus
ab his nationib9 que ꝑ holofernē poſſent ſub-
ijci diceret. Sic igit factum eſt/ ꝙ iudith ſancta
mulier caput holofernis amputauit: ꝛ ſic nabu
chodonoſor potentiam ꝛ ſuperbiam eneruauit.
Moralitas ¶ Iſtud applica ꝯtra ꝑſumptuoſos ꝛ inuidos
qui ſolū volunt dij/ dici excellentes ꝛ inclyti repu
tari: quapropter totis viribus laborāt/ ꝙ alij.i.
magni potentes famoſi eradicent: vt ſolum ipſi
apparere inter holes videant. Sicut de ſaturno
legitur: ꝙ ericthonium filiū ſuuʒ occidit: et hoc
quia vidit eū ſapientē: et timebat fame ſue poſſe
detrahi propter eum: cum ſolus deus ab oībus
vellet credi. ¶ Iſta poſſunt applicari cōtra im
periū romanoꝝ: qui mediante militia ſua deos
terre.i. reges mundi ſubuertebāt: ꝛ nomen eorū
B de medio ſubmouebant: regnaqꝫ ipſoꝝ ꝛ prouin
cias redimebāt: et ſic cū effuſione ſanguinis to
tum mundū ſuo imperio ſubiugabant: ſoliqꝫ dij
terre/ imperatores ꝛ domini dici ī toto orbe vo
lebant: ꝛ quod abominabilius videbat/ leges ꝛ
ſtatuta ſcribebant: in quib9 nō debere dici aut
eſſe in orbe regem preter ceſarē dicebāt. Hiere:
Hiere.31.a. Ero de9 vniuerſis cognationib9 iſrael ꝛc. Quod
vtiqꝫ valde abſurdū extitit: vt reges in diuerſis
mundi ꝓuincijs ex conſenſu populoꝝ legitime
factos vel a deo inſtitutos/ ſola autoritate ꝛ vi-
olentia ſubmouerent: ipſoſqꝫ regnis ꝛ dignitati
bus ſpoliarent: ſibiqꝫ totū applicarēt: et ſe ſolos
reges in orbe vocari iuberent: totūqꝫ mundum
a principio liberum tributis ꝛ ſeruitutibus ſub
Judith.5.d. iugarent/ dicētes illud quod ſequitur infra: Sci
at vniuerſa terra ꝙ Nabuchodonoſor eſt deus
terre: ꝛ preter ipſum alius nō eſt. Non eſt mirū
igitur ſi illud tam violentū ſtare nō potuit: et ſi
ſancta mulier iudith.i. ſancta prouidentia occul
ta vel eccleſia/ iſtius crudelis principis caput et
potentiā amputauit. Dignum eñ fuit/ ꝙ qui ſo-
lum dij terre dici volebant: propriū caput.i. pro-
priam imperatoriā dignitatē amitterēt qua gau
debant. Sicut ꝛ nūc patet: quia imperiū ad trāſ
lationem aliam eſt tranſlatū: et nullus alius ha
bet imperij poteſtatem/ vel principatū. Dignuʒ
eñ eſt: ꝙ qui vſurpat aliena/ iuſto dei iudicio ꝑ-
dat ſua. Ideo iſti ciuitati poteſt hodie dici illud
Eſa.47.b quod antiquitus dictū eſt babyloni: Audi dere-
licta/ habitans in confidentia: que dicis in corde
tuo: ego ſum: et preter me nō eſt amplius. Non
ſedebo vidua: et ſterilitatē ignorabo. Et ſequit:
Eodē ca. c Ueniēt tibi ſterilitas ꝛ viduitas. ¶ Hic habes
ꝙ cū omnes generaliter ſe holoferni redderent:
et ſe potentie eius ſubijcerent: et ſe ꝛ vxores ꝛ fi-
lios/ ciuitates ꝛ bona ſua ei9 dominio ſubiuga-
rent: ſibiqꝫ ꝛ exercitui ſuo cū lampadibus/ tubis
ꝛ tympanis occurrerēt. Dicit tamen ꝙ iſta faci-
entes/ non poterant ferocitatē ſui pectoris miti
gare. Quapropter cito ignominioſe dicitur pe-
Moralitas ryſſe. ¶ Quod ſcʒ cōtra tyrannos crudeles po-
teſt allegari: quoꝝ tanta eſt ſuperbia: ꝙ ſubdito-
rum obſequijs/ beneficijs/ blādicijs deliniri nō
poſſint: ſed ex hoc ad deterius prouocant: ꝛ ſe-
pe ad crudelitatis opera forti9 inardeſcūt: qua-
propter ſepe fit/ ꝙ iſti in ſua potentia gloriātes/
et deſolationibus hominū non parcentes/ iuſto
Aliter dei iudicio ſuccūbant. ¶ Uel dic ꝙ iſte eſt diabo
lus: qꝛ pro certo qui recipiunt ipſum: ꝛ ei cōſen-
tientes cōplaudent ſatui ſunt/ ſi eius ferocitatē
mitigare credūt: quia reuera propter hoc ipſis
non parcet: ſed ꝯtra ipſos in inferno fortius in
Prouer.5.d ardeſcat. Unde in Prouer. Zelus ꝛ furor nō par
cet in die vindicte.

¶ Capl'm quartū tertius: Tūc audiē-
tes hec filij iſrael qui habitabāt terrā
iuda. Moralitatū Ca. III

Audientes filij iſrael potentiā holofer-
nis: timuerūt valde/ ne forte hieruſaleʒ
caperet: templū deſtrueret: ſancta pol
D lueret: ciuitates eoꝝ frāgeret: vxores ꝛ filios ca-
ptiuaret: et ideo oēs ſe ſaccis operuerūt: ieiu-
nijs ꝛ orationib9 ſe humiliauerūt: et ſacerdotes
etiā operti cilicio et cinere/ ſacrificia obtulerūt:
ꝛ fortiter ad dominū clamauerunt: et occupauē
runt omnes vertices montiū/ et muris circūde-
derunt vicos ſuos: et preparauerūt frumentum
cōtra obſidionem pugne. Sacerdos vero ſum-
mus Heliachim noīe/ ꝑ ciuitates circūibat ad
orandū ꝛ recurrendū ad dominū: et oēs vniuer-
ſaliter cōmonebat: precepit etiā anguſtas vias
inter montes ꝑ quos iter poterat eſſe in hieruſa
lē cuſtodiri/ ne pateret tranſitus holoferni. Sic
igit finaliter factū eſt ꝙ holofernes diuino mu-
nere fuit victus: ꝛ hieruſalē de ſua crudeli poten
Moralitas tia liberata. ¶ Sic vero chariſſimi moralit loqn
do videm9: ꝙ nos filij iſrael.i. chriſtiani q̄ deū ꝑ
fidē cognoſcim9: videm9 ꝛ audim9 ꝙ holofernes
diabol9 cū exercitu vitioꝝ ꝛ tentationū/ infirmi
tatē hoīm nō ceſſat ſubiugare: et ſua potētia ola
Job.41.d ꝯcutit ꝛ ꝯturbat: qꝛ ſicut dicit Iob: Nō eſt pote
ſtas ſup terrā que cōparet ei: ꝙqꝫ ꝯtra nos pre-
parat. Idō valde debem9 a facie ei9 timere: et illi9
malicias ꝑcauere: ꝛ hoc ne forte hieruſalē.i. alaʒ
ꝑ peccatū capiat: ꝛ tēplū deuotionis deſtruat: ſctā
noſtra.i. ſanctā viā polluat: ciuitates/ hoc eſt ci-
uium vnitates/ ac per hoc concordiā noſtrā dirū
pat: ꝛ vxorē ꝛ filios.i. charitatē ꝛ bōa opa nobis
tollat: ꝛ ideo ad obuiandū malicijs ei9 quilibet
debet occurrere: verticē montiū.i. celſitudinē cō

E templationis occupare:ieiunijs ſe affligere:ſan
ctum cilicium.i.aſperitatē penitētie induere/ꝛ ci
ner/emoꝛtis ſcʒ memoꝛia ſe aſpergere:deo ꝑ bo
na opera ſacrificare:ad deū per oꝛationē clama
re:et frumentū.i.eucbariſtie ſacramentū contra
obſidionē.i.contra tētamenta diaboli prepara
re. Sacerdos enī noſter.i.ſacer dux bon⁹ ꝛ diſ
cretus:debet per circūſpectionem diſcurrere:et
omnes potētias anime viſitare: ꝛ ꝙ anguſta lo
ca ſenſuum coꝛpoꝛaliū: per que tamē iter poteſt
eſſe ad bieruſalē.i. ad animā capiendā:diſcrete
cuſtodiāt/debent ſe ſollicite premunire: vt ſic bo
lofernes.i.diabolus:ꝗ bene dicit bolofernes.i.
infirmans vitulū ſaginatum:pro eo ꝙ leues/car
nales/pingues ꝛ opulentos inficiat/poſſint ma
chinationib⁹ obuiare. Qui enī taliter contra ip
ſum ſe preparauerit:nunꝙ ſpiritualiter ab eo vi
Eccl.2.a. ctus erit. Bene igit dicit: Fili accedens ad ſer
uitutē dei/ſta in iuſticia ꝛ timoꝛe:et para animā
Aliter tuam ad tēptationē. ¶ Uel ſi vis/dic ꝙ bieruſa
lem eſt eccleſia:de qua viri iſrael.i. viri eccleſia
ſtici: valde debēt timere/ ꝙ ab boloferne diabo
lo ꝑ vitia deſtruatur:ꝛ ideo eliachim ſacerdos.i.
quilibet bonus prelatus debet diſcurrere:ꝛ fide
les ad oꝛandū ꝛ reſiſtendū periculo:ꝛ artos paſ
ſus ꝛ tranſitus per quos babēt ingredi boſtes.i.
ad vota religionis/mādata legis/articulos fidei
ſacramēta eccleſie:que quidē ſunt ꝑncipales in
greſſus eccleſie: cuſtodiēdū/ꝛ principaliter occu
pandum monere: necnō vt ad muros regularis
F diſcipline reedificāde intēdere velint/ꝛ oꝛationi
vacare:mōtes contēplationis occupare: frumē
ta meritoꝝ ꝛ virtutū preparare: ipſos debet do
1.Re.7.a. cere/dicēs illud: Preparate coꝛda vr̄a dn̄o ꝛc̄.

¶ Capitulū quintū textus: Nūciatū ꝙ eſt bolofernii principi militie aſſyri oꝛum. Moꝛalitatū Ca. IIII

Achioꝛ princeps filioꝝ amon/ bolofer
ni petēti de filijs iſrael ꝗ ſe preparabāt
contra eū defendere:quidnā eſſet/ince
pit interrogare. Qui dei iſrael mirabilia cepit ꝑ
dicare:ꝛ legem populi iſrael cōmendare:ꝛ inter
alia dicere: ꝙ ſi de⁹ eoꝝ ipſos iuuare decreuerit:
nunꝙ bolofernes vel quicūꝙ al⁹ poſſit preua
lere. Indignat⁹ bolofernes:ipſum ad filios iſra
el duci fecit:ꝛ cū ipſis extūc eſſe voluit:et boc cū
capti eſſent filij iſrael quoꝝ deū cōmendauerat:
ipſe cū eis gladio aſſyrioꝝ verberaret:et ſic nul
lum aliū deū eſſe dn̄m terre ꝙ nabuchodonoſoꝛ
experiret. Ducit igit acbioꝛ in betbuliā: ſed oc
currētibus baliſterijs de iſrael/ipſum ducere ad
ciuitatē nō potuerūt: quapꝛopter ipſuʒ ad arbo
rē ligantes ꝛ recedentes/ab exercitu dimiſerūt:
quē tandē filij iſrael ſoluētes/et in ciuitatē ſuam
ducētes: oīa que cōtigerāt/audierūt: ꝛ poſt flet⁹
et oꝛōnes ciuitate ſaluata ipſum circūdederūt:
ꝛ in ſuū conſoꝛtiū receperūt: ſicut ſcriptū eſt ꝛc̄.
Moꝛalitas ¶ Iſta poſſunt applicari ad quēlibet ſanctū ꝑ
chriſti nole crucifixū: ſicut ad Andreā et petrū.
Acbioꝛ enī interpretat frater meus montanus:
ſignificans illos ſcʒ qui fratres ꝑ charitatē fue
runt:et montani ꝑ mentis ſublimitatē/et contē G
plationem/vel per vite eminentiā dici poterant.
Conſtat enī ꝙ iſti coꝛā boloferne principe.i. co
rā nerone vel contra alios tyrānos potentiā dei
iſrael/ſcʒ chriſti ꝑdicabāt/et fidē ipſius cōmēda
bant:factū eſt ꝙ ꝑ eū in betbuliā/ ꝗ interpretat
dom⁹ parturiēs dn̄m.i.paradiſuʒ:ꝗ nobis dn̄m
parturiuit ꝛ miſit: moꝛte intercedēte ſunt miſſi:
boc eſt ꝑ iſtos ad arboꝛē.ſ.ad crucē fuerūt ligati
in cruceꝙ moꝛte dānati: ꝛ a cruce ꝑ filios iſrael
.i.ꝑ angelos quātū ad alam ſunt ſoluti:in betbu
liā.i.in paradiſum deducti:et a carne ſua.i.a coꝛ
poꝛe circūciſi ꝑ moꝛtē in ipſoꝝ iſraelitarū .i.in
ipſoꝝ angeloꝝ cōſoꝛtiū ſunt aſſumpti. Ipſe vo
bolofernes.i. tyrāni finaliter moꝛte turpiſſima
ſunt ꝯſumpti. Luce: Aſcēdit in arboꝛē ſycomoꝝ Luce.19.a.
vt videret ieſum.

¶ Capitulū ſeptimū textus: Bolofernes aūt altera die precepit exercitib⁹ ſuis. Moꝛalitatum Ca. V

Bolofernes volens cape ciuitatē betbu
lie ꝛ alias ciuitates:et filios iſrael ſub
iugare:ꝑmo ſtuduit fonteſ ꝛ aquas eis
auferre:et ideo conductū ꝑ quē aqua fluebat in
ciuitatē/ꝯfregit:fonteſꝙ ꝗ circa ciuitatē erāt/cu
ſtodiri fecit:ꝛ ſic ppl'm ciuitatis boꝛrēdo ſitis ar
doꝛe cōfecit. Un̄ etiā ſicut infra dicit: ſanguinē Judith.11.c.
pecoꝝ ſuoꝝ bibere ꝑponebant:ꝛ ad oleū ꝛ fru
mēta ꝗ dn̄o deo ſuo ꝯſecrata fuerāt/cōtra fas et
iuſticiā man⁹ ſuas volebāt extendere: ꝗ tn̄ ꝯtin H
gere nō debebant. ¶ Sic vere dico/ ꝙ bolofer Moꝛalitas
nes diabol⁹/qui cōtinue ciuitatē eccl'ie vel ale ꝑ
tentatiōes obſidet:ꝛ ſumme ſtudet aquā grate
ꝛ deuotionis ſubtraber e:ꝛ fontē lachrymarū et
cōpunctionis/necnō fontē miſericoꝛdie ꝛ cōpaſ
ſionis ſiccare. Quo facto/ſtatī ſitis ꝛ ardoꝛ ma
loꝝ deſyderioꝝ/ſcʒ auaricie ꝛ carnal ꝯcupiſcen
tie in illa ciuitate ꝯſurgit:ꝗ babitatores ei⁹ affi
cit ꝛ affligit: intantū ꝙ iā oēs ad ſitim auaritie tē
perandā/ſanguinē pecoꝝ.i.tpalē ſubſtantiā ſim
plicū vel ſubditoꝝ ſuoꝝ bibūt:rapinis ꝛ exactio
nibus illū ſugūt: quod potiſſime ptʒ de illis ꝗ in
mūdo babēt iuridicā poteſtatē: qui ſcʒ ſanguinē
alienū.i.vitā ꝛ ſubſtantiā tpalē bibere delectan
tur. Un̄ in li. Num. Nō accubabit leo donec ra Num.23.d.
puerit predā: ꝛ occiſoꝝ ſanguinē bibat. Iſti etiā
nō ſufficit ſanguinē pecoꝝ.i.ſubditoꝝ ſuoꝝ bi
bere: quinimo ad oleū ꝛ frumentū dn̄o ꝯſecratū
.i.ad bona eccleſiaſtica dn̄o cōſecrata atꝙ dedi
cata: manū mittere/et ipſa fraudulenter vel vio
lēter ab ipſis eccleſiaſticis ſubtrabere vel aufer
re ſtudēt: ſicut ad litterā patet de malis principi
bus/et malis iudicib⁹/et malis ꝑlatis et officia
lib⁹: de malis ballinis et lictoꝛib⁹ ptʒ:ꝗ oēs ſan
guinē ſubditoꝝ bibūt:et qn̄ poſſunt bona deo et
eius ſeruitoꝛib⁹ dedicata/que ipſis nō licet tāge
re/deuoꝛāt et cōſumūt. Unde ſequit infra: Qui Judith.11.c.
boc faciunt/ certū eſt ꝙ in perditionē dabunt.

¶ Capl'm nonū textus: Quib⁹ abſcedentibus/ iuditb ingreſſa eſt oꝛatoꝛium ſuum. Moꝛalitatū Ca: VI

B Voleris iudith placere pncipi holoferni/primo orōni ſe dedit: cilicio ſe induit: ⁊ cinerē ſup caput ſuū poſuit: ⁊ oratoriu intrauit. Tandem vero de loco ſurgēs in quo coram dño pſtrata iacuerat: veſtimenta viduitatis exuit: corpus ſuū lauit: myrrha optima ſe iniunxit: crines capitis ſui diſcriminauit: ⁊ iocūditatis veſtimētis ſe veſtiuit: myrrham capiti ſuo impoſuit: ſandalia pedib⁹ ſuis accīrit: aſſumpſitq; dextralia/inaures/anulos ⁊ lilia: et ornamētis omnib⁹ ſe parauit. Iſta igit̄ ſic ornata/a pncipe ↄcupiſcit̄: ⁊ in tabernaculo eius introducit̄: ⁊ a cūctis ſeruis ipſi⁹ honorat̄.

Moralitas ¶ Si vis dic de iudith in bono/q̄ interptat̄ glorificās: ꝙ ſignificat aīam chriſtianā: q̄ deū glorificare tenet̄. Igit̄ ſi illa vult placere pncipi noſtro chriſto: debet intrare oratoriū ſecrete meditationis: accipe ciliciū. i. aſpitatē penitētie ⁊ macerationis emittere ad deū vocē ⁊ gemitū orōnis: tandē debet de terra. i. de terrenis ꝑ affectionē celeſtium ſurgere: veſtimēta viduitatis. i. ↄuerſationē pctī ſeu veterē hoīem exuere/ꝑ lachrymoſam cōpunctionē ſe lauare: ⁊ crines capitis. i. affect⁹ ⁊ cogitatus cordis ꝑ ↄfeſſionē pectinare ⁊ expādere ⁊ diſcriminare: miro odore deuotiōis ſe vngere: veſtib⁹ iocunditatis. i. ↄuerſatiōe honeſta ſe induere: myrrham alte ⁊ eleuate ↄtemplatiōis capiti ſiue cordi ſuo debet imponere: ſandalia diuini timoris pedibus affectionū ſuaꝝ componere: ⁊ dextralia bonoꝝ opeꝝ ſuis brachijs applicare.

D Debet etiā accipe inaures q̄ aures ornant: virtutē patiētie/qua. ſ. patiēter audiat: annlos q̄ faciliter voluunt̄. i. ꝟtutē obediētie: lilia q̄ colorem candidū ſortiunt̄. i. candorē caſtitatis ⁊ cōtinentie. His igit̄ ſi anima ſic ornata fuerit: proculdubio pncipi militie noſtre chriſto mirabiliter cōplacebit: ⁊ vſq; ad tabernaculū eius. ſ. ad paradiſuz veniet: ⁊ in eterne q̄etis cubiculū ſub

Ps.44.c intrabit. Ps. Audi filia et vide et inclina aurez tuā ⁊c. Dicit̄ etiā chriſto de aīa beata: Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato/circūdata varietate. Ipſi ꝟo anime ſubdit̄ illud immediate poſitum.

Aliter ¶ Uel ſi vis dic/ꝙ Holofernes quē iudith volēs occidere/taliter (vt pmiſſum ē) ſe ornauit/eſt diabolus: quē p certo iudith. i. ſancta anima vel ſancta eccl̄ia ſpūalr̄ vincit ⁊ ſuperat/q̄ſi p̄dictis ornamētis et ꝟtutibus ſe ornat.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ iudith eſt btā ꝟgo: q̄ p certo principem militie ſupboꝝ ſeu reproboꝝ. ſ. diabolū: q̄ ppl̄m iſraeliticū. i. ppl̄m fideliū tētationib⁹ oppugnat: aquā deuotiōis ipſius ſubtrahit: ⁊ ciuitatē eccl̄ie cape ⁊ deſtruere tentat: deſtruxit ⁊ ſuperauit: et potētiā eius eneruauit: et dei populū de ipſius manibus liberauit: ipſi etiā nūc quotidie ſuperat: et deuotos ſuos ab ipſo liberat et de

Iudith.14.b fendit. Uñ pprie dicit̄: Una mulier hebrea fecit ↄfuſionem in domo Nabuchodonoſor.

¶ Capitulū decimū Tertius: Factuz eſt autē cū ceſſaſſet clamare ad dñm Moralitatū. Capl̄m VII.

C Cum holofernes princeps militie regis aſſyrioꝝ eſſet in obſidione bethulie: factū eſt ꝙ q̄dam mulier iudith nomie varijs apparata ornatibus ſe ſuo ↄſpectui p̄ſentauit. Qui ſtatim ſpecie ⁊ pulchritudine eius raptus/in ↄcupiſcētiā carnis exarſit: ⁊ ipſius ↄcubitum exq̄ſiuit. Ille igit̄ multo vino inebriatus et ſopit⁹/cubiculū intrat: ſed mulier illa videns ipſm ebrium et ſopitū/euaginato ipſius holofernis gladio/caput eius amputauit: et ipſm ancille ſue tradidit: ⁊ euoluto corpe conopeū eius abſtulit et receſſit. Mane aūt facto/cū cubiculari⁹ ipſius ipſm in ſolo mortuū repeniſſet/et caput a corpe videret abeſſe: icepit dicere ⁊ clamare: Ecce holofernes inq̄t iacet in terra: et caput ei⁹ nō eſt in eo. Quo audito/ exercit⁹ dilabit̄: ⁊ p̄ijcientes arma/relictis copijs fugere cōpelluntur. Hoſtes ꝟo ſui a ciuitate exeuntes/et ipſos viriliter pſequētes: tentoria et ſupellectilia oīa depdant̄: et de diuitijs fugitiui holofernis exercitus vniuerſalr̄ locupletant̄: ⁊ cū feſtis et ↄuiuijs iocundantur.

¶ Holofernes iſte pōt ſignificare mundi ⁊ Moralitas eccleſie pncipes et rectores in gloria exercit⁹ et ſubditoꝝ multitudine gloriantes: iſta aūt iudith pōt malā et ornatā mulierē vel etiā peccatū luxurie deſignare. Quia pculdubio iſta ē veritas/ꝙ principes noſtre militie chriſtiane tam ſeculares q̄ eccl̄iaſtici/multo vino et potu delicijſq; et vitijs hodie inebriati: ꝑ ſomnolentiā/negligentiā/malarūq; mulieꝝ pulchritudinē decepti et allecti/carnis ↄcubitus apphendūt: ita ꝙ

D habere ſecū in ſuis cubiculis hmōi mulieres delectant̄. Ideo iſte ſunt q̄ caput. i. capitale ſuum ⁊ tempalem eius ſubſtantiā tollūt: et ipſos pſtratos et pauperes in ſuo ſanguine. i. in luxuria voluptatis diffamatos deſerūt et recedūt: caput ſuum. i. capitale et diuitias ſecū tollūt. Nō curāt enī mulieres de luxurioſo/poſtq̄ caput ſuum habere pſit: q: ſtatim poſtq̄ diuitias ſuas exhauſerūt/de ipſis ampli⁹ non curātes recedūt. Unde illud Iudic. Raſis crinib⁹ Sanſonis/cepit da- Iudic.16.c lila eum abijcere. Sic igit̄ ſit ꝙ principe vel p̄lato carnalr̄ ꝑ luxuriā mortuo vel oppſſo: exercit⁹ eius. i. ſubditoꝝ populus ꝑ diuerſa vitia dilabitur: et ppter defectū correctiōis ꝟtutū et morū vnitas diſſipat̄. Facile eſt enī ꝙ ſubditi deuient et coram hoſtibus ſuis. i. demonibus et tētatoribus ſuccūbant/vnitatē et charitatē amittāt: q̄ſi principē/p̄latū vel ſuperiorē a mulierib⁹ captū/ et ꝑ luxuriā infamē et ſpūalr̄ eſſe mortuū vidēt. Unde dicit̄: Percute paſtorē: et diſꝑgent̄ oues Zach.13.c gregis.

¶ Uel ſi vis dic ꝙ iſta deceptrix mulier malos principum ↄſiliarios et adulatores Aliter deſignat: qui cum ſpecie amicitie ipſis magnatibus adulant̄: et tanta ſciūt dicere et facere/ꝙ vſq; ad cubiculū. i. vſq; ad ſecreta cōſilia admittant̄. Ubi cū ſe introductos viderint/et eos in amore ſuo bñ raptos cognouerint: eos ebrios ⁊ dormiētes. i. ignaros et negligentes inuenerint ſtatim ad auferēdum eis caput. i. debitā intentionem et conſcientiam conuertuntur: inquātum

E ſcȝ ipſorum malo conſilio mediāte/ τ eorum adu
lacione falſa ſuffragante: vie τ conſilia reperiun
tur quibus iſti principes τ domini ad exactiões
τ rapinas contra deum τ iuſticiam concitantur
in q̄tum capite ꝯſcientie ꝑdito/in ſanguine cru-
delitatis voluptanť: τ in terra terrenoꝝ amore ia
cent totaliter τ verſanť: τ inde fit ꝙ exercit⁹ ſub
ditorum dilabitur τ grauatur. Unde de talib⁹
malis ꝯſiliarijs τ adulatoribus poteſt dici illud
2.Regū.4.b. quod de Jſboſeth dicitur: Qꝫ duo latrões ingreſ
ſi inuenerunt regem dormientem ſuper lectum
in conclaui: τ eum interficientes/ſublato capite
abierunt. Duo enim latrones/ſunt duo genera
ꝑſonarum. ſ. mali conſiliarij ſeu detractores et
adulatores: qui pro eo latrones dicuntur: quia
principibus caput τ conſcientiam/alijs vero fa
Aliter mam τ temporalē ſubſtantiam furanť. ¶ Uel
dic ꝙ iſta mulier ſignificat falſos amicos: q̄ om̄i
no ſtudent diuitū amicitias τ familiaritates cō-
trahere: ad hoc vt poſſint capita. i. capitale τ di
uitias eorum ſubtrahere: τ lucrum temporale in
de recipere et acquirere. Quod cum fecerint/et
ipſos pauperes mortuos et depreſſos viderint: ſta
tim ſolent eos dimittere/et de ipſis amplius nō
curare. Sufficit enim eis/ꝙ poſſunt caput taliū
Eccl.13.a ſecum ferre. Unde illud Eccl. Si nihil habueris
derelinquet te: ſi habueris aliquid tecum/con-
Aliter uiuet. ¶ Uel dic ꝙ iſta mulier ſignificat auari-
ciam/ſimoniam ſeu carnalem affectionem: que
F reuera multis modernis principibus taliter ho
C die intimanť: τ multos taliter infatuāt/ꝙ caput
recte intentiōis τ debite conſcientie ipſis ſub-
trahunt vel furanť. Quod patet de multis/qui
tm̄ in proprio ſanguine voluptati/id eſt in ꝓprio
amore conſanguineorū ſuorum implicati ſunt
ꝙ iam in terra. i. in terrenorum amore iacere/et
de celeſtibus nihil curare penitus comprobanť
Et hoc eſt quod hic dicitur: Ecce Holofernes ia-
cet in terra: τ caput eius non eſt in eo. Jdeo reꝑ
hendunť tales in libro Joſue: cui in ꝑſona prela
Joſue.7.b ti dicitur: Surge: cur iaces pronus in terra?
Allegoria ¶ Moralizationem allegoricam τ etiam myſti
cam quam ponunt doctores τ gloſſe: ſcȝ ꝙ ꝑ iu-
dith intelligatur eccleſia: per nabuchodonoſor
diabolus: ꝑ holofernem antichriſtus intelliga
tur: omitto cauſa breuitatis. Diabolus em̄ prin
cipem exercitus reproborum/ſalȝ antichriſtum
mittet: cui ſe mundus partim ſponte/partim co
acte ſubijciet: que tamen ſancta mulier eccleſia
in fide ꝑſeuerando finaliter vincet. Uñ dicitur:
Joan.5 Hec eſt enim victoria que vincit mundum/fi-
des noſtra.

¶ Moralitatum libri Judith finis.

Moralitatū liber Deci mus nonus ſuper libro Heſter.

¶ Capitulū primū Textus: In dieb⁹ Aſueri, qui regnauit ab india vſqȝ ethiopiam. Moralitatum Ca. I.

Aſuerus aſ
ſyriorum rex/ qui regna
bat ab india vſqȝ in ethi
opiā ſuꝑ centū τ viginti
ſeptē ꝓuincias: anno ter
tio regni ſui fecit grāde
ꝯuiuiū ꝓncipibus τ pue
ris ſuis fortiſſimis per-
ſarum τ medoꝝ inclytis ꝓfectis ꝓuinciaꝝ longo
tp̄e: τ hoc in illa domo mirabili: de q̄ legiť in hi
ſtoria Alexādri: ꝙ colūne erāt argētee: tectū ſicut
firmamētū gēmis lucētib⁹/inſtar ſtellaꝝ τ ſigno
rū diſtinctū: ſeptē aūt dieb⁹ fiebat ꝓparatio: po-
ſtea aūt ꝓparatū eſt ꝯuiuiū in veſtibulo horti ne
moris/quod regio cultu τ manu erat ꝯſitū: erāt
aūt ex vtraqȝ ꝑte tētoria mira ꝯtexta varietate:
τ in pauimēto lecti aurei (vt dicit Comeſtor) vine
am habebat mirabilē: hort⁹ ei⁹. i. vites erāt ar-
gētee: palmites aurei: botri diuerſaꝝ gēmaꝝ va-
rietate diſtincti: ꝓpl'm aūt vniuerſum q̄ inuētus
eſt in ſuſis/ad ꝯuiuiū inuitauit. ¶ Aſuerus iſte Moralitas
q̄ īterꝑtať beatitudo/atriū vel oſtiū: ſignificat chri
ſtū: q̄ eſt rex magn⁹ ſuꝑ oēs deos: et q̄ eſt beati-
do ad glorificādū: atriū ad recipiēdū: oſtium ad
nos in paradiſum introducēdum. Uñ: Ecce ego Joan.10.b
ſum oſtium. Jlle igiť tertio anno regni ſui. i. ter
tio tp̄e mūdi. ſ. in tp̄e gratie: cunctis ſuis fidelib⁹ i
horto regio eccl'ie ſctē matris mirabile ꝯuiuiū
ꝓparauit: in quo. ſ. corp⁹ ꝓpriū comedēdū dedit: τ H
in quo ſanguinē ſuū loco vini effudit. Uñ Luce Lu.14.c
Homo q̄daȝ fecit cenā magnā/τ ꝯuocauit multos
Conuiuiū aūt diciť a con τ viuo viuis: q: ibi ſi-
mul viuť: τ ſic ꝓprie fidem eccl'ie deſignať: vbi et
in qua diuerſe natiōes τ ꝓpli viuere cōprobanť
Et qr nobilitatē ꝯuiuij facit hoſpitis ſeu domi
cōditio/loci diſpoſitio/ciboꝝ appoſitio/ꝯuiua-
rū ordinatio: igiť ſi de rege q̄riť: dico ꝙ ille aſue
rus eſt chriſtus τc. Sed ſuꝑ ſi q̄riť de loco: di-
co ꝙ illud cōuiuiū fit in domo τ in horto. i. in ec
cleſia: q̄ diciť dom⁹ rōne ſecuritatis: diciť hort⁹
rōne fructuoſe amenitatis. Diciť dom⁹/vbi co-
lumne argentee/id eſt ꝓdicatores eloquētes et
argētei debēt eſſe: tectū vo ſuꝑius. i. ꝓlatoꝝ ſuꝑi
orū ſtat⁹ q̄ſi firmamētū ꝑ cōſtantiā debet emine-
re: τ in eis debet ſtellaꝝ τ ſignoꝝ. i. virtutū copia
ſplēdere. Uñ: Stellas poſuit in firmamēto celi. Gen.1.b
Hort⁹ etiā ille vineā ſacre ſcripture cōtinet: q̄ vi-
tes argēteas ꝑ eloquētiā/palmites aureos ꝑ ſa-
pientiā/vuas de lapidib⁹ ꝓcioſis ꝑ virtutē τ do
cumētoꝝ oīm luculentiā poſſidet. Habet etiā in
ꝑta orti iſtū veſtibulū religionis: quod ex omni
ꝑte habet tētoria. i. ꝑſonas ad deū ꝑ affectionē
extēſas: q̄ ſcȝ mire fuerūt ſcitatis τ pulchritudi-
nis τ honeſtatis. Habet etiā lectos aureos cha
ritatis: τ pauimētū ſpacioſiſſime hūilitatis. Un
de in Cañ. Hortus cōcluſus τc. Jtem ſi q̄riť/q̄ Cañ.4.c
fuerūt cōuiue: Dicō generalr̄ ꝙ oēs ꝓncipes τ ꝓ
fecti. i. oēs boni ſuꝑiores ꝓlati: oēs pueri regis
fortiſſimi. i. viri ſimplices τ innocentes τ mūdi
τ contra vitia fortes τ robuſti: τ vt breuiter con-

B cludatur: oēs ppłi qui ſunt in inſulis.i.oēs qui
ſunt in mūdo ad fidei cōuiuiū inuitati: alijs atq;
Lu.14.d alijs vna omnibus dicit: Omnia parata ſunt/
Eodē ca.b. venite ad nuptias: dicit dñs. ¶ Hic dicit q cibi in vaſis alijs atq; alijs inferebant: ꝛ poculis
aureis bibebat in ɔuiuio aſueri: eratq; vinū abū
dantiſſimū: quod etiā regali magnificentia erat
dignū: ſic tñ fiebat/q null9 erat q nolētes ad bi-
bēdū cogeret: ꝛ ſic ordinatū erat a rege/q vnuſ-
Moralitas qſq; ſumeret quod placeret. ¶ Sic vere dico q
vinū ſacre doctrine ꝛ feruor ſancte fidei abūdan
ter in eccl'ie cōuiuio ꝓpinat: ꝛ cibi ſpūales.ſ.bo
na exēpla ꝛ documenta vaſis alijs.i.ꝑſonis.ſ.ꝑ
ſonas virtutibus ꝛ meritis differētes: quaſdam
ſcꝫ bonas ꝛ ſctās: qſdam vo fictas ꝛ hypocritas
miniſtrant. In illo enim ɔuiuio ſunt vaſa alia ꝛ
2.ad Tim.2.c alia: q2 ſicut dicit Apl's: In domo magna nō ſo-
lum ſunt vaſa aurea ꝛ argētea/ſed etiā lignea et
fictilia. Et tamē in oībus vaſis miniſtrant ſacra
mētoꝝ cibi: q ſcꝫ ꝑ bonos ꝛ malos eccleſie mini-
ſtros miniſtrant: ꝛ fides ꝓdicat/ꝛ bona plurima
Phil.1.c efficiunt. Uñ Apl's: Quid eñ dum omni mō ſi-
ue ꝑ occaſionē/ſiue ꝑ veritatē chriſtus annūcie-
tur: ꝛ in hoc gaudeo. Item ſi qrit qualis fuerit
in comededo mod9 ꝛ regula. Reſpōdet/q in illo
fidei eccl'iaſtice ɔuiuio null9 eſt q nolētes ad bi-
bēdum cogat: ſed qlibet accipit quod delectat:
q2 ſcꝫ nullus eſt q vinū fidei bibere cōpellat: vel
B q ad fidē venire cogat: ſed vnuſqſq; ꝑ libiro vo-
lūtatis ſue ad ſacramēta fidei admittit ꝛ leuat.
Non vult eñ ſeruos habere dñs/ſed liberos:
nō coactos/ſed volūtarios: q2 vinū fidei nō dat
niſi volēti: dat tñ ꝑ libiro cunctiſq; petēti: cū dicit:
Mat.7.a Omnis eñ qui petit/accipit. Quantuꝫ eñ vult
de illo poteſt accipe: q2 ſcꝫ quantū placet homi
ni/tantū poteſt a deo de fide/de morib9/de gra-
Mat.14.c tia ꝛ virtutibus impetrare. Uñ dicit/q chriſti cō-
Joā.7.f uiue comederūt de piſcibus quantū volebant.
Aliter Unde: Qui ſitit/veniat ad me ꝛ bibat ꝛc. ¶ Uel
ſi vis/applica oīa iſta ad cōuiuiū paradiſi: quod
in domo ſecuritatꝭ ꝛ i horto amenitatis: ꝛ quod
ab aſuero.i.a deo/q eſt oīm beatitudo/parabit: ꝛ
in quo vinū eterne ɔſolatiōis/ꝛ ebrietas torren-
tis ꝑpetue voluptatis cuilibet ꝑ libiro cōcedet
ibi erunt lecti aurei.ſ.quies ꝛ tranqllitās incon-
cuſſa: ibi erunt vaſa aurea alia ꝛ alia.i.ſanctoꝝ
differentia ſm ſua merita ſubdiſtincta. Uñ di-
1.Co.15.f cit Apoſtol9: Stella differt a ſtella in claritate.
Aliter ¶ Uel ſi vis dic/q vaſa iſta alia ꝛ alia ſunt ꝓdi-
catores: vinū vo celeſtē doctrinā ſignificat: que
.ſ. nullus debet cōpelli audire: q2 ſcilꝫ ꝓdicator
nō debet auditoribus importun9 eſſe: nec plus
q placeat offerre: q2 al's poſſet faciliter diſplice-
Eodē ca.b re. ¶ Cum rex aſuerus ſinum ſolenne ɔuiuium
tam ſeptem diebus continuis celebraſſet: conti-
git q vino calefactus/reginam vaſti que in pa-
lacio regis fecerat magnū conuiuium feminarū
mandauit q ad ſe veniret: vt impoſito diadema
te ſuper caput eius/pulchritudinē ipſius vniuer
ſis populis qui in conuiuio interfuerant/demō-
ſtraret. Erat enim ſicut hic dicitur/pulchra valꝫ

de. Uaſti vero vocata ad regem/venire contem C
pſit: ꝓpter quod q2 regem offenderat: ꝛ quia ce-
teris mulieribus de contēnendis maritis malū
exemplū dederat: de conſilio mamucha/q erat
vnus de ſeptem ducib9/q faciem regis videbāt:
fuit regno depoſita ꝛ ꝓuata: Heſter loco ipſius
ſubſtituta: facta eſt etiam lex/ne de cetero mulie
res maritos contēnere ꝓſumant: ꝛ vt viri vxores
ꝓemineant/ꝛ in ſuis domibus ꝓncipales exiſtāt
ꝛ maiores. ¶ Iſta poſſunt exponi myſtice ꝛ alle Allegoria
gorice. Per Aſuerꝰ intelligit chriſtus rex reguꝫ
q ſcꝫ Uaſti reginā.i.aiam chriſtianā ſibi ꝑ fidē
deſpōſauit: ꝛ regni paradiſi reginā/ btitudiniſq;
capacem effecit. Igit cum iſta ſit pulchra valde
in naturalibus: conſtat q rex ille chriſtus/vino
charitatis calefactus/ipſam continue ad ſe vo-
cat ꝛ inuitat: vt ſcꝫ diadema regni.ſ.gratiā ꝛ glori
am ſuꝑ caput eius ponat: ꝛ eius naturalē ꝛ mora
lem pulchritudinem ciuibus ſuis.i.angelis in
paradiſo oſtendat: dicēs illud Canti. Ueni dile Cañ.7.d
cta mea de libano: veni coronaberis. Et illud:
Ueni electa mea: ponam te in thronū meū. Sꝫ
ꝓculdubio ſepe fit/q iſta in palatio eminentia-
rum tempaliū conſtituta/ꝛ in ɔuiuio corꝑalium
occupata/vocationē regis deſpicit: ꝛ ad euꝫ veni
re ꝑ penitentiā contemnit: ſed in exterioribus re
ſidens/viri imperium vilipendit: ꝛ ideo ꝓ certo
chriſtus indignatus/grauiter ipſam punit: ꝛ de
regno paradiſi quod obtinuiſſet ſi vellet/detra- D
hit ꝛ deponit: dicēs illud Prouerb. Uocaui ꝛ re- Pro.1.c
nuiſtis: expandi manus meas/ꝛ non fuit qui re-
ſpiceret. Ego autē in interitu veſtro ridebo. Ali-
am vo ſanctā ꝛ humilē ſibi querit: quā ad glori
am eligit ꝛ extollit. ¶ Uel dic moraliter q vir il Moralitas.
le eſt intellectus vel ſuperior portio rōnis: vxor
ſua eſt voluntas: q ꝓ certo tempalibus oblecta
ta cōuiuijs.i.honoribus ꝛ delicijs/viꝝ contem-
nere videt: nec eius monitis ſalubribus obedit:
ſed circa cōuiuia feminaꝝ.i.circa malos actus ꝛ
delicias vacat ſolertius. Quo viſo vir eius de-
bet eam de gradu libertatis ꝑ penitētiā depone
re: ꝛ ꝓteruiā ſuam atrocius caſtigare: ꝛ viꝝ debe
re dominari vxori/ſpūm carni/rationē volunta
ti/debet oſtēdere: dicēs illud Apłi: Mulieri do- 1.Tim.2.d
cere nō ꝑmitto: nec dominari in viꝝ: ſed eſſe in
ſilentio. ¶ Uel dic q rex iſte ſignificat de nume- Aliter
ro oīm ꝓlatū ſupiorem: regina iſta deſignat cu-
ratum vel ꝓlatū inferiorē: vel etiā quēcunq; ma-
liū iudicē/ꝓncipē vel rectorē: q2 ſicut videm9 quo
tidie/vaſti.i.mali ꝓncipes ꝛ ꝓlati/molles/femi-
nei ꝛ impfecti: q tñ ſunt ꝑ rapinas ꝛ vaſtatiōes
ſubditoꝝ proprie vaſti dicti: in cōuiuijs ꝛ circa
feminas ad iſtam occupari: ad illū q ipſos in tali
ſtatu poſuit.ſ.ad aſuerꝰ regeꝫ chriſtū/ꝑ bona ope
ra venire ɔtemnūt: ſed in ꝓprio palatio.ſ.in ec-
cleſia vel dignitatis ſtatu laſciuiūt vel excedūt:
ꝛ ſic etiam ɔtemnendi viros ſuos ſcꝫ ſupiores ꝛ
ꝓlatos/alijs inferioribus exemplū ſunt: quapro
pter ꝓ certo ſepe fit/q iſte rex aſuerus chriſtus/
iſtos de regnis/officijs ꝛ dignitatibus ꝑ mortē
vel ꝑ infortuniū deponit: ꝛ loco eoꝝ alios ſubſti

e tuit ⁊ reponit. Occulta eñ ꝓuidētia dei iniquos
ſupiores ſibi cōtrarios ⁊ rebelles/⁊ maxime qñ
videt eos effeminatos ⁊ molles/ſolet deponere:
Job.34.c ⁊ locū ſuū aliјs melioribus ſubrogare. Uñ Job
Aliter Perdidit multos ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ iſte eſt papa
vel ſupior ꝑlatus vel pnceps: q̄ in palatio ſuo.i.
in aliquo eccl̄ie vel curie ſue gradu/ officio vel
beneficio: videt dominari aliquā malā ⁊ ſupbā
reginā.i.aliquā mulierē ⁊ eneruā pſonam/circa
ꝯuiuia ⁊ feminas occupatā: ⁊ nihilominꝰ ſibi et
mandatis canonicis contumacē ⁊ rebellē: ipſuȝ
ꝓ certo debet deponere/⁊ aliā bonā pſonā loco
eius ſubrogare: ⁊ diademate iuriſdictiōis caput
Mat.21.d ipſius inſignire: dicēs illud Mat. Auferet a vo-
bis regnū ⁊c. Facto eñ ⁊ verbo debent doceri
non cōtemnere ſupiores: ⁊ ſeipſos etiā cogno-
ſcere debere eſſe ſubditos ⁊ minores. Uñ Apl̄s:
Ephe.5.e Mulieres viris ſuis ſubdite ſint. ¶ Uel dic al-
Allegoria legorice/ſicut cōiter exponunt doctores/ꝙ pma
regis pmi chriſti ⁊ dei vxor fuit ſynagoga iude
orū: q̄ ſcȝ vaſti q̄ interꝑtat̄ finis ſignatus: ꝓpe
dicit̄/p eo ꝙ iſta certo ⁊ ſignato fine terminari
debeat. Igitur iſta eſt veritas/ꝙ qñ rex noſter
chriſtus fidelibus ſuis magnū conuiuiū fecit: et
vtiq̄ fuit qñ pſonalr veniēs ſeipm ſacramento
altaris ad comedēdū dedit: tūc ꝓculdubio vxor
ſua ſynagoga/q̄ ſcȝ in palatio regio.ſ.i ſcriptu-
ris/vel in hierl'm ⁊ iudea cōuiuiū feminiorſcīs
animabꝰ hactenꝰ fecerat: ipſaſq̄ pabulo fidei ⁊
f doctrine pauerat: a rege chriſto vocata/⁊ ad fi-
dē inuitata/venire renuit: ⁊ mariti ſui chriſti am
plexus fugiēs/⁊ vitā ipſius vilipēdens/in ꝓter-
ua rebellione ⁊ infidelitate ꝑmanſit. Cum enim
ipſa ꝓpter diuinas reuelatiōes patrū ⁊ ꝓpheta
rum ſcripturas ⁊ ſatiſfactiones eſſet pulcherri-
ma: voluit rex chriſtus ipſam pmitus ad cōuiuiū
fidei vocare: ⁊ diademate.i.religionis cultu inſi
gnire: ⁊ pulchritudinē ꝟtutū ſuaꝝ in exemplū fi-
delium conuerſoꝝ voluit oībus demonſtrare: vo
Pſ.44.c lens ſcȝ ꝙ impleret illud Pſ. Aſtitit regina a de
xtris tuis in veſtitu deaurato circūdata varieta
te. Sed ꝓ certo vocationē chriſti ⁊ apoſtoloꝝ cō
temnēs/ad cōuiuiū noluit venire/nec regis iuſſi
onibus obedire. Ideo de ꝯſilio ſeptē ducū.i.de
ꝯſenſu oīm apoſtoloꝝ ꝑdicatoꝝ: iſta deponēda
⁊ relinquēda cōdemnat̄: ⁊ alia ſubſtituēda.ſ.ec-
cleſia de gentibus loco ipſius indicatur. Quod
vtiq̄ tunc factū eſt/qñ reiecta iudea/apl̄i ad gen
tiles ſe tranſtulerūt: ⁊ eccl̄iam ex gentilibꝰ/ſicut
nouā puellā heſter/regi chriſto q̄ſierunt: ⁊ ſyna-
goga depoſita/regio honore ꝓpter ſuam infide
litatem ꝑuata/diadema regis heſter/q̄ interꝑta
tur abſcōdita.i.ipſi gentilitati cōuerſe/ q̄ diu in
peccatis abſcōdita fuerat/cōtulerūt. Iſta aūt ſy
nagoge repudiatio/⁊ gentiū electio/tunc eſt ꝑ-
fecta ⁊ ſentētiata ſup hoc ꝑ vltimū ſapientū/ſcȝ
Paulū minimū apl̄oꝝ ꝓmulgata/qñ ipſe iude-
Act.13.g is intulit iſta ꝟba: quia indignos vos iudicaſtis
ecce ꝯuertimur ad gentes.

¶ Capitulū ſecūdū Textus: Pōſ ita-
q̄ geſtis/poſtq̄ regis aſueri idigna
tio deferbuerat. Moralitatū Ca. II b

N Ic dicit̄ ꝙ repudiata vaſti/multe pul-
cherrime ⁊ ſpecioſe puelle de cunctis
partibus regni queruntur: ⁊ omnibus
ipſis de his que ad mundū.i.ad cultū muliebrē
⁊ ad ornatū eaꝝ ptinebant/copioſiſſime ꝓuidet̄.
Queſite ergo ad Eugeniū eunuchū/qui cuſtos
erat regaliū feminaꝝ/in cuſtodiā adducunt̄: ⁊ q̄
cūq̄ ipſaruȝ regi placeret amplꝰ/loco Uaſti re
gina efficeret̄. Inter cetera aūt addducta eſt He
ſter neptis Mardochei/de genere iudeoꝝ: quā
idem mardocheus in filiam adoptauerat ⁊ nu-
trierat: q̄ formoſa valde/in oculis oīm gratioſa
glorioſa et amabilis apparebat. Eunuchus eti
am cuſtos eius/ipſam ſumme dilexit: ⁊ ſepteȝ pu
ellas formoſiſſimas ſibi tradidit ancillas: ⁊ or-
natus eius pre ceteris feſtinauit. Igit̄ cum pu-
elle ſucceſſiue ꝑ ordinē ad regis cubiculū duce-
rent̄: factū eſt ꝙ Heſter ſuo ordine duceret̄: qui
ipſam ſup oēs alias diligēs/in reginam ſibi ele
git: ⁊ ipſam diademate coronauit: ⁊ ſibi ꝓ Uaſti
in coniugem copulauit: nuptias ⁊ conuiuium
magnū ꝑparauit. Mardocheus aūt auunculus
eius de tribu gemini/curā illius habebat: ⁊ ſup
ſalute ⁊ honore ipſius attētus vigilabat: qui.ſ.
ſibi ꝑceperat/ꝙ populū ſuum nemini diceret: et
ꝙ genus ſuum nemini reuelaret. Una igit̄ inter
multas vocata fuit ⁊ electa: ⁊ repudiata vaſti/ad
imperiū ſublimata. ¶ Sic vere dico/ꝙ cū mul- Moralitas
te et infinite puelle.ſ.multe chriſtiane anime de b
vniuerſis mundi partibus quotidie regi chriſto
querant̄: et ſub manu et cuſtodia regalium femi
naꝝ.i.ſub cuſtodia ꝑlatoꝝ in domo eccl̄ie ꝑ fidē
conſtituant̄: ⁊ vnicuiq̄ de his q̄ ad ornatū ſpūa-
lem ꝑtinent.ſ.de documētis ⁊ ſcīētiјs ꝓuideatur
ſic tamen ſepe fit/ꝙ inter multas eligit̄ vna ſo-
la que regi placet: ⁊ que ad regnum glorie debet
ſublimari/et diademate ꝑpetui honoris coro-
nari: ⁊ in cōuiuio ſempiterno ꝑpetue copulari.
Multi eñ ſunt vocati/pauci ꝟo electi. Si autē Mat.20.b
q̄rit̄ q̄ ſit iſta: Dico ꝙ iſta heſter eſt/q̄ interꝑtat̄
abſcōdita vel eleuata: q̄ erat neptis mardochei/
q̄ interꝑtat̄ amara cōtritio impudētie: ⁊ erat pul
chra/ornata et gratioſa: et a dicto Mardocheo
tanq̄ filia enutrita: q2 iſta ſola anima chriſti re-
gis cōiunx efficit̄: et ad regnū paradiſi ꝓmoue-
tur: q̄ ꝑ humilitatē eſt abſcōdita: ꝑ amorē celeſti
um a terreſtribꝰ eleuata: ꝑ cōſyderationē amare
contritiōis neptis et filia et nutritia et alūna: q̄
ſcȝ ꝑ honeſtatē formoſa/ꝑ pudicitiā eſt gratioſa
Talis eñ a rege meret̄ eligi et in celi palatio di
ademate coronari: et ꝓpter eius cōnubiū gaudi-
um celebrare: et maxime ſi genus et ppl'm tace-
at.i.nobilitatē gſus cōtemnat: vel ſi mūdum de
quo natus eſt/vilipendat. Ideo tali videt̄ dice-
re proprie illud Pſ. Audi filia et vide et inclina Pſ.44.c
aurem tuam: et obliuiſcere populū tuum/et do-
mum patris tui. Et concupiſcet rex decorem tu-
um: et breuiter illam quā humilitas abſcondit/
cōtemplatio erigit/et contritio adoptat ⁊ nutrit
et quam mundi et amicoꝝ carnaliū affectio nō

B impedit/ad gratiā regis ꝛ gloriā regni faciliter
Pſal. 44. c puenire. Pſ. Aſtitit regina a dextris tuis in ve-
ſtitu deaurato/circūdata varietate. ¶ Uel dic
ꝙ ille puelle q̄ regi in omnibus puincijs ſunt q̄
ſite:ſignificāt diuerſas chriſtianitatis ſectas/q̄
oēs regi chriſtō aliquāliter famulant̄:oēs fidē
eius ſaltem ꝑ parte recipiunt:ꝛ ſic oēs ad iſtius
cubiculū admitti quodāmodo vident̄:omneſq;
ſub cuſtodibus.i.ſub plat̄is ꝛ paſtoribus conſti
tuunt̄:ꝛ q̄libet eaꝝ regi chriſto placere/ꝛ regnū
paradiſi in futuꝝ obtinere ſperantes/alijs ſe pre
ferre noſcunt̄. Sed reuera ſic erit/ꝙ vnica puel
la.i.vnica ſecta eccl'ia catholica/ꝛ etiā romana
ab illo eſt electa. Iſta ẜo ſola alijs eſt plata/ꝛ tā
q̄ vnica ſponſa ſibi per verā ꝛ rectā fidem ē ma
trimonialit̄ copulata:oēs em̄ alie cōcubine pñt
dici. Iſta aūt ſola ꝛ vnica coniunx meruit nūcu-
Can. 6. c pari. Uñ in pſona dei dicit̄ ſic: Una eſt colūba
mea/pfecta mea/electa genitricis mee. Uiderūt
eam filie ſion/ꝛ btiſſimam pdicauerūt:ꝛ regine
ꝛ ꝯcubine laudauerūt eam. Et ſi vis dic/ꝙ iſta ē
Heſter. 2. b heſter abſcondita eleuata ꝛc. Iſta autē eugenio.
eunucho cuſtodi regaliū feminaꝝ.i.ſummo pō
tifici qui eſt cuſtos ꝛ plat̄us oīm animaꝝ/in cu-
ſtodia tradit̄:a quo ſibi mūdus muliebris.i.vir-
tutū ornatus cōparat̄:a quo ſeptē puelle.i.ſeptē
pncipales ẜtutes ſibi in obſequm aſſignant̄:vel
a quo ſeptē puelle.i.vniuerſe mūdi eccl'ie eidem
ſubiugant̄/ꝛ ſibi in obſequiū deputant̄:ꝛ ſic ho
B nor eius ꝛ gloria in melius augmentat̄. Unde in
Exo. 2. c. Exo. Sacerdoti madian erāt ſeptē filie. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ ſeptē puelle regi q̄ſite/ſunt pticulares ꝛ in
feriores eccl'e: Heſter ẜo eſt romana eccl'ia:q̄ li
cet oēs cuſtodie eunuchi noſtri.i.ſummi ponti
ficis cōmittant̄:iſta tñ pfert̄ ceteris/ꝛ regi chri-
ſto intimius ꝯiugat̄. Iſta ergo diademate coro
nata imperat/ꝛ alie famulantur ꝛc. ſicut ſupra.
Aliter ¶ Uel expone ſicut exponūt doctores:ꝙ repu-
diata vaſti.i.ſynagoga:heſter q̄ erat de genere
captiuoꝝ.i.eccl'ia de gentibus chriſto eligit̄:cui
ſeptē puelle.i.vniuerſe anime fideliū in obſequi-
um concedunt̄. Iſtā vero mardocheꝰ.i.paulus
apl's/q̄ impudicitiā cōterit:q̄ ad Iſtam de ſtirpe
gemini.i.beniamin pdicando eam nutriuit:ꝛ de
ſalute ipſius curam ſollicitā ſemꝑ egit/ꝛ eam tā
Codē ca. c q̄ filiā erudiuit. ¶ Hic habes ꝙ vnaqueq; cōcu
binaꝝ aſueri/poſtq̄ mane a rege exierat/ſtatim
in cuſtodiā eunuchi q̄ cōcubinis p̄erat/ꝑtranſi-
bat:ad regē tñ ampliꝰ redire nō poterat/nec au-
debat/niſi qñ rex ipſam ꝓprio nomīe repetebat.
Aliter ¶ Sic vere nulla peccatrix anima/poſtq̄ a rege
chriſto ꝑ pctm̄ receſſerit/ꝛ ad cuſtodiā eunuchi
.i.diaboli ſterilis ꝛ ꝯcupiſcentiaꝝ ꝛ malaꝝ alaꝝ
pncipis tranſierit/ad chriſtū regem ꝑ ſe redire
non poteſt:niſi ꝑ ſpecialē gratiā vocet̄:ꝛ niſi per
gratiam adiuuet̄. Iſta em̄ ꝑ ſe poteſt cadere/ſed
non reſurgere:qꝛ ſm̄ Senecā/ẜtutes magiſtro
Codē ca. c indigēt:ſine magiſtro vitia diſcunt̄. ¶ Hic ha-
bes ꝙ heſter nō queſiuit a cuſtode ſuo ſpecialē
ornatū:ſed q̄cq̄d ſibi dare voluit eunuchus/ac-
cepit:ꝛ tñ tamen illa magis placet ſeu placuit re
gi q̄ reliq̄ que ex induſtria ſe ornauerūt. In quo C
notatur ꝙ mulieres q̄ ornatu naturali cōtente
adulterina ornamēta non adhibent/plus q̄ ce-
tere vt cōiter placent. ¶ Uel dic ꝙ iſta pſona q̄ Aliter
a cuſtode ꝛ plato ſuo ornamēta diuitiaꝝ ꝛ benefi
cioꝝ ꝑ ambitionē non exigit:ſed illis que a pla-
to ſibi concedunt̄/contenta nil aliud petit:regi
chriſto amplius placere cōſueuit:habentes ali- 1. Timo. 6. b
menta ꝛ q̄bus tegamur/ꝯtēti ſumus.

¶ Capitm̄ tertiū textus: Poſt hec rex
aſuerus exaltauit aman filiū amada
thi. Moralitatum Capitulum III

ASuerus exaltauit aman filiū amada-
thi de ſtirpe Agag:ꝛ ſuꝑ oēs pncipes
regni ſui exaltauit ſoliū eius:p̄cepitq;
ꝙ omnes coram eo genu flecterēt:ꝛ ꝙ aman ge-
nibus flexis adorarent. Mardocheus aūt q̄ ad
portam regij palatij moraba[t]ur hmōi ſuperbiam
abominans/eidem genua [non] flectebat:ꝛ cun-
ctis adorantibꝰ ipm̄ adorar[e] [no]lebat. Quod
tunc vidēs iratus aman/[i]pſum ſolum nō
fuit indignatus ferire:ſed potius ordinauit to-
tum genus iudeoꝝ per totū imperiū vna die oc
cidere ꝛ delere. Miſit igit̄ literas regis per vni-
uerſas puincias/ꝙ iudei a maiori vſq; ad mini-
mum decimatertia die interficerent̄:ꝛ ꝙ bona
eoꝝ a volentibꝰ raperent̄. Quod vtiq; factuꝫ fu
iſſet:niſi Mardochei luctus/ieiunium/cinis et
penitētia/ꝛ heſter regine oratio ꝛ diligētia edi-
ctum imperij immutaſſet. Dñs aūt mediante he D
ſter negociū taliter immutauit:ꝙ iudeis libera-
tis/aman ꝓprio patibulo quod iniuſte alijs pa
rauerat/punitus perijt. ¶ Sic vere dico/ꝙ in cu Moralitas
ria aſueri.i.in curijs principū ꝛ magnatū:ſepe fit
ꝙ aliquis aman.i.aliq̄s ſuꝑbꝰ de genere agagi
q̄ interpꝛtat̄ feſtina:ꝛ filius amadathi/q̄ interpꝛta
tur ppl's ſeruiens pctō.i.de plebe ſua humili et
paupere natus:ꝛ ſeruituti ppl'i.i.pctō nihilomi-
nus ſubiugatus:ad aliquē magnū ſtatū puehit̄
ꝛ altius ſoliū.i.ad excellens officiū pluſq̄ alij
ſublimat̄. Qui pculdubio ſtatim ſui prioris ſta
tus obliuiſcit̄/ꝛ in ſuperbiam erectus:ſi q̄s mar
docheus.i.ſi q̄s ſcīus homo ipſius indignans
ſuperbiam/ſibi non obedierit/vel ipm̄ iuxta vo-
tum non honorauerit:ſtatim cōtra eum machi-
nat̄:ꝛ non ſolum ipm̄/immo etiam totum genꝰ
ſuum/amicos ꝛ familiares ſubuertere ꝛ grauare
per dñi ſui potentiā ſatagit ꝛ molitur. Crudeles
em̄ ꝛ impij quotidie illud faciūt:q̄ cū ꝯtra aliquē
iuſte vel iniuſte fuerint irati:amicos ꝛ conſangui
neos ſuos/q̄uis in nullo ſibi nocuerīt/grauant
atq; ledūt:cum dicat ſcriptura: Q, vnus nō de Ezech. 18. a
bet puniri ꝑ alio:ſed vnuſq̄ſq; pro peccato ſuo
morit̄. Sepe tamen fit ꝙ heſter regina/q̄ inter-
pꝛtatur abſcōdita.i.occulta puidentia dei ali-
ter ordinat:ꝛ ſuis malicijs obuians/innocētes
de manu eius in morte/ꝛ grauiſſimis infortu-
nijs ipm̄ damnat. Uñ dicit̄: Q, dñs diſſipat cō- Iob. 5. b
ſilia malignoꝝ/ne poſſint implere.

¶ Capitulū quartū Textus: Que cū
audiſſet mardocheus/ſcidit veſtimē

E taſita. Capitulū IIII

Cum totū genus iudeoꝝ moꝛti eſſet per
aman maliciā ab aſuero rege adiudica
tū: mardocheꝰ cū alijs iudeis/necnon
ꝛ heſter regina ieiunijs ꝛ lachꝛymis ſe dederūt:
ꝛ ſaccis ſe induerūt: ꝛ ſup capita cinerē aſpſerūt
ꝛ oꝛōnibꝰ feruidis ad dominū clamauerūt. Igiṫ
ꝗꝗ edictū eſſet/ꝙ nullus ſub pena moꝛtis non
vocatus intraret ad regez/niſi foꝛte rex in ſignū
clementie ſceptrum ſuum aureū ſibi extēderet ad
tangēdum. Heſter tamen fiduciā habēs in dn̄o
ſumptis regalibus oꝛnamentis/pꝛo liberatione
populi ſui/duabus cōcomitata puellis: vna ſcꝫ
cui innitebaṫ/ꝛ altera que defluentia in terrā ve
ſtimenta poꝛtabat: ad regem ꝗꝗ ferocem intra
uit: cuius aſpectus coꝛ dn̄i ſtatim in manſuetu
dinē ↄuertit: ꝛ in ſignū clementie virgā aureā ſi
bi tangēdam extēdit. Que accedens ꝛ virgā tan
gens/regē ad prandiū inuitauit: ꝛ liberationem
populi/ſuſpenſionē aman/ reuocationē epiſto
laꝝ ipſius aman/que ſup nece iudeoꝝ miſſe fue
rant/p nouas regis epiſtolas/ꝛ ſublimationem
Mardochei ſui auūculi impetrauit. Sicut eñ
diciṫ hic ꝛ infra: Cum vidiſſet rex heſter reginā
ſtantem/placuit oculis ſuis: ꝛ extendit virgam
auream/ꝛ acceſſit ꝛ oſculata eſt ſummitatē virge
Cui ſtatim rex intulit in hec verba: Quid vis
heſter regina: que eſt petitio tua? Etiam ſi dimi
Moꝛalitas dià partē regni mei petieris/dabiṫ tibi. ¶ Iſta
F omnia poſſunt ad myſteriū noſtre redemptiōis
applicari. Conſtat enim ꝙ a pncipio totum ge
nus iudeoꝝ.i.hominū per maliciā ꝛ inuidiam
aman.i.diaboli: ab aſuero rege.i.a deo p pecca
tum ade moꝛti fuit adiudicatū: ꝛ p epiſtolas re
Gen.2.c gis.i.ipſius dei ſententiā ↄdemnatū. Gen. Qua
cūq; die comederitis: moꝛte moꝛiemini. Ita ꝙ
Mardocheꝰ ꝛ alij iudei.i.ſancti patres qui edi
ctum illud in ſuſis/que interpꝛatur gaudiuz viri
.i.in ſacra ſcriptura que ſpirituale gaudiū eſt vi
roꝛum: pendere cognouerāt: antiquitus flebant
ſaccis humilitatis/ieiunio abſtinentie/ꝛ cinere
moꝛtis memoꝛie ſe domabant: ꝛ p liberatione
ꝛ redemptione ſua dominū exoꝛabant: dicētes
Ps.79.a illud Ps. Ueni ad liberandū nos domine de
us virtutum. Nullus enim ad regem tunc intra
bat: nullus celum occupabat: nullus moꝛituris
ꝛ damnandis veniam impetrabat. Unde hic di
Heſter.4.a citur: Q; non erat licitum ſacco indutum aulaz
intrare regis: necdum enim illuc aliquē vocaue
rat: nulli adhuc virtutis ſue virgam.ſ.filium per
incarnationē oſtenderat: redemptionis huma
ne negocium deſolatuz manebat. Quapꝛopter
Mardocheus ꝛ iudeoꝛum populꝰ.i.ſanctoꝝ pa
trum cetus triſtabaṫ/ꝛ flebiliter lugebat. Uñ de
humana natura poteſt dici p illo tempoꝛe illud
Tren.1.a Tren. Ploꝛans ploꝛauit in nocte. ꝛ ſequiṫ: Nō
eſt qui ↄſoleṫ eam. Sed qd̄? pculdubio heſter re
gina.i.beata virgo/aſſumptis oꝛnamētis virtu
tum: ꝛ adiunctis ſibi duabus puellis/id eſt dua
bus virtutibꝰ ſibi familiaribus colligatis: vna
ſcꝫ cui innitebatur/hec eſt virginalis caſtitas et
integritas: altera que poꝛtans caudam veſtium
que ſequebatur/hec eſt humilitas: iſti regi ſe di G
gnam ꝛ idoneam pſentauit: quam vt ſtatim cō
ſtantem ꝛ oꝛnatam ꝛ ſanctificatam vidit: ocu
lis eius placuit: ꝛ ideo virgam virtutis ſue aure
am ꝛ pcioſam.i.filium benedictum emittens ex
ſion: ipſum ſibi per beatam incarnationē exten
dit: ꝛ ſic in ſignū clementie ſibi ꝛ toti generi hu
mano ſuum benedictū filium declinauit. Ad quē
ſcꝫ iſta humiliter accedens/per fidem credens ꝛ
conſentiēs/virgam iſtam tetigit/ꝛ cōcepit: ꝛ ſic
aman ſuperbū ꝛ iudeoꝝ ꝛ fideliū inimicū ſupe
rauit: ꝛ potentiā eius ſtrauit/ſuumq; populum a
moꝛte liberauit: ꝛ veteres literas.i.vetꝰ teſtamē
tum nouis literis noui teſtamēti tēperauit. Uñ
iam congaudendo poſſumus dicere illud Apl̄i:
Nunc ſoluti ſumus a lege moꝛtis/in qua detine Roma.7.b
bamur: vt ſeruiamus in nouitate ſpūs/non in ve
tuſtate litere. Iſta igitur eſt veritas/ꝙ cū regnū
aſueri.i.dei in duobus conſiſtet/ſcꝫ in iuſticia et
miſericoꝛdia: iſti regine paradiſi dimidiā regni
ſui partem.ſ.miſericoꝛdie diſtributionē/ſibi cō
tulit deus. Igiṫ iſta regina dicitur miſericoꝛdie.
Alterā vo partē ſcilꝫ iuſticie ſibi retinuit: ꝛ ideo
ſol iuſticie nuncupaṫ. Quotiens igitur p aliquo
ſupplicat/rex ille nihil pꝛo ſuis ſibi denegat: ſed
petitionē illius exauditā iudicat: ꝛ poteſtatē in
media pte regni ſup facienda miſericoꝛdia ſibi
donat. Quid vis (inquit) heſter regina ꝛc. Uñ di
citur: Mater mi nefas eſt vt auertam faciē tuaz 3.Re.2.d
¶ Uel ſi vis dic/ꝙ illud pdictū/ſcꝫ ꝙ nullus in D
tret ad regem niſi vocatus: videṫ adhuc durare Aliter
Conſtat enim ꝙ nullus ad regem.i.ad chꝛiſti pa
laciū introduciṫ/niſi pꝛius p fidem ꝛ gratiam vo
cetur. Uocatio eñ ingreſſuz pcedit: quia gratia
gloꝛiam antecedit. Apoſtolus: Nullus aſſumit Hebr.7.a
ſibi honoꝛē: ſed q̄ vocaṫ ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ nullus Aliter
ingreſſus ad regē chꝛiſtū ſcꝫ/fide ꝛ gratia dignꝰ
efficiṫ: niſi q̄ p ſpecialē inſpirationē ꝛ gratiam a
deo eligiṫ ꝛ vocaṫ: qꝛ ſcꝫ nullus ex ppꝛia virtute
ſaluus efficiṫ: immo neceſſe eſt ꝙ a deo ſpeciali
ter vocitetur. Non eñ eſt volentis/neq; curren Rom.9.c
tis: ſed dei miſerentis. Quia ſcꝫ ſicut idem ſalua
toꝛ dicit: Nemo poteſt venire ad me/niſi pater Io.6.e
meus traxerit eum. Et alibi dicitur: O; ppꝛias Ioan.10.a
oues nominatim vocat: et ipſum ſequuntur: et vocē
eius audiunt. ¶ Uel dic ꝙ altero de duobꝰ mo Aliter
dis impune intrabaṫ ad regem.ſ.qñ puocabaṫ
vel qñ virga aurea in ſignū clementie tāgenda
extendebaṫ. ¶ Sic vere dico ꝙ ad regē chꝛiſtū Aliter
nullus intrat/nec in paradiſo ſue pſentie ſe pſen
tat: niſi ipm̄ vel miſericoꝛdie vocatio/vel iuſticie
virga ſeu coꝛrectio introducat. Iſtis eñ duobꝰ
modis deus vtitur/vt aliqs ad ipſum p fidem ꝛ
penitentiā introducaṫ: qꝛ ſcilꝫ alios inſpirando
vocat/ꝛ ipſos ſine violētia trahit ꝛ appellat. Ali
os vero virga aurea coꝛrectionis et tribulatio
nis tangit: et mediāte virga huiuſmodi ſibi com
pꝛeſentiales efficit: et cum virga ſignum magne
clementie eiſdem oſtendit. Nunq; enim maius
clementie ſignum peccatoꝛi oſtendiṫ/ꝗ quādo

A virga correctionis ad eũ extendit/vt ſine peri
culo dei pñſentia perfruatur. Unde dicit: Quod
1. Mach. 6. c. nõ ſinere diu peccatoribus ex ſententia agere/ma
Aliter gni beneficij eſt indiciuꝫ. ¶ Uel iſtud allega de
parentibus et prelatis et predicantibus: q̃ quan
doq; vocatione/id eſt dulci monitione: quando
q; virga aurea/id eſt aſpera correctione debent
vti: vt auditores et ſubditi poſſint ad ſtatũ gra
Prouer. 23. b tie introduci. Unde dicit: Tu virga percutis euꝫ:
⁊ animam eius de inferno liberas. Signum enĩ
clementie in virga oſtendit: q2 qui parcit virge
Eodẽ ca. b. odire filiũ predicat. ¶ Hic legit ꝙ Heſter inui
tauit Aman ad prandiũ/vt veniret cũ rege: erat
enĩ ſecũdus poſt regẽ: de qua quidẽ inuitatione
ſumme gauiſus ſe iactabat: ⁊ ſumme beatũ ſe re
putabat. Regina tamẽ hoc ꝓ bono ſuo nõ fece
rat: q2 mediãte tali cõuiuio ipm̃ occidere ꝓpone
bat. Quod factũ eſt: q2 ſcꝫ i ipſo cõuiuio tracta
tus eſt eius interitus: ita ꝙ de cõuiuio ad ſuſpẽ
diũ eſt ductus/⁊ cõuiuio ⁊ gloria ſpoliatus: ⁊ ini
micus eius Mardocheus ſibi in gloria et offi
Moralitas cio eſt ſubſtitutus. ¶ Regina Heſter q̃ interp̃
tat abſconſa/poteſt ſignificare fortunã abſcon
ſe et occulte mundi negocia diuerſimode ꝓcu
rãtẽ. Iſta eſt enĩ mũdi regina et domina: a quã
vniuerſaliter proueniũt tam bona ꝙ̃ mala: qua
propter ab antiq̃s fuit credita quedã dea. For
tunã autẽ ꝓprie loquendo occultã dei ꝓuidenti
am/vel ſaltẽ effectus iſtius ꝓuidẽtie occulte: ſed
alſs plimes dixi. Ecce credo q2 ſcꝫ ab iſta ex cau
B ſis nobis ignotis diuerſa proueniũt: q̃ prima fa
cie irratiõabiliter facta eſſe vident. Igitur iſta
eſt veritas/ꝙ iſta regina noſtra Heſter abſcon
ſa fortuna ſcꝫ/quãdoq; Aman/id eſt aliquã ma
lam perſonã ad conuiuiũ ſuũ. i. ad gaudia mun
dane ꝓſperitatis vocat: vbi ꝙ̃ꝙ̃ indignũ cũ re
gend eſt iuxta reges et ꝑncipes in ſublimib9 of
Pſal. 36. g. ficijs ipm̃ locat. Pſal. Uidi impiũ ſuperexaltatũ:
ita ꝙ ex hoc letatur ꝙ̃ plurimũ et exultat: ⁊ ſe be
atũ vocat ⁊ reputat: ignorans q̃ ſibi occulte iſta
regina procurat et ſeruat: ſed reuera illud ꝓ bo
no ſuo fortuna nõ facit: ſed poti9 quia eũ ſic ele
ctũ grauius damnare/⁊ contemnere ipm̃ cupit.
Unñ Seneca de ſentẽtijs oratorũ dicit: ꝙ omnis
blandiẽtis fortune ſpõſus cũ periculo nititur: ⁊
inde eſt ꝙ ſubito dũ nõ aduertit/talis de conui
uio mũdane ꝓſperitatis eijcit: gloria ⁊ honore/
ſtatu/gradu et officio exuitur: ⁊ q̃ſq; corꝑaliter
ſuſpendit: morti tꝑali et ꝑpetue mancipat: ⁊ ali
us/ſuus forſitan inimicus/eadẽ in officio ſubro
gat. Ideo pulchre loquit Seneca l libro de trã
quillitate animi. i. de fortuna. Leniores inq̃t req̃
res quos fortuna nũꝙ̃ reſpexit/ꝙ̃ quos deſeru
it: noli huic tranquillitati cõſidere: in momẽto
mare euertit: et eadẽ die qua nauigia luxuriant
Aliter ſorbentur. ¶ Uel dic ꝙ regina iſta eſt occulta
dei iuſticia: que apud deũ regẽ ꝓcurat talibus/
dum aduertunt aliquotiens malum ſuum.

¶ Capitulũ quintũ textus: Die autẽ
tertia induta eſt Heſter regalib9 veſti
mentis. Moralitatũ Capitulũ V

Nic habem9 ꝙ impio aman nõ ſufficie C
bat/ꝙ generalit oẽs iudeos morti tra Heſter. 5. e
dendos ꝓcurauerat: niſi ⁊ ꝯtra mardo
cheũ ſpecialiter ⁊ in ſpeciali ſeuiret: ꝓ eo ꝙ co
rã ipſo genua nõ flectebat: ⁊ iõ de cõſilio vxoris
trabẽ excelſam in domo ſua parari fecerat: et vt
ad regẽ ꝓ mardocheo ſuſpendendo licentiã re
quireret/preparauit. Quod tñ mirabili cõmer
cio deus in ꝯtrariũ immutauit. Noctẽ enĩ illaꝫ
rex inſomnẽ duxerat: ⁊ hiſtorias antiq̃s perlegi
fecerat: et de mardocheo inuenerũt ſcriptum/ꝙ
inſidias duoꝝ eunuchoꝝ q̃ regẽ occidere volue
rant/reuelauerat: ⁊ tñ exinde nullũ preciũ repor
tauerat atq; premiũ: quapropt rex volens mar
docheũ pro fidelitate exhibita honorare: aman
qui ꝓ ſuſpenſione ipſi9 impetrãda venerat/vo
cauit: et qualiter ab eo honorãdus eſſet quẽ rex
honorare decreuerat/i genere requiſiuit. Aman
vero ꝓpter ſeipſum petitionẽ hmõi factã credẽs:
adhuc ampli9 ſperans honorari/ſic ait: Homo
inquit quẽ rex honorare cupit/debet indui veſti
bus regijs: et imponi ſuꝑ equũ qui eſt in ſella re
gis: ⁊ habere ſuꝑ caput ſuũ regium diadema: et
prim9 de regis principib9 ⁊ tyrãnis teneat equũ
eius: et ꝑ plateas ciuitatis incedens clamat ⁊ di
cat: Hic eſt hõ quẽ rex voluit ſic honorari. Quo
audito precepit rex/ꝙ ille aman q̃ primus prin
cipũ erat: oĩa q̃ dixerat/mardocheo iudeo face
ret: ⁊ ꝙ ipſum ꝓdicto modo ꝑtiuus ꝑ ciuitatem
perãbulans honoraret. Quod ſcꝫ licet inuitus
aman ſtatĩ execut9 eſt. Et ſic factũ eſt/ꝙ tꝑe quo D
venerat ſicut credebat ꝓ eo ſuſpendendo/venit
pro eo honorãdo. In craſtino vero in eodem pa
tibulo quod mardocheo parauerat/ fuit ſuſpen
ſus: et ipſe mardocheus in dignitate eius ſubro
gatus: ſicut infra ponitur capitulo. vij. et. viij.
¶ Iſta poſſunt exẽplariter allegari ad multa: Moralitas
⁊ primo quidẽ contra vindices ⁊ crudeles quib9
nõ ſufficit vna crudelitas/ niſi adhibeant duas
vel multas: ſicut patet in iſto cui non ſufficiebat
ꝙ iudeos vniuerſaliter occideret/ niſi etiã mar
docheũ in domo ſua ſpeciali ſuſpẽdio ſingularet
q2 ſcꝫ ſepe fit ꝙ deus aliud diſponit: et ꝙ crudeli
tatem illã quã in aliũ exercere voluerat/in caput
eius introducit: et ꝓprio tormẽto quod alijs pa
rauerat/ipſum ferit: ſicut apparet de illo q̃ bouẽ
eneũ repperit: qui tñ prim9 in eo mortẽ ſeu mor
tis ſuppliciũ tolerauit. Sicut enĩ parrhyſi9 ille
regis theſaurarius patibulũ regiũ quod cũ ma
gna diligentia ꝓ ſceleratis ſuſpẽdendis paraue
rat: ipſe in propria ꝑſona encenianit. Qui amat Eccl. 3. d.
periculũ/in illo peribit. Quia ſicut dicit Eccle.
Qui fodit foueã/in illã decidet: ⁊ q̃ ſtatuit lapi Eccl. 27. d
dẽ ꝓximo/offendet in eo: ⁊ qui laqueũ alteri po
nit/peribit in illo. ¶ Uel allega iſtud/ꝙ ſepe fit
ꝙ eodẽ actu quo q̃s alicui nocere credit/illi poti
us ꝓficit: et nocumentũ quod ſibi parare credi
derat/ad vtilitatẽ ipſi9 do9 vertit: ſicut ꝑꝫ de illo
aman/q̃ ꝓ ſuſpenſione mardochei venerat: ⁊ tñ
ꝯtra ſpem ⁊ volũtatẽ ſuã ipſum honorauit: ⁊ ho
norationẽ quã ꝓ ſe dictaſſe crediderat/do9 ad al

E terum oꝛdinauit: ⁊ ecōuerſo moꝛtē quā alteri co
gitauerat/ipſe dei iudicio repoꝛtauit. Mirabilis
eīm eſt ꝑmutatio occulte dei ꝓuidentie q̄ñ vult
oparu: ꝙ ſcʒ bonū quod mali ꝑ ſe habere credūt
Pro.13.d ad bonos quādoqʒ deriuat. Prouer. Reſeruat̄
iuſto ſubſtantia peccatoꝝ: ⁊ malū quod illi ma-
li bonis parauerūt/in caput ipſoꝝ gyrat. Unde
Pro.11.b Juſtus de anguſtia liberabit/⁊ tradet̄ impius
Aliter ꝓ eo. ¶ Uel illud allega/ꝙ p̄mium iuſtoꝝ quan
doqʒ differt̄/ita ꝙ quaſi in obliuionem tradi vi
detur: ſicut de illo Mardocheo patet/qui inſi-
dias regi reuelauerat: ⁊ tamen ſibi nullum pre-
mium datum erat. Uerūtamen rex noſter chri-
ſtus/qui ꝯtinue vigilās/noctē in ſomnē ducit: fi-
naliter quādo hiſtoꝛias p̄teritas ⁊ ſanctoꝛū me
rita in libro indelebili ſue mētis relegit: ipſoſqʒ
nondū p̄miatos ꝛeperiēs/honoꝛe tam tempali
q̄ eterno honoꝛandos decreuit. Jllos igit̄ ſpūa
liter veſtibus regis.i.coꝛpoꝛū dotibus induit: il
los ſuꝑ equos in ſella regis.i.ſuper celi celſitu-
dinē conſtituit. Jllos regio diademate.i.digni-
tate eterne gloꝛie honoꝛauit: illos ꝑ p̄ncipes ſu
os.i.ꝑ angelos ſuos conduci ⁊ deduci p̄cepit ac
ſi mandat: ⁊ ſic q̄cquid tardat/ ipſos ꝓ meritis
ſuis remunerat ⁊ honoꝛat: hoc enim honoꝛe di
gnus eſt quēcunqʒ rex honoꝛare decreuerit. Uñ
Ps.8.b Ps. Gloꝛia ⁊ honoꝛe coꝛonaſti eum domine.
Moralitas ¶ Uel dic moꝛaliter/ꝙ veſtes regis fuerūt ille
ꝟtutes quas chꝛiſtus habuit circa coꝛpus: ſcʒ
carnis mūdicia ſeu puritas/que fuit tanq̄ cami-
F ſia interioꝛ: penitētie aſꝑitas/que fuit ſicut tuni-
ca ſuperioꝛ: ⁊ rex mundialiū pauꝑtas/que fuit ſi
ſicut clauus exterioꝛ. Equus illi⁹ regis fuit crux
in qua fuit poꝛtatus. Diadema eius fuit coꝛona
ſpinea/qua extitit coꝛonat⁹. Dico igitur ꝙ mar
docheus qui interpꝛetatur amara contritio im
pudicitie: poteſt Petrum ⁊ Andream ſignifica-
re/⁊ quoſlibet viros ſanctos: qui reuera in hoc
fuerunt a rege ſumme honoꝛati: quia veſtibus/
equo ⁊ diademate.i.ad ſue paſſionis ſimilitudi
nem fuerūt cruciati: ⁊ ꝑ aman.i.ꝑ neronē ⁊ egeā
Aliter honoꝛe hmōi inſigniti ¶ Etiā moꝛalr̄ iſta poſſūt
dici de quolibet ſctō: qui veſtib⁹ regis.i.humili
tate/charitate ⁊ pauꝑtate regitur: diademate re
gis.i.ſpina diuini timoꝛis coꝛonat⁹ ꝓgit̄: equo
rū ſella regis.i.a btā ꝟgine vel a cruce ꝑ deuoti
onē ⁊ fiduciā vehit̄ ⁊ poꝛtat̄: atqʒ ab aman ini-
mico ſuo.i.a mūdi p̄ncipibus ⁊ tyrānis circūdu
cit̄ ⁊ vexat̄. Jllo eīm mō rex noſter chꝛiſt⁹ ſuos in
hoc mūdo honoꝛauit: inq̄tū illa q̄ ipſe habuit i-
ſignia/eis donauit: ⁊ iſtis mediātib⁹ celeſte pre
Eccli.45.b miū eis parat. Eccli. Coꝛona aurea ſuꝑ caput eī⁹
exp̄ſſa ſigno ſanctitatis gloꝛie/honoꝛis ⁊ opus
foꝛtitudinis.

¶ Capl'm decimum Textus: Rex vero Aſſuerus omnem terram et cunctas maris inſulas. Moꝛalitatum. Capitulum VI

Hic capitulo.x.et.xi. ponitur ſomnium
Mardochei. s. ꝙ fiebant voces/tumul
tus ⁊ tonitrua/terremotus et conturba
tio ſuper terram. Uidebat etiā ꝙ dracones ma
ximi inuicem confligebant: ad quoꝝ clamoꝛem
cuncte ꝑarate ſunt nationes/vt pugnarēt cōtra
gentem iuſtoꝝ: que timoꝛe/tribulatione ⁊ angu-
ſtia territa/ſeipſam p̄parabant ad moꝛtē: q̄bus
ſcʒ iuſtis ad dñm clamātib⁹: ecce fons paru⁹ cre
uit in fluuiū magnū/⁊ in aquas plurimas redun
dauit: ⁊ in lucem ſolēqʒ cōuerſus eſt. ¶ Uel ſm
aliaʒ l'ram/lux ⁊ ſol oꝛtus eſt: ⁊ humiles ſūc exal
Moralitas tati ſunt: ⁊ deuoꝛauerūt inclytos ¶ Sic vere cū
a mūdi pꝛincipio poſt terremotū ⁊ tonitruū tēta
tionis luciferi continue fuerit bellum inter du-
os dracones.i.inter rōnales creaturas/diabolū
ſcʒ ⁊ hominē: ſic factū eſt ꝙ cōmote ſunt natio-
nes demonū ⁊ iniquoꝛum contra populū iuſto-
rum ⁊ fidelium/⁊ pꝛeualebāt. Jta ꝙ tunc oēs in
ſtā moꝛtē ⁊ infernū neceſſario expectabāt: tribu
lationes ⁊ anguſtias ſuſtinebāt: quapꝛopter ad
dominū clamātes/liberationem deuotionis im
Psal.79.a ploꝛabāt: dicētes illud Ps. Ueni ad liberandū
nos. Et ideo dei nutu fons paruus.i.btā virgo
⁊ parua ⁊ humilis: in fluuiū magnū creuit/inq̄
tū deū q̄ eſt infinit⁹/ꝯtinere potuit: et in aq̄s re
dūdauit/etiā plurimas/inq̄tū ſcʒ hūano generi
multa bñficia ꝓpinauit: et lux et ſol.i.chꝛiſt⁹ dei
fili⁹ ſol iuſticie in mūdo oꝛt⁹ et nat⁹ extitit: et ſic
pax tranq̄llitatis et bone volūtatis hōibus na-
ta ſunt. Tūc eīm hūiles.i.captiui q̄ erāt in limbo:
iuſti q̄ ſūt in mūdo exaltati fuerūt: ꝯtra inclytos
.i.ꝯtra demones et tyrānos p̄ualuerūt: et ꝟtute
D illius ſolis fontiſqʒ moꝛtis eterne ꝑiculū euaſe-
Malac.4.a rūt. Uñ: Oꝛiet̄ vobis ſol iuſticie timētib⁹ nomē
Aliter meū. ¶ Uel dic ꝙ q̄ñ in aliqua eccleſia vel con
uentu venit terremot⁹.i. turbatio: vtpote ꝙ q̄ñ
moꝛit̄ p̄latus/ſtatim eſt in electione lis et ꝯten-
tio. Fit eīm tunc q̄ñqʒ/ꝙ duo magni dracones
.i.duo magni canonici vel pꝛioꝛes malicioſi et
ambitioſi inter ſe ꝓ habenda dignitate cōfligūt.
Quo facto/ſtatim nationes et partes ſe diuidūt
et mali ꝯtra iuſtos p̄ualere ꝯtendūt. Sed pro cer
to ſepe fit ꝙ neuter duoꝝ draconū obtinet: quin
immo ſepe fit ꝙ aliquis fons paruus.i.aliquis
homo humilis/pauper et nullius reputationis
eligitur: et in fluuium magnū.i.in p̄latū conuer
titur: et ſic tandem in lucem et ſolem per ſanctā
et exemplarē vitā mutat̄: et ſic per ipſum boni et
humiles ꝓmouentur et extollunt̄: mali vero et
ſuꝑbi mediante iuſticia deuoꝛant̄: quia ꝓ certo
ſepe fit quando dominus ſuſcitat de terra ino-
pem/vt ſedeat cum pꝛincipibus/ et ſoliū gloꝛie
Lu.1.e teneat: tunc deponuntur potentes de ſede/⁊ ex-
altantur humiles.

¶ Capitulum decimumſextum Textus: Rex magnus Artaxerxes ab Jndia vſqʒ ethiopiam. Moꝛalitatū Capitulum VII

Hic capitulo.xvi. dicitur/ꝙ populus iu-
daicus in captiuitate poſitus/iuſtis le-
gibus vtebatur. Circa quod nota/ꝙ iu
dei in terra ſua vbi erāt liberi/leges dei nō ſerua

(A) bant: ſed potꝰ idolis ſeruiebāt. In captiuitate
ſū et tribulatione et ſeruitute dn̄m coluerunt: ſi-
(4. Eſdre. 13. c.) cut ponit̃ q̄rto libro Eſdre ca. xiij. ¶ Illud po-
(Moralitas) teſt allegari: ꝙ vexatio dat intellectū: ſicut dicit̃
(Eſa. 28. c.) Et ꝙ plꝰ pficit homini aduerſitas ꝙ pſperitas:
q: ſcʒ in pſperitate poſiti et deū et eiꝰ legē oblui-
ſcunt̃: idolis et vitijs famulant̃: in tribulatione
ſ̉o ad ſeipſos reuertunt̃: ⁊ ſe ꝓpter ſua peccā pu-
niri intelligētes: ſeruire dn̄o et mandata eius fa-
(Pſal. 77. d.) cere compellunt̃. Pſal. Cū occideret eos que-
rebāt eū. ¶ Uel expone ſi vis: ꝙ vt cōmuniter
homo eſt melior in terra aliena ꝙ̄ in propria.

¶ Moralitatum ſuper Heſter Finis.

Moralitatū liber vice ſimus ſuper Job.

¶ Capitulum primum Textus: Uir erat in terra hus: nomine Job. Moralitatum Capitulum I

De Job cū totus ſit moralis ⁊ mo-
raliʒabilis: nihil inten-
do ponere: niſi aliqua
q̄ narratiue ponuntur.
Dico ergo ꝙ vir erat ī
terra hus: noīe Job: et
erat vir ille ſimplex ⁊ re-
ctꝰ: timēs deū ⁊ recedēs a malo: ⁊ nati ſunt ei ſe-
(B) ptē filij ⁊ tres filie: poſſeſſioq: erat ei ſeptē milia
ouiū: tria milia cameloꝝ: q̄ngēta iuga boū: ⁊ q̄n-
(Moralitas) gēte aſine: et familia multa nimis. ¶ Reuera tal̃
vir debet eſſe q̄libet vir pfectꝰ: q: ꝓ certo iſte de-
bet eſſe vir. i. vigoroſus ⁊ virtuoſus ī terra hus:
q̄ interpͣtat̃ feſtinās: ⁊ ꝯſiliator diligēs ⁊ ſtudio-
ſus: et alioꝝ cōſiliatoꝝ pacificus ⁊ dulcoroſus:
Simplex debet eſſe: humil̃ ⁊ modeſtꝰ: rectꝰ ⁊ iu-
ſtus. Debet eſſe timēs deū: ⁊ maloꝝ oīm fugiti-
uus: q̄ etiā debet dici iob: q̄ interpͣtat̃ dolēs: q̄a
ſcʒ ipſe debet eſſe ꝓ culpis ⁊ miſerijs huiꝰ vite do-
lēs: triſtis et gemebūdus: et ſic iſte erit inter oēs
tales. i. inter iuſtos magnꝰ ī ꝟtutibꝰ et fecūdus.
(Eccl. 1. d.) Unde dicit̃: Magnus effectꝰ ſum: et p̄ceſſi oēs
qui ante me erāt in ſapiētia. Ideo poſſeſſio vir-
tutū ſuarum debet eſſe multiplex: q: reuera ipſe
debet habere ſeptē filios. i. ſeptē ſpūſſancti do-
na: tres filias. i. tres theologicas virtutes: ſeptē
milia ouiū. i. ſeptē miſericordie opera: tria milia
chameloꝝ. i. triū ptiū penitētie. ſ. ꝯtritiōis: ꝯfeſ-
ſionis ⁊ ſatiſfactiōis onera. Fuit etiā poſſeſſio
eiꝰ q̄ngēta iuga boū. i. q̄nq: ſenſuū carnaliū co-
hibitio: et quingēte aſine. i. q̄nq: libroꝝ legis ⁊
diuinoꝝ mādatoꝝ humilis recordatio: et fami-
lia multa nimis. i. ceterarū virtutū abundās cu-
(Job. 1. b.) mulatio. Uñ infra caplo iſto dicit̃: Opibꝰ ma-
nuū eius bñdixiſti: et poſſeſſio eiꝰ creuit in terra.
(Aliter) ¶ Uel dic ꝙ iſte vir eſt bonꝰ platus: qui ſcʒ de-
bet eſſe vir: ſine imbecillitate: rectꝰ: ſine accepti-
one pſonaꝝ vl̃ iuſticie tortuitate: ſimplex ſine pli-
ca. i. ſine malicia ⁊ duplicitate: timens deū: ſine
ſeruilitate: recedens a malo: nō timore ſed cha- (C)
ritate: iob dictus. i. dolēs ex cōpaſſione ⁊ pieta-
te: in terra hus. i. cōſilians et ꝯcordans alios cū
feſtina ſedulitate: magnꝰ inter orientales: virtu-
tis et fame multiplicitate: ita ꝙ iā de ipſo poteſt
dici illud quod ſequit̃: Nō ꝯſyderaſti ſeruū meū
iob: ꝙ nō ſit ei ſimilis ī terra: vir ſimplex et rectꝰ
et timens deū. Igit̃ iſte habet in poſſeſſione ſua
filios. i. ſubditos charitatiuos. Filias. i. ſimpli-
ces et impfectos. Chamelos. i. viros patientia
et humilitate oneribus tribulationū ſubiectos.
Boues. i. viros bonoꝝ operū laboribꝰ deditos:
Aſinas ⁊ oues. i. viros miſericordes lacte elemo-
ſynarū irriguos et fecūdos. Pͥelatꝰ enī nō ſolū
filios habebit: imo et filias: nō ſolū boues: imo
et oues: nō ſolū chamelos: imo et aſinas: q: ſcʒ
ſub plato in domo eccleſie nō ſolū ſunt pfecti:
imo etiā impfecti: nō ſolū ſapiētes: ſed etiā ſim-
plices: nō ſolū laborioſi: imo debiles. Aplẽs: In (2. Timo. 2. d)
magna enī domo nō ſolū ſunt vaſa aurea: imo
et argentea: lignea et fictilia. Uñ etiā inter iſtos
ſubditos aliq̄ nūerant̃ ſeptenario nūero: ꝓpter
ſeptē opa miſericordie. Aliqui ternario: ꝓpter
trinitatis ſimplicē fidē. Aliqui quinario: ꝓpter
quinq: ſenſuū cuſtodiā. ¶ Uel dic ꝙ in ſpūali (Aliter)
poſſeſſiōe viri iuſti debēt eſſe filij. i. opa charita-
tiua: filie. i. opa pia. Chameli q̄ oneri ſe iclinār. i.
hūilitas ⁊ obediētia. Oues. i. ſimplicitas ⁊ inno-
centia. Boues. i. fortitudo ⁊ tēperātia. Aſine. i.
trāquillitas et patiētia. Familia multa nimis. i.
aliaꝝ virtutū bonorūq: actuū ⁊ effectuum fertili- (D)
tas ⁊ opulētia. Apls: Habeo aūt oīa et abūdo. (Phil. 4. d)
¶ Septē filij iob viciſſim cōuiuia faciebāt: nūc (Eodē ca. a)
penes vnū: nūc penes aliū comedebāt: et tres ſo-
rores ſuas vocātes ipſas vt ſecū comederēt: et
vinū biberent inuitabāt. Job ſ̉o de ſalute libe-
roꝝ ſollicitus erat: et ideo cōpletis ꝯuiuijs pro
ſingulis ſacrificiū offerebat. ¶ Job ſignificat (Moralitas)
bonū prelatū: filij eiꝰ ſignificāt viros ſcientificos
et perfectos: filie ſ̉o ſue deſignāt inferiores ſim-
plices et ignaros. Iſta ergo ē veritas: ꝙ filij iob
. i. clerici ſcientificiq: viri q̄ ſunt ī eccleſia: debēt
viciſſim cōuiuiū ſpūale facere: vbi ſcʒ docendo
et predicādo poſſint auditores: et etiā alter alte-
rū recreare. Debent etiā filias ſorores. i. ſimpli-
ces et laicos ad iſtud cōuiuiū vocare: ⁊ vino ſue
doctrine ipſos reficere et potare: ſicut ad lr̃aʒ vi-
demus de religioſis et mēdicantibꝰ: qui alterna-
tim ſibi et alijs p̄dicāt: ⁊ ad p̄dicatiōes ſuas ſim-
plices ſeculares: et maxime ſorores ſuas beni-
gnas et filias inuitant ⁊ inuocāt: dicentes illud
Cañ. Egredimini filie ſion. Job etiā pater iſtoꝝ (Cañ. 3. d)
. i. prelatꝰ ſummā curā et ſollicitudinē debet de
ſalute iſtorum liberorum. i. ſubditoꝝ habere: et
ideo ipſe debet ſacrificium laudis et orationis
ſingulis domino facere et offerre. ¶ Uel dic ꝙ (Aliter)
per filios intelligunt̃ diuites: per filias ſ̉o in-
telligūtur pauperes et infirmi. Iſti ergo filij: id
eſt diuites quandoq: ſolent alternatim cōuiuia
facere: verūtamen debent ſemꝑ ſorores ſuas: id
eſt pauperes aduocare. Unde dicit̃: Cum facis (Lu. 14. c)

E conuiuium/voca pauperes. Uel tempe cariſtie
debēt alternatim ꝯuiuiū elemoſynaꝝ impende-
re paupibus ⁊ egenis: ſicut ad literā faciūt boni
⁊ miſericordes diuites in iſtis ciuitatibus: qui
inter ſe ſolēt conuenire: ⁊ vnus poſt alium con-
uiuium elemoſynaꝝ ⁊ ſubuentionum pauperib⁹
Eodē ca.b p̄parare. ¶ Hic dicitur ꝙ cum filij dei aſſiſte-
rent coram dn̄o/affuit inter eos etiam ſathan:
cui cum diceret dn̄s: vnde venis? reſpondit: cir-
cuiui terrā ⁊ pambulaui eam. Igit iſte ſathan
non legit a domino aliquid petiſſe/ niſi ꝙ ſo-
lum Job poſſet affligere: ⁊ primo eum tempo-
rali ſubſtantia ſpoliare: tandem eum in corpo-
Moralitas re ꝑcutere ⁊ grauare. ¶ Sic p certo dico/ꝙ ho
die vbicunqꝫ cōueniunt filij dei coram dn̄o.i.in
quacunqꝫ bona ſocietate ſiue religioſoꝝ ſiue lai
coꝝ: ſemp eſt dare aliquem ſathan/q interp̄-
tatur contrarius vel aduerſarius/ tranſgreſſor
vel p̄uaricator.i.aliquos rebelles malos ⁊ ꝯtra
rios/⁊ oim bonoꝝ aduerſarios/diuīe legis trāſ
greſſores/⁊ ſue pfectionis p̄uaricatores: qui pro
certo non faciūt niſi terram ⁊ patriam explorā-
do pambulare ⁊ circuire: ⁊ hoc non vt poſſint
proficere: ſed vt poſſint inuenire quem affli-
gant/ ⁊ cui noceant/ ⁊ occaſionē alios ledēdi re-
perire: ſicut ad lrām videmus de detractoribus
inter religioſos/de inuidis inter clericos/⁊ de
1.Pet.5.c bellicis inter laicos. Unde dicit: Aduerſarius
veſter tanꝙ leo rugiens circuit/querēs quē de-
uoret. Et breuiter iſti nihil aliud querūt/niſi ꝙ
F poſſint Job/q interp̄tat dolēs.i.paupes ⁊ dolē
tes affligere: ⁊ eos in rebus ⁊ corpibus/rapinis
⁊ moleſtijs impugnare: cōmiſſiones eñ talia fa-
ciēdi libēter accipiūt: ⁊ ipas citiſſime executioni
tradūt: nihilqꝫ in hoc mūdo ꝙ nocēdi poteſtatē
Apoc.9.b appetūt. Apoc. Aculei erāt in caudis eorum ⁊c.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ diabol⁹ ſemp eſt inter bonos: vel
ꝙ diabolus nō poteſt nocere homini/niſi a deo
acceperit poteſtatem. ¶ Hic habemus ꝙ laxa-
ta manu diuine poteſtatis ⁊ protectionis/eſt da
ta licentia diabolo/ꝙ poſſit affligere Job. Sta
timqꝫ ipo cooperāte / tribulationes quatuor ei
p ordinē euenerūt: quaꝝ ſcꝫ prima fuit: Qꝫ cum
boues eius ararēt/⁊ aſine iuxta eos paſcerent:
irruerūt ſabei/tulerūtqꝫ oīa: necnon pueros oc-
ciderūt gladio: vnuſqꝫ ſolus euaſit/q cladem ad
Job fugiēs nūciauit. Ignis etiam de celo tūc
cecidit: q oues eius ⁊ eaꝝ cuſtodes pueros/vno
ſolo euadente conſumpſit. Chaldei etiā tres tur-
mas fecerūt: ⁊ irruētes chamelos rapuerūt: pue-
ros ꝗ̄o cuſtodes p̄ter vnū/gladio occiderūt. Fi-
lijs aūt ⁊ filiabus ſuis in domo fratris ſui p̄mo-
geniti veſcētibus ⁊ vinū bibētibus/vētus a regi-
one deſerti vehemēter irruēs/quatuor angulos
domus cōcuſſit/⁊ liberos oēs oppſſit: ita ꝙ vn⁹
ſolus de famulis q hoc nunciaret/remāſit flebi-
Job.1.d lis atqꝫ nudus. Et ait Job: Nudus egreſſus ſuꝫ
ex vtero matris mee: nud⁹ reuertar illuc. Reue-
ra videt ꝙ in domo iob.i.in eccl'ia ſctā dei: hoc
eſt dictū: in cetu fideliū ſathan aduerſari⁹ noſter
diabolus hmōi tribulatiōes diuerſimode ſuſci-

tat ⁊ inducit. Conſtat eñ ꝙ ibi hodie inueniūt G
boues arātes.i.auari/q circa terrā laborāt: ⁊ aſi
ne iuxta eos paſcētes.i.carnales/q comeſſatiōi
bus vacāt: ibi ſunt oues.i.ſimplices/q illa q ad
ſalutē ſunt neceſſaria/ignorāt. Ibi etiā ſunt cha
meli.i.alij principes ⁊ ſupbi/q gibbū ⁊ tumo-
rē ſupbie ⁊ p̄ſumptiōis habēt. Ibi ſunt filij ⁊ fi-
lie.i.religioſi ⁊ religioſe: q comeſtionib⁹ ⁊ vini
potatiōibus/⁊ ebrietati hn̄ibilāt ⁊ anhelāt. Ibi
ſunt pueri/iſtoꝝ cuſtodes.i.mali p̄lati: q pueriľr
alios gubernāt. Iſtos ergo diuerſimode pdit: ⁊
alios alijs culpis: nam quoſdā ſpūalr interficit
p ſabeos/q eloquētes interp̄tant.i.p eloquētiaꝫ
ꝓpriā ⁊ ſuggeſtionē: quoſdā p chaldeos/q inter
p̄tant q̄ſi fere vel quaſi mamillē.i.p mūdi ꝓſpi-
ratē ⁊ lactationē: quoſdā per ignem auaricie et
cupiditatis: quoſdam per ventū ſupbie ⁊ vani-
tatis. Iſtis eñ quatuor plagis diabolus iob.i.
chriſtū depauperauit: ⁊ poſſeſſione bonaꝝ pſo-
naꝝ taꝫ eccl'iaſticaꝝ ꝙ ſeculariū denudauit mul
tipliciter. Unde de chriſto videt poſſe dici illud Mar.14.e
Relicta ſindone nudus pfugit. Et Amos: Ro- Amos.2.d
buſtus inter fortes nudus effugiet. ¶ Uel ſi vis Aliter
dic ꝙ oīa iſta que habem⁹ hic.ſ.ꝙ omnia bruta
animalia Job perierūt/⁊ ab hoſtibus rapta fue
runt: ⁊ ſeruitores pempti: verūtamē pauciſſimi
ſunt qui euaſerūt: q̄nimmo liberi eius mortui fu
erūt. De ſeruis vero Job ſeu pueris aliqui pauci
ſupfuerūt. ¶ Poteſt adhuc allegari/ꝙ cū Job Aliter
.i.chriſtus ſub ſe habeat homines ⁊ beſtias.i.fi
deles ⁊ infideles/chriſtianos ⁊ gētiles: iſta tñ eſt H
veritas/ꝙ oēs beſtie.i.gētiles ⁊ alij infideles mo
riunt ⁊ dānant: de hoībus ꝗ̄o.i.fidelibus ſunt
pauciſſimi qui ſaluent. Unde dicit: Multi ſunt Math.20.c
vocati/pauci vero electi. Quinimmo etiam de
hoībus iſtis.i.de pſonis rationabilib⁹ ⁊ de chri
ſtifidelibus illi qui ſunt filij ⁊ filie.i.illi qui ſunt
ſpeciales filij dei.i.clerici ⁊ religioſi/magis pere
unt: ⁊ vēto ſupbie ⁊ epulatione gaſtrimargie dā
natiōi ſuccūbūt/ꝙ illi qui pueri ⁊ ſerui.i.ſubditi
⁊ ſimplices ⁊ ignari: q: ſcꝫ de illis aliqui rema-
nent ⁊ ſaluant: iſti vero quaſi oēs ad vitia prola
bunt. Scd'm eñ Aug'.ſimplices ⁊ idiote rapi-
unt celos: ⁊ nos cuꝫ lr̄is noſtris mergimur in p
fundū inferni. ¶ Uel dic ꝙ ſabei q interp̄tant Aliter
eloquētes/ſunt adulatores vel etiā aduocati: q re-
uera pueros cuſtodes.i.p̄latos ⁊ ſupiores gla-
dio lingue ſue ꝑcutiunt: ita ꝙ boues ⁊ aſinas.i.
lucra ⁊ vtilitates ab ipſis pre alijs reportāt ⁊ ra
piunt. ¶ Uel dic ꝙ in domo dei boues.i. viri ſci Aliter
entifici ⁊ perfecti debent in agro ſacre ſcripture
arare.i.ſtudere/legere ⁊ p̄dicare. Aſine ꝗ̄o.i.ſim
plices iuxta eos debēt paſci.i.eoꝝ doctrinis ⁊ p̄
dicationibus informari: a pueris ꝗ̄o.i.a puris
⁊ innocentibus prelatis debent cōmuniter cu-
ſtodiri. Sabei tamen qui interpretant claman
tes ⁊ detractores litigioſi/iſtos moleſtant: ⁊ taꝫ
maiores ꝙ inferiores infeſtant. Unde dicitur: 1.Re.26.c
Dauid clamas ⁊ inqetas regē? ¶ Uel dic ꝙ chal Aliter
dei generalr ſignificāt humani gn̄is inimicos/
ſcꝫ mundū/diabolū ⁊ carnē: chaldei enim inter

A pretanſ qſi fere: iſte eſt mūdus cū auaris/ qui
more ferarū deuorāt aliena. Interꝑtanſ etiā q̄
ſi demones: iſte eſt diabolus cū tyrannis. In-
terꝑtanſ inſuꝑ quaſi mamille: iſta eſt caro cū il-
lecebris: que ſcʒ delectationi bꝰ ſuis lactat ꝛ deci
pit. Iſti igiſ chaldei. i. iſti hoſtes humani gene
ris/ in ſ turmas ꝑdictas ſe diuidūt: et ſic chame
los ſeu pueros. i. malos ꝛ bonos rapiūt ſpūali
ter et occidunt/ et moleſtāt tꝑaliter et affligunt.
Aliter ❡ Uł dic ꝙ chameli ꝛ alti ꝛ gibboſi/ ſignificāt
altos principes et ꝑlatos: quos ꝑ certo tres tur
me chaldeorū que interꝑtanſ mamille. i. tria ge
nera ꝑſonaꝝ lactādo in amorē ſuū rapiūt: ꝛ iob
dn̄o ſuo/ id eſt deo/ ipſos ſubtrahūt atq̧ tollūt
Primi ſunt nepotuli et amici carnales. Secun
di ſunt verboſi adulatores. Tertij ſunt donorū
ꝛ munerū oblatores. Ab iſtis eṁ tribꝰ generibꝰ
chaldeorū/ que quaſi mām ille dicunſ: noſtri ſu-
periores/ et maxime prelati/ lactanſ ꝛ recreanſ.
Ideo ab ipſis taliter rapiunſ/ ꝙ nulli aliꝫ emoli-
mentū de eis cōſequunſ: ita ꝙ ipſi ꝑlati videnſ
Eccl.15.a. dicere illud Eccī: In tribus beneplacitū eſt ſpi
Aliter ritui meo ꝛc̄. ❡ Uel ſi vis/ dic ꝙ domus ꝑmo-
geniti in qua filij ꝛ filie comedētes vento irruen
te ſteriunſ: domos et curias principū vel prela
toꝝ deſignat: qui ꝑ eo ꝑmogeniti fratris dicun-
tur: qꝛ alijs ditiores et potēriores eſſe noſcunſ.
Deute.21.c. Deute. Dabit pater ꝑmogenito ſuo de his que
habet cūcta duplicia. Iſta igiſ eſt veritas/ ꝙ illi
qui in domo primogenitoꝝ ſuoꝝ. i. ī curijs ꝛ ho
B ſpitijs diuitū ꝛ magnatū moranſ: et qui panē et
vinū eorū comedūt: et apud eos officijs et obſe
quijs deputanſ: diuerſis periclitanſ vitijs et ca
ſibus/ et periculis ſupponunſ. Uētus eṁ et fla-
tus diabolice tētationis ibi ꝑcipue ſolet flare: q̄
totā domū iſtā ſolet ad malū cōcutere et moue
re: et ſic illos q̄ ſunt ibi/ ꝑ vitia opprimere ꝛ dā-
nare. Cōſtat aūt ꝙ illi q̄ curias ſectanſ diuitū/
ſunt vt cōmuniter adulatores/ raptores/ inuidi
et ſuꝑbi: et ſic eudēs eſt vitioꝝ turbine opprimi
ꝛ inuolui. Unde Seneca dicit de iſtis: Si quis
cū magnati bus habitat/ aut veritas aut coꝛꝫ
Mat.11.a. amicitia perdēda eſt. Unde illud Matth. Ecce
qui in domibus regū ſunt/ mollibus veſtiunſ.
Aliter ❡ Uel dic ꝙ in talibus domibꝰ/ officijs ꝛ ſtati-
bus homo ſtatim periculū patiſ: ꝛ hoc qꝛ ventꝰ
inuidie/ q̄ vt cōmuniter a regione deſerti: i. a ma
lis/ deſertis et inſufficiētibus ꝑſonis ſolet proce
dere/ ibi flat: q̄ totā domū q̄ſq; cōcutit et cōtur-
bat: et illos qui ibi habitāt/ aliquotiēs oꝑprimit
Ezech.1.a. atq̧ damnat. Uñ Ezech. Ecce ventus turbinis
Aliter veniebat ab aq̄lone. ❡ Uel dic ꝙ frat noſter ꝑ
mogenitꝰ fuit lucifer: q̄ diciſ frater noſter/ qꝛ fu
Pſal.109.a it ab codē pſe deo genitꝰ ꝛ creatꝰ. Pſal. Añ luci-
Job.40.b ferū genui te. Et Job: Ecce behemoth quē fe-
ci tecū. Primogenitꝰ ꝟo/ qꝛ ꝑma creatura dei ē.
Ibidem Et alibi: Ipſe eſt principiū viaꝝ dei. Continuū
ꝟo eiꝰ eſt ꝓſperitas: cuiꝰ ſcʒ dominiū vēdicat ipſe
Luce.4.a ſibi. Uñ Luc. Oſtendēs chriſto oīa regna ꝛ glo
riā/ dixit: Hec oīa dabo tibi/ ſi cadēs adoraue-
ris me: qꝛ mihi tradita ſūt: ꝛ cui voluero do ea

Iſta igiſ eſt veritas/ ꝙ q̄ſq; filij iob ꝛ filie dei. i. C
chriſtiani ꝛ chriſtiane: ſeu etiā generaliter tā vi-
ri q̄ mulieres: tā eccleſiaſtici q̄ ſeculares: in do-
mo fratris ſui ꝑmogeniti diaboli/ ſcʒ in mundo
ꝛ in ꝯuiuio eius: ſcʒ ī mūdi ꝓſperitate comedūt
ꝛ bibūt: et de cibis huiꝰ ꝯuiuij. i. de mūdi bonis
ꝛ diuitijs laute ſumūt. Uinū etiā mūdi ſciētiaꝝ
hauriūt atq̧ ſumūt: ſubito fit ꝙ vento tribulati-
onis e regione deſerti. i. ab occulta dei ꝓuiden
tia inſurgēte: ꝛ quatuor angulos huius domꝰ. i.
quatuor ꝑtes ꝓſperitatis mūdane: ſcʒ diuitias/
delicias/ honores ꝛ ſciētias/ ꝯcutiēte ꝛ deſtruēte
ipſi tales ꝯuiue. i. ipſi in mūdi ꝓſperis ꝯuiuātes:
ſubito aliquotiēs opprimunſ: et ꝑ infortuniū. i.
ꝑ mortē ad caſum flebilē deducūtur. Uētus eṁ
deſerti. i. tribulatio mortis iſtā cōcutit ꝛ ſubuer-
tit: ꝛ cōuiuas eius ꝑ dānationē et tribulationem
tēporalē opprimit atq̧ ꝑdit. Uñ Ezech. Uentꝰ Ezech.27.d
auſtri ꝯtriuit te in corde maris: diuitie tue ꝛ the
ſauri tui et multiplex inſtrumentū tuum.

❡ Caplīn ſecundū textus: Factū eſt
aūt cum quadā die veniſſent filij dei.
Moralitatū Ca. II

Iob ꝑcuſſus in corꝑe: ita ꝙ a planta pe-
dis vſq; ad verticē nō eſſet in eo ſanitas:
bonis oībus a diabolo denudatꝰ/ in ſter-
quilinio ſedebat: ſaniēq; vlcerum teſta radebat:
et tribulationes ſibi immiſſas in patiētia ſuſtine
bat. Uxor ꝟo eius cū ſeruis ipſum atrociter de-
ridebat: ꝛ fetorē ipſius abhorrebat: ſicut hic vbi
dicit: Benedic deo et morere. Et infra: vbi ipſe D
Job dicit ſic: Halitū meū abhorruit vxor mea. Job.19.c.
Amici ꝟo eius ipſum arguebāt ꝛ irritabāt: ꝛ pec
catorē volebant ꝓbare: ſerui ꝟo eiꝰ ſibi obedire
nolebāt. Seruū meū vocaui: et nō reſpondit mi Ibidem
hi. Sed finaliter viſa eius penitētia ꝛ patientia/
dn̄s ipſum ſanauit: ſeptē filios et tres filias ſibi
dedit. Amici et noti eius ad eū ꝯuenerūt: ipſum Job.vi.c.
qꝫ cōſolati ſunt. Et q̄ prius eū contēpſerūt/ ſibi
bona ꝓpria diuiſerūt. ❡ Moraliter loq̄ndo iob Moralitas
ſignificat pctōrem: q̄ ſcʒ a diabolo per peccatuꝫ
ꝑcuſſus: bonis ſuis/ ſcʒ virtutibꝰ et gratijs ſpoli
atur: et vlceribꝰ malarū ꝯditionū et ꝯſuetudinū
plenus/ in ſterquilinio. i. in immūdicia volupta
tis vel in fetore incōtinentie ſeu infamie moraſ.
Ubi vxor eius. i. conſciētia ſua ipſum remordet
et abhorret: vbi ſerui ſui. i. interiores affectꝰ et
exteriores ſenſus q̄ ſibi ſeruire debuerūt/ ſibi nō
famulanſ/ ſed ꝯtrarianſ: ꝛ vbi amici ſui. i. ſancti
ipſum contēnunt et arguūt: et vilitatē eius dete
ſtanſ. Statim eni qſi quis bonis ſuis ſpūalibus
per diabolū fuerit ſpoliatus: reſtat ꝙ de ſanctis
ſuis amicis ſpiritualibus ſit cōtemptus. Unde
Treñ. Omnes amici eius ſpreuerūt eam: et fa- Treñ.1.a
cti ſunt ei inimici. Et ideo ponitur conſequēter:
quia ſcʒ manū ſuam miſit hoſtis ad omnia deſy
derabilia eius. Sed quid? Pro certo quandoq;
fit ꝙ iſte iob qui interpretaſ dolens. i. peccator
de peccato cōtritus: ſaniem vitiorū teſta. i. mor-
tis memoria mediāte per cōfeſſionem educit: et
ad penitentiā et patientiam ſe conuertit/ dicēs:

E Idcirco ipſe me reprehendo: ⁊ ago penitētiā. Et
Job vlt.a tūc deꝰ bona perdita.i.virtutes ⁊ gratias: ⁊ hoc
qḡꝗ in duplo maiores ꝙ habuerat/ſibi reſtitu-
it: ſeptem filios.i.ſeptē dona ſpūſſancti: tres fili
as.i.tres virtutes theologicas ſibi ꝯcedit. Et
ſic quilibet amicoꝝ ſuoꝝ.i.ſanctoꝝ/ad amorē ſuū
reductꝯ ipſum qꝫ ſpūalit er ꝯſolatur: ⁊ bona ſua.i.ſpū
ales gratias ſibi diſtribuit ⁊ ꝯcedit. Unde dici-
Dan.4.g tur: Figura mea reſtitura eſt mihi: ⁊ optimates
Aliter me requiſierūt. ¶ Uel ſi vis dic exemplariter/
ꝙ mundi/amici/vxor ⁊ ſerui/ꝙdiu homo eſt in
tribulatiōe ⁊ paupertate/de ipſo non curāt: immo
qḡꝗ grauia improperia ꝯtra eum iactant: ſi ve
ro ad ꝓſperitatē redierit/tunc eum conſolant et
Aliter amant. ¶ Uel dic ꝙ tres amici Job ſunt fides/
ſpes ⁊ charitas: vel cōtritio/cōfeſſio ⁊ ſatiſfactio
elemoſyna/ieiuniū ⁊ oratio: q̄ ad ipſum conſolan
dū venerūt: ⁊ finaliter bona ſpūalia ſibi diſtribu-
unt ⁊ concedūt.

¶ Moralitatum ſuper Job finis.

Liber viceſimuſprimus
Moralitatum ſuper Eſaiam.

¶ Capl'm primū Textus: Uiſio Eſa-
ie filij amos. Moralitatū Ca. I.

Eſaias de
F ſtirpe regali ſm hebreos
Tāte autē ſanctitatis
extitit/vt ponit Come-
ſtor: ꝙ cum exercitꝰ ſen
nacherib hierlm obſi-
deret: ⁊ iuxta aquas ſy
loe fuiſſet tērorta: ita ꝙ
piſcina ⁊ hoſtibus ⁊ ciuibus cōis eſſet: Eſaias
a domino impetrauit orādo/ ⁊ obtinuit: ꝙ cum
hoſtes ad piſcinā veniebāt/eam ſine aqua repe
riebant: cum vero ciues ad piſcinā deſcēdebant/
aquas in abūdātia inueniebāt: ita ꝙ hoſtes mi-
rabant vnde aquas in ciuitate habebāt. In cu-
ius memoria aque ſyloe adhuc non cōtinue/ſed
certis horis ac iterpolatis ebullitūt: ſicut ait Epi
Moralitas phanius. ¶ Talis fons videt eſſe grā paradiſi:
q: iſta eſt q̄ ex oratione Eſaie.i.ex ordinatiōe dei
ſolis ciuibus.i.ſolis bonis ⁊ iuſtis ſe exhibet:
hoſtibus vero ⁊ impijs ⁊ peccatoribus ſe ſubtra-
bit atqꝫ latet. Iſta enim eſt ſm Aug.q̄ nulli nega
Aliter bit digno. ¶ Uel dic ꝙ iſta eſt diuina grā ⁊ de
uotio/q̄ ſolis ciuibus ⁊ ſanctis hoībus concedi
tur: hoſtibus vero.i.pctōribus/q̄ ſunt de exercitu
ſennacherib.i.diaboli/q̄ hierlm.i.eccliam quo-
tidie obſidet/denegat. Mali enim iſtū fontē inue
nerūt valde ſiccū: boni inuenerūt ipſum opulentū
⁊ plenū: q: fons cōpunctiōis ⁊ deuotiōis a ma-
lis inuenit aridus: a bonis vero inuenit dulcis ⁊
ſapidus ⁊ amenus: quod eſt etiā verū de fonte et
gratia cōpaſſionis: vel de fonte diuine ſcriptu-
zach.13.a re/vel cuiuſlibꝫ ſpūalis recreatiōis. Unde: Erit
fons patēs domui iacob. Ille etiā fons non cō
tinue/ſed certis horis erupit: q: diuina gratia ſm G
dei occultā ordinationē/q̄ vult ſe ſubtrahit et
q̄ venit: cōpunctio etiam ⁊ deuotio non ſolet cō
tinue fluere: ſꝫ interpolatim certis horis ⁊ diuer
ſis a deo ordinatis/ſolet erūpere ⁊ manare. Un-
de dicit: Spūs enim vbi vult ſpirat. Quia ſicut di Joh.3.a
cit Apls: Nō eſt volētis neqꝫ currentis/ſed dei Roma.9.c
miſerētis. ¶ Uel dic ꝙ talis fons debet eſſe ꝓ- Aliter
latus: q: ſcꝫ iſte debet ſe ꝙtum ad malos exhibe-
re ſiccū/ſterilē ⁊ auſterū: ꝙtum ad bonos aūt ef-
fluentem ⁊ plenū: ſiccū enim ⁊ durū ⁊ rigidū debēt
eum hoſtes hierlm.i.tyranni eccl'ie ſentire: bo-
ni vero qui hierlm.i.eccl'ie ſunt ciues ⁊ amici/ipſū
debent effluentē ⁊ piū/liberalē ⁊ fluidum inue
nire. Unde Eccli. Benefac iuſto/⁊ non dederis Eccli.12.a
impio: quod tñ eſt contra multos eccliaſticos
⁊ platos: q̄ ſcꝫ liberaliores ſunt ad hiſtriones et
tyrannos nobiles/qui eccleſie ſunt hoſtes: ꝙ ad
bonos ⁊ paupes/q̄ ſunt ciues: magiſqꝫ ⁊ affluen
tius malos ꝓmouent: bonis vero ſubditis ⁊ pau
pibus ſiccos/auaros ⁊ impios ſe demonſtrant.
Unde dicit: Dilexerunt hoīes magis tenebras Joh.3.c
H ꝙ lucē. ¶ Uel dic ꝙ talis fons eſt iudex vel ꝓ- Aliter
latus/ꝑſonarum acceptor: qui ſcꝫ ſolis ciuibus
.i.ſolis nepotibus/notis ⁊ familiaribus ſe libe
ralem exhibet: hoſtibus vero.i.extraneis quibuſ-
dam ſiccus/ſterilis ⁊ auarus apparet: q: ſcꝫ aq̄s
beneficioꝝ ſuoꝝ temꝑalium ſolis illis cōicat/
quos ſcꝫ generalr negat: cum tamē ad fontem ꝑ
tineat ꝙ ſit patēs ⁊ cōis oibus.

¶ Capl'm quintū textus: Cantabo di
lecto meo canticū patruelis mei vi-
nee ſue. Moralitatū Capi. II.

Quidā paterfamilias plātauit vineam
electam: ⁊ ſepi circūdedit eam: ⁊ lapi-
des elegit ex ea: ⁊ edificauit turrim in
medio eius: ⁊ torcular extruxit in ea: ⁊ expecta-
uit ꝙ faceret vuas: ⁊ fecit labruſcas. Iſte ergo in
dignatus ꝯtra eam/ incepit totaliter cōminari.
Quid enim inquit debui facere vinee mee/⁊ non fe
ci? Et nūc oſtendā vobis quid faciam vinee mee
Auferā ſepem eius/et erit in direptionē: diruā
macerē eius/et erit in cōculcationē: nō putabit
⁊ non fodiet: ⁊ aſcēdent ſpine ⁊ vepres ſuꝑ eam
et nubibus mandabo deſuꝑ/ne ſuꝑ eam pluant
imbrem. ¶ Chariſſimi ſicut hic ibidē exponitur Moralitas
vinea dñi ſabaoth domus iſrael eſt.ſ.eccl'ia vel
religio: quam ſcꝫ in agro huius mūdi plantauit
ſanguine ſuo rigauit: ⁊ ſepem angelice ꝓtectio-
nis ei circūdedit: turrem ꝯtemplationis in ea cō
ſtruxit: ⁊ torcular paſſionis ꝓprie in ea fabrica-
uit: lapideſqꝫ.i.offendicula ⁊ errores in ea ſuſtu-
lit et amouit. Unde Matthei: Homo quidam Mat.21.d
plātauit vineam ⁊ circūdedit ei ſepem: et fodit in
ea torcular: ⁊ edificauit turrim: quapropter a ꝓn
cipio expectauit ꝙ hec vinea religionis vel ec-
cleſie/vuas.i.virtutes ⁊ opes bonoꝝ opeꝝ face-
ret: ⁊ ꝙ vino cōſolationis ipſum dñm recrearet: ſꝫ
tamen iſta non videt facere vuas/ſed labruſcas:
non opa bona/ſed vana: non actus virtuoſos/
ſed potius inutiles et defectuoſos. Dicere. Quō Dicere.2.e

A conuerſa es in praua vinea aliena? Et ideo indignatus dñs/beneficia ſua ab ea ſubtraxit: ſepē & maceriem diuine protectionis ſubmouit: & demonibus & tyrannis eam in direptionē & conculcationem exponit. Jam enim ſicut apparet ſenſui: iſta vinea p examinationē & diſcuſſionē nō fodit: p correctiones a ſuis ſupfluitatibus non putat aut ſcandit: qnimmo ſpinis tempaliū ſollicitudinū pungit: & vepribus quaꝝ ſpine ſunt acute & curue & tenaces.i.multa plātorum & eccleſiaſticorum rapina & auara tenacitate repletur: & ſic a deo maledicta & condēnata eſt. Et ideo de ea

Pro.24.d videt poſſe dici illud Prouer. Per agrum pigri hominis tranſiui/& p vineā viri ſtulti: & ecce totum repleuerāt vrtice: & operuerāt ſupficiem eius ſpine: & maceria lapidū dirupta erat. Et breuiter videt ꝙ deus mādauit nubibus deſup.i.ſanctis & angelis ſuis/ne ſup iſtam pluāt: & imbrem ſpūalium bonorū & beneficioꝝ infundat: qꝛ ſcilꝫ iam videt dominꝰ ipſam dereliqſſe/& in ſuis manibus dimiſiſſe: & de eius regimine nō curaſſe.

Ps.105.f Unde dicit Ps. Abominatus eſt hereditatē ſuā & poſſeſſionē ſuam ſpreuit. ¶ Uel dic moraliter de vinea anime &c. Expone & dic ꝙ turris eſt cōtemplatio/torcular &c.

¶ Caplm ſextū Textꝰ: In anno quo mortuus eſt rex ozias/vidi dominū ſedentē. Moralitatum Ca. III

B Eſaias vidit dñm ſup ſoliū excelſum et eleuatum: & ea que ſub ipſo erant/replebant templū: ſeraphin ſtabāt ſup illud: ſex ale vni/& ſex ale alteri: duabus velabāt pedes eius: & duabus volabāt & clamabāt alter ad alterum/ſctūs ſctūs ſctūs: & cōmota ſunt ſuplīminaria cardinū a voce clamātis: & impleta eſt domꝰ

Moralitas. fumo. ¶ Per iſtos ſeraphin/q interpretant incendiū/intelligo viros ſctōs: q ſcꝫ p charitatem ardent/& alios in deū eleuāt & inflāmant: qꝛ iſti p certo ſolēt alis ꝯtemplationis de mūdo in paradiſum volare/ſoliū dñi & maieſtatē circuire: & templū paradiſi mentaliter viſitare: necnō ſanctꝰ ſctūs ſctūs/in honore trinitatis deo decantare: totūqꝫ domū eccle fumo orōnis & ſctāꝝ affectionū implere: & clamorē diuine laudis & pdicationis alter ad alterū ꝓclamare: & cardines eccle .i.alios fideles ad ꝯtritionē & deuotionē ꝯcutere

Amos.9.a & mouere. Un: Percutite cardinē & moueāt ſu-

Eſa.40.b pliminaria. Eſa. Clama: qd clamabo? ois caro fenū. Sed qd? pculdubio iſte ale ꝯtemplatiōis iſtoꝝ debēt eſſe ſextuplices.i.ſex ptes ꝯtemplationis quas debēt habere fideles: q ſunt/amor feruēs/ſpes erigens/deuotio vngēs/oratio ſupplicās/cōſyderatio chriſti opeꝝ eidem grās agens humilitas in ꝓpriis meritis.i.de ꝓpriis meritis non pſumēs. Iſtaꝝ eñ alaꝝ ſeu virtutū due ſūt q cordis faciē.i.intellectū ꝯcernūt.ſ. humilitas & ꝯſyderatio chriſti. Iſta enim duo magis pertinent ad intellectū.ſ.ꝓprios defectꝰ cognoſcere & inde humiliari & cōſyderare chriſti beneficia/& inde regratiari. Item due cōcernūt pedes.i.affectū: qꝛ ſm Auguſt. pes meus affectus meus.ſ. amor & deuotio. Affectio enim amat & conſyderat: affectio ſe per deuotionē vngit & rigat. Itē

C duabus alis volare dicunt/& iſte ſunt ſpes & oratio: iſte eñ vſqꝫ ad ſoliū patris volant: & tamen chriſti beneficia ſecum portāt. Ideo de iſtis ſex alis.i.de iſtis ſex cōtēplatiōis ptibus poteſt dici totū illud/ꝙ ſex erāt gradus quibus aſcende-

2.Para.9.c batur ad ſolium. ¶ Uel dic ꝙ ſex ale ſeraphin/

Aliter ſunt virtutes hōis iuſti: due ſcꝫ q caput ſeu faciem.i.intentionē contegunt: videlicet iuſticia/vt ſit intētio recta: innocētia/vt ſit mūda. Item ale due: que pedes.i.affectionē contegunt: ſcꝫ temperantia/vt ſit modeſta: ſpes celeſtium/vt ſit erecta. Iſte due ſunt quibus debēt volare contemplatio/que volat ad celi gaudia: timor & cōſyderatio/que volant ad mortis ſeu inferni tormenta. Iſte ergo ſunt ale quibus debet volare anima viri iuſti: ſcilꝫ ala innocentie volat ad ſeipſum: ala iuſticie volat ad proximū: ala temperātie volat ad mūdum: ala ſpei volat ad deum: ala contemplationis volat ad celum: ala vero timoris volat ad mortē in deū vel in infernū. Bene igit

Eſa.40.f dicit de iuſtis: Qꝫ ipſi aſſumēt pennas vt aqle

Pſal.54.b &c. Et in Ps. Quis dabit mihi pennas vt colūbe: & volabo et requieſcam.

¶ Caplm triceſimūoctauū Textus: In diebus illis egrotauit Ezechias vſqꝫ ad mortē. Moralitatū Ca. IIII

Cum rex iſrael ezechias egrotaret/ꝓmiſit dñs qndecim annos ſupaddere vite

D ſue: & vt de ſanitate recuperāda certior fieret: fecit dñs vmbrā p decem lineas retrouerti in horologio achaꝫ. Sol enim a ꝓgreſſu curſus ſui per decē gradus & lineas retroceſſit: & ſic vitaꝫ regi ſupaddidit: vmbra vero retrocedente/ſol neceſſario retroceſſit. Iſtud autē inter cetera dei opera magnū fuit mirabile: quia ſcꝫ ſol q eſt planeta nō retrogradus/cū dei miraculo retroiuit. ¶ Igitur allegorice loquēdo/horologium

Allegoria quod continue currit/quouſqꝫ veniat ad terminū vbi cadat: ſignificat hūanā naturā: q ſcꝫ ſemper eſt in curſu & fluxu/quouſqꝫ ipſam ſiſtere facit caſus mortis. Unde Job: Conſtituiſti termi-

Job.14.b nos eius/qui preteriri nō poterūt. Nam ſicut pondera & menſure horologiū cōtinue faciunt fluere/& inceſſanter currere/quouſqꝫ ad pūctum & ad horā ad quā tenſum eſt/peruenire habeat: tunc vero ſolet diſtendi/& campanarum ſonitꝰ audiri. Sic vero vita humana ſm pondus & mēſuram diuine ꝓuidentie/et ſm quod a deo/continue habꝫ fluere quouſqꝫ ad horā mortis valeat ꝑuenire. Tunc eñ horologiū iſtud p mortē diſtenditur campanarū.i.amicoꝝ & vicinoꝝ fletꝰ & ſoni-

Mat.20.b tus audiunt. Un illud Mathei: Uox in rama audita eſt/ploratus et vlulatus multꝰ. Per vmbraꝫ etiā iſtius horologii intelligo vitā generis humani: que ſcꝫ decē lineas habere dicūt: quia p tranſgreſſionē decē mandatorum ab inuicē diſtinguūt: q etiā vmbra dicūt/ꝓ eo ꝙ mēns intel-

Pſal.43.c ligētia p ea obfuſcat. Ps. Cooperuit nos vmbra

Mala.4.a mortis. Per ſolē telligit dei filiꝰ: q etiā ſol iuſti-

F

E cie nűcupaẗ. Per decē grad⁹ intelligiẗ decē cre-
aturarum rationabiliū ſtatus.i.nouē ordines
angelorum ꝛ humana natura. Per regem vero
infirmum/intelligo Adam cum ſua poſteritate:
qui ſcʒ rex corꝑalium creaturaꝝ dicitur: ꝛ ꝙ etiaʒ
Pſ.6.a diuerſis vitijs infirmatur. Unde dicit Pſ. Mi-
ſerere mei domine: quoniam infirmus ſum. Igi
tur dico ꝙ rex iuda.i.homo dudum diuerſis vi-
tiorum languoribus infirmaẗ: ita ꝙ in horolo-
gio vite humane vmbra peccati iam ꝓceſſiſſe de
cem lineis.i.vſqʒ ad tranſgreſſionē decem man-
datorū decalogi videbaẗ: quapropter iam ho-
Hiere.6.a mines poterāt dicere illud Hiere. Ue vobis: q̄a
declinauit dies/ꝛ facte ſunt longiores vmbre ve
ſperi. Sed ꝓ certo deus pater volens iſtum re-
gem.i.hominē a peccato ſanare: fecit ſolem.i.fi-
lium ſuum benedictū ab excellētia ſue deitatis
quodammodo retrocedere: ꝛ per ſummā humi-
litatē tranſactis nouem gradibus.i.nouē ange-
lorum ordinibus: ad decimū gradū.i.ad huma-
nam naturā/que etiam in drachma decima figu
raẗ/ꝑ incarnationē deſcendere ꝛ venire. Unde
Eccl.48.b illud: Retro rediȷt ſol: ꝛ addidit vitam regi. Sic
ergo factū eſt ꝙ vmbra peccati in horologio vi
te humane ſimiliter retroceſſit: ꝛ vita ꝛ ſanitas
gratie ipſi regi.i.hoi applicuit ꝛ acceſſit. Quia
ꝓ certo homo tunc temporis eſt ſanatus/cū ſol
iuſticie chriſtus ad gradū decimū eſt reuerſus:
Pſal.89.b ꝛ ꝑ beataʒ incarnationē in hoiem eſt conuerſus.
Gen.19.c Pſ. Conuertere dñe vſqʒquo. Et in Gen. Sol
egreſſus eſt ſuꝑ terrā: ꝛ loth egreſſus eſt ſegor.
Aliter ¶ Uel dic moraliter ꝙ horologiū quod fuit eſt
volūtas: ſol vͦo qui illuminat/eſt gratia: q2 vere
tunc rex iſte.i.homo infirmus ꝛ languidus per
peccata ſanatur: quādo ſol diuine gratie per de-
cem gradus.i.per adimpletionē decem manda
toꝝ ad ipm reuertiẗ: ꝛ quādo vmbra ignorantie
vel peccati in horologio cordis ſui minuiẗ ꝛ au-
fertur: vmbre eñ peccati diminutio/ꝛ ſolis ſeu
gratie illuminatio: ꝛ decem gradium.i.decē mā
datoꝝ impletio: nihil aliud eſt ꝙ regis anime et
Pſal.19.b affectus curatio ꝛ ſaluatio. Pſ. Domine ſaluuʒ
fac regem.

¶ Moralitatū ſuꝑ Eſaiam finis:

Liber viceſimuſſecūdus moralitatū ſuper Hieremiam.

¶ Capitulū decimūtertium Textus: Hec dicit dñs ad me: Uade et poſſide tibi lūbare. Mora. Ca. I.

Jeremie
preceptū fuit/ꝙ lūba-
re ſuum acciperet/ꝛ l eu-
fratem abſcōderet in
fra petram. Qui poſt
multū tēpus ad eufra-
tem rediȷt/ꝛ lūbare pu-
trefactū inuenit: ita ꝙ
nulli vſui aptū eſſet. Dixit aūt ſibi dñs/ꝙ lūba-
re domus iſrael erat ꝗ ſibi diu adheſerat: quaꝫ
cū vitijs putrefactā intēdebat ꝓȷcere: ꝛ de terra
ꝓpria captiuare. ¶ Illud allega/ꝙ nullus ē ita Moralitas
adherēs deo ꝑ charitatē ꝛ ſcritatē: ſi in euphra-
te quod interꝑtaẗ frugifer.i fructibus diuitiarū
ꝛ in aquis deliciaꝝ mergaẗ: q̄n ꝑ vitia putrefiat
ita ꝙ ab heſiōe qua herebat deo/prorſus cadat
Eſa.14.c Eſa. Quaſi cadauer putridū nō habebis conſor
tiū. ¶ Illud quod ſupra dicẗ de figulo/ꝗ ſedēs C.XVIII.
ſuꝑ rotā/faciebat vas: quod cū diſſipatū fuiſſet/
de eodem luto fecit aliud vas ꝓut placuit ſibi.
¶ Cui ꝗdem figulo aſſimulaẗ deus: ꝗ filios iſra- Moralitas
el quos deſtruebat/ꝛ quos finaliẗ reedificare et
conſtruere iterū intēdebat: poteſt ad occultā dei
ꝑdeſtinationē adduci: ꝗ ſcʒ alios edificat/ſaluat
ꝛ plantat: alios deſtruit ꝛ damnat: ꝛ q̄n illū queʒ
ante deſtrui ꝑ peccatū ꝑmiſerat/iterū ꝑ peniten-
tiā reparat ꝛ reformat: quod etiā tempaliter q̄n-
qʒ facit: q2 illum quem antea depſſerat/aliq̄n ite
rum ad ꝓſꝑitatem reſeruat ꝛ reſtaurat. Unde ibidē
dicẗ: ꝙ ſicut lutū in manu figuli/ſic vos in ma-
nu mea domus iſrael. Ideo bene dicit Apl̄us:
Rom.9.e O, figulus de eadē maſſa facit vas/aliud in ho
norem ꝛc.

¶ Capl̄m viceſimūquartū Textus: Oſtēdit mihi dominus: et ecce duo calathi. Moralitatū Cap. II

Hic caplō.xxiiij. dicẗ/ꝙ hieremias vi-
dit ante tēplū duos calathos plenos
ficubus: vnū qui habebat ficus bonas
D alius vͦo habebat valde malas/ita ꝙ nō poterāt
māducari: ꝛ dictū eſt ꝙ ꝑme ficus ꝑmā captiuita
tē filioꝝ iuda deſignabāt: ꝗ ſub ieconia ſe tradi-
derāt volūtarie: ſecūde vͦo male/vltimā captiui-
tatē illorū qui cū ſedechia ꝑ violētiā fuerāt ca-
pti: ꝑmi eñ ꝓ magna parte redierūt: vltimi vͦo
i captiuitate perierūt. ¶ Illud allega ꝙ iſti pec Moralitas
catores ꝗ patienter ꝛ volūtarie ſuſtinēt captiui
tatē ꝛ aduerſitatē quā meruerūt/ꝛ patiēter expe-
ctāt dñi volūtatē: dicētes illud ſupra: Iram dñi
portabo/q̄m peccaui ei: dño ſunt accepti. Et ſi-
cut fic⁹ bone in calatho diuine comprobatiōis
conſtituti/faciliter etiam conſequunẗ miſericor-
diam: ꝛ ad ꝓſperitatē ꝛ gloriam reducunẗ. Ecō-
tra vͦo illi peccatores peſſimi ſunt/ꝗ penas ha-
bent immiſſas a deo: nō volūtarie/ſʒ coacte: nō
patiēter/ ſed violēter ferūt: q2 ſcʒ tales in ſua ca
ptiuitate ꝛ aduerſitate obſtinati pereūt/ꝛ ad dei
miſericordiā nō accedunt.

¶ Capl̄m triceſimūquintū Textus: Uerbū quod factū eſt ad hieremiaʒ a dño. Moralitatū Ca. III

Rechabite fuerūt quedā familie iudeo-
rum: ꝗ quodā artiori ritu viuentes/ꝗſ-
dam de mādato patꝝ cerimonias mira
biles obſeruabāt. Quidā eñ dict⁹ rechab/de cu
ius ſtirpe ꝓceſſerāt/hoc ipſis dederat in māda
tis: ꝙ ipſi/vxores ꝛ filij vinū in eternū nō biberēt
domos nō edificarēt: ſemētem nō ſererent: vine-
as non plantaret: ſed in tabernaculis ꝙdiu viue

A rent habitarẽt: vt ſic multis diebus ſup terrã vi-
uerẽt ⁊ manerẽt. Iſti igit̃ q̃ in tabernaculis extra
ciuitatẽ manebãt/ timẽtes chaldeos ad hieruſa-
lẽ refugerũt: vinũ oblatum a hieremia refutaue
rũt: ⁊ ideo mandatũ patris ſui ſeruauerũt: tue-
riq̃ a nabuchodonoſor ⁊ a mortis p̃iculo meru-
Moralitas erũt. ¶ In iſtis igit̃ rechabitis videt̃ habuiſſe
exordiũ ſtatus ⁊ ↄditio eremitarũ/ ⁊ p̃mor̃ mo-
nachor̃: ⁊ ſic videt̃ dictũ illud quod ſcribit̃ in hi
ſtoria tripertita: videlʒ li. i. ca. xi. ſm̃ opinionem
aliquor̃/ q̃ monachi habuerũt originẽ a iudeis
Aliter ¶ Uel dic myſtice/ q̃ rechabite/ q̃ interp̃tantur
aſcẽdentes vel excelſi: ſed teneri patrib⁹/ vel de-
licie patr̃: ſignificãt viros religioſos/ ⁊ quoſcũ-
q̃ p̃fectos: q̃ ſcʒ aſcẽdunt p̃ celeſtiũ affectionem
excelſi ſunt p̃ vite eminẽtiã ⁊ p̃fectionẽ: ⁊ teneri
ſunt patribus/ p̃ parẽtũ honorẽ ⁊ ſubuentionẽʒ
delicie ſunt patr̃. i. ſup̃ior̃ ⁊ p̃lator̃/ dei ⁊ angelo
rum/ p̃ placentẽ ⁊ ſctãm ↄuerſationẽ. Unde in
Pro. 8. d. Prouer. Delicie mee eſſe cum filijs hominũ ⁊c.
Tales igit̃ patr̃ ſuor̃. i. dei p̃lator̃ ⁊ ſenior̃ mã-
data ſeruare: a vino ſcʒ in quo eſt luxuria. i. a car
nis delicijs abſtinere: a ſemẽtis ſatione. i. a diui
tiar̃ acquiſitiõe ſup̃ſedere/ ⁊ a domor̃ edificatio
ne abſtinere. Uineas etiã q̃ inebriãt holes. i. car
nales affectiões ⁊ adulatiões debẽt euellere/ nõ
plãtare: ⁊ habitare debẽt in tabernaculis: hoc ẽ
q̃ peregrinos ⁊ hoſpites ſe debent in hoc ſecu-
Heb. 13. c lo reputare: dicẽtes cũ ap̃lo: Non habemus hic
ciuitatẽ manentẽ: ſed futurã inq̃rimus. Sic eniʒ
diu p̃ gratiã poterũt viuere in ſctĩtate ⁊ iuſticia
B p̃ſiſtere. Hieruſalẽ. i. paradiſum finalr̃ intrare:
⁊ chaldeor̃. i. demonũ ſeuitiã non timere. Tales
q̃ terrena ↄtemnũt/ a demonibus tutiores ſunt:
⁊ mũdi tribulatiões ⁊ temptatiões cauẽt faciliusq̃
Pſal. 90. a euadũt. Pſ. Nõ timebũt a timore nocturno.

¶ Capitulum triceſimũquartũ Text⁹ Uerbũ quod factũ eſt ad hieremiam a domino/ quando Nabuchodonoſor. Moralitatũ Capitulum IIII

Hic ca. xxxiiij. dicit̃/ q̃ cũ hieremias cõ-
tra hierl̃m p̃dicaret/ ⁊ captiuitas immi-
neret: ⁊ tribulatio totũ pp̃lm cõturba-
ret: factũ eſt q̃ pp̃ls iuda in hieruſalẽ fedus cum
dño pepigit: ⁊ in pacto quilibet ſeruos hebreos
dimiſit: ⁊ ad maiorẽ firmitatẽ pacti vitulũ occi-
derũt/ ⁊ p̃ mediũ diuiſerũt: ⁊ inter diuiſiones vi-
tuli tranſierũt: verũtamẽ populus cito poſt a pa
cto receſſit: ⁊ ſeruos quos liberos dimiſerãt/ qli-
bet in ſeruitutẽ retraxit. Quapropter ira dei for
tius ↄtra ipſos inſurrexit: ⁊ ipſos cito poſt chalde
Moralitas is ſuis hoſtib⁹ ſubiugauit. ¶ Uitulus occiſus
eſt chriſtus/ in duas p̃tes in paſſiõe p̃ ſeparatio-
nẽ corp̃is ab ala diuiſus: p̃ cui⁹ ſcʒ mediũ p̃tráſi-
tur/ quãdo ſua occiſio vel paſſio ad memoriã re-
uocat̃: ⁊ tũc pactũ tranſeũdo firmat̃/ qñ deo ad
honorẽ ⁊ memoriã paſſionis aliquid p̃mittit̃ ⁊ p̃
ponitur. Iſta eſt igit̃ veritas/ q̃ quandoq̃ mul-
ti ſunt qui tempore tribulationis imminẽte/ ⁊ of
ficio p̃dicationis ſonitu cõmouẽte/ ⁊ infirmita-
tis impetu purgante/ quãdoq̃ de peccatis ſuis
timore ↄcuſſi penitẽt: ⁊ pactũ de nõ peccãdo cũ C
deo faciẽtes: ſectiones vituli. i. paſſionis chriſti
memoriã adhibẽt: ⁊ ſeruos quos iniuſte poſſede
rant. ſ. peccata p̃pria vel bona aliena: q̃ nõ iuſte
occupauerãt/ dimittũt ⁊ reſtituũt ⁊ relaxãt. Un-
de Eſa. Dimitte eos q̃ cõfracti ſunt liberos: et Eſa. 58. b
omne onus dirũpe. Uerũtamẽ ſepe fit q̃ in hoc
nõ ſolẽt p̃ſeuerare/ ſed recidiuãdo ⁊ peccando a
pacto iam facto recedere: ſeruos dimiſſos. i. bo
na reſtituta paup̃ibus: vel ſeruos dimiſſos. i. pec
cata ↄfeſſa ſacerdotibus reſumere: p̃pter quod
iram dei ↄtra ſe p̃uocãt: ita q̃ finalr̃ neceſſe eſt
eos temp̃aliter ⁊ eternalit̃ deperire. Chaldei eñi
. i. demones: ↄtra eos finalr̃ veniẽt: qui eos in ba
bylonẽ. i. in infernũ captiuãt ⁊ detrahũt ⁊ dedu
cũt. Unde dicit̃: Ducti ſunt in captiuitatẽ ante Treñ. 1. b
faciem tribulãtis.

¶ Capl'm triceſimũoctauũ Textus: Audiuit aũt ſaphacias filius mathã et hiedelias filius phaſſur. Moralitatum Capl'. V

Uia hieremias vera p̃dicabat: ⁊ regeʒ
p̃ncipes ⁊ populũ hieruſalẽ captiuan-
dos a Nabuchodonoſor publice dice
bat: ⁊ ipſos de ſuis criminibus arguebat: p̃nci-
pes a rege impetrauerũt q̃ in lacũ mitteret̃: ⁊ ſic
in domũ alchie in lacu in quo non erat aqua ſʒ
lutum/ miſſus eſt: ⁊ vſq̃ ad os in luto ſepultus:
vt ibi q̃cito moreret̃. Abdemalech tamẽ q̃dam
ethiops/ relaxationẽ eius impetrauit: ⁊ ipſm ſub
ductis funibus ⁊ pannis veteribus ⁊ putridis/ D
quos de domo regis ſumpſerat/ de lacu et luto
leuauit: propter quod ſalutẽ anime ⁊ vite ſue de
us dicto ethiopi repromiſit ¶ Allega iſta q̃ ho Moralitas
die in curijs p̃ncipũ et potẽtũ nõ eſt q̃ audeat ve
rum dicere/ vitia redarguere/ infortunia p̃mul-
gare: q̃ p̃ncipes ſtatim indignant̃: et tales veri
dicos in carcere vel al's grauare ↄtinuo moliun
tur. Uñ dicit̃: Oderũt in porta corripientẽ et lo Amos. 5. c
quentẽ ⁊c. Et Ap̃ls: Inimicus fact⁹ ſum vobis Gal. 4. c
vera dicẽs. ¶ Uel allega q̃ q̃ñq̃ inueniunt̃ ſecu Aliter
lares magis miſericordes q̃ eccleſiaſtici. Ethi-
ops vero gẽtilis pauperẽ innocẽteʒ de carcere li
berat: vbi p̃ncipũ et ſacerdotũ malicia ipſm dã-
nat. ¶ Uel dic q̃ Hieremias ſignificat chriſtũ: Aliter
quẽ quia vera p̃dicabat/ p̃ncipes ſacerdotũ mor
ti adiudicabãt: et in lacũ. i. in ſepulchr̃ occaſio-
nalr̃ poſuerũt: ⁊ ſic nomẽ eius delere ex hominũ
memoria crediderũt. Treñ. Lapſa eſt in lacũ vi Treñ. 3. f
ta mea: poſuerunt lapidẽ ſup̃ me. Ethiops th̃. i.
gentilitas ipſm credẽdo leuauit: et fidẽ ei⁹ recipi-
ens/ et cũ funibus charitatis amplexãs/ pãnos
veteres et putridos. i. memoriã p̃prie fragilita
tis miniſtrãs: ipſm et ipſius fidem de luto miſe-
rie et de lacu incredulitatis ſaluauit. ¶ Uel dic Aliter
q̃ Hieremias eſt peccator: quẽ ethiops. i. paup̃
chriſtus/ a lacu pc̃ti et auaricie liberauit: qñ pã-
nos putridos. i. mortis et putrefactiõis ſue me-
moriã ſibi donat: et charitatis funibus ipſum li-
gat. Oſee: In funiculis adã trahã eos ⁊c. ¶ Uel Oſee. 11. b
illud allegãt frẽs minores p̃ ſe. Dicũt eñi q̃ hie Aliter

E remias.i.homo de lacu mūdi ⁊ luto auaricie et
ꝑiculo mortis eterne extrahit̄: qñ ab ethiope.i.
a btō Frāciſco pānis putridis.i.humili habitu
induit̄: ⁊ qñ funib⁹.i.chordis ipoꝝ cingit̄ ⁊ liga
tur. Allega vt ſupra.

¶ Capl'm quadrageſimūprimum Te
xtus: Et factum eſt in menſe ſeptimo
venit hiſmael filius Nathanie. Mo
ralitatū Capl. VI

Cum Godolias fuiſſet ꝓfectus reliquiꝭ
iſrael: ⁊ cum Hiſmael ad ipm ſub ſpecie
boni veniēs/ipm occidiſſet; factū eſt ꝙ
octoginta viri raſi barbā/ſciſſis veſtib⁹/⁊ ſqua
lētes in hierl'm veniebāt: ⁊ in manibus munera
⁊ thura habebāt: vt ſcʒ godolie munera offerrēt
⁊ thura in domo dñi incēderēt/⁊ orarent. Iſtis
igit̄ ꝑdictus hiſmael ꝓditor ſeu traditor obuiā
venit: ⁊ incedēs ⁊ plorās/ipos ſub ſpecie boni re
cepit/⁊ ſtatim eos interfecit: ⁊ cadauera eorū in
lacū ꝓiecit. Dicit̄ tñ ibi ꝙ inter eos decē viri fue
rūt/q̄ dicerēt ſe in agro theſauꝝ hordei/frumēti
⁊ olei ⁊ mellis habere: quod ſe ſibi ꝓmiſere datu
ros/ſi ſuis parceret aīabus. Quod factum eſt.
Iſtis eñ ſolis pepcit: alios vō occidit: ⁊ etiam
Moralitas oēs reliq̄s captiuauit. ¶ Dic ꝙ hiſmael iſte ē
diabolus; q̄ ꝓ certo ſub ſpecie fletus.i. ſub ſpecie
boni ⁊ pietatis ad hoīes intrat: ⁊ eos ꝑ diuerſa
peccata interficit atq; necat: maxime aūt qñ in
uenit hoīes q̄ ſunt raſi barba.i. imbecilles ⁊ effe
F minati/ſqualētes vultu,i. ꝯuerſatiōe difformes ⁊
denigrati: ſciſſis veſtib⁹.i. cūctis vtutibus exu
ti ⁊ denudati: videlʒ q: iſti godolie.i. mūdi ꝓnci
pibus ſtudēt placere ⁊ munera portare: ⁊ thura
.i. adulatiōes deferre. Tales ꝓ ſuis ſpūalr̄ inter
ficit: ⁊ eoꝝ cadauera.i. eoꝝ fetētes aīas in lacū in
Eſa.24.d ferni ꝓiicit ⁊ immittit. Eſa. Congregabunt̄ cō
gregatiōe vnius faſcis in lacū: ⁊ claudent̄ ibi in
carcerē: ⁊ poſt multos dies viſitabunt̄. Et erube
ſcet luna: ⁊ ꝯfundet̄ ſol cū regnauerit dñs ⁊c. Ve
rūtamē qñq; inter ipos pctōres inueniunt̄ decē
hoīes.i. aliq̄ viri decē legis mādata ſeruātes: q̄
ſcʒ in agro cordis ſui/hunc theſaurū vtutum ⁊
meritoꝝ abſconſum.ſ. frumentum de quo fit pa
nis.i. diuine ſcīe vtilitas: hordeū/palea tectum/
hoc eſt ſcāꝫm abſcōdēs humilitas: oleum quod
eſt lenitiuū/hoc eſt cōpaſſionis benignitas; vel
mel quod eſt guſtui ſapidū/hoc ē deuotiōis ſua
uitas. Iſta eñ ſi q̄s habuerit/ ab hiſmael dia
bolo nō ledet̄: ſed de manib⁹ eius ꝓſeruabit̄ et
Apoc.6.b tollet̄. Unde in Apoca. Bilibris tritici denario
vno; ⁊ tres bilibres hordei denario vno; ⁊ vinū
Aliter ⁊ oleum non leſeris. ¶ Vel dic ꝙ iſte hiſmael ſi
gnificat malos balliuos ⁊ iudices/qui pro certo
ſqualētes ⁊ paupes rapinis ⁊ vexationib⁹ inter
ficiūt. Illis vō qui habent theſauꝝ in agro.i. di
1.Re.15.b uitib⁹ ⁊ munera ꝓmittētib⁹ parcūt. Vñ dr̄: Pe
percerūt pinguioribus amalech: q̄cq̄d vō vile ⁊ re
Aliter probū fuit/demoliti ſunt. ¶ Vel allega ꝯtra ꝓ
ditores ⁊ latrones ⁊ homicidas: q̄ fingūt ſe flere
vt poſſint hoīem decipe ⁊ ledere.

¶ Capl'm quadrageſimūſecūdū Te
xtus: Et acceſſerūt oēs principes bel
latorū/et iohannan fili⁹ caree. Mo
ralitatum Capl. VII

Cum reliquie iſrael idolatrie ſe dediſ
ſent ꝯtra volūtatē atq; ꝯſiliū Hieremie
⁊ chriſti: ſtatim incepit eos hieremias
redarguere: ⁊ aduētū nabuchodonoſor/ egypti
q; deſtructionē ⁊ eoꝝ captionē ⁊ occaſionē ꝑdice
re: et ꝯtra eos ſeueriter ꝓphetare: ꝓpter quod
vt dicit Comeſtor/ꝯtra ipm cōmoti fuerūt: et eū
lapidibus obruerūt: egyptij vō ipm ꝓphetam
honorātes/eum in ſepulchris regū ſepelierunt.
Moralitas ¶ Iſtud allega ad duo exemplariter. Primo ꝙ
nō amat peſtilēs eum q̄ ſe corripit: quinimmo ſi
Pro.15.b quis ꝯtra impios veritatē loquit̄/⁊ ab ipſis ꝑti
Pro.9.b nus impugnat̄. Vñ in Prouer. Qui arguit deri
Aliter ſorē/ſibi iniuriā facit. ¶ Secundo illud allega/
ꝙ qñq; extranei magis cōpatiunt̄ homini ꝙ pro
pinq̄/ſeculares ꝙ religioſi: q: ſcʒ ipm egyptij ſe
Mat.10.d pelierūt: ⁊ ſui eum occiderūt. Mat. Inimici ho
Epiphani⁹ minis domeſtici eius. ¶ Epiphani⁹ dicit: ꝙ cū
hieremias eſſet in egypto/orōne ſua aſpides et
crocodilos fugauit: a q̄bus antea egyptus infe
ſtabat̄: quinimmo etiam ſin ꝙ tradunt hebrei/de
puluere eiuſdem loci adhuc crocodili fugant̄:
⁊ aſpidum ꝑcuſſura ſanat̄. Et dicit idēʒ Epipha
nius ſe audiſſe a viris ſenioribus/q̄ ex ſeruoꝛuʒ
antigoni ⁊ ptolomei ſtirpe deſcenderāt: ꝙ alexā
der macedo ad tumulū ꝓphete veniens/et loci
myſteriū cognoſcēs/ipm in alexandriā tranſtu
D lit/et glorioſe eum ſepeliuit: et extunc aſpidum ⁊
crocodiloꝝ/q̄ ꝑus ciuitatē infeſtabāt/rabies au
Moralitas fugit ⁊ ceſſauit ¶ Iſtud allega/ꝙ cū ita ſit ꝙ hie
remias q̄ interꝑtat̄ excelſus dño.i. viri ſcti ad de
um eleuati: vel etiā chriſtus dudū a iudeis occi
ſus: venenoſa aīalia.i. demones et vitia ſua orō
ne fugauerūt/et ſupauerūt dū viuebāt: vtile ē ꝙ
puluerē ſepulture ſue.i. memoriā mortis ipſorū
ſumam⁹: et eoꝝ auxilio ꝯtra ſerpētes hmōi triū
phemus. Alexander eñ.i. homo q̄ videt ciuita
tē cordis ſui/a talib⁹ venenoſis aīalibus.i. a vi
tijs et demonib⁹ infeſtari: debet iſtū.i. chriſtum
mortuū/vel quēlibet viꝝ ſctm̄ ibidē ꝑ deuotionē
trāſferre/et eum ibi per iugem memoriā ſepelire
et ſic ꝓculdubio poterit iſtoꝝ ſerpentiū impetū
Mat.27.f ꝑcauere. Mat. Inuoluit corpus in ſindone mū
da et poſuit illud in monumento ſuo. Epiphani
us idem dicit: ꝙ Hieremias dū eſſet in egypto
dedit ſignū ſacerdotibus idoloꝝ: ꝙ qñ vgo pa
reret/idola eoꝝ corruerēt: ꝓpter quod idem ſa
cerdotes imaginē virginis in gremio baiulan
tis/imaginē pueri ſtatuentes in ſecreto tēpli ab
dito adorabāt. De quo cū Ptolomeus rex ipos
interrogaſſet/dixerūt: hoc eſſe traditū ꝓphete ⁊
eis myſteriū: et ꝙ ita credebāt in rebus eſſe futu
rū. Iſtud aūt dicit̄ eſſe cōpletū/qñ ioſeph et ma
ria cū puero i egyptū fugerūt: quia tūc (ſicut di
cūt hiſtorie) omnia egypti idola corruerūt. Eſa.
Eſa.19.a Dñs ingrediet̄ egyptū/et corruēt oīa idola ei⁹.
Iſte etiā (vt ait) dedit ſignū/ꝙ qñ oēs gētes ado
rabūt lignū/tūc dñs veniet ad iudiciū ¶ Si vis. Aliter

A iſta allega vel de incarnatione/vel de cruce: vel ꝙ ante iudiciũ tot⁹ mũd⁹ debet chriſto credere: ⁊ lignũ. i. fidẽ crucis ⁊ crucifixi tenere.

¶ Moralitatũ ſup Hieremiã finis.

Liber viceſimuſterti⁹ moralitatũ ſuper Ezechielem.

¶ Capitulũ primũ Textus: Et factum eſt in triceſimo anno. i. quarto in quinta menſis. Mora. Ca. I

Ezechiel vidit quatuor alalia mirabilis ꝯditiõis: ſicut ponitur Ezechielis ꝑmo: ⁊ quodlibet iſtoꝝ habebat quatuor facies. i. q̃tuor ptes ꝓtẽſas. ſ. faciem hoīs a pte poſt: faciem aq̃le a pte ſupioꝛi: faciẽ leonis a dextris: faciẽ bouis a ſiniſtris: habebãt etiã quatuor alas: q̃ due inuicẽ iungebant: ⁊ corpa eoꝝ duab⁹ alis tegebant: ⁊ penne vni⁹ ad pennas alteri⁹ erãt iuncte: ⁊ ſub pẽnis man⁹ hoīs ponebant: pedes autem ad ſilitudinẽ vituli habebãt: ⁊ pedes eorum recti erãt: aſpect⁹ eoꝝ ad ſimilitudinẽ carbonum ignis ardentiũ rutilabant: ſcintille ⁊ fulgura de medio alaliũ ꝓrumpebãt: ⁊ ſic patet ꝙ iſta ala-
B lia habebãt facies/alas/manus ⁊ pedes/⁊ oīa q̃druplicia: q: habebãt q̃tuoꝛ facies/q̃tuoꝛ alas/
Moralitas. q̃tuoꝛ man⁹/q̃tuoꝛ pedes. ¶ Iſtã viſionẽ exponit Gregori⁹ de q̃tuoꝛ euãgeliſtis: ſed ad pꝛſẽs nos eã exponamus de oībus iuſtis. Dico igitur ꝙ viri iuſti ⁊ eccleſiaſtici/q̃ in q̃tuoꝛ ptibus mũdi ſunt poſiti: in iſtis q̃tuoꝛ alalib⁹ deſignari poſſunt: q̃ ꝓ tãto alalia dicunt/q: vita gratie animant. Iſti q̃tuoꝛ facies. i. q̃tuoꝛ ꝟtutes cardinales ꝑ quas cognoſcunt/a deo habebãt: in q̃tum ſcꝫ temperãtiam q̃ eſt facies hoīs/iuſticiã q̃ eſt facies leonis/foꝛtitudinẽ q̃ eſt facies bouis/prudentiã q̃ eſt facies aq̃le/ſp̃ualiter habebãt. Homo eñ q̃ refrenat ⁊ temperat appetitũ/ſignificat temperãtiã. Leo q̃ eſt rex alaliũ/⁊ diſcernit inter leſum ⁊ ꝑcutiẽtes: ipſoſq: ſm ꝙ magis ⁊ minus leſerũt/punit: ſignificat iuſticiã. Bos ꝟo q̃ eſt aīal foꝛte ⁊ patiens laboꝝ/ſignificat foꝛtitudinem ⁊ ꝯſtantiã. Aq̃la ꝟo q̃ viſum habet clariſſimũ/ſignificat prudentiã. Vnuſquiſq: alteri⁹ q̃tũ ad ſe habet faciẽ leonis. i. iuſticiã ad dexterã q̃tũ ad ſtatum pſꝑitatis: faciẽ leonis. i. temperãtiã: faciem bouis ad ſiniſtrã. i. foꝛtitudinẽ q̃tum ad ſtatum aduerſitatis: faciẽ aq̃le. i. prudẽtiã deſup q̃tũ ad
Ezech. 10. b ſtatũ ſupioꝛitatis. Ezech. Intellexi ꝙ cherubin eſſet/⁊ quatuoꝛ vult⁹ vni. Itẽ iſti debẽt habere q̃tuoꝛ alas. i. q̃tuoꝛ bonas affectiões q̃bus pñt ad ſupioꝛa ⁊ futura volare. Ala eñ gaudij volat ad merita: Ala doloꝛis volat ad pctã: Ala timoꝛis volat ad infernũ: Ala ſpei volat ad pꝛadiſum: q: gaudiũ de bono/doloꝛ de malo/timoꝛ de ſuppli-

cio/ſpes de pmio/ſunt q̃tuoꝛ ale iuſtoꝝ/q̃bus volant ad ſaluteẽ. Vñ dicit: Alas habebat q̃ſi auis q̃tuoꝛ ſup ſe. De iſtis aũt alis ver eſt/ꝙ vita cum facie bus deſup extẽdit/inq̃tũ ſcꝫ iuſtoꝝ ꝟtutes ⁊ affectiões bone ſurſum in deũ referunt/⁊ ipas deſup datas fatent: dicẽtes illud Iaco. Omne datũ optimũ/⁊ oẽ donũ pfectũ deſurſum eſt/deſcẽdens a patre luminũ. Alteri⁹ aũt ad alterum dicunt iũcte: q̃tũ ſcꝫ ipe affectiões iuſtoꝝ inter ſe charitate ligant: inq̃ꝙ doloꝛ/gaudiũ/ſpes/timoꝛ vni⁹ gaudiũ ⁊ doloꝛẽ alteri⁹ cõgaudẽdo/⁊ ſpem ⁊ timoꝛẽ ꝯdolẽdo tãgere videant. Exodi. Vbi de cherubin dicit: ꝙ extẽſe erãt ale eoꝝ alterius ad alteꝝ. Aduerte etiã/ꝙ de iſtis affectiõib⁹ due ſunt de pñti. ſ. gaudiũ ⁊ doloꝛ: ⁊ due ſũt de futuro. ſ. ſpes ⁊ timoꝛ: ⁊ ideo bñ dicit/ꝙ due ale extẽdebant/ſupple ad futuroꝝ ꝯſyderationẽ/ſcꝫ ſpes ad pꝛadiſum/timoꝛ ad infernũ. Due ꝟo ale corpus tegebãt. ſ. gaudiũ ⁊ doloꝛ/q̃tum ad preſentiũ ⁊ ꝓpinquoꝝ meditationẽ. Corp⁹ eñ tegere reſpicit pñs temp⁹: alas ꝟo extẽdere ad futurũ. Eſa. Duab⁹ alis tegebãt corpa ſua ⁊c. Si autem vis dilatare: oſtẽde q̃ꝺ q̃libet ala. i. q̃libet affectio ex pluribus ꝯſtat pẽnis ⁊c. Sed ꝓculdubio man⁹ humane ſub alis eſſe dicunt: q: opa rõnalia q̃ ꝑ man⁹ hoīs notant/alas affectionũ iuſtoꝝ ſemꝑ cõcomitare debẽt. Nõ eñ ſufficit velle/niſi aſſit ⁊ pficere: ⁊ par valet affectio niſi cum poſſibile eſt/aſſit manualis opatio. Apls: Opatur in nobis velle ⁊ pficere. Iſta eñ manus ſeu opatio debet eſſe q̃drupler: q: q̃tũ ad ſe exercere opa penitẽtie debet: q̃tũ ad bonos/opa bñficentie: q̃tũ ad malos/opa iuſticie: q̃tũ ad deum opa honoꝛis ⁊ reuerẽtie. Ezech. Man⁹ hoīs ſub pennis eoꝝ. Item pedes iſtoꝝ alaliũ erãt recti: ad denotandũ/ꝙ intẽtio ⁊ finis iuſtoꝝ q̃ per pedes/q̃ ſunt fines corpoꝝ/intelligit: vitulina. i. ſimplex ⁊ recta eſſe tenet. Pedes etiã iſti ſunt q̃druplices/inq̃tũ. ſ. intẽtio debet habere quatuoꝛ ꝯditiones: vt. ſ. ſit ſctã/ſine iniq̃tate: ſimplex/ſine duplicitate: recta/ſine varietate: ꝯtinua/ſine diſſidẽtie inſtabilitate. Ezech. Per quatuoꝛ partes eũtes ibãt. Aſpect⁹ etiã eoꝝ. i. ꝯuerſatio debꝫ moꝛe carbonũ ꝑ charitatẽ ardere: ⁊ ꝑ doctrinam ꝓximi ſcintillare: ⁊ ꝑ bona exẽpla in alioꝝ oculis fulgurare: ⁊ ſic ſcintille ⁊ fulgura videbuntur de medio iſtoꝝ alaliũ emanare. Apoca. De throno exibãt fulgura/voces ⁊ tonitrua. ¶ Vel dic ꝙ facies q̃ ꝯtinet oẽs ſenſus/ſignificat diſcretionẽ: ale q̃ volãt/ſignificãt ꝯtemplationẽ: man⁹ q̃ laborãt/ſignificãt opationẽ: pedes q̃ corp⁹ poꝛtãt/ſignificãt affectionẽ: aſpect⁹. i. habit⁹/quem oẽs ꝯſyderãt/ſignificat ꝯuerſationẽ. Dico igit ꝙ facies diſcretiõis viri iuſti debet eẽ q̃druplex: q: q̃nq: debet eſſe humana/dulciter alijs indulgẽdo/⁊ benigniter ſe habẽdo: q̃nq: leonina/ſeueriter malos puniẽdo/⁊ iuſticiã faciẽdo: q̃nq: bouina/tarde ⁊ mature ꝓcedẽdo: ſolide ⁊ foꝛtiter ĩ vno ꝓpoſito bono ꝑmanendo: q̃nq: aq̃lina/clare ⁊ ſubtiliter ꝯſyderãdo/⁊ ſurſum ad deũ ꝑ affectionẽ volãdo. Capita quatuoꝛ erãt ĩ beſtia. Si-

Margin references, right column: C (beside "cio/ſpes de pmio"); Deu. 7. b; Iaco. 1. a; Exo. 25. b; Eſa. 6. a; Phil. 2. b; D (beside "opatio debet eſſe q̃drupler"); Ezech. 1. b; Ezech. 1. a; Apoc. 4. b; Aliter; Dan. 7. b

E Imiliter ale ſue cõtemplationis debent eſſe quatu-
or: qꝛ debet contemplari ⁊ cõſyderare pmo ſe ꝙ-
tum ad vilem natiuitatẽ, vitam miſerã, mortem
aſperimã. Secũdo mũdum ꝙ ſit fallax, ꝙ tranſi-
torius, ꝙ laborioſuſ. Tertio infernũ, ꝙ ſcʒ durus
durabilis ⁊ piculoſus. Quarto paradiſum, ꝙ ſit
amenus, ꝑpetuus ⁊ gaudioſus. Allega vt ſupra.
¶ Itẽ dico ꝙ iſti debẽt habere quatuor manus
.i. quatuor partes bone opatiõis. ſ. penitẽtiã, be
neficẽtiã, iuſticiã ⁊ prudentiã ⁊c. vt ſupra. Itẽ qua-
tuor pedes bone affectiõis. ſ. gaudiũ de bono fa
cto, dolorem de malo commiſſo, timorẽ de ſup-
plicio inferni, ſpem de gaudio paradiſi. Iteʒ pe-
des debent eſſe vitulini ⁊ recti ꝑ ſimplicitatem ⁊
rectitudinẽ intentionis. Debent etiam iſta ani-
malia habere aſpectum ſplendentis cõuerſatio
nis: que emittit ſcintillas charitatis ⁊ dilectio-
Pſ. 143. b nis: etiam ſi ſit neceſſe, fulgura aſpere correctio-
nis. Pſ. Fulgura coruſcationẽ ⁊c. Et ſi vis, di-
lata ꝙ iſte aſpectus erat ad ſimilitudinẽ lampa-
dax: ⁊ dic de lampade ſicut ſupᷓ lib. xiij. ca. xxvi. ⁊
Aliter liiij. ¶ Vel dic ꝙ tale animal fuit chriſtus: qui
habuit faciem humanã quãdo fuit incarnatus:
bouinã quando ꝑ mortẽ fuit immolatus: leoni-
nam quãdo reſurrexit: aquilinã quãdo aſcendit:
qui etiam habet quatuor alas. i. quatuor glorifi
cati corporis dotes habuit: ⁊ ſcintillas bone do
ctrine, ⁊ fulgura bonorum exemplox emiſit. Et
tunc more carbonũ ꝑ iuſticie rigorẽ ardebit, qñ
Pſal. 119. a ſeculũ iudicabit: quia tunc ſm Pſ. erunt ſagit-
F te potentis acute. ¶ Vel ſi vis dic in malo, ꝙ
Aliter animal quatuor faciex, ſignificat homines vari
os ⁊ ꝑuerſos ⁊c. vide ſupra de pardo: vbi inueni
Aliter es moralizatum cõtra auaros. ¶ Vel dic ꝙ ma
li qui habent quatuor facies inꝙtũ facies ſue ex
terioris apparentie in conditiones quatuor va-
riatur: qꝛ aliquãdo eſt humana ꝑ fictã benigni-
tatem: aliquãdo leonina per apertam crudelita-
tem: aliquãdo bouina per ſimulatã ruditatem:
aliquando aquilina ꝑ elatam pompoſitatẽ. Eze
Ezech. 1. d chie. Apparuit rota vna ſuper terram, habens
quatuor facies. Item iſti habent quatuor alas
ſupbie, inꝙtum iſti videntur ſuperbire de qua-
tuor. ſ. de diuitijs, ſcientijs, eminẽtijs, ⁊ de corpa
Dan. 7. b libus gratijs. Dan. Alas habebat quatuor ſup
Zach. 1. d ſe. Zach. Vidi, ⁊ ecce quatuor cornua. Itẽ ꝗtuor
hñt man⁹: inꝙtũ ipſi hñt ꝗdruplicẽ malã opatio
nẽ. ſ. opa ſupba contra deũ: luxurioſa ꝗtũ ad ſe: igra
ta ꝗtũ ad amicos: crudelia ⁊ iurioſa ꝗtũ ad ini
Zach. 1. d micos. Zacha. Oſtendit mihi dñs ꝗtuor fabros,
id eſt quatuor malos operarios. ſ. ſupbos, luxu-
rioſos, ingratos ⁊ iniurioſos. Item iſti habent
quatuor pedes. i. quatuor malas affectiones. ſ.
gaudium ⁊ inanem leticiã, dolorem ⁊ inuidiam,
triſticiã, timorẽ deſperationis ⁊ ſpem fatue pre-
ſumptionis. Habent igiꝉ gaudiũ de mundi ꝓ-
ſperis: dolorem de mundi aſperis: ſpem de ma-
iori eminentia cõſequenda. Dicuꝉ ꝙ iſti quatuor
pedes affectionis ſunt recti: qꝛ flecti nequeũt ad
pietatẽ: ſunt vitulini: qꝛ ſemper habẽt admixtaʒ
Treñ. 1. c aliquã laſciuiã ⁊ carnalitatẽ. Treñ. Sordes eius

in pedibus eius. ¶ Vel dic ꝙ pedes iſtox ſigni G
ficant quatuor iſtox malas occupatiões. ſ. auari Aliter
ciam, qua currunt ad diuitias: carnis cõcupiſcẽ
tiam, qua currunt ad delicias: ambitionẽ, q̃ cur-
rũt ad eminẽtias: iracũdiam, qua currũt ad vin-
dictas vel ſeuitias. Ezech. Per quatuor ꝑtes eũ- Ezech. 1. b
tes ibãt. Aſpectus eni iſtox. i. cõuerſatio ſcintil-
lat ꝑ exempla mala: ⁊ coruſcat ꝑ ſupfluo ornamẽ
ta. Pſ. Illuxerũt coruſcationes tue orbi terre Pſ. 96. a
⁊c. ¶ Vel dic ꝙ tale animal eſt mulier: que cir- Aliter
ca fatuos iuuenes quadruplici facie ſolet vti. ſ.
in ꝑncipio humana attrahẽdo: tãdẽ leonina for
titer cõtradicẽdo: tãdem bouina diſſimulãdo ſe
pũgi ⁊ rogari ſe ꝑmittẽdo: tãdem aq̃lina ad cun
cta eox bñplacita volãdo. ¶ Vel dic ꝙ tale aĩal Aliter
ſignificat ecclĩam: q̃ ꝙtũ ad ſui ꝓgreſſionẽ ꝗtu-
or habuit facies ſeu ꝑtes. Prima fuit hũana. i.
ſimplex, paupꝑ ⁊ nuda in aplĩs. Secũda fuit leo-
nina, ferox ⁊ audax, ⁊ firma in martyribus. Ter
tia fuit bouina. i. labori penitẽtie aſſueta in con
feſſoribus. Quarta nũc eſt aq̃lina, clare vidẽs ꝑ
ſciam ⁊ fidem inſtructa in doctorib⁹ ¶ Vel dic Aliter
exponẽdo de quatuor euãgeliſtis, ſicut exponit
Gregorius in homilia pma ſuper Ezechielem:
Quia ſcʒ quatuor aĩalia añ thronũ filij hoĩs qua
tuor euãgeliſtas deſignãt. Facies hoĩs Mat-
theũ: q̃ p̄ ceteris loq̃ꝉ de chriſti humana gñatio
ne. Facies leonis Marcũ: q̃ loq̃ꝉ de chriſti re-
ſurrectiõe: qꝛ ſcʒ leo ſuſcitat catulũ mortuũ rugi
endo. Facies bouis Lucã: q̃ p̄ ceteris loquitur
de morte chriſti ⁊ immolatiõe. Facies aq̃le Io- H
annẽ: q̃ p̄ ceteris loq̃tur de chriſti alta deitate ⁊
aſcẽſione ⁊c. Per oĩa vide Gregoriũ vbi ſupra.
¶ Vel dic ꝙ hõ ẽ rex aĩalũ, leo ferax, bos iumẽ Aliter
tox, aq̃la auiũ. Iſta ergo ꝗtuor aĩalia circa thro
nũ chriſti fuiſſe deſcribũꝉ: vt ꝑ hoc ipſe rex regũ
⁊ dñs dñantiũ fuiſſe itelligaꝉ. Habebat i femo Apoc. 19. c
re ſuo ſcriptũ: rex regũ. Illud quod exponiꝉ ſupᷓ
i ꝑncipio: Ecce vẽtus turbis veniebat ab aq̃lone
nubes magna ⁊ ignis iuoluẽs: põt exponi cõtra
diuites malos: q̃ ſcʒ ſunt vẽtus ꝓpter vanitateʒ:
turbo ꝓpꝉ violẽtã rapacitatẽ: ab aq̃lone veniẽ
tes ꝓpꝉ opis frig⁹ ⁊ tepiditatẽ: nubes ꝓpꝉ igno
rãtie obſcuritatẽ: magna ꝓpter ꝓſꝑitatẽ ⁊ rerũ
facultatẽ: ignis ꝓpter crudelitatẽ: inuoluẽs pro
pter acq̃rẽdi inſatiabilitatẽ ⁊c. ¶ Vel expone
de ſpũſctõ: q̃ eſt ignis, nubes ⁊ vent⁹ ⁊c. ¶ Aia-
lia ſctã ſicut poniꝉ Ezech. Ibãt, ⁊ vbi erat ſpũs Ezech. 1. c
impetus, illuc gradiebanꝉ: ⁊ vnũquodq; añ faci-
em ſuã ambulabãt: ⁊ nõ reuertebanꝉ cũ ambula
rẽt: ⁊ hec erant ſiĩtudo aĩaliũ: ⁊ aſpect⁹ eox qua
ſi carbonũ, ⁊ quaſi aſpect⁹ lãpadax: ⁊ hec erat vi
ſio in medio animalium: ſplẽdor ignis ⁊ de igne
fulgor egrediens. Sic vere faciunt ſancti viri:
quia vbicunq; impetus ⁊ motus ⁊ inſpiratio ſpi
ritusſancti ipſos mouerit, continuo ibunt: ⁊ il-
lud quod ſuggeſſerit, debent ſine contradictio-
ne complere. Cuius tamen contrariũ faciunt il-
li qui bonis ſpiritus cogitationibus ⁊ inſpirati
onibus nõ obediũt, ſed reſiſtũt. Unde dr: Dura Actuũ. 7. f
ceruice ⁊ incircũciſi cordibus: vos ſꝑ ſpũiſctõ re

A ſtitiſtis. Unuſquiſqꝫ iſtoꝝ añ faciē ſuā ambulat
ingrēſſū de bonis eternis q̄ ante nos ſūt cogitat:
et ad ipſa ꝑ opera bona/affect⁹ et deſyderia gra
dit et aſpirat: tēporalia q̄ poſt nos remanēt nec
Phil.3.c. reſpicit/nec affectat. Apſo: Que retro ſunt obli-
uiſcēs: ad ea ꝟo q̄ ante ſunt/extendens meipſm
deſtinatū pſequoꝛ ad brauiū. Itē cū ambulant/
nō reuerti dicunt: qꝛ ſcꝫ q̄libet vir iuſtus.i. in via
moꝝ quā incepit/ꝛ i bono ꝓpoſito nūq̄ ꝑ recidi
uationē vel apoſtaſiā vel negligentiaꝫ deſiſtit a
Job.16.d. bono ope ſiue ceſſat. Uñ Job: Semitā per quā
reuertar ambulo. Itē ſilitudo et aſpect⁹ iſtoꝝ.i.
cōuerſatio/debet eſſe quaſi aſpect⁹ carbonū ar-
dentiū: ignis ꝑ feruidā charitatē: et q̄ſi aſpectus
lampadarū per lucidā honeſtatē: ꝛ de medio ta
liū debet egredi ignis boni amoꝛis: a quo etiam
Aliter exire debet fulgur iuſti rigoꝛis. ¶ Uel ſiuis per
alalia intellige malos: vt ſupꝛa expoſitū eſt ca-
pitulo ꝓcedēti: q̄ nō ſm rōnē/ſed ſm īpetū ſpūs
ſui ꝛ volūtatis ſue graduntꝰ añ faciē ſuam: ſcꝫ ad
mūdi bona q̄ habēt añ ſe per deſyderia deferun
tur: nūq̄ aūt ꝑ penitentiā a ſuo malo itinere re-
uertunt: ſed moꝛe carbonū et lampadaꝝ ꝑ aua-
riciā inflāmant: et ideo in medio taliū/ignis.i.
auari/balliui et famuli cōuerſant: a quib⁹ pculdubio fulgur rapinē contra ſubditos egredit ꝛ
Eodē ca.d. graſſat. ¶ Poſtq̄ Ezechiel fecit mentionē de
quatuoꝛ ſanctis alalibus: ipſe dicit q̄ iuxta ani
malia apparuit rota vna ſuper terrā/habēs q̄-
tuoꝛ facies: hoc eſt dictu/q̄ quatuoꝛ erant rote
ſimul iuncte: et ecce rota vna in medio rote: ꝛ to
B tū coꝛpus rotarū erat plenū oculis: et erat vna
ſimilitudo oim quatuoꝛ: et facies et aſpect⁹ rota
rū: et opus erat viſio maris: ſtatura quoqꝫ et al-
titudo erat in rotis/ꝛ aſpectus hoꝛribilis: ꝛ per
quatuoꝛ partes ibāt euntes: et nō reuertebātur
cū incederent: et ad quemcūqꝫ locū declinabāt
q̄ prima erant/ſequebant et cetere. Cūqꝫ ambu-
labāt animalia/ambulabāt pariter et rote iuxta
ea: cū euntib⁹ ibant/cū ſtantibus ſtabāt: ꝛ cū ele
uatis a terra pariter eleuabantur: ſpūs aūt vite
erat in rotis. Quocūqꝫ ibat ſpūs/illuc ꝛ rote ele
Moꝛalitas uabant ſequentes eū. ¶ Per rotas iſtas poſſu
mus intelligere bonos ſubditos/ꝛ maxime reli
gioſos vel clericos: ſicut per alalia intelligim⁹
ꝓlatos. Boni eñ ſubditi rote dicunt: ꝓ eo q̄ vo
lubiles et mobiles per obedientiā eſſe dinoſcū
Ezech.10.c. tur. Ezech. Rotas ipſas ꝓſente me vocauit vo
lubiles. Iſte igit debēt eſſe quatuoꝛ/vel haberē
quatuoꝛ facies/propter virtutū cardinaliū qua-
ternitatē. Quilibet eñ quatuoꝛ eſſe dicit/q̄ q̄-
tuoꝛ virtutib⁹ inſignit: vtpote qꝛ dicit tēperat⁹/
iuſtus/foꝛtis et pꝛudēs. Un⁹ etiā dicit in medio
alteri⁹ per mutuā charitatē: qꝛ q̄libet debet ha-
bere aliū in medio ſui coꝛdis/ꝑ memoriā/ com-
paſſionē/charitatē ꝛ vnitatē. Rota eñ i medio
rote ponit: q̄ſi ꝑ memoriā et amorē alter i medio
Prouer. 18.c id eſt i coꝛde alteri⁹ ſtabilit: ſicut dicit i Prouer.
Gal.6.a. Frater q̄ adiuuat a fratre/tāq̄ ciuitas firma. Et
Apſs: Alter alteri⁹ onera poꝛtate ꝛc̄. Ac ſi dicat
ſic: Alter in medio alteri⁹. Rota tñ iſta ſup terrā
apparere dicit: qꝛ quilibet vir iuſt⁹ ſup terrā.i. C
ſup terrena per ipſoꝝ contēptū eſſe tenet. Eccſ:
Tu ſup terrā. Dico igit q̄ iſte rote ſcꝫ boni reli Eccſ.5.a.
gioſi vel ſubditi: debent apparere ſup terrā: con-
temnēdo ꝛ ſpernēdo terrenā ꝓſperitatē. Debēt
eſſe iuxta ſancta alalia: ſcꝫ frequētando ſocieta
tem. Debēt eſſe quatuoꝛ facierū: continēdo qua
druplicē virtutum cardinaliū quaternitatē. De
bet eſſe vnus in medio alterius ꝑ mutuā dilecti-
onē ꝛ charitatē. Debet etiā eſſe in eis vna ſimili
tudo per cōem victus ꝛ habitus paritatē/et per
mutuā moꝝ cōfoꝛmitatē: vt ſic alter poſſet dice-
re alteri illud Eſa. Noſtri ſilis es effectus. Aſpe Eſa.14.c
ctus eoꝝ debet eſſe quaſi viſio maris ꝑ cōtritio
nis amaritudinē/ꝛ per penitētie aſperitatē. De-
bet etiā in eis eſſe ſtatura ꝑ conſtantie firmitatē
altitudo ꝑ mētis ſublimitatē: ꝛ aſpectus hoꝛribi
lis ꝑ ſqualoꝛis abſtinētie hiſpidā difformitatē.
Pſ. Terribilis es: et quis reſiſtit tibi? Job. In Pſ.75.a
hoꝛruerūt pili carnis mee. Itē iſti debent ire in Job.4.c.
quatuoꝛ bonas affectiones: vt ſcꝫ ꝑ gaudiū de
bono/ꝛ doloꝛē de malo: timorē de ſupplicio: ſpē
de pꝛemio ad bona opa ambulēt ꝛ incedāt. Re-
uerti etiā non debēt cū ambulauerint: qꝛ nunq̄
debēt deſiſtere vel retrocedere a bono quod in
ceperūt: quia dicit: Nemo mittens manū ſuam Lu.9.g.
ad aratrū/et retroſpiciens: aptus eſt regno dei.
Itē tales pleni oculis eſſe dicūt: qꝛ viri iuſti ocu
lis diſcretionis ꝛ circūſpectionis illuminati eſſe
tenent: vt ſic videāt ꝛ cōſyderēt quicq̄d ad ſalu-
tem ꝑtinere videat. Apoc. Plena erāt oculis D
ante ꝛ retro. Uñ ezech. dicit: Et rotarū coꝛpus/ Apoc.4.c. Ezech.10.d
colla/man⁹ ꝛ pēne ꝛ circuli plena erāt oculis/ad
ſimilitudinē eadē pationis: ad denotādū q̄ iſti
boni religioſi ꝛ ſubditi debēt habere pēnas ꝯtē-
plationis: man⁹ bone opationis: colla guſtati-
ue deuotionis: ꝛ oculos diſcretionis: ꝛ ſilitudinē
eadē pationis.i. picturā bone ꝯuerſationis. Et
quocūqꝫ declinabat que pꝛima erat/ſequebant:
quia ſcꝫ īter bonos religioſos ꝛ ſubditos debet
eſſe tanta humilitas/obediētia/ꝛ talis moꝛū con
foꝛmitas: q̄ vbicūqꝫ vidēt declinare ꝛ inclinari
illos q̄ pꝛimi ꝛ ſupioꝛes ſunt īter eos: ſcꝫ bonos
ꝓlatos ꝛ honeſtioꝛes ꝛ ſenioꝛes ꝑſonas: ꝓ cer-
to alij debēt ſequi: ꝑ imitationē ꝛ obedientiā in-
clinari. Mat. Magiſter ſequar te quocūqꝫ ieris Mat.8.c.
Ille igit rote/ſcꝫ boni ſubditi: debēt ſequi ania
lia ſancta .i. bonos ꝓlatos et viros doctos: ſcꝫ
obediendo/ꝛ ſe eis ꝯfoꝛmādo. Ezech. Gradien Ezech.10.d
tibus illis rote quocūqꝫ ſubſecute ſunt. Ita cū
eis debēt ire bene opando: cum eis ſtare foꝛtiter
ꝑſeuerando: cū eis eleuari a terra terrena deſpi
ciendo/ꝛ celeſtia affectādo. Eleuata ſunt de ter-
ra corā me: et ratio eſt: quia ſpūs vite debet eſſe
in eis.i. ſpūſſctūs: qui debet eis virtutē ꝛ gratiam
dare: ipſi ꝟo debent eū ſequi: ꝛ inſpirationi ꝛ vo
luntati ipſius obedire. Ezech. Ubi erat impet⁹ Ezech.1.c
ſpiritus/ibi gradiebant. ¶ Conſequenter vidit Eodē ca.c
ezechiel firmamentū ſuper capita animaliū ſan-
ctoꝝ quod erat de ſpecie cryſtalli: ꝛ in firmamē
to erat ſedes de lapide ſapphiri: et i throno ſe-

E debat ſimilitudo filij hominiſ: q̄ in ſe gerebat p̄
circuitū ſpeciē ignis ⁊ electri: ⁊ circa ſe habebat
q̄ſi ſimilitudinē arcus celi: acſi fuerit in die plu
uie ⁊ in nube. Sed p̄ certo q̄ſi ſupra firmamētū
celi/ quod erat ſupra caput eoꝝ/ ſiebat vox: ſtatī
animalia pennas ſuas ſubmittebāt: ⁊ ſic vocē q̄
Moralitas facta fuerat audiebāt. ¶ Dic q̄ firmamentū ſi
gnificat eccl'iam: q̄ bene fundata eſt ſupra firmā
petram/ que cryſtallina dicit: q: in ea ſplēdor ve
ritatis fidei/ ⁊ etiam ſtabilitas ꝑpetue ꝑmanen
tie reperitur. Sub iſto etiam firmamento dicun
tur animalia ſancta habitare: q: nullus eſt bo
nus aut ſanctus/ niſi illi qui in firmamēto eccle
ſie p̄ fidem ⁊ gratiam dinoſcunt̄ manere. Gen̄.
Gen.1.b Stellas poſuit in firmamento celi. In iſto autē
eccl'ie firmamēto eſt thronus eccleſiaſtice/ ⁊ ma
xime apoſtolice p̄lature: q: ſcʒ de ſapphiro cuꝰ
eſt color celeſtis/ dicit̄ eſſe: p̄ eo q̄ eccl'iaſtica iu
riſdictio celeſtis ⁊ ſp̄ualis totaliter debet eſſe.
Eſa.54.c Eſa. Fundabo te in ſapphiris: ⁊ dabo iaſpidē.i.
iuſticiā ꝓpugnacula tua. In iſto etiā throno.i.
dignitate eccleſiaſtica: debet ſedere filius homi
nis.i. pſona rationalis: p̄ honeſtatē ad modū ele
ctri debet fulgere: p̄ charitatē more ignis debet
feruere: p̄ ſapientiam debet ſplēdere: arcum eti
am celeſtē.i. iuſticiam debet circā ſe poſſidere.
Qui tamen in die pluuie ⁊ in nube eſſe dicit̄: pro
eo q̄ iuſticia ſemp̄ debet eſſe cum miſericordia/
Gen.9.b ⁊ cum dulcedinis ꝓfluuio. Unde Gen. Arcū me
um ponā in nubibus. Quid igitur? ꝓculdubio
F ſi contingat q̄ de firmamēto eccl'ie/ ⁊ q̄ de thro
no iudiciarie poteſtatis: ⁊ a filio hoīs.i. a p̄lato
exeat aliqua vox.i. a dn̄o p̄ceptū vel ſtatutū/ ſta
tim aīalia ſancta q̄ ſunt ſubiꝰ.i. ſubditi boni de
bent ſtatim alas pompe ⁊ ſupbie deponere: ⁊ il
lud quod mādat̄/ reuerēter audire. Nullꝰ eñ de
bet eſſe aliq̄s tā groſſus aīal/ nec ita alta/ nec ſan
cta aut ſolēnis pſona/ q̄n mādata dei ⁊ p̄latoꝝ
verba documētaq̄ maioꝝ ⁊ ſenioꝝ debeat reue
rēter audire/ ⁊ oēm pompā ſubmittere: ⁊ p̄elas
cuiuſlibet nobilitatis vel ſufficientie ſue poſtpo
nere: ⁊ quod dicit̄ vel p̄dicat̄/ humiliter auſculta
Abacuk.3.a re: dicens illud: Domine audiui auditum tuum.
Aliter ¶ Uel dic q̄ thronꝰ ſapphireꝰ eſt beata v̄go: et
ſi q̄rat̄/ quare dicit̄ ſapphirea: tractatū ē ſup̄ de
lapidibꝰ ca. de ſapphiro. Filiꝰ aūt hoīs ē chri
ſtus: q̄ ſcʒ in iſto throno p̄ incarnationē ſedet: et
ibi ſicut ſplēdidꝰ ⁊ feruidus apparuit. Qn̄ igitur
vocē iſtiꝰ audiuimꝰ: ſtatī alas ſupbie deponere
debemꝰ: ⁊ cū reuerētia exeq̄ quod nobis māda
Pſal.94.b tū ſentimus. Pſ̄. Hodie ſi vocē eius audieritis
Arcū etiā p̄dicationis ⁊ iuſticie habuit quo pctō
res ſagittauit. In pluuia fuit: p̄ eo q̄ ſpe venie
ipſos dulciter ꝯſolatus refrigerauit. Predicatio
eñ arcus dicit̄: q: debet p̄ūgere: in die pluuie: q:
Apoc.6.a debet vrgere. Apoc. Sedēs ſup̄ equū habebat
Aliter arcū. ¶ Uel dic q̄ ille filiꝰ hoīs.ſ. dei filiꝰ i thro
no ſedebit in iudicio: vbi p̄ magnū rigorē quē p̄
tendit/ igneꝰ apparebit: ⁊ ibi arcū iuſticie tendet
quē tū pluuia miſericordie q̄tū ad bonos tēpe
rabit: malos aūt ſagittabit: ita q̄ oēs ſubmittāt

alas ſuas/ in q̄tū vocē ſuā omnis creatura time G
bit. Gen. Uocem tuam dn̄e audiui ⁊ timui: eo q̄ Gen.3.b
nudus eſſem. Et tūc dicet pctōr/ quādo ſe nudū
⁊ ſine indumēto charitatis ⁊ gratie ſentit: ⁊ quā
do nude quicq̄d fecit/ oībꝰ notū ſiet. Hiere. Nu Hiere.13.g
daui femora tua āñ faciē tuam: ⁊ apparuit igno
minia tua ⁊c.

¶ Capl'm ſecundū Textus: Hec vi
ſio ſimilitudinis glorie domini. Et vi
di. Moralitatum Ca. II

Conſequēter poſtq̄ Ezechiel aīalia mi
rabilia ⁊ dei gloriā ꝓſpexerat/ ad terrā ce
cidit pre timore: ſed ingreſſus in eū ſpi
ritus dn̄i/ ſtatuit eum ſupra pedes ſuos: p̄cipiēs
q̄ q̄cq̄d ſibi daret/ comederet ⁊ vorarct: ⁊ ecce q̄
ſi manus de celo mittit̄/ in qua q̄dam liber clau
ſus ⁊ inuolutus ꝯtinebat̄: q̄ corā eo expādit̄/ ⁊ añ
eius oculos explicat̄. Hic liber ſcriptus intus ⁊
foris erat: ſcripturāq̄ mirabilē ꝯtinebat.ſ. lamen
tatiōes/ carmen ⁊ ve: ſcripture ſeries poſſidebat.
Iſto igit̄ libro Ezechiel fuit orbatꝰ/ ⁊ in ore eiꝰ
ad modum mellis extitit dulcefactꝰ. ¶ Ezechi Moralitas
el in iſto loco ſignificat humanū genus: quod p̄
Ade pctm̄ penitus cecidit: ſed tandē p̄ ſp̄uſſancti
myſterium reſurrexit: q̄ ſcʒ ipm̄ ſupra pedes.i. ad
ſtatum gratie ſtatuit ⁊ erexit: manus eñ diuine
munificentie de celo homini miſſa fuit: vel ma
nus.i. beata v̄go: q̄ librum ſalutis noſtre.i. chri
ſtū nobis attulit: q̄ q̄uis ab eterno fuiſſet p̄ ſecre
ta diuine ꝓuidētie a nobis inuolutus ⁊ clauſus H
vtpote q: nondū fuerat hominibus reuelatꝰ: ip
ſum tamen finaliter deus pater p̄ natiuitatem ⁊
crucem ⁊ mortē coram nobis expandit. Apoca.
Alius liber apertus eſt qui eſt vite. Iſte enim ſcri Apoc.20.b
ptus erat intus p̄ deitatē/ ⁊ foris p̄ humanitatē.
Et p̄ certo iſta ſcriptura in ſe habuit ſacramen
toꝝ fidei corpalem veritatē: q: in iſta apparuerūt
lamētationes penitentiū/ carmina ꝯtemplātiū/
⁊ gratias deo agentiū/ ⁊ feliciter in patria viuen
tiū: ⁊ ve damnatoꝝ ⁊ pereuntium. In iſto enim
libro ⁊ in verbis eius potes ſi vis legere lamen
ta penitentie. Unde dicit̄: Mʒ gaudiū eſt ange Lu.15.c
lis dei ſup̄ vno pctōre penitentiā agente. Itē ibi
ſunt carmina ſpei ⁊ miſericordie ⁊ future glorie
Mat. Uenite benedicti patris mei/ percipite pa Mat.25.c
radiſum. Item ibi eſt ve damnationis perpe
tue: ⁊ hoc cum dicit̄: Ite maledicti in ignē eter Mat.25.d
nū ⁊c. Hic autē liber quādo p̄ deuotionē comedi
tur/ dulcis ⁊ ſapidus inuenitur. Pſ̄. Quā dulcia Pſal.118.n
faucibus meis eloquia tua: ſuper mel ori meo.
¶ Uel dic q̄ iſte liber eſt liber ſacre ſcripture: q̄ Aliter
intus eſt ſcriptus p̄ ſenſum ſpiritualem/ ⁊ foris p̄
literā hiſtorialem: qui ſcʒ eſt inuolutus p̄ figura
rum ꝯſignationē: expanditur tamen corā nobis
per doctorum expoſitionem. Iſte liber cōtinet
lamentationes mundane miſerie ⁊ incolatus: ſi
cut eſt illud Pſ̄. Heu mihi quia incolatus me Pſ.119.b
us ꝓlongatus eſt. Et alia ſimilia carmina lau
dis ⁊ ſp̄ualis conſolationis: ſicut illud: Lauda Pſ.116.a
te dominū omnes gentes. cū ſimilibꝰ. Et ve eter
ne damnationis ⁊ excōmunicationis: ſicut illud

A Ezech. Anima que peccauerit/ipſa morieť. Sed
Eccl.18.c. ille liber in ore hominis fit ſuauis/quando per os predicatorum et doctorum de ſcriptura prorumpit aliquis ſermo dulcis.

¶ Capitulum quartum Tertius: Et tu fili hominis/ſume tibi laterem et panes. Moralitatum Capi. III

Receptũ fuit i viſu ezechieli/ꝙ ciuitatẽ hierlm oppugnaret: ⁊ ꝙ intẽ ſe et ciuitatẽ ſartaginẽ collocaret. Preceptũ etiã fuit ſibi/ꝙ durãte obſidione ipſe dormiret ſup lat⁹ ſuũ ſiniſtrũ ꝑ iniq̃tate dom⁹ iſrl: ⁊ ꝙ dormiret ſup lat⁹ dextꝝ ꝑ iniq̃tate dom⁹ iuda. Preceptũ etiã fuit ſibi/ꝙ panẽ faceret quẽ ſub ſtercorib⁹ cooperiret: et ꝙ ipſm mãducaret in põdere et aquã ſuã biberet i mẽſura. ¶ Chariſſimi:
Moralitas per ciuitatẽ hierlm intelligitur ciuitas pacifica paradiſi: quez q̃libet debet velle acq̃rere: et ideo vt ipſam habeat/nõ debet ceſſare cũ machinis bonorũ operũ eã impugnare. Verũtamẽ ſartaginem mortis vł ignis infernalis/videlicet vbi pctõres frixanť/debet inter ſe et ciuitatẽ paradiſi per conſyderationẽ ponere: et ꝙ iſtã magis q̃ paradiſi gloriã meruerit/debet cũ formidine cogitare: ibiq̃ʒ cor ſuũ debet per timorẽ frigere vel verſare. Dũ durat aũt iſta obſidio.i. iſta bonoꝝ operũ ꝑ acquirẽda ſuperna hierlm execntio: homini ꝑcipiť tria facere: ſcʒ de latere in latus dormire/panẽ ſuũ ſtercorib⁹ tegere/et panẽ et aquã in põdere et mẽſura comedere: que ſunt tria que
B homo ſpũaliter debet facere/ſi vult ciuitatẽ paradiſi acquirere. Et ꝑmo debet per cõtẽplationẽ dormire ſuper lat⁹ ſiniſtrũ infernalis aduerſitatis: deinde ſuper latus dextrũ eterne felicitatis: q: homo debet per cõſyderationẽ iacere ⁊ dormire/nũc in latere ſiniſtro cogitãdo de inferno: nũc in latere dextro cogitando de paradiſo
2.Co.6.b. Apls: A dextris et ſiniſtris ꝑ arma iuſticie ⁊c. Secũdo debet panẽ ſuũ/id eſt mũdi ꝓſperitatẽ ſtercoribus cooperire: vt cogitare nõ ceſſet ſperma fetidũ/ſaccũ ſtercorũ/et cibuz vermiũ ſe eſſe/ ſm Bernardũ et Innocentiũ. Debet cogitare ꝙ oĩa iſta ſunt vilia/et viliora q̃ ſtercora reputanda.
Phil.3.b. Apls: Omnia arbitratus ſum ſicut ſtercora. Tertio debet panẽ et aquã/id eſt mũdi delicias et diuitias in põdere et menſura comedere ⁊ bibere: vt ſcʒ ſuperflue nõ appetat diuitias habere/nec delicias frequẽtare: ſed vſum eoꝝ in mẽſura ſtudeat tẽperare. In vſu eĩ diuitiarũ ⁊ deliciarũ debet eſſe põdus: q: ſcʒ hõ debet ponderare q̃ difficile acq̃runť/q̃ timide cõſeruanť/ q̃ doloroſe perdunť. Itẽ ibi debet eſſe menſura vt ſcʒ nulla ſit ſuperfluitas: imo cũ Salomõe di-
Prouer.30.b cat illud Prouer. Diuitias nec paupertatẽ mihi dederis dñe: tribue tñ victui meo neceſſaria
Sap.11.d Et iuxta illud: Sapiens debet facere quicquid facit/in numero/pondere et menſura.

¶ Capitulũ octauũ Tertius: Et factũ eſt in anno ſexto/in ſexto mẽſe/ꝗ quinta menſis: ego ſedebã in domo mea. Moralitatum Capitulum IIII

Um ciuitas hieruſalẽ et ſeniores tẽpli dñm reliq̃ſſent: ⁊ idolatrie dediti eſſent ita ꝙ diuerſa idola in tẽpli parietib⁹ depinxiſſent: factũ eſt ꝙ ſimilitudo man⁹ apprehẽdit ezechielẽ qui erat captiu⁹ in babylone: ⁊ adduxit eũ in hieruſalẽ in viſione dei: cui dixit dñs vt videret abominationes magnas/quas faciebant filij iſrael: vt procul recederet a ſanctuario ſuo. Vidit igiť ezechiel in tẽplo ꝑmo in porta aquilonis idolũ zeli: quod erat ibi factũ ad prouocandũ emulationẽ: qui tandẽ fodiẽs parietẽ/ vidit ſimilitudines reptiliũ alaliũ/idola domus iſrael. Vidit etiã ſeniores iſrael: qui in cõſpectu iſtoꝝ reptiliũ adolebãt incenſum. Itẽ cõuerſus ad aliã partẽ: vidit mulieres q̃ plangebãt adonidem. Itẽ ꝯuerſus ad alios parietes: vidit quoſdã viros in tẽplo: qui ſcʒ dorſum ad altare vertebant/⁊ ad orientẽ adorabant. Alios vidit q̃ ramos ad nares ſuos applicabãt. Iſte igitur erãt abominationes idolatrarũ quas filij iſrael faciebant in tẽplo/⁊ in ſecretis cubiliũ ſuoꝝ: propter que deũ a ſuo ſanctuario recedere faciebãt: propter quod dñs terrã dereliquerat/⁊ eorũ ſcelera non videbat. Aduerte autẽ ꝙ adonis fuit quidã grauiſſim⁹ iuuenis filius martis: quẽ dea venus intantũ dilexit/ꝙ de eo amicũ ſuum fecit. Hũc igiť ab apro quẽ venabať occiſum/ceperũt mulieres plãgere/⁊ rediuiuũ credere: ⁊ inde apud gẽtiles mulieres ꝯſueuit mos plãgendi mortẽ adonidis inolere: ſicut Ouidi⁹ metamor. li.xiiij. dicit. Retera ꝑ iſtas obominationes q̃ fiebant in
D tẽplo a filijs iſrael: poſſunt intelligi quedã vitia q̃ hodie ſunt in eccleſia a quibuſdã fidelib⁹ chriſtianis. Iſti eñ a ꝓpoſito videnť delinquere: vt deũ a ſanctuario ſuo.i. ab amore eccleſie faciant fugere ⁊ recedere: ipſamq̃ʒ neceſſe habeãt in tyrannoꝝ manibus dimittere/ et de ea nõ curare.
Unde dicit Job: Quaſi de induſtria receſſerũt Job.34.c.
a deo. Si eñ parietẽ foderim⁹: ⁊ ſi de babylone .i. de mũdo ad cõſyderationẽ hierlalẽ.i. eccleſie ducti fuerim⁹: proculdubio multa abomina-
bilia ⁊ enormia videre poterimus. Vñ hiere. In Hiere.13.d
agro vidi abominatiões. Sunt igiť in iſta quinq̃ʒ per ordinẽ deteſtãda: ſcʒ idolũ/reptilia/et eos adorãtes: plorantes adonidẽ: dorſum ad altare vertentes: et ramos ad nares applicantes. Per idolũ igiť zeli intelliguntur immũdi detractores: q̃ zeli ⁊ inuidie ſunt idola ⁊ repñſentatores: q: ſcʒ illi ſunt qui verbis detractorijs emulationẽ ⁊ inuidiã ꝓuocant: et rixas et odia ſepe mouẽt. Vñ
dicit Pſal. In ſculptilibus ſuis ad emulationẽ Ps.77.f
eũ ſepe ꝓuocauerũt. Per reptilia depicta intelligo mundi malos diuites ⁊ potentes: qui dicũtur reptilia: quia reptant per auariciã circa temporalia. Iſti eñ ornatu ſuperfluo depingũtur: et a ſenioribus.i. a malis aduocatis ⁊ cõſiliarijs/et ab alijs adulatoribus colũtur: ⁊ malis conſilijs et adulationibus/aliorumq̃ʒ accuſationibus in-
cenſantur. Unde dicit: q̃ ſeniores iudeorum po Actuũ.25.a
ſtulabant aduerſus paulum damnationez. Iſti autem principes et diuites bene vniuerſa repti-

E lia dicuntur: quia quidam bufoni inflato per ſupbiam/ alii lacerto caudato ꝑ maliciā/ alij limaci viſcoſo
Pſ. 103. c ꝑ luxuriam aſſimilantur: ⁊ ſic de alijs. Pſ. Hoc mare magnū ⁊ ſpacioſum manibus: illic reptilia quorū non eſt numerus. Per plorantē adonidē/ itelligo iuuenes ⁊ iuuēculas curioſas: q̄ de alijs ꝑſonis iuuenibus plorare videntur: inq̄tū ꝑ eorū malo amore ſuſpirare videntur: dicētes illud Cā
Cā. 2. a ticorū: Fulcite me floribus: ſtipate me malis: q̄a amore langueo. Per vertētes dorſum ad altare intelligo malos religioſos ⁊ eccl'iaſticos: q̄ ocu los mētis ad ortū ſolis. i. ad claritatē mūdane ꝓ ſꝑitatis vertūt: ab altari xp̄o. i. a dei ſeruitio ipſos diuertūt: ⁊ magis q̄runt ſecularia q̄ regularia/
Hiere. 2. f ⁊ tp̄alia q̄ ſp̄ualia. Hiere. Uerterūt ad me dor ſum/ ⁊ non faciem. Per illos aūt qui applicant ramos ad nares/ intelligo delicioſos: q̄ ſcȝ in ra mis ⁊ rebus odoriferis delectantur: ⁊ in hoc exce dere comprobantur. Hec eni͂ om̄ia abominabilia ſunt apud deū/ ⁊ deteſtabilia apud mūdū. Un
Malac. 2. c de dicitur: Abominatio facta eſt in iſrael ⁊ in hie ruſalē. i. in eccl'ia ⁊ religione: quia cōtaminauit iu das ſanctificationē dn̄i: q̄m dilexit filiam alieni dei. i. pſꝑitatē mūdi: q̄re aūt iſta faciūt apparet quia ipſi videntur credere q̄ dereliq̄t dn̄s terrā: ⁊ q̄
Pſ. 72. b nō videat. Pſ. Dixerūt/ quō ſcit deus?

¶ Capitulū nonū Textus: Et clamauit in auribus meis voce magna/ dicēs: Appropinquauerūt. Moralitatum Capitulum V.

E zechiel vidit viros ſex. i. ſex angelos/ q̄ habebāt vnuſq̄ſq; vas interfectiōis. i. gladiū: erat in medio vir vn⁹ indut⁹ li neis/ habēs atramētariū ſcriptoris in manu ſua Iſti igitur p̄ceptū eſt a voce dn̄i de glīa exeūte: q̄ ſignaret thau ſup frontē viroꝝ dolentiū ⁊ gemē tiū ſup cunctis abominationibus que fiunt in medio hierl'm. Alijs aūt qui portabāt gladios/ dictū eſt: vt ꝑ mediū ciuitatis tranſirēt/ ⁊ q̄ ho mines vtriuſq; ſexus occiderēt: ⁊ q̄ a ſanctuario dn̄i inciperēt: ⁊ q̄ nulli penit⁹ parcerēt/ niſi ſup illis in fronte ſignū thau viderēt. Sic igitur factū eſt/ q̄ ꝯtaminauerūt dominū: ⁊ impleuerūt atria interfectis: ⁊ ratio redditur ibidē/ q̄ iniq̄tas dom⁹ iſrael magna eſt nimis valde: ⁊ repleta eſt terra
Moralitas ſanguinibus. ¶ Moraliter ꝑ ſignū thau quod factū eſt ad modū crucis/ ſignificatur crux vel cō memoratio diuine paſſionis: ꝑ illū qui indutus eſt lineis/ intelligitur p̄dicator: q̄ ſcȝ v̄bis ⁊ exēplis imp̄mit in frontibus. i. in mētibus hoīm ſignū illud: qui ſcȝ ꝑ caſtitatē eſt lineis indutus: ⁊ ꝑ ſci entiam debet eſſe ſcriptoris atramētario muni tus. Iſte eni͂ eſt angelus q̄ portat ſignū viue vel
Apoc. 7. a dei viui. Apoca. Per angelos aūt cū gladijs in telliguntur angeli iudices: qui ſcȝ ad execitiones
Cā. 3. c iudicioꝝ parati ſunt. Un̄ in Cā. Uniuſcuiuſq; enſis ſup femur ſuum. Quid igitur? Pro certo fi naliter q̄n viderit dn̄s q̄ domus iuda. i. eccleſia q̄ per fidem trinitatis confitetur: quia ꝑ iudam inter ꝑtatur confitens: ⁊ dom⁹ iſrael. i. religio/ q̄ per cō templationē debet eum videre: ⁊ terra. i. mūdus bene fuerint pleni ſanguinibus carnalitatis: et eorum iniq̄tatib⁹ bene increuerint. ſ. in fine mū di: tunc mittet angelos ſuos vt gladios iuſticie vindictā ſcȝ eterne damnatiōis exerceāt in eaſdē ⁊ ſic fiet q̄ nulli penitus parcēt: immo ſenes ⁊ iu uenes ⁊ v̄gines q̄ male fecerūt/ interficiēt: ⁊ ſup omnia a ſanctuario dn̄i. i. a ſtatu eccl'iaſticoꝝ in cipient: ⁊ eos p̄ cunctis punient atq; ledent: quia quanto quis ꝓpinquior eſt deo ſtatu ⁊ gradu et ſcia: tāto ſi delinq̄t/ acrius eſt puniendus: quia di
Lu. 12. f citur: Seruus ſciens voluntatē dn̄i ⁊ non faciens vapulabit plagis multis. Breuiter igitur illud ē veꝝ/ q̄ ſolū viri gemētes ⁊ dolētes ſup peccatis ſuis ⁊ alioꝝ/ ſignuȝ thau. i. crucis chriſti memo riam in cordis frontibus deferentes: tunc tem poris ſaluabuntur: ⁊ ab angelis ꝑcutiētibus ⁊ pec catores morti ⁊ damnationi tradentibus/ nō le dentur: ſed ab ipſis angelis diuino munere de
Apoc. 7. a fendentur. Unde Apoca. Nolite nocere terre ⁊ ma ri/ neq; arboribus/ quouſq; ſignem⁹ ſeruos dei in frontib⁹ eorum.

¶ Capl'm duodecimū Textus: Et factus eſt ſermo dn̄i ad me dicens: Fili hominis vaticinare. Moralitatuȝ Capitulum VI

P Receptū eſt ezechieli/ q̄ vaſa aurea mo re trāſmigrantiū ⁊ ſe mutare volentiū p̄pararet: ſibiq; dictum eſt: Fili homi nis fode parietē: in humeris portaberis: in cali gine eff ereris: faciē tuā velabis/ vt non videas
H terram: ⁊ dictuȝ eſt ſibi/ q̄ hoc ſignificabat q̄ p̄n ceps iuda. ſ. zedechias eſſet captiuandus exceca duſq;/ ⁊ in babylonē captiuus ducendus: ⁊ tamē
Moralitas eam non viſurus: ⁊ ibi moriturus. ¶ Illud po teſt dici de homine mortuo. Iſte eni͂ de hoc ſecu lo ad aliud tranſmigratur: paries. i. ſepulchꝝ fodi tur/ ⁊ in humeris portatur: in caligine mortis ef
Aliter fertur: ⁊ ſibi facies ſudario operitur. ¶ Uel dic de homine peccatore/ qui ꝑ ſpem future penitentie in infernū defertur: facies mentis ſine ſudario. i. amore mundane glorie inuoluitur: in caligine ignorantie ⁊ peccati portatur: ⁊ ꝑ obſtinationem penitus excecatur: ita q̄ terra. i. mundū ⁊ terrena bona ꝑ que vehitur in babylonē. i. in infernū/ ad quē captiu⁹ ducitur: videre ꝑ ꝯſyderationē nō dici tur: quia peccator dū eſt in mūdi proſperis/ nunq̄ in talibus meditatur. Un̄ de anima peccatrice di
Tren. 1. e citur: Sordes eius in pedibus eius: nec recordata eſt finis ſui.

¶ Capitulū decimūſextū Textus: Et factus ē ſermo domini ad me dicēs: Fili hominis notas fac. Moralitatū Capitulum VII

D Eſcribit enim Ezechiel ciuitatem Hie ruſalem/ vel ſynagogam a deo prius dilectam: ſed tandem idolatria dam natam: ſub figura puelle dicens: q̄ erat quedam puella/ cui⁹ radix ⁊ generatio fuerat de terra cha nanea: pater ſuus Amorreus: mater ſua cethea. Iſta a principio quando nata eſt/ non fuit a ſuo ſanguine munda: nec aqua lota: nec ſale ſalita:

A nec pciſus vmbilicus eius/nec pānis inuoluta:
Quidā tamē dñs videns eā ſup faciē terre ,pie-
ctā/ſanguine infectā et nudā/atq; cōfuſione re-
pletā/miſertus eſt eius: et q2 iā ad mūdū mulie-
brē venerat/et vbera eius intumuerant/ piluſq;
eius germinauerat/ita φ iam amari poterat: ex-
pandit palliū ſup iſtā/et operuit eius nuditatē: ꝛ
iurato pacto ipſam accepit vxorē. Iſtā igiꝉ aq̄
lauit: ſanguine mūdauit: oleo vnxit: diſcolorib9
veſtiuit: hyacītho calciauit: byſſo cinxit: ſubtili-
bus colorib9 īduit: ornamēto ornauit: armillas
in manib9 dedit: torquē collo circūdedit: inaurē
ſup os e9 poſuit: circulos ei9 aurib9 iſeruit: ꝛ co-
ronā decoris in capite ei9 poſuit: ſimilā/ mel et
oleū ad comedendū dedit: ꝛ ſic pulcherrima fa
cta fuit/ita φ nomē ꝛ fama ipſi9 ad gētes ptrāſi
uit. Ipſam etiā vir ſu9 auro et argēto ditauit: et
bonis oīb9 ampliauit. Sȝ iſta fiduciā habēs
in decore ſuo: ingrata viro q̄ tāta ſibi dederat: ꝛ
nō recordata dier̄ adoleſcētie ſue/cū plurib9 for
nicata fuit: quos etiā de bonis q̄ ſibi marit9 de-
derat/ditauit: ꝛ q̄cq̄d p ornatu ſuo acceperat/ad
cōplacendū lenonib9 cōuertit: q̄ tandē publica
meretrix facta eſt: nec tamē taliter ſatiata/ ſe in-
differēter expoſuit oīb9. Que oīa videns vir
ſuus/ veſtib9 et bonis cōceſſis expoliauit: ipſam
q; nudā ꝛ cōfuſam dimittēs/tāq̄ adulterā dam
nauit. Hec igiꝉ in manib9 inimicorū ſuor̄ tradi
tur: a quib9 lapidaꝉ/trucidaꝉ et cōburiꝉ: ꝛ ei9 lu-
panar quod ſibi edificauerat/deſtruiꝉ: ꝛ ſic ſuus
Moraliter vir de ea vindicaꝉ. ¶ Iſta puella pōt ſignifica-
B re hūanā naturā: cui9 pri9ort9 ꝛ generatio fuit
de terra chananea/in q̄trū in cāpo damaſceno q̄
eſt ī ſyria/q̄ ōdū fuit terra chananea/ fuit adā
ſm̄ ſanctos creatus/et natura humana ſibi cō-
ſtituta. Pater ſu9 Adā fuit amorre9. i. amarus:
mater e9 eua fuit cethea. i. ꝯfracta: q2 pater ꝛ ma
ter. i. adā et eua ꝯfracti ſunt tēptatiōe/et amarica
ti ſūt tribulatiōe. Iſta igiꝉ a principio nata eſt
cū vmbilico peccati originaꝉ/cū ſanguine car-
naꝉ libidinis ꝛ delectationis/ſine ſale debite diſ
cretiōis/ꝛ ſine pānis honeſte ꝯuerſationis: ſed
pi9 dñs. i. dei fili9 vidēs iſtā puellā/ſcȝ hūanā na
turā ſup faciē terre iacentē/ꝛ a terreſtri paradi-
ſo ,piectā/et ī terrenis p auariciā implicatā/ſan-
guine carnalitatis infectā/nudā v̄tutib9/ et vi-
tior̄ cōfuſione plenā/ad amādū ſi habilē/vbe-
rib9 naturaꝉ cōpaſſionis tumidā/et pilis cuiuſ-
dā naturalis affectionis bone fecundā: ipſā di
lexit: et eā p incarnationē et gratiā matrimonia
liter ſibi iūxit: aqua baptiſmi eā lauit: ſanguine
originalis peccati purgauit: et ſub pallio fidei
Ruth. 3. b. ſue ipſam operuit ꝛ inuoluit. Uñ diciꝉ: Extende
palliū tuū/q2 ppinqu9 es ꝛc̄. Iſtā etiā vnxit oleo
pietatis: veſtiuit diſcolorib9 honeſtatis: calcia-
uit etiā eā hyacintho. i. amore celeſtis ciuitatis
cinxit byſſo caſtitatis: et induit eā ſubtilibus in
nocētie et intimioris puritatis: et ornauit eā or-
Psal. 44. c. namento toti9 ſanctitatis. Uñ Ps. Aſtitit regi-
na a dextris tuis in veſtitu deaurato/ circūdata
varietate. Iſte igiꝉ aīe ſeu etiā nature tali mo
do deo per gratiā adiūcte vel copulate: ꝛ a ſtatu
peccati miſericorditer releuate: in manib9 armil C
la bone opationis tradiꝉ: collū elationis ſue tor
que. i. vinculo diuinor̄ mandator̄ cingitur: os
locutionis ſue inaure tēperantie ornatur: auris
ſua circulo prompte obediētie inſeritur: ꝛ caput
ſuum. i. cor/corona. i. vitior̄ victoria inſignitur.
Unde diciꝉ: Corona aurea ſup caput e9 ꝛc̄. Iſta Eccl. 45. b
igiꝉ tandē nutritur ſimila ſcīe doctrine ꝛ erudi
tionis: melle gratie ꝛ deuotionis: oleo charita-
tis et dilectionis: ditaꝉ auro ſapientie ꝛ argēto
eloquētie p̄dicationis: ꝛ ſic efficiꝉ decora ꝛ pul-
chra: et pulchritudine toti9 moralis pfectionis
famoſa ꝛ vulgata/per diffuſionē ſue bone opini
onis. Unde in Can. Pulchra es et decora filia Can. 7. c
hieruſalē. Sed p certo ſepe accidit/φ iſta puel-
la ſcȝ aīa: de ſua pulchritudine ꝛ ſua morali ꝛ na
turali pfectione ſupbit: ꝛ ſic lenonib9. i. demoni
bus/mūdo ꝛ carni/p diuerſa pctā ſe tradit: ꝛ cū
eis fornicās ſuū virū chriſtū deſerit: ꝛ bñficior̄
eius oblita/cūctis indifferēter vitijs ſe exponit:
quinimmo donaria gratiarū naturaliū q̄ a viro
ſuo deo accepat/in vſum leccator̄ ſuor̄. i. mūdi
carnis ꝛ diaboli: ꝛ ſic ipſam vilē ꝛ abominabilē
deo facit. Quod videns dñs/ipſam bonis tpali
bus ꝛ naturalib9 ſpoliat: ꝛ tortorib9 infernalib9
tradens/igni ꝛ gladio mortis ppetue velut adul
terā eā damnat: q2 p certo illud eſt verū/φ natu
ra humana ſeu peccatrix aīa ad ipſum deū per
incarnationē aſſumpta: vel p penitentiā reſum-
pta: ꝛ ad morū pulchritudinem ꝛ pfectionē redu D
cta: q̄ſi gratijs ſibi factis male vtitur: ad eternū
ſuppliciū iudicaꝉ: ꝛ in inferno concremāda dam
natur. Unde Ezech. Uiri igiꝉ iſti iuſti ſunt: ꝛ iu- Ezech. 23. g
dicabūt eas iudicio. ¶ Uel dic φ iſta puella eſt Aliter
eccleſia: que in principio fuit nuda p paupertatē/ꝛ
per diuitiarū tenuitatē/ ꝛ per credentiū paucita
tem: fuit ſanguine plena p martyrū penalitatē:
ad terrā ,piecta p contēptū ꝛ aduerſitatē: a feci-
bus error̄ nō bene lota/nec ſale pfecte ſapientie
ſalita: per fidei ſanctitatē/per hereſum abſterſi-
onē ꝛ puritatē: verūtamē dñs miſert9 eius/ipſā
ab erroribus lauit ꝛ purgauit/reddita pace: ſan-
guinē martyr̄ iam ab ea abſterſit: ꝛ eā prius de-
iectā/iā mirabiliꝉ dilatauit: et p̄dictis virtutib9
adornauit: auroq; ꝛ argēto ditauit: gratijs et ſci
entijs/honore et regimine ampliauit. Sed q̄d?
Iſta vidēs ſe decorā et pſperitate floridā/iā nō
ceſſat virū ſuū chriſtū ꝛ eius ſeruitiū contēnere:
quinimo iā videꝉ tēpus adoleſcētie ſue: et paup
tatē illā quā habuit in principio/obliuioni tra-
didit: et nō ceſſat cū lenonib9. i. cū mundo/carne
et diabolo p vitia fornicari: et diuitijs a deo rece
ptis ipſos oblectare: bonaq; eccleſiaſtica ī vſus
deputare demonū: q2 ,ppter hoc videm9 φ chri-
ſtus iſtā tanq̄ adulterā iā reſpuit: veſtimentiſq;
bonor̄ terrenor̄ exuit eā: et in manibus tyrāno-
rum eā tradidit: q̄ ſcȝ ipſam lacerant tribulatio-
nibus: ꝛ diuerſis afflictionib9 eā cremant. Nam
q2 eccleſia bonis ſibi a deo ꝯceſſis male vtitur:
iuſto dei iudicio fit/ vt a principibus affligatur:

E vt ſic iſta que p̄mitiui ſui ſtatus oblita/deo tan
tis bonis ingrata extitit/cogatur de tribulatiōi-
Aliter bus ad eū reuerti quē dereliquit. ¶ Uel ſi vis ap
plica ꝯtra quaſdā mulieres: q̄ ꝗuis de vili ple-
be q̄ſq; aſſumant: ⁊ ornamētis/diuitijs ⁊ delicijs
impleant: iſti tamē aliquotiens fornicant: ⁊ iſte
Aliter comburi merent. ¶ Uel dic cōtra ingratos: q̄
de nihilo eleuati/benefactorē ſuū deſerūt/⁊ alijs
ſe committunt: tēpus priſtine paupertatis ſue
obliuiſcunt: ⁊ bona ſibi ꝯceſſa ab hoīe vel a deo
in vſus ſuꝑbie/et in offendiculū creatoris ſui vl'
bñfactoris expendūt: ſicut ad literam patet de
multis/qui de vili ſtatu ad diuitias ꝑuenerūt.

¶ Caplm decimūſeptimū Textus: Et factum eſt verbum domini ad me dicēs: Fili hominis/propone. Moralitatū Capi. VIII

Sicut ponit ezechiel in preſenti capi. q̄-
dam aquila grandis magnarū alarum
longo mēbrorū ductu/ plena plumis et
varietate venit ad libanum: tulit medullā cedri
et ſummitatē frondiū eius auulſit: ⁊ tranſporta-
uit eam in vrbē chanaan in vrbem negociatorū.
Moralitas ¶ Aquila iſta eſt filius dei: q̄ ꝓpter immenſita
tem eſſentie fuit magn⁹: ⁊ plumis virtutū omni
um fuit plen⁹. Iſte enim venit ad libanū hūius
mundi: qui in cedro .i. in altiſſima ꝟgine tulit
noſtre humanitatis medullaʒ: cuius frondes.i.
defectus auulſit ⁊ abſtulit: ⁊ eādē ipſam in vrbē
negociatorū.i. in paradiſum q̄ eſt vrbs ſanctorū
Eodē ca.b in aſcenſione portauit. ¶ Poſtq̄ aquila dicta
F medullam cedri in vrbem negociatorū tranſtu-
lit: plantauit vineā ſuꝑ aquas multas ī terra bo
na/vt faciant fructum: ⁊ ſic creuit in vineam grā
dem: ita tamen ꝙ rami vinee aquilā que ipſam
plantauit/reſpicere teneant. Facta ē igit' vinea
⁊ fructificauit/⁊ emiſit ꝓpagines: ſed quedam
alia aquila erat magnarum alarum: ad quā iſta
vinea incepit reſpicere: ⁊ auxilium ab ea petere
ꝓpter quod aquila prima q̄ ipſam plantauerat
eā euulſit: ⁊ ventus vrens ipſam areſecit: omnē
Allegoria ꝙ ꝓſperitatem amiſit. ¶ Sic ꝟo hodie ⁊ quo-
tidie loquendo allegorice conſtat: ꝙ vera aqui-
la.i. dei fili⁹: poſtq̄ medullā cedri.i. humanita-
tem noſtram acceperat: ⁊ in vrbem negociatorū
.i. ī paradiſuʒ vbi ſancti negociatores ⁊ mercato
res: qui ſcʒ eterna ꝑ terrenis mercari ſciuerunt
cōmorantur: eam aſcendendo detulit: vineā ec-
cleſie ſue plantare voluit: ⁊ eam in terra bona.i.
in fide chriſtiana: ſuꝑ aquas.i. ſuꝑ fluuiū gratia
rum et ſcientiarū fundauit. Iſta igitur creuit in
vineā latam: ⁊ iam quaſi per totum ſeculum ſe
diffudit: propagines.i. fideles euulſit: ⁊ iaʒ fru-
ctus diuitiarum multarū acquiſiuit. Unde dicit'
Ge.2.b Plantauit dominus deus paradiſum volupta-
tis a principio. Iſtud tamen verum eſt/ꝙ rami
huius vinee.i. filij eccleſie: ſemper ad iſtam aqui
lam/ſcʒ ad deum tenebantur reſpicere: ⁊ per fi-
dem/ſpem ⁊ deuotionē in ipſum oculos mētis
figere: ⁊ ad eam totis affectibus anhelare. Uñ
Ps.120.a Pſal. Ad te leuaui oculos meos. Sed iſta vinea
cū ramis ſuis iā videt deū plātatorē ſuū chriſtū G
deſpicere: ⁊ aliā aquilā huic inimicā.ſ. ad mūdū
vel ad mūdi ꝑncipes ⁊ raptores: oculos mētis
flectere/⁊ ab ipſis auxiliū ⁊ fauorē implorare: q̄-
propter fit ꝙ p̄ma aquila.i. chriſtus: iſtā vineam
cū ramis.i. eccliam cū filijs ſuis deſpicit: ⁊ ipſam
tyrānis ⁊ hereticis mediāte vēto tribulationuʒ
coburit: q2 dum ecclia ⁊ eccliaſtici ſperare ī do-
mino obmiſerūt: ⁊ ad auxiliū ſecularū ꝑncipum
ꝯfugerunt: ipſe dñs ſuū retraxit auxiliū: ⁊ contra
eos venti tribulationū increuerūt: ita ꝙ ꝓſpita
tē ⁊ gl'iam ꝑdiderūt. Igit' reſpiciam⁹ primā aq̄-
lā/nō ſecūdā: ⁊ ſperem⁹ in dño/nō ī mūdo. Ps.
Spera in dño ⁊ fac bonitatē: ⁊ paſceris in diui- Ps.36.a
tijs eius. Ideo de tali vinea dicit': Uineā de egy Psal.79.b
pto.i. de gētilitate ⁊ pauꝑtate trāſtuliſti: eieciſti
gētes ⁊ plātaſti eam. Extēdit palmites ſuos vſq;
ad mare. Etiā ſequit': Ut q̄d deſtruxiſti macerīā
eius: ⁊ vindemiāt eam oēs ꝑtergredientes viam?
Exterminauit eaʒ aper de ſylua ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
talis vinea ſignificat ſortilegos: quos p̄ma aq̄la
.i. deus in ecclia ⁊ fide plātauit: ⁊ q̄ſq; in eccle
bñficijs: q̄ tñ poſtea cū altera aq̄la.i. cū diabolo
ſe ꝯfederāt/⁊ ab ipſa auxiliū ⁊ reſponſa poſtulāt:
q̄ ſcʒ in fine cōburunt ⁊ dānant. ¶ Conſequēter Eodē ca.g
dñs ꝓmiſit ſe plātare aliquē ramū cedri ſuꝑ mō
tē excelſum: ⁊ ꝙ faciet fructū/⁊ fiet in cedrum ma
gnā: ita ꝙ volucres ſub eo habitabūt: ⁊ humili-
abit' lignū ſublime/⁊ exaltabit' lignū hūile: ſicca-
bit' lignū viride/⁊ frōdeſcet lignū aridum. ¶ Il Moralitas
lud applica ꝙ deus de vno modico ramo facit
q̄ſq; magnā cedrū.i. magnā ⁊ honorabilē ꝑſo- H
nā: ⁊ in mōte excelſo alicui⁹ dignitatis ꝯſtituit
eum: ita ꝙ volucres.i. nobiles ſub ipſo cōmorāt':
⁊ ſic fit ꝙ deus quotidie facit ſiccare ſublimes ⁊
virides.i. ſuꝑbos ⁊ carnales: exaltari ꝟo ⁊ fron
deſcere facit ꝑ ꝓſpitatis gl'iam humiles ⁊ pau-
peres. Uñ dicit': Depoſuit potētes de ſede: ⁊ ex- Lu.1.e
altauit humiles.

¶ Caplm decimūnonū Text⁹: Et tu fili hominis aſſume planctū ſuꝑ principes iſrael. Morali. Ca. IX

Quedā leena tulit vnū de leūculis/⁊ leo
factus eſt: ⁊ didicit cape predam/⁊ ho-
mines deuorare/viduas facere/⁊ ciui-
tates in deſertū ducere: ita ꝙ deſolata eſt terra
a facie rugitus eius: ⁊ audierūt gentes: ⁊ nō abſ-
q; vulneribus ceperunt eum: miſeruntq; eum in
carcerem/ne audiretur amplius vox ipſius ſuper Moralitas
montes ⁊c. ¶ Talis leo ſignificat quoſdam ma
los officiales ⁊ peruerſos: qui in principio ſunt
leunculi.i. parui balliui vel aduocati: vt q2 ma-
ter ipſorum.i. eccleſia vel religio/ciuitas vel pre
latus/ipſos ad aliquod officium aſſumit: qui tā-
dem lapſu temporis leones.i. magis crudeles
tyranni efficiuntur: ita ꝙ ab eis per rapinas ho
mines deuorātur: ⁊ ciuitates etiā deſerte ⁊ pau-
peres efficiunt': ita ꝙ rugitu ſuorū pauperes to- 1.Pet.5.c
tius patrie deterrent. Uñ dicit': Tanq̄ leo rapi-
ens ⁊ rugiens circuit/querēs quem deuoret ⁊c.

B Sed finaliter querela gentiū quē cōtra tales ſo
let inſurgere: et poſt multa tribulationū vulne-
ra quandoq; procurant / q ipſe in carcerē vel in
mortē vel in depoſitionē tradit: ita q extunc vox
minarū ⁊ iniuriarū ſuarū ſuper mōtes. i. in altis
dignitatibus ⁊ officijs amplius non audit. Ita
quotidie videm⁹ ad ſenſum in curijs dominoꝝ:
vbi leones conſilarij ſeu officiales crudeles fi-
Mat.7.a naliter deſtruūtur: et iuſto dei iudicio eadē men
Eodē ca.c ſura qua alios menſi fuerant / metiūtur. ¶ Con-
ſeqnēter dicit ibi: Mater tua quaſi vinea planta
ta in ſanguine: cuius fructus ⁊ frondes eius cre
uerūt ex aquis multis: et facte ſunt ei virge ſoli-
de in ſceptra dominantiū: et exaltata eſt ſtatura
ſua inter frondes: ſed tandē euulſa eſt in iram: in
terrāq; proiecta eſt: ⁊ ventus vrens ſiccauit eam:
arefacte ſunt virge roboris ei⁹ et ignis comedit
eā: ita q non ſuit amplius in eis virga. i. ſceptrū
Moralitas dominantiū. ¶ Talis vinea dicit eſſe progeni-
es tyrannoꝝ: ipſorumq; domus imperiū ⁊ ma-
ieſtas: que ſc; in ſanguine ⁊ violentia eſt funda
ta: et cum effuſione ſanguinis introducta. Dato
enī q iſta poſſunt proſperari: et q eorū domus
videatur exaltari / ⁊ maxime reputari: virgeq; ſo-
lide. i. homines fortes quādoq; ſolēt exinde ge-
nerari: qui etiā alijs habebant cū ſcepto ⁊ impe
rio dominari: finaliter tamē domus a deo euel-
litur: ⁊ ita igne tribulationis areſcit ⁊ ꝯſumitur
q nulla virga fortis. i. nulla pſona nobilis: nul-
lum ſceptrū dominantiū. i. null⁹ qui habeat do
B minium / inuenit in eis: quia breuiter illud eſt verū:
q vinea. i. domus vel ciuitas vel iuriſdictio / ſeu
quecunq; reſpublica q̄ a ſanguine crudelitatis
⁊ rapina ſumpſit ortum: nō ſolet diu ſtare / ſed fi
naliter areſcere ⁊ perire: ſicut patet de imperijs
gothoꝝ / vuandaloꝝ / perſarum / grecorū ⁊ roma
norū: ⁊ ſicut potiſſime patet de domib⁹ italie ty
Esa.9.a rannorū: q; ſicut dicit: Veſtimentū mixtum ſan
Aliter guine erit in cōbuſtionē ⁊c. ¶ Vel dic q vinea
plantata in ſanguine eſt pſona eccleſiaſtica / vel
vna cognatio vel ꝯgregatio: que affectu ſangui
nis ⁊ cōſanguinitatis pmouet: que q̄uis aliquā
diu pſperentur: ita q exinde virge ſolide. i. pſo-
ne notabiles pducant: finaliter tn̄ deficiūt / are-
ſcunt ⁊ ſiccant: ita q nulla virga fortis. i. nullus
Micheē.3.d notabilis in eis reperitur. Ideo bene dicit: Ve
qui edificatis ſion in ſanguinibus.

¶ Capitulū viceſimumprimū textus:
Et factus eſt ſermo domini ad me / di
cēs: Fili hoīs / pone faciē tuam. Mo
ralitatum Ca. X

Dominus minat ciuitati hieruſalē / q ip
ſe educet gladiū ſuū de vagina ſua ad
omnē carnem. Gladiū dico ſuū lima-
tum ⁊ exacutum / ⁊ irreuocabilē. Gladius inquit
meus vt ſplendeat limat⁹ eſt: vt cedat victimas
exacutus eſt: precepit dn̄s q duplicetur gladius
aut triplicet. Hic eſt inquit gladius occiſionis
magne. Sequit: Mucro euaginare ad occiden
dum. Et dicitq; pre timore iſtius gladij tabeſcet
omne cor: diſſoluētur vniuerſe manus: infirma-
bit oīs ſpiritus: ⁊ per cūcta genua fluent aque. C
¶ Talis gladius videt eſſe mors. Iſte eſt gladi Moralitas
us qui eſt acutus ad penetrandū: et eſt limatus
⁊ ſplēdidus ad terrendū: ⁊ etiā gladius qui quā
doq; eſt duplex / inquantū occidit corpus et ani-
mā: quādoq; triplex inquātū occidit animā / cor
pus ⁊ famam. Iſte etiā irreuocabilis dicit: quia
poſtq̄ de vagina diſpoſitionis ſue ipſum domi
nus emiſerit: irreuocabiliter illū quem vult per-
cutere / vulnerat. Et ideo iſte ad omnē carnē mit
titur: q; omnis caro cū gladio iſto trucidatur: et
ppter hoc iſte gladius dicit magne occiſionis:
quia iſte eſt cauſa generalis omnis hoīs interfe
ctionis. Unde in Deut. Inebriabo ſagittas me Deut.32.f
as ſanguine: ⁊ gladius meus deuorabit carnes.
Qui igit iſtum gladiū bene videt ⁊ conſyderat:
neceſſe eſt q cor eius p timore tabeſcat: ⁊ q om
nis ſpiritus ſuperbie refrenet: et q aque lachry
moſe cōpunctionis per genua humilitatis flue
re cenſeantur. ¶ Vel dic q tales gladij ſunt ty Aliter
ranni: qui ſunt exacuti ad pungendū ⁊ rapiendū
⁊ ad occidendū p crudelitatē: ſplendidi ad pom
patice incedendū per proſperitatē. Sunt irre-
uocabiles per obſtinationis et mali ſui ppoſiti
firmitatē: quia ſc; iſti p ſeuitiam ſunt acuti: per
inanem gloriā ſunt ſplendidi: per precipitationē
⁊ fatuitatē irreuocabiles poſſunt dici. Nullo eñ
timore dei / vel nullo amore pximi / vel nullo cō-
ſilio alicui⁹ boni viri a ſua malicia reuocari poſ
ſunt: Iſtos igit diabolus de vagina ſue iniqui-
tatis euaginat: ⁊ cū eis iuſtos dilaceat ⁊ detrun D
cat: et diuerſis tribulationibus eos turbat: qua-
propter omne cor et omnis ſpiritus merito me-
tuit et formidat. ¶ Vel dic q gladi⁹ eſt lingua Aliter
detractionis. Ps. Lingua eoꝝ eſt gladius acu Ps.56.a
tus. Que limat ornate loq̄ndo: ſplendet adula-
toria inferendo: ſed tandē pungit aſpere in ſcin
dendo et detrahēdo: et eſt irreuocabilis: vix aut
nunq̄ famā quā abſtulit reſtituendo: et ideo iſte
gladius dicit duplicat⁹ / inquantū detractor plu
res ſimul interficit obloq̄ndo: quia ipſe ledit ſe
⁊ illum quē diffamat / et eū quem auſcultat. Un
de Hugo li.ij. de anima: volēs oſtendere / q dicit
lingua a ledendo / a lingendo vel ligando et a la-
bendo: dicit ſic q lingua dicit quia lingit adulā
do: mordet detrahendo: occidit incidendo: ligat
⁊ ligari non poteſt: labitur ⁊ teneri nequit: labit
vt anguilla; penetrat vt ſagitta: tollit amicos:
multiplicat inimicos: mouet rixas: ſeminat diſ-
cordias: ⁊ multos interficit vno ictu: blanda eſt
ſubdola ⁊ lata: et parata ad miſcenda mala / ⁊ ex
trahēda bona. Unde in Prouer. Qui cuſtodit Pro.21.d
os ſuum / cuſtodit animā ſuam. Et ibidē: Mors Pro.18.d
niā mors ⁊ vita i manu lingue. Bernardus etiā
in quodā ſermone dicit: O, verbum leuiter pro
fertur: ſed nō leuiter reuocatur.

¶ Capitulū viceſimūtertium textus
Et factus eſt ſermo domini ad me / di
cens: Fili hoīs / due mulieres. Mo-
ralitatum Ca. XI

E Ohola et ooliba fuerunt due mulieres fi-
lie matris vni⁹: ſicut figurat hic ꝓpheta: de ciuitatibus hieruſalē ꝛ ſamarie: et
fuerunt impudiciſſime meretrices: ita ꝙ prima
cola primo inſaniuit libidine in aſſyrios amato
res ſuos/veſtitos hyacintho: principes ꝛ aſcen
ſores equorū et iuuenes cupidinis: ſed finaliter
iſti amatores ſui occiderūt eā: et diſcooperuerūt
ignominiā eius. Quod cū vidiſſet ſoror ei⁹ ooli-
ba: magis ad hec inſaniuit libidine: quia videns
imagines chaldeoꝝ depictas in parietibus/ex
preſſas coloribus/accinctas balteis renes: ꝛ tia
ras in capitibus ad ſimilitudinem filioꝝ babylo
nis inſaniuit libidine: ꝛ miſit pro eis in patriam
ſuam vt dormirent cum eadē: quapropter factū
eſt ꝙ ipſi ſui amatores/ ipſam nudā ſpoliauerūt
et veſtimēta eius tulerūt: naſum eius ꝛ aures ꝓ-
ſciderunt: ꝛ que reliqua fuerant gladio concide-
Moralitas rūt. ¶ Iſtud pōt allegari ꝯtra malas mulieres
quia dato ꝙ aliqua videat ꝙ ſoror ipſius vel vi-
cina fuerit ex hoc diffamata/depaupata ꝛ ſpiri-
tualiter interfecta: ipſa tamē fieri libidinoſa pro
pter hoc nō omittit: immo cōptos ꝛ etiā pictos
iuuenes diligit: quapropter nuda ꝛ paup rema-
Aliter net: ꝛ vitā fame ꝛ glorie inde perdit. ¶ Uel dic
ꝙ tales male mulieres ſunt anime peccatrices:
que ab iſta matre vidētur concepte: ꝛ ab iſto pa-
tre primogenite vel create. Iſte eīi cum aſſyrhs
.i. cū aduerſarijs ſuis .i. mundo/carne vel diabo
lo fornicari vidētur: inquantū in eoꝝ ſuggeſtio-
nibus/pompis et ꝓſperitatibus delectātur: ita
F ꝙ cū ipſis per diuerſa vitia fornicantur. Ita eīi
amatores ſui/mūdus/caro ꝛ demonia: qui ipſā
nūc amare ſe ſimulant/iſtas veſtib⁹ virtutū ſpo
liant: naſo deuotionis ꝛ auribus .i. auditu ver-
bi dei eas priuant: et ſic dānationis gladio eas
finaliter truncant. Et dato ꝙ iſta prima pereat
in oculis alioꝝ: alie tamē priores ſe propter hoc
nō caſtigant: immo ad idē vna exemplo alterius
Aliter magis perambulat ꝛ declinat ſupplicīū. ¶ Uel
dic ꝙ tales ſunt male religioſe ꝑſone: que dato
ꝙ gloriā mundanorū appetentes/cū ipſis q̄ꝗ
per apoſtaſiam fornicant: ita ꝙ inde etiā ad pe-
riculū ꝛ carcerē deducunt: alij tamē nequaꝗ ꝓ-
pter hoc caſtigant: immo ad eundē caſum cur-
rere quotidie comprobant.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū textus:
Et factū eſt verbū domini ad me/di-
cens: Tu ergo fili hominis aſſume.

Moralitatum Ca. XII

Mirabilē figurā vnius nauis videtur
hic deſcribere ꝓpheta: comparans ci
uitatē tyri naui: pro eo ꝙ in mari ſede
bat: et multa nauigia poſſidebat. Iſti igit naui
ſeu ciuitati ſic loquit. O tyre tu dicis: ꝑfecti de-
coris ego ſum: ꝛ in corde maris ſita: finitimi tui
qui edificauerūt te/impleuerunt decorē tuū: abi
etibus de ſanir extruxerūt te: cedrū de libano tu
lerunt/vt facerent tibi malū: quercus de baſan
dolauerunt ad remos tuos: tranſtra tua fecerūt
tibi de ebore indico: pretoriola tua de inſulis ita-
lie: byſſus varia de egypto texta eſt tibi in velū: G
vt poneretur in malo hyacinthus ꝛ purpura de
inſulis: eliza facta ſunt operimentū tuū. ¶ Per Moralitas
iſtam ciuitatē que naui compara/intelligitur ec
cleſia militans: que dicit tyrus: que interpretat
anguſtia: propterea ꝙ ſemꝑ iſta in tribulationi
bus ꝛ anguſtijs viuit: et more nauis in fluctib⁹
amaricationū ſemꝑ ſiſtit. Unde in Prouer. Fa Pro.31.b
cta eſt quaſi nauis inſtitoris. Abietes que ſūt ar
bores leuiſſime/ſunt pauperes qui fuerūt primi
tiue eccleſie fundatores: qui de ſanir (quod inter
pretat deus luminis) eſſe dicuntur: pro eo ꝙ ipſi
fundatores eccleſie a patre luminum conſtituti
noſcunt: qui etiā fuiſſe luminoſi et ſcientifici eſſe
cōprobantur. Unde dicit: Deſurſum eſt deſcen Jac.1.c
dens a patre luminū. Cedrus arbor altiſſima ſi-
gnificat prelatū: qui in dignitate ꝛ ſtatu ceteris
eſſe altior: ꝛ in contēplationis celſitudine debet
alijs eſſe maior: qui etiā de libano (que interpre-
tat candor) eſſe dicit: pro eo ꝙ prelatus candida
tus per caſtitatem eſſe tenet. Unde in Cant. Di Cā.5.c
lectus meus candidus ꝛ rubicūdus. Iſte igitur
malus in naui eccleſie erecta dicit/quādo ad pre
lationis dignitatē aſſumitur: quia ꝓ certo de ce
dris .i. de altis contēplatiuis ꝛ perfectis perſo-
nis debet malus nauis .i. prelatus eccleſie fieri:
ꝛ ad ꝓlature officiū eleuari. Ps. Iuſtus vt pal- Ps.91.c
ma florebit. Quercus arbor duriſſima ꝛ fortiſſi-
ma ſignificat martyres: qui fortes ꝛ ſolidi exti-
terunt: qui ſcꝫ de baſan (quod interpretat ſicci-
tas) fuerunt dicti: pro eo ꝙ fuerūt penis ꝛ abſti- Za
nentijs deſiccati. Zacha. Ululate quercus ba- zach.11.a
ſan. Igitur iſti remi eccleſie facti ſunt: inquātū
ipſam ad portā paradiſi ducūt. Uerūtamen iſti
per martyria fuerūt dolati: ꝛ a cunctis ſupfluita
tibus gladijs detruncati. Tranſtra iſtius nauis
ſignificant confeſſores: qui de ebore indico di-
cūtur eſſe: pro eo ꝙ iſti caſtitatis candore pre cū
ctis viſi ſunt floruiſſe. Pretoriola ſūo .i. apotece
doctores ſignificant: qui aromata ſcientiarū in
ſe reponunt: et de inſulis italie (que interpretat
mens excedens) dicūtur eſſe: pro eo ꝙ per ꝓfun
ditatem ſcientie/humanā indaginem excedunt.
Byſſus igit que eſt linum candidiſſimū/ purita
tem deſignat cōſcientie. Hyacinthus cui⁹ color
eſt celeſtis/ ſignificat ꝯuerſationem ſpiritualis
ꝛ celeſtis apparētie: purpura ſūo deſignat rubo
rem ꝛ ardorem charitatis ꝛ amicitie: quia ſcꝫ ve
lum id eſt conſcientie ſecretū de byſſo .i. puriſſi-
mum et mundiſſimū eſſe debet: operimentū ſūo
exterioris cōuerſationis debet eſſe per charita-
tem purpureū: et per celeſtē vitam ꝛ apparentiā
hyacinthinā. Hiere. Hyacinthus ꝛ purpura in Hiere.10.b
dumentū eorū. Dico igitur ꝙ nauis vel ciuitas
eccleſie facta eſt de abietibus de ſanir .i. de pau-
peribus luminoſis: ꝛ a patre luminū per gratiā
illuminatis. Mali etiā .i. prelati ipſi⁹: facti ſunt
de cedris libani .i. perſonis in deū eleuatis ꝛ ve
lo byſſino .i. puritate ꝯſcientie decoratis. Quer
cus etiā de baſan .i. perſone fortes ꝛ conſtantes
ſicce ꝛ abſtinētes ſcꝫ martyres; tranſtra eborea

A .i. caſti confeſſores mēte alios excedentes/deco-
rem ipſius cōpleuerūt: hyacinthuſqʒ celeſtis ap
parentie: purpura rʒo patientie ſibi opimentū
charitatis dederūt. Sic igit̄ potuit antiquitus
dicere nauis iſta: Perfecti decoris ego ſum: et
in corde maris ſita .i. in plenitudine omniū bo-
norū ſpiritualium collocata. Iſti igitur tūc tem
Hiere.16.b poris poterat dici illud Hiere. Similam/mel et
Eodē ca.c oleum comediſti: et decora facta es. ¶ Poſtq̄
Ezechiel deſcripſit ciuitatem in ſimilitudinē na
uis: incepit dicere de diuitijs ꝛ gloria iſtius ciui
tatis. Et ponit quomodo ad nundinas eius di-
uerſe gentes de diuerſis mūdi partibus ducunt
diuerſa mirabilia ꝛ mercimonia: que repleta eſt
ꝛ glorificata nimis in corde maris: ſed iſtius fi-
nis fuit interit⁹. Unde ſibi dicit̄: In aquis mul-
tis adduxerūt te remiges tui: ventus auſtri con
triuit te in corde maris: diuitie tue/theſauri tui/
inſtrumentū tuū/naute tui: et gubernatores qui
tenebant ſuppellectilē tuam: ꝛ populi tui ꝑerant
viri bellatores tui cuʒ vniuerſa multitudine tua
cadent in corde maris: in medio maris opes tui
ſibilauerūt ſuper te negociatores populoꝝ. Ad
Moralitas nihilū deducta es: ꝛ nō eris in ꝑpetuū. ¶ Illud
poteſt applicari cōtra mundanā religionē vel
eccleſiā: que ſcʒ in principio fuit nauis ſalutife-
ra: modo quo ſupra dictū eſt fabricata. Iſta eñ
antiquitus habebat nūdinas ſpirituales: in qui
bus ſpūalia pro terrenis dabat: ꝛ ſic ſanctos ne-
gociatores bonis celeſtib⁹ ditabat. Et ideo an-
tiquitus populi ſeculares ad iſtā per deuotionē
B confluxerūt: mercimonia ſua ſcʒ redditus ꝛ poſ-
ſeſſiones attulerūt: ꝛ eam ſummis opibus dita-
uerūt: nūc etiā ad alias nouas nūdinas/ſcʒ vbi
dantur ſpiritualia ꝓ terrenis: beneficia ꝓ pecu-
nijs: alta officia ꝓ carnalibus amicitijs: iā quaſi
totus mūdus incepit cōfluere: mercimonia mu-
nerū/precum ꝛ adulationū offerre: ita ꝙ iam cō
ſtat eccleſiā diuitijs/opulentijs plenā eſſe: pom
pis ꝛ ſuperbijs laſciuire. Sed ꝓ certo timendū
eſt: ne ventus auſtri .i. proſperitas ſua ipſam cō-
terat: ꝛ ī mare tribulationū ꝛ amaricationū ſub
uertat. Iam enim videmus ꝙ diuitie/theſauri ꝛ
multiplex inſtrumentū incipiunt ab eccleſia defi
cere: naute ꝛ gubernatores qui ꝑſunt ſuo popu-
lo .i. prelati bellatores/ſcʒ ꝑdicatores ꝛ viri iuſti
iam incipiunt cadere. Sicut ceciderūt a virtute
morali: ita etiā videmus eos a proſperitate tem
porali cōtinue declinare: quia iuſto dei iudicio
fit/ꝙ qui ꝓpter tēporalia deum voluerūt deſere-
re: etiā ipſam gloriā temporalē compellant̄ amit
tere: quapropter iam cernimus ꝙ opes tēpora-
les iam ceſſant: ꝙqʒ iſta nauis eccleſie ad nihilū
Eſa.2.b deducit̄: negociatoreſqʒ .i. ſeculares iam eā con-
temnendo ſup ipſam ſibilant ꝛ inſultant. Unde
Eſa. Repleta eſt terra eius idolis. Et ſequitur:
Ibidē.c. Q, dies domini exercituū ſuper omnē ſuperbū
ꝛ excelſuʒ ꝛ arrogantē/ꝛ humiliabitur ꝛc̄. Quia
breuiter/poſtq̄ terra .i. eccleſia: incepit repleri au
ro/argēto ꝛ diuitijs: ſtatim repleta eſt equis .i.
viris luxurioſis: ꝛ ſuperbis ꝛ idolis .i. viris igno
rantibus et pigris: quapropter iā incipit domi- C
nus ſup ſuperbos et arrogantes clericos viſita-
re: et ipſorū ſuperbiam humiliare. Unde illud Eſa.32.d.
Eſa. Humilitate/humiliabitur ciuitas. ¶ Uel
ſi vis dic contra mūdi magnos ſtatus/ et cōtra
magna mūdi imperia: quale fuit imperiū greco
rum/perſarū/chaldeorū/penorum/romanoꝝ: et
contra ſuperbas ſeculi ciuitates: qualis baby-
lon/niniue/carthago/troia/et ſimiles: vel cōtra
ipſos mundi ſuperbos dominos et tyrannos:
qualis fuit nabuchodonoſor/ tyrus/alexander/
iulius ceſar/ꝛ alij: qui mundū per violentiā op-
preſſerunt: et qui ſumma ꝓſperitate floruerunt:
nantas/naues ꝛ bellatores ad ſubiugandos po
pulos habuerūt: ita ꝙ a cunctis mūdi partibus
populi mercimonia/ id eſt tributa ꝛ munera de-
tulerunt: quos tamē cum regnis ꝛ imperijs ſuis
per violentiā acquiſitis ventus auſter/ id eſt fla-
tus fortune ſubuertit in mare/id eſt in pauperta
tem ſubmerſit: et ad nihilū compulit ꝛ redegit.
Pſal. Uidi impium ſuperexaltatū ſicut cedros Pſal.36.g.
libani.

¶ Capitulū viceſimūoctauū textus: Et factus eſt ſermo domini ad me/di cens: Fili. Moralitatum Ca. XIII

In perſona ꝛ figura primi angeli prophe
ta pulchre reprehendit principē tyri: qui
de ſua ſapientia ſupbiebat/dicens ſic: Ele
uatum eſt cor tuū/et dixiſti: deus ego ſum/ꝛ non
homo: ꝛ in cathedra dei ſedi in corde maris: cū
ſis homo/et nō deus: ꝛ poſuiſti cor tuum quaſi
cor dei. Ecce ſapientior es tu daniele: ꝛ omne ſe- D
cretum nō eſt abſconditū a te: in ſapientia tua et
potētia tua feciſti tibi fortitudinē: ꝛ acquiſiuiſti
aurum ꝛ argentū in theſauris tuis: in negocia-
tione tua multiplicaſti tibi fortitudinē: propter
ea eleuatū eſt cor tuū quaſi dei. Ecce ego addu-
co ſuper te alienos robuſtiſſimos gentiū: et nu-
dabunt gladios ſuper pulchritudinē ſapientie
tue: et polluent decorē tuum: et interficient te in
medio incircumciſorū: morieris in corde maris
ꝛc̄. ¶ Iſta poſſunt applicari contra mūdi ſapi- Moralitas
entes et aduocatos: qui pre ceteris habēt cor al
tum et eleuatū. Uidentur eñ dicere ſe deos eſſe
et nō homines: inquantū aliq̄d vltra alios ho-
mines ſapiunt: et inquantū omne ſecretū diuer-
ſarum queſtionū diſſoluere pretēdunt: etiā ꝙ da
nieli .i. cuicūqʒ ſancto viro vel theologo in ſapi
entia ſe prepoſuit: et in cathedra dei ſediſſe .i. in
ſtudijs docuiſſe vel in iudicijs vel officijs ꝓ tri-
bunali iura reddidiſſe ſe dicūt. Igit̄ iſti cor ſuū
quaſi cor dei videntur ponere: inquantū ſe alijs
noſcitur preferre: et de ſcientia ſuperbire. Apo-
ſtolus: Scientia inflat: charitas vero edificat. 1.Cor.8.a.
Quid igitur? Pro certo iſti in ſua ſapiētia .i. in
conſilijs/iudicijs/aduocationib⁹ et lectionibus
acquirunt fortitudinē temporalem: multiplicāt
theſauros et diuitias infinitas: et in negociatio
ne vſurarū et mercimoniarū quas alij aliquādo
exercēt/dilatant: multiplicāt bona ſua: et acqui-
runt fortitudinē potentie ſecularis. Ita ꝙ ſicut

E videmus/pauci ſunt qui talium reſiſtunt hodie
Viere.4.f poteſtati. Sapientes eñi ſunt vt faciāt mala: be-
ne autē facere neſcierunt. Sed deus tradet tales
finaliter in manu robuſtiſſimarū gentiū/ſcꝫ de-
monū: qui gladijs infirmitatū et tribulationum
qui ipſos acuūt/pulchritudinē ſue ſapientie pol-
luunt: decoreꝗ ſue tēpoꝛalis gloꝛie deſtruūt: et
per moꝛtē tempoꝛalē eos quādoꝗ ſubito inter-
ficiunt: et in coꝛde maris.i. in inferno per eter-
nam damnationē occidunt. Iſtis igiť dicitur il
Eſa.47.c lud Eſa. Sapiētia tua ⁊ ſciētia tua/hec decepit
te: et dixiſti: Ego ſum: et preter me nō eſt altera:
et veniet ſupꝛa te malū: et non ſcies oꝛtū eius: et
irruet ſuꝑ te calamitas quā nō poteris expiari.
Eodē ca.c ¶ Pꝛopheta loquiť ibidem de pꝛimo angelo/
dicens: Tu ſignaculū plenitudinis/plenus ſapi
entia ac perfectꝰ decoꝛe: in delicijs paradiſi dei
fuiſti: omnis lapis pꝛecioſus operimentū tuum
ſardius/topaſius/iaſpis/cryſolitꝰ/onyx ⁊ beryl-
lus/ſapphirus/carbūculus ⁊ ſmaragdus: aurū
opus decoꝛis tui. Tu cherub extētus ⁊ ꝓtegēs/
poſui te in monte ſancto dei: in medio lapidum
ignitoꝝ ambulaſti: et es perfectus in vijs tuis a
Moꝛalitas die conditionis tue. ¶ Iſta poſſunt exponi de
quolibet viro iuſto: et maxime eccleſiaſtico vel ꝓ
lato: qꝛ talis debet eſſe ſignaculū ſimilitudinis
per dei ⁊ ſanctoꝝ imitationē. Plenus ſapientia
F per ſpiritualē ꝫ diſcretionē. Perfectus decoꝛe ꝑ
honeſtā conuerſationē. In delicijs paradiſi eſſe
per affectionē et per contēplationē. Omniū la-
pidum pꝛecioſoꝝ operimentū habere per omni-
um virtutū adeptionē: quia in operimēto perfe-
ctionis ſue debet relucere ſardius: qui timoꝛem
pellit/et facit audacem.i. ſpei virtus ⁊ ſoliditas.
Topaſius qui lunā ſequiť .i. obedientie ⁊ imita-
tionis bonoꝝ confoꝛmitas. Iaſpis qui oculos
clarificat.i. fidei ſplēdoꝛ ⁊ luciditas. Cryſolitus
qui demones terret.i. humilitas. Onyx qui ocu
los facit tremulos.i. dei timoꝛ/ ⁊ ſua conſydera
ta ſeueritas. Beryllus qui limbus ꝓeſt.i. patien
tia ⁊ benignitas. Sapphirꝰ qui diſcoꝛdes recō-
ciliat.i. perfectꝰ amoꝛ et charitas. Carbūculus
qui ſumme emicat.i. diſcretio/ſapientia ⁊ ſagaci
tas. Smaragdus qui viſum recreat.i. bona con
uerſatio ⁊ honeſtas. Aurū etiā quod ſumme pō
derat/debet eſſe opus decoꝛis ſui.i. moꝛum gra
uitas ⁊ maturitas. Iſta eñi oīa debēt eſſe ope-
rimentū boni pꝛelati/veſtis ⁊ tegimē cuiuſlibet
eccleſiaſtici/vel etiā viri iuſti: vt ſic dicatur illud
Eccl.50.b Eccli. Quaſi vas auri ſolidū oꝛnatur omni lapi
de pꝛecioſo. Iſte inſuper debet eſſe cherub.i. vir
angelicus: qui interpꝛetať plenus ſcientia/ pꝛo-
pter ſcripture fidei ⁊ ſcientie eruditionē. Debet
eſſe extentus ad alios ꝑ liberalitatē ⁊ compaſſio
nem. Debet eſſe ꝓtegens per pauperū adiutoꝛi
um et defenſionē. In monte etiā ſancto dei vbi
impoſitus eſt.i. in alto officio/ dignitate ⁊ bene
ficio. Debet eſſe in medio lapidum ignitoꝝ.i. in
medio bonoꝝ conſiliatoꝝ/charitate ardentium
per bone ſocietatis frequētationē: et ſic a die cō
ditionis ſue.i. a die inuētutis vel ꝓmotionis de

G bet eſſe perfectus in vijs ſuis per ſanctitatis ꝓ-
feſſionē: quia ꝓ certo qui pꝛemiſſa omnia habu
erit/perfectus non immerito dici poterit. Itē ꝙ
de illo dici poterit illud Eccl. Pꝛobatus in il- Eccl.31.b
lo ⁊ perfectus inuentus: ⁊ erit illi gloꝛia eterna.
¶ Conſequēter loquitur ibidē pꝛopheta: ꝙ che- Eodē ca.d
rub qui fuerat in mōte ſancto dei ⁊ delicijs para
diſi/perfectus ſciētia ⁊ decoꝛe: ꝙ pꝛopter nego-
ciationes etiā quibꝰ ſe immiſcuerat/ perdidit om
nia ſua. Diciť igitur ſibi ſic: In multitudine ne-
gociationis tue repleta ſunt interioꝛa tua iniqui-
tate/et peccaſti: eieci te de monte ſancto meo: et
perdidi te o cherub: ⁊ pꝛodiēs de medio lapidū
ignitoꝝ/eleuatum eſt coꝛ tuū in decoꝛe tuo: per-
didiſti ſapientiā tuaꝫ in multitudine iniquitatū
tuaꝝ: perdidiſti ſanctificationē tuam. Pꝛoducā
igitur ignē de medio tui: et dabo te in cinerē ſu-
per terrā/in cōſpectu omniū videntium te: nihil
factus es/et non eris in perpetuū. ¶ Iſta poſ- Moꝛalitas
ſunt applicari cōtra religioſos et eccleſiaſticos
negociatoꝛes/vel negociatoꝛū ſeculi tractato-
res/vel curiarum pꝛincipū ſectatoꝛes: quia pꝛo
culdubio multi ſunt hodie in monte ſancto dei
id eſt in eccleſia: ⁊ delicijs paradiſi.i. in religio
ne: qui licet ſint pleni ſapientia ⁊ perfecti deco-
re.i. honeſte cōuerſationis decentia: in mūdi ta
men negocijs ſe imergunt: ⁊ in rebus ſecularibꝰ
ſe delectant: quapꝛopter ſepe fit ꝙ interioꝛa mē H
tis ſue iniquitate replent. Iſti igiť ſunt qui in de
coꝛe ſuo.i. in gratijs ſibi a deo collatis coꝛ ſuum
eleuāt ⁊ ſuperbiūt: ſed ſic relaxante domino ma
num ſuā/ſanctificationē gratie ſue vbicūꝗ diſ-
cretionē ⁊ ſapientiā perdūt. Tales igiť de mon-
te ſancto.i. de ſtatu ſanctitatis eijciuntur: per diuer
ſa peccata perdūtur: et igne diuerſarū concupi-
ſcentiarū vruntur: ⁊ finaliter nihil reputātur. Pſ.
Ad nihilū deuenient tanꝗ̄ aqua decurrēs. Quod Pſ.57.b
potiſſime de clericis mercatoꝛibus/vſurarijs et
ſimoniacis poteſt dici: qui ſcꝫ malis ⁊ inhone-
ſtis cōtractibus ⁊ vſurarijs ⁊ ſimoniacis pactio
nibus in religiōe ⁊ eccleſia indecēter vtūtur: nō
aduertentes ꝙ vendētes ⁊ ementes dñs de tem-
plo eiecit. Unde in euāge. Auferte iſta hinc: ⁊ no Ioan.2.c
lite facere domū patris mei domū negociatio-
nis. Utinam ergo tales negociatoꝛes de monte
ſancto dei fuiſſent eiecti: et a ſtatu eccleſiaſtico
deſtituti.

¶ Capitulū viceſimūnonum textus: In anno decimo et duodecimo mē-ſe vna die menſis. Moꝛalitatum Ca. XIIII

Loquitur dominꝰ pharaoni regi egypti
ſub figura vnius dꝛaconis in fluminibꝰ
quieſcentis/dicens ſic: Ecce ego ad te o
pharao rex egypti dꝛaco magne: q̄ cubas i me-
dio fluuioꝝ et dicis: Meus eſt fluuius: et ego fe
ci memetipſum: et ponā frenū in maxillis tuis:
adherere faciā piſces fluuioꝝ ſquamis tuis: ⁊ ex
traham te de fluminibus tuis: ⁊ pꝛoijciā te in de
ſertum: et omnes piſces fluminis tui ſuꝑ faciē
terre cadēt: beſtijs terre et volatilibus celi dedi

A te ad deuorandū. ¶ Tales dracones videntur
Moralitas eſſe multi eccleſiaſtici mali: vel mundi diuites et
auari: vel mali principes ⁊ prelati: qui dracones
dicunt: eo ꝙ per auariciā/rapinam/vel ſeuitiam
inflāmantur. Hi ſunt igit qui cubant in fluminī
bus deliciarū. Hi ſunt quib⁹ adherent multi pi-
ſces. i. multitudo malorū familiarū/nepotū/con
ſanguineorū et cōpatriotarū. Hi ſunt qui bonū
quod habēt/non attribuūt deo: immo ſeipſos ſe
feciſſe/ ⁊ ſua induſtria ſtatū ſuum acquiſiuiſſe di
cunt/ad laudē virtutū propriarū: quia ꝓ certo ta
les ſolet dominus freno mortis infrenare: ⁊ eos
in deſertū. i. in infernum proijcere: ⁊ piſces ſuos
ſibi adherentes. i. malā ſuam ſequelam ⁊ paren
telam cū ipſo perdere: ⁊ a ſtatu proſperitatis eij-
cere: et beſtijs. i. tyrannis: qui bona ipſius mor-
tui diripiunt: et volatilibus. i. demonibus q̄ ani
mā rapiunt/finaliter ipſos dare. Conſtat eñ ꝙ
tales maligni iuſto dei iudicio de fluminib⁹ de-
liciarū et a ſtatu proſperitatis cadūt: piſces ſibi
adherentes. i. ipſorū conſanguinei ⁊ familiares:
qui ſcʒ propter eos in honore fuerāt: pariter cor
Zach. 13. c runt ⁊ pereunt. Percuſſo eñ paſtore diſpergū
tur oues gregis. Dracones etiā. i. ſublimes diui-
tes: poſtꝙ diu fuerunt in fluminibus deliciarū:
iuſtum eſt ꝙ extrahātur ad deſertum miſeriarū:
et maxime illi qui dicūt/ꝙ ipſi fecerunt ſemetip-
ſos. i. illi qui bona ſua nō deo/ ſed proprie indu-
ſtrie attribuūt: ipſum deū ꝙ plurimū offendunt:
B quapropter de fluminib⁹ deuotionis quantū ad
animā: vel de fluminibus deliciarū/quantū ad
corpus merentur extrahi: et in deſertū peccati
vel miſerie relegari. Uere eñ illi qui bona ſua ſpi
ritualia ſibi attribuūt/merito labi in diuerſa vi-
tia permittūtur. Illi vero qui bona ſua tēporalia
ad dei gratiā non referunt/ad deſertū pauperta
Grego. 29. moral. tis merito deuoluūtur. Unde Gregorius dicit:
M, conditoris diſpenſatione agitur/ꝙ de ſe cō-
fidēs anima tentationis iaculo feriatur: vt in fir
ma quid ſit/inueniatur: et faſtū ſuperbie ꝓtermit
tat. ¶ Hic etiā fit mentio de baculo arūdineo
egypti de quo etiā habetur in li. Regū: et Eſa.
4. Reg. 18. e Egyptus eñ baculo arundineo comparatur:
Eſa. 36. b qui nullam ſoliditatē habens: cū ſe ei inniti ho-
mo voluerit: protinus frangit et caſſatur. Appa
ret eñ eſſe fortis ⁊ ſolidus. Ueruntamen ſi deſup
innixus fueris: onus impoſitū non ſuſtinet: cū
ſit intus vacuus ⁊ inanis. Tales ſunt falſi amici
qui exterius videntur ſplendidi: et per ꝓmiſſam
fidelitatē ſolidi: quos tamē ſi quis ꝓbauerit: vel
in aliquo neceſſitatis articulo eis inniti/ et ī eis
confidere voluerit: vel onus alicuius laboris ſu
ſtinendi ipſis impoſuerit: ſtatim ipſum per impa
tientiam ⁊ infidelitatē fractum videbit. Ita ꝙ il
lud quod ꝓmittere videbatur ſcʒ fidelitatē: non
faciet nec tenebit. Soliditatē eñ ⁊ ſtabilitatē ha
bet ſolūmodo exterius in apparentia: vacuus
aūt eſt ⁊ inſolidus interius in cōſcientia: quia ſcʒ
iſte fidelitatē habet in ore/ nunꝙ in opere vel in
Eſa. 36. b corde. Eſa. Ecce confidis ſup baculum iſtū a-
rundineū confractū egyptum: cui ſi innixus fue
rit homo/confringet: et perforabit manū eius. C
Sic ⁊ pharao omnibus confidentibus in eum.
¶ Uel dic ꝙ iſte baculus ſignificat ꝓſperitatē Aliter
mundanā/mundū/corpus/vel vitam temporalē
vel diabolū. Iſta eñ omnia licet videantur ſoli
da: ſunt tamē fragilia atꝙ fluida: quia vbi quis
diutius ſperat viuere/vel in ꝓſperitate gaudere
ibi baculus iſte ſibi per mortē vel infortuniū ci-
tius frangit: et eū magis ꝑcipit variari.

¶ Capitulū triceſimumprimū textus
Et factum eſt in anno vndecimo ter-
tio menſe/ vna menſis. Moralitatū
Ca. XV

ASſur regē ſuperbiſſimū Ezechiel com
parat cedro/dicens ſic: Ecce aſſur in-
quit/ quaſi cedrus in libano: pulcher
ramis/frōdib⁹ nemoroſus/ excelſuſꝙ altitudine
⁊ inter ꝯdenſas frōdes eleuatū eſt cacumē eius:
aque nutrierunt illū: abyſſus exaltauit eum: flu-
mina ei⁹ manabāt in circuitu radicū ei⁹: riuos ſu
os emiſit ad vniuerſa ligna nemoris: ꝓpterea ele
uata eſt altitudo eius: multiplicata ſunt arbuſta
eius: ⁊ eleuati ſunt rami eius pre aquis multis.
In ramis ei⁹ fecerūt nidos volatilia celi: ſub frō
dibus eius habitabāt omēs beſtie ſaltuū: ⁊ ſub
vmbra habitabant cetus gentiū plurimarum:
cedri non fuerunt altiores illo in paradiſo dei:
abietes vero non fuerunt equare frondib⁹ eius.
Omne lignū paradiſi non erat aſſimilatum ei ⁊
pulchritudini ei⁹: quapropter emulata ſunt eū
omīa ligna voluptatis q̄ ſunt in paradiſo. Sed D
quid? Pro certo domin⁹ dicit: Pro eo ꝙ eleua
tum eſt cor eius in altitudine ſua: traditus eſt in
manibus fortiſſimi gentium: ⁊ ſuccident eū cru-
deliſſimi nationū. Confringentur arbuſta eius
et fugiēt de ſub vmbra eius populi terre. Et ſic
dicitur/ꝙ deductus eſt cū lignis voluptatis ad
terrā vltimam/cū deſcendentibus ad infernum
et ad interfectos gladio: et conſolata ſunt ſuper
eum omnia ligna. ¶ Per talem cedrum intel- Moralitas
ligo mundi diuites ⁊ ſuperbos/in dignitatibus
et officijs conſtitutos: vt ſunt ad literam aliqui
mali ſeculares vel clerici/in prelatorum vel ꝓn-
cipum officijs eleuati. Pſal. Uidi impium ſu- Pſ. 36. g
pereleuatum ⁊ exaltatum ſicut cedros libani ⁊c.
Quia iſti hodie in libano huius mundi per pro
ſperitatē ſunt pulchri frondibus/id eſt diuerſis
poſſeſſionib⁹ ſunt nemoroſi: dignitatibus ⁊ offi
cijs ſunt eleuati ⁊ excelſi: et etiā inter frondes et
inter altos ⁊ magnates ⁊ diuites pre alijs ſunt
exaltati: ita ꝙ in paradiſo ⁊ in eccleſia vel patria
pauca ſunt ligna que eis in gloria aſſimilentur:
ita ꝙ ipſi abietes ⁊ platani: id eſt ipſi diuites/an
tiqui/nobiles/excelſi: milites/ꝓncipes vel prela-
ti: ipſorum mundane proſperitati ⁊ glorie nulla
tenus adequantur. Sicut ad litteram videmus
de multis aduocatis ⁊ officialibus regijs/⁊ ſimi
libus q̄ in mundana gloria magnos nobiles an
tecedūt: quia hodie quaſi totus honor ⁊ proſpe-
ritas ſeculi ad iſtos eſt deuoluta. Eſa. Gloria li Eſa. 60. c.
bani ad te veniet: decor carmeli et ſaron/ ⁊ bre-

E uiter altitudo ſui ſtatus ſuper alios eleuatur: arbuſta etiã eorum/id eſt familiares ꝛ compatriote: propter eos ad officia vel beneficia eleuantur: volucres celi/id eſt nobiles non dedignantur nidificare: id eſt morã contrahere apud ipſos. Dan.4.b Dañ. Erant ſubtus eam habitantes beſtie terre ꝛ in ramis eius cõmorantes aues celi: et ex ea veſcebatur omnis caro. Ratio autez iſtorum eſt: quia aque diuitiarum nutrierũt iſtos: ꝛ abyſſus/ id eſt diabolus exaltauit eos: et flumina diuerſarum penſionum et lucrorum irrigauerunt iſtos: quapropter non mirum ſi contingit ipſos eſſe magnificatos ꝛ excelſos. Sed qꝛ iſti de tanta ſua altitudine ꝛ ſublimitate ſe erigũt in ſuperbiam: et cor eorum per inanem gloriam exaltatur: ideo finaliter in manus crudelium/id eſt demonũ traduntur: ita ꝙ quãdoqꝫ fit ꝙ temporaliter per infortunia ſuccidũtur: ita ꝙ arbuſta eorum/id eſt improbi familiares ꝛ filij: qui per eos exaltati et promoti fuerant/temporaliter cõfringuntur: et beſtie/id eſt ſimplices ſubditi de vmbra ſui dominij liberãtur: ipſiſqꝫ obedire amplius non dignãtur. Iſti etiã ad locum inferni vel terram infimã paupertatis deducuntur: ita ꝙ ligna terre infima/id eſt pauperes quos depreſſerant: de caſu ipſorum nõ modicum cõſolantur: Eſa.14.c dicentes illud Eſa. Quomodo cecidiſti lucifer/ qui mane oriebaris? corruiſti in terram qui vulnerabas gentes: ꝛ tu vulneratus es ſicut ꝛ nos: F Aliter noſtri ſimilis factus eſt. ¶ Uel dic ꝙ iſta arbor eſt eccleſia: que propter flumina donorum ſpiritusſancti/que eam vegetauerunt: ꝛ propter abyſſum eterne ordinationis: et aquas diuine gratie et deuotionis: que eam nutrierunt: ita eſt hodie exaltata diuitijs ꝛ potẽtijs dilatata: ꝙ cedri/abietes ꝛ platani/id eſt mundi alti principes/diuites et domini: ſibi nullatenus adequantur: alia etiam ligna paradiſi: id eſt alie ſecte que fuerunt ſcꝫ lex nature/ꝛ ſecta etiã legis ſcripte ſibi nullatenus comparãtur: vnde iam factum eſt ꝙ in ramis ſuorũ officiorum: volucres celi/id eſt mundi nobiles gaudent nidificare: beſtie vero ꝛ populi/ id eſt inferiores ſimplices ſubditi ſub vmbra fidei ſue letãtur habitare: quia iſta arbor de tanta ſui ſublimitate ꝛ proſperitate eſt in ſuperbiam erecta/ꝛ cor eius ꝙ plurimũ eleuatum: iam paulatiue in manus crudeliſſimorũ/id eſt principum ꝛ tyrannorũ traditur: arbuſta eius/id eſt perſone eccleſiaſtice franguntur et ſuppeditantur. Aues id eſt nobiles ſubeſſe eccleſie maxime in temporalibus dedignãtur. Ideo de ſub ipſis id eſt de iuriſditione eius effugere probãtur populi etiam/ id eſt fideles ad alienas ſectas quotidie fugiunt: et per ſchiſmata vmbrã eccleſie dereliquũt: ita ꝙ iam gladijs/ id eſt tribulationibus tyrannorum taliter eſt truncata: ꝙ iam ad Treñ.1.a. terram vltimam/id eſt ad miſeriam eſt deducta. Unde dicitur: Facta eſt quaſi vidua domina gẽ Aliter tium: princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo ¶ Uel dic ꝙ talis cedrus eſt vir contemplatiuus et altus: qui aquis deuotionis nutritur: fluminibus ſpiritusſancti rigatur: et ſic ad perfectionis altitudinẽ exaltatur: ita ꝙ abietum ꝛ platanorum/ id eſt mundanorũ ſapientũ nulla ſibi ſublimitas adequatur: ligna etiã paradiſi/id eſt alij fideles ſibi nullatenus comparantur. In ramis etiã ſuarum affectionum nidificant aues/id eſt angeli per delectationẽ: ſub vmbra ſuorũ exemplorum habitant beſtie ꝛ populi/id eſt homines ſimplices ꝛ ignari per imitationẽ. Ueruntamen quãdo ex tali ſanctitate cor eorum per preſumptionẽ ꝛ inanem gloriam eleuatur: ſepe fit ꝙ relaxante domino manũ ſuam: in manibus crudelium/id eſt demonũ per peccata cadere ꝑmittuntur: ꝛ finaliter ad infernũ ꝛ ad terram vltimã deducũtur. Eſa. Detracta eſt vſqꝫ ad inferos ſuperbia tua. Bene igitur cõſulitur ab apoſtolo: Eſa.14.c Qui ſtat/videat ne cadat. Pretermitto figuram 1.Cor.10.c de morte ꝛ de deſtructione illarum nationum que ponũtur Ezech. vbi dicitur: Ibi moſoch/ibi tubal/ibi elam: et ſic de alijs: quia ipſam alibi recolo me dixiſſe. De conditionibus etiã boni paſtoris et mali paſtoris que ponuntur hic/ nihil hic pono: quia omnia iſta nõ videntur poſita narratiue/ſed potius litteraliter ꝛ ordinatiue. Ezech.32.f. Ezech.34.a

¶ Capitulũ triceſimũſeptimũ textus Facta eſt ſuper me manus domini: et eduxit me in ſpiritu. Moralitatũ Capitulum XVI

B

D Vidit Ezechiel vnũ campum plenũ oſſibus/que erant multa valde: ſuper faciem campi ſicca vehemẽter. Accidit ex voluntate dei/ꝙ ezechiele prophetante facta eſt cõmotio: et acceſſerunt oſſa ad oſſa/vnũquodqꝫ ad iuncturã ſuam: et ecce ſuper eos nerui ꝛ carnes: et extenſa eſt ſuper eos cutis: ꝛ ſpiritũ non habebant: ꝛ prophetauit ad ſpiritum dicens de quatuor ventis: Ueni ſpiritus ꝛ ſuffla ſuper interfectos iſtos ꝛ reuiuiſcant. Et ingreſſus eſt in ea ſpiritus: et vixerunt: et ſteterunt ſupra pedes ſuos exercitꝰ grandis valde nimis. ¶ Iſta oſſa Moralitas poſſunt ſignificare congeriem ſeu congregationem omniũ peccatorum: qui ſunt in campo huius mundi/vel in campo eccleſie militantis: qui ſunt nudi/id eſt ſine cõuerſationis decore: ꝛ ſicci id eſt ſine compaſſionis humore: ab inuicem diſiuncti/id eſt ſine dilectionis amore: ſpiritu carẽtes/ id eſt ſine gratia et deuotionis vigore: ſine neruis/id eſt ſine concordie ligamento vel fortitudinis fulcimẽto: ꝛ ſine carnibus/ id eſt ſine pietatis mollicie vel lenimento. Unde dicit in perſona peccatorum: Aruerunt oſſa noſtra: abſciſſi ſumus. Sed propheta prophetante: id eſt ꝑdicatore predicãte/vel prelato redarguẽte: in iſtis oſſibus fit quãdoqꝫ cõmotio cõtritionis: ꝛ accedũt oſſa ad oſſa per affectũ ſpiritualis deuotionis: et applicatur vnũquodqꝫ ad iuncturam ſuã per ligamentũ concordis vnionis: et pro eo etiã ꝙ quilibet efficit contentus ꝓprio gradus ꝛ ꝓmotionis. In iſtis igit̃ ſtatim creſcere incipiũt nerui. i. fortitudo: carnes. i. pietatis fluida plenitu- Ezech.37.c

A do:cius.i.honeſtatis exterior gratitudo:⁊ a q̄
tuor vētis.i.a q̄tuor bonis affectib⁹ venit in eis
ſpūs.i.diuine gratie ſāctitudo. Vñ dñs dicit ſa
lib⁹penitētib⁹ illud quod ibidē dicit: Dabo ſup
vos neruos:⁊ ſupcreſcere faciā i vobis carnes:
⁊ ſuperextendā i vobis cutē:⁊ dabo vobis ſpm̄/⁊
viuetis. Sic igit̄ fit/ꝙ inſufflāte ſpūſācto ſuper
oſſa arida.i.ſuper indeuotos pctōres/⁊ eos ſub
intrāte: ſtatim incipiūt p gratiā viuere: a terra/
id eſt ab effectu terrenoꝝ ſurgere/ et ea cōtemne
re:et erecti per ſpem et cōtēplationē ⁊ rectitudi-
Ezech.2.a. nē mētis ſtare. Ezech. Ingreſſus eſt i me ſpūs/
Aliter et ſtatuit me ſuper pedes meos. ¶ Vel dic ꝙ q̄
tuor ptes a q̄bus venit ſpūs i mentē aridā ⁊ in-
deuotā/ſunt q̄tuor cōſyderatiōes q̄bus penitēs
debet vti: ſcʒ natiuitatis vilitas/mortis neceſſi-
tas/inferni aſperitas/et paradiſi felicitas: quia
pctōr q̄ ad iſtas ptes bñ conſyderat ⁊ attendit:
Aliter ſpūſctm̄ i ſe faciliter rapit ⁊c̄. ſicut ſupra. ¶ Vl
dic ꝙ talia oſſa arida ſūt hypocrite: q̄ q̄uis ha-
beāt neruos cōfederatiue colluſionis/carnes nō
ficte compaſſionis/cutē honeſte cōuerſationis:
ſpirtū tamē vt dicit̄/nō habebant: inq̄tū carēt
Sap.1.b. ſpiritu gratie et deuotionis. Unde dicit̄: Spiri
tus diſcipline effugiet fictum ⁊c̄.

¶ Capitulum triceſimumoctauum Tertius: Et factus eſt ſermo domini ad me dicens: Fili hominis. Moralitatum Capitulum XVII

B Minat̄ dñs cuidā principi futuro qui
dicet̄ Gog: q̄ cū magnis exercitibus
aſcēſurus eſt: et in nouiſſimo annoꝝ
ad terrā iſrael ad ſpolia populi dei detrahēda/
et dicit ſic: In igne zeli mei locutus ſum dicit
dñs: q: in die illa erit magna cōmotio ſup ter-
rā:⁊ cōmouebunt̄ a facie mea piſces maris/vo-
lucres celi/beſtie terre/ et om̄e reptile quod mo
uet̄ ſuper humū/cunctiq; homines q̄ ſunt ſup faciē
terre: et ſubuertent̄ mōtes/et cadēt ſepes:⁊ oīs
mur⁹ corruet in terrā/et gladi⁹ vniuſcuiuſq; ad
ꝓximū ſuū: ignē ⁊ ſulphur pluā ſup eū/⁊ ſup ex-
Moralitas ercitū ei⁹. ¶ Illud pōt exponi ꝯtra diabolū: q̄
cū exercitib⁹ ſuis.i.cū cōgerie maloꝝ nō ceſſat
cōtra pplm̄ dñi.i.cōtra beatos quotidie milita-
re/⁊ eos bonis ſuis ſpūalib⁹ ſpoliare: q: p cer-
to i nouiſſimo annoꝝ/ſcʒ in die iudicij/iſte cum
toto exercitu reprobоꝝ peribit. Tūc eñ fiet cō-
motio/et mirabil̄ eorū mutatio: q: ſcʒ i igne fu-
roris.i.iuſticie et rigoris ipſi⁹ dei/ cōmouebunt̄
a ſtatu ſue mūdane ꝓſperitatis piſces maris.i.
voluptuoſi: volucres celi.i.ſupbi ⁊ ambitioſi: q̄
nō q̄rūt niſi alta: beſtie terre/id eſt auari atq; di
uites: reptilia.i.infirmi/mali pauperes hoīes/qui
ſunt ſup faciē terre/ſcʒ eccl̄ie: hoc eſt dictu/ma
li clerici ⁊ ſeculares. Tales igit̄ ſunt de exercitu
iſti⁹ regis Gog/id eſt diaboli:⁊ iō dñs finaliter
ignē et ſulphur.i.ardorē ⁊ fetorē eterne dānati-
onis ſup eos pluet: gladiū ſue dire ſentētie i eoſ
imittet: mōtes.i.ipoꝝ altos ſtat⁹ deſtruet: ſepes
⁊ muros eoꝝ/id ē ipoꝝ malos fautores ⁊ prote
ctores ſubuertet:⁊ eos oēs ad infernū damna- C.
bit/interficiet et occidet: q: p certo Gog cū ſuis
exercitib⁹/id eſt diabolus cū ſuis ꝑuerſis homi
nibus in iudicio deſtruet̄: et maloꝝ ſtatus et ꝓ-
ſperitas ſubuertet̄. Pſal. Ignis/ſulphur ⁊ ſpi- Pſal.10.b.
ritus procellarū/pars calicis eorum.

¶ Capitulū quadrageſimūprimū tex⁹: Et introduxit me i tēplū: et mēſus eſt frōtes. Moralitatū Ca. XVIII

T Emplū quod vidit Ezechiel cū ſua mi
rabili diſpoſitione et fabrica/ nō facil-
ter exponit̄: ſed q̄ ſignificationē ſuā de
ſyderat/videat Gregoriū in homilia ſup Eze-
chielē. Nō eñ eſt meū tā difficillima exponere:
qui nō quero niſi aliq̄d de ſegete ſcripturarū ex
cerpere: vt poſt meſſores poſſim aliquē manipu
lū colligere. Dicit igit̄ ꝙ Ezechiel in deſcriptio-
ne tēpli vidit quandā picturā in pariete/ quam
cherubin noīabat. Erat eñ pictura aīal quod
duas facies habebat: ſcʒ ab vna parte faciē ho
minis/et ab alia parte faciē leonis:⁊ iuxta quā-
libet faciē palme ſpecies pingebat̄: ad quaʒ ipſa
facies cherubin vertebat̄. ¶ Iſta pictura pōt ſi- Moralitas
gnificare viros eccleſiaſticos/et maxime p̄latos
qui in tēplo eccleſie ſunt locati: q: p certo iſti de
bēt dici cherub/q̄ interpretat̄ plenitudo ſciētie:
q: iſti debēt eſſe viri ſciētifici et diſcreti. Ezech.
Tu cherub extentus et ꝓteges/ plenus ſapiētia Ezech.28.b
et perfectus decore. Debēt etiā habere duas fa
cies: inquantū in facie apparētie exterioris con
uerſationis et moris/ ipſi eſſe debent diuerſimo D
de duplicati: q: ſm̄ diuerſitatē locoꝝ/ tēporū et
perſonarū/ipſi debēt eſſe in cōditionibus varia
ti: q: in ipſis debet eſſe facies hoīs et facies leo-
nis/inquantū debēt eſſe aliquotiens humani et
benigni: quādoq; vero ſeueri et leonini: vt ſint ſi-
cut hoīes quantū ad miſericordiā et benignita-
tē: leones vero quantū ad iuſticiā et ſeueritatē: vt
ſic facies humana reſpiciat bonos ad ꝓmouen
dum: leonina vero reſpiciat malos ad puniendū
Ezech. Facies hominis ⁊ facies leonis. Verū Ezech.1.c.
tamen quelibet facies debet palmā reſpicere: q:
miſericordia et iuſticia ſe debēt ad palmā eter-
ne glorie/et ad vitiorū victoriā ordinare: ſiue ſit
homo miſericors ſiue iuſtus/ ſemper debet in-
tentionē rectam habere/ et ad hoc ꝙ palmam
glorie poſtmodū capiat anhelare: dicens illud
Cant. Aſcendam in palmā/et apprehendā fru- Cant.7.c.
ctum eius. ¶ Hic fit mentio/ꝙ ſacerdos quan Cap.XLII.
do miniſtrabat in templo/ induebat veſtimen-
ta ſua ſancta: quādo vero redibat ad populū/ve
ſtimēta ſua exuebat/et ſua cōmunia induebat.
¶ Sic vero q̄libet ſacerdos/id eſt q̄libet ſacer ac Moralitas
ſanct⁹ dux/id eſt quilibet iuſtus/quādo i ſanctu-
ario paradiſi vl̄ in templo eccleſie per ſeruitiū di
uini executionē miniſtrat: veſtimēta ſancta/id ē
ſanctā et fidelē conuerſationē debet induere/et
continentia morū ſpiritualiū ſe ornare. Vñ di-
citur: Sancti eſtote/quia ego ſanctus ſum. Ve- Leui.19.a.
rūtamen quādo redit ad populū: id eſt q̄n ad vi
tam actiuam reuertit̄/et ad mūdi negocia con-

C nerſationēq̄ ſecularis̄ applicaſ: tūc debet illas
ſcrās veſtes exuere/veſteſq̄ cōmunes induere. i.
cōuerſationē magis affabilē acciperet cōmunē
vt ſic illis cū quib⁹ habitat/ſe ſtudeat (ſine pctō
Leui. 6. a. tamē) p viribus conformare. Leuit. Ueſtietur
Aliter veſtimentis alijs rc̄. ¶ Uel dic q̄ ſm locum et
pſonas/gradū/ſtatū ⁊ officiū quod habem⁹: ne
ceſſe eſt aſſumere ſāctas veſtes/moreſq̄ induere
magis graues. Qñ tamē predicta ceſſant: tunc
homo ꝓprias debet veſtes reſumere/et ſicut añ
1. Co. 9. d. conſueuerat ſe habere. Apls: Omnibus oīa
Aliter factus ſum. ¶ Uel dic q̄ loca quādoq̄ nocent
ſeu proficiūt ad virtutes: qꝛ ſcꝫ ſi in loco ſancto
manſeris/veſtē ſancte cōuerſationis habebis: ſi
ỽo ad populū vel ad ſecularia negocia exieris/
mores ſeculares et laicos reportabis. Uñ Se-
neca epiſtola. 15. Nihil tam damnoſum bonis
moribus/q̄ in ſpectaculo reſidere.

¶ Capitulū quadrageſimūquartuꝫ
tertius: Et conuertit me ad viā porte
ſanctuarij exterioris/que reſpicit ad
orientē. Moralitatū Capi. XIX

Uidit Ezechiel portaꝫ in ſanctuario/et
erat clauſa: et dictū ē ſibi/ q̄ porta hec
clauſa erit: et vir nō tranſibit p eaꝫ: qm̄
dñs deus iſrael ingreſſus eſt per illā: eritq̄ clau
Moralitas ſa principi: princeps iſte ſedebit in ea. ¶ Dic q̄
iſta porta eſt beata virgo: q̄ in ſanctuario caſti-
tatis et ſanctitatis poſita/ſemper p virginitatis
ſigillū mente et corpore fuit clauſa. Uir eñ per
F iſtā portā nō tranſibit/inq̄tū ipſam hō per co-
Eſa. 52. a. pulā carnis nō cognouit. Eſa. Non trāſibit per
te incircūciſus et immūdus. Dñs eñ ſolus in-
greſſus eſt per eā/per carnis aſſumptionē. Naꝫ
ipſi principi chriſto fuit clauſa per virginitatis
dedicationē: et ipſe ſolus in ea ſedit per corpo-
Pſal. 117. c. ralē habitationeꝫ. Pſal. Hec porta dñi: iuſtus
Cañ. 4. d. intrabit per eā. Unde dicit: Hortus concluſus
Eodē ca. d ſoror mea: hort⁹ cōcluſus/fons ſignat⁹. ¶ Ibi-
dem ordinat dñs/q̄ leuite qui receſſerāt ab eo/
et errauerūt in idolis ſuis: q̄ nō debebāt ad eū
accedere/nec ſanctuariū intrare/nec in ſacerdo
tio miniſtrare. Soli eñ filij Sadoch/ qui cuſto
dierunt cerimonias ſanctuarij mei/cū peccarēt
filij iſrael: ipſi ſtabunt in conſpectu meo/vt offe
rant mihi adipē et ſanguinē: ipſi ingredienſ ad
ſanctuariū: et accedēt ad mēſā meā vt miniſtrēt
mihi. Aduerte tamē q̄ iſti ſacerdotes debebant
indui veſtibus lineis: nec debebat ſuper ipſos
accedere quicq̄ laneū: vitte linee erant in capiti
bus eorū: feminalia linea in lumbis eorū/ et nō
accingenſ. In ſudore caput ſuum nō radent: co
mā ſuā nō nutriēt: ſed capita ſua tōdēt: vinū cū
ingreſſuri ſunt atriū/ nō bibent. Uiduā aut re-
pudiatā nō accipiēt: ad mortuū generaliter non
intrabunt: populū q̄d ſit inter ſanctū et pollutū
docebūt: legē teneri ⁊ iuſta iudicia iudicabunt.
Moralitas ¶ Sic ỽo chariſſimi/illi ſacerdotes ⁊ leuite/id
eſt eccliaſtici/q̄ a dño per vitia receſſerūt: ⁊ idoſ
ſuis. i. diuitijs p auariciā/malſ mulierib⁹ per lu-
xuriā/vel malſ ſuperiorib⁹ per ſimoniā ſeruierūt:
nō ſunt digni dño miniſtrare/nec ad ſāctuariū G
ſacrificij altaris accedere/nec ſacerdotio gaude
re. Soli eñ filij ſadoch/ qui interpretaſ iuſtus:
ſcꝫ ſoli filij iuſticie/qui legis diuine cerimonias
cuſtodire ꝯſueuerūt/digni ſunt: ad mēſamq̄ al
taris accedūt: et q̄ ſacerdotio fungantur: et q̄
adipē. i. chriſti carnē et ſanguinē offerāt ⁊ mini
ſtrēt. Leuit. Ois alienigena nō accedat. Itē oīa Leui. 22. b.
veſtimēta. i. oēs mores et cōditiōes iſtoꝝ/ linea
⁊ pura et ſancta debēt eſſe: ⁊ nihil laneū. i. nihil
carnale vel indecēs debet i eo apparere. Linuꝫ
eñ quod eſt cādidū/puritatē ſignificat: lana ỽo
q̄ de carne naſcaſ/carnis voluptatē deſignat: et
ideo in capite cordis et mētis debet eſſe vitta li
nea. i. puritas innocētie interioris: et in lumbis
debēt carnis feminalia linea reſtringi. i. cōtinē-
tia caſtitatis exterioris teneri. Leuit. Tunica li- Leui. 16. a.
nea veſtieſ: et feminalib⁹ lineis verecūda celabit
Iſti igiſ quādoq̄ ſudāt in cōfeſſione vitia emit-
tēdo: nullo mō debēt accingere ſeipſos p vitia re
ſtringēdo/ſed potius laxare oīa integre cōfiten-
do. Illi etiā qui in tēplo eccleſie miniſtrāt/ non
debēt vinū/ſupple in quo eſt luxuria/bibere: vo
luptati ſupfliue intēdendo. Apls: Nolite inebri- Ephe. 5. d.
ari vino/in quo eſt luxuria. Iſti etiā nō debēt co
mā. i. diuitiaruꝫ ſupfluitatē nutrire: et tñ ex toto
ipſi nō debēt caput mētis a capilſ diuitiaꝝ rade
re/ſ nudare: tōdere tñ debet iſtoſ capillos ipſos
pauperib⁹ erogādo: et plus debito creſcere nō ſi
nēdo/ſupfluitatē oīmodā tōſura tēperātie re-
ſecādo. Raſura eñ oīmodā abdicationē diuiti- H
arū deſignat. Tōſio ỽo q̄ partē aufert/ ⁊ ptē di-
mittit/tēperatā reſecationē inſinuat: ad denotā
dū q̄ eccliaſtic⁹ debet ſupflua expēdere/et reti-
nere neceſſaria vñ viuat. Uñ I Prouer. Diuiti Prouer. 30. b
as nec paupertates dederis mihi dñe: ſed tribue
tm̄ victui meo neceſſaria. Itē iſti nō debēt vidu
am aut repudiatā. i. retroactā malā vitaꝫ ab eis
dimiſſam p recidiuū aſſumere. Quia dicit: Ne Luce. 9. g.
mo mittens manū ſuā ad aratꝝ rc̄. Ad mortuos
etiā. i. ad infames et malas pſonas nō debēt ac
cedere: nec ſocietatē cū ipſis cōtrahere: ſꝫ popu-
lū ad literā debent docere: et ad diſcernendū in
inter ſanctū et pollutū/bonū et malū/debēt in-
ſtruere: et inter virū et primū ſuū iuſte iudicare
Pſal. Iuſte iudicate filij hominū. ¶ Dicit ibi- Pſal. 57. a.
dem domin⁹/q̄ illi qui dereliquerant eū/ et ido- Eodē ca. v.
la adorauerant: ianitores in domo domini fu-
turi erant. ¶ Sic vero hodie ſunt illi in domo Moralitas
eccleſie ianitores/id eſt plati et introductores/
qui dominū et deū derelinquunt: et idola/ id eſt
mūdi bona diligūt atq̄ colūt. Bona eñ mundi
idola ſunt: quia ad ſimilitudinē/nō veritatē pre
tendūt. Uel etiā idola ſunt maiores et ſuperio-
res: qꝛ qui iſtos adulationib⁹ coluerit atq̄ mu-
neribus: ianitor in eccleſia/id eſt officialis/ pla-
tus vel introductor faciliter erit.

¶ Capitulum quadrageſimūſextum
Tertius: Hec dicit dominus: Porta
atrij interioris que reſpicit ad orien-
tem. Moralitatum Capitulū XX

A In veſtibulo domus dñi quã vidit Eze
chiel/erant due porte: ſcʒ aquilonaris ⁊
meridionalis/ ꝑ quas populus intrabat
in veſtibulũ. Uerũtamen ſic fiebat/ ꝙ ille qui il
lud intrabat/nũꝙ per eandẽ portã redibat: im
mo ſemꝑ per portam oppoſitã exibat/et econ
tra: excepto principe/qui eadẽ porta qua intra
Moralitas bat/egredi poterat ſi volebat. ¶ Pars aquilo
nis ſterilis et frigida/ in ſcriptura ſignificat in
mundo ſtatũ aduerſitatis ⁊ paupertatis. Pars
vero meridionalis luminoſa et calida/deſignat
ſtatũ ꝓſpitatis. Ueſtibulũ deſignat ſtatuʒ hui⁹
vite vel cuiuſcũqʒ mundane vel eccleſiaſtice di
gnitatis. Iſtud igiꝛ eſt verũ moraliter loquen
do: ꝙ nullus eſt qui eadẽ porta egrediaꝛ ꝑ quaʒ
intrat: quinimmo vt cõmuniter ꝑ cõtrariã portã/
ideſt ꝑ contrariũ ſtatũ et morũ de mũdo vel ec
cleſia egrediunꝛ. Illi enĩ qui intrãt per viã aq̃
lonarẽ/id eſt ꝑ mũdi tribulationẽ ⁊ paupertatẽ: ſo
lent per viã oppoſitã/ ſcʒ per viã meridionalẽ/
id eſt per ſtatũ ꝓſperitatis exire. Ecõtra vero q̃ ꝑ
meridionalẽ intrauerit/ꝑ aquilonarẽ aduerſita
tis exibit: q² reuera illi qui in iſto mũdo ſunt in
aduerſitate/erunt cũ exiuerint in celi ꝓſperitate.
Econtra vero illi qui hic intrãt ꝑ ſeculi cõſolati
ones/finaliter exibũt ꝑ īferni tribulatiões. Nõ
eſt eſt enĩ decẽs: imo vt cõmuniter et impoſſibi
le/ꝙ de aquilone ad aquilonẽ. i. de paupertate ad
B paupertatẽ venias. Nec ꝙ de meridie ad meri
diẽ/id eſt de mũdi glĩa ad celi gloriam poſt acce
das: quinimo vt cõmuniter de aq̃lonari ad meri
diẽ et ecõuerſo gradiꝛ: et de mũdi tribulatiõib⁹
ad ꝓſpera/necnõ de mũdi ꝓſperis ad aduerſa ꝑ
veniꝛ. Illud tñ põt falli in principe/id eſt in ali
quibus viris principibus et ſpũalibus: q̃ a deo
priuilegiati per portã quaʒ intrant/exeunt: q̃ de
ꝓſperitate mundi ad celi ꝓſperitatẽ tranſeunt/⁊
econtra quãdoqʒ de tribulatione mũdi ad infer
3.Reg.13.c. ni deſolationẽ tranſcurrunt. Unde diciꝛ: Non
reuerteris per viam qua veniſti.

¶ Capitulũ quadrageſimũſeptimũ
textus: Et conuertit me ad portã do
mus: et ecce aque egrediebantur.

Moralitatum Capitulum XXI

Dicit Ezechiel/ ꝙ ipſe vidit aquas re
dundãtes a latere dextro templi: et ec
ce vir habẽs funiculũ in manu ſua: et
mẽſus eſt mille cubitos: et trãſduxit me ꝑ aquã
vſqʒ ad talos: et reuerſus mẽſus eſt mille cubi
tos: et trãſduxit me vſqʒ ad genua: tandẽ men
ſus eſt mille cubitos: et trãſduxit me ꝑ aq̃s vſqʒ
ad renes. Et finaliter mẽſus ẽ alios mille cubi
tos/torrentẽ magnũ quẽ nõ potui ptrãſire: quo
niã intrauerũt aque torrẽtis ꝓfundi/que nõ po
Moralitas teſt trãſuatari. ¶ Aque q̃ exeunt a latere dextro
templi/id eſt ab ipſo pectore/et ab ipſa influen
tia et inſpiratiõe chriſti: ſignificãt aq̃s diuinarũ
ſcripturarũ: in quib⁹ proculdubio ſunt diuerſe p
tes/i. ꝓfunditate et difficultate ab inuicẽ differẽ
tes. Nã ſm ꝙ vir q̃ portat calamũ mẽſure/id eſt
Roma.12.a. chriſtus: qui ſm Apl̃m vnicuiqʒ diſtribuit ſicut
vult menſurã fidei: hoiem diuerſimode ꝑ iſtum C
fluuiũ ſcripturarũ deducit: et nũc vſqʒ ad talos
id eſt parũ difficuliter ad hiſtoriã: nũc ad genua
id eſt magis difficuliter quantuʒ ad allegoriam:
nũc vſqʒ ad renes/ id eſt magis difficiliꝛ quãtũ
ad tropologiã: nũc aũt ſumme inexplicabiliter/
quantũ ad moralitatẽ/vel quantũ ad anagogiã
intellectũ noſtrũ ī iſto flumine circũducit. Quia
reuera q̃uis ꝑ multos paſſus ſm magis vel mi
nus exponendo vel intelligendo faciliter trãſe
amus: aliquãdo tamen iſtuʒ torrentẽ ita imper
nauigabilẽ inuenimus/ꝙ ꝓ libito nõ trãſimus:
ita ꝙ ꝓ defectu ingenij noſtri nobis poteſt di
ci illud Ioã. Dñe/neqʒ cũ quo haurias habes: Joan.4.b
et puteus altus eſt. Et ſicut ibidẽ diciꝛ: iſte flu
uius habebat ſuꝑ ripas/et ex vtraqʒ pte torren
tis omne lignũ fructiferũ: nõ defluet foliũ ex eo:
et nõ deficiet fructus eius: ꝑ ſingulos mẽſes af
fert primitiua ſua: et erit fructus eius in cibũ: et
folia eius in medicinã: ⁊ oĩs anima viuet ad quã
ꝑuenerit torrẽs iſte: q² aque eius de ſanctuario
egrediunꝛ: et ſtabũt ſuper fluuium piſcatores.
¶ Sic vere diuina ſcriptura ex vtraqʒ parte ſui Moralitas
ſcʒ quantũ ad ſenſuʒ literalẽ et ſpũalẽ habet li
gnũ fructiferũ. i. vitalẽ et fructuoſam ſcientiã et
doctrinã: q̃ ſcʒ fructus ſententiarũ nõ ceſſat pro
ducere/⁊ folia verboꝝ ꝓferre: q̃ tñ folia ſeu vba
nunꝙ cõtingit cadere vł perire: iuxta illud: Io Mat.5.a.
ta vnum nõ ꝓteribit a lege. Fructus iſte ſenten D
tiarũ valet ad cibũ mentoꝝ habẽdũ: folia vero il
lius/ſcʒ ſacre ſcripture verba valẽt ad medicinã
maloꝝ: ale aũt. i. ꝓſona/quas torrẽs ſcpture irri
gat: ꝑ gratiã viuificanꝛ: piſcatores vero. i. ꝓdica
tores et doctores ſtare et ſedere ī iſto fluuio cõ
probanꝛ. Iſte enĩ ſunt aque q̃ de ſanctuario do
mini. i. de paradiſo ꝑ reuelatiõʒ fluxerũt: ⁊ ideo
nõ mirũ ſi de ipſis tãti fructus. i. tante cõmodi
tates deſcenderũt: et ſic ꝑ ſingulos mẽſes. i. con
tinue fruct⁹ et vtilitates nobis impẽdũt. Pſal.
Erit tanꝙ lignũ quod plantatũ eſt ſecus decur Pſal.1.a.
ſus aquarũ. ¶ Uel dic ꝙ ligna fructifera ſigni Aliter
ficãt viros iuſtos: qui ex vtraqʒ parte fluminis/
id eſt eccleſie/ſunt plãtati. Etenĩ fluui⁹ a fluẽdo
diciꝛ/ ꝓ eo ꝙ fluctuare dinoſciꝛ. Duas etiã ha
bet partes: ſcʒ ſtatũ clericorũ ⁊ laicoꝝ: inꝛ quos
cõſtat eſſe multitudinẽ bonoꝝ lignoꝝ: fructife
rũ. i. hoim vtiliũ et iuſtorũ/ qui fructũ bonorum
operũ ꝓferũt: et folia ſanoꝝ verboꝝ ꝓducunt: ꝑ
menſes ſingulos/ſcʒ cõtinue primitias deuoti
onis et reuerẽtie deo reddũt: q² ꝓ certo folia v
borũ ſuorũ nõ defluũt ꝑ mẽdacij vanitatẽ: imo
ſtabiliter permanent ꝑ veritatis et certitudinis
firmitatẽ: et ideo fructus ſuorũ operũ/et cibũ bo
norũ exemplorũ alijs ꝓferunt: folia vero ſuorum
verborũ et medicinã bone doctrine alijs circũ
fundũt. Pſal. Et foliũ eius nõ defluet ⁊c. Foli Pſal.1.b.
um enĩ/id eſt verbũ viri iuſti nõ debet fluere: im
mo ſemꝑ debet ꝑ veritatẽ firmũ eſſe: et ſine va
nitate et mendacio ſtabiliter permanere.

¶ Moralitatum ſuper Ezechielem Finis.

E # Moꝛalitatū liber viceſimuſquartus ſuper Danielem.

¶ Capitulum pꝛimum Textus: Anno tertio regni Joachim regis iuda Moꝛalitatum Capitulum I

NAbuchodonoſoꝛ rex Babylonis cū ſubiugaſſet hieruſalē/ et in babylonē populū duxiſſet: voluit ꝙ pueri ꝗ fuerāt de ſemine regio/in ꝗbus nulla eſſet macula: decoꝛ foꝛma/docti ſciētia: veſcerent̄ cibis menſe ſue/et erudirent̄ ſciētijs ⁊ linguis ꝓuincie: vt ſic

Moꝛalitas fierēt digni ſtare in cōſpectu regis. ¶ Rex iſte eſt diabolus: qui in babyloniā ꝗ interꝓtat̄ cōfuſio/id eſt in mūdo/ vbi ꝑpetua cōfuſio dominat̄ Mēſa iſtius regis eſt mūdi ꝓſperitas: ꝗ diabolus cibat et reficit pctōꝛes. Pueri iſti ſunt ſancti viri religioſi et perfecti: ꝗ de ſemine regio/id eſt de ſemine Chꝛiſti per electionē et adoptio-

Ioan.i.b. nem ſunt nati. Unde dicit̄: Dedit eis poteſtatē filios dei fieri/his qui credunt in nomine eius. Quid igit̄? Pꝛo certo quādo Nabuchodonoſoꝛ/id eſt diabolus poteſt ꝓualere cōtra eccleſiam vel religionē/et ipſam ꝑ peccatū ſuo dominio ſubiugare: ⁊ populū eius in babylonē/id eſt

F in amoꝛē huius mūdi deducere: ipſe ſumme nitit̄ ꝙ pueri de ſemine regio/id eſt viri eccleſiaſtici et religioſi/ ꝗ ſunt ſequaces: et ſemen regiū/ id eſt perſonarū ſanctarꝫ: id eſt quicūꝗ ſunt immaculati et ſancti/et in ſcientia ſpirituali et theologica eruditi/et moꝛali pulchꝛitudine inſigniti vtant̄ cibis menſe ſue/mundi delicijs et pꝛoſperis: et inſtruant̄ in literis ſcientie Babylonis/ id eſt mūdi ſcientijs/malicijs et cautelis: ⁊ hoc totū vt ipſos poſſit habere ſtantes ante ſe infe-

Prouer.14.d. rius in inferno: quia extrema gaudij luctus occupat. Et hinc eſt ꝙ multi eccleſiaſtici non curant hodie niſi de delicijs et ſcientijs mūdi/ ſcꝫ legibus et medicinis: et ideo boni debent facere ſicut fecerunt tres de illis: ſcꝫ Ananias/azarias et miſael et daniel: qui menſam regis ſpreuerunt/abſtinenteſꝗ fuerunt: et nō fuerunt cōcremati vel contaminati: ſed domino placuerūt et pluribus ſcientijs effulſerūt. ¶ Sic vere debent cauere de menſa iſta/ id eſt de mūdi ꝓſperis: et in abſtinētia et paupꝛtate volūtaria viuere/et ita domino cōplacere: et ſicut iſti pueri in igne nō fuerūt combuſti: ſic nec viri abſtinētes igne luxurie cōburūtur. Et ideo bene dicitur:

Eccl.37.d. Pꝛopter crapulā multi perierūt: qui aūt abſtinēs eſt/adijciet vitā. Et ſicut iſti pueri abſtinētes fuerunt iuuenti pulchꝛioꝛes et ſapientioꝛes et regi ꝑ ceteris amplius placuerūt: ſic vere qui ſunt abſtinentes/coꝛā rege chꝛiſto plus placēt: et plus pollent pulchꝛitudine moꝛali et ſcientia ſpūali: ⁊ minꝰ pꝛiit igne vel .i. ꝯcupiſcētia carnali. G

¶ Caplm ſecūdū textꝰ: In anno ſecūdo regni nabuchodonoſoꝛ: vidit nabucho. ſomniū. Moꝛa. Capi. II.

VIdit nabuchodonoſoꝛ ſomniū. ſ. ſtatuā grādē ⁊ ſublimē/ac terribilē aduidēdū: caput et collū ex auro optimo: pectꝰ ⁊ brachia ex argēto: vēter ⁊ femoꝛa ex ere: tibie aūt ferree: pedis ꝟo ps quedā ferrea/ꝗdā fictilis ⁊ teſtea. Nā quāto ſtatua ad pedes appꝛopinquabat/tanto metallum eius deterius erat. Tandē ꝟo de quodā mōte abſciſus eſt vnus lapis paruꝰ ſine manibus: qui ꝑcuſſit pedes: et factus eſt mōs magnꝰ in terra. ¶ Statua hec eſt Moꝛalitas eccl'ia vel religio: ꝗ ꝓ certo ꝑ ꝓgreſſuꝫ tꝑis multipliciter mutat ſtatuꝫ. Pꝛimꝰ igit̄ ſtatꝰ eccleſie ſignificat̄ i capite: qꝛ caput ſcꝫ pꝛincipiū eius ꝓ certo fuit aureū/ꝑ ruboꝛē feruētis charitatis/et ꝑ vigoꝛeꝫ cōſtātiſſime firmitatis: ſicut patuit in martyribꝰ ⁊ apl'is/ꝗ fuerūt ꝓmi. Secūdꝰ ſignificat̄ ꝑ ſecundā partē ſtatue/ſcꝫ ꝑ pectus ⁊ bꝛachia: ⁊ hi fuerūt eremite ⁊ confeſſoꝛes: ⁊ hi pꝛo certo fuerūt argētei .i. cādidi ꝑ nitidā caſtitatē. Tertij fuerūt doctoꝛes: et hi intelligunt̄ per es: quod ſūme reſonat: qꝛ fuerūt ſonoꝛi ꝑ eloꝗntie honeſtatē ⁊ venuſtatē: ⁊ ſic patēt tres ſtatꝰ ⁊ tres etates eccl'ie ꝓmitiue. Sed vere pedes ⁊ tibie finis eccl'ie vel religiōis/ ſcꝫ nos alij: qꝛ nos ſumꝰ partim ferrei ꝑ crudelitatis ⁊ ſeuitie durā ferocitatē/et indeuotiōis fragilitatē: partim aūt teſtei ꝑ auaricie crudelitatē/ et ꝑ carnalē infectionē: vt patet de modernis eccl'iaſticis/ ꝗ ſunt crudeles et duri: qꝛ oēs alios volunt ſuppeditare. H Sūt etiā lutū et teſtei .i. auari/terrei et luxurioſi: ⁊ ideo talibꝰ accidit quod ſequit̄. Quia dicit̄ ibidē: Pꝛeciſus ē lapis de mōte/ꝗ totā ſtatuā caſſauit. ¶ Sic ꝟo diabolus lucifer/ ꝗ de mōte paradiſi cecidit/totā eccleſiā hodie cōcutit et frangit. ¶ Uel dic ꝙ ſtatua eſt religio: eiuſꝗ caput Aliter eſt eiꝰ fundatoꝛ: pectꝰ et bꝛachia fuerūt eiꝰ pꝛimi cōfeſſoꝛes et ſancti/ꝗ ibidē fuerūt. Uēter autem clauſtrū eſt: cuius inteſtina ſūt ſubditi/ qui ſunt ibi. Pedes aūt et tibie ſunt eiꝰ ſequaces/famuli aut officiales/ꝗ ſunt circa religioſos/et maxime laici cōuerſi. Eſt igit̄ religio grādis et ſublimis meritis ⁊ virtutibꝰ/et terribil' inimicis. Caput igit̄ eius .i. fundatoꝛ/fuit aureuꝫ ꝑ charitatis ruboꝛē. Pectꝰ ⁊ bꝛachia/id eſt ſancti patres fuerūt argentū ꝑ charitatis cādoꝛē. Uēter autē et femoꝛa .i. clauſtrales ⁊ cōuentus: alij fuerunt erei .i. ſonoꝛi ꝑ ꝓdicationis et cōfeſſionis laudē et oꝛōnis et grarūactiōis clamoꝛē. Pedes autē qui ſtatuā ſuſtinēt/ id eſt boni laici actiui: debēt eſſe ferrei ꝑ foꝛtitudinis vigoꝛē/terrei ꝑ humilitatis ⁊ penitētie ſqualoꝛē. ¶ Uel dic ꝙ ſtatua ſi- Aliter gnificat eccleſiā/l ꝗ caput .i. capitanei ⁊ ꝓlati reſpectu alioꝝ debēt eſſe aurei: et cetere ptes et ꝑſone/quāto ſunt capiti/id eſt ꝓlato ꝓpinꝗoꝛes/⁊ in ſtatu/gradu ⁊ officio ſupioꝛes: tāto debēt eſſe inferioꝛibꝰ melioꝛes. Unā Uegeciꝰ: Tunc reſpublica bene regebatur/quando non poterat eſſe

A maioꝛ niſi qui melioꝛ. Et nota ꝙ eccleſia bñ dicitur ſtatua a ſtando: qꝛ in ſtabilitate fidei eſt fun-
Pſal.118.m. data. Pſal. Fundauit terrã ſuper ſtabilitatem
Aliter ſuã: ⁊ eccleſia in eternũ ſtat. ¶ Vel dic ꝙ ſtatua
eſt homo diues/ potens/ grandis et ſublimis/
quẽ omnes timẽt. Iſte igit̃ quãdoq; habuit ca
put/id eſt originẽ aureã: quia ex nobili plebe tra
xit originẽ. Brachia eiꝰ/id eſt vxoꝛ/amici et col
laterales ſunt argentei/id eſt pleni pecunia ⁊ ar
gento/id eſt fulgẽtes gloria tẽporali. Venter eiꝰ
et femoꝛa eius/et filij eius ⁊ filie/q̃ de ſuo ventre
et femoꝛibus exierũt: ſunt erei et ſonoꝛi ꝑ iactan
tias/pompas/gaudia et cãtilenas/ꝑ rixas ⁊ diſ
Iob.21.b. coꝛdias. Unde Iob: Pueri eoꝝ exultãt luſibꝰ.
Pedes et tibie.i. eoꝝ famuli officiales partim
ſunt ferrei ꝑ crudelitatẽ: qꝛ alios feriunt ꝑ rapi
nas et iniurias: partim ſũt terrei.i. cupidi ⁊ aua
ri: qꝛ ſicut videmꝰ/ balliui diuitũ et potẽtũ ſunt
crudeles ⁊ rapaces: et ſũt etiã cupidi ⁊ tenaces
Ezech.22.d. Vñ Ezech. Oẽs iſti ferrũ/plumbũ et ſtãnũ. Sꝫ
ꝓ certo de mõte.i. de paradiſo venit q̃q; lapis
id eſt occulta dei ſentẽtia/percutiẽs ſtatuam/id
eſt iſtũ diuitẽ cũ iſtis ſuis mẽbris collateralibꝰ
et ſequacibus deſtruit atq; rũpit: ⁊ hic q̃q; tẽ-
poꝛaliter/et poſt moꝛtẽ eternaliter: quia ſcꝫ col
laterales et conſiliatoꝛes ſequaces/executoꝛes ⁊
adulatoꝛes diuitũ/et ceteri in ſuis criminibꝰ vł
rebus acquiſitis participãtes/cum eo perpetue
Eſa.14.c. damnabunt̃. Unde dicit Eſa. Preparate filios
Aliter eiꝰ occiſioni. ¶ Vel dic ꝙ ſtatua eſt diues cau
B ſidicus vel mũdanus: qui tenet aurum et argen-
tum/lapides precioſos/terras et poſſeſſiones: q̃
eſt terribilis et ſublimis. Sed quid? Pro certo
ſepe venit quidã lapis paruus/ id eſt quidã no-
uus inuenis et aſtutus: q̃ incipit regnare/cauſa-
re vel mercari: qui tandẽ frãgit illũ magnum: ⁊
poſſeſſiones eiꝰ acquirit/et ipm̃ ꝓſternit: ⁊ inter
oẽs fit magnꝰ/id eſt in tota terra et patria noia
tus: ſicut ad litterã videmus de diuitibus: quo-
rũ quidã pereũt: alij loco eoꝝ ſurgũt. Vñ dicit̃:
Eccl.11.e. Multi potẽtes opp̃ſſi ſunt ⁊c̃. ¶ Vel dic ꝙ ſta
Aliter tua iſta eſt homo: q̃ q̃q; in capite/id ẽ in princi
pio et iuuẽtute eſt aureꝰ.i. ꝑfectus et bonꝰ: ⁊ tan
dẽ in pectoꝛe/id eſt in amplioꝛi etate fit argẽteꝰ
id eſt minus valẽs et tepeſcẽs: a feruoꝛe tandeꝫ
fit ereus.i. ſonoꝛoſus/q̃ruloſus. In fine.i. ĩ ſene
ctute fit terreus/id eſt cupidꝰ et auarꝰ: ferreus.i.
impius/frigidus ⁊ indeuotꝰ: qꝛ acres in princi
pio franguntur in fine: et ideo per lapideꝫ diuine
Aliter ſententie perpetuo confringũtur. ¶ Vel dic ꝙ
ſtatua eſt mundus/qui habet quatuoꝛ partes.i.
quatuoꝛ imperia: ſcꝫ aſſyrioꝝ aureũ/ perſarum
argenteũ/grecoꝝ ereũ/romanoꝝ ferreũ. Lapis
ṽo paruus eſt chꝛiſtus/de mõte.i. de virgine/ſi-
ne manibus.i. ſine virili ope ſciſſus: q̃ iſtã ſtatu-
am.i. mũdi regna cũ ſuis ſectis/ id eſt idolatris
cõquaſſauit: et per fidẽ eccleſia mõs magnus fa
ctus eſt: quia iam totũ mundũ impleuit.

¶ Capitulum tertiũ Tertius: Nabu-
chodonoſoꝛ rex fecit ſtatuam aureã.
Moꝛalitatum Capitulum III

NAbuchodonoſoꝛ fecit erigi quandam C
magnã ſtatuã aureã/maxime quanti
tatis/in quodã campo: et fecit coꝛam
ipſa citharizare melodiſſime omnibus generi
bus inſtrumentoꝝ: et dato ꝙ ſtatua nõ haberet
vitã/nec ſe poſſet mouere: tamẽ voluit ꝙ oĩes
adoꝛarent eã: alioquin mitterent̃ in foꝛnacem
ignis: ſicut patet in tribus pueris ſanctis/q̃ no-
luerunt ipſam adoꝛare: et miſſi ſunt in ignem.
¶ Rex iſte ſignificat iſtos qui regũt ⁊ mundum Moꝛalitas
vel eccleſiã/maioꝛes ſcꝫ et principales. Statua
ſignificat aliquos miniſtros imperitos ad mo-
dũ ſtatue/ab eis ꝑ affectionẽ vł ꝑ dona creatos
vel aliquos cõſiliarios: q̃ q̃uis ſunt ſtatuales ⁊
ignari: ipſos tamẽ colũt et credũt tãq̃ deos/⁊ ab
alijs volũt coli: ſicut ad literã videmus/ꝙ vix eſt
dare aliquẽ iudicem vel prelatũ/quin ſecũ habe
at aliquã ſtatuã/id eſt aliquẽ conſiliariũ ſtatua-
leꝫ: cui ſcꝫ principaliter credit/et eũ adoꝛat: ⁊ ab
alijs eũ honoꝛari facit: et quã in domo et in cu-
ria ſua ſuꝑ oẽs erigit et extollit: ⁊ iſti tales dicũ
tur aurei: quia ſatis habẽt de auro/ad dandũ ſu
is maioꝛibus munera. Iſti etiã ſecũ habent ci-
thariſtas: hoc eſt dictu/adulatoꝛes: qui non ceſ
ſant in eoꝝ auribus citharizare/adulãdo/lau-
dãdo/et alios impie accuſando/⁊ eis in ſuis ne-
quitijs fauendo. Unde dicit̃: Qui derelinquũt le Prouer.28.a
gẽ/laudant impiũ. Quid igitur? Pro certo Na
buchodonoſoꝛ aliquis princeps mundi vel ec-
cleſie/conſtituit in campo vno.i. in vna patria/
ciuitate/eccleſia vel religione: vnã ſtatuã.i. vnũ D
ignoꝛantẽ iudicẽ ꝑ affectionẽ vel ꝑ perſonaꝝ ac
ceptionẽ erectum: in cuius auribus illi de fami-
lia ſua nõ ceſſant reſonare/et ipſam tanq̃ deum
adoꝛare: et ſi quis nõ velit eam adoꝛare/ verbis
adulatoꝛũs cõmendare: ipſe ṽo mittit̃ in foꝛna
cẽ ignis: qꝛ ſcꝫ ſtatim igne ire/ire et auaricie de
predatur: et ideo pueri ſancti/id eſt bone ꝑſone
que hmõi ſuperbias abhoꝛrẽt/ab eoꝝ ꝓmotio
ne comburunt̃/et in igne rapine ponũtur. Un- Eſa.59.c.
de Eſa. Qui receſſit a malo/ꝑde patuit. ¶ Pu- Eodẽ ca.c.
eri ſancti et abſtinentes precepto regis in ignẽ
miſſi ſunt/vt ibi comburerẽtur: ſed ſtatim fecit
dominus foꝛnacẽ quaſi ventũ roꝛis flantem: et
filius hominis cũ eis viſus. Miniſtri autẽ q̃ foꝛ
nacẽ incenderunt/combuſti ſunt/ipſis nihil pa-
tientibꝰ in foꝛnace: et hoc in babylonia. ¶ Ba Moꝛalitas
bylonia que interpretat̃ cõfuſio/eſt mũdus: foꝛ-
nax eius eſt ardoꝛ tentationũ et tribulationum.
Rex aũt eius eſt diabolus/qui dicit̃ ꝑnceps mũ
di. Vñ dicit̃: Quãdo igit̃ diabolus rex babylo Ioan.12.e.
nis/id eſt mũdi/inuenit aliquos viros ꝑfectos
q̃ ſuis ſuggeſtionibꝰ nolũt obedire: q̃ ſunt abſti
nẽtes a vitijs: ſtatim vult ꝙ ponant̃ in ignẽ ad
uerſitatũ et tribulationũ/vt ibi timoꝛe vel amo-
re cõburãtur: et ad hoc plures miniſtros habet
ſibi ſuffragãtes. Habet enĩ guloſos et luxurio-
ſos/qui trahũt ad ignẽ voluptatis. Habet mũ-
di ꝑncipes ⁊ vſurarios/q̃ trahũt ad ignẽ aduer-
ſitatis. Sed q̃d? Statim ṽo quando iſti ſunt in
tali igne/ꝓ certo deus adhibet ventũ ſpiritus

E ſancti/et roꝛē ſue miſericoꝛdie et conſolationis/ et adiutoꝛiū ſue ꝓtectionis: iuxta illud apoſto-
1. Corin. 10.c. li: Nō patief vos deus tētari ſupra illud quod poteſtis ⁊c̄. Et ſi iſti a tali igne nō leduntur: ſed potius ſi conſtāter in eo perſeuerāt: eorū vincula ſcȝ peccata et vitia cōſumūtur et purgantur: quia deus nunꝙ deeſt homini tribulato/ dū tamen velit eū requirere. Unde Eſa.
Eſa. 43.a. Dū ambulaueris in igne/nō combureris: et odoꝛ ignis non erit in te: quia ego dominꝰ deus Jſrael. Sed pro certo ſepe accidit/ꝙ illi qui erāt miniſtri foꝛnacis: qui ſcȝ gaudebant de toꝛmētis alioꝝ/ ⁊ qui eos tribulabāt: vt ſūt mali balliui: ipſi ab ea foꝛnace cōburūtur/et alij exeunt illeſi: quia ſepe dei iudicio fit/ ꝙ ignis crudelitatis qui de foꝛnace babylonis/id eſt de curia mali principis prorupit: iſte miniſtros ſuos officiales et balliuos inuoluit/ vt tales ad tribulationes et paupertates deuenīāt/quas ipſi alijs intētabāt. Quia vt ſcri
Pro. 17.a bit: qui in ruina alterius letaf ⁊c̄. Et ꝙ etiam vi
Ec. 24.c. dent ipſi boni/laudes et gratias in ipſa foꝛnace
Dan. 3.c. tribulationis referūt creatoꝛi dicētes: Benedictus es ⁊c̄. quādo iſtos malos vident comburi.
Pſal. 57.b. Pſal. Letabif iuſtus cū viderit vindictam ⁊c̄.
Eodē ca. e ¶ Foꝛnax babylonis fuit incēſa ſtuppa et applicata pice et malleolis/ vt ſic filios Jſrael de-
Moralitas uoꝛaret. ¶ Foꝛnax eſt peccatū luxurie. Stuppe ſunt aliqua dona que offerunf/que parū valent. Pix que ligat et inficit/ſunt ſolatia coꝛpoꝝ/ tactus et geſtus. Malleus eſt vetula maquarella
F que mentē iuuēcule malleat verbis ſuis napta: quod ſm Pliniū eſt bitumē cognatū ignibus: et ꝙ igne viſo rapit eum/ſignificat oſcula ⁊ affatus. Miniſtri igif Nabucbodonoſoꝛ/id eſt demones: accendūt hodie foꝛnacē luxurie cū ſtuppa/id eſt cū donis et muneribꝰ: cū pice. i. cū coꝛporalibus geſtibus et affectibꝰ: cū malleis/id ē cū verbis vetularū fallacibus: cū napta. i. oſculis et tactibus: et hoc/vt filij regis iſrael. i. chriſtiani/igne luxurie cōburanf: ipſi tamen nihil timent ſi fuerint abſtinētes/et in deo confidētes ⁊c̄. vt in precedenti capitulo.

¶ Capitulū quartū tertus: Ego Nabucbodonoſoꝛ quietus eram in domo mea/ et floꝛens in palatio meo. Moralitatum Capitulū IIII

Nabucbodonoſoꝛ vidit ſomniū. Uidebā inquit/et ecce arboꝛ in medio terre et erat magna et foꝛtis: et altitudo eiꝰ nimia/et ꝓceritas eius cōtingēs celū/et aſpectꝰ eius in omnē terrā: folia eiꝰ pulcherrima: ⁊ fructus eiꝰ nimius/et eſca vniuerſoꝛū in ea: ſub ea habitabāt alalia et beſtie terre: in ramis eiꝰ volitabāt volucres celi/et ex ea veſcebaf omīs caro Tūc inquit ecce vigil de celo/ et clamauit foꝛtiter: Succidite arboꝛē: ꝑſcindite ramos eius: excutite folia eius: et diſpergite fructꝰ eius: ⁊ fugiant beſtie ꝗ ſubtꝰ eā ſunt: et volucres de ramis eius alligenf vinculo ferreo: et cū ferie foꝛis ſit paſcēs herbā terre: coꝛ eius ab humano immutef: et coꝛ fere def ei. Roꝛe celi tingatur: verūtamen germē radicū eius in terrā ſinite. ¶ Arboꝛ
G
Moralitas iſta ſignificat mūdi principes et diuites: qui in medio terre/id eſt in planicie huius mundi verſantur. Jſti enim ſunt magni quo ad facultates/ foꝛtes quo ad poteſtates: et maxime contra pauperes/ qui vix aut nunꝙ poſſunt habere ius ſuum de eiſdē: et ſunt alti quo ad generis nobilitatē: ita ꝙ quaſi celū tāgere ꝑ elationē videnf: et poteſtas eoꝝ/fama et ꝓſperitas ꝑ terre latitudinē dilataf. Jſti habēt plures ramos/id eſt plura ꝑdia/caſtra/villas vel homagia. Etiā iſti habēt folia/ſcȝ exterioꝛa veſtimenta et oꝛnamēta pulchrioꝛa/qui bñ volūt parari et oꝛnari: et ipſi et vxoꝛes et filij habēt fructꝰ nimios. i. diuitias infinitas/ita ꝙ eſca vniuerſoꝝ eſt i eis: qꝛ multi holes viuunt de bonis ſuis: et ideo volucres celi. i. mūdi nobiles et diuites ac balliui verſanf in eoꝝ ramis/id eſt in eoꝝ officijs/ villis
Aliter et homagijs. ¶ Uel volucres. i. clerici et prelati: qꝛ ſcȝ hodie gaudēt volare et diſcurrere ꝑ officia principū et magnatū. Pſal. Sup ea volu Pſal. 103.b.
cres celi habitabūt. Multa etiā alalia. i. multi ſimplices ſunt eis ſubditi: et ſub eoꝝ dominio cōmoranf: et breuiter omnis caro ei ſubijcif in hac vita. Sed quid? Sepe accidit ꝙ diīs tali ꝓſperitate fruunf/nec ea debito mō vtunf: venit vigil de celo. i. occulta dei ſentētia/ꝗ ſup humanus vigilat inceſſanter: ⁊ ꝑcipit/ꝙ arboꝛ hec per mortē ſuccidaf/et de vita ꝑſenti euellaf: et ꝙ ei nō remaneāt nec folia veſtimentoꝝ/qꝛ totꝰ nudus recedit: nec fructꝰ diuitiarū/nec rami predioꝝ: nec volucres nec beſtie/id ē aliꝗ aſſiſtētes/ ⁊ ſubditi familiares vel amici manēt. Quia hic
H
Job. 27.d. ter ſicut dicif: Diues cū moꝛtuꝰ fuerit/nihil ſecū affert. Tūc enī euacuabit deus omnē princi-
1. Co. 15.c. patū: qꝛ nullus quantūcūqȝ magnꝰ in hac vita habebit ibi famulū vel ſubiectū: ſed quilibet ꝑ capite ſolus erit/dicens illud: Solus ſedebā: qꝛ
Hiere. 15.d. amaritudine repleuiſti me. Sed aliqñ accidit illud quod ſequif: ꝙ ipſe vigil. i. dei ſentētia precipit/ꝙ iſte alligef foꝛis in inferno extra eccleſiā ſeu extra mūdū/ſaltē in purgatoꝛio vinculis ferreis/id eſt vinculis penalibus et purgātibus/iuxta decretū diuine ſentētie et oꝛdinatiōis ac punitionis: ⁊ ꝙ cū feris. i. cū demonibꝰ cōuerſef: et ꝙ vlterius ꝑ deſperationē et toꝛmentoꝝ acerbitatē coꝛ ipſius immutef: et ꝙ coꝛ fere/ ſcȝ infectū et deſperatū def: quod maxime verū eſt de damnatis/qui oderūt deū: et quoꝝ ratio eſt abſoꝛpta. Sed tamen quicꝗd ſit/radix ſemꝑ intacta ꝑmanet et ſeruaf/ id eſt ſpes reſurrectionis qꝛ boni et mali reſurgēt. Quoniā omēs reſurgemus/ſed nō oēs immutabimur. 1. Co. 15.g
Et ideo qꝛ de quolibet eſt dubiū vtrū ſit in purgatoꝛio: ꝑcipit vigil. i. dei ſentētia ⁊ oꝛdinatio/ꝙ roꝛe celi cōtingaf. i. gratijs et ſuffragijs eccleſie: qꝛ ſcȝ ꝓ amicis noſtris moꝛtuis ſemꝑ debemꝰ roꝛē beneficioꝝ celeſtiū/ſcȝ elemoſynarū et oꝛationū inſtillare ſup eos: dicētes illud Geñ. Jn celi roꝛe erit Gen. 27.f.
Aliter bñdictio tua. ¶ Uel dic ꝙ arboꝛ eſt eccl'ia vſ religio/que eſt magna/foꝛtis/indeficiēs: et ad ce-

B na contēplatione erecta: et folijs .i. ſcientijs ſuis ⁊ eloquētijs ſacre ſcripture eſt plena: fructibꝰ .i. diuitijs et facultatibꝰ fecūda: ramos habet pulcherrimos .i. dignitates/officia ⁊ bñficia: et ideo volucres .i. viri nobiles ⁊ contēplatiui: beſtie .i. ſimplices ⁊ ſubditi in ramis hmōi cōmorantur. Et breuiter oīs caro inuenit ſibi ſuum cibū ſpiritualē: ſcꝫ fidem/gratiā corporalē/et tēporalē ſubiectionē. Nobiles eñ ⁊ ruſtici ⁊ diuites ⁊ pauperes contēplatiui ⁊ actiui/eccleſie ſiunt ſubditi: et in ea inueniūt tam tēporaliter ꝙ̄ ſpūaliter ſufficiens nutrimentū. Inquit eñ: Eſca vniuerſoꝝ erat in ea. Sed vere hodie iſta arbor religio vel eccleſia/quaſi ſuccidit per peccatū: q2 nullus facit debitū ſuū: et ideo iam ceſſant ī eccleſia folia ſcientiarū/fructus diuitiarū: rami ꝓuentuū ⁊ beneficioꝝ hodie deperdunt: volucres celi .i. mundi nobiles: et beſtie .i. ruſtici aufugiūt/eā contēnendo ⁊ ꝑſequendo: et cōtra eam armādo ſe. Et breuiter iſta arbor .i. eccleſia ē hodie ligata vinculis ferreis/ſtatutis principū ſecularium: intantū ꝙ non poſſunt ſe mouere: ⁊ cū feris .i. cū crudelibus mūdi principibꝰ/ipſam mordētibus ⁊
Treñ. 1. a deuorātibus/habitāt ⁊ morant. Quia oēs amici eiꝰ ſpreuerūt eā: et facti ſunt ei inimici. Et breuiter nihil eſt ibi ſolatij vel vigoris/niſi radix .i.
Lu. 22. c. fides q̄ ſemꝑ remanet intacta. Quia ego rogaui pro te vt nō deficiat fides tua. Niſi etiā ros celi
Aliter .i. gratia et deuotio: que ſemꝑ occulte a deo ſuꝑ eccleſiā diſtillat. ¶ Uel dic ꝙ volucres ſunt cō-
B templatiui: beſtie ſunt actiui: qui hodie deficiūt
Aliter in eccleſia. ¶ Uel dic ꝙ volucres nobiles ſunt vaſalli: beſtie ſunt tyrāni: qui hodie nō dedignā-
Ezech. 31. c tur eccleſie ſubeſſe. Ezech. In ramis eius habitauerunt volatilia celi: ⁊ in ramis fuerūt vniuer
Aliter ſe beſtie regionis. ¶ Uel dic ꝙ arbor eſt paradiſus: vbi ſunt folia ⁊ fructus .i. eterna proſperitas
Aliter indeficiens. ¶ Uel fructus .i. deitas. Folia que ſunt exterius .i. chriſti humanitas. Ibi ſunt rami .i. diuerſe māſiones/ordines ⁊ diſtinctiones. Ibi ſunt volucres .i. angeli dei. Beſtie .i. hoies.
Aliter Et breuiter oia inueniunt ibi ſuum cibū. ¶ Uel dic ꝙ volucres celi ſunt beati qui ſunt ſurſum in ramis .i. in manſionibꝰ eccleſie triumphantis. Beſtie ſunt viatores huiꝰ mūdi: et de fructibus arboris .i. de gratijs ſanctoꝝ ⁊ ſuffragijs hic viuūt: ⁊ ſpe iſtiꝰ arboris .i. eterne glorie recreant.
2. Cor. 5. b Ibidē ſm apoſtolū: Per fidē ambulamꝰ ⁊ non
Aliter per ſpeciē. ¶ Uel dic ꝙ iſta arbor eſt vir ꝑfectꝰ et maxime chriſtus. Hic eñ magnꝰ eſt per meritorū facultatē: fortis ꝑ conſtantie firmitatē: altꝰ per contēplationis ſublimitatē: q2 dato ꝙ ſit in terra: tamen debet ſurſum vſq3 ad celeſtia ſubleuari per contēplationē ⁊ deſyderiū ⁊ affectum.
Geñ. 18. c Unde dicit: Uſq3 ad celos attingebat ſtans in terra. Illud precipue verū fuit de chriſto: q̄ erat in terra quantū ad humanitatē: ⁊ tamē ad celos attingebat quantū ad diuinitatē. Unde in geñ.
Geñ. 28. c. Uidit iacob ſcalam. Itē hic eſt pulcher ī folijs cōuerſationis ⁊ locutionis: plenus in fructibꝰ bone operationis; et habet pulchros ramos bo-

ne affectionis: ⁊ ideo eſca vniuerſoꝝ eſt in eo: q2 C
pauperes ab eo tēporaliter nutriūtur/et diuites ſpiritualiter: ita ꝙ cibus ſpiritualis eruditionis exemploꝝ et predicationis: cibus tēporalis ſubuentionis in eo reperit: ⁊ ideo angeli qui ſunt volucres celeſtes .i. viri ſapiētes ⁊ diſcreti: beſtie .i. ſimplices ⁊ ignari circa eū conuerſant. Illi eñ aſſociando ⁊ congaudendo: iſti doctrinā ipſius hauriēdo iocundant. Et breuiter oīs caro par-
Aliter ticipat bona ſua: ſicut ſcriptū eſt. ¶ Uel dic ꝙ rami eius ſunt officia ⁊ beneficia ⁊ prebēde: et ꝓ certo ibi ſunt volucres .i. boni viri/iuſti ⁊ ſpirituales: q2 perfecti viri nō ponunt in officijs niſi perſonas bonas ⁊ iuſtas: et talibus cōferunt bona ſua/et maxime bona eccleſie/curas ⁊ prebendas: beſtie autē debent eſſe ſubtus: q2 pro certo viri beſtiales in eccleſia debēt inferius eſſe in ſtatu depreſſionis ⁊ ſubiectionis/et nō prelationis.
¶ Cum nabuchodonoſor deambulabat ī aula Eodē ca. f. babylonis: incepit efferri magna ſupbia in ſeipſo. Cūq3 deum ꝙ̄ plurime offendiſſet: et nec pctā ſua ad danielis cōſilium redimere vellet: ſed potius dixit: Nōne iſta eſt babylon ciuitas magna quā edificaui in domū regis: et in robore fortitudinis mee ⁊ in gloria decoris mei: ſtatim ſubita affuit dei ſententia cōtra ipſum: que ipſum in beſtiam cōmutauit: et eum ꝓpria gloria ſpoliauit: figurā/ſenſum ⁊ rationē ſibi abſtulit: ⁊ cor ſicut fere ſibi dedit: et quaſi bos fenū comedit: et eum
Moraliter de regno ꝓprio proiecit. ¶ Ecce ſic eſt ꝙ quan-
D. doq3 homo gloriat in ciuitatibꝰ/predijs/⁊ poſſeſſionibus: quas edificauit ⁊ acquiſiuit: et in alijs bonis ſuis nō ipſa diuine gratie ⁊ virtuti/ſed magis proprijs virtutibꝰ aſcribit: nec curat elemoſynam porrigere indigenti/iuxta conſiliū predicatoꝝ: et tunc ſubito venit ſentētia cōtra ipſum que eū ad ſtatum paupertatis ⁊ miſerie deijcit: et tēporaliter in hac vita/et eternaliter in altera: et eum quādoq3 cū regno mūdane glorie deponit: et ipſum cū feris infernalibus ponit: ſenſum et rationē pre acerbitate tormentoꝝ ab eo tollit: ⁊ gloriā eius per mortē corporalē ſubuertit: et de
Aliter hoie in beſtiam ipſum vertit: inquantū figuram ſui priſtini ſtatus ac ꝓſperitatis ꝯfundit. ¶ Uel alio modo tal' peccator beſtia fit: inquantū in fine inſaniendo ſenſum et rationē perdit: ſicut de multis videmus qui phrenetici moriūtur. Pſ.
Pſal. 106. e Turbati ſunt ⁊ moti ſunt ſicut ebriꝰ. ¶ Uel dic
Aliter iſta contra malos nobiles ⁊ fatuos/⁊ alios: qui quādoq3 a ſtatu ꝓſperitatis cadunt: dignitates hereditates ⁊ officia ꝑdūt: a ſocietate hominū eijciuntur: quaſi bos fenū comedere: et quaſi ruſtici in labore viuere: ⁊ priſtinas delicias dimittere: et cum feris .i. cū pauperibus cōuerſari coguntur. Sed quid? Pro certo ipſi videntes ſeipſos depoſitos/deſperationē incurrunt. Beſtie quaſi vaſtie: que ſm iſidoꝝ dicūtur a vaſtando: id eſt crudeles ⁊ predones fiunt: cor humanū .i. conſcientiā piam perdunt: ⁊ cor fere .i. impiam mortē acquirunt: in viroſq3 malos ſe cōuertunt.
Unde dicit; Mutatus eſt in virū alterū. Hiere- 1. Re. 10. b

E A malo in malū egreſſi ſunt. Poſtꝙ nabuchodonoſoꝛ occulto dei iudicio beſtia factus eſt: de regno eiectus: et ad ſtatū tribulationis deuenit: principes eius negauerūt eum ꝙ diu fuit beſtia: ſed ſtatim quādo recepit priſtinū ſenſum/figurā ꝛ ſtatū: principes eius cognouerunt eū ſicut prius: et receperūt eū. Tales ꝟo ſunt amici mundi qui ad ſtatū tribulationis ꝛ infirmitatis: qꝛ ſtatim quādo occulta dei ꝓuidentia aufert ſibi omnem ꝓſperitatē/regnū/ſenſum ꝛ ſtatum: vere principes ſui.i. amici/cognati ꝛ parentes eius deſpiciunt eū: nec volunt eū amplius videre: nec regē nec dominū amplius appellare. Quē ſi acciderit ad ſtatum redire: et principes ipſum recipiūt ꝛ ei ſicut primitus obſequūtur: ꝛ quē prius ſicut beſtiam contēnebant: tunc tanꝙ regem ꝛ dominū reuerentur. Unde dicit: Si habueris/conuiuet tecū.

Eccl. 13.a Eodē ca. f

¶ Nabuchodonoſoꝛ rex babylonis factus beſtia ſine ſenſu: fenum comedit: ſicut bos inter beſtias habitans: et in ſyluis ſocietatē hominū contēnebat: et ideo tūc a principib⁹ eſt cōtemptus.

Moꝛalitas ¶ Rex iſte babylonis.i. confuſionis: ſignificat malos ꝑlatos/impios ꝛ crudeles. Nabuchodonoſoꝛ interpretat ſedens in anguſtia: quoꝝ vitijs eccleſia poteſt dici babylon.i. confuſio. Iſti enī hodie ſunt mutati i beſtias: qꝛ ſunt multi beſtiales ꝛ luxurioſi: ſocietatez hominū.i. perſonarum rationabiliū contēnentes. Et ideo iſtis dicit: Coꝛ ei⁹ ab hūano immutet: ꝛ coꝛ fere detur ei. ꝛ ideo vere reges et principes ꝛ laici ſolent tales contēnere: et eoꝝ ſtatum ꝛ conſoꝛtium abhoꝛrere.

Dan. 4.c. F

Aliter ¶ Uel dic ꝙ principes qui ſunt maioꝛes prelati eccleſie vel religionis: videntes eos ales ſic viuentes beſtialiter: debēt eos ſtatim regno.i. ſuſcepto regimine priuare. Ezech. Prophane īpie dux/tolle cydarim: depone coꝛonā. Si autē penitentia ducti/fiant iterum boīes/id eſt viri boni ꝛ perfecti ſenſum ꝛ moꝛes recuperātes: tūc ſm ꝙ eis videbitur poſſunt ipſos priſtine gloꝛie reſtituere: ꝛ in eodē loco vel alibi iterū prelaturā eis reddere. Quāuis daniel diceret nabuchodonoſoꝛ malā interpretationē de arboꝛe: et balthaſar de manu in pariete: vt p3 infra: ita ꝙ vnū diceret de regno eijciendū/et alterum occidendū: ex hoc tamen nunꝙ fuerūt moti contra ipſum: ſed donis ꝛ honoꝛib⁹ ditauerunt. Sic vere ꝗuis daniel.i. predicatoꝛ nos aſpere coꝛrigat: et futura pericula nobis dicat: ex hoc tamē non debemus indignari: ſed et coꝛde humili regratiari: quia qui coꝛrigit ſapientē/ gratiā apud eū inueniet. ¶ Quāuis nabuchodonoſoꝛ et balthaſar correctionē ꝛ increpationē danielis gratioſe reciperent/et eum honoꝛarent: nunꝙ tamē ꝓpter hoc ſe emendauerūt: ꝛ ideo perierūt. Sic vere ſunt aliqui qui libenter coꝛrectionē audiunt ſed nunꝙ propter hoc emēdantur. Ezech. Audiunt ſermōes meos: et in cantica oris ſui vertūt illos. ¶ Quāuis darius ſumme diligeret danielem: tamē propter conſuetudinē ꝛ decretum factum: tradidit eū iuxta promiſſa leonibus deuorandū contra propꝛiā voluntatē: ſicut dicit infra caplo ſexto.

Ezech. 21.f. Dan. 5.b Pro. 28.b Ezech. 33.g Ca. VI. e.

¶ Sic vere reges et viri ꝑfecti ſumme debent cauere quid ꝓmittunt: quia turpe eſt regredi verbū ſuum. Iuxta illud Prouer. Labiū veritatis firmū erit.

G Moꝛalitas Pro. 12.c.

¶ Euilmerodach (teſte hiſtoꝛia ſcholaſtica) pro nabuchodonoſoꝛ patre ſuo regnū rexit: dum a regno exularet: et ibi plura iniqua cōmiſit: et ideo quādo pater ad regnum rediit: filium qui deliquerat/carceri mancipauit: ꝛ ei plura toꝛmēta intulit. Tandem pater moꝛtuus eſt: et filius eius qui erat in carcere/ad regnū iterum ſublimatur. Iſte aūt qui viderat patrē ſuum prius in beſtiam mutatū: ꝛ iterum i hominē figuratum: timuit ꝙ de moꝛte ad vitā reueniret: ꝛ ideo fecit capi trecentos vultures: ꝛ patrē ſuum diuidens/vnicuiqꝫ vulturi partē dedit: et eos auolare permiſit/dicens: Q, niſi omnes inſimul cōuenirent: impoſſibile erat patrem ſuū quē comederant reſumere vitā.

Euilmerodach filius nabuchodonoſoꝛ

Moꝛalitas ¶ Sic ꝟo chariſſimi: quādoqꝫ accidit ꝙ euilmerodach .i. aliquis iniquus ad regnū.i. ad aliquod officium ſublimat: vbi quādoqꝫ multa iniqua cōmittuntur/ſubditos grauando ꝛ ſpoliādo: ꝛ ideo ſepe accidit ꝙ ꝓpter nequitiā eius ſuperioꝛ magiſter qui ipſum habet coꝛrigere: ipſum percutit/incarcerat atqꝫ affligit: vel penā ei tribuit competentem: illi extunc accidit moꝛi patrez ſuum: Ideo ſi iſte pater vel coꝛrectoꝛ moꝛitur.i. ſi aliquod infoꝛtuniū ei venerit: ipſe ſtatim cōſurgit verſus ipſum: ꝛ eū per detractionem ꝛ falſam accuſationē laniat: et vulturibus.i. ſuis inimicis poꝛrigit eum deuoꝛandū et diffamandū: et hoc vt perpetuo ad ſtatum proſperū non reſurgat. Quia qui arguit deriſoꝛē/ ipſe ſibi iniuriā facit. Tradet eñ frater fratrem/et filius patrē: ꝛ inſurgent filij in parentes: ꝛ moꝛte eos afficient: ꝛ eritis odio oībus hoībus ꝓpter nomen meū. Qui autē perſeuerauerit vſqꝫ in finē/ hic ſaluus erit. Et alibi: Et inimici hominis domeſtici eius: ſicut dicit micheas.

H Pro. 9.b. Mat. 10.c. Lu. 11.b. Michee. 7.b Mat. 10.d

¶ Capitulum quintū textus: Balthaſar rex fecit grande conuiuiū optimatibus mille. Moꝛalitatū Ca. V

Balthaſar rex babylonis cū ſemel eſſet obſeſſus a Dario rege perſarum: vilipendens obſidionē/ fecit grande conuiuium familiaribus ſuis: et fecit appoꝛtari vaſa aurea ꝛ argentea que de hieruſalem ꝛ templo abſtulerat pater ſuus: et tunc in ipſo cōuiuio biberunt in ipſis ipſe ꝛ optimates ſui/vxoꝛ ꝛ concubine ſue: et laudauerunt deos ſuos: ſed hoc abhoꝛrens deus: fecit venire in ipſo cōuiuio in pariete vnam manuз que ſcripſit per oꝛdinem iſta tria verba: Mane/thecel/phares: quod ſignificat/numerus/pondus/diuiſio. Significabat autē deus ꝙ ipſum numerabat: ꝛ ponderabat opera ſua quantū valebant: et quia deficiebat in numero ꝛ pōdere: tunc diuidebat regnū eius/ꝛ ſibi penitus auferebat: et ſic factū eſt ꝙ in ipſa nocte rex qui obſidebat ciuitatem/cepit eum ꝛ occidit et regnum eius ꝛ totam ſubſtantiam deuoꝛauit.

Moꝛalitas ¶ Balthaſar qui interpretatur deuoꝛans diuitias

A tias: ſignificat mundi diuites et potentes: qui no ceſſant diuitias deuorare et accumulare: nec
Pro.32.d. tamen ab eis ſatiantur: quia venter impiorum inſatiabilis eſt. Unde dicitur: Iſti ſunt reges Babylonis: quia regunt mundū/ vbi nō eſt ni-
Oſee.8.a ſi confuſio. Oſee: Ipſi regnauerunt/ ſed non ex me ꝛc̃. Iſti quotidie obſidentur a rege Perſa-
Iob.41.d. rum/ id eſt a diabolo/ qui eſt rex ſuper omnes filios ſuperbie. Sed vere iſti nō curāt de iſta obſidione/ ſcilicet de diabolo: qui continue per tentationem et tribulationem/ et mortis temporalis et eterne tentationem ipſos obſidet et infeſtat: immo pro certo ipſi vacant conuiuijs/ ludis/ potibus et cibis: et cū vxoribus ſuis et familiaribus et dijs ſuis/ id eſt illis de parentela ſua/ de quibus magis ſperant et exultant: in vaſis aureis et argenteis bibere delectantur. Sed pro certo deo ſepe diſplicet huiuſmodi vanitas et proſperitas: et ideo dum ſunt in aula Babylonis/ id eſt proſperitatis mundane: quādo nō cogitant de futuris/ deus mittit manū ſuam/ id eſt poteſtatē et virtutem: et in pariete corporum ſentētiā ſcribit/ et dicit: Mane/ thetel/ phares. Quia ipſe numerat tempus et vitam eorum/ et ipſam preſumit: et ipſe etiam ponderat quantū de virtutibus et vitijs habeant: et tandem diuidit eos/ ſcilicet animā a corpore ſeparando per mortem: vel diuidit eos ſcz a ſocietate fidelium ꝛ partem eorum ponit cum infidelibus in infer-
B no: et ideo rex Perſarum/ id eſt diabolus/ audita dei voluntate et ſententia: ipſos corporaliter et eternaliter occidit/ qui ipſos tamdiu obſede-
Luce.12.c. rat in hoc mundo. Unde: Stulte/ hac nocte repetent animā tuam a te: que autem congregaſti cui9 erūt ꝛc̃. Uel iſta dic cōtra executores teſtamentorū: qui ſcilicet mortuo diuite/ et lecta teſtamenti ſcriptura: optime numerant et ponderant bona ſua: ipſaqꝫ inter ſe diuidunt et diſpenſant. Ideo bene dicitur: Diuiſum eſt regnū tuum: et datum eſt Perſis et medis/ id eſt tuis executoribus et alijs. Si vis dic interpretationem de medis et perſis ꝛc̃. Unde tales ſic morientes/ poſſunt de ſuis executoribus dicere il-
Ps.21.d lud Pſal. Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea ꝛc̃.
Ca.VI.e ¶ Cum Daniel eſſet honoratiſſimus in palacio regis Darij: inuiderunt ei aliqui principes: et ideo ipſum mitti in lacum leonum/ propter hoc ꝙ deum colebat/ procurauerunt. Sed ſtatim affuit dei prouidentia/ qui Danielem inter leones illeſum ſeruauit. Quod vidēs rex/ in craſtinum ipſum liberauit: ꝛ eius accuſatores cum vxoribus et filijs in lacum intromiſit: et ſtatim coram ipſo fuerūt a leonibus deuorati. ¶ Rex
Moralitas iſte eſt deus: cuius regnum (teſte Gregorio) eſt eccleſia: Lacus eſt purgatorium vel infernus/ vbi ſunt leones/ id eſt demones rugientes. Accidit etiam ꝙ in regno Chriſti/ id eſt eccleſia eſt quādoqꝫ Daniel/ id eſt aliquis homo clericus: qui propter ſcientiam et bonitatem ab hominibus honoratur: et ideo vere habet ſtatim inimicos inuidos. Quia ſm Senecā in libro de moribus: Et ſi nullos inimicos facit iniuria: multos tamen facit inuidia. Unde ſepe accidit/ ꝙ C
propter proſperitatem qua fulgēt inter ceteros/ mors eis ab inimicis intentatur. Et ideo dato ꝙ diſpliceat regi mors innocentum: tamen propter decretum Medorū immutabile/ id eſt propter decretum quo ſtatutum eſt hominibus ſemel mori ſm Apoſtoluz: ipſe diſſimulat et per- Hebre.9.g
mittit. Igitur Daniel/ id eſt iuſtus mortuus: in lacum/ id eſt in foueam vel in purgatoriū mittitur: et lapis tunc ſuperponitur in ſepulchro: vbi ſcilicet ab Abacuk/ id ē a bonis amicis pulmento piorū ſuffragiorum ſpiritualiter ſuſtentatur. Sed pro certo leones/ id eſt demones ei nō poſſunt nocere: immo ab ipſo lacu/ id eſt a purgatorio: a rege/ id eſt a deo liberatur: et ad aliam gloriam ſublimatur/ ſcz ad gloriam paradiſi. Alij autē in lacum/ id eſt in infernū ponūtur cū vxoribus et filijs/ id eſt cū fautoribus et imitatoribus ſuis: vbi a leonib9/ id eſt a demonibus deuorātur perpetuo: et ſuper eum rugierūt leones. Et ſic inuidi ꝛ homicide alijs credūt ſibiipſis nocent: et alijs pficiūt et valēt. ¶ Uel Aliter
dic ſpiritualiter per modū exempli: quādo quis per inuidiā procurat alteri maliciā/ trāſit ſuper ipſum: et idem preiudicium ſepe incurrit quod alijs intentabat: ſicut patet de aman et mardocheo. Unde dicitur: Qui fodit foueam/ incidit Pro.26.d
in eam. D

¶ Capitulū ſeptimū text9: Anno primo Balthaſar regis babylonis/ daniel ſomnium vidit. Moralitatum Caplm VI

Daniel vidit ī medio maris quatuor vētos pugnare: et ſtatim beſtie grandes de mari pariter aſcenderūt inter ſe diſſimiles et feroces ꝛc̃. ¶ Mare quod eſt inſcru- Moralitas
tabile/ eſt cor hoīs. Hiere. Quatuor venti ſunt Hiere.17.b
quatuor affectiones: ſcz ſpes/ timor/ gaudium ꝛ dolor: ꝛ iſte inter ſe pugnant: quia in corde hominis ſemꝑ eſt pugna inter iſtas affectiones et paſſiones. Ideo bene dicitur in proſa: Confuſa ſunt hec omnia/ ſpes/ timor/ gaudiū ꝛ dolor. Et ideo ſepe accidit ꝙ poſt iſtos ventos/ id eſt poſt huius mundi conflictū ſequūtur quatuor beſtie fortes ꝛ diuerſe/ id ē quatuor peccata mortalia. Nam ex ſpe ſequitur pſumptio/ ex timore deſperatio/ ex dolore obſtinatio/ et ex gaudio luxurie corruptio: et ſic cor humanū ex iſtis quatuor vē-
tis/ id eſt beſtijs diſſipat̃. Unde in Prouer. Co- Pro.19.c.
gitationes varie verſant̃ in corde viri. Ideo dici-
tur: A corde quatuor oriūtur. ¶ Uel dic ꝙ qua- Eccl.37.c. Aliter
tuor venti ſunt ſuperbi nobiles. Beſtie ſunt crudeles inferiores: qui ideo quatuor dicuntur: pro eo ꝙ in quatuor mūdi partibus collocātur. Iſti igitur inter ſe pugnāt: ꝛ per rixas ac diſcordias
iugiter ſecum certant. Unde dicit̃: Inter ſupbos Pro.13.b
ſemper ſunt iurgia. ¶ Daniel vidit quandā be- Eodē ca.a
ſtiam leene ſimilē: et habebat alas ſicut aquile: et ſublate ſunt ale eius: et ipſa ſublata eſt de terra: ꝛ ſuper pedes quaſi homo ſtetit: ꝛ cor eius da

E tum eſt ei. ¶ Beſtia ſignificat ſuperbū: et ideo
Moralitas dicitur ſimilis leene: que eſt beſtia ſuperbiſſima:
quia ſuperbi huius mūdi ſunt crudeles more le
onis/pauperes deuorando: ſicut patet de militi
bus/officialibus ⁊ balliuis. Iſti quādoq; habēt
alas aquile: per quas in altū vehuntur.i. altas
perſonas ⁊ nobiles: per quas frequēter ſublimā-
tur/promouētur et honorantur/ſicut videmus:
quia nō eſt ita modicus balliuus vel vſurarius/
quin habeat maiorē in curia vel patria/ꝗ ipſum
ſubleuet ac ſupportet. Iſti autē aquile dicunt̄ ſi
miles: quia tales mali malorū fautores ad modū
aquile per rapinas viuunt de ſanguine alieno.
Hiere.2.g Hiere. In alis tuis inuētus eſt ſanguis paupe-
rum ⁊ innocentū. Alios em̄ malos non ſuſtine-
rent/niſi inde ſanguinē emungerēt: ⁊ de eorū ra-
Job.39.d pinis emolumentū haberent. Job: Pulli aqui-
le lambūt ſanguinē. Sed quid? Sepe accidit ꝙ
ale iſte a talibus euellunt̄/quādo homini ꝑ mor
tem ſubtrahunt̄. Iſti etiā ſui amici vel fautores
ſibi per aliquod infortuniū auferunt de terrena
dignitate ⁊ proſperitate/quā ſuper alios obtine
bāt. Et ſuꝑ pedes quaſi homo ſtant: hoc eſt di-
ctu/ꝙ ipſi cadunt a ſtatu ſuo ad terrā.i. ad pau-
perem ſtatū: ita ꝙ ſi erant equites/fiant pedites
Ideo dicit̄/ꝙ cor eius datū eſt ei: quia tūc tem-
poris redeūt ad cor ſuū/⁊ cognoſcūt quid ſunt/
et vn̄ ſunt: et quid eſt mundi proſperitas quā ſic
Eſa.46.c perdūt. Eſa. Redite ꝑuaricatores ad cor: recor
F damini prioris ſeculi. Sicut em̄ videmꝰ quādo
inferiores ꝑdunt alas ſuas.i. fautores ſuos: qui
eos in prelatorū curijs ſuſtinebāt: ipſi ſolent ſi-
militer de terra tolli: et a ſtatu vel officio/vel ſal
Zach.13.c tem reputatione tolli atq; deponi. Zach. Per-
cutiam paſtorem: et diſpergentur oues gregis.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ poſt mortē amicorum ſuorū et ala
rum ſuarū euulſionē/ipſi ſimiliter de terra ꝑ mor
tem tollunt̄: et ad infernū pedes ire compellunt̄
vbi cor eorū.i. triſticia ⁊ deſperatio ſibi datur: ⁊
Hiere.8.f. penitētia de male actis ſi poſſent. Hiere. Dolor
Aliter meus ſuꝑ dolorē: in me cor meū merēs. ¶ Vel
dic ꝙ leena/que eſt beſtia ira luxurioſa/ꝙ cū par
do fornicatur/ quod eſt anial pictum: ſignificat
mulierē adulterā: que cū pictis ⁊ pulchris iuue
nibus fornicat̄: et leoni.i. marito ꝓprio fraudeꝫ
facit. Ale igit̄ iſtius ſunt gratie per quas eleuat̄
et ſuperbit: ſcꝫ pulchritudo/nobilitas/ potētia
et voluptas. Sed quid? Vere iſte ale ꝓmo ſub-
trahunt̄ ei: quia ſcꝫ ſua pulchritudo per ſenectu
tem deficit: ipſa tandē de terra viuentiū tranſit:
et ſuꝑ pedes ſuos tota nuda in ſuis naturalibus
relicta/in inferno cogitur ſtare: ⁊ cor eius datur
Eodē ca.b ei ꝑpetua triſticia lamentari. ¶ Secūda beſtia
quā vidit daniel/erat ſimilis vrſo. Ecce (inquit)
alia beſtia ſtetit ſimilis vrſo in parte: ⁊ in ore eiꝰ
tres dentiū ordines: et in dentibꝰ ſuis erant tres
principes qui dicebant ei: ſurge/comede carnes
Moralitas plurimas. ¶ Beſtia poteſt ſignificare ꝑncipes
malos et prelatos: qui reuera vrſo (qui mel ſum-
me diligit) ſunt ſimiles: quia ſcꝫ mel.i. dulcoreꝫ
voluptatū et deliciarum diligunt: ⁊ vellus hirſu-
tum diuitiarū gerunt. Nam ſicut vrſus apes in G
quietat: tales inimicos pauperes ꝑ rapinas vt
mel.i. ipſorum bona rapiunt ⁊ euellunt. Iſti ha-
bent os magnū.i. magnā curiam ⁊ hoſpitiū ſeu
clauſtrum ⁊ monaſteriū: vbi ſunt plures dētes:
id eſt plures perſone in tribus ordinibus.i. plu-
ribus officijs/ diſtinctionibus/ ſtatibꝰ/gradibꝰ
ordinate: quidā ſuꝑiores/ quidā mediocres/aliq
inferiores: ſed in iſtis dentibꝰ ⁊ ordinibus ſunt
tres ꝑncipales dentes.i. aliqui magni in officijs
ſuperiorū gratijs excellentes: quia principes in
ſuis curijs ⁊ officijs/platī in ſuis hoſpitijs ſem-
per habent aliquos fautores: per quos regūtur
⁊ ordinātur. Sed quid dicūt iſti beſtie: iſti conſi
liarij/fautores ⁊ magiſtri? Pro certo nō dicunt
eis ꝙ regant bene terrā ſuam: vel ꝙ faciāt iuſti-
ciam: vel ꝙ ab iniquitate caueāt: ſed ipſi dicunt
eis: ſurge/comede carnes plurimas: hoc eſt di-
ctu: Deuora ſubditos: excoria/rape/comede car
nes/id eſt ſubſtantias aliorū. ¶ Vel dic ꝙ iſta Aliter
beſtia eſt infernꝰ: qui eſt ſimilis vrſo/quo ad vo
racem inſatiabilitatem: habet tres ordines den
tium/id eſt tres differentias mordaciū tormen-
torum: ſcꝫ limbum/purgatoriū ⁊ barathrū. Iſti
em̄ dentes dicunt inferno/ꝙ deuoret carnes plu
rimas: quia iſta tria loca deuorant hodie quaſi
om̄es perſonas: quia barathrum deuorat dam
natos: limbus pueros non baptizatos: purga-
torium penitentiā acturos. Unde in Prouer. H
Tria ſunt inſatiabilia. ¶ Vel dic ꝙ ferox vrſa Pro.30.d
que nulli parcit: ⁊ que duas alas habere dicitur/ Aliter
eſt mors: cuiꝰ ale ſunt due: ſcꝫ infirmitates ⁊ ca-
ſus: que mortē faciūt vndiq; euolare: et ad loca
varia ſe transferre. Iſta em̄ tres habet ordines
dentium/ſtatuū ⁊ locorum: paradiſum/purgato
rium et infernū: et forte ibi ſunt principes tres:
ſcꝫ minores angelorum ordines: qui morti caſi
bus/infirmitatibus ⁊ etatibus hominū preficiun
tur ſm aliquos ſanctos: et iſti pro certo dicunt
morti: Surge/comede carnes plurimas: qꝛ iſti
principes angeli ordinant ſm occultam dei pro
uidentiā de quolibet: quando/quomodo/⁊ qua-
re ⁊ vbi: in quo iſtorū trium ordinum locandus
ſit quilibet cum morietur. Ideo de morte dicit
Pſal. Ad te om̄is caro veniet. ¶ Vel dic ꝙ be- Pſal.64.a
ſtia eſt chriſtus: qui fuit ſimilis vrſo: id eſt pecca Aliter
toribus in parte/quantū ad naturam/non quan
tū ad vitia. Tres ordines/id ē tres nature i vna
perſona: ſcꝫ diuinitas/corpus ⁊ aīa. Tres prin
cipes ſunt tres ſtatus eccleſie: qui per noe dani- Ezech.14.e
el et iob intelliguntur: cōtinentium/cōiugatorū
et virginum: qui dicunt chriſto per orationem:
ꝙ ipſe comedat: et eos ſibi incorporet ⁊ vniat ꝑ
fidei ſacramentū carnes plurimas: ſcꝫ homines
huius vite: vt fidelibus adiūgantur in corpore
chriſti myſtico: iudei/heretici/ſaraceni: ⁊ per pe-
nitentiā reprobi chriſtiani. Pſal. Exaudi orati- Pſal.64.a
onem meā: ad te omnis caro veniet. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iſta beſtia vrſina eſt vaniloqua: habens tres
ordines dentiū/id eſt tria genera verborū in ore:
ſcꝫ detractionem/iactantiam et blaſphemiam;

B τ iſti deuorant carnes plurimas: quia iactantia
deuorat carnes ꝓprias: detractio carnes proxi-
Eodē ca.b mi: blaſphemia carnes chriſti. Vide ſup̄ de mā-
ticora li. de animalibus. ¶ Tertia beſtia quaſi
pardus habebat quatuor alas auis et quatuor
Moralitas capita: et habebat poteſtatē magnam. ¶ Par
dus coloratus τ preceps/eſt hypocrita: qui q̄uis
ſit coloratus in conuerſione picta τ ficta: tamen
preceps eſt ad ſanguinē/id eſt ad luxuriam τ pec
catum: et iſte habet plures alas τ capita.i. plu-
res modos decipiēdi: et iſto modo aliqui acqui-
Aliter runt poteſtatē/honorem et reputationē. ¶ Vel
dic φ beſtia cui⁹ quatuor ale/ſunt quatuor affe-
ctiones: quatuor vero capita ſunt quatuor prin-
Aliter cipalia crimina ex ipſis orientia τc̄. ſicut ſupra
ca.iiij. ¶ Vel dic φ pardus eſt vir perfect⁹: qui
habet pellē pictam honeſte cōuerſationis: τ iſte
habet quatuor capita/ id ē quatuor principales
virtutes: ſcʒ iuſticiam/prudentiā/ fortitudinē/et
temperantiā. Habet etiā quatuor alas/id ē qua-
tuor affectiones bene ordinatas: ſcʒ ſpem/timo
rem/gaudiū τ dolorem: cum quib⁹ volat ſurſum
ad celeſtia contēplando: et ideo poteſtas ei da-
tur in celo τ in terra. In terra dico quantū ad tē-
poralem promotionē: in celo vero quantū ad ce
li beatificationē. Et debent conuenire capita cū
alis: quia gaudiū debet habere temperantiā/do
lor prudentiam/ſpes iuſticiā/ timor fortitudinē.
Ezech.1.b Ezechi. Quatuor facies vni τc̄. ¶ Quarta be-
Eodē ca.b ſtia erat terribilis τ fortis nimis diſſimilis alijs
B et habebat dentes ferreos: τ comedebat τ com-
minuebat/et reliqua pedibus conculcabat: et ca
Moralitas pita habebat decem. ¶ Iſta ſignificat mūdi di
uites et tyrannos: qui propter ſuam malā vitā
quā pleriq; ducūt: ſunt terribiles τ alijs diſſimi
les chriſtianis: vt de quolibet dicat̄ illud Sap̄.
Sap̄.2.c. Grauis eſt nobis etiā ad videndū: quoniā
diſſimilis eſt nobis vita eius. Decē capita ſunt
decem capitalia vitia: que opponūtur decē pre-
Apoca.13.a ceptis. Apoca. Habebat capita ſeptē et cornua
decem. Dentes iſtorum ſunt eorum officiales τ
ballíui: qui dicūtur dentes a demendo: quia iſti
ſunt rapaces et auare nature: φ alijs demunt et
ſubtrahunt quicquid poſſunt. Et iſti dicunt̄ fer
rei/propter duram crudelitatem: ſūt magis for-
tes quo ad diuitias et quo ad potentiā ſecularē:
intantū φ nullus poteſt contra eos preualere: τ
ita ille beſtie/ id eſt principes potentes/median
tibus ſuis dentibus/ id ē ſuis coadiutoribus: ho
die omnia deuorant et confundūt: et illud quod
nō poſſunt conſumere: ſcʒ illos contra quos nō
poſſunt preualere: vilipendūt τ deſpiciunt: capi
ta habent plura/id eſt plures dignitates/villas
Aliter τ caſtra. ¶ Vel dic/φ iſta beſtia ſunt cauſidici/
ballíui τ officiales: et tales dentes virtute quo-
rum demūt bona aliorum/ſunt principes τ pre-
lati: cū quibus ſunt: τ per quoꝝ virtutem faciunt
multa mala. Nam habēt dentes ſuper eos.i. do
minos magnos τ magiſtros: ſub quorū vmbra
ipſi deuorant omnes alios circūſtantes/per aua
riciā et rapinā; et illud quod non poſſunt ſuppe-
ditare/conculcāt pedibus.i. contēnunt p ſuper- C
biam mentis. Iſti habent hodie plura capita.i.
dignitates τ prebendas. Pſal. Ipſi peccatores Pſal.72.b
in ſeculo τc̄. ¶ Apparuit quedā beſtia mirabil' Eodē ca.b
et terribilis/fortis τ magna: habēs capita ſeptē
et cornua decē: et inter omnia iſta cornua ortum
eſt vnū cornu modicū: habens oculos quaſi ocu
los hominis: τ hic loquēs grandia: τ a facie ei⁹
tria de alijs cornua ſunt euulſa: et iterū creuit il
lud cornu: cū quo bellum faciebat cōtra dei ſan
ctos τ preualebat: et reges terre hūiliabat. Pu-
tauit φ poſſet mutare tempora et reges: ſed tan
dem antiquus dierū venit: ad iudicium ſedit: et
poteſtas iſtius eſt ablata. ¶ Si vis expone alle Allegoria
gorice: ſicut expoſuit gloſſa de antichriſto: τ dic
φ beſtia eſt regnū romanū. Decem capita ſunt
decē: regna cornua ſūt reges: cornu modicū eſt
antichriſtus: contra deū loquēs grandia/ reges
ſubijciens/oculos clari intellectus habēs. Iſte
enī cōtra ſanctos pugnabit: et ꝓualebit ad tem-
pus: ſed tamē finaliter veniet antiqu⁹ dierū chri
ſtus ad iudicium: et ceſſabit eius poteſtas: ſed de
hoc nihil ad preſens. ¶ Sed expone moraliter Moralitas
et dic φ beſtia eſt princeps vel ꝑlatus magnus
et fortis: habens plura capita.i. plura loca capi
talia/villas et caſtra: cornua ſunt principes/bal
liui τ officiales ſui: mediantib⁹ quibus alijs cor
nu impetit τ deterret: ſed aliquādo accidit φ ori
tur inter eos vnū cornu modicū.i. vna modica
et parua pſona: que primo eſt in paruis officijs
que tamē oculos ſue clare diſcretionis/cautela- D
rum et cauillationis habet: et propterea laqueo
ſue eloquētie.i. iactantie τ adulationis/ minarū
et elationis ipſe preualet contra alios: τ maxime
contra ſanctos et iuſtos: et ſuppeditat tres vel
plures: et alij officiales a facie eius euellūtur et
deponunt̄ de ſuis officijs: τ quādoq; fauēte for
tuna intantū creſcit in mūdi ꝓſperis: φ dei ſan
ctos vel pauperes religioſos/ et alios ſe melio-
res cōcutit et cōculcat: Deū contēnit: reges ter
re.i. nobiles τ potētes humiliat et affligit: vt pa
tet de iſtis qui ſunt cū regibus τ prelatis: de qui
bus dicit apoſtolus: Deū non timēt: et cunctis 1.Theſ.2.d
hoībus aduerſantur. Sed finaliter venit chriſt⁹
antiquus dierū: et vocat eos ad iudiciū per mor
tem ſubitā: et ſic eorū poteſtas deficit. Ideo de Pſal.74.b
tali cornu dicit Pſal. Cornua peccatoꝝ conte-
rent̄. ¶ Vidit daniel φ throni poſiti ſunt: τ an- Eodē ca. c
tiquus dierū ſedit: veſtimentū eius quaſi nix: ca-
pilli eius quaſi lana munda: thronus eius quaſi
flamma ignis: rote eius ignis accenſus: fluuius
igneus rapiduſq; egrediebatur a facie eius: τ li-
bri aperti ſunt: et iudicium factū eſt: et tunc om-
niū beſtiarum ablata eſt poteſtas: et filio homi
nis ſibi preſentato dedit antiquus dierū poteſta
tem/regnū/gloriam et honorē. In iſtis verbis
deſcribitur iudicis vel iudicij ſtatus: quia pro
certo in throno/ id eſt in prelatione et poteſtate
iudiciaria non debet ſedere niſi antiquus/ id eſt
homo ſapiens et maturus: qui debet habere ca
pillos.i. interiorem affectionē: et veſtimentū/id

E eſt exteriorē conuerſationem/albam ⁊ mundam
ſanctam et puram: caſtam et honeſtam/ et im-
munem ab omni affectione/et acceptatione mu
nerum et perſonarum quaſi nix: et quaſi lana al
bi capilli eius: dato ꝙ hodie multi ſeſſores ⁊ iu
dices ſunt contrarie conditionis. Unde dicit:
Eccle. 10. b. Uidi ſtultū in dignitate ſublimi: thronus ei⁹. i.
autoritas rote circa eum. Uoluentes/ id eſt mi-
niſtri ſui volubiles et apti ad obediendū: debēt
eſſe igniti/id eſt feruentes ⁊ charitatiui: vł ignei
id eſt rigidi ad malos puniendum/ et iuſtos
promouendū: et ideo fluuius igneus rapidus:
id eſt extenſio et ſententia aſpera ⁊ rigoroſa a fa
cie eius debēt contra ipſos emanare: quia nul-
lum debet timere quin per iuſticiam ⁊ rigorem
Hebr. 1. c. faciat iudiciū equitatis. Apls. Facit miniſtros
ſuos flammam ignis. Hic debet habere plures
miniſtros: quia iudiciū non debet fieri niſi corā
pluribus aſſiſtentibus ⁊ cōſiliarijs. Libri debēt
eſſe aperti: quia ſm ꝙ in libro legū ⁊ canonū in-
uenitur ſcriptū/debent procedere: ⁊ filio homi
nis/id eſt bonis notabilibuſq; perſonis finali-
ter debēt dare poteſtatē/gloriā et honorē. Be-
ſtiarum aūt/ id eſt ferociū iniquoꝝ ratione carē
tiū debēt auferre et reprimere poteſtatē. Deut.
Deut. 25. a Quē iniuſtū videris/cōdemnabis: quē vo iuſtū
F videns/victorie palmā dabis. ¶ Uel dic econ-
Aliter trario/ꝙ in throno et in dignitatibus ſeculi ſe-
dentes prelati et iudices ſunt hodie in tāta pō-
pa/ꝙ habēt milia miliū miniſtrantiū ⁊ aſſiſten-
tiū: ſed ipſe rote ⁊ miniſtri ſui ſunt ignei ꝑ rapi-
nam ⁊ excoriationē: etiam fluuius .i. rigor cru-
delitatis et rapine a facie talium egredit in ſub-
Iohel. 2. a. ditos vndequaq;. Johe. Ante faciem ei⁹ ignis
vorax.

¶ Capitulum octauum textus: Anno tertio regni balthaſar regis viſio apparuit mihi Moralitatum Capitulum VII

Cum eſſet Daniel in regione helam: vi
dit ſe eſſe ſuper portam vlay. Uidi in-
quit/et ecce aries vnus habens duo cor
nua: et vnum cornu maius alio: qui cornibus ſu
is ventilabat per omnes mundi partes: et nul-
lus poterat ſibi reſiſtere: fecitq; ſm voluntatem
ſuam: et magnificatus eſt. Tunc venit hircus ca
prarū ab occidente: habens cornu inſigne ante
oculos vndiq; ventilans: et efferatus eſt in arie-
tem: ⁊ cōminuit cornua eius: ⁊ nullus poteſt li-
berare arietem de manu eius: tamen in fine cor-
nu illud magnum fractum eſt conſumptumq;.
Moralitas ¶ Aries iſte ſignificat aliquem religioſum/ſim-
plicem/et maturum: vel quemcunq; virū bonū
et honeſtum: qui quandoq; habet duo cornua/
id eſt ſcientiā vtriuſq; teſtamenti. Uel duo cor-
nua: id eſt ſcientiam naturalem/et affluentiā tē-
poralem. Uel duo cornua/id eſt mitram: q² for-
te eſt epiſcopus vel cornutus: vel duo officia/id
eſt duplicem iuriſditionem/id eſt ſpiritualem et
Abacuk. 3. e. temporalē; quia cornua in manu ei⁹. Abacuk.

Iſte quandoq; fauente fortuna magnificatur ⁊ G
creſcit per potentiam ſecularem: intantū ꝙ nō
inuenit ſibi reſiſtentem: ſed ſepe accidit ꝙ ve-
nit hircus/id eſt vilis et inſufficiens perſona: q̄
tātūmodo habet vnum cornu/ id eſt vnū officiū:
qui pugnat contra prelatum: ⁊ preualet contra
eum: et frāgit cornua potētie eius/ et regnat lo-
co eius/ſic ꝙ nullus pōt ſibi reſiſtere in vna po- Abacuk. 1. b.
teſtate. Unde dicit: Impius preualet aduerſus
iuſtum ⁊c. Sed tamen in fine frangit cornu ei⁹/
id eſt eius poteſtas: q² ſepe accidit/ꝙ q̄ fregerūt
aliorū poteſtates: poſtq̄ diu regnauerūt/et mun
dum tribulauerūt: ita ꝙ nullus eis poterit obui
are: finaliter cōfringunt/et per mortē ſubitā mo-
riuntur. Eſa. Subito dum nō ſperatur venit cō Eſa. 30. c.
tritio ei⁹ ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ hircus fetidus eſt ali- Aliter
quis luxurioſus et immūdus: qui quandoq; ha-
bet vnum cornu inſigne/ ſcʒ generis nobilitatē/
vel ſeculi dignitatem et poteſtatem: et hoc inter
oculos: quia ſcʒ iſte pre oculis ſemꝑ habet pre-
ſumptionem et ſuperbiam vel aliquod bonum
ſi ipſum habet. Iſte igitur pugnat contra arie-
tes cornutos: id eſt contra predicatores humi-
les/et eos conterit: et tamen finaliter ipſe perit.
¶ Uel dic ꝙ aries eſt predicator/ cum cornu du Aliter
plicis teſtamenti: cui nullus reſiſtit: ſed vndiq;
circuit predicando: ſed quandoq; venit hircus
fetens/id eſt peccatum luxurie: quod quandoq; H
ei preualet: et ſuam deſtruit poteſtatem. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ aries eſt diues aduocatus cum pluribus
cornibus/id eſt officijs et dignitatibus: qui in-
tantum proſperantur in terra/ ꝙ per rapinas et
exactiones omnes vicinos cōturbat: ita ꝙ nul-
lus poteſt ſuis malicijs obuiare: ſed in occiden-
te mortis venit hircus fetidus/ id eſt diabolus:
qui circa tales effrenatur per mortem tempora-
lem. ¶ Uel hircus/ id eſt mors quam comita- Aliter
tur fetor et horror: eos confringit per damnati-
onem eternam: ita ꝙ nullus eis amplius ſuffra-
gatur: quia omnes amici eius ſpreuerunt eam Trē. 1. a.
inter anguſtias. Et iſte hircus ſcilicet diabo-
lus/habet vnum cornu/ſcʒ excellentiam nobili-
tatis naturalis qua pollet: quia non eſt pote- Job. 41. d.
ſtas ſuper terram que cōparetur ei. Quam ha-
bet ſemper per ſuperbiam ante oculos mentis
et imaginis ſue. ¶ Daniel vidit vnum modi- Eodē ca. c
cum cornu quod factum eſt magnum: et tūc vi-
dens ſe fortificatum/inſurrexit contra ſtellas: ⁊
dejiciebat eas in terram contra ſanctuariū dei:
et conculcauit illud: et magnificatus eſt in forti
tudine celi: et ꝓſtrata eſt veritas in terra. ¶ Ta- Moralitas
les ſunt multi q̄ ꝑmo ſunt modici quantū ad di
gnitates/proſperitates ⁊ diuitias: vt forte quia
ſunt de humili plebe et in paruo ſtatu: tandē ta-
men fiunt grādes: q² ipſi ditant et magnifican-
tur: ⁊ tūc ipſi inſurgūt contra deū per vitia ⁊ pec
cata: et ſtellas ⁊ ſanctuariū. i. dei ſanctos perfe-
ctos/religioſos: vel ſanctuariū. i. religionē ꝑ ra-
pinas ⁊ exactiones deſtruūt ⁊ cōculcāt: ita ꝙ ad
literā per taliū fraudes et malicias fortitudo ce
li. i. eccleſie impugnat/et veritas deprimit. Unde

B Eſa. Corruit in plateis veritas ꝛc. ¶ Daniel
Eſa.59.c. ſe aſſerit vidiſſe hircū/qui ventilabat per qua-
Eodē ca.b. tuoꝛ partes celi: et ꝙ nulla erat beſtia q̄ ſue poſ-
ſet reſiſtere voluntati: veruntamen coꝛnu eius
inſigne quod habebat/ante oculos fractuꝫ eſt:
et quatuoꝛ loco illius ſurrexerunt. ¶ Iſtud ex-
pone ſicut libꝛo de animalibus capitulo de an
gue/vbi agitur de hydra: cuius ablato vno ca-
pite duo ſurgebant.

¶ Capitulum decimuꝫ Tertius: Anno tertio regni Cyri regis Perſarū/ verbum reuelatum eſt. Moꝛalitatū Capitulum VIII

Vidit Daniel: et ecce vir vn⁹ veſtitus
lineis: et renes eius accincti auro ob
riſo: coꝛp⁹ eius quaſi chꝛyſolithus: fa
cies ſicut ſpecies fulguris: oculi vt lāpas ardēs
brachia eius et que deoꝛſuꝫ erant/ quaſi ſpecies
eris candētis: ꝛ vox ſermonū ei⁹ quaſi vox mul
Moꝛalitas titudinis. ¶ Iſte eſt vir ꝑfectus/qui veſtit⁹ de-
bet eſſe lineis. i. cādoꝛe puritatis in conſcientia
Renes eius. i. actus ꝛ mot⁹ renū debet eſſe cin
ctus et reſtrictus fulgoꝛe caſtitatis in apparen
tia: ꝛ ↄuerſatio debet eſſe aurea ꝛ honeſta/et ma
xime quo ad renes/id eſt quo ad actus venereos:
coꝛpus ei⁹. i. intētio debet eſſe chꝛyſolith⁹. i. ꝓci
oſa et ſancta. Facies eius. i. affectio debet eſſe
ſicut fulgoꝛ/ꝑ ardoꝛeꝫ charitatis. Oculi coꝛdis
ſui ſicut lampas/ꝑ ſplendoꝛē diſcretiōis ꝛ ſubli
mitatis. Brachia eius. i. virtus debet eſſe erea
B id eſt ſonoꝛa ꝑ ſonoꝛā ꝑdicationē/et per merito
rū operationē: et candens ꝑ coloꝛē ſuꝑne chari
Mat.17.a. tatis. Vñ dicit: Veſtimenta eius alba ſicut nix.
Sic igit̄ perfectus eſt lineus quo ad puritateꝫ/
aureus quo ad honeſtateꝫ/ chꝛyſolith⁹ quo ad
ſanctitatē/fulgureus quo ad charitatē/ lampa-
deus quo ad ſcientie claritatē/ereus quo ad bo
noꝝ operū diuturnitatē: quia es eſt metallū du-
rabiliſſimū. Unde de tali viro poteſt dici illud
Zach.6.d. zach. Ecce vir/oꝛiens nomen eius.

¶ Capitulum decimūtertium text⁹: Et erat vir habitans in Babylone: et nomen eius Ioachim. Moꝛalitatum Capitulum IX

Ingreſſa eſt Suſanna pomeriū viri/vt il
lic recrearet̄ ꝛ lauaret̄. Emiſit aūt puel-
las/et remanſit ſola: et ſtatim affuerunt
duo ſeniores iniqui/qui ipſam voluerūt macula
re: ſed quia nō cōſenſit eis/ꝓhibuerūt teſtimoni
um adulterij cōtra ipſam. Que cuꝫ duceret̄ ad
mortē: affuit Daniel q̄ ꝓbauit eos mendaces: ꝛ
ſic Suſannā liberauit/ꝛ ſenes ad ſuppliciū con
Moꝛalitas demnauit. ¶ Suſanna eſt anima. Vir eius eſt
chꝛiſtus. Viridariū chꝛiſti eſt religio. Aqua que
eſt ibi/ē fons deuotiōis. Ungētū quod ē ibi/eſt
dulcedo conſolationis. Ancille anime ſunt gra
tie et virtutes. Duo ſenes ſunt mūdus et diabo
lus. Daniel eſt ꝓlatus/pꝛeſbyter vel ſacerdos.
Accidit igit̄ ꝙ Suſanna. i. anima chꝛiſtiana ve-
nit ad viridariū viri ſui chꝛiſti. i. ſtatū ſue reli-
gionis/vt ibi recreet̄ et ſaluet̄: et vt ibi aqua de
uotionis et lachꝛymarū a cunctis ſoꝛdib⁹ et vi- C
tijs abluatur/et vngēto diuinarū gratiaꝝ ꝛ con-
ſolationū ſpūaliter inungat̄. Sed quādoꝗ ac-
cidit/ꝙ iſta a ſe emittit ancillas/id eſt virtutes ꝑ
aliqua peccata que cōmittit in religione: et ſo-
la ſine virtutibus vult remanere. Unde dicitur:
Soroꝛ mea reliquit me ſolā miniſtrare. Et tunc Luce.10.g.
vere inſurgunt ſtatim aduerſus eam duo ſenes/
ſcꝫ mūdus et diabolus/qui tentant eā: et volūt
ꝙ miſceatur cū eis per vitia et peccata: ſcꝫ cum
mundo per auariciā et luxuriā: cum diabolo ꝑ
ſuperbiā/iram et inuidiā: quia tunc eſt ſola: ꝛ nō
habet adiutoꝛiū gratie dei. Sed quandoꝗ dei
auxilio fit/ꝙ ipſa ſcꝫ anima reſiſtit/et nō cōſen-
tit: et tunc iſti duo ſenes/ ſcꝫ diabolus et mun-
dus/imponunt ſibi et pꝛocurant quicquid mali
poſſunt/tribulationes et laboꝛes. Verūtamen
dei iuuamine et opere Danielis/id eſt conſilio
ſacerdotis/ipſe euadit: nec perit manib⁹ eoꝛun-
dem. Pſal. Ad dominū cum tribularer clama- Pſal.119.a.
ui ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ pomeriū eſt mundus: vbi eſt Aliter
iā vxoꝛ Ioachim dei pꝛis: q̄ dū credit mūdi vo
luptatib⁹ vti/aqua et vngento. i. mūdi ꝓſperis:
emittit ancillas. i. virtutes: et ſic ſenes/id eſt ca-
ro ꝛ mūdus tentant eā: ſcꝫ caro de luxuria/de ſu
perbia demō: et tunc ipſa eſt in periculo moꝛtis
eterne/niſi clamet ad dominū ꝑ confeſſionem ꝛ
oꝛationē: ꝛ niſi a Daniel. i. a chꝛiſto ꝑ ſuā gratiā
liberetur. Pſal. Me expectauerunt peccatoꝛes Pſal.118.m.
ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ Suſanna quia erat ſola/ fuit ī Aliter
periculo damnationis: et ideo bonū eſt ſemper D
habere amicos ſecū ſocios bonos: ne ꝓpter ſo-
litudinē veniant nobis mala. Unde dicit̄: Nō Gen.2.c.
eſt bonū hominē eſſe ſolum. ¶ Vel dic ꝙ ſenes Aliter
ſunt iuuenes moderni: qui ſi ſit aliqua ꝑſona in
viridario. i. in iuriſdictione ſua/que coꝛam eis ha
bet negocia: niſi eis ſit fauoꝛabilis/ꝛ niſi coꝝ fa-
ciat voluntatē/eis applaudēdo vel munera pꝛe
ſentando: vere nō timent ſententiare cōtra ipſā
Verūtamē Daniel. i. chꝛiſtus/in fine ipſos cru
deliter condemnabit. In quo enī iudicio iudica Mat.7.a.
ueritis/iudicabimini. ¶ In babylone erat ido Ca.XIIII.
lum nomine Bel: quod rex ꝛ populus colebāt:
ita ꝙ rex infinitā quantitatē ciboꝛū continue tra
debat ſacerdotibus Belis: vt ponerēt corā Be
le: qui fingebant ꝙ om̄es cibos nocte qualibet
deuoꝛaret. Illi autem fecerant meatus ſubtus
terrā: per quos ipſi/vxoꝛes et filij ingrediebā-
tur: qui omnia deuoꝛabāt. Daniel autē hoc vo-
lens ꝓbare/occulte pauimentū cinere ſuperſper
ſit: et ſigillo regis oſtiū ſigillauit. De nocte autē
ꝑ occultos meatus ſacerdotes cū vxoꝛib⁹ ꝛ par-
uulis venerunt: et que poſita fuerāt comederūt:
ita ꝙ in cinereo pauimento veſtigia viroꝛū/mu-
lierū et paruuloꝛū apparuerūt: ꝛ ſic ipſoꝛū ma-
licie ſunt reperte/ita ꝙ eos rex et babylonij pu-
nierunt/et idolū deſtruxerunt. ¶ Babylō que Moꝛalitas
interpꝛetatur confuſio/eſt mūdus plenus con-
fuſione. Bel eſt chꝛiſtus: quia bel interpꝛetat̄ ve
tuſtas. Iſte aūt dicit̄ antiquus dierū. Iſte aūt ī Dan.7.c.
tēplo ſancte eccl'ie coꝛonat̄: ꝛ taꝫ a regibus ꝙ a

E ceteris populis adoꝛatur. Quid? Pꝛo certo re-
ges et populi tradunt a pꝛincipio, maximas im-
penſas/cibos/redditus/poſſeſſiones ſacerdoti
bus Bel/id eſt Chꝛiſti ſacerdotibus et viris ec
cleſiaſticis: vt ipſi Bel/id eſt Chꝛiſtū i perſona
pauperū per elemoſynas et in perſona ꝓpꝛia ꝑ
deuotionē nutrirent: ipſi vero fingunt et dicunt
ꝙ Bel omnia deuoꝛat et cōſumit/ id eſt ꝙ oīa
in diuinis vſibus conſumunt. Sed ipſi habent
occultos meatus/ ꝑ quos tranſeunt et introe-
unt/et vxoꝛes eoꝝ et filij/qui bona data eccleſie
deuoꝛāt et conſumūt. Et ideo ſicut Daniel ꝓie
cit cinerē in pauimento: ſic in craſtino appaꝛu-
erunt veſtigia viroꝝ/vxoꝛum et pueroꝝ: et ſic de
pꝛehenſa eſt fraus eoꝝ: et ſic templū et ſacerdo-
Moꝛalitas tes a rege ſunt deſtructi. ¶ Sic vero chariſſimi
in templo eccleſie apparent tot veſtigia iſtaruꝫ
concubinarū et filioꝝ eoꝝ: ꝙ iam quaſi publicū
eſt: ita ꝙ ſacerdotes amodo non poſſunt dicere/
ꝙ talia bona a Bele deuoꝛātur/id eſt in dei vſi-
bus expendātur: quia planū eſt ꝙ in pompaꝛuꝫ
ſuarū/id eſt i vxoꝝ/filiaꝝ et concubinarū vtilita
tibus expēdant. Et ideo ꝓ certo hodie rex po-
pulus viſis huiuſmodi fraudibus/ ſubtrahit ei
redditus et impenſas quas antiquitus dederūt
et templū eccleſie cū ſuis ſacerdotibus quantū
Malach. 2. b. poſſunt/deſtruunt et ſubuertūt. Ideo dicit: Uos
ſacerdotes receſſiſtis de via: et ſcādalizaſtis plu
rimos in lege: irritum feciſtis pactum Leui: ꝓ-
F pter quod dedi vos cōtemptibiles omnibus po
Aliter pulis et humiles. ¶ Uel dic ꝙ rex eſt Chꝛiſtus
cuius templuꝫ eccleſie intrant mulieres/ infan-
tes et paruuli/id eſt ꝑſone ignoꝛantes: per vias
occultas/id eſt occulte et ſimoniace ꝑ fauoꝛes
et dona: et hoc nō vt ipſi ſeruiāt deo: ſed vt ipſi
comedāt et habeāt impenſas/id eſt tempoꝛales
diuitias q̄ ſunt ibi: modo aūt oīa ſunt ſigilla-
ta ſigillo regis: qꝛ q̄diu durat vox hui⁹ vite/ nō
apparēt merita perſonarū: ſed quādo tranſibit
vox hui⁹ vite/tunc apparebūt veſtigia taliū: tūc
videbunt mala que modo faciūt/ et modos ſui
ingreſſus: et tunc a rege chꝛiſto eternis crucia
Tren. 1. d. tibus occidentur. Unde dicit: Uidit gentes in
greſſas ſanctuariū ne intrarent ⁊c.

¶ Moꝛalitatum ſuper Danielem Finis.

Moꝛalitatum liber vice ſimuſquintus ſuper Jonam.

¶ Capitulum pꝛimū textus: Et factū eſt verbū domini ad Jonā filiū ama-thi. Moꝛalitatū Capituli vnicū.

IOnas pro
pheta cui dn̄s p̄cepat
vt iret i niniuen deſtru
ctionē vrbis p̄dicare:
voluit a facie dn̄i fuge
re: ⁊ inuēta naui diſpo
ſuit i tharſis nauigare
Uerūtn̄ cū eſſet i naui
deſcēdit ad ꝓfundū nauis: ⁊ cepit ſopoꝛe graui
doꝛmire: tēpeſtas aūt ꝓpter ipm̄ in mari ſurre-
xit: qꝛ nauē et nautā fere ſubmerſit: ſꝫ nautis ad
ſoꝛtes recurrētib⁹/et ꝓpt̄ quē tēpeſtas fieret ſci-
ſcitātibus/cecidit ſoꝛs ſuper Jonam. Qui ſta-
tim a ſomno euigilat: et cōperta cauſa in mare
pꝛoijcit: et ſtatim tēpeſtas liſtitur et ſedat. Do-
minus aūt cetū p̄parauit: qui Jonā deglutiuit:
et ipſum triduo in ſuo ventre viuentē/ et deum
oꝛantē tenuit: et tandē ad littus maris ipſū poꝛ-
tauit ⁊ euomuit. Qui tandē pergēs niniuen/mā
datū dei loquit: et poſt q̄draginta dies ſubmer-
ſionē minat: que tamē penitentiā faciēs libera-
tur: ¶ Iſta expoſuit chꝛiſt⁹ allegoꝛice de ſeipſo Allegoꝛia
dicēs: Sicut Jonas fuit in ventre ceti trib⁹ die- Mat. 12. d.
bus et tribus noctibus: ſic erit fili⁹ hoīs in coꝛ-
de terre. Et ideo poſſum⁹ dicere/ꝙ Jonas q̄ in-
terpꝛetat colūba/chꝛiſtū pīū/ſimplicē et colūbi-
nū ſignificat: qui ꝓculdubio ꝑ p̄dicādo in nini
uen. i. in mundū a patre mittit. Et quia tempe-
ſtas tribulationis ⁊ damnationis aliquo modo
ceſſare nequibat: a nautis. i. a iudeis/ de naui. i.
de hieruſalē eijcit: et in mari. i. in moꝛtis amari-
tudine damnat. Dicebāt eñ iudei illud Mat.
Expedit vt ſuſpēdat mola aſinaria in collo e⁹/ Mat. 18. a.
et ſubmergat in mare ꝓ populo/vt nō tota gēs
pereat. Iſtū igit cetū piſcis immanis/ id eſt ter
ra voꝛatrix per ſepulturā abſoꝛbuit/⁊ ibi triduo
cōtinuit: ſed poſt triduū ꝑ reſurrectionē euomu
it: et tandē ciuitas hui⁹ mundi per penitentiaꝫ
ſaluata extitit. Unde illud Gen. Tres adhuc di Gen. 40. c.
es ſunt per quos recoꝛdabit Pharao miniſte- D
rij tui: et reſtituet te i gradū piſtinū. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ Jonas ſignificat quoſdā diſcoꝛdes et litigio
ſos/a facie domini ꝑ peccata fugiētes: ⁊ in thar
ſis/quod interpꝛetat explorans gaudiū. i. explo-
rationē gaudioꝝ ſeculi ꝓ viribus nauigantes.
Unde Job: Quaſi de induſtria receſſerūt a deo Job. 34. c.
Qui graui ſomno peccati obꝛuti/totam nauem
id eſt religionē/eccleſiā/ciuitatē vel patriaꝫ vbi
degunt/tribulant et turbant: tempeſtatē/ diſſen
ſionē et exactionem excitant et ꝓducunt. Sicut
ad literam videmus in clauſtris/de quibuſdam
dyſcolis / detractoꝛibus / hrigoſis et verboſis:
qui nō ceſſant diſcoꝛdiā ſeminare/⁊ diſſenſionū
et litium cauſa eſſe. Sicut eñ dicit: Semper iur Pꝛouer. 17. b
gia querit malus. Sicut videmus de quibuſdā
malis officialibus et hrigoſis hominibus: qui
q̄diu viuunt/nō pōt eſſe pax in patria: ſed ſem-
per tribulatio vel tempeſtas: et ideo ſemꝑ neceſ
ſe eſt ꝙ ſoꝛs foꝛtune ſiue ſuper tales finaliter ca
dat: et q̄ ipſos ſua iniq̄tas compꝛehēdat: ⁊ ꝙ nau-
te nauis. i. p̄lati vel rectoꝛes patrie ipſos de na
ui/id eſt de ꝓſperitate ⁊ ſtatu deijciāt ⁊ deponāt
in mare/id eſt tribulationū amaritudinē eos po
nant: et deuoꝛandos ceto/ id eſt demonibus vl̄
malis hominibus/ ⁊ auſteris cōmiſſarijs et bal
liuis eos tradāt: qui ſcꝫ eos ad littus ariduꝫ/ id
eſt ad paupertatis ſtatum euomāt et deducant:
Iſta quotidie videmus de iſtis malis hoībus
mundū tribulātibus/et in mūdi ꝓſperitate voꝛ-

B nientibus:q3 finaliter deponunt/ et in mare tribulationū ponunt:et ceto/id eſt duris cōmiſſarijs examinādi tradunt:a quibus ad littus paupertatis poſtea euomunt. De iſtis igit dicitur:
Pro.22.b. Ejice deriſorē/et exibit cū eo iurgiū: ceſſabunt
Aliter q3 cauſe et contumelie. ¶ Uel dic q iſte dormiens eſt peccator/delicijs et pſperitate gaudēs/et in alios tēpeſtates tribulationū excitās: q finaliter in mare/id eſt i amaritudinē tribulationū pijcit et mūdi pericula:ibi a ceto/id eſt a diabolo vel inferno vorat:et in ventre eius itez renouā
Ca.III.c mend⁹/id eſt reſurrecturus ſeruat. ¶ Predicāte Jona et ſubuerſionem vrbis minante: venit verbū ad regem Niniue. Qui ſurgens de ſolio ſuo/abiecit veſtimēta ſua:et indutus eſt ſacco/et ſedit in cinere:et pcepit q homines ⁊ iumenta ſaccū induerēt:et nō comederēt nec biberēt: ſed oēs vnanimiter ieiunarēt:et oēs in fortitudine ad deū clamarēt. Quod videns domin⁹/ ci-
Moralitas uitati illi pepercit: et ipſa3 nō ſubuertit. ¶ Sic vere nullus eſt ita magnus rex aut dominus/ qn debeat verba predicatorū timere/et ad eo4 verba ſoltū per humilitatē deſcēdere/ſaccum penitentie induere:et in cinere/id eſt in mortis meditatione manere: et ad ieiunandū.i. penitentia3 faciendū homines et iumēta inducere vel monere. Quod ſi fecerint/ a damnationis periculo ſe poterūt liberare:alſs eni neceſſe eſt eis tribulationibus corporis et cordis ſubiacere. Uñ Lu.
Luce.13.a Niſi penitentiā egeritis/omnes ſimul peribi-
Eodem ca. nis. ¶ Hic habetis q ſuper caput Jone ſubito
B orta fuit hedera:qua3 deficcauit ſubito ventus
Moralitas vrens ⁊c. ¶ Mundi pſperitatē intellige p hederam:que ſi ſubito orta fuerit/vt cōmuniter ne
Pro.13.b. ceſſe eſt vt recedat. Unde in Prouer. Subſtantia feſtinata minuet:que autē paulatim colligit manu/multiplicat. Uide de hedera capitlo ſuo. libro.xij.et expone ibi.

¶ Moralitatū ſup Jonam pphetā Finis.

Moralitatū liber viceſimusſextus/ſuper zachariam prophetam.

¶ Capitulum primum Textus: In menſe octauo in anno ſecundo Darij regis/factum eſt verbum domini ad zachariam. Moralitatū Ca. I

Zacharias vidit quatuor cornua: et dictū eſt ſibi/q illa erant que ventilauerant Judam/Iſrael et Hieruſalem:et poſt vidit quatuor fabros. Et reſponſum eſt ſibi q illi erant fabri q venerant cornua ſupradicta de-
Moralitas terrere. ¶ Iſta ſigna potes generaliter applicare/q nō eſt dare tam durum ſeu crudelem tyrannum/ quin quandoq3 inueniat duriorem. Quatuor eni cornua duros et elatos peccatores ſignificant/qui in quatuor mūdi partib⁹ ma C
nēt:quia reuera iudā/id eſt deū confitentē: iſrael/id eſt deū contemplantē: hieruſalē/id eſt pacifice cōuerſantes/tribulationes feriunt: ſed dñs contra tales fabros pparat/ quando alios bonos iudices/vel alios fortiores tyrānos ad cōfringendū iſtorū elationē et proteruiam pcurat. Et pro certo quotidie videmus/q tyrāni/officiales et vſurarij/poſtq bonos diu ventilauerūt ſolent inuenire fabros dñi/ id eſt aliquos alios cōmiſſarios/qui ipſos et eorū ſuperbū ſtatū cō-
fundūt. Unde dicit: Excelſo alius excelſior eſt: Ecc̃e.5.b.
et in his quoq3 alij eminentiores ſunt. ¶ Uel Aliter
dic q quatuor cornua ſunt quatuor male affectiōes: ſc3 gaudiū maniter exhilarās/dolor male affligens/timor male humilians/ et ſpes male preſumēs. Iſta ſunt cornua que male in animā ventilant iudā/id eſt cōfeſſionē: iſrael/id eſt cōtemplationē: hieruſalē/id eſt concordiā et pacis vnionē: ⁊ ideo quatuor fabri.i. quatuor virtutes cardinales ſunt ad iſta cornua cōterēda neceſſarie/et ad malas affectiones quadruplices
moderandas. Unde Eccli: Contra malū bonū Ecc̃i.33.b.
eſt. ¶ Uel dic q quatuor cornua ſunt quatuor Aliter
ſpecies elationis et ſuperbie: ſc3 elatio propter eminentias/ppter diuitias/ propter proprias virtutes/propter mundi fauores/ et fame varias opiniōes. Sed quatuor fabri.i. quatuor ſenſus humilitatis/iſta quatuor cornua conterūt:
q2 quatuor ſpecies humilitatis:que ſunt/ſpernere D
nullū/ſpernere mundū/ſernere ſeſe/ ſpernere
ſe ſperni:iſta quatuor ſuperbiā tollūt. Pſal. Cor Pſ.74.b
nua peccatorū conterentur ⁊c.

¶ Capitulū quartū textus: Et reuerſus ē angelus qui loquebatur ī me: et ſuſcitauit me. Moralitatū Ca. II

Uidit zacharias vnū candelabrū aureum totū/quod habebat lampadē cum ſeptē lucernis/⁊ ſeptem olei infuſores Juxta quod duas oliuas vidit: quarū vna ad ſi-
niſtrā lampadis ſtabat/ad dexterā alia. ¶ Can Moralitas
delabrum in eccleſia eſt quicunq3 iuſtus plenus ſapientia: et quicunq3 alios illuminat doctrina: qui totus debet eſſe aureus/id eſt ſanct⁹: nō ſolū intus in cōſcientia/imo exterius in appare-
tia. Unde: Deaurauit eā intrinſecus auro mun 2.Paral.3.a
diſſimo. Iſte igit debet habere lampadē ſpūſſancti cū ſeptē lucernis/id eſt cū ſeptē donis: et duas oliuas/id eſt duas ſpecies miſericordie ſpūalis ⁊ tēporalis: cū ſuis infuſorijs.i. cū ſuis ſeptē
opibus pijs. ¶ Uel dic q cādelabr illuminās Aliter
eccleſiā eſt ſpūſſanctus: cui⁹ lāpas/odor ⁊ charitas ſeptē lucernas/id eſt ſeptē dona continet: quod ſeptē fuſoria.i. ſeptē miſericordie opa/oleum elemoſynarū et pietatis infundētiā ſecū habet: ⁊ quod ſup duas oliuas.i. ſup duas ſpecies viro4 miſericordiū/ſc3 iſtos q tēporaliter ⁊ ſpiritualiter pietatē faciūt/viſitat et cōfortat: quia miſericordia tēporalis q cōſiſtit in alios paſcēdo/hoſpitādo/ſepeliendo: ⁊ miſericordia ſpūalis/que cōſiſtit in alios corrigēdo/docēdo ⁊ cō-

E ſolãdo/ꝛ eis remittẽdo/et ꝑ eis orãdo: lãpadi.i. ſpũſancto vel charitati vicine ſunt/ꝛ ab ipſis ꝑueniũt: vt de iſtis duob⁹ generib⁹ miſericordiũ
Zacha.4.d. dicat illud Zacha. Iſti ſunt duo filij olei ſplendoris/q̃ aſſiſtunt dominatori vniuerſe terre.

¶ Capitulum quintum Textus: Et conuerſus ſum: et leuaui oculos meos/et vidi: et ecce volumen volans.

Moralitatum Capitulum III

Vidit zacharias volumẽ/cuius longitudo erat viginti cubitoꝝ/latitudo decẽ: i quo maledictio cõtra fures ꝛ piuros
Moralitas cõtinebat. ¶ Talis eſt ſacra ſcriptura: quia iſta eſt volumen inuolutũ/a paradiſo volitans et allatũ: cuius lõgitudo eſt fides: q̃ in viginti cubitis/id eſt in viginti particulis diſtincta cõſiſtit: inquantũ ſeptẽ ſacramẽta/ ſeptẽ virtutes/et ſex opa miſericordie cõtinet: latitudo decẽ mãdata legis tenet: in quibus fur ꝛ piur⁹ maledicit: ꝛ ad
Eodẽ ca. c mortẽ perpetuã condemnat. ¶ Duas vidit zacharias mulieres que habebant alas quaſi milui: et ſpũs erat in alis eorũ: que vnã amphoram inter celũ et terrã leuabãt: et eã vt edificaretur ei locus in terra Sennaar deferebãt: in medio amphore quaſi mulier q̃ dicebat impietas cõtinebat: et maſſa plumbea os amphore claudebat. Ipſa vero amphora egrediẽs: et aliorum oculis vocabat. Hic eſt inquit oculus eoꝝ/vniuerſa terra.
Moralitas ¶ Per iſtã amphorã ꝓfũdã põt intelligi vſurarius vel auarus: qui ſcȝ ꝑ auariciã
F eſt inſatiabilis et capax: ꝑ maliciã eſt ꝓfund⁹/in qua iſta mulier q̃ eſt impietas cõtinet: et in ipſo animo maſſa plumbea/ id eſt cum põdere male conſuetudinis cõtinet. Impietas eñ.i. crudelitas: in amphora/id eſt i corde vſurarij vel auari ſedet: ꝛ ibi ſicut i hoſpitio ſuo manet: ſicut videmus de vſurarijs/quorũ voluntas caret pietate et quorũ cõſcientia eſt plena omnimoda crudeli
Mal.1.b. tate. Malach. Vocabunt termini impietatis ꝛ ppls ꝛc. Patet etiã ꝙ maſſa plũbea.i. põd⁹ male cõſuetudinis impietatẽ in iſtorũ cõſciẽtia taliter detinet/ꝙ in ipſam cõtrahere verbo vl' verbere nullus valet. Satis eñ põt de⁹ vel prelat⁹ ꝑcutere vel ꝓdicator vrgere: q2 iniquitatẽ ſue ꝑuerſe conſcientie nũꝙ ab iſtis potent amouere.
Eſa.9.b. Vñ Eſa. Succẽſa eſt q̃ſi ignis ipietas. Iſta amphora dicit egrediẽs inter celũ et terrã: pondus dicit oculus terrã dirigẽs. Dicit ad terrã Sennaar: quod interꝓtat fetor finaliter tendẽs: ꝛ ſicut viſum eſt/dicit impietatẽ cõtinẽs: q2 procul dubio auarus a dei gratia ꝛ amicitia egreditur inter celũ et terrã.i. inter alta et infima/ꝑ ſtatus ſui inſtabilitatẽ et incõſtãtiã ſuſpẽdit: cecorũ ſecularium lux et oculus/rector ꝛ director creditur impietate replebit: ꝛ finaliter i terrã fetoꝝ inferni defert: vbi loc⁹ taliũ finaliter ordinat. Hiere.
Hiere.19.c In tophet ſepelient: eo ꝙ nõ ſit ali⁹ locus ad ſepeliendũ. Sed iſte due mulieres iſtã amphoraȝ de terra erigũt: et eã in terra ſennaar deducunt: q2 due mulieres.i. duo mollia vitia/ſcȝ carnalis parentũ affectio/ꝛ terrenoꝝ ambitio iprobant: quib⁹ ſcȝ annexe ſunt ale milui.i. q̃dã pigritia ꝛ ſupbia ꝛ elatio/ꝛ i iſtis alis virtutis ꝓſumptio. Iſtã amphorã/ſcȝ auaꝝ et petõrẽ ꝑ vanã ſpem erigũt: ita ꝙ eũ ſemꝑ velle ſurſũ ad celũ.i. ad celſitudinẽ ſtatus aſcẽdere faciũt: et tñ cõſtat ꝙ inter celũ et terrã remanet: q2 nũꝙ attingit ad celſitudinẽ quã optat: q̃nimmo ſemꝑ ſolet in pendulo manere: et nullã ſtatus certitudinẽ obtinere: q2 nõ ſufficit iſtis ſtat⁹ inferior quẽ relinquũt Celũ aũt.i. ſtatũ altiorẽ nõ pñt attingere quẽ expoſcũt: et ſic inter celũ et terrã.i. i incertitudine ſtat⁹ remanẽt: q2 ad illud quod deſyderãt/attingere nõ valẽt. Vñ Ezech. Eleuauit me ſpũs: et Eze.8.b. ſtatuit me inter celũ et terrã: ſpũs dico elatiõis. Iſte igit mulieres.i. affect⁹ carnales ꝛ auaricia iſtã amphorã.i. petõrẽ/i terra ſennaar.i. in cãpũ fetoris/ſcȝ in infernũ portãt: vbi locũ perpetue mãſionis ſibi ꝓparãt. Ezech. Fili hois/due mu Ezech.23.a. lieres fuerũt filie matris vni⁹. ¶ Vel dic ꝙ due Aliter mulieres que petõrẽ in inferno portãt/ſunt mũdus et caro/vxor et diabolus/vel carnalis voluptas/vel ſpes penitẽtie finalis/et timor afflictionis. Ille male mlieres q̃ alas ſupbie poſſidẽt/ ꝛ ſpiritũ male affectionis habẽt: et ideo amphoram/id eſt peccatorẽ i infernũ deferũt. Vide ſi vis/ſupra de elephante ca. vltimo.

¶ Capitulum ſextũ textus: Et cõuerſus ſum/et leuaui oculos meos et vidi.

Moralitatum Capitulũ IIII

Zacharias vidit quatuor q̃drigas egre H dientes de medio duorũ montiũ ereorum: quarũ prima habebat equos rufos: ſecũda nigros: tertia albos: quarta fortes et varios. ¶ Dic ſi vis/ꝙ iſte quatu Moralitas or quadrige/ſunt quatuor virtutes cardinales: ſcȝ fortitudo/temperantia/iuſticia et prudentia Iſte ſunt quadrige dñi/ad quas debem⁹ eſſe ligati: et iugo diſcipline et obedientie ſubiugati. ¶ Iſti eñ a duobus mõtibus ereis/ id eſt a duabus anime potẽtijs ꝑpetuis et ſolidis/ ſcȝ intellectu et affectu oriũtur/et ab ipſis naturaliter ꝓducũtur: que quadrige quatuor habent ſpecies equorũ/ſcȝ hominũ ſibi famulantiũ: q2 fortitudo habet equos rufos/id ẽ martyres ꝓprio ſanguine rubricatos. Temperantia habet nigros/ ſcȝ confeſſores ꝑ ſqualorẽ penitẽtie offuſcatos. Prudẽtia habet albos/id eſt doctores lumine ſciẽtie dealbatos. Iuſticia habet varios.i. bonos ꝓlatos et principes: nũc ad ꝓmouẽdũ/ nũc ad puniendũ equitate ꝓuia variatos. Iſti ſunt igit equi dñi/id eſt viri ſancti: qui quadrigas virtutũ cardinaliũ traxerũt: id eſt ipſis mediantibus merces meritorũ portauerunt/ et in ſeipſis vexerũt. Unde Abac. Dñs aſcendet ſuꝑ equos Abac.3.b. tuos: et quadrige tue ſaluatio. ¶ Vel dic ꝙ q̃ Aliter drige quatuor cum equis ſuis/ſunt quatuor ſtatus et conditiones: ſcȝ niger/ qualis eſt ſtatus monachorũ nigrorũ/auguſtinorũ. Rufi/qualis eſt minorũ/ ciſtercienſium. Albi/qualis eſt carmelitarũ. Varij/qualis eſt ſecularium clericorum et laicorũ: qui determinatum habitũ non ha-

bēt. ¶ Uel dic ꝙ equi ſunt viri iuſti: quoꝝ q̄dā
Aliter ſunt ruſi ꝑ charitatē/nigri ꝑ humilitatē/albi ꝑ
innocentiā ⁊ caſtitatē/varij ꝑ honeſtatē. Pſal.
Pſal. 44. c. Circūamicta varietate. ¶ Uel dic ecōtra/ ꝙ eq̄
Aliter diaboli ſunt peccatores. Eſa. Equi eoꝝ caro/et
Eſa. 31. b. nō ſpiritus: et iſtoꝝ quidā ſunt ruſi ꝑ maliciā: q̄-
dam nigri ꝑ infamiā: quidā albi ꝑ hypocriſim:
quidam varij ꝑ duplicitatē et inconſtantiā.

¶ Moralitatum ſuꝑ Zachariā ꝓphetā Finis.

Moralitatū liber vice ſimuſſeptimus libri primi Machabeorum.

¶ Capitulum primū textus: Et factū eſt poſtq̄ȝ percuſſit alexander philippi macedo. Moralitatum Ca. I

A Lexāder rex macedonū multos
reges et principes de-
bellauerat: munitiōes
eoꝝ confregerat: ſpolia
multitudinis gētiū ac-
ceperat: et ī manu forti
regnauerat ſuꝑ terrā.
Et factū ē ꝙ moreret: et regnauerūt pueri eius/
vnuſq̄ſq; ī regno ſuo: ⁊ impoſuerūt ſibi diadema-
Moralitas ta: ⁊ multiplicata ſūt mala ī terra. ¶ Sic ꝟe di
co ꝙ alexāder/q̄ interꝑtaē auferēs anguſtias te
B. nebraꝝ. i. bon⁹ ꝑlat⁹: q̄ tenebras anguſtie⁊ igno
rātie ꝑ ſapientiā ſcit auferre: anguſtias ſubdito
rū ꝑ dulcedinē⁊ clemētiā ſcit leuire: q̄ſq; regnat
in eccl'ia vel patria ita fortiē et ꝓſpere/ ꝙ malos
tyrānos fortes ſuppeditat: munitiōes. i. malas
cogitatiōes eoꝝ diſſipat: ſpolia ſciētiaꝝ ⁊ diuiti
arū vndeq̄q; augmētat. Sȝ ſepe fit ꝙ ipō mor-
tuo/ī regno ei⁹ vel eccl'ia diuiſiōes ſolēt fieri: ita
ꝙ de pueris ſuis. i. ſubditis q̄libet vult regnare
⁊ diadema iuriſdictiōis cape: ita ꝙ ſine rege ⁊ re-
gimīe vagātes/q̄libet ambitioſe cupit imꝑare:
vel ſaltē ſine iugo ſicut rex viuere ⁊ manere. Uñ
Judicū. 18. ſ. dicitē: In dieb⁹ illē rex nō erat in iſrl': ſȝ vnuſq̄ſq;
hoc quod volebat/faciebat. Iſta eñ ī eccleſijs
vel cōuētib⁹ poſt mortē prelati videntē: q̄ q̄libet
īponit ſibi diadema/inq̄tū ꝑlati fieri ꝓſumūt et
imaginantē: ⁊ q̄libet ī loco ſuo regnat inq̄tū va
gabūdi fiūt/⁊ obedire maiorib⁹ dedignātē: et ſic
mala multiplicātē ī terra: q̄ ꝑ mortē boni ꝑlati/
⁊ ꝑ diſſenſionē eligētiū/ꝑ inſolētiā ꝓſumētiū ſub
Prouer. 11. b diroꝝ fiūt ī eccl'ia multa mala. Sicut dicitē: Ubi
Eodē cap. b nō eſt gubernator/ ppl's corruet. ¶ Factū ē ꝙ
Antiochus radix peccati īponeret ſibi duo dia-
demata: et regnaret ſuꝑ Aſiā et egyptū: nō ſuffi
ciebat ſibi regnum Aſie et grecie poſſidere/niſi
etiā ſtuderet alienū regnū ſcȝ egypti/per violen-
tiā vſurpare. Cū igitur ꝓualuiſſet contra Pto-
lemeū regē egypti/et ſpolia ꝗplurima congre-
gaſſet: appoſuit etiā filios iſrael īpugnare. In-
trauit igitē ſanctificationeȝ in ſuꝑbia: et accepit
altare aureū/mēſam et cādelabrū/phialas/mor
tariola aurea/velū/cortinas/et ornamentū aure C
um quod erat in facie tēpli: et accepit aurū/ar-
gentū/vaſa ꝯcupiſcibilia/ theſauros occultos
de domo dñi: et cōminuit oīa: et ſublatis oīb⁹
in terrā ſuā redijt: et hieruſalē triſtē et deſola-
tā dimiſit. Cauſa aūt quare iſta mala filijs iſra-
el deus ꝑmiſerit ꝑuenire/ redditē ibidē: q̄ in die
bus illis exierūt ex iſrael filij iniqui/ q̄ a teſtamē-
to dei receſſerūt: et teſtamentū cū gētib⁹ diſpo-
ſuerant: gymnaſiū ſm modū gentiū in hieru-
ſalē cōtraxerūt: ꝓpucia ſibi fecerunt: et nationi-
bus ſe iunxerūt: et venūdati ſunt vt facerēt ma-
la. Et accedētes ad regē/ poteſtatē faciendi iu-
ſticiā impetrauerūt. Quib⁹ deus indignatus/
ipſam ciuitatē hieruſalē in manu Antiochi red-
didit: qui templū et ciuitatē/vt dictū eſt expolia
uit. ¶ Exponēdo myſtice dico/ ꝙ hieruſalē ec- Moralitas
cleſiā ſignificat: que filios iſrael. i. eccleſiaſticos
deū videntes cōtinet: et ſic fit ꝙ hic inueniūtur
multi iniqui/ teſtamentū dei et cultū religiōis ⁊
eccleſie cōtemnētes/et ab eo ꝑ vitia recedentes
teſtamentū gentiū. i. rit⁹ et mores ſecularū eligē
tes: et ſe in morib⁹ et ritibus et gentiū nationi-
bus/id eſt ſecularib⁹ cōformātes: gymnaſia ſe-
cularis ſcientie/in hieruſalē. i. in eccleſia intro-
ducentes: et ꝓpucia carnalis vite ſibi faciētes:
et a rege. i. a principib⁹ ſecularib⁹ poteſtatē faciē
di iuſticiā/id eſt ſecularia officia/cōmiſſiōes et
negocia impetrātes. Uidēs igiē dñs filios iſra-
el/id eſt eccleſiaſticos in ſeculares cōuerti: vitā
regularē et eccleſiaſticā negligere/⁊ ſecularē di D
ligere et amplecti: ſolet eos antiocho/ id eſt mū-
di tyrānis et regibus ſubiugare: q̄ iā nō ceſſant
hieruſalē et templū ip̄ſius/id eſt eccleſiā et reli-
gionē bonis ſuis tēꝑalib⁹ ſpoliare. Pſal. Tra- Pſal. 105. f.
didit eos in manus gentiū: et dominati ſunt eo
rū qui oderūt eos. Nō eñ ſufficit iſtis principi-
bus ꝙ notabilia regna habeāt: q̄nimmo ad alia
regna/poſſeſſiones et terras iugiter aſpirāt ⁊ an
helant. Nec eis ſufficit egypti. i. mūdi ſpolia et
diuitias tollere: niſi etiā cōtra hieruſalē/id ē cō-
tra eccleſiā ſtudeāt rapinis dimicare/ et eā bo-
nis ip̄ſius ſpoliare. Iſti igiē duo diademata ſi-
bi impoſuit/inq̄tū in mūdo ⁊ in eccl'ia domina
ri querūt: clerū grauāt ⁊ premūt. ¶ Uel dic con Aliter
tra ambitioſos. Antiochus qui interꝑtaē pauꝑ
ſilēs/ſignificat ambitioſos: q̄ in principio ſe eſſe
pauperes ꝓdicāt: ſilētes et pacificos ſe fingunt.
Pſal. Pauꝑ ego ſum et in laborib⁹ ⁊c. Sic igi Pſal. 87. c.
tur facit quaſi ſuꝑ duo regna imperat. i. ꝙ duo
officia acquirit: regnū ꝓpriū. i. ſtatus ſibi ꝓpor-
tionatus ſibi nō ſufficit: q̄nimmo regna et bene
ficia aliorū ambit et cupit: et ſic quandoq; fit ꝙ
Ptolemeū de regno egypti/ id eſt aliquē alium
de ſua dignitate deponit: et ſic duo diademata
id eſt duas dignitates ſibi accipit. Apoca. Ha- Apoca. 13. c.
bet duo cornua ſimilia agni. Et alibi: Intrauit
Ptolemeus antiochiā: et impoſuit ſibi diade-
mata. Sed iſti adhuc nō ſufficit niſi ad hieruſa-
lem/id eſt ad templū/ id eſt ad maioris ſtat⁹ vel
dignitatis prelaturā veniat: quā ſuꝑbe ⁊ ambi-

E tioſe intrare pcurat. Iſte igiẜ mediante exerci-
tu ſuo/id eſt aliis principib⁹ ſecularib⁹ intrat ſā-
ctificationē.i.eccleſie ꝑlationē in ſuperbia: vbi
ꝑ certo cū intrauerit: ſtatim ſe cōuertit ad vaſa
aurea ⁊ argentea/ornamēta et ſupellectilia: id ē
ad eccleſie diuitias depdandū/ad ſubditos mo
leſtandū/et templū ſibi cōmiſſe eccl'ie ſpoliādū:
et quod deteri⁹ eſt: quicqd poteſt in iſta hieruſa
lē/id eſt in iſtō tēplo rapere/in terrā ſuā ad lite-
rā portat: i domo paterna palatia edificat: et de
bonis eccleſie nepotulos ditat: ⁊ ſic templū ſuū
depauperare vt ditet alios/nūcꝙ ceſſat. Illud au
tē infortuniū miſere hierlm merito ſupuenit: qꝛ
filij ſcꝫ mali eccl'iaſtici/a teſtamēto legis diuine
recedūt: et per diuerſa pctā nationib⁹ ſeculari-
bus ſiles atqꝫ pares ſiunt. Et ſic habere talē ꝑ-
latū ꝓpter peccatū populi merenẜ cū delinquūt
Job.34.d. Vñ Job: Dñs regnare facit hoīem hypocritaꝫ
Aliter ꝓpter populi peccata. ¶ Vel dic ꝙ talis Anti-
ochus eſt diabolus: q ꝓpter peccata chriſtiano
rū vſqꝫ ad hieruſalē/id eſt vſqꝫ ad chriſtianorū
fidē exercitū vitioꝝ deduxit: ſanctificationē/id ē
ſtatū religionis cū ſuperbia intrauit: et tamē or
namēta ſpūalia abſtulit penitus. Exinde enim
ſuſtulit altare deuotionis/candelabrū diſcretio
nis/menſam cōpaſſionis/phialas ꝑdicationis/
mortariola diuini timoris/velū cōtinentie et ca-
ſti nitoris/coronas eminentie honoris/⁊ orna
mentū bone cōuerſationis/et ſpūalis honeſta-
tis ⁊ decoris. His eñi oībus iā videẜ eccl'ia per
F diabolū ſpoliata/et ad triſtē deſolationē dedu-
cta. Aurū eñi et argentū et occultos theſauros/
id eſt ſapientiā/clementiā et virtutes ſuſtulit: et
vaſa cōcupiſcibilia/id ē bonas et ſanctas perſo
Treñ.1.b. nas exinde rapuit et amouit. Unde dicẜ: Ma-
nū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſyderabilia ei⁹. Et
hoc ꝑ certo: qꝛ filij Iſrael et viri eccleſiaſtici/q
nationibus ſecularib⁹ ſe cōformare nituẜ: ⁊ te
ſtamentū dei/et cultū religionis et eccleſiaſtice
diſcipline abominanẜ: talia incurrere ꝓmerenẜ
Ezech.23.e. Vñ Ezech. Scelus tuū ⁊ fornicatiōes tue fece-
Aliter rūt tibi hec ⁊c. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ Antioch⁹ eſt
malus ꝑlatus: quo intrāte ⁊ imperāte/in hieru-
ſalē.i.in eccleſia vel religione: ſtatim per ſuum
malū regimen ibidē deficiūt ſpūales et tēpora-
Prouer.28.b les diuitie et ſupradicte: qꝛ dicẜ: Regnātib⁹ im-
pijs ruine hoīm. Idē aūt dic de malo principe/
Eodē cap. qñ incipit in patria dominari. ¶ Cōſequenter
ibidē dicẜ/ꝙ ſpoliato templo per Antiochū in
gemuerūt principes/ſeniores et iuuenes: virgi
nes infirmate ſunt: ⁊ ſpecioſitas mulierū eſt im
mutata: et oīs maritus ſumpſit lamenta: et vni-
Moralitas uerſa domus iacob induit cōfuſionē. ¶ Sic ve
ro templo eccleſie expoliato: ꝑncipes/ſeniores
iuuenes/virgines/mariti ⁊ mulieres/et oīs ſta-
tus ſecularium perſonarū ſpūaliter infirmanẜ: et
de bono in malū imutanẜ. Cōſtat ꝙ eccl'iaſticis
a diabolo per peccatū ſpoliatis/ſeculares ſo-
lent malo exemplo eoꝝ faciliter deſolari/⁊ a vir
Eſa.24.a. tutū tramite imutari. Eſa. Sicut pplꝰ ſic ſacer-
Eodē ca.d dos. ¶ Dicẜ cōſequēter ibidē ꝙ princeps tri-
butorū miſſus a rege/venit hieruſalē: et locutus G
eſt eis verba pacifica in dolo: et crediderunt ei.
Sed cū infra vrbē receptus fuiſſet: irruit repen
te in ciuitatē/et perdidit populū ex iſrael: et ac-
cepit ſpolia ciuitatis/et ſuccendit eā igni: et de-
ſtruxit domos ei⁹ et muros ei⁹ i circuitu: ⁊ capti
uas duxit mulieres et natos: et pecora poſſede-
runt. Et facta eſt hieruſalē habitatio exterorū/
et facta extera a ſemine ſuo: et nati eius derelīq-
runt eā: ſanctificatio eius deſolata eſt: dies feſti
eius conuerſi ſunt in luctū/ſabbata eius in op-
probriū/honores eius in nihilū: ſm gloriā eius
multiplicata eſt ignominia eius. ¶ Moraliter Moralitas
hieruſalē eſt anima: ad quaꝫ iniquus princeps/
id eſt diabolus per tētationes ſe applicat: et ſi-
bi in dolo ſub ſpecie boni mala ſuggerēdo loq-
tur: ita ꝙ qñqꝫ per malas cōplacētias et conſen
ſus ſibi credit: et eū recipit ⁊ admittit: ſꝫ ſtatim
poſtꝙ ciuitatē mentis per peccatuꝫ mortale in-
trauerit/repēte ꝑ vitioꝝ cumulū ſup ipſaꝫ irruit:
et ppłm ſuū.i.potētias et cōſenſus deſtruit/ſpo
liaqꝫ virtutū diripit: muros diſcipline ſcꝫ regu
laris/in ea deſtruit: et igne cupiditatis eum cre-
mat et cōburit.i.bonas affectiōes: natos ei⁹.i.
viriles opationes ab ipſa captiuat penit⁹: peco
ra ꝟo.i.beſtiales motus ibi poſſidet atqꝫ nutrit
et ſic fit ꝙ iſta a ſuo ſemine/id eſt a bonis ꝟtuti-
bus fit extera alteri populo: ſcꝫ vitijs fit ſubie-
cta. Nā ſanctificatio ſue deuotionis deſolaẜ: fe
ſtiuitas ſpūalis gaudij cōtriſtaẜ: ſabbatū quie-
tis mentis ſollicitudinib⁹ cōturbaẜ: et ſic honor H
ſue ſpūalis ⁊ rationalis cōditionis i nihilū com
putaẜ: ⁊ ſic gloria quā aīa habuerat añ pctm̄/in
ignominiā cōmutaẜ. Treñ. In circuitu eius ho Treñ.1.f.
ſtes eius: facta eſt hieruſalē quaſi polluta men-
ſtruis. Fatuū eſt igiẜ talē hoſpitē recipe: et cor-
dis noſtri ianuas ꝑ cōſenſū tali principi apire.
¶ Vel dic myſtice/ꝙ hieruſalē ſignificat eccle Aliter
ſiā/princeps ambitioſum. Iſta eſt eñi veritas/
ꝙ ambitioſus in dolo verba pacifica loquiẜ: ſe-
ipſm mitē diſſimulat/vt ingreſſus ſibi pateat: et
ad ſtatū ꝑlationis vel ꝓmotiōis interi⁹ intra ec
cleſiā admittaẜ. Sed qñ ſe videt introductū/⁊ ad
ꝑlatiōis officiū ſublimatū/i ſtatu ⁊ officio cōfir
matū: ſtatim ſolet cōtra ſubditos ꝑ rapinas et
exactiones irruere/populū ſubditorū pdere/ſpo
lia ⁊ diuitias hui⁹ ciuitatis cumulare: muros ci-
uitatis/id eſt libertates et priuilegia irrumpere
ignē crudelitatis vbiqꝫ accēdere: mulieres ⁊ na-
tos/id eſt inferiores ꝑſonas ⁊ ſimplices ſcādali-
zare/ et a ſtatu gratie captiuare: pecora ꝟo.i.
carnales perſonas ſecū accipere. Et ſic iſta ciui
tas ſiue eccleſia/a ſemine ſuo.i.ab omnib⁹ filijs
ſuis extera efficiẜ/inqꝫtū nullus cōpatriota vel
gratie fili⁹ in eius bñficijs et officijs ꝓmoueẜ: ſit
qꝫ habitatio exterorū/inqꝫtum iſti prelati ibi in-
troducunt multitudinē conſanguineorū et com
patriotarū ſuorū. Treñ. Hereditas terre ꝟſa eſt Treñ.5.a.
ad alienos/dom⁹ noſtra ad extraneos. Sub ta-
li igiẜ principe perit ſctificatio deuotōis/ſabba
tū et feſtū quietis et cōſolationis/honor digni-

A tatiõ ꝛ ꝑmotionis: ꝛ vt breuiter ↄcludatur / tota
gloria cõmutat̃ in ignominiã vilitatis ꝛ ↄfuſio-
Tren. 2. b nis. Tren. Obliuioni tradidit dñs ſion / feſtiuita
tẽ ꝛ ſabbatũ. Quia ꝑ certo quãtũ ſub bono ꝑla
to vel pncipe eccl'ia vel patria ↄſolat̃: tãtum ſub
malo ambitioſo raptore ↄfundit̃ / tpalr̃ ꝛ ſpũalr̃
Apoc. 18. b deſolat̃. Vñ Apoc. Quãtum glorificauit ſe in de
Eodẽ ca. d licijs / tãtum date ei tormentũ. ¶ Seqt̃ ibidẽ ꝙ
ꝑ milites regis antiochi / deſolata ꝛ vaſtata eſt
hierl'm: ciuitatẽ dauid. i. arcẽ ſion ceperũt: ꝛ eam
turrib⁹ ꝛ muris munierũt: ꝛ cõſtituerũt ibi gen-
tẽ peccatricẽ / viros iniquos: ꝛ ↄualuerũt in ea: et
ibi poſuerũt arma ꝛ eſcas: ꝛ ↄgregauerũt ſpolia
hierl'm / ꝛ poſuerũt illic: ꝛ facti ſunt eis in laqueũ
magnũ ꝛ inſidias: ꝛ ↄtaminauerũt ſctificationẽ:
ꝛ fugerũt inhabitatores hieruſalem ꝓpter eos.
Moralitas ¶ Sic vere antioch⁹. i. diabolus ꝛ milites ſui /
vaſtata ciuitate hierl'm inferiori: ꝛ ſubiugato ꝓ-
us ſtatu ſecularium laicoꝝ / ꝛ ꝑ diuerſa pctã ꝛ vitia
multipliciter diſſipato: arcẽ ſion. i. ſtatũ bonoꝝ
ꝛ religioſoꝝ / ſibi myſtice ꝛ ſpũalr̃ dedicauerũt: ꝛ
etiã eam ſibi habitationẽ fecerũt. Ibiq3 ad iſtam
poſuerũt gentẽ peccatricẽ: q̃ ꝓ ceteris hodie i ec
cleſia ad iſtam ↄualeſcũt: ꝛ in terrena ꝓſꝑitate ꝓ
ficiũt atq3 creſcũt: qꝛ ſepe fit ꝙ in mũdo. i. in ec-
cleſia illi q̃ ſunt iniquiores / ſunt diuitijs pleno-
Hiere. 12. a res. Hiere. Quare impij ꝓſperant̃: ꝛ bñ eſt omi
bus q̃ ꝑuaricant̃? Ipſamq3 arcẽ. i. eccleſie ſtatũ:
ſpolijs hierl'm. i. diuitijs ſecularium ditauerũt: eſ-
cas. i. delicias ꝛ comeſſatiões: arma. i. pompas
B ꝛ lites ibidẽ introduxerũt: ꝛ ipſam muris / turrib⁹
caſtris ꝛ domib⁹ / oibuſq3 põpis ꝛ faſtib⁹ accinxe-
rũt. Sed reuera iſta ꝓſꝑitas tẽporalis ſibi ꝑ dia
bolũ ꝓcreata: nõ cedit ſibi ad ꝟtutũ augmentati-
onẽ / ſ3 poti⁹ ad iniqtatis accumulationẽ: quod
patet in hoc quod ſeqt̃: qꝛ illi q̃ ↄſtituti ſũt in ar-
ce. i. multi moderni eccl'iaſtici / fuerũt hodie i la
queũ ꝛ in inſidias alioꝝ: qꝛ ipſi ꝑ fraudes ꝛ mali
cias ipſoꝝ alijs inſidiant̃: ꝛ ꝑ male vite ſue ſcan
dalũ alij pereũt ꝛ ſcãdalizant̃. Et qꝛ ſctificatio-
nẽ eccl'ie ꝑ iniurias ſuas ↄtaminauerũt: ideo ha
bitatores hierl'm. i. ipſi ciues eccl'ie inferioris. ſ.
ſecularis / a ſtatu gratie ꝑ iſtoꝝ malũ exemplum
vel ab amore eccl'ie fugere cõprobãt̃. Et breui-
ter iſta eſt ꝟitas ꝙ mali eccl'iaſtici ſunt hodie ꝓ-
cipui milites diaboli: ꝛ in ſtatu eccl'ie eſt hodie
ſua ſpecialis habitatio / ꝛ alioꝝ illaqatio ꝛ dece-
Oſee. 5. a ptio. Vñ dicit̃: Audite ſacerdotes dom⁹ iſrl'. La
que⁹ facti eſtis ſpeculãdi: ꝛ ſicut rete expãſum
ſuꝑ thabor. Antioch⁹ rex ſcripſit ꝛ ordinauit
ꝑ totũ regnũ ſuum: ꝙ ois pplꝰ vn⁹ eſſet: ꝛ ꝙ vnuſ
quiſq3 legẽ ſuã ꝛ patꝝ ſuoꝝ dimitteret / ꝛ legẽ ipſi⁹
ſc3 idolatriã cuſtodiret: Et ꝙ ↄtinuo occideret̃ /
ſi qs his iuſſiõib⁹ ↄtrairet. Multi igit̃ in hieru
ſalem legẽ dñi dimiſerũt / ꝛ regijs iuſſionib⁹ pa-
ruerũt. Precepit igit̃ rex edificari aras ꝛ tẽpla ꝛ
idola: ſacrificari carnes ſuillas ꝛ pecora cõia: et
relinqre filios ſuos incircũciſos: ꝛ coinqnari ani
mas eoꝝ in immũdicijs: Et qui ſacrificare renue
ret / moreret̃. Abominandũ etiã idolũ ſuꝑ altare
dñi edificauit antioch⁹: vt ibidẽ demonijs im-

molaret̃ / vbi dño fuerat immolatũ: ꝛ ꝓpoſuit pn C
cipes ppl'i q̃ hoc fieri cogerẽt: qui filios iſrael in
abditis effugauerũt: alij añ ianuas / thura ꝛ ſacri
ficia incẽderũt: libros legis dñi combuſſerũt: ꝛ
quoſcũq3 legẽ dñi ſeruãtes / ꝛ libros legis haben-
tes inuenire poterãt / occiderũt: ꝛ libros ↄtinen-
tes leges idoloꝝ / illuc de grecia tranſtulerũt: et
eos qui circũcidebãt pueros ſuos / trucidabãt: ꝛ
añ domos eoꝝ pueros a ceruicib⁹ matꝝ ſuſpẽde
bãt. ¶ Sic ꝟe diabol⁹ iniquus ſumme cupit / ꝙ Moralitas
lex ſua ab oibus teneat̃: ꝛ ꝙ vniuerſe gñationes
leges ſuas dimittẽtes / legi nature ꝛ diuine gra-
tie renũciantes / vn⁹ ppl's. ſ. reproboꝝ efficiat̃: ꝛ ei
dem ab oibus famulet̃: ꝛ mt̃ ꝙ in ciuitate hie-
ruſalẽ. i. in conſciẽtia cuiuſlibet fidelis ꝛ in eccle-
ſia / aras ꝛ templũ ſuũ faciat: ꝛ ꝙ ibi idola diuer
ſoꝝ vitioꝝ erigat: ꝛ ꝙ carnes ſuillas. i. vitiũ car-
nalitatis ibidẽ offerendas inducat: ꝙq3 null⁹ fi
lios ſuos. i. affect⁹ ꝛ opatiões ſuas / a ſuis ſuꝑflu
is vitijs circũcidat: ſed potius ſeipſm ꝛ ꝑ luxuriã
ꝛ auariciã coinqnet: ꝛ in immũdicijs vitioꝝ vi-
uat. Eſa. Anima eoꝝ in abominationibus dele Eſa. 66. b.
ctata eſt ꝛc. Igit̃ iſte iam in tẽplo eccl'ie abomi-
nãda idola deſolatiõis. i. malos eccl'iaſticos et
ꝓlatos ſuꝑ altare dignitatũ et officioꝝ cõſtituit
et erigit: qui ſc3 abominabilis vite ſunt / et deſola
tionẽ ſuoꝝ locoꝝ faciũt et inducunt. Hiere. Po Hiere. 32. f
ſuerũt idola ſua in domo in qua inuocatũ eſt no
men meũ. Iam libros diuine legis. i. ſciam the-
ologicã de iuda ꝛ hieruſalẽ. i. de eccl'ia deſtruit:
ꝛ libros ſuos. i. lucratiuas ſcias immittit. Iam D
nullos pueros. i. nullos fideles circũcidi a ſuꝑ-
fluitate vitioꝝ ꝑmittit: quimmo illos qui libros
diuine ſciẽtie habent. ſ. viros ſcientificos: iſtos
etiã qui pueros circũcidũt. i. illos q̃ corrigendo
alios carnis voluptate purificant: impugnat tri
bulationibus ꝛ affligit. Principes ſuos. i. here
ticos et ſceleꝝ patronos ibidẽ collocat: ꝑ quos
fideles ad hec nefanda opa inducit multiplicit̃ ꝛ
impellit. Sic igit̃ fit / ꝙ iſta hierl'm noſtra eccl'ia
multipliciter deſolat̃: et creſcentib⁹ vitijs / ꝟtuti
bus denudat̃: ꝛ legis diuine cultu ceſſante / ibidẽ
diabolus ꝑ vitia colitur. Hiere. In deſolatione Hiere. 7. g
erit terra ꝛc.

¶ Capl'm ſecundũ Textus: In dieb⁹
illis ſurrexit matathias filius iohan
nis filij ſymeonis. Moralita. Ca. II

Cum apparitores antiochi veniſſent in
ciuitatẽ modin / et ppl'm ad cultũ idolo-
rum cogerẽt: ꝑmo añ oia aggreſſi ſunt
Matathiã / ꝑ eo ꝙ ſacerdos erat / et inter alios
erat ſolennior ꝑſona: ſperabãt enĩ ꝙ iſto ad ido
latriã inclinato / alij faciliter obedirẽt. Unde di-
cũt illi: Princeps magnus ꝛ ſolẽnis es / atq3 cla
riſſimus es in ciuitate hac / ornat⁹ filijs et fratri
bus. Igit̃ accede prior / et fac iuſſum regis / et eius
beneplacitũ: et eris tu et filij tui inter amicos regis
et magnificat⁹ auro / argento et muneribꝰ. Ue-
runtamẽ matathias fortiter reſtitit: et legẽ dñi
relinqre noluit: quimmo zelo dei accenſus / ido-
lum quod fecerant / diſſipauit: et quendã iudeum

C qui ad immolādū coram oībus acceſſerat: ac ap
parito2ē etiam regis qui alios immolare coge
bat/ſup altare peremit: ⁊ tandē collectis ſecū ſo
cijs ⁊ amicis/ad mōtes ⁊ ad deſerta ꝯfugit: ⁊ q̄c
Moralitas. q̄d habebat/in ciuitate reliq̄t. ¶ Sic myſtice lo
q̄ndo/q̄ñ diabolꝰ rex īferni mittit ſatellites ſuos
i.inferiores demones: vt vndiq3 cultū idoloꝝ.i.
vitioꝝ ſuſcitēt/ ⁊ ad hoc hoīes cōmoueāt ſuis tē
tationibus ⁊ impellāt: aſt omnia nitunt mata
thiā.i.bonos ꝑlatos ⁊ ſacerdotes.i.clariores et
diſcretiores ⁊ ſupiores ꝑſonas decipe/⁊ donis ⁊
ꝑcibus ad pctā allicere: vt ſic p malū illoꝝ exem
3.Re.22.c plū poſſit alios facilr ſupare. Vñ dicit: Non pu
gnabis ꝯtra quēpiā: ſed ꝯtra regē iſrl. Nā ſicut
ponit hic Stephanꝰ de logothona: Sicut fal
co ꝑmā gruem ꝑmo inuadit/ſic diabolꝰ ad ten
1.Reg.31.a tandū ꝑlatos ⁊ clericos ꝑmo currit. Vñ: Totū
pondus ꝑlij verſum eſt in ſaul regeꝫ. Sed iſte de
bet fortiter reſiſtere/legē dñi nō relinq̄re: ſed po
tius idola vitioꝝ ꝓ viribꝰ in ciuitate eccleſie de
ſtruere: ⁊ iudeos.i.ſubditos ⁊ immolātes puni
re/⁊ ipſos diaboli ſatellites ſuperare/⁊ ſpūalr oc
cidere: ⁊ relictis illis q̄ in ciuitate mūdi habet.ſ.
affectū terrenoꝝ bonoꝝ: debet in montē ⁊ ſoli
tudinē paradiſi ꝑ affectionē ⁊ ꝯtemplationē fu
gere: ⁊ ad hocꝑ in alios inuitare. Qui dñi eſt (in
Eſa.2.a quit) ſeq̄t me. Eſa. Venite aſcēdamꝰ ad monteꝫ
Eodē ca.d dñi. ¶ Hic habes ꝙ cum multi filij iſrael aſcē
derūt in ſolitudinē ⁊ montes/ne ſacrificarēt ido
lis/que iam in valle ⁊ ciuitatibus colebāt/ſe ab
F ſconderūt in abditis ⁊ ſpelūcis. Satellites autē
antiochi ꝯſtituerūt eis ꝑliū ſabbato/ad fineꝫ ꝙ
nō ſe defenderēt: cum ipſis arma ſumere in ſab
bato non liceret. Ipſi ergo ſe nō defenderunt:
nec arma cōtra hoſtes ſumpſerūt: ⁊ ſic vſq3 ad
mille animās trucidati fuerūt. Matathias aūt
⁊ ſui ꝓpoſuerūt in ſabbato arma ſumere/⁊ con
Moralitas tra hoſtes defendere ſe viriliter. ¶ Illud pōt al
legari cōtra multos religioſos: q̄ de ciuitate mū
di ⁊ de valle terrenoꝝ exeunt ad montem ꝑfectio
nis/⁊ gradū aſcēdunt eccleſiaſticū: ⁊ in cauernis
religionis nitunt ſe abſcōdere: ⁊ ab idolatria et
cultu vitioꝝ q̄ in mūdi ciuitate colūt/īmunes et
liberi eſſe ſe credūt: facientes illud quod dicit Ge
Gen.19.d ne. Non ſtes in omni circa regione: ſed in mōte
ſaluū te fac. Sed reuera demones ipſos ibidē tē
tationibꝰ inſequunt: ⁊ in diebus ſabbatis.i.in
ipſa quiete contēplationis/⁊ in montibus ꝑfecti
onis/⁊ ſpelūcis religionis contra eos ꝑliantur.
Qui quia arma bonoꝝ opeꝝ non ſumūt/nec lo
ca occulta.ſ.corda oppilant a malis deſyderijs
nec claudunt/nec ꝯtra hoſtes viriliter ſe defen
dūt: ideo ipſi qui in ipſo mundo non perierant/
in religionis vel ꝑfectiōis apice vitijs pereūt et
ſuccūbunt. Fatuum igit fuerat illis ad mōtes
iſtos fugere: niſi vellent ſe fortiter armis bonoꝝ
operum defenſare. Sed reuera non ſic matathi
as ⁊ filij eius.i.non ſic boni ⁊ prudentes/religio
ſi et clerici: quia iſti in iſtis montibus ⁊ ſpelūcis
viriliter bonorum arma ſumunt: ⁊ ſeipſos virili
ter reſiſtendo defendūt: ⁊ ibi non pereunt vel de

linquunt: nec periculū damnationis incurrunt. B
¶ Vel dic ꝙ dies ſabbati ſignificat feſta in .qui Aliter
bus diabolus contra homines fortius inſurgit
ꝓ eo ꝙ eos vagos ⁊ ocioſos cognoſcit: quia tūc
arma bonoꝝ opeꝝ non aſſumūt: ſed potiꝰ ocijs/
ludis ⁊ leticijs intēdunt: ⁊ ideo tentari a diabolo
facilꝰ ſuccūbunt. Vnde dicit: Vocaſti quaſi ad Treñ.2.g
diem ſolennē qui terreret me in circuitu. Boni
tñ ꝓpter ſabbatū nō ceſſant arma bonorū opeꝝ
aſſumere: ⁊ ideo nec hoſtes eos per tentationes
audent inuadere: vel ſi inuadant/ſolent contra
eos fortiter dimicare: dicentes illud Mar. Vtrū Mar.3.a
ꝗ licet in ſabbatis bñfacere. ¶ Legit de mata Eodē ca.e
thia/ꝙ ipſe ⁊ filij ſui adiūctis ſibi illis qui volun
tarij erant in lege/⁊ fugiebāt a malis/ magnum
exercitū collegerūt: ⁊ viros impios ꝑcuſſerunt:
pueros incircūciſos circūciderūt: filios ſupbie
ſunt ꝑſecuti: ⁊ aras quas fecerūt idolatre/deſtru
xerūt: tandē ipſo moriens filios ſuos inſtruxit/et
eos ad pugnandū ꝓ legibus ſalubriter erudiuit
¶ Matathias aūt qui interꝑtat a deo datus: ſi Moralitas
gnificat bonum ꝑlatū/et ſupiorē a deo datū et ꝓ
motum: et non a carnis affectione/ambitiōe vel
ſimonia vel laicoꝝ potētia ꝓmotum. Vnde di
cit Apls: Nemo aſſumit ſibi honorē/niſi qui a Heb.5.a
deo vocatur/ſicut aaron. Talis igit debet viros
deuotos/et in lege dei volūtarios ſibi adiunge
re: et eos in ꝯſilijs et beneficijs ſecum habere.
Vnde dicit: Viri iuſti ſint tibi ꝯuiue ⁊c. Impi Eccl.9.b
os viros debent perſequi et punire/et de medio
tollere: incircūciſos ipſo.i.carnales ſupfluitatibꝰ D
morum et diuitiaꝝ onuſtos debet corrigēdo cir
cūcidere. Aras ipſo idoloꝝ.i.auaros ⁊ luxurioſos
in quibus ſcꝫ ſemꝑ viget ignis cupiditatis: ⁊ car
nes carnalis voluptati[illegible]bus ſupbie et fumus
vanitatis debet deſtruere: et tandeꝫ filios et ſub
ditos ſuos debet inſtruere/et ad dimicādū ſi ſit
neceſſe/ ꝓ legibus animare: dicendo illud infra: 1.Mach.3.b
Accingimini et eſtote filij potētes ⁊c.

**¶ Capitulū tertium Textus: Surre
xit Iudas machabeus pro patre ſuo
et iuuabant eum fratres ſui. Mora
litatū Capitulum III**

Surrexit iudas machabeus ꝓ patre ſuo/
et iuuabant eum fratres ſui: et dilatauit
gloriam populo ſuo. Induit ſe loricā ſi
cut gigas: et ſuccinxit ſe arma bellica: et ꝓtege
bat gladio ſuo caſtra. Similis factus eſt leoni ī
opibus ſuis: et ſicut catulus leonis in venatiōe
rugiens/ꝑſecutus eſt inimicos/ ꝑſcrutans eos:
ꝑambulauit ciuitates inde: et congregauit pere
untes: et nominatus eſt vſq3 ad nouiſſimū terre:
et repulſi ſunt inimici pre timore eius: et omnes
operarij iniquitatū conturbati ſunt. ¶ In iſtis Moralitas
verbis recte ponit exemplar et regula cuiuſlibꝫ
boni principis. Iudas enim interꝑtatur confi
tens vel glorificans. Machabeus interꝑtat in
genioſus/ꝓtegens et ꝑcutiens: quia reuera bo
nus ꝑlatus vel ꝑnceps debet deum laudare: pru
dens et circūſpectus/ſubtilis et ingenioſus eſſe
innocentes ꝓtegere: peſtilentes ꝑcutere gladio

B ıuriſditionis ſpūalis vel tempalis/vel gladio fer
uentis oratiōis cordialis. Debet caſtra ſibi ſub-
iecta.i.territorium ſuum ⁊ eccleſias/tam bona
ꝙ ꝑſonas ꝓtegere: loricā iuſticie accipere: arma
bellica virtutū induere: vt ſic poſſit gloriā ⁊ pro
Ezech.38.d ſpitatē ſibi populi ſubiecti dilatare. Ezechi. Tu
cherub extentus ⁊ ꝓtegens. Unde iſtis dicit il-
Ephe.6.a lud Apl'i: State ſuccincti lūbos veſtros: induite
loricā iuſticie. Debet etiā eſſe ſimilis leoni auda
cter ardua aggrediēdo: ⁊ ꝓpter nullū quātūcū-
ꝗ magnū ab executiōe iuſticie tepeſcēdo: ſicut ca
tulus leonis debꝫ rugire altiſone ꝑdicādo: ⁊ ſic
iniquos debꝫ ꝑſeq̄ ipſos ſeueriter puniēdo: ⁊ eos
debet ꝑſcrutari ⁊ inq̄rere diligētiſſime examinā-
do: ⁊ ciuitates ad iſtam ꝑambulare ſubditos viſi
Ps.100.a tando/⁊ iuſticiam faciendo. Ps. Perambula-
bam in innocētia cordis mei. Et ſic talis iudas po
Pro.30.b. terit dici ille/de quo dicit: Leo fortiſſimus beſti
arum/ad nullius pauebit occurſum. Et reuera
ſi noſtri ꝑncipes tales fuerint: tunc pre timore
eorū/inimici ſui tam tempales ꝙ ſpūales repel-
lunt: ⁊ ab eorū ꝑſentia ⁊ iuſticia terrebunt: opera
riꝫ iniq̄tatis formidabunt: pereuntes ſcꝫ paupe-
res ⁊ tribulati/q̄ iniuriā patiunt/ab aliꝭ defen
dunt ⁊ ꝯgregabunt: ⁊ ipſi ꝑ famā ꝑpetuam quaꝫ
acquirunt/vbiꝗ nominabunt. Illud eſt verum
quādo in vno loco eſt iuſtus iudex vel ꝑlat9/pru
dens ⁊ ſeuerus: omnes mali generaliter timent
Ozee.11.d eum. Ozee: Leo rugiet/⁊ formidabūt filiꝭ maris
D ipſe ꝟo acq̄rit nomen ꝑpetuum ⁊ iocundū. Un-
Eccl.15.b de dicitur: Nomine eterno hereditabit illuꝫ do
1.Paral.14.d minus. Et alibi: Diuulgatum eſt nomen dauid
in cunctis regionibus. Uerūtamē aduerte quod
dictū eſt/ꝙ fratres eius iuuabant eum: qꝛ q̄libet
bonus frater canonicus vel ſubditus/debet ſu-
ꝑiori collaborare: ⁊ eum ſpūaliter ꝑ orationes/⁊
nominatus tempaliter ꝑ obſequia ⁊ ſubuentio-
nes benigniter adiuuare: quia dicitur: Frater
Pro.18.c qui adiuuatur a fratre/quaſi ciuitas firma. Cui9
tamen ſepiſſime fit cōtrarium: quia confratres ⁊
ſubditi libentius laborāt quandoꝗ ad ſuperio-
rem ſuum ꝯfundendū/ꝙ ad eum adiuuandum.
2.Co.11.f Periculum eñ eſt in falſis fratribus. ¶ Iudas
Eodē ca.a pugnans cōtra Appoloniū/ipſm occidit/⁊ gladi
um ſibi abſtulit: ⁊ ꝙdiu vixit/in ipſo gladio ſemꝑ
pugnauit: ⁊ hoſtes ſuos debellauit. Tandem ſe
ron ꝑnceps ſyrie contra eum applicuit/quē iu-
Moralitas. das gladio ſuperauit. ¶ Illud pōt exponi ſic:
Appollonius qui interꝑtatur mirabilis/mundū
ſignificat: qui in cordibus fatuorū vt pulcher et
mirabilis rutilat: gladius eius cum quo impu-
gnat pctōres/eſt ipſius ꝓſperitas. Seron qui in
terꝑtat princeps meroris/eſt diabolus: q̄a pro
certo iudas qui interꝑtat ꝯfitens/debet primo
mundū per cōtemptum vincere: ⁊ gladium eius/
id mūdi ꝓſperitatem ꝙ ſit terribilis/labilis ⁊ de
ceptibilis/per conſyderationē accipere: ⁊ ſic iſto
gladio.i.hac conſyderatiōe mediāte poterit ſe-
Eodē ca.b ron ꝑncipem diabolū ſuperare. ¶ Hic dicit ꝙ
populus videns populū/ſeron ⁊ multitudinem
ſui exercitus/incepit dubitare de victoria: ſꝫ iu-
das dux eorum incepit huiuſmodi ſermonibus C
eos confortare: facile eñ eſt multos concludere
in manibus paucorū: nec eſt differētia apud do-
minū auxiliari in multis vel in paucis: qꝛ non in
multitudine exercitus poteſtas belli/ſed de celo
fortitudo eſt. ¶ Iſtud applica contra illos qui Moralitas
in multitudine exercitus gloriantur: ⁊ ꝙ victoria
magna dependet ab occulta dei ordinatiōe nō
a militum fortitudine: cuius ſignū eſt: qꝛ plerun-
ꝗ fortiores a debilioribus vincunt: ⁊ plures a
fortioribus ſuperant. ¶ Uel ſi vis dic quomo- Aliter
do ſi imbecilles ⁊ timidi de ſuis viribus deſpe-
rantes formidant diabolū ⁊ vitiorū exercitū/q̄
fortis eſt ⁊ multiplex/inuadere. Iudas.i.bonus
dux vel ꝑdicator/debet eos ad ſperandū in dn̄o
⁊ in dei auxilio animare: ⁊ ad non timendū dia
boli poteſtatem inuitare: dicēdo illud: Nolite ti 2.Par.20.c
mere hanc multitudinē: non eñ pugna veſtra ē/
ſed dei. ¶ Aduerte ꝙ filiꝭ q̄ erant in arce hieru- Eodē ca.
ſalem/erant duces eorum q̄ veniebant cōtra eā.
¶ Sic vere hodie ſepe fit/ꝙ illi q̄ tenent arcem Moralitas
⁊ apicem dignitatis in hierſm.i.in eccl'ia/duces
⁊ adiutores ſunt tyrannorū ⁊ ꝑncipū qui militāt
contra eam: qꝛ ipſis dant decimas ⁊ libertatem
nocendi/⁊ populū eccl'iaſticū deprimendi. Un-
de ſubditi poſſunt dicere illud Canti. Filiꝭ ma- Can.1.b
tris mee pugnauerūt contra me: quod de ꝓdito
ribus poteſt dici: qui in terra in qua habitāt/ex
traneos hoſtes introducūt. ¶ Cum plures du Eodē ca.e
ces antiochi ſcꝫ nichanor et gorgias ⁊ aliꝭ cōgre D
gaſſent ſe ad ꝑlium contra iudam in multitudi-
ne copioſa: factum eſt ꝙ ideꝫ nichanor de victo
ria futura ꝑſumēs/ꝓ negociatoribus maritimo
rū ciuitatū mitteret/vt filios iuda ipſis ꝑcio ven
deret/cum victoriā habuiſſet: ꝓmittebat eñ ſe-
ptuaginta mancipia iudeorū futura ꝓ talento ar
genti: de ꝑcio ⁊ captiuitate futura iudeorū ꝓmit
tebat ſe ſupplere duo milia talentorū: que ſingu-
lis annis antiochus dabat ꝓ tributo romanis
Uerūtamen nutu diuino ꝯtrarium factum eſt:
quia duces/reges ⁊ eorū exercitus copioſi/a iuda
⁊ ſuis fuerūt victi/⁊ multi occiſi: ⁊ aliꝭ turpiter fu
gati. Negociatores ꝟo qui ꝓ emendis iudeis
venerant/fuerunt ab ipſis ſuis pecuniꝭs quas
portauerant/ſpoliati. Illud enim ponitur hic. 1.Mach.8.c
¶ Illud applica contra ꝑſumptuoſos milites Moralitas
qui paucitatē hoſtium vilipēdentes/⁊ in ſuorum
multitudine ⁊ fortitudine confidentes/victoriā
ſibi ꝓmittunt: et iam eſſe de infortunio certi cre
dunt. Unde quādoꝗ fit/ꝙ ſuos hoſtes anteꝙ
eos vincant/aliꝭs vendunt: et ꝙ eorū terras aliꝭs
diſtribuunt: non aduertētes ꝙ q̄ꝗ contrarium
deus ordinat: qui non multitudine bellatorum
ſed in ſuo beneplacito victoriā adminiſtrat. Sic
igit ſepe fit ꝙ illi qui ꝑſumebant vincere/ſuperā
tur: et q̄ alios ſperant emere/ab eis ſpoliantur:
quod vtiꝗ tūc accidit/q̄ñ illi pauci ad dei recur-
rūt auxiliū: et de deo/nō de ſe ꝑſumūt: illi multi
in ſuꝑbia plus cōfidūt. Nō debet q̄s quātūcūꝗ
fortis ⁊ potēs/ſibi victoriā ꝓmittere: ſed poti9
hoſtes ſuos/ꝙꝙ paupes ⁊ humiles/formidare:

E qꝛ ſicut ille dicit: Inimicū ꝓuis humilē docti eſt timere. Ideo ad repmendā pſumptionē taliū di-
3.Re.20.b citur: Non glorieẜ accinctus eque vt diſcinct⁹ τ hic qꝛ dicit caplo pcedēti: qꝛ facile eſt apud de-
Aliter um multos in manu paucoꝝ cōcludi. ¶ Uel ſi vis allega contra illos qui gloriant de infortu-
nijs; alioꝝ tribulatiōes eſtimant ꝯſolationes: τ eoꝝ grauaminibus τ damnis ſperāt ditari mer-
cimonijs atqꝫ lucris: quibus ſepe fit ꝙ in eodez negocio, vnde alioꝝ ꝑiudiciū ſperāt, vilitatē ac-
quirunt τ miſeriam: ſicut ad literam erat de iſtis mercatoribus qui vbi in alienis miſerijs ſpera-
uerūt lucrum, ꝯſecuti ſunt ꝑiudiciū τ damnum.
Ia.59.b Eſa. Expectauim⁹ lucem, τ ecce tenebre.

¶ Capl'm quartū Textus: Et aſſumpſit Goꝛgias quinqꝫ milia viroꝛum mille equites electos. Moꝛalitatuz Capitulū IIII

Cum filij iſrael viciſſent nichanoꝛem et ptolemeū principes antiochi, quos vna cum goꝛgia liſias miſerat contra eos: goꝛgias adhuc ex diuerſo ſtabat, q ipſos inuade-
re ꝓponebat. Quod aduertēs iudas, dixit filijs iſrael: Non ꝯcupiſcatis ſpolia: qꝛ belluz adhuc contra nos eſt. Goꝛgias eīm et exercit⁹ eius ꝓpe nos eſt: ſed ſtate ꝓpe inuicem cōtra inimicos ve-
ſtros, τ expugnate eos: τ poſt hoc ſumetis ſpolia. Quod τ factum eſt: qꝛ ꝑmo goꝛgiam vicerūt τ fugauerūt: demum vero ad diripienda ſpolia
F redierūt: inter q auꝝ τ argentū, hyacinthū τ purpurā, τ alias opes maximas inuenerūt. Iſti igiẜ tres hoſtes quos liſias. i. diabol⁹ ꝯtra nos mit-
tit: mūdū, carnē τ diabolū ſignificant: q in hac valle miſerie fideles fatigāt. Ptoleme⁹ q inter-
ꝑtaẜ ad mēſurā deduct⁹: carnē ſeu coꝛp⁹ ſignificat: q finalr ad menſurā deduciẜ, qū infra ſepul-
Eſa.34.c chꝛū deducit τ artaẜ. Eſa. Extēdeẜ ſup eum mē-
ſura, vt redigaẜ ad nihilū. Nichanoꝛ q interꝑta-
tur ſtans lucerna, ſignificat mūdū: q fatuis vide-
tur ſtabilis τ lucēs: τ moꝛe lucerne oculos men-
tis debilitās τ offuſcās: τ tn̄ iſtos quos offuſcat alliciens. Unde iſta eſt illa lucerna de qua dici-
Lu.11.c tur: Uide igitur ne lumen quod eſt in te, tenebꝛe ſint. Goꝛgias aūt q interꝑtaẜ ꝑciſio luctātium, ſignificat diabolū: q luctatoꝛes. i. mūdi crudeles τ tyrānos, finaliter ꝑſcindit τ ꝓſternit: de
Gen.32.f quo poteſt exponi illud Gen. Ecce vir luctabaẜ cū eo vſqꝫ ad mane: q tetigit femur eius, τ ſtatim emarcuit. Iſta eſt veritas, ꝙ iudas τ ſui. i. aliq fideles eccl'ie in dn̄m ꝯfidētes: qñqꝫ ptolemeū et nichanoꝛē. i. carnē τ mūdū ſuperāt ꝑ caſtitatē et ꝯtemptū: τ de iſto foꝛtiter victoꝛizāt: vt qꝛ ſtatuz religionis τ penitētie ſubintrāt. Sed qd? Pro certo goꝛgias diabol⁹ adhuc latet: q iſtos filios in caſtris mūdanoꝛ bonoꝛ nō inueniēs, ſed ea reliqſſe cōperiēs, in mōrib⁹ ſupbie qrere incipit: inqꝫtū quos ꝑ luxuriā τ auariciā non pōt vincere; ꝑ ſupbiā ſupare ꝑſumit. Iſtis igiẜ debet ꝑdicari, ꝙ ſpolia illoꝝ quos occiderūt non cōcupiſcant: ſed potius contra goꝛgiam diabolū, qui contra eos latet, ꝓliaturos ſe ꝓparent: τ contra

eum per ꝑſeuerantiā ſtent, τ per bona opa dimi-
cent: τ poſtea obtenta victoꝛia, poſt hanc vitam ſpolia paradiſi tuti inter ſe diuidāt. Illa eīm ſpolia que pn̄t haberi ante plenam victoꝛiā. ſ. bona mūdi: non debēt a fidelibus (τ maxime a religioſis) cōcupiſci: ne foꝛte dum ad iſta bona colligēda vacarēt, contingeret eos a goꝛgia diabolo ꝑ
auariciā trucidari: qꝛ ſicut diciẜ: Meli⁹ eſt nunc Pro.16.c
humiliari cū mitibus, ꝙ diuidere ſpolia cū ſupbis. Sed iſta ſpolia que poſt hanc victoꝛiā conſummatā, ꝓut hominū bona gloꝛie paradiſi a bonis concupiſcunẜ: τ tunc ab eis lete τ tute po-
terūt adipiſci. Eſa. Exultant victoꝛes capta pre- Eſa.9.a
da, quando diuidūt ſpolia. Et tunc inueniet ab ipſis auꝝ. i. clara viſio τ eterna ſapientia: argentū. i. diuine laudis dulcis reſonātia. Hyacinth⁹. i. celeſtis immenſitas τ permanentia: purpura. i. ardens τ ignea charitas τ amicitia: opes mul-
te. i. bonoꝝ abundātia. Unde dicitur: Poſt ſab- 2.Mach.8.f
batū. i. in ſupabundantia reſurrectionis, τ non
modo debilibus viduis diuiſerūt ſpolia. ¶ Uo- Eodē ca.c
lens iudas purificare templum quod ab antiocho fuerat pollutum: τ iniectis idolis ſup altare ipſius maculatū, τ ſacrificijs factis τ libatis demonibus inquinatū: elegit ſacerdotes ſine macula voluntatē habentes in lege dn̄i, vt mundarent ſancta: τ tranſtulerūt lapides contaminationis. ſ. idolum quod ſup altare poſuerant, in lo-
cum inmūdū. ¶ Sic vere iudas dux belli. i. pa- Moꝛalitas
pa vel epiſcopus: videns templū eccl'ie ab an-
tiocho. i. a diabolo pollutū: τ altare. i. ſtatutum eccleſiaſticum, idolis. i. vitijs inquinatū: immundis ſacrificijs. i. immūdis operibus ibidem: demonibus. i. ad ſuggeſtionē demonū ſacrificatis atqꝫ factis multipliciter defedatū: debet ſacerdotes ſine macula. i. mundos miniſtros querere: q legis diuine. i. fidei τ ſacre ſcripture ſint emuli: quos ibidem debet oꝛdinare, τ in eccleſia ꝑficere: vt poſſint immūdicias vicioꝝ de eccleſia ab-
ſtergere τ mūdare: dicens illud Eſa. Lauamini, Eſa.1.c
τ mundi eſtote. lapides vero contaminationis, id eſt perſonas immundas τ peccatoꝛes τ inutiles que moꝛe idoloꝛum ſunt ignare, indeuote: de ſup altare. i. de eccleſie dignitatibus deponere, τ in locum immundū τ in ſtatum infimuz col-
locare: ¶ Iudas cum mundaret templū domi- Eodē ca.f
ni, τ videret ꝙ altare pollutū erat: ꝓ eo ꝙ ſuper illud poſitum erat abominandū idolum, τ ſepi⁹ demonibus immolatum: depoſuit illud de loco ſuo: τ loco eius lapidibus integris altare nouū cōſtruxit, ſup quod ſacrificia dn̄o immolari mādauit: lapides vero depoſiti altaris decreuit ad ꝑtem ponere, quouſqꝫ ꝓpheta domini ſurgeret qui de ipſis iuberet aliud oꝛdinari. Uidebat eīm ꝙ ſine ſcandalo ſtare illud non poterat altare: ex quo ſup illud demonibus oblatū fuerat: qꝛ illud non poterat ab illa macula ſine infamia aliqualiter mūdari: nec ſine ſcandalo poſſet in eo
domino immolari. ¶ Iſta poſſunt allegari cō- Moꝛalitas
tra infames eccleſiaſticos: qui reuera ſi contingat altare domini. i. aliquem pꝛelatum, vel eccle

B ſiaſticum enormitate criminum polluí: ⁊ idola abominando. ſ. peccato luxurie/hereſis vel ſimonie ſubſterni: ⁊ ſacrificijs demonū. i. malis operibus maculari: dignus eſt a ſtatu ſuo per Judā .i. per papam vel ſuperiorē deponi: ⁊ ad partem .i. ad ſtatum priuatum ⁊ infimū conſtitui: ⁊ aliꝰ integer ⁊ nouus virtutibus innouatis loco ipſi-

Leui. 25. b us ſubrogari. Leu. Nouis ſuperuenientibus vetera proijcietis: quia dato ꝙ aliquis eccleſiaſticꝰ qui aliquādo publica crimina cōmiſerit/per penitentiā poſſit mundari: nunꝙ tñ ſcandalū ſeu nota ipſius infamie quam incurrit/poteſt ab eo amplius ſeparari: niſi forte poſt condignā emēdationem ex reſponſo prophete. i. ex diſpenſati-

Ezech. 44. c one prophete contingat aliud ordinari. Jnde ē ꝙ ſacerdotes illos qui idolis immolauerūt/ prohibet miniſtrare: ꝯcedit tamen ipſis ꝙ poſſunt edituorum ⁊ ianitorum officium exercere. Dato ꝙ peccatum talium per penitentiam tollatur: infamia tamen non faciliter abrogatur:

Heb. 10. b ideo ipſis ſublatis alius apponatur. Aplus: Au-
Eodē ca. c fert primum/vt ſequēs ſtatuat. ¶ Hic dicitur ꝙ iudas ⁊ ſui videntes ſanctificationē deſertam/altare ꝓphanatum/portas exuſtas/in atrijs virgulta nata/paſtoforia dirupta/planxerūt: ⁊ impoſito cinere ſuper capitibus ſuis/ad dominum lachrymabiliter clamauerunt. Et primo illa que erant intrinſecus intra domum/eadem quoqꝫ et atria ſctificauerunt: nouum altare de lapidibus ad ſimilitudinē prioris ex lapidibꝰ edificauerūt:

D vaſa ſancta noua fecerūt/candelabꝝ/menſam ⁊ altare incenſi in templū poſuerūt: incenſum ſuꝑ altare/panes ſuꝑ menſam/lucernas ſuꝑ candelabrum ordinauerūt: velum appenderūt: ſacrificia obtulerūt: ⁊ templū ꝓphanatū dedicauerūt: ⁊ facieꝫ templi coronis aureis ornauerūt: paſtoforia deſtructa reparauerūt: ianuas in eis poſuerunt: ⁊ ſic cum ingenti leticia dedicationē templi in ſequenti anno eodem die quo prophana-

Moralitas tum fuerat/celebrauerūt. ¶ Sic vere dico: ꝙ qñ iudas ⁊ ſui. i. papa ⁊ cardinales ⁊ ſancti chriſtifideles vident ſanctificationē vniuerſalis eccleſie per virtutum ſterilitatē deſertam/⁊ a bonis ⁊ honeſtis perſonis viduatam: ⁊ qñ ꝯſyderant ꝙ porte eius. i. prelati per quos intratur/per auariciā ſunt exuſte: altare. i. viri religioſi/in quibꝰ thus orationis ⁊ deuotionis redolere debet/per luxuriam ſunt ꝓphanati: atria. i. ſeculares clerici: virgultis. i. virentibus ⁊ creſcentibus carnalibus affectionibus nepotum/⁊ malorum familiariuꝫ turbis ſunt pleni: paſtoforia. i. ſeculares: qui alios habent ꝑ elemoſynas ⁊ temporales ſubuentiones paſcere/ſunt dirupti/⁊ diuerſis vitijs deſtructi: ſumma poſſunt compaſſiōe triſtari/⁊ iſtā ruinam vniuerſalem lachrymabiliter lamētari:

Treñ. 2. c quia iuxta lamentationē Hiere. videtur ꝙ cogitauit dominus diſſipare murum filie ſion. Luxitqꝫ antemurale: ⁊ defixe ſunt in terram porte eius. Jdeo pro certo ſumme debent iſti ſuperiores laborare ⁊ curare/ꝙ iſta ſanctificatio reparetur ⁊ ꝙ virtutes quas inde antiochus. i. diabolus abſtulit/iterꝫ reſtaurentur. Ponantur igiꝉ ibi vaſa noua. i. ꝑſone virtutibus innouate. Altare ſa- C

crificiorum. i. boni actiui/qui ſacrificia bonorū operum deo offerunt: aut altare incenſorum. i. boni contemplatiui/qui thus orationis deo incendāt. Candelabrū luminis. i. viri diſcreti ⁊ ſcientifici/q alios doctrinis ⁊ exemplis edificent et erudiāt. Menſa ꝓpoſitiōis. i. viri miſericordes qui panes ⁊ elemoſynas deo in ꝑſona pauperuꝫ miniſtrent. Uelum appenſum. i. viri mūdi/caſti ⁊ religioſi: qui ſpe eternoꝝ ſemꝑ pendent. Tales debent ꝓlati in eccleſia conſtituere. Sacrificia bonoꝝ operum introducere. Paſtoforia dirupta. i. paſtum elemoſynariꝫ ibidem reparare. Januas exuſtas. i. ꝓlatos defectuoſos reficere: ⁊ ſic debent templū eccleſie ſpūaliter renouare/⁊ deo

nouiter dedicare. Aplus; Nolite cōformari huic ſeculo/ſed renouamini in nouitate ſenſus veſtri. ¶ Uel dic ſi vis/ꝙ iudas qui interpraꝉ cōfitens. i. ipſum confitentē ſignificat: qꝛ ille templum cōſciētie ꝑ vitia reformatū renouat ⁊ reformat. Jbi enī edificat altare holocauſti/vbi ſacrificia incenduntur. i. feruidam dilectionē. Altare incenſi. i. odoroſam orationē. Candelabꝝ luminis. i. lucidam diſcretionē. Menſam ꝓpoſitionis. i. elemoſynaꝝ largitionē. Uelum appēdens. i. puram ⁊ caſtam affectionē: ⁊ ſic ornat faciem templi coronis aureis/inꝙtum facie eius introducit coronam auream ad coronandā cōuerſationem bonam: ⁊ ſic templum mentis ſuē deo dedicat/ꝑ ſanctitatē ⁊ deuotionem: ⁊ ſacrificia ibidem immolat/ꝑ bonoꝝ operum execu- D

tionē. ¶ Et dic ſi vis/ꝙ iſte iudas in ꝑncipio quā- Aliter
do videt templū conſciētie ſue ab antiocho diabolo per vitia deprauatū: portas ſenſuū igne cupiditatis exuſtas: altare cordis ꝑ affectiones indebitas ꝓphanatum: ⁊ idolum abominandū. i. peccatū mortale ibidem ſublimatū: paſtoforia charitatis ⁊ atrium pietatis diſſipatū: pro certo valde debet per contritionē dolere/per cōpunctionem flere/per cōfeſſionē clamare: ⁊ ad templū ꝑ penitentiā renouandū totis viribus ⁊ conatibus anhelare. Edificat igitur altare ⁊c. vt ſupra

Uñ diciꝉ: Dñs deus celi ꝓcepit mihi vt edifica- 1. Eſdre. 1. a
rem illi domū: ⁊ merito: qꝛ ſicut dicit Apoſtolus
Templū dei ſctm̄ eſt/quod eſtis vos. Si quis igi- 1. Cor. 3. d
tur templū dei violauerit/deſtruet illum deus.

¶ Ex caplo quarto. e. Dixit autez iudas et fratres eius. Mora. Ca. V

NJc habes ꝙ milites regis antiochi acceperāt arcē ſion: ⁊ ibi ī munitiōe erāt ⁊ inde filios iſrꝉ ꝙꝑlurimū affligebāt: quinimmo qñ iudas ⁊ ſui tēplū mūdabāt/ipſos ꝙꝑlurimū infeſtabāt: ⁊ ideo diciꝉ hic/ꝙ iudas dū templū mūdauit/ne ꝓpſo nocerēt milites ordinauit: montē ſion ꝑ circuitū muris ⁊ turribus vallauit: ⁊ ne iterꝫ conculcareꝉ a gentilibus/ibidem exercitū ad cuſtodiā collocauit. ¶ Sic vere qꝛ milites antiochi ſcꝫ diaboli. i. noſtri milites/ꝑncipes ſeculares ab ipſa arce iuriſditionis tēporalis quā occupāt: nō ceſſant iudam ⁊ filios Moralitas

E iſrael.i.plātos religioſos circa tēplū eccłie occu
patos/diuerſimode moleſtare:neceſſe eſt ꝙ ipſe
iudas ⁊ ſui.i.eccłiaſtici/manu armata ſe defen-
dāt:milites ſtipēdiarios habeāt:⁊ ꝙ domos ſu-
as turrib⁹ ⁊ muris muniāt:⁊ ꝯtra malicias eorū
manualiter ſe defendāt:⁊ ſic vim vi rejiciāt ⁊ re-
pellāt. Sicut eīm videm⁹/ad nihil aliud vacāt no
ſtri milites/officiales ⁊ laici pncipes/niſi ad tem
plū eccłie ⁊ e⁹ libertates frāgere:clericos ⁊ tem
pli huius cultores affligere:⁊ ꝯtra eos machina
menta erigere:quapropter iam neceſſe eſt eccleſi
aſticos ecōtra cogitare/⁊ eoꝝ iniurijs ꝑ viribus
obuiare:⁊ ne nocere valeāt/pcauere. Prelat⁹ eīm
ſupioꝛ debet ibi viros.i.pſonas vtuoſas pmo-
Aliter uere/q̄ poſſint eccłiam defendere. ¶ Uel ſi vis
dic moralr/ꝙ milites antiochi.i.tētationes di-
aboli/vel ipſi īferiores demones q̄ ſunt milites
pncipis meroris Antiochi.i.luciferi:qſi arcem
mētis tenēt:ſumme nitunt̄ iudam.i.penitētem
impedire:ne templū conſcie ſue ꝑ penitētiam re
nouet:⁊ ne interiores officinas hui⁹ tēpli/videlʒ
memoriā/voluntatē ⁊ rōnem paret/⁊ vtutib⁹ ex
ornet:quapropter ille debet ꝯtra eos militare:⁊
milites ſuos.i.feruētes orōnes ⁊ cautelas cōtra
eos ordinare:turrib⁹ ꝯtemplatiōis ⁊ diuine in-
uocatiōis:⁊ muris ſeu cuſtodie clauſura ſenſuū
Pro.18.b ⁊ circumſpectionis ꝯtra eos munire. Turris eīm
fortiſſima nomē dñi:ad eā fugit iuſt⁹ ⁊ ſaluabit̄.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ milites diaboli heretici ſunt:q̄ ar-
F cē ſion quā occupāt.i.ſacrā ſcripturā quā contra
pte allegāt recitātes:nō ceſſant edificatores tē-
pli.ſ.plātos catholicos impugnare:⁊ opus cō-
ſtructiōis eccleſie impedire:⁊ ideo iudas.i.bon⁹
plat⁹:debʒ milites.i.bonos pdicatores contra
eos ordinare:muris ⁊ turrib⁹.i.doctrinis ⁊ ſcrō-
rū actiōib⁹ ſe ⁊ ſuā eccłiam defenſare:⁊ ibi viros
vboſos ⁊ vtuoſos/curatores ⁊ viſitatores ad cu
Eſa.62.b ſtodiā collocare. Eſai. Sup muros ⁊c. ¶ Uel
Aliter allega ꝯtra malos/q̄ in arce ſion.i.in eccleſiaſti-
cis dignitatib⁹ dñant̄:q2 iſti hodie valde vident̄
inuidere his q̄ tēplū ⁊ ſctificationē reparāt exē-
plis ⁊ pdicatiōib⁹: atqꝫ mādāt.ſ.bonis pdicato
rib⁹/religioſis catholicis/theologicis doctori-
bus:ipos vbis ⁊ iniurijs qñqꝫ grauāt:⁊ in offi-
cio pdicationis vel repatiōis pmiſſe ipos impe-
diūt:q̄propt̄ ꝑ ſeipos neceſſe eſt/ꝙ ꝯtra ipos di
micēt atqꝫ pugnēt:⁊ ab eoꝝ malicijs ꝑ virib⁹ ſe
defendāt. Illud ſepe videm⁹ in clauſtris ſiue col
legijs/ꝙ mali plati ⁊ maiores q̄ tenēt arcē/qñ vi-
dēt aliquos bonos ſubditos q̄ ꝑ tēplo eccłie la-
borāt:⁊ ipam ditare ⁊ ornare ꝑ ſuā induſtriā pcu
rāt:ꝑ certo ſibi qñqꝫ inuidēt:⁊ eos in bonis q̄
faciebāt/ipos īpediūt ⁊ moleſtāt:q2 cōiter ma-
li plati magis bonos ꝙ malos impugnāt:⁊ qñ
vidēt eos pſperari/ipſos infeſtāt:quapropter ſe
pe fit/ꝙ ipos bonos contra ſe excitant:ita ꝙ cō
tra eos litibus ⁊ appellatiōibus pugnant:etiaʒ
muris ⁊ turribus.i.defenſionibus adiutorijs ſe
muniunt et parāt:compulſi eīm iniurijs maloꝝ
Gal.5.c ſuperioꝝ/neceſſe habent contra eos inſurgere.
Aliter apłs:Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpūm ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ illi q̄ ſunt in arce/ſignificāt malos princi-
pes et balliuos:qui qñ vidēt aliquos ſubditos/
q̄ laborāt ꝑ tēplo ſuo edificādo:et q̄ vacāt rei fa
miliari/ita ꝙ diuites ſiunt et magni:ſtatim vo-
lūt eos īpedire et ab eis emēdas ⁊ exactiōes ex-
torq̄re:quapropter ſepe fit ꝙ illos cōpellūt con
tra ſe ſurgere et mouere.

¶ Capitulū quintū Textus: Et factū eſt vt audierunt gentes in circuitu quia edificatum eſt altare. Moralitatum Capitulum VI

Poſt multas victorias ⁊ plia inde ma-
chabei/ſit mentio de quodaʒ plio:vbi
in terram galaad iudas habebat pu-
gnare contra timotheū ducem filioꝝ amon:qui
cum magno exercitu/atqꝫ etiam maximo ab al-
tera pte cuiuſdā torrētis ſtabat oppoſitus ꝯtra
ipm vbi eſt. Timothe⁹ viſo iuda iſte fertur dixiſ
ſe: Si inquit tranſierit ad nos iudas prius/non
poterim⁹ ſuſtinere eum/et potēs poterit aduer-
ſum nos:ſi vo tranſfretare timuerit/et ex altera
parte aque caſtra poſuerit:tūc nos trāſeam⁹ ad
eos/q2 poterimus cōtra ipos. Quod vtiqꝫ euen
tus rerum ꝓbauit:q2 iudas ſtatim prioꝛ tranſfre
tauit:et omnis populus poſt eum/belliqꝫ ꝯtra
timotheū ꝯſtanter iniit:⁊ ipo victo et multis oc
Moralitas ciſis/ceteros fugauit. ¶ Illud poteſt allegari
ꝓ audacia/ꝙ audaces fortuna iuuat:q2 reuera ī
factis bellicis/in litibus ac in q̄buſcunqꝫ cōtro-
D uerſijs/pſperius videmus ſuccedere pus et au-
dacius aggrediētibus/ꝙ illis qui timide ſolēt re
trocedere/ ⁊ poccupationē hoſtium expectare.
Qui eīm timet et retrocedit/aduerſarijs ſuis ip
ſum inuadēdi audaciam immittit:qui vo auda-
cter hoſtes aggredit̄/ſeipſum formidabilē repre
ſentat. Melius eſt igit̄ ceteris parib⁹ preuenire
ꝙ preueniri:et fortunacius inuadere/ꝙ inuadi.
Aliter ¶ Uel allega/ꝙ qñqꝫ homo pōt ſibiipſi ſortem
facere/et ſignū euētus negocij futuri cōproba-
uit ſibi dare:ſicut patʒ de iſto timotheo:q̄ ſibiip
ſi ſignū future victorie ſup poꝛtate tranſitu pro
poſuit:cuius vitatē euētus negocij cōprobauit:
1.Reg.14.b cui⁹ ſignū habes in lib. Regum ſupra:vide ibi.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ iudas dux exercitus.i.bonus du-
ctoꝛ vel prelatus in prelio cōtra pncipē filioruʒ
amon.i.cōtra diabolū pncipē reproboꝝ:prius
aquā trāſire.i.prioꝛ debʒ picula aggredi/et pri-
oꝛ hoſtib⁹ obuiare/exēplū ſubditis bñ operandi
dare/et eos ad ſilē ꝓuocare:et hoc q2 ꝑ certo qñ
princeps.i.prelat⁹ ꝑ exempli dationē prius ho-
ſtes ſpūales aggredit̄/ppls ſubditoꝝ eum liben
ter ſequit̄:et trāſire poſt eum/et ſimilia bona ope
Deut.32.b ra facere exemplo iſtius animal̄. Deut. Aquila
ꝓuocans advolandū pullos ſuos:et ſuper eos
volitans. Bonus igitur dux ⁊ prelatus debet
ſubditos in bonis exemplis precedere atqꝫ ope
Mich.2.d ribus:vt bonū exēplū ſubditis poſſit dare. Mi
Eodē ca.e chee: Aſcēdit aīi eos pādēs iter. ¶ Iudas fuga
tis hoſtib⁹ ſuis q̄ filios iſrl̄ q̄ erāt in galaad de
ſtruere voluerūt:ipſos filios iſrl̄ ꝑ eū liberatos
cū oībus rebus ſuis et vxorib⁹ et natis ī terrā iu-

A da/ vt ibi ſecurius viuerēt/ſecū duxit. In via igi
tur erat Judas extremos cōgregās: ⁊ eos dul-
Moralitas citer cōmonēs ⁊ exhortās. ¶ In iſtis iudas bo
nis ducibus et plātis formā tradidit/ꝙliter ſub-
ditos ſuos ab hoſtibus ſpūalibus/ſcȝ ab hereti
cis ⁊ demonib⁹ debēt eripere: et ſi videāt eos eſſe
in loco periculi/in ſocietate mala vel periculo-
ſa/vel in pſperitatibus et delicijs hui⁹ mūdi: de
bent eos ad locū ſecurū/ſcȝ iſraelitarū.i. bonoꝝ
viroꝝ ſocietatē traducere: et in terrā iuda.i. i ec
cleſiā vel vitā bonā ſuis bonis exemplis ⁊ ver-
Luce.2.c. bis transferre: dicentes illud euangel. Tranſea-
mus vſqȝ ad bethleē ⁊c. Ipſos etiā ne ꝑ laſſitu
dine tribulationū deſperēt: debet in via hui⁹ vi
te laborioſe exhortari benigniter ⁊ fouere: ⁊ ex-
tremos/id eſt paupes ⁊ ſimplices vel peccato-
res ad vnitatem eccleſie cōgregare: dicēs illud
Ezech.34.d Ezech. Quod perierat requirā: quod abiectum
erat reducā: ⁊ illud quod fractū erat cōſolidabo
Eodē ca.f. ⁊c. ¶ Joſeph⁹ et Azarias quos Judas in terra
iuda reliquerat in cuſtodiaȝ: ⁊ quib⁹ ꝑceperat ne
cōtra quēcūqȝ pugnarēt/ſed ꝙ terrā diligētius
cuſtodirēt: audientes taȝ prelia iude ⁊ ſimonis
pſpera geſta: voluerūt ⁊ ipſi ſibi nomē facere: et
ideo cōtra gentes cōtra ꝑceptū iude bellare atqȝ
pugnare diſpoſuerūt. Faciam⁹ inquiunt nobis
nomen: et pugnemus contra gentes que in cir-
cuitu noſtro ſunt. Deus autē eorū ſuperbiā cō-
fudit: quia a Gorgia fuerunt victi: et duo milia
populi iſrael ceciderunt/et cū ignominia redie-
B runt. Et aſſignaꝫ ibi alia ratio. Quia iſti nō erāt
de ſemine viroꝝ iſtoꝝ/per quos ſalus in iſra-
el facta eſt. Simile ponit ibi de ſacerdotib⁹/qui
altera vice dum voluerunt fortiter facere: ⁊ indi
ſcrete ad ꝑliū exierūt: qui turpiter in ꝑlio cecide
Moralitas runt. ¶ Illud allega cōtra ꝑſumptuoſos: quia
multi ſunt qui quādo prelia Jude et ſimonis.i.
virtutes ſanctoꝝ viroꝝ audiūt: et eorū ꝑlia con-
tra ſpūales hoſtes attendūt/ ſimilia attētare ꝑ-
ſumūt: et ſibi nomen et famā acquirere concupi
ſcunt: et ideo nō ꝓpriā fragilitatē cōſyderantes/
ſed potius de ſuis virib⁹ cōfidētes: ſepe fit ꝙ in
diſcreti ardua aggrediunꝫ ꝯtra ſpūales hoſtes
ꝑ difficiles modos abſtinētiarū ⁊ afflictionū: ſi
ne cōſilio preliaꝫ: nec ſunt cōtēti cuſtodire ter
ram ſibi cōmiſſam: id eſt nō ſunt contenti ſe cu
ſtodire a peccato: ſed ſupra vires ſuas aggredi
Exo.18.c. dura moliunꝫ. Unde in Exo. Stulto labore cō
ſumeris: vltra vires tuas eſt negociū. Sed ſepe
fit ꝙ deus volens ꝑſumptionē eorū nominis et
fame ac potētiā reſecare/ꝑmittit eos vinci a tē-
tationibus et hoſtibus ſuperari. Et quia con-
tenti vita et ꝓfeſſione ſibi cōmiſſa nō erant/ſed
gloriā acquirere ſperauerūt: ſinit eos cū damno
ſuo/ et aliorū vitijs ſuccumbere/et ꝓ gloria ap-
petitua ignominiā reportare noſcunꝫ. Igitur
4.Reg.14.c poterat ſibi dici illud: Cōtentus eſto glorie tue:
Aliter et ſede in loco tuo. ¶ Uel allega exemplariter/
quomodo ſepe fit ꝙ illi qui famā et inanē glori
am concupiſcūt: ſolent bella noua emittere: ⁊ ꝓ
lites et controuerſias alios inuadere: et ſuꝑ vi-
res ardua aggredi: et indiſcrete ſine conſilio et C
in factis difficilibus immiſcere: dato ꝙ non ſint
de ſemine vel genere ipſorū/ ad quos pertinēt
talia exercere. Sed vere ſepe fit ꝙ iſti ſuperanꝫ:
et vnde vanā gloriā ſperauerāt/ vituperiū con-
ſequunꝫ: ſicut ad literā ponit de Amaſia rege iu 1.Re.14.c.d.
da. ¶ Uel allega ꝙ qui ſine cōſilio facta ſua fa- Aliter
ciunt: ⁊ in ſenſu ſuo cōfidētes fortiter facere cre
dunt: faciliter pereūt ⁊ ſuccumbūt. Ideo bñ di- Ecci.32.d.
citur: Sine cōſilio nihil facias. ¶ Dicit hic ꝙ Ca.VI.c.
cum inimici regis antiochi arcem eius q̄ erat in
hieruſalē/occupare vellēt: milites obſeſſi auxili-
um petētes a rege/ſibi ꝑ hec verba ſcripſerunt.
Applicuerūt hoſtes ad arcē/ occupare eā: et niſi
preueneris eos/paulatim maiora facient: ⁊ non
poteris obtinere eos. ¶ Sic vere cū hoſtes no Moralitas
ſtri ⁊ tētationes ſemꝑ nituntꝫ arcē mentis ꝑ con-
ſenſum capere/ niſi in ꝑncipijs occurraꝫ/ intātū
inualeſcūt ꝙ poſt vix ſuccūbunt.

¶ Capitulū ſextū tertius: Et rex antio
chus perambulauit ſuperiores regio-
nes. Moralitatum Capſm VII

Cum rex iuuenis antiochus cū maximo 1.Mach.6.d
exercitu veniſſet in preliū contra iudā ⁊
filios iſrael: et trigintaduos elephātes
doctos ad preliū ſecū haberet: oſtenderūt ipſis
elephantibus ſanguinē vue ⁊ mori/ ad acuendū
eos ad preliū: et prepoſuerūt turres ligneas ſuꝑ
eos firmas et protegētes: et quibus erāt machi
ne ⁊ trigintaduo viri virtutis pugnātes deſuꝑ:
et intus magiſter beſtie: et beſtie diuerſe erant ꝑ D
legiones: ⁊ mille viri et qningenti equites circa
quālibet beſtiā ordinati: qui exercitū diſcurren-
tes ſtrages hoſtiū faciebāt. ¶ Hic ꝙ antioch⁹ Moralitas
qui interpretaꝫ princeps merorꝭ/ ſignificat dia
bolum: qui in exercitu ſuo cōtra iſrael/ id eſt cō-
tra eccliam et cōtra viros iuſtos: magnos ele-
phantes.i. magnos mundi principes et tyran-
nos ordinat. Iſti em̄ ſunt diaboli coadiutores/
et in ſuo exercitu fortiores: et ad nocendū ſim-
plicibus terribiliores. Uñ dicit: Nōne diuites Jaco.2.b.
per potentiā opprimūt vos? Iſti em̄ ſunt qui-
bus inſident turres.i. alte mundi dignitates/ ca
ſtra et ciuitates: in quibus machine.i. machina
tiones contra pauperes et mali conſiliarij ha-
bitāt: et in quibus trigintaduo viri virtutis/ id ē
multitudo balliuoꝝ et malorum famuloꝝ lati-
tat: qui oēs cōtra filios iſrael.i. cōtra innocētes
et paupes ſubditos/ vel contra eccleſiam et ec-
cleſiaſticos ſimul pugnant: intus in ſua turri.i.
in domo ſua vnus q̄ dicitꝫ magiſter beſtie lati-
tat: qꝛ vnuſquiſqȝ talis ꝑnceps ſemꝑ aliquē ꝑn-
cipalem conſiliariū habet qui ipſum in ſuis ma
licijs dirigit ⁊ gubernat. Ad literā em̄ videmus
ꝙ mali principes in turrib⁹/officijs ⁊ domibus
ſuis tenent et ſuſtinent multos malos cōſiliari-
os/ſecretarios/machinatores: et baliſtatores/
id eſt inferiores ballíuos: q̄ oēs generaliter mi-
litāt ꝯtra bonos. Uñ: Congregate ſunt gentes 1.Mach.5.a.
aduerſū nos. Iſtas etiā beſtias.i. beſtiales ꝑn-
cipes: mlti milites ⁊ eqtes.i. multi alij inferiores

E nobiles/vel eoꝝ ſeruitores ↄcomitant̄ quaſi ad
voluntatē alioꝝ circueunt ⁊ ſequunt̄: ⁊ de eoꝝ ra-
pinis viuunt: ⁊ ſub eis in eoꝝ fraude lucꝝ acqui
runt: ⁊ quocūꝗ ſe verterint ab eo nō recedēt. Ūn̄
Pro.19.a in Prouer. Multi colūt ꝑſonā potētis ⁊c. Iſtis
aūt elephātib⁹ oſtēdunt magiſtri eoꝝ ſanguinē
vue ⁊ mori: vt eos ad ꝑliū acuent: qꝛ ꝑ certo
iſta eſt veritas/ꝙ magiſtri noſtroꝝ elephantuꝫ
.i. adulatores ꝑncipū: ſanguinē. ſ. quē ꝑdeceſſo-
res eoꝝ/⁊ crudelitatē quā cōtra eccl̄iam ⁊ paupe
res exercuerūt/eis oſtēdūt/⁊ ꝑ oculis eis ponūt:
⁊ ſic eos ad ꝑliū exactionū exēplo ſimili acuūt et
animāt. Sanguinē etiā crudelitatis ipſis dicun
tur oſtendere/qꝛ modos ⁊ vias qb⁹ ſub ſpecie
iuſticie ſanguinē ⁊ ſubſtantiam pauperꝝ poſſint
deuorare ⁊ rape/eiſdē ↄſulūt ⁊ exponūt. Ūn̄ dici
Num.23.e tur: Non accubabit leo donec rapuerit ꝑdam.
Sic igitur fit/ꝙ iſti elephātes cū illis qui in tur-
ribus eoꝝ morant̄: ⁊ q̄ eos ſequunt̄: ⁊ q̄ adulato-
rie ſanguinē eis ꝓpinare vident̄ iudam ⁊ iſraeli
tas. i. bonos eccl̄iaſticos ſubditos ꝑſequuntur
Aliter ¶ Uel illud quod de illis elephātib⁹ dr̄/appli-
ca ad martyres: q̄ viſo ſanguine vue ⁊ mori. i. vi
ſa ⁊ ↄſyderata paſſione chriſti/ad ꝑliū ↄtra tyrā-
nos animati fuerūt: ⁊ errores eoꝝ reprobādo/et
cōtra eos ꝑdicādo/mortē ⁊ ſanguinem ↄtempſe
runt. Iſti habuerūt turres dignitatū ⁊ eccl̄iarū
in quib⁹ multi ſpūales milites ↄtinebant̄/q̄ con
tra hoſtes fidei pugnauerūt: multi tam equites/
F ꝙ pedites ipſos ad fidē ſecuti ſunt/⁊ ꝑ eos cecide
Ezech.10.e rūt. Ezech. Declinabat q̄ ꝑma erat/cetere ſeque
Eodē ca.e bant̄. ¶ Eleazar videns vnū de elephātibus q̄
ſtabāt in ꝑlio/ↄtra iudeos ceteris altiorē: ⁊ lori-
cis regijs loricatū: regē eſſe in eo. i. l turri lignea
beſtie ſup oīa extimauit: quapropter vt ꝑplm̄ ſu
um liberaret/⁊ nomē ſibi acq̄reret: ꝓpulſis hinc
⁊ inde hoſtib⁹/vſqꝫ ad beſtiam penetrauit: ⁊ ele-
phāti ſe ſuppoſuit/⁊ eum ſic ſuppoſit⁹ interfecit
regē tn̄ nō vulnerauit: ſed occiſa beſtia ⁊ cadēte/
ſub ipā oppꝛeſſus periūt ⁊ deceſſit: ⁊ ſic nec nomē
ſibi acq̄ſiuit/nec ꝑplm̄ ſuū liberauit: ſed potius
(vt ibidem dicit̄) ꝑpl's iudeoꝝ regis imperiū fer-
Moralitas re non ſuſtinēs/ab ipſo fugit ⁊ diuertit. ¶ Elea-
zar q̄ erat vn⁹ de ꝑncipib⁹ iudeoꝝ: poteſt opti-
me ſignificare pharifeos ⁊ ꝑncipes iudeoꝝ: qua-
les fuerūt annas ⁊ caiphas. Iſti videntes ↄtra
ſe elephantes. i. plures apl'os dimicare ⁊ ꝑdica
re: vidētes vnū ceteris eminētiorē. ſ. chriſtū: lori
cis regiis. i. diuinis miraculis ⁊ opibus circūmſe
ptū: iutantū vt eis veriſimile poterat eſſe: regeꝫ
.i. deum ⁊ diuinā naturā in eo latitare: ipſm̄ oīno
occidere decreuerūt: qꝛ ſic ꝑplm̄ ſuū a romanis
liberare/⁊ a fide ⁊ potētia iſtius q̄ iam ꝑdicatus
in ea fuerat/eripere crediderūt: dicentes illud
Jo.11.f Joā. Ne forte veniāt romani ⁊c. Expedit eñ vt
moriatur. Iſtum igit̄ ꝑ mortē humanitatis fece
rūt cadere: regē tn̄. i. deū ſeu deitatē nō potue-
rūt ledere: ſed ſemetipſos quoqꝫ ſub eo occaſiona
liter peremerūt: inq̄tū ꝓpter pctm̄ mortis chri-
ſti tādē deſtructi fuerūt: nec ꝓpter hoc fidē ⁊ ei⁹
potētiā extinxerūt: ſꝫ poti⁹ ipā creſcēte poſt ipſi

us elephātis mortē/ipſi perire meruerūt. Eſa. Af- G
flixerūt ſpm̄ ſcti eius: ⁊ ↄuerſus eſt eis in inimi- Eſa.63.c
cū: ⁊ ipſe debellauit eos. ¶ Uel dic de diabolo/ Aliter
vt ſup li. x. cap'lo de dracone ca. iij. et. iiij. ¶ Uel Aliter
allega ↄtra ꝑſumptuoſos: q̄ inanis glorie cupi-
di/appetūt ſibi facere nomē: ⁊ ideo cōtra eminē
tiores ſe ⁊ fortiores qñqꝫ inſurgūt: ⁊ eos poten-
ter impetūt ⁊ inuadūt: qbus tn̄ bene qñqꝫ nō ce
dit: qꝛ dato ꝙ illi aliū ledāt/vires tn̄ attenuāt: et
finaliter pondere penitētie alteri⁹ opprimuntur: ⁊
dum alium grauāt/ſeipſos ſubuertūt. ¶ Uel dic Aliter
ad lr̄am de fatuis militibus/q̄ ſupra vires ſuas
volūt facere: q̄ tn̄ in ipſo ornatu ſuo dum alios
occidūt/ſolēt ⁊ ipſi perire. Here. Fortes impe- Here.46.d
git in fortē: ⁊ ambo in foueam ceciderūt. ¶ Uel Aliter
vt exponit q̄dam/tūc hō elephantē perimit/qñ
carnē ſuam/mūdum vel diabolū vincit: ⁊ qñ tur-
res. i. dignitates ſeculi ↄtemnit. Uerūtamen tūc
ſub iſto morit̄/qñ de victoria in ſupbiam eleuat̄ Oſee.13.d
Oſee: Ero mors tua o mors. ¶ Uel allega de Aliter
martyribus: q̄ tyrannos gladio verbi dei occi-
derūt: ipſi tamē corꝑaliter ꝑ martyriū ſuccubue
rūt. ¶ Hic habes ꝙ cum antiochus ⁊ exercit⁹ Eodē ca.f
eius pugnarēt contra bethſuram/⁊ tandem cō-
tra ſanctificationē: finaliter qꝛ in vtroqꝫ loco ci-
bi defecerūt: ⁊ qꝛ ſabbatum erat terre illi/qui in
iſtis munitionibus erant/cum hoſtibus pacē fe
cerūt: ⁊ eis portas aperuerūt. Antioch⁹ vero in
trans ſanctificationē/ꝑrimus paceꝫ fregit: ⁊ mu- D
ros in circūitu diſſipari mandauit. ¶ Sic vere Moralitas
dico/ꝙ tunc in bethſura ⁊ ſctificatiōe. i. in ſecu-
lo ⁊ in clauſtro cum antiocho. i. cū diabolo ⁊ vi
tioꝝ exercitu fideles impugnati/ianuas cordis
aperiūt: ⁊ eum intus ꝑ malas complacentias re-
cipiunt/quando cibi ſpūalis doctrine/diuineqꝫ
ſcripture eis deficiūt: ⁊ quādo ſabbata quietis
⁊ ocij: necnon feſtiuitates tēꝑalis ꝓſperitatis in
cumbunt. Illud eñ in eccleſia ⁊ religione ſpeci-
aliter videt̄: vt ꝓpter defectū ſcie/⁊ ꝓpter abun-
dantiā quietis ⁊ opulentie diabolū introductū/
⁊ ſibi populū ſubiugatum/quaſi penitus intue-
mur. Unde dicitur: Conſtituerūt eis prelium in 1.Mach.2.b
ſabbato: ⁊ occiderūt de illis mille viros. Et ali-
bi dicit̄: Mꝫ hec fuit iniq̄tas ſodome. Iſte eñ Ezech.16.f
mur⁹ ſanctificationis. i. obſeruātias eccleſiaſti-
cas ⁊ ſanctiones canonicas ac regulares obſer-
uātias iam ibi diſſipauit: ⁊ ſe ibidem imperare ⁊
eſſe dñm declarauit. Iam eñ delectationib⁹ ⁊ vi
tijs ab oñi ꝑte patet ingreſſus: ⁊ iam nō eſt qui
cohibeat hoſtiū ſpūaliū impet⁹ ⁊ acceſſus. Ūn̄
dicit̄: Luxit añ murale/⁊ mur⁹ pariter diſſipatus Tren.2.e
eſt: defixe ſunt in terris porte eius. ¶ Si vis po- Aliter
ne/quare bethſura ſignificat mundū: qꝛ domus
acerba interꝑtat̄: qꝛ acerbitas tribulationum in
mūdi domicilio repit̄. ¶ Et ſi vis dic/ꝙ antio- Aliter
chus capta bethſura ſanctificationē inuadit: ſꝛ
diabolus ſubiugato ſecularium ſtatu/etiam ſta
tum eccleſiaſticum ſubiugare intendit: et acti-
uis ſuppeditatis et victis/etiam clericos contē-
platiuos capit.

¶ Capitulum ſeptimū Textus: An-

no centeſimo quinquageſimo et pri-
mo: et exijt demetrius ſeleuci filius
Moralitatum. Ca. VIII

Alchimus quidā de ſemine aaron ad-
iuncto ſibi cetu viroꝝ iniquorū / dux ⁊
gubernator erat: q̄ ad ſacerdotiū am-
biebat: ad regē demetriū venit: ⁊ accuſans iudā
et frēs eiꝰ apud eū. Rex igiꝶ iſti q̄ iude ⁊ fratribꝰ
eius detrahebat / ſummū ſacerdotiū ꝯtulit: et cū
eo bacbidē quendā de ſuis ꝑncipibus et amicis
cū exercitu in terrā iuda miſit: ad quos cū veniſ
ſet congregatio ſcribarū requirere q̄ pacis ſunt
dixerunt: Homo ſacerdos de ſemine aaron ve-
nit / nō decipiet nos. Ipſe vero alchimus cū ver-
ba pacifica eis locutus fuiſſet: et ipſos neq̄ꝙ
ledere iuraſſet: factū eſt ꝙ ei crediderunt: et ſta-
tim ſeptuaginta viros de eis occidit ꝯtra ꝓpri-
um iuramentū. Tandē in hieruſalē veniēs / mul
tos de ꝓplo interfecit: ⁊ conuenerunt ad eū q̄ cō-
turbabāt ꝓplm ſuum: ⁊ terrā iuda obtinuerūt: ⁊
ſic ipſe alchimus et ſui multo plus q̄ gētiles fe-
Moralitas cerunt: filioſq̄ iſrael grauauerunt. ¶ Iſta poſ-
ſunt allegari cōtra ambitioſos: q̄ quādo aliq̄s
alchimus vel ambitioſus aliquis ſacerdotiū.i.
dignitatē aliquā ambit: ante oīa cetum ⁊ cōgre
gationē viroꝝ iniquoꝝ ſibi congregat ⁊ adiun-
git. Tandē vero ad regem.i.ad mundi principes
recurrit: vel ad regē.i.ad ſuperiorē prelatū acce
B dit. Apud quem ante omnia alios accuſat: et de
eius hoſtibus detrahit: ⁊ ſe ꝓpter eum exhere-
datū fuiſſe / ⁊ pro eccleſia multū ſuſtinuiſſe / con-
queriꝶ ⁊ dicit. Igitur ſepe accidit / quia adulato
res ⁊ detractores faciliter a maioribus audiun-
tur: ⁊ alioꝝ accuſatores diligunt: tales ad ſacer-
dotiū et dignitatem quā ambierāt promouenꝶ:
ita ꝙ bachides.i.aliquis de amicis ipſius ſupe-
rioris pro inducendo eū in poſſeſſionē ſibi ad-
iungiꝶ et daꝶ. Verū q̄ quādoq̄ fit ꝙ pro libito
non admittiꝶ ad poſſeſſionē: Ideo in principio
verbis pacificis vtitur: multa iurat ⁊ paciſcitur:
ita ꝙ ſibi a ſcribis pacem petentibus.i.a cano-
nicis ⁊ fratribus pacificis ⁊ ſimplicibus crediꝶ:
et q̄ ſacerdos de ſemine aaron eſt.i.perſona ſa-
cerdotalis ⁊ eccleſiaſtica: ad quā ꝑtinet bonam
conſcientiā habere: ideo ab ipſis ad ſacerdotij
et dignitatis officiū acceptatur. Sed ſtatim re
uera quādo videt ſe indutum: contra eos deba-
chatur: ⁊ ſubditos exactionibus ⁊ iniurijs affi-
cit: ita ꝙ non pacificus / ſed impius et crudelis
declaraꝶ: multos ſpūaliter occidit: multos de-
1.Machb.1.d ponit ⁊ depredaꝶ. Locutus eſt ad eos verba pa-
cifica in dolo / ⁊ crediderūt ei: ⁊ irruit ſup ciuita
tem / ⁊ ꝑcuſſit eā plaga: ⁊ perdidit ꝓplm multum
ex iſrael: et accepit ſpolia ciuitatis. Illi q̄ ſoliti
ſunt turbare ciuitatē ⁊ ꝓplm: vt ſunt mali ⁊ liti-
gioſi accuſatores ⁊ detractores: ad eū aggregā-
tur: quos pre alijs tanq̄ magis ſibi ſimiles dili-
gēs / terrā iuda in eoꝝ manibus tradidit: inquā-
tum poteſtates ⁊ officia ſuper alios eis tribuit.
Infra eū elegit impios viros: et elegit eos do-
minos regionis. Sic igiꝶ fit ꝙ iſte malus ſacer-
dos ⁊ ſui familiares impij.i. tales mali ꝓlati et C
eoꝝ miniſtri impij: filios iſrael.i. bonos fideles
magis grauāt q̄ gētes / id eſt q̄ ipſi ꝑncipes ſecu
lares: q̄ plus videmus multotiens de rapina et
crudelitate in curijs prelatoꝝ q̄ ꝑncipū terreno
rū: ⁊ plus ſuos pauperes opprimūt ſacerdotes
clerici q̄ ſeculares balliui ⁊ tyrāni: ⁊ plus etiam
grauāt q̄ſq̄ ſubditos ⁊ cōpatriote ⁊ domeſtici /
q̄ alij magis extranei ⁊ remoti. Vñ diciꝶ: Tra- Mat.10.d
det frater fratrē / ⁊ filius patrē: et inſurgent filij
in parētes / et morte eos afficiēt. Et inimici ho-
minis domeſtici eius ⁊c̄. Igiꝶ de talibus malis
eccleſiaſticis diciꝶ: Sacerdotes non dixerunt: Hiere.2.b
vbi eſt dñs: ⁊ tenētes legē neſciūt me. ¶ Impi Eodē ca.d
us nichanor minatus fuit tēplo: leuās manus
in ſuperbia cōtra ipſum ꝙ flāmis incenderet: ni-
ſi iudas ⁊ exercitus eius volūtati eiꝰ traderetur:
deus tamē aliter ordinauit: q̄ cōfecto prelio cō-
tra iudā / ipſe prius in bello cecidit: ⁊ iudas ca-
put eiꝰ et brachiū quod contra tēplū leuauerat /
amputauit: et ꝯtra hieruſalē ſuſpēdit: exercitus
vero eius ipſum cecidiſſe cōſpiciēs / et arma ſua
ꝓijciens fugit: quē ꝓpls iſrael ꝑſequēs / totū in-
teremit: ita ꝙ nec vnus quidē ſupfuit nec reman
ſit. ¶ Illud allega exēplariter cōtra eos q̄ cō- Moralitas
tra tēpla ⁊ eccl̄ias ſunt impij: vt q̄ minādo ꝯtra
deum et eccleſiam eius ſunt ſuperbi: q̄ ſepe fit
ꝙ iuſto dei iudicio / anteq̄ implere poſſent quod
inceperāt / pereūt: ⁊ ꝑ mortē vel infortuniū impo
tētes fiunt: ⁊ exercitꝰ ⁊ auxiliatores eoꝝ ab ipſis D
fugiūt. Vigil enī de celo.i.deꝰ q̄ ꝯtra tales vigi
lat / dicit illud Dan. Succidite arborē ⁊ ramos Dan.4.b
eiꝰ: ſcʒ caput et brachiū preſcindite: ⁊ fugiāt be
ſtie q̄ ſubtꝰ eā ſunt: et de ramis eiꝰ volucres celi.
¶ Vel ſi vis allega hic ꝙ ruina ꝑncipis eſt cau Aliter
ſa peccati / et ruine ſubditoꝝ. Quādo enī nicha-
nor ꝑnceps q̄ interpretaꝶ ſtans lucerna.i. ꝓlatꝰ
vel ꝑnceps: q̄ ſtans lucerna debet eſſe q̄ntū ad
ipſum ꝑtinet pro alijs ꝑ ꝑſeuerantiā: ſtare ꝑ do
ctrinā ⁊ exempla lucerne / iuxta illud: Vos eſtis Math.5.b
lux mundi: in bello ꝯtra vitia cadit: et ꝑ diuerſa
pctā ante hoſtes ſpūales ſuccūbit: caputq̄ re-
cte intētionis / et brachiū bone opationis ꝑdit:
ſtatim exercitus ſubditoꝝ ſuoꝝ exemplo eius ar
ma virtutū proijcit ⁊ dimittit: ⁊ vndiq̄ per vitia
diſperſus / an̄ hoſtes ſpūales perit: ita ꝙ vix vnꝰ
perſiſtit. Vnde diciꝶ: Iudas cecidit / ⁊ ceteri fu- 1.Mach.9.b
gerūt. Nā vt dicit Gregorius: vita malorū tra-
hitur ab alijs in exemplū. zach. Percute paſto- zach.13.d
rem: et diſpergentur oues.

¶ Capitulum octauū Textus: Et au-
diuit iudas nomen romanorū / quia
ſunt potentes viribus. Moralitatū
Capitulum IX

Nc fit mentio de potentia romanorum
et inter cetera hic dicitur / ꝙ curiam fe-
cerunt ſibi romani trecentos et vigin-
ti ſenatores: conſilium agentes: et vni ſingulis
annis magiſtratū ſuū cōmittentes. Inter ipſos
autem nullus diadema portabat / ſed omēs obe-
diebant vni: et zelus et inuidia cōtra eos nuſq̄.

E tioſe intrare ꝓcurat. Iſte igiť mediante exerci-
tu ſuo/id eſt altis principib⁹ ſecularib⁹ intrat ſã-
ctificationẽ.i.eccleſie ꝑlationẽ in ſuperbia: vbi
ꝓ certo cũ intrauerit: ſtatim ſe cõuertit ad vaſa
aurea ⁊ argentea/ornamẽta et ſupellectilia: id ẽ
ad eccleſie diuitias depdandũ/ad ſubditos mo
leſtandũ/et templũ ſibi cõmiſſe eccľie ſpoliãdũ:
et quod deteri⁹ eſt: quicqd poteſt in iſta hieruſa
lẽ/id eſt in iſtõ tẽplo rapere/in terrã ſuã ad lite-
rã portat: l domo paterna palatia edificat: et de
bonis eccleſie nepotulos ditat: ⁊ ſic templũ ſuũ
depauperare vt ditet alios/nũqȝ ceſſat. Illud au
tẽ infortuniũ miſere hierlm merito ſupuenit: qꝛ
filij ſcȝ mali eccľiaſtici/a teſtamẽto legis diuine
recedũt: et per diuerſa pctã nationib⁹ ſeculari-
bus ſiles atqȝ pares ſunt. Et ſic habere talẽ ꝑ-
latũ ꝓpter peccatũ populi merenť cũ delinquũt
Iob.34.d. Unñ Iob: Dñs regnare facit hoiem hypocritã
Aliter ꝓpter populi peccata. ¶ Uel dic ꝙ talis Anti-
ochus eſt diabolus: q ꝓpter peccata chriſtiano
rũ vſqȝ ad hieruſalẽ/id eſt vſqȝ ad chriſtianorũ
fidẽ exercitũ vitiorꝫ deduxit: ſanctificationẽ/id ẽ
ſtatũ religionis cũ ſuperbia intrauit: et tamẽ or
namẽta ſpũalia abſtulit penitus. Exinde enim
ſuſtulit altare deuotionis/candelabrũ diſcretio
nis/menſam cõpaſſionis/phialas ꝑdicationis/
mortariola diuini timoris/velũ cõtinentie et ca-
ſti nitoris/coronas eminentie et honoris/⁊ orna
mentũ bone cõuerſationis/et ſpũalis honeſta-
tis ⁊ decoris. His eñ oĩb⁹ iã videť eccľia per
F diabolũ ſpoliata/et ad triſtẽ deſolationẽ dedu-
cta. Aurũ eñ et argentũ et occultos theſauros/
id eſt ſapientiã/clementiã et virtutes ſuſtulit: et
vaſa cõcupiſcibilia/id ẽ bonas et ſanctas perſo
Tren.1.b. nas exinde rapuit et amouit. Unde diciť: Ma-
nũ ſuã miſit hoſtis ad oĩa deſyderabilia ei⁹. Et
hoc ꝓ certo: qꝛ filij Iſrael et viri eccleſiaſtici/q
nationibus ſecularib⁹ ſe cõformare nituntť: ⁊ te
ſtamentũ dei/et cultũ religionis et eccleſiaſtice
diſcipline abominanť: talia incurrere ꝓmerenť
Ezech.23.e. Unñ Ezech. Scelus tuũ ⁊ fornicatiões tue fece-
Aliter rũt tibi hec ⁊c. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ Antioch⁹ eſt
malus ꝑlatus: quo intrãte ⁊ imperãte/in hieru-
ſalẽ.i.in eccleſia vel religione: ſtatim per ſuum
malũ regimen ibidẽ deficiũt ſpũales et tẽpora-
Prouer.28.b les diuitie et ſupradicte: qꝛ diciť: Regnãtib⁹ im-
piјs ruine hoim. Idẽ aũt dic de malo principe/
Eodẽ ca. qñ incipit in patria dominari. ¶ Cõſequenter
ibidẽ diciť/ꝙ ſpoliato templo per Antiochũ in
gemuerũt principes/ſeniores et iuuenes: virgi
nes infirmate ſunt: ⁊ ſpecioſitas mulierũ eſt im
mutata: et oĩs maritus ſumpſit lamenta: et vni-
Moralitas uerſa domus iacob induit cõfuſionẽ. ¶ Sic ve
ro templo eccleſie expoliato: ꝑncipes/ſeniores
iuuenes/virgines/mariti ⁊ mulieres/et oĩs ſta-
tus ſecularium perſonarũ ſpũaliter infirmanť: et
de bono in malũ imutanť. Cõſtat ꝙ eccľiaſticis
a diabolo per peccatũ ſpoliatis/ ſeculares ſo-
lent malo exemplo eorꝫ faciliter deſolari/⁊ a vir
Eſa.24.a. tutũ tramite imutari. Eſa. Sicut pplꝰ ſic ſacer-
Eodẽ ca.b dos. ¶ Diciť cõſequẽter ibidẽ/ꝙ princeps tri-
butorũ miſſus a rege/venit hieruſalẽ: et locutus G
eſt eis verba pacifica in dolo: et crediderunt ei.
Sed cũ infra vrbẽ receptus fuiſſet: irruit repen
te in ciuitatẽ/et perdidit populũ ex iſrael: et ac-
cepit ſpolia ciuitatis/et ſuccendit eã igni: et de-
ſtruxit domos ei⁹ et muros ei⁹ l circũitu: ⁊ capti
uas duxit mulieres et natos: et pecora poſſede-
runt. Et facta eſt hieruſalẽ habitatio exterorũ/
et facta extera a ſemine ſuo: et nati eius dereliq-
runt eã: ſanctificatio eius deſolata eſt: dies feſti
eius conuerſi ſunt in luctũ/ſabbata eius in op-
probriũ/honores eius in nihilũ: ſm gloriã eius
multiplicata eſt ignominia eius. ¶ Moraliter Moralitas
hieruſalẽ eſt anima: ad quã iniquus princeps/
id eſt diabolus per tẽtationes ſe applicat: et ſi-
bi in dolo ſub ſpecie boni mala ſuggerẽdo loq-
tur: ita ꝙ qñqȝ per malas cõplacẽtias et conſen
ſus ſibi credit: et eũ recipit ⁊ admittit: ſȝ ſtatim
poſtqȝ ciuitatẽ mentis per peccatũ mortale in-
trauerit/repẽte ꝑ vitiorꝫ cumuliũ ſupꝫ ipſã irruit:
et pplm ſuũ.i.potẽtias et cõſenſus deſtruit/ſpo
liaqȝ virtutũ diripit: muros diſcipline ſcȝ regu
laris/in ea deſtruit: et igne cupiditatis eam cre-
mat et cõburit.i.bonas affectiões: natos ei⁹.i.
viriles opationes ab ipſa captiuat penit⁹: peco
ra vo.i.beſtiales motus ibi poſſidet atqȝ nutrit
et ſic fit ꝙ iſta a ſuo ſemine/id eſt a bonis ꝟtuti-
bus fit extera alteri populo: ſcȝ vitijs fit ſubie-
cta. Nã ſanctificatio ſue deuotionis deſolať: fe
ſtiuitas ſpũalis gaudij cõtriſtať: ſabbatũ quie-
tis mentis ſollicitudinib⁹ cõturbať: et ſic honor H
ſue ſpũalis ⁊ rationalis cõditionis i nihilũ com
putať: ⁊ ſic gloria quã aĩa habuerat añ pctm/in
ignominiã cõmutať. Tren. In circũitu eius ho Tren.1.f.
ſtes eius: facta eſt hieruſalẽ quaſi polluta men-
ſtruis. Fatuũ eſt igiť talẽ hoſpitẽ recipe: et cor-
dis noſtri ianuas ꝑ cõſenſũ tali principi apire.
¶ Uel dic myſtice/ꝙ hieruſalẽ ſignificat eccle Aliter
ſiã/principẽ ambitioſum. Iſta eſt eñ veritas/
ꝙ ambitioſus in dolo verba pacifica loquiť: ſe-
ipm mitẽ diſſimulat/vt ingreſſus ſibi pateat: et
ad ſtatũ ꝑlationis vel ꝓmotiõis interi⁹ intra ec
cleſiã admittať. Sed qñ ſe videt introductũ/⁊ ad
ꝑlatiõis officiũ ſublimatũ/i ſtatu ⁊ officio cõfir
matũ: ſtatim ſolet cõtra ſubditos ꝑ rapinas et
exactiones irruere/populũ ſubditorũ ꝑdere/ſpo
lia ⁊ diuitias hui⁹ ciuitatis cumulare: muros ci-
uitatis/id eſt libertates et priuilegia irrumpere
ignẽ crudelitatis vbiqȝ accẽdere: mulieres ⁊ na-
tos/id eſt inferiores ꝑſonas ⁊ ſimplices ſcãda-
lizare/ et a ſtatu gratie captiuare: pecora vo.i.
carnales perſonas ſecũ accipere. Et ſic iſta ciui
tas ſiue eccleſia/a ſemine ſuo.i.ab omnib⁹ filijs
ſuis extera efficiť/ inqȝtũ nullus cõpatriota vel
gratie fili⁹ in eius bñficijs et officijs ꝓmoueť: ſit
qȝ habitatio exterorũ/inqȝtum iſti prelati ibi in-
troducunt multitudinẽ conſanguineorũ et com
patriotarũ ſuorũ. Tren. Hereditas terre ꝟſa eſt Tren.5.a.
ad alienos/dom⁹ noſtra ad extraneos. Sub ta-
li igiť principe perit ſctificatio deuotõis/ ſabba
tũ et feſtũ quietis et cõſolationis/honor digni-

B tatio̅ ꝛ ꝓmotionis: ꝛ vt breuiter ↄcludatur/tota gloria cōmutat̃ in ignominiā vilitatis ꝛ ↄfuſio-
Trēſ.2.b nis. Trēſ. Obliuioni tradidit dn̄s ſion/feſtiuita tē ꝛ ſabbatū. Quia ꝑ certo quātū ſub bono ꝓla to vel ꝓncipe eccl'ia vel patria ↄſolat̃: tātum ſub malo ambitioſo raptore ↄfundit̃/tp̄alr̄ ꝛ ſpūalr̄
Apoc.18.b deſolat̃. Vn̄ Apoc. Quātum glorificauit ſe in de
Eodē ca.d licijs/tātum date ei tormentū. ❡ Seq̃t ibidē ꝙ ꝑ milites regis antiochi/deſolata ꝛ vaſtata eſt hierl'm: ciuitatē dauid. i. arcē ſion ceperūt: ꝛ eam turrib⁹ ꝛ muris munierūt: ꝛ cōſtituerūt ibi gen tē peccatricē/viros iniquos: ꝛ ↄualuerūt in ea: et ibi poſuerūt arma ꝛ eſcas: ꝛ ↄgregauerūt ſpolia hierl'm/ꝛ poſuerūt illic: ꝛ facti ſunt eis in laqueū magnū ꝛ inſidias: ꝛ ↄtaminauerūt ſctificationē: ꝛ fugerūt inhabitatores hieruſalem ꝓpter eos.
Moralitas ❡ Sic vere antioch⁹. i. diabolus ꝛ milites ſui/ vaſtata ciuitate hierl'm inferiori: ꝛ ſubiugato ꝑ/ us ſtatu ſecularium laicoꝝ/ꝛ ꝑ diuerſa pctā ꝛ vitia multipliciter diſſipato: arcē ſion. i. ſtatū bonoꝝ ꝛ religioſoꝝ/ſibi myſtice ꝛ ſpūalr̄ dedicauerūt: ꝛ etiā eam ſibi habitationē fecerūt. Ibiq; ad iſtam poſuerūt gentē peccatricē: q̄ ꝑ ceteris hodie i ec cleſia ad iſtam ↄualeſcūt: ꝛ in terrena ꝓſꝑitate ꝓ ficiūt atq; creſcūt: q: ſepe fit ꝙ in mūdo. i. in ec- cleſia illi q̄ ſunt iniq̄ores/ſunt diuitijs plenio-
Hiere.12.a res. Hiere. Quare impij ꝓſperant̃: ꝛ bn̄ eſt omi bus q̄ ꝑuaricant̃? Ipſamq; arcē. i. eccleſie ſtatū: ſpolijs hierl'm. i. diuitijs ſecularium ditauerūt: eſ- cas. i. delicias ꝛ comeſſatiōes: arma. i. pompas
B ꝛ lites ibidē introduxerūt: ꝛ ipſam muris/turrib⁹ caſtrꝭ ꝛ domib⁹/oibuſq; pōpis ꝛ faſcib⁹ accinxe- rūt. Sed reuera iſta ꝓſꝑitas tēporalis ſibi ꝑ dia bolū ꝓcreata: nō cedit ſibi ad ꝑfectū augmētati- onē/ſ3 poti⁹ ad iniq̄tatis accumulationē: quod patet in hoc quod ſeq̃t: q: illi q̄ ↄſtituti ſūt in ar- ce. i. multi moderni eccl'iaſtici/fuerūt hodie i la queū ꝛ in inſidias alioꝝ: q: ipſi ꝑ fraudes ꝛ mali cias ipſoꝝ alijs inſidiant̃: ꝛ ꝑ male vite ſue ſcan dalū alij pereūt ꝛ ſcādalizant̃. Et q: ſctificatio- nē eccl'ie ꝑ luxurias ſuas ↄtaminauerūt: ideo ha bitatores hierl'm. i. ipſi ciues eccl'ie inferioris. ſ. ſeculares/a ſtatu gratie ꝑ iſtoꝝ malū exemplum vel ab amore eccl'ie fugere cōprobāt̃. Et breui- ter iſta eſt ꝟitas ꝙ mali eccl'iaſtici ſunt hodie ꝓ- cipui milites diaboli: ꝛ in ſtatu eccl'ie eſt hodie ſua ſpecialis habitatio/ꝛ alioꝝ illaq̄atio ꝛ dece-
Ozee.5.a ptio. Vn̄ dicit̃: Audite ſacerdotes dom⁹ iſrl̄. Qa quo⁹ facti eſtis ſpeculandi: ꝛ ſicut rete expāſum ſup thabor. Antioch⁹ rex ſcripſit ꝛ ordinauit ꝑ totū regnū ſuum: ꝙ oīs ppl's vn⁹ eſſet: ꝛ ꝙ vnuſ q̄ſq; legē ſuā ꝛ patꝝ ſuoꝝ dimitteret/ꝛ legē ipſi⁹ ſc3 idolatriā cuſtodiret: Et ꝙ ↄtinuo occideret̃/ ſi q̄s his iuſſiōib⁹ ↄtrairet. Multi igit̃ in hieru ſalem legē dn̄i dimiſerūt/ꝛ regijs iuſſionib⁹ pa- ruerūt. Precepit igit̃ rex edificari aras ꝛ tēpla ꝛ idola: ſacrificari carnes ſuillas ꝛ pecora cōia: et relinq̄re filios ſuos incircūciſos: ꝛ coinq̄nari ani mas eoꝝ in immūdicijs: Et qui ſacrificare renue ret/moreret̃. Abominandū etiā idolū ſup altare dn̄i edificauit antioch⁹: vt ibidē demonijs im- molaret̃/vbi dn̄o fuerat immolatū: ꝛ ꝓpoſuit ꝓn
C cipes ppl'i q̄ hoc fieri cogerēt: qui filios iſrael in abditis effugauerūt: alij aūt ianuas/thura ꝛ ſacri ficia incēderūt: libros legis dn̄i combuſſerūt: ꝛ quoſcūq; legē dn̄i ſeruātes/ꝛ libros legis haben tes inuenire poterāt/occiderūt: ꝛ libros ↄtinen- tes leges idoloꝝ/illuc de grecia tranſtulerūt: et eos qui circūcidebāt pueros ſuos/trucidabāt ꝛ aūt domos eoꝝ pueros a ceruicib⁹ matꝝ ſuſpēde
Moralitas bāt. ❡ Sic ꝟe diabol⁹ iniquus ſumme cupit/ꝙ lex ſua ab oībus teneat̃: ꝛ ꝙ vniuerſe gn̄ationes leges ſuas dimittētes/legi nature ꝛ diuine gra- tie renūciantes/vn⁹ ppl's. ſ. reꝓboꝝ efficiat̃: ꝛ ei dem ab oībus famulet̃: ꝛ mtit̃ ꝙ in ciuitate hie- ruſalē. i. in conſciētia cuiuſlibet fidelis ꝛ in eccle- ſia/aras ꝛ templū ſuū faciat: ꝛ ꝙ ibi idola diuer ſoꝝ vitioꝝ erigat: ꝛ ꝙ carnes ſuillas. i. vitiū car- nalitatis ibidē offerendas inducat: ꝙq; null⁹ fi lios ſuos. i. affect⁹ ꝛ opatiōes ſuas/a ſuis ſupflu is vitijs circūcidat: ſed potius ſeipm̄ ꝛ ꝑ luxuriā ꝛ auariciā coinq̄net: ꝛ in immūdicijs vitioꝝ vi- uat. Eſa. Anima eoꝝ in abominationibus dele Eſa.66.b.
ctata eſt ꝛc. Igit̃ iſte iam in tēplo eccl'ie abomi- nāda idola deſolatiōis. i. malos eccl'iaſticos et ꝓlatos ſup altare dignitatū et officioꝝ cōſtituit et erigit: qui ſc3 abominabiles vite ſunt/et deſola tionē ſuoꝝ locoꝝ faciūt et inducunt. Hiere. Po Hiere.32.f.
fuerūt idola ſua in domo in qua inuocatū eſt no men meū. Iam libros diuine legis. i. ſclam the- ologicā de iuda ꝛ hieruſalē. i. de eccl'ia deſtruit: ꝛ libros ſuos. i. lucratiuas ſciās immittit. Iam D
nullos pueros. i. nullos fideles circūcidi a ſup- fluitate vitioꝝ ꝑmittit: q̄nimmo illos qui libros diuine ſciētie habent. ſ. viros ſcientificos: iſtos etiā qui pueros circūcidūt. i. illos q̄ corrigendo alios carnis voluptate purificant: impugnat tri bulationibus ꝛ affligit. Principes ſuos. i. here ticos et ſceleꝝ patronos ibidē collocat: ꝑ quos fideles ad hec nefanda opa idūcit multiplicit̃ ꝛ impellit. Sic igit̃ fit/ꝙ iſta hierl'm noſtra eccl'ia multiplicater deſolat̃: et creſcentib⁹ vitijs/ꝟtuti bus denudat̃: ꝛ legis diuine cultu ceſſante/ibidē diabolus ꝑ vitia colitur. Hiere. In deſolatione Hiere.7.g.
erit terra ꝛc.

❡ Capl'm ſecundū Textus: In dieb⁹ illis ſurrexit matathias filius iohan nis filij ſymeonis. Moralita. Ca. II

CVm apparitores antiochi veniſſent in ciuitatē modin/et ppl'm ad cultū idolo- rum cogerēt: ꝑmo aūt oīa aggreſſi ſunt Matathiā/ꝑ eo ꝙ ſacerdos erat/et inter alios erat ſolennior ꝑſona: ſperabāt eīn ꝙ iſto ad ido latriā inclinato/alij faciliter obedirēt. Unde di- cūt illi: Princeps magnus ꝛ ſolēnis es/atq; cla riſſimus es in ciuitate hac/ornat⁹ filijs et fratri bus. Igit̃ accede ꝓr/et fac iuſſum regis/et eris hn̄placitū: et eris tu et filij tui inter amicos regis et magnificat⁹ auro/argento et munerib⁹. Ue- runtamē matathias fortiter reſtitit: et legē dn̄i relinq̄re noluit: q̄nimmo zelo dei accenſus/ido- lum quod fecerant/diſſipauit: et quendā iudeum

E qui ad immolãdũ coram oĩbus acceſſerat: ac ap
paritorẽ etiam regis qui alios immolare coge
bat/ ſup altare peremit: ⁊ tandẽ collectis ſecuꝫ ſo
cijs ⁊ amicis/ ad mõtes ⁊ ad deſerta ꝯfugit: ⁊ q̃c
Moralitas. q̃d habebat/ in ciuitate reliq̃t. ¶ Sic myſtice lo
q̃ndo/ q̃ſi diabolꝰ rex Iferni mittit ſatellites ſuos
i.ſ. inferiores demones: vt vndiqꝫ cultũ idoloꝝ. i.
vitioꝝ ſuſcitẽt/ ⁊ ad hoc hoĩes cõmoueãt ſuis tẽ
tationibus ⁊ impellãt: ad omnia nitunt mata
thiã. i. bonos ꝓlatos ⁊ ſacerdotes. i. clariores et
diſcretiores ⁊ ſapiores ꝑſonas decipe/ ⁊ donis ⁊
ꝑcibus ad pctã allicere: vt ſic ꝑ malũ illoꝝ exem
3.Re.22.c pliũ poſſit alios facilr ſupare. Vñ dicit: Non pu
gnabis ꝯtra quẽpiã: ſed ꝯtra regẽ iſrl. Nã ſicut
ponit hic Stephanꝰ de logothona: Sicut fal
co ꝑmã gruem ꝑmo inuadit/ ſic diabolꝰ ad ten
1.Reg.31.a tandũ ꝓlatos ⁊ clericos ꝑmo currit. Vñ: Totũ
pondus ꝓlij verſum eſt in ſaul regeꝫ. Sed iſte de
bet fortiter reſiſtere/ legẽ dñi nõ relinq̃re: ſed po
tius idola vitioꝝ ꝓ viribꝰ in ciuitate eccleſie de
ſtruere: ⁊ iudeos. i. ſubditos ⁊ immolãtes puni
re/ ⁊ ipſos diaboli ſatellites ſuperare/ ⁊ ſpũalr oc
cidere: ⁊ relictis illis q̃ in ciuitate mũdi habet. ſ.
affectũ terrenoꝝ bonoꝝ: debet in montẽ ⁊ ſoli
tudinẽ paradiſi ꝑ affectionẽ ⁊ ꝯtemplationẽ fu
gere: ⁊ ad hoc ꝑ̃m alios inuitare. Qui dñi eſt (in
Eſa.2.a quit) ſeq̃t me. Eſa. Venite aſcẽdamꝰ ad monteꝫ
Eodẽ ca.b dñi. ¶ Hic habes q̃ cum multi filij iſrael aſcẽ
derũt in ſolitudinẽ ⁊ montes/ ne ſacrificarẽt ido
F lis/ que iam in valle ⁊ ciuitatibus colebãt/ ſe ab
ſconderũt in abditis ⁊ ſpelũcis. Satellites autẽ
antiochi ꝯſtituerũt eis ꝓliũ ſabbato/ ad fineꝫ q̃
nõ ſe defenderẽt: cum ipſis arma ſumere in ſab
bato non liceret. Ipſi ergo ſe nõ defenderunt:
nec arma cõtra hoſtes ſumpſerũt: ⁊ ſic vſqꝫ ad
mille animas trucidati fuerũt. Matathias autẽ
⁊ ſui ꝓpoſuerũt in ſabbato arma ſumere/ ⁊ con
Moralitas tra hoſtes defendere ſe viriliter. ¶ Illud põt al
legari cõtra multos religioſos: q̃ de ciuitate mũ
di ⁊ de valle terrenoꝝ exeunt ad montem ꝑfectio
nis/ ⁊ gradũ aſcẽdunt eccleſiaſticũ: ⁊ in cauernis
religionis nitunt ſe abſcõdere: ⁊ ab idolatria et
cultu vitioꝝ q̃ in mũdi ciuitate colũt/ immunes et
liberi eſſe ſe credũt: facientes illud quod dicit Ge
Gen.19.b ne. Non ſtes in omni circa regione: ſed in mõte
ſaluũ te fac. Sed reuera demones ipſos ibidẽ tẽ
tationibꝰ inſequunt: ⁊ in diebus ſabbatis. i. in
ipſa quiete contẽplationis/ ⁊ in montibus ꝑfecti
onis/ ⁊ ſpelũcis religionis contra eos ꝓliantur.
Qui quia arma bonoꝝ opeꝝ non ſumũt/ nec lo
ca occulta. ſ. corda oppilant a malis deſyderijs
nec claudunt/ nec ꝯtra hoſtes viriliter ſe defen
dũt: ideo ipſi qui in ipſo mundo non perierant/
in religionis vel ꝑfectionis apice vitijs pereũt et
ſuccũbunt. Fatuum igit fuerat illis ad mõtes
iſtos fugere: niſi vellent ſe fortiter armis bonoꝝ
operum defenſare. Sed reuera non ſic matathi
as ⁊ filij eius. i. non ſic boni ⁊ prudentes/ religio
ſi et clerici: quia iſti in iſtis montibus ⁊ ſpelũcis
viriliter bonorum arma ſumunt: ⁊ ſeipſos virili
ter reſiſtendo defendũt: ⁊ ibi non pereunt vel de
i.

linquunt: nec periculũ damnationis incurrunt. G
¶ Vel dic q̃ dies ſabbati ſignificat feſta in qui Aliter
bus diabolus contra homines fortius inſurgit
ꝓ eo q̃ eos vagos ⁊ ocioſos cognoſcit: quia tũc
arma bonoꝝ opeꝝ non aſſumũt: ſed potꝰ ocijs/
ludis ⁊ leticijs intẽdunt: ⁊ ideo temptari a diabolo
faciliꝰ ſuccũbunt. Unde dicit: Vocaſti quaſi ad Tren.2.g
diem ſolennẽ qui terreret me in circuitu. Boni
tñ ꝓpter ſabbatũ nõ ceſſant arma bonoꝝ opeꝝ
aſſumere: ⁊ ideo nec hoſtes eos per temptationes
audent inuadere: vel ſi inuadant/ ſolent contra
eos fortiter dimicare: dicentes illud Mar. Vtrũ Mar.3.a
q̃ licet in ſabbatis bñfacere. ¶ Legit de mata Eodẽ ca.e
thia/ q̃ ipſe ⁊ filij ſui adiũctis ſibi illis qui volun
tarij erant in lege/ ⁊ fugiebãt a malis/ magnum
exercitũ collegerũt: ⁊ viros impios ꝑcuſſerunt:
pueros incircũciſos circũciderũt: filios ſupbie
ſunt ꝑſecuti: ⁊ aras quas fecerũt idolatre/ deſtru
xerũt: tandẽ ipſe moriens filios ſuos inſtruxit/ et
eos ad pugnandũ ꝓ legibus ſalubriter erudiuit.
¶ Matathias autẽ qui interꝓtat a deo datus: ſi Moralitas
gnificat bonum ꝓlatũ/ et ſupiorẽ a deo datũ et ꝓ
motum: et non a carnis affectione/ ambitiõe vel
ſimonia vel laicoꝝ potẽtia ꝓmotum. Unde di
cit Apl's: Nemo aſſumit ſibi honorẽ/ niſi qui a Heb.5.a
deo vocatur/ ſicut aaron. Talis igit debet viros
deuotos/ et in lege dei voluntarios ſibi adiunge
re: et eos in ꝯſilijs et beneficijs ſecum habere.
Unde dicit: Viri iuſti ſint tibi ꝯuiue ⁊c. Impi Eccli.9.b
os viros debent perſequi et punire/ et de medio
tollere: incircũciſos vero. i. carnales ſupfluitatibꝰ H
morum et diuitiaꝝ onuſtos debet corrigẽdo cir
cũcidere. Aras vero idoloꝝ. i. auaros ⁊ luxurioſos
in quibus ſcꝫ ſemꝑ viget ignis cupiditatis: ⁊ car
nes carnalis voluptatis/ ⁊ thus ſupbie et fumus
vanitatis debet deſtruere: et tandeꝫ filios et ſub
ditos ſuos debet inſtruere/ et ad dimicãdũ ſi ſit
neceſſe/ ꝓ legibus animare: dicendo illud infra: 1.Mach.3.g
Accingimini et eſtote filij potẽtes ⁊c.

¶ Capitulũ tertium Textus: Surrexit Iudas machabeus pro patre ſuo et iuuabant eum fratres ſui. Moralitatũ Capitulum III

SUrrexit iudas machabeus ꝓ patre ſuo/
et iuuabant eum fratres ſui: et dilatauit
gloriam populo ſuo. Induit ſe lorica ſi
cut gigas: et ſuccinxit ſe arma bellica: et ꝓtege
bat gladio ſuo caſtra. Similis factus eſt leoni ĩ
operibus ſuis: et ſicut catulus leonis in venatiõe
rugiens/ ꝑſecutus eſt inimicos/ ꝑſcrutans eos:
ꝑambulauit ciuitates iude: et congregauit pere
untes: et nominatus eſt vſqꝫ ad nouiſſimũ terre:
et repulſi ſunt inimici pre timore eius: et omnes
operarij iniquitatũ conturbati ſunt. ¶ In iſtis Moralitas
verbis recte ponit exemplar et regula cuiuſlibꝫ
boni principis. Iudas enim interpretatur confi
tens vel glorificans. Machabeus interꝓtat in
genioſus/ ꝓtegens et ꝑcutiens: quia reuera bo
nus ꝓlatus vel ꝑnceps debet deum laudare: pru
dens et circũſpectus/ ſubtilis et ingenioſus eſſe
innocentes ꝓtegere: peſtilentes ꝑcutere gladio

B iuriſditionis ſpūalis vel tempalis/vel gladio fer
uentis oratiōis cordialis. Debet caſtra ſibi ſub-
iecta.i.territorium ſuum ⁊ eccleſias/tam bona
ꝙ pſonas ptegere: loricā iuſticie accipere: arma
bellica virtutū induere: vt ſic poſſit gloriā ⁊ pro
Ezech.28.d ſperitatē ſibi populi ſubiecti dilatare. Ezechi. Tu
cherub extentus ⁊ ptegens. Unde iſtis dicit il-
Ephe.6.a lud Apl's: State ſuccincti lūbos veſtros: induite
loricā iuſticie. Debet etiā eſſe ſimilis leoni auda
cter ardua aggrediēdo: ⁊ ppter nullū quātūcū-
qꝫ magnū ab execution̄e iuſticie tepeſcēdo: ſicut ca
tulus leonis debꝫ rugire altiſone pdicādo: ⁊ ſic
iniquos debꝫ pſeq̄ ipſos ſeueriter puniēdo: ⁊ eos
debet pſcrutari ⁊ inq̄rere diligētiſſime examinā-
do: ⁊ ciuitates ad iſtam pambulare ſubditos viſi
Ps.100.a tando/⁊ iuſticiam faciendo. Ps. Perambula-
ui in innocētia cordis mei. Et ſic talis iudas po
Pro.30.b. terit dici ille/de quo dicit: Leo fortiſſimus beſti
arum/ad nullius pauebit occurſum. Et reuera
ſi noſtri pncipes tales fuerint: tunc pre timore
eoꝝ/inimici ſui tam tempales ꝙ ſpūales repel-
lunt: ⁊ ab eoꝝ pſentia ⁊ iuſticia terrebunt: opera
rij iniq̄tatis formidabunt: pereuntes ſcꝫ paupe-
res ⁊ tribulati/q̄ iniuriā patiunt/ab alijs defen
dunt ⁊ ꝯgregabunt: ⁊ ipſi p famā ppetuam quaꝫ
acquirunt/vbiqꝫ nominabunt. Illud eſt verum
quādo in vno loco eſt iuſtus iudex vel plat⁹/pru
dens ⁊ ſeuerus: omnes mali generaliter timent
Ozee.11.d eum. Ozee: Leo rugiet/⁊ formidabūt filij maris
D ipſe vo acq̄rit nomen ppetuum ⁊ iocundū. Un-
Eccl.15.b de dicitur: Nomine eterno hereditabit illuꝫ do
2.Paral.14.d minus. Et alibi: Diuulgatum eſt nomen dauid
in cunctis regionibus. Uerūtamē aduerte quod
dictū eſt/ꝙ fratres eius iuuabant eum: q: q̄libet
bonus frater canonicus vel ſubditus/debet ſu-
periori collaborare: ⁊ eum ſpūaliter p orationes/⁊
nominatus tempaliter p obſequia ⁊ ſubuentio-
nes benigniter adiuuare: quia dicitur: Frater
Pro.18.c qui adiuuatur a fratre/quaſi ciuitas firma. Cui⁹
tamen ſepiſſime fit cōtrarium: quia confratres ⁊
ſubditi libentius laborāt quandoqꝫ ad ſuperio-
rem ſuum ꝯfundendū/ꝙ ad eum adiuuandum.
2.Co.11.f Periculum eīm eſt in falſis fratribus. ¶ Iudas
Eodē ca.a pugnans cōtra Appoloniū/ipſm occidit/⁊ gladi
um ſibi abſtulit: ⁊ ꝙdiu vixit/in ipſo gladio ſemp
pugnauit: ⁊ hoſtes ſuos debellauit. Tandem ſe
ron pnceps ſyrie contra eum applicuit/quē iu-
Moralitas. das gladio ſuperauit. ¶ Illud pōt exponi ſic:
Appollonius qui interpretatur mirabilis/mundū
ſignificat: qui in cordibus fatuoꝝ vt pulcher et
mirabilis rutilat: gladius eius cum quo impu-
gnat pctōres/eſt ipſius pſperitas. Seron qui in
terpretat princeps meroris/eſt diabolus: q̄a pro
certo iudas qui interptat ꝯfitens/debet primo
mundū per cōtemptum vincere: ⁊ gladium eius/
id mūdi pſperitatem ꝙ ſit terribilis/labilis ⁊ de
ceptibilis/per conſyderationē accipere: ⁊ ſic iſto
gladio.i.hac conſyderatiōe mediāte poterit ſe-
Eodē ca.b ron pncipem diabolū ſuperare. ¶ Hic dicit ꝙ
populus videns populū/ſeron ⁊ multitudinem
ſui exercitus/incepit dubitare de victoria: ſꝫ iu-

das dux eorum incepit huiuſmodi ſermonibus C
eos confortare: facile eīm eſt multos concludere
in manibus paucoꝝ: nec eſt differētia apud do-
minū auxiliari in multis vel in paucis: q: non in
multitudine exercitus poteſtas belli/ſed de celo
fortitudo eſt. ¶ Iſtud applica contra illos qui Moralitas
in multitudine exercitus gloriantur: ⁊ ꝙ victoria
magna dependet ab occulta dei ordinatiōe/nō
a militum fortitudine: cuius ſignū eſt: q: plerun-
qꝫ fortiores a debilioribus vincunt: ⁊ plures a
fortioribus ſuperant. ¶ Uel ſi vis dic quomo- Aliter
do ſi imbeciles ⁊ timidi de ſuis viribus deſpe-
rantes formidant diabolū ⁊ vitiorū exercitū/q̄
fortis eſt ⁊ multiplex/inuadere. Iudas.i.bonus
dux vel pdicator/debet eos ad ſperandū in dn̄o
⁊ in dei auxilio animare: ⁊ ad non timendū dia
boli poteſtatem inuitare: dicēdo illud: Nolite ti 2.Par.20.c
mere hanc multitudinē: non eīm pugna veſtra ē/
ſed dei. ¶ Aduerte ꝙ filij q̄ erant in arce hieru- Eodē ca.
ſalem/erant duces eorum q̄ veniebant cōtra eā.
¶ Sic vere hodie ſepe fit/ꝙ illi q̄ tenent arcem Moralitas
⁊ apicem dignitatis in hierſm.i.in eccl'ia/duces
⁊ adiutores ſunt tyrannoꝝ ⁊ pncipū qui militāt
contra eam: q: ipſis dant decimas ⁊ libertatem
nocendi/⁊ populū eccl'iaſticū deprimendi. Un-
de ſubditi poſſunt dicere illud Canti. Filij ma- Can.1.b
tris mee pugnauerūt contra me: quod de pdito
ribus poteſt dici: qui in terram qua habitāt/ex
traneos hoſtes introducūt. ¶ Cum plures du Eodē ca.e
ces antiochi ſcꝫ nichanor et gorgias ⁊ alij cōgre D
gaſſent ſe ad plium contra iudam in multitudi-
ne copioſa: factum eſt ꝙ ideꝫ nichanor de victo
ria futura pſumēs/p negociatoribus maritimo
rū ciuitatū mitteret/vt filios iuda ipſis pcio ven
deret/cum victoriā habuiſſet: pmittebat eīm ſe-
ptuaginta mancipia iudeoꝝ futura p talento ar
genti: de pcio ⁊ captiuitate futura iudeoꝝ pmit
tebat ſe ſupplere duo milia talentoꝝ: que ſingu-
lis annis antiochus dabat p tributo romanis
Uerūtamen nutu diuino ꝯtrarium factum eſt:
quia duces/reges ⁊ eoꝝ exercitus copioſi/a iuda
⁊ ſuis fuerūt victi/⁊ multi occaſi: ⁊ alij turpiter fu
gati. Negociatores vo qui p emendis iudeis
venerant/fuerunt ab ipſis ſuis pecunijs quas
portauerant/ſpoliati. Illud enim ponitur hic. 1.Mach.8.c
¶ Illud applica contra pſumptuoſos milites Moralitas
qui paucitatē hoſtium vilipēdentes/⁊ in ſuorum
multitudine ⁊ fortitudine confidentes/victoriā
ſibi pmittunt: et iam eſſe de infortunio certi cre
dunt. Unde quādoqꝫ fit/ꝙ ſuos hoſtes anteꝙ
eos vincant/alijs vendunt: et ꝙ eoꝝ terras alijs
diſtribuunt: non aduertētes ꝙ q̄ſqꝫ contrarium
deus ordinat: qui non multitudine bellatorum/
ſed in ſuo beneplacito victoriā adminiſtrat. Sic
igit ſepe fit ꝙ illi qui pſumebant vincere/ſuperā
tur: et q̄ alios ſperant emere/ab eis ſpoliantur:
quod vtiqꝫ tūc accidit/q̄ſi illi pauci ad dei recur-
rūt auxiliū: et de deo/nō de ſe pſumūt: illi multi
in ſupbia plus cōfidūt. Nō debet q̄s quātūcūqꝫ
fortis ⁊ potēs/ſibi victoriā pmittere: ſed poti⁹
hoſtes ſuos/ꝙꝙ paupes ⁊ humiles/formidare:

E qꝛ ſicut ille dicit: Inimicū ꝙuis humilē docti eſt
timere. Ideo ad reprimendā pſumptionē taliū di
3.Re.20.b citur: Non glorieſ accinctus eque vt diſcinct⁹
⁊ hic qi dicit capſo pcedēti: qꝛ facile eſt apud de
Aliter um multos in manu paucoꝝ cōcludi. ¶ Uel ſi
vis allega contra illos qui gloriant de infortu
nijs; alioꝝ tribulatiōes eſtimant ꝯſolationes: ⁊
eoꝝ grauaminibus ⁊ damnis ſperāt ditari mer
cimonijs atqꝫ lucris: quibus ſepe fit ꝙ in eodē
negocio/ vnde alioꝝ piudiciū ſperāt/ vilitatē ac
quirunt ⁊ miſeriam: ſicut ad literam erat de iſtis
mercatoribus qui vbi in alienis miſerijs ſpera
uerūt lucrum/ ꝯſecuti ſunt pīudiciū ⁊ damnum.
Eſa.59.b Eſa. Expectauim⁹ lucem/ ⁊ ecce tenebre.

¶ Capl'm quartū Textus: Et aſſumpſit Gorgias quinqꝫ milia virorum mille equites electos. Moralitatuꝫ Capitulū IIII

CUm filij iſrael viciſſent nichanorem et
ptolemeū principes antiochi/ quos vna
cum gorgia liſias miſerat contra eos:
gorgias adhuc ex diuerſo ſtabat/ q ipſos inuade
re ꝓponebat. Quod aduertēs iudas/ dixit filijs
iſrael: Non ꝯcupiſcatis ſpolia: qꝛ belluꝫ adhuc
contra nos eſt. Gorgias eīn et exercit⁹ eius ꝓpe
nos eſt: ſed ſtate ꝓpe inuicem cōtra inimicos ve
ſtros/ ⁊ expugnate eos: ⁊ poſt hoc ſumetis ſpo
lia. Quod ⁊ factum eſt: qꝛ pmo gorgiani vicerūt
⁊ fugauerūt: demum vero ad diripienda ſpolia
F redierūt: inter q auꝝ ⁊ argentū/ hyacinthū ⁊ pur
purā/ ⁊ alias opes maximas inuenerūt. Iſti igit
tres hoſtes quos liſias. i. diabol⁹ ꝯtra nos mit
tit: mūdū/ carnē ⁊ diabolū ſignificant: q in hac
valle miſerie fideles fatigāt. Ptoleme⁹ q inter
pͣtaſ ad mēſurā deduct⁹: carnē ſeu corp⁹ ſignifi
cat: q finalr ad menſurā deduciſ/ qn infra ſepul
Eſa.34.c chꝛū deduciſ ⁊ artaſ. Eſa. Extēdet ſup eum mē
ſura/ vt redigaſ ad nihilū. Nichanoꝛ q interpͣta
tur ſtans lucerna/ ſignificat mūdū: q fatuis vide
tur ſtabilis ⁊ lucēs: ⁊ more lucerne oculos men
tis debilitās ⁊ offuſcās: ⁊ tn̄ iſtos quos offuſcat
alliciens. Unde iſta eſt illa lucerna de qua dici
Lu.11.c tur: Uide igitur ne lumen quod eſt in te/ tene
bꝛe ſint. Goꝛgias aūt q interpͣtaſ pciſio luctāti
um/ ſignificat diabolū: q luctatores. i. mūdi cru
deles ⁊ tyrānos/ finaliter pſcindit ⁊ ꝓſternit: de
Gen.32.f quo poteſt exponi illud Gen. Ecce vir luctabaſ
cū eo vſqꝫ ad mane: q tetigit femur eius/ ⁊ ſtatim
emarcuit. Iſta eſt veritas/ ꝙ iudas ⁊ ſui. i. aliq
fideles eccl'ie in dn̄m ꝯfidētes: qn̄qꝫ ptolemeū et
nichanorē. i. carnē ⁊ mūdū ſuperāt ꝑ caſtitatē et
ꝯtemptū: ⁊ de iſto fortiter victorizāt: vt qꝛ ſtatuꝫ
religionis ⁊ penitētie ſubintrāt. Sed qd'? Pro
certo goꝛgias diabol⁹ adhuc latet: q iſtos filios
in caſtris mūdanoꝝ bonoꝝ nō inueniēs/ ſed ea
reliquiſſe cōperiēs/ in mōtib⁹ ſupbie qrere incipit:
inꝙtū quos ꝑ luxuriā ⁊ auariciā non pōt vince
re/ ꝑ ſupbiā ſupare pſumit. Iſtis igit debet pdi
cari/ ꝙ ſpolia illoꝝ quos occiderūt non cōcupi
ſcant: ſed potius contra goꝛgiam diabolū/ qui
contra eos latet/ pliaturos ſe pparent: ⁊ contra

eum per pſeuerantiā ſtent/ ⁊ per bona opa dimi
cent: ⁊ poſtea obtenta victoria/ poſt hanc vitam
ſpolia paradiſi tuti inter ſe diuidāt. Illa eīn ſpo
lia que pñt haberi ante plenam victoriā. ſ. bona
mūdi: non debēt a fidelibus (⁊ maxime a religio
ſis) cōcupiſci: ne forte dum ad iſta bona colligē
da vacarēt/ contingeret eos a goꝛgia diabolo ꝑ
auariciā trucidari: qꝛ ſicut diciſ: Meli⁹ eſt hu- Pro.16.c
miliari cū mitibus/ ꝙ diuidere ſpolia cū ſup
bis. Sed iſta ſpolia que poſt hanc victoriā con
ſummatā/ put hominū bona gloꝛie paradiſi a
bonis concupiſcunſ: ⁊ tunc ab eis lete ⁊ tute po
terūt adipiſci. Eſa. Exultant victores capta pre Eſa.9.a
da/ quando diuidūt ſpolia. Et tunc inueniet ab
ipſis auꝝ. i. clara viſio ⁊ eterna ſapientia: argen
tū. i. diuine laudis dulcis reſonātia. Hyacinth⁹
. i. celeſtis immenſitas ⁊ permanentia: purpura
. i. ardens ⁊ ignea charitas ⁊ amicitia: opes mul
te. i. bonoꝝ abundātia. Unde dicitur: Poſt ſab 2.Mach.8.f
batū. i. in ſupabundantia reſurrectionis/ ⁊ non
modo debilibus viduis diuiſerūt ſpolia. ¶ Uo Eodē ca.c
lens iudas purificare templum quod ab antio
cho fuerat pollutum: ⁊ iniectis idolis ſup altare
ipſius maculatū/ ⁊ ſacrificijs factis ⁊ libatis de
monibus inquinatū: elegit ſacerdotes ſine ma
cula voluntatē habentes in lege dn̄i/ vt munda
rent ſancta: ⁊ tranſtulerūt lapides contaminati
onis. ſ. idolum quod ſup altare poſuerant/ in lo
cum immūdū. ¶ Sic vere iudas dux belli. i. pa Moralitas
pa vel epiſcopus: videns templū eccleſie ab an
tiocho. i. a diabolo pollutū: ⁊ altare. i. ſtatutum
eccleſiaſticum/ idolis. i. vitijs inquinatū: immun
dis ſacrificijs. i. immūdis operibus ibidem: de
monibus. i. ad ſuggeſtionē demonū ſacrificans
atqꝫ factis multipliciter defedatū: debet ſacerdo
tes ſine macula. i. mundos miniſtros querere: q
legis diuine. i. fidei ⁊ ſacre ſcripture ſint emuli:
quos ibidem debet ordinare/ ⁊ in eccleſia pfice
re: vt poſſint immūdicias viroꝝ de eccleſia ab
ſtergere ⁊ mūdare: dicens illud Eſa. Lauamini/ Eſa.1.e
⁊ mundi eſtote. lapides vero contaminationis/
id eſt perſonas immundas ⁊ peccatores ⁊ inuti
les que more idolorum ſunt ignare/ indeuote:
deſup altare. i. de eccleſie dignitatibus depone
re/ ⁊ in locum immundū ⁊ in ſtatum infimuꝫ col
locare. ¶ Iudas cum mundaret templū domi Eodē ca.f
ni/ ⁊ videret ꝙ altare pollutū erat: ꝓ eo ꝙ ſuper
illud poſitum erat abominandū idolum/ ⁊ ſepi⁹
demonibus immolatum: depoſuit illud de loco
ſuo: ⁊ loco eius lapidibus integris altare nouū
cōſtruxit/ ſup quod ſacrificia dn̄o immolari mā
dauit: lapides vero depoſiti altaris decreuit ad
ꝑtem ponere/ quouſqꝫ ꝓpheta domini ſurgeret
qui de ipſis iuberet aliud ordinari. Uidebat eīn
ꝙ ſine ſcandalo ſtare illud non poterat altare:
ex quo ſup illud demonibus oblatū fuerat: qꝛ il
lud non poterat ab illa macula ſine infamia ali
qualiter mūdari: nec ſine ſcandalo poſſet in eo
domino immolari. ¶ Iſta poſſunt allegari cō Moralitas
tra infames eccleſiaſticos: qui reuera ſi contin
gat altare domini. i. aliquem prelatum vel eccle

B ſiaſticum enormitate criminum polluit: ⁊ idola
abominando. ſ. peccato luxurie/hereſis vel ſimo
nie ſubſterni: ⁊ ſacrificijs demonū. i. malis ope-
ribus maculari: dignus eſt a ſtatu ſuo per Judā
.i. per papam vel ſuperiorē deponi: ⁊ ad partem
.i. ad ſtatum priuatum ⁊ infimū conſtitui: ⁊ ali⁹
integer ⁊ nouus virtutibus innouatis loco ipſi
Leui.26.b us ſubrogari. Leui. Nouis ſuperuenientibus ve
tera ꝓijcietis: quia dato ꝙ aliquis eccleſiaſtic⁹
qui aliquādo publica crimina cōmiſerit/per pe-
nitentiā poſſit mundari: nūꝗ͂ tñ ſcandalū ſeu
nota ipſius infamie quam incurrit/poteſt ab eo
amplius ſeparari: niſi forte poſt condignā emē-
dationem ex reſponſo prophete. i. ex diſpenſati-
Ezech.44.c one prophete contingat aliud ordinari. Jnde E
ꝙ ſacerdotes illos qui idolis immolauerūt/ꝓ-
hibet miniſtrare: ꝯcedit tamen ipſis ꝙ poſſunt
edituorum ⁊ ianitorum officium exercere. Da-
to ꝙ peccatum talium per penitentiam tolla-
tur: infamia tamen non faciliter abrogatur:
Heb.10.b ideo ipſis ſublatis alius apponatur. Apl'us: Au
Eodē ca.c fert primum/vt ſequēs ſtatuat ❡ Hic dicitur ꝙ
iudas ⁊ ſui videntes ſanctificationē deſertam/al
tare ꝓphanatum/portas exuſtas/in atrijs vir-
gulta nata/paſtoforia dirupta/planxerūt: ⁊ im
poſito cinere ſuper capitibus ſuis/ad dominum
lachrymabiliter clamauerunt. Et primo illa que
erant intrinſecus intra domum/edem quoꝗ͂ et
atria ſctificauerunt: nouum altare de lapidibus
ad ſimilitudinē prioris ex lapidib⁹ edificauerūt:
D vaſa ſancta noua fecerūt/candelabꝝ/menſam ⁊
altare incenſi in templū poſuerūt: incenſum ſuꝑ
altare/panes ſuꝑ menſam/lucernas ſuꝑ cande
labrum ordinauerūt: velum appenderūt: ſacrifi
cia obtulerūt: ⁊ templū ꝓphanatū dedicauerūt:
⁊ faciē templi coronis aureis ornauerūt: paſto-
foria deſtructa repauerūt: ianuas in eis poſue-
runt: ⁊ ſic cum ingenti leticia dedicationē tem-
pli in ſequenti anno eodem die quo prophana-
Moralitas tum fuerat/celebrauerūt. ❡ Sic vere dico: ꝙ qñ
iudas ⁊ ſui. i. papa ⁊ cardinales ⁊ ſancti chriſtifi
deles vident ſanctificationē vniuerſalis eccleſie
per virtutum ſterilitatē deſertam/⁊ a bonis ⁊ ho
neſtis perſonis viduatam: ⁊ qñ ꝯſyderant ꝙ por
te eius. i. prelati per quos intratur/per auariciā
ſunt exuſte: altare. i. viri religioſi/in quib⁹ thus
orationis ⁊ deuotionis redolere debet/per luxu-
riam ſunt ꝓphanati: atria. i. ſeculares clerici: vir
gultis. i. virentibus ⁊ creſcentibus carnalibus
affectionibus nepotum/⁊ malorum familiarium
turbis ſunt pleni: paſtoforia. i. ſeculares: qui ali
os habent ꝑ elemoſynas ⁊ temporales ſubuen-
tiones paſcere/ſunt dirupti/⁊ diuerſis vitijs de-
ſtructi: ſumma poſſunt compaſſi de triſtari/⁊ iſtā
ruinam vniuerſalem lachrymabiliter lamētari:
Trē.2.c quia iuxta lamentationē Hiere. videtur ꝙ cogi-
tauit dominus diſſipare murum filie ſion. Lu-
xitꝗ͂ antemurale: ⁊ defixe ſunt in terram porte
eius. Jdeo pro certo ſumme debent iſti ſuꝑiores
laborare ⁊ curare/ꝙ iſta ſanctificatio reparetur
⁊ ꝙ virtutes quas inde antiochus. i. diabolus
abſtulit/iterū reſtaurētur. Ponantur igit̄ ibi va- C
ſa noua. i. ꝑſone virtutibus innouate. Altare ſa-
crificiorum. i. boni actiui/qui ſacrificia bonorū
operum deo offerunt: aut altare incenſorum. i.
boni contemplatiui/qui thuris orationis deo in-
tendāt. Candelabrū luminis. i. viri diſcreti ⁊ ſci-
entifici/q̄ alios doctrinis ⁊ exemplis edificent et
erudiāt. Menſa ꝓpoſitiōis. i. viri miſericordes
qui panes ⁊ elemoſynas deo in ꝑſona pauperū
miniſtrent. Velum appenſum. i. viri mūdi/caſti
⁊ religioſi: qui ſpe eternoꝝ ſemꝑ pendent. Tales
debent plati in eccleſia conſtituere. Sacrificia
bonoꝝ operum introducere. Paſtoforia diru-
pta. i. paſtum elemoſynarū ibidem reparare. Ja
nuas exuſtas. i. ꝑlatos defectuoſos reficere: ⁊ ſic
debent templū eccleſie ſpūaliter renouare/⁊ deo
nouiter dedicare Apl'us; Nolite cōformari hu- Roma.12.a
ic ſeculo/ſed renouamini in nouitate ſenſus ve-
ſtri. ❡ Vel dic ſi vis/ꝙ iudas qui interptat̄ cō- Aliter
fitens. i. ipſum confitentē ſignificat: q2 ille tem-
plum conſcie̅tie ꝑ vitia reformatū renouat ⁊ re-
formiat. Jbi eñ edificat altare holocauſti/vbi
ſacrificia incenduntur. i. feruidam dilectionē.
Altare incenſi. i. odoroſam orationē. Candelabꝝ
luminis. i. lucidam diſcretionē. Menſam ꝓpo-
ſitionis. i. elemoſynaꝝ largitionē. Velum appē-
dens. i. puram ⁊ caſtam affectionē: ⁊ ſic ornat fa
ciem templi coronis aureis/anteriorum facietenus
introducit coronam auream ad coronandā cō-
uerſationem bonam: ⁊ ſic templum mentis ſue
deo dedicat/ꝑ ſanctitatē ⁊ deuotionem: ⁊ ſacrifi D
cia ibidem immolat/ꝑ bonoꝝ operum executio-
nē. ❡ Et dic ſi vis/ꝙ iſte iudas in ꝓncipio quā- Aliter
do videt templū conſcie̅tie ſue ab antiocho dia-
bolo per vitia deprauatū: portas ſenſuū igne cu
piditatis exuſtas: altare cordis ꝑ affectiones in-
debitas ꝓphanatum: ⁊ idolum abominandū. i.
peccatū mortale ibidem ſublimatū: paſtoforia
charitatis ⁊ atrium pietatis diſſipatū: pro certo
valde debet per contritionē dolere/per cōpuncti
onem flere/per cōfeſſionē clamare: ⁊ ad templū
ꝑ penitentiā renouandū totis viribus ⁊ conati-
bus anhelare. Edificat igitur altare ⁊c. vt ſupra
Vñ dicit̄: Dñs deus celi ꝓcepit mihi vt edifica- 1. Eſdre.1.a
rem illi domū: ⁊ merito: q2 ſicut dicit Apoſtolus
Templū dei ſctm̄ eſt/quod eſtis vos. Si quis igi 1. Cor.3.d
tur templū dei violauerit/deſtruet illum deus.

❡ Ex caplo quarto. e. Dixit autem iu
das et fratres eius. Nota. Ca V

Nichabes ꝙ milites regis antiochi ac-
ceperāt arcē ſion: ⁊ ibi munitiōe erāt
⁊ inde filios iſrl' ꝗ͂plurimū affligebāt:
quinimmo qñ iudas ⁊ ſui tēplū mūdabāt/ipſos
ꝗ͂plurimū infeſtabāt: ⁊ ideo dicit̄ hic/ꝙ iudas
dū templū mūdauit/ne ꝓpl'o nocerēt milites or-
dinauit: montē ſion ꝑ circuitū muris ⁊ turribus
vallauit: ⁊ ne iterū conculcaret̄ a gentilibus/ibi-
dem exercitū ad cuſtodiā collocauit. ❡ Sic ve Moralitas
re q2 milites antiochi ſcz diaboli. i. noſtri mili-
tes/ꝓncipes ſeculares ab ipſa arce iuriſditionis
tēporalis quā occupāt: nō ceſſant iudam ⁊ filios

ifrael.i.ꝑlatos religioſos circa tēplū eccl'ie occu
patos/diuerſimode moleſtare:neceſſe eſt ꝙ ipſe
iudas ⁊ ſui.i.eccl'iaſtici/manu armata ſe defen-
dāt:milites ſtipēdiarios habeāt:⁊ ꝙ domos ſu-
as turrib⁹ ⁊ muris muniāt:⁊ ꝯtra malicias eoꝝ
manualiter ſe defendāt:⁊ ſic vim vi reijciāt ⁊ re-
pellāt. Sicut eñ videm⁹/ad nihil aliud vacāt no
ſtri milites/officiales ⁊ laici pncipes/niſi ad tem
plū eccl'ie ⁊ ei⁹ libertates frāgere:clericos ⁊ tem
pli huius cultores affligere:⁊ ꝯtra eos machina
menta erigere:quapꝛopter iam neceſſe eſt eccleſi
aſticos ecōtra cogitare/⁊ eoꝝ iniurijs ꝓ viribus
obuiare:⁊ ne nocere valeāt/ꝑcauere. Prelat⁹ eñ
ſupioꝛ debet ibi viros.i.ꝑſonas ꝟtuoſas pmo-
Aliter uere/q̄ poſſint eccl'iam defendere. ¶ Uel ſi vis
dic moꝛalr̄/ꝙ milites antiochi.i.tētationes di-
aboli/vel ipſi īferioꝛes demones q̄ ſunt milites
pncipis meroꝛis Antiochi.i.luciferi:qñ arcem
mētis tenēt:ſumme nitunt̄ iudam.i.penitētem
impedire:ne templū conſcie ſue ꝑ penitētiam re
nouet:⁊ ne interioꝛes officinas hui⁹ tēpli/videlꝫ
memoꝛiā/voluntatē ⁊ rōnem paret/⁊ ꝟtutib⁹ ex
oꝛnet:quapꝛopter ille debet ꝯtra eos militare:⁊
milites ſuos.i.feruētes oꝛōnes ⁊ cautelas cōtra
eos oꝛdinare:turrib⁹ ꝯtemplatiōis ⁊ diuine in-
uocatiōis:⁊ muris ſeu cuſtodie clauſura ſenſuū
Pro.18.b ⁊ circumſpectionis ꝯtra eos munire. Turris eñ
foꝛtiſſima nomē dñi:ad eā fugit iuſt⁹ ⁊ ſaluabit̄.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ milites diaboli heretici ſunt:q̄ ar-
F cē ſion quā occupāt.i.ſacrā ſcripturā quā coꝛru
pte allegāt recitātes:nō ceſſant edificatoꝛes tē-
pli.ſ.ꝑlatos catholicos impugnare:⁊ opus cō-
ſtructiōis eccleſie impedire:⁊ ideo iudas.i.bon⁹
ꝑlat⁹:debꝫ milites.i.bonos ꝑdicatoꝛes contra
eos oꝛdinare:muris ⁊ turrib⁹.i.doctrinis ⁊ ſctō-
rū actiōib⁹ ſe ⁊ ſuā eccl'iam defenſare:⁊ ibi viros
ꝟboſos ⁊ ꝟtuoſos/curatoꝛes ⁊ viſitatoꝛes ad cu
Eſa.62.b ſtodiā collocare. Eſai. Sup muros ⁊c. ¶ Uel
Aliter allega ꝯtra malos/q̄ in arce ſion.i.in eccleſiaſti-
cis dignitatib⁹ dñant̄:q̄ iſti hodie valde vident̄
inuidere his q̄ tēplū ⁊ ſctificationē reparāt exē-
plis ⁊ ꝑdicatiōib⁹: atq; mūdāt.ſ.bonis ꝑdicato
rib⁹/religioſis catholicis/theologicis doctoꝛi-
bus:ipſos ꝟbis ⁊ iniurijs q̄ſq; grauāt:⁊ in offi-
cio ꝑdicationis vel reꝑatiōis ꝑmiſſe ipſos impe-
diūt:q̄pꝛopt ꝑ ſeipſos neceſſe eſt/ꝙ ꝯtra ipſos di
micēt atq; pugnēt:⁊ ab eoꝝ malicijs ꝓ virib⁹ ſe
defendāt. Illud ſepe videm⁹ in clauſtris ſiue col
legijs/ꝙ mali ꝑlati ⁊ maioꝛes q̄ tenēt arcē/qñ vi-
dēt aliquos bonos ſubditos q̄ ꝓ tēplo eccl'ie la-
boꝛāt:⁊ ipſam ditare ⁊ oꝛnare ꝑ ſuā induſtriā pcu
rāt:ꝓ certo ſibi q̄ſq; inuidēt:⁊ eos in bonis q̄
faciebāt/ipſos īpediūt ⁊ moleſtāt:q̄ cōiter ma-
li ꝑlati magis bonos q̄ malos impugnāt:⁊ qñ
vidēt eos ꝓſperari/ipſos infeſtāt:quapꝛopter ſe
pe fit/ꝙ ipſos bonos contra ſe excitant:ita ꝙ cō
tra eos litibus ⁊ appellatiōibus pugnant:etiaꝫ
muris ⁊ turribus.i.defenſionibus ⁊ adiutoꝛijs ſe
muniunt et parāt:compulſi eñ iniurijs maloꝝ
Gal.5.c ſuperioꝝ/neceſſe habent contra eos inſurgere.
Aliter aplſ: Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpūm ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ illi q̄ ſunt in arce/ſignificāt malos princi-
pes et balliuos:qui qñ vidēt aliquos ſubditos/
q̄ laboꝛāt ꝓ tēplo ſuo edificādo:et q̄ vacāt rei fa
miliari/ita ꝙ diuites ſiunt et magni:ſtatim vo-
lūt eos īpedire et ab eis emēdas ⁊ exactiōes re-
toꝛq̄re:quapꝛopter ſepe fit ꝙ illos cōpellūt con
tra ſe ſurgere et mouere.

¶ Capitulū quintū Textus: Et factū eſt vt audierunt gentes in circuitu quia edificatum eſt altare. Moꝛalitatum Capitulum VI

Poſt multas victoꝛias ⁊ ꝑlia inde ma-
chabei/fit mentio de quodaꝫ ꝑlio:vbi
in terram galaad iudas habebat pu-
gnare contra timotheū ducem filioꝝ amon:qui
cum magno exercitu/atq; etiam maximo ab al-
tera pte cuiuſdā toꝛrētis ſtabat oppoſitus ꝯtra
ipm vbi eſt. Timothe⁹ viſo iuda iſte fertur dixiſ
ſe: Si inquit tranſierit ad nos iudas prius/non
poterim⁹ ſuſtinere eum/et potēs poterit aduer-
ſum nos:ſi ꝟo tranſfretare timuerit/et ex altera
parte aque caſtra poſuerit:tūc nos trāſeam⁹ ad
eos/q̄ poterimus cōtra ipſos. Quod vtiq; euen
tus rerum ꝓbauit:q̄ iudas ſtatim prioꝛ tranſfre
tauit:et omnis populus poſt eum/belliq; ꝯtra
timotheū ꝯſtanter iniit:⁊ ipſo victo et multis oc
ciſis/ceteros fugauit. ¶ Illud poteſt allegari Moꝛalitas
ꝓ audacia/ꝙ audaces foꝛtuna iuuat:q̄ reuera i
factis bellicis/in litibus ac in q̄buſcunq; cōtro- D
uerſijs/ꝓſperius videmus ſuccedere ꝑus et au-
dacius aggredientibus/q̄ illis qui timide ſolēt re
trocedere/ ⁊ ꝑoccupationē hoſtium expectare.
Qui eñ timet et retrocedit/aduerſarijs ſuis ip
ſum inuadēdi audaciam immittit:qui ꝟo auda-
cter hoſtes aggredit̄/ſeipſum foꝛmidabilē repꝛe
ſentat. Melius eſt igit̄ ceteris parib⁹ preuenire
q̄ preueniri:et foꝛtunacius inuadere/q̄ inuadi. Aliter
¶ Uel allega/ꝙ q̄ſq; homo pōt ſibiipſi ſoꝛtem
facere/et ſignū euētus negocij futuri cōpꝛoba-
uit ſibi dare:ſicut patꝫ de iſto timotheo:q̄ ſibiip
ſi ſignū future victoꝛie ſup poꝛtate tranſita pꝛo
poſuit:cuius ꝟitatē euētus negocij cōpꝛobauit
cui⁹ ſignū habes in lib. Regum ſupꝛa: vide ibi. 1.Reg.14.b
¶ Uel dic ꝙ iudas dux exercitus.i.bonus du- Aliter
ctoꝛ vel prelatus in pꝛelio cōtra pncipē filioꝛuꝫ
amon.i.cōtra diabolū pncipē repꝛoboꝝ:prius
aquā trāſire.i.prioꝛ debꝫ picula aggredi/et pri-
oꝛ hoſtib⁹ obuiare/exēplū ſubditis bñ operandi
dare/et eos ad ſilē ꝓuocare:et hoc ꝙ ꝓ certo qñ
princeps.i.pꝛelat⁹ ꝑ exempli dationē prius ho-
ſtes ſpūales aggredit̄/ppl's ſubditoꝝ eum liben
ter ſeq̄tur:et trāſire poſt eum/et ſimilia bona ope
ra facere exemplo iſtius animal̄. Deut. Aquila Deut.32.b
ꝓuocans advolandū pullos ſuos:et ſuper eos
volitans. Bonus igitur dux ⁊ prelatus debet
ſubditos in bonis exemplis precedere atq; ope
ribus:vt bonū exēplū ſubditis poſſit dare. Mi- Mich.2.d
chee: Aſcēdit añ eos pādēs iter. ¶ Iudas fuga Cōdē ca.e
tis hoſtib⁹ ſuis q̄ filios iſrl̄ q̄ erāt in galaad de
ſtruere voluerūt:ipſos filios iſrl̄ ꝑ eū liberatos
cū oībus rebus ſuis et vxoꝛib⁹ et natis i terrā iu-

A da/ vt ibi ſecurius viuerēt/ſecū duxit. In via igi
tur erat Judas extremos cōgregās: ⁊ eos dul-
Moralitas citer cōmonēs ⁊ exhortās. ¶ In iſtis iudas bo
nis ducibus et prelatis formā tradidit/q̄liter ſub-
ditos ſuos ab hoſtibus ſpūalibus/ſcʒ ab hereti
cis ⁊ demonibꝰ debēt eripere: et ſi vidēt eos eſſe
in loco periculi/in ſocietate mala vel periculo-
ſa/vel in pſperitatibus et delicijs huiꝰ mūdi: de
bent eos ad locū ſecurū/ſcʒ iſraditarū.i. bonoꝝ
viroꝝ ſocietatē traducere: et in terrā iuda.i. i ec
cleſiā vel vitā bonā ſuis bonis exemplis ⁊ ver-
Luce.2.c. bis transferre: dicentes illud euangel. Tranſea-
mus vſq; ad bethleē ⁊c. Ipſos etiā ne p̄ laſſitu
dine tribulationū deſperēt: debet in via huiꝰ vi
te laborioſe exhortari benigniter ⁊ fouere: ⁊ ex-
tremos/id eſt paupes ⁊ ſimplices vel peccato-
res ad vnitatem eccleſie cōgregare: dicēs illud
Ezech.34.d Ezech. Quod perierat requirā: quod abiectum
erat reducā: ⁊ illud quod fractū erat cōſolidabo
Eodē ca.f. ⁊c. ¶ Joſephꝰ et Azarias quos Judas in terra
iuda reliquerat in cuſtodiā: ⁊ quibꝰ p̄ceperat ne
cōtra quēcūq; pugnarēt/ſed q̄ terrā diligēter
cuſtodirēt: audientes tāʒ prelia iude ⁊ ſimonis
pſpera geſta: voluerūt ⁊ ipſi ſibi nomē facere: et
ideo cōtra gentes cōtra p̄ceptū iude bellare atq;
pugnare diſpoſuerūt. Faciamꝰ inquiunt nobis
nomen: et pugnemus contra gentes que in cir-
cuitu noſtro ſunt. Deus autē eoꝝ ſuperbiā cō-
fudit: quia a Gorgia fuerunt victi: et duo milia
populi iſrael ceciderunt/et cū ignominia redie-
B runt. Et aſſignat̄ ibi alia ratio. Quia iſti nō erāt
de ſemine viroꝝ iſtoꝝ/per quos ſalus in iſra-
el facta eſt. Simile ponit̄ ibi de ſacerdotibꝰ/qui
altera vice dum voluerunt fortiter facere: ⁊ indi
ſcrete ad p̄liū exierūt: qui turpiter in p̄lio cecide
Moralitas runt. ¶ Illud allega cōtra p̄ſumptuoſos: quia
multi ſunt qui quādo prelia Jude et ſimonis.i.
virtutes ſanctoꝝ viroꝝ audiūt: et eoꝝ p̄lia con-
tra ſpūales hoſtes attendūt/ſimilia attētare p̄-
ſumūt: et ſibi nomen et famā acquirere concupi
ſcunt: et ideo nō ꝓpriā fragilitatē cōſyderantes/
ſed potius de ſuis viribꝰ cōfidētes: ſepe fit q̄ in
diſcreti ardua aggrediunt̄ ↄtra ſpūales hoſtes
p difficiles modos abſtinētiarū ⁊ afflictionū: ſi
ne cōſilio preliant̄: nec ſunt cōtēti cuſtodire ter
ram ſibi cōmiſſam: id eſt nō ſunt contenti ſe cu
ſtodire a peccato: ſed ſupra vires ſuas aggredi
Exo.18.c. dura moliunt̄. Unde in Exo. Stulto labore cō
ſumeris: vltra vires tuas eſt negociū. Sed ſepe
fit q̄ deus volens p̄ſumptionē eoꝝ nominis et
fame ac potētiā reſecare/pmittit eos vinci a tē-
tationibus et hoſtibus ſuperari. Et quia con-
tenti vita et pfeſſione ſibi cōmiſſa nō erant/ſed
gloriā acquirere ſperauerūt: ſinit eos cū damno
ſuo/ et alioꝝ vitijs ſuccumbere/et p gloria ap-
petitua ignominiā reportare noſcunt̄. Igitur
4.Reg.14.c poterat ſibi dici illud: Cōtentus eſto glorie tue:
Aliter et ſede in loco tuo. ¶ Uel allega exemplariter/
quomodo ſepe fit q̄ illi qui famā et inanē glori
am concupiſcūt: ſolent bella noua emittere: ⁊ p
lites et controuerſias alios inuadere: et ſup vi-

res ardua aggredi: et indiſcrete ſine conſilio et C
in factis difficilibus immiſcere: dato q̄ non ſint
de ſemine vel genere ipſoꝝ/ ad quos pertinēt
talia exercere. Sed vere ſepe fit q̄ iſti ſuperant̄:
et vnde vanā gloriā ſperauerāt/ vituperiū con-
ſequunt̄: ſicut ad literā ponit̄ de Amaſia rege iu
da. ¶ Uel allega q̄ qui ſine cōſilio facta ſua fa- 4.Re.14.c.d.
ciunt: ⁊ in ſenſu ſuo cōfidētes fortiter facere cre Aliter
dunt: faciliter pereūt ⁊ ſuccumbūt. Ideo bñ di-
citur: Sine cōſilio nihil facias. ¶ Dicit̄ hic q̄ Eccl.32.d.
cum inimici regis antiochi arcem eius q̄ erat in Ca.VI.c.
hieruſalē/occupare vellēt: milites obſeſſi auxili-
um petētes a regē/ſibi p hec verba ſcripſerunt.
Applicuerūt hoſtes ad arcē/occupare eā: et niſi
preueneris eos/paulatim maiora facient: ⁊ non
poteris obtinere eos. ¶ Sic vere cū hoſtes no Moralitas
ſtri ⁊ tētationes ſemp iniunt̄ arcē mentis p con-
ſenſum capere/ niſi in p̄ncipijs occurrat̄/ intātū
inualeſcūt q̄ poſt vix ſuccūbunt.

¶ Capitulū ſextū tertius: Et rex antio
chus pambulauit ſuperiores regio-
nes. Moralitatum Capſm VII

Cum rex iuuenis antiochus cū maximo 1.Mach.6.d
exercitu veniſſet in preliū contra iudā ⁊
filios iſrael: et trigintaduos elephātes
doctos ad preliū ſecū haberet: oſtenderūt ipſis
elephantibus ſanguinē vite ⁊ mori/ ad acuendū
eos ad preliū: et prepoſuerūt turres ligneas ſup
eos firmas et protegētes: et quibus erāt machi
ne ⁊ trigintaduo viri virtutis pugnātes deſup:
et intus magiſter beſtie: et beſtie diuerſe erant p D
legiones: ⁊ mille viri et quingenti equites circa
quālibet beſtiā ordinati: qui exercitū diſcurren-
tes ſtrages hoſtiū faciebāt. ¶ Dic q̄ antiochꝰ Moralitas
qui interpretat̄ princeps merorꝭ/ ſignificat dia
bolum: qui in exercitu ſuo cōtra iſrael/ id eſt cō-
tra eccl'iam et cōtra viros iuſtos: magnos ele-
phantes.i. magnos mundi principes et tyran-
nos ordinat. Iſti eñ ſunt diaboli coadiutores/
et in ſuo exercitu fortiores: et ad nocendū ſim-
plicibus terribiliores. Un̄ dicit̄: Nōne diuites Jaco.2.b.
per potentiā opprimūt vos? Iſti eñ ſunt qui-
bus inſident turres.i. alte mundi dignitates/ ca
ſtra et ciuitates: in quibus machine.i. machina
tiones contra pauperes et mali conſiliarij ha-
bitāt: et in quibus trigintaduo viri virtutis/ id ē
multitudo balliuoꝝ et malorum famuloꝝ lati-
tat: qui oēs cōtra filios iſrael.i. cōtra innocētes
et paupes ſubditos/ vel contra eccleſiam et ec-
cleſiaſticos ſimul pugnant: intus in ſua turri.i.
in domo ſua vnus q̄ dicit̄ magiſter beſtie lati-
tat: q: vnuſquiſq; talis p̄nceps ſemp aliquē p̄n-
cipalem conſiliariū habet qui ipſum in ſuis ma
licijs dirigit ⁊ gubernat. Ad literā eñ videmus
q̄ mali principes in turribꝰ/officijs ⁊ domibus
ſuis tenent et ſuſtinent multos malos cōſiliari-
os/ſecretarios/machinatores: et baliſtarores/
id eſt inferiores balliuos: q̄ oēs generaliter mi-
litāt ↄtra bonos. Un̄: Congregate ſunt gentes 1.Mach.5.a.
aduerſū nos. Iſtas etiā beſtias.i. beſtiales p̄n-
cipes: multi milites ⁊ eq̄tes.i. multi alij inferiores

nobiles/vel coꝝ ſeruitores ↄcomitant quaſi ad
voluntatē alioꝝ circūeunt ⁊ ſequunt: ⁊ de coꝝ ra-
pinis viuunt:⁊ ſub eis in coꝝ fraude lucꝝ acqui
runt: ⁊ quocūq̄ ſe verterint ab eo nō recedēt. Uñ
Pro.19.a in Prouer. Multi colūt ꝑſonā potētis ⁊c. Iſtis
aūt elephāntib⁹ oſtēdunt magiſtri coꝝ ſanguinē
vue ⁊ mori: vt eos ad ꝓliū acuerēt: q꞉ ꝓ certo
iſta eſt veritas/ꝙ magiſtri noſtroꝝ elephantū
.i. adulatores p̄ncipū: ſanguinē.ſ. quē ꝑdeceſſo-
res coꝝ/⁊ crudelitatē quā cōtra eccliam ⁊ paupe
res exercuerūt/eis oſtēdūt/⁊ ꝓ oculis eis ponūt:
⁊ ſic eos ad ꝓliū exactionū exēplo ſimili acuūt et
animāt. Sanguinē etiā crudelitatis ipſis dicun
tur oſtendere/qñ modos ⁊ vias q̄b⁹ ſub ſpecie
iuſticie ſanguinē ⁊ ſubſtantiam pauperꝝ poſſint
deuorare ⁊ rape/eiſdē ↄſulūt ⁊ exponūt. Uñ dici
Num.23.c tur: Non accubabit leo donec rapuerit ꝑdam.
Sic igitur fit/ꝙ iſti elephātes cū illis qui in tur-
ribus coꝝ morant:⁊ q̄ eos ſequunt: ⁊ q̄ adulato-
rie ſanguinē eis ꝓpinare vident iudam ⁊ iſraeli
tas.i. bonos eccliaſticos ſubditos ꝑſequuntur
Aliter ¶ Uel illud quod de illis elephātib⁹ dr/appli-
ca ad martyres: q̄ viſo ſanguine vue ⁊ mori.i. vi
ſa ⁊ ↄſyderata paſſione chriſti/ad ꝓliū ↄtra tyrā-
nos animati fuerūt: ⁊ errores coꝝ reprobādo/et
cōtra eos ꝑdicādo/mortē ⁊ ſanguinem ↄtempſe
runt. Iſti habuerūt turres dignitatū ⁊ eccliarū
in quib⁹ multi ſpūales milites ↄtinebant/q̄ con
tra hoſtes fidei pugnauerūt: multi tam equites/
ꝙ̄ pedites ipſos ad fidē ſecuti ſunt/⁊ ꝑ eos cecide
Ezech.10.c rūt. Ezech. Declinabat q̄ ꝓma erat/cetere ſeque
Eodē ca.c bant. ¶ Eleazar videns vnū de elephātibus q̄
ſtabāt in ꝓlio/ↄtra iudeos ceteris altiorē: ⁊ lori-
cis regiis loricatū: regē eſſe in eo.i. i turri lignea
beſtie ſuꝑ oīa extimauit: quapropter vt ꝑplm ſu
um liberaret/⁊ nomē ſibi acq̄reret: ꝓpulſis hinc
⁊ inde hoſtib⁹/vſq̄ ad beſtiam penetrauit: ⁊ ele-
phāti ſe ſuppoſuit/⁊ eum ſic ſuppoſit⁹ interfecit
regē tñ nō vulnerauit: ſed occiſa beſtia ⁊ cadēte/
ſub ipa oppꝛeſſus periit ⁊ deceſſit: ⁊ ſic nec nomē
ſibi acq̄ſiuit/nec ꝑplm ſuū liberauit: ſed potius
(vt ibidem dicit)ꝑpls iudeoꝝ regis imperiū fer-
Moralitas re non ſuſtinēs/ab ipo fugit ⁊ diuertit. ¶ Elea-
zar q̄ erat vn⁹ de p̄ncipib⁹ iudeoꝝ: poteſt opti-
me ſignificare phariſeos ⁊ p̄ncipes iudeoꝝ: qua-
les fuerūt annas ⁊ caiphas. Iſti videntes ↄtra
ſe elephantes.i. plures apl'os dimicare ⁊ ꝑdica
re: vidētes vnū ceteris eminētiorē.ſ. chriſtū: lori
cis regiis.i. diuinis miraculis ⁊ opibus circumſe
ptū: intantū vt eis veriſimile poterat eſſe: regē
.i. deum ⁊ diuinā naturā in eo latitare: ipm oīno
occidere decreuerūt: q꞉ ſic ꝑplm ſuū a romanis
liberare/⁊ a fide ⁊ potētia iſtius q̄ iam ꝑdicatus
in ea fuerat/eripere crediderūt: dicentes illud
Ioā.11.f Ioā. Ne forte veniāt romani ⁊c. Expedit eñ vt
moriatur. Iſtum igit ꝑ mortē humanitatis fece
rūt cadere: regē tñ.i. deū ſeu deitatē nō potue-
rūt ledere: ſed ſemetipos quoq̄ ſub eo occaſiona
liter peremerūt: inq̄tū ꝓpter pctm̄ mortis chri-
ſti tādē deſtructi fuerūt: nec ꝓpter hoc fidē ⁊ ei⁹
potētiā extinxerūt: ſꝫ poti⁹ ipa creſcēte poſt ipſi

us elephātis mortē/ipſi perire meruerūt. Eſa. Aſ
flixerūt ſpm̄ ſcti eius: ⁊ ↄuerſus eſt eis in inymi- Eſa.63.c
cū: ⁊ ipe debellauit eos. ¶ Uel dic de diabolo/ Aliter
vt ſuꝑ li.x. capl'o de dracone ca.iii. et.iiii. ¶ Uel Aliter
allega ↄtra ꝑſumptuoſos: q̄ inanis glorie cupi-
di/appetūt ſibi facere nomē: ⁊ ideo cōtra eminē
tiores ſe ⁊ fortiores q̄nq̄ inſurgūt: ⁊ eos poten-
ter impetūt ⁊ inuadūt: q̄bus tñ bene q̄nq̄ nō cē
dūt: q꞉ dato ꝙ illi aliū ledāt/vires tñ attenuāt: et
finaliter pondere penitētie alteri⁹ opprimuntur: ⁊
dum alium grauāt/ſeipos ſubuertūt. ¶ Uel dic Aliter
ad l'am de fatuis militibus/q̄ ſupra vires ſuas
volūt facere: q̄ tñ in ipo ornatu ſuo dum alios
occidūt/ſolēt ⁊ ipſi perire. Hiere. Fortes impe- Hiere.46.b
git in fortē: ⁊ ambo in foueam ceciderūt. ¶ Uel Aliter
vt exponit q̄dam/tūc hō elephantē perimit/qñ
carnē ſuam/mūdum vel diabolū vincit: ⁊ qñ tur-
res.i. dignitates ſeculi ↄtemnit. Uerūtamen tūc
ſub iſto morit/qñ de victoria in ſupbiam eleuat
Oſee. Ero mors tua o mors. ¶ Uel allega de Oſee.13.d
martyribus: q̄ tyrannos gladio verbi dei occi- Aliter
derūt: ipſi tamē corꝑaliter ꝑ martyriū ſuccubue
rūt. ¶ Hic habes ꝙ cum antiochus ⁊ exercit⁹ Eodē ca.f
eius pugnarēt contra bethſuram/⁊ tandem cō-
tra ſanctificationē: finaliter q꞉ in vtroq̄ loco ci-
bi defecerūt: ⁊ q꞉ ſabbatum erat terre illi/qui in
iſtis munitionibus erant/cum hoſtibus pacē fe
cerūt: ⁊ eis portas aperuerūt. Antioch⁹ vero in
trans ſanctificationē/ꝓtinus pacē fregit: ⁊ mu- D
ros in circuitu diſſipari mandauit. ¶ Sic vere Moralitas.
dico/ꝙ tunc in bethſura ⁊ ſctificatiōe.i. in ſecu-
lo ⁊ in clauſtro cum antiocho.i. cū diabolo ⁊ vi
tioꝝ exercitu fideles impugnati/ianuas cordis
aperiūt: ⁊ eum intus ꝑ malas complacentias re-
cipiunt/quando cibi ſpūalis doctrine/diuineq̄
ſcripture eis deficiūt: ⁊ quādo ſabbata quietis
⁊ ocii: necnon feſtiuitates temꝑalis pſꝑitatis in
cumbunt. Illud eñ in eccleſia ⁊ religione ſpeci-
aliter videt: vt ꝓpter defectū ſcie/⁊ ꝓpter abun-
dantiā quietis ⁊ opulentie diabolū introductū/
⁊ ſibi populū ſubiugatum/quaſi penitus intue-
mur. Unde dicitur: Conſtituerūt eis prelium in 1.Mach.2.b
ſabbato: ⁊ occiderūt de illis mille viros. Et ali-
bi dicit: Hꝫ hec fuit iniquitas ſodome. Iſte eñ Ezech.16.f
muꝝ ſanctificationis.i. obſeruātias eccleſiaſti-
cas ⁊ ſanctiones canonicas ac regulares obſer-
uātias iam ibi diſſipauit: ⁊ ſe ibidem imperare ⁊
eſſe dñm declarauit. Iam eñ delectationib⁹ ⁊ vi
tiis ab oñi ꝑte patet ingreſſus: ⁊ iam nō eſt qui
cohibeat hoſtiū ſpūaliū impet⁹ ⁊ acceſſus. Uñ
dicit: Luxit aū murale/⁊ mur⁹ pariter diſſipatus Treñ.2.c
eſt: defixe ſunt in terris porte eius. ¶ Si vis po- Aliter
ne/quare bethſura ſignificat mundū: q꞉ domus
acerba interꝑtat: q꞉ acerbitas tribulationum in
mūdi domicilio reꝑit. ¶ Et ſi vis dic/ꝙ antio- Aliter
chus capta bethſura ſanctificationē inuadit: q꞉a
diabolus ſubiugato ſecularium ſtatu/etiam ſta
tum eccleſiaſticum ſubiugare intendit: et acti-
uis ſuppeditatis et victis/etiam clericos contē-
platiuos capit.

¶ Capitulum ſeptimū Textus: An-

A no centeſimo quinquageſimo et pri-
mo: et erat demetrius ſeleuci filius
Moralitatum. Ca. VIII

Alchimus quidã de ſemine aaron ad-
iuncto ſibi cetu viroꝝ iniquoꝝ / dux ꝛ
gubernator erat: q̃ ad ſacerdotiũ am-
biebat: ad regẽ demetriũ venit: ꝛ accuſans iudã
et frẽs ei⁹ apud eũ. Rex igiť iſti q̃ iude ꝛ fratrib⁹
eius detrahebat / ſummũ ſacerdotiũ ꝯtulit: et cũ
eo bacbidẽ quendã de ſuis ꝑncipibus et amicis
cũ exercitu in terrã iuda miſit: ad quos cũ veniſ
ſet congregatio ſcribarũ requirere q̃ pacis ſunt
dixerunt: Homo ſacerdos de ſemine aaron ve-
nit / nõ decipiet nos. Ipſe vero alchimus cũ ver-
ba pacifica eis locutus fuiſſet: et ipſos neq̃q̃
ledere iuraſſet: factũ eſt ꝙ ei crediderunt: et ſta-
tim ſeptuaginta viros de eis occidit ꝯtra ꝓpri-
um iuramentũ. Tandẽ in hieruſalẽ veniẽs / mul
tos de ꝑplo interfecit: ꝛ cõuenerunt ad eũ q̃ cõ-
turbabãt pplm ſuum: ꝛ terrã iuda obtinuerũt: ꝛ
ſic ipſe alchimus et ſui multo plus q̃ gẽtiles fe-
Moralitas cerunt: filioſq̃ iſrael grauauerunt. ¶ Iſta poſ-
ſunt allegari cõtra ambitioſos: q2 quãdo aliq̃s
alchimus vel ambitioſus aliquis ſacerdotiũ .i.
dignitatẽ aliquã ambit: ante oĩa cetum ꝛ cõgre
gationẽ viroꝝ iniquoꝝ ſibi congregat ꝛ adiun-
git. Tandẽ vero ad regem .i. ad mundi principes
recurrit: vel ad regẽ .i. ad ſuperiorẽ prelatũ acce
B dit. Apud quem ante omnia alios accuſat: et de
eius hoſtibus detrahit: ꝛ ſe ꝓpter eum exhere-
datũ fuiſſe / ꝛ pro eccleſia multũ ſuſtinuiſſe / con-
queriť ꝛ dicit. Igitur ſepe accidit / quia adulato
res ꝛ detractores faciliter a maioribus audiun-
tur: ꝛ alioꝝ accuſatores diligunt: tales ad ſacer-
dotiũ et dignitatem quã ambierãt promouenť:
ita ꝙ bachides .i. aliquis de amicis ipſius ſupe-
rioris pro inducendo eũ in poſſeſſionẽ ſibi ad-
iungiť et dať. Verũ q2 quãdoq̃ fit ꝙ pro libito
non admittiť ad poſſeſſionẽ: Ideo in principio
verbis pacificis vtitur: multa iurat ꝛ pacificatur:
ita ꝙ ſibi a ſcribis pacem petentibus .i. a cano-
nicis ꝛ fratribus pacificis ꝛ ſimplicibus crediť:
et q2 ſacerdos de ſemine aaron eſt .i. perſona ſa-
cerdotalis ꝛ eccleſiaſtica: ad quã ꝑtinet bonam
conſcientiã habere: ideo ab ipſis ad ſacerdotiũ
et dignitatis officiũ acceptatur. Sed ſtatim re
uera quãdo videt ſe indutum: contra eos deba-
chatur: ꝛ ſubditos exactionibus ꝛ iniurijs affi-
cit: ita ꝙ non pacificus / ſed impius et crudelis
declarať: multos ſpũaliter occidit: multos de-
1. Mach. 1. b ponit ꝛ depredať. Locutus eſt ad eos verba pa-
cifica in dolo / ꝛ crediderũt ei: ꝛ irruit ſuꝑ ciuita
tem / ꝛ ꝑcuſſit eã plaga: ꝛ perdidit pplm multum
ex iſrael: et accepit ſpolia ciuitatis. Illi q̃ ſoliti
ſunt turbare ciuitatẽ ꝛ pplm: vt ſunt mali ꝛ liti-
gioſi accuſatores ꝛ detractores: ad eũ aggregã-
tur: quos pre alijs tanq̃ magis ſibi ſimiles dili-
gẽs / terrã iuda in eoꝝ manibus tradidit: inquã-
tum poteſtates ꝛ officia ſuper alios eis tribuit.
Infra eũ elegit impios viros: et elegit eos do-
minos regionis. Sic igiť fit ꝙ iſte malus ſacer-
dos ꝛ ſui familiares impij .i. tales mali ꝑlati et C
eoꝝ miniſtri impij: filios iſrael .i. bonos fideles
magis grauãt q̃ gẽtes / id eſt q̃ ipſi ꝑncipes ſecu
lares: q2 plus videmus multotiens de rapina et
crudelitate in curijs prelatoꝝ q̃ ꝑncipũ terreno
rũ: ꝛ plus ſuos pauperes opprimũt ſacerdotes
clerici q̃ ſeculares balliui ꝛ tyrãni: ꝛ plus etiam
grauãt q̃q̃ ſubditos ꝛ cõpatriote ꝛ domeſtici /
q̃ alij magis extranei ꝛ remoti. Vñ diciť: Tra- Mat. 10. d
det frater fratrẽ / ꝛ filius patrẽ: et inſurgent filij
in parẽtes / et morte eos afficiẽt. Et inimici ho-
minis domeſtici eius ꝛc. Igiť de talibus malis
eccleſiaſticis diciť: Sacerdotes non dixerunt: Hier. 2. b
vbi eſt dñs: ꝛ tenẽtes legẽ neſciũt me. ¶ Impi Eodẽ ca. d
us nichanor minatus fuit tẽplo: leuãs manus
in ſuperbia cõtra ipſum ꝙ flãmis incenderet: ni-
ſi iudas ꝛ exercitus eius volũtati ei⁹ traderetur:
deus tamẽ aliter ordinauit: q2 cõfecto prelio cõ-
tra iudã / ipſe prius in bello cecidit: ꝛ iudas ca-
put ei⁹ et brachiũ quod contra tẽpliũ leuauerat /
amputauit: et ꝯtra hieruſalẽ ſuſpẽdit: exercitus
vero eius ipſum cecidiſſe cõſpiciẽs / et arma ſua
ꝓiciens fugit: quẽ pplſ iſrael ꝑſequẽs / totũ in-
teremit: ita ꝙ nec vnus quidẽ ſuꝑfuit nec reman
ſit. ¶ Illud allega exẽplariter cõtra eos q̃ cõ- Moralitas
tra tẽpla ꝛ eccłias ſunt impij: vt q̃ minãdo ꝯtra
deum et eccleſiam eius ſunt ſuperbi: q2 ſepe fit
ꝙ iuſto dei iudicio / anteq̃ implere poſſent quod
inceperãt / pereũt: ꝛ ꝑ mortẽ vel infortuniũ impo
tẽtes fiunt: ꝛ exercit⁹ ꝛ auxiliatores eoꝝ ab ipſis
fugiũt. Vigil enĩ de celo .i. de⁹ q̃ ꝯtra tales vigi D
lat / dicit illud Dan. Succidite arborẽ ꝛ ramos Dan. 4. b
ei⁹: ſcꝫ caput et brachiũ preſcindite: ꝛ fugiãt be
ſtie q̃ ſubt⁹ eã ſunt: et de ramis ei⁹ volucres celi.
¶ Vel ſi vis allega hic ꝙ ruina ꝑncipis eſt cau Aliter
ſa peccati / et ruine ſubditoꝝ. Quãdo enĩ nicha-
nor ꝑnceps q̃ interpretať ſtans lucerna .i. ꝑlat⁹
vel ꝑnceps: q2 ſtans lucerna debet eſſe q̃ntũ ad
ipſum ꝑtinet pro alijs ꝑ ꝑſeuerantiã: ſtare ꝑ do
ctrinã ꝛ exempla lucerne / iuxta illud: Vos eſtis Math. 5. b
lux mundi: in bello ꝯtra vitia cadit: et ꝑ diuerſa
peccã ante hoſtes ſpũales ſuccũbit: capitq̃ re-
cte intẽtionis / et brachiũ bone oꝑationis ꝑdit:
ſtatim exercitus ſubditoꝝ ſuoꝝ exemplo eius ar
ma virtutũ proijcit ꝛ dimittit: ꝛ vndiq̃ per vitia
diſperſus / ab hoſtes ſpũales perit: ita ꝙ vix vn⁹
perſiſtit. Unde diciť: Iudas cecidit / ꝛ ceteri fu- 1. Mach. 9. b
gerũt. Nã vt dicit Gregorius: vita maiorũ tra-
hitur ab alijs in exemplũ. Zach. Percute paſto- Zach. 13. d
rem: et diſpergentur oues.

¶ Capitulum octauũ Textus: Et au-
diuit iudas nomen romanorũ / quia
ſunt potentes viribus. Moralitatũ

Capitulum IX

Hic fit mentio de potentia romanorum
et inter cetera hic dicitur / ꝙ curiam fe-
cerunt ſibi romani trecentos et vigin-
ti ſenatores: conſilium agentes: et vni ſingulis
annis magiſtratũ ſuũ cõmittentes. Inter ipſos
autem nullus diadema portabat / ſed omẽs obe-
diebant vni: et zelus et inuidia cõtra eos nuſq̃.

E erat. Dicit ibi/ ꝙ pacem ⁊ amicitiã cum amicis ⁊ ſocijs optime ſeruabant: ⁊ ꝙ vſq; ad remotiſſimas terras reges ⁊ tyrannos ſibi ſubiecerãt: metalla auri ⁊ argẽti q̃ erãt in hiſpania/ acq̃ſierant. Et vt ↄcludaſ breuius/ q̃bus volebãt eſſe auxilio vt regnarẽt/ regnabãt: quos v̾o vellent nõ regnare/ a regno pellebanſ. Ad iſtos igiſ miſit iudas legatos ſuos amicitiã facere: vt ſic poſſet a

Moralitas ſuis hoſtibus tutus eſſe. ¶ Iſta poſſunt applicari ad dños romanos. ſ. papam ⁊ cardinales: quia iſti ſibi curiam romanam fecerũt: ⁊ eam ꝑ diffiniendis negocijs ⁊ iudicijs reddendis ordinauerũt: quam multis ⁊ magnis concilijs fulcierunt. Unum etiam ex ſeipſis in papam ⁊ magiſtrum ſuum ſolent eligere: cui ſine inuidia vni-

Geñ.42.b uerſaliter debent obedire. Uñ in Geñ. Uiri vnius filij ſumus. Et breuiter tanta eſt hodie potentia iſtius curie ⁊ ſuoꝝ/ ꝙ reges ⁊ regna ad iſtam ſibi ſunt ſubiecta: metalla auri ⁊ argenti. i. diuitiarum copia eſt eis adiecta: ⁊ inſtituendi reges. i. ꝓmouẽdi eccliaſticos ſibi pre ceteris eſt autoritas attributa. Iſti enim quos volunt/ regnare ⁊ ꝓmoueri faciunt: quos vero nolunt/ a regno re-

Num.22.b pellunt: ita ꝙ iam poteſt eis dici illud Num. Noui enim ꝙ benedictus eſt cui benedixeris: maledictus aũt in quem gesseris maledictionẽ. Iſti igitur inter ſe nõ debent zelum nec inuidiã habere nec aliquis debet portare diadema. i. nullus debet alteri ꝑ ſupbiã ꝓferri: ſed oẽs vni. i. ſummo

F pontifici debent obedire pacifice. Et ſi ſic fecerint: oẽs ↄcupiſcent eoꝝ amicitias habere: q2 ꝑ certo in quocũq; collegio q̃ſi ſubditi pacifice ⁊ q̃ete viuunt: ⁊ inter ſe zelum ⁊ inuidiã non habẽt: nec alijs ſe ꝓferũt/ ſed vni ſcʒ ꝑlato ſummo humiliter obediũt/ ipoꝝ dominatiões creſcunt: et oẽs tam ſeculares ꝙ alij/ ipoꝝ amicitias querũt

Zach.8.d ⁊ expectãt. Uñ dicitur: Pacem ⁊ veritatẽ diligite/

Eodẽ ca.d dicit dñs deus. ¶ Forma pacis ⁊ federis inter iudeos ⁊ romanos talis erat: ꝙ vnus populus alium in ſuis bellis ⁊ neceſſitatibus ſi temp⁹ pateret/ tenebaſ iuuare: ⁊ hoc ad ꝓpria ſtipendia: quia nullus debebat alteri aliquid miniſtrare.

Moralitas. ¶ Hic poteſt notari/ ꝙ vere amici ſocios ⁊ amicos in neceſſitatibus adiuuant: ⁊ ꝙ ipos ſtipendijs ⁊ expẽſis nunꝙ grauãt: ſed ꝓprijs ſtipẽdijs pro eiſdem militant: ⁊ alij caſu ſimili quando ingruit neceſſitas/ ipos adiuuant. Unde in Pro-

Pro.18.c uer. Frater qui adiuuaſ a fratre ⁊c.

¶ Capl'm nonũ Textus: Interea vt audiuit demetrius q2 cecidit nichanor. Moralitatum Ca. X

Hic fit mentio de ↄſtantiſſima ⁊ nobiliſſima morte iude: quã ꝑ certo morti iſtius nobiliſſimi leonide ꝑncipis imperatoris: q̃ cum ſexcẽtis ↄtra ſexcẽta milia glorioſe ſe moriturus obiecit/ poſſem ↄgrue cõparare: niſi ꝙ nõ licet ſtylũ meũ ↄtra hiſtorias dilatare. Sic igiſ actum eſt ꝙ demetrius audita morte nichanoris/ bacchidẽ cũ dextro cornu ſue militie mitteret ↄtra iudã: cuius exercitus fortitudinẽ iude ſocij formidãtes/ ab eo receſſerũt: ⁊ ipm cũ octingentis viris ſoliſmodo reliq̃runt. Quibus etiam

G certantibus/ hoſti cedere ⁊ aſſerẽtibus impoſſibile eſſe contra tantã multitudinem ꝑualere: Iudas ad hec verba reſpõdit: Abſit inquit iſtã rẽ facere vt fugiamus ab eis: ⁊ ſi appropinq̃uerit tempus noſtꝝ/ moriamur in v̾tute ꝓpter fratres noſtros: ⁊ non inferamus maculã in gloria noſtra. Sic igiſ factũ eſt/ ꝙ contra regis exercitũ q̃ in duo ſe diuiſerat/ potenter irrupit: dextrũ cornu quod erat altero fortius/ ↄtinuo ſuperauit: ſiniſtrum v̾o cornu. i. pars ſiniſtra exercit⁹ regis cõtra ipm ꝑualuit/ ⁊ ipm cede alioꝝ feſſum proſtrauit. Iudas enĩ cecidit/ ⁊ ceteri fugerunt: ⁊ ſic quẽ fortiores ſupare neq̃erãt/ debiliores poſtea

Moralitas deiecerunt. ¶ Iſta poſſunt allegari qualis debet eſſe ↄſtantia boni ducis: q2 nunꝙ debet periculũ metuere: ſed potius fortune ſe committere ⁊ morti ſe exponere/ ꝙ verecũde fugere ⁊ obtentã gloriã deturpare: exemplo iſtius leonide: qui milites ſuos hortabaſ de gloria plurimũ: de vita vero nihil ſperandũ. Magis enim ſe dicebat debere patrie ꝙ vite: q̃nimmo milites ſuos hortabatur taliter in mane pranſuros tanꝙ in inferno cenaturos. Prandete inquit milites/ in inferno cenaturi: ſicut ponit Oroſius lib. ij. Exemplũ etiam beati Lodouici regis francoꝝ: qui in egypto contra ſaracenos exiſtẽs: ꝙꝙ periculum ſibi ⁊ exercitui ſuo ꝓpter aquaꝝ inundationẽ/ et hoſtium ꝑuentionẽ imminere videret/ fugere ta-

H men noluit: immo cuidam militi fugam capienti reſpõdit: Abſit inq̃t gallice/ vt reges francie terga vertãt fidei inimicis. De iſto etiã iuda legiſ/ ꝙ ipſe hortabaſ ſuos ſubire periculũ. Unde igi-

2.Mach.11.b tur duci ſeu ꝑncipi dicitur: Noli metuere iudici-

Eccl.41.a um mortis. Et alibi: Uſq; ad mortem certa pro

Eccl.4.d iuſticia. ¶ Uel ſi vis allega ꝙ bono principe vel

Aliter ꝑlato mortuo vel abſente/ ſubditi facile ſuperan-

Zach.13.c tur. Zacha. Percute paſtorẽ/ ⁊ diſꝑgentur oues. Duce vel prelato a vitijs ſuperato/ facile ſubditi ſuperanſ: inq̃tum exemplo ipſius mali fiunt: vel inq̃tum non habẽt a quo erudiãſ. Unde in

Pro.11.b Prouer. Ubi non eſt gubernator/ ppl's corruet

Aliter ¶ Uel dic ꝙ cum bacchides qui interꝑtaſ lucis fortis. i. diabol⁹: in exercitu vitioꝝ quam cõtra iudam ⁊ ionathan ⁊ eius fratres. i. ↄtra chriſtũ ⁊ ſctõs ꝑparat: habeat duo cornua. i. duas ptes dextrã ⁊ ſiniſtrã: hoc eſt dictu: vitia maiora ⁊ minora: ſepe fit ꝙ iudas dextꝝ cornu ſuperat: q̃ tamen a ſiniſtro perimiſ. ſ. ꝙ homo maiora vitia ſuperat/ ⁊ ab ipſis enormibus criminibus ſe ꝓſeruat: ⁊ tamen minora non ꝑcauens/ ab eis vinciſ: ⁊ adiutoribus fugiẽtibus. i. virtutib⁹/ ab eis

Eſa.3.a ſuperaſ. Eſa. Dabo pueros principes eoꝝ: ⁊ ef-

Eodẽ ca.c feminati dñabunſ eis. ¶ Mortuo iuda emerſerũt viri iniqui in omnibus finibus iſrael: ⁊ inualeſcẽte fame in terra/ tradidit ſe oĩs regio bacchidi: qui elegit viros impios/ ⁊ conſtituit eos dominos regionis: ⁊ ꝑſcrutabatur amicos iude ⁊ vindicabat ſe in illis: ⁊ facta eſt tribulatio ma-

Moralitas gna in iſrael. ¶ Sic vere quãdo iudas dux egregius. i. id eſt bonus prelatus/ iudex vel officia-

B lis morit᷑:ſtatim incipiūt pullulare viri impij in
patria:qui ꝓpter defectionē correctionis mali
ſūt:qui tēpore boni ꝑlati vel iudicis delicta ſua
facere nō audebāt. Fit etiā q̄nq; ꝙ Bachides/
id eſt malus rector et ſuperior ſibi ſuccedit: cui
ꝓpter famē auaricie omis regio aliquotiens ſe
tradit:quia quādoq; fit ꝙ mali ſubditi/famelici
et auari/malū prelatū eligunt:et eiꝰ domino ſe
cōmittunt/ꝓ eo ꝙ per eū ſe ditari ſtatim credūt
Joan.6.c. Unde dicit᷑: Quer[it]is me/q2 mādicaſtis de pa
Aliter nibus. ¶ Uel ad literā/tota regio pre fame ſe ſi
bi tradit/inquantū talis efficit᷑ vſurarius:ꝛ tota
patria tempore cariſtie ſe ſibi obligat et ſubmit
1.Regū.2.a. tit. Ideo dicit᷑: Repleti prius ꝓ panibus ſe lo
cauerūt. Iſte igit᷑ Bachides/id eſt malus ſupi
or ſic introductus/ad extirpanduȝ immergētes
impios nō attēdit: ſed potius viros iniquos eli
git/quos in dignitatibus collocās dn̄os regio
nis cōſtituit: bonos vero ꝛ iuſtos viros inde mor
tui.i. chriſti vel boni ꝑlati/amicos ꝑſcrutat᷑ ꝛ cō
fundit: ita ꝙ tp̄e ſuo tribulatio et anguſtia i iſrl᷑
: id eſt in eccleſia orit᷑ et inſurgit. Un̄ in Prouer.
Pro.28.b. Regnātibꝰ impijs ruine hoīm. Iſtud enī eſt cō
mune: q2 mali odio habēt ꝑdeceſſores ſuos bo
nos: ſolēt poſt mortē eoꝝ amicos eoꝝ inq̄rere/ꝛ
Eodē ca.b. ipſos multipliciter grauare. ¶ Hic habes ꝙ fi
lij ambri.q̄ ꝑꝰ Joannē fratrē ionathe occide
rūt/faciebāt nuptias magnas. Filiā enī vnius
de pncipibꝰ chanaan duxerat: ita ꝙ cū appara
tu magno nuptias celebrabāt. Jonathas vero et
B ſimon memores mortis fratris ſui: ipſis inſidia
ti/ſuper eos ꝓcedentes ad nuptias irruerunt: ꝛ
eos occidētes ſpolia rapuerūt: ꝛ ſic nuptias eo
rum in luctū et infortuniū cōuerterunt. ¶ Sic
Moralitas vere ſepe fit/ꝙ dū filij hoīm vacāt nuptijs aut le
ticijs huiꝰ mūdi: et filiā chananeoꝝ.i. ꝓſperita
tē mundanā in vxorē ducunt: nec facinora q̄ cō
miſerūt meditant᷑ aut recolūt: hoſtes eoꝝ/ ſcȝ
diabolus et mors/q̄ī in inſidijs latitabāt/ repen
te eos interficiunt: ſpolia diuitiarū ſuarū eis au
ferūt: et gaudiū ſuū in triſticiā cōuertūt. Un̄ in
Prouer.14.b Prouer. Riſus dolore miſcebitur: et extrema
Eodē ca.c gaudij luctꝰ occupat. ¶ Bachides obtenta re
gionē iude/multas ciuitates muniuit: ibiq; cu
ſtodes vt exercerēt inimicitias in iſrael colloca
Moralitas uit. ¶ Sic vero diabolus in alijs officijs cuſto
des ſuos.i. malos officiales collocat: ꝑ quos in
iſrael.i. cōtra bonos inimicitias et grauamina
Deute.32.c. ſuſcitat et augmētat. Unde: Inimici veſtri ſunt
Eodē ca.f. iudices. ¶ Alchimꝰ ſummus ſacerdos iniquiſſi
mus/cepit muros ſancte domꝰ interioris ꝛ ope
ra ꝓphetarū deſtruere: ꝓpter quod ꝑcuſſus eſt ꝛ
diſſolutꝰ paralyſi: et cōcluſuȝ eſt os eiꝰ/ita ꝙ nō
potuit loqui ampliꝰ verbū/nec mandare de do
mo ſua: et impedita ſunt opera eiꝰ: et eſt mortu
Moralitas us tormento magno. ¶ Sic vero ſicut videmus
mali ꝑlati et ſuperiores/q̄n vident ſe in dignitati
bus cōſtitutos: ſtatim incipiūt opera ſanctorūȝ
ſuorū vilipēdere: muros.i. obſeruātias regula
res: et ꝓphetarū.i. ſanctoꝝ patrū opa ꝛ traditi
ones deſtruere/nouitates introducere: et illa q̄
per ſanctos cū magna diligētia facta ꝛ ordinata C
ſunt/immutare: quapropter ſepe fit ꝙ vltio diui
na iſtos ꝑcutit: et ad literā paralyſi vel alia in
firmitate diſſoluit: ita ꝙ os locutionis et cōfeſſi
onis eis tollit: ꝛ eos tā cito perimit/ꝙ de domo
cōſcientie ſue aliud ordinare nō permittit: ꝛ ma
la opera que inceperunt/diſſoluit. Auguſtinꝰ in
ſermone innocentū dicit: ꝙ hac animaduerſiōe
percutit᷑ peccator: vt moriēs obliuiſcat᷑ ſui: qui
dum viueret oblitus eſt dei. ¶ Uel dic ꝙ illi ſa Aliter
cerdotes ꝛ religioſi: qui muros regularis obſer
uantie et opera ꝓphetarū.i. ſtatuta ſanctoꝝ pa
trū deſtruūt: vſum lingue ad bene loquēdū: ma
nus etiā ad bene operandū perdūt: ꝛ finaliter cū
magno tormento in inferno habitāt.

¶ Capitulū decimū tertius: Et anno centeſimo ſexageſimo aſcendit alexā der antiochi filius. Moralitatum Ca. XI

NAbitauit ionathas in hieruſalē: et ce
pit edificare ꝛ innouare ciuitatem: et ex
truere muros: et quadris lapidibꝰ mō
tem ſion circuire: et fugerūt alienigene quos
bachides in munitionibꝰ poſuit: ꝛ liberati ſunt
obſides quos a filijs iſrael ceperat: ꝛ raptos in
munitionibꝰ ſeruabat et detinebat. ¶ Sic vero Moralitas
quādo in hieruſalē.i. in eccleſia eſt Jonathas q̄
interpretat᷑ columba veniēs.i. bonus/ſimplex et
colūbinus prelatus: ꝛ maxime quādo ibi ꝑſona
liter habitat/et morat᷑ ibi: pro certo tūc ꝙ pluri
ma operat᷑: edificat enī et renouat locū ſuū tem
poraliter ꝛ ſpūaliter: monteq; ſion.i. dignitatem D
ſibi cōmiſſam circuit muris de quadris lapidi
bus.i. bonis et virtuoſis ꝑſonis quas ibi ꝓmo
uet ꝛ introducit ꝑſonaliter: et ſic ciuitatē eccleſie
ſibi cōmiſſe extruit moraliter et virtualiter. Ju
dith: Edificauit ciuitatē de lapidibꝰ quadratis Judith.1.a
et ſectis. Tūc iſta boni prelati ꝑſentia nō ſolum
in iſtis ꝓficit: immo multa alia bona facit: a fa
cie enī eius fugiunt alienigene/nō audētes ma
la facere: vel timore iuſticie ſue in patria cōpare
re. Unde egyptij dixerūt: Fugiamus iſraelem. Exo.14.f
Boni qui obſides ab alienigenis tenebātur.i.
qui a malis diuerſimode grauabātur: per eiꝰ ad
iutorium liberant᷑: quia boni prelati ꝑſentia fu
gat malos: liberat oppreſſos: ꝓmouet dignos:
reparat mores malos. Ideo ad litterā poteſt di
ci de quolibet bono principe. Ezech. Quod pe Ezech.34.d
rierat requirā. Prouer. Sapiētia edificauit ſibi Pro.9.a.
domū. ¶ Cum ionathas occurriſſet alexandro Eodē ca.e
regi aſie apud ptolomaidā vbi nuptias celebra
bat: et ptolomei regis egypti filiā in vxorē duce
bat: dedit ionathas argentū et aurū: et inuenit
gratiā in conſpectu eius: et iuſſit eū rex ſpoliari
veſtibus ſuis/et indui purpura: et collocauit eū
rex ſedere ſecum: et ſcripſit eū inter amicos ſuos ꝛ
magnificauit eū: et poſuit eū ducē ꝛ pncipē prin
cipatus: atq; ꝑcepit ꝙ nullus pugnaret cōtra ip
ſum: ꝛ ſic viri quidā impij q̄ ad accuſandū ipſuȝ
venerāt/viſa gloria eius fugerunt: et ipſius pre
ſentiā timuerunt. ¶ Alexander qui interpretat᷑ Moralitas

[C] auferēs anguſtias/ſeu alleuians tenebras/ſigni
ficat chriſtū: qui infidelibus tenebras erroꝝ per
lumen fidei alleuiat: ⁊ eterne moꝛtis anguſtias
abſtulit. Ptolomaida que interpꝛetat͂ ad menſu-
ram deducta, paradiſum ſignificat: vbi ſm men
ſuram meritoꝝ dabit͂ menſura pꝛemioꝝum. Jſta ē
igit͂ ciuitas finaliter: qꝛ ionathas.i. iuſtus ⁊ ſim-
plex homo: veniet ad ptolomaidā.i. ad paradi-
ſum/vt in tēpoꝛe tritici mēſura: ⁊ vt in ꝯuiuijs ce-
leſtibus occurrat ꝑſonaliter regi chriſto: ſic fiet
ꝙ rex videns ipm̄ habere ⁊ ꝑſtare aurum diui-
ne gratie ⁊ charitatis/argentū mūdicie ⁊ puri-
tatis: ipm̄ multipliciter honoꝛabit: ⁊ eum indu-
mentis ſuis.ſ. moꝛtalitate exuit/⁊ purpura eter-
ne glorie ipm̄ decoꝛabit: qꝛ ſecū in eterna quiete
ſedere faciet: ⁊ amicū ſuū ipm̄ conſtituet: ⁊ pꝛinci
pem eum faciet: ⁊ accuſatores eius.ſ. demones/
ab eo ſepabit: ⁊ contra aduerſa oīa ſecuritatē ſi
[3. Eſdre. 4. e] bi dabit ꝑpetuā. Unde: Tunc ait rex: qꝛa inuen-
tus es ſapiētioꝛ/ꝓximꝰ mihi ſedebis: ⁊ cogna-
[Eodē ca. f] tus meus vocaberis. ¶ Appoloniꝰ dux deme-
trij regis/ionatham ad deſcendēdū de montibꝰ
ad campū ꝓuocat: ⁊ ibi ꝑliū ſibi parat: Tu ſolꝰ
(inqͥt) reſiſtis nobis/q̄ poteſtatē exerces contra
nos in mōtibus: ſed deſcēde ad me in campū
[Moꝛalitas] ⁊c. ¶ Sic vere diabolus ſummenitit͂ hoīem de
montibus cōtemplationis ad cāpū exterioꝛis
actionis/vel de mōte religionis ad cāpum mū-
dane habitatōis trahere/ſperās contra ipm̄ fa-
[Eodē ca. g] cilius ꝑualere. ¶ Uicto Appollonio multi de
[F] exercitu ſuo ad templū dagon fugerūt: ſed iona
thas ipos ꝑſequens/ignem templo adhibuit: et
[Moꝛalitas] octo milia vna cum templo ſuccendit. ¶ Sic io
nathas chriſtus finaliter appolloniū.i. diabo-
lū vincet: ⁊ exercitū reproboꝝ q̄ nunc in templo
huius mūdi ſecuros ſe eſſe reputāt/in inferno
[Pſ. 96. a] deijciet ⁊ ſuccēdet. Pſ. Jgnis an͂ ipm̄ ꝑcedet et
inflāmabit in circuitu inimicos eius.

¶ Capitulum vndecimum Textus:
Et rex egypti congregauit exercitū ſicut arenam que eſt in littoꝛe maris

Moꝛalitatū Capitulum XII

PTolemeus rex egypti dedit alexandro
regi aſie filiā ſuam in vxoꝛē. Tandem
cōcupiuit regnū ipſius: ⁊ q̄rebat in do
lo obtinere eū/⁊ adiūgere regno ſuo: ⁊ ideo ꝯgre
gauit exercitū ſuum ſicut arenā maris: ⁊ intrauit
regnū alexādri: ⁊ aperiebāt ei ciuitates. Sic eñ
ꝑceperat alexāder/ꝓ eo ꝙ ſocius eiꝰ eſſet ptole-
meus/⁊ cōſideret in eodē. Jpſe vero ſtatim ciuita
tes occupabat: ⁊ ibi ꝓ cuſtodia ſuo nomie faciē
da milites aſſignabat: ⁊ intrauit ptolemeꝰ anti-
ochiam: ⁊ impoſuit ſibi duo diademata.ſ. egy-
pti ⁊ aſie: ⁊ filiā ſuam quam alexandro dederat/
abſtulit ab eodē: imponēs ei licet falſe ꝙ ipſam
voluerat occidiſſe: ⁊ dedit eam demetrio inimi-
co alexandri: ⁊ venit alexander cōtra eum in ꝑli-
um: ⁊ victus fuit/⁊ fugit in arabiam: ⁊ ſic ptole-
meus obtinuit regnū eiꝰ. Gadiel aūt arabs abſ-
tulit alexādri caput/et miſit ptolemeo. Uerūta-
mē ſic actū eſt/ꝙ dictꝰ ptolemeus poſt tantā glo
riam tam ꝓditioſe acquiſitam/infra tres dies [G]
moꝛtuus eſt: ⁊ exercitꝰ eius q̄ erat in caſtris/oc-
cidit eos q̄ erant in cuſtodia ciuitatum. ¶ Jſta [Allegoꝛia]
poſſunt exēplariter allegari cōtra multos. Pri-
mo eñ allegari poteſt cōtra ꝓditores/q̄ in dolo
⁊ ſub ſpecie amicitie occupant qñq; alioꝝ digni-
tatē ⁊ regna: ⁊ tunc publice rumpūt fedus ⁊ ami
citiā quā habuerāt cum eis: imponētes falſa cri
mina/vt occaſionē habeant ab eis recedendi: qꝛ
ſicut dicit͂ in Prouer. Occaſiones querit q̄ vult [Pꝛo. 18. b]
ab amico recedere. Jſta potiſſime patēt in am-
bitioſis: q̄ regno ⁊ ſtatu ſuo non cōtenti/ambi-
unt dñia alioꝝ. Jta fit ꝙ fraude ⁊ malicia inter
uenientē/ipos aliqñ regno ⁊ dignitate priuant: et
diademata honoꝛis alieni occupāt. Apoca. Jn [Apoc. 19. c]
capite eius multa diademata. Sed tales nō cō-
ſueuerūt in talibus ꝓſperari: qñimmo vbi habu
erūt quod cupierāt/ſubito ſolent moꝛte vel infoꝛ
tunijs ꝑgrauari: ⁊ de exercitibꝰ q̄ ſeq̄bant͂ eum
.i. de ſuis fautoꝛibus ⁊ amicis alter in alteꝝ de
bacchari. Ezech. Ergo ne vinea iſta ꝓſperabit͂? [Ezech. 17. c]
nōne aquila radices eius euellet: ⁊ fructus eiꝰ di
ſtringet ⁊ ſiccabit/oēs palmites germinis ipſiꝰ
areſcēt. Jlla eñ q̄ fraude ⁊ violētia acq̄runt͂/nō
ſolēt durare/ſed ſubito deficere: ſicut ad lſam vi
demus de tyrannis. Unde dicit͂: Omnis poten [Eccli. 10. b]
tatus breuis vita. Et Sene. dicit/ꝙ violēta impe [Seneca]
ria nō ꝑſeuerāt. ¶ Uel ſi vis allega cōtra falſos [Aliter]
mundi amicos/q̄ ſemꝑ ſe vertūt ad illum q̄ obti-
net: ⁊ q̄ nō diligūt hoīem/niſi ꝙdiu ꝓſperatur.
Jſte eñ alexander ꝙdiu regnū tenuit/ab iſto go [H]
doniel ſupponit͂ dilectus fuiſſe: ⁊ ideo victꝰ di-
cit͂ ad arabiā refugiſſe. Jſte tñ videns eius infoꝛ
tuniū/ipm̄ amplius nō dilexit: ſed potius ꝓ ami
citia illius qui regnū acq̄ſierat/caput ipſius am
putauit. Statim eñ qñ q̄s venit ad infoꝛtuniū
⁊ ꝙ ꝑdit regnū: amici ſui ꝑſtant ipm̄ abominant͂
⁊ in inimicos ei vertunt͂: ⁊ amicitiā illoꝝ qui re-
gnāt/et q̄ de facto ꝓſperant͂/totis viribus am-
plexant͂. Prouer. Etiam ꝓximo ſuo paupꝫ odio- [Pꝛo. 14. c]
ſus erit: amici vero diuitum multi. ¶ Uel allega [Aliter]
hoc de mutatione reꝝ ſupꝛa. Primo dictū eſt ꝙ
rex aſie/qui tūc erat pro tempꝫ/occupauit egy- [1. Mach. 1. b]
ptū: ⁊ regnauit ſuper duo regna: impoſuitq; ſibi
duo diademata/egypti et aſie: ecōtra vero hic ha-
bemus ꝙ rex egypti occupauit aſiam/⁊ ſibi duo
diademata impoſuit/et ſuꝑ duo regna regnauit
qꝛ quādoq; vnū regnū exaltatur et aliud depꝛi
mit͂: et ecōtra alteꝝ alteri quādoq; facit tantum
ꝙ ab eo ſuſtinere cogit͂. Eſa. Erūt capiētes eos [Eſa. 14. a]
q̄ ſe ceperāt: et ſubijciēt exactoꝛes ſuos. ¶ De- [Eodē ca. d]
metrius videns ꝙ ſiluit terra in ꝯſpectu eius: ⁊
ſecurus in regno/remiſit exercitꝰ ſuos/excepto
ꝑegrino exercitu inſulaꝝ: ꝓpꝛios eñ milites cō-
patriotas remiſit/extraneos retinuit: et inde fa-
ctum eſt ꝙ exercitus ſui ſic remiſſi/ceperūt eum
odio habere/et cōtra eum murmurare: quapro-
pter triphon occaſiōe accepta/cōtra eum rebel-
lauit: et exercitus remiſſos ſecum habuit: et an-
tiochū alexādri filiū de arabia aſciuit/et ī regno
ipſius collocauit. Ciues ſui de ptolomaida cōtra

A eum ſurrexerūt:et eū occidere voluerūt: et eū ad palatiū fugere cōpulerunt: quē tria milia iudeorum ſibi in auxilium miſſa liberauerunt:et centum milia de ciuibus occiderunt. ¶ Illud pōt aliegari exemplariter: ꝙ non eſt tutum alicui cōfidere in pace et in proſperitate ſua. Si enim iſte demetrius ſemꝑ timuiſſet:et infortunia que accidere potuiſſent preuidiſſet: nunꝙ tribulationem incurriſſet: nec ſe contra eū aliquis erexiſſet. Vñ dicitur: Beatus homo qui ſemꝑ eſt pauidus. ¶ Vel dic contra fatuos principes et magnates: qui magis diligunt extraneos ꝙ ꝓpinquos: ſibiqꝫ in ſuis curijs continēt ⁊ ꝓmouent: atqꝫ in officijs peregrinos: ipſoſqꝫ predilectos habēt et charos: ſuos aūt repellunt. Quapropter quādoqꝫ fit ꝙ odium ſuoꝝ ſolent incurrere: ita ꝙ hoſtibus ſuis ſolent adherere: et ipſum de regno et dominio aliquotiēs ſugare: et contra eū rebellare. Nam iuſtum eſt/ ꝙ homo illos quos in proſperitate et pace exiſtens repudiat: tribulationis tēpore non inueniat/immo perdat. Tutum eſt igitur principi ſuoꝝ amiciciam cuſtodire:et non nimis extraneis adherere. Quia dicit Apls: Qui ſuorū et maxime domeſticorum curam non habet/infidelis eſt. Ideo bene dicitur: Ne derelinquas amicū antiquū: nouus non erit ſimilis huic.

Moralitas (margin, at "centum milia"); Pro.28.c. (margin, at "ſet. Vñ dicitur"); Aliter (margin, at "dus. ¶ Vel dic"); 1.Tim.5.a (margin, at "Apls"); Eccl.9.c. (margin, at "Ne derelinquas")

¶ Capitulum duodecimū tertius: Et vidit Jonathas quia tēpus eum iuuat. Moralitatum Capi. XIII

B Poſt pacta inita cū ſparciatis et romanis: hic fit mentio/ quō triphon regis antiochi princeps maior ad regnum aſie ambiebat: quapropter Antiochū dominū ſuum occidere cogitabat. Verūtamen quia ſciebat ionathan iudeoꝝ ducem regis eſſe ſtrenuiſſimum defenſorem: ante omnia ipſum occidere tentauit: ⁊ multis machinationibus circūuentū occidit. Poſtea ſolus cū rege ambulans/ ipſuꝫ proditioſe interfecit:et impoſito diademate/loco ipſius regnauit: ſicut patet infra ca. ſequēti.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari quādo volunt iniqui nocere:et non audent propter eoꝝ amicos: primo ſolent paulatim cōtra amicos inſurgere: vt ipſis ſublatis de medio vel de potentia attenuatis/poſſent contra principes facilius preualere.

Eodē ca.f. ¶ Hic habes ꝙ cum triphon vellet occidere ionathā/et non poſſet: pro eo ꝙ cū exercitu venerat: diſſimulauit amicitiā/ ⁊ dona ſibi attribuit/ et eum pre alijs principibus honorauit: tandē remittere exercitū ſibi ſuggeſſit:et promittēs ſe ſibi velle tradere regionē prouincie/ et negocijs regis preficere: vſqꝫ ad ptolomaidā ſecū duxit: vbi ipſm ſtatim ligauit: et comites eius et mille viros quos ſecū duxerat occidi fecit: ipſum vero

Moralitas ſatis cito poſt cū duob⁹ filijs interfecit. ¶ Triphon qui nitebatur dñm interficere/ ſignificat diabolū: qui ꝓcurauit occidere chriſtū. Jonathas ꝙ columba interpretatur/ ſignificat virū iuſtum ⁊ ſimplicē. Sic igitur eſt ꝙ triphon diabolus ſumme tētat ionathā.i. virū iuſtū ꝑ peccm̄ occidere ⁊ ipſum ꝑ tētationes ſolet ad ſe ꝗſi auis capta ad laqueū conuocare. Sub ſpecie enī boni ipſum ad ſe vocat: vt occaſione recepta ipſum occidat: exemplo iahelis ꝗ ziʒaram ad ſe vocauit: quē ſecū dormientē occidit. Intra (inquit) ad me dñe: ne timeas. Sed reuera quādoqꝫ inuenit cum iſto ionatha tantū exercitū virtutū et ſanctorū: ad quos ꝑ deuotionē tantū habet patrocinium/ ꝙ in ipſum non poteſt manū mittere: nec ipſum ꝑ fortē tentationē inuadere vel necare: Ideo ante oīa iſta ipſe tentat ꝙ virtutū exercitū dimittat: ipſumqꝫ mundi diuitijs magnificat. Quod ad hoc facit vt facilius credat ei: ⁊ ad mortem ipſum trahat. Prouer. Fauus diſtillans labia meretricis: nouiſſima ꝟo eius amara velut abſynthium. Igitur officia ⁊ negocia regis.i. alta officia et dignitates ſeculi ꝓmittit ſibi tradere: dū tamen exercitū virtutū velit dimittere: ⁊ ꝑ cōſenſum in peccm̄ deſcendere et venire. Ad hec igitur officia homo per affectū vel effectū quādoqꝫ a diabolo trahitur: ad quē dum deſcenderit/ſtatim ab eo a vinculis maloꝝ vel malarū concupiſcentiarū ligatur et tandē diuerſis vitijs ſtrangulatur: et ad eternū interitū deputatur. Dum enī homo virtutū exercitū dimittit:et ſeculi negocia cōcupiſcit: mortē pene ⁊ culpe finaliter incurrit. Bene igitur conſulit ſapiens. Nō credas inimico tuo in eternum: Quia ſicut ibidē ſubiungitur: Oculis ſuis lachrymabit inimicus: et cū venerit tēpus ⁊c. ¶ Dicitur hic ꝙ ſimō mortuo ionatha fratre ſuo/ipſum in modin ſepeliuit: ⁊ ſuꝑ ſepulchꝝ patris ⁊ matris et quatuor fratrum ſuoꝝ ſeptem pyramides ſuꝑ columnas fabricauit: vbi arma et naues ad eternam memoriā ſculpſit: ita ꝙ a nauigātibus mare videri poterant/ordinauit. ¶ Hic moraliter ꝙ modin quod interpretatur dijudicatio: ſignificat mentē/que ſeipſam dijudicare tenetur. Quia ſm apoſtolū: Si noſipſos dijudicarem⁹ non vtiqꝫ iudicaremur. Dic itaqꝫ ꝙ homo iuſtus in modin.i. in cōſcientia et memoria: debet ſepulchra parentū ſuoꝝ et amicorū facere: inquantū mortē eoꝝ debet in mente habere: ſeptē etiā pyramides ibi debet conſtruere: inquantū ſeptē opera miſericordie debet ꝓ animabus iſtoꝝ gerere vel habere: ſculpturas eoꝝ .i. bonoꝝ exemploꝝ exterius alijs demōſtrare: in quibus colūnas.i. boni propoſiti firmitatē: arma.i. bonoꝝ operum probitatē: naues.i. contēptus ſeculi: leuem.i. tranſitoriam agilitatē debet ſculpere: vt ſic nautis .i. hoībus per mare huius mūdi nauigātibus/exēplum et ſpeculū poſſit eſſe. Iſta enī tria/ ſcꝫ columne/naues ⁊ arma.i. perſeuerantiā/ contemptus mūdi/bona opera/ memoria mortis comitatur: et dū aliorum mortē in mente gerimus/in nobis ſpūaliter generātur: et ideo de iſto ſimōe .i. viro iuſto poteſt dici illud iob: Ipſe ad ſepulchra ducetur: ⁊ in congeriē mortuorum vigilabit.

¶ Hic habes ꝙ ſimon abiecta omī immūdicia de gaza: ⁊ fugatis inde alienigenis: poſuit ibi viros qui legē ſcirent: ⁊ muniuit eā. ¶ Gaza ꝗ interpretatur fortitudo dñi/ſignificat eccleſiā: ſimō

Right margin notes: C (at "ipſum ꝑ tētationes"); Judicū.4.c. (at "dormientē occidit"); Pro.5.a. (at "Prouer. Fauus"); Eccl.12.b (at "Nō credas"); Ibidē.d (at "Oculis ſuis"); Ca. XIII.d (at "¶ Dicitur"); D (at "hic ꝙ ſimō"); Moralitas (at "¶ Hic moraliter"); 1.Cor.11.g (at "ſm apoſtolū"); Job.21.b (at "Ipſe ad ſepulchra"); Eodē ca.f (at "¶ Hic habes ꝙ ſimon"); Moralitas (at "¶ Gaza")

E qui interpꝛetaꝛ obediēs/ſignificat bonū pꝛelatū
qui deo pre alijs obedire debet. Iſte igiꝛ a gaza
.i. a ciuitate eccleſie in qua relucet potētia dei vi
ui: debet omnē immundiciā vitioꝝ purgare: et
alienigenas .i. malos hoīes inde fugare: ⁊ viros
qui legē dei cuſtodiunt .i. bonas perſonas debet
introducere: virtutib⁹ eā debet munire: vt ſic ſe
poſſet cōtra hoſtes ſpūales viriliter defenſare.
1. Mach. 13. b Unde capitulo ſequenti dicitur: ꝙ in arce hieruſa
lem collocauit iudeos viros qui eſſent ad tuta
mentū ciuitatis ⁊ regionis.

Capitulum decimūquartū textus: Anno cēteſimoſeptuageſimoſecūdo cōgregauit rex demetri⁹ exercitū. Moralitatum Ca. XIIII

Hic fit mētio quō ſub ſimone ſummo ſa
cerdote popul⁹ iudeoꝝ fuit multiplicaꝛ
ꝓſperatus: et quō miſit romā amicitiā
renouare: ⁊ quomodo clipeū aureum ponderis
mille minarū miſit ⁊c. ſed de omnib⁹ iſtis nihil
Ca. XV. ſ ad pſens tango. ¶ Item hic ca. xv. fit mentio
quō triphon per antiochū filium demetrij fuga
tur: et quō ipſe antiochus cōtra ſimonē indigna
tur: et quō cendebeus cū exercitu miſſus a iuda
filio ſimonis conteriꝛ: ſed oīa pretermitto/quia
Ca. XVI. c nihil video moralitatis. ¶ Cū ſimon perambula
ret regionē iude: deſcēdit in campū hierico/vbi
ptolemeus/abobi filius qui gener erat ſummi ſa
cerdotis/diues in auro ⁊ argento: qui erat in cā
F po hierico/ipſum ad conuiuiū ſuſcepit. Simon
uo ad eū cum duob⁹ filijs ſuis iuda et ionatha/
ſicut ad amicū intrauit. Verū qꝛ iſte ambiebat
ad regionis ducatū: inſtaurato ꝯuiuio viros oc
cultari fecit: et tandē ſimonē cum filijs ſuis ine
briatis ⁊ letis/iſte ſumptis ſuis armis in eos ir
ruit: et ipſos nequiter interfecit. Et ſtati ad oc
cupandū hieruſalē ⁊ ſanctificationē milites de
ſtinauit. Joannē vero filiū ſimonis qui tūc erat
in gazara occidi iuſſit: ſed hoc ꝓcognito precā
uit: et illos qui ad occidendū eum venerāt/iugu
Moralitas lauit. ¶ Iſte proditoꝛ ſeu traditoꝛ ptolomeus/
diabolū ſignificat: quia iſte ē qui ſumme captat
ſimonē ⁊ filios eius .i. bonū et iuſtum prelatū/et
bonos ipſius imitatores de medio tollere cona
tur: vt ſic poſſit in regione .i. in populo ad libitū
imperare. Quia igiꝛ per fortitudinem preualere
ꝯtra iſtos non poteſt: iam aliāviam querit: ipſiſ
ꝗ conuiuiū mundane ꝓſperitatis preparat: et
vino deliciarū ipſos inebriat. Quos pro certo
cū bene viderit letos ⁊ ebrios: ⁊ vino .i. mūdi ꝓ
ſperis bene plenos: tunc ſe et occultos ſuos ſoci
os .i. tentationes cōtra eos armat: et ſic de diuer
ſis vitijs eos temtās/pro voto ſupat atqꝫ necat.
Et ſic totum conuiuiū quod parauerat/et mūdi
totaꝫ gloriā in luctū ⁊ triſticiā eis mutat. Unde
1. Re. 13. e dicitur: Cū temulētus fuerit amon vino/percutite
Aliter ⁊ interficite eū. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ iſte diabol⁹ qñ
videt ſcꝫ hominē bene letum: et in cōuiuio mun
dane ꝓſperitatis immerſum: tūc occultos ſuos
ſocios ſcꝫ mortem ⁊ infortunia: contra eū vocat
⁊ ſic per mortē temporalē ⁊ eternā ipſos interfi
cit. Unde: Conuerſe ſunt nuptie in luctū: et vox G
muſicoꝝ ſuorum in lamentū. 1. Mach. 9.
¶ Moralitatū primi libri machabeoꝝ finis.

Moralitatum liber viceſimuſoctau⁹ ſecūdi libri machabeorū.

Capitulū primū textus: Fratribus qui ſunt per egyptū iudeis / Salutē dicunt fratres qui ſunt in hieroſolymis. Moralitatū Ca. I

ANtiochus
rex cū eſſet in perſide/et
immenſus exercitus cū
eo: auaricia ductus/vo
luit templū nanee/ vbi
theſauros abſconditos
eſſe audierat ſpoliare:
ſed cōſilio ſacerdotis ſeductus: cū paucis tēplū
vt pecunias acciperet/eſt ingreſſus. Sacerdotes
tū templū ſtatim clauſerūt: et aperto tēpli aditu
mittētes lapides ipſum cū ſuis occiderūt: ⁊ mē
bratim diuidentes/amputatis capitib⁹ extermis
ꝓiecerūt. ¶ Iſte antiochus ꝗ interpꝛetaꝛ pau Moralitas
per ſilens/ſignificat pauperē ambitioſuꝫ: qui ſe
fingit ſilentē ⁊ benignū eſſe. Iſte ſciens ꝙ in tē
plo eccleſie ſunt multi diuitiarū theſauri/ multa
pinguia bñficia: ſumme niti ibidē intrare: ⁊ ibi D
dē dignitatē obtinere: et hoc nō vt poſſit ꝓfice
re/ſꝫ poti⁹ vt poſſit theſauros poſſidere. Quod
vidēs ſacerdos rector hui⁹ tēpli/ſcꝫ de⁹: ipſum
qñqꝫ intrare ꝑmittit: ſed tandē vbi nō ſperat/oc
cultū aditū ſcꝫ mortē ⁊ infortuniū ſibi apit: lapi
des tribulationū in eū dimittit: ⁊ ſic ipſum occi
dit: et eū mēbratim diuidit: inquātū corp⁹ ab aīa
disiungit. Et ſic nō ſolū ipſum/ imo illos quos
ſecū duxerat .i. nepotulos ⁊ alios quos in eccle
ſia ꝓmouerat: capitib⁹ .i. potētia ⁊ virtute ꝓuat:
et eos de tēplo ſuo .i. de ſtatu eccleſiaſtico eijcit
atqꝫ fugat. Electo aūt ⁊ mortuo malo ꝓlato/ſui
etiā cū ipſo deficiūt: et a dignitatib⁹ in hoc tēplo
indigne obtentis vt cōiter eijciunꝛ. Oſee: Pro Oſee. 9. d
pter maliciam adinuentionū eoꝝ de domo mea
eijciā eos. ¶ Uel dic ꝙ illud tēplū idoloꝝ ſigni Aliter
ficat mundū/vel mūdi ſtatū: qꝛ ſcꝫ nanee inter
pꝛetaꝛ paſcua/vel germen pulchritudinis: ꝓ eo
ꝙ mūdus pulcher ⁊ germinans illis videꝛ qui
eo paſcunꝛ ⁊ delectanꝛ. Iſtud ergo templū anti
ochus .i. hō: aliquotiēs intrat indiſcrete: ⁊ ei⁹ ne
gocijs ſe implicat: et hoc qꝛ diuitias acqrere ſpe
rat: quas ſacerdos et rectoꝛ hui⁹ tēpli diabolus
ſibi ꝑ ſuggeſtionē ꝑmittit: ita ꝙ ipm ad ingreſ
ſum hui⁹ ꝑ ſpem inuitat. Verūtamē ſic fit ꝙ duꝫ
iſte nō aduertit: et dū ad habendū theſaurū in
tendit: iſte ſacerdos ſuus diabol⁹ ꝗ ipſum intro
duxit/aditū occultū ſubite mortis ſibi aperit: ⁊
occultos ſocios ſuos/ſcꝫ tribulationes ⁊ caſus
ꝯtra eū inducit: ipſum tꝑaliter occidit: et capite
.i. aīa ipſum exuit: mēbra eius .i. diuitias alijs di
ſtribuit: ⁊ ſic eū de tēplo hui⁹ mundi eijcit. Unde

A dicit: Seruū inutilem eijcite in tenebras exterio
Mat.25.c res. ¶ Cū filij iſrael captiui ducti in perſidē du
Eodē ca.D cerent: ſacerdotes qui tūc erāt dei cultores/ac-
ceptū ignē de altari in valle vbi erat puteus al-
tus ⁊ ſiccus abſconderūt: et puteū obſtruxerūt:
tandē cū poſt ſeptuaginta annos popul⁹ (duce
neemia) in iudeā reueniret: et neemias ꝓ ſacrifi-
cando ignē habere vellet: miſit nepotes ſacerdo
tū ipſoꝝ ad puteū antedictū. Ipſi vero nō ignem
ſed aquā craſſam inuenerūt in puteo iſto: q̄ iuſſu
neemie ſacrificiū tam ligna q̄ carnes aſperſerūt.
Sic vero vbi ſol refulſit: qui prius erat in nubilo:
ignis magnus inde accēdit: quo totū ſacrificiū
deuorat: de reſiduo aque predicte iuſſu neemie
lapides perfundunt: ex quib⁹ mox ignis erupit:
et lumē de altari emicuit et ꝓceſſit. Rex vero per-
ſarū his auditis et ꝓbatis: ſacerdotes honora-
Moralitas uit: ⁊ manu ꝓpria dona plura eis dedit. ¶ Iſta
ſolent myſtice ꝑ aliquos exponi ſic. Dicūt enī ꝙ
vallis iſta q̄ eſt locus infimus/ſtatū ſignificat
ſubditoꝝ: Puteus iſte ſignificat cōſcientias eo-
rundē. Iſta eſt igit veritas/ꝙ antiquitus patres
noſtri/ſcz fidei ⁊ eccleſie fundatores abſconde-
rūt ignē ſpūſſancti/ diuine dilectionis/ feruoris
⁊ deuotionis: in puteo q̄ erat in valle. i. in cordi-
bus ſubditoꝝ: et hoc q2 tūc puteus nullas aq̄s
voluptatis habebat: ſed i ſiccitate paupertatis/
tēperantie ⁊ abſtinētie perſiſtebat: ⁊ ideo nō mi
rum ſi ignē iſtum poterat ꝯtinere: qn̄ qui ipſum
Eſa.1.g poſſet extinguere/nuſq̄ erat. Eſa. Succendetur
B vtrūq3 ſimul: et nō erit qui extinguat. Sed reue-
ra nepotes iſtorū ſacerdotū/ſcz moderni ꝑdica-
tores et prelati: ſatis poſſunt hodie in vallis hu
ius puteo. i. conſcientia modernoꝝ: iſtum diuinū
ignē querere: q2 vix aut nunq̄ poſſunt ibi ipſum
reꝑire. Aqua enī craſſa. i. carnalitas ⁊ voluptas
ibi in abūdātia reperit. Ignis vero diuinis amo
ris ⁊ feruor deuotionis totaliter ibi nō habet.
Sap.17.b Unde: Ignis quidē nulla vis poterat eis lucere
Quid igit? Dico ꝙ iſta aqua vitioꝝ voluptatis
debet inde per cōfeſſionē ⁊ penitentiā extrahi: ⁊
ligna noſtrarū affectionū/et ſacrificia noſtrarū
operationū debēt inde per continentiā noſtre ꝓ
cedentis carnalis vite et memoriā aſpergi: lapi-
des. i. noſtri cordis duricia debet inde ſimiliter
circūfundi: et ſic ſol diuine gratie: qui prius a no-
bis fuerat obnubilatus refulgebit: et ignis ꝑdi-
ctus in nobis ſpūaliter ſuccendet: q2 appoſitio
aque craſſe. i. recordatio noſtroꝝ peccatoꝝ: ignē
diuini amoris ⁊ feruorē deuotionis ⁊ contritio
nis generat: et hoc potiſſime/qn̄ do ſol diuine
Treń.1.c gratie mentem irradiat. Treń. De excelſo miſit
Hiere.2.c ignē in oſſibus meis/et erudiuit me. Hiere. Fa
ctus eſt enī in corde meo quaſi ignis eſtuans: q̄
ꝓ certo ſi fecerim⁹/lumen bonoꝝ exemploꝝ ab
altari cordis erumpet: rex vero. i. princeps ſecu
laris his cognitis/dona tp̄alia nobis effundet:
Cōſtat enī ꝙ ꝓncipes ſeculares nobis bona fa-
cerēt multa: ſi ignē diuini amoris in nobis abū-
dare viderēt. Hic ſup locū iſtū dicit Auguſtin⁹:
ſicut incidētaliter ponit in hiſtoria ſcholaſtica

ſup primū librū machabeoꝝ: ꝙ ignis q̄ toto tp̄e C
captiuitatis babylonice ſub aquis vixerat/ex-
tinctus eſt: qn̄ ab antiocho venditū eſt iaſoni ſa
cerdotiū. ¶ Quod ad hoc pōt allegari ꝙ ignis Moralitas
ſpūſſancti ⁊ diuini amoris: quē nulle aque tribu
lationis extinguere poterāt: immo primitiua ec
cleſia ſub tribulationū aquis inextinguibilis ꝑ-
manebat. Iuxta illud: Aque multe nō poterant Cā.8.c
extinguere charitatē: nūc ex toto extinct⁹ videt
in eccleſia: pro eo ꝙ iā in multis locis ſacerdo-
tiū ꝑ ſimoniā eſt venale: ⁊ iā regnāte auaricia/ab
antiocho rege. i. a malis vendit: a iaſone vero. i.
ab ambitioſis cōparat: propter quod ignis di-
uine gratie ⁊ amor ſpūſſancti in eccl'ia minorat.

¶ Capl'm ſecūdū tertius: Inuenitur autē in deſcriptionib⁹ hieremie pro-phete/ꝙ iuſſit eos ignem accipere.
Moralitatum Ca. II

Sicut hic dicit: quare Comeſtor recitat
vbi agit de virtutib⁹ hieremie: arca te-
ſtamenti dudū facta per moyſen in de-
ſerto/miro modo fuit abſcondita: inuenit enim
in deſcriptionib⁹ hieremie: ꝙ ipſe videns capti
uitatē babyloniā imminere: arcā cū ea conten
tis ⁊ tabernaculū accepit: et in deſertū in mōte
vbi moyſes pro videnda terra ꝓmiſſionis aſcē
diſſe legit/deportauit: ibiq3 ſpeluncā reperit: et
ibi vltimo ſibi lapis aptus eſt: qui ab ſorptis ar
ca/altari incenſi/⁊ tabernaculo iterū ſe recluſit.
Hieremias vero in iſto lapide ſolo tactu digiti
nomē dei tetragrāmaton ſcripſit: et oſtiū ſigna- D
culo dei clauſit. Nubes vero ſtatim locū iſtum co
operuit: ita ꝙ nullus poſtea locū indicare potu-
it. In fine tamen temporꝝ cū deus cōgregauerit
plebē ſuam: colūna ignis ⁊ nubis ibi demōſtra
bitur: ⁊ maieſtas domini ſicut tp̄e moyſi reuela
bitur: ⁊ ſic locus iſte ab omnibus cognoſcetur.
¶ Hieremias q̄ interpretat excelſus dn̄o: ſigni- Moralitas
ficat bonū prelatū: mēte ⁊ affectione vſq3 ad ce-
leſtia exaltatū. Iſte imminente babylonica ca-
ptiuitate. i. tentationū diaboli poteſtate: ⁊ mun
di aduerſitate: montē ꝯtemplationis debet aſcē
dere: et in montē penitentie ſecedere: ⁊ ad ſpelū-
cam religionis vel humilitatis applicare. Ps.
Ecce elongaui, fugiens: et manſi in ſolitudine. Pſal.54.b
Secū habet arcam teſtamēti. i. diuine legis me-
ditationē: altare incenſi. i. deuotionē. Taberna
culum portatile. i. mundi contēptū portare: que
petram ⁊ ſpeluncā. i. boni fratres ⁊ humiles de
bent ab eo accipere ⁊ ſorbere: et his receptis ſe-
ipſos per ſui cuſtodiā/⁊ inanis glorie fugā clau
dere: virtutes et merita que poſſident a viſibus
hominū occultare: ⁊ nomine dei per deuotionē
ſignati: nubeq3 puritatis cooperti: locū ſuū nō
debent alijs pandere: ſed potius ignoti a ſecula
ribus permanere: ſicut ſancti religioſi antiqui
tus faciebāt: quia ignoti eſſe hoībus cupiebāt.
Unde dicit: Uade abſcondere: ⁊ nemo ſciat vbi Hiere.36.e
ſis. Hec debent boni religioſi facere: quouſq3 in
fine ſeculi deus ipſos decreuerit declarare: ⁊ vir
tutes eoꝝ in mūdo coram hoībus manifeſtare.

E Matt. Intra in cubiculū tuum: et clauſo oſtio
Mat.6.a ora patrem tuum.

¶ Capitulū tertiū textus: Igitur cū ſancta ciuitas habitaretur in oī pace

Moralitatum Ca. III

Tempore onie ſūmi ſacerdotis/ciuitas ſancta hieruſalē in omni pace habitabatur: et leges diuine ſeruabant: quod vtiqꝫ propter iſtius ſacerdotis pietatem fiebat: quia mala habebat odio: et iuſticiā obſeruabat ipſi reges et principes locū ſummo honore ducebant: et templū magnis muneribus illuſtrabant. Unde ⁊ ſeleucus rex aſie de proprijs redditibus ſumptus ſacrificioꝝ dabat: et ſoluebat
Moralitas de ꝓprio quicq̄d ad ſacrificia ptinebat. ¶ Sic vero quādo in hieruſalē ⁊ ī tēplo/ id eſt in eccleſia vel religione eſt ſummus ſacerdos onias .i. rector aliquis iuſtus homo: tūc propter pietatē ipſius ipſa ciuitas hieruſalē .i. ipſa eccleſia ſibi cōmiſſa in pace habitatur: ⁊ leges diuine .i. regulares obſeruantie ibidem a ſubditis obſeruant. Reges etiā ⁊ principes ipſum templū .i. ipſum eccleſiaſticū ſtatum honorant: donis ⁊ muneribus ipſum ditant: ſacrificio bonoꝝ operum acceptant. Preſentia eñ ⁊ prouidētia bonoꝝ prelatoꝝ cauſa eſt pacis ⁊ ꝓſperitatis eccleſiarum. Et credo ꝙ ſi prelati ⁊ alij eccleſiaſtici eſſent boni: ſeculares erga eos benigniter ſe haberent: ⁊ eccleſie eorum pace ⁊ diuitijs abūdarent. Sed
F quia modernis tēporibus multi eccleſiaſtici inueniunt peſſimi: ideo ſeculares contra eos ſunt
Eſa.24.a iniqui. Unde Eſa. Sicut popul⁹ ſic ſacerdos.
Eodē ca.a ¶ Hic dicitur ꝙ ſimon templi prepoſitus/moliebatur obſiſtente ſibi principe ſacerdotū/iniquū aliquid in ciuitate ſancta. Sed quia onias ſummus ſacerdos ⁊ pontifex ſuis malicijs reſiſtebat: ideo implere non poterat quod volebat: quapropter iſte ad regem ſeleucū properans: ⁊ erarium plenū pecunijs in templo eccleſie aſſerens: ipſum ad ſpoliandum dictū erarium induxit: et dictas pecunias nō pertinere ad rationē templi vel ſacrificioꝝ: ſed potius ad vſus publicos aſſeruit: quapropter ipſos ad regē pertinere cōmonuit: ⁊ ideo rex pro tēplo ſpoliando he-
Moralitas liodorū hieroſolymā deſtinauit. ¶ Simon iſte ſignificat ſimoniacos: qui ī ciuitate eccleſie ſemper nitūtur mala tractare: iniquitates ⁊ ſimonias machinare: que ꝓ certo quādo perficere nequeunt: et vident ꝙ onias ſummus pontifex .i. boni eccleſie prelati eos impediunt: ſolent ad regem .i. ad principes ſeculares ſe ꝯuertere: vtpote quādo fiunt vxorati/vel bigami/vel principū officiales: et ſi quādo apud prelatum nihil poſſunt: ſolent apud mūdanos principes ſuas malicias ꝓcurare: et tunc nō ceſſant ipſos ad theſauros eccleſie depredandos totis viribus animare. Aiunt eñ ꝙ templū eccleſie eſt plenū pecunijs ⁊ theſauris. Aiunt etiā ꝙ illud erarium templi ad regem et ad publica negocia debet pertinere: ⁊ ꝙ principes ipſum licite poſſunt tollere. Sic igit̄ iſti bigami et curiales clerici maritati pre alijs eccleſie nocent: et ad rapiendū bona eccleſiarū et moleſtandū clericos: principes excitant ⁊ inuitant: et ad hoc mitti heliodoꝝ .i. malos officiales et balliuos ꝓcurant. Sicut ad litterā patet de clericis vxoratis vel bigamis qui in ipſis regum curijs vel conſilijs cōmorantur: qꝛ ꝓ certo nocere eccleſijs/et accuſare clericos pre alijs dinoſcunt. Unde in ca. ſequēti dicitur:
Simon delator pecuniarū male loquebatur de 2.Mach.4.a
onia. ¶ Dicit hic ꝙ heliodorus qui erariū tē- Eodē ca.g
pli ſpoliabat/a duobus angelis ſibi apparentibus fuit acriter verberatus: et plagis impoſitis ſeminin⁹ relictus. Sed tandē onie ſummi ſacerdotis precibus eſt ſanatus. Iſti autē ſanato dixerunt angeli prelibati. Onie ſacerdoti gratias age: ꝓpter ipſum eñ tibi reddita eſt vita: tu aūt ſanatus annuncia mirabilia dei que fecit. Et ſic ille qui venerat ſpoliator/ factus eſt templi vir-
tutum ⁊ mirabiliū predicator. ¶ Si vis allega Moralitas
ſic de cōuerſione Pauli. Heliodorus qui interpretatur deo meo generatus: ſignificat beatum Paulū/ deo ⁊ dei opus generatū. Unde dicitur
Uas electionis eſt mihi iſte. Iſte eñ ad inſtin- Act.9.c
ctum ſimonis ꝓpoſiti templi .i. ad ſuggeſtionē phariſeoꝝ et ſacerdotū: hieruſalem/ſcꝫ eccleſiā theſauris ſuis/ſcꝫ bonis perſonis ⁊ chriſtianis fidelibus primo ſpoliare queſiuit: ſed ꝓ certo a deo flagellatus et in flagellis cōuerſus: templū
honorauit: per bona opa ſanctificauit: mirabi- B
lia dei pre alijs nunciauit: ⁊ ſic de ſpoliatore di-
tator: ⁊ de ꝑſecutore factus eſt ꝓdicator. ¶ Uel Aliter
allega generaliter: ꝙ flagellatio tribulationum ad duo ꝓficit peccatori: quia primo mala q̄ propoſuerat facere nō permittit. Secūdo qꝛ ipſum ad deū conuertit: et dei laudationē facit. Unde:
In agnitionē ſui deductus eſt percuſſus a dño 2.Mach.9.b
plaga. ¶ Uel dic ꝙ illi qui bona eccleſie rapiūt Aliter
ꝑcuſſiones et tormēta finalr̄ incurrūt. ¶ Duo Eodē ca.c
iuuenes virtute decori et optimi gloria/precioſi amictu: apparuerūt heliodoro ſpolianti templum: quē protinus ꝑcutientes plagauerūt: ⁊ ſic
eum ne theſauros caperet/impedierunt. ¶ Sic Moralitas
ꝓo duo iuuenes .i. prelati et princeps ſecularis: ſimul debent cōuenire in iuſticia: et ꝯtra malos raptores/ne bonis noceant/ cū ſuo gladio dimicare: et eos ſpūaliter ꝑ excōmunicationē ⁊ temporaliter ꝑ penā temporalē affligere. Iſti tamē debent dici duo/propter concordiā quā inter ſe debēt habere: virtute decori ꝓpter iuſticiā/qua contra malos debēt vigere: optimi gloria per bonā famam/qua pre ceteris debēt pollere: ſpecioſi amictu per honeſtā vitam/ qua pre oībus
debent ſplendere. Unde: Ecce duo viri aſtite- Act.1.b
runt in veſtibus albis. ¶ Uel dic iſta de duob⁹ Aliter
noſtris iuuenibus petro ⁊ paulo angelicis: qui contra heliodorum .i. contra nerone vel diabolum cōuenerunt: vel qui malos docēdo ⁊ predicando cōuerterūt ⁊ a malo traxerūt: et cetera vt
ſupra. ¶ Uel dic idem de ſimone ⁊ iuda: vel de Aliter
quibuſcūqꝫ ſanctis duobus cōbinatis.

¶ Capitulū quartū textus: Simon

autē predictus pecuniarū et patrie
delator. Moralitatum Ca. IIII

IAſon frater onie ſanctiſſimi ſacerdotis:
contra ꝓpriū fratrē ſacerdotiū ambiens
regē antiochie adijt: et ꝓmiſſa multa pe
cunia/expulſo fratre ſacerdotiū a rege obtinu-
it. Qui obtēto ꝑncipatu/ſtatim cōtribules ſuos
ad gentilē ritū transferre cepit: et legitima ciui-
tatū iura deſtituēs/praua ſtatuta ſanciuit: ita ꝙ
ſacerdotes circa altaris officia nequaꝗ̄ dediti
erant: ſed contēpto tēplo ⁊ ſacrificijs neglectis
paleſtris et ludis vacabāt: et primos honores
nihil habentes/grecas glorias optimas depu-
tabant: ⁊ his ſimiles eſſe ꝑ oīa cupiebant: quos
pauloante hoſtes et peremptores habuerant.
Moralitas ¶ Iſte iaſon q̄ interpretaꝛ deſyderans/ ſignifi
cat ambitioſum: qui honores et eminētias deſy
Pro. 21. d. derare nō ceſſat. Unde in Prouer. Tota die cō
cupiſcit ⁊ deſyderat. Antiochus q̄ interpretatur
paup ſilens/vel pauperis ſilentiū: malū ſuperio
rē ſignificat: qui paupes ſubditos grauās/ipſos
ſilentes et triſtes efficit: inquantū pre timore ip
ſius nullus eſt q̄ loqui preſumat. Unde dicitur
1. Mach. 1. e. Accepit ſpolia multitudinis gentiū: et ſiluit ter-
ra in ꝯſpectu eius. Iſta eſt ergo veritas/ꝙ iaſon
.i. malus ꝓlatus non parcit onie: nec ratiōe fra-
ternitatis/nec ratiōe bonitatis: qꝛ tales nō par-
cunt alijs cōſanguineis vel iuſtis/ quin eoꝝ ſa-
cerdotium ambiāt et officia cōcupiſcant. Ideo
B ſepe fit/ꝙ ad regē antiochū .i. ad malū prelatuꝫ
ſe transferūt: et mediāte pecunia/ſacerdotiū .i.
beneficiū acquirūt: proprioſqꝫ fratres ⁊ amicos
Hiere. 9. b a ſtatibꝰ ſuis deponūt. Hiere. Omnis frater ſup
plantans ſupplantabit: et oīs amicus fraudulē
ter incedit ⁊c̄. Talis igiꝛ ambitioſus ſtatim quā
do ante principatū vehitur/vel ad prelationem
ſublimaꝛ: legitima ciuiū iura .i. bonas cōſuetu-
dines ſibi ſubiecti populi deſtruere molitur: et
praua ſtatuta ꝓ viribus inſtituit et ſectaꝛ: con-
tribules .i. ſuos amicos ⁊ familiares ad ritū gen
tilem .i. ad ſecularē laſciuiam inducere cōprobā
tur. Illud em̄ videmꝰ de malis: ꝙ plus cupiunt
nepotulos eoꝝ ritus et mores gētiles .i. ſecula-
res et laſciuos habere/ꝗ̄ ꝙ iſraelite .i. viri iuſti
Ozee. 9. c fiāt. Unde de talibꝰ pōt dici illud Ozee: Ducet
ad interfectionē filios ſuos. Quid plura? Reue
ra regnāte tali ꝓlato: ſacerdotes .i. īferiores ſub
diti nō vacant ad altaris officia peragenda: ſed
potius contēpto cultu ⁊ ritu templi/eccleſie vel
altaris: ⁊ neglecta regulari obſeruātia: diſcipli
ne/moribuſqꝫ religioſis depoſitiſ: paternis mo
ribus .i. ſanctoꝝ patrū moribꝰ ⁊ conditionibus
vilipenſis: ludis ſecularibꝰ ſe implicāt: ⁊ grecas
glorias .i. ſeculariū mores optimos eſſe putāt.
Hiſqꝫ ad literā ſimiles eſſe cupiunt/ſcꝫ ſeculari
bus quos hoſtes multotiēs ſenſerunt. Conſtat
ꝙ ſeculares eccleſiaſticoꝝ in multis caſibꝰ ſunt
inimici: et tñ famuli eccleſiaſtici ipſis in moribus
ſe cōformant: ipſiſqꝫ cupiūt eſſe ſimiles ⁊ amici.
Quod potiſſime videmꝰ de multis nobilibus:
qui licet ad eccleſiam veniāt/ dedignātur tamē

mores religioſos ⁊ eccleſiaſticos ſequi: et in cū C
ctis ſuis actibus conātur ſecularibus ꝯformari
ita ꝙ cuilibet tali poſſunt ſeculares dicere: Et
tu vulneratus es ſicut ⁊ nos: et noſtri ſimilis fa Eſa. 14. c
ctus es. ¶ Hic diciꝛ ꝙ iaſon qui ꝓpriū fratreꝫ Eodē ca. d
a ſacerdotio repulerat: et ſacerdotiū muneribꝰ
obtinuerat: quadā die quendā iniquuꝫ qui diciꝛ
menelaus/ad regē antiochū cum pecunia deſti
nauit. Qui eadē pecunia ſacerdotiū in ſe retor-
quens: iaſonē magiſtrū ſuum expulit: et ſic iuſto
dei iudicio is qui propriū fratreꝫ expulerat/ab
alio fraudulenter a ſuo ſacerdotio fugatus fuit.
¶ Illud allega ꝙ in quo peccat aliquis/in hoc Moralitas
puniꝛ. Et ꝙ eadē menſura qua mēſi fueritis ⁊c̄. Sap. 11. c
Iuſtū eſt em̄ ꝙ qui alteri infidelis eſt/ inueniat Mat. 7. a
ſibi alterū infidelem. Seneca. Ab alio expectes Seneca
quod alteri feceris. ¶ Uel allega cōtra ambi- Aliter
tioſos qui cōiter in ſuis ſtatibꝰ/beneficijs ⁊ ma
licijs in preiudiciū fratrum ſuoꝝ obtinuerūt: fi-
naliter non ꝓſperanꝛ: ſed ſuperueniente tribulati
one/ab ipſis quādoqꝫ vel ab alijs expelluntur.
Unde Ezech. Ergo ne ꝓſperabitur? Ezech. 17. c

¶ Capitulum ſextū textus: Sed nō poſt
multū tēporis/miſit rex ſenē quendā
antiochenū. Moralitatū Ca. V

POſtꝗ̄ antiochus rex nequiſſimus hie-
ruſalē cepiſſet: et tēplū theſauris et va-
ſis aureis ⁊ argenteis ſpoliaſſet: ⁊ oēs
iſraelitas ad ritū gentiū tranſiſſe iuſſiſſet: voluit
ꝙ templū hieruſalē non templū hieruſalē dice- D
reꝛ: ſed ⁊ templū iouis olympici publice voca-
retur: tunc em̄ templū luxuria ⁊ comeſſationibꝰ
erat plenū: et ſcortantiū cū meretricibus ſacris
edibus ſe vltro mulieres ingerebāt: intro feren
tes que nō licebāt: altare plenū erat illicitis: ne
qꝫ ſabbata cuſtodiebātur: nec dies ſolēnes pa-
trum ſeruabanꝛ: nec ſimpliciter quiſꝗ̄ iudeū ſe
eſſe confitebaꝛ: ducebanꝛ ad idoloꝝ ſacrificia: ⁊
coronati hedera/baccho circūire cōpellabanꝛ.
¶ Sic vere ſtatim quādo diabolꝰ hieruſalē .i. Moralitas
ſtatū chriſtianitatis ditioni ſue per peccatū ſub
iugauit: ante oīa templū .i. ſtatū eccleſiaſticum
oībus bonis ſpiritualibus ſpoliauit: theſauros
.i. virtutes: vaſa aurea ⁊ argētea .i. perſonas ſa-
pientes ⁊ ſciētia nitētes/ſpoliauit: filios iſrael
.i. eccleſiaſticos ad ritū gentilē .i. ad mores ſecu
lares traxit. Ita ꝗ̄ ſicut videꝛ: iam templū eccle
ſie nō videꝛ eſſe dei templū/ſed iouis: qui inter-
pretaꝛ inimicus ſeparans .i. diaboli: ꝓ eo ꝙ ibi
diabolo plus ꝗ̄ deo ſeruiꝛ: et qꝛ cultu dn̄i dere-
licto: iupiter .i. inimicus diabolꝰ: per vitia ibi cō
litur: et eius mādatis ⁊ ſuggeſtionibꝰ obediꝛ: et
hoc patet ex his q̄ ſequunꝛ: qꝛ iā (vt videꝛ) illud
templū .i. eccleſie ſtatus: luxuria ⁊ comeſſationi
bus eſt plenū: a ſcortis ⁊ meretricibꝰ eſt frequen
tatū: edes ſacre/domus religioſoꝝ mulieribꝰ et
concubinis repleꝛ: et multa illicita et vitia ibi
per oīa obſeruanꝛ. Iāqꝫ ſabbata .i. quies mētis
⁊ contēplatio: ſolēnitates .i. diuina laus/⁊ a pec
catis ceſſatio ibi nō cuſtodiūꝛ: ſed potiꝰ baccho
.i. vino et ebrietati omnes ſeruiunt: et coronati

F nobiles/vel eoꝝ ſeruitores ꝯcomitant̃ quaſi ad
voluntatẽ alioꝝ circueũt ⁊ ſequunt̃: ⁊ de eoꝝ ra-
pinis viuunt: ⁊ ſub eis in eoꝝ fraude lucꝝ acqui
runt: ⁊ quocũqꝫ ſe verterint ab eo nõ recedũt. Vñ
Pro.19.a in Prouer. Multi colũt ꝑſonã potẽtis ⁊c. Iſtis
aũt elephãtib⁹ oſtẽdunt magiſtri eoꝝ ſanguinẽ
vue ⁊ mori: vt eos ad ꝓliũ acuent: q꜄ ꝓ certo
iſta eſt veritas/ ꝙ magiſtri noſtroꝝ elephantuꝫ
.i. adulatores pncipũ: ſanguinẽ.ſ. quẽ ꝑdeceſſo-
res eoꝝ/ ⁊ crudelitatẽ quã cõtra eccl'iam ⁊ paupe
res exercuerũt/ eis oſtẽdũt/ ⁊ ꝑ oculis eis ponũt:
⁊ ſic eos ad ꝓliũ exactionũ exẽplo ſimili acuũt et
animãt. Sanguinẽ etiã crudelitatis ipſis dicun
tur oſtendere/ qñ modos ⁊ vias qb⁹ ſub ſpecie
iuſticie ſanguinẽ ⁊ ſubſtantiam pauperꝝ poſſint
deuorare ⁊ rape/ eiſdẽ ꝯſulũt ⁊ exponũt. Vñ dici
Num.23.c tur: Non accubabit leo donec rapuerit ꝓdam.
Sic igitur fit/ ꝙ iſti elephãtes cũ illis qui in tur-
ribus eoꝝ morant̃: ⁊ q̃ eos ſequunt̃: ⁊ q̃ adulato-
rie ſanguinẽ eis ꝓpinare vident̃ iudam ⁊ iſraeli
tas.i. bonos eccl'iaſticos ſubditos ꝑſequuntur
Aliter ¶ Vel illud quod de illis elephãtib⁹ dr̃/ appli-
ca ad martyres: q̃ viſo ſanguine vue ⁊ mori.i. vi
ſa ⁊ ꝯſyderata paſſione chriſti/ ad ꝓliũ ꝯtra tyrã-
nos animati fuerũt: ⁊ errores eoꝝ reprobãdo/ et
cõtra eos ꝑdicãdo/ mortẽ ⁊ ſanguinem ꝯtempſe
runt. Iſti habuerũt turres dignitatũ ⁊ eccl'iarũ
in quib⁹ multi ſpũales milites ꝯtinebant̃/ q̃ con
tra hoſtes fidei pugnauerũt: multi tam equites/
F ꝙ pedites ipſos ad fidẽ ſecuti ſunt/ ⁊ ꝑ eos cecide
Ezech.10.c rũt. Ezech. Declinabat q̃ ꝑma erat/ cetere ſeque
Eodẽ ca.c bant̃. ¶ Eleazar videns vnũ de elephãtibus q̃
ſtabãt in ꝓlio/ ꝯtra iudeos ceteris altiorẽ: ⁊ lori-
cis regijs loricatũ: regẽ eſſe in eo.i. I turri lignea
beſtie ſuꝑ oĩa extimauit: quapropter vt ppl'm ſu
um liberaret/ ⁊ nomẽ ſibi acq̃reret: ꝓpulſis hinc
⁊ inde hoſtib⁹/ vſqꝫ ad beſtiam penetrauit: ⁊ ele-
phãti ſe ſuppoſuit/ ⁊ eum ſic ſuppoſit⁹ interfecit
regẽ tñ nõ vulnerauit: ſed occiſa beſtia ⁊ cadẽte/
ſub ipſa oppꝛeſſus periit ⁊ deceſſit: ⁊ ſic nec nomẽ
ſibi acq̃ſiuit/ nec ppl'm ſuũ liberauit: ſed potius
(vt ibidem dicit̃) ppl's iudeoꝝ regis imperiũ fer-
Moralitas re non ſuſtinẽs/ ab ipſo fugit ⁊ diuertit. ¶ Elea-
zar q̃ erat vn⁹ de ꝑncipib⁹ iudeoꝝ: poteſt opti-
me ſignificare phariſeos ⁊ ꝑncipes iudeoꝝ: qua-
les fuerũt annas ⁊ caiphas. Iſti videntes ꝯtra
ſe elephantes.i. plures apl'os dimicare ⁊ ꝑdica
re: vidẽtes vnũ ceteris eminẽtiorẽ.ſ. chriſtũ: lori
cis regis.i. diuinis miraculis ⁊ opibus circũſe
ptũ: intantũ vt eis veriſimile poterat eſſe: regeꝫ
.i. deum ⁊ diuinã naturã in eo latitare: ipſm oĩno
occidere decreuerũt: q꜄ ſic ppl'm ſuũ a romanis
liberare/ ⁊ a fide ⁊ potẽtia iſtius q̃ iam ꝑdicatio
in ea fuerat/ eripere crediderũt: dicentes illud
Ioã.11.f Ioã. Ne forte veniãt romani ⁊c. Expedit eñ vt
moriatur. Iſtum igit̃ ꝑ mortẽ humanitatis fece
rũt cadere: regẽ tñ.i. deũ ſeu deitatẽ nõ potue-
rũt ledere: ſed ſemetipſos quoqꝫ ſub eo occaſiona
liter peremerũt: inq̃tũ ꝓpter pctm̃ mortis chri-
ſti tãdẽ deſtructi fuerũt: nec ꝓpter hoc fidẽ ⁊ ei⁹
potẽtiã extinxerũt: ſꝫ poti⁹ ipſa creſcẽte poſt ipſi

us elephãtis mortẽ/ ipſi perire meruerũt. Eſa. Af
flixerũt ſpm̃ ſcti eius: ⁊ ꝯuerſus eſt eis in inymi- Eſa.63.c
cũ: ⁊ ipſe debellauit eos. ¶ Vel dic de diabolo/ Aliter
vt ſuꝑ li.x. capl'o de dracone ca.iij.et.iiij. ¶ Vel Aliter
allega ꝯtra ꝑſumptuoſos: q̃ inanis glorie cupi-
di/ appetũt ſibi facere nomẽ: ⁊ ideo cõtra eminẽ
tiores ſe ⁊ fortiores qñqꝫ inſurgũt: ⁊ eos poten-
ter impetũt ⁊ inuadũt: qbus tñ bene qñqꝫ nõ ce
dit: q꜄ dato ꝙ illi aliũ ledãt/ vires tñ attenuãt: et
finaliter pondere penitẽtie alteri⁹ oppꝛimuntur: ⁊
dum alium grauãt/ ſeipſos ſubuertũt. ¶ Vel dic Aliter
ad l'ram de fatuis militibus/ q̃ ſupra vires ſuas
volũt facere: q̃ tñ in ipſo ornatu ſuo dum alios
occidũt/ ſolẽt ⁊ ipſi perire. Hiere. Fortes impe- Hiere.46.d
git in fortẽ: ⁊ ambo in foueam ceciderũt. ¶ Vel Aliter
vt exponit q̃dam/ tũc hõ elephantẽ perimit/ qñ
carnẽ ſuam/ mũdum vel diabolũ vincit: ⁊ qñ tur-
res.i. dignitates ſeculi ꝯtemnit. Verũtamen tũc
ſub iſto morit̃/ qñ de victoria in ſuꝑbiam eleuat̃ Oſee.13.d
Oſee. Ero mors tua o mors. ¶ Vel allega de Aliter
martyribus: q̃ tyrannos gladio verbi dei occi-
derũt: ipſi tamẽ corꝑaliter ꝑ martyriũ ſuccubue
rũt. ¶ Hic habes ꝙ cum antiochus ⁊ exercit⁹ Eodẽ ca.f
eius pugnarẽt contra bethſuram/ ⁊ tandem cõ-
tra ſanctificationẽ: finaliter q꜄ in vtroqꝫ loco ci-
bi defecerũt: ⁊ q꜄ ſabbatum erat terre illi/ qui in
iſtis munitionibus erant/ cum hoſtibus pacẽ fe
cerũt: ⁊ eis portas aperuerũt. Antioch⁹ vero in
trans ſanctificationẽ/ ꝓrimus paceꝫ fregit: ⁊ mu- D
ros in circuitu diſſipari mandauit. ¶ Sic vere Moralitas
dico/ ꝙ tunc in bethſura ⁊ ſctificatiõe.i. in ſecu-
lo ⁊ in clauſtro cum antiocho.i. cũ diabolo ⁊ vi
tioꝝ exercitu fideles impugnati/ ianuas cordis
aperiũt: ⁊ eum intus ꝑ malas complacentias re-
cipiunt/ quando cibi ſpũalis doctrine/ diuineqꝫ
ſcripture eis deficiũt: ⁊ quãdo ſabbata quietis
⁊ ocij: necnon feſtiuitates tempalis ꝓſꝑitatis in
cumbunt. Illud eñ in eccleſia ⁊ religione ſpeci-
aliter videt̃: vt ꝓpter defectũ ſcie/ ⁊ ꝓpter abun-
dantiã quietis ⁊ opulentie diabolũ introductũ/
⁊ ſibi populũ ſubiugatum/ quaſi penitus intue-
mur. Unde dicitur: Conſtituerũt eis prelium in 1.Mach.2.b
ſabbato: ⁊ occiderũt de illis mille viros. Et ali-
bi dicit̃: Hꝫ hec fuit iniquitas zodome. Iſte eñ Ezech.16.f
mur⁹ ſanctificationis.i. obſeruãtias eccleſiaſti-
cas ⁊ ſanctiones canonicas ac regulares obſer-
uãtias iam ibi diſſipauit: ⁊ ſe ibidem imperare ⁊
eſſe dñm declarauit. Iam eñ delectationib⁹ ⁊ vi
tijs ab oĩ ꝑte pater ingreſſus: ⁊ iam nõ eſt qui
cohibeat hoſtiũ ſpũaliũ impet⁹ ⁊ acceſſus. Vñ
dicit̃: Luxit aũ murale/ ⁊ mur⁹ pariter diſſipatus Tren.2.c
eſt: defixe ſunt in terris porte eius. ¶ Si vis po- Aliter
nere/ quare bethſura ſignificat mundũ: q꜄ domus
acerba interꝑtat̃: q꜄ acerbitas tribulationum in
mũdi domicilio repit̃. ¶ Et ſi vis dic/ ꝙ antio- Aliter
chus capta bethſura ſanctificationẽ inuadit: q꜄
diabolus ſubiugato ſecularium ſtatu/ etiam ſta
tum eccleſiaſticum ſubiugare intendit: et acti-
uis ſuppeditatis et victis/ etiam clericos contẽ-
platiuos capit.

¶ Capitulum ſeptimũ Textus: An-

no centeſimo quinquageſimo et primo: et exijt demetrius ſeleuci filius

Moralitatum. Ca. VIII

Alchimus quidā de ſemine aaron adiuncto ſibi cetu viroꝝ iniquoꝝ / dux ꝛ gubernator erat: q̄ ad ſacerdotiū ambiebat: ad regē demetriū venit: ꝛ accuſans iudā et frēs eiꝰ apud eū. Rex igiꝰ iſti q̄ iude ꝛ fratribꝰ eius detrahebat / ſummū ſacerdotiū ꝯtulit: et cū eo bachidē quendā de ſuis pꝛincipibus et amicis cū exercitu in terrā iuda miſit: ad quos cū veniſſet congregatio ſcribarū requirere q̄ pacis ſunt dixerunt: Homo ſacerdos de ſemine aaron venit / nō decipiet nos. Ipſe vero alchimus cū verba pacifica eis locutus fuiſſet: et ipſos nequaq̄ ledere iuraſſet: factū eſt ꝙ ei crediderunt: et ſtatim ſeptuaginta viros de eis occidit ꝯtra ꝓprium iuramentū. Tandē in hieruſalē veniēs / multos de pplo interfecit: ꝛ cōuenerunt ad eū q̄ cōturbabāt pplm ſuum: ꝛ terrā iuda obtinuerūt: ꝛ ſic ipſe alchimus et ſui multo plus q̄ gētiles fecerunt: filioſq; iſrael grauauerunt. ¶ Iſta poſſunt allegari cōtra ambitioſos: qꝛ quādo aliqs alchimus vel ambitioſus aliquis ſacerdotiū .i. dignitatē aliquā ambit: ante oīa cetum ꝛ cōgregationē viroꝝ iniquoꝝ ſibi congregat ꝛ adiungit. Tandē vero ad regem .i. ad mundi principes recurrit: vel ad regē .i. ad ſuperiorē prelatū accedit. Apud quem ante omnia alios accuſat: et de eius hoſtibus detrahit: ꝛ ſe ꝓpter eum exheredatū fuiſſe / ꝛ pro eccleſia multū ſuſtinuiſſe / conqueriꝰ ꝛ dicit. Igitur ſepe accidit / quia adulatores ꝛ detractores faciliter a maioribus audiuntur: ꝛ alioꝝ accuſatores diligunt: tales ad ſacerdotiū et dignitatem quā ambierāt promouenꝰ: ita ꝙ bachides .i. aliquis de amicis ipſius ſuperioris pro inducendo eū in poſſeſſionē ſibi adiungiꝰ et daꝰ. Verū qꝛ quādoq; fit ꝙ pro libito non admittiꝰ ad poſſeſſionē: Ideo in principio verbis pacificis vtitur: multa iurat ꝛ paciſcatur: ita ꝙ ſibi a ſcribis pacem petentibus .i. a canonicis ꝛ fratribus pacificis ꝛ ſimplicibus crediꝰ: et qꝛ ſacerdos de ſemine aaron eſt .i. perſona ſacerdotalis ꝛ eccleſiaſtica: ad quā ꝑtinet bonam conſcientiā habere: ideo ab ipſis ad ſacerdotij et dignitatis officiū acceptatur. Sed ſtatim re vera quādo videt ſe indutum: contra eos debachatur: ꝛ ſubditos exactionibus ꝛ iniurijs afficit: ita ꝙ non pacificus / ſed impius et crudelis declaraꝰ: multos ſpūaliter occidit: multos de-

1.Mach.1.b ponit ꝛ depredaꝰ. Locutus eſt ad eos verba pacifica in dolo / ꝛ crediderūt ei: ꝛ irruit ſup ciuitatem / ꝛ ꝑcuſſit eā plaga: ꝛ perdidit pplm multum ex iſrael: et accepit ſpolia ciuitatis. Illi q̄ ſoliti ſunt turbare ciuitatē ꝛ pplm: vt ſunt mali ꝛ litigioſi accuſatores ꝛ detractores: ad eū aggregātur: quos pre alijs tanq̄ magis ſibi ſimiles diligēs / terrā iuda in eoꝝ manibus tradidit: inquātum poteſtates ꝛ officia ſuper alios eis tribuit. Infra eū elegit impios viros: et elegit eos dominos regionis. Sic igiꝰ fit ꝙ iſte malus ſacerdos ꝛ ſui familiares impij .i. tales mali ꝓlati et eoꝝ miniſtri impij: filios iſrael .i. bonos fideles magis grauāt q̄ gētes / id eſt q̄ ipſi pꝛincipes ſeculares: qꝛ plus videmus multotiens de rapina et crudelitate in curijs prelatoꝝ q̄ pꝛincipū terrenorū: ꝛ plus ſuos pauperes opprimūt ſacerdotes clerici q̄ ſeculares balliui ꝛ tyrāni: ꝛ plus etiam grauāt qn̄q; ſubditos ꝛ cōpatriote ꝛ domeſtici / q̄ alij magis extranei ꝛ remoti. Vn̄ diciꝰ: Tradet frater fratrē / ꝛ filius patrē: et inſurgent filij in parētes / et morte eos afficiēt. Et inimici hominis domeſtici eius ꝛc. Igiꝰ de talibus malis eccleſiaſticis diciꝰ: Sacerdotes non dixerunt: vbi eſt dn̄s: ꝛ tenētes legē neſciūt me. ¶ Impius nichanor minatus fuit tēplo: leuās manus in ſuperbia cōtra ipſum ꝙ flāmis incenderet: niſi iudas ꝛ exercitus eius volūtati eiꝰ traderetur: deus tamē aliter ordinauit: qꝛ cōfecto prelio cōtra iudā / ipſe prius in bello cecidit: ꝛ iudas caput eiꝰ et brachiū quod contra tēplū leuauerat / amputauit: et ꝯtra hieruſalē ſuſpēdit: exercitus vero eius ipſum cecidiſſe cōſpiciēs / et arma ſua ꝓiciens fugit: quē pplꝰ iſrael ꝑſequēs / totū interemit: ita ꝙ nec vnus quidē ſupfuit nec remanſit. ¶ Illud allega exēplariter cōtra eos q̄ cōtra tēpla ꝛ eccl̄ias ſunt impij: vt q̄ minādo ꝯtra deum et eccleſiam eius ſunt ſuperbi: qꝛ ſepe fit ꝙ iuſto dei iudicio / anteq̄ implere poſſent quod inceperāt / pereūt: ꝛ ꝑ mortē vel infortuniū impotētes fiunt: ꝛ exercitꝰ ꝛ auxiliatores eoꝝ ab ipſis fugiūt. Vigil enī de celo .i. deꝰ q̄ ꝯtra tales vigilat / dicit illud Dan̄. Succidite arborē ꝛ ramos eiꝰ: ſcꝫ caput et brachiū preſcindite: ꝛ fugiāt beſtie q̄ ſubtꝰ eā ſunt: et de ramis eiꝰ volucres celi. ¶ Vel ſi vis allega hic ꝙ ruina pꝛincipis eſt cauſa peccati / et ruine ſubditoꝝ. Quādo enī nichanor pꝛinceps q̄ interpretaꝰ ſtans lucerna .i. ꝓlatꝰ vel pꝛinceps: qꝛ ſtans lucerna debet eſſe q̄ntū ad ipſum ꝑtinet pro alijs ꝑ ꝑſeuerantiā: ſtare ꝑ doctrinā ꝛ exempla lucerne / iuxta illud: Vos eſtis lux mundi: in bello ꝯtra vitia cadit: et ꝑ diuerſa peccātā ante hoſtes ſpūales ſuccūbit: caputq; recte intētionis / et brachiū bone operationis ꝑdit: ſtatim exercitus ſubditoꝝ ſuoꝝ exemplo eius arma virtutū ꝓijcit ꝛ dimittit: ꝛ vndiq; per vitia diſperſus / an̄ hoſtes ſpūales perit: ita ꝙ vix vnꝰ perſiſtit. Vnde diciꝰ: Iudas cecidit / ꝛ ceteri fugerūt. Nā vt dicit Gregorius: vita maloꝝ trahitur ab alijs in exemplū. Zach. Percute paſtorem: et diſpergentur oues.

Margin: Moralitas; D; Math.10.d; Hiere.2.b; Eodē ca.e; Moralitas; D; Dan.4.b; Aliter; Math.5.b; 1.Mach.9.b; Zach.13.e; C

¶ Capitulum octauum Textus: Et audiuit iudas nomen romanoꝝ / quia ſunt potentes viribus. Moralitatum

Capitulum IX

Hic fit mentio de potentia romanorum et inter cetera hic dicitur / ꝙ curiam fecerunt ſibi romani trecentos et viginti ſenatores: conſilium agentes: et vni ſingulis annis magiſtratū ſuū cōmittentes. Inter ipſos autem nullus diadema portabat / ſed omēs obediebant vni: et zelus et inuidia cōtra eos nuſq̄.

E erat. Dicit ibi/ꝙ pacem ⁊ amicitiã cum amicis ⁊ ſocijs optime ſeruabant: ⁊ ꝙ vſq ad remotiſſimas terras reges ⁊ tyrannos ſibi ſubiecerãt: metalla auri ⁊ argẽti q̃rãt in hiſpania/acq̃ſierant. Et vt ꝯcludat breuius/q̃bus volebãt eſſe auxilio vt regnarẽt/regnabãt: quos ꝟo vellent nõ regnare/a regno pellebant. Ad iſtos igit miſit iudas legatos ſuos amicitiã facere: vt ſic poſſet a

Moralitas ſuis hoſtibus tutus eſſe. ¶ Iſta poſſunt applicari ad dños romanos. ſ. papam ⁊ cardinales: quia iſti ſibi curiam romanam fecerũt: ⁊ eam ꝓ diffiniendis negocijs ⁊ iudicijs reddendis ordinauerũt: quam multis ⁊ magnis concilijs fulcierunt. Unum etiam ex ſeipſis in papam ⁊ magiſtrum ſuum ſolent eligere: cui ſine inuidia vni-

Geñ. 42. b uerſaliter debent obedire. Uñ in Geñ. Uiri vnius filij ſumus. Et breuiter tanta eſt hodie potentia iſtius curie ⁊ ſuoꝝ/ꝙ reges ⁊ regna ad lrãm ſibi ſunt ſubiecta: metalla auri ⁊ argenti. i. diuitiarum copia eſt eis adiecta: ⁊ inſtituendi reges. i. ꝓmouẽdi eccl̃iaſticos ſibi pre ceteris eſt autoritas attributa. Iſti enim quos volunt/ regnare ⁊ ꝓmoueri faciunt: quos vero nolunt/a regno re-

Num. 22. b pellunt: ita ꝙ iam poteſt eis dici illud Num. Noui enĩ ꝙ benedictus eſt cui benedixeris: maledictus aũt in quem geſſeris maledictionẽ. Iſti igitur inter ſe nõ debent zelum nec inuidiã habere nec aliquis debet portare diadema. i. nullus debet alteri ꝑ ſupbiã ꝓferri: ſed oẽs vni. i. ſummo

F pontifici debent obedire pacifice. Et ſi ſic fecerint: oẽs ꝯcupiſcent eoꝝ amicitias habere: q2 ꝓ certo in quocũq collegio q̃ſi ſubditi pacifice ⁊ q̃ete viuunt: ⁊ inter ſe zelum ⁊ inuidiã non habẽt: nec alijs ſe ꝓferũt/ſed vni ſcʒ ꝓlato ſummo humiliter obediũt/ipoꝝ dominatibes creſcunt: et oẽs tam ſeculares q̃ alij/ipoꝝ amicitias querũt

Zach. 8. d ⁊ expectãt. Uñ dicit: Pacem ⁊ veritatẽ diligite/

Eodẽ ca. d dicit dñs deus. ¶ Forma pacis ⁊ federis inter iudeos ⁊ romanos talis erat: ꝙ vnus populus alium in ſuis bellis ⁊ neceſſitatibus ſi temp⁹ pateret/tenebat iuuare: ⁊ hoc ad ꝓpria ſtipendia: quia nullus debebat alteri aliquid miniſtrare.

Moralitas. ¶ Hic poteſt notari/ꝙ vere amici ſocios ⁊ amicos in neceſſitatibus adiuuant: ⁊ ꝙ ipos ſtipendijs ⁊ expẽſis nunq̃ grauãt: ſed ꝓprijs ſtipẽdijs pro eiſdem militant: ⁊ alij caſu ſimili quando ingruit neceſſitas/ipos adiuuant. Unde in Pro-

Pro. 18. c uer. Frater qui adiuuat a fratre ⁊c.

¶ Capl'm nonũ Textus: Interea vt audiuit demetrius q2 cecidit nichanor: Moralitatum Ca. X

Hic fit mentio de ꝯſtantiſſima ⁊ nobiliſſima morte iude: quã ꝓ certo mori iſtius nobiliſſimi leonide ꝑncipis imperatoris: q̃ cum ſexcẽtis ꝯtra ſexcẽta milia glorioſe ſe moriturus obiecit/poſſem ꝯgrue cõpare: niſi ꝙ nõ licet ſtylũ meũ ꝯtra hiſtorias dilatare. Sic igit actum eſt ꝙ demetrius audita morte nichanoris/bacchidẽ cũ dextro cornu ſue militie mitteret ꝯtra iudã: cuius exercitus fortitudinẽ iudeorũ formidãtes/ab eo receſſerũt: ⁊ ipm cũ octingentis viris ſolũmodo reliq̃runt. Quibus etiam

G certantibus/hoſti cedere ⁊ aſſerẽtibus impoſſibile eſſe contra tantã multitudinem ꝓualere: Iudas ad hec verba reſpõdit: Abſit inquit iſtã rẽ facere vt fugiamus ab eis: ⁊ ſi appropinq̃uerit tempus noſtꝝ/moriamur in ꝟtute ꝓpter fratres noſtros: ⁊ non inferamus maculã in gloria noſtra. Sic igit factũ eſt/ꝙ contra regis exercitũ q̃ in duo ſe diuiſerat/potenter irrupit: dextrũ cornu quod erat altero fortius/ꝯtinuo ſuperauit: ſiniſtrum ꝟo cornu. i. pars ſiniſtra exercit⁹ regis cõtra ipm ꝓualuit/⁊ ipm cede alioꝝ feſſum proſtrauit. Iudas enĩ cecidit/⁊ ceteri fugerunt: ⁊ ſic quẽ fortiores ſupare neq̃rãt/debiliores poſtea

deiecerunt. ¶ Iſta poſſunt allegari qualis debet eſſe ꝯſtantia boni ducis: q2 nunq̃ debet periculũ metuere: ſed potius fortune ſe committere ⁊ morti ſe exponere/q̃ verecũde fugere ⁊ obtentã gloriã deturpare: exemplo iſtius leonide: qui milites ſuos hortabat de gloria plurimũ: de vita vero nihil ſperandũ. Magis enim ſe dicebat debere patrie q̃ vite: q̃nimmo milites ſuos hortabatur taliter in mane pranſuros tanq̃ in inferno cenaturos. Prandete inquit milites/in inferno cenaturi: ſicut ponit Oroſius lib. ij. Exemplũ etiam beati Lodouici regis francoꝝ: qui in egypto contra ſaracenos exiſtẽs: q̃uis periculum ſibi ⁊ exercitui ſuo ꝓpter aquaꝝ inundationẽ/et hoſtium ꝓuentionẽ imminere videret/fugere ta- Moralitas

H men noluit: immo cuidam militi fugam capienti reſpõdit: Abſit inq̃t gallie/vt reges francie terga vertãt fidei inimicis. De iſto etiã iuda legit/ꝙ ipſe hortabat ſuos ſubire periculũ. Unde igi- 1. Mach. 11.

tur duci ſeu ꝑncipi dicitur: Noli metuere iudicium mortis. Et alibi: Uſq ad mortem certa pro Eccl̃i. 41. a

iuſticia. ¶ Uel ſi vis allega ꝙ bono principe vel ꝓlato mortuo vel abſente/ſubditi facile ſuperantur. zacha. Percute paſtorẽ/⁊ diſꝑgentur oues. Eccl̃i. 4. d Aliter

Duce vel prelato a vitijs ſuperato/facile ſubditi ſuperant: inq̃tum exemplo ipſius mali fiunt: vel inq̃tum non habẽt a quo erudiãt. Unde in Zach. 13. c

Prouer. Ubi non eſt gubernator/ppl's corruet. Pro. 11. b

¶ Uel dic ꝙ cum bacchides qui interꝓtat luci⁹ Aliter fortis. i. diabol⁹: in exercitu vitioꝝ quam cõtra iudam ⁊ ionatham ⁊ eius fratres. i. ꝯtra chriſtũ ⁊ ſctõs ꝓparat: habeat duo cornua. i. duas ꝑtes dextrã ⁊ ſiniſtrã: hoc eſt dictu: vitia maiora ⁊ minora: ſepe fit ꝙ iudas dextꝝ cornu ſuperat: q̃ tamen a ſiniſtro perimit. ſ. ꝙ homo maiora vitia ſuperat/⁊ ab ipſis enormibus criminibus ſe ꝓſeruat: ⁊ tamen minora non ꝓcauens/ab eis vincit: ⁊ adiutoribus fugiẽtibus. i. virtutib⁹/ab eis

ſuperat. Eſa. Dabo pueros principes eoꝝ: ⁊ effeminati dñabunt eis. ¶ Mortuo iuda emerſerũt viri iniqui in omnibus finibus iſrael: ⁊ inualeſcẽte fame in terra/tradidit ſe oĩs regio bacchidi: qui elegit viros impios/⁊ conſtituit eos dominos regionis: ⁊ ꝑſcrutabatur amicos iude ⁊ vindicabat ſe in illis: ⁊ facta eſt tribulatio magna in iſrael. ¶ Sic vere quãdo iudas dux egregius. id eſt bonus prelatus/iudex vel officia- Eſa. 3. a Eodẽ ca. c Moralitas

A lis moriꝶ:ſtatim incipiũt pullulare viri impij in
patria:qui ꝓpter defectionẽ correctionis mali
fiũt:qui tẽpore boni ꝑlati vel iudicis delicta ſua
facere nõ audebãt. Fit etiã q̃nꝙ ꝙ Bachides/
id eſt malus rector et ſuperior ſibi ſuccedit: cui
ꝓpter famẽ auaricie omis regio aliquotiens ſe
tradit:quia quãdoꝙ fit ꝙ mali ſubditi/famelici
et auari/malũ prelatũ eligunt:et eiꝰ dominio ſe
cõmittunt/ꝑ eo ꝙ per eũ ſe ditari ſtatim credũt
Joan.6.c. Unde diciꝶ: Queritis me/q: mãducaſtis de pa
Aliter nibus. ¶ Uel ad literã/tota regio pre fame ſe ſi
bi tradit/inquantũ talis efficiꝶ vſurarius:ꝛ tota
patria tempore cariſtie ſe ſibi obligat et ſubmit
1.Reg.2.a. tit. Ideo diciꝶ: Repleti prius ꝑ panibus ſe lo
cauerũt. Iſte igiꝶ Bachides/id eſt malus ſupi
or ſic introductus/ad extirpandũ inmergẽtes
impios nõ attẽdit:ſed potius viros iniquos eli
git/quos in dignitatibus collocãs dños regio
nis cõſtituit:bonos vo ꝛ iuſtos viros inde mor
tui.i.chriſti vel boni ꝑlati/amicos ꝑſcrutaꝶ ꝛ cõ
fundit:ita ꝙ tpe ſuo tribulatio et anguſtia i iſrꝶ
:id eſt in eccleſia oriꝶ et inſurgit. Uñ in Prouer.
Pro.28.b. Regnãtibꝰ impijs ruine hoim. Iſtud enĩ eſt cõ
mune:q: mali odio habẽt ꝑdeceſſores ſuos bo
nos:ſolẽt poſt mortẽ eoꝝ amicos eoꝝ inq̃rere/ꝛ
Eodẽ ca.d. ipſos multipliciter grauare. ¶ Hic habes ꝙ fi
lij ambri.q̃ priꝰ Joannẽ fratrẽ ionathe occide
rũt/faciebãt nuptias magnas. Filiã enĩ vnius
de ꝑncipibꝰ chanaan duxerat: ita ꝙ cũ appara
tu magno nuptias celebrabãt. Jonathas vo et
B ſimon memores mortis fratris ſui: ipſis inſidia
ti/ſuper eos ꝓcedentes ad nuptias irruerunt: ꝛ
eos occidẽtes ſpolia rapuerũt: ꝛ ſic nuptias eo
rum in luctũ et infortuniũ cõuerterunt. ¶ Sic
Moralitas vere ſepe fit/ꝙ dũ filij hoim vacãt nuptijs aut le
ticijs huiꝰ mũdi:et filiã chananeorũ.i.ꝓſperita
tẽ mundanã in vxorẽ ducunt:nec facinora q̃ cõ
miſerũt meditanꝶ aut recolũt:hoſtes eorũ/ſcꝫ
diabolus et mors/q̃ in inſidijs latitabãt/ repen
te eos interficiunt:ſpolia diuitiarũ ſuarũ eis au
ferũt:et gaudiũ ſuũ in triſticiã cõuertũt. Uñ in
Prouer.14.b Prouer. Riſus dolore miſcebitur: et extrema
Eodẽ ca.e gaudij luctꝰ occupat. ¶ Bachides obtenta re
gionẽ iude/multas ciuitates muniuit: ibiꝙ cu
ſtodes vt exercerẽt inimicitias in iſrael colloca
Moralitas uit. ¶ Sic vo diabolus in altis officijs cuſto
des ſuos.i.malos officiales collocat: ꝑ quos in
iſrael.i. cõtra bonos inimicitias et grauamina
Deute.32.c. ſuſcitat et augmẽtat. Unde: Inimici veſtri ſunt
Eodẽ ca.f. iudiceſ. ¶ Alchimꝰ ſummus ſacerdos iniquiſſi
mus/cepit muros ſancte domꝰ interioris ꝛ ope
ra ꝓphetarũ deſtruere: ꝓpter quod ꝑcuſſus eſt ꝛ
diſſolutꝰ paralyſi:et cõcluſũ eſt os eiꝰ/ita ꝙ nõ
potuit loqui ampliꝰ verbũ/nec mandare de do
mo ſua:et impedita ſunt opera eiꝰ:et eſt mortu
Moralitas us tormento magno. ¶ Sic vo ſicut videmus
mali ꝑlati et ſupiores/q̃ vident ſe in dignitati
bus cõſtitutos:ſtatim incipiũt opera ſanctorũ
ſuorũ vilipẽdere: muros.i. obſeruãtias regula
res:et ꝓphetarũ.i.ſanctoꝝ patrũ opa ꝛ traditi
ones deſtruere/nouitates introducere: et illa q̃

per ſanctos cũ magna diligẽtia facta ꝛ ordinata C
ſunt immutare: quapropter ſepe fit ꝙ vltio diui
na iſtos percutit:et ad literã paralyſi vel alia in
firmitate diſſoluit:ita ꝙ os locutionis et cõfeſſi
onis eis tollit:ꝛ eos tã cito perimit/ꝙ de domo
cõſcientie ſue aliud ordinare nõ permittit:ꝛ ma
la opera que inceperunt/diſſoluit. Auguſtinꝰ in
ſermone innocentũ dicit:ꝙ hac animaduerſiõe
percutiꝶ peccator: vt moriẽs obliuiſcaꝶ ſui: qui
dum viueret oblitus eſt dei. ¶ Uel dic ꝙ illi ſa Aliter
cerdotes ꝛ religioſi:qui muros regularis obſer
uantie et opera ꝓphetarũ.i.ſtatuta ſanctoꝝ pa
trũ deſtruũt: vſum lingue ad bene loquẽdũ: ma
nus etiã ad bene operandũ perdũt: ꝛ finaliter cũ
magno tormento in inferno habitãt.

¶ Capitulũ decimũ tertius: Et anno centeſimo ſexageſimo aſcendit alexã der antiochi filius. Moralitatum Ca. XI

H Abitauit ionathas in hieruſalẽ: et ce
pit edificare ꝛ innouare ciuitatem: et ex
truere muros:et quadris lapidibꝰ mõ
tem ſion circuire: et fugerũt alienigene quos
bachides in munitionibꝰ poſuit:ꝛ liberati ſunt
obſides quos a filijs iſrael ceperat:ꝛ raptos in
munitionibꝰ ſeruabat et detinebat. ¶ Sic vo Moralitas
quãdo in hieruſalẽ.i. in eccleſia eſt Jonathas q̃
interpretaꝶ columba veniẽs.i.bonus/ſimplex et
colũbinus prelatus:ꝛ maxime quãdo ibi ꝑſona
liter habitat/et moraꝶ ibi: pro certo tũc ꝙ pluri
ma operaꝶ:edificat enĩ et renouat locũ ſuũ tem
poraliter ꝛ ſpũaliter: monteꝙ ſion.i. dignitatem D
ſibi cõmiſſam circuit muris de quadris lapidi
bus.i. bonis et virtuoſis ꝑſonis quas ibi ꝓmo
uet ꝛ introducit ꝑſonaliter: et ſic ciuitatẽ eccleſie
ſibi cõmiſſe extruit moraliter et virtualiter. Ju
dith: Edificauit ciuitatẽ de lapidibꝰ quadratis Judith.1.a
et ſectis. Tũc iſta boni prelati ꝑſentia nõ ſolum
in iſtis ꝑficit: immo multa alia bona facit: a fa
cie enĩ eius fugiunt alienigene/nõ audẽtes ma
la facere: vel timore iuſticie ſue in patria cõpare
re. Unde egyptij dixerũt: Fugiamus iſraelem. Exo.14.f
Boni qui obſides ab alienigenis tenebãtur.i.
qui a malis diuerſimode grauabãtur: per eiꝰ ad
iutorium liberanꝶ: quia boni prelati ꝑſentia fu
gat malos: liberat oppreſſos: ꝓmouet dignos:
reparat mores malos. Ideo ad literã poteſt di
ci de quolibet bono principe. Ezech. Quod pe Ezech.34.d
rierat requirã. Prouer. Sapiẽtia edificauit ſibi Pro.9.a.
domũ. ¶ Cum ionathas occurriſſet alexandro Eodẽ ca.e
regi aſie apud ptolomaidã vbi nuptias celebra
bat: et ptolomei regis egypti filiã in vxorẽ duce
bat: dedit ionathas argentũ et aurũ: et inuenit
gratiã in conſpectu eius: et iuſſit eũ rex ſpoliari
veſtibus ſuis/et indui purpura: et collocauit eũ
rex ſedere ſecum: et ſcpſit eũ inter amicos ſuos: ꝛ
magnificauit eũ: et poſuit eũ ducẽ ꝛ ꝑncipẽ prin
cipatus: atꝙ ꝑcepit ꝙ nullus pugnaret cõtra ip
ſum: ꝛ ſic viri quidã impij q̃ ad accuſandũ ipſũ
venerãt/viſa gloria eius fugerunt: et ipſius pre
ſentiã timuerunt. ¶ Alexander qui interpretaꝶ Moralitas

E auferēs anguſtias/ſeu alleuians tenebꝛas/ſigni
ficat chꝛiſtū: qui infidelibus tenebꝛas erroꝝ per
lumen fidei alleuat: ⁊ eterne moꝛtis anguſtias
abſtulit. Ptolomaida que interpꝛetaꝛ ad menſu-
ram deducta/paradiſum ſignificat: vbi ſm̄ men
ſuram meritoꝝ dabiꝛ menſura p̄miorum. Iſta ē
igiꝛ ciuitas finaliter: qn̄ ionathas.i.iuſtus ⁊ ſim-
plex homo: veniet ad ptolomaidā.i. ad paradi-
ſum/vt in tēpoꝛe trinci mēſura: ⁊ vt in ꝯiuijs ce-
leſtibus occurrat ꝑſonaliter regi chꝛiſto: ſic fiet
ꝙ rex videns ip̄m habere ⁊ p̄ſtare aurum diui-
ne gratie ⁊ charitatis/argentū mūdicie ⁊ puri-
tatis: ip̄m multipliciter honoꝛabit: ⁊ eum indu-
mentis ſuis.ſ. moꝛalitate equit/⁊ purpura eter-
ne glorie ip̄m decoꝛabit: qꝛ ſecū in eterna quiete
ſedere faciet: ⁊ amicū ſuū ip̄m conſtituet: ⁊ p̄nci
pem eum faciet: ⁊ accuſatores eius.ſ. demones/
ab eo ſepabit: ⁊ contra aduerſa oīa ſecuritatez ſi
3. Eſdre.4.c bi dabiꝛ ꝑpetuā. Unde: Tunc ait rex: qꝛ inuen-
tus es ſapiētioꝛ/ꝓxim⁹ mihi ſedebis: ⁊ cogna-
Eodē ca.f tus meus vocaberis. ¶ Appolloni⁹ dux deme-
trij regis/ionathan ad deſcendēdū de montib⁹
ad campū ꝓuocat: ⁊ ibi ꝑliū ſibi parat: Tu ſol⁹
(inq̄t) reſiſtis nobis/q̄ poteſtatē exerces contra
nos in mōtibus: ſed deſcēde ad me in campū
Moꝛalitas ⁊c. ¶ Sic vere diabolus ſūme nititꝛ hoīem de
montibus cōtemplationis ad cāpuz exterioꝛis
actionis/vel de mōte religionis ad cāpum mū-
dane habitatōis trahere/ſperās contra ip̄m fa-
Eodē ca.g cilius ꝑualere. ¶ Victo Appollonio multi de
F exercitu ſuo ad templū dagon fugerūt: ſed iona
thas ip̄os ꝑſequens/ignem templo adhibuit: et
Moꝛalitas octo milia vna cum templo ſuccendit. ¶ Sic io
nathas chꝛiſtus finaliter appollonū.i. diabo-
lū vincet: ⁊ exercitū repꝛoboꝝ q̄ nunc in templo
huius mūdi ſecuros ſe eſſe reputāt/in inferno
Ps.96.a deijciet ⁊ ſuccēdet. Ps. Ignis añ ip̄m p̄cedet et
inflāmabit in circuitu inimicos eius.

¶ Capitulum vndecimum Tertius:
Et rex egypti congregauit exercituz
ſicut arenam que eſt in littoꝛe maris
Moꝛalitatū Capitulum XII

Ptolemeus rex egypti dedit alexandro
regi aſie filiā ſuam in vxoꝛē. Tandem
cōcupiuit regnū ipſius: ⁊ q̄rebat in do
lo obtinere eū/⁊ adiūgere regno ſuo: ⁊ ideo ꝯgre
gauit exercitū ſuum ſicut arenā maris: ⁊ intrauit
regnū alexādri: ⁊ aperiebāt ei ciuitates. Sic eñ
p̄ceperat alexāder/ꝑ eo ꝙ ſocius ei⁹ eſſet ptole-
meus/⁊ cōfideret in eodē. Ip̄e vero ſtatim ciuita
tes occupabat: ⁊ ibi ꝓ cuſtodia ſuo noīe faciē
da milites aſſignabat: ⁊ intrauit ptoleme⁹ anti-
ochiam: ⁊ impoſuit ſibi duo diademata.ſ. egy-
pti ⁊ aſie: ⁊ filiā ſuam quam alexandro dederat/
abſtulit ab eodē: imponēs ei licet falſe ꝙ ipſam
voluerat occidiſſe: ⁊ dedit eam demetrio inimi-
co alexandri: ⁊ venit alexander cōtra eum in ꝑli-
um: ⁊ victus fuit/⁊ fugit in arabiam: ⁊ ſic ptole-
meus obtinuit regnū ei⁹. Gadiel autē arabs abſ-
tulit alexādri caput/et miſit ptolemeo. Verūta-
mē ſic actū eſt/ꝙ dict⁹ ptolemeus poſt tantā glo

riam tam ꝓditioſe acquiſitam/infra tres dies G
moꝛtuus eſt: ⁊ exercit⁹ eius q̄ erat in caſtris/oc-
cidit eos q̄ erant in cuſtodia ciuitatum. ¶ Iſta Allegoꝛia
poſſunt exēplariter allegari cōtra multos. Pꝛi-
mo eñ allegari poteſt cōtra ꝓditoꝛes/q̄ in dolo
⁊ ſub ſpecie amicitie occupant q̄ſq̄ alioꝝ digni-
tatē ⁊ regna: ⁊ tunc publice rumpūt fedus ⁊ ami
citiā quā habuerāt cum eis: imponētes falſa cri
mina/vt occaſionē habeant ab eis recedendi: qꝛ
ſicut dicitꝛ in Pꝛouer. Occaſiones querit q̄ vult Pꝛo.18.a
ab amico recedere. Iſta potiſſime patēt in am-
bitioſis: q̄ regno ⁊ ſtatu ſuo non cōtenti/ambi-
unt dīgna alioꝝ. Ita fit ꝙ fraude ⁊ malicia inter
uenīēte/ip̄os aliq̄ñ regno ⁊ dignitate priuant: et
diademata honoꝛis alieni occupāt. Apoca. In Apoc.19.c
capite eius multa diademata. Sed tales nō cō-
ſueuerūt in talibus ꝓſperari: q̄ñimmo vbi habu
erūt quod cupierāt/ſubito ſolent moꝛte vel infoꝛ
tunijs p̄grauari: ⁊ de exercitib⁹ q̄ ſeq̄bantꝛ eum
.i. de ſuis fautoꝛibus ⁊ amicis alter in alteꝝ de
bacchari. Ezech. Ergo ne vinea iſta ꝓſperabitꝛ? Ezech.17.c
nōne aquila radices eius euellet: ⁊ fructus ei⁹ di
ſtringet ⁊ ſiccabit: oēs palmites germinis ipſi⁹
areſcēt. Illa eñ q̄ fraude ⁊ violētia acq̄runtꝛ/nō
ſolēt durare/ſed ſubito deficere: ſicut ad ſ̄ſam vi
demus de tyrannis. Unde dicitꝛ: Omnis poten Eccl.10.b
tatus breuis vita. Et Sene. dicit/ꝙ violēta impe Seneca
ria nō ꝑſeuerāt. ¶ Vel ſi vis allega cōtra falſos Aliter
mundi amicos/q̄ ſemꝑ ſe vertūt ad illum q̄ obti-
net: ⁊ q̄ nō diligūt hoīem/niſi q̄diu ꝓſperatur.
Iſte eñ alexander q̄diu regnū tenuit/ab illo go H
doniel ſuppōitꝛ dilectus fuiſſe: ⁊ ideo vict⁹ di-
citꝛ ad arabiā refugiſſe. Iſte vō videns eius infoꝛ
tuniū/ip̄m amplius nō dilexit: ſed potius ꝓ ami
citia illius qui regnū acq̄ſierat/caput ipſius am
putauit. Statim eñ qñ q̄s venit ad infoꝛtuniuz
⁊ ꝙ ꝑdit regnū: amici ſui ꝓſtini ip̄m abominantꝛ
⁊ in inimicos ei vertuntꝛ: ⁊ amicitiā illoꝝ qui re-
gnāt/et q̄ de facto ꝓſperantꝛ/totis viribus am-
plexantꝛ. Pꝛouer. Etiam ꝓximo ſuo pauꝑ odio- Pꝛo.14.c
ſus erit: amici vero diuitum multi. ¶ Vel allega Aliter
hoc de mutatione regꝝ ſupꝛa. Pꝛimo dictū eſt ꝙ
rex aſie/qui tūc erat pro tempꝛe/ occupauit egy- 1.Mach.1.b
ptū: ⁊ regnauit ſuper duo regna: impoſuitq̄ ſibi
duo diademata/egypti et aſie: ecōtra vero hic ha-
bemus ꝙ rex egypti occupauit aſiam/⁊ ſibi duo
diademata impoſuit/et ſuꝑ duo regna regnauit
qꝛ quādoq̄ vnū regnū exaltatur et aliud depꝛi
mitꝛ: et ecōtra alteꝝ alteri quādoq̄ facit tantum
ꝙ ab eo ſuſtinere cogitꝛ. Eſa. Erūt capiētes eos Eſa.14.a
q̄ ſe ceperāt: et ſubijciēt exactoꝛes ſuos. ¶ De- Eodē ca.d
metrius videns ꝙ ſiluit terra in ꝯſpectu eius: iā
ſecurus in regno/remiſit exercit⁹ ſuos/ excepto
ꝑegrino exercitu inſulaꝝ: ꝓpꝛios eñ milites cō-
patriotas remiſit/extraneos retinuit: et inde fa-
ctum eſt ꝙ exercitus ſui ſic remiſſi/ceperūt eum
odio habere/et cōtra eum murmurare: quapꝛo-
pter triphon occaſiōe accepta/cōtra eum rebel-
lauit: et exercitus remiſſos ſecum habuit: et an-
tiochū alexādri filiū de arabia aſciuit/et i regno
ip̄us collocauit. Ciues ſui de ptolomaida cōtra

B enim ſurrexerūt:et eū occidere voluerūt; et eū ad
palatiū fugere cōpulerunt: quē tria milia iudeo
rum ſibi in auxilium miſſa liberauerunt:et cen-
Moralitas tum milia de ciuibus occiderunt. ¶ Illud pōt
aliegari exemplariter:ꝙ non eſt tutum alicui cō
fidere in pace et in proſperitate ſua. Si enim iſte
demetrius ſemꝑ timuiſſet:et infortunia que ac-
cidere potuiſſent preuidiſſet: nunꝙ̄ tribulatio-
nem incurriſſet: nec ſe contra eū aliquis erexiſ-
Pro.28.c. ſet. Vñ dicit: Beatus homo qui ſemꝑ eſt paui-
Aliter dus. ¶ Vel dic contra ſamos principes et ma-
gnates:qui magis diligunt extraneos ꝙ̄ ꝓpin-
quos:ſibiqꝫ in ſuis curijs continēt ⁊ ꝓmouent:
atqꝫ in officijs peregrinos: ipſoſqꝫ prediiectos
habēt et charos:ſuos aūt repellunt. Quaproꝑ̄
quādoqꝫ fit ꝙ odium ſuoꝝ ſolent incurrere: ita
ꝙ hoſtibus ſuis ſolent adherere: et ipſum de re
gno et dominio aliquotiēs fugare: et contra eū
rebellare. Nam iuſtum eſt/ ꝙ homo illos quos
in proſperitate et pace exiſtens repudiat: tribu
lationis tēpore non inueniat/immo perdat. Cau
tum eſt igitur principi ſuoꝝ amiciciam cuſtodi-
re:et non nimis extraneis adherere. Quia dicit
2.Ti.5.a Apl's: Qui ſuorū et maxime domeſticorum cu-
ram non habet/infidelis eſt. Ideo bene dicitur:
Ecc.9.c. Ne derelinquas amicū antiquū:nouus non erit
ſimilis huic.

¶ Capitulum duodecimū tertius: Et vidit Ionathas quia tēpus eum iu- uat. Moralitatum Capi. XIII

B POſt pacta inita cū ſparciatis et roma-
nis: hic fit mentio/ quō triphon regis
antiochi princeps maior ad regnum
aſie ambiebat: quapropter Antiochū dominū
ſuum occidere cogitabat. Verūtamen quia ſci
ebat ionathan iudeoꝝ ducem regis eſſe ſtrenuiſ
ſimum defenſorem: ante omnia ipſum occidere
temptauit:⁊ multis machinationibus circūuentū
occidit. Poſtea ſolus cū rege ambulans/ ipſuꝫ
proditioſe interfecit:et impoſito diademate/lo-
co ipſius regnauit: ſicut patet infra ca. ſequēti.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari quādo volunt iniqui
nocere:et non audent propter eoꝝ amicos: pri-
mo ſolent paulatim cōtra amicos inſurgere: vt
ipſis ſublatis de medio vel de potentia attenua
tis/poſſent contra principes facilius preualere.
Eodē ca.f. ¶ Hic habes ꝙ cum triphon vellet occidere
ionathā/et non poſſet:pro eo ꝙ cū exercitu vene
rat: diſſimulauit amicitiā/ ⁊ dona ſibi attribuit/
et eum pre alijs principibus honorauit: tandē
remittere exercitū ſibi ſuggeſſit:et promittēs ſe
ſibi velle tradere regionē prouincie/ et negocijs
regis preficere: vſqꝫ ad ptolomaidā ſecū duxit:
vbi ipm ſtatim ligauit: et comites eius et mille
viros quos ſecū duxerat occidi fecit:ipſum vero
Moralitas ſatis cito poſt cū duobꝰ filijs interfecit. ¶ Tri-
phon qui nitebaꝭ dñm interficere/ ſignificat dia
bolū:qui ꝓcurauit occidere chriſtū. Ionathas
ꝗ̄ columba interpretaꝭ/ ſignificat virū iuſtum ⁊
ſimplicē. Sic igiꝭ eſt ꝙ triphon diabolus ſum-
me tēptat ionathā.i. virū iuſtū ꝑ pctm̄ occidere⁊

ipſum ꝑ tētationes ſolet ad ſe ꝗ̄ſi auis capta ad C
laqueū conuocare. Sub ſpecie eñ boni ipſum
ad ſe vocat: vt occaſione recepta ipſum occidat:ex
emplo iahelis ꝗ̄ ziſaram ad ſe vocauit:quē ſecū
dormientē occidit. Intra (inquit) ad me dñe: ne Iudicū.4.c.
timeas. Sed reuera quicqꝫ inuenit cum iſto iona-
tha tantū exercitū virtutū et ſanctorū: ad quos
ꝑ deuotionē tantū habet patrocinium/ꝙ in ipſum
non poteſt manū mittere:nec ipſum ꝑ fortē ten
tationē inuadere vel necare: Ideo ante oīa iſta
ipſe tentat ꝙ virtutū exercitū dimittat:ipſumqꝫ
mundi diuitijs magnificat. Quod ad hoc facit
vt facilius credat ei:⁊ ad mortem ipſum trahat.
Prouer. Fauus diſtillans labia meretricis:no Pro.5.a.
uiſſima ꝟo eius amara velut abſynthiū. Igitur
officia ⁊ negocia regis.i. alta officia et dignita-
tes ſeculi ꝓmittit ſibi tradere: dū tamen exerci-
tū virtutū velit dimittere: ⁊ ꝑ cōſenſum in pctm̄
deſcendere et venire. Ad hec igiꝭ officia homo
per affectū vel effectū quādoqꝫ a diabolo trahi-
tur:ad quē dum deſcenderit/ſtatim ab eo a vin-
culis maloꝝ vel malarū concupiſcentiarū ligaꝭ
et tandē diuerſis vitijs ſtrangulaꝭ: et ad eternū
interitū deputaꝭ. Dum eñ homo virtutū exer-
citū dimittit:et ſeculi negocia cōcupiſcit:mortē
pene ⁊ culpe finaliter incurrit. Bene igiꝭ conſu-
lit ſapiens. Nō credas inimico tuo in eternum: Eccl.12.b
Quia ſicut ibidē ſubiungiꝭ: Oculis ſuis lachry Ibidē.d
mabit inimicus:et cū venerit tēpus ⁊c. ¶ Diciꝭ Ca. XIII.d
hic ꝙ ſimō mortuo ionatha fratre ſuo/ipſum in D
modin ſepeliuit: ⁊ ſuꝑ ſepulchꝛ patris ⁊ matris
et quatuor fratrum ſuoꝝ ſeptem pyramides ſuꝑ
columnas fabricauit: vbi arma et naues ad eter-
nam memoriā ſculpſit: ita ꝙ a nauigātibus ma-
re videri poterant/ordinauit. ¶ Hic moraliter Moralitas
ꝙ modin quod interpretaꝭ dijudicatio: ſignifi-
cat mentē/que ſeipſam dijudicare teneꝭ. Quia
ſm̄ apoſtolū: Si noſipſos dijudicaremꝰ non vti 1.Cor.11.G
qꝫ iudicaremur. Dic itaqꝫ ꝙ homo iuſtus in mo
din.i. in cōſcientia et memoria: debet ſepulchra
parentū ſuoꝝ et amicorū facere: inquantū mortē
eoꝝ debet in mente habere: ſeptē etiā pyramides
ibi debet conſtruere: inquantū ſeptē opera miſe
ricordie debet ꝓ animabus iſtoꝝ gerere vel ha
bere: ſculpturas eoꝝ.i. bonoꝝ exemploꝝ exteri-
us alijs demōſtrare: in quibus colūnas.i. boni
propoſiti firmitatē: arma.i. bonoꝝ operum pro-
bitatē: naues.i. contēptus ſeculi: leuem.i. tranſi
toriam agilitatē debet ſculpere: vt ſic nautis.i.
hoībus per mare huius mūdi nauigātibus/ exē-
plum et ſpeculū poſſit eſſe. Iſta eñ tria/ſcꝫ co-
lumne/naues ⁊ arma.i. perſeuerantiā/ contem-
ptus mūdi/bona opera/ memoria mortis comi
tatur:et dū aliorum mortē in mente gerimus/in
nobis ſpūaliter generātur:et ideo de iſto ſimōe
.i. viro iuſto poteſt dici illud iob: Ipſe ad ſepul- Iob.21.b
chra duceꝭ: ⁊ in congeriē mortuorum vigilabit.
¶ Hic habes ꝙ ſimon abiecta oīm immūdicia Eodē ca.f
de gaza: ⁊ fugatis inde alienigenis: poſuit ibi vi
ros qui legē ſcirent: ⁊ muniuit eā. ¶ Gaza ꝗ̄ in- Moralitas
terpretaꝭ fortitudo dñi/ſignificat eccleſiā: ſimō

E qui interpretaꝭ obediēs/ſignificat bonū prelatū
qui deo pre alijs obedire debet. Iſte igiꝭ a gaza
.i.a ciuitate eccleſie in qua relucet potētia dei vi
ui: debet omnē immundiciā vitiorū purgare: et
alienigenas.i.malos hoies inde fugare: ⁊ viros
qui legē dei cuſtodiunt.i. bonas perſonas debet
introducere: virtutib⁹ eā debet munire: vt ſic ſe
poſſet cōtra hoſtes ſpūales viriliter defenſare.
1.Mach.13.b Unde capitulo ſequenti dicꝭ: q in arce hieruſa
Eg.et.14.e. lem collocauit iudeos viros qui eſſent ad tuta-
mentū ciuitatis ⁊ regionis.

Capl'm decimūquartū textus: Anno cēteſimoſeptuageſimoſecūdo cōgregauit rex demetri⁹ exercitū. Moralitatum Ca. XIIII

Hic fit mētio quō ſub ſimone ſummo ſacerdote popul⁹ iudeoꝝ fuit multipliciꝭ pſperatus: et quō miſit romā amicitiā renouare: ⁊ quomodo clipeū aureum ponderis mille minarū miſit ⁊c. ſed de omnib⁹ iſtis nihil
Ca.XV.g ad pſens tango. ¶ Item hic ca. xv. fit mentio
quō triphon per antiochū filium demetrij fugatur: et quō ipſe antiochus cōtra ſimonē indignatur: et quō cendebeus cū exercitu miſſus a iuda filio ſimonis conteriꝭ: ſed oīa pretermitto/quia
Ca.XVI.c nihil video moralitatis. ¶ Cū ſimon perambularet regionē inde: deſcēdit in campū hierico/vbi ptolemeus/abobi filius qui gener erat ſummi ſacerdotis/diues in auro ⁊ argento: qui erat in cā
F po hierico/ipſum ad conuiuiū ſuſcepit. Simon
ḡo ad eū cum duob⁹ filijs ſuis iuda et ionatha/ ſicut ad amicū intrauit. Uerū qꝛ iſte ambiebat ad regionis ducatū: inſtaurato cōuiuio viros occultari fecit: et tandē ſimonē cum filijs ſuis inebriatis ⁊ letis/iſte ſumptis ſuis armis in eos irruit: et ipſos nequiter interfecit. Et ſtatī ad occupandū hieruſalē ⁊ ſanctificationē milites deſtinauit. Joannē vero filiū ſimonis qui tūc erat in gazara occidi iuſſit: ſed hoc pcognito precauit: et illos qui ad occidendū eum venerāt iugu
Moralitas lauit. ¶ Iſte proditor ſeu traditor ptolomeus/ diabolū ſignificat: quia iſte ē qui ſumme captat ſimonē ⁊ filios eius.i. bonū et iuſtum prelatū/et bonos ipſius imitatores de medio tollere conatur: vt ſic poſſit in regione.i.in populo ad libitū imperare. Quia igiꝭ per fortitudinem preualere ↄtra iſtos non poteſt: iam aliā viam querit: ipſiſq conuiuiū mundane pſperitatis preparat: et vino deliciarū ipſos inebriat. Quos pro certo cū bene viderit letos ⁊ ebrios: ⁊ vino.i.mūdi pſperis bene plenos: tunc ſe et occultos ſuos ſocios.i.temptationes cōtra eos armat: et ſic de diuerſis vitijs eos temptās/ pro voto ſupat atq necat. Et ſic totum conuiuiū quod parauerat/et mūdi totā gloriā in luctū ⁊ triſticiā eis mutat. Unde
1.Re.13.e dicꝭ: Cū temulētus fuerit amon vino/percutite
Aliter ⁊ īterficite eū. ¶ Uel ſi vis dic q iſte diabol⁹ qñ videt ſcꝫ hominē bene letum: et in cōuiuio mundane pſperitatis immerſum: tūc occultos ſuos ſocios ſcꝫ mortem ⁊ infortunia: contra eū vocat ⁊ ſic per mortē temporalē ⁊ eternā ipſos interficit. Unde: Conuerſe ſunt nuptie in luctū: et vox
G muſicoꝝ ſuorum in lamentū. 1.Mach.9.b

¶ Moralitatū primi libri machabeoꝝ finis.

Moralitatum liber viceſimuſoctau⁹ ſecūdi libri machabeorū. ¶ Capitulū primū textus: fratribus qui ſunt per egyptū iudeis/ Salutē dicunt fratres qui ſunt in hieroſolymis. Moralitatū Ca. I

ANtiochus rex cū eſſet in perſide/⁊ immenſus exercitus cū eo: auaricia ductus/voluit templū nanee/ vbi theſauros abſconditos eſſe audierat ſpoliare: ſed cōſilio ſacerdotis ſeductus: cū paucis tēplū vt pecunias accipet/eſt ingreſſus. Sacerdotes tū templū ſtatim clauſerūt: et aperto tēpli aditu mittētes lapides ipſum cū ſuis occiderūt: ⁊ mēbratim diuidentes/amputatis capitib⁹ extenus
pieceꝛūt. ¶ Iſte antiochus q̄ interpretaꝭ pau- Moralitas
per ſilens/ſignificat pauperē ambitioſū: qui ſe fingit ſilentē ⁊ benignū eſſe. Iſte ſciens q in tēplo eccleſie ſunt multi diuitiarū theſauri/ multa
pinguia bñficia: ſumme nitiꝭ ibidē intrare: ⁊ ibi- H
dē dignitatē obtinere: et hoc nō vt poſſit pficere/ſꝫ poti⁹ vt poſſit theſauros poſſidere. Quod vidēs ſacerdos rector hui⁹ tēpli/ſcꝫ de⁹: ipſum quidē intrare pmittit: ſed tandē vbi nō ſperat/occultū aditū ſcꝫ mortē ⁊ infortuniū ſibi apit: lapides tribulationū in eū dimittit: ⁊ ſic ipſum occidit: et eū mēbratim diuidit: inq̄ntū corp⁹ ab aīa disiungit. Et ſic nō ſolū ipſum/ imo illos quos ſecū duxerat.i.nepotulos ⁊ alios quos in eccleſia pmouerat: capitib⁹ .i. potētia ⁊ virtute puat: et eos de tēplo ſuo.i. de ſtatu eccleſiaſtico eijcit atq fugat. Electo aūt ⁊ mortuo malo plato/ſui etiā cū ipſo deficiūt: et a dignitatib⁹ in hoc tēplo
indigne obtentis vt cōiter eijciunꝭ. Oſee: Pro- Oſee.9.d
pter maliciam adinuentionū eoꝝ de domo mea
eijciā eos. ¶ Uel dic q illud tēplū idoloꝝ signi- Aliter
ficat mundū/vel mūdi ſtatū: qꝛ ſcꝫ nanee interpretaꝭ paſcua/vel germen pulchritudinis: p eo q mūdus pulcher ⁊ germinans illis videꝭ qui eo paſcunꝭ ⁊ delectanꝭ. Iſtud ergo templū antiochus.i. hō: aliquotiēs intrat indiſcrete: ⁊ ei⁹ negocijs ſe implicat: et hoc qꝛ diuitias acq̄rere ſperat: quas ſacerdos et rector hui⁹ tēpli diabolus ſibi p ſuggeſtionē pmittit: ita q ipſm ad ingreſſum hui⁹ p ſpem inuitat. Uerūtamē ſic fit q dum iſte nō aduertit: et dū ad habendū theſaurū intendit: iſte ſacerdos ſuus diabol⁹ q̄ ipſum introduxit/aditū occultū ſubite mortis ſibi aperit: ⁊ occultos ſocios ſuos/ſcꝫ tribulationes ⁊ caſus ↄtra eū inducit: ipſum tpaliter occidit: et capite .i.aīa ipſum exuit: mēbra eius.i. diuitias alijs diſtribuit: ⁊ ſic eū de tēplo hui⁹ mundi eijcit. Unde

A dicit: Seruũ inutilem eijcite in tenebras exterio
Mat.25.c res. ¶ Cũ filij iſrael captiui ducerẽtur in perſidẽ du
Eodẽ ca.d cerent: ſacerdotes qui tũc erãt dei cultores / ac
ceptũ ignẽ de altari in valle vbi erat puteus al
tus & ſiccus abſconderũt: et puteũ obſtruxerũt:
tandẽ cũ poſt ſeptuaginta annos populꝰ (duce
Neemia) in iudeã reueniret: et neemias ꝓ ſacrifi
cando ignẽ habere vellet: miſit nepotes ſacerdo
tũ ipſoꝝ ad puteũ antedictũ. Ipſi vero nõ ignem
ſed aquã craſſam inuenerũt in puteo iſto: q̃ iuſſu
neemie ſacrificiũ tam ligna q̃ carnes aſperſerũt.
Sic vero vbi ſol refulſit: qui prius erat in nubilo:
ignis magnus inde accẽdit: quo totũ ſacrificiũ
deuorat: de reſiduo aque predicte iuſſu neemie
lapides perfundunt: ex quibꝰ mox ignis erupit:
et lumẽ de altari emicuit et ꝓceſſit. Rex vero per
ſarũ his auditis et ꝓbatis: ſacerdotes honora
Moralitas uit: & manu ꝓpria dona plura eis dedit. ¶ Iſta
ſolent myſtice ꝑ aliquos exponi ſic. Dicũt enĩ ꝙ
vallis iſta q̃ eſt locus infimus / ſtatuꝫ ſignificat
ſubditoꝝ: Puteus iſte ſignificat cõſcientias eo
rundẽ. Iſta eſt igit̃ veritas / ꝙ antiquitus patres
noſtri / ſcꝫ fidei & eccleſie fundatores abſconde
rũt ignẽ ſpũſſancti / diuine dilectionis / feruoris
& deuotionis: in puteo q̃ erat in valle .i. in cordi
bus ſubditoꝝ: et hoc q2 tũc puteus nullas aq̃s
voluptatis habebat: ſed i ſiccitate paupertatis /
tẽperantie & abſtinẽtie perſiſtebat: & ideo nõ mi
rum ſi ignẽ iſtum poterat ꝯtinere: q̃ñ qui ipſum
Esa.1.g poſſet extinguere / nuſq̃ erat. Eſa. Succendetur
B vtrũq; ſimul: et nõ erit qui extinguat. Sed reue
ra nepotes iſtorũ ſacerdotũ / ſcꝫ moderni ꝑdica
tores et prelati: ſatis poſſunt hodie in vallis hu
ius puteo .i. conſcientia modernoꝝ: iſtum diuinũ
ignẽ querere: q2 vix aut nunq̃ poſſunt ibi ipſum
repire. Aqua enĩ craſſa .i. carnalitas & voluptas
ibi in abũdãtia reperit̃. Ignis vero diuinis amo
ris & feruor deuotionis totaliter ibi nõ habet̃.
Sap.17.b Unde: Ignis quidẽ nulla vis poterat eis lucere
Quid igit̃? Dico ꝙ iſta aqua vitioꝝ voluptatis
debet inde per cõfeſſionẽ & penitentiã extrahi: &
ligna noſtrarũ affectionũ / et ſacrificia noſtrarũ
operationũ debẽt inde per continentiã noſtre ꝑ
cedentis carnalis vite et memoriã aſpergi: lapi
des .i. noſtri cordis duricia debet inde ſimiliter
circũfundi: et ſic ſol diuine gratie: qui prius a no
bis fuerat obnubilatus refulgebit: et ignis ꝑdi
ctus in nobis ſpũaliter ſuccendet̃: q2 appoſitio
aque craſſe .i. recordatio noſtroꝝ peccatoꝝ: ignẽ
diuini amoris & feruorẽ deuotionis & contritio
nis generat: et hoc potiſſime / quãdo ſol diuine
Tren.1.c gratie mentem irradiat. Tren. De excelſo miſit
Hiere.2.c ignẽ in oſſibus meis / et erudiuit me. Hiere. Fa
ctus eſt enĩ in corde meo quaſi ignis eſtuans: q̃
ꝓ certo ſi fecerimꝰ / lumen bonoꝝ exemploꝝ ab
altari cordis erumpet: rex vero .i. princeps ſecu
laris his cognitis / dona tp̃alia nobis effundet:
Cõſtat enĩ ꝙ pncipes ſeculares nobis bona fa
cerẽt multa: ſi ignẽ diuini amoris in nobis abũ
dare viderẽt. Hic ſup locũ iſtũ dicit Auguſtinꝰ:
ſicut incidẽtaliter ponit̃ in hiſtoria ſcholaſtica
ſup primũ librũ machabeoꝝ: ꝙ ignis q̃ toto tp̃e C
captiuitatis babylonice ſub aquis vixerat / ex
tinctus eſt: q̃ñ ab antiocho venditũ eſt iaſoni ſa
cerdotiũ. ¶ Quod ad hoc põt allegari ꝙ ignis Moralitas
ſpũſſancti & diuini amoris: quẽ nulle aque tribu
lationis extinguere poterãt: immo primitiua ec
cleſia ſub tribulationũ aquis inextinguibilis ꝑ
manebat. Iuxta illud: Aque multe nõ poterant Cant.8.c
extinguere charitatẽ: nũc ex toto extinctꝰ videt̃
in eccleſia: pro eo ꝙ iã in multis locis ſacerdo
tiũ ꝑ ſimoniã eſt venale: & iã regnãte auaricia / ab
antiocho rege .i. a malis vendit̃: a iaſone vero .i.
ab ambitioſis cõparat̃: propter quod ignis di
uine gratie & amor ſpũſſancti in eccl̃ia minorat̃.

¶ Caplm ſecũdũ textus: Inuenitur
autẽ in deſcriptionibꝰ hieremie pro
phete / ꝙ iuſſit eos ignem accipere.
Moralitatum Ca. II

SIcut hic dicit̃: quare Comeſtor recitat
vbi agit de virtutibꝰ hieremie: arca te
ſtamenti ducitũ facta per moyſen in de
ſerto / miro modo fuit abſcondita: inuenit̃ enim
in deſcriptionibꝰ hieremie: ꝙ ipſe videns capti
uitatẽ babylonicã imminere: arcã cũ ea conten
tis & tabernaculũ accepit: et in deſertũ in mõte
vbi moyſes pro videnda terra ꝓmiſſionis aſcẽ
diſſe legit̃ / deportauit: ibiq; ſpeluncã reperit: et
ibi vltimo ſibi lapis aptus eſt: qui abſorptis ar
ca / altari incenſi / & tabernaculo iterũ ſe recluſit.
Hieremias vero in iſto lapide ſolo tactu digiti
nomẽ dei tetragrãmaton ſcripſit: et oſtiũ ſigna D
culo dei clauſit. Nubes vero ſtatim locũ iſtum co
operuit: ita ꝙ nullus poſtea locũ indicare potu
it. In fine tamen temporꝝ cũ deus cõgregauerit
plebẽ ſuam: colũna ignis & nubis ibi demõſtra
bitur: & maieſtas domini ſicut tp̃e moyſi reuela
bitur: & ſic locus iſte ab omnibus cognoſcetur.
¶ Hieremias q̃ interpretat̃ excelſus dñio: ſigni Moralitas
ficat bonũ prelatũ: mẽte & affectione vſq; ad ce
leſtia exaltatũ. Iſte imminente babylonica ca
ptiuitate .i. tentationũ diaboli poteſtate / & mun
di aduerſitate: montẽ ꝯtemplationis debet aſcẽ
dere: et in montẽ penitentie ſecedere: & ad ſpelũ
cam religionis vel humilitatis applicare. Ps.
Ecce elongaui fugiens: et manſi in ſolitudine. Psal.54.b
Secũ habet arcam teſtamẽti .i. diuine legis me
ditationẽ: altare incenſi .i. deuotionẽ. Taberna
culum portatile .i. mundi contẽptũ portare: que
petram & ſpeluncã .i. boni fratres & humiles de
bent ab eo accipere & ſorbere: et his receptis ſe
ipſos per ſui cuſtodiã / & inanis glorie fugã clau
dere: virtutes et merita que poſſident a viſibus
hominũ occultare: & nomine dei per deuotionẽ
ſignati: nubeq; puritatis cooperti: locũ ſuũ nõ
debent alijs pandere: ſed potius ignoti a ſecula
ribus permanere: ſicut ſancti religioſi antiqui
tus faciebãt: quia ignoti eſſe hoibus cupiebãt.
Unde dicit̃: Uade abſcondere: & nemo ſciat vbi Hiere.36.e
ſis. Hec debent boni religioſi facere: quouſq; in
fine ſeculi deus ipſos decreuerit declarare: & vir
tutes eoꝝ in mũdo coram hoibus manifeſtare.

E Matt. Intra in cubiculū tuum: et clauſo oſtio
Mat.6.a oꝛa patrem tuum.

¶ Capitulū tertiū textus: Igitur cū ſancta ciuitas habitaretur in oī pace

Moꝛalitatum Ca. III

Tempoꝛe onie ſūmi ſacerdotis/ ciuitas
ſancta hieruſalē in omni pace habita-
batur: et leges diuine ſeruabant: quod
vtiq propter iſtius ſacerdotis pietatem fiebat:
quia mala habebat odio: et iuſticiā obſeruabat
ipſi reges et principes locū ſummo honoꝛe du-
cebant: et templū magnis muneribus illuſtra-
bant. Unde ⁊ ſeleucus rex aſie de pꝛopꝛijs red-
ditibus ſumptus ſacrificioꝝ dabat: et ſoluebat
Moꝛalitas de ꝓpꝛio quicqd ad ſacrificia ꝑtinebat. ¶ Sic
vero quādo in hieruſalē ⁊ i tēplo/ id eſt in eccle
ſia vel religione eſt ſummus ſacerdos onias .i.
rectoꝛ aliquis iuſtus homo: tūc pꝛopter pietatē
ipſius ipſa ciuitas hieruſalē .i. ipſa eccleſia ſibi
cōmiſſa in pace habitatur: ⁊ leges diuine .i. regu
lares obſeruantie ibidem a ſubditis obſeruant.
Reges etiā ⁊ pꝛincipes ipſum templū .i. ipſum
eccleſiaſticū ſtatum honoꝛant: donis ⁊ muneri
bus ipſum ditant: ſacrificio honoꝝ operum ac-
ceptant. Pꝛeſentia enī ⁊ prouidētia bonoꝝ pꝛe-
latoꝝ cauſa eſt pacis ⁊ ꝓſperitatis eccleſiarum.
Et credo ꝙ ſi pꝛelati ⁊ alij eccleſiaſtici eſſent bo
ni: ſeculares erga eos benigniter ſe haberent: ⁊
eccleſie eoꝛum pace ⁊ diuitijs abūdarent. Sed
F quia modernis tēpoꝛibus multi eccleſiaſtici in-
ueniunt peſſimi: ideo ſeculares contra eos ſunt
Eſa.24.a iniqui. Unde Eſa. Sicut populꝰ ſic ſacerdos.
Eodē ca.a ¶ Hic dicitur ꝙ ſimon templi pꝛepoſitus/ mo
liebatur obſiſtente ſibi pꝛincipe ſacerdotū/ ini-
quū aliquid in ciuitate ſancta. Sed quia onias
ſummus ſacerdos ⁊ pontifex ſuis malicijs reſi-
ſtebat: ideo implere non poterat quod volebat:
quapꝛopter iſte ad regem ſeleucū pꝛoperans: ⁊
erarium plenū pecunijs in templo eccleſie aſſe-
rens: ipſum ad ſpoliandum dictū erarium indu
xit: et dictas pecunias nō pertinere ad rationē
templi vel ſacrificioꝝ: ſed potius ad vſus publi
cos aſſeruit: quapꝛopter ipſos ad regē pertine-
re cōmonuit: ⁊ ideo rex pꝛo tēplo ſpoliando he-
Moꝛalitas liodoꝛū hieroſolymā deſtinauit. ¶ Simon iſte
ſignificat ſimoniacos: qui i ciuitate eccleſie ſem-
per nitūtur mala tractare: iniquitates ⁊ ſimoni-
as machinare: que ꝑ certo quādo perficere ne-
queunt: et vident ꝙ onias ſummus pontifex .i.
boni eccleſie pꝛelati eos impediunt: ſolent ad re
gem .i. ad pꝛincipes ſeculares ſe ꝯuertere: vtpo-
te quādo ſiunt vxoꝛati/ vel bigami/ vel pꝛincipū
officiales: et ſi quādo apud pꝛelatum nihil poſ
ſunt: ſolent apud mūdanos pꝛincipes ſuas ma
licias ꝓcurare: et tunc nō ceſſant ipſos ad the-
ſauros eccleſie depꝛedandos totis viribus ani-
mare. Aiunt enī ꝙ templū eccleſie eſt plenū pe-
cunijs ⁊ theſauris. Aiunt etiā ꝙ illud erarium tē
pli ad regem et ad publica negocia debet perti
nere: ⁊ ꝙ pꝛincipes ipſum licite poſſunt tollere.
Sic igit iſti bigami et curiales clerici maritati
pꝛe alijs eccleſie nocent: et ad rapiendū bona ec- G
cleſiarū et moleſtandū clericos: pꝛincipes exci
tant ⁊ inuitant: et ad hoc mitti heliodoꝝ .i. ma-
los officiales et balliuos ꝓcurant. Sicut ad lit-
terā patet de clericis vxoꝛatis vel bigamis qui
in ipſis regum curijs vel conſilijs cōmoꝛantur:
qꝛ ꝑ certo nocere eccleſijs/ et accuſare clericos
pꝛe alijs dinoſcunt. Unde in ca. ſequēti dicitur:
Simon delatoꝛ pecuniarū maleloquebatur de 2.Mach.4.a
onia. ¶ Dicit hic ꝙ heliodoꝛus qui erariū tē- Eodē ca.g
pli ſpoliabat/ a duobus angelis ſibi apparenti-
bus fuit acriter verberatus: et plagis impoſitis
ſeminiuꝰ relictus. Sed tandē onie ſummi ſacer
dotis pꝛecibus eſt ſanatus. Iſti autē ſanato di-
xerunt angeli pꝛelibati. Onie ſacerdoti gratias
age: ꝓpter ipſum enī tibi reddita eſt vita: tu autē
ſanatus annuncia mirabilia dei que fecit. Et ſic
ille qui venerat ſpoliatoꝛ/ factus eſt templi vir-
tutum ⁊ mirabiliū pꝛedicatoꝛ. ¶ Si vis allega Moꝛalitas
ſic de cōuerſione Pauli. Heliodoꝛus qui inter
pꝛetatur deo meo generatus: ſignificat beatum
Paulū/ deo ⁊ dei opus generatū. Unde dicitur
Uas electionis eſt mihi iſte. Iſte enī ad inſtin- Act.9.c
ctum ſimonis ꝑpoſiti templi .i. ad ſuggeſtionē
phariſeoꝝ et ſacerdotū: hieruſalem/ ſcꝫ eccleſiā
theſauris ſuis/ ſcꝫ bonis perſonis ⁊ chꝛiſtianis
fidelibus pꝛimo ſpoliare queſiuit: ſed ꝑ certo a
deo flagellatus et in flagellis cōuerſus: templū
honoꝛauit: per bona opa ſanctificauit: mirabi- H
lia dei pꝛe alijs nunciauit: ⁊ ſic de ſpoliatoꝛe di-
tatoꝛ: ⁊ de ꝑſecutoꝛe factus eſt ꝑdicatoꝛ. ¶ Uel Aliter
allega generaliter: ꝙ flagellatio tribulationum
ad duo ꝓficit peccatoꝛi: quia pꝛimo mala ꝗ pꝛo
poſuerat facere nō permittit. Secūdo qꝛ ipſum
ad deū conuertit: et dei laudationē facit. Unde:
In agnitionē ſui deductus eſt percuſſus a dño 2.Mach.9.b
plaga. ¶ Uel dic ꝙ illi qui bona eccleſie rapiūt Aliter
ꝑcuſſiones et toꝛmēta finalit incurrūt. ¶ Duo Eodē ca.3.e
iuuenes virtute decoꝛi et optimi gloꝛia/ pꝛecio-
ſi amictu: apparuerūt heliodoꝛo ſpolianti tem-
plum: quē pꝛotinus ꝑcutientes plagauerūt: ⁊ ſic
eum ne theſauros caperet/ impedierunt. ¶ Sic Moꝛalitas
iſto duo iuuenes .i. pꝛelati et pꝛinceps ſecularis:
ſimul debent cōuenire in iuſticia: et ꝯtra malos
raptoꝛes/ ne bonis noceant/ cū ſuo gladio dimi
care: et eos ſpūaliter ꝑ excōmunicationē ⁊ tem
poꝛaliter ꝑ penā tempoꝛalē affligere. Iſti tamē
debent dici duo/ pꝛopter concoꝛdiā quā inter ſe
debēt habere: virtute decoꝛi ꝓpter iuſticiā/ qua
contra malos debēt vigere: optimi gloꝛia per
bonā famam/ qua pꝛe ceteris debēt pollere: ſpe
cioſi amictu per honeſtā vitam/ qua pꝛe oībus
debent ſplendere. Unde: Ecce duo viri aſtite- Act.1.b
runt in veſtibus albis. ¶ Uel dic iſta de duobꝰ Aliter
noſtris iuuenibus petro ⁊ paulo angelicis: qui
contra heliodoꝛum .i. contra neronē vel diabo-
lum cōuenerunt: vel qui malos docēdo ⁊ pꝛedi-
cando cōuerterūt ⁊ a malo traxerūt: et cetera vt
ſupꝛa. ¶ Uel dic idem de ſimone ⁊ iuda: vel de Aliter
quibuſcūq ſanctis duobus cōbinatis.

¶ Capitulū quartū textus: Simon

autē predictus pecuniarū et patrie
delator. Moralitatum Ca. IIII

IAſon frater onie ſanctiſſimi ſacerdotis:
contra ꝓpriū fratrē ſacerdotiū ambiens
regē antiochie adijt: et ꝓmiſſa multa pe
cunia/expulſo fratre ſacerdotiū a rege obtinu-
it. Qui obtēto ꝑncipatu/ſtatim cōtribules ſuos
ad gentilē ritū transferre cepit: et legitima ciui-
tatū iura deſtituēs/praua ſtatuta ſanciuit: ita ꝙ
ſacerdotes circa altaris officia nequaꝗ̄ dediti
erant: ſed contēpto tēplo ⁊ ſacrificijs neglectis
paleſtris et ludis vacabāt: et primos honores
nihil habentes/grecas glorias optimas depu-
tabant: ⁊ his ſimiles eſſe ꝑ oīa cupiebant: quos
pauloante hoſtes et peremptores habuerant.

Moralitas ¶ Iſte iaſon ꝗ̄ interpretaꝫ deſyderans/ ſignifi
cat ambitioſum: qui honores et eminētias deſy
Pro. 21. d. derare nō ceſſat. Unde in Prouer. Tota die cō
cupiſcit ⁊ deſyderat. Antiochus ꝗ̄ interpretatur
paup̄ ſilens/vel pauperis ſilentiū: malū ſuperio
rē ſignificat: qui paupes ſubditos grauās/ipſos
ſilentes et triſtes efficit: inquantū pre timore ip
ſius nullus eſt ꝗ̄ loqui preſumat. Unde dicitur
1. Mach. 1. e. Accepit ſpolia multitudinis gentiū: et ſiluit ter-
ra in ꝯſpectu eius. Iſta eſt ergo veritas/ꝙ iaſon
.i. malus ꝓlatus non parcit onie: nec ratiōe fra-
ternitatis/nec ratiōe bonitatis: qꝛ tales nō par-
cunt alijs cōſanguineis vel iuſtis/ quin eoꝝ ſa-
B cerdotium ambiāt et officia cōcupiſcant. Ideo
ſepe fit/ꝙ ad regē antiochū .i. ad malū prelatuꝫ
ſe transferūt: et mediāte pecunia/ſacerdotiū .i.
beneficiū acquirūt: proprioſqꝫ fratres ⁊ amicos
Hiere. 9. b a ſtatib⁹ ſuis deponūt. Hiere. Omnis frater ſup
plantans ſupplantabiꝫ: et oīs amicus fraudulē
ter incedit ⁊c. Talis igiꝫ ambitioſus ſtatim quā
do ante principatū vehitur/vel ad prelationem
ſublimaꝫ: legitima ciuiū iura .i. bonas cōſuetu-
dines ſibi ſubiecti populi deſtruere molitur: et
praua ſtatuta ꝓ viribus inſtituit et ſectaꝫ: con-
tribules .i. ſuos amicos ⁊ familiares ad ritū gen
tilem .i. ad ſecularē laſciuiam inducere cōproba
tur. Illud eñ videm⁹ de malis: ꝙ plus cupiunt
nepotulos eoꝝ ritus et mores gētiles .i. ſecula-
res et laſciuos habere/ꝗ̄ ꝙ iſraelite .i. viri iuſti
Oſee. 9. c ſiāt. Undē de talib⁹ pōt dici illud Oſee: Ducet
ad interfectionē filios ſuos. Quid plura? Reue
ra regnāte tali ꝓlato: ſacerdotes .i. īferiores ſub
diti nō vacant ad altaris officia peragenda: ſed
potius contēpto cultu ⁊ ritu templi/eccleſie vel
altaris: ⁊ neglecta regulari obſeruātia: diſcipli
ne/moribuſqꝫ religioſis depoſitiſ: paternis mo
ribus .i. ſanctoꝝ patrū morib⁹ ⁊ conditionibus
vilipenſis: ludis ſecularib⁹ ſe implicāt: ⁊ grecas
glorias .i. ſecularium mores optimos eſſe putāt.
Hiſqꝫ ad literā ſimiles eſſe cupiunt/ſcꝫ ſeculari
bus quos hoſtes multotiēs ſenſerant. Conſtat
ꝙ ſeculares eccleſiaſticoꝝ in multis caſib⁹ ſunt
inimici: et tñ ſatis eccleſiaſtici ipſis in moribus
ſe cōformant: ipſiſqꝫ cupiūt eſſe ſimiles ⁊ amici.
Quod potiſſime videm⁹ de multis nobilibus:
qui licet ad eccleſiam veniāt/ dedignātur tamē
mores religioſos ⁊ eccleſiaſticos ſequi: et in cū C
ctis ſuis actibus conātur ſecularibus ꝯformari
ita ꝙ cuilibet tali poſſunt ſeculares dicere: Et
tu vulneratus es ſicut ⁊ nos: et noſtri ſimilis fa Eſa. 14. e
ctus es. ¶ Hic dicꝫ ꝙ iaſon qui ꝓpriū fratreꝫ Eodē ca. d
a ſacerdotio repulerat: et ſacerdotiū munerib⁹
obtinuerat: quadā die quendā iniquuꝫ qui dicꝫ
menelaus/ad regē antiochū cum pecunia deſti
nauit. Qui eadē pecunia ſacerdotiū in ſe retor-
quens: iaſonē magiſtrū ſuum expulit: et ſic iuſto
dei iudicio is qui propriū fratreꝫ expulerat/ab
alio fraudulenter a ſuo ſacerdotio fugatus fuit.
¶ Illud allega ꝙ in quo peccat aliquis/in hoc Moralitas
puniꝫ. Et ꝙ eadē menſura qua mēſi fueritis ⁊c. Sap. 11. c
Iuſtū eſt eñ ꝙ qui alteri infidelis eſt/ inueniat Mat. 7. a
ſibi alterū infidelem. Seneca. Ab alio expectes Seneca
quod alteri feceris. ¶ Uel allega cōtra ambi- Aliter
tioſos qui cōiter in ſuis ſtatib⁹/beneficijs ⁊ ma
licijs in preiudiciū fratrum ſuoꝝ obtinuerūt: fi-
naliter non ꝓſperanꝫ: ſed ſuperueniente tribulati
one/ab ipſis quādoqꝫ vel ab alijs expelluntur.
Unde Ezech. Ergo ne ꝓſperabitur? Ezech. 17. e

¶ Capl'm ſextū tertius: Sed nō poſt
multi tēporis/miſit rex ſenē quendā
antiochenū. Moralitatū Ca. V

POſtꝗ̄ antiochus rex nequiſſimus hie-
ruſalē cepiſſet: et tēplū theſauris et va-
ſis aureis ⁊ argenteis ſpoliaſſet: ⁊ oēs
iſraelitas ad ritū gentiū tranſiſſe iuſſiſſet: voluiꝫ
ꝙ templū hieruſalē non templū hieruſalē dice- D
reꝫ: ſed ⁊ templū iouis olympici publice voca-
retur: tunc eñ templū luxuria ⁊ comeſſationib⁹
erat plenū: et ſcortantiū cū meretricibus ſacris
edibus ſe vltro mulieres ingerebāt: intro feren
tes que nō licebāt: altare plenū erat illicitis: ne
qꝫ ſabbata cuſtodiebātur: nec dies ſolēnes pa-
trum ſeruabanꝫ: nec ſimpliciter quiſqꝫ iudeū ſe
eſſe confitebaꝫ: ducebanꝫ ad idoloꝝ ſacrificia: ⁊
coronati hedera/baccho circuire cōpellabanꝫ.
¶ Sic vere ſtatim quādo diabol⁹ hieruſalē .i. Moralitas
ſtatū chriſtianitatis ditioni ſue per peccatū ſub
iugauit: ante oīa templū .i. ſtatū eccleſiaſticum
oībus bonis ſpiritualibus ſpoliauit: theſauros
.i. virtutes: vaſa aurea ⁊ argētea .i. perſonas ſa-
pientes ⁊ ſciētia nitētes/ſpoliauit: filios iſrael
.i. eccleſiaſticos ad ritū gentilē .i. ad mores ſecu
lares traxit. Ita ꝙ ſicut videꝫ: iam templū eccle
ſie nō videꝫ eſſe dei templū/ſed iouis: qui inter-
pretaꝫ inimicus ſeparans .i. diaboli: ꝓ eo ꝙ ibi
diabolo plus ꝗ̄ deo ſeruiꝫ: et qꝛ cultu dñi dere-
licto: iupiter .i. inimicus diabol⁹: per vitia ibi cō
litur: et eius mādatis ⁊ ſuggeſtionib⁹ obediꝫ: et
hoc patet ex his ꝗ̄ ſequunꝫ: qꝛ iā (vt videꝫ) illud
templū .i. eccleſie ſtatus: luxuria ⁊ comeſſationi
bus eſt plenū: a ſcortis ⁊ meretricib⁹ eſt frequen
tatū: edes ſacre/domus religioſoꝝ mulierib⁹ et
concubinis repleꝫ: et multa illicita et vitia ibi
per oīa obſeruanꝫ. Iāqꝫ ſabbata .i. quies mētis
⁊ contēplatio: ſolēnitates .i. diuina laus/⁊ a pec
catis ceſſatio ibi nō cuſtodiūꝫ: ſed poti⁹ baccho
.i. vino et ebrietati omnes ſeruiunt: et coronati

E hedera/id eſt nitore veſtimētoꝝ induti: iſti deo
baccho circumeunt: et in omnibus obſequūtur:
ita vt cōcludamus breuiter/ ꝙ nullus eſt qui di
cat ſe iudeū.i.qui glorietur dici religioſus vel
preſbyter: ſed potius in ſecularib⁹ actibus glo-
rianť: et potius videri ſeculares ꝙ clerici dele-
ctantur. Sic igitur templū illud eſt mirabiliter
pollutū per antiochū diabolū ⁊ euerſum. Pſ.
Pſal.78.a Deus venerunt gentes/id eſt gentiliū mores:
Naum.2.b in hereditatē tuam ⁊c. Unde dicitur: Porte flu
uiorum aperte ſunt: et templū ad ſolum dirutū
Eodē ca.c eſt. ¶ Sub perſecutione antiochi due mulieres
delate ſunt ſuos pueros circūcidiſſe: que ſtatim
a gentilibus/ pueris ad māmillas ſuſpenſis fue
runt per muros precipitate. Quidam etiā qui
ſabbatū colere voluerunt: et ad ſpeluncas fuge
runt: nolentes ſe defendere/ flammis a gentili-
bus perierūt. Volebat enī Antiochus ꝙ alique
matres pueros ſuos circumciderēt: vel ꝙ diem
Moralitas ſabbati cuſtodirent. ¶ Sic vere diabolus nun
ꝗ voluit ꝙ alique mulieres.i.prelati: pueros/id
eſt ſubditos laborēt circumcidere.i.a vitijs re-
ſecare: vel ꝙ aliqui ſtudeant ſabbatū ſpirituale
et temporale cuſtodire: hoc eſt a vitijs ceſſare/
⁊ quieti mentis vacare: ac feſta ſpiritualiter ce-
lebrare. Hinc eſt ꝙ ille matres.i.prelati qui ho-
die paruulos ⁊ ſubditos a vitijs circumcidunt:
de muris.i.de altis ſtatibus precipitātur: pueri
circūciſi/id eſt boni ſubditi bene correcti: a dia
F bolo ⁊ miniſtris eius tyrannis/ vna cum bonis
ſuis matribus/ tribulationibus ſubijciūtur: ⁊ in
earū mammillis pendentes/ id eſt prelatoꝝ do-
ctrinis adherentes: a diabolo propelluntur: ſab-
bata et feſta ſpiritualiter ac temporaliter colen
tes: flammis diuerſarū tribulationum vrūtur.
Regulare enī eſt: ꝙ tam prelati ꝗ ſubditi qui a
malo ſe reſecāt: ⁊ qui diuine laudi magis vacāt:
amplius a dignitatibus et officijs reijciuntur:
et maioribus tribulationibus afficiunť. Pſal.
Pſ.33.d Multe tribulationes iuſtoꝝ. ¶ Hic habetur
Eodē ca.e de eleazaro/ ꝙ cum omēs iudei compellerentur
ſacrificare idolis: et contra legē carnes idolatri
as et idolis imolatas comedere: ipſe noluit: ſed
potius mortē ſuſtinere voluit. Quinimmo cum
amici ſui ſuaderēt ꝙ carnes quibus licitum eſt
veſci apportarent: ipſe ſe carnes porcinas finge
ret comedere: vt ſic ſub tali ſimulatione poſſit
mortem euadere/ recuſauit. Et elegit mori po-
tius ꝗ contra legem carnes porcinas comede-
re: vel ſe comediſſe fingere: et hoc ne ipſe qui ſe-
nex et vir autoritatis erat/ malū exemplū iuue-
nibus daret. Non enī noſtre etati dignū eſt fin-
gere: ne quis adoleſcentiū eleazarum putat no-
nagenarium ad vitam alienigenarum tranſiſſe.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exēplariter: quomodo
homines maxime reputationis quādo ſunt ſe-
nes/ pre alijs abſtinere debent a malo: ⁊ hoc: q2
vita taliū ab alijs trahitur i exemplū: et ne alijs
Famā mori occaſio ſit/ a malis abſtinere tenētur: honorē ſu
et redimēdā um debent tales graues ſollicite conſyderare: ⁊
conſyderā potius mortē eligere ꝗ famam quā longo tēpo
re vite ſeruauerūt: oblectamēto vite modice que G
ſupeſt deturpare/ dicentes illud: Moriamur in 1.Mach.9.b
virtute: et nō inferamus crimē glorie ⁊c. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ virū honeſtū nō decet aliqd fingere: ⁊ ma
xime vbi fictio ſua in aliorū ſcandalū poteſt re-
dundare. Unde dicit: Spūſſctūs ſapientie fugit Sap.1.b
et fictum. Si igiť prohibitū eſt ne mali fingant
ſe bonos: ſic nec boni fingant ſe malos ⁊c.

¶ Capl'm decimū tertium: Machabeus autē et qui cū eo erant/ domino ſe protegente. Moralitatum Ca. VI

CUm iudei cū iuda machabeo ꝗ contra
eos cū innumerabili exercitu veniebat/
obuiā irent: ⁊ cōtra eū cōmitterēt bellū:
apparuerūt aduerſarijs quinqꝫ viri ignei de celo
miſſi i equis/ frenis aureis decori: qui iudeis du
catū preſtabāt: quoꝝ duo machabeū mediū ha
bentes/ armis ſuis incolumē ſeruabāt: in hoſtes
vo tela et fulmina iaciebant: ex quo cecitate cō-
fuſi et repleti perturbatione cadebāt. ¶ Iudei Moralitas
qui interpretanť glorificantes: machabeus qui
interpretať ingenioſus: ingenioſe dominū glo
rificans: ſignificat bonos ſubditos fideles: qui
contra timotheū tyrannū diabolum ⁊ eius exer
citum.i. contra tentationes et vitia preliantur.
Iſti quinqꝫ viri bonos ꝑlatos denotant: qui de
celo miſſi ⁊ a deo promoti: et nō a carnis affecti
one vel ſimonia introducti debēt eſſe. Unde di-
citur: Qui de celo venit/ ſuꝑ omnes eſt. Qui de- Joan.3.d
bent eſſe quinqꝫ per quinqꝫ ſenſuum cuſtodiā: H
ignei per charitatis amorem: cū equis aureis.i.
cū corporibus mundis ⁊ caſtis per caſtam con
uerſationē. Iſti illos iudeos.i.ſubditos debent
precedere/ bona exempla dando: debēt protege
re/ ſe pro eis exponēdo: et ad hoſtes tela ⁊ fulmi-
na proijcere/ ipſoꝝ maliciam repellendo: prelati
contra hoſtes ſpirituales.i.contra demones de
bent iacere tela orationū ſuarum: contra carnē
tela ieiuniorum: contra mundū tela reprehenſi-
onū: contra tyrannos tela correctionū et cano-
nicarū ſanctionum. Sic enī faciendo ipſos ca-
dere facient: ⁊ ſubditos quos ꝑregūt tutos red
dēt. Ideo de quolibet tali bene poteſt dici illud
Matt. Erat aſpectus eius ſicut fulgur: et veſti- Mat.28.a
menta eius ſicut nix. Unde etiā dicitur: In luce Abacuk.3.c
ſagittarū tuarum/ ibunt in ſplendore fulguran-
tis haſte tue: In fremitu cōculcabis terrā. Vel
etiā tela predicationū debent emittere/ ⁊ fulgu
ra bonorū exemplorum oſtendere: vt ſic poſſint
cōtra ſpirituales hoſtes ſe defendere ⁊ munire.
¶ Item hic ſuperadditur: cū iudas obtinuiſ Eodē ca.f.
ſet victoriā contra timotheū: quidam ex parte
timothei fugerunt in gazarā preſidiū valde mu
nitum/ inacceſſibile atqꝫ firmū: qui loci firmita-
te confiſi/ verba nefanda contra iudā iactabant
Eo accenſi animo illi qui cum iuda erant/ preſi
dium expugnauerunt: quis eſſet inexpugnabile
⁊ ceperunt: ac blaſphemos ⁊ impios occiderūt.
Simile dicitur infra de ciuitate caſphin. ¶ Ad 2.Mac.12.b
hoc iſta allegari poſſunt: ꝙ nullus debet in loci Moralitas
vel ſtatus ſublimitate confidere: nec ꝑpter hec

A ad iniurias et moleſtias inferendas ſuis hoſti-
bus prompere: quia nihil tam firmũ quod non
poſſit deſtrui: et ex hoc ſolẽt eos contra ſe fortiꝰ
animare: deus etiã ad taliuꝫ qui freti protectione
muroꝝ.i.amicorũ/adiutoꝝ et tẽporaliũ bonorũ
inexpugnabiles ſe eſſe credũt ſuperbiam repre-
mendã: ſolet eos in manus hoſtiũ ſuorũ trade-
re/et potentiã eoꝝ penitus eneruare. Quantum-
cũqꝫ homo ſit in loco et ſtatu firmo/pacifico et
ſecuro: vtile eſt ſibi pacifice ſe habere/et hoſtes
Pſal.121.b. ſuos nullatenus irritare. Pſal. Fiat pax in vir
tute tua: et abundantia in turribus tuis.

¶ Capitulum duodecimũ Textus: His factis pactionibꝰ/lyſias pergebat ad regẽ. Moralitatũ Capi. VII

Hic fit mẽtio/ꝙ Joppite iudeos q̃ ha-
bitabãt cũ eis: cum vxoribus et paruu
lis quaſi ſub ludi ſpecie ſcaphas intra
re fecerunt: et in altũ mare ducẽtes/cũ nihil ma
li ſuſpicarent/ſubmerſerũt. Judas ṽo ſtatim p
ditionẽ audiens/et iniuriã ſue gentis in ſe retor
quens: ſubito nocte ſuper eos irruit: portũ ſuc-
cendit: ſcaphas cõbuſſit: et eos qui ignem fu-
gerũt/gladio interfecit. Et quia audiuit ꝙ iop-
pite ita volebant facere iudeis qui ſecũ habita-
Moralitas bãt: ideo ſimile eis fecit. ¶ Jſta allega quomõ
Prouer.14.b multa mala veniũt ex ludis: et quomõ extrema
gaudij luctus occupat. Jſti enĩ cauſa ludi mare
intrauerunt: ſed tamen ibi ſubmerſi perierunt.
Et potiſſime iſta poſſunt dici myſtice: ꝙ filij iſrl
B id eſt religioſi et eccleſiaſtici/nunq̃ debẽt cũ iop
pitis gẽtilibꝰ.i. ſecularibꝰ ludos facere/ nec eis
ſe adiũgere: nec in eis plus debito confidere: vl
ad marina/id eſt ad fluctuoſa mundi negocia ſe
transferre: quia ex cõtractu talis ſocietatis/ pro
pter eorũ mala exempla et dicta poſſent faciliter
ſpirituale et eternum naufragiũ reportare. Vñ:
Joan.4.a. Non coutuntur iudei ſamaritanis. ¶ Uel dic
Aliter ꝙ ioppite gentiles ſignificant demones: cũ qui
bus nos alij iudei/id eſt chriſtiani confidentes/
Eſa.11.b. mixti in hac valle miſerie habitamus. Eſa. Ha
bitabit lupus cũ agno: pardus cũ hedo cuba-
bit. Jſti igitur fraudulẽter ſcaphas.i.alta mun
di beneficia quãdoqꝫ aſcẽdere faciunt: et ſub ſpe-
cie ludi tẽporalis ad altũ mare/id eſt ad pfunda
mũdi negocia nos deducunt. Ubi p certo pri-
mo nos i vitijs: deinde i inferni ſupplicijs nos
immergũt: et ſic ludũ temporalẽ quẽ nobis pro
mittere videbant/in tribulationẽ cõuertũt. Vñ
Prouer.14.b in Prouer. Riſus dolore miſcebit. Fatuũ eſt
igitur taliũ ſuggeſtionibus credere/et ad eoꝝ p
ditionẽ maris.i. flexibilis mũdi ſtatibus et ne-
gocijs ſe credere: quia exinde ſolẽt pericula ani-
Eccl.12.b. marũ puenire. Jdeo dicit: Nõ credas inimico
tuo in eternũ. Judas tamẽ.i. chriſtꝰ iſtã demo-
nũ pditionẽ et fideliũ damnationẽ/finaliter vin
dicabit: quãdo in die iudicij ipſos ppetuis incẽ-
Mat.25.d. dijs condemnabit. Unde: Jte maledicti i ignẽ
Aliter eternũ. ¶ Uel dic generaliter/ꝙ illi qui alios p
ditioſe decipiunt: ſiue ſint ſeculares/qui religi-
oſos ad peccandũ trahunt: ſiue demones/ qui
fideles tentando in infernũ mergunt: ſiue mun- C
dani pditores/qui alios in ſe confidentes frau
dulenter affligũt: finaliter punient: et a iuda/id
eſt chriſto igne ppetuo comburent: et eorũ ſca-
phe.i.ſtatus et pſperitates finaliter ſubuertent
et ſic illi qui alios ſub ludi ſpecie illuſerũt/finali
ter illudent. Vñ in Prouer. Jlluſores deꝰ illu- Prouer.3.d.
det. ¶ Hic dicit quõ Judas dimicãs ꝯtra ho Eodẽ ca.f.
ſtes/quadã die multos de ſuis pdidit: ſed tamẽ
obtenta victoria/cum corpa defunctoꝝ ſepelire
vellet: inuẽta ſunt ſub tunicis eoꝝ aliqua de do-
narijs idolorũ: ppter quod manifeſtũ factũ fu-
it ꝙ p eo perierant/quia dona idolorũ contra le
gis phibitionẽ habebãt. Judas facta collatio-
ne/p animabus mortuoꝝ oblationẽ in Hieru-
ſalem offerri miſit: et de reſurrectione futura iu
ſte et cõgrue cogitauit. ¶ Jſta poſſunt allegari Moralitas
cõtra pprietarios religioſos clauſtrales: quibꝰ
nõ licet donaria idolorũ.i. mũdi diuitias q̃ ab
idolis.i.a demonibus dant/habere: nec aliquid
ſine prelati licẽtia poſſidere: ſed p certo quia in
exercitu iude/id eſt chriſti militia et religiõe mul
ti inuenirent qui talia donaria ſub tunicis ha-
bẽt: id eſt qui occulte ſine plati licentia cõtra le-
ges et ſtatuta regularia/pecunias et diuitias poſ
ſidẽt: quapropt ſit ꝙ iſti in bello cõtra vitia pere
unt: et finaliter morti eterne ſubiacẽt. Vñ legit:
Pecunia tua tecũ ſit in pditionẽ. ¶ Uel dic ꝙ Actuũ.8.b
iudas.i. bonꝰ prelatus: qñ percipit ſubditos ſu Aliter
os mortuos/ſcꝫ in peccato: ſumme debet dole-
re: et p venia obtinẽda debet oblatiões apud de- D
um facere et offerre: vt reſurrectionis tempore
ipſis dignetur dominus indulgere.

¶ Capitulum decimumquartum textus: Sed poſt triennij tẽpus cognouit Judas et qui cum eo erant. Moralitatum Capitulum VIII

De conſtantia ipſius Raſic: qui irruẽ-
tibꝰ ſuper eũ gentilibus/interfecit ſe-
ipſum: et ppria ſua inteſtina ſuper tur
bas piecit: et ne illuderet a gẽtilibꝰ/ppria mor-
te ſe diffudit. ¶ Põt applicari ad virtutẽ forti Moralitas
tudinis: qꝛ temporaliter loquẽdo/nihil eſt auda
cius vel fortius q̃ manus mittere in ſeipſum: ſi
cut de Catone legit/qui ſeipſum occidit. Uerũ
qꝛ noſtris modernis tẽporibus nulli eſt licituꝫ
ſeipſum interficere: Jdeo dico/ ꝙ ſicut antiqui-
tus fortius et virtuoſius reputabat ſeipſum oc-
cidere q̃ aliũ: ſic ſpũaliter virtuoſiꝰ eſt/ ꝙ q̃s ſe-
ipm vincat et corrigat q̃ alios. Vñ in Prouerb.
Melior eſt patiẽs viro forti: et q̃ dominat anio Prouer.16.d
ſuo expugnatore vrbiũ. Seneca de moribꝰ: For
tior eſt qui ſeipſum vincit/ q̃ qui hoſtes ſubie-
cit: difficile eſt enĩ ſeipm vincere. ¶ Cũ Nicha Ca.XV.a.
nor impius cõtra iudã preliatus/ipm die ſabba
ti vellet inuadere: multi iudei q̃ timore ducti ſe-
quebant eundẽ/ſuggerebant ꝙ die ſabbati non
confligeret: ſed ꝙ potius ſabbato gloriã daret.
Jpſe in ſuperbiã ductus: petijt ſi eſſet potẽs in
celo/qui diẽ ſabbati celebrare iuſſiſſet. Quibus
aſſerentibus eſſe dominũ deum celi qui ſabba-

E tum coli iuſſiſſet/reſpōdit: Et ego inquit potēs ſum ſupra terrā: qui impero ſumi arma/et regis negocia impleri. Ipſe igit̄ ſup̄b⁹ die ſabbati cō ſlixit: in quo tamē coſti cui corpus ⁊ vitā/et bra-
Moralitas chiū dexterū amiſit. ¶ Re vera talib⁹ verbis vi dent̄ vti tyranni: q̄ ſicut deū in celeſtib⁹ regna re credunt: ſic ſeipſos in terra dominari dicunt. Uidetur eīm eis q̄ in terra quicquid facere libet licet: et q̄ impedire ipſorum opera mala nullus
Ezech. xi. c. poſſet. Unū ipſi vident̄ dicere illud Ezech. Lō ge recedite a dn̄o: vobis data eſt terra in poſſeſ ſionem. Tales igitur nec dignātur feſta colere: quinimo contra iuſtos ⁊ ſimplices ſolēt ī ſab batis/id eſt in feſtiuis diebus pugnare: ⁊ eos ra pinis ⁊ exactionib⁹ infeſtare: ꝓpter quod ſolent mortē eternā incurrere. Quia eīm licitū eſt ſab batis ⁊ feſtiuitatib⁹ bona opa facere: multo for
Ca. XV. c. ti⁹ illicitū eſt mal' opib⁹ inhiare. ¶ Hic dicit̄ q̄ Onias q̄ fuit ſumm⁹ ſacerdos/vir bon⁹ ⁊ iuſtus modeſt⁹ morib⁹/eloquio decor⁹/et a puero ī vir tutib⁹ exercitatus: viſus eſt inde cōtra nichano rē ꝑliaturo man⁹ ſuas extēdere/⁊ ꝓ ipſo exerci tu ſuo deū exorare: viſus eſt ſibi apparere glo rie mirabilis: ſcʒ fratrū ⁊ ciuitatis amator Hie remias ꝓpheta ſibi gladiū aureū porrigēs: et ſi bi talia verba dicens: Accipe iſtū gladiū a deo miſſū: in hoc deijcies hoſtes ꝑplī mei iſrl̄. Qua viſione milites inde cōfortati/manu quidē pu gnātes: ſed cordib⁹ deū ac dn̄m deꝓcātes/ſe in
F hoſtib⁹ fortiter iniecerūt: ⁊ cōfortati dei ꝑſentia triginta milia hominū de hoſtibus ꝓſtrauerūt Nichanorē ꝙ ducē hoſtilis exercitus occide runt. Aduertēdū tamē eſt/q̄ dicti Onias ⁊ hie remias iā diu mortui erāt: ſed in viſiōe macha
Moralitas beo apparebāt. ¶ Iſta poſſunt allegari ꝓ illis qui bellū dn̄i cōtra infideles ꝓ fide/⁊ contra im pios ꝓ iuſticia preliant̄. Cōſtat q̄ ꝓ talib⁹ Oni as ⁊ hieremias et ſancti q̄ ſunt in paradiſo/do minū deprecātur: q̄ eis gladium/id eſt poteſtatē vincendi ⁊ trucidādi hoſtes ipſis aſſignare no ſcunt̄. Quo ſigno ꝓ certo ita fit cōmuniter/q̄ ꝑ ſentia diuini adiutorio ꝯfortati/inimicos ſupe rant: ⁊ hoc potiſſime quando manibus pugnāt et deū cordibus orant. Iſta eīm dn̄o iuſto militi chriſtiano iuſtum bellum exequenti/neceſſaria ſunt manualiter pugnare/vt homo debitū ſuū faciat: et deū cordialiter exorare/vt ipſe reſidu
Neemie. 4. c. um ſuppleat. Unde dicit̄: Una manu faciebant
Aliter opus/et altera tenebant gladiuʒ. ¶ Uel ſi vis dic de bello ſpirituali contra diabolū/carnem et mundū: vbi adiuuamur per ipſos ſanctos: et gladio diuini adiutorij premunimur: et ī quo vt cōmuniter hoſtes vincimus: dū tamen per bo na opera manualiter pugnemus/⁊ quod in no bis eſt faciamus: et q̄ vt deus reſiduū ſupple
Aliter at/ipſuʒ cordialiter imploremꝰ. ¶ Uel de oniā dic: q̄ ad hoc q̄ ſumm⁹ ſacerdos/id eſt prelatus dignus ſit a dn̄o exandiri/et ſubditis fidelibus opitulari: neceſſe eſt q̄ ſit onias/qui interꝑtatur merēs dn̄o in ſpū contritus ⁊ contribulatus/q̄ ſit bonus/iuſtus/modeſtus moribus ⁊ eloquio vel in verbis exercitatus. Unde Apl's: Talis de
Hebre. 7. d. cebat vt nobis eſſet pontifex/ſanctus/innocēs impollutus/ſegregat⁹ a peccatoribus/⁊ excel ſior celis factus. Tales a domino exaudiuntur/ ita q̄ eorū precibus adiuuātur/et ſpiritualibus
Jaco. 5. d. hoſtibus dominātur. Unde Iaco. Multū eīm valet deꝓcatio iuſti aſſidua. Ecōtra ſi mali fue rint/ꝑces eorū ꝓ nihilo reputant̄. Unde dicitur.
Joan. 9. f. Scimus quoniā peccatores de⁹ nō exaudit: ſed ſi quis dei cultor eſt/hunc exaudit.

¶ Moralitatū libri ſecūdi Machabeorū finis.

Moralitatū liber viceſimuſnonus noui teſtamenti: et primo ſuper Mattheum.

Decurſo veteri teſtamento/et moralizatis figuris quas de diuerſis libris extraxi: reſtat nunc ad hiſtoriam euangelicā manū mittere: et iuxta morē ſolitū aliquas hiſtorias et parabolas excerpendo/illas ſcʒ quas poſ
Luce. 3. c. ſum ad mores hominū applicare. Quāuis eīm nō ſum dignus corrigiā calciamenti ſaluatoris
H ſoluere: nec facta aut dicta eius que in euange lijs ſcribūtur tangere: Spero tamen q̄ ipſe qui
Mat. 9. c. ſe ab hemorrhoiſſa tāgi ꝑmiſit: nō indignabit̄ ſi me peccat oiē et indignū ſimplici corde inter
Luce. 15. a. publicanos ad ſe appropinquantem viderit: vt ſaltem veſtimentorū eius fimbriā tangā: vt cū ipſam tetigero/ſaluus fiā. Euāgeliū igit̄ Matthei primo deo opitulante percurrā: deinde iſta que in alijs euangelijs que a Mattheo poſita nō fuerunt/ſuis capitulis ſuperaddā.

¶ Capitulum ſecundum Textus: Cū natus eſſet Ieſus in bethleem iude. Moralitatū Capitulum I

Cum natus eſſet Ieſus in bethleem iu de/ſtella continue apparuit: q̄ magos ab oriente in iudeā ad puerū adorādū adduxit. Iſta eīm ſtella regē iudeorū natū oſten dit: et eos vſq̄ ad domiciliū anteceſſit: que ſuper locū vbi erat puer/diu immobilis ſtetit. Quam videntes gauiſi ſunt: et huius ſigno docti/do mū intrauerunt: ⁊ puerū cū maria matre eius in uenerunt. Et apertis theſauris ſuis/aurū thus
Moralitas et myrrhā obtulerūt. ¶ Iſti magi qui q̄ erant gētiles/valde remoti a hieruſalē: ſignificāt pec catores/qui longe a hieruſalē/id eſt a viſiōe dei viuentes eſſe noſcunt̄. Stella iſta bonū ꝑlatuʒ vel ſuperiorē ſignificat/q̄ exemplis et doctrinis ſuis alios illuſtrat. Iſta ergo ſtella.i. predicator debet in oriente.i.ī ſtatu virtutū lucere: magos id eſt pctōres ⁊ ſimplices ad ieſum ꝑ fidē ⁊ peni tentiā adducere: iter ſalutis ꝑdicādo eis oſten dere: et eos ꝑ bona opera et exempla ad ieſum

A credendo precedere: ad quẽ cũ per deuotionem
et vite perfectionẽ attigerit/ ſupra locũ ꝑ perſe-
uerantiã debet ſtare: nec inde per inconſtantiaꝫ
3. Regũ. 18. c. ſe mouere: dicens cũ Helia: Uiuit dñs in cuius
ↄſpectu ſto. Stare eñi debet cũ domino/ vt ille
ſit bonus/ firmus et ſtabilis. Antecedere vo de-
bet alios/ vt ſit illis virtualiter exemplaris. Uñ
Joſue. 4. c. Sacerdotes pergebant ante populũ. Que ſi fe-
cerit/ videntes eũ gaudio magno poterũt gaude-
re: qꝛ reuera gaudiũ magnuꝫ eſt ſecularibus et
ſubditis ſtellã ſtantẽ/ id eſt bonũ prelatũ vel ſu-
periorẽ videre. Sic eñi ipſi magi. i. ſimplices et
peccatores tali ſtella illuminati/ doctrinaliter an
reducti in bethleem/ q̃ eſt domus panis. i. in ec-
cleſiã ꝑ penitentiã veniẽt: et domuꝫ cõſcientie ꝑ
contritionẽ intrãtes/ illuꝫ qui eſt panis vite/ ſcꝫ
puerũ Jeſum/ cũ Maria matre eius ꝑ gratiã in-
uenient: et aurũ dilectionis charitatiue/ atqꝫ myr-
rham mortificationis carnis/ et thus deuotio-
nis ⁊ orationis ſibi offerãt: ⁊ ſic ductu ſtelle boni
fiet. Aſpect⁹ eñi bone ſtelle antecedẽtis. i. bone
ꝑſone viã virtutũ exemplariter aſcẽdentis: ſolet
intuentes recreare: et eos ad ſaluatorẽ Jeſum
ſpiritualiter introducere ⁊ ſaluare. Jdeo bñ di-
Gen. 15. b. cit: Suſpice celũ ⁊ numera ſtellas. ¶ Uel dic ꝙ
Aliter puer Jeſus ſignificat puritatẽ innocentie: quã
maria/ id eſt amara generat penitẽtia. Jgit̃ qui
iſtũ puerum/ id eſt conſcientie puritatẽ inuenire
deſyderat: neceſſe eſt ꝙ ad ſtellã/ id eſt ad deũ et
B ad ſanctos per deuotionẽ vel bonorũ exemplo-
rũ imitationẽ aſpiciat: et ꝙ poſt eã ſequat̃ virtua-
liter. Sic eñi cũ maria. i. cũ penitẽtia/ puerũ Je-
ſum qui interpretat̃ ſaluator: ⁊ puritatẽ innocẽ-
tie ⁊ ſalutẽ anime reperiet: ⁊ tria ſpũalia mune-
ra que premiſit/ offeret ⁊ cõcedet. Jeſus eñi ſine
maria nõ inuenit̃: qꝛ ſalus ſine penitẽtia nõ ha-
Deute. 32. b. bet̃. Uñ dicit̃: Jnuenit eũ in terra deſerta/ in lo-
Eodẽ ca. a. co horroris. Audiẽs Herodes chriſtũ in beth-
leem natũ eſſe/ ipſuꝫ ſtatim ꝑdere ꝓponit: ⁊ ideo
ipſum ſe velle adorare diſſimulãs/ magos illuc
caute miſit/ et ad ipſum redire precepit: Jte in-
quit interrogate diligenter de puero: et cũ inue-
neritis renũciate mihi/ vt veniens adoreꝫ eum.
Jpſos tamẽ angelus admonuit/ ne ad eundem
redeant: et ad regionẽ ſuã per aliã viã vadant.
Quapropter Herodes pueros occidit: et inter
Moralitas ipſos chriſtũ occidere credidit. ¶ Sic vere ſi he-
rodes rex impius. i. diabolus/ nos fraudulenter
incitat/ vt peccando ad eũ veniamus/ et vt pue-
rũ Jeſũ auferat: et ipſum eiuſqꝫ deuotionẽ in no-
ſtris cordibus interimat et occidat: illud debe-
mus ſummopere ꝑcauere/ et ad imitationẽ illi-
us nullatenus aſſentire: ſed potius per aliã viã
q̃ ipſe nobis ſuggerit: ſcꝫ per viã virtutũ/ nõ vi-
ciorũ: ad regionẽ noſtrã/ ſcꝫ ad paradiſum veni-
re. Qui eñi ad regionẽ paradiſi cupit ire: nunq̃
debet ad Herodem diabolũ reuenire: nec eius
malis operibus obedire: nec per viam quã ipſe
4. Regũ. 6. d. ſuggerit/ ꝓcedere vel tranſire: dicẽs illud: Non
hec eſt via/ nec iſta eſt ciuitas ⁊c. Quinimo aliã
viã/ ſcꝫ viã iuſticie/ miſericordie ⁊ penitentie de-
bet querere: ⁊ eã ſeq̃ et tenere. Juxta illud quod C
dicit Eſa. Hec via/ ambulate in ea: nõ decline- Eſa. 30. e.
tis ex ea neqꝫ ad dexterã neqꝫ ad ſiniſtrã. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ generaliter illi qui per vnã viam ad beth-
leem/ domũ ſcꝫ panis/ id eſt ad eccleſiaꝫ veniunt
vel ad chriſtũ: per aliam viam reuertunt̃: qꝛ qui
cũ humilitate ingredit̃/ cũ honore reuertitur: et
econtra: qui cũ ſuperbia/ ſimonia et violẽtia in-
greditur: in regionẽ ſuã/ ſcꝫ in infernum vel in
mortem cũ ignominia ⁊ penuria reuertit̃. Unde
dicitur: Nõ reuerteris per viã qua veniſti. Uti- 3. Regũ. 13. c.
le eſt igit̃ vt ad chriſtũ/ id eſt ad eccleſiã ⁊ ad mũ-
di ſtatus cũ humilitate/ penitẽtia ⁊ iuſticia veni-
amus: vt ad regionem noſtrã paradiſum cũ glo-
ria redeamus: qꝛ qui nũc diuitias ⁊ mũdi glori-
am amplectũt̃/ paupes ⁊ viles finaliter reuertũ-
tur. ¶ Uel allega exemplariter/ quõ Herodes Aliter
id eſt mali ſub ſpecie boni/ honoris/ adorationis
exhibẽdi: ſolent viã et modũ occidendi puerũ. i.
innocẽtes querere: quorꝫ maliciã qui perpẽdit/
debet exemplo magorũ illudere/ ⁊ ſue nequitie
miniſteriũ nõ prebere: ſed diſſimulãdo ⁊ recedẽ-
do alibi facere declare. Jſtud potiſſime debẽt
familiares malorũ principũ facere: quia quãdo
magiſtri eorũ volẽtes puerũ/ id eſt ſimplices in-
feriores depredando occidere: ſi cõmittant eis
ꝙ inquirant cõtra eos: vt occaſiõe accepta ſub
ſpecie adorationis/ id eſt ſub colore iuſticie ipos
ledant: dicentes eis illud: Jte ⁊ interrogate di-
ligẽter de puero/ id eſt ruſtico: vt ego veniens D
adorẽ eũ. i. occidam vel ſpoliẽ. Jpſi ꝓ certo de-
bent potius per aliam viã ꝓcedere/ ⁊ ſeruitium
eis dimittere/ q̃ ſuis iniquitatib⁹ opẽ dare. Uñ
dicit̃: Recedite de tabernaculis hominũ im- Nume. 16. d.
piorũ/ ne inuoluamini cum eis. ¶ Uel allega: Aliter
quãdo iniqui nõ poſſunt aliquẽ ꝑticulariter tan-
gere vel ledere: ſolẽt nõ contra eos/ ſed in ſibi ſi-
miles ſeuire/ vt poſſint in ipſuꝫ inter alios inſur-
gere: ſicut patet de ꝑſidentibus/ qui ſtatuta ge-
neralia faciunt: vt ſub illis eccleſiaſticos quos
palaꝫ nõ audent ꝑſequi/ comprehẽdant. ¶ An- Eodẽ ca. c.
gelus ſciens ꝙ Herodes eſſet queſiturus puerꝫ
Jeſum ad percutiendũ euꝫ: monuit Joſeph/ vt
puerũ ⁊ matrẽ accipiens fugeret in egyptuꝫ: vt
ſic puerũ illeſum de herodis manibus cuſtodi-
ret. ¶ Sic vere cũ Herodes diabolus/ qui in- Moralitas
terpretat̃ glorians in pellibus. i. caro/ que in pul-
chritudine pellis gloriat̃: nobis cõtinuo nititur
ſubtrahere vitã gratie/ ⁊ in nobis occidere puerũ
noſtrũ ieſum. i. chriſtũ/ q̃ nobiſcũ ꝑ gratiã habi-
tat: vel puerũ noſtrũ. i. ↄſciẽtie et innocẽtie puri-
tatẽ: ſtatim debem⁹ ad monitionẽ angeli. i. bo-
ni ⁊ angelici ꝑdicatoris vel ꝑlati in egyptũ/ q̃ tene-
bre vel anguſtia interpretat̃: id eſt in tenebra hu-
militatis ⁊ contritionis refugere: cum ipſo pue-
ro matrẽ eius/ id eſt penitentiã contrahere et ſic
eũ ne nobiſcũ pereat cõſeruare. Uñ dicit̃: Acci- Exo. 2. b.
pe puerũ et nutri eum. Sic eñi puer ille in egy-
pto. i. in tenebris ⁊ anguſtijs cõtritiõis ⁊ humi-
litatis teneat̃: et maria mater eius/ id eſt penitẽ-
tia amara/ ſcꝫ caſtitas ⁊ continentia eidẽ adiun-

E ganturꝛtunc a nobis tutiſſime preſeruatur: nec per Herodē diabolū ſeu carnez nobis ſurripitꝛ
Eſa. 19.a. aut necatur. Unde Eſa. Erit altare domini in
Aliter egypto. ❡ Uel dic ꝙ Chꝛiſtus et Chꝛiſti gratia nō poteſt diu ſeruari: niſi matrē eiꝰ/id eſt ma
Aliter riā/per deuotionē ſtudeat amplexari. ❡ Ul dic ꝙ puer Jeſus qui in iudea perſequitꝛ:et tamē in egypto ſeruatur: poteſt interpretari/ ꝙ chꝛiſtus ab illis qui ſunt in terra Jſrael/id eſt in eccleſia vel religione ꝑ diuerſa vitia perſequitꝛ ꝛ fugatꝛ: et tñ ab illis qui ſunt in egypto/id eſt in mundo per deuotionē colitꝛ:qꝛ ꝑ certo ſunt plures hodie quos Chꝛiſtus habet perſecutoꝛes in eccleſia ꝙ in mundo ceteris paribus: et ideo iā videtꝛ ab illa terra iſrael.i.ab ecclīa ꝛ ab eccleſiaſticis recedere:ꝛ l egypto/id eſt inter laicos tales ha
Joan.8.g. bitare. Unde: Jeſus abſcōdit ſe/ et exiuit de tē
Eodē ca.d. plo. ❡ Cū Joſeph in egypto ſteriſſet/dictū eſt ſibi per angelū/ ꝙ puerū et matrē eius caperet/ et in terrā iſrael reuerteretꝛ:quod vtiqꝫ ſtati fecit
Moꝛalitas et in nazareth habitauit. ❡ Sic vere ioſeph.i. homo qui eſt in egypto/ſcꝫ in tenebꝛis et anguſtijs peccatoꝝ: debet puerū chꝛiſtū ꝛ matrē eiꝰ.i. puritatē ꝛ penitentiā aſſumere:ꝛ i terrā iſrł.i. in ſtatū gratie ꝑperare:in nazareth que interpꝛetatur flos ſanctitatis/cōſecratio et vnctio vel virgultū.i.in ſanctitate ꝛ cōſecratione ꝑmanere: et ibi iſtū puerū et matrē eius cū diligentia cuſtodire:et in floꝛe mundicie et ſanctitate iuſticie/in virgulto religionis/in cōſecratione deuotiōis/
F in vnctione cōpaſſionis debet iſte puer ſeruari.
Joan.1.g. Uñ Joā. A nazareth eñ poteſt aliquid eſſe bo
Luce.1.c. ni. Unde dicitur: Miſſus eſt angelus gabꝛiel a deo in ciuitatē nazareth ad virginē ꝛc.

❡ Capitulum tertium Textus: In diebus autem illis venit Joānes baptiſta pꝛedicans in deſerto. Moꝛalitatum Capitulum II

Joannes anteꝙ legatꝛ baptizaſſe vel pꝛedicaſſe: introducitꝛ tanꝙ vox clamātis i deſerto/habēs veſtimētū de pilis chamelo ꝝ/et zonā pelliceā circa lumbos ſuos:ꝛ ꝙ cibus eius erāt locuſte et mel ſylueſtre. Quibꝰ ꝑmiſſis fit mētio quō ipſe baptizauit:ꝛ quō venientes ad ſe dure repꝛehēdebat:et quō de timoꝛe moꝛtis ꝛ iudicij mentionē faciebat. Unde Luc. Genimina inqt viperaꝝ/iā ſecuris ad radicem arboꝛis poſita eſt. Omnes inuitabat ad penitētiā dicens: Facite ergo dignos fructꝰ penitētie
Moꝛalitas ❡ Jſta poſſunt applicari/ꝙ ꝑdicatoꝛ prius debet facere ꝙ docere: quia reuera anteꝙ Joānes id eſt aliquis homo ꝑſumat eſſe ꝑdicatoꝛ/debet in deſertū penitentie ſecedere:ꝛ ibi ꝑ contritionē clamare ꝛ plangere: pilos chameloꝝ.i.exempla ſanctoꝝ induere: zonā pelliceā que fit de coꝛio/id eſt moꝛtis memoꝛiā accipere:ꝛ renes/id ē oēs carnales voluptates reſtringere: et attingere locuſtas/que ſaltant ad anterioꝛa.i. mūdi cōtemptū ꝛ affectū interioꝝ et exterioꝝ comedere: ꝛ mel ſylueſtre.i.deuotionis dulcedinē guſtare. Et tūc ꝑ certo ſi ola iſta fecerit: potent ꝑdicare baptizare ꝛ abluere/ꝛ de moꝛte et iudicio peccatoribꝰ minas dare. Ante eñ ꝛ ebet habere vitaz ꝙ doctrinā:et prius debet viā veritatis et ſalutis exēplariter oſtendere/ ꝙ ipſam pꝛeſumat verbaliter pꝛedicare. Quia ſm Gregoꝛiū: Cuiꝰ vita deſpicitꝛ/reſtat vt eius pꝛedicatio cōtemnatꝛ. G

❡ Jnter cetera ꝙ pꝛedicat Joānes/ ipſe videtꝛ Eodē ca.b repꝛehēdere quoſdā qui de ſemine Abꝛae ſe eſſe gloꝛiabantꝛ:ꝛ in hoc nobilioꝛes ſe eſſe opinabātur: ſicut patet in euāge. vbi ipſi dicebāt: Semē Joan.8.d. Abꝛae ſumꝰ/ꝛ nō ſeruiuimus vnꝙ. Uñ ipſos redarguit dicēs: Ne velitis dicere inter vos: Patrē habemus Abꝛaā: potēs eſt eñ deꝰ de lapidibus iſtis filios abꝛae ſuſcitare. ❡ Sic reuera ꝗdā ſunt ꝗ vltra modū in genere ſuo gloꝛiantꝛ:et Moꝛalitas quāto genere ſunt nobilioꝛes/tāto reputant ſe melioꝛes:ꝛ tanto credūt ſe ad dignitates ꝛ officia habēda dignioꝛes: et hi ꝑ certo ſtulti ſūt: qꝛ ſicut videmus/dñs de lapidibꝰ.i.de ruſticis parētibus ꝛ de malis: quādoqꝫ filios abꝛae.i.ſufficiētes ꝛ dignas ꝑſonas ſuſcitat:ꝛ eos ad hereditatē/dignitatē et ꝑmotionē aliquotiens exaltat. Pſal. Suſcitans a terra inopem/ꝛ de ſterco Pſal.112.b re ꝛc. Sicut ad literā videmꝰ l eccleſia: vbi dñs quādoqꝫ illū ad altioꝛa ꝑuehit/qui de vilioꝛi et humilioꝛi ꝑſapia deſcendit: ſicut videmus inter ruſticos: inter quos cōmuniter ſūt melioꝛes clerici ꝙ inter alios: qꝛ breuiter ſpūs vbi vult ſpi Joan.3.a. rat:ꝛ quemcūqꝫ vult/moꝛibus ꝛ ſcientijs dotatꝛ dignitatibꝰ ꝛ diuitijs ditat:ꝛ ſic lapides l filios abꝛae mutat. Sicut ad literā in apłis apparuit: H quos dñs nō ex nobilibꝰ ꝛ ſapiētibꝰ/ſed magis 1.Co.1.d ex ruſticis ꝛ ſimplicibꝰ elegit. Apłs: Uidete fratres vocationē veſtrā: qꝛ nō multi ſapientes ſm carnē/nō multi potētes/nō multi nobiles: ſed ꝗ ſtulta mundi ſunt elegit deus/ ꝛ ꝗ infirma ſunt.

❡ Uel iſta allega de diuerſis hominuz generi Aliter bus/ꝗ de ruſticitate ad nobilitatē/ꝛ de ſtatu humili ad magnā ſeculi dignitatē trāſeūt: ſicut patet de multis nobilibꝰ regibꝰ/quoꝝ oꝛtus ab humili plebe ꝑceſſit. Unde: De carcere egreditur Eccle.4.d. interdū aliquis ad regnū:ꝛ alius natꝰ in regno Aliter inopia conſumitꝛ ac perit. ❡ Uel dic ꝙ iſta fuerūt dicta cōtra iudeos: ꝗ in ſemine abꝛae gloꝛiabantur/et gētiles abominabantꝛ:ꝛ tamē ipſi lapides inſenſibiles ſcꝫ gentiles/filij Abꝛae facti ſunt/inꝙtū ad fidē chꝛiſtianā ſunt conuerſi: ipſi vo qui prius filij abꝛae fuerūt/ſcꝫ iudei: ꝑ obſti Job.41.c. natione in lapides ſunt conuerſi. Coꝛ eñ eoꝝ in Roma.9.b. duratū eſt quaſi lapis: quia nō omnes qui ſunt ex Abꝛaā/ſunt filij abꝛaam:ꝛ nō omnes qui ſunt Eodē ca.d. ex iſrael/ſunt filij iſrael. ❡ Joanne populū baptizante in ioꝛdane/cū chꝛiſtus ad eū baptizandus veniſſet: ipſum Joānes tangere timuit/dicēs: Ego a te debeo baptizari/ꝛ tu venis ad me Super ipſum eñ columbā deſcendentē vidit: et vocē patris ipſum vocantez filium audiuit. Jeſus ꝙuis eſſet ſanctioꝛ Joanne: non tamen ab ipſo baptizari recuſauit: ſꝫ potiꝰ humiliter ſibi dixit: Sine inqt: ſic eñ implere nos decet oēm Moꝛalitas iuſticiā. ❡ Jllud allegari poteſt quando ioan

B ſies/id eſt prelatus qui vacat ad alios baptizan-
dos ⁊ mundificandos: videt aliquē Jeſum veni
entē ad ſe/id eſt quādo videt ſe habere aliquem
ſubditū meliorē ſe ⁊ ſanctiorē: de quo eſt certus
ꝙ ipſe eſt dei filius ꝑ imitationē: et ꝙ columba/
id eſt ſpūſſanctus viſitat ipſum ꝑ gratie infuſi-
onē: ipſum proculdubio debet reuerenter tractare
et ſe reputare indignū ipſm tangere vel corrige-
re/baptizare ſeu ſacramēta eccleſie ſibi miniſtra
re: ipſe tamē Jeſus. i. ſubdit⁹ quantūcūq; ſit di-
gnus ⁊ ſanct⁹/in genere ⁊ potētia clar⁹: prelato
quantūcūq; modico ſe debet humiliter ſubijce
re: ⁊ ab illo illa q̄ ptinēt ad ablutionē vitiorū/ſi-
ne arrogantie verecūdia acceptare: vt ſic poſſit
alijs imꝑfectioribus exemplū virtutis ⁊ humilita-
Eccl.3.c. tis dare. Vñ dicit: Quanto altior es/humilia te
Luce.18.c. in omīb⁹. Et ſaluator in euāgel. Dīs qui ſe exal
tauerit/humiliabit: et q̄ ſe hūiliauerit/exaltabit.
Jaco.4.b. Et alibi: Deus ſuperbis reſiſtit: humilibus ⁊c.
Quod tamē eſt cōtra multos ꝓlatos: qui nō re-
uerēter nec ſupportāt ſciētificos et nobiles ſub-
ditos: ſed poti⁹ ipſos habēt exoſos: ⁊ cōtra ſupꝫ-
bos ſcientificos nobiles modernos ſubditos/
qui dedignant ꝓlatis ignobilib⁹ ⁊ ſufficiētibus
obedire: et ipſis nō ſolent ſubeſſe: ſed litigioſe ⁊
brigoſe viuendo nitūtur eos de ſupra ſe excute
Exo.2.c. re et auferre. Dicunt enī illud Exo. Quis te cō-
ſtituit iudicem et principē ſuper nos?

¶ Capitulum quartum tertius: Tūc
B Jeſus ductus eſt in deſertum a ſpiri
tu. Moralitatū Capitulum III

Cum Jeſus a ſpiritu ſancto ductus fu-
iſſet in deſertū/et quadraginta diebus
ieiunaſſet: ſtatim affuit diabolus/qui
ipſum de tribus tentauit: et primo ſibi peccatū
gule obiecit dicens: Dic vt lapides iſti panes
fiant. Secūdo peccatū auaricie/dicēs: Hec om-
nia dabo tibi ⁊c. Tertio peccatum ſuperbie vel
inanis glorie/dicens: Mitte te deorſum: quia
nō offendes: eo ꝙ angeli in manibus portabūt
te. Que Chriſtus refutauit: et tentationē tripli-
Moralitas cem ſuperauit. ¶ Sic dico quādo aliquis ho-
mo a ſpiritu ſancto ducit in deſertū/ id eſt in re-
ligionis ſtatū aut penitentie: ibi ieiunijs ⁊ abſti-
nentie ſe dedicat: ſtatim adeſt diabolus/ qui ip
ſum violenter inuadit: et tria principalia vitia
videt: auariciā/gulam et inanem gloriam eidem
oſtendit. Suggerit enī talibus/ ꝙ panes/id eſt
cibos accipiant: et lapides/id eſt duriciā ⁊ diffi
cultatē abſtinentie in panis et ciborū volupta-
3.Reg.19.b. tem conuertant: dicens illud: Comede et bibe:
grādis enī tibi reſtat via. Acſi diceret: Comple
xio tua eſt debilis: et tempus vite tue erit lon-
gū: et ſic fatuū eſt abſtinentie ſubiacere: et bo-
nū eſt comedere et fortē eſſe. Suggerit etiā aua-
riciā. Oſtendit enī homini in cogitatione regna
mundi et gloriā eorū/ diuitias et ꝓſperitatē/di-
cens ei: Si cadens adoraueris me: id eſt ſi ſug-
geſtioni mee conſenſeris/et mūdi gloriam cupie-
ris/et a tuo ꝓpoſito reſilieris/vel ad ſeculū redi
bis: hec oīa tibi dabo: diuitē te faciā/et tēpo-
raliter promouebo: dicens illud: Dabo tibi the C
ſauros abſcōditos/ ſecretorū arcana. Sed qd? Eſa.45.a.
Pro certo quādo videt ꝙ nulla gula vel aua-
ricia ipſum poteſt vincere: ſtatuit eum ſupra pin
naculū templi: eleuat eum in menſa ſua: facitq;
ꝙ ſemetipſum ſanctū et magnū eſtimat/et de vi
ribus ſuis preſumat/ſibi dicēs: Si filius dei es
⁊c. Et ſibi ſuggerit ꝙ ingrediat difficilia: et vl-
tra vires ſuas periculis et tentationibus ſe ex-
ponat: et ꝙ in manutenentia dei et angelorum cō-
fidat. Acſi ſic diceret: Sanctus es/filius dei es
nō enī ſuccumbes in tentatiōe: quia angeli do
mini te ſuſtinebunt: et deus te cadere nō ꝑmit-
tet. Sic igit fit/ꝙ ad preſumendū de ſe ⁊ ad ina
niter gloriandū inuitat ipſum: vt ſic eum in pec
catum deijciat et proſternat. Videt enī ſibi dicere
illud Apli: Fidelis deus qui nō patiet vos ten- 1.Co.10.c.
tari ſupra id quod poteſtis: ſed faciet cū tenta-
tione prouentū. Et breuiter illi qui ſunt in de-
ſerto et religione/a diabolo diuerſimode tentā-
tur: et quādo in vno peccato vinci nequeunt/in
altero tentātur. Ideo bene dicit: Fili accedēs Eccl.2.a.
ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia et timore: ⁊ prepa
ra animā tuam ad tentationē. Quia iſti tentan-
tur de luxuria contra votū caſtitatis: de gula cō
tra votum ſobrietatis: contra votū paupertatis
de auaricia: contra humilitatis votū et obedi-
entie de ꝓſumptione et ſuperbia. Unde in Pro Pro.30.c.
uer. Per tria mouet terra. Sed reuera iſte de-
bet ſagaciter reſpondere contra gulam: ꝙ non
in ſolo pane viuit homo: ſed poti⁹ in omni ver- D
bo quod ꝓcedit de ore dei ⁊c. et ꝙ religioſus pl⁹
debet appetere cibum ſpiritualē ꝙ corporalem
Contra adorationē et conſenſum auaricie quem
ſuggerit/debet reſpondere/ꝙ dominus eſt ado
randus/nō diabolus: et ꝙ ſibi eſt ſeruiendum/
nō māmone. Contra conſenſum inanis glorie
et ꝓſumptionis debet reſpondere/ ꝙ deus non
eſt tentandus/ſed timendus: et ꝙ nō eſt de pro-
prijs viribus confidendū/ ſed potius humiliter
incedendū. Sic enī iſtam triplicē tentationē po
tent euadere/et tria hoſtis iacula non timere: et
tunc de ipſo verificat quod de chriſto ſubiūgi-
tur/ꝙ diabolus ipſum reliquit: nec amplius tē-
tare preſumet. Angeli vero ſibi adherēt/qui ſi-
bi ſpiritualiter miniſtrabunt: quia quādo quis
tentationē diaboli ſuperat: ab ipſo in pace di-
mittit/et ab angelis cuſtodit. Pſal. Angelis ſu Pſ.90.a
is mandauit de te/vt cuſtodiant te in omnibus
vijs tuis. ¶ Vel dic ꝙ chriſtus nō inuenit ten- Aliter
tatus ꝙdiu fuit cum apoſtolis/ ſed ſolum dum
erat ſolitarius in deſerto. In quo notari poteſt/
ꝙ qui in ſocietate et cōmunitate viuunt/mino-
res tentatiōes ſentiunt/⁊ in minori periculo cō
ſiſtunt: ꝙ qui ſolitarij eſſe volunt/vel in ſingula
ritate vite ⁊ morū conſiſtunt. Unde dicit: Ve ſo Eccs.4.b.
li ⁊c. Quia ſicut dicit Seneca: Omnia mala do
cuit ſolitudo. Quod potiſſime eſt verū de ſoli-
tudine ſpirituali: quādo homo caret charitati-
ua ſocietate/⁊ manet in ſolitudine peccati: ſegre
gatur a dei et ſanctorū virtutū/et bonorū ope-

E rũ cõmunitate. ¶ Uel dic ꝙ diabolus tentaue-
Aliter rat primũ Adã de tribus: de gula/ ſcʒ de eſu po-
mi: de auaricia/ ſupple ſciẽtie: Scientes inquit
bonũ et malũ: de inani gloria: Nequaꝙ inquit
moriemini: ſed eritis ſicut dij. In qua quidẽ tri
plici tẽtatione cũ ipſe Adã fuit victus: congru-
um fuit ꝙ ſecũdus Adã eiſdẽ tentaret: in quibꝰ
ipſe diabolus ipſum nõ vinceret/ ſed potius vin
ceret: vt ſic ſcʒ triplex caſus primi hominis/ per
triplicẽ reſiſtentiam ſecundi hominis ſanaret.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ tunc diabolus hominẽ fortiꝰ im-
petit/ quando ipſum ab ipſo fugere/ et ad deſer-
tũ penitẽtie trãſire cernit: tentationes tũc fortio-
res inſurgunt/ quãdo hoſtes ipſas amplius eua-
Gen.31.c. dere ſperãt ⁊ querũt. Laban enĩ tũc Jacob per
ſecutus eſt/ quãdo ipſum ab ipſo fugere perpen
Exo.5.b. dit. Pharao tunc populũ Iſrael acrius pſequi
tur/ quãdo eũ audit de ſuo dominio ſacrificaturũ
Joſue.10.a. in deſertũ recedere. Quinqꝫ reges tunc gabao-
nitas impugnãt/ quãdo audiunt ipſos cũ filijs
Gen.19.b. iſrael cõfederatos fuiſſe. Sodomite tũc ad oſti
um Loth pulſant/ quãdo angelos hoſpitio re-
3.Regũ.3.c ceperat. Meretrices tunc ad Salomonem ve-
nerunt/ quãdo ſapientiam a demone receperat
Mar.9.c Demoniacis filius tunc a demone grauius alli
dit/ quãdo ſanãdus corã domino appropinqt.
Sic ꝟo Pharao diabolus: Laban mũdus: qn
qꝫ reges/ quinqꝫ ſenſus: ſodomite et meretrices/
id eſt male cogitationes ſolẽt hominẽ grauiꝰ in-
uadere/ quãdo intendit ſe a vitijs ſuparare/ deſer-
F tum penitẽtie intrare: angelũ/ id eſt chriſtũ ſecũ
habere: et filijs Iſrael/ id eſt ſanctis ſe cõfede-
4.Regũ.3.a rare. Unde diabolus videt dicere illud: Moab
receſſit a me: veni mecũ contra eũ in prelũ ⁊c.
Eodẽ ca.d ¶ Subiungit hic ꝙ Petrũ ⁊ andreã qui in na
uicula erant: et retia ſua p piſcãdo in mare mit
tebãt: ad ſe Jeſus continuo vocauit: et piſcato-
res hominũ fecit: Uenite inquit poſt me: faciã
vos fieri piſcatores hoĩm: et ſtatim relictis reti
bus ſecuti ſunt eũ. Procedẽs ꝟo vidit alios du
os fratres/ ſcʒ Jacobũ et ioannẽ: qui vna cũ pa
tre retia reficiebãt: qui vocati/ ſtatim ſecuti ſunt
eũ: et relictis retibus et patre/ poſt eũ abierũt.
Moralitas ¶ Sic ꝟo qui in nauicula mũdi fluctuoſi ſtan-
tes/ retia cupiditatis et mũdi facultates poſſi-
dent: quãdoqꝫ a chriſto ſpũaliter p inſpiratio-
nẽ/ et vocaliter p ſcripturã et pdicationẽ: reali-
ter p bonoꝝ exempla ⁊ correctionẽ ⁊ tribulatio-
nẽ vocant: ⁊ ad ſtatũ ſalutis ⁊ religionis ſpũali
ter inuitantur. Qui p certo ꝙ ſe vocatos vt pre
miſſum eſt/ ſentiũt: nauẽ/ id eſt fluctus mundani
ſtatus/ et retia cupiditatis/ vel malarũ cõplacẽ-
tiarũ et diuitiarũ: patrẽ etiã. i. omnẽ affectionẽ
carnaliũ amicitiarũ debẽt dimittere/ chriſtũ per
imitationẽ ſequi/ et p bona opa ſe pparare. Unde
Mat.8.c. Magiſter ſequar te quocũqꝫ ieris ⁊c.

¶ Capitulũ quintũ textꝰ: Uidẽs aũt
ieſus turbas/ aſcẽdit in mõtẽ. Mora
litatum Capitulũ IIII

Videns Jeſus turbas/ aſcendit in mon
tem: et cũ ſediſſet/ docebat diſcipulos.

¶ In quo notat/ ꝙ ille qui vult aliũ docere: de G
bet turbas mũdi/ negociorũ vel malarũ cogita Moralitas
tionũ fugere: montẽ cõtemplationis et vite per
fectionis aſcẽdere: et ibi in trãquillitate animi ſe
dere et quieſcere: et ſic predicãdo alios poterit
docere. Eſa. Sup montẽ excelſum aſcẽde tu qui Eſa.40.b.
euãgelizas. ¶ Hic precipit dñs: ſi quis cũ ad- Eodẽ ca.d
uerſario per viã vadit/ ante oĩa pacẽ cũ eo fa-
cere ſtudeat: ne forte ipſum iudici tradat/ ꝗ mi-
niſtro eũ cõmittat/ qui eũ in carcerẽ ſtatim mit-
tat. ¶ Sic vere cũ nos in via huius vite habea Moralitas
mus vnũ fortẽ aduerſariũ/ videlicet ꝓprie con-
ſcientie remorſum: qui nõ ceſſat nos impugna-
re/ arguere ⁊ mordere: neceſſe eſt dũ ſumꝰ in iſta
via pſenti/ ipſum pacificemus: ⁊ ꝙ oĩs pecca-
ti offendiculũ amouẽtes/ trãquillitatẽ illius ſer-
uemus. Pſal. Rogate que ad pacẽ ſunt hieru Pſal.121.b.
ſalẽ: et abundãtia diligẽtibus te. Fiat pax i vir-
tute tua ⁊c. Alioqn ſi tẽpus huiꝰ vite trãſeat: il-
le aduerſariꝰ noſter iudici chriſto in morte ⁊ in
iudicio nos accuſabit et tradet/ qui diabolo mi
niſtro nos cõmittet: ipſe ꝟo i infernali clauſtro
nos recludet. ¶ Dñs pcepit ſi oculus alicuius Eodẽ ca.e
dexter vel manus dextra ſcãdalizat eum: ſtatim
debet oculũ eruere/ et manũ abſcindere. Meli Mar.9.g.
us enĩ eſt vt ait/ ꝙ vnũ membrũ pereat/ ꝗ totũ
corpus eius i infernũ deſcẽdat. ¶ Oculus/ ma Moralitas
nus/ pes ſcãdalizãtes eijci iubent: qꝛ melius eſt
cecũ/ claudũ et mancũ. i. cũ vno oculo/ vno pede
vel manu ingredi in regnũ celorũ: ꝗ duos ocu-
los/ manus et pedes habentẽ/ in gehẽnã ignis Ibi
mitti. Idẽ habet infra. Tamẽ ſpũaliter loquen Mat.18.b.
do: in ſcriptura p oculos intelligit diſcretio vl
ſubtilis cognitio/ p pedes affectio/ p manꝰ ope-
ratio. Conſtat ꝙ quãdo ꝫ homo habet vtrũqꝫ
duplicatũ: et in vtroqꝫ genere dextrũ poſſidet ⁊
ſiniſtrũ: homo enĩ qñqꝫ habet duos oculos diſ
cretionis vel cognitionis: ſcʒ dextrũ/ qui videt
ſpũalia: et de fide et ſcriptura cogitat: ⁊ ſiniſtrũ
qui ſe occupat circa tpalia. Habet etiã duos pe
des/ ſcʒ duo genera affectionũ: quẽdam ſcʒ de-
xtrũ: hec eſt affectio et amor quẽ habemꝰ ad bo-
nos. Manus ſilr habemꝰ duas: ſcʒ dextrã. i. bo
na pfectiora et ſpũalia: et ſiniſtrã. i. impfectiora
⁊ terreſtria et actiua. Uerũtamẽ ſic eſt/ ꝙ in iſtis
oĩbus illa ꝗ meliora eſſe vident/ quãdoqꝫ ſcã-
dalizãt nos: oculus enĩ dexter. i. ſubtilitas ſen-
ſus ⁊ cognitio/ quã habemꝰ erga fidẽ ⁊ ſcriptu-
rã/ ſcãdalizat nos qñ in fide dubitamus: et qñ p
nimias ſubtilitates nos in magis arduis ꝗ de-
cet immiſcemus. Tunc enĩ poſſumꝰ dicere illud:
Oculus meus depredatꝰ eſt animã meã. Pes Treñ.3.f.
noſter dexter nos ſcãdalizat/ qñ affectio quam
habemꝰ ad bonos/ et maxime ad carnales ami-
cos/ occaſionẽ peccãdi adminiſtrat. Manꝰ ꝟo
dextra dicit nos ſcãdalizare/ qñ cõtingit de no-
ſtris arduis et pfectis operibꝰ nos ſupbire/ ⁊ p
inanẽ gloriã cor noſtrũ leuare. Iſta igit eſt veri-
tas: ꝙ ſi talia noſtra bona opa nobis ſcandala
pariant iã antedicta: ꝙ ipſa debemꝰ abijcere/ et
potius a talibus ceſſare/ ꝗ p ꝓ eiſdem periculo

B ſubiacere. Tutius eſt eñ cum ſiniſtro oculo/ma-
nu/pede.i.cum imꝑfectiori diſcretione/oꝑatione
⁊ affectione ſe ſaluare/ꝙ̄ magis ardua aggredi/
⁊ ibi ſcādalū ⁊ periculū reꝑire:meli⁹ eſt vitā acti-
uam tenere/⁊ ſolam ſimplicē ſciam ſcire/ꝙ̄ circa
Eccli.3.c magis ardua deficere ⁊ perire. Unde Eccli. Al-
tiora te ne q̄ſieris. Talis ergo oculus dexter.i.
talis ſcrupuloſa ſubtilitas:⁊ talis manus.i.talis
bona oꝑatio/de qua naſcit̃ glorie vanitas:de-
bēt amputari ⁊ erui/⁊ ſimplicitas frequentari.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ pes ſignificat corꝑis vagationem
manus malā oꝑationē/oculus malā intentionē
que reuera q2 ſcandalizant/⁊ offendiculū eterne
mortis ꝓpinant:⁊ ideo ſunt abijciēda a nobis/et
cum diligētia amputāda. De caplo ſexto ⁊ ſepti
mo nihil pono:q2 q̄uis ibi fit mētio de pluribꝰ
materijs moralibꝰ:expoſitio tñ ⁊ moralitas de
ſe patet. In ſexto eñ ibi fit mētio de hypocritis
plixe orātibus ⁊ ieiunātibꝰ/de theſauro/de ocu
lo ſimplici/de duobꝰ dñis/⁊ de ſollicitudine abij
ciēda. In ſeptimo xͦo de duplici arbore/duplici
via/duplici domo:ſed q2 nō eſt pñtis oꝑis/oīa
xͦba ſaluatoris exponere cū nō poſſem/ſed ſolū
circa aliq̄lē figuraꝝ ⁊ parabolaꝝ corticē inſuda
re:ideo tranſeo ſupradicta:

¶ Caplm octauum Textus: Cum deſcendiſſet Jeſus de monte. Moralitatum Capitulum V

Cum dñs deſcēdēs de mōte/q̄ndā le-
proſum ſanaſſet/ꝑcepit ſibi ne cui ꝙ̄ di-
B ceret ſe ſanatū:voluit tñ ꝙ ſacerdotibꝰ
ſe oſtenderet/⁊ munus in lege ordinatū offerret
Moralitas. ¶ Sic reuera q̄ñ aliquis leproſus.i.peccator a
domino ꝑ ɔtritionē ſanat̃/⁊ ad deū occulte cō-
uertit̃/⁊ a lepra vitioꝝ purgat̃:ſumme ꝓhibetur
ſibi ne gratiā ſibi factā publice ꝑ iactātiā dicat:
ſed potius ſacerdotibꝰ.i.viris prudētibꝰ q̄ ipſm
ad melius ꝓmouere nouerūt:ꝑ confeſſionē vel
conſilij petitionē oſtēdat⁊ dicat/munuſq3 ſatiſfa
ctionis offerat ⁊ impendat. Breuiter illud eſt ve
rum/ꝙ ſacerdotibꝰ ⁊ non alijs.i.prudētibus⁊ vi
ris bonis nō fatuis ſe oſtēdat/⁊ ſecreta ſua ⁊ oc-
Pro.25.b culta reuelet. Uñ in Prouer. Cauſam tuam tra
cta cum amico tuo:⁊ ſecretū extraneo non reue-
Aliter les. ¶ Uel dic ꝙ q̄ ſciunt virtutes ⁊ mirabilia/
non debēt laudes hoīm q̄rere:ſed potius pete-
Aliter re ne ipſoꝝ oꝑa in publicū ꝓueniant. ¶ Uel dic
ꝙ q̄ dat beneficiū alteri/nō debet ꝓcraſtinare:
ſed volūtarie ⁊ libēter quod petit̃/ſtatim dare.
2.Co.9.b Uolo inquit/mūdare:q2 ſicut dicit Apls: Hila
Aliter rem datorem diligit deus. ¶ Uel dic ꝙ lepro-
ſus ſignificat genus humanū/lepra idolatrie ⁊
vitioꝝ infectū:quē chriſtus de mōte paradiſi de
ſcēdens/ipſum carnē ſumēdo tāgens ꝑſonaliter
in campo huiꝰ mūdi curauit:⁊ ciuitatis paradi-
ſi ingreſſum q̄ ſibi erat interdictus/reſtituta mū
Aliter dicia reſtaurauit. ¶ Uel dic ꝙ tunc leproſus.i.
pctōr ſanat̃/q̄ñ a chriſto.i.deo vel ꝑlato ꝑ moniti
onē ⁊ correctionē ſeu ꝑ tribulationē tangit̃ ⁊ pal
Job.19.c patur. Unde Job: Manus domini tetigit me.
¶ Uel dic ꝙ iſte tactus ſignificat diuinā inſpi-
rationē. ¶ Hic fit mentio/ꝙ dñs humilitatē et C
fidem cēturionis ſeu reguli reſpexit:cuius filius Eodē ca.b
infirmabat̃ capharnaū:q̄ chriſto dixerat: Dñe
puer meus iacet in domo paralyticus⁊ male tor
quet̃:ſed nō ſum dignus vt intres ſub tectū me-
um:ſed tm̄ dic verbū/⁊ ſanabit̃ puer meus. Ad-
mirās ſequētibꝰ ſe dixit: Amen dico vobis:non
inueni tantā fidē in iſrl̃. Dico eñ vobis/ꝙ mul-
ti venient ab oriēte ⁊ occidente/⁊ recūbent cum
abraam/iſaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. Filij autē
regni ejcient̃ in tenebras exteriores. Puer igit̃
in illa hora fuit ſanatus/⁊ a febre eadē hora ſe-
ptima liberatus:ſicut hic in pñti ⁊ Joan. dicit̃.
Aduerte tamen ꝙ Mattheus vocat iſtum pue- Jo.4.g
rum/Joānes filiū/Lucas aūt ſeruū. ¶ Iſta pñt Luc.7.a.
allegari/ꝙ qui fideliter credūt ⁊ humilr̃ petūt/ſa Moralitas.
cialiter obtinēt a dño quod requirunt. Unde Luce Lu.11.b
Petite ⁊ accipietis. Iſta poſſunt allegari ꝙ cen
turio q̄ erat capharnaū gentilis/reſpectu iſrae-
litaꝝ facit talia:hoc eſt dictu/ꝙ iſta faciūt hodie
laici ſeculares reſpectu eccl̃iaſticoꝝ. Hodie eñ
vix inuenit̃ tāta fides in iſrl̃ ſicut capharnaū.i.
in eccl̃ia vel religione ſicut in ſeculo vel i mūdo
q2 meliores ſunt hodie in multis laici ꝙ̄ clerici/
ſeculares ꝙ̄ rectores/ſubditi ꝙ̄ ꝑlati. Et ideo fi-
naliter de partibus mūdi remotis.i.de ſtatu ſe-
culari multi ad paradiſum venient:⁊ cum abraa3
iſaac ⁊ iacob.i.cū ſctis et patriarchis in paradi-
ſo recūbēt:⁊ illi q̄ regni huiꝰ ſpeciales filij debue
rant eſſe.i.religioſi et clerici/ in tenebras exterio
res.ſ.infernales ejcient̃/⁊ ibidem ſuccūbēt. Et D
ita fit ꝙ deus de lapidibus filios ſuſcitat abrae:
filios xͦo iſrl̃ in carceribꝰ eternis ligat atq3 dam
nat. Ideo chriſtus de filijs ſuis.i.viris eccl̃iaſti-
cis videt̃ conqueri/dicēs illud Eſa. Filios enu- Eſa.1.a
triui ⁊ exaltaui:ipſi aūt ſpreuerūt me ⁊c. Et ſeq̄t Ibidē
ibidē: Ue ſemini nequam/ppl̃o graui ⁊c. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ gentiles ſunt remoti ſeu extranei:q̄ cum
abraam chriſto.i.cum ſanctis ſuis ad fidem ec-
cleſie et ad paradiſi gloriam ſunt admiſſi:filij
xͦo regni fuerunt iudei:q̄ a regno chriſti.i.a fide
eccleſia et patria ſunt excluſi:q2 ſicut dicit̃: De- Lu.1.e
poſuit potētes de ſede ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ iſte puer Aliter
pctōrem ſignificat:q̄ dicit̃ puer rōne ignorātie
ſedēs in domo rōne pigritie: paralyticus ꝓpter
bonoꝝ oꝑū imbecillitatē:male tortus per inui
die ꝑuerſitatē:q̄ tñ ſeptima hora.i.ꝑ ſeptem ſa-
cramēta/vel ſeptem dona ſpūſſancti curat̃:a fe-
bribus peccati diuina gratia liberat̃:et ille bene
dicit̃ puer/ꝓpter recuperatā puritatē:ſeruꝰ ꝓpter Mat.3.d
humilitatē:filius ꝓpter charitatē. Unde Mat. Ca.VIII.b
Hic eſt filius meus dilectus. ¶ Socrus ſimo-
nis q̄ magnis febribus tenebat̃/tunc temporis
eſt curata/q̄ñ chriſtus ſibi dixit ꝙ ſurgeret:et ꝙ
ſibi aut alijs miniſtraret. ¶ In hoc pōt notari/ Moralitas
ꝙ febris malarum ɔcupiſcentiaꝝ et affectionu3
horem dimittit/q̄ñ ad miniſtrandū et obſequen-
dum diligenter laborandū intēdit:et torporem
negligentie excutit⁊ ɔtemnit. Bene igit̃ dicitur
Tu xͦo vigila/in oībus labora/miniſteriū imple 2.Ti.4.b
⁊c. ¶ Hic fit mētio de duobus ſequi volētibus Ca.VIII.c

C

E ſaluatoꝛẽ: cum ꝓpter turbas trãs fretũ ſecedere voluit: q̄dam ſcriba non vocatus chꝛiſtũ ſeq̄ voluit/dicẽs: Magiſter ſequar te quocunq̄ ieris: ſꝫ chꝛiſtus quodãmodo ipſum repulit: ⁊ pauꝑtatẽ ſuam ſibi retulit/dicẽs: Uulpes foueas ſuas habent/⁊ volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput ſuum reclinet. Acſi dicat: Caue ne ſequaris me/ſi diuitias queris: quia cũ pauꝑ ſum/ipſas habere mecum non poteris/aut dolebis. Alius autem cum inſtantia vocat⁹ a chꝛiſto/ſequit̃: q̄nimmo cum peteret licentiã ſepeliendi patrẽ ſuum/nequaq̄ ſibi a chꝛiſto licentia extitit conceſſa: ſed ſibi potius dixit: ſequere me/⁊ dimitte moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuos.

Moꝛalitas ¶ Ille enim qui ſe ingerebat/repellit̃. Ille autẽ qui dilationẽ petijt/vocat̃ ⁊ impellit̃. Nota igit̃/ꝙ ad ſequẽdũ chꝛiſtũ in his ſcꝫ ad ſtatũ eccleſiaſtice ꝓlationis/illi qui ſe ingerũt non vocati/ſicut ambitioſi faciũt/debent reſpui ⁊ repelli: ⁊ illi q̄ ſe reputãt indignos/illã nõ ambiũt: ſꝫ circa patrẽ ſepeliendũ. i. circa opera pietatis in ſeculo ⁊ in ſtatu ſubiectionis viuere q̄runt: ad chꝛiſtum ⁊ ad gradũ eccleſiaſticũ ſi ſit neceſſe/debent cum violẽtia ꝑtrahi ⁊ impelli: ⁊ a ſepultura patris. i. a curis ſecularib⁹ depelli. Quod etiã chꝛiſtus continue ad lrãm facit: quia ſcribas et ſapientes vltro ſe ingerẽtes/offerẽtes ⁊ ambiẽtes q̄ſq̄ repellit: ſimplices ṽo de q̄bus mentio nõ fiebat/ad dignitates occulte ꝑtrahit ⁊ impellit.

F Sicut in electionib⁹ videmus quotidie euenire:
Heb. 5. a q2 nemo aſſumit ſibi honoꝛẽ/ſed q̄ vocatus eſt a
Aliter deo tanq̄ aaron. ¶ Uel dic iſta de ꝑdeſtinatione diuina: que quoſdam nolentes ⁊ renuẽtes ſolet ad ſe trahere: quoſdam ṽo volẽtes ⁊ appetẽtes videt̃ aliquotiẽs refutare: q2 ſicut dicit Apl's
Roꝫ. 9. c Non eſt volẽtis/neq̄ currentis: ſed dei miſerentis. Dicit enĩ ſcriptura pharaoni: q2 in hoc ipſm excitaui te/vt oſtendã in te ṽtutẽ meã: ⁊ vt annũciet̃ nomẽ meũ in vniuerſa terra. Ergo cui vult miſeret̃: ⁊ quẽ vult indurat. Dicis igitur mihi:
Aliter Quid adhuc q̄ritur? Uolũtati ei⁹ reſiſtit? ¶ Uel dic ꝙ ex iſtis ṽbis chꝛiſti/oꝛtus videt̃ ille mod⁹ q̄ in ꝓfeſſione religioſoꝝ ſeruat̃: q2 illis q̄ chꝛiſtum ſequi cupiũt/⁊ in religione ꝓfiteri volunt: debent expoui religionis difficultates/⁊ inſtrui ad dimittendũ parentũ carnaliũ ⁊ hominũ ſecularĩũ ſocietates. Uulpes dicat ꝓlat⁹ foueas habent ⁊c. Acſi diceret: Uulpes villoſi ⁊ groſſi velleris. i. diuites auari/ vulpini ⁊ malicioſi: in iſto ſeculo foueas. i. terrenas habitatiões poſſidẽt: volucres celi. i. ſupbi ⁊ ambitioſi nidos altaris dignitatũ tenent. Filius ṽo hominis. i. ille qui vult eſſe religioſus bonus/dei imitatoꝛ/⁊ filius nõ debet iſta q̄rere/vel ꝓpꝛium habere: ſed ab omni reꝝ ꝓſperitate ſeipm potius abdicare: nihilq̄ in hoc mũdo ꝓpꝛium q̄rere vel habere/vbi ad lrãm caput valeat inclinare: dicẽs cũ apoſto
Heb. 13. c lo illud: Non habem⁹ hic ciuitatẽ manẽtẽ: ſed futurã inquirimus. Sibi debꝫ dici/ꝙ de ſuo patre. i. de ſua parentela carnali curã nõ habeat: ſꝫ potius moꝛtuos pctõres ſepelire in vitijs/alios moꝛtuos dimittat: ⁊ ad ſequendũ dñm diligẽter intẽdat: vt de ipſo ⁊ ſibi ſimilib⁹ poſſit dici illud G
Mat. Relictis retibus ⁊ patre ſecuti ſunt dñm. Mat. 4. d

¶ Aſcẽdẽte dño nauiculã/ſecuti ſunt eum diſcipuli eius. Ca. VIII. Et ecce ventus magn⁹ factus eſt in mari/ita ꝙ nauicula operiret̃ fluctibus: ipſe ṽo doꝛmiebat: ⁊ acceſſerũt ad eum diſcipuli ei⁹/⁊ ſuſcitauerũt eũ/ dicẽtes: Domine ſalua nos/perim⁹. Qui increpans eos dixit: Quare timidi eſtis modice fidei? Et ſurgens imperauit vẽtis ⁊ mari: ⁊ ſtatim tranq̄llitas magna ſecuta eſt: ita vt mirarent̃ aſtantes/dicentes: Quis eſt hic/quia ventus ⁊ mare obediunt ei? ¶ Iſta poſſunt allegari: q2 dato ꝙ dominus ſit ꝑſonaliter ⁊ ſpũaliter Moꝛalitas in nauicula. i. in eccleſia vel collegio: nihilomin⁹ ſepe fit ꝙ vẽti tribulationũ ⁊ tentationũ ibi taliter ſuſcitant̃: ꝙ fluctibus miſeriaꝝ ⁊ moleſtiarũ per vitia ⁊ infoꝛtunia ſepe ſubmergit̃ ⁊ caſſatur: Dominus enĩ quandoq̄ videt̃ doꝛmire: inq̄tuꝫ ſolet auxiliũ ſuum diſſimulare: vt ad ipſum inuocandũ poſſit illos q̄ in tribulatione ⁊ tentatione ſunt animare. Gaudet enĩ deus videns tribulatos ad ſe feruenter recurrere: ⁊ ipſos foꝛtiter ⁊ patiẽter ſuſtinere. Sicut legit̃ de beato Anthonio: qui verberatus grauiter a diabolo/cum prius diceret chꝛiſto ſibi apparenti: Dñe vbi eras/q̄ñ male tractabar? Reſpõdit ſibi dñs: Tecum eram: ſed q2 de patiẽtia tua valde gaudebã/ideo iuuare nolebam. Doꝛmiebat igit̃ dñs ieſus. Io Ione. 1. a
ne. Ionas q̄ñ doꝛmiebat ſopoꝛe graui/cum na b
uis periculũ pateret̃. Ueruntamen q̄ñ ad eum deuote accedũt/⁊ a ſomno diſſimulationis ſue deuotis ꝑcibus excitant̃: tunc ſtatim ſolet adeſſe/⁊ ventis tẽtationũ/fluctibuſq̄ tribulationũ ꝙ amplius non ſeuiãt/imꝑare: ⁊ ſic nauicule. i. anime tentate vel ꝑſone ſeu eccleſie tribulate tranq̄llitatem ⁊ pacem excitatus reſtituit: quam non inuocatus ante ſuſcitare ꝑmiſit. Dñs enĩ (vt cõiter) q̄ñ ꝑcibus nõ excitat̃/doꝛmit: q̄ ſi excitatus fuerit/ſtatim ſurgit. Pſ. Excitatus eſt tanq̄ doꝛmi Pſ. 77. g
ens dñs. ¶ Duo demoniaci acceſſerũt chꝛiſto Ca. VIII. d
de nauicula exeunte: ⁊ q̄uis Lucas ⁊ Marc⁹ nõ Lu. 8. d
ponãt niſi vnũ/duo tñ in ṽitate fuerũt: ſed quia Marc. 5. a
vnus erat nobilioꝛ/ideo alius ſubticet̃. Iſti igit̃ demoniaci ſicut hic dicit̃/in monumẽtis manebãt: ſeui etiã nimis erãt: ita ꝙ iuxta illos nulli tute tranſire audebãt. Marci. v. Luce. viij. Addit̃ Lu. 8. b
ꝙ ille demoniacus de quo mentionẽ facit/die ac nocte in monumẽtis ⁊ mõtibus erat: neq̄ catenis neq̄ vinculis teneri poterat: immo vincula diſrũpebat: ⁊ clamãs ſe lapidib⁹ ꝯcidebat. Et ſicut Luce octauo ſubiungit̃: iſte veſtimẽto nõ induebat̃/nec in domo manere volebat: ſed ruptis vinculis a demonibus in deſertũ agebat̃. Et nõ mirũ: q2 apud eum vna legio demonũ moꝛabat̃. Legio vero ꝯtinet ſex milia ſexcenta ſexaginta ſex. Iſte igitur demoniac⁹ occurrẽs chꝛiſto/ꝑ hec ṽba clamabat: Quid mihi ⁊ tibi ieſu fili dei? quare veniſti ante temp⁹ toꝛquere nos? ⁊c.

¶ Per tales demoniacos poſſunt intelligi peccatoꝛes ⁊ obſtinati: q̄ ſemꝑ ſolẽt ieſu filio dei. i. Moꝛalitas

A deo vel bono ꝑlato ſupiori occurrere/ꝛ ſibi ꝑ in
inobedientiã ꝛ rebellẽ diſcordiã obuiare. Geñ.
Geñ.16.d Manus eius contra oẽs:ꝛ manus oĩm ꝯtra eũ
Sicut patet de malis obſtinatis ſubditis ꝛ reli-
gioſis. Iſti enĩ ſunt nimis ſeui ꝑ crudelitatem
ita ꝙ vix aliq̃ audent appropinquare eis: vel ſe-
4.Re.25.c cum cõtrahere ſocietatẽ. Nam ipſe filius eſt be-
lial:ita vt nemo audeat ſibi loq̃. Quod etiam de
balliuis ꝛ exactoribus poteſt dici:q: iuxta eos
non eſt tutũ manere:ne forte ſeuitiã rapinaꝝ ſua
rum ſuſtinere oporteat ꝛ ſentire. Illi nullis vin-
culis diuine legis vel regularium ſtatutoꝝ tene-
ri poſſunt: Quis a ſuperioribꝰ ſuis ꝑ ꝓhibitiões
ꝛ ſtatuta ſepiſſime vinciant̃:oĩa ſolẽt frãgere:et
ꝑ apoſtaſiam vel appellationẽ ꝛ diſcordiã rece-
dere:ꝛ ꝑ deſertũ mũdi vel ꝑ vitioꝝ ſtatũ vagari.
Hiere.2.d Hiere. A ſeculo fregiſti iugum:rupiſti vincula.
Iſti ſunt qui morant̃ in monumẽtis.i.in inferi-
oribus ꝑ luxuriã:in mõtibus.i.in elatione ꝑ ſu-
ꝑbiam. In deſerto.i.in ardoribꝰ ꝑ auariciã:nu-
di vadũt ꝑ veſtimentoꝝ.i.ꝟtutum carentiam:in
domo clauſtri vel eccleſie/in tranq̃llitate ꝛ pace
manere nolũt: ꝓpter vagationẽ ꝛ inſolentiã cla
mant ꝑ detractionẽ ꝛ iactantiam:ꝛ lapidibus.i.
moleſtijs ſe concidunt ꝑ cordis amaritudinẽ et
duriciam:ꝛ non mirum:cum valde multis demo
nibus pleni ſunt ꝑ oĩm vitioꝝ redundantiã. Igi
tur iſti deo vel ꝑlato volẽti eos corrigere ſe oppo
nũt:ꝛ ſibi cum indignatione dicũt: Ut q̃d veni-
B ſti ante tempus torq̃re nos? Ac ſi dicerent: No-
lumus in ꝑſenti torq̃ri vel corrigi:ſed cõſolari
Pro.15.b potius ꝛ letari. Ideo dicit̃: Non amat peſtilens
eum q̃ ſe corripit. Tales igit̃ domari nequeũt:ſ3
Eccs.1.d in obſtinatione ꝛ ꝑteruia incorrecti viuũt. Per
Aliter uerſi difficile corrigunt̃. ¶ Uel dic ꝙ ille demo
niacus ſm̃ quẽdam/humanũ genus deſignat:
quod a ꝑncipio legis naturalis ꝛ diuine/vincu
lis ligatus fuerat: ſed oĩa tranſgrediẽdo rumpe
bat:monumẽta.i.oꝑa mortalia frequẽtabat:vir
tutibus nudus erat:ꝛ lapidibus ſe ꝯcidens.i.in
cultura deorum lapideoꝝ ſe turpiter lacerans.
Nihilominus clamabat/inq̃tũ ſuas fatuitates
Eodẽ ca.d ꝑ iactantiã ꝓpalabat. ¶ Ueruntamen chriſtus
hunc demoniacũ ſanauit:ꝛ expellẽs demones/
gregem porcorum qui iuxta montem paſcebat
ipſis habitandũ conceſſit:qui grex ſtatim cum
Moralitas impetu in mare fugiens ſe ſubmerſit. ¶ Sic ve
re chriſtus de nauicula exiens.i.de virgine na-
ſcens illud genus humanum ſanauit:ꝛ eum ex
pulſis demonibus porcos.i.pctõres voluptuo-
ſos/ꝛ maxime infideles ad habitandũ ꝯceſſit:q̃
nũc iuxta montem ſuꝑbie paſcũt. In mare ta-
men.i.in inferni amaritudinẽ oẽs ibunt:ꝛ ibi cũ
Apoc.18.g damnatiõis impetu perihũt. Hoc impetu mit-
tet̃ babylon in infernũ. Demones expulſi ex ho
minibus ſunt:habitãdi tñ licentiã in porcis ac-
ceperũt:porci ꝟo cum demonibꝰ in ꝑceps in ma
re ruerunt:ꝛ ibi in aquis ſunt mortui:ꝛ paſtores
admirati fugerunt ¶ Homines enĩ qui ad ima
ginẽ dei facti ſunt/ ſignificãt ꝑdeſtinatos:qua-
dam ſecreta dei imagine ꝛ gratia apud ſuã eter-
nam ſapientiam cõſignatos:porci vero qui im- C
mũdi ſunt ꝛ ſine ratione/ſignificãt peccatores ꝛ
reprobos apud deum per occultam iuſticiam
morti ꝑpetue deputatos. Iſta eſt igit̃ rei veri-
tas/ꝙ illi qui ſunt holes.i.ꝑdeſtinati:dato ꝙ qñ
q3 inueniant̃ demonibus pleni.i.pleni vitijs oĩ-
bus/ꝛ ſubiecti immũdis ſpiritibus:ꝛ habere ce
tera vitia q̃ ponunt̃ caplo tertio ꝑcedẽti. Iſti ta
men finaliter ad ſalutẽ ꝛ ſpũalem ſanitatẽ ꝑueni
unt:ꝛ dimiſſis oĩbꝰ vitijs/ diuino miniſterio bo
ni fiunt. Econtra ꝟo illi q̃ porci ſunt.ſ. voluptuo
ſi ꝛ reprobi:l3 qñq3 ſub paſtoribus ꝛ ꝑlatis paci
fice viuãt:ꝛ ſpeciẽ ſanctitatis ꝛ bonitatis quãdo
q3 habeant:finaliter tamen demonibus ꝑ pecca
ta ſubijciunt̃:q̃ tunc cũ impetu ꝛ idiſcrete in ma
re.i.i fluctuoſa negocia mũdi ſe ꝑcipitãt:ꝛ i aq̃s
voluptuoſi ſeculi ſubmergunt̃:ꝛ ſic finaliter mor
ti ꝑpetue exponunt̃. Exo. Submerſi ſunt in ma Exo.15.a
ri rubro:abyſſi operuerũt eos. ¶ Hic habes ꝙ Eodẽ ca.d
geraſeni vidẽtes ꝙ ieſus demoniacũ ſanauerat
ꝛ grex porcoꝝ ſubmerſus fuerat/timuerũt valde
ꝛ ĩceperũt eũ rogare/ꝙ a finibꝰ eoꝝ recederet. Si
cut de petro ſimile legit̃:ꝙ ſtupefactus de captu
ra piſcũ/dixit chriſto: Exi a me domine/q: ho- Lu.5.b.
mo peccator ſum. ¶ Iſta poſſunt allegari ꝯtra Moralitas
quoſdã pctõres:qui q: indignos ſe reputant/nõ
libenter nõ celebrãt:nec chriſtũ ſibi aſſociãt/ſ3
potius eius ꝑſentiam formidãt. Timẽt enĩ ex in
dignitate ſua ad ꝑſentiã tam ſancte rei fieri dete
riores:quapropter melius iudicant eſſe remoti D
ores: dicentes illud quod ſuꝑ eodẽ: Dñe nõ ſum Mat.8.b
dignꝰ vt intres ꝛc. ¶ Sicut ponit̃ in euãg. Mar Mar.5.b
ci. Chriſtus noluit ꝙ iſte demoniacꝰ ſanatꝰ poſt
eum iret: ſed potius voluit ꝙ ad ſuos rediret/et
ꝙ facta ſibi a deo beneficia nũciaret. ¶ Sic ve Moralitas
re illi q̃ a demonibus liberati/ꝛ a peccatis ꝯuer
ſi ſunt:nõ ſtatim ſunt digni dñm ꝑ imitationez
ſequi:nec ad ſtatum ꝑfectionis aut ardue oꝑati-
onis ire. Melius eſt enĩ ꝙ cũ ſuis.i.mũdanis in
inferiori gradu maneãt:q̃ ꝙ ſequẽdo dominum
ꝑ impꝑſeuerantiã retrocedãt. Hic fit mẽtio de pa
ralytico curato: ſed vide hoc melius in euange- Lu.5.d
lio Luce.

¶ Capitulum nonũ Textus: Et aſcẽ-
dens ieſus in nauiculam/tranſfreta
uit. Moralitatum Ca. VI

DOminus vocato Mattheo de telo-
nio/cum pctõribus publicanis comede
bat:ꝛ hoc vt eos ꝯuerteret: aſſerens ꝙ
medicus nõ ſanis/ſed male habẽtibus opꝰ eſſet
¶ In quo vtriq3 ꝑlatis ꝛ ſanctis viris dat̃ exem Moralitas
plũ/ꝙ peccatoꝝ ſocietatẽ nõ debent horrere: ſed
potius ipſam frequẽtare/vt ꝟbo ꝛ exẽplo poſſint
eos a vitijs medicare. Quod tamen eſt contra
multos ꝑſumptuoſos: q̃ de ſua ſanctitate glori-
antes/dedignant̃ ſocietatẽ malorum:ꝛ ſic peri-
re ipſos ꝑmittunt in fecibus vitiorum: quod ẽ cõ
tra hypocritas/qui fingunt ſe abominari pec-
catores: cum tamẽ ipſi ſint ceteris peiores. Eſa.
Qui ꝓphanũ in vaſis eoꝝ:ꝛ dicũt: Recede a me Eſa.65.a
nõ appropinq̃bis mihi:q: immũdꝰ es. ¶ Hic

E habetur ꝙ diſcipuli ioānis ieiunabāt: diſcipuli
Eodē ca.b vero chriſti non ieiunabāt: de quo cum diſcipuli
ꝯquererentur/ excuſauit eos dominus/ ꝙ in pñtia
ſponſi nō decebat filios ſponſi ieiunare: ſ; veni
et (inq̄t) tempus qñ auferet ab eis ſpōſus: ⁊ tūc
vtiq; ieiunabūt. Subiungit etiā ꝙ vetus veſtimē
tū nō debet noua immiſſura reparari: ⁊ ꝙ vinū
nouū nō debet in vtres veteres mitti. Non enī
ſibi ꝯueniūt nouitas ⁊ vetuſtas: q2 veſtimētū ve
tus rumpit: ⁊ fit peior ſciſſura. Veteres vero vtres
ꝓpter nouū vinū rumpunt: ⁊ oīa effunduntur.
Moralitas ¶ Iſta pñt allegari/ ꝙ deus plus diligit ſpūa
le gaudiū/ ꝙ nimiā auſteritatē aut ieiuniū: pñſen
tia enī ſponſi chriſti quā ſibi facit charitas/ ha
benas laxat/ ⁊ in libertate ⁊ leticia facit viuere:
ipſius vero abſentia quā efficit timor ſeruilis/ fa
Aliter cit ieiuniū ⁊ alias auſteritates frequētare ¶ Vł
allega ꝙ illa q̄ ſunt ꝯtraria vel diſparia: nunq̄ ſi
mul in eadē ſocietate vel cōmunitate poſſūt cō
uenire/ nec ꝯcorditer viuere. Noui enī nō bñ cō
cordant cum veteribus/ iuuenes cū ſenioribus/
ſeculares cū religioſis: peior enī ſciſſura ſolet fi
eri/ ⁊ diſcordia amplior generari. Siſes igit ſili
bus aſſociēt: vt ex ꝯditiōe ſili maior ibidē cha
Deut.22.b ritas generet. Vñ dicit: Nō arabis cum boue ⁊
Aliter aſino ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ veteres vtres/ ⁊ vetus ve
ſtimentū/ ſunt hoīes in vitijs antiquati. Nouū
igit vinū ⁊ nouus pannus/ ſignificāt noua chri
ſti ⁊ euāgelij documēta/ ⁊ ꝑfectiōis euāgelice ſa
F cramēta. Dico igit ꝙ iſta duo nō ꝯueniūt bene
ſimul: q2 malis hoīb9 ⁊ inueteratis in malo/ bo
na ſpūalia nō ſapiūt: quīmmo ſi eis imponant/
⁊ ſi mādata ſpūalia eis dent/ ⁊ ſi ipſis aliqua ꝑ
fecta ⁊ difficilia opa iniūgant: ſtatim ꝑ impatiē
tiā diſſipiunt: ⁊ ꝑ tranſgreſſionē oīa diffundunt
Mat.7.a Bene igit dicit: Nolite ponere margaritas an
Eodē ca.c te porcos: ⁊ nolite ſctm̄ dare canibus. ¶ Prin
ceps vn9 rogabat dñm dicēs: Dñe filia mea mō
defuncta eſt: ſed veni ⁊ impone ei manū/ ⁊ viuet
⁊c. Cum ergo Ieſus ꝓ ſanādo puellā/ in domū
ꝓncipis aduenifſet/ ⁊ ibi vidiſſet tibicines ⁊ tur
bam magnā tumultuantē: dicebat eis: Recedite
Non enī puella eſt mortua/ ſed dormit. De quo
cum aſtātes deriderēt ipm̄/ eo ꝙ puellā eſſe mor
tuam cognoſcebāt: ipſe tenēs manū puelle/ erexit
Moralitas. eam: ⁊ q̄ mortua fuerat/ ſtatim reſurrexit. ¶ Sic
vero q̄libet homo vidēs puellā.i. animā ſuā mor
tuam fuiſſe ꝑ pctm̄: ſtatim debet ad chriſtū ꝑ de
uotionē recurrere: ⁊ ꝙ iſtam puellā ſuſcitet orare
Qui ſtatim ſolet ad ꝓces ipſius aduenire: ⁊ opē
Mat.8.a ſuam nulli denegare. Unde dicit: Ego veniā et
curabo eum. Verūtamē ad hoc ꝙ iſta poſſit cu
rari/ aliqua requirunt. Primo ꝙ dñs ibi domū
cordis ꝑ grām intret. Secūdo turbe malaꝝ co
gitationū/ tibicineſq; inanis gloriatiōis ⁊ lau
dis inde expellant. Et tandē ꝙ a ſomno pecca
ti ꝑ tactū diuine miſericordie/ correctiōis ⁊ inſti
tie eleuet. His ꝑmiſſis a pctō ſuſcitat: ⁊ ſic non
fuiſſe eam ꝑ damnationē mortuā/ ſ; ſolum ꝑ cul
Mat.15.c pā dormiſſe comprobat. Unde: Sanata eſt filia
Eodē ca.c eius in illa hora. ¶ Hic dicit ꝙ cū dñs iret ſu

ſcitare filiā mortuā archiſynagogi: q̄dam muli G
er q̄ patiebat fluxum ſanguinis duodecim annis
q̄ (ſicut dicit) oīa bona ſua in medicis expoſue Luc.8.f
rat/ ſed deterius habebat: acceſſit retro/ ⁊ tetigit
fimbriā veſtimēti ei9: ⁊ dicebat: Si tetigero fim
briā veſtimēti eius/ ſalua ero. Que ſtatim ſanata
eſt. Filiā enī ad quā ꝓncipalr̄ ibat/ mortuā inue
nit: ipſam tñ finaliter ſuſcitauit. ¶ Sic vero cū in Moralitas
mūdo iacerēt due mulieres/ tam mortue ꝙ infir
me.ſ. filia ꝓncipis dei.ſ. ſynagoga: q̄ nō mortua/
ſed dormiens dici poterat: ꝓ eo ꝙ in ſpe future
redemptiōis viuebat. Apłs: Viuēs mortua eſt. 1.Timo.5.a
Et mulier antiq̄ q̄ fluxū oīm vitioꝝ patiebatur:
nec a medicis.ſ. a ſuis phyſicis ſanata fuit: ſed ꝑ
ipſos deteri9 ledebat. Factū eſt ꝙ dum celeſtis
medic9 chriſtus ꝓ iſta filia ſynagoga curāda et
ſaluāda ꝓncipaliter veniret: dixit mulieri chana
nee: Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ ꝑierūt do Mat.15.c
mus iſrł. Ipſa infirma mulier gētilitas ardenter
chriſtū ⁊ fimbriā veſtimēti eius.i. ipſi9 hūanita
tē tetigit: ⁊ ſic ſanitatē grē anteq̄ ſynagoga rece
pit. Finalr̄ tñ chriſt9 ad filiā.i. ad ſynagogā ꝑ fi
dem veniet: ipſamq; finalr̄ ſuſcitabit: q2 in fine tē
poris gēs iudaica tota credet: q2 ſicut dicit: Cū Roma.11.d
ſubintrauerit plenitudo gētiū/ tūc oīs iſrł ſalu9
erit. ¶ Vel dic ꝙ filia ꝓncipis hui9 eſt ꝑſona ec Aliter
cleſiaſtica filia dei patris: mulier ſanguinea ē ſe
cularis ꝑſona: q2 dato ꝙ eccłiaſtica ꝑſona ſperet
ꝓncipalr̄ ſaluari: fit tñ ꝙ ab hemorrhoiſſa muli
ere.i. a ꝑſona ſeculari ad ſalutē ꝑuenit: ⁊ ꝙ iſti ꝑ D
us ꝑ fimbriā veſtimēti chriſti.i. grām ipſius ⁊ mi
ſericordiā ꝑ deuotionē tāgūt: ⁊ ſic ꝑmi ſalutē per
petuā ꝯſequent. Mat. Erūt ꝑmi nouiſſimi/ ⁊ no Mat.20.b
uiſſimi ꝑmi. ¶ Vel dic ꝙ chriſt9 eſt płat9/ q̄ dici Aliter
tur vnct9: q2 tales chriſmate vncti ſunt: vel ſaltē
vnctionē ⁊ oleū diligūt. Sic igit fit hodie/ ꝙ q̄ ꝑ
mo fimbriā veſtimēti ei9 tāgūt: ⁊ q̄ ꝑmo adulan
do/ ⁊ munera offerēdo ad deū accedūt/ ꝑmi ſana
ti/ ꝓmoti ⁊ exaltati recedūt. Unde ſepe fit/ ꝙ dū
iſte chriſt9.i. płat9 vel ꝓnceps itēdat aliquā filiā
mortuā.i. aliquā ꝑſonā humilē ſanare: ⁊ ſibi bñfi
ciū vł officiū ꝓcib9 alicui9 ꝓncipis vł potētis ꝯce
dere: q̄ſiq; mulier hemorrhoiſſa.i. iſta ꝑſona imū
da ⁊ mala/ accelerat ipſ; adulādo tāgere: ⁊ ſic ſo
let bñficiū reportare. Si tetigero (inq̄t) fimbriā ve
ſtimēti ei9/ ſalua ero. Iā de talib9 pōt dici illud Gen.27.e
Gen. Venit german9 tu9 fraudulent ⁊c. Et loq̄t
de iacob: qui q2 ꝑmus cibos patri obtulit/ ideo
ꝑmus benedictionē patris reportauit. ¶ Mē Eodē ca.d
tio fit hic de duobus cecis/ quos dñs illumina
uit. Et poſtq̄ hoc feciſſet/ ꝑcepit ne cuiq̄ hoc re
uelarēt. Illi aūt nō tacuerūt: ſed ꝑ totam illā pa
triam diuulgauerūt. ¶ In hoc nota/ ꝙ qui dāt Moralitas
alteri beneficiū vel remediū: vel qui habet a deo
virtutis ꝓcōniū/ non debet laudē humanā quere
re: ſed potius debet ꝙ hoc taceat ab eis affecta
re. Vñ dicit: Nemini dixeritis viſionē ⁊c. Mat. Mat.17.b
Si facias elemoſynam: neſciat ſiniſtra tua quid Mat.6.a
faciat dextera tua. Ac ſi diceret: non queras ina
nem gloriam. Veruntamē qui huiuſmodi bene
ficium accipit: nō debet propter hoc ceſſare/ ſ;

A magnificentiã zelatorum debet alijs demonſtra
Mar.5.b re. Unde dicitur: Uade in ciuitatem tuam/et an
nũcia quãta fecit tibi deus. Quia ſicut dicit Se
neca: Hec beneficij lex eſt/vt alter ſtatim obliui
ſcatur dati: alter vero nunꝙ obliuiſcaꝛ accepti.
Mar.7.d ¶ De ſurdo ⁊ muto de quo agiꝛ hic/vide meli
us vbi agitur de nominib⁹ apoſtoloꝝ: ⁊ de mul
tis chriſti eruditionib⁹ nihil pono. De vndeciꝫ
vbi agitur quomodo Joannes miſit ad chriſtũ
⁊ quomodo chriſtus cõmẽdauit Joannem: ⁊ de
multis informatorijs ⁊ reꝑhẽſorijs verbis chri
ſti/nihil pono penitus ꝑter vnũ.

¶ Capitulum vndecimum Textus: Et factum eſt cũ cõſummaſſet Jeſus precipiens. Moralitatuꝫ Ca. VII

Dicitur enĩ ꝙ Joannes venerat nõ mã
ducans neq; bibens: ⁊ dixerunt iudei/
ꝙ demoniũ habebat. Tandem venit
chriſtus manducans ⁊ bibens/⁊ cõmunem vitã
ſequens: ⁊ dixerũt: ecce homo vorax ⁊ vini pota
Moralitas. tor/peccatoꝝ ⁊ publicanoꝝ amicus. ¶ Ad hoc
poteſt allegari/ꝙ detractores ⁊ inuidi/nihil in
ueniunt in aliquo benefactũ: vel quia omnia fa
cta hominũ ſolẽt damnare: ⁊ intentiones omni
um detractionibus deprauare. Nam quantũcũ
q; bona intentione aliqui comedũt/vel ieiunãt:
iſti tamen in partem ſiniſtram ſemꝑ interꝑtan
tur ⁊ iudicant. Et quicquid alij faciunt/breuiter
totũ damnãt: ⁊ quicquid in eis difficile vel alijs
impoſſibile eſſe exiſtimãt: vel omne quod eis nõ
B placet in alijs/nefariũ eſſe putãt. Sicut hypo
crite: qui quoniã ieiunare volunt/ reputãt affa
biles ⁊ cõmunem vitam ſectantes/ eſſe leues et
guloſos. Guloſi vero illos qui ieiunant ⁊ auſte
ritatẽ ſeruant/reputãt hypocritas ⁊ ꝑuerſos: et
non ſine poteſtate diaboli credũt eos poſſe re
ſpuere mundi cibos/⁊ actus facere virtuoſos:
Lu.11.b ſicut dicebat de chriſto. Hic non eijcit demonia
niſi i beelzebub ꝑncipe demonioꝝ. Cõtra tales
Ro.14.a igitur dicit Apl's: Qui manducat/non manducã
tem nõ ſpernat: ⁊ qui non mãducat/mãducantẽ
nõ iudicet. Tu ꝗs es ꝗ alienũ iudicas?

¶ Capl'm duodecimũ Textus: Abijt Jeſus per ſata ſabbato. Moralitatũ Capitulum VIII

Cum dominus tranſiret per ſata/⁊ diſci
puli eius ſabbato volẽtes ſpicas come
dere/quia fortiter eſuriebant: reꝑhende
bant a phariſeis: excuſauit eos dñs ratione ne
ceſſitatis: ex quo dauid qui neceſſitate duct⁹/co
1.Reg.21.b medit de panibus conſecratis. ¶ Neceſſitas
Moralitas enĩ non habet legem. ¶ Uel dic ꝙ ſabbato.i.
in feſtiuitatib⁹ chriſti diſcipuli.i.ꝑdicatores de
bent ꝑ ſata ſacre ſcripture tranſire: ſpicas.i.ſciẽ
tias vellere: ⁊ ipſas ſtudendo comedere. Non eſt
enĩ fractio ſabbatoꝝ vacare lectionibus ſtudio
rum: immo iſta eſt magna neceſſitas/ex qua po
Eodẽ ca.a teſt ꝓuenire vtilitas. ¶ Cum chriſt⁹ videret quẽ
dam hoiem die ſabbati in ſynagoga manũ ari
dam habentẽ: cui cum diceret: extende manum
tuam: ſtatim reſtituta eſt ſanitati. De quo cum
phariſei murmurarẽt/dicebãt: ſi licitum eſt ſab
batis benefacere: ⁊ ipſis in ſabbato oues ſuas ſi C
in foueas caderẽt/ſubleuare: addẽs ꝙ multo for
tius licebat hoiem/ cum eſſet melior oue adiu
uare. ¶ Iſta poſſunt dici cõtra phariſeos.i.cõ Moralitas.
tra malos curatos ⁊ ꝑlatos: ꝗbus maior eſt cu
ra de ſuis ouib⁹ ⁊ diuitijs temꝑalibus/ꝙ̃ de ſub
ditis ⁊ ouibus ſpũalibus. Nam citius occurrũt
vt reducãt ouem errantẽ/ꝙ̃ cum vidẽt fratrẽ ſu
um cum manu arida.i.pctõrem ⁊ deſidẽ/⁊ bona
manuali oꝑatione carentẽ: cũ multo melior eſt
homo oue. Ideo citius fuerat ſibi ſuccurrendũ
ꝗꝛ ſicut dicitꝛ: Anima plus eſt ꝙ̃ eſca. ¶ Uel dic Mat.16.d
ꝙ dato ꝙ phariſei.i.mali curati: indignenꝛ con Aliter
tra chriſtũ.i.ꝯtra bonos ꝑdicatores: qñ ipſos vi
dẽt in ſuis ſynagogis.i.in ſuis eccleſijs ꝑdicare
⁊ ſabbatis.i.feſtiuitatib⁹ aridos.i.pctõres ſpũa
liter curare: ipſi nihilominus nõ debẽt ceſſare/ſꝫ
ſabbatis benefacere: debẽt ipſos ad extẽdenduꝫ
manus ſuas ad pauꝑes inuitare: vt ſic poſſit eos
ab ariditate auaricie ſanare. ¶ Uel dic ꝙ ſicut Aliter
iſti phariſei cum iſtum aridũ ſanare nõ poſſent/
⁊ tamen ſananti dño detrahebãt. Sic multi ſũt
ꝗ ad ꝟtutes ⁊ bona alioꝝ non attingere neque
unt: ⁊ ꝑ ꝑdicationẽ alios pctõres aridos curare
neſciunt/aut nõ poſſunt: vtpote nec ꝑdicare/aut
diſcrete confeſſiones audire neſciunt: qui tamen
alios benefacientes detrahẽdo corrodũt: nec ꝙ
ſubditi ſui ab alijs ſanenꝛ ⁊ doceanꝛ: immo quã
do alios vident in ſuis parochijs ꝑdicare/vel cõ
feſſiones audire/ſumme turbantur. Unde illud: D
Hi ꝗcunq; ignorãt/blaſphemãt. Et alibi: Uos 2.Pet.2.c
ipſi non intratis ⁊c. De demoniaco/ceco ⁊ mu Mat.23.a
to/ vide infra ſimile. Chriſtus videꝛ velle ꝑdica Mar.7.d
re/ꝙ ꝟba debent ꝓportionari cordib⁹. Ideo di
cit: Aut facite arborẽ bonã ⁊ fructũ eius bonum
aut arborẽ malã ⁊ fructũ eius malũ. Siquidem ex
fructu arbor cognoſciꝛ. Acſi diceret: Non decet
bonũ hoiem male loq: aut ecõtra/ nec maluꝫ be
ne. Melius eſt enĩ ꝙ hõ ſit bonus ⁊ bonos fru
ctus.i.bona ꝟba habeat: vel ſi ſit arbor mala/
ꝙ̃ malos fructus.i.mala ꝟba ꝓducat: vt ſic ho
mo nõ decipiaꝛ in hypocriſi maloꝝ: ⁊ ne ꝓpter
bona ꝟba eoꝝ/ipſos cũ mali ſint/bonos cõmen
dent. Quõ poteſtis bona loqui/cum ſitis mali?
Quaſi diceret: Non decet. Quia diciꝛ: Nõ decẽt Pro.17.b
ſtultũ ꝟba cõpoſita. Et iterũ: Utinã calidus aut Apoc.3.c
frigid⁹ eſſes: ſed qꝛ tepidus es/incipiã te euome
re ex ore meo. ¶ Uel dic ꝙ illud poteſt applica Aliter
ri vt cõmuniter/ꝙ ꝟba ⁊ exteriora oꝑa ſequunꝛ
corda: quia ſicut hic diciꝛ: Ex abũdantia cordis
⁊c. Et alibi diciꝛ: Nõ poteſt arbor mala fru Mat.7.c
ctum bonum facere: nec econuerſo. Et diciꝛ: Ex
fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Omitto illa ꝗ
dicunꝛ hic de beelzebub/⁊ forti armato/⁊ pecca
to in ſpũſancto: ⁊ de regina ſaba: ⁊ alijs ſimilib⁹
Omnia enĩ iſta ſuam expoſitionẽ ſecum portãt.
¶ Immundus ſpũs cum exierit ab hoie/ambu Eodẽ ca.b
lat per loca arida ⁊ inaquoſa/querens requiẽ et
non inuenit: ⁊ tunc rediens ad domũ ſuã vnde
exiuit/inuenit eam vacantem/ſcobis mũdatam.

E et tunc aſſumit ſeptem ſpūs neqores ſe: ⁊ intrantes habitant ibi: ⁊ fiunt nouiſſima illius peioꝛa
Allegoria pꝛioꝛibus ¶ Iſta allegorice dicta ſunt cōtra iudeos: qꝛ tunc immūdi ſpūs ab eis exierūt/quando legem ꝑ moyſen ſuſceperunt: ipſi vero immūdi ſpūs per loca arida circuierunt: quādo coꝛda gentiliū per idolatriam inhabitauerunt: ibi tamen finalem non inuenerunt requiē: exinde ꝑ fidem chꝛiſti eiecti ſunt: ⁊ ideo ipſi ad domū ſuam pꝛimā. ſ. ad iudeos: qui hactenus ꝑ correctiones fuerunt ſcopati/⁊ ꝑ legem: redierūt quādo poſt chꝛiſti incarnationē a fide eius ipſos vacantes inuenit: ⁊ ideo iam cum alijs ſeptē ſpiritibus. i. cum vniuerſitate vitioꝝ ibi habitant: ⁊ ſic nouiſ-
Mat. 27. g ſima eoꝛum ſunt peioꝛa ꝙ ante legē fuerant. Un
Aliter de: Erit nouiſſim⁹ erroꝛ peioꝛ pꝛioꝛe ¶ Uel iſta exponunt̄ contra apoſtatas: qꝛ ſepe fit ꝙ immūdus ſpūs. i. immūdus religioſus de coꝛꝑe hominis. i. religionis vel ecclie ꝑ apoſtaſiam egredit̄ ⁊ ꝑ loca arida. i. ꝑ mundū circūit/ ꝓgredit̄ ⁊ vagatur: querit requiem. i. ſtatus tranqllitatē/ quā non inuenit: ſed potius ſentit ſemꝑ exterius turbationē ⁊ aduerſitates: interius vero ↄſcientie
Hiere. 16. c tumultum ⁊ contrarietatē. Hiere. Seruietis ibi dijs alienis: q̄ non dabunt vobis reqem die ac nocte. Et tales q̄ ſeruiūt demonib⁹ ⁊ vitijs/non ſunt digni reqem inuenire: nec in temꝑalibus ꝓ q̄bus ſpūalia reliqrūt/digni ſunt ſolatiū obtinere: quapꝛopter iſti (vt videm⁹) ſine reqe vagant̄: ita ꝙ ꝓpter paupꝛtatē ad domū ſuā. i. ad clauſtrū
F quod reliqrūt/ remeare cogunt̄: dicentes illud:
Oſee. 2. b Uadam ⁊ reuertar ad viꝝ meū pꝛioꝛē. i. ad ſtatū meū anterioꝛē: qꝛ bn̄ erat mihi tūc magis ꝙ nūc. Quid igit̄? ꝓ certo ſepe fit ꝙ tales ad domū religionis reuertētes/ q̄ quotidie ſcopa correctōis abſtergunt̄/⁊ ꝟtutib⁹ adoꝛnant̄: ſolēt ſecū alios ſeptē ſpūs peioꝛes ſe accipe: hoc eſt dictu: alios ſibi aſſociare ⁊ adiūgere: ⁊ ſic ꝑ vite ſue inuidiā ⁊ diſcoꝛdiā ſolēt coꝛp⁹ ⁊ collegiū in quo ſūt/amplius moleſtare: ⁊ diuerſis ſuis vitijs ⁊ infamijs lacerare: ita ꝙ nouiſſima eoꝝ opa poſt reditū peioꝛa
2. Pet. 2. d pꝛioꝛib⁹ ſolēt eſſe. Un̄ dr̄: His rurſum implicati vitijs ſuperant̄: ⁊ facta ſunt eis poſterioꝛa
Eodē ca. d pꝛioꝛib⁹ deterioꝛa. ¶ Cum chꝛiſtus ꝑdicaret actualr̄: ⁊ ſibi diceret̄/ꝙ mater ſua ⁊ fratres ſui foris ſtabāt q̄rētes loq̄ ei: nō legit̄ ꝓpter hoc ꝑdicationē dimiſiſſe: ſed poti⁹ man⁹ ſuas in diſcipulos extēdēs dixiſſe: Ecce mater mea ⁊ fratres mei. Quicū ꝙ fecerit volūtatē pr̄is mei q̄ in celꝭ/
Moꝛalitas ipſe frater me⁹/ſoꝛoꝛ ⁊ mater eſt. ¶ Hic pōt notari ꝙ q̄ ꝑdicatiōe vel aliquo alio officio ſpūali occupant̄/ſiue exercitio: nunꝙ ꝓpt̄ carnales parētes vel ꝓpt̄ tꝑalia negocia debēt illa dimittere qꝛ illos q̄b⁹ ſpūalr̄ ꝓficit/debet matres/fratres ⁊ ſoꝛoꝛes reputare/ipſoſꝙ carnalib⁹ parētib⁹ anteferre. Hieron̄. Per calcatū ꝑge patrē: ⁊ ꝑ calcantē ꝑge matrem.

¶ Capitulū decimūtertiū Text⁹: Exiens Jeſus de domo ſedebat ſec⁹ mare, Moꝛalitatum Capitulū IX

Hic fit mētio de parabola ſeminātis: ſimiliter tractat̄ Luc. viij. ⁊ Mar. iiij. Sꝫ Mar. 4. a
qꝛ iſta ꝑ chꝛiſtū fuit expoſita/ꝑ beatum Luc. 8. a
Gregoꝛiū ꝟo in homilia fuit tractata: ideo ipſaꝫ nō tetigi: ſed ad aliā parabolā ꝑtrāſiui. ¶ Homo q̄dā ſeminauit bonū ſemē in agro ſuo: ſꝫ dū Eodē ca. c
doꝛmirēt hoīes: venit eius inimic⁹/⁊ ſupſeminauit zizaniā. Cū aūt creuiſſet herba ⁊ fructū feciſſet: tūc apparuerūt ſimul ⁊ zizanie. Serui aūt e⁹ accedētes dicebant: Dn̄e/nōne ſemē bonū ſeminaſti in agro tuo? vn̄ igit̄ habet zizania? Qui reſpōdit: Inimic⁹ hō hoc fecit. Uis (inquiunt) im⁹ colligamus ea. Non (inq̄t) ne foꝛte eradicetis ſimul ⁊ triticū. Sinite vtraꝙ creſcere vſꝙ ad meſſem: ⁊ tunc meſſoꝛes zizaniam ad comburenduꝫ ꝑ faſciculos colligentes alligabūt: triticū auteꝫ in hoꝛreo meo ↄgregabunt. ¶ Iſta exponuntur Moꝛalitas
ꝑ chꝛiſtū ⁊ doctoꝛes de hereticis. Conſtat enim ꝙ q̄dam hō. i. hō ſingularis ⁊ excellens. ſ. in pꝛincipio: ſeminauit ꝑdicādo ⁊ docēdo in agro ſuo . i. in ecclia militāte: optimū ſemē. ſ. doctrinā euāgelicam ⁊ fidē rectā: ſed cum hoīes. i. apl̄i doꝛmiuiſſent ꝑ moꝛtē/⁊ a ſeculo receſſiſſent: venit inimicus diabol⁹: q̄ mediātibus hereticis in agro iſto cum bono ſemine malū iniecit: ⁊ cū bona et ſana doctrina zizaniā ꝟboꝝ hereticoꝝ immiſit: ſicut patet/ꝙ ſtatim qn̄ apl̄i moꝛtui fuerūt/hereſis arriana/eutiniana ⁊ manichea pullularūt: ſicut iam patet in diuerſis chꝛiſtianoꝝ ſegetib⁹ atꝙ ſectis: q̄ huiuſmōi zizanijs infecti ſunt. Eſa. Ue ſe Eſa. 1. a
mini nequā/filijs ſceleratis ⁊c. Iſta igit̄ zizania D
. i. hereticoꝝ ſecte ⁊ collegia: nō vult deus ꝑ ſeruos ſuos. i. viros catholicos extirpari: ſed potius vult vſꝙ ad tꝑa iudicij tolerari: ⁊ hoc ne foꝛte iter eos ↄtingeret: triticū. i. aliquos bonos exiſtētes vel futuros/ cum eis eradicari. i. tꝑaliter moleſtari/⁊ ſpūalr̄ a ↄuerſionē euelli. Cōſtat ꝙ apud eos ſunt multi ꝑdeſtinati/q̄ quotidie conuertunt̄: de alijs etiā ignoꝛam⁹ ſi foꝛte ad dn̄m reuertant̄. Ideo ꝙdiu eſt tēp⁹ venie/ipſos opoꝛtet expectare. In tꝑe ꝟo meſſis. i. in iudicio/quādo iam temp⁹ merendi tranſiuerit: tunc meſſoꝛes. i. angeli: ipſos ꝑ faſciculos. i. ſm̄ diſtinctionē vitioꝝ/in infernū cōburēdos ligabūt: bonos vero in hoꝛreū dn̄i. i. in paradiſi repoſitoꝛiū congregabūt. Triticū cōgregabit in hoꝛreū ſuū: pa Super. 3. a
leas aūt cōburet igne inextinguibili. ¶ Ul̄ dic ꝙ Aliter
hō q̄dā. i. chꝛiſt⁹ vel ꝑlat⁹ bon⁹: ſupſeminat. i. in pꝛīcipio ſeminat bonū ſemē. i. bonas ꝑſonas in agro ſuo. i. in ecclia militāte: ſꝫ qꝛ iā hoīes ⁊ ꝑlati doꝛmiūt. i. negligētes exiſtūt: venit diabol⁹ et ſupſeminauit zizaniā. i. copiā maloꝝ ⁊ inutiliū ꝑſonaꝝ: q̄s ī iſto agro ecclie ſeminauit: ⁊ eas ibi mediāte ſimonia/auaricia ⁊ carnali affectu mirabiliter trāſplātauit. Un̄ chꝛiſto vl̄ religioſis ſeu eccleſiaꝝ fundatoꝛib⁹ pōt optime dici: Dn̄e/nōne bonū ſemē ſeminaſti in agro tuo? Un̄ ergo habꝫ zizaniā? ⁊c. Et ipſo ꝓ certo pōt reſpōdere: Quia inimic⁹ hō hoc fecerit: qꝛ ſeminatio/plātatio et ꝓmotio taliū ab inimico diabolo efficit̄: ꝑ cui⁹ inſpirationē iſti in ecclia ſeminant̄. Un̄ dr̄: Se- Sop. 12. b

nẽ eniꝫ maledictū erat a pncipio: ſꝫ pꝛiſfamilie-
ſcꝫ chꝛiſti patiētia eſt tāta/ ꝙ tale ſemē impiū nō
vult ab eccl'ia eradicare: ſꝫ potꝰ ꝑmittit eos cū
tritico. i. cū bonis viuere et mācre/ quouſqꝫ tps
meſſis. i. dies iudicij veniat: ibi ipſos diſtiguet
ab inuicē: ⁊ iſtos i infernū cōburet: bonos aūt i
hoꝛreo padiſi collocabit. Meſſores eniꝫ. i. ange
li/ bonos a malꝭ/ zizaniā a tritico/ ſceleratos a iu
ſtis: q̄ mō diſcerni nō pñt/ finalit diuidēt: ⁊ illoſ
eternalit ꝯcremandos ligabūt: illos vo ppetuo
ſeruādos i padiſi hoꝛreū aceruabūt. Vñ īfra eo
Mat. 13. f. dē ca. dicit: Mittet filꝰ hoīs āgelos ſuos: ⁊ col
ligēt de regno eiꝰ oīa ſcādala: ⁊ eos q̄ faciūt ini
quitatē: ⁊ mittet eos i caminū ignis: ibi erit fle-
Aliter tus ⁊ ſtridoꝛ dentiū. ¶ Vel dic ꝙ i iſta figura re
pꝛehēdunt q̄dā iuſti/ q̄ immoderato iuſticie zelo
querūt exterminare pctōꝛes/ ⁊ maxime infideles
ſtatim vellēt ruere cōtra ipſos/ ⁊ eos dentibꝰ de
uoꝛare. Vis inquiūt imus/ et colligamꝰ zizaniā.
Job. 31. d. Sic dicit in Job: Quis det carnibus eius vt ſa
Luc. 9. d. turemur? Et alibi: Vis inquiūt dicamꝰ ꝙ deſcē-
dat ignis de celo ⁊c. Iſti nō cōſyderāt occultaꝫ
diuine iuſticie ꝓuidentiā: nec ꝑpendūt q̄ntū ma
loꝝ vita bonis ꝓficit: ⁊ q̄re paterfamilias deus
malos viuere ſinit. Repꝛimit igit talis zelus ad
angeloꝝ iudiciū/ q̄ cauſas ꝑmiſſas nouerunt:
negociū reuocat: ipſoꝝq̄ punitio expectāda iu
Apoca. 6. c. bet. Apoc. Expectate modicū/ donec expleatur
numerꝰ fratrū veſtroꝝ: q: ſcꝫ illoꝝ q̄ in iudicio fi
nali malos eradicabūt: bonos vo i dei hoꝛreo
Mat. 13. g. collocabūt. Ideo infra dicit: Exibūt angeli/ et
Aliter ſeparabūt malos de medio iuſtoꝝ. ¶ Vel dic
B ꝙ inimicus homo. i. ꝓditoꝛ/ q̄ſq̄ ſeminat zizani
am cū tritico. i. mala cōſilia ⁊ machinamēta: cū
boni in pꝛimo nō poſſint diſcerni ab inuicē. Ve
rūtamē cū herba creuerit/ ⁊ effectꝰ ſecutꝰ fuerit:
tūc ꝑcipiet fuiſſe zizania cū tritico/ et malū ꝯſi-
Eodē ca. d. lium cū bono mixtū. ¶ Hic fit mētio de bono
grano ſinapis: quod eſt minꝰ oīibꝰ ſeminibus
quod cū creſcit/ fit maius oīibus oleribus: ita
Moralitas ꝙ aues celi poſſūt requieſcere ſup illud. ¶ Sic
vo fides chꝛiſtiana fuit a pncipio ſatis modica
nūc per gratiā dei tantū creuit/ ꝙ cunctis oleri-
bus. i. cūctis mūdi ſectis ⁊ credulitatibꝰ maioꝛ
extitit. Ita ꝙ ſicut iā videmꝰ/ volucres. i. multi
pꝛincipes ⁊ potētes. i. multi philoſophi ⁊ ſapiē
tes viuūt ⁊ habitāt in eadē. Pſal. Sup eā volu-
Ps. 103. b cres celi habitabūt. ¶ Vel dic ꝙ ſepe fit ꝙ ali-
Aliter q̄s modicꝰ ⁊ humil ꝓmouet/ ⁊ maioꝛ alijs effici
a tur: et oleribꝰ. i. ſuis ſocijs anteferꝭ: ita ꝙ volu
cres. i. mūdi pꝛincipes vel nobiles i ſue iuriſdi-
tionis ramis cōmoꝛant. ¶ Mulier q̄daꝫ acce-
Eodē ca. d. pit fermentū: ⁊ i tria ſata farine poſuit: ⁊ ſic totā
Moralitas maſſaꝫ farine fermētari fecit. ¶ Fermētū quod
paſtā feruere facit/ eſt charitas: q̄m q̄ſi mulier i
tria ſata farine. i. in tres ptes mētis/ i rōnabilē/
iraſcibilē ⁊ ꝯcupiſcibilē potētiā adhibet: totū fa
cit fermētari/ ⁊ ad deū ſurſū eleuari. ¶ Vel iſta
Aliter mulier eſt eccl'ia: q̄ tria ſata. i. tria genera hoīm:
ſcꝫ pueros/ iuuenes ⁊ ſenes fermēto fidei. i. cha-
ritatis ſbjbit: ⁊ ſic ꝑ amoꝛē diuinū facit fermen

tari oēs ⁊c. ¶ Hic addit de illo qui inuenit the C
ſaurū in agro: et vendidit oīa q̄ habebat ⁊ emit Eodē ca. f
agrū. Itē de illo q̄ q̄rebat bonas margaritas: in
uēta vna ꝓcioſa: dedit oīa et cōpauit eā. ¶ Hoc Moralitas
exponit a doctoꝛibꝰ: ꝙ theſaurꝰ ⁊ ꝓcioſa marga
rita/ fidē chꝛiſti vel gloꝛiā paradiſi in agro ſcꝑtu
re latentē deſignat. Iſtū eniꝫ agrū ſcꝑture ſacre
debet quilibet deuotꝰ ſtudēdo emere: et ceteras
margaritas. i. ſciētias philoſophicas cōtēnere:
et illā vnicam ꝓcioſam margaritā. i. chꝛiſtū/ vel
gloꝛiā paradiſi/ vel doctrinā euangelicā ſollici-
te querere ⁊ amare: et oīa ꝓ chꝛiſto dare. Hoc ē
dictū: ꝙ nihil terrenū reſpectu illius debet repu
tare: ſed q̄ſi ad effectū oīa cū eo ꝑmutare: dicēs
illud Sap. Diuitias nihil eſſe dixi ⁊c. Ille eniꝫ Sap. 7. a
qui theſaurū gloꝛie paradiſi: ⁊ margaritā. i. chꝛi
ſtum ꝑ deuotionē querit/ ⁊ per contēplationē in
uenit: ſtatim amoꝛē aliarū rerū deſerit: ⁊ quicq̄d
aliud in mūdo eſt/ vilipendit. ¶ De ſagena vo
miſſa in mare exponit idē ſaluatoꝛ de eccleſia: q̄
nūc piſces. i. hoīes bonos ⁊ malos ſimul ꝯtinet:
in littoꝛe tñ huius vite. i. in iudicio vltimo: piſca
toꝛes ſagene. i. rectoꝛes deꝰ et angeli inter iſtos
piſces decernent: q: bonos in vaſa ſua. i. in para
diſo repoſitoꝛia eligent et aſſumēt: malos vero
foꝛas i barathꝛū mittent. Unde: Capitibus am 2. Mach. 1. d
putatis foꝛas miſerunt. De hoc ꝙ chꝛiſtū filiuꝫ
fabꝛi vocabant/ dimitto.

¶ Capl'm decimūquartū textus: Au
diuit herodes tetrarcha famā ieſu et D
ait pueris ſuis. Moꝛalitatū Ca. X

Cum herodes tuliſſet herodiā vxoꝛē phi
lippi fr̄is ſui: et de hoc ioānes baptiſta
ipm argueret: dicēs ꝙ ſibi vxoꝛē fratris
ſui dū viueret/ habere nō liceret: alligauit eū he
rodes in carcerē: et ipm occidere cupiebat: ſed
ppl'm timebat. Cū igit i die natal' herodis feſta
⁊ ꝯuiuia pararent: accidit ꝙ filia herodiadis co
raꝫ rege ſaltauit: quod regi et ſil' diſcūbentibus
cōplacebat: ꝓpt quod rex ſub iuramēto ſibi ꝓ-
miſit/ ꝙ quicq̄d peteret ab eodē ſibi daret. Illa
vo ꝓmonita a meretrice mr̄e ſua/ caput ioānis q̄
erat i carcere petijt. Rex aūt iratū ſe diſſimulās
ſed ꝓpt iuramētū ſe abnegare nō poſſe aſſerēs:
caput ioānis āputari/ ⁊ puelle ſaltāti dari man-
dauit. Que ſtatī caput in diſco poſitū/ coꝛā oībꝰ
ſimul ꝯuiuātibus matri dedit. ¶ Moꝛaliter lo Moralitas
quēdo: per iſtū regē pōt animꝰ vel intellectꝰ ac-
cipi: a quo cōſtat hoīem totū regi. Meretrix iſta
ſignificat carnē: q̄ reuera vxoꝛ philippi q̄ inter-
pꝛetat os lampadis. i. diaboli qui viget intelle-
ctus ſplendoꝛe/ pōt dici: eo ꝙ ſibi ⁊ ſuggeſtioni-
bus ſuis ſolet faciliter inclinari: qui frater iſtiꝰ
regis. i. frater animi dicit: ꝓ eo ꝙ vterq̄ eſſe na-
ture rōnalis cōpꝛobat. Per iſtā filiā ſaltatricē i
ꝯcupiſcentia intelligit: q̄ a matre iſta meretrice
. i. a carne tanq̄ filia generat: que ꝓ eo dicit ſal
tare: q: coꝛā rege. i. coꝛā aīo/ ſolet nūc vniꝰ pec
cati/ nūc alterꝰ delectationes offerre: vt ipſum
ad voluptatē ſuā et ad mr̄is huiꝰ votū valeat in-
clinare. Per ioannē in quo ē gr̄a/ ſynderiſis ſeu

ꝯſcientia intelligit̄: vbi diuina gratia ꝑncipaliter
E firmat̄: ⁊ q̄ regē.i.animū delinquētē ꝯtinue redar
guit ⁊ hortat̄. Iſta igit̄ eſt ṽitas/ꝙ q̄nq̄ rex mē
tis noſtre.i.anim⁹: accipit ſibi in ꝯcubinā vxo-
rem diaboli.ſ.herodiadem: q̄ interꝑtat̄ glorias
in pellibus.i.in carne: q̄ in carnis pulchritudi-
ne gloriat̄: an̄ẜtū ipſi⁹ malis delectationib⁹ acq̄
eſcat: de quo tn̄ ioānes.i.ꝯſcia/ip̄m redarguit: et
ſibi non licere hāc meretricē habere/vel ſibi ac-
q̄eſcere ꝑdicat. Quapropter ſepe fit/ꝙ iſte rex.i.
anim⁹: ioannē.i.bonā ꝯſciam/incarcerat: ip̄am
q̄ vinculis malaꝝ ꝯcupiſcentiaꝝ vel cōplacētia
rum alligat: ⁊ ſic vocē redargutionis impedit et
retardat: quod vtiq̄ fit/quādo iſtū hoīem ī car
cere male ꝯſuetudinis diu ſeruat. Anim⁹ eñ car
nem oblectat̄: ioannē.i.ꝯſcientie rep̄henſionem
non diligit: ⁊ ideo vt ipſius carnis delectationi
bus poſſit libere vti: in carcerib⁹ malaꝝ cōpla-
centiaꝝ ⁊ ꝯſuetudinē claudit. Ezech. Poſuerūt
Ezech.19.c leonē in carcerē/ne audiret̄ vox ipſius ampli⁹ ſu-
ꝑ montes. Finaliter ſic accidit/ꝙ cum herodes
⁊ herodias ꝯtinue in ꝯuiuijs.i.dum animus ⁊ ca
ro ⁊ male affectiōes vacāt delectamētis ⁊ ſola-
tijs: ſtatim ſolet filia herodiadis.i.carnis ꝯcupi-
ſcētia ſaltare: ⁊ coram ipſis nunc ad gulam ⁊ ebri
etatem/nunc ad pigritiam ⁊ luxuriam ſaltus ſu
Eſa.13.d os ordinare. Eſa. Saltabunt ibi ſyrene in edib⁹
voluptatis. Tantū igit̄ facit iſta filia meretricis
.ſ.ꝯcupiſcentia: ꝙ ioannes totaliter decapitatur
⁊ ꝯcupiſcentia penitus deperit: ⁊ ꝙ rex iſte.ſ.ani
F mus: cum meretrice ſua.i.cum carne: ſine timo-
re dei.i.ſine doloris ſcrupulo fornicat̄: dicēs ſue
ꝯſcientie ꝓpṫ illud Eſa. Ex quo dormiuiſti/nō
Eſa.14.c aſcendet q̄ ſuccidet nos. ¶ Vel allega exempla
Aliter riter quomodo non amat peſtilens eū qui ſe cor
rigit. Et quomodo non diligunt viros iuſtos/q̄
eorum ſcelera rep̄hendūt: immo ipſis quādoq̄
Pro.15.b. penas ⁊ miſerias ꝓcurant. Prouer. Qui arguit
Pro.9.b derſorē/ſibi iniuriā facit. ¶ Vel allega ꝙ mali
Aliter q̄ audēt publice bonis nocere: ſolent ſibi vias et
occaſiones q̄rere/vt ſub colore alicuius iuſticie
poſſint iniq̄tatē īplere: ſicut fecit iſte q̄ ſub ſpecie
iuramēti decollauit ioannē. Seneca dicit: Qui
Eodē ca.b nocere vult/ſemꝑ cauſam inuenit. ¶ Cum chri-
ſtus receſſiſſet in nauicula ad locū deſertū ſeor-
ſum/ſecute ſunt eum turbe: ⁊ miſertus eſt eis: et
curauit languidos eoꝝ. Cum igitur veſpe factū
eſſet/venerūt diſcipuli eius dicentes ei/ꝙ tur-
bas dimitteret: vt q̄libet de deſerto recedens/ci
bos ſibi congruos ꝓcuraret. Deſertus eſt (inq̄-
unt) locus hic: dimittite turbas/ vt eūtes in ca-
ſtella/emant ſibi eſcas. Chriſtus volēs ſuis au-
ditorib⁹ eſcas dare/cum eſſet ibi puer vnus qui
habebat quinq̄ panes hordeaceos ⁊ duos pi-
ſces: ꝑcepit turbas diſcūbere: accipiens dictos
panes ⁊ piſces/benedixit ⁊ fregit: ⁊ ꝑ diſcipulos
turbis dari iuſſit. Diſcipuli igit̄ turbis diſtribu
erūt: ⁊ ſic quinq̄ milia hominū ꝑter mulieres ⁊
ꝑuulos/qui numerati non ſunt/de iſtis quinq̄
panibus ⁊ duobus piſcibus vſq̄ ad ſaturitatē
comederūt: ita ꝙ.xij.cophini fragmentoꝝ ſuꝑfu-
erunt. Colligite inquit fragmēta ne pereant. Ho G
mo iſta patent in euangel. Luce ⁊ Joan. ¶ Iſta Mat.14.b Lu.9.b
exponunt̄ cōmuniter/ꝙ quinq̄ panes hordea- Joā.6.b
cei vetus teſtamentū deſignant: quod a quinq̄ Moralitas
libris moyſi cepit originē. Bene hordeacei di-
cunt̄/ꝓ eo ꝙ in illis ſub palea hiſtorie medulla
ſenſuum continet̄. Duo piſces nouum teſtamen
tū deſignant: ꝓ eo ꝙ ibi duplex charitas ꝑcipi
tur: in qua tota lex ⁊ ꝓphete pendere noſcunt̄.
Cum igitur in deſerto hui⁹ mūdi ſint quinq̄ mi
lia hoīm q̄ dn̄m ſunt ſecuti.ſ.vniuerſitas fideliū
q̄ ad fidē chriſti ſunt vocati: ⁊ ꝓpter q̄nq̄ ſenſu-
um appetit⁹/bis ſub numero q̄nario ſunt ꝯten-
ti: vult dn̄s ꝙ cibis ſpūalibus refocillent̄: ita ꝙ
q̄nq̄ panib⁹ quos puer moyſes nobis obtulit.ſ.
q̄nq̄ libros legis antiq̄/duobuſq̄ piſcib⁹: hoc
eſt doctrina euāgelica ꝯtinēte duplicē charitatē
ſpūalr̄ recreēt̄. Vult eñ ꝙ oēs iſti ſuꝑ fenum.i.
ſuꝑ humorē gratie ⁊ charitatis/vel ſuꝑ ſpem vi-
rons eterne glorie recumbant: ⁊ ꝙ diſcipuli.i.ꝑ-
lati/doctores ⁊ ꝑdicatores: iſtos ſcripturaꝝ ci
bos exponendo frangant: ⁊ ꝙ ipſos diſcūbenti
bus ⁊ auditoribus ſimplicibus ꝑdicādo diſtri-
buant: reliquias ṽo quas iſti ruſtici cap̄e nō poſ
ſunt.i.ſubtiliora ſacre ſcripture ab ipſis diſcipu
lis.i.a ſcientificis viris reſeruari: ⁊ a menſa taliū
ſubleuari. Simplices eñ groſſa ciboꝝ fruſta et
rudia ſacramenta ⁊ documēta ſcripturaꝝ debēt
cap̄e: fragmēta ṽo.i. ſubtiles ſcripture ſnīe/nō
poſſunt deguſtare: quapropṫ doctores talia de- H
bent ſubtilioribus reſeruare: ⁊ in duodecim co-
phinis.i.in libris ⁊ codicibus doctrinam duo-
decim articuloꝝ fidei ꝯtinentibus/ſapienter re-
ponere: dicentes cum ap̄lo: Nō potui vobis lo- 1.Cor.3.a
qui quaſi ſpūalibus/ſed quaſi carnalib⁹ in chri
ſto: lac vobis in potum dedi/⁊ non eſcā. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ quinq̄ panes ſunt quinq̄ vulnera chriſti:
duo vero piſces/ſunt duplicis nature myſteria
chriſti. Nos igit̄ qui in deſerto huius mūdi vel
religionis viuimus/iſtos cibos ꝑ fidem ⁊ deuo-
tionē comedere debemus: etiam ſuꝑ fenū quod
hodie eſt/⁊ cras in clibanū mittit̄.i.ſuꝑ memori-
am noſtre fragilitatis recumbere: ⁊ ſic ꝑ ſpūalē
recreationē in chriſti ꝯuiuio poterimus ſatiari.
¶ Vel dic ꝙ ꝑ iſtos panes qui comedēdo non Aliter
fuerunt conſumpti/ſed potius multiplicati: ita
ꝙ omnibus ſufficerēt: poſſumus intelligere ſa-
cramētum altaris: quod ſumendo nō minuit̄: et
quod ita quinq̄ milibus ſicut vni comprobat̄ 4.Reg.4.g
ſufficere. Vñ dr̄: Comedēt/ ⁊ ſuperit. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iſti cibi ſciam ſignificāt/q̄ diſtribuēdo multi-
plicat̄: ⁊ cū auditores ſaturati fuerint: plus rema
net diſtribuēti b⁹/ꝙ̄ ab alijs reportat̄. Vñ Luce
Habēti dabit̄ ⁊ abūdabit. ¶ Vel dic de elemo Lu.19.d
ſynis: q̄ q̄ñ diſcipuli chriſti.i.deuoti fideles bo Aliter
na ſua diſtribuūt liberalr̄ euntib⁹ in deſertū.i.
pauꝑibus ⁊ egenis: ſepe fit ꝙ plus habēt in reſi
duo/ꝙ̄ in elemoſynis expenderūt. Dñs eñ mul
tiplicat bona taliū liberaliū: q̄ ſicut dicit̄: Da Lu.6.d
te/⁊ dabitur vobis. Et in Prouer. Qui dat pau Pro.28.d
peribus/non indigebit. Et aduerte ꝙ Chriſtus

A legiť panes multiplicaſſe: ad denotandū ꝙ tpe
ſterilitatis ⁊ neceſſitatis debemus elemoſynas
dare. Alſ eñ nō legiť panes fregiſſe niſi eunti-
bus in via/ ⁊ q̄tuoꝛ milibus in eremo. In quo
notať/ꝙ homini eſt licitū bona ſua diſtribuere
et in deſerto. i. pauperib⁹: in via. i. viatoꝛibus et
peregrinis: in cene cōuiuio. i. diſcipulis/ famili
aribus et amicis. Et ſic iſti ſunt tres panes/ de
Luce. 11. a. quibus diciť: Amice accōmoda mihi tres pa-
Aliter nes. ¶ Vel dic ꝙ illud quod ꝑdictū eſt/ꝙ ſecu-
te ſunt eū turbe multe ⁊c. pōt applicari ad hoc/
ꝙ null⁹ pōt ita ad deſertū religionis et ſolitudi
nis fugere/ qu turbe malarū cogitationū et affe
Aliter ctionū ipſum ptinus ſtudeāt comitare. ¶ Vel
ſi vis/ illud quod poniť hic: ⁊ quod etiā replicať
in multis paſſibus ſcripture ſacre/ preter mulie
res et puulos: vbi videť innui/ꝙ mulieres ⁊ p̱-
uuli nō ſolēt cū puectis et maioribus numerari
pōt applicari ad hoc/ꝙ numer⁹ ſignificat eter-
ne glorie aſcriptionē: q2 ſm veritatē/ viri. i. pſo-
ne viriles et pfecte/ ſolū mereňť apud deū cōpu
Sap. 5. a. tari/ ⁊ in electoꝝ numero numerari. Sap. Ecce
qnō cōputati ſunt inter filios dei: et inter ſctōs
ſors illoꝛū eſt? Sz reuera mulieres. i. pſone mo-
biles ⁊ carnales/ effeminate: pueri. i. pſone pue
riles/ inſcie ⁊ ingrate/ I tali numero nō debēt po
ni/ nec apud dei aſcriptionē I electoꝝ numero cō
putari. ¶ Vñ de quolibet dānato pōt exponi il
Job. 3. a. lud Job: Noctē illā tenebroſus turbo poſſide-
at: non computeť in dieb⁹ anni/ nec numereť in
Eodē ca. c. menſibus. ¶ Chriſt⁹ iuſſit diſcipulos ſuos ꝑce
B dere trās fretū/ donec dimitteret turbas: tandē
v̄o dimiſſa turba/ aſcēdit in montē ſolus orare.
Veſpe aūt facto/ nauicula in quam aſcēderāt ia-
ctabať in medio mari magnis fluctib⁹: erat eñ
vētus cōtrari⁹ illis. Nocte venit ieſus ambulās
ſup aq̄s: ⁊ cū nauim intraſſet/ ceſſauit vētus: ita
ꝙ illi q̄ in naui erāt mirati ſunt: ⁊ adoꝛauerūt eū
Moralitas diſcipuli et dixerūt: Vere dei fili⁹ es. ¶ Dic ꝙ
nauicula eccleſie I qua diſcipuli chriſti. i. vniuer
ſi fideles trāſfretāt et nauigāt ad gloriā paradi
ſi/ dū eſt in mari hui⁹ mūdi/ multis tribulationū
fluctib⁹ agitať. Vētus eñ tētationis diabolice
contrariať eidē: ipſamqꝫ ſemꝑ nitiť ſubmerge-
re in profundū. Illud aūt potiſſime fit/ quando
Chriſtus abſens ab iſta naui videť: ⁊ quādo no
ſtroꝝ peccatoꝝ ratione/ ab iſta ſua nauicula ꝗ-
tū ad gratiarū excellentiā abſentať: q2 deus vi-
deť eccleſiā ꝑpter peccata ſua dimittere: ꝗpro-
pter neceſſe eſt eā multis tribulationib⁹ ⁊ tenta-
tionibus fluctuare/ et multis periculis ſubiace-
Hiere. 12. b. re. Ideo dñs videť dicere illud Hiere. Reliqui
domū meā. Et ſubiungit cauſam: q2 facta eſt mi
hi hereditas mea ⁊c. Verūtamē loco ⁊ tempoꝛe
ſolet Chriſtus ſuꝑ aquas ⁊ fluct⁹ tribulationū
calcare: et ad diſcipulos ſuos in nauiculā eccle-
ſie miſericoꝛditer ꝑ gratiā reuenire: ⁊ ſic bñdicta
ſua pſentia facit vētū tētationū ⁊ diabolicaꝝ in
ſufflationū ceſſare/ ⁊ fluct⁹ tribulationū q̇eſcere
Tobie. 3. d. ⁊ totā nauiculā eccl'ie tranq̇llare. Tob. Poſt tē
peſtatē trāquillū facis: et poſt lachrymationē et
luctū exultationē inducis. ¶ Vel dic ꝙ nauicu C
la eſt aīa: que tēpeſtatibus/ tribulationib⁹/ affe Aliter
ctionibuſqꝫ ⁊ cogitationib⁹ continue fluctuat: et
a vento ſibi cōtrario. i. a mūdi inani gloria cōti
nue moueť et agitatur: niſi quādo chriſt⁹ ad eā
per gratiā venit: et eā ſua ſpūali pſentia circum
munit. Chriſti eñ abſentia reddit inētis nauicu
lam fluctuoſam: ſua v̄o preſentia ipſam facit ſta
bilē ⁊ quietam. Aug⁹: Inquietū eſt coꝛ meū do
nec quieſcat in te dñe. Et dic ꝙ chriſt⁹ in quar
ta vigilia noctis veniſſe legiť: ſcꝫ in quarto pū-
cto penitētie chriſtus viſitat mentē noſtrā. Pri
ma vigilia eſt diſcuſſio ſeu meditatio. Secunda
cōtritio. Tertia cōfeſſio. Quarta ſatiſfactio/ ſeu
perſeuerādi cōſtans intentio. In iſta chriſt⁹ ad
nos venit: ⁊ a dānationis periculo cuſtodit nos
Pſ. Veni ad liberandū nos dñe deus virtutū: Pſal. 79. b
et oſtēde faciē tuā ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ nauis eccle- Aliter
ſie in mari hui⁹ mūdi fluctuabat: ita ꝙ totus po
pulus q̇ ibi continebať/ mortis periculo ſubia-
cebat: quouſqꝫ ipſe chriſt⁹ media nocte ꝑ beatā
incarnationē ⁊ natiuitatē venit: qui oīa trāquil
lauit. ¶ Vel dic ꝙ exēplo chriſti nos debem⁹ Aliter
turbas negocioꝝ et ſeculariū hoim: immo tur-
bas cogitationum et affectionū relinquere: ⁊ in
montē contēplationis aſcēdere: ⁊ ſolū ibi dñm
exoꝛare. ¶ Cū chriſtus nocte veniret ad diſci- Eodē ca. e
pulos qui in nauicula fluctuabāt: ambulās ſuꝑ
mare/ turbati ſunt diſcipuli dicētes: quia phan
taſma eſt: non eñ aduertebant ꝙ eſſet chriſtus:
ſed magis credebant ꝙ eſſet aliq̇s ſpūs phanta
ſticus: chriſtus v̄o vidēs eos clamātes et timē
tes/ dixit eis: Habete fiduciā: ego ſum/ nolite ti- D
mere. Petrus v̄o inter ceteros audacioꝛ/ dixit:
Dñe ſi tu es/ iube me venire ad te ſuper aquas.
Quē cū ieſus ad ſe vocaret: et petr⁹ de naui de
ſcendēs ſuꝑ aquas ſiccis pedib⁹ verſus ieſū ap
plicaret: vidēs ventū validū timuit: ⁊ ideo mer-
gi cepit: ſed ſtatim cū ad dñm clamaſſet/ dicēs:
Dñe ſaluū me fac: chriſtus extenſa manu ipſum
recepit: et incredulitatē eius increpauit/ dicēs:
Modice fidei quare dubitaſti? Acſi diceret: Si
nō dubitaſſes/ nūq̄ mergi cepiſſes. ¶ Iſta poſ Moralitas
ſunt applicari ad oſtendendā veritatē fidei: que
q̄n in hoīe fixa eſt certa ⁊ indubia: quicq̇d in vir
tute ſpei facere vult/ facit: modica tamen heſita-
tio vel dubitatio impedit opus iſtud. Requiriť
eñ ꝙ hō in nullo dubitet cōplendū: ſed potius
illud quod vult fieri credat ꝑ certo fiendū. Vñ
recta cauſa q̄re iſte vetule ⁊ pſone ſimplices fa-
ciūt q̄nqꝫ mirabilia experimēta/ q̄ tñ hō rōnabi
lis et ſenſat⁹ nunq̄ inuenit eſſe vera: ꝑpē firmā
credulitatē quā habēt/ quā tñ homo ſenſat⁹ nū
q̄ habet: qui ſemꝑ inquirit cauſam rerū: ac per
hoc ſemꝑ dubitat in ꝑmiſſis: cū nō videat rati-
onē. Et inde fit ꝙ illud idē quod a ſimplicib⁹ in
ueniť verū/ a ſapientib⁹ illud experiri volentib⁹
inueniť falſum. Idō dñs dicit: ꝙ ſi q̇s credēs di- Mat. 17. c
xerit huic mōti/ꝙ ſe trāſferat I mare/ fiet. Unde
alibi diciť: Si potes credere/ omnia poſſibilia Mar. 9. d
ſunt credēti. Nec mirū: cū talis ptās credēdi vel

E faciendi miracula poſſit conſiſtere cum peccato
Iſta em̄ eſt gratia gratis data/q̄ q̄n q̄ eſt in pec-
catoꝛe: ſicut Apl̄us videt̄ bene ſupponere vbi di
1. Coꝛ. 13. a cit: Si habuero fidem/ita vt mōtes transferam
charitatē aūt nō habeā/nihil ſum. Acſi dicat/ꝙ
Lu. 9. f iſta ſine charitate fieri non poſſunt. Sicut patet
de iſto q̄ eijciebat demonia: ⁊ tn̄ non ſeq̄bat̄ chri
ſtum. Fides em̄ indubia totū facit: ſicut patz in
Mat. 17. c fra/vbi dictū eſt apoſtolis/ꝙ ꝑpter icredulita-
Mat. 21. b tē ſuā nō poterāt demoniū eiecisse. Et alibi: Si
non heſitaueritis: non ſolum ficulneā areſcere/
ſed etiam montes transferre poteritis: ſicut pa-
tet hic de Petro: q̄ non fuit merſus niſi quando
incepit dubitare. Modice inquit fidei quare
Aliter dubitaſti? ❡ Uel dic ꝙ exemplo Petri/nos alij
qui quādoq̄ deſcēdimus ad naviculā in mare
.i. in clauſtro ad negocia mūdi: ⁊ de ꝯtemplati
onis ſecuritate ad actiue vite fluctuoſos labo-
res: ⁊ nihilominus ad chriſtū ſepe currimus: et
in ipſis aquis .i. in mundi negocijs nos poſſe ſal
uari ſperamus. Uerum q2 ventus validus tri-
bulationū nos agitat: hinc ē ꝙ quādoq̄ in ma-
lis cōplacentijs mergi incipimus: quapꝛopter
non immerito damnationis periculū foꝛmida-
mus. Nos igit̄ q̄n iſtam merſionē ſentimus/ad
chriſtū debemus ꝑ oꝛationē clamare/⁊ ipſius au
xilium imploꝛare dicētes: Dn̄e ſaluum me fac.
Pſ. 68. b Et illud: Nō me demergat tempeſtas aque ⁊c.
Ipſe v̄o ſi nos deuote clamātes inueniat: ſtatī
manum ſuam adiutricē extendet: ⁊ nobis dulci-
Aliter ter ſubueniet ⁊ ſuccurret. ❡ Uel dic ꝙ exemplo
F chriſti ſunt multi boni chriſtiani .i. boni ⁊ ſancti
viri/qui prima facie creduntur eſſe phantaſtici .i.
hypocrite ⁊ vani/q̄n ſup aquas ꝓſperitatis mū
dane vite videnꝰ tranſire per contemptū/⁊ mū-
di gloriā conculcare: ſed ex operibus viri ſequē
tibus veri ꝓbanꝰ: ita ꝙ ipſis mediātibus alij ad
cōculcationē ſimilē ꝓuocanꝰ/dicētes: Domine
Ioh. 10. c ſi tu es inquit: iube ⁊c. Ioan. Opera que facio/
teſtimoniū perhibent de me.

❡ Capitulū decimūquintū Textus: Tūc acceſſerūt ad eum ab hieroſolymis ſcribe et phariſei. Moꝛalitatū Capitulum XI

Cum dn̄s deſcēderet in ꝑtes tyri ⁊ ſido-
nis/ecce mulier chananea a finib⁹ illis
Mar. 7. c egreſſa: ⁊ ſm̄ Marcū domū igreſſa cla
mauit: Dn̄e miſerere mei fili dauid: filia mea ma
le a demonio vexatur. Uñ q2 iſta non erat de gene
re iſrl̄/ſed de genere ſyrophenisse: dn̄s quaſi nō
audiēs eam ꝑtranſibat. Dicebat enim ſe nō eſſe
miſſum niſi ad oues q̄ perierūt dom⁹ iſrael. Et
q2 nō erat bonū ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere ca-
nibus: q2 tamē dicta mulier clamās ⁊ orans inſta
ſtat: ⁊ canes comedere de micis de menſis domi
noꝝ cadentibus allegabat. Etiā inquit dn̄e: naz
⁊ catelli edunt de micis que cadunt de mēſa do-
minoꝝ ſuoꝝ. Ideo dn̄s miſert⁹ ſibi dixit: O mu-
lier magna eſt fides tua: fiat tibi ſicut petiſti: et
Moꝛalitas ſanata eſt filia ei⁹ in illa hoꝛa. ❡ Iſta mulier cha
nanea ⁊ gētilis ſignificat alam peccatricē: cui⁹ fi G
lia ſignificat ei⁹ ꝯſciam atq̄ mentē ſeu volūtatē:
q̄n q̄ igit̄ fit ꝙ mulier iſta ſcz peccatrix ala: de fi-
nibus tyri/q̄ interꝓtaꝰ anguſtia: ⁊ de finib⁹ ſido
nis/q̄ iterꝓtaꝰ cōmotio iniq̄tatis .ſ. de ſtatu pec-
cati/quod ponit alam in cōmotionē incōſtantie
⁊ in anguſtiā deſperatiōis ⁊ triſticie: ꝑ ꝯtritionē
egrediꝰ: ⁊ domū ſpei ⁊ ſecuritatis .ſ. ſtatū penitē
tie ingrediꝰ: gemēs ⁊ flebilis ꝓ filia ſua .i. ꝓ mē-
te ⁊ volūtate ſua diu a demone ꝑ pctm̄ obſeſſa/
deum humiliter depcaꝰ. Demoniū em̄ tunc fili-
am noſtrā vexat: q̄n pctm̄ mentē noſtrā ꝑ diuer
ſas ꝯcupiſcētias ⁊ miſerias flagitat atq̄ turbat.
Uñ: Filia mea mea mō defuncta eſt. Sz ſepe fit Mat. 9. c
ꝙ diuina pietas ſtatim nō exaudit: q̄nimmo ve
xationē iſti⁹ filie .i. pctā noſtra ⁊ mētis noſtre mi
ſerias ſub diſſimulatiōe ꝑtrāſit. Uidet em̄ ꝙ ex
hoc fragilitates ꝓpꝛias cognoſcit: ⁊ ſic ad re-
currēdū ad dn̄m foꝛti⁹ inardeſcit. Uñ dicit̄: Diſ Sap. 11. d
ſimulās pctā hoīm ꝓpter penitētiā. Uñ dn̄s vi
det̄ aīe dicere illud quod ſubdit̄: Nō eſt inq̄t bo-
nū ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus. Acſi di
ceret: Non decet grām impēdere pctōrib⁹/ſz fi-
lijs ⁊ ꝑſonis ſanctioribus. Sed ipſa debet ſubiū
gere: Domine/nam ⁊ catelli edūt de micis q̄ ca-
dunt de mēſa dominoꝝ ſuoꝝ. Hoc ē dictu: Etiā
pctōꝛes debent refici tuis beneficijs: q2 tu veni-
ſti non iuſtos/ſed pctōꝛes ſaluare: ⁊ ideo filiā me
am .i. mentē meā debes liberare. Et vere ſi dn̄s
ꝑſeuerantiā in nobis videat: ⁊ iſtum ardoꝛē de-
uotiōis inueniat in nobis: ipſe dico qui eſt panis
vite: q̄ potēs eſt canes ⁊ filios .i. pctōꝛes ⁊ iuſtos H
miſericoꝛditer ſatiare. Pſ. Hoīes ⁊ iumēta ſal Pſ. 35. b
uabis dn̄e. Iſtam vexationē tētationū ⁊ vicioꝝ
a nobis auferet: ⁊ mentē noſtrā tranquillā faci-
et. Unde dicit̄ ſic: Inuenerūt puellā ſup lectum Mar. 7. d
⁊ demoniū ab ea exiuiſſe ⁊c. ❡ Uel dic ꝙ genti- Aliter
lis iſta mulier ſignificat gentilitatē: cui⁹ filia .i.
cui⁹ gēs demonijs ꝑ idolatriā ſubiacebat. Hāc
igit̄ filiā .i. gentē gentiliū: dn̄s nō ſtatim a ꝓnci-
pio curauit/ſed aliq̄diu languere ꝑmiſit: q2 ipſe q̄
erat panis filioꝝ/ꝓncipaliter ad oues ⁊ ad filios
iſrael fuit miſſus: quoꝝ patrib⁹ erat repromiſ-
ſus. Finalr̄ tn̄ iſtam filiā liberauit/q̄n ꝑ apl̄os
ſuos fidē ſuā gentib⁹ ꝓdicauit. Tren. Gaude fi- Tren. 4. d.
lia edom: ad te quoq̄ veniet calix .i. fides ❡ Uel Aliter
dic ꝙ panis filioꝝ .i. ſacra theologia nō debet ca
nibus dari .i. in negocioꝝ ſecularium vſibus depu
tari. ❡ Uel dic ꝙ canes ſunt obſtinati ⁊ infide- Aliter
les: vel etiā ſimplices atq̄ rudes. Panis igit̄ fi-
lioꝝ .i. ſubtilitates ⁊ arduitates fidei ⁊ ſacre ſcri
ptture: q̄ ſolis ſpūalib⁹ filijs .i. fidelib⁹ ⁊ ſcietificꝭ vi
ris debēt dari: nō debēt iſtis canibus ꝓdicari.
Uñ dicit̄: Nolite ſctm̄ dare canib⁹: ⁊ margari- Mat. 7. a
tas nolite ponere añ poꝛcos: ne foꝛte ꝯculcēt eā
pedib⁹: ⁊ ꝯuerſi dirūpiāt vos. ❡ Hic dicit̄ ꝙ añ Eodē ca. c
dn̄m poſuerūt cecos ⁊ claudos: quos vt ſanauit
mirate ſunt turbe: vidētes mutos loquētes/ce-
cos vidētes/claudos ambulātes: ⁊ magnifica-
uerūt eum. ❡ Sic v̄o nos debem⁹ gaudere/⁊ ad Moꝛalitas
mirari/⁊ dn̄m magnificare; q̄n videm⁹ ꝙ ꝑ ei⁹ mi

M ſericordiã infirmi ſanant.i. pctõres cõuertunt:
et qñ muti.i. obſtinati p confeſſionẽ loquunt:ce
ci.i. ignorãtes p diſcretionẽ vidẽt: claudi/ id eſt
ad bñ operandũ inhabiles p bona opa pficiũt.
Lucas.15.b. Gaudiũ eñ angelis dei eſt ſuper vno pctõre pe
nitẽtiã agente:q: ſancti viri et angeli ſumme de
bent de cõuerſione peccatorũ gaudere.

¶ Ex capitulo decimoquinto text⁹: Jeſus aut conuocatis diſcipulis ſuis dixit. Moralitatũ Capitulũ XII

V Jdẽs ieſus multitudinẽ hoim q ipm ſe
cuti fuerãt i deſertũ/cepit dicere de eiſ
dẽ: Miſereor ſup turbã: q: iã triduo p
ſeuerãt mecũ: nec hñt qd mãducẽt: et dimittere
eos ieiunos nolo ne deficiãt i via: qdã eñ eorũ
de lõge venerũt. Igit cũ diſcipli nihil pter ſeptẽ
panes et piſciclos paucos haberẽt: iuſſit eos di
ſtribui: et fuerũt inde qtuor milia hoim ſaciati:
q: ſcz de tã paucis cibis ad ſacietatẽ ſatis ſupſe
rũt: ſeptẽ vero ſporte de reliquijs remãſerunt..
Moralitas ¶ Sic cũ chriſt⁹ i deſerto hu⁹ mũdi mltos vide
at/q iã triduo.i. i fide trinitatis cũ eo pſeuerãt:
timẽs ne ppt defectũ ſpũaliũ ciborũ deficiãt in
via pfectõis et mor: voluit q diſcipli ſui.i. eccla
rũ miſtri ſeptẽ panes cũ piſcicul paucis.i. ſeptẽ
eccſiaſtica ſacramẽta cũ ceteris ſacramẽtalib⁹
remedijs ipis diſtribuãt: vt ſpũalit refecti i hac
via fortiores exiſtãt. Septẽ vo ſporte.i. ſeptẽ v
tutes morales ſupſũt: q ex ſeptẽ ſacramẽtis ſub
D ueniũt et ſuccreſcũt. Et illor qdã de lõge venerũt/
q de ſtatu pcti ad penitentiã appropinqnt. Vñ:
Joſue.9.b. De terra lõginq venim⁹ ſerui tui. De hoc autẽ
vbi chriſt⁹ petijt a diſcipulis ſuis/quẽ ipſum eſſe
dicerẽt hoies: et vbi ponit reſpõſio et cõmẽda
tio petri: necnõ mlta alia dicta chriſti/nihil po
no. Igit aduerte circa chriſti trãſfigurationẽ.

¶ Capitlm decimũſeptimu3 Text⁹: Et poſt dies ſex/aſſũpſit ieſus petrũ et iacobũ et ioannẽ. Mora. Ca. XIII

A Sſumpſit ieſus ſecũ Petrũ/iacobũ et
ioannẽ: et duxit eos in mõtẽ excelſũ ſe
orſum: et trãſfigurat⁹ eſt añ eos: et re
ſplẽduit facies ei⁹ ſicut ſol: veſtimẽta aũt eius fa
cta ſunt alba ſicut nix. Facta eſt facies eius alte
Luce.9.d. ra/ſicut dicit Luc. Et apparuerũt illis moyſes
et helias loqnẽtes cũ ipſo. Ecce autẽ nubes lu
cida obumbrauit illum. Et ecce vox de nube di
cẽs: Hic eſt filius 7c. Petr⁹ aũt tunc dixit: Dñe
bonu3 eſt nos hic eſſe: ſi vis faciam⁹ hic tria ta
bernacula: tibi vnũ/moyſi vnũ/ et helie vnum.
Moralitas ¶ Jſta pñt applicari/ q qcunq vult ſpũaliter
trãſfigurari: et p ↄuerſionẽ et penitentiã in virum
ſpũalẽ et ſciẽtificũ trãſformari: iſta q ſequũt/ hic
debet p ordinẽ opari. Debet eñ pmo ſeorſu3.i.
a tumultu hoim recedere: in montẽ contẽplatio
nis et celeſtiũ affectiõis aſcẽdere: petrũ/iacobũ
et ioannẽ/id eſt bonã ſocietatẽ querere: et nõ co
rã alijs cõuerſari pſonaliter et manere: q: añ oia
bona ſocietas eſt querẽda/et turba malor hoim
fugiẽda. In mõtẽ inqt ſeorſũ. Vñ Sen. de mori
bus dicit/ q ſolitudinẽ qrit q cũ innocẽtib⁹ vult
viuere. Unde dicit: In medio cogitantiũ legem C
dei aſſiduus eſto. Tũc eñ hõ per ↄuerſationẽ fa Eccl.27.b
cilius trãſfigurabit: et facies ſue mẽtis p gratiã
et diſcretionẽ ſicut ſol ſplẽdebit: et illuminabit ve
ſtimentũ ſue cõuerſationis: p candorẽ innocẽtie
cõtinentie et decẽtie ſicut nix dealbabit: et ſic ſpe
cies conditionis ſue in aliã alterabit et vertet.
Unde dicit: Facta eſt inquit ſpecies eius altera 1.Re.10.b
Mutaberis in virũ alter. Et tunc moyſes.i. lex
et ſcientia: helias.i. ſanctitas et innocẽtia ipſum
cõcomitabunt: et bona doctrina quantũ ad pri
mũ: bonaq ſancta vita quantũ ad ſecũdũ: apud
eũ permanebũt: q: iſta ſunt in quib⁹ tota lex pen
det et prophete. Talis etiã ſic figuratus et muta
tus: a nube ſplendida.i. a lumine celeſtis gratie
et glorie obumbrabit: et filius dei dilectus meri
to vocabit: et vt audiatur ab alijs/in dei ſpiritu
alẽ filiũ eliget. Hic eſt inquit filius me⁹ dilectus
in quo mihi bene cõplacui 7c. Quia reuera tales
merent filij dei nuncupari: et qñ aliud predicant
vel mãdant/ab alijs deberent audiri: et ſi prelati
fuerint/eis obediri. Unde Joã. Quecũq vobis Joan.2.a
dixerit/facite 7c. Et alibi: Obſerua eũ et audi vo Exo.23.c
cem eius 7c. Si eñ moderni pdicatores eſſent a
turbis et a ſecularibus negocijs ſegregati: et in
montẽ contẽplationis eleuati p ſpiritualẽ ↄuer
ſationẽ: et a cõmunibus moribus hoim exaltati
7c. profecto a ſecularib⁹ audirent: et verba eor
et pdicationes libenti⁹ implerent: ita q ibi dice D
rent illud Abacuk: Dñe audiui auditũ tuũ et ti Abacuk.3.a
mui. Tunc p certo petrus/iacobus et ioãnes.i.
ſocij et vicini ipſor ſanctitatẽ et gloriã videntes/
poterunt dicere: Dñe bonũ eſt nos hic eſſe: q: in
ſocietate taliũ gloriabunt adeſſe: et tria taberna
cula ſe velle facere dicent: inquantũ ſancte trini
tatis fidẽ ipſor predicatione cognoſcẽt. Domi
ne inquit petrus: bonũ eſt nos hic eſſe. faciamus
hic tria tabernacula. ¶ Uel dic q illi q ſunt pe Aliter
trus.i. agnoſcẽtes p diſcretionẽ et ſapientiã: Ja
cobus.i. ſupplãtantes diabolũ/mundũ et carnẽ
per humilitatẽ/paupratẽ et continentiã: Joãnes
.i. gratioſi p puritatẽ et innocentiã: digni erũt cũ
chriſto montẽ aſcẽdere paradiſi: et ipſum contẽ
plari ſpũaliter et videre. Eſa. Regem in decore Eſa.33.e
ſuo videbũt. ¶ Uel dic q iuſti debẽt in ſemetip Aliter
ſis chriſto/qui interptat vnctus.i. pietati: moyſi
legiſlatori.i. veritati: helie qui achab repħẽdit:
et pphetas baal occidit.i. iuſticie et veritati: tria
tabernacula pparare: ſcz pietati in affectu ſeu in
cõcupiſcibili: veritati in intellectu ſeu in volũta
te: iuſticie vo in iraſcibili debẽt domiciliũ dedi
care: et tunc poterit dici illud pſal. Quã dilecta Pſ.83.a
tabernacula tua domine virtutũ 7c. ¶ Quidam Godẽ ca.d
puer oblat⁹ eſt chriſto vt ſanaret: erat eñ ſicut
dicit lunaticus: vide Mat. de didrachma. Illi Mat.17.d
q tributũ ſiue didrachma recipiebãt de ſingulis
pro humanis: cõqueſti ſunt petro de chriſto/eo
q nõ ſolueret cenſum illum. Quo cõperto chri
ſtus petrũ ire ad mare/et hamũ mittere precepit:
et ſtaterẽ in ore primi piſcis ipſum repertur pre
dixit: quẽ pro ſe et pro petro ne ſcãdalizarent ex

E actoribus iuſſit dari. Nunc inquit ne ſcandalizemus eos: vade ad mare/ et staterē quē in ore primi
Moralitas. piſcis repies/ da eis p me et pro te. ¶ Iſta pōt allegari exēplariter: q multa p euitādo ſcādalo ſunt facienda: q aliſ fieri non deberent. Conſtat q chriſtus tributo nō erat obnoxius: et tn̄ ne ſuſcitarēt ſcandalū/ fieri voluit tributari⁹. Homo enī quantūcūqȝ ſit liber aut nobilis debet qñqȝ ɔtra libertatē/ dignitatē aut nobilitatē ppriam diſſimulare et facere: vt ſic ſcādalū et alioꝝ offendiculū valeat euitare: et ne cauſas litiū vl' diſcordiarū poſſit ſi ſecus faceret/ ſuſcitare. Vn̄ dici
Mat. 18. a tur: Ve enī homini illi p quem ſcandalū venit.
Aliter ¶ Vel dic q chriſt⁹ vel petrus q pecuniā nō habebant: deſignāt paupes/ et maxime religioſos. Piſcis vero qui staterē i ore habebat/ mūdi diuites ſignificat: q in mari huius mundi vagantur: diuitias et pecunias accumulant: qñqȝ igit' chriſtus et petrus. i. religioſi et paupes indigent pecunia: et maxime qn̄ habent ſoluere naula/ laudonia vel tributa: ad piſces. i. ad diuites cū hamo humilis piſcatiōis et ſupplicatiōis recurrūt: p certo ipſi diuites ſeculares debēt pro eis ſoluere: et p trāſeūdo piculo vel euitādo ſcandalo neceſſaria miniſtrare: i hoc ipſi piſces. i. mūdi diuites et voluptuoſi/ chriſto et ſuis paupib⁹ pficiūt: q: locot tpe ſuis pecunijs et diuitijs ipſis
Jone. 2. a neceſſaria puidēt. Sicut de piſce legit': q ionam piectū in mare recepit: et eum ad litt⁹ ſanū et ſaluum detulit et eiecit. Igitur bono diuiti dicitur
Ps. 9. c. illud Pſal. Tibi derelictus eſt pauper et c.
F ¶ Capitulū decimūoctauū Textus

In illa hora acceſſerūt diſcipuli ad ieſum dicētes: Quis putas. Moralitatum Capitulum XIIII

Hic ponitur de illo puero pposito maioribus in exēplū: q dicit' fuiſſe beatus Marcialis: quē dn̄s aduocans ſtatuit in medio eorū et dixit: Quicūqȝ hūiliauerit ſe ſicut puul⁹ iſte: hic magn⁹ eſt in regno celoꝝ et c.
Moralitas ¶ Hoc pōt adduci ad hoc/ q chriſtus diligit innocentiā et humilitatē: et quō ipſe zelat p paupe
rib⁹ et ſimplicibus dicēs: Qui recipit puulū vnū
Eodē ca. b talē/ me recipit: et q ſcādalizat et c. ¶ Dicit' hic q q centū oues habebat/ pdidit vnā: q relinquens nonagintanouē in deſerto: et vadit illam q̄rere
Lu. 15. a q errauit. Et alibi dicit': Et cū inuenerit eam imponit in humeris ſuis/ gaudēs et cōuocās amicos ſuos: et gaudent q plurimi ſup illā. Sic inq̄t gaudiū eſt angelis ſup vno peccatore penitētiā agēte/ q ſup nonagintanouē iuſtis q nō indigēt penitentia. Nō enī eſt voluntas apud patrem
Moralitas veſtrū/ vt pereat vn⁹ de puſillis veſtris ¶ Iſta exponūtur de angelis et hominibus. In pricipio enī habebat de⁹ centū oues. i. angelos et homines: q: ſcȝ nonagintanouē q cōſtāt ex nouenario in ſeipſo m'tiplicato/ angelos ſignificāt: q in nouem ordinibus ſunt diſtincti. Vn⁹ vero reſtans numer⁹/ humanā naturā deſignat: quia ab illo vno homine tota pceſſit. Videns igit' chriſt⁹ ouē vnam de grege ſuo pditā et errantē/ ſcȝ humanū gen⁹: dimiſſis nonagintanouē ordinib⁹ angelo G
rum in deſerto padiſi: venit in hūc mundū pſonaliter q̄rere ouē iſtā/ ſcȝ humanā naturā: quā ſuis humeris p beatam incarnationē impoſuit: et ad deſertū paradiſi cū angelis reportauit: et ampli⁹ ſup inuētiōe et ſaluatione ei⁹ ad literā gauiſus eſt: q ſup nonagintanouē. i. ſup nouē angeloꝝ ordies quos ſcȝ nō aſſūpſit. Mſto enī plus videt' homīes q angelos dilexiſſe: et de ſalute eorum ampli⁹ letatus fuiſſe: in q̄tū humanā naturam/ nō angelicā legit' aſſumpſiſſe: dicens illud Pro. 8. e
Prouer. Delicie mee ſunt cū filijs hominum et c Aliter
¶ Vel ſi vis dic iſta ad oſtendēdū q̄ntū gaudiū eſt deo et angelis ei⁹ ſup cōuerſione hoīs peccatoris. ¶ De vno ſeruo nequā hic agit': qui debe Eodē ca. c
bat regi decē milia talenta: q cū nō haberet vnde ſolueret q debebat: iuſſus eſt cū vxore et filijs venūdari: et oīa q habebat diſtrahi vt pecunia ſolueret'. Vez q: ſeru⁹ iſte ad pedes dn̄i ſupplex pceſſit/ et dilationē popoſcit: Patiētiā inq̄t habe in me/ et oīa reddā tibi. Dn̄s miſert⁹ ei⁹/ non ſolū ei dilationē dedit: imo totū debitum relaxauit. Iſte tn̄ ſeruus dimiſſus/ cuidā ſeruo q debebat ſibi centū denarios/ ſimile facere noluit: q̄n immo cum dilationē peteret: ipſum tn̄ in carcerē donec redderet debitum alligauit. Rex vero audiens hoc/ reuocat ſeruū: et ſuā impietatem increpās ſic porat: Serue nequā/ omne debitū dimiſi tibi/ q: rogaſti me: iō oportuit te miſereri cōſerui tui/ ſicut et ego tui miſert⁹ ſum. Iratus igit' rex ipſm carcerib⁹ tradidit/ donec vniuerſū debitū redderet: et ipſm verberib⁹ condemnauit. D
¶ Iſta pabola ſaluatoris exponit' p ſeipſȝ: et ad Moralitas
hoc pricipaliter videt' tendere: q illud quod aliquis vult ſibi fieri/ alteri debet facere: et q a deo vl' prelato relaxari deſyderat: debet iſtos q ſibi ſunt obnoxij relaxare: et ſuis iniuriatorib⁹ miſericordiā petentibus indulgere. Vn̄ dicit': Dimit Eccli. 28. a
te primo tuo nocēti te. Et alibi: Dimittite et di Lu. 6. f
mittet' vobis. Cuius tn̄ ſit ɔtrariū: q: multi ſunt ſicut ſeru⁹ iſte: q hī volunt q ſecū agat' miſericorditer: ipſi vero nō cū alijs agere volūt niſi crudeliter. Volūt enī q ipſis miſericorditer idulgeat': et tn̄ ſi quis eis aliq̄d debeat/ vel aliquā iniuriā faciat: nolūt quieſcere q̄n ledat'. Conſtat enī q rex olim de⁹ cuilibet cōdonat: cuilibet parcit et remittit: et crudeles et mali alijs ſuis debitoribus vel iniuriatorib⁹ nō remittūt: ſed potius crudeliter punire vel exigere cuncta volunt: ſicut ad literā patȝ de multis/ q in infirmitate poſiti ſibi ſpūaliter poſtulāt et ſupplicāt a deo miſereri: et tamen qn̄ ſanant'/ ſolēt contra alios impie debacchari. Vnde Eccli. Homo homini reſeruat iram/ et Eccli. 28. a
a deo q̄rit medelā? In hoīem ſilem ſibi nō habȝ miſericordiā/ et de pctīs ſuis deꝑcat'? Ipſe dū caro ſit reſeruat irā/ et ppitiationē q̄rit a deo? Sȝ p certo rex chriſtus ɔtra tales ingratos finaliter ſurget/ et eos tortoribus infernalib⁹ tradet/ dicēs Serue nequam/ nōne oportuit te miſereri ɔſer Mat. 18. e
ui tui ſicut et ego et c. Et iterū: Judiciū ſine miſeri Jac. 2. c
cordia fiet illi/ q non fecerit miſericordiā. In

ca. ponunt multa: que q2 expoſita per ſaluatorē
vident: ideo tranſeo ad alia.

¶ Capl'm viceſimū text9: Simile eſt regnū celorū. Moralitatū Ca. XV

Q Uidā paterfamilias habēs vineā/exiuit p̄mo mane ꝯducere operarios in eādē vinea. Conuētione aūt facta de denario p labore diurno: hora prima quoſdā in vineā miſit: tandē hora tertia atq3 meridiana alios ⁊ alios in foro reppererit: et olb9 idē p̄mittēs preciū ad vineā deſtinauit. Finaliter hora nona alios reperiēs ocioſos: et ipſos p eodē p̄cio in vinea cū alijs collocauit/dicēs: Quid ſtatis hic tota die ocioſi? Dicūt: q2 nemo nos ꝯduxit. Ite ⁊ vos in vineā meā: et quod iuſtū fuerit ⁊c. Veſpere autē facto/procuratorē ſuū miſit operarios vocare/et mercedē reddere: precipiēs a nouiſſimis incipe: et tantū vltimo ſicut p̄mo dare. Cū igitur ſinguli ſingulos denarios acceperāt: qui primo venerāt/arbitrati ſunt ꝙ plus accepturi eſſent. Quod cū nō fieret: murmurabāt ꝯtra patrēfamilias/dicētes: Hi nouiſſimi tm̄ vna hora fecerūt: et pares nobis illos feciſti/q̄ portauim9 onus diei ⁊ eſtus. Quib9 dn̄s vinee in hec verba r̄ndit: Amice/nō facio tibi iniuriā: ex denario diurno ꝯueniſti mecū. Tolle quod tuū eſt et vade: q2 volo ⁊ huic dare ſicut ⁊ tibi. Et ſubiungit hic: ꝙ ſic

Moralitas erūt nouiſſimi primi/⁊ primi nouiſſimi. ¶ Iſta
B parabola pōt applicari ad multos motus ⁊ modos fortune/ſiue occulte dei p̄uidētie. Iſta eñ habēt vnū iudiciū: in quo nō eſt rōnē inuenire/ niſi: Sic volo: ſic iubeo: ſit p rōne voluntas. Iſte eñ qn̄q3 dat tantū parū merito ſicut bene merito: et qn̄q3 cit9 ſoluit vltio venientē: tardius vō q̄ ampli9 laborantē: q2 etiā vt in mūdi curſu videmus: nouiſſimi efficiunt primi/et p̄mi nouiſſimi: q2 qui ampli9 in vinea eccleſie laborauerūt: et p̄mo ſolui/b̄n̄ficiari/p̄miari meruerūt: aliquotiens poſtponunt. Illi vō q̄ parū vel nihil fecerūt/ſc3 adulatores/cōſanguinei: q̄ vltimi eſſe debuerāt/p̄ponunt: ſicut videm9 i curijs dn̄oꝝ: vbi

Leui.16.b ſemp ſolet p̄diligi magis noui. Vn̄ dicit: Nouis ſupuenientib9 vetera p̄jicietis. Vn̄ qn̄ iſti bn̄meriti cōquerunt de ſuis ingratis dn̄is: vel etiā de fortuna: dicētes ſe diuti9 laboraſſe: et nihil vltra

Lu.5.b. alios recepiſſe/dicētes illud: Per totā noctē laborātes nihil cepim9. Videt ꝙ iſta eſt r̄nſio eoꝝ q2 ſc3 mali p̄lati vel dn̄i dicūt: Nōne ex denario diurno cōueniſti mecū? i. nōne ſufficit tibi ꝙ veſtes ⁊ cibos habueris? ⁊ remittūt eos qn̄q3 vacuos et ſine honore/dicētes: Tolle quod tuū eſt et vade: volo eñ huic nouiſſimo dare ſicut et tibi. Fortuna eñ illud idē r̄ndet de ipſa conq̄rentibus. An (inquit) nō licet mihi facere quod volo ſc3 de bonis meis? Volo huic q̄ nihil fecit/tantū dare ſicut tibi q̄ ſatis meruiſti. Tolle quod tuū eſt ⁊ vade. Quaſi diceret: Nihil habes tuū niſi

Roma.11.a quod volo dare: ſicut dicit apl's: Si ex opib9 iā
1.Tim.6.b nō eſſet gr̄a. Et alibi: Nihil tulimus in hūc mū
Aliter dū ⁊c. ¶ Vl' allega ꝯtra quoſdā p̄poſos dn̄os q̄ hora p̄ma/tertia ⁊ nona quot inuenerūt famiC
liares/tot i domib9 ſuis recipiūt: ⁊ de familia ſua faciūt. Ite (inquiūt) ⁊ vos i vineā meā. Sed in ſero. i. in fine oēs eq̄liter p̄miāt: q2 parū aut nihil ab eis reportāt: tolle (inquiunt) quod tuū eſt/⁊ vade. Sicut iſti ſeruitores faciliter recipiūt/ita faciliter reijciūt: ⁊ paꝝ ipſis de lucro tribuūt ¶ Vel Aliter
dic ꝙ p̄rfamilias eſt de9: cui eterna p̄deſtinatio ad vineā. i. ad eccleſiā vel fidē/vl' ad alios ſtatus alijs vocauit tēporib9: q2 ſc3 quoſdā hora p̄ma . i. in puericia: alios hora tertia. i. in iuuētute: alios hora nona. i. in ſenectute ad fidē vel ad penitentiā vocare nō ceſſat: q̄b9 denariū diurnū. i. vite eterne premiū p̄mittit gn̄alit ⁊ diſpēſat. Iſta tn̄ eſt vitas occulta iſti9 patriſfamilias: ſentētia vel iuſticia ⁊ p̄uidētia/ꝙ nō ſemp pl9 ⁊ p̄us laborantes alijs p̄ferunt: imo qn̄q3 fit/ꝙ vltio cōuerſi ⁊ min9 in p̄ma facie parēt meriti/ad celi p̄miū p̄ponunt: ſicq3 fit ꝙ p̄mi nouiſſimi etiā aliquotiēs habeant. Patet eñ ꝙ illi q̄ vltio ꝯuertunt ad dn̄m: frequētiori ſtudio qn̄q3 antiquiores in meritis/⁊ p ꝯſequēs in p̄mijs antecedūt. Patet etiā ꝙ gētiles vltimo ad dn̄m ꝯuerſi: qui diutiſſime ocioſi extiterāt: cū null9 eos ante apl'os ꝯduxiſſet: iudeos q̄ a principio fideles extiterāt: fide ⁊ morib9 ad gloriā p̄uenerūt. Pꝫ inſup ꝙ ſubditi ſupiorib9/ſeculares eccleſiaſticis/⁊ laici ſciētificis ⁊ religioſis qn̄q3 meliores exiſtūt: ⁊ ſic nouiſſimi p̄mi fiunt. Qn̄q3 etiā occulto dei iudicio boni cadūt: impij ꝯuertunt: et in alioꝝ gl'ia ſuc- D
cedūt. Vn̄ Job: Perdidit multos ⁊ innūerabi- Job.34.c.
les: et regnare faciet alios p eis. De q̄b9 nō poſſunt ꝯqueri pores: q2 cū fides/gr̄a ⁊ gl'ia nō ſint ex meritis noſtris/ſ3 ex dei miſericordia: Iuxta illud: Nō ex opib9 iuſticie q̄ fecim9 nos: ſed ſm Ad titū.3.b.
magnā miſericordiā ſuā ſaluos nos fecit. Nulli facit de9 iniuriā ſi alteri alteꝝ anteponit: pp̄t quod dicit: Nō facio tibi iniuriā: volo huic dare ſicut ⁊ tibi. Accipe quod tuū eſt. Et hoc ſicut dicit apl's: Nō eſt volentis neq3 currentis/ſ3 dei Roma.9.c
miſerētis. ¶ Vel expone ſicut exponit Grego. Aliter
de illis q̄ in mūdi p̄ncipio ⁊ in fine cōuertunt ad fidē: ꝙ tn̄ p̄mis ⁊ vltis ſemp p̄rfamilias de9 paratus eſt dare mercedē. Vn̄ petr9 in aurora dicit. Qui venit extrem9 diſpēſatore vocāte: Tantundē recipit ſicut q̄ venerat ante. Sic de9 oſidit ꝙ qn̄q3 venim9. Aggrediamur op9: certi de mūere ſum9. ¶ Vel dic ꝙ moralit vinea eſt a̅ia: operarij Aliter
ſunt ſenſus ⁊ affect9: q̄ ad operandū debēt mitti: et ſi ocioſi fuerint/debēt increpari. Et ſi oēs ſimul habere neq̄ant: ſaltē vn9 poſt aliū debet paulatī ad virtualē operationē inclinari: p̄miū etiā eterne retributionis cūctis dabit: qn̄ in ſero in fine ſeculi noſtris ſenſib9 eterna gl'ia ꝯcedit. ¶ Hic habes ꝙ diſcipulos inter ſe querētes/q̄s eoꝝ videret maior in regno celoꝝ: dn̄s ad hūilitatē reduxit: ſ3 de hoc nihil ad p̄ſens. Hic dicit ꝙ duo ceci qui penes viā mēdicātes ſedebāt: audito ꝙ ieſus nazaren9 tranſiret/inceperūt fortit clamare: Fili dei miſereri nr̄i. Cūq3 turba eos increparet ne facerēt: illi multo magis clamabāt/miſerere. Quod vt ieſus agnouit: oculos ipſoꝝ tetigit: et Eodē ca.d

D

C visum eis reſtituit: q̄ ſtatī ipſum cū alijs ſecuti
Mar.10.g ſunt. Aduerte tñ ꝙ marc⁹ ⁊ lucas nō ponūt niſi
Lu.18.f vnū. Et forte vn⁹ erat alteri formoſior: id ibi de
Allegoria alio ſubticetur. ¶ Allegorice duo ceci ſunt duo
ppl'i/iudei ⁊ gētiles: q̄ ceci ſunt ꝑ ignorātiā: ſe-
dētes ꝑ pigritiā: mēdicātes ꝑ auariciā: ſecus viā
ꝑ inanis glīe apparētiā: et ꝑ mūdi negocioꝝ cō
placentiā/merito eſſe dicebant. Chriſt⁹ eñ nō
obſtāte turba ſacerdotū ⁊ phariſeoꝝ: illos ꝑ fidē
illūinauit: ⁊ illos duos pplos/ſeu multos de ip
ſis/ꝑ gratiā ſuā tetigit: ⁊ ad ſeq̄ndū ſe per fidē ⁊
Mat.7.d bonā oꝑationē induxit. Vñ vbi de duob⁹ fratri
bus quos vocauit ieſus de naui/dicit ꝙ relictis
Aliter retib⁹ ⁊ pr̄e ſecuti ſunt eū. ¶ Vel dic ꝙ hō dū
eſt in vita/pōt dici cec⁹ ſecus viā mēdicās: expo
ne vt ſupra. Et ideo iſte qñ audit ieſum trāſeun-
tē/⁊ ſibi appropinq̄ntē .i. qñ videt ꝙ nūc eſt tp̄s
merēdi: et ꝙ nūc eſt nobis dāda ptās chriſtū et
ei⁹ miſericordiā inueniēdi: ſtatī cū clamore orō-
nis et ꝯfeſſionis debet ad eū recurrere: ⁊ illūina
tionis ſpūalis/ſcʒ grē ⁊ influētie bñficiū implo-
rare. Quid vultis (inq̄t) vt faciā vobis? Dñe (in-
Pſal.12.b quiūt) vt apiant oculi nr̄i. Ps. Illūina oculos
meos ⁊c. Quinimo etiā ſi tal' videt/ꝙ turba p̄te-
riens.i. tentationū/phātaſmatū/cogitationū et
tp̄aliū ſollicitudinū tumult⁹/et mūdi negocioꝝ
anfractus ipm increpet: ⁊ a clamore ꝯfeſſionis
vel orōnis ipm īpediat vel retardet: ipſe tm̄ mul-
to magis debet inſiſtere: illi⁹ turbe īpetū nō cu-
rare: et a chriſto miſericordiā implorare/dicēs:
Miſerere mei fili dauid. Et ꝓ certo ſi dñs vide
rit ipm clamantē: et in illo clamore ꝑſeuerantē:
ipm illumīabit ⁊ tāget ꝑ gratiā ⁊ verā cognitio
nē: cecitatē pctī et ignorantie ſibi tollet: ita ꝙ ꝑ
bonā operationē ⁊ diſcretionē poſt chriſtū imi
Mat.8.c tando ſequet ⁊ curret/dicēs illud: Magiſter ſe-
quar te ⁊c. Hic ponit petitio matris filioꝝ zebe
Mar.10.e dei: ſed vide infra in euange. Mar. De ingreſſu
Luce.19.e dñi ſup aſinā vide Lu. De euerſione mēſarū et
Joan.2.c electione colūbas vēdentiū vide in euāge. Joā.

¶ Capl'm viceſimūprimū text⁹: Et cū appropinq̄ſſet hieroſolymis et veniſſet bethphage. Mora. Ca. XVI

Cum ſemel chriſt⁹ eſuriret: ⁊ ficū ꝓpe lo
cum ꝯſpiceret: iuit ad eā/ſi q̄d forte fru-
ctuū in ea reperiret: qui tñ nō fruct⁹ ſed
Mat.21.b folia reperit: nō eñ erat tp̄s ficuū. Ideo ficū ꝯti
nuo maledixit/dicēs: Nunq̄ ex te fruct⁹ naſcat:
⁊ ſtatī aruit ficus: ita ꝙ nunq̄ āpli⁹ fecit fructū.
Moralitas ¶ Iſta fic⁹ pōt verboſos hoīes ſignificare: q̄ fo
lijs verboꝝ abūdāt: fructū tñ opis ⁊ efficacie nō
habēt. Regulare eñ eſt/ꝙ vbi eſt verboſitas ⁊
iactantia ⁊ elatio maior: ibi opis ⁊ efficacie nec
non diuinarū ⁊ amicitie ſolet copia fieri minor.
Pro.14.c Vñ in prouer. Vbi v̄ba ſunt plurima/ibi freq̄n
ter egeſtas ⁊c. Quia qñ chriſt⁹ eſuriēt.i. qñ aliq̄s
indigēs ad tales currit: ⁊ fruct⁹ alicui⁹ ſolatij vl'
auxilij l eis inuenire ſe credit: ſatis folia.i. ꝓmiſ
ſiōes et iactātias reperit: fructū v̄o nullū inue-
nit. Quod de hypocritis ē verū: in q̄b⁹ ſola ver
boꝝ et folioꝝ vanitas/⁊ ſol⁹ ꝯuerſationis viroꝝ
nullus aūt bone oꝑationis fruct⁹ inuenit. Qua G
propter tales infructuoſi a deo maledicunt: ⁊ vi
rore ſue exterioris ꝯuerſationis ficte ſiccant/et
ariditate paupertatis dānant. Verboſi eñ ⁊ vani
amici merent areſcere: ⁊ virorē ſue ꝯuerſationis
ꝑdere ſpūaliter. Vñ dicit. Rabbi/arbor cui ma Mar.11.c
ledixiſti/aruit. Bona eñ cōuerſatio ſine bona
vita nō pōt durare/ſʒ cito deficere. Juxta illud
Natū aruit: q: nō habebat humorē. Vñ Sene. Lu.8.a.
de morib⁹ ait: Nunq̄ bone honeſtatis lōga ē ſi-
mulatio. ¶ Hō quidā habuit duos filios: et ꝑ- Eodē ca.
mo dixit: vade oꝑari i vineā meā. Qui rn̄dit pa-
tri/nolo: tandē v̄o penitētia duct⁹/iuit. Poſtea
pater iuit ad alterū: ⁊ ſilr̄ dixit: q̄ rn̄dit/eo dñe:
⁊ tñ nō iuit. Quis igit duoꝝ (q̄rit dñs) fecit volun
tatē patris? Reſpōſum eſt ꝙ prim⁹. Et chriſtus
ex hoc ꝯtra p̄ncipes ſacerdotū dixit: ꝙ publica-
ni ⁊ meretrices p̄cedēt eos in regno dei. Venit
eñ (inquit) ioannes in via iuſticie: et nō credidi
ſtis ei: pctōres v̄o ⁊ meretrices crediderunt ei.
¶ Iſtā igit ſaluator nr̄ parabolā exponit. Vide Moralitas
tur eñ ſupponere ꝙ p̄rfamilias eſt de⁹: q̄ duos
filios habuit in mūdo.i. duo gn̄a ſubditoꝝ: pri-
mos ⁊ ſecūdos: ſcʒ eccleſiaſticos ⁊ laicos: quos
ambos ad laborandū et ad bene oꝑandū in vi-
nea ſua.i. in eccleſia vel in aīa ꝯuocat: et ad hoc
vtrūq ſm̄ mai⁹ ⁊ min⁹ ordinat. Primo tñ pplo
eccleſiaſtico iſta p̄cipit. Secūdo ſcʒ ſeculari ⁊ la
ico inquiēs: Jte in vineā meā: et quod iuſtū fue Mat.20.a
rit dabo vobis. Sed vere magna eſt differentia H
in iſtis: q: primi dicūt ⁊ nō faciūt: ſecūdi v̄o nō
dicūt: et q̄nq tñ faciūt. Cōſtat eñ ꝙ multi ſunt
eccleſiaſtici: qui ꝓmittūt ⁊ dicūt ſe velle i vinea
dei laborare: ⁊ hoc potiſſime in ſuſceptiōe ordi-
nis vl' beneficij: vbi tā publice q̄ occulte ſe obli
gant ad laborē/⁊ ad bonoꝝ operū exercitiū ⁊ cul
turā: q: iſtis videtur dictū illud apl'i: Labora ſi 2.Tim.2.a
cut bon⁹ miles chriſti. Et tñ iſti ſunt q̄ oīno ni
hil de ꝓmiſſis faciūt: ſed quod deo vouerūt p̄ter
mittūt. Unde: Dicūt eñ ⁊ nō faciūt. Ecōtra alij Mat.23.a
ſunt ſeculares/et alij magis leues: q̄ prima facie
mādato dñi ꝯtradicūt: et qñ eis aliq̄d iniūgitur
lingua et morib⁹ totū ſpernūt. Hiere. A ſeculo Hiere.2.d
ꝯfregiſti iugū: dixiſti/nō ſeruiā. Et tñ iſti ad cor
reuerſi/multa bona oꝑa faciūt: ⁊ ꝯtra illud quod
ꝓmiſerāt/bona agūt: q: ſepe fit ꝙ ſeculares qui
leui et ſeculari ꝯuerſatiōe vident dei patris mā-
data contēnere: et tamē faciūt plura bona q̄ illi
q̄ ex ꝓmiſſione tenent facere facta magna. Ec-
cleſiaſtici eñ habēt verba et nō oꝑa: ſeculares
v̄o habēt oꝑa et nō verba: et iō iſti et nō primi
dicunt facere diuina p̄cepta: cum plus placerēt
dño bona oꝑa q̄ ꝓmiſſa. Ideo bene dicit iſtis/
ꝙ pctōres et meretrices ipſos p̄cedent in regno
dei: q: ſeculares qui pctōres vident prima facie
eligunt. Iſti v̄o q̄ iuſti crediti fuerāt/reſpuent.
Unde dicit: Multi venient ab oriente ⁊c. Et ſe Mat.8.b
quit: Filij aūt regni eijcient foras. ¶ Vel ſi vis Aliter
allega iſtud generaliter: ꝙ plus ſunt attēdenda
oꝑa q̄ verba ⁊c. Ideo dicit: Operibus credite: Joan.10.f
vide ſup̄ li. xviij. ca. xxij. vbi iſta figura ad litterā

A exponit. ¶ Homo erat paterfamilias qui plā-
Eodē ca. d tauit vineā: et ſepi circūdedit eā: et fodit ī ea tor-
cular: edificauit turrim/ et collocauit eā agrico-
lis: et peregre ꝓfectus eſt. Cū adueniēte tēpore
fructuū ſeruos ſuos miſiſſet ad vineā: agricole
ipſos diuerſis ſupplicijs affecerūt: et cū iterum
miſiſſet alios/ ſimiliter peregerunt. Qui cū vlti
mo filiū mitteret/ dicens: Forſitan verebunt fi-
lium meū: ipſum etiā occiderūt/ et eū extra vineā
proiecerūt/ dicentes: Hic eſt heres: venite occi-
damus eū: et erit noſtra hereditas. Iſte pater-
familias finaliter ad vineā ſuam veniens; iſtos
operarios perdidit: et vineam alijs locauit. Unde
dicit: Malos male ꝑdet: et vineā ſuam locabit
Allegoria alijs agricolis. ¶ Iſtud exponūt doctores alle
gorice/ dicētes ꝙ paterfamilias. i. deus a princi
pio plantauit quandā vineā ſcȝ ſynagogā. Eſa.
Eſa. 5. b Uinea domini ſabaoth dom⁹ iſrael eſt. In iſta
eñi fodit torcular/ ſcȝ ciuitatē hieruſalē: in q̄ bo-
trus cypri fuit cōpreſſus: turrē/ templū et ſepē ei
circūdedit. i. diuine legis munitionē ⁊ ambitū.
Eſa. 5. a. Eſa. Plantauit vineā electā: lapides elegit ex
ea: fecit torcular/ et edificauit turrim: ipſāq; agri
colis. i. filijs iſrael ⁊ iudeis locauit: qui abraā et
moyſi legē. i. cerimonias ordinauit: ⁊ iudeos in
hieruſalē. i. in terra ꝓmiſſionis locauit. Ab eis
etiā ꝓfect⁹ eſt qñ data lege ſuis arbitrijs ipſos
Lu. 19. b dereliquit. Uñ: Tradidit ſeruis ſuis bona ſua
B et ꝓfectus eſt ſtatim. Sed iſti agricole a princi
pio peſſimi ⁊ rebelles fuerūt: qꝫ ſeruos dei quos
pro fructu bonoꝝ operū reportādo mittebat ad
vineā: multipliciter offenderūt: ſicut patet: quia
moyſen exacerbauerūt: ⁊ de regno ſuo dauid ex
pulerunt: eſaiā ſerra lignea ſecauerūt: hieremiā
in egypto lapidauerūt: Ezechiel ī babylone ex-
cerebrauerūt: amos vecte ꝑforauerūt ⁊c. Unde
Mat. 23. d dicit: Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas/ ſapien-
tes et ſcribas ⁊c. Finaliter miſit filiū ſuū ieſum
chriſtū: quē nihilomin⁹ proiectū extra vineā. i.
extra hieruſalē occiderūt: ipſumq; et fidē eius re
ſpuētes: hereditatē ei⁹ ſe habituros ꝑpetuo cre-
diderūt: inquantū ſcȝ fidē chriſti ipſo mortuo ex
tinguere putauerunt: et ſectā ſuā in eternū dura
turā: et ipſos in hieruſalē māſuros ſe arbitrati
Mat. 21. d fuerūt. Uenite (inquiunt) occidam⁹ eū: et noſtra
Joan. 11. f erit hereditas. Et alibi: Ne forte veniant roma
ni/ et tollant noſtrū locū ⁊ gentē: expedit vt mo
riatur homo. Sed eoꝝ opinio facta eſt irrita: qꝫ
eo ꝙ hereditatem dei/ ſcȝ terram iuda ſe habitu
ros crediderūt ꝑ chriſti mortē: potius ꝑdiderūt
eandē: qꝫ ſcȝ paterfamilias deus ꝑdidit iſtos iu
deos: et eos ꝑ romanos vēdidit et diſperſit: vi-
neā ſuam/ ſcȝ eccleſiam et fidē alijs agricolis. i.
gentib⁹ ad fidē cōuerſis tradidit: iſtos ꝟo repu-
diauit/ et in infidelitate dimiſit. Igit bene con-
cludit ibi: Auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabit
Aliter genti facienti fructū eius. ¶ Uel dic myſtice ꝙ
vinea domini eſt eccleſia: in qua deus a ꝓncipio
poſuit torcular. i. memoriā dominice paſſionis:
turrē. i. altitudinē contēplationis: ſepē. i. tuitio
Hiere. 2. d. nē paſtoralis ꝓtectionis. Hiere. Ego plantaui

te vineā meā electam/ omne ſemē verū: qui agri- C
colis. i. chriſtianis viris et eccleſiaſticis ipſaȝ co
lendam tradidit: et inde fructū bonoꝝ operū ex
pectauit: pro quib⁹ habendis ſeruos ſuos/ ſcri
pturam legis pſalmiſtaꝝ et prophetarū: vltimo
ꝟo filium ſuū miſit/ ſcȝ doctrinā filij ſui euange-
licam. Iſti eñi ſunt chriſti ſerui ſpirituales: qui
ad vineā eccleſie mittūtur: vt per eos fructū bo
norum operū reportent. Sed reuera iſti agrico
le iam omnes iſtos expulerūt et occiderūt: quia
eccleſiaſtici legē per ꝓphetas et euāgelia/ diui-
nam ſcientiā ⁊ gratiā hodie quaſi penitus dele
uerunt. Noſtra (inquiūt) erit hereditas: quia he
reditatē eccleſie acſi eſſet ſuum ꝓpriū patrimo-
niū ſibi appropriant: et ſe nō eſſe agricolas/ ſed
dñōs putant. Ezech. Dederunt terrā meā ſibi Ezech. 36. b
in hereditatē. Et ideo pro certo (ſicut iam vide-
mus) dominos iſtos agricolas. i. viros eccleſia
ſticos diuerſimode diſperdit: et ꝓpter peccata
eoꝝ vineā eoꝝ eccleſie alijs agricolis. i. ſeculari
bus tyrannis ipſam diripiendā tradidit. Eſa.
Auferā ſepem eius: et erit in direptionē. ¶ Uel Eſa. 5. b.
dic ꝙ iſta vinea eſt aīa: cuius cultores ſunt ſen- Aliter
ſus ⁊ affectus: qꝫ debitū ſuum nō faciūt; nec fru
ctum bonoꝝ operū deo reddūt; ſed ſeruos eius
. i. bonas inſpirationes ſtrangulāt et repellūt:
filium eius. i. chriſtū et eius gratiā in ſeipſis in-
terficiunt. Ideo finaliter iſti perdunt: et vinea. i.
aīa ab alijs agricolis. i. vitijs ⁊ demonib⁹ oc- D
cupat. Pſ. Deſtruxiſti maceriā eius: et vinde- Pſal. 79. b
miant eā omnes ꝑtergrediētes: et exterminauit
eam aper de ſylua ⁊c. De lapide reprobato vide
ſupra ſecūdo regū quinto: in fine.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū textus: Sīle factū eſt regnū celoꝝ homini regi qui fe. Moralitatum Ca. XVII

Rex quidā fecit filio ſuo nuptias: ⁊ miſit
ſeruos ſuos hora cene dicere inuitatis
vt venirent. Quib⁹ nolentib⁹/ miſit ali
os ſeruos dicere: Ecce prandiū meum paraui:
tauri mei et altilia mea occiſa ſunt/ ⁊ oīa parata
venite ad nuptias. Inuitati ꝟo noluerunt veni
re: ſed alius in villā ſuam: alius ad negociatio-
nē ſuam abijt. Quidā autē ex eis ſeruos ſuos te
nuerūt: et affectos cōtumelijs occiderūt. Quod
audiens rex/ miſſis exercitib⁹ ſuis ꝑdidit homi
cidas illos: et mittēs ſeruos ſuos alios ꝯuocat
dicēs: Nuptie parate ſunt: ſed qui inuitati erāt/
nō erant digni. Ite igit ad exitus viarū: et quoſ
cūq; inueneritis vocate ad nuptias. Serui autē
abeuntes cōgregauerūt bonos ⁊ malos: et im-
plete ſunt nuptie diſcūbentiū. Intrauit aūt rex
vt videret diſcūbentes: et vidit ibi hominē non
indutū veſte nuptiali: et ait illi: Amice quō huc
intraſti/ nō habēs veſtē nuptialē? At ille obmu-
tuit. Tunc rex miniſtros vocauit: et eum in tene
bras exteriores ligatis manib⁹ et pedibus mitti
iuſſit. Ibi inq̄t erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Mul
ti eñi ſunt vocati ⁊c. ¶ Iſta exponunt allegori Allegoria
ce de gentilib⁹ ⁊ iudeis. Conſtat eñi ꝙ rex deus
filio ſuo vxorē. i. humanā naturā dupſit: ⁊ ex hoc

E nuptias ⁊ ſolēnitatē fidei catholice/⁊ congrega
tionē eccleſie catholice celebrauit. Ad quod cō
uiuiū primo iudeos vocauit: q̃ ſcʒ huius fidei
fieri participes ipſos pre alijs ordinauit. Apl's
Rom.2.b Judeo primū et greco. Omnia parata ſunt: di
xerunt ſerui.i. predicatores et apoſtoli: tauri ⁊ al
tilia occiſa ſunt.i. chriſtus et ꝓphete et marty
res ꝑ fide ſunt mortui. Acſi dicerent: Omnia fi
dei teſtimonia ⁊ myſteria parata ſunt: venite ad
Eſa.55.a nuptias.i. ad incarnationis fidē. Eſa. Omnes
ſitientes venite ad aquas. Sed reuera iſti ad nu
ptias venire noluerūt: ſed potius ad villā ſuā.i.
ad ſynagogam ꝑ incredulitatē abierūt: et mul
tos de ſeruis chriſti ⁊ predicatoribꝰ occiderunt:
ſcʒ iacobū/ſtephanū et multos alios: idō rex no
ſter deꝰ pater miſſis exercitibꝰ/ſcʒ romanoꝝ: il
los ꝑdidit ⁊ deſtruxit: ⁊ eos indignos nuptijs.i.
ſalute et fide chriſtiana iudicans: ſeruos ſuos ꝑ
dicatores et alios ꝯuocandos ad iſtas nuptias
Act.13.g .i. ad incarnationis fidē miſit. Jdeo dicit: Uo
bis oportebat primū loqui verbūʒ domini: ſed
quoniā repuliſtis illud: et indignos vos iudica
ſtis eterne vite: ecce ꝯuertimur ad gētes ⁊c. Jſti
igit predicatores ad exitus viarū.i. ad gentiles
qui nō erant in via ſalutis/ſed in exitu mittunt:
qui fidē recipiētes ad eccleſie nuptias inducunt
inter quos boni et mali pariter ꝯcludunt: ita ꝙ
diſcūbentibꝰ tam bonis ꝗ̄ malis nuptie iam im
Job.3.c. plent. Unde iob: Paruus et magnꝰ ibi ſunt ⁊c.
F Sed reuera in fine ſeculi rex iſte deus/ad ſuos fi
deles iudicandū/et ad diſcūbentes vidēdū/etiā
ad examinandū intrabit: et iſtos quos nō indu
tos veſte nuptiali videbit.i. charitate etiā ⁊ gra
tia: eternis vinculis/carceribus et tenebris eos
condēnabit/dicens: Amice quō huc intraſti/nō
habens veſtē nuptialē: et quō in eccleſiam veni
ſti/et fidē chriſtianā ſuſcepiſti: eū veſtem nuptia
lem.i. charitatē et gratiam nō acquiſiuiſti: ſʒ po
tius peccatis et vitijs ſorduiſti? At ille ſtatim ob
muteſcet: quia ꝓh dolor peccator nullā excuſa
tionē habebit: immo ſine reclamatione in tene
bras ibit: vbi erit fletus ⁊ ſtridor dentiuʒ. Unde
Apoca.16.e Apo. Beatus ꝗ cuſtodit palliū ſuum ne nudus
ambulet. Et ſequitur: Multi ſunt vocati: pauci
ꝟo electi. Et quia oēs generaliter ad fidē vocati
ſunt: et tamē multi ꝓpter defectū veſtis nuptia
lis ad infernū deſcendūt: ꝓpter quod cōſulitur
Eſa.52.a Eſa. Conſurge/cōſurge hieruſalē: induere veſti
Aliter mentis glorie ciuitas ſancta. ¶ Uel dic/ꝙ nu
ptie iſte ſtatū ſignificāt eccleſiaſticū: in quo tau
ri ⁊ altilia.i. actiui ⁊ contēplatiui ſuis doctrinis
et exēplis bonos antiquiꝰ refecerūt: qui in fide
chriſti ⁊ in iſto ꝯuiuio.i. in eccleſie ſtatu mortui
ſunt: ita ꝙ in ſanguine ſuo vel bona vita ſtatuʒ
eccleſiaſticū fundauerunt. Quidā autē ſunt qui
ad illud cōuiuiū venire renuunt: ſicut ſunt no
biles ⁊ auari: qui magis negocia ſeculi et ſtatū
ſecularē/ꝗ̄ ſtatū eccleſiaſticū eligūt et exquirūt.
Job.30.a Unde iob: Eſſe ſub ſentibus/delicias computa
bant. Alij ꝟo ad iſtas nuptias.i. ad eccleſie digni
tates ardenter venerūt: ita ꝙ iam diſcūbentibus

.i. clericis/religioſis et ſacerdotibus plene ſunt G
in quibus boni ⁊ mali ſine dubio ſimul viuunt.
Ueruntamen q̃ nullus ad aliud cōuiuiū.i. ad ec
cleſiaſtica beneficia vel officia venire ſiue intra
re debuerat niſi ſanctus: ideo deꝰ in fine ſeculi
illos qui ſine veſte nuptiali.i. ſine gratia ⁊ ꝯuer
ſatione ſpirituali vixerūt/redarguet: et eos in te
nebras exteriores.i. in inferno recludet/dicens:
Quō huc intraſti indignus: vbi nullus debet in
trare niſi dignus: et tu es nō habēs veſtē nupti
alem. Tren. Uidit gentes ingreſſas ſanctuariū Tren.1.e
ſuum: de quibus ꝑceperas ne intrarent eccleſiā
tuam. Et ſic multi ſunt vocati: pauci ꝟo electi.
Quia multi intrant eccleſie ſtatū: pauci percipi
unt paradiſi fructū: ſed potius infernales tene
bras ⁊ luctū. ¶ Judei cū poſtulaſſent a chriſto Eodē ca.b
ſi liceret cenſum dare ceſari: facit ſibi chriſtus
afferri numiſma cenſus. De quo cū ab eis po
ſtulaſſet/cuius imago eſſet ⁊ numiſmatis ſuper
ſcriptio: Et ipſi dixiſſent/ceſaris: Chriſtꝰ reſpon
dit/dicens: Reddite igit que ſunt ceſaris ceſari
et que ſunt dei deo. Acſi diceret/ꝙ illi debet red
di numiſma/ cuius imago eſt impreſſa. ¶ Dic Moralitas
ꝙ cum duplex imago poſſit imprimi in numiſ
mate aīe humane chriſtiane: ſcʒ imago dei/que
fit per gratiā: ⁊ imago ceſaris/que dicit a ceden
do: et interpretat poſſidēs princeps.i. figura di
aboli: qui malos principes mūdi poſſidet: ⁊ pec
catorē cedit ⁊ damnat: que imago in aīa impri H
mitur per peccatum. Sic eſt ꝙ illud numiſma.i.
aīa iſta illi domino finaliter reddet/cuiꝰ ima
go.i. figura per morū conformitatē in ipſa inue
nitur: q̃ anima iuſta que in ſe imaginē dei repre
ſentabit/deo reddet. Anima ꝟo peccatrix ceſari
.i. diabolo ꝓpter conformitatē ſimilitudinis of
feret. Apo. Qui acceperūt characterē ⁊c. ¶ Jn Apoca.19.d
xxiij. ca. multe redargutiones ⁊ maledictiones
ponūtur: ⁊ multa etiā dicta moralia: que omnia
per ſe patent. Jn ca. xxiiij. ꝟo multa de vltima
tribulatiōe ponūtur: ſed vide infra in Luca: vbi Luce.17.g
ponam. ¶ Jn. xxv. ca. ponit parabola de decē Lu.21.b
virginibus/ſcʒ quinqʒ prudentibꝰ ⁊ quinqʒ fatu Ca.XXV.a
is: que ſponſo et ſponſe venientibus ad nuptias
obuiam exierunt: ⁊ omnes iſte lampades tenue
rūt in manibus. Jſta tamē fuit differētia: ꝙ pru
dentes cū lampadibus oleū habuerūt: fatue ꝟo
habuerūt lampades: ſed oleo caruerūt. Tandē
igitur morā faciente ſponſo: cū omnes virgines
dormiuiſſent: media nocte clamor efficit: Ecce
inquit ſponſus venit: exite obuiam illi. Que cuʒ
ſurrexiſſent: et lampades ſuas paraſſent: fatue
carētibus oleo dixerūt: Date nobis de oleo ve
ſtro: q̃ lampades noſtre extinguunt. Quibꝰ re
ſponderūt: Ne forte nō ſufficiat nobis ⁊ vobis:
ite potius ad vendētes ⁊ emite vobis. Dū irent
emere venit ſpōſus: ⁊ ꝗ parate erāt/cū eo ad nu
ptias intrauerūt: ⁊ clauſa eſt ianua. Fatue autē
virgines venientes/ſupplicit aperiri petierūt/di
cētes: Dn̄e dn̄e aperi nobis. Sed eis dixit dn̄s:
Amē dico vobis/neſcio vos. Cōcludit igit dn̄s
ꝙ quilibet debet eſſe paratus: quia neſcit quaʒ

N do veniet ſponſus. ¶ Iſtã parabolã nunq̃ poſ-
Moralitas ſum ita bene exponere ſicut exponit per docto-
res: ⁊ ita dicamus ſm Augu. ꝙ ſm alios magis
nouos. Decẽ virgines ſignificãt vniuerſitatem
animarũ fideliũ: q̃ pro eo decẽ dicunt: q2 obſer-
uantie decẽ mãdatoꝝ ſubiugant. Iſte tamẽ me-
morant eſſe bone ⁊ male/prudẽtes ⁊ fatue: q2 de
fidelib9 animabus cõſtat aliquas eſſe bonas/et
aliquas malas: que tamen oẽs quinq; vident: q2
oẽs tam boni q̃ mali quinq; ſenſuũ paſſionibus
ſubmittunt: vel q2 bone quinq; ſenſibus impe-
rare: male vero eis ſeruire noſcunt. Iſte tamẽ in-
ter ſe multũ differunt: q2 q̃uis oẽs lampades .i.
exempla bona et ſplendorẽ aliqualẽ bonoꝝ ope
rum habeãt: bone tamẽ oleũ pie intentionis/ et
grẽ ⁊ deuotionis cũ lãpadibus habẽt. Male vero
licet exteriorem ſplendentẽ apparentiã habeãt:
oleo tamẽ pie intẽtionis carẽt: acceptis lãpadi
bus/nõ ſumpſerũt oleũ ſecũ: ſicut maxime faciũt
hypocrite: qui nõ curant habere veritatis nito-
rem: dũ tamẽ habeãt exterioris apparẽtie ſplen
dorem. Cõtra quos tullius dicit: Quid ꝓdeſt fo
ris ſtrenue agere? Omnes igit virgines .i. om-
nes anime chriſtiane/ tam bone q̃ male ſperant
ad nuptias agni .i. ad cõuiuiũ paradiſi finaliter
ingredi: omnesq; expectant ſpõſum .i. chriſtũ in
reſurrectione vltima venturũ: et nuptiarũ intro
itum conceſſurũ. Veruntamẽ q2 nũc tardat: ne-
B ceſſe eſt ꝙ iſti interim per mortẽ corporalẽ dor-
miant: et ꝙ tam boni q̃ mali debitũ mortis ſol-
Mat.26.d uant. Vñ dicit: Dormite iam et requieſcite. Fina
liter tamẽ media nocte .i. ſubito ⁊ ex inſperato
clamor tube angelice fiet: qui omẽs dormiẽtes ⁊
mortuos per reſurrectionem aduocabit: et ipſis
aduentũ iudicis patefaciet dicẽs: Ecce ſpõſus
venit: exite de ſepulchris obuiã ei. Hieronym9.
Semꝑ ſonat vox (inquit) illa terribilis in auri-
bus meis: Surgite mortui/venite ad iudiciũ do
mini. Tũc oẽs tam boni q̃ mali ſurgẽt: et lãpa-
des ſuas/id eſt bona opa ꝑparabũt et numera-
bũt et dicẽt: Dñe in noĩe tuo ꝓphetaui ⁊c. Ve-
runtñ q2 mali et hypocrite oleũ recte intẽtionis
nõ habuerũt: ideo lampades ſuoꝝ operũ extin-
guent: inquantũ fructu et vtilitate oĩmoda pri-
Pro.24.c uabunt. Vñ: Lucerna impioꝝ extinguet. Iſtis
igit nõ ꝓficiet: ſed iuſtis et ſapiẽtibus dicẽt: da-
te nobis de oleo veſtro .i. iuuetis nos virtute me
ritoꝝ veſtroꝝ: quia tũc boni poterũt rñdere: Ne
forte nõ ſufficiat nobis et vobis: Ite potius ad
vendẽtes et emite vobis ⁊c. Ac ſi dicerent: Oleũ
meritoꝝ noſtrorũ nõ eſt tantũ ꝙ ad ſaluandum
nos et vos ſufficiat/ ſiue ſufficere poſſit: ſed ite
potius ad vendẽtes: et videte q̃d vobis ꝓficiẽt
illi pro quoꝝ captãdo fauore lãpades ⁊ nõ oleũ
id eſt opera vana ſine conſcientia bona dum vi-
xiſtis in ſeculo habuiſtis. Ac ſi dicerẽt: Videte
quid vobis proficit nũc vana gloria/vana laus
Deut.32.e et cõmendatio mundanoꝝ. Et dicent: Vbi ſunt
dñ eoꝝ in quibus habebãt fiduciã? Surgant et
opitulentur vobis. Sed pro certo dum iſti vo-
lunt oleum bone conſcientie emere .i. dum inci-
piũt bonã cõſcientiã habere: et de vanitate ope C
rum penitere: ⁊ tarde bonã cõſcientiã q̃rere: ſa-
pientes et bone q̃ habebãt oleũ cum lãpadib9/
cum ſponſo chriſto intrabũt nuptias paradiſi:
et clauſa ianua paradiſi .i. excluſo tꝑe merendi:
iſti hypocrite et fatue ꝑpetuo foras ſtabũt: et in
inferno dolentes/nunq̃ apertionẽ venie ſeu celi
ianue de cetero impetrabũt. Vñ Mat. Nõ ois Mat.7.c.
qui dicit mihi dñe dñe/intrabit regnũ celorum.
Ideo oleo bone cõſcientie muniamur: et ſemꝑ
parati et in bono vigiles inueniamur: vt quacũq;
hora ſponſus chriſtus veniat: cũ ipſo ad nupti-
as inducamur. Eccl̃s. Omni tempore ſint veſti- Eccl̃s.9.b
menta tua candida: ⁊ oleũ de capite tuo nõ defi-
ciat. Oibus dico/vigilate. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ il Aliter
lud quod hic ponit: ꝙ fatue virgines pro eo ꝙ
oleũ non habebant/ lampades ſuas extingui di
cebãt: poteſt cõtra hypocritas allegari: quorũ
lampades/id eſt quoꝝ cõuerſationis ſplẽdor nõ
põt diu durare: immo cũ oleũ bone conſciẽtie/
intẽtionis et diuine gratie interioris iſtis defici-
at: neceſſe habet cito extingui et deficere. Señ.
Nihil quod ſimulatũ eſt et fictũ/põt eſſe diutur
num. Unde Iob. Nõne lux impij extinguetur? Iob.18.a
¶ Vel dic/ꝙ quilibet debet plus ſe diligere q̃ Aliter
alios: q2 charitas incipit a ſeipſa: vnde vbi bõ
non põt ſine ſui ꝑiudicio alteri ſubuenire: debet
illũ dimittere: et de ſua ſolũmodo ſalute tracta- D
re: exẽplo prudentiũ virginũ q̃ dixerũt: Ne for- Mat.25.a
te non ſufficiat ⁊c. ¶ Vel iſta allega: ꝙ ſemper Aliter
debet q̃libet eſſe paratus: pro eo ꝙ chriſti aduẽ-
tus eſt incognitus et incertus: vt quacũq; hora
clamor diuine vocationis inſonuerit: ⁊ ipſe chri
ſtus per mortẽ decreuerit nos vocare: taliter pa
ratos nos inueniat/vt cũ eo poſſim9 ad celi nu-
ptias introire. Mat. Eſtote parati ⁊c. ¶ Hõ Mat.24.d
quidã peregre ꝓficiſcẽs/ vocauit ſeruos ſuos: ⁊ Ca.XXV.b.
tradidit illis oĩa bona ſua: Et vni quidẽ dedit
quinq; talenta: alij vero duo: alij vnũ: vnicuiq; ſm
ꝓpriã virtutẽ: ⁊ ꝓfectus eſt ſtatim. Igit q̃ q̃nq;
talẽta acceperat/lucratus eſt alia quinq;: q̃ autẽ
duo accepat/lucrat9 eſt alia duo: qui aũt vnum/
abiens fodit in terrã/ et abſcondit pecuniã dñi
ſui. Cum igit lapſo tempore rediret dñs/ et po-
neret rationem cum ſeruis ſuis: audiẽs ꝙ vnus
quinq; et alius duo talenta lucrati fuerant: ⁊ ꝙ
pecuniã ſuã multiplicauerũt: ipſos ſupra maio-
ra conſtituit: ⁊ eoꝝ diligentiã commendauit/ di-
cens cuilibet: Euge ſerue bone et fidelis: q2 in
pauca ⁊c. Intra in gaudium domini tui. Acceſ-
ſit autem qui vnũ acceperat talentum/dicens ei:
Domine ſcio quia homo durus es: metens vbi
non ſeminaſti/et congregans vbi non ſparſiſti:
et timens abij/ et abſcondi talentũ tuũ in terra:
ecce habes quod tuum eſt. Dñs vero negligen
tiam ſerui arguens: ipſum ex ꝓprijs verbis con
demnauit/dicens: Si inquit homo durus ſum/
et meto vbi non ſemino: oportebat te pecuniaꝫ
meã dare nũmularijs/vt ſic ⁊ ego veniens rece-
piſſem quod meũ eſt cum vſura. Iſtum fecit igit
talento cõmiſſo priuari: et illi qui quinq; lucrat9

E fuerat dari. Seruū vo illū tanꝗ pigrū ⁊ inutilē
fecit in exterioꝛes tenebꝛas alligari/dicēs: Ha-
benti dabit ⁊ abundabit. Illi aūt qui nō habet
Moꝛalitas etiaȝ quod habere videt/ auferet ab eo. ¶ Iſta
exponūtur ſerioſe ꝑ Grego. in homil. ꝙ ille hō
qui peregre ꝓficiſcit/eſt ſaluatoꝛ noſter: q̄ in ea
carne quā aſſumpſerat/abijt in celū. Carnis eī
locus ꝓpꝛie terra eſt: que quaſi ad peregrinan-
dū ducit: dum ꝑ redemptoꝛē noſtrū in celo col-
Lu. 19.b locat. Unde dicit: Homo quidā abijt in regio
nem longinquā accipere ſibi regnū. Iſte igit ſer
uis ſuis.i. chꝛiſtifidelibus ⁊ chꝛiſtianis tradidit
bona ſua.i. gratias gratis datas: et vni dat quī
qȝ: alij duo: alij vnū. Hoc eſt ꝙ vnicuiqȝ dat ⁊ di
ſpenſat gratias ſuas ſm maius ⁊ minus: diuer
ſis diuerſimode pꝛebet eas: qꝛ ſicut dicit apls:
1. Cor. 12.a Diuiſiones gratiarū ſunt: idē aūt ſpiritus diui
dens ſingulis ꝓut vult. Uult autē ꝙ de iſtis ta-
lentis ſuis quilibet negociet: et ꝙ quilibet gra-
tijs iſtis ſic vtatur/ꝙ lucrum ⁊ fructū virtutū ⁊
Lu. 19.b meritoꝝ multiplex repoꝛtet. Unde: Negocia-
mini dū venio. Et ideo quidā ſunt qui pecuniā
ſibi cōmiſſam.i. gratias ſibi conceſſas multipli
cant: et alij quinqȝ talēta/ et alij duo lucrant: in-
quantū ſm maius et minus in bonis opibus ſe
exercēt: ſm ꝙ plures gratias naturales accepe-
rūt/de lucro meritoꝝ plus repoꝛtāt. Unde dicit
Lu. 12.f. Cui multū datuȝ eſt/multū exigitur ab eo. Igit
F in die iudicij vel in moꝛte: quādo de⁹ qui ab ip-
ſis ꝓfectus fuerat: ⁊ qui quēlibet eoꝝ in manu
ſui liberi arbitrij dimiſerat: iſtos ſeruos ad rati
onē vocabit. Tunc tales bene operantes ſupꝛa
multas cōſtituet: ⁊ in gaudio domini ſui/ſcȝ in
paradiſo multipliciter ꝓmiabit. Uerūtamē quia
aliqui ſunt pigri ſerui: q̄ pecuniā ſibi cōmiſſam
.i. ſcientiā/gratiam vel induſtriā ſibi a deo con-
ceſſam in bono nō multiplicant: immo in terrā
ipſam fodiunt: ⁊ ad terrena lucra ⁊ negocia ap
plicant: ibiqȝ totū cenſum cumulāt atqȝ parant
Ideo tales finaliter condēnant: ⁊ in exterioꝛes
Mat. 22.b tenebꝛas alligātur. Matt. Ligatis manibus ⁊
pedib⁹ mittite eū in teneb ꝛas exterioꝛes. Et di-
cet dominus: Sciebas qꝛ homo ſum durus/ri-
gidus/iuſt⁹ ⁊ ſeuerus: qui volo colligere vbi nō
ſeminaui: hoc eſt: volo ꝙ quilibet vir virtutes ⁊
merita repoꝛtet vltra gratiā quā ſibi pꝛo ſemi-
ne dedi: et ꝙ ipſe augeat ⁊ multiplicet gratiam ⁊
ſcientiā quaȝ ſibi cōmiſi: quare igit illā in terrā
fodiſti: quare ipſam in terrenis negocijs poſu-
iſti: et nō potius tradidiſti nūmularijs.i. paupe
ribus/ſi fuerit pecunia tempoꝛalis: vel auditoꝛi
bus ſi fuerit ſpiritualis ⁊ ſciētia: vt ſcȝ lucrū de-
bitum repoꝛtaret. Acſi diceret: Iuſte in tenebꝛas
eijci meruiſti: quia magis ſpiritualia ꝙ terrena
dilexiſti. Iſta potiſſime allegātur per gregoriū
de pꝛedicatoꝛibus: qꝛ ſm ꝙ homo habet plura
talenta.i. plures gratias ⁊ ſciētias a deo recepit
ſm hoc ꝓdicando ⁊ docendo magis debet pꝛo
ficere: vt lucrum cū vſura de aīabus conuerſis
Lu. 12.f. poſſit domino repoꝛtare. Unde: Cui cōmenda-
uerunt multū/plus petent ab eo: ita ꝙ de labo-
rando et pꝛedicādo ſm magis et minus nullus G
ſe valeat excuſare. Unde ſm ipſum illi q̄ dicūt:
Scio domine qꝛ durus es.i. ſcio quia ꝓdicatio
nis et religionis ſtatus difficilis eſt ⁊ durus: et
ideo nolo mihi traditū talentū.i. ſcientiā mihi
traditā in tali negocio exponere: nolo tā ardua
querere: ſufficit mihi in ſcientia et adminiſtra-
tione viuere: et talentum mihi traditū in terra
.i. in terrenis occupationib⁹ ſepelire: nolo ſalu-
tem multoꝝ querere: ſufficit mihi circa tēpoꝛa-
lia iuſte viuere: ⁊ de vtilitate pꝛopꝛia/non aliena
curare. Iſti a domino ſicut ſerui inutiles redar-
guūtur: et in eternis tenebꝛis ꝯcludunt. ¶ Uel Aliter
ſi vis illud quod hic dicit: habēti dabit ⁊ abun-
dabit: ei autē qui nō habet/ etiā quod habere vi
det/auferet ab eo. Quod etiā iſte pater familias
exēplo demonſtrauit: qui vnū talentū ab illo ab
ſtulit: ⁊ ipſum alteri qui plus abūdauit dari mā
dauit. ¶ Allega hoc de mūdi foꝛtuna: etiam de Moꝛalitas
mūdi pꝛincipibus ⁊ tyrānis: cū iſti habeāt mul-
tos ſeruos et ſubditos: quoꝝ quidā abundant/
et alij indigent: quidā ſunt diuites/ et alij paupe
res: quidā magna lucra faciunt: ſicut ad litterā
ſunt eoꝝ officiales: quidā qui ſolum vnū talen-
tum habēt.i. modicā habent ſubſtantiā: et hoc
in terra abſconditā.i. in terrenis agriculturis ⁊
laboꝛibus acquiſitam: ſicut ſunt inferioꝛes ſub
diti/agricole/⁊ ſimiles. Iſtud eſt verū: ꝙ illi do-
mini et tyranni ab illis qui parum aut nihil ha H
bent/ſcȝ ab agricolis ⁊ foſſoꝛibus cōtinue rapi-
unt: et illud modicū quod habēt/ab eis auferūt
et tollunt: quod alijs ſcȝ ſuis canſiliarijs ⁊ offici-
alibus diuidunt. Conſtat eī ꝙ inferioꝛes ſpoli-
ant: et de ſpolijs ſuis diuites officiales ſuos mu
nificant et ditant: bona eī ſua cōtinue a paupe
ribus auferūt: diuitibus vō aliena quotidie cu-
mulant. Eſa. Rapina paupis in domo veſtra. Eſa. 3.c.
¶ Uel dic quod hic dicit: ꝙ ille qui talentū non Aliter
multiplicauit/ille fuit priuatus: et cenſus ille al
teri datus: et ipſe in tenebꝛis ligatus. Ille vō q̄
lucrū dn̄o appoꝛtauerat/fuit magnificatus: ⁊ in
gaudiū dn̄i receptus/et muneribus ampliatus.
Poteſt applicari ꝯtra modernos dn̄os: qui re-
uera nullū ſeruū aut familiarē diligunt/niſi lu-
crū appoꝛtet: et niſi vtilitatē eoꝝ faciat: et pecu-
nias multiplicet ⁊ augmētet: tales eī ſolēt ma-
gnificari: donis et beneficijs ampliari. Euge ī
quit ⁊c. Unde iſaac amabat eſau ⁊c. Illos vero Gen. 25.b
qui lucrū non ꝓcurant/ſolēt reijcere et vilipen-
dere: et talentum eoꝝ.i. beneficiū vel officiū ab
ipſis q̄nqȝ tollere: et ipſos repellere ⁊ fugare/di
cētes: Seruū inutilē reijcite: qꝛ quicūqȝ munera
et lucra nō ꝓcurat/a diuitib⁹ reijcitur: et alius in
officio ei⁹ ſubrogat: quod potiſſime videt de of
ficialibus dn̄oꝝ: qꝛ niſi ꝑ rapinas et exactiones
lucrū acquirāt dn̄is ſuis: cōtinue ſubmouent: et
ipſoꝝ talentū.i. officiū ſtatim alteri dat. Unde
Matt. Auferet a vobis regnū dei: et dabit gen Mat. 21.d
ti facienti fructuȝ. ¶ Uel dic ꝙ habenti gratiā Aliter
dabit gloꝛia ⁊ abundabit: ei autē qui nō habet/
ſupple gratiā; etiā quod hȝ/auferet ab eo: quem

A admoduꝫ ad literam contingit in hypocritis.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ qui nõ ſunt vſus taleˀto ſibi cõmiſ-
ſo/illud ꝑdidit:q꞉ quãdo homo nõ exercitat in-
geniuꝫ ſuũ/ꝙꝙ ſit vtile et bonũ: vel quãdo ipſm
in terrã abſcondit/vel quãdo ipſum in terreſtri
bus ponit/ipſum ꝑ certo perdit:inq̃tũ rudis et
hebes efficitur:et ad ignorantiaꝫ ſe deflectit:q꞉
ſerui negociũ ſine exercitio et ingenio in artib⁹
Aliter et brachia in corporibus irrigeſcũt. ¶ Uł dic
ꝙ per talentũ intelligiť ſenſus:quẽ homo dñi vi
ũit/ad voluntatẽ dñi debet expẽdere/vt ex eo lu-
crũ virtutũ exquirere poſſit:quod mũdi ſapien-
tes nõ faciunt:immo illud in terrenis negocijs
ſepeliũt:in cautelis et malicijs ſenſum ſuũ con-
tra dei voluntatẽ expendũt. Quia ſicut dicitur:
Hiere.4.f. Sapientes ſunt vt faciãt mala: bene aũt facere
neſcierũt. Ideo in fine quãdo paterfamilias de
us vult cũ eis ponere rationẽ/ſcꝫ in morte:illud
talentũ ſcꝫ ſenſus et ratio/de ipſis auferet:inq̃
tũ de his q̃ ad ſalutẽ ꝑtinẽt obliuiſci noſcũtur:
quapropter in exteriores tenebras ꝑpetue repo
nunť:teſte Aug. Hac animaduerſione percutiť
pctõr:vt moriẽs obliuiſcať ſui/q̃ dũ viueret obli
1.Co.1.c. tus eſt dei. Unde Apls: Perdã ſapientiã ſapi-
Ca.XXVI c entũ ⁊c. ¶ Hic fit mẽtio quõ in die iudicij bo-
ni a malis ſeparabunť:et illi ad dexterã/iſti ad
ſiniſtraꝫ ponenť. Fit etiã mentio quõ de operi-
bus pietatis dñs diſceptabit: ⁊ quõ illos q̃ pie
tatis opera exercuerũt/ad paradiſum vocabit:
illos qui ꝯtrariũ fecerũt/etiã q̃ erga tribulatos
B et pauperes ſunt crudeles/in ignẽ diabolo pa-
ratũ cõdemnabit. Fit etiã mentio quõ oꝑa pau
peribus impenſa chriſtus in extremo iudicio ſi-
bi facta fuiſſe reputabit: ⁊ quõ in ꝑſona paupe-
Moralitas rũ ſeipſum in homine eſſe clamabit. ¶ Iſta oĩa
allega/ꝙ boni ⁊ mali qui nũc vix poſſunt diſtin
gui in mũdo/in iudicio optime diſtinguenť: q꞉
tunc in ꝑſentia oĩm/boni a dextris.i.ĩ eterna ꝓ-
ſperitate: mali a ſiniſtris.i.in eterna aduerſita-
Prouer.4.d. te ponenť:ſicut dicitur in Prouer. Uias que a de
xtris ſunt nouit dñs: ꝑuerſe aũt vie q̃ a ſiniſtris
ſunt. Itẽ iſta poſſunt allegari/quõ opera pieta-
tis inter cetera bona videnť deo placere: de qui
bus ſolũ legiť ĩ iudicio mentionẽ facere. Sicut
1.Timo.4.c. ſatis dicit Apls: Pietas ad oĩa valet. ¶ Iteꝫ
Aliter iſta pñt allegari/quõ deus bona vel mala facta
pauperib⁹ ſuis/reputat ſibi facta: et quõ ꝑſona
Mat.10.d. pauperꝫ ꝑſonã dñi repñſentat. Unde Mat. Qui
Mat.18.a. recipit vos/me recipit. Idẽ: Qui ſuſcipit talem
paruulũ in nomine meo/me recipit.

¶ Capitulũ viceſimũſextũ text⁹: Et fa
ctũ eſt cũ cõſummaſſet Ieſus ſermo-
nes hos. Moralitatum Ca. XVIII

Conſiliuꝫ capiendi Chriſtum fuit ſum-
ptũ in atrio principis ſacerdotũ qui di
cať Caiphas. Unde hic dicať/ꝙ cõgre-
gati ſunt principes ſacerdotũ et ſeniores popu-
li in atriũ principis ſacerdotũ qui dicebať Cai-
phas/vt ieſum dolo tenerẽt et ⁊ occiderẽt. Di-
cebant eñ: Non in die feſto/ne forte tumultus
Moralitas fieret in populo. ¶ Iſta poſſunt allegari cõtra
mala que fiũt ĩ curijs dominoꝝ: q꞉ hodie ĩ atrio C
principis ſiue ſummi ſacerdotis: hoc eſt in cu-
rijs epiſcopoꝝ ⁊ principũ mũdanoꝝ/cõgregaňť
ſacerdotes ⁊ ſeniores.i.mali cõſiliarij tã laici ꝙ
clerici/tam regulares ꝙ ſeculares: et hoc non vt
Ieſus/id eſt iuſticia et innocentia defendať/ſed
poti⁹ vt dolo/fraude et iniuſticia perimať: quia
oĩa colloquia ⁊ cõſilia que fiunt hodie/⁊ etiam
conſilia in principũ parlamẽtis ad hoc ſoluꝫ fi-
unt/vt deť locꝰ fraudib⁹ ⁊ fictionib⁹: ⁊ vt chriſtũ
id eſt pauperes ⁊ innocẽtes: q̃ chriſti ꝑſonã ĩ hoc
mũdo repñſentant: ꝑ dolos et fraudulentas ma
chinationes ſuis exactionib⁹ ſubijciãt ⁊ tormẽ-
tis. Pſal. Cõgregati ſunt ⁊ cõuenerũt ⁊c. Uerũ Ps.47.a
tamẽ tales mali ꝯſiliarij multũ bene cauẽt/ne ta
lia fiãt in die feſto.i.in loco publico et aperto: et
hoc/ne tumultus fieret in pplõ: q꞉ tales mala ⁊
fraudulẽta ſua cõſilia q̃ machinanť cõtra chri-
ſtũ.i.cõtra eccľias et pauperes: nõ ſolẽt publi-
ce facere/ſed ꝑuate: nõ notorie/ſed occulte. Sci
unt eñ ꝙ tumult⁹ in pplõ fieret. Et ſi ppľs ſuas
videret malicias/ipſos forſitan dentibus lania
rẽt. Querunt igiť iſti ſua ſecreta cõſilia facere: ⁊
noticias hoim declinare: q꞉ diciť: Oĩs q̃ male Ioan.3.c.
agit/odit lucẽ. ¶ Cũ eſſet Ieſus ĩ bethania in Eode ca.a
domo ſimonis leproſi: acceſſit ad eũ mulier ha-
bens alabaſtrũ vngenti ꝑcioſi: et effudit ſuper
caput ipſius recumbentis. Et ſicut diciť/ſuper
pedes: quos capillis ſuis terſit: ⁊ impleta eſt do
mus ex odore vngẽti. Quidã igiť diſcipulorum
hoc indigne ferebãt/dicẽtes: Ut q̃d ꝑditio hec? D
Poterat eñ venũdari multo/⁊ dari pauperib⁹.
Ieſus aũt ipſam excuſauit/et deuotionẽ ipſi⁹ cõ
probauit: et curã eius erga ſe magis ꝙ erga pau
peres cõmendauit/dicens: Pauperes ſemꝑ ha
betis vobiſcũ: et cũ volueritis/poteſtis eos bene
facere: me autẽ ſemꝑ nõ habebitis. Mittẽs aũt
hoc vngentũ in corpus meuꝫ/ad ſepeliendũ me
fecit. ¶ Tunc chriſtus in domo ſimonis/q̃ in- Moralitas
terpretať obedientia: ⁊ in bethania domus obe
dientie vel afflictionis ſpũaliter diſcũbit/quan
do in boni obediẽtis cõſciẽtia cõquieſcit. Talis
eñ domus et talis dñs hoſpitari bene Chriſtũ
dicũtur: q꞉ reuera nunꝙ requieſcit dñs gratiꝰ ꝙ
vbi obedientia/humilitas et afflictio penitẽtie
et penalitatis conſeruãtur. In iſta domo muli
er/id eſt bona voluntas ipſum vngẽto inungit:
et vas alabaſtri/id eſt cor firmũ ⁊ ſolidũ/ſcꝫ per
deuotionẽ apit: et caput ei⁹.i.diuinitatẽ: pedes/
id eſt ei⁹ humanitatẽ vnctionis vngẽto recreat/
ita ꝙ tota domus conſciẽtie odore ſpũalis ſua-
uitatis impletur: ⁊ opus illud elemoſynis pau-
perũ anteferť. Mai⁹ eñ bonũ eſt deuotio erga
deũ/ꝙ cõpaſſio erga ꝓximũ: ⁊ plus deo obediẽ-
tia ꝙ elemoſyna vel ſacrificiũ placet: vt patet in
lib. Regũ: Nũquid vult deus holocauſta/⁊ nõ 1.Reg.15.c
potius vt obediať volũtati eius? Melior eñ eſt
obedientia ꝙ victime. ¶ Uel allega ꝯtra infa- Aliter
miã/que de leui nõ tolliť. Simon iſte ante lepro
ſus fuerat/ſed modo nõ erat: q꞉ iam diu ipſum
ante ſanauerat: et tñ adhuc vocabať leproſus:

E dato ꝙ eſſet ſanꝰ realiter. Jn quo notaꝉ ꝙ quā
do ꝗs leprā alicuiꝰcriminis quandoqꝫ vel defe
ctus incurrit/vix amplꝰ pōt nomē.i.famā rece-
dere:quinmo dato ꝙ ſanetur et emendeꝉ de cri
mine:intantū ꝙ dignꝰpoſſit dici dominū ſpūa-
liter hoſpitari:ſolet tñ nomē illud infamie quaꝫ
Ezech.24.c. incurrit/apud eū ꝑpetuo remanere. Eze. Mul-
to labore ſudatū eſt:⁊ non exiuit de eo nimia ru
Aliter bigo eius. ¶ Uel allega ꝙ nūꝗ pōt aliꝗs opꝰ
piū vꝉ meritoriū facere/ꝗn ſatis inueniat ꝗ opꝰ
illud delecteꝉ mordere: ſicut l iſta apparuit ꝗ
dñm vngēdo opꝰſctiſſimū faciebat: ⁊ tamen nō
carebat detractoribꝰdicētibꝰ: vt ꝗd ꝑditio hec?
Aliter ¶ Uel allega hoc/ꝙ detractor non parcit dño
vꝉ amico: ſicut patet hic de iſtis/ꝙ detractor ſub
ſpecie boni et colore ⁊ occaſiōe ꝟtutis: ſemꝑ ni
tiꝉ aliorꝫ bonis derogare: ſicut patet hic/vbi
iſti ſub ſpecie elemoſyne faciēde deuotiōi alteri
Aliter us detrahebāt. ¶ Uꝉ allega iſta/ ꝙ ſemꝑ eſt ad
rē magis neceſſariā primo ⁊ ꝓncipaliter recur-
rendū/et negociū magis cogēs faciēdū ꝓmo: et
minꝰ cogētibꝰ ꝓferēdū: ſicut hic diciꝉ/ꝙ paupe-
res ſemꝑ erāt cū diſcipulꝭ remāſuri: chriſtꝰ autē
cito erat receſſurus ab eis: et iō cōcludebat ſibi
ꝓmo obſequiū vnctiōis ꝓberi debere: cū elemo
ſyne pauperū poſſent alꝭ fieri/ ⁊ ſine ꝑiculo dif
Eodē ca. c ferri. ¶ Hic habemꝰ ꝙ cū chriſtꝰ diſcipulos fu-
gituos/et eū dimiſſuros ꝓdiceret: petrꝰ audaci
us ꝓ ceteris ſe iactauit ſecū l mortē et in carcerē
ituꝝ: ſe nūꝗ negatuꝝ ꝑmiſit: ⁊ tñ ipſe priꝰ domi
Moralitas nū negauit/ ⁊ turpiꝰ deliquit ceteris. ¶ Allega
F ad hoc/ꝙ vt cōiter illi ꝗ magis ſe iactāt/minus
reddūt: et illi ꝗ fortiores ⁊ conſtātiores amicos
tꝑe pacis ſe aſſerūt/tandē quādo venit tētatio ⁊
tribulatio/primi cedūt. Sene. Jnfirmior canis
Aliter magis indulget latratibꝰ. ¶ Uel dic ꝙ petrꝰ ꝗ
erat futurus eccl̃ie paſtor: et ꝗ fortior credebaꝉ
eſſe aliis/ vt ex ꝟbis eius apparet: ꝑmiſſus eſt
a deo cadere: ad oſtendēdū ꝙ nullus debet de vi
ribus ſuis ꝓſumere: et ad oſtēdendū ꝙ ꝓlatꝰ de-
bet cadētibꝰ ⁊ deliquētibꝰ cōpati: ⁊ ex ꝓꝑa fragi
litate alioꝝ fragilitatē cognoſcere: ⁊ ſic ñ nimis
Eccl.31.b. aſpere corrigere/ſꝫ potꝰ ꝯdolere. Uñ dꝛ: Diſce
Eodē ca. g. ex teipſo ꝗ ſunt ꝓximi tui ⁊c. ¶ Petrus l atrio
principis ſacerdotū/poſitꝰ ad ignē ſe calefaciēs
cū miniſtris: ibidē ad vocē ancille chriſtū nega
uit: audito tamē gallo/petrus reſpectꝰ a chriſto
pctī ſui recordatꝰ eſt: ⁊ ſic egreſſus atriū/ama-
Moralitas re flēdo penituit. ¶ Jſtud allega/quō iſti ꝗ ſūt
in curia et in atriis dñoꝝ/et cū miniſtris et offi-
cialibus eoꝝdē/ſedent ad ignē auaricie in aliꝗ
bus officiis cōſtituti/faciliter mēdacia et piuria
ſolēt incurrere: et ibi plus ꝙ alibi ad vocē ancil-
le.i.ad carnis ſuggeſtionē/vel ad pecunie dele-
Aliter ctationē ſolēt grauiora crimīa ꝑpetrare. ¶ Uꝉ
dic ꝙ dato ꝙ hō grauiſſime delinꝗret: ſi tamē
qñqꝫ ꝙ ipſū dñs oculo miſericordie reſpiciat: et
gallū cātantē.i.aliquē ꝑdicatorē audit: ⁊ ductus
penitentia foras.i.extra ſtatū pctī exit: et amare
plorās cōqueriꝉ atqꝫ gemit: et ſic veniā obtinet
Aliter atqꝫ acꝗrit. ¶ Uel dic ꝙ nullus eſt ita pctꝰ/ꝗn

vocē ancille.i.carnis ſuggeſtionē debet formi- G
dare: et/quin ꝑ ipſam poſſit a ſtatu ſalutis cade
re: et ꝯſentiēdo pctō dominū negare. ¶ Judas Eodē ca. e
oſculatus eſt ieſum: et tamē ipſe eſt ꝗ priꝰ tradi-
dit ad mortē et tormentū. ¶ Sic ꝟo hodie ma- Moralitas
li ſacerdotes/ꝗ deū in ſacramēto quotidie oſcu
lanꝉ: ſunt illi ꝗ ſibi amplꝰ inimicanꝉ: ⁊ ꝗ ipſum
oſculādo.i.idigne recipiēdo/l manꝰ inimicoꝝ
ſuoꝝ.i.vicioꝝ ꝗ habēt i corde/tradere dinoſcūꝉ
Unde Luc. Juda oſculo filiū hoīs tradis. Luce.22.e.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū textus
Mane aūt facto. Morali. Ca. XIX

De ꝓcio ſanguinis chriſti venditi ſacer
dotibus reſtituto/fuit emptus ager fi
guli in ſepulturā peregrinoꝝ/ ꝗ achel-
demach vocabaꝉ.i.ager ſanguinis. ¶ Sic ꝟo Moralitas
ꝓcio mortis chriſti fuit emptus ⁊ acꝗſitus ager
opulētiſſimꝰ paradiſi. Jn quo ſcꝫ peregrini.i.vi
ri iuſti ꝗ ſe reputant peregrinos ⁊ aduenas ſuꝑ
terrā/in morte ꝗtū ad aīam ſepeliunꝉ: ⁊ ibidē fe
liciter reponunꝉ: ꝗ etiā locus ager ſanguīs ꝓ-
prie diciꝉ: ꝓ eo ꝙ ſanguis chriſti ꝓcio cōꝑatur.
Ager etiā diciꝉ figuli: ꝓ eo ꝙ ipſū dedit et vendi
dit factor mūdi. Unde diciꝉ: Odor agri pleni/ Gen.27.d.
cui benedixit dñs. ¶ Judas penitentia ductus Eodē ca. a.
de chriſto iniuſte vendito acquiſita legitur reſti
tuiſſe/et de crimine ſuo diſplicentiam habuiſſe.
¶ Quod eſt cōtra obſtipatos vſurarios/ꝗ ſine Moralitas
diſplicētia ⁊ penitētia de mūdo recedūt. ⁊ nihil
de alieno oīno reſtituere volunt. ¶ Barrabas Eodē ca. c
nocēs in curia Pilati fuit liberatus/ chriſtꝰ ꝟo
innocēs crucifixꝰ. Quod qꝛ pilatus ad vocē po H
puli fecit: ideo excuſatꝰ eſſe credidit: in cuius ſi
gnū manꝰ ſuas lauit dicēs: Jnnocēs ſum a ſan
guine iuſti huius. ¶ Jllud allega moraliꝉ ⁊ ge Moralitas
neraliter/ꝙ in curia maloꝝ iudicū boni ⁊ inno-
centes/maxime qñ ſunt egeni ⁊ paupes/ cōdem
nāꝉ: mali ꝟo ⁊ nocētes/dū tñ dicunꝉ barrabas
ꝗ interꝓtaꝉ filiꝰ magiſtri: ꝗ erat vir nobiꝉ ⁊ inſi
gnis: hoc ē dictu: dū tñ ſint hoīes nobiles ⁊ di-
uites: ⁊ ꝗ mgr̃os habeāt dños vꝉ parētes/ ꝯtra
iuſticiā abſoluunꝉ: qꝛ iſti ſunt de qbꝰ diciꝉ: Ue Eſa.5.f.
ꝗ iuſtificatis impiū ⁊c. ¶ Uꝉ dic cōtra multos fa Aliter
tuos: ꝗ qñ faciūt aliquod malū: ad clamorē ali-
orū reputāt ſe īmunes/dicētes: Jnnocēs ego ſū
vos videritiſ: ⁊ tamē iſti deberēt aduertere illud
Exo. Nō ſeꝗris turbā ad faciēdū malū: nec l iu Exo.23.a.
dicio acquieſces plurimoꝝ ſentētie/vt a vero devi
es. ¶ Moriēte ꝟo dño/velū tēpli in duas ꝑtes Eodē ca. e.
ſciſſū eſt: terra mota eſt: petre ſciſſe ſūt: ſol obſcu
ratꝰ ē: tenebre ꝑ vniuerſā terrā facte ſunt: monu-
mēta plurima apta ſūt: ⁊ ſctoꝝ corꝑa ſurrexerūt
⁊ in ſanctā ciuitatē hierl̃m intrauerūt: et multis
apparuerūt. ¶ Sic vere in tꝑe mortis ⁊ paſſio Moralitas
nis chriſti/potiſſime in ſeptimana ſctā: terra.i.
pctōr terrenus debet ꝑ timorē moueri. Pſ. Re Pſ.103.d.
ſpicit terrā ⁊ facit eā tremere ⁊c. Petre.i.corda
ꝗntūcūqꝫ dura debēt ꝑ timorē ſcindi. Unde Jo
hel: Scindite corda veſtra/et nō veſtimēta vr̃a. Johelis.2.c.
Sol.i. ſplēdor ⁊ leticia cordis/debet ꝑ cōpaſſi-
onē obſcurari. Unde Johel: Sol cōuerteꝉ i te. Ibidem.g.

A nebras. Monumēta.i.corda imūda ⁊ cadaueri
bus vitioꝝ plena/ꝑ cōfeſſionē debēt apiri:et ſic
corpa ſctōꝝ.i.ipſi penitentes ſancti ſpūaliter re
ſurgēt:ita ꝙ ſanctā ciuitatē paradiſi poterūt in
Hebr.4.c gredi/⁊ ibi feliciter introduci. Apl's: Feſtinem⁹
Eodē ca.g. ingredi i illā requiē. ¶ Hō quidā diues ab ari
mathia nōie ioſeph/q̄ diſcipulus erat ieſu: a pi
lato petijt corp⁹ ei⁹:⁊ accepto corpe in ſindone
mūda inuoluit: et i nouo monumēto i quo nōdū
q̄ſq̄ poſit⁹ fuerat/ſepeliuit:et grādē ſaxū ad oſti
Moralitas um monumenti aduoluit. ¶ Iſte hō ſignificat
virū iuſtū/q̄ dicit̄ hō per rationē et diſcretionē:
dicit̄ diues ꝑ virtutū et meritoꝝ poſſeſſionē: di
ſcipulus ieſu ꝑ obedientiā et imitationē:ab ari
mathia quod interp̄tat̄ vigilia/per diligentiā et
diſcuſſionē:nobilis per generoſā animi cōditio
nē:decurio/ꝑ decalogi impletionē:dict⁹ ioſeph.i.
id eſt augmentū/ꝑ cōtinuā v̄tutū accumulatio
Gen.49.c. nē. Vñ dicit̄: Fili⁹ accreſcēs ioſeph. Quia reue
ra talis corp⁹ chriſti in ſacramēto altaris digne
recipit:et eū in ſindone mūda.i.i puritate ꝯſci
entie ponit:⁊ i monumēto.i. i corde humili ⁊ de
uoto ipm ſepelit et recōdit: grādēq̄ lapidē.i.pō
dus diuini timoris adhibet: v̄tute cui⁹ ipm de
fendit meli⁹ et cuſtodit. Cuilibet eñ illud corp⁹
3.Reg.20.f. recipiēti dicit̄: Cuſtodi virū iſtū: qm̄ ſi lapſus fu
Aliter erit/erit aīa tua ꝓ aīa eius. ¶ Vel dic ꝙ in hoc
Ioſeph q̄ erat iuſt⁹/recepit a pilato/qui erat iu
dex peſſim⁹:ita ꝙ rurſus crucifigat dn̄m i ſeipo
ꝑ vitia: ſicut fecit pilat⁹. Nihilomin⁹ ipſe pōt Io
D ſeph q̄ erat iuſt⁹.i.cuilibet bono chriſtiano verꝫ
corp⁹ chriſti tradere/ſacramēta eccl'iaſtica mini
ſtrare:et ipſe ioſeph.i.chriſtianus/licite pōt ab
ipſo ꝑcipere: q2 virt⁹ ſacramētoꝝ nō eſt a mini
ſtro/ſed a deo:et ideo miniſtri mali nō poſſunt
ſacramēti efficaciā in illo qui digne recipit viti
Mat.7.b. are. Unde Mat. Vos autē cū ſitis mali/noſtis
bona data dare filijs veſtris.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Text⁹:
Veſpe aūt ſabbati que luceſcit in pri
ma ſabbati. Moralitatū Cap. XX

Cuſtodes q̄b⁹ fuerat cōmiſſū cuſtodire
corpus dn̄i in ſepulchro: a facie angeli
deſcēdētis de celo/cui⁹ aſpectus erat ſi
cut fulgur:⁊ a facie terremot⁹ q̄ tūc fact⁹ ē/ſpa fu
erūt territi/ꝙ q̄ſi mortui corruerūt: quapropter
dn̄m ꝑdiderūt: q2 ipſis ſic ꝓſtratis/chriſt⁹ ſepul
chrū dimiſit: ⁊ ipſis ignorātib⁹ abijt ⁊ reſurrexit
Vñ ipſi teſtificati ſunt/ꝙ ipſis dormiētib⁹ chri
ſtus erat eis ſurrept⁹/⁊ de eoꝝ cuſtodia ꝓlonga
Moralitas tus. ¶ Illud pōt exponi: ꝙ illi q̄ i paſchate cor
pus dn̄i i corde ſiue in ſepulchro cuſtodiēdū re
ciptūt/q̄ſq̄ valde male cuſtodiūt: q̄nimo ipm
ꝑ vitia perdūt. Angel⁹ eñ q̄ deſcēdit de celo.i.
diabol⁹: cui⁹ aſpectus ꝑ violētiā tētatiōis ardet
Luce.10.c. et penetrat ſicut fulgur: iuxta illud: Videbam ſa
thanā de celo cadentē ſicut fulgur. Una cū ter
remotu tētationis ipſos ꝑ pctm̄ ꝓſternit: ita ꝙ
in vitijs ſtatim dormiūt atq̄ cadūt: et ſic theſau
ro quem cuſtodire debuerant/ſpoliant̄: ⁊ ſepul
chro ſue ꝯſciētie a chriſto quē receperāt euacuā

tur. Vñ dicit̄: Surrexit/nō eſt hic. Ecce loc⁹ vbi C
poſuerunt eū. ¶ Et ſi vis/dilata vitaꝫ tuā: quō Mar.vi.b.
multa genera vitioꝝ videnẗ circa ſepulchrū dor
mire/⁊ male dn̄m cuſtodire. Unde dicit̄: Viuit 1.Reg.26.c
dn̄s: q2 filij mortis eſtis vos/qui nō cuſtodiſtis
chriſtū dn̄i. ¶ Hic dicit̄ ꝙ cū cuſtodes chriſtū Eodē ca.d
reſurrexiſſe/⁊ angelū deſcēdiſſe teſtificarent̄: pri
cipes ſacerdotū ipſos pecunia corruperunt: ⁊ ꝙ
ipm a diſcipulis ſuis furatū dū dormiebāt dice
rēt/pacta pecunia induxerūt. Qui accepta pecu
nia/ſicut fuerāt edocti fecerūt: et reſurrexiſſe dn̄m
negauerūt. ¶ Illud ſi vis allega exēplarit̄/ quō Moralitas
pecunia et auaricia facit veritatē dimittere/ mē
daciū dicere/⁊ articulos fidei aliquotiēs nega
re: et ab illis q̄ q̄ſq̄ homo teſtificat⁹ fuerat/de
uiare. Bene igit̄ dicit̄: Pecunie obediunt oīa. Eccs.10.d.

¶ Moralitatum ſuper Mattheum Finis.

Moralitatum liber trice ſimus ſuper marcum.

¶ Capitulū tertiū Text⁹: Et introiuit
iterū i ſynagogā: et erat ibi hō habēs
manū aridā. Moralitatum Ca. I

Quia quic
quid eſt in Marco/to
tū vt cōiter predicat̄ in
Mattheo: ideo pauca
q̄ remanēt/ſuperaddā.
In tertio ca. dicit̄/ꝙ cū D
chriſt⁹ quadā die ferue
tiſſime ꝑdicaret: viſum
eſt diſcipulis ſuis/ ꝙ humanā diſcretionē exce
deret: et ideo acceſſerūt vt eū tenerēt. Dicebāt
eñ q2 in furorē verſus erat. Scribe etiā dixerūt
quia Beelzebub habebat: et q2 in principe de
moniorū demones expellebat. ¶ Illud allega/ Moralitas
ꝙ viri iuſti qui feruenter predicāt/et opera virtu
oſa ꝓ ceteris agūt: intantū ꝙ demonia/id eſt vi
tia/ſcꝫ demonū potētiā de obſeſſis pſonib⁹ ſuis
doctrinis expellūt: Iſti hodie furioſi ⁊ ſine ſen
ſu a viris carnalib⁹ credunt̄/nihilq̄ p̄ſus vale
re a mūdanis holb⁹ reputant̄: q2 quicunq̄ ho
die mundana contemnit/⁊ de ſalute ſui ⁊ alioꝝ
meditat̄/fatu⁹ ⁊ lunatic⁹ extimat̄: ſicut de ꝓphe
ta q̄ ad inungēdū iehu venit/dixerūt alij: Quid 4.Reg.9.c
ad te venit ſubrepticius iſte? Sic etiā ſi q̄s mirabi
lia opa ⁊ virtuoſa facit: ſtatim mali hoc ꝑ hypo
criſim et malā intētionē factū aſſerūt: ⁊ hoc ma
gis beelzebub ꝙ veritati diuine attribuūt. Vñ
Mat. Venit ioānes neq̄ mādu cās neq̄ bibēs/ Mat.11.c.
⁊ dicūt: ecce demoniū habet. Venit filius hoīs
manducās ⁊ bibēs/⁊ dicunt: ecce hō vorax ⁊ pō
tator vini/publicanorū ⁊ peccatorū amicus.

¶ Capitulū ſeptimū tertius: Et cōue
nerunt ad eum principes et phariſei
Moralitatum Capitulum II

Ad ieſum cum fuiſſet adductus homo
ſurd⁹ ⁊ mutus/vt imponeret ſibi ma
nū: apprehendēs eū de turba ſeorſum

E miſit digitos ſuos in auriculas eius: ⁊ ſpuẽs te
tigit linguã eius: ⁊ ſuſpiciens in celũ dixit: Effe
ta/quod eſt adaperire. Et ſtatim aperte ſunt au
res eius: et ſolutũ eſt vinculũ lingue eiꝰ: et loq̄
Moꝛalitas baẜ recte. ¶ Sic reuera cũ ad dñm quotidie ve
niant petõꝛes/q̄ ſurdi et muti eſſe dicũtur: ꝑ eo
ꝙ illa que pertinẽt ad ſalutẽ ſuã/nõ poſſunt loq̄
aut dicere/ſeu aliqua honeſta et vtilia pꝛedica
re: vtilia/ſcꝫ coꝛrectionẽ ⁊ bonã monitionẽ non
poſſunt audire: nec ad aliquã bonã doctrinã coꝛ
Hiere.6.b ſuũ applicare. Hiere. Incircũciſe aures eoꝝ: et
nõ poſſunt audire. Sed qñq̄ Chriſtꝰ vel ꝓlatus
iſtos ſeoꝛſum a tumultu negocioꝝ et hoĩm per
cõtemptũ ſepat/donec ſaliua bone doctrine lin
guã taliũ tangat: et ſic ad recte loquendũ/confi
tendũ/laudandũ et gratias agendũ ipſos acuit
et diſponit. Ipſos etiã digitis ſuis.i.donis ſpũſ
ſancti/vł digitis ſue liberalis gratie vł diſtribu
tionis/vel digito ſue manuductiõis/oſtẽſionis
⁊ intẽtionis/vel digitis ſue ꝑcuſſionis vł coꝛre
ctionis illoꝝ aures.i.auditũ ⁊ attẽtionẽ aperit:
vinculũ eoꝝ lingue/ſcꝫ verecũdiã/ignoꝛãtiã/ob
ſtinationẽ/inſolentiã ac impudicitiã reſoluit: ita
ꝙ diligẽter loq̄ et recte audire et attẽdere eos fa
ciat. Vñ de tali ſpũali medico põt dici quod fe
Mar.7.d. ciẜ: Bñ oĩa fecit: q2 ſurdos fecit audire/et mu
Mat.11.a. tos loq̄. Et alibi: Surdi audiunt/⁊ ceci vident.

¶ Capitulũ nonũ textꝰ: Et dicebat il
lis: Amen dico vobis: q2 ſunt quidã
de hic ſtãtibus. Moꝛalitatũ Ca. III

F De quodã demoniaco ducto ad ieſum/
vt ab eo ſanareẜ/ dicíẜ hic ꝙ pater eiꝰ
dixit chꝛiſto: Attuli ad te filiũ meum
habentẽ ſpiritũ mutũ ab infantia ſua: q̄ vbicun
q̄ apphẽdit/allidit eũ: et ſpumat/et ſtridet denti
bus/et areſcit: ſepe etiã eũ in ignẽ ⁊ aquã miſit/
vt eũ perderet. Et attuli eũ ad diſcipulos tuos
et eũ ſanare nõ potuerũt. Chꝛiſtus igiẜ iſtũ ſana
uit: et ſpiritũ ſurdũ et mutũ/id eſt q̄ mutitatẽ et
Moꝛalitas ſurditatẽ in eo cauſauerat/effugauit. ¶ Iſte de
moniacus ſignificat peccatoꝛẽ/q̄ a diſcipulꝭ ſa
nari nõ potuit: ad ſignificandũ ꝙ ſolus deꝰ ⁊ nõ
Luce.7.e. hõ peccata dimittit. Vñ diciẜ: Quis põt dimit
tere pctã niſi ſolus deꝰ? Iſte igiẜ qñq̄ ab infan
tia a demone obſediẜ/id eſt demonũ ſeruitio ꝑ
vitia ſubiugaẜ: a quo et per quẽ multis ſpũalibꝰ
infirmitatibꝰ occupaẜ. Et ꝑmo quidẽ iſtũ facit
ſurdũ/inq̄tũ nõ dignaẜ bonũ audire: mutũ/inq̄
tũ nõ vult dicere: alliſum in terrã/inquantũ hoc
ſolet per auariciã ad bona mũdi effundere/et ea
cõcupiſcere et amare. Et breuiter iſtũ facit ſpu
mare per luxuriã/ſtridere per detractionẽ vł ira
cundiã/areſcere per inuidiã. In aquã etiã ipſuꝫ
ꝓijcit per gule ingluuiẽ: et eũ in ignẽ mittit per
malã concupiſcentiã: et ſic diuerſimode nititur
ipſum perdere ꝑ damnationis moleſtiã. Et bre
uiter qñ inmundus ſpũs mentẽ occupat/ ꝑ pec
catũ ipſam ſolet diuerſimode inuadere: ⁊ nũc ꝑ
vnũ vitiũ/nũc ꝑ aliud infeſtare: ita ꝙ qñq̄ eſt ita
obſtinatus ⁊ malus: ꝙ diſcipuli chꝛiſti/ſcꝫ pꝛe
dicatoꝛes ⁊ pꝛelati ipſum nequeũt coꝛrigere/cõ
uertere vel ſanare. Quinimmo neceſſe eſt ꝙ ipſe G
chꝛiſtus ꝑ ſeipſuꝫ/ſcꝫ ꝑ ſpũalẽ inſpirationẽ ⁊ vo
cationẽ ipm dignẽẜ miſericoꝛditer liberare. Ta
les igiẜ demoniaci et obſtinati deo dimittun
tur: q2 ꝑ alios nullatenꝰ cõuertunẜ. Vñ dicitur:
Peruerſi difficile coꝛrigunẜ. Ab ipſo autẽ deo Eccle.1.d.
quãdoq̄ miraculoſe curanẜ/et ad ſalutis ſemi
tã reducunẜ. Pſal. Tibi derelictꝰ eſt pauper: oꝛ Pſal.9.g.
phano tu eris adiutoꝛ. ¶ Vł dic ſm ſctõs: ꝙ iſte Aliter
ſignificat genꝰ humanũ/ demonibꝰ ꝑ idolatriã
⁊ diuerſos erroꝛes ſubditũ: quod per moyſen ⁊
ꝓphetas ⁊ alios diſcipulos ſanari ac ſaluari nõ
poterat: q̄nimo ipſum diabolus grauabat. Ne
ceſſe fuit igiẜ ꝙ ipſe dñs ꝑſonaliter interueniret
et ꝙ ꝑ ſeipm/⁊ nõ ꝑ diſcipłos iſtũ ſaluaret. Vñ
Ego veniã et curabo eũ. Vide similẽ expoſitio Mat.8.a.
nẽ de baculo heliſei.iiij. Regũ.iiij. ¶ Diſcipu Eodẽ ca.d
lis petentibꝰ a chꝛiſto/quare quoddã demoniũ
nõ poterãt expuliſſe: Dixit ieſus/ꝙ hoc genꝰ de
moniorũ nõ expelliẜ niſi in oꝛõne ⁊ ieiunio. De
iſto diciẜ/ꝙ ꝓpter incredulitatẽ ſuã nõ poterant Mat.17.c.
ipſum diſcipuli eieciſſe: et ſic patet/ꝙ fides/ieiu
niũ et oꝛatio valẽt ſummopere contra demo
nia et peccata. Cum dñs vellet iſtũ demoniacũ
quẽ pater ſuus ſic ad chꝛiſtũ adduxerat ſanare:
diabolus cepit euꝫ crudelius impugnare: ita ꝙ
expulſo demonio hõ quaſi moꝛtuus erat/⁊ ceci
dit: ſed ipm dñs ſubleuauit. ¶ Sic vere cũ dia Moꝛalitas
bolus videt/ꝙ hõ debet de ſua ꝑtãte ꝑ peniten
tiã recedere: et ꝙ chꝛiſtꝰ ipm vult de ſuis mani
bus liberare: vtpote qñ videt ꝙ pater ſuus ſcꝫ ꝓ H
dicatoꝛ eũ ad dñm nitiẜ adducere et appoꝛtare:
tunc foꝛtius ꝑ tẽtationes eũ inuadit: et ne ipm
perdat/cõtra eũ plus inſurgit. Quod tñ paꝝ ſi
bi valet/qñ ipſum deus ſaluare decreuit: q2 da
to ꝙ moꝛtuus.i.obſtinatus et petõꝛ appareat:
qñq̄ tñ manum ſibi ſue miſericoꝛdie poꝛrigit:
et ipſuꝫ ad ſtatũ ⁊ vitã grẽ reducat: Pſal. Suſci Pſal.112.a.
tans a terra inopẽ/et de ſtercoꝛe erigẽs pauperẽ
¶ Vel dic ꝙ quãdo quis a diabolo ꝑ tẽtationes Aliter
foꝛtius inuadiẜ: tũc magis eſt ꝓpe ꝙ a diabolo
libereẜ/et ſalus perpetuo ſibi deẜ. ¶ Hic diciẜ Eodẽ ca.f.
de quodã hoĩe qui in chꝛiſti noĩe demoniũ
eijciebat: et tamẽ chꝛiſtũ non ſequebaẜ. Quẽ cũ
diſcipuli ꝓhiberẽt/deus noluit: imo ipm ſic di
mitti mãdauit. Nolite inquit ꝓhibere eũ: quia
nemo eſt qui facit virtutẽ in noĩe meo: et poſſit
male loq̄ de me: qui eñ nõ eſt aduerſus nos/ ꝓ
nobis eſt. ¶ Iſta põt allegari: ꝙ nõ debet eſſe Moꝛalitas
aliquis ita malus volẽs mala loqui de illo/in cu
ius noĩe virtutes facit: id eſt de illo a quo virtu
tem et dignitatẽ recepit/ſub quo honoꝛẽ ⁊ pote
ſtatẽ acquirit. Nemo inquit dñs qui fecit virtu
tes i noĩe meo/põt cito mala loq̄ de me. Quod
tamẽ eſt cõtra multos/qui lacerãt et moꝛdẽt bñ
factoꝛes ſuos/et illos in quoꝝ noĩe.i. ſub quo
rũ poteſtate exercẽt in hoc ſeculo actꝰ magnos
¶ Vel dic ꝙ mali q̄ nõ ſequunẜ chꝛiſtũ in moꝛi Aliter
bus ⁊ vita: quãdoq̄ in noĩe eius virtutes faciũt
in exemplis/in operibus ⁊ doctrinis: ſicut ad li
terã patet de hypocritis: q̄ ꝗuis ſint mali: de

A monia tamē in chriſti noīe eÿciūt/inq̄tū bñ docendo peccatores cōuertūt. Vñ nec iſti hec debent ꝓhiberi facere/cum a bonis et malis Chriſtus et chriſti virtus debet predicari.

¶ Capitulum decimum Textus: Et inde exurgens venit in fines iudee. Moralitatum Capitulū IIII

Cum q̄dā genuflexo a Chriſto petiſſet/ q̄d faciēdo vitā eternā haberet:ꝛ chriſtus ſibi dixiſſet: Si vis ad vitā ingredi/ſerua mādata:ꝛ ipſe ſe ea ſeruaſſe a iuuentute iactaret:incepit ieſus ꝑſuadere ꝑ hec v̄ba: Vnū tibi deeſt: vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛ da pauperibus/ꝛ habebis theſaurū ī celo:ꝛ veni ꝛ ſeq̄re me. Ipſe aūt his auditis/abÿt triſtis merēſq̄z. Erat eñ habēs multas poſſeſſiones: chriſt⁹ aūt occaſione ex locut⁹ eſt dicens: ꝙ facili⁹ eſt chamelū ꝑ foramē acus trāſire/ꝙ diuitē in regnū celoꝝ introire.

Moralitas ¶ Iſta allega ꝙuiꝝ ē ita bon⁹ diues/nec tantus mādatoꝝ obſeruator:ſi agiꝭ ꝙ diuitias dimittat/poſt chriſtū per paupertatis imitationē vadat:terrena cū eternis cōmutet:ꝛ theſaurū ſibi ꝓſtari querat celeſtē:quin triſtis ꝛ deſolatus efficiaꝭ:ꝛ q̄n a chriſto poti⁹ recedere eligat ꝙ per viaꝫ ꝑfectionis dñm ſequaꝭ. Difficile eñ eſt diuitē intrare celū/cū diuitias nolit ſaltē q̄ntum

Mat.19.c. cunq̄z ad effectū vitare. De quo diciꝭ: Diues

Eodē ca. c. difficile intrabit regnū celorū. ¶ Mater filiorū zebedei acceſſit ad dñm:ꝛ petēs ab eo/ꝙ dū in regno ſuo veniret: vnus filioꝝ ad ipſi⁹ Chriſti dexterā/alius ad ſiniſtrā ſederet. Ipſam aūt

B dñs de imprudētia reꝑhendit/dicēs: Neſcitis q̄d petitis. Calicē igiꭍ.i.paſſionē et tribulationē/et nō ſeſſionē illis obtulit: et nō hoc eſſe ſuū illis dare/ſꝫ quib⁹ a patre paratū eſt/ iudicat dicens: Calicē meū bibetis/et baptiſmo quo ego baptizor baptizabimini: ſedere autē ad dexterā vel ad ſiniſtrā/nō eſt meū dare vobis: ſed quib⁹ paratū eſt a patre meo.

Moralitas ¶ Iſta poſſūt allegari quō carnalis affectus facit q̄ſq̄z matrem.i. affectuoſum hoīem ꝓ ſuis iniuſta petere: et eū velle plus ꝙ exigāt ſua merita ꝓmouere. Verūtamē chriſtus.i. vnctus/ſcꝫ ꝓlat⁹/cui fit talis petitio: debet tales indigne petētes redarguere/et eos ad virtutū exercitiū inclinare. Si eñ a ꝓlato petatur ꝙ det alicui ſeſſionē.i.officiū vel promotionē: primo aū oīa debet eis ꝓponere calicē ꝛ baptiſmū: calicē dico tribulatiōis/et baptiſmū purificationis. Ac ſi diceret: Ante debetis tribulationē ſuſtinere/et puritatē mētis habere/anteꝙ debeatis ad dignitates aſcēdere. Meū inq̄t nō eſt dare vobis/ ſupple calicē aut baptiſmū: hmōi nō expertis vel inſufficiētib⁹ ꝛ indignis huiuſmodi ſeſſionē: ſꝫ ſolū illis quib⁹ a patre meo paratū eſt: qui habent ſanctitatē et perfectionē. Ac ſi diceret: Mecū in dignitatib⁹ nō debent ſedere/ niſi q̄ calicē dñi biberūt/ꝛ amici facti ſunt.

Pſal.115.a. Vñ Pſal. Calicē ſalutaris accipiā ꝛc. ¶ Cecus

Eodē ca. g. quidā ſedebat ſecus viā mendicās:ꝛ nō obſtante impedimento turbarū/multo magis clamabat dicēdo: Miſerere mei fili dauid: cū a chriſto fuiſſet vocatus: ſtatim veſtimentū ꝓiecit/ꝛ exiliens ad chriſtū venit:ꝛ ab ipſo illuminationē recepit.

¶ Sic ꝗ̄uo pctōr ꝙuis ſit obſtinatus ꝛ cecus: ſi tñ ſentiat ſe a deo vocari/ꝛ ad ſalutis ſemitā ꝑ inſpirationē inuitari: ſtatim debet ꝑ cōſenſum poſt eū ſurgere/ꝛ ꝑ bona opa poſt eū ſalire. Veſtimentū male ꝯuerſatiōis vel opimentū cuiuſcūq̄z male excuſatiōis deponere: vt ſic poterit lumē diuine grē a dño recipe. Vñ apl's. Sur- Moralitas

Ephe.5.d. ge q̄ dormis ꝛ exurge a mortuis/ꝛ illuminabit te chriſtus. Illū eñ chriſt⁹ illuminat/ q̄ depoſito male cōuerſatiōis habitu/ipm ſequiꭍ ꝛ honorat.

Mat.20.d. Vide cetera ī Mat. de duob⁹ cecis/in fine. De

Luce.21.a. vidua ꝛ de duobus inimicis/vide infra.

¶ Capitulum decimumquartū Textus: Erat autē paſcha et azyma poſt biduum. Moralitatū Capi. V

Iudas deſyderans pecuniā/ cū nō haberet q̄d vēderet ꝙ ipſum chriſtū: adÿt principes iudeorū:ꝛ de chriſto ꝓ pecunia vēdendo incepit tractare/dicens: Quid vultis mihi dare/et ego eū vobis tradā? Acceptis aūt ab eis triginta argenteis/ipſum vēdidit/ꝛ eū oſculo tradidit: q̄ finaliꭍ penitēs/ſe male feciſſe clamauit/et deſperās ſe laqueo ſuſpēdit: et viſcera

Actuū.1.c. eius effuſa ſunt: medius crepuit.

Moralitas ¶ Sic vere videnꭍ facere ſimoniaci prelati. Iſti eñ chriſtū.i. gratiā ſpūſſancti vel acceſſionē ad chriſtū.i. bñficiū vel officiū eccleſiaſticū nō tradūt alicui/niſi cōueniāt de mercede/dicētes: Quid vultis mihi dare/ꝛ ego eū vobis tradā? At illi conſtituerunt ei triginta argenteos. Finaliter tamē poſt

D mortē chriſti penitebūt in inferno: vbi ad inferni patibulū ſuſpēdenꭍ/et ꝓ dolore crepabunt: et feda viſcera/ id eſt interiora cogitamina et crimina effundenꭍ/et apparebūt: vl' vbi viſcera impia cōtra Chriſtū et deū et deſperationē eructabunt.

Aliter ¶ Vel dic ꝙ ꝓlati ſimoniaci/ qui vendūt chriſtū/pecunia ſuſpēdenꭍ: ꝑ mētis elationē crepant: et per iactantiā et ꝓſumptionē viſcera ſue miſericordie perdūt:ꝛ ipſa ī terrā effundūt per terrenoꝝ auariciā ꝛ affectionē.

Aliter ¶ Vl' etiā viſcera iſtoꝝ ſignificāt eorū nepotulos quos ī eccl'ia ꝓmouēt dū ſunt ibi: q̄ reuera poſt ipſorū mortē ꝯſueuerūt de corꝑe eccleſie eÿci et effundi/id eſt de bñficÿs ſuis expelli:ꝛ in terrā/ id eſt ad ſtatū infimū deduci. Treñ. Effuſum eſt in terrā iecur

Treñ.2.d. meū.

Eodē ca. c ¶ Iudas aūt volens chriſtū in mortē tradere/miniſtris dedit ſignū dicēs: Quē oſculat⁹ fuero/ipſe ē ꝛc. Cū igiꭍ chriſt⁹ eſſet in horto: iudas ad eū accedēs/oſculū ſibi dedit:ꝛ ſic oſculādo ipſum ipſis mōſtrauit: q̄ gladÿs et fuſtib⁹ eū apꝑhenderūt: et ipſum ad ſupplicia deduxerūt.

Moralitas ¶ Iudas ꝓditor eſt mūd⁹: q̄ ipm quē oſculaꭍ ꝓſperis: cui arridet: et quē fauorib⁹ ꝑpalib⁹ amplexaꭍ. ſatellitib⁹.i.demonib⁹ ī inferno et tribulationib⁹ tradere cōprobaꭍ dicēs: Quēcūq̄z oſculatus fuero ꝛc. Qm̄a reuera hort⁹ deliciarū in quo hō ſpaciaꭍ: arriſus fauorū ꝛ diuitiaꝝ q̄bus homo in mundo ditaꭍ: oſculū et amplexus fortune et ꝓſperitatis quib⁹ hō in hoc mundo

E iocundaꝛ: ſignū ſunt ꝙ talis finaliter debet capi/et a turba demonū ad tormenta deduci: quia quāto plus hō talibus oſculis alludiꝛ/ tāto captio ei⁹ paratioꝛ ꝛ celerioꝛ inueniꝛ: teſte ambroſio: Cōtinu⁹ ſucceſſus tpaliū/eterne damnationis eſt indiciū. Vñ de tali iuda.i. de tali mundo

Eccl.22.d. vel fortunato ſucceſſu diciꝛ: In labijs indulcat
Eodē ca.e inimicus. ¶ De Joanne diciꝛ: ꝙ adoleſcens q̄dā amictus ſindone ſup nudū: videns ꝙ miniſtri p veſtē tenebant eū vt punirēt: relicta ſindo
Moralitas ne nud⁹ pfugit. ¶ Sic vere ſi ſatellites diaboli p veſtes bonoꝝ tpaliū nos capiāt: ꝛ ſi iſtis mediātibus in malis cōplacētijs nos detinēt ꝛ inuoluāt: ipſas terrenoꝝ bonoꝝ veſtes debem⁹ p cōtēptū reijcere: ꝛ nudi.i. paupes ꝛ pſciētia mū
Amos.2.d. di/ debem⁹ de coꝝ manib⁹ recedere. Vñ: Robu
Ca.XV.b ſtus corde inter fortes nud⁹ fugiet. ¶ Milites crucifixerūt dñm: ꝛ inter ſe veſtes ſuas diuiſerūt
Moralitas ¶ Sic vere milites regū et principū officiales chriſtū in perſona miniſtroꝝ/ clericoꝝ ꝛ pauperū crucifigūt: inq̄tū iſti chriſti ſeruitores mole
Mat.25.d ſtāt multipliciter et affligūt. Vñ diciꝛ: Quod vni ex minimis meis feciſtis ꝛc. Et veſtes etiā tpaliū bonoꝝ ſuoꝝ ipſis per rapinā ſubtrahunt: ꝛ
Ps.21.d. inter ſe diuidūt et diſpergūt. Ps. Diuiſerunt ſi
Tunica ſaluatoris inconſutilis. bi veſtimēta mea. ¶ Tunica ſaluatoris que inconſutilis dicta eſt: quā milites nō diuiſerūt/ ſꝫ eā ſortiti fuerūt: diciꝛ fuiſſe quedā tunica inconſuta/ ſcꝫ acu ſine ſutura cōtexta: quā beata virgo ſibi exiſtēti paruulo diciꝛ feciſſe: que tandē ſm
F crementū corpis diciꝛ cōcreuiſſe: et ſic ſemp ſuo corpi aptata fuiſſe: q̄ ſine decremēto q̄diu vixit durabat: ita ꝙ ipſam nulla antiquitas cōſumebat. Illā etiā ſicut poſtea ponūt alij/ pilat⁹ habuit: et quādocūq; vocabaꝛ ad ceſarē ipſum volentē occidere: moꝝ vt eū videret/ ira ipſius contra eū quieſcebat: moꝝ vo cū ab ipſo exierat/ ſtatim contra eū ſeuiebat: ſed eo iterū ad imperatoris pſentiā reuocato/ ſtatim virtute tunice princeps ad manſuetudinē redibat: et eū tanq̄ iuſtū abſoluere pponebat. Aduertēs igiꝛ ad hoc princeps/ ipm expoliare fecit: et tunc cōtra eū inſaniēs/ ipſum ad exiliū cōdemnauit: ſicut hec oīa
Moralitas in hiſtorijs quibuſdā cōtinenꝛ. ¶ Tunica ſaluatoris.i. ſalutis tunica/ eſt diuina gratia: quā maria virgo.i. amaritudo penitētie cū acu cōtritionis/ cū virginitate ꝛ cū purificatione ꝛ mūdicia cōfeſſiōis cōponit: ita ꝙ nullā ſciſſurā vel rupturā alicui⁹ diſcōtinuationis vel impſeuerātie ibi ponit. Vnde ad hoc ꝙ Maria/ id eſt amara penitentia tunicā gratie faciat: pōt dici illud Jo
Joan.21.b. an. Tunica ſuccinxit ſe/ et miſit ſe in mare. Iſta eni tunica in chriſto/ id eſt in pſonis bonis ſemper augeꝛ: et quāto plus p bona opa creuerint tanto ad etatē maioꝛē peruenīūt: et tāto in ipſis tunica incōſutilis/ id eſt gratia ꝛ perſeuerantia plus augeꝛ. Iſta aūt tante virtutis eſt/ ꝙ ſi Pilat⁹/ id eſt pctoꝛ quantūcū q̄ fuerit malus/ ipſaꝫ induat: nunq̄ erit ſibi impatoꝛ celeſtis deus irritatus: quin qñ cū iſta tunica corā ipſo i die iudicij cōparebit/ ſibi in manſuetudinē conuerta

tur/ et quin ab ipſo miſericordiā conſequaꝛ. Si
vo cōtingat ꝙ ſine tunica diuine gratie homo tunc adeat imperatorē: ira dñi ſtatim contra eū mouebiꝛ: et dabit ſibi infernale exiliū et tormētū. Bene igiꝛ diciꝛ: Beatus qui cuſtodit veſti- Apoc.16.c
menta ſua/ ne nudus ambulet. ¶ Vel dic ꝙ iſta Aliter
tunica Chriſti ſignificat eccleſiā: q̄ reuera ſimplex ꝛ inconſutilis/ et ſine diuiſione ſchiſmatis vel erroris debet eſſe: et ſic poterit ſemper creſcere et augeri. Apoſtolus: Fecit ſibi eccleſiam Ephe.5.f
nō habentem maculam.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Et cū tranſiſſet ſabbatū maria magdalene. Moralitatum Ca. VI

Valde mane prima ſabbatoꝝ/ mulieres de nocte venerunt ad monumentū: vt vngerēt cū aromatibus q̄ emerant corpus Chriſti. Cū igiꝛ conquererenꝛ de lapide ab oſtio reuoluendo: ſm ꝙ diciꝛ: Ecce ter- Mat.28.a
remotus factus eſt magn⁹: angelus dñi deſcendit de celo: et accedens reuoluit lapidē/ et ſedebat ſuper eū. Erat autē aſpectus eius ſicut fulgur/ et veſtimēta eius ſicut nix. Satellites vero qui corpus chriſti in ſepulchro ſeruabāt/ quaſi mortui ceciderunt. Mulieres etiā predicte ad aſpectū eius fortiter obſtupuerūt: ꝛ ſicut Marcus dicit hic: ꝙ mulieres intrātes in monumentū/ viderunt iſtū in forma vni⁹ iuuenis ſtola cādida cooperti. Iſte aūt angelus mulieres fuit cōſolat⁹/ et reſurrexiſſe dñm pſtatus. Satellites vo terruit: et ipſos quaſi mortuos dereliq̄t D
¶ Per ſepulchruꝫ dñi poteſt intelligi eccleſia Moralitas
materialis: in qua corpus chriſti in ſacramento altaris ſeruaꝛ. ¶ Vel etiā eccleſia vniuerſalis: Aliter
in qua corpus chriſti in pſona pauperū mortuū et depreſſum iacet et ſubſterniꝛ. Vel ſacre ſcripture myſteriū/ in quo corpus Chriſti mortuuꝫ iacet. In quo etiā de morte corpis Chriſti myſteriū contineꝛ. Mulieres iſte deuote aīas ſeu mētes vel pſonas ſimplices deſignāt: q̄ aromata virtutū vel vnguēta deuotiōis lenituraq; cōpaſſionis portāt: et ieſum ſiue in pſona ppria ſiue pauperū p cōpaſſionē vngere ꝛ linire affectāt
Vñ diciꝛ: Venit mulier habens alabaſtrū vn- Mat.26.a
guēti pcioſi: et effudit ſuper caput Jeſu. Lapis grādis qui ieſum claudit/ pōdus difficultatis ſignificat/ quod eſt in via veniēdi ad Jeſum: mulieres iſtas/ id eſt ſimplices retrahit atq; grauat Veniētes eni ad pauperes obuiat lapis pprie pauptatis: veniendo ad ſcripturā obuiat lapis difficultatis: veniēdo ad eū in ſepulchro mētis p deuotionē/ obuiat lapis noſtre male cōſuetudinis ꝛ fragilitatis. Et ideo iſte mulieres aū oīa debent auxilia bonoꝝ querere/ vt lapidē hmōi valeāt ſubmouere/ dicentes: Quis reuoluet nobis lapidē? Per iſtū angelū pñt intelligi boni eccleſiaſtici vel plati: q̄ reuera debent dici iuuenes p virtutē fortitudinis ꝛ conſtātie. Angeli p virtutē limpitudinis ꝛ prudētie: aſpectu fulgurei/ p virtutē ſeueritatis ꝛ iuſticie: cū veſtimētis cādidis/ p virtutē caſtitatis et mūdicie: ſicut de

B angelo Tobie dicit: Nos ipſi inuenerũt iuuenem
Tobie.5.a ſplẽdidum/ſtantẽ ꝓ̃cinctũ paratũ ad ambulãdũ.
Iſti enĩ debẽt aſpectu ſue ſeueritatis ⁊ iuſticie ſa
tellites diaboli.i.pctõres terrere. Iſti ꝑ eq̃tatez
⁊ mẽtis tranq̃llitatẽ debẽt ſedere. Iſti in monu-
mẽto chriſti ꝑ ſue paſſionis meditationẽ/vel ſcri
pture expoſitionẽ/vl'ꝑ pauperꝝ nutritionẽ debẽt
manere: ita ꝙ etiã mulieres.i. ſimplices debẽt cõ
ſolari ⁊ fouere: ⁊ lapidẽ.i. oẽ̃ impedimẽtũ quo
minus ieſum inuenire/⁊ ad eum ꝑ ſpem ⁊ deuoti
onẽ venire valeant/remouere: ⁊ de reſurrectione
Apoc.14.b ⁊ alijs articulis ipſos inſtruere. Apoc. Uidi an-
Apoc.10.a gelũ dei fortẽ volãtẽ ꝑ mediũ celi. Ibidẽ: Cuius
facies erat ſicut ſol. Iſta igit̃ eſt ṽitas/ꝙ quoti-
ens mulieres ⁊ deuoti ad ieſum voluit ꝑ ſpem et
penitẽtiã accedere/⁊ eum ꝑ cõpaſſionẽ ⁊ deuoti
onẽ in ſe vel in ſuis pauꝑibus vngere: ſemꝑ de-
bẽt angelos.i. viros eccl'iaſticos ⁊ ꝑ̃latos obui-
am habere: qui oĩa impedimẽta debẽt tollere: ⁊
oẽm offendiculi lapidẽ remouere: ⁊ eos ↄſolari
benigniter ⁊ iuuare: vt ſic de talibꝰ angelis.i. vi
ris eccl'iaſticis dicat̃ illud quod de angelis dici
Act.1.b. tur: Ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſti-
bus albis.

Moralitatũ ſuꝑ Marcũ finis.

Liber triceſimuſprimus

Moralitatũ ſuper Lucam.

B Capl'm primũ Textus: Fuit in die-
bus herodis regis iudee/ſacerdos
quidam noĩe. Moralitatũ Ca I

DE euange
lio Luce nihil intẽdo
ponere niſi ſolũ illa q̃
ꝓ̃termittũt Mattheus
⁊ Marcus. Ideo hic
dicit̃/ꝙ miſſus eſt ange
lus gabriel ad ṽginez
mariã in Nazareth ſa-
lutãdã: q̃ ingreſſus ad eam/ipam ſuo lumine ſtu
pefecit: ſed ↄſolatus eam ṽbo nũciauit eidem.
Moralitas. Quod credẽs ipa/dei filiũ mox ↄcepit. Iſta
poſſunt applicari exemplariter ad ṽgines: ⁊ ma
xime ad ſctimoniales: q: reuera exemplo btẽ vir
ginis iſte debent manere in ciuitate nazareth: q̃
interꝑ̃tat̃ vnctio/vel mũdicia cuſtodiẽs/aut ſe-
paratio: q: iſte debẽt habere vnctionẽ deuotiõis/
mũdiciã pure ⁊ caſte ↄuerſatiõis/cuſtodiã ſuſcipſi
us ꝑ diligẽtem diſcretionẽ ⁊ ſeꝑationem a mũdi
negocijs/vel ſecularium nugis/vel a q̃buſcũq; ma
lis ↄſortijs ꝑ ſolitariã habitationẽ. Iſte enĩ de-
bẽt dici maria ꝑ amarã penitẽtiã ⁊ contritionez
⁊ debẽt manere ⁊ ſtare infra domũ ⁊ clauſtꝝ per
oĩs vagationis abductionẽ. Quod oſidit̃ cũ di-
cit̃: ingreſſus ad eam. Qui nõ inuenit eam ĩ pla
Ps.54.b tea/ſed in domo. Ps. Ecce elõgaui fugiens ⁊c.
Ad tales ṽgines non ſunt q̃leſcũq; viri mittẽdi:
ſed ſolũ q̃ ſunt angelus gabriel/q̃ interꝑ̃tat̃ for-
titudo.i. viri angelici fortes in bonis moribus ⁊
robuſti. Tales enĩ de quibus nulla põt eſſe ſu- C
ſpicio/debẽt ṽgines viſitare: ⁊ lumine bonoꝝ ex
emploꝝ ⁊ documentoꝝ ipſas illuminare: ⁊ verbũ
dei ipſis annũciare et ꝑ̃dicare: ⁊ ſic ipſe poterũt
mediãtibꝰ iſtis ṽbũ dei ꝑ gratiã ſuſcipe vel ↄci-
pe: ⁊ ipm in vtero cõſcie retinere. Eſa. Ecce ṽgo Eſa.7.c
ↄcipiet ⁊c. Audi tñ ꝙ dr/ꝙ ṽgo expauit de lumi
ne/⁊ de angeli p̃ñtia incõſueta: ĩ quo notari põt/
ꝙ nõ ẽ aliq̃s ita angelicꝰ/q̃n ṽgĩes eiꝰ ↄſortiũ ⁊ ꝑ̃
ſentiã debẽt expaueſcere: ⁊ quin quo aduerſus
ipſos ꝓbauerit/debeant de ipſis dubitare. Ui-
rile enĩ colloquiũ debẽt metuere: quouſq; ipſos
cognouerint ṽbũ ſalutĩ veraciter ꝑ̃dicãdo. Uñ
dicit̃: Dñe audiui auditũ tuũ/⁊ timui. Cũ be- Abacuk.3.c
ata ṽgo filiũ dei cõcepiſſet: ⁊ q̃dã dei ad ſalutã- Eodẽ ca.d
dam elizabeth: q̃ iam ꝑ ſex mẽſes ante ioannem
baptiſtã ↄceperat/ĩ mõtana celeriter aſcẽdiſſet:
ſic factũ eſt ꝙ iohãnes exiſtens in matris vtero
chriſti ⁊ matris ꝑ̃ſentiã ſenſit: ⁊ ob eoꝝ reuerẽ-
tiã exultauit. Uñ dixit helisabet: Uñ mihi hoc
vt mater domini veniat ad me: vt enim facta eſt
vox ſalutatiõis tue in auribꝰ meis/exultauit in-
fans in vtero meo. Iſta p̃ñt allegari ad cõfir- Moralitas
mationẽ fidei incarnatiõis: quã iohãnes ſenſit
in vtero ⁊ ꝑ̃dicauit ĩ gaudio. Uel poteſt alle- Aliter
gari de ſanctitate iohãnis: q̃ ĩ vtero exiſtẽs chri-
ſtũ honorauit/⁊ diuinitatem eiꝰ mox agnouit.
Uel allega de humilitate virginis: q̃ ad ſalu Aliter
tãdam cognatam dignata eſt aſcendere: et ad
eã celeriter feſtinare. In quo dat̃ nobis exẽpluz D
ꝙ nullꝰ debet eſſe ita magnꝰ ⁊ dignus/quin mi-
nores conſanguineos debet diligere: ⁊ eos q̃ñ
doq; benigniter viſitare. Uel dic ꝙ chriſti et Aliter
beate ṽginis auxiliatrix ꝑ̃ſentia faciet pueros.i.
puros et innocẽtes ſpũaliter exultare: ⁊ ob ipſo
rum reuerẽtiã gaudere. Zacharias pater Io- Eodẽ ca.e
hãnis baptiſte añ natiuitatẽ ipſiꝰ iohãnis mu-
tꝰ extitit: quo nato ſtatim loq̃lã recuꝑauit: et in
laudẽ dei ꝓrupit/dicẽs: Benedictꝰ dñs deꝰ iſra
el. Iohãnes q̃ interꝑ̃tat̃ in quo eſt gr̃a/ſigni- Moralitas
ficat diuinam gr̃az: q̃ igit̃ tali iohãne.i. tali gr̃a
caret/mutꝰ.i. elinguis efficit̃: q: ſibi nihil dicere
vel loq̃ cõprobatur. Uerũ q̃ñ iſte puer ſcz ioan-
nes diuina gr̃a ſibi naſcit̃/⁊ a deo cõcedit̃: tũc be-
ne cõgrue ṽba ſalutĩ loquit̃. Uñ Greg. Innanẽ
nũ laborat ligua predicatoris/niſi affuerit gra-
tia ſaluatoris.

Capl'm ſecũdũ Textus: Factum eſt
autẽ in diebus illis: Exijt edictũ a ce-
ſare Auguſto. Mora. Ca. II

PAſtores erant in regione vigilantes et
cuſtodiẽtes vigilias noctis ſuꝑ gregez
ſuũ. Ecce angelꝰ dñi ſtetit circa illos/⁊
claritas dei circũfulſit illos: ⁊ timuerũt timore
magno. Iſte aũt angelꝰ ſtatim ↄſolatꝰ eos exti
tit: ⁊ gaudiũ magnũ illis retulit: ⁊ natũ ĩ bethle
em mũdi ſaluatorem nũciauit. Illi cõtinuo lau
des celeſtis exercitꝰ audierũt: vſq; in bethleem
venerunt: ⁊ mariam/ioſeph et infantem inuolu
tum pannis ⁊ poſitũ ĩ ꝑ̃ſepio reꝑerũt. Iſti Moralitas
paſtores poſſunt ſignificare bonos ꝑ̃latos ⁊ ꝑ̃di

E

E catores ꝑuidos:q̄ pabulo ſacre ſcripture.i. ſub uētioni tēporalis ſubſtātie:cibo deuotiōis et eucharistie ſe ⁊ alios nutriūt:greges ſubditoꝝ a lupis infernalib⁹ cuſtodiūt:⁊ ſup ipſos diligenter
Lu.12.e. attendūt. Un̄:Si ſciret pr̄familias q̄ hora fur veniret:vigilaret vtiq̄/⁊ nō fineret perfodi domū ſuā. Tales igit̄ ab angelis viſitāt̄:lumine charitat̄ ⁊ gratie circūfundunt̄:timore dn̄i cōſtituuntur: ⁊ ab ipſo ſpiritualiter conſolant̄. Finaliter autē poſt morte vſq̄ in bethleem/q̄ interꝑtat̄ domus panis.i. vſq̄ in paradiſum trāſeunt:vbi mariaʒ cum ioſeph.i.cuʒ ſanctis:⁊ infantē chriſtum inuolutū pannis hūanitatis noſtre nature:reclinatum in ꝑſepio perfectionis eterne ꝑſonaliter inuenerūt:a quo gaudiū ⁊ ꝯſolationem glorie ſempiterne recipiūt et acquirūt. Glorificātes(inq̄t) ⁊ laudātes deū in omnibus q̄ viderāt ⁊ audierāt
Mat.2.b. Matth. Uidētes ſtellā gauiſi ſunt:⁊ intrantes domū inuenerunt puerū cū maria matre ei⁹. Debent ergo paſtores noſtri ſollicite vigilare:vt talem
Apo.16.c le poſſent ꝑmium reportare. Apoca. Beat⁹ qui vigilat. ¶ De oblatione data ꝑ chriſto in templo oblato:de ſymeōe ⁊ anna nihil dico:nec etiam de ipſo in medio doctoꝝ inuēto:nec etiam de aliis/q̄ ⁊.iij. vel in.iiij.capl̄is ꝯtinent̄:q̄ ſupra i Mattheo ꝑ maiori ꝑte ponunt̄.

¶ Capitulū quartū Textus: Jeſus aūt plenus ſpūſancto egreſſus eſt a iordane. Mora. Ca. III

Chriſtus poſtq̄ cōtra diabolū tentantē ſe ꝑualuit:tandē in nazareth veniēs/ſy-
F nagogā iudeoꝝ intrabat. Exhortabantur igit̄ ipm̄ iudei/vt ibi in patria ſua in qua nutritus fuerat ⁊ ꝯceptus/aliqua mirabilia faceret dicētes:Quāta audiuimus facta in capharnaū/fac ⁊ hic in patria tua. Chriſtus ꝟo in ipa patria nulla facere voluit mirabilia:q̄ nullū ꝓpheram in ſua patria fore acceptū dixit:etiā ꝑ exemplum helie ⁊ heliſei ꝓbauit:quoꝝ tꝑibus multe fuerāt vidue/⁊ multi leproſi in iſrl̄:helias tn̄ ad vnā ē miſſus viduā ſareptanā:⁊ heliſe⁹ vnicū ſanauit leproſum naamā.ſ.ſyrū:q̄ aliūde/nō de iſrl̄ natus fuerat. Acſi recte vellet dicere dn̄s:q̄ iſti ꝓphete nō illis de patria ſua/ſed alienigenis fecerūt miracula:⁊ q̄ null⁹ hō ſctūs in ſua patria cō digne honorat̄:⁊ ideo ad extremos receſſerunt.
Moralitas ¶ Jſta etiā hic ꝟificata ſunt de chriſto:q̄ cum in ſynagoga Eſaiā exponeret:iſti cōpatriote ſui indignabāt̄ de ipo:⁊ eum filiū fabri appellabāt.
Mat.13.g Un̄ dr̄ q̄ iſti de ipo ſic dicebāt:Nōne iſte eſt fili⁹ fabri ⁊c. Unde igit̄ habuit oīa iſta? Sicut auteʒ hic dicit̄:iſti de indignatiōe ad iniurias ꝓruperunt:et eum ad ſupercilium ciuitates duxerunt:
Moralitas ⁊ eum ꝑcipitare voluerunt:ipe tn̄ ꝑ medium ipoꝝ tranſiuit:⁊ de ipſoꝝ manibus euaſit ¶ Jſta oīa allega q̄ nimia familiaritas parit ꝯtemptū q̄ reuera ſepe eſt q̄ ſapiens hō min⁹ reputat̄ in patria ſua q̄ in aliena:⁊ minus a notis q̄ ab extraneis:⁊ min⁹ a ſuis familiarib⁹ q̄ ab extraneis ꝑ pl̄is remotis. Facile eni eſt/vt pares parib⁹ inuideāt:⁊ vt vicinoꝝ ſuoꝝ ſapiam ⁊ virtutes aliq̄ mordeāt ⁊ ꝯtemnāt. Un̄ cū ab illo philoſopho G q̄rerek/a quo eſſet potiſſime cauendū in hac vita Reſpōdit/q̄ ab inuidia amici/⁊ iniuria inimici: vn̄ fit q̄nq̄ q̄ mali ⁊ inuidi compatriote ꝯtra bonos vicinos inſurgūt:⁊ q̄uis eos in ꝟtute ⁊ ſciētia vidēt ꝑcellere:ipſis tn̄ tūc detrahēdo genus ipoꝝ ad memoriā reducūt:⁊ qn̄ ꝯtra pſonas aliq̄d neq̄unt dicere:ipm̄ tn̄ occaſione gn̄us vilipendūt/dicētes:Nōne iſte ē fili⁹ fabri? nōne parētes ei⁹ apud nos ſunt? Unde huic oīa iſta? Acſi dicerent:Jſte nō eſt dign⁹ a nobis honorari: nec eſt credibile ipm̄ ꝟtualiter poſſe opari/quē de tam infimis parētib⁹ apud nos ꝯtigit generari. Dicūt eni illud:Quis eſt dauid vt ſeruiam⁹ illi? Et 1.Re.20.a
tn̄ q̄nq̄ iſtud non ſufficit:q̄nimmo ꝯtra eum ꝑ- 3.Re.12.d
ſonalr̄ inſurgūt:⁊ eum de ſtatu ⁊ gradu ꝑcipitāt ⁊ ꝓſternunt:⁊ a ſua ciuitate ⁊ patria fugere ⁊ re-
cedere eum aliquotiens cogūt. Matth. Jnimici Mat.10.d
hominis domeſtici eius. Sicut de illo ſapiēte/q̄ dato q̄ reipublice romane īfinita bona feciſſet: ciues tn̄ romani ei⁹ ꝓſpitatē ⁊ ꝟtutū magnitudinē ferre ꝑ inuidia nō valētes:ipm̄ in exiliū ꝓpulerūt:ſicut ponit Macrobi⁹. Sicut eni dicit do-
min⁹:Non eſt ꝓpheta ſine honore niſi in patria Mat.13.g
ſua. Et ideo ſepe fit q̄ viri prudētes ꝓpriā patriam negligūt/⁊ manſionē in alia patria q̄rūt:ibi q̄ ampli⁹ honorāt̄:⁊ ꝓſpitate maiori alibi q̄ apud ſuos ꝓmouēt. Quapropter dictū eſt abrahe
Exi de terra tua ⁊ de cognatiōe tua/⁊ veni in ter Gen.12.a
rā quam monſtrauero tibi:⁊ faciam te in gentem magnam.

¶ Capitulum quintum Textus: Factum eſt autem cum turbe irruerent in eum/vt audirēt verbū dei. Moralitatum Ca. IIII H

Cum petrus ⁊ ſui ſocij piſcarent̄/⁊ ꝑ totam noctē laboraſſent ⁊ nihil cepiſſent: ꝯtigit q̄ dn̄s nauē illā aſcēderet/⁊ de nauicula turbas doceret:⁊ q̄ nauē in altū duci:⁊ retia in capturā laxari iuberet. Cum igit̄ petr⁹ cuius erat nauis/de vano labore tot⁹ noctis conq̄rerek/⁊ diceret:Preceptor inquiens ꝑ totā noctem laborātes nihil cepim⁹:in ꝟbo aūt tuo laxabo rete. Sic factū eſt q̄ tantā piſciū multitudinē cōcluſerūt/q̄ rete eoꝝ rūpebat̄:ita q̄ aliam naviculā in auxiliū vocabāt:⁊ ambe piſcib⁹ re-
plerent̄. ¶ Jſta nauis moralr̄ aīam ſignificat: Moralitas
quā q̄libet in mari ⁊ fluctib⁹ huius vite habʒ regere/⁊ ab ipo rete bone voluntatis laxare:⁊ piſces meritoꝝ in hac nauicula cōgregare. Unde tn̄ q̄diu nō eſt chriſt⁹ in iſta ꝑ grām.ſ.q̄diu durat nox ⁊ tenebroſitas vitioꝝ:tamdiu deficit captura piſciū.i.meritoꝝ. Nocte enim culpe ſatis poteſt homo laborare/⁊ bona opa ꝑpetrare:vel circa tempalia lucra ⁊ negocia inſudare:q̄ nunq̄ ſibi continget ex tali labore piſces.i.merita
acquirere vel habere. Unde:Per totam nocteʒ Lu.5.a
(inquit)laborantes nihil cepimus. Eſaie. Jnua Eſa.49.a
num laboraui ſine cauſa:⁊ mane conſumpſi fortitudinem meam. Sic reuera quādoq̄ chriſtus ibi ꝑ gratiam intrat:vt turbas malarum cogita

A tionū doceat ⁊ compeſcat: ⁊ tunc ad eius moni
tionem ⁊ inſpirationē rete bone voluntatis in
altum ducat: inq̄tum affectus eius ⁊ opa ad eter
ne vite altitudinē ordinant: ⁊ ſic p certo piſces
.i. merita cumulant: ita q̄ due nauicule .i. nō ſo-
lum aīa/immo etiā corpus iſtis piſcibus .i. meri
toꝝ opibus moꝝ replent. In chriſti em̄ p̄ſentia
nō abſentia/ſit talis captio: in die gratie/nō in
Joā.9.a. nocte culpe/ſit meritoꝝ acq̄ſitio. Unde dicit do
Aliter min⁹: Me oportꝫ laborare donec dies ē. ¶ Uel
dic q̄ nauicula ſignificat ſacrā ſcripturā: in qua
petrus .i. q̄cunq̄ p̄dicator pōt ſatis ſine fructu
laborare: q2 ſicut rete p̄dicatiōis a mari huī⁹ mū
di p piſcib⁹ capiendis .i. p pctōribus ꝯuertēdis
poteſt inuanū mittere ⁊ laxare/ niſi chriſti p̄ſētia
p grām dei aſſiſtat: q̄ rete p̄dicatiōis in altū duce
re .i. ad ſpem eterne retributiōis ordinare doce-
at. Sine em̄ chriſti gratia/nec p̄dicatio p̄ficit: et
ſine eius gratia in officio p̄dicationis p nihilo
Pſ.126.a laborat. Pſ. Niſi dñs edificauerit domum ⁊c.
Quod etiam bene ſupponitur hic: vbi chriſtus
poſt piſcaturam piſcium dixit Petro: Noli ti-
Eodē ca.d more: iam em̄ eris capiens homines. ¶ Cum cir-
ca chriſtū infirmi multi vndiq̄ ꝯfluxiſſent: ecce
viri qui portātes hoīem in lecto/qui erat paraly
ticus/cum ipm̄ p̄ turba ante ipm̄ non poſſent
ponere: ſupra tectum aſcenderūt/⁊ per tegulas
dimiſerūt in lecto in medium ante eum. Chriſt⁹
B igitur vt fidem illoꝝ vidit/paralytico pctā dimi
ſit: ⁊ vt lectū ſuum tolleret/⁊ ſanus corpalr rece-
deret/imperauit dicēs: Surge/tolle lectum tuū
Moralitas ⁊ vade in domū tuā. ¶ Iſte palytic⁹ eſt anim⁹
pctōꝝ/q̄ eſt debilis/infirmus/⁊ p carnis mollici
em reſolutus: ⁊ more paralytici q̄ ad executionē
bonoꝝ opeꝝ inhabilis ⁊ ineptus eſt: de quo dr:
Mat.8.a Dñe puer meus ⁊c. Quatuor viri q̄ iſtū porta-
bāt ⁊ coram ieſu ponere cupiebant: ſunt quatu-
or cardinales v̄tutes/vel quatuor affectiones: q̄
iſtum paralyticū ante ieſum/q̄ interp̄tatur ſalua
tor .i. ad ſalutis ſtatū cupiūt adducere: ⁊ ſibi gra
tie ſanitatē p viribus pcurare. Ueꝝ quia turba
malaꝝ cogitationū ⁊ tētationū/necnon ſollicitu
dinū mūdanoꝝ illam ſanitatē impediūt: ideo iſti
portitores debēt iſtū infirmū ſupra tectū dom⁹
.i. ſupra apicē rōnis eleuare ⁊ erigere: ⁊ ab iſtis
turbis malis ſe mouere: deinde ipm̄ p ſuḡpſine
humiliationē ante ieſum deponere: ⁊ eum p mi-
ſericordie implorationē eidē offerre: ⁊ ab ipo re
mediū ⁊ veniā implorare: quod ſi fecerit: chriſt⁹
ſibi pctā dimittet: ⁊ et lectum carnalis delectati-
onis ipſiꝰ tollere: carnis deſyderia anteferre p̄
cipiet: ipm̄ q2 de vitio negligētie ſurgere iubebit
⁊ in domū ſuā .i. eccliam vel bonā ꝯſciam pgere
imperabit: vt de lecto carnalis delectatiōis exe-
Lu.5.c. at dicēs: Surge/tolle lectū tuū ⁊ vade. Apoſto.
Ephe.5.d Surge q̄ dormis ⁊c. Uñ Luce: Reſedit qui erat
Lu.7.c mortuus. ¶ Uel p iſtos portitores q̄ ſupponūt
Aliter eſſe quatuor: itelligo eſſe quatuor euāgelioꝝ do
ctores vel p̄dicatores/vel q̄tuor v̄tutū poſſeſſo-
res: q̄ palyticos .i. pctōres dño offerūt: ita q̄ eoꝝ
iduſtria ⁊ chriſti clemētia ſani ⁊ mūdati recedūt.

¶ Caplm̄ ſeptimū tertio: Cum autē C
impleſſet omnia verba ſua in aures.
Moralitatum Ca. V

Erat ieſus in ciuitatē q̄ vocat naim: ⁊ cū
appropinq̄ret ad portas ciuitatis/⁊ ecce
mortuus efferebat vnicus filius ſue ma-
tris: ⁊ hec cū eſſet vidua/⁊ turba multa ciuitatis
ieſus miſericordia motus/portitores loculi ſta-
re iuſſit: ⁊ ipſis ſtantibus loculū tetigit: ⁊ vocans
adoleſcētem/ipm̄ a mortuis ſuſcitauit: ⁊ ipm̄ ma
tri ſue ſanū dedit. Adoleſcens inq̄t/tibi dico ſur
ge: ⁊ reſedit q̄ erat mortu⁹: ⁊ cepit loqui: ⁊ dedit
eum matri ſue. ¶ Iſte filius ſignificat quēlibet Moralitas
fidelem: qui matris ſue .ſ. eccleſie filius vnic⁹ di-
citur: p eo q̄ ab ipſa vnice diligit ⁊ fouet. Mili
tans em̄ eccl̄a/q̄ nunc a chriſti pſonali p̄ſentia vi
dua eſt: quā fidelē vnice diligit: ſūmeq̄ dolere di
cit/q̄ſi p vitia ipm̄ perdit. Unde dicit: Sicut ma 2.Reg.1.d.
ter vnicū amat filiū ⁊c. Quādoq̄ etiam fit/q̄ ta
lis filius p pctm̄ moritur/q̄ iam a quatuor por-
titoribus .ſ. a mala dilectione/a penitētie timore
a ſpe longe vite/⁊ a ſpe finalis penitētie in ſepul
turā infernalē offert. Iamq̄ in porta trinitatis
.i. in extremis in publica executiōe maloꝝ opeꝝ
cum turba vitioꝝ: inuenit etiā in loculo ſeu fere
tro p̄prie carnis ſeu male ꝯſuetudinis inuoluit
⁊c. Sed chriſtus quādoq̄ ſibi miſertus/de pec-
cato ipm̄ ſuſcitat: loculū carnis eius p correctio
nem tangens/ipm̄ p inſpirationē ⁊ p̄dicationē D
ad fidem ⁊ ſalutē vocat dicēs: Adoleſcēs tibi di-
co ſurge. Qui p ꝯtritionē ſurgit: ⁊ p confeſſionē
alloqui incipit: ⁊ ſic p ſatiſfactionē ipſum matri
ſue .i. eccl̄ie reddit: dicēs illud: Mulier ecce fili⁹ Joā.19.e
tuus. ¶ Uel dic q̄ chriſtus tres mortuos in tri-
bus diuerſis locis dicit ſuſcitaſſe: puellā i do- Mat.9.c
mo: adoleſcentē in porta ſicut hic: lazaꝝ in ſepul Lu.7.c
chro. Per illos igit tres mortuos intelligūtur Joan.11.f
tres ſpecies hominū pctōꝝ: quos quādoq̄ dñs
ſuſcitat a pctō. Puella em̄ mortua in domo ſi-
gnificat animā in domo ꝯſcie mortuā p malum
deſyderiū ſeu ꝯſenſum. Iuuenis in porta/ſigni-
ficat pctōrem/q̄ inde exiuit ad malum opus ⁊ ad
actum. Lazarus in ſepulchro/ſignificat pctōrē
q̄ tandē fetidus ⁊ corruptus eſt p male ꝯſuetudi
nis vitiū. Iſti ergo a dño ſuſcitati legunt: q2 nul
lus pctōr ſiue ſit ſolum mortuus in ꝯſenſu/ſiue
ſit vlterius in actu/ſiue in male ꝯſuetudinis eſtu
non poteſt ſuſcitari vel iuſtificari p alteꝝ/q̄ per
chriſtū. Chriſtus aūt iſtos tres ſuſcitat: q2 de oī
genere pctōꝝ chriſtus aliquos ad vitam vocat.
¶ Cum dñs in domo ſimonis leproſi recūberet Eodē ca.f
ecce mulier q̄ erat i ciuitate peccatrix/attulit ala
baſtꝝ vnguenti: ⁊ ſtans retro/ cepit lachrymis ab
luere/capillis ſuis tergere/ore oſculari ⁊ vnguē-
to vngere pedes eius. Uidēs aūt dñs ſimonem
indignatū/ex hoc q̄ a peccatrice ſe tangi permit
teret/ipſum increpauit: de duobus debitoribus
parabolā recitauit: penitētiā mulieris conuiuio
hoſpitis p̄poſuit: ⁊ ipſi mulieri pctā omnia re
laxauit. ¶ Iſta poſſunt allegari/q̄ deus plus Moralitas.
peccatorem diligit pfecte diligentē/q̄ iuſtum ar.

E rogantẽ: ⁊ de ſuis virtutibus pſumẽtem/aliosq̧
ꝯtemnentẽ. Illud etiam phariſeo ⁊ publicano
La.18.c. dicit: Q, phariſeus qui publicanũ ꝯtemnebat/
⁊ ſuas iuſticias recitabat/ſeq̧ alteri pferebat/re
pꝛehenditur. Publicanus vero qui ſua pctã me
moꝛans/vix audebat celum aſpicere: ⁊ pectus ſu
um pcutiens/miſericoꝛdiã clamabat: iuſtificat⁹
La.17.b receſſiſſe pbatur. Ideo bene dicit: Q, gaudium
eſt angelis ⁊c. ꝙ̄ ſuper nonagintanouem iuſtis.
Aliter ¶ Uel allega ꝙ plus placet dño ſacrificiũ ſpũs
ꝯtribulati ꝙ̄ opus exterius ppalatũ: plus enim
cõmendat penitẽtia lachꝛymoſa magdalene/ꝙ̄
ſimonis cibaria copioſa: ⁊ magis fuit refectus
dominus peccatricis fletibus/ꝙ̄ hoſpitis cibis
Pſal.41.a ⁊ potibus. Ps. Fuerũt mihi lachꝛyme mee pa
Aliter nes ⁊c. ¶ Uel allega quomodo multi ſunt ita p
ſumptuoſi/ꝙ qui ſemel peccatoꝛ fuerit/non cre
dunt eum ad dominũ poſſe cõuerti: nec debere
a chꝛiſto recipi/nec in eius obſequijs delectari:
q̄nimmo ſi ipſos penitentes iuxta ſe vidẽt/ de
1.Coꝛ.10. beant intendere ⁊ vacare. Apls: Contemptibi
Ca.XII.c. les in eccl'ia debẽt ad talia iudicia requiri. ¶ Il
lud aũt quod hic ſequit de illo diuite/cui⁹ ager
fructus vberes attulit: qui multa congregare et
hoꝛrea augere diſpoſuit: ⁊ aĩe ſue dicebat: Ani
ma mea/multa bona habes repoſita in annos
plurimos. Cui vox de celo facta eſt: Stulte/hac
nocte repetent aĩam tuam a te: que autẽ ꝯgrega
Moꝛalitas ſti/cuius erunt? ¶ Hoc allega contra auaros:
qui p ſupabundantiã diuitiaꝝ non ſtudent pau
F pibus erogare: ſed potius cõgregare: ⁊ in annos
plurimos conſeruare: qui de ppinqua moꝛte nõ
cogitant: ſed in bonis ſuis diu luxuriari ſtudẽt.
In quibus quandoq̧ repentinũ interitus veniũt
Job.5.a ⁊ eoꝛum animas ſubito capiunt. Job: Ipſuꝫ ra
Ca.XII.e piet armatus ⁊c. ¶ Hic fit mẽtio de duob⁹ ge
neribus ſeruoꝝ/quos conſtituit dñs ſup famili
am: q̄bus pceptũ eſt a dño vigilare: quoꝛum qui
dam vigilant/⁊ dominũ ſuum ſpectãt: vt quacũ
q̧ hoꝛa venerit/vigilia pma/ſecunda/ quarta/ip
ſos inueniat vigilãtes: ⁊ iſti pculdubio beati di
cunt: ⁊ eiſdem finaliter a domino miniſtratur.
Amen (inquit) dico vobis/ꝙ pcinget ſe/⁊ faciet
illos diſcumbere: ⁊ tranſiens miniſtrabit illis.
¶ Aliqui tamẽ eoꝝ contrariũ faciũt: q̄ de aduẽ
tu dñi ſolliciti nõ ſunt: ſed ipm moꝛari vidẽtes/
ad mala plurima. ſ. ad bibendũ/edendũ ⁊ inebꝛi
andũ: ⁊ cõſeruos ſibi cõmiſſos pcutiendũ cõuer
tunt: quod ſi quid dixerit ſeruus ille: moꝛam fa
ciet dñs meus ⁊ cepit pcutere ⁊ inebꝛiare: ⁊ de ta
libus dicit ꝙ hoꝛa qua dñs eoꝛuꝫ veniet/neſciet
ipos: ab alijs diuidet: ⁊ ptem eoꝝ cũ infidelibus
Eodẽ ca.f ponet. ¶ Fit etiã hic mẽtio de duob⁹ alijs ge
neribus ſeruoꝝ: de q̄bus q̄ ſciunt volũtatẽ dñi/⁊
nonfaciunt eam/⁊ iſti plagis vapulare merent:
⁊ de alijs qui nec ſciũt/nec faciũt/⁊ iſti nõ tantũ
vapulãt ſicut pmi. Et ſequitur ibi vbum chꝛiſti
Quia ois cui multũ datũ eſt/multa q̄rent ab eo.
Moꝛalitas ¶ Sic vo cum dñs tradiderit familiã ppl'i ſui
ſeruis ſuis. ſ. platis ⁊ pncipibus gubernãdã: ⁊ oĩ
bus pcipit ꝙ ſint vigiles ⁊ attẽti. Conſtat ꝙ de

iſtis ſeruis inuenientur due ſpecies boni ⁊ mali: G
boni ſemp timẽt dominũ chꝛiſtũ ſubito ad eos
in iudicio venturũ: ⁊ eos per moꝛtẽ vocaturum: ⁊
eos rationẽ villicationis petituꝝ: ⁊ ideo conti
nue in bono vigilãt: moꝛtem ⁊ iudiciũ ſemp expe
ctant: vt quacunq̧ hoꝛa vocati fuerint/ipos in
bono ſtatu chꝛiſtus inueniat/ſumme ſtudẽt: qua
pꝛopter a domino commendant: ⁊ in celeſti glo
ria diſcumbentes diuinũ miniſteriũ pmerentur
Unde Matth. Beatus ſeruus ille quem cum Mat.24.d
venerit dominus/inuenerit eum vigilãtem. Ma
li aũt ecõuerſo faciunt: q: iſti vident habere ocu
lum ad moꝛam quam facit dñs ſuus. i. ad dilati
onem iudicij ⁊ moꝛtis: ⁊ ad longam vitam quaꝫ
ſperant ſibi conceſſam. Et ideo illi per negligen
tiam doꝛmiunt: per gulam comedũt ⁊ bibũt: per
crudelitatẽ ſeruos ſibi commiſſos. i. populum
ſibi ſubditũ rapinis percutiũt: quapꝛopter ſepe
fit ꝙ iſti moꝛte pueniunt: ⁊ a bonis fidelibus di
uidunt: ⁊ cum damnatis in inferno damnantur
Mat. Ueniet dñs ſerui illius quãdo nõ ſperat/ Mat.24.d
⁊ hoꝛa quã ignoꝛat: ⁊ partem eius ponet cuꝫ hy
pocritis: illic erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dẽtium. ¶ Il Moꝛalitas
lud quod ſequit de ſeruo ſciente voluntatẽ do
mini ſui ⁊ non faciente: poteſt allegari contra
viros ſcientificos: qui ſciunt bonũ ⁊ non faciũt
quia iſti pre ceteris damnabunt: q: ſicut dicitur
Scientes bonũ facere ⁊ non faciẽtes/peccatum Jac.4.d.
eſt illis. Illi aũt q̄ nec ſciunt/nec faciunt/vt ſim
plices ⁊ illiterati fideles ⁊ pagani: ⁊ ſi p ignoꝛan
tiã nõ excuſant a toto: q: ignoꝛans ignoꝛabitur 1.Coꝛ.14.f
per ipſum tamen excuſantur a tanto: ꝙ non tan D
tum puniunt ſicut dñi voluntatem ſcientes/⁊ ip
ſam facere non dignant: plus damnationis ac
cipient clerici ⁊c. Et ideo bene ſequit: Cui multũ Mat.25.b
datum eſt/multum exigit ab eo. Quanto plura
receperũt talenta/tanto plura repoꝛtauerunt lu
cra. Ad plura igitur tenet ſciẽtificus qui recepit
plura ꝙ̄ ignarus/qui recipit paucioꝛa. ¶ Illud Eodẽ ca.f
autem quod ſequitur: q: dñs dicit ſe veniſſe ad
ignem in terram mittendũ/⁊ pacem tollendã: ⁊
parentes a filijs diuidendos. ¶ Hoc aũt poteſt Moꝛalitas
allegari/ quomodo prudens pnceps vel platus
ſumme debet ſtudere/vt cõfederationes maloꝝ
rumpat: ſicut ad lrãm de phariſeis ⁊ ſaduceis fe
cit Paulus: vt igne ſeueritatis ⁊ iuſticie ſuccen Act.23.b
dat: ⁊ pacem cum vitijs ⁊ cum hominibus impijs
tollat: dicens illud: Non veni pacem mittere in Mat.10.d
terram/ſed gladiũ. ¶ Uel ad literam illud fecit Aliter
chꝛiſtus in eccleſia pmitiua: vbi de vna domo
aliqui cõuertebantur/alij non: ⁊ ſic ignis/zelus
⁊ diſcoꝛdia naſcebant. Apoca. Habebat gladi Apoc.6.a
um magnum: et datum eſt ei vt tolleret pacem
de terra.

¶ Capitulum decimumtertium Te
xtus: Aderant autem quidam eo in
tempoꝛe nunciantes illi de galileis.
Moꝛalitatum Capitulũ VI

Cum pylatus quoꝛundam galileoꝛum
ſanguinem cum eoꝛum ſacrificijs mi
ſcuiſſet: ⁊ eos crudeliter (vt ſupponitur)

occidiſſet. Cumqꝫ in ſiloe quedam turris ſup de
cem ꝛ octo hoies cecidiſſet: ꝛ eos oppſſiſſet: nec
illos q̄ talia paſſi fuerāt / ceteris magis peccato
res credidit: de qua tamen crudelitate chriſtꝰ re-
prehēdit: ꝛ eos nō plus peccatores alijs aſſeruit
ſꝫ niſi penitētiā agerēt / oēs ſimul perituros p̄di
xit. Putatis (inq̄t) ꝙ iſti debitores fuerant p̄ter
omnes? Nō / dico vobis: ſed ſi nō penitentiā ege-
Moralitas. ritis / omēs ſimul pibitis. ❡ Iſta poſſūt allega
ri ꝙ in mūdo culpe nō ſemper correſpōdent pe
nis / ſicut nec p̄mia meritis: nec econuerſo. Con-
ſtat enim ꝙ quandoqꝫ ſ͞m diſpoſitionem occul
te dei iuſticie / multi q̄ nō ſunt ceteris peiores / ca
ſus in hoc mūdo ſuſtinēt grauiores: q̄nimmo
ſepe fit / ꝙ illi q̄ peiores ſūt / in hoc mūdo ampli
ori pſperitate letanť: ꝛ q̄ boni ſunt / quandoqꝫ ma
iori aduerſitate grauāť: nō debēt hoies illos de
teriores credere / quos vident grauioribꝰ fortu-
Mat. 7. a ne caſibus ſuccūbere. Bene ergo dicit: Nolite
iudicare: ne iudi cabimini. Uide de hoc l͞ra Ac
Eodē ca. b tuū vltimo. ❡ Hic fit mētio: ꝙ cū quidā qui ha
beret ficū in vinea ſua: ꝛ annis ſingulis fructuꝫ
q̄reret: ꝛ nō in ea reperiret: voluit eam ſuccidere
dicēs: Ecce anni tres ſunt ex quo veniēs fructuꝫ
in ficulnea hac queſiui / ꝛ nō inuenio. Succidite
ergo illam: vt quid etiam terram occupat? Agri
cola dn̄o reſpondit: Dn̄e dimmitte eam et hoc
anno / vt fodiā circa eā ꝛ mittā ſtercora: ſi autē
Moralitas non fecerit fructum / in futurū ſuccide eā. ❡ In
B vinea eccleſie talis ſterilis ficulnea ē peccator:
qui nullū bonoꝝ operuꝫ pducit fructum: q꞉ p-
culdubio dn̄s nō inuenit in eo fructū p tres an-
nos: q꞉ nec fructum fidei / ſpei nec charitatis nec
cordis / operis nec oris: quaquapter quārum eſt
de ſe / ſtatim vult eam ſuccidere per mortē ꝛ dā-
nationē euellere: cū ſine fructu terrā eccleſie nō
Deū. 4. b debet occupare. Unde: Succidite arborē. Sed
p certo ſub ſpe ꝙ agricola. i. p̄latus vel p̄dica-
tor illam arborē p correctionē fodiat: ꝛ ꝙ ſterco
ra. i. proprie vilitatis ꝯſyderationē apponat / ſic
ꝙ fructus bonos pducat: quandoqꝫ dimittit ip
ſum viuere. Si vero nec ſic ſe cōuertit: ſꝫ longa-
nimitatē diuine patientie vilipendēs / in ſterili-
tatē vitioꝝ ceciderit: ꝛ fructus bonoꝝ operū nō
ptulerit: in futurū dn̄s veniet / et eam p mortē tē
Lu. 3. b poralē ꝛ eternā ſuccidet ꝛ deſtruet. Luc. Iam ſe-
Eodē ca. curis ad radicē arboris ꝛc. ❡ Intrās ieſus in ſy
nagogā / vidit ibi mulierem q̄ habebat ſpirituꝫ
infirmitatis annis decē ꝛ octo. Erat eñ ad ter-
rā taliter incuruata: vt omnino nō poſſet reſpi-
cere. Cui dominꝰ cū manū impoſuiſſet: ſtatiꝫ ere
Moralitas cta eſt ꝛ dn̄m glorificauit. ❡ Sic vere fit ꝙ in
ſynagoga fideliū inuenit aliquādo aliqua muli
er. i. aliqua aīa vel perſona diuerſis vitijs ag-
grauata: ꝛ ad terrā. i. ad terrena p auariciā īclina
ta: ꝙ nec celū poteſt īde taliter reſpicere: nec de
celeſtibꝰ cogitare. Sicut ad literā videmus de
ſecularibꝰ ꝛ terrenis hominibꝰ: q̄ videtur poſſe
2. paral. l ora. dicere cū manaſſe: Incuruatus ſum vinculo fer
tōe manaſſe reo: ꝛ nō eſt reſpiratio mihi ꝛc. Pſ. Dorſum eoꝝ
Pſ. 98. f ſemper incurua ꝛc. Iſti eñ octodecim anni qui

conſtant ex decem ꝛ ſex ꝛ duobꝰ / infirmi dicūtur E
in quantū decem precepta legꝭ / ſex opera miſeri-
cordie / ꝛ duo charitatis mādata tranſgreſſi fu-
iſſe pbanť: et tñ talibus chriſtus quandoqꝫ ma
nū ſue miſericordie porrigit: ꝛ eos a curuitate
terrenoꝝ erigit: dicēs illud: In ſublime erigere Iob. 40. a
ꝛ eſto glorioſus. Ita ꝙ iſti de terrenoꝝ auaricia
ad celeſtium amorē ſani ſurgunt: ꝛ deum glori-
ficant ꝛ extollunt.

❡ Capitulū decimūquartum textus
Et factū eſt cū introiſſet ieſus in do-
mū cuiuſdaꝫ principis phariſeorum
Moralitatum Capi. VII

Hic dicit quō chriſtꝰ hydropicū ſanauit
ī ſabbato. ❡ In hoc notari pōt ꝙ nul Moralitas
lus eſt ita hydropicus. i. p ſuperbiā in-
flatus: nec ita per auariciā ſitibundus / quin ſal
tē in ſabbatis. i. in feſtiuitatibꝰ debeat ſanari: et
qnin quādo chriſtꝰ in religiōe vł eccleſia offerť
animꝰ eius debeat quietare. ❡ Chriſtus inuita Eodē ca. b
tus ad cōuiuiū / intendens quō primos recubitꝰ
eligerent: incepit eos inſtruere dicēs: Recumbe
in nouiſſimo loco: vt veniēs q̄ te inuitauit dicat
Amice aſcende ſuperius: ꝛ nō diſcūbas ī primo
loco: ne forte honorabilior te inuitatꝰ fuerit: p
pter quē oporteat te deſcēdere / ꝛ cum rubore no
uiſſimū locum tenere. ❡ Iſta poſſunt allegari Moralitas
cōtra ambitioſos: cōſtat eñ ꝙ deus ad nouiſſi-
mum ſtatum eccleſie / vel ad nuptias mūdane p
ſperitatis ſ͞m diuerſos gradus vniuerſos inui- D
tat. Uerumtamen ipſe vult ꝙ vnuſquiſqꝫ gra-
dū ſuū cuſtodiat: ꝛ nullus ad altiorē gradum q̄
deceat p ambitionem aſcendat. Sꝫ q꞉ multi ſunt
hi q̄ p̄mos recubitus. i. altiores ſtatus primatꝰ
ambiūt et eligūt: ibidē iure vł iniuria ſe reponūt
ꝛ iō finaliter in morte ad locū infimū / ſcꝫ ad infer
num cū rubore ppetuo deſcendūt: ꝛ a celſitudi-
ne quam impudēter aſcenderūt / deponūť. Ecō-
uerſo illi q̄ modo in nouiſſimo loco. i. in ſtatu hu
militatis ꝛ paupertatis ſedent: ꝛ q̄ in hoc mūdo
gradu ꝛ ſtatu ſunt cōtenti: finaliter in morte ſu-
perius ad locū honorabilē paradiſi īuitabunť: ꝛ
ibi feliciter extollenť. Amice inquit aſcende ſu-
periꝰ. Uñ oīs q̄ ſe exaltat humiliabiť ꝛc. ❡ Ho Eodē ca. c
mo quidam fecit cenam magnā: ꝛ vocauit mul-
tos: ꝛ miſit ſeruū ſuū hora cene dicere inuitatis
vt venirent: q꞉ parata ſunt omnia. Oēs tamē ce-
perunt ſe excuſare. Primꝰ dixit ꝙ villā emerat
volēs exire videre illā. Aliꝰ dixit / ſe quinqꝫ iuga
boū emiſſe: ꝛ ad pbandū illos velle exire. Alius
ait / vxorē ſe duxiſſe: ꝛ eam accipere debere. Qui
bus auditis paterfamilias iterū ſeruos miſit: de
biles et claudos ciuitatis ad ꝯuiuiū introduci
mādauit: de quibus domū ſuā replent. Ipſos ve
ro q̄ ſe excuſauerunt / de cena ſua nunq̄ guſtatu
ros ppetuo ordinauit. ❡ Sic ſpo cū deꝰ a p̄nci- Moralitas
pio ordinauit q̄ndā cenā / ſcꝫ refectionē glie pa-
radiſi: ꝛ ad ipſam vocauerit ꝛ inuitauerit vniuer-
ſos: cōſtat ꝙ hora cene ſcꝫ nūc in tp̄e gr̄e ipſe nō
ceſſat ſeruos ſuos. i. p̄dicatores mittere: ꝛ ad il
lud ꝯuiuiū hoies ꝯuocare. Sꝫ pculdubio cōmu

E niter oēs diuites ſe excuſant: ⁊ pmo auari q̄ eme
re/videre/acq̄rere/poſſidere villaʒ huius mundi
ipſius diuitias/honores pdiligunt: ⁊ ideo circa
iſta intenti/plus debito ad hoc celeſte ꝯuiuium
p bona opa non accedūt. Villam inquit emi: ha
Pro.27.a be me excuſatū. Unde in Prouer. Anima ſatu
rata calcabit fauum. Aliq̄ excuſant ꝑpter vxoreʒ
.i. ꝑpter carnales delicias. Qui em̄ vxorē .i. car
nem vel carnalē affectionē vult ducere: neceſſe
habet ab affectu ⁊ deſyderio celeſt⁹ glorie retro
ire: ⁊ celeſte ꝯuiuiū faſtidire. Aliq̄ excuſant pro
pter q̄nq̄ iuga boū .i. ꝑpter q̄nq̄ ſenſuū illece
bras: q2 ita ſunt aliqui vagi/ ⁊ ita dederūt ſenſus
ſuos ad exteriores illecebras hui⁹ vite: ꝙ de eter
nis ⁊ ſpūalibus nihil curant: ⁊ ideo breuiter nul
lus talium cenam paradiſi guſtabit: q2 nō eſt di
gnū ꝙ aliq̄s admittat ad illam/q̄ mūdi delecta
bilia ſibi pponit. Pauperes igit tribulati ⁊ debi
les illuc p tribulatiōes intrare cogūtur: ⁊ de ta
libus aula paradiſi implet: q2 diuites circa ter
rena vacātes/celeſtia repudiāt: ſoli reſtant pau
Ps.21.f peres/q̄ ad ꝯuiuiū illud vadūt. Ps. Pauperes ſatu
Eodē ca.f rabunt ⁊c. ¶ Illud quod hic ponit .ſ. q̄ vult tur
rim edificare: q̄ prius ſedens cōputat ſumptus q̄
neceſſarij ſunt/ſi habeat ad pficiendū: ne poſtꝙ̄
edificare inceperit/ ⁊ edificare neq̄erit/dicat ſi
bi illudēdo illud: Iſte homo cepit edificare ⁊ nō
potuit ꝯſummare. Et illud de rege/q̄ cogitat ſi
cum ſuo exercitu poterit occurrere illi q̄ venit cō
tra eum cū maiori: vel alſ/qui miſſis legatis ro
Moralitas gat ea q̄ ſunt pacis. ¶ Iſta pñt allegari ꝯtra il
F los q̄ in ſuis virib⁹ nimis ꝯfidūt: ⁊ q̄ merita ſua/
vires ⁊ ꝟtutes nō bñ ponderāt. Conſtat em̄ ꝙ q̄
libet habet facere cū vno potētiſſimo rege/cum
deo. Habet em̄ edificare neceſſario vnā altiſſi
mā turrim .ſ. celſitudinē ꝯtemplatiōis apicē pfe
ctionis: ⁊ ideo q̄libet debʒ ſeipm̄ colligere/ꝟtu
tes ſuas menſurare/cōputare: vt in ſeipo cogno
ſcat/ſi ſua merita ſufficiāt ad hoc ꝙ poſſit regi
in die iudicij occurrere/ ⁊ turrim moralis celſitu
dinis ꝯſummare: alioq̄n ſi diminutū ſe ⁊ inſuffi
cientē inueniat: debet legationē orōnis deuote
ad deū mittere: ⁊ ipſius pacē ⁊ verā miſericordiā
Mat.5.d. implorare. Unde: Eſto ꝯſentiens ⁊c. ¶ Uel dic
Aliter ꝯtra pſumptuoſos: q̄ q̄nq̄ de ſuis virib⁹ pſumūt
ſe turrim pfectiōis ⁊ ꝯtēplatiōis poſſe in ſe ⁊ ex ſe
ipſis pficere: ⁊ regi chriſto digne occurrere cre
dunt. Uñ ſepe fit ꝙ iſti ad pficiendū nō habent
⁊ ꝙ vltra vires ſuas aggrediunt ardua: ita quod
aſſumūt/neq̄unt ꝯſummare: quapropt neceſſe ē
eos in via deficere/ ⁊ impfectū edificiū dimittere
⁊ ſic neceſſe habent hominū deriſionē ſuſtinere
dicētiū: Ille hō incepit edificare ⁊c. Sicut iſta
quotidie experimur in religiōe. Uiri nouitij q̄ñ
q̄ ſunt ita feruētes in pncipio/ꝙ ardua opa inci
piunt/ ⁊ vltra vires facere ꝯtendunt: q̄ tamē poſt
cito deficiūt: ⁊ a via quā ceperāt/ad vite cōis la
titudinem ſe deflectunt. Nullus igit debet ex ab
rupto ardua opa incipere: ſed deliberādo ſuper
hoc cogitare: ꝟtutes ſuas metiri/ ⁊ eas compu
tare: ne forte ſi inceperit/non valeat ꝯſummare,
Uñ Sene. Diu deliberādū eſt quod ſemel ſtatu G
endū eſt. Ideo bene ꝯſulitur Eccli. Altiora te ne Eccli.3.d
queſieris.

¶ Capitulum decimūquintū Text⁹:
Erāt aūt appropinquātes ei publica
ni et pctōres. Moralitatū Ca. VIII

Mulier q̄ decē habēs drachmas/ſi vnā
pdiderit/ſolet lucernam accēdere/do
mū euertere/donec inueniat drachmā
pditā. Quā cū inuenerit/ſolet ꝯuocare vicinas:
⁊ de inuētione drachme q̄ pdita fuerat/ꝯgaude
re. ¶ Dic ſi vis de decima drachma/ſicut de Moralitas
oue centeſima reſtituta .ſ. de natura humana q̄
pdita fuerat/ ⁊ nouem ordinibus angelorum ad
iuncta: vt habes ſupra. Et dic ꝙ mulier eſt diui Mat.18.b
na ſapientia: que de reparatione ruine angelice
gaudet. ¶ Uel dic moraliter/ꝙ ſi mulier .i. aīa Aliter
de decem drachmis .i. de decē mandatis vel de
complement° ⁊ pfectione virtutis aliq̄d perdi
derit p aliquod peccatū: ſtatim debet lucernā rō
nis accendere: domū conſcientie p contritionē
euertere: ⁊ totū ſe p confeſſionē reuoluere: ⁊ ita
p ſatiſfactoriā diligētiā querere ꝙ eam poſſit re
cuperare/ ⁊ ſpūaliter inuenire. Quam ſi inuene
rit: debet ſumme gaudere ⁊ exultare. ¶ Uel dic/ Aliter
ꝙ mulier debet gaudere de recuperatione perdi
te drachme .i. anime peccatricis: ⁊ ad hoc totis
viribus laborare. Supra eodem: Gaudium eſt Lu.15.b
angelis dei ſuper vno peccatore penitentiā agē
te/ꝙ̄ ſuper nonagintanouem iuſtis. ¶ Quidaʒ Eodē ca.c
homo habuit duos filios: quorum iunior pater
ne ſubſtantie portionē ſe ꝯtingentem petens et H
capiens/a patre receſſit: ⁊ profectus eſt in regio
nem longinquam: ſubſtantiam ſuam luxurioſe
viuēdo conſumpſit. Tandē vero cum orta fame
eſurijt/vni ciuiū regionis adheſit: ⁊ ipſius por
cos pauit: ⁊ plerūq̄ ventrē ſuum de porcoꝝ ſili
quis implere cupiebat: ⁊ tamen nemo ſibi dabat
Ille igit fame afflictus/opulētiam paterne do
mus memorat: ⁊ ad patrē ſuum redire: ⁊ miſeri
cordiam cogitabat petere/dicens: Quanti mer
cennarij in domo patris mei abundāt panibus
ego aūt hic fame pereo. Surgā ⁊ dicam traſeū
do ad patrē meū: Pater peccaui in celū ⁊c. Iſte
igit ad patrē hoc modo venit. Quē videns pa
ter/miſericordia motus/in oſcula eius ruit: ⁊ ſto
la pma ipſum induit: calciamēta in pedibus ei⁹
⁊ anulum in manibus eius poſuit: ⁊ occiſo ſagi
nato vitulo/ꝯuiuium fecit ei dicens: Epulemur
⁊ manducemus: quia hic filius meus mortu⁹ fu
erat ⁊ reuixit: perierat ⁊ inuentus eſt. Filius au
tem ſenior qui tunc in agro erat/dum ad domū
rediret/ ⁊ ſonum inſtrumentoꝝ muſicorum audi
ret: ⁊ cauſam conuiuij cognoſceret: ꝙ̄ plurimum
indignatur: ⁊ iam intrare renuens/contra pa
trem dicebat: Ecce tot annis ſeruiui tibi/ ⁊ num
ꝙ̄ mandatum tuum preterui: ⁊ tamen nunq̄ de
diſti mihi hedum vt comederē cum amicis me
is. Pro iſto autem vitulum ſaginatum occidiſti
qui ſubſtātiam ſuam cum meretricibus diſſipa
uit. Pater vero de inuentione fratris perditi ſe

A oportere gaudere/dixit. Et ſic primogeniti indi
gnationē tēperauit: ⁊ finaliter ad cōuiuiū introl
Allegoria uit. ¶ Iſta poſſunt allegorice exponi ⁊ myſtice
Allegorice. Homo iſte ſignificat deū patrē: q a prī
cipio duos filios .i. duos pplos ſubditos habu
it ſcʒ iudaicuʒ/qui erat primogenitꝰ atq̧ maior.
Exo. Filiꝰ meus ꝑmogenitꝰ iſrl: ⁊ pplm gētilē/
Mar.28.c. q erat adoleſcētior et indoctior. Mat. Homo qdā
habuit duos filios ⁊c. Iſte igit inſipiens ado
leſcens .i. populus gentilis/in principio a patre
ſuo deo/ſubſtātie portionē/ſcʒ dona naturalia ⁊
ſcientias philoſophicas accepit: ⁊ a pr̄e deo per
idolatriā recedēs: ⁊ i regionē lōginquā .i. i ſtatū
damnatiōis ⁊ pctī: bona ſua ⁊ virtutes natura
les cū meretricibꝰ .i. carnis delicijs deuaſtauit/
inq̄tū varijs vitijs carnalibꝰ ſe fedauit/ et inq̄
tū ſubſtantiā ſuā .i. naturā ꝑ ea corrupit et gra
uauit. Unde vni ciuiū regiōis .ſ. diabolo adhe
ſit: q ipm porcoꝝ .i. poetarū ⁊ carnaliū philoſo
phoꝝ cōſortio copulauit: quorū ſiliq̄s .i. quoꝝ er
rores ⁊ vanas doctrinas comedere ⁊ acquirere
q̄plurimum affectauit: ⁊ tamē de ipſis habere
ad pleniū neq̄bat: q2 nemo ad ſufficientiā ſibi da
Tren.4.a. bat. Tren. Paruuli petierūt panē: ⁊ non erat q
frangeret eis. Iſte igit filius ꝓdigꝰ/ſcʒ gentilis
ppls: fame et deſyderio cognoſcēdi verū deum
eſtuās/ad patrē deū ſuū finaliter reuertit: ⁊ erro
res ſuos cōfitēs/ miſericordiā deprecat/ dicēs:
Peccaui in celū et corā te. Quē vidēs pꝰ pater
B in domū ſuā ſuſcipiens/ſcʒ i eccleſiā introduxit:
anulū ſibi fidei tradidit: ſtolā ꝑmā .i. gratia ipſū
veſtit: calciamēta .i. ſanctoꝝ exempla/ in pedibꝰ
ſuarū affectionū ponit: et vitulū ſaginatū ꝓ eo
interfecit: ſcʒ chriſti occiſi fidē/ ⁊ ſue paſſiōis me
moriā tradidit: et ſic de eius inuētione ⁊ conuer
Luce.15.b. ſione gaudiū magnū fecit. Unde dicit: Congra
tulamini mihi: q2 inueni drachmā quā perdide
rā. Sed primogenitus filius .i. iudaicus ppls in
agro ſacre ſcripture circa expoſitionē literalem
vacans: audito choro et ſimphonia cōuiuij/ id
eſt audita ꝑdicatoꝝ turba/ ⁊ viſa ſolēnitate con
uiuij/ et viſo gaudio fideliū: indignat i domū pa
tris .i. i eccliaʒ intrare: ⁊ fidē chriſtianā recipere
nō dignat: qnimo cōtra deū patrē nūc ꝯq̄rit/ q
iſti filio ꝓdigo .i. gentili pplo/ plura q̄ ſibi bene
ficia diſtribuit/ dicēs: Ecce tot annis ⁊c. Uerba
enī pñt eſſe iudaici ppli/ ꝓſpitati chriſtiani ppli
inuidētis/ et de conuerſione gentiliū ad fidē ei
dē cōquerētis: q2 iſti mādata legis ad literā opti
me cuſtodiūt: ⁊ in cerimonijs legalibꝰ deo ſerui
unt: et tñ nullā gratiā a deo recipiūt: qnimo ipſi
Eſa.49.a optime poſſunt dicere illud Eſa. Inuanū labo
raui: ſine cauſa et vane cōſumpſi fortitudinem
meā. Finaliter tñ deꝰ iſtos pacificabit/ ⁊ conuer
tet: et i domū eccl̄ie cū iuniore fratre ad cōuiuiū
eccleſie introducet: et ad vituli ſaginati epulas
id eſt ad chriſti paſſionis fidem ipſos recipiet.
Roma.11.e Quia ſicut dicit Apls: Cū ſubintrauerit plenitu
Aliter do gētiū/tūc oīs iſrl ſaluꝰ erit. ¶ Uel iſta pñt
ad religionū apoſtatas applicari. Cōſtat enī q̄
q̄/q adoleſcētes de domo religionis ⁊ a patre
ſuo prelato recedūt: portionē bonoꝝ patris .i. il C
la q poſſunt furari deferūt: et in regione longin
qua .i. in mundū fugiūt: vbi vni ciuiū ſcʒ diabo
lo in diuerſis ſeruiūt vitijs: et ibi ſubſtantiā ſuā
.i. naturalē ⁊ tpalē/in luxuria et carnaliter viuen
do ꝯſumſit: tunc aūt illis q ſecū furtim portaue
rant/ ⁊ de regione furati fuerāt ꝯſumptis: eſuri
re incipiūt: et ſiliquas q̄s porci māducant .i. bo
na terrena q pctōres poſſidēt: acquirere ⁊ come
dere cupiūt. Sed cū ipſa acquirere neſciūt: nec
aliquem qui ea ſibi det inueniāt: ideo ſepe fit q
ipſi eſuriunt: et vilē vitā egenā et pauperē foris
ducūt. Iuſto enī dei iudicio fit/ q tales qui diui
tijs et delicijs ſectādis/ deū et religionē apoſta
tando dimittūt: ad illas neq̄q̄ attingant: ſed
in paupertate ⁊ miſeria in mūdo viuāt. Un: Pau Pro.3.d
pertas a dño i domo impij. Sepe ergo fit q iſti
fame et miſeria vrgēte/de receſſu ⁊ apoſtaſia pe
nitētes: ad patrē .i. ad prelatū et religionē redire
ꝓponūt: et vt ſaltē tēporalē euadant miſeriā: ad
priſtinū ſtatū ſe cōuertunt/ dicētes: Quāti mer
cenarij abundant panibus in domo patris mei:
Surgā igitur et ibo. Unde iſtoꝝ vox videt eſſe:
Reuertar ad domū meā vnde exiui. Cōtriti igit Mat.12.d
et humiliati q̄ſq̧ reuertunt ad religionē: et mi
ſericordiā poſtulantes/ ſuā fatent culpā et cōfu
ſionē. Pater ꝑlatus debet tales benigniter reci
pere: ſtolaʒ .i. habitū ipſos induere: anulū/ arrā
ſalutis .i. penitentiam eis ꝯcedere: et calciamēta
bonorū tēporaliū ꝓ ſuſtentamēto eis tribuere: D
vitulū ſaginatū .i. chriſtū in eucharistia ſcʒ paſſi
onis chriſti memoriā ipſis offerre: ⁊ de eoꝝ ꝯuer
ſione gaudere. Et q2 cōiter frater primogenitꝰ
qui nō fuit prodigus .i. alij fratres et religioſi/ q
nunq̄ deliquerūt: ſed patri ⁊ ꝑlato ſeruientes in
religione māſerunt: cōtra tales indignant: et ip
ſos poſt conuerſionē ⁊ reditū deteſtant: alioſq̧
deprimere a dignitatibus et officijs repellere/
et culpas ꝑcedentes exprobrare comprobant:
quinimmo ſi talibus fiat conuiuiū .i. ſi talibus
detur beneficiū: vel a patre ꝑlato eis fiat ꝑ cete
ris aliquod tēporale ſolatiū: tales primogeniti
ꝯqueruntur/ dicentes: Ecce tot annis ſeruio tibi:
et nō dediſti mihi hedū .i. beneficiū: huic aūt de
uoratori et apoſtate confers fauorē et obſequiū.
Tūc pater iſte ꝑlatus debet tales rephendere:
et a ſuis detractionibꝰ cohibere: et ꝓ ſuis ꝯuer
ſis pctōribus/ne iterato incidāt: alioꝝ murmuri
bus obuiare: dicens ei: Fili tu ſemꝑ mecū es: et
⁊ oīa mea tua ſunt. Hic aūt frater tuꝰ mortuꝰ fu
erat ⁊c. Acſi diceret: Uos nō debetis ꝯtra tales
indignari: nec eos exacerbare: ſed de eoꝝ ſalute
benigniter exultare. Lu. Gaudiū eſt angel dei Lu.15.b
ſuꝑ vno pctōre penitentiā agēte ⁊c. ¶ Uel dic Aliter
generaliter/ q quicūq̧ pctōr a deo peccādo rece
dit: et patrē ſue ſubſtantie .i. bona naturalia in
diuerſis vitijs expendit: et vni ciuiū regionis .i.
mūdo adherēs: porcorum .i. immūdiciarū obſe
quijs ſe ſubmittit: ſi fame tribulationis cogēte/
ad patrē deū ꝑ penitentiā reuertit: ipſum ſtatim
ſolet miſericorditer recipere: veſtibꝰ virtutū in

E duere: vitulum ſaginatū.i. ſue carnalitatis laſci-
uiam occidere: ⁊ eū cū gaudio feſtiuare/ſicut ſu
Aliter pra. ¶ Vł dic ꝙ multi ſunt hodie dñi huic pa-
trifamilias ſimiles: q̄ nouiter veniētes ad ſuam
curiam/dato ꝙ ſint ꝓdigi ⁊ mali: dum tñ ſciant
vba adulatoria dicere: Pater peccaui ⁊c. ſolent
letius recipe ⁊ latius ꝓmiant: ꝙ illi qui ſp̄ cū eo
fuerūt: ⁊ qui diu in familia ſua manſerunt: ⁊ in
agro ſuo.i. in adminiſtratiōe ſua diutius labora
Leui.16.b uerūt. Noua enī placēt. Quia ſicut dicit: Nouis
Aliter ſupuenientibꝰ vetera ꝓiicietis. ¶ Vel dic ꝙ apud
patrē deū acq̄rūt dona ampliora tam gratie ꝙ
glorie/illi q̄ qñq; pctōres fuerūt ⁊ penituerūt: ꝙ
illi q̄ nunꝙ deliq̄runt. Tātus enī pōt eſſe feruor
poſt lapſum/ꝙ penitēs plꝰ meret/ꝙ q̄ lēte i iuſti
Ro.5.d cia ꝯuerſat. Vñ Apl's: Ubi abūdauit delictū ⁊c.

¶ Capitm decimūſextū Textus: Dicebat aūt et ad diſcipulos ſuos: Homo quidam erat diues qui habebat villicum. Moralitatū Ca IX

Hic ponit parabola de villico: q̄ cū dif-
famatꝰ eſſet apud dominū ſuū/ ꝓpter
quod villicationē ſuā ꝑdere opoꝛtebat
dum adhuc haberet officiū/⁊ adminiſtrationez
bonoꝝ dñi ſui/cogitās ꝙ fodere non valebat/et
mendicare erubeſcebat: vocauit debitores domi
ni ſui/⁊ debita ꝓ pte remiſit: ⁊ ſic eoꝝ grām acq̄-
ſiuit: quod vtiq; fecit/vt cū amotus eſſet ab offi
cio/ipm in tabernacula ſua reciperēt/⁊ factā gra
tiam recompēſarēt: dicēs pmo: Quātū debes do
mino meo? Centū cados olei. Accipe igit cauti-
F onē ⁊ ſcribe q̄nquaginta ⁊c. Dñs igit ſuꝰ hocau
dito/ipm de prudētia ſua ꝯmēdauit. Chriſtꝰ enī
a ſimili docet nos de alieno largos eſſe/⁊ de mā
mona iniq̄tatis amicos.ſ. paupes nobis face-
re: vt cum defecerimꝰ/nos poſſint in eterna ta-
Moralitas. bernacula acceptare. ¶ Verba ſaluatoris illam
parabolā exponunt: ⁊ eam eſſe datā ꝓpter miſe
ricordiam dicūt. Vñ iſta eſt veritas: nam q̄libet
habet a deo aliquē villicatū: habet enī miniſtra
1.Co.4.b re bona nature et fortune. Aplus: Quid enī ha-
bes homo quod a deo non accepiſti? Homo enī
in adminiſtratiōe ſenſuum corpaliū vel bonoꝝ
tempaliū/nō eſt niſi villicus dei. Cum igit neceſ
ſe ſit quēlibet in morte talē villicationē ꝑdere: iō
añ actū debemus de remedio ꝓuidere. Igit de-
bemus de bonis cōmiſſis ⁊ tꝑalibus paupibus
benefacere: ⁊ ſi q̄ nobis debēt remittere: vt poſt
mortē quādo villicationē ⁊ tꝑalium adminiſtra
tionē amiſerimꝰ: vbi non erit fodiendum.i. bene
operandū: ⁊ vbi erit verecūdū in inferno degere
poſſint iſti paupes q̄bus in hoc mūdo bene fece
rimus/in celeſtibus tabernaculis nos recipe et
fouere. Quod ſi fecerimus: dñs nos cōmenda-
bit. Et ꝙuis iſta bona non ſint noſtra/ſed potiꝰ
ſua: ſi inde elemoſynaz fecerimus/ipe dominus
approbabit. Igitur de mammona iniquitatis
.i. de terrena ſubſtātia: q̄ revera multas iniqui-
tates inducit: debet vnuſq̄ſq; amicos.i. paupes.
⁊ ſanctos ſibi facere/vt in eoꝝ tabernaculis.i.
in regno celoꝝ/quod eſt paupeꝝ: mereat cū eis
exultare. Vñ dicit: Date/⁊ dabit vobis. ¶ Ho G
mo q̄dam erat diues/⁊ induebat purpura ⁊ byſ- Lu.6.f
ſo: ⁊ epulabat quotidie ſplēdide. Et ad ianuam Eodē ca.
eius iacebat q̄dam infirmus ⁊ vlceroſus noīe la
zarus: qui cupiebat ſaturari de micis q̄ cadebāt
de menſa eius: ⁊ nemo ei dabat: ſed veniebāt ca-
nes/⁊ lingebāt vlcera eius. Cū igit diues ⁊ laza
rus morerent/lazarus in ſinu abrae fuit poſitꝰ/
⁊ diues in inferno ſepultus. Cum igit diues qui
erat in tormētis/oculos leuaſſet/⁊ lazaꝝ in ſinu
abrae vidiſſet: guttā aque ꝓ lingue refrigerio ꝑ
lazaꝝ quē viuēs ꝯtempſerat/ſibi dari petijt: quā
tñ abraā ſibi nō ꝯceſſit. Mitte (inquit) lazaꝝ qui
intingat extremū digiti ſui in aquā/⁊ refrigeret
linguā meā: q̄a crucior in hac flamma. Fili inq̄t
abraam/recordare quia recepiſti bona in vita
tua/hic aūt ſimilr mala: ideo hic ꝯſolat/tu vero
cruciaris. Diues aūt ſe nō exauditū vidēs/ꝓ fra
tribꝰ ſuis q̄ in mūdo māſerāt: vt ad eos mittere-
tur lazarus/interceſſit. Mitte inquit lazaꝝ q̄n-
q; fratribus meis: ne ⁊ ipſi veniāt ad hunc locū
tormētoꝝ. Quē nec abraā exaudiuit/ ſed ſibi di-
xit: Habent moyſen ⁊ ꝓphetas/audiāt illos ⁊c.
¶ Iſta pabola pōt ad multa moraliter applica Moralitas
ri. Allegat enī ꝙ iudiciū ſine miſericordia fiet il-
li/q̄ nō facit miſericordiā: q̄ cū iſte poſſet facere
miſericordiā lazaro/nō fecit: ideo cū indigeret/
nullā miſericordiā impetrauit. Prouer. Qui ob Pro.21.b.
turat aures ſuas ad clamorē pauperis/clamabit
ipe ⁊ nō exaudiet. ¶ Iſta etiā pōt allegari/ꝙ ex- Aliter
trema gaudij luctꝰ occupat. Et q̄ deus poſt tem H
peſtatē tranq̄llitatē facit. Diues qui fuerat in epu Pro.14.b
lis/⁊ in veſtibꝰ ꝓcioſis/poſitus eſt in flāmis et Tob.3.d
ſupplicijs: lazarꝰ vo q̄ fuerat in dolore poſitus/
eſt cū abraā in q̄ete locatꝰ. Luc. Eſuriētes imple Lu.1.c
uit bonis ⁊c. ¶ Vel applica ad occultā dei ordi Aliter
nationē vel ꝑdeſtinationē: q̄ diuerſimode variat
morꝰ reꝝ: ⁊ illis quos nouit in eternū dānādos/
dat hic ꝓſpitatē. Illis vo quos ſcit ꝑpetuo ſal-
uādos/dat aduerſitatē. Nullā cauſam allegat
abraā de damnatiōe diuitis/niſi q̄ recepat bo-
na in vita ſua: lazarus aūt mala: ⁊ ideo vicē debe
re oportere mutari aſſeruit. De iſto enim diuite
nō legit ꝙ fuit raptor/nec fornicator/vel ſupbꝰ:
ſed ſolū q̄ diues ⁊ epulo. De Lazaro aūt ꝙ ali-
quod bonū fecerit: ſed ſolū q̄ miſer erat. Time-
ant igit diuites: ⁊ adhuc dico timeāt: q̄ portant
ſecū ſignū dānatiōis. Letent paupes: q̄ ſecū tra
hūt ſignū ſaluationis: teſte Ambroſio: Succeſ-
ſus tꝑaliū/dānatiōis eſt indiciū. Matth. Beati Mat.5.a
paupes: q̄m ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Et itez: Im- Mat.19.c
poſſibile eſt diuitē intrare in regnū celoꝝ. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ q̄nq; ꝯtingit ab illo in aduerſis auxiliū pe
tere/quem homo in proſperis non dignabat re-
ſpicere. Diues enim iſte per lazarum ſibi auxiliū
dari petijt: quem languentē ad ianuā non reſpe-
xit. ¶ Vel dic ꝙ homo ſemper debz de amicis Aliter
ſuis curare: et de eorum damnatione dolere: ſi-
cut ille q̄ in tormentis poſitus/ petebat lazarum
ad fratres mitti: magis volens ſolus perire/ ꝙ
fratrum damnationē videre.

A ¶ Capitulū decimūſextū text⁹: Et dixit ad diſcipl'os ſuos: Impoſſibile ē vt nō veniāt ſcādala. Mora. Ca. X

Occurrerūt chriſto .x. leproſi / ſupplicātes q̄ ſanarēt ab ipſo ieſu: Preceptor inquiūt miſerere nr̄i. Quib⁹ iſ ſert⁹ dominꝰ: p̄cepit q̄ irēt / ꝛ ſe ſacerdotibus oſtēderēt. Ipſi aūt cū irēt / mūdati ſūt. Vn⁹ autē ex ill' q̄ ſamaritan⁹ erat: q2 mūdat⁹ ē / regreſſus eſt ad dn̄m p̄ gratijs offerēdis. Alij vero nouē q̄ hebrei erāt / nullatenꝰ ſūt reuerſi. Quod vidēs dn̄s inq̄t: Ecce decē mūdati ſūt / ꝛ nouē vbi ſūt? Nō fuit q̄ rediret ꝛ glīaȝ deo daret / niſi hic alienigēa. ¶ Dic q̄ ire ad ſacerdotes / nihil aliud eſt q̄ de peccatiſ cōfiteri / et p̄ponere cōfiteri: q2 ſcȝ q̄ſi decē leproſi pctōres: q̄ decē p̄ceptoꝝ trāſgreſſores ex his trāſgreſſionib⁹ ſūt corrupti / voluūt a lepra vitioꝝ ſuoꝝ curari atq3 purificari: neceſſe hn̄t ad chriſtū p̄ orationē et p̄ venie iplorationē / necnō p̄ cōtritionē clamare / ꝛ ad ſacerdotes p̄ cōfitēdi p̄poſitū ambulare: et tunc dū ſolū ad ſacerdotes ire incipiūt: ꝛ dū ſolū cōfiteri p̄ponūt / a culpa huiꝰ liberanſ. Verūtamē neceſſe eſt q̄ cōfeſſio ſequatur / alioq̄n i culpā p̄ſtinā relabunſ: ſola eni cōtritio cū p̄poſito ɔfitēdi / pctā tollit / et glīaȝ reſtituit. Pſal. Dixi cōfitebor. ¶ Vel allega iſta: q̄ alienigene .i. ſeculares ꝛ laici: q̄ cōiter melius regratianſ deo de collatis bn̄ficijs q̄ regulares ꝛ clerici: q2 iſti deuote ad dn̄m reuertunſ. Illi vero obtētis beneficijs t̄p̄alib⁹ ꝛ ſp̄ualib⁹ / pctōꝝ indulgētijs in ſua ingratitudine torpeſcere cōprobanſ. ¶ Volens dominus conditionē diei iudicij declarare: et q̄ ignote et ſubito veniet demōſtrare / dixit: Sicut fulgur inſperate apparet ſic erit aduētus filij hoīs. Sicut i dieb⁹ noe edebāt / bibebāt / vendebāt et emebāt: et de diluuio nō cauebāt: q̄ſi ſcȝ diluuiū ſubito venit / quod oēȝ hoīeȝ ſubmerſit et inuoluit: ſic inq̄t erit de die iudicij. Et ſubiūgit / q̄ tunc erūt duo in lecto vno / duo i agro vno / due molētes in mola vna: et de oībus iſtis vn⁹ aſſumeſ / al⁹ relinqueſ. ¶ Illud allega / quō iudiciū ꝛ extrema tribulatio ſūt hoībus ignota / ꝛ iō caute p̄uidēda. ¶ Allega quō de oī ſtatu aliq̄ erūt ſaluati / aliq̄ dānati: q2 de illis q̄ ſunt in lecto .i. i ſtatu quietis et cōtemplationis: et de illis q̄ ſunt in agro .i. in labore mūdial' negociationis: ꝛ de ill' q̄ molāt i mola vna .i. in vna cōbinatiōe cōiugal' cohabitationis: vn⁹ aſſumeſ / et alter relinqueſ: aliq̄ ſaluabunſ / aliq̄ damnabunſ: aliq̄ a deo eligenſ / et aliq̄ tanq̄ reprobi cōdemnabunſ: et breuiter de oī ſtatu ꝛ gradu aliqui ſunt boni et mali. Vnde Jac. De eodem fonte egrediſ aqua dulcis ꝛ amara.

Moralitas — Ps. 31. d. — Aliter — B — Eodē ca. c. — Moralitas — Aliter — Jaco. 3. c.

¶ Capitulū decimūoctauū text⁹: Dicebat aūt et p̄abolā ad illos: quoniā oportet ſemp̄ orare. Mora. Ca. XI

Hic poniſ de vidua / q̄ apud iudicē iniq̄tatis ſe vidicari ab aduerſario petebat. Quod iudex iniq̄tatis nō p̄pter iuſticiā / ſed p̄pt importunitatē ſibi ɔceſſit. ¶ Hoc pōt applicari ad inſtantiā orationis: quia ſi iniquus p̄pter importunitatē illoꝝ voluit iuſticiā facere: multo fortius de⁹ p̄pter orōnis inſtantiā volet quod iuſte petiſ concedere. Vide ſupra de amico qui petebat tres panes. Apls: Inſta oportune ꝛ importune. ¶ De phariſeo q̄ ſe iuſtificabat / et publicanū cōtēnebat: ꝛ bona ſua coram deo recitabat / dicēs: Non ſum ſicut ceteri hoīm / raptores / iniuſti / adulteri: ſicut hic publicanus: ieiuno bis in ſabbato. Et de publicano qui p̄cutiens pectus ſuū miſericordiā implorabat: ſed nec oculos erigere ad celū preſumebat. Diciſ hic q̄ publican⁹ iuſtificat⁹ receſſit: quod tñ nōn legiſ de phariſeo p̄ſumptore. ¶ Iſta exemplariter poſſunt allegari: q̄ plus placet deo hūilitas pctōris q̄ ſeueritas p̄ſumptoris. Magis eſt deo acceptabilis pctōꝝ confeſſio penitētis / et p̄prie fragilitatis et vilitatis recordatio: et ex cōſyderatione culpe nata humiliatio: q̄ illius q̄ nunq̄ taliter deliquit / arrogās iuſticie p̄prie p̄ſumptio: alioꝝ contēpt⁹ ꝛ ſuip̄ſius bona opinio. Ideo ſequiſ: Oīs q̄ ſe humiliat / exaltabiſ. Illud p̄cipue accidit in religione: vbi ſunt quidā phariſei .i. q̄ reputāt ſe ceteris magis iuſtos: ſi vidēt aliquē publicanū .i. aliquē qui ante deliquerit: dato q̄ ipſuȝ vidēt penitentē ꝛ implorantē miſericordiā: tñ ipſum ſolent contēnere ꝛ abominari: et ſe ei p̄ferre / ꝛ eū deteſtari: et tamē apud deū magis diligiſ iſte non p̄ſumpt⁹ p̄prie fragilitatis nō erectus: apud deū magis q̄ ali⁹ reputaſ. Vnde diciſ: Gaudiū eſt angelis ꝛc.

C — Lu. 11. b — 2. Tim. 4. a — Eodē ca. b — Moralitas — Lu. 18. c — D — Lu. 15. b

¶ Capl'm decimūnonum textus: Et ingreſſus perambulabat hierico. Moralitatum Ca. XII

Cum eſſet ieſus in hierico: p̄nceps q̄dā publicanoꝝ zacheus nole q̄rebat videre ieſum q̄s eſſet: ꝛ non poterat p̄ turba: q2 ſtatura puſill⁹ erat. Et p̄currēs aſcendit in arborē ſycomoꝝ vt videret eū: q2 inde erat trāſiturus. Jeſus aūt vidēs deuotionē ipſius / ipm̄ vocauit / dicēs: Zachee feſtinās deſcēde: q2 hodie in domo tua oportet me manere. Qui feſtinās deſcēdit: et eū gaudēs i domū ſuā recepit. Qui extunc ad dn̄m cōuerſus eſt: q̄ dimidiū bonoꝝ ſuoꝝ dedit pauperib⁹: ꝛ ſi quē defraudauerat / in quadrupluȝ ſibi reſtituere p̄miſit / dicens: Ecce ego dimidiū bonoꝝ meorum do pauperib⁹: ꝛ ſi quē defraudaui / reddo quadruplū. ¶ Per iſtū zacheū intelliguntſ ſimplices boni ſeculares: q̄ in ſciētia ꝛ morib⁹ ſunt puſilli: et qui dato q̄ ieſum p̄ contēplationē videre cupiāt: turba tñ ſecularīū negocioꝝ ſunt aliquo mō ipediti. Mat. Turba increpabat eos vt tacerēt ꝛc. Verūtamē q̄nq3 fit / q̄ tales ſup̄ vires conanſ: et ad vidēdū ieſū: m .i. contēplationē ſp̄ualiū ſubleuanſ: aſcendūt in arborē crucis p̄ paſſionis contēplationē: et ſic vidēt chriſtū p̄ ſimplicē deuotionē. Vnde diciſ: Egredimini filie ſion ꝛ videte regem ꝛc. Chriſt⁹ vero bonā iſtoꝝ ꝛ ſimplicē affectionē intuēs / i domū eoꝝ p̄ gratiā deſcēdit: ꝛ eos totaliē ad bonū exoptat ꝛ ɔuertit: q̄ aliena reſtituere / et p̄pria paupibus dare fecit. Et iſte recte tenet ty

Moralitas — Mat. 20. d — Cant. 3. d

A pum boni elemoſynarij/q̄ nō ꝓcraſtinat. Jdeo
dicit dominus: Qui modicum non dat. Jdeo
dicit: Dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupibus: q̄a
diſcrete indigētibus nō diuitib⁹ bona ſua diſpē
ſat. Jdeo dicit paupib⁹: q̄bus alijs ſua intereſſe
ꝛ damna reſtituit: ideo dicit: Si quē defrauda-
Eodē ca. e ui/reddo quadruplū. Jſta dilata ſi vis. ¶ Uo-
lēs dn̄s intrare hierſm/ꝑcepit pullū aſine alliga
tū/ſupra quē nullus hoīm ſedit/ſolui ꝛ ſibi addu
ci: ſupra quē ciuitatē intraret. Jn quo introitu ip
ſum puerorꝝ collegiū honorauit: ꝛ oſanna in ex-
celſis clamauit. Alij tollētes ramos oliuaꝝ de ar
borib⁹/ſibi obuiā ꝓceſſerūt. Et alij veſtimenta
ſua pſtrauerūt: ꝛ ipm̄ honorifice receperūt: ipm̄
Moralitas tn̄ iudei ſatis cito poſt occiderūt. ¶ Jllud alle-
ga/q̄cunq̄ voluerit ciuitatē hierſm intrare. i. pa
radiſum: ꝛ ibi a pueris hebreorū. i. ab angelis
honorē eternū recipere: debet non ſupbe ꝓcede
re: ſed potius ſup pullū aſine quod eſt anīal hu-
mile/laboris patiens: ꝛ ꝟtutē humilitatis ꝛ pati
entie q̄rere: ꝛ ſic cum ea poterit intrare/ꝛ ibidē
gaudēter recipi ꝛ venire. Nullus em̄ in celeſtē
hierſm cum honore ſuſcipiꝛ/niſi qui ſup aſinū
.i. cum humilitate ꝛ patiētia illuc feretur. Unde:
Lu. 18. c Qui ſe exaltat/humiliabiꝛ. ¶ Uel dic q̄ chri-
Aliter ſtus ſolū illos ſpūaliter equitat ꝛ ſibi applicat:
quos pullos aſine. i. humiles ꝛ patiētes eſſe co-
gnoſcit: ꝛ quos in hoc mūdo alligatos vinculis
mādatoꝝ videt: ꝛ ſup quos nullus ſedet. i. quos
nullus demonū ꝛ vitioꝝ ſubiecit: tales finaliter
B a penis ꝛ laboribus ſuis ſoluet: ꝛ eos in celeſtē
Aliter hieruſalem ducet ¶ Uel dic q̄ chriſtus vult in
hierſm. i. in mentē noſtrā venire: ipm̄ debemus
honorifice recipere veſtimenta terrenorum bo
norum exure q̄tum ad affectum: ꝛ ea in terra. i.
infer⁹ ad paupes ꝑ elemoſynas deponere: ꝛ cū
ramis oliuaꝝ. i. cum pietatis opibus eidem ob-
uiare/ꝛ gratias agendo debem⁹ ſpūali viſitatio
ne ſua: benedict⁹ q̄ venit/m̄tali clamare: ꝛ hoc
Ps. 58. a ipſe monet in Ps. Exurge in occurſum meū et
Aliter vide. ¶ Uel dic q̄ chriſt⁹ fuit in hierſm ita ho
norifice recept⁹: ꝛ tn̄ cito poſt extra ciuitatē eie
ctus/ꝛ crudeliter crucifixus: poteſt notari/q̄ ex-
Pro. 14. b trema gaudij luctus occupat: ꝛ q̄ ciuitas huius
mūdi illos quos ꝓſpere ſolet in leticia recipere
donis ꝛ honorib⁹ extollere: ſolet q̄ſq̄ cito poſt
mortē infortunio expellere: ꝛ crucifixiōi. i. penis
2. Reg. 15. d ꝛ cruciatibus ſubiugare. Unde: Heri veniſti/et
Eodē ca. f hodie cōpelleris egredi. ¶ Judei cum dicerent
chriſto q̄ pueros clamātes oſanna ſibi/increpa
ret. Rn̄dit ieſus: Si hi tacuerint/lapides clama
Moralitas bunt. ¶ Hoc pōt allegari/q̄ lapides q̄ſq̄ in de
fectu clericoꝝ ſeculares deū laudant: ꝛ q̄ſq̄ de
ipſis lapidibus. i. de ipſis duris ꝛ obſtinatis pec
catoribus inueniunꝛ aliq̄ qui deum magnificāt
Lu. 3. b ꝛ exaltant. Unde: Potens eſt deus de lapidib⁹
ſuſcitare filios abrae. Jlla em̄ que ſequuntur hic
Mat. 25. b de decem virginibus/ vide Mat. vbi agiꝛ de ta
lētis. Jlla q̄ ſequūꝛ ca. xx. vide Mat. xxi. et. xxij.

¶ Capitulum viceſimūprimū Text⁹:
Reſpiciēs autē vidit eos qui mitte
bāt munera ſua. Mora. Ca. XIII C

Cum quadam die in tēplo multi multa
ponerent ꝛ offerrent: inter eos fuit q̄dā
paupcula vidua/q̄ duo minuta in gazo-
phylaciū mittebat. Hoc igiꝛ vidēs dn̄s: ipaꝫ oī
bus alijs ꝓtulit/ꝛ donū ſuū ceteris maius iudi-
cauit/dicēs: Hec vidua paupcula plus q̄ omēs
miſit: q̄ ceteri ex abundantia ſibi miſerunt: hec
aūt oēm victū quē habebat/miſit ¶ Hoc pōt al Moralitas
legari/q̄ de⁹ in elemoſynis ꝛ opibus erogatiōis
magis attendit affectū q̄ effectū: ꝛ magis cogi-
tat voluntatē/q̄ operis quātitatē: quia magis re
putaꝛ illud quod habēs hō dat deo neceſſarius
q̄ quod dat opulētus ꝛ plenus. Quod etiā apud
hoīes debet eſſe: q̄ magis debet homo diligere
ꝛ plus pōderare mun⁹ amici paupis/q̄ munus
amici diuitis. Un̄ Cato: Exiguū munus cū dat
tibi paup amicus ꝛc.

¶ Capitulum viceſimūſecūdū Text⁹:
Appropinquabat aūt dies feſtus iu-
deorū. Morali. Ca. XIIII

Chriſtus factus in agonia ꝓlixius ora-
bat/q̄ transferreꝛ ab eo calix/patris au
xiliū inuocabat. Uerūtamē volūtatē ſu
am voluntati patris ſubdeclinat dicēs
Pater ſi poſſibile eſt/trāſeat ꝛc. ¶ Hoc pōt al- Moralitas
legari: quāto maior inſtat tribulatio vel ꝑiculo-
ſior agonia. i. mētis anxietas: tāto debet ad de-
um feruētior fieri oratio. Uerūtamē q̄uis hō ſe
videat multipliciter tribulatū/nunq̄ tamē debꝫ D
ſimpliciter petere talem tribulationē amoueri:
ſed ſemꝑ ſub conditione debet diuinā volunta-
tem anteponere: ꝛ ſui corporis ſaluti/ſuoq̄ natu
rali appetitui debet dei placitū anteferre/dicēs:
Non mea voluntas/ſed tua fiat. Debet em̄ ſup-
ponere q̄ deus ſcit melius quid ſit homini vtile
q̄ ipſemet homo. Unde Greg. dicit: Nouit ce-
leſtis medicus quid neceſſariū ſit egeno: ꝛ quod
creditur eſſe pena/medicina eſt. ¶ Hic dicitur Eodē ca. c
q̄ ſudor chriſti factus eſt vt gutte ſanguinis de-
currētis in terram. ¶ Allega q̄ ſanguis noſtre Moralitas
ſubſtantie tempalis qui per ſudorem. i. ꝑ libera-
litatem emittiꝛ: non debꝫ ſurſum ad diuites aſcē
dere/ſed deorſum per elemoſynas ad paupes de
cliuare. ¶ Jllud quod hic dicit chriſtus iudeis Eodē ca. f
ad ſe capiendū venientibus: Sed hec eſt hora
veſtra ꝛ poteſtas tenebraꝝ: ꝛ ſimiliꝛ illud quod
dicitur: Nemo miſit in eū manū ꝛc. ¶ Jſta vi Jo. 7. d Moralitas
denꝛ ſupponere q̄ circa negocia certis horis at
tribuunꝛ: ꝛ ſm̄ ꝓprietates horaꝝ euētus nego-
cioꝝ variātꝛ: ſic iſta ꝟba chriſti ad opinionem
aſtrologoꝝ p̄ma facie accedere dinoſcentur: de
hoc tn̄ nihil ad preſens.

¶ Capl'm viceſimūquartum Textus:
Una aūt ſabbati valde diluculo vene
runt ad monumentū. Mora. Ca. XV

Duobus diſcipulis euntibus in emaus
adiunxit ſe dn̄s in ſpecie ꝑegrini: ocu-
li autem eorum tenebanꝛ ne eū agno-
ſcerent: dato q̄ eis interpretaretur ſcripturas:
finaliter q̄ñ venerūt ad hoſpitiū: cū chriſt⁹ ince

A pit eis panē frāgere:ipm cognouerūt:et eū i fra
Moralitas ctiōe panis plenarie ꝑceperūt ¶ Sic vere i via
huiꝰ vite/boni ſimplices ſecū habēt chriſtū per
gratiā:ipm tñ per ſcientiā nō cognoſcunt:q2 iſti
ſunt q ſimpliciter cōfitenꝭ/etveraciter credūt:fi
naliter tñ in hoſpitio paradiſi: in veſpere mor-
tis qñ panem eterne ſatietatis ipſis ꝓdiſtribuet:
ipm ꝑfecte cognoſcēt: et facie ad faciē diuinita-
Mar.vi.b. tis eius eſſentiā intelligēt. Vñ Mar. Ibi eū vi
Aliter debitis/ſicut dixit vobis. ¶ Vel dic ꝙ duo di-
ſcipuli ſunt duo ꝑpli/gētiles et iudei:qui cū in
forma peregrini/in carne ſcꝫ humana:i itinere
huiꝰmūdi perſonaliter chriſtū viderūt:ipm per
fidē cognoſcere nequierūt:tandē poſtꝙ ſcriptu-
ras ipſis per predicatores expoſuit:ꝛ poſtꝙ pa-
nē ſacre ſcripture ipſis diſtribuit: ipſū cogno-
uerūt/inꝙtū in eū crediderūt/et fidē receperunt.
Luce.2.c. Cognouerūt de ꝟbo quod dictū erat eis de pue
Eodē ca.f. ro. ¶ Hic dicitꝭ ꝙ ieſus i medio diſcipuloꝝ ſuo
rū poſt reſurrectionē apparuit:ſed cū ꝓ ſtupore
ꝛ gaudio mirarenꝭ/ et ſe videre ſpm opinarenꝭ:
reſurrectionē ſuā ꝑ duo teſtimonia ꝓbauit/inꝙ
tū pedes ꝛ manꝰ palpādos ꝛ vidēdos obtulit:et
partē piſcis aſſi/ꝛ fauū mellis ſibi ab ipſis tradi
Moralitas tū mādūcauit. ¶ Sic dic ſpūaliter loquēdo/ꝙ
ille a mortuis/id eſt a peccatis reſurrexiſſe ꝑ pe
nitētiā veracit cognoſcitꝭ/q ſe ꝑ cōfeſſionē viden
B dū ꝛ ꝑ correctionē tāgendū volūtarie exhibet:q
piſcē aſſi.i.chriſti paſſiōꝫ ꝑ cōpaſſiōꝫ māducat
ꝛ fauū eterne dulcedinis ꝑ deuotionē deguſtat.
Ps.33.b. Pſal. Guſtate et videte/qm̄ ſuauis eſt dñs.
¶ Moralitatū ſuper Lucam Finis

Moralitatū liber trice ſimusſecundus ſuper Joannem.

¶ Capitulum ſecundū Textꝰ: Et die tertia nuptie facte ſunt in chana gali lee. Moralitatum Capitulum I

Joannes
euāgeliſta q poſt alios
euāgeliſtas ſubſcripſit
euāgeliū: aliqd ſupad-
dit de factis ꝛ opibꝰ ſal
uatoris q aliꝗ omiſerūt
De iſtis breuiꝭ aliq po
nā: ꝛ huic opi meo ꝑm
capla i qbꝰ ſūt/iterſerā ꝛ adiūgā. Igiꝭ hic fit mē
Joan.2.a. tio:ꝙ chriſtꝰ cū ad nuptias q facte ſunt i chana
galilee cū matre eiꝰ maria eēt vocatꝰ/ꝛ vinū defe
ciſſet:hoc curauit mꝭ eiꝰ ſibi dicere:ꝛ hoc ad fi-
nē:vt facto miraclo poſſit ſpōſi verecūdiā opire
dicēs: Vinū nō habēt. Chriſtꝰ ꝟo ꝑmo ſatis du-
re rñdiſſe videꝭ: Quid mihi ꝛ tibi mlier? Verū-
tamē reſpōſionē durā ꝑ facti ſeqntis dulcedinē
tēperauit. Sed hydrias lapideas i loco poſitas
ꝛ ꝑm purificationē iudeoꝝ ordinatas/aq imple-
ri iuſſit:aquā mox i vinū ꝯuertēs:architriclo et
q erāt i nuptijs ꝓpinari mādauit:q vt guſtaſſet
aquā vinū factū: ſpōſum vocās et arguēs:meli
us vinū vſq in finē ſeruaſſe curauit/dicēs: Oīs C
hō bonū vinū ꝑmo ponit ꝛc. Et cū inebriati fue
rint/id quod deterius eſt. Tu aūt ſeruaſti bonū
vinū vſq adhuc. ¶ Nuptie iſte ſignificāt ꝓſpe Moralitas
ritatē mūdanā. Que nuptie bene i galilea/q in-
terpretaꝭ trāſmigratio/facte dicunꝭ: ꝓ eo ꝙ oē
mūdanū gaudiū trāſmigrās et trāſitoriū repiꝭ.
Ad iſtas tamē nuptias vocanꝭ qñq tā chriſtꝰ ꝙ
maria:inquātū illi q mūdi gaudia celebrāt. hoc
ſine pctō et cū bona intētione.i.cū aliqͥs ꝯtriti
onis et amaritudinis ꝯſyderatiōe facere ſtudēt:
et ſic ieſum et mariā ꝓculdubio ſecū habēt. Je
ſus eñ bonā intētionē ſignificat: maria aliquā
diſciplune amaritudinē deſignat. Mat. Inuene Mat.2.b
rūt puerū cū maria ꝛc. Quid igiꝭ? Profecto vi
nū recte ꝯſolationis ſibi deficit: q2 ſcꝫ nullū pōt
eſſe ita magnū gaudiū tꝑale vbi ꝑfecta ꝯſolatio
fit. Vinū inqͣt nō habēt:q2 oībꝰ ꝯſyderatis ſemꝑ
eſt plꝰ inuenire de amaro ꝙ de dulci/ ꝛ de aqua
ꝙ de vino/et de tribulatiōe ꝙ de gaudio in nu-
ptijs et ꝓſperitatibꝰ huiꝰ mūdi. Eſa. Cū cātico Eſa.24.b
nō bibēt vinū:amara erit potio bibētibꝰ ipſam.
Sꝫ ꝓ certo dñs ꝑcipit miniſtris huiꝰ ꝯuiuij.i.
mūdane ꝓſperitatis ſectatoribꝰ:ꝙ hydrias la-
pideas.i.corda ſua dura et indeuota ꝑmo aqua
cōpunctionis impleāt:et ꝙ ꝑmo fletibus et la
chrymis culpas lauēt:et tūc finaliꝭ dñs de aqua
iſta vinū faciet:inquantū ſuā amarā cōpunctio-
nē in dulcedinē eterne ꝯſolatiōis ꝯuertet:aqua D
eñ vinū efficiꝭ/qñ ꝑſens lachrymoſa cōpūctio
in vinū quod letificat cor hoīs.i.eterne ꝯſolatio
nis gaudiū cōmutaꝭ. Matt. Beati q lugēt:qm̄ Mat.5.a
ipſi ꝯſolabunꝭ. Nullꝰ eñ cōuiuia ꝑſentiū nupti
arū.i.mūdi letitiarū et vinū future ꝯſolationis
poterit obtinere:niſi ꝑmo aquā lachrymaꝝ ſtu-
deat in hoc ſeculo poſſidere. Quilibet igiꝭ cōui
uia ꝑſentiū gaudioꝝ aquā cōpūctionis i hydria
cordis habeat:ꝛ ꝙuis exteriꝰ gaudeat/intus tñ
fleat:alioqn vinū eterne ꝯſolationis in poſterū
vane ſperat:q2 ſibi aliqñ dicetur finaliter illud:
Vlulate q bibitis vinū ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ cōuiuiū Johel.1.b
et nuptie ad qͣs vocanꝭ chriſtꝰ et diſcipuli:ſigni Aliter
ficāt ſtatū pauperū: vbi q2 vinū.i. terrena ꝯſola-
tio ſepe deficit:hydrie lapidee ſex.i. ſex opa mi-
ſericordie:in qbꝰ iudei.i.deū confitētes ſcꝫ fide-
les ꝯuertunꝭ ꝛ purificanꝭ:debēt iſti defectū ſup
plere:et aquā bonoꝝ tꝑaliū in vinū ꝯſolationis
et recreationis et refectionis pauperū et ꝯuiua
rū cōmutare: vt ſic architriclinꝰ.i.deꝰ pater inde
poſſit ꝑ cōplacentiā refici et guſtari. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iſte hydrie ſignificāt diuites: q vt cōiter ſunt
lapidei atq duri:q dicunꝭ cōtinere metretas bi
nas vel trinas:inquantū duo ꝑcepta charitatis
ꝛ fidē ſancte trinitatis debēt ſeruare: ſex etiā in-
quantū ſex opa miſericordie debēt ꝑficere et im
plere. Iſti ergo quotiens vidēt pauperibꝰ vinū
tꝑalis cōſolationis deficere:debēt aquis aliene
miſerie repleri ꝑ cōpaſſionē:ꝛ i vinū cōſolatiōis
ipſas ꝯtere ꝑ elemoſynaꝝ ſubuētionē:ꝛ ſic hoc
vinū ab architriclino. i. a deo cōmēdabiꝭ ꝑ ac-
ceptionē ꝛ approbationē. Pro. Date ſicerā me

E ſtribus/ꝛ vinū his ꝗ amaro animo ſūt ꝛc. ¶ Uel
Pro.31.a dic ꝙ architriclin⁹ ſignificat mūdū ꝛ mūdi ꝓnci
Aliter pes vl̃ diuites: ꝗbus videt ꝙ bonū vinum de-
bet preponi: deinde quod deterius eſt apponi:
quia apud eos meliora iudicantur preſentia ꝙ̃
futura: bona tꝑalia ꝙ̃ eterna: quod verū ē iter pec
catores: qꝛ mō bibūt in hoc ſeclo bonū vinū.i.ꝓ
ſꝑitatē ꝛ gaudiū: ſ; poſtq̃ hic fuerit inebriati/di
tati ꝛ impinguati ꝛ repleti: tūc apponet eis illud
vinū quod ē deteri⁹.i.eternū ſupplicīū ꝛ tormētū
Deut.32.e qm̃ erit fel draconū vinū eoꝝ ꝛ venenū aſpidum
Ca.II.c ¶ Cū chriſt⁹ ꝗdā die inueniſſet in templo ven-
dētes oues/boues/colūbas / nūmularios ſeden
tes: legit flagellū de funiculis feciſſe: ꝛ nūmula-
riorū es effudiſſe/dicēs: Auferte iſta hinc: ꝛ noli
te facere domū pr̃is mei domum negociatiōis
Mat.21.b Et ſicut dicit in Matth. iſtud dixit: Scriptū eſt
enim: domus mea/dom⁹ oratiōis vocabitur: vos
Eſa.56.c aūt ꝛc. ꝗ ſūpta ſūt ab Eſa. ꝛ Hiere. ¶ Tēplum
Hiere.7.b ſignificat eccleſiam: boues ſignificant laborem
Moralitas bone oꝑatiōis ꝛ ꝓdicationis. Oues ſignificāt
ſimplicitatē honeſte ꝛ hūilis ꝯuerſatiōis. Colū
be ſpūſſancti gratiā ſeu ſacramētalis cōmunio
nis. Nūmularij ſignificāt ſectatores auaricie
ꝛ aggregatores tēꝑalis ſubſtātie et poſſeſſiōis.
Cū igit in tēplo eccleſie ſint aliqui qui vendunt
boues.i. laborē bonorū operum et agriculturas
ꝓdicationum: ꝓ ſpe temporalis retributiōis fa-
ciūt. Aliꝗ q̄ vēdūt oues.i. hypocriſis/ſub ſpe glie
F mūdane ſimpliciter et hūiliter viuunt. Aliꝗ ven
dūt colūbas.i. qui gratiā ſancti ſpūs ꝛ eccl̃ie ſa-
cramēta/officia ꝛ beneficia ꝓ tēporali mercede
ꝯferūt. Aliꝗ nūmularij.i. aliqui auari: ꝗ ſolū lu-
cris ꝛ pecunijs intendūt. Ideo chriſt⁹ flagello
ſue ſeuere iuſticie ꝑ mortē tēporalē ꝛ eternam il-
los ꝛ eorū ſequaces de tēplo eccl̃ie eijciet: es ꝛ pe
cuniā auarorū ipſorū diſꝑdet: ꝛ cathedras ven-
dētiū colūbas.i. ſtat⁹ ꝛ dignitates ſimoniacorū
ſubuertet. Nō vult enī ꝙ dom⁹ patris ſui ꝗ eſt
eccl̃ia/efficiat dom⁹ negociatiōis: nec ꝙ illa que
dom⁹ oratiōis eſſe debuerat/ſpelūca latronū ſeu
habitaculum malorū hominū nominetur. Om
ne enī turpe lucrum exinde precipit auferri: ꝛ an
te omnia ſecularia negocia/ necnō omnia vana
opera ſimoniaca et hypocrita ſcelera ſubmoue-
ri dicēs: auferte iſta hinc. Et breuiter iſta eſt ve-
ritas/ꝙ cathedre.i. officia ꝛ dignitates illorum
qui in templo eccleſie vendunt columbas/ id eſt
ſimoniacorū qui vendunt ſpiritualia/a deo ſub
uertuntur: ꝛ in proſperitate manere nullatenus
permittūtur: ſed aut deponūtur/aut in infirmitijs
Oſee.9.d affligimtur. Oſee. Propter maliciam adinuen-
tionū ipſoꝝ/de domo mea eijciā eos. Nūmula-
rioꝝ etiā ꝗ ſūt ibi.i. auarorū eccleſiaſticoꝝ es a
dn̄o effūdit: inquātū poſt mortē taliū diuitie ip-
ſorū a ꝗbuſdā rapiunt: ꝛ ꝑtim a parētib⁹/ꝛ ꝑtim
a familiarib⁹/partim a latronibus diſꝑgūt: ita ꝙ
ꝓ aīa ſua dū viuerent/cogitare noluerunt: nec
miſſe/nec elemoſyne celebrantur. Qui poteſt ca-
pere capiat.

¶ Capitulum quartum Text⁹ Uer-
go cognouit ieſus. Moralitatum
Capitulum II

ILlud quod ponit de fatigatione domi-
ni ſuper fontem ſichar: ꝛ quomodo mu
lieri ſamaritane que veniebat ad hauri-
endam aquam predicauit: ꝛ ꝙ quinꝗ viros ha
buerat ſibi dixit: ꝛ eam/et multos alios per eam
ad ſe conuertit: quia iſta conciues ſuos ad ieſum
vocauit et adduxit: et quomodo mirantes apo-
ſtolos ꝙ cū muliere loqueretur in meſſem alie-
nam miſit: ſicut diffuſe ponit hic Joannes. Ex
ponitur ꝑ doctores de gentilitate: ꝗ a principio
q̄nꝗ viros.i. q̄nꝗ ſenſus naturales habuit: ſed
ipſis mortuis ꝛ corruptis/alteri viro ꝗ nō fuit vir
ſ; fornicari⁹/ſc; diabolo ꝑ idolatriam adheſit.
Quinꝗ (inꝗt) viros habuiſti ꝛc. ꝗ tandem ad
chriſtum/qui ad ciuitatem ſichar.i. in mundum
venerat: et in infirmitate carnis aſſumpte quaſi
fatigatus ſedebat: et de fonte ſue miſericordie
aquam venie receptura per fidem venit: ꝗ ſalutē
ꝛ ꝯuerſionē retulit: ꝛ non ſolū ſui/ſed multorum
quos ad chriſti fidē ꝯuocauit: ꝛ quotidie ſpūali-
ter ꝯuocare nō ceſſat multipliciter: trāſeo de iſta
expoſitiōe allegorica: qꝛ nimis eſſet plura/ſi ꝗs
velletad punctū tractare. Mat. Ecce mulier de Mat.15.c
finibus illis egreſſa/clamabat poſt ieſum: miſe-
rere. ¶ Hic ponit de filio reguli caphārnaū: ſ;
vide Matthei. viij. vbi factū eſt.

¶ Capitulū quintum Textus: Poſt
hec erat dies feſtus iudeorum. Mo
ralitatum Capitulum III

H

EErat in hieruſalem ꝓbatica piſcina/quinꝗ
porticus habēs: circa quā iacebat mul-
titudo magna languētiū/claudoꝝ/ceco
rū/aridoꝝ/ expectātiū aquemotū. Angel⁹ enī do
mini ſcḋm temp⁹ deſcēdebat in piſcinā: ꝛ aquā ipſi
us mouebat: ꝛ tūc ꝗ prius intrabat aquā: quacū
ꝗ infirmitate teneret/ſanus ꝯtinuo fiebat. Cū
igit inter alios eſſet ibi vn⁹/qui trigintaocto an
nis infirmitate graui detētus iacebat/nec ſana-
ri potuerat: ꝓ eo ꝙ qn̄ aqua mouebat/nullū ha
bebat hominē ꝗ ipſum poneret in piſcinā: ſed qn̄
venire volebat/ipſum alius ꝓcedebat: ꝛ ſic ꝓpter
portitoꝝ defectū retro alios infirmus ꝛ langui-
dus manebat: ꝛ alius ꝓcurrēs ſanitatis bn̄ficiū
reportabat. Dn̄s ſibi miſertus/ipſum ſanauit: et
grabatū ſibi tollere iuſſit. Surge inꝗt tolle gra-
batum tuū ꝛ ambula: ꝛ ſtatim factus eſt homo
ſanus. Et ſubiungit dn̄s dicēs: ecce ſanus fact⁹
es: iam noli peccare/ne deterius tibi contingat
De iſta aūt ꝓbatica piſcina/in qua nathinnei
hoſtias lauabāt/ponit Petrus comeſtor/ꝙ aliꝗ
dixerūt reginā ſaba oſtendiſſe lignū ſalomoni/
in quo debebat hō ſuſpēdi: ꝓpter cui⁹ mortē iu-
dei ꝑderent regnū ſuum. Quo audito/ illud li-
gnū ſepeliuit in ꝓfundū: ſed tandē ꝓbatica pi-
ſcina facta eſt in eodē loco. Appropinquāte igi-
tur paſſione/ lignū illud incipiebat ſurgere: ꝛ a
motu ſuo aquam piſcine agitare ¶ Jſta piſcina Moralit
poteſt ſignificare ſacrā ſcripturā: ꝗ q̄nꝗ portic⁹
habere dicit: ꝓ eo ꝙ in ipſa ꝑ q̄nꝗ libros moyſi

A ſubintraſ. Vocabaſ etiã betſayda que interpre
taſ domus frugũ/domus pecudũ/dom⁹ vena-
toꝝ: q᷒ ſacra ſcriptura eſt domus ⁊ repoſitoriũ
frugum.i.diuinoꝝ ſacramentoꝝ et documento-
rũ. Pecudum.i.ſimpliciũ ⁊ imperfectoꝝ. Vena
Job.30.c toꝝ.i.doctorũ/predicatoꝝ/ſapientũ. Job: Ibi
cõſtituta eſt domus oĩm viuẽti. Circa iſtã piſci
nam multi ſunt languẽtes.i.multi veritatẽ ſciẽ
tie deſyderantes: et ſanari ab ignorãtia cupien-
tes. Sed reuera ad hoc ꝙ infirmi et ſimplices
poſſint ibi ſanari: vel in ſcripturarũ codicibus
informari: neceſſe eſt ꝙ angel⁹.i.diuina inſpira-
tio vel doctor bon⁹: deſcẽdat de celo/qui aquã
ſacre ſcripture moueat ⁊ exponat. Sine angelo
eñ.i.ſine doctore/infirmitas ignorantie in hac
piſcina nõ ſanaſ: niſi forte chriſtus per ſeipſum
hoiem ſanet/⁊ ꝑ reuelationẽ ſibi ſecreta ſua ma
Mat.18.a niſeſtare digneſ. Mat. Angel⁹ deſcẽdit de celo
Aliter et accedẽs ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ piſcina ſignificat pe
nitentiã: circa quã multitudo languentiũ pctõ-
rum ſperat intrare: q᷒ illi qui ſunt ceci ꝑ ignorã
tiam: claudi ꝑ iniuſticiã: aridi ꝑ inuidiã: ſperant
tñ finaliter per penitentiã ſe ſaluare. Iſta eſt que
diciſ bethſayda/domus frugũ: q᷒ fruges virtu-
tũ ibi recolliguntſ. Dom⁹ pecudũ: q᷒ ſimplices
qui hoſtie dñi ſiũt ꝑ natthinneos.i. ſacerdotes
cõfitendo: domus venatoꝝ: q᷒ ipſi venatores ab
luere opinanſ. Et breuiter/etiã iſta eſt dom⁹ cõ
B munis: q̃ quinq̧ hꝫ porticus: inquantũ oẽs ho
mines q̃ in quinq̧ peccãt ſenſib⁹/in iſtã ſperant
intrare: ⁊ ad iſtã confluere cõprobanſ. Unde il
Job.30.c lud dictũ ꝯuenit Job: Ibi ꝯſtituta eſt dom⁹ oĩ
Eccl.1.b viuenti. Et oĩa flumina intrãt mare: ⁊ ipſum nõ
redundat. Sed ꝓ certo niſi hic angel⁹ interue-
niat.i.niſi dei miſericordia intercedat: q̃ in piſci
na penitẽtie aquã cõpũctionis moueat: talis in-
firmus aut penitens ꝓ nihilo laborat: ſolus eñ
motus aque.i.ſolus cõpunctionis actus pctõrẽ
ſpũaliter ſanat. Verũtamẽ nõ excludiſ quin qñ-
q̧ deus ſine penitentia aliquos liberet: ſicut ap
paruit in paulo. Solo eñ verbo/ſola inſpirati-
one poteſt hominẽ liberare: et abſq̧ penitentia
Rom.3.d a criminib⁹ expiare. Unde aplus: Arbitramur
iuſtificari hoiem ſine oꝑibus: q᷒ aliqui ſunt qui
per penitentiã ſicut per viã iuris cõmunis ſal-
uantur. Aliqui vẽo per ſolam dei gratiã ſpecialẽ:
et ſicut per priuilegiũ ſanantur: ita ꝙ cum ipſis
quaſi ex priuilegio diſpenſaſ. Apoſtolus: Miſe
Rom.9.c rebor cui voluero. Surge (inquit) tolle grabatũ
tuum et ambula. Eſt eñ grabatũ lectus paupe
rũ: qui ſignificat peccatum: quia homo quãdo
per contritionẽ ſurgit/et per confeſſionẽ graba
tum peccati tollit/⁊ per bona opera incedit: tũc
ſanus a peccato recedit. Verũtamen nõ debet
amplius peccare: ne ꝓpter ingratitudinẽ ipſum
Joan.8.b cõtingat deterius ſuſtinere. Unde: Vade ⁊ no-
Aliter li ampli⁹ peccare. ¶ Vel dic ꝙ multi ſimul cur
rebant ad piſcinaꝫ: vnus ſolũmodo ſanabatur:
quia dato ꝙ omnes fideles ad penitentiã gene-
raliter currant: pauci tamẽ ſalutẽ reportant. Et
1.Cor.9.d dicit apoſtolus: Omnes currũt: ſed vnus tollit

brauium. Multi ſunt vocati/pauci vero electi. C
¶ Vel dic quõ diligẽtia valde eſt ꝓficua: quia Mat.20.b
qui eſt magis diligens ad piſcinã intrandũ/aut Aliter
ad aliud bonũ opus peragendũ: debet eſſe pri-
or ad premiũ: et qui alios preuenit currendo/ip
ſos quo ad ſanitatẽ vel lucrum precedit. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ iſti languẽtes ſignificant illos qui ſunt in
purgatorio: qui piſcinã paradiſi ingrediunſ: ſm
hoc aqua diuine miſericordie ad indulgendũ
mouetur: ſm quod ab angelo .i. a deo ordinaſ.
Sed reuera quidã ibidẽ per longa tempora ſunt
in miſeria ⁊ languore: quia nõ habent hominez
qui eos ibi mittat.i.qui ꝓ eis intercedat vel ope
ra ſatiſfactoria faciat: et ſic oportet ꝙ languor
⁊ dolor diutius in purgatorio ꝑſeueret: quouſq̧
dñs ipſos liberet et ſoluat. Domine (inquit) nõ
habeo hominẽ qui dũ aqua mouetur ⁊c. Unde
qui in purgatorio languẽt/poſſunt de ſuis ami-
cis cõqueri/dicẽtes illud Pſ. Amici mei ⁊ pro- Pſal.37.b
ximi mei de longe ſteterũt: et vim faciebant qui
querebãt animã meam. ¶ Vel dic moraliter: ꝙ Aliter
piſcina eſt mẽs/cui⁹ quinq̧ porticus ſunt quin-
q̧ ſenſus: circa quos multi ſunt languẽtes/id ẽ
multi affectus ⁊ appetitus vitioꝝ languore tor-
pentes. Iſti ſpũaliter nõ ſanantur: nec ad virtu
tũ temperantiã reducunſ: niſi ante oĩa aque cõ-
punctionis ab angelo.i.a ratione in mẽtis piſci
na moueaſ. ¶ Vel dic ꝙ piſcina quinq̧ portic⁹ Aliter
.i. lex moyſi qui quinq̧ libroꝝ codices habet/nul
lum potuit ſpũaliter ſanare: quouſq̧ angelus te
D ſtamenti chriſtus de celo deſcẽdit: qui aquã hu-
ius piſcine: ⁊ ſcientiã huius legis mouit/expoſu
it ⁊ impleuit. Unde: Mouebo celũ et terram: ⁊ Aggei.2.b
tũc veniet deſyderatus ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ piſcina Aliter
iſta eſt curia romana/vel cuiuſlibet ꝑlati vel ſe-
cularis: que diciſ beth ſaida. Dom⁹ frugũ .i. di-
uitiaꝝ: dicitur etiã domus pecudũ: quia ibi ſunt
multi hoies beſtiales. Job: Omnes beſtie agri Job.40.c
ludunt ibi. Dom⁹ venatoꝝ: quia ibi ſunt multi
raptores per auariciã terrenoꝝ/ venationi ⁊ ac
quiſitioni vacantes. Ezech. Ibi principes aqui Ezech.32.g
lonis et vniuerſi venatores. In iſta ſunt multi
porticus.i.multa officia/dignitates et gradus:
vbi quilibet cupit intrare/ ⁊ ſtatum obtinere: et
multi languẽtes.i. ambitioſi beneficia affectan
tes: multi ceci ⁊ ignorãtes: multi claudi ⁊ in mo
ribus vacillantes: multi aridi ⁊ indeuoti ⁊ incõ-
patientes circũquaq̧ iacent ad ſubintrandũ ali
quã porticũ.i.aliquod beneficiũ: necnon ad pre
ueniendũ affectum omnes ſtudent. Unde diciſ
Joannes ꝓcurrit citius petro: et venit prior ad Joan.20.a
monumentũ. Unde quãdo fit per angelũ.i.per
occultã dei iuſticiam: aqua humane fragilitatis
⁊ mortalitatis moueſ: vtputa quãdo aliquis epi
ſcopus vł beneficiatus moriſ: ſtatim currit iſto
rum ambitioſoꝝ multitudo: qui intrare ⁊ ſe im-
mergere conãtur: et tamẽ dato ꝙ omnes currãt
oẽs ambiãt: omnes cupiãt: vnus tñmodo ꝓ
mouetur/ſcꝫ qui prius venit ad intrandũ.i. mu
nera offerendum: et ſe pre aliis altius gerendo.
Ille prius reiectis aliis recipitur ⁊ ſanaſ. Apo-

E ſtolus: Omnes currūt: ſed vnus accipit brauiū.
1. Cor. 9. d Sed quid? ꝓ certo quādo ibi ſunt aliqui qui ne-
ſciunt bene currere: nec ſe bene ingerere: nec ha
bent aliquē promotorē/ qui ipſos poſſit portare
et ꝑponere: ſicut ad literā boni ꝛ ſufficientes vi
ri pauperes: qui reuera ſatis poſſent motū aque
expectare: quia diutiſſime oportet eos attēdere
ꝛ languere: quia ſi nō habent portitorē vel pro-
motorē: neceſſe eſt ipſos pauperes ꝛ languidos
manere: illi qui ante alios veniūt: et qui ambitio
ſe ſe ingerūt: ſolent omnia reportare: ꝛ maxime
quādo portitoꝝ. i. fautorum ꝛ adiutorū ſeu pre-
latoꝝ vel aſſidentiū magiſtrorū/ poſſunt auxiliū
ꝓcurare. Domine inquit/ hominē ꝛc. Unde qui
Pſal. 141. a libet pauper poteſt dicere illud Pſal. Non fuit
qui adiuuaret: et conſyderabā ad dexterā ꝛ vide
bam: et non erat qui cognoſceret me. Unde niſi
tales a chriſto miraculoſe ſanent ꝛ promouean
tur: nunꝙ per curſum cōmunē in piſcina eccle-
Pſ. 9. g ſie balneant. Unde de chriſto dicit in Pſal. Ti
bi derelictus eſt pauper: orphano tu eris adiu-
Aliter tor. ¶ Uel dic/ ꝙ angelus eſt prelatus piſcine
eccleſie prepoſitus: ad quē cum omnes currant
et ambiant vt ſanētur et ꝓmoueant: per ipſum
ille ſolꝰ ab ipſo portat remediū qui prius venit
ad obſequiū: vel qui habet mediatorē/ procura-
torem vel magiſtrum.

¶ Capitulū octauum textus: Jeſus autē perrexit in montē oliueti. Moralitatum Ca. IIII

F Aducit ad dominū per iudeos quedā
mulier in adulterio deprehenſa. Illis
igit ſciſcitantibus quid de ipſa iudica
rent: cum moyſes hmōi lapidari mandaret: ꝛ ex
hoc ipſum capere volentibus: vt ſi diceret eā la
pidandā: contra miſericordiā quaꝫ predicabat
facere videretur: Si ṽo eā dimittendā diceret:
legis tranſgreſſor haberet. Deus mediādo vtrū
qꝫ: eorum tentatiuam nequitiā increpando: incli
nans ſe digito incepit in terrā ſcribere/ dicens:
Qui ſine peccato eſt veſtrū: in illam prius lapi-
dē mittat. Quo repleto/ qui libet recedere cupie
bat: ipſe ṽo vt locum daret exeundi/ iterū in ter
ram ſcribebat. Cū igitur ſecūdo ſcriberet: om̄es
vnus poſt aliū incipientes/ a ſenioribus receſſe
runt: et ieſum ſolū cum muliere ſtantē in medio
reliquerūt. Jeſus autē mulierē abſoluit: ꝛ eā ab
ipſis liberauit/ dicēs: Nemo te condēnauit? nec
ego te condēnabo. Uade: amplius noli pecca-
Moralitas re. ¶ Iſta poſſunt allegari exēplariter ad mul-
ta. Primo ad cautelas malignoꝝ: qui ꝓponūt
hoībus ꝓblemata bifurcata: vt quocūqꝫ ſe ver
tant vel reſpōdeant/ in aliquo capiant. Prudē-
tes tamē viri ſciunt euadere: et mediā viam tenē
tes ſciunt hmōi malicias in caput facientiū re-
Aliter torquere. ¶ Uel allega quō non decet ꝙ crimi
noſus criminoſum accuſet: et quō quilibet ante
ꝙ condēnet aliū: debet ſcripturaꝫ quā ſcripſit
deus in terra: ſue conſcientie. i. propriā ſynderē
ſim ꝛ remorſum legere/ ꝛ ibi peccata ſua cogno
ſcere: et ſic cū ſe videt maiora vel ſimilia aliquo
tiens cōmiſiſſe: debet ab hmōi vindicatiua accu B
ſatione ceſſare. Dicit em̄ ꝙ in illa ſcriptura quā
in terra chriſtus ſcripſit/ quilibet pctā ſua vide-
bat: quibꝰ viſis cōtinuo recedebant. Cū igitur
dn̄s ſcripſerit in mēte et in cōſcientia cuiuſcūqꝫ
ſcripturā indelebilē/ ſcꝫ ſinderēſim ꝛ remorſum: C
conſtat ꝙ ſi infra bene legerimus: et pctā noſtra
bene ponderauimꝰ: ſtatim videbimus nos indi
gnos ad alios iudicandū/ et de alijs male opinā
dum: et ſic de talibus accuſationibus ꝛ iudicijs
quieſcemus: et ad noſtrā cōſyderationē potius
recedemus. Qui ſine pctō eſt veſtrū/ primus in
eā lapidē mittat ꝛc. Acſi vellet dicere: Nō decet
peccatorē alios accuſare: ſed potiꝰ ſe caſtigare.
Mat. Quō vides feſtucam in oculo fratris tui: Mat. 7. a
trabē autē in oculo tuo nō ꝯſyderas? ¶ Uel il Aliter
lud quod chriſtus fecit ſecūdo ſcribens/ vt locū
daret recedēdi: pōt allegari/ quō prudens iudex
debet multa diſſimulare: ꝛ ſub colore vnꝰ aliud
intēdere: vt intentū ſuum poſſit melius habere.
¶ Uel allega de miſericordia ſaluatoris: ꝙ nō Aliter
vult mulierē peccatricem. i. animā perire: ſed ip
ſam ab accuſatoribꝰ. i. demonibꝰ et tentatoribꝰ
liberare: ꝛ tunc crimina relaxare. Non vult dn̄s Ezech. 18. g
mortē pctōris/ ſed vt cōuertat ꝛ viuat. ¶ Uel il Aliter
lud quod dicit: ꝙ a ſenioribus recedere incepe-
runt: allega ꝙ ſeniores quādoqꝫ ſunt peiores ce
teris: et qui alios iudicant: ſi bene examinarent
reperirent ceteris nequiores. ¶ Uel vide ſupra D
li. xiiij. ca. xliij. §. xxi. vbi mulier eſt anima pecca-
trix: accuſatores ſunt vitia ꝛc.

¶ Capitulū nonū textus: Et preteriens ieſus vidit hominē cecū a natiuitate. Moralitatum Ca. V

Chriſtus ꝑteriens vidit hoiem cecū a na
tiuitate: quē volēs illuminare/ lutū fecit
ex ſputo: ꝛ liniuit oculos eius ꝛ dixit: va
de lauare in natatoria ſiloe: quod interpretatur
miſſus. abijt ꝛ lauit: et recuperato viſu redijt: quē
tandē dei mirabilia recitantē/ iudei extra ſyna-
gogam eiecerūt: chriſtus ṽo ipſum recepit. De
iſta natatoria q̄ miſſus interꝑtat/ dicit tā ephi-
phanius ꝙ comeſtor: ꝙ cum manaſſes rex iuda
eſaiam prophetā ſecari ſerra lignea faceret: ꝛ vl
tra modū idē Eſaias ſitiret: aquam a miniſtris
poſtulauit. Quā negatā ſtatim los eius celitus
deus miſit: et extūc ibidē fons apparuit: qui tan
dē qn̄ reedificabat ciuitas/ infra muros fuit po-
ſitus: ꝛ ſic ſiloe. i. miſſus/ ꝓpter aquā miſſam de Joan. 9. a
ſup fuit dictus: ¶ Cecus a natiuitate/ ſignificat Moralitas
genꝰ humanū: quod a mundi exordio fuit cecū:
in adā excecatū/ ꝛ lumine diuie gratie ſpoliatū.
Finaliter tn̄ deus oculis ſue miſericordie iſtū vi
dens: ſaliuā ſuam ab ipſo emiſſam. i. propriū fili
um pulueri noſtre hūanitatis adiunxit: ꝛ quod
dam lutū. i. quandā mixturā chriſtū deū ꝛ homi-
nē inde cōpoſuit: quo ꝛ cuiꝰ fide oculos mētales
hūani generis prius luto liniuit: ꝛ ipſum lauari
in natatoria ſiloe. i. in aqua baptiſmatis iuſſit:
et ſic viſum vere diſcretionis recepit: ꝛ lumē di-
uine gratie ꝛ claritatis vidit viriliter. Unde in-

fra eodẽ: Lutũ poſuit ſup oculos meos: laui/et
Joan.9.a video. ¶ Uel dic φ chriſtus ſignificat ꝑdicato
Aliter rẽ vel prelatũ: qui qñ vidit aliquẽ cecũ.i. aliquẽ
peccatorẽ excecatũ vitijs: ante oĩa debet ſputo
.i. verbali doctrina ſua lutũ.i. memoriã ſue na-
ture lutee ſibi facere: et luto.i. memoria ſue vili-
tatis et mortis debet oculos ſue mẽtis linire: tã
dem debet facere φ in aqua ſiloe .i. in fonte la-
chrymarũ qui celit⁹ mittit/ſe ablnat: ⁊ ſic lumẽ
diuine gratie acq̃rat: tũc ille põt dicere quod ſe
quit: Ille homo q̃ dicit ieſus/lutũ fecit et vnxit
oculos meos. ¶ Cũ peterẽt diſcipuli de ceco na
Joan.9.a to/dicẽtes: Quis peccauit: hic/ aut parẽtes ei⁹
vt cecus naſceret: Quib⁹ reſpõdit/ dicẽs: Neqꝫ
hic neqꝫ parẽtes eius: ſed vt manifeſtarent ope
Moralitas ra dei in illo. ¶ Hic põt allegari/ quõ de⁹ vtit
creatura ſua qñqꝫ ad miſeriã vel ad penã: vt ex-
inde eliciat ſuam gloriã et honorẽ. Nec ipſa cre
atura de hoc põt cõqueri: qi ſcꝫ factori licet fa-
ctura ſua quocũqꝫ mõ voluerit vti: ſicut ↄcludit
Rom.9.c. apľs: Q, figul⁹ facit vas quoddã in honorẽ: et
aliud in cõtumeliã de eadẽ maſſa: vt in vno ſua
miſericordia/in alio ſua iuſticia valeat declara
Hiere.18.a ri. Hiere. Sicut lutũ in manu figuli ⁊c̃. ¶ Ju-
dei dixerũt ceco illũinato qñ cõmendabat chri
Moralitas ſtum: In pctis natus es totus ⁊c̃. ¶ Poteſt al
legari quõ arrogantes ab alijs/ et maxie a pau-
perib⁹ doceri nollũt: ſed ſeipſos meliores exiſti
mãt: et quicq̃d rõne dixerint/ vilipendũt. Unde
B ipſi videnť dicere illud quod amici iob ſibi di-
Job.15.a cebant: Quid noſti quod ignoram⁹: q̃d intelli-
Ecc.13.b. gis quod neſciebam⁹. Ecci: Paup locut⁹ eſt ⁊c̃.

¶ Caplm vndecimũ textus: Erat au
tem quidã languẽs lazarus a betha
nia. Moralitatum Ca. VI

Cum chriſt⁹ in bethaniã veniſſet: ⁊ laza
rum mortuũ/ ⁊ iam ꝑ quatuor dies in ſe
pulchro iacentẽ/ et fetere incipientẽ: et
in ſpelunca lapide ſuppoſito latitantẽ inueniſ-
ſet: exorat⁹ a martha ad ſepulchrũ venit: ⁊ flens
et orans lazarũ de ſepulchro vocauit/ dicẽs: La
zare veni foras: et ſtatim q̃ erat mortu⁹ reſurre-
xit: et ligatis pedib⁹ ⁊ manib⁹ inſtitis/velata fa
cie ſudario ꝓdijt. Quẽ ieſus ſolui ꝑcipiẽs: libe-
rũ abire ꝑmiſit/ dicẽs: Soluite eũ/ ⁊ ſinite abire.
Moralitas ¶ Per lazarũ poteſt pctõr intelligi: et nõ ſolũ
quicũqꝫ peccator: ſed maxie ille q̃ per cõſenſum
eſt mortu⁹: et per malã ↄſuetudinẽ ſepult⁹: et in
ſpeluncã ꝓfunde iniq̃tatis lapide dure obſtina
tionis oppreſſus: et ideo ꝑ quatuor dies: quorũ
prim⁹ eſt mala dilectio: ſecũdus mal⁹ cõſenſus:
tertius mala opatio: quartus mala conſuetudo:
iam per malã famam fetidus et infectus: vincu
lis malarũ cõplacentiarũ ligatus: ⁊ ſudario ma
Ps. 87.a le executionis velatus. Pſal. Sicut mortui dor
mientes in ſepulchris: quoꝝ non es memor am
plius: ⁊ ipſi de manu tua repulſi ſunt. Sed reue
ra qñqꝫ fit ex ſpeciali gratia: φ deus tales a pec
cato ſuſcitat: et eos miraculoſe liberat/ dicens:
Lazare veni foras. Bene quidẽ hic lazarus qui
interpretaẗ a deo adiutus/ nũcupatur: pro eo φ
ſine ſpeciali gratia dei adiutorio: nulli tales a C
peccato reſurgere dinoſcunť. Apľs: Surge qui Ephe.5.b
dormis: ⁊ exurge a mortuis. Quãdo eñ deo pla
cet hominẽ vocare et a peccato ↄuertere: nullũ
eſt adeo profundũ vitioꝝ ſepulchrũ/ quod reſur-
rectionẽ.i. conuerſionẽ ipſius valeat impedire.
Pſal. Saluaſti me a deſcendẽtibus in lacũ. Ue Pſal.29.a
rũtamen circa iſtius ſuſcitationẽ chriſtus legiť
fremuiſſe ⁊ fleuiſſe: quod tñ in ſuſcitatione ado- Luce.7.c
leſcentis/et puelle non legiť feciſſe. In quo no Mat.9.c.
tatur φ difficilior eſt ↄuerſio ꝓfundi peccatoris
et illius qui iã per malã conſuetudinẽ eſt ſepul-
tus: et per infamiã fetidus: φ illius qui recẽter
eſt mortuus.i. qui de nouo ĩ peccatũ eſt lapſus.
Lazarus eñ dato φ ſuſcitatus fuiſſet: ligatus
tamẽ ⁊ velatus exijt: quouſqꝫ eũ viuũ dñs ſoluit.
In quo notaẗ φ dato φ peccator per cõtritio-
nem motus ſuſciteť: et viuus in ſtatu gratie cõ-
ſtituať: ad hoc tamẽ eſſe ligatus.i. ad confeſſio
nem eſſe obligatus dinoſcať: vt neceſſe ſit φ per
cõfeſſionẽ et abſolutionẽ ſoluatur/ad hoc φ pe
nitus liberetur. Unde: Soluite eũ et adducite Lu.19.a
mihi. Sola eñ contritio hominẽ viuificat. Ue-
rũtamen neceſſe eſt φ confeſſio ⁊ abſolutio vin
culũ obligationis tollat: ne forte ſi contẽpſerit/
in idipſum cadat et relabatur.

¶ Caplm viceſimũ textus: Una aũt
ſabbati maria magdalena venit ma-
ne. Moralitatũ Ca. VII

D Petrus et ioannes venerunt ad monu-
mentũ chriſti: ſed cũ currerent duo ſi-
mul: ioãnes qui erat iunior petro/ pre
cucurrit citius petro: et venit prior ad monumen-
tũ: verũtamen nõ intrauit. Petrus autẽ qui erat
antiquior/ venit ad monumentũ vltimus: tamẽ
primus intrauit. ¶ Hic poteſt notari/ φ qui ar Moralitas
dentius ⁊ celerius volunt ad chriſtum per bona
opera currere: vt ſunt indiſcreti iuuenes in reli
gione vel in ſtudio: quia oĩa credũt facere pri-
mo anno: et qui nõ metiũtur vires ſuas: ſed pe-
tro.i. antiquioribus ſe ꝑferre conãtur. Iſti tamẽ
tardius ad chriſtũ intrant: et tardius accipiũt
quod affectant: qꝛ curſum ſuũ cõtinuare neque-
unt: et neceſſe eſt φ ante tẽpus deficiant. Apo-
ſtolus: Currebatis bene: quis vos ĩpediuit? Illi Gal.5.a
qui more petri magis prudẽter ⁊ deliberate pro
cedunt: et qñ non impetuoſe/ſed mature ꝑ bona
opa currunt: vt qui viã cõmunem ſequũtur: qui
virtutes ſuas metientes/ ſe ꝑmo impetu leuare
nõ querũt. Iſti dico in intrando ad deũ/et cõſe-
quẽdo ꝓpoſitũ ſuum alios ꝑueniunt: et hoc/ qꝛ
alijs deficientib⁹ ipſi viriliter ꝑſiſtunt. In quo-
cũqꝫ ergo negocio tam morali φ agibili/ illi qui
tarde ⁊ deliberate opanť: currunt meli⁹ ⁊ citius:
et conſeq̃ntur finẽ intentũ/ et acquirũt: et ecõtra
illi q̃ in principio impetuoſius volũt ſua facta
facere/ tardius ↄſequuntur ⁊ ſuccũbunt. Bene
igiť nobis cõſulit apľus: Sic currite vt cõpre- 1.Cor.9.d
hẽdatis. Subſtãtia eni feſtinata minueť: q̃ aũt Ro.10.13.b
paulatim colligiť manu/ multiplicať. ¶ Uel dic Aliter
φ ioannes ſignificat populũ iudaicũ: qui primo

E venit ad monumentũ chriſti.i. ad fidẽ in genere
primo credidit: et tamẽ non intrauit: qꝛ eccleſiã
vel fidẽ incarnationis recipe noluit: ſed potius
ꝑ incredulitatis vitiũ extra manſit. Petrus võ
ſignificat populũ gentiũ: qui tardius monumẽ-
tum chriſti.i. ad fidẽ venit: tñ ipſe prius credẽdo
eccleſiã intrauit: inquantũ iudaico pplo in infi-
delitate manẽte iſte credidit. Finaliter tñ ioan-
nes poſt petrũ intraſſe dicit: qꝛ iudaicus popu-
lus poſtꝙ plenitudo gentiuȝ intrauerit / ſaluus
fiet: ⁊ in fine tempoꝝ chriſto credet. Et ſic veri-
Mat.20.b ficabit illud Mat. 20. Erunt nouiſſimi primi / et
primi nouiſſimi. ¶ Marie flenti ad monumen
tũ legit dñs in hortulani ſpecie primitus appa
ruiſſe. Deinde diſcipulis in vnũ congregatis et
ꝓpter metũ iudeoꝝ ianuis clauſis chriſtꝰ appa-
ruit: ⁊ pacẽ ante oĩa eis obtulit. Deinde ſpiritũ
ſanctũ ipſis cõtulit: ⁊ poteſtatẽ relaxandi crimi
Joan.20.e na dedit. Ueniens (inquit) ieſus ianuis clauſis
dixit: Pax vobis / accipite ſpiritumſanctũ ⁊c̃.
Moralitas ¶ Iſtud allega ſi vis ꝙ chriſtꝰ ſpũaliter ſolet
apparere: et gratiã dare illis qui flent ad monu
mentũ ſuũ.i. illis qui paſſioni ⁊ morti ipſius cõ-
patiũtur: qui in vnũ per charitatẽ etiã ꝯgregan
tur: et qui ianuis clauſis ſcȝ ſenſuũ exteriorum:
oſtijs clauſis in ſecreto mẽtis verſant: et a mun
danis negocijs ſegregant: talibꝰ pax interioris
tranquillitatis offert: et ſpũſſanctus.i. dona ſpi
F ritusſancti cõceduntur. Tales ſunt ad quos chri-
ſtus per gratiã venire dinoſcit: ⁊ ad eos intrare
ſpũaliter inuenitur. Tales digni ſunt vt ꝑ ipſos
aliena peccata remittant.i. ꝙ ad gradũ eccleſia
ſticũ ſublimentur. Nullus eñi pacẽ animi põt acci
pere: niſi qui ianuis ſenſuũ ⁊ affectionũ clauſis
ſeu a mundi negocijs ſe voluerit abſentare. Un
Joan.20.f de ſequit / ꝙ iterũ venit ieſus ianuis clauſis: ⁊ ſte
tit in medio diſcipuloꝝ ſuoꝝ / et dixit: Pax vo-
Aliter bis. ¶ Uel dic ꝙ qñ chriſtus ianuis vteri virgi
nalis clauſis in mundũ.i. ad diſcipulos ꝑ nati-
uitatẽ venit: tunc pacẽ hoibꝰ dedit: et pacẽ inter
Lu.2.b deũ ⁊ holeȝ reformauit. Uñ dicit: In terra pax
Eodẽ ca.f. hoibus ⁊c̃. ¶ Illud quod ponitur de thoma: ꝙ
noluit credere dictis ⁊ verbis alioꝝ diſcipulorũ
et aploꝝ chriſtũ reſuſcitatũ: niſi oculis videret /
Moralitas ⁊ manibꝰ palparet. ¶ Hoc exponit a Grego. ꝙ
deꝰ aliqñ ſctõs ſuos ſcrupulo dubitatiõis erga
diuina myſteria percutit: vt ſancta indagine ve
ritas eluceſcat: et ꝑ probationẽ elicitã illud de
quo dubitatũ fuerat notũ fiat: quaſi diceret: ꝙ
thomas dubitãdo cicatrices vulnerũ tetigit: et
dubietatis vulnꝰ a fidelium mẽtibus amputauit.
Aliter ¶ Uel dic cõtra quoſdã / qui nõ curant de audi
tu / ſed de viſu ⁊ tactu. Non curãt de verbali ꝓ-
miſſione / ſed potius de manuali oblatione: ⁊ de
munerũ manuali tactu ⁊ palpatione. Niſi teti-
gero inquit / non credã.i. niſi accepero nõ faciã.
Eccl.27.c Unde dicit: Accede ad me vt tangã te.

¶ Capitulũ viceſimumprimũ textus
Poſtea manifeſtauit ſe iterũ Jeſus
ad mare tiberiadis. Moralitatum
Capitulum VIII

Cum diſcipuli piſcarent: et nocte illa ni G
hil prendidiſſent: mane facto affuit do
minus in littore ſub ſpecie aliena: ⁊ ꝓce-
pit illis / ꝙ rete i dexterã nauigij mitterẽt. Quod
cũ feciſſent: iam nõ valebant rete trahere / ꝓ mul
titudine piſcium qui tunc tẽporis capti erant.
Cognito igit ꝙ deus eſſet: petrus tunica ſub-
cinctus / miſit ſe in mare: atqȝ alijs nauigio veni
entibus / ipſe per mare ad dominũ venit: et tan
dem tracto reti pleno magnis piſcibus / ſcȝ cen
tũ ⁊ quiquaginta: diſcipulis panẽ ⁊ piſces chri
ſtus ad comedenduȝ diuiſit. ¶ Iſta allega / ꝙ Moralitas
apoſtoli.i. predicatores: ꝙdiu ſine chriſto / id eſt
chriſti gratia ſunt: tamdiu nihil prendũt: ⁊ rete
predicationis ꝓ nihilo in ſeculi mare ponunt:
quia nullos piſces / id eſt nullos flexibiles pec-
catores capiunt ⁊ cõuertunt: et potiſſime de no
cte.i. quando ſine lumine diuine gratie ꝑdicant
et piſcantur: et quãdo ad ſiniſtrã nauigij / id eſt
ſub ſpe bonoꝝ terrenorũ vel glorie temporalis /
que per ſiniſtram intelligit: rete predicationis
ſue mittere noſcuntur. Sed quãdo chriſtus per
gratiã vult eis adeſſe: et ad eius inſtinctũ in de-
xterã nauigij.i. in ſpe eterne retributiõis rete ꝑ
dicationis noluerunt ponere: ⁊ ad nobilitatẽ ſu-
pernã omnia ordinare: tunc abundanter piſces
capiũtur / et peccatores conuertũtur. Igitur ad
dexterã eſt ponendũ rete preſente domino / ⁊ nõ
abſente. Cuius contrariũ multi predicatores fa H
ciunt: quia ſolũ ad laudem humanã predicant:
et ſic ad ſiniſtrã nõ ad dexterã rete ponunt. Un
de dicit: Cor ſapientis in dextera eius: ſtulti aũt Eccle.10.A
in ſiniſtra. ¶ Uel dic / ꝙ petrus eſt quilibet iu- Aliter
ſtus: qui debet tunicã honeſte ꝯuerſationis ſibi
ſuccingere: et in mare penitentie ponere: ⁊ ad ie
ſum qui eſt i littore paradiſi / per bona opera ve
nire: et ab ipſo prandium eterne refectionis re-
cipere. Matt. Ecce prandiũ meum paraui: veni Mat.22.A
te ⁊c̃. ¶ Uel dic iſta ad cõmendationẽ fidei pe- Aliter
tri: qui per nauem venire noluit: ſed i mari ſe po
ſuit: et ſic ſuppoſito ſuper aquas vel ſaltem per
aquas iuit. ¶ Hic ſequit de petro: cũ ter dixit Eodẽ ca.
dominus: petre amas me / paſce oues meas.
¶ In quo dicunt doctores aliqui triplicem ne Moralitas
gationẽ purgatam. Fit etiã hic mentio de pri-
matu eccleſie dato petro / et etiaȝ de morte eius.
De Joanne euangeliſta de modo ſui deceſſus:
inquantũ de eo dicit chriſtus: Sic volo eum ma
nere donec veniam. Ita ꝙ exijt ſermo et opinio
inter fratres: ꝙ diſcipulus ille non morit / id eſt
ꝙ mori non debebat ⁊c̃. Igitur iſta ad cõmenda
tionem petri ⁊ Joannis poſſunt adduci: ſed de
omnibus omittamus.

¶ Moralitatũ ſuper Joannẽ finis.

Moralitatum liber trice-
ſimuſtertius ſuꝑ Actus apoſtolorũ.

¶ Capitulum primũ textus: Primũ
quidẽ ſermonẽ feci de oibus o theo-
phile. Moralitatum Ca. I

A
De actibus
apoſtoloꝝ pauca ſub
breuitate trāſcurro: et
pauca de multis acci-
piens/ad finē operis
iā fatigatus accelero.
Igitur de iuda prodi
Mat. 27. a tore ⁊ ſuſpēſione ei⁹ vide ſupra. Illud aūt quod
hic dicit ꝙ chriſt⁹ dixit diſcipulis de futuro tpe
querentibus: Non eſt inquit veſtrū noſſe tēpora
Moralitas que pater poſuit in ſua poteſtate. ¶ Hic poteſt
allegari/ ꝙ ad viros religioſos chriſti diſcipu-
los ⁊ amicos nō pertinet vacare ad inueſtigan-
dum futuroꝝ tempoꝝ rationē: ſicut faciūt aſtro
nomi: qui ſcrutantur curioſas ſcientias: quia ꝗ
uis iſta poſſint habere in pluribus veritatē: ha
bent tamen annexam magnā vanitatē/paucam
vtilitatē/et magnā diſtractionis a ſalute anime
latitatē. Iſta igiť ſapientie diuine relinquātur:
nec circa hoc mens noſtra plus debito diſtra-
hatur: qꝛ deus eſt qui mutat tēpora. Unde: Alti
Dan. 2. c ora te ne q̄ſieris. ¶ Matthias loco iude mor-
Eccl. 3. c tui fuit electus: et per ſortes facto ieiunio a deo
Eodē ca. d manifeſtatus. ¶ Hic poteſt allegari/ꝙ querere
Moralitas voluntatē dei per ſortes nō fuit illicitū in princi
B pio: dū tamen veritas que queriť/a deo ſolo ma
nifeſtari petať: ieiunijs ⁊ orōnib⁹ exquirať. Con
ſtat ꝙ deus quocūqꝫ modo voluerit/ pōt cuiuſ-
cūqꝫ negocij veritatē oſtendere: et ideo quantū
eſt de ſe ſortes nō videbanť eſſe mali: tñ omnes
antiqui tam fideles ꝗ infideles dinoſcunť ſorti
Pro. 16. d bus vſi eſſe: ſapiente teſte: Sortes mittunť in ſi-
num: ⁊ a dño diriguntť. Quāuis igiť eccleſia vſū
ſortium ꝓhibuerit ꝓpter ſimplices: et ꝑ eo ꝙ
pagani vim diuinitatis in ſortib⁹ eſſe credebāt.
Unde ſicut ponit Plini⁹/certas ſortes dee for
tune cōſecrabant: virtute quarū veritatē inueni
re ſe certius exiſtimabant. Poſſumus tñ dicere
ꝙ ſortes que ad deū ſolūmodo mediate vel im-
mediate referūtur/non ſunt prohibite qꝛ male:
ſed potius male ⁊ illicite/ quia ꝑ eccleſiam ſunt
ꝓhibite. De his tamē nolo aliquid determina-
re: nec ſtylum meū circa talia dilatare.

¶ Capitulū ſecundū textus: Et cū cō
plerentur dies pentecoſtes/erāt oēs
pariter. Moralitatum Ca. II

Diſcipulis cōgregatis die pentecoſtes
in vnū: factus eſt repente ſonus adue-
nientis ſpiritus vehemētis: et repleuit
totā domū vbi erant ſedentes: et apparuerūt il-
lis diſpertite lingue ſicut ignis: et ceperunt lo-
qui varijs linguis: ꝓut dabat ſpūſſctūs eloqui
illis. Cū igiť plures nationū populi ꝯueniſſent:
ſic actū eſt/ ꝙ p̄dicantib⁹ apl̄is vnuſquiſqꝫ lin-
guā ſuam intelligebat: et ipſos loquētes dei ma
gnalia lingua ſua audiebat. Audiētes igiť ꝙ iſti
q̄ galilei erāt talia facerēt/mirabanť. Alij aūt de
ridētes ipſos ebrios teſtabanť. Nōne inquiūt
oēs iſti qui loquunť galilei ſunt? Quō ergo au-
diuimus vnuſquiſqꝫ linguā noſtrā illos loquen C
tes ⁊c. ¶ Recte videť ꝙ iſti beati apl̄i figuram Moralitas
beatoꝝ p̄dicatoꝝ geſſerunt. Fit em̄ qñqꝫ ꝙ diſci
puli chriſti. i. boni religioſi vľ clerici: in vnū pri
mo ſcꝫ collegio vel ſtudio ꝯgreganť; vbi in vni
tate charitatis et ꝯcordie quotidie ꝯuerſanť ſtu
dendo ⁊ contēplando: ibidē ſedentes et a tumul
tibus quieſcētes/in ſciētijs ⁊ morib⁹ informanť.
Quod vidēs ſpūſſctūs/ipſos qñqꝫ viſitať: ⁊ do-
mos ꝯſciētie ſue donis et gratijs replet ⁊ ditat:
linguas ipſoꝝ diſpertitas facit apparere: inquā
tū facit eos nūc de vno/nunc de alio p̄dicare: et
ſuā eloquentiā ⁊ doctrinā/nunc ad illū/nunc ad
aliū applicare: et ſic ſm ꝯditionē locoꝝ/tēpoꝝ
et ꝑſonarū verba mutare. Apparuerūt eis diſꝑ
tite lingue: et loquebanť varijs linguis ⁊c. quia
lingua p̄dicatoꝝ et ipſorū eloquētia et doctrina
nō debet eſſe vniformis/ſed diſpertita: nō eadē
ſed diſtincta: qꝛ aliter debet loqui diuitibus: ali
ter pauperib⁹/aliter deſolatis/ aliter letis/aliter
iuſtis. Nunc debet loqui de paradiſo/ nūc de in
ferno/nūc de gratia/nūc de culpa: ⁊ ſic de alijs.
Ut ſcꝫ parthi/medi/elamite ⁊ iudei ꝓſelyti: cre
tes et arabes. i. oīs conditio ꝑſonarū audiat
apud eos linguā ſuā. i. doctrinā ſue ꝯditioni cō
formē. Unde p̄dicator debet eſſe oībus oīa: ſi
cut apl̄us de ſeipſo dicit: Oībus oīa fact⁹ ſum. 1. Cor. 9. d
Quia ſicut idē dicit: Grecis atqꝫ barbaris/ſapi Rom. 1. b
entibus ⁊ inſipiētibus debitor ſum. Fecit igiť D
ſpūſſctūs qñ cor ⁊ lingua predicatoꝝ vel docto
rū affluxerunt/varia ſeruare: et ſcripturā diuer-
ſimode intelligere: de theſauro ſuo noua ⁊ vete
ra ꝓpinare: tñ ipſe ſpūs ſuꝑ ſingulos ſedere de
bet: inq̄tum ſingulariter et ſigillatim ſingulas
grās diuerſis diuerſimode partiť: qꝛ ſicut dicit
apl̄us: Diuiſiones gratiarū ſunt: idē autē ſpiri- 1. Cor. 12. a
tus/diuidēs ſingulis ꝓut vult. Aduerte tñ ꝙ ma
li faciliter ſolent de iuſtis et p̄dicatorib⁹ et viris
ſcientificis ſpūſancto repletis iudicare: et maxīe
quādo vidēt eos de humili plebe natos: ſolent
eorum veritatem et doctrinā vilipendere: ⁊ eos
ebrios ⁊ phantaſticos reputare. Nunq̄d inqui
unt oēs iſti qui loquūtur/galilei ſunt ⁊c. Et ma
li ſimiliter dicūt: Nonne oēs iſti ruſtici ſunt/de
plebe humili nati? Unde p̄ſumūt corā nobis et
alijs ita loqui? Illud potiſſime vidētur dicere
nobiles: quibus nō videť ꝙ null⁹ inferioris ge-
neris eſt dignus coram eis apparere: officiū di
gnitatis habere: et eos rep̄hendere vel docere.
Sicut dicebant de chriſto: Nōne hic eſt filius Mar. 6. a
fabri? Unde oīa iſta vide ſi vis in euāge. Et tñ Lu. 4. d
iſti debent aduertere: ꝙ ſpiritus vbi vult ſpirat: Joan. 3. a
et ꝙ nō eſt apud eū acceptio perſonaꝝ. Alij ma
li quādoqꝫ viros iuſtos phantaſticos et ebrios
reputant: quādo dei magnalia. i. alta dei opera
et iudicia tractant: ſicut ad litterā patet de ſecu-
larib⁹: qui oēs ſolent phantaſticos dicere/quos
vident in ſcientijs philoſophicis/et in cōſydera
tiōe operū naturaliū ſtudere: ſicut de chriſto ap
paret: qñ feruentius p̄dicabat/dicebāt ꝙ demo
nium habebat. Omes iſti qui non intelligebāt

C apl'os/cū linguis varijs loquerent̄:ipſos dice-
baut ebrios: ſicut mūdani qui nō intelligūt ſci-
entias antedictas. Ideo eorū ſectatores repu-
1.Cor.2.d tant fatuos:ſicut dicit Apl'us: Animalis homo
nō percipit ea que ſunt ſpiritus dei: ſtulticia eſt
illi qui nō poteſt intelligere.

¶ Capitulū tertiū textus: Petr⁹ aūt et ioannes aſcendebant in templū. Moralitatum Ca. III

QVidam qui erat claudus ab vtero ma
tris ſue: quez baiulabant quotidie ad
portā tēpli que dicit̄ ſpecioſa: vt ab in-
trantibus in templū elemoſynā mendicaret. Cū
elemoſynā poſtulaſſet a petro ⁊ ioanne: q̄ aſcen
debāt in templū ad horā orationis nonā: inten-
dens in eū petrus dixit: Aurum ⁊ argentū nō eſt
mihi: quod autē habeo hoc tibi do. In nomine
ieſu nazareni ſurge ⁊ ambula in pace. Apprehē-
ſa igit̄ dextera eius/eleuauit eū petrus: et ſtatim
ꝯſolidate ſunt baſes eius ⁊ plante: et exiliēs am
bulauit: et intrauit cū illis in templū: et magni-
Moralitas ficabat deū. ¶ Iſte claudus ſignificat hominē
peccatorē: qui ab vtero matris dicit̄ claudus: eo
ꝙ ab ipſo matris vtero naturale eſt hominibus in
Joan.9.a moribus claudicare. Unde dicit̄: Preteriens ie
ſus vidit hoīem cecū a natiuitate. Per templū
intelligit̄ paradiſus ſeu eccleſia. Per portā in-
telligitur eccleſia militans: que virtutib⁹ dicit̄
F ſpecioſa. Per petrū ⁊ ioannē boni prelati ⁊ pre
dicatores intelligunt̄: qui p templū paradiſi ad
orandū debent p contēplationē aſcēdere in ho-
ra nona.i. cum nouē ordinibus angeloꝝ menta
liter conuerſant̄. Iſta eſt veritas/ꝙ in porta tē-
pli que dicit̄ ſpecioſa.i. in eccleſia militāte inue
niunt̄ multi claudi ab vtero matris ſue.i. multi
peccatores: q̄ nunꝙ̄ in morib⁹ recte ſucceſſerūt:
ſed p iniuſticiā claudicauerūt: qui cū non curāt
niſi elemoſynas.i. terrena bona accipe: et de ſpi
ritualib⁹ non curantes/iſta ſolent p auariciā ab
hoībus mēdicare: et ea diligentiſſime ꝓcurare:
tunc petrus ⁊ ioānes boni p̄lati/debent talibus
ſpiritualiter cōpati: et eorum miſerie miſereri: ⁊
iſtis non tp̄alia que appetūt/ſed ſpiritualia que
negligūt largiri. Debent igit̄ ipſis dicere/ꝙ in
noīe dei de terrenis affectionib⁹ ſurgant: ⁊ per
Joan.5.a bona opera ꝓcedant/dicētes: Surge tolle gra-
batū tuū ⁊c̄. Tunc eīn talis claudus p manū dei
poteſt ſurgere: et a ſtatu pcti conuerti: ⁊ baſſum
moralis fortitudinis ſoliditatē recipere: et cū eis
qui ipſum cōuertunt/templū paradiſi per bona
opa/ambulans et exiliēs/ ⁊ deū laudans finali-
Mat.27.f ter introire. Unde: Poſt reſurrectionem.i. poſt
cōuerſionē venient in ſanctā ciuitatē: et breui-
ter illi qui ſunt petrus.i. boni actiui: ioannes.i.
boni contēplatiui: qui tēplū paradiſi.i. per con
tēplationē ⁊ orationē volunt aſcēdere: et ad clau
dos ſaluandos.i. peccatores ꝯuertendos ſe ver
tere: et eos p̄dicando a ſurgendo de peccato in-
ducere: ⁊ manu tangēdo.i. exēplariter manudu-
cendo ipſos erigere: taliter quandoꝗ faciunt/ꝙ
ipſos in templo paradiſi ꝓcurant intrare. Un-
de dicit̄: Ad manus illū trahētes introduxerūt G
damaſcū. ¶ Uel dic vt ſupra vterus matris no Leui.9.b
ſtre eſt carnis ꝯcupiſcentia: que facit filios om- Aliter
nes claudicare ⁊c̄. ſicut ſup̄. ¶ Uel dic ꝙ iſtud Aliter
eſt originale peccatū ⁊c̄.

¶ Capitulū quartū textus: Loquentibus aūt illis ad ppl'm/ſuperuenerūt ſacerdotes. Moralitatū Ca. IIII

QUm in primitiua eccleſia omēs fideles
in hieruſalē in cōi viuerent: ita ꝙ multi
tudinis credentiū erat cor vnū ⁊ anima
vna: nec quiſꝙ̄ eoꝝ que poſſidebat ſuū eſſe dice-
bat: ſed erant eis oia cōmunia/ita ꝙ vendentes
domos ⁊ agros offerebant precium ante pedes
apoſtolorū: et diuidebat̄ ſingulis ꝓut vnicuiꝗ
opus erat: ita ꝙ magna gratia erat in illis: nec
quiſꝙ̄ erat egens inter eos. Cōtigit ꝙ ananias
quidā vendebat agrum: et cōſcia vxore ſua frau
dauit de precio: partē pedib⁹ apoſtoloꝝ poſuit:
aliā retinuit. Cū petrus ipſum increparet: ſuper
hoc ſtatim mortuus cecidit. Uxor eius que tūc
abſens erat/poſt tres horas veniens: et hoc au
diens ꝓtinus expirauit. Cur(inquit petrus)ten
tauit ſathanas cor tuū: nōne manēs tibi mane
bat: et venundatū in tua erat poteſtate? Non es
mentitus hoībus/ſed deo. Uidetur igit̄ ſuppo
nere petrus/ꝙ ipſe nō peccauerat retinēdo totū
vel partem: cū totum poſſit retinere: ſed potius
dicendo ꝙ totū preciū appoſuerat/ſup hoc mē H
tiendo. ¶ Iſta poſſunt allegari contra religio Moralitas
ſos. Iſta eīn eccleſia primitiua videt̄ religionis
typum gerere: ⁊ ipſius formā ⁊ rationē deſigna
re. Conſtat ꝙ ipſi debent cōmuniter viuere per
concordiā et charitatē: vnum cor/vnam animā
poſſidere: et omnia que habēt/ debent vendere:
et nihil ſibi ꝓprium remanere: nihil debent ſuū
dicere: ſed omnia cōia reputare: oīa que habent
debent ad pedes apl'oꝝ.i. diſpoſitionē prelato-
rū ponere: qui debēt vnicuiꝗ de neceſſarijs ꝓ-
uidere. Unde in Prouer. Marſupiū ſit vnū om Pro.1.b
niū noſtrū: ⁊ ſic ſi ita faciant: magnā gratiā dei
⁊ ppl'i poterūt acquirere: ita ꝙ nullus egens erit
inter eos: inquantū eos faciat dñs l neceſſarijs
abundare. Iſta eſt veritas/ꝙ ſi nos ⁊ alij religi
oſi iſtam regulā modo teneremus: nunꝙ̄ indi-
geremus: ſed bonoꝝ abundantiā haberemus.
Unde dicit̄: Nō affliget dñs fame animā iuſti. Pro.10.a.
Sed multi ſunt ſicut Ananias: qui occulte ter-
renas diuitias retinēt: et ante pedes apoſtoloꝝ
.i. in diſpoſitione p̄latorū bona ſua nō totaliter
exhibent: ſicut ad literā ſepe faciunt ꝓprietarij
regulares: qui vix volūt veritatē ſuarū rerum re
quiſiti a ſuperiorib⁹ reuelare. Et tales ꝓ certo q̄z
hoībus nō mentiunt̄/ſed deo: finaliter pereūt: ⁊
ſic de ſuo mēdacio triſte ſalariū ferunt ſecū. Igi
tur bene dicit̄: Os quod mentit̄ occidit animā. Sap.1.c.
Licitū fuerat eis a principio res ſuas et diuitias
retinere: ſed ex quo religionē intrauerūt: nō ſine
prelati licentia aliq̄d reſeruare poſſunt: ⁊ nullo
mō ſe debēt mēdaciter excuſare: cū apud ſpiritū
ſctm̄ cui⁹ negociū gerit̄/null⁹ poſſit negociū oc

A cultate:vt patet i act. aploꝝ. ¶ Illa v̄ba gama
Ca.v.f liel q̄ de pdicatiōe ſunt dicta. Si ex hoib⁹ ꝯſiliū
hoc/diſſoluet:ſicut ibi exēplificat de duob⁹. Si
aūt ex deo ſit/ipſum nō poteritis diſſoluere: ne
Moralitas forte deo repugnare videamini. ¶ Hoc pōt al
legari:vt cōiter illa opera q̄ a deo non ſunt:et q̄
vera intētione nō fiunt/durare nō pñt:ſicut pa
tet de hypocritaꝝ fictionibus/ ꝛ de malicioſoꝝ
Mat.15.b. inuētionibus:ſicut dicit: Omnis plantatio ꝛc.
Illa v̄o que ſunt a deo data/qñq̄ vident̄ deſice
re:nō tamen deficiūt/ſed excreſcūt:et in multuꝫ
1.Joan.2.e conualeſcūt/et melius. Unde dicit: Om̄e quod
a deo eſt/manet in eternum.

¶ Capitulum ſextū Textus: In diebus autē illis creſcēte numero diſcipulorum. Moralitatū Capi. V

Apoſtoli dixerūt/q̄ nō erat equū eis di
mittere v̄bū dei/ ꝛ ſeruire mēſis: et id
certos viros ad hoc elegerūt:q̄bus in
ꝯſpectu aploꝝ ſtatutis/ꝛ manib⁹ ipſis īpoſitis
Moralitas hoc miniſteriū tradiderūt. ¶ Hoc pōt allega
ri/q̄ viri ſcientifici ꝛ ſpeculatiui/q̄ poſſunt pdi
care ꝛ docere:et q̄ nouerūt ſtudio/orōni et con
tēplationi vacare:nō debēt illud ſctm̄ officium
dimittere:vt mēſis.i.pauperū corꝑalib⁹ nutriti
onibus/et actiue vite occupationib⁹ tꝑaliū pre
laturarū ꝑmotionibus poſſint vacare:talia of
ficia inferiorib⁹ et indoctiorib⁹ debere cōmitti/
ꝛ eiſdē ꝑ apl'oꝝ manuū impoſitionē.i.ꝑ ꝑlato
rū ordinationē īmergi. Alij v̄o ſciētifici miniſte
rio verbi.i.predicationi/nō terrene adminiſtra
B tioni debēt ſpecialiter deputari. Sicē eī de⁹ ad
literā videt̄ facere/ cū prelaturas terrenas raro
vult viris ſcientificis et theologicis dare:quos
ad vtiliora et magis ardua creare voluit ꝛ ſerua
re. Iſtas aūt iuriſtis et terrene ſciētie pariter cō
cedit: quos forſan magis vtiles ad hoc nouit.
Nō eſt inquiunt equū nos relinq̄re verbū dei et
miniſtrare mēſis. Conſyderate igit̄ viros quos
cōſtituam⁹ ſuꝑ hoc opus: nos aūt orōni ꝛ mini
ſterio verbi dei inſtātes erimus. Iſta tñ non vi
dent̄ facere moderni religioſi et theologici: q2
iſti ꝑ aliꝗs ſe ingerūt:ꝛ relicto vero dei miniſte
rio/miniſtrare et preſici mēſis querūt:q2 ſicut di
Phil.2.c. cit Apl's: Oēs q̄ ſua ſunt querūt/nō q̄ ieſu chri
ſti. Sequit̄ i ca.vij.de diſputatione ꝛ lapidatio
ne beati ſtephani:de hoc nihil ad preſens.

¶ Capitulum octauū Textus: Saulus autem erat conſentiēs neci eius. Moralitatum Capitulum VI

In hoc ca.viij.dicit̄/q̄ cū ſimō mag⁹ vi
diſſet in ſamaria/q̄ apl'i faciebant multa
miracula:et q̄ ꝑ ſuarū manuū impoſiti
onē/ſpūſſctūs dabat̄ gētibus credētibus: venit
ad aploſ/ꝛ obtulit pecuniā dicens: Date mihi
hāc ptātē/vt cuicūq̄ impoſuero manū/accipi
at ſpm̄ſctm̄. Petr⁹ aūt ipſū reꝑhēdēs ꝑ hec ver
ba reſpſit: Pecunia inq̄t tua tecū ſit i ꝑditionē/
qui donū dei exiſtimaſti pecunia poſſidere. Nō
eſt tibi pars neq̄ ſors i ſermone iſto:cor eī tuū
nō eſt rectū corā deo. In felle eī amaritudinis

te eſſe video. ¶ Iſte ſimon ſignificat ſimonia C
cos/q̄ ab ipſo demoniaci fuerūt:qui bñ magi di Moralitas
cunt̄:q2 per dona ſua oculos veri iudicij prela
toꝝ illudere ꝑbant̄. Simones etiā.i. obediētes
poſſunt dici:eo q̄ tales pre ceteris ſolēt obedi
re et adulari:et ſic poſſunt tā ſimoniaci q̄ demo
niaci appellari. Taleꝫ eī ſpūſſancti gratiā: ſcꝫ
ordines/ſacramēta/beneficia:quib⁹ annexa eſt
ptās dādi ſpm̄ſanctuꝫ et ſacramēta miniſtrādi
mediāte pecunia nitūt̄ emere:ꝛ illud quod ſuf
ficientijs et v̄tutib⁹ obtinere nequeūt/munerib⁹
volūt impetrare/dicētes: Date mihi hāc pote
ſtatē. Uerūtamē petrus.i. bon⁹ ſuperior/debet ta
les acriter redarguere/et eorū munera refutare/
dicēs: Pecunia tua tecū ſit in perditionē. Et ſi
mile habet̄ in Dan. Munera tua tibi ſint:ꝛ do Dan.5.c.
na domus tue alteri da. Tamē hodie apud mul
tos prelatos eſt cōtrariū:q̄ nō repudiāt quod of
fert̄/ſed magis offerūt: vt pecunia tribuat̄/dicē
tes: Quid vultis mihi dare/ꝛ egō eū vobis tra Mat.26.b.
dā: Uidet̄ eī allegare illud cū Apl'o: Si ſpūa 1.Co.9.b.
lia ſeminauimus vobis/non magnū eſt ſi carna
lia metamus. ¶ Ethiops q̄dā eunuch⁹ et magi Eodē ca.e
ſter gazarū cādacis regine ethiopū/recedentis
de hieruſalē vbi cauſa oratiōis venerat: ſedens
in curru legebat librū Eſaie/ſcꝫ vbi dicit̄: Gene Eſa.53.c.
rationē eius quis enarrabit: Philippus ex ſpi
ritusſancti mādato currui ſe adiungēs:ꝛ occaſi
one accepta/ per ſcripturā quā legebat ſibi viā
veritatis predicās/ipſum ad chriſtū conuertit:
et deſcendentē de curru cōtinuo baptizauit. Tā D
dē v̄o ſicut i geſtis beati matthei legit̄:idē ethi
ops beato Mattheo in ethiopia predicanti q̄
plurima bona fecit:ipſumq̄ in his q̄ ad fidē ꝑti
nēt/q̄ plurimū adiuuit. ¶ Iſta poſſunt allegari Moralitas
quō oratio/deuotio/lectio/ſūt ad fidē manudu
ctiua/et ſalutis noſtre cauſatiua. Ille paganus
cauſa orationis de ethiopia in hieruſalē venit:
qui legendo ſcripturā ſedēs in curru ſe occupa
bat:et ideo per illū ad fidem vocari meruit/ cui⁹
ſcripturā legebat:q2 q̄ in ſcripture lectionib⁹ oc
cupat̄/ad om̄e bonū faciliter inclinatur. Apl's:
Scriptura diuinit⁹ inſpirata vtilis eſt. ¶ Uel 2.Timo.3.d.
allegat̄ quō bona ſocietas eunuchus reginarū Aliter
id eſt diuitib⁹ ꝛ ꝑncipib⁹ hui⁹ mūdi ꝑficit:ꝛ quō
philippi apl'i/q̄ interpretat̄ os lāpadis.i.viroꝝ
ſanctoꝝ religioſorū/qui os lampadis dicunt̄:q2
loq̄ et docere verbis et illuminare exemplis ali
os dinoſcunt̄: ſocietas et allocutio talibus ꝑfi
cit:ipſos ad baptiſmū.i.ad puritatē cōſcientie
inuitat pariter et inducit. Pſal. Cū ſancto ſan Pſ.17.d.
ctus eris. Dato q̄ aliquis ſit ethiops.i.pecca
torū fuligine denigratus:ſedēs i curru.i. i altis
ſeculi dignitatib⁹ eleuat⁹/et curriculo diuerſorū
negociorū agitatus:ſi tñ ſcripturā libenter legit
et ſocietatē bonoꝝ diligit:ipſorūq̄ verba et do
cumenta audit:faciliter ad ſalutē ꝑuenit. Unde
dicit̄: Qui ex deo eſt/verba dei audit. Joan.8.f.

¶ Capitulum nonum textus: Saulus autē erat conſentiens neci eius. Moralitatū Capitulum VII

E Beati pauli cõuerſio fuit mirabil' valde.
Nã cũ actualiter peccaret: ꝛ ad adducẽ
dũ vinctos in hierl'm/ ſi q̃ iudei i chꝛiſtũ
crediderãt/ ꝓperaret i damaſcũ: ſubito circũful
ſit eũ lux de celo: ꝛ cadens in terrã audiuit vocẽ
dñi ipſm deſuꝑ arguentẽ: Saule ſaule q̃d me ꝑſe
queris? durũ eſt tibi cõtra ſtimulũ recalcitrare.
Qui dixit: Quis es dñe? Cui reſponſũ eſt: Ego
ſum ieſus nazaren⁹ quẽ tu ꝑſeq̃ris: Surge ꝛ igre
dere ciuitatẽ ꝛc. Paulus igit' q̃ dicebat' ſaulus
q̃ ex circũfulſiõe diuini luminis fuerat ad terrã
ꝓſtratus et excecatus/ de terra ſurrexit: ſ3 aper-
tis oculis nihil vidẽs: ꝑ man⁹ tractus a ſocijs i
damaſcũ/ ab anania baptizat⁹ fuit: ꝛ ſquamis de
oculis cadẽtibus viſum recepit: ꝛ cibo ſumpto
cõfoꝛtatus/ et a diſcipulo infoꝛmatus/ gẽtibus
et iudeis ꝑdicauit: et vas electionis a dño dict⁹
fuit. Uade inquit chꝛiſtus Anania: qm̃ vas ele-
ctionis eſt mihi iſte/ vt poꝛtet nomẽ meũ coꝛã re
gibus et ꝑ̄ncipib⁹ et filijs iſrl'. Quod vtiq3 factũ
eſt: q2 q̃nto exiſtẽs in ꝑfidia fuerat neq̃oꝛ/ tanto
ad fidẽ cõuerſus eſt melioꝛ et cõſtãtioꝛ atq3 ma
Roma. 5. d ioꝛ: ſicut ipſe de ſe dicit: Ubi abũdat delictũ/ ibi
Moꝛalitas ſuꝑabũdabit gr̃a. ¶ Iſta ꝑ̄nt applicari ad mo
dũ et foꝛmã qua ꝑ̄nt cõuerti hoĩes obſtinati et i
ſua malicia cõfirmati. Opoꝛtet eñ ꝙ deus ante
oĩa ipſos luce celeſti. i. diuĩa gratia inſpiret inte
rius et infundat. Deinde ꝑ tribulationẽ ꝛ timo-
rẽ ipſos ad terrã deprimat: ꝛ ſuã ſuꝑbiã ꝑ violẽ
tiã vel timoꝛẽ moꝛtis/ iudicij et inferni cõterat:
F tandẽ viſum preſumpte ſapiẽtie auferat: ꝛ ꝑ cõ-
ſcientie ſtimulũ ipſos acriter repꝛehẽdat: Sau-
le inq̃t q̃d me ꝑſeq̃ris? i. cognoſce q̃nta cõtra de
um feceris. et tũc ſequit' ꝙ ipſos ꝑ ſpem ſalutis
erigat: et ad ingrediẽdũ/ ↄſyderãdũ ꝛ affectãdũ
ꝑadiſi ciuitatẽ ipſos inducat dicẽs: Surge ꝛ in-
Gen. 35. a. gredere ciuitatẽ: Surgite ꝛ aſcẽdam⁹ in bethel. ꝛ
tũc neceſſe eſt ꝙ tales apertis ocul' nihil videãt
id eſt ꝙ mẽtis oculos ꝑ mẽtis diſcretionẽ aperi
ant: ꝛ ſi eſſe nihil cogitẽt de his q̃ añ viderant. i.
Mat. 17. b. ꝙ aliq̃ mũdi bona nõ reſpiciãt. Mat. Neminẽ
viderunt niſi ſolũ ieſũ. Tandẽ opoꝛtet ꝙ bonis
ſocijs et fidelibus ꝑdicantibus iſti cõmittant': a
quibus ꝑ man⁹. i. ꝑ bona exẽpla trahant': et ad
ananiã q̃ interꝑtat' donũ gratie. i. diuinã gratiã
et miſericoꝛdiã: in damaſcũ/ q̃ interpꝛetat' ſãgui-
nis potus. i. ad ſãguinis chꝛiſti et eucharíſtie re
ceptionẽ introducant': vbi ꝑ lachꝛymarũ exubẽ-
rantiã baptizant': vt ſic ſquamis. i. vitioꝝ immũ
dicijs per cõfeſſionẽ cadẽtibus/ viſus mẽtal' diſ
cretionis i eis reparet': et quãto añ peioꝛes fue-
rãt/ tanto i melioꝛes hoĩes cõuertant': ita ꝙ va-
ſa electionis a deo vocari mereant'/ ꝛ ad officiũ
Aliter ꝑlationis pre ceteris eligant'. ¶ Uel dic ꝙ pre-
lat⁹ q̃ñ vult obſtinatũ coꝛrigere: debet eu3 ꝑ̄mo
per foꝛtẽ tribulationẽ ꝓſternere: ꝛ ad terrã. i. ad
moꝛtis cõſyderationẽ eijcere/ ꝛ tandẽ ꝑ cõſolati
onẽ erigere/ bonis pedagogis ꝛ ſocijs cõmitte-
re: vt ſupꝛa. Et ſic ſaulus/ q̃ interpꝛetat' abutẽs
cõſilio/ efficiet' paulus: q̃ interpꝛetat' os tube vl'
electionis miraculũ: inq̃tũ de abuſoꝛe et malo
ipſe efficiet' bonus: et inq̃tũ ad tubal' predicati G
onis officiũ miraculoſe a dño erit elect⁹. Eſa.
Clama ne ceſſes: ſicut tuba exalta voce3 tuam. Eſa. 58. a
¶ Uel dic ꝙ paulus q̃ ad terrã ꝓſtrat⁹ excecat⁹ Aliter
eſt: ita ꝙ apꝑtis ocul' nihil videbãt/ donec intro-
duct⁹ damaſcũ viſũ recepit: põt ſignificare aua
ros: q̃ ad terrã. i. ad terrena ꝑ affectionẽ ꝓſtrati
ſolẽt viſũ vere diſcretiõis ꝑdere: ita ꝙ q̃uis ocu
los intellect⁹ apertos habeãt q̃tũ ad ſapientiã
ſecularẽ/ ꝛ i mũdanis negocijs limpidos ꝛ acu-
tos: nil tñ quod ad ſalutẽ ꝑtinet vidẽt: nec q̃ ſpe
ctãt ad aĩam ſtudẽt. Pſal. Oculos habẽt et nõ Pſal. 113. b
videbũt. Uerũtñ poſtq̃ ciuitatẽ damaſci/ q̃ inter-
pretat' ſanguinẽ ꝓpinãs. i. i infernũ/ vbi ſãguis
crudeliter ꝓpinat' dãnatis/ intrauerĩt: tũc incipi
ent viſũ diſcretiõis recipe/ ꝛ ſe cognoſcere. Uñ:
Luce. 16. f. Eleuãs oculos cũ eſſet i toꝛmẽtis vidit. Super
quẽ locũ Grego. dicit: ꝙ aduerſitas aperit ocu-
los. Eſa. Uexatio dabit intellectum. ¶ Illud Eſa. 28. e.
quod ponit' hic/ ꝙ paul⁹ q̃rebat ſe adiũgere fra Eodẽ ca. e.
trib⁹ i hierl'm: illi timebãt ꝛ fugiebãt eũ: neſcien-
tes ipſũ cõuerſũ: ſciẽtes q̃nta mala inferre fideli
bus ſolebat. ¶ Hoc poteſt allegari/ ꝙ mala fa Moꝛalitas
ma difficile tollit': ꝙ q̃ ſemel criminoſus exiſtit:
dato ꝙ in veritate ſit coꝛrept⁹: tñ ꝓ ſuſpecto ha
bet'. Eccl' s. Si hebetatũ fuerit ferrũ: nõ vt prius Eccl's. 10. b.
multo laboꝛe exacuet'. ¶ Socij pauli vocẽ audi Eodẽ ca. b.
entes nihil videbãt. ¶ Hoc põt allegari/ ꝙ mo Moꝛalitas
derni predicatoꝝ auditoꝛes multa audiunt/ ſed
nihil vident: audiũt verba/ ſed nõ vident exem-
pla: q2 multi inueniunt' q̃ bona dicũt: pauci ex- H
emplariter faciũt. Ideo dicit': Que dicũt facite Mat. 23. a.
et q̃ faciũt nolite facere. ¶ Uel dic cõtra audi- Aliter
toꝛes: q̃ bene predicatoꝝ verba libẽter audiunt:
nunq̃ tamẽ accedũt ad facta: nec volunt ab eis
capere aliqua bona exempla operandi. Deute.
Uocẽ audiuiſtis/ ſed faciẽ nõ vidiſtis. Deute. 4. b.

¶ Capitulũ decimũ textus: Uir autẽ quidam erat in Ceſarea nomine coꝛnelius. Moꝛalitatũ Capi. VIII

Coꝛneli⁹ cẽturio gẽtil' italic⁹: ꝑ impera-
toꝛẽ i paleſtine ceſarea cõſtitut⁹/ religio
ſe viuebat: ꝛ timẽs deũ multas elemo-
ſynas faciebat: ꝛ ſepius deũ exoꝛabat: q̃ꝓpter
deus ipſũ perire nõ ſuſtinẽs/ angelũ ſibi miſit:
ꝑ quẽ ad btm̃ petrũ erect⁹/ fidẽ ꝛ baptiſmũ ſuſ-
cepit. ¶ Illud allega/ quõ etiam elemoſyna in Moꝛalitas
gentilib⁹ et alijs eſt deo grata: que apud deũ ſa
lutẽ poſſeſſoꝛi ſuo meret': ita ꝙ diuina clemẽtia
vt cõiter hoĩem piũ et miſericoꝛdẽ/ q̃uis aĩs ſit
pctõꝛ/ nõ ſuſtinet damnari: iuxta verbũ Hiero.
dicẽtis/ ſe nõ audiſſe hominẽ male moꝛtuũ pijs
operibus aſſuetũ. Sicut de beato Gregoꝛio le-
git': ꝙ paganũ ſuis oꝛationibus ab inferno ſuſ-
citauit: eo ꝙ ipſum fuiſſe piũ audierat: ideo di-
citur/ ꝙ elemoſyna a pctõ liberat ꝛc. ¶ Cum iu Tobie. 4. b.
dei abominarent' gentiles: ita ꝙ in primitiua ec Eodẽ ca. b
cleſia chꝛiſti diſcipuli/ q̃ ꝓ maioꝛi pte iudei erãt/
gẽtilibus nõ predicarẽt/ nec eis cõicarẽt: ſed po
tius in iudea cu3 iudeis habitarent: factum eſt
ꝙ petrus quadã die in ioppen manebat: vbi in

A ſolariū vt' domꝰ aſcēderet ⁊ orabat. Factꝰ igiẜ
in extaſi: linteū ꝑ q̄tuor angulos a celo dimiſſuȝ
oībus ſerpētibꝰ/q̄drupedibꝰ ⁊ volatilibꝰ plenū
ſibi p̄ſentatū l viſu intueẜ: ⁊ tūc de celo auditur
vox/monēs vt comedat dicēs: Surge petre/ma
cta et māduca. Sed tū ne iſta tāq̄ imūda et lege
ꝓhibita refutaret/cōtinuo ſubinferẜ: Quod de
us purificauit/ tu ne imundū dixeris. Vas igiẜ
illud mox i celū recipiẜ: et ꝑ hāc viſionē itellexit
petrus/ꝙ nō eſt ꝑſonaꝝ acceptio apud deū: ⁊ ꝙ
deus ita bn̄ vult ſanari gētiles vt iudeos: ⁊ ꝙ in
differentes debēt eſſe apl'i quo ad bonos ⁊ ma-
los. Exinde factū eſt/ꝙ diſcipuli gētibꝰ predica
uerūt: ⁊ eis cōicātes/ipſos ad fidē et eccl'iaȝ rece-
perūt. Tūc igiẜ intrauit nūcius cornelij gētilis
q̄ fidē ⁊ baptiſmū petebat: et ſic in viſiōe cogno
uit/ꝙ neminē refutare deberet. Inde etiā factū
eſt/ꝙ diſcretionē cerimonialē aboꝝ legaliū di-
miſerūt: et cūcta aīalia dū tū ſana eſſent/corpi-
Moralitas bus in cibaria receperūt. ¶ Hic contra quoſdā
q̄ ſunt tā in ſeculo q̄ in clauſtro: q̄ ita de ſua iu-
ſticia p̄ſumūt/ꝙ gētiles et imūda aīalia .i. pctō-
res et impios vilipendūt: ⁊ cū ipſis cōicare de
dignanẜ: et eis p̄dicare nō ſatagūt/ſed ɔtemnūt
Luce. 18. b. Cōtemnebat eñ phariſeꝰ publicanū. Dicūt eñ
Eſa. 65. a. illud Eſa. Recede a me ⁊c. Sed illud i ſuis di-
ſcipuliẜ dn̄s repudiat: et maxime i petro .i. in p̄la-
to et p̄dicatoribꝰ/ illud nō approbat. Vult eñ ꝙ
tales nihil immūdū reputēt: nullū q̄uis pctōrē
repudiēt et contemnāt: ſed generaliter bonis ⁊
B malis viā ſalutis oſtēdāt: et ad oēs indifferenter
ſe habeāt: cū ſapiētibꝰ et inſipiētibꝰ/grecis ⁊ bar
Mat. 9. b. baris debitores exiſtāt: debitū ſuū ſoluāt. Nō
eñ opus eſt valētibꝰ medicꝰ/ſed male habētibꝰ
Quod deꝰ purificauit ⁊c. q: quos deꝰ baptiſmo
lauit/vl' ſanguine redemit: nō debēt alij ɔtēnere
Mat. 18. b. ſed charitatis amplexibꝰ adamare. Mat. Vide-
te ne cōtemnatis vnū ex puſillis his.

¶ Capitulū duodecimū textꝰ: Eodē gūt (?) me miſit herodes rex manꝰ/ vt af fligeret quoſdā. Mora. Capi. IX

Petrus captꝰ ab herode/vt poſt paſcha
ab eo occidereẜ: primo in carcerē fuit
miſſus/duabꝰ catenis vinctus/a q̄tuor
q̄ternionibꝰ militū cuſtoditꝰ. Verū cū oratio fie
ret ab eccleſia ſine intermiſſione ad deū ꝓ eo: fa
ctū eſt ꝙ eadē nocte q̄ in craſtinū debebat occi-
di: inter duos milites i carcere dormiēti/ ange-
lus dn̄i aſtitit: et lumē i habitaculo circūfulſit:
ꝑcuſſoq̄ȝ latere petri/excitauit eū dicēs illi: Sur
ge velociẜ/p̄cinge te/⁊ calcia te caligas tuas: ⁊
circūda tibi veſtimētū tuū/⁊ ſeq̄re me. Ceciderūt
igiẜ catene de pedibꝰ eiꝰ: ⁊ ipſe poſt angelū ibat
et ꝙ hoc ꝑ angelū fiebat/neſciebat: q̄nimo ſe vi
dere ſomniū eſtimabat. Trāſeūtes igiẜ p̄mā et
ſecundā cuſtodiā/venerūt ad portā ferreā q̄ du-
cit ad ciuitatē: q̄ vltro aperta eſt eis: et ſic de p̄tāte
herodis exiuit: et cōtinuo angelo recedente/pe-
trus ad ſe reuerſus/angelicū miniſteriū recog-
nouit dicēs: Nūc ſcio vere/q: miſit dn̄s angelū
ſuū ⁊c. Ipſe igiẜ ad frēs venit: et ſic miraculoſe ſe

liberatū inuenit. ¶ Reuera talis ꝓceſſus vide C
tur q̄ſq̄ȝ fieri i cōuerſione pctōris. Cōſtat eñ ꝙ Moralitas
petrꝰ q̄ iterp̄taẜ diſſoluēs .i. pctōr penitēs/robu
ſtus ad diſſoluēdū legis diuine vincula aſſuetꝰ:
ab herode diabolo ꝑ pctm̄ capiẜ: i carcerē ma-
le cōſuetudinis trudiẜ: q̄tuor q̄ternionibus .i. q̄
tuor malis affectionibꝰ tradiẜ: duabꝰ catenis .i.
cōplacētia pcti et difficultate penitēdi ſtringiẜ
et ſic ibi dormit et q̄eſcit: et inter duos milites/
ſcȝ inter excecacionē mētis/⁊ incōſyderationē fi
nis ibi cōmoraẜ. Nec cogitat ꝙ de eiꝰ damna-
tione et morte tracteẜ: et ꝙ in craſtino .i. ſubito
damnādus a demonibꝰ expectaẜ. Vn̄: Nūc autē Luce. 19. g
abſcondita ſunt ab oculis tuis. Sed deꝰ q̄ videt
damnationis periculū: angelū ſuū .i. aliquē euā-
gelicū predicatorē vel p̄latū ſibi mittit/ q̄ ipſum
arguēdo ꝑcutit: et ad ſurgendū de pctō/ euadē-
dūq̄ȝ de periculo excitat et inducit. Percutit igi
tur latus/id eſt cor ⁊ pectus eius ꝑ contritionē
cadunt catene vitiorū ꝑ confeſſionē et abſoluti
onē: ſurgit ꝑ peccati diſplicentiā: p̄cingit ſe ꝑ
abſtinentiā/et tēperantiā/ et ſuperfluitatū reſe-
cationē: calciat caligas ſuas/id eſt multiplicem
bonā affectionē: circūdat ſibi veſtimentū ſuuȝ/
id eſt bonā cōuerſationē: ſequiẜ angelū predica
torē ꝑ bonā imitationē/et obediētie executionē.
Exo. Angelus meus p̄cedet ⁊c: cuſtodi et obſer Exo. 32. g.
ua mādata eius. Primā et ſecundā cuſtodiam
trāſit ꝑ culpe et pene euaſionē: et ſic ad portam
ferreā .i. ad durā penitentiā q̄ ad ciuitatē paradi
ſi ꝑducit ꝑ ꝓprie carnis macerationē: ⁊ ita liber D
de manu herodis .i. diaboli efficiẜ: ⁊ frībꝰ .i. fide-
libꝰ adiſigaẜ ꝑ grāȝ ⁊ deuotionē. Luc. De manu Luce. 1. g.
inimicoꝝ nr̄oꝝ liberati/ſeruiamꝰ illi: ad laudan-
dū deū et angelū q̄ ipſū liberauit .i. p̄latū q̄ ipſuȝ
ɔuertit: ꝑ gratiarū actionē q̄ſi ſe liberatū cogno
ſcat/et euaſiſſe periculū ⁊ dānationē/dicēs: Nūc
ſcio vere q: miſit dn̄s angelū ſuū/et liberauit me
Pſal. Laqueꝰ cōtritus ē: ⁊ nos liberati ſumus. Pſal. 123. a.
¶ Diſcipuliẜ audientibꝰ petrū ſtare ante ianuā/ Eodē ca. c
et nō credentibus: dictū eſt ꝙ angelus eiꝰ erat.
¶ Hoc poteſt allegari/ quomō quilibet habet Moralitas
angelū ſibi deputatū. Vnde diciẜ: Angeli eorū Mat. 18. b.
vident faciēȝ patris ⁊c. ¶ Cum Herodes qua- Eodē ca. d.
dam die in Ceſarea/indutus veſte regali ꝓ tri-
bunali ſederet: et tyrij et ſydonij quibus iratꝰ fu
erat/adularenẜ eidē: et vocē dei et nō hominis
acclamarēt: hoc eſt dictu: ꝙ laudes deo ⁊ nō ho
minibus debitas ſibi adulādo dicerēt: ipſuȝ eo
ſuſtinente et approbāte tanq̄ deū collandarēt:
affuit angelus dn̄i qui ꝑcuſſit ipſū: ⁊ ſtatim con
ſumptus a vermibꝰ expirauit. ¶ Illud pōt ex- Moralitas
emplariter dici: quō illū deus deteſtaẜ et punit/
q̄ ꝓpriā cōditionē nō cognoſcit/ſed vltra ꝓpria
merita ſe laudari permittit: angelus/id eſt diui-
na ſententia tales ꝑcutit: et vermiū/id eſt demo
nū multitudo ipſum cōſumit. Eſa. Vermis eo- Eſa. vl. g.
rum nō morieẜ: et ignis eorū non extinguetur.
¶ Vel allega cōtra antichriſtum: qui in regia Aliter
maieſtate ſedebit: et ſe deū magnificari gaude-
bit: ideo vermis infernalis ipſuȝ ꝑpetuo deuo-

E rabit: ⁊ angel⁹.i. chriſt⁹/ipſm ꝑcutiet ⁊ dānabit
Aliter ¶ Uel dic ꝙ herodes q̄ interꝑtaꝛ gloriās i pel
lib⁹.i.q̄ in ſua pulchritudine gloriant: ⁊ q̄ iaco-
bū/id eſt ſpoliationē diaboli i ſe occidūt: ⁊ petꝝ
.i. ſubſtantiā mētis in ſe eneruare conant: q̄ vo-
lūt in ornatu regio ſedere/et adulatoꝝ laudibus
ſcalpi: et vltra merita virtutē ſuā laudari ab adu
latoribus delectant: tales dico ꝙ angelo dei/id
eſt ab anteriori ratione ꝑcutiunt: ⁊ a vermibus
id eſt cōſcientie remorſu interi⁹ corrodunt/ inꝙ̄
tū cōſciētia taliū ipſos ꝑcutit/quādo i ſe nō ſen-
Aliter tit quod ab adulatorib⁹ ꝓclamat. ¶ Uel dic ꝙ
reges et magnates hui⁹ mūdi exteri⁹ publice ha
bēt adulatores: intus/id eſt occulte: vermes/ id
eſt detractores et aliorum deuoratores.

¶ Capitulū decimūquartū text⁹: Factū eſt aūt i iconio/vt ſimul introirēt ſynagogā. Moralitatum Capi. X

Paulo ⁊ barnaba regionē luſtrantib⁹: cō
tigit ꝙ dū eſſent lyſtris: vir quidā ſede
bat claud⁹ pedib⁹ ex vtero matris ſue.
Hūc igiꝛ iſte audiēs paulo loquēte: ⁊ vidēs pau
lus ꝙ haberet fidē vt ſan⁹ fieret/dixit ad eū pau
lus: Surge et ſta ſupra pedes tuos rectus. Qui
exiliēs ambulabat. Turbe aūt licaonite clamaue
rūt: Dij ſiles facti hoib⁹ deſcēderūt ad nos. Bar
nabā igiꝛ Iouē dixerūt: paulū vero q̄ dux erat v̄-
bi/mercuriū vocauerūt. Ipſi adductis theſau-
ris et coronis/ ipſis ſacrificare voluerunt/ niſi
Moralitas apl̄i prohibuiſſent. ¶ Iſta applica ad ꝑdicato
F res: q̄ qn̄ ipſi de ſuis doctrinis ⁊ exēplis faciūt
claudos/id eſt peccatores et in morib⁹ claudicā
tes recte per iuſticiā incedere: digni ſunt ꝙ gen
tiles.i. ſeculares ipſos deos.i. ſanctos debeant
eſtimare: et ſacrificia honorū tpaliū ipſis mini-
ſtrare/ dicentes: Dij ſimiles facti hominib⁹ de
ſcenderūt ad nos. Tales dij/id eſt celeſtes merē
tur dici: ⁊ tā Iupiter/ qui dicitur iuuans pater: ꝙ̄
mercurius/qui dicit aperiēs ciuitatē/ poſſūt vo
cari: eo ꝙ peccatores ꝑ eos ſicut ꝑ patres ſolēt
Ps.81.b. iuuari: et ipſis celi ciuitas apiri. Pſal. Ego di-
xi dij eſtis: et filij excelſi oēs. Talibus debent ſa
crificia.i. terreni honores offerri: qui ſi vltra mo
dū excedūt/debēt per eos refutari: teſte Grego.
Predicatoribus qui largiunt ſpūalia/debētur
Aliter tēporalia. ¶ Uel dic ꝙ nullus ſanct⁹ homo de
bet ſuſtinere ꝙ aliq̄s ipſuz deū reputet.i. ꝙ ma
iores laudes ꝙ̄ ſua requirūt merita ſibi formet.
Uel ꝙ ſacrificia vane laudis ſibi offerat/ ꝙ̄ de
Hiere.6.c. ipſo aliquid vltra veritatez exiſtimet. Hiere. Ut
q̄d offertis mihi thus de ſaba? Cuius cōtrariuz
Actu.12.b. fecit Herodes: q̄ ſicut ſupra viſum eſt/ deū ſe vo
cari ſuſtinuit: et ideo triſte ſalariuz reportauit.
Eodē ca: c. ¶ Paulus lapidatus/⁊ extra ciuitatem lyſtris
tractus: vbi prius tāq̄ de⁹ fuerat eſtimat⁹: a tur
bis extra ciuitatē piect⁹/mortu⁹ fuit credit⁹: q̄ tā
dē poſt turbarū receſſū ſurrexit: et circūſtātibus
fratrib⁹ ciuitatē intrauit: ⁊ die poſtera de ciuita-
te receſſit: ⁊ valefaciens fratrib⁹ dixit: Per mul
tas tribulationes oportet nos introire regnuz
Moralitas dei. ¶ Iſta allega/ꝙ illi qui in lyſtris/q̄ erat ci-
uitas gentiliū.i. in mūdo/que eſt habitatio pec- G
catorū: ſicut dij aliquotiens honorāntur: ibidem
quādoq̄z verſa vice per infortunia lapidantur:
vbi eī̄ fortuna hominē eleuat/ibidē ipſum quā
doq̄z lapidat ⁊ cōdemnat. Unde Seneca: For-
tuna vitrea eſt: dū ſplendet frangiꝛ. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ in hoc pōt notari/ꝙ qn̄q̄z viri ſancti pñt mor-
tuos ſe ſicute et alia ſimilia fingere: vt ſic poſſint
impiorum ſeuitiam declinare.

¶ Capitulū decimūquintū Text⁹: Et quidā deſcēdētes de iudea/docebāt fratres. Moralitatū Capi. XI

In caplo decimoq̄nto fit mētio/quō de-
terminatū eſt cōuerſos ad chriſti fidē ad
onꝰ graue cerimoniarū legis non teneri
nō idiget exponi: vide ibi. Illud aūt quod tādē
ſequiꝛ/ꝙ orta ē diſſēſio int̄ paulū ⁊ barnabā: ſta
tuētes reuiſitare ꝑ eos frēs i diuerſis ciuitatib⁹
cōuerſos/⁊ eos i fide ⁊ morib⁹ ſolidare: ita ꝙ ab
inuicē ſunt diuiſi: vnus q̄dē electo vno ſocio ad
vnā ptē/ali⁹ cū alio ad aliā iuit. ¶ Hoc allega/ Moralitas
ꝙ occulta dei ꝓuidētia inter viros ſctōs qn̄q̄ ꝑ-
mittit diſſenſiones/vel aliq̄ alia leuia ſcādala: ⁊
hoc quādo videt hmōi mala in bona poſſe con
uerti/et in melius cōmutari. Iſti ꝙ̄diu ſolū fuiſ-
ſent ſimul in vno loco/fructū nō feciſſent. Nunc
aūt ab inuicē diuiſi ſunt: ⁊ ſic in pluribus locis
ꝑdicauerūt: ⁊ nomen chriſti fidēq̄z ei⁹ multo am
plius adauxerunt. Bona igiꝛ fuit illa diſſenſio
ex q̄ occaſionaliter orta eſt fidei chriſti multi
plicatio. Unde Chriſtus dicit/ꝙ nō venerit pa Luce.12.g.
cē mittere in terrā/ſed gladium. H

¶ Capitulū decimūſextū Textus: Peruenit autem in derben et lyſtrā Et ecce diſcipulus quidam. Moralitatum Capitulum XII

Paulus circūcidit timotheū q̄ erat gen
tilis: cū tamē ſciret circūciſionē nō
eſſe neceſſariā: ipſam ⁊ alias cerimoni
as nō eſſe fidelib⁹ imponēdas: ſicut patet in ca-
pitulo ꝓcedēti: hoc tamē fecit ad iudeoꝝ ſcāda
lū vitandū: quorū multitudo in illis partib⁹ cre-
diderat/q̄ adhuc circūciſionē tenebāt. Nō pōte
rāt eñ ita ſubito ritus nouos accipere/ et ſuos
modos antiquos abdicare. Simile ꝓbaꝛ infra
vbi paulus de concilio ſeniorū/ et ſe nazareū ⁊ Actu.21.c.
legis obſeruatorē ipſū videri crederent: ⁊ illa ſi-
mulauit: ⁊ cū alijs nazareis ad tēplū purificān-
dus intrauit/vt legis obſeruatorē ipſum videri
crederēt: et illa q̄ de ipſo audierāt/falſa exiſtima
rēt: offerēs ſacrificiū acceptauit. ¶ Iſta pñt al- Moralitas
legari ad duo. Unū eſt: ꝓ vitādo ſcādalo ⁊ peri
culo licitum eſt fieri quod alš erat illicitū/et diſ-
ſimulare quod nō eſt verū. Uñ Lu. Fingebat Luce.24.d.
ſe longius ire. Aliud eſt/ꝙ cito ⁊ faciliter nō pōt
mutari quod diu fuit obſeruatū. Prouer. Ado Prouer.22.
leſcēs iuxta viam ſuā ambulans/etiam cū ſenu-
erit ⁊c. ¶ Paulus ⁊ ſilas vocati ſunt a ſpūſctō Eodē ca.b.
ꝑdicare in frigia/bithinia ⁊ galacia, Uocati vero
ſunt in macedonia euāgelizare: ſicut paulo per
viſum oſtēſum eſt: vbi videbaꝛ ſibi/ꝙ hō mace-

A do ad eū venit/et ei⁹ auxiliū implorauit. ¶ Hoc
Moralitas poteſt allegari/quō ſpūs vbi vult ſpirat: ⁊ quō
Joan.3.a. quoſdā vocat/⁊ quoſdā repudiat: ⁊ quō ꝑdicato
res ſuos ꝑ occultā inſpirationē/nunc ab illo lo
co retrahit/nūc ad aliū mittit. Nouit eñ de⁹ q
ſunt ei⁹: ⁊ ideo ſm ꝙ vnū vel aliū elegit/ſm hoc
Joan.13.b. ꝑdicatores ad eos mittit. Unde Joā. Ego ſcio
Eodē ca.d quos elegerim. ¶ Cū philippis q eſt ꝑma ciui-
tas macedonie/eſſet qdā puella ſpū phitonico
plena: q diuinādo qſtū maximū ſuis dñis exhi-
bebat: Factū ē ꝙ paulū ⁊ ſilā ſeqret/et ad eorū
laudē hoib⁹ loqret. Iſti hoies inqt ſerui dei ex-
celſi ſūt/q annūciāt nobis viā ſalutis. Cōpatiēs
ſibi paulus/imꝑauit imūdo ſpiritui ꝙ ipſam di
mitteret: ⁊ ſic eā ꝓtinus a ſpū phitonico libera
uit. Dñi vō puelle videntes/ꝙ lucrū ſuū defece
rat: et ꝙ puella ſanata nihil ampli⁹ diuinabat:
apl̃os inuaſerūt: ⁊ facto cōcurſu/ipſos traxerūt
ad ꝑncipes: q ipſos publice ceſos i carcerē detru
Moralitas ſerūt. ¶ Iſta allega/quō multi ſunt q nō curāt
de filiorū ſuoꝝ et ſubditoꝝ ſpūaliū ſalute/ſed ſo
lū de ꝓpria et tꝑali vtilitate: nō curāt ſi diabolo
vel ſpiritui immūdo et pctō ſubijciant: dū tamē
inde aliqua lucra ſue burſe ſubornent. Iſta vi-
dem⁹ de parētib⁹ et amicis ſecularib⁹: q ſi habēt
aliquā puellā.i.aliquē filiū vl' amicū ſpū phito
nico.i.ſciētia diabolica plenū/diuiatorē ⁊ aduo
catū/⁊ i ſecularib⁹ ſciētijs eruditū: vidētes ꝙ q-
ſtus/honor/vtilitas tꝑalis ex hoc ipſis aduenit
nolūt ipſū ad hoc cōuerti: ſed poti⁹ ipſū pl⁹ dili-
Phil.2.c. gūt i ſeclari ſtatu ꝯuerſari. Phil. Oēs eñ q ſua
B ſunt qrūt/nō q ieſu chriſti. Un̄ ſi contingat ꝙ ta
les ad inſtinctū pauli et ſile.i. bonoꝝ religioſo-
rū ſpūaliter ſanent/et ad religionē cōuerſi a po
teſtate diaboli liberent: ſtatim dñi taliū.i.ipſoꝝ
tꝑales parētes: vidētes ꝙ ſpes tꝑalis lucri quā
habebāt/in talē cecidit et defecerit: incipiūt cō-
triſtari: et cōtra ipſos q eū ſanauerūt.i. q eū ad
religionē duxert/ſolēt turbari/⁊ i eos debaccha
ri/dicētes: Hi hoies ꝯturbāt ciuitatē noſtrā cū
ſint iudei: et annunciāt morē quē nō licet nobis
recipe/cū ſim⁹ romani. Ad literā eñ ſeclares vo
cāt religioſos oibus turbatores: ⁊ ipſos iudeos
et ſuꝑſtitioſos dicūt: ⁊ reſpectu ſui ipſos eſſe vi
les reputāt: ſe vō romanos.i. nobiles eſſe ferūt
nō licet nobis dñe hūc morē ſuſcipere/ cū ſimus
romani: id eſt nō licet nobis religioſos vel cleri-
cos fieri/cū ſimus nobiles et magni. Unde di-
Joan.8.d cit in Joan. Semen Abrae ſum⁹/et nemini ſer-
Ca.XVI.c. uiuimus vnq̃. ¶ Paula et ſila truſis in carce-
re/et eorū pedibus ſtrictis ligno: factus eſt ter-
remotus: fundamēta carceris mota ſunt/ fores
apte/vincula ſoluta: et lumē refulſit vndiqꝫ: qui-
bus viſis/cuſtos carceris cōuerſus eſt ad domi
Moralitas nū/et cū tota domo ſua baptizatus. ¶ Hoc al
legatur/ꝙ mors et tribulatio apoſtolorū valde
proficit ad vtilitatē noſtrā: dū in eorū tribulati-
onibus et morte miracula fiebāt. Cūqꝫ exiſten-
tes in carcere ꝑdicabāt/vel epiſtolas ſcribebāt
et ad remota mittebāt/qñqꝫ actualiter ad Chri-
ſtū hoies cōuertebāt: vel ſaltē nos alios q nunc
talia legim⁹/i fide ſolidabāt: ſicut de btō paulo C
alibi legit: q in carcere poſit⁹ ſcribebat epl̃as: q
nūc magis ꝓficiūt vniuerſis/q̃ ſi tunc liber exi-
ſtēs ꝑſonaliter ꝑdicaſſet. Scit eñ de⁹ de tribula
tionib⁹ ſanctorū et aliorū bona elicere: qnimo
talia mala euenire nō ꝑmitteret/niſi ſciret ex ta-
lib⁹ vtilitatē aliquā ꝓuenire. Deut. Ut ſugeret Deute.32.b.
mel de petra/et oleum de ſaxo duriſſimo.

¶ Capitulū decimūſeptimū text⁹: Cū
aūt ꝑambulaſſēt amphipolim et ap-
polloniā. Moralitatum Ca. XIII

C Um paulus eſſet athenis: ⁊ ibi nomen
dñi ꝑdicabat: factū eſt ꝙ philoſophi ⁊
alij audiētes/ꝙ futurā reſurrectionē di-
ceret: ceperūt eū deridere/⁊ vba ei⁹ nugatoria re
putare. Un̄ qdā dicebāt/ꝙ nouoꝝ demonioꝝ vi
debat eſſe denūciator. Alij dicebāt/ꝙ erat vbo
rū inutiliū ſeminator. Ipſe ꝓpter hoc nō deſti-
tit: ſed cū ipſis diſputās/⁊ fidē eis ꝑdicās/ mul-
tos ad fidē cōuertit. Et dicit ibidē/ꝙ athenien-
ſes ⁊ alij hoſpites ad nihil aliud vacabant/ niſi
dicere ⁊ audire aliqd noui. ¶ Iſta pñt applica- Moralitas
ri cōtra modernos auditores ſermonū. Ad hoc
deuenit humana demētia, ꝙ hoies plus querūt
audire nugas q̃ vtilia: qnimo multi vident eſſe
ſiles atheniēſib⁹: q curioſitatis gratia magis q̃
vtilitatis ſermones aliorū audiunt: quos tandē
modica occaſione deſpiciūt. Un̄ Sene. Natu-
ra hūana nouitatis eſt auida. Si aūt ꝑdicator
dicat cōmunia ⁊ vtilia/⁊ nō ad volūtatē ipſorū:
ſtatim ſolēt eū deſpicere: ⁊ oia vba ei⁹/ q̃q̃ ſcā D
⁊ vtilia/dānare: dicentes: Quid vult ſeminator
vboꝝ hic dicere? Alij dicūt/ꝙ nouoꝝ demonio-
rum videt denūciator eſſe. Prouer. Nō recipit Prouer.18.a
ſtult⁹ vba ꝑdentie ⁊c. ¶ Videns paul⁹ idolatrie Eodē ca.e
deditā atheniēſiū ciuitatē/incitabat ei⁹ ſpūs. In
ter cetera vō ſimulachra inuenit ibi idolū/cui⁹
titulus erat i gnotus de⁹: hoibus ipſis annūcia
uit dicēs: Quod ignorātes colitis/hoc ego nū-
cio vobis. Narrat eñ ꝙ i paſſione chriſti cū ſo
lis eclipſis vniuerſalis fieret: ⁊ ipſa eclipſis natu
raliter nō fieri valeret: ꝑ eo ꝙ luna i oppoſitio-
ne/et nō in coniūctione ſol' eſſet: philoſophi qui
erāt athenis/illud tā mirādū factū alicui igno-
to numini attribuerūt/quē tūc pati alicubi dixe
rūt: ⁊ iō ignoto deo arā fecerūt: ⁊ ibi titulū igno
to deo erexerūt. Tūc fert dionyſius i ariopago
.i.loco vbi diſputabat/ꝑfectus iſta vba dixiſſe
Aut deus nature patit/aut mūdi machina diſſi
pat. Paulo igit ſuꝑ titulo hui⁹ idoli diſputāte/
iſte dionyſi⁹ chriſto credidit: et vna cum multis
alijs pauli diſcipul⁹ ſunt factus. ¶ Illud allega. Moralitas
cōtra gētiles/q adorāt deū ignotū. Adorāt eñ
deū tāq̃ creatorē: ignot⁹ tñ eſt eis: q: chriſtū ne-
ſciūt redēptorē. Un̄ poſſumus dicere: Nos ado Joan.4.c.
ram⁹ quod ſcim⁹: vos adoratis quod neſcitis ⁊c.
¶ Vel allega inter miracula facta in chriſti paſ Aliter
ſione/ vel de conuerſione Dionyſij.

¶ Capitulum decimūnonū text⁹: Fa-
ctum eſt autem cū apollo eſſet corin-
thi. Moralitatū Capitulum XIIII

E Videntes quidã iudei miracula q̃ fa-
ciebat Paulus: et quõ demones de
obſeſſis corpibus expellebat: ceperũt
ꝑ nomen chriſti demones adiurare: et q̄ꝗ̄ chri-
ſtũ nõ crederẽt / ceperunt tamẽ ſup obſeſſis no-
men dñi innocare / dicentes: Adiuro vos ꝑ deũ
quẽ paulus p̄dicat. Dũ igiꝰ quadã die hoc face-
rent: incepit demoniacus ſeu demõ in demoni-
aco dicere ꝑ hec verba: Jeſum noui / et paulũ
ſcio: vos aũt qui eſtis? Inſiliẽs autẽ in ipſos ad
terrã pſtrauit: ⁊ dominatꝰ amboꝝ / ipſos nudos
Moralitas et vulneratos dimiſit. ¶ Illud põt allegari cõ
tra p̄dicatores / q̃ dicũt et nõ faciũt: q̃ iuxta ver-
Ad Tito.1.d. bũ apli / cõfitenꝰ ſe deũ noſſe: factis aũt negant.
Sicut ad literã ſunt hypocrite / qui in nõie Jeſu
ſolẽt predicare: et q̄uis ipſi nõ obedtãt / nec fidẽ
eius ꝑ bona opa tenẽt: gaudẽt tamẽ p̄dicãdo in
eius nõie eius virtutes facere: ita ꝗ̄ q̃nq; bñ do
cẽdo ſolent demones et pctã de pctõribus pro-
pulſare. Unde: Dñe vidimus quendã in nõie
Mat.9.f. tuo ⁊c. Sed quid? Pro certo dñs cõtra tales in
dignaꝰ: et eos tanq̄ indignos ꝗ̄ p̄dicẽt nomen
ſuũ / in manibus demonũ tradit: a quibus finali
Ps.49.c. ter affliguntur. Pſal. Quare enarras iuſticias
meas / dixit dñs pctõri: et aſſumis teſtamentum
meũ ꝑ os tuũ? Tu vero odiſti diſciplinã ⁊c. pro-
Aliter pterea deus deſtruet te in finẽ. ¶ Uel dic ꝗ̄ iſti
met demoniaci quos ipſe volebat curare. i. pec-
catores quos talis malus pctõr vult cõuertere:
ſolet ipſis dicere: Jeſũ noui / et paulũ ſcio: vos
F aũt q̃ eſtis: ſcꝫ qui vba dicitis / et opa nõ facitis
et ore cõfitemini quẽ opibꝰ impugnatis. Medi-
ce inquiũt cura teipſum. Tales ſolẽt q̃nq; in in-
iurijs diſcerpere / tribulare et opprimere / veſtimẽ-
ta tpaliũ tollere / et eos infeſtare: ſicut ad literã
patet de mũdi tyrãnis: qui qr vident religioſos
et prelatos verba habere ⁊ non opa: ideo ipſos
ſpoliãt / et cõtẽnũt verba eoꝝ: et ꝑ iniurias ipos
Job.24.b. grauãt. Job: Nudos dimittũt veſtimẽta tollẽ-
Joan.9.f. tes. Igiꝰ taliꝰ p̄dicãti dicũt illud Joã. In pec-
catis natus es: et tu doces nos.

¶ Capitulũ viceſimũ tertꝰ: Poſtq̃ aũt ceſſauit tumultꝰ / vocatis paulus diſcipulis. Moralitatum Ca XV

Tuuenis quidã qui predicãte paulo dor-
miuit: ⁊ de tertio cenaculo q̄ſi mortuus
Moralitas cecidit: quẽ Apls mox curauit. ¶ Hoc
allegari poteſt / ꝗ̄ qui verbis aploꝝ dormiunt: ⁊
qui doctoꝝ / predicatoꝝ prudentũq; hoim ſer-
monibus nõ intendũt / ſed potius in vitijs dele
ctanꝰ: faciliter per peccatũ corruunt et cadunt.
Eodẽ ca.c. ¶ Paulus volens ire in hieruſalẽ: inter cetera
dixit de ſe alligatus ſpiritu: vado in Hieruſalẽ /
ignorans quid mihi ibi ſit futurũ: niſi qr ſpũſſã-
ctus vbiq; mihi dicit / ꝗ̄ vincula ⁊ carceres me
Act.21.b. manent. Unde ſequẽti ca. dicit / ꝗ̄ ꝓpheta Aga
bus zona pauli pedes ſuos ligãs dixit: Hoc di-
cit ſpũſſanctus: virũ cuius zona hec eſt / ſic alli-
gabũt in hieruſalẽ. Qua de cauſa cũ a fratribꝰ
rogareꝰ ꝗ̄ nõ iret: ſibi ſuaderi nõ potuit: ſed cõ-
tra voluntatẽ oim illuc iuit: vbi ſtatim captꝰ / li-
beratus / alligatꝰ: et Romã poſtea ductus fuit: G
¶ Recte quotidie ſiſia experimur in actibus hu Moralitas
manoꝝ: ſic eñ neſcio q̃ voce vel occulta deivo
lũtate quãdoq; hõ tanq̄ alligatus ſpũitu i infor
tunia ruit: et dato ꝗ̄ ſciat ſibi pſpera non ſucce
dere negociũ tamẽ illud pſeq̃ nõ obmittit: et cũ
poſſit fugere / nõ fugit: ſed aci voluntarie in penã
rueret / ab ope hmõi nõ deſiſtit / alligatꝰ vtiq; ſpi
ritu: quod eñ deus futurũ decreuerit / nõ poteſt
humana ſagacitas impedire: ſed potius creatu-
ra creatori deſeruiẽs / ſolet occultis dei ordina-
tionibus cũ hora venerit obedire. Gen. A dño Gen.24.f.
egreſſus eſt ſermo: illud impedire nõ poſſumꝰ.
¶ Paulus nõ grauabat expẽſis illos q̃bꝰ p̄di-
cabat: ſꝫ potius manibus laborabat / vt haberet
vnde viueret: nec ab eis aliq̃d accipiebat: ſꝫ eos
libere inſtruebat. ¶ Hic poteſt notari / ꝗ̄ p̄di- Moralitas
catores quãdo p̄dicãt / nõ debẽt elemoſynas pe
tere: et hoc / ne videanꝰ queſtus gratia p̄dicare.
Unde: Gratis accepiſtis / gratis dare debetis. Mat.10.a.

¶ Capitulũ viceſimũprimũ tertꝰ: Cũ aũt factũ eſt vt nauigaremus abſtracti ab eis. Moralitatũ Capi. XVI

Quãuis beatꝰ paulus ſe alligãdũ in hie
ruſalẽ / et tribulatiões ſe paſſurũ audi
ret: et hec ſibi ſpũſſctũs reuelaret: ⁊ ꝓ-
pheta agabus p̄dicaret: fribꝰ diſſuadẽtibꝰ ⁊c. no-
luit credere / ſꝫ futura tribulamina vilipẽdẽs / pa
ratũ ſe aſſeruit ꝓ chriſti nõie mortẽ ⁊ vincula ſu
ſtinere. ¶ In hoc doceꝰ / ꝗ̄ p̄dicator euãgelicꝰ Moralitas
vel q̃cũq; pfeſſor catholicus: vbi de chriſti fidei H
vtilitate agiꝰ / nõ debet tribulationes metuere /
nec iter ſuũ ad fidei et predicationis opera di-
mittere: ſed ꝓ nomine dñi vinculis / mortiq; ⁊ la-
boribus ſi fuerit neceſſe / ſe donare: dicens dño il
lud quod dicit Lu. Paratꝰ ſum tecũ in mortẽ Lu.22.d.
et carcerem ire. Et alibi: Si oporteret me mori Mar.14.d.
tecũ ⁊c. ¶ Cõſequẽter hic ⁊ i ca. xxij. et. xxiij. fit Eodẽ ca.c.
mẽtio / quõ paulus in ſeditione fuit captus / et a
tribuno ereptus / tortoribꝰ traditꝰ: ſed ſe roma-
nũ dicẽs / a torſionibus dimiſſus. Tandẽ i iudi-
cio multipliciter accuſatus / a iudeis ꝑ ſummũ
ſacerdotẽ ꝑcuti iuſſus: ita ꝗ̄ idẽ princeps ſacer-
dotũ a paulo extitit maledictꝰ: Percutiet te de
us paries dealbate. Tu ſedẽs ſm legẽ / contra le
gẽ iubes me ꝑcuti. Sed hec oĩa tranſeo: exce-
pto hoc ꝗ̄ cũ ipſum torq̃re vellẽt / romanũ ſe ci-
uẽ allegauit. Cuius ſiẽ ſupra fecerat / vbi ꝓpter
phitoniſſam liberatam in carcerem miſſus fuit. Act.16.a
¶ Hoc allega / ꝗ̄ nõ eſt malũ viro dei q̃nq; ho Moralitas
nis tpalibus / priuilegijs ⁊ auxilijs dei onus vel
penitentiã facere: vt vbi ꝓpter dei timorẽ non
paraꝰ: ſaltẽ timore vel amore hoim aliqualiter
faueaꝰ. ¶ Illud aũt hic cõſequẽter inſero: ꝗ̄ cũ C.XXIII.b
iudei tã phariſei q̄ꝗ̄ saducei / qui erãt ſecte diuer
ſe: qr phariſei reſurrectionẽ futurã credebãt: an
gelos et aĩas poſt mortẽ viuere aſſerebãt: ſadu-
cei vero negabãt: ſiꝰ ꝯtra paulũ cõueniſſẽt: ⁊ ipſũ
contra mortẽ peterent: caute cepit clamare ⁊ di-
cere corã eis: Uiri fratres / ⁊ ego phariſeꝰ ſũ fili-
us phariſeoꝝ: et de ſpe et reſurrectiõe futuroꝝ

ego iudicor. Quod audiẽtes pharisei/ſtatim a ſa
duceis diuiſi ſunt/ita ꝙ inter ſe cõtendere ⁊ diſ-
putare ceperũt: ⁊ ita phariſei qui cõtra Paulū
Moralitas. acerbius ſeuerũt/ ꝓ ipſo pugnare ceperũt ¶ Il
lud poteſt allegari/ ꝙ ſi qs plures aduerſarios
cõtra ſe cõfederatos habeat: ſumma prudẽtia ẽ/
ſi eoꝝ fedus ⁊ concordiã ad inuicẽ aliquo articu
lo diruͤpat: vt ipſos ꝑ ptes diuiſos facilius ſupe-
c.XXIII. d ret ⁊ euadat. ¶ Illud etiã quod ſequit̃.ſ. ꝙ qua-
draginta viri venerũt ad pncipes ſacerdotũ/di
centes illis: Deuotione deuouimus nos nihil
guſtaturos donec occidamus Paulũ. Et ideo
ordinauerũt inter ſe/ꝙ iteꝝ ad iudiciũ coram tri
buno vocaret̃: vt dum veniret ad locũ/interfice
retur ab eis: quod tñ deo nolente fuit aliter or-
Moralitas dinatum. ¶ Hoc poteſt allegari/ꝙ hodie multi
ſunt hoies iniq/qui ſe reputant deuote ⁊ ſancte
agere/qñ ſctõs viros pñt occidere. Sicut ad lite
ram videmus de multis malis ſecularibus: q̃ re
cte ſe reputãt bonos/qñ religioſis ⁊ clericis pñt
Jo.16.a. nocere. Vñ ſic videt̃ illud: Veniẽt inquit dies in
quo omnis qui interficit vos/arbitretur ſe obſe-
quium preſtare.

¶ Capl'm viceſimumſextũ Textus: Agrippa vero ad paulũ ait: Permit-titur tibi loqui pro temetipſo. Moralitatum Capitulum XVII

Ominus diſpoſuerat ꝙ paulus romã
iret: ⁊ ibi nomen dñi ꝑdicaret. Vñ ſup
Act.23.c D dixit ſibi: Conſtans eſto Paule: ſicut
de me teſtificatus es in hierl'm/ita Rome opor
tet te teſtificari. Veruͤtamẽ ꝑ quot vias/modos
⁊ cauſas romã ꝑuenit/infra patet. Fuit enim de
hierl'm in ceſareã ductus/⁊ ibi coram felice accu
ſatus: tandẽ ab eo dimiſſus/⁊ ꝑ bienniũ relaxa-
tus: poſtea iteꝝ vinctus ⁊ Feſto ſucceſſori tradi-
tus eſt: ⁊ ab eo volẽte grãm pſtare iudeis/vt redu
ceret̃ in hieruſalẽ/iudicatus. Tunc vero Paulus
ceſarẽ appellauit: ⁊ ſic miſſus ad ceſarẽ/romam
venit: coram quo nomẽ dñi ꝑdicauit: ⁊ multum
ppl'm dño collegit: vbi poſtea mortem ꝓ dño to
Moralitas lerauit. ¶ Iſta allega/quõ deus ꝑ multas vias
ſolet effectus ſuos ꝓducere: quomõ ⁊ qñ decre-
uit aliqd fieri: dato ꝙ multa interualla fiant/ita
ꝙ negociũ ex toto videt̃ ſopitũ: finalr tamẽ ſolet
ſuſcitare: ⁊ occaſione accepta ꝓcurat quod de-
creuerat euenire. Habet enĩ dñs in omni nego-
cio quod decreuit/modos/cauſas/ordinationẽ/
tempus/horam ⁊ regulã ordinatã: que oĩa quan
doq ſuſpẽdit: ⁊ poſt qñ temp⁹ fuerit/negocium
Eccs.3.a quod decreuerat/introducit. Vnde Eccs. Omi
negocio tempus eſt ⁊c.

¶ Capitulũ viceſimũſeptimũ Textus Vt aūt iudicatũ eſt nauigare eos in italiã. Moralitatum Ca. XVIII.

Um Paulus cum multis nauigãdo de
terra ꝓmiſſionis in italiã duceret̃/factũ
eſt ꝙ poſt multos maris impet⁹ nauis
vbi erat bitalaſſũ.i.ꝓfundũ/ tenacẽ ⁊ bitumino
ſum impegit: ita ꝙ prora ſtabat immobilis/et
puppis ſoluebat̃ a vi maris. Armamẽtis igitur
nauis in mare proiectis/⁊ neq ſole neq ſyderib⁹ C
poſt multos dies apparẽtibus: ſꝫ tempeſtate nõ
exigua imminẽte/ablata erat oĩs ſpes ⁊ fiducia
ſinguloꝝ. Veruͤtamen deus ſalutem aiaꝝ Pau
lo conceſſit: ita ꝙ nullus ibidẽ perijt aut defecit
naufragãteſq Paulus alloqtur: ⁊ ad ſumẽdum
panẽ inuitat ⁊ hortat̃. Saciati igit̃ cibo/nauiꝫ al-
leuiabãt: ⁊ frumẽta in mare iactabãt. Tandẽ ve
ro fracta naui/aliq natãdo ad littus venerũt: aliq
ſuꝑ tabulas applicuerũt: ⁊ ſic oẽs ꝑiculũ euaſe-
rũt. ¶ Nauis iſta eſt aĩa: q̃ ſcꝫ inferius ad terre Moralitas.
na debet eſſe clauſa/ſuꝑius ad celeſtia apta/in-
terius ꝑ humilitatẽ cõcaua/ꝑ charitatẽ lata/per
ꝑſeuerãtiã larga/in pncipio ⁊ in fine ꝑ abſtinẽti-
am ⁊ tẽperantiã ⁊ cõtinẽtiã ſtricta. Prouer. Fa Pro.31.b
cta eſt quaſi nauis inſtitoris de longe portãs pa
nẽ ſuum. Habet etiã iſta nauis duas pncipales
ptes.ſ. prorã/q̃ ſignificat amorẽ: puppim/q̃ ſigni
ficat timorẽ. Habet enĩ iſta nauis armamẽta.ſ.
virtutes ⁊ ſciãs: portat etiã quãdoq frumẽta.i.
terrenas poſſeſſiones ⁊ diuitias. Iſta igit̃ eſt ve-
ritas/ꝙ qñ Paulus.i. human⁹ anim⁹ vel hõ ten
tat nauigare de terra ꝓmiſſionis/de ſtatu gra-
tie in italiã/q̃ interꝑtat̃ exceſſus in mũdũ: vbi fa
cilr excedim⁹ ꝑ pctm: ⁊ ꝓpter hoc mari.i.mũdi
fluctibus ⁊ amaritudinib⁹ anime ſue nauẽ expo-
nit/qñq contingit ꝙ tempeſtas tribulationũ ſi-
bi naſcat̃: lux vero ſolis ⁊ ſyderꝫ.i. dei grã ⁊ ſctõꝝ/
vel doctrina bonoꝝ ꝑdicatoꝝ eidẽ penit⁹ dene-
gat̃. Vnde dicit̃: Ignis qdem nulla vis poterat Sap.17.b.
eis lucere: nec ſyderꝫ limpide flãme illuminare D
poterãt illam noctẽ horridã. Ita ꝙ prora pma
ps nauis anime.ſ. amor ipſius in bitalaſſum/q̃ ẽ
terra tenaciſſima.i. in mũdi bonis ⁊ terrenis ꝑ
affectionũ tenacitatẽ impingit/vbi ꝑ auariciam
areſcat ⁊ ſiſtit. Puppis vero.i. timor: impetu ma-
ris.i. tribulatõibus ſoluit̃: ⁊ ſic ꝑ diuerſa pecca-
ta nauis anime diſſipat̃: armamẽta virtutũ ꝑdun
tur: ⁊ paulus cum ꝓpoſito ſuo.i. rõ cũ cordis affe-
ctibus ꝑiculis exponit̃. Veruͤtamẽ qñq contin-
git/ꝙ poſt illã fractionẽ.i. poſt anime pctm ali-
q ꝑ mare penitẽtie nauigãtes: ⁊ aliqui tabulis di
uine miſericordie ſe cõmittẽtes/ſaluãt̃: ⁊ ad por
tũ ſalutis ⁊ grẽ deducunt̃. Quod potiſſime cõtin
git/qñ cibo diuine lectionis ſunt refecti: frumẽ-
ta.i. bona mũdi: in mari.i. ad amaros paupes ꝑ
elemoſynas ꝓijciunt: ⁊ nauem maris a terrenis
exonerant: atq ꝑ terrenoꝝ cõtemptũ alleuiãt et
extollunt. Vnde Mat. Nauicula in mari ma- Mat.8.c
gnis iactabat̃ fluctibus ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ nauis Aliter
ſignificat eccleſiam: cuius pma ps ꝑlatos ⁊ ſupi
ores deſignat: vltima vero pars ſubditos ⁊ ſecula
res ſignificat. Igit̃ iſta pma ps eccle.ſ.ꝑlati/qñ
ex toto impingit in bitalaſſum.i. in amorẽ ⁊ aua
riciam terrenoꝝ: neceſſario fit vt ps poſterior.i.
ppl's ſubditoꝝ maloꝝ/illoꝝ exemplo ſoluatur: ⁊
ꝙ ꝓpter iſtoꝝ auariciã/terrenis penitus adherẽ
tem/⁊ de ſpũalibus ⁊ eternis minime curantem
tota nauis eccleſie tentationũ ⁊ tribulationum
fluctibus diſſipet̃: tempeſtates enĩ vitioꝝ inſur-
gũt: armamẽta virtutũ ꝓijciunt̃: ⁊ perit lux ſolis

E ꝛ ſydeꝝ.i.exempla ſanctoꝝ deficiunt:ꝛ ſic q̄ ſunt
in hac naui/damnatiōis piculū ptimeſcere ſatis
poſſunt. Unde Ambro.in ſermone de ꝯfeſſorib⁹
nauigātibus:vbi p hoc mare magnū valde pti-
meſcēdū eſt/ne nauē noſtrā fluct⁹ voluptatis ab
ſorbeat:aut in eternā dānationis pdam pirata
crudelis abducat. Qui igiꝉ ſaluari vult: debꝫ ſe
in mare.i.in amaritudinē penitentie mittere:ta-
bule diuine miſericordie ſe cōmittere: frumēta.i.
bona mundi pijcere:ꝛ ad portū ſalutis q̄ chriſt⁹
Joā.21.b eſt/p bona opa natare. Unde Joā. Tunica ſuc
Aliter cinxit ſe:ꝛ miſit ſe ī mare ¶ Uel dic φ paulo ani
me danꝉ ne pereant:in quo notaꝉ φ q̄ꝗꝫ ſocie-
tas ꝛ oratio vnius boni/cauſa eſt ſalutis multo-
rum. Anime aūt ꝛ nō nauis ſaluanꝉ:qꝛ deus de ꝯ
ditione temporaliū nō triſtaꝉ. Itaqꝫ in hoc no-
tari poteſt/φ apud deū anime corpibus/ꝛ ſpūa-
Aliter lia tempalibus pferunꝉ. ¶ Uel dic φ per nauim
pauli intelligiꝉ eccla/quā ipe cōuertit.ſ.aſia mi
nor:q̄ eſt turcia cum oībus ſuis puincijs:ꝛ gre-
cia ꝛ cōmuniter tota eccla orīētalis:qꝛ iſta pau-
li nauis perijt/inꝙtū illa eccla p ſchiſmata ꝛ he
reſes oberrauit.

¶ Capitulum viceſimūoctauū Text⁹
Et cū euaſiſſemus tūc cognouim⁹ qꝛ
mytelene. Moralitatum La. XIX

Cum paulus euaſiſſet de naufragio/ p ca
lefaciēdo ſe pyram ſarmentoꝝ ꝯgereret
ꝯtigit φ vipera vi caloris commota/
manū pauli arriperet/ꝛ morſu manu inferi⁹ de-
F pēderet:quod vidētes viri inſule/ipm homicidā
dicebāt: Utiqꝫ (inquiunt) homicida eſt homo ille:
q̄ cum a mari euaſerit/vltio diuina nō ſinet eum
viuere.ipm in tumorē ꝯuertendū/ꝛ ſubito mori
tuꝝ credebāt:ſꝫ vidētes φ excuſſa beſtia in ignē
Moralitas nil omnino nocuit/ipm deū eſſe ferebāt. ¶ Iſta
allega contra vanā ꝛ mutabilē opinionē quoꝝū-
dam fatuoꝝ: q̄ neſciētes dei iudicia/qñ vidēt ali
quod infortuniū alicui accidere:ꝛ ſerpētes.i.de-
mones vel tyrannos ipm atrociter inuadere:ſta
tim ſolēt eum homicidā vel malū hominē eſtima
re:ꝛ p eternā damnationē perire:ꝛ vt mori debe
at expectare eum:qñqꝫ tñ vident cōtrariū accide-
re/ꝛ leſionē nullā ſubſeq̄:ſed poſt tribulationem
Tob.13.d hmōi pacem ꝛ ſolatiū ſibi eſſe. Tob. Poſt tēpe-
ſtatem tranq̄llum facit/ꝛ ecōuerſo:qñ vident ſibi
pſpera ſuccedere:ꝛ nullā leſionē ſerpentū.i.nul-
lā tribulationē maioꝝ incurrere:ſolēt ſtatim eū
deum ꝛ iuſtum hoīem iudicare:cum tñ ſepe con
tingat/vt bonis mala/ꝛ malis bona ſoleant p-
uenire:ita φ tempales caſus q̄ accidūt/ſiue boni
ſiue mali/ bonitatē vel maliciā hoīm nō poſſint
declarare:ſicut oſtenſum eſt Luce.xiij.vide ibi.
Aliter ¶ Uel dic φ cum homo euaſit naufragiū dam
natiōis eterne/mūdi nauē fractā exeundo/ꝛ ad
littus religionis p penitētiā ſe transferēdo:ſepe
contingit φ dum p aliquam recreationē tempa
lem ſe calefacere nititur:ſerpētes.i. detractores
cōtra eum inſurgūt:q̄ manū.i.opera ipius mor
dēt:ꝛ eum (ſi poſſent) inuenenāt/ꝛ diffamāt:ſicq̄
ꝫ fit φ vbi ad tranq̄llitatē port⁹ religionis cre-
diderat veniſſe/detractoꝝ rabies ipm forti⁹ le- G
dat. Ueruntñ talis paul⁹.i.hō iuſtus/debet tales
ſerpētes in ignē ſue inuidie excutere:ꝛ ſic de eoꝝ
detractiōib⁹ nō curare:ꝛ ſic ipos excuſſerit/ꝛ nō
curauerit:ipm neq̄būt ledere vel nocere:ita φ
alij ſuā pfectionē videntes/ipſum deū ꝛ iuſtū ho
minē poterūt eſtimare. Mat. Uere fili⁹ dei erat Mat.27.f
iſte. ¶ Uel dic φ in littore religiōis ſolēt demo- Aliter
nes ſerpētini illos acrius per tētationes morde-
re/quos vident de naui mūdi maris periculū eua
ſiſſe:ꝛ de mūdo ad religionis ac penitētie littora
tranſfugiſſe. ¶ Uel dic φ qñ paulus.i. bonus p Aliter
latus aliquē ſerpētem.i.aliquē malū ſubditū in
ignem tribulatiōis per correctionē mittit/ſtatiꝫ
cōtra eum ſi pōt inſurgit/ꝛ eum diffamat ꝛ pun-
git. Quia dicit: Qui diſſipat ſepē/mordebit euꝫ Eccle.10.b
coluber:qꝛ qñ platus nitiꝉ in malis ſubditis ſe-
pem malaꝝ excuſationū/ ſpinaꝝ vitioꝝ per cor-
rectionē deſtruere:talis coluber ſolet eum inua-
dere. Quod videns platus ipm debet in iſtum
ignē fortiter excutere:ꝛ ad ſubeundū correctio-
nē acrius compellere:ꝛ a tali morſu.i.rebellione
cōpeſcere ꝛ arcere. Ps. In ignem deijcies eos: Psal.139.c
in miſerijs nō ſubſiſtent.

¶ Moralitatū Actuū Aploꝝ finis.

Liber triceſimuſquartus

Moralitatū ſuper Apocalypſim.

¶ Caplm primū Text⁹: Apocalypſis
ieſu chriſti quā dedit illi de⁹ palā fa- D
cere ſeruis ſuis. Mora. La. I.

Iohānes
n inſula q̄ dicitur pathmos:q̄ adhuc eſt ppe
ephesum in aſia minori/q̄ nūc dicitur turchia:
Uidit raptus in ſpū ſe
ptē candelabra aurea.
In quoꝝ medio ſimi-
lis erat filio hoīs veſtitus podere:ꝓcinctus ad
mamillas zona aurea:caput eius ꝛ pili cādidi tā
φ lana alba/ꝛ tāφ nix:oculi eius ſicut flamma
ignis:pedes ſimiles auricalco in camino ardē-
ti:vox eius ſicut vox aquaꝝ multaꝝ:ꝛ in dextera
eius ſeptem ſtelle:ꝛ ex ore eius exiuit gladius bis
acutus:ꝛ facies eius lucebat ſicut ſol in virtute
ſua:q̄ dicebat oībus per hec vba: Ego ſum pri
mus ꝛ nouiſſimus:fui mortu⁹/ꝛ ecce ſum viuēs
in ſecula ſeculoꝝ. ¶ Moralr iſta inſula eſt eccle- Moralitas
ſia:q̄ a mari.i.amaris tribulatiōibus velut inſu-
la circūdatur. Iſta dicitur pathmos.i. ſeparatio ho-
ſtiū vel palpātiū:qꝛ exinde debēt ſepari hoſtes.i.
detractores: palpātes.i.adulatores. Ille vir mi
rabilis q̄ vbi videtur/eſt vir iuſt⁹ ꝛ pfect⁹/vel plat⁹:
q̄ p certo ipſi filio hoīs ſimilis dicitur: p eo φ
chriſto filio vginis p bona opa cōformatur. Unde
Eſa. Similis ero altiſſimo. Septē cādelabra ſi- Eſa.14.b
gnificāt vniuerſitatē bonoꝝ ꝛ honeſtaꝝ pſonaꝝ

B qꝛ ꝑ ſeptē vniuerſitas (teſte Grego.) deſignat.
Et iſti dicunt aurei ꝙtū ad valorē ſcitatis: ⁊ ꝙ-
tū ad ſplendorē ſciētie ſagacitatis/apparētie ⁊ ho
neſtatis: qꝛ ꝑ certo in medio iſtoꝝ.i.in ſocieta-
te ꝑfectoꝝ debet iſte ꝑlatus ⁊ ꝑfectus ambulare
⁊ viuere. Et qꝛ ſctā bona ſocietas/honeſta ⁊ diſ
creta/maxime ad ꝑlatos religioſos ⁊ alios vi-
Pſ.17.d roſ ꝑfectos noſcit ꝑtinere: qꝛ cum ſctō ſanctus
eris. In medio inq̄t cādelabroꝝ aureoꝝ. Unde
Eccl.27.b In medio cogitātiū legē dei aſſiduus eſto. Iſte
igit circa mamillas.i.in pectore ⁊ in corde debꝫ
habere zonā aureā.i.rūborem feruide charitat.
Caput eius.i.intētio debet eſſe ad modū niuis
albe vt lana/ꝑ candorē innocētie ⁊ puritatis/⁊ ꝑ
mollicię lanee ſimplicitatis. Debet habere ve-
ſtimētū poderis.i.decorē exterioris honeſtatis
Oculi intellectus ſui debēt eſſe ignei/ꝑ ſplēdorē
diſcretiōis ⁊ ꝟitatis. Pedes eiꝰ.i.affectiōes de-
bēt eſſe ignei/⁊ ſonare ꝑ clamorē feruide chari-
tatis/orationis/deſyderij/⁊ ſpūalis cupiditatis
Apo.10.a Apoc. Pedes eius ſicut collūna ignis. Vox eius
debet eſſe ſonora ꝑ clamorē ꝑdicatiōis/⁊ ꝑ oſtē-
ſionē autoritatis: qꝛ ipm decet loq̄ autētice ⁊ ſe-
Dan.10.b. uere: ne ſua autoritas ꝯtemnat. Dan. Vox ſer-
monū eius ſicut vox multitudinis: ⁊ hō multitu
dinis: qꝛ in oī actu vox ſolēnis ꝑſone/eq̄pollere
debet multitudini alioꝝ. Item debet habere ſe-
ptē ſtellas.i.ſeptē dona ſanctiſpūs.ſ.ꝑ ꝑfectio-
Apoc.1.d nē ſanctitatis. Apoc. Qui habet ſeptē ſtellas in
dextera ſua. Facies eius debꝫ ſplēdere ꝑ dulco-
B rem leticie ⁊ affabilitatis: qꝛ in oībꝰ debet ſe oſtē
Mat.6.c dere letū/affabilē ⁊ benignū. Mat. Unge caput
tuum oleo/⁊ faciē tuā laua: ⁊ tn̄ ipſe debet habere
in ore gladiū bis acutū.i.rigorē duplicis iuſticie
⁊ ſeueritatis: qꝛ ipſe debet malos corrigere.i.cō-
minādo amiſſionē glorie ⁊ īmiſſionē pene eter-
Pſ.56.a ne. Pſ. Lingua eoꝝ gladiꝰ acutus: qꝛ ſm Apo
Heb.4.c ſto. viuꝰ debet eſſe ſermo ⁊ efficax/⁊ penetrabili
or oī gladio ancipiti. Et tūc tales ꝑ certo dice-
re poſſūt: Ego ſum pmus ⁊ nouiſſimꝰ: etiā q.ſ. pmi
mortui ſunt ⁊ nouiſſimi in hac vita ꝑ vilitatē de
iectionis ⁊ humilitatis: ſed finaliter in paradi-
ſo fiunt viuētes: ⁊ pmi ꝑ vigorē ꝑpetue dignitat.
⁊ ꝑ vigorē felicitatis ⁊ ꝑpetue firmitatis: ⁊ tunc
Mat.20.b erūt pmi nouiſſimi/⁊ nouiſſimi pmi. Illi q̄ mo-
do ſunt ꝑ humilitatē mortui mūdo.i.nihil valē-
tes ⁊ nihil reputati quo ad mūdum: ⁊ nouiſſimi
quo ad dignitates ⁊ mūdi ꝓſpitates: erūt pmi ⁊
feliciores. Et ecōuerſo illi q̄ mō ſunt in ꝓſpitati-
bus/dignitatibus ⁊ honoribus primi/erūt tunc
temporis in deſolatione ⁊ miſeria vltimi ⁊ deꝑſ-
ſi inferius.ſ.in inferno: qꝛ deus eſurientes imple
Lu.1.e uit bonis ⁊ diuites dimiſit inanes. Fui inquit
mortuus: ⁊ ecce ſum viuens. Quaſi diceret: De
morte ad vitā deueni: ⁊ de mortificatione car-
nis ⁊ paupꝑtate ⁊ humilitate ad gloriam ꝑtrāſi
Aliter ¶ Vel dic ꝙ tales ita ꝑfecte ꝑſone primo fiunt
mortui.i.in ſtatu humilitatis: tn̄ finalr debent
viuificari.i.ꝓmoueri ad ſtatū ꝑlationis ⁊ digni-
Aliter tatis. ¶ Vel dic ꝙ ſeptem candelabra ſunt ſe-
ptē dona: ſeptē ꝟo ſtelle/ſeptē ſunt pietatis opa.

¶ Vel ſeptē candelabra ſeptē ſunt ſacramēta: C
ſeptē ſtelle ſunt ſeptē ꝟtutes ⁊ remedia: ſicut ſuꝑ. Aliter
¶ Vel dic ꝙ ꝑlatus debet dicere: ego ſum pri- Aliter
mus ⁊ nouiſſimus: qꝛ dato ꝙ ſit primus in digni
tate/debet tn̄ eſſe vltimus in humilitate. Iuxta
illud: Quāto maior es humilia te in oībꝰ. Dicit Eccl.3.c
eīn: ego fui mortuus/⁊ ecce ſum viuēs: qꝛ q̄ſq̄ de
bet apparere mortuus: ⁊ nō aduertēs multa diſ
ſimulādo: tandē debet monſtrare ſe viuētē/ſcelo-
ra puniēdo/⁊ malis obuiādo. ¶ Vel dic ꝙ ille ſi Aliter
lius hoīs eſt chriſtus/ myſticus filius ꝟginis:
vel papa q̄ chriſto debꝫ eſſe ſilis. Corpus eius ſi
gnificat ſtatū curie romane/vel ſtatū eccleſie mi-
litantis. Dic igit ꝙ in illo corꝑe chriſti myſtico
caput ſunt ꝑlati: q̄ debēt eſſe ꝑ innocentiā candi
di/ꝑ mollē clementiā lanei/per frigidā ⁊ rigidā
iuſticiā niuei atq̄ auſteri. Unde de ipo capite di
cit: Caput eius aurū optimū. Et capilli iſti capiti Cant.5.c
adherētes/ſunt ꝑlatoꝝ familiares: q̄ debent eſſe
albi ⁊ innocētes/mundi/caſti ⁊ ꝯtinētes. Eccls.
Omni tempore ſint veſtimēta tua cādida. Ocu- Eccls.9.b
li illius corporis ſunt auditores ⁊ iudices: q̄ de-
bent eſſe per lucem diſcretionis flāmei/per iuſti
ciam ⁊ rigorē ignei. Vñ dicit: Oculi eius vt lam Dan.10.b
pas ardens ⁊c. Vox iſtius corporis ſignificat ꝑ
dicatores: q̄ ad ſimilitudinem aquaꝝ multaꝝ.i.
ſcripturaꝝ ⁊ ſciaꝝ debēt clamare/⁊ ſuo clamore
viam dñi demonſtrare. Unde: Ego vox clamā- Ioā.1.a
tis in deſerto. Zona iſtiꝰ corporis ſignificat cor-
rectores: q̄ cingunt corpus eccleſie examinando D
⁊ ne defluāt per vitia reſtringendo/q̄ debent eſſe
aurei iuſticiā obſeruādo. Unde Eccli. Circūcin- Eccl.45.a.
xit eum zona iuſticie: vt papa ⁊ ꝑlati figurent in
illis angelis. Apoc. Qui erant ꝯcincti zonis au- Apoc.15.c.
reis.i.correctoribus ſanctis. Dextera corporis
ſignificat clericos: q̄ tenent locum primū in cor-
pore eccleſie militātis. Vñ Pſ. Dextera dñi fecit Pſal.117.c.
ꝟtutē. Iſta igit dextera ſeptē ſtellas.i.ſeptē do-
na ſpūſcti/vel ſeptē ꝟtutes debet habere: q̄bus
totā noctē.i.ſtatū ſecularē debet exemplariter il
luſtrare. Vñ: Stellas poſuit in firmamēto.i.in Gen.1.b
ſtatu eccleſiaſtico. Facies huius corporis ſigni
ficat doctores/in q̄bus oīs ſenſus diſcretiōis ſi
cut in facie debet vigere: ⁊ q̄ per honeſtā ꝯuerſa-
tionē ad modū ſolis lucere debent. Vñ Matt.
Reſplēduit facies eius ſicut ſol. Pedes huius Mat.17.a.
corporis qui corpus ſuſtentant/ſunt inferiores
agricole: q̄ ad modū aurichalci debent eſſe ſo-
nori/deo regratiādo: ⁊ ſicut ignis per claritatē
ardere in camino tribulationis ⁊ doloris vruēdo
Dan. Pedes quaſi ſpecies eris cādētis. Os ve- Dan.10.b
ro quod loq̄tur/ſignificat aduocatos: q̄ gladiū
lingue debēt habere bis acutū: inq̄ꝝtū debēt alle
gare ꝓ iuſticia vnius partis/⁊ de iuſticia alteri
us partis: vel inq̄ꝝtū ipſi tenent intercedere pro
ꝓmotione bonoꝝ/⁊ punitione maloꝝ. Vñ Luc.
Domine/ecce gladij duo hic. Candelabra que Lu.22.b
iſtum ⁊ membra iſtius luſtrabāt/ſignificant ſpi-
ritualia dei dona: que totum corpus eccleſie il-
luminant: quia chriſtus et membra ſua ſunt qui
ambulant in medio ſeptem candelabrorum au-

E reorum: de quo dicitur in capitulo ſequenti.

¶ Capitulū ſecūdū textus: Et angelo epheſi eccleſie ſcribe. Hec dicit qui tenet. Mora. Ca. II

Et angelo epheſi ⁊c. Unus angelus cō-
mēdat a filio hoīs. De multis inqt ſcio
laborē tuū/opa tua ⁊ patiētiā tuam: ⁊ ꝙ
non potes ſuſtinere malos: ⁊ tentas mendaces
apl̄os: ⁊ ſuſtinuiſti ꝑpter nomē meū: ⁊ facta nico
laitar̄ quos odio odiſti. Sed reprehēdit in vno.
Charitatē inqt tuam primā reliqſti: ſed memor
eſto vnde excideris: ⁊ ꝑma opa fac: alioqn moue
bo candelabꝝ tuū de loco ſuo/niſi penitētiā ege
ris. ⁊ tūc ꝓmittit ſibi/ꝙ ſi vicerit/dabit ſibi ede
Moralitas re de ligno vite/quod eſt in paradiſo. ¶ Hic re
cte angelus deſignat vita ꝑlati. Prelat⁹ ꝑfect⁹
poteſt dici angelus: qꝛ debet eſſe angelic⁹ ⁊ cele
ſtis. Iſte debet habere bona opa/laborē/patiē-
tiā ⁊ iuſticiā: malos nō debet ſuſtinere/ſed corri
gere ⁊ punire. Nicolaitas etiā q̄ interꝑtant ſtul
ti eccleſie: debet etiā languētes. i. malos clericos
vel religioſos etiā apl̄os. i. hypocritas ⁊ fictos
debet tentare: ⁊ ꝓ dei noīe ſine defenſione ſuſti-
Mat. 26. d nere oīa. Mat. Suſtinete ⁊ vigilate mecū. Sed
qn̄qꝫ accidit ꝙ ipſe ꝑdit charitatē ſuā ꝑmā: quia
multi ꝑ ſupbiam/odiū ⁊ vindictā ꝑdunt ꝟtutez
ſepiſſime charitatis. Nam ſepe accidit ꝙ ꝑlati
ꝑdunt gr̄am dei/ſupbiendo de dignitate/ꝑſumē
do de ſctitate. Et tūc dicit eis chriſtus: Memor
F eſto vnde excideris/⁊ age penitētiā: et ꝑma ope
ra fac. Quaſi diceret: Extrahe te ab iſtis: ⁊ hoc
duplici modo increpat. ſ. timore et amore. Timo
re/niſi qꝛ hoc fecerit: minat ei/qꝛ cādelabꝛū ſuū
. i. ſuam lucem ⁊ ꝓſꝑitatē clericalē mouebit ⁊ caſ
ſauit tempalr̄: ⁊ eternalr̄ diſſipabit. Item amo-
re: qꝛ ꝓmittit ei ſi ad gr̄am ⁊ charitatē redīēs pec
cata vicerit/⁊ ꝑma opa bene fecerit: ꝙ dabit ei
de ligno vite paradiſi edere. i. de ſocietate glorie
ſempiterne. Et breuiter nullus eſt ita ꝑfectus/qn
poſſit cadere in pctm̄. Ueruntamē penitētiā debꝫ
facere ⁊ ꝑmum ſtatum recordari: timore pene ⁊
Hiere. 31. d amore glorie ꝑma opa ꝑpetrare. Hiere. Dirige
Eodē ca. b cor tuū in via recta in qua ambulaſti. ¶ Angel⁹
ſmirne cōmendat de paupꝑtate/tribulatiōe/diui
tijs ſpūalib⁹. Hic blaſphemat ab illis qui ſe di
cebant eſſe iudeos ⁊ nō ſunt: ſed dicit ſibi ꝙ nō
timeat q̄ paſſurus eſt: nec etiā diaboli carceres ⁊
tentatiōes: ſed ſit fidelis vſqꝫ ad mortē: ſed ſi vi-
cerit/dabit ei corona: ⁊ nō ledet a morte ſecūda
Moralitas ¶ Sic vere q̄ ſuſtinēt hic miſerias/paupꝑtates/
tentatiōes/malor̄ ↄtemptus/ blaſphemias/ve-
xationes: ſi ſint fideles ⁊ perſeuerauerint vſqꝫ ad
mortē: dabit eis corona vite. i. gl̄ia: ⁊ ſeruabun-
tur a morte ſecūda. i. a morte inferni ⁊ damnati-
one anime. Nihil inqt horum timeas q̄ paſſur⁹
es: ſed eſto fidelis vſqꝫ ad mortē: ⁊ dabitur tibi
Eodē ca. d corona vite. ¶ Angelo pergami dicit: Scio vbi
habitas: vbi ſedes eſt ſathane: ⁊ tenes nomē me
um/et nō negaſti fidē meā. Poſtq̄ de qbuſdam
reꝑhenditur/dicitur ſibi: ꝙ ſi penitētiā egerit et
vicerit/dabit ſibi manna abſconditū/ ⁊ calculū
candidū: vbi nomen dei ſcriptū eſt: quod nemo G
ſcit niſi qui accipit. ¶ Tales ſūt multi boni exi Moralitas
ſtentes/⁊ moram ↄtrahētes in mala ſocietate:
vbi eſt ſedes ſathane: vbi tamen boni ꝑſeuerāt
nomen ⁊ fidem dei ſeruāt/nec eum denegāt per
pctm̄: ⁊ ideo talibus ſi vincunt/ſi in bonitate ſua
ꝑſeuerāt/nec ꝑ pctm̄ ſuccubuerint: ꝓmittit mā
na abſconditum. i. dulcedo eterne glorie: q̄ a no
bis nūc abſcondit: ꝓmittit etiam calculus ſibi
candidus/ſoliditas ꝑpetue damnationis ↄtrꝫ
ad gloriā corpis. Nam calculus eſt durus ⁊ can
didus/lenis ⁊ rotūdus: ſic ⁊ gloria corpis habꝫ
duriciem impaſſibilitatis/ candorem charita-
tis/ lenitatem ſubtilitatis/rotunditatē agilitat⁹.
Igit nomen. i. eterna ſua potētia vel maieſtas/
ibi dicit eſſe ſcriptū: qꝛ in ꝑmio eterne beatitudi Pro. 18. b.
nis patꝫ ſcriptūe dei ꝟtus: qꝛ turris fortiſſima no
mē dn̄i: ad eam fugiet iuſtus ⁊ ſaluabit. ¶ Ange Eodē ca. b
lo ſmirne dicit a deo: habeo aduerſum te pauca
qꝛ habes tecū tenentes doctrinā balaā: qui do-
cebat balach ponere ſcandalū corām filijs iſrl̄
ſed age penitentiā: alioqn pugnabo tecū in gla-
dio oris mei. ¶ Sic vere angeli. i. ꝑlati reꝑhen- Moralitas
dunt/q̄ habēt ſecum malas perſonas: ⁊ eas nō
puniunt/immo fouēt: ⁊ maxime q̄ ſunt in ſcāda
lum plebi iſrl̄. i. ppl̄o dei. Iſti ergo tenētes do-
ctrinā balaā/ſignificāt fornicatores ⁊ idolatras
. i. idola: hoc eſt dictu: mulieres pictas adorātes
. i. ſacerdotes ⁊ clericos luxurioſos. Nam ſi ꝑla
tus eos non corrigat/⁊ penitētiā nō agant: ipſe
de⁹ gladio oris ſui. i. diuina ſententia eos in eter D
nū occidet/⁊ illū qui fuit negligēs in puniendo.
Quia ſicut dicit Apl̄s: Tales digni ſunt morte Ro. 1. d
nō ſolum qui talia agūt/ſed q̄ eis ↄſentiūt. Non
ſufficit em̄ ꝙ angelus. i. ꝑlatus ſit bonus: immo
neceſſe eſt ꝙ ipſe nō ſuſtineat ſecum malos: quod
tn̄ eſt hodie ↄtra multos: q̄ q̄uis in ſe ſint boni/
non tn̄ ſtudēt extirpare malos ſubditos: immo
ꝑce vel ꝑcio aliquotiens fouent eos. ¶ Angelo Eodē ca. e
tyatire dictū eſt: Noui opera tua/fidem/charita
tē/myſteriū/patientiā/⁊ opera tua plura ꝑoꝛib⁹:
⁊ qui vicerit vſqꝫ in finem ⁊ cuſtodierit/dabo ei
poteſtatē ſup gentes ⁊ regna. ¶ Sic illi qui ſūt Moralitas
in eccl̄ia vel religione/habēt fidem/charitatem
etiā quor̄ nouiſſima ſunt ſemper ꝑoꝛibus melio
ra. i. q̄ ſemper viuūt in emēdando in melius: iſtis
dico/ꝙ ſi vicerint ⁊ hec cuſtodierint vſqꝫ in finē
⁊ perſeuerauerint: dignū erit ꝙ ꝓmoueant tem-
poraliter et eternalr̄: et ꝙ accipiāt a deo poteſta
tē ſuper gentes et regna: et fiant ꝑlati ⁊ aliorum
magiſtri. Talis em̄ decebat vt nobis eſſet ponti Heb. 7. d
fex ſctūs/innocēs/impollutus/ſegregat⁹ a pec-
catoribus. ¶ Erat aūt in tyatira ſm viſionē io Eodē ca. f
annis apoſtoli mulier iezabel: q̄ ꝓphanabat et
ſeruos dei ſeducebat: ⁊ docebat comedere de
idolothytis et fornicari: et dato ꝙ ei datū ē peni
tentie tempus: ibi tamē nullaten⁹ penitebat: ſed
dicit ei/ꝙ ipſa ponet in lectū: ⁊ illi q̄ mechati ſunt
cū ea/eſſent in tribulatiōe maxima. ¶ Iezabel Moralitas
q̄ interꝑtat flux⁹ ſanguis/ſignificat mūdū: a quo
ſanguis/id eſt carnalis voluptas quotidie ema

B nat. Iſte quotidie docet ꝛ ꝓphetizat fornicari/
ſeducere/ꝛ idolothyta.i. mundi bona diabolis
dedicata ꝑ auariciā mādūcare: ꝛ ꝑ ꝯtemplano-
incorꝑare: ꝛ quod peius eſt/q꞉ cum tēpus hui⁹
vite ſit ei ꝯceſſum ad penitentiā: ipſa tamen nun
ꝙ penitet/ſed ſemꝑ in ſuis iniq̄tatibus ꝑſeuerat.
Job.24.d Unde Job: Dedit deus ei locū penitētie: ꝛ ipſe
abutit̃ eo in ſupbiam: ſed ꝓ certo iſta mulier.i.
mundus/vna cum amatoribus ſuis/q̄ per diuer
ſa vitia quotidie cum ea mechant̃: finaliter po-
nentur in lecto mortis eterne: vbi ꝓ certo in tri-
bulatiōe maxima.i. penis infernalibus affligen-
Aliter tur. ¶ Uel dic literalr̃/ꝙ talis eſt mulier luxurio
ſa alios ſeducens: in luxuria ꝑſeuerans ꝛ impeni
Ecci.23.c tens. Ecci. Omni fornicario panis eſt dulcis.
Non fatigat̃ tranſgrediens vſq3 in finem: ſed tā
ip̄a ꝙ fornicatores in lecto mortis ꝛ inferni tri-
bulabunt̃ finaliter in eternū: ꝛ niſi penitentiā fe-
Lu.13.a cerint in hac vita/damnabunt̃. Unde Luc. Ni
ſi penitētiā feceritis/oēs ſimul ꝑibitis.

¶ Capitulū tertiū Tertius: Et angelo ecclesie ſardis ſcribe. Hec dicit qui habet ſeptem ſpūs dei. Moralitatū Capitulum III

Eprehēdit̃ angel⁹ ſardis ſic: Scio opa
tua: q꞉ nomē habes ꝙ viuis/ꝛ mortuus
es: ſed vigila ꝛ ꝯfirma cetera q̄ moritu
ra ſunt: ꝛ in mēte habe qualiter acceꝑis: alioq̄n
Moralitas veniā ad te ſicut fur hora qua neſcis ¶ Sic igi
tur multi eccleſiaſtici q̄ nomē ꝛ famā habēt/ꝙ vi
B uāt ꝑ gr̃as ꝛ ꝟtutes: q꞉ credunt̃ eſſe multe ſancti
tatis ꝛ ꝑfectiōis: ꝛ tn̄ mortui ſunt ꝑ pctm̄. Iſtis
igit̃ ꝛ omnib⁹ alijs p̄latis dicit̃/ꝙ ipſi vigilēt per
diligentiā ſuꝑ gregē paſtoralē ſuū: ꝛ ipſi ꝯfirmēt
dicendo ꝛ admonēdo illos q̄ ꝑ imbecillitatē ꝛ vi
tia putreſcunt ꝛ moriunt̃. Dicit̃ etiā ei/ꝙ in mē
te habeat qualiter acceperit curam ꝛ regimen
Lu.12.c animaꝝ: alioq̄n ſuꝑ ip̄m veniet ira dei. Luc. Ui-
Eodē ca.a. gilate/q꞉ neſcitis qua hora dn̄s veniet. ¶ Com
mendat̃ angelus ſardis: q꞉ ſecū habet illos q̄ nō
inq̄nauerunt veſtimēta ſua. Et ideo ſibi ꝛ alijs
ꝓmittit̃/ꝙ ſi vicerint/ambulabūt cū filio hoīs
in veſtimētis albis: ꝛ erunt ſcripti in libro vite.
Moralitas ¶ Sic vere p̄latus cōmendat̃/q̄ñ habet ſubdi-
tos honeſtos ꝛ caſtos: q̄ veſtimēta carnis ſue ꝑ
luxuriam non inq̄nāt. Ideo ſi vicerint ꝛ ꝑſeue-
rauerint: ꝓmittit̃ eis ꝙ cū chriſto ambulabūt in
celo ſurſum/induti veſtib⁹ albis.i. dotibus eter
ne glorie: ꝛ in libro eterne p̄deſtinatiōis ſcripti
Ap.1.b erūt. Uñ: Ecce duo viri ſteterūt in veſtib⁹ albis.
Eodē ca.b ¶ Angelo philadelphie dicit̃: Scio opa tua: et
dedi coram te oſtium apertum/quod nemo poteſt
claudere: q꞉ modicā habes ꝟtutē: ꝛ ꝯfirmaſti no
mē meum: ꝛ non negaſti nomen meū: ꝛ ego ſer-
uabo te. Tene quod habes/ne alius accipiat co
ronā tuā: quia qui vicerit/faciā illum columnā
Moralitas. in templū dei mei. ¶ Iſte angelus gerebat per
ſonam infirmoꝝ. Nam iſti habent modicā vir
tutem reſiſtendi. Ideo deus dat oſtium apertū
venie ꝛ penitētie. Illud ſemꝑ apertū eſt pro tem
poīe huius vite. Sinus enim eccleſie qui recte ē

oſtium paradiſi/ſemꝑ eſt apertus: ꝛ nunq̄ ꝓ vi- C
ta iſta claudit̃ penitēti: ꝛ hoc q꞉ infirmi modicā
habent ꝟtutē reſiſtendi vitijs ꝛ peccatis: quare
neceſſe eſt ꝙ habeant faciliꝰ remediū peniten
di. Apoca. Porte ciuitatis non claudent̃ die ac Apo.21.g.
nocte: qui eñ non intrat ꝑ oſtium.i. ꝑ veniā ꝛ pe
nitentiā/ꝛ fur eſt ꝛ latro. Illud enim non poteſt Joh.10.a
claudi alicui q̄diu durat iſta miſera vita p̄ſens:
quapropter infirmus quātumcūq3 fragilis ꝛ ad
vitia ſit ꝓcliuus/deſperare nō debet. Et ideo ſi-
bi dicit̃/ꝙ faciat quod in ſe eſt: ꝛ ꝙ ſeruet ꝟbum
ꝛ p̄ceptū dei: nec deneget ꝑ hereſim nomē eius:
ꝛ ſic ꝓ certo deus ſeruabit eum ab hora tentati-
onis: q꞉ ſc3 deus faciet cum tentatione ꝓuen-
tum. Apl̄us: Non ꝑmittet vos tentari vltra q̄ 1.Co.10.c
poteſtis. Teneat igitur q̄libet illud quod habet
.i. gr̃am ꝛ ꝑfectionē: ne forte ꝑdat coronā ſuā.i.
honorē ꝛ p̄mium glorie quod ſibi debet̃: ꝛ ne ali
um habeat ſucceſſorē/qui ip̄o reprobato habeat
coronā glorie ſue. Nam ſi vicerit vitia/erit in tē
plo dei.i. in paradiſo vel eccleſia: columna/id
eſt perſona ſtabilis ꝛ eterna: ꝛ foras non egredi
etur amplius: q꞉ in paradiſo ꝑpetuo remanebit
¶ Uel ad lr̃am in eccleſia ſit/ꝙ illis q̄ pctā vin- Aliter
cunt/columne ſtabiles viri ſiunt: ꝛ ea interim vin
cere aſſueſcūt: ita ꝙ de templo.i. de ſtatu gr̃e nō
extunc amplius recedunt ſeu cadūt. ¶ Angelo Eodē ca.c
laodicie taliter cōminat̃: Utinā inquit frigidus
eſſes aut calidus: ſed q̄ñ tepidus es.i. neq3 frigi
dus neq3 calidus/ incipiam te euomere: q꞉ dicis
diues ſum et nullius egeo: ꝛ neſcis ꝙ ſis miſer/ D
pauꝑ/et cecus/ et nudus: ſuadeo tibi emere auꝝ
et argentū ignitū ꝛ ꝓbatum a me/vt locuples ſi
as: et veſtimētis albis induaris/vt nō appareat
confuſio nuditatis tue: ꝛ collirio inunge oculos
tuos vt videas: q꞉ qui vicerit/ dabo ei ſedem in
throno meo ¶ Tales angeli ſunt multi/q̄ ꝓ cer Moralitas
to nō ſunt calidi ꝑ feruorē deuotionis/nec frigi-
di ꝑ algorē diuini timoris et ſubiectionis: ſ3 ſunt
medij: q꞉ tepidi et indeuoti: q꞉ nec ꝑ feruorē deū
ꝑfecte diligunt: nec ꝑ timorē ei obediūt ꝑfecte/ſ3
ſub dei miſericordia ꝯfidētes/tepidi et medij ſic
incedunt. Et ideo tales negligētes ꝛ tepidi ab
ore dei ſepe euomunt̃.i. a ſtatu gratie et ꝟitatis
cadere ꝑmittunt̃. Aliquādo accidit ꝙ q̄dam ta-
les ſunt ita p̄ſumptuoſi/et de ꝓprijs meritis cō-
fidentes/ꝙ credūt ſe diuites in ꝟtutibus eſſe/et
nullius auxilio indigere: ꝛ tamen ſm̄ veritatē ſe-
pe accidit/ꝙ ſpūaliter ipſi gratijs ſunt nudi/ꝛ vir
tutibus miſeri et paupes/quo ad deum ignorā-
tes et ceci: q꞉ nō vidēt nec aduertūt illa que de-
bēt.ſ. mortē/ infernū/ paradiſum/ mūdū/ pctm̄/
occulte dei ꝓuidētie opa/vel ꝓpriā inſufficiētiā
ꝛc. Uñ Luc. Cecus ſedebat ſec⁹ viam. Iſtis igi Lu.18.f
tur ſuadet̃/ꝙ a deo emāt auꝝ.i. diſcretionem vel
valorē ſanctitatis ꝑfectioris: q̄ ſunt ignita per
charitatē/ꝓbata ꝑ tribulationem. Ut ſic in do-
nis et gratijs locuples eſſe poſſit: p̄cipitur cuili-
bet tali ꝙ ip̄e collirio.i. aliqua amaritudine com
punctionis inungat oculos cordis ſui/vt viſum
ſpūalis diſcretiōis recipiat quē amiſit: p̄cipit̃ ſi-

C bi qui albis vestibus.i.honesta ꝯuersatione indu
at se:ne nuditas imꝑfectionis sue appareat:ꝛ ne
qlibet ipm irrideat aut ꝯtemnat:qꝛ vix est aliqs
ita sctūs,qn habeat in corde ꝛ ope plura irrisio-
ne digna,si vita sua videat nuda:ꝛ si honestatꝭ
velamine non fuerit coopta. Ideo ꝯsolādo deso
latos ꝛ tribulatos atq̈ desperatos dicit deꝰ hic
Apoc.3.d Ecce quos amo,arguo ꝛ castigo. Ecce sto ad
ostiū ꝛ pulso:si qs audierit vocē meā,ꝛ aperuerit
ianuā:intrabo ad illū,ꝛ cenabo cū illo ꝛ ille me-
cum. Acsi diceret:Paratꝰ sum inspirando vel
predicando pulsare:ꝛ si aperiat cor per gratiam
subintrare.

¶ Capitulum quartum Textꝰ: Post hec vidi,et ecce ostium apertum in celo Moralitatū Ca. IIII

Ioannes raptus in spū vidit ostiū aptū
in celū:ꝛ ecce inquit sedes,ꝛ supra eam se
dens:ꝛ q̇ sedebat,similis erat aspectui la
pidis iaspidis ꝛ sardinus. Et iris erat in circūi-
tu sedis similis visioni smaragdine:ꝛ circa sedē
sedilia vigintiquattuor:ꝛ desup sedebāt vigintiq̈
tuor seniores,habētes in capitibꝰ suis coronas
aureas:ꝛ de throno ꝓcedebāt fulgura,voces et
tonitrua:ań thronū erant septē lampades ardē-
tes:ꝛ in ꝯspectu sedis mare vitreum simile cry-
stallo:ꝛ in circūitu sedis q̈tuor aīalia plena ocu
Moralitas lis ań ꝛ retro. ¶ Dicit igiꝭ ꝙ vidit in celo. Celū
est ecclesia. Sicut enī in celo est sol ꝛ luna ꝛ pla-
nete ꝛ stelle,que semꝑ voluūtꝛ nunq̈ cadūt:sic in
F ecclia lucēt ꝛ influūt sol.i.christus:luna.i.beata
virgo:planete ꝛ stelle.i.scti ꝛ sctē:ꝛ licet voluunꝭ
ꝑ tribulatiōes ꝯtinue:nunq̈ tñ deficit ecclesie se
Lu.22.d des,neq̈ etiam perit:qꝛ dicitꝭ:Ego rogaui ꝓ te,
Aliter vt non deficiat fides tua ¶ Uel dic ꝙ sol ē papa
luna est imꝑator,ꝛ reges planete.i.cardinales ꝛ
ꝑlati:stelle sunt clerici ꝛ ceteri christiani: sedes q̈
erat ibi,est dignitas ecclīastica. vel secularis se-
Aliter des. ¶ Uel sedēs sup eam est ꝑlatus vel iudex,
officialis vel ꝓnceps:q̇ supra dignitatis sedem
Mat.23.a iudicat:qꝛ supra cathedrā moysi sederūt scribe
ꝛ pharisei. Sed ꝓ certo q̇cunq̈ sit sessor,iudex,ꝑ
latus:multa sunt ibi necessaria:ꝛ ꝑmo iste debet
esse similis iaspidi et sardini,q̇ sunt lapides ꝑci
osi:qꝛ debet esse similis christo,vel sanctis viris
ꝑfectis,ꝑciosis ꝛ v̾tuosis:qꝛ bonus supior vel ꝑ
latus debet sup oīa conari,ꝙ possit bonis ꝛ ho
nestis suis ꝑdecessoribꝰ assimilari:ꝛ maxime il-
lis q̇ fuerūt iaspis,q̇ resistit maleficiis:ꝛ,vt sar-
dis,q̇ omnis malefica maliciā si sit purus cohibꝫ
.i.illis bonis ꝑlatis,qui maleficis holbus resti-
Eodē ca.b terunt:ꝛ tutā patriā reddiderunt. ¶ Secūdo di
Moralitas citꝭ,ꝙ iris erat in circūitu sedis. ¶ Per iridē ar-
cū celestē,vbi relucent oēs colores,intelligo
regulam religionis,ꝛ ꝓcessum iudiciarie pote-
statis:qui q̇dem arcus celestis dicitur:ꝓ eo ꝙ ꝑ
eum impij sagittanꝭ,et correctionis iaculis feri
Ps.7.c unꝭ. Ps. Arcum suum tetendit et parauit illum
ꝛc.qꝛ ꝑlatus vel iudex mediāte iusticia regia vel
ordine iudiciario,habet sagittare et punire reos

ꝛ accusatos:et facere iusticie complementum:
et ibi pro certo habent relucere multi colores:i.
multe cause,multe rōnes,multe leges,multe san
ctiones,multi sensus,multe opiniones,anteq̈
aliquē puniat de delicto:vt sic tali ꝑlato dicaꝭ il
lud Apoc. Uidi angelū amictū nube:et iris erat Apoc.10.a
in capite eius. Et sic iris videꝭ tāgere celū et ter
ram. Sic v̾o rigor iusticie debet tangere celū.i.
nobiles sublimes:terrā.i.infimos atq̈ viles sine
acceptione ꝑsonaꝝ ¶ Uel dic ꝙ sicut iris magis Aliter
tangit terrā q̈ celū:qꝛ duobꝰ suis cornibꝰ. Sic
v̾e rigor iusticiarie potestatis plus debet tāge-
re et vulnerare terrā.i.terrenos pctōres:q̈ celū
.i.q̈ innocētes spūales et celestes. Sed dicitꝭ ꝙ
iris similis erat visioni smaragdine. Est enī il-
le lapis viridis,ꝯfortās oculos:qꝛ ordo iusticia
rius debet fieri ita mature et iuste,ꝙ oculi et iu-
dicia alioꝝ nō ledanꝭ,sed magis ꝯfortētꝭ:et q̇cq̇d
agitꝭ,oculos alioꝝ delectet:et ab oībus cōmēdeꝭ
Mat. Uideāt opa vestra bona,et glorificēt pa- Mat.5.b
trē vestꝝ q̇ in celis est. ¶ Tertio dicitꝭ ꝙ circa se Eodē ca.b
dem erāt vigintiq̈tuor sedilia,et desup seniores
vigintiq̈tuor. ¶ Per ista sedilia intelligunꝭ mi Moralita
nora bñficia,officia vel ꝑbende:q̇ ꝑlatus iudex
habet sub se ex iurisdictiōe. Et ꝓ certo in istis de-
bēt sedere seniores.i.viri discreti et maturi:et ta
les etiā debꝫ habere secū senes. Ezech:Et senes Ezech.8.a
iuda sedebāt corā me. Quod tñ est ꝯtra multos
iudices,q̇ pessimos holes ponūt in officijs:et
ꝯtra ꝑlatos q̇ pueros i būficijs suis ꝛc. ¶ Quar Eodē ca.b
to dicebatꝭ,ꝙ senes debent esse in societate sua: D
vt eorū ꝯsilijs fulciatꝭ:talibus debent dari coro-
ne in capitibꝰ.s.honores et dignitates;nō par-
uulis ignorātibus ꝛ iuuenibus insensatis. Ideo
ꝑlato dicitꝭ:In medio sensatoꝝ assiduus esto:vt Eccl.27.b
sic ꝑlatus dicat illud Ezech. Sedebā in domo Ezech.8.a
mea:et senes habebāt ań se lāpades:et de thro-
no exibāt fulgura,voces et tonitrua. ¶ Lampa Moralitas
des isti significant septē dona spūsscti:q̇ iudex et
ꝑlatus debent habere:vt mens eius ꝑ ea illumi-
netꝭ:et in suis actibus dirigaꝭ. ¶ Uel septē lam Aliter
pades cum igne charitatis et oleo pietatis sunt
septem opera misericordie:que valde decent iu-
dicē vel ꝑlatum. Apoca. Dixit ille qui ambulat Apoc.2.a
in medio septē lampadū:et sic de throno isto.i.
de talibus ꝑsonis vel eoꝝ domibus aut iudicijs
debēt exire fulgura.i.splendor bonoꝝ exemplo-
rum,vel fulgor splendentis ꝯuersationis,voces
dulcis ꝯsolationis,et tonitruū alte ꝑdicationis,
correctionis et rep̄hēsionis. Ps. Uox tonitrui Psal.76.b
tui in rota. ¶ Uel fulgura seuere disciplīe:vo- Aliter
ces ꝑdicatiōis alte:tonitrua rep̄hēsionis dure.
¶ Quinto vero dicitꝭ,ꝙ in circūitu sedis erat vi Eodē ca.b
treum mare seu lauatorium vitreum simile cry-
stallo:et illud significat sacraꝫ scripturā. ¶ Di Moralitas
citur enim ipa mare,ꝓpter ꝓfunditatē inscruta
bilem:vitreum propter ꝑspicuitatem intellectu-
alem:crystallinū propter soliditateꝫ immutabi-
lem. Ista enim debet iudex habere:et in ea fa-
cta sua lauare. Psalm. In mari via tua:et semi Psal.76.b
te tue in aquis multis. ¶ Sexto dicitur,ꝙ cir- Eodē ca.c

B ca ſedē erāt aīalia oculata. ❡ Iſta ſignificāt aſ-
Moralitas ſeſſores ꝛ cōſiliatores ꝑlatoꝝ: q̄ debēt eſſe aīalia
id eſt alati ꝑ gratiā ꝛ virtutes. Quatuor etiā ſū-
ptes debēt eſſe: q꞉ q̄tuor virtutib⁹ cardinalibus
debent eſſe priuilegiati ꝛ dotati: ꝛ pleni ocul.i.
claritate ſapiētie ꝛ diſcretiōis ante et retro/ q̄tū
ad cōſyderationē preſentiū ꝛ futuroꝝ. Iuxtā il
Ezech.1.e. lud Ezech. Totū corpus in circuitu erat plenū
Aliter ocul. ❡ Uel dic q̄ iſta ſedes eſt chriſt⁹ ī huma
nitate. Quatuor aīalia ſunt q̄tuor euāgeliſte: ſcꝫ
hō mattheus/lucas vitulus/ leo marc⁹/ aquila
ioānes. Uigintiq̄tuor ſeniores ſunt patres vete
ris teſtamēti et noui. Duodecim dicunt̄ eſſe ibi
de lege veteri: q꞉ a duodecim patriarchis deſcē
derūt. Duodecim etiam dicunt̄ patres noui te
ſtamēti: q꞉ duodecim articul̄ crediderūt. Ma-
re eſt ſcriptura. Iris eſt ꝓfectio/ etiā ſicut ſupra
Et ꝑ certo tales debet iudex ſecū habere: ꝛ eoꝝ
cōſilijs ꝛ ſocietate vti et regi/ ꝛ per eos guberna
Codē ca.c ri/ nō per adulatores et iniquos. ❡ Dicit̄ q̄ añ
thronū erāt q̄tuor aīalia/ plena ocul̄ añ et retro:
et habebāt ſingula alas ſuas. Unū tamē erat/ q̄
quotieſcūq̄ aīalia oculata dabāt gl̄iaꝫ deo: ſta-
tim vigintiq̄tuor ſeniores ꝓcidebāt in facies ſu-
as: et deponebāt coronas ſuas/ ꝛ adorabant vi-
Moralitas uentē. ❡ Aīalia iſta ſignificāt ꝓlatos clericos ꝛ
autēticas perſonas/ ī ſtatu religiōis vel in eccl̄ia
cōuerſantes: q꞉ vere illi q̄ ſunt circa ſedē ꝛ ante
thronū ſeu ꝯſpectū dei.i. illi q̄ ī eccl̄ia ſunt/ et q̄
B vacāt regimini etiā et ꝓlationi alioꝝ: iſti debēt
eſſe pleni ocul̄.i. claritate diſcretiōis añ ꝛ retro/
q̄tū ad ꝓterita ꝛ futura. Debēt habere alas: q̄a
ipſi debēt volare ad celū. Et ſi vis meli⁹ expone
Eſa. 6.a re de ſex anialib⁹: vide vbi dicit̄: Sex ale vni ꝛc.
Sed qñ iſta aīalia.i. qñ prelati et autentici dant
gloriā deo/ et faciūt bona opera: ſtatim inferio-
res et ſubditi boni ꝛ maturi/ q̄ ſuꝑ ſedilia īferio
rū ſedēt/ bonū accipiūt exēplū: ꝛ exēplo eoꝝ bo
no ipſi finaliter honorāt deū celi ꝑ bona opera:
ꝛ coronas gl̄ie mūdane deponūt: ꝛ in corde ſuo
Aliter vilipendunt: ꝛ deū honorāt et adorant. ❡ Uel
dic q̄ animalia ſunt clerici et religioſi: qui ſunt
ꝓpinqui quantū ad gradum ſedi chriſti. Nam
exemplo iſtoꝝ qui ſunt boni ſeniores/ id eſt ꝑn
cipes: nō obſtantibus coronis glorie tempora-
lis/ deū celi glorificāt. Et breuiter ad exemplū
clericoꝝ ſe gerit vita ſeculariū perſonaruꝫ: ſiue
Oſee.4.b. bonū fecerint ſiue malū. Unde: Sicut populus
Eſa.24.a. ſic ſacerdos. ❡ Uel dic q̄ circa ſedē alicui⁹ pre
Aliter lati vel principis/ ſunt quatuor oculati conſili-
arij ſiue principaliores: quibus ꝓloquentibus
et ſententiā ſuam dicentibus: alij inferiores/ q̄-
uis ſint ſapientes et ſenes: ſolent adulādo ipſo
rum dictis alludere/ coronas et birreta de capi
tibus eoꝝ deponere: et ipſoꝝ dicta et cōſilia cō-
Eccli.13.d. mēdare. Uñ Eccli: Diues locut⁹ eſt/ et oēs tacu
erūt. Uerbū eius vſq̄ ad celū extulerunt. Et ex-
pone/ q̄ iſti eccleſiaſtici et ſubtiles mali cōſilia-
rij habent alas ſex/ id eſt ſex ſpecialia vitia: ſcꝫ
adulationē et maliciā: volant quidē illis ad do-
minos decipiendos: et appetitū laudis et aua-
riciam: quib⁹ volant ad ſeipſos ditandos: et ra- C
pinam ꝛ ſuperbiā: quib⁹ volant ad ſubditos op
primendos: et iſte ſunt ille ſex ale de quib⁹ dicit̄:
Sex ale vni ꝛc. Eſa. 6.a.

❡ Capl'm quintū textus: Et vidi in dextera ſedētis ſuꝑ thronū librū ſcriptū intus et foris. Moralita. Ca. V

Vidit ioānes in dextera ſedentis ſuper
thronū librū ſcriptum intus et foris/ ſi
gnatū ſigillis ſeptē: et nemo inuentus
eſt dign⁹/ nec in celo/ nec in terra/ libꝝ reſpicere
et apire atq̄ ſoluere eius ſignacula: excepto leo
ne de tribu iuda: q̄ eſt radix dauid: qui venit ape
rire librū: et eius ſignacula ſoluere. ❡ Sedens Moralitas
iſte eſt pater de⁹ q̄ ab eterno ſedet ī throno gl̄ie
ſue. Iſte liber ſignificat mundū ꝛ ordinē rerum
ꝓceſſuſq̄ eaꝝ: qui ꝑ certo a ꝑncipio ſemꝑ eſt in
manu dei/ quantū ad eius ordinationē et ꝓuiſi-
onē: et ille eſt ſcript⁹ intus et foris. Intus q̄tū
ad cauſas rerū nobis occultas: que ſunt in mēte
diuina: et foris inquantū ad creaturas et appa
rentes euētus rerū. Iſte eſt ſignat⁹ ſigillis ſeptē
.i. ſeptē etatibus: quia q̄diu durant ſeptē etates
vite ꝑſentis/ mūdus eſt nobis clauſus. Uel etiā
ſeptē planetis: quoꝝ influētijs regunt mundū:
q꞉ nemo eſt inter hoīes neq̄ in celo neq̄ in ter-
ra: qui ꝑ ſe intuitiue videat veritates rerū in ex-
iſtentia ꝓpria: et cuilibet creaturaꝝ ſit notorius
et apertus: niſi leo chriſt⁹ dei filius de tribu iu-
da.i. de ꝓgenie dauid fuit natus: qui ꝓpter vni- D
onē beatificā quā habet aīa ſua cū verbo: non
obſtantib⁹ ſigillis/ res in ꝓprijs eſſentijs intuet̄
Eſa. Dabitur liber ſcienti literas: ꝛ dicit neſcio Eſa.29.c
legere: ſignatus eſt eñ. ❡ Uel dic q̄ ſedens eſt Aliter
deus pater: dextera eius eſt dei filius: qui dicit̄
dextera patris/ ꝑ quē fecit oēs creaturas. Iſta
dextera habet vnū librum.i. noſtrā humanita-
tem: quā aſſumpſit in virgine: que dicit̄ liber: q꞉
intus ibi in ꝯſcientia/ exterius in apparētia oēs
virtutes/ perfectiones/ gratie ꝛ exēpla ſcribunt̄.
Iſte liber fuit nobis clauſus/ ſignatus/ velatus
in ſacramēto altaris: quia ꝑ certo ibi ſunt ſigil
la ſeptē.i. ſeptē accidentia/ quib⁹ ſubſtantia cor
poris occultat̄. Iſta ſunt ſapor/ color/ odor/ figu
ra/ quātitas/ actio/ paſſio: remanet autē ibi ideꝫ
color/ idem ſapor/ idē odor: eadē figura rotun-
da vel quadrata: eadē quātitas magna vel par-
ua: eadem actio: quia iſta pōt agere/ nutrire/ ine-
briare/ ponderare/ ſonare ꝛc. ſicut ante paſſionē
quia ita pōt tangi: et ita durū inuenit̄ poſt ſicut
ante: ꝛ ſub iſtis accidētibus ꝛ ſigillis celat̄ ꝛ ab
ſconditur corpus chriſti. Eſa. Uere tu es deus Eſa.45.d
abſcōditus: intantū q̄ non eſt homo/ neq̄ in ce
lo/ neq̄ in terra: qui relictis ꝓprijs naturalibus
poſſit ſoluere ꝛ cognoſcere iſta accidētia ꝛ ſigil-
la: et quomodo ſub iſtis latitat corpus chriſti q̄
diu ſumus in via/ et erit nobis viſio omniū ſicut Eſa.29.c
liber ſignati. Excepto tamē leone de tribu iuda
.i. chriſto qui fuit de radice dauid/ de tribu iuda
exiuit: et q꞉ iſte ſolus inter hoīes hoc vidit ꝛ co-
gnouit: q꞉ ille per ſpeciē/ nos ꝑ fidem.

E ¶ Et caplo quarto Text⁹: Et quatuor animalia ſingula eorum habebāt
Moralitatum Ca. VI.

Joannes vidit in medio throni ⁊ quatuor animaliū vigintiquatuor ſeniores habētes ſinguli cytharas ⁊ phialas: ⁊ ceciderunt corā agno/⁊ cantauerūt canticū nouum
Moralitas. ¶ Iſte agnus benigniſſim⁹ eſt chriſt⁹: q̄ quaſi
Eſa.53.c. agnus duct⁹ ad victimā. Iſte enī ſedet in throno ſacre ſcripture: vbi ſunt quatuor aīalia.i. q̄tuor euāgeliſte ⁊ vigintiquatuor ſeniores.i. vigintiquatuor libri veteris teſtamēti ſm̄ expoſitionē hebreoꝝ. Iſte fuit quaſi occiſus ꝑ paſſionē: ſed modo eſt ſtans ⁊ immortalis ꝑ reſurrectionem. Iſte habet cornua ſeptē.i. poteſtatē in ſeptē mūdi climatib⁹: ꝑ cornu enī potētia deſignat. Habet etiam ſeptē oculos.i. ſeptē dona ſpūſſancti.
zach.3.d zach. Super lapidem vnū ſeptē oculi ſunt. Iſte de dextera ſedentis.i. dei patris: accipit libꝝ et oēm ſapientiā. Et cum aperuiſſet primū ſigillū .i. cum hoībus reuelaſſet primū ſecretū diuine ſapīe.ſ. fidē ſancte trinitatis/cum ꝑdicaret mundo: tūc aīalia.i. euāgelia: ⁊ vigintiquatuor ſeniores.i. libri veteris teſtamēti: cum cytharis.i. diuinis laudibus: cū phialis adornatis.i. cū ſctōꝝ meritis/hiſtorijs ⁊ viris famoſis: laudē agno.i. chriſto dederūt: in q̄tū canticū nouum ⁊ ꝓphetias de ſuo aduentu iam reuelata facie cecinerūt.
Ps.97.a. Ps. Cantate dn̄o canticū nouū.i. ꝓphetias de
Aliter ſuo aduentu: quia mirabilia fecit. ¶ Uel dic q̄
F agnus eſt bonus ꝑlatus: q̄ debet eſſe humilis et pacificus ſicut agnus. Ille enī in throno maieſtatis ſue ſedens/debet eſſe circūdatus ⁊ aſſociatus animalib⁹ quatuor oculatis ⁊c.i. bonis et diſcretis clericis: quatuor ſcȝ ꝟtutibus cardinalibus adornatis: ⁊ ſeniorib⁹.i. ꝑſonis maturis atq̄ ſubditis morigeratis: ille in repſentatione ſua debȝ eſſe quaſi occiſus: q2 pre humilitate debet ſe reputare mortuū ⁊ occiſū.i. q̄ſi ſtatim moritur. Debȝ habere coronas ſeptē.i. ſeptē ꝑncipales ꝟtutes: ⁊ ſeptē oclos.i. ſeptē dona ſpūſſcti. Ille debȝ accipe libꝝ.i. ſacrā ſcp̄turā ꝑ manib⁹: ⁊ ipſam a ſedente in throno.i. a chriſto ꝑ deuotionē ⁊ orōnem acq̄rere. Ille debet aperire ſigilla libri.i. obſcuritates ſcripture: ⁊ eas ſubditis ſuis reuelare docēdo: ⁊ tunc animalia ⁊ ſeniores .i. clerici: ⁊ ſeculares.i. bone ⁊ honeſte ꝑſone q̄cunq̄: ⁊ maxime ille ꝑſone q̄ habent cytharas et cāticū diuine laudis ⁊ grāꝝ̄actionis: ⁊ phialas cū odoramētis.i. fragrantiā deuotiōis ⁊ orōnis Tales ipſm adorabūt ⁊ laudabūt: ⁊ canticū laudis ⁊ recōmendationis ſibi in cūctis ꝑtibus re-
Eccl.44.a ſonabūt. Un̄ dicit: Laudemus patres noſtros viros glorioſos. Et ſm̄ q̄ dicit ibidē: cū aīalia ⁊ ſeniores laudarēt deū/audita eſt vox milia milium angeloꝝ/q̄ benedixerūt agnū. Sic ꝟo quādo inuenit talis agnus.i. bon⁹ ꝑlatus q̄ ab aīalibus.i. a ſeniorib⁹ ⁊ honorabilioribus ꝑſonis benedicit ⁊ laudat: ꝓ certo milia miliū angeloꝝ .i. multitudo ſecularū populoꝝ ipſm ſim̄r benedicūt: ⁊ de hoc deū glorificāt ⁊ laudant.

¶ Caplm̄ ſextū tertus: Et vidi q̄ aperuiſſet agnus vnū de ſeptem ſigillis G
Moralitatum Ca. VII

Et vidi q̄ aperuiſſet agn⁹ vnū de ſeptē ſigillis/⁊ audiui vnū de quatuor aīalib⁹ dicens/tanq̄ vocem tonitrui: Ueni ⁊ vide. Et vidi: ⁊ ecce equus albus ⁊ q̄ ſedebat ſup illum/habebat arcū: ⁊ data eſt ei corona: ⁊ exiuit vincēs vt vinceret. Et cū aperuiſſet ſigillū ſecūdū/audiui ſecūdū animal dicēs: Ueni ⁊ vide. Et exiuit alius equus rufus: ⁊ q̄ ſedebat ſup illum/datū eſt ei vt ſumeret pacē de terra: ⁊ vt inuicē ſe interficiāt/datus eſt ei gladius magn⁹. Et cum aperuiſſet ſigillū tertiū/audiui tertiū aīal dicens Ueni ⁊ vide. Et ecce equus niger: ⁊ qui ſedebat ſup illū/habebat ſtateram in manu ſua: ⁊ audiui vocē in medio tanq̄ q̄tuor animaliū dicentium: Bilibris tritici denario vno/⁊ tres bilibres hordei denario vno: ⁊ vinū ⁊ oleū ne leſeris. Et cū aperuiſſet ſigillū quartū/audiui vocē quarti aīalis dicētis: Ueni ⁊ vide. Ecce equus pallidus: ⁊ q̄ ſedebat ſup eum/nomē illi mors: ⁊ infern⁹ ſeq̄bat eum: ⁊ data eſt illi poteſtas ſup quatuor partes terre/interficere gladio/fame ⁊ morte ⁊ beſtijs terre. Et cum aperuiſſet ſigillū q̄ntum/vidi ſubtus altare animas interfectoꝝ/ꝓpter ꝟbum dei ⁊ ꝓpter teſtimoniū quod habebant. Et clamabāt voce magna/dicētes: Uſq̄quo dn̄e ſctūs ⁊ verus nō iudicas/⁊ non vindicas ſanguinem H
noſtrum de his qui habitāt in terra? ⁊ date ſunt eis ſingule ſtole albe: dictū eſt illis/vt requieſcerēt adhuc temp⁹ modicū: donec compleant conſerui eoꝝ/⁊ fratres eoꝝ q̄ interficiendi ſunt ſicut et illi. Et vidi cum aperuiſſet ſigillū ſextū: ⁊ ecce terremot⁹ magnus factus eſt. Et ſol factus eſt niger tanq̄ ſacc⁹ cilicin⁹. Et luna tota facta ē ſicut ſanguis: ⁊ ſtelle de celo ceciderūt ſup terrā/quēadmodū ficus emittit groſſos ſuos/cum a vēto magno mouet. Et celū receſſit ſicut liber inuolut⁹. Et oēs mons ⁊ inſule de locis ſuis mote ſunt: ⁊ reges terre ⁊ ꝑncipes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ oīs liber ⁊ ſeruus abſcōderūt ſe in ſpelūcis ⁊ in petris montiū: ⁊ dicūt mōtib⁹ ⁊ petris: Cadite ſup nos et abſcōdite nos a facie ſedētis ſup thronū/et ab ira agni: q̄m venit dies magn⁹ ire ipſorum. Et quis ſtare poterit? Poſt hec vidi q̄tuor angelos ſtantes ſuper quatuor angulos terre: tenentes quatuor ventos terre/ne flarēt ſuper terram/neq̄ ſuper mare/neq̄ ſuper vllam arborem ⁊c. ¶ Item ſuper illo: Et vidi et ecce Eodē ca.a
equus albus: et qui ſedebat ſuper illū/habebat arcum: et data eſt ei corona/et exiuit vincens vt vinceret. ¶ Equus eſt caro noſtra. Eſai. Equi Moralitas.
eoꝝ caro: et nunc ſpūs ⁊c. Seſſor eius eſt anima Eſa.31.b
que carni merito debet ꝑſidere. Et breuiter ſeſſor iſte cum ſuo equo albo/ſignificat hominem q̄ ꝑ caſtitatem corpus habet candidū et purum Iſte quādoq̄ habet arcū.i. rigorē iuſticie et eq̄tatis: q2 q̄tum ad ſagittādū/corrigendum delinquētes/tales ſunt iuſti et rigidi: in ſe ꝟo ſunt in-

A nocẽtes ⁊ caſti. Uñ Eccles. Omni tpe veſtimenta
Eccles.9.d. tua ſint candida. Ideo ꝓ certo talibꝰ ꝑſonis ca
ſtis et iuſtis debet dari corona.i.honor et celſi-
tudo regie ptãtis: qꝛ tales ꝑſone qñ ſunt ꝓmote
ad dignitatẽ: vincũt primo ſe et cupiditates ſu-
as: et tandẽ vincũt et ſuppeditant oẽs malos: ⁊
preualẽt aduerſus principes et tyrãnos. Exiuit
inquit vincens vt vinceret: qui eñ primo ſe vice
rit/alios faciliter vincere poterit. Ideo bene di
Roma.12.d cit Aplus: Noli vinci a malo/ſed vince in bono
malũ. Unde Seneca in libro de moribꝰ: Forti
or eſt ꝙ cupiditates ſuas vincit/ꝙ ꝙ hoſtes ſub-
Eodẽ ca.a. iecit. ¶ Uidit ioãnes equũ rufum: et ꝙ ſedebat
ſup eũ/habebat gladiũ magnũ: et datũ eſt ei vt
ſumeret pacẽ de terra/⁊ vt hoĩes inuicẽ ſe iterfi-
Moralitas cerẽt. ¶ Chariſſimi: color rufus teſte Ariſto. in
phyſionomia/ſignificat maliciã/fraudẽ/fallaciã
et liuorẽ. Illi igiꝭ ꝙ habẽt equũ rufum: ſunt qui
ſunt fallaces/liuidi/malicioſi. Et ꝓ certo iſti ho-
die habẽt gladiũ maximũ.i. linguã ⁊ loquacita
tẽ: quã ita habẽt magnã/latã/longã et diffuſam
ꝙ ꝑ detractionẽ ad oẽs ꝑſonas et ſtatus attin
gũt: ſcꝫ de oĩbꝰ detrahẽdo ⁊ accuſãdo/ꝟba refe
rẽdo. Et iõ ꝓ certo talibꝰ daꝭ hodie ptãs a dia-
bolo/ꝙ ipſi tollãt pacẽ de terra: ꝙpropter ꝟba
dicta taliũ iniquoꝝ et impioꝝ/et ꝑ ipſoꝝ falſas
accuſatiões ⁊ relatiões pax ⁊ cõcordia diſſipaꝭ
Eccli.28.b et lites et diſcordie ſeminanꝭ. Eccli. Suſurro et
bilinguis maledictꝰ/ multos turbauit habẽtes
Eodẽ ca.b. pacẽ. ¶ Uidit ioãnes equũ nigrũ: et ꝙ ſedebat
B ſup eũ/habebat ſtatherã: et audita eſt vox inter
aĩalia/dicẽs: Bilibris tritici denario vno: et bi
libres hordei denario vno: vinũ et oleũ ne leſe-
Moralitas ris. ¶ Equus hic eſt corpꝰ chriſti: ꝙ niger/vilis
Eſa.53.a. et deſpectus extitit ꝓ tormẽtis. Eſa. Uidimꝰ eũ/
et nõ erat ei aſpectus. Seſſor iſtiꝰ.i. dei filiꝰ ha-
bet ſtatherã/id ẽ librã eqtatis et iuſticie ĩ manu
ſua: qꝛ habet ptãtẽ iudiciariã: ⁊ poteſt põderare
et librare merita ſinguloꝝ. Ideo diciꝭ ſibi/bili-
bris tritici ⁊c. Triticũ ſignificat ꝑfectos: ꝙ me-
dullã deuotiõis et cõpaſſionis habẽt: et ipſi ſũt
pleni. Hordeũ ſignificat impꝑfectos: qui cũ me-
dulla meritoꝝ et virtutũ habent admixtã corti
cẽ venialiũ peccatoꝝ. Denarius eſt ꝓmiũ eter-
ne beatitudinis: illud eſt premiũ cõmune. Uñ:
Mat.20.a Acceperũt ſinguli ſingulos denarios. Dicitur
eñ ꝙ bilibris tritici/id eſt due libre tritici: ⁊ tres
bilibres/id eſt ſex libre hordei: hoc eſt dictu: ꝑ-
ua ꝙntitas ꝑfectoꝝ: ꝙ ꝑ duo deſignaꝭ: ⁊ magna
quantitas impꝑfectoꝝ: ꝙ ꝑ ſex ſignificaꝭ: omnes
emunꝭ ab iſto ſeſſore Chriſto denario vno/ ſcꝫ
premio eterne beatitudinis: qꝛ oẽs percipiũt eã
dẽ viſionẽ/tñ diuerſimode: qꝛ ſm merita aliꝗ cla-
rius/aliꝗ obſcurius vident deũ. Ideo bñ diciꝭ ꝙ
due libre ꝑfectoꝝ tantũ reportãt quantũ ſex im
perfectoꝝ vel hordeatoꝝ: qꝛ licet habeant eũ-
dẽ denariũ ⁊ idẽ premiũ ꝙtũ ad eſſentiã: tamen
plus habẽt pauci ꝑfecti ꝙ plures impꝑfecti ꝙtũ
ad modũ ꝑfectionis/et ꝙtũ ad dei munificentiã
Joan.14.a. qꝛ ĩ domo patris mei mãſiones multe ſunt. Et
ſequiꝭ ꝙ vox dixit illi ſeſſori ⁊ liberatori chriſto

ꝙ vinũ et oleum ne leſeris. Uinũ eñ quod letifi- C
cat cor hoĩs: ſignificat viros letos et conſolato
res/⁊ alioꝝ informatores ⁊ ad bonum incitato-
res: qꝛ iſti auditores inebriant verbo dei. Oleũ
aũt quod lenit et nutrit: viros pios ſignificat et
cõpatientes: qui pauperũ infirmitates leniunt ⁊
contẽperant: et ipſos per elemoſynas nutriũt ⁊
educant. Quãdo igiꝭ chriſtus põderabit ⁊ libra
bit orbẽ terre in die iudiciꝗ mediante ſtatera iu-
ſticie: vbi merita ſinguloꝝ decernet: qñ etiã per-
fectis ⁊ imperfectis gloriã diſtribuere habebit:
tunc ꝟo vinũ et oleũ.i. viros ſapiẽtes et cõpati
entes miſericordes nõ ledet/ſcꝫ ꝑ eterne dãnati
onis ſententiã et rigorẽ: qꝛ qui vicerit/nõ ledeꝭ Apoca.2.c.
a morte. ¶ Uel dic ꝙ equꝰ niger eſt eccleſia vel Aliter
religio: que diciꝭ equus ꝓpter habenas iuſticie
quibꝰ ligaꝭ. Diciꝭ niger/ꝓpter ſqualorẽ tribu-
lationis ⁊ abſtinẽtie: qua ſua ſpecies obſcuraꝭ.
Iuxta illud: Nolite me ꝯſyderare ꝙ fuſca ſum: Can.1.b
qꝛ decolorauit me ſol.i. tribulatio. Seſſor iſtius
equi eſt prelatus: qui debet habere ſtaterã iuſti
cie ⁊ equitatis: qꝛ debet ponderare atqꝫ cogitare
merita ſinguloꝝ: vt videat quis ſit bonus/quis
malus/quis ꝓmouẽdus/ quis reprobãdus: ſed
tamen qualitercũqꝫ ſit/denarium tantũ.i. tantã
portionẽ bonoꝝ eccleſie ⁊ beneficioꝝ debent ha
bere due libre tritici.i. due perſone ꝑfecte ⁊ bone
que habent medullã deuotionis ⁊ cõpaſſionis:
quantũ ſex hordei.i. quantã ſex imperfecte ⁊ im
mature. Exemplo ioſeph/qui beniamin fratri Gen.44.a
ſuo concludit duas partes. Uinum autẽ ⁊ oleũ D
id eſt viri diſcreti ⁊ piꝗ: nõ debent ab eo ledi: ſed
debent potius ſuſtineri. ¶ Uel dic ꝙ per vinũ Aliter
et oleum intelligũtur agricole: de quoꝝ labori-
bus oleum ⁊ vinum acquiritur. Iſti igiꝭ a ſupe
rioribus ⁊ dominis non ſunt ledendi vel moleſ-
tandi/ſed potiꝰ ſunt diligendi. Unde Eccli. Nõ Eccli.7.b
oderis laborioſa opera: et ruſticationẽ ab altiſ
ſimo creatam. ¶ Joannes vidit aperto quarto Eodẽ ca.b
ſigillo equum pallidum: et qui ſedebat ſuper eũ/
nomen illi mors: ⁊ infernus ſequebaꝭ eum: ⁊ da
ta eſt ei poteſtas ſuper quatuor terre plagas: in-
terficere gladio/fame ⁊ morte et beſtiꝗs terre.
¶ Equus iſte eſt peccator: qui dicitur pallidus: Moralitas
quia caret rubore charitatis/et albedine caſtita
tis. Seſſor illius eſt diabolus/mala voluntas
vel peccatũ: qui ipſum ducũt circũquaqꝫ ad mo
tum ſuggeſtionis vꝭ male inclinationis. Et iſte
dicitur mors: quia hominẽ temporaliter ⁊ ſpiri
tualiter occidit. Ideo diciꝭ ꝙ infernus.i. infer-
nalis pena ipſum ſequiꝭ. Unde ipſe poterit di-
cere illud Ozee: Morſus tuus ero inferne. Iſti Ozee.13.d
igiꝭ datur poteſtas ſup quatuor affectiones cor
dis humani: qui ſunt dolor/timor/ſpes ⁊ gaudi
um. Nã ex quo peccatũ/diabolus vel mala volũ
tas hoĩ dominaꝭ: neceſſe eſt ꝙ ſuper quatuor af
fectiones ipſiꝰ principeꝭ. Et ipſe annihilet oẽs
hoĩs gratias ꝙtuor modis: fame/auaricia: be-
ſtiꝗs.i. carnalitate: ſenſualitate luxurie: gladio
ire ⁊ inuidie: morte ociꝗ ⁊ deſidie. Fames ꝙ de-
ſyderium affligit/eſt auaricia. Beſtia que ſenſu

E .i. ratione caret/ eſt luxuria. Gladius q̄ acute pūgit/ eſt iracundia. Mors q̄ inſenſibilē ⁊ immortalē facit/ eſt deſidia. Iſta igit̄ ē q̄druplex mors culpe/ qua ab iſto malo ſeſſore occidit̄ aīa pctōris: ⁊ q̄tū ad quatuor p̄tes affectionū cordis ſui. Hiere. 15. a Unde Hiere. Uiſitabo ſup eos quatuor ſpecies dicit dn̄s: gladiū ⁊ canes/ volatilia celi ⁊ beſtias: ⁊ paulo ante dixerat/ ꝙ q̄ ad mortē ad mortē/ qui ad gladiū ad gladium/ q̄ ad famē ad famem ⁊c.

Eodē ca. c ¶ Uidit iohānes ſup altare dei animas interfectorum ꝑpter verbum dei/ ⁊ ꝑpter teſtimoniuꝫ quod habebat: ⁊ clamabant voce magna ad dominū: Quare non vindicas ſanguinē noſtꝝ? Et acceperūt diuinū reſpōſum/ ꝙ expectarēt adhuc modicū tempus/ donec numerus fratꝝ ſuoꝝ q̄ interficient̄/ compleat̄. Et date ſunt ſingulis ſtole albe ⁊c.

Moralitas ¶ Iſti ſignificāt martyres/ quoꝝ alme ſunt in altare paradiſi deo p̄ſentate. Iſti eñ̄ occiſi ſunt ꝑpter teſtimoniū fidei: ⁊ ꝑpter verbuꝫ dei quod p̄dicabant. Iſti eñ̄ zelo iuſticie/ nō vindicte/ petunt veni re iudiciū. ſ. vt eoꝝ ſanguis heroruꝫq̄ tribulatiōes puniant̄. Sed p̄ certo reſpondet̄/ ꝙ necdum cōpletus eſt numer⁹ electorum vel martyꝝ: q̄ ſunt ꝑ occiſionē ad deum migraturi: vel al's ſm̄ ordinē p̄deſtinationis dei in ſecula poſituri. Et ideo interim dant̄ eis ſtole albe. ſ. indumentū glorie paradiſi: quā nūc habet Luc. 15. c. anima ſeparata/ q̄ dicit̄ ſtola p̄ma. Luc. Cito p̄Eodē ca. c ferte ſtolam primam ⁊ induite eum. ¶ Aperto ſexto ſigillo: Uidi inquit Ioannes: Et ecce terremotus factus eſt magnus: ⁊ ſol factus eſt niF ger tanq̄ ſaccus cilicinus: ⁊ luna facta eſt tota ſicut ſanguis: ⁊ ſtelle ceciderūt de celo/ ſicut ficus emittit groſſos ſuos cū a vento movet̄: ⁊ celum receſſit quaſi liber involutus: ⁊ oīs mōs ⁊ ſylue de locis ſuis mote ſunt: ⁊ oēs reges terre/ p̄ncipes ⁊ diuites/ ⁊ fortes/ ⁊ oīs ſeru⁹/ ⁊ liber/ abſcōderūt ſe in ſpelūcis atq̄ in petris mōtiū: ⁊ dicūt mōtib⁹ ⁊ petris: Cadite ſup nos: ⁊ operite nos a facie ſedētis ſuper thronū ⁊ ab ira agni: q̄m venit dies magn⁹ ire pctōꝝ. Et quis poterit ſtare?

Moralitas ¶ Iſte terremotus ſignificat motū tentationū ⁊ tribulationū huius mūdi/ ⁊ eaꝝ invaleſcentiā in hoc mūdo. Sol clarus ſignificat ſtatū p̄latorum. Luna mutabilis ſignificat ſtatū principuꝫ ⁊ laicoꝝ. Stelle ſtatū ⁊ ꝑſonas bonoꝝ ſubditoꝝ. Celū eſt eccl'ia. Mons ſignificat ſtatū ꝑfectionis. Inſula mari circūdata/ ſignificat ſtatū religionis. Dico igit̄ ꝙ ſol ⁊ ſtatus p̄latoꝝ in mult̄ ꝑ vitia denigrat⁹ eſt. Luna ṽo. i. ſtat⁹ principū ſecularium/ ꝑ crudelitatē ⁊ rapinā in ſanguinē converſus eſt: ⁊ ideo celū eccleſiā a ſtatu p̄ſperitatis receſſit/ ⁊ ipm̄ tribulatio circūvoluit. Stelle etiā .i. bone ꝑſone per pctm̄ iam videt̄ cadere: ⁊ mōs cuiuſcūq̄ perfectionis/ inſula cuiuſcūq̄ religionis/ iam de loco ſuo ⁊ ꝯditione ſue prime fundationis videnẗ penitus cōmote. i. cōmutate. Qui eñ̄ bene ꝯſyderaret quales fuerūt: ⁊ qualiter ſe habuerūt montes. i. dignitates eccleſie: ⁊ inſule .i. ſtatus religioſoꝝ/ qui fuerūt in eccleſia primitiva: revera bene poſſet dicere/ ꝙ ſunt mote de loco ſuo: ⁊ q̄tum ad vite ꝑfectionē/ ⁊ q̄tū ad mo G rum ⁊ habituū qualitatē. Pſ. Movebunt̄ oīa Pſ. 81. b. fundamēta terre. Ideo ꝑpter mala exēpla iſtorum ſubditoꝝ: alij inferiores reges/ diuites/ fortes/ ſerui ⁊ liberi/ ab amore diuino defecerūt: et iam in cavernis terre. i. in amore terrenoꝝ ſe penitus incluſerūt. Uñ: Abſcōderūt ſe quinq̄ reges Joſue. 10. c in ſpelūca ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ ſol eſt intellectus: q̄ Aliter hodie per obſcuritatē erroris et ignorātie denigrat̄. Luna mutabilis eſt/ q̄ ſanguinea per carnalē amorē eff. cit. Stelle ſunt potētie ſenſitive: q̄ hodie per prava delectabilia et pctā diverſa cadere cōprobant̄. Celū eſt rō/ q̄ hodie obnubilat̄ vel excecat̄. ¶ Uel ſtelle ſunt ṽtutes et gr̄e q̄ Aliter hodie cadūt et perdunt̄ ꝑpter terremotū et ventū ſuggeſtionū quo a diabolo ꝯcitiunt̄: q2 ꝑpt̄ iſta iam deficiūt mōtes ꝯtemplatiōis: iā ceſſant inſule cōpūctionis et ꝯtritiōis: q̄ ē in medio maris. i. in medio cordis avari: iam reges ⁊ principes. i. iuſticia et iudiciū: diuites. i. ſufficiētia: fortes. i. ꝯſtātia: liberi. i. charitas: ſerui. i. humilitas ſe abſcōdūt et deſiſtūt. ¶ Uel dic ꝙ ſol eſt veri Aliter tas/ q̄ ſplēdet. Luna eſt pietas/ q̄ humorē p̄bet. Celum eſt verecūdia/ q̄ honeſtatē celat. Stella ē prudētia/ q̄ oīa illuſtrat. Quia igit̄ invaleſcente terremotu tentationis/ ſol ꝯverſus eſt in nigredinem ignorātie: luna pietatis cōverſa eſt in ſanguinē crudelitatis et ſevitie. Celum verecundie iam receſſit: ſtella prudentie iam cecidit. Ideo p̄culdubio iam moti ſunt montes. i. viri eminentes in ꝑfectione: inſule. i. viri maturi et amari p̄ H doloroſa contritione. ¶ Uel dic ꝙ ideo mōtes Aliter ⁊ inſule. i. ſtatus eccleſie tribulatiōibus cōcutiūt̄ ⁊ a ſtabilitate quam habuerūt cōmovent̄: ſerui/ liberi/ diuites/ pauperes/ reges et tribuni/ generaliter omnes tam ſubditi q̄ p̄lati iam miſerabiliter a diuina p̄ſentia a diuino ſeruitio abſcōdūtur: ⁊ in cavernis terre. i. cumulis temporaliū recludunt̄: timēt eñ̄ coraꝫ agno immaculato. i. coram chriſto in eccleſie ſeruitio cōparere: quod patet: q2 ṽe niſi p̄ diſtributiōib⁹ noluūt in eccl'a ſubintrare: ſed in caverna. i. in foro ⁊ mūdanis: cum talpis. i. cum ſecularibus cecis habitare. Uñ dicit̄: Abſcōdūt ſe in ſpelūcis. Timēt eñ̄ (vt 1. Reg. 13. b dicūt) iram agni. i. duricīā humani vl' diuini ſeruitij/ q̄ q̄ placabilis et benigni. Unde iſti videntur dicere de eo illud: Non maneat apud nos ar 1. Reg. 5. c ca dei iſrl': q2 dura eſt manus eius ⁊c.

¶ Capitulū ſeptimum Textus: Poſt hec vidi quatuor angelos ſtātes ſup quatuor angu. ter. Mora. Ca. VIII

Uidit Ioannes quatuor angelos ſtantes ſuper quatuor angulos terre: qui tenebāt ventos celi/ ne flarent ſuper terram/ nec ſuper mare/ neq̄ ſuper vllam arborem. Sed iſtis dictum eſt a quodam angelo habente ſignum dei vivi: qui aſcendebat de ortu ſolis/ ꝙ ipſi non nocerent terre/ neq̄ mari/ neq̄ arboribus/ quouſq̄ ſignarent̄ ſerui dei in fronte eorū: et fuit multitudo maxima ſignatoꝝ/ taꝫ de filijs iſrael q̄ de turba de omnibus populis

A t gētib⁹ cōgregata. Et erāt oēs ī cōſpectu thro-
ni/īduti ſtol' albis/ t palme ī manib⁹ eo⁊: t agnū
Moralitas bñdicebāt. ¶ Iſti q̄tuo: angeli pñt ſignificare
balliuos t officiales pncipū: q ī q̄tuo: ptib⁹ mū
di ſunt locati: t q ſtāt in diuerſis officijs ſup an
gulos terre noſtre. Iſtis daẜ a principib⁹. t p̄la
tis nocere terre/mari t arborib⁹. i. oīb⁹ generi
bus hoīm ſubditoꝝ/terre vil' et ciuitatibus ma
ris. i. collegijs et cōuētib⁹: arborib⁹. i. pſonis et
hoīb⁹: q ad hoc breuiter ponunẜ ī officio vt no-
ceāt ſubditis/et vt rapiāt quicq̄d pñt. Vñ dicit:
Apoc. 9. a. Poteſtas eoꝝ nocere hoībus menſibus q̄nq;
Et iſti impediūt/ne vēti flent ſup terrā: q: omnē
cōſolationis flatū/et oīe refrigeriū vel auxiliū
quod principes vel p̄lati debent ſubditis: ipſi
impediūt quantū poſſunt. Sed quid? Vere ibi
eſt alius angelus/id eſt alius cōſiliari⁹ vel fami-
liaris: qui portat ſignū et ſigillū principis: vtpo
te cōſiliarius/vl' miles: cū quo oportet ſecrete lo
qui: q: breuiter null⁹ eſt imunis a nocumēto ali
orū/niſi quos ipſe ſignauerit liberādos. Et ta-
les ſic ſignati p dona vl' fauorem a mgr̄is curie/
accepti ab hmōī q̄tuor angel' mal'. i. ab hmōi ini
quis nō ledunẜ: imo ſtāt in cōſpectu throni. i. in
p̄ſentia principū t prelatoꝝ/induti ſtolis et ve-
ſtib⁹ eoꝝdē/et in eoꝝ curijs officijſq; ordinati
Alij aūt qui nō ſunt ſignati/nec in gratia maio-
rū ſpecialiter accepti atq; recepti: ſed nocumen
to taliū maloꝝ angeloꝝ. i. īferioꝝ/balliuoꝝ/exe-
D cutorū et cōmiſſariorū crudeliꝫ exponunẜ. Et
breuiter iſtud eſt verū/ꝙ null⁹ hodie balliuorꝫ
maliciā euitat/niſi alicui⁹ magni āgeli. i. alicui⁹
magni cōſiliarij fauorē pcuret. Iſti em̄ mali īfe
riores illos nō audēt tāgere/quos vidēt maiorē
Aliter gr̄aꝫ obtinere. ¶ Vel dic ꝙ iſte ſecūd⁹ angelus
eſt beat⁹ Frāciſc⁹: q ab ortu ſolis. i. a ſtatu gra-
tie et virtutis aſcēdit ſup terrā ipſam/et terrena
Nota debiō calcādo et etiā p̄dicādo. Iſte em̄ portat ſigillꝫ
Franciſco dei/ſcꝫ ſtigmata paſſionis dominice. Iſte em̄ p
doctrinā ſuā impediuit/ne angeli mali nocerēt
illis q ſignū characteris et crucis p penitentiā
cōfeſſionis memoriā ſecū portāt. Multos etiā
ſigillo t imagine chriſti ſignauit/ſcꝫ frēs ſuos:
quos chriſto vniēdo ſiles t cōformes eē voluit t
mādauit. Sūt em̄ hodie tā de iſrael ꝙ de genti-
bus. i. tā de nobilib⁹ ꝙ de ignobilib⁹ magna tur
ba/q p eū corā dn̄o p̄ſentaẜ: in ſtatu ſcꝫ religio-
nis t pfectionis: q amicti ſtol' candidis caſtita-
tis/t habētes palmas victorie t pſeuerātie atq;
firmitatis/deū et agnū ꝯtinue bñdicūt: t ipſi p
p̄dicatiōes ſuas ab alijs ſūt bñdicti. Vñ ī Act.
Baulū. 6. b. apoſtoloꝝ: Turba eīm plurima credidit in deū.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ iſte pōt ſignificare q̄ēlibet viꝝ p-
fectū/ſigno charitatis munituꝫ: q ſibi deuotos
ſuō ſigno cōſignat: et eos a malis angelis libe-
Aliter rat et defenſat. ¶ Vel dic ꝙ in die iudicij illi ſo
li a malis liberabunẜ/q ſigno charitatis et gra
Aliter tie ſignati inuenienẜ. ¶ Vel dic ꝙ illud ſignūꝫ
ſignificat memoriā dn̄ice paſſionis: quo q ſigna
ti apparuerint/ a demonibus nō ledenẜ. Dicat
Ps. 85. c. igiẜ q̄libet illud Ps. Fac mecū ſignū in bonū:
vt videant q oderūt me. ¶ Dixit ioh̄nes ꝙ ipſe C
vidit corā deo t angelis/anialib⁹ t ſenioribus: Eodē ca. c
turbas magnā/quā dinūerare nemo poterat/ex
oībus tribub⁹/populis t linguis: q erāt amicti
ſtolis albis: et palme in manib⁹ eoꝝ: q inceſſan
ter deū cū āgelis collaudāt. Et dictū eſt ei: Qui
amicti ſunt ſtolis albis/q ſunt et vnde venerūt?
Hi ſunt em̄ q venerūt ex magna tribulatiōe: t la
uerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni: t ei ſeruient
in tēplo ſancto ei⁹ die ac nocte: t nō eſuriēt neq;
ſitient ampli⁹: neq; cadet ſup illos ſol/neq; eſtus
neq; dolor: qm̄ agn⁹ q eſt in medio throni/reget
eos: et deducet eos ad vite fōtes aq̄ꝝ. ¶ Iſti ſi- Moralitas
gnificant ſctōs q ſunt in patria: q ante thronūꝫ
maieſtatis eterno ppetuo habēt ſtare cū ange-
lis t cū anialibus. i. cū euāgeliſtis t ſenioribus
cū patriarchis t ſctis. Iſti ſunt turma innume-
rabilis: ſunt etiā ex cūctis pplīs cōgregati: t iſti
deū ꝯtinuo benedicūt: t amicti ſunt ſtolis albis
. i. eterne glorie claritate. Iſti palmas incōcuſſi
bilis victorie ſecū portāt: ſed p deo. q ſunt iſti?
p certo nulli niſi q venerūt ex magna tribulati-
one: qui in mundo penas et miſerias ppter deū
habuerūt: q: quotquot deo placuerūt/per mul- Judith. 8. d
tas tribulationes tranſierūt. Iſti ſtolas ſuas. i.
cōſcientias lauerūt: et primo a vitijs purgaue-
runt: t hoc in ſanguine agni t paſſione/t memo
ria ieſu chriſti. Iſti em̄ ſurſum in templo para-
diſi ſeruiūt agno. i. chriſto/qui eos regit: t ideo
non eſurient/neq; ſitient/neq; caleſcent/neq; fle D
būt/neq; dolebūt: ſed ad fontē vite t eterne pro-
ſperitatis omni voluptate replebuntur. Pſal.
Quoniā apud te eſt fons vite. Pſal. 35. c

¶ Capl'm octauū textus: Et cum ape ruiſſet ſigillū ſeptimū/factū eſt ſilen tium in celo. Moralitatum Ca. IX

Vidit ioānes angelū vnū ante altare au
reū quod eſt in celo: t data ſunt ei incē
ſa multa: t aſcēdit fum⁹ aromatū in cō
ſpectu dei. ¶ Sic vere aū altare paradiſi aſcen Moralitas
dit fum⁹/odor et fragrātia bonoꝝ meritoꝝ/ora-
tionū: et maxie q̄ñ in thuribulo cordis nr̄i ardet
ignis et feruor intime charitatis. Tūc em̄ ange Thobie. 12. c
lus noſter oēs nr̄as orōnes eleuat corā deo: ſicut
patet de angelo tobie. ¶ Quidā angel⁹ accepit Eodē ca. b
vnū thuribulū: t īpleuit illud igne altaris aurei
quod eſt in ꝯſpectu dei: et miſit illud in terrā: et
facta ſūt tonitrua/voces et fulgura/t terremot⁹
magn⁹. Et ſeptē angeli q habebāt ſeptē tubas/
parauerūt ſe vt tubis canerēt. ¶ Iſte angel⁹ eſt Moralitas
de⁹ pr̄: qui thuribulū. i. filiū ſuū plenū igne. i. fer
uore charitatis miſit ī terrā p incarnationē: q fu
mū orōnis/et fragrantiā odorifere fame t ſctita
tis iugiẜ emittebat. Et p certo q̄ñ iſte fuit miſſ⁹
ī terrā: tūc ad p̄dicationē ei⁹ audita ſūt tonitrua
. i. mine: voces. i. ſuaſiōes: fulgura. i. miracula t
exēpla: t ſic ī cordib⁹ auditoꝝ fact⁹ ē tremor⁹ ꝯtri
tiōis/timoris/amaritudis t meroris. Septē eniā
āgeli. i. p̄dicatores ex tūc icepeſt p̄dicare: t tuba
p̄dicatōis p mūdū reſonare. ¶ Vl' dic ꝙ āgel⁹ ē Aliter
aliq̄s magn⁹ pnceps vl' p̄lat⁹: q aliq̄ñ mittit ī ali

E quam terrã p aliquo officio: aliquod thuribulũ
.i. officialẽ plenũ igne cupiditatis ⁊ auaricie. Et
tũc p certo in aduẽtu eius fiunt tonitrua .i. mine
tribulationis: fiũt etiã fulgura .i. inuaſiones / ra
pine ⁊ excoriatiões: q² omnia cõburunt ⁊ inflã-
Jobe. 2. a mant: ⁊ nihil remanet poſt ipm. Unñ: Añ ipſum
ignis vorão ⁊c. Et ideo tũc audiunt voces .i. plã
ctus ſubditoꝝ: ⁊ fit terremot⁹ magn⁹: q² tota ter
Pro. 28. b ra / tota patria p ipſum ↄcutit ⁊ turbat. Quia ſi
cut dicit: Regnãtibus impijs / ruine hoim. Unñ ſi
qs peteret / quare talis turbatio audit in terra:
Mat. 28. a poſſz reſpõderi illud Mat. Ecce terremot⁹ fa-
Aliter ctus eſt magnus ⁊c. ¶ Uel dic ↄtra prelatos ⁊
pncipes: q qñ de nouo pmouent / ſolẽt ſubſidia
petere: ⁊ ſic ſolẽt totam ſubiectã patriam turba-
re: ⁊ tunc magis ꝙ alſs rapinis ⁊ exactionib⁹ mo
Eodẽ ca. b leſtare. ¶ Canẽte pmo angelo cum tuba ſua / fa-
ctus eſt grando ⁊ ignis mixtus cũ ſanguine: et
miſſa in terram: ⁊ tertia ps arboꝝ ⁊ omne fenum
Moralitas. viride cõbuſtũ eſt. ¶ Jſte angel⁹ ſignificat adu
latores: q in curijs ſunt pncipũ ⁊ magnatũ. Nã
qñ ipſi in auribus iþoꝝ faciunt reſonare tubam
eloquẽtie ⁊ adulatiõis: ⁊ qñ iþos iuſtificant / ⁊ ali-
os corem ipſis accuſant: tũc ꝟo p iþoꝝ falſa ver
ba generat grando crudelitatis ⁊ ſeuitie / ignis
cupiditatis ⁊ auaricie / ſanguis carnalitatis ⁊ lu
xurie: q² p ꝟba maloꝝ adulatoꝝ fiunt pncipes ra
ptores / crudeles / adulteri ⁊ luxurioſi. Jdeo bene
ſequit / ꝙ tertia ps iþoꝝ comburit p rapinaꝫ ab
F ipſis. Arbores .i. ipſi excellẽtes nobiles / diuites
⁊ potentes / cõburunt ⁊ infeſtant: ⁊ ad voces ta
lium tribulationib⁹ moleſtant. Et maxime omẽ
fenũ terre .i. pplus infimus pre ceteris moleſtat.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt pmus ⁊ nouiſſim⁹ / al-
pha ⁊ ω. Nam qñ ipſe in iudicio tuba ſue autẽti
ce ſnie reſonabit: tũc grãdo .i. tormentoꝝ inua-
ſio pcutiẽs .i. ignis inextinguibilis: ſanguis eti-
am .i. occiſio ⁊ ſeuitia cõburẽt terrã .i. terrenos
⁊ auaros: arbores .i. altos / elatos ⁊ ſupbos: fe-
nũ .i. laſciuos / molles ⁊ floridos luxurioſos. Jſti
eñ dicunt cõbuſti: q² comburunt in inferno fi-
naliter: ⁊ iſti dicunt tertia ps: q² pfecti ⁊ min⁹ pfe
Aliter cti iuſti ⁊ penitẽtes faciũt vnam partẽ. ¶ Uel il
li q ſunt in celo ⁊ in purgatorio / faciũt ſecũdam
partẽ. Tertiã faciũt damnati pctõres. Tertiam
vero partẽ angel⁹ cõburit / cum chriſt⁹ in iudi-
cio damnatos ↄteret: q nũc in purgatorio cũ an-
Eodẽ ca. c gelis parcit. Tertia ps gladio peribit. ¶ Secũ-
dus angelus tuba cecinit: ⁊ tanꝙ mons magn⁹
igne ardẽs miſſus eſt in mare: ⁊ facta ẽ tertia ps
ipſius maris ſanguis: ⁊ tertia ps creature q ha-
bebat alas / mortua eſt in mari: ⁊ tertia ps naui-
Moralitas um interijt. ¶ Jſte mõs eſt platus malus vel iu-
dex / q dicit magn⁹ p ſupbiã / ardẽs p auaritiam /
iracundiã ⁊ inuidiã. Jſte mõs qñ in mari religio
nis vel eccliẽ pficit: tũc vere p eius praua docu-
mẽta ⁊ exẽpla / tertia ps maris .i. religionis per
pctã demolit: multi eñ in ſanguinẽ .i. in carnali-
tatẽ p luxuriã ↄuertunt. Naues .i. viri pfecti vir
tutũ mercimonijs onerati: p coꝝ neqtias deſtru
unt: ⁊ breuiter illi q habẽt alas .i. p ſpm gre viui

ficant: fiunt mortui ⁊ deſtructi qñ tales mali ho E
mines pncipant. Prouer. Regnãtibus impijs Pro. 28. b.
ruine hoim. ¶ Uel dic generalr / ꝙ qñ auarus ⁊ Aliter
ardens platus in mari .i. in patria pficit. Uel eti
am qñ in aliquo officio vel collegio aliqs officia
lis vel iudex auarus ⁊ crudelis extollit: tũc pro
certo tertia ps hoim ſubditoꝝ .ſ. paupes grauiſ
ſime moleſtant. ¶ Uel dic ꝙ mons iſte ſignifi Aliter
cat affluentiã diuitiaꝝ ⁊ honoris: q recte dicit ar
dens: q² ardor ambitiõis auare eſt eis incluſus.
Nam qñ iſte mons .i. tpalis facultas fuit miſſa
in mare .i. in eccleſia: tunc apparuit mare quaſi
totaliter infectũ: q² tunc plus ꝙ eius tertia ps
eſt infecta: ⁊ abũdantib⁹ pſperis / in ſanguinẽ .i.
in luxuriã eſt ↄuerſa. Eccleſia eñ habet tres par
tes .ſ. laicos / religioſos ⁊ clericos. Sed vere qſi
tertia ps .i. ſtatus clericoꝝ in ſanguinẽ luxurie ẽ
ↄuerſus. Unde Ps. Cõuertit aquas eoꝝ in ſan- Ps. 104. c
guinẽ. ¶ Uel ſi vis p tertiã ptem intellige quẽ- Aliter
libet ſtatũ alium .ſ. religioſos / laicos ⁊c. Naues
etiam .i. viri pfecti ſunt deſtructi: ⁊ illi q p gram
viuebant / p pctm mortui ſunt ⁊ ↄſumpti. Jõ qñ
Conſtantinus impator dedit redditus eccliẽ: au
dita eſt vox in aere dicẽs: Hodie effuſum eſt ve-
nenũ in eccleſia dei. ¶ Uel dic ꝙ ille mons ela- Aliter
tus / eſt diabolus vel antichriſtus: ad cuius aduẽ
tũ in mari mũdi vel eccleſie tertia ps / vl forte plꝰ
ꝙ tertia ps peribit. ¶ Tertius angelus tuba ce Eodẽ ca. c
cinit: ⁊ ſtella magna tanꝙ facula ardens cecidit
in tertiã ptem fluminũ / fontium ⁊ aquaꝝ: ⁊ ſtelle D
nomẽ abſinthiũ. Et facte ſunt aque in abſinthi
um: ⁊ multi hoies mortui ſunt ex aquis: q² ama
re facte ſunt. ¶ Stella iſta ſignificat pctm auari Moralitas
cie: quod more ignis inflãmat. Jſta etiam dicit
abſinthium: q² amaritudo laboꝝ / anguſtie vel ti
moris / auaricie eſt annexa: ⁊ iſta p certo mitti-
tur in aquis ⁊ fluminibus .i. pſperitatibus ⁊ diui-
tijs hui⁹ mũdi: q² ardor ab initio mũdi pſperis
mixtus eſt hodie ⁊ ↄiunctus. Jdeo aque .i. mũdi
pſperitates ſiũt hodie amare ⁊ doloroſe ad acqrẽ
dũ ⁊ ſeruãdum pꝑter iſtã ſtellã .i. pꝑter auarici
am ↄcomitantẽ. Et ideo multi hoies .ſ. illi q in
mũdi pſperis ponũt deſyderiũ ⁊ ſpem ſuam p
pter terrena / moriunt: q² pꝑter mundi pſpera
fiunt auari / ſupbi ⁊ luxurioſi: ⁊ ſic mortẽ ſpũalem
incurrere dinoſcunt. Unde: Multi morient: in Amos. 8. a
omni loco pijciet ſilentiũ. ¶ Uel dic ꝙ iſta ſtel Aliter
la eſt antichriſtus vel heretic⁹ coctus igne mali
cie ⁊ ſeuitie inflãmatus: q facit aquas ſacre ſcri-
pture corruptas ⁊ amaras / eas oblique exponẽ-
do: ⁊ ideo multi hoies .ſ. auditores ſui in piculo
mortis cadũt: niſi caueant. ¶ Uel dic ꝙ talis Aliter
ſtella eſt diues vel malus ↄſiliari⁹ / q de celo .i. de
curia alicui⁹ plati vel principis dicit venire vel
cadere: q² eſt p mũdi maliciã ⁊ ſapiam clarus et
ſtellens / p auariciã ardens ⁊ flãmeus / p rapinaꝫ
⁊ exactionẽ intolerabilis ⁊ amarus. Jſte eñ de
aquis .i. de pplis / q p tres ptes diuidũt .ſ. in ma-
iores / mediocres ⁊ minores: iþam tertiã ptem .ſ.
iþos inferiores aggrauat: inqtũ rapinis ⁊ mo-
leſtijs iþos grauat. Jdeo ſcriptura abſinthium

B merito ipſum vocat. ¶ Uel dic q talis eſt pul-
Aliter cbra ⁊ mala mulier ardēs et luxurioſa: que qſi de
celo. i. de ſtatu gratie cadit: magnā partē aque
Aliter .i. pplū amaricat ⁊ corrūpit ¶ Uel dic ꝯtra apo
ſtatā angelū: qui p ſcientiā et gratiā primo fuit
ſtella: ſed poſt caſum efficit abſinthiū: qꝛ ſepe fit
amaricatio alioꝝ. Ideo de quolibet taliū dicit:
Pro. 5. a Nouiſſima illi⁹ amara velut abſinthiū: et acuta
Eodē ca. d velut gladi⁹ biceps ⁊c. ¶ Canēte vo quarto an
gelo / pcuſſa eſt tertia ps ſolis ⁊ lune et ſtellaꝝ: et
obſcurata eſt tertia pars eoꝝ: diei etiā tertia ps
et noctis ſimiliter tertia ps nō lucebat: tūc appari
it quedā aquila volās p mediū celū clamās / ⁊ di
Moralitas cens: Ue / ve / ve in terra habitantibus. ¶ Dies
ſignificat ſtatū eccleſiaſticū: in quo lux prudētie
et ſapiētie ſolet lucere. Nox ſignificat ſtatū ſecu
larē: vbi ſolet error ⁊ ignorātia abūdare. Sol ſi-
gnificat ꝑlatos eccleſiaſticos: q dieī ⁊ ſtatui eccle-
ſiaſtico ꝑſunt. Luna ſignificat principes ſecula
res: qui p pctm̄ ſepiſſime eclipſant: et nocti ſta-
tus ſeculi pncipant. Stelle ſignificāt ſubditos
vtriuſqꝫ ſtatus. Itē quilibet iſtorū triū / ſcꝫ ſolis /
lune ⁊ ſtellarū habet tres partes: qꝛ nō eſt hō q
nō habeat tres potētias / ſcꝫ intellectū / memoriā
et voluntatē: ſed p certo tertia pars iſtoꝝ ē ho-
die pcuſſa / ſcꝫ potētia volūtatis: qꝛ vere dato q
B intellect⁹ et memoria ſint clari ⁊ lucidi p ſciētie
claritatē: voluntas tñ eſt obſcura et lucis gratie
priuata p maloꝝ appetibiliū cupiditatē. Et hec
iuter in die ac nocte. i. in mūdo et in eccleſia / in
ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis. i. in ꝑlatis / principib⁹ et ſub
ditis tertia pars nō lucet: qꝛ quaſi volūtas oīm
hodie eſt pūerſa: qꝛ indebite appetit diuitias et
Ezech. 5. c honores. Ezech. Tertia pars tui in peſte mori
etur ⁊c. Ideo qſi deus aquila chriſt⁹ in medio ce
li in die iudicij volitabit: tūc voce ſue terribilis
ſentētie triplex ve / ſcꝫ triplicē maledictionē cō-
tra peccatores q nunc in terra habitāt / fulmina-
bit. Et iſta ſunt pculdubio pena dāni et pena
Aliter ſenſus et deſperatio q grauior eſt. ¶ Uel pena
tēporalis / pena eterna / et amiſſio glorie paradi
ſi: vel pena ignis et remorſus / et cetera ſimilia.
Nam iſta tria ve. i. iſte tres maledictiones dam
natis pctōribus inferunt: qui in terra. i. in terre
Hiere. 48. g na ꝓſperitate habitāt ⁊ verſant. Formido ⁊ fo
Eſa. 24. c. uea ⁊ laqueus ſup te qui habitator es terre.

¶ Caplm̄ nonū textus: Et quintus angelus tuba cecinit: et vidi ſtellam de celo. Moralitatum Ca. X

Canente quinto angelo ſtella cecidit de
celo: et data ē ei clauis putei abyſſi. Et
aperuerūt puteū: et exiuit inde fumus
ſicut fornacis magne: et obſcurat⁹ eſt ſol et aer
Moralitas de fumo putei. ¶ Metaphorice loquēdo: vide
q ſtella ſignificat diabolū: qui de celo corruit p
Pro. 23. c. pctm̄. Puteus ſignificat pctōres ⁊ maxie luxuri
oſos. Tales etiā dicunt putei abyſſi: quia ſicut
abyſſus non pōt ſatiari: ſic nec luxurioſus q̄diu
Hiere. 3. a viuat. Ideo dicit: Fornicata es cū amatorib⁹:
nec ſic es ſatiata. Iſti igit ſtelle. i. diabolo datur
clauis putei abyſſi. i. poteſtas ſup perſonā luxu
rioſam: qꝛ quotiēs vult diabolus facit eū per va C
na deſyderia aperiri. Ideo ad ſuggeſtionē dia-
boli / luxurioſi mittūt fumū. i. fetida verba luxu-
rioſa ⁊ inhoneſta / ſicut fornacis ardentia ⁊ luxu
rioſa: ita q ſol. i. bone pſone: vel aer. i. tota vici-
nia p eos obſcurant et fedant: pro certo qꝛ nul
la pſona eſt ita ſol vel aer. i. ſancta vł pura / quin
faciliter inficiat per puteū abyſſi. i. p malā ⁊ lu-
xurioſam pſonā: ſi fum⁹ maloꝝ verboꝝ ſuoꝝ at-
tingit vſqꝫ ad eā. Unde: Qui tāgit picē / inquina Eccl. 13. a.
bit ab ea. ¶ Uł dic q puteus iſte eſt hereticus: Aliter
cuius fumus. i. mala doctrina inficit et corrūpit
ſolē ⁊ aerē. i. bonas pſonas ⁊ eccleſiam: qſi ſtella
magna. i. diabol⁹ aperit os eoꝝ per ꝑdicationē: 1. Cor. 15. d
corrūpit bonos mores colloquiū prauū. ¶ Ui Eodē ca. b
dit ioānes exire de fumo putei abyſſi locuſtas ſi
miles equis ad preliū: et ſup capita eorū corone
auree. Et habebāt facies ſicut homines: capillos
ſicut mulieres: dentes ſicut leones: loricas ſicut
loricas ferreas: ⁊ vox eoꝝ ſicut vox curruū ⁊ equo
rum currentiū ad preliū: et caudas ſiles ſcorpi
onū: et aculei erant in caudis eoꝝ: et ptās eorū
ſicut habent ſcorpiones. Et preceptū eſt eis ne
lederēt fenū terre: nec oīe viride / nec oēm arbo
rem. Sed data eſt eis ptās nocere hoībus non
habētibus ſignū dei viui in frontib⁹ eoꝝ: et cru
ciare eos mēſibus quinqꝫ: et cruciatus eoꝝ ſicut
ſcorpionū: et tūc querēt homines mortē: et nō inue D
nient eā. ¶ Iſta figura plures hꝫ partes. Pri- Moralitas
mo eñi dicit q ipſe vidit in fumo putei abyſſi lo
cuſtas paratas ad preliū ⁊c. Puteus iſte ſigni-
ficat mundū: qui ad modū abyſſi eſt obſcurus p
ignorantiā: inſatiabilis p auariciā: vt habet in
Prouer. Infernus ⁊ pditio non ſatiant / nō im Pro. 27. c
plent. Sic ⁊ oculi hoīm inſatiabiles. Fum⁹ iſti
us putei eſt proſperitas mundi: q vere ad modū
fumi faciliter euaneſcit. Ps. Deficiētes quēad- Pſal. 36. d.
modū fum⁹ deficient. Locuſte ſignificāt diuites /
officiales / ꝑpoſitos: qui ad modū locuſte ſurſuꝫ
volant: ſurſum ſaliūt p ambitionē ad officia et
beneficia: et tñ faciliter cadūt in fine i terrā per
tpalē depreſſionē / et eternalē dānationē. In fu-
mo igit putei viſe ſunt locuſte: qꝛ locuſte princi
pes ⁊ iudices hodie ſunt ꝑ ceteris in fumo mū-
dane pſperitatis. Ibiqꝫ habēt aureas coronas
.i. dignitates ⁊ prelaturas: parati ad preliū ꝯtra
paupes ⁊ vicinos. Et iſti bene dicūtur qſi equi:
qꝛ ſicut equus eſt aial luxurioſum et ſuperbū:
ſic tales pre ceteris luxuria ſunt infecti. Hiere.
Equi inſanientes in feminas: vnuſquiſqꝫ ad vxo Hiere. 5. c
rem pximi ſui hinniebat. Et ſicut mediāte for-
titudine equi aliqſi malus miles obtinet in ꝑlio
ſic mediātibus balliuis ⁊ aduocatis / multi ob-
tinent ⁊ lucrant cauſas ſuas. Unde de iſtis locu
ſtis dicit in Pſal. Q, deus dedit fruct⁹ eoꝝ eru Ps. 77. e.
gini: et labores eoꝝ locuſte: eorū ſcꝫ pauperum.
¶ Secūdo dicit hic q iſti habebāt facies ſicut Eodē ca. b
homines: et capillos ſicut mulieres. ¶ Facies q Moralitas
eſt prima pars apparēs: ſignificat introitū ⁊ in-
greſſum principū. Capilli qui tegūt caput: ſigni
ficant palliationes / hypocriſias ⁊ fictiones: qui-

D

E bus caput.i.intentio taliū eſt velata. Mulierq̄
eſt anial amicabiliſſimū ꝛ deceptoriū: ſignificat
eorū familiaria et deceptiua colloquia/actus et
geſtus. Homo qui eſt rationalis/ſignificat eoꝝ
ſenſum ꝛ diſcretionē. Quid igiť? Pro certo iſti
in facie.i.in ingreſſu qñ primo apparent: viden
tur hoies.i.aſtuti/ſapientes ꝛ diſcreti. Capillos
habēt mulierū.i.apparentiā amicabilē. Illud
apparet quādo tales volunt aliquos pauꝑes ir-
retire in ſuis cōtractibus falſis ꝛ obligationib⁹
tūc oſtendūt ſe eis familiares: promittēdo ꝛ ap
plaudendo: blandiētes etiā quādo volunt aliqd in-
ueſtigare. Sed ꝑ certo iſti non ſunt niſi capilli
mulierū.i.fraudulenti palliatores. Unde Eccli.
Eccle.25.c. dicit: Non eſt malicia ſuꝑ maliciā mulierū. Et
Eodē ca.b illud patet in tertia parte figure. ¶ Tertio dici
tur ꝙ ipſi habebāt dentes ſicut leones: loricas
Moralitas ſicut loricas ferreas: et vocē terribilem. ¶ Per
dentes ꝑ quos homo deuorat cibos: intelligiť
voraꝝ crudelitas vel rapina: qꝛ dato ꝙ iſti videā-
tur hoies benigni et humiles: tñ habent dētes
.i.crudelitatē/rapacitatē/mordacitatē leoninā:
qua oēs ſubditos cupiūt deuorare. Ideo loricas
ferreas.i. adulatoribus vel amicis cautelosis ſe
ipſos muniunt ꝛ tegunt: qꝛ ſicut patet/ita caute
loſe faciunt ſuos cōtractus: et cautelis malicia-
rū ſuarū ita velant ab omni ictu.i.ab omni que
rela eorum coram quocūqꝫ iudice ſe defendūt.
Ezech.23.b Ezech. Lorica et clypeo armabūtur cōtra te.i.
F malicioſa executione: ꝛ vocē habent terribilem
ſicut canes: qꝛ ita autentice loquunť/ꝛ alte pau
perib⁹ cōminanť: vt ipſos terreant verbis ſuis:
et ſic faciliter eos exheredāt leoninis dentibus:
Dañ.7.c qui in facie hoīs videbātur. Dañ. Dentes eorū
Eccl.21.a dentes ferrei. Eccli. Dentes leonis dētes eius.
Eodē ca.b Et ideo ſequiť quarta pars figure. ¶ Quarta
Moralitas diciť ꝙ habebant caudas. ¶ Cauda que eſt po
ſterior pars/ſignificat finē alicui⁹ negocij. Scor
pio qui facie lambit et cauda pungit/ſignificat
ꝓditores: qui in facie.i. in principio lambunt ꝛ
applaudunt: in cauda ꝟo.i.in fine lacerant atqꝫ
pungūt. Iſti igiť in cauda.i.in fine ſunt ſcorpio-
nes: inquātū per exheredationē vexationis pun-
cturā aliꝭ ꝛ aculeū crudelitatis infligūt. Ideo
aculeus rapine ꝛ crudelitatis in fine talibus eſt
Pro.23.d annexus. Unde in Prouer. Nouiſſime morde-
Aliter bunt vt coluber. ¶ Uel dic ꝙ cauda eſt ſtatus
ſenectutis: qꝛ reuera tales in ſenectute ſunt ſcor
piones ſimul et raptores: et aculeū crudelitatis
Aliter auaricie/detractionis acrius infligentes. ¶ Uel
dic ꝙ qui ſunt in facie hoies/ et in cauda ſcorpi
ones/ſignificant detractores: qui in facie.i.in ꝑ
ſentia adulatores ſunt: in abſentia ſcorpiones
Ezech.2.c pungitiui. Ezech. Cum ſcorpionibus habitas.
Eodē ca.b ¶ Quinto dicitur ꝙ poteſtas ipſoꝝ eſt nocere
Moralitas hoibus mēſibus quinqꝫ ꝛc̄. ¶ Quinari⁹ qui eſt
imꝑfectus/ſignificat mūdanā vitam taliū: que
ꝑ certo in quocūqꝫ eſt imꝑfecta: qꝛ vt cōīter nō
perficiunt etatē ſuam: qꝛ moriunť ſubito ꝛ male
Iſti igiť poſſunt nocere hoibus menſib⁹ quinqꝫ
quantū durat vita ꝑſens. Et breuiter hodie ſub

manu taliū pre acerbitate tormentoꝝ et afflicti B
onū ſuarū/multi ſunt hoies qui deſyderant mo
ri/et tamē non inueniūt ſicut optāt. Et finaliter
iſti habent ſuꝑ ſe regem angelū abyſſi/ſcꝫ pecca
tū auaricie: quod diciť exterminans: qꝛ omnia
exterminat ꝛ corrodit. ¶ Uel ad litteram ange Aliter
lus exterminās ipſos regit: quia diabol⁹ ipſos
cōfundit. Pſal. Exterminauit eā aper de ſylua. Pſal.79.b
¶ Uel dic ꝙ locuſte ſunt detractatores: qui cō Aliter
tra omnes hoies preliant: et eoꝝ facies.i.appa
rentia videtur amicabilis ꝛ rationalis. Uiden
tur eſſe hoies: quia in principio de hoie dicunt
multa bona: fingunt ſe loqui ex charitate/vt fa
cilius eis credatur: ſed vere finaliter apparent
eoꝝ dentes/ferocitas ꝛ inimicitia leonina: quia
vere more leonis alios lacerant ꝛ diffamant: et
cauda.i.finis verboꝝ ſuoꝝ: vel cauda.i. retro in
abſentia eſt pungens ſicut aculeus ſcorpionis.
Licet eñ in principio vel in preſentia blandiať
tamen ſemꝑ in fine verboꝝ/detractionis et pun
ctionis aculei inueniunť. Et iſti habent poteſta
tē nocere ſuis malis verbis/ hoibus.i.bonis et
rationabilibus. Fenū terre nō ledunt: qꝛ tales
vt cōmuniter nō murmurant: nec detrahunt de
illis qui parū aut nihil valent: ſed tantū de ho-
minibus.i. de perſonis bonis: ꝛ breuiter crucia-
tus eoꝝ eſt ſimilis ſcorpionū: inquātū blandi
untur primitus: et rector eoꝝ eſt diabolus exter
minator: ad cuius inſtinctū iſti aliꝭ iniurianť. D
Quia bene diciť exterminās: pro eo ꝙ iſtis me-
diantibus multi boni puniunť et exterminātur.
¶ Uel dic ꝙ poteſtas eoꝝ bene dicitur nocere Aliter
hoibus: quia ad litterā multi ſunt mali inferio-
res: qui ſolū habent poteſtatē nocendi: nunꝙ
autē proficiendi. ¶ Uel dic ꝙ locuſte ſunt dia- Aliter
boli: qui de puteo abyſſi.i.inferni aliquotiēs ex-
euntes: et per fumū huius aeris caliginoſi voli
tant. Iſti ſemꝑ parati ſunt ad preliū tentationū
mouendū. Iſti ſunt in facie.i. in principio ho-
mines: qꝛ multa ſuggerūt facere ſub ſpecie boni:
ita ꝙ videātur rationales ꝛ humani: capillos.i.
coopertura ꝛ velamēta ſue intentionis habent
multa falſa ꝛ deceptoria. Sūt igitur homines
per apparentē rationē: mulieres per fictam pal-
liationē: ſunt leones per mordacē tentationem:
ſunt ſcorpiones in cauda.i.in fine per pungentē
et venenatā damnationē: et habent aculeos in
cauda.i. tormentorū afflictionem. Iſti habent
nocere poſt mortē: et in vita hac illis qui nō ha
bent ſignū dei viui.i. veritatē gratie ꝛ charitatis
ꝛ memoriā ſanguinis chriſti: et ipſos habēt cru
ciare atrociter in inferno: ꝙ mori ꝛ deficere ꝯcu
cupiſcent: nec tamen perpetuo morientur. Eſa.
Ignis eoꝝ non extinguetur: et vermis eoꝝ non Eſa.vlti.g
morietur. ¶ Uel ipſi non poſſunt nocere feno Aliter
terre.i.iacētibus in terra per humilitatē: nec ta-
men viridi.i.florentibus per honeſtatē: nec vlli
arbori.i.contēplantibus eternorū felicitatē. Et
iſti habent ſuper ſe regē angelum abyſſi/ſcꝫ lu-
ciferum: qui bene diciť exterminans: quia cūcta
bona hominū exterminat et corrumpit ꝑ poſſe

A ſuo. Unde Job: Ipſe eſt rex ſup oīes filios ſu
Job.41.d perbie. ¶ Joannes vidit quatuor angelos alli
Eodē ca.c gatos in flumine magno euphrate: qui parauerant in horam/diē ⁊ menſem ⁊ annū/vt interficerent tertiā partem hominū. Et quidā angelus qui habebat tubā/ſoluit eos: et habebat ſecum
Moralitas exercitū innumerabilē ⁊ imenſum. ¶ Eufrates fluuius babylonicus ſignificat mūdi pſperitatem: que babylonios.i. mūdanos irrigat ⁊ fecūdat: que ſemp fluit ⁊ deficit ſicut aqua. Angeli q ſunt ibi alligati/ſignificāt mūdi principes ⁊ potentes: qui in mundi pſperis ſunt incluſi ⁊ ligati: et iſti dicūtur quatuor: quia ipſi ſunt in mūdi quatuor partib⁹ habitātes. Angelus qui habet tubam ipſoꝝ: balliuos et ſuorum maloꝝ actuū laudatores: qui tuba ſue eloqntie adulationis corā ipſis reſonant: inceſſanter ſignificat. Sūt igit in flumine pſperitatis huius mūdi hodie qtuor angeli.i. pncipes ⁊ poteſtates: qui ſemp ſunt parati in omni hora/die/menſe ⁊ anno homines interficere per rapinā et expoliationē: et incēdere vna cū exercitu ſuo innumerabili.i. eſt collegijs ⁊ conſortijs famuloꝝ aduocatoꝝ: quia tales nutriunt ad hoc/vt ſubditos deuorēt ⁊ infeſtent. Et pro certo quādo angelus curialis.i. adulatores reſonant corā eis eos laudando/et ſubditos accuſando; tūc iſti ⁊ exercitus eorum
B mouent ad alios occidendū.i. ad alios moleſtādum. Et ſic ioānes vidit equeſtrē exercitū: cuius numerus erat vigeſieſſepties centies dena milia: milites autē habebant loricas igneas ⁊ ſulphureas et hyacinthinas. Sic hodie iſte exercitus balliuoꝝ ē valde multiplicat⁹. Sunt etiā armati contra alios lorica maliciarū et cantelaꝝ: que ſunt ignee per auariciā: ſulphuree per luxuriā: hyacinthine .i. coloris celeſtis vel fumei p
Aliter ſuperbiam. ¶ Uel lorice maloꝝ ſunt aduocati: qui more loricarum malos defendūt: et iſti ſunt ignei/auari/ſulphurei/luxurioſi et hyacinthini
Ps.10.b .i. ornati/ pſperitate ſupbi. Ps. Ignis/ſulphur
Eodē ca.d pars calicis eoꝝ. ¶ Joānes vidit equos mirabiles in quodā exercitu ↄgregatos: qui caudas habebant ſimiles ſerpentibus: habentib⁹ capita cū quibus nocebant: capita eoꝝ erant ſicut capita leonū: et de ore ipſoꝝ procedebat ignis/ſulphur ⁊ fumus. Et tertia pars hominū occiſa eſt ab iſtis tribus plagis terre: ſcꝫ igne/fumo et ſulphure: que pcedebant de ore equoꝝ: poteſtas erat in ore ipſoꝝ/et in caudis eorum. Uidi
Moralitas equos in viſione. ¶ Equi iſti ſignificāt mundi diuites/ſuperbos ⁊ luxurioſos: qꝛ equus eſt animal ſuperbū et luxurioſum. Iſti eni habent caput intentionū ad modum leonis: quia iuuētus eoꝝ et principiū vite ſue que per caput deſignat eſt leoninū: qꝛ in iuuētute ſunt crudeles/fortes ⁊ ſuperbi: qꝛ leo fortiſſimus beſtiarū ad nullius
Pro.30.d pauebit occurſum: ſicut dicit Prouer. Cauda ipſoꝝ.i. ſenectus et finis vite eſt ſimilis ſerpentibus: qui in fine ſunt ſerpentini ⁊ tortuoſi per maliciā: et terre inherētes per auariciā: quia cōmuniter plus cupiunt auari in ſenectute q̄ in iuuētute: quia eoꝝ cauda.i. malicia habet caput ſer- C pentinum.i. intentionē aliquā auarā ⁊ fallacē. Et iſti de ore ſuo mittunt ignē/fumū et ſulphur .i. tria genera maloꝝ verboꝝ: quia omnia verba illoꝝ aut pertinent ad fumū.i. ad elationē ſuperbie ⁊ iactantie: aut ad ignē .i. ad inflammationē rapine et auaricie: aut ad ſulphur.i. ad fetorē carnalitatis ⁊ luxurie. Ideo iſti nocēt multis hoībus per has plagas. Superbia eni eoꝝ inuadit ſuperiores: auaricia minores: luxuria mulieres. Et breuiter poteſtas ipſoꝝ eſt in ore.i. in verbis et in cauda ſerpentina.i. in malicijs eorūdem. ¶ Uel dic q iſti ſunt cuncti mali prelati Aliter moderni: qui ſunt luxurioſi ſicut equus: quoꝝ caput.i. quoꝝ ingreſſus ⁊ pncipiū eſt leoninū .i. rigidum ⁊ auſterū: quia in principio iuſte ⁊ rigide volunt regnare: ſed in cauda.i. in fine ſunt ſerpentini.i. auari in terrenis per auariciā inherentes/dona ⁊ munera diligentes ⁊c. vt ſupra.

¶ Capitulū decimum tertius: Et vidi alium angelū fortē deſcendentem de celo. Moralitatum Ca. XI

Joannes vidit viū angelū fortem deſcēdentem de celo/amictū nube: ⁊ iris erat in capite eius: ⁊ facies eius ſicut ſol: ⁊ pedes eius ſicut columna ignis: ⁊ habebat in manu ſua libellū apertum: et poſuit pedem dextrū ſuum ſupra mare: ſiniſtrū ſupra terrā: et clamauit quēadmodū leo rugit: ⁊ cū clamaſſet/locuta D ſunt ſeptē tonitrua: et accepit ioannes librū de manu angeli: et fuit in ore ſuo dulce tanq̄ mel: et cum illū deuoraſſet/amaricatus eſt venter e⁹.
¶ Angelus iſte eſt plātus angelicus ⁊ celeſtis. Moralitas Nubes que cōtinet humorē/ plurimū ſignificat dulcorem pietatis: quo plātus debet eſſe humectatus: et de pluuia beneficioꝝ et elemoſynarū debet alijs diſtillare. Unde Job: Nubes ſpar- Job.27.b gūt humorē ſuum ⁊c. Iris qui eſt ſignū federis inter deum et hominē/ ſignificat virtutē pacis et vnitatis: quā prelatus debet habere: et p quā debet ſubditos deo per ſuū patrociniū concordare: et inter eos concordiā et pacem generare.
¶ Uel etiā iris continēs omnes colores/ſigni Aliter ficat picturā honeſte ↄuerſationis plāti: in quo omnes colores .i. omnia bona exēpla/virtutes et perfectiōes debēt relucere. Apoca. Et iris in Apoca.4.a circuitu ſedis erat. Mare quod eſt amaꝝ/ſignificat amaritudinē mortis et inferni. Terra que eſt nutrix omniū viuentium/ſignificat fertilitatem ⁊ opulentiā paradiſi. Pes dexter eſt timor ſiniſter qui faciliter claudicat/ſignificat ſcripturā ſacram. Septē tonitrua ſignificant vniuerſitatē predicatoꝝ: qui habent peccatores more tonitrui cōturbare. Uidit igit ioannes angelū.i. perfectū virum angelicū ⁊ ſpiritualē: fortem per conſtantie firmitatem: deſcendentē de celo: quia ſe nō reputat dignū ibi aſcendere: ſed magis in infernū deſcendere per humilitatē: amictū nube per roridam pietatē: et in capite.i. in intentione habebat iridem.i. omnimodā ſanctitatē: pacis et concordie vnitatē. Facies eius.i. intellectus

E debet lucere vt ſol ꝑ ſapientie claritatẽ. Pedes
eius.i.affectiones debẽt eſſe ſicut ignis per fer
uentiſſimã charitatẽ. Librum debet habere/id
Ezech.2.d eſt ſacre ſcripture ſagacitatẽ. Ezech. Ecce ma
nus miſſa eſt ad me ĩ qua erat liber inuolutus.
Iſte debet habere pedẽ dextrũ.i.timoꝛẽ ſup ma
re.i.ſuper amaritudinẽ moꝛtis ⁊ inferni ꝑ iugez
conſyderationẽ. Pedem ſiniſtrũ.i.amoꝛẽ ⁊ affe
ctionẽ debet habere ſup terrã.i.conſyderationẽ
Pſal.76.d moꝛtis et inferni. Pſ. In mari via tua. Dicit
etiã habere vocẽ ſicut leo per rigoꝛis ⁊ autoꝛita
tis aſſentionẽ. Debet etiã facere ꝙ ſeptem toni
trua.i.vniuerſitas predicatoꝝ loquat̃ mundo ꝑ
pꝛedicationẽ. Et iſte debet tradere librũ ioanni
.i.ſubditis et ſecularibus ꝑ ſcripture doctrinã
⁊ expoſitionẽ: quã ipſi debent comedere.i.incoꝛ
poꝛare per auditũ et deuotionẽ: et in ventre me
moꝛie retinere: ⁊ iſte pꝛo certo erit dulcis eis ſi
cut mel per conſolationẽ/et eternoꝛũ pꝛomiſſio
nem. Amarum etiã facit ventrem eoꝝ et mentẽ/
per infernaliũ toꝛmentoꝝ cõſyderationẽ: vt ſic
Baruch.4.a de ſubditis dicatur illud Baruch: Hic eſt liber
Eccl.24.c. mandatoꝝ dei. Et alibi: Hec omnia liber vite.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ hic eſt chꝛiſtus qui angelus teſta
Malach.3.a menti dicit̃. Malach. Hic venit de celo per in
carnationẽ: amictus fuit nube.i.puriſſima hu
manitate. Coꝛonatus fuit iride.i.celeſti diuini
tate. Pes eius dexter erat deitas: et ille appar
it ſuper mare: quãdo ibi ſiccis pedibus ambula
F bat. Siniſter aũt eſt humanitas: ⁊ hic apparuit
ſumme ſuper terrã/ſcz laboꝛãdo ⁊ ambulando.
Baruch.3.d Baruch: Poſtea in terra viſus eſt: et cũ homi
nibus cõuerſatus eſt. Et iſte clamauit ſicut leo
per pꝛdicationẽ. Poſtea ſeptem tonitrua.i.vni
uerſitas pꝛedicatoꝝ incepit loqui et pꝛedicare.
Iſte habet librũ ſacre ſcripture: ⁊ ipſum alijs ꝑ
inſpirationẽ poꝛrigit et reuelat ⁊c̃.

¶ Capitulũ vndecimũ textus: Et da tus eſt mihi calamus ſimilis virge.

Moꝛalitatum Ca. XII

IOanni dato ſibi calamo mẽſure ad mo
dũ virge dictũ eſt: Surge inquit metire
templũ dei ⁊ altare/⁊ omnes adoꝛãtes in
eo. Atrium aũt quod eſt foꝛis/nõ metiaris: quia
datũ eſt gentibus: et ſanctã ciuitatem calcabũt
Moꝛalitas menſibus quadragintaduob⁹. ¶ Iſte eſt chꝛi
ſtus in iudicio: quia ibi dabit̃ calamus mẽſure
poteſtatis iudiciarie: ⁊ rigoꝛis iuſticie et equita
tis: mediãtibus quib⁹ ipſe mẽſurabit et iudica
bit merita ſinguloꝝ: et templũ eccleſie/ altare re
ligionis: adoꝛãteſq; in eis.i.omnes fideles cala
mo diſcretionis metiet̃: quãta ſit in eis longitu
do ſpei vel longanimitatis/ ꝓfunditas humili
tatis/latitudo charitatis/altitudo contẽplatio
nis/et ſublimitas virtutũ. Atriũ quod eſt foꝛis/
ſignificat eccleſiam et collegiũ dãnatoꝝ/maxi
me infideliũ: qui nõ ſunt de domo eccleſie. Iſti
non metient̃: qꝛ nulla dictarũ dimẽſionũ in eis
Joan.3.c inuenit̃: et ipſi iam iudicati reputant̃: qꝛ qui nõ
crediderit/iam iudicatus eſt: ſed gẽtibus.i.ſine
lege viuẽtibus demonib⁹ dabunt̃ ad calcandũ/
et perpetuo cruciãdum: qui gentes.i.demones G
calcabunt et affligent eccleſiã et ciuitatẽ ſanctã
quantũ poterunt: et maxime tẽpoꝛe antichꝛiſti:
qui mẽſibus quadragintaduobus.i.trib⁹ annis
cũ dimidio aduerſus eccleſiã ꝑualebunt. Pſal.
Conculcauerũt me inimici mei tota die. ¶ Uel Pſal.55.a
dic ꝙ iſte menſoꝛ eſt iudex vel ꝑlatus: q̃ calamo Aliter
iuſticie et virga directionis ⁊ coꝛrectionis/ſin
guloꝝ merita metiet̃: vt ſciat qui ꝓmouẽdi ſint
⁊ qui coꝛrigẽdi. De atrio quod eſt foꝛis.i.de mũ
do et ſtatu ſeculariũ: non ſe debet intromittere
nec de illis q̃ ſunt foꝛis.i.extra iuriſdictionẽ ſuã
aliqualiter contrectare: ſed ipſos gentib⁹ ſcz il
lis ad quos ptinet dimittere/menſurandũ et gu
bernandũ. Hiere. Paſcet vnuſquiſq; eos q̃ ſub Hiere.6.a
manu ſua ſunt. ¶ Uidit ioannes ſeruos duos Eodẽ ca.a
chꝛiſti/heliã ⁊ enoch: qui ꝓphetauerũt diebus
mille ducentis ſexaginta: et dicit/ꝙ iſti erãt due
oliue ⁊ duo candelabꝛa lucẽtia ante dñm: et ha
bent poteſtatẽ claudere celũ ne pluat: et conuer
tendi aquas in ſanguinẽ: et percutere terrã omni
plaga: ſed venit quedã beſtia q̃ aſcẽdit de abyſ
ſo: et fecit contra eos bellũ/et occidit eos: et ia
cuerunt coꝛpoꝛa eoꝝ in medio ciuitatis: que ſpi
ritualiter dicit̃ zodoma et egyptus: cõtra quos
ꝑdicauerũt in moꝛte eoꝝ: ſed finaliter iſti recepe
runt vitã: et aſcenderũt in tẽplũ in nube: ⁊ timu
erunt oẽs inimici eoꝝ. ¶ Iſti duo ꝓphete ⁊ be Moꝛalita
ſtia q̃ eſt cõtra eos: mũdanoꝝ et religioſoꝝ/the H
ologoꝝ et iuriſtarũ gerunt figurã. Nã theologi
et religioſi boni dicunt̃ duo/per duplicẽ chari
tatẽ: oliue per virẽtez honeſtatẽ: candelabꝛa ꝑ
lucentẽ vite ⁊ doctrine claritatẽ: dicunt̃ ſtare in
conſpectu dei ꝑ fidẽ ⁊ longanimitatẽ. Iſti eñi ꝓ
phetant et ꝑdicãt verbũ dei: et redarguũt ipſos
⁊ mũdanos. Iſti claudunt celũ.i.ſacrã ſcripturã
que celat dei arcana: qñ volunt ꝙ pluuia doctri
ne nõ defluat in mũdanas aquas: et ſcientias ⁊
ſcripturas vertũt in ſanguinẽ.i.in ſpũale nutri
mentũ quãdo volunt: quia iſti ſolũ hodie habẽt
celũ ſacre ſcꝑture in manib⁹ ſuis: et apud ipſos
pertinet ꝑdicare vel ceſſare: cũ pauci hodie ſtu
deant theologiã niſi ipſi. Et breuiter iſti ꝑcuti
unt/redarguũt/coꝛrigũt terrã.i.terrenos pecca
toꝛes. Eſa. Percutiet terrã virga oꝛis ſui: ⁊ ſpi Eſa.11.a
ritu labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiũ. Sed ꝓ certo
beſtia que de abyſſo venit.i.peccatoꝛes/maxie
mũdane ſapientie ꝓfeſſoꝛes/pugnãt cõtra iſtos
hodie: ſcz eos diffamãdo/condẽnando/et multa
mala atq; falſa eis imponẽdo. Alij quos aliquã
do redarguũt/de hoc gaudent: qꝛ vere quaſi om
nes mũdani gaudent et obloquũtur: quãdo au
diũt aliquẽ religioſum ab aliqua beſtia.i.ab ali
quo malo hole diffamari: qꝛ non amat peſtilẽs P20.15.b
eum qui ſe coꝛripit. Ideo multi bene iacent ho
die in platea hui⁹ mũdi ſine honoꝛe quaſi moꝛ
tui/ꝓpter hmõi infamias iniuſtas: qui q̃dẽ mũ
dus dicit̃ ciuitas ſodoma.i.muta dicit̃: egyptus
.i.obſcura: qꝛ mũdus eſt mutus quo ad dei lau
dem: ⁊ obſcurus ꝓpter ignoꝛantiã ⁊ erroꝛẽ: ſed
finaliter in die iudicij ipſi reuiuiſcent: et in celum

A aſcendũt videntibꝰ ſuis diffamatoribꝰ inimicis.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ tales iniuſte occiſi ⁊ depreſſi/in fi-
ne pareſcente veritate reſurgũt: et redeũt ad ho
norem: et in celũ in dignitatẽ ⁊ gloriã aſcendũt:
malis grauibus inimicoꝝ ſuoꝝ qui de ipſoꝝ de
Sap.5.a preſſionibus letabanꝰ. Unde dicitꝰ: Stabũt iu-
ſti in magna ↄſtantia aduerſus eos qui ſe angu
ſtiauerũt: videntes turbabunꝰ ⁊c̃. dicentes: Hi
ſunt quos ⁊c̃. Ecce quõ cõputati ſunt inter fili-
Aliter os dei. ¶ Vel dic ꝙ iſti ꝓphete ſignificant ali
quẽ bonũ virum diſcretũ: iuſte regnantẽ in offi-
cio ꝓlature: in religione/eccleſia/vel in curia ꝑn
cipis ſecularis: qui recte dicitꝰ oliua ꝓpter pieta
tem: candelabrũ per honeſtatẽ: terrã.i. predica-
torem percutit ꝑ iuſticie equitatẽ. Beſtia iſta ſi
gnificat malicioſum hominem inimicuꝫ ſuum: qui
quãdoqꝫ de abyſſo.i. de ſtatu vili et humili ple-
be venit: qui forte eſt in eadẽ religione/curia vel
eccleſia: qui inſidiatꝰ eidẽ. Et quid? pro certo ac-
cidit ꝙ iſta beſtia.i. rationalis ꝑſona ꝓliatur cõ
tra illos ꝓphetas.i. contra bonũ iudicẽ vel ꝓla
tum: mouet ſibi litẽ: ſcꝫ eũ apud maiores accu-
ſando: ita ꝙ finaliter ipſum ſuppeditat: atqꝫ cõ
tra ipſum ꝓualet. Ipſumqꝫ facit deponi ab offi-
cio et beneficio: vel facit eũ dãnari tẽporaliter:
vel occidi ꝙ in platea huiꝰ mũdi vel religionis
iacet mortuus.i. ſine poteſtate ⁊ honore depreſ
ſus: carnes eoꝝ.i. illi qui ſunt de parẽtela ſua vꝉ
B familiaritate ipſius diſpergũtur ꝑ plateã.i. pri-
oratus vel ↄuẽtus ad litterã ab eo exheredanꝰ:
ita ꝙ coguntꝰ per plateã mẽdicare. Et tunc gau
dent maliuoli ſui: maxime illi quos correxerant
Pro.24.b et punierãt/ꝗuis iuſte: cõtra illud Prouer. Cuꝫ
ceciderit inimicus tuus ne gaudeas. Sed ꝓ cer
to ſepe accidit dei iudicio: ꝙ tales iterũ reuiui-
ſcunt/⁊ redeunt ad ꝓſperitatẽ: et aſcendũt in ce
lũ.i. ad maiorẽ ꝗ̃ ante fuerant dignitatẽ. Et tũc
qui de eoꝝ caſu gauiſi ſunt: contriſtanꝰ/timent/
admiranꝰ et ſtupent: quia ſepe accidit ꝙ qui le-
tantur in caſu alioꝝ/cadunt poſtmodũ ipſis re-
Pro.17.a ſurgẽtibus: qꝛ ſicut dicitꝰ in Prouer. Qui in rui
Aliter na letatꝰ alterius/nõ erit impunitus. ¶ Vel dic
ꝙ iſti ſunt boni qui a beſtijs.i. a principibus ini
quis/vel mũdi poteſtatibus occidunꝰ vel exhe-
redanꝰ: ita ꝙ eoꝝ carnes ⁊ filij iacent in plateis
ſine honore: ſed finaliter in die iudicij reſurgent
et in celũ aſcendẽt: et ſui inuaſores in infernum
Aliter ſuccũbent. ¶ Vel ſm̃ ſenſum littere expone de
antichriſto: qui de abyſſo.i. de diabolo veniet:
et ↄtra heliã ⁊ enoch dimicabit: ⁊ eos in hieruſa
lem occidet: ſed tamẽ ipſi reſurgẽt ⁊ celũ aſcen-
Ca.11.d dent. ¶ Uidit ioãnes templũ apertũ in celo: et
viſa eſt arca teſtamẽti in tẽplo: et tunc facta ſunt
Moralitas fulgura et voces ⁊ terremotus ⁊ grando. ¶ Ce-
lum eſt eccleſia. Templũ eſt religio. Arca teſta-
mẽti eſt bonus ꝓlatus/vel quecũqꝫ bona ꝑſona
ibi habitans: que ad modũ arce virtutes ⁊ meri
ta in ſe ſeruat. Quãdo igitꝰ in templo religionis
apparet arca teſtamenti.i. bonus prelatus vel
perfectus homo: tũc exinde ꝓcedũt fulgura bo
norum operũ et exemploꝝ: ſplendor honeſte cõ
uerſationis: voces diuine laudis et alte ꝓdicati C
onis: grando aſpere correctionis: ⁊ ex parte ali
oꝝ terremotus/timoris ⁊ cõtritionis: voces etiã
cõfeſſionis: quia vere bonus ꝓlatus ⁊ bona per
ſona in religione cauſat in alijs multa bona.
Pſal. Fulgura multiplicabit.i. bona documen Ps.17.b
ta et exempla: ⁊ conturbabit eos/ſcꝫ peccatores
videntes audienteſqꝫ.

¶ Capl'm duodecimum textus: Et ſi gnũ magnũ apparuit in celo: Mu lier amicta ſole: et luna ſub pedibus eius. Moralitatum Ca. XIII

Signũ apparuit i celo: Mulier amicta
ſole: et luna ſub pedibus eius: et in capi
te eius corona ſtellarũ duodecim: ⁊ erat
ibi mulier pregnãs puerũ maſculũ: et clamauit
⁊ cruciabatꝰ parturiens. Et aliud ſignum viſum
eſt in celo/ſcꝫ quidã draco rufus/ qui inſidiabatꝰ
mulieri: vt deuoraret filium eius: ſed filius eius
raptus eſt ad deũ: et mulier fugit in ſolitudinẽ:
et draco ꝓiectus eſt in terrã. ¶ Iſta mulier eſt Moralitas
anima beata: que a deo deſpõſatꝰ. Sol qui ſemꝑ
lucet/ſignificat gloriam eternã: que in perpetuo
non mutatꝰ. Luna ſignificat mũdi proſperitatẽ
mortalem/mutabilẽ et defectibilẽ: que faciliter
eclipſatur. In celo igitꝰ anima beata mulier.i.
cõiunx dei patris amicitur ſole ⁊ tegitur.i. eter-
na claritate. Luna.i. mortalis vita et mutabilis D
ꝓſperitatis ſub pedibus eius: et quia ipſam iaꝫ
ſuperauit ⁊ eã vilipendit et calcat. In capite au
tem eius eſt corona duodecim ſtellarũ.i. duode-
cim gaudioꝝ. In quodã ſermone quidam expo
nens coronã illius mulieris dicit: ꝙ corona du-
odecim ſtellarũ in patria/erit memoria ſine ob-
liuione: ratio ſine diminutiõe: volũtas ſine per-
turbatione: impaſſibilitas ſine corruptione: cor
poris claritas ſine offuſcatione: carnis agilitas
ſine retardatione: corporis ſubtilitas ſine obui
atione. Item octaua erat diligere proximũ ſicut
ſeipſum. Nona erat videre proximũ in omi vir
tute diligente ſe ſicut ſeipſum. Decima deũ per
fecte diligere plus ꝗ̃ ſeipſuꝫ. Undecima dilige
re ſeipſum tantũmodo ꝓpter deũ. Duodecima
videre deũ diligentẽ ſe plus ꝗ̃ homo diligat ſe-
ipſum. Iſta vlterius eſt pregnãs: qꝛ filiũ maſcu-
lum.i. chriſtũ habet in ſe per dilectionẽ ⁊ deuo
tionem. Sed ꝓ certo draco magnus diabolus
ꝗ̃ plurimũ ei inuidet: ſed ipſe nõ ꝓualet: qꝛ ipſe
fuit de celo ꝓiectus ⁊ in terrã cecidit. Ideo ſan
ctos q̃ ſunt in patria/ledere non valebit. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ hec mulier eſt vir ꝑfectus: qui dicitꝰ muli-
er quaſi mollis aer. Aer dico ꝓpter ſcientie pu-
ritatẽ: mollis per pietatẽ ⁊ benignitatẽ: et iſte ſo
le.i. clara ſagaci diſcretione/vel conuerſationis
honeſtate amicitꝰ: ⁊ luna.i. mutabilis ꝓſperitas
ſub pedibus eius vilipenditꝰ et calcatur: et in ca
pite eius.i. in mẽte illius: duodecim ſtelle.i. duo
decim articuli fidei/firmiter ⁊ tenaciter radica-
ti tenentꝰ. Apoca. Afferens fructus duodecim ꝑ Apoca.22.a
menſes ſingulos. Iſta vlterius dicitꝰ pregnãs:
quia vere tales in vtero cõſcientie continẽt filiũ

E maſculū.i.bonum ⁊ firmū ꝓpoſitū: quod ſum-
me cupiunt parere et demonſtrare per bonoꝝ
operū executionē et complementū. Ideo dicit:
Ioan.16.e Mulier cū parit/ triſticiā habet: ſed cū peperit
nō meminit preſſure ſue ꝓpter gaudiū. Sed qñ
draco rufus.i.malicioſus ⁊ venenoſꝰ ⁊ infamis
diabolꝰ videt talē mulierē.i.bonā perſonā bo-
no ꝓpoſito impregnatā/et bona opa parere cu-
pientē: vere ipſe inſidiat ei ꝑ malas ſuas ſugge
ſtiones: ipſe nitit deuoꝛare et annihilare: et pro
poſiti ſui partū impedire: ne exeat ad bonū opꝰ
Sed vere mulier iſta nihilominꝰ debet parere:
et ſuum bonū ꝓpoſitū adimplere: ⁊ illud debet
deo cōmittere: qꝛ partus eius debet eſſe raptus
apud deū.i. ad laudē et gloꝛiā dei oꝛdinatus: et
ipſe debet in deſertū religionis vel penitētie fu
gere. Et ſic draco diabolꝰ cadet ⁊ ipſum nō po
Pſal.54.b terit ſuperare. Pſ. Ecce elōgaui fugiēs: ⁊ māſi
Aliter in ſolitudine. ¶ Uel dic ꝙ iſta mulier eſt eccle
ſia: que antiquitus habuit ſolē.i.chriſtū et bona
ſpūalia pro veſtimēto. Luna.i.mutabilis mūdi
ꝓſperitas ſub pedibꝰ eius erat: ſcʒ contēpta et
calcata: qꝛ pro certo tūc ſola ſpūalia eligebant
atqꝫ diligebant: caduca vero ⁊ lunaria ſperneban
tur: et hoc maxie in principio/qñ ipſa habebat
in capite coronā duodecim ſtellarū.i.duodecim
aplos: qui in capite.i.in pncipio ipſam coꝛona
uerūt: et ſic ſtellis duodecim oꝛnauerūt: ſicut de
Apoca.21.f ciuitate noua dicit in Apoca. Q, habebat pro
F poꝛtis duodecim margaritas. Tunc igit draco
.i.diabolus vel tyranni nō potuerūt impedire/
quin pareret ppłm fideliū predicando ⁊ ꝯuertē-
do: ⁊ quin acquireret bona tpalia ꝑ chriſto pau
peres nutriendo. Uerūtamen qꝛ videt iā hodie
ecōuerſo amicta luna: et ſolē ſub pedibꝰ eius te-
nere.i.tpalia diligerēt ſpūalia calcare. Ideo ti
mendū eſt ne ipſam draco inſidiās poſſit deuo-
Aliter rare. ¶ Uel dic ꝙ talis draco ſignificat malos
tyrānos et pncipes ſeculares: q̄ eccleſie vel ꝑ-
ſone/ſi quā pregnantē viderint.i.diuitē/inſidiā-
tur: ipſumqꝫ capere conant: quapꝛopter multo-
tiens fugere cōpellunt: ſicut ad litterā patet de
Pſal.103.e ſubditis tyrānoꝝ. Pſ. Draco ille quē tu foꝛma
Ca.XII.b ſti ad illudendū ei. ¶ Michael et draco ꝓliabā
tur in celo: ſed vincēte michaele/ draco ꝓiectus
eſt cū angelis ſuis in terrā: habens irā magnā
ſciens qñ modicū tēpus habet. Draco autē vi-
dens ſe ꝓiectuʒ: ſecutus eſt mulierē que peperit
maſculū: ſed dicit ꝙ illi mulieri date ſūt due ale
aquile magne: vt volaret in deſertū locū: vt ala-
tur certo tpe. Et tūc vidēs draco fugere mulie-
rē: miſit poſt ipſam ex oꝛe ſuo fluuiuʒ magnū/ vt
faceret ipſam a flumine trahi: ſed terra adiuuit
mulierē: et aperuit terra os ſuū et abſoꝛbuit flu
uium. Et iratus eſt draco ꝯtra mulierē: qꝛ vidit
ꝙ ei nocere nō poterat: et habuit facere pꝛelium
cū his de ſemine eiꝰ q̄ cuſtodiebāt mādata dei.
Moꝛalitas ¶ Draco iſte ſignificat diabolū: qui cū pugna
ret in pncipio cū michaele et angelis eiꝰ bonis:
cōtradicendo ⁊ ſupbiendo fuit in terrā dānatꝰ
⁊ reprobatus: et in aere caliginoſo incluſus: vbi

pro certo irā et inuidiā/ deſperationē ⁊ triſticiā G
magnā habet. Mulier iſta eſt humana natura
fragilis et debilis vltra modum: Quādo igit vi
det ſe ꝓiectū: inuidet mulieri.i.humane nature:
et ideo ſtatim ꝑſecutus eſt eā in ꝑſona ade ⁊ eue.
Tamē ex dei benignitate finaliter date ſunt iſti
mulieri/ſcʒ humane nature: ale due.i.duo ſacra
menta/ſcʒ baptiſmus et penitētia: qꝛbꝰ mediā
tibus pōt volare vſqꝫ ad ſolitudinē et locū ſecre
tū paradiſi: vt ibi alatur eterne gloꝛie voluptate
Igit ipſa mulier pōt dicere illud pſ. Quis mi- Pſ.54.b
hi dabit pēnas ſicut colūbe: et volabo et requi
eſcam? Sed q̄d facit diabolus? Qñ videt ꝙ hu
mana natura nō poteſt in celū aſcendere cū alis
ſuis: vere emittit de oꝛe ſuo.i. de ſuis ſuggeſtio-
nibꝰ flumē magnū.i.inundationē fortiū tentati
onū: vel fluuiū.i.aquas carnaliū atqꝫ tpaliū vo-
luptatū: vt ſic faciat eā ad ſe trahi/ et a volatu
in celū impedire et retrahi: et ideo ſtatim qñ ho
mo videt hūc fluuiū: terra debet eū adiuuare.i.
memoꝛia terreſtreitatis et moꝛtalitatis noſtre:
vel aſperitas penitētie ⁊ infirmitas hūanitatis
noſtre. ¶ Uel terra.i. beata virgo ꝑ eo oꝛādo: Aliter
qꝛ ꝑ certo ſi iſta terra aperiat os ſuū ꝑ cōfeſſio-
nem.i.diuini auxilij implorationē: ſtati flumen
tentationū erit abſoꝛptū: nec ꝯtrā hoſtem ꝑuale-
bit. Pſ. Aperta eſt terra et deglutiuit dathan. Pſal.105.e
¶ Uel dic ꝙ terra ſignificat timoꝛē dei: q̄ ꝑ cer Aliter
to multū iuuat pctōꝛē. Pſ. Terra tremuit ⁊ qui- D
euit. ¶ Uel dic ꝙ mulier eſt bonꝰ et ſimplex hō: Pſal.75.b
cui diabolꝰ inſidiat ⁊ inuidet: qñ videt ꝙ in hoc Aliter
ſeculo innocentiā et iuſticiā ſeruat: et de multis
criminibꝰ eū tentat: et ꝯtra eū multimode ꝓliat.
Ideo ipſe debet aſſumere alas boni ꝓpoſiti: vt
alas aquilinas clare diſcretionis et alte ꝯtēpla-
tionis: et volare et fugere vſqꝫ ad ſolitudinē reli
gionis: et ibi nutriri pabulo deuotionis debet:
Et ſi draco diabolꝰ mittat poſt ipſum fluuiū tenta
tionis: vel ſibi offerat fluuiū carnalis et tpalis
delectationis: terra.i. coꝛpꝰ ſuū ꝓpꝛiū adiuuet:
ſcʒ ſuſtinēdo penā et macerationē culturā peni-
tentie: et maxie aperiēdo os ꝑ ꝯfeſſionē/oꝛōnem
et laudē. ¶ Uel ſi vis ſolitudo ſignificat para- Aliter
diſum: vbi debet volare ꝑ deſyderiū et affectū.
¶ Uel dic ꝙ mulier pregnās eſt bonꝰ ⁊ ſimplex Aliter
ſubditus: pregnās plenꝰ et diues. Draco rufus
eſt pnceps vel ꝓlatus vel iudex cauſidicꝰ: malici
oſus/rapax et venenoſus. Iſte igit draco qñ vi-
det iuxta ſe aliquā mulierē pregnanteʒ.i.aliquā
ſimplicē ꝑſonā plenā diuitijs tpalibus: ſtati in-
ſidiat ei: et cogitat modos ⁊ vias/quō ab iſta ſe
tū ſuū.i.diuitias ⁊ facultates extoꝛqueat ⁊ acqui
rat: eaſqꝫ deuoꝛet ⁊ māducet: fraude/malicia vł
rapina: ſed qñqꝫ fit ꝙ iſta mulier.i. iſte hō bonꝰ
habet aliquas alas.i.aliquos amicos vel defen
ſoꝛes: qui ipſm poꝛtāt et ſuſtinēt: et quibꝰ mediā
tibus iſte qñqꝫ fugit et euadit manꝰ iſtius impij
draconis. Et qñ videt ſe ei nō poſſe nocere: tūc
mittit poſt eum flumen ex oꝛe.i.impetū minarū/
accuſationū ⁊ impoſitionum: quia imponit ſibi
multa crimina: et accuſat eum apud maioꝛes:

A vt ſic faciat eū trabi ad ſuū ppoſitū ⁊ inclinari;
Hiere.51.b. Hiere. Abſorbuit me q̄ſi draco/ iplet vētrē ſuū.
Et tūc nō habet remediū/niſi terra apiat os ſu
um.i. aduocati vł aliq̄ adulatores/teſtes vł defen
ſores ipm̄ pprio ore excuſent: ⁊ fluuiū accuſatio
nū extirpēt. Sepe tn̄ accidit/ ꝙ q̄ſi draco.i. mali
cioſa pſona/videt ſe nō poſſe nocere mſieri.i. ali
cui pſone ꝯtra quā habet cor: tūc tūc cōtra ami/
Ezech.18.c. cos ⁊ filios iſurgit: quod ē cōtra rōnē: qr filiꝰ nō
debet portare iniq̄tatē pr̄is/nec pr̄ iniq̄tatē filij.
Aliter ¶ Ul dic ad litterā/ꝙ mſier q̄nq̄ inuadit a dra
cone.i. a luxurioſo venenoſo/ q̄ ipſam rogat de
malo: q̄ ſtatim debet fugere/⁊ vitare ꝯſortiū ſuū
et ſi ipſe mittit poſt eā fluuiū.i. leones: vel flumi
num.i. mollicie vboꝝ ⁊ donoꝝ: vere ipſa terra de
bet eū iuuare.i. cōſyderatio mortis ⁊ terreſtreita
tis ꝓpriæ: q̄ debet hec oīa refutare. Et dicit ꝙ
iſta mſier ē q̄nq̄ amicta ſole.i. generis claritate
⁊ luna ſub pedibꝰ eiꝰ.i. ꝙ oīs defectꝰ ⁊ ruſticitas
ē ſub ea: nihil boꝝ ē i ea: vł etiā patria vł ciuitas
ē ei ſubiecta: ſ3 coronata ſtellˀ.i. amicis ⁊ parēti
bus: ſolū tn̄ remediū ē fugere: et terre.i. vilitatis
Aliter nr̄e miſeriā cogitare. ¶ Uel dic ꝙ mulierē bo
nus vł pfectꝰ plaꝰ: habēs ſolē diſcretionis/ cal
cās lunā pſpitatis: coronatꝰ ⁊ aſſociatꝰ ſtellˀ.i. bo
nis ⁊ honeſtis pſonis/claris/nobilibꝰ et diſcre
tis. Draco eſt aliq̄s malicioſus ſubditꝰ quē ipſe
habet/venēatꝰ ⁊ brigoſus. Qn̄ igił mſier iſta.i.
plaꝰ/debet parere.i. aliquod bn̄ficiū alicui cōce
dere: ſtatim ſit pliū et cōtētio i celo eccłie vł reli
B giōis: int̄ dracone ⁊ michaelē.i. int̄ bonos ⁊ am
bitioſos. Nā draco.i. malicioſus ſubditꝰ/cupit
iſtū fetū.i. beneficiū deuorare ⁊ obtinere. S3 q̄n
iſte fetꝰ rapiť a deo: ⁊ ex dei volūtate alicui bono
cōcediť: ⁊ draco ābitioſus eijciť i terrā.i. dimit
tiť i ſtatu infimo: nec ꝓmoueť: tūc draco iſte ira
ſciť cōtra mſierē.i. cōtra platū: ⁊ facit cōtra eū
ꝯſpiratiōes: ⁊ cōpellit eū fugere.i. adire curiā ro
manā vt ibi tueať. Exēplo dauid: quē filiꝰ ſuꝰ ābi
tioſus cōpulit fugere i deſtū: et tūc iſte draco.i.
ſubditꝰ ābitioſus/imittit cōtra eū fluuiū.i. accu
ſationē crimialiu3 ipoſitionū: quē niſi tra.i. deꝰ
vł btā vgo/vł firmitas ſue vitatis/ſctitatis ⁊ iu
ſticie adiuuerit: vł terra.i. aduocatoꝝ ſagacitas
donis ⁊ pcibꝰ bn̄ culta ore ſuo excuſauerit: ⁊ flu
uiū iſtaꝝ accuſationū abſorbuerit: vł tra.i. treno
rū donoꝝ multiplicitas ꝯfouerit/ꝑ certo in ma
gno pīclo erit. Et tūc draco iſte vidēs ſe nō poſ
ſe ſibi nocere: illos de ſemie ſuo et familiares ꝑ
Ezech.32.a. poſſe pſequiť ⁊ inuadit. Ezech. Leoni gentium
aſſimilaui te.

¶ Capłm decimūtertiū textꝰ: Et vidi de mari beſtiā aſcendētē habentē ca pita ſeptē. Moralitatum Ca. XIIII

Uidit ioānes vnā beſtiā aſcendentē de
mari/habētē cornua ſeptē/⁊ capita de
cē: et ſup caput eius noīa blaſphemie.
Iſta beſtia ſilis erat vrſo ꝗtū ad pedes: qr ha
bebat pedes vrſi/caput pardi/os leonis: et loq̄
bať grandia/et blaſphemias in deū et in ſctōs.
Et draco quidē dedit ei ptātē maximā/intantū ꝙ
nullus erat in terra q̄ poterat ei reſiſtere: ⁊ ideo C
fecit belłū contra ſanctos/et deuicit eos: ⁊ blaſ
phemias loq̄bať cōtra illos q̄ in celis habitāt.
Et data eſt ei poteſtas ſup oēm ppłm/tribu3 et
linguā: ⁊ numerati ſunt vniuerſi: et adorauerūt
draconē/q̄ poteſtatē dedit beſtie. Iſta tn̄ beſtia
finaliť miſſa ē i ſtagnū ignis ardētis ſulphuris
¶ Iſta beſtia ē balliuꝰ: q̄ diciť beſtia q̄ſi vaſtia: Moralitas
qr tales ſolēt vaſtare oīa bona ſubditoꝝ. Mare
ſignificat ſtatū hūilē/pauperē et auarū. Beſtia
aſcendēs de mari eſt balliuꝰ/officiaľ vel aduoca
tus: q̄ venit ex hūili et vili plebe et paupe ſtatu:
q̄ ſc3 tātū aſcēdit q̄nq̄ paulatim/ ꝙ acq̄rit plura
capita/id ē plura officia/dignitateſ. Habet etiā
plura cornua/id ē mgros/adiutores/familiares
ꝑ quoꝝ vtutē oēs alioſ corripit ⁊ inuadit. Abac.
Cornua i manibꝰ eiꝰ: aū faciē eiꝰ ibit mors. Ta Abacuk.3.a.
les ſūt ſiles pardo ꝑ crudelitatē/ꝗtū ad corpꝰ in
tētiōis. Pardꝰ eni ē aiał ꝓceps ad ſanguinē: ſic
iſti nō gaudent niſi q̄ſi pſūt occidere/vel officiū
ſuū crudeliter exercere. Eſa. Manꝰ vrē plene ſūt Eſa.1.d.
ſanguie. Itē ſunt ſiles vrſo ꝑ luxuriā/ꝗtū ad pe
des affectiōis. Urſus eni diligit ſūme dulcedi
nē mellis. Sic vo amor ⁊ affectio iſtoꝝ nō ē ni
ſi ad mel/id ē ad dulcedinē luxurie et carnalita
tis. Cañ. Mel ⁊ lac ſub lingua tua. Itē ſūt ſiles Cañ.4.c.
leoni ꝑ ſupbiā et iactātie vanitatē/ꝗtū ad os io
cūdiōis. Leo eni eſt aiał ſupbiſſimū: ⁊ os eiꝰ ſem
per fetet. Sic iſti ſp habēt os/id ē vba leonina/
ſupba ⁊ luxurioſa/autētica/iactātia/ minātia at
q̄ vana/fetida ⁊ luxurioſa. Ps̄. Os tuū abūda Ps̄.49.c.
uit malicia. Iō vo tales loquūť grādia/ iactādo D
blaſphemias/et cōtra deū ⁊ ſctōs inētiēdo: vł cō
tra ſctōs/id eſt cōtra bonas pſonas ⁊ ſimplices
cōminādo/ſc3 accuſādo. Iob. Os meū iplebo Iob.23.a.
icrepatiōibꝰ. S3 q̄dᷓ ꝑ certo tales hn̄t dracone
q̄ dat eis ptātē/ſc3 aliquē malū ꝓncipē et mgſm
cū quo ſūt i ſeruitio/et a quo depēdet eoꝝ ptās
ꝓncipaľ. Uł aliquē cōſiliariū magnū i curia ꝓn
cipis vł plati/q̄ eos ſuſtiet: intm̄ ꝙ nullꝰ pōt eis
reſiſtere: imo pplſ ⁊ ligua/id ē oīa genera hoim
timēt et adorāt etiā talē draconē ⁊ ꝓncipē/q̄ eis
dat hmōi ptātē. Et breuiť ipſi faciūt bellū cōtra
ſctōs/id ē cū bonis ſimplicibꝰ et paupibꝰ et ſctis
Dico eni ſunt i terra: q̄ ſc3 ſūie terrena pſpitate
viuūt/ipſoſq̄ ſuperāt ⁊ vincūt: contra illos etiā
q̄ ſūt i celo/id ē i ſtatu religiōis vł eccłie: vł i celo
id ē i ſtatu dignitatis ⁊ excellētie. Blaſphemiaſ
id ē accuſatiōes et murmuratiōes ipie ꝓloquūť
Et finaliter totꝰ pplſ mirať: tota patria loquiť
de eoꝝ glīa et maieſtate/excellētia et vitate. S3
caueant ne accidat i lł ſicut iſti beſtie/ q̄ finaliter
poſita fuit i ſtagno ardētis ignis et ſulphuris.
Sic vo iſti in tormētis infernalibus cōburenť
eternaliter: et ſic videmꝰ tales ſepe igne tribu
latiōis cōburi tēporaliter: et etiā deo iudice ad
miſeriā veniunt finaliter. Pſal. Uidi impiū ſu Ps̄.36.c
perexaltatū: et ecce tranſiui et nō erat. Raro eni
contingit/ꝙ qui de nihilo veniūt ad tantā pro
ſperitatem/ finaliter nō decidant in infortunij
penalitatem. ¶ Uel dic ꝙ iſta beſtia eſt cleri Aliter

E cus beſtial: q̃ a mari.i.ab hūili plebe et paupe
ſtatu veniēs/qñq₃ acq̄rit plura capita.i.dignita
tes ⁊ ꝓbēdas:⁊ qñq₃ cornua.i.mitrā:qñq₃ fit eṗs
vł abbas:vł cornua.i.pōpā vł elatiōes. Et iſte
ꝓ certo acq̄rit ptē magnā nō a ſe/ ſ₃ a dracōe.i.
ab aliquo amico vł fautore/eṗo cardinali ei⁹ ꝓ
motore:ꝟtute cui⁹ nullus pōt ſibi reſiſtere quo
Aliter quo mō. ¶ Uel dic ꝙ iſte antichriſt⁹ quē draco
.i.lucifer/itroducet/id ē ei dabit maximā ptātē.
Iſte a mari.i.a pctōꝝ amaritudīe veniet ⁊ aſcē-
det:q₂ ī pctō erit cōcept⁹ ⁊ nutritus:⁊ iō habebit
cornua ſeptē.i.ſeptē pctā mortalia/vel ī actu vł
ī habitu. Itē habebit decē capita/id ē decē trāſ
greſſiōes mandatorū legis. Iſte habebit caput
pardi/ꝑ crudelitatē:pedes.i.affectiōes vrſi ꝑ fi-
ctā benignitatē:q₂ vrſus ē aīal quod amat lude
re. Sic iſte alios terrēdo ſicut pard⁹: alios ludē
Dañ.7.b. do ⁊ blandiendo ſicut vrſus ſeducet. Dañ. Ecce
alia beſtia ſiſis vrſo. Os ei⁹ erit leoninū ꝑ ſuper
biā/iactātiā ⁊ blaſphemiā ꝯtra deū. Et trib⁹ an
nis cū dimidio ꝓualebit. Et breuit̄ nullus pōt ei
reſiſtere:ſ₃ trib⁹ ⁊ lingue obediēt ei:⁊ oēs mira-
bunt̄ de ei⁹ ptāte:ſ₃ finaliter peribit ī igne:⁊ ſul-
Eodē ca.b phure cōburet̄ ī inferno. ¶ Uidit ioānes ſecun
dā beſtiā₃ aſcēdentē de terra:et data eſt ei ptās
a prima beſtia:et oēm poteſtatē ipſi⁹ faciebat:⁊
fecit ſigna magna in terra:ita ꝙ fecit ignē de ce
lo deſcēdere in terrā in cōſpectu oīm hoīm:et fe
cit oēs habitātes ī terra/puſillos/magnos et li
beros/ſeruos/paupes ⁊ diuites adorare beſtiā
F primā:⁊ portare imaginē ei⁹/⁊ numerū nōis ei⁹
et characterē beſtie ī manu dextra/et in fronti-
Apoca.19.d. bus eorū. In fine tñ prima beſtia et ſecūda miſ-
ſe ſunt ī ſtagnū ignis ardētis et ſulphuris:ſicut
dicit̄ infra.xix. Iſta aūt beſtia habebat cornua
Moralitas ſicut agn⁹:et loq̄bat̄ ſicut draco. ¶ Prima be-
ſtia ē antichriſt⁹/ſicut dictū eſt. Et iſta ſecunda
beſtia ſignificat ſuos miniſtros pſeudo ꝓphe-
tas:q̃ cū magna poteſtate chriſtianos ſeducēt:
falſa miracula ⁊ ſigna facient:oīa hoīm genera
ad eū cōuertēt:et ipſū facient a hoīb⁹ credi deū/
⁊ honorari nomē eius/⁊ imaginē reuereri:⁊ cha
racterē ei⁹.i.imaginē ſue potētie ꝑ impreſſionē ī
frōte/id ē ī mēte tenacit̄ retineri. Habebūt etiā
cornua agni.i.fictā benignitatē:⁊ loquent̄ ſicut
draco ꝑ aptā crudelitatē:q₂ alios blādiendo ſi
cut agn⁹:alios ſicut draco ſeuiendo ſeducēt. Fi
naliter tñ cū magiſtro ſuo ignis incēdijs crema
Ezech.38.g. bunt̄. Ezech. Ignis et ſulphur ſuꝑ eos/⁊ ſuper
Aliter pplm ei⁹. ¶ Uł dic ꝙ prima beſtia q̃ a dracone
habet ptātē/eſt mal⁹ iudex/ꝓnceps vel ꝓlatus:
habēs plura capita.i.plures dignitates vel ca-
ſtra:a dracone.i.a diabolo ſimoniace itroduct⁹
ſc₃ ī exercitū bonoꝝ ⁊ maloꝝ. ¶ Secūda beſtia
ſignificat ipſoꝝ iudices ⁊ balliuos:q̃ ab iſta be-
ſtia ꝓma recipiūt ptātē ſiue autoritatē. Iſti igit̄
habēt maximā in hoc mūdo ptātē:⁊ faciūt ꝓdi-
giaꝛ ſigna ī terra:q₂ vere dato ꝙ iſti aſcēderūt a
terra.i.a ſtatu infimo/paupe ⁊ hūili nati plebe:
ipſi tñ faciūt edificia/turres ⁊ ꝓdia/⁊ alia multa
magna:ita ꝙ de opib⁹ que iſti faciūt/alij vident̄

dicere illud Dañ. Signa ⁊ mirabilia facta ſunt G
apud me. Iſti faciūt ignē deſcēdere ī terrā:quia Dañ.3.g.
ignē rapine ⁊ excoriatiōis/vſure ⁊ auaricie faci
unt pullulare:q₂ ꝑ eorū ſuggeſtiōes ⁊ accuſatio
nes/principes et prelati ſuos depredant̄: ⁊ eos
igne rapine deuorāt ⁊ īflāmāt/dicētes illud Lu.
Ignē veni mittere in terrā:et quid volo niſi vt Luce.12.f.
ardeat? Et breuiter iſti ſeducūt oēs habitātes ī
terra. Et quare hoc? quia ipſi habent cornua ſi
cut agn⁹: et loquunt̄ ſicut draco. Cornua eñ q̃
ſunt ī prima pte ⁊ caput beſtie/ſignificant intro
itū et ingreſſū et principiū ipſoꝝ:q₂ ꝓ certo in cor
nib⁹/id eſt in principio officij ſui ipſi vident̄ be
nigniſſimi ſicut agn⁹: ſed vere ī fine qñ aliq̄ⁿdiu
fuerint in officio/⁊ creuerint: ipſi loquunt̄ ſicut
draco/id eſt crudeliter et autētice pplm cū mū-
do accuſando/et ad modū draconis oē₃ patriā
venenādo. Uñ ppl's pōt dicere: Abſorbuit me q̃ Hiere.51.b.
ſi draco:impleuit vētrē teneritudīe mea. Et bre
uiter/in tota terra vbi ꝓſunt/nō remanet ſeruus
nec liber:id ē nec religioſus nec ſecularis/nec di
ues nec paup/nec magn⁹: quin iſtorū cōpulſio-
nibus/malicijs et iniūctionib⁹ oporteat ipſā pri
mā beſtiā/ſc₃ principē vel prelatū adorare/⁊ mu
nera et emēdas dare/vel aliſ honorare. Iſti eñ
faciūt ꝑ ſuas exactiōes/ꝙ oēs alij veniant/ho-
norent et adorēt principes et ꝓlatos: ſc₃ mune-
ra offerēdo/ſubuētiones ꝓſtādo/⁊ emēdas inde
bite corrigendo:⁊ imagines eoꝝ/id ē ipſoꝝ vxo
res/filios/filias ⁊ nepotes atq₃ ſecretarios eorū
dē. Nō eſt eñ q̃ ſe abſcondat a calore taliū. Uñ H
Iob: Paru⁹ ⁊ magn⁹ ibi ſūt/ſeru⁹ et liber. Sed Iob.3.c.
finaliter iſta beſtia prima/ſc₃ princeps malus:⁊
beſtia ſecunda/ſc₃ mali balliui eorū:igne et ſul-
phure comburent̄/et in inferno ꝑpetuo crucia-
bunt̄. Eccli: Uindicta carnis impij/ignis et ver- Eccli.7.d.
mis. ¶ Uel dic ꝙ ꝓma beſtia/cui nullus pōt re Aliter
ſiſtere/eſt peccatū luxurie:q̃ facit hoīem beſtia-
lē:vel mulier pulchra et luxurioſa. Iſti eñ pctō
pauci reſiſtunt. Nā luxuria vel luxurioſa ⁊ pul-
chra mulier prelia t̄ contra ſanctos: et deuincit
eos multotiēs:ſicut patet in Samſone et ſalo-
mone. Eccli. Nō eſt malicia ſuꝑ maliciā mulie- Eccli.25.e.
ris. ¶ Secūda beſtia ſignificat vetulas maque
rellas:que ſeducūt habitātes in terra ſuis ver-
bis. Et hoc patet:q₂ ipſe ſunt ſicut agnus/ duꝫ
blādiendo benigniter iuuēculas alloquunt̄. Et
ſicut draco/ſc₃ inſidiādo/venenādo/decipiēdo/
inq̄ꝛtū per eas alie ad peccatuꝫ trahunt̄. Et bre-
uiter/ꝙ oēs habitātes in terra/ſerui/liberi ⁊ ſe-
culares/et religioſi/ diuites et paupes/ obediūt
prime beſtie/id eſt peccato luxurie/vel alicui me
retrici mulieri:et ꝙ oēs adorēt imaginē ei⁹/id ē
ipſius pulchritudinē. Illud patet:q₂ fere mō q̄-
ſi omēs hoīes portāt in frōtib⁹ ſuis/id eſt in ap-
parētia characteris iſti⁹ beſtie.i.impſſiōes luxu-
rie:ſc₃ geſtus/dicta ⁊ facta. Etiā ad literā mul-
ti ſunt qui portāt ipſoꝝ nōīa in veſtib⁹ ſuis/id ē
ipſaꝝ imagines vel ſigna:vel etiā imaginem et
characterē habēt in fronte/inquantū ingerunt
mēbra ſue pulchritudinis in animo vel in cor-

B de. Numerũ etiã nõis ſui deferũt: inq̃tũ nomẽ
Pſal.38.b. ſuũ in literis ſcriptũ ſecũ gerũt. Pſal. Ueruta-
mẽ in imagine ptranſit hõ. Ideo tã prima ꝙ ſe
cũda beſtia/id eſt tã luxuria vel mulier luxurio-
ſa/ꝙ ſña vetula: ignis et ſulphuris fetoꝛib⁹ ſiña
Pſal.10.b. liter i inferno cõburenẽ. Pſal. Ignis ſulphur
Aliter et ſpũs pcellaꝝ pars calicis eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ
ſecũda beſtia eſt detractoꝛ: cui⁹ cornua/id eſt ex-
terior faſtus eſt ad modũ agni/id eſt humilis
et benignus: ipſe tamẽ loquit ſicut draco detra-
hendo: ita ꝙ ignẽ diſcoꝛdie et rixe generat.

¶ Capitulũ decimũquartũ text⁹: Et vidi: et ecce agnus ſtabat ſup montẽ ſion. Moꝛalitatũ Capitulum XV

Vidit ioãnes ſupꝛa mõtẽ ſiõ agnũ ſtã
tẽ: et in cõſpectu ei⁹ centũ q̃draginta/
q̃tuoꝛ milia/habẽtia nomẽ ei⁹/et no-
mẽ patris ei⁹ ſcriptũ in frõtibus eoꝝ. Et audita
eſt vox in celo q̃ſi aquaꝝ multarũ: ⁊ audiuit tãꝗ
vocẽ tonitrui magni: et ſicut vocẽ citharedoꝝ ci
tharizãtiũ i citharis ſuis añ ſedẽ agni. Et can
tabãt canticũ nouũ in cõſpectu agni et quatuoꝛ
aĩaliũ/et vigintiquatuoꝛ ſenioꝝ. Et dicit ꝙ iſti
ſunt q̃ cũ mulierib⁹ non ſunt coinq̃nati: ⁊ q̃ em
pti ſunt de terra: et ſequunt agnũ quocũq̃ ierit:
Moꝛalitas et i quoꝝ oꝛe nõ eſt inuentũ mendaciũ. ¶ Iſte
agn⁹ ſignificat hoĩes mites et humiles et beni-
gnos: q̃ ꝓ certo debent eſſe cõſtituti ſup montẽ
eccľie vel religionis/ſcʒ in excellẽtia dignitatis
q̃ ſemꝑ ſunt aliis tales ꝓferẽdi. Iſti igit debẽt
B habere ſecũ i ſocietate plura genera hoĩm: ſcʒ
aĩalia plena oculꝭ añ et retro: id eſt viros diſcre-
tos clericos clare videntes. Itẽ ſeniores/id ẽ lai
cos maturos et honeſtos/ac moꝝ venuſtate ful
gẽtes. Itẽ citharistas/id ẽ cãtoꝛes/deũ et ſctõs
laudãtes: et cãticũ nouũ/id ẽ diuinũ officiũ cõci
nẽtes: et multa milia alioꝝ/id eſt bonoꝝ ſubdi
Eccl.9.d. toꝝ. Eccl: Uiri iuſti ſint tibi cõuiue. Et iſti debẽt
habere cõſyderatiões q̃tuoꝛ: q̃ nomẽ pr̃is eoꝝ
id ẽ xp̃us nõis chriſtiani debet ſcribi in frõtib⁹
eoꝝ/id ẽ i apparẽtia eoꝝ ꝑ honeſtã ꝯuerſatio-
nẽ. Agnũ etiã.i. bonũ ꝓlatũ ſuũ debẽt ſeq̃ ꝑ imi-
tationẽ: nec debẽt cũ mulierib⁹ coinq̃nari ꝑ luxu
rie feditatẽ: et a terra debẽt eſſe empti/ꝑ auaricie
cõtẽptũ et abominationẽ: et in oꝛe eoꝝ nõ debet
inueniri mendaciũ/ ꝑ aliquam malã locutionẽ.
Eccl.7.b. Eccl: Noli mẽtiri velle oẽ mẽdaciũ. Et tales ꝓ
certo/ſcʒ viri diſcreti et eccľiaſtici ⁊ maturi/et i
dei laudib⁹ eleuati/et veritate ſuffulti/ et a terre
auaricia empti et ſegregati: ſũt digni eſſe i ꝯſpe
ctu agni.i. i cõſpectu bonoꝝ ꝓlatoꝝ i diuerſis
officiis ꝓmoti. Et maxie oĩe mẽdaciũ i oꝛe ipſo
rũ nõ eſt inuẽtũ: ⁊ vt viri veraces ⁊ ſine macła: q̃
les ꝓculdubio decet eẽ ſeruitores ꝓlatoꝝ ⁊ quo
Pſ.100.b. rũcũq̃ magnatoꝝ. Uñ i pſal. dicit: Nõ habita
bit in medio dom⁹ mee q̃ facit ſupbiã: q̃ loquit
iniq̃/nõ direxit i cõſpectu oculoꝝ meoꝝ. Ocu-
li mei ad fideles terre vt ſedeãt mecũ: ambulãs i
via immaculata hic mihi miſtrabat. Ecce q̃les de
Apoca.7.c bẽt ſtare añ thronũ ⁊ i officiis ꝓlatoꝝ. Apoc. In
cõſpectu throni amicti ſũt ſtolꝭ albis: ⁊ palme i

manib⁹ eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ agn⁹ eſt chriſt⁹/q̃ ad C
occaſionẽ duct⁹ eſt. Mõs ſiõ ſignificat celſitudi Aliter
nẽ paradiſi. Siõ em̃ interꝓtat ſpecula: q̃ i para Eſa.53.c.
diſo de⁹ ſpeculat. Iſte ſecũ habet q̃tuoꝛ aĩalia:
id ẽ q̃tuoꝛ euãgeliſtas/et vigintiq̃tuoꝛ ſeniores/
id eſt vniuerſitatẽ patriarcharũ/ ꝓphetarũ. Itẽ
citharistas.i. choꝝ ãgeloꝝ et archãgeloꝝ deũ
cõtinue laudãtiũ et dicentiũ illud Pſal. Cãtate Pſ.95.a.et
dño cãticũ nouũ. Et q̃d: ꝓ certo iſti oẽs q̃ hñt 97.a.
i frõtib⁹/id ẽ in mẽtib⁹ ſuis nomẽ dei pr̃is/⁊ fidẽ
trinitatis ſcriptã et impꝛeſſã: ⁊ maxie q̃ ſine macła
ſine mẽdacio/ſine mulierũ cõtagio ꝑſeuerãt: di
gni ſũt eſſe i cõſpectu dei ſurſũ i paradiſo: ⁊ ma
xime q̃ empti ſũt de terra.i. de terrena cupidita
te: q̃ vere tales ſequunt et ſeq̃ ꝑſit agnũ chriſtũ
quocũq̃ ierit.i. vſq̃ ad altitudinẽ paradiſi. Mat.
Seq̃r te mgr̃ quocũq̃ ieris. Sequunt em̃ boni Mat.8.c.
chriſtũ ꝑ oẽs vias ꝑfectiõis ipſũ imitãdo: tandẽ
ſequunt eũ i paradiſũ ipſũ ꝯtẽplãdo. Uñ dicit:
Seq̃mini eũ quocunq̃ introierit. ¶ Uel dic ꝙ Mar.14.b.
agn⁹ ẽ ignar⁹ iuuenis ꝓlat⁹: q̃ vere multi tales Aliter
ſtãt hodie ſupꝛa mõtẽ ſiõ/ſcʒ i ſtatu regiminis/et i
excellẽtia dignitatis: q̃ hodie dato ꝙ i religiõe
et eccľia ſint multa aĩalia oculata/id ẽ multi viri
diſcreti/multi ſeniores ꝓuidi: fit tñ ſic/ꝙ q̃ſq̃ in
throno/id eſt i dignitate ⁊ ꝓlatiõe nõ ponũt ho-
die tales: ſʒ magis agni /id ẽ iuuenes et ignari
hodie fauoꝛe ꝓcio et ꝓce occupãt eccľiaſticas di
gnitates. Eſa. Dabo pueros pꝛincipes eorum. Eſa.3.a.
Eccľs. Uidi ſtultũ i dignitate ſublimi. Et iõ q̃d Eccľs.10.b.
faciũt iſti? Certe ipſi ponũt ſuos i diuerſis ꝓbẽ- D
dis et bñficiis eccľie: ac multa milia eoꝝ q̃ poꝛ-
tãt nomẽ patris ſui/id eſt q̃ ſũt de parẽtela ſua
et ſuorum/ et de patria et familia circa ipſum.
Etiã audit maxima multitudo citharistarũ/id ẽ
adulatoꝝ: q̃ citharis/id ẽ nouis linguis nõ ceſ-
ſant noua cãtica reſonare. Et breuiter q̃ñ tales
prelati ſunt ſic i thronis et in ꝓlatiõib⁹ indigne
ꝓmoti: nolũt habere ſecũ niſi adulatores.i. ma-
las ꝑſonas: ⁊ ſuis notis/familiarib⁹ ⁊ amicis re
plẽt totam ſanctã eccleſiam dei. Dicũt em̃ illud
Cañ. Cõuenite amici mei et bibite: ita ꝙ tales Cañ.5.a.
conuocando videntur dicere illud Eſa. Accedi- Eſa.57.a.
te huc. ¶ Uidit Ioannes angelũ volantẽ per Eodẽ ca.b
medium celi/habentẽ euangeliũ eternũ: vt euã-
gelizaret ſedẽtibus ſuꝑ terrã. Et clamauit vo-
ce magna/dicens: Timete dominũ qui fecit celũ
et terrã/et mare et fontes aquarũ: q̃ appropin-
quat iudicii eius hora. ¶ Iſte eſt ꝓdicatoꝛ/q̃ de Moꝛalitas
bet dici angelus/id eſt nũcius dei patris/qui du
nis et angelicus debet eſſe. Iſti em̃ traditũ eſt
euangeliũ/id eſt officiũ pꝛedicãdi: vt doceat ⁊ in
formet ſedẽtes ſuꝑ terrã/id eſt peccatores qui i
hoc mũdo ſuꝑ terrã/id eſt i amoꝛe terrenoꝝ q̃e
ſcunt. Unde: Illuminare his qui in tenebris et Luce.1.g.
in vmbꝛa mortis ſedent: ad dirigendos pedes
noſtros in viã pacis. Iſtis autẽ dicit/ ꝙ ipſi ti-
meant dominũ/et adorent eũ qui fecit celũ/id
eſt eccleſiã triumphantẽ: et terrã/id eſt eccleſiã
militantẽ: que ſepe terit tribulationibus: mare
fluctuoſum.i. ſtatũ ſecularem: fontes aquarum:

E id eſt ſtatus et cõuẽt⁹regulariũ/vbi aq̃ dulcis de
Hiere.10.a. uotiõis lucrãť. Hiere. Quis nõ timebit te o rex
gentiũ? Sũma intẽtio ꝑdicatoꝝ debet eſſe/ꝙ im
primãt timorẽ diuinũ ĩ cordib⁹ audientiũ/exem
plo Tobie. Nõ aũt aſſignať q̃re timere debẽt:
qꝛ appropinq̃bit hora iudicij/vbi impios cõdẽ
1.Regũ.2.b. nabit dñs. Judicabit fines terre. ¶ Quidã an
Eode ca.b gelus clamauit/ꝙ babylon ciuitas magna ceci
dit:q̃ de vino ſue fornicatiõis potauit oẽs gen
Moralitas tes. ¶ Jſte angelus ſignificat oẽs ꝑdicatores:q̃
ꝓ certo oẽs clamãt/et a principio clamauerunt
babylõ.i.mundũ plenũ cõfuſione cecidiſſe:et a
ſtatu ꝟtutũ a principio corruiſſe:ꝛ vino/id ẽ cõ
ſolatione ſue fornicatiõis.i. ſue ꝓſpitatis pctõ
Hiere.51.a. res inebriatos fuiſſe. Vñ Hiere. De vino furo
Eodẽ ca. b. ris ei⁹biberũt gẽtes:ideo cõmote ſunt. ¶ Cla
mauit q̃dã angelus/ꝙ q̃cũq; adorauerit beſtiã ꝛ
imaginẽ ei⁹:et acceperit characterẽ ei⁹: oporte
bit eũ bibere de vino furoris dñi:et cruciabitur
igne et ſulphure ĩ cõſpectu angeloꝝ ꝛ agni:ꝛ fu
mus ei⁹ĩ ſecula aſcẽdet:nec habebit requiẽ die
Moralitas ac nocte. ¶ Angelus iſte eſt ſacra ſcriptura vel
cõmunitas ſcrõꝝ. Jſta eñ ꝑdicat ꝛ clamat: ꝙ il
li q̃ adorãt et honorãt beſtiã/id eſt malã mulierẽ
beſtialẽ luxurioſã:et q̃ eius imaginẽ.i.pulchritu
dinẽ venerant:q̃ etiã characterẽ/ id eſt impꝛeſſio
nẽ ſui amoris retinẽt atq; ſeruãt:tales dico cali
cẽ furoris/id eſt vindicte dei/ꝛ ſuã auſterã ſenten
Ezech.23.e. tiã potabũt. Ezech. Calicẽ furoris dñi bibiſti:
ꝛ potaſti illũ vſq; ad feces/id ẽ vſq; ad eternã dã
F nationẽ. Et igne et ſulphure cremabũť.i.erũt ĩ
ardore ꝛ fetore ĩ hoc mũdo ꝑ culpã/ꝛ finaliť ĩ in
ferno ꝑ penã. Et fum⁹eorũ/ id eſt eoꝝ ĩfamia ꝑ
petuo aſcẽdet:et ꝑpetuo ipſoꝝ dolor ꝛ gemitus
Tren.5.a. nõ req̃eſcet. Tren. Laſſis nõ dabiť requies. Ad
literã eñ luxurioſus q̃ eſt infamat⁹ de imagine
et pulchritudine mulierũ: ſemꝑ eſt ĩ igne et ĩ an
guſtia/labore et infamia: ꝛ finaliť in ꝑpetuo do
Pſal.48.b. lore et triſticia. Pſ. Laborabit in eternũ. ¶ Vi
Eode ca. ſa eſt nubes cãdida in celo:et ſuper eã ſilis filio
hoĩs:et habebat coronã aureã in capite: et fal
cẽ acutã in manib⁹:et dictũ eſt ei a quodã ange
lo/ꝙ ipſe mitteret falcẽ ſuã/et meteret meſſẽ ter
re/qm̃ maturauit:et miſit falcẽ ſuã/ꝛ meſſuit ter
Moralitas rã. ¶ Per nubẽ q̃ de vaporib⁹terrenis/et aque
is cõſtituiť: intelligiť corp⁹humanũ de terra ꝛ
aq̃/id eſt de carne et ſanguine cõſtitutũ. Angel⁹
q̃ eſt ĩ nube cãdida/eſt bon⁹ꝓlatus vel angelus
qui ĩ nube corꝑis habet cãdorẽ caſtitatis. Jſte
habet coronã aureã/id ẽ excellentiã dignitatis
Habet falcẽ ĩ manu ſua.i. acumẽ rigoris et iudi
ciarie ptãtis: ſꝫ ali⁹angel⁹/id eſt alie ꝑſone bone
collegij ſui: q̃ habẽt zelũ eccl'ie vel religiõis: de
bẽt ſtimulare ꝙ ipſe mittat falcẽ ſuã/ id ẽ ꝙ ipſe
exerceat iuſticiã et rigorẽ ſuũ:et ꝙ terrã.i. ſubdi
tos terrenos ꝛ auaros metat et abſcĩdat atq; ca
ſtiget. Vñ ꝓ certo qñ ipſi vident malos ĩ patria
abũdare: ipſi debẽt dicere et cõſulere ipſi ꝑncipi
Johelis.3.c. vel prelato illud Johel: Mittite falces veſtras
Aliter qm̃ maturauit meſſis. ¶ Vel dic ꝙ hic eſt chri
ſtus: q̃ ĩ nube cãdida/id ẽ ĩ puriſſima ꝟgine fu

it viſus. Jſte eñ habet coronã aureã/ id ẽ regiã 6
maieſtatẽ ꝛ honoris dignitatẽ. Falcẽ etiã acutã
id eſt rigoris auſteritatẽ. Qñ igiť in iudicio meſ
ſis terre/id eſt reproboꝝ multitudo maturauerit/
id eſt ſatis creuerit:tũc ꝟo ad inſtinctũ angeloꝝ
martyrũ et ſanctorũ/et ꝑ eorum miniſteriũ: ipſe
immittet falcẽ ſuã/id ẽ emittet vindictã ſui rigoris
et ſue iudiciarie ptãtis: et falcabit et euellet de
mũdo meſſem terre/id eſt collegiuꝫ reproborũ.
Mat. Mittet fili⁹hoĩs angelos ſuos: et colli Mat.13.f.
gẽt de regno ei⁹oĩa ſcãdala. ¶ Vel dic ꝙ iſte ẽ Aliter
malus prelat⁹: q̃ in nube cãdida/ id eſt ĩ cãdore
mũdane glorie cõuerſať:q̃ cũ falce acuta auſte
re correctiõis et crudelitatis/ad vocẽ alteri⁹an
geli/id eſt ad vocẽ angelorũ ſuorũ balliuoꝝ:fal
cãt et colligũt meſſem terre.i. bona terre et ſub
ditorum ſuoꝝ/quos excoriãt ꝛ ꝑdanť. Dicũt eñ
mali angeli et balliui dominis ſuis/qñ occaſio
nẽ nocẽdi adinuenerũt: Mitte falcẽ tuã et mete
qꝛ venit hora vt metať:quoniã maturauit meſ
ſis. Vnde ſatis cito poſt ſequeť: Mitte falcẽ tu
am/et vindemia botros vinee terre. Et hoc ma
xime dicunt/quãdo vident ruſticos pullulaſſe.
Vnde de talibus diciť Joan. Alij laborauerũt Joan.4.e.
et vos in labores eorũ introiſtis. ¶ Vidit Jo Eodẽ ca.d.
annes quendã angelũ exire de templo/habentẽ
falcẽ acutã:et venit alius angelus de altari/qui
habebat poteſtatẽ ſuꝑ ignẽ: ꝛ clamauit voce ma
gna ad aliũ angelũ: Mitte falcẽ tuam/et vinde
mia botros vinee terre: qm̃ mature ſunt vue ei⁹
Et miſit falcẽ ſuam/et vindemiauit vineã terre H
et miſit in lacũ dei magnũ: ꝛ calcatus eſt lacus
extra ciuitatem:et exiuit ſanguis de lacu vſq; ad
frenos equorũ ꝑ ſtadia mille ſexcenta ꝛc. ¶ An Moralitas
gelus eſt chriſtus: qui de templo paradiſi ĩ die
iudicij veniet. Jſte eñ angelus habebit falcem
acutã/id eſt poteſtatẽ acuti rigoris/ꝛ iudiciarie
poteſtatis/q̃ pctõres atrociter defalcabit. Secũ
dus angelus ſignificat angelos dei miniſtros:
q̃ tunc tẽpis erũt executores ſue ſentẽtie: ꝛ ideo
iſti dicuntur habere poteſtatẽ ſuper ignem: quia
ignis eſt ardor diuine iuſticie:et per eorũ mini
ſteriũ exercetur. Dicitur etiã iſte angelus veni
re de altari: id eſt ab iſta ſede maieſtatis diuine/
a qua accipiant poteſtatẽ. Jſto igiť angelo ſecũ
do in exercitu angelorũ clamante et miniſtrante
veniet filius dei angelus teſtamẽti: et mittet fal
cem iuſticie ſue in vineã terre/ id eſt in collegiũ
hominũ terrenorũ: qui dicuntur vinea: quia ali
os inebriant dictis ꝛ factis ſuis malis: vino ſcꝫ
in quo eſt luxuria. Botros etiã/id eſt homines
ſuccidet et vindemiabit/ et a terra euellet: et vi
neam/id eſt mundũ: ſuis fructibus/id eſt habi
tatorib⁹ denudabit. Tren. Vindemiauit me ſi Tren.1.c.
cut locut⁹ eſt dñs: Botros iſtos/ id eſt molles
et teneros peccatores mittet in lacũ dei magnũ
id eſt in infernũ/vbi erunt calcati et depreſſi: et
ſanguis/id eſt pena ꝛ damnatio illi⁹ lac⁹inferni
attinget vſq; ad equos/ id eſt vſq; ad carnales
pctõres: ꝛ vſq; ad frenos equorũ/ id ẽ vſq; ad il
los q̃ eos frenãt ꝛ regũt: ſcꝫ mũdi ꝑncipes ꝛ re

A ctores: q̄ in ſanguine eterne damnatiõis erunt
pctõres/tam ſubditi ꝙ magni. Ideo dicit̃ Eſa.
Eſa.24.d. Cõgregabunt̃ in cõgregatiõe vnius faſcis ĩ la-
Aliter cũ: et claudent̃ ibi ĩ carcere. ¶ Uel dic ꝙ primus
angelus ſignificat principes ⁊ tyrãnos: q̄ ꝑ cer
to oĩm die de tẽplo/ id eſt de amore tẽpli eccle
fugiũt et recedũt. Iſti dicunt̃ habere falcẽ acu-
tã/id eſt poteſtatẽ puniẽdi/ et autoritatẽ iuriſdi-
tionis. Secũdus angelus ſignificat taliũ balli-
uos et officiales: qui vere de altari veniũt: q: ta-
les nõ diligũt nec miſſam/nec altare: imo exin-
de fugiũt et recedũt. Ideo dicunt̃ ex altari veni
re/nõ ad ipſũ ire. Secundus ſcʒ angelus clamat
ad primũ/id eſt balliuus malus clamat et cõſu-
lit prelato/principi vl̃ tyrãno: ꝙ ipſe mittat fal
cẽ ſue poteſtatis in vineã terre/id eſt in terrã ſibi
ſubiectã/⁊ in patria ſua: et hoc certe/vt ipſe per
rapinã accipiat ⁊ colligat botros vinee/id ẽ bo
na tp̃alia ſubditoꝝ: dicẽs cũ ieſabel illud quod
3.Regũ.21.d. in libris Regũ dicit̃: Surge poſſide vineam na
both. Et iſti ſecũdi angeli. i. praui balliui ⁊ cõſi
liatores/dicunt̃ habere ptãtẽ ſup ignẽ/⁊ ſup ar
dorẽ auaricie ⁊ rapine: q: ad hoc tenent̃ a prin-
cipib⁹: vt alios ignitãt/iflãmẽt ⁊ moleſtẽt. Dañ.
Dañ.7.c. Fluui⁹ igne⁹ rapiduſq; egrediebat̃ a facie eius.
Iõ ad eoꝝ inſtinctũ ⁊ cõſiliũ/ipſi p̃mi angeli fal
cãt et ſpoliãt terrã ſuã: et botros/id eſt bona tẽ-
poralia ſubditoꝝ: ⁊ mittũt ĩ lacũ/id ẽ ĩ hoſpitiũ
ſuũ: ⁊ ipm̃ exinde calcãt et replẽt: ita ꝙ ſanguis
id ẽ huiõi actiõis ⁊ crudelitatis infamia neceſſe
B eſt ꝙ exeat ⁊ appareat: ⁊ q̃ſq; ꝑueniat vſq; ad fre
nos equoꝝ/⁊ vſq; ad ſuꝑiores mũdi principes ⁊
rectores: ſcʒ ad regẽ vl̃ ad papã/q̄ alios dirigũt
et frenãt: in q̃tũ ſubditi ſic depſſi cogunt̃ appel
lare/et taliũ crudelitates ſuꝑioribus intimare.
Aliter ¶ Uel dic ad literã: ꝙ hodie ſanguis ſubſtãtie
ſubditorũ/vſq; ad frenos eq̃oꝝ ꝑuenit: in q̃tũ
phalerati equi de bonis iſtorũ emunt̃/et in q̃tũ
pompe dominorũ ad expẽſas iſtius ſanguinis
Eſa.1.d. deducunt̃: Ita ꝙ iſtis pot̃ dici illud Eſa. Ma-
nus veſtre plene ſunt ſanguine.

¶ Capitulũ decimũquintũ Text⁹: Et vidi aliud ſignũ in celo magnũ et mirabile. Moralitatum Capi. XVI

V Idit ioãnes mare vitreũ igne mixtũ:
et eos q vicerũt beſtiaʒ eius/et numerũ
nõis eꝰ ſtãtes ſupra mare/ habẽtes ci-
tharã dei: et cantabant cãticũ Moyſi ⁊ agni.
Moralitas ¶ Mare iſtud ſignificat eterne glie voluptatẽ,
Et dicit̃ mare ꝑpter inexhauſtibilẽ abũdantiã.
Dicit̃ vitreũ/ ꝑpt̃ claritatẽ inoffuſcabilẽ. Dicit̃
mixtũ igne/ ꝑpter charitatẽ inextinguibilẽ. In
tali igit̃ mari/id ẽ ĩ eterne glie claritate: videbũ
tur finaliter illi q̄ vicerũt dũ viuerẽt/ beſtiã/id ẽ
diabolũ/q̄ oĩa vaſtat: ſeu filiũ ei⁹/id eſt pctm̃ ſu-
perbie: ⁊ imagines ei⁹/id ẽ mſeres ⁊ fictionẽ lu
xurie: et numeꝝ nõis eius. i. nũerationẽ pecunie
vl̃ pctm̃ auaricie. Tales dico erũt ĩ iſto mari: i:
ĩ affluẽtia glie ſempiterne: ⁊ ibi cãtabũt canticũ
moyſi/id eſt cãticũ veteris teſtamẽti/ et canticũ
agni/ı. euãgelij. Moyſes ẽo et agn⁹/id ẽ chriſt⁹
fuerũt duo legiſlatores: a quo pendẽt lex ⁊ ꝓphe
C te. Ideo tũc q̃libet ala btã poterit dicere de iſto
mari illud Ezech. Perfecti decoris ego ſũ/ et ĩ
Ezech.27.a corde ſita. Ecõtra ẽo qui iſta tria nõ vicerunt:
ſed acceperunt nomen/imagineʒ et numerũ: id
eſt ſuperbiã/luxuriã et auariciã: in ſtagno ignis
id eſt in inferno ponentur: et in ipſo perpetuo/
comburent̃. Unde: Qui acceperunt characte-
Apoca.15.d. rem beſtie/et numerũ nominis eius.

¶ Ex capitulo. XV. Textus. c. Et poſt hec vidi: et ecce apertũ eſt templũ tabernaculi. Moralitatũ Ca. XVII

A Pertũ eſt tẽplũ tabernaculi teſtimo-
nij in celo. Et exierũt ſeptẽ angeli ha-
bentes ſepteʒ plagas de tẽplo/ veſtiti
lapide mũdo et cãdido/amicti circa pectora zo-
nis aureis: et dedit eis vnũ ex q̃tuor alalibus ſe-
ptẽ phialas aureas plenas iracũdia dei viuẽtis
et tũc impletũ eſt templuʒ dei fumo a maieſtate
dei et virtute: et nemo poterat introire in tẽplũ/
donec cõſũmarent̃ ſeptẽ plage angeloꝝ iſtorũ.
Moralitas ¶ Iſti ſeptẽ angeli ſignificãt vniuerſitatẽ p̃di-
catorũ/et viroꝝ ꝑfectorũ: q̄ de templo eccleſie
vel religionis in mundũ exeũt et mittũtur. Iſti
habent ſeptẽ plagas: q: auditorib⁹ ſuis pñt in-
ferre plagã et dolorẽ cõtritionis ꝓ ſepteʒ vitijs
capitalibus q̄ fecerũt. Et iſti veſtiti ſunt lapide/
id eſt duricia et firmitate ꝓpoſiti: q̄ lapis/id eſt
cõſtãtia/debet eſſe mũda ab oĩm prauitate/can
dida et caſta. Iſti debẽt eſſe cincti zonis aure-
is circa pect⁹: q: circa cor ⁊ circa pectus debent
D habere zonã aureã: id eſt euãgeliũ/et charitatis
vinculũ: q̄ ipſos debet ſtringere et cingere: ne ꝑ
vanos defluãt cogitat⁹. Aurũ eñi rubet: et cun-
ctis metallis eſt p̃cioſius: ⁊ ſic ſignificat ruborẽ
Apoca.1.c. charitatis/q̄ oĩb⁹ ſuꝑeminet. Apoc. Precin-
ctũ ad mamillas zona aurea. Iſti igit̃ ſeptẽ ac-
cipiũt phialas aureas/id eſt p̃dicatiões: q̄ ſunt
phiale ad potandũ et inebriandũ auditores: et
hoc ab vno de q̃tuor aĩalib⁹/id eſt de q̃tuor euã
geliſtis/et euãgelicis eorũdẽ p̃dicatiõib⁹: reputa
ta q: de euãgelio vel ſcriptura debẽt predicato-
tores accipe thema ſuũ. Iſte aũt phiale ira dei
dicunt̃ plene: q: in p̃dicatiõib⁹ doctoꝝ ⁊ in ſcri-
ptura de ira ⁊ iuſticia diuina fit mẽtio: tũc tẽplũ
dei/id eſt loc⁹ vel eccl̃ia vbi p̃dicat̃: fumo implet̃
et obſcuritate: q: q̃libet fit fumoſus ⁊ turbid⁹ de
ſtatu ꝓprio/q̃ñ audit predicationẽ/ ⁊ dei vindi-
ctã et irã imminere/q̄ ſibi in phiala ꝓpinat̃: q̄a
Eccle.9.a. tũc neſcit hõ vtrũ amore vel odio dign⁹ ſit. Uñ
Eſa.6.b. Eſa. Impleta eſt dom⁹ dei fumo: ⁊ hoc a maie-
ſtate dei ꝯſyderata et annũciata. Tũc eñi nemo
põt intrare templũ dei: q: tunc homo eſtimat ſe
nõ poſſe/nec debere intrare templũ paradiſi/vi-
dens irã dei et rigorẽ ſue iuſticie que ſibi parat̃.
Et ſic homo timidus et fumidus neceſſe habet
recurrere ad deũ: requirere ſalutẽ non ex ꝓpr ijs
Ephe.2.b. meritis/ſed ex dei largitate. Apl̃s: Donũ dei eſt
Aliter nõ ex operibus: alioq̃n non eſſet gratia. ¶ Uel
dic ꝙ iſti angeli ſignificãt balliuos et officiales
q̄ in tẽplo/id eſt in domib⁹ principũ cõuerſant̃

E tales eñ hodie ſũt induti veſtib⁹ mũdis ⁊ cãdi-
dis: ⁊ ad lrãz lapidib⁹ ⁊ margaritis ſũt ornati/et
zonis aureis ac cĩnamicti. Tales habent plagas
nouiſſimas: qꝛ vſqꝫ ad nouiſſimũ ipſi ꝑ rapinas
vulnerãt ſubditos q̃bus pſũt. Iſti hñt phialas
plenas ira dei. Phiala q̃ eſt vas plenũ liquore
ſignificat ↄſciẽtias ⁊ volũtates taliũ iniquoꝝ: q̃
ꝓ certo plene ſunt veneno malicie ⁊ iracundie:
qꝛ ꝑ rapinas oẽs inuenenãt ⁊ decipiũt. Et iõ tẽ-
plũ implet fumo: qꝛ vere tẽplũ dom⁹ principũ et
platoꝝ/ſũt hodie plene fumo .i. infamia/ ꝓpter
Baruch.6.c. iſtoꝝ neq̃tias ⁊ rapinas. Baruch: Nigre ſũt fa
cies eoꝝ/et de fumo q̃ l domo fit. Nemo aũt po
terat ĩtrare tẽplũ/donec cõſũmarent plage iſto
rũ angeloꝝ: qꝛ vere null⁹ põt intrare domũ pnci
pũ/nec fieri de familia ſua: niſi velit eſſe tal' an-
gelus/ſcʒ q̃ cõſũmet ⁊ pficiat plagas iſtas/alioſ
Aliter qꝫ plaget et vulneret ꝑ rapinã. ¶ Vel dic ꝙ iſti
ſunt demones: q̃ habẽt plagas tribulationũ/ et
phialas ⁊ pocula tẽtationũ: q̃bus mediãtib⁹ fu
mus obſcuritatis ⁊ error ignorãtie et pcti gene-
rant i tẽplo cõſciẽtie: et ſic impediunt hoĩes ne
Aliter intrẽt l tẽplũ paradiſi. ¶ Vel dic ꝙ templũ eſt
eccl'ia: q̃ ꝓ certo bodie eſt plena fumo .i. olmo-
da vanitate/infamia vl' ignorãtia ⁊ obſcuritate:
vl' fumo qui lachrymas inducit .i. tribulationũ
amaritudinẽ ⁊ dolorẽ. Angeli iſti ſũt mali ſpũa-
les vl' eccl'aſtici viri: q̃ hñt phialas plẽas ira dei
.i. cõſciãs plenas vitijs et pctis. Habẽt etiã iſti
F angeli plagas nouiſſimas ⁊ grauiſſimas: qꝛ iſti
ſuis mal' exẽplis plagãt et vulnerãt totũ mũdũ.
Breuiter igit' ſic fit hodie/ꝙ nullus põt intrare
tẽplũ eccl'ie ad bñficia obtinẽda/donec cõſũmã-
tur ſup eũ plage multe: qꝛ nullus hodie pmouet'
q̃n tribulatiões plurimas etiã ab ipſis malis ec
cleſiaſticis patiat'. Nõ eñ hodie ibi vir ingre-
dit': niſi plaga ſimonie et adulatiõis vel violen-
Zacha.13.c. tia erga eũ cõſũmat'. Zach. Que ſũt he plage i
manib⁹ tuis? Et dicet: His plagat⁹ ſũ in domo
Ca. XVI.a. eoꝝ q̃ diligũt me. ¶ Prim⁹ angel⁹ effudit phi-
alã ſuã i terra: et factũ eſt vulnus ſeuũ ⁊ peſſimũ
hoĩbus/q̃ habẽt characterẽ beſtie/⁊ l eos q̃ ado
Moralitas rauerũt imaginẽ ei⁹. ¶ Iſte angelus ẽ chriſt⁹/
q̃ dicit' angelus teſtamẽti: et dicit' prim⁹ .i. pmo-
Roma.8.f. genit⁹ l multis fratrib⁹: Apl's. Phiala eius eſt
ſentẽtia et iuſticia. Beſtia eſt diabol⁹. Charact'
quod ipſe imprimit/eſt pctm̃. Imago ei⁹ eſt mũ
di gl'ia: q̃ non eſt real'/ſed ficticia et imaginaria.
Aliter ¶ Vel imago eſt pulchritudo mulierũ. Beſtia
aũt eſt pctm̃ luxurie/quod facit hoĩem beſtialẽ
Character ſũt vult⁹ et geſtus. Figura ſũt dicta
inſolẽtie ⁊ leuitatis/cãtus ⁊ ſaltus: q̃ oĩa a be-
ſtia .i. a luxuria imprimunt'. Qñ igit' prim⁹ ange
lus chriſt⁹ effuderit phialã ire ſue .i. ſentẽtie iudi
ciarie ſup terrã/impios terrenos cõdemnãdo:
tũc vere fiet vuln⁹ ſeuũ et peſſimũ/⁊ vulnus eter
ne dãnationis/illis q̃ beſtiã diabolo obediẽdo
adorauerũt: q̃ characterẽ pcti/et imp'ſſionẽ ſue
ſuggeſtiõis receperũt: et q̃ imaginẽ eius .i. mũdi
gloriã dilexerũt. Vel vulnus dãnatiõis fiet illis
q̃ characterẽ .i. impreſſionẽ beſtie/id eſt luxurie

receperũt: ⁊ q̃ imaginẽ hui⁹ beſtie/id eſt mulieres G
luxurioſas adorauerũt et honorauerũt. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ qñ prim⁹ aduocatus vel conſiliari⁹ effudit
phialã ſuã/id eſt accuſatiõnẽ et venenũ maloꝝ
cõſilioꝝ ſupra terrã/id eſt cõtra ſubditos: tũc ſe-
quit' vulnus ſeuũ et peſſimũ/id eſt ſeuitia excori
atiõis ⁊ rapine ſubditoꝝ. ¶ Vel dic ꝙ angelus Aliter
eſt diabolus/q̃ dicit' prim⁹: qꝛ ipſe eſt principi Job.40.b.
um viarũ dei. Iſte effudit phialã i terra .i. vene
nũ tentationũ. Et ſic ſequit' vuln⁹ ſeuũ/id eſt di-
uerſa vitia ⁊ pctã: maxime ſup illos q̃ characte-
rẽ beſtie/id ẽ carnis ſuggeſtionẽ habẽt: ⁊ q̃ ima-
gines mũdi/id eſt mulieres vl' res delectabiles
amplectunt'. Vñ in li. Sap. Diligit mortue ima Sap.15.a.
ginis effigiẽ. ¶ Vel dic ꝙ phiala eſt pſpitas/q̃ Aliter
vulnus dãnationis inducit: vel mala ſuggeſtio
q̃ i patria vulnus diſcordie introducit. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ iſte eſt pditor ⁊ detractor: ꝑ quoꝝ malici-
as ſequunt' lites ⁊ vulnera ⁊c. ¶ Secũd⁹ ange- Ca.XVI.a
lus effudit phialã ſuã ſupra mare: et fact⁹ ẽ ſan-
guis tanꝙ mortui: et oĩs aĩa viuens mortua eſt
in mari. ¶ Mare fluctuoſũ amarũ et turbidũ Moralitas
eſt mũdus: vbi fluctus tentationũ/obſcuritas/
rubor triſticie ⁊ deſolatiõis/et amaritudo tribu
lationis viget. Qñ igit' ſecũdus angelus/id eſt
diabolus ſcʒ effudit phialã ſuã/id eſt ſuã peno-
ſam tentationẽ: tũc vere efficit' ſanguine⁹ et car-
nal': qꝛ ſuggeſtio diaboli facit in mũdo genera-
ri ſanguinẽ luxurie ⁊ carnalitatis: q̃ more ſãgui
nis quicq̃d tãgit/inficit ⁊ corrũpit. Ideo illi q̃ i
iſto mari/id eſt in mũdo viuũt vita corpali mo H
riunt' morte ſpũali: et pctõ luxurie corrumpunt'
Eſa. Veſtimentũ mixtũ ſanguine erit in cõbuſti Eſa.9.a.
one et cib⁹ ignis. ¶ Vel dic ꝙ mare eſt religio/ Aliter
q̃ debet eſſe amara per penitẽtiã ⁊ contritionẽ.
Qñ igit' angelus effudit l mare phialã ſuã/id eſt
in religione bona tp̃alia ⁊ pſperitatẽ: tũc vere fa
cta ſunt ſanguinea et carnal': ⁊ ſanguine volupta
tis et luxurie tota plena: ideo aĩe q̃ i iſto mari .i.
in religione verſant': qñ oẽs hodie ſunt mortue
ſcʒ per luxuriã/⁊ infecte. Pſ. Cõuertit aq̃s eoꝝ Pſal.77.e.
in ſanguinẽ. ¶ Vel dic ꝙ iſte ſecũdus angel⁹ ſi Aliter
gnificat aliquẽ principẽ vel cõſiliariũ/q̃ eſt ſecũ-
dus in domo vel i curia alicui⁹ principis vl' pla
ti. Nã qñ talis effundit phialã ſuã/id eſt venenũ
ſuoꝝ maloꝝ cõſilioꝝ in aurẽ magiſtri ſui: tunc
ſtõ mare fit ſanguis: qꝛ i mari/id eſt i patria ſub
iecta/ſanguis/id eſt crudelitas generat'. Et iõ q̃
viuũt in hoc mari/ſcʒ ſimplices ſubditi: occidũ-
tur ꝑ excoriatiões ⁊ rapinas. Cõſtat eñ ꝙ ꝑ cõ-
ſilia maloꝝ/principes faciũt crudeles exactio-
nes/et q̃ſqꝫ ſanguinẽ et rapinã. ¶ Terti⁹ ange Ca.XVI.a
lus effudit phialã ſuã ſup fontes ⁊ flumina: et fa
ctus eſt ſanguis. Et audiu⁹ eſt alius angelus/di
cens: Iuſtus es dñe q̃ hos iudicaſti: ſanguinẽ
ſctõꝝ tuoꝝ effuderũt: et ſanguinẽ dediſti eis bi-
bere. ¶ Iſte angelus eſt chriſt⁹/q̃ dicit' ſecũd⁹: Moralitas
qꝛ ipſe eſt ꝑſona ſecũda in trinitate. Iſte eñ ef-
fundet i die iudicij phialã ſuã ſuper fontes ⁊ flu
mina/id eſt ſup delicias et voluptates: ⁊ tũc cõ-
uertent' in penã et damnationẽ/q̃ per ſanguinẽ

A deſignāt. Et iō dicit̄ deū iuſte iudicare: nā illis
q̄ effuderūt ſanguinē ſanctoꝝ. i. ſubſtātiā tēpalē
ſimpliciū ſubditoꝝ: talib⁹ dico dat ſanguis bi-
Pſ.77.e bere. i. eterna damnatio ſeu pena. Pſ. Conuertit
Aliter aquas eoꝝ in ſanguinē. ¶ Uel dic ꝙ q̄ſi angel⁹
.i. diabolus effundit phialam ſuā tentationū
tunc fontes ꝛ flumina. i. mūdi diuitie ꝛ delicie in
ſanguinē. i. in pctm̄ luxurie ꝯuertūt. Facile eīm
eſt vt homo de diuitijs ꝛ delicijs ad luxuriā di-
Sap.11.a labat. Unde dicit̄: Pro fonte ſempiterni flumi-
Ca.XVI.b. nis ſanguinē bibere dediſti iniq̄s. ¶ Quartus
angelus effudit phialā ſuā in ſole: ꝛ datum eſt ei
affligere homines eſtu ꝛ igne: ꝛ eſtuauerūt eſtu ma
gno: ꝛ blaſphemauerūt nomē dei habētis pote-
ſtatē ſup has plagas: ꝛ nō egerūt penitētiam / vt
Moralitas darēt illi gloriā. ¶ Iſte angelus eſt diabolus:
q̄ phialā ſue ſuggeſtionis effudit in ſolē. i. in pa
Aliter pā vel regē / ac alios p̄ncipes vel p̄latos. ¶ Uel
iſte angelus ſignificat eoꝝ ꝯſiliarios / officiales /
aduocatos ꝛ ſeneſcallos: q̄ phialā. i. venenū ma-
loꝝ ꝯſilioꝝ / actionum / ſuggeſtionū: ipſi ſoli. i. ip
ſis ſolis p̄ncipibus ꝛ p̄latis ꝓpinant: ꝛ tunc iſte
ſol. i. p̄nceps vel p̄latus fulgēs autētica poteſta-
te atq̄ maieſtate ꝛ mūdana claritate: eoꝝ ꝯſilijs
ꝛ litigationib⁹ ꝯcitatus: affligit homines ſibi ſub
ditos eſtu ꝛ igne. i. ardore rapine ꝛ exactiōis: ita
ꝙ ipſi q̄nq̄ blaſphemant / ꝛ vilificāt nomē dei
Judith.8.a p̄ triſticia ꝛ dolore. Judith: Cecidit ſol ſuper ca
Aliter put eius / ꝛ mortuus eſt. ¶ Uel dic ꝙ angelus
iſte eſt diabolus: qui phialā ſue ſuggeſtionis ad
B miſcet ſoli. i. ſplēdori glorie mundane: ideo iſte
ſol. i. iſta ꝓſpitas mūdi / affligit ꝛ cruciat homines /
q̄ ipſam diligūt igne ꝛ ardore cupiditatis ꝛ eſtu
luxurie ꝛ carnalitatis: ꝛ q̄nq̄ cogit eos nomē dei
Pſal.139.c ꝑ diuerſa vitia blaſphemare. Pſ. In ignē deijci
Aliter es eos ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ homines obſtinati / dato ꝙ
a ſole chriſto affligant̄ ardore tribulationū: ipſi
tn̄ nō agunt penitentiā: ſed deū blaſphemātes /
Job.41.c potius in peccatis obdurant̄. Job: Cor eius in
Ca.XVI.b. durabit̄ quaſi lapis. ¶ Quintus angelus effu-
dit phialam ſup ſedē beſtie: ꝛ factū eſt regnū ei⁹
tenebroſum: ꝛ manducauerūt linguas ſuas pre
dolore: ꝛ blaſphemauerūt deū celi pre dolori-
bus ꝛ vulneribus ſuis: ꝛ nō egerūt penitētiā ex
Moralitas. opibus ſuis. ¶ Beſtia eſt crudelis p̄nceps vel p̄
latus: q̄ diſſipat terrā ſuā. Et beſtia ſm̄ Iſydoꝝ
dicit̄ quaſi vaſtia a vaſtādo. Sedes ipſius eſt iu
dex vel ballini ſui / vel ipſoꝝ poteſtas iudiciaria:
Angelus igit̄. i. diabolus effundit q̄nq̄ phialā
auaricie / acceptioniſq̄ ꝑſonaꝝ ſup ſedem beſtie
.i. ſup illos q̄ regūt iuriſditionē p̄ncipis vel p̄la
ti / ꝛ ſup iudices ꝛ ballinos: ꝛ tūc totū regnū. i. to
ta patria fit turbata ꝛ tenebroſa: q̄ ſicut dicitur
Pro.28.b in Prouer. Regnantib⁹ impijs / ruine hominū.
Nam tot dolores ꝛ vulnera / rapine ꝛ v̄bera pau
ꝑibus ſubditis inferunt̄: ꝙ ipſi cogunt̄ p̄ triſti-
cia linguas ꝛ labia ſua maſticare: ꝛ ꝯtra deū ce-
li murmurādo ꝛ blaſphemādo deſperare: ꝛ ſine
penitētia ꝯtra deum murmurare. Unde in Pro
Pro.29.a. uer. Cum impij ſumpſerint p̄ncipatū / gemit po-
Aliter pulus. ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt hereticꝰ: cuius

phiala eſt corrupta ꝛ venenoſa doctrina: quā vt C
effudit ſup ſedem beſtie. i. ſup illos q̄ ſedēt in pre
latione: ꝛ iudicatum hmōi mūdi ſtatū / totum re-
gnū ꝛ oēs ſubditi fiunt obſcuri ꝛ tenebroſi per
ignorantiā ꝛ errorē. Et ideo ſepe accidit / ꝙ p̄ de-
ſperatione iſti frendent ꝯtra deum linguis ſuis
ꝛ dentibus blaſphemando / non curant amplius
penitere. Unde dicit̄: Dedit ei dñs locū penitē- Apoc.2.f
tie: ꝛ ipſa non vult penitere a fornicatione ſua.
¶ Uel dic ꝙ ſedes eſt iudex vel p̄latus: in quē Aliter
ꝑ certo cum angelus. i. adulator effudit phialā
adulationis ſue / ſtatim fit totū regnū vel collegi
um tenebroſum ſeu turbatū: q̄ ad vocē adulato
rum mali p̄lati ꝛ iudices turbant ꝛ deſtruunt ſu-
am terram. Et ideo homines p̄ dolore ꝛ murmura-
tione manducāt ꝛ deuorāt linguas de eo loquē
do. ¶ Uel angelus eſt chriſtus in iudicio: q̄ phi Aliter
alam ſue ire ſup ſedem. i. ſup p̄ſidētes in thro-
nis hui⁹ ſeculi fulminabit: ꝛ tūc totum regnum
beſtie. i. totū collegiū reproboꝝ / in cuius beſtia
diabolus antichriſtus regnabit / fit tenebroſum
q̄ in infernalibus tenebris recludent̄: vbi p̄ do-
lore ꝛ deſperatiōe linguas ꝓprias maſticabunt
deum ꝛ ſctōs blaſphemabūt: ꝛ p̄ obſtinatiōe de
malis cōmiſſis nunq̄ penitebūt. ¶ Sextus an- Ca.XVI.c
gelus effudit phialā ſuā in flumine euphratem:
ꝛ ſiccauit aquas eius / vt p̄pararet̄ via regib⁹ ab
ortu ſolis: ꝛ tunc vidit ioannes exire de ore dra
conis / ꝛ beſtie pſeudo ꝓphete / tres ſpūs immun
dos ad modū ranaꝝ: q̄ ſunt ſpūs demonioꝝ faci
entes ſigna: ꝛ iſti ſpūs p̄cedūt ad reges totꝰ ter D
re ꝯgregare eos ad p̄liū / ad diem magnū dei om
potētis; et ꝯgregati ſunt in monte q̄ dicit̄ her-
magedon. i. mons furū vel mons globoſus. Et
tunc dicit̄ ꝙ btūs q̄ vigilat ꝛ q̄ cuſtodit veſtimē
tum ſuum / ne nudus ambulet: ꝛ videāt turpitu-
dinē eius. ¶ Iſte angelus eſt diabolus. Eufra- Moralitas
tes frugifer eſt religio: que ſolebat fruges ꝛ fru-
ctus bonoꝝ operꝝ ꝛ v̄tutū facere. Diabol⁹ eīm cū
phiala ſue tentationis ſiccat hodie a flumine re
ligionis: aquas eius. i. aquam cōpunctiōis et cō
paſſionis. Ideo reges q̄ ſunt ab ortu ſolis. i. ꝑfe
cti viri / q̄ in ortu gr̄aꝝ et v̄tutū alios regunt ꝛ do
cent / in p̄lium ꝯgregāt̄: q̄ v̄e reges et p̄lati ma
iores et ꝓuecti / q̄ ſunt in eccleſia vel religione:
ſunt hodie p̄liantes ad inuicē. i. diſcordes et di-
uiſi: q̄ q̄libet vult apparere magis q̄ ſocius ſu⁹
ideo q̄libet facit ſectam ſuam: quod totū accidit
ꝑ ſiccationē ꝛ defectū aquaꝝ compunctiōis ꝛ de
uotionis. Si eīm iſti ſemꝑ durarēt: ſemꝑ filij ec-
cleſie ꝯcordarēt / et nunq̄ diſcreparēt. Pſ. Abie- Pſ.104.d.
rūt in ſicco flumina. Sed quomodo fit iſta bri-
ga ſeu ꝯtentio eccleſie? Nam dracones. i. detra
ctores malicioſi: beſtie eīm. i. rudes / viles et mō-
ſtruoſi: pſeudo ꝓphete. i. hypocrite ficti et ſup
ſtitioſi: tales dico mittunt hodie de ore ſuo mul
tos ſpūs immūdos. i. multa v̄ba iniuſta et pra-
ua in modum ranaꝝ: q̄ iſta v̄ba vident̄ eſſe rane
ꝑ clamorē improbe loquacitatis. Nam malicio-
ſus emittit v̄bū adulatiōis: ꝓpheta falſus here
ticus vel hypocrita verbum deceptionis et ficti-

E onis. Et ſic fit ꝙ iſte rane.i.iſta maloꝝ mala verba: currūt hodie vſqȝ ad ortum ſolis.i.circūquaqȝ. Et ideo fit ꝙ ꝑverba iſtoꝝ adulatorum/detractorum ꝛ ſimpliciū hypocritaꝝ: reges terre/id ē multe bone ꝑſone qui alios deberent regere/diuidunt ꝛ ꝑliant: ꝛ ſibi inuicē publice vel ſecrete
Eccli.28.d. aduerſant. Eccli. Suſurro ꝛ bilinguis maledictus ꝛc. Et ideo viſis tot tribulatiōibus/ beat⁹ eſt q̄ nō facit/ac tenet ſe de vna ꝑte/niſi q̄tum de alia: ſed cuſtodit veſtimēta ſua.i.q̄ tenet ſe clauſum ꝛ inuolutum: ne nudus ambulet.i.ne nude appareat turpitudo ſuaꝝ malaꝝ affectionū vel alioꝝ vitioꝝ: qꝛ vere in omni caſu maxima beatitudo eſt/quādo homo ſe tenet ita clauſum ꝛ veſtitū atqȝ celatū/ꝙ nudus atqȝ manifeſtus nō appareat: ꝛ ꝙ turpitudo ſuorum actuum ꝛ vitioꝝ: ꝛ nuditas.i.paupertas bonoꝝ q̄ in ipſo eſt/nemi
Eccl.12.b ni oſtendat ſe. Unde dicitur: Circūda tibi veſti
Aliter mēta tua: ꝛ ſeq̄re angelum. ¶ Uel dic ꝙ eufrates eſt hō qui fruges gratiarū ꝛ ꝟtutū debet habere. Iſte igit ꝑ phialam diabolice tentationis ſiccatur ab humore deuotionis ꝛ compaſſionis ꝛ ideo vere conſumptis aquis deuotionis ꝛ lachrymaꝝ/ſtatim ꝑparatur via regibus terre.i. capitalibus vitijs ꝛ peccatis/que in eius ꝯſcientia congregant: niſi per diuerſos motus ꝛ affe
Pſ.47.a ctus ꝛ cogitatus ꝯtrarios ꝑliātur. Pſ. Reges terre congregati ſunt ꝛc. Beatus igitur qui vigilat.i.ſollicitus eſt de virtute: ꝛ qui veſtimentum virtutū cuſtodit: ne poſt mortē nudus appareat
Aliter coram deo. ¶ Uel dic ꝙ veſtimentū eſt virtus
F honeſtatis: que omnia cooperit ꝛ celat: quā boni ꝛ mali debent cuſtodire/ne turpitudo ſuaruȝ conceptionū appareat circūquaqȝ. Quia ſicut
Pro.25.c. dicit in Prouer. Infelix eſt qui ꝑdidit pallium
Ca.XVII.d ꝛc. ¶ Septimus angelus effudit phialam ſuaȝ in aere: ꝛ exiuit vox magna de templo. Et facta ſunt fulgura/tonitrua ꝛ voces: ꝛ terremot⁹ fact⁹ eſt magnus/qualis antea non fuit. Et tūc fracta eſt ciuitas magna in tres ꝑtes: ꝛ ciuitates genti
Moralitas um ceciderūt. ¶ Aer clarus ꝛ limpidus ſignificat ſtatum clericoꝝ literatoꝝ: qui ſunt clari ꝑ ſubtilitatē ſciaꝝ ꝛ diſcretionū. In iſtis igit effudit angelus ſathane phialam venenataꝝ tentationū: ꝛ phialam.i.poculum pſꝑitatis temꝑalis et voluptatis. Et tūc ꝓ certo vox de templo audita eſt: qꝛ ad literam dicit/ꝙ qn̄ ꝓcurante diabolo ꝑmo fuerunt dati redditus eccleſie: audita eſt vox in aere/dicens: Hodie effuſum eſt venenuȝ in eccleſia dei. Et quare venenū? quia tunc in ſtatu clericoꝝ ꝛ religioſoꝝ audiri ceperunt ꝛ videri fulgura: que ledunt oculos maloꝝ exemploꝝ ꝛ tonitrua litium ꝛ turbationū: voces infamiaꝝ et contentionū: terremotus tribulationū/rapinarum/inuaſionū. Et breuiter tota ciuitas ꝛ magna et ſancta.ſ.eccleſia/diuiſa fuit in tres ꝑtes: qꝛ ibi eſt vna ꝑs que ſeq̄tur ſuꝑbiam et vanitatē. Alia luxuriam ꝛ carnalitatē. Alia auariciam ꝛ cupiditatē. Iſte ſunt tres lācee infixe in corde. Abſolon.i.peccatoris: ꝛ ideo ſeq̄tur tertium/ꝙ ciuitates gentium ceciderūt. Eſt em̄ ꝯueniens ꝙ cle

ricis concidentibus et delinquentibus ciuita G
tes.i.ſtatus gentium et ꝑſonarum ſecularium/ per coꝝ mala exempla et vitia corrumpant/ꝛ faciliter cadant in peccatū. Ideo dicit Treno. Quo Tren.1.a
modo ſedet ſola ciuitas plena ꝑplo ꝛc. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ aer eſt ꝑlatus eccleſie vel religionis alicuius/ꝛ clarus excellentia vel dignitate. Quando igit talis eſt imbutus phiala diabolica.i.malicia et iniquitate: tunc in templo religionis vel eccleſie audiunt voces magne litium/contentionū detractionū/appellationū. Uident etiā ibi fulgura.i.mala exempla q̄ ab ipſo et malis ſubditis oſtendunt. Item tonitrua iactātie ꝛ blaſphemie ꝛ cōminatiōes q̄tum ad ſubditos. Et vltra hoc terremotus tribulationū ꝛ oppꝛeſſionum: quia tales verbis comminationibus et oppreſſionibus grauant ſubditos ꝛ innocētes: et maxime illos qui non ſunt de ꝑte ſua. Ideo ciuitas eccleſie vel religionis diuidit in plures ꝑtes/ꝑ particularitatē et plures ſectas: et ex hoc ſeq̄tur caſus ciuitatis gentiū.i.deſtructio ſecularium populoꝝ: q̄ per exempla eorum decipiunt ꝛ corruunt in profundū. Un̄ Luc. Omne regnū in ſe diuiſum de Lu.11.c
ſolabit: ꝛ domus ſupra domū cadet. ¶ Uel dic Moralitas
ꝙ talis angelus cuȝ ſua phiala eſt detractor vel adulator cum ſua locutione venenoſa: a quo.ſ. aer ſocietatis inficit: ꝛ lis.i. diſcordia et diuiſio
generat ꝛc. ¶ Factum eſt ꝙ babylon illa ma Ca.XVI.c
gna ciuitas venit ad memoriam ante dn̄m/vt daret illi calix vini indignationis ire eius. Tūc em̄ omnis inſula fugit: et mōtes non ſunt inuēti. Et
ſequit/ꝙ grando magnus ſicut talentū deſcēdit D
de celo ſuꝑ hoīes: et blaſphemauerūt deum ꝓpter plagam grādinis: qꝛ eſt magna facta et ve
hemēter. ¶ Babylon q̄ interꝑtat ꝯfuſio/ſignifi Moralitas
cat mundū: vbi omnia ſunt ꝯfuſa ꝛ male ordinata: qꝛ peiores ſunt melius ꝓmoti meliorib⁹. Iſte em̄ venit in memoriā an̄ deū: qꝛ hodie ꝓpter peccata mūdi/neceſſe eſt ꝙ deus potet hoīes vino indignatiōis ſue. Illud aūt vinum eſt damnatio vel tribulatio. Hodie em̄ non inuenit inſula.i. ſtatus ꝑfectus religionis: q̄ ſcȝ mari ſicut inſula .i.penitētia et amaritudine circūdet. Hodie nō inuenit mons.i.vir alte cōtemplationis. Quid igit? Pro certo inuenit grando rapine ꝛ exactionis q̄tum ad ſuꝑiores: blaſphemia et iuratio deſꝑationis et triſtis deſolationis q̄tum ad in
feriores. Unde dicit: Omnes mōtes ꝛ inſule de Apoc.6.d
loco ſuo moti ſunt. ¶ Uel dic ꝙ grādo magn⁹ Aliter
quaſi talentū deſcēdit de celo. Iſte grādo ſignificat ꝑſentem et eternā damnationē/q̄ infertur hominib⁹ ꝓpter pctm̄: qꝛ merito hec patimur:
qꝛ peccauimus in fratrē noſtꝝ: ideo venit ſuper Gen.42.e
nos tribulatio. Sed iſte grādo eſt ſicut talentuȝ quod eſt pondus et mēſura. Circa quod eſt notādum ꝙ tribulatio que nunc infertur vel in futuro/ponderata eſt a deo menſurata et limitata ſm̄ demerita perſonarum. Ideo dicitur talentū a talis: Quia qualis culpa/talis pena. Unde di
citur: Secūdū menſuram delicti erit et plagarū Deut.25.a
modus. Et ille venit de celo ſuper homines/id

A eſt a ſurſum a dei ordinatione/bona et iuſta/ꝗꝗ
nobis ignota:qꝫ non eſt maluꝫ in ciuitate quod
Amos.3.b non fecerit dn̄s:vt dicitur in Amos. Sed ſeqtur
vnum terribile.ſ.ꝙ homines blaſphemauerunt
deum ꝓpter grandines:qꝫ dato ꝙ pctōres vide
ant ſe iuſte pati propter peccata ſua/⁊ videāt de-
um iuſte offenſum ſibi ꝑ ſi:tamen non emendan
tur/nec ad deum cōuertuntur:ſed magis deum
ſuis factis et verbis irritant et blaſphemant.
Quod maxime erit veruꝫ de damnatis/qui erūt
in ſuis malicijs obſtinati. Unde dicit Hierem.
Hiere.5.a Domine vulneraſti eos ⁊ non doluerunt:attri-
Aliter uiſti eos/⁊ renuerūt accipere diſciplinā. ¶ Uel
expone de die iudicij:vbi babylon.i.mundus a
deo ꝯdemnabit:⁊ grandine.i.eterna damnati-
one punietur:et vbi mons ⁊ inſula ad literaꝫ nō
inuenitur;qꝫ tota terra erit plana.

¶ Capitulum decimumſeptimū: Ter-
tius: Et venit vnus de ſeptem ange-
lis qui habebant ſeptē phialas. Mo-
ralitatū Capitulum XVIII.

Joannes ſublatus in deſertum/vidit mu
lierem meretricem:cū qua fornicati ſunt
omnes reges terre:⁊ omnes habitantes
in terra/biberunt de vino ꝓſtitutionis ſue:que
ſedebat ſuꝑ aquas multas. Et vidit ꝙ mulier ſe-
debat ſuper vnam beſtiam coccineam/plenā no
minib⁹ blaſphemie/habentē cornua decem. Et
erat mulier circundata cocco purpureo/aureo ⁊
B lapide ꝓcioſo ⁊ margaritis:⁊ habebat in mani-
bus ſuis vas aureum/plenū abominatione ⁊ im
mūdicia fornicationis ſue:⁊ in fronte eius erat
ſcriptuꝫ: Babylon magna/mater fornicationū
⁊ abominationū terre. Et vidit mulierē ebriam
de ſanguine martyꝝ ieſu:⁊ mirati ſunt oēs de
muliere ⁊ beſtia que portabat eam:ſed cōmuni-
ter dicit ꝙ beſtia iſta aſcēdit de abyſſo/⁊ ad in-
Apo.18.b teritū vadit. ¶ De muliere autem dicit infra ca
pitulo ſequēti:ꝙ quantū glorificauit ſe in deli-
cijs ſuis/tantū datum eſt ei tormentū ⁊ luctū:et
ꝙ vna hora venerūt plage eius.ſ.luctus/mors/
fames ⁊ ignis:quia magnus inquit dominus q̄
Moralitas iudicabit eam ¶ Deſertum eſt mundus iſte/vbi
Mat.14.b pauca bona creſcunt. Mat. Deſertus eſt locus
hic. Mulier iſta ſignificat aduocatos ⁊ ſapien-
tes ceteros huius mūdi:qui dicunt mulier/qua-
ſi mollis aer:qꝫ in deliciaꝝ mollicie ſunt nutriti.
Et dicunt meretrix:qꝫ tales more meretricis ſꝑ
diligunt:non perſonam meliorem/ſed largiorē
Ezech.16.d donatorē. Ezech. Cunctis meretricibus dantur
mercedes. Cum iſta igitur muliere.i.mundi ſa-
pientibus fornicant reges terre:⁊ principes ha-
bēt cum iſtis ſua colloquia:⁊ cum eis aſſociant:
etiam oēs habitatores terre indigent vino ꝓſti-
tutionis.i.ſua fallaci ſapientia/diſcretiōe ⁊ aſtu
Hiere.51.a tia. Hierem. Calix aureus babylon in manu do-
mini:de vino eius biberūt gentes:⁊ ideo cōmo
te ſunt. Et ſequit ꝙ iſta mulier.i.ſapiētes: ſedēt
⁊ ꝑncipant ſuꝑ aquas.i.ſuper populos multos:
qꝫ aque ſuꝑ quas mulier ſedet/populi ſunt ⁊ tri-
bus ⁊ lingue. Infra eodem dicit/ꝙ iſta mulier

principaliter ſedebat ſuꝑ vnam beſtiam coccine C
am:qꝫ tales ſemꝑ habent vnam beſtiam.i.vnū
magiſtꝝ vel ꝑlatum cui principaliter innituntur
qꝫ principaliter ipſos fouet ⁊ ſuſtinet cui ꝑncipa
liter famulant:⁊ quem ꝑncipaliter conſulunt at
qꝫ regunt. Et ꝓ certo iſta beſtia.i.mali ꝑncipes
⁊ fautores talium iniquoꝝ/ dicunt coccinei/ru-
bei ⁊ inflammati. Dicunt etiam beſtie: quia vere
quaſi omnes ſunt beſtiales/luxurioſi/hebetati ⁊
ignorantes. Habent etiam plura capita.i.plu-
ra caſtra/predia ⁊ homagia:plura etiam cornua
⁊ plures balliuos/⁊ collaterales ſibi in diuerſis
officijs adherentes:quibus mediantibus mul-
tos ſeruos ſuos cornu ꝑcutiunt atqꝫ ledunt. Za-
cha. Iſta ſunt cornua que ventilauerūt iudam. Zach.1.d
Et talis beſtia.i.tales fautores maloꝝ/ſunt ple-
ni nominibus blaſphemie:qꝫ vere iſti habent
plura nomina/ infamia ⁊ blaſphemia plena:qꝫ
dicunt luxurioſi/raptores ⁊ malorum fautores/
ſuꝑbi ⁊ pomposi ⁊c. Prouer. Nomen impioꝝ Pro.10.b.
putreſcet. Super tales igitur innititur ⁊ ſedet
mulier.i.fallaces aduocati:quia iſtos iſti dn̄i be
ſtiales ſuſtinent:⁊ tales ad iſtam ſunt hodie veſti
ti/ornati/ditati:purpura/cocco/auro/ lapidibus
⁊ margaritis/⁊ cunctis diuitijs ꝓcioſis. Pſ. Ec Pſ.72.b
ce ipſi peccatores ⁊ abūdātes in ſeculo/obtinue
runt diuitias. Iſti enim habent vas aureum.i.
intellectum ſubtiliſſimū/clarum ⁊ ſplendiduꝫ q̄-
ſi aurum:ſed illud eſt plenum malo liquore.i.im
mūdicia ⁊ abominatione fornicatiōis ſue. Hoc D
eſt dictum/immūdicia corrupta ⁊ venenoſa/ſe-
culari ſcientia ⁊ copia cautelaꝝ:que eſt abomina
no coram deo:qꝫ ſicut dicit Apl̄us: Sapientia 1.Cor.3.d
huius mundi ſtulticia eſt apud deuꝫ. Iſti in frō
te.i.publica facie/via/nomie ⁊ apparētia ſua ha
bent ſcriptum vnum cōmune nomē:qꝫ dicuntur
babylon.i.pleni ꝯfuſione ⁊ peccato:mater forni
cationū terre ⁊ abominationū:quia vere ab iſtis
magiſtris et aduocatis/quaſi a matribus ꝑnci-
palibus ꝓuenerunt mundi fornicatiōes/abomi
nationes/falſa conſilia/praue ꝯſuetudines/cau
tele et malicie/quas iſti ſemināt circūquaqꝫ:que
omnia ſunt abominatiua apud deum. Eſa. Ani Eſa.66.b
ma eoꝝ in abominatiōibus ſuis delectata eſt.
Et iſti pro certo ſunt ebrij ſanguine martyrum
ieſu. Martyres ieſu ſunt pauꝑes:qui in hoc mū
do ſuſtinēt multa mala. Igitur iſtoꝝ ſanguine/
id eſt ipſoꝝ ſubſtantia temporali ſunt tales ebrij
⁊ repleti:quia iſtum continue bibunt et hauri-
unt ꝑ excoriationes/fraudes/ malicias ⁊ rapi-
nas. Apl̄us: Qui ebrij ſunt/nocte ebrij ſunt. Et 1.Theſſa.5.b.
maxime apparent ebrij ſine ſenſu:qꝫ cōmunit in
morte deficit talib⁹ ſenſus ⁊c. Pſ. Turbati ſunt Pſ.106.c
et moti ſunt ſicut ebrius:⁊ oīs ſapia eoꝝ deuora
ta eſt. Iſta mulier/id eſt iſte ꝑſone hodie tanta
gloria temporali pollent/ꝙ omnes homines ad
mirant de eorum ꝓſperitatibus. Sed vere dolo
roſus ſequitur ſibi finis:qꝫ dicitur/ ꝙ beſtia que
eos portabat/id eſt mali ꝑncipes taliū fautores
de abyſſo venerūt:et ſꝫ in interitū vadūt de abyſ
ſo.i.de diabolica inſpiratione/vel ſimoniaca ꝑ

E motiõe/vel violẽta oppſſiõe/fuerũt facti princi-
Ozee.8.a pes vel plati. Juxta illud Ozee: Jpſi regnauerũt
ſed nõ ex me: pncipes extiterũt/ſed nõ p ſpm me
um: τ ideo in interitũ mortis eterne neceſſe eſt
eos ire. Mulier etiã.i.aniq̃s iudex/balliuus vel
officialis/vel q̃cunq; malus ſapiẽs/vſurari⁹ ſeu
diues: q̃tum in vita ſua ſe glorificauit/aut in de-
licijs fuit: tantũ tradit̃ ſibi in inferno tormentuʒ
Jere.4.b τ luctus. Vñ dicit̃: Gloriã eius in ignominiam
mutabo. Nam in vna hora.ſ.in puncto mortis
corpal̃ veniẽt plage ei⁹.i.eterna dãnatio/fames
ſine ſaturatiõe/luctus ſine ɔſolatiõe/mors ſine
curatiõe/ignis ſine extinctiõe. Fuerũt em̃ i hac
vita famelici p auariciã/ lugubres p triſticiam/
mortui p pigriciẽ/ingrati τ inflãmati p iracũdiã
Jdeo merito eis infligit̃ ppetua fames/luctus/
mors τ ignis. Et hoc qi magn⁹ eſt dñs q̃ ipſos
Ezech.14.e iudicat τ ɔdemnat. Vñ dicit̃: Quatuor iudicia
mea peſſima: gladiũ/famẽ/beſtiã τ peſtilentiam
Aliter mittã in hierſm. ¶ Vel dic ad lr̃am/q̃ iſta me-
retrix luxurioſa que morat̃ ſup aquas deliciarũ:
que fornicat̃ cum regibus.i.cum clericis τ reli-
gioſis q̃ habent alios regere: cuius vino.i.cui⁹
fallacitate/quaſi oẽs habitatores terre vl̃ patrie
imbuunt̃: τ tales ſunt induti auro τ purpura/et
ceteris p̃cioſis/vt magis illiciant intuẽtes: τ in
frontibus taliũ p certo ſcribit̃ nomẽ ſuũ: qr̃ q̃
libet põt legere in fronte.i.in apparẽtia iſtaruʒ
q̃ ipſe ſunt babylon.i.digne ɔfuſiõe: matres et
F nutrices fornicationũ τ abominationũ. Vñ Hie
Hiere.3.b re. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi: et
noluiſti erubeſcere. Jſta etiã mulier q̃ñq; habet
vnã beſtiã q̃ portat eam.i.aliquã vetulã maq̃rel
lã/q̃ eſt eius ɔſiliatrix: qr̃ cõmuniter tale opus
non fit niſi mediante aliquo fautore. Et iſta p
certo eſt plena nominibus blaſphemie: qr̃ tales
mediatrices habẽt nomẽ vile/turpe τ īfame. Fi-
naliter aũt beſtia τ mulier.i.meretrix τ mediatrix
vadũt in interitũ mortis: τ quãtũ habuerũt hic
de gloria τ delicijs/tantũ habebũt ibi de tormẽ
Mach.1.e tis. Vñ dicit̃: Secũdũ multitudinẽ glorie eius ẽ
Eodẽ ca.a multiplicata ignominia eius. ¶ Vidit ioãnes
mulierẽ ſup beſtiã eq̃tantẽ: τ illa beſtia habebat
decẽ cornua: ſed dicit̃ q̃ illa cornua occiderunt
mulierẽ illã fornicariã/τ deſolatã eam fecerunt:
τ carnes ipſius comederũt/τ ipſas ignib⁹ crema
Moralitas uerũt. ¶ Jſta mulier eſt iudex/ aduocat⁹/forni-
carius τ variat⁹: ſed acceptor munex τ pſonax:
q̃ a beſtia.i.a malo plato ſuſtinet̃ τ fouet̃. Sʒ ve-
re accidit q̃ cornua iſtius beſtie.i.filij τ ſucceſſo
res iſtius plati vel pncipis q̃ ab eo oriunt̃/oderũt
τ pſequunt̃ illam mulierẽ.i.talẽ malũ patris ſui
ɔſiliariũ/iuſto dei iudicio operãte/ipſum iuxta
ſua demerita punientẽ: q̃ñq; depauperãt τ denu
dãt/τ faciũt deſolatũ: τ carnes eius.i.vxores et
filios poſt eius deceſſum comedũt p rapinas: et
eos cõburũt/τ p diuerſas tribulationes cruciãt
τ affligunt. Sepe enim accidit/q̃ illos quos pa
tres dilexerãt/filij pſequunt̃: τ carnibus ſue tem-
Aliter poralis ſubſtãtie ſatiant̃. ¶ Vel dic q̃ mulier
eſt diabolus vel antichriſt⁹: a quo reges.i.mun
di rectores τ maiores fornicant̃ τ mergunt̃ per G
pctã: qr̃ iſte eſt q̃ ſup aquas mũdane pſperitatis ſe
det τ puenit̃. Jſta equitat beſtiam.i.hominẽ pec
catorẽ beſtialẽ τ carnalẽ: q̃ p certo fit cornutus
p ſupbiam τ elationẽ. Fit etiam habẽs plura ca
pita p obſtinationẽ τ p ceruicoſitatẽ. Dicit̃ etiã
coccineus p ſanguineã carnalitatẽ. Jſtũ igit̃ eq̃
tat diabol⁹: τ ducit eum p luxũ deliciax τ diuitia
rum/iuxta arbitriũ voluntatis. Jſta em̃ mulier di
abol⁹ vel antichriſt⁹/habebat in manu ſua po-
culũ aureũ.i.ſacrã ſcripturã quã ipſe optime ex-
ponit. Veruñ ipſa tũc erit plena imũdicia τ abo
minatiõe/puerſa τ heretica expoſitione. ¶ Vel Aliter
poculũ eſt diabolica tẽtatio/q̃ diabol⁹ inebriat
pctõres. Jdeo dicit̃ babylon mater fornicatio-
nũ τ abominationũ: qr̃ diabol⁹ eſt mater omniũ
malox. Jſte tñ τ beſtie ſue.i. pctõri ſibi obedien
ti dabit̃ interit⁹/fames/ignis τ luct⁹. Job: Lu- Job.20.c
et q̃ fecit/nec reſtituet.

¶ Caplm decimũoctauũ Tertius: Et poſt hec vidi aliũ angelũ deſcendẽtẽ de celo. Moralitatum Ca, XIX

Vidit ioannes quẽdã angelũ deſcẽdẽ-
tem de celo/habẽtẽ claritatẽ dei: τ ter
ra illũinata ẽ a claritate eius. Qui cla
mauit voce magna: Cecidit cecidit babylon iſta
magna: τ facta eſt habitatio demoniox/τ oĩs
ſpũs immũdi τ volucris imũde: τ cũ ea fornica-
ti ſũt oẽs reges terre: τ mercatores de v̄tute di- P
uitiax ei⁹/diuites facti ſunt. Et iõ ɔſuluit alia vox
q̃ venit de celo/dicẽs: Exite de ea popule meus/
ne pticipes ſitis deliciax ei⁹: τ de plagis ei⁹ nõ
capiatis: qr̃ puenerũt ad celũ pctã eius: τ recor-
dat⁹ eſt dñs iniq̃tatũ eius ¶ Angelus ſignificat Moralitas
chriſtũ vel pfectos viros p̃dicatores: q̃ de celo
.i.celeſti ordinatiõe puenerũt. Jſti pleni ſunt cla
ritate.i.lucida diſcretiõe: vel claritate.i.apparẽ
tia. Jõ tota terra.i.tota patria illuſtrabit̃ clari-
tate ſuox exemplox τ documẽtox. Luc. Jllũina Lu.1.g.
re his q̃ in tenebris τ in vmbra mortis ſedẽt. Jſti
igit̃ clamãt alta voce: q̃ babylon.i. mũdus ceci-
dit τ corruit a ſtatu τ rectitudine v̄itatis: τ facta
eſt hodie habitatio demoniox.i.crudeliũ/aua-
rox τ raptox: ſpũs immũdi.i.immũdox/luxurio
ſox: τ ois volucris immũde.i.ſublimiũ τ ſupbo
rũ: qr̃ ſicut dicit̃: Omne quod eſt in mũdo/aut eſt 1.Joã.2.c
ɔcupiſcentia carnis/aut oculox/aut ſupbia vite.
Nam reges terre τ mundi pncipes/qui alios ha
bent regere: vel etiam clerici τ religioſi: cum iſta
ciuitate.i.cum mũdo fornicant̃/ſc; ei commiſcẽ-
do τ de eius negocijs ſe occupãdo. Mercato-
res igitur τ operarij in iſta ciuitate/lucris τ deli-
cijs ſunt ditati per auariciam. Et ideo ſequitur
ɔſilium: Exite de ea: ſcʒ ipſam ɔtemnendo men-
taliter: vel religionem intrando corporaliter: et
ne ſitis participes in eius vitijs: ne plagis ipſi-
us τ damnatiõibus pereatis: quia peccata eius
ad celum ante dominum aſcenderunt: ita q̃ ne-
ceſſe habet deus recordari iniquitates eius/ et
has rigore iuſticie vindicare τc. ¶ Erat quedaʒ Eodẽ ca.b

A mulier meretrix/ ⁊ circũdata auro ⁊ lapidibꝰ pre
cioſis/et diuitijs infinitis: cũ qua ipſi reges ter-
re fornicabant: et de cuius diuitijs negociato-
res terre ditabantur: que tanta gloria pollebat
ꝙ ipſa dicere videbatur: Sedeo vt regina/ et vi
dua nõ ſum: et luctum nõ videbo. Sed dicitur/
ꝙ quantũ ſe glorificauit et in delicijs fuit/ tan-
tum detur ei tormentũ et luctus. Nam vna ho
ra venerũt iſte plage/luctꝰ/mors/fames ⁊ ignis
et igne eſt ſuccenſa. Et dicit ibi/ꝙ reges qui cũ
ea fornicati ſunt/et mercatores qui ex ea ſunt di
tati: planxerũt et doluerunt de longe cum ſtete-
runt: pre timore videntes fumũ incẽdij eius/⁊ di
xerũt: Ve ve: ciuitas illa magna que amicta erat
purpura et byſſo/et cocco: deaurata auro et la-
pide precioſo et margaritis: quoniã in vna ho-
Moralitas ra deſtitute ſunt tante diuitie. ¶ Mulier iſta vel
ciuitas ſignificat eccleſiã vel religionẽ: que dici
tur mulier/quaſi mollis aer. Iſta debet eſſe mol-
lis per benignitatẽ: aer etiã per cõſciẽtie purita-
tem. Dicitur ciuitas quaſi ciuiũ vnitas per cõ-
cordiam. Iſta dudũ amicta erat byſſo/id ẽ caſti
tatis puritate. Purpura/id ẽ martyrij ſiue con-
ſtãtie ſtabilitate. Cocco.i. ardẽti charitate. Au-
ro/id ẽ ſapiẽtie claritate. Argẽto/id ẽ eloquentie
venuſtate. Margaritis/id ẽ ſanctorũ virorũ ⁊ bo
norũ multiplicitate. Lapide precioſo.i. oĩmo-
da ſanctitate. Ideo tũc poterat dicere: Sedeo
vt regina: vidua nõ ſum. Quia vere eccl'ia ⁊ reli
gio antiquitus ſedebat/creſcebat/regnabat et pri
B cipabat: et hoc quia vidua tũc nõ erat: quia tũc
erat deſpõſata viro ꝓprio ſuo/ſcʒ deo vel bõno
prelato: ideo nõ patiebatur luctũ nec deſolatio-
nẽ. Sed quid? Pro certo hodie poteſt dicere ec
2. Reg. 14. b cleſia vel religio illud: Vidua mulier ego ſũ: vir
meus mortuus eſt. Quia viri eccleſie/ id ẽ boni
prelati mortui ſunt: et ideo iſta mulier eſt hodie
fornicaria: quia reges terre/id eſt moderni pre-
lati cũ ea fornicati ſunt: quia non ſunt ꝓprij viri
ſui: qꝛ tot ſunt vitijs intenti/ ꝙ digni nõ ſunt ei
copulari nec cõiungi. Mercatores aũt ſunt illi/
qui per ſimoniã emunt eccleſie beneficia vt ditẽ
tur. Et breuiter ita fuit/ꝙ quantũ habuit anti-
quitus eccleſia de delicijs/honore ⁊ gloria: tan
tum habet hodie de tribulationibus et dolore.
Nam hodie venerũt plage eius/ ſcʒ luctus per
recordationẽ preterite ꝓſperitatis. Fames pe-
nurie et paupertatis: qꝛ hodie auferunt ſibi prin-
cipes bona temporalia. Mors: quia caret vita
gratie ⁊ deuotionis. Ignis/id ẽ ardor tribulati
onis/vel fames auaricie ⁊ ambitionis. Et idẽ qua
eccl'ia tãta hodie patit: reges fornicarij/mali ꝓ-
lati et negociatores et ſimoniace ꝓmoti in eccl'ia
timẽt hodie videntes eccl'iã ſuccũbere: lugẽt etiã
et cõtriſtant/dũ deſolationẽ eccl'ie cõtẽplãtur:
De lõge tñ ſtãt: qꝛ nullꝰ eſt q̃ appropinquat ad
pugnandũ ꝓ eccleſia contra principes et tyran
Mat. 26. f. nos. Petrus aũt a longe ſequebat/vt videret fi
nẽ. Petrus dico/id ẽ clericꝰ. Petrus tñ nõ fuit
a lõge in menſa in cena: ſicut nec prelati nec cle
rici ſunt lõge/quãdo debent capere fructus vel
prebendas ⁊c. Pſ. Amici mei et ꝓximi mei de C
longe ſteterũt. Et alibi: Qui oderunt me/expu Pſ. 37. c.
gnabant me gratis. Hodie põt dici de eccleſia Pſal. 108. a
quod ſequit: Ve ve/ciuitas illa magna. Ve di-
co tẽporaliter quo ad penam. Ve dico ſpũaliter
quo ad culpã. Ve dico ciuitas magna: q̃ byſſo
puritatis dudũ fuit operta: auro ſapientie/argẽ
to eloquẽtie/purpura firmitatis/cocco charita
tis/et lapidibꝰ oĩmode ſanctitatis. Et quare ve?
qꝛ vere hodie deſtitute ſunt tante diuitie. Iob:
Diuitias q̃s deuorauit/euomet: et de vẽtre eius Iob. 20. b
extrahet eas deus. ¶ Vel dic ꝙ iſta mulier põt Aliter
ſignificare diuites mũdi: qui fulgent auro/lapi-
dibus ⁊ diuitijs infinitis/gloria/ ꝓſperitate etiã
corporali: qm̃ q̃nq3 ſpoliant ſe gloria ſua: et ve-
niunt ad magnã paupertatẽ/famẽ ⁊ luctum/tri-
bulationẽ/infortuniũ et tormentũ: et tũc reges
.i. principes et ꝓlati: qui prius ipſos ſuſtinebãt
et fouebant: et ſe eis cõmiſcebant: ab eis cõſilia
petendo vel eos gubernãdo: negociatores etiã
.i. noti et familiares: qui ab eis et ꝑ eos bñficia/
diuitias ⁊ officia obtinuerũt: de longe ſtant: nõ
curãtes amplius de ipſo: nec ipſi adiutoriũ faci
entes. Lugent tñ ⁊ deſolant: et q̃nq3 verba lugu
bria dicunt: ſed illud eſt totũ: qꝛ nullus eſt q̃ ſibi
manũ porrigat adiutricẽ/ſed dicunt: Ve ve ciui
tas illa magna. Magnũ damnũ eſt/inquiũt de
iſto infortunio. Unde illud Treñ. Non eſt q̃ cõ Tren. 1. a
ſolet eã ex oĩbus charis eius. ¶ Dicit ꝙ mulier Eodẽ ca. c
et meretrix ciuitas babylonica/quã cecidit ⁊ cor-
ruit: non habuit amplꝰ diuitias q̃s prius habe D
bat. Unde dicit ꝙ ipſa perdidit aurũ ⁊ argentũ
lapides precioſos/margaritas/byſſum/purpu-
ram/coccũ/ſericum/lignũ/thus/ebur/ferrũ/es/
marmor/ cinnamomũ/aromata/vngentũ/vinũ
oleum/triticum/ ſimilã: copiam armentorũ/oui
um/equorũ/rhedarum/mancipiorũ ⁊ pomorũ. Et
breuiter dicit/ꝙ omnia deſyderabilia ſua receſ
ſerunt ab ipſa: et ipſa ſuccenſa eſt igni: et timue-
runt oẽs qui nauigabãt mare/videntes locũ in-
cendij eius. Celum autẽ et ſancti eius exultaue-
rũt de eius deſtructione: quia ipſos cruciauerat
dũ durabat. ¶ Iſta mulier ſignificat mundi ſa Moralitas
pientes ⁊ diuites: qui ꝓ certo q̃ñ corruũt in in-
ferno per mortẽ: tunc iſti perdunt oĩa proſpera
perdunt eñ aurũ mũdane ſapiẽtie/argentũ elo-
quentie/lapides ⁊ margaritas.i. copiam amico-
rũ. Nam amici carnales nec volunt nec poſſunt
eos iuuare. Spirituales.i. ſancti qui ſunt in glo
ria/ipſos contẽnunt ⁊ abhorrẽt. Unde dicitur:
Omnes amici eius ſpreuerũt eã: ⁊ facti ſunt ei ini Tren. 1. a
mici. Itẽ ibi nõ eſt byſſus puritatis/purpura di-
gnitatis: que eſt veſtis regũ: ſericũ honeſtatis:
de quo fiunt paramẽta: coccꝰ charitatis: lignũ
thuris: quod eſt imputribile ꝯſtantie et firmita
tis: ceſſabit etiã ibi ebur exterioris pulchritudi-
nis: es reſonãs ⁊ impatientis celſitudinis: ferrũ
crudelitatis: marmor durũ longanimitatis: cin
namomũ et ornamẽta populorũ: famoſitatis vn
guẽta: et thus/id eſt lenitas ⁊ ſuauitas laudis ⁊
adulationis: vinũ ⁊ oleum mũdane conſolatio-

E nis: ſimilia ꝛ triticum.i.abundantia corporalis
delectationis: oues ꝛ boues/equi ꝛ rhede.i. abun
dantia temporalis facultatis. Et breuiter om̄ia
deſyderia eorum: quicquid habebant de bonis
gratuitis ꝛ fortuitis/cuncta perdunt. Quia ſicut
Tren.1.d. dicitur: Manum ſuam miſit hoſtis.i. deus ꝑ po
tentiam ꝛ ſententiam: qui odio habet om̄es pec
catores ad omnia deſyderabilia eius: ꝛ inimi
ci eius apprehenderunt eam inter anguſtias: et
plus etiam ipſi ſuccenſi ſunt igne inextingui
bili. Celum autem ꝛ ſancti populi/et tota curia
celeſtis de hoc non triſtatᷣ/ſed letatur: quia diui
nam ſententiā approbant: de rigore iuſticie deū
laudant: ꝛ maxime letanᷣ de damnatione eorum
qui ſe ꝛ alios dum viuerēt/cruciabāt. Unde in li
Sap.5.a bro Sap. Stabūt iuſti in magna conſtantia ad
uerſus eos qui ſe anguſtiauerunt ꝛc. Ideo vere
nos qui nauigamus ꝑ hoc mare magnū/debe
mus timere locū incendij iſtius.ſ. damnationez
iſtorum finium.i. infectionem ſuoꝝ horribilium
tormentoꝝ: ꝛ cauere ne in ſimile periculū incida
Pro.19.d. mus. Quia peſtilente flagellato/ſapientior erit
Sap.5.a paruulus. Uidentes igiᷣ turbabunᷣ timore horri
Aliter bili. ¶ Uel expone de eccleſia que videᷣ hodie
quaſi damnata/ꝛ quaſi corruiſſe: ꝛ oībus ſupra
Eodē ca.8 dictis videtur carere ꝛc. ¶ Uidit ioannes ange
lum vnū qui habebat vnum lapidem molarem
ꝛ miſit in mare dicens: Hoc impetu mittetur ba
bylon illa magna ciuitas: ꝛ vltra non inueniēᷣ: ꝛ
vox citharedoꝝ ꝛ muſicorum non erit in ea: et
F vox mole ꝛ vox ſponſi et ſponſe non audieᷣ am
Moralitas plius: lux lucerne non lucebit in ea. ¶ Sic vere
quando angelus chriſtus ꝓiecerit peccatores
amaros: lapidem molarē.i. duram ſententiā et
pondus eterne damnatiōis: que ipſos in inferno
molet ꝛ contereret in tormentis/ſcꝫ in die iudicij
mittet: ꝛ tunc dicitur fulminata ſententia: baby
lon.i. reproborū congregatio impetuoſe ꝛ cito
mittetur in infernū: vbi non erit vox cithare.i.
leticia alicuius canoris: ꝛ vox mole.i. panis deli
catus.ſ. delectamentū alicuius ſaporis: nec vox
ſponſi.i. cōiūctio alicuius amoris: nec lux lucer
Job.38.b ne.i. limpitudo alicuius ſplēdoris: qꝛ auferetur
ab impijs lux ſua.

¶ Capitulū decimūnonum Tertus: Poſt hec audiui quaſi vocez magnā tubarum multarum. Moralitatum Capitulum XX

Damnata muliere meretrice/facta eſt in
celo leticia magna: ꝛ quatuor anima
lia ꝛ viginti q̄tuor ſeniores dixerūt Al
leluia. Et audita eſt vox quaſi aquaꝝ multaꝝ ꝛ to
nitruorū dicētiū alleluia. Et hoc qꝛ iudicauit de
us de muliere meretrice magna q̄ corrupit terrā
ꝛ vindicauit ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝝ de manib⁹ ſu
is. Et diciᷣ/ꝙ laudē dicebāt deo puſilli ꝛ magni
qꝛ regnabit de⁹ noſter in ꝑpetuū: ꝛ venerūt nu
ptie: ꝛ vxor agni parauit ſe: ꝛ datū eſt ei vt coope
riat ſe byſſo cādido ꝛ ſplēdido: q̄ ſunt iuſtificati
ones: ꝛ ꝓclamatū eſt ſcriptū editū illud.ſ. beati
Moralitas q̄ ad cenā nuptiaꝝ agni vocati ſunt. ¶ Sic vbe
qñ mulier meretrix.i. ꝯgregatio reproboꝝ erit dā G
nata ꝛ iudicata in iudicio: tunc aīalia quatuor.i.
euangeliſte: ſeniores.i. prophete ꝛ patriarche
erunt in magna leticia ꝛ ꝯſolatione. Tunc enim
omnes beati alta voce dicēt/alleluia: ꝛ puſilli et
magni laudabūt dn̄m: et deus ſimiliter regna
bit cum eis in eternū. Unde Eſa. Gaudiū inue Eſa.51.b
niᷣ in ea/gratiarūactio ꝛ vox laudis. Ipſi enim
beati gaudebūt de iuſticie impletione/de maloꝝ
damnatiōe/ꝛ de ſua ſaluatiōe/ꝛ ſanguinis cruci
ati/et pene bonoꝝ vindicatiōe. Tūc eīm erūt nu
ptie agni.i. ꝯſolatio et feſtiuitas ſempiterna: vbi
agni vxor.i. eccleſia militās/tūc triūphans erit
parata et ornata dotib⁹ aīe et corpis: ꝛ ꝯgta byſ
ſo ſplēdido.i. eterne glorie charitate/et candore
puritatis iuſticie ꝛ ſeritatis: et tūc vex erit decre
tū dei/ꝙ bti erūt q̄ ad cenā agni vocati ſunt: q̄a Lu.14.d
btūs eſt hō qui mādūcabit panē in regno dei.
¶ Uidit ioannes celū apertum. Et ecce equ⁹ alb⁹ Eodē ca.b
ꝛ q̄ ſedebat ſup eum/vocabaᷣ fidelis et verax: et
cum iuſticia iudicabat ꝛ pugnabat: ꝛ oculi eius
ſicut flāma ignis: ꝛ in capite eius multa diade
mata: habēs nomē ſcriptū quod nemo nouit ni
ſi ipſe. Et veſtit⁹ erat veſte ſanguine aſꝑſa: et vo
cabaᷣ nomē eius vbū dei: et exercit⁹ qui in celo
ſunt/ſeq̄bāᷣ eum in eq̄s albis: veſtiti byſſo al
bo et mūdo: et in ore eius gladi⁹ ex vtraq; parte
acutus: ꝛ in ipſo ꝑcutiebat gētes: et regebat eos
in vga ferrea: et habebat ſcriptū in femore ſuo
Rex regū/dn̄s dn̄antiū. Et iſte apphendit vtran
q; beſtiā: et miſit eā in ſtagnū ignis ꝛ ſulphuris. D
¶ Iſte ſignificat viꝝ ꝑfectū et bonū ꝓlatū/ꝓn Moralitas
cipē ſeu regē. Ille eīm debet habere equū albū.i.
corp⁹ mūdū et imaculatū ac caſtū. Equ⁹ eīm cor
pus ſignificat. Uñ Eſa: Equi eoꝝ caro/et nō ſpi Eſa.31.b
rit⁹. Iſte debꝫ eſſe fidelis in cōmiſſis/verax in ꝓ
miſſis/iuſt⁹ in iudicādis/fortis in dimicādo cō
tra malos et aduerſarios ecclie/et ꝯtra diabolū
reſiſtēdo. Ps. Iuſte iudicate filij hoīum. Oculi Ps.57.a
ei⁹.i. itellect⁹ et mēs/debēt eſſe ſicut flāma ignis
ꝑ clariſſimā diſcretionē. In capite aūt.i. in mēte
debꝫ habere multa diademata.i. multimodā vir
tutē et ꝑfectionē: q̄bus aīa eius debet eſſe coro
nata et ornata: qꝛ in capite eius debet eſſe coro
na ſtellaꝝ duodecim ſup.xij. nomē iſti⁹.i. ſua ꝑfe
ctio/ſua fama/ſua bonitas debet eſſe tm̄mō ſibi
nota: qꝛ nō debet alijs ꝓpalare: nec ꝑfectionem
ſuā ꝑ iactantiā et hypocriſim declarare: ſufficit
eīm ſibi ꝙ ſolus ſciat. Uñ in Prouer. Secretum Pro.25.b
extraneo nō reueles. Et Eſa. Secretū meū mi Eſa.24.c
hi. Ueſtis eīm.i. exterior apparētia debꝫ eſſe aſꝑ
ſa ſanguine: qꝛ vbe ſanguis ꝛ penalitas et paſſio
chriſti debꝫ in ꝯuerſatiōe cuiuſlibet relucere per
penitētiā/ꝛ macerationē/et paſſiōis cōpaſſionē:
vel ſanguis.i. pena/labor et miſeria alioꝝ: debet
ꝑ cōpaſſionē ipſm tingere/ꝛ ei⁹ affectū doloribus
colorare. Uñ Eſa. Aſꝑſus eſt ſanguis eoꝝ ſuper Eſa.63.a
veſtimēta mea. Etiā iſte debet habere verbū dei
ꝑ ſcripture ꝓdicationem: quia ſicut vbuꝫ decla
rat mentem/ſic iſte ꝓdicando debet mentem et
voluntatem cuiuſlibet declarare. Et ſi talis fue

B rit:rõnabile eſt ꝙ exercit⁹ celi/id eſt collegiũ/ cõ
uentus/ville/patrie ſibi ſubiecte: ſeqͥnt eũ ꝑ obe
dientiã ⁊ imitationẽ: ⁊ cetere ꝑſone infirme ⁊ im
ꝑfecte/et maxime ſubditi ſui: q ſi ꝑlat⁹ tal' fuerit
ſequant eũ in eq̃s albis/id eſt ĩ corpib⁹ puris et
Apoca.14. a. mũdis/eũ imitãdo et obediẽdo. Vñ dicit: Hi ſe
quunt agnũ quocũq; ierit. Iſte igit debet habe
re gladiũ ĩ ore.i. authoritatẽ verboꝝ ⁊ ſententiã
iudiciariã bis acutã: ſcʒ vnã ad ſeuere puniẽdũ
obſtinatos: aliã ad benigne caſtigãdũ peniten
Aliter tes. ¶ Vel gladi⁹ biceps eſt vtrũq; teſtamentũ
quẽ prelat⁹ debet habere: et ideo tal' debet ꝑcu
tere et regere ferrea virga/id eſt dura correctiõe
ferire gẽtes et impios ſine lege viuẽtes. Vñ ipſe
debet calcare torcular vini furoris dñi: hoc eſt
dictu: ꝙ ipſe debet eſſe miniſter ⁊ executor furo
Eſa. 63. a. ris.i. diuine iuſticie cõtra malos. Vñ Eſa. Tor
Aliter cular calcaui ſolus ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ iſte eſt chri
ſtus: cui⁹ equ⁹/id eſt btã virgo vel ꝓpria caro fu
it alba et ĩmaculata: veſtis ei⁹/id ẽ humanitas/
fuit ſanguine madidata: exercit⁹ celi/id eſt ange
li et chriſtiani ſequunt eũ honorãdo vel obedi
endo. Vel exercit⁹/id eſt iudei et gẽtiles fidẽ ei⁹
credẽdo: in eq̃s albis/id eſt innocẽtiã baptiſma
lẽ acq̃rẽdo. Iſte habet gladiũ.i. durã et bicipi
tẽ ſententiã/ſcʒ corpus et aĩam cõdẽnãdo: ⁊ ipſe
calcat et percutit gẽtes et impios ſine lege viuen
B tes/pãtris iudiciũ exequẽdo: et iſte eſt fidel' ve
rax et iuſtus et verbũ dei: cui⁹ nomẽ nullus pro
prie ſcit/niſi ipſe qui habet diademata/id eſt di
Eodẽ ca. b. gnitates infinitas: et eſt rex regũ ⁊c. ¶ Loquen
te ergo quodam angelo ioanni: ioannes voluit
ipſum ꝑmus in terra adorare: ſed dixit ei ange
lus: Vide ne feceris: Cõſeruus eñ tu⁹ ſum et ꝯfra
Gen. 18. a. trũ tuorũ ⁊c. Dicit aũt in Geñ. ꝙ Abraã vidẽs
Moralitas tres angelos adorauit ⁊c. ¶ In hoc attẽde no
bilitatẽ humane cõditionis. Nam angelus vi
dens naturã humanã deificatã verbi incarnati
one: etiã ex hoc totã naturaʒ nobilitatã timuit:
noluitq; ab homine adorari: et tamẽ ante Chri
ſti aduentũ permittere videbat: ſicut in Abraaʒ
eſt oſtenſũ: quãdo tres angelos adorare volu
Eodẽ ca. b. it: quod ipſi ꝑmiſerunt. ¶ Vidit Ioannes quẽ
daʒ angelũ ſtantẽ in ſole: qui voce magna cla
mabat cunctis auibus volãtibus per mediũ ce
li: ꝙ cõgregarent ad cenã agni dei/vt mandu
carent carnes tribunorũ et fortiũ eq̃norũ/ et ſe
dentiũ in ipſis: et carnes omniũ ſeruorũ/ puſil
Moralitas lorũ et magnorũ. ¶ Iſte angelus eſt chriſtus/
qui ĩ ſole ſtat/id eſt in ſplẽdore glorie eterne: in
qua veniẽs ad iudiciũ/apparebit facies eius ſi
cut ſol lucet in virtute ſua. Iſte eñ ĩ iudicio cla
mabit: ⁊ aduocabit volucres celi/id ẽ demones
vt ibi cõueniãt ad cenã dei/ id eſt ad diẽ iudicij:
vbi carnes que latẽt in veſte/id eſt alas que latẽt
ſub corꝑe fortiũ et tribunoꝝ/ id eſt impioꝝ prin
cipũ et ſuperiorũ: equorũ/id eſt mulierũ corru
ptarũ: ſuorũ ſeſſorũ luxurioſorũ ſeruoꝝ/id ẽ ma
lorũ religioſorũ: magiſtrorũ/id eſt diuitũ auaro
rũ: puſillorũ.i. malorũ pauperũ ⁊ minoruʒ/per
petuo crucient et manducent. Vnde Deutero:

Dentes beſtiarũ mittam in eos: et deuorabunt C
eos aues morſu amariſſimo. Dentes eñ ⁊ mor Deut. 32. a
ſus auium/ſignificãt immanitatẽ diabolice cru
delitatis/que dãnatos lacerabit. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
angel⁹ q ſedebat in ſole.i. in mũdane glorie ſplẽ
dore eſt magnus ꝑnceps vel ꝑlatus: impi⁹ tamẽ
et pauper: qui ſemꝑ ſecũ vult habere aues q vo
lant per celũ.i. viros ſuperbos/crudeles ⁊ rapto
res: tales faciunt de domo ⁊ familia ſua: ⁊ tales
malos ⁊ iniquos faciunt ſecũ ꝯuenire ad cenas
feſta/cõuiuia ⁊ ſolatia domus ſue. Sed q̃d? Cer
te vt ipſi comedãt/rapiant/excoriẽt atq; vaſtent
carnes.i. vaſtent tẽporales ſubſtantias illoꝝ de
terra ſua: magnoꝝ/puſilloꝝ/ſeruorum/tribuno
rum.i. ſubditoꝝ/vaſalloꝝ et fortiũ.i. diuitũ agri
colarum: qui ex fortitudine laboꝝ habent illud
quod habent. Et breuiter tales iniqui raptores
et ſuperbi nõ tenent in officio principũ ⁊ magi
ſtrorum/ niſi vt diuitias ⁊ munera extorqueant
ꝑ magiſtris: ſicut nec falco mittitur niſi ratiõe
prede quã procurat magiſtro ſuo. Vnde dicitur
Iſaac diligebat Eſau: eo ꝙ de venatiõe ei⁹ ve Gen. 25. b
ſcebatur. ¶ Vidit ioannes beſtiã ⁊ reges terre Eodẽ ca. d
et exercitus eoꝝ congregatos: ad faciendũ bel
lum cuʒ illo qui ſedebat in equo albo ⁊ exercitu
eius: ⁊ apprehenſa eſt beſtia et pſeudo ꝓpheta:
q ſeducebat eos q acceperãt characterẽ beſtie:
et adorauerũt imaginem eius: ⁊ miſſi ſunt in ſta
gnũ ignis ardentis ⁊ ſulphuris: et ceteri occiſi D
ſunt gladio qui ex ſedentis ore ꝓcedit: et omnes
aues ſaturate ſunt carnibus eoꝝ. ¶ Iſta beſtia Moralitas
eſt diabolus. Reges terre ⁊ exercitus eoꝝ fami
liares iudices: qui mundũ regunt et ibi regnãt.
Et iſti igitur pugnãt ⁊ contradicũt ꝯtra ſedentẽ
in equo albo .i. contra chriſtũ: qui in equo albo
.i. in corpore mũdo habitat ⁊ moratur. Et cũ ex
ercitu eius.i. contra illos qui ſunt boni et iuſti:
quia bonũ eſt contra malũ: et contra vitã mortẽ:
et ꝯtra virũ iuſtum peccator. Sed finaliter vere Eccli. 33. b
in morte vel in iudicio: beſtia ⁊ ſui reges ⁊ exer
citus.i. diabolus et mũdi diuites cũ ſuis imita
toribus apprehendent: et in ſtagno ignis: hoc
eſt in abundantiã infernaliũ tormentoꝝ: vbi eſt
ardor ⁊ ignis inextinguibil': ſulphur ⁊ fetor in
tolerabilis/mittent: et gladio ſue diuine ſenten
tie ferient: et ab auibus celi.i. a demonib⁹ vora
buntur: vel ab auibus.i. ab angelis dei ſentẽtie
executoribus dãnabunt: et maxime pſeudo pro
phete: et illi qui beſtiã.i. diabolũ faciunt adora
ri: ſcʒ illi qui alios incitant ad pctm̃. Quia ſicut
dicit aplus: Non ſolũ qui talia agunt digni ſunt Rom. 1. d
morte: ſed etiã hi qui eis talia cõſentiũt. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ beſtia eſt antichriſtus. Propheta ſignifi
cat ſuos apoſtolos. Reges ⁊ exercitus ſunt ſui
ſequaces et eũ recipiẽtes: qui cũ igne ⁊ ſulphu
re/ardore/fetore ⁊ gladio.i. diuine ſentẽtie rigo
re dãnabunt: et auibus.i. demonib⁹ deuorandi
perpetuo exponentur.

¶ Capitulum viceſimũ tertius: Et vidi an
gelũ deſcendentẽ de celo habentem
clauẽ abyſſi. Moralitatũ Ca. XXI

E Uidit Joānes quēdam angelū deſcen-
dentē de celo/habentē clauē abyſſi:et
habebat catenā magnā in manu ſua:
⁊ apprehendit draconē ſerpentē antiquū qui eſt
diabolus:⁊ ligauit eū in carcere ꝑ mille annos
⁊ ſignauit ſuꝑ illum/ne ſeducat amplius gentes
⁊ poſt oportet ipſm modicū ſolui/qn videbunt ſe
des;⁊ ſedebunt ſuꝑ eas:⁊ iudicium datum eſt il
Moralitas lis. ¶ Serpens ille fraudulentus eſt vſurarius
vel aduocatus/vel aliqs auarus ⁊ diues:qui eſt
ſerpentinus/tortuoſus/malicioſus/ venenoſus
diabolus ⁊ ſathanas.i.aduerſarius oībus tri-
Gen.16.b bubus ⁊ vicinis:qꝛ manus eius contra omnes
⁊c. Qui etiā bene dicitur antiquus:qꝛ tales iniq
vt cōmuniter diu viuūt. Angel⁹ teſtamēti chri-
ſtus de celo deſcēdet ad iudiciū ī valle ioſaphat
⁊ ꝓ certo habebit clauem abyſſi i.poteſtatē clau
dendi ⁊ aperiendi infernū:q dicit abyſſus.i.ſine
byſſo.i.ſine cādore lucis ⁊ claritatis. Jllud enī
Apoc.1.d claudit bonis/⁊ aperit malis. Uñ dicit: Habe-
Apoc.3.b bit clauez mortis ⁊ inferni. Et alibi: Qui claudit
⁊ nemo aperit ⁊c. Jſte enī habet catenā.i.pote-
ſtatē ligādi ⁊ incarcerādi/⁊ eternis vinculis ꝯdē
nandi. Jſte finaliter apphendet iſtos dracones
⁊ ſerpētes.i.iſtos auaros/inflammatos/tortuo-
ſos ⁊ malicioſos/pauperum aduerſarios ⁊ noci
uos:ligabitq in carcere īfernali ꝑ mille annos
.i.ꝑ tempora longiora vſq ad iudiciū:⁊ ſignabit
ſuꝑ eos ſigillū.ſ.eterne dānationis ſuꝑ ipſos cō
cludet:quod nullus poterit aperire. Et hoc qui
F dem faciet deus/vt nō ſeducant amplius paupe
res ⁊ vicinos:quos ſuis falſis ꝯſilijs/ fraudib⁹/
malicijs/vſuris ⁊ rapinis dum viuerent ſeduce-
Eſa.14.c. bant. Unde Eſa. Heu cecidiſti q vulnerabas gē
Pſal.124.a tes:vt dicit in Pſ. ꝙ nō relinquet deus vīgā pec
catoꝝ ſuꝑ ſortē iuſtoꝝ ⁊c. Quādo tñ iudiciū ve-
nit.i.ſedes:⁊ throni poſiti fuerint:tūc tales mo-
dico tpe ſoluent:⁊ dum corpus reſumpſerint/et
iudex iudicauerit:tūc ſtatim in corpe ⁊ aīa tales
iteꝝ ad ſuppliciū rapient:⁊ in eternis tenebris i-
Job.12.c cludent. Si incluſerit:nemo eſt q aperiat ¶ Uel
Aliter dic ꝙ quando chriſtus deſcēdit de celo ꝑ incar-
natione:tunc attulit ſecum clauem ⁊ catenam.i.
poteſtatē includēdi ⁊ ligandi demonē ⁊ draco-
nē antiquū.i.luciferꝝ. Quod etiā in ſua paſſione
fecit:vt nō ſeducat hoīes ſicut ꝑus. Jſte tñ iteꝝ
ſoluetur.ſ.tempore antichriſti ſm aliquos: ſed
illud erit modicū.ſ.ꝑ tempus ⁊ tempa ⁊ dimidi-
um temporis:⁊ tunc vſq ad iudicium durabit:
ſed ſtatim facto iudicio/perpetuo erit clauſus.
Eodē ca.b ¶ Dicitur hic ꝙ poſtq ſedes poſita fuerit/ ⁊
iudicium factum fuerit:illi qui decollati ſunt ꝑ
teſtimonium ieſu/⁊ qui non adorauerunt beſti-
am/nec receperūt imaginez eius/vel eius chara
cterem in frontibus ſuis ⁊ in manib⁹:regnabūt
Moralitas cū chriſto ꝑ mille annos ¶ Sic ēe facto iudicio
decollati ꝓpter ieſum.i.martyres q non adorāt
beſtiam.i.qui non obediunt carni ꝓprie.i.vir
gines:⁊ ꝯtinentes/q imaginem mūdane ꝓſperi-
tatis/nec characterē diabolice ſuggeſtionis re-
cipiūt:vt omnes ſancti ꝯfeſſores:oēs tales ꝑ cer
to cum chriſto ſunt regnaturi. ¶ Dum conſum G
mati fuerint mille anni/ſoluet ſathanas de car- Eodē ca.c
cere ſuo:⁊ exibit ⁊ ſeducet gentes q ſunt ſuꝑ q̄-
tuor angulos terre/gog ⁊ magog:⁊ ꝯgregabit
eos in ꝓlium:et aſcendet ſuꝑ altitudinē terre/et
circuibunt caſtra ſanctoꝝ/et ciuitatē dilectā: et
deſcēdet ignis de celo ⁊ deuorabit eos:ſeductor
aūt cū beſtia miſſus eſt in ſtagnū ignis ⁊ ſulphu
ris/die ac nocte cruciādus. ¶ Gog ⁊ magog q Moralitas
ſunt duo mōtes:vl ſm aliquos duo caſtra in ſy
ria orientali vltra mōtes rifeos:ſignificant duos
ſtatus.ſ.cleꝝ ⁊ religionē:⁊ q ſunt ſuper angulos
terre/ſignificant terrenos/ cupidos ⁊ auaros:q
terrenis opibus ſemꝑ vacāt. Sathanas q qſiq
exijt de inferno/et venit tētare fideles:iſte dico
exit hodie/et ſeducit illos q ſunt ſuꝑ angulos q̄
tuor terre gog et magog.i.illos q in mūdo ⁊ in
clauſtro habitant:et illi q inhiant ꝑ ambitionē
et auariciā diuitijs tempalib⁹ et terrenis:naz ta
les faciliter ꝯgregant ad ꝓlium:qꝛ faciliter ꝓpē
tpalia ſurgunt ꝓlia/lites/iurgia/diſcordie et ap-
pellationes. Nam tales hodie auari q ſunt qua-
ſi innumerabiles/intelligunt aſcēdere ſuꝑ terre
altitudinē.i.ſuꝑ alta officia/ dignitates/ bñficia
clauſtralia vel ſecularia. Jſti inuadūt caſtra ſan
ctoꝝ.i.bona ſimpliciū ⁊ paupeꝝ/⁊ ſctōꝝ iuſtoꝝ.
Ciuitatē etiā dilectā ⁊ ſctām religionē eccliam ⁊
alioꝝ ſtatus circūeunt ⁊ conturbāt/ipſm cōclu-
dere volentes verbis et iniurijs bonos grauant.
Pſ. Famē patient vt canes:et circuibunt ciui Pſal.58.b
tatē. Sed vere finalr ignis eternus inſliget eis D
de celo.i.a celeſti ſula et diuina:et deceptor eoꝝ
.i.diabolus:in ſtagno ignis cum beſtia.i.cū pec
catorib⁹ ponet/dire ꝑpetuo cruciādus. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ ſathanas ⁊ aduerſarius eſt bilinguis ver-
boꝝ relator:quo ſeducēte et obloquente:tam in
gog ꝙ in magog.i.in mūdo ⁊ religiōe multi in-
uicē ꝓliant/detrahūt et loquūt. Jſti caſtra ſan
ctoꝝ.i.ſtatus bonoꝝ circūeunt/et explorādo inſi
diant:et ciuitatē religionis et eccleſie detractio-
ne lacerāt et ꝑdant. Sed vere finaliter ſuꝑ tales
rebelles/detractores/litigioſos:et ſuꝑ ſathanā
.i.ſuꝑ huius relatorē:ignis.i.eterna damnatio
de celo veniet:et eos dñs damnabit/⁊ eternis in
cendijs fulminabit. Uñ Luc. Jgnem veni mitte Lu.12.f.
re in terrā. ¶ Uel dic ꝙ talis ſathanas ſignifi- Aliter
cat malicioſos balliuos:qui nō ceſſant cōtra ec-
cleſiam ꝑncipes cōcitare:quapropter iuſtum eſt
eos in inferno igne interire. ¶ Uel dic ꝙ illi q Aliter
in clauſtro vel religione vacāt circa tpalia nego
cia/faciliter ꝓliant ꝑ diſcordiā/et ignīūt ꝑ auari-
ciā: terrā volūt aſcēdere ꝑ ambitionē:caſtra cir
cūeunt ꝑ ſui obtēratione ⁊c. ¶ Uidit ioannes Eodē ca.c
thronū candidū ⁊ magnū/et ſedentē ſuꝑ eum:a
cuius conſpectu fugit celum ⁊ terra:et tūc mare
mors et infernus dederūt mortuos ſuos. Et ſte
terūt mortui/puſilli et magni in cōſpectu throni
et libri apti ſunt:et iudicati ſunt ſm ea que ſcri-
pta erant in libris/et ſm opa eorundē:et aptus
eſt alius liber q erat liber vite:et q nō eſt inuen-
tus in libro vite ſcriptus/miſſus eſt in ſtagnum

N ignis ⁊ ſulphuris. ¶ Thronus iſte ſignificat
Moralitas celſitudinem maieſtatis: in qua chriſtus ſedebit
qñ in iudicio apparebit. Ita eñ magnifice veni-
et/ꝙ a ↄſpectu ſuo celū ⁊ terra fugient: inq̄tū a
ſtatu ⁊ forma p̄ſtina mutabunt: ⁊ trāſibūt ad ſpe
ciem pulchriorē. Et tunc mare/infern⁹/mors et
terra dabūt mortuos ſuos: qꝛ reſurgent mortui
vbicūq̄ fuerit: ⁊ ſtabūt in valle ioſaphat in ↄſpe
ctu throni. i. ī ↄſpectu iudic͂ hñ chriſti. Vñ apl's
2. Cor. 5. b. Oēs nos manifeſtari optet añ tribunal chriſti
Et nunc libri. i. ſingulorꝫ cōſcientie apient: ita ꝙ
alter in alterius ↄſcientia intuebitur quicq̄d bo
ni aut mali fecerit in hac vita: ⁊ quicq̄d alij fece
rūt dum viuerent: ⁊ ſic ſm hmōi ſcripturam. i.
opa ſiue merita vl' demerita recipient iudicium
vniuerſi. Liber etiam vite. i. ſecretū mentis diui
ne tunc erit apertus. Et qui per predeſtinationē
⁊ acceptationē ibi ſcriptus nō fuerit ab eterno
neceſſe habebit dānari: ⁊ in ſtagno/id eſt in ab-
undantia ignis perpetuis incendijs conſignari
Exo. 32. g Vñ Exodi: Qui peccauerit in me/delebo illum
Aliter de libro meo quem ſcripſi ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ a con
ſpectu iudicis. i. a cōſyderatione iudicij: mo s
: i. fetidus/immūdus et luxurioſus: mare. i. tu-
mens ⁊ fluctuoſus ſuperbus: infern⁹. i. inſatiabi
lis auarus: debent dare/vomere/et cōfiteri mor
tuos ſuos. i. vitia et peccata: ⁊ libros cōſcientia
rū aperire: ⁊ a ſacerdote iudicari/⁊ penam cōde
ſcendentē ſubire: alioquin in libro vite. i. eterne
B glorie nō ſcribētur: ⁊ ſic igne ꝑpetuo cremabun
Aliter tur. ¶ Vel dic ꝙ quando iudex habet añ thro-
num ſuos mortuos. i. ſuas perſonas accuſatas:
tūc vere debet facere ꝙ libri aperiant: ⁊ ꝙ ſingu
lorꝫ merita eluceſcāt: ⁊ ſm ea debet eas iudicare
Verūtamē quicquid apparet in libris. i. in libel
lis ⁊ accuſationibus ſeu proceſſibus ſingulorum
ipſe tamen a parte ſua ſemper debet habere li-
brum vite. i. conſcientiā bene regulatam: equita
tem ⁊ myſteriū cum pietate ⁊ clementia modera
tam: vt ſic ſm merita iudicet equaliter. Et nota
iſtum iudicem ꝙ celum ⁊ terra fugit a conſpectu
eius: quia vere totus mūdus ſolet tremere in cō
ſpectu iudicis in iuſticia iudicantis. Iudex eniꝫ
debet eſſe rigidus ⁊ auſterus in apparentia: mi
Aliter tis ⁊ benignus in conſcientia. ¶ Vel dic ꝙ li-
ber eſt voluntas et amor iudicis: in quo omnis
iudicandus qui ſcriptus nō fuerit per acceptati
onem ⁊ recōmendationē ⁊ munerum preſentati
onem: vl' alſ vere neceſſe habet mitti in ignem
⁊ tribulationē: ⁊ ſine remedio condemnari: quia
ſi quis non dederit more eorū quippiā/ſuſcitaui
ſuper eum preliū.

¶ Capitulū viceſimūprimū Textus
Et vidi celum nouū et terram nouaꝫ
Primū eniꝫ celū. Mora. Ca. XXII

Vidi inquit iohannes/celum nouū ⁊ ter
ram nouam. Primū eñ celū ⁊ prima
Moralitas terra abijt: ⁊ mare non eſt ¶ Celum al
tiꝫ ſignificat ſuperiores: terra infima/ſubditos
⁊ inferiores. Celum ſtellatum ſignificat eccleſiaꝫ
vel religionem: vbi ſtelle. i. clare/honeſte ⁊ diſcre C
te perſone debēt lucere per doctrinam ⁊ exēpla.
Terra autē ſignificat ſeculares. Celum igitur ⁊
terra ſunt hodie noua: quia omnes mundi ſtat⁹
ſunt hodie innouati: ⁊ a bonis primis conſue-
tudinib⁹ immutati: quia hꝫ moderni ſtatus nō
videntur eſſe illi qui primi. Primuꝫ enim celum
et terra abijt: ſed pro certo mare iam nō eſt. Eſt
enim ibi facta talis mutatio. i. amaritudo peni-
tētie iā ceſſauit ī ſeculo ⁊ in clauſtro. Pſ. Quid Pſal. 113. a
eſt tibi mare ꝙ fugiſti ⁊c. Nunc eniꝫ mare. i. pe
nitentia: iordanis. i. deuotio: fugerunt et defece
runt. ¶ Johannes ſublatus in ſpiritu in mon Eodē ca. c
tem magnū ⁊ altum/vidit quandaꝫ nouam ⁊ no
bilem ciuitatem/ornatam cum omni lapide ꝑci-
ſo: ita mēſuratā/ꝙ lōgitudo/latitudo ⁊ altitudo
erāt eq̄les: ⁊ erat ciuitas auꝝ mūdū: de⁹ erat lu-
cerna: ⁊ tēplū ei⁹ in ea nō erat: nec ſol nec luna il
li lucebant: quia lucerna eius eſt agnus: ⁊ porte
eius nō claudebant die ac nocte: nihil coinqui
natū intrabit in illam. ¶ Ciuitas iſta moraliter Moralitas
eſt vir perfectus vel beata virgo. Iſta videlicet
in monte alto. i. in eminentia ſanctitatis: ornata
eſt omni lapide precioſo. i. cum gratia et virtute
Vñ dicitur: Omnis lapis precioſus operimen- Ezech. 28. c
tum tuum. Iſte igitur eſt menſuratus ⁊ adequa
tus/temperatus ⁊ moderat⁹ in tribus dimēſioni-
bus: ſcꝫ longitudine fidei/⁊ in altitudine ſpei/⁊
in latitudine charitatis. Eſt eñ ī fide neceſſaria
mēſura: qꝛ nō pl⁹ ſape ꝙ optet ſape. In ſpe etiā Roma. 12. a
ne forte ſpes degeneret in preſumptione. Etiā D
in amore: ne forte exeat terminos ad corrupti-
onem: ⁊ ideo tota ciuitas. i. totus homo debet
eſſe auꝝ mundū. Aurū dico: ⁊ ideo dico/ꝙ lucer
na eius eſt agnus: qꝛ vere claritas agni. i. ſciētia
debꝫ hominem illuminare et illuſtrare per ſpiri
tualem diſcretionem. Debet habere cor mundū
⁊ ideo nihil coinquinatum. i. nulluꝫ vitiū debet
intrare in eum per opera vel conſenſus. Dicitur
etiam habere templū ſuū: ⁊ nihil adorare/nihil
credere niſi deum. Porte etiam eius/ſcꝫ volūtas
et ſenſus debēt eſſe aperte: ad recipiendū bonā
doctrinā ⁊ bona exempla. Vñ zachari. Aperi li- Zach. 11. a
bane portas tuas. ¶ Vel dic ad literam/ꝙ por Aliter
ta debet eſſe aperta omnibus per hoſpitalita-
tē. Unde Job: Foris nō manſit peregrinus: ho Job. 31. d
ſpitiū meū viatori patuit. Illud maxime habu-
it beata virgo: quia ſemper eſt aperta ad recipiē
dū ad miſericordiā peccatores. ¶ Vel dic ꝙ ci Aliter
uitas iſta eſt eccleſia vel religio: vbi debet eſſe ci
uiū vnitas: que reuera debet eſſe ornata virtutib⁹
debet eſſe munda/aurea/ menſurata: et diuinis
gratijs illuſtrata: cuius tēplū et lux debet eſſe de
us: quia nullus alterius fideꝫ vel ſapientiam de-
bet recipere. Cuius tamē contrariū faciunt mo-
derni eccliaſtici audiendo leges. Semper debꝫ
eſſe aperta. Nō claudit eñ per terminos huius
vite: ſed aperta eſt ad recipiendū fidem et peni-
tētiā peccatorū. Unde illud predictū: Foris nō Job. 31. d
manſit peregrinus ⁊c. Nullus coinquinatus vl'

E ſimoniacus debet intrare in eã: nec ad eiꝰ offi-
cia promoueri. Sed hodie proh doloꝛ verifica-
Treñ.1.b tur illud Treñ. Uidi gentes ingreſſas ſanctua
rium tuũ: de quibus pceperas ne intrarent eccle
ſiam tuam. Dilata ſi vis ſicut in precedenti capi
Aliter tulo. ¶ Uel expone de gloꝛia eterna: vbi non
intrat aliqͥs coinqnatꝰ: vbi ẽ claritas indefectibi
Eodẽ ca.d lis. ¶ Ciuitas noua hierlm quã vidit iohãnes
habebat murũ magnũ et altum: in quo duodecim
erãt poꝛte: poſtea quelibet duodecim habuit an
gulos: ⁊ nomia duodecim filioꝝ iſrael in poꝛtis
ſingulis erant ſcripta: et erat ciuitas in quadro
poſita: et longitudo eiꝰ tãta quanta ⁊ latitudo
latera eius erant equalia. Hic dicitur etiaʒ ꝙ du
odecim poꝛte duodecim margarite: ſingule poꝛ-
te erant ex ſingulis margaritis. Illam eñ qdaʒ
angelus cum arundine aurea menſurauerat: ⁊
Moꝛalitas in ſuis partibus adequauerat. ¶ Per iſtaʒ ciui
tatem / id eſt ciuium vnitatem / eccleſiam intelli-
Pš.86.a gimus. De quo Pſalmiſt. Glorioſa dicta ſunt
de te ciuitas dei. Murus iſtius ciuitatis ſignifi
cat fidem chriſti: que eſt murus inexpugnabilis
Lu.22.d ciuitatis. Unde Luce. Ego rogaui pro te vt nõ
deficiat fides tua. Per duodecim poꝛtas intel-
ligunt duodecim apoſtoli: ⁊ quicunqꝫ boni pdi-
catoꝛes ⁊ prelati: qui ꝓ eo poꝛte dicte ſunt: quia
per eos fideles murũ ⁊ ambitũ ciuitatis. i. fidẽ
Eſa.26.a eccleſie intrauerũt. Unde Eſa. Aperite poꝛtas
iuſticie: ⁊ ingredietur gens iuſta. Margarite eti
am que ſunt candide / confeſſoꝛes dicti ſunt: ꝓ
eo ꝙ per caſtimoniã ⁊ innocentiã canduerũt / ⁊ ꝑ
Mat.13.f ſapientiã ſplenduerunt. Unde chriſtus dici po-
F tuit ſimilis homini patrifamilias / querenti bo-
nas margaritas. Per duodecim angulos intel
ligimꝰ duodecim articulos fidei: qa qͥlibet poꝛ
ta. i. qͥlibet angelus vl̄ bonus predicatoꝛ vel ꝑ-
latꝰ / duodecim angulos habet. i. duodecim ar
ticulos fidei credit. Articuli vero fidei anguli di
cũtur / pro eo qͥa in ipſis ſcʒ in lapidibus angu
laribꝰ totius vite cõgeries continetur atqꝫ ſuſti
Joſue.4.a netur. Unde Joſue: Elegerunt de medio aluei
duodecim lapides duriſſimos. Per duodecim
filios iſrael ⁊ per eoꝝ nomina intelligo fidem ve
teris teſtamenti / ⁊ omniũ patriarchaꝝ: quia ꝓ
certo ⁊ duodeciʒ anguli ⁊ duodecim patriarcha
rũ noia in poꝛtis ſũt: ad denotãdũ ꝙ duodeciʒ
apli ⁊ duodecim patriarche cũ eoꝝ ſeqͥcibꝰ / duo
decim articulos fidei crediderũt: ſimulqꝫ in ean
dem fideʒ ⁊ apoſtoli ⁊ patriache conuenerunt.
Ideo tã apoſtoli ꝙ patriarche duodecim eſſe di
cũtur: ꝓ eo ꝙ eadem fides duodecim articulo-
rũ ab ipſis creditur ⁊ habetur. Unde in Geneſi:
Geñ.42.c Duodecim fratres vnius patris filij ſumꝰ. Iſta
eñ ciuitas ſcʒ eccleſia / dicitur quadrata per q-
tuoꝛ virtutũ cardinaliũ quadraturã: mẽſurata ꝑ
debiti regiminis prelaturã: dicitur adequata ꝑ
debitã iuſticiam ⁊ cenſuram: quia pro certo late
ra ipſius ciuitatis. i. ꝑſone / debent inter ſe eqli-
tatem habere: inquantũ pꝛopoꝛtionabiliter de-
bent in gradu ⁊ ſtatu ꝯuenire inuicem. Dico igi

tur ꝙ ciuitas muro fidei circũcincta per qua- G
tuoꝛ virtutes quadrata: ⁊ ab ipſo angelo teſta-
menti arundine ſue occulte diſpoſitionis in ſuis
perſonis ꝓpoꝛtionabiliter adequata: duodecim
poꝛtas. i. duodecim apoſtolos cũ duodecim an-
gulis. i. cũ duodecim articulis fidei habuit: in q-
bus etiam nomina filioꝝ iſrael. i. antiquoꝝ pa-
trũ fidem cõtinuit: ⁊ ſic vtrãqꝫ fidem noui ⁊ vete
ris teſtamenti ſimul conuenire monſtrauerunt
⁊ ſic etiã chriſtus eſt paterfamilias: qui pfert de Mat.13.a
theſauro ſuo vetera ⁊ noua. ¶ Uel dic ꝙ iſta ci Aliter
uitas eſt anima: in qua ſcʒ intellectꝰ eſt rex / ⁊ vo
luntas regina / populus potentie ſenſitiue: que
murum diuine gratie ⁊ protectionis cõtinent: ⁊
duodecim poꝛtas. i. duodecim apoſtoloꝝ doctri
nas tenet: duodecim angulos. i. duodecim arti-
culos fidei credit: ⁊ nomina duodecim patriar-
charum / ⁊ ſanctoꝛum patrum nomina ⁊ exẽpla
per imitationem oſtendit. Que per qtuoꝛ vir-
tutes eſt quadrata / per iuſticiam adequata / per
temperantiã debite menſurata. Unde Eſa. Ex- Eſa.43.a
tendetur ſuper eã menſura. ¶ Uel dic ꝙ ange- Aliter
lus qui menſurat ciuitatem / eſt bonus prelatus
qui cum menſura aurea. i. mediãte iuſticia ⁊ pru-
dẽtia debet eccleſiam ſibi cõmiſſam ⁊ etiã ſubdi
tos menſurare: ⁊ quantũ pficiant vel deficiãt co
gitare: vt ſic poſſit eos ſm merita in officijs et
beneficijs pmouere. ¶ Ciuitas noua hieruſalẽ Eodẽ ca.c
habebat in ſuis partibus ſcʒ oꝛientali / aquilona
ri / occidentali / auſtrali duodecim poꝛtas: qa ſcʒ
ab oꝛiente erãt tres poꝛte: ab occidente ſimiliter
tres ptendebant: ab auſtrali ſimiliter tres ⁊c.
ſic cõcludebat poꝛtis duodecim ⁊c. ¶ Iſta q- Moꝛalitas
iam de hieruſaleʒ dicta ſunt / myſtice intelligi et
aliter poſſunt. Sic enim perfectus homo moꝛa H
liter habet quatuoꝛ poꝛtas. i. quatuoꝛ cardina-
les virtutes: ſcʒ oꝛiẽtalem que eſt pars lucida: ⁊
hec ẽ prudentia. Aquilonarem que ẽ pars ꝯſtri
cta et ſolida: ⁊ hec eſt foꝛtitudo ſeu ꝯſtantia. Oc
cidẽtalẽ que eſt pars frigida et humida: hec eſt
temperantia. Meridionalem q eſt pars feruida
⁊ hec eſt iuſticia: qa pro certo homo iuſtus ſeu
ciuitas anime vel coꝛdis religio / vel eccleſia de
bet habere prudentiam ad illuminandum tanqꝫ
oꝛientem. Foꝛtitudinem ad mala ſuſtinendum
tanqꝫ aquilonem. Temperãtiã ad proſperis be
ne vtendum tanqꝫ occidẽtem. Iuſticiã ad mala
puniendũ tanqꝫ meridionalem parteʒ feruidam
⁊ virẽtẽ. Uñ Ezech. Apparuit rota vna ſup terrã Ezech.1.b
habẽs qtuoꝛ facies. i. qtuoꝛ ꝟtutes cardĩales: ſʒ
qͥlibet illarum partiũ ſeu ꝟtutũ habet tres poꝛ-
tas. i. tres particulares virtutes: quia oꝛiẽtalis
prudentia habet poꝛtam ſapientie: per quã in-
trat noticiam ſuperioꝝ. Poꝛtã ſciẽtie / per quã
intrat noticiam reꝝ inferioꝝ. Poꝛtã ꝯſilij / ꝑ quã
intrat noticiã actiuũ et agibiliũ exterioꝝ. Uñ di-
citur: Tres ſunt qui teſtimoniũ perhibent in ce- 1.Joh.5.b
lo / id eſt tres ſunt virtutes que celeſti ſubmini-
ſtrant prudentie: vt de viro prudenti dicatur il-
lud: Dauid ſedet in cathedra ſapientiſſimus in 2.Reg.23.a

A ter eos. Item aquilonaris fortitudo tres ſimili
ter habet portas.i.tres alias particulares virtu
tes:per quas ingreditur ciuitatem mentis:et iſte
ſunt humilitas/ſpes et oratio. Spes enim atten
dit ad premiū. Oratio procurat adiutorium. Hu
militas debilitat aduerſariū. Iſtis enim trib9 virtu
tibus roboratur fortitudo mētis et corporis. Et per
iſtas tres portas intrant merita domum cordis
Unde de iſtis tribus partibus fortitudinis po
2.Re.23.c. teſt dici illud: Irruperunt tres fortes caſtra phi
liſtinorum et c. Item occidētalis temperantia ha
bet tres portas.i.tres virtutes theologicas par
ticulares: ſcz timorem/quo temperantur cordis
vanitates. Abſtinentiā qua temperātur carnis
voluptates. Paupertatem voluntariā/qua tem
perātur rerū ſuperfluitates. Et ſic poteſt dici de
Eſa.40.c temperantia illud quod dicit. Eſa. Q, ipſe ap
prehendet tribus digitis molem terre et c. Itez
meridionalis iuſticia ſimiliter habet tres por
tas: id eſt habet tres ſpeciales virtutes: ſcz libe
ralitatem/que premiat bonos: et ſeueritatē/ que
ſententiat malos et peruerſos: equitatē que iudi
cat inter vniuerſos. Unde iuſticia poteſt dici
3.Re.7.b illud atrium maius rotundū: quod habebat or
dines de lapidibus ſectis. Iuſticia enim atriū
maius dicitur: quia maior et vtilior ceteris vir
tutib9 perhibetur. Dicitur etiam rotūda: quia
iſta debet eſſe plena et vera: et nunq̄ per fallaci
am obliqua/et per diſſimulationē variaz angu
loſa. Tres etiā ordines dicūtur habere: inquan
tū tres partes ſue ſeu virtutes predicte ſemper de
B bent cōcomitare. Iſte igitur ſunt duodeciz par
tes porte/per quas intrat ad animā ſpūſſanct9
et gratie et virtutes: q̄a pro certo per portas pru
dentie intrat deus ad nos erudiēdū. Per portas
fortitudinis intrat ad nos roborandū. Per por
tas temperātie intrat ad nos mūdificādū. Per
portas iuſticie intrat ad nos iuſtificādum. Unde
Pſ.117.c. Dauid in Pſ. Aperite mihi portas iuſticie. Et
Eccli.25.a de tali triplicitate dicitur illud Eccleſiaſtici: In
Aliter tribus beneplacitū eſt ſpiritui meo. ¶ Uel dic
q̄ ciuitas eſt eccleſia. Porte duodecim ſignifi
cant fidē/que duodecim articulos habz: ſed iſte
porte in tres diſtinguuntur: pro eo q̄ in qua
tuor plagis terre circunquaq; eſt eccleſia ſeu fi
deles: vt trinitatis myſteriū credatur: et fides ip
Aliter ſius teneatur. ¶ Uel dic q̄ ciuitas eſt homo: q̄
in oriente puericie/in aquilone adoleſcentie/in
meridie iuuentutis/in occidēte ſenectutis: neceſ
ſe eſt q̄ tres portas habeat.i.q̄ ſancte trinitatis
fidē credat: vel tres portas: id eſt tres virtutes the
ologicas: ſcilicet fidem/ſpem/et charitatem ha
beat. Uel tres portas/id ē mūdiciā cordis/oris
Eccli.25.a et operis gerat: vt dicat illud predictum: In tri
Eodē ca.d bus beneplacitū eſt ſpūi meo. ¶ Noua ciuitas
hierlm multa duodenaria ꝯtinebat. Cōtinebat
enim duodecim ſtadia/duodeciz portas/ duodeci
angulos.xij. lapides p̄cioſos.xij. nomia apl'orum
Moralitas xij. nomina filiorum iſrael. ¶ Cum dictum ſit
q̄ ciuitas animam ſignificet: ſciendum eſt q̄ per
ſtadia que dicuntur a ſtando/intelligitur ſue per C
ſeuerantie ſtabilitas. Per fundamenta que ha
bet/ intelligitur virtutum. cardinalium firmitas
Per portas eius intelligitur ſacramentorum
vtilitas. Per lapides precioſos intelligitur ſua
rum virtutum moralium nobilitas. Per apoſto
lorum nomina/doctrine apoſtolorum autoritas.
Per nomina filiorū iſrael/ſanctorum patrum et
ſuorum exemplorum ſanctitas ſiue bonitas. Iſte
ſunt partes ciuitatis moralis/id eſt anime: ſine
quibus non diceretur neq; hieruſalem neq; no
ua: que deus ſpiritualiter continet. Hieruſalem
id eſt pacifica: et noua/ id eſt gratioſa et placida
debet dici. Unde dicitur: Uidi ciuitatem ſanctā Apoc.21.a
hieruſalez de celo deſcendentez. Sed quid: In
omnibus iſtis perfecte anime partibus debz nu
merus duodenarius/per quem fides catholica
intelligitur/relucere. Numer9 duodenari9 duo
decim fidei articulos ſignificat: quos pro certo
in omnibus actibus anima ſancta portat: quia
reuera nulla pars ipſius ſufficiens eſſet/niſi ibi
fidei veritas reluceret: quia nec porte ſenſuū/nec
fundamenta virtutum cardinalium / nec lapi
des precioſi virtutum moralium/anguli ſacra
mentorum/nec nomina ſeu doctrina apoſtolorum
nec exempla ſanctorum patrum proficiunt/niſi
duodenarius fidei ſemper aſſit. Unde dicit Apo Heb.11.a
lus: Sine fide īpoſſibile eſt placere deo. ¶ Uel Aliter
dic q̄ iſta ciuitas eſt eccleſia: cuius ſtadia que ip
ſum menſurauerunt/fuerunt angeli: fundamen
ta fuerunt patriarche. Porte fuerunt apoſtoli.
Anguli fuerunt virtutes. Lapides precioſi fue
runt virgines et confeſſores. Apoſtoli ſunt pre
lati et predicatores. Filij iſrael ſunt omnes fide D
les. In iſtis autez omnibus duodenarius nume
rus/id eſt fides catholica reſplenduit: et in ipſis
fidei veritas ſemper fuit. ¶ Uel dic q̄ iſte duo Aliter
denarius numerus eſt nobis ſtadium ad currē
dum: fundamentum ad ſuſtinendum: porta ad
intrādum: angulus ad fortificandum: lapis p̄
cioſus ad nos ditandum: apl'os ad nos docēdū
patriarcha ad nos ſpiritualiter generandū. ¶ Ui Eodē ca.f
dit ioannes ciuitatem nouam/cuius platee erāt
ex auro puriſſimo: perlucide tanquam vitrum
cuius fundamentum erat ornatuz omni lapide
precioſo. Ibi enim nominat duodecim lapides
precioſos / quibus eſt ornatum fundamentum
ciuitatis. Primus lapis fuit iaſpis. Secundus
ſapphir9. Tertius calcedoni9. Quartus ſmarag
dus. Quintus ſardonius. Sextus ſardius. Se
ptimus cryſolitus. Octau9 beryllus. Nonus
topazius. Decimus cryſopaſſus. Undecimus
hyacinth9. Duodecimus amethyſt9. ¶ Iſta ci Moralitas
uitas eſt anima vel quilibet vir perfectus: cuius
platee conſcientie debent eſſe auree per ſanctita
tem: ſeu vitree ſeu lucide per ſapiētie claritatē. Fū
damentum enim cordis ſui debet habere duo
decim ornamenta: duodecim virtutes figura
tas in iſtis duodecim lapidibus precioſis: vt ſic
proprie ſit illud fundamentum ſicut vas auri ſo Eccli.50.b

E lidum/ornatū omni lapide precioſo. ¶ Eſt igiꝉ
Jaſpis. primus lapis iaſpis: qui phantaſmata fugat/et
incantatoribꝰ reſiſtit: ſedes oculorum purgat/et
viſum acuit. Hec eſt fides/que eſt prima aliarū
Heb. 11. a virtutum: quia ſm Apoſtolum: Sine fide impoſ
ſibile eſt placere deo. Iſta enim eſt que phantaſ
mata/id ē demonia fugat: et incantatoribus/id
eſt hereticis obuiat: oculum cordis/ id eſt viſum
Eſa. 54. c diſcretionis acuit atq; purgat. Unde Eſa. Po
nam iaſpidem propugnacula tua ¶ Secundus
Sapphirus lapis eſt ſapphirus: qui celeſtem habet colorem
⁊ ſm Diaſcoridem/ virtutem letificatiuam/per
quam ſignificatur ſpes que tota eſt lucida: ⁊ ce-
leſtis/inq̄tum celeſtia ſperat bona: que etiā de
ſolatos letificat: ⁊ ideo de hoc dicit dominus
Eſa. 54. c anime vel eccleſie: Fundabo te in ſapphiris.
Calcedoniꝰ ¶ Tertius lapis eſt calcedonius: qui ſm Diaſ-
coridem facit vincere cauſas: ⁊ calefactus attra-
hit paleas: per quem intelligitur charitas/que
aliarum virtutū eſt ſeruatrix: que cauſas/id eſt tē
tationes vincit: ⁊ que paleas/id eſt infimos ad
1. Cor. 13. c ſalutem trahit. Unde dicit Apoſtolus: Chari-
Smaragdꝰ tas oīa ſuffert. ¶ Quartus lapis eſt ſmaragdꝰ
qui eſt viridis coloris/confortans oculos: ⁊ qui
viſum ꝯfortat: ⁊ portanti ſe dat ꝑſuaſoria ṽba:
⁊ diuinare volentibus valet ſm lapidarium. Et
ꝑ iſtum intelligitur prudentia: que oculos aliorū
confortat/inq̄tum delectabile eſt videre homi
nem prudentē. Uiſum intellectus ſeruat: verba
ꝑſuaſoria ⁊ eloquētia dat: diuinare ⁊ ꝑdicare vo
lētes ſuper omnia iuuat. Iſta enim eſt ꝑma car
dinaliū virtutū/quam homo ſumme debet appe
tere. ſ. prudentiā: ⁊ hoc q᷑ ſine iſta cetere parum
F noſcunꞇ valere. Ideo bene docet ſapiens: Di-
Pro. 7. a ri ſapientie/ſoror mea es: ⁊ prudentiā amicā me
Sardonius am vocaui. ¶ Quintus lapis eſt ſardonius: q̄
luxuriam depellit: ⁊ hominē humilē ⁊ pudicum
facit: ⁊ ſignificat temperantiā: que luxuriā/id eſt
oēm ſuꝑfluitatem tollit: humilitatē ⁊ pudicitiā
ſemper gignit. De qua Proſper in libro de vita
ꝯtemplatiua ait: Temperātia facit hominem ſo
brium/parcum/moderatū ⁊ pudicū. Hec enim
libidinis affectum temperat: deſyderia ſctā mul
tiplicat/vitioſa caſtigat: inter nos cōfuſa oīa
ordinat: prauas cogitationes remouet: ſanctas
inſerit: voluptates extinguit: ⁊ totum hominē
Sardius temperat ⁊ componit. ¶ Sextus lapis eſt ſardi
us: qui ſanguinei coloris ē: in cuiꝰ ꝑſentia onyx
lapis maleficus nō poteſt nocere: timorē pellit: ⁊
hoīeʒ audacē facit. Iſte ſignificat fortitudinē: q᷑
ꝓ certo iſte coloris ſanguinei debet eſſe: inquā-
tum ꝓprium ſanguinem fundere non ſolet ti-
mere: quinimmo ſolet timorem pellere: ⁊ homi
nem audacem facere: ⁊ nocumentum onycis/id
eſt tentationem diabolicā reſiſtendo refrenare.
Unde Ambroſius libro ꝑmo de officiis de for-
titudine dicit: ꝙ fortitudo virtutes cuſtodit: iu-
ſticiam ſeruat: contra vitia eſt inimica: ad laborē
fortis: ad ꝑicula rigida ⁊ aduerſa. ¶ Septimus
Chryſolithꝰ lapis eſt chryſolithꝰ/ignem velociſſime rapiēs

qui demones fugat ⁊ terret: ⁊ timores noctur- G
nos pellit. Et iſte ſignificat iuſticiā/que igne ze
li ⁊ ſeueritatis faciliter concipit: demones. i. ma
leficos hoīes tollit: ⁊ timore malorū ſublato/pa
triam ſecuram reddit. Unde de iſto lapide ſcilꝫ
de iuſticia ⁊ iuſto homine dicitur illud Danielis Dan. 10. a
X. Ipſe vidi filium hominis: cuius corpus erat
quaſi chryſolithꝰ. ¶ Octauus lapis eſt beryllꝰ Beryllus
cuius virtus ſm Diaſcoridem eſt contra pericu
la hoſtium: ⁊ contra inimicum hominē inuictū
facit: ⁊ inter beryllos ille qui eſt pallidior/eſt me-
lior: per quem intelligitur patientia: que inter li
tes ⁊ pericula ſumme valet: quia ſicut dicit Se-
neca: Cuiuſlibet doloris remediū eſt patientia.
¶ Nonus lapis eſt topazius/ſiue topazion in- Topazius
declinabile/lapis clariſſimus: q᷑ ſm Lapidariū
ad ſanguinē ſtringendū/⁊ ad aquam bullire nō
permittendum valet: omnium lapidum ſuperat
claritatem. Et ſic iſte ſignificat caſtitatem: que
eſt proculdubio virtus rara: quia rara auis in
terris ⁊ nigro ſimillima cygno: que ſanguinē lu
xurie reſtringit: ⁊ feruorem ꝯcupiſcentie compe-
ſcit: ⁊ aliarum virtutum pulchritudinē antecedit
Unde dicitur: O ꝙ pulchra ē caſta generatio cū Sap. 4. a
claritate. ¶ Decimꝰ lapis eſt chryſopaſſus: quē Chryſopaſ
lux celat/⁊ prodit obſcuritas. In obſcuro enim
ſplendet: ⁊ ſub diuo poſitus eius claritas abſcō-
ditur atq; pallet: ⁊ iſte eſt humilitas que ſub di-
uo/id eſt in hominis apparentia nō querit ſplē
dere: ſed in obſcuro. i. in abſcondito ⁊ ſecreto: q̄a
ꝓ certo humilitas obſcuritatem querit: ⁊ omnē
hominis preſentiam/omnemq; vanam gloriam
ſemper fugit. Unde illud Matth. Intra cubicu Mat. 6. a
lum tuum: ⁊ ora patrem tuum qui in celis eſt/q̄ H
videt in abſcondito. ¶ Undecimus lapis eſt Hyacinthꝰ
hyacinthus/qui eſt lapis ſm tempora conditio
nem mutans: quia ſm ꝙ tempus eſt turbidum
vel ſerenum/lapis iſte fit ſerenus et turbidus.
Et ſignificat virtutem diſcretionis: que ſm bo-
na tempora ⁊ perſonas ſe ſolet mutare: ⁊ vnam
cum vno/⁊ aliam cum alio: nunc clara et affa-
bilis/nunc obſcura ⁊ triſtabilis debet eſſe. Uel
dic ꝙ iſta eſt comparatio/que nouit cum flenti-
bus flere/⁊ cum gaudentibus gaudere: exemplo
Apli q̄ dicebat: Oibus oīa factꝰ ſum. ¶ Duo- 1. Cor. 9. d
decimꝰ lapis ē amethyſtꝰ/lapis violaciꝰ in colo Amethyſtꝰ
re: q̄ ſm Diaſcoridē valet ꝯtra ebrietatē: bonū
ꝯfert intellectū: ⁊ hominē facit vigilē. Et iſte ſi-
gnificat ſobrietatē: q̄ ad lraam ebrietati reſiſtit:
hominē vigilem ⁊ diligentē efficit: malas ⁊ im-
mundas cogitatiōes repellit: ⁊ intellectū acuit.
Uñ Leo papa in ſumma: De abſtinētia ꝓdeūt
caſte cogitatiōes/rōnabiles volūtates/ſalubria
ꝯſilia. Per hanc enī caro ꝯcupiſcēs moriꞇ/⁊ ſpi
ritus virtutibus innouaꞇ. ¶ Iſta ſunt duodecim
hominis fundamēta/ſeu duodecim fundamēta
noſtre ꝯſciētie vel gratie/vel etiam eccleſie orna
mēta: ⁊ duodecim lapidū ꝑcioſorum. i. virtutum
ſpiritualium paramenta: ita ꝙ cuilibet homini
ſic fundato/vel ipſi eccleſie ſic a deo ſtabilire:

B vel etiã cuilibet prelato: qui eſt ſubditorũ ſeu ec-
Ezech.28.c cleſie fundamentũ: poteſt dici illud Ezech. Om
nis lapis precioſus operimentũ tuũ: ſardius/to
pazius/ iaſpis/ cryſolitus et onyx/beryllus/ſa-
phirus ⁊ carbunculus et ſmaragdus: vt de tali-
Ps.86.a bus fundamẽtis dicaẽ illud Pſal. Fundamen
ta eius in montibus ſanctis.

¶ Capitulum viceſimumſecundũ te xtus: Et oſtendit mihi fluuium aque viue ſplendidum tanq̃ cryſtallum. Moralitatum Ca. XXIII

Apoca.22.a Sicut dicitur in Apoca. Ciuitas noua
nouũ habebat templũ: nec ſole nec lu-
na egebat: quia ipſam domin⁹ illumi-
nabaẽ. Et lucerna ipſius agn9 erat. Iſta eñ nul
lam prorſus habebat noctẽ: porte eius nullate-
nus claudebanẽ: ⁊ nullus coinquinatus aut ab
ominationẽ aut mendaciũ faciens illuc ingredi
ebatur: immo canes et venefici/impudici/homi
cide/ſeruientes idolis/et mendacia facientes fo
ris eijciebanẽ: quia ibi erat ſedes dei ⁊ agni/⁊ ſer
ui eius ad ſeruiendũ ei: ad videndũ faciem eius
Allegoria omnes ibi ſolũmodo admittebanẽ. ¶ Iſta poſ
ſunt allegorice dici de eccleſia vel religione: q2
pro certo iſta non debet habere vel querere tem
plũ/id eſt cuiuſcũq3 hypocriſis vanitatẽ: ſolem
id eſt mundane glorie claritatẽ. Lunam/id eſt
mũdane proſperitatis mutabilitatẽ et eclipſibi
B lem facultatẽ: quia pro certo ſolum deum debet
habere pro lumine: et ſtolam agni/id eſt chriſti
gratiam debet appetere pro lucerna: quia eccle
ſia vel religio a deo debet illuminationẽ accipe
re: mundi lumen aut gloriã non querere: ſed lu-
cem que chriſtus eſt/ſolũmodo affectare. Pſal.
Pſal.118.o Lucerna pedibus meis verbum tuum: ⁊ lumen
ſemitis meis. Porte illius debent eſſe aperte: q2
porte eius ſpirituales debent eſſe aperte ad reci
piendum peccatores ad fidẽ ⁊ ad penitentiam:
quia iſta non debet claudere gremiũ penitenti:
et dignos ad officia vel beneficia admittendũ.
Eſa.26.a Unde Eſa. Aperite portas: ingredietur gens iu
ſta/cuſtodiens veritatẽ. Porte ipſius materia-
les ad pauperes ſuſtentandũ/et hoſpitalitatem
indigentibus faciendũ: vt ſic dicatur illud Iob
Iob.31.b Foris non manſit peregrinus: oſtium meũ via-
tori patuit. Unde verſificator ait: Porte patẽs
eſto: nulli clauderis honeſto. Quia reuera ſerui
dei et agni/id eſt viri iuſti: debent infra portas
eccleſie per promotionez admitti: vt ibi poſſint
deo ſeruire: et faciem eius contẽplari: vt dicitur
Ps.117.c in Pſal. Aperite mihi portas iuſticie: ingreſſus
in eas cõfitebor domino: hec porta domini: iu-
ſti intrabunt in eã. Nullus tamẽ immũdus aut
peccator ibidẽ recipi debet: quinimmo canes/id
eſt inſatiabiles/cupidi ⁊ auari: venefici id eſt pe
ſtiferi: immũdi id eſt luxurioſi: homicide id ẽ de
tractores: ⁊ malefici ⁊ idolatre/id eſt ſuperſtiti-
oſi/et heretici/⁊ ſortilegi debẽt foris extra eccle

ſiam impromoti relinqui. Non eñ dignũ eſt q̃ C
tales ad fidem dei et agni/id eſt ad ſtatũ eccleſi-
aſtice dignitatis aſcendant; vel q̃ ad portas ec-
cleſie introeant. Pſal. Quib⁹ iuraui in ira mea Pſal.98.b
ſi introibũt in requiẽ meam. Cuius tamẽ proh-
dolor ſit hodie oppoſitũ: quia mali per portas
eccleſie introducũtur: boni vero et ſerui domini
ab eccleſie beneficijs repelluntur. Unde dicitur
Uidi gentes ingreſſas ſanctuariũ tuum: de qui Treñ.1.d
bus preceperas ne intrarent eccleſiam tuam.
¶ Uel dic q̃ iſta ciuitas eſt paradiſus: vbi non Aliter
eſt templũ manufactũ: nec ſol nec luna: quia ſpe
culũ eius in eternũ eſt deus ipſis luminare ⁊ lu-
cerna. Iſta eſt ciuitas/ que vſq3 ad finem ſeculi
apertas habet ianuas: ſolos tamen ſeruos dei
recipit: coinquinatos ⁊ peccatores alios nõ ad
mittit: quia ſm Augu. ſicut nulli digno negabi-
tur: ita nulli indigno conferet. ¶ Uel dic q̃ in Aliter
malo ſignificato talis ciuitas eſt aula peccatrix/
vel eccleſia moderna: quia iam nõ eſt templum
deuotionis/vbi deficit ſol diſcretionis: vel ceſſat
luna recte compaſſionis: vbi nõ claudũtur por-
te ſenſuum delectabiliũ: nec porte beneficiorum
claudũtur ambitioſis/ ſeu munera apportanti-
bus. ¶ Uel dic q̃ ciuitas eſt verbũ iuſti: in quo Aliter
eſt ſedes dei et agni per gratiã: que a deo illumi
natur per fidem et ſapientiam: ita q̃ non habet
noctẽ/id eſt errorem aut ignorantiã: nec querit
templũ/id eſt eccleſiaſticam dignitatẽ: nec ſolẽ/ D
id eſt mundane ſcientie claritatẽ: nec lunã/id eſt
mũdane opulentie facultatem: Portas cordis
et ſenſuũ habet apertas: ad recipiendũ res que
ad ſalutem ſunt neceſſarie. Uerũtamen nihil co
inquinatũ/id eſt nulla mala cogitatio aut affe-
ctio mala debet ibi recipi per alicuius male cõ-
placentie voluptatem. Unde illud Matt. Ele- Mat.13.f
gerunt bonos in vaſa ſua: malos autẽ foras mi
ſerunt. ¶ Uidit ioannes fluuiũ aque vite ſplen Eodẽ ca.a
didum tanq̃ cryſtallum in medio platee ciuita
tis: procedentẽ de ſede dei viui ⁊ agni: et ex vna
parte fluminis lignũ vite: afferens fructus duo
decim per menſes ſingulos: reddens fructus ⁊
folia ſua ad ſanitatẽ gentium. ¶ Per iſtum flu Moralitas
uium intelligitur voluptas eterne glorie: que ſa
tiat/potat ⁊ refrigerat beatos: et que in ciuitate
dei/id eſt paradiſi de ipſa ſede maieſtatis diuie
immediate influit. Pſal. Torrente voluptatis Pſal.35.b
tue potabis eos: quoniã apud te eſt fons vite.
Iſte igiẽ fluuius eterne vite vel glorie duas ha-
bet partes/ ſc3 chriſti diuinitatẽ et humanitatẽ:
quia in iſtis duabus pendet tota contemplatio
beatorũ: ſed ex vtraq3 parte iſtius fluminis in-
uenitur lignũ vite / id eſt ex vna natura vitalis et
perpetua et eterna: videlicet natura angelica ex
parte eius diuinitatis: ⁊ natura humana ex par
te ipſius humanitatis. Homo enim ⁊ angelus
ſunt duo ligna vite: que percipiunt viſionem be
atam: et potantur flumine voluptatis eterne.
Unde de quolibet beato dicitur illud pſal. Q3 Pſal.1.a

R iij

fferdinandi perez archidiaconi [illegible] Egitanie

E ipſe ſit tanꝙ lignum quod plantatū eſt ſecus de
curſus aquarū: quod fructū ſuum dabit in tem
Ps.1.b. pore ſuo. Et folium eius/id eſt decor eius: nō de
fluet: ideo quecūꝗ faciet/ſemper pſperabunt.
Sed pro certo iſta ligna/id eſt beati: proferunt
per menſes ſingulos fructus duodecim. Men
ſis enim dicitur a mene quod eſt defectus: eo ꝙ
in quolibet menſe luna deficit: et ſignificat defe
ctus hui⁹ mortalis vite: fructus vero ligni vite/
ſignificant gaudia et premia paradiſi. Oportet
enī oſtendere quomodo per mēſes ſingulos/id
eſt contra duodecim defectus quos patitur iſta
vita: ille arbores paradiſi/ſcʒ beati: habent du-
odecim fructus/id eſt duodecim gaudia ſiue p̄-
mia: ita vt ſinguli fructus ſingulis menſibus: et
ſingula premia ſiue gaudia ſingulis huius vite
defectibus applicētur. Menſes igitur/id eſt de-
fectus noſtri: in hac vita ſunt ſex quantū ad ani
mam: ſcʒ obliuio in memoria: in intellectu igno
rantia: in affectu concupiſcentia: dolor preſen-
tium malorum/ timor futurorum/ languor vir-
tutum naturalium. Quantū ad corpus ſunt aliȷ̄
ſex: ſcilʒ paſſibilitas ſine ſanitate: grauitas ſine
agilitate: obſcuritas ſine claritate/et plena ceci-
tate: condenſitas ſine ſubtilitate: labor ſine qui-
ete: mors cum neceſſitate. Sed pro certo contra
iſtos duodecim menſes ſeu defectus/ſancti ha-
F bēt duodecim fructus/id eſt duodecim gaudia:
Et primo ſcʒ quantū ad animā: in memoria fir-
mitatem/ſine obliuionis feruore: in intellectu ve
ritatem/ſine ignorantie errore: in affectu ſuffici
entiam/ſine cupiditatis ardore: in animo volu-
ptatem/ſine triſticia vel dolore: in ſtatu ſecurita
tem/ſine dubio vel timore: in natura proſperita
tem/ſine deſyderio vel languore. Item quantū
ad corpus habebunt ſanctitatem ſine paſſibili-
tate: ⁊ agilitatem ſine ponderoſitate: claritatem
ſine obſcuritate: ſubtilitatem ſine denſitate: qui
etem ſine turbatione: vitam ſine mortis termi-
natione. Et ſic beati qui ſunt ligna vite/per ſin-
gulos mēſes habent ſingulos fructus/remedia
vel profectus: ita ꝙ quelibet anima poteſt dici
Apoc.12.a illa mulier de qua dicitur: Signum magnum
apparuit in celo: mulier amicta ſole: ⁊ luna ſub
pedibus eius: ⁊ in capite eius corona ſtellarum
Aliter duodecim. ¶ Uel dic ꝙ lignuʒ vite quod ſedet
ſuper oram fluminis dei ſedentis/eſt vir iuſtus:
qui ſuper fluuium deuotionis/ compaſſionis et
compunctionis ſedet: qui fluuius a ſede dei et
agni/id eſt inſpiratione vel influentia chriſti p-
uenit: quia p certo ille duodecim fructus ſolet
portare/id eſt duodecim pietatis opera facere:
⁊ inde alios recreare: qui fructus/id eſt pietatis
opera ſunt duodecim: ſcʒ ſex ſpiritualia ⁊ ſex cor
poralia: qui in iſtis duobus verſibus continen-
tur. Inſtrue/caſtiga/remitte/ſolare/fer/ora. Ue
ſtio/poto/cibo/recolligo/viſito/cōdo. Ut ſic de
homine pio et fructuoſo dicatur illud Regum:
3.Reg.11.f. ꝙ Abias diuiſit pallium ſuum in duodecim par

tes. Pallium enī bonorum noſtrorum tam ſpi- G
ritualium ꝙ corporalium in duodecim partes
diuiditur: quando duodecim pietatis opa a no
bis in alios diffunduntur. Et procuIdubio folia
iſtius ligni/ id eſt verba viri iuſti ad ſanitatem
aliorum proficiunt: inquantū verbis talium aliȷ̄
boni fiunt. ¶ Uel dic ꝙ illud lignum ſignificat Aliter
crucem cum ſuo crucifixo: quod in medio ciui
tatis eccleſie ſuper fluuium deuotionis eſt ſitum
quia pro certo per menſes ſingulos/id eſt con-
tra ſingulos vitiorum defectus ibi inueniuntur
duodecim gratiarum/virtutum et exemplorum
fructus. Menſis enim dictus eſt a mene quod
eſt defectus: et ſignificat mundi defectus vel vi
tia. ¶ Eſt enim primus menſis in anno peccati Januarius
ianuarius: qui dicitur quaſi anni ianua: ſignifi-
cans ſuperbiam/que eſt initium et ianua pecca-
torum. Unde illud Eccleſiaſtici: Initium omīs Eccl.10.b
peccati eſt ſuperbia. Et illa pingitur cuʒ tribus
faciebus: eo ꝙ triplex eſt ſuperbia/ſcʒ preferre ſe
maioribus/paribus et minoribus. Uel eo ꝙ ſu
perbia naſcitur ex tribus cauſis: ſcilicet eminen
tiȷ̄s/diuitiȷ̄s/⁊ ex gratiȷ̄s naturalibus. Uel iſtas
tres facies habere dicitur: pro eo ꝙ ſuperb⁹ ſu-
pra plures homines valere ſe opinatur. Unde
dicitur: Quatuor facies vni. Et ideo ſol in aqua Ezech.1.b
rio tunc dicitur eſſe: qui ſcilicet pincerna deo-
rum dicitur fuiſſe: ad denotandū ꝙ ſuperbi ſum H
me gaudent in magnatum officiȷ̄s alti eſſe.
¶ Secūdus menſis eſt februarius: dictus a fe- Februarius
bre: quia pingitur ſe calefacere ad ignem: et ſi-
gnificat defectum luxurie: qui facit eam per ma-
la deſyderia calefieri/⁊ febricitare: ⁊ ſemp i igne
cōcupiſcentie eſtuare. Unde illud Eccleſiaſtici:
Uapor ignis viet carnes eius: ⁊ in calore forna Eccl.38.a
cis concertatur. Et tunc ſol in piſcibus eſſe dici
tur: quia ſcʒ ſol/id eſt ratio luxurioſorum: in piſci
bus/id eſt in carnis voluptatibus implicatur.
¶ Tertius menſis eſt martius/ dictus a marte Martius
deo belli: qui pingitur ſcindens vineam: ⁊ in ip
ſo ſol eſt in ariete: et ſignificat iracundiam: que
contra homines per impatientiam mouet bel-
la: atꝗ vineas/id eſt ſimplices ſcindit ⁊ ledit: et
more arietis ipſos litibus et cōtentionibus per
cutit et inuadit: verbis et verberibus ⁊ accuſa-
tione non modica ipſos ferit. Eccl. Homo ho- Eccl.28.a
mini ſeruat iram. ¶ Quartus mēſis eſt aprilis: Aprilis
vbi terra ſe incipit aperire: qui pingitur homo
armatus/vadēs ad bella ſuper equum. Et tunc
eſt ſol in thauro: qui ſignificat peccatū crudeli-
tatis et ſeuitie: quod eſt ſemper armatum ad vin
dictam de aduerſariȷ̄s ſumendam: et more thau
ri ſemper ſeuitioſe incedit: et terram ſeu patriā
ſuam rapinis et exactionibus aliorum vireſce-
re facit. Contra quos dicitur illud Eccl. Non te Eccl.6.a
extollas in cogitatione tua/ſicut thaurus euer-
tens domeſticos tuos. Quia ſicut dicitur ibi-
dem: Qui vindicare vult/ a deo inueniet vindi- Eccl.28.a
ctam. ¶ Quintus menſis eſt maius/a madifica Maius

A tione pluuiarum dictus: qui pingitur iuuenis/
floribus circumſeptus: ſignificans peccatum
laſciuie: quo fatui iuuenes floribus/ id eſt curio
ſis veſtibus et moribus ſe adornant: et nihil ali
ud ꝙ flores mūdane glorie optāt: et delicijs car-
nalibus pre ceteris ſe madidant et humectant
Sap.2.b. dicentes illud quod dicit in libro Sapiētie: Ui
no et vnguētis precioſis impleamus nos: et nō
preterea nos flos temporis. Coronemus nos
roſis anteꝙ marceſcant. Ideo ſol tunc videtur
eſſe in geminis: quia iſti leticiam ſuam gemi-
Junius nant et duplicant. ¶ Sextus menſis eſt Juni-
us: in quo iam terra caleſcit et ſiccatur. Et ideo
prata tunc temporis defalcantur: quia iſte cum
falce ſecando herbam depingitur. Et ſol in cā-
cro eius medio ſubinfertur. Et ſignificat pecca
tum parcitatis et auaricie/ quod eſt in male ſer-
uando: quod ſcꝫ facit terram noſtri cordis per
cupiditatem caleſieri/ et incompaſſionē ſecari: ⁊
ꝙ herbas/ id eſt diuitias falcare et amplecti/ et
ſibi per parcitatem retineri curat/ et nihil expē-
dere: omnia autē ſeruat: et ꝙ ſolem/ id eſt animā
in cancro (quod eſt animal retrogradum) in-
trare facit: inquantū ipſum a celeſtibus ad ter-
rena retrogredi procurat. Unde Innocentius
de miſeria humana dicit/ ꝙ auarus nec patien-
tibus compatitur/ nec miſeris miſeretur. Se-
quitur: Iſte eſt qui deo prefert aurum: paradi-
Julius ſo preponit argentum. ¶ Septimus mēſis eſt
Julius: in quo oritur ſtella que dicitur canis: et
B ſol in leonem intrat: in quo maximus regnat
calor: et iſte pingitur quaſi ſegetes ſecans: quia
tunc ſolent arua ſegetibus expoliari: ſignificās
detractionem et inuidiam: quam concomita-
tur canis mordens/ leo ore fetens: id eſt mor-
dax oblocutio/ et fetida inflammatio: qꝛ detra-
ctor et inuidus ſolent ſegetes et virtutes et ſuf-
ficientias aliorum falce ſue lingue truncare: et
ipſos bonis ſuis et honoribus ſpoliare. Unde
Job.24.b. Job: Agrum nō ſuum demetunt: et vineā eius
Auguſtus quem vi oppreſſerūt/ vindemiant. ¶ Octauus
mēſis eſt Auguſtus: qui dicitur ab augendo: tūc
enim ſegetes triturantur: et grana ſegetum au-
gentur: et ideo iſte blada triturans et excutiens
pingitur: et ſol in ſignum virginis tunc mone-
tur: ſignificans vitium rapine et auaricie/ quod
eſt in male acquirendo: quia auarcia non ceſſat
grana ſegetum/ id eſt diuitias pauperum per
rapinas et vſuras excutere/ et diuitias diuitijs
adaugere/ et ipſos pauperes tribulationibꝰ tri-
turare: et ideo ſol/ id eſt animus talium tūc tem-
poris ſolet virginem/ id eſt ſterilitatem virtu-
Oſee.10.c. tum ſubintrare. Unde dicitur: Ephraim vitu-
la docta diligere trituram: et ego tranſiui ſu-
per pulchritudinem colli eius. Ephraim enim
interpretatur auguſtus: et deſignat illos qui di-
uitias ſuas augere non ceſſant. Unde in Pro-
Prouer.22.c uerbijs dicitur: Calumniatur pauperem vt di-
uitias ſuas augeat: dabit ipſe ditiori et egebit.

¶ Nonus eſt September/ in quo vina colli- C
guntur: et ideo vindemians/ ſeu in dolijs vina September
fundens depingitur: et ſignificat ebrietatem/
ſeu deliciarum voluptatem: que de vinis et de-
licijs curam gerit. De quo dicitur in Eſa. Ue Eſa.5.e.
qui potentes eſtis ad bibendum vinum/ et ad ſe
crandum ebrietatem vſqꝫ ad veſperam. Et ideo
tunc tpis ſol intrare librā dicit: qꝛ iſti ad nihil
aliud vacant niſi ad librandū/ ponderādūqꝫ cui
vinū prefert/ ad ipſaqꝫ vina libandum dño ven
tri ſuo. ¶ Decimus mēſis eſt October: in quo October
ſemina in terrā proijciūtur: ideo in forma hoīs
ſeminātis pingit: qꝛ tūc primos fructus ꝑ ſemi
na noua alios recuperare conaut: ⁊ ſignificat vi
tium inconſtantie: quod fructus bonorum ope-
rum nō cuſtodit: immo quotidie per ipſum per-
dit illos: et quotidie ſemina bonorum propoſi-
torum recuperare contendit: Ideo ſol tunc in
ſcorpione dicitur: pro eo ꝙ ſol/ id eſt mens tali-
um more ſcorpionis in cauda/ id eſt in fine: a fa
cie/ id eſt a principio/ diuerſificari dicitur: Ita
ꝙ talibus ſeminatoribus poteſt dici illud quod
dicitur in Leuitico: Fruſtra feretis ſementem/ Leui.26.c.
que ab hoſtibus deuorabitur. Iſte enim men-
ſis nunꝙ comedit quod ſeminat: ſicut nec ho-
mo inconſtans fructum capit de bono quod in-
choat. Unde in euangelio Luce dicitur: Iſte Luce.14.c.
homo cepit edificare/ et non potuit conſumma
re. ¶ Undecimus menſis eſt Nouember: in Nouember
quo tantum frigus viget/ ꝙ pori terre et ani-
malium clauduntur: et labor externus impedi- D
tur. Ideo tunc quieſcunt aues: et amplius ſi ci-
bum habeant impinguantur. Ideo in forma
hominis paſcentis et impinguantis ſuos por-
cos/ et excutientis glandes depingitur. Sol tūc
ſignum ſagittarij peragratur: ſignificans car-
nalem affectionem: et ex frigore indeuotionis
portas cordis et aures claudit: et vires anime ta
liter ſtringit/ ꝙ laborare per bona opera non ꝑ-
mittit: quinimmo iſta facit poſſeſſores ſuos qui
eti et ocio vacare: et ſuos/ id eſt filios vel nepo-
tes et conſanguineos carnales diuitijs et bene
ficijs impinguare. Ita ꝙ ſolent pro iſtis glan-
dibus/ id eſt pro terrenis bonis ſuis acquiren-
dis ꝙ plurimū laborare. Unde ſol/ id eſt animꝰ
talium ſagittariorū dicit percutere: qꝛ cōſtat ꝙ
iſti mali eccleſiaſtici et vſurarij ratione ſue car-
nalis affectionis ꝓ filijs ſuis ditādis/ et etiā ne
potibus/ ſolent alios ſagittare: et quādoqꝫ rapi
nis et exactionibꝰ moleſtare: vt ſic poſſent glan-
des bonorum temporalium excutere et habere
Unde Hieronymus: Quanta mala nos com-
pellit facere carnalis affectus. ¶ Duodecimꝰ December
menſis eſt December: qui corpora frigorum
fortitudine ledit: qui in figura hominis porcum
occidentis pingitur: pro eo ꝙ tunc tēporis por-
ci et animalia que impinguata fuerant occidun-
tur. Sol etiā tūc temporis per ſignū capricorni
vagat. ¶ Iſte igitur mēſis duriciem ⁊ ſeuerita- Moralitas

E tem ſignificat:que ſolet alios frigore et tribu-
latione percutere: et quoſcunq; porcos/ id eſt
homines peccatores et infirmos ſine miſeri-
cordia occidere et corrigere. Sicut ad literam
patet in crudelibus iudicibus et prelatis: qui ſi
ne compaſſione crudeliter puniunt delinquen-
tes:nec quacunq; leui occaſiaone homo deli-
querit/eidem miſerentur. De quibus dicit Se-
neca in libro de Clementia. Crudeles vocabo/
qui puniendi cauſam habent. Iſti igitur capri-
corni dicuntur:quia dato ꝙ quandoq; pre cete-
ris vitijs feriant alios: tamen peccatores cor-
nu petere et cornu ventilare nimis auſtere no-
Dan.8.b. ſcuntur. Unde dicitur: Ecce hircus caprarum
veniebat impetu fortitudinis ſue. Iſti ſunt du-
odecim mali menſes:id eſt duodecim defectus
humani: contra quos pro certo(ſicut iam ſu-
pra dictum eſt)lignum vite/id eſt crux cū crucifi
xo portat duodecim fructus/ id eſt duodecim
virtutes ſpeciales/et duodecim bona exempla:
vt ſinguli menſes per fructus ſingulos/ id eſt
ſingula vitia per virtutes ſingulas temperen-
tur. ¶ Dico igit ꝙ de iſto ligno vite/id eſt cru-
ce et crucifixo tu potes colligere contra Janu-
arium/ humilitatem in capitis inclinatione:
quia inclinato capite emiſit ſpiritum/id eſt ſu-
perbiam. ¶ Contra Februarium/luxurie timo
rem in cutis ſpinea perforatione/ et in oculo-
rum ad terram depreſſione:quia puncture timo
ris domini in conſyderatione terre/ id eſt mor-
F tis carnis concupiſcētia. Unde dicitur in Pro-
Prouer.15.d uerbijs: Per miſericordiam et fidem purgan-
tur peccata: per timorem domini declinat om-
nis a malo. Mens iuſti meditabitur obedien-
tiam:os impiorum redundat malis. ¶ Contra
Martium/ iracundie patientiam in auris au-
ſcultatione:quia dato ꝙ improperia multa au-
1.Petri.2.d. diſſet: tamen cum malediceretur non maledice-
bat: cum pateretur non comminabatur. Trade
bat autem iudicāti ſe iniuſte/dicens illud Pſal.
Pſal.37.c. Ego autem tanꝗ ſurdus non audiebam:et ſi-
cut mutus non aperiens os ſuum. ¶ Contra
Aprilem vindicte et ſeuitie/ collige miſericor-
diam/ in benigna lingue locutione: in hoc ſci-
licet ꝙ crucifixoribus miſericorditer indulſit:
dans exemplum de hoc quod ipſe docuit/ di-
Luce.6.f. cens: vt habetur in euangelio Luce: Dimittite
et dimittetur vobis. ¶ Contra Maium laſci-
uie et inanis leticie contritionem et dolorem
Pſal.68.e.et in oris fellea et amara potatione: dicens cum
Mat.27.d. Eſa.38.c. Ezechia: Recogitabo tibi omnes annos me-
os/in amaritudine anime mee. ¶ Contra Ju-
nium parcitatis collige liberalitatem/ in ma-
nuum perforatione et extenſione. Manus enī
perforata male continet quod immittitur: ex-
tenſa vero alteri porrigit quod appetit. Da igi
Eccl.4.d tur liberaliter iuxta verbum Eccleſiaſtici: Nō
ſit porrecta manus tua ad accipiendū et ad dā-
dum collecta. ¶ Contra Julium detractionis
et inuidie/ collige charitatem in corde et late- G
ris apertione: quia cor ſuum videtur tibi velle
dare/dum latus tenet apertum. Unde Bernar
dus: Reſpice vulnera pendentis ⁊c. Unde di-
citur: Maiorem charitatem nemo habet ꝗ vt Joan.15.b.
animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.
¶ Contra Auguſtum rapine et auaricie/ colli-
ge paupertatem in corporis denudatione. Nu-
dus enim in cruce manſit:et nuditatem et pau-
pertatem in hoc diligere nos inſtruxit: Juxta
illud Gregorij: Nudi poſt nudum curramus.
¶ Contra Septembrem deliciarum et volu-
ptatum/collige aſperam penitentiam in corpo
ris flagellatione. Caro enim eius non fuit in de
licijs ibi/ ſed in penis et ſupplicijs: dans exin-
de exemplum/ ꝙ magis ſunt diligenda aſpera
ꝗ proſpera. Unde Job: Conſumpta eſt caro Job.33.a.
eius a ſupplicijs. ¶ Contra Octobrem incon-
ſtantie/collige perſeuerantiam in pedis concla
uatione et confixione. Ita enim fuit conclaua
tus/ ꝙ nec iudeorum inſultationibus/ nec inimi
corum tentationibus crucem dimittere volu-
it: dans exemplum perſeuerandi in cruce/ id eſt
in cruciatu et labore aſſumpto. Unde Seneca:
Utere officio quod ſemel ſumpſiſti: turpe eſt
enim oneri cedere. ¶ Contra nouembrem car-
nalis affectionis/collige contemptum cuiuſq;
amoris ſuperflui in diſcipulorum fuga et deſer-
tione/ et in totius corporis a terra eleuatione.
In quo nobis dat exemplum/ ꝙ circa nos per H
carnis affectionem non debemus amicos⁊ no
tos tenere. Unde dicitur in Pſal. Noti mei de Pſal.37.c.
longe ſteterunt: et vim faciebāt qui querebant
animam meam. Et qui inquirebant mala mi-
hi/locuti ſunt vanitates: et dolos tota die me-
ditabantur. Quinimmo debemus ſurſum per
contemplationem ſuſpenſi a terra/ et terrenis
eleuati eſſe. Unde dicit Job: Elegit ſuſpendi- Job.7.c.
um anima mea/ et mortem oſſa mea. ¶ Con-
tra Decembrem nimie ſeueritatis et duricie/
collige compaſſionem delinquentium in cru-
cifixi corporis diſpoſitione:quia iſte fuit cruci-
fixus facie ad occidentem/dorſo ad orientem/
dextera autem ad aquilonem/ ſiniſtra ad meri-
diem verſis. In quo datur nobis intelligi: ꝙ
ipſe pie per paſſionem reſpicit occidentales cō
gelatos/ id eſt peccatores: dorſum vero vertit
ad orientales:id eſt ad ſuperbos/de ſuis preſu-
mentes virtutibus. Dexteram etiam eterne li-
beralitatis ſue porrigit aquilonaribus/ id eſt ſu
is pauperibus: ſiniſtram vero eterne aduerſita-
tis et inimicitie minatur meridionalibus/id eſt
diuitibus: Quia iſte qui eſurientes impleuit bo Luce.1.e.
nis/et diuites dimiſit inanes: dat nobis exem-
plum/ ꝙ peccatores delinquentes non debe-
mus contemnere/ nec per auſteram ſeuerita-
tes ledere: ſed eis miſericorditer compati: ⁊ eos
extenſis brachijs per miſericordiam et peniten
tiam amplecti et recipere. Quia ſicut ipſe dicit

B Lu. Gaudium eſt angelis dei ſuper vno pecca-
Lu.15.b tore penitentiã agente. Et ſic dico q̃ lignũ vite
.i. crux vel chriſtus cõtra duodecim menſes du
odecim vitiorum/profert nobis duodecim fru
ctus duodecim bonoꝝ exemplorum: ſcʒ humili
tatem contra ſuperbiam: timorem cõtra carnis
concupiſcentiã: patientiam contra iracundiã:
miſericordiã contra vindictam et ſeuitiam: con-
tritionem contra laſciuiam: liberalitatẽ contra
parcitatem: charitatem contra inuidiam: ⁊ pau
pertatem contra auariciam: diſciplinaʒ contra
voluptatẽ: perſeuerantiam contra vagabilita-
tem: cõtemplationẽ contra carnalem amorem:
compaſſionem contra nimie ſeueritatis ardo-
rem. Lignum igitur vite protulit nobis duode
cim fructus per menſes ſingulos. Duodecim Joan.11.b.
enĩ hore ſunt diei. Uide ſupra li. v. ca. vbi de du
odecim mẽſibus inuenies aliter expoſitũ.

CONSVMMATVM eſt hoc præſens Moraliçationũ Reductorij ſuper totã Bibliam, editum a domino Petro Berthorij Pictauienſi, ordinis ſancti Benedicti, Baſileæ ære & impenſis honeſti uiri Ioannis Koberger bibliopolæ, ciuis Nurbergenſis, in officina libraria Adæ Petri de Langendorff, ciuis Baſilienſis, Anno legis gratiæ Milleſimo quingenteſimo decimoſeptimo, Menſis uero Iunij die octauo. Ad laudem & gloriam dei, beatæ & glorioſæ uirginis Mariæ, nec non ad profectũ chriſtifidelium, & ad cõmunem ſtudentiũ utilitatem.

Foliorum ordinarius

a
Prologus toti⁹ libri.
tuo ſc ſignificant
latere eſt formata
nem ⁊ irrationa.
b
inuitat angelos
Erat autem abraam
tat. Unde dicitur
dicta ſunt occulta
c
proculdubio in dia.
no/⁊ laudis
ret/⁊ ne errarent
Populus adhuc
d
cura de re ſua
tis omni populo
Dñs volens taberna.
niā dilectionē et
e
bonus diues
et caſtigentur carnes
ſuſtinebant tentorium
differentia veſtimenta
f
git. Pſal. In
tans in altari.
dicum compaſſionis
tores/ qui malos
g
vita: ſalua
In ſanguine tuo
erat/ad nullum
enim maculoſus
h
Hic dicitur ꝙ
Hic ponitur ꝙ
illi vel ipſorum
dat omnibus
i
Eccli. Miſericordia

multos principes
ignorantia et veri.
ore tuo te indico
k
ingrediaris ad eos
Sed pro certo
tem. i. ipſam
gabaonite/qui
l
ſm modum quo
humili plebe nati
gentibus deſponſa.
ſubijciuntur partis
m
contra iſtos debacch.
non ego. Ita ꝙ
neos. i. tria peccata
acta patrum
n
Uxor vero eius
iecta proprio gladio
inguine/id eſt in
iactauerat ſe
o
obuiam venit
riculo a ſuis
¶ Capſm ſecundum
mortuos ſuos
p
.i. in ꝑlatum
inter innocentes
nis figuras aiuum
rannos ⁊ ꝑncipes
q
eius qui a deo
tem et filio tuo
Primus fuit
niat ſpiritus
r
et de hoc ꝑdam
chriſtus quieſcat
tȳr ⁊ recepit

ditos alter alterius
s
iſrael de babylonia
cabit agricolis
eſt cecatus a
torem me conſtituo
t
¶ Ex eodem capſo
et deſyderium
obſitum interclusit
ectitit. Fuit etiam
v
Volens iudith placere
cludatur: omnes
impedit/ad gratiam
virga correctionis
x
cōuerſa eis in
rent habitarent:
iſta allega
ſtiſtis. Unuſquiſqꝫ
y
Sed finaliter
.i. caſti confeſſores
te ad deuorandum
do: cuius. i. honeſta
z
lum ꝯtemplatiōe ere.
tias: ſignificat
et iſti deuorant
Eſa. Corruit in
A
tatis ⁊ ꝑmotionis
iuriſditionis ſpūalis
ſiaſticum enormitate
da/vt ibi ſecurius
B
eum ſurrexerunt
dicitur: Seruum
autem ꝑdictus
ad iniurias

C
ſubiacere. Tertius
deo vel bono
magnificentiā zela.
men eū maledicā
D
ca. ponuntur
exponitur. ¶ Homo
do veniet ſponſus
admodū ad literam
E
angelo Tobie
tionum doceat
occidiſſet. Cumqꝫ
oportere gauderet
F
ſubintrat. Vocabat
fra eodem: Lutum
de actibus
cultare: vt patet
G
ego indicor
qꝛ ꝑ ſeptem
nat. Iſte quotidie
ca ſedem erant
H
merito ipſum
ſuo. Unde Job:
aſcendent videntibus
vt ſic faciat eum
I
deſignantur. Et
eſt a ſurſum a
muliere meretrix/
K
ignis ⁊ ſulphuris
ter eos. Item
vel etiam cuilibet
tione pluuiarum

Index librorum.

i. Geneſis — fol. i.
2. Exodus — ii.
3. Leuiticus — 3i.
4. Numeri — 4i.
5. Deuteronomiu — 50.
6. Josue — 55.
7. Judicum — 58.
8. Ruth — 65.
9. Regum. j. — 65.
io. Regum. ij. — 74.
ii. Regu. iij. — 80.
i2. Regu. iiij. — 95.
i3. Paralipomenon. ij. — fol. io5.
i4. Esdre. j. — io6.
i5. Esdre. ij. — io6.
i6. Esdre. iiij. — io7.
i7. Thobie — iii.
i8. Judith — ii3.
i9. Hester — ii5.
20. Job. — ii9.
2i. Esaie — i20.
22. Hieremie — i2i.
23. Ezechielis — i23.
24. Danielis — i3i.
25. jone — fol. i36.
26. Zacharie — i37.
27. Machabeor. j. — i38.
28. Machab. ij. — i45.
29. Matthei — i48.
30. Marci — i6i.
3i. Luce — i63.
32. Joannis — i68.
33. Actorum — i70.
34. Apocalypsis — i75.

Finis.